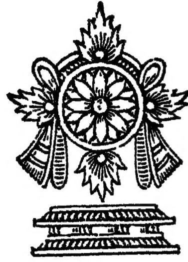
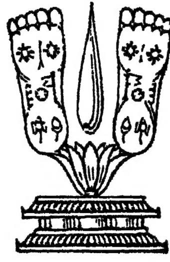
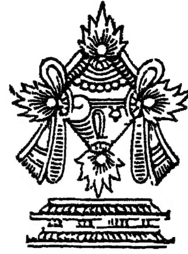

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అరుమ్బదత్తుడనుమ్ మూలత్తుడనుమ్కూడిన శ్రీవచనభూషణవ్యాఖ్యానముమ్, శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యముమ్.

తొడక్కుమ్బోదనుసన్ధిక్కవేణ్డియ తనియన్గళ్

అప్పిళ్ళియమణవాళనరుళిచ్చెయ్దదు.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

ఆళ్వాన్నరుళిచ్చెయ్దదు.

లక్ష్మీనాథసమారమ్భాం నాథయామునమధ్యమామ్।
అస్మదాచార్యపర్యన్తాం వన్దే గురుపరమ్పరామ్॥ ... ...

యో నిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మవ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయ మేనే।
అస్మద్గురోర్భగవతోఽస్య దయైకసిన్ధోః రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥

ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్దదు.

మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్।
ఆద్యస్య నః కులపతేర్వకుళాభిరామం శ్రీమత్తదఙ్ఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా॥ ...

భట్టరరుళిచ్చెయ్దదు.

భూతం సరశ్చ † మహదాహ్వయభట్టనాథ శ్రీభక్తిసారకులశేఖరయోగివాహాన్।
భక్తాఙ్ఘ్రిరేణుపరకాలయతీన్ద్రమిశ్రాన్ శ్రీమత్పరాఙ్కుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్॥ ...

మణవాళమామునిగళరుళిచ్చెయ్దదు, రహస్యార్థసమ్ప్రదాయపరమ్పరైయిన్ ఒట్టుత్తనియన్.

లోకగురుం గురుభిస్సహ పూర్వైః కూరకులోత్తమదాసముదారమ్।
శ్రీనగపత్యభిరామవరేశౌ దీప్రశ‡యానగురుఞ్చ భజేహమ్॥ ... ... ౬ [౨౦

ఈయుణ్ణిపద్మనాభరరుళిచ్చెయ్దదు, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ విషయమాన తనియన్.

లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే।
సంసారభోగిసన్దష్టజీవజీవాతవే నమః॥ ... ...

---

† "సరస్య" ఎన్ఱు పాఠాన్తరమ్. ‡ "యంవరయోగినమీడే" ఎన్ఱు, ప్రతివాదిభయఙ్కరమణ్ణన్ శేర్త్తుక్కొణ్డనుసన్ధిత్తారామ్.

పూర్వోక్తగురుపరమ్పరైక్కు ప్రత్యేకతనియన్గళ్.

తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్త, కూరకులోత్తమదాసర్ విషయమాన తనియన్.

లోకాచార్య కృపాపాత్రం కౌణ్డిన్యకులభూషణమ్ ।
సమస్తాత్మగుణావాసం వన్దే కూరకులోత్తమమ్॥ ౮

మణవాళమాముని కళరుళిచ్చెయ్త, తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళై విషయమాన తనియన్.

నమశ్శ్రీశైలనాథాయ కున్తీనగరజన్మనే ।
ప్రసాదలబ్ధపరమప్రాప్యకైఙ్కర్యశాలినే॥ ౯

మణవాళమామునికళుక్కు మాతామహరాన కోట్టియూరழகియమణవాళప్పెరుమాళ్ పిళ్ళై తనియన్.

లోకాచార్యపదామ్భోజ రాజహంసాయితాన్తరమ్ ।
జ్ఞానవైరాగ్యజలధిం వన్దే సౌమ్యవరం గురుమ్॥ ౧౦

మణవాళమామునికళరుళిచ్చెయ్త, తిక్కழக్కిడన్దాన్ † తిరునావీఱుడైయపిరాన్ § తాతరణ్ణరైయన్ విషయమాన తనియన్.

శ్రీజిహ్వావదధీశదాస ¶ మమలప్రశేషశాస్త్రవిదమ్ ।
సున్దరవరగురుకరుణా కన్దళితజ్ఞానమన్దిరం కలయే॥ ౧౧

మణవాళమామునికళ్ తనియన్.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్ ।
యతీన్ద్రప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥ ౧౨

శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యత్తుక్కు ఉరియనవాయ్

ఇత్తిన్ వక్తావాన మోర్ మున్నాన్ ఐయన్ ‡ ఎన్ఱప్పడుమ్ కున్దత్తూరైయన్ పరంపరైయిలుళ్ళ తనియన్గళ్.

అణ్ణన్ తనియన్.

సకలవేదాన్తసారార్థ పూర్ణాశయం విపులవాధూలగోత్రోద్భవానాంవరమ్ ।
రుచిరజామాతృయోగీన్ద్ర పాదాశ్రయం వరదనారాయణం మద్గురుం సంశ్రయే॥ ... ౧౩

శ్రీనివాసాచార్యర్ తనియన్.

శ్రీమద్వాధూలవరద నారాయణగురోస్సుతమ్ ।
సర్వజ్ఞం సర్వసులభం శ్రీనివాసగురుం భజే॥ ౧౪

వరదాచార్యర్ తనియన్.

శ్రీనివాసార్యతనయం శ్రీరఙ్గేశపదాశ్రయమ్ ।
వరదార్యమహం వన్దే వాధూలకులభూషణమ్॥ ౧౫

ఐయన్ తనియన్.

సర్వప్రకారైరాచార్య సంప్రీత్యేకప్రయోజనమ్ ।
అనన్తార్యాన్వయోత్తంసమ్ ఆశ్రయేఽనన్తదేశికమ్॥ ౧౬

అరుమ్పదత్తుక్కు ఉరియనవాయ్

ఇత్తిన్ వక్తావాన అణ్ణా అప్పఙ్గార్ పరంపరైయిలుళ్ళ తనియన్గళ్.

వరదగురుచరణశరణం వరవరమునివర్యఘన కృపాపాత్రమ్ ।
ప్రవరగుణరత్నజలధిం ప్రణమామి శ్రీనివాస గురువర్యమ్॥ ౧౭

---

† తిక్కழக్కిడన్దాన్ — “ఏరార్ కోలమ్ తిక్కழக్కిడన్దాయ్” [౮-౫-౫-౮-౧] ఎన్ఱు, ఆ తిరుక్కుడన్దైయారావముదప్పెరుమాళుడైయ తిరునామమ్.

§ తిరునావీఱుడైయపిరాన్ — ఆழ்వార్.   ¶ “శాన్త్యాదిసద్గుణైకనిధిమ్” ఎన్ఱు, పాఠాన్తరమ్.

‡ ఇవర్ వైభవప్రశంసైయుళ్ళవిడమ్; ఈట్టిన్ అవతారికై- ముదల్ శ్రియఃపతి- “చిరోపాసితసద్వృద్ధ” ఎన్నుమవైక్కు- ౧-౧. ౨-౧. ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత భగవద్విషయం-౧. పక్కమ్-౫౦.

దేశికంశ్రీనివాసాఖ్యం దేవరాజగురోస్సుతమ్ ।
భూషితంసద్గుణైర్వన్దే జీవితంమమసర్వదా॥ ౧౫
మనోజ్ఞవరయోగీన్ద్రకిఙ్కరంగుణసాగరమ్ ।
వరదార్యప్రియంవన్దే సుదర్శనగురూత్తమమ్॥ ౧౬
రమ్యజామాతృయోగీన్ద్రపాదరేఖామయంసదా ।
తదాయత్తాత్మసత్తాకం రామానుజమునింభజే॥ ౧౭
వాధూలవరదాచార్య పరిచర్యావిశారదమ్ ।
శుద్ధసత్త్వంశుభాచారం వన్దేవేఙ్కటదేశికమ్॥ ౧౮
యద్గురుశ్శ్రీనివాసార్యో వాధూలవరదానుజః ।
తంవన్దేతత్కులోత్తంసం ప్రణతార్తిహరంగురుమ్॥ ... ... : ౧౯
ప్రణతార్తిహరాచార్య సూనుంవరదదేశికమ్ ।
ప్రపద్యేశ్రీనివాసార్య ప్రవణంసద్గుణార్ణవమ్॥ ౨౦
వాధూలధూర్వహనతార్తి హరార్యసూనోస్సత్సంశ్రయస్య వరదార్య గురోస్తనూజమ్ ।
వేదాన్తయుగ్మవిశదీకరణైకదీక్షం శ్రీవేఙ్కటేశగురువర్య మహంప్రపద్యే॥ ... ౨౧
వేదాన్తద్వన్ద్వనిర్ద్వన్ద్వ వ్యాఖ్యావిఖ్యాతవైభవమ్ ।
శ్రీమద్వాధూలతిలకం శ్రీరామగురుమాశ్రయే॥ ... ...
వాధూలరామానుజపాదభక్తమ్ ఆత్రేయ రామానుజసూరిసూనుమ్।
శ్రీరామగుర్వాత్తసమస్తశాస్త్రం శ్రీవేఙ్కటేశంగురుమాశ్రయామి॥ ... ...
వేదాన్తసారార్థవిశుద్ధచిత్తం వాధూలరామావరజార్యసూనుమ్ ।
ఉద్బాహురమ్యార్యపదాబ్జభృఙ్గమ్ ఉద్బాహురమ్యార్యమహంప్రపద్యే॥ ౨౪
శ్రీభక్తిసారాఙ్ఘ్రిసరోజభృఙ్గం శ్రీలక్ష్మణార్యాననపద్మహంసమ్ ।
శ్రీమద్వధూలాన్వయపారిజాతం శ్రీరఙ్గరాజార్యమహంప్రపద్యే॥ ౨౫
శ్రీమచ్ఛఠారిమునిదృష్ట సహస్రగాథాతత్త్వార్థ బోధనకలాప్తశతాభిషేకమ్ ।
సన్తోయమాహురపరంనిగమాన్తవేద్యం శ్రీమన్తముద్భుజమనోజ్ఞ గురుంతమీడే॥ ... ౨౬
ఉద్బాహురమ్యకమలానిధిరామచన్ద్ర శ్రీరఙ్గరాజగురుపూర్ణకటాక్షపాత్రమ్ ।
శ్రీభూమిసారనగరీశపదాబ్జభక్తం శ్రీవీరరాఘవగురుంశరణంప్రపద్యే॥ ౨౭
శ్రీరఙ్గార్యపదామ్భోజ ద్వన్ద్వసక్తైకజీవితమ్ ।
వేదాన్తద్వన్ద్వనిష్ణాతం లక్ష్మణార్యమహంభజే॥ ౨౮
శ్రీవీరరాఘవగురూత్తమపాదభక్తం శ్రీలక్ష్మణార్యగురులబ్ధసమస్తశాస్త్రమ్ ।
శ్రీమన్నృసింహతనయం వినయాభిరామం శ్రీవేఙ్కటార్యగురువర్యమహం ప్రపద్యే॥ ... ౨౯
వాధూలవేఙ్కటగురూదధిపూర్ణచన్ద్రంతత్పాదయుగ్మ సరసీరుహ భృఙ్గరాజమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగంగుణాఢ్యమ్అస్మద్గురుంవరదదేశికమ్ఆశ్రయామః॥ ... 3౦

ఇవ్వరుమ్బదక్కారరాన అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తనియన్

వాధూలవీరరఘువర్యసుధాబ్ధిచన్ద్ర శ్రీమన్నృసింహతనయం శ్రితతత్పదాబ్జమ్ ।
శ్రీరఙ్గరాజవరదార్యకృపాత్తభాష్యం శ్రీవీర రాఘవగురుంశరణంప్రపద్యే॥ ... 3౧

శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు ఉరియనవాయ్, ఇతిల్ ఇరువత్తైయాన ప్రకరణభేదమ్ ముతలియతై క్కాట్టుమ్ తన్నియన్గళ్.

ఆఱుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్ శ్లోకమ్.

(౧) పురుషకారవైభవఞ్చ (౨) సాధనస్యగౌరవమ్
(౩) తదధికారికృత్యం (౪) అస్యసద్గురూపసేవనమ్ ।
(౫) హరిదయామహేతుకీం (౬) గురోరుపాయతాఞ్చయో
వచనభూషణేఽవదజ్జగద్గురుంతమాశ్రయే ॥

సాఙ్గాఖిలద్రవిడసంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్ ।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మితమార్యభోగ్యం వన్దేసదావచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్ ॥

ఆకణ్ఠోత్కణ్ఠవైకుణ్ఠ ప్రియాణాంకణ్ఠభూషణమ్ ।
గురుణాజగతాముక్తం వ్యాప్తం వచనభూషణమ్ ॥

ఆఱుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్ పాట్టు §.

(౧) పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై (౨) యాఱు (౩) పెఱువాన్ ముఱై (౪) యవన్
కూఱుకురువై ప్పణియుమవల్ (౫) కొళ్వతిలై యాక్కియ కుళిర్న్దవరుళ్ తాన్
(౬) మాఱిల్పుకళ్ నఱ్ఱరువిన్ వణ్మైయోడెలామ్ వశనబూడణమతిల్
తేఱిడనమక్కరుళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవన్ కళల్ కళ్ శేరెన్మననే.

ఒన్బతుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్పాట్టు§.

(౧) తిరుమామకళ్ తన్ శీరరుళేఱ్ఱముమ్ (౨) తిరుమాల్ తిరువడి శేర్వఴియినన్మైయుమ్
(౩) అవ్వఴియొఴిన్దనవత్తిన్ పున్మైయుమ్ (౪) మెయ్వఴియాన్త్రియ మిక్కోర్ పెరుమైయుమ్
(౫) ఆరణమ్వల్లవ రమరునన్నెఱియుమ్ (౬) నారణన్ తాళ్ తరు నఱ్ఱరునీతియుమ్
(౭) శోతివానరుళ్ తూయమాకురువిన్ పాతమామలర్ పణిపవర్ తన్మైయుమ్
(౮) తీతిల్ నానవర్ తేవనుయిర్క్కళై యేతుమిన్ఱియెడుక్కుమ్పడియుమ్
(౯) మన్నియవిన్బముమ్మాకతియుమ్ కురువెన్ను నిలై పెఱుమిన్ పొరుళ్ తన్నైయుమ్
అన్నైవిలా వేతగ్గణను ళన్నైత్తైయుమ్ వశనబూడణ వఴియాలరుళియ
మన్నైయవర్ శిక్కామణివణ్ పుకళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవనెజ్గో నేరులకారియన్
తేన్మలర్చ్చేవడి శిన్తై శెయ్పవర్ మానిలత్తిన్బమ్మ తెయ్తివాఴ్ పవరే.

---

§ ఇవ్విరణ్డుమ్, ప్రకరణప్పిరాగమ్కాట్టమ్, వ్యాఖ్యానభాగత్తిల్ అన్తత్తిల్ ఉదాహృతమ్ (పక్కమ్-).

20 - 1 - 85.

లోకాచార్యకృతేలోక హితేవచనభూషణే ।
తత్త్వార్థదర్శినోలోకే తన్నిష్ఠాశ్చసుదుర్లభాః ॥
జగదాచార్యరచితే శ్రీమద్వచనభూషణే ।
తత్త్వజ్ఞానఞ్చతన్నిష్ఠాం దేహినాథయతీన్ద్రమే ॥ [౫

ఉలకారియన్ తిరువడిగళేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళేశరణమ్.

శాత్తుముఱైత్తనియన్గళ్.

వానమామలై జీయరరుళిచ్చెయ్దదు. [౧౦

కోఱ్ఱిలులకారియన్ కూరకులోత్తమతాదన్ ‡
తీర్త్తిల్ తిరుమలైయాழ్వార్ శెన్ఱుగురవై † మణవాళర్
ఓత్తరియపుగழ్ త్తిరునాయ్ప్పై యాపిరాన్ ఇవర్ తరుడన్
పోత్తమణవాళముని పొన్నడిగళ్ పోత్తువనే.
వాழிయులకారియన్ వాழியవన్ మన్నుకులమ్
వాழிముడుమ్బైయెన్నుమూర్ నకరమ్ - వాழி
మన్నాలూర్ న్దపేరిన్బమ్ మాల్ కుమిక్కునల్లార్
ఇన్నాలూర్ న్దిరుక్కుమిరుప్పు.
ఓతుముడుమ్బైయులకారియనరుళ్
పేతుమఅవాత వెమ్బెరుమాన్ నీతి
వழுవాచ్చిఱునల్లార్ మామమ్మైత్తెళ్ళాన్ పాదమ్
తొழுవారుక్కు వారాదుయర్

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళేశరణమ్.

‡ కూరకులోత్తమతాదర్ (యతీన్ద్రప్రవణప్ర - పద్యమ్ - ౨౦)   † కురవై - కురుక్కేప్పేర్. [౨౫
౧

పెరియజీయరరుళిచ్చెయ్ద వ్యాఖ్యానత్తిల్

అవతారికై.

సకలవేదసఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రత్తిల్, పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ ఆకారత్రయముమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే,

---

అరుమ్పదమ్.

పరమకారుణికరాన పెరియజీయర్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళవారాక త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, వ్యాఖ్యేయగ్రన్థత్తినుడైయ సాత్త్వికజనోజ్జీవనహేతుతా ప్రయోజకప్రాధాన్య ప్రకర్షప్రదర్శనార్థమాక ప్రమేయసైలక్షణ్యాదికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలవేద సఙ్గ్రహమాన) [పక్కమ్ - ౬ - వరి - ౩] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (అరునామమూయ్ఱు) [పక్కమ్ - - వరి -] ఎన్నుమళవాక.

ప్రారీప్సితగ్రన్థత్తినుడైయ అవిఘ్నేనపరిసమాప్త్యర్థమాన మఙ్గళమ్ శ్రీభాష్యాదికళిఱ్పోలే సబ్దక్కవేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యాదొழిన్దతు-గీతాభాష్యప్రక్రియైయాలే. అఙ్గు "శ్రీయఃపతిః"[1] ఎన్ఱు, పెరియతిరుమొழి. అఙ్గు పెరియసిరాట్టియారుక్కు వాచకమాన శ్రీశబ్దనిర్దేశమే మఙ్గళమ్; ఇఙ్గు, సకలవేదశబ్దనిర్దేశమే మఙ్గళమ్. భగవద్వేదయిత్యపి సేతి-వేదశబ్దయోగార్థమ్. "త్రైలోక్యరాజ్యం సకలంసీతాయానాప్నుయాత్కలామ్"[2] ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే, "సకలశబ్దమ్ స్వపర్యాయ విశ్వశబ్దవాచ్యరాన పెరుమాళై చ్చొల్లుకిఱతు"[3] ఎన్ఱు, ఈట్టిలేయిరుక్కైయాలే, (సకల) ఎన్ఱు, అశబ్దముమ్ మఙ్గళమాకలామ్.

(సకలేత్యాది) "త్రయీయత్రప్రతిష్ఠితా"[4] "సర్వవేదాన్తసారార్థః"[5] ఎన్ఱు, శొన్నపడియాలే సర్వవేదఙ్గళుక్కుమ్ తిరుమన్త్రత్తిలే ప్రతిష్ఠితత్వమ్, శబ్దత్తిలే శబ్దాన్తరత్తుక్కు స్థితియిల్లామైయాలే అర్థద్వారేణవే యాకవేణ్డుకైయాలే, తిరుమన్త్రత్తిలే సకలవేదార్థఙ్గళుమిరుక్కుమ్ ఎన్ఱు, ఇచ్చెయ్దు. తత్ప్రతిపాద్యార్థ ప్రతిపాదకమాయ్, తత్తోన్యూన పరిమాణమాయిరుక్కుమ్ తద్విశదీకారార్థ ప్రకాశకస్వరూప తత్సఙ్గ్రహత్వమ్ "పచతి - పాకంకరోతి" ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే పాకంకరోతియెన్ఱదు సఙ్గ్రహత్వమ్ పచతియెన్ఱవిదుక్కు మాపోలే, సకలవేదత్తుక్కుమ్ తిరుమన్త్రత్తుక్కు మ్ముణ్డుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (సకలవేదసఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱు, రుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు. కణ్డుకొళ్వదు.

(ఆకారత్రయముమ్) అనన్యార్హశేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమాకిఱ విమ్మూన్ఱుమ్.

(సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే బద్ధాత్మాక్కళుక్కుమ్ ముక్తాత్మాక్కళుక్కుమ్ నిత్యసూరికళుక్కుమ్ సాధారణమాకైయాలే. ప్రాసు వాసనకొణ్డెన్ఱిల్; "పతింవిశ్వస్యాత్మేశ్వరమ్"[5] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ "యస్మిన్ ప్రాణావపద్మాభాసంవేశ"[5] ఎన్ఱు, అబద్ధత్వగ్రాహక వాక్యశేషముమ్, "భాగోజీవః"[6] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ "సచానన్త్యాయకల్పతే"[6] ఎన్ఱు, అముక్తత్వగ్రాహక వాక్యశేషముమ్ పోలే, ప్రణవస్థమకారత్తుక్కు బద్ధాత్మాద్యన్తతమపరత్వవ్యవస్థాపక వాక్యశేషమిల్లామైయాలుమ్, నమశ్శబ్దోక్తవిరోధినివృత్తియాలే సాధారణమాకైయాలుమ్, "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః"[7] ఎన్ఱు, - భగవద్దాస్యమ్ సర్వాత్మసాధారణమెన్ఱు, కణ్డోత్తియిరుక్కైయాలుమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఇఙ్గు, ఉపక్రమత్తిలే తిరుమన్త్రత్తైప్రస్తావిత్తదు-"ఉత్తేశ్యమన్త్రశేషత్తై ప్రథమ్సురుమ" [వా-౯౭] "పెరియతిరుమన్త్రత్తై" [వా-౩౧౫] ఎన్ఱు, మూలత్తిలే ఉపక్రమదుపాత్తమాకైయాలే, తద్వివరణమే మ్మూలాభిప్రేతమెన్ఱుమాకాలే.

శ్రీవచనభూషణమీమాంసా - విషయనిరూపణాధికారః

లోకాచార్యాయగురవే కృష్ణపాదస్యసూనవే।
సంసారభోగిసన్దష్ట జీవజీవాతవేనమః.

సాక్షాదఖిలద్రమిడ సంస్కృతరూపవేదసారార్థసఙ్గ్రహమహారస వాక్యజాతమ్।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మితమార్యభోగ్యంవన్దే సదావచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్.

(వేదార్థమఱుదియిడువదు స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే) [వా - ౧] ఇదంశాస్త్రమ్.ప్రపత్తిపరిచ్ఛేద వృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మనా, పరిచ్ఛేద ద్వయాత్మకమ్. పూర్వస్మిన్ పరిచ్ఛేదే, ద్వయస్యపూర్వ వాక్యార్థో విచార్యతే; ఉత్తరే, ఉత్తరవాక్యార్థః.

అత్ర, (వేదార్థమ్) [వా-౧] ఇత్యారభ్య, (ముఱ్పట్టతు) [వా-౪] ఇత్యన్తమ్, శాస్త్రస్యారమ్భణీయస్య సముర్థనాత్ శాస్త్రోపోద్ఘాతః. (ఇతిహాస) [వా-౫] ఇత్యారభ్య, (అక్కాలే తిరుత్తుమ్) [వా-౧౩] ఇత్యన్తేన. * శ్రీశబ్దార్థోనిరూప్యతే. (అతియాత్త) [వా-౧౪] ఇత్యారభ్య, (ఉపకారకూ) [వా - ౨౨] ఇత్యన్తేన, ద్వితీయప్రకరణేన, * నారాయణ, * చరణ, * శరణ, శబ్దానామర్థః.

౧|| గీ-భా ౧. ౨|| రా-సు-౧౬-౧౪. ౩|| ఉ-వ-౭-౭-౬-పా. ఈడు అష్టవిభగవద్వి-౭౬౯౦-పక్కమ్. ౪||
౫|| ౬|| ముణ్డకోప- ౩-౧-౯. ౭|| ౮|| హారీతస్మృతి?

“ యత్ర పూర్వే సాధ్యాః సన్తి దేవాః ” ౧ ఎన్ఱు, “ యత్రర్షయః ప్రథమజా యే పురాణాః ” ఎన్ఱ నిత్యసూరికళ్ పోలే, శుద్ధసత్త్వమాన పరమపదత్తిలే, నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డు, నిరన్తర భగవదనుభవజనిత నిరతిశయానన్ద తృప్తరాయిరుక్కైక్కు యోగ్యరాయిరున్దార్గళాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్, “ అనాదిమాయయా సుప్తః ” ౨ ఎన్ఱపడియే, ౩ తిలతైలవద్దారువహ్నివత్ దుర్వివేచ త్రిగుణ దురత్యయానాది భగవన్మాయాతిరోహిత స్వప్రకాశరాయ్,

(యత్రేతి) ఎన్ఱ - ఎన్ఱ పరమపదత్తిలే, పురాణాః - పురాతనాః; ప్రథమజాః - పూర్వసిద్ధాః; ఋషయః - ద్రష్టారః. కాలోపాధిక సంశయముమ్, విషయవిశేషసిద్ధిముము ఇల్లాదపడియాలే, ద్రష్టృత్వత్తిలే నిత్యసర్వవిషయకత్వసు లభ్యమ్ అదనుగుణమాక, “యత్ర” ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ - పరమపదత్తిలే “ పశ్యన్తి సూరయః ” “ ఆనన్దో బ్రహ్మ ” ఎన్ఱ శుద్ధసత్త్వసుఖావహే ' రథత్వాదిప్రమాణసిద్ధ శుద్ధసత్త్వాత్మకత్వమ్ వివక్షితమ్. “ ప్రథమజాః ” ఎన్నైయాలే - అనాదిసిద్ధత్వముమ్; “పురాతనాః” ఎన్ఱు, అపిశబ్దత్తాలే - వర్తమానభవిష్యత్కాల సమ్బన్ధముమ్, ఆక కాలత్రయ సమ్బన్ధిత్వముమ్; “ఋషయః” ఎన్నైయాలే - సూరిత్వముమ్ లబ్ధమ్. ఇత్తైయిట్టాణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ; నిత్యసూరికళ్ పోలేయిత్యాది.)

(నిత్యాసఙ్కుచితేత్యాది) న విద్యతే సఙ్కుచితమ్ - సఙ్కోచః యస్య, తదసఙ్కుచితమ్ నిత్యం అసఙ్కుచితమ్ - నిత్యాసఙ్కుచితమ్; తథావిధం జ్ఞానం యేషామితి విగ్రహః. ఇఙ్గు, నిత్యత్వమ్ - ధ్వంసాప్రతియోగిత్వమాత్రమభిమతమ్; అతుక్కు, నఞర్థ సఙ్కోచాభావత్తిలే అన్వయమ్. ధ్వంసాప్రతియోగియాన అభావఙ్గళ్ - అత్యన్తాభావముమ్, ప్రధ్వంసాభావముమ్. ఆక, నిత్యర్క్కు జ్ఞానసఙ్కోచాత్యన్తాభావమాయ్ ముక్తర్క్కు జ్ఞానసఙ్కోచ ప్రధ్వంసాభావమాయ్, సామాన్యేన ధ్వంసాప్రతియోగి సఙ్కోచాభావవజ్జ్ఞానవత్త్వమ్ ఉభయసాధారణమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఇత్తాల్ - ప్రాగభావాప్రతియోగిత్వే సతి ధ్వంసాప్రతియోగిత్వమే నిత్యత్వమాకైయాలే, దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమిల్లై యెన్నుమ్ చోద్యమ్ నిరస్తమ్.

ఇనిత్తాన్, యోగ్యరాయిరుక్కైక్కు హేతువాయిరుక్కుమ్ (నిరన్తరేత్యాది.) అనుభవజనితానన్దత్తుక్కుమేలే కైఙ్కర్యజనితానన్దమిరుక్క, నిరతిశయత్వమ్ అనుభవజనితానన్దత్తుక్కు కూడామైయాలే, (అనుభవజనిత) ఎన్ఱతు - అనుభవప్రకారాజ్య ఎన్ఱపడి, (నిరతిశయానన్ద) ఎన్ఱతు - అపకర్షానాశ్రయమాన పరార్థకైఙ్కర్య ప్రయుక్తానన్దమాకైయాలే, కణ్డుకొళ్వతు. అన్ఱిక్కే, నిరతిశయత్వమ్ - కైవల్యత్తైప్పోల్ అన్ఱిక్కే, అనుభవానన్దత్తైయే శొల్లుకిఱతాయ్, కైఙ్కర్యానన్దమ్ అనుభవప్రీతి కారితమాయ్ వరుకైయాలే అర్థమాయ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱు, అతు ఎన్నైయాకవుమామ్. అఙ్గనుమన్ఱిక్కే, ఉపాసననిష్ఠర్, సాధనప్రపత్తినిష్ఠర్, సిద్ధోపాయనిష్ఠర్, అర్థిత్వ చరమపర్వనిష్ఠర్ ఎన్ఱు, అవివర్కళుక్కు ప్రాప్తిశేషత్వాపరార్థత్వాది భేదఙ్గళ్ కిడక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సవిభూతిక బ్రహ్మానుభవానన్దమ్ ఇవర్కళెల్లార్క్కుమ్ అవిశిష్టమాకైయాలే ఆనన్దమాత్రత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నవుముమ్. (యోగ్యరై) భగవద్భిన్నచేతనత్వమ్.

(అనాదిమాయయేత్యాది) ఉత్పత్తిశూన్యయాయ్ విచిత్రసృష్టిహేతువాన మూలప్రకృతియాలే, (సుప్తః) - తిరోహితస్వరూపః. “మాయయా” ఎన్ఱు, అ హేతుస్వభావత్తాలుమ్ “అజామేకాం” ౪ ఎన్ఱ వాక్యశేషత్తాలుమ్, సుప్తపదమ్ - తిరోహితస్వరూపే గౌణమ్ స్వాపదశైయిలే మనుష్యత్వాది స్వరూపతిరోధానమాత్రముణ్డు ; ఇత్తైప్పోల్ అవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిలతైలేత్యాది) తిలే తైలమివదారుణివహ్నిరివ(దుర్వివేచా) - పృథగ్గ్రహణానర్హా, త్రిగుణా - సత్త్వరజస్తమోయుక్తా, దురత్యయా - భగవదన్యేన దుర్నివర్త్యా, అనాదిశ్చాసౌ మాయా, తయా, తిరోహితః - ప్రతిబద్ధగ్రహణః, స్వప్రకాశః - ప్రకాశమానస్వకీయదేహాతిరిక్తత్వాది ధర్మః, యేషామితి విగ్రహమ్ కణ్డుకొళ్వతు. శ్రుత్యుక్తానాదిత్వఫలితమ్ - (దుర్వివేచత్వమ్). “ త్రిగుణం తజ్జగద్యోని ” ౬ ఇత్యాదియైప్పోల్ (త్రిగుణేతి.) “మమ మాయా దురత్యయా” ౭ ఎన్ఱు, అత్తైప్పోల్ (దురత్యయేత్యాది.) (తిలతైలవత్) ఇత్యాది శ్రీసూక్తి - గద్య శ్రీసూక్తిచ్ఛాయైయాయిరుక్కుమతు.

(ప్రపత్తిక్కు) [వా - ౨౩] ఇత్యారభ్య, (తిరుక్కుఱ్ఱలోనైయిలుపకారణమామ్) [వా-౫౩] ఇత్యన్తేన. మతుప్పత్తి పురుషోత్తమపురుషయోరర్థః. (ఇతుక్కన్య) [వా-౫౪] ఇత్యారభ్య, (ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) [వా-౭౯] ఇత్యన్తేన, చతుర్థప్రకరణేన, *ప్రపద్యే ఇతి క్రియాపదార్థో నిరూప్యతే.

తత్ర, ఉపోద్ఘాతే ప్రథమాధికరణే, విషయప్రయోజనాద్యభావాచ్ఛాస్త్రస్యానారంభణీయత్వమాశఙ్క్య తత్సమర్థనం క్రియతే. అత్రైవం సంశయః;—ఇదం శాస్త్రమనారమ్భణీయమ్, ఉతారమ్భణీయమితి; తదర్థమ్, అస్య విషయాదిర్న సంభవతి, ఉత సంభవతీతి తదర్థమ్, “ ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే ” ౮ “అమృతస్యైష సేతుః” ౯ “ యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యః ” ౧౦ “ న్యాస ఇతి బ్రహ్మా ” ౧౧ ఇత్యాదివాక్యవిశేషాణామ్ ఏతత్సఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్య చ వేదాన్తశాస్త్ర ఏవాన్తర్భావః, ఉత తద్భిన్నశాస్త్రత్వమితి; తదర్థమ్, “ అనాప్తః ” ౧౨ ఇత్యాదివచనమ్ తద్భిన్నత్వే ప్రమాణం సమ్భవతి, ఉత భవతీతి.

౧॥ యజు-అష్ట-పం-౬-౨-వా-౧. ౨॥ ౩॥ శ్రీరఙ్గగద్యే. ౪॥ ౫॥
౭॥ గీ-౭-౧౪. ౮॥ శ్వే-౬-౬. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

అనాద్యవిద్యా సఞ్చితానన్తపుణ్యాపుణ్య కర్మానుగుణ [illegible] సురనర తిర్యక్స్థావర యోనిక [illegible] లుమ్.౧* మాఱి మాఱి ప్పలఫిఱప్పుమ్‌పిఱన్దు, (శిపిఱన్దపిఱన్దజన్మఙ్గళిల్ తోఱుమ్) దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమాకిఱ పడుకుళ్ళిల్ విలేవిఴున్దు, తత్తదనుగుణ సాధ్యసాధనఙ్గళిలే మణ్డి, ౨* యాగాద్యనుష్ఠాన [illegible] సిఙ్ఘామ్‌పిరిత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు, ప్రాప్తశేషియాయ్ పరమప్రాప్యప్రాపకభూతనానవన్ప [illegible] ల్ అత్యన్త [illegible] రాయ్, గర్భ [illegible] జన్మ బాల్య యౌవన వార్ధక మరణ నరకఙ్గళాకిఱ అవస్థాసప్తకత్తిలే, నిరన్తర వితత వివిధ నిరవధిక దుఃఖ [illegible] యనుభవిత్తుత్తిరిక్కిఱ విస్సంసారిచేతనరిలే, ఆరేనుమ్

(అనాద్యవిద్యేత్యాది) ఇఙ్గు ప్రవాహానాదిత్వమభిమతమ్, అవిద్యా - అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి [illegible] - స్వస్వ [illegible] పర్యాయేణ. స్వాతన్త్ర్యమ్ - స్వశేషత్వమ్. అన్యశేషత్వమ్ - దేవతాన్తరాది శేషత్వమ్. పడుకుళ్ళిల్ - పతనహేతు [illegible] (తదను గుణేత్యాది) దేహాత్మాభిమానానుగుణసాధ్యమ్ - [illegible] నాదికళ్; తత్సాధనమ్ - [illegible] దికళ్. స్వా [illegible] స్వర్గాదికళ్; తత్సాధనమ్ - యాగాదికళ్. అన్యశేష [illegible] త్వానుగుణసాధనమ్ - దేవతాన్తరోపాసనమ్; తత్సాధ్యమ్ - తత్సాయుజ్యాదికళ్, కణ్డుకొళ్వదు. మణ్డి - అత్యన్తమవగాహిత్తు, యామ్యాజ్ఞానమ్ - విత్తేనమ్, పత్తి - అవలమ్బిత్తు, నీఙ్గుమవిరత్తై - ఎప్పొరుమ [illegible] సైక్కు హేతువాన ప్రతత్తై.

(ప్రాప్తశేషీత్యాది) పూర్వోక్తాకారత్రయత్తోడు ప్రతిసమ్బన్ధియాన ఈశ్వరగతాకారత్రయమిఙ్గు [illegible] ప్రాప్తశేషిత్వమ్ - ఉచితశేషిత్వమ్; పరమప్రాప్యత్వమ్ - స్వాపేక్షయోత్కృష్టేతరరహితప్రాప్యత్వమ్; పరమప్రాపకత్వమ్ - స్వాపేక్ష [illegible] చరమప్రాప్యప్రాపకఙ్గళ్ ఇతినుడైయ పర్యాప్తి [illegible] యాలే, ఉక్తపారమ్య మిప్పన్నమ్. ఇమ్ముమ్ [illegible] ౩* అల్పాస్థిరమ్ ప్రార్థకళ్, ౪* అభ్యస్తిత్వం పూర్వమస్తాఫళ్ ప్రాప్యమ్ - పూర్వని [illegible] కణ్డుకొళ్వదు.

(అత్యన్తేతి) అన్యశేషత్వాల్ వైముఖ్యమ్; స్వాతన్త్ర్యాత్ అతివైముఖ్యమ్; దేహాత్మాభిమానాత్ అత్యన్త [illegible] వత్తు - భగవద్విషయ జ్ఞానరుచ్యాద్యభావమ్.

(గర్భేత్యాది) గర్భశబ్దమ్ - గర్భస్థితియై [illegible] ; అష్టైయాల్ అవస్థాశబ్దత్తోడే సామానాధికరణ్యమ్ [illegible] [illegible]

(నిరన్తరేత్యాది) ఇఙ్గే, "క్షుత్తృష్ణ [illegible] టుతీక్ష్ణోష్ణలవణ [illegible] త్యభోజనైః। అతితాపిభిరత్యర్థం [illegible] ప్నోతి జరరాగ్నాతురాతురః। కణ్డూయనే [illegible] చా ఉత్క్రమణపరివర్తనే ష్వనీశ్వరః॥ స్నానపానాది చాహారమవాప్నోతి పరే [illegible]" ఇత్యాదిగళై కణ్డుకొళ్వదు. (అనుభవిత్తుత్తిరిక్కిఱ) ఎన్ఱ అవిడత్తిల్, "విపంసంస్మృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణే" ఇత్యాది [illegible]

"జాయమానం హి పురుషం యం పశ్యే న్మధుసూదనః। సాత్త్వికస్స తు విజ్ఞేయ స్సవై మోక్ష [illegible]" రుళిచ్చెయ్కైయాలే (ఆరేనుమిత్యాది.) [illegible] యమ్" ఇత్యనియతనిర్దేశఫలితమ్ (ఆరేనుమితి.) మోడురుచి [illegible] శ్రీ [illegible] [illegible]

యదానభవతి, † తదా [illegible] ఉదాహృతవాక్యానాం వేదాన్తానాం భిన్నశాస్త్రత్వే ‡ ప్రమాణాభావాత్ [illegible] విషయాద్యభావాత్, నిర్విషయం [illegible] శాస్త్రమనారభ్యణీయమితి పూర్వపక్షఫలితాభావః.

యదా "అసారమ్" ఇత్యాదివచనమ్ ఉదాహృతవేదాన్తవాక్యవిశేషాణాం వేదాన్తశాస్త్ర [illegible] ప్రమాణాభావః, తదా, తేషాం శాస్త్రాన్తరత్వాద్విషయా [illegible] సమ్భవేన ప్రకృతం శాస్త్రమారభ్యణీయమితి సిద్ధాన్తఫలితాభావః.

పూర్వపక్షస్తు, నతావదిదం శాస్త్రమారభ్యణీయమ్, వేదశాస్త్రత్వాభావాత్; నచేదాం [illegible] కృతకరత్వప్రసఙ్గాత్; నాపి [illegible] వత్తిశాస్త్రమ్, "నానాశబ్దాదిభేదాత్" [illegible] నితానాం తదుపయుక్తానాం [illegible] భగవచ్ఛాస్త్రాదిమ ప్రవృత్త్యభావేష్వపి [illegible] రేకేణ అతిరిక్తమోక్షసా [illegible] ననాభావాత్, తత్సాధ్యమోక్షవిశేషాసిద్ధేశ్చ; నచ ఆచార్యహృ [illegible] వేదాన్త [illegible] రత్వేన ప్రతిపాదనాత్సత్తి, [illegible] భక్తిశాస్త్రాపేక్షయా ప్రపత్తిశాస్త్రస్యైవ సారతయా [illegible] క్లేశంబుద్ధేశ్చలనకారణ [illegible]। ఉపదేశాద్ధరింబుద్ధ్వావిరమేత్సర్వకర్మసు 'ం ఇత్యత్రఉపదేశ [illegible] శాస్త్రోపదేశ [illegible] విషయాది ప్రతీయతే; కిఞ్చ, అదభేదపివ, శాస్త్రే క్లేశేన [illegible] "అనన్తపారం బహు [illegible] వేదితవ్య మల్పశ్చ కాలో బహవశ్చవిఘ్నాః। యత్సారభూతం తదుపాసితవ్యం [illegible]" ఇత్యేతదప్య [illegible] స్వాయమేవ.

౧॥ [illegible] ౨॥ [illegible] ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ [illegible]

* కుణ్డ [illegible] త్యాచిత [illegible]. † తదాఉక్తవచనస్యఉదాహా. ‡ ప్రమాణత్వా [illegible]

వ్యా.—శిలరుక్కు జాయమానకాలభగవత్కటాక్షవిశేషత్తాలే రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దు, సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తు, మోక్షరుచియుణ్డానాలుమ్, తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై యుళ్ళపడియఱిన్దే యుజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్, అవైత్తన్నై శాస్త్రముఖత్తాలే యఱియప్పార్క్కుమళవిల్, శాస్త్రఙ్గళిల్ తలైయాన వేదమానతు, "అనన్తావై వేదాః"[1] ఎన్గిఱపడియే - అనన్తమాయ్, స్వార్థనిర్ణయత్తిల్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాది సాపేక్షమాయిరుక్కైయాలే, అల్పమతికళుక్కు అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ వరిదాకైయాలుమ్, అన్దవేదపారగరాయ్ స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృత పరావరతత్త్వవిభాగరాన (¶వ్యాసాది)పరమర్షికళాలే ప్రణీతఙ్గళాయ్, వేదోపబృంహణఙ్గళాన స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్, సారాసారవివేక చతురర్ కొణ్డ్రియ తాత్పర్యాంశమ్ తెరియామైయాలుమ్,

అ.—యాలుమ్ ఇన్దరుచిక్కాక బాహుళ్యేనకాణ్గైయాలుమ్ "పురుషమ్" ఎన్గిఱపదమ్ "పురుషావాత్మమానవౌ"[2] ఎన్గిఱపడియే ఆత్మపరమ్. ఏకవచనమ్ దౌర్లభ్యాభిప్రాయకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిలరుక్కెన్ఱు.) "జాయమానమ్, మధుసూదనః, పశ్యేత్" ఎన్గిఱ పదఙ్గళై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాయమానకాలేత్యాది.) జాయమానస్యకాలః జాయమానకాలః; జననకాల ఇతి ఫలితమ్: జాయమానకాలే భగవత్కటాక్షవిశేష ఇతివిగ్రహః. "పశ్యేత్" ఎన్గిఱవిత్తిన్నర్థమ్ (కటాక్షవిశేషత్తాలేయెన్ఱు.) విశేషయుక్తకటాక్షత్తాలే యెన్ఱపడి. "దృశిర్ ప్రేక్షణే"[3] ఎన్ఱు ధాతుపాఠమ్. అఙ్గు ప్రశబ్దార్థత్తై ఇఙ్గు *విశేషశబ్దత్తాలే శొల్లిఱ్ఱు. ఈక్షణత్తై * కటాక్షపదత్తాలే శొల్లుకిఱతు. విశేషమావతు - ఉత్తరకాల ఫలపరమ్పరాపర్యన్తత్వమ్. * మధుసూదన శబ్దరూఢ్యర్థమ్ (భగవదితి.) యోగార్థోపలక్షితవిరోధినివృత్త్యా ప్రకరణానుగృహీతయా ఫలితమ్ (రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దెన్ఱు.) తలైమడిన్దు - అభిభూతమాయ్. సత్త్వంశీలమస్య - సాత్త్వికః; సత్త్వేన జయతీతివా-సాత్త్వికః. "శీలమ్"[4] ఎన్గిఱసూత్రత్తాలేయాతల్, "తేనదీవ్యతిజయతి"[5] ఇత్యాదియాలేయాతల్ ఠక్ ప్రత్యయమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్త్వమ్తలైయెడుత్తెన్ఱు). *మోక్షార్థచిన్తకః - మోక్షరూపప్రయోజనచిన్తకః ఎన్ఱాయ్, "చితి-స్మృత్యామ్"[6] "స్మృ-ఆధ్యానే"[7] ఎన్ఱు ధాతుపాఠత్తాలే - చిన్తనస్మరణాధ్యాన శబ్దఙ్గళ్ పర్యాయఙ్గళాయ్, ఆధ్యానమ్ - ఉత్కణ్ఠాపూర్వక స్మరణమాయ్, ఉత్కణ్ఠైక్కు "సర్వేన్ద్రియసుఖాస్వాదో యత్రాస్తీత్యభిమన్యతే । తత్ప్రాప్తీచ్ఛాం ససఙ్కల్పాముత్కణ్ఠాం కవయోవిదుః"[8] ఎన్ఱు, ఉత్కణ్ఠేచ్ఛారూపైయాకైయాలే అభిప్రీతిరూపరుచియాకిఱతెన్ఱు, - మోక్షరూపప్రయోజన రుచియుక్తః ఎన్ఱు, లభిక్కిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మోక్షరుచియుణ్డానాలుమెన్ఱు.) తత్త్వమ్ - భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపమ్; హితమ్ - సిద్ధోపాయః; పురుషార్థః - ప్రతిబన్ధకనివృత్త్యాది ప్రయోజనమ్. ఉళ్ళపడియఱిక్కై - తదీయపర్యన్తమాయఱిక్కై. ఇచ్చేతననుక్కు నమశ్శబ్దత్తాలే అదృష్టద్వారకమోక్షసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమెన్ఱు, నిష్కర్షితమానాలుమ్, అధికారవిధయా దృష్టరూపేణ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానాదికళ్ ఆవశ్యకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఱిన్దే ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాలేయెన్ఱు.) "పశుర్మనుష్యః"[9] ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ పశ్వాద్యుజ్జీవనత్తుక్కుమ్ అభిమానియుడైయ జ్ఞానపూర్తియే హేతువాకైయాలే, (అఱిన్దే) ఎన్గిఱ అవధారణ ముపపన్నమ్.

(శాస్త్రఙ్గళిల్ తలైయాన) ఎన్గిఱవిడత్తిలే "ధర్మంజిజ్ఞాసమానానాం ప్రమాణంప్రథమంశ్రుతిః । ద్వితీయంధర్మశాస్త్రంతు తృతీయం లోకసఙ్గ్రహః"[10] ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు. అనధీతవేదఙ్గళిలే విరుద్ధార్థపరత్వ సంశయాదికళ్ కిడక్కిల్ మీమాంసాముఖేన సంపాదిత్త అధీతశాఖార్థనిర్ణయముమ్ అకిఞ్చిత్కరమాకైయిన్ప్పఱ్ఱి వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశాఖేత్యాది.) * ఆదిశబ్దత్తాలే - సర్వవేదాన్త ప్రత్యయ న్యాయమ్ వివక్షితమ్.

అన్దఆనన్త్యదోషమిల్లామైయైప్పఱ్ఱి వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దవిత్యాది.) అన్ద- అనన్తత్వేనపూర్వప్రకృతమాన. (స్వయోగమహిమ) ఎన్గై, యాలే- సుగతాదికళైయుమ్, *పరమర్షిపదత్తిలే- "ఋషింప్రసూతంకపిలమ్"[11] ఎన్ఱు, ఋషిమాత్రమాన కపిలాదికళైయుమ్ వ్యావర్తిక్కిఱతు. పరతత్త్వత్తుక్కుమ్ అవరతత్త్వఙ్గళుక్కుమ్ అన్యోన్యమ్ స్వరూపస్వభావవైలక్షణ్యమ్ - (పరావరతత్త్వవిభాగః.) ఇత్తాల్ - యోగజజ్ఞానవాన్గళెన్ఱు, ఫలితమ్. సారాసారవివేకమావతు - సాత్త్వికరాజసాదివిభాగజ్ఞానముమ్, పురాణోపక్రమప్రశ్న ప్రతివచనఙ్గళిలే ప్రమేయవిషయపక్షపాతిత్వాపక్షపాతిత్వ విభాగజ్ఞానముమ్, సర్గాచారాదితత్పరత్వా తత్పరత్వ విభాగజ్ఞానముమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. తాత్పర్యాంశమ్-సాత్త్వికభాగాభిప్రేతమాన సారాంశమ్. ఇత్తాల్ - వేదవదానన్త్యమాకిఱ కుఱ్ఱమిల్లావిడిలుమ్ అసారమిశ్రత్వమాకిఱ కుఱ్ఱముణ్డెన్ఱు, తాత్పర్యమ్

మీ.—నను, "అసారమల్పసారఞ్చ సారం సారతరంత్యజేత్ । భజేత్సారతమం శాస్త్రంరత్నాకర ఇవామృతమ్"[12] ఇతి (వైకుణ్ఠదీక్షితీయోపాత్తం) ¶వచనమస్తీతిచేత్. తతఃకిమ్ ? అత్ర, అసారశబ్దేన - వేదబాహ్యాకుదృష్టిశాస్త్రముచ్యతే; అల్పసారమిత్యనేన - పూర్వభాగే ఐహికఫలతత్సాధనప్రతిపాదకాంశ ఉచ్యతే; సారశబ్దేన - ఆముష్మిక ఫలతత్సాధనప్రతిపాదకాంశః; సారతరశబ్దేన-ఆత్మప్రాప్తి తత్సాధన ప్రతిపాదకాంశః· సారతమశబ్దేన - పరమాత్మప్రాప్తి తత్సాధనభక్తిప్రపత్తి ప్రతిపాదకాంశశ్చ † ఉచ్యతే;

౧॥ యు-వే-కాఠ-ప్ర-౧-ప-౧౧-వా-౬. ౨॥ అమరం-3-కా-నానార్థవ-3౭౪-శ్లో. 3॥ సి-కౌ-ధు-౧౭౯-పం-౨౮. ౪॥ సి-కౌ-పు-౧౧౯౪-౪-౬౧. ౫॥ సి-కౌ-పు-౧౧౭-౪-౪-౨. ౬॥ సి-కౌ-ధు-౨౦౨-పం-౧౮. ౭॥ సి-కౌ-ధు-౧౭౨-పం-౨౧. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ¶ కుణ్డలితమ్ క్వాచిత్కమ్.† ప్రతిపాదకాంశ ఏవ - ప

వ్యా.—అవైష్ణోలన్ఱిక్కే సంసారిచేతనోజ్జీవనకామనాన సర్వేశ్వరన్, తానేఆచార్యనాయ్ వెళిప్పడుత్తిన సకలవేదసారమాన రహస్యత్రయముమ్, అతిసఙ్గ్రహతయా అతిగూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్, భగవదాకస్మిక కటాక్ష విశేషత్తాలే ౧*మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱ్ఱు సకలవేదశాస్త్రతాత్పర్యఙ్గళైయుమ్ కరతలామలకమాక సాక్షాత్కరిత్త పరాఙ్కుశ పరకాలాదికళాన ఆఴ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త ద్రావిడ వేద తదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుమ్ అళవిలికళా లర్థదర్శనమ్పణ్ణప్పోకామైయాలుమ్, రుచిపిఱన్ద చేతనర్ ఇఴన్దుపోమ్పడి యిరుక్కైయాలే, ఆఴ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ

అ.—అవై - స్మృత్యాదికళ్. ఉజ్జీవనమ్ - పరమపురుషార్థప్రాపణమ్. (సంసారిచేతన) ఇత్యాదియాలే - అసురవ్యామోహనార్థబుద్ధాగమ వ్యావృత్తియుమ్, (సర్వేశ్వరన్ తానే) ఎన్ఱత్తాలే - యోగజజ్ఞానసంభావిత వక్తృదోష విరహముమ్, (సకలవేదసారమాన) ఎన్ఱత్తాలే -అసార బహుళస్మృత్యాది వ్యావృత్తియుమ్, (త్రయమ్ ఎన్ఱు-ఆనన్త్యదోషాభావముమ్శొల్లిఱ్ఱు. అతిసఙ్గ్రహతయా - అత్యల్పపరిమాణతయా అతి గూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్- దుర్జ్ఞేయార్థఙ్గళాకైయాలుమ్. ఇత్తాల్-వేదపదానన్త్యదోషముమ్, స్మృత్యాదిపదసార బహుళత్వరూపదోషముమ్ రహస్యత్రయత్తుక్కిన్ఱియే యిరున్దాలుమ్, గూఢార్థత్వమాకిఱదోషముణ్డెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు.

(భగవదిత్యాది.) కటాక్షవిశేషకర్తృత్వత్తుక్కపేక్షితమాన నిర్దోషకల్యాణగుణాకరత్వమ్, "భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినాహేయైర్గుణాదిభిః"౨ ఇత్యాదికళాలే నిరుక్తభగవచ్ఛబ్దత్తాలే శొల్లుకిఱతు. అకస్మాద్భవమ్ - ఆకస్మికమ్; నిర్హేతుకమెన్ఱపడి. ఇతు "వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్"౩ ఇత్యాదియిల్ వ్యక్తమ్. మయర్వఱమతినలమ్- అజ్ఞానశూన్యపరమభక్త్యాత్మకజ్ఞానత్తై, అరుళప్పెఱ్ఱు-ప్రసాదిక్కప్పెఱ్ఱు. ఇత్తాల్-పూర్వోక్తయోగజ్ఞానత్తిల్కాట్టిల్ అత్యన్తవిలక్షణమాన దివ్యజ్ఞానవైభవమ్శొల్లిఱ్ఱు. జ్ఞానంద్వివిధమ్; "ఆర్షందివ్యఞ్చ, తత్రార్షమ్-యోగజమ్; పరాశరాదీనామ్ :దివ్యమ్-నిర్హేతుకభగవత్ప్రసాదజమ్; పరాఙ్కుశాదీనామ్" ఎన్ఱుశొల్లిఱ్ఱిఱే. *సకలపదమ్, వేదఙ్గళిలుమ్శాస్త్రశబ్దోక్తస్మృత్యాదికళిలుమ్ తాత్పర్యశబ్దోక్తరహస్యఙ్గళిలుమ్ అన్వయిక్కక్కడవతు. ఇత్తాల్ - పూర్వోక్త ప్రమాణత్రయత్తిల్ పారగత్వమ్శొల్లుకిఱతు. (కరతలామలకమాక) "పాణావామలకంయథా"౪ ఎన్గిఱపడియే ౫*కైయిలఙ్గునెల్లిక్కనిపోలే. (పరాఙ్కుశపరకాలాదికళాన) ఎన్గిఱ ఆదిశబ్దమ్ - ముతలాఴ్వార్కళై చ్చొల్లుకిఱతు. ద్రావిడవేదఙ్గళ్ - నమ్మాఴ్వారరుళిచ్చెయ్త నాలుప్రబన్ధఙ్గళ్. తదఙ్గఙ్గళ్ - తిరుమఙ్గైయాఴ్వారరుళిచ్చెయ్త ఆఱుప్రబన్ధఙ్గళ్. ఉపాఙ్గఙ్గళ్ - మఱ్ఱైయాఴ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త పతినాలుప్రబన్ధఙ్గళ్. అవఱ్ఱుక్కు వేదత్వమ్, మార్కణ్డేయపురాణత్తిలే - "సంస్కృతశ్రుతయోయద్వద్ద్రామిడశ్రుతయస్తథా । నిత్యాస్తద్వత్ప్రణీయన్తే మునిభిశ్చకలౌకలౌ"౬ ఇత్యాదియాలే విస్తరేణశొల్లప్పట్టతు. దివ్యజ్ఞానమూలక ప్రబన్ధఙ్గళ్ - దివ్యప్రబన్ధఙ్గళ్. ఇఙ్గే దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుక్కు నాలాయిర మెన్గిఱ సఙ్ఖ్యయత్తైయాలే - వేదగతానన్త్య వ్యావృత్తియుమ్, అతఏవ అక్షరాధికగ్రన్థద్వయ పరిమితతయా - అతిసఙ్గ్రహమాన రహస్యత్రయవ్యావృత్తియుమ్, (భగవదాకస్మిక) ఇత్యాదియాలే- దివ్యజ్ఞానమూలకత్వాత్ యోగజజ్ఞానమూలకస్మృత్యాది వ్యావృత్తియుమ్శొల్లిఱ్ఱు. అళవిలికళాల్ - అల్పజ్ఞరాల్. అల్పజ్ఞత్తైయావతు - "అఱివొన్ఱుమిల్లాత"౭ ఎన్గిఱ అసాధారణాధికరణ్యమ్ శరీరాత్మభావనిబన్ధనమెన్ఱుమ్, ౮*అఱివిన్మైయుడనాశైయిల్ శొల్లుకిఱ కామమ్-వేదాన్తవిహితభక్తియెన్ఱుమఱికైక్కీడాన జ్ఞానమిల్లామై. మఱ్ఱుమ్ ఇప్రకారత్తిలే కణ్డుకొళ్వతు.

(ఆఴ్వారుడైయవిత్యాది) నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధమాయుమ్, అతఏవ దివ్యముమాన జ్ఞానత్తైయుడైయవరానవెన్ఱపడి. ఇవ్విశేషణమ్ నాథమునికళిలే అన్వయిక్కిఱతు. భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ దివ్యజ్ఞానాపేక్షయా, స్వాతన్త్ర్యమ్ కలశాత భాగవతాగ్రేసరరాన ఆఴ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానమ్ అతివిలక్షణమెన్ఱపడి "తతఃకాలేనమహతావినష్టాంభువితత్కృతిమ్। నాథనామామునివరో యోగజ్ఞానాదవాప్స్యతి"౯ ఎన్ఱు పురాణత్తిలుమ్, "ఎఙ్గళాచార్యరాన మధురకవికళ్ అడియేనుక్కు 'కణ్ణినుణ్శిఱుత్తామ్బు'౧౦ ఎన్గిఱ ప్రబన్ధత్తై ప్రసాదిత్తరుళి, ఇప్ప్రబన్ధత్తై ఆఴ్వార్తిరుమున్బే, ఏకాసనత్తిలే ఏకాగ్రచిత్తరాయ్ ఆఴ్వారై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డు నియమత్తుడనే పన్నీరాయిరమురు అనుసన్ధిక్క, ఆఴ్వార్ ప్రసన్నరావరెన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱుపరాఙ్కుశనమ్బి యరుళిచ్చెయ్తత్తాకవుమ్, నాథమునికళ్ అప్పడియనుసన్ధిత్తత్తాకవుమ్, అత్తాల్ ఆఴ్వార్ ప్రసన్నరాయ్, "ఏన్ కాణుమ్ నమ్మైక్కుఱిత్తు బహుశః ఉపాసనమ్ పణ్ణానిన్ఱీర్?" ఎన్ఱు కేట్టరుళినత్తాకవుమ్, పిన్బఴకరామ్ పెరుమాళ్ గ్రన్థత్తిలేయిరుక్క, ఆఴ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానరానమై యెఙ్గనేయెన్నిల్ ; ఆఴ్వార్ నాథమునికళై క్కేట్టరుళినతుక్కు త్తామ్ విణ్ణప్పమ్శెయ్యుమళవిల్ "తిరువాయ్మొఴిముతలాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళై అడియేనుక్కు ఇరఙ్గియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇవ్వళవే నాథమునికళపేక్షిత్తిరుక్క, దివ్యప్రబన్ధమాత్రత్తై దర్శిప్పిత్తువిడామల్ అనపేక్షితమాన దివ్యచక్షుఃప్రదానముమ్ రహస్యత్రయార్థప్రదర్శనముమ్ అఖిలదర్శనతాత్పర్య ప్రదర్శనముమ్ అష్టాఙ్గయోగరహస్య ప్రదర్శనముమ్ ఆఴ్వార్ శెయ్తరుళినవితు నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలేయిఱే.

మీ.—కిఞ్చ, "వేదాచ్ఛాస్త్రంపరంనాస్తి" "నవేదాన్తాచ్ఛాస్త్రమ్" ఇత్యాదినా అతిరిక్తశాస్త్రాన్తరంనిషిధ్యతే; తస్మాత్, ఉదాహృతవేదాన్తవాక్యానాం రహస్యత్రయస్యచ వేదాన్తశాస్త్రోదుత్తీర్ణశాస్త్రత్వేనాభావాత్ అస్యవిషయప్రయోజనాద్యభావేన అనారంభణీయత్వమితి.

౧॥ తి-వా-౧-౧. ౨॥ వి-పు-౬-౫-౭౯. ౩॥ తి-వా-౮-౭-౮. ౪॥ ౫॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౬౨.
౭॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧. ౮॥ తి-వా-౧-౪. ౯॥ ౧౦॥ క-శి.

వ్యా.—దివ్యజ్ఞానరాన నాథమునికళ్ తుడక్కమాక, సత్సమ్ప్రదాయసిద్ధరాయ్ సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్పరమ దయాళుక్కళాన పూర్వాచార్యర్కళ్, అన్దవేదాదికళి లర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహ మామ్పడి ప్రబన్ధీకరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్.

అప్పడియే, సంసారిచేతనర్ఙ్గళుడైయ దుఃఖమ్ సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే, తదుజ్జీవనార్థమాక తాముమ్ పలప్రబన్ధఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్ద పిళ్ళైలోకాచార్యర్, ఆచార్యపరమ్పరా ప్రాప్తఙ్గళాన వర్థఙ్గళిల్, అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ గౌరవాతిశయత్తాలే రహస్యమాక వుపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్, అరుమై పెరుమైకళైప్పఱ్ఱ ఇతుక్కుమున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామల్ అడక్కికొణ్డుపోన్దవైయుమాన అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్, పిన్బుళ్ళారుమఱిన్దుకడైత్తేఱవేణ్డుమెన్ఱు తమ్ముడైయ కృపాతిశయత్తుక్కు మేలే, పెరుమాళుమ్ స్వప్నత్తిలే తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే, శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళుకిఱార్.

అ—ఇన్నముమ్, "'యస్స్వాపకాలేకరుణాకరస్సన్ భవిష్యదాచార్యవరస్వరూపమ్। సందర్శయామాసమహానుభావ స్తంకారిసూనుంశరణంప్రపద్యే'౧ ఎన్ఱు స్వప్నత్తిలేనాథమునికళుక్కు భవిష్యదాచార్యవరస్వరూపత్తై నిర్హేతుకకారుణ్యత్తాలేఆళ్వార్కాట్టిక్కొడుత్తరుళినార్" ఎన్ఱు, చరమోపాయనిర్ణయత్తిలేసుస్పష్టమిఱే. ప్రధానాంశమ్ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధమానాల్, అన్యత్సర్వమ్ తత్ప్రాప్యమాకలామిఱే. ఆకైయాల్ నాథమునికళుక్కు ఆళ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానత్వ ముపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(సత్సంప్రదాయేత్యాది) ప్రాథమికందానమ్ -ప్రదాయః; ఉపదేశమెన్ఱపడి. సమీచీనఃప్రదాయః - సంప్రదాయః. ఉపదేశత్తుక్కు సమీచీనత్వమావతు-ఉపదేశసమయత్తిల్ ఉపదేష్టాక్కళ్ యథాప్రతిపత్తియుక్తరాయుపదేశిక్కై. సతాం-బ్రహ్మవిదగ్రేసరాణాం సంప్రదాయః- సత్సంప్రదాయః; తస్మిన్ సిద్ధా ఇతివిగ్రహః. తస్మిన్ సిద్ధరాకైయావతు - తదధీనజ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారపూర్ణరాకై. (సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్) ఎన్ఱవిత్తాల్ - ఉపదేశప్రావీణ్యముమ్ప్రబన్ధీకరణప్రావీణ్యముమ్ వివక్షితమ్. (పరమేత్యాది) "స్వార్థనిరపేక్షాపరదుఃఖాసహిష్ణుతా - దయా"౨ ఎన్ఱు,శ్రీభాష్యత్తిలే దయాస్వరూపమ్ నిరుక్తమిఱే. అతిల్,స్వార్థనిరపేక్షా ఎన్ఱవిత్తాల్- ఉపదేశత్తిలుమ్ ప్రబన్ధీకరణత్తిలుమ్ ఖ్యాతిలాభపూజానైరపేక్ష్యమ్ సిద్ధమ్. అతిల్ పారమ్యమ్-ఆనుషఙ్గికమాకవరుమవఱ్ఱిలుమ్కణ్ వైయామై; పరదుఃఖాసహిష్ణుతైయిల్ పారమ్యమ్- "నేవధ్వమేతదమృతం ప్రణిపత్యయాచే"౩ ఎన్ఱు, పాల్కుడిక్కక్కాల్పిడిక్కైయిఙ్గేసిద్ధమ్. "సత్సంప్రదాయ" ఇత్యాదిశ్లోకార్థత్తిల్ ప్రధానాంశమ్కొళ్ళప్పట్టతు. అఙ్గు, ఉపదేశమాత్రవివక్షయా దయాళువెన్ఱ,వళవిలేనిన్ఱతు; ఇఙ్గు, ప్రబన్ధీకరణరూపాధికాంశహేతుతయా పరమదయాళుక్కళాయెన్ఱరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. పూర్వాచార్యర్కళ్ -ఉయ్యక్కొణ్డార్ మణక్కాల్నమ్బిముతలాక వడక్కుత్తిరువీథిప్పిళ్ళైయళవాక నడువుళ్ళవర్కళ్.(వేదాదికళిల్) ఎన్ఱ,ఆదిశబ్దత్తాల్ - ఉపబృంహణరహస్యత్రయ దివ్యప్రబన్ధఙ్గళ్ సఙ్గ్రహితఙ్గళ్. ప్రబన్ధీకరిత్తుముపదేశిత్తుమ్ పోన్దమై - యథాయథంవికల్పేనవుమ్ సముచ్చయేనవుమ్ యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే - సహిక్కమాట్టామైయాకిఱ పరమకృపైయాలే. పలప్రబన్ధఙ్గళ్ - యాదృచ్ఛికప్పడిముతలాన అనేకప్రబన్ధఙ్గళై. అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ - ఆచార్యర్కళ్. రహస్యమాకఉపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్-ప్రబన్ధీకరియామల్ ఉపదేశిత్తుమాత్రమ్ పోన్దవైయాయ్. అరుమై- సూక్ష్మత్వముమ్, దురవాపత్వముమ్. పెరుమై-మహత్త్వముమ్, గౌరవముమ్. "సుసూక్ష్మత్వాద్దురావత్వాన్మహత్త్వాద్గౌరవాదపి। మయాఽయంపరమోధర్మః ప్రోక్తస్సిద్ధ్యైపునఃపునః"౪ ఎన్ఱరుళినానిఱే భరద్వాజభగవాన్. ఇతుక్కుమున్బు-శ్రీవచనభూషణమ్ †అరుళిచ్చెయ్వతఱ్కుమున్బు. (పిన్బుళ్ళారుమ్)ఎన్ఱ,సముచ్చయత్తాలే-ఉపదేశవిషయరాన సమకాలవర్తికళై సముచ్చయిక్కిఱతు. కృపాతిశయత్తుక్కుమేలే-కృపాతిశయమాకిఱహేతువిరుక్కచ్చెయ్తే. పెరుమాళుమ్-పెరియపెరుమాళుమ్. "ఇన్దయిణైయైత్తిరువుళ్ళమాయరుళకైయాలుమ్" ఎన్ఱు,కూట్టువతు. ఇప్ప్రబన్ధముఖేన - అస్మద్వ్యాచిఖ్యాసిత వచనభూషణప్రబన్ధద్వారేణ వెళియిట్టరుళుకిఱార్- కృపయాప్రకాశిప్పిక్కిఱార్.

ఇఙ్గే, (అరుమైపెరుమై) ఎన్ఱవిత్తాల్ - ప్రమేయవైలక్షణ్యముమ్; (సత్సంప్రదాయ) ఇత్యాదియై అతిదేశిక్కిఱ (అప్పడియే) ఎన్ఱవిత్తాలుమ్,(లోకాచార్యర్) ఎన్ఱ,తిరునామత్తాలుమ్- వక్తృవైలక్షణ్యముమ్; (పలప్రబన్ధఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యాదియాల్-అనేకప్రబన్ధపరిప్రవృత్తమాకైయాలే సిద్ధిత్తతదసాధితార్థ సాధకత్వరూపమాన ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్; భగవన్నియోగేన వవతరిత్తమైయాల్ - వ్యఞ్జితమాన భగవదత్యన్తాభిమతత్వరూపమాన అనితరసాధారణవైలక్షణ్యముమ్ ; (వచనభూషణమ్) ఎన్ఱ,అసమాఖ్యైయాలే-లబ్ధమాన సత్సంప్రదాయైకమూలకత్వమాకిఱ వైలక్షణ్యముమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

౧॥   ౨॥   ౩॥   ౪॥

† "ఇట్టరుళువతఱ్కుపూర్వమ్" ఎన్ఱుమ్, "ప్రణయనత్తుక్కుపూర్వమ్" ఎన్ఱుమ్ కోశాన్తరఙ్గళ్.

వ్యా.—మున్నే పేరరుళాళప్పెరుమాళ్, తమ్ముడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలే, మణప్పాక్కత్తిలేయిరుప్పారొరు నమ్బియారై విశేషకటాక్షమ్పణ్ణియరుళి, తఞ్జమాయిరుప్పన శిలవర్థవిశేషఙ్గళై త్తామేయవరుక్కు స్వప్నముఖేనవరుళిచ్చెయ్తు, "నీర్ పోయ్ ఇరణ్డాట్ట్రుక్కుమ్ నడువేవర్త్తియుమ్, ఇన్నమ్ ఉమక్కు వ్వర్థఙ్గళెల్లామ్ విశదమాక నామఙ్గే శొల్లుక్కిఱోమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే, అవరిఙ్గేవన్దు పెరియపెరుమాళైసేవిత్తుక్కొణ్డు, తమక్కు మున్బు అఙ్గరుళిచ్చెయ్త వర్థఙ్గళైయుమ్, అశలటియాగప్పడి యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు, ఏకాన్తమానతొరు కోయిలిలే వర్త్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తుక్కు అన్తరఙ్గరాన ముదలికళుమ్ తాముమాక, పిళ్ళై, ఒరునాళఙ్గే కోయిలిలే యాదృచ్ఛికమాక వెళున్దరుళి, అవ్విడమ్ ఏకాన్తమాయిరుక్కైయాలే, రహస్యార్థఙ్గళై యవర్కళుక్కరుళిచ్చెయ్తుక్కొణ్డెళున్దరుళి యిరానిఱ్క, అవై తమక్కుప్పేరరుళాళప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త అర్థవిశేషఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అవర్ పోరవిద్ధరాయ్, ఉళ్ళినిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టువన్దు, పిళ్ళైశ్రీపాదత్తిలేవిళున్దు, "అవరో నీర్?" ఎన్న; "ఆవతేతు!" ఎన్ఱు, పిళ్ళై కేట్టరుళ; పేరరుళాళప్పెరుమాళ్ తమక్కు వ్వర్థఙ్గళై ప్రసాదిత్తరుళినపడియైయుమ్, ఇద్దేశత్తిలే పోరవిట్టరుళినపడియైయుమ్, "ఇన్నముమక్కఙ్గే విశదమాకచ్చొల్లుక్కిఱోమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడియైయుమ్ విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; కేట్టు మిక్కవుమ్ హృష్టరాయ్, అవరైయుమభిమానిత్తరుళ; అవరుమ్ అఙ్గుత్తైక్కు అన్తరఙ్గరాయ్ వర్త్తిక్కుఙ్ నాళిలే, పెరుమాళ్ అవర్ క్కు స్వప్నత్తిలే, "ఇవ్వర్థఙ్గళ్ మఱన్దుపోకాతపడి ఇవఱ్ఱైయొరు ప్రబన్ధమాకచ్చెన్నోమెన్ఱు, నీర్ పిళ్ళైక్కుచ్చొల్లుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాక; అవర్, "ఇప్పడి పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయరుళినార్" ఎన్ఱు, విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; "ఆనాల్ అప్పడి శెయ్వోమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, అనన్తరమ్ ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళినారెన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే.

రత్నప్రచురమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలే,

అ.—భగవన్నియోగత్తైవివరిక్కిఱార్ (మున్నే యిత్యాదినా, ప్రసిద్ధమిఱే ఇత్యన్తేన.) మణల్ పాక్కమ్-గ్రామవిశేషమ్. "తిరుచ్చాణూర్ నమ్బియార్" ఎన్ఱు, ఆయ్ప్పడియిలేయిరుక్కిఱతు వస్తునివికల్పమ్ కూడామైయాలే, అన్దనమ్బియార్క్కుత్తిరుచ్చాణూర్ అభిజనమాయ్ మణల్ పాక్కమ్ నివాసమాయ్ విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డియతు. ఆకైయిఱే, (మణల్ పాక్కత్తిలే యిరుప్పారొరునమ్బియార్) ఎన్ఱు, ఇఙ్గుమ్, "తిరుచ్చాణూర్ నమ్బియార్" ఎన్ఱు, అఙ్గుమ్ నిర్దేశభేదమ్ కిడక్కిఱతు. "యత్రపూర్వైరుషితంసోభిజనః" ౧ "యత్రస్వయంనివసతిసనివాసః" ౨ ఎన్ఱి, ఱే - శాబ్దికరాలే అభిజననివాసఙ్గళుక్కు భేదమ్ శొల్లప్పట్టతు. తఞ్జమాయిరుప్పన - రక్షకమాయిరుప్పన. ఇరణ్డాట్ట్రుక్కుమ్ నడువే - ఉభయ కావేరీమధ్యమాన కోయిలిలే. ఏకాన్తమాన-తమక్కే వాసనియతమాన. "శూన్యాగారే దేవగృహే" ౩ ఎన్ఱి, ఱే యోగత్తుక్కు స్థానమ్ శొల్లిఱ్ఱు; అప్పడియే రహస్యార్థానుసన్ధానస్థానమిరున్దపడి. పిళ్ళై - పిళ్ళైలోకాచార్యర్. యాదృచ్ఛికమాక - నమ్బియారఙ్గువర్త్తిక్కిఱారెన్ఱు, అనుసన్ధియామల్. అవర్ - మణల్ పాక్కత్తునమ్బియార్. పోర - మిక్కవుమ్. విద్ధరాయ్- ఈడుపట్టు. అవర్క్కు-నమ్బియార్క్కు. (అప్పడి శెయ్వోమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి) ఇత్యేతదనన్తరమ్, "పిళ్ళై" ఎన్ఱు ఇవ్వాళవుమ్ అనుషఙ్జిత్తుక్కొళ్ళవుమ్.

సమాఖ్యైయైవివరిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమానఎన్ఱు, తుడఙ్గి, తిరునామమాయ్త్తు ఎన్నుమళవాక.) రత్నఙ్ఖచితమ్భూషణఙ్బు రత్నభూషణమెన్ఱు, కర్మధారయన్నై యాశ్రయిక్కుమళవిల్, "కనకకన్దళేనేవరత్నముత్సీల్యతే" ౪ ఎన్ఱి, అప్పడియే - పొఱ్ఱశేరాత రత్నమ్ ఒళియుడైత్తల్లామైయాలే అతుభూషణమాకమాట్టాతెన్ఱు, కర్మధారయన్నైవిట్టు, "రత్నైఃప్రచురమ్-రత్నప్రచురమ్, రత్నప్రచురఞ్చతద్భూషణఞ్చ-రత్నప్రచురభూషణమ్" ఎన్ఱాయ్, "శాకప్రియగపార్థివః - శాకపార్థివః" ౫ ఎన్నుమాపోలే, ఉత్తరపదలోపత్తాలే ప్రచురపదమ్ లుప్తమాయ్, (రత్నభూషణమ్) ఎన్ఱి, అతు. అతిల్ "ప్రాచుర్యత్తుక్కు స్వాశ్రయం ప్రతివిశేష్యతయా భానస్థలత్తిల్ స్వాశ్రయసమానాధికరణ తద్విజాతీయ నిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోఱ్ఱుమ్" ఎన్నుమ్ నియమత్తాలే, ఇఙ్గుమ్ ప్రాచుర్యాశ్రయ రత్నసమానాధికరణ తద్విజాతీయ నిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోఱ్ఱక్కడవతు. రత్నప్రచురభూషణత్తిల్ రత్నవిజాతీయన్దాన్ పొన్నేయాకైయుచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రత్నప్రచురమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలేయెన్ఱు,) వచనైః ప్రచురమ్-

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

6-2-85.

వ్యా.—పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనప్రచురమాయ్ అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే, ఇన్నూలుక్కు వచనభూషణమెన్ఱు, తిరునామమాయిత్తు.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్

వ్యాఖ్యానావతారికై సంపూర్ణమ్.

మూలత్తిల్ ప్రకరణవిభాగప్రకారమ్.

ఇప్రబన్ధత్తిల్, (వేదార్థమఱుదియిడువతు) [వా-౧] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (అత్తాలేఅతుముఱ్పట్టతు) [వా-౪] ఎన్నుమళవాక, వక్ష్యమాణార్థనిర్ణాయక ప్రమాణనిర్దేశమ్ పణ్ణుకైయాలే, ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్.

అ.—వచనప్రచురమ్, వచనప్రచురఙ్గళ్తద్భూషణఙ్గళ్-వచనప్రచురభూషణమ్ ఎన్ఱాయ్, పూర్వవత్ ప్రచురపదలోపమ్వన్ద వచనభూషణమెన్ఱాయ్, పూర్వోక్తరీత్యా ప్రాచుర్యాశ్రయవచనసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోఱ్ఱక్కడవతాయ్, శబ్దత్తుక్కు విజాతీయమావతు - అర్థమాయ్, అర్థమల్పమాయ్, శబ్దమ్ ప్రచురమెన్ఱు, సిద్ధిత్తతాక ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఆకైయాల్, వచనభూషణమ్ ఎన్ఱ, ఇత్తిరునామత్తిల్, వచనశబ్దమ్ - పూర్వాచార్యవచనపరమాయ్, తత్ప్రాచుర్యమ్ తదపేక్షయా విశేష్యమాయ్ తోఱ్ఱుమళవిల్ పూర్వాచార్యవచనసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వ ప్రతియోగికమాయ్ తోఱ్ఱక్కడవతు. అతిల్ పూర్వాచార్యవచన విజాతీయమావతు - స్వవచనమ్ స్వల్పమాయ్, పూర్వాచార్యవచనమ్ ప్రచురమాయిరుక్కై.

స్వకపోలకల్పితత్వశఙ్కావ్యుదసనద్వారా ప్రామాణ్యస్థాపనత్తుక్కావశ్యకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళుకిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళుడైయవచనప్రచురమాయెన్ఱు.) ఆకైయాల్, "సాఙ్గాఖిలద్రమిడ సంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్"౧ ఎన్ఱతోడు ఇన్దత్తిరునామత్తుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. "గురుభ్యోఽర్థశ్శ్రుతశ్శబ్దైస్తత్ప్రయుక్తైశ్చయోజితః"౨ ఎన్ఱ, అప్పడియే - ఉపదేశసమయఙ్గళిలే పూర్వాచార్యర్కళాలే పారమ్పర్యేణ ప్రయుక్తఙ్గళాన వచనఙ్గళుడైయ ప్రాచుర్యమ్వివక్షితమ్. ఆకైయాల్, (అవర్కళ్ వార్త్తైకళ్ గౌరవాతిశయత్తాలే రహస్యమాక ఉపదేశిత్తుప్పోన్దవైయాయ్) [ప-౧౧-వ-౬] ఇత్యాదియోడే ఇతుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. భూషణశబ్దమ్ - గౌణ్యావృత్త్యాధారయితాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యహేతుపరమ్. ఇఙ్గు, ధారణమనుసన్ధానమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే ఇత్యాది.) ఇఙ్గు, పూర్వోక్తమాన చేతననుడైయ ఆకారత్రయాదికమ్ సాక్షాద్విషయః, తిరుమన్త్రపదత్రయాదికమ్ అవాన్తరవిషయః; చేతనోజ్జీవనమ్ సాక్షాత్ప్రయోజనమ్, ఆకారత్రయజ్ఞానాదికమ్ అవాన్తరప్రయోజనమ్; ఇవఱ్ఱుక్కు మిన్నూలుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యప్రతిపాదకభావమ్ సమ్బన్ధమ్; ఉజ్జీవనాదికామర్ అధికారిఎన్ఱు, అనుబన్ధచతుష్టయమనుసన్ధేయమ్.

వ్యాఖ్యాసితమాన శారీరకచతురధ్యాయియినుడైయ షోడశపాదఙ్గళై "సుఖగ్రహణాయసఙ్గ్రహేణోపన్యస్యతే"౩ ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపన్యసిత్తవేదాన్తదీపప్రక్రియైయాలే, ఇఙ్గుమ్ వ్యాచిఖ్యాసితమాన వచనభూషణత్తినుడైయ షట్ప్రకరణీ నవప్రకరణఙ్గళై సుఖగ్రహణార్థమాక సఙ్గ్రహేణఉపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఇప్రబన్ధత్తిలెన్ఱుతుడఙ్గి, చరమప్రాప్యప్రాపక ప్రకరణమ్ [ప-   వ-   ] ఎన్నుమళవాక.) వక్ష్యమాణార్థఙ్గళ్ - పురుషకారోపాయవైభవప్రభృతి చరమపర్వనిష్ఠాపర్యన్తమాన అభిధేయఙ్గళ్. ప్రమాణనిర్దేశమ్ - ప్రమితిజనకవేదకీర్తనమ్. ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్-ప్రబన్ధారంభసిద్ధ్యర్థం వస్తునిరూపణమ్. "చిన్తాం ప్రకృతసిద్ధ్యర్థా ముపోద్ఘాతంవిదుర్బుధాః"౪ ఎన్నక్కడవతిఱే. "ప్రమేయశరీరం సాధీయో యదిప్రమాణముపలభామహే"౫ ఎన్ఱ, అప్పడియే - మానాధీనైయాయిఱే మేయసిద్ధియిరుప్పతు. ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమాన (వేదార్థ) ఇత్యాది సన్దర్భత్తుక్కు ప్రథమప్రకరణసఙ్గతితాన్ అర్థాత్ విఴున్దతిత్తనైయన్ఱి ప్రథమప్రకరణాసాధారణత్వేన ప్రథమప్రకరణాన్తర్భావమన్ఱు; "తస్యా

ఇన్నుమొరుఅరుమ్బదమ్ —ప్రవేశే. [ప-౮-వ-౬] నిరన్తరమ్ - ఇడైవిడాతే, వితత - పరన్ద, ఆధ్యాత్మికాదిభేదత్తాలే పలవకైప్పట్టు ముడివిన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ దుఃఖఙ్గళై. [ప-౯-వ-౭] ఈశ్వరన్ పరతత్త్వమెన్ఱుమ్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్ అవరతత్త్వమెన్ఱుమ్ పిరియక్కణ్డవర్కళ్. ఇవ్వచనభూషణప్రతిపాద్యమాన అర్థఙ్గళ్ ఆఱువిధమాయుమ్ ఒన్బతువిధమాయుమిరుక్కుమ్; అత్తై, ఇన్దప్రకరణత్తాలే యిన్నతుకొల్లిఱ్ఱు ఇన్దప్రకరణత్తాలే యిన్నతుకొల్లిఱ్ఱెన్ఱు, పిరిత్తుక్కాట్టియరుళుకిఱార్ (ఇప్రబన్ధత్తిలిత్యాది.)

౧॥   ౨॥ శ్రు-ప్ర.౧-పు. వ-౧౨.   ౩॥ వే-దీ. పు-౭. వ-౧౭.   ౪॥   ౫॥

వ్యా.—(౧, ౨) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱు,తొడఙ్గి, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱు మివళుకాణ్గ) [వా-౨౨] ఎన్నుమళవుమ్ - సాపరాధచేతనరుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ సర్వేశ్వరనై సహిప్పిత్తు రక్షిప్పిక్కైయె స్వరూపమానపురుషకారవైభవముమ్,

---

అ.—శ్శాస్త్రారంభాఙ్గత్వేనశాస్త్రోపోద్ఘాతరూపత్వాదర్థతః ప్రథమపాదాన్తర్గతత్వమ్, నతు ప్రథమపాదస్యప్రథమాధ్యాయస్యవా అసాధారణత్వాత్సఙ్గతిః''౧ ఎన్ఱి,శ్రుతప్రకాశికై; అద్దన్యాయమిఙ్గుమొక్కుమే; ఆకైయిలే, ఉపాయప్రకరణమ్, ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్, ఉపాయనిష్ఠవైభవప్రకరణమ్, ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్, సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్, నిర్హేతుకవిషయీకారప్రకరణమ్, చరమప్రాప్యప్రాపకప్రకరణమ్ ఎన్ఱుతత్తత్ప్రధాన ప్రతిపాద్యత్తైయిట్టు నిరూపిత్తు, తత్తత్ప్రకరణఙ్గళై వ్యపదేశిత్తాప్పోలే, ఉపోద్ఘాతప్రకరణమెన్ఱాతల్, పురుషకారోపాయవైభవప్రకరణమెన్ఱాతల్ ప్రతిపాద్యత్తైయిట్టు నిరూపిత్తువ్యపదేశియాతే, ప్రథమప్రకరణమెన్ఱువ్యపదేశిత్తతు.

(సాపరాధేత్యాది) ''లక్ష్మీంపురుషకారేణ వృతవన్తోవరాననమత్క్షమాంప్రాప్య''౨ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ సర్వేశ్వరనై సహిప్పిత్తెన్ఱు.) ''క్షమాసహనే''౩ ఎన్ఱి, తోధాతు. ''శిక్షణక్షమేప్యపరాధ సహత్వమ్ - క్షమా'' ఎన్ఱు, క్షమాస్వరూపమ్ శొల్లప్పట్టతు. సహిప్పిక్కైయావతు- అపరాధానుగుణ దణ్డాభావ విషయకభగవదీయ సఙ్కల్ప ప్రయోజకత్వమ్. ''ప్రాప కంలబ్ధ్వా''౪ ఎన్ఱి,అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రక్షిప్పిక్కైయే ఎన్ఱు.) పురుషకారేణవృతవన్తః ఎన్ఱు,శొల్లివైత్తు, ''మత్క్షమాంప్రాప్య''౨ ''మాం ప్రాపకంలబ్ధ్వా''౪ ఎన్కైయాలే క్షమోద్భావనంతద్వారాభగవత్కర్తృకరక్షణప్రయోజకత్వమ్ పురుషకారత్వమెన్ఱు లభిక్కుమత్తెన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపమానవెన్ఱు.) క్షమోద్భావనమ్ కృపావాత్సల్యాద్యుద్భావనత్తుక్కుముపలక్షణమ్; ''కారుణ్యరూపయా''౫ ఎన్నక్కడవతిఱే. శ్రీమత్పదానన్తరమిఱే *నారాయణపదమ్. ఇప్పడిక్కృపోద్భావనమ్ శొల్లుకిఱవిడమ్ క్షమోద్భావనత్తుక్కుముపలక్షణమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) [వా-౯] ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ పురుషకారత్వమ్ ఘటకత్వమెన్ఱు, వ్యాఖ్యాస్యమానమాయిరున్దత్తే యాకిలుమ్ ఇఙ్గు ఉపాయవైభవత్తోడే సమభివ్యాహృతమాకైయాలే నిరుక్తవిధమేవ పురుషకారత్వమ్ ప్రకృతోచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. పురుషంకరోతీతి-పురుషకారః. కర్మణ్యణ్. శబ్దస్వభావాత్ పుల్లిఙ్గత్వమ్. ''పురుషకారేణవృతవన్తః''౨ ఇత్యాదౌ, పురుషకారశబ్దః-భావప్రధాననిర్దేశః. ''పూర్ణత్వాత్పురుషః''౬ ఇతినిరుక్త్యాక్షమాదిపూర్ణంకరోతీత్యర్థః. ''పౄ-పాలనపూరణయోః''౭ ఎన్కైయాలే పురుషశబ్దమ్ పాలకవాచియుమాకిఱతు. అప్పోతు పురుషంకరోతి-రక్షకంకరోతీత్యర్థమ్ వరక్కడవతు; ''యదివాబహుదానాద్వైపురుషః''౮ ఎన్కైయాలే, పురుషంకరోతి- బహుప్రదంకరోతిఎన్ఱుమ్ అర్థమాకక్కడవతు. భగవదాశ్రయణోన్ముఖ విషయత్తిల్ పురుషకారమామతుక్కుమేలే తద్విముఖరైయుఙ్గూడ ఉపదేశాదియాలే తదున్ముఖరాక్కుకై అతిశయావహమాకైయాలుమ్, విముఖరైయుమప్పడి ఉపదేశాదియాలే ఆశ్రయణోన్ముఖరాక్కుమ్పడికణ్డాల్ అభిముఖవిషయత్తిల్ పురుషకారమామిడమ్ కింపునర్న్యాయసిద్ధమిఱే ఎన్ఱు, ఆశ్రయణోన్ముఖనుక్కు తత్ప్రవృత్త్యవిళమ్బహేతువాకైయాలుమ్, విముఖానామపి-భగవదాశ్రయణశ్రావయితృత్వమ్ వక్ష్యమాణరీత్యాశ్రీశబ్దార్థమాకక్కడవతు. పురుషకారవరణకరణమన్త్రభూతద్వయగత శ్రీశబ్దప్రకాశ్యత్వమ్ పురుషకారత్తుక్కు ఆవశ్యకమాకైయాలే, తాదృశశ్రీశబ్దప్రకాశ్యమాన భగవదాశ్రయణ శ్రావయితృత్వముమ్ పురుషకారభావత్తిల్ అనుప్రవిష్టమాకవేణుమ్; ఆకైయాల్ పురుషశబ్దమ్ చేతనవాచియుమాకక్కడవతు. ''పురతిపుషః''౯ ''పురఅగ్రగమనే''౧౦ పురుషఃఎన్ఱి,అవ్వ్యాకరణప్రక్రియైయాలే, పురుషశబ్దమ్-అగ్రగన్తావై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, పురుషంకరోతి - అగ్రగామినంకరోతిఎన్ఱు, భగవదాశ్రయణవిముఖనాన వివనై భగవదాశ్రయణత్తిల్ మున్నడియిడువిక్కైయుమ్ పురుషకారశబ్దార్థమాకిఱతు. మున్నడియిడువిక్కైయావతు- మున్నడియిడుకైక్కు హేతువాన ఉపదేశాదియైప్పణ్ణుకై. ''యాపంతక్షతి, యాపంప్రోక్షతి'' ఇత్యాదికళైక్కొణ్డు తక్షణాదివిశిష్టదారువిలే యూపశబ్దత్తుక్కు రూఢిశక్తిగ్రహిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే, ''మత్క్షమాంప్రాప్య''౨ ''కారుణ్యరూపయా''౫ ''ఉపాయైర్విస్మార్య''౧౧ ఇత్యాదికళాలే క్షమాద్యుద్భావకత్వ విశిష్టస్వరూపత్తిలే పురుషకారశబ్దత్తుక్కుసముదాయశక్తిగ్రహిక్కప్పడుకిఱత్తెన్గైప్పఱ్ఱి, ''మత్క్షమాంప్రాప్య''౨ ఇత్యాదికళ్ యోగార్థతాత్పర్యలిఙ్గఙ్గళాయ్, పురుషకారశబ్దమ్ పూర్వోక్తరీత్యాయౌగికమెన్ఱుమతు ప్రోక్షణీన్యాయత్తాలేఉచితమ్. కరణమ్-కారః. పురుషస్యకారః-పురుషకారఃఎన్ఱు, పురుషకారశబ్దమ్ భావేఘఞన్తమ్. రాజకులశబ్దవదాశ్రయిత్తిలేలాక్షణికమెన్నుమతిలుమ్, పూర్వోక్తరీత్యాకర్మణ్యణన్తత్వమేయుక్తమ్. అకార మకార నారాయణ శ్రీశబ్దాదికళైప్పోలే అనేకముఖేన స్వార్థప్రతిపాదకమానపురుషకారశబ్దముమ్ యథాయోగ్యమ్ వివక్షైకార్థపరమాయ్ తన్త్రాదినా అనేకార్థపరముమాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల్, పురుషకారశబ్దత్తుక్కు అవ్వోవిడఙ్గళిలే అవ్వోవర్థపరతయా వ్యాఖ్యానముమ్ యుక్తమ్. ఇన్దపురుషకారపదయోగార్థపూర్తిత్తాన్ నిరుపాధికమాయిరుప్పతు పెరియపిరాట్టియార్ పక్కలిలే యాకైయాలే

౧॥ శ్రు-ప్ర-౩౦౫-పు. వ-౨౨ ౨॥ ౩॥ సి-కౌ-పు-౧౯-౨-వ-౧౬. ౪॥ ౫॥
౭॥ సి-కౌ-ధాతు-క్యాదౌ. పు-౧౨౮-వ-౧౩. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ శ్రీగుణ-కోశే.

వ్యా·—అన్దపురుషకారముమ్ మిక్కైయాన్బడియాన వుపాయవైభవముమ్ శొల్లుకిఱతు·

(౨) (ప్రపత్తికు) [వా-౨౩] ఎన్ఱు,తుడజ్గి, («ప్రకాశ్తీవ్యపదేష్టవ్యః"౧) [వా-౭౮] ఎన్నుమళవుమ్-ఇవ్వుపాయవరణరూప ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్, విషయనియమమ్, ఆశ్రయవిశేషమ్, ఇత్తై సాధనమాకిల్ వరుమవద్యమ్, ఇతిన్ స్వరూపాజ్గజ్గళ్, ముతలానవత్తై చ్చేరచ్చొల్లి, ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమెన్ఱు, సాధిక్కైయాలే, పూర్వోక్తోపాయ † శేషమాక్కైయాల్ ఉపాయప్రకరణమ్.

ఇతిల్ (ప్రాప్తికు-క్కప్పానుమవనే) [వా - ౭౯] ఎన్నుమళవుమ్-ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ ప్రాసజ్గికమ్·

(౩) (ఉపాయత్తుకు)[వా-౮౦]ఎన్ఱు,తుడజ్గి,(ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయిరుక్కుమ్) [వా-౩౦౭]ఎన్నుమళవుమ్-ఇవ్వుపాయత్తైక్కొణ్డు ఉపేయత్తైప్పెఱువానొరు చేతననుక్కు, ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితజ్గళైయుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళైయుమ్, మత్తుమ్ త్యాజ్యోపాదేయజ్గళా యుళ్ళవత్తైయుమ్ విస్తరేణ శొల్లుక్కైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు·

(౪) (తాన్ హితోపదేశమ్పణ్ణుమ్బోతు) [వా-౩౦౮] ఎన్ఱు,తుడజ్గి,(ఉకప్పుముపకారస్మృతియుమ్నడక్క వేణుమ్) [వా - ౩౬౫] ఎన్నుమళవాక, హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వాచార్యపారతన్త్ర్యదిక్కళాన సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయర్ పరిమాత్తమ్, ౨*తీమన్నజ్ఞైడుత్తస్వాచార్యవిషయత్తిల్ శిష్యనుపకారస్మృతిక్రమమ్, ఇవత్తైచ్చొల్లుక్కైయాలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనాన అధికారియినుడైయ స్వాచార్యానువర్తనక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

అ —ఇజ్గే ఇతుముఖ్యవృత్యా వర్తిక్కుమ్, అన్యత్ర తద్గుణలేశయోగాదౌపచారికమ్. ఇవ్వర్థమ్; మేలే "ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్" ౩ ఇత్యాదియాలేవ్యక్తమ్. ఇవత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్బత్తియాయ్త్తు పురుషకరిక్కుమ్ప్రకారమ్. పురుషకరిత్తమై పురుషకరిక్కైయెన్ఱు, పురుషకారశబ్దగతయౌగికత్వవ్యఞ్జక నిర్దేశజ్గళ్ పలవుమ్పణ్ణియరుళినార్కళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (అన్దపురుషకారముమ్మిక్కై, ఇత్యాది) ఇరణ్డైయుమ్ క్క నిర్దేశిక్కుమిడత్తిల్ పూర్వనిర్దిష్టత్తుక్కు ప్రాధాన్యముమ్ అనన్తరనిర్దిష్టత్తుక్కు తదపేక్షయాకిఞ్చిదప్రాధాన్యముణ్డెన్ఱు, కొళ్ళక్కిడవిడముణ్డు. అజ్గన్నన్ఱిక్కే, "పూర్వత్రాపరితోషోవా"౪ ఎన్గి,అన్యాయత్తాలే అప్రధానత్తుక్కు పూర్వనిర్దేశముమ్ ప్రధానత్తుక్కనన్తరనిర్దేశమెన్ఱు,కొళ్ళక్కిడవిడముణ్డు. మూలత్తిలే "పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్" [వా - ౬] ఎన్ఱు,ఉపాయత్తుక్కనన్తర నిర్దేశత్తాలే-పురుషకారత్తైప్పత్తి పతుక్కు ఉత్కర్షమ్శొల్లవేణుమ్. ఉత్కర్షన్దాన్ "పురుషకారసమ్బన్ధో౨వ్యధికః"౫ ఎన్నుమ్బడియాన గుణప్రాశస్త్యముమ్, పురుషకారన్దానే దోషోద్భావనమ్పణ్ణినాలుమ్ కైవిడాతతిన్ణ్ణమైయుమాక్కక్కడవతు అతిలిన్వ్వడత్తిలే గుణప్రాశస్త్యరూపోత్కర్షత్తై యరుళిచ్చెయ్తు, స్వావసరత్తిలే తిణ్ణమైయాకిఱఉత్కర్షత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱారాక్కైయాలే ఉపాయవైభవశబ్దఘటకోపాయశబ్దత్తుక్కు అర్థమ్రూపమ్మిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ఇవ్వుపాయవరణేత్యాది) ఉపాయివరణమ్ - ఉపాయోభవేతిప్రార్థనమ్. ఇత్తాల్-స్వయముపాయమాన ప్రపత్తియు ముణ్డెన్ఱు, అభిప్రేతమెన్నుమిడమ్ వ్యఞ్జితమ్. దేశనియమాభావమ్ - "నల్లదేశత్తిలే పణ్ణవేణుమ్, అల్లాతదేశత్తిలే పణ్ణక్కడవతల్ల" ఎన్గి,అ నిర్బన్ధాభావమ్. ఇప్పడికాలనియమాభావముమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మేల్ ప్రాసజ్గికమెన్ఱతు - "స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్" [వా-౭౧] ఇత్యాదిసన్దర్భమ్. "ప్రాప్తావుమ్" [వా-౭౦] ఇత్యాది పూర్వవాక్యాధీనస్మృతి విషయతయోపేక్షానర్హమాయ్వన్దతెన్ఱు,పడి. "ఉపస్థితస్యోపేక్షానర్హత్వం ప్రసజ్గః"౬ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(ఉపాయోపేయేత్యాది) ఉపాయశ్చోపేయశ్చ-ఉపాయోపేయే,తయోరధికారభూతాని యాని ప్రధానాపేక్షితాని తాని ఎన్ఱు,పడి. ఉపాయాధికారత్వమ్ - ఉపాయాధీనఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వమ్, తేనరూపేణ, ప్రధానాపేక్షితజ్గళ్ - శక్తిలజ్జాస్వవ్యాపారత్యాగజ్గళ్; ఉపేయాధికారత్వఞ్చ - తదవిశిష్ట ప్రయోజకత్వమ్, నియతతదవ్యవహిత పూర్వభావిత్వంవా; తేనరూపేణ, ప్రధానాపేక్షితజ్గళ్ - ప్రేమాదికళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళ్ - అప్రాప్తత్వాదికళ్. మత్తుమ్ త్యాజ్యోపాదేయజ్గళ్-దేహయాత్రాత్మయాత్రాదికళ్. అధికారిణః-ఉపాయాధీనఫలాన్వయినః, యానిష్ఠా, ఉపాయాధీనఫలవ్యతిరేకప్రయోజక వ్యతిరేక ప్రతియోగినీస్థితిః, తస్యాః క్రమః పరిపాటీఎన్ఱు,పడి.

తీమనమ్ కెడుత్త-మనోదోషత్తైపోక్కిన. సిద్ధోపాయేనిష్ఠాస్థితిర్యస్యసతథోక్తః; సిద్ధోపాయవరణరూపానుపాయప్రపత్తిప్రయోగకర్తావెన్ఱు,పడి. అనువర్తనమ్- ప్రసాదజనకవ్యాపారః.

౧॥ ౨॥ తి-వా-౭-౨-౮. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

† విశేషవివరణమ్ - పాఠా.

వ్యా.—(౫) (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు) [వా-౩౬౬] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు) [వా-౪౦౬]ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారికు అద్వేషమ్ తుడఙ్గి, ప్రాప్తిఫలమాన కైఙ్కర్యపర్యన్తమాకవుణ్డాన పేఱుకళు కెల్లామ్ హేతువాయ్, స్వకర్మభయనివర్తకమాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావఙ్గళ్ సొల్లుకిఱతు.

(౬) (స్వతన్త్రనై యుపాయమాక త్తాఱ్పఱ్ఱినపోతే) [వా-౪౦౭] ఎన్ఱుతుడఙ్గి మేలెల్లామ్ ౧*మిక్క వేతియర్ వేతత్తిను ట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై వెళియాకచ్చొల్లుకిఱతు.

(వేదార్థమఱుతియిడువతు) [వా-౧] ఎన్ఱుతుడఙ్గి యివ్వర్థత్తిలే తలైకట్టుకైయాలే, ఇప్పిబన్ధత్తిల్ చరమప్రకరణ ప్రతిపాద్యమాన వర్థమ్ వేదతాత్పర్యమెన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

శ్రీగీతైకు చరమశ్లోకమ్పోలేయిఱే, ఇప్పిబన్ధత్తుకు చరమప్రకరణమ్. అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు, స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనానవనుకు, అవఱ్ఱైత్తళ్ళి, సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—మిక్క వేతియర్ వేతత్తినుట్పొరుళాన-పరమవైదికాదృత వేదాన్తసారార్థమాన. చరమపర్వనిష్ఠై- సిద్ధోపాయత్తినుడైయ ప్రకారభేదఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ముడిన్ద నిలమాన ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ప్రకారత్తై యెన్ఱపడి.

తరతమభావాపన్నపురుషార్థ తత్సాధనఙ్గళై యొక్క వుపపాదిక్కైయాల్ విప్రలమ్భకత్వమ్ వారాతో వెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమఱుతియిడువతెన్ఱుతుడఙ్గి.) *రత్నకరీషసమావేశన్యాయేన ప్రథమపర్వప్రతిపాదనమన్యార్థమ్; తాత్పర్యమ్ చరమపర్వత్తిలే యాకైయాలే దోషమిల్లైయెన్ఱపడి. సంప్రతిపన్నమ్ - నిర్వివాదతయా ప్రసిద్ధమ్.

వేదతాత్పర్యమ్ చరమపర్వమెన్నుమత్తై సహేతూక్తియాలే దృఢీకరిక్కిఱార్ (శ్రీగీతైక్కెన్ఱుతుడఙ్గి.) చరమోక్తివ్యఞ్జిత ప్రబన్ధతాత్పర్యపర్యవసానభూమికత్వమ్ - దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్; వేదార్థత్తైయుళ్ళపడి ప్రతిపాదిక్కిఱ విప్పిబన్ధపరమతాత్పర్య విషయార్థమే ఏతద్వ్యాఖ్యేయ వేదపరమతాత్పర్య విషయమెన్ఱపడి. “ఉపాయతాంపరిత్యజ్యాన్యస్సేద్ధేవేతుతామభీః। ఐకాన్త్యాత్యన్తదాస్యైకరతిస్తత్పాదమాప్నుయాత్ ॥ తత్ప్రిధానమిదంశాస్త్రమితిగీతార్థసఙ్గ్రహః” ౨ ఎన్ఱిఱే అత్తై యిఙ్గే అనుసన్ధిప్పతు. దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిల్ పడికళై వివరిక్కిఱార్ (అఙ్గుసాధ్యోపాయఙ్గళైయెన్ఱుతుడఙ్గి.) అఙ్గు - గీతైయిలే. సాధ్యోపాయఙ్గళై - కర్మజ్ఞానభక్తిప్రపత్తికళైయుమ్, అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళైయుమ్. ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు-స్వశరీరత్వకథనాదికళాలే అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తోడే కూడవుపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనానవనుక్కు - ఉపాయాన్తరత్తై యనుష్ఠిక్కుమిడత్తిల్ వరక్కడవతాన తన్నుడైయ స్వయత్నాధీనభగవదనభిమతత్వరూపభావ్యనర్థాశఙ్కైయానవనుక్కెన్ఱపడి. అవఱ్ఱైత్తళ్ళి - ఉపాయాన్తరఙ్గళై నిషేధిత్తు. సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్పట్టతు - “అహంత్వాసర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి”౩ ఎన్ఱు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణప్పట్టతు

ఇ - అ.—(వేదత్తినుట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై) ఎన్ఱిఱ్ఱాల్ ఇతువేదత్తినుడైయ పొరుళెన్నుమిడమ్ ఇప్పిబన్ధత్తిలే తొడక్కిలుక్కిఱతో వెన్ఱిఱ శఙ్కైయిల్ మేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమిత్యాది) పురుషకారవైభవమ్ ముతలాక చరమప్రకరణమీఱాకవుణ్డాన అర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదతాత్పర్యమాయిరుక్క, (చరమప్రకరణప్రతిపాద్యమాన) ఎన్ఱు ఇత్తొన్ఱైయుమే (వేదతాత్పర్యమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్వానేన్నెన్న; ఇప్పిబన్ధత్తుక్కాక చరమప్రకణమాకైయాలే యిత్తొన్ఱైయుమ్ వేదతాత్పర్యమాకచ్చొన్నోమెన్నుమిడత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ఇప్పికరణమిప్పిబన్ధత్తుక్కు సారమాయిరుక్కుమ్పడియై సదృష్టాన్తమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీగీతైక్కిత్యాది.) అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై యుపదేశిక్కక్కేట్టు, దుష్కరమెన్ఱుమ్, స్వరూపవిరోధమెన్ఱుమ్, అర్జుననుక్కు శోకమ్ పిఱక్కవన్ఱో, సిద్ధోపాయత్తైయుపదేశిత్తతు; ఇప్పడియిరుప్పతొరు వుత్తై సిద్ధోపాయత్తుక్కిన్ఱి, క్కేయిరుక్క, ఇప్పిబన్ధత్తుక్కు సారాంశమెన్ఱిఅపడి యొజ్జనైయెన్ఱిఱ శఙ్కైయిలే, ఇతుక్కుమొరువుత్తైచ్చొల్లుకిన్ఱార్ (అఙ్గిత్యాది)

౧॥ క - శి - ౯. ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

14-2-95

వ్యా.—ఇజ్గు, సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు, ప్రథమపర్వత్తై త్తళ్ళి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు.

ఆక, ఇప్పడి ఆఱుప్రకరణమాయ్ ఆఱర్థప్రతిపాదకమాయిరుక్కుమ్.

ఒన్బదుప్రకరణమాయ్, ఒన్బదర్థ ప్రతిపాదకమా యిరుక్కుమెన్నవుమామ్:—

(౧, ౨)అన్దపక్షత్తిలుమ్, ప్రథమప్రకరణమ్ [వా - ౫ - ౨౨] పూర్వవత్.

(౨) మేల్ (ప్రపత్తిక్కు)[వా-౨౩] ఎన్దు,తుడజ్గి, .(భగవద్విషయప్రవృత్తిశేరుమ్) [వా- ౧౧౪] ఎన్నుమళవుమ్ - పూర్వప్రకరణోక్తోపాయ శేషమాకైయాల్, ఉపాయప్రకరణమ్·

(౩) (పాపకాన్తర పరిత్యాగస్తుక్కుమ్) [వా - ౧౧౫] ఎన్దు,తుడజ్గి, (ఆకైయాలేసుఖరూపమాయిరుక్కుమ్)[వా-౧౪౧] ఎన్నుమళవుమ్-ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్· ఇప్ప్రకరణత్తిల్, ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్య కథనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

(౪) (ఇవనవనైప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు) [వా-౧౪౨] ఎన్దు,తుడజ్గి, (ఇనైచ్చియాయ్ ప్పెఱ్ఱువిడుతల్ శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్) [వా-౨౪౨] ఎన్నుమళవుమ్ - సిద్ధోపాయనిష్ఠరుడైయ వైభవప్రకరణమ్.

(౫) (ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్) [వా-౨౪౩] ఎన్దు,తుడజ్గి, (ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయిరుక్కుమ్) [వా-౩౦౭] ఎన్నుమళవుమ్- ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణమ్.

అ.—ఇజ్గు-ఇప్ప్రబన్ధత్తిలే. సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు-ప్రథమప్రకరణమ్ ముతలాక ఉపాన్త్యప్రకరణమళవాక,చేతనయత్నసాధ్యమన్ఱిక్కే నిత్యసిద్ధమాన ఎమ్బెరుమానాకిఱ ఉపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు. ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు - శరణ్యహృదయానుగుణమల్లాతప్రోతు వరణముమకిఞ్చిత్కరమాకైయాలే "శుచః"౧ ఎన్దునిక్కైక్కోల్ నివారకరిన్ఱిక్కేయిరుక్కిఱ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభీతనుక్కు. ప్రథమపర్వత్తైత్తళ్ళి - సిద్ధోపాయప్రభేదమాయిరుక్కిఱ అర్చావిశిష్ట వేషత్తై నిషేధిత్తు. చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు - సిద్ధోపాయత్తినుడైయ అవస్థాభేదమాయ్, "ఆసన్నత్వాద్దయాళుత్వాజ్జ్ఞానిత్వాద్గుణభావతః"౨ ఎన్గిఱపడియే- పరతన్త్రనుమాయ్ దయాళువుమానఆచార్యావతారవిశిష్టవేషమ్ ఉపాయోపేయఙ్గళెన్దు, కాట్టప్పట్టతెన్దపడి. ఇన్దచరమప్రకరణత్తై నాయకరత్నమ్బోలేయెన్దు, నాయకరత్నస్థానీయమాక మేలేవ్యపదేశిప్పక్కడవుణ్డు. చరమత్తుక్కు మధ్యస్థితనాయకరత్నస్థానీయత్వమ్ కూడుమ్బడి యెఙ్ఙనెనిల్; నాయకక్కల్లుక్కు స్థిత్యవస్థైయుమ్ నిర్మాణావస్థైయుమిరణ్డవస్థైయుణ్డు; అతిల్, స్థిత్యవస్థై- పరితోవస్థిత రత్నమధ్యత్తిలేయాయ్, నిర్మాణావస్థై - ప్రతిసమ్బన్ధితయా మధ్యప్రదేశనిష్పాదకఙ్గళాన రత్నాన్తరఙ్గళినుడైయనిర్మాణఙ్గళుక్కు చరమమాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల్, నిర్మాణావస్థైయైప్పఱ్ఱ చరమత్వముపపన్నమెన్దు,కణ్డుకొళ్వతు.

(ఆఱుప్రకరణమాయిత్యాది)నానారత్నమయమాన భూషణత్తుక్కు పరభాగాతిశయసంపాదకతయా షడ్రూపఙ్గళుమపేక్షితఙ్గళాయిరుక్కుమిఱే; అత్తైప్పఱ్ఱ ఇజ్గుమ్ ఆఱుప్రకరణమాయిరుక్కిఱతు.

(ఒన్బదుప్రకరణమాయిత్యాది) నవరత్నప్రసిద్ధియైప్పఱ్ఱ రత్నభూషణస్థానీయమాన విన్దప్రబన్ధత్తుక్కుమ్ నవప్రకరణాత్మకత్వమెన్దు,కణ్డుకొళ్వతు.ఇన్దసఙ్ఖ్యాద్వయముమిప్ప్రబన్ధవ్యాఖ్యేయమానమన్త్రరత్నపదసఙ్ఖ్యాభేదత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్. షట్సఙ్ఖ్యైక్కాక - "షట్పదోయమ్"౩ ఎన్దు,శొల్లప్పట్ట పదసఙ్ఖ్యైక్కు సుసఙ్గతమిఱే. నవసఙ్ఖ్యైయుమ్- ద్వయత్తిలే "శ్రీమన్" ఎన్దుమ్ "నారాయణ" ఎన్దుమ్ "చరణౌ" ఎన్దుమ్ "శరణమ్" ఎన్దుమ్ "ప్రపద్యే"ఎన్దుమ్ "శ్రీమతే" ఎన్దుమ్ "నారాయణాయ" ఎన్దుమ్ "న" ఎన్దుమ్ "మః" ఎన్దుమ్ సమ్బుద్ధ్యన్తపక్షత్తిలే ఒన్బదు పదఙ్గళెన్గిఱసఙ్ఖ్యైక్కుచ్చేరుమెన్దు,కణ్డుకొళ్వతు.

(ప్రథమప్రకరణమ్పూర్వవత్) ఎన్దతు - పురుషకారోపాయవైభవ ప్రతిపాదకమెన్దపడి.

౧॥ గీ-౧౮-౬౬. ౨॥ ౩||అష్టశ్లోక్యాం - ౫.

వ్యా.—(౬) (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) [వా-౩౦౮]ఎన్ఱుతుడజ్గి, (చేతననుడైయ రుచియాలే వరుమై యాలే) [వా-౩౨౦] ఎన్నుమళవుమ్- సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్.

(౭) (శిష్యనైన్బదు) [వా-౩౨౧] ఎన్ఱుతుడజ్గి, (ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్) [వా-౩౬౫] ఎన్నుమళవుమ్ - సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్. [౫

(౮) (స్వదోషానుసన్ధానమ్) [వా-౩౬౬] ఎన్ఱుతుడజ్గి, (నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు) [వా-౪౦౬] ఎన్నుమళవుమ్ - భగవన్నిర్హేతుక విషయీకారప్రకరణమ్.

(౯) (స్వతన్త్రనై) [వా-౪౦౭] ఎన్ఱుతుడజ్గి, మేలడజ్గ చరమప్రాప్య ప్రాపకప్రకరణమ్.

ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్బత్ ఱివిఱే "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" [ప-౪ వ-౧౩] "తిరు... ...కళ్ తన్" [ప-౪ వ- ౧౮] ఎన్గిఱ తనియన్గళిరణ్డుమవతరిత్తదు; ఆకైయాలే, ఇరణ్డుప్రకారము మనుసన్ధిక్కక్కడవదు...

అ.—.ఇప్పడి ఉపన్యసిత్తప్రకారద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రాచీనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమవళ్...) ఇత్యాదినా. తనియన్గళ్ - ఉక్తమాన గాథాద్వయమ్. "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" ఎన్ఱు - పురుషకారవైభవముమ్, "ఆఱు" ఎన్ఱు - ఉపాయముమ్, "పేఱువానముమై" ఎన్ఱు - అధికారికృత్యముమ్, "అవన్ మాఱుమడి...పనుపల్" ఎన్ఱు - అన్ద ... యున్నుడైయ సద్గురూపసేవనముమ్, "కొళ్ళత్తిలై యాక్కియ కుళిర్న్దవరుళ్" ఎన్ఱు - హేతుత్వేన నో...యుమ్ కొళ్ళుమలిరుక్కిఱ నిర్హేతుక భగవ...యుమ్, "మాఱిల్ పుకళ్ నల్ కురువిన్ వణ్మై" ఎన్ఱు - నిస్తులకల్యాణగుణ సద్గురూపాయత్వముమాకిఱ షడర్థజ్గళై ఇత్యాద్యర్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు. [౧౫

(తిరుమామకళిత్యాది) తిరు - "విష్ణోశ్శ్రీః"౧ ఎన్గిఱ పెరియపిరాట్టియారెన్న, మామకళ్ తన్ శీర్ - పెరియపిరాట్టియార్క్కుమ్ సమ్పత్తాన *తిరువుక్కుమ్ తిరువాకియ పెమ్బెరుమానెన్న, ఇవర్ కళుడైయ, అరుళ్ ఱముమ్-కృపాతిశయప్రయుక్తమాన పురుషకారోపాయవైభవముమ్. ఇదు, ప్రథమప్రకరణార్థమ్. (తిరుమాలిత్యాది) ఇదు, ఉపాయప్రకరణార్థమ్. అవ్వళియొళిన్దన-పూర్వోక్తోపాయవ్యతిరిక్తజ్గళాన, అన్నైత్తిన్-సర్వోపాయజ్గళినుడైయ, పున్మై-స్వరూపానుచితత్వాదిదోషజ్గళ్. ఇదు, ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణార్థమ్. (మెయ్యిత్యాది) మెయ్వళి-వస్తుసత్తానఉపాయమాన సిద్ధోపాయత్తిల్, ఊన్ఱియ - ఇడైయిల్ స్వీకారమనుపాయ మాకైయాలే అవ్యవధానేనసక్తరాన, మిక్కోర్- "సఉగ్రమోధికారీ [౨౦ స్యాత్"౩ ఎన్గిఱ ఉత్తమాధికారికళుడైయ, పెరుమైయుమ్ - వైభవముమ్. ఇదు, సిద్ధోపాయనిష్ఠరుడైయ వైభవ ప్రకరణార్థమ్. (ఆరణమిత్యాది) ఆరణమ్ వల్లవర్ - పరమరహస్యమాన వేదాన్తార్థజ్ఞానముడైయ విద్వదధికారికళ్, అమర్ - స్వయంప్రయోజనమాకవిరుక్కుమ్, నన్నెఱియుమ్ - సమీచీనమాన అనుష్ఠానపరిపాటియుమ్. ఇదు,ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణార్థమ్. (నారణనిత్యాది) నారణన్ తాళ్ తరు- నారాయణచరణప్రదనాన, నల్ కురు - సద్గురువినుడైయ,నీర్మైయుమ్ -లక్షణముమ్. ఇదు, సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణార్థమ్. (శోతియిత్యాది) శోతి- †జ్యోతిర్మయమాన, మామలర్- పెరుమలరాన పద్మమ్ పోన్ఱు; ఇనైతాళిలే అన్వయిక్కిఱదు. తొల్లరుళ్ కురువిన్- "కారుణ్యాచ్ఛాస్త్ర [౨౫ పాణినా"౪ ఎన్ఱు, పూర్వసిద్ధమాన కృపైయై నిరూపకమాక వుడైయ ఆచార్యనుడైయ, పాతమ్-తిరువడికళిలే,మామలర్-మహనీయ పుష్పజ్గళ్... పణిపవర్ - ఆశ్రయిక్కుమ్ సచ్ఛిష్యర్ కళుడైయ, తన్మైయుమ్ - లక్షణముమ్. ఇదు,సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణార్థమ్. (తీన్గిలిత్యాది) తీన్గిల్- నిర్దోషనాన, వానవర్ తేవన్ - నిత్యసూరిస్వామియాననిరఙ్కుశస్వతన్త్రన్, ఉయిర్ కళై - ఆత్మాక్కళై, ఏతుమిన్ఱి, - హేతువిల్లామల్, ఎడుక్కుమ్ పడియైయుమ్ - "ఉద్ధరిష్యామ్యహం దేవి సంసారాత్స్వయమేవతాన్"౫ ఎన్గిఱపడియే సంసారత్తినిన్ఱుమ్ ఉద్ధరిక్కుమ్ ప్రకారముమ్. ఇదు,భగవన్నిర్హేతుక విషయీకార ప్రకరణార్థమ్. (మన్నియవిత్యాది) మన్నియవిన్బముమ్- ఆత్మాస్థాయియాన అనన్దముమ్, [౩౦ మాకతియుమ్-స్వపరస్వాతన్త్ర్యభీతి విరహత్తాలే శ్లాఘ్యమానఉపాయముమ్, కురువెన్నుమ్నిలై -తిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్త ఆచార్యనే ఎన్గిఱ నిలై, పెఱుమిన్ పొరుళ్ తన్నైయుమ్ - అఱికైక్కాకిఱ విలక్షణప్రమేయత్తైయుమ్. ఇదు, చరమప్రాప్యప్రాపకప్రకరణార్థమ్. (అనైవిత్యాది) సుదృఢప్రమాణవేదాన్తర్గతపూర్వోక్త సర్వార్థజ్గళైయుమ్. ఇదు,సర్వప్రకరణ శేషమాయ్, అర్థాత్ ప్రథమప్రకరణసన్నివిష్టమాన ఉపోద్ఘాతార్థమ్ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వదు.

౧|| వి-పు-౧-౮-౧౭. ౨|| తి - మొ - ౭ - ౭- ౧. ౩|| ౪|| ౫||
† "జ్యోతిర్మయమ్" ఎన్ఱు - పా - ౧. ౩.

వ్యా.—ఇప్ప్రిబన్ధన్దాన్, దీర్ఘశరణాగతియాన తిరువాయ్మొழிపోలే, ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమ్; ఎఙ్ఙనే యెన్నిల్; తిరువాయ్మొழிయిల్, ముతల్ మూన్ఱుపత్తాలే - ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్, మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే-పూర్వ ఖణ్డార్థత్తైయుఙ్గొల్లి, మేల్ నాలుపత్తాలుమ్-అవ్వుపాయోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్, ఆత్మాత్మీయఙ్గళిల్ తమక్కు నశైయఱ్ఱపడియైయుమ్, అవన్ఱోడుతమక్కుణ్డాన నిరుపాధిక సమ్బన్ధత్తైయుమ్, తామ్ప్రార్థిత్తపడియే పెఱ్ఱపడి యైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, తదనురూపార్థఙ్గళైచ్చొల్లి త్తలైకట్టినాప్పోలే; ఇతిలుమ్, ప్రథమత్తిలే-పురుషకారత్తై యుమ్, అనన్తరమ్ - ఉపాయత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ - ఏతదుపాయాధికారినిష్ఠైయై యుఙ్గొల్లుకైయాలే, పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్; అవ్వధికారినిష్ఠై శొల్లుకిఱవళవిల్, ఉపేయాధికారాపేక్షితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱ ఇదుక్కుళ్ళే ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుఙ్గొల్లి, మేల్ ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ - తదుపదేష్టావాన వాచార్యనళవిల్ ఇవనుక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళైయుమ్, ఇవనుక్కు మహావిశ్వాసహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావత్తైయుమ్, వాక్యద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియైయుఙ్గొల్లి త్తలైకట్టుకైయాలే.

ఒన్ఱుతౌర్థప్రతిపాదకమానపక్షత్తిలుమ్, పూర్వవాక్యత్తిల్ క్రియాపదోక్తమానస్వీకార ముపాయాన్తరపరిత్యాగపూర్వకమా యల్లతిరామైయాలుమ్, దినచర్యైయుమ్ †అప్పదత్తిల్చొల్లప్పడుకిఱ వధికారికేయుళ్ళత్తాకైయాలుమ్, సదాచార్యలక్షణమ్ ద్వయోపదేష్టావాన వాచార్యన్పడి శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, ద్వయవివరణమాక నిర్వహిక్కక్కుఱైయిల్లై.

ఇప్పడి ద్వయవివరణమానవిదిలే, ద్వయన్దన్నైప్పోలే మఱ్ఱై రహస్యద్వయార్థఙ్గళుమ్ సఙ్గ్రహేణోక్తఙ్గళా యిరుక్కుమ్; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;—

అ.—ఈట్టిన్ పడియేద్వయవివరణత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్ప్రిబన్ధన్దానిత్యాదినా.) శరణాగతియావదు - ద్వయమ్. తదర్థప్రతిపాదకమాయ్, అత్తైప్పోల్ ఱవధికపరిమాణమాయ్, "మఱ్ఱియే"౧ ఎన్ఱ, అవత్తైప్పోలే, ఎప్పొరుమానుక్కు పరమభోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, తిరువాయ్మొழிయై (దీర్ఘశరణాగతి) ఎన్ఱదు. ఇఙ్గే. "మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాసః ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః। నామానిమన్త్రరత్నస్యపర్యాయేణనిబోధమే"౨ ఎన్ఱ అవచనమనుసన్ధేయమ్. పూర్వోత్తరఖణ్డఙ్గళై తిరువాయ్మొழிయిలే వ్యత్యాసేన వివరిక్కైయాలుమ్, ఇఙ్గు. క్రమేణ వివరిక్కైయాలుమ్, క్రమత్తైప్పోల్ ఱ సామ్యమ్ వివక్షితమన్ఱు; ద్వయవివరణత్వమాత్రత్తిలేసామ్యమ్ వివక్షితమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు.

ముతల్ మూన్ఱుపత్తాలేయెన్ఱదు- "తొழுదెழு"౩ "ఎమ్మావీట్టుత్తిఱముమ్"౪ "ఒழிవిల్ కాలమెల్లామ్"౫ ఇత్యాదిసైప్పోల్ ఱ. మేల్ మూన్ఱుపత్తాలేయెన్ఱదు - "తిరునారణన్ తాళ్"౬ "ఆమెనక్కు"౭ అకలకిల్లేన్"౮ ఇత్యాదియైప్పోల్ ఱ. మేల్ నాలుపత్తాలేయెన్ఱదు - "కడల్ ఞాలమ్ శెయ్దేనుమ్, మిన్నునేమియన్"౯ "ఉఙ్గళోడెఙ్గళిడై యిల్లైయే"౧౦ "నారాయణన్ నఙ్గళ్ పిరాన్"౧౧ "అవావఱ్ఱువీడుపెఱ్ఱ"౧౨ ఎన్ఱుత్తైప్పోల్ ఱవెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు. (ఆయుప్రకరణమ్) ఎన్ఱ అత్తైయటైణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిలుమ్ ప్రథమత్తిలిత్యాది.) తదుపదేష్టావానవాచార్యన్ - ద్వయోపదేష్టావానవాచార్యన్. ఇఙ్గే, "యస్తుమన్త్రద్వయంసమ్యగధ్యాపయతి వైష్ణవః। ఆచార్యస్సతు విజ్ఞేయో భవబన్ధవిమోచకృత్"౧౩ ఎన్ఱ, అవచనమనుసన్ధేయమ్. మహావిశ్వాసహేతువాన - "ప్రపద్యే" ఎన్ఱ, అక్రియాపదార్థాన్తర్గత విశ్వాసహేతువాన. విశ్వాసేమహత్త్వమ్ - ఉపాయలాఘవాదిభిరప్రకమ్ప్యత్వమ్. ఇఙ్గు, "అతువుమవనదిన్నరుళే"౧౪ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వదు. (వాక్యద్వయేత్యాది) సిద్ధోపాయోపేయ చరమావధిభూతమాన ఆచార్యోపాయోపేయత్వమ్ ఆర్థికమాకవుమ్ నమశ్శబ్దతాత్పర్యగతియాలుమ్ వాక్యద్వయోక్తమెన్ఱు, వివక్షితమ్-

ఇప్పదత్తిల్ శొల్లప్పడుకిఱ - "ప్రపద్యే" ఎన్ఱ, అ పదత్తిల్ ఉత్తమపురుషనాలే శొల్లప్పడుకిఱవెన్ఱుపడి. ద్వయవివరణమాకవెన్ఱదు- అవిశదముక్తస్యవిశదముక్తిః విశదముక్తస్య అపేక్షితార్థాన్తరకథనఞ్చ వివరణమాకైయాలే వివరణత్వముపపన్నమెన్ఱుపడి.

(ద్వయవివరణమానవిదిలేయిత్యాది) ద్వయవివరణత్వాదేవతద్వివరణీయ మన్త్రత్తుక్కుమ్ తద్వివరణమానశ్లోకత్తుక్కుమ్ సఙ్గ్రహేణ వ్యాఖ్యానమాయిరుక్కుమెన్ఱుపడి.

† "ఇప్పదత్తిల్" ఎన్ఱు, పాఠమాకిల్, అరుమ్పదత్తుక్కుచ్చేరుమ్. ౧॥ ౨॥ ౩॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౪॥ తి-వా-౨-౯-౧. ౫॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౬॥ తి-వా-౫-౧-౧. ౭॥ తి-వా-౫-౭-౧౦. ౮॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౯॥ తి-వా-౭-౧-౨. ౧౦॥ తి-వా-౮-౨-౭. ౧౧॥ తి-వా-౯-౩-౧. ౧౨॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧. ౧౩॥ ౧౪॥ తి-వా-౮-౮-౩.

మూలమ్.—౧. వేదార్థమ్

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) [వా - ౭౩] ఎన్ఱు తుడఙ్గి (అడియాన్ ఎన్ఱే) [వా - ౭౭] ఎన్నుమళవాకవుమ్ (స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమితే ప్రధానమ్) [వా-౧౧౧] ఎన్ఱుమ్ ప్రణవార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(స్వయత్ననివృత్తి) [వా-౭౧] ఇత్యాదియాలుమ్ (తన్నై ఒత్తార్ నేముడిక్కైక్కు యావదు) [వా - ౧౮౦] ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) [వా-౨౪౩] ఎన్ఱు అదుక్కుక్ కీఴ్ ఉళ్ళత్తాలుమ్ - * నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(పరప్రయోజనప్రవృత్తి) [వా-౭౨] ఇత్యాదియాలుమ్ (ఉపేయత్తుక్కు ఇళైయపెరుమాళైయుమ్) [వా-౮౦] ఇత్యాదియాలుమ్, (కైఙ్కర్యద్వారా భక్తిమూలమల్లాతపోతు) [వా-౨౮౧] ఇత్యాదియాలుమ్ - తృతీయపదార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(అజ్ఞానత్తాలే) [వా - ౪౩] ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కుమ్) [వా-౧౧౫] ఇత్యాది యాలుమ్ - ఉపాయాన్తరత్యాగత్తై సహేతుకమాకచ్ చొల్లుకైయాలే, తత్త్యాజ్యత్తైయుమ్ త్యాగప్రకారముమ్ శొల్లుకిఱ పదద్వయార్థముమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(ఇదుతన్నక్కు స్వరూపమ్) [వా - ౫౫] ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమవన్ నినైవు) [వా - ౬౬] ఇత్యాదియాలుమ్ - "మామేకమ్, శరణమ్"౧ ఎన్ఱ పదఙ్గళిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) [వా-౧౩౪] ఇత్యాదియాలే - "వ్రజ"౧ ఎన్ఱ స్వీకారవైలక్షణ్యమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(అవనవనై) [వా - ౧౪౩] ఎన్ఱు తుడఙ్గి (స్వాతన్త్ర్యత్తాలే వరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్) [వా - ౧౪౮] ఎన్నుమళవుమ్ - సర్వపాపఙ్గళైయుమ్ తళ్ళియఙ్గీకరిక్కుమ్ ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్, (కృపాఫలముమనుభవిత్తే యఱవేణుమ్) [వా-౪౦౨] ఎన్ఱు - ఫలసిద్ధియిల్ కణ్ణఴివిల్లామైయైచ్ చొల్లుకైయాలే, ఉత్తరార్ధత్తిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(వేదార్థమిత్యాది) ప్రమాతావానవన్, ప్రమాణత్తైక్కొణ్డిఱే ప్రమేయత్తై నిశ్చయిప్పదు.

అ.—(వేదార్థమిత్యాదీతి) మూలత్తిలుమ్ పూర్వోక్తరీత్యా వేదశబ్దోచ్చారణమ్ మఙ్గళానుష్ఠానమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. ఇన్నముమ్, 'భూవాదీనాంవకారోఽయం మఙ్గళార్థం ప్రయుజ్యతే'౨ ఎన్ఱు మహాభాష్యత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, (వేదార్థమ్) ఎన్ఱు వకారప్రయోగమ్ మఙ్గళానుష్ఠానమాకిఱదు. ఇదు, శాస్త్రాదియిల్ మఙ్గళమ్ "మఙ్గళాశాసనమ్" [వా-౨౪౪] ఎన్ఱ అవిడత్తిల్, మఙ్గళశబ్దమ్-శాస్త్రమధ్యత్తిల్ మఙ్గళమ్. (ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్) [వా-౪౬౩] ఎన్ఱ అవిడత్తిల్, ఫలశబ్దప్రయోగమ్-శాస్త్రాన్తమఙ్గళమ్. ఆక, "మఙ్గళాదీని మఙ్గళమధ్యాని మఙ్గళాన్తానిహి శాస్త్రాణి ప్రథన్తే, వీరపురుషాణ్యాయుష్మత్పురుషాణిచ"౩ ఎన్ఱ అప్రక్రియైయుమిఙ్గుణ్డెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. "చోదనాలక్షణార్థోధర్మః"౪ ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, చోదనైవలక్షణంయస్య ఎన్ఱ అంశత్తిల్, అవధారణత్తాలే-చోదనేతర ప్రమాణఙ్గళుక్కు ధర్మేప్రామాణ్యాభావమ్ సిద్ధిత్తదాయ్, అత్తైస్థాపిప్పదాక "సత్సంప్రయోగే పురుషస్యేన్ద్రియాణాం బుద్ధిజన్మతత్ప్రత్యక్షమ్"౫ ఇత్యాదిప్రత్యక్షసూత్రాదికళాలే ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళైయుమ్ తద్విషయఙ్గళైయుమ్ అవఱ్ఱుక్కు ధర్మప్రామాణ్యవిరహత్తైయుముపపాదిత్తాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ (వేదార్థమ్) [వా - ౧] ఎన్ఱ సాధారణనిర్దేశత్తాలే - వేదేతరవ్యావృత్తిలబ్ధైయాయ్, తత్స్థాపనార్థమాక ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళైయుమ్ తద్విషయఙ్గళైయుమ్ అవఱ్ఱుక్కు తదర్థే ప్రామాణ్యాభావత్తైయుముపపాదిక్క వేణ్డుకైయాలే, అత్తైయుపపాదిత్తుక్కొణ్డు వాక్యతాత్పర్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రమాతావానవనెన్ఱు తుడఙ్గి, అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నుమళవాక.) ప్రమాతావానవన్ - ప్రమితియై సంపాదిత్తుక్కొళ్ళుమవన్. ఇఙ్గు, "నిఖిలోఽపిచేతయమానః

ఇ-అ.—(వేదార్థమిత్యాది) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, అవైవేఱ అర్థఙ్గళైచ్ చొల్లి విడవమైయాత్తో, (వేదార్థమఱుదియిడువదు) [వా - ౧] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (అత్తాలే అదుముఖ్యమ్ ఎన్ఱు) [వా - ౪] ఎన్నుమళవాక వరుళిచ్చెయ్కిఱదుక్కు తాత్పర్యమేతెన్ఱ శఙ్కైయిలే, మేల్ శొల్లుకిఱ అర్థఙ్గళుక్కెల్లామ్ ప్రమాణమిన్నతెన్నుమిడమ్ కాట్టుకైక్కాక వరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱిఱార్ (ప్రమాతావానవనెన్ఱు తుడఙ్గి.)

మీ.—అత్రోచ్యతే (వేదార్థమితి). అత్ర, వ్యుత్పాదనీయాస్సర్వేఽప్యర్థాః వేదాన్తసారవాక్యసిద్ధా ఇతి ఇదంశాస్త్రం వేదశాస్త్రమిత్యర్థః. వేదాన్తసారవాక్యార్థః స్మృతీతిహాసపురాణైర్నిర్ణీయతే ఇత్యర్థః. వేదాన్తసారేతివక్తవ్యే, వేదేతిసామాన్యోక్తిః వేదమాత్రస్యైకశాస్త్రత్వ

౧॥ గీ-౧౮-౬౬. ౨॥మహాభాష్యే- ౩। ౪॥పూ-మీ-౧-౧-౨. ౫॥

వ్యా.— అన్దప్రమాణఙ్గళై, ప్రత్యక్షాదిరూపేణ అష్టవిధమాక చ్చొల్లువర్కళ్.

అఙ్గల్ "ప్రత్యక్షమేకఞ్చార్వాకాః" ౧ ఇత్యాదియిల్ చొల్లుకిఱ బాహ్యకుదృష్టికళైప్పోలన్ఱియే, ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ప్రమాణతయా అఙ్గీకరిత్తు, ఉపమానాదిపఞ్చకత్తైయుమ్ అవత్తిలే యథాయోగమన్తర్భవిప్పిత్తు,

అ.— ప్రమాణతః ప్రమేయం పరిచ్ఛిన్దన్" ౨ ఇత్యాదిసహస్రనామభాష్య ప్రక్రియైయుమ్, "సర్వేషాం పురుషాణాం ప్రమాణాధీన ప్రమేయనిశ్చయానామ్" ౩ ఇత్యాదిశ్రుతప్రకాశికా ప్రక్రియైయుమ్ సూచితమ్.

(ప్రత్యక్షాద) ఇత్యాదిపదత్తాలే - అనుమానాదికమ్ వివక్షితమ్. (శొల్లువర్కళ్) తత్తద్వాదికళెన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షమేకమిత్యాది) "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః కణాదసుగతౌ పునః। అనుమానఞ్చ తచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చ తే అపి॥ న్యాయైకదేశినోప్యేవ ముపమానఞ్చ కేచన। అర్థాపత్త్యా సహైతాని చత్వార్యాహ ప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టా వేదాన్తినస్తథా। సంభవైతిహ్యయుక్తాని తాని పౌరాణికా జగుః" ౧ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలెన్ఱపడి. బాహ్యర్కళ్ - చార్వాకాదిన్యాయైకదేశిపర్యన్తర్కళ్. కుదృష్టికళ్ - ప్రాభాకరాది పౌరాణికపర్యన్తర్కళ్.

(ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమితి) "ప్రత్యక్షమనుమానఞ్చ శాస్త్రఞ్చ వివిధాగమమ్" ౪ ఇత్యాది మనువచనమ్ ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్.

(ఉపమానాది పఞ్చకత్తైయుమిత్యాది) ఉపమానత్తైయుమ్ అర్థాపత్తియైయుమ్ సంభవత్తైయుమ్ అనుమానత్తిలే అన్తర్భవిప్పిత్తు. అభావమ్ ప్రత్యక్షత్తిలే అన్తర్భూతమ్, ఐతిహ్యమ్ అనిర్దిష్టవక్తృక ప్రవాదపరమ్పరైయాకైయాలే శబ్దత్తిలే అన్తర్భూతమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు

ఇ-అ.— తాదృశప్రమాణఙ్గళైత్తానెన్ఱు, అళక్కైయిలేయిరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దప్రమాణఙ్గళైత్తుడఙ్గి.) "ప్రత్యక్షమేకఞ్చార్వాకాః కణాదసుగతౌ పునః। అనుమానఞ్చ తచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చ తే అపి॥ న్యాయైకదేశినోప్యేవముపమానఞ్చ కేచన। అర్థాపత్త్యా సహైతాని చత్వార్యాహ ప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టా వేదాన్తినస్తథా। సంభవైతిహ్యయుక్తాని తాని పౌరాణికా జగుః" ౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే - ప్రత్యక్షమొన్ఱుమే ప్రమాణమెన్బార్ చార్వాకర్; అత్తోడే అనుమానత్తైయుఙ్గూట్టి, ఇరణ్డే ప్రమాణమెన్బర్కళ్ వైశేషికరుమ్, బౌద్ధరుమ్; సాఙ్ఖ్యర్, ఇవై యిరణ్డోడే ఆగమత్తైయుఙ్గూట్టి మూన్ఱు ప్రమాణమెన్బర్కళ్; నైయాయికరిల్, దూషణమత్తిలుళ్ళారు మిప్పడియే శొల్లువర్కళ్. ఉదయనమత్తిలుళ్ళార్, ఇవత్తోడే ఉపమానత్తైయుమ్ కూట్టి, నాలు ప్రమాణమెన్బర్కళ్; ప్రాభాకరర్, ఇవత్తోడే అర్థాపత్తియైయుమ్ కూట్టి, అఞ్జు ప్రమాణమెన్బర్కళ్; భాట్టరుమ్, మాయావాదికళుమ్, ఇవత్తోడే అభావత్తైయుఙ్గూట్టి, ఆఱు ప్రమాణమెన్బర్కళ్; పౌరాణికర్, ఇవత్తోడే సంభవత్తైయుమ్ ఐతిహ్యత్తైయుమ్ కూట్టి, ఎట్టు ప్రమాణమెన్బర్కళ్; నమ్ దర్శనత్తుక్కు ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱు. మత్తైవైన్ఱుమ్ ఇవత్తిలే అన్తర్భూతఙ్గళాయిరుక్కుమ్.

ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ఉపమానముమ్, అర్థాపత్తియుమ్, సంభవముమ్, అనుమానత్తిలే అన్తర్భూతఙ్గళ్; అభావమ్ ప్రత్యక్షత్తిలే అన్తర్భూతమ్; ఐతిహ్యమ్ ఆగమత్తిలన్తర్భూతమ్. ఆగమమావతు- శ్రుతిస్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళ్; ఇవత్తిల్, అపౌరుషేయమాకైయాలే శ్రుతియే ప్రబలప్రమాణమాయ్, స్మృత్యాదికళ్ అతుక్కు ఉపబృంహణఙ్గళాయిరుక్కుమ్; అతైప్పత్తి (వేదార్థమఱుతియిడువతు స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే) ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దార్.

మీ.— మఙ్గీకృత్య; పూర్వభాగావసేయ కర్మస్వరూపస్య పరార్థకైఙ్కర్యత్వమ్, ఉపరిభాగవేద్య బ్రహ్మణో నిస్సీమ తుకోపాయత్వమ్, తత్రోక్తభక్తేః పారిప్యరుచిత్వమ్, తదుక్తప్రపత్తేః స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానరూపత్వమ్, తదుభయసాధ్యానుభవకైఙ్కర్యయోః కేవలపరార్థత్వఞ్చ అస్మిన్ శాస్త్రే ప్రతిపాద్యత ఇతి సూచనార్థా. తతశ్చైవమర్థపఞ్చకయాథాత్మ్య ప్రతిపాదనాత్ సారంశాస్త్రమ్; సిద్ధోపాయఫలభూత శరణాగతిప్రతిపాదనాత్, షడఙ్గప్రపత్తేరుత్తర వృత్తితయా ఫలత్వ ప్రతిపాదనాచ్చ, ఫలప్రపత్తి శాస్త్రమిత్యుచ్యతే.

నను, ఏతత్సర్వం తదా శోభతే, యథా ఉదాహృతవాక్యానాం తత్సఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్య చ ఉక్తార్థపరత్వేన భిన్నశాస్త్రపరత్వే ప్రమాణమస్తి; తదేవ నాస్తీత్యుక్తమితి చేత్. న, "అసారమ్" ౫ ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాత్. అత్ర తావత్, అసారశబ్దస్య - బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రపరత్వం నోపపద్యతే; అసారం శాస్త్రం త్యజేదితి హి యోజనా? తత్ర బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రస్య శాస్త్రత్వమేవ నాస్తి; అలౌకికఫల తత్సాధనాధికారాద్యనుబన్ధ ప్రతిపాదకం హి శాస్త్రమ్; "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్" ౬ ఇత్యుక్తేః. శాసనఞ్చ విధిః. న హి బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రేషు సాక్షాద్వా శిక్షాదివత్ పరంపరయా వా [వేదోదిత]† పురుషార్థసమ్బన్ధోఽస్తి; "యా వేదబాహ్యాస్స్మృతయో యాశ్చ కాశ్చ కుదృష్టయః। సర్వాస్తా¶నిష్ఫలాః ప్రేత్య తమోనిష్ఠా హి తాస్స్మృతాః" ౭ ఇత్యుక్తేః.

౧॥ ౨॥ సహ-భా-పు. ౨-వ-౩. ౩॥ శ్రు-ప్ర-పు-౧-వ-౧౬. ౪॥ మనుస్మృ-౧౨-౧౦౫. ౫॥
౬॥ ౭॥ మనుస్మృ - ౧౨-౯౫. † క్వాచిత్కమ్. ¶ నిష్ఫలాగపోస్తాః-పా.

వ్యా.—అవఱ్ఱిల్ ప్రత్యక్షమ్ ఇన్ద్రియగ్రహణ యోగ్యఙ్గళిలుమ్, అనుమానమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తి గ్రహణానురూపమాక కతిపయపరోక్షార్థఙ్గళిలుమ్ ప్రమాణమాకవుమ్, అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ శాస్త్రమే ప్రమాణమాకవుమ్ నిష్కర్షిత్తు, అతుతన్నిలుమ్ "వేదే కర్త్రాద్యభావాద్బలవతి హినమైస్త్వస్మృతే నీయమానే తన్మూలత్వేన మానం తదితరదఖిలం జాయతే"౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు మూలసాపేక్షమాన పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళైప్పోలన్ఱిక్కే, స్వతః ప్రామాణ్యముడైయ వేదమే ప్రబలప్రమాణమాకవుమఱుళిచ్చెయ్తిరుక్కుమ్ పరమవైదికరాకైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ తామరుళిచ్చెయ్కిఱ అర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదప్రతిపాద్యమెన్నుమిడత్తైత్ తోన్ఱ, ముతలిలే వేదత్తై ప్రమాణమాక అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు, తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై ఇవ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ—"ప్రత్యక్షానుమానాగమాఖ్యం ప్రమాణజాతమ్"౨ ఎన్ఱు, అభాష్యత్తైయుమ్ "ప్రత్యక్షాదిదృష్టసమ్బన్ధవిశిష్టవిషయత్వాత్"౩ ఎన్ఱు, అభాష్యత్తైయుమ్ కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రత్యక్షమిత్యాది) ఇన్ద్రియగ్రహణమ్-ఇన్ద్రియసన్నికర్షః. సన్నికర్షయోగ్యఙ్గళిలెన్ఱపడి. (ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తీతి) ప్రత్యక్షగృహీత వ్యాప్తివిషయక పరామర్శాత్మకగ్రహణానురూపమాకవెన్ఱపడి. చక్షురాద్యుత్పన్నవ్యాప్తినిశ్చయానుగుణమాకవెన్ఱపడియామ్. అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ - అత్యన్తాతీన్ద్రియార్థత్తిల్. (శాస్త్రమే) ఎన్ఱ అవధారణత్తాల్ - ప్రత్యక్షానుమానఙ్గళ్ నిరస్తఙ్గళెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - సాఙ్ఖ్యర్కళుమ్ ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమే ప్రమాణమాకక్కొణ్డార్కళేయాకిలుమ్, అనుమానత్తుక్కు అత్యన్తాతీన్ద్రియవిషయత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్ శాస్త్రత్తుక్కు అనుమానసిద్ధార్థవిషయకత్వముమ్ కొణ్డార్కళాకైయాలే, అభ్యుపగమప్రకారభేదమిరుక్కైయాలే, సాఙ్ఖ్యవైషమ్యముపపన్నమెన్ఱు, తాత్పర్యమ్.

"ప్రవృత్తిర్వా నివృత్తిర్వా కృతకేనేతరేణ వా। పుంసాం యేనోపదిశ్యేత తచ్ఛాస్త్రముపపద్యతే"౪ ఎన్ఱు, అవార్త్తికగ్రన్థత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుతన్నిలుమిత్యాది.) (వేదఇతి.) కర్త్తావాన పురుషనుమ్ అవనడియాకవరుమ్ దోషమూలత్వముమిన్ఱిక్కేయిరుక్కైయాలే స్వవ్యతిరిక్త ప్రమాణఙ్గళైప్పోలన్ఱిక్కే బలిష్ఠమాన వేదమానతు, *¶సామాన్యవిశేషన్యాయాదికళాలే దేవర్విషయమాక నయిక్కప్పడానిన్ఱు, ళ్ళవళవిల్ తద్వ్యతిరిక్తస్మృత్యాది సకలముమ్ అన్దవేదత్తై మూలమాక ఉడైత్తాయ్క్కొణ్డే ప్రమాణమాకిఱతెన్ఱు, అర్థాభిప్రాయేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వప్రామాణ్యత్తుక్కిత్యాది.) పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళైప్పోలన్ఱిక్కే - పురుషకృతశాస్త్రఙ్గళైప్పోలన్ఱిక్కే. (స్వతఃప్రామాణ్యముడైయవిత్యాది) జ్ఞానత్తుక్కుమ్ శబ్దత్తుక్కుమ్ ప్రామాణ్యమ్ స్వాభావికమ్; అప్రామాణ్యమ్ దోషకృతమ్. వేదత్తుక్కు వక్తావిల్లామైయాలే, ప్రామాణ్యమ్ నిర్బాధమెన్ఱు, తాత్పర్యమ్ (పరమవైదికరాకైయాలేయితి) వైదికపదత్తాలే - బాహ్యరైయుమ్, పరమపదత్తాలే - కుదృష్టికళైయుమ్ వ్యావర్త్తిక్కిఱతు.

(ముతలిలే వేదత్తై ప్రమాణమాక అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱత్తాల్ - "వేదోఽఖిలో ధర్మమూలం తద్విదాఞ్చ స్మృతిశీలే"౫ ఎన్ఱు, ఉపక్రమిత్త గౌతమధర్మశాస్త్రత్తిలే ఇవ్విడత్తిలే తోన్ఱుకిఱతెన్ఱు, సూచితమ్. అర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై - ఉపబృంహణకరణకత్వరూపమాన ప్రకారత్తై యెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—ప్రత్యక్షముతలానమూన్ఱుమివర్క్కు ప్రమాణమాకిల్, "వేదార్థమఱుతియిడువతు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతుక్కుత్ తాత్పర్యమేతెన్ఱ, అశఙ్కైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవఱ్ఱిలిత్యాది.) శాస్త్రమే ప్రబలప్రమాణమాకిల్ శాస్త్రమ్ వేదమొన్ఱుమన్ఱే, ఇతిహాసపురాణాదికళుమన్ఱే, అవఱ్ఱై ప్రమాణమాకక్కొళ్ళాతే వేదత్తైమున్దవరుళిచ్చెయ్తతుక్కుత్ తాత్పర్యమేతెన్ఱ అశఙ్కైయిలే, అవఱ్ఱుక్కుత్తరమ్- పౌరుషేయత్వనిబన్ధనమాన భ్రమవిప్రలమ్భాది దోషఙ్గళుణ్డాకైయాలే, వేదముణ్డాకిల్ ప్రబలప్రమాణమావతొన్ఱియ తనక్కుత్తానే ప్రమాణమాక మాట్టాతెన్నుమత్తైత్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, వేదత్తైమున్దవరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱు, ఇఱార్ (అతుతన్నిలుమిత్యాది.) పౌరుషేయత్వమడియాన దోషఙ్గళిల్లామైయాలే, వేదమే ప్రబలప్రమాణమ్; ఇతుణ్డానాలుమ్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ ఇతిలర్థనిర్ణయత్తుక్కుపయుక్తమాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై భట్టరరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలే యుక్తైవిక్కిఱార్ (వేదే కర్త్రాద్యభావాదిత్యాది.) ఇతుక్కర్థమ్ - వేదమానతు, కర్త్తావుమ్, కర్త్తావుక్కుళ్ళ దోషఙ్గళుమిల్లామైయాలే, బలవత్ప్రమాణమాయిరుక్కుమ్; ఇప్పడియిరుక్కుళ్ళ వితు న్యాయఙ్గళాలే దేవరీతైచ్చొల్లువతాక నిశ్చయిక్కప్పట్టుళ్ళన; ఇవఱ్ఱై యొఴిన్దస్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళెల్లామ్ వేదమూలమాకవే ప్రమాణమాకానిన్ఱతెన్ఱు.

మీ.—నచ, సాఙ్ఖ్యయోగాదిష్వవిరుద్ధాంశస్య పరంపరయా వేదోదితపురుషార్థసమ్బన్ధిత్వాచ్ఛాస్త్రత్వోపపత్తిరితి వాచ్యమ్; †తథావిధానాం తేషాం వేదాన్తశాస్త్రవిషయాన్తర్గతతయా సారతమశబ్దార్థత్వేన భజనవిషయత్వాత్. కిఞ్చ, బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రస్య శాస్త్రత్వమ్ "వేదాచ్ఛాస్త్రం పరం నాస్తి"౬ ఇత్యాదినా నిషిద్ధమ్. న చాత్ర పరశబ్దః ఉత్కర్షవాచీ. తథాత్వే సమాభ్యనుజ్ఞానాపత్తేః; అతోఽత్ర పరశబ్దః అన్యవాచీ.

౧॥ శ్రీరం-స్త-ఉ-౧౪. ౨॥ శ్రీభా-ఫు-౧౬౫-వ-౧౯. ౩॥ శ్రీభా-ఫు-౬౮-వ-౨. ౪॥ ౫॥ గౌతమధర్మ.

౬॥ ¶ "*సామాన్యవిశేష గతిసామాన్యన్యాయాదికళాలే-పా-౩. † "తథాత్వే వేదాన్తశాస్త్ర"-పా.

వ్యా.—అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వజ్గళాలే ఈశ్వరన్ అఖిలప్రమేయవిలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలేయిఱే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వజ్గళాలే వేదమ్ అఖిలప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కుమ్పడి; వేదత్తినుడైయ అపౌరుషేయత్వాది, "వాచావిరూపనిత్యయా"౧ ఇత్యాదిశ్రుతియాలుమ్, "అనాదినిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయంభువా। ఆదౌ వేదమయీదివ్యా యతస్సర్వాః ప్రసూతయః"౨ ఇత్యాదిస్మృతియాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టానిన్ఱదిఱే. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళ్ వేదనిత్యత్వత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, తదపౌరుషేయత్వముమ్ సిద్ధమిఱే. అతఏవ భ్రమవిప్రలమ్భప్రమాదాశక్తిరూప దోషచతుష్టయసమ్భావనాగన్ధరహితమాయిరుక్కుమ్. పౌరుషేయత్వమిఱే అవైవరుకైక్కు మూలమ్.

అ—వేదత్తినుడైయ ప్రాబల్యత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (అఖిలేత్యాదియాలే.) "వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి నదైవం కేశవాత్పరమ్"౩ ఎన్ఱు, సహోపాదానమిరుక్కైయాలే సామ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. అత్తిల్, కేశవశబ్దత్తాలే-*క్లేశనాశనత్వ కేశిహన్తృత్వజ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వముమ్, బ్రహ్మరుద్రోత్పాదకత్వ ప్రశస్తకేశయుక్తత్వజ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, కల్యాణైకతానత్వముమ్ శొల్లప్పట్టదు. ఏవంభూతనాన కేశవనోడే సహనిర్దేశిక్కైయాలే లబ్ధమాన సామ్యముమ్ నిర్దోషగుణవత్త్వజ్గళాలేయాకిఱదు. "వేదయతీతి వేదః" ఎన్ఱ అవ్యుత్పత్తియిలే కాలోపాధినిర్దేశమిల్లామైయాలే, నిత్యత్వముమ్ అపౌరుషేయత్వముమ్ లబ్ధమ్; ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలేతి) (అఖిలప్రమేయ విలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలే) ఎన్ఱదు - త్రివిధచేతనాచేతన విలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలే యెన్ఱపడి. ఉపమానానుగుణమాక, అపౌరుషేయత్వరూప నిర్దోషత్వమ్ ప్రథమనిర్దిష్టమాకిఱదు; నిత్యత్వమ్ సర్వకాలసమ్బన్ధిత్వరూపమ్ వివక్షితమ్. ఆకైయాలే, ఉపమానగతకల్యాణైకతానత్వ స్థానీయమాన గుణమాకిఱదు. అఖిలప్రమాణవిలక్షణమ్ - స్మృతీతిహాసపురాణాదిరూప త్రివిధప్రమాణ వ్యావృత్తమెన్ఱపడి. ఇజ్గే, వేదత్తుక్కు నిత్యత్వమ్ - ఆనుపూర్వీనిత్యత్వమ్ వివక్షితమ్. శ్రుతియిలే "విరూప" ఇతిసమ్బుద్ధిః. (†విరూపైయాయ్ - బహువిధైయాయ్ - నిత్యైయాయ్, సర్వకాలసమ్బన్ధినియుమాన, వాక్కాలేయెన్ఱపడి.) అనాదినిధనా- ఉత్పత్తినాశశూన్యా.

శ్రుతిస్మృతికళిలే నిత్యత్వమాత్రమ్ శొల్లియిరుక్క, అపౌరుషేయత్వమ్ సిద్ధిత్తపడియెజ్గనే? ఎన్నుమ్ శజ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్దవిత్యాది.) నిత్యత్వాదపౌరుషేయత్వమ్ అపౌరుషేయత్వాన్నిర్దోషత్వమ్ ఎన్ఱిఱ్ఱువివక్షితమ్.

భ్రమః - అన్యథాజ్ఞానమ్. విప్రలమ్భః- బుద్ధిపూర్వకపరభ్రమోత్పాదనరూపవఞ్చనమ్. ప్రమాదః- అనవధానమ్. అశక్తిః - కరణాపాటవమ్. యథార్థద్రష్టృత్వేసతియథార్థవక్తృత్వమాప్తత్వమ్. అత్తిల్, పూర్వదళదోషమ్ - భ్రమప్రమాదజ్గళ్; ఉత్తరదళదోషమ్- విప్రలమ్భాశక్తికళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఇ-అ.—స్మృత్యాదికళ్ మూలసాపేక్షమాయ్, వేదమ్ స్వతఃప్రమాణమాయిరుక్కిఱపడియెజ్గనే? ఎన్ఱిఱ్ఱ శజ్కైయిలే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వజ్గళాలే యిఱ్ఱు సర్వప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కుమెన్నుమత్తైదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వజ్గళాలే యెన్ఱతుడజ్గి.) వేదమ్ సర్వప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కిఱదు ఎజ్గనేయెన్ఱిఱ్ఱ లరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీకేత్యాది.) ఇత్తినుడైయ అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వజ్గళుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదత్తినుడైయవెన్ఱతుడజ్గి.) "వాచావిరూపనిత్యయా" ఎన్ఱతుక్కర్థమ్ - అగ్నియైయొన్ఱు, ఒరువనై సమ్బోధిత్తు, నిత్యమానవాక్కాలే ఈశ్వరనైయఱియలామెన్ఱు. (అనాదినిధనా) ఎన్ఱిఱ్ఱ శ్లోకార్థమ్ - యాతొరువేదత్తిలే సకలజగత్తుక్కుమ్ శినుడైయ పిఱవియుమఱియలాయిరుక్కుమ్; వేదస్వరూపియాయ్, ప్రత్యక్షాదిప్రమాణజ్గళాల్ తెళ్ళప్పోకామైయాలే విలక్షణైయాయ్, ఉత్పత్తివినాశరహితైయాయిరుక్కిఱ ఇన్దవాక్కానదు, "సంభావామ్యాత్మమాయయా"౪ ఎన్ఱిఱ్ఱపడియే - తన్నిచ్ఛైయాయ్ వన్ద పిఱవియొழிయ కర్మమడియాన పిఱవియిల్లామైయాలే, "స్వయంభు" ఎన్ఱు, పేరైయుడైయ సర్వేశ్వరనాలే సృష్టికాలత్తిలే యుణ్డాక్కప్పట్టదెన్ఱు, ఇవన్ వేదత్తైయుణ్డాక్కుకైయావదు - సంహారకాలత్తిలే వేదజ్గళై యెల్లామ్ తన్దిరువుళ్ళత్తిలేయొన్ఱాక్కియామెన్నైత్తుక్కొణ్డిరున్ద, సృష్టికాలమ్వన్దవాఱే బ్రహ్మావుక్కు ఉపదేశిక్కై. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళాలే వేదత్తుక్కు నిత్యత్వమన్ఱో, శొల్లిఱ్ఱు, అపౌరుషేయత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱిల్లైయేయెన్న; నిత్యత్వత్తుక్కు సాధకమ్ అపౌరుషేయత్వమాకైయాలే, ఇత్తాలే- సాధ్యమాననిత్యత్వమ్ శొన్నపోతే అపౌరుషేయత్వముమ్ విழుక్కాట్టాలే సిద్ధిక్కుమెన్ఱిఱార్ (ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళెన్ఱతుడజ్గి.) అతఏవ - ఇత్తినుడైయ అపౌరుషేయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే.

మీ—అపిచ, అత్రరత్నాకరస్య దృష్టాన్తత్వాద్దార్ష్టాన్తికేపి త్యాజ్యోపాదేయవిభాగవిషయస్యైవ కావయవిత్వమవగమ్యతే. నచ బాహ్యాదిశాస్త్రస్య శిక్షాదివద్వేదశాస్త్రాంశత్వమ్; అతఃఅత్ర వేదశాస్త్రమేవ దార్ష్టాన్తికత్వేన వివక్షితే, త్యాజ్యోపాదేయవిభాగః క్రియత ఇతివక్తవ్యమ్. తస్మాత్ అసారశబ్దో నబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రపరః. ఏవమల్పసారసారశబ్దయోరపైహికాముష్మికఫలతత్సాధనప్రతిపాదకాంశపరత్వమ్ దురుపపాదమ్. "ఏతేనైనిరయాస్తాత"౫ "స్వర్గేపిపాతభీతస్య"౬ ఇత్యాదిభిఃవిషయానుభవస్యాసారత్వోక్తేః. యది భ్రాన్తిసిద్ధసుఖవివక్షయా సారశబ్దః,

౧॥ యజు-వే-కా-౨-ప్ర-౬-పం-౬౨-వా-౨. ౨॥ ౩॥ విష్ణుధర్మే. ౪॥ గీ-౪-౬.
౫॥ ౬॥ † కుణ్డలితమ్ - ౨ - శ్రీకోశత్తిలిల్లై.

వ్యా.—ఇప్పడియిగుక్కైయాలే ఇతుక్కు మేఱ్పట్టతోరుశాస్త్రమిల్లై. ఆకైయాలేయిఱే “సత్యంసత్యంపునస్సత్య ముద్ధృత్యభుజముచ్యతే । వేదశాస్త్రాత్పరం నాస్తి న దైవం కేశవాత్పరమ్” ౧ ఎన్ఱు, ఐతిహాసికరాలుమ్ పౌరాణిక రాలుమ్ ఏకకణ్ఠమాకచ్చొల్లప్పట్టతు.

ఇతినైత్తా౯ ఎమ్మెల్లామ్ తిరువుళ్ళప్పత్తియిఱే “శుడర్ మిక్కుశురుతి”౨ ఎన్ఱు నమ్మాழ்వారరుళిచ్చెయ్తతు. [౫
అవరైప్పిన్ శెల్లుమవరామ్ అభియుక్తాగ్రేసరరాన భట్టరుమ్, “ఆదౌ వేదాః ప్రమాణమ్”౩ ఎన్ఱారిఱే.

ఇత్తై వేదమెన్ఱదు, “వేదయతీతి వేదః” ఎన్ఱ వ్యుత్పత్తియాలే బుభుత్సుక్కళాయ్ ఆస్తికరాయిరుప్పార్ క్కు స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే.

అ —(ఇతుక్కు మేఱ్పట్టతోరుశాస్త్రమిల్లై) వేదత్తుక్కు మేఱ్పట్టతోరుహితానుశాసనమిల్లైయెన్ఱపడి. ఉక్తార్థఙ్గళుక్కు ప్రమాణమ్ (సత్యం సత్యమిత్యాది.) ప్రామాణ్యాతిశయసిద్ధ్యర్థమ్ “సత్యమ్, సత్యమ్-సత్యమ్” ఎన్ఱు, త్రివారమ్ శొల్లిఱ్ఱు (వేదశాస్త్రాత్పరమ్) వేదాత్మకశాస్త్రా దుత్కృష్టమ్. అత్ర, యోగ్యతయా శాస్త్రమెన్ఱ అవిశేష్యమ్ వరుమ్ కేశవాత్ - బ్రహ్మరుద్రోత్పాదకాత్, ప్రశస్తకేశాత్, క్లేశనాశనాత్, కేశిహన్తుశ్చ; పరమ్ - ఉత్కృష్టమ్, దైవమ్ - దేవతా, నాస్తీత్యర్థమ్ కణ్డుకొళ్వతు. ఐతిహాసికరాలుమ్ - ఇతిహాసవిత్తుక్కళాలుమ్. పౌరాణిక రాలుమ్ - పురాణవిత్తుక్కళాలుమ్. ఏకకణ్ఠమాక - కణ్ఠో వాచకశబ్దస్స్యాత్; ఏకానుపూర్వీకశబ్దమాకవెన్ఱపడి. ఇవ్విడత్తిలే, “యథాహురై తిహాసికాః పౌరాణికాశ్చైవ సత్యంసత్యంపునస్సత్యమ్”౪ ఇత్యాదిసహస్రనామభాష్యసన్దర్భత్తైక్కణ్డుకొళ్వతు.

శుడర్ - తేజస్సాలే, మిక్కు - అతిశయిత్తైయాన, శురుతి - శ్రుతి ఎన్ఱపడి అవరైప్పిన్ శెల్లుమవరాయ్ - తదనుసారికళాయ్. అభి [౧౫
యుక్తానామ్, అగ్రేసరరాన - మున్నడక్కుమవరాన వెన్ఱపడి. ఆழ்వారైప్పిన్ శెల్లుకైయే అభియుక్తాగ్రేసరత్వత్తుక్కు హేతువెన్ఱు వ్యఞ్జి తమ్. ఇఙ్గే, అభియుక్తత్వమావతు - వేదప్రామాణ్య నిరూపణాధికృతత్వమ్ “అభియుక్తాశ్చయేయత్ర యన్నిబన్ధప్రయోజనాః । తత్రత్యగుణ దోషాణాంజ్ఞానేచాధికృతామతాః”౫ ఎన్ఱు, ఈ అభియుక్తస్వరూపమ్ శొల్లిఱ్ఱు (ఆదౌ వేదాః ప్రమాణమ్) “ధర్మంజిజ్ఞాసమానానాంప్రమా ణం† ప్రథమంశ్రుతిః”౬ ఎన్ఱ అపడియే - వేదఙ్గళ్ నన్యమూలకప్రామాణ్యయుక్తఙ్గళెన్ఱు, శ్రీరఙ్గరాజస్తవత్తిలే అరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱపడి.

(ఇత్తైయిత్యాది) (వేదయతీతివేదః ఎన్ఱ వ్యుత్పత్తియాలేయితి) “విద-జ్ఞానే”౭ ఎన్ఱ ధాతువిన్ మేలే ణిచ్ వన్దు, అతిన్ మేలే [౨౦
*పచాద్యచ్ ప్రత్యయమ్వన్దు, ణిచ్ ప్రత్యయత్తుక్కు లోపమ్ వన్దు, వేదశబ్దమ్ నిష్పన్నమానపడియాలే యెన్ఱపడి. బుభుత్సుక్కళాయ్ - బోధే చ్ఛుక్కళాయ్. ఆస్తికరాయిరుప్పార్క్కు - పరలోకాస్తిత్వజ్ఞానముడైయవర్క్కు. స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే-స్వప్రతిపాద్యనాన సర్వకర్మసమారాధ్యనాన వెమ్బెరుమానై ప్రకాశిప్పిక్కైయాలే, (వేదమెన్ఱదు) ఎన్ఱు కూట్టువతు

ఇ-అ.—ఆక, (వేదత్తినుడైయ) [ప-౨౩-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (పౌరుషేయత్వమి కేఉలనైవరుక్కైక్కు మూలమ్) [ప-౨౩-వ-౭] ఎన్నుమళ వువర, ఇతినుడైయ అపౌరుషేయత్వనిత్యత్వఙ్గళుక్కు ప్రమాణఙ్గళైదర్శిప్పిత్తు, ఇతిల్ నిత్యత్వమ్ శొన్నపోతే అపౌరుషేయత్వముమ్ వస్తుగత్యా సిద్ధిక్కుమెన్నుమిడత్తైచ్చొల్లి, ఇతినుడైయ అపౌరుషేయత్వమ్ శొన్నపోతే వేదత్తుక్కు నాలుదోషముమిల్లై యెన్ఱుమెన్ఱు, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళై సాధిత్తారాయ్ నిన్ఱార్; ఇవ్వర్థత్తై నిగమియానిన్ఱుకొణ్డు (అఖిలహేయ) [ప-౨౩-వ-౨] ఇత్యాదివాక్యత్తోడే తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కైయాలే యెన్ఱుతుడఙ్గి)

(సత్యంసత్యమ్) ఎన్ఱ శ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - మెయ్యేమెయ్యే, మీళవుమ్ మెయ్యే. మెయ్ ఎన్ఱు, ఒరుకాల్ శొల్లివిడాతే, పలకాల్ శొల్లుకై అతు- వేదమే ప్రబలప్రమాణమ్, సర్వేశ్వరనే పరదేవతై ఎన్నుమిడత్తై యెల్లార్ నెఞ్జిలుమ్ పడుత్తుకైక్కాక. (ఉద్ధృత్యభుజముచ్యతే) ఎన్ఱు, శొన్న తుమ్- భ్రాన్తిమెన్ఱార్ కళెన్ఱు, నిన్నైత్తుక్కైయెడుత్తు కూప్పిడుకిఱేనెన్ఱ తార్. (వేదశాస్త్రాదిత్యాది) నీమెయ్యాక వుమ్ శపథపూర్వకమాకవుమ్ సాధిక్కుమ వర్థమేతెన్నిల్; వేదమాకిఱ శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ మేలానశాస్త్రమిల్లై, సర్వేశ్వరనైప్పఱ్ఱ మేలానదేవతైయిల్లై యెన్ఱవితువెన్ఱు. స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళుక్కుమున్నే వేదమే ప్రమాణమ్.

మీ.—తదాప్రకరణస్థ సారశబ్దానామర్థవైరూప్యమ్. అభ్రాన్తినిర్ధసుఖమేవహ్యత్ర సారశబ్దవాచ్యమ్, తచ్చాత్మానన్దఏవ; “రసో వై సః”౮ ఇతి శ్రుతేః. అన్యథా, సారశబ్దస్యనానార్థత్వాపత్తిః. సారతరశబ్దస్య ఇతురకప్రియాతిత్రుద్రాత్మప్రాప్తిపరత్వమప్యనుపపన్నమ్. తస్మాత్ అత్రాసార శబ్దేనఐహికాముష్మికైశ్వర్య ప్రతిపాదకాంశః; అల్పసారశబ్దేన-ఆత్మప్రాప్తితత్సాధనప్రతిపాదకాంశః; సారశబ్దేన - పరమాత్మప్రాప్తితత్ప్రాపక భక్తిప్రతిపాదకాంశః; సారతరశబ్దేన- అనుభవపరీవాహరూపస్వార్థకైఙ్కర్య తత్సాధనాత్మసమర్పణ ప్రతిపాదకాంశః; సారతమశబ్దేన - పరార్థ కైఙ్కర్యతత్సాధన సిద్ధోపాయ ప్రతిపాదకాంశశ్చఉచ్యతే ఉక్తార్థపరత్వేపదానాంస్వారస్యాతిశయోద్రష్టవ్యః.

౧॥ హరివం-ఆశ్చర్యప-శేషధ-౨-౧౫ ౨॥ తి-వా-౧-౧-౭. ౩॥ శ్రీరం-స్త-ఉ-౧౯. ౪॥ సహ-భా-పు-౨-వ-౧౧ ౫॥
౬॥ మను-౨-౧౩. ౭॥ ధాతుపా-అదాదౌ-సి-కౌ-పు-౧౨౪-వ-౭. ౮॥ తై-ఆ-౭. † “పరమంశ్రుతిః” ఇతిముద్రితకోశేదృశ్యతే.

26-2-85.

వ్యా. — ఇప్పడియిరుస్దుళ్ళ వేదర్గాళ్, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమా యిరుక్కుమ్. అత్తై ఇవ్విడత్తిల్ ఉభయభాగ సామాన్యవాచియాన వేదశబ్దత్తాలే సాకల్యేన శొల్లుకిఱతు.

(అర్థమ్) ఎన్ఱు, - పూర్వభాగప్రతిపాద్యమాన కర్మత్తైయుమ్, ఉత్తరభాగప్రతిపాద్యమాన బ్రహ్మత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్ "అథాతోధర్మజిజ్ఞాసా" ౧ ఎన్ఱుమ్ "అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాసా" ౨ ఎన్ఱుమిఱే ఉపక్రమిత్తతు; ఆకైయాలే, భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమిఱే.

అ.—ఇప్పడివేదశబ్దత్తుక్కు యౌగికత్వమ్, "య ఆత్మనఃపరోవేద్య స్తంవిష్ణుంవేదయన్తియత్ । తద్వేదానాంహివేదత్వం య స్తంవేద సవేదవిత్" ౩ ఎన్ఱు భరద్వాజభగవానాలే శొల్లప్పట్టతు. "వేదాఖ్యాక్షరరాశి" ౪ ఎన్ఱి, అభాష్యనిర్దేశమ్ వేదశబ్దయౌగికత్వవిరుద్ధమన్ఱు, 'యోగాదినా అర్థాన్తరవృత్తిసంభవేప్యేకత్రనియతత్వంహినామత్వమ్' ౫ ఎన్ఱిఱే సహస్రనామభాష్యమ్. యౌగవిశేషనామధేయఙ్గళాన ఉద్భిదాది పదఙ్గళుక్కు కేవలయౌగికత్వమ్ మీమాంసకరాలే శొల్లప్పట్టతు. యద్వా, వేదయితృత్వమ్ యోగార్థమ్, ఆనుపూర్వీవిశేషమ్ రూఢ్యర్థతావచ్ఛేదకమెన్ఱు,- వేదశబ్దమ్ యోగరూఢమాయ్, రూఢ్యంశాభిప్రాయేణ వేదాఖ్యేతినిర్దేశమ్ ఎన్ఱుమామ్. సర్వథా వేదశబ్దత్తిల్ యోగశక్తియిల్ వివాదమిల్లై. వైయాకరణరాలుమ్, "హలశ్చ" ౬ ఎన్ఱి, అసూత్రవ్యాఖ్యానత్తిలే - "విద్యన్తేజ్ఞాయన్తే అనేనధర్మాధర్మావితివేదః" ఎన్ఱు యోగవృత్తి కాట్టప్పట్టతు. "అనిశ్చినత్తి" ఎన్ఱుమాప్పోలే బోధకత్వాతిశయతాత్పర్యత్తాలే కరణత్తైకర్తావాకవివక్షిత్తు, ణిచ్ప్రత్యయాన్తర్భావేనవ్యుత్పత్తి భరద్వాజభగవానాలే శొల్లప్పట్టతు. "ఉపేయప్రతిపత్త్యర్థాఉపాయా అవ్యవస్థితాః" ౭ ఎన్ఱు వైయాకరణర్ శొల్లుకైయాలే, ఇతువుమవర్కళుక్కభిమతమ్. ఆక, భరద్వాజవచనానుసారేణవాయ్త్తు ఇవర్ "వేదయతీతివేదః ఎన్ఱి, అవ్యుత్పత్తియాలే" [ప-౨౪-వ-౭] ఎన్ఱు రుళిచ్చెయ్తతు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. వేదశబ్దమ్ భాగద్వయాత్మకవేదపరమ్.

మేలే పూర్వోత్తరభాగానువాదమ్ పణ్ణుకిఱారాకైయాలే ఇత్యభిప్రేత్యాహ (ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే యితి) కర్మబ్రహ్మరూప ప్రతిపాద్యస్వభావవిశేషత్తాలే పూర్వోత్తరభాగరూప భాగద్వయాత్మకమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, విధాయకత్వ ప్రకాశకత్వరూపస్వభావ విశేషఙ్గళాలే మన్త్రబ్రాహ్మణరూప భాగద్వయాత్మకత్వమ్ వివక్షితమన్ఱు, ఉభయేతిభాగద్వయ సాధారణవేదత్వ బోధకవేదశబ్దత్తాలేయెన్ఱపడి.

"వేదార్థమ్" ఎన్ఱి, అ ఏకవచనమ్ జాత్యేకవచనమ్, మేలే "స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమ్" [వా - ౨.] ఇత్యాదివిభాగమిరుక్కైయాలేయెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్థమెన్ఱు, పూర్వభాగేత్యాది.)

అతుక్కు నియామక మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వోత్తరేత్యాదినా.) కర్మవిధిశేషదేవతానిరూపణ పరమాకైయాలే, దేవతామీమాంసై కర్మమీమాంసాన్తర్గతై ఎన్ఱు, "జైమినీయేనషోడశలక్షణేన" ౮ ఎన్ఱు వృత్తికారర్ శొన్నారెన్ఱుమ్ తాత్పర్యత్తాలే, (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్) ఎన్ఱతు. అన్దదేవతామీమాంసాసమాప్తియిలే, "అన్తేహరౌతద్దర్శనాత్స విష్ణురాహహి తంబ్రహ్మేత్యాచక్షతేతంబ్రహ్మేత్యాచక్షతే" ౯ ఎన్ఱు, తత్తత్కర్మారాధ్య దేవతాన్తర్యామి భగవదుపక్షేపమ్ పణ్ణుకైయాలే, తత్తద్దేవతారాధనకర్మఙ్గళ్ తదన్తర్యామి భగవదారాధనఙ్గళెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమిత్యాది.)

ఇ-అ.—పూర్వభాగత్తాల్ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మమెన్ఱుమ్ ఉత్తరభాగత్తాల్ ప్రతిపాద్యమ్ బ్రహ్మమెన్ఱుమ్ నియమిప్పారారెన్న; పూర్వభాగత్తుక్కు గ్రన్థమిడుకిఱజైమినికర్మత్తైయడియాక త్తొడఙ్గుకైయాలుమ్, ఉత్తరభాగత్తుక్కు గ్రన్థమిడుకిఱవ్యాసర్ బ్రహ్మత్తైయడియాకత్తొడఙ్గుకైయాలుమ్, ఇవైయిరణ్డుమే భాగద్వయప్రతిపాద్యమెన్ఱు, తోన్ఱియిరుక్కిఱతెన్ఱిఱార్ (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిలెన్ఱుతొడఙ్గి.) పూర్వోత్తరభాగఙ్గళుక్కు ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళానాల్, "వేదైశ్చసర్వై రహమేవవేద్యః" ౧౦ ఎన్ఱి, అప్పడియే- వేదఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యన్ నానెన్ఱు, కృష్ణన్ శొన్నతోడు విరోధియాతో వెన్ఱి, అశఙ్కైయిలే; కర్మముమ్ భగవదారాధన రూపమాకైయాలే అవన్ శొన్నవచనత్తోడు విరోధియాతెన్ఱు, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు, ఉక్తార్థత్తైనిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాలే యెన్ఱుతొడఙ్గి.)

మీ.— నచ, "వేదసారోపనిషత్" ౧౧ ఇత్యాదినాఆచార్యహృదయవాక్యేనవిరోధః తస్యశబ్దప్రాధాన్యవివక్షయాకృతత్వేనతదభావాత్.

కిఞ్చ, అత్రశాస్త్రచతుష్టయత్యాగ పూర్వకస్సారతమశాస్త్ర స్వీకారోహివిధీయతే. తత్రత్యాగస్యానువాద్యత్వంనసంభవతి; కైవల్యశాస్త్రస్య ఉపాదేయవేదాన్తశాస్త్రైకతత్వేన తత్త్యాగస్యాప్రాప్తత్వాత్. విధేయత్వఞ్చనసంభవతి; బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రాణామనవసరగ్రస్తత్వేన అప్రాప్తత్వాత్; కర్మకాణ్డస్య అల్పాస్థిరఫలత్వనిర్ణయేన తత్త్యాగస్య స్వతఃప్రాప్తత్వాచ్చ.

౧॥ పూ-మీ-౧-౧-౧. ౨॥ బ్రహ్మసూ-౧-౧-౧. ౩॥ ౪॥ శ్రీభా-పు-౧౪-వ-౩. ౫॥ సహస్రనామభా- పు-౩౪-వ-౩.
౬॥ అష్టా -౩-౩-౧౨౧ ౭॥ ౮॥ వృత్తిగ్రన్థే-శ్రీభాష్యే-పు-౧౧-వ-౫. ౯॥ ౧౦॥ గీ-౧౫-౧౫.
౧౧॥ ఆచార్యహృ - ప్ర- ౧ - వా - ౧౬.

వ్యా.—కర్మత్తినుడైయ భగవదారాధనత్వమ్, "సఆత్మాఅఙ్గాన్యన్యాదేవతాః"[౧] ఎన్ఱు, అగ్నీన్ద్రాదిసకలదేవతైకళుమ్, భగవచ్ఛరీరభూతరాక శాస్త్రమ్శొల్లుకైయాలే సిద్ధమిఱే. ఇవ్వాకారత్తైయఱిన్దు అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తర్యామిసమారాధనమాక అనుష్ఠిక్కుమవర్కళిడత్తిల్, ఇత్తినుడైయ భగవదారాధనత్వమ్ సుస్పష్టమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వాకారమఱియాతార్ అవ్వోదేవతామాత్రఙ్గళై యుద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ కర్మముమ్, వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్త్తలైక్కట్టుమ్. "యేయజన్తిపితౄన్దేవాన్బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్। సర్వభూతాన్తరాత్మానంవిష్ణుమేవయజన్తితే"[౨] ఎన్నక్కడవదిఱే. "యేఽప్యన్యదేవతాభక్తాయజన్తేశ్రద్ధయాఽన్వితాః। తేఽపిమామేవకౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్"[౩] ఎన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్దానిఱే.

అ—ఉక్తార్థత్తిల్ శ్రుతిస్మృతికళై ప్రమాణమాకక్కాట్టుకిఱార్ (కర్మత్తినుడైయవిత్యాదినా.) సఆత్మా - అఙ్గపరమాత్మావానవన్ శరీరి. అన్యాదేవతాః-అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తరఙ్గళ్. అఙ్గాని-శరీరఙ్గళ్. సిద్ధమిఱే-శరీరప్రీణనమ్శరీరిపర్యవసితమాయల్లత్తిరామైయాలేఅర్థాత్లబ్ధమిఱేయెన్ఱపడి. ఇవ్వాకారత్తై - భగవదారాధనరూపత్తైయై. వస్తుగత్యా - భగవచ్ఛరీరత్వ రూపార్థస్వభావత్తాలే. ఆరాధనమాయ్త్తలైక్కట్టుమ్ - ఆరాధనమాయ్ పర్యవసిక్కుమెన్ఱపడి. వచనత్తిలే, "విష్ణుమేవ"[౨] ఎన్ఱ, అవధారణత్తాలే, భగవదారాధనత్వ బుద్ధివిరహితరై చ్చొల్లుకిఱతు. "విష్ణుమేవయజన్తి"[౨] ఎన్ఱ, అతుక్కు హేతుకథనమ్ "సర్వభూతాన్తరాత్మానమ్"[౨] ఎన్ఱ, అపదమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి, (ఇవ్వాకారమఱియాతార్) ఎన్ఱుమ్, (వస్తుగత్యా) ఎన్ఱు,మరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (అవిధిపూర్వకమ్ - యజన్తి) విధియావతు-అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; అతావతు - "చతుర్హోతారో యత్రసంపదంగచ్ఛన్తిదేవైః"[౪] ఇత్యాదివేదాన్తవాక్యఙ్గళాలే అగ్నిహోత్రాదికర్మఙ్గళ్ యాతొరుపరమాత్మావానవన్ ఆత్మతయావస్థితనా యిరున్దుకొణ్డవళవిల్ తచ్ఛరీరభూతేన్ద్రాది దేవతైకళాలే సమ్పత్తైయడైకిఱతుకళెన్ఱు,పణ్ణప్పట్ట అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; తత్పూర్వకమిన్ఱి, క్కేయజిక్కిఱార్కళెన్ఱపడి. ఇత్తైయమ్పత్తి (ఇవ్వాకారమఱి యాతారిత్యాది) ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—కర్మమ్ దేవతాన్తరఙ్గళినుడైయ ఆరాధనమెన్ఱు,శొల్లానిఱ్క, భగవదారాధనమెన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియెఙ్గనేయెన్న (కర్మత్తినుడైయవిత్యాది.) ఆనాల్ఎల్లారుమ్ దేవతాన్తరఙ్గళై ఆరాధిక్కిఱోమెన్ఱ, ప్రతిపత్తియొళ్ళియ భగవానై ఆరాధిక్కిఱోమెన్ఱ, ప్రతిపత్తియిల్లైయే, ఆనాల్ భగవదారాధనమెన్ఱ, అప్పడి యొప్పడియెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాకారత్తైయిత్యాది.) వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్త్తలైక్కట్టుమత్తుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్ (యేయజన్తీత్యాది.) యావర్శిలపేర్ వేఱొరుదేవతైయినిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయరాయ్క్కొణ్డు శ్రద్ధైయోడేకూడిక్కొణ్డుఅవ్వోదేవతైకళై యారాధిక్కిఱార్కళ్, అవర్కళుమెన్నైయేఅబుద్ధిపూర్వకమాక ఆరాధిక్కిఱార్కళెన్ఱు- *యేప్యన్యదేవతాభక్తాః శ్లోకత్తుక్కర్థమ్.

మీ—భజేదితివిధిశ్చ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; ఉతఅప్రవృత్తప్రవర్తనమ్? ఆద్యే, "అధీతవేదఃపురుషః స్వయమేవప్రవర్తతే"[౫] "శ్రోతవ్యఇతిచానువాదః"[౬] ఇతిభాష్యవిరోధః. నద్వితీయః, ప్రథమసూత్రవత్ అత్రస్లోకేసిద్ధేవ్యుత్పత్త్యాదేరప్రతిపాదనాత్.

నచ, అముముక్షువిషయోయంవిధిః; తదా అధీతసాఙ్గసశిరస్కవేదశ్శక్తత్రైవర్ణికోహ్యత్రనియోజ్యః; తంప్రతి కర్మవిచారత్యాగోనవిధేయః; బ్రహ్మవిచారఇవకర్మవిచారేప్యస్యాధికారిత్వాత్. నచాత్రత్యాగోఽనువాద్యః, అకృతకర్మవిచారత్వేన నిర్వేదాభావప్రసఙ్గాత్. తస్మాత్కర్మణామల్పాస్థిరఫలత్వనిర్ణయసహితానన్తస్థిర ఫలాపాతప్రతీతేర్వేదాన్తశాస్త్రాధికారత్వాత్, అత్రతత్త్యాగపూర్వకతత్స్వీకారోనవిధీయతే. కిన్తు, సాఙ్గాధ్యయనేన తరతమభావాపన్నానేకపురుషార్థతత్సాధనాపాత ప్రతీతియుక్తమ్, తత్రనిరతిశయ† పురుషార్థం పరమసుకృతవిశేషాదపేక్షమాణంశక్తంత్రైవర్ణికముద్దిశ్య, పరార్థకైఙ్కర్యసిద్ధోపాయపరం నిరతిశయపురుషార్థప్రతిపాదకం సారతమత్వాదుపాదేయమ్; అన్యత్సర్వంసాతిశయపురుషార్థతత్సాధనావబోధిత్వాత్త్యాజ్యమితివిధీయతే.

అత్ర, వేదాన్తసారశాస్త్రే కర్మశాస్త్రాధిగమస్యానధికారత్వాత్తత్త్యాగవిధిర్యుక్తః. నచ, కర్మబ్రహ్మశాస్త్రయోస్త్యాగస్య విధేయత్వే తదుభయాప్రామాణ్యాపత్తిరితివాచ్యమ్; నిరతిశయపురుషార్థ శాస్త్రాకాఙ్క్షారహితానాం మన్దభాగ్యానాం సుకృతతారతమ్యేనతత్రతత్ర అధికృతత్వసంభవాత్. తస్మాదత్రకర్మశాస్త్రత్యాగపూర్వకం స్వీకార్యత్వేనవిధేయం సారతమశాస్త్రంవేదాన్తశాస్త్రంనభవతి. కిన్తు, వేదాన్తసారశాస్త్రంతద్భిన్నమితిసిద్ధమ్.

---

† "పురుషార్థ పరమంశంసుకృత" పా-౨.

౧॥ తై-ఉ-శీక్షావల్లీ-అను-౫. ౨॥ దక్షస్మృ. ౩॥ గీ-౯-౨౩. ౪॥ ఆరణమ్-ప్ర-౩-అ-౧౧. ౫॥ శ్రీభా-పు-౧౭-వ-౫. ౬॥ శ్రీభా-పు-౨౦-వ-౭.

వ్యా.—ఆకైయాలే ఎల్లాప్పడియాలుమ్ కర్మత్తుక్కు భగవదారాధనత్వమ్ సిద్ధమిఱే. ఇప్పడి ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమాకిఱ అర్థద్వయత్తైయుమఱియవే, త్యాజ్యోపాదేయరూప సకలార్థఙ్గళైయుమఱియలామ్ యిరుక్కైయాలే, భాగద్వయప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్ఱిఱే. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; కర్మన్దాన్ బుభుక్షుక్కళుక్కు ఐశ్వర్యసాధనమాయ్, ముముక్షుక్కళిల్ భక్తినిష్ఠర్క్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్, ప్రపన్నర్క్కు కైఙ్కర్యరూపమాయిఱే యిరుప్పతు. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ కర్మత్తై వేఱత్తై ఉళ్ళపడియఱియవే, అనన్తస్థిర ఫల బ్రహ్మప్రాప్తి కామరాన సాధకర్క్కు, ఇతు ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్, ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్ త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామ్. అనన్యసాధనర్క్కు ఇతుక్కొణ్డు సాధిక్కత్తక్కతొన్ఱిల్లామైయాలే కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్, ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామ్.

అ.—ఇప్పడి భాగద్వయాత్మక వేదప్రతిపాద్యమ్ కర్మముమ్ బ్రహ్మముమిరణ్డేయాన్నాల్ మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయవిభాగమెత్తాలే సిద్ధిప్పతెన్ఱు వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరాధనస్వరూపేత్యాది) అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (కర్మన్దానిత్యాదినా.) బుభుక్షుక్కళుక్కు - ఐశ్వర్యభోగేచ్ఛుక్కళుక్కు. (ఐశ్వర్యసాధనమాయ్) "౧ప్రాజాపత్యం గృహస్థానామ్" "౨సర్వేభ్యః కామేభ్యః" ఎన్ఱిత్యాదికళిఱ్చొల్లుకిఱపడియే పుత్రపశుస్వర్గాది సాధనమామెన్ఱపడి. ముముక్షుక్కళిల్ - మోక్షేచ్ఛుక్కళిల్. భక్తినిష్ఠర్క్కు - ఉపాయభక్తినిష్ఠర్క్కు. ఉపాసనాఙ్గమాయ్ - "యజ్ఞేన దానేన" "౩సహకారిత్వేనచ" ఎన్ఱిఱపడియే ఉపాసననిష్పత్తి విరోధిరజస్తమోనిబర్హణహేతు భగవత్ప్రసాదజననార్థం నియమేనోపాదేయమామెన్ఱపడి. ప్రపన్నర్క్కు - సిద్ధోపాయవరణనిష్ఠర్క్కు. 'కైఙ్కర్యరూపమాయిఱే యిరుప్పతు) ఎన్ఱతు - వరార్థమాక ఆనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠీయమానత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వమ్ రూపమ్, అసాధారణధర్మో యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి. యద్వా, *వినియోగపృథక్త్వన్యాయత్తాలే అధికార్యన్తరవిషయత్తిలే విహితత్తై ఐశ్వర్యసాధనత్వ విద్యాఙ్గత్వఙ్గళై యుడైత్తాయిరుక్కుమాపోలే, ప్రపన్నవిషయత్తిలే స్వయం ప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వం రూపం యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి. అథవా, ఊఱ్ఱమఱ్ఱనుష్ఠిక్కైయాకిఱ కైఙ్కర్యత్వం రూపం యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడియాకవుమామ్. ఇమ్మూన్ఱు ప్రకారముమ్, "ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమధర్మత్తైయుమ్" [వా-౨౭౮.] ఇత్యాదివ్యాఖ్యానత్తిలే స్పష్టమాకప్పోకిఱతు.

అనన్తమ్ - దేశపరిచ్ఛేద వస్తుపరిచ్ఛేద రహితమాయ్, స్థిరమ్ - కాలపరిచ్ఛేదరహితముమాన, ఫలముణ్డు - పురుషార్థమ్; అతువాన బ్రహ్మత్తినుడైయ ప్రాప్తియై యభిలషిత్తిరుక్కిఱ ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్క్కు. (ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్) పూర్వోక్తప్రకారేణ ఉపాసననిష్పత్త్యర్థమ్ నియతానుష్ఠేయతయా స్వీకార్యమెన్ఱపడి. ఐశ్వర్యార్థికళుక్కుపాదేయమాన వాకారత్తాలే - ఐశ్వర్యసాధనత్వత్తాలే, త్యాజ్యమ్ - అననుష్ఠేయమెన్ఱపడి. ఐశ్వర్యమ్ మోక్షవిరోధియాకైయాలే యెన్ఱు కరుత్తు.

అనన్యసాధనర్క్కు - పరిత్యక్తసాధ్య సాధనరాన సిద్ధోపాయనిష్ఠర్క్కు. ఇతుక్కొణ్డు - కర్మత్తాలే. (సాధిక్కత్తక్కతొన్ఱిల్లామైయాలే) ఎన్ఱతు - ప్రత్యవాయనివృత్తియాతల్, ఐశ్వర్యమాతల్, విద్యానిష్పత్తియాతల్, సిద్ధోపాయత్తుక్కు శక్త్యాధానమాతల్, సహజశక్త్యుద్బోధమాతల్ సాధిక్కప్పడుమతొన్ఱిల్లామైయాలే యెన్ఱపడి. కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్ - పూర్వోక్తప్రకారేణ కైఙ్కర్యమాక అనుష్ఠేయమెన్ఱపడి. ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే - విహితత్వవిద్యా సహకారిత్వఙ్గళాలే యెన్ఱపడి. త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్ - అననుష్ఠేయ మెన్ఱఱియలామెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—భాగద్వయ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్బాన్ఏన్ మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై చ్చొల్లానిఱ్కవెన్ఱు (ఇప్పడి ఆరాధన స్వరూపమాన కర్మమెన్ఱతుడఙ్గి.)

మీ.—నచాత్ర సారతమశబ్దేనోపదేశశాస్త్రం రహస్యత్రయమభిధీయతే, తస్య కర్మవిచారానధికారత్వాదితివాచ్యమ్. ఉత్తరోత్తరం పురుషార్థాతిశయ పరత్వప్రక్రమభఙ్గప్రసఙ్గాత్. ఏవం శక్తత్రైవర్ణికం నిరతిశయపురుషార్థకామముద్దిశ్యానేనవచనేన వేదాన్తశాస్త్రం విలక్షణం తత్సారశాస్త్రం విహితమ్. అస్యాపి శాస్త్రస్య సారాదిశాస్త్రమిశ్రితత్వేన దుర్వివేచత్వాత్ ఏతదుపదేశరూపం ఏతత్సమానార్థకం సుగ్రహం రహస్యత్రయం గ్రాహ్యమితి కతిపయవచనైరుచ్యతే "అనన్తపారమ్" "౫శాస్త్రజ్ఞానమ్" ౬ ఇత్యాదిభిః. తతశ్చ వేదాన్తశాస్త్రాదతిశయిత పురుషార్థతత్సాధనావబోధితత్సారశాస్త్రసఙ్గ్రహరూపం రహస్యత్రయలక్షణం ఉపదేశశాస్త్రం వేదాన్తశాస్త్రాద్భిన్నమితిసిద్ధమ్.

కిఞ్చ నాక్యగురుపరంపరా పూర్వకమిదం రహస్యత్రయం ఫలప్రపత్తిపరమ్; నతు, సాధనప్రపత్తిసఙ్గ్రహ పరత్వేన వేదాన్తశాస్త్రాన్తర్గతమ్, ఆత్రైవర్ణికోపదిష్టత్వాత్.

౧॥వి-పు-౧-౬-౩౭. ౨॥ ౩॥బృ-ఉ-౬-౪-౨౨. ౪॥బ్రహ్మసూ-౩-౪-౩౩. ౫॥ ౬॥

వ్యా· — బ్రహ్మత్తై యఱిఞ్ఞు మెన్బదు, తత్స్వరూప రూప గుణ విభూతికళైయెల్లా మఱియవేణ్డుకైయాలే, విభూతిభూత చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్. అదిల్ జ్ఞానానన్దలక్షణమాన చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాద వరుక్కి అఱ్ఱాక్కైయాలే, కైవల్యత్తిన్ వేషముమఱియలామ్. బ్రహ్మత్తినుడైయ శేషిత్వప్రాప్యత్వఙ్గళై యఱియవే, తదనుభవాదికళ్ పురుషార్థమెన్ఱఱియలామ్. తదుపాస్యత్వశరణ్యత్వఙ్గళైయఱియవే, తత్ప్రాప్తిసాధనవిశేషఙ్గళై యఱియలామ్·

అ —(తత్స్వరూపేత్యాది) తత్స్వరూపమ్ - అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ ధర్మిస్వరూపమ్. రూపాణి, విగ్రహాః, గుణాః, జ్ఞానాదయః, సౌన్దర్యాదయశ్చ విభూతయః - నియామ్యభూతా స్త్రివిధచేతనాచేతనవర్గాః.

జ్ఞానానన్దలక్షణమాన - జ్ఞానానన్దస్వరూపమాన. చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాద-హేయవికారాస్పదానిత్యాచేతనత్తైప్పఱ్ఱి వ్యావృత్తిరూపఙ్గళాన స్వయంప్రకాశత్వానన్దత్వ సతతైకరూపత్వ నిత్యత్వఙ్గళఱియాద. వరుక్కిఅత్తాక్కైయాలే - ఏతజ్జ్ఞానహేతుకాత్మానుభవేచ్ఛామూలక సాధనానుష్ఠానసాధ్యమాక్కైయాలేయెన్ఱపడి. కైవల్యత్తిన్ వేషముమ్ -ఆత్మమాత్రానుభవత్తినుడైయ నిత్యత్వాద్యాకారముమ్. ఇన్ద ఉమ్మైయాలే - త్రిగుణాచ్చిద్విశేషితమ్మిశ్రజీవానుభవరూపమాయ్ అల్పమాయ్ క్షయిష్ణువాన ఐశ్వర్యత్తిన్ వేషమ్ సముచ్చితమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(బ్రహ్మత్తినుడైయవిత్యాది) “ బ్రహ్మపరిబృఢంసర్వతః”౧ఎన్ఱు, స్వవ్యతిరిక్త సర్వాపేక్షయా సర్వప్రకారబృహత్త్వముడైయ వెమ్బెరుమానుడైయ కిఞ్చిత్కార్యత్వరూపశేషిత్వత్తైయుమ్, అనుభావ్యత్వ రూపప్రాప్యత్వత్తైయుమ్ అఱియవే, అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ అనుభవముమ్ తద్విషయకిఞ్చిత్కారరూప కైఙ్కర్యముమ్ ప్రయోజనమెన్నుమవళవిన్ఱిన్నుడైయ బ్రహ్మవిషయత్వత్తాలైశ్వర్యకైవల్యోత్కృష్టత్వత్తైయుమఱియలామెన్ఱపడి.

(తదుపాస్యత్వేత్యాది) మోక్షార్థప్రసాద జనకోపాసన కర్మత్వరూపమాన అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ ఉపాస్యత్వత్తై యఱియవే, తదుపాసనమ్ మోక్షసాధనమెన్ఱఱియలామ్; అన్ద ఉపాసనాశక్తరాన స్వగతస్వీకారనిష్ఠరుడైయ రక్షణేసాధుత్వరూపమాన శరణ్యత్వత్తైయఱియవే, అశక్తాధికారతయా అనుకల్పభూతస్వగతస్వీకారరూపసాధనవిశేషత్తైయఱియలామెన్ఱపడి. యద్వా, నిరపేక్షోపాయత్వరూప భగవచ్ఛరణ్యత్వత్తైయఱియవే, సిద్ధోపాయరూపమాన అన్దఅనుభవకైఙ్కర్యరూప పురుషార్థసాధనవిశేషత్తై యఱియలామెన్ఱుమామ్.

ఇ-అ —(శేషిత్వమ్) ఎన్ఱతు “ నాకిఞ్చిత్కుర్వతః”౨ఎన్ఱతు; కైఙ్కర్యనిష్ఠనాన ప్రపన్ననై విషయమ్; ప్రాప్యత్వమ్, అనుభవపరనాన ఉపాసకనై విషయమ్.

మీ. —యద్యపి రథకారాదేరగ్న్యాధానాదావివ విశేషవచనాత్ తదధికారస్సంభవతి “ నాగ్నిహోత్ర్యాచార్యతాంక్వచిత్ ”,౩ ఇత్యాచార్యత్వనిషేధేపి “ నచహీనవయోజాతిః ప్రకృష్టానామనాపది”౪ఇతి ఆపద్విషయే ఆచార్యత్వఞ్చసంభవతి తథాపి, “మన్త్రంనియతమగ్రాహ్యణాంయోహీనాయప్రయచ్ఛతి। సవైహీనగురుర్నిన్ద్యస్తేనసార్ధంపతత్యధః”౫ఇతి ప్రణవగ్రహణ తదుపదేశయోర్నిషిద్ధత్వేన అస్యసాధనప్రవృత్తిత్వే ప్రణవాన్విత మన్త్రోపదేష్టృత్వానుపపత్తేః తదుపదిష్టం ఇదం ఫలప్రవృత్తిపరం భవితుమర్హతి; తత్పరత్వేతు ముక్తానామివస్వయంప్రయోజనత్వేన సప్రణవేఅధికారస్సంభవతి. అతఏవాపశూద్రాధికరణే అధ్యాపనకర్మానుష్ఠానానుగుణజ్ఞానాభావాదనధికార ఉచ్యతే. తేషాంప్రబన్ధే నిశిష్టప్రణవ మన్త్రానుచ్చారణస్తులోకసఙ్గ్రహార్థమ్; - అన్యథాజన్మాన్తరసంస్కార వశాత్స్వాధ్యాయ జ్ఞానవతాం శ్రీవిదురాదీనాం “ ధారణే† శరీరభేదః”౬ ఇతి ప్రత్యవాయాపత్తిః. శ్రీభక్తిసారాదిషు “కృష్ణానాంవ్రీహీణాంనఖనిర్భిన్నమ్”౭ ఇతి వేదధారణంప్రత్యక్షమ్. ఏవంధారణేపి ప్రత్యవాయాభావే సాధనానుష్ఠానోపయోగిజ్ఞానద్వారా తద్ధృతవేదస్య సాధనత్వవిరహఃప్రయోజకః అతస్సర్వత్ర‡సాధనత్వాకారస్యైవ వర్ణాదిసాపేక్షత్వాత్ ఫలరూపప్రణవోపదేష్టృత్వం పరాఙ్కుశాదీనా ముపపద్యతే; అతః ఫలప్రవృత్తిపరమ్. అతఏవ స్వయంఫలరూపం రహస్యత్రయం సప్రణవం సర్వాధికారమితి సిద్ధమ్. భగవదుపదిష్ట రహస్యత్రయవివరణరూపాః దివ్యప్రబన్ధా అస్యశాస్త్రస్యవిషయాః. తదుభయమీమాంసారూపమిదఞ్చ ఫలప్రవృత్తిశాస్త్రమ్. తస్మాద్విషయప్రయోజనసత్త్వాదారమ్భణీయమితి.

నను, “ శ్రుతిపథవిపరీతంక్ష్వేళకల్పం శ్రుతౌచ ప్రకృతిపురుషభోగప్రాపకాంశోనపథ్యః । తదిహవిబుధగుప్తం మృత్యుభీతావిచిన్వస్త్వపనిషదమృతాబ్ధేర్నిరుత్తమం సారమార్యాః”౮ఇతి వేదాన్తాచార్యోక్తిః కథమివసఙ్గచ్ఛత ఇతిచేత్. యథా§ వీతరాగాణాంషట్కర్మణి అశ్రద్ధావారణాయ బ్రహ్మశాస్త్రంకర్మశాస్త్రశేషభూతంతదన్తర్గతం జైమినినావర్ణితమ్. తథా ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానరహితానాం సాధ్యోపాయశాస్త్రే అశ్రద్ధామాభూదితి సిద్ధోపాయశాస్త్ర మతిరిక్తమపి సాధనభక్తి ప్రవృత్తిశాస్త్రేన్తర్భావితమితి తాత్పర్యాత్

† “హృదయభేదాత్ - పా-౨-౩. ‡ “ సాధనానుష్ఠానస్యైవ” - పా-౨. § “ ఉద్ధృతం” - పా-౩

౧॥ యాస్కనిరుక్తే. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ గౌతమధర్మే-౧౨-౪.

౭॥ య-వేం-కా-౧-ప్ర-౮-అ-౯. ౮॥ రహస్యత్రయసారే - సారనిష్కర్షాధికారే.

19-3-85.

మూ. — అఱుతియిడువతు

వ్యా. — సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరఙ్గళినుడైయ త్యాజ్యత్వత్తైయుమ్, బ్రహ్మత్తినుడైయ నిరతిశయభోగ్యత్తైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రకారతయా పరతన్త్రమాన స్వస్వరూపత్తైయుమ్ దర్శికైక్కవే, సుస్పష్టమాక వఱియలామ్ ఆక, ఇప్పడియిరుక్కైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్, ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమెన్ఱు కొళ్ళత్తట్టిల్లై "త్వదర్చావిధిముపరిపరిక్షీయతే పూర్వభాగః। ఊర్ధ్వోభాగస్త్వదీహాగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైస్త్వత్పదాప్తౌ"[౧] ఎన్ఱు ఈ భట్టరరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి భాగద్వయ ప్రతిపాద్యఙ్గళాన ఇవ్వర్థఙ్గళై యఱుతియిడుకైయావతు - కర్మత్తినుడైయ స్వరూపాఙ్గఫలాదికళైయుమ్ బ్రహ్మత్తినుడైయ స్వరూపరూపగుణ విభూత్యాదికళైయుమ్ సంశయవిపర్యయమఱ నిర్ణయిక్కై.

అ. — (సాధ్యాన్తరేత్యాది) అనన్తత్వస్థిరత్వస్వరూపోచితత్వఙ్గళాలే స్వోత్కృష్టావధిరహితమాన బ్రహ్మత్తినుడైయ భోగ్యతైయై దర్శిక్కవే ఐశ్వర్య కైవల్యరూపసాధ్యాన్తరఙ్గళినుడైయ అల్పత్వాస్థిరత్వానుచితత్వఙ్గళాకిఱ త్యాగార్హతైయై సుస్పష్టమాకవఱియలామ్. ఆవృత్తానావృత్తకర్మజన్యస్వర్గఙ్గళుక్కు మిథస్తారతమ్యమిల్లాతపడియాలే ఉన్నేయమన్ఱెన్ఱుకాట్టుకైక్కు, (సుస్పష్టమ్) ఎన్ఱతు. "నాయమాత్మా ప్రవచనేన"[౨] ఇత్యాదికళాలే ప్రమితమాన వెమ్బెరుమానుడైయ స్వేతరసాధ్యత్వాభావమాకిఱ అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్, తాదృశానన్యసాధ్య భగవత్ప్రకారత్వాత్మకతత్పారతన్త్ర్య రూపచేతనస్వరూపత్తైయుమ్ దర్శిక్కవే, ఉపాసనాదికళాన ఇతరసాధనఙ్గళినుడైయ భగవదసాధనత్వ భగవదనభిమతత్వరూపమాయాన త్యాగార్హతైయై యఱియలామెన్ఱుపడి. ఇఙ్గుమ్, "నహ్యధ్రువైః"[౩] ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహితవ్యతిరేక వ్యాప్తియాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగవిధియాలుమ్, ఉత్తమమధ్యమాధమాధికారి విభాగత్తాలుమ్, సాధనాన్తర త్యాజ్యతైయై స్పష్టమాకవఱియలామ్. అనన్యసాధ్యత్వరూపమాన భగవత్పరిబృఢత్వత్తైయుమ్, "అనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్"[౪] ఇత్యాదియిలవగతమాన అనన్యసాధనత్వ రూపమాన చేతనగత భగవత్పారతన్త్ర్యత్తైయుమ్ దర్శిక్కవే, సుస్పష్టమాక వఱియలామెన్ఱుపడి. "తదుపాస్యత్వత్తైయఱియవే అనుభవసాధనవిశేష మఱియలామ్" ఎన్ఱుమైత్తు, ఇఙ్గే (బ్రహ్మత్తినుడైయ - అనన్యసాధ్యత్వత్తై) ఎన్కైయాలే - ఉపాసనసాధ్యమోక్షత్తుక్కుమ్ సిద్ధోపాయ సాధ్యమోక్షత్తుక్కుమ్ మిథోభేదముణ్డెన్ఱు, అభిమతమెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

పూర్వోభాగః - వేదఙ్గళిల్ పూర్వభాగమానతు, త్వదర్చావిధిముపరి - దేవరీరుడైయ ఆరాధనకర్తవ్యతా జ్ఞాపనత్తిలే, పరిక్షీయతే - పరిక్షీణమాకిఱతు. ఆరాధనత్తై జ్ఞాపిత్తు నివృత్తవ్యాపారమాకిఱతెన్ఱుపడి. ఊర్ధ్వోభాగః - ఉత్తరభాగమానతు, త్వదీహాగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైః - దేవరీరుడైయ జగన్నిర్మాణాది చేష్టైయెన్న, జ్ఞానశక్త్యాది గుణఙ్గళెన్న, నిత్యవిభూతి లీలావిభూతియాకిఱ విభవఙ్గళెన్న, ఇవఱ్ఱినుడైయ సర్వప్రకారైస్సహజ్ఞాపనఙ్గళాలే, త్వత్పదాప్తౌ - ప్రాప్తశేషియాన దేవరీరుడైయతిరువడికళై ప్రాపిక్కైయిలే, పరిక్షీయతే - ఉపక్షీణమాకిఱతెన్ఱుపడి. "ఆదౌవేదాః ప్రమాణమ్"[౧] ఎన్ఱు పూర్వోపాత్తశేషమిఱు.

ఇవ్వర్థఙ్గళై - కర్మబ్రహ్మఙ్గళై. స్వరూపమ్ - అఙ్గి అఙ్గమ్ - నియమేనోపాదేయమాన ప్రయాజాది. ఫలమ్ - స్వర్గాది సంశయమ్ - అనధీతశాఖైకళిలుమ్ అనధీతవేదాన్తఙ్గళిలుమ్ ఏతద్విరుద్ధార్థసంశయమ్. విపర్యయమ్ - అవైదికళిల్ ఏతద్విరుద్ధార్థ నిశ్చయమ్.

మీ. — విషయం యద్యపి - "అభగవత్తః ప్రథితామ్"[౫] "గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ"[౬] ఇత్యనుసంహితవాక్యగురుపరంపరా మన్త్రస్య ఫలప్రపత్తిపరత్వేసఙ్గతా, నషడఙ్గప్రపత్తిపరత్వే. తథాపి సాధనప్రపత్తిశాస్త్రస్య సంప్రదాయత్వే, తన్నిష్ఠానాం తత్ర శ్రద్ధాస్యాదితి వాక్యగురుపరంపరా సాధనప్రపత్తిశాస్త్రే ప్రయోజితా

అత్ర యంసఙ్గ్రహః:— విషయస్సారభాగో ఽస్యవేదాన్తాత్పరఇష్యతే। పరత్వంసారశాస్త్రస్య 'అసార' మితిమానతః॥ తత్ర సారపదంనైవబాహ్యశాస్త్రపరంభవేత్। అపూర్వార్థహితాజ్ఞాది బోధకంశాస్త్రమీరితమ్॥ 'శాసనాచ్ఛాస్త్ర' మిత్యుక్తేర్నైతద్బాహ్యగమాదిషు। 'యావేదబాహ్యాః' ఇత్యుక్తేః 'వేదాచ్ఛాస్త్ర' మితిస్మృతేః॥ కిఞ్చాత్రగ్నవదృష్టాన్తాద్వేదేత్యాజ్యంహిగమ్యతే। సారాల్పసారశబ్దాభ్యామైశ్వర్యన్నాభిధీయతే॥ నిరయత్వస్మృతేర్నోచేల్లక్షణా సారశబ్దయోః। అబాధితాత్మల్పసుఖంనాపిసారతరంభవేత్॥ తస్మాదసారాదిపదైరదిచ్ఛిద్య ప్రస్మావృత్తేషు। శాస్త్రాణ్యధికృతాన్యత్రక్రమేణాభిహితానిహి॥ సిద్ధోపాయపరంశాస్త్రముక్తంసారతమన్త్వితి। కిఞ్చాత్రపూర్వకాణ్డస్య త్యాగపూర్వకసేవనమ్। వేదాన్తేసఙ్గతంనైవతద్విచారాధికారకే॥ కిఞ్చోపదేశశాస్త్రంచ పరాఙ్ముఖశముఖోదితమ్। సాధనత్వపరంనైవప్రపత్తేఃప్రణవాన్వితమ్॥ తస్మాదారభ్యతాంశాస్త్రమిదంసవిషయాదికమ్॥ ఇతి. ——(ఇతివిషయనిరూపణాధికారః. ౧.)——

——(౨- అథమీమాంసానిరూపణాధికారః.)——

(అఱుతియిడువతు) కరణసత్త్వేపి పరికరాభావాదనారంభణీయమితిశఙ్కాయాసఙ్గతిః. సంశయస్తు ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయ ముతారంభణీయమితి. తదర్థం మీమాంసాలక్షణపరికరసంపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమస్యప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయనిబన్ధనాత్మకత్వం

౧॥ శ్రీరఙ్గ- ఉత్తర-౧౯. ౨॥కఠోప-౨-౨౩. ౩||కఠోప-౨-౧౦. ౪॥ ౫॥రహస్యత్రయసారే-ఉపోద్ఘాతాధికారే. ౬॥ రహస్యత్రయసారే - గురుపరంపరాధికారే.

వ్యా.—అతుతాన్ శెయ్యుమ్బోతు సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్, సకలవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్ శెయ్యవేణుమ్.

అ.—ఇఙ్గే, ''అధీతశాఖార్థస్య సంశయవిపర్యయాదినిరాసకో న్యాయః''[౧] ఎన్ఱు, పూర్వోత్తరమీమాంసైకళై అధీతవేదార్థనిర్ణయోపయోగి కళాక శ్రుతప్రకాశికైయిలే శొల్లుకైయాలే, అవఱ్ఱైయుమ్ ఎడాతే స్మృత్యాదిమాత్రత్తైయెడుత్తతు - ''అనధీతశాఖార్థైకకణ్ఠ్యేన నాధీతశాఖార్థ [౫ జ్ఞాపనార్థముపబృంహణమ్''[౨] ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిల్ శొన్నపడియే అనధీతశాఖైకళిల్ విరుద్ధార్థపరత్వజ్ఞానమ్ వర్తిత్తాల్ మీమాంసాముఖేన పణ్ణప్పట్ట అధీతశాఖార్థనిర్ణయముమకిఞ్చిత్కరమామెన్నుమ్ ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, ''స్మరన్తిచ''[౩] ''స్మృతేశ్చ''[౪] ఎన్ఱు, మీమాంసైయిలుమ్ శ్రుత్యర్థనిర్ణాయకత్వేనపురస్కృతఙ్గళాకైయాల్ ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, స్మృత్యాదిమాత్రత్తైయెడుత్తతు. అతన్తదనుగుణమాక, ''హస్తేనావద్యతి'' ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ హస్తరూపకరణ సామర్థ్యానుగుణమాక పురోడాశావదానమ్ ప్రతిపాదితమానాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, స్మృతీతిహాసపురాణరూపకరణ సామర్థ్యత్తాలే ''వేదార్థమఱుతియిడుకైయిఱతు'' ఎన్ఱ, అవిత్తాల్ అనధీతశాఖార్థైకకణ్ఠ్యేన అధీతశాఖార్థనిర్ణయమ్ వివక్షితమాకక్కడవతెన్ఱు, [౧౦ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుతాన్ శెయ్యుమ్బోతెన్ఱు తుడఙ్గి.)

సకలశాఖా ప్రత్యయన్యాయత్తాలుమెన్ఱతు - ''నామరూపధర్మవిశేషపునరుక్తినిన్దాశక్తి సమాప్తివచన ప్రాయశ్చిత్తాన్యార్థ దర్శనా చ్ఛాఖాన్తరే కర్మభేదస్స్యాత్ ఏకం వా సంయోగరూప చోదనాఖ్యావిశేషాత్''[౫] ఎన్ఱు, పూర్వమీమాంసైయిల్ ద్వితీయాధ్యాయత్తిల్ శొన్న శాఖాన్తరాధికరణ న్యాయత్తాలుమెన్ఱపడి. సకలవేదాన్తప్రత్యయ న్యాయత్తాలుమెన్ఱతు - ''సర్వవేదాన్త ప్రత్యయంచోదనాద్య విశేషాత్''[౬] ఎన్ఱు, ఉత్తరమీమాంసైయిల్ తృతీయాధ్యాయత్తిల్ శొన్న సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయత్తాలుమెన్ఱపడి. [౧౫

శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయత్తిలుఙ్గాట్టిల్ అతిరిక్తమానతొరున్యాయమ్ ''సర్వవేదాన్తప్రత్యయం చోదనాద్యవిశేషాత్''[౬] ఎన్ఱ, ఈ సూత్రత్తిల్ వ్యుత్పాద్యమన్ఱెన్నుమిడమ్, ''విద్యాసు గుణోపసంహారాదిచిన్తనార్థం శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయస్తత్ఫలఞ్చ స్మర్యతే''[౭] ఎన్ఱు, వేదాన్తదీపత్తిలుమ్, ''అత్రతు, శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయో వేదాన్తవాక్యేషు కింప్రవర్తతే, ఉతనేతిసంశయ్య, ప్రవర్తత ఇతిసఙ్గ్రహ్యతే''[౮] ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలు మిరుక్కిఱపడియాలుమ్, ''సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ శ్చాత్రభవతో విపరీతఫలః, సర్వశాఖాసు కారణాన్వయినాం సర్వజ్ఞత్వాదీనాం గుణానా మత్రోపసంహారహేతుత్వాత్''[౯] ఎన్ఱ, ఇశ్రీభాష్యత్తాలుమ్, ''కుత్రచిత్క్వచిద్వచనమన్యత్రాపి తత్ప్రాప్తిం వారయతిచేత్సర్వ శాఖాప్రత్యయనయో నిర్విషయస్స్యాత్''[౧౦] ఎన్ఱ, ఇశ్రుతప్రకాశికైయాలుమ్ వేదాన్తవాక్యవిషయత్తిలుమ్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్ సఞ్చారితమాకైయాలే స్పష్టమాయిరుక్క, న్యాయద్వయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడియెన్నెన్నిల్; వివక్షాభేదత్తాలే ఒరు న్యాయమెన్నవుమాయ్, పృథఙ్న్యాయమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ''విశేషానుగుణ్యేన సామాన్యస్య తాత్పర్య వర్ణనమాత్రం సామాన్యవిశేషన్యాయః'' ఎన్ఱు, వివక్షిత్తాల్, ఛాగపశువాక్య విషయత్తిలుమ్ పదాహవనీయవాక్య విషయత్తిలుమ్ సామాన్యవిశేషన్యాయమ్ సఞ్చరిక్కుమెన్నవుమాయ్, విరోధపరిహారాయ సఙ్కోచత్తై వివక్షిత్తాల్ ఉత్సర్గాపవాదన్యాయముమ్ ఉపాత్తవిషయే సఙ్కోచత్తై వివక్షిత్తాల్ ఛాగపశున్యాయముమెన్ఱు, న్యాయద్వయమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. గోబలీవర్దవాక్యదృష్టన్యాయత్వ రూప సామాన్యధర్మ వివక్షయా గోబలీవర్దన్యాయమొన్ఱెన్నవుమాయ్, వైయర్థ్యపరిహారాయ సఙ్కోచత్తైయుమ్ గామానయబలీవర్దమానయ ఎన్ఱు, విధినిషేధఙ్గళైయుమ్ వివక్షిత్తాల్, న్యాయద్వయ మెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ''సన్దిగ్ధేతు వాక్యశేషాత్''[౧౧] ''ఛాగోవామన్త్రవర్ణాత్''[౧౨] ఎన్ఱ, ఇ అధికరణద్వయత్తిల్ విశేషానుసారేణ సామాన్యనిర్ణయవివక్షయా ఒరున్యాయమే వ్యుత్పాద్యమెన్నవుమాయ్, విశేషశబ్దత్తినుడైయ ఏకవాక్యగతత్వభిన్నవాక్యగతత్వరూపహేతు భేదవివక్షయా న్యాయద్వయమ్ వ్యుత్పాద్యమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్; అప్పడియే ఇఙ్గుమ్ తత్తదర్థైతాక్కుమ్ కాక వోరొన్నేనానా వేదఙ్గళిలుమ్ విధేయమెన్ఱు, వివక్షిత్తాల్, సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయమే ఎన్నవుమాయ్, తాదృశనానావేదత్తినుడైయ సాధ్యత్తైకవేష క్రియారూపత్వత్తై నియామకమాక వివక్షిత్తాల్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయముమ్, అన్ద నానావేదాన్త విధేయత్తినుడైయ సిద్ధరూపత్వత్తై నియామకమాక వివక్షిత్తాల్ సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయముమెన్ఱు, న్యాయద్వయ మెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వర్థమ్, పూర్వోక్తదీపభాష్యాది పర్యాలోచనైయాలుమ్, ''సర్వవేదాన్తప్రత్యయత్వేప్యస్థితేపి ప్రతివేదం స్వరభేదా దుద్గీథాదయోభిద్యన్తే... సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయేన చ సర్వాసు శాఖాసు క్రతురేకః''[౧౩] ఎన్ఱ, ఇభాష్యస్థవిభజ్య నిర్దేశస్వారస్యపర్యాలోచనైయాలుమ్ సిద్ధమ్; ఇతైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై న్యాయ [౩౫ ద్వయమాక వరుళిచ్చెయ్తార్.

మీ.—నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థం ఏతత్కర్తుః ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానంబాధితమ్- ఉతాబాధితమితి. తదర్థం అస్యజ్ఞానస్య స్వతోऽగ [illegible] తపరావరతత్వోపదేశ మూలకత్వమ్, అస్యమననసామర్థ్యంచ నాస్తి-ఉతాస్తీతి. యదానాస్తి, తదా ఏతత్ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానస్య బాధసంభవాత్ ఏతత్ప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయ నిబన్ధనత్వాభావేన మీమాంసాలక్షణపరికరశూన్యత్వా దిదం శాస్త్రమనారంభణీయమితి పూర్వపక్షఫలఫలితాభావః.

౧॥శ్రుత- ౨॥శ్రుత- ౩॥బ్ర-సూ-౨-౩-౪౬. ౩-౧-౧౪. ౪-౧-౧౦. ౪॥౧-౨-౬. ౪-౩-౧౦.
౫॥పూర్వమీ-౨- ౬॥బ్ర-సూ-౩-౩-౧. ౭॥వేదాన్తదీపే-పు-౧౨౮-వ-౨. ౮॥ శ్రుతప్రకా-పు-౬౫౩-వ-౨౨. ౯॥శ్రీభా-పు-౧౧౦-వ-౪. ౧౦॥శ్రుతప్రకా- ౧౧॥పూర్వమీ- ౧౨॥పూర్వమీ- ౧౩॥శ్రీభా-పు-౬౯౮-వ-౬.

వ్యా. — అత్తిల్ సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమావతు- ఒరువాక్యత్తిలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అత్తిన్ఱైయ అఙ్గోపాఙ్గాదిక్కళై నేరాకవఱిక్కైక్కాక, శాఖాన్తరఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ సఞ్చరిత్తు, అవఱ్ఱిల్ శొల్లుకిఱవర్థఙ్గళిలుమ్ జ్ఞానమ్ పిఱన్దు, అవ్వర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధఙ్గళైయుమ్ శమిప్పిత్తు, తనక్కు అభిమతమాన అఙ్గిలోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చేర్కై.

సకలవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమావతు - ఒరువేదాన్తత్తిలే ఒరువాక్యమ్ ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అల్లాత వేదాన్తఙ్గళిలుమ్ సఞ్చరిత్తు, అవఱ్ఱిల్ శొల్లుకిఱ అర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధమ్ పిఱవాతపడి విషయవిభాగమ్ పణ్ణి, తనక్కు అభిమతమాన వర్థఙ్గళోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చేర్కై.

అ.—అప్పడియే ఇవరుమ్, న్యాయద్వయమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ సకలశాఖేత్యాది.) ప్రతీయతేయత్ తత్ప్రత్యయమ్, ప్రతీయమానమిత్యర్థః. సకలశాఖాసుప్రత్యయం సకలశాఖాప్రత్యయమ్, తత్రదృష్టోన్యాయః సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయః ఎన్ఱు విగ్రహమ్ కణ్డుకొళ్వతు. ఇప్పడియే సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయశబ్దత్తుక్కుమ్ విగ్రహమాకక్కడవతు. విహితస్యపునర్విధానమ్ కూడామైయాలే నానాశాఖకళిల్ విధిక్కప్పడుకిఱజ్యోతిష్టోమం భిన్నభిన్నమాకక్కడవతెన్ఱు, పూర్వపక్షిత్తు, తత్తచ్ఛాఖాధ్యేతృ ప్రతిపత్త్యర్థమాక పునర్విధానముపపన్నమాకైయాలే నానాశాఖైకళిల్ విధేయజ్యోతిష్టోమమొన్ఱే, యెన్ఱు, నిర్ణయిత్తు, తత్ఫలమాక శాఖాన్తరోక్తఙ్గళాన అఙ్గఙ్గళుముపసంహార్యఙ్గళెన్ఱుమ్, అత్తిల్ విరుద్ధాఙ్గఙ్గళుక్కు వికల్పాఙ్గీకారత్తాలే విరోధశమనమెన్ఱుమ్, అవిరుద్ధాఙ్గఙ్గళుక్కు సముచ్చిత్యానుష్ఠానమెన్ఱుమ్ నిర్ణయిక్కై-సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువాక్యత్తిలిత్యాదినా.)

(సకలవేదాన్తేత్యాది) పూర్వోక్తరీత్యా ఛాన్దోగ్యాది వేదాన్తఙ్గళిలే సదాదిశబ్దఙ్గళాలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్ వేదాన్తాన్తరఙ్గళిలుమ్ అవ్వర్థమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, తత్సబ్రహ్మాదిశబ్దఙ్గళుమ్ *ఛాగపశున్యాయత్తాలే ఏకవిషయమెన్ఱుమ్, అతుక్కు ప్రయోజనమ్ కారణవస్తువుక్కు అబృహత్వాది వ్యావృత్తియెన్ఱుమ్, త్రివృత్కరణాద్యుపసంహారముమ్ సర్వజ్ఞత్వాదికారణత్వాపేక్షితగుణాన్వయముమ్ కారణత్వశఙ్కితదోషనివృత్తియుమ్, ఇత్యాదికళెన్ఱు, నిర్ణయిక్కై - సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువేదాన్తత్తిలిత్యాదినా.) సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్ కర్మవిషయమెన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱ పూర్వత్తిల్ అఙ్గోపాఙ్గాదిశబ్దనిర్దేశమ్, ఇఙ్గు సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమ్ సిద్ధవస్తువిషయమెన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱ అఙ్గాదిశబ్ద నిర్దేశమ్ పణ్ణాతే అర్థశబ్దనిర్దేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—యదాచాస్య స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృతపరావరతత్వోపదేశమూలకం ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానంమనన సామర్థ్యఞ్చాస్తి, తదా, ఏతద్దృష్టన్యాయస్య తత్వజ్ఞానస్యచ అబాధితతయా ఉక్తప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయనిబన్ధనత్వ సంభవాత్ మీమాంసాసంభవేన పరికరసత్వాదిదమారంభణీయమితి సిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, వేదాన్తసారవాక్యసఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్య విషయత్వాత్ప్రతితన్త్రార్థప్రమాయాం కరణసంభవేఽపి తావన్మాత్రాన్నార్థనిర్ణయః కర్తుంశక్యతే, మీమాంసాలక్షణ పరికరాభావాత్. వ్యాకరణాదివత్ మీమాంసాయాః పరికరత్వమ్, "పురాణన్యాయమీమాంసా ధర్మశాస్త్రాఙ్గమిశ్రితాః । వేదాస్థానాని విద్యానాం ధర్మస్యచచతుర్దశ"౧ ఇత్యాదిభిరుక్తమ్. - "ధర్మేప్రతీయమానేహి వేదేన కరణాత్మనా । ఇతికర్తవ్యతాభాగం మీమాంసాపూరయిష్యతి"౨ ఇత్యభియుక్తైరప్యుక్తమ్.

నచాస్యప్రబన్ధస్యమీమాంసాత్వసంభవః - అర్వాచీనజడమతిభిః లౌకికవాక్యానామివ వేదాన్తసారభూతానామత్యన్తాలౌకికార్థానాం వాక్యానాం స్వోత్ప్రేక్షితన్యాయైరర్థనిర్ణయస్యకర్తుమశక్యత్వాత్. ప్రత్యుత వితత్ప్రబన్ధనిబద్ధన్యాయానాం ధర్మత్యాగపాపకాన్తరాసాధనత్వాదిసాధకానాం వేదవిరుద్ధత్వేన తర్కాభాసత్వమేవ. తదుక్తమ్ "ఆర్షంధర్మోపదేశఞ్చ వేదశాస్త్రావిరోధినా। యస్తర్కేణానుసన్ధత్తే సధర్మంవేదనేతరః"౩ ఇతి. అతః పరమర్షిభిర్న్యాయప్రజ్వలితచేతోభిరేవ అలౌకికవాక్య మీమాంసాకార్యా. భవదభిమతప్రతితన్త్రసిద్ధార్థాః నకేనాపిమహర్షిణా మీమాంసితాః. నవావేదాన్తవాక్యవిచారేణైదంపర్యేణ ప్రవృత్తైస్సూత్రకారైర్దిఙ్మాత్రం వాసూచితమ్.

నచ ఇతిహాసశ్రేష్ఠ శ్రీరామాయణ మహాభారతాభ్యాం అర్థనిర్ధారణాత్పరమర్షివచనానుగుణ్య మస్తీతివాచ్యమ్. మీమాంసయానిర్ణీతే వేదార్థే తదుపబృంహణస్య తత్సంవాదితయా †తత్స్థిరీకరణార్థత్వేన మీమాంసాయాఏవాన్తరఙ్గత్వాత్ సాధనప్రపత్తిపరవేదాన్తవాక్యజాతన్తు, "నానాశబ్దాదిభేదాత్"౪ "పురుషవిద్యాయామపిచేతరేషామనామ్నానాత్"౫ ఇత్యాదిభిస్సూత్రకారైశ్చిన్తితమ్. తతశ్చ సాధనప్రపత్తేస్సూత్రకారేణసూచితత్వాదాధునికైస్తదనుసారేణ ఏతద్విషయప్రబన్ధనిర్మాణముపపద్యతే. తస్మాత్త్వదభిమతప్రతితన్త్రార్థపరత్వేనవేదాన్తవాక్యస్య కస్యాపి కేనచిన్మహర్షిణాపి చిన్తితత్వాదర్శనాత్, ఇదానీంస్వోత్ప్రేక్షితన్యాయానాం తర్కాభాసత్వసంభవాచ్చ మీమాంసావిరహాన్నేదమారంభణీయమితి

౧॥   ౨॥   ౩॥ మనుస్మృ-   ౪॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౫౬.   ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౨౪.   † తత్స్థిరీకరణా-౨.

మూ॰ — స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే.

వ్యా.—ఇప్పుత్తాన్ మహామతికళాన మహర్షికళుడైయ, అల్లాత్తార్ కుఱై చ్చెయ్యప్పోకామైయాల్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిర్ణయిక్క వేణుమ్. ఆకైయాలే తన్నిఙ్గాయికళ్లైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే ఎన్ఱు.) స్మృతికళావన-ఆప్తరాన మన్వత్రివిష్ణుహారీత యాజ్ఞవల్క్యాదికళాలే అభిహితఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రఙ్గళ్.

అ.—అల్లాత్తార్కుఱై - అల్పశ్రుతర్కుఱై

"శ్రుతిస్మృతిః" ఎన్ఱు, - సహోపాదానస్థలఙ్గళిల్ స్మృతిశబ్దమ్ ధర్మశాస్త్రేతిహాసపురాణఙ్గళుక్కు సామాన్యేనవాచకమ్; ఇతిహాసపురాణశబ్దఙ్గళోడే సహనిర్దేశస్థలత్తిలే, స్మృతిశబ్దమ్ గోబలీవర్దన్యాయత్తాలే ధర్మశాస్త్రమాత్రపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతికళావన వెన్ఱు తుడఙ్గి. | ఆప్తరాన - యథార్థద్రష్టాక్కళాయ్ యథార్థవక్తాక్కళుమాన "యద్వైకిఞ్చమనురవదత్తద్భేషజమ్"౧ "మన్వర్థవిపరీతాతుయాస్మృతిస్సానశస్యతే"౨ "ధర్మశాస్త్రేషుమానవమ్"౩ ఇత్యాదియైయట్టాణ్డు మన్వత్రీతి మనువై మున్నే ఉపాదానమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"వాసిష్ఠంచైవహారీతం వ్యాసంపారాశరంతథా | భారద్వాజంకాశ్యపీయం స్మృతిషట్కన్తుసాత్త్వికమ్ | మానవంయాజ్ఞవల్క్యఞ్చ ఆగ్నేయందాక్షమేవచ | కాత్యాయనంవైష్ణవఞ్చ స్మృతిషట్కన్తురాజసమ్"౪ ఎన్ఱు,- మనుస్మృతియై రాజసస్మృతికళిలే పరిగణిత్తాలుమ్, సుబాలోపనిషదుపబృంహణత్వత్తాలే సాత్త్వికాంశభూయస్త్వ ముణ్డాయిరుక్కుమ్. కిన్తు, హారీతాదిస్మృతికళిఱ్పోలే సాత్త్వికాసాధారణధర్మఙ్గళ్ ముఖతః ప్రతిపాదితఙ్గళల్లామైయాలే, రాజసేషుపరిగణనమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, హారీతస్మృతియోడేయొక్క మనువిష్ణుయాజ్ఞవల్క్యస్మృతికళై ఉపాదానమ్పణ్ణియరుళిఱ్ఱెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు అభిహితఙ్గళాన - ఉక్తఙ్గళాన. ధర్మశాస్త్రఙ్గళ్ - ఆచారవ్యవహారప్రాయశ్చిత్తాత్మక ధర్మప్రమితిజనక గ్రన్థఙ్గళెన్ఱపడి. ఇఙ్గే "ధర్మశాస్త్రంతువైస్మృతిః"౫ ఎన్గిఱవిథై అభిప్రేతమ్.

మీ.—అతోఽభ్యతే;- (ఆయుధియిదువతు) - వక్ష్యమాణప్రబన్ధేన న్యాయనిబన్ధనాత్మనా వేదార్థనిర్ణయం కరోమీత్యర్థః. అయంభావః - సూత్రత్వన్నామ నతావజ్జాతివిశేషః. కిన్తు "అల్పాక్షరమ్"౬ ఇత్యాదిలక్షణయుక్తత్వమ్; తచ్చ ఆధునికవాక్యేష్వపిసంభవతి. అతఏవ అద్యాపిభాషాన్తరవిషయే, కావ్యాలఙ్కారాది విషయేచ, బుద్ధిసౌక్ష్మ్యల్లక్షణ సూత్రప్రణేతారోదృశ్యన్తే తతశ్చ అప్రతిహతన్యాయనిబన్ధనత్వమేవసూత్రత్వమ్; తచ్చవక్ష్యమాణస్యాప్యవ్యాహతమ్.

నచ వేదాన్తసారవాక్యానామత్యన్తాలౌకికానా మాధునికజడమతిభిరశక్యార్థదర్శనత్వాత్తద్విషయసూత్రప్రణయనాసంభవః. ఉక్తభోద్యస్యవ్యాసాదావపితుల్యత్వాత్. నచతస్య స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృతపరావరతత్త్వతయా ఽలౌకికార్థవిషయసూత్రప్రణయనం సంభవతీతి వాచ్యమ్. యోగసిద్ధౌతత్త్వజ్ఞానమ్, తత్త్వజ్ఞానేసతియోగసిద్ధిరిత్యన్యోన్యాశ్రయాత్.

యదివ్యాసేనపూర్వాచార్యపరంపరాప్రాప్త పరావరతత్త్వజ్ఞానవతః పరాశరాదేస్సకాశాదేవవేదార్థాన్ శ్రుత్వా, శ్రుతానాంజగద్బ్రహ్మణోశ్శరీరశరీరిభావాదీనాం ప్రతితన్త్రార్థా నామనుగుణన్యాయైస్స్వయోగమహిమ కృతబుద్ధి సౌక్ష్మ్యక్ళ్ప్తైః శ్రుతార్థమననరూపన్యాయనిబన్ధనం కృతమితిమన్యసే. తర్హి, నిర్హేతుకభగవత్కటాక్ష లబ్ధపరావరతత్త్వయాథాత్మ్యవిద్భిః పరాఙ్కుశాదిసూరిభిరుపదేశతః ప్రబన్ధైశ్చప్రోక్తానాం తత్తదాచార్యపరంపరాప్రాప్తానాం ప్రతితన్త్రార్థానాం భగవన్నిర్హేతుకరక్షకత్వాదీనాం స్వాచార్యముఖాచ్ఛ్రుతానాం స్వయోగమహిమలబ్ధబుద్ధివిశేషేణోత్ప్రేక్షితన్యాయవిశేషైశ్శ్రుతప్రతితన్త్రార్థానుసన్ధానరూపన్యాయనిబన్ధనాత్మక సూత్రసన్దర్భశాస్త్రనిర్మాణ ముపపద్యత ఇతిపశ్యతుభవాన్.

నచ, వేదవిరుద్ధార్థత్వాత్తర్కాభాసతా, తదవిరోధస్యతత్రతత్రవక్ష్యమాణత్వాత్. తస్మాదస్మిన్ శాస్త్రేవాక్య విచారాత్మకాః ప్రమాణావిరుద్ధాన్యాయాః ప్రవృత్తాప్రవృత్తా ఇతి అస్యమీమాంసారూపత్వా దిదంశాస్త్రమారంభణీయమితి.

అత్రాయంసఙ్గ్రహః - ప్రమితౌప్రతితన్త్రాణాంసారోయద్యపిసాధనమ్ | మీమాంసారహితంనేదమారభ్యమితిచేన్నతత్ || నిర్హేతుకకృపా॰॰॰ యాథాత్మ్యదర్శినామ్ | శఠజిత్ప్రముఖ్యానాముపదేశాత్ క్రమాగతాత్ ||సంసిద్ధాఃప్రతితన్త్రార్థాన్యాయజ్వలితచేతసామ్ | న్యాయైర్నిరూపితాశ్చాత్ర తస్మాదారభ్యతామితి|| ——(ఇతిమీమాంసానిరూపణాధికారః. ౨.)——

——(౩ - అథ ఉపబృంహణనిరూపణాధికారః.)——

(స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే.) మీమాంసారూపేతి కర్తవ్యతా సిద్ధావపి సంవాదుకోప బృంహణాభావా దనారమ్భణీయమితి శఙ్కాయాస్సఙ్గతిః. ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయ ముతారంభణీయమితి సంశయః. తదర్థం న్యాయనిర్ణీతే ప్రతితన్త్రార్థే ఉపబృంహణసంవాదోనాస్తి-ఉతఅస్తీతి. తదర్థంవ్యాసాదీనాం స్మృతి ప్రణేతౄణా ముక్తప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థంనిస్తాభావోజ్ఞానాభావద్యోతకః-

౧|| ౨|| ౩|| ౪|| ౫||

౬॥ స్కాన్దే - శ్రుతప్రకా- పు- ౪- వ-౧౮. ౭॥

28-3-85.

వ్యా.— ఇతిహాసఙ్గళావన - పురావృత్త ప్రతిపాదకఙ్గళాన శ్రీమద్రామాయణ మహాభారతాదికళ్.
పురాణఙ్గళావన - సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతఙ్గళాన బ్రాహ్మపాద్మవైష్ణవాదికళ్.

వేదార్థముఱుతియిడువతు ఇవట్రాలేయెన్ఱు, ఇప్పడినియమేన అరుళిచ్చెయ్గైక్కు, ఇవట్రైయొழிయ స్వబుద్ధ్యానిర్ణయిక్కుమళవిల్, అల్పశ్రుతనానవనుక్కు విప్రతిపత్తివరుమాకైయాలే, వేదకాలుష్యహేతువామెన్ఱు, నినైత్తు ఇన్నియమత్తాలే "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రతరిష్యతి"౧ ఎన్ఱు, బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్ మహాభారతత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

అ.—పురావృత్తప్రతిపాదకఙ్గళానవెన్ఱతు - "ఇతిహాసఃపురావృత్తమ్"౨ ఎన్ఱతైప్పట్రి.

(సర్గాది) ఎన్గిఱ ఆదిశబ్దత్తాలే - ప్రతిసర్గశబ్దిత ప్రళయాదికళ్ వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, "సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చవంశమన్వన్తరాణిచ । వంశానుచరితంచైవ పురాణంపఞ్చలక్షణమ్"౩ ఎన్గిఱవివై వివక్షితమ్. (బ్రాహ్మేతి) ఇఙ్గుమ్, సాత్త్వికఙ్గళానపాద్మవైష్ణవఙ్గళోడే రాజసమాన బ్రాహ్మత్తై సహోపాదానమ్ పణ్ణియరుళిట్రు సాత్త్వికాంశభూయస్త్వత్తైప్పట్రి. (వేదార్థముఱుతియిడువతిత్యాది) పూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే ఉద్దేశ్యవిధేయభావమ్ తోట్రుగిఱతాయ్, అతిలుద్దేశ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వమ్ విధేయత్తుక్కు తోట్రానిక్కుడవతాయ్, "వేదార్థసమ్యఙ్నిర్ణయత్వంయత్ర తత్రస్మృత్యాదికరణకత్వమ్" ఎన్నుమ్ వ్యాప్తితోట్రుగిఱతాయ్, అత్తాల్ వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తిలభిక్కుఱతాయ్, అతుశాస్త్రసిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పట్రి అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (నియమేనవరుళిచ్చెయ్గైక్కెన్ఱుతుడఙ్గి.) నియమేనవరుళిచ్చెయ్గైక్కు- వ్యాప్తితోట్ర వరుళిచ్చెయ్గైక్కెన్ఱపడి. విప్రతిపత్తి - విరుద్ధప్రతిపత్తి. వేదకాలుష్యహేతువామ్ - అన్తస్స్థదర్శన ప్రతిబన్ధక క్షోభహేతువామ్. అథవా, వేదపురుషకోపహేతువామెన్ఱపడి. ఉక్తవ్యాప్తిక్కు శాస్త్రానుసంహితత్వత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇన్నియమత్తాలేనిత్యాదినా.) పూర్వార్ధమ్ ఉపబృంహణకర్తవ్యతావిధిపరమ్; తత్రవేదశబ్దోవేదాన్తపరః. ఉత్తరార్ధమ్ వ్యతిరేకవ్యాప్తిపరమాయ్, అన్వయవ్యాప్తి వ్యఞ్జకమెన్ఱుకరుత్తు. అన్ఱిక్కే, పూర్వార్ధత్తిలుమ్ సకరణకోపబృంహణక్రియావిధియాయ్.క్రియయా కరణమాక్షిప్తమాయిరుక్క, "ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"౧ఎన్ఱు, కరణవిధిపాక్షికాప్రాప్తివిషయత్తిలుమ్ ప్రాపకమాయ్, "సర్వే(ద్రవ్య)విధయోనియమవిధయః"౪ ఎన్గిఱపడియేపూర్వోక్తవ్యాప్తిలభిక్కిఱతు. ఉత్తరార్ధమ్వ్యాపకనివృత్త్యావ్యాప్యనివృత్తియైయనువదిక్కిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పట్రి (ఇన్నియమత్తాలేనిత్యాది) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్గిఱారెన్ఱుమామ్.

ఇ-అ.—పురావృత్త ప్రతిపాదకత్వమావతు - మున్బుణ్డాన వృత్తాన్తత్తైచ్చొల్లుమతాన వెన్ఱపడి.

"ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"౧ ఎన్గిఱశ్లోకత్తాలే - ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే వేదత్తైవ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణక్కడవనెన్నుమతుక్కా హేతుక్కాక వెన్ఱాల్, అల్పశ్రుతర్ నిమిత్తమాక వేదమానతు ఇవనైత్తుక్కిఱానేయెన్ఱు, భయప్పడుకైయాలే అతినుడైయనివృత్తిక్కాక వెన్నుమిడత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు (ఇతిహాసపురాణాభ్యామిత్యాద.)

మీ.—ఉతనేతి. యదానిస్థాభావో జ్ఞానాభావద్యోతకః; తదా, మహర్షీణాం ప్రతితన్త్రార్థ జ్ఞానాభావాత్ తద్విషయస్మృతిప్రణయనం నసంభవతీతి ఉపబృంహణాభావా దిదంశాస్త్రమనారంభణీయమితి పూర్వపక్షఫలఫలిభావః.

యదా,నిస్థాభావాత్ జ్ఞానాభావో ఽవగన్తుంనశక్యతే; తదా తేషాంప్రతితన్త్రార్థ జ్ఞానసంభవాత్తద్విషయస్మృతి ప్రణయనసంభవేన ఉపబృంహణసత్త్వా దిదంశాస్త్రమారంభణీయమితి సిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, నేదంశాస్త్రమారంభణీయమ్. † వేదాన్తసారశాస్త్రస్య కస్యవాక్యతర్కరూపస్య ఏతత్ప్రబన్ధస్యైవ మీమాంసాత్వేన ప్రతితన్త్రార్థ ¶విశేషప్రమిత్యుత్పత్తావపి, మహర్షిసంవాదాభావే, జాతాపిసాసంశయపదమాపన్నాభవతీతి,ఉపబృంహణస్యాపి అర్థనిర్ణయసామగ్రీత్వంవర్తతే. తదుక్తమ్ "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్।బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయంప్రతరిష్యతి"౧ ఇతి.- "పురాణన్యాయమీమాంసా ధర్మశాస్త్రాఙ్గమిశ్రితాః"౫ ఇతిచ. నచస్మృతీతిహాసపురాణేషు ప్రస్తుతశాస్త్రవ్యుత్పాద్యప్రతితన్త్రార్థానుగుణానివచనానిసంభవన్తి, భవదభిమతప్రతితన్త్రాణాం మహర్షిభిరదృష్టత్వాత్. మహర్షిభిరపీతఃపూర్వమదృష్టాః వేదాన్తప్రతిపన్నాస్తత్తాత్పర్యసిద్ధాః భగవ††న్నిర్హేతుకకటాక్షవిశేషేణ తత్త్వదర్శిభిరుపదేశాదాగతాఃఅస్మిన్ శాస్త్రేప్రతిపాద్యన్త ఇతిహివర్ణ్యతే. నహ్యుక్తజ్ఞానంమహర్షీణాం సంభవతి, భగవన్నిర్హేతుకకటాక్ష విషయత్వాత్. స్వయత్నలబ్ధజ్ఞానానాం పరిమితత్వేన తత్త్వయాథాత్మ్య గోచరత్వాసిద్ధేః. తస్మాత్ప్రతిపాద్యార్థానుగుణోపబృంహణాభావా న్నేదమారంభణీయమితిప్రాప్తే.

౧॥ బార్హస్పత్యస్మృ - ౨॥అమరమ్-కా-౧-ధీవర్గే-౧౦. ౩॥అమరమ్-కా-౧-ధీవర్గే-౧౨. ౪॥ ౫॥
† వేదాన్తసారశాస్త్రివాక్యతర్కరూపైతత్ప్రబన్ధ-౨-౩. ¶ విశేష - ౨-౩-న. †† నిర్హేతుకోపదేశాదా.-౨-౩.

౨. మూ.—స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమఱుత్తియిడక్కడవతు;

వ్యా.—ఇవ్వుపక్రమవాక్యప్రక్రియైయాలే, పురుషకారవైభవన్దొడఙ్గి ఆచార్యాభిమానపర్యన్తమాక, ఇప్ప్రబన్ధత్తిలివరరుళిచ్చెయ్కిఱ వేదార్థఙ్గళెల్లామ్,ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిశ్చయిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

అతు తాన్ తత్తదర్థఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱ స్థలఙ్గళిలే సంప్రతిపన్నమ్.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్, సకలప్రమాణఙ్గళిలుమ్ వేదమేప్రబలప్రమాణమెన్నుమిడముమ్, తదర్థనిర్ణయమ్పణ్ణుమ్ క్రమముమ్శొల్లిట్ట్రాయిత్తు.

౨. ఇవఱ్ఱిల్ ఎత్తాలే యెన్దభాగత్తిలర్థమ్ అఱుత్తియిడక్కడవతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(స్మృతియాలేఎన్ఱుతొడఙ్గి) ఉపబృంహ్యమాన వేదత్తుక్కు, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలేయిఱే భాగభేదముణ్డాయిత్తు; అప్పడియే ఉపబృంహణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాద్య విశేషత్తాలే భేదముణ్డిఱే.

అ.—పూర్వమ్,పురుషకారవైభవ ప్రభృతిఆచార్యాభిమాన పర్యన్తప్రమేయజాతం వేదార్థమెన్నుమత్తై "వేదార్థమ్" ఎన్ఱు,అపరమోపక్రమస్వారస్యత్తాలేవ్యఞ్జిప్పిత్తార్; ఇఙ్గు, "స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే" ఎన్ఱుఅ అనన్తరవాక్యత్తాలే పురుషకారవైభవ ప్రభృతికళిన్నుడైయ వేదార్థత్వమ్ ఉపబృంహణస్వారస్య సిద్ధమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వుపక్రమవాక్యప్రక్రియైయాలే ఇత్యాదినా) ఉపక్రమవాక్యస్య - "వేదార్థమఱుత్తియిడువతు స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే" ఇతివాక్యస్య. ప్రక్రియా - పురుషకారవైభవాది ప్రతిపాదకగ్రన్థసన్నిధిః స్వమ్ కణ్డోక్తికళుముణ్డెన్ఱిఱార్ (అతుతాన్ఇత్యాదినా)సంప్రతిపన్నమ్ - స్ఫుటమ్.

ఉపబృంహణఙ్గళుక్కు ప్రతిపాద్యవిశేషత్తాలే భేదముణ్డిఱేయెన్ఱతు - ఉపబృంహ్యత్తిన్నుడైయ ప్రతిపాద్యభేదత్తైయిట్టు ఉపబృంహ్యభేదముణ్డాయ్, అత్తాలే ఉపబృంహణభేదముణ్డిఱేయెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—వేదరాశియొన్ఱాయిరుక్క పూర్వోత్తరభాగఙ్గళెన్ఱు,అ పిరివువరుకైక్కు క్కారణమేతు ? స్మృతిపూర్వ భాగోపబృంహణమాయ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాయిరుప్పా నేన్ ? ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఇరణ్డుభాగత్తైయుముపబృంహిక్కవొణ్ణాతో? ఎన్ఱు, ఇరణ్డుశఙ్కైక్కవర; అవ్విరణ్డుక్కు ముత్తరమాయిరుక్కిఱతు (ఉపబృంహ్యమాన) ఎన్ఱుఅవాక్యమ్.

మీ.—ఉచ్యతే, (స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే.) అస్మదభిమత ప్రతితన్త్రార్థాను గుణస్మృతీతిహాసపురాణ † విశేషాణా స్నసమ్భవ ఇతి తైః వేదాన్తసారార్థోనిర్ణీయతే ఇత్యర్థః.

అయమభిప్రాయః, మహర్షీణాంభగవన్నిత్యాతుకోపాయత్వ లక్ష్మీపురుషకారత్వాదిప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానాభావేపి,తైస్స్వ ¶ గ్రన్థప్రతిపాద్యచేష్టితాదివిశేషేణవేదాన్తతాత్పర్యార్థానాం ప్రకాశితత్వాత్, పురావృత్తప్రతిపాదనప్రవృత్తైః భగవత్తాత్పర్యాపరిజ్ఞానేపి కథాభాగప్రదర్శనోపపత్తేః, తత్ప్రకాశకవచనానా ముపబృంహణత్వంసంభవతి. అథవా, పూర్వపూర్వస్మృతిందృష్ట్వా ఉత్తరోత్తరస్మృతిప్రణయనా త్తదర్థజ్ఞానాభావేపి, పర్యాయశబ్దైస్తచ్ఛాయానుకారి స్మృత్యన్తర ప్రణయనముపపద్యతే. యద్వా ††స్మర్తౄణాంవేదాన్తతాత్పర్యజ్ఞానంవిద్యతఏవ, తథాపినతేషాంతన్నిష్ఠాజాయతే, అదృష్టవిశేషకారిత రుచివిశేషస్యాభావాత్. తేషాంపరోపదేశమాత్రానుగుణజ్ఞానసంభవేపి నిష్ఠాపదనీయస్యదృఢాధ్యవసాయాభావోపపత్తేః. అతఏవోచ్యతే "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యా దుపాయాన్తరమిష్యతే"౧ ఇతి. అత్రబుద్ధిదౌర్బల్యాద్దృఢాధ్యవసాయాభావఇతినోక్తమ్. తస్మాత్తేషాముపదేశయోగ్య జ్ఞానసంభవేనఅస్మత్ప్రతితన్త్రార్థానుగుణస్మృతిప్రణయనంయుజ్యతే ఇత్యుపబృంహణానిస్యుః. § (సఙ్గ్రహస్తు - ప్రతితన్త్రార్థవిజ్ఞాన మ్మహర్షీణాన్నవిద్యతే । నిష్ఠాభావాదతస్తేషాన్నోపబృంహణసంభవః॥ అతోనారభ్యతాంశాస్త్రమితిచేన్నహ్యసమ్భవః । మహర్షిభిస్స్వప్రబన్ధే చేష్టితాదిప్రదర్శనాత్॥ జ్ఞానాభావేప్యనుష్ఠానం పురావృత్తమశేషతః। సాక్షాత్కృత్యలదధ్గానా ముపబృంహణసంభవాత్॥ అథవాపూర్వపూర్వాసాం స్మృతీనాన్దర్శనాత్పునః । తత్తచ్ఛాయానుకారేణ స్మృతిప్రణయనంభవేత్॥) ††యద్వోపదేశయోగ్యన్తత్ జ్ఞానందుర్బలమిష్యతే। తేషామపితతశ్చేదం శాస్త్రమారభ్యతాంబుధైః॥ ——(ఇత్యుపబృంహణనిరూపణాధికారః. ౩.)——

——(౪. అథపూర్వభాగవిరోధపరిహారాధికారః.)——

(స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థ మఱుత్తియిడక్కడవతు) ఏవంసామగ్రీసత్త్వేపి ప్రబల ¶ ప్రమాణప్రతిబన్ధాత్ ప్రతితన్త్రార్థ ప్రమానోత్పద్యతే ఇతిశఙ్కాయాసఙ్గతిః. సంశయస్తు,ఇదంశాస్త్ర మనారంభణీయమ్- ఉతారంభణీయమితి. తదర్థంఇదంప్రమాణన్నభవతి - ఉతభవతీతి. తదర్థం అస్యపూర్వకాణ్డ మన్వాదిస్మృతి విరోధో஽స్తి - ఉతనాస్తీతి. యదావిరోధోస్తి, తదాబాహ్యశాస్త్రవదప్రమాణత్వాదనారంభణీయమితిఫలతి. యదాచవిరోధోనాస్తి, తదావేదావిరుద్ధత్వేన ప్రమాణత్వాదారంభణీయ మితిసిద్ధ్యతి.

† విశేషాణాంసంభవాత్ తైర్వేదాన్త-పా. ¶ గ్రన్థ-౨-౩-న. †† స్మర్తౄణాం-పా. § (కుణ్డలితం-౨-౩-న.) †† యద్వోపదేశమాత్రేణయోగ్యజ్ఞానంహివిద్యతే । నిష్ఠానాస్తితతశ్చేదం-పా. ¶ ప్రమాణాన్తరప్రతి-పా.

వ్యా.—అత్తిల్ స్మృతికళ్ పూర్వభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే, తత్తదుపబృంహణఙ్గళైక్కొణ్డే తత్తద్భాగార్థనిశ్చయమ్పణ్ణవేణ్డియిరుప్పతు. అత్తైప్పఱ్ఱ ఆచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తాదికళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రాదికళాలే కర్మప్రతిపాదకమాన పూర్వభాగత్తిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవతు. [౫

అ.—(అత్తిల్ స్మృతికళ్ పూర్వభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే, "వేదోపబృంహణభూతేషు ధర్మశాస్త్రేతిహాసపురాణేషు ధర్మశాస్త్రాణీతి పూర్వభాగోపబృంహణాని, ఇతిహాసపురాణాని ఉపరితనభాగోపబృంహణపరాణీతిహి విభాగః ౧ ఎన్ఱు, అ శ్రుతప్రకాశికావాక్యమనుసన్ధేయమ్. ఆచారః-శౌచస్నానాదిః, వ్యవహారః-ఋణాదానదాయవిభాగాది వివాదనిర్ణయః; ప్రాయశ్చిత్తమ్ - పాపవిశోధకచాన్ద్రాయణాది; "ప్రాయః పాపం విజానీయాచ్చిత్తం తస్య విశోధనమ్" ౨ ఎన్నక్కడవతిఱే

మీ.—పూర్వపక్షస్తు. నన్వేవమపీదం శాస్త్రమనారమ్భణీయమ్ పూర్వకాణ్డవిరుద్ధత్వాత్, తదుపబృంహణమన్వాదిస్మృతివిరుద్ధత్వాచ్చ. తత్రహి వర్ణాశ్రమకర్మారాధ్యం పరం బ్రహ్మ ప్రతిపాద్యమ్; "ఆసీదిదం తమోభూతమ్"౩ ఇత్యారభ్య, "ఆపో నారాః"౪ ఇత్యాదినా స్వశాస్త్రప్రతిపాద్యకర్మారాధ్యం పరం బ్రహ్మోక్తిమనుః "స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విన్దతి మానవః। వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్॥ విష్ణురారాధ్యతే పన్థా నాన్యస్తత్తోషకారకః"౫ ఇత్యన్యత్రాప్యుక్తమ్. అత ఏవ "శ్రుతిశిరసి విదీప్తే"౬ ఇత్యత్ర శ్రుతప్రకాశికాయాం "పూర్వకాణ్డే దీప్తమ్, అత్ర విదీప్తమ్"౭ ఇత్యుక్తమ్. ఏవం వర్ణాశ్రమకర్మారాధ్యం బ్రహ్మ పూర్వకాణ్డే ప్రతిపన్నమ్. ఏతచ్ఛాస్త్రే చ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౮ ఇతి సర్వశబ్దేన వర్ణాశ్రమధర్మస్యాపి త్యాగః ప్రతిపాద్యతే. అతః పూర్వభాగవిరుద్ధమిదమప్రమాణమ్. [౧౫

కిఞ్చ, ఇదం కుదృష్టిశాస్త్రత్వాదప్యనారమ్భణీయమ్ వేదైకదేశనిరూపణత్వాత్, కతిపయవేదాన్తసారభూతాని హి నిరూప్యన్తే. అస్మత్సిద్ధాన్తే పూర్వోత్తరభాగయోరైకశాస్త్ర్య†మభిహితమ్, అతోపాసకైర్విదితోత్పత్త్యర్థకతయా కర్మాఙ్గీకారాత్ ఐకశాస్త్ర్యం సిద్ధమ్. సాధనప్రపత్తినిష్ఠైర్విద్యాసహకారిత్వాభావేఽపి వర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వేన కర్మాభ్యుపగమాత్ ఐకశాస్త్ర్యసిద్ధిః. సిద్ధోపాయనిష్ఠైర్విద్యాఙ్గత్వేన వర్ణాద్యర్థత్వేన వా కిఞ్చిత్ కర్మణామనఙ్గీకారాత్ కర్మకాణ్డపరిత్యాగే నైకశాస్త్ర్యసిద్ధిః వేదైకదేశనిరూపణమిదం శాక్యాదిగ్రన్థవదనారమ్భణీయమితి చేత్. తత్రాహ- (స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమఱుత్తియిడక్కడవతు) మన్వాదిస్మృతౌ ప్రతితన్త్రానుగుణవిశేషవచనసద్భావస్య పూర్వముక్తత్వాత్, తైర్వచనైః పూర్వభాగావసేయకర్మస్వరూపయాథాత్మ్యమస్మాభిరత్ర ప్రబన్ధే నిరూప్యత ఇత్యర్థః. తతశ్చ, పూర్వభాగాపరిత్యాగాదత్రాప్యైకశాస్త్ర్యసిద్ధిరితి చాభిప్రాయః. అయమర్థః. యథా చోపాసనశాస్త్రే కర్మమీమాంసాప్రతిపన్నం స్వర్గాదిసాధనత్వం దేవతాన్తరవిషయత్వఞ్చ పరిత్యజ్య తదేవ వివిదిషాసాధనతయా, కేవలాన్తర్యామివిషయతయా చ వ్యవస్థాపితమ్. యథా వా, సాధనప్రపత్తిశాస్త్రే §కర్మమీమాంసాప్రతిపన్నమాకారద్వయమ్, బ్రహ్మమీమాంసావసేయం వివిదిషాసాధనత్వఞ్చ పరిత్యజ్య వర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వస్వార్థకైఙ్కర్యత్వాద్యాకారవిశిష్టతయా కర్మ ప్రతిపాదితమిత్యుభయత్రాపి శాస్త్రైక్యసిద్ధిః. [౨౫

నాపి పూర్వకాణ్డవిరోధః. తథా అస్మిన్ శాస్త్రే కర్మణః పూర్వమీమాంసా ప్రతిపన్నమాకారద్వయమ్, ¶(బ్రహ్మమీమాంసావసేయ‡మాకారద్వయమ్,) సాధనప్రపత్తిశాస్త్రప్రతిపన్నవర్ణాదిప్రయుక్తత్వమ్, స్వార్థత్వాదికం చ, పరిత్యజ్య, కేవలాజ్ఞాప్రయుక్తత్వపరార్థతార్చావతారవిషయత్వాదినా తదేవ కర్మ ప్రతిపాద్యత ఇతి శాస్త్రైక్యసిద్ధిరితి. న కుదృష్టిగ్రన్థతుల్యతా. నాపి పూర్వభాగవిరోధాద్బాహ్యత్వమ్. యథా చ కర్మశాస్త్రప్రతిపన్నస్వర్గాది సాధనత్వపరిత్యాగేఽపి తత్సాధనత్వాదిబోధకాంశస్య అముముక్షువిషయతయా ప్రామాణ్యస్వీకారాత్, బ్రహ్మశాస్త్రస్య తదవిరోధః. యథా వా ఉపాసనశాస్త్రప్రతిపన్నవిద్యాఙ్గత్వపరిత్యాగేఽపి తస్య శక్తవిషయత్వకల్పనాత్, న్యాసశాస్త్రస్య తదవిరోధః. ఏవం ఫలప్రపత్తిశాస్త్రస్యాపి కర్మశాస్త్రోక్తస్వర్గాదికారణత్వాదీనాముక్తతద్విషయే ప్రామాణ్యస్వీకారాత్, ఉక్తశాస్త్రత్రయప్రతిపన్నవర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వాన్తర్యామివిషయత్వాదేస్స్వతన్త్రవిషయతయా ప్రామాణ్యస్వీకారాచ్చ, కర్మకాణ్డావిరోధః. తస్మాదస్య వేదాన్తసారశాస్త్రస్య పూర్వభాగేన సహైకశాస్త్రత్వాత్తదవిరోధాచ్చ, న్యాసోపాసనశాస్త్రవదేవ ఆరమ్భణీయత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహస్తు - వర్ణాదిధర్మత్యాగోక్త్యా పూర్వభాగవిరోధతః। అప్రమాణమిదం శాస్త్రమారభ్యం నేతి చేన్న తత్॥ ఆజ్ఞాప్రయుక్త్యా తత్కైఙ్కర్యమిత్యత్రైవ సమర్థనాత్। వర్ణాద్యర్థత్వశాస్త్రాణాం స్వతన్త్రే సావకాశతః॥ శాస్త్రైక్యమవిరోధశ్చ పూర్వభాగేన సిద్ధ్యతి। తస్మాదారమ్భ[౩౫ యోగ్యం తదిదం శాస్త్రం కృతాత్మనామ్॥

——(ఇతి పూర్వభాగవిరోధపరిహారాధికారః. ౪.)——

౧॥ శ్రుతప్రకా - పు-౧౭౯-వ-౧౧. ౨॥ ౩॥ మనుస్మృ-౧-౫. ౪॥ మనుస్మృ-౧-౧౦.
౫॥ ౬॥ శ్రీభా - పు - ౩ - వ - ౨. ౭॥ శ్రుతప్రకా - పు - ౩ - వ - ౨౦. ౮॥ గీ-౧౮-౬౬. † అభిమతంతత్రో-౨-౩. ఆత్రోపాసకైర్విద్యోత్పత్త్యర్థ-౪. ¶(కుణ్డలితం-౪-న.) ‡ యం వివిదిషాసాధనత్వం-పా. § శాస్త్రోక్తాకారాణాముక్త-౩.

మూ.—మర్ఱైయిరణ్డాలుమ్ ఉత్తరభాగత్తిలర్థమఱుతియిడక్కడవదు

వ్యా.—భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతిచేష్టితజ్గళుక్కు ప్రతిపాదకజ్గళాన ఇతిహాసపురాణజ్గళాకిఱ మర్ఱై యిరణ్డాలుమ్, బ్రహ్మప్రతిపాదకమాన ఉత్తరభాగత్తిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవదెన్గిఱార్.

ఇప్పడి ఉభయవిధమాన ఉపబృంహణజ్గళాలే ఉభయభాగార్థత్తైయుమ్ అఱుతియిడుకైయావదు-అనధీతశాఖాన్తరార్థజ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాదకజ్గళాన ఇవర్ఱాలే, అధీతశాఖార్థజ్గళై, అపేక్షితవిశేషజ్గళోడేకూడ నిశ్చయిక్కై.

అ.—"బృహివృద్ధౌ"[౧] ఎన్గిఱధాతువిలే ఉపబృంహణశబ్దమ్ నిష్పన్నమాకైయాలే, వర్ధనవాచియాయ్, వృద్ధియుమ్ జ్ఞానద్వారావాయ్, అదుదాన్ స్వవిషయబాహుళ్య ప్రయుక్తైయాయ్, అధీతవేదత్తిల్ అనవగతమాయ్, అనధీతవేదప్రతిపాద్యమానవిశేషవిషయత్తినుడైయ నిశ్చయత్తిల్ పర్యవసిక్కుమత్తైస్స, తిరువుళ్ళమ్పర్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిఉభయవిధమానవిత్యాది) (అనధీతశాఖార్థజ్గళుక్కుమ్) ఎన్గిఱ చకారత్తాలే-అధీతశాఖార్థజ్గళ్ సముచ్చితజ్గళ్. అపేక్షితవిశేషజ్గళోడేయెన్నదు - కర్మవిషయత్తిల్ శాఖాన్తరోక్త అఙ్గోపాఙ్గాదికళుమ్ సిద్ధరూపబ్రహ్మవిషయత్తిల్ కారణత్వాద్యపేక్షిత సర్వజ్ఞత్వాదికళుమెన్ఱ, వివర్ఱోడేయెన్నపడి. ఇజ్గే, "వ్యక్తీకరణం-అజ్ఞాతవిశేషైస్సహాస్యావగతార్థనిష్కర్షః"[౨] ఎన్గిఱ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియైయనుసన్ధిప్పదు.

——(౫. అథవేదాన్తవిరోధపరిహారాధికారః)——

(మర్ఱైయిరణ్డాలు ముత్తరభాగత్తిలర్థ మఱుతియిడక్కడవదు) ఏవమపి, ప్రతిబన్ధకాన్తరసత్వాన్నోక్త సామగ్రీమాత్రాత్ప్రతిత న్త్రప్రమాత్వత్తిరితి శఙ్కాయాసఙ్కాలిః. సంశయశ్చ - ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయమ్ - ఉతారంభణీయ మితి. తదర్థం ఇదమప్రమాణమ్-ఉతప్రమాణమితి తదర్థంఇదముత్తరభాగ విరుద్ధమ్-ఉతావిరుద్ధమితి. యదావిరుద్ధమ్, తదాఅప్రమాణత్వా దనారంభణీయమ్. యదాచావిరుద్ధమ్, తదా ప్రమాణత్వాదారంభణీయమితి † (పూర్వోత్తరపక్షయోఃఫలఫలిభావా).

పూర్వపక్షస్తు, "సమ్యజ్న్యాయకలాపేన మహతాభారతేనచ । ఉపబృంహితవేదాయ నమోవ్యాసాయవిష్ణవే"[౩] ఇతిసాక్షాద్విష్ణుప్రణీతోపబృంహణప్రధాన బ్రహ్మసూత్రవిరుద్ధత్వాత్, తద్విరోధేన వేదాన్తేనాపివిరోధాచ్చ, తద్విరుద్ధమిద మప్రమాణత్వాదనారంభణీయమ్. వేదాన్తేన్యాసోపాసనయోర్భగవత్ప్రాప్తిహేతుత్వంప్రపంచితమ్. అత్ర (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగేత్యాదినా) తయోరనుపాయత్వ స్వరూప విరుద్ధత్వాది కముచ్యతే. కిఞ్చసిద్ధోపాయస్యైవ మోక్షహేతుత్వమ్, న్యాసోపాసనయోః ఫలత్వఞ్చాత్రోచ్యతే. బ్రహ్మసూత్రేన్యాసోపాసనయోః ప్రసదనహేతుత్వమ్, ఈశ్వరస్యఫలప్రదత్వమాత్రం హిసమర్థితమ్, నతుతదుభయ నిరపేక్షత్వలక్షణం సిద్ధోపాయత్వమపి. అతః అస్యవేదాన్తవిరుద్ధత్వా ద్బాహ్యశాస్త్రవదనారంభణీయత్వమ్. వేదాన్తపరిత్యాగేన తత్సారవాక్యమాత్ర నిరూపణాత్కుదృష్టిశాస్త్రత్వఞ్చేతి చేత్. తత్రాహ - (మర్ఱైయిరణ్డాలు ముత్తరభాగత్తిలర్థ మఱుతియిడక్కడవదు) ఇతి. రాద్ధాన్తః, ఇతిహాసపురాణాభ్యాం సూత్రనిర్ణీతార్థా ఏవ అత్రవిశేషతోనిరూప్యన్తే ఇత్యర్థః.

అయంభావః,- వేదాన్తేస్వతన్త్రంప్రతి, భక్తిన్యాసయోః స్వరూపానురూపత్వమ్, ఉపాయత్వఞ్చోక్తమ్. అత్రపరతన్త్రంప్రతి, స్వరూపవిరుద్ధత్వాదిప్రతిపాద్యతే. అతః అధికారిభేదాన్నవిరోధః. నాపివేదాన్తశాస్త్రపరిత్యాగః, పూర్వద్వికోక్త బ్రహ్మకారణత్వాదే రుత్తరద్వికోక్తస్య సాధనస్యఫలస్యచ, అత్రాభ్యుపగమాత్. భక్తిప్రపత్త్యోస్తత్రోక్తసాధనత్వస్య ఫలే స్వార్థత్వస్యచస్వతన్త్రవిషయత్వాభ్యుపగమాత్తదంశేపిప్రామాణ్యంస్వీకృతమ్. తత్రోక్తన్యాసోపాసన స్వరూపోపజీవనేన, అత్రన్యాసస్య స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానాన్తర్భావ ముపాసనస్యప్రాప్యరుచిత్వేన సాధ్యభక్తిత్వంచ, సూత్రకారాభిప్రేతంప్రతిపాద్యతే ‡తదుభయనిరపేక్షసిద్ధోపాయత్వమపి- "పరమతః"[౪] ఇత్యాద్యధికరణసిద్ధాన్తే, "సామాన్యాత్తు"[౫] "ఉపపత్తేశ్చ"[౬] ఇతిసూత్రాభ్యాంప్రతిపాదితమ్. తద్విషయతయాభాష్యకారైః "ఏతంసేతుంతీర్త్వాఅన్ధస్సన్ననన్ధోభవతి"[౭] "నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యోనమేధయా"[౮] ఇత్యాదిశ్రుతిరుదాహృతా.

నచాత్రసేతూపాయాది శబ్దాః ఫలప్రదత్వపరాః, "ఫలమతఉపపత్తేః"[౯] ఇత్యత్రఫలప్రదత్వస్యోపపాదనాత్. నచ, "ఫలమత ఉపపత్తేః"[౯] ఇత్యత్రఫలప్రదత్వమ్, 'పరమతః'[౪] ఇత్యత్రఫలతత్ప్రదయోరైక్య మాత్రంప్రతిపాద్యతే ఇతివాచ్యమ్. పూర్వాధికరణఏవ తదుభయసిద్ధేః, ఉత్తరాధికరణ వైయర్థ్యాత్.

౧॥ ధాతుపాఠే-భ్వాదౌ-సి-కౌ-పు-౧౨౦-వ-౩౧. ౨॥ శ్రుతప్రకా-పు-౧౭౯-వ-౧౬. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౦.
౫॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౧. ౬॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౪. ౭॥ ఛా-ఉ-౮-౪-౨. ౮॥ కఠోప-౨-౨౩. ౯॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౭.
† (కుణలితం - ౪ - న.) ‡ తదుభయ - ౪ - న.

వ్యా.—స్మృతికళ్ తన్నిలే బ్రహ్మప్రతిపాదనముమ్, ఇతిహాసాదికళిలే కర్మప్రతిపాదనము ముణ్డాయిరున్దతే యాకిలుమ్, స్మృతికళిల్ బ్రహ్మప్రతిపాదనమ్, కర్మఙ్గళిన్నుడైయ తదారాధనరూపత్వజ్ఞాపనార్థమాకవుమ్, ఇతిహాస పురాణఙ్గళిల్ కర్మప్రతిపాదనమ్ కర్మఙ్గళిన్నుడైయ ఉపాసనాఙ్గత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్. ఆకైయాలే, ఇప్పడివక్కై యిట్టు చ్చొల్లక్కుఱైయిల్లై.

"ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మశాస్త్రతః। ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదాన్తార్థః ప్రకాశ్యతే"౧ ఎన్నక్కడవదిఱే.

అ.—స్మృతికళిలుమ్ ఉత్తరభాగార్థ ప్రతిపాదనముమ్ పురాణఙ్గళిలుమ్ పూర్వభాగార్థప్రతిపాదనముముణ్డేయెన్ఱు వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతికళ్ తన్నిలేయిత్యాది.) ఇవ్విడత్తిలే, "ధర్మశాస్త్రేషు బ్రహ్మప్రతిపాదనం కర్మణాంతదారాధన రూపత్వజ్ఞాపనార్థమ్, ఇతిహాసపురాణేషు కర్మప్రతిపాదనం కర్మణాంబ్రహ్మోపాసనాఙ్గత్వ జ్ఞాపనార్థమ్"౨ ఎన్ఱ, శ్రుతప్రకాశికావాక్యమనుసన్ధేయమ్.

ఉక్తార్థత్తుక్కుప్రాచీనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాయేణేత్యాది) ప్రాయేణ-ప్రాచుర్యేణ. "ప్రాయోవయసిబాహుళ్యే"౩ ఎన్ఱు నిఘణ్టు. ఉపబృంహణత్వఫలితమ్ (పూరణమితి,) అజ్ఞాతవిశేషైస్సహనిష్కర్షః. ధర్మశాస్త్రతః-ధర్మశాస్త్రేణ. ఉత్తరార్ధత్తిలుమ్ (ప్రాయేణ) ఎన్ఱ,అప్పదమ్ అనుషఞ్జనీయమ్.—ప్రాచుర్యేణ వేదాన్తార్థమానతు ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే అజ్ఞాతవిశేషైస్సహ నిష్కృష్యతేఎన్ఱపడి. ఆయిట్టు, "భూయసా వ్యపదేశో మల్లగ్రామాదివత్"౪ ఎన్ఱ,అన్యాయత్తాలే ప్రాచుర్యత్తైయిట్టు వక్కైయిట్టుచ్చొల్లలామెన్ఱు,తాత్పర్యమ్. మూలత్తిలే "స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే" [వా-౧] ఎన్ఱ అబహుత్వమ్ అసఙ్కోచాత్ స్మృత్యాదికళిల్ ప్రత్యేకమన్వయిక్కుమెన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, (స్మృతికళావన) [ప-౩౨- వ-౫] ఎన్ఱు,రుళిచ్చెయ్తార్; "స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమఙుత్తియిడక్కడవదు" [వా-౨] ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్, "స్మృతియాలే" ఎన్ఱ ఏకవచనమ్-జాత్యేకత్వపరమ్ ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, (ధర్మశాస్త్రఙ్గళాలే) [ప-౩౫- వ-౪] ఎన్ఱు,రుళిచ్చెయ్తార్; ఇన్దన్యాయమ్ మేలుమ్కణ్డుకొళ్వదు.

ఇ-అ.— ప్రాయేణ, ఎన్ఱ,శ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - స్మృతియిలే బ్రహ్మప్రతిపాదన ముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్, ప్రచురమాక ధర్మశాస్త్రత్తాలే పూర్వభాగత్తిలర్థత్తై ఉపబృంహిక్కుమదు, ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే ఉత్తరభాగార్థమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱదెన్ఱు.

మీ.—నచ ఉత్తరాధికరణస్యఅపూర్వవాదనిరాసమాత్రే తాత్పర్యమితివాచ్యమ్. తథాత్వేదస్యపాదప్రవృత్తప్రసిద్ధయే కల్యాణగుణప్రతిపాదకత్వేన ఉత్తరాధికరణస్యతత్రాసాఙ్గత్యాపత్తేః. తస్మాత్పూర్వాధికరణే ఉక్తిన్ననిరాకరణముఖేన భగవతోనిరపేక్షోపాయత్వంప్రతిపాద్యత ఇత్యకామేనాపిస్వీకార్యమ్ ఏవంసూత్రకారోక్తసిద్ధోపాయస్యైవ అత్రప్రతితన్త్రప్రధానత్వేన ప్రతిపాదనాత్ నతద్విరోధః,నవావేదాన్తవిరోధఇతి.

కిఞ్చ శ్రుతిగతిసేతుశబ్దః భాష్యే ఉపాయశబ్దేనవ్యాఖ్యాతః. ఉపాయత్వఞ్చ ఫలప్రదత్వాద్భిన్నమ్, "ఉపాయేగృహరక్షితోః"౫ ఇతి భేదేనకీర్తనాత్. నచతయోర్భేదనిరూపణాశక్యతా, ఫలసాధనభక్తి††ప్రదస్యోపాయత్వాత్, ఫలప్రదస్యరక్షకత్వాచ్చ.

కిఞ్చ "పరమతః"౬ ఇత్యాద్యధికరణోక్తముపాయత్వమ్ యదిఫలప్రదత్వమ్, తర్హితదనువాదేన ప్రాప్యైక్యంతత్రనవిధేయంస్యాత్, ఫలప్రదత్వస్యేతఃపూర్వ మసిద్ధత్వాత్. యద్యత్రైవాధికరణే ఫలప్రదత్వం ప్రాప్యైక్యంచేత్యుభయమపివిధేయమ్, తదాపూర్వపక్షే ఫలప్రదత్వస్య ప్రాప్యాద్భేద సాధకతయాహేతుత్వేనోపాదానం నసిద్ధ్యేత్. "ఫలమతః"౭ ఇత్యుత్తరాధికరణే ఫలప్రదత్వవిధానంచ †వ్యాహన్యతే. యద్యేతదుభయదోష పరిజిహీర్షయా "ఫలమతః"౭ ఇత్యధికరణే ఫలప్రదత్వం విహితమ్, తదేవహి "పరమతః"౬ ఇత్యధికరణేఽనూద్య ఫలైక్యం విధీయతే. పూర్వపక్షేపి తదధికరణసిద్ధం ఫలప్రదత్వమేవహేతుత్వేనోక్తమితి మన్యసే. తదేతత్తదాశోభతే,- యది "ఫలమతః"౭ ఇత్యధికరణం "పరమతః"౬ ఇత్యధికరణాత్పూర్వభావిస్యాత్. తత్తువిపరీతమ్. యద్యన్యత్రైవసిద్ధం ఫలప్రదత్వం పూర్వపక్షేహేతుత్వేనోపన్యస్యతే, తదేవతత్సిద్ధాన్తేఽనూద్యత ఇతిమన్యసే. ఏవముత్తరాధికరణవైయర్థ్యమ్, న్యాయనిరపేక్షం అన్యత్రైవఫలప్రదత్వస్య సిద్ధత్వాత్. నాపితస్యన్యాయ నిరపేక్షసిద్ధిర్యుక్తా, మీమాంసకైరపూర్వస్య ఫలప్రదత్వాభ్యుపగమేన భగవతస్తథాత్వసిద్ధేర్న్యాయసాపేక్షత్వాత్. నచ "ఫలమతః"౭ ఇత్యధి¶కరణే అపూర్వస్య ఫలప్రదత్వమాత్రనిరా§(కరణమ్; భగవతస్తథాత్వమ్ పూర్వాధికరణేన్యాయ నిరపేక్షశ్రుతిమాత్రసిద్ధమితివాచ్యమ్. తథాత్వే ఉత్తరాధికరణస్య కల్యాణగుణ పరేపాదేసఙ్గతి ర్నసిద్ధ్యేత్. తస్మాన్న్యాయనిరపేక్షశ్రుతిసిద్ధం ఫలప్రదత్వభిన్న ముపాయత్వం పూర్వపక్షేహేతుత్వేన ఉపన్యస్తమ్. సిద్ధాన్తేపితదనువాదేన ఉపాయోపేయైక్యం ప్రసాధితమ్. ఉత్తరాధికరణేపి ఉపాయత్వాదర్థాన్తరభూతం ఫలప్రదత్వం అపూర్వనిరాకరణముఖేన స్థాప్యతఇతిసూత్రకారైః ఫలప్రదత్వభిన్నస్య ఉపాయత్వస్య ఉక్తత్వాత్ సిద్ధోపాయ పరమిదంశాస్త్రం సూత్రకారాత్యన్తాభిమత మారంభణీయమితి.

౧॥ ౨॥ శ్రుతప్రకా - పు - ౧౭౯ - వ - ౧౨. ౩॥ వైజయన్త్యామ్. ౪॥ ౫॥ శ్రీపాఞ్చరాత్రే.
౬॥ బ్ర - సూ - ౩ - ౨ - ౩౦. ౭॥ బ్ర - సూ - ౩ - ౨ - ౩౭.

†† ప్రదత్వస్యోపాయత్వస్వరూపత్వాత్ ఫలప్రదత్వస్యరక్ష-౨. † వ్యాహన్యేత - ౨. ¶ కరణమపూర్వ-౨. § (కరణపరమ్-౨.

మూ.—3. ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్.

వ్యా.— 3. ఉత్తరభాగోపబృంహణ ద్వయత్తుక్కుమ్ తారతమ్యముణ్డో, తన్నిలొక్కుమో ? ఎన్ని, అశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.— అన్ని, క్కే, ఏకభాగవిషయమాన ఇరణ్డు ఉపబృంహణఙ్గళిలుమ్ ఇన్నతు ప్రబలమెన్నుమత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణుమెన్ఱు, తామేతిరువుళ్ళఙ్బత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్. (ఇవై యిరణ్డిలుమెన్ఱు తుడఙ్గి) అతావతు - శేషభాగోపబృంహణతయా వన్దశేర్త్తియైయుడైత్తాన ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ప్రామాణ్యత్తిల్ వన్దాల్ పురాణత్తిలుమ్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యముణ్డెన్నై.

పురాణత్తిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్, పరిగ్రహాతిశయమ్ మధ్యస్థతై కర్తురాప్తతమత్వమ్ ఆకి ఇవై యిరణ్డాలే. ఇవత్తిల్ పరిగ్రహమావతు - శాస్త్రపరిగ్రహమ్. "వేదవేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే। వేదః ప్రాచేతసాదాసీత్ సాక్షాద్రామాయణాత్మనా"౧

అ.—" యచ్ఛబ్దయోగః ప్రాథమ్య మిత్యాద్యుద్దేశ్య లక్షణమ్"౨ ఎన్ని, అధ యే [illegible] నిర్దేశత్తాలే ఉద్దేశ్య విధేయభావమ్ తోఱ్ఱుకైయాలే, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ స్ఫుటమాయిరుక్కుమత్తాకైయాలే, అజ్ఞానమ్ స్ఫుటమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి శఙ్కాపూర్వకమాకవవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఉత్తరభాగేత్యాదినా.) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) [వా-౫] ఎన్ఱు, ఉత్తరత్ర సిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలే అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ తోఱ్ఱామైయాలే శఙ్కారూపేణవన్ని, క్కే తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, తత్తుల్యతయా ఇఙ్గుమ్ తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు వతరిప్పిక్కిఱార్ (అన్ని, క్కే ఏకభాగవిషయేత్యాదినా.) అతిల్ "ఇతిహాసపురాణమ్"3 ఇత్యాదితారతమ్యబోధకద్వన్ద్వ సమాసపూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే తారతమ్యాస్తిత్వకోటిక్కుమ్ స్మృతివదుపబృంహ్య భేదమిల్లామైయాలే తన్నాస్తిత్వకోటిక్కుమ్ ఉత్థితియుణ్డాకైయాలే ప్రథమావతారికైయిల్ శఙ్కాగర్భత్వమ్ కణ్డుకొళ్వతు. స్మృతివదేవద్వన్ద్వస్థ పూర్వాపరనిర్దేశమ్ తారతమ్యావ్యభిచరితమాకైయాలుమ్, తద్వదేవ ఉపబృంహ్యభాగభేదప్రయుక్తవిశేషమిల్లామైయాలుమ్, తారతమ్యశఙ్కైక్కు అనుత్థానమెన్ఱు, తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్నుమిడమ్ ద్వితీయావతారికైయిల్ కణ్డుకొళ్వతు.

ప్రామాణ్యత్తిల్ - ప్రమితిజనకత్వవిషయే ఎన్ఱపడి పురాణత్తిలుమ్ - పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిలుమెన్ఱపడి. ఇతిహాసత్తుక్కు - ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తుక్కెన్ఱపడి. ప్రాబల్యమ్ - పరస్పర విరోధే స్వానురోధేన పురాణాన్యతవ్యత్వప్రయోజకప్రామాణ్యప్రకర్షవత్త్వమ్.

ప్రాబల్యహేతుక్కళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురాణత్తిఱ్కాట్టిలిత్యాదినా.) అతిల్, పరిగ్రహాతిశయముమ్ మధ్యస్థతైయుమ్ - జ్ఞాపకహేతుక్కళ్; కర్తురాప్తతమత్వమ్ - కారకహేతువెన్ఱు వివేకమ్ కణ్డుకొళ్వతు. పరిగ్రహాతిశయఘటకపరిగ్రహత్తై నిర్వచిక్కిఱార్ (పరిగ్రహమావతు శాస్త్రపరిగ్రహమెన్ఱు.) శాస్త్రశబ్దమ్ - పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళాన పురాణపరమ్; పరిగ్రహమావతు - శ్లాఘ్యమానత్వమెన్ఱు, మేలే స్ఫుటమ్. "ఇతిహాసపురాణమ్ పఞ్చమమ్"3 ఎన్ఱు, వేదత్తిలే పురాణాత్పూర్వనిర్దేశత్తాలే వ్యఞ్జితమాన శ్లాఘైయై మేలే అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (వేదవేద్య ఇత్యాది) ఇతుక్కర్థమ్ మేలే వ్యక్తమ్.

ఇ-అ —(వేదవేద్యే) ఎన్ని, అతుక్కర్థమ్ - ప్రతిపాద్యనాన పరమపురుషన్ చక్రవర్త్తి తిరుమకనాయవతరిత్తవాఱే, వేదమ్ తదవతారగుణచేష్టితఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైక్కాక శ్రీవాల్మీకిభగవానృక్కల్ నిన్ఱుమ్ సాక్షాద్రామాయణరూపేణ అవతరిత్తతెన్ఱు.

మీ.—సర్గ్రాహస్తు, న్యాసాదేరనుపాయత్వం సిద్ధే తన్నిరపేక్షతామ్। వదత్యూత్రవిరుద్ధత్వాన్నారభ్యమితిచేన్నతత్॥ ఉక్తిర్గ్నాదసిద్ధాన్తే ప్రపత్త్యాద్యనపేక్షతామ్। సిద్ధోపాయస్య వదతి సూత్రకృత్తన్నిరీక్ష్యతామ్॥ ఫలప్రదత్వమేవోక్తం విభోస్తత్రేతి చేన్మతమ్। తదా తదనువాదేన ఫలైక్యవిధిర్భవేత్॥ ఫలదత్వం ఫలైక్యం చ విధేయం తత్ర చేత్తదా। హేతుత్వం ఫలదత్వస్య పూర్వపక్షే న సిద్ధ్యతి॥ ఉత్తరే చాధికరణే తద్విధిశ్చ న నేత్స్యతి।† పరస్మింస్తద్విధిః పూర్వమనువాద్యం కదిష్యతే॥ పూర్వపక్షే చ హేతుత్వం తస్య స్యాదితి చేన్నతత్। తదేవం శక్యతే వక్తుం ఉక్తిర్గ్లాపూర్వవాదయోః॥ యదాత్ర మవిపర్యాసస్తు నాత్ర ప్రతీయతే। సిద్ధమన్యత్ర గోప్తృత్వమనూద్యం సాధకఞ్చ తత్॥ ఉత్తరఞ్చాధికరణం పరస్యక్షేపతత్పరమ్। ఇతిచేత్తన్నపాదేస్మిన్ సఙ్గతన్న భవేద్యతః॥ తతశ్చ సూత్రాభి మతోపాయత్వస్థాపకం పరమ్। ప్రారభ్యతామిదం శాస్త్రం ప్రాజ్ఞైః ప్రద్వేషవర్జితైః॥.

—(ఇతి వేదాన్తవిరోధపరిహారాధికారః ౫.)—

—(౬- అథ పురుషకారత్వనిక్షేపతుకత్వసమర్థనాధికారః)—

లోకవేదయోరితిహాసస్య పూర్వోపాదానం "అభ్యర్హితం పూర్వమ్"౪ ఇతి న్యాయాత్తస్య ప్రాబల్యపరమిత్యాహ (ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్)

౧॥ స్కాన్దే. ౨॥ 3॥ ఛా-ఉ-౭-౨-౧. ౪॥ సి-కౌ-౨-౨-3౪. పు-౭౯-౨-౧౭. † పరస్మాత్తద్విధిః-౨.

వ్యా.—“మతిమన్థానమావిధ్య యేనాసౌ శ్రుతిసాగరాత్ । జగద్ధితాయ జనితో మహాభారతచన్ద్రమాః” ౧ “వ్యాసవాక్యజలౌఘేన కుధర్మతరుహారిణా । వేదశైలావతీర్ణేన నీరజస్కా మహీకృతా” ౨ “బిభేతి గహనాచ్ఛాస్త్రాన్నరస్తీవ్రాదివౌషధాత్ । భారతశ్శాస్త్రసారోఽయ మతః కావ్యాత్మనా కృతః” ౩ “విష్ణౌ వేదేషు విద్వత్సు గురుషు బ్రాహ్మణేషు చ । భక్తిర్భవతి కల్యాణీ భారతాదేవధీమతామ్” ౪

అ.—మతిమన్థానమ్- ఞానమాకిఱ మత్తై, ఆవిధ్య- నన్ఱాక క్కడైన్దు. “వ్యధ తాడనే”౫ ఎన్ఱు, ఈ ధాతు. శుద్ధిక్ కడైయుమ్ ఎన్ఱుమామ్. “వ్యధ చలనే”౬ ఎన్ఱుముణ్డిఱే. యేన - వ్యాసేన.

వ్యాసవాక్యేతి, కుధర్మఙ్గళాకిఱ - ధర్మాభాసఙ్గళాకిఱ, వృక్షఙ్గళై, హారిణా - వేరోడే పిడుఙ్గిక్కడలిలే పోకడుక్కిఱ. హరణమ్-ప్రాపణమిఱే.; నాశనమెన్ఱుమామ్. జలౌఘపక్షత్తిలే, భూనిష్ఠవృక్షనాశినా ఎన్ఱుమామ్. వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే, భూసమ్బన్ధిధర్మవృక్షహన్తాక్కళుక్కు, అరిణా-శత్రుణా ఎన్ఱుమామ్. జలౌఘేణ - జలప్రవాహేణ. మహీ - వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే- మహీస్థరెన్ఱపడి; జలౌఘపక్షత్తిలే, భూమి ఎన్ఱపడి. నీరజస్కా- వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే, రజోగుణశూన్యరాకప్పణ్ణప్పట్టార్కళెన్ఱపడి; జలౌఘపక్షత్తిలే, పాంసుశూన్యైయాకప్పణ్ణప్పట్టదెన్ఱపడి.

(బిభేతి గహనాదిత్యాది) గహనాత్-దుష్ప్రవేశాత్, శాస్త్రాత్-వేదాత్, తీవ్రాదౌషధాదివ-సేవిక్కవరియతాన ఔషధత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పోల, బిభేతి - అనర్థాశఙ్కియాకిఱాన్ ఇతియత్, అతః - హేతోః, శాస్త్రసారః - వేదసారమానదు, కావ్యాత్మనా - కావ్యస్వరూపత్తోడే యుక్తమాన, అయమ్ - ఇన్ద మహాభారతమాక, కృతః - పణ్ణప్పట్టదెన్ఱపడి. కాన్తదర్శియానవనుడైయ కర్మమిఱే కావ్యమ్. “శబ్దార్థౌ సగుణౌ సాలఙ్కారౌ దోషవర్జితౌ కావ్యమ్”౭ ఎన్ఱు, ఈ కావ్యలక్షణసూత్రమ్. “శాస్త్రసారః, అయం కృతః” ఎన్ఱు, అసామానాధికరణ్యమ్ అంశాంశిభావత్తైప్పఱ్ఱ. శ్రుతిసాగరాత్ ఎన్ఱు, - వేదత్తినుడైయ అగాధత్వముమ్, వేదశైల ఎన్ఱు,- దురారోహత్వముమ్, గహనాత్ ఎన్ఱు,- దుష్ప్రవేశత్వముమ్, తీవ్రౌషధాదివ ఎన్ఱు,- దుఃఖసేవ్యత్వముమ్ శొల్లప్పట్టదు. భారతచన్ద్రమాః ఎన్ఱు, - ఞానజనకత్వాహ్లాదకరత్వఙ్గళుమ్, నీరజస్కా ఎన్ఱు, - ఞానోత్పత్తి ప్రతిబన్ధకనివర్తకత్వముమ్, కావ్యాత్మనా ఎన్ఱు, - దుష్కరత్తిలుమ్ సుఖరూపప్రవృత్తికరత్వముమ్ శొల్లప్పట్టదు. వేదవాక్యమ్, ప్రభువాక్యమ్పోలే; పురాణవాక్యమ్, సుహృద్వాక్యమ్పోలే; కావ్యమ్, అభిమతవిషయమాన కాన్తైయినుడైయ ఉపదేశమ్పోలే. “యద్వేదాత్ప్రభుసమ్మితాదధిగతం శబ్దప్రధానాచ్చిరం యచ్చార్థప్రవణాత్పురాణవచనాదిష్టం సుహృత్సమ్మితాత్ । కాన్తాసమ్మితయా యయా సరసతామాపాద్య కావ్యశ్రియా కర్తవ్యే కుతుకీ బుధో విరచితస్తస్యై స్పృహాం కుర్మహే”౮ ఎన్ఱు, అవిశ్రైయోజిక్కక్కడవదు.

(విష్ణావిత్యాది) విష్ణౌ- “విష్ణుపోతమ్”౯ ఎన్ఱు, అనిష్టోపాయ విషయత్తిలుమ్; వేదేషు-“విష్ణునామాస వేదేషు”౧౦ ఎన్ఱు, అప్పడియే అన్ద సిద్ధోపాయత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదఙ్గళిలుమ్, విద్వత్సు - “విదుః కృష్ణమ్”౧౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే అన్ద వేదఙ్గళైక్కొణ్డు విష్ణుపోతత్తై యఱిక్కిఱ అనుకూలర్ విషయత్తిలుమ్, గురుషు- అన్దప్రమాణప్రమేయఙ్గళై అన్ద ప్రమాతాక్కళుక్కుపదేశిక్కిఱ ఆచార్యవిషయత్తిలుమ్, బ్రాహ్మణేషు - అన్ద ఆచార్యర్కళుక్కు ఉకన్ద విషయమెన్ఱు, కిఞ్చిత్కార్యరాన బ్రహ్మనిష్ఠర్ విషయత్తిలుమ్, కల్యాణీ - స్వయంప్రయోజనభూతైయాన, భక్తిః - ప్రేమవిశేషమానదు, ధీమతామ్ - సత్త్వోత్కర్షమడియాక ప్పిఱన్ద నిష్కర్షఞానముడైయవర్కళుక్కు, భారతాదేవభవతి-గ్రన్థాన్తరనిరపేక్షమాక భారతత్తినాలేయుణ్డాకిఱదెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(మతిమన్థానమావిధ్య) ఎన్ఱు, అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - శ్రీవేదవ్యాసభగవానాలే వేదమాకిఱ సముద్రత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఞానమాకిఱ మత్తై యిట్టుక్కడైన్దు ఎల్లారుడైయవుమ్ ఆత్మోజ్జీవనార్థమాక చన్ద్రనైప్పోలే సుఖకరమానవిన్ద మహాభారతముణ్డాక్కప్పట్టదెన్ఱు. (వ్యాసవాక్యజలౌఘేన) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - వేదమాకిఱ పర్వతత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్దిఱుప్పతాయ్ అధర్మమాకిఱ మరఙ్గళై వేరోడే పిడుఙ్గిప్పోకడువతా యిరుక్కిఱ అవ్యాసనుడైయ వాక్యజలప్రవాహత్తాలే భూమియానదు అఞ్ఞానమాకిఱ అఴుక్కన్ఱు, యిలే పణ్ణప్పట్టదెన్ఱు. (బిభేతి) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - క్రూరమాన ఔషధనిమిత్తమాక భయప్పడువారైప్పోలే చేతనన్ గమ్భీరమాన వేదాన్తశాస్త్రనిమిత్తమాక భయప్పడుకైయాలే శాస్త్రసారమాక వితు కావ్యరూపేణ పణ్ణప్పట్టదెన్ఱు. (విష్ణావేదేషు) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - బుద్ధిమాన్కళుక్కు మహాభారతత్తాలే సర్వేశ్వరనిడత్తిలుమ్ వేదఙ్గళిలుమ్ భాగవతర్కళిడఙ్గళిలుమ్ ఆచార్యర్కళిడఙ్గళిలుమ్ నన్ఱాన భక్తియాన తుణ్డాకానిన్ఱదెన్ఱు.

౧॥ వాయుప్రోక్తశైవేషు - ౨॥ మార్కణ్డేయపురాణే - ౩॥ భవిష్యత్పురాణే- ౪॥
౫॥ ధాతుపాఠే - దివాదౌ - సి - కౌ - పు - ౧౨౫ - వ - ౧౫. ౬॥ ధాతు - భ్వాదౌ - సి - కౌ - పు - ౧౨౧ - వ - ౮. ౭॥
౮॥ ౯॥ విష్ణుధర్మే - ౧౦॥ వి - పు- ౬ - ౪ - ౪౦. ౧౧॥ భార -

వ్యా.—ఇత్యాదికళాలే పురాణవిశేషఙ్గళిలే ఇతిహాసమ్ శ్లాఘికప్పడానిన్ఱతే.

మధ్యస్థతైయావతు- "యస్మిన్ కల్పేతు యత్ప్రోక్తం పురాణం బ్రహ్మణా పురా। తస్య తస్య తు మాహాత్మ్యం తత్స్వరూపేణ వర్ణ్యతే"౧ ఎన్ఱు,-సర్వపురాణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రవర్తకన్ బ్రహ్మావాయ్, అవనుక్కు యాతొరు కల్పత్తిలే గుణత్రయత్తిల్ యాతొరు గుణమ్ విఞ్జియిరున్దదు, అన్దగుణానుగుణ దేవతైయినుడైయ మాహాత్మ్యత్తై పురాణత్తిలే శొల్లువానాయాలే, పక్షపాతికళాయిరుక్కుమ్ పురాణఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, లౌకికవైదిక సకలార్థనిర్ణయత్తిలే అధికృతఙ్గళానవైయాలే ఒరు విషయత్తిలుమ్ పక్షపాతమిన్ఱిక్కేయిరుక్కై.

కర్తురాప్తతమత్వమావదు - ప్రబన్ధకర్తావానవన్, యథార్థదర్శనసామర్థ్యత్తైయుమ్, యథాదృష్టార్థవాదిత్వత్తైయుమ్ మిక ఉడైయవనాయిరుక్కై.

ఆ.—"మతిమన్థానమ్" ఇత్యాదిప్రమాణోపాదాన పరిపాటిక్కు ఇన్దశ్లోకోపాదానత్తిల్ విశ్రాన్తియాలే ఒరు విశేషమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఎఙ్ఙనే యెన్నిల్; సిద్ధోపాయత్తైప్పఱ్ఱికొణ్డుపోన్ద (ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు అఞ్జినవనుక్కు ప్రథమపర్వత్తైత్తళ్ళి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టదు) ఎన్ఱు, తే, [ప-౧౭-వ-౨] మూలత్తుక్కు ప్రధానప్రమేయమ్ శొల్లిఱ్ఱు. అదుక్కాక వేదతాత్పర్యవిషయమెన్నుమిడమ్ ఇతిహాసాదికళైక్కొణ్డు నిష్కర్షిక్కవారమ్బమ్ శొల్లిత్తిఱే. అప్పడి సిద్ధోపాయప్రభృతి చరమపర్వపర్యన్తమానవర్గఙ్గళిలే భారతత్తుక్కు తాత్పర్యమెన్నుమిడమ్ మహాభారతవైభవప్రతిపాదకమాన పురాణవిశేషస్థమాన ఇన్దవచనస్థ నిర్దేశక్రమవిశేషత్తాలే ఆవిష్కృతమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియాయ్త్తు ముడివిలిన్ద వచనముపాత్తమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

"వేదవేద్యే" ఎన్ఱు, అవిదు, స్కాన్దవచనమ్. "మతిమన్థానమ్" ఎన్ఱు, అవిదు, వాయుప్రోక్తత్తైవఙ్గళిల్ వచనమ్ "బిభేతిగహనాత్" ఎన్ఱు, అవిదు, భవిష్యత్పురాణస్థవచనమ్. "వ్యాసవాక్యే" ఇతి, మార్కణ్డేయపురాణవచనమ్. ఆదిశబ్దత్తాలే - "తస్మాద్రామాయణం దేవి వేద ఏవ న సంశయః। సర్వవ్యాకరణాన్యత్ర స్వయం న్యస్తాని వేధసా"౨ ఎన్ఱు, అస్కాన్దవచనముమ్, "యస్య ద్వైపాయనః పుత్రస్స్వయం విష్ణురజాయత। ప్రకాశో జనితో యేన మహాభారతచన్ద్రమాః"౩ ఎన్ఱు, అమాత్స్యవచనముమ్, "కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్। కో హ్యన్యో భువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్"౪ ఎన్ఱు, అపురాణరత్నవచనముమ్ వివక్షితమ్.

(మధ్యస్థతైయావదు ఇత్యాది) "యస్మిన్ కల్పేతు"౧ ఎన్ఱు, అవచనమ్, మాత్స్యపురాణస్థమ్. అదుక్కర్థమ్ (సర్వపురాణత్తుక్కుమిత్యాది.) "యత్పురాణమ్" ఎన్ఱు, అయచ్ఛబ్దఫలితమ్ (సర్వపురాణత్తుక్కుమితి.) యస్మిన్-యద్గుణప్రచురే, కల్పే-బ్రహ్మణో దివసే, సః-బుద్ధిస్థః కల్పవిశేషణభూతో గుణః, స్వరూపమ్-నిరూపకధర్మో యస్య స తథోక్తః, తేన బ్రహ్మణా, యత్-పురాణమ్, ప్రోక్తమ్-ప్రవర్తితమ్, "తస్మిన్ కల్పే తస్మిన్ పురాణే" ఇత్యధ్యాహారః, "యత్తదోర్నిత్యసమ్బన్ధాత్"౫. తస్మిన్ కల్పే తస్మిన్ పురాణే, తస్య తస్య-కల్పగుణవిశిష్టస్య కర్తృగుణవిశిష్టస్య అగ్న్యాదేః, మాహాత్మ్యం వర్ణ్యతే ఎన్ఱు వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనుక్కు యాతొరు కల్పత్తిలేయిత్యాది) యాతొరు కల్పత్తిలే - యద్గుణప్రచురమానకల్పత్తిలే. (తత్స్వరూపేణ) ఇత్యత్ర, స్వరూపపదమ్- ప్రాచుర్యోపలక్షకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యాతొరు గుణమ్ విఞ్జియిరున్దదెన్ఱు.) "తస్య తస్య" ఎన్ఱు, అతచ్ఛబ్దద్వయముమ్, యస్మిన్ తత్స్వరూపేణేతి యత్తచ్ఛబ్దనిర్దిష్టకల్పకర్తృగుణవిశిష్టపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దగుణానుగుణేతి) గుణానుగుణత్వఞ్చ స్వయం తద్గుణప్రచురత్వే సతి స్వోపాసకానామపి తత్ప్రయోజకత్వమ్, "అగ్నేశ్శివస్య"౬ ఇత్యాదిప్రకరణస్థ అగ్ని శివ చతుర్ముఖ పితృ సరస్వతీ హరిశబ్దార్థఙ్గళై క్రోడీకరిత్తు సామాన్యేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవతైయినుడైయవితి.) "యత్ప్రోక్తమ్" ఇతి-యచ్ఛబ్దబలాధ్యాహృత తచ్ఛబ్దార్థమ్ (పురాణత్తిలేయితి) అన్దకల్పత్తిలే ఎన్ఱు, శేషః. ఇఙ్గే, "అతస్తస్మిన్ కల్పే తస్మిన్ పురాణే తత్తద్గుణప్రచురస్య తస్య తస్య దైవతస్య మాహాత్మ్యం వర్ణ్యత ఇత్యర్థః"౭ ఎన్ఱు, అ వేదార్థసఙ్గ్రహదీపికా వాక్యత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు. లౌకికార్థఙ్గళ్-దణ్డనీతిముదలానవఱ్ఱిఱ్పొల్లుక్కిఅవర్గఙ్గళ్; వైదికార్థఙ్గళ్ - కర్మబ్రహ్మఙ్గళ్. అధికృతఙ్గళానవైయాలే - తత్పరఙ్గళానవైయాలేయెన్ఱపడి. పక్షపాతమ్ - అర్థస్థితిమనపేక్ష్యాపి తాత్పర్యాతిరేకమ్; ఇదిల్లామలిరుక్కై - మధ్యస్థతైయెన్ఱు కాట్టువదు.

(కర్తురిత్యాది) తమప్రత్యయార్థమ్ (మికవుమితి.)

౧॥ మాత్స్యపురాణే - ౨॥ స్కాన్దే- ౩॥ మాత్స్యపురాణే- ౪॥ విష్ణుపు-౩-౪-౪. ౫॥
౬॥ మాత్స్యపు - ౫౩ - ౨౪. ౭॥ వేదార్థసఙ్గ్రహదీపికాయాం - పు - ౨౩౯ - వ - ౧౧.

12-4-85.

మూ.—౪· అత్తాలేయతుముఱ్పట్టతు.

వ్యా.—"అథేతిహాసపురాణయోరితిహాసాబలీయాంసః,కుతః, తేషాంపరిగ్రహాతిరేకాత్, సర్వత్రమాధ్యస్థ్యేన భూతార్థప్రతీతేః· వచనసౌష్ఠవేన, కర్తురాప్తతమత్వావగతేశ్చ"౧ఎన్ఱు,తుడఙ్గి పరిగ్రహాతిశయాదికళాలే పురాణాదితిహాసప్రాబల్యమ్, సామాన్యేనతత్త్వనిర్ణయత్తిలే ఉయ్యక్కొణ్డారాలుమ్; "మహాభారతంహిపరిగ్రహవిశేషావసితమ్"౨ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, "'ధర్మేచార్థేచకామేచమోక్షేచభరతర్షభ। యదిహాస్తితదన్యత్ర యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్' ఇతిలౌకికవైదిక సకలార్థనిర్ణయాధికృతత్వేన, క్వచిదపిఅపక్షపాతిత్వాచ్చ, పురాణేభ్యోబలవత్తరమ్"౩ ఎన్ఱు మఱ్ఱైవాక్య - పరిగ్రహాతిశయత్తాలుమ్ మధ్యస్థతైయాలుమ్ పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసవిశేషమాన మహాభారతత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యమ్, శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే భట్టరాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదితే.

౫. అతిర్కాప్రాబల్యత్తై యిశైవిక్కిఱార్

(అత్తాలేఎన్ఱు,తుడఙ్గి.) అన్ద ప్రాబల్యత్తాలే, "ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్"౪ ఎన్ఱుమ్, "ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"౫ఎన్ఱుమ్, శ్రుతిస్మృతికళిలే యిరణ్డైయుమ్ శేరచ్చొల్లుమిడఙ్గళిల్, ఇతిహాసమాన్తు పురాణత్తుక్కు మున్నే శొల్లప్పట్టతైన్నై,.

అ.—ఉక్తార్థత్తుక్కుప్రాచీనసంవాదమ్(అథేతిహాసేత్యాది)ఇతిహాసపురాణయోరితి-నిర్ధారణేసప్తమీ. (బలీయాంసః) స్మృత్యపేక్షయా పురాణఙ్గళ్ బలవత్తుక్కళ్, తదపేక్షయా ఇతిహాసఙ్గళ్ బలవత్తుక్కళెన్ఱ,పడి. సర్వత్ర-లౌకికవైదికవిషయఙ్గళిలే,భూతార్థప్రతీతేః-విద్యమానార్థప్రతీతేః. వచనసౌష్ఠవేన - వాక్యసౌష్ఠ్యేన. పూర్వాపరావిసంవాదేనాతివాదతాత్పర్యవిరహేణ ఎన్ఱ,పడి. సామాన్యేన - శ్రీరామాయణమ్ భారతమెన్గిఱ విశేషనిర్దేశమిన్ఱిక్కే యెన్ఱ,పడి. పరిగ్రహవిశేషః - పురాణేషు శ్లాఘిక్కప్పడుకై. (యత్ అన్యత్రాస్తితత్ ఇహాస్తి) ఇతి కూట్టువతు: - యాతొరుప్రమేయమ్ ఇతుక్కన్యమానలోకవేదఙ్గళిలే ప్రతిపాద్యతయా ఇరుక్కిఱతు, అతిఙ్గేప్రతిపాద్యతయా ఇరుక్కిఱతెన్ఱు, వివక్షిత్తు, లౌకికవైదికేత్యాద్యుక్తమ్. యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్ - ఇతిలిన్ఱిక్కే యిరుప్పతు పుఱమ్బిన్ఱిక్కే యిరుక్కుమెన్ఱ,పడి. యదిహాస్తితదన్యత్ర ఎన్ఱ,అన్వయవ్యాప్తియుమ్, యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్ ఎన్ఱ,వ్యతిరేకవ్యాప్తియుమ్ శొల్లిట్రైన్ఱు, వివక్షిత్తు, సకలార్థేత్యుక్తమ్. ఇతిహాసవిశేషమాన వెన్ఱ,తు - "మహాభారతంహి"౨ ఎన్ఱు, ఇతిహాసత్వవ్యాప్యమహాభారతత్వరూపవిశేషధర్మత్తైయిట్టు నిర్దిష్టమానవెన్ఱ,పడి. ఇతు "రామాయణవత్ మహాభారతంశరణమ్"౬ ఎన్ఱు, భట్టరాలే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట శ్రీరామాయణత్తుక్కుముపలక్షణమ్. ఇతు, ఉయ్యక్కొణ్డార్ గ్రన్థత్తిల్ పణ్ణిన సామాన్యనిర్దేశవ్యావృత్తి. శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే - భగవద్గుణదర్పణత్తిలే యెన్ఱ,పడి. అతుక్కు, "మహాభారతసారత్వాత్"౨ ఇత్యాది స్వపదఙ్గళై, "మహాభారతంహి"౨ఇత్యాది స్వవాక్యఙ్గళాలే వర్ణిక్కైయాలే, "స్వపదానిచవర్ణ్యన్తే"౭ ఎన్గిఱ,భాష్యలక్షణముణ్డెన్ఱు, భాష్యప్రసిద్ధియుపపన్నైయెన్ఱు, (సహస్రనామభాష్యత్తిలే) ఎన్ఱ,రుళిచ్చెయ్తారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అతిర్కాప్రాబల్యత్తై) - పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యత్తై, (ఇశైవిక్కిఱార్) - సంవదిప్పిక్కిఱారెన్ఱ,పడి.

(ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్) ఇతిభూమవిద్యావాక్యమ్. ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణమ్. సమాహారద్వన్ద్వః. ఇతిహాసపురాణాభ్యామితి జాత్యేకవచనాన్తఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణశబ్దఙ్గళుక్కు ఇతరేతరయోగద్వన్ద్వః. ఇతు బార్హస్పత్యస్మృతివచనమ్.

మూన్ఱావతుఅరుమ్పదమ్.—(అత్తాలేఅతుముఱ్పట్టతు) ఎన్గిఱ,అతిన్పడైయయోజనాద్వయత్తుక్కుమ్ అభ్యర్హితమెన్ఱ,తుక్కుమ్ ఇననిభేదమ్. మున్దినయోజనైక్కు, అత్తాలేయెన్ఱ,తు - ప్రమాణబలమాకిఅవత్తాలే యెన్ఱ,పడి.

మీ.—(అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు). ఏవమధికారపఞ్చకేన వేదాన్తసారశాస్త్రస్యాఽఽరంభణీయత్వంసమర్థిత ముపోద్ఘాతప్రకరణే. ఇతఃపరమ్ (ఇతిహాసేత్యారభ్య) శాస్త్రంప్రవర్తతే. ప్రథమేప్రతిపత్తిప్రమాయాః కరణానుపపత్తిః పరిహృతా. ద్వితీయే మీమాంసాలక్షణేతికర్తవ్యతాభావశఙ్కాపరిహృతా. తృతీయే ఉపబృంహణలక్షణపరికరాభావశఙ్కానిరస్తా. చతుర్థే పూర్వభాగరూప ప్రబలప్రమాణప్రతిబన్ధకశఙ్కా పరిహృతా. పఞ్చమే వేదాన్తరూపప్రతిబన్ధక శఙ్కాపరిహృతా.

౧॥ తత్త్వనిర్ణయే. ౨॥ స-భా-పు-౨-వ-౨౩. ౩॥ స-భా-పు-౩-ప-౧౨. ౪॥ భా-ఉ-౭-౨-౧. ౫॥ భా-ఆ-౧-౨౭౩. ౬॥ స-భా-పు-౨-ప-౧౭. ౭॥ శ్రీభా-పు-౫-ప-౧౪.

వ్యా.—ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్, ౧*అల్పాచ్తరమాత్తల్, ౧* అభ్యర్హితమాత్తలిఱే మున్బడువతు; అత్తిల్ అల్పాచ్తరమన్ఱియిలేయిరుక్క, అతుమున్బట్టతు అభ్యర్హితత్వత్తాలే యిఱే; ఇన్ద అభ్యర్హితత్వత్తుక్కు మూలమ్ అత్తిన్ ప్రాబల్యమెన్ఱు, కరుత్తు.

అథవా,(స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే)ఎన్ఱు, భాగద్వయోపబృంహణఙ్గళైయుమ్ సమస్తమాక్కచ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్,

అ.—ప్రబలమ్ మున్బడుమ్ ఎన్నుమతుక్కు శబ్దానుశాసనత్తై ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ద్వన్ద్వసమాసత్తిలిత్యాదినా.) ద్వన్ద్వసమాసత్తిలెన్ఱతు-ప్రకృతమాన ఇతిహాసపురాణమెన్ఱ,అద్వన్ద్వసమాసత్తిలెన్ఱపడి. అల్లతు, ద్వన్ద్వ సమాససామాన్యత్తిలెన్ఱు, శొల్లప్పార్క్కిల్, “*అభ్యన్తం*౧లఘ్వక్షరం*౧ఋతునక్షత్రాణాం*౩భ్రాతరిచజ్యాయసి*౪అజాద్యదన్తమ్” ఎన్ఱు,ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ మున్బడుమవై పలవుమున్డాకైయాలే,అల్పాచ్తరమాత్తల్, అభ్యర్హితమాత్తలిఱేమున్బడువతుఎన్ఱు, నియమిక్కవొణ్ణాతిఱే.(ఇతిహాసపురాణ)ఎన్ఱ,అద్వన్ద్వత్తిలే,కీర్త్యచ్చన్న ఘ్యన్తాదిశబ్దఙ్గళుక్కు విషయమ్ కాణ ముత్తలిపే యిల్లైయిఱే; ఇనిపరిశేషిప్పతుఅజాద్యదన్తమ్, అల్పాచ్తరమ్, అభ్యర్హితమ్ ఎన్ఱ,అమూన్ఱుమిఱే; అత్తిల్ అజాద్యదన్తమెన్ఱ,అవిత్తై, అల్పాచ్తరమ్ అభ్యర్హితమ్ ఎన్ఱ,అవిరణ్డుమ్, పరత్వాద్బాధిక్కుమిఱే. ఇని, అత్తిలుమ్ పరిశేషిత్తతు అల్పాచ్తరమ్ అభ్యర్హితమెన్ఱ,అవిరణ్డుమేయిఱే; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్పాచ్తరమాత్తల్ అభ్యర్హితమాత్తలిఱే మున్బడువతెన్ఱు,) అల్పాచ్తరమావతు-ఇరణ్డిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱై,క్కాట్టిలొన్ఱు, న్యూనసఙ్ఖ్యాకమానవుడలెళుత్తైయుడైత్తాయిరుక్కుమపదమ్. అభ్యర్హితమావతు- ఒన్ఱై,క్కాట్టిలొన్ఱు,శ్రేష్ఠవాచకమాయిరుక్కుమపదమ్. (అత్తిలిత్యాది)పురాణశబ్దత్తైక్కాట్టిల్ న్యూనాచ్కమన్ఱిక్కే అధికాచ్కమాన ఇతిహాసపదమ్ పురాణశబ్దత్తైక్కాట్టిల్ మున్బట్టతు, పురాణాపేక్షయా శ్రేష్ఠమాన ఇతిహాసత్తుక్కు వాచకమాకవిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. అల్పాచ్తరత్వాత్పురాణశబ్దమ్మున్బడప్రసఙ్గిక్క,అభ్యర్హితత్వాదితిహాసశబ్దమ్మున్బడప్రసఙ్గిక్క ఇప్పడితుల్యబలవిరోధమ్వరిల్ పరత్వాత్ “అల్పాచ్తరమ్”౧ఎన్ఱ,అవిత్తై బాధిత్తు “అభ్యర్హితంపూర్వమ్”౧ ఎన్ఱ,అశాస్త్రమే ప్రవర్త్తిత్తు ఇతిహాసశబ్దమ్మున్బట్టతెన్ఱు,కరుత్తు. ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియిఱే“ఇతిహాసస్యపురాణేభ్యో ఽభ్యర్హితత్వంవిశేషః,అల్పాచ్తరమితిపురాణశబ్దస్యపూర్వనిపాతేప్రాప్తే అభ్యర్హితంపూర్వంప్రయోక్తవ్యం ఇతిపూర్వనిపాతితస్య ఇతిహాసస్యాభ్యర్హితత్వప్రతీతేః”౫ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికాభట్టరరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. “సర్వతోఽభ్యర్హితంపూర్వమ్”౬ ఎన్ఱు,ఱేమహాభాష్యకారవచనమ్; ఇఙ్గే “అత్తాలే అతుమున్బట్టతు” ఎన్నుమతుక్కు ఉదాహరణమాక “యద్బ్రాహ్మణానితిహాసాన్ పురాణాని”౭ఎన్ఱ,అవ్వన్తప్రయోగస్థలత్తై యెడాతొళిన్దతు, “ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్”౮ఎన్ఱ,అవచనచ్ఛాయానుకారియాన “వేదార్థమఱుతియిడువతు” [౧-వా-] ఎన్ఱ,అవాక్యత్తిలే “ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్”౮ఎన్ఱ,అవితువేఱుపటితి బుద్ధిస్థమాకైయాలుమ్, ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ అభ్యర్హితత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ శాస్త్రీయమాకైయాలుమ్, వ్యాసస్థలఙ్గళిలతుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ పురుషేచ్ఛాధీనమాయ్ అనియతమాకైయాలుమ్, ద్వన్ద్వసమాసోదాహరణమే ఉచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

(అథవేతి) అత్తాలే అతుమున్బట్టతుఎన్ఱాల్, అతైవ్విడత్తిలే మున్బట్టతెన్నుమతి కరణాకాఙ్క్షైయిలే గ్రన్థాన్తరస్థప్రయోగమ్ అధికరణత్వేన సమ్బన్ధిక్కుమత్తిలుఙ్గాట్టిల్ ప్రకృతగ్రన్థత్తిలే పూర్వప్రస్తుతమాన ప్రయోగమే అధికరణత్వేన సమ్బన్ధిక్కై శీఘ్రభావిఎన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ.—ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ అల్పాచ్తరమన్ఱో, మున్నేశొల్లిక్కొళ్ళవేణుమ్ ఎన్ఱు శొల్లిల్ ను; ఆకైయాలే పురాణమ్మున్బడవేణ్డియిరుక్క, ఇతిహాసమ్మున్బడుకైక్కు హేతువేతెన్ఱ,అశఙ్కైయిలే “అభ్యర్హితంపూర్వమ్”౧ఎన్ఱు,శొల్లుకైయాలే ఇతుమున్బడక్కడవ మెన్ఱ,ఱార్ (ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ ఎన్ఱు,తుడఙ్గి) స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలేయెన్ఱు, ఇరణ్డైయుమ్ ఎడుత్తాల్ ఇరణ్డుక్కు మర్థమరుళిచ్చెయ్యాతే ఇతిహాసత్తుక్కు తాత్పర్యమేతెన్ఱ,అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, స్మృతి ఒరుకోటియుమ్ ఇతిహాసపురాణమొరుకోటియుమాక వివక్షైయాకైయాలే యెన్ఱపడి.

మీ.—ఏవమధికారపఞ్చకేన ప్రతితన్త్రప్రమాసామగ్రీ పుష్కలానిరూపితా. ఏవం ప్రమాసామగ్రీభవతు. ప్రమావిషయ ప్రతితన్త్రార్థాః క ఇత్యాకాఙ్క్షాయాంసఏవోచ్యత ఇత్యుపోద్ఘాతశాస్త్రయోస్సఙ్గతిః. తత్ర ప్రథమపరిచ్ఛేదే ప్రధానప్రతితన్త్రార్థో నిరూప్యతే. ప్రధానశ్చ, “లక్ష్మ్యాసహహృషీకేశోదేవ్యా కారుణ్యరూపయా। రక్షకస్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేఽపిచగీయతే”౯ ఇత్యుక్తశేషిమిథునరక్షకత్వస్య అహేతుకత్వమ్. ఇదంరక్షకత్వం సిద్ధాన్తాన్తరేసర్వత్ర సహేతుకమఙ్గీకృతమ్. తత్ర లక్ష్మ్యారక్షకత్వం-పురుషకారభావః. ఈశ్వరస్యతథాత్వముపాయభావః. తదుభయంనిర్హేతుకంచేతి ప్రథమేప్రతిపాద్యతే. ద్వితీయపరిచ్ఛేదే, ఏతన్నిష్ఠాధికారిణోవృత్తివిశేషః ప్రతితన్త్రఉచ్యతే. వృత్తేఃప్రవృత్తిశేషత్వాత్ప్రథమపరిచ్ఛేదార్థః ప్రధానఇత్యేకవాక్యత్వమ్. తత్రప్రథమప్రకరణే విశేషణభూతలక్ష్మీ రక్షకత్వంశోధ్యతే. ద్వితీయప్రకరణే ఈశ్వరోపాయత్వమితివిభాగః. అస్మిన్ పురుషకారప్రకరణే, పురుషకారత్వస్యనిర్హేతుకత్వమ్, తస్యషడ్గయోగనిష్ఠ విషయత్వాభావః, పురుషకారసద్భావే ప్రమాణమ్, లక్ష్మ్యాఉపాయత్వాభావః, అణుత్వమ్, శరణాగతివిద్యాయా ఉపలక్షణత్వేన వేద్యత్వంచేతిషడర్థాః ప్రతిపాద్యన్తే.

౧॥ అ-౨-౨-౩౪-కౌ-వృ-౭౯. ౨॥ అ-౨-౨-౩౨. ౩॥ అ-౪-౧-౧౬౪. ౪॥ అ-౨-౨-౩౩. ౫॥ శ్రీ-భా-పు-౧౫౯-౬-౧౪. ౬॥ భాష్యే- ౭॥ ౮॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౯॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౭౮-౧౪.

వ్యా·—“ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చఇతిహాసపురాణానిచస్మృతీతిహాసపురాణాని” ఎన్ఱిప్పడి యివర్కళై సమాసవివక్షైయాక్కైయాలే, అల్పాచ్తరమాన పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసత్తై యరుళిచ్చెయ్దతిఱ్కు కరుత్తై (ఇవైయిరణ్డిలుమ్) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱారాక వుమామ్.

ఇన్దయోజనైయిల్, (అత్తాలే యత్తుముప్పట్టతు) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు - అన్దప్రాబల్యత్తాలే (ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ [ౘ ళాలే) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసమ్ శొల్లప్పట్టతెన్ఱు, పొరుళాక్కక్కడవతు.

ఆక, వేదార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమళవిల్, తదుపబృంహణఙ్గళాలే పణ్ణవేణుమెన్ఱుమ్, అతిల్ పూర్వోత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళిన్నతెన్ఱుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళిల్ ఇతిహాసమ్ప్రబలమెన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, మేల్ తామరుళిచ్చెయ్యప్పుగుకిఱ వర్థఙ్గళుక్కు ప్రమాణమొరుఙ్గవిట్టరుళినారాయిత్తు.

అ.—(ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణానీతి) ప్రథమం ద్వన్ద్వసమాసః. అభ్యర్హితత్వాదితిహాసస్య పూర్వనిపాతః. అనన్తరమ్, (స్మృతయశ్చ ఇతిహాసపురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణానీతి) ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వః. స్మృతయశ్చ ఇతిహాసాశ్చ పురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని ఎన్ఱు త్రిపదద్వన్ద్వముమ్ సాధువేయాకిలుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళుక్కు ఉత్తరభాగోపబృంహణత్తిలే తుల్యవదేకక్రియాన్వయిత్వమిరుక్కైయాలుమ్, ఇతిహాసపురాణమిత్యాది ద్వన్ద్వప్రయోగమ్ పలవిడఙ్గళిలే యిరుక్కైయాలే, “అవయవప్రసిద్ధేస్సముదాయప్రసిద్ధిర్బలీయసీ” ౧ ఎన్ఱ అన్యాయమిఙ్గుప్రవర్త్తిక్కైయాలుమ్, ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వమేయుక్తమ్. ఇఙ్గే, “అభ్యర్హితంపూర్వమ్” ఎన్ఱ, అశాస్త్రత్తాలే, “ఇతిహాసపురాణస్మృతయః” ఎన్ఱు, అభ్యర్హితమాన ఇతిహాసపురాణద్వన్ద్వమ్ మున్పడక్కడవతీయెన్నిల్; అభ్యర్హితం పూర్వమెన్ఱ, అవితు అనిత్యమాకైయాలే ఇతుమున్పడక్కడవతల్ల, అల్పాచ్తరమాన స్మృతిశబ్దమ్ మున్పడక్కడవతు. ఆనాల్, ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే అభ్యర్హితత్వాదితిహాసశబ్దమ్ మున్పడుమ్, ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిలే “అభ్యర్హితంపూర్వమ్” ఎన్ఱు, అనిత్యమెన్నుమత్తాలే అల్పాచ్తరంపూర్వమెన్నుమతు వేప్రవర్త్తిక్కుమతు ఎన్ఱ, అవివక్షైయిల్ నిదానమెన్నెన్నిల్; అభ్యర్హితం పూర్వమనిత్యమ్ ఎన్ఱ, [illegible]క్కైయాలే అసార్వత్రికమ్; అప్పడిక్కావిత్యమాన అనిత్యత్వత్తై ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే కొళ్ళుమతిఱ్కాట్టిల్ జఘన్యమాన ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిల్ కొళ్ళుకై న్యాయ్యమ్.

కిఞ్చ, పూర్వోత్తరభాగాత్మకమాన వేదత్తిల్ పూర్వభాగత్తుక్కు ఉపబృంహణమ్ పూర్వనిర్దిష్టఙ్గళాన స్మృతికళెన్ఱుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణమ్ ఉత్తరనిర్దిష్టఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళెన్ఱుమ్ విభాగజ్ఞాపనమావశ్యకమాకైయాలే ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిలే “అభ్యర్హితంపూర్వమ్” ఎన్ఱ, అదినిరుక్తైయ అనిత్యత్వముమ్, “అల్పాచ్తరమ్” ఎన్ఱ అశాస్త్రప్రవృత్తియుమ్ కొళ్ళక్కైయుక్తమ్. అపేక్షితక్రమానుగుణమాక అనుశాసనప్రవృత్తియుమ్ సిద్ధాన్తానుకూలమిఙ్గే. ఇతిహాసపురాణమిత్యాది ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే ఇఙ్ఙనొరుప్రయోజనమిల్లామైయాలే ఔత్సర్గికమాన అభ్యర్హితపూర్వనిపాతశాస్త్రప్రాబల్యమ్ కొళ్ళక్కైయేయుక్తమ్; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి యివర్కళై సమాసవివక్షైయాక్కైయాలే యిత్యాది) [౨౪

ఒరుఙ్గనిడుకై - వ్యవస్థై పణ్ణుకై.

(స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే) [వా-౧] ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే, “భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్” [వా-౩౯-౨] ఎన్ఱు తామ్ మేలే ప్రమాణత్వేనఉదాహరిక్కుమ శ్రీపాఞ్చరాత్రత్తైయుమొక్క ఉపాదానమ్ పణ్ణామైయెన్నెన్నిల్; స్మృతియెమోదుత్తవిత్తాల్ అన్దస్మృతిక్కు మూలభూతమాన భగవచ్ఛాస్త్రము మరాదుపాత్తమెన్ఱుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళై యెడుత్తవిత్తాల్ అవఱ్ఱిల్ ప్రమాణతమత్వేన ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట భగవచ్ఛాస్త్రము మర్థాదుపాత్తమామెన్నుమభిప్రాయత్తాలే, భగవచ్ఛాస్త్రత్తై యెడుత్తరుళిచ్చెయ్దిలర్. భగవచ్ఛాస్త్రమ్ మన్వాది స్మృతికళుక్కు మూలభూతమెన్నుమిడముమ్, ఇతిహాసాదౌ ప్రమాణతమత్వేన ప్రతిపాదితమెన్నుమిడముమ్ “అత్రసూత్రకారాభిప్రాయో మోక్షధర్మవచనైరవగమ్యతే; తథాహి, తత్ర శ్రీపాఞ్చరాత్రస్య బహుముఖం ప్రామాణ్యం ప్రపఞ్చితమ్” ౨ ఎన్ఱుమ్, “‘అస్మాత్ప్రవక్ష్యతే ధర్మాన్మనుస్స్వాయంభువస్స్వయమ్’ ఇతి మన్వాదిభిరుపజీవ్యత్వమ్” ౩ ఎన్ఱుమ్ శ్రుతప్రకాశికైయిలే వ్యక్తమ్.

మూ-అ.—ఇరణ్డామ్యోజనైక్కు, అత్తాలేయెన్ఱతుక్కు- స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళెన్ఱ, అ సమస్తపదమానవిడత్తుక్కు; ఇప్పడి యివర్కళై సమాసవివక్షైయాక్కిఅవత్తాలేయెన్ఱపడి. [౯౪

మీ.—యద్యపి భగవదుపాయత్వం ప్రతితన్త్రప్రధానమ్. లక్ష్మీపురుషకారత్వఞ్చ తదనుబన్ధిఅప్రధానమ్. తథాప్యుపాయత్వస్య పురుషకారపూర్వకత్వాత్, శాస్త్రకారైరస్యార్థ వివరణే ప్రవృత్తత్వాచ్చ, ప్రథమం శ్రీశబ్దార్థో నిరూప్యతే.

౧॥ ౨॥ శ్రీభా-పు-౫౫౭-ప-౧౬ ౩॥ శ్రీభా-పు-౫౫౭-ప-౩౧.

పురుషకారవైభవమ్.

వ్యా.—౫. ముత్తలిలే (వేదార్థమ్)ఇత్యాదియాలే వేదతదర్థతదుపబృంహణఙ్గళై సాకల్యేనోపాదానమ్పణ్ణి, అన్ద వేదత్తినుడైయ భాగవిభాగ తదుపబృంహణవిభాగఙ్గళైయుమ్ పణ్ణినారేయాకిలుమ్, చేతనరుడైయ వుజ్జీవనత్తుక్కు అపేక్షితార్థఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్య విశ్రీన్దవరాకైయాలుమ్, అతు తాన్ పూర్వభాగవేద్య మన్ఱికే ఉత్తరభాగవేద్యమాకైయాలుమ్, పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు జ్ఞాతవ్యాంశముళ్ళతుమ్, ఉత్తరభాగార్థఙ్గళాన స్వరూపోపాయపురుషార్థప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయకథన ముఖేన జ్ఞాపికకళాయిరుక్కైయాలుమ్, ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిలే ప్రవృత్తరాయ్, అతుతన్నిలుమ్ భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతికళైయుమ్ భగవదుపాసనాదికళైయుమ్ పరకకనిన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కిఱవిడఙ్గళిల్, సారాసారవివేక పూర్వకమాక తాత్పర్యార్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, సంశయవిపర్యయమఱ చేతనర్కు ప్రతిపత్తివిషయమామ్పడి యరుళిచ్చెయ్యతు శెల్లుకిఱార్ మేల్.

అ.—ఆనాలుమ్, ప్రధానప్రమాణత్తుక్కు అర్థాదుపాదానముమ్ అప్రధానత్తుక్కు అభిధానతోపాదానముమాకిఱ వితుక్కు మూలమెన్నెన్నిల్; శారీరకసూత్రప్రక్రియైయాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; శారీరకసూత్రత్తిలే "స్మృత్యనవకాశదోష ప్రసఙ్గ ఇతిచేన్న, అన్యస్మృత్యనవకాశదోష ప్రసఙ్గాత్"[౧] ఎన్ఱు- మన్వాదిస్మృతికళుక్కు ప్రామాణ్యసిద్ధవతాకారేణ కపిలస్మృతిబాధకత్వత్తైచ్చొల్లి, అన్దమన్వాదిస్మృతికళుక్కుమ్ మూలభూతమాన శ్రీపాఞ్చరాత్రత్తినుడైయ ప్రామాణ్యత్తై "ఉత్పత్త్యసంభవాత్"[౨] ఇత్యాదిమూన్ఱు సూత్రఙ్గళాలే ఆక్షేపిత్తు, సమాధానమ్ పణ్ణిన్ఱిఱే; అత్తై అనురోధిత్తాయిత్తు ఇవరిప్పడిశెయ్తరుళిఱ్ఱెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు

(వేదార్థమఱుతియిడువతు) [వా-౧]ఎన్ఱు తుడఙ్గి-సాకల్యేన వేదార్థనిరూపణప్రతిజ్ఞా ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాన ఉపోద్ఘాతత్తైప్పణ్ణి, ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక సాకల్యేనవేదార్థనిరూపణమ్ పణ్ణామల్ తదేక దేశోత్తరభాగత్తిలేకదేశమాన పురుషకార వైభవాదిమాత్రత్తై నిరూపిక్కిఱతు యెన్నెన్నిల్, ఆశఙ్కైయైప్పరిహరిత్తుక్కొణ్డు ఉపోద్ఘాతత్తోడే ప్రబన్ధత్తుక్కు సఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముత్తలిలేయిత్యాదినా.) ఇఙ్గే (పణ్ణినారేయాకిలుమ్) ఇత్యన్తమ్- శఙ్కానువాదమ్. (చేతనరుడైయ) ఇత్యాదికమ్పరిహారమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. ఉజ్జీవనమ్ - మోక్షః. ఇఙ్గే, "సామాన్యేనవిశేష సమర్థనమర్థాన్తరన్యాసః"[౩] ఎన్ఱి, అప్పడియేవివక్షితవిశేషత్తిల్ తాత్పర్యాతిశయత్తాలే సామాన్యకీర్తనమ్ శ్రోతృబుద్ధ్యతిశయకరమాకైయాలే, సామాన్యప్రతిజ్ఞైయుమ్ ఏకదేశమాత్రనిరూపణముమ్ కూడుమెన్ఱు పరిహారాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు

ఇవ్విడత్తిలే, "అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాసా"[౪] ఎన్ఱి, అవేదత్తినుడైయ భాగద్వయార్థనిరూపణత్తుక్కుమ్ సామాన్యప్రతిజ్ఞైయెన్ఱి, అ యోజనైయిలే ప్రతిజ్ఞాతవేదార్థ సామాన్యైకదేశమాన పూర్వభాగార్థత్తై నిరూపియామల్ తదేకదేశమాన ఉత్తరభాగార్థమాత్రత్తై నిరూపిత్త సూత్రకారశైలియైయుమ్, "అథాతోధర్మజిజ్ఞాసా"[౫] ఎన్ఱే, భాగద్వయవిచారత్తుక్కుమ్ సామాన్యప్రతిజ్ఞైయెన్ఱి, అ యోజనైయిలే ప్రతిజ్ఞాతార్థైకదేశమాన ఉత్తరభాగార్థత్తై నిరూపియామల్ తదేకదేశమాన పూర్వభాగార్థమాత్రత్తైనిరూపిత్త పూర్వమీమాంసాసూత్రకారరుడైయ శైలియైయుమ్ దృష్టాన్తతయా కణ్డుకొళ్వతు.

అఙ్గే క్రమేణ గురుశిష్యర్కళాలే భాగాన్తర అర్థనిరూపణమ్పణ్ణప్పట్టతేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు జ్ఞాతవ్యాంశముళ్ళతుమిత్యాది;) అత్రాపి పూర్వభాగార్థత్తైయుమ్ స్వయమేవవివక్షానుగుణమాక సఙ్గ్రహమాక నిరూపిత్తారెన్ఱు కరుత్తు. తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయ కథనముఖేనవెన్ఱతు - స్వరూపాద్య ననుగుణనిషిద్ధకామ్యాఙ్గత్వాదికళాలే, త్యాగార్హత్తైయెన్న, లోకసఙ్గ్రహతయాకైఙ్కర్యత్వాదినా స్వీకారార్హత్తైయెన్న, ఏతత్కథనద్వారేణవెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, "ఉత్తరభాగేచతత్తదర్థావయికతయా ప్రసక్తానాం పూర్వభాగార్థానాంశిక్షణీయత్వమ్, ప్రదర్శితమైవదిశాఽనుక్తానామపి శిక్షణీయార్థాన్తరాణాం సుకరనిర్వాహత్వఞ్చాభిప్రేత్య బ్రహ్మసూత్రాణ్యేవభగవాన్ భాష్యకారః ప్రారభతేవివరీతుమ్"[౬] ఎన్ఱి, అశ్రుతప్రకాశికాభాష్యసూక్తిత్తైయెన్ఱు కణ్డుకొళ్వను. (భగవదుపాసనాదికళైయుమ్) ఎన్ఱి, ఆ ఆదిశబ్దత్తాలే - నామకీర్తనాద్యుపాయాన్తరఙ్గళుమ్ సిద్ధోపాయవరణాదికళుమ్ అనుభవకైఙ్కర్యాదికళుమ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. సారమ్-సిద్ధోపాయవరణాదికళ్; అసారమ్ - ఉపాసనాదికళ్. అసారమ్ - స్వార్థానుభవాదికళ్; సారమ్ - పరార్థకైఙ్కర్యాదికళ్. (అరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకిఱార్ మేల్) "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన" [వా - ౫] ఎన్ఱు తుడఙ్గి "ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్" [వా-౪౬౩] ఎన్నుమళవాన ఉపరితనసన్దర్భత్తాలే ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱారెన్ఱపడి. కీழ్ ప్రమాణనిర్దేశమ్పణ్ణియరుళినార్, ఇని తదనుగుణమాక ప్రమేయనిర్దేశమ్పణ్ణియరుళుకిఱారెన్ఱు, సఙ్గతియెన్ఱు కరుత్తు.

ఇ-అ.—(ఇవైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ప్రబలమ్; అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు) ఎన్ఱిఱార్ (ముత్తలిలేయిత్యాది.)

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౧-౧. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౯. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౧. ౫॥ పూ-మీ-౧-౧-౧. ౬॥ శ్రీభా-వు-౧-ప-౩౦.

మూ.—౫. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన

వ్యా.—అతిల్, ప్రథమత్తిలే, ఉత్తరభాగోపబృంహణద్వయత్తిల్ ప్రబలమాకచ్చొన్న ఇతిహాసజ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు శ్రీరామాయణత్తినుడైయ ప్రాబల్యత్తై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, తత్ప్రతిపాద్యవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమెన్ఱుతుడజ్గి.) శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠతైయావతు - ''వాల్మీకయేమహర్షయే [స]సన్దిదేశాసనన్తతః । బ్రహ్మణాసమనుజ్ఞాతస్సోప్యుపావిశదాసనే''౧ ఎన్ఱు, సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మావాలేసంభావితనాన శ్రీవాల్మీకిభగవానాలే ప్రణీతమాకైయాలుమ్,

అ.—అనన్తరమ్, ''ఇవైయిరణ్డిలుమ్'' [వా - 3] ఇత్యాద్యనన్తరపూర్వవాక్యత్తోడే ''ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన'' ఇత్యాది ప్రబన్ధాదిమవాక్యత్తుక్కు సజ్గతికథనపూర్వకం వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ప్రథమత్తిలే యిత్యాదినా.) ''అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు'' ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ పూర్వప్రయోగమాకిఱ అభ్యర్హితత్వలిజ్గమ్పురాణాపేక్షయా ఇతిహాసత్తుక్కిరుక్కిఱాప్పోలే, ఇతిహాసజ్గళిలే తారతమ్యమిరుక్కిఱతెన్ఱుక్కు సూచకమాన తాదృశపూర్వనిపాతమ్ కాణామైయాలే అవఱ్ఱిల్ తారతమ్యమిల్లై యెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి ప్రశ్నమ్పణ్ణామలిరుక్కిఱ శ్రోతాక్కళైక్కుఱిత్తు, భూమవిద్యాచార్యర్ ''ఏషతువాఅతివదతి, యస్సత్యేనాతివదతి''౨ ఎన్ఱు, స్వయమేవభూమోపదేశ పర్యవసానభూమిభూతనాన పురుషోత్తమనై యుపపాదిత్తాప్పోలే, ఇవరుమ్, స్వయమేవ శ్రీరామాయణత్తినుడైయ ఇతిహాసోత్తమత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇతుతాన్, ''ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన'' ఎన్ఱు, సిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలేవ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్ - ఇతిహాసేషు శ్రీరామాయణప్రాబల్యమ్ పురాణాపేక్షయా ఇతిహాససామాన్యత్తైప్పోలే ప్రసిద్ధమెన్ఱు, సూచితమ్. ఇస్సిద్ధవన్నిర్దేశముమ్, ''శ్రీరామాయణవన్మహాభారతంశరణమ్''౩ ఎన్ఱ, శ్రీసహస్రనామభాష్యస్థనిర్దేశానుసారేణ ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్. ప్రమాణగ్రన్థత్తుక్కు తథావిధగ్రన్థాన్తరాపేక్షయా శ్రైష్ఠ్యమ్ ప్రామాణ్యప్రకర్షహేతుక్కళాన కర్త్రాదిప్రకర్షత్తాలేత్తాన్, కొళ్ళవేణుమ్; ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తైప్పోలే శ్రేష్ఠమెన్నై ఉచితమన్ఱు.

ప్రామాణ్యసన్దేహమ్కిడక్కిల్, ప్రతిపాద్యార్థత్తుక్కు ఆత్మలాభమేదుర్లభమాకైయాలే, స్వప్రతిపాదకగ్రన్థత్తుక్కు తాన్ శ్రేష్ఠతాహేతువాకమాట్టాతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీరామాయణత్తుక్కిత్యాది.) సంభావితనాన - గౌరవితనాన. ఇతు భగవదవతారభూతవ్యాసప్రణీతభారతాపేక్షయా శ్రేష్ఠతాహేతువానపడి యెన్నెన్నిల్; భారతమ్పణ్ణినపిన్బుమ్ అపరితుష్టనాన వ్యాసభగవానుక్కు శ్రీనారదభగవాన్ వన్దతోన్ఱి, శిలవర్థవిశేషజ్గళైయుపదేశిత్తు, శ్రీభాగవతత్తైప్పణ్ణచ్చొల్ల; వ్యాసభగవానుమ్ అప్పడిశెయ్య, అన్ద అపరితోషమ్ తీర్న్దతెన్నైయాలే, బ్రహ్మపుత్రనాన నారదభగవానడియాక ప్రవృత్తమాన భాగవతనిర్మాణత్తాలే తీరక్కడవఅపరితోషసహమాన భారతత్తైప్పోలే అన్దనారదభగవానుక్కు పితావాన బ్రహ్మవాలేపూజితనాన వాల్మీకిభగవానాలే ప్రణీతమాన శ్రీరామాయణమ్ శ్రేష్ఠమాకక్కడవతిఱే.

మీ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తాల్ శిఱైయిరున్దవళేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతు) అత్ర పురుషకారత్వస్య నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. యద్యపి, ''సతిధర్మిణిధర్మాశ్చిన్త్యన్తే''ఇతిపురుషకారత్వసాధనానన్తరమ్ తన్నిర్హేతుకత్వచిన్తాకార్యా. తథాపి, పూర్వపక్షేవా పక్షత్వేన ఏకదేశిభిః పురుషకారత్వాభ్యుపగమాత్తత్రనాతీవవివాద ఇతిప్రథమంతన్నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. అత్రసంశయః, లక్ష్మీపురుషకారత్వం సహేతుకమ్-ఉతనిర్హేతుకమితి. తదర్థం తస్యారావణభవనవాసస్తన్నిర్హేతుకత్వ మవగమయతి - ఉతనేతి. తదర్థంగమకత్వే ప్రమాణాన్తరవిరోధోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. యదావిరోధోఽస్తి, తదారావణభవనవాసస్య నిర్హేతుకత్వానవగమకతయా, తత్రప్రమాణాభావాత్సహేతుకత్వమితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదాప్రమాణాన్తర విరోధోనాస్తి, తదాఽస్యనిర్హేతుకత్వావగమకతయా ప్రమాణసత్వాన్నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి సిద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, మన్త్రరత్నేశ్రీశబ్దస్య ''శ్రిఞ్-సేవాయామ్''౪ ఇతిధాతో శ్రీయతఇతికాచిద్వ్యుత్పత్తిరవగతా; సాచ ''శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్''౫ ఇత్యాదిభిరుపబృంహితా. తత్రప్రతిపన్నమఖిలాశ్రయణీయత్వంప్రవర్తత్వ్యత్వమేవ. ఏవంచస్మర్యతే-''ఏవంప్రపద్యలక్ష్మీన్తాంశ్రియం సద్గురుభావతః''౬ ఇతి. ''అఖిలజగన్మాతర మశరణ్యశరణ్యాం అనన్యశరణశ్శరణమహంప్రపద్యే''౭ ఇతిభాష్యకారైరనుష్ఠితఞ్చ. అతఏవ భగవత్సమాశ్రయణస్య గురుపరంపరానుసన్ధాన పూర్వకత్వాత్ తత్ర ''శ్రియైనమః'' ఇతిలక్ష్మ్యాంభరసమర్పణం సర్వైరనుష్ఠీయతే. ఇయంచ లక్ష్మీవిషయాప్రపత్తిః పురుషకారభావార్థా, తత్ర ''ఆశ్రయస్వైనమచ్యుతమ్''౮ ఇతిఫలశ్రుతేః. ''భగవచ్చరణారవిన్దశరణాగతిర్యథాఽవస్థితాఽవిరతాఽస్తుమే''౯ ఇతి శ్రీశరణాగతిఫలత్వేనోక్తఞ్చ. ఏవంప్రపత్తేః పురుషకారభావసాధనత్వావగమాత్స ననిర్హేతుకః.

౧॥ రా-బా-౨-౨౬. ౨॥ ఛా-ఉ-౭-౧౬. ౩॥ స-భా-పు-౨-వ-౧౭. ౪॥ ధా-భ్వా-కా. పు-౧౨౨-వ-౧౭.
౫॥ ౬॥ ౭॥ శర-గద్యే-౧౩. ౮॥ ౯॥ శర-గ-౩౪.

మూ.—శ్రీరామాయణత్తాల్ -

వ్యా.—"నతేవాగనృతాకావ్యే కాచిదత్రభవిష్యతి" ౧ ఎన్ఱు, బ్రహ్మానుగ్రహికైక్కైయాలే ఇతిల్ శొన్నవర్థఙ్గళెల్లామ్ మెయ్యాయ్కకడవతాకైయాలుమ్, "యావద్రామాయణకథా లోకేషుప్రచరిష్యతి" ౨ ఎన్ఱు,- సకలలోకపరిగ్రహ ముణ్డాకైయాలుమ్, ఇతిహాసాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ ప్రబలప్రమాణమాయిరుక్కై. ఇతుతన్నై నడువిల్ తిరువీథిప్పిళ్ళైభట్టర్ తత్త్వత్రయప్రబన్ధత్తిల్ ప్రమాణాధికారత్తిలేయరుళిచ్చెయ్తారితే. ఇన్నముమ్, "వేదవేద్యేపరేపుంసి"౩ ఇత్యాదిప్పడియే - సర్వస్మాత్పరనాన సర్వేశ్వరన్ సంసారిచేతనరక్షణార్థమాక ఇతరసజాతీయనాయ్ వన్దవతరిత్తాప్పోలే, సర్వప్రమాణోత్కృష్టమాన వేదముమ్, తదవతారగుణచేష్టితప్రతిపాదనముఖేన తదాశ్రయణరుచియై సంసారికళుక్కుణ్డాక్కి రక్షిక్కైక్కాక, శ్రీరామాయణరూపేణఅవతరిత్తతెన్ఱు, శొల్లప్పడుకైయాలుమ్, ఇతినుడైయ వైభవమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

అ.—(నతేవాగిత్యాది) "అజ్ఞాతంనాస్తితేకిఞ్చిత్"౪ ఎన్ఱుమాప్పోలేవ్యతిరేకోక్తియాలేసత్యత్తినుడైయప్రాయికత్వనివృత్తిలభ్థైయాకైయాలే, అన్యత్ర యాథార్థ్యమ్ ప్రాయికమెన్ఱు, వ్యఞ్జితమాకైయాలే భారతాపేక్షయాశ్రైష్ఠ్యమ్ సిద్ధమ్. (యావదిత్యాది) "లోకేషు" ఎన్ఱ,అ బహువచనార్థమ్ (సకలలోకేతి.) "ప్రచరిష్యతి" ఎన్ఱ,అ విథినుడైయ వర్థమ్ (పరిగ్రహమిత్యాది.) ఇతు, భారతాపేక్షయా అధికకాలపరిగ్రహత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఇప్పడి అధికకాలాధికదేశపరిగ్రహముణ్డాకైయాలే భారతాపేక్షయా శ్రేష్ఠమెన్ఱ,ఫడి.

ఇన్నముమ్-కిఞ్చేత్యర్థః. (వేదేత్యాది) "పరే" ఎన్ఱ,అతినర్థమ్ (సర్వస్మాత్పరనానవితి.) పురుషశబ్దపర్యాయమాన *పుంశబ్దార్థమ్ (సర్వేశ్వరనితి;) "ఉత్తమఃపురుషస్త్వన్యోబిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః"౫ఎన్నక్కడవతిఱే. "పరిత్రాణాయ"౬ ఇత్యాదియై యటిక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారీత్యాది.) "దశరథాత్మజే-జాతే"౩ ఎన్ఱ,అతినర్థమ్ (ఇతరేత్యాది.) ప్రమేయశేషమిఱే ప్రమాణమ్. గుణానాంప్రధానానువర్తిత్వాల్, గుణభూతమాన వేదమ్ ప్రధానభూత వేద్యానుగుణజన్మభాక్కాయ్త్తెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తాప్పోలే యెన్ఱు.) వేదశబ్దత్తిల్-కాలోపాధినిర్దేశవిరహలబ్ధమాన నిత్యత్వాదిసిద్ధమాన ఇతరవైలక్షణ్యమ్ (సర్వప్రమాణేతి.) శబ్దప్రమాణత్తినుడైయ వస్తుసామర్థ్యానుగుణ ప్రయోజనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదవతారేత్యాదినా.) "సాక్షాత్-ఆసీత్"౩ ఎన్ఱు,-ప్రత్యక్షమాయ్ త్తెన్నాయ్, ప్రత్యక్షభావమావతు - అవతారమెన్ఱ,రుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తతెన్ఱు, శొల్లప్పడుకైయాలుమితి.) ఇత్తాల్ - వ్యాసభగవాన్ వేదత్తైకావ్యాత్మనావణ్ణిన భారతత్తైప్పఱ్ఱ, అన్దవేదమేవాల్మీకిభగవాన్పక్కల్నిన్ఱుమ్ రామాయణాత్మనా ఆవిర్భూతమెన్ఱు, శొల్లప్పట్ట శ్రీరామాయణమ్, అజహత్స్వభావమాన వేదావతారవిశేషమాకైయాలే శ్రేష్ఠమెన్ఱు, స్ఫుటమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంప్రతిపన్నమిఱే యెన్ఱు.) సంప్రతిపన్నమ్ - నిర్వివాదతయా ప్రసిద్ధమ్.

మీ.—కిఞ్చ, యదితస్యనిర్హేతుకత్వమ్, తదాతస్య సర్వత్రప్రవృత్తిసంభవేన సర్వముక్త్యాపత్తిః, తన్నిర్హేతుకకృపాయాశ్చేతనసామాన్యవిషయత్వాత్తత్కృతేశ్వరవశీకరణస్యచా ప్రతిహతత్వాత్. ఏవంసోపబృంహణసంప్రదాయోపపత్తికస్య శ్రీశబ్దస్యసహేతుకత్వే ప్రమాణత్వాత్, తద్విరోధేనరావణభవన వృత్తాన్తస్యనపురుషకారభావ నిర్హేతుకత్వావగమకత్వమ్. యది, దేవస్త్రీబన్ధవిమోచనార్థః తద్గృహవాసః కేవలకృపాకార్యఇతి తన్నిర్హేతుకత్వముచ్యేత, తన్నసిధ్యతి - దేవైఃపూర్వమేవశరణాగతత్వాత్. యదిరాక్షసీనాం విషయేతథాత్వమ్. తదపిన - త్రిజటావాక్యేన తాసామపిశరణాగతత్వాత్. తస్మాత్పురుషకారభావనిర్హేతుకత్వే ప్రమాణాభావాత్సహేతుకత్వమితి.

సిద్ధాన్తస్తు, లక్ష్మీపురుషకారభావోద్వివిధః -చేతనవిషయో భగవద్విషయశ్చేతి. ద్వివిధోపినిర్వ్యాజఏవ, అవతారవృత్తాన్తేనతథాత్వావగమాత్. తత్రప్రథమే, "మిత్రమౌపయికంకర్తుం రామస్స్థానంపరీప్సతా । వధఞ్చానిచ్ఛతాఘోరం త్వయాసౌపురుషర్షభః । విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః। తేనమైత్రీభవతుతేయదిజీవితుమిచ్ఛసి" ౭ "ఇహసన్తోనవాసన్తిసతోవానానువర్తసే।తథాపివిపరీతాతేబుద్ధిరాచారవర్జితా" ౮ ఇత్యాదిప్రమాణమ్. ఏవంచేతనంశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధచేతనవిషయఘటకత్వే హేత్వభావోదృష్టః. ద్వితీయేఽపి,రాక్షసీవిషయే "భవేయంశరణంహివః"౯ ఇతినిర్వ్యాజంప్రతిజ్ఞాయ, మారుతేర్భయప్రాప్తౌ "పాపానాంవాశుభానాంవావధార్హాణాంప్లవఙ్గమ। కార్యంకరుణమార్యేణనకశ్చిన్నాపరాధ్యతి॥ రాజసంశ్రయవశ్యానాం కుర్వన్తీనాంపరాజ్ఞయా"౧౦ ఇత్యాద్యుక్తేరీశ్వరవశీకరణం కింపునర్న్యాయసిద్ధమితి తదేవ ప్రమాణమ్. ఏవమీశ్వరంశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధేశ్వర ఘటకత్వే హేత్వభావో దృష్టః.

౧॥ రా-బా-౨-౩౫. ౨॥ రా-బా-౨-౩౭. ౩॥ రా-ఉత్త-అన్త్య-స. ౪॥ ౫॥ గీ-౧౫-౧౭.
౬॥ గీ-౪-౮. ౭॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౮॥ రా-సు-౨౦-౯. ౯॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪.

మూ.—శిఱైయిరున్దవళేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱదు;

వ్యా.—పిరాట్టియెన్నాతే (శిఱైయిరున్దవళ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు, అవళుడైయదయాతిశయత్తై †ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవదివ్యమహిషియాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శిఱైయిరుప్పిన్ తణ్మైయైయుమ్ పారాతే, దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాక త్తాన్ శిఱైయిరున్దదు దయాపరవశైయాయిఱే; ప్రజై కిణఱ్ఱిలే విழுన్దాల్ ఒక్క [౫
క్కుదిత్తెడుక్కుమ్ మాతావైప్పోలే, ఇచ్చేతనర్ విழுన్ద సంసారత్తిలే తానుమొక్కవన్దుపిఱన్దు, ఇవర్కళ్ పట్టత్తై త్తానుమ్పట్టు రక్షిక్కైయాలే, నిరుపాధికమాతృత్వ సమ్బన్ధత్తాల్ వన్ద నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమిఱే యిదు. ఇన్దగుణాధిక్యత్తై వెళియిడుకైక్కాకవిఱే పరమాచార్యరాన నమ్మాழ்వార్ "తనిచ్చిఱైయిల్ విళప్పుఱ్ఱ కిళిమొழிయాళ్"౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు. అవరుడైయ దివ్యసూక్తియిఱే, ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్కైక్కు మూలమ్. శిఱైయిరుప్పుతణ్మైయావదు - కర్మనిబన్ధనమాకిలిఱే; ఆశ్రితరాన దేవర్కళుడైయ స్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాక, తన్ననుగ్రహత్తాలే తానేవలియచ్చెయ్దదాకైయాలే, ఏఱ్ఱత్తుక్కుడలామిత్తనైయిఱే యిదు; సంసారికళ్ పోలక్ గర్భవాసమ్పణ్ణిప్పిఱక్కిఱవిదు "పలపిఱప్పాయొళివరుమ్"౨ ఎన్నుమ్పడి సర్వేశ్వరనుక్కు తేజస్కరమాకిఱదు, కర్మనిబన్ధనమన్ఱిక్కే అనుగ్రహనిబన్ధనమాకైయిఱే. ఆనపిన్బు, ఇదువుమ్ అనుగ్రహనిబన్ధనమాకైయాలే ఇవళుక్కు తేజస్కరమామిత్తనై. ఇత్తై రావణబలాత్కారత్తాలే వన్దతాకనినైప్పార్, ఇవళ్ శక్తివిశేషమఱియాత క్షుద్రరిఱే. "శీతోభవ"౩ ఎన్ఱవళ్ "నష్టోభవ" ఎన్నమాట్టాళన్ఱే. ఆకైయాల్, ఇదు, తన్ననుగ్రహత్తాలే పరరక్షణార్థ [౧౫
మాకచ్చెయ్ద శెయలాకైయాలే, ఇదువే ఇవళ్ దయాదిగుణఙ్గళుక్కు ప్రకాశకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియాయ్త్తు ఇవర్ (శిఱైయిరున్దవళ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు.

అ.—"శిఱైయిరున్దవళ్" ఎన్ఱ్ అనిర్దేశప్రయోజనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పిరాట్టియెన్నాతే ఇత్యాదినా.) దయాతిశయత్తై - ఎమ్పెరుమానుడైయ దక్షైయిలుఙ్గాట్టిల్ విఞ్జినదయైయై. "ద్రష్టుం న సహతే దేవీక్లిష్టాన్ స్వపరిచారకాన్। కరుణాస్రాన్వితముఖీ"౪ ఎన్ఱ్, అవిదు వివక్షితమ్. తణ్మై - నికర్షమ్. (దేవస్త్రీకళితి) "ఏవమార్తాను మోషిత్వా కృపా కస్య న జాయతే"౫ ఎన్ఱ్, అవిదు పిరాట్టిపక్కల్ శొల్లవేణ్డావిఱే యెన్ఱు [౨౦
కరుత్తు. నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ - నిరతిశయస్నేహత్తుక్కుమ్.

ఇన్దగుణాధిక్యత్తై-దయాధిక్యత్తైయుమ్, నిరతిశయవాత్సల్యత్తైయుమ్. (తనిచ్చిఱైయిలిత్యాది) తనిచ్చిఱైయిల్-తనిమైక్కు అనర్హైయాయిరుక్కుమవళుక్కుమ్ తనిమైయై యుణ్డాక్కునశిఱైయిలే; (విళప్పుఱ్ఱ) విళప్పు - విళమ్బనమ్ - ప్రసిద్ధియెన్ఱపడి; అత్తై, ఉఱ్ఱ - ప్రాపిత్త. "దేవస్త్రీకళ్ కాలిల్ విలఙ్గైవెట్టివిడుకైక్కాక, తన్నై ఒప్పణాతే అఙ్గేపుక్కు తన్ కాలిలేవిలఙ్గైక్కోత్తుక్కొణ్డవళెన్ఱు, నాట్టిలేప్రసిద్ధైయానవళ్"౬ ఎన్ఱు, ఈట్టిలర్థమ్. (కిళిమొழிయాళ్) కిళిపోన్ఱ, వాక్కైయుడైయవళెన్ఱర్థమ్. "ఉత్పత్స్యతేహితార్థం వః"౭ ఎన్ఱు, ఇవళుడైయ ఉత్పత్తి దేవహితార్థమెన్ఱశ్రోతే తుల్యన్యాయేన ఉత్పత్త్యనుబన్ధిధర్మఙ్గళుమ్ దేవహితార్థమెన్ఱు, సిద్ధిక్కుమే; అనుగ్రహహేతుకత్వత్తాలే ఇదుక్కు దోషత్వమిల్లై. గుణాతిశయప్రయుక్తతయా గుణత్వముమున్డెన్ఱు, కరుత్తు.

పలపిఱప్పాయ్ - బహుజన్మఙ్గళైయుడైయవనాయ్, ఒళివరుమ్ - తత్ప్రయుక్తతేజోతిశయత్తైయుడైయవనెన్ఱపడి.

మీ.—నచ "తదలం క్రూరవాక్యైర్వస్సాన్త్వమేవాభిధీయతామ్...అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షస్యో మహతో భయాత్...అభియాచామ వైదేహీమ్...ప్రణిపాతప్రసన్నా హి మైథిలీ జనకాత్మజా"౮ ఇత్యానుకూల్యసఙ్కల్పా ద్వ్యఙ్గకాత్మనిక్షేపస్య త్రిజటోపదిష్టత్వాత్తా సామప్యుపాయానుష్ఠానమస్తీతివాచ్యమ్. ఉపదేశసంభవేపి తాభిస్తథానుష్ఠిత మిత్యత్ర మానాభావాత్. నచతాసాం త్రిజటాభిమానాద్రక్షణోపపత్తిః. విభీషణానీత రాక్షసానామివ తాసాం త్రిజటాభిమాన నిష్ఠత్వేపి మానాభావాత్. దేహసంబన్ధమాత్రస్య రావణేపితుల్యత్వాత్. అతస్తద్విషయేపురుషకారభావో నిర్హేతుకః. ఏవం కాకవిషయేపి "పురతః పతితం దేవీ ధరణ్యాం వాయసం తదా। తచ్ఛిరః పాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ"౯ ఇతినిర్హేతుకత్వమవగమ్యతే. అకారోదితరక్షకత్వస్యైవ శ్రీశబ్దోక్తపురుషకారభావస్య ఉపాధ్యశ్రవణేన నిరుపాధికత్వసిద్ధేః, తదుపబృంహణ శ్రీరామాయణే తదనుష్ఠానప్రకాశకేపి ఉపాధ్యదృష్టేశ్చ, పురుషకారభావో నిర్వ్యాజః. [౨౫

† "ప్రకటిప్పిక్కైక్కాక" ఎన్ఱు-౧. ౧॥ తి-వా-౪-౮-౫. ౨॥ తి-వా-౧-౩-౨. ౩॥ రా-సు-౫౩-౨౯. ౪॥
౫॥ ౬॥ ఈడు-పు-౧౯౩౧-ఇదు, "విళప్పుఱ్ఱ" ఎన్ఱదిన్ ద్వితీయార్థమ్. ౭॥
౮॥ రా-సు-౩౭-౫౪. ౯॥ పాఠ్యోత్తరే-

వ్యా.—శ్రీరామాయణమెల్లా మివళుడైయ వేఱ్ఱుమైయై చ్చొల్లుకిఱతెన్నుమిడమ్ "కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్" ౧ ఎన్ఱు, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ తానేవాయోలైయిట్టువైత్తానిఱే. "శ్రీమద్రామాయణమపి పరం ప్రాణితి త్వచ్చరిత్రే" ౨ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దారిఱే భట్టర్.

అ.—(కావ్యమిత్యాది) "రామాయణం కృత్స్నమ్-కావ్యమ్ - మహత్-సీతాయాశ్చరితమ్" ఎన్ఱన్వయమ్. రామాయణమాన కావ్యమ్ ముఴుదుమ్ ప్రధానమాన పిరాట్టియుడైయ చరితమెన్ఱర్థమ్. శబ్దార్థరూపమాన కావ్యత్తోడే అర్థరూపమాన చరితత్తుక్కు అంశాంశిభావాత్సామానాధికరణ్యమ్. రామాయణమెన్ఱ సమాఖ్యైయైప్పఱ్ఱ, "సీతాయాశ్చరితమ్" ఎన్ఱ వాక్యప్రమాణమ్ ప్రబలమ్. "రఘువరచరితమ్" ౩ ఎన్ఱ వాక్యత్తైప్పఱ్ఱ, "కృత్స్నమ్" ఎన్ఱ పదశ్రుతి ప్రబలై. "మహత్" ఎన్ఱు, పిరాట్టి చరితత్తుక్కు ప్రధానప్రతిపాద్యత్వమ్ శొల్లప్పడుకైయాలే-పెరుమాళుడైయ అప్రధానతయా ప్రతిపాద్యత్వమాదాయ వాక్యసమాఖ్యైకళుముపపన్నఙ్గళ్. ౪* ప్రాణేభ్యోపిగరీయసిక్కు - ప్రధానప్రతిపాద్యత్వ ముపపన్నమ్. పరమప్రణయియానవర్క్కు ప్రణయినీపారతన్త్ర్యముమ్ గుణావహమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వాయోలైయిట్టువైత్తానిఱేయెన్ఱు.) [౧౦ వాయెన్ఱు, - శబ్దమాయ్, పూర్వోక్తవాక్య ప్రమాణత్తైయుమ్ పదశ్రుతియైయుమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్, అత్తై ఓలైయిట్టు వైత్తానెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, వాయ్ ఎన్ఱు, - ఉక్తానుపూర్వియాలే ఓలైవాయిలిట్టువైత్తానెన్ఱుమామ్. వాయ్ - ఇడమ్.

(శ్రీమదిత్యాది) శ్రీరత్రాస్తీతి శ్రీమత్. "ఋచోయజూంషి సామాని - సాహి శ్రీరమృతా" ౫ ఎన్ఱ, అప్పడియే - వేదత్రయప్రతిపాద్య పురుషార్థమాకిఱ శ్రీయైయుడైత్తానవెన్ఱపడి. "వేదైశ్చ సమ్మితమ్" ౬ ఎన్నక్కడవదిఱే. ఇత్తాల్ - భగవద్గుణమాత్ర ప్రతిపాదకఙ్గళాన పురాణఙ్గళైప్పఱ్ఱ వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱు. (పరమ్) ఉత్కృష్టమ్. ఇత్తాల్- ఇతిహాసాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱు. (రామాయణమపి) రామాయణముమ్. కీఴే ఉపనిషత్తైచ్చొల్లిఱ్ఱిఱే; అత్తై సముచ్చయిక్కిఱదు - "అపి" ఎన్ఱ పదమ్. అన్ఱిక్కే, మేలే "వేదానపిచ" ౭ ఎన్ఱు, సముచ్చయవ్యయమాయ్, అదిలొన్ఱు, ఇఙ్గేవరక్కడవతాయ్, ఇఙ్గుత్తై (అపి) ఎన్ఱ, ఇవిఱు - విరోధవాచకమాయ్, సమాఖ్యాబలత్తాలే - పెరుమాళుక్కు ప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమెన్ఱపడి. (త్వచ్చరిత్రే) దేవరీరుడైయ శిఱైయిరుప్పముదలాన దివ్యచేష్టితఙ్గళిలే. (ప్రాణితి) "అన-ప్రాణనే" ౮ ఎన్ఱ, ధాత్వర్థత్తిలే ప్రశబ్దార్థమ్ అన్తర్భూతమాయిరుక్క, మీళవుమ్ ప్రశబ్దత్తాలే-మిక్కవుమ్ ప్రాణధారణత్తై ప్పణ్ణుకిఱతెన్ఱు, శొల్లుకిఱదు. (త్వచ్చరిత్రే-ప్రాణితి) ఎన్ఱ, ఇవిత్తాల్-శ్రీరామాయణత్తుక్కు ప్పిరాట్టియుడైయచరిత్రమ్ జీవితమెన్ఱు లభిత్తదు. ఇత్తాల్ - శ్రీరామాయణత్తుక్కు వ్యఙ్గ్యమర్యాదయా ప్రతిపాద్యమ్ - పిరాట్టియినుడైయచరిత్రమెన్ఱు, సిద్ధిత్తదు. "జీవితం వ్యఙ్గ్యవైభవమ్" ౯ ఎన్ఱిఱే కావ్యజ్ఞసమయమ్. అదిల్, "అనితి" ఎన్ఱు, గుణీభూతవ్యఙ్గ్యవిధయా ప్రతిపాద్యత్వత్తై వ్యావర్తిక్కిఱ (ప్రాణితి) ఎన్ఱ, ఇవిత్తాల్ - వాచ్యాతిశాయివ్యఙ్గ్యవిధయా ప్రతిపాద్యమ్ పిరాట్టియుడైయ చరితమెన్ఱు, లభిత్తదు. ఆక, వాచ్యవిధయా పెరుమాళ్ ప్రతిపాద్యరానమైయైప్పఱ్ఱ, రామాయణమెన్ఱ సమాఖ్యైక్కుమ్ విరోధమిల్లైయెన్ఱు, సిద్ధిత్తదు. ౯* ధ్వనిప్రధానమ్ కావ్యమిఱే-ఉత్తమమ్ కావ్యమ్; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అరుళిచ్చెయ్దారిఱే భట్టరెన్ఱు.) [౨౫

ఇ-అ.—(శ్రీమద్రామాయణమపి) ఎన్ఱ, ఇదుక్కర్థమ్-శ్లాఘ్యమాన శ్రీమద్రామాయణముమ్ దేవరీర్ వైభవత్తై చ్చొల్లియే జీవియానిన్ఱదెన్ఱు.

మీ.— నచ గురుపరంపరాయాం తత్తత్సమాశ్రయణం భరసమర్పణరూపమ్, కిన్తు తచ్ఛేషత్వానుసన్ధానరూపమ్; అన్యథా "శ్రీధరాయ నమః" ఇత్యస్యాపి తథాత్వే, మన్త్రే తదనుష్ఠానాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. తస్మాదుపాయానుష్ఠానస్య స్వశేషత్వానుసన్ధానాధికారత్వాత్ తత్తదీయానాం సర్వేషామపి శేషిత్వాత్ పూర్ణానుసన్ధానసిద్ధయే, నమశ్శబ్దస్య భక్తివాచకత్వేన గురుభక్తిపూర్వకత్వనియమాత్ తద్విద్యాధిగమస్య తద్భక్తిసిద్ధయేచ గురుపరంపరానుసన్ధానమ్, నతూపాయానుష్ఠానరూపత్వేన. నచ పురుషకారత్వస్య నిర్హేతుకత్వే సర్వవిషయత్వప్రసఙ్గః; తస్యాకిఞ్చనవిషయత్వే నాతిప్రసఙ్గాభావాత్. నచ "శ్రీయతే చాఖిలైర్నిత్యమ్" † ౧౦ ఇతి సమాశ్రయణముచ్యతే, "శ్రయతే చ పరం పదమ్" ౧౧ ఇత్యత్రాపి తత్ప్రసఙ్గాత్. తస్మాల్లక్ష్మీపురుషకారభావో నిర్హేతుక ఇతి.

గురుపఙ్క్త్యా శ్రియః పూర్వం ప్రపత్తిర్విహితా తథా। భాష్యకారైశ్శ్రితా లక్ష్మీర్ఘటకత్వస్య సిద్ధయే॥ 'ఏవం ప్రపద్య లక్ష్మీం త్వా'మిత్యాది స్మృతిదర్శనాత్। సర్వముక్తిప్రసఙ్గాచ్చ ఘటకత్వం సహేతుకమ్॥ ఇతిచేత్తన్న మన్త్రోక్తోపాయానుష్ఠానసిద్ధయే। తచ్ఛేషత్వానుసన్ధానం గురుపఙ్క్త్యా విధీయతే। శ్రీశబ్దే ఘటకత్వస్య సోపాధిశ్రవణం తథా। రామాయణే న సీతాయా ఘటకత్వే న దృశ్యతే। స్మృతౌ ప్రపత్తిర్యాదృష్టా భాష్య [౩౫ కారైశ్చ యా కృతా। శ్రియస్స్వతః ప్రసన్నత్వాత్కాకాదివ్యభిచారతః॥ అనుష్ఠానే రాక్షసీనామభిమానేప్యభావతః। అధికారస్య పూర్త్యర్థం కృతా సాపి న సాధనమ్॥ తస్మాత్పురుషకారత్వమహేతుకమితి స్థితిః.

——(ఇతి పురుషకారత్వనిర్హేతుకత్వ నిరూపణాధికారః-౬.)——

౧॥ రా-బా-౪-౭. ౨॥ శ్రీగుణ-౧౪. ౩॥ రా-బా-౨-౪౪. ౪॥ రా- ౫॥
౬॥ రా-బా-౧-౯౭. ౭॥ ధా-అదా-కా. ౧౨౪-౮. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥

† ఇతి తస్యాశ్రయణీయత్వేన సహేతుకత్వముచ్యతే-పా.

13-10-85.

మూ.—మహాభారతత్తాల్ - తూతుపోనవనేత్ ౯మ్ శొల్లుకిఱతు.

వ్యా.—అనన్తరమ్, మహాభారతప్రతిపాద్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(మహాభారతత్తాలెన్ఱు,తుడఙ్గి.) “కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్। కోహ్యన్యో భువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్”౧ “ఏవం విధం భారతం తు ప్రోక్తం యేన మహాత్మనా। సోఽయం నారాయణస్సాక్షాద్వ్యాస రూపీ మహామునిః”౨ ఎన్ఱు, - భగవదావేశావతారమాయ్, “స హోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః”౩ ఎన్ఱు, ఆప్తతమనాక† ప్రసిద్ధనాయిరున్దుళ్ళ శ్రీవేదవ్యాసభగవానాలే “వేదానధ్యాపయామాస - మహాభారతపఞ్చమాన్”౪ ఎన్గి,ఱపడియే పఞ్చమవేదమాక ప్రణీతమాయ్, అనేక‡పురాణప్రశస్తమాయిరున్దుళ్ళ మహాభారతముమ్, శ్రీరామాయణత్తోపాతి ప్రబలప్రమాణమ్. ఇతువుమ్ నడువిల్ తిరువీతిప్పిళ్ళైభట్టర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తార్. పెరియభట్టరుమ్ శ్రీసహస్రనామభాష్యోపోద్ఘాతత్తిలే, “శ్రీరామాయణవన్మహాభారతం శరణమ్”౫ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారితే.

సర్వేశ్వరనైత్తానే (తూతుపోనవన్) ఎన్ఱతు, అవనుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవనాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శెయ్కిఱతొழిలిన్ తణ్మైయైయుమ్ పారాతే, పాణ్డవర్కళుక్కాక క(ఴు)త్తిలే ఓలై కట్టిత్తూతుపోయ్ త్తతు, ప్రణతపారతన్త్ర్యరుచి పరవశనాయిఱే; ఇతుతాన్ ఇవనుడైయ ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన నీర్మైక్కు ఎల్లాయిరున్దుళ్ళ వాత్సల్యాదికళుక్కెల్లామ్ ప్రకాశకమాయిరుప్పతొన్ఱిఱే.

అ —పారాశర్యః-పరాశరాత్మజః; అనన్తరాపత్యత్తిలే గోత్రత్వారోపాల్ ప్రత్యయమ్ వన్దుకిడక్కిఱతు. వేదాన్ వ్యస్యతీతి-వేదవ్యాసః; “వ్యాసః పారాశర్యః”౩ ఎన్గి,అవిడత్తిల్, వ్యాసశబ్దమ్- నామైకదేశే నామగ్రహణమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదవ్యాసభగవానాలే ఎన్ఱు,) (మహాభారతముమితి) “ఏకతశ్చతురో వేదా భారతఞ్చైకమేకతః। సమాగతైస్సురర్షిభిస్తుల్యమారోపితం పురా॥ మహత్త్వే చ గురుత్వే చ ధ్రియమాణం తతోఽధికమ్। మహత్త్వాద్భారవత్త్వాచ్చ మహాభారతముచ్యతే”౬ ఎన్గి,ఱ నిరుక్తివచనమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్. శ్రీరామాయణత్తోపాతి - తత్తుల్యతయా. ఇత్తాల్ - ఉపమానతయానిర్దిష్టమాన శ్రీరామాయణత్తైప్పఱ్ఱి ఉపమేయతయానిర్దిష్టమాన మహాభారతత్తుక్కుక్కిఞ్చిదప్రాధాన్యముణ్డెన్ఱు, కరుత్తు. ఇతుతాన్,మూలత్తిలే మహాభారతత్తుక్కు (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) [వా- ౫]ఎన్ఱు, విశేషణాసపాదానత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.

శెయ్కిఱ తొழిలిన్ తణ్మై - శెయ్యప్పడుకిఱ దూత్యమాకిఱ కృత్యత్తినుడైయ నికర్షమ్. ప్రణతానాం పారతన్త్ర్యమ్- ప్రణతరిట్టవఴక్కాయిరుక్కై. తత్ర రుచిః-అభిప్రీతిః. తయా వివశః - అస్వాధీనః ఎన్ఱపడి. (ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన) ఎన్ఱతు - చాక్షుషపూర్వక సమాశ్రయణే నిగ్రహాపాదకత్వ శక్యత్వాన్యతర బుద్ధినివర్తనద్వారా ఆశ్రయణప్రవృత్తి జనకజ్ఞాన విషయమాన వెన్ఱపడి. వాత్సల్యమ్ - నిగ్రహాపాదకత్వ బుద్ధియైయుమ్, సౌలభ్యమ్- అశక్యత్వ బుద్ధియైయుమ్, నివర్తిప్పిక్కుమ్; నీర్మై - పరత్వప్రతిద్వన్ద్వియాన సౌలభ్యమ్.

ఇ-అ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) ఎన్గి,అవిత్తై ఇఙ్గేయమన్వయిత్తుక్కొణ్డు, శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తైచ్చొన్నాప్పోలే మహాభారతత్తుక్కుమ్ ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృష్ణద్వైపాయనమెన్ఱు,తుడఙ్గి;) ఇతుక్కర్థమ్- కృష్ణద్వైపాయననాన వ్యాసనైస్స్వామియాన నారాయణనాకవఱి, వారాయ్ మైత్రేయనే! నారాయణనైయొழియ ఎవన్ తాన్ భూమియిలే మహాభారతత్తైప్పణ్ణుకిఱవనెన్ఱు. (ఏవం విధమ్) ఎన్గి,అతుక్కర్థమ్ - ఇప్పడిప్పట్ట మహాభారతమానతు యాతొరు మహాత్మావినాలే శొల్లప్పట్టతు, అన్దవ్యాసరూపియాన మహామునియానవన్ సాక్షాన్నారాయణన్గా,ఱెన్ఱు. ఇన్దశ్లోకఙ్గళిలే,వ్యాసనై “నారాయణన్” ఎన్ఱు,శొల్లుకైయాలే, రామకృష్ణాద్యవతారమ్బోలేయితువుమోరవతారమాక తోన్ఱియిరుక్కిఱతే, ఇవనో నారాయణన్? ఎన్గి,అశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదావేశావతారమెన్ఱు,) “బ్రహ్మరుద్రార్జునవ్యాస సహస్రకరభార్గవాః। శక్త్యావేశావతారాస్తు విష్ణోస్తత్కాలవిగ్రహాః”౭ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే బ్రహ్మరుద్రాదికళోపాతి వ్యాసనైయుమ్ భగవదావేశావతారమాకచ్చొల్లిఱ్ఱిఱే.

—(౭ - అథ, షడఙ్గేపురుషకారాభావాధికారః.)—

మీ.—(మహాభారత) ఇతివాక్యమ్, (ఉపాయవైభవమ్) ఇతివాక్యఞ్చ, పాఠక్రమాదర్థక్రమస్యబలవత్త్వాత్, ద్వితీయప్రకరణేసఙ్గతమ్.

౧॥ వి-పు-౩-౪-౫. ౨॥ ౩॥ ఆరణమ్-ప్ర-౧-అను-౮. †“ ప్రశస్తమాయ్” ఎన్ఱు,-౧. ‡“ప్రమాణప్రశస్తమాయ్” ఎన్ఱు,-౧.
౪॥ భార- ౫॥ స-భా-పు-౨-శ-౧౭. ౬॥ భా-ఆది-౧-౨౭౯. ౭॥భగవచ్ఛాస్త్రే.

మూ.—౬. ఇవైయిరణ్డాలుమ్

వ్యా·—ఇన్దగుణాధిక్యత్తిలే ఈడుపట్టిఱే "ఇన్నార్ తూతనెన్ననిన్ఱాన్"౧ఎన్ఱుమ్ "కుడైమన్నరిడై నడన్దతూ తా"౨ఎన్ఱుమ్ తిరుమజ్గైయాழ்వా రరుళిచ్చెయ్తతు· అన్దదివ్యసూక్తియిఱే ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్గైక్కు మూలమ్. ౩* పేశిత్తే పేశుగైయిఱే ఇవర్ కళుక్కేత్తమ్· తూతుపోనతు తన్మైయావతు-కర్మవశ్యతైయడియాగవరిలిఱే; ఇచ్ఛమాగ ఆశ్రితవిషయత్తిల్ శెయ్కిఱ తాழ்చ్చియెల్లా మేత్తత్తుక్కుడలాయిఱే యిరుప్పతు. "సఉశ్రేయాన్ భవతిజాయమానః"౪ఎన్ఱు, పరార్థమాగ ప్పిఱక్కైయాలే నిఱమ్బెఱుమెన్ఱు, శ్రుతిశొన్నవిఱు, పరార్థమాగతన్నైచ్చె యాలే శెయ్యుమవైయెల్లామివనుక్కు తేజస్కరమెన్నుమతు కుణవలతుణమిఱే. ఇవన్ శెయ్తదూత్యత్తై మాన్ద్య హేతువాగనినైప్పార్, అఱివుకేడరిల్ తలైయానవర్ కళిత్తనై; అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్ కళ్ "ఎత్తిఱమ్!"౫ఎన్ఱు, మోహిక్కుమ్పడియాయిఱేయిరుప్పతు. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళవిన్నిక్కైయిలేత్తత్తై వెళియిడుగైక్కాగవాయ్త్తుఇవర్ (తూతుపోనవన్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. మహాభారతమెల్లా మివనుడైయ వేత్తజ్గళ్ శొల్లుగైయిలే తత్పరమాగైయాలే యిఱే, మహాభారతకథైశొల్లత్తుడజ్గుకిఱవన్ "నారాయణకథామిమామ్" ౬ఎన్ఱతు.

ఆగ, ఇప్ప్రబన్ధద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రధానప్రతిపాద్యజ్గళిన్నతెన్నుమిడమ్ ప్రకాశిప్పిక్కప్పట్టతు.

౬· ఉపబ్బృంహణముఖేన వేదాన్తతాత్పర్యత్తై నిష్కర్షిత్తు ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలానవత్తై చ్చొల్లువతాగవిఱే ఉపక్రమిత్తతు; అతిలిప్పోతుశొన్న వివత్తాల్ వేదాన్తత్తిలెవ్వర్థజ్గళ్ శొల్లిత్తాయ్త్తెన్న మాకాజ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

(ఇవైఎన్ఱుతొడజ్గి.) అత్తావతు - (శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్, తూతుపోనవనేత్తమ్) ఎన్ఱ, విషైయిరణ్డాలుమ్-

అ.—ఇన్దగుణాధిక్యత్తిలే - దూత్యప్రయోజకమాన సౌలభ్యాది గుణాతిశయత్తిలే. ఈడుపట్టు - విద్ధరాయ్. ఇన్నార్తూతనెన్న - లోకత్తార్ పాణ్డవదూతనెన్ఱుశొల్ల, నిన్ఱాన్ - అతువేహేతువాగ నిలైపెత్తానెన్ఱపడి. కుడైమన్నరిడై - అభిషిక్తక్షత్రియ రాక్కైయాలే కుడైక్కుక్షరానకురురాజాక్కళాన దుర్యోధనాదికళ్ నడువిలే, నడన్దతూతా-నడన్దదూతనే ఎన్ఱపడి. (పేశిత్తే పేశుగైయిఱే యివర్ కళుక్కేత్తమ్) ఎన్ఱతు - పూర్వర్ కళుడైయ శబ్దత్తైయే అనుసరిత్తు శబ్దప్రయోగాదికళై ప్పణ్ణుగై సంప్రదాయైక నిరతరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ ముతలాన పూర్వాచార్యర్ కళుక్కు, గురుశిష్యగ్రన్థవిరోధజ్గళై పరమతాదికళాలే పరిహరిక్కవేణ్డు మరుమైయుడైయ జైమిన్యాదికళైప్పోలవుమ్, "అస్మిన్నర్థేపాతయామః"౭ ఎన్నుమవర్ కళైప్పోలవు ముత్కర్షపర్యవసాయియాన వైలక్షణ్యమెన్ఱపడి.

అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్ - సమ్యగ్జ్ఞాన పరాకాష్ఠైయిలే నిలైనిన్ఱ, నమ్మాழ்వార్పోల్వార్. ఎత్తిఱమ్! ఎన్ఱు-పిరానే ఇతెన్నప్రకారమెన్ఱు, మోహిక్కుమ్పడియాయ్-మూర్ఛిక్కుమ్పడియాయ్, పక్వనాకిఱతుక్కుమున్బు పాశైయుమాయ్ స్నిగ్ధమాన తాయిన్ఱాలే కట్టుణ్డమైక్కు ఆఱుమాసమ్ మోహిత్తపడికణ్డాల్, పాణ్డవాన్పిన్బు అతదగ్గారుమాయ్ నెఞ్జిల్ శాత్రవముడైయరుమాన దుర్యోధనాదికళ్ విషయత్తిలే తన్మైక్కైయాన తూతుపోనమైక్కు మోహిప్పరెన్నుమిడమ్ శొల్లవేణ్డావిఱేయెన్ఱు, కరుత్తు. తత్పరమాగైయాలే-తాత్పర్యయుక్తమాగైయాలే. ఇత్తాల్-అభిధాన వృత్త్యా గాఙ్గేయాదిప్రతిపాదనమ్బణ్ణిలుమ్ విరోధమిల్లైయెన్ఱపడి.

"ఇవై" ఎన్ఱి,ఱవిఱు అవ్యవహితప్రధాన పరామర్శియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్, తూతుపోనవనేత్తమెన్ఱ,విత్యాది.)

ఇ-అ.—రామాయణమ్ పిరాట్టివైభవమ్ శొల్లిత్తెన్ఱుమ్, మహాభారతత్తాల్ కృష్ణవైభవమ్ శొల్లిత్తెన్ఱు, మరుళిచ్చెయ్తువిడవమైయాతో? (ఇవైయిరణ్డాలుమ్) ఎన్ఱు, మీళవరుళిచ్చెయ్తతుక్కు క్కరుత్తెన్నెన్ని,ఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపబ్బృంహణముఖేన ఎన్ఱుతొడజ్గి.)

మీ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠతి) వాక్యే వేదాన్తార్థక ఉపబ్బృంహితోభవతీత్యపేక్షాయామాహ (ఇవైయిత్యాది).

౧|| తిరుమొ-౨-౨-౩. ౨|| తిరుమొ-౬-౨-౯. ౩|| తిరుమా-౭౭. ౪|| అష్టకమ్-౩-ప్ర-౬-పం-౩-వా-౬.
౫|| తిరువా-౧-౩-౧. ౬|| భార-౧-౧-౨౭. ౭||

మూ.—పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

వ్యా.— అపరాధభూయిష్ఠరాన చేతనర్ కాశ్రయణీయైయామళవిల్, అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలుమ్ కృపాదిగళాలుమ్, నడువారుపురుషకారమ్ వేణ్డాత్తపడి వన్దాశ్రయిక్కలామ్బడియాయ్, అపరాధఙ్గళైప్పార్త్తు చ్చీఱి "క్షిపామి"౧"నక్షమామి"౨ఎన్నుమీశ్వరహృదయత్తై త్తిరుత్తిఅవర్కళైయఙ్గీకరిప్పిక్కుమ్పురుషకారభూతైయాన వళ్ వైభవముమ్, అఙ్గీకరిత్తాల్, పిన్నై యవళ్ తానే౩* శిత్తగుఱైక్కిలుమ్, "ఎన్నడియారదు శెయ్యార్"౩ ఎన్ఱు, మఱుత్తలైత్తు, తాళ్ తిణ్ణియనాయ్నిన్ఱు, రక్షిక్కుముపాయభూతనానవన వైభవముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తెన్నై,

(పురుషకారమ్) ఎన్ఱుమ్ (ఉపాయమ్) ఎన్ఱుమ్ ఇవఱ్ఱైనిరూపకమాక వరుళిచ్చెయ్గైయాల్, పిరాట్టిక్కుపురుషకారత్వముమ్ ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్అసాధారణమెన్ఱు, తోఱ్ఱుకైక్కాక. ఇదుతన్నై "మత్ప్రాప్తింప్రతి జన్తూనాం సంసారేపతతామధః। లక్ష్మీఃపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః॥మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథాలక్షణంభవేత్"౪ ఎన్ఱుమ్,

అ.—అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలు మెన్ఱదు - "దేవదేవోహరిఃపితా"౫ ఎన్గిఱపితృత్వరూప సమ్బన్ధమ్బోలన్ఱిక్కే, "త్వంమాతాసర్వలోకానామ్"౫ ఎన్గిఱప్రియైకపరతాప్రయోజకనిరుపాధికమాతృత్వమాగిఱ సమ్బన్ధత్తాలుమెన్ఱపడి. కృపాదిగళాలు మెన్ఱదు-దణ్డధరత్వస్వాతన్త్ర్య గన్ధమిల్లామైయాలే అభిభూతఙ్గళన్ఱిక్కే నిత్యోద్భూతఙ్గళాన కృపాక్షమావాత్సల్యాదిగళాలు మెన్ఱపడి. నడువారుపురుషకారమ్-ఈశ్వరపురుషకారభూతైయాన్తనక్కొరుపురుషకారమ్. శీఱి- కోపిత్తు. క్షిపామి - "సంసారేషునరాధమాన్| క్షిపామి"౧ఎన్ఱుమ్, నక్షమామి - "పద్మకోటిశతేనాపినక్షమామి"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ. తిరుత్తి-అక్షమాదిగళై పోక్కి రక్షణోపయోగియాక్కి. వైభవమ్- అతిశయమ్. శిత్తగు - ఛిద్రమ్. ఉఱైక్కిలుమ్ - శొల్లిలుమ్. మఱుత్తలైత్తు - ఎతిర్ త్తలైయాయ్. నిన్ఱు. పురుషకరిత్త పిరాట్టితానే ఛిద్రమ్ శొల్లుకై స్వోద్భావిత వాత్సల్యదార్ఢ్యపరీక్షార్థమ్. తిణ్ణియనాయ్ - స్థిరనాయ్.

(పురుషకారమెన్ఱుమ్ ఉపాయమెన్ఱు మివఱ్ఱైనిరూపకమాక వరుళిచ్చెయ్గైయాల్) ఎన్ఱదు - పురుషకారమెన్గిఱ ధర్మినిర్దేశత్తాలే పురుషకారత్వత్తైప్పిరాట్టిక్కు ఇతరవ్యావర్తకధర్మమాక నిర్దేశిత్తదుమ్,ఉపాయమెన్గిఱ,ధర్మినిర్దేశత్తాలేఉపాయత్వత్తై ఈశ్వరనుక్కు ఇతరవ్యావర్తకధర్మమాక నిర్దేశిత్తదు మెన్ఱపడి. (పిరాట్టిక్కిత్యాది) క్షమాద్యుద్భావనద్వారా భగవదీయోపాయభావ ప్రయోజకత్వమాగిఱ పురుషకారత్వమ్ పిరాట్టిక్కు తదితరావృత్తిత్వేసతి తద్వృత్తియాన ధర్మమెన్ఱుమ్, ఉపాయానపేక్షోపాయత్వమాత్రల్ ఫలప్రదత్వేసతి ఫలకరణత్వమాత్రలాగిఱ ఉపాయత్వమ్ ఈశ్వరనుక్కు తదితరావృత్తిత్వేసతితద్వృత్తియాన ధర్మమెన్ఱుమ్,తోఱ్ఱుకైక్కాక వెన్ఱపడి. నిరూపకత్వమ్-వ్యావర్తకత్వమ్. అదుతాన అసాధారణధర్మత్తుక్కే యుళ్ళతొన్ఱాకైయాలే, నిరూపకత్వవ్యఞ్జకనిర్దేశమ్ తన్నియతమాన అసాధారణ ధర్మత్తుక్కు వ్యఞ్జకమిఱేయెన్ఱు కరుత్తు.

ఇదుతన్నై-"పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వమసాధారణమ్, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమసాధారణమ్" ఎన్గిఱ,అదిత్తైయెన్ఱపడి. (మత్ప్రాప్తిమిత్యాది) "మత్ప్రాప్తింప్రతి-పురుషకారత్వే" ఎన్ఱన్వయిప్పదు. ఏతత్ - పురుషకారత్వమ్. (అన్యథాలక్షణమ్- న-భవేత్) ప్రాప్తిపూర్వభావియాయ్ పురుషకారత్వాతిరిక్తమాయ్ ప్రాప్త్యుపయోగియాన అసాధారణధర్మమిల్లై యెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, అన్యల్లక్షణమ్ నాస్తియెన్గిఱత్తాలే-పురుషకారత్వమ్ లక్షణమెన్నుమ్, సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇ-అ.—పురుషకారముముపాయముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తెన్నాతే, (పురుషకారవైభవముముపాయవైభవముమ్శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దారిఱే; ఇవర్కళుక్కు వైభవమావతే తెన్గిఱ,ఆశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (అపరాధభూయిష్ఠరానవెన్ఱు, తుడఙ్గి.)

పురుషకారభూతైయుడైయవైభవముమ్ ఉపాయభూతనుడైయ వైభవముమెన్నాతే, (పురుషకారమ్) ఎన్ఱుమ్ (ఉపాయమ్) ఎన్ఱుమ్ శొన్నదుక్కు తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (పురుషకారమెన్ఱుమిత్యాది.) పురుషకారత్వముముపాయత్వముమవర్కళుక్కసాధారణమెన్నుమదుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్ (ఇదుతన్నైయెన్ఱు,తుడఙ్గి.) (మత్ప్రాప్తింప్రతి) ఎన్గిఱ,శ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - సంసారత్తిలే అధఃపతియానిఱ్కిఱజన్తుక్కళుక్కు లక్ష్మియానవళ్ మహాత్మాక్కళాలేఎన్నుడైయప్రాప్తిక్కు ఆత్తు;పురుషకారైయానమాతృత్వప్రయుక్తమానఆప్తత్తై అధికమెన్ఱపడి. పురుషకారమాక కల్పిక్కప్పట్టాళ్; ఎనక్కుమిదువేమతమ్, వేఱొరుఅడైయాళమిల్లైయెన్ఱు,

౧॥ గీ-౧౬-౧౯. ౨॥ ౩॥ పెరి-తి-౪-౯-౨. ౪॥ శ్రీపాఞ్చరాత్రే- ౫॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬.

వ్యా.—"అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్ । లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ । ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే" ౧ఎన్ఱుమ్,

అ.—(అహమిత్యాది) "లక్ష్మీపతిః - అహమ్ - సాక్షాత్-స్వయమ్-మత్ప్రాప్త్యుపాయః." (లక్ష్మీపతిరితి) విశ్వాసహేతు, పురుషకారసమ్బన్ధముమ్, "సాక్షాత్" ఇతి- ఉపాయాన్తరవ్యావృత్తియుమ్, "స్వయమ్" ఎన్ఱు-లక్ష్మీవ్యావృత్తియుమ్ సిద్ధమ్. (లక్ష్మీరిత్యాది) (వల్లభా) ఇత్యస్య, మమేత్యాదిః. (మమవల్లభా-లక్ష్మీః పురుషకారేణ-ప్రాప్తియోగినీ) పురుషకారత్వమాకిఱ ప్రాప్తిసమ్బన్ధత్తైయుడైయవళెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, (మమవల్లభా) ఇతి - పురుషకార హేతువాల్లభ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఇఙ్గే, "రథన్తరే ప్రస్తూయమానే సమ్మీలయేత్ । బృహతి ప్రస్తూయమానే సముద్రం మనసా ధ్యాయేత్" ౨ ఇత్యత్ర, రథన్తరసామమ్ ప్రస్తూయమానమాయిరుక్కుమ్ పొళుదిల్-సమ్మీలనముమ్, బృహత్సామమ్ ప్రస్తూయమానమాయిరుక్కుమ్ పొళుదిల్ - సముద్రధ్యానముమ్, "సామ్నోర్వ్యవస్థయా యస్మాన్నిర్దేశో మీలనాదిషు । తస్మాన్న సఙ్కరో యుక్తో నత్వేవం ప్రోక్షణాదిషు" ౩ ఎన్ఱు వ్యవస్థామ్నానత్తాలే వ్యవస్థితఙ్గళెన్ఱు, "ఏకార్థత్వాదవిభాగస్స్యాత్" ౪ ఎన్ఱు, అనావమికాధికరణత్తిలే నిర్ణయిక్కప్పట్టదు. అన్ద న్యాయత్తాలే, "అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయః- లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ" ఎన్ఱు, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే-ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్, పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వముమ్ వ్యవస్థితమెన్ఱు, స్పష్టమ్. (ఏతస్యాశ్చేతి) ఇఙ్గే, "అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయః" ఎన్ఱు,- ఇరువర్క్కుమ్ ధర్మవ్యవస్థై ప్రకృతియాకైయాలే, "వల్లభా" ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, క్లిప్తమాన మమ ఎన్ఱ అపదమ్ ఇఙ్గుమ్ వరక్కడవదు. ఆక, "మమ ఏతస్యాశ్చ" ఎన్ఱు, సిద్ధిత్తదు. (విశేషోఽయమితి) కీళ్లే, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే - ఉపాయత్వమ్ భగవదితరావృత్తిత్వే సతి భగవద్వృత్తి ఎన్ఱుమ్, పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మీతరావృత్తిత్వే సతి లక్ష్మీవృత్తియెన్ఱుమ్ సిద్ధమాకైయాలే తద్వృత్తిత్వే సతి తదితరావృత్తియాన ధర్మత్తుక్కు వాచకమాన విశేషశబ్దత్తాలే-ఉపాయత్వత్తైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ అనువదిక్కిఱదు. (అహంమత్ప్రాప్తి) ఇత్యాది పూర్వవాక్యత్తిలే ప్రతినియత ధర్మద్వయమ్ ప్రాప్తమాకైయాలే, ప్రాపకవాక్యావగత ద్విత్వ విరుద్ధైకత్వముమ్ ప్రాపకవాక్యావగత బహుత్వవిరుద్ధగ్రాహ్యైకత్వముమ్ప్ పోలే అవివక్షితమ్. ఆక, మమ ఏతస్యాశ్చ ఇమౌ విశేషౌ ఉపాయత్వ పురుషకారత్వ రూప ప్రతినియతధర్మౌ ఎన్ఱు, పర్యవసితమ్. ఇదు, ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్. (నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఇతి - విధేయసమర్పకమ్. ఇన్ద విశేషఙ్గళ్ వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱన వెన్ఱపడి. ఇప్పడి ప్రతినియతధర్మత్వేన వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకైఇల్లాదవైయాకైయాలే - ఈశ్వరనుక్కుమ్ పిరాట్టిక్కుమ్ సామాన్యేన మోక్షోపయోగిత్వ బోధక శ్రుతిస్మృత్యాదివచనఙ్గళుక్కు ఇన్ద వ్యవస్థిత విశేషఙ్గళిలే భాగపశున్యాయేన పర్యవసానమెన్ఱు, ఇన్ద వ్యవస్థాపకవచనత్తుక్కు తాత్పర్యమ్. యద్వా, (నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఎన్ఱ, అవిదు-ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్. (మమ, ఏతస్యాశ్చ - అయమ్ - విశేషః) ఇమౌ విశేషౌ ఎన్ఱు, విధేయసమర్పకమ్. ఆక, వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాద్యమానమానవై ఇప్పడి ఇరువర్క్కుమ్ ప్రతినియతఙ్గళాన పురుషకారోపాయత్వఙ్గళెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, "మైత్రాయణీయోపనిషది, 'తస్మిన్నేవ యజమానాస్సైన్ధవ ఘన ఇవ లీయన్త్యేషా వై బ్రహ్మైకతా నామ త్రిహి సర్వే కామాస్సమాహితాః' ౫ ఇతి, సైన్ధవఘన ఇవేతి-యథా సైన్ధవఘన ఉదకే ప్రాప్తస్తత్ర లయం ప్రాప్నోతి- తత్సమానరూపతయా దుర్గ్రహవివేకో భవతి, రసవిశేషేణ వివేక్తుమ్ ప్రయోగ్యః; తద్వత్ బ్రహ్మణి ప్రలీనోఽపీతి భావః. అత్ర చ బ్రహ్మైకతానువాదేన లయరూపతావిధిః ప్రతీయతే. తదయం భావః- సర్వేషు మోక్ష ప్రకరణేషు 'బ్రహ్మవేద బ్రహ్మైవ భవతి'౬ ఇత్యాదిరూపేణ అభేదప్రతిపాదకత్వేన ప్రతీయమానానాం వాక్యానామయమేవార్థ ఇతి" ౭ ఎన్ఱు, పారాశర్యవిజయత్తిల్ శొల్లుకైఅపడియే వేదాన్త ప్రతిపాద్యమానవర్థమ్ ఇన్ద ప్రతినియత ధర్మఙ్గళెన్ఱ, అవిత్తాల్- సర్వత్రోపాయ ప్రకరణఙ్గళిలే; "ఉదారామ్" ౮ "అమృతం దుహానా" ౯ "పరనిర్వాణదాయినీ" ౧౦ "సంసారార్ణవతారిణీ" ౧౧ "విముక్తిఫలదాయినీ" ౧౨ "అహం హి శరణం ప్రాప్తా శరణం భవ మేంబుజే । ఏషా ప్రసాదసుముఖీ స్వపదం ప్రాపయిష్యతి" ౧౩ "అలమేషా పరిత్రాతుమ్" ౧౪ "పూమేలిరుప్పాళ్ వినైతీర్క్కుమ్" ౧౫ "పూమకళాలరుళప్పట్టు ప్పొన్నులకిల్ పొలివర్" ౧౬ "అరవిన్దలోచనమనఃకాన్తాప్రసాదాత్" ౧౭ "అఞ్జలిభరం వహతే వితీర్య" ౧౮ "పద్మాయాస్తవ చరణౌ శరణయన్" ౧౯ "అన్యకల్యాణకారణమ్" ౨౦ ఇత్యాదిరూపేణ ఉపాయత్వ ప్రతిపాదకఙ్గళాక ప్రతీయమానఙ్గళాన వాక్యఙ్గళుక్కు ఇన్ద ప్రతినియత ధర్మఙ్గళే అర్థమెన్ఱు, ప్రబలప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రమే

ఇ-అ.—(అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయో వై) ఎన్ఱ, అదుక్కు-ఱ్థమ-నానుల్లక్ష్మీపతియాననాన్ తానేయిరుక్కుమ్ ఎన్నుడైయ ప్రాప్తిక్కుపాయమ్; ఉపదేశత్తాలుమ్ కణ్ణఴకాలుమ్ కణ్ణళివల వెన్నై వశీకరిత్తుక్కార్యఙ్గళ్ వల్ల వీఱుడైయళాన లక్ష్మియానవళ్ పురుషకారత్తాలే ఎన్నుడైయ ప్రాప్తిసైప్పాట్టువియానిఱ్కుమ్; ఇవరుడైయ పురుషకారత్వరూపమాన విన్ద విశేషమ్ వేదాన్తఙ్గళిలే శొల్లప్పడానిన్ఱదెన్ఱు.

౧॥ శ్రీపాఞ్చరాత్రే- ౨॥ ౩॥ ౪॥ పూ-మీ-౯- ౫॥ మైత్రా-ఉ- ౬॥ ముణ్డకోప- ౩-౨-౯. ౭॥ పారాశర్య వి-ఉపో-పు-౭. ౮॥ శ్రీసూక్తే. ౯॥ అష్టకమ్-౩-ప్ర-౩- ౧౦॥ ౧౧॥ కాశ్యపీయే. ౧౨॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౦. ౧౩॥ ౧౪॥ రా-సు-౩౭-౫౪. ౧౫॥ తిరువా-౪-౫-౧౧.౧౬॥ ౧౭॥ చ-శ్లో-౨. ౧౮॥ శ్రీ-గు-కో-౧౯॥ ౨౦॥

28-10-85.

వ్యా.—"ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః॥ లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే। మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్। లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవానన్యమానసాః"౧ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానేయరుళిచ్చెయ్తాన్ఱిఱే.

అ.—వేదాన్తతదుపబృంహణస్థవాక్యఙ్గళుక్కు వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినపడియాల్ తద్విరుద్ధకల్పనమ్కూడాదిఱే. ఇప్పడి భగవచ్ఛాస్త్రమే వ్యవస్థై పణ్ణుకైయాలే, రహస్యత్రయసారత్తిల్ త్రయోవింశసప్తవింశాష్టవింశాధికారఙ్గళిల్ ఉక్తమాన పిరాట్టియుడైయ ఉపాయత్వమనుపపన్నమెన్ఱు, తాత్పర్యమ్. (ఏతస్యా - అయమ్- చ విశేషో- నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఎన్ఱు, న్వాయిక్కిల్, సముచ్చేతవ్యమ్ ప్రకృతమల్లామైయాలే సముచ్చయమ్ వ్యర్థమామ్. ఏతస్యాయం తు విశేషః ఎన్ఱు పార్క్కిల్, చకారత్తుక్కు తుశబ్దార్థకత్వమ్ క్లిష్టమ్. చకారత్తుక్కు భిన్నక్రమత్వముమ్ క్లిష్టమ్. అయమేవ విశేషః ఎన్ఱుపార్క్కిల్, విశేషాన్తరఙ్గళ్ పలవు మిరుక్కైయాలే బాధముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. ఇరువర్క్కుమ్ ధర్మప్రతినియమమ్ ప్రక్రాన్తమాకైయాలే- పురుషకారత్వమాత్రత్తుక్కు నిగమాన్తప్రతిపాద్యత్వ కథనమ్ న్యూనమాకైయాలే, ఏతస్యాస్త్వయం విశేషః నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే ఎన్ఱుమ్కూడాదు. ఆకైయాలే, మస్మైతస్యాశ్చ ఇమౌ విశేషౌ నిగమాన్తేషు శబ్ద్యేతే ఎన్ఱే, పొరుళాకక్కడవదు.

ద్వయత్తిలే† విశిష్యనిర్దేశముమ్, విశిష్టకారణతాగ్రాహకన్యాయముమ్, జాయాపత్యోరవిభాగన్యాయముమ్, సర్వథావానుగామినీత్వముమ్ ఇన్దవ్యవస్థాపకవచనబలానురోధికళాయ్కొణ్డు ఇన్దప్రతినియమత్తిలే విశ్రమిక్కక్కడవదు. ఇఙ్గే, అజ్ఞాతనిగ్రహత్వాదికళుమ్ అనుగ్రాహకతర్కఙ్గళాకిఱదు. "ఉదారామ్" ౨ ఇత్యాదికళుమ్ తత్తద్వాక్యస్వారస్యపర్యాలోచనమ్పణ్ణుమిడత్తిల్, ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకమాట్టాతెన్ఱుమిడమ్ పూర్వాచార్యగ్రన్థఙ్గళిలే విశదమ్. ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకప్రత్యాశావిషయవచనఙ్గళెల్లాముభయాభ్యుపేత పురుషకారత్వత్తిలే ఉపక్షీణఙ్గళాకైయాలే, అనన్యథాసిద్ధప్రమాణముమిల్లై. ఆకైయాలే, ఉపాయత్వమ్ భగవదసాధారణమ్; పురుషకారత్వమ్ పిరాట్టిక్కసాధారణమెన్ఱు, పడి.

(ఆకిఞ్చన్యేత్యాది) [భాగ్యాధికాః - కేచిత్] ఎన్ఱు ౨ డైయనిర్హేతుకకృపావిషయత్వమాకిఱ భాగ్యమ్విఞ్జియిరుక్కుఱ శిలర్. [ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః] స్వరూపానుబన్ధియాన అనన్యోపాయత్వత్తై యధికారమాకవుడైయరాయ్కొణ్డు. [లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తః] పిరాట్టియై పురుషకారమాకవరిత్తు. [మత్ క్షమాం ప్రాప్య] ఆశ్రయణముమ్ అపరాధకోటియాకాతపడియాన వెన్ఱుడైయ అపరాధసహత్వత్తై ప్పెఱ్ఱు. [మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య] ఎన్ఱుడైయ నిరపేక్షోపాయమాన తిరువడికళై యుపాయమాకవరిత్తు. [ప్రాప్యమ్-మామ్-ఏవ-ప్రాపకమ్-లబ్ధ్వా] అధికారభూతమాన వన్దవరణత్తాలే ప్రాప్యన్దానవెన్నైయే ప్రాపకమాకప్పెఱ్ఱు. [ప్రీతమానసాః] ప్రాప్యత్వరైయుడైయరాయ్కొణ్డు. [అనన్యమానసాః] యావత్ప్రాప్తి ఉపాయోపేయాన్తరఙ్గళిలే నెఞ్జు శెల్లాతవరాయ్కొణ్డు. [కృతార్థాః] కృతకృత్యరాయ్కొణ్డు. యద్వా, వరణోత్తరక్షణప్రభృతి కైఙ్కర్యరూప ప్రయోజనలాభనాన్గళాయ్కొణ్డు. [మామేవ-ప్రాప్స్యన్తే] ఉపాయభూతన్దానవెన్నైయే ప్రధానప్రాప్యమాక ప్రాపిక్కప్పుకుకిఱార్కళెన్ఱు, పడి.

(మత్ప్రాప్తిం ప్రతి) ఇత్యాదివచనత్తిల్- పురుషకారత్వత్తినుడైయలక్షణత్వముమ్, (అహం మత్ప్రాప్తి) ఇత్యాదివచనత్తిల్- వ్యవస్థామ్నానాదికళుమ్, (మత్పదామ్భోరుహమ్) ఇత్యాదివచనత్తిలే - ఏవకారముమ్, వ్యవస్థాస్ఫురణముమ్, వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, ఉపాయత్వముభయపర్యాప్తమెన్ఱాల్, ప్రత్యేకపర్యాప్తమెన్ఱాల్ శొల్లప్పార్కిల్, ద్విష్ఠస్యైకత్రవ్యపదేశముమ్, ఏవకారైకశబ్దాదికళుమ్, వ్యవస్థామ్నానముమ్, విరోధిక్కుమ్. ప్రాధాన్యాభిప్రాయత్తాలే పతిమాత్రవ్యపదేశమెన్నైక్కు విశిష్యనియామకముమిల్లై. విశేషణవిశేష్యభావేన ఉపాయత్వమెన్నిల్; పురుషకారత్వాతిరిక్తమాయ్ భగవదుపాయత్వాద్విలక్షణమాన విశేషణతయోపాయత్వమ్ పిరాట్టిక్కే అసాధారణమాయిరుప్పతొన్ఱా, కైయాలే, పురుషకారత్వాతిరిక్త ప్రాప్త్యుపయోగ్యసాధారణధర్మాన్తరనిషేధపరమాన "నాన్యథాలక్షణం భవేత్" 3 ఎన్ఱి, అనిషేధత్తుక్కు విషయమామ్. పిళ్ళైముతలాన మధ్యస్థగ్రన్థఙ్గళిలుమ్ అవశ్యవక్తవ్యస్థలఙ్గళిలే పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వాతిరిక్తమాన ఉపాయత్వమ్ ప్రస్తావిక్కప్పడవిల్లై;

ఇ-అ.—ఆకిఞ్చన్యమొన్ఱైయుమే తఙ్గళుక్కవుడైయరాకిల్ భాగ్యాధికర్ ఎన్ఱుడైయ తిరువడిత్తామరైకళిరణ్డైయుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణి అత్తాలే ప్రియప్పట్ట నెఞ్జైయుడైయరాయ్, మీళవుమ్ లక్ష్మియై పురుషకారమాకవరిత్తు అత్తాలేయెన్ఱుడైయ క్షమైయైయుడైయరాన ఎన్నైయే ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమాకవడైన్దు అత్తాలే కృతకృత్యరాయ్ వేఱొన్ఱిల్ పోరున్దాత నెఞ్జైయుడైయరాయ్కొణ్డు ఎన్నైయేయడైయానిఱ్పర్కళెన్ఱు, (ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః) ఎన్ఱి, అదుక్కర్థమ్.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౨॥ శ్రీసూక్తే. 3॥ † విశేష్యనిర్దేశ-౨.

వ్యా.—మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్కళుమ్ సూరికళ్ ముతలాన తదీయర్కళుమ్,ఇవళ్ సమ్బన్ధముడియార్కవరుక్కి అప్పురుషకారత్వమితే యుళ్ళతు; ఇవళైప్పోలే స్వతస్సిద్ధమన్ఱే; అకైయితే "ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాదన్యేషామమలాత్మనామ్। దేవీసూరిగురూణాంచ ఘటకత్వంనతుస్వతః"[౧]ఎన్ఱు, దీపసఙ్గ్రహత్తిలే జీయరరుళిచ్చెయ్తతు. ఉపాయత్వముమ్ "కృష్ణం ధర్మంసనాతనమ్"[౨]ఎన్ఱు, సనాతనధర్మమాకచ్చొల్లప్పడుకిఱ అవనుక్కే స్వతస్సిద్ధమాయ్,తదీయర్కళుక్కు తదాసక్తియడియాక వరుకిఱతేయుళ్ళతు;

అ.—పురుషకారత్వేనవుమ్ ఉపాయత్వేనవుమ్ పిరాట్టిక్కు ఇరుకాలాశ్రయణముమ్, ప్రమాణఙ్గళిలుమ్ ఆచార్యసూక్తికళిలుమ్ కణ్డతిల్లై; స్వరూపనిరూపకతయా భగవచ్ఛరణవరణవిషయత్వమాత్రమ్ ఉపాయత్వప్రయోజకమాకాతు; పతికర్తృకసర్వవ్యాపారానువిధానప్రయుక్తమాన జ్ఞానశక్త్యాదివర్ధనత్తుక్కు చేతనవ్యాపారముమపేక్షితమ్. పురుషకారభావమ్ ప్రపన్నమాత్రవిషయమాకైయాలే, పురుషకారవరణమావశ్యకమ్. విశేషణతయానిర్దేశముమ్ పురుషకారభావత్తిలే చరితార్థమాకైయాలే, ప్రవర్తనాదివిద్యాన్యాయముమ్ ఉపాయత్వసాధనమాకాతు. ఇప్పడిదిఙ్మాత్రమ్ శొల్లప్పట్టతు; విస్తరమ్ పూర్వాచార్యగ్రన్థఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్ ముతలానార్క్కుమ్ పురుషకారత్వమ్ కాణ్గిఱపడియాలే ఇతు పెరియపిరాట్టియార్క్కే యుళ్ళతొన్ఱెన్ఱు, నియమిక్కుమ్పడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మఱ్ఱైయిత్యాది.) మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్- భూమినీళాప్రభృతికళ్; సూరికళ్- తిరువనన్తాழ்వాన్ ప్రభృతికళ్. (ముతలాన) ఎన్ఱు,అదిత్తాల్ - ఆழ்వార్కళ్ ఆచార్యర్కళ్ సఙ్గృహీతర్కళ్. "మణ్మకళాయ్మకళ్"[౩] "మున్నై అయమరర్"[౪] "నాకణైమిశై"[౫] "వేతమ్వల్లార్కళైక్కొణ్డు"[౬] ఇత్యాదికళైక్కణ్డుకొళ్వతు. (ఇవళ్ సమ్బన్ధముడియార్కళిత్యాది,) గన్ధవత్త్వమ్ పృథివ్యసాధారణమెన్ఱు, ప్రమాణోపపత్తికళాలే సిద్ధిత్తపిన్బు, జలాదిభూతాన్తరఙ్గళిలే ఉపలభ్యమానమానగన్ధమ్ పృథివీసమ్బన్ధనిబన్ధనమెన్ఱు, కొళ్ళుకిఱాప్పోలే, పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మ్యసాధారణమెన్ఱు, వ్యవస్థాపకవచనాది ప్రమాణోపపత్తి సంప్రదాయఙ్గళాలే సిద్ధిత్తపిన్బు, ఏతద్విభూతిభూతరాన మహిష్యన్తరప్రభృతికళిల్ ప్రతీయమానమాన పురుషకారత్వముమ్, "విశేషాధిష్ఠానమ్ తప్తాయఃపిణ్డవత్"[౭] ఎన్ఱు,అవ్వధిష్ఠాన విశేషమాకిఱ విన్ద పెరియపిరాట్టియారుడైయ సమ్బన్ధహేతుకమెన్ఱుపడి. స్వతస్సిద్ధమన్ఱేయెన్ఱతు - అన్యాధిష్ఠాన నిరపేక్షమన్ఱేయెన్ఱుపడి.

ఇవ్వర్థత్తుక్కు పూర్వాచార్య సంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (అకైయితే ఇత్యాదినా.) (ఏతదితి, అపేక్షయాసహితః - సాపేక్షః; ఏతస్యామ్- లక్ష్మ్యామ్, సాపేక్షః - ఏతత్సాపేక్షః; ఏతత్సమ్బన్ధ ఇతియావత్. తథావిధాత్సమ్బన్ధాత్ - లక్ష్మ్యధిష్ఠితత్వరూపలక్ష్మీసమ్బన్ధాత్. ఘటకత్వమ్ - పురుషకారత్వమ్. స్వతోన - లక్ష్మ్యధిష్ఠాన నిరపేక్షస్వరూపప్రయుక్తమ్ నేత్యర్థః. దీపసఙ్గ్రహత్తిలే- తత్త్వదీపసఙ్గ్రహత్తిలే. జీయర్- వాదికేసరిఅழகియ మణవాళజీయర్.

ఇని, భగవదసాధారణమాన ఉపాయత్వత్తుక్కు మిన్దన్యాయమొక్కుమెన్గిఱార్ (ఉపాయత్వముమిత్యాదినా.) ఉపాయత్వముమ్-ఉపాయానపేక్షోపాయత్వముమ్. (కృష్ణమిత్యాది) సనాతనమ్-నిత్యసిద్ధమ్. స్వరూపసనాతనత్వమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే, ఇఙ్గేతత్కథనమ్ నాతిప్రయోజనకమ్; అకైయాలే, "మహాశూరః"[౮] ఇత్యాదికళిల్ మహత్వమ్ శౌర్యాదికళిప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ సనాతనత్వమ్ ధర్మత్వత్తిలే విశేషణమాయ్, నిత్యసిద్ధమ్; నతు, చేతనయత్నాది సాధ్యమ్. ధర్మత్వమ్ - అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనత్వమ్, యస్యతథావిధమెన్ఱు, లభిక్కిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సనాతనధర్మమాకవితి.) "కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్" ఇత్యసాధారణనిర్దేశసిద్ధమాన వర్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనుక్కే స్వతస్సిద్ధమాయితి.) స్వతస్సిద్ధమాయ్- స్వేతరనిరపేక్షస్వరూపప్రయుక్తమాయ్. తదీయర్క్కు - తత్సమ్బన్ధయాథాత్మ్యజ్ఞానహేతుకతదధిష్ఠాన విశేషముడైయ దేవీసూరిగురుక్కళుక్కెన్ఱుపడి. తదాసక్తియడియాక-పూర్వోక్తాధిష్ఠాన విశేషాత్మకభగవత్ప్రీత్యాసన్నతాహేతుకమాకవెన్ఱుపడి. ఇత్తాల్-నాయకప్రకరణత్తిల్ వక్ష్యమాణమాన తదీయోపాయత్వత్తోడు ఇన్దఉపాయత్వీయ భగవదసాధారణత్వ వ్యఞ్జకనిరూపకధర్మతానిర్దేశత్తుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱుకరుత్తు. ఏవంరీత్యా పెరియపిరాట్టియార్క్కు ఉపాయత్వమ్ అనిష్టమన్ఱు, నిరసనీయమాన ఉపాయత్వన్తాన్ ప్రథమపర్వనిష్ఠాధికారివిషయత్తిల్ ఎమ్పెరుమానోడొక్క తుల్యమాకవాతల్ విశేషణమాకవాతల్ ప్రవృత్తవ్యతాప్రయోజకతయా అభిమతమాన ఉపాయత్వమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—(ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్) ఎన్ఱు,అతుక్కర్థమ్-మఱ్ఱుముముక్షానననిర్మలస్వరూపరాననాచ్చిమార్ సూరికళ్ ఆచార్యర్కళ్ ఇవర్కళ్ పురుషకారభూతరాకిఱతు - పిరాట్టియోడు సమ్బన్ధఙ్గొణ్డిఱ్ఱియ స్వతఃపురుషకారమాకమాట్టార్కళెన్ఱు, ఇవర్కళ్ శొన్నాలుమ్, ఇవనైప్పత్తినవర్కళన్ఱో,వెన్ఱు, ఎమ్పెరుమాన్ ఇవర్కళ్ శొన్నకార్యమ్ శెయ్యానెన్ఱు కరుతు.

౧|| తత్త్వదీపసఙ్గ్రహమ్. ౨||, భార-ఆర-౮౮-౨౫౧. ౩|| ౪|| తి-వా-౫-౩-౬. ౫|| తి-వా-౪-౧౦-౧౧.
౬|| తి-వా-౪-౬-౮. ౭|| ౮||

వ్యా·——ఆకైయాలే, పిరాట్టికుక్కు-పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కు- ఉపాయత్వముమ్నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై; ఇవ్వర్థత్తై వెళియిడుకైకాక్కవాయ్త్తు ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతు·

ఇప్పడి ఉపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ పురుషకారత్వము ముపాయత్వముమ్ ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలుక్తమాన స్థలమేతెన్నిల్; కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమానద్వయత్తిల్ పూర్వవాక్యత్తిలే ఉభయముమ్ శేరవుక్తమితే. ఇచ్చేతననుక్కు- ఇరువరోడుమ్ బన్ధముణ్డాయిరుక్క- ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు-వళ్ పురుషకారమాక వేణ్డుకిఱతెన్నెన్నిల్; మాతృత్వప్రయుక్తమాన వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్, అవనైప్పోలే కాఠిన్యమార్దవజ్గళ్ కలన్దిరుక్కై- యన్ఱిక్కే- కేవల మార్దవమేయాయ్, పిఱర్ కణ్ణుక్కుఱివు కాణమాట్టాత ప్రకృతియాకైయాలుమ్, విముఖరైయు మభిముఖరాక్కు-కైక్కు- కృషిపణ్ణుమవళాకైయాలుమ్, కుఱ్ఱవాళర్కుక్కుమ్ కూశామల్ వన్దుకాలిలే విழలామ్పడి యిరుప్పాళాయ్, పుంస్త్వప్రయుక్తమానకాఠిన్యత్తోడేపితృత్వప్రయుక్తమానహితపరతైయైయుముడై యనాయ్,

అ.——కీఴే ''ఇవళ్ సమ్బన్ధమడియాక'' [ప-౫౪-వ-౨] ఎన్ఱు,నిర్దేశిత్తతు-''పితత్వాపేక్షసమ్బన్ధాత్'' ఎన్ఱి,ఆదీపసఙ్గ్రహనిర్దేశప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమాక; ఇఙ్గే, (తదాసక్తియడియాక) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు - '' శేషిణశ్చశరణ్యాశ్చ ప్రాప్యాశ్చానేనతేమతాః। తత్తదాకారసంయుక్తాఃపరాసక్తిప్రభావతః''౧ఎన్ఱి,ఆదీపసఙ్గ్రహనిర్దేశ ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమాకవెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

''ఉపాయత్వమ్భగవదసాధారణమ్; పురుషకారత్వమ్లక్ష్మ్యసాధారణమ్'' ఎన్ఱి,అప్రధానప్రతితన్త్రత్తైనిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాలే యిత్యాదినా.)

ఉపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాల్ - ఉత్తరభాగోపబృంహణజ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతజ్గళాల్. ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలెన్ఱతు - తన్నిష్కర్షణీయజ్గళాన అజ్ఞాతవిశేషఙ్గళిల్ తాత్పర్యయుక్తమాన ఉపనిషద్భాగత్తిలెన్ఱపడి. కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన వెన్ఱతు-కఠవల్లీఖణ్డః ఎన్ఱు,శొల్లప్పట్ట కఠవల్ల్యుపనిషత్తిలే పరిత్తప్రకారేణవన్ఱిక్కే, సర్వాధికారత్వార్థమానప్రశ్నసంహితాదికళిలేవర్ణోద్ధారకరణత్తాలే కఠవల్లీఖణ్డగత వ్యవహిత పరికవాక్యజ్గళైచ్చేరప్పిడిత్తమైయాలేలబ్ధమానవెన్ఱపడి. ద్వయత్తిల్- ఉపాయోపేయప్రతిపాదకతయా వాక్యద్వయాత్మకమాన మన్త్రరత్నత్తిలెన్ఱపడి. (శేరఉక్తమితే) ఎన్ఱతు - పురుషకారము ముపాయముమాకిఱవిరణ్డుమ్ ''శ్రీమన్నారాయణ''౨ఎన్ఱి,అసమాసపదత్తిలే శొల్లప్పట్టతితే యెన్ఱపడి. శబ్దతోర్థతశ్చ ప్రత్యభిజ్ఞైయైకొణ్డితే ఉపబృంహ్యోపబృంహణ భావత్తైనిర్ణయిప్పతు; అతిల్ ''శ్రీమాన్శత్రునిబర్హణః''౩ఎన్ఱు, శ్రీరామాయణోపక్రమత్తిలుమ్ '' నారాయణకథామిమామ్''౪ఎన్ఱు, మహాభారతోపక్రమత్తిలుమ్, శబ్దతఃప్రత్యభిజ్ఞైయుమ్, శ్రీశబ్దనారాయణ శబ్దఙ్గళినుడైయ వ్యుత్పత్తివిశేషసిద్ధమాన కృపావాత్సల్యసౌలభ్యాదికళుక్కు- వ్యఞ్జకఙ్గళాన శిత్తైయిరుప్పుతూత్తప్రోనమైముత్తలానవృత్తాన్తప్రతిపాదనత్తాలేఅర్థతః ప్రత్యభిజ్ఞైయుమిరున్దపడియాలే,కఠవల్ల్యుపనిషద్గతద్వయపూర్వవాక్యోపబృంహణత్వమ్శ్రీరామాయణ మహాభారతజ్గళుక్కు- స్ఫుటమెన్ఱు,కరుత్తు.

ఇప్పడిపురుషకారత్తిల్ ప్రమాణమ్కాట్టి, అతిలుపపత్తియై శఙ్కాపరిహారరూపేణ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇచ్చేతననుక్కిత్యాదినా.) బన్ధమ్-పుత్రత్వాదిసమ్బన్ధమ్. ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు - భగవచ్ఛరణవరణత్తుక్కు. '' ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు'' ఎన్ఱు, అసాధారణనిర్దేశత్తాలే, ''నిరుపాధీశ్వరత్వన్తు వాసుదేవేప్రతిష్ఠితమ్। భూమానీళాపతిర్యోసావీశ్వరస్సఉదాహృతః''౫ఎన్ఱి,అ వీశ్వరతత్వనిష్కర్షమ్సూచితమ్. వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్ - వాత్సల్యాతిశయత్తాలుమ్. వాత్సల్యమ్ - దోషేషుగుణత్వబుద్ధిః. అవనైప్పోలే - ఈశ్వరనైప్పోలే. కాఠిన్యమ్ - హితబుద్ధ్యాపిదుఃఖోత్పాదకత్వమ్. మార్దవమ్ - ''సఞ్జాతబాష్పః పరవీరహన్తా''౬ ఎన్ఱి,అప్పడియే అవర్జనీయదుఃఖోత్పాదకత్వేపి దయమానమానసత్వమ్. (కేవలమార్దవమేయాయ్) కాఠిన్యాసహకృతమాయ్, హితబుద్ధ్యాపి దుఃఖోత్పాదకత్వగన్ధాసహత్వప్రయోజకమాన దయాతిశయమేయాయ్. కణ్ కుఱివు - దుఃఖానుభవప్రయుక్త నేత్రవికారవిశేషమ్. ప్రకృతి - స్వభావమ్. మార్దవమ్ – స్వరూపయోగ్యతా. పిఱర్ కణ్ కుఱివు కాణమాట్టాతప్రకృతి - ఫలోపధానమెన్ఱు, భేదమ్కణ్డుకొళ్వతు: వ్యత్యాసేనశొల్లవుమామ్. విముఖరైయుమ్- ''ననమేయమ్'' ౭ఎన్ఱిరుప్పారైయుమ్. కృషి- ఉపదేశాదివ్యాపారమ్. కుఱ్ఱవాళర్క్కు- అపరాధభూయిష్ఠర్క్కు. కూశామల్-ఆశ్రయణముమపరాధకోటియిలేయాకైచ్చేయ్వతేఱ ఎన్ఱు,భయప్పడామల్. పుంస్త్వప్రయుక్తమాన-పుంస్త్వవ్యాపకమాన. హితపరతై - '' యత్తదగ్రేవిషమివ పరిణామేఽమృతోపమమ్''౮ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టసుఖవిశేషప్రయోజకత్వమ్.

౧॥ తత్త్వదీపసఙ్గ్రహమ్. ౨॥ కఠవల్లీనామకద్వయోపనిషది. ౩॥ రా-బా-సం-శ్లో-౯. ౪॥ భార-౧-౧-౨౭. ౫॥ ౬॥ రా-కిష్కి-౨౪-౨౪. ౭॥ ౮॥ గీ-౧౮-౩౭.

మూ॰ — ౭. పురుషకారమామ్పోదు కృపైయుమ్

వ్యా. — శేతనర్గళై ప్పత్తుమ్పత్తాగ కణ్డుకొణ్డు క్రూరదణ్డఙ్గళై ప్పణ్ణక్కడవనాయ్, శేతనర్గళ్ కుఱ్ఱఙ్గళై క్కణ్డాల్ కరుక్కుమ్పడియాయిరుక్కుమ్ ఈశ్వరనై ఉచితోపాయఙ్గళాలే శేతనర్గళైయడైయ మఱప్పిత్తు కూట్టివిడుమవళుమాయిరుక్కైయాలే, అపరాధమేవడివాన విచ్చేతనర్ అవనైయాశ్రయిక్కుమళవిల్ ఇవళ్ పురుషకారమాక వేణుమ్. ఆకైయిత్తే అవనైయుపాయమాక వరిక్కుమ్ విడత్తిల్ ఇవళై పురుషకారమాక మున్నిడుగిఱదు.

౭. అనన్తరమ్, పురుషకారత్తిన్పడిగళై విస్తరేణ ఉపపాదిక్కక్కోలి, ప్రథమత్తిలే పురుషకారత్వత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పురుషకారమామ్పోదు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (పురుషకారమామ్పోదు) ఎన్ఱదు - పురుషకారమామిడత్తిలెన్ఱపడి. కృపైయావదు - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్;

అ. — పత్తుమ్పత్తాగ-పత్తుమ్పత్తాయేయిరుక్కుమ్పడియాయ్; ఏన్దాక్కైయన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. కుడల్ కరిక్కుమ్పడియాయ్-అత్యన్తమ్ భయిప్పదుమ్పడియాయ్. ఉచితోపాయఙ్గళాలే - కుపితేశ్వరవశీకారార్హ కటాక్షాదికళాలే. అపరాధమేవడివాన- అపరాధభూయిష్ఠనాన. అవనైయాశ్రయిక్కుమళవిల్ - ఈశ్వరనై ఉపాయమాక వరిక్కుమళవిల్. ఇవళ్ - పెరియపిరాట్టియార్.

ఇప్పడి ప్రమాణోపపత్తికళై క్కాట్టియరుళి, అనుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయిత్తేయిత్యాదినా.) మున్నిడుగిఱదు - వరణాదికళాలే పురస్కరిక్కిఱదు. "సీతాసమక్షమ్"౧ "సీతామువాచ"౨ "అలర్ మేల్ మఙ్గైయుఱైమార్బా"౩ "భగవన్నారాయణాభిమత"౪ ఇత్యాదినా, ఇళైయపెరుమాళ్ నమ్మాళ్వార్ ఉడైయవర్ ముదలాన పూర్వర్కళ్ ఎమ్పెరుమానైయుపాయమాక వరిక్కైక్కు పూర్వత్తిలే పిరాట్టియై పురుషకారమాకప్పురస్కరిత్తార్కళెన్ఱపడి.

"పురుషకారవైభవముమ్" [వా - ౬] ఇత్యాదిక్కుమ్, "పురుషకారమామ్పోదు" [వా - ౭] ఇత్యాదిక్కుమ్ సఙ్గ్రహవిస్తరరూపత్వాభ్యాం పేట్టికాసఙ్గతియై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్తరమిత్యాది.) అనన్తరపూర్వవాక్య సఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమత్తిలేయిత్యాదినా.) (అవశ్యాపేక్షితేతి) పురుషకారత్వే స్వరూపోపయోగిత్వఫలోపయోగిత్వాభ్యాం పురుషకారత్వత్తుక్కు నియతోపకారకమాన వెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సఙ్గతియెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్. గుణఙ్గళై - స్వాశ్రయోత్కర్షావహమాయ్ ఉపాదేయతమముమాన ధర్మఙ్గళై.

"పురుషకారమామ్పోదు" ఎన్ఱు - పురుషకారమామ్ కాలత్తిల్ ఎన్ఱు తోన్ఱుమాయ్, అత్తై వ్యావర్తిక్కిఱార్ (పురుషకారమామిడత్తిలెన్ఱపడియెన్ఱు;) పురుషకారత్వత్తిక్కెన్ఱు పర్యవసితమ్. "పరదుఃఖనిరాచికీర్షా కృపా" ఎన్ఱు, శిలర్ పక్షమ్; అదుకూడాదు. కృపాదిశబ్దఙ్గళుక్కు లక్షణై ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, శరీరాదిశబ్దఙ్గళిలుమిప్పడిలక్షణైయాయ్ జగచ్ఛరీరత్వాద్యసిద్ధిప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలుమ్, కర్మమూలకత్వమిల్లామైయాలే హేయప్రసఙ్గమిల్లామైయాలుమ్, "సపి కాకీనరమేత"౫ ఎన్ఱు, ఎమ్పెరుమానుక్కు అరతియై శ్రుతియే శొల్లుకైయాలుమ్, "వ్యసనేషు మనుష్యాణామ్"౬ ఎన్ఱు, గుణప్రకరణత్తిల్ పఠితమాకైయాలుమ్, సమ్బన్ధనిబన్ధనమాన పరదుఃఖాధీనదుఃఖమ్ గుణమాకైయాలుమ్, "పర్యుత్సుకో భవతి యత్సుఖితోపి జన్తుః"౭ ఎన్ఱు, అన్దదుఃఖమ్ సుఖిత్వ ప్రతిబన్ధ్యమల్లామైయాలుమ్, భాష్యకారర్ "పరదుఃఖాఽసహిష్ణుతా దయా"౮ ఎన్ఱు, దయాస్వరూపత్తై నిర్వచిక్కైయాలుమ్ సమానసంవిత్సంవేద్యతయా పరదుఃఖత్తిలే భగవదసహ్యత్వమ్ లభిక్కైయాలే ప్రతికూలతయా వేదనీయత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్, "కథమన్యథా పరదుఃఖదుఃఖిత్వాదయోఽస్య గుణాస్స్యుః"౯ ఎన్ఱు, భట్టరరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, "ఆవా వెన్ఱారాయ్ రుళ్"౧౦ ఎన్ఱు, దయైయినుడైయ పరదుఃఖదుఃఖిత్వ రూపతావ్యఞ్జకమాన వనుకారనిర్దేశఙ్గళ్ పలవుమిరుక్కైయాలుమ్, పరదుఃఖదుఃఖిత్వరూపమాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమే దయైయాకక్కడవదెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృపైయావదు పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమెన్ఱు;)

ఇ-అ. — (పురుషకారమామ్పోదు) ఎన్ఱదుక్కు - పురుషకారమామ్ కాలత్తిలే యెన్ఱు తోన్ఱినిఱ్కచ్చే; అప్పడియామన్ఱు, పురుషకారమాకాత కాలము మొరు కాలముణ్డెన్ఱు, వ్యతిరేకత్తాలే సిద్ధిక్కైయాలే ఇవళుడైయ నిత్యయోగత్తుక్కు విరుద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (పురుషకారమామిడత్తిల్) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్.

మీ. — (పురుషకారమామ్పోదు కృపైయుమ్ పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్) లక్ష్మ్యా ఉపాయభావే భరన్యాససాపేక్షత్వ

౧॥ రా-అర-౧౫-౬. ౨॥ రా-అయో-౩౧-౨. ౩॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౪॥ శర-గ-వా-౧. ౫॥ మహోపనిషది. ౬॥ రా-అ-౨-౪౦. ౭॥ ౮॥ గీతాభా. పు- ౨౧౪-ప-౯. ౯॥ ౧౦॥ తి-పా-౮.

మూ.—పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్·

వ్యా·—పారతన్త్ర్యమావతు- పరాధీనత్వమ్; అనన్యార్హత్వమావతు- తద్వ్యతిరిక్తవిషయానర్హత్వమ్· ఇవైపురుషకారత్వత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమానపడియెన్నెన్నిల్ ; చేతనర్ సంసారత్తిల్పడుకిఱ దుఃఖమ్కణ్డుపొఱుక్కమాట్టామల్, ఈశ్వరనోడే ఇవర్కళైచ్చేర్క్కైక్కుడలాన యత్నమ్పణ్ణుకైక్కు కృపైవేణుమ్; స్వతన్త్రనై వశీకరిక్కుమ్బోతు అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే, పారతన్త్ర్యమ్వేణుమ్ ; నమ్మైయొழிన్దతొరువిషయత్తుక్కు అర్హామన్ఱియే అనమక్కే యతిశయకరమాయిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే నజాఱ్యమన్ఱో, శొల్లుకిఱతు ఎన్ఱు, శొన్నపడి అవన్ శెయ్కైక్కు ఉప్పాకైయాలే అనన్యార్హత్వమ్ వేణుమ్ ; ఆకైయాలివైమూన్ఱుమ్ పురుషకారత్వత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమిఱే.

ఈశ్వర కృపైయిఱ్కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కువిశేషమెన్నెన్నిల్ ; ఈశ్వరన్ తాన్ - నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్, నిగ్రహానుగ్రహఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ కడవనాయ్, చేతనకర్మఙ్గళైనిఱుత్తుత్తుత్తీర్త్తుమవనాకైయాలే, అవనుడైయ కృపై స్వాతన్త్ర్యత్తాలే అముక్కుణ్డుకిడన్దు ఓరోదశైక్కళిలే తలైయెడుక్కక్కడవతాయిరుక్కుమ్; ఇవళనుగ్రహైకశీలైయాకైయాలే, ఇవళుడైయకృపైక్కు వేఱొన్ఱాల్ ఓరభిభవమిల్లామైయాలే ఎప్పోతుమ్ మొరుపడిప్పట్టిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్ ఇవళుడైయకృపై కరైయழிన్దిరుక్కుమ్.

అ.—కృపాదిక్కళుడైయపురుషకారోపకారకత్వత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవై పురుషకారత్వత్తుక్కిత్యాదినా.) (యత్నమ్పణ్ణుకైక్కు) ఎన్ఱవిత్తాల్- స్వరూపోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్. అనువర్తనత్తాలే- ప్రీతిజనకవ్యాపారత్తాలే. (వశీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱవిత్తాల్-ఫలోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్. (శొన్నపడియవన్ శెయ్కైక్కు) ఎన్ఱవిత్తాలుమ్ - ఫలోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్.కృపైస్వరూపోపయోగినీ; పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ వశీకారతత్పూర్వక యథోక్తకరణఙ్గళాక్కిఱ ఫలోపయోగిక్కళెన్ఱపడి. ఇరణ్డుక్కుమ్ కడవనాయ్ - ఇరణ్డుక్కుమర్హనాయ్. నిఱుత్తు - ఇయత్తయాపరిచ్ఛేదిత్తు, అఱుత్తు - ఈదృశతయా పరిచ్ఛేదిత్తు, తీర్త్తుమవనాకైయాలే- భుజిప్పిక్కుమవనాకైయాలే. స్వాతన్త్ర్యత్తాలే- ఇచ్ఛాయాంసత్యాం అనివార్యత్వత్తాలే. అముక్కుణ్డు- అభిభూతఙ్గళాయ్. ఓరోదశైక్కళిలే.-కాదాచిత్కమాక. అనుగ్రహైకమేవశీలం స్వభావోయస్యాస్సా అనుగ్రహైకశీలా,ఏకశబ్దమ్నిగ్రహవ్యుదాసకమ్, శీలశబ్దమ్ అనుగ్రహత్తినుడైయ కాదాచిత్కత్వవ్యుదాసకమ్. ఇఙ్గే "అనుగ్రహపరాముద్ధిమ్"౧ ఎన్ఱ్, ఱతిరునామమ్ వివక్షితమ్. వేఱొన్ఱాల్ - స్వాతన్త్ర్యత్తాల్. అభిభవమ్ - అప్రకాశమ్. ఇత్తాల్ - కాదాచిత్కోద్భవవత్తాన వీశ్వరకృపైయిఱ్కాట్టిల్ నిత్యోద్భూతత్వమ్ పిరాట్టికృపైక్కు విశేషమెన్ఱుసిద్ధమ్. కరైయழிన్దు - ఉద్వేలమాయ్: స్వాతన్త్ర్యమాక్కిఱ కరైయిన్ఱిక్కేయెన్ఱపడి.

మీ.—-దర్శనాత్, లక్ష్మీపురుషకారభావేపిసాపేక్షత్వమస్తీతిశఙ్కాయామ్, షడఙ్గయోగేపురుషకారత్వమేవనాస్తి-కృపాదేస్తతాన్త్రనపకారకత్వాత్, ఇత్యుచ్యత ఇతిపూర్వోత్తరాధికారయోస్సఙ్గతిః. సాధ్యోపాయభావస్థత్వేతన్నసిద్ధ్యతీత్యుచ్యత ఇతివాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు, లక్ష్మీపురుషకారభావే, నిర్హేతుకత్వంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదఙ్గంషడఙ్గప్రపత్తౌ పురుషకారభావోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. తదర్థంకృపాదేః తత్రోపయోగోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. తదర్థంషడఙ్గప్రపత్తిః ద్వయమన్త్రాఙ్గికా - ఉతమూలమన్త్రాఙ్గికేతి. తదర్థంద్వయమన్త్రాఙ్గత్వే, బాధకంనాస్తి - ఉతాస్తీతి యదానాస్తి, తదా, ద్వయమన్త్రాఙ్గకత్వాత్ పురుషకారభావస్తత్రాస్తీతి, కృపాయాఅపికథఞ్చిద్వినియోగోఽస్తీతిషడఙ్గప్రపత్తౌపురుషకారసమ్భవాత్ తత్సాపేక్షపురుషకారభావఇతితన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిః. యదాద్వయమన్త్రాఙ్గకత్వేబాధకమస్తి, తదా, తన్మన్త్రకత్వాభావాత్కృపాయాః క్లిష్టాగతిర్నాశ్రయణీయేతిషడఙ్గప్రపత్తౌపురుషకారాసమ్భవాత్ సాపేక్షత్వాభావేనతన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే, సిద్ధాన్తేచ ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, అష్టాఙ్గయోగవత్, షడఙ్గస్యాపిహేతుత్వాన్తావదవ్యాహతమ్. షడఙ్గశ్చమన్త్రరత్నప్రతిపాద్యః. అతస్తన్త్రగతం లక్ష్మీపురుషకారత్వంషడఙ్గప్రపత్తి సాపేక్షమితి పురుషకారనిర్హేతుకత్వమసిద్ధమ్. మన్త్రరత్నేచషడఙ్గః ప్రతిపాద్యతే, తథాహి:-"శరణంప్రపద్యే"౨ ఇత్యత్రశరణశబ్దోపశ్లిష్ట క్రియాపదేన భరన్యాసఉక్తః; తత్ర, "గత్యర్థాఃబుద్ధ్యర్థాః" ఇత్యధ్యవసాయరూపత్వోక్త్యా, "ప్ర" ఇత్యుపసర్గేణమహత్త్వవస్థితేశ్చమహావిశ్వాసఉక్తోభవతి. తత్ర, ఉత్తమపురుషేణఅధికార్యుపస్థాపకేన ఆకిఞ్చన్యోపస్థిత్యా తత్పురస్కారరూపకార్పణ్యం సూచితమ్. ఉపాయత్వానుసన్ధానస్య గోప్తృత్వవిషయతయా గోప్తృత్వవరణమప్యన్తర్ణీతమ్. నారాయణశబ్దస్య శేష్యుపస్థాపకతయా

౧॥ ౨॥ కఠవల్ల్యన్తర్గతద్వయోపనిషది.

వ్యా.—సమ్బన్ధత్తిల్ వ్యావృత్తిపోలేయాయ్త్తు కృపైయిల్ వ్యావృత్తియుమ్; ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయితే ఇవళైయాశ్రయిప్పార్కుః వేణ్డుమ్ పురుషకారమ్ తేడవేణ్డాత్తొళిక్కిఱతు.

అ.—''అనుగ్రహపరామ్''[౧] ఎన్ఱు, అసమాఖ్యైక్కుః ఉపోద్బలకమాన లిజ్గత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సమ్బన్ధత్తిలిత్యాదినా;) ఎమ్బెరుమానోట్టై సమ్బన్ధమాన పితృత్వత్తైక్కాట్టిల్ ఇవళోట్టై సమ్బన్ధమాన మాతృత్వత్తుక్కుః ణ్డాన ఉత్కర్షమ్బోలేయాయ్త్తు ఎమ్బెరుమానుడైయ పితృత్వానుగుణకృపైయైక్కాట్టిల్ ఇవళుడైయ మాతృత్వానుగుణకృపైక్కుత్కర్షమెన్ఱపడి. ''అనుగ్రహపరామ్''[౧] ఎన్ఱు, అసమాఖ్యై మాతృత్వరూపవస్తుసామర్థ్యానుగృహీతైయెన్ఱపడి. యద్వా, (సమ్బన్ధత్తిల్) ఇత్యాదిక్కుః- ''మాతా పితా భ్రాతా''[౨] ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట ఎమ్బెరుమానుడైయ మాతృత్వరూపసమ్బన్ధత్తిఱ్కాట్టిల్ ''త్వమ్మాతా''[౩] ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టవివళుడైయమాతృత్వత్తుక్కుః ణ్డాన నిరుపాధికస్త్రీత్వసహకృతత్వమాకిఱవైలక్షణ్యమ్బోలేయాయ్త్తు తత్కృపైయిఱ్కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కుః ణ్డాన నిత్యనిరవధికోద్భూతత్వమాకిఱ వైలక్షణ్యమెన్ఱు, పొరుళాకిఱపడి. విపరీతలిజ్గము మిల్లైయెన్కిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిత్యాదినా;) అనుద్భూతదయాద్యుద్భావక పురుషకారసాపేక్షత్వే నిత్యోద్భూత దయాదిమత్త్వమ్ వ్యాహతమామ్; అప్పడి ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పురుషకారభూతైయాన ఇవళ్ విషయత్తిల్ పురుషకారాన్తరగ్రాహక ప్రమాణోపపత్త్యనుష్ఠానజ్గళిల్లామైయాలే, ఇవళ్ దయై నిత్యోద్భూతైయాయిరుక్కు మెన్ఱపడి.

మీ.—ఆనుకూల్యసజ్కల్పప్రాతికూల్యవర్జనరూపశేషవృత్తిరర్థసిద్ధా. అత్రశరణశబ్దః ''ఉపాయే గృహరక్షిత్రోః శబ్దశ్శరణమిత్యయమ్। వర్తతే సామ్ప్రతఞ్చైష ఉపాయార్థైకవాచకః''[౪] ఇతివిశేషితత్వాదుపాయార్థకః. ''భరన్యాసబలాదేవ స్వభిన్నవినివృత్తయే। అత్రోపాయాన్తరస్థానే రక్షకో వినివేశితః''[౫] ఇతి, తత్తత్ఫలసాధనారాధితస్యేశ్వరస్య సర్వఫలోపాయత్వే సాధారణేఽపి, అత్రవిశిష్యోపాయత్వకథనమ్, ఉపాయాన్తరస్థానే సహజకారుణ్యాది విశిష్టేశ్వరస్య నివేశితత్వజ్ఞాపనాయ. అత్రభక్తియోగస్థానే ప్రపత్తేరేవ నివేశితత్వాత్ కథమీశ్వరస్య తథాత్వమితిచేత్. అన్యత్రాజ్గతయా ప్రపత్తిమ్, సాధనతయా భక్తిఞ్చానుష్ఠాయ, ప్రాప్యం ఫలం అత్ర భక్తిస్థానే నివిష్టేశ్వరసహజకారుణ్యాదవాప్యత ఇతి, తస్య భక్తిస్థానే నివేశితత్వోపపత్తేః. ఉక్తనిష్కర్షవివక్షయా ''ఉపాయార్థైకవాచకః''[౪] ఇత్యుక్తిః. ననుతర్హి, గోప్తృత్వవరణస్యాన్తర్గతత్వేన ఫలప్రార్థనాయా అత్రైవజాతత్వాత్, ఉత్తరవాక్యే తత్ప్రార్థనాఽధికేతిచేత్. న, అకిఞ్చనస్య మమ ఉపాయాన్తరస్థానే స్థిత్వా, అభిమతఫలం ప్రయచ్ఛేతి పూర్వోక్తాయాం విశిష్టప్రార్థనాయాం అంశభేదజ్ఞాపనాయ విభజ్య ప్రార్థ్యత ఇతి నాధిక్యమ్. యద్వా, ఉత్తరవాక్యే కేవలం వాక్యాన్వయార్థం ప్రార్థనాపదమధ్యాహ్రియతే; తత్తుఫలవిశేషపరమితి న పౌనరుక్త్యమ్. ''అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానమ్మయినిక్షిపేత్ । మయినిక్షిప్తకర్తవ్యః కృతకృత్యో భవిష్యతి''[౬] ఇతి నిక్షేపస్యద్వయమన్త్రైకత్వం ప్రమాణసిద్ధమ్. ఏవం షడజ్గన్యాసస్యద్వయవేద్యత్వాత్, తద్వేద్యం పురుషకారత్వం తత్సాపేక్షమ్. నచాష్టాజ్గయోగవత్ షడజ్గస్యాపి ఉపాయతయా కృపాదేస్తత్ర నిర్విషయత్వాత్, పురుషకారస్యచ కృపాపారతన్త్ర్యనన్యార్హత్వవిశిష్టత్వాచ్చ, కథం కృపాదికార్యపురుషకారభావ ఇతివాచ్యమ్. అన్యత్రభక్తిప్రపత్త్యో రుభయోరప్యనుష్ఠేయత్వాత్. అత్రప్రపత్తిమాత్రస్య తత్ఫలదానం కృపామన్తరేణ నసిద్ధ్యతీతి కృపాసాఫల్యోపపత్తేః. అతః షడజ్గస్థలే పురుషకారత్వసమ్భవాత్, తస్యచ సహేతుకత్వాన్నిర్హే[౫ తుకస్య తస్యాసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే:- (పురుషకారమామ్బోతు, కృపైయుమ్, పారతన్త్ర్యముమ్, అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్) భక్తివత్ షడజ్గస్య తత్రోపాయత్వాత్, సకిఞ్చనే కృపానప్రవహతీతి అనుష్ఠితసాధనాధికార్యజ్గీకారః ఈశ్వరస్య స్వతస్సిద్ధ ఇతి, తద్వశీకరణాయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వే అప్యఫలే. అతః, సకిఞ్చనస్థలే కృపాదిగుణత్రయఘటితం ఘటకత్వమనపేక్షితమితి, అకిఞ్చనవిషయ ఏవ తదుపయోగ ఇత్యర్థః. నచ, భక్తిప్రపత్త్యుభయానుష్ఠానసాధ్యం ఫలం ప్రపత్తిమాత్రస్య దేయఞ్చేత్, ఈశ్వరస్య వశీకరణేన భావ్యమ్, ప్రపత్తేరతిక్షుద్రత్వేనాస్యాకిఞ్చన ప్రాయత్వాచ్చ కృపాదీనాం సాఫల్యమితివాచ్యమ్. అన్యత్ర ప్రపత్తేః భక్తిఫలకత్వాత్, భక్తేశ్చ మోక్షఫలకత్వాచ్చ. ఫలస్యోభయసాధ్యత్వాభావాత్, ఫలాన్తరసాధకప్రపత్తౌ అన్యత్రోభయానుష్ఠానాభావేన ఫలాన్తరార్థప్రపత్తౌ ఘటకానపేక్షణాపాతాచ్చ. నచ, ముఖ్యసాధనఫలస్య అముఖ్యసాధనం ప్రతి దేయత్వే ఘటకేన దాతృవశీకరణమపేక్షితమ్; ముఖ్యసాధనరహితస్య అకిఞ్చనప్రాయత్వాత్ దయనీయత్వమపి విద్యత ఇతివాచ్యమ్. అముఖ్యసాధనస్యాపి ముఖ్యసాధనతుల్యఫలప్రదత్వసజ్కల్పస్యానాదితయా, సత్యసజ్కల్పేశ్వరస్య ఫలప్రదానే ఘటకానపేక్షణాత్. యది, ఫలవిసదృశత్వాద్ఘటకాపేక్షా; తర్హి, భక్తిస్థలేపి ఘటకత్వప్రసజ్గః. కిఞ్చ, యద్యముఖ్యసాధనే ఘటకాపేక్షా; తదా, అశ్వమేధావభృథస్నానస్య ద్వాదశవార్షికఫలప్రదత్వేపి[౩౫ పురుషకారాపేక్షాపత్తిః. అపిచ, భక్తితుల్యప్రాయశ్చిత్తేన ప్రపదనేన సర్వకర్మక్షయే, నిర్నిమిత్తత్వేన భగవత్కాలుష్యాభావాత్, పురుషకారేణ తచ్ఛామనమనపేక్షితమ్ చేతనస్యనిర్దుఃఖత్వాత్, దుఃఖాసహిష్ణుత్వలక్షణకృపానుదయశ్చ. అతఏవోక్తమ్ ''ముకున్దే నిక్షిప్య స్వభరమనఘో ముక్తవదసౌ''[౭] ఇతి.

౧॥ ౨॥ సుబాలోప-౬. ౩॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬. ౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ రహస్యత్రయసారే-

వ్యా.—ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇవళుడైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుమ్ స్వరూపప్రయుక్తమాననమాత్ర మన్ఱిక్కే,

అ.—ఇప్పడిపురుషకారత్వాపేక్షితకృపావిషయత్తిల్ వరుమ్ ఈశ్వరకృపానిర్విశేషత్వ వ్యామోహత్తైయిఙ్గసమాఖ్యైక్యకళాలే శమిప్పిత్తు,తదపేక్షితఙ్గళాన భగవత్పారతన్త్ర్య భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ విషయమాకవరుమ్ఐచ్ఛికత్వ వ్యామోహత్తై శమిప్పిక్కిఱార (ఈశ్వరవిషయత్తి[౫లిత్యాదినా.) ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమెన్ఱు - స్వరూపసఙ్కల్పాభ్యామీశ్వరాధీనస్వరూపస్థితి ప్రవృత్తికత్వమాకిఱ ఈశ్వరనిరూపిత పారతన్త్ర్యమెన్ఱపడి. ఈశ్వరవిషయత్తిలనన్యార్హత్వమెన్ఱు - ఈశ్వరశేషత్వేసతి తదన్యశేషత్వ విరహరూపమాన ఈశ్వరఘటితానన్యార్హత్వమెన్ఱపడి. (స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కేయిత్యాది.) స్వరూపప్రయుక్తత్వ మావతు - భగవదిచ్ఛాధీనత్వేసతి లక్ష్మీచ్ఛానధీనత్వమ్; అతువానమాత్రమన్ఱిక్కే యెన్ఱు - లక్ష్మీచ్ఛానధీనత్వేసతి భగవదిచ్ఛాధీనమాయ్ వక్ష్యమాణభగవత్పత్నీత్వాద్యధీనముమాయిరుక్కై యెన్ఱపడి. "లక్ష్మీర్నిత్యానపాయినీ"౧"తత్సర్వం నారముచ్యతే"౨ఎన్ఱి,అప్రమాణత్తై యనురోధిత్తుభాష్యకారర్ గద్యత్తిలే పిరాట్టిక్కైనారశబ్దార్థమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినపడియాలుమ్, "శరీరఙ్ఖాస్మివైష్ణవమ్"౩ఎన్ఱు, పిరాట్టితానే శ్రీశబ్దనిర్వచనత్తిలే తన్నై భగవచ్ఛరీరమెన్ఱు, నిష్కర్షిక్కైయాలుమ్, నారాన్తరఙ్గళుక్కుప్పోలే పిరాట్టిక్కుమ్ కేవలభగవదిచ్ఛాధీనభగవచ్ఛరీరత్వాయత్తభగవదధీనత్వ భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ ప్రామాణికఙ్గళెన్ఱపడి. "ఉభయోరపిసర్వభూతేశ్వరత్వాదివచన సామ్యాదస్యా గుణభావముభయేచ్ఛాప్రయుక్తం కేచిదాహుః" ఎన్ఱుమ్ సర్వభూతేశ్వరత్వాదివచన సామ్యమూలకమాన పిరాట్టియుడైయ ఐచ్ఛికభగవచ్ఛేషత్వ పక్షమ్; "మచ్ఛేషభూతా సర్వేషామీశ్వరీవల్లభామమ|అస్యాశ్చజగతశ్చాహమీశ్వరోవేదవిశ్రుతః" ౪ఎన్ఱు,భగవచ్ఛాస్త్రత్తానే,"ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్"౫"ఈశ్వరస్సర్వభూతానామ్"౬ ఎన్ఱి,ఆవచనద్వయగతసర్వశబ్దద్వయత్తుక్కుమ్ క్రమేణ ఈశ్వరవిషయమాకవుమ్ పిరాట్టివిషయమాకవుమ్ సఙ్కోచాసఙ్కోచఙ్గళై ఉపబృంహణమ్ పణ్ణుకైయాలే,తద్విరుద్ధమాన వినిగమనావిరహాది తర్కాభాసమూలక సర్వశబ్దద్వయా సఙ్కోచకల్పనా వలమ్బివచనసామ్య రూపహేతుకశరీరమ్ దుస్థమాకైయాలే అత్యన్తానుపపన్నమ్. ఇవ్వర్థత్తిల్ విస్తరమ్ పూర్వర్కళుడైయ గ్రన్థఙ్గళిలే విశదమ్.

ఇ.అ—ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ నిత్యముక్తర్కళుక్కుమ్ మత్సుముక్షుపిరాట్టిమార్కళుక్కుమ్ సాధారణమాయిరుక్క, ఇవళుక్కు విశేషమేతెన్ఱి ఆశఙ్కైయిలే; పట్టమహిషియాకైయాలుమ్ పత్నీత్వప్రయుక్తమాకైయాలుమ్ అవర్కళ్ పారతన్త్ర్యత్తి[౨౦ల్కాట్టి లివళ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు విశేషముణ్డెన్ఱుమ్, స్వరూపనిరూపకత్వరూపమాన అనన్యార్హత్వ ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలే అవర్కళిల్కాట్టి లివళనన్యార్హత్వత్తుక్కు విశేషముణ్డెన్ఱు, మరుళిచ్చెయ్కిఱార (ఈశ్వరవిషయత్తిలిత్యాది.)

మీ.—నచ భరసమర్పణాత్పూర్వం తత్కారణభగవదభిముఖసిద్ధ్యర్థం పురుషకారాపేక్షావగతే, పూర్వం కాలుష్యహేతు పాపసత్వాదితి వాచ్యమ్. సాధనవిధేరేవతదభిమతిరూపతయాతదాతస్యాః జ్ఞాతత్వాచ్చ నతదాఘటకాపేక్షా. కిఞ్చ, అష్టాఙ్గయోగవత్ షడఙ్గేపి యోగ్యతామాత్రం పూర్వం ప్రతిపాద్యమ్; అన్యథాభక్త్యారమ్భేపిఘటకాపేక్షాపత్తేః. ఇత్యఙ్గముదితమిత్యాత్మజ్ఞానం షడఙ్గే యోగ్యతాసమ్పాదకప్రాయశ్చిత్తత్వేన పూర్వాఙ్గతయావిహితమ్. అతఃముఖ్యగౌణవిభాగానాదరేణ ప్రతిపదవిహిత సర్వోపాయాన్తరాభావస్థలేఘటకాపేక్షేతి గౌణసాధనషడఙ్గస్థలే నతదపేక్షా.

యది "నహివచనవిరోధేన్యాయః ప్రభవతి" ఇతిషడఙ్గస్య మన్త్రప్రతిపాద్యత్వాత్ తత్రపురుషకారాపేక్షేతిమన్యసే. తదేవనాస్తి; తథాహి 'ప్రపద్యే'౧౦ఇతిక్రియాపదస్య "ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతిః - యాచ్ఞాప్రపత్తిశ్శరణాగతిః" ౭ఇతిలక్షణానురోధేన ప్రార్థనాపర్యవసానాత్, భరసమర్పణస్య కేవలాధ్యవసాయ రూపత్వాచ్చ, నోపాయప్రార్థనా భరసమర్పణమ్. నచ, భరసమర్పణస్య గోప్తృత్వ వరణగర్భత్వాత్ తదుపపత్తిః,"ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ఇతితదర్థకత్వనిషేధాత్. నచ "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౯ఇత్యత్రశరణశబ్దస్యార్థాన్తరేననిష్కర్ష్య[౩౦తే, మన్త్రప్రకరణగతస్యతదయోగాత్ ఇదంశబ్దనిర్దిష్టశరణాగతి విషయతయా ప్రయుక్తశరణశబ్దస్య గోప్తృవాచకత్వ†శఙ్కాయాః, గృహవాచకత్వ‡శఙ్కాయాశ్చ, చేతనాచేతనవిభాగానభిజ్ఞే అనుదయాత్.

నచ, గోప్తురేవోపాయాన్తర స్థాననివేశితత్వాత్, తస్యోపాయాన్తర నైరపేక్ష్యమభిప్రేత్య. గోప్తుర్యేవాయ ముపాయత్వనిర్దేశః; ఏతదభిప్రాయేణ "ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ఇతినిష్కర్షశ్చేతివాచ్యమ్. అత్ర, శరణశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తం ఉపాయత్వమ్-గోప్తృత్వమాత్రమ్,ఉతఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమాత్రమ్, ఉతఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వేసతిగోప్తృత్వంవా. నాద్యః- "ప్రపద్యే"౧౦ఇత్యత్రగోప్తృత్వాభావేనప్రార్థ[౩౫నాపర్యవసానానుపపత్తేః. నద్వితీయః - ఉపాయాన్తరస్థానే ప్రపత్తేర్నివేశితత్వేన భగవతస్తథాత్వాసిద్ధేః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్రీసూక్తే. ౬॥ గీ-
౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ కఠవల్ల్యాం † శఙ్కాయా-౨. ‡ శఙ్కాయాద-౨.

వ్యా.—"హ్రీశ్చ తేలక్ష్మీశ్చపత్న్యౌ"౧ ఎన్ఱుమ్ "విష్ణుపత్నీ"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ పత్నీత్వప్రయుక్తమాయుమ్, "అహన్తాబ్రహ్మణస్తస్య సాఽహమస్మిసనాతనీ"౩ ఎన్ఱుమ్ "శ్రీవత్సవక్షానిత్యశ్రీః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ స్వరూపనిరూపకత్వాదిసిద్ధమాన అనన్యత్వప్రయుక్తమాయు మిరుక్కుమ్;

అ—(హ్రీశ్చేత్యాది) భూమిసాధారణానైచ్ఛికపత్నీత్వమ్ శ్రీక్కు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే, తద్విరుద్ధమాన ఐచ్ఛికపత్నీత్వకల్పనమ్, (పత్న్యౌ) ఇతిసకృచ్ఛ్రుత పత్నీశబ్దార్థవైరూప్య ప్రసజ్జనరాహతమెన్ఱు, కరుత్తు. (విష్ణుపత్నీతి) ఉపక్రమోపసంహారగతవిష్ణుపత్నీత్వానురోధేనఏతన్మధ్యగత జగదీశానాత్వత్తైక్కొళ్ళవేణుమ్; అల్లతు, జగదీశానాత్వత్తై యిట్టు ఉపక్రమావగతపత్నీత్వత్తుక్కైచ్ఛికత్వమ్ కొళ్ళుకైయనుచితమెన్ఱు, కరుత్తు (పత్నీత్వప్రయుక్తమాయుమితి) "పత్న్యశ్చపతిశేషత్వాత్"౫ ఎన్ఱుమ్ "ఉపపన్నాహిదారేషు ప్రభుతాసర్వతోముఖీ"౬ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే-పిరాట్టి పక్కలిరుక్కిఱ భగవదధీనత్వభగవదనన్యార్హత్వజ్గళ్ నియతనిర్వాహపత్నీత్వాయత్తము మాయిరుక్కుమెన్ఱుపడి. నారశబ్దార్థతాయాఽత భగవచ్ఛరీరత్వమ్ చేతనాచేతనసాధారణమ్, పత్నీత్వమ్ భూమ్యాదిసాధారణమ్.

పెరియపిరాట్టియార్ క్కేఱ్ఱమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అహన్తాబ్రహ్మణఇత్యాది.) "అహన్తాబ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మిసనాతనీ। ఆత్మానసర్వభూతానామహంభూతోహరిస్స్మృతః"౩ "అహన్తాసర్వభూతానామహమస్మిసనాతనీ। తస్యాహంపరమాశక్తిరహన్తాశాశ్వతీధ్రువా"౭ "అహన్తానామసాశక్తిః"౮ ఇత్యాదికమ్ వివక్షితమ్. "అహన్తయావినాహంహినిరుపాఖ్యోనసిద్ధ్యతి"౯ ఎన్గిఱ, అవచనత్తాలే- "అహన్తాబ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మి"౩ ఇత్యాదికళిలే పిరాట్టియెమ్బెరుమానుక్కు ప్రధానస్వరూప నిరూపకభూతైయెన్ఱు, లభిక్కిఱతెన్ఱు, కరుత్తు. ఆకైయిఱే, "శ్రియఃపతిర్నిఖిలహేయప్రత్యనీకః"౧౦ ఇత్యాదిగీతాభాష్యమ్. (శ్రీవత్సేత్యాది, "ఈశితవ్యాద్విభాజకలక్ష్మీవాల్లభ్యసౌభాగ్యచిహ్నమ్ శ్రీవత్సోస్యవక్షసీతిశ్రీవత్సవక్షాః; శ్రీవత్సవక్షానిత్యశ్రీరితి"౧౧ ఎన్గిఱ, ఆసహస్రనామభాష్యశ్రీసూక్తియై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపనిరూపకత్వాదిసిద్ధమానవితి.) కారణత్వోపాయత్వాదివిశిష్టభగవత్స్వరూపత్తుక్కు ఇతరవ్యావృత్తిహేతుత్వమ్ స్వరూపనిరూపకత్వమ్ ఆదిశబ్దత్తాలే- "కాచాన్యాత్వామృతేదేవిసర్వయజ్ఞమయంవపుః। అధ్యాస్తేదేవదేవస్యయోగిచిన్త్యంగదాభృతః"౧౨ ఇత్యాదిసిద్ధమాన విగ్రహాపృథగ్భావముమ్, "కీర్తిశ్శ్రీర్వాక్చనారీణామ్"౧౩ ఎన్ఱు, భగవాన్ తానే యరుళిచ్చెయ్త విభూతిత్వముమ్ సఙ్గృహీతమ్. (అనన్యత్వప్రయుక్తమాయుమిరుక్కుమితి) అసాధారణధర్మత్వరూపమాన ధర్మ్యనన్యత్వాధీనమాయుమిరుక్కుమెన్ఱుపడి. అనన్యత్వేత్యనేన, "అనన్యారాఘవేణాహంభాస్కరేణ ప్రభాయథా"౧౪ "అనన్యాహిమయాసీతాభాస్కరేణప్రభాయథా"౧౫ "ఆమోదమివపుష్పస్థందీపస్థామివచప్రభామ్। వినిష్కృష్టుమశక్యామ్మామనన్యాంపురుషోత్తమాత్"౧౬ ఎన్గిఱ, అవచనఙ్గళిల్ ప్రతిజ్గళ్. "అహమర్థంవినాహన్తానిరాధారానసిద్ధ్యతి। అహంతయావినాహంహినిరుపాఖ్యోనసిద్ధ్యతి"౯ ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే స్వరూపనిరూపక ధర్మత్తుక్కు ధర్మ్యధీనత్వముమ్ ఇతరవ్యావృత్తిహేతుతయా ధర్మ్యతిశయాధాయకమాకైయాలే ధర్మ్యనన్యార్హత్వము ముపపన్నమెన్ఱుపడి.

ఇ-అ.—నిత్యైయాన అవ్వనాన్ అవ్వబ్రహ్మత్తుక్కు నానాకైయాకా నిన్ఱేనెన్ఱు, - (అహన్తా) ఎన్గిఱ, అనుక్కర్థమ్.

మీ.—ననుం, నైరపేక్ష్యత్వముపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమ్, తతశ్చనిరపేక్షరక్షకత్వమేవఉపాయత్వమ్. భగవతితద్వ్యతిరిక్తస్యోపాయత్వస్య నిర్వక్తుమశక్యత్వాదితిచేత్. కిమిదంనిరపేక్షత్వమ్, ప్రవృత్తినిరపేక్షత్వంవా - భక్తినిరపేక్షత్వంవా - ఉభయనిరపేక్షత్వంవా. ఆద్యే అఙ్గత్వేనప్రవృత్తినిరపేక్షత్వమ్-అఙ్గిత్వేనతదనపేక్షత్వంవా. నాద్యః జ్యోతిష్టోమాదిస్థలేఅఙ్గత్వేనగోప్తుఃప్రవృత్త్యనపేక్షణాదుపాయత్వప్రసఙ్గః నద్వితీయః-అఙ్గిత్వేనప్రవృత్త్యనపేక్షితత్వస్యభక్తిస్థలేజ్యోతిష్టోమాదావసత్వాత్, సర్వత్రఉపాయత్వాపత్తిః; అఙ్గిత్వేనప్రవృత్త్యనపేక్షణాత్ ప్రకృతేతదసిద్ధిశ్చ. ద్వితీయేపి అఙ్గత్వేనభక్తినైరపేక్ష్యమభిమతమ్, ఉతఅఙ్గిత్వేనతన్నైరపేక్ష్యంవా. ఆద్యేభక్తిస్థలేజ్యోతిష్టోమాదిస్థలేచాపి గోప్తురుపాయత్వాపత్తిః, ఉభయత్రాపిభక్తేరఙ్గత్వేనఅపేక్షావిరహాత్. నద్వితీయః. విద్యాన్తరనైరపేక్ష్యస్య "వికల్పోఽవిశిష్టఫలత్వాత్"౧౭ ఇతిన్యాయప్రాప్తత్వేన అఙ్గిత్వేన భక్త్యనపేక్షత్వలక్షణస్యోపాయత్వస్యాపూర్వత్వేన "ఉపాయార్థైకవాచకః"౧౮ ఇతివ్యుత్పాదనీయత్వాసిద్ధేః; ప్రకృతోపాయవ్యతిరిక్తోపాయాన్తరనైరపేక్ష్యస్య సర్వసాధారణతయా తత్రాసాధారణ్యేన వేద్యాకారత్వాసిద్ధేశ్చ. అఙ్గిత్వేనభక్త్యనపేక్షత్వస్య జ్యోతిష్టోమాదిస్థలేపిసత్త్వేనతత్రాపి గోప్తురుపాయత్వాపత్తేశ్చ. భక్తినైరపేక్ష్యస్య శరణశబ్దార్థత్వే, ఏకశబ్దస్యవా సర్వధర్మాదిశబ్దస్యవా నైయర్థ్యాపత్తేశ్చ. నతృతీయః. ప్రకృతేతదసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. యది, వ్యాసజ్యవృత్త్యభావాభ్యుపగమేనప్రకృతేతత్సిద్ధిః; తదాజ్యోతిష్టోమాదిస్థలే ఽతివ్యాప్తిరవ్యాహతా. తస్మాత్సిద్ధోపాయ వ్యతిరిక్తోపాయాన్తర స్థాననివేశితత్వముపాయత్వమ్, నతుగోప్తృత్వగర్భమ్, నవానైరపేక్ష్యరూపమ్. అతోత్ర "ప్రపద్యే" ఇత్యస్య యాచ్ఞారూపత్వా న్నభరసమర్పణత్వమ్.

౧॥ పురుషసూక్తే- ౨॥ శ్రీసూక్తే- ౩॥ ౪॥ రా-యు-౧౧౪-౧౫. ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ గీతాభాష్యే- ౧౧॥ సహస్రనామభాష్యే-౭-శత- ౧౨॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౨.
౧౩॥ గీ-౧౦-౩౪. ౧౪॥ రా-సు-౨౧-౧౬. ౧౫॥ రా-యు-౧౨౧-౨౦. ౧౬॥ ౧౭॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౫౬. ౧౮॥ †రహస్యత్రయ-౩.

21-11-85.

వ్యా.—ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిఱే అల్లాదార్కళుడైయ మిథునశేషత్వముమ్, ఇవళోరుత్తిక్కుమ్తదేకశేషత్వముమాయ్త్తు. ఇన్దఅవ్యవధానేన వుణ్డాన సమ్బన్ధత్తాలేయిఱే, ఇవళుక్కీశ్వరనై వశీకరిక్కుమళవిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డాత్తొழிకిఱతు.

అ.—(ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిత్యాది) ప్రధానస్వరూపనిరూపకభూతైయాయ్ ప్రధానపత్నియుమాయిరుక్కైయాలేయి ఉభయవ్యాది మహిష్యన్తరజ్గళుక్కుమ్ నిత్యర్కళుక్కుమ్ ముక్తర్కళుక్కుమ్ బద్ధర్కళుక్కుమ్ ఇవళుమ్ ఈశ్వరనుమాన మిథునత్తైప్పఱ్ఱ శేషత్వముమ్, ఇన్ద ప్పెరియ ప్పిరాట్టియారొరుత్తిక్కు మీశ్వరమాత్ర శేషత్వముమాయ్ త్తెన్ఱపడి.

ఇన్దఅవ్యవధానేన వుణ్డానసమ్బన్ధత్తాలే- శేషిశేషత్వమాకిఱ వ్యవహిత సమ్బన్ధసహకృతమల్లాత భగవచ్ఛేషత్వమాత్రమాకిఱ సాక్షాత్సమ్బన్ధత్తాలే యెన్ఱపడి. (ఇవళుక్కు ఈశ్వరనైవశీకరిక్కు మళవిల్) సాపరాధచేతనర్కాక ఈశ్వరనైనివృత్తకాలుష్యనామ్పడి పణ్ణుమిడత్తిల్. (పురుషకారమ్ వేణ్డాత్తొழிకిఱతు) ఎన్ఱతు - ఇవళిలుఙ్గాట్టిల్ వాల్లభ్యాతిశయముడైయపురుషకారమనపేక్షిత మాయిరుక్కుఱతెన్ఱపడి.

“అస్యామమచశేషం హివిభూతిరుభయాత్మికా”౧ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వేశ్వర నుభయవిభూతినైయుమ్ తనక్కుమ్ తనక్కు శేషమాన ఏవళుక్కుమ్ స్వేచ్ఛైయాలే శేషమాక్కినైక్కైయాలే ఉభయవిభూతియైప్పఱ్ఱ ప్పిరాట్టి అత్యన్తాభిమతైయాయ్, పిరాట్టియైప్పఱ్ఱ వాల్లభ్యాతిశయ మొరువర్క్కు మిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే ఈశ్వరవశీకారార్థమాక ప్పిరాట్టియాల్ మున్నిడప్పడువారిల్లైయాయ్, ఇవళ్ తాన్ఱత్యన్తాభిమతైయాకైయాలే అథుక్కాగ ముతలిలే అనపేక్షితమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

మీ.—“ఆత్మాత్మీయభరన్యాసోహ్యాత్మనిక్షేపఉచ్యతే। వాచానమఇతిప్రోచ్యమనసావపుషాచయత్॥తన్నమఃపూర్ణముద్దిష్టమతోన్యన్నాన ముచ్యతే”౨“అహమద్యైవమయాసమర్పితః”౩ ఇత్యాదిషుభరసమర్పణస్యయాచ్ఞారూపత్వాభావోక్తేః శరణశబ్దస్యగోప్తృత్వార్థకత్వాభావాన్న గోప్తృత్వవరణసిద్ధిః కిఞ్చ,యద్యత్ర శరణశబ్దోపశ్లిష్టక్రియాపదేనగోప్తృత్వవరణసిద్ధిః, తదా ఉత్తరవాక్యమనర్థకతామాపద్యేత, గోప్తృత్వవరణస్యైవఫలప్రార్థనాత్వాత్.

నచ,భరసమర్పణవిశిష్ట గోప్తృత్వ ప్రార్థనాయాః పూర్వముక్తత్వాత్ తత్ప్రాంశ భేదజ్ఞాపనాయ గోప్తృత్వవరణంవిభజ్య ప్రదర్శ్యత ఇతి వాచ్యమ్.విశ్వాసకార్పణ్యవిశిష్టతయాచభరసమర్పణప్రతీతేః, సర్వేషామపివిభజ్యప్రదర్శనాపత్తేః. అన్యథావివేకాకాఙ్క్షాయాఅశాన్తత్వాపాతాత్.అతఏవోక్తంసారే “ఏవంశరణశబ్దాన్వితే ‘ప్రపద్యే’ ఇతిక్రియాపదే,రక్షిష్యతీతివిశ్వాసోగోప్తృత్వవరణన్తథా।ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే,ఇత్యుక్తచతుష్టయమప్యుక్తంభవతి”౪ఇతి కిఞ్చ, ఉపదేశవాక్యేచైవంవక్తుం,†శక్యతే అనేనసాధనానుష్ఠానయోగ్యే అనుష్ఠానవాక్యే యథామన్త్రం తదర్థానామనుష్ఠేయత్వేతాత్పర్యాత్ గోప్తృత్వవరణస్య ప్రత్యేకమప్యనుష్ఠేయత్వంస్యాత్, ఏతచ్చసకృత్త్వ విరుద్ధమ్.

యచ్చోక్తంఫలసామాన్యస్యపూర్వం ప్రార్థితత్వాత్ తద్విశేష సమర్పకముత్తర వాక్యమితి. తదప్యనుపపన్నమ్, ప్రార్థనాపదవైయర్థ్యాపత్తేః. నచ, ప్రార్థనాపదంవాక్యాన్వయసిద్ధయే కేవలమధ్యాహృతమ్, తన్నిరర్థకమేవేతివాచ్యమ్. నిరర్థకస్యాకాఙ్క్షావిరహేణాన్వయఘటకత్వానుపపత్తేః. సార్థకం తత్రవాక్యతాత్పర్యం నాస్తీతిచేత్. అస్యానుష్ఠానవాక్యత్వేన ఏకదేశే తాత్పర్యాభావకల్పనాయోగాత్. కిఞ్చ,ప్రయుక్తపదావైయర్థ్యాయ ఉద్దేశ్యాంశఏవాస్యాన్వయోవాచ్యః, తథోద్దేశ్యోపాదేయభావేన అత్రయోజనాదుర్ఘటా; ఫలవిశేషోపస్థాపకోత్తరవాక్యస్య, ప్రార్థనాపర్యవసాయినా “ప్రపద్యే” ఇతిపదేన అన్వయదౌర్ఘట్యఞ్చ. యద్యుత్తరవాక్యస్య కేవలం ఫలవిశేషోపస్థాపకత్వేన మన్త్రస్యైక వాక్యత్వమ్. తదా శ్రుతిస్మృత్యాది ప్రసిద్ధద్వయత్వమేవహీయేత. తతశ్చోక్తయోజనా బహుప్రమాణవిరుద్ధా.

నను, సమర్పణస్యానేకాంశత్వాత్ భరసమర్పణం పూర్వవాక్యే, ఫలసమర్పణ ముత్తరవాక్యే ఇతినవైయర్థ్యమితిచేత్. న, అనేకాంశవిశిష్టాం శత్రయాత్మక సమర్పణస్య ఏకజ్ఞానత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్. ఆత్మసమర్పణస్యాపి పృథగనుష్ఠానాయ వాక్యాన్తరమపి ప్రసజ్యతే. నను, పూర్వవాక్యే సమర్పణమ్, ఉత్తరవాక్యేవరణఞ్చ ప్రతిపాద్యత ఇతిచేత్. తదాన్యాసస్యవిశిష్టైక జ్ఞానాత్మకత్వం భజ్యేత. థానుష్ఠానేక వ్యాపారవిశిష్టేషు ప్రయోగవత్, ఆనుకూల్య సఙ్కల్పాది విశిష్టైకజ్ఞానత్వంహిసమర్పణస్యోచ్యతే. కిఞ్చాస్మిన్ పక్షేనిరపేక్ష రక్షకత్వ ముపాయత్వ మిత్యుక్త ప్రతిజ్ఞాహానిః; అస్యదుర్వచనత్వఞ్చ. కిఞ్చ “ప్రపద్యే” ఇత్యస్య యాచ్ఞాపర్యవసానాసిద్ధిశ్చ.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ సారే- † శక్యత్వాదనేన-౪.

వ్యా.—ఇమ్మూన్ఱు, గుణత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, కృపైయానదు, "శ్రీఞ్ - సేవాయామ్"౧ ఎన్ఱి,అధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శ్రీయతే" ఎన్ఱి,అకర్మణివ్యుత్పత్తియిలుమ్, పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ "శ్రయతే" ఎన్ఱి,అకర్తరివ్యుత్పత్తియిలుమ్, నిత్యయోగవాచియాన మతుప్పిలుమ్ సిద్ధమితే.

అ.—(కర్మణివ్యుత్పత్తియిలుమితి) "కర్తరికృత్"౨ఎన్ఱి,—వ్యాకరణస్మృతియైప్పోలే "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్"౩ ఎన్ఱి,అనిర్వచనస్మృతియుమ్ ప్రమాణమాకైయాలే కర్మణివ్యుత్పత్తియుమ్ ప్రామాణికైయాయ్, అత్తుక్కానర్హే కర్మణిప్రత్యయమాయ్ కర్మతయాశ్రయణార్హత్వన్దా తదుపకారక ధర్మరూపమాయ్, అత్తుక్కా సామర్థ్యాత్ కృపాతిశయమెన్ఱు, పర్యవసిక్కుమత్తెన్ఱు,పడి. అర్థాకర్మణి ప్రత్యయముమ్, "శ్రయన్తీ శ్రయణీయాస్మి"౪ఎన్ఱు, లక్ష్మీతన్త్రత్తిల్ చతుర్థాధ్యాయత్తిలే స్పష్టమ్.

(శ్రయతేఎన్ఱి,అకర్తరివ్యుత్పత్తియిలుమితి) ఆశ్రయాశ్రయిభావత్తిలుమ్ శ్రీఞ్ధాతువుక్కు ప్రయోగమిరుక్కైయాలుమ్, క్విప్రత్యయత్తిల్ కాలోపాధితోల్ ప్రామైయాలే నిత్యతదాశ్రితత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలే అపృథక్సిద్ధధర్మమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్, "ధర్మిసత్తాధీనాధర్మసత్తా" ఎన్ఱు, తదధీనత్వమాకిఱ తత్పారతన్త్ర్యమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱపడి. సేవావాచిత్వత్తిలుమ్ సేవై సేవ్యాభిప్రాయానురోధియాయిరుక్కవేణ్డుకైయాలే తదభిప్రాయానురోధిత్వ ప్రయుక్తమాన తదధీనత్వరూపతత్పారతన్త్ర్యమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి ఇవ్వుభయవాచిత్వత్తిలుమ్ అసాధారణధర్మమ్ ధర్మిస్వరూప నిరూపణరూపధర్మ్యతిశయాధాయక మాకైయాలుమ్, సేవైయుమ్ సేవ్యప్రీతిరూప తదతిశయాధాయక మాకైయాలుమ్, క్రియాఫలత్తినుడైయ కర్తృగామిత్వ సూచకమాన శానజాది నిర్దేశమిల్లామైయాలుమ్, అనన్యార్హత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి. (మతుప్పిలుమితి) నిత్యయోగవాచియాన మతుప్పిలుమ్, నిత్యతదాశ్రితత్వ రూపతదధీనత్వముమ్ నిత్యతదేకార్థత్వరూప తదనన్యార్హత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి. [౧౫

(ఇవళుక్కీశ్వరనై వశీకరిక్కుమళవిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డాతొ(ఴి)కిఱతు) ఎన్ఱి,అఇడత్తిల్, "నచాస్యమాతాన పితా చ నాన్యస్స్నేహాద్విశిష్టోస్తిమయాసమోవా"౫ ఎన్ఱు, ఎమ్బెరుమానుక్కుప్పిరాట్టియిలధికవాల్లభ్యముమ్, తత్తుల్యవాల్లభ్యము మొరువర్క్కుమిల్లైయెన్ఱి,అ శ్రీరామాయణవచనమభిప్రేతమ్. "మత్తఃప్రియతరోనిత్యంభ్రాతారామస్యలక్ష్మణః"౬ ఎన్ఱి,అవిత్తు, "కోలమలర్ప్పావైక్కన్బాకియవెన్నన్బు"౭ ఎన్ఱి,అన్యాయత్తాలే యివళుడైయ వడుక్కైప్పన్ఱిలుణ్డాన ప్రియత్వాతిశయత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కరుత్తు.

మీ.—నచేష్టాపత్తిః, "ఉపాయతాయాచ్చాప్రపత్తిః"ఇత్యాదివిరోధాత్. యది,పూర్వవాక్యేగోప్తృత్వవరణమ్,ఉత్తరవాక్యేభరసమర్పణఞ్చ ప్రతిపాద్యతే; తదా, "ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ఇతివచనవిరోధః. యది, ఏతద్భిత్యారక్షకత్వమాత్రం నోపాయత్వమ్, నిరపేక్షత్వవిశేషితం తదిష్యతే. తర్హి, ఉత్తరవాక్యవైయర్థ్యమ్, సమర్పణస్యతన్త్రైవసిద్ధేః. ఏవంషడఙ్గస్యద్వయ ప్రతిపాద్యత్వే అనేకప్రమాణోపపత్తి విరోధాత్ నతస్యతత్ప్రతిపాద్యతా.

నచ, "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానమ్మయినిక్షిపేత్"౯ఇతివచనబలాదుక్తాస్వారస్యంసహ్యమితివాచ్యమ్ "గృహీయాన్మన్త్రరాజానంమాంగచ్ఛేచ్ఛరణంనరః"౧౦ఇతి, ఏతత్పూర్వవాక్యే శరణాగతివిధానేన తన్నిష్ఠానుష్ఠేయఫలసమర్పణేతాత్పర్యాదస్యవాకస్య; అన్యథా[౨౫ భరసమర్పణస్య ద్విరావృత్తిప్రసఙ్గః; తతశ్చమన్త్రస్యైక వాక్యత్వేన యోజనాయామిదంనఘటతే. నచ,భిన్నవాక్యత్వేన గోప్తృత్వవరణస్య పూర్వవాక్యస్థత్వాత్ తదభిప్రాయేణ దంవచనం "మాంగచ్ఛేచ్ఛరణంనరః"౧౦ఇతి గోప్తృత్వవరణమేవోచ్యతఇతివాచ్యమ్. "ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ఇతివిరోధాత్, సమర్పణస్యవిశిష్టైక జ్ఞానత్వ విరోధాత్; మన్త్రమాత్రస్యగోప్తృత్వవరణేభరసమర్పణేచ వినియోగవిరోధాచ్చ. ఏకైకవాక్యస్యతదుభయమన్త్రత్వాత్ తతశ్చమన్త్రస్యైకవాక్యత్వే వినియోగవచనానుగుణ్యేనద్విరావృత్త్యాపత్తిః; వాక్యద్వయత్వేమన్త్రమాత్రస్య ఉభయత్రవినియోగానుపపత్తిరితినేదం వచనంషడఙ్గద్వయవినియోజకమ్. తర్హి,షడఙ్గమన్త్రః క ఇతిచేత్. మూలమన్త్ర ఇతిబ్రూమః, తత్రైవ[౩౦ షడఙ్గస్యమునివ్యాఖ్యాతత్వాత్.

అహిర్బుధ్న్యసంహితాయాం నమశ్శబ్దార్థత్వేన సాఙ్గభరసమర్పణముక్తమ్, "నమస్కారాత్మకం యస్మైవిధాయాత్మనివేదనమ్। సమిత్సాధనకాదీనాం యజ్ఞానాంన్యాసమాత్మనః॥నమసాయోఽకరోద్దేవే సస్వధ్యానఇతీరితః। న్యాసినోన్యాసవివస్యాన్నిష్ఠాతత్పూర్వికాఃక్రియాః॥ వ్యాపకైరైష్టికైర్వాన్యైః కుర్యాత్తేవ్యర్పణేమతాః"౧౧ఇత్యాదిష్వపిమూలమన్త్రకత్వంసిద్ధమ్. న్యాసవిశేషస్యప్రణవమన్త్రకత్వమపిక్వచిదుక్తమ్, "హవిర్గృహీత్వాస్మరూపంవసురణ్యేతిమన్త్రతః।జుహుయాత్ప్రణవేనాగ్నావచ్యుతాఖ్యేసనాతనే"౧౨వేదేచ, "ఓమిత్యాత్మానం[౩౫ యుఞ్జీత"౧౩ఇతి. ఏవంషడఙ్గస్యద్వయమన్త్రకత్వేఅనేకప్రమాణోపపత్తివిరోధాత్, మూలమన్త్రకత్వేప్రమాణసత్త్వాచ్చ,నషడఙ్గయోగోద్వయమన్త్రకః

౧॥ ధా-ధ్యా-౧౨౨-౧౮. ౨॥ అష్టా-౩-౪-౬౭. ౩॥ ౪॥ లక్ష్మీతన్త్ర-౪-౭-. ౫॥ రా-సు-౩౬-౩౦.
రా- ౭॥ తిరువాయ్మొழி-౧౦-౧౦-౭. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ అహిర్బుధ్న్యసం-
౧౨ ౧౩॥

మూ.—పిరాట్టి

వ్యా.—౮. ఇన్దక్కృపాదిత్రయత్తైయుమెల్లారుమఱియుమ్పడితానే వెళియిట్టరుళిన వైభవత్తై, శ్రీరామాయణత్తిల్ ఇవళుక్కు చ్చొల్లప్పట్టవిశ్లేషత్రయత్తాలుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(పిరాట్టి) ఎన్ఱు, తుడజ్గి వాక్యత్రయత్తాలే,

(పిరాట్టియిత్యాది) అతావది-"దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుమ్"౧ ఎన్ఱిప్పడియే నాయకనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తత్తదవతార సజాతీయమాన విగ్రహపరిగ్రహమ్పణ్ణివన్దవతరిక్కుమవళాకైయాలే,

అ.—ఇప్పడి ఉపబృంహ్యమాన శ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తిద్వయలబ్ధమాన కృపాదిత్రయముమ్ ఉపబృంహణమాన శ్రీరామాయణప్రతిపాదితవిశ్లేషత్రయాత్మక వృత్తాన్తత్రయవ్యఞ్జిత మెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్దక్కృపాదిత్రయత్తైయుమిత్యాదినా.) నిరపేక్షమాన స్వతన్త్రవస్తువినుడైయ కృపైయుమ్ సర్వసాధారణపారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హమాన జ్ఞానశక్త్యాది భగవద్గుణజ్గళుమ్ పురుషకారహేతువాకమాట్టాదాకైయాలే, అన్యోన్యసాపేక్షమాన విశైమూన్ఱుమ్ పురుషకారత్వహేతువెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, (త్రయత్తైయుమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్.

(దేవత్వే దేవదేహేయమితి) "విష్ణోః" ఎన్ఱ, ఇదు "దేవత్వే, మనుష్యత్వే" ఎన్ఱ, పూర్వార్ధత్తిలుమ్, "దేహానురూపామ్" ఎన్ఱ, ఉత్తరత్తిలుమన్వయిక్కుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాయకనానవిత్యాది.) "విష్ణుపత్నీ"౨ ఎన్ఱ, ఇత్తైయిట్టుక్కొణ్డు "విష్ణోః" ఎన్ఱ, ఇతుక్కర్థమ్ (నాయకేతి) "పరమేశ్వరః। విష్ణునామాసవేదేషు"౩ ఎన్ఱ ఇత్తైయిట్టుక్కొణ్డు సర్వేశ్వరనుడైయవితి.)"దేవత్వే దేవదేహా-విష్ణోః - మనుష్యత్వే- మానుషీ - చ - సతీ, విష్ణోర్దేహానురూపామ్ - ఆత్మనస్తనుమ్- కరోతి" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (తత్తదిత్యాది.) "దేవత్వే" ఇత్యాద్యర్థమ్ (తత్తత్ ఎన్ఱు,) అనురూపశబ్దార్థమ్ (సజాతీయేతి)

ఇ-అ —దేవదేవ దివ్యమహిషియాన ఇవళుక్కు మనుష్యైయాయవతరిక్క వేణ్డుకైక్కు క్కారణమేతెన్ఱ, ఆకాజ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవత్వే ఎన్ఱు,తుడజ్గి.)

మీ —ఏవం ద్వయమన్త్రిత్వాభావాత్, ద్వయప్రకాశ్యత్వాభావాచ్చ, న షడఙ్గయోగే పురుషకారసంభవః. "జీవాత్మానం హవిః కృత్వా౧ తచ్ఛరీరం మహీయసి। బ్రహ్మాగ్నౌ జుహుయాదోమిత్యనేన ద్వయరూపిణా"౪ ఇతి వరదాచార్యవచనం కథం సజ్గచ్ఛత ఇతి చేత్. స్వగతస్వీకారనిష్ఠానాం షడఙ్గే అశ్రద్ధా మా భూదితి తేషామపి ద్వయాధికారిత్వాభిమాన సిద్ధత్వాత్తస్య.

అయమత్ర సఙ్గ్రహః - షడఙ్గఘటకత్వఞ్చ మన్త్రబోధ్యం యతస్తతః। ఘటకత్వం సహేతుస్స్యాదితి చేత్తన్న యుజ్యతే॥ సాధనాన్తరసద్భావే కృపాద్యనవకాశతః। విరుద్ధముభయం భక్తి ప్రపత్తిశేషశేషిణా॥ గౌణముఖ్యసమన్వయోశ్చేత్సర్వత్ర ఘటకం భవేత్। న్యాసస్సర్వాఙ్గహారీ స్యాద్విధినా నియతశ్చ సః॥ నవిధిర్ఘటకేయస్మాన్నమన్త్రేన్యాసబోధనమ్। అతశ్శరణశబ్దోయముపాయార్థైకవాచకః॥ నైరపేక్ష్యమభిప్రేత్య గోప్తానోపాయ ఉచ్యతే। ప్రపత్త్యపేక్షణా దృష్టిర్నైరపేక్ష్యం యదీష్యతే॥ స్వర్గప్రదోప్యుపాయస్స్యాన్న్యాససాపేక్ష విధిర్యతః। ఏకశబ్దాదివైయర్థ్యం తద్వ్యావృత్త్యభావతో భవేత్॥ గోప్తృశరణశబ్దార్థో యది స్యాద్వ్యర్థతా తదా। ఉత్తరస్య చ వాక్యస్య వరణార్పణయోర్యది॥ వివిచ్యకథనం తత్రమతన్తు న సిధ్యతి। అనుష్ఠానపరత్వస్య భఙ్గాద్యదితదిష్యతే॥ తదా సకృత్త్వం భజ్యేత వరణార్పణయోస్తథా। విశ్వాసాది చ వక్తవ్యం పృథగ్వాక్యద్వయక్రమాత్॥ వరణస్యార్పణస్యాపి అనుష్ఠానం యదీష్యతే। తదావిశిష్టజ్ఞానత్వం ప్రపత్తేర్విహితం భవేత్॥ తథా శరణశబ్దస్య ఉపాయార్థకతా హతా। ఉభయోః కృత్స్నమన్త్రత్వ స్మృతిశ్చైవ న యుజ్యతే॥ తస్మాద్ద్వయే షడఙ్గస్య గన్ధోనైవ చ దృశ్యతే। అతః పురుషకారత్వే హేత్వభావో వ్యవస్థితః॥

(ఇతి షడఙ్గే పురుషకారాభావాధికారః. ౭)

(౮. అథ పురుషకారత్వసమర్థనాధికారః)

(పిరాట్టీత్యాది) పురుషకారత్వస్యాప్రామాణికత్వాత్తద్వైశిష్ట్యనాభావే, తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి శజ్కాయాం సజ్గతిః.

సంశయస్తు - పురుషకారనిష్ఠాతుకత్వం న సంభవతి. ఉత సంభవతీతి. తదర్థం పురుషకారత్వే ప్రమాణం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థం శ్రీరామాయణం పురుషకారత్వే ప్రమాణం న భవతి - ఉత భవతీతి.

౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౫. ౨॥ శ్రీసూక్తే. ౩॥ వి-పు-౬-౪-౪౦. ౪॥

వ్యా.— "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా" ౧ ఎన్గిఱపడియే అవన్ చక్రవర్త్తిత్తిరుమకనానవాఱే తదనురూపమాకత్తాన్నుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళానపిరాట్టి, దణ్డకారణ్యత్తిలే యెఴున్దరుళియిరుక్కచ్చెయ్తే, రావణన్ పిరిత్తానెన్ఱొరువ్యాజత్తాలే ప్రథమమ్ పెరుమాళైప్పిరిన్దు లఙ్కైక్కెఴున్దరుళిన్ఱు, "దేవ్యాకారుణ్యరూపయా" ౨ ఎన్ఱు, తద్గుణసారత్వత్తాలే కారుణ్యన్దానాక చ్చొల్లుమ్పడియాన తన్నుడైయ పరమకృపైయై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక వెన్నై.

అ.—(రాఘవత్వఇతి) "చక్రవర్త్తికులేజాతః" ౩ ఎన్గిఱ, అత్తైయిట్టుక్కొణ్డు దశరథనై చక్రవర్త్తియెన్ఱు, వ్యపదేశిత్తు, "దశరథాత్మజే" ౪ ఎన్గిఱ అత్తైయిట్టుక్కొణ్డు పెరుమాళై (చక్రవర్త్తిత్తిరుమకన్) ఎన్ఱదు. "దేహానురూపామ్" ౫ ఎన్గిఱ, అపూర్వానుసారత్తాలే "తుల్యాభిజనలక్షణామ్" ౬ ఎన్గిఱ, అత్తైయిట్టుక్కొణ్డు (తదనురూపమాకత్తాన్నుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళానవితి) "సీతా" ఎన్గిఱవిదు - "సీతాసస్యేన భోనద్యాం జానక్యాం లాఙ్గలాధ్వని" ౭ ఎన్ఱు, లాఙ్గలపద్ధతియిలే ప్రాదుర్భవిత్తవళై చ్చొన్నాలుమ్, ఇఙ్గే అదువిరుద్ధమాకైయాలే, "విష్ణోర్దేహానురూపామ్" ౫ ఎన్గిఱ ఉపక్రమానుగుణమాక జనకరాజసుతాత్వేన శివళై లక్షణయాబోధిక్కిఱదెన్ఱు, వివక్షిత్తు (జనకరాజనితి) "రాజ్ఞిసుతః- ఉత్తమరాజకన్యయా" ౮ ఎన్నక్కడవతిఱే. (రావణన్ పిరిత్తానెన్ఱొరువ్యాజత్తాలేఇతి) అకర్మవశ్యత్వానపాయినీత్వఙ్గళ్ అనన్యథాసిద్ధ ప్రబలప్రమాణ ప్రమితఙ్గళాకైయాలుమ్, "భృగుశాపచ్ఛలేనాయం భగవాన్ భక్తవత్సలః। అవతీర్ణో విబుధైః స్వర్భిర్జజ్ఞే విష్ణుస్సనాతనః" ౯ ఎన్ఱు, లైఙ్గత్తిలే - "తత్రపత్నీవియోగఞ్చ ప్రాప్స్యసే బహువార్షికమ్" ౧౦ ఎన్ఱు, వియోగహేతువాన భృగుశాపముమ్ హేతువన్ఱిక్కేయిరుక్క హేతువాక ఆపాతతః తోన్ఱుమ్ వ్యాజమెన్ఱు, శొల్లుకైయాలుమ్, "అవతర్త్తుం మనుష్యేషు ప్రాగేవకృతనిశ్చయః। నాన్యృతం తేవచో విప్ర మద్భక్తస్య భవిష్యతి" ౧౧ ఎన్ఱుమ్, "లోకానాం సమ్ప్రియార్థన్తు శాపస్తం గ్రాహ్యముక్తవాన్" ౧౨ ఎన్ఱుమ్ - ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లుకైయాలుమ్, తుల్యన్యాయేన "ఉత్పత్స్యతే హితార్థం వః" ౧౩ ఎన్ఱు, ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ దేవహితార్థమాకవవతరిక్కిఱవళెన్ఱు, శొల్లప్పట్టపిరాట్టియుడైయ విశ్లేషత్తుక్కు రావణన్ వ్యాజమాత్రమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱపడి.

దేవ్యేతి - కారుణ్యమ్ - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్, రూపమ్- ధర్మిస్వరూపమ్ యస్యాస్సాతథోక్తా- రూప్యతేయత్ తద్రూపమెన్ఱు, రూపశబ్దమ్ ధర్మిస్వరూపత్తై చ్చొల్లుకిఱదు. ద్రవ్యమాన ధర్మిస్వరూపత్తుక్కు వాచకమాన రూపశబ్దత్తోడే, గుణమాన కృపైక్కు వాచకమాన కారుణ్యశబ్దత్తుక్కు సామానాధికరణ్యమ్, స్వరూపనిరూపకధర్మవాచకశబ్దత్తుక్కు నిరూప్యస్వరూపపర్యన్త ముఖ్యత్వసాధకమాన తద్గుణసారన్యాయసిద్ధమ్. ఇన్దన్యాయన్దాన్ "తద్గుణసారత్వాత్తు తద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్" ౧౪ ఎన్ఱు, సూత్రకారరాలే శొల్లప్పట్టదు. సగుణఃసారః - స్వరూపనిరూపకో యస్యసః తద్గుణసారః, తత్త్వాత్ తద్వ్యపదేశః. గుణవాచకశబ్దేన వ్యపదేశో ముఖ్యవ్యవహారః- "సత్యంజ్ఞానమ్" ౧౫ "విజ్ఞానం యజ్ఞం తనుతే" ౧౬ ఇత్యాదావితి తదర్థః. ఈశ్వరకృపైయిల్ కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కు అతిశయమ్ పూర్వన్ సాధితమాకైయాలే ఇవళుడైయ అసఙ్కుచిత కృపైయివళుక్కు స్వరూపనిరూపకమాకలామ్, ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తద్గుణసారత్వత్తాలేఇత్యాదినా) అన్దకృపాగుణత్తై స్వరూపనిరూపకధర్మమాకవుడైత్తాకైయాలే యెన్ఱపడి.

(కారుణ్యమ్ తానాకచ్చొల్లుమ్పడియానవితి) కారుణ్యమెన్ఱు-వచనస్థ కారుణ్యశబ్దముమ్, తానాకవెన్ఱు-తత్రత్యరూపశబ్దముమ్ వ్యాఖ్యాతమ్. పరకృపై - ఈశ్వరకృపై ; పరమకృపై- ఇవళ్ కృపై. కృపైక్కు పరమత్వమ్ ఉద్భావకనైరపేక్ష్యమ్. రక్షణోపయోగియాన కృపైయై జనిప్పిత్తుక్కొణ్డెన్ఱు, క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్; అఙ్గే, కారుణ్యమ్- ఈశ్వరకారుణ్యమ్, రూపయతి - ప్రకాశయతీతి కారుణ్యరూపా ఎన్గిఱదు. కారుణ్యన్దానొరువడివుకొణ్డాప్పోలే ఎన్ఱుమ్ క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్; అఙ్గు, కారుణ్యమ్ రూపం శరీరం యస్యాస్సాతథోక్తా ఎన్ఱాక్కిఱదు. కారుణ్యమాకరూప్యతే ముఖం చన్ద్ర ఇతివత్ ఇయమీశ్వరస్య కారుణ్యమితి రూపణవిషయీక్రియత ఇతి కారుణ్యరూపా ఎన్ఱుమ్ క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్; ఇవైయొన్ఱు, వ్యాఖ్యానఙ్గళైప్పఱ్ఱి కారుణ్యన్దానాక చ్చొల్లుమ్పడియాన వెన్ఱిఙ్గుత్తై వ్యాఖ్యానత్తుక్కు ప్రతీతిశైఘ్ర్యముణ్డెన్ఱు, కరుత్తు. అవతారమజహత్స్వభావమాకైయాలే ఇన్దపరమకృపై యిఙ్గుమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్ఱపడి.

మి.—తదర్థం తత్రోక్తం విశ్లేషత్రయం పురుషకారత్వగమకం న భవతి - ఉత భవతీతి. తదర్థం తద్గమకత్వే విశేషవచనాన్తర సాహాయ్యం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థం విశేషవచనాన్తరం కార్యదశాయాం జ్ఞానశక్త్యాదికార్యోపయోగిగుణోద్బోధనపరమ్ - ఉతాశ్రయణోపయోగి వాత్సల్యాద్యుద్బోధనపరమితి.

౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౪. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౨౮-౧౪. ౩॥ ౪॥ రా-సంక్షేపే- ౫॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౫. ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ లైఙ్గే- ౧౦॥ లైఙ్గే- ౧౧॥ ఉత్తరరా- ౧౨॥ ఉత్తరరా- ౧౩॥ ఉత్తరరా- ౧౪॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౨౯. ౧౫॥ తై-ఆ-౨-౧. ౧౬॥ తై-ఆ-౨-౫.

25-12-85.

మూ.—ముప్పడప్పిరిన్దశుత్తన్నుడైయ కృపైయై వెళియిడుకైక్కా-క;

వ్యా.—ఎజ్ఞనేయెన్నిల్; దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయైవిడువిక్కైక్కాక్కత్తాన్ శిఱైయిరుక్కైయాలుమ్; అవ్విరుప్పేతనై అల్లుమ్పకలుమ్ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణి యరువిత్తిన్న, క్రూరరాక్షసికళ్, రావణన్ పరాజితనాక్కవుమ్ పెరుమాళ్ విజయిక్కళాక్కవుమ్ త్రిజటైస్వప్నమ్కణ్డత్తాలే భీతభీతైకళాయ్ నడుజ్గుకిఅదశైయిలే, “భవేయంశరణంహివః”౧ఎన్ఱు,-నీజ్గళ్ నోవుపడుమ్ సమయత్తుక్కు నానిరున్దేనే! నీజ్గళజ్ఞవేణ్డావెన్ఱు, అభయప్రదానమ్పణ్ణుకైయాలుమ్; అశు ఉక్తిమాత్ర మాయ్ పోకామే, రావణవధానన్తరమ్ తనక్కు శోభనమ్ శొల్లవన్ద తిరువడి, “అవర్కళై చిత్రవధమ్పణ్ణుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమ్” ఎన్న, అవనోడేమన్ఱాడి, “రాజసంశ్రయవశ్యానామ్”౨ఇత్యాదియాలే - అవర్కళ్ కుత్తత్తైగుణమాక్కవుపపాదిత్తుమ్, “మర్షయామీహదుర్బలా”౩ఎన్ఱు,- పిఅర్ నోవుకణ్డుపొఱుత్తిరుక్క ఒత్తకనెఞ్జురమ్ తనక్కిల్లామైయైయుమ్ అణిట్టుమ్, “కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి”౪ఎన్ఱు,-అవనుక్కు మిరజ్గియల్లదు నిఱ్కవొణ్ణాతపడి యుపదేశిత్తుమ్,

అ.—(తర్జనేతి) భయోత్పాదన వ్యాపారత్తినుడైయ శాయికత్వవాచకత్వజ్గళాలే తర్జనభర్త్సనజ్గళుక్కు పౌనరుక్త్యమిల్లై. “భర్త్సనన్త్వప కారగేః”౫ఎన్నక్కడవతికే “భర్త్సితాంతర్జితాంవాపి”౬ఎన్ఱి, అత్రైవ్పత్ర (తర్జనభర్త్సనమితి) అల్లుమ్-రాత్రియుమ్. “ఘోరాఃఘోరత పేక్షణాః”౭ఎన్ఱి, అత్రైవ్పత్ర (ఘోరరాక్షసికళితి) (భీతైకళాయిత్యాది) ఇజ్గే అభయప్రదాన రూపకార్యత్తాలె పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూప కృపాతిశయ మర్థసిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు. “ప్రియమాఖ్యామి తేదేవి”౮ఎన్ఱి,అత్రైవ్పత్ర (శోభనమ్శొల్లవితి.) “ఏవంప్రకారైర్బహుభిర్వి ప్రకారైర్యశస్విని-హన్తుమిచ్ఛామి”౯ఎన్ఱి,అత్రైవ్పత్ర చిత్రవధమితి.) చిత్రవధమ్- చిత్రరూపమ్ ఎన్నుమాపోలే నానావిధహింసైయెన్ఱపడి. *చిత్రపదమ్-లక్షణయా నానావిధపరమ్. (మర్షయామీతి) ఇజ్గే, సర్వస్త్రీసాధారణమాన అబలాత్వత్తై చొల్లిల్ ప్రయోజన మిల్లామైయాలుమ్, శత్రుపరోధ ప్రయుక్తదౌర్బల్యమ్ శత్రువధానన్తర మిల్లామైయాలుమ్, (దుర్బలా ఎన్ఱు, - మనోదౌర్బల్యమ్ శొల్లుకిఅదు. అఖిల్, బలమ్-ధారణసామర్థ్యమ్, తదభావః-దౌర్బల్యమ్ ఎన్ఱాయ్, పరదుఃఖమ్కణ్డు నెఞ్జుతరిత్తిరామై-దౌర్బల్యమెన్ఱాయ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వత్తిలే పర్యవసిక్కుఅత్తెన్ఱు, తిరువుళ్ళపన్ఱ్యరుళిచ్చెయ్కిఅర్ (పిఅర్నోవిత్యాది.) ఇత్తాల్ - కీర్తే, ఆర్థికతయాసిద్ధిరత్తు; ఇజ్గే, శాబ్దమాకచొల్లిల్ ఎన్ఱు,కరుత్తు. (కార్యమిత్యాది) అవనుక్కు- తిరువడిక్కు. (ఇరజ్గియల్లదిత్యాది) ఇరజ్గియెన్ఱు -*కరుణశబ్దార్థమ్. అల్లదునిఱ్కవొణ్ణాతవెన్ఱు,- కరుణకరణాభావత్తిల్ అనార్యత్వవ్యఞ్జకమాన * ఆర్యశబ్దత్తినుడైయవుమ్, అపరాధిత్వత్తినుడైయ సార్వత్రికత్వాయాతమాన తిరువడిప్రభృతికళుక్కు దణ్డనీయత్వ ప్రసజ్గవ్యఞ్జకమాన “నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి”౪ఎన్ఱి,అవాక్యత్తినుడైయవుమ్ అర్థమ్. ఇత్తాల్ - అభయప్రదానత్తాలే ఆర్థికమాకవుమ్, “దుర్బలా”౩ఎన్ఱు, - సామాన్యరూపేణశాబ్దమాకవుమ్, “కార్యంకరుణమ్”౪ఎన్ఱు,-విశేషరూపేణశాబ్దమాకవుమ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్సిద్ధమెన్ఱు, ప్రమాణోపాదాన శైలియాలేవ్యఞ్జితమ్.

మీ.—యదా, జ్ఞానాద్యుద్బోధనపరత్వమ్; తదావిశ్లేషత్రయస్య విశేషవచనాన్తరసాహచర్యాసమ్భవాత్ పురుషకారసద్భావనిర్ణాయకత్వం నసమ్భవతీతి ప్రమాణాసిద్ధ్యా పురుషకారత్వాసిద్ధేః తన్నిమిత్తకత్వాసిద్ధిరితిపూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా † విశేషవచనాన్తరస్యాశ్రయణోపయోగి సౌశీల్యాద్యుద్బోధనపరత్వమ్; తదా విశ్లేషత్రయస్య వచనాన్తరసాహాయ్యసంభవాత్ పురుషకారత్వ సద్భావనిర్ణాయకత్వం సంభవతీతి ప్రమాణసిద్ధ్యా పురుషకారత్వసిద్ధేఃతన్నిమిత్తకత్వసిద్ధిరితి సిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః

పూర్వపక్షస్తు, లక్ష్మ్యాః పురుషకారత్వమసిద్ధమ్, ప్రమాణాభావాత్. నచ, శ్రీరామాయణంతత్రప్రమాణమ్, “రఘువరచరితంమునిప్రణీతమ్”౧౦ ఇత్యాదివచనాత్, రామాయణమితిసమాఖ్యయాచ భగవత్పరత్వేనలక్ష్మీపరత్వాభావాత్ భవతువాతత్పరత్వమ్; తథాపివిశ్లేషత్రయస్యపురుషకారసూచకత్వే ప్రమాణంనాస్తి, గుణాన్తరోపబృంహకత్వేనాపితదుపపత్తేః. నను, “ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాఃపునః| మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వంప్రపద్యప్రీతమానసాః|| లక్ష్మీంపురుషకారేణవృతవన్తోవరాననే”౧౧ “మత్ప్రాప్తింప్రతిజన్తూనాంసంసారేపతతామధః|లక్ష్మీః పురుషకారత్వేనిర్దిష్టాపరమర్షిభిః|| మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథాలక్షణంభవేత్”౧౨ “అహమ్మత్ప్రాప్త్యుపాయోవైసాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్| లక్ష్మీఃపురుషకారేణవల్లభాప్రాప్తియోగినీ|| ఏతస్యాశ్చవిశేషోఽయంనిగమాన్తేషుశబ్ద్యతే”౧౩ ఇతిపురుషకారత్వస్యాన్యత్రకణ్ఠోక్తత్వాదుక్తవిశ్లేషత్రయం తదుపయోగికృపాదిగుణోపబృంహకమితిచేత్

౧॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮ ౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౦ ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౫॥ లిఙ్గానుశాసనే-
౬॥ రా-సు-౨౭-౫౪. ౭॥ రా-యు-౧౧౬-౩౨. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౯. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౬. ౧౦॥ రా-బా-౨-౪౪.
౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ వాత్సల్యాద్యుద్బోధన-౨-౩.

మూ.—నడువిల్పిరిన్దఙ్గు పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిడుగైక్కాగ;

వ్యా.—ఇప్పడి ఒరునిలైనిన్ఱు తానడియిట్టుప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాగ ఆర్ద్రాపరాధైగళానవర్ కళై రక్షిక్కైక్కాయాలుమ్, తన్ ప్పడైయకృపైయై వెళియిట్టాళిత్తే.

(నడువిలిత్యాది) నడువిల్పిరివాన్-మీణ్డు పెరుమాళుడనే కూడి తిరువయోధ్యైయిలే యెழுన్దరుళి తిరువయిఱువాయ్ త్తిరుక్కుఅకాలత్తిలే, "అపత్యలాభో వైదేహి మమాయం సముపస్థితః। కిమిచ్ఛసి సకామా త్వం బ్రూహి సర్వం వరాననే"౧ ఎన్ఱు-ఉనక్కు పేఱ్ఱైయేన్గు? ఎన్ఱు, కేట్టరుళ, "తపోవనాని పుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామి రాఘవ। గఙ్గాతీరనివిష్టాని ఋషీణాం పుణ్యకర్మణామ్॥ ఫలమూలాశినాం వీర పాదమూలేషు వర్తితుమ్। ఏష మే పరమః కామో యన్మూలఫలభోజిషు॥ అప్యేకరాత్రం కాకుత్స్థ నివసేయం పుణ్యకీర్తిషు"౨ ఎన్ఱు, తనక్కుణ్డాన వనవాసరసవాఞ్ఛైయై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య;

అ.—పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాగ-"భవేయం శరణం హి వః"౩ ఎన్ఱు పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాగ. ఇత్తాల్-పిరాట్టియినుడైయ శరణత్వమ్, వస్తుసామర్థ్యత్తాలేయుమ్ అనుష్ఠానత్తాలేయుమ్ పరకీయనిగ్రహశామకత్వరూపమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. ఆర్ద్రాపరాధైకళాన-"ఆర్ద్రా భే క్లిన్నే"౪ ఎన్ఱు, క్లిన్నవాచియాన ఆర్ద్రశబ్దమ్ గౌణ్యావృత్త్యా ప్రత్యగ్రతైయై చ్చొల్లుగిఱదు. ఇఙ్గే, 'మాతస్త్వమధిలిరాక్షసీస్త్వయితథైవార్ద్రాపరాధాః'౫ ఎన్ఱు, అభట్టర్ శ్రీసూక్తిస్ఫోరిత్తై.

"భర్త్సితామపి యాచధ్వమ్"౬ ఎన్ఱు, త్రిజటైయుపదేశత్తాలుమ్ రాక్షసికళ్ ప్రపత్తియై యనుష్ఠియామైయాలుమ్, త్రిజటాదేహసమ్బన్ధమాత్రమ్ రావణాదిసాధారణమాగైయాలుమ్, రాక్షసికళ్ త్రిజటాభిమాననిష్ఠైకళెన్నుమిదిల్ విశిష్యప్రమాణమిల్లామైయాలుమ్, "సీతయాకృతసంవాదస్తిష్ఠత్యమితవిక్రమః। న చ తం జానకీ సీతా ... నివేదయితుమిచ్ఛతి"౭ ఎన్ఱు, రావణనుక్కుచ్చొన్నపడియాలే అనన్తరముమ్ ప్రాతికూల్యవర్జనమిల్లామైయాలుమ్, "హతే తస్మిన్న కుర్యుర్హి"౮ ఎన్ఱు, రావణవధపర్యన్తమ్ ప్రాతికూల్యమ్ పణ్ణినతాకప్పిరాట్టివాక్యత్తిల్ అభిక్కైయాలుమ్, సీవన్దనాళ్ ముతల్ ఇవర్ కళ్ ప్రాతికూల్యమ్ తవిర్న్దార్ కళ్ ఎన్ఱు తిరువడిక్కుప్పిరాట్టి శొల్లామైయాలుమ్, ప్రత్యుత "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్"౯ ఇత్యాదినా రాజాజ్ఞాప్రకరణమ్ గుణమెన్ఱు శొల్లుకైయాలుమ్, "లోకహింసావిహారాణామ్"౧౦ ఇత్యాదినా జాత్యుచితకర్మమ్ దణ్డహేతువన్ఱెన్ఱు, శొల్లుకైయాలుమ్, "ఆర్ద్రాపరాధాః"౫ ఎన్ఱవిత్తాల్లైయెన్ఱు, కరుత్తు.

(నడువిలిత్యాది) తిరువయిఱువాయ్ త్తిరుక్కుఅకాలత్తిలే-గర్భిణియాయిరుక్కుఅకాలత్తిలే. ఇఙ్గు, "మిథిలైచ్చెల్వియులగుయ్యత్తిరువయిఱువాయ్ త్త"౧౧ ఎన్ఱు, అకులశేఖరప్పెరుమాళ్ శ్రీసూక్తిస్ఫోరిత్తై. (అపత్యలాభ ఇత్యాది) అఱుపత్తినాయిరమాణ్డు మలడుకిడన్దవియఙ్గై పోలే "బహుభిశ్చ పరిశ్రమైః"౧౨ ఎన్ఱు, వరుత్తప్పట్టన్ఱిక్కే, ఎళితాక వే యునక్కు ప్పిళ్ళైప్పేఱు నన్ఱాక క్కిట్టిత్తే! అవశ్యమ్ భుజిత్తల్లాఙ్గు నిఱ్క వోణ్డాత భోగ్యాభిలాషత్తోడే కూడియిరుక్కుఅ నీయెత్తైయిచ్ఛిక్కిఱాయ్, అతెల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లాయ్, ఉళ్ళోదుకిఅవైనిఱైవేఱ్ఱుకిఅ ముకవాళియుడైయవనే ఎన్ఱపడి.

(తపోవనానీత్యాది) "ఋషీణామ్-పాదమూలేషు వర్తితుమ్, ఋషీణామ్-తపోవనాని-ద్రష్టుమిచ్ఛామి" ఎన్ఱన్వయిప్పతు. ఋషికళుడైయ పాదమూలఙ్గళిలే వర్తిక్కైక్కాగ అవర్ కళుడైయ తపోవనఙ్గళై క్కాణవాశైప్పడుకిఱేనెన్ఱపడి. (ఏష ఇత్యాది) "ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః"౧౩ ఎన్ఱపడియే - సత్త్వశుద్ధిహేతువాక మూలఫలభోజికళాయ్, అతఏవ పుణ్యకీర్తికళాయిరుక్కుఅఋషికళిడత్తిలే యొరునాళెల్లామాకిలుమ్ వాసమ్పణ్ణవాశైప్పడుకిఱేనెన్ఱు, అతు యాతొన్ఱు, ఇతువే యెనక్కు పరమమాన కామమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, "పాదమూలం గమిష్యామి యానహం పర్యచారిషమ్"౧౪ ఎన్ఱు, శబరివాక్యత్తాలుమ్, "పాదమూలేషు వర్తితుమ్"౨ ఎన్ఱు, అపిరాట్టివాక్యత్తాలుమ్, సోపబ్రహ్మణవేదప్రధానప్రతిపాద్యమాన చరమపార్వ్యమ్ నిష్కర్షిక్కప్పట్టతు. (వనేత్యాది) వనవాసత్తిలుణ్డాన రసముణ్డు-చరమపార్వ్యమాకిఅ రస్యవస్తు, అతిల్ వాఞ్ఛయెన్ఱపడి, వనవాసత్తిలుణ్డాన రసమ్ - హర్షమ్, అతిల్ వాఞ్ఛయెన్ఱుమామ్; వనవాసరాగమాకిఅ వాఞ్ఛయెన్ఱు,- సామాన్యవిశేషభావేన కర్మధారయమాకవుమామ్. "రసో రాగే ద్రవే హర్షే"౧౫ ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇ-అ.—(అపత్యలాభో వైదేహి। ఎన్ఱు, అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - నమక్కుప్పిళ్ళైయాకిఅ పేఱువన్దుకిట్టిఱ్ఱు, సకామైయాన నీయెత్తైయిచ్ఛియానిన్ఱాయ్, నీయిచ్ఛిత్తవఱ్ఱైయెల్లామ్ శొల్లెన్ఱు.

మీ.—నైవమ్, ఫలప్రదానసమయే, మాతృత్వప్రయుక్తసమ్బన్ధేనేశ్వరస్య ఫలప్రదత్వోపయుక్తజ్ఞానశక్తిసత్యసఙ్కల్పత్వకృతజ్ఞత్వాదిగుణోద్బోధకత్వస్యైవాత్రాభిమతవచనవివక్షితత్వాత్. అతఏవోచ్యతే:- "జగత్సమస్తం యదపాఙ్గసంశ్రయమ్"౧౬ "శ్రేయో న హ్యరవిన్దలోచనమనఃకాన్తాప్రసాదాదృతే సంసృత్యక్షరవైష్ణవాధ్వసు నృణాం సమ్భావ్యతే కర్హిచిత్"౧౭ ఇత్యాది.

౧॥ రా ఉత్త-౪౨-౩౨. ౨॥ రా-ఉత్త-౪౨-౩౩. ౩॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౪॥ ౫॥ శ్రీగుణ-కో- ౬॥ రా-సు-౨౭-౫౪.
౭॥ రా-సు-౪౨-౧౩. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౪౫. ౧౧॥ పెరు-తి-౧౦-౮.
౧౨॥ ౧౩॥ ఛా-ఉ-౭-౨౬-౨. ౧౪॥ రా-అర-౭౪-౧౪. ౧౫॥ ౧౬॥ శ్రీగుణ-కో- ౧౭॥ చతుశ్శ్లో-౨.

వ్యా.—అత్తైప్పఱ్ఱి, పోక విడువారై ప్పోలేలోకాపవాదపరిహారార్థమాకప్పెరుమాళ్ కాట్టిలేపోకవిడప్పోవదు. ఇప్పిరివుకళుక్కు ప్రయోజనమ్ - పెరుమాళ్ కట్టిలేవైత్తపోత్తోడు కాట్టిలే విట్టపోత్తోడు వాశియఱ అవరుడైయ నినైవైయేపిన్ శెల్ల వేణ్డుమ్పడియాన తన్నుడైయ పత్నీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై. గఙ్గైకరైయిలేయినివన న్తరమ్ఇళైయపెరుమాళ్ కనకక్లేశప్పట్టుకొణ్డు పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తైక్కేట్టు మిగవుమ్ ప్రలాపిత్తు, "నఖల్వద్యైవసౌమిత్రే జీవితంజాహ్నవీజలే। త్యజేయంరాఘవంవంశే భర్తుర్మాపరిహాస్యతి"[౧] ఎన్ఱాళిఱే.

అ.—(ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమితి) (కట్టిలేవైత్తపోత్తోడు) "యానశక్యాపురాద్రష్టుంభూతైరాకాశగైరపి"[౨] ఎన్నుమ్పడిఅన్తఃపురత్తిలేఅసూర్యంపశ్యైయాకక్కావలిట్టువైత్తపోత్తోడెన్ఱపడి. (కాట్టిలేవిట్టపోత్తోడు) "రాజమార్గగతాజనాః"[౩] ఎన్ఱిఅతుక్కుమ్మేలాట్ట ఆరణ్యకర్కళ్ కాణుమ్పడి, తన్నైయిన్ఱిక్కే కాట్టిలే వైత్తపోత్తోడెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-కట్టుక్కుమ్ కాట్టుక్కుమాకారభేదమిత్తనైయల్లదు, పతిచిత్తానువిధానపరైయాన పిరాట్టిక్కుఅవస్థైయిల్ రసభేదమిల్లైయెన్ఱపడి. "యస్త్వయాసహసస్వర్గోనిరయో యస్త్వయావినా"[౪] ఎన్ఱిఅదిఖువుమ్ పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రాజ్ఞాన తత్సహభావమ్ తనక్కు స్వర్గమెన్ఱుమ్, అవర్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రాజ్ఞాత తద్వినాభావమ్ తనక్కు నరకమెన్ఱుమ్, పిరాట్టిక్కు క్కరుత్తెన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱైన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(గఙ్గైయిత్యాది) పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తైయెన్ఱదు - పెరుమాళ్ పిరాట్టియైక్కాట్టిలే విట్టరుళుకైక్కు ప్రయోజనమాకత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱినలోకాపవాదపరిహారత్తైయెన్ఱపడి. మిగవుమ్ ప్రలాపిత్తు-అధికమాకప్పరిదేవిత్తెన్ఱపడి. "విలాపఃపరిదేవనమ్-ప్రలాపోనర్థకంవచః"[౫] ఎన్ఱుకోశమిరున్దాలుమ్, "శోకక్షోభేచహృదయంప్రలాపైరేవధార్యతే"[౬] ఎన్ఱుమ్, "వచోవైదేహీతిప్రతిపదముదశ్రుప్రలపితమ్"[౭] ఎన్ఱుమ్, విలాపత్తిలుమ్ ప్రలాపపదత్తుక్కు మహాకవిప్రయోగమిరుక్కైయాలే (మిగవుమ్ప్రలాపిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తదు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(నఖల్విత్యాది) సౌమిత్రేభర్తుర్వంశేభర్తుః రాఘవంమాపరిహాస్యతీతి జాహ్నవీజలే జీవితంఅద్యైవనత్యజేయంఖల్వితియోజనా. పిళ్ళైయ్ పెరుమాళై చ్చుట్టియిరుక్కిఱ రఘుసన్తానమానదు పెరుమాళుడైయ తిరువంశత్తిలే యిన్ఱిక్కే యొత్తియవాణ్ణాతెన్ఱు, గఙ్గాజలత్తిలే ప్రాణనైయిప్పోతే విడుకైక్కుఅద్వైయాక్షితిలేనెన్ఱు, ఉనక్కుమ్ తెరియుఙ్గిడాయెన్ఱపడి. వ్యవహితోపి పితామహాదీనాంఅపత్యమెన్ఱి, ఆముఖ్యాపత్తిలే పెరుమాళుడైయ అపత్యమ్ రఘువుక్కు మపత్యమాకత్తట్టిల్లై. ఆకైయాల్, భర్తుః రాఘవమ్-పెరుమాళుడైయ సమ్బన్ధియానరఘ్వపత్యమెన్ఱు, యోజిక్కప్పట్టదు. పెరుమాళ్ సమ్బన్ధిత్వన్దాన్ - తజ్జన్యత్వముమ్, తదభిమతత్వముమ్; ఆకైయిఱే, పెరుమాళ్ "అపత్యలాభః"[౮] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తదు. స్త్రీప్రజైయెన్ఱాతల్, పుంస్ప్రజైయెన్ఱాతల్, ఒన్ఱైప్రజైయెన్ఱాతల్, ఇరణ్డైప్రజైయెన్ఱాతల్ నిర్ధారణమిల్లామైయాలే, పొదువాన సామాన్యే నపుంసకత్వత్తైయుమ్ జాత్యేకత్వత్తైయుమ్ వివక్షిత్తు, "రాఘవమ్" ఎన్ఱు ప్రయోగిత్తదు; ఆకైయిఱే, "ఏవంహిదృశ్యతేలోకే - అనిర్జ్ఞాతేర్థేగుణసన్దేహేచనపుంసకలిఙ్గంప్రయుజ్యతే, కింజాతమిత్యుచ్యతే, ద్వయంచైవహిజాయతేస్త్రీవాపుమాన్వేతి"[౯] ఎన్ఱుమ్, "ఆకృత్యభిధానాదేకవచనంభవిష్యతి"[౧౦] ఎన్ఱుమ్మహాభాష్యత్తిలేశొల్లప్పట్టదు. మాపరిహాస్యతి-పరిహీణంనభవిష్యతి. "ఓహాక్ త్యాగే"[౧౧] ఎన్ఱు పఠితమాన హాధాతువుక్కు రూపహానిః ప్రహీణమెన్ఱు, అకర్మకత్వముమున్ణు; ఆకైయాల్, ఇన్ఱిక్కే యొత్తియవాణ్ణాతెన్ఱు లభిత్తదు. నిషేధార్థకమాశబ్దమాకైయాలే లుఙ్ వరవిల్లై. సమభివ్యాహారత్తాలే "మాపరిహాస్యతి" "నత్యజేయమ్" ఎన్ఱిఅవివక్షుక్కు కార్యకారణభావమ్ లభిక్కైయాలే, "మాపరిహాస్యతీతినత్యజేయమ్" ఎన్ఱు, ఇతిశబ్దమ్పుకరుమ్. ఖలుశబ్దార్థమ్-ఉనక్కుమ్ తెరియుమ్కిడాయెన్ఱు, "ఇఙ్గితజ్ఞాస్తుకోసలాః"[౧౨] ఎనక్కడవతిఱే. (త్యజేయమ్) ఎన్ఱు, - *శకిలిఙ్, *అర్హేలిఙ్ వా.

ఇ-అ.—(నఖల్వద్యైవ) ఎన్ఱిఅతుక్కు త్తాత్పర్యమ్ - ఇళైయపెరుమాళైప్పార్త్తు, నీరిన్దవార్త్తై కేట్టపోతే ప్రాణనైవిట్టేనాకిల్ "తనక్కేఱ దోషముణ్డానవాఱేయన్త్రో, ప్రాణనైవిట్టాళ్, ఇప్పడి కొణ్డారైవైత్తు కొణ్డిరున్దారే" ఎన్నుమవద్యమ్పెరుమాళుక్కువారాతపడి పరిహరిక్కక్కడవేనెన్ఱు.

మీ.—అన్యథా అత్రిసర్వత్రసమాశ్రయణ హేతుత్వమేవవివక్షితంచేత్. తత్తత్ఫలసాధనవిధాయకసర్వశాస్త్రానర్థక్యాపత్తిః. అత్రిసర్వత్ర

౧|| రా-ఉత్త-౪౮-౮. ౨|| రా-అ-౩౩-౮. ౩|| రా-అ-౩౩-౮. ౪|| రా-అయో-౩౦-౧౮. ౫|| లిఙ్గానుశాసనే- ౬|| ౭|| ౮|| రా-ఉత్త-౪౨-౩౨. ౯|| మహాభాష్యే- ౧౦|| మహాభాష్యే- ౧౧|| ధా-జు-హో-సి-పు-౧౨౪-౧౮. ౧౨||

వ్యా.—ఇత్తాల్ - అఙ్గనామైయిన్ కనత్తాలే ముడిన్దుపిత్రైక్కు తేట్టమానదైచ్చెయ్ తేయుమ్, అస్తు శెయ్యమాట్టాతే పెరుమాళ్ నిన్నైవైప్పిన్ శేన్ఱు, తన్ ప్రాణన్ఱై నోక్కిక్కొణ్డిరుక్క వేణ్డుమ్పడియాన పారతన్త్ర్యత్తై యిఱే ప్రకాశిప్పిత్తతు.

పిఱర్ క్కాకజీవిక్క వేణ్డుమ్ పరతన్త్రర్కు ముడివు తేట్టమానాలుమ్ ముడియప్పోకాతే "మాయుమ్ వగైయఱియేన్ వల్వినైయేన్ పెణ్ పిఱన్దే"౧ ఎన్ఱారిఱే ఆళ్వార్. ప్రథమవిశ్లేషత్తిల్ పత్తుమాసత్తుక్కుళ్ళే పడువదెల్లామ్ పట్టవళ్, "పతిర్హి దైవతం నార్యాః పతిర్బన్ధుః పతిర్గతిః। ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుః కార్యం విశేషతః"౨ ఎన్ఱు, తానరుళిచ్చెయ్తపడియే పతిచిత్తానువిధానమే నమక్కు స్వరూపమెన్ఱుమ్ పారతన్త్ర్యబుద్ధియాలేయిఱే అనేకసంవత్సరమ్ పాడాఱ్ఱియిరున్దతు. ఆకైయాల్ ఇప్పడి యిప్పిరివిలే తన్నుడైయ పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిట్టాళిఱే.

అ.—(ఇత్తాలిత్యాది) ముడిన్దు పిత్రైక్కు—"మరణమేవ శ్రేయః"౩ ఎన్ఱు పోలే ముడికైయాకిఱ పిత్రైప్పెఱ్ఱపడి. తేట్టమానదైచ్చెయ్తేయుమెన్ఱతు - అపేక్షితమానదైచ్చెయ్తేయుమెన్ఱపడి. (పెరుమాళ్ నిన్నైవైప్పిన్ శేన్ఱు) "అపత్యలాభః" ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ లాభమాకవరుళిచ్చెయ్తత్తాల్ సూచితమాన పెరుమాళుడైయ అపత్యవిషయమాన అత్యాదరత్తై యనురోధిత్తెన్ఱపడి. అభిశస్తికాలాతిరిక్తకాలత్తిలే అభిశస్తోత్పన్నాపత్యత్తుక్కు అభిశస్తి దోషమిల్లైయెన్ఱు, శాస్త్రసిద్ధమెన్ఱు, పెరుమాళుక్కు త్తిరువుళ్ళమెన్ఱు, కరుత్తు అపత్యోత్పత్తియుడైయ ధర్మసత్తైకిడన్దాల్ కాలాన్తరత్తిలే యాకిలుమ్ ప్రత్యయముతేన మిథ్యాభిశస్తికఱ్ఱిన్దాల్ అపత్యత్తై ప్రాపిక్కలామెన్ఱుమ్, పెరుమాళుక్కు త్తిరువుళ్ళమెన్ఱు, కరుత్తు.

(మాయుమిత్యాది) వల్వినైయేన్ పెణ్ పిఱన్దు - స్త్రీజన్మహేతువాన ప్రబలపాపముడైయేనాన నాన్ పెణ్ణాకప్పిఱన్దు, మాయుమ్ వగైయఱియేన్ - స్త్రీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ముడియుమ్ ప్రకారత్తైయఱికిఱిలేనెన్ఱపడి. 'పరాధీనా స్త్రియస్సర్వాః'౪ ఎన్ఱు, అవిత్తిలే వివక్షితమ్.

(పతిర్హీత్యాది) దైవతమ్ - ఆరాధ్యః. బన్ధుః - ఉపలాల్యః. గతిః - ప్రాప్యప్రాపకభూతః. హి - యస్మాత్తస్మాదిత్యర్థః. "భర్తుః - ప్రియమ్ - ప్రాణైః - విశేషతః - అపి - కార్యమ్-" ప్రాణన్ఱైయుమ్ అతుక్కుమేల్పట్టత్తైయుమ్ విట్టాకిలుమ్ భర్తావుక్కు ప్రియత్తైచ్చెయ్యవేణుమ్. "మశకార్థో ధూమః" ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ నివర్త్యమానమశకమ్ ప్రయోజనమానాప్పోలే, ఇఙ్గు - త్యాజ్యమాన ప్రాణాదికళ్ భర్తృప్రియకరణత్తిలేకరణమాకిలాకలామెన్ఱపడి. ముడికై పిత్రైక్కు యానాల్ తుల్యన్యాయేన పిత్రైక్కు ముడికైయాకైయాలే, పిరాట్టి స్వప్రకృత్యనుగుణమానముడికై స్థానీయమాన పిత్రైక్కుమై అభ్యుపగమిప్పిన్ఱ్, "ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్" ఎన్ఱు, తానరుళిచ్చెయ్తపడి శెయ్సా శెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తానరుళిచ్చెయ్తపడియేయిఱే.) (పతిచిత్తానువిధానమే నమక్కు స్వరూపమిత్యాది) భర్త్రభిప్రాయానుసరణమే స్వాభావికపత్నీత్వవిశిష్టమాన ఎనక్కు స్వాసాధారణధర్మమెన్ఱుమ్ పారతన్త్ర్యధ్యవసాయత్తాలేయెన్ఱపడి. (నమక్కు) ఎన్ఱు - భూమ్యాదికళైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డు శొల్లుకిఱార్ ఎన్ఱుమామ్. (పతిచిత్తానువిధానమ్) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ - "పాలయన్తీహ రేర్భావం పత్నీ భగవతో హ్యహమ్"౫ ఎన్ఱు, అవచనమ్ స్మారితమ్. పాడాఱ్ఱియిరున్దతు - సహిత్తిరున్దతు.

మీ.—తత్తత్ఫలోద్దేశేన ప్రతిపదవిహితతత్తత్సాధనానుష్ఠానస్యైవ సమాశ్రయణఘటకతయా పురుషకారస్యావకాశాభావాత్. శక్తానాం ప్రతిపదవిహితతత్తత్సాధనానుష్ఠానం సమాశ్రయణసిద్ధిహేతుః; అశక్తానాం "తేన తేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ"౬ ఇత్యుక్తప్రపత్త్యనుష్ఠానలక్షణగౌణసాధనానుష్ఠానం తత్సిద్ధిహేతుః. శక్తాశక్తకోటిద్వయాతిరిక్తకోట్యన్తరస్యాభావాదన్యత్రాపి న పురుషకారావకాశః.

అతః పురుషకారత్వపరవచనానామాశ్రయణదశాయామనవకాశానాం ఫలప్రదత్వదశాయాం తదుపయుక్తజ్ఞానాద్యుద్భావకత్వేన తదుపయోగిత్వమేవ పురుషకారత్వమితి తదభిప్రాయత్వమేవోచితమ్. అతః శృణోతి-శ్రావయతి, శ్రీయతే-శ్రయతే- ఇత్యాదిశ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తిసిద్ధం ఘటకత్వమపి కార్యదశాయాం ఫలఘటకత్వమేవ; న తు సాపరాధవిషయ భగవత్కాలుష్యస్య, వాత్సల్యాద్యుద్భావనద్వారా శామనేనాశ్రయణఘటకత్వమ్; విద్యారమ్భవిరోధి భగవత్కాలుష్యస్యాత్మజ్ఞానాదిప్రాయశ్చిత్తేన నాశితత్వాత్, ఫలప్రాప్తిప్రతిబన్ధక తత్కాలుష్యస్యానుష్ఠితసాధనేన నాశితత్వాచ్చ. అతః ఫలప్రదానసమయేపి కాలుష్యశామకత్వేన న ఫలఘటకత్వమ్; కిన్తు, తదుపయోగిజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్భావకత్వేన.

౧॥ తి-వా-౫-౪-౩. ౨॥ రా-ఉత్త-౪౮-౧౭. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

18-1-86.

మూ.—అనన్తరమ్పిరిన్దతుఅనన్యార్హత్వత్తై వెళియిడుక్కైకాక.

వ్యా.—(అనన్తరమిత్యాది) అనన్తరత్తిల్ పిరివావతు-మీణ్డుపెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, పిరిన్దుపిఱన్దక త్తిలే పుక్కవిట్టతు. ఇప్పిరివుక్కుప్రయోజనమ్ “అనన్యారాఘవేణాహం భాస్కరేణప్రభాయథా”౧ “అనన్యాహిమయాసీతా”౨ఎన్ఱు, ఉభయసమ్మతమానతన్నుడైయఅనన్యత్వప్రయుక్తమానఅనన్యార్హత్వత్తైసర్వసమ్మతమాగ్క ప్పడి ప్రకాశిప్పిక్కై.

ఎజ్ఙనేయెన్నిల్; పెరుమాళ్ అశ్వమేధమ్పణ్ణియరుళానిఱ్కచ్చెయ్తే, శ్రీవాల్మీకిభగవానుడైయ నియోగత్తాలే కుశలవర్కళ్ వన్దు శ్రీరామాయణత్తై ప్పాడికొణ్డుతిరియానిఱ్క, అత్తైప్పెరుమాళ్ తిరుచ్చెవిశాత్తి సన్నిధియిలేయవర్కళైయప్పైత్తు విశేషజ్ఞరెల్లారైయుమ్ కూట్టి అవర్కళ్ పాట్టుక్కేళానిఱ్కఅనాళిలే, అవర్కళై ప్పిరాట్టియినుడైయపిళ్ళైకళెన్ఱఱిన్దవనన్తరమ్,పిరాట్టియళవిలే తిరువుళ్ళమ్శెన్ఱు, “తనక్కుఅశుద్ధియాకిల్ కడుకవిత్తిరళిలేనాగ్క ళైవన్దుప్రత్యయముఖత్తాలే తన్ శుద్ధియైప్రకాశిప్పిప్పాళాక”ఎన్ఱు, దూతముఖేనపెరుమాళ్ మహర్షికుమ్పిరాట్టికుమ్ అఱివిత్తువిడ, అప్పడియే శ్రీవాల్మీకిభగవానై మున్నిట్టుకొణ్డు అన్దమహాపరిషత్తిలే పెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దొదుజ్గి నిఱ్కచ్చెయ్తే, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్, ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ పలముకత్తాలుమ్శొల్ల, పెరుమాళుమ్, “ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ నానుమఱివన్, మహర్షిశొన్నతువేపోరుమ్

అ.—(అనన్తరత్తిల్ పిరివావతిత్యాది)పిఱన్దకత్తిలే- జన్మభవనమానభూమిక్కెన్ఱే. ఉభయసమ్మతమాన- పిరాట్టియుమ్పెరుమాళుమాకిఱ ౧౨ శేషశేషికళిరువర్క్కుమ్ ప్రామాణికత్వేనవుమ్ స్వాభావికత్వేనవు మిష్టమానవెన్ఱపడి. అనన్యత్వప్రయుక్తమాన - భగవదసాధారణ ధర్మత్వప్రయుక్తమానవెన్ఱపడి. సర్వసమ్మతమామ్పడి - దేవమనుష్యాది సర్వప్రాణికళుక్కుమ్ ప్రామాణికమెన్ఱుమ్ స్వాభావికమెన్ఱుమ్ నిశ్చితమామ్పడియెన్ఱపడి.

(పెరుమాళ్ అశ్వమేధమిత్యాది) నియోగత్తాలే - ఆజ్ఞైయాలే. విశేషజ్ఞరెల్లారైయుమ్ - “గాన్ధర్వేచభువిశ్రేష్ఠః” ౩ఎన్ఱ్గి,ఱపెరుమ్మైపోలవుమ్, “తౌతుగాన్ధర్వతత్త్వజ్ఞౌ”౪ఎన్ఱ్గి,ఱకుశలవర్కళైప్పోలవుమ్,సఙ్గీతరహస్య నిష్ణాతరెల్లారైయుమెన్ఱపడి. తనక్కు-ఆత్మసాక్షికమాక.౨౦ ప్రత్యయముఖత్తాలే - శుద్ధినిశ్చయహేతుభూతప్రమాణప్రదర్శన పూర్వకమాకవెన్ఱపడి. ప్రకాశిప్పిప్పాళాక - ప్రకాశయతు ఎన్ఱపడి. మహర్షిక్కుమ్ - వాల్మీకిభగవానుక్కుమ్. మహాపరిషత్తిలే- పెరియసదస్సిలే. ఒదుజ్గినిఱ్కచ్చెయ్తే - లజ్జావినయభయ పరిభవజ్గళాలే సఙ్కుచిత్తుకొణ్డు నిఱ్కుమ్పోతెన్ఱపడి. “ఇయందాశరథేసీతాసువ్రతాసాధుచారిణీ। అపాపాతేపరిత్యక్తా మమాశ్రమసమీపతః”౫ఎన్ఱుతొడజ్గి, “సుతౌతవైవదుగ్ధర్షౌసత్యమేవ బ్రవీమితే...నస్మరామ్యనృతంవాక్యం తథేమౌ తవపుత్రకౌ॥ బహువర్షసహస్రాణి తపశ్చర్యామయాకృతా। తస్యాఃఫలముపాశ్నీయాం మహాపాపైథిలీయథా॥ మనసాకర్మణావాచా భూతపూర్వంనకిల్బిషమ్।ఫలంతస్యాప్యుపాశ్నీయాం మహాపాపైథిలీయథా॥ ౨౫ అహంపఞ్చసుభూతేషు మనష్షష్ఠేషు రాఘవ। విచిన్త్యసీతాంశుద్ధేతి అగృహ్ణంవననిర్ఝరే॥ ఇయంశుద్ధసమాచారా అపాపాపతిదేవతా”౬ఎన్ఱుత్తైప్పటి (వాల్మీకిభగవాన్ ఇవళ్శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ పలముకత్తాలుమ్ శొల్లవెన్ఱతు.) “అపాపేత్యభిజానతా”౭ఎన్ఱత్తైప్పటి (నానుమఱివన్ఱతి.) “ఏతదేవం మహాభాగయథా వదసిధర్మవిత్। ప్రత్యయోహిమమహాన్ బ్రహ్మంస్తవవాక్యైరకల్మషైః”౮ఎన్ఱత్తైప్పటి (మహర్షిశొన్నతువేపోరుమితి.)

మీ.—నచైవంసతివాత్సల్యాదేరనవకాశతా,ఉత్తరాఘవిషయత్వాత్తేషామ్.నచ,సత్యసఙ్కల్పత్వాదనుష్ఠితసాధనాధికారివిషయేష్వతిఏవఫలప్రదత్వావయికజ్ఞానాద్యుద్బోధకత్వంసంభవతీతి కింఘటకకృత్యేనేతివాచ్యమ్ భగవద్గుణానాంస్వతస్సిద్ధత్వేప్యేతదాయత్తత్వస్యాపిశాస్త్రసిద్ధత్వాత్. “శ్రద్ధయాదేవోదేవత్వమశ్నుతే”౯ “అప్రమేయంహితత్తేజోయస్యసాజనకాత్మజా”౧౦ “స్వతశ్శ్రీస్త్వంవిష్ణోస్త్వమసితతవైవైషభగవాన్”౧౧ ఇత్యాదికంహిశ్రూయతే. ఏవంఫలఘటకత్వవ్యతిరేకేణ వాత్సల్యాద్యుద్బోధకత్వేన సమాశ్రయణఘటకత్వస్యాప్రామాణికతయా తన్నిష్ఠాలుకత్వస్య సుతరామసిద్ధిరితి.

౧॥ రా-సు-౨౧-౧౬. ౨॥ రా-యు-౧౨౧-౧౯. ౩॥ రా ౪॥ రా-బా-౪-౧౦. ౫॥ రా-ఉ-౯౬-౧౬. ౬॥ రా-ఉ-౯౬-౧౭. ౭॥ రా-ఉ-౯౭-౪. ౮॥ రా-ఉ-౯౭-౧. ౯॥ ౧౦॥ రా-అ-౩౭-౧౭. ౧౧॥ శ్రీ-ర-కో-౩౩.

వ్యా.—ఆనాలుమ్ లోకాపవాదపరిహారార్థమాక ఒరుప్రత్యయమిత్తిరళిలేవణ్ణవేణుమ్'' ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమానపడియాలే, "సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వాసీతాకాషాయవాసినీ। అబ్రవీత్ప్రాఞ్జలిర్వాక్య మధోదృష్టిరవాఙ్ముఖీ''౧ ఎన్ఱి,అపడియే కైయుమఞ్జలియుమాయ్ కవిఴ్న్ద తలై యిట్టుకొణ్డునిన్ఱు, "యథాహంరాఘవాదన్యం మనసాపినచిన్తయే। తథా మే మాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి॥ మనసాకర్మణావాచా యథారామంసమర్చయే। తథా మేమాధవీదేవీవివరందాతుమర్హతి॥ యథైతత్సత్యముక్తంమే వేద్మిరామాత్పరంనచ। తథా మేమాధవీదేవీవివరందాతు మర్హతి''౨ ఎన్ఱు,శపథమ్పణ్ణ; "తథాశపన్త్యాంవైదేహ్యాంప్రాదురాసీన్మహాద్భుతమ్। భూతలాదుత్థితందివ్యం సింహాసనమనుత్తమమ్॥ ధ్రియమాణం శిరోభిస్తునాగైరమితవిక్రమైః। దివ్యందివ్యేనవపుషాసర్వరత్నవిభూషితమ్॥ తస్మింస్తుధరణీదేవీ బాహుభ్యాంగృహ్యమైథిలీమ్। స్వాగతేనాభినన్ద్యైనామాసనేచోపవేశయత్॥ తామాసనగతాందృష్ట్వాప్రవిశన్తీం రసాతలమ్। పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నాదివ్యాసీతామవాకిరత్''౩ ఎన్ఱు,అవ్వళవిలేభూమియిల్నిన్ఱు,మొరుదివ్యసింహాసనమ్వన్దుతోన్ఱ,అతిలేశ్రీభూమిప్పిరాట్టిఇవళై స్వాగతప్రశ్నపూర్వకమాక ఇరణ్డుకైయాలుమెడుత్తుకొణ్డుపోయ్వైక్క, ఆసనగతైయాయ్కొణ్డు రసాతలత్తైప్రవేశియానిఱ్క అవళైక్కణ్డు,దివ్యపుష్పవృష్టి యిడైవిడామల్ ఇవళ్ మేలేవిఴున్దతాకైయాలే, ఇప్పిరివిలే తన్నుడైయ అనన్యార్హత్వత్తై ప్రకాశిప్పిత్తాళితే.

ఆక, ఇవ్వవతారత్తిలివళుక్కు చ్చొల్లప్పట్ట విశ్లేషత్రయత్తుక్కుమ్ హేతు, ఇగ్గుణఙ్గళై యిప్పడివెళియిడుకైయాయిత్తు.ఇఙ్ఙనన్ఱాకిల్, అనపాయినియాయ్అకర్మవశ్యైయాయిరుక్కిఱ అవళుక్కు,కర్మవశ్యరైప్పోలేయిప్పడిపిరివువరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిఱే. తన్నుడైయ పురుషకారత్వోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక వన్దవవతారమిఱేయిదు;

అ.—(సర్వానిత్యాది)విరక్త్యతిశయప్రయుక్తమ్ కాషాయవస్త్రమ్, "కాషాయామ్బరధారిణమ్''౪ఎన్ఱి, ఊటరతాఙ్గ్రావాసుమిరున్దతు. "ప్రాఞ్జలిః''౧ఎన్ఱు,తైప్పుక్కు (కైయుమఞ్జలియుమాయితి.) "అధోదృష్టిరవాఙ్ముఖీ''౧ఎన్ఱు,తైప్పుక్కు (కవిఴ్న్దతలైయిట్టుకొణ్డితి;)తలైమైక్కవిఴ్త్తి ట్టుకొణ్డెన్ఱ,పడి.మాధవీదేవీ-భూదేవి; "విష్ణుపత్నీంమహీందేవీం మాధవీమ్''౫ఎన్ఱి, ఊభూసూక్తమ్.వివరమ్-ప్రవేశార్థమవకాశమ్."మనసాపి'' ఎన్ఱి,అసముచ్చయత్తై వివరిక్కిఱార్ (మనసాకర్మణావాచేతి.) సమర్చయే - సమర్చిక్కిఱేన్. అనుసన్ధిక్కిఱేనెన్ఱ,పడి. (యథైతదిత్యాది) "నచ'' ఇత్యత్రచకార ఇతిశబ్దసమానార్థకః రామాదన్యన్నవేద్మీత్యేతన్మే ఉక్తంమమవాక్యమ్ యథాసత్యమ్ తథామాధవీదేవీవివరం దాతుమర్హతీతియోజనా. అర్థస్స్ఫుటః.త్రివారంశపథకరణమ్ దార్ఢ్యార్థమ్. "పశ్యన్తుసీతాశపథమ్''౬ఎన్ఱు,తైప్పుక్కు (శపథమ్పణ్ణవెన్ఱు,కు.)

(తథాశపన్త్యాంసీతాయామిత్యాది) పిరాట్టి†స్వశపథప్రకాశనమాత్రమ్ పణ్ణినాళిత్తనైయల్లతు, ఆక్రోశత్తైప్పణ్ణినాళల్లామైయాలే, "శప- ఉపాలంభనే''౭ఎన్ఙి ఆసూత్రత్తాలే-శపమానాయామ్ఎన్ఱు,ప్రయోగియామల్ "శపన్త్యామ్'' ఎన్ఱు,తెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.(భూమియిల్ నిన్ఱుమిత్యాదినా) శ్లోకఙ్గళుక్కర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్. "శపన్త్యామ్'' ఎన్ఱి,అసన్తమ్యర్థమ్ (అవ్వళవిలేయితి.) ఇప్పిరివిలే - తృతీయవిశ్లేషత్తిలే. ఇగ్గుణఙ్గళై-కృపాదిత్రయత్తై "విష్ణోరేషానపాయినీ''౮ "నిత్యానపాయినీవిష్ణోః''౯ఎన్ఱు తైప్పుక్కు(అనపాయినియాయితి) "యథాసర్వగతోవిష్ణుస్తథైవేయంద్విజోత్తమ''౧౦ఎన్ఱి,అహేయప్రత్యనీకత్వాతిదేశత్తైప్పుక్కు (అకర్మవశ్యైయాయితి.) "అనవద్యానవద్యాఙ్గీ''౧౧ ఎన్ఱి,అలక్ష్మీతన్త్రవచనముమ్ వివక్షితమ్. ఇత్తాల్- "మమైవదుష్కృతం కిఞ్చిన్మహదస్తినసంశయః''౧౨ఎన్ఱి,అతు కర్మవశ్యత్వారోప ప్రయుక్తమెన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ.—(యథైతత్) ఎన్ఱి,అతుక్కర్థమ్- పెరుమాళొఴియ వేఱొరుత్తరైయఱియేనెన్ఱు, శొన్నవాక్యమైయ్యాకిల్ భూమిప్పిరాట్టి యిడన్తరువాళాక వెన్ఱు.

మీ.—అత్రోచ్యతే:-(పిరాట్టియిత్యాది)అస్యాయమర్థః; శ్రీరామాయణంపురుషకారత్వేప్రమాణమ్.నచ,తస్యభగవత్పరత్వమ్, "కావ్యంరామాయణంకృత్స్నంసీతాయాశ్చరితమ్మహత్''౧౩ ఇతిసీతాపరత్వావగమాత్ నచ, "రఘువరచరితమ్''౧౪ ఇత్యాదివిరోధః, అత్రకృత్స్నమితివిశేషితత్వేనాన్యస్య అప్రధానతయా ప్రతిపాద్యత్వోపపత్తేః. సీతాచరితఙ్గళ్,రామవిశ్లేషరూపమ్, తత్సంశ్లేషరూపఙ్గళ్, తత్రాపివిశ్లేషఏవప్రధానప్రతి

౧॥ రా-ఉ-౯౭-౧౪. ౨॥ రా-ఉ-౯౭-౧౫. ౩॥ రా-ఉ-౯౭-౧౮. ౪॥ రా- ౫॥ భూసూక్తే. ౬॥
౭॥ ౮॥వి-పు-౯-౧౨౪. ౯॥ ౧౦॥ వి-పు-౧-౮-౧౭. ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧-౨॥ రా-సు-౩౮-౪౮.
౧౩॥ రా-బా-౪-౭. ౧౪॥ రా-బా-౨-౪౩. † స్వాశయప్రకాశన-౨-౩.

వ్యా.—అన్ఱైయిఱే “యదుతాన్యదుదాహరన్తిసీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్”౧ ఎన్ఱు, భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తతు. ఇప్పడిచేతనర్ పక్కలనుగ్రహత్తుక్కుడలాన కృపైయైయుమ్ ఈశ్వరన్పక్కలణుక్కి వశీకరిక్కైక్కుడలాన పారతన్త్ర్యాదికళైయుమ్ తానే వెళియిట్టతు, శాస్త్రజ్గళిల్ కేట్కుమాత్రమన్ఱిక్కే అనుష్ఠానపర్యన్తమాక శాక్కైయాలే తన్నైప్పురుషకారమాక ప్పఱ్ఱువార్కు రుచివిశ్వాసజ్గళుణ్డాక్కైక్కుముప్పాక. [౫

అ.—ఉక్తమానవిశ్లేషత్రయహేతువై భట్టర్ శ్రీసూక్తియాలే సంవదిప్పిక్కిఱార్ (అన్ఱైయిఱేయిత్యాదినా.) [ఔదార్యకారుణికతాశ్రితవత్సలత్వపూర్వేషు సర్వమతిశాయితమత్రమాతః। శ్రీరజ్గధామ్ని యదుతాన్యదుదాహరన్తిసీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్] వారీర్ నిరుపాధికమాతావాన శ్రీరజ్గనాచ్చియారే! సర్వకామప్రదత్వ సిద్ధోపాయప్రదత్వరూపౌదార్యమెన్ఱుమ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమే స్వభావమాయిరుక్కైయాకిఱ కరుణాశీలత్వమెన్ఱుమ్, ఆశ్రితదోషత్తైగుణమాక క్కొళ్ళుకైయాకిఱ స్వభావవిశేషమెన్ఱుమ్, ఇవఱ్ఱై ముతలాక వుడైత్తాన కల్యాణగుణజ్గళిలేనైత్తుక్కొణ్డు, ఔదార్యాదికళెల్లామ్ ఇన్దక్కోయిలాకిఱతిరుప్పతియిలేయుణ్డాన శ్రీరజ్గనాచ్చియారానవిన్దవవతారవిశేషత్తిలే అతిశయిత్తిరుక్కుమ్; మఱ్ఱై సీతావతారమ్ ముతలాన అవతారజాతమానయాత్తొన్ఱై, ఐతిహాసికరుమ్ పౌరాణికరుమ్ శొల్లుకిఱార్కళ్, శ్రుతిసిద్ధమాన దేవర్ గుణజాతత్తుక్కు నిదర్శనస్థానమాక చ్చొల్లుకిఱార్కళ్, ఇన్దసీతావతారాద్యవతార జాతమానతు కీఴ్ చ్చొన్న శ్రీరజ్గనాచ్చియారాన విన్దవవతారవిశేషత్తినుడైయ యథాభిమతప్రకార నిష్పత్తిహేతుభూతమాన వభ్యాసమెన్ఱు, శ్రీగుణరత్నకోశత్తిల్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱపడి. “యోగ్యాగుణనికాభ్యాసః”౨ ఎన్ఱక్కడవతిఱే. “వత్సలత్వపూర్వేషు”౧ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, పూర్వశబ్దత్తాలే - “కవితురిదమిత్థంత్వద్విభవః”౩ ఎన్ఱు, శొన్న పారతన్త్ర్యముమ్, “మృదిమపతిపారార్థ్యమ్”౪ ఎన్ఱు, శొన్న అనన్యార్హత్వముమ్ సజ్గృహీతమ్. కృపాదిగుణాభ్యాసార్థమ్ అవతారమ్ ఎన్ఱువిత్తాల్ [౧౫ తదన్తర్గతమాన ఇన్దవిశ్లేషత్రయముమిన్ద కృపాదికళుక్కు ప్రాతిస్వికవేషేణ ప్రకాశకమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

అనుగ్రహత్తుక్కు - “అస్తుతే తథైవసర్వం సంపత్స్యతే”౫ ఇత్యాదిఫలప్రయోజక సజ్కల్పాదికళుక్కు. అణుక్కి - కిట్టి. శాస్త్రజ్గళిల్ - శ్రుతిభగవచ్ఛాస్త్రాదికళిల్. కేట్కుమాత్రమన్ఱిక్కే-శ్రూయమాణమాత్రమన్ఱిక్కే. అనుష్ఠానమ్-కృపాదిప్రయుక్తోపదేశాద్యాచారః. పర్యన్తమ్ అన్త్యావస్థాయస్య తథోక్తమ్; అతువాకవెన్ఱపడి. శాస్త్రేషు శ్రూయమాణత్వమ్ కృపాదేః ప్రథమావస్థా, మననమ్ మధ్యమావస్థా, అనుష్ఠీయమానతయాదర్శనమ్ చరమావస్థా; ఇప్పడి అవస్థాత్రయత్తాలే కృపాదిప్రమితియుణ్డానాల్ ఇవళుడైయపురుషకారతయావరణత్తిలే ప్రవృత్తి [౨౦ ప్రయోజకమాన ఉత్కటేచ్ఛారూపరుచియుమ్, పురుషకారభావోపయోగి గుణవత్తాధ్యవసాయరూపవిశ్వాసముమ్, ఉత్తరకాలీనబాధాపర్యవసానమాకిఱ ఉణ్డాప్పైయుడైత్తాకుమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(యదుతాన్యత్) ఎన్ఱ, అతుక్కుప్పిన్నైయుమ్ మఱ్ఱుమ్ పిరాట్టియుడైయ వవతారన్తడక్కుమాక యాతొన్ఱు, శొల్లువార్కళ్ ఇతెల్లామ్ శ్రీరజ్గనాయకియారాయిరుక్కైక్కు క్రమమ్ శెయ్తవిడమెన్ఱు.

మీ.—పాద్యః, కావ్యసజ్ఘ్రహే “మానిషాద”౬ ఇతిశ్లోకే క్రౌఞ్చవిశ్లేషస్యతాత్పర్యవిషయత్వాత్. తథాత్వఞ్చ “శోకశ్శ్లోకత్వమాగతః”౭ ఇత్యుక్తేః. అతః సీతావిశ్లేషస్య ప్రధానప్రతిపాద్యత్వాత్, ఇతిహాసానాం వేదాన్తోపబృంహణత్వనియమాచ్చ, విశ్లేషత్రయప్రతిపాదకేన శ్రీరామాయణేన, కృపాపారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వాని పురుషకారోపయుక్తాని ప్రతిపాదితానీతి శ్రీశబ్దోక్తం పురుషకారత్వం శ్రీరామాయణే ఉపబృంహితమితి. తత్ర శృణోతి శ్రావయతీతి వ్యుత్పత్త్యా “ఆశ్రయస్వైనమచ్యుతమ్”౮ ఇత్యాదిగురుప్రభృతివచనం శ్రుత్వా, తస్య భగవన్తం ప్రతి శ్రావయితృత్వముచ్యతే; “మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన”౯ ఇతి భగవత్ శ్రుత్వా, “మిత్రమౌపయికం కర్తుమ్”౧౦ ఇత్యాదీన్ చేతనం ప్రతి శ్రావయితృత్వం వా; “ఆనృశంస్యం పరో ధర్మః”౧౧ ఇత్యాదిభగవత్ శ్రుత్వా “ప్రాణైరపి త్వయా నిత్యం సంరక్ష్యశ్శరణాగతః”౧౨ ఇతి కపోతికావత్ “కిమ్మే తన్నిర్దోషగ ఇహ”౧౩ “నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి”౧౪ “కఃకుప్యేద్వానరోత్తమ”౧౫ ఇత్యాదిశ్రావయితృత్వం వా ఉచ్యతే. శ్రీయతే, శ్రయత ఇతి వ్యుత్పత్త్యా స్వాశ్రితసంరక్షణార్థం స్వవాల్లభ్యేన వశీకరణముచ్యతే. “లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తః”౧౬ “లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః”౧౭ “లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ”౧౮ ఇత్యాదిస్మృతిశ్చాత్ర ప్రమాణమ్. నచైతేషాం సర్వేషాం కార్యకాలే ఫలప్రదాన శక్త్యాద్యుద్భావకత్వేన అన్యథాసిద్ధిః; తత్రాపి ఉక్తప్రకారేణ విశేషాణాం అవశ్యంభావాదితి వాచ్యమ్. అత్ర “లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే। మత్స్థానం ప్రాప్య

౧|| శ్రీగు-కో-౫౭. ౨|| ౩|| శ్రీ-కో-౨౮. ౪|| ౫|| శర-గద్యే-వా-౩౮. ౬|| రా-బా-౨-౧౫.
౭|| రా-బా-౨-౪౦. ౮|| ౯|| రా-యు-౧౮-౩. ౧౦|| రా-సు-౨౧-౧౯. ౧౧|| రా-సు-౩౮-౪౧. ౧౨||
౧౩|| శ్రీ-కో-౫౨. ౧౪|| రా-యు-౧౧౬-౪౫ ౧౫|| రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౬|| ౧౭|| ౧౮||

మూ.—౯. సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్పురుషకారత్వమ్తోన్ఱుమ్.

వ్యా.—౯.ఏవంభూతగుణవిశిష్టైయాన్నవివళుడైయపురుషకారత్వమ్ తోన్ఱువతెజ్ఞేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) పురుషకారత్వమావతు - ఘటకత్వమ్;

అ.—సంశ్లేషవిశ్లేషేత్యా ద్యుత్తరవాక్యత్తుక్కు-అవతారికై (ఏవంభూతగుణేత్యాది.) ఏవంభూతఎన్ఱు,తు-విశ్లేషత్రయాది ప్రకాశితమాన[౫ వెన్ఱుపడి ఇత్తాల్ - పురుషకారత్వాపేక్షితగుణఙ్గళ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ కీఴ్చ్చొల్లిఱ్ఱు; ఇని తద్గుణహేతుకపురుషకారత్వమ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు ఆ సఙ్గతివిశేషమ్ సూచితమ్- "పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమ్" ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్, "పురుషకారత్వమ్" ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ భగవత్ష్ణ మాద్యుద్భావకత్వమాత్రత్తై వివక్షిత్తాల్, విశ్లేషపదమన్వయియాతు; ఉపదేశాదినాచేతనస్య భగవదాశ్రయణ ప్రవృత్తికరత్వాది మాత్రత్తైవివక్షిత్తాల్, సంశ్లేషపదమన్వయియాతు; అతఉభయానుగుణమాక పురుషకారత్వపదత్తుక్కు తాత్పర్యార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురుషకారత్వమావతుఘటకత్వమెన్ఱు.) చేతనేశ్వరవిషయఙ్గళాన పురుషకారపదత్తినుడైయ యోగార్థఙ్గళిలే అనుగతాకారమాన చేతనేశ్వరాదిగత ప్రవ[౧౦ త్త్యప్రపత్త్యభావ క్షమిత్యక్షన్తవ్య భావాన్యతరరూపఘటనాశబ్దితసమ్బన్ధకరత్వమ్ పురుషకారత్వ పదవివక్షితమెన్ఱుపడి.

మీ.—నేనేశపాప్యం పాపికమేవమామ్॥ మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః"౧ "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః"౨ "పాపానాం వా"౩ "కస్య న స్యేత్"౪ "కిమేతన్నిర్దోషఃక ఇహ"౫ ఇతి, భక్తిప్రపత్తిఙ్గయోగలక్షణోపాయద్వయవిరహేణాత్యన్తాకిఞ్చనానామతఏవసంసారేపతతాంపాపానాం భగవత్కాలుష్య శామకత్వేనఘటకత్వంహిప్రతీయతే; ఇదఞ్చప్రయోజనఘటకత్వేనసంభవతి, తదానీం చేతనస్యసకిఞ్చనత్వా దనుష్ఠితసాధనే ననిష్పాపత్వాత్ తదభావేనకాలుష్యాసిద్ధ్యా ఉచితైరుపాయైర్విస్మార్యేతియోమకానుపపత్తేశ్చ. విశేషవచనఞ్చశ్రూయతే. "స్వాచార్యంహృదయే ధ్యాత్వాజప్త్వాగురుపరంపరామ్। తతస్సంప్రార్థయేద్దేవీం సర్వలోకేశ్వరప్రియామ్॥ మాతాత్వం సర్వలోకానాం సర్వలోకేశ్వరప్రియే। ఆశ్రయస్వేశ్వరమిమం అపరాధశతైర్యుతమ్॥ ఇతిదేవీం పురస్కృత్య పశ్చాద్దేవం సమాశ్రయేత్"౬ ఇతిపరాశరః. వరదాచార్యైశ్చోక్తమ్ "అపరాధైకసక్తానాం అనన్యానాం చిరం నృణామ్। భర్తురాశ్రయణే పూర్వం స్వయం పురుషకారతామ్॥ వాత్సల్యేనానుతిష్ఠన్తీం వాత్సల్యాద్యుపబృంహిణీమ్"౭ ఇతి. ఏవంపురుషకారత్వసామాన్యవచనానాం సమాశ్రయణకణ్ఠోక్తిమద్విశేషవచనే సామాన్యవిశేషన్యాయేనపర్యవసానాచ్చ, సమాశ్రయణ ఘటకత్వసిద్ధిః. నచశక్తాశక్తయోర్ముఖ్యగౌణసాధనాధికృతత్వాత్, తృతీయకోట్యభావాచ్చ, పురుషకారానవకాశః అష్టాఙ్గయోగషడఙ్గయోగయోస్స్వయత్నరూపత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానవతామత్యన్తాకిఞ్చనానామపరాధానామాలయానామన్యేషామపిసత్త్వేనతద్విషయేసమాశ్రయణఘటకత్వోపపత్తేః. ఉక్తాధికారివిశేషసద్భావశ్చోత్తరత్రవక్ష్యతే యత్రాపి "యస్యావీక్ష్యముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్"౮ "శ్రేయోన హ్యరవిన్దలోచన మనఃకాన్తా"౯ ఇత్యాదిషు ముఖ్యగౌణతత్తత్ఫలసాధనవిషయేషు ఫలప్రదత్వోపయిక జ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకత్వ ముచ్యతే. తదపినపురుషకారత్వమ్, కిన్తు, "లక్ష్మ్యాసహ"౧౦ ఇత్యాద్యుక్తరక్షకత్వమాత్రమ్. పురుషకారత్వన్తుఅత్యన్తాకిఞ్చనవిషయేసమాశ్రయణ ఘటకత్వమ్. తస్మాదుక్తలక్షణ పురుషకారత్వస్యప్రమాణాన్తరసిద్ధత్వాత్, తత్సాహిత్యేనవిశ్లేషత్రయపరం శ్రీరామాయణం పురుషకారత్వేప్రమాణమితి తన్నిష్ఠాతుకత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహస్తు, సంశాయకత్వాద్విశ్లేష త్రయస్యవచనస్యచ। అన్యత్రసావకాశత్వా ద్ఘటకత్వమమానకమ్॥ ఇతిచేత్తన్నవచనే విశేషప్రతిపత్తితః। తచ్చరామాయణఞ్చాపి ఘటకత్వస్యసాధకమ్.

——(ఇతిపురుషకారత్వ సమర్థనాధికారః. ౮)——

(౯. అథ, దేవ్యాఉపాయత్వ శోధనాధికారః.) [౩౦

(సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుం పురుషకారత్వంతోన్ఱుమ్) పురుషకారత్వ పరవచనానా మష్టాఙ్గషడఙ్గయోగా భావరూపాత్యన్తాకిఞ్చన విషయత్వం సమర్థితమ్. లక్ష్మ్యాఉపాయత్వ పరవచనానామపి తద్విషయత్వంసమర్థ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

సంశయస్తు - పురుషకారనిష్ఠాతుకత్వం నసంభవతి, ఉతసంభవతీతి. తదర్థంపురుషకారత్వంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థంపురుషకారత్వ పరవచనానాం తదుపాయత్వపరవచనై ర్విరోధోఽస్తి-ఉతనాస్తీతి. తదర్థముపాయపరవచనానిభగవత్తుల్యో పాయత్వపరాణి- ఉతభక్తితుల్యో పాయత్వపరాణీతి. యదా, భగవత్తుల్యోపాయత్వపరాణి; తదా, తద్వచనానిపురుషకారత్వ వచనవిరుద్ధానీతి తద్విరోధేనపురుషకారత్వాసిద్ధ్యా తన్నిష్ఠాతుకత్వాసిద్ధిరితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా, ఉపాయత్వవచనాని భక్తితుల్యోపాయత్వపరాణి; తదా, తేషాంపురుషకారవచన విరోధాభావాత్ తత్సిద్ధ్యా తన్నిష్ఠాతుకత్వసిద్ధిరితిసిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౫॥ శ్రీగుణ-కో-౫౨.

౬॥ ౭॥ ప్రపన్నపారిజాతే ౮॥ శ్రీస్తవే- ౯॥ చతుశ్లో - ౨. ౧౦॥ లక్ష్మీతన్త్రే - ౨౮-౧౪

18-1-86.

వ్యా.—అతు ఇవళుక్కు అవన్నోడుకూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్నై. సంశ్లేషదశైయిలే, ఇళైయపెరుమాళ్, కాట్టుక్కు ఎழున్దరుళుకిఱపోదు పెరుమాళ్ నిఱుత్తిప్పోవత్తాక త్తేడిన వళవిలే ఎన్నైక్కూడక్కొణ్డుపోక వేణుమెన్ఱు, “సభ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః । సీతాముచాచాతియశాః రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్” ౧ ఎన్గిఱ, అప్పడియే శరణమ్పుకుకిఱవళవిలుమ్; పఞ్చవటియిలేయెழున్దరుళినపోతు నీరుమ్[౫ నిழలుమ్ వాయ్త్తిరుప్పదోరు ప్రదేశత్తిలే పర్ణశాలైయైచ్చమైయుమెన్ఱు, పెరుమాళరుళిచ్చెయ్య, నమ్తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తైవైత్తపోతే పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టారెన్ఱు, వికృతరాయ్,

అ.—సంశ్లేషాదికళ్ ప్రతిసమ్బన్ధిసాపేక్షమాకైయాలే ఈశ్వరనాకిఱ ప్రతిసమ్బన్ధియైప్పూరిత్తుక్కొణ్డు అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవళుక్కు అవన్నోడు కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమిత్యాదినా) సంశ్లేషదశైయిల్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమెన్ఱు, పూర్వముపపాదియామైయాలుమ్, సంశ్లేషవిశ్లేషశబ్దఙ్గళ్ నిర్దేశమ్తుల్యమాయిరుక్కైయాలుమ్, సంశ్లేషగ్రహణమ్ దృష్టాన్తార్థమెన్నై అనుచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్[౧౦ (కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిలుమెన్ఱు.)

అత్తైవిశేషవిషయమాక క్కాట్టుకిఱార్ (సంశ్లేషదశైయిలే యిత్యాదినా.) “నేదానీం త్వద్వృతే సీతే స్వర్గోఽపి మమ రోచతే” ౨ ఎన్గిఱ, అవిడత్తిల్ “విశేషవిధి శ్శేషనిషేధఫలకః” ౩ ఎన్గిఱ, అన్యాయత్తాలే ఇళైయపెరుమాళై నిఱుత్తి ప్పోవదైయిలభిప్రాయమ తోన్ఱుకైయాలే, “ఏవం శ్రుత్వా తు సంవాదం లక్ష్మణః పూర్వమాగతః । బాష్పపర్యాకులముఖశ్శోకం సోఢుమశక్నువన్” ౪ ఎన్ఱు, ఇళైయపెరుమాళ్ శోకిత్తారెన్ఱు, తైత్తవప్పిఱ పెరుమాళ్ నిఱుత్తి ప్పోవత్తాక త్తేడినవళవిలెన్ఱు, అ) “అహం చానుగమిష్యామి వనమగ్రే ధనుర్ధరః” ౫ ఎన్ఱు, తైత్తవప్పిఱ ఎన్నైక్కూడ[౧౫ క్కొణ్డుపోకవేణుమెన్ఱతు.) (సభ్రాతురిత్యాది) “ఈశ్వరం గురుఞ్చ భజస్వ” ౬ ఎన్గిఱ, అవిడత్తిల్పోలే ఏకచకారమాకైయాలే సముచ్చయపరమాయ్, సముచ్చయత్తిల్ క్రియాపదావృత్తియాకైయాలే క్రియాద్వయమాయ్, “సీతాముచాచ – భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య మహావ్రతమ్ – రాఘవఞ్చ – ఉవాచ” ఎన్ఱు, అర్థక్రమత్తాలే పాఠక్రమత్తై బాధిక్కిఱతు. (సీతాముచాచ) ఎన్గిఱ, అవిడమ్ పురుషకార పురస్కారణమ్. ఇన్ద ఉక్తి ప్రకారత్తై యోగ్యతానుగుణమాకిత్తు క్కొళ్వతు. “భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య” ఎన్ఱు, – కాయికప్రవృత్తియైయుమ్, “రాఘవఞ్చ – ఉవాచ” ఎన్ఱు, – వాచికప్రవృత్తియైయుమ్, శొల్లుకిఱతు; “శోకం సోఢుమశక్నువన్” ఎన్ఱు, – మానసప్రవృత్తియుమ్ సూచితమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి[౨౦ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణమ్పుకుకిఱవళవిలుమెన్ఱు;) ఇతు, (పురుషకారమాకమున్నిట్టు) ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రాన్వయిక్కిఱతు.

“జలరామణ్యకం యత్ర స్థలరామణ్యకం తథా।...పుష్పితైస్తరుభిర్వృతః” ౭ ఎన్ఱు, తైత్తవప్పిఱ (నీరుమ్నిழలుమితి.) “యత్ర” ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు విశేషపరిగ్రహత్తిలే ఇళైయపెరుమాళుక్కు స్వాతన్త్ర్యకర్తృత్వమ్ ప్రసజ్గిక్కైయాలుమ్, రామణ్యకశబ్దార్థఘటకరతిశబ్దితేచ్ఛాయామిళైయపెరుమాళుక్కు కర్తృత్వమ్ సూచితమాకైయాలే “వైదేహీ రమతే యత్ర త్వమహం చాపి లక్ష్మణ” ౮ ఎన్ఱు, “త్వం రమసే” ఎన్ఱైయాలుమ్, ఇళైయపెరుమాళిడత్తిలే స్వాతన్త్ర్యత్తైప్పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱినారెన్ఱు, అభిప్రేత్య (నమ్తలైయిలేయిత్యాది.) వక్ష్యమాణ[౨౫ శ్లోకస్థతుశబ్దార్థమ్ (వికృతరాయితి.)

మీ—పూర్వపక్షస్తు శ్రీరామాయణభగవచ్ఛాస్త్రాదివచనైః పురుషకారత్వసిద్ధిరితి యదుక్తమ్, తన్నోపపద్యతే:-లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వస్యానేకప్రమాణసిద్ధతయా తద్విరోధేన పురుషకారత్వవచనానామతత్పరత్వాత్ తథాహి:-శ్రీశబ్దే “శ్రా-హింసాయామ్” ౯ “శృ-విస్తారే” ౧౦ ఇతి వ్యుత్పత్తిద్వయేన, “శృణాతి నిఖిలాన్దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్” ౧౧ ఇత్యుపబృంహణోపబృంహితేన అనిష్టనివర్తకత్వమిష్టప్రాపణఞ్చ ప్రతిపాదితమ్. ఏతదేవ హ్యుపాయత్వం నామ. స్మృతిశ్చ “అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షస్యో మహతో భయాత్” ౧౨ “అలమేషా పరిత్రాతుం రాఘవాద్రాక్షసీగణమ్” ౧౩ “ఆత్మవిద్యా చ దేవి త్వం విముక్తిఫలదాయినీ” ౧౪ “సంసారార్ణవతారిణీ” ౧౫ “వాచస్పరం ప్రార్థయితా ప్రపద్యే నియతశ్శ్రియమ్” ౧౬ “యామాలమ్బ్య సుఖేనేమం దుస్తరం హి గుణోదధిమ్। నిస్తరన్త్యచిరేణైవ వ్యక్తధ్యానపరాయణాః” ౧౭ ఇతి నచానన్యోపాయత్వవిరోధః, లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వేఽప్యనన్యోపేయత్వవిరోధాభావాదుపపత్తేః నచ, “మామేకం శరణం వ్రజ” ౧౮ ఇత్యేకత్వావధారణవిరోధః, గుణవిగ్రహవైశిష్ట్యే పితదైక్యవత్ నిత్యసంశ్లిష్టవిశేషలక్ష్మ్యైక్యేఽపి తదుపపత్తేః. యాగాదిషు పత్నీప్రాధాన్యేనైకత్వవ్యవహారవత్ విశేష్యప్రాధాన్యేనాప్యుపపత్తేశ్చ నచైవముపాయత్వం ఫలప్రదత్వదశాయాం తదుపయోగిజ్ఞానాద్యుద్బోధకత్వమాత్రమ్, “ఆత్మాత్మీయభరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదే” ౧౯ “స్వామ్యుపాయ ఉపేయశ్చ స్వరూపాపి సమర్థనే ప్రతి ప్రతిసమ్బన్ధీ శ్రీమాన్నిగమచక్షుషా” ౨౦ “ఉభయాధిష్ఠానం చైకం శేషిత్వమ్” ౨౧ ఇతి. అస్మాభిః ప్రతిసమ్బన్ధిత్వమాత్రస్య వైష్ణవాదిష్వివాత్ర శేషిత్వం

౧|| రా-అ-౩౧-౨. ౨|| రా-అ-౩౦-౪౨. ౩|| ౪|| రా-అ-౩౧-౧ ౫|| రా-అ-౩౧-౩. ౬|| ౭|| రా-ఆర.౧౫-౫. ౮|| రా-ఆర-౧౫-౪. ౯|| ధా-క్రా. ౧౦|| ధా- ౧౧|| ౧౨|| రా-సు-౨౭-౫౮ ౧౩|| రా- ౧౪|| ౧౫|| ౧౬|| ౧౭|| ౧౮|| గీ-౧౮-౬౬. ౧౯|| ౨౦|| ౨౧|| ¶ స్తభవోదధిమ్-౧-౪.

వ్యా. — "ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షం కాకుత్థ్స మిదంవచనమబ్రవీత్ ॥ పరవానస్మి కాకుత్థ్స త్వయి వర్షశతంస్థితే । స్వయన్తు రుచిరే దేశే క్రియతామితిమాంవద"౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై ప్పెఱుకైక్కాగక్కైయుమఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు పేక్షిక్కిఱ అవళవిలుమ్ పిరాట్టియై పురుషకారమాగక్కొణ్డిట్టు తన్ అపేక్షితమ్ పెఱుకైయాలుమ్; ఆసురప్రకృతియాన జయన్తన్ కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్దు జననిపక్కలిలే అకృత్యత్తిలే ప్రవృత్తనాక, "కదాక్రీడతసరోషేణ పక్షిణా వక్షోగతం ఇణభోగినా"౨ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ అవనైయే లక్షీకరిత్తలైయైయఱుప్పతాక ప్రవృత్తనాక, "సపిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవశరణం గతః"౩ ఎన్ఱు అప్పడియే- ఎఙ్గుమ్ పోయ్ త్తిరిన్దవిడత్తిలుమ్ ఒరుపుకలిల్లామైయాలే పోక్కఱ్ఱు శరణమ్పుక్క,

---

అ — (ఏవముక్తస్త్విత్యాది, "సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షం కాకుత్థ్సమ్ - అబ్రవీత్" ఎన్ఱు; - "సంయతాఞ్జలిః సీతాసమక్షమ్" ఎన్ఱు, - పురుషకార విషయక కాయిక ప్రపత్తియుమ్, "కాకుత్థ్సమ్- అబ్రవీత్" ఎన్ఱు - ఉపాయవిషయక వాచికప్రపత్తియుమ్ శొల్లిఱ్ఱు (పరవానస్మీత్యాది । "స్వయమ్ - రుచిరేదేశే" ఎన్ఱు,- రుచిరశబ్దార్థ ఘటకరుచిశబ్దత్తైచ్చొల్లియుమ్ దేశవిశేషనిర్ణయత్తిలుమ్ పెరుమాళుక్కు కర్తృత్వముమ్, తుశబ్దార్థావధారణత్తాలే - అవన్ తనిల్ తమక్కు కర్తృత్వగన్ధరాహిత్యముమాకిఱ అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్ ఇళైయపెరుమాళుక్కు అపేక్షితమ్ ఆకైయిలే, పెరుమాళుమ్, "అయందేశస్సమశ్శ్రీమాన్ పుష్పితైస్తరుభిర్వృతః । ఇహాశ్రమపదం సౌమ్య యథావత్కర్తుమర్హసి"౪ ఎన్ఱు; "శ్రీమాన్" ఎన్ఱు, - స్వయమ్ రుచిరత్వత్తైయుమ్, "ఇహ" ఎన్ఱు, - దేశవిశేషత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు; ఇవైత్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై యిత్యాది । "సంయతాఞ్జలిః" ఎన్ఱు, అపేక్షిక్క "కాకుత్థ్సమ్- అబ్రవీత్" ఎన్ఱు, అవిడత్తిలు మన్వయమెన్ఱు రుచిచ్చెయ్కిఱార్ । కైయుమఞ్జలియుమాయిత్యాది)

పూర్వోక్తరీత్యా పిరాట్టిక్కు ఉపాయతయావరణ మిల్లామైయాలుమ్, ఇవనై ఉపాయతయా వరణమెన్నిల్ పురుషకారతయావరణ మధ్యాహారిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డివరుకైయాలుమ్, ఇవనై పురుషకారతయావరణమెన్నిల్ ఉపాయతయావరణ మధ్యాహారిక్క వేణ్డివరుకైయాలుమ్, ఉభయాభ్యుపేతమాన పురుషకారత్వమే పిరాట్టిక్కు ప్రామాణికమాకైయాలుమ్, పురుషకారతయావరణమే "సీతాముపాచ"౫ "సీతాసమక్షమ్" ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ వివక్షితమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ పురుషకారమాక మున్నిట్టు ఎన్ఱు, పూర్వత్ర వాచికప్రపత్తియుమ్, ఉత్తరత్ర "సంయతాఞ్జలిః" ఎన్ఱు, - కాయికప్రపత్తియుమాకిఱ వివక్షై సాధారణమాక నిర్దేశిక్కిఱార్ మున్నిట్టు) విశేషనుగమనత్తుక్కుమ్ స్వాతన్త్ర్యగన్ధరహితమాన పారతన్త్ర్యత్తుక్కుమ్ సాధారణనిర్దేశమ్ తిరువపేక్షితమితి.

(ఆసురప్రకృతియానవిత్యాది అసురస్యేయమాసురీ, సా ప్రకృతిః-స్వభావఃయస్యసఃతథోక్తః "విష్ణుభక్తిపరో దేవో విపరీతస్తథాసురః"౬ ఎన్ఱు, అప్పడియే - భగవద్భాగవత విషయత్తిలే అసహ్యాపచార హేతుతమోగుణ ప్రాచుర్యమాకిఱ స్వభావత్తై యుడైయవనెన్ఱపడి దేవనాన ఇవన్ ఆసుర ప్రకృతియాకైక్కు హేతు- అసురనాన పులోమావుక్కు దౌహిత్రనాకై "ఏతస్మిన్నన్తరే వీరః పులోమా నామ వీర్యవాన్ । దైతేయస్తేన సఙ్గ్రాహ్య శచీపుత్రోపవాహితః ॥ మాతామహోయాయ తస్తస్య పౌలోమీయేన సా శచీ" ఎన్ఱు, ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లక్కడవదిఱే, "విరోచనవిరుద్ధోపి ప్రహ్లాదిప్రకృతిం స్మరన్ । విష్ణోస్త్రిక్రమమాణస్య పాదామ్భోజంరురోధహ"౭ ఎన్ఱు, వామనపురాణత్తిలుమ్ శొల్లుకిఱపడియే- ప్రకృతియాన ప్రహ్లాదనైయుమ్ ముతిరిడప్పణ్ణినాల్, జయన్తనుక్కు చొల్లవేణ్డావిఱే ఎన్ఱు తోన్ఱ, (ఆసురప్రకృతియాన) ఎన్ఱు, ప్రకృతిశబ్ద ప్రయోగమ్ పణ్ణినారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. జయన్తనానవనిత్యాది, "సదృష్ట్వా జానకీం తత్ర కన్దర్పశరపీడితః । విరరాదనఖైస్తీక్ష్ణైః పీనోన్నతపయోధరా"౮ ఎన్ఱు, శెప్పడి (జననిపక్కలిలే అకృత్యప్రవృత్తనాకవెన్ఱు) "ప్రాణేభ్యః పరిరక్షితః"౯ ఎన్ఱుమైయుటైక్కొణ్డు (తలైయఱుప్పతాక వెన్ఱు.) "సపిత్రా చ" ఇత్యాది, "త్రీన్ లోకాన్" ఎన్ఱు, అతిన్ అర్థమ్ (ఎఙ్గుమితి. "సంపరిక్రమ్య" ఎన్ఱు, ససోపసర్గద్వయ యథార్థమ్ తుఱ్ఱి త్తిరిన్ద విడత్తిలుమితి.) "పరిత్యక్తః" ఎన్ఱు, అతిన్ అర్థమ్ (ఒరు పుకలిల్లామైయాలేయితి.) "తమేవశరణంగతః" ఎన్ఱు, అతిన్ అర్థమ్ పోక్కఱ్ఱు శరణమ్ పుక వెన్ఱతు.

మీ. — మిథునస్యేతి ప్రసిద్ధమ్ "ఆత్మేతి తూపగచ్ఛన్తి" "స్వాభావికోఽనవధికాతిశయ ఈశితృత్వమ్..." "స్వాభావికోఽస్యసమ్బన్ధగపుంసోయః పరమాత్మనా । తస్యైవబోధోన్యాసాఖ్యః ప్రథమం యాత్యుపాయతామ్"౧౦ ఇత్యాదిషు సామాన్యతో మోక్షసాధనజ్ఞానమాత్రస్య శేషత్వానుసన్ధానరూపత్వమ్, న్యాసస్యచ విశేషతః తథాత్వఞ్చావగతమ్; తతః ప్రపత్తేశ్శేషత్వానుసన్ధానరూపత్వాత్, శేషత్వస్య మిథున ప్రతియోగికత్వాచ్చ, మిథునస్యాభిగమ్యత్వేనాత్ర మావిః ప్రతసమ్బన్ధిత్వమ్, అత్ప్రాకట్యత్వం

౧॥ రా-అర-౧౫-౬. ౨॥ రా-సు-౩౮-౬. ౩॥ రా-సు-౩౮-౩౩ ౪॥ రా-అర-౧౫-౧౦. ౫॥ వి-ధ-౧౦౮-౭. ౬॥ ఉ-రా-
౭॥ వామనే- ౮॥ రా-సు-౩౮-౩౭. ౯॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. ౧౦॥

వ్యా·— "స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్"[౧] ఎన్ఱుమ్ "పురతః పతితం దేవీ ధరణ్యాం వాయసం తదా। తచ్ఛిరః పాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ॥ తముత్థాప్య కరేణాథ కృపాపీయూషసాగరః। రరక్ష రామో గుణవాన్ వాయసం దయయైక్షత"[౨] ఎన్ఱుమ్,

ఆ.— స తం నిపతితమిత్యాది) పురతః పతితమిత్యాది.) అత్ర, "జయన్తః కాముకశ్చాయం సమాగః" ఇతి న రామాయణోక్తమ్. 'న చాప్యహం పరమస్త్రాంసాధ్యహష్ణో బలిభోజనః। భక్ష్యగృద్ధ్నుః న కాకేన రాజత స్తనాన్తరే' ఇత్యాద్యమాత్రవదనాత్. అతో వాలివధ సావిద్ధజన్మా ప్రబలః కశ్చిద్వాయసః. 'మత్కృతే కాకమాత్రే తు బ్రహ్మాస్త్రం సముదీరితమ్'[౩] ఇతి చోక్తమ్" ఎన్ఱు శిలర్ పక్షమ్. అతిల్, పుత్రః కిల స శక్రస్య' ఎన్ఱు, ఆ రామాయణవచనత్తిలుణ్డాన జయన్తవాచ్యస్యతిరస్కోన్ఱిక్కే, అపూర్వపుత్రన్ఱో వెన్ఱి, అ విశేషాకాఙ్క్షైయాలే అపూర్వకల్పనావిరహేణ గృహీతయాచ పురాణవచన సమ్ప్రతి జయన్తరూపవిశేషమ శమిప్పిక్కైయాలే, సామాన్యవిశేషన్యాయత్తాలేయుమ్ సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయత్తాలేయుమ్ జయన్తః కాకరూపేణ వన్దాన్ ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్. పాద్మోత్తరత్తిలే దివ్యాష్టోత్తరశతనామవిషయాధ్యాయత్తిలే, "జయన్తత్రాసవరదః"[౪] ఎన్ఱు, కాకవృత్తాన్తస్థానత్తిలే శొల్లుగైయాలే కాకః జయన్తనెన్నుమిడమ్ లబ్ధమ్. పూర్వవాసిష్ఠత్తిల్ హనుమద్వాక్యత్తిలుమ్ "వాయసో భూజ్జయన్తస్స ఇన్ద్రాణీయమజీజనత్। తత్ర హేతుం ప్రవక్ష్యామి శృణు భద్రే మయోదితమ్॥ పురా మరుత్వాన్ దేవేశో గౌతమస్య ప్రియాం సతీమ్। అహల్యాం కామయన్ మోహాన్నిశీథే వాయసోఽరటత్"[౫] ఎన్ఱు తుడఙ్గి విస్తరేణ శొల్లి, 'ఇన్ద్రస్య వాయసత్వఞ్చ జయన్తే ప్రత్యపాదయన్। అహ్నా హి పుత్రస్య రూపే మమేతి స్వం నాథమిచ్ఛవః। ప్రసాద్య గౌతమం తేన వాయసత్వస్య చావధిమ్। రామాస్త్రస్పర్శమమరాః కారయామాసురీశ్వరాః॥ జయన్తః కాకరూపేణ విచరన్ భువనే చిరమ్। వనే రాఘవసింహస్య కోపం జనయితుమ్'[౬] ఇత్యాదివిస్తరేణ శొల్లి, "అతో రామమహాస్త్రేణ జయన్తోఽభయవిద్రుతః। తేనానుద్రవతా భద్రే దాన్తితో నైవ మారితః"[౬] ఎన్ఱు తలైక్కట్టుగైయాలే, కాకః జయన్తనెన్నుమిడమ్ స్ఫుటమ్. "కస్మాద్యో మాం హరేత్వత్తః క్షమసే తం మహీపతే"[౭] ఎన్ఱి, అనాక్యశేషస్వారస్యత్తాలే- ఏకదేశక్షతికరణరూప స్వల్పాపరాధత్తుక్కుత్తన్నైక్కొల్లాల్, ధర్మియైయే అపహరిత్తమహత్తరాపరాధత్తైప్పొఱుత్తిరుక్కైయన్ఱైష్ఠు,- 'మత్కృతే కాకమాత్రే తు బ్రహ్మాస్త్రం సముదీరితమ్'[౮] ఎన్ఱి, అతుక్కర్థమ్. "కాకమాత్రే" ఎన్ఱి, అతుక్కు భూయిష్ఠాపరాధ ప్రదర్శకవాక్యశేషానుసారత్తాలే ధర్మియైయపహరియాతే, ఏకదేశక్షతిపణ్ణిన నిడత్తిలెన్ఱు పొరుళ్. జయన్తనాకిలుమ్ కాకశరీరత్తైక్కొణ్డపోతే కాకమేయాకైయుడే; "తమహం లోష్టముద్యమ్య వారయామిస్మ వాయసమ్"[౯] ఎన్ఱు, కాకాన్తరత్తైప్పోలే లోష్టత్తాలే నారితమాయ్ విళైన్దిరున్దతు. ఇప్పాట్టిరిన్ఱాలే లోష్టత్తాలే యఱియుణ్డుమవైయమ్బగి దుర్బలమాన వాయసవిషయత్తిల్ బ్రహ్మాస్త్రత్తై ప్రయోగిత్తు రాక్షసవిషయత్తిలే పొఱుత్తిరుప్పతైన్ఱు ఎన్ఱుమామ్.

ఇ-అ.— స తం, ఎన్ఱు తుడఙ్గుమ్ - సర్వశరణ్యనాన పెరుమాళ్ భూమియిలే శరణమ్బుక్క వధార్హమాన కాకత్తైక్కృపైయాలే రక్షిత్తరుళినారెన్ఱు, ఇఙ్గు, కృపై ఎన్ఱి, అతు - కృపాజనకైయాన పిరాట్టియైచ్చొల్లిక్కిడక్కు. పురతః) ఎన్ఱి, అతుక్కర్థమ్ - భూమియిలే మున్నే విళున్ద కాకత్తైక్కణ్డు అతిన్ తలైయై అవర్ తిరువడిగళిలే మాట్టినారెన్ఱు. (తముత్థాప్య) ఎన్ఱి, అతుక్కర్థమ్ - కృపామృతసముద్రమాయ్ గుణవానాయిరుక్కిఱ పెరుమాళ్ అవనై తిరుక్కైయాలే యెడుత్తు రక్షిత్తుదయైయాలే పార్త్తారెన్ఱు.

మీ.— తత్ఫలభూతేష్టప్రాపకత్వమ్, ప్రస్తనివర్తకత్వఞ్చ భగవతస్తుల్యమేవాభ్యుపగన్తవ్యమ్. ఏవం లక్ష్మ్యాః భగవత్తుల్యోపాయత్వస్య విశేషప్రమాణసిద్ధతయా భరన్యాసకారకత్వే సఙ్కల్పాశ్రయత్వం వక్తవ్యమ్; సఙ్కల్పశ్చ "క్షమిష్యామి త్వాన్తమ్"[౯] ఇత్యేవంరూపః. స చ పూర్వం లక్ష్మ్యాః కాలుష్యం వినా న సమ్భవతీతీశ్వర వదేవ కాలుష్యం తావత్సిద్ధమ్. అత ఏవ, "స్వస్తి శ్రీర్దిశతాదశేష జగతాం సర్గోపసర్గస్థితీః స్వర్గం దుర్గతిమాపవర్గికపదం సర్వఞ్చ కుర్వన్ హరిః। యస్యా వీక్ష్య ముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్"[౧౦] ఇత్యత్ర దుర్గతిప్రదానేఽపి లక్ష్మ్యాః కర్తృత్వం శ్రూయతే. తతశ్చానాద్యాజ్ఞాతిలఙ్ఘనేన క్రుద్ధాయాః భరసమర్పణపూర్వకావిసమాశ్రయణ ఘటకత్వం న సిద్ధ్యతి, అన్యథాఽన్యోన్యాశ్రయాత్ - ప్రథమం భరసమర్పణేన శాన్తక్రోధాయాః భరసమర్పణపూర్వకావిసమాశ్రయణ ఘటకత్వం సిద్ధ్యతి, అన్యథాఽన్యోన్యాశ్రయాత్ - ప్రథమం భరసమర్పణేన కాలుష్యనివృత్తిః, తన్నివృత్తౌ ఘటకత్వస్య సిద్ధ్యా భరసమర్పణసిద్ధిరితి అతః, లక్ష్మ్యాః స్వయం కలుషతయా విముఖేశ్వరవశీకరణమ్, విముఖచేతనవశీకరణఞ్చాసఙ్గతమితి ఘటకత్వమనుపపన్నమ్. అతః ఉపాయత్వవచనైః పురుషకారవచనానాం బాధాత్ న తన్నిష్ఠా తుకత్వసిద్ధిః. న చ, పురుషకారవచనైరేవ ఉపాయత్వవచనానాం బాధః కిన్న స్యాదితి వాచ్యమ్ సావకాశనిరవకాశయోః "నిరవకాశం బలీయః" ఇత్యుపాయత్వవచనానాం

౧॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౨॥ ౩॥ ౪॥ రా-సు-౩౮-౩౫. ౫॥ రా-సు-౩౮-౨౮. ౬॥ పాద్మే- ౭॥ పూర్వవాసిష్ఠే- ౮॥ రా-సు-౩౮-౧౫. ౯॥ ౧౦॥ శ్రీస్తవే-

వ్యా.—శ్రీరామాయణ పాద్మపురాణఙ్గళిల్ శ్లోకఙ్గళిల్ అప్పడియే, ఇవళ్ పురుషకారమాక పెరుమాళ్ రక్షిక్కైయాలుమ్;

అ.— 'ప్రబలఙ్కశ్చిద్వాయసః'' ౧ఎన్బార్ క్కుమ్ ఇన్ద కాకత్తుక్కు ప్రాకృతకాకఙ్గళైప్పఱ్ఱ వైలక్షణ్యమిష్టమాకైయాలే, మాత్రపద త్తాలే అన్ద ప్రబలత్వత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కక్కూడామైయాలే, తద్వ్యవహారమే వ్యవచ్ఛేద్యమెన్నవేణుమ్; అక్కైయాల్, ''కాకమాత్రే'' ఎన్గిఱ మాత్రశబ్ద మన్యథాసిద్ధమాకైయాలుమ్, ''విజ్ఞానఘనఏవ'' ౨ఎన్గిఱ ఏవకారమ్బోలే అవధారణవాచియాకైయాలే వాక్యాన్తరశేషభూతమాయ్ స్వతన్త్రవాక్యాన్తర సిద్ధార్థబాధకమాక మాట్టామైయాలుమ్. పురాణాన్తరశ్లోకోక్త జయన్తపర్యవసాన విరోధియాకాదు. ''నఖాగ్రైః కేన తే భీరు దారితశ్చ స్తనాన్తరే'' ౩ఎన్ఱు, - నఖరూపకరణ సామర్థ్యత్తాలుమ్ స్తనరూపాధికరణ సామర్థ్యత్తాలుమ్ రదనశబ్దితవిలేఖన రూపక్రియాసామర్థ్యత్తాలుమ్ రామాయణత్తిలే వ్యఞ్జితమాయ్, ''కన్దర్పశరపీడితః। విరరాదనతైస్తీక్ష్ణైః పీనోన్నతపయోధరౌ'' ౪ఎన్ఱు, పాద్మపురాణత్తిలే శ్లోకోక్తముమాన కాముకత్వముమ్, ''భర్తారం... భక్షగృధ్నైనః'' ౫ఎన్ఱు, రామాయణత్తిలే శ్లోకోక్తమాన భర్తృత్వముమ్ జయన్తస్వప్రయుక్తవాసనైయాలుమ్ కాకశరీరసమ్బన్ధనిబన్ధనవాసనైయాలుమ్ జాతిస్మరన్యాయేన ఏకత్ర సంఘటనార్హమాకైయాలుమ్, కాకమపూర్వపుత్రః ఎన్ఱు, అన్యత్ర శొల్లియిరామై యాలుమ్, ఇత్తైక్కొణ్డే కల్పిక్కుల్ కల్పనాగౌరవమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, కిలశబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్, ''ఇన్ద్రాయపుత్రిణే'' ౬ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్ పుత్రశబ్దమ్ జయన్తపరమాక క్కాణ్డపడియాలుమ్, ప్రయోగరత్నావలీపద్ధతి ఎన్గిఱ గ్రన్థత్తైప్పణ్ణి భగవచ్ఛాస్త్ర ప్రామాణ్యప్రవర్తనత్తాలే ఆస్థానశ్రీజరాజనుమ్ ''బ్రహ్మాస్త్రవిత్రస్తజయన్తకాక కథామభిజ్ఞాప్య'' ౭ఎన్ఱు, ప్రబన్ధిత్తపడియాలుమ్, జయన్తన్ కాముకనాయ్ కాకరూపేణవన్దాన్ ఎన్ఱు సిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రామాయణపాద్మపురాణఙ్గళిల్ శ్లోకఙ్గళిల్ అప్పడియేయిఱే.) ''జయన్తత్రాసవరదః'' ౮ఎన్గిఱ పాద్మపురాణ వచనమిఙ్గే వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, (రామాయణపాద్మపురాణ) ఎన్గిఱ అపూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే - భాగవసున్యాయవిషయత్వముమ్, సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ విషయత్వముమ్ సూచితమ్; తుల్యవదేకక్రియాన్వయిత్వ బోధకమాన ద్వన్ద్వ నిర్దేశత్తాలే - అవిరోధేన సంఘటనార్హత్వముమ్ వ్యఞ్జితమ్

మీ —నిరవకాశత్వాల్, పురుషకారత్వవచనానాం సమాశ్రయణోత్తరకాలీన ఫలప్రదానసమయే తదపేక్షితగుణోద్బోధకత్వ వివక్షయా సావకాశత్వాల్, సమాశ్రయణఘటకత్వపరయత్కిఞ్చిద్విశేషవచనస్య* భూయసాన్యాయేన బాధితత్వసమ్భవాచ్చ. తస్మాల్ పురుషకారత్వస్యతదుపాయత్వవచన బాధితతయా తన్నిమిత్తహేతుకత్వాసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే: - (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వం తోన్ఱుమ్) - సంశ్లేషవిశ్లేషయోరుభయోరపి పురుషకారత్వస్యైవసిద్ధేః, దశాన్తరాభావాచ్చ, పురుషకారత్వమేవదేవ్యాస్స్వరూపమ్, నోపాయత్వమిత్యర్థః. అయంభావః- యద్యప్యుపాయత్వ వచనానాం భగవత్తుల్యోపాయత్వపరత్వే పురుషకారత్వవచనానామ్ విరోధోఽస్తి; తథాపి, భగవత్తుల్యోపాయత్వం తద్వచనేషు నవివక్షితమ్, కిన్తు, సాధ్యోపాయతుల్యోపాయత్వమ్. సాధ్యోపాయరహితస్థలే అత్యన్తాకిఞ్చనవిషయే లక్ష్మ్యాస్థితత్వమేవతస్యా ఉపాయత్వమ్. ఇదఞ్చోపాయత్వం నోపాసకవిషయమ్, ఉపాసనస్యైవతత్స్థానప్రవృత్తేః నాపి న్యాసవిషయమ్, న్యాసస్యాపి తథాత్వాత్; యథా, భగవతస్సిద్ధోపాయత్వం సాధ్యోపాయద్వయరహితవిషయమ్, తథా లక్ష్మ్యా అప్యుదాహృతప్రమాణసిద్ధముపాయత్వమపి తదుభయరహితవిషయమ్. భగవదుపాయత్వం చేతనబుద్ధ్యా సాధ్యోపాయస్థానే నివేశితత్వమ్; లక్ష్మ్యాస్తథాత్వం స్వయమేవతత్స్థాననివిష్టత్వమితివైషమ్యమ్. తతశ్చ, భగవదుపాయత్వం విద్యావేద్యాకారః, నతథాశ్రియ ఉపాయత్వమిత్యుక్తం భవతి. ఏవఞ్చ ఉపాయాన్తరస్థాన నివిష్టత్వముపాయత్వమ్, అన్యస్యదుర్వచత్వాల్.

నచోభయోరపి తత్స్థాననివిష్టత్వే ప్రయోజనాభావః, లక్ష్మ్యాఃభక్తివదుపాయాన్తర స్థానేస్థిత్వా .ఫలప్రదత్వోపయిక ప్రసాదజనకత్వాత్. నచైవంసతి భగవదుపాయత్వాసిద్ధిః, అన్యత్రేవ ఫలప్రదత్వ మాత్రంస్యాదితివాచ్యమ్. భగవదుపాయత్వస్య సాధ్యోపాయాన్తరనిరపేక్షత్వేపి ఉపాయభావే పురుషకారసమ్బన్ధ సాపేక్షతాఽవశ్యంవర్తతే. తత్సంబన్ధస్యాచార్య సమ్బన్ధత్వాల్; ఆచార్యసమ్బన్ధః పురుషకారసమ్బన్ధశ్చనార్థాన్తరమ్, కిన్త్వేకమేవ. అతః, కార్యదశాయాం భగవత ఉపాయకృత్యేస్వత ఏవప్రవృత్తత్వేపి, పురుషకారభూతలక్ష్మీసమ్బన్ధ ప్రతిసన్ధానం

౧॥ ౨॥ బృ-ఉ-౪-౪-౧౨. ౩॥ ౪॥ పాద్మే. ౫॥ రా-సు-౩౮-౧౮. ౬॥
౭॥ చంపురామాయణె-సు- ౮॥

28-1-86.

వ్యా.—విశ్లేషదశైయిలే “ఇహసన్తోనవాసన్తిసతోవానానువర్తసే। తథాహివిపరీతా తేబుద్ధిరాచారవర్జితా”౧ ఇత్యాదియాలే, విపరీతబుద్ధియాన రావణనై ప్పెరుమాళ్ తిరువడిగళిలే శేర్ క్కైక్కు విరకుపార్ క్కైయాలుమ్; రావణవధానన్తరమ్ రాక్షసిగళై చిత్రవధమ్ పణ్ణువతాగ ఉద్యుక్తనాయ్ నిన్ఱ తిరువడియైక్కుఱిత్తు, “పాపానాంవాశుభానాంవా వధార్హాణాంప్లవఙ్గమ। కార్యంకరుణమార్యేణనకశ్చిన్నాపరాధ్యతి”౨ ఎన్ఱు, అవనిరఙ్గత్తక్క వార్త్తైగళైచ్చొల్లి అవర్ కళపరాధఙ్గళై ప్పొఱుప్పిక్కైయాలుమ్; ఉభయదశైయిలున్ ఇవళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱానిన్ఱతిఱే. తిరువడి, రాక్షసిగళైఅపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కుమ్బడి కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱు,వళవిల్, పిరాట్టి యవనుడనే మన్ఱాడిరక్షిత్తవిత్తనైయన్ఱో;-

---

అ —(ఇహసన్తఇత్యాది)తథా- నీ సదనువర్తనమ్ పణ్ణుకైక్కుఱైయెన్నైక్కు సంవాదియాగ వెన్ఱపడి. విపరీతబుద్ధియాన- జననిక్కుఱిలే కామికత్వబుద్ధియుక్తనాన వెన్ఱపడి. “విరరాద”౩ ఎన్ఱు, ప్రవృత్తిపర్యన్త వివక్షైయాలే, (అకృత్యప్రవృత్తనాగ [ప-౭౪. వ-౫] ఎన్ఱార్ కీఴ్; ఇఙ్గే, నళకూబరాదిశాపప్రతి సన్ధానత్తాలే ప్రవృత్తిపర్యన్తమన్ఱిక్కే బుద్ధిమాత్రమెన్ఱు, “బుద్ధిరాచారవర్జితా”౧ ఎన్ఱార్ కళ్ఱు, (విపరీతబుద్ధియాన) ఎన్ఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. విరకు- ఉపాయమ్ “తేనమైత్రీభవతుతే”౪ ఎన్ఱిఱుక్కరణాగతియెన్ఱపడి.

(పాపానామిత్యాది) (పాపానామ్) తిరువడియభిప్రాయత్తాలే (శుభానామ్) సదానుగ్రహ సంపన్నైయాన తన్నభిప్రాయత్తాలే. వాక్యద్వయమ్ - మిథోవిరుద్ధపక్షద్వయ సూచకమ్. ఇరఙ్గత్తక్క- కృపోద్భావనార్హమాన వెన్ఱపడి. “యుక్తారామస్యభవతీధర్మపత్నీయశస్వినీ”౫ ఎన్ఱు, తిరువడికొణ్డాడుకైయుమ్, అవర్ కళై దణ్డియామైయుమ్ ఫలమ్ (పొఱుప్పిక్కైయాలుమెన్ఱతు)

శఙ్కిక్కిఱార్ (తిరువడియిత్యాదినా.) “యాభిస్త్వంతర్జితాపురా”౬ “విప్రియకారకాః”౭ “కృతకిల్బిషాః”౮ ఎన్ఱుమ్మైప్పఱ్ఱ (అపరాధానుగుణమెన్ఱతు.) “యదిత్వమనుమన్యసే”౯ ఎన్ఱుమ్మైప్పఱ్ఱ (కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱతు.) (మన్ఱాడి) “రాజసంశ్రయ”౧౦ ఇత్యాదినా-అవర్ కళ్ పరాధీనైగళాయ్ చ్చెయ్‌తార్ కళెన్ఱుమ్, “భాగ్యవైషమ్య”౧౧ ఇత్యాదినా- అన్తనుడైయ భాగ్యహాన్యాదియాలేయెన్ఱుమ్, “మర్షయామీహదుర్బలా”౧౨ ఎన్ఱు, - తన్నుడైయ కారుణికత్వత్తై చ్చొల్లియుమ్, శాస్త్రవాసనైయిల్లాత ఋక్షవాక్యత్తై చ్చొల్లియుమ్, ఇరఙ్గావిడిలనార్యత్వత్తై వ్యఞ్జిప్పిత్తుమ్, అపరాధిత్వత్తినుడైయ సార్వత్రికత్వత్తైదృఢీకరిత్తుమ్, “లోకహింసావిహారాణామ్”౧౩ ఎన్ఱు,-జాతిప్రయుక్తకర్మమెన్ఱు శొల్లియుమ్. ఇప్పడిబహుముఖమాగ నిర్బన్ధిత్తెన్ఱపడి. (రక్షిత్తవిత్తనైయన్ఱోవితి) ఇత్తాల్ - అనిష్టనివర్తకత్వ రూపోపాయత్వమ్ ప్రసఙ్గిత్తతెన్ఱు, శఙ్కాబీజమ్ వ్యఞ్జితమ్.

మీ.—ప్రవృత్త్యుత్కట్య†జనకత్వేనోత్తమ్భకంభవతి యథా, పరిణతభక్తిందృష్ట్వాప్రసన్నోభవతిభగవాన్;తథా పూర్వంపురుషకారభూతలక్ష్మీమవలోక్యప్రీతఃతన్ముఖోల్లాససిద్ధ్యర్థంతదాశ్రితానాం కార్యంకరోతి. తదేవోచ్యతే, “సోపిదేవ్యాదాసస్తవేతివరదాస్మితవేక్షణీయః”౧౪ ఇతి. “గురురేవపరంబ్రహ్మగురురేవపరాగతిః”౧౫ ఇత్యాదిషూక్తం గురూపాయత్వమ్, ఉదాహృతవచనేషూక్తం‡పురుషకారోపాయత్వఞ్చాభిన్నమ్; ఏవమ్,ఉపాయత్వ పరవచనానాంభక్త్యాది తుల్యోపాయత్వపరత్వాత్, ఈశ్వరతుల్యోపాయత్వ తాత్పర్యాభావాచ్చ, పురుషకారత్వ విరోధాభావాత్,పూర్వాధికారస్థాపితం పురుషకారత్వంసుస్థితమ్.

నచ, “ఆత్మాత్మీయభరంసర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేఃపదే”౧౬ ఇత్యాదిప్రమాణైః, శ్రియోపిభరసమర్పణప్రతిసంబన్ధిత్వమ్, భరస్వీకర్తృత్వమ్, విష్ణోరివఫలప్రదత్వఞ్చ, అవగతమిత్యుపాయత్వ సామాన్యవచనానాముక్తవిశేషపర్యవసాయిత్వముక్తమితివాచ్యమ్. “ఉపాయేగృహరక్షిత్రోః”౧౭ ఇతిరక్షకత్వోపాయత్వయోః పరస్పరమర్థాన్తరత్వేన సామాన్యవిశేషభావాపన్నత్వాభావాత్, రక్షకత్వంఫలప్రదత్వమ్,ప్రతిపదవిహితోపాయస్థాననివిష్టత్వముపాయత్వమితి తయోరత్యన్తభేదాత్. తత్రాపి, దేవ్యారక్షకత్వమపి, నభగవత్తుల్యరక్షకత్వంప్రతిపాద్యతే. తథాత్వే, మాతృత్వప్రయుక్త సహజవాత్సల్యాదీనామ్, పత్నీత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యాదీనాఞ్చ, గుణానాంనాశాపత్తేః. అతఏవోచ్యతే:- “యువత్వాదౌచ త్యేపి”౧౮ ఇత్యాది అతస్తత్రాపి,రక్షకత్వంనపతితుల్యమ్. అన్యత్ర,దేవతయోః స్వతన్త్రత్వేనస్వతన్త్రరక్షణేపిఅత్రవిశేషణత్వేనహవిరుద్దేశ్యత్వాద్విశేష్యతుల్యరక్షకత్వమనుపపన్నమ్;కిన్తు,విశేషణత్వానుగుణం తద్రక్షణోపయుక్తంతద్గుణోద్బోధకత్వమ్.శేషశేషిణోశ్శేషశేషీభావవత్ తత్స్వత్వయోరపిశేషశేషీభావస్యోచితత్వాత్.యచ్చ, దుర్గతిప్రదానేపిలక్ష్మ్యాః ప్రయోజయితృత్వముక్తమ్. తన్న.తత్ర,లక్ష్మ్యాస్స్వపారతన్త్ర్యస్యను

౧॥ రా-సు-౨౧-౯. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౩॥ రా-సు-౩౮-౨౨. ౪॥ రా-సు-౨౧-౨౧. ౫॥ రా-యు-౧౧౬-౪౭ ౬॥ రా-యు-౧౧౬-౩౧. ౭॥ రా-యు-౧౧౬-౩౫. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౩౬. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౦. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౧॥ రా-యు-౧౧౬-౩౯. ౧౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౦. ౧౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౫. ౧౪॥ వ-స్త-౧౧౨. ౧౫॥ ౧౬॥
౧౭॥ ౧౮॥ శ్రీ-ర-కో-౩౪. † జనకత్వేనాపేక్షితమిత్యుక్తంభవతి-౩. ‡పురుషకారత్వమ్ ఉపాయత్వఞ్చ-౩.

మూ.—౧౦. సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్; విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్.

వ్యా.—"మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవార్ద్రాపరాధాస్త్వయా రక్షన్త్యా పవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీ కృతా। కాకం తఞ్చ విభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌ రక్షతః సా నస్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాకస్మికీ"౧ ఎన్ఱు, పవనాత్మజన్ నిమిత్తమాక రక్షిత్తాళెన్ఱు, భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తతు. అవ్విడత్తిల్ పురుషీకరిత్తమైయెఙ్ఙనేయెన్నిల్; [౫ బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే అనుసారత్తాలే అపరాధఙ్గళై ప్పొఱుప్పిక్కైయాలే పురుషకారత్వమెన్ఱిఱే. "తిరువడి యైప్పొఱుప్పిక్కుమవళ్ తన్ శోల్ వళ్ళివరుమవనై ప్పొఱుప్పిక్కచ్చొల్ల వేణ్డావిఱే"౨ ఎన్ఱు, తిరువడివిషయమాకవుమ్ పురుషీకరిత్తమై యరుళిచ్చెయ్తారిఱే ఇవర్ తామే; ఆకైయాల్ ఇరణ్డుదశైయిలుమివళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమెన్ఱి అమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱ వివ్వాక్యత్తిల్ ఇతువుమ్ కూట్టక్కడవైయిల్లై.

ఇవ్వుభయదశైయిలుమివళ్ పురుషీకరిక్కుమ్ ప్రకారమెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౦

(సంశ్లేషదశైయిలెన్ఱు తుడఙ్గి.) ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుకైయావతు- అపరాధత్తైయేపార్త్తు "క్షిపామి"౩ "నక్షమామి"౪ ఎన్ఱిరుక్కుమిరుప్పై క్కులైత్తు, అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై; చేతననై తిరుత్తుకైయావతు- అకృత్యకరణాదిశీలనాయ్ భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరికిఱ ఆకారత్తై క్కులైత్తు, ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై.

అ.—అతుక్కుసంవాదమ్ (మాతర్మైథిలీత్యాది.) "రక్షన్త్యా పవనాత్మజాత్"౧ ఎన్ఱతిలే నోక్కు. పరిహరిక్కిఱార్ (బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే యిత్యాదినా;) ఎవ్విషయత్తిలే యాకవుమామ్, దణ్డధరనాక ప్రసక్తనుడైయ నిగ్రహాభిసన్ధియై అనునయత్తాలే శమిప్పిక్కై పురుషకారత్వమ్; ఇతువే, "భవేయం శరణం హివః"౫ ఎన్ఱ శరణశబ్దత్తాలుమ్ "రక్షన్త్యా పవనాత్మజాత్"౧ ఎన్ఱ రక్షతిధాతువాలుమ్ శొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱు కరుత్తు.

ఇవ్వర్థత్తిల్ గ్రన్థాన్తరస్థాచార్యసంవాదమ్ (తిరువడియైప్పొఱుప్పిక్కుమవళిత్యాది.) ఇతు, ముముక్షుప్పడివాక్యమ్.

(పురుషీకరిక్కుమ్ ప్రకారమితి) ఇత్తాల్ - పురుషకారశబ్దయౌగికత్వమ్ సూచితమ్,

(సంశ్లేషదశైయిలెన్ఱు, తుడఙ్గియిత్యాది) అపరాధత్తైయే పార్త్తు - గుణసమ్బన్ధాదికళై ప్పారాతేయెన్ఱు అవధారణార్థమ్.

అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై - ఆశ్రయణత్తిలపరాధాభిసన్ధియిన్ఱిక్కే ఉపాయానపేక్షరక్షణసఙ్కల్పచికీర్షైయుడైయనామ్పడి పణ్ణుకై. (అకృత్యకరణాది) ఎన్ఱ ఆదిశబ్దత్తాలే-కృత్యాకరణమ్ వివక్షితమ్. భగవద్విముఖనాయ్-భగవద్విషయత్తిల్ ద్విష్టనాయ్. ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై- ఆశ్రయణచికీర్షైయుడైయనామ్పడి పణ్ణుకై.

ఇ-అ.—(మాతర్మైథిలి) ఎన్ఱతుక్కర్థమ్- మాతావే! మైథిలియే! అపరాధఙ్గళై ప్పణ్ణిన కైయలరాక్షసికళై పవనాత్మజన్ నిమిత్తమాక రక్షియానిఱ్కిఱవుమ్మాలే, శరణమ్ పుకున్ద కాక విభీషణాదికళై రక్షిత్త పెరుమాళ్ గోష్ఠి అల్పమాక ప్పణ్ణప్పట్టతు; నెరుఙ్గిన వపరాధత్తైయుడైయ నమ్మై ఇప్పడిక్కొత్తక్షమై సుఖిప్పిక్క వేణ్డు, [౨౫

మీ.—గుణ్యేన అనుమన్తృత్వస్యోక్తత్వాత్. అతః కదాచిదపి లక్ష్మ్యాః కాలుష్యగన్ధాభావాత్ తదుపాయత్వం న భగవత్తుల్యఫలప్రదత్వమ్, నవా, భగవత్తుల్యోపాయత్వమితి తదుపాయత్వపరవచనానాం నసమాశ్రయణఘటకత్వ విరోధిత్వమితి.

సఙ్గ్రహః-ఉపాయత్వశ్రుతేర్లక్ష్మ్యాః † స్తస్యకాలుష్యభావినః। తత్సూచకత్వాత్కాలుష్యే ఘటకత్వం నసిధ్యతి॥ ఇతిచేన్నాత్రకథితముపాయత్వం హరేస్సమమ్। సాధ్యోపాయసమం తత్తు గురూపాయత్వమేవచ॥ సమ్బన్ధం వీక్ష్య దేవ్యామో యతో రక్షతి మాధవః। తస్మాత్తదప్రతిభటే ఘటకత్వే న హి క్షతిః. [30

(ఇతిదేవ్యా ఉపాయత్వశోధనాధికారః-౯)

(౧౦. అథ, లక్ష్మ్యా గౌణోపాయత్వనిషేధాధికారః.)

(సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్) - మాస్తు భగవత్తుల్యోపాయత్వం లక్ష్మ్యాః, స్వపారతన్త్ర్యానుగుణం విగ్రహగుణసదృశముపాయత్వమస్త్వితి శఙ్కాయాః సఙ్గతిః.

౧॥శ్రీ-ర-కో-౫౦. ౨॥ముముక్షుప్పడి-ద్వయమ్-౧౪. ౩॥ గీ-౧౬-౧౯. ౪॥ వరాహపురాణే. ౫॥రా-సు-౫౮-౯౩. †తస్యాః-౩.

వ్యా.—సంశ్లేషదశైయిల్' ఇఱైయైప్పెరుమాళుక్కాక, ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్, విశ్లేషదశైయిల్, రాక్షసికళు క్కాక త్తిరువడివిషయత్తిలుమ్ పురుషీకరిత్తమై, ఉభయదశైయిలుమ్ పురుషకారత్వద్యోతకమ్ ఎన్ఱు,అమాత్రత్తుక్కు క్కాట్టికొణ్డిళ్ళలాయిరున్దతాకిలుమ్, ప్రాకరణికమాన వర్థమ్-

అ.—(సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్-ఇఱైయైప్పెరుమాళైయుమ్ తిరువడియైయుమ్ నిదర్శిప్పిత్తువ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినైత్తు; (సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్) ఇత్యాదిక్కు - అవర్కళై వ్యావర్తిప్పిత్తు, సంసారిచేతనేశ్వర మాత్రవిషయత్వేనవ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయిలేహేతు వేఱ్? ఇఱైయైప్పెరుమాళ్ విషయత్తిల్ పెరుమాళై త్తిరుత్తుకై యథాయోగ్యమ్కూడుమే, - విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుకైయుమ్ రావణనై త్తిరుత్తుకైయాకిఱాప్పోలే రాక్షసికళ్ విషయమాక త్తిరువడియై త్తిరుత్తుకైయుమామే ఎన్ఱు,అశఙ్కైక్కు; ఈశ్వరశబ్దనిర్దేశాస్వారస్యముమ్ చేతనశబ్దత్తుక్కు-ఉన్నృష్టవ్యచేతనపరత్వేనవైరూప్యముమ్కర్మపారతన్త్ర్య శబ్దాస్వారస్యముమ్ తథావ్యాఖ్యానత్తిలే హేతువెన్ఱు, పరిహారమ్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంశ్లేషదశైయి లిఱైయైప్పెరుమాళుక్కాకవిత్యాది.) కాట్టికొణ్డిళ్ళలాయిరున్దతాకిలుమెన్ఱు - ఉదాహరణమాకవ్యాఖ్యాతమాయిరున్ద తాకిలుమెన్ఱపడి. ప్రాకరణికమానవర్థమ్ - ఏతత్ప్రకరణ ప్రతిపిపాదయిషితమాన ప్రమేయమ్.

మీ.—సంశయస్తు,- లక్ష్మీఘటకత్వహేతుకత్వాసిద్ధిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్,లక్ష్మ్యాః భగవద్గుణాదిసదృశముపాయత్వమస్తి- ఉతనాస్తీతి. తదర్థమ్, మన్త్రేలక్ష్మ్యాః విశేషణత్వమ్, ఉతోపలక్షణత్వమితి. తదర్థమ్, విశేషణత్వేబాధకంనాస్తి- ఉతాస్తీతి. యదా,విశేషణత్వేబాధకంనాస్తి; తదా, లక్ష్మ్యాఃగుణాన్తరవత్ విశేషణత్వాత్, తత్సదృశముపాయత్వమస్తీతి, తదుపాయత్వవత్ ఘటకత్వస్యాపిసహేతుకత్వ మితిపూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా, లక్ష్మ్యాఃవిశేషణత్వేబాధకమస్తి ; తదా, తస్యాఃవిశేషణత్వాసిద్ధేః, భగవద్గుణాదితుల్యముపాయత్వంనాస్తీతి, తద్దృష్టాన్తేనపురుషకారత్వ నిర్హేతుకత్వభఙ్గాయోగాత్, తన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు - మన్త్రేమతుప్ప్రత్యయేన భగవతః లక్ష్మీవైశిష్ట్యంప్రతిపాద్య, తద్విశిష్టస్య "శరణమ్"౧ ఇత్యుపాయత్వం ప్రతిపాద్యతే. నచ, అత్రలక్ష్మ్యాఉద్భావితగుణవిశిష్టస్యైవోపాయత్వాత్, లక్ష్మ్యాఉపలక్షణత్వమాత్రమితివాచ్యమ్. ఉత్తరవాక్యేపి,తస్యాఉపలక్షణత్వప్రసఙ్గేన ఉపేయత్వాభావప్రసఙ్గాత్. నచేష్టాపత్తిః, అపసిద్ధాన్తాత్. యది, మిథునశేషిత్వస్యప్రమాణసిద్ధత్వాత్, ఉత్తరవాక్యే శ్రియోవిశేషణత్వస్యస్వతఃప్రాప్తస్యబాధకాభావాచ్చ, నోపలక్షణత్వమ్. తర్హి, తదుపాయత్వస్యాపి ప్రమాణసిద్ధత్వాత్, తథాత్వేబాధకాభావాచ్చ, ఉపాయత్వమపి మిథుననిష్ఠమ్; అన్యథా, పూర్వోత్తరవాక్యయోః వైరూప్యాపత్తిః. నచ, పూర్వాధికారే ఉపాయత్వవచనానాం భక్తితుల్యోపాయత్వపరత్వం స్థాపితమితివాచ్యమ్. అత్ర, *శరణశబ్దేనభగవత్తుల్యోపాయత్వస్యోక్తత్వేన, తేషామస్మిన్విశేషేపర్యవసానాత్. నచ,తత్తుల్యోపాయత్వే మాతృత్వప్రయుక్తక్షమావాత్సల్యాదీనామ్, పత్నీత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యాదీనామప్యభావప్రసఙ్గఇతి వాచ్యమ్. "మోక్షయిష్యామి"౨ ఇతిభరస్వీకారస్య ఈశ్వరనిగ్రహరూప "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౨ ఇత్యేవంరూపత్వాత్; విధూననక్రుత్యర్థస్యరక్షాసఙ్కల్పస్య "భవగన్ తవ నిగ్రహశ్శాన్తాభవత్తు" ఇత్యేవంరూపత్వాచ్చ. స్వీకారరక్షాసఙ్కల్పయోః "క్షమిష్యామి""శాన్తమ్" ఇత్యేవంరూపత్వేహివిరోధః?తతశ్చ,భరసమర్పణోద్దేశ్యత్వస్యమాతృత్వ పత్నీత్వాద్యనుగుణ భరస్వీకారరక్షాసఙ్కల్పయోశ్చ సమ్భవేన, పారతన్త్ర్యాత్ గుణాదితుల్యమ్, స్వీకార సఙ్కల్పాశ్రయత్వాదీశ్వర తుల్యఞ్చోపాయత్వం సిద్ధ్యత్యేవ.

నచ, భగవదుపాయత్వస్య లక్ష్మ్యుపాయత్వసాపేక్షత్వే నిరపేక్షత్వభఙ్గఇతివాచ్యమ్. పురుషకారసాపేక్షత్వేపి, తత్సామ్యాత్. యది, స్వాఙ్గ‡సాపేక్షత్వమ్,నస్వాతన్త్ర్యభఞ్జకమ్. తదత్రాపితుల్యమ్.అతఏవోక్తమ్, "స్వాతన్త్ర్యమ్"౩ ఇతిశ్లోకే;అన్యథా,"అస్యాదేవ్యామనస్తస్మిన్ తస్యచాస్యాంప్రతిష్ఠితమ్। తేనేయంసచధర్మాత్మా ముహూర్తమపిజీవతి"౪ ఇత్యా¶ద్యనేకప్రమాణవిరోధః; "వ్యాపకావతిసంశ్లేషా దేకతత్త్వమివోదితౌ"౫ "గాఢోపగూఢాని తే"౬ ఇత్యాదినోక్తసుశ్లిష్టవిశిష్టతత్త్వరూపత్వవిరోధః; ఉపలక్షణత్వేనపృథగ్భావేనిరూపకత్వభఙ్గేన, "తేనాకారం శ్రియంజ్ఞాత్వాజ్ఞాతవ్యోభగవాన్ హరిః"౭ ఇత్యాదివిరోధశ్చ. లక్ష్మ్యాఉపలక్షణత్వేగుణాదీనామపితథాత్వాపత్తిః, తేషాముపయోగసత్వాత్.విశేషణత్వే,తత్తద్వస్త్వనురూపోపయోగోవాచ్యః?. లక్ష్మీస్వరూపోపయోగశ్చ,"శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతిచగుణైర్జగత్"౮ ఇతిదర్శితః.

౧॥ ద్వయోపనిషది. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ శ్రీ-ర-కో-౩౧. ౪॥ రా-సు-౧౫-౫౨. ౫॥ ౬॥ చ-శ్లో-౪. ౭॥
౮॥ ‡ సాపేక్షకంనస్వాతన్త్ర్యభావవత్-౨౦. ¶ ఏకరస్యప్రమాణ-౩.

వ్యా.—సంసారిచేతననైయుమీశ్వరనైయుమ్ శేరవిడుక్కైయాక్కైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తుక్కిప్పడియేయర్థమాకక్కడవదు.

ఆక్కైయాల్ ఈశ్వరనోడు తాన్ కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిల్, చేతననాశ్రయణోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వాపరాధత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరనఙ్గీకరియాతిరుక్కుమళవిల్, అవన్ స్వాతన్త్ర్యత్తైత్తవిర్త్తు కృపాదిగుణఙ్గళైక్కిళప్పియవనైయఙ్గీకరిక్కుమ్బడి యాక్కుక్కైయుమ్; పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిల్, ఈశ్వరనఙ్గీకారోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, ఇచ్చేతనన్ కర్మానుగుణమాక విముఖనాయిరుక్కుమళవిల్, ఇవన్ వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి రుచియై విళైప్పిత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుక్కైయుమ్, ఇవళిరణ్డుతలైయైయుమ్ - తిరుత్తుక్కైయావదు.

అ.—(సంసారిచేతననైయుమిత్యాది) ఇతుక్తానీశ్వరచేతన కర్మపారతన్త్ర్యశబ్దఙ్గళినుడైయ స్వరససిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

(ఆక్కైయాలీశ్వరనోడిత్యాది) చికీర్షితకార్యవిరోధిదోషనివృత్తిపూర్వకతదనుగుణగుణాధానమ్- తిరుత్తుక్కైయాక్కైయాలే, ఈశ్వరసంసారిచేతనాన్యతరకర్తృకకర్మకాఙ్గీకారాశ్రయణాన్యతరవిరోధిస్వాతన్త్ర్యవైముఖ్యాన్యతరనివర్తనపూర్వకతద్ధేతుకృపారుచ్యన్యతరోద్భావకత్వమ్- ఇరణ్డుతలైయైయుమ్ తిరుత్తుక్కైయెన్ఱపడి. సంశ్లేషవిశ్లేషోభయదశానుగతపురుషకారతా ప్రకారానుగమార్థమ్ అన్యతరత్వనివేశమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

మీ.—అత ఏవ, "జగజ్జన్మస్థితిధ్వంసమహానన్దైకహేతవే" ౧ ఇత్యాదిషు ప్రతిపన్నమోక్షప్రదత్వస్య భగవల్లక్షణత్వభఙ్గాభావశ్చ, భగవత్సఙ్కల్పస్య "క్షాన్తమ్" ఇతిరూపత్వాత్, ఏతత్సఙ్కల్పస్య "క్షమస్వ" ఇతిరూపత్వాచ్చ. తస్మాదేకశేషిత్వైకాభిప్రాయత్వ పరస్పరప్రావణ్యాతిశయస్వరూపాది సుశ్లిష్టాన్వయాద్యవిరోధేనవిశేషణత్వమేవ పూర్వవాక్యేపివక్తవ్యమితి, లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వసిద్ధిః. ఏవఞ్చ, ఉపాయభావస్య భరసమర్పణపూర్వకత్వేన సాపేక్షత్వాత్, పురుషకారభావోపిసాపేక్షః. ఏకాధికారిణం ప్రత్యేకత్రనిరపేక్షత్వమ్, అన్యత్రసాపేక్షత్వఞ్చ విరుద్ధమ్. ద్వయోర్నిరపేక్షత్వంస్వరూపఞ్చేత్, సర్వత్రతథాత్వమేవ. సాపేక్షత్వఞ్చేత్, తదేవసర్వత్రవాచ్యమ్, వస్తునోద్వైరూప్యాసంభవాత్ తస్మాత్ తదుపాయభావస్య సాపేక్షత్వాత్ పురుషకారభావోపి సాపేక్ష ఇతి, తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి. అతఏవోక్తంసారే - "భరస్వీకారరహితం రక్షాసఙ్కల్పవర్జితమ్। గుణాదికమిహేష్టంహి శరణ్యస్యవిశేషణమ్॥ ఏకరస్యజుషోశ్చైవమిదం పత్యోశ్శేషకర్మసు। విశేషణవిశేష్యత్వం ప్రాప్తం కస్మాన్న రోచతే॥ ప్రతర్దనాదివిద్యాసువేద్యేపిపరమాత్మని। అచేతనవదిచ్ఛావుక్చేతనశ్చవిశేషణమ్॥ ఇత్థంప్రపత్తివిద్యాయాంతన్త్రమన్త్రానుసారతః। విభుః పత్న్యాగుణాద్యైశ్చవిశిష్టోవిషయోత్రనః॥ స్వామ్యుపాయ ఉపేయశ్చస్వరూపాదిసమర్పణే। ప్రథితఃప్రతిసంబన్ధీ శ్రీమాన్నిగమచక్షుషా" ౨ ఇతి. [౨౦

అత్రోచ్యతే:— (సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) సంశ్లేషప్రతిపాదకోమతుప్ప్రత్యయః, పురుషకారత్వవిశిష్టశ్రీసమ్బన్ధప్రతిపాదకః; నతూపాయత్వవిశిష్టశ్రీసంబన్ధప్రతిపాదక ఇత్యర్థః.

అయంభావః :- నాత్ర, శరణశబ్దేనవిశేష్యఇవ విశేషణేప్యుపాయత్వసంబన్ధోబోధ్యతే, తస్య శృణాతి శ్రావణాతీతి వ్యుత్పత్త్యా శ్రీశబ్దఏవ బోధితత్వాత్. నహి, ప్రాప్తేఽర్థే పునర్విధానసంభవః. నచ, శ్రీశబ్దస్యరూఢ్యాలక్ష్మీవ్యపస్థాపకత్వమాత్రమ్, అవయవార్థోనవివక్షితమితివాచ్యమ్. "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్" ౩ ఇత్యాదినా, శ్రీశబ్దస్యఅవయవార్థవ్యుత్పాదకశాస్త్రవైయర్థ్యాత్. తథావేద్యత్వాయఖలుశాస్త్రమవయవార్థవ్యుత్పత్తిం కరోతి?. నచ, తదేవాత్రశరణశబ్దేనానూద్యత ఇతివాచ్యమ్. యతః ఏకేనైవశబ్దేనవిశేష్యాంశేవిధాయకత్వమ్, విశేషణాంశేఽనువాదకత్వఞ్చాశక్యమ్. అనువాదప్రయోజనఞ్చనపశ్యామః. నచైవమ్, †తేనైవాస్మదభిమతసిద్ధిశ్చేదిష్టాపత్తిరితివాచ్యమ్. శృణాతీత్యాదివ్యుత్పత్త్యవగతోపాయత్వమ్. కిమ్ సద్వారకముతాద్వారకమిత్యాకాఙ్క్షాయామ్; తత్రైవ, శ్రీయతేశ్రయతే శృణోతిశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిచతుష్టయేన పురుషకారత్వప్రతీత్యాతత్ప్రతీతముపాయత్వమర్థసామర్థ్యలిఙ్గేనసద్వారకమవగతమ్. తతశ్చ, శరణత్వంసద్వారకంరక్షకత్వఞ్చేత్ భవదభిమతమ్, తదిష్టమితిబ్రూమః.

నను, సద్వారకరక్షకత్వస్య తత్రప్రతిపాదనేప్యత్ర శరణశబ్దేన అద్వారకరక్షకత్వంప్రతిపాద్యత ఇతిచేత్. అత్రకిమ్, రక్షకత్వంవిధీయత ఇత్యుచ్యతే; ఉతరక్షకత్వస్యాద్వారకత్వమ్; ఆహోస్విత్ విశిష్టమ్. నాద్యః, శ్రీశబ్దఏవతద్విధేః. నద్వితీయః, అద్వారకశబ్దాభావాత్. శరణశబ్దస్యవిశేష్యే అద్వారక రక్షకత్వ విధాయకత్వమ్, విశేషణే అద్వారకత్వ మాత్రవిధాయకత్వఞ్చేతి విరమ్యవ్యాపారాపత్తేః. సద్వారకత్వస్యశ్రీత్వావగతత్వేన

౧॥ ఆగమప్రామాణ్యమఙ్గళశ్లోకమ్. ౨॥ రహ-సారే- ౩॥ †తద్విపత్రైవా-౨.

22-4-86.

మీ. —ంద్-విరోధేన, అత్ర అద్వారకత్వవిధానానుపపత్తేశ్చ. సద్వారకత్వస్యోపక్రమావగతత్వేన ప్రాబల్యాత్,[1] ఉక్తదోషాదేవ నతృతీయోఽపి. కిఞ్చ, లక్ష్మ్యాస్సద్వారకోపాయత్వమద్వారకోపాయత్వఞ్చ విరుద్ధమ్ పూర్వమేవ ద్వారేణాన్యథా సిద్ధత్వాచ్చ. నహ్యేకకార్యం ప్రతి, ఏకస్యాన్యథాసిద్ధత్వమ్, అనన్యథాసిద్ధత్వఞ్చ సమ్భవతి? వ్రీహిద్వారా శేషభూతస్య ప్రోక్షణస్య వ్రీహితుల్యం యాగశేషత్వం హి న సమ్భవతి?. ఏవమ్, శ్రీ-శబ్దే పురుషకారరక్షకత్వస్యావగతత్వాత్, అప్రాప్తం బ్రహ్మోపాయత్వమేవ శరణశబ్దో బోధయతి. ఏవమ్, పురుషకారత్వసద్వారక[2]రక్షకత్వవిశిష్టలక్ష్మీవైశిష్ట్యం ప్రత్యయేన బోధ్యమితి, విద్యాయాం తద్వేద్యత్వసమ్భవః. అతో న "అకారిణస్తువిజ్ఞానమ్"[1] ఇత్యాదివిరోధః. కిఞ్చ, నీలముత్పలమితివదత్ర లక్ష్మీసామానాధికరణ్యముపాయత్వస్య[3] శరణశబ్దేన బోధ్యత ఇతి.* శాఖాదివన్నతిస్యాః బహిర్భావసిద్ధిః. బహిర్భూతస్యైవో[4]పలక్షణత్వే జగజ్జన్మాదేః బ్రహ్మలక్షణత్వాభావప్రసఙ్గః. తతశ్చ, సుశ్లిష్టైకత్వ[5]స్యాపి న విరోధః కిఞ్చాత్ర గుణవిగ్రహసామానాధికరణ్యమాత్రముపాయత్వస్య బోధ్యమ్. నహి[6] దణ్డీగచ్ఛతీత్యత్ర గమనక్రియాయాః విశేషణవిశేష్యోభయాన్వయవత్, శరణశబ్దార్థోపాయత్వస్య విశేషణే ష్వప్యన్వయః; ఉపాయత్వస్య చేతనధర్మస్య అచేతనేష్వవస్థానాయోగాత్? ఉత్తరవాక్యే తూపేయత్వస్య విశేషణేష్వప్య[7]న్వయస్సమ్భవతి, తస్య చేతనాచేతనసాధారణ్యాత్. ఏవమ్, [౧౦ లక్ష్మీసామానాధికరణ్యమాత్రముపాయత్వస్య బోధ్యమ్. [8]తతో, విధేయాంశే చ, [9]గుణాదివత్, విశేషణత్వేనాపి విషయత్వేపి, న కమపి విరోధం పశ్యామః. నాప్యుపాయత్వాభావే, మోక్షప్రదత్వకర్మణి ఐకరస్యహానిః, పురుషకారత్వేన తత్రాన్వితత్వాత్; – అన్యథా, జగత్కారణత్వాదావ గత్యభావప్రసఙ్గాత్.

కిఞ్చ, ఆశ్లేషవినాశయోః ఈశ్వరవిషయే "క్షమిష్యామి" ఇత్యేవం-రూపార్థకత్వమ్,[10] లక్ష్మీవిషయే "క్షమాయుక్తం కరోమి" ఇత్యర్థకత్వఞ్చ వాచ్యమ్; తన్న సమ్భవతి, విరమ్యవ్యాపారప్రసఙ్గాత్. ఏవమ్, విధూననశ్రుతేరపి "క్షాన్తమ్, క్షమస్వ" ఇత్యేవం రూపార్థద్వయబోధకత్వమ్, [౧౧ విరమ్యవ్యాపారం వినా న సమ్భవతి. అతః, భరన్యాసకారరక్షాసఙ్కల్పాయోగాత్,[11] న భగవత్ప్రాతన్త్ర్యేణ గుణోపాయత్వసిద్ధిః.

నచ, విద్యామాత్రస్య "ఆత్మేతి తూపగచ్ఛన్తి"[2] ఇతి శేషత్వజ్ఞానరూపత్వాత్, శేషత్వప్రతిసమ్బన్ధిత్వఞ్చ మిథునస్యేతి లక్ష్మ్యాః భరసమర్పణప్రతిసమ్బన్ధిత్వేసిద్ధే, తత్-న్యా[12]సకారరక్షాసఙ్కల్పావస్యాగతావితి వాచ్యమ్; శరణాగతివిద్యాయాం తాదర్థ్యవాచకశబ్దాభావేన, కేవలం భరన్యాసకారప్రార్థనేన[13] శేషత్వానుసన్ధానాభావాత్. పఞ్చాఙ్గభరసమర్పణం నాత్ర ప్రతిపాద్యమితి హి ద్వితీయాధికారే ఉక్తమ్; సిద్ధాన్తే లక్ష్మ్యాః భక్తితుల్యోపాయత్వాఙ్గీకారే,[14] న తస్య శరణశబ్దార్థత్వేన వేద్యాకారత్వమ్; కిన్తు, పురుషకారత్వస్యైవ; శ్రీశబ్దేన శృణోతీత్యాదివ్యుత్పత్తిబోధ్యత్వేన తత్రైవ వేద్యత్వాత్. తతశ్చ, పురుషకారద్వారకముపాయత్వం శ్రీశబ్ద[15]వేద్యమిత్యుక్తం భవతి. ఏవమ్, లక్ష్మ్యాః పురుషకారత్వవ్యతిరేకేణోపాయత్వస్యాభావాత్, తత్త్వేన ఉపాయత్వస్య భరన్యాసకారప్రార్థనాపూర్వభావిత్వాచ్చ, ఉపాయత్వే దృష్టాన్తేన న పురుషకార[16]సాపేక్షత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహః:- మన్త్రే (శరణ) శబ్దో హి విశిష్టోపాయబోధకః| తస్మాద్గుణాదివల్లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వఞ్చ సిద్ధ్యతి|| ఇతి చేత్తన్న. (శరణ) శబ్దేనోపాయతోచ్యతే| సా హి లక్ష్మ్యాః ప్రాథమికే పదే ప్రాప్తాయతో భ[17]వేత్|| రూఢిర్న శబ్ద[18]వ్యుత్పత్తి శాస్త్రం విఫలమాపతేత్| సాపి సద్వారకా ప్రోక్తా శ్రీయతేత్యాదిశక్తితః|| ఆద్వా[19]రకా సా (శరణ) శబ్దే ప్రాప్తేతి[20] చేన్న తత్| ఉపక్రమవిరోధశ్చ వ్యాపావిరమాయతః|| అతశ్ (శరణ) శబ్దేన విశేష్యోపాయతోచ్యతే| ఘటకత్వకృతోపాయభావాల్లక్ష్మీర్విశేషణమ్|| శరణత్వస్య లక్ష్మ్యాదిసమానాశ్రయతా యతః| సామానాధికరణ్యార్థో వేద్యా సాపి భవేత్తతః|| అశ్లేషనాశశ్రుత్యర్థరక్షాసఙ్కల్పయోర్యతః| వైరూప్యం, నాత్ర శరణం లక్ష్మీః ప్రోక్తా న పాయినీ|| ఇతి.

(ఇతి లక్ష్మ్యాః గౌణోపాయత్వనిషేధాధికారః. ౧౦)

(౧౧. అథ, లక్ష్మీవిభుత్వభఙ్గాధికారః.)

(విశ్లేషదశైయిల్ చేతనస్సైత్తిరుత్తుమ్)-మాభూత్ వేద-శాస్త్రైః లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వసిద్ధిః భగవచ్ఛాస్త్రైస్తు స్యాత్, ఇతి శఙ్కాయాః సఙ్గతిః. సంశయస్తు, పురుషకారే నిర్హేతుకత్వం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వమస్తి- ఉతనాస్తీతి. తదర్థమ్, సంసారో లక్ష్మీనిగ్రహఫలమ్- ఉతనేతి తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః అన్తః ప్రవిశ్యనియమనమస్తి- ఉతనాస్తీతి. తదర్థమ్, తత్స్వరూపం విభు- ఉతనేతి తదర్థమ్, లక్ష్మ్యా ఈశ్వరత్వాన్తర్భావపరాణి భగవచ్ఛాస్త్రవచనాని శ్రుతిబాధ్యాని న భవన్తి-ఉత భవన్తీతి. తదర్థమ్, తేషాం వైభవపరత్వం న సమ్భవతి ఉత సమ్భవతీతి. తదర్థమ్, వైభవపరత్వే నిదానం నాస్తి-ఉతాస్తీతి. యదా నాస్తి, తదా, వైభవపరత్వాభావేన నిరవకాశతయా శ్రుతిబాధాయోగాత్ లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరత్వేన విభుత్వాత్, అన్తర్నియన్తృత్వేన,[21] సంసారస్య తన్నిగ్రహరూపత్వాదుపాయత్వసమ్భవేన, తద్వదేవ తత్పురుషకారభావోఽపి సహేతుకః.

౧|| ... ౨|| బ్ర-సూ-౪-౧-౩. * "శాఖాయాం చన్ద్రః- ఇత్యాదౌ ¶ భగవన్తం ప్రతి చేతన ప్రార్థనరూపేయం శ్రుతిః.

పా.—౧|| ప్రబలత్వాత్. ౨|| పురుషకారద్వారక ౩|| ఉపాయత్వస్యాపి శరణ ౪|| బహిర్భూతస్యో ౫|| ఏకతత్త్వ ఉనతు ౬|| విశేషణేష్వ అతో ౯|| విధేయాంశే గు ౧౦|| రూపార్థత్వమ్. ౧౧|| సంకల్పయోర్ అయోగాత్ ౧౨|| సిద్ధే, న్యా ౧౩|| ప్రార్థనారూపతయా ౧౪|| అఙ్గీకారేపి, ౧౫|| శబ్దే ౧౬ త్వసాపేక్షత్వాత్ నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి. ౧౭|| నచేత్ ౧౮|| యోగస్వరూప ౧౯|| సద్వార ౨౦|| ప్రోక్తేతి ౨౧|| త్వాత్.

మ.—యదా, వచనానామైభవవాదత్వే నిదానమస్తి; తదా, భగవచ్ఛాస్త్రస్యైభవవాదత్వేన శ్రుతిబాధ్యత్వాత్ లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరతత్త్వాభావేన విభుత్వాసిద్ధ్యా, ౹ నియన్తృత్వనియమనాభావేన సంసారస్య తన్నిగ్రహాఫలత్వాభావాదుపాయత్వాసిద్ధిరితి, నతద్దృష్టాన్తేన పురుషకారత్వసహేతుకతాసిద్ధిరితి.

పూర్వపక్షస్తు:- మాభూత్ వేదశాస్త్రే లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వసిద్ధిః భగవచ్ఛాస్త్రేషు ఉక్తిప్రసిద్ధిరవ్యాహతా చరమశ్లోకాదావివ భగవతః, స్వాతన్త్ర్యేణ లక్ష్మ్యా అపి మోక్షార్థం తత్సమాశ్రయణం[౧] హివిహితమ్, "మామేకాం దేవదేవస్య మహిషీం శరణం వ్రజేత్। సర్వకామప్రదాం రమ్యాం[౫] సంసారార్ణవతారిణీమ్" ౧ ఇత్యాదినా? నచ, సంసారస్య లక్ష్మీ-నిగ్రహారూపత్వాభావాత్తదుపాయత్వాసమ్భవః, తత్స్వరూపస్య విభుత్వేన సర్వనియన్తృత్వాత్. తథాచవచనాని-"అనన్తనామధేయాచ శక్తిచక్రస్య నాయికా। జగచ్చరాచరమిదం విశ్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితా॥ త్వయైతద్విష్ణునాచాబ్జ జగద్వ్యాప్తం చరాచరమ్" ౨. "లక్ష్మ్యా సమస్తం చిదచిత్స్వరూపం వ్యాప్తం ౯దీశస్య తు సాపి సర్వమ్." ౩ నచ జ్ఞానవ్యాప్త్యా అన్యథాసిద్ధిరాశఙ్కనీయా, "తథా లక్ష్మ్యాస్స్వరూపఞ్చ శృణు వక్ష్యే[౪] సమాసతః। గుణతశ్చ స్వరూపేణ వ్యాప్తిస్సా ధారణీమతా॥ యథా మయా జగద్వ్యాప్తం స్వరూపేణ స్వభావతః। తథా వ్యాప్తమిదం సర్వం నియన్త్రీ చ తథేశ్వరీ॥ మయా వ్యాప్తా తథా సాపి. తయా వ్యాప్తోఽహమీశ్వరః। మమ తిస్రాశ్చ సే నేశ! వైల[౧౦] క్షణ్యమిదం శృణు॥ మచ్ఛేషభూతా సర్వేషామీశ్వరీ వల్లభా మమ। తస్యాశ్చ జగతశ్చాహమీశ్వరో వేదవిశ్రుతః॥ తస్యామమాపి శేషం హి విభూతేరుభయాత్మికా। ఇతి శ్రుతిశిరస్సిద్ధం మచ్ఛాస్త్రేష్వపి మానద॥ తథా భూమిశ్చ నీళా చ శేషభూతే మతే మమ। యథాత్మనాం తు సర్వేషాం జ్ఞానతో వ్యాప్తిరిష్యతే॥ స్వరూపతస్తు నతయోః వ్యాప్తిర్వేదాన్తపారగా" ౪ ఇతి, విశేషవచనాత్. నచ, అత్రాన్తర్వ్యాప్తిర్న శ్రుతా, తదభావే నియమనాసిద్ధిః; "నియన్త్రీ చ తథేశ్వరీ" ౫ ఇతి, బాహ్యనియమనే వ్యుపపన్నమ్; ఇతి వాచ్యమ్; "అన్తస్స్థితా సా సర్వేషాం బావానామితి నిశ్చయాత్" ౬ ఇత్యాదిసత్త్వాత్.

నను చాన్తః ప్రవిశ్య నియమనం జగత్కారణత్వపూర్వకం వాచ్యమితి చేత్. "తావిమావేకధైవోక్తౌ భేద్యభేదకభావతః। అపృథక్త్వేన శా[౧౫]స్త్రేషు జగద్ధేతుతయా ... " ౭ ఇత్యాదిసత్త్వాత్. నన్వేవమనుప్రవిశ్య నియన్తృత్వే పుంస్త్వాపత్తిః, "ఉత్తమః పురుషస్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః। యో లోకత్రయ ... బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః" ౮ ఇతి తల్లక్షణకథనాదితి చేన్న; లోకశబ్దస్య స్వవ్యతిరిక్త చేతనాచేతనపరత్వాత్, లక్ష్మీవిషయే ఈశ్వరస్య స్వవ్యతిరిక్త చేతనత్వేన తదనుప్రవేశాదేరభావాల్లక్షణాసిద్ధేః. నచ, విభుత్వే చిత్తత్త్వాన్తర్భావాత్, ఈశ్వరనియన్తృత్వాభావేన ఈశ్వరతత్త్వాభావాచ్చ, చతుర్థతత్త్వాపత్తిః; శేషత్వే సతి జ్ఞాతృత్వస్య చేతనలక్షణస్య సత్త్వేన, చేతనకోట్యన్తర్గతత్వాత్, జగత్కారణత్వాదినా ఈశ్వరకోట్యన్తర్గతత్వసమ్భవాచ్చ. నచ, విభుత్వే, సత్య-జ్ఞానాదేః బ్రహ్మలక్షణత్వాన్నాపత్తిః; బ్రహ్మస్వరూపే అన్తర్వ్యాప్త్యనభ్యుపగ[౨౦]మేన, అనన్తత్వవిరహాత్. నచైవమవ్యాపకతాపత్తిః; బ్రహ్మస్వరూపస్య తద్గుణాదిష్వన్తర్వ్యాప్తిశూన్యత్వేపి,- విభుత్వవత్, అస్యా బ్రహ్మస్వరూపేఽన్తర్వ్యాప్తిశూన్యత్వేపి, తదుపపత్తేః. నచ, కారణత్వనియన్తృత్వయోరభ్యుపగమే-"ఏకమేవాద్వితీయమ్" ౯ "క్షరాత్మానావీశతే దేవ ఏకః" ౧౦ ఇత్యాదివిరోధ ఇతి వాచ్యమ్. వేదాన్తే, సద్బ్రహ్మదేవాదిశబ్దానాం లక్ష్మీవిశిష్టబ్రహ్మవాచకత్వాభావేపి, విశిష్టకారణత్వాదేస్తాత్పర్యగోచరతయా, తత్రత్యనిషేధవచనానాం లక్ష్మీవిశిష్టవ్యతిరిక్త నిషేధపరత్వాత్. అత ఏవోచ్యతే, "తత్తద్గౌరవమాశ్రిత్య తన్త్రే వేదాన్తపారగైః। జగద్ధేతుతయా దేవావేకత్రైకావేవ దర్శితౌ" ౧౧ ఇతి. "ఇతి శ్రుతిశిరస్సిద్ధం మచ్ఛాస్త్రేష్వపి మానద" ౧౨ ఇతి చ. అభియుక్తైరపి- "నపృథగభిధత్తే శ్రుతిరపి" ౧౩ ఇతి. ఏవమ్, వేదాన్తతాత్పర్యసిద్ధమేవ జగత్కారణత్వాది, భగవచ్ఛాస్త్రే ఉపబృంహ్యతే. అతః, విభుత్వ కారణత్వాన్తః ప్రవేశనియమనాదేః వేదాన్తతాత్పర్యసిద్ధస్య, ఆగమేఉపబృంహితత్వాత్, సంసారస్య నియన్త్ర్యాః-లక్ష్మ్యా అపి నిగ్రహఫలత్వాత్తదుపాయత్వసిద్ధిః. తస్మాత్, నిగ్రహశాన్త్యర్థం ప్రథమముపాయత్వేనాశ్రయణీయా; అనన్తరమ్, తత్పురుషకారేణ భగవానాశ్రయణీయ ఇతి.

అత్రోచ్యతే:—(విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్)- అత్ర, నిత్యానపాయిన్యాస్స్వతో విశ్లేషాసమ్భవాత్ తస్మిన్ సోపాధికే వక్తవ్యే, విగ్రహోపాధికో వా, వాచకోపాధికో వా విశ్లేషో భవతి. తత్ర, విగ్రహోపాధికః క్వాచిత్కః. నసార్వత్రిక ఇతి వాచకశబ్దప్రయుక్తో విశ్లేషోఽభిమతః. చేతనవశీకారే అస్యాః చేతనసజాతీయత్వస్యాభ్యర్హితోపాయత్వాత్ తద్వాచకశబ్దవాచ్యత్వముశాభిప్రేతమ్ సచ, "మకారో నారశబ్దశ్చ" ౧౪ ఇతి, క్రియాస్తద్వాచ్యత్వే.' మాఙ్-మానే" ౧౫ ఇతి ధాతోః, "నృ-నయే" ౧౬ ఇతి ధాతోశ్చ అణుత్వసిద్ధ్యా, విభుత్వప్రతిపాదకస్మృతివచనాని విరోధాధికరణన్యాయేన బాధితానీత్యర్థః. నచ, మకార-నారశబ్దవాచ్యత్వాసిద్ధిః; మకారవాచ్యత్వాభావే లక్ష్మ్యాః భగవచ్ఛేషత్వాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్; సమస్తశబ్దమూలత్వేన తదసిద్ధౌ, సర్వత్ర తదసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. నారశబ్దవాచ్యత్వఞ్చ, ఆగమే నారశబ్దవ్యాఖ్యానే ఉఽభిహితమ్, "జ్ఞానాదయో గుణాః, రూపం లక్ష్మీ నిత్యానపాయినీ" ౧౭ ఇతి. భాష్యకారైరపి, గద్యే, నారశబ్దార్థత్వేన, సా అభిహితా. "యోసౌ శ్రియశ్శ్రియః పరమః, తేన నారాయణస్స్మృతః" ౧౮ ఇతి, హారీతస్మృతిశ్చ.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ గీ-౧౫-౧౭.
౯॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౧. ౧౦॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౦. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ధా-దివా-కౌ. ౧౨౫-౩.
౧౬॥ ధా-భ్వా-కౌ. ౧౨౨-౨౭. ౧౭॥ ౧౮॥ హారీతస్మృ-

పా.—౧॥ తు ౨॥ ణంవి ౩॥ రణీమ్. ౪॥ వక్ష్యే శృణు ౫॥ మమచ ౬॥ ఉహం ౭॥ కావివ ౮॥ ఉపధి. ౯॥ కారస్య ౧౦॥ న్యాయేన.

మీ.—ఏవమ్ అనణుత్వస్య,[1]శ్రుతిబాధవత్ -సత్య-జ్ఞానాదివాక్యవిరోధోఽప్యస్తి;లక్ష్మ్యా అప్యనన్తత్వేన స్వరూపలక్షణత్వసామాన్యాత్. నచ,తత్రవిశిష్టస్య లక్షణత్వం వివక్షితమితివాచ్యమ్; అణుత్వపరమూలమన్త్రవిరోధాత్; సత్యాదిపదానాంద్వివచనాన్తతాపత్తేశ్చ. నచ, సత్యాదిపదావాక్యత్వేన ఈశ్వరస్వరూపస్య సదృశలక్ష్మీస్వరూపసంశ్లిష్టత్వాత్ అర్థసామర్థ్యేన సత్యాదీనాం లక్ష్మీస్వరూపలక్షణత్వసిద్ధిరితివాచ్యమ్;-లక్ష్మ్యాః స్తాదృశస్వరూపస్యాగమాత్సిద్ధౌ, అర్థసామర్థ్యాత్ వేదేపితత్తాత్పర్యకల్పనమ్; వేదస్యతత్తాత్పర్యేసిద్ధే,ఆదవిరోధేనఆగమస్య,తాదృశస్వరూపబోధకత్వమ్,[2] ఇత్యన్యోన్యాశ్రయాత్: ప్రవృత్తినిమిత్తేసతి, శబ్దస్యతత్రతాత్పర్యేచసతి, వృత్త్యాబోధకత్వావిశేషేణయోః అన్యాయ్యత్వాత్:తద్విశేషణయోశ్చ పదానాంద్వివచనతాపత్తి: అతః, సత్యాదివాక్యానాం విశిష్టలక్షణత్వేతాత్పర్యాభావాత్, లక్ష్మీవిభుత్వవచనానాంపచార్థోఽయుక్తః.

కిఞ్చ, స్వరూపవ్యాప్తిః, అన్తరపి[4]వివక్షితా?బహిరేవవా?నాద్యః, ఈశ్వరస్వరూపేఽప్రవేశాభావాత్ నచేష్టాపత్తిః, పరిచ్ఛిన్నపరిమాణత్వేన,అనిత్యతాపత్తేః. నచేశ్వరస్వరూపస్య[5]స్వగుణవ్యాపకత్వాభావేపి తదుపపత్తివదత్రాపిసమ్భవః; తత్రద్రవ్యభూతే[6]గుణేష్వన్తర్వ్యాప్తిః నసత్త్వేపి, వ్యాపకగుణైరేవసగుణత్వసమ్భవాత్. నను, లక్ష్మీస్వరూపస్యేశ్వరస్యరూపాన్తర్గతత్వేపి[7]తత్రనియన్తృత్వంనాస్తీతిచేత్, న;అన్తఃప్రవిష్టస్య నియన్తృత్వే యుక్తస్యతదభావానుపపత్తేః;తత్రాపినియన్తృత్వే, "నతస్యేశేకశ్చన"[౧]ఇత్యాదివిరోధః. నద్వితీయః:అణుత్వశ్రుతివిరోధాత్; సంసారానుగ్రహఫలత్వానాపత్తేశ్చ, "ఏషఏవాసాధుకర్మకారయతితంయమధోనినీషతి"[౨]ఇత్యన్తర్యామిణోనిగ్రాహకత్వాత్. సర్వాన్తరత్వే నారాయణశబ్దవాచ్యత్వాచస్యాత్. తతశ్చ,ద్వయేశ్రీశబ్దద్వయస్య[9]వైయర్థ్యంస్యాత్,చరణానిత్యపిస్యాత్. విభుత్వేన నియన్తృతయాసర్వాత్మకత్వే[10]చేతనాచేతనవాచకసర్వశబ్దవాచ్యతాస్యాత్. సాచ "అర్థోవిష్ణురియంవాణీ" [3]ఇతినిషిద్ధా; తథాత్వే సర్వశబ్దమూలభూతాకారవాచ్యతాపిస్యాత్.[11]నచేష్టాపత్తిః,తత్రార్థసంప్రదాయవిరోధాత్; "ఉకారేణోచ్యతేలక్ష్మీః" [4]ఇతివచనవిరోధశ్చ. (లోకత్రయ)శబ్దస్యఈశ్వరాన్యత్రివిధచేతనాచేతనపరత్వాత్,నియన్తృత్వేనధారకత్వే, పురుషోత్తమత్వాపత్తిశ్చ విభుత్వే, తత్త్రయబహిర్భావశ్చ.ఏకదేశలక్షణసత్త్వేపిపూర్ణలక్షణాభావాత్;లిప్తవత్తత్త్వ[12]నియామకత్వాత్; శేషత్వాదీశ్వరత్వాభావవత్,అనణుత్వాచ్చేతనబహిర్భావాపత్తే[13]రావశ్యకత్వాత్,అన్యథా, "భోక్తా"[5]ఇత్యాదిశ్రుతివిరోధః. ఏవమ్ ,విభుత్వస్యానేకోపపత్తి ప్రమాణబాధితత్వాత్, తత్తత్పర[14]వచనాని వైభవపరాణి.

నచ, నీళాదివ్యావర్తనేనాత్రతథోక్త్యా ప్రశంసా-నిదానంకిమపివాచ్యమ్;, తన్నదృశ్యతే; ఇతివాచ్యమ్. ఈశ్వరస్వరూపవ్యాపకస్య లక్ష్మీధర్మభూతజ్ఞానస్య, భగవత్స్వరూపస్యేవ తద్గతజగత్కారణత్వసర్వాన్తరత్వ సర్వనియన్తృత్వాది సమస్తవైభవహేతుత్వాత్. వ్యాపకస్వరూపస్య యద్యత్కార్యమ్, తత్సర్వమ్ అనేనధర్మభూతజ్ఞానేన నిర్వాహ్యత[15]ఇతితదేవలక్ష్మీస్వరూపత్వేన,ఉపచర్యతే యథా.జడత్వాదిగుణసామ్యాత్, శరీరస్త్వే జ్ఞానత్వవ్యపదేశః; గుణప్రకాశకత్వాదిసామ్యాత్, విగ్రహేపాడ్గుణ్యవ్యపదేశః;యథావా, అహఙ్కారకార్యేష్విన్ద్రియేష్వాహఙ్కారికత్వాప్యాయకత్వేన తజ్జన్యత్వవ్యపదేశః; తథా, విభుస్వరూపకార్యస్య జగత్కారణత్వాదేః, ఏతద్ధర్మభూతజ్ఞానస్య సహకారిత్వేనకారణత్వాత్. తత్రస్వరూపత్వవ్యవహారః. మహిష్యన్తరధర్మభూత జ్ఞానస్యైవంరూపమ్. అతః, భగవత్స్వరూపమ్,స్వగతి సమస్తమఙ్గళగుణాదికంప్రతి ధర్మిత్వేన హేతుభూతమ్. తథాతత్స్వరూపవ్యాపకం ధర్మభూతజ్ఞానమపి, తద్గతసర్వమఙ్గళసహకారికారణమితి తత్రస్వరూపత్వోక్తిః యథా,లక్ష్మీకటాక్షలేశయోగాత్ చతుర్ముఖాదీనాంసశ్రీకత్వమ్;ఏవమేవ స్వరూపస్యాణుత్వేపి స్వరూపమాత్రస్య సశ్రీకత్వముపపద్యతే. ఏతద్విషయా, శాస్త్రే, స్తోత్రే,గద్యేచ, తత్స్వరూపానన్త్యోక్తిః.[16]ఏవమ్,బీజస్థానీయస్యభగవతోజగత్కారణత్వే,జలసేకవత్ లక్ష్మీధర్మభూతజ్ఞానస్య సహకారితయాజగత్కారణత్వోక్తిః. తథా, భగవతస్సర్వనియన్తృత్వే తదుపయుక్తజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకతయా సర్వాన్తరత్వోక్తిశ్చ. అన్యథా, "ఏకమేవాద్వితీయమ్" [6]"ఈశతేదేవఏకః" [7]ఇత్యాదిశబ్దానాం ద్వివచనాన్తత్వాపత్త్యా, వేదాన్తానామతత్పరత్వస్య పూర్వపక్షోక్తతయా, తత్సహాయానిషేధవచనానాం లక్ష్మీకారణత్వాదినిషేధపరత్వాత్. అన్యథా, కారణవాచకాకార వాచ్యతాపత్తిః; జగజ్జన్మాదేశ్వరలక్షణత్వాభావాపత్తిశ్చ. ఏవమ్,ధర్మభూతజ్ఞానస్య భగవత్స్వరూపాదిసకలవ్యాపకత్వేన తత్తత్సకలవైభవహేతుత్వాత్ సర్వవ్యాపకత్వాదినిర్దేశో తద్ధర్మధర్మిత్వాది కథనమ్, పన్నమ్.అతఏవోచ్యతే "శ్రద్ధయాదేవోదేవత్వమశ్నుతే" [౮]ఇత్యాది. తస్మాత్, విభుత్వవచనానామ్ ఈశ్వరస్వరూపానుబన్ధిత్వేన సకలవస్తుగతధర్మభూతజ్ఞానపరత్వమ్, కారణత్వాదిపరాణామ్ అన్తరఙ్గ సహకారిపరత్వమ్, నియన్తృత్వవచనానాం తదుపయోగిజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకత్వపరత్వం చ, ఉచితమ్;శ్రుతివిరోధే, స్మృతీనామేవసఙ్కోచస్యేష్టత్వాత్.

౧॥ తై-నా-౬-౧-౯. ౨॥ కౌషీతక్యుప-౩-౯. ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్వే-౬-౧-౧౨. ౬॥ ఛా-౬-౬-౨-౧.
౭॥ శ్వే-౬-౧-౧౦. ౮॥ కాఠకమ్-౩ప్ర-౩అ * తదభావ-నియన్తృత్వాభావ.

పా.—౧॥ విభుత్వస్య ౨॥ త్వేన, ౩॥ పత్తిశ్చ. ౪॥ అన్తరపి ౫॥ పస్యగుణ ౬॥ ద్రవ్యవత్ గుణేషు౭॥ ర్భూతత్వేపి ౮॥ తాస్యాత్ ౯॥ద్వయస్యై ౧౦॥సర్వాత్మకే ౧౧॥తాస్యాత్ ౧౨॥తత్తత్త్వ౧౩॥ వ్యకత్వాపత్తే ౧౪॥తత్పర౧౫॥నిర్వాహ్యతే౧౬॥ క్తిః.

వ్యా.—ఆక ఇప్పడి అఙ్గీకారవిరోధియాన స్వాతన్త్ర్యత్తైమాఱ్ఱి అఙ్గీకారత్తుక్కుఉడలాన కృపాదికళై ఉద్భవిప్పిక్కైయాలుమ్, ఆశ్రయణవిరోధియాన వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి ఆశ్రయణరుచ్యాదికళై జనిప్పిక్కైయాలుమ్, "శౄ-హింసాయామ్"౧ ఎన్ఱ, అధాతువిలుమ్ "శ్రా-విస్తారే"౨ ఎన్ఱ, అధాతువిలుమ్ నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శృణాతి" "శ్రాణాతి" ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తి ద్వయార్థముమ్ ఇవ్విడత్తిలే తోఱ్ఱుకిఱతు; "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రాణాతిచగుణైర్జగత్"౩ ఎన్ఱు, ఇవ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ చేతనపరమాయ్ త్తోఱ్ఱిఱ్ఱేయాకిలుమ్, (ఈశ్వరనైయుమ్ తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలు మిన్దన్యాయమ్ తోఱ్ఱుకైయాలే ఇప్పడి శొల్లక్కుఱైయిల్లై.

అ.—ఇప్పడి అన్యతరత్వఘటితగురునిర్వచనమ్ పణ్ణువానేన్? "ఫలప్రదచేతననిష్ఠాభిగన్తృత్వతో పాయచేతనత్వమ్-పురుషకారత్వమ్" ఎన్ఱ, అలఘునిర్వచనమ్ ఉణ్డాయిరుక్కవేణ్ణిల్; పురుషకారపర-ద్వయస్థ శ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తివిశేషలబ్ధమాయుమ్ పురుషకారశబ్దవ్యుత్పత్తివిశేష లబ్ధమాయుమ్ అపేక్షితమాయుమ్ అసఙ్కుచ- నయసిద్ధమాయుళ్ళ వర్ధవిశేషస్వీకారమ్ ప్రామాణికమాకైయాలే గౌరవమ్ దోషమన్ఱెన్ఱు, శఙ్కాపరిహారాభి[౧౦ ప్రాయేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఙ్గీకారవిరోధియాన ఇత్యాది.) స్వాతన్త్ర్యమ్-ఈశ్వరనుక్కు, గుణమాకిలుమ్, అభిముఖచేతనాఙ్గీకార విరోధిత్వేన యథా, కర్మఫలదాయితాయామ్ అనివార్యత్వరూపస్వాతన్త్ర్యవిశేషస్య దోషకోటినివిష్టత్వమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి (స్వాతన్త్ర్యత్తైమాఱ్ఱి) ఇత్యుక్తమ్. (శౄ-హింసాయామెన్ఱ, అవితి),-ఇన్దధాతుక్ర్యాదియిలే పఠితమ్ హేనస్వైరచేతనవిషయే ముఖ్యత్వాసమ్భవాత్ లక్షణయా నివర్తనపరమాన శ్రాధాతువిలే నిరుక్తిబలత్తాలే౹ "అన్యేభ్యోపి దృశ్యతే"౪ ఇతి సూత్రేణ క్విప్ వన్దు, దృశిగ్రహణత్తాలే ఋకారత్తుక్కు రీభావం వన్దు, "దోషాన్ శృణాతినివర్తయతీతి శ్రీః" ఎన్ఱు, వ్యుత్పత్తియెన్ఱు కణ్డుకొళ్ళవతు. (శ్రా-విస్తారే ఎన్ఱ, అవితి) ఇన్దధాతుక్ర్యాదియిలే పఠితమాకక్కాణప్పడవిల్లై. నిరుక్తి బలత్తాలే- "చులుమ్పాదీనాం బహుళమేతన్నిదర్శనమ్"౫ ఎన్ఱ, అవచనబలత్తాలే ఇతుకొళ్ళవేణుమ్. ఇజ్జుమ్, ప్రత్యయాదికమ్ పూర్వవత్. "శ్రాణాతి-విస్తారయతి గుణైరితి శ్రీః" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్ళవతు. (శృణాతి, శ్రాణాతి, ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తిద్వయార్థమితి).-ఆద్యే, *౬ పాదీనాం శితీతి హ్రస్వః. ద్వితీయే, ప్వాదిత్వాభావాత్ హ్రస్వమ్ వారామైయాలే, దీర్ఘఋకారయుక్తరూపమ్.

(చేతనపరమాయితి) దోషశబ్దస్వారస్యాత్, జగచ్ఛబ్దస్వారస్యాత్, సమానప్రకరణే, "శృణామిదురితం సదా"౭ ఇతి దురితశబ్దశ్రవణాత్, "శ్రాణామి చగుణైర్విశ్వమ్"౮ ఇతి విశ్వశబ్దస్వారస్యాచ్చ, వ్యుత్పత్తిద్వయముమ్, చేతనదోషనివర్తకవాచకతయా, చేతనగుణవర్ధనవాచకతయాచ, చేతనపరమాయ్ ప్రతీతమాకిలుమెన్ఱు, ఫడి. (ఈశ్వరనైయుమ్ తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱు, అర్థానువాదమ్, మూలత్తిలే (ఈశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱు, సముచ్చయరహితమాయిరుక్కైయాల్; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్ళవతు. (ఇన్దన్యాయమ్ తోఱ్ఱుకైయాలేయితి).-శ్రీశబ్దవివరణార్థప్రవృత్తేఽస్మిన్ సన్దర్భే (ఈశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱ, అవిభువుమ్ శ్రీశబ్దవివరణపరమ్ ఆకవేణ్డుకైయాలే, ఉక్తవ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యనివర్తనవాచియాకవుమ్, ఈశ్వరకృపావర్ధనవాచియాకవుమ్, ఈశ్వరపరమాకప్రాప్తమ్; ఎన్ఱ, అవివ్వర్థమ న్యాయత్తాల్ తోఱ్ఱుకైయాలే యెన్ఱు, ఫడి. ఇవ్వర్థసాధకన్యాయన్దాన్, "దేవదేవమచూచుదత్"౯ "పుంస్త్రీదానేశ్వరేశ్వరీ"౧౦ "దేవ్యాకారుణ్యరూపయా"౧౧ "మత్, క్షమాం ప్రాప్య"౧౨ ఇత్యాది ప్రమాణబలత్తాల్

మీ.—నచ, "ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్"౧౩ ఇతిశ్రుతిరేవ, సర్వనియమనమసఙ్కుచితమాహ; అతః, అన్తర్బహిశ్చవ్యాప్తిసిద్ధిః; ఇతివాచ్యమ్. యతః, "క్షరాత్మానావీశతేదేవఏకః"౧౪ ఇతి, ఈశ్వరాన్తరనిషేధకశ్రుత్యా, సావకాశా ఉదాహృతశ్రుతిః, బాహ్యనియామనపరా, "అస్యేశానా జగతోవిష్ణుపత్నీ"౧౫ ఇత్యత్ర నియమనస్య పత్నీత్వోపాధికత్వశ్రవణాత్.

నను, ఉక్తప్రకారేణ, లక్ష్మ్యాః అనన్తత్వమ్, సర్వవస్తుశరీరత్వలక్షణం నభవతి; కిన్తు, ఆకాశాదివదన్తర్బహిశ్చవ్యాప్తత్వమాత్రమ్; కారణత్వాదికమపి, స్వరూపస్యతత్తత్సహకారిత్వమ్;[1] ఏవమభ్యుపగమే విభుత్వవచనానాం ముఖ్యత్వం సిద్ధ్యతీతి, తథాత్వేనకోపివిరోధోఽస్తి, ఇతిచేత్,[4] నైవమ్; అణుత్వశ్రుతివిరోధాత్; తత్త్వాన్తరత్వాపత్తేశ్చ. తస్మాత్, విభుత్వం న స్వరూపగతమ్. అథవా, చేతనాచేతనయోరన్తర్బహిశ్చప్రత్యేకం పరిసమాప్యవర్తమానే బ్రహ్మస్వరూపే[5] అణుత్వపరిమాణం లక్ష్మీస్వరూపమపి తత్రతత్రవర్తత ఇతివ్యాపకమిత్యుచ్యతే. ఏవమ్, నిరూపకత్వేన స్వరూపాన్తర్గతత్వాత్, స్వరూపగతం కారణత్వాదికమపి, లక్ష్మీస్వరూపగుణమిత్యుచ్యతే. నిరూపకత్వఞ్చ, నీళాదీనాం నాస్తీతి, తద్వ్యావృత్తిః విభుత్వాదినా ప్రతి

౧॥ ధా-క్ర్యాదౌ-సి-౧౭౮-౧౪. ౨॥ ధా- ౩॥ ౪॥ ౩-౨-౧౭౮|సి-౨౫౯-౭౧. ౫॥ అష్టా-౩-౧-౮౬.
* ౬॥ అష్టా-౭-౩-౮౦. ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే - ౯౮-౧౪.
౧౨॥ ౧౩॥ తై-నా-౬-౩౦. ౧౪॥ శ్వే-౮-౧-౧౦. ౧౫॥ నీళాసూక్తే.

౧॥ వశత్తాలె. ౨॥ వాచితయాపుమ్. పా.—౩॥ ఇత్యభ్యు ౪॥ నైవమ్. ౫॥ అణుప

మూ.— ౧౧. ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువదు

వ్యా.—౧౧. ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువదు ఎవ్వళియాలే? ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇరువరైయుమెన్ఱు తుడఙ్గి.) ఈశ్వరనై త్తిరుత్తువదు - ఇచ్చేతననుడైయ వపరాధఙ్గళైక్కణక్కిట్టు నీరిప్పడితళ్ళి క్కళైవదెన్? ఇవనుక్కు వేఱొరుపుకలుణ్డో? ఉనక్కుమివనుక్కుముణ్డాన సమ్బన్ధవిశేషత్తై ప్పార్త్తాల్ "ఉఱవేల్ [౫ నమక్కిఙ్గొళిక్క వొళియాదు"౧ ఎన్గిఱపడియే - కుడనీర్ వళిత్తాలుమ్ పోకాతత్తొన్ఱన్ఱో? స్వామ్యానవినై లభిక్కైక్కు స్వామియాన వునక్కుడైయ పేఱాయన్ఱో, విరుప్పదు? అ*ఎదిర్ శూళల్ పుక్కు త్తిరికిఱవునక్కు నాఙ్గశొల్లవేణుమో?

అ.—సిద్ధిత్తవర్థస్థితియాలుమ్, అపేక్షితత్వత్తాలుమ్, ధాతువినుడైయ వభిధానసామర్థ్యసామ్యత్తాలుమ్, ఇవ్వ్యుత్పత్తిద్వయమీశ్వరవిషయమాకవుమ్ మమైయుమెన్నై. ఇప్పడిన్యాయబలత్తాలే ఈశ్వరపరత్వముమ్ సిద్ధిత్తపిన్బు చేతనపరత్వత్తిల్ వచనస్వారస్యముపలక్షణ పరమెన్ఱాకిల్, "నిఖిలాన్ దోషాన్"౩ ఎన్గిఱ నిఖిలశబ్దాసఙ్కోచసిద్ధియాలుమ్, వస్త్వనురూపమాక గుణదోషవివక్షై ప్రామాణికైయాకైయాలే స్వాతన్త్ర్యత్తిలుమ్ దోషశబ్దమ్ స్వరసమాకైయాలుమ్, "జగచ్చసః"౪ ఇత్యాదికళిలే జగచ్ఛబ్దమ్ భగవత్పరమాక క్కాణ్గైయాలుమ్, "విశ్వంవిష్ణుః"౫ ఇతివిశ్వశబ్దముమ్ భగవత్పరమాకైయాలుమ్, "శ్రయన్తీశ్రయణీయాన్"౬ ఇతిప్రకరణముమ్ చేతనవిషయత్తిఱ్పోలే ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్ తుల్య[illegible]లుమ్, దురిత శబ్దముమ్ లక్షణయా దోషపరమాకైయాలుమ్, "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతిచగుణైర్జగత్"౩ ఎన్గిఱ, అవిధుశబ్దతయివ ఈశ్వరపరమాకవ ముచితమెన్ఱాకిల్ కరుత్తు.

మూలే(ఇరువరైయుమ్) ఎన్ఱదు-ఈశ్వరచేతనర్కళై యొన్ఱపడి యెన్ఱు,స్ఫుటమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఈశ్వరనై [౧౫ త్తిరుత్తువదిత్యాది.) ఇదుక్కు, (రక్షిత్తరుళీరెన్ఱు ముపదేశత్తాలే) ఎన్ఱత్తోడన్వయమ్. ఉపదేశమ్-అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్. శాస్త్రిత్తుక్కుమ్ కృపాదికళుక్కుమ్ వక్ష్యమాణవిషయ విభాగమ్ - స్వాతన్త్ర్య మూలకదణ్డధరత్వ సంరంభవిశేషత్తాల్ అభిభూతమాయ్క్కిడక్కైయాలే, *పిరాట్టి వాక్యత్తుక్కు-అజ్ఞాతజ్ఞాపకత్వముపపన్నమెన్ఱు కరుత్తు. (ఇచ్చేతనన్) ఎన్ఱతుడఙ్గిఉపదేశప్రకారః. సమ్బన్ధవిశేషత్తై-నారాయణశబ్దార్థమాన శరీరశరీరిభావత్తై. (ఉఱవేలిత్యాది) తిరుప్పావై వాక్యమ్. అదుక్కు త్తాత్పర్యమ్ (కుడనీరిత్యాది.) కుడనీర్వళిక్కై - అసమ్బన్ధద్యోతక సజలఘటప్రహారః. కుడనీర్వళిత్తాల్ పోమదు- "స్వదాసమిచ్ఛేద్యఙ కర్తుమదాసంప్రీతమానసః। స్కన్ధాదాదాయతస్యా సౌభిందాత్కుంభంసహాం [౨౦ భసా"౭ ఎన్గిఱ, ఔపాధికదాస్యమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

మీ.—పాద్యతే.నిరూపకత్వఞ్చ, విగ్రహస్య శ్రీవత్సవత్, అణుత్వేప్యుపపద్యతే. "యథాసర్వగతోవిష్ణుస్తథైవేయంద్విజోత్తమ"౮ ఇత్యాద్యపి,నిరూప్యస్య సర్వవస్తుషు ప[illegible]మానత్వాత్ అణుత్వేనతత్రతత్ర విద్యమానత్వాభిప్రాయమ్; విగ్రహవ్యాప్త్యభిప్రాయంవా,భవేత్. తస్మాత్, లక్ష్మ్యాః,విభుత్వేన నియన్తృత్వాభావాత్, సంసారస్య తన్నిగ్రహరూపత్వాభావేన, నతన్నివృత్తౌ హేతుత్వమితి.

విభుత్వేన నియన్తృత్వాల్లక్ష్మ్యా నిగ్రహరూపతా। యతోబద్ధస్యతత్సాపిశరణ్యేవేతిచేన్నతత్॥ మకారనారవాచ్యత్వాత్ శ్రియోవై భవబోధికాః। స్మృతయోబాధమర్హన్తి* విరోధేష్వితినీతితః॥ సత్యాదేర్లక్షణత్వాచ్చ తత్వత్రిత్వస్యభఙ్గతః। ఈశ్వరస్యస్వరూపాన్తరభావాత్తదనిత్యతా॥ భావేచపరమాత్మత్వ భఙ్గోవిష్ణోర్యథాభవేత్। అబ్రహ్మయనశబ్దాది వాచ్యతాచభవేద్యతః॥ అన్తర్నియమనే స్త్రీత్వభఙ్గశ్చస్మృతితోభవేత్। నియన్త్రన్తరశూన్యత్వ శ్రుతిబాధఃప్రసజ్యతే॥ జన్మాదేర్లక్షణత్వఞ్చ భగ్నంభవతివైయతః। తస్మాద్విభుత్వహేతుత్వ నియన్తృత్వాదికాగుణాః॥ త్వత్కటాక్షోద్ధరేస్తేన విభుత్వాదిగుణాన్వితా। సర్వవస్తుషుసాకల్యా ద్విష్ణోర్వ్యాప్తేర్నిరూపికా॥ సర్వగాకథితాలక్ష్మీస్స్మృతౌచ స్తోత్రగద్యయోః। తస్మాదణుస్వరూపాయానియన్తృత్వాద్యభావతః॥ అతన్నిగ్రహరూపస్య బన్ధస్యవినివృత్తయే।నహేతుత్వంతథాలక్ష్మ్యామాతృత్వస్యచభఙ్గతః॥ [౩౦

(ఇతిలక్ష్మీవిభుత్వభఙ్గాధికారః ౧౧)

పురుషకారత్వేప్రమాణతయా తృతీయాధికారోక్తస్య శ్రీరామాయణస్య ఉపబృంహ్యామంశమాహ (ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువదుముపదేశత్తాలే.)

౧॥ తిరుప్పావై-౨౮. ౨॥ తి-వా-౨-౭-౬. ౩॥ ౪॥ ౫॥ సహస్రనామ్ని-౧. ౬॥ ౭॥ ౮॥ వి-పు-౧-౮-౧౭.
†సమాప్త్యణుత్వేన-౩.

మూ.—ఉపదేశత్తాలే.

వ్యా.—రక్షణసాపేక్షనాయ్వన్ద ఇవనై రక్షియాతొళిగిఱదు ఉమ్ముడైయ సర్వరక్షకత్వమ్ విగలమాగాదో? అనాదికాలమ్ నమ్ముడైయ ఆజ్ఞాతిలఙ్ఘనమ్పణ్ణిన ఉమ్ముడైయ శీఱ్ఱత్తుక్కిలక్కాయ్ప్పోన్ద ఇవనై అపరాధోచితదణ్డమ్పణ్ణాదే అత్తైప్పొఱుత్తఙ్గీకరిత్తాల్ శాస్త్రమర్యాదైకులైయాదో వెన్ఱాల్, తిరువుళ్ళత్తిలోడుగిఱదు? ఇవనైరక్షియాదే అపరాధానుగుణమాగ నియమిత్తాల్ ఉమ్ముడైయ కృపాదిగుణఙ్గళ్ జీవిక్కుమ్పడియెఙ్ఙనే? అవై జీవిత్తదావదు ఇవనై రక్షిత్తాలన్ఱో? నియమియాదొళిగిఱదు శాస్త్రమ్ జీవియాదు, రక్షియాదొళిగిఱదు కృపాదికళ్ జీవియాదు, ఎఙ్ఙనే శెయ్వోమ్? ఎన్ఱిఙ్గే నేర్ణ్డాల్; శాస్త్రత్తై విముఖర్ విషయమాక్కి కృపాదికళై యభిముఖర్ విషయమాక్కినాల్ ఇరణ్డుమ్ జీవిక్కుమ్; ఆన పిన్బు ఇవనై రక్షిత్తరుళీరెన్ఱు ముపదేశత్తాలే.

ఇవ్వుపదేశక్రమమ్ ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్ద పరన్దపడియిలుమ్, ఆచ్చానిబ్బిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్ద పరన్దరహస్యత్తిలుమ్ విస్తరేణకాణలామ్.

"పితేవ త్వత్ప్రేయాన్, జనని! పరిపూర్ణాగసిజనే, హితస్రోతో - వృత్త్యా భవతిచకదాచిత్ కలుషధీః । కిమేతన్? నిర్దోషఃక ఇహజగ? తీతిత్వమ్ ఉచితైర్- ఉపాయైర్ విస్మార్య స్వజనయసి, మాతాతద్, అసినః"[1] ఎన్ఱు, - అపరాధపరిపూర్ణ చేతన విషయమాగ హితపరనాన సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్బడియైయుమ్, అద్దశైయిల్ "ఇచ్చీఱ్ఱత్తుక్కుక్కారణమ్" ఎన్బదు, "ఇవన్ తీరక్కఴియచ్చెయ్ద అపరాధమ్" ఎన్ఱు అవన్ శొన్నాల్, మణల్ శోఱ్ఱిలే కల్ ఆయ్వారుణ్డో? (1) ఇన్దజగత్తిల్ అపరాధమ్ అఱ్ఱిరుప్పారార్? ఎన్బదాయ్ ఉచితోపాయఙ్గళాలే

అ.—శాస్త్రమర్యాదై- "యతస్స్వకృతభుక్పుమాన్"[2] ఎన్ఱ, శాస్త్రోక్త స్వకర్మ ఫలానుభవనియమమ్. (కృపాది) ఇత్యాదిశబ్దత్తాల్ - వాత్సల్యాదికళ్ వివక్షితఙ్గళ్.

ఉపదేశక్రమమ్ - ఉపదేశప్రకారః. "పరిపాట్యామపిక్రమః"[3] ఎన్ఱక్కడవదిఱే. (ఇవర్ తామిత్యాది) (ఉపదేశత్తాలే) ఎన్ఱ, సామాన్యత్తుక్కు ప్రకారవిశేషాకాఙ్క్షాయాం అభిన్నవక్తృక వాక్యఙ్గళాయుమ్, ఆచార్యవక్తృకవాక్యఙ్గళాయుముళ్ళ విశేషఙ్గళై అనుసన్ధేయఙ్గళెన్ఱు కరుత్తు.

అపేక్షితవిశేషఙ్గళై పరమాచార్యసూక్తిగళై ఎన్ఱు, తిరుళుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (పితేత్యాది.) అర్థమరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (అపరాధేత్యాదినా.) "పరిపూర్ణాగసి" ఎన్ఱ, అతిన్ అర్థమ్ (అపరాధేత్యాది.) జనశబ్దార్థమ్ (చేతనేతి.) (హితస్రోతోవృత్త్యా) హితవిషయధారావాహికవ్యాపారేణ. ఇదు ఉపలక్షణేతృతీయై. హితస్రోతోవృత్త్యా - యుక్తనెన్ఱపడి. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (హితపరనానసర్వేశ్వరనెన్ఱు;) "హితబుద్ధియాలే" ఎన్ఱు అప్పడి. "కలుషధీః" ఎన్ఱ, అతిన్ అర్థమ్ (తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్బడియైయుమెన్ఱు.) "కిమేతత్" ఎన్ఱ, అదిన్ అర్థమ్ (ఇచ్చీఱ్ఱత్తుక్కిత్యాది.) ఏతత్కలుషధీత్వమ్, కిమ్ - కింమూలకమెన్ఱపడి. మేలే "నిర్దోషఃకః" ఎన్ఱ, దుక్కైయాలే - ఇవన్ దోషమిన్ఱికాలుష్యత్తుక్కు మూలమెన్ఱు, భగవదుక్తియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఇవన్ తీరక్కఴియచ్చెయ్ద వపరాధమితి.) (అపరాధమ్) ఎన్ఱ, అదిఱ్కు, (అనుషక్తమానవడివు) ఎన్ఱ, అత్తోడే అన్వయమ్. "నిర్దోషః" ఇత్యాదియిన్ అర్థమ్ (మణలిత్యాది) దోషమయమానప్రపఞ్చత్తిలే దోషవ్యావృత్త్యపేక్షణత్తుక్కు ప్రతిబింబవృత్తాన్తతయా, (మణఱ్చోఱ్ఱిల్) ఇత్యాదికమ్. "పరిపూర్ణాగసి" ఇత్యుపక్రమానుసారేణ ఉపసంహారస్థదోషశబ్దమ్ అపరాధపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (అపరాధమఱ్ఱిరుప్పారారెన్ఱు.) నిర్దోషరై రక్షిక్కప్పార్క్కిల్ నిర్దోషత్వమసమ్భవియాదైయాలే తత్సాపేక్షమాన రక్షణముమసంభవియామ్, దోషోపాధికఙ్గళాన క్షమావాత్సల్యకృపాదికళుక్కు స్వరూపోచ్ఛేదముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్, ఆకైయాల్ విముఖాభిముఖవిభాగేన దణ్డధరత్వదయాదికళ్ లబ్ధవిషయఙ్గళాయ్, యథాయథమ్ శిష్టాచరిత్రైకళ్ నడక్కవమైయుమెన్ఱ, అ విషయవిభాగప్రదర్శనాదికళ్ ఉచితోపాయఙ్గళెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఉచితోపాయఙ్గళాలేఎన్ఱు.)

౧|| శ్రీగుణ-కో-౫౨. ౨|| ౩||

పా — (1) ఆరాఱ్ఱవారుణ్డో?

వ్యా॰—అపరాధఙ్గళై మఱప్పిత్తు ప్పిరాట్టి శేర్త్తరుళుమ్ పడియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దాయాలే, ఉపదేశత్తాలే ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్పడియై సఙ్గ్రహేణ భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్దారిఱే?

అవతారదశైయిలుమ్ "ప్రాణసంశయమ్ ఆపన్నం దృష్ట్వా సీతాఽథ వాయసమ్। త్రాహి త్రాహీతి భర్తారమ్ ఉవాచ దయయా విభుమ్"౧ ఎన్ఱు,-వాచామ్ అగోచరమాన మహాపరాధత్తైప్పణ్ణిన కాకత్తై త్తలైయఱుప్పదాక విట్ట బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు- ఒరు కణ్ణఴివుకల్పిత్తు పెరుమాళ్ రక్షిత్తరుళిఱ్ఱుమ్ ఇవళుపదేశత్తాలే యెన్నుమిడమ్ పాద్మపురాణత్తిల్ శొల్లప్పట్టదిఱే?

అ—"విస్మార్య"౨ ఎన్ఱు, అదిక్కు- కర్మాకాణ్డైయిల్ "పరిపూర్ణాగసి"౨ ఎన్ఱు, ప్రకృతమాన వపరాధఙ్గళై కర్మమాఱెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (అపరాధఙ్గళై మఱప్పిత్తెన్ఱు,) "ఆగోఽపరాధో మంతుశ్చ"౩ ఎన్నక్కడవదిఱే. మఱప్పు- నిగ్రహాభిసన్ధివృత్తి. "శ్రీరఙ్గధామమణిమఞ్జరి"౪ ఎన్ఱా, ప్పోలే సంబోధియామల్ "జనని" ఎన్ఱు, సామాన్యేన సంబోధిత్తవిదినర్థమ్ (పిరాట్టియెన్ఱు,) "స్వజనయసి" ఎన్ఱు, అదినర్థమ్ (శేర్త్తరుళుమ్పడియైయెన్ఱు,) ఉచితోపాయశబ్దాభిప్రాయేణ (సఙ్గ్రహేణవెన్ఱు,) "ఏకో నారాయణో దేవో వాసుదేవస్సనాతనః। చాతురాత్మ్యం పరం బ్రహ్మ సచ్చిదానన్దమవ్రణమ్"౫ ఎన్ఱు, పరదశైయై ప్రస్తావిత్తు, "తయోస్తు పరమవ్యోమ్ని పరమం పదముత్తమమ్"౫ ఇత్యాదినా విస్తరేణ తత్ప్రకారఙ్గళై చ్చొల్లి, "దయితాహం సదా దేవీ"౫ ఎన్ఱు, తొడఙ్గి "లాలితా తేన చాత్యన్తం సామరస్యముపేయుషీ"౫ ఎన్ఱు మఱ్ఱవాక్యఙ్గళై చ్చొల్లి, "కదాచిద్విశ్వదర్శిన్యాః కృపా మే స్వయముద్గతా। క్లిశ్యతః ప్రాణినో దృష్ట్వా సంసారజ్వలనోదరే॥ కథన్విమే భవిష్యన్తి దుఃఖోత్తీర్ణాస్సుఖోత్తరాః। సంసారపారసీమానమాప్నుయుర్మాం కథన్వితి॥ సాహమత్యన్తకృపాజుష్టా దేవదేవమచూచుదమ్"౫ ఎన్ఱు,- నిర్హేతుకకృపామూలక స్వకృతభగవచ్చోదనైయైచ్చొల్లి, "భగవన్ దేవదేవేశ"౫ ఎన్ఱు, తొడఙ్గి, "అమీ హి ప్రాణినస్సర్వే నిమగ్నాః క్లేశసాగరే। ఉత్తారం ప్రాణినామస్మాత్ కథం చిన్తయసి ప్రభో"౫ ఎన్ఱు, తత్ప్రకారత్తైయుమ్ లక్ష్మీతన్త్రత్తిలే పిరాట్టియరుళిచ్చెయ్దాళిఱే. "అచూచుదమ్"౫ ఎన్ఱు,- శొన్న చోదనై- అజ్ఞాతజ్ఞాపనముమ్, అప్రవృత్తప్రవర్తనముమిఱే; ఆకైయిఱే "ఉపదేశాతిదేశభేదేన"౬ ఎన్ఱు, విధియై ఉపదేశశబ్దత్తాలే నిర్దేశిక్కిఱదుమ్. ఇప్పడి చేతనర్ విముఖరాయిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ఇవర్కళుక్కాక ఎమ్బెరుమానుక్కు ప్పిరాట్టి పరదశైయిలుపదేశిత్తనైయైచ్చొన్నవిత్తాల్ అభిముఖరాన దశైయిల్ అవర్కళుక్కాక ఇవళ్ అవనుక్కుపదేశిక్కుమ్ అస్సైయమ్ తత్ప్రకారవిశేషముమ్ సిద్ధమిఱే. [౬౦

అన్ఱ, ఇప్పడి పరదశైయిలుపదేశమ్ ప్రమాణసిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి "పితేవ త్వత్ప్రేయాన్ జనని"౭ ఎన్ఱు, భట్టర్ సామాన్యేన సంబోధిత్తరుళిన్నైన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయ్, కీఴ్ తామ్ అరుళిచ్చెయ్ద ఉపదేశప్రకారమ్ పరదశైయిలుపదేశప్రకారమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (అవతారదశైయిలుమ్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.

[ప్రాణేతి]- [ప్రాణసంశయమ్-] ఆసన్నమరణదశామ్. [ఆపన్నమ్.] ప్రాప్తమ్; [వాయసమ్, - దృష్ట్వా; దయయా - త్రాహి త్రాహీతి భర్తారమ్; విభుమ్; దయయోవాచ] ఇత్యన్వయః. [అథ] ఆభిముఖ్యానన్తరమ్. తథాచ, విముఖదశాయాం నిగ్రహాభిసంధేః- ఉచితత్వేపి, అభిముఖే దయాయా ఏవోచితత్వాత్. అన్యథా, దయాయాః నిర్విషయత్వాపత్తేః, దయయా అస్య రక్షణమేవ కార్యమ్ ఇత్యర్థః. [త్రాహి] ఎన్ఱు, అ పరస్మైపదమ్ ఆర్షమ్. కాక- దశా- దర్శన- కృత- సంభ్రమత్తాలే [త్రాహి త్రాహి] ఎన్ఱు, ద్విర్- ఉక్తి. "సంభ్రమేణ ప్రవృత్తో యః శేషమ్ అనేకధా ప్రయోగః"౮ ఎన్నక్కడవదిఱే!

"కందర్ప-శర-పీడితః"౯ "తాదృశో వాయసస్య"౯ ఎన్ఱు, అత్తై ఉట్కొణ్డు (వాచామ్ అగోచరేతి.) (ఒరుకణ్ణఴివుకల్పిత్తు-) "హీనశక్తిస్మసదక్షిణమ్"౧౦ "ఏకమక్షి విధీయతే"౧౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే- కాకత్తినుడైయ ఏకనేత్రహింసై ఫలమాక కల్పిత్తెన్ఱు, పడి. (ఒరుకణ్ణఴివుకల్పిత్తు) అపూర్వమాక ఒరువర్థత్తైయై ఉణ్డాక్కి- ఎన్ఱు, పడి. తలైయైయఱుక్క విట్ట అస్త్రత్తుక్కు అక్షిహింసామాత్రత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కై వన్ధ్యతాపాదనతుల్యమెన్ఱు, శ్లిష్టోక్తిక్కుక్కరుత్తు. (పెరుమాళ్ రక్షిత్తరుళిఱ్ఱుమ్- దయయా విభుమ్ ఎన్ఱు,-ఇవళుపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు, న్వయమ్.

౧॥ పాద్మపురాణే- ౨॥ శ్రీగుణ.కో-౫౨. ౩॥ ౪॥ శ్రీగుణ-కో- ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭. ౬॥
౭॥ ౮॥ పాద్మే- ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥

వ్యా.—ఇనిచేతననై త్తిరుత్తువతు- ఉన్ అపరాధత్తిన్ కనత్తైప్పార్త్తాల్ ఉనక్కోర్ ఇడత్తిలుమ్ కాలూన్ఱ, విడమిల్లై, ఈశ్వరనావాన్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అపరాధఙ్గళై ప్పొఱుత్తుమ్ వత్తాక్క కడవనల్లన్; అముత్తుఱుత్తు ఈర్ స్థానియుమ్, ఇవ్వనర్థత్తై త్తప్పవేణ్డిల్ అవన్ తిరువడికళిలే తలైశాయ్ క్కైయొழிయ వేఱువழிయిల్లై, అపరాధపరిపూర్ణనాన వన్నై ఎ యవనఙ్గీకరిక్కుమో? దణ్డియాన్నో? ఎన్ఱు ఇఙ్గు వేణ్డా, ఆభిముఖ్యమాత్రత్తిలే అఖిలాపరాధఙ్గళైయుమ్ పొఱుక్కైక్కుమ్ భోగ్యమాకక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఈడాన గుణఙ్గళాల్ పూర్ణనెన్ఱు, లోకప్రసిద్ధనాయిరుప్పానొరువన్, అనఫిన్పు నీ సుఖమేయిరుక్క వేణుమాకిల్ అవనై ఆశ్రయిక్కప్పార్, ఎన్నుమ్ పరమహితోపదేశత్తాలే.

అప్పడి ఎఙ్గేకణ్డోమ్! ఎన్నిల్, పాపిష్ఠనాయ్ వழிకెడనడన్దు తిరికిఱ రావణనైక్కుఱిత్తు "మిత్రమౌపయికం కర్తుం రామః స్థానం పరీప్సతా। వధం చానిచ్ఛతా ఘోరం, త్వయాఽసౌ పురుషర్షభః॥ విదితస్సహి ధర్మజ్ఞశ్ శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే, యది జీవితుమిచ్ఛసి"౧ ఎన్ఱు,- పెరుమాళోడు ఉఱవుపణ్ణుకైక్కాణ్ ఉనక్కు ప్రాప్తమ్, అతు శెయ్యప్పార్త్తిలైయాకిల్, వழிయడిప్పార్క్కుమ్ తలైయెడుక్కొల్ పావినిన్ఱు, వழிయడిక్క వేణునే?

అ —చేతననై త్తిరుత్తుమ్ ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతననై) ఇత్యాదినా. (కాలూన్ఱ,విడమ్) గత్యన్తరమ్. (పత్తుము- ...) ఎన్ఱా, శిలుమ్తప్పవిడామల్. (ఈర్ స్థానియుమ్) నశిప్పియానియుమ్. పొఱుక్కైక్కీడాన గుణమ్ క్షమై ; భోగ్యమాకక్కొళ్ళుకైక్కీడాన గుణమ్ వాత్సల్యమ్; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

విముఖచేతననై ఉపదేశత్తాలే తిరుత్తువతు పరదశైయిల్ కూడామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడి ఎఙ్గేకణ్డోమెన్నిల్) ఇత్యాది. రావణవిషయత్తిలుపదేశత్తు, తుల్యన్యాయత్తాలే అన్యత్రాపి వరుమ్ ఎన్ఱు కరుత్తు. "మిత్రమౌపయికమ్" "విదితస్సహి" ఇత్యాది శ్లోకద్వయార్థమ్ - (పెరుమాళోడు) ఇత్యాది. (అనిచ్ఛతా-వధమ్-ఘోరమ్) ఎన్ఱు శొల్లాతే, (వధంచానిచ్ఛతా) ఎన్ఱు, (చ) శబ్దప్రయోగత్తాలే వాక్యభేదేన యోజనై ఆకక్కడవతు. అతిల్ ఉత్తరోత్తర ప్రయోజనబుద్ధ్యవతరణక్రమరూప వస్తు సామర్థ్యత్తాలే వాక్యక్రమత్తై ఉపపాదిక్కవేణుమ్, ఆకైయాల్, (త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్,) కిం (చ) (స్థానం పరీప్సతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్, ఔపయికమ్,) కిం (చ) (ఘోరం వధమనిచ్ఛతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్, ఔపయికమ్) ఎన్ఱు, వాక్యక్రమమ్ న్యాయ్యమ్. [మిత్రమౌపయికమ్] ఎన్ఱు తుడఙ్గి [త్వయా] ఎన్నుమళవిలే వాక్యమ్ సమాప్తమాకైయాలే [అసౌ పురుషర్షభః] ఎన్గిఱ అవితు, పూర్వవాక్యశేషమ్ ఎన్ఱు, కొళ్ళిల్, "సమాప్తపునరాదానమ్"౨ ఎన్గిఱ కావ్యదోషమ్ వరుమ్. ఆకైయాల్ [అసౌ పురుషర్షభః] ఎన్గిఱ అవితు, వాక్యాన్తరమాకక్కడవతు. [త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] మిత్రం కర్తుమ్ ఉచితమ్. "వినయాదిభ్యష్ఠక్"౨ ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్ "ఉపాయాద్ధ్రస్వత్వంచ"౩ ఎన్గిఱ గణసూత్రత్తాలే, ఉపాయశబ్దత్తిన్ మేలే స్వార్థే ఠక్ ప్రత్యయముమ్, ఉపాయశబ్దత్తిల్ ఆకారత్తుక్కు హ్రస్వత్వముమ్ వన్దు [ఔపయికమ్] ఎన్ఱు, నిష్పన్నమాయ్, "ఉచితమ్" ఎన్గిఱ అర్థత్తిలేవర్త్తిక్కిఱతు. [ఔపయిక] శబ్దః, స్వభావాత్ ఔచిత్యే వర్తతే; "యథాకథంచిదిత్యయం వ్యుత్పత్తిః"౪ ఎన్ఱు, వైయాకరణర్ శొన్నార్కళ్. [ఔపయికమ్] ఎన్గిఱ తద్ధితప్రత్యయాన్తత్తాలే కర్మత్వమ్ అభిహితమాకైయాలే, [రామః] ఎన్ఱు, ప్రథమైవన్దిరుక్కిఱతు. [ఔపయికమ్] ఎన్ఱు, నపుంసకలిఙ్గమ్ "సామాన్యే నపుంసకమ్"౫ ఆతల్, [మిత్రమ్] ఎన్గిఱ అవిశ్కృతి కర్మానుసారేణవాతల్, సాధు; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెరుమాళోడు ఉఱవుపణ్ణుకైక్కాణు నక్కు ప్రాప్తమ్) ఎన్ఱు. [రామ] శబ్దార్థమ్ (పెరుమాళ్) ఇతి [మిత్ర] శబ్దార్థమ్ - (ఉఱవు) ఎన్ఱు. [కర్తుం] శబ్దార్థమ్ (పణ్ణ) ఎన్ఱు, [త్వయా] శబ్దార్థమ్ (ఉనక్కు) ఎన్ఱు, [ఔపయిక] శబ్దార్థమ్- (ప్రాప్తమ్) ఎన్ఱు. "అవాప్తన్యాయ్యయోగప్రాప్తమ్"౬ ఎన్గిఱతే నిఘణ్టు. ఇత్తాల్ - ప్రయోజనాభిసన్ధియిన్ఱిక్కేయుమ్, ఉనక్కు ప్రాప్తశేషియాయ్ గుణాధికరాన పెరుమాళోడే ఉఱవు ఉచితమ్ ఎన్ఱపడి.

ఇన్దవార్త్తై సాత్త్వికర్క్కు రసిక్కుమత్తొழிయ రజస్ - తమః ప్రకృతియాన వివనుక్కు రసియాతెన్నుమభిప్రాయత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతు శెయ్య ఇత్యాది.) [స్థానం పరీప్సతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమౌపయికమ్] ఎన్గిఱ ద్వితీయవాక్యార్థమ్ (వழி ఇత్యాది;) రజస్ - తమః ప్రకృతియాయ్, పరపీడానిరతనాన ఉనక్కు ఆవశ్యకస్థానార్థమాకవుమ్ పెరుమాళోడు ఉఱవు వేణుమ్ ఎన్ఱపడి. [స్థానం పరీప్సతా] ఎన్గిఱ అనువాదనిర్దేశ ఫలితమ్ (తలైయెడుక్కొల్ పావి ఇత్యాది.)

౧॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౨॥ అష్టా-౫-౪-౩౪। కా-౧౪౫-౨౯. ౩॥ ౫-౪-౩౪। కా-౧౪౫-౩౦. ౪॥ ౫॥ అష్టా-౨-౪-౩౦. ౬॥

15-5-86.

వ్యా.—ఉనకోఁ-రిరుప్పిడమ వేణ్డియిరున్దాయాకిలుమ్అవరైప్పర్ఱివేణుమ్, అవరత్తల్లాత్తతోరుస్థలమ్ఇల్లైకాణ్,ఎళిమైయాక ఎత్తిరి కాలి లేకున్నిన్దు ఇవ్వి ఒప్పిరుప్పత్తిఱాఁ ట్టిల్, పట్టుప్పోక్కవమైయుమ్ఎన్ఱి, గున్దాయో? ఉన్నై ఎచిత్రవధప్పణ్ణామల్ నఱోఁ-లైయాక్క కొఁ-ల్లుమ్బోగుమ్ అవరైప్పర్ఱివేణుఙ్గాణ్, నాఙ్ఱణ్ణినఅపరాధత్తుక్కు ఎన్నై ఎఅవర్కైకొఁ ళ్వరో? ఎన్ఱి,రుకఁ-వేణ్డా, ఆభిముఖ్యమ్పణ్ణినాల్ మున్బు శెయ్తఅపరాధత్తైప్పార్తుచ్చీఱుమవన్దప్పన్రై,అవర్పక్కల్ ఇల్లైకాణ్,అవర్ పురుషోత్తమర్కాణ్, శరణాగతి పరమధర్మమ్ ఎన్ఱ,టియుమవరాయ్, శరణాగత దోషమ్పారాత్తవత్సలరాక

అ.—[పురంరామగపరీప్సతా] ఎన్గాల్తే, స్థానమ్ ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు అర్థమ్ - (ఉనకోఁ-రిరుప్పిడమ్) ఎన్ఱు. “ఆప్తుమ్ఇచ్ఛతా” ఎన్ఱు,వివక్షిత్తు, (వేణ్డియిరున్దాయాకిలుమ్) ఎన్ఱ,ఱు. “పరితః ఈప్సతా-పరీప్సతా” ఎన్ఱు, ఆయ్, నాలుదిక్కిల్ ఎఙ్గేయాకిలుమ్ స్థానమ్ వేణ్డిలుమ్ అవర్వేణుమ్. “ఇక్ష్వాకూణామ్ ఇయంభూమిస్ సశైలవనకాననా”౧ఎన్ఱు,-అవరత్తల్లాత్తస్థానమిల్లై యెన్ఱు· [పరి] శబ్దార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవరత్తల్లాత్తతోరుస్థలమిల్లై) ఎన్ఱు.

“శరణాగతవత్సలః” ఎన్ఱు,నైత్తు, [తేన మైత్రీభవతు] ఎన్గైయాలే, ఉపక్రమనిర్దిష్ట శరణాగతియే తన్నియతానుకూల్యవాచక [మైత్రీ] శబ్దవివక్షితైయాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ [మిత్రంకర్తుం] న్ఱ,విత్తు, “శరణాగతి విషయంకర్తుమ్” ఎన్ఱ,ఫడి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పర్ఱివేణుమ్) ఎన్ఱు. [ఘోరం వధమ్   త్వయారామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] ఎన్ఱి,ఱతృతీయవాక్యత్తుక్కు అవతారికై (ఎళిమైయాక) ఇత్యాది. [ఘోరంవధమ్అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు,విశేషిక్కైయాలే “వధమాత్రమ్ అనుమతమ్” ఎన్ఱు,వివక్షిత్తు, (పట్టుప్పోక్కవమైయుమ్ఎన్ఱి,గున్దాయో?) ఎన్ఱ,ఱు.[ఘోర]శబ్దార్థమ్-(చిత్రవధమ్)ఇతి. [వధ] శబ్దార్థమ్-(కొల్లుమ్పోగుమ్)ఇతి. [పరీప్సతా] ఎన్ఱు,ఇచ్ఛాప్రకరణత్తిలే, [అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు, అనిచ్ఛైయనుచితైయాకైయాలే [అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱి,ఱవిడత్తిల్ ఆర్షమాకనఞుక్కు “అసమర్థసమాసమ్” ఎన్ఱు,స్వీకరిత్తు [అఘోరంవధమ్] ఎన్ఱు,కూట్టి,నఞ్ - విపరీతవాచియాయ్, ఘోరత్వవిపరీతమ్ నన్రైయాయ్, అతువధవిశేషణమ్ ఎన్ఱు,వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నఱోఁ-లైయాక కొఁ-ల్లుమ్బోగుమ్) ఎన్ఱు. యద్వా, సాధనవిధియిల్ ఫలేచ్ఛైనియోజ్యవిశేషణమ్ ఆకవేణ్డుకైయాలుమ్ అనిచ్ఛైనియోజ్యవిశేషణమ్ ఆకమాట్టాతాకైయాలుమ్, [అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు,సమర్థసమాసమేయాయ్, నఞర్థత్తుక్కు [ఇచ్ఛతా] ఎన్ఱి,ఱతోడే అన్వయమాయ్, [ఘోరంవధమ్అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు, “ఘోరవధేచ్ఛావిపరీతవతా” ఎన్ఱు,ఆయ్- ఘోరవధేచ్ఛావిపరీతైక్కాఁ,-సమీచీనవధేచ్ఛైయాకైయాలే, అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (నఱోఁ-లైయాక) ఇతి - ఎన్ఱు,ఆకవుమామ్.

[అసౌపురుషర్షభః] ఎన్ఱి,ఱతురీయవాక్యత్తుక్కు అవతారికై - (పణ్ణినవపరాధత్తుక్కు) ఇత్యాది. వాక్యత్తుక్కుతాత్పర్యార్థమ్- (ఆభిముఖ్యమ్పణ్ణినాల్) ఇత్యాది. (శీఱుమవన్దప్పన్రై,) శీఱుకైయాకిఱత్వద్ - ఉల్ - లిఖితమానసీచత్వమ్· వాక్యత్తుక్కుశబ్దార్థమ్ - (అవర్పురుషోత్తమర్కాణ్) ఎన్ఱు. [అసౌ] ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్తు, [పురుషర్షభః] ఎన్ఱు,విధిక్కిఱతు. “అదసస్తువిప్రకృష్టమ్”౨ఎన్ఱు, [అదశ్] శబ్దమ్విప్రకృష్టవాచియాకైయాలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (అవర్) ఎన్ఱు. [పురుషర్షభః] ఎన్ఱి,ఱ [ఋషభ] శబ్దమ్ “పుంగవర్షభకుంజరాః ... పుంసిశ్రేష్ఠార్థగోచరాః”౩ఎన్గైయాలే శ్రేష్ఠవాచియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (పురుషోత్తమర్) ఎన్ఱు. “పౄ-పాలనపూరణయోః”౪ ఎన్ఱి,ఱధాతువిలే (పురుష) శబ్దమాకైయాలే, రక్షకత్వ పూర్ణత్వఙ్గళ్ (పురుష) శబ్దార్థమాయ్, అతిల్ (ఉత్తమత్వమ్) ఆభిముఖ్యానన్తరమ్ పూర్వాపరాధత్తిల్ కణ్వైయామైయాయ్, అత్తాల్ఫలితమ్ (పున్రై,అవర్పక్కలిల్లై) ఎన్ఱు. పూర్ణత్వ రక్షకత్వఙ్గళుక్కు ఎతిర్త్తట్టేపూర్వాపరాధత్తై నినైత్తుచ్చీఱుమ్పున్రై? ఆకైయాల్, [పురుషర్షభ-] పదత్తాల్అత్తైవ్యావర్తిక్కిఱతెన్ఱు,కరుత్తు.

[విదితః] ఇత్యాదిశ్లోకార్థమ్ - (శరణాగతి) ఇత్యాది. [సః - ధర్మజ్ఞః- శరణాగతవత్సలః - విదితోహి?]ఎన్ఱు,న్వయమ్. [శరణాగతవత్సలః] ఎన్ఱు, మధ్యత్తిలే ఇరుక్కైయాలే, పూర్వోత్తరగతఙ్గళాన [ధర్మ] [మైత్రీ] శబ్దఙ్గళుమ్ “మధ్యప్రదీపికా”౫న్యాయత్తాలే శరణాగతిపరమ్ ఆకక్కడవతు. “తస్మాన్న్యాసమ్ ఏషాంతపసామ్అతిరిక్తమ్ఆహుః”౬“ప్రసాదనానాంసర్వేషాం శ్రేయసీశరణాగతిః”౭“శరణాగతిరగ్ర్యైషా”౮ఇత్యాదిమైయయుమ్ “ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ శబ్దోఽన్యేషాం విశేషతః”౯ ఎన్ఱి,ఱన్యాయత్తైయుమ్ ఉట్కొఁణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (శరణాగతి, పరమధర్మమ్ ఎన్ఱ,టియుమవరాయ్) ఎన్ఱు. “వత్సాంసాభ్యాంకామబలే”౧౦ ఎన్ఱి,ఱఅనుశాసనత్తాలే, [వత్సల] శబ్దమ్ నిష్పన్నమాయ్, [కామ] శబ్దితస్నేహవద్ - వాచిఆకిఱతు. “వాత్సల్యంనామ, బన్ధవిశేషాన్వితేషుస్నేహవిశేషః. యస్యఖల్వమీపరిపాకాః, దోషానవభాసో, దోషేషుగుణత్వబుద్ధిః- ఇత్యాదయః”౧౧ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికై. అతిల్ “దోషానవభాసమ్” ఇఙ్గనైయయుమ్ ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమా యరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (శరణాగతదోషమ్ పారాత్తవత్సలరాక) ఎన్ఱు.

౧॥ రా-కి-౧౮-౬. ౨॥ ౩॥ అమరమ్-౩ కా-విశేష్యనిఘ్న-౫౯. ౪॥ ధా-పా|సి-౧౭౪-౧౭. ౫॥ ౬॥ తై-నా-౬-౫౦. ౭॥ ౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౯॥ ౧౦॥౫-౨-౯౮|సి-౧౩౫-౧౦. ౧౧॥ శ్రుతప్రకా-

వ్యా·—ఎల్లారుమ్ అఱియుమ్బడిక్కాణ్ పెరుమాళిరుప్పతు, నీ జీవిక్క వేణుమెన్ఱు ఇచ్ఛిత్తాయాకిల్ అవరోడునక్కు ఉఱవుణ్డాక వేణుమ్, ఎన్ఱు ఇప్పడి అచ్చమ్ ఉఱుత్తి ఉపదేశిత్తాళిఱే.

అవళ్ తిరున్దాత్తోంబ్రన్దతు ఇవళుడైయ వుపదేశత్తైయన్ఱే? అవనుడైయ పాపపారిచర్యమిఱే; ఇప్పడి ఉభయరైయుమ్ (ఉపదేశత్తాలే) (తిరుత్తుమ్) ఎన్నైయాలే, "శ్రు-శ్రవణే"౧ ఎన్ఱి ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శృణోతి" "శ్రావయతి" ఎన్ఱు వ్యుత్పత్తికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, "శ్రావయతి" ఎన్ఱు వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు; "శ్రావయతి" ఎన్ఱు అవిశు ఈశ్వరవిషయమాకవే పూర్వర్కళ్ గ్రన్థజ్ఞళ్ పలవఱ్ఱిలుమ్ కాణప్పట్టతాకిలుమ్, "అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయితృత్వమ్ 'విదితస్స హి ధర్మజ్ఞః శరణాగతవత్సలః, తేన మైత్రీ భవతు తే, యది జీవితుమిచ్ఛసి' ఇతి రావణమ్ప్రతి ఉపదేశాత్"౩ ఎన్ఱు, తత్త్వదీపత్తిలే చేతనవిషయమాకవుమ్ జీయరరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్ చేతనవిషయమాకవుమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై. [౧౦

అ.—[విదితః] ఎన్ఱి ఆవేదనత్తుక్కు కర్త్రాకాఙ్క్షైయిలే, "అసంకోచ"౪ న్యాయత్తాలే "సర్వైః" ఎన్ఱు, వరుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎల్లారాలుమఱియుమ్బడి) ఎన్ఱు. [హి] శబ్దార్థమ్ - (అఱియుమ్బడిక్కాణ్) ఎన్ఱు. ఎల్లారుమఱిన్దమై నీయుమ్ కాణానిన్ఱాయే ఎన్ఱపడి. [జీవితుమ్- ఇచ్ఛసి- యది- తేన- తే, మైత్రీభవతు] ఎన్ఱు న్వయమ్. "యుష్మద్యుపపదే...స్థానిన్యపి"౫ ఎన్ఱు, [త్వమ్] ఎన్ఱు, ప్రయోగియావిట్టాలుమ్? మధ్యమపురుషప్రయోగమ్ కూడుమాకైయాలే, ఇఙ్గే [ఇచ్ఛసి] ఎన్ఱి మధ్యమపురుష బలత్తాలే [త్వమ్] ఎన్ఱు, వరుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (నీజీవిక్క వేణుమెన్ఱు, ఇచ్ఛిత్తాయాకిల్) ఎన్ఱు. [తేన] ఎన్ఱి అవిశిన్నర్థమ్- (అవరోడు) ఎన్ఱు. [తే] శబ్దార్థమ్- (ఉనక్కు) [౧౫ ఎన్ఱు. [మైత్రీ] శబ్దార్థమ్ (ఉఱవు) ఎన్ఱు. [భవతు] ఎన్ఱి అవితు, "విధ్యర్థేలోట్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (ఉణ్డాక వేణుమ్) ఎన్ఱు. "భూ" ధాతువుక్కు "స్వర్గో భవతి" ఎన్ఱి అవిడత్తిఱ్పోలే, "ఉత్పత్తి, అర్థమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు. "గౌరవ్యబుద్ధియాలుమ్ దుర్- దాన్తరావణశ్రవణవ్యపేక్షైయాలుమ్, [శరణంగచ్ఛ] ఎన్నాతే [మైత్రీభవతు] ఎన్ఱి ఱాళ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇవ్వుపదేశమ్ ఫలియామైక్కు హేతువెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవళ్ తిరున్దాత్తోంబ్రన్దతు) ఇత్యాది. ("శ్రావయతి" ఎన్ఱు వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు ఇతి) "శ్రు-శ్రవణే"౧ ఇత్యస్మాణ్ణ్యన్తాత్ "డిప్రత్యయః, ణిలోపః, టిలోపశ్చ" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. యద్వా; [౨౦ "శ్రు-శ్రవణే" ౧ ఇత్యస్మాణ్ణ్యన్తాత్, క్విపి, "దృశి" గ్రహణబలాత్, ధాతోరుకారస్య దీర్ఘకారః ఎన్ఱుమ్ ఆమ్. కీఴ్ చొన్న 'శృణాతి' "శ్రీణాతి" ఎన్ఱి వ్యుత్పత్తిద్వయార్థమాన తిరుత్తుకై "శ్రావయతి" ఎన్ఱి వ్యుత్పత్త్యర్థమాన ఉపదేశద్వారకమ్ ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్. (పూర్వర్కళ్ గ్రన్థఙ్గళ్) ఎన్ఱి అవిడత్తిల్ "శ్రావయత్యుతమచ్యుతమ్"౬ ఎన్ఱి అవచనమ్ మూలతయా అనుసన్ధేయమ్. పరన్దరహస్యప్రభృతికళిలే ఈశ్వరవిషయత్వమ్ కణ్డుకొళ్వతు. (జీయర్) వాదికేసరి అఴకియమణవాళజీయర్.

మూ-అ —[ఈశ్వరనిమిత్తమాకవోఴియ తిరువడి నిమిత్తమాక పురుషీకరిత్తమై పురుషకారమో వెన్న (అక్కైయాలిరణ్డు వకైయిలుమిత్యాది.) 'ఇతువుఙ్గూట్టక్కుఱైయిల్లై) ఎన్ఱు, తు-తిరువడినిమిత్తమాక పురుషకరిత్తమైయుమ్ కూడక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱపడి.]†

[కీఴే (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమ్) ఎన్ఱవిడత్తిల్, ఇవ్వైయప్పెరుమాళ్ కాకమ్ ఇవర్కళ్ నిమిత్తమాక పెరుమాళ్ విషయత్తిలుమ్, రాక్షసికళ్ నిమిత్తమాక తిరువడివిషయత్తిలుమ్, పురుషకరిత్తమైయన్ఱో, ప్రస్తావమ్, ఇఙ్గే ఈశ్వరన్నై అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై చేతనన్నై ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణక్కూడుమో వెన్న (సంశ్లేషదశైయిలివ్వైయ పెరుమాళుక్కాక) ఇత్యాది.]¶

‡ శృణాతి-పోక్కుకై యెన్ఱపడి. శ్రీణాతి-పరప్పుకైయెన్ఱపడి, [౩౫

† ఇతిన్ మూలమ్,- ౭౧-వతుపక్కమ్- ౧-వరియిల్ కాణ్క. ¶ ఇతిన్ మూలమ్, ౭౯-వతుపక్కమ్- ౨- వరియిల్ కాణ్క

‡ ఇతిన్ మూలమ్- ౧౪- వతుపక్కమ్- ౪- వరియిల్ కాణ్క

౧|| ధా-ధ్వా|సి-౧౨౨-౭౯. ౨|| రా-షు-౨౧-౨౧. ౩|| తత్త్వదీప. ౪|| ౫|| ? ప్రా-౧-౪-౧౦౫. ౬||

మూ.—౧౨. ఉపదేశత్తాలే ఇరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.

౧౩. ఉపదేశత్తాల్ మీళాత్తపోతు

వ్యా.— ౧౨. ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇరణ్డుతలైయిలుమ్ ఫలిక్కుమతైత్తెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు - ఇప్పడి యిరణ్డుతలైక్కుమ్ తత్తదనుగుణమాక ఇవళ్ పణ్ణుముపదేశత్తాలే పుణ్యపాపఙ్గళిన్ వశత్తాలే యెప్పొழுదుమ్ భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరిగైయాకిఱ చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్, "ఇవన్ పణ్ణిన కర్మత్తై ప్రధానమాక్కి అతుక్కీడాకవే శెయ్వన్ తిత్తన్నై" ఎన్ఱు, ఇవనుడైయ రక్షణత్తిల్ విముఖనాయిరుక్కైయాకిఱ ఈశ్వరనుడైయకర్మ పారతన్త్ర్యముమ్ నివృత్తమామెన్నై, చేతననుడైయకర్మపారతన్త్ర్యమ్, అనాద్యచిత్సమ్బన్ధకార్యమాన అవిద్యానిబన్ధనమ్ ; ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ్, నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్య కార్యమాన స్వసఙ్కల్పనిబన్ధనమ్ ; ఇవైయిరణ్డుమ్ అనాదిసిద్ధమాయ్ప్పోన్దతేయాకిలుమ్, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే చేతననుక్కు ఆప్తైయాయ్, మహిషీత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అభిమతైయుమాన ఇవళ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ నెఞ్జైక్కి ఆశ్రయణాఙ్గీకారాభిముఖమామ్పడియాక పణ్ణుమ్ ఉపదేశత్తాలే నివృత్తమాకత్తట్టిల్లై.

౧౩. ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇవర్కళ్ మీళాత్తపోతు ఇవళ్ శెయ్వతెన్? ఎన్ను అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశత్తాల్ మీళాత్తపోతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. చేతనన్ మీళామైక్కడి - అనాదికాలమ్ "యాతానుమ్ పత్తి నీఙ్గుమ్"౧ ఎన్గి, అప్పడియే-భగవద్విముఖనాయ్ విషయాన్తరప్రవణనాయ్ పోరుకైయాల్ వన్దదుర్వాసనాదికళ్ ;

అ.—(కర్మపారతన్త్ర్య) శబ్దత్తాలే, పుణ్యపాపరూప కర్మహేతుక వైముఖ్యమ్ చేతనేశ్వర సాధారణమ్ - అభిమతమ్; పుణ్యపాపహేతుక భగవద్విముఖత్వరూపమాన కర్మహేతుకవైముఖ్యముమ్ పుణ్యపాపహేతుక వైముఖ్యముమ్ పుణ్యపాపహేతుకచేతనరక్షణ విముఖత్వరూపమాన కర్మహేతుకవైముఖ్యముమ్ కర్మహేతుకవైముఖ్యత్వేన (కర్మపారతన్త్ర్య)శబ్దవివక్షితమ్ ఎన్నుమితుతోన్ఱ, (భగవద్విముఖనాయ్,)(రక్షణత్తిల్ విముఖనాయ్) ఎన్ఱ, - విముఖశబ్దద్వయమ్ ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. ఆదియైచ్చొల్లాతే, (కులైయుమ్) ఎన్ఱు అన్తత్తైచ్చొన్న వితాల్ అనాదిత్వమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (చేతననుడైయ) ఇత్యాది.

(అచిత్-సమ్బన్ధమ్-) ప్రకృతిసంబన్ధమ్. (అవిద్య-) అజ్ఞానమ్. (స్వాతన్త్ర్యమ్-) ఇచ్ఛాయాంసత్యామ్ అనివార్యత్వమ్, తస్యనిరఙ్కుశత్వమ్, - నియామకాన్తరాప్రతిబన్ధః. (చేతననుక్కాప్తైయాయ్) ఎన్గి, అవిడత్తిల్ ఆప్తత్వమ్ - యథార్థవక్తృత్వమ్. యద్వా; "ఆప్తిస్సంబన్ధలాభాద్వా"౨ ఎన్నైయాలే, సంబన్ధిత్వమ్ ఆకవుమామ్. (నెఞ్జైళక్కపణ్ణి) చేతనేశ్వరహృదయఙ్గళై వైముఖ్యనిర్బన్ధత్తిల్ నిన్ఱుమ్ శ్లథమాకప్పణ్ణి ఎన్ఱపడి.

(అభిముఖమ్ ఆమ్పడి) ఎన్గి, అ నపుంసకనిర్దేశమ్ (నెఞ్జు-) అభిప్రాయేణ ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. చేతనహృదయత్తై ఆశ్రయణాభిముఖమ్ ఆకవుమ్, ఈశ్వరహృదయత్తై అఙ్గీకారాభిముఖమాకవుమ్, ఎన్ఱపడి. (ఇవళ్ - పణ్ణుముపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు అన్వయిప్పతు. (తట్టిల్లై) ఎన్ఱతు- అనాదిత్వేపి, సంసారవత్, హేతుతోనివృత్తి, ఉపపన్నై ఎన్ఱపడి.

(యాతానుమ్పత్తినీఙ్గుమ్) ఎన్గి, అవితు, తిరువిరుత్తమ్. [యాతానుమ్పత్తి] ఏతాకిలుమ్ విషయాన్తరత్తైప్పత్తి. [నీఙ్గుమ్] విముఖరాకుమ్ ఎన్ఱు, ఇతుక్కర్థమ్. ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (భగవద్విముఖనాయ్, విషయాన్తరప్రవణనాయ్) ఎన్ఱు. (వాసనా) సంస్కారః. (ఆది) శబ్దత్తాలే- రుచియుమ్ తలాన్తు కొళ్ళుకిఱతు.

మీ.—అనేన, శృణోతి శ్రావయతీతివ్యుత్పత్తి†ద్వయార్థ ఉక్తః. ప్రమాణస్య అబాధితార్థత్వమాహ (ఉపదేశత్తాలే ఇరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.) శ్రీయతఇతివ్యుత్పత్తిమాహ (ఉపదేశత్తాల్ మీళాత్తపోతు చేతననైయరుళాలే తిరుత్తుమ్.)

౧॥ తి-వి-౯౫. ౨॥ † ద్వయముక్తమ్-౮.

మూ.—చేతననై అరుళాలేతిరుత్తుమ్; ఈశ్వరనైయ్ముకాలే తిరుత్తుమ్.

వ్యా.—ఈశ్వరన్ మీళామైక్కు-డి-అపరాధానుగుణమ్ఇవనై శిక్షిక్కవేణుమ్ ఎన్నుమభిసన్ధియాలే,నిన్ఱనిలైయిళకామల్ నిఱ్కుమ్పడలాన నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్. ఇవ్వోహేతుకళాలేఇరణ్డుతలైయుమ్తన్నుడైయఉపదేశత్తాల్ స్వస్వకర్మపారతన్త్ర్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళాతవళవిల్. (చేతననై అరుళాలేతిరుత్తు) కైయావతు- "ఐయో! ఇవనుడైయ దుర్బుద్ధినీఙ్గిఅనుకూలబుద్ధి యుణ్డాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, అవన్ తిఱత్తిల్ తాన్ పణ్ణుకిఱ "పజ్ఞయత్తాళ్ తిరువరుళ్"౧ ఎన్గిఱ పరమకృపైయాలే, అవన్ పాపబుద్ధికళైన్ఱు భగవదభిముఖనామ్పడిపణ్ణుకై.

(ఈశ్వరనైయ్ముకాలేతిరుత్తు) కైయావతు- "ఓఙ్గాణ్ పో, ఉనక్కుప్పణియన్ఱో,విడు?" ఎన్ఱు, ఉపదేశత్తైయుఙ్గేటన్వాతే, కణ్టై ప్పురట్టుతల్ కచ్చైనెకిఴ్త్తల్ శెయ్తు, తన్ముకాలే అవనైప్పిచ్చేఱ్ఱి, తాన్ శొన్నపడి శెయ్తల్లతు నిఱ్కమాట్టాతపడిపణ్ణి అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై.

ఆక, (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఇవ్వళవాక-పురుషకారత్వోపయోగికళాన గుణవిశేషఙ్గళైయుమ్, అవైతన్నై తానేవెళియిట్టపడియైయుమ్, సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషీకరిక్కైయైయుమ్, తత్ప్రకారవిశేషఙ్గళైయుమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

అ.—(అభిసన్ధియాలే-)అభిప్రాయత్తాలేఎన్ఱపడి. ఇవ్వుపదేశవైఫల్యత్తుక్కు హేతు, స్వసౌన్దర్య-కారుణ్యరూప- సిద్ధోపాయ-సామర్థ్య-ప్రకాశనేచ్ఛైయెన్నుమతిలుమ్, చేతననుడైయ దుర్వాసనాదియుమ్- ఈశ్వరనుడైయస్వాతన్త్ర్యముమ్ హేతుఎన్కై, ఉచితమ్, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్-(ఇవ్వోహేతుక్కళాలే)ఎన్ఱు, (పజ్ఞయత్తాళ్ ఇతి)(పజ్ఞయత్తాళ్-) పద్మవాసినియాన పెరియపిరాట్టియారుడైయ; (తిరువరుళ్) తిరుశబ్దమ్ - ఉత్కర్షలక్షకమాయ్, ఉత్కృష్టమానకృపైఎన్ఱపడి; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమకృపైయాలే) ఎన్ఱు. (పరమత్వమ్-) ఉద్బోధక- నిరపేక్షత్వేసతి, భగవత్ - కృపోద్బోధకత్వమ్. "ఉపదేశమ్, శాబ్దబోధాత్మకమానసమ్యగ్జ్ఞానత్తిలే దృష్టకారణమాకైయాలే పాపవాసనై ప్రతిబన్ధకమామ్, కృపై అదృష్టస్థానీయమాయ్కొణ్డుమానసమానసమ్యగ్జ్ఞానత్తిలే కారణమాకైయాలే పాపవాసనై ప్రతిబన్ధిక్కమాట్టాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ -(పాపబుద్ధికళైన్ఱు) ఎన్ఱు.

రావణనై అరుళాలేతిరుత్తాతొఴిన్దతు దేవతైకళుక్కు రావణవధ ప్రతిజ్ఞైపణ్ణినపడియాలే, అవనుక్కురుళాతొఴిన్దతు భగవదభిప్రాయానువిధానత్తాలే. ఇవళ్ అవనుక్కుపదేశిత్తతుమ్ ఆజ్ఞదముఖత్తాలే. రావణనుక్కుపదేశిత్త భగవదభిప్రాయానువిధానత్తాలే, ఎన్ఱుకరుత్తు.

(ఓఙ్గాణ్ పో ఉనక్కుప్పణి యన్ఱో,విడు!) అఙ్గీకారార్థకమాన ఓఙ్కారమ్ వ్యతిరేకలక్షణయా అనఙ్గీకారసూచకమ్. (ఉనక్కుప్పణి) ఎన్ఱతు- " యథా-కర్మ-ఫల-దాయియాన వెనక్కుప్పణియన్ఱు," ఎన్ఱపడి. "నజీవేయంక్షణమపి, వినాతామ్అసితేక్షణామ్"౨ "తాతస్యాస్య హితాపీనా స్తనా తాళ-ఫలోపమా। కదానుఖలుసోత్-కమ్పాహసన్త్యాఃమాంభజిష్యతః!"౩ "మణనోక్కమ్ఉణ్డాన్"౪ "మలరాళ్ తనత్తు ళ్ళాన్"౫ "మనఃప్రమథినీహారేః"౬ ఎన్గిఱత్తై ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కణ్టైప్పురట్టుతల్, కచ్చైనెకిఴ్త్తల్) ఎన్ఱు.

(పురట్టుతల్-) వీక్షణ విశేషఙ్గళిల్ ఒరువకైయాన తిర్యగ్వలితమ్ అక్కై. (కచ్చు) కఞ్చుళి. "కచ్చైన్బ్తువేనెరుప్పు మీన్సమ్, ముఱైక్కట్టినెఴుమ్ మొత్తియమ్ ముప్పెయరే"౭ ఎన్నక్కడవతు. ఇఙ్గే " ప్రస్వేదవారిసవిశేష విషక్తమ్ అఙ్గే హార్పాసకంక్షతనఖక్షతమ్ ఉత్క్షిపన్తీ| ఆవిర్భవద్ఘనపయోధర బాహుమూలాశాతోదరీయువదృశాంక్షణమ్ ఉత్సవోఽభూత్"౮ ఎన్ఱతైక్కొణ్డుకొళ్వతు. (పిచ్చేఱ్ఱి-) వ్యామోహిప్పిత్తు. "పిత్తర్ పనిమలర్ మేల్ పావైక్కు"౯ ఎన్గిఱతువివక్షితమ్. నిగమనమ్. (ఆక పురుషకారేత్యాది.)

మీ.—శ్రయత ఇతివ్యుత్పత్తిమాహ (ఈశ్వరనైయ్ముకాలే తిరుత్తుమ్.)

ఇతిశ్రీవచనభూషణ విరోధిపరిహారే ప్రథమస్యపరిచ్ఛేదస్య ప్రథమంప్రకరణమ్.

౧|| తి-వా-౯-౨-౧. ౨|| రా-సు-౬౬-౧౯ ౩|| ౪|| పె-తిరు-మొ-౯-౧౦-౧, ౫|| ౩-౮-౩. ౬|| ౭|| ౮|| మా-ఘ-౫-౨౩. ౯|| ...

16-5-..

సూ —౧౮. * [illegible]

వ్యా:—౧౮. కృపాదిక్కళై వెళియిట్టపడియేత్ స్ప్రోక్తే, శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవమ్ ఉక్తమానపడియై ఉపపాదిత్తారాయ్, మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవమ్ ఉక్తమానపడియై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్,

(అటియాత్త) ఎన్ఱు తొడజ్గి "*అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ ఆచార్యకృత్యమితే, శరణ్యకృత్యమన్తే, ఆనాయితే "ఎన్నై ఆళ్[X పెర్ రివ త్తాయాయ్ త్తన్నైయాయ్"౧ఎన్ఱు, ప్రియకరత్వహితకరత్వజ్గళాలే మాతాపితృకృత్యజ్గళై స్వామిమేవ తమ క్కుచ్చెయ్తవుపకారత్తై అరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, ఆచార్యన్ శెయ్యుమ్ విశేషోపకారత్తైయుమ్ తానేతన క్కుచ్చెయ్ తమైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱ ఆళ్వార్, "అటియాత్తనవటివిత్త"౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవ్విడత్తిల్ ఇవరరుళిచ్చెయ్కిఱ వాక్యన్దాన్ అన్ద దివ్యసూక్తికుక్కు సూచకమాయితే యిరుక్కిఱతు.

అ.—సజ్గతికథనార్థమ్ వృత్తకీర్తనమ్ (కృపాదికళై యిత్యాది.) ఉపబృంహణీయశ్రీమత్పద నారాయణపద, పౌర్వాపర్యమే, ఉపబృంహణజ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతజ్గళుక్కు క్రమనియామకమ్; పురుషకార తదుద్భావ్యగుణజ్గళుక్కు కార్యకారణభావమ్ ఉద్భావనక్రియోపాధికమాయ్ క్కొణ్డుమాత్తైయాలే, శ్రీమత్పద నారాయణపదజ్గళుక్కు, ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సజ్గతి; తత్క్రమమే, తద్వివరణతయాతద్వ్యాఖ్యానజ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతజ్గళుక్కు "ముఖ్యక్రమ" న్యాయత్తాలే క్రమమ్; అత్తైయాల్, యథాక్రమమ్ శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకార వైభవమ్ ఉక్తమానపడియై యుపపాదిత్తవనన్తరమ్ మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవమ్ ఉక్తమానపడియై యుపపాదిక్కైక్కు సజ్గతమ్ ఎన్ఱపడి.

(ఏతెట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్గి, అహేతుకత్వానుసన్ధానప్రమాణప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్ (అటియాత్తవర్గజ్గళిత్యాది) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [౧X (అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్) ఇత్యాది. ఈశ్వరనాన శరణ్యకృత్యముల్లాత మాతాపితృకృత్యప్రాయ పాలనతిత మాన్నపడియాలే, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ ఏతెట్టుక్కొణ్డతెన్నుమిడమ్ (అటియాత్తనవటివిత్త) ఎన్గి, అశ్రీసూక్తియిలే సిద్ధమ్ ఎన్ఱపడి. (అటియాత్తన) ఎన్గి, అబహువచనార్థమ్ (అడైయ) ఎన్ఱు; ఉపకారప్రకరణ బలసిద్ధమ్ (అర్థజ్గళై) ఎన్ఱుమూలత్తుక్కు తాత్పర్యమ్ కణ్డుకొళ్వతు. (సూచకమ్) అర్థతశ్శబ్దతశ్చప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్ ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ.—అటియాత్తవర్గజ్గళై యడైయవటివిత్తాల్ ఆచార్యకృత్యమేతెట్టుక్కొణ్డతాకవేణుమోవెన్న (అజ్ఞాతజ్ఞాపనమిత్యాది.)

మీ.—(౧౨. అథ, భగవన్నిర్హేతుకోపాయత్వ ప్రకరణే ప్రపత్తి విధినిరూపణాధికారః.) [౨౦

ఏవమత్రపురుషకార ప్రకరణేపురుషకారస్య నిర్హేతుకత్వమ్; తస్య సకిఞ్చనాధికారత్వమ్, అకిఞ్చనాధికారత్వమ్, తద్విరోధిస్వతన్త్రోపాయత్వ రాహిత్యమ్, పరతన్త్రోపాయత్వ రాహిత్యమ్, తద్విరోధి విభుత్వరాహిత్యఞ్చేత్యర్థపట్కమ్ క్రమేణాధికారషట్కేన నిరూపితమ్. ఇతఃపరమ్, త్రిప్రకరణ్యాముపాయ స్వరూపంనిరూప్యతే.— శ్రీశబ్దార్థే పురుషకారేనిరూపితే అవశిష్టార్థః పరిచ్ఛేదశేషేణ నిరూప్యతే.

తత్ర, ద్వితీయప్రకరణే నారాయణశబ్దార్థ సిద్ధోపాయ స్వభావనిరూపణేన శరణశబ్దోపస్థాపితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. తత్ర, తృతీయప్రకరణే మతుప్ప్రత్యయార్థభూతదేశకాలాద్యనియమానుబన్ధి స్వభావనిరూపణేనాహేతుకత్వముచ్యతే. చతుర్థప్రకరణే క్రియాపదార్థభూత వరణస్వభావనిరూపణేన తన్నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. తత్ర సిద్ధోపాయస్వభావః మన్త్రోపబృంహణభూతే చరమశ్లోకే విస్పృతఇతి తదర్థనిరూపణముఖేన ఉపాయత్వస్య నిరపేక్షత్వముచ్యతే. తత్రప్రథమాధికారే "వ్రజ"౩ ఇతి విధ్యనుపపత్త్యా వరణస్యైవ హేతుత్వాన్నైరపేక్ష్యమసిద్ధమిత్యాశఙ్క్య, అధికారివిశేషణత్వేపి తదుపపత్తేః వరణస్యాహేతుత్వముచ్యతే. ద్వితీయాధికారే, వరణస్యహేతుత్వాభావే "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతిభగవదఙ్గీకారానుపపత్తిరిత్యాశఙ్క్య, * త్వాశబ్దేన సదోషస్యాప్యఙ్గీకారశ్రవణాత్ నవరణస్య హేతుత్వమితిస్థాప్యతే. తృతీయాధికారే *అహంశబ్దేన సత్యసఙ్కల్పతోక్త్యాసదసత్కర్మసఙ్కల్ప†భఙ్గానుపపత్తేఃవరణస్యహేతుత్వమిత్యాశఙ్క్య, * మాంశబ్దార్థభూత [౩౦ వాత్సల్యాదిభఙ్గ ప్రసఙ్గేన క్వచిత్సఙ్కల్పభఙ్గోప్యస్తీతివరణస్యాహేతుత్వమేవోచ్యతే. చతుర్థాధికారే "మాశుచః"౩ ఇతికృతకృత్యత్వవిధానాన్యథానుపపత్త్యా వరణస్య హేతుత్వమిత్యాశఙ్క్య, తదా* త్వాశబ్దోపస్థాపితానూదిత భరసమర్పణత్వస్య "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతిపరార్థభూత స్వీకృతభరత్వస్యచ హేన్యాపత్తిరితి వరణమనుపాయ ఇతిస్థాప్యతే.

తత్ర, ప్రథమమ్, సిద్ధోపాయస్యనైరపేక్ష్యం స్వభావఇత్యేతత్ చరమశ్లోకే ప్రతిపాద్యతఇత్యాహ (అటియాత్తవిత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౨-౩-౨. ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. † భఙ్గాపత్తేః-౩.

24

మూ.—అడైయవఱివిత్తు

వ్యా.—(అఱియాతవర్థఙ్గళైయడైయవఱివి) త్తైయావతు- తత్త్వవివేకమ్ తొడఙ్గిప్రపత్తిపర్యన్తమాక అర్జుననుక్కు మున్బు అజ్ఞాతమాయిరున్ద వర్థఙ్గళైయెల్లామ్ అఱివిత్తై. దేహాత్మాభిమానియాయ్, దేహానుబన్ధికళాన బన్ధుక్కళ్ పక్కలిలే “[౧]అస్థానేస్నేహత్తైప్పణ్ణినిఱ్క అవనై, ప్రకృత్యాత్మవివేకాదికళాలే తెళివిక్క వేణ్డుకైయాలే, “నత్వేవాహం[౨] జాతు నాసం, న త్వం నేమే జనాధిపాః। నచైవ నభవిష్యామస్సర్వేవయమ్ అతఃపరమ్॥ దేహినోఽస్మిన్ యథాదేహే కౌమారం యౌవనం జరా। తథా దేహాన్తరప్రాప్తిర్ ధీరస్తత్ర నముహ్యతి”[౧]ఇత్యాదికళాలే - ప్రకృత్యాత్మ వివేకమ్ ఆత్మపరమాత్మవివేకమాకిఱ తత్త్వవివేకత్తైయుమ్;

అ.—“తత్త్వవివేకనిత్యత్వానిత్యత్వ, నియన్తృత్వ సౌలభ్య సామ్యాహఙ్కారేన్ద్రియదోషబలమనః ప్రాధాన్యకరణనియమనసుకృతిభేదదేవాసురవిభాగవిభూతియోగవిశ్వరూపదర్శన, సాఙ్గభక్తిప్రపత్తిదైవవిద్యాదికళాలే అష్టోత్తరియగీతాసమమ్”[౨]ఎన్ఱు, ఆచార్యహృదయశ్రీసూక్తియై యుట్కొణ్డు (అఱియాతవర్థఙ్గళై అడైయవఱివిత్తు) ఎన్ఱు, అవాక్యత్తైలియాలే ఆవిష్కృతమాన “అఱియాతనవఱివిత్త” ఎన్ఱు, అప్రమాణసూక్తి వివక్షితమాన అర్థజాతమ్ అర్జుననుక్కుమ్ ఆళ్వారుక్కుమ్ అవిశేషేణ అఱివిత్తతాకవమైయుమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (తత్త్వవివేకమ్ తొడఙ్గిప్రపత్తిపర్యన్తమాక) ఎన్ఱు.

(దేహాత్మేత్యాది.) అస్థానేస్నేహత్తై-అనుచితస్నేహత్తై. ఇవనై-అర్జుననై. “అహంజాతునాసమితినసర్వదా ఆసమేవ; త్వమ్ జాతు నాసీరితిన, ఆసీరేవ; ఇమే జనాధిపాః, జాతు, నాసన్నితిన, ఆసన్నేవ; సర్వేవయమ్, - ఇమేత్వమ్, అహంచ, అతఃపరం నభవిష్యామః ఇతిన; భవిష్యామః ఏవ” ఇతి నత్వేవాహమిత్యస్యార్థః. తత్త్వశబ్దమ్, తత్త్వత్రయమిత్యాదౌ, చిదచిదీశ్వరవిషయమాక క్కాణ్గైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్, ఆత్మపరమాత్మవివేకమ్, ఆకిఱ ఎన్ఱు.) “తత్త్వంజిజ్ఞాసమానానాం, స్వరూపే, పరమాత్మని”[౩] ఎన్నక్కడవదిఱే?

ఇ-అ.—ప్రకృత్యాత్మ వివేకముడైయనాయిరుక్కిఱ అర్జునన్ దేహాత్మాభిమానియో? ఎన్ఱు, ఆశఙ్కైయిలే, దేహాత్మాభిమానకార్యమాన బన్ధుస్నేహమివనుక్కుణ్డాకైయాలే దేహాత్మాభిమాని యెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమెన్ఱు, అరుళ్ (దేహానుబన్ధికళానవిత్యాది.)

(నత్వేవాహమ్) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్-నానొరుకాలిల్లైయానేనెన్ఱు, అతిల్లై, నీయుమొరుకాలిల్లైయానాయెన్ఱు, అతిల్లై, ఇన్దరాజాక్కళుమొరుకాలుమిల్లైయానార్కళెన్ఱు, అతిల్లై. ఇప్పోతిల్లైయానార్కళెన్ఱు, అతిల్లైయానాలుమ్ మేలొరుకాల్ నశిక్కక్కడవర్కళాయిరుప్పార్కళో వెన్నిల్ (నచైవేత్యాది-) ఇనిమేలొరుకాలత్తిలుమ్ నామెల్లారుమిల్లైయాకక్కడవోమెన్ఱు, అతిల్లైయెన్ఱు. ఆక, ఇత్తాల్ - ఆత్మపరమాత్మవివేకమ్ శొల్లిత్తు; మేలిల్ శ్లోకత్తాల్- ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్ శొల్లుకిఱతు. (దేహినోఽస్మిన్) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్- దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావుక్కు ఇన్దశరీరత్తిలే బాల్యయౌవనవార్ధిక్యఙ్గళ్ యాతొరుపడియణ్డాయిరుక్కిఱతు, అప్పడియేకాణ్ ఇన్దశరీరత్తైవిట్టు వేఱొరు శరీరాన్తరత్తైప్రాపిక్కై. ఇత్తాల్- బాల్యయౌవనవార్ధిక్యఙ్గళిల్ పూర్వపూర్వావస్థైవిడుకై నాశమాయత్తోత్రాత్తాప్పోలే యిశ్శరీరత్తైవిట్టు శరీరాన్తరత్తైప్రాపిక్కైయుమ్ నాశమాయత్తోత్రాతెన్ఱు, కరుత్తు శరీరత్తైవిట్టు శరీరాన్తరత్తైప్రాపిక్కై దేహాద్వ్యావృత్తనుక్కొఴియ కూడామైయాలే ఇత్తాలే ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్ శొల్లిత్తు. (ధీరస్తత్రేత్యాది) అఱివుడైయవన్ ఇతువిషయమాకక్కలఙ్గానెన్ఱు.

మీ.—చరమోపాయపర్యన్తజ్ఞాతార్థాన్ జ్ఞాపయతీత్యాచార్యకృత్యేనైరపేక్ష్యదర్శనాత్, “మిత్రమౌపయికంకర్తుంరామః”[౪]ఇతివత్, “శరణం వ్రజ”[౫]ఇతి పురుషకారకర్తవ్యోపదేశస్య, స్వేనైవకరణే నిరపేక్షత్వదర్శనాత్, “అహంత్వాసర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి”[౫]ఇతి ఉపాయకృత్యకరణే సాపేక్షత్వాదర్శనాచ్చ, చరమశ్లోకే మహాభారతసారభూతే నిరపేక్షత్వం భగవత ఇత్యవగత మిత్యర్థః.

అత్రైవం సంశయః - కిమ్, భగవతో నిరపేక్షత్వం స్వరూపం నభవతి - ఉత భవతీతి. తదర్థమ్, నిరపేక్షత్వే సర్వముక్త్యాదిప్రసఙ్గః. సర్వశాస్త్రవైయర్థ్యఞ్చ భవతి - ఉత నభవతీతి. తదర్థమ్ నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతవిషయత్వం నసమ్భవతి- ఉత సమ్భవతీతి. తదర్థమ్, శరణాగతిస్సాధనమ్ . ఉతాధికారివిశేషణమితి. తదర్థమ్, అధికారివిశేషణ విధిర్నసమ్భవతి- ఉత సమ్భవతీతి. యదా, నసమ్భవతి; తదా, “వ్రజ”[౫]ఇత్యస్య సాధనవిధిత్వేన శరణాగతేస్సాధనతయా శరణాగతేః నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతత్వాసంభవేన సర్వవిషయతాయామ్, సర్వముక్త్యాదిప్రసఙ్గః, భక్త్యాదిసాధన విధాయకశాస్త్రవైయర్థ్య ప్రసఙ్గశ్చ, భవతీతి, భగవతో నహి నైరపేక్ష్యం స్వభావ ఇతి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

౧॥ గీ-౨-౧౨,౧౩. ౨॥ ఆచార్యహృదయమ్-ప్ర-౩-వా-౪. ౩॥ ౪॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౫॥ గీ-౧౮-౬౬.

వ్యా.—“ అన్తవన్తఇమేదేహా నిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః। అనాశినోఽప్రమేయస్య; తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత॥ నజాయతేమ్రియతే వాకదాచిన్నాయమ్భూత్వా భవితావా న భూయః। అజో నిత్యశ్శాశ్వతోఽయమ్పురాణోనహన్యతే హన్యమానే శరీరే॥ వాసాంసిజీర్ణాని యథావిహాయ నవానిగృహ్ణాతి నరోఽపరాణి। తథా శరీరాణి విహాయజీర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవానిదేహీ”౧ఇత్యాదికళాలే- ఆత్మనిత్యత్వదేహాద్యనిత్యత్వఙ్గళైయుమ్ ప్రథమమ్ఉపదేశిత్తు; [౫ ఇవన్నుడైయ స్వాతన్త్ర్యభ్రమత్తై త్తవిర్క్కైక్కాగ, “ భూమిరాపోఽనలోవాయుఃఖం మనో బుద్ధిరేవచ। అహఙ్కారః ఇతీయంమే భిన్నాప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమ్ ఇతస్త్వన్యామ్ప్రకృతింవిద్ధి మేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహో యయేదంధార్యతేజగత్”౨ఎన్ఱు,అప్పడియే - చేతనాచేతనశరీరియాయ్,

అ —స్వాతన్త్ర్యభ్రమత్తై- స్వాధీనస్వప్రవృత్తినివృత్తికత్వవిషయకమాన మిథ్యాజ్ఞానత్తైయెన్ఱపడి. ప్రకృతిశబ్దమ్ - శరీరత్వేన ప్రకారతయాస్వభావపరమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనాచేతనశరీరియాయ్) ఎన్ఱు. [౧౦

ఇ-అ.—(అన్తవన్తః)ఎన్ఱు,అతుక్కర్థమ్-నిత్యనాయ్అనాశియాయ్జ్ఞానస్వరూపనాన్నైయాలే అళవిడవొణ్ణాదవనాయిరుక్కిఱ ఆత్మావుక్కు శరీరఙ్గళాన ఇన్దదేహఙ్గళెల్లామ్నశ్వరమాకచ్చొల్లప్పట్టన.(నిత్యస్య-అనాశినః)ఎన్ఱు,ఇవిరణ్డుక్కుమ్వాశియెన్నెన్నిల్; ఒన్ఱు,ఉత్పత్తియిల్లైయెన్ఱతు,ఒన్ఱు,వినాశమిల్లైయెన్ఱు, అతు (అన్తవన్తఇమేదేహానిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః।అనాశినోఽప్రమేయస్యతస్మాద్యుధ్యస్వభారత॥ నజాయతేమ్రియతేవాకదాచిన్నాయంభూత్వా భవితావానభూయః। అజోనిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణోనహన్యతే హన్యమానేశరీరే) ఇతుక్కర్థమ్- [నజాయతేనమ్రియతే] ఇవ్వాత్మాశావదుమిల్లై పిఱప్పదుమిల్లై. [నాయంభూత్వా భవితావానభూయః] ఇప్పోదుపిఱవియుమ్ శావుమిల్లైయేయాకిలుమ్ సృష్టికాలత్తిలుణ్డాన పిఱవియుమ్ సంహారకాలత్తిలుణ్డాన నాశముముణ్డోవెన్నిల్; అదువుమిల్లైయెన్ఱు,అతు. [అజః] షడ్భావవికారమిల్లైయెన్ఱు,అతిలే తాత్పర్యమాక ఉపలక్షణమ్. [నిత్యః] “నజాయతేనమ్రియతే” ఎన్ఱు,అవిత్తిన్నుడైయ అనుభాషణమ్. [శాశ్వతః] సంహారకాలత్తిలుమ్ సృష్టికాలత్తిలుమ్ అచిత్తుక్కువరక్కడవ స్థూలసూక్ష్మపరిణామమిల్లైయెన్ఱు,అతు. [పురాణః] * తేన్నుమ్ పాలుమ్ కన్నలుమముదుమాకత్తిత్తిత్తు. [నహన్యతేహన్యమానేశరీరే] శరీరమ్ హన్యమానమాయిరుక్కవళవిల్ తాన్ సంహరిక్కప్పడాదాన్నెన్ఱు, (వాసాంసిజీర్ణానియథావిహాయనవాని గృహ్ణాతినరోఽపరాణి। తథాశరీరాణి విహాయ జీర్ణాన్యన్యాని సంయాతినవానిదేహీ) ఇతుక్కర్థమ్ - నరనానవన్ జీర్ణప్పడవైకళైవిట్టు పుతుప్పడవైయుడుక్కుమ్ యాప్పోలేయపడి, అప్పడియే దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావానవన్ ఒరుశరీరత్తైయెడుత్తాల్ అతు అనుభవక్రమమిల్లాతవళవిలే అవత్తైవిట్టు వేఱుపుతియశరీరఙ్గళై యెడుత్తుక్కొళ్ళుమెన్ఱు.

(భూమిరాపోఽనలోవాయుః ఖంమనోబుద్ధిరేవచ। అహఙ్కారఇతీయంమే భిన్నాప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతింవిద్ధిమేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహో యయేదంధార్యతేజగత్) ఇతుక్కర్థమ్- పృథివ్యాదిభూతఙ్గళుమ్, ప్రకృతి మహాన్ అహఙ్కారఙ్గళాయ్క్కొణ్డు ఎట్టువకైయాకభిన్నమానవిదు ఎనక్కుత్తాఴ్న్దశరీరమ్; యాతొన్ఱాలే యిన్దదేహఙ్గళెల్లామ్ ధరిక్కప్పడుకిఱతు, అప్పడియాన ఆత్మవస్తువైత్తనక్కు ఉత్కర్షమానశరీరమాకవఱియెన్ఱు.

మీ.—యదా,అధికారివిశేషణ విధిస్సమ్భవతి; తదా, “వ్రజ”౩ఇత్యస్యాధికారి విశేషణవిధిత్వాత్, శరణాగతేరసాధనతయా శరణాగతపురుష నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతతయా సర్వముక్త్యాది ప్రసఙ్గాభావేన భగవతోనైరపేక్ష్యం సమ్భవతీతి సిద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు:—భగవదుపాయత్వస్యనిర్హేతుకత్వ మనుపపన్నమ్, అప్రామాణికత్వాత్. నతావత్ తత్రశ్రుతిఃప్రమాణమ్, వేదేతాదృశవాక్యస్యాదృష్టేః. నచపూర్వకాణ్డేతదస్తి; “వాయుమేవస్వేన భాగధేయేనోపధావతి। సఏవైనంభూతింగమయతి”౪“సతయాశ్రద్ధయాయుక్తస్తస్యారాధనమీహతే”౫ “లభతేచతతఃకామాన్ మయైవవిహితాన్హితాన్”౬ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిషు తత్తత్కర్మారాధిత తత్తద్దేవతాన్తర్యామిణో రక్షకత్వశ్రవణాత్. ఉపరితనభాగేపి భోగమోక్షహేతుతయా నానావిధోపాసనవిధానేన, తత్తదుపాసనవిశేషోపాస్యస్యబ్రహ్మణః తత్తత్ఫలప్రదత్వేన సర్వత్రోపాసనరూప హేతుదృష్టేః. “ సంసారబన్ధస్థితిమోక్షహేతుః”౭ ఇత్యాదివాక్యసత్త్వేపి, తత్రవిధేయజ్ఞానాన్తరాభావేన ఉపాధ్యశ్రవణాత్ నిర్హేతుకత్వప్రతీతావపి, సాధ్యోపాయరహితస్య సిద్ధోపాయస్య ఫలప్రదత్వే సర్వముక్త్యాది దోషప్రసఙ్గాత్, కర్మోపాసనరూప సాధ్యోపాయ విధాయక శాస్త్రవైయర్థ్యాపత్తేశ్చ, సర్వత్ర సాధ్యోపాయ సాపేక్షస్య సిద్ధోపాయస్య ఫలప్రదత్వసిద్ధిః. [౩౫

౧॥ గీ-౨-౧౮,౨౦,౨౧. ౨॥ గీ-౭-౪,౫. ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. ౪॥ శ్వా-౧ప్ర-౧౭ ౫॥ ౬॥ ౭॥

వ్యా.—"సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ"౧ ఎన్ఱుమ్, "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే- సకలజనహృదయస్థనాయ్ నిన్ఱు, సకలప్రవృత్తినివృత్తికళైయుమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే తన్నుడైయ నియన్తృత్వత్తైయుమ్; అప్పడి సర్వనియన్తావాయ్క్కొణ్డు సర్వస్మాత్పరనాయిరుక్కుమవన్ఱానే "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతామ్। ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సమ్భవామి యుగే యుగే"౩ ఎన్ఱు, అవతారప్రయుక్తమాన తన్నుడైయ సౌలభ్యత్తైయుమ్; "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః"౪ ఎన్ఱు, - తన్నుడైయ ఆశ్రయణీయత్వే సామ్యత్తైయుమ్; "ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే"౫ ఎన్ఱు, - అహఙ్కారదోషత్తైయుమ్; "యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః"౬ ఎన్ఱు,- ఇన్ద్రియప్రాబల్యత్తైయుమ్; "అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్"౭ ఎన్ఱు,- అన్దప్రాబల్యత్తిల్ మఱ్ఱైయిన్ద్రియఙ్గళైప్పఱ్ఱవుమ్ మనస్సినుడైయ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కైయాలే ఆశ్రయణవిరోధికళైయుమ్;

అ.—అపోహనమ్- విస్మృతిః "అన్తః ప్రవిశ్య నియన్తృత్వం శరీరిత్వం క్రమేణ స్వపనభోవ్యావృత్తిః"౮ ఎన్ఱ, శ్రుతప్రకాశికా సూక్తియై యిట్టుక్కొణ్డు, చేతనాచేతనశరీరిత్వత్తై వివరిక్కిఱార్ (సకలజనహృదయస్థనాయ్ నిన్ఱు,ఇత్యాదినా.) నియన్తృత్వమ్ స్వాధీనస్వేతరసకలప్రవృత్తినివృత్తికత్వమెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలప్రవృత్తి ఇత్యాది.)
(అవతారప్రయుక్తమాన-సౌలభ్యత్తై) అప్రాకృతవిగ్రహేణ సహావిర్భావహేతుకమాన సకలమనుజనయనవిషయతాఙ్గతత్వత్తై యెన్ఱుపడి.
సామ్యమ్ -.ఆశ్రయణప్రవృత్తేషు గుణదోషనిరూపణాభావమ్.
అన్యప్రయుక్తకర్తృత్వత్తై స్వప్రయుక్తమెన్ఱు భ్రమిప్పిక్కై - అహఙ్కారదోషమ్.
ఇన్ద్రియఙ్గళుక్కు ప్రాబల్యమ్ - దుర్జయత్వమ్.
దుర్జయత్వరూపప్రాబల్యే మనసః ఇన్ద్రియాన్తరాపేక్షయా అతిశయితత్వమ్-మనసః ప్రాధాన్యమ్.

ఇ-అ.—(సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ) ఇతుక్కర్థమ్-ఎల్లారుడైయ హృదయత్తిలుమ్ నాన్ ఇరుప్పన్, ఎన్నాల్ పూర్వానుభూతవిషయమాన స్మృతియుమ్ శ్రావణజ్ఞానముమ్ అజ్ఞానముముణ్డాకానిఱ్కుమెన్ఱు. (ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా) ఇతుక్కర్థమ్- ఈశ్వరనానవన్ శరీరమాకియ యన్త్రారూఢఙ్గళాన సర్వభూతఙ్గళైయుమ్ మాయైయాల్ భ్రమిప్పిత్తుక్కొణ్డు సర్వాత్మాక్కళుడైయ హృదయత్తిలే యిరుక్కుమెన్ఱు.
(ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే) ఇతుక్కర్థమ్ - అహఙ్కారత్తాలే విమూఢమాన మనస్సైయుడైయవన్ ప్రకృతియినుడైయ గుణమడియాక వరుకిఱ కర్మఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ నాన్ పణ్ణుకిఱేనెన్ఱు విచారియానిఱ్కుమెన్ఱు.
(యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః) ఇతుక్కర్థమ్ - ప్రాజ్ఞనాన చేతనన్ ఇన్ద్రియఙ్గళై జయిక్కవేణుమెన్ఱు, యత్నమ్పణ్ణానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, బలిష్ఠఙ్గళాన ఇన్ద్రియఙ్గళానవై మనస్సై బలాత్కరిత్తు తన్ వశత్తిలే యిఴుక్కానిన్ఱనవెన్ఱు.
(అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్-) అర్జునన్ "ఎన్నాలే మనస్సై నియమిక్కప్పోకాతు" ఎన్ఱ, వార్త్తైయై క్కేట్టు, నిన్ఱ, విడత్తిల్ నిల్లాతమనస్సై నిగ్రహిక్కప్పోకాతెన్ఱు.

మీ.—అత ఏవ ప్రణవే ఉపాధ్యశ్రవణాత్ రక్షణనిర్హేతుకత్వప్రతీతావపి, నమసా ఉపాయప్రతిపాదనాత్ ప్రణవావగతం రక్షకత్వమప్యౌపాధికమవగమ్యతే. ఏవమేవ, "సంసారబన్ధస్థితిమోక్షహేతుః"౯ "అమృతస్యైష సేతుః"౧౦ ఇత్యాదౌ నిరుపాధికత్వప్రతీతావపి, "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత"౧౧ "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత"౧౨ ఇత్యుపాయవిధాయకశాస్త్రబలాత్, అతిప్రసఙ్గవైషమ్యాదిదోషాచ్చ, తత్ర శ్రుతం భగవతస్సిద్ధోపాయత్వం సాధ్యోపాయసాపేక్షమితి గమ్యతే. తథా చ శ్రుతప్రకాశికా, "శాస్త్రప్రతిపాద్యముపాయోపేయాత్మకమ్, తత్ర సిద్ధోపాయ ఉపేయశ్చ బ్రహ్మ, సాధ్యోపాయో భక్తిః"౧౩ ఇతి తతశ్చ, వేదవేదాన్తయోస్సర్వత్ర సాపేక్షత్వప్రతీతేః న శ్రుతిస్తత్ర ప్రమాణమ్. నాపి స్మృతిః

౧॥ గీ-౧౫-౧౫. ౨॥ గీ-౧౮-౬౧. ౩॥ గీ-౪-౮. ౪॥ గీ-౯-౨౯. ౫॥ గీ-౩-౨౭. ౬॥ గీ-౨-౬౦. ౭॥ గీ-౬-౩౫. ౮॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్- ౯॥ ౧౦॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ శ్రుతప్రకా-పు-౩-వ పఙ్క్తి-౯.

20-5-86.

వ్యా.—“తానిసర్వాణిసంయమ్యయుక్తఆసీతమత్పరః। వశేహియస్యేన్ద్రియాణితస్యప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా” ౧ఎన్ఱుమ్, “యతోయతోనిశ్చరతిమనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్।తతస్తతోనియమ్యైతదాత్మన్యేవవశంనయేత్” ౨ఎన్ఱు,- ఆశ్రయణోపకరణఙ్గళాన బాహ్యాభ్యన్తరకరణఙ్గళై స్వాధీనమాక్కనియమిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్; “చతుర్విధాభజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున।ఆర్తోజిజ్ఞాసురర్థార్థీజ్ఞానీచభరతర్షభ” ౩ఎన్ఱు,- ఆశ్రయిక్కుమధికారికళుడైయచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్; “ద్వౌభూతసర్గౌలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ - దైవీసమ్పద్విమోక్షాయ నిబన్ధాయాసురీమతా” ౪ఎన్ఱు,- తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనపరరానవర్కళ్ దేవర్కళ్ తదతివర్తనపరరానవర్కళ్ అసురర్కళ్ ఎన్ఱు, దేవాసురవిభాగత్తైయుమ్;

అ.—ఆర్తః- భ్రష్టైశ్వర్యకామః, అర్థార్థీ- అపూర్వైశ్వర్యకామః, జిజ్ఞాసుః - ఆత్మప్రాప్తికామః, జ్ఞానీ-భగవత్ప్రాప్తికామః, ఏవంవిధఅధికారికళుడైయ చతుర్విధత్వత్తైయెన్ఱపడి.

(దైవీత్యాది) “దైవీ-మదాజ్ఞానువృత్తిరూపా,సంపత్, విమోక్షాయ-బన్ధాన్ముక్తయేభవతి; క్రమేణతత్ప్రాప్తయేభవతీత్యర్థః. ఆసురీ-మదాజ్ఞాతివృత్తిరూపా, సంపత్ నిబన్ధాయభవతి- అధోగతిప్రాప్తయేభవతీత్యర్థః.” ౫ “దేవాః-భగవదాజ్ఞానువర్తనశీలాః;” ౬ “అసురాః- భగవదాజ్ఞాతివృత్తిశీలాః” ౭ ఎన్ఱ,గీతాభాష్య శ్రీసూక్తియైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనేత్యాది)

ఇ-అ.—(తానిసర్వాణిసంయమ్యయుక్త ఆసీతమత్పరః। వశేహియస్యేన్ద్రియాణి తస్యప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా) ఇతుక్కర్థమ్ - అన్త ఇన్ద్రియఙ్గళైయెల్లామ్ నియమిత్తు నమ్మైయేకుఱిత్తవనాయ్ ప్రార్థియానిన్ఱుకొణ్డు మత్ప్రియనాయిరుక్కక్కడవన్ యావనొరువనుక్కు ఇన్ద్రియఙ్గళ్ స్వవశమాయిరుక్కుమ్, అవనుక్కే ప్రజ్ఞైనిలైనిన్ఱతావతెన్ఱు. (యతోయతోనిశ్చరతి మనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్ । తతస్తతోనియమ్యైతదాత్మన్యేవ వశంనయేత్) ఇతుక్కర్థమ్ - అస్థిరమాయ్ చఞ్చలమాన మనస్సు యాతొరుయాతొరు విడత్తిలే ఓడుమ్, అఙ్గేయఙ్గే అవఱ్ఱిల్ దోషఙ్గళైక్కాట్టి మనస్సైత్తిరుప్పి స్వవశమాక్కిక్కొళ్ళక్కడవనెన్ఱు.

(చతుర్విధాభజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున। ఆర్తోజిజ్ఞాసురర్థార్థీజ్ఞానీచభరతర్షభ-) ఆర్తన్ ముతలాక నాలువకైప్పట్ట సుకృతికళాన జనఙ్గళ్ నమ్మైయాశ్రయిప్పార్కళెన్ఱు.

(ద్వౌభూతసర్గౌలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ - దైవీసంపద్విమోక్షాయనిబన్ధాయాసురీమతా) ఇన్దశ్లోకత్తిల్, “దైవమ్” ఎన్ఱుమ్ “ఆసురమ్” ఎన్ఱుమ్ - ఇరణ్డుభూతసృష్టియుణ్డు ; అవఱ్ఱిల్, దైవీసమ్పత్తానతు మోక్షత్తిఱ్కు పొరుట్టాయిరుక్కుమ్ ; ఆసురసమ్పత్తానతు సంసారత్తిఱ్కు పొరుట్టాయిరుక్కుమెన్ఱు, అర్థమ్.

మీ.—యద్యపి, “నాహంపురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా। కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకిఞ్చిత్కదాచన॥ నిర్హేతుకకటాక్షేణమదీయేన మహామునే” ౮ఇత్యాదిసమ్భవః. తథాపి, సర్వవేదాన్తప్రత్యయనయేనసాధ్యోపాయసాపేక్షస్య సిద్ధోపాయస్యఫలప్రదత్వేనిశ్చితే,* విరోధాధికరణనయేనస్మృతేర్బాధ్యత్వాత్. నచాధికారిభేద కల్పనేన వ్యవస్థిత వికల్పసమ్భవః, శ్రుతిస్మృత్యోస్తుల్యబలత్వాభావేన తత్కల్పకవిరోధాభావాత్. తుల్యబలవిరోధేహి వికల్పసమ్భవః! తర్హి, “నాయమాత్మాప్రవచనేనలభ్యః” ౯ఇత్యాది శ్రుతిరుక్తస్మృత్యనుగ్రాహ్యాస్తి, తత్రఉపాయాన్తరవ్యవచ్ఛేదేన నిరపేక్షత్వం సిద్ధోపాయస్యోక్తమితిచేత్. న, ఉదాహృతశ్రుతేః భక్తిపరత్వేన భాష్యకారైర్వ్యాఖ్యాతత్వాత్. నచవాచ్యమ్, ఉక్తశ్రుతేః భక్తిపరత్వేన వ్యాఖ్యా, చరమశ్లోకస్య భక్తిపరత్వయోజనావత్, ఉక్తస్మృత్యాసుగుణ్యాత్, శబ్దస్వారస్యాచ్చ, తథాయోజనాన్తరస్య నబాధికేతి;- ముముక్షుసామాన్యే నిర్హేతుక విషయీకారకల్పనే శ్రవణాదివిధివైయర్థ్యాత్, అధికారివిశేషే తత్కల్పనే ఈశ్వరస్య వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాపత్తేశ్చ.

నచ, వైషమ్యాదేః నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యకృతత్వాదదోషత్వమ్; తాదృశవైషమ్యావహస్వాతన్త్ర్యస్యాపిదోషత్వాత్. “వైషమ్యనైర్ఘృణ్యేన సాపేక్షత్వాత్” ౧౦ఇతి తత్రవైషమ్యసామాన్యస్యహిదోషత్వముక్తమ్?. తత్రసాపేక్షత్వహేతునావైషమ్యాభావసాధనాత్,నిరపేక్షత్వేతదుభయమవశ్యంభవతీతిహిసూచ్యతే?. తతశ్చేశ్వరస్య నిర్దోషత్వవిధాయకానేక† శ్రుతిస్మృతివిరోధః. ఉక్తశ్రుతిః, కేవలశ్రవణాదీనామనుపాయత్వం వదతి. స్మృతిశ్చ, సిద్ధోపాయాపేక్షయా సాధ్యోపాయస్యాప్రాధాన్యపరా.

౧॥ గీ-౨-౬౧. ౨॥ గీ-౬-౨౬. ౩॥ గీ-౭-౧౬ ౪॥ గీ-౧౬-౫,౬. ౫॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౧౫- ప-౧౧. ౬॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౧౪-ప-౧౯. ౭॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౧౫-ప-౮. ౮॥ ౯॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౩. ౧౦॥ బ్ర-సూ-౨-౧-౩౪. †శ్రుతిః కేవల-౧-౨.

వ్యా·—"హన్తతేకథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః । ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే"౧ ఎన్ఱు, తొడజ్గి ఇవ్విభూతియిల్ సమస్తపదార్థజ్గళుక్కుమ్ వాచకమాన శబ్దజ్గళ్ తన్నళవిలే పర్యవసిక్కుమ్బడి ఇవర్ క్కైయడైయస్వప్రకారమాకక్కొణ్డు వ్యాపిత్తునిఱ్కుమ్బడియైయుమ్; "దివ్యం దదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్"౨ ఎన్ఱు,- దివ్యచక్షుస్సైక్కొడుత్తు, "పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసజ్ఘాన్ । బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థమృషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దీప్తాన్"౩ ఇత్యాదియాలే - తన్నుడైయ విశ్వరూపత్తైక్కణ్డు పేశుమ్బడి పణ్ణుకైయాలే, తాన్సక్షాత్కరిక్క దివ్యజ్ఞానత్తైక్కొడుత్తు తన్నబ్బడిక్కళై దర్శిప్పిక్కుమెన్నుమత్తైయుమ్; "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు । మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః"౪ ఎన్ఱు, ఇప్పడియిరుక్కిఱ పరత్వసౌలభ్యయుక్తనాన తన్ తిరువడిక్కళై ప్రాపిక్కైయాకిఱ పరమపురుషార్థత్తుక్కు ఉపాయమాయిరుక్కిఱ కర్మజ్ఞానరూపాజ్గసహితైయాన భక్తియైయుమ్;

అ.—(సమస్తపదార్థజ్గళుక్కుమిత్యాది) తన్నళవిలే పర్యవసిక్కైయావతు - స్వముఖ్యవిశేష్యకోపస్థితిజనకత్వమ్

(పశ్యామి దేవాన్) ఇత్యాదికమ్ - అర్జునవాక్యమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పేశుమ్బడియెన్ఱు.) "దివ్యం దదామి తే చక్షుః"౨ ఎన్ఱిల చక్షుశ్శబ్దమ్ జ్ఞానవాచి మేలే "దర్శయామాస పార్థాయ"౫ ఎన్ఱిరుక్కైయాలేయెన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దివ్యజ్ఞానత్తైయెన్ఱు.)

(మన్మనాభవేత్యాది) "మామేవైష్యసి"౪ ఎన్ఱిల అత్తైయడైక్కణ్డు (పరత్వసౌలభ్యేత్యాది.) "మన్మనా భవ"౪ ఇత్యాదికమనుసన్ధాయ (కర్మజ్ఞానరూపాజ్గసహితైయాన భక్తియైయుమెన్ఱు.)

ఇ-అ.—(హన్తతేకథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః । ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే) ఇతుక్కర్థమ్- ఐయో! ఎన్నుడైయ నల్ల విభూతిక్కళై సముదాయమాకచ్చొల్లుకిఱేన్; "అతు వేన్? పరక్కచ్చొల్లలాకాతో?" ఎన్నిల్; ఎన్ విభూతిప్పరప్పుక్కు ఒరు ముడివిల్లైయెన్ఱు.

(పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసజ్ఘాన్ । బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థం ఋషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దీప్తాన్) ఇతుక్కర్థమ్- దేవరీర్ తిరుమేనియిలే దేవర్కళైయుమ్ కాణానిన్ఱేన్, మత్తుముణ్డాన భూతవిశేషసమూహజ్గళెల్లావత్తైయుమ్ కాణానిన్ఱేన్, తామరైప్పూవై ఆసనమాకక్కొణ్డిరుక్కిఱ బ్రహ్మావైయుమ్ అవనుక్కు పరతన్త్రనాన రుద్రనైయుమ్ మత్తుముణ్డాన దివ్యరాన మహర్షిక్కళైయుమ్ ఉజ్జ్వలజ్గళాన అష్టనాగజ్గళైయుమ్ కాణానిన్ఱేనెన్ఱు.

(మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు । మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః-) ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నిడత్తిల్ మనస్సైవై, ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎనక్కుత్ తిరువారాధనమ్ పణ్ణు, ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నైయే అడైవుతియెన్ఱు.

మీ.—నను, నముముక్షుసామాన్యే భగవతో నిర్హేతుకరక్షకత్వమ్; అపితర్హి, తద్విశేషే. న చ తాదృశవిశేషస్య దుర్నిరూపతా; సునిరూపత్వేవా తస్యైవ హేతుత్వమితి వాచ్యమ్. శరణాగతేరేవ విశేషత్వాత్, తస్యాశ్చాధికారివిశేషణత్వేనాహేతుత్వాత్ ; ఇతి చేత్. నైవమ్, విశిష్టవిధిపక్షేపి వరణస్య విధేయత్వస్వీకారేణాధికారివిశేషణత్వాసిద్ధేః, తస్య సిద్ధత్వనియమాత్. తదుక్తమ్, "సిద్ధమేవ హి సర్వత్ర నియోజ్యస్య విశేషణమ్ । జీవనాదితథైవైకం కామనాదివిశేషణమ్"౬ ఇతి. అవిధేయత్వస్వీకారే వాధికారివిశేషణత్వమ్, ఫలకామనారూపతయా, ఫలతయా, నిమిత్తతయా వా. ఆద్యద్వితీయయోరసిద్ధిః, శరణాగతేః ఫలత్వతత్కామనారూపత్వయోరభావాత్. ఫలత్వేపి, నస్వరూపతః తథాత్వమ్, కిన్తు కామనావిషయతయా. న హ్యత్ర తత్కామనా శ్రూయతే!; తథాత్వేవా, తదర్థసాధనాన్తరవిధానం దృశ్యేత. తృతీయే నిషిద్ధతయా నిమిత్తత్వే పరిహరణీయతా స్యాత్; జీవనాదివత్ కేవలనిమిత్తత్వే, విధిప్రత్యయో న స్యాత్. విధేయాన్తరఞ్చ దృశ్యేత.

కిఞ్చ, యది విహితత్వావిశేషేపి శరణాగతిరధికారివిశేషణం స్యాత్, భక్తిరపి తథా స్యాత్. అతః సహజకారుణ్యవిశిష్టస్య సిద్ధోపాయస్య అనాద్యాజ్ఞాతిలజ్ఘనేన కాలుష్యే సతి, తత్కాలుష్యశామకత్వేన సాధ్యోపాయస్సహకారీతి అవశ్యమభ్యుపగమనీయమ్ ; తత శ్చేశ్వరస్య ప్రధానకారణత్వాత్, సాధ్యోపాయస్యాప్రధానకారణత్వాచ్చ, సిద్ధోపాయప్రాధాన్యవివక్షయా శాస్త్రేషు నిర్హేతుకత్వవాదః. అన్యథా, ఈశ్వరస్య వైషమ్యాద్యాపత్తిః, సర్వముక్త్యాద్యాపత్తిః, సాధ్యోపాయవిధాయకశాస్త్రాప్రామాణ్యాపత్తిశ్చ స్యాత్. అతః ఈశ్వరస్య "అమృతస్యైష సేతుః"౭ ఇత్యాద్యవగతం సిద్ధోపాయత్వమ్, శక్తవిషయే భక్త్యాదిసాపేక్షమ్, అశక్తవిషయే శరణాగతిసాపేక్షమితి సత్యపి నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.

౧॥ గీ-౧౦-౧౯. ౨॥ గీ-౧౧-౮. ౩॥ గీ-౧౧-౧౫. ౪॥ గీ-౯-౩౪. ౫॥ గీ-౧౧-౯. ౬॥ ౭॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫.

మూ.—ఆచార్యకృత్యత్తైయుమ్,

వ్యా.—''మామేవయేప్రపద్యన్తే మాయామేతాన్తరన్తితే''౧ '' తమేవచాద్యం పురుషమ్ప్రపద్యే''౨ '' తమేవ శరణంగచ్ఛ సర్వభావేనభారత''౩ ఎన్ఱు, అన్దభక్త్యఙ్గమాన ప్రపత్తియైయుమ్; చరమశ్లోకత్తాలే అన్దభక్త్యుపాయత్తిన్ దుష్కరత్వాదికళైయుణర్న్దు శోకిప్పారుక్కు సుకరముమాయ్ స్వరూపానురూపముమాన వుపాయమ్ప్రపత్తిఎన్ను మత్తైయుమ్ తానే యఱివిత్తరుళినానిఱే. ఆక, ఇప్పడి అఱియాతవర్గళై యెల్లామఱివిక్కైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై త్తానేఱిట్టు కొణ్డానెన్ఱపడి.

అ.—(మామేత్యాది) ''(తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యేద్యతఃప్రవృత్తిః)అజ్ఞానాదినివృత్తయేతమేవచాద్యంపురుషమ్'' ఇత్యుపక్రమ్య ''ఆద్యంపురుషమ్-ఏవ- శరణంప్రపద్యేత్- తమేవశరణంప్రపద్యేత, యతః-యస్మాత్, కృత్స్నస్య''౪ ఇత్యాదియిలుమ్, ''ప్రపద్యేయతః ప్రవృత్తిరితివా పాఠః· తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యశరణముపగమ్య, ఇయతఃఅజ్ఞాననివృత్త్యాదేః''౪ ఇత్యాదియిలుమ్, గీతాభాష్యత్తిలుమ్పాఠద్వయమ్స్ఫుటమ్. అధికారప్రాప్తివశత్తాలే ప్రపత్తివిధియెన్నుమిడమ్సిద్ధమ్; ఇత్తైయఱ్కొణ్డు పాఠద్వయసాధారణ్యేన ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (తమేవ చాద్యంపురుషంప్రపద్యేయెన్ఱు.) యద్వా, గీతాభాష్యారూఢమానద్వితీయపాఠత్తిలే, ''ప్రపద్యే'' ఎన్ఱు,- ఉత్తమపురుషః. ''యతఃప్రవృత్తిః'' ఇత్యాది-ఉత్తరవాక్యమ్. ''అహంతమాద్యం పురుషంప్రపద్యే''౫ ఎన్ఱు,భగవద్వచనమ్. విధేయప్రపత్తియిలే ప్రవృత్త్యౌత్కట్యసిద్ధ్యర్థమాక స్వానుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱానెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే) ఎన్ఱు, ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్ ఎన్ఱాక్కవుమామ్. ఆకైయిఱే, ''అస్తువాకృష్ణస్యస్వస్మిన్నేవాయ ముత్తమఃపురుషః, తథాపిధర్మసంస్థాపనార్థావతారరూపస్య పరమరహస్యతమార్థోవ దేశాఙ్గభూతాచార్యోపాసనరూప ధర్మప్రవర్తనార్థమాద్య పురుషస్వరూపేణ సర్వగురుభూతస్యస్వస్య తదానీంతననమస్కార ప్రతిపాదనం నకృష్ణస్యా న్యోపాసకత్వపరమ్''౬ ఎన్ఱు,బ్రహ్మవిద్యావిజయత్తిలే మహాచార్యర్ నిర్వహిక్కుమ్పడి. ఇత్తాల్- '' తమేవచాద్యం పురుషంప్రపద్యే'' ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కు- ''ఆద్యనాన అన్దపురుషనైయే ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱేన్''౮ ఎన్ఱు, వాదికేసరిఅఴకియమణవాళజీయర్ శెయ్తరుళినగీతావ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, ఇవర్ శెయ్తరుళిన ముముక్షుప్పడి వ్యాఖ్యానత్తిలుమిరుక్కిఱతు ఉపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(దుష్కరత్వాదికళై) ఎన్ఱ, ఆదిశబ్దత్తాలే-సాపాయత్వస్వరూపాననురూపత్వఙ్గళ్ సఙ్గ్రహీతఙ్గళ్. స్వరూపానురూపత్వమావతు-స్వాపేక్షితప్రదాతృత్వాభిమతాన్యస్వీకారోపాయ ప్రవృత్తికజాతీయత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు ఘటకమాన స్వాపేక్షిత ప్రదాతృత్వాభిమతత్వమ్; తాదృశాభిమతత్వాభావమ్ - ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు స్వరూపాననురూపత్వమ్; ఇతు ఉపాయాన్తర విషయఙ్గళాకవుమ్ శరణాగతివిషయఙ్గళాకవుమిరుక్కిఱ భగవదుక్త్యాదికళిలే సిద్ధమ్. (చరమశ్లోకత్తాలే) - ''సర్వధర్మాన్''౭ ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తాలే యెన్ఱపడి. ఇశ్లోకత్తుక్కు చరమత్వమావతు- స్వేతరసకలసాధన ప్రతియోగికాతిశయవదుపాయబోధకత్వమ్.

మీ.—కిఞ్చ, నకేవలంవిధేయత్వాత్ శరణాగతే రధికారివిశేషణత్వాభావః, ''ఇదంశరణమజ్ఞానామ్''౯ ''ఉపాయోయఞ్చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః''౧౦ ఇత్యాదిషు ఉపాయత్వకణ్ఠోక్తేశ్చ, తదభావోవగమ్యతేఇతి.

తత్రాహ (అఱియాత) ఇత్యాది. అత్రాయంభావః - నహివయమీశ్వరస్యసర్వత్ర నిర్హేతుకోపాయత్వంబ్రూమః; యేన, భోగమోక్షోపాయాన్తర విధాయకశాస్త్రానర్థక్యంస్యాత్. నాపిముముక్షుసామాన్య విషయమితిబ్రూమః; యేన, సర్వముక్త్యాద్యాపత్తిః, ఈశ్వరస్యవైషమ్యాద్యాపత్తిశ్చస్యాత్. కిన్తు, శాస్త్రవిహిత తత్తదుపాయాభావస్థలే శరణాగతాధికారివిశేషంప్రతితథాత్వమ్. తత్ర,ప్రతిపదవిహితసాధనాన్తరాభావేన ఈశ్వరస్య నిర్హేతుక రక్షకత్వసిద్ధేః.

నచ తత్రశరణాగతేరేవ ఉపాయత్వాత్ తదభావోఽసిద్ధః. తస్యా అధికారివిశేషణత్వేన అనుపాయత్వాత్. నచఫలతత్కామనానిమిత్తాన్యత్వేన తదసమ్భవః; . . . ఉపాయాన్తరాధికారాణాం తథాత్వేపి, సిద్ధోపాయాధికారస్య తద్భిన్నత్వసమ్భవాత్. నచ విధిప్రత్యయానన్వయప్రసఙ్గః, విధేయత్వస్వీకారాత్. అతఏవోక్తంరహస్యత్రయే, ''అత్రపూర్వార్ధేనాధికారికృత్యమాహ; అధికారికృత్యఞ్చ ఉపాయపరిగ్రహః; తత్ సాఙ్గంవిదధాతి''౧౧ ఇతి. తర్హి, విధేయత్వమధికారి విశేషణత్వఞ్చవ్యాహతమ్, సిద్ధత్వసాధ్యత్వావస్థయోరేకదాఏకత్రాయోగాదితినవాచ్యమ్; సాధ్యోపాయాధికారస్యసిద్ధత్వేపి,సిద్ధోపాయాధికారస్యసాధ్యతయా కేవలసాధ్యత్వాభ్యుపగమాత్. నచసాధ్యస్యాధికారివిశేషణ†త్వమప్రసిద్ధమ్, సిద్ధస్యఉపాయత్వేపి తథాత్వాత్.

౧॥ గీ-౭-౧౪. ౨॥ గీ-౧౫-౪. ౩॥ గీ-౧౮-౬౨. ౪॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౦౫-వ-౨౧. ౫॥ గీ- ౬॥ బ్రహ్మవిద్యావిజయే-
౭॥ ౮॥ గీ-౧౮-౬౬. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ రహస్యత్రయసారే- † త్వంప్రసి-౧.

మూ.—పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్,

వ్యా.—ఇన్ని, పురుషకారకృత్యముమ్ శరణ్యనాన తన్నదన్నై, పిరాట్టికృత్యమితే; "మత్ప్రాప్తింప్రతిజన్తూనాం సంసారేపతతామధః। లక్ష్మీఃపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః। మమాపిచమతం హ్యేతన్నాన్యథాలక్షణంభవేత్"[౧] ఇత్యాదికళాలే ఇత్తత్తై భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానే యరుళిచ్చెయ్దానిఱే. ఇవనుక్కు తత్త్వజ్ఞానాదికళైయుణ్డాక్కి కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డానాకిల్, పురుషకారకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళవేణ్డువానేన్? అఙ్గీకరిత్తువిడవమైయాతో? ఎన్నిల్; అఙ్గీకారత్తుక్కుత్తువు మపశ్యాపేక్షిత మెన్నైయాలే. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఇవ్వుపాయత్తుక్కు పురుషసాపేక్షత్తైయోపాత్తి పురుషకారసాపేక్షత్తైయుముణ్డిఱే; ఇవ్వుభయసాపేక్షత్తైయుమ్, ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రథమచరమపదఙ్గళిలే కాణలామ్; శ్రీశబ్దత్తాలే- పురుషకారత్తైయుమ్, ఉత్తమనాలే- అధికారిత్తైయుమిఱే శొల్లుకిఱతు; అన్నైయాలే, చేతనర్ తన్నై ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱుమిడత్తిల్, స్వాపరాధభయత్తాలే పిరాట్టియైపురుషకారమాక మున్నిడ, అవళ్ ఇవనపరాధనిబన్ధనమాన తఱ్ఱిరువుళ్ళత్తిల్ శీఱ్ఱత్తైయాఱ్ఱిచ్చేరవిడ, కైక్కొళ్ళుకైమిత్తైయాయిరుక్కు; అఙ్ఙన్నిన్ఱేకు, ఇవనపరాధనిబన్ధనమానతఱ్ఱిరువుళ్ళత్తిఱ్కలక్కత్తై

అ.—(తత్త్వజ్ఞానాదికళై) ఎన్ఱ, ఆదిశబ్దత్తాలే - వైరాగ్యభక్తికళ్ సఙ్గ్రహీతఙ్గళ్. (అఙ్గీకారత్తుక్కుత్తువు మపశ్యాపేక్షిత మెన్నైయాలే) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే - "అధికారివిశేషణం ప్రతిబన్ధకనివృత్తిమాత్రంవా భరన్యాసః, వృతాలక్ష్మీః ఉపాయాన్తర స్థాననివేశోపాయః, సాధ్యోపాయానపేక్షరక్షకత్వం భగవతఉపాయత్వమితివా, లక్ష్మీభరన్యాసయోరుభయోరేవ భగవదుపాయభావ హేతుత్వమితివా, వచనాదభ్యుపగమ్యతే; 'ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షానవిద్యతే' ఇతి, విహితవ్యతిరిక్తవిషయత్వాత్కృత్యాద్యపేక్షాభావమాత్రప్రతిపాదనపరమ్. అథవా, సాపరాధోయంమాం మాప్రపద్యతామితి భగవతోననుమతిరేవ లక్ష్మ్యానివర్త్యతే, శరణ్యానుమతాచ ప్రపత్తిర్నసాధనమ్. అతోలక్ష్మ్యఘటనస్యాభావేన కార్యసిద్ధిః; అస్మిన్నపిపక్షే విధేరేవ తదనుమతిజ్ఞాపకత్వా త్పురుషకారవరణస్యాపి విహితత్వాత్, కేవలశరణాగతే రననుమతత్వఖ్యాపకతాయా అపి తస్యాస్స్వీకారాప్రయోజకత్వమ్, నిగ్రహాజనకత్వంవా"[౨] ఇత్యాది పూర్వగ్రన్థసూక్తఙ్గళ్ అనుసన్ధేయఙ్గళ్.

(పురుషసాపేక్షత్తై-) స్వీకర్తృపురుషాపేక్షై. (ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్-) ఉపాయవరణత్తుక్కు శరణమన్త్రమాన ద్వయపూర్వవాక్యత్తిలెన్ఱపడి. (ప్రథమపదమ్-) శ్రీమత్పదమ్. (చరమపదమ్-) "ప్రపద్యే"[౩] ఎన్ఱ, క్రియాపదమ్. ఇతిల్, శ్రీశబ్దత్తిల్ వాచ్యతయావుమ్ క్రియాపదత్తిలుత్తమపురుషాక్షిప్తతయావుమ్ అనుసన్ధిక్కలామెన్ఱు, సామాన్యేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కాణలామెన్ఱు.) (ఉత్తమనాలే అధికారియైయుమ్- శొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱతు- "యుష్మద్యుపపదే...స్థానిన్యపి"[౪] ఎన్ఱ, అస్థానిన్యపి శబ్దఙ్గళ్, "అస్మద్యుత్తమః"[౫] ఎన్ఱ, అవిడత్తిలుమ్ వరుమాకైయాలే, "ప్రపద్యే"[౩] ఎన్ఱ, ఉత్తమపురుషనాలే ఉపాయాధీన ఫలభాక్కాన ఉపాయానుష్ఠాతావై ఆక్షిప్తతయాశొల్లుకిఱతెన్ఱపడి. (ముతైయాయిరుక్కు) ఎన్ఱతు - వచనబలత్తాలే అనుమితమాన భగవదీయ నిత్యసఙ్కల్ప నియతత్వత్తాలే అవర్జనీయమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

మీ.—యది, "అమృతస్యైషసేతుః"[౬] "కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్"[౭] ఇత్యాదిప్రమాణబలాత్, దృష్టవ్యాప్తిరస్కారేణసిద్ధస్యాపి ఉపాయత్వమఙ్గీక్రియతే; తర్హి, ఉపాయస్య ఫలసమ్బన్ధవత్ అధికారిసమ్బన్ధస్యాపి ఆవశ్యకత్వే తత్రతస్యాపిసిద్ధత్వే అతిప్రసఙ్గాత్, సిద్ధోపాయశ్రుత్యర్థాపత్త్యా తదధికారస్య సాధ్యత్వంకల్ప్యతే. అతఏవ విధేయాన్తరహానిరపి నబాధికా, సిద్ధాధికారస్యతద్వ్యాప్తేః. తతశ్చాత్రశరణాగతి†విశిష్టంబ్రహ్మమోక్షసాధనతయావిధీయత ఇతినాభ్యుపగమ్యతే; యేన, నిక్షేపరక్షాయాంసిద్ధావస్థశరణాగతి వాదోక్తదూషణాపత్తిః. కిన్తు, సిద్ధోపాయప్రాప్తికామస్య శరణాగతిః కర్తవ్యతయావిధీయతే "సిద్ధోపాయప్రాప్తికామ శ్శరణాగతింకుర్యాత్"[౮] ఇతి.

నచ, సిద్ధోపాయకామనా తద్ జ్ఞానపూర్వికేతి, పూర్వంతదసిద్ధిరితివాచ్యమ్; "అమృతస్యైషసేతుః"[౬] ఇత్యాదివాక్యైః బ్రహ్మణస్సిద్ధోపాయ ఇతిశ్రవణదశాయామేవ విదితత్వాత్. ఏవమ్, బ్రహ్మణిసిద్ధోపాయత్వేనజ్ఞాతే, తత్ప్రాప్తిఃకథమిత్యపేక్షాయామ్, "ముముక్షుర్వైశరణమహం ప్రపద్యే"[౯] "సర్వధర్మాన్"[౧౦] ఇత్యాదిభిః తత్ప్రాప్తిసాధనంవిధీయతే. యథా, బ్రహ్మణఃప్రాప్యత్వాకారే తత్పరవాక్యాదవగతే, తత్ప్రాప్తీచ్ఛాయాంతత్సాధనత్వేన భక్తిర్విధీయతే ; తథా, బ్రహ్మణః ప్రాపకత్వాకారేశ్రుత్యావగతే తత్ప్రాప్తీచ్ఛాయాం జాతాయామ్, కర్తవ్యతయాశరణాగతి ర్విధీయతే. ఏతేనసిద్ధస్య ఉపాయస్యకామ్యత్వాసిద్ధిరితినిరస్తమ్, తత్ప్రాప్తేస్తథాత్వాత్. ప్రాప్తిశ్చసిద్ధోపాయేనస్వీకార్యత్వమ్; స్వీకారశ్చ "మోక్షయిష్యామి"[౧౦] ఇత్యేవంరూపః.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే- ౨॥ ౩॥ ద్వయోపనిషది. ౪॥ అష్టా-౧-౪-౧౦౫. ౫॥ అష్టా-౧-౪-౧౦౭. ౬॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫. ౭॥ భా-ఆర-౮౮-౨౬. ౮॥ ౯॥ శ్వే-ఉ-౬-౧౮. ౧౦॥ గీ-౧౮-౬౬. † విశిష్టస్యబ్రహ్మ-౧.

వ్యా.—యుమ్ తానేతణిత్తుక్కొణ్డు ఇవనై చ్చేర్తుక్కొళ్ళుకైయాలుమ్; అఙ్గుత్తాన్ శెయ్కిఱ అవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాకచ్చెయ్కైయాలుమ్, పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డాన్ ఎన్ఱిఱు.

ఇని, ఉపాయకృత్యమ్ తన్నదాయిరుక్క అత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్ఱతు - "త్వమేవోపాయభూతో మేభవ"౧ఎన్ఱు,ఇవనర్థిత్తాల్ కార్యమ్ శెయ్యవమైన్దిరుక్క, నామేయివనుక్కుపాయమాయ్ అనిష్టనివృత్త్యాది [౫ కళైప్పణ్ణక్కడవోమెన్ఱు, తానేయేన్ఱుక్కొణ్డు, "మామేకంశరణంవ్రజ - సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౨ఎన్నైయాలే; అల్లతు, "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వంనతుగుణౌ"౩ ఎన్ఱి,అవస్తువుక్కు ఉపాయకృత్యమ్ వన్దేఱియన్ఱితే;- ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతైయాలే ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ స్వతస్సిద్ధమాయిఱే యిరుప్పతు. అన్ఱిక్కే, "ఉపేయమానతన్నై ౨ ఉపాయమాక్కైయాలే ఉపాయకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్ఱి,అఙ్గు" ఎన్బారుముణ్డు;

అ.—(ఉపాయోపేయత్వే-తవతత్త్వమ్) స్వరూపానుబన్ధధర్మౌ; నతుగుణౌ- నతుకాదాచిత్కావిత్యర్థః. ఇతిభట్టర్ శ్రీసూక్తి. ఇతుక్కర్థమ్ (ఉభయేత్యాది.) హేయప్రత్యనీకత్వేసతి కల్యాణత్వమ్ - ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతా. అతిల్, హేయప్రత్యనీకత్వమ్ - స్వయంహేయ రహితత్వేసతి అన్యేషాంహేయనివర్తకత్వమ్; కల్యాణత్వమ్ - స్వస్యాన్యేషాఞ్చానుకూలత్వమ్: స్వతఇష్టత్వమ్ - అనుకూలత్వమ్. (లిఙ్గత్వమ్-) స్వరూపనిరూపకత్వమ్. అతు, "యావదాత్మభావిత్వాచ్చనదోషః"౪ఎన్నైయాలే- స్వరూపత్తిలే నిత్యనియతధర్మఙ్గళుక్కేయాళ్వతు. (ఉపాయత్వమ్) హేయప్రత్యనీకత్వత్తిలుమ్, (ఉపేయత్వమ్) కల్యాణత్వత్తిలుమ్ అన్తర్భూతమాకైయాలే, అవైయిరణ్డుమ్స్వతస్సిద్ధమెన్ఱుపడి. స్వతస్సిద్ధత్వమావతు- స్వరూపత్తిలే నిత్యనియతధర్మమాయిరుక్కై. ఆయ్ప్పడియిల్ రాజనైన్యాయనువదిక్కిఱార్(అన్ఱిక్కే-ఉపేయమాన తన్నై ౨యిత్యాదినా.) [౧౫

ఇ-అ.—(ఉపాయోపేయత్వే) ఎన్ఱి,అతుక్కు- ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుముక్కు స్వరూపమ్, వన్దేఱియన్ఱైన్ఱు,. ఇవ్వుపాయోపేయత్వఙ్గళ్ స్వరూపమెన్ఱి,అతు ఎన్గొణ్డఱివోమెన్ఱి,అ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతైయిత్యాది.) ఉభయలిఙ్గ విశిష్టతైయావతు- అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వకల్యాణైకతానత్వఙ్గళిరణ్డోడుమ్ కూడియిరుక్కై. అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వత్తాలే ఉపాయత్వమ్ ఫలితమ్; అతావతు- ఎల్లారుడైయ అశుద్ధియైప్పోక్కుకైయాలే కల్యాణైకతానత్వత్తాలే ఉపేయత్వమ్ ఫలితమ్.

మీ.—నచ, శరణాగతిరపిబ్రహ్మణస్సిద్ధోపాయత్వ జ్ఞానమ్, తచ్చపూర్వమేవవృత్తమితివాచ్యమ్. శ్రావణజ్ఞాన విధేయజ్ఞానయోస్సమానవిషయత్వేపి తదనుస్మృతిరూపస్యవిశ్వాసాత్మకప్రార్థనాగర్భస్య విధేయత్వోపపత్తేః. అతఏవ, విధేయజ్ఞానాన్తరాభ్యుపగమాత్, నకుదృష్టిమతరీతిః. అతఏవ, నకామనాధికారత్వభఙ్గోపి, సిద్ధోపాయప్రాప్తికామనాయాఅధికారత్వాత్. అత్ర "మోక్షయిష్యామి"౧ఇతిసఙ్కల్పరూపస్యశరగతస్వీకారస్య ఫలత్వేనశ్రుతేః తత్కామనైవాధికారః; నతు, మోక్షకామనా - ఉపాయవిశేషణత్వేన తదన్వయాత్, "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ"౧ఇతిమోక్షస్యోపాయనిరూపకత్వేన †సాక్షాదకామ్యత్వాత్. అతఏవరహస్యత్రయే,"ఉత్తరార్ధేనోపాయకృత్యంవదతి"౫ఇత్యుక్తమ్, నతు రక్షకకృత్యమితి. అతఏవభక్తివిధాయకవాక్యే "మామేవైష్యసి"౬ఇతివత్, "సర్వపాపవినిర్ముక్తోమామేవైష్యసిమాశుచః" ఇతిఫలశ్రుతిర్నజాతా.

నను, "మోక్షయిష్యామి" ఇత్యేవంరూపస్య భగవత్స్వీకారస్య, శరణాగతిప్రసన్నేశ్వర కృత్యత్వాత్, శరణాగతిః ప్రసాదనమిత్యాగతమ్; తతశ్చ, "ప్రసక్త్యైతస్యోక్తే ప్రపదననిదిధ్యాసనగతీ"౭ ఇత్యుక్తప్రకారేణభక్తితుల్యతాఆగతా; అన్యథా, భక్తేరప్యహేతుతాపత్తిరితిచేత్. నైవమ్, నాత్ర "మోక్షయిష్యామి" ఇత్యేవంరూపస్య సిద్ధోపాయకృత్యస్యజనకత్వేన శరణాగతిర్విధీయతే; కిన్తు, తత్ప్రతిబన్ధకాభావత్వేన. ఈశ్వరస్తుఉక్తాధికారివిషయే నిర్హేతుకకటాక్షమారభ్యప్రసన్నఏవతిష్ఠతి. తదుక్తమ్ "వరదతవఖలుప్రసాదాదృతే।శరణమితివచోపిమేనోదియాత్"౮ఇతి.

అతఏవోచ్యతే, "భగవత్ప్రవృత్తివిరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తిః ప్రవత్తిః" ౯ఇతి. యతోస్యాశ్శరణాగతేః సిద్ధోపాయప్రవృత్తి ప్రతి [౩౦ బన్ధకాభావత్వేనారాదుపకారకత్వమ్; అతఏవాయం సిద్ధోపాయాఙ్గవిధిరిత్యప్యుచ్యతే. స్వర్గకామనావదుపాయసమ్బన్ధఘటకత్వాత్ శరణాగతేస్తద్విధిరధికారివిశేషణవిధిరిత్యప్యుచ్యతే. యద్వా, పూర్వమప్రసన్నేశ్వరస్య ప్రసదనంశరణాగతిరప్యస్తు;తథాపి, నభక్తితుల్యతా,శరణాగతేః స్వీకారహేతుభూత ప్రసదనహేతుత్వాత్; భక్తేఃమోక్షప్రాప్తి హేతుభూతప్రసదనహేతుత్వాచ్చ.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ ౪౦-స్త-ఉత్త-౮౭. ౪॥ బ్రహ్మసూ-౨-౩-౩౦. ౫॥ రహస్యత్రయసారే-
౬॥ గీ-౯-౩౪. ౭॥ ౮॥వరదరాజస్త-౮౮. ౯॥ "ఉపాయనిరపేక్షత్వేనసాపేక్షత్వేన" ఎన్ఱు,పాఠాన్తరమ్.

మూ. — ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్

వ్యా. — అతు, పాల్ మరున్దామాప్పోలే ఇవనుపాయమామిడమెజ్గుముళ్ళత్తొన్ఱాకైయాలే, అజ్గుననుక్కుప్పోకుఅసాధారణమాకచ్చెయ్తతొన్ఱల్లామైయాలుమ్, (ఉపాయమ్)ఎన్ఱే, వస్తువైనిర్దేశిత్తు తద్వైభవమ్శొల్లుకైఅ ప్రకరణమాకైయాలుమ్, ఇవ్విడత్తుక్కు ఉచితమన్ఱు; ఆనపిన్బు, కీழ్చ్చొన్న ఎపడియే పొరుళాకవేణుమ్.

ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళుకైఅవళవిల్ « కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మేశిష్యస్తేఽహం శాధిమాంత్వాంప్రపన్నమ్"౧ఎన్ఱు, అవనర్థిత్వముణ్డాకైయాలే -

అ — అతుఅనుచితమెన్గిఱార్ (అతు పాల్ మరున్దిత్యాదినా.)(ఉపాయమామిడమెజ్గుమ్-)సర్వశరణాగతవిషయత్తిలుమెన్ఱు,షష్ఠీ.తథాచ, (మహాభారతత్తిల్) ఇతిమూలస్థపద స్వారస్యాననుగుణత్వ రూపదూషణమ్ఫలితమ్. (ఉపాయమెన్ఱే,యిత్యాది) ధర్మినిర్దేశకేన ఉపాయశబ్దేన ఉపాయత్వమ్ ధర్మిక్కుస్వరూప నిరూపకమెన్ఱులభిత్తతు; స్వరూపనిరూపకత్వత్తాల్ యావదాత్మభావిత్వమ్ సిద్ధమ్: ఆకైయాల్, అత్తినుడైయ ఆగన్తుకత్వవివక్షై అనుచితైయెన్ఱు.షష్ఠీ. ఇత్తాల్ - వైభవశబ్దసమభివ్యాహృత ఉపాయశబ్దత్రయ స్వారస్యాననుగుణత్వ రూపదూషణమ్ ఫలితమ్.

(కార్పణ్యదోషేత్యాది) అత్ర, "బ్రూహి, శాధి" ఎన్గిఱఇవిరణ్డుమ్ ప్రార్థనాయాంలోట్ ప్రపత్తిః- విశ్వాసః. సదసత్కృత్వాప్యర్థనామాత్రేణ అపేక్షితందాస్యతీతి విశ్వాసపూర్వకంప్రార్థనమెన్ఱు- "ప్రపన్నమ్" ఎన్గిఱఇవిత్తువుమ్ ప్రార్థనావాచి; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనర్థిత్వముణ్డాకైయాలేయెన్ఱు.)

ఇ-అ — ఆచార్యకృత్యత్వత్తుక్కు అర్థిత్వముణ్డాకైయాలే తానేయెన్నకూడాతు; ఉపాయకృత్యమ్ తనక్కేయసక్తి(?)నాన్ఱాకైయాలే ఏఱిట్టుకొణ్డానెన్నకూడాతు; ఆనాల్, (తానేయేఱిట్టుకొణ్డాన్) ఎన్గిఱఇవిసు అస్వరస్(?)మ్ కూడుమ్బ(?)ియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళుకైఅవళవిలిత్యాది.) (కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మే శిష్యస్తేఽహంశాధిమాందత్వాం ప్రపన్నమ్) ఇతుక్కర్థమ్- దుఃఖిత్వమాకైఅదోషత్తాలే కలఙ్గిన స్వభావత్తైయుడైయనాయ్, ధర్మాధర్మమిన్నతెన్ఱఱియాత మనస్సైయుడైయనాయ్ కొణ్డుఉన్మైక్కేళానిన్ఱేన్; ఎనక్కుయాతొన్ఱునన్మైయామ్, అత్తైనిచ్చయిత్తరుళవేణుమ్;నాన్ ఉన్నుడైయశిష్యన్, ఉన్మైశరణమ్ పుకున్దవనైనియమిత్తరుళ వేణుమెన్ఱు.

మూ-అ — (ఆచార్యకృత్య) ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తుక్కుమ్ అర్థిత్వముమిన్ఱిక్కే అన్యకృత్యమానవస్తైయుమేఱిట్టుకొణ్డానోవెన్న? (ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళుకైఅవళవిలిత్యాది)

మీ — నను, యద్యయం ప్రక్రాన్తయోగం పరిసమాపయేత్; తదా, నపూర్వోత్తరయోః ఫలందాస్యామి, సమాప్తేతుతస్మిన్ నైవదాస్యామీత్యేవం రూపస్య "మోక్షయిష్యామి"౨ ఇతిసఙ్కల్పస్య అశ్లేషవినాశశ్రుత్యర్థస్య ఉపాసకవిషయేపితుల్యత్వాత్, కథంనైషమ్యమితిచేత్. ఉచ్యతే:-ఉక్తసఙ్కల్పస్య ఉపాసకేయద్యర్థగర్భత్వాత్, తతోపాసనసమాప్తిరేవ మోక్షహేతుః; తత్రేశ్వరస్యఫలప్రదత్వమాత్రమ్; అత్రాహాస్త్వామోక్షయిష్యామీతి ఉక్తసఙ్కల్పస్య యద్యర్థగర్భత్వవిరహాత్, ప్రక్రాన్తయోగసమాపనమీశ్వరకృత్యమిత్యవగమ్యతే. తత్రసాక్షాత్కారపర్యన్తోపాసనసమాప్తిః ఈశ్వరేణ‡క్రియతే. అత్రవరణలక్షణోపాసనారంభే చేతనేనకృతేసతి ఫలపర్యన్తతత్సమాప్తిరీశ్వరేణ క్రియతే, సర్వేషామపిప్రాప్తే ర్దర్శనపూర్వకత్వనియమాత్. తతఏవ "దదామిబుద్ధియోగంతం యేనమాముపయాన్తితే"౩ ఇత్యుచ్యతే. తత్రఉపాసకేన ఈశ్వరస్యాజ్ఞతయా స్వీకృతత్వాత్, ఈశ్వరకృత్యమప్రధానమ్, "దదామి"౩ ఇత్యుక్తిశ్చాముఖ్యా; అతోపాయత్వేన§స్వకృతత్వాత్, వరణానన్తరంచేతనప్రవృత్త్య†భావాచ్చఈశ్వరకృత్యంప్రధానమ్, "దదామి"౩ ఇత్యుక్తిశ్చముఖ్యా. అతః, శరణాగతేః ప్రక్రాన్తయోగపరిసమాపనపూర్వకమోక్షప్రదత్వేనౌపయికకృపాహేతుత్వాత్, భక్తేఃమోక్షమాత్రప్రదత్వహేతుకృపాజనకత్వాచ్చ, మహాదన్తరమ్.

౧॥ గీ-౨-౭. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ గీ-౧౦-౧౦. ‡చేతనేన. § స్వకృతత్వాత్-౧-౨-౩-న. †భావాత్ దదామి-౧-౨.

మూ. — తానేయేఱ్ఱుక్కొళ్ళుగైయాలే,

మహాభారతత్తిలుపాయవైభవముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిత్తు.

వ్యా. — అన్యకృత్యత్తై త్తానేఏఱ్ఱుక్కొణ్డమాత్రమే వివక్షితమాగైయాలుమ్, పురుషకారకృత్యమేఱ్ఱుక్కొళ్ళుకై అవళవిల్ అన్యకృత్యత్తై యేఱ్ఱుక్కొణ్డమైయుమ్ అన్ఱిక్కే అర్థిత్వనిరపేక్షమాక ఏఱ్ఱుక్కొణ్డమైయుమ్[౫ వివక్షితమాగైయాలుమ్, స్వకృత్యమేఱ్ఱుక్కొళ్ళుకై అవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాక చ్చెయ్గవళవే వివక్షితమాగై యాలుమ్, (తానేయేఱ్ఱుక్కొళ్ళుగైయాలే) ఎన్ఱవిదు, కృత్యత్రయత్తిలుమ్ యథాయోగమన్వయిక్కక్కడవదు.

ఆచార్యన్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణి, పిరాట్టిపురుషీకరిక్క, వన్దుతన్నై ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱుమవనుక్కు అనిష్టనివృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణిక్కొడుక్క వమైన్దిరుక్క, ఇవైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ తానే యేఱ్ఱుక్కొణ్డదు వైభవమిఱే.

(ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుకైయాలే మహాభారతత్తిలుపాయవైభవమ్శొల్లిఱ్ఱాయిత్తు) ఎన్ఱదు-ఏఱ్ఱుక్కొణ్డమైయై[౧౦ ప్రతిపాదిక్కైయాలే శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తెన్ఱపడి.

అ — మూలే (ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్ఱ, ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుకైయావదు-అద్వారకస్వకృత్యభిన్నకృత్యస్య స్వయమనుష్ఠానమ్ ఉపదేశఘటనయోరాచార్య లక్ష్మీద్వారా భగవత్కృత్యత్వాత్ బాధవారణాయ అద్వారకేతి స్వకృత్యవిశేషణమ్. ''అప్రార్థితోఽనగోపాయేత్''౧ ఇత్యాదియాలే - అర్థిత్వసాపేక్షోపాయకృత్యమ్ ఈశ్వరనుక్కు స్వకృత్యమ్; తద్భిన్నకృత్యమ్ అర్థిత్వనిరపేక్షోపాయకృత్యమ్; తదనుష్ఠానమే-ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుకైయామ్; ఆకైయాల్, ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుకైక్కు కృత్యత్రయత్తిలుమ్ అనుగతమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృత్యత్రయత్తిలు[౧౫ మిత్యాదినా.) యోగః- యోగ్యతా. యోగ్యతానుగుణమాకవెన్ఱపడి. (అన్వయిక్కక్కడవదు) ఎన్ఱదు - ఉపదర్శితానుగతరూపమ్ వివక్షిత విశేషణఙ్గళిలే సమన్వయిక్కక్కడవదెన్ఱపడి. అల్లదు, కృత్యత్రయముమ్ ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుకైయిలే అన్వయిక్కైయాలే అనుక్కు కృత్యత్రయత్తిలే అన్వయమెన్నవొణ్ణాదిఱే; ఆకైయాల్ ''అన్వయంలక్షణసమన్వయమ్ '౨ ఎన్ఱవిదిఱ్పోలే సమన్వయమాకై ఉచితమ్. (ఏఱ్ఱు) ఎన్ఱుమ్ (ఎఱ్ఱు) ఎన్ఱుమ్ పాఠద్వయముమ్ శ్రీకోశఙ్గళిలేయిరుక్కిఱదు; అర్థమ్ తుల్యమ్.

విభోర్భావో వైభవమెన్ఱాయ్, గౌణ్యావృత్త్యాకృత్యాన్తరానుష్ఠాన రూపాధికధర్మసమ్బన్ధత్తై చ్చొల్లుకిఱదు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ తానేయేఱ్ఱుక్కొణ్డదు వైభవమిఱే) ఎన్ఱు. హేతుసాధ్యయోః వైయధికరణ్యపరిహారార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏఱ్ఱుక్కొణ్డమైయై ప్రతిపాదిక్కైయాలేయెన్ఱు.)

మే. — యది, యోగప్రారమ్భభూతవరణస్య మోక్షేపి హేతుత్వమ్; తదాభక్తిప్రారంభస్యాపి హేతుత్వే తత్సమాపనమహేతుస్యాత్. ఉక్తసఙ్కల్పవిశిష్టస్య సిద్ధోపాయత్వాత్, తద్విశేషణభూతం సఙ్కల్పహేతుభూతవరణం సన్నిపత్యోపకారకమితి తద[illegible]స్యాత్. ఏవంవరణస్యప్రతిబన్ధకాభావత్వేవా, ప్రసాదనత్వేవా, తద్విధిరఙ్గవిధిః. తస్మాత్ సిద్ధోపాయప్రాప్తికామస్యైవాధికారః తదుక్తంసాత్త్వతే ''సర్వధర్మైకరూ[౫ పంమాంసర్వకామఫలప్రదమ్ | సాప్రాపయతిసద్యోయ త్సర్వధర్మైకరూపిణీ''౩ ఇతి. భరద్వాజసంహితాయామ్ ''తదేవంభగవాన్ ప్రీతఃప్రపత్త్యసాధనంపరమ్| తస్యైవభక్తివపుషా †ప్రీతఃఫలమపిస్వయమ్''౪ ఇతిచ.

నను, ''ముముక్షుర్వైశరణ మహంప్రపద్యే''౫ఇతిమోక్షకామనా నియోజ్యవిశేషణత్వేనశ్రుతా; అతఃతత్కర్తవ్యత్వేనవిధానాత్, శరణాగతిర్మోక్షసాధనమితిచేత్. ఉచ్యతే:—మోక్షకామకర్తవ్యతోపదేశమాత్రాత్ నతద్ధేతుత్వసిద్ధిః. యథా, కర్మజ్ఞానయోస్తత్కర్తవ్యత్వేనవిధానేపి తయోర్భక్త్యఙ్గత్వమ్; తథా, అత్రాపిసిద్ధోపాయాఙ్గత్వాత్ పరంపరోపాయత్వవివక్షయా తథావిధిరుపపద్యతే అతః, శాస్త్రవిహితోపాయఃభక్తిః సిద్ధోపాయశ్చేతిద్వివిధఏవ. శ్రుతప్రకాశికాయామ్ ''శాస్త్రప్రతిపాద్యముపాయోపేయాత్మకమ్, తత్రసిద్ధోపాయ ఉపేయశ్చబ్రహ్మ, సాధ్యోపాయోభక్తిః''౬ఇతి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ సాత్త్వతే. ౪॥ భరద్వాజసంహితా. ౫॥ శ్వే-౬-౬-౧౮. ౬॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౨-ప-౯. † తస్యైవశేషీపురుషః

మూ.—౧౫. పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు-

వ్యా.—౧౫. ఆక,పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుక్కు మసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌తార్ కీழ్ ; ఉభయసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అ.—మూలత్తిలే (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్ శొల్లిల్ త్తాయ్‌త్తు) [వా-౬] ఎన్ఱు,వనన్తరమ్, (పురుషకారమాహ్నాత్మ్య[౧౫ కృపై యుమ్) [వా-౭] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి (మహాభారతత్తిలుపాయవైభవముమ్ శొల్లిల్ త్తాయ్‌త్తు) [వా-౧౪] ఎన్నుమళవాక-తత్తద్వైభవత్తై దర్శిప్పిత్తిరుక్క, (పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఎన్ఱి,అగ్రన్థత్తుక్కు కథముత్థితిః ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్తుక్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఆక పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ అసాధారణేత్యాదినా.) మూలత్తిలే "పురుషకారత్తినుడైయవుమ్ ఉపాయత్తినుడైయవుమ్" ఎన్ఱు,సముచ్చిత్యనిర్దేశిత్తు, తదనుగుణమాక వైభవశబ్దత్తై సకృత్ప్రయోగియాతే వైభవశబ్దత్తైద్వివారమ్ ప్రయోగిత్తతు - తత్సంసృష్టతయా పురుషకారోపాయశబ్దఙ్గళై నిర్దేశిత్తవిత్తాల్ "ప్రత్యర్థంశబ్దనివేశః"౧ఎన్ఱు,వైభవశబ్దాద్ధ్వయ్యక్తిభేదమ లక్షిత్తత్తాయ్, ఉపాయవ్యావృత్తవైభవమ్ పురుషకారవైభవ శబ్దవివక్షితమాయ్, పురుషకారవ్యావృత్తవైభవమ్ ఉపాయవైభవ శబ్దవివక్షితమాయ్, క్రమేణ ఉపాయావృత్తిత్వేసతి పురుషకారవృత్తియాన పురుషకారాసాధారణవైభవముమ్; పురుషకారావృత్తిత్వేసతి ఉపాయవృత్తియాన ఉపాయాసాధారణవైభవముమ్ (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ వివక్షితమెన్ఱు,సిద్ధమ్.

మీ—అత్రప్రతిపత్తిరిత్యపినోక్తమ్; "భక్త్యాపరమయావాపి ప్రపత్త్యావామహాత్మనః"౨ఇత్యాదిశాస్త్రే ప్రపత్తిశబ్దః సర్వత్రప్రపత్తవ్య సిద్ధోపాయపరోఽవగమ్యతే. నచభక్తిస్థలేపి సిద్ధోపాయత్వవివక్షయాశ్రుతప్రకాశికోక్తిః, న్యాసస్యాశాస్త్రార్థత్వాపత్తేః; తతశ్చభక్త్యఙ్గత్వమ్,కర్మ[౧౫ జ్ఞానయో†స్సిద్ధోపాయాఙ్గత్వంచ ప్రపత్తేరభిప్రేత్య, తథోక్తిరితిగమ్యతే. భక్తిస్థలే ప్రపత్తేరఙ్గత్వాత్, భక్త్యుత్పత్తింప్రతి భగవతస్సిద్ధోపాయత్వేపి, నతత్రమోక్షంప్రతితథాత్వమ్; కిన్తు, ఫలప్రదత్వమాత్రమ్. నతూపాయత్వ ఫలప్రదత్వయోరభేదః, తయోరధికరణద్వయ ఫలత్వేప్యస్య పూర్వముక్తత్వాత్ భేదసిద్ధేః. తదేవం "వ్రజ"౩ఇత్యస్యాధికారివిశేషణగిత్వేనవా, అఙ్గవిధిత్వేనవా, అన్యథాసిద్ధత్వాత్, నతద్బలేన వరణస్యహేతుత్వమితి, శరణాగతాధికారివిశేషభగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధి రనివార్యేతి.

అహేతుకముపాయత్వం సర్వలభ్యంహరేర్యది। సర్వముక్తిస్తథాశాస్త్ర మాత్రఞ్చవిఫలంభవేత్॥ ప్రపన్నమాత్రలభ్యత్వే ప్రపత్త్యాతన్న[౨౦ సిద్ధ్యతి। సాధ్యావస్థాప్రపత్తిశ్చ నాధికారివిశేషణమ్॥ అతస్సర్వత్రభగవాన్ సాపేక్షోరక్షణేస్మృతః। రక్షత్యహేతుకంశ్రీశః ప్రపన్నంపరముత్సకః॥ ప్రపత్తిరత్రాహేతుకింత్వధికారివిశేషణమ్। సాధ్యోపాయేతత్తుసిద్ధం సిద్ధేసాధ్యంతదిష్యతే॥ విధేయాన్తరహానిశ్చ విధిత్వాత్తోత్రసఙ్గతః। అన్యథాతస్యసిద్ధత్వా దుపాయస్యచసర్వదా॥ అతిప్రసఙ్గస్స్యాత్తస్మాత్ స్వీకార్యం సాధ్యమేవతత్। ప్రపత్తేరధికారస్తు సిద్ధోపాయాప్తికామనా॥ వ్యాప్తిశ్చ 'మోక్షయిష్యామి' త్యేవంస్వీకార్యతాముసా। స్వతగ్రప్రసన్నేశ్వరస్య ప్రసాదేసానకారణమ్॥ కిన్తుస్వయత్నాభావత్వాత్ప్రతిబన్ధనివారణమ్। కారణత్వేపిమోక్షేన కారణంభక్తివద్భవేత్॥ ఉక్తస్వీకారహేతుత్వా దన్యథాతిప్రసఙ్గతః। ముముక్షావధికారస్స్యా త్సాతథాపినసాధనమ్॥ ముముక్షుకర్తవ్యతయా విహితజ్ఞానకర్మణోః। భక్త్యఙ్గతాతథాతస్యా స్సిద్ధోపాయాఙ్గతాభవేత్॥ తస్మాచ్ఛరణ్యశ్శరణాగతం రక్షత్యహేతుకమితి.

(ఇతిభగవన్నిర్హేతుకోపాయత్వప్రకరణే,

ప్రపత్తివిధినిరూపణాధికారః. ౧౨)

(౧౩. అథ, ప్రపన్నస్వరూపనిరూపణమ్.)

(పురుషకారత్తుక్కుమిత్యాది.) యదిశరణవరణమధికారివిశేషణంస్యాత్, తదా "మోక్షయిష్యామి"౩ఇత్యుక్తభగవదఙ్గీకారానుపపత్తిరితి, పూర్వోక్తాక్షేపేణోత్థానాత్ సఙ్గతిః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. † న్యాసయోః.

27-5-86.

వ్యా.—తత్తదసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకైయాలే పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ తని త్తనియే ఉపాదానమ్పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ - కీழ் ;

అ.—ఇప్పడిసాధారణ్య వ్యావర్తకమాన అసాధారణ్యవ్యఞ్జక పృథఙ్నిర్దేశబలత్తాలే "సంభవవ్యభిచారాభ్యాం స్యాద్విశేషణమర్థవత్"౧ ఎన్గి,ఱ న్యాయత్తాలే పురుషకారోపాయజ్ఞళుక్కు సాధారణవైభవముణ్డెన్ఱు,వరుమ్; ఇప్పడినిర్దేశవిశేషవ్యఞ్జితమాన సాధారణ వైభవమేతెన్ఱు,విశేషబుభు [౫ త్సైయిల్ ; ఇత్తైప్పఱ్ఱ (పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఎన్గి,అగ్రన్థత్తుక్కు ఉత్థానమ్. ఇఙ్గుమున్బోలే వైభవ శబ్దత్తుక్కు ద్విరావమ్ ప్రయోగమిల్లామైయాలే అర్థవ్యక్తిభేదమిల్లైయాయ్, వైభవశబ్దార్థైకవ్యక్తియిలే పురుషకారోపాయజ్ఞళుక్కు తుల్యవదన్వ యమ్ తోన్ఱుకైయాలే, వైభవశబ్దార్థత్తిలే తత్తదితరోభయ వృత్తిత్వరూపమాన పురుషకారోపాయ సాధారణ్యమ్ లబ్ధమ్. ఆకైయాల్, (పురుషకారవైభవముమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థమ్ అసాధారణవైభవ విషయమ్; (పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఇత్యాది గ్రన్థమ్ సాధారణవైభవవిషయమ్ ఎన్ఱు, విషయవిభాగత్తాలే †గ్రన్థోక్తి ఉపపన్నైయెన్ఱు, మూలతాత్పర్యమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (తత్తద సాధారణేత్యాదియాలే.) (తని త్తనియేఉపాదాన)మావతు-వైభవశబ్దద్వయోపస్థాపితార్థద్వయత్తిలే పృథక్పృథగన్వయనియామకసమస్తనిర్దేశమ్. (తన్త్రేణోపాదాన) మావతు - సకృత్ప్రయుక్తవైభవశబ్దోపస్థాపిత ఏకధర్మావచ్ఛిన్నవ్యక్తియిలే తుల్యవదన్వయనియామకసముచ్చయ నిర్దేశమ్. "తన్త్రంస్వరాష్ట్రచిన్తాయాం కుటుమ్బవ్యాపృతావపి । ఏకస్యైవోభయార్థత్వే"౨ఎన్ఱు,ఱ్ఱనిఘణ్టు. (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఇత్యాద్యుభయ విశేషణజ్ఞళుక్కుమాక (వైభవమ్) ఎన్ఱొరువిశేష్యవాచక శబ్దత్తై ప్రయోగిక్కైయాలే, వైభవశబ్దత్తిల్ తన్త్రమ్ - తదుపాధికమాక (పురుషకా రత్తుక్కుమ్) ఇత్యాదియిలుమ్ తన్త్రమెన్ఱు, కరుత్తు. [౧౯

ఇ-అ —(ఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్ గిఱార్) ఎన్గి,అతుక్కు నియామకమేతెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (తత్తదసా ధారణ)ఇత్యాది.

మీ.—పూర్వస్మిన్నధికారే, వరణస్యవిహితత్వాత్సాధనత్వమిత్యాశఙ్క్య, అధికారివిశేషణత్వేపి విధ్యుపపత్తే రహేతుకత్వోపపత్తిరిత్యుక్తమ్. అస్మిన్నధికారే వరణస్యాధికారి విశేషణత్వే విద్యాధిగమాభావేన తద్రహితదుష్టచేతన స్వీకారోనసఙ్గచ్ఛత ఇత్యాశఙ్క్య, ✻త్వాశబ్దేనతాదృశ చేతనోపస్థాపనాత్ తదఙ్గీకారోయుజ్యత ఇతి పరిహ్రియతే. [౨౦

అత్రైవంసంశయః:- మన్త్రేశరణశబ్దోపస్థాపితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తదుపబృంహణేచరమ శ్లోకే సిద్ధోపాయస్య నిరపేక్షత్వ స్వభావప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ✻త్వాశబ్దస్యవిద్యాధిగమరహిత దోషదుష్టచేతనోపస్థాపకత్వ న్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, అర్జునస్య దోషాఃసంభవన్తి - ఉతసంభవన్తీతి. తదర్థమ్, దోషదుష్టగుణహీన చేతనాఙ్గీకారే అతిప్రసఙ్గదోషః, అశ్లేషవినాశశ్రుతి విరోధశ్చ సంభవతి - ఉతనేతి. తదర్థమ్, వాత్సల్యస్య పూర్వాఘవిషయత్వమ్, అశ్లేషవినాశశ్రుతేః ప్రపన్నవిషయే సఙ్కోచక ప్రమాణాన్తరంచ, నాస్తి - ఉతాస్తీతి. [౨౧

యదానాస్తి; తదా, పూర్వాఘస్య వాత్సల్యవిషయత్వాభావాదతిప్రసఙ్గః, అశ్లేషవినాశశ్రుతేస్సఙ్కోచకాభావేన తద్విరోధశ్చఅస్తీతి. దుష్టగుణహీన చేతనాఙ్గీకారానుపపత్తేః, అర్జునస్యదోషగుణహాన్యోరభావేన ✻త్వాశబ్దస్యవిద్యారహిత దుష్టచేతనోపస్థాపకత్వాభావాత్, చర మశ్లోకే నిరపేక్షత్వస్వభావాసిద్ధేః, మన్త్రే న నిరపేక్షోపాయత్వ ప్రతీతిసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

యదాచవాత్సల్యస్య పూర్వాఘవిషయత్వం సంభవతి; యదాచాశ్లేషవినాశశ్రుతేః ప్రపన్నవిషయేఽముఖ్యత్వకల్పనమ్, ప్రమాణాన్తరం చాస్తి; తదా, అతిప్రసఙ్గశ్రుతిబాధయోరభావేనదోషదుష్టవిద్యాహీన చేతనాఙ్గీకారోపపత్తేః,అర్జునస్యదోషగుణహానిసంభవాచ్చ, ✻త్వాశబ్ద [౩౦ స్య దుష్టగుణహీన చేతనోపస్థాపకతయా చరమశ్లోకే భగవతోనిరపేక్షోపాయత్వ స్వభావోఽవగన్తుం శక్యతే ఇతి, తదుపబృంహ్యేమన్త్రేపి తత్సిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు - యదివరణమధికారివిశేషణంస్యాత్; తదాస్యవిద్యా‡హీనత్వంస్యాత్. తదభావేనచ ప్రారబ్ధేతరాఖిల పూర్వపాపానాంస త్వాత్ "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతి ఉక్తభగవదఙ్గీకారవిషయత్వంవ్యాహన్యేత. ప్రత్యుత, దోషగుణహాన్యోస్సత్త్వాత్ "క్షిపామి"౪ఇతిసఙ్కల్ప విషయత్వాపత్తమేవస్యాత్. వరణస్య ఉపాయత్వేతు విద్యాధిగమసత్వేన ఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేష వినాశవిషయః "మోక్షయిష్యామి"౩

౧॥ ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. ౪॥ గీ-౧౬-౧౯. †విషయభేదత్తాల్ ఎన్ఱు,పాఠాన్తరమ్. ‡హీనత్వాత్, తదభా-౨-౩.

వ్యా.—ఇఙ్గు ఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవమాన్దైయాలే (పురుషకారత్తుక్కుముపాయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు, తన్త్రేణోపాదానమ్పణ్ణియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. ఉభయత్తుక్కుమసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడఙ్గళిల్, (ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువదు) [వా-౧౧] ఇత్యాదియాలే- శాబ్దమాక పురుషకారస్వరూపముమ్, (ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) [వా-౧౪] ఎన్‌గైయాలే-ఆర్థమాక ఉపాయస్వరూపముమ్ శొల్లప్పట్టదు; ఇఙ్గు, ఉభయస్వరూపకథనపూర్వకమాక వైభవత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

అ.—మూలత్తిలే (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్తు తత్క్రమేణ పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళై చ్చొల్లి అవఱ్ఱిను డైయ అసాధారణ సాధారణవైభవఙ్గళై యుపపాదిక్క వేణ్డియిరుక్క, పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళై చ్చొల్లాదే వైభవఙ్గళైమాత్రత్తై చ్చొన్నవిదు గ్రన్థత్తుక్కు న్యూనతావహమెన్ఱుమ్ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాదినా.)

అయమభిసన్ధిః— వస్తువుక్కు వైభవమ్ శొల్లుమ్బోదు స్వరూపత్తైచ్చొల్లి వైభవత్తైచ్చొల్లవేణుమ్; వైభవమావదు-వస్తువుక్కు అతిశయావహమానధర్మమ్; స్వరూపమావదు - వైభవగతోత్కర్షావధియాన వస్తుధర్మమ్; అన్ద వైభవమ్, అసాధారణసాధారణభేదేన ఇరణ్డాయిరుక్కుమ్; స్వరూపముమ్, అసాధారణసాధారణ భేదేనద్వివిధమ్. అదిల్, అసాధారణవైభవమ్ శొల్లుమ్బోదు, వస్తువినుడైయ అసాధారణాకారత్తై చ్చొల్లిచ్చొల్లవేణుమ్; సాధారణవైభవమ్ సాధారణస్వరూపత్తైచ్చొల్లియే శొల్లవేణుమ్; ఆకైయాల్, పురుషకారోపాయఙ్గళుడైయ అసాధారణవైభవత్తై చ్చొల్లుకిఱవళవిల్ అవఱ్ఱుక్కు సాధారణాకారఙ్గళై చ్చొల్ల వేణ్డుకైయాలే, దోషనివర్తనపూర్వకగుణాధానమాకిఱ పురుషకారాసాధారణాకారత్తై (తిరుత్తువదు) ఎన్గిఱ శబ్దత్తాలే శాబ్దమాకచ్చొల్లి, అన్ద పురుషకారతోపయుక్త కృపాదిగుణఙ్గళై స్వయమేవ ప్రకాశిక్కైయాకిఱ పురుషకారాసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌తార్; ఏవముపాయాసాధారణవైభవమ్ శొల్లుమళవిల్, ఉపాయానపేక్ష రక్షకత్వమాకిఱ ఉపాయాసాధారణస్వరూపత్తై (ఉపాయకృత్యమ్) ఎన్గిఱ కృత్యశబ్దత్తాలే సామాన్యేనశొల్లుకైయాలే, విశేషరూపేణ ఆర్థికమాకచ్చొల్లి, అన్ద ఉపాయానపేక్ష రక్షకత్వత్తినుడైయ అర్థిత్వనిరపేక్షత్వాన్యకృత్యానుష్ఠాన పూర్వకత్వరూపమాన ఉపాయాసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌తార్; ఉభయసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకిఱవళవిల్, ఉభయసాధారణ స్వరూపత్తైచ్చొల్లి యత్తై చ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే, ఉభయసాధారణమాన ఉపాయానపేక్షాఙ్గీకారకర్తృత్వత్తై గుణహానియైప్పార్క్కు ఉపేక్షియాదవళవెన్ఱు, శాబ్దమాకచ్చొల్లి, దోషగుణహానికళై యుపహారమాకక్కొళ్ళుకైయాకిఱ ఉభయసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. ఇత్తాల్, పూర్వోక్తన్యూనతైయ మర్థాత్పరిహృతైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఇ-అ.—సాధారణవైభవ ఙ్ఙొల్లుకిఱదుక్కు ప్రయోజనమరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాది.)

మూ-అ.—కీళ్ పురుషకారస్వరూపఙ్ఙొన్నాప్పోలే ఉపాయస్వరూపఙ్ఙొల్లిఱ్ఱో వెన్న (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాది.) ఇదు-అవాన్తరసఙ్గతిః.

మీ.—ఇతిసఙ్కల్ప ఉపపద్యతే. అన్యథా, "ఏవంవిదిపాపంకర్మనశ్లిష్యతే"౧"ఏవంహాస్య సర్వేపాప్మానఃప్రదూయన్తే"౨"తదధిగమఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌతద్వ్యపదేశాత్"౩ ఇతిశ్రుతిసూత్రయోః విద్యాధిగమస్య మోక్షణార్థాఙ్గీకారహేతుత్వావగమేన తద్బాధోదుర్వారః. కిఞ్చ, వరణస్యాధికారివిశేషణత్వేన విద్యాత్వాభావే "అశ్వఇవరోమాణివిధూయపాపం చన్ద్రఇవరాహోర్ముఖాత్ ప్రముచ్యధూత్వాశరీరమ్"౪ ఇత్యాది ప్రతిపన్నంవిధూననమపి శరణాగతస్యనసిద్ధ్యేత్, అత్రవిద్యాప్రారమ్భాభావేనతన్నిష్పత్త్యభావాత్, తస్యచప్రారబ్ధవిద్యానిష్పత్త్యనన్తరభావిత్వాచ్చ. ఏవమ్, విధూననానన్తరభావ్యుపాయనంచనస్యాత్, "తస్యప్రియాజ్ఞాతయస్సుకృతముపయన్తి, అప్రియాదుష్కృతమితిప్రతిపన్నస్య విద్యామాహాత్మ్యకృతత్వాత్, పూర్వోత్తరనాశప్రతిబన్ధధూననోపాయనహేతుర్విద్యామాహాత్మ్యమ్"౫ ఇతిహిశ్రుతప్రకాశికా, నచాయన్నియమ ఉపాసకమాత్రవిషయ ఇతివాచ్యమ్. "విద్యాప్రాప్తిశబ్దస్సాధారణ్యేన ప్రపదననిష్పత్తేరపిద్యోతకః"౫ ఇతిశ్రుతప్రకాశికాకారవచనాత్; అన్యథోత్క్రాన్తిగతిఫలక్రమవిశేషాణామప్యుపాసకమాత్రవిషయత్వప్రసఙ్గః. అతః, శరణాగతేరుపాయత్వేన విద్యాత్వమకామేనాప్యఙ్గీకార్యమ్.

౧॥ ఛాం-ఉ-౪-౧౪-౩. ౨॥ ఛాం-ఉ-౫-౨౪-౩. ౩॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౧౩. ౪॥ ఛాం-ఉ-౮-౧౩. ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా-

మూ.—దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్
పార్త్తుఉపేక్షియాత్ వళవన్ఱిక్కే, అఙ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నైయే పచ్చైయాక్కుక్కై.

వ్యా.—(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తుఉపేక్షియాత్వళవన్ఱిక్కే, అఙ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నైయే పచ్చైయాక్కుక్కై) ఎన్ఱు. దోషమావతు - అకృత్యకరణాదినిషిద్ధానుష్ఠానమ్ ; గుణహానియావతు-విహితాకరణమ్; ఇవై[౫ యిరణ్డైయుమ్ “మనోవాక్కాయైః”౧ఇత్యాదిచూర్ణైయాలే ఎమ్బెరుమానారరుళిచ్చెయ్తారిఱే. “ఇదంకురు”౨.“ఇదం మాకార్షీః”౩ ఎన్ఱు, విధినిషేధాత్మకమాన శాస్త్రద్వారా భగవదాజ్ఞారూపమాయిఱే యిరుప్పతు. “శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా”౪ఎన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్తానిఱే. ఏవంభూతశాస్త్రత్తిల్ నిషిద్ధత్తైచ్చెయ్కైయుమ్ విహితత్తైచ్చెయ్యామైయుమిఱే - అనాదికాలమ్ “క్షిపామి”౫ “నక్షమామి”౬ఎన్ఱుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కిలక్కాయ్ పోరుకైక్కుక్కారణమ్; (ఇవైయిరణ్డైయుమ్బార్త్తు ఉపేక్షియాత్వళవన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు- ఆశ్రయణోన్ముఖచేతనగతఙ్గళాన వివక్షైయై[౧౦ దర్శిత్తు, ఇవన్నైవేణ్డోమెన్ఱు కైవిడాతే అఙ్గీకరిక్కుమ్ మాత్రమన్ఱిక్కేయెన్ఱపడి.

అ.—స్వాశ్రయనికర్షావహధర్మమ్ దోషమాకైయాలే, అకృత్యకరణమ్ కర్తుర్భగవన్నిగ్రహరూపనికర్షావహమాకైయాలే దోషమెన్నలామ్; స్వాశ్రయోత్కర్షావహధర్మమ్ గుణమాకైయాలే కృత్యకరణమ్ భగవదనుగ్రహరూపోత్కర్షావహమాకైయాలే గుణమెన్నలామ్, తదభావమ్ గుణహానియామెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషమావతిత్యాది.) (ఆజ్ఞారూపమాయ్-) అకరణేదుఃఖప్రయోజకవిధివాక్యరూపమాయ్. (శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞేతి)ఇదంవచనమ్మహాభారతే (క్షిపామి) ఎన్ఱ్ఱవితు, “తానహంద్విషతఃక్రూరాన్ సంసారేషు నరాధమాన్।[౧౫ క్షిపామ్యజస్రమశుభానాసురీష్వేవయోనిషు”౫ ఇతిగీతావచనస్థమ్. (నక్షమామి) ఎన్ఱ్ఱవితు, “ అపరాధశతంలక్షం మమనిత్యకృతం భవేత్। క్షమామ్యేకేన పద్మేనజాతిపుష్పేణవాపునః॥ మద్భక్తంశ్వపచం వాపినిన్దాంకుర్వన్తియేనరాః। పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామికదాచన”౬ఎన్ఱ్ఱవచనమ్ వారాహవచనస్థమ్. అతిప్రసఙ్గనిరాసార్థమ్ (ఆశ్రయణోన్ముఖ చేతనగతఙ్గళాన) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్ - “క్షిపామి” “నక్షమామి” ఇత్యాదికళ్ విముఖవిషయమెన్నపడి.

ఇ-అ.—(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తుఉపేక్షియాత్వళవన్ఱిక్కే) ఎన్నైక్కు-ఇవైయిరణ్డుముపేక్షైక్కుక్కు హేతువో[౨౦ వెన్నఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంకుర్విత్యాది.)

మూ-అ.—దోషగుణహానికళైయే పచ్చైయాక్కొణ్డు అఙ్గీకరిక్కుమెన్ఱ అర్థత్తై అఱియాత్వర్ కళుక్కెన్ఱపడి.

మీ.—కిఞ్చ, శరణవరణస్య విద్యాత్వాభావే అనాదికాలోపచితానన్తపాపానాంతదవస్థత్వేన తాదృశచేతనాఙ్గీకారే సర్వేషామపితాదృశానాం భగవదఙ్గీకారప్రసఙ్గః. నచప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తానాంపాపం నభగవదఙ్గీకార ప్రతిబన్ధకమితివాచ్యమ్. ఉపాసకానామపి తావన్మాత్రేణాఙ్గీకారసమ్భవేన,ఉపాసనానుష్ఠానవైయ్యర్థ్యాత్. నచాధికారివిశేషణత్వేన శరణాగతేరనుష్ఠానమతిప్రసఙ్గవారకమితివాచ్యమ్ తస్యాః[౨౫ కాలుష్యనాశకత్వే, ఆగతోసీమన్మార్గే; తచ్ఛామకత్వాభావే కాలుష్యేసతి, కథమఙ్గీకారస్సేత్స్యతి. అతోఽతిప్రసఙ్గోదుర్వారః.

సచ, శరణాగతపాపానాం వాత్సల్యవిషయత్వాత్ భగవదఙ్గీకారసంభవః, తస్యోత్తరాఘవిషయత్వాత్. వాత్సల్యఞ్చ- దోషాదర్శిత్వమ్; తచ్చాశ్లేషశ్రుత్యర్థఏవ. “చాస్యతత్సంభవః, విద్యారమ్భాభావేన తదుత్తరాఘానామప్యభావాత్. ‡ఉత్తరాఘేష్వబుద్ధిపూర్వకోవాత్సల్యవిషయః. “బుద్ధిపూర్వకేన్వతస్య ప్రవత్త్యాయత్నునశ్శరణంవ్రజేత్”౭ ఇతినిష్కృతివచనాత్. యదిచ, వాత్సల్యందోషభోగ్యత్వమ్, తచ్చపూర్వాఘవిషయంచ భవతీత్యుచ్యతే. తదా, తద్భోగసిద్ధయే బుద్ధిపూర్వకమేవతత్కరణాపత్తిః ; తస్యబుద్ధిపూర్వాఘవిషయత్వవత్ తత్పూర్వకోత్తరా[౩౦ ఘవిషయత్వే ప్రాయశ్చిత్తవిధానానుపపత్తిశ్చ.

కిఞ్చ, అధికారివిశేషణత్వేనఅభిమతశరణవరణస్య, పాపానాంవాత్సల్యవిషయత్వప్రయోజకత్వే, సర్వహేతుకత్వవాదాపత్తిః; తదప్రయోజకత్వే, అతిప్రసఙ్గోఽత్రాపిసమానః. నచ * త్వాశబ్దస్య విద్యాహీనదుష్టచేతనోపస్థాపకత్వమ్, సమర్పితభరస్య, అతఏవాదుష్టస్య. †చేతనస్యోపస్థాపనాత్; జితేన్ద్రియప్రధానస్య, ఆస్తికాగ్రేసరస్య, కేశవస్యాత్మేతి కృష్ణస్యధారకత్వేన శ్రుతస్యార్జునస్య దోషాసంభవేన * త్వాశబ్దస్య

౧॥ శరణాగతిగద్యే-౧౫౭. ౨॥ ౩॥ ౪॥ విష్ణుధర్మే-౭౬-౩౧. మహాభారతేచ. ౫॥ గీ-౧౬-౧౯. ౬॥ వరాహపురాణే-
౭॥ ‡ఉత్తరాఘోష్వ-౧. † తేనాస్యోపస్థా-౨-౩.

వ్యా.—(అఙ్గీకారత్తుక్కు వైత్తన్నై ఎఱచ్చైయాకుమ్) యావతు- అప్పడిప్పట్ట దోషగుణహానికళ్ తన్నై ఎఱయేముక్కమలరున్ఱు అఙ్గీకరిక్కైక్కుఱుప్పాన ఉపహారమాక్కొళ్ళుకై. ఉపేక్షియామైక్కు హేతు- దయాక్షాన్తికళ్; ఎఱచ్చైయాక్కొళ్ళుకైక్కు హేతు - వాత్సల్యమ్; శువడుపట్టతత్తైయిల్ పుఱ్ఱా వ్యాత్తపశు తఱ్కడైయిల్ నిన్ఱుమ్ విఴున్ద కన్ఱినుడమ్బిల్ వఴుమ్బైభోగ్యమాక విరుమ్బుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు, ఇతెయిఱు; ఇగ్గుణత్తుక్కొప్పతొరుగుణమిల్లైయాయితే; ఆకైయాలేయిఱే, "నికరిల్ పుకళ్ప్రాయ్"౧ ఎన్ఱు, ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.—ఎఱచ్చై - ఉపహారమ్. గుణఙ్గళుడైయనిరవకాశతా ప్రసఙ్గపరిహారార్థమ్ "క్షిపామి"౨ఇత్యాదికళుక్కు విముఖవిషయత్వముమ్, గుణఙ్గళుక్కు అభిముఖవిషయత్వము మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపేక్షియామైక్కిత్యాది.) (దయా-) పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. (క్షాన్తిః-) అపరాధానురూప శిక్షాభావసఙ్కల్ప రూపాపరాధసహత్వమ్. శువడు - గోమూత్రాదికళ్. కడై - యోనిప్రదేశమ్. వఴుమ్బు- హేయమాన్ద్రవవిశేషమ్. ఇత్తాల్-వత్సస్యేదమ్-వాత్సమ్; వాత్సంలాతి ఆదత్తఇతివా,లీడే- ఆస్వాదయతఇతివా, వాత్సలా; ఆద్యే, "ఆతోనుపసర్గే"౩ ఇతికప్రత్యయః; ద్వితీయే, "అన్యత్రాపిదృశ్యతే"౪ ఇతిడప్రత్యయః, వాత్సలాయాః కర్మ-వాత్సల్యమ్. "బ్రాహ్మణాదేరాకృతిగణత్వాత్ కర్మణిష్యఞ్" ఎన్ఱు,వ్యుత్పత్తిసూచితై. "అద్యజాతంతుమలినంవత్సంగౌరివధావతి"౫ ఎన్నక్కడవదిఱే. మలినంవత్సమ్-ధావతి;జిహ్వాయాశోధయతి ఎన్ఱ,పడి. "ధావు-గతిశుద్ధ్యోః"౬ ఎన్నక్కడవతు. అన్ఱిక్కే, శీఘ్రంగచ్ఛతిఎన్ఱుమామ్. సరతేశ్శీఘ్రగతౌధావాదేశః. ఇప్పోతు "మలినమ్" ఎన్ఱ,అవిశేషణబలత్తాలే, ఆస్వాదనార్థమ్శీఘ్రగమనమెన్ఱు,సిద్ధిక్కుమ్. "ప్రపన్నంపరిగృహ్ణామిసదోషం చాప్యహంమునే"౭ ఎన్నక్కడవతు. పరిసాకల్యవాచియాయ్, దోషత్తైయుముపాదేయమాక క్కొళ్వన్ఎన్ఱ,పడి. "లఙ్ఘయన్ శూలమారోహేత్"౮ ఎన్ఱ,అనిషేధవిధిపర్యాలోచనైయిల్ ప్రపన్ననుక్కు పునర్దోషానుష్ఠానమ్ ప్రసఙ్గియాతు; దోషాదర్శిత్వమ్ వాత్సల్యమెన్ఱ,ఉపపత్తిలుమ్ ఇప్పడియేకొళ్ళవేణుమ్. యథేష్టప్రవృత్తానారకిరిల్లామైయాలే ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇత్తాల్ - దయాక్షాన్తికళ్ ఉభయసాధారణస్వరూపప్రయోజకమ్, వాత్సల్యమ్ ఉభయసాధారణవైభవప్రయోజకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇగ్గుణత్తుక్కిత్యాది.) (నికరిలిత్యాది) "ఉలకమూన్ఱుడైయాయ్" ఎన్ఱు,- స్వామిత్వమ్; "ఎన్నైయాళ్వానే" ఎన్ఱు,-సౌశీల్యమ్; "తిరువేఙ్గడత్తానే" ఎన్ఱు,-సౌలభ్యమ్; ఇప్పడిగుణాన్తరఙ్గళుక్త మానపడియాలే "నికరిల్ పుకళ్ప్రాయ్" ఎన్ఱ,అ*పుకళ్పదమ్- వాత్సల్యపరమ్. అతై "నికరిల్" ఎన్ఱు,- నిస్తులత్వేనవిశేషిత్తతెన్ఱ,పడి.

మీ.—తద్విశిష్టోపస్థాపకత్వాసంభవాచ్చ. తస్మాత్పాపానాం వాత్సల్యవిషయత్వే, క్షమావిషయత్వేవా, శరణాగతిః ప్రయోజకేతితస్యాధికారివిశేషణత్వవాదోనిర్నిబన్ధన ఇతి.

అత్రోచ్యతే— (పురుషకారత్తుక్కుముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు - దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే,అఙ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నై ఎఱయేపచ్చైయాక్కుకై) - యదుక్తంశరణాగతే రధికారివిశేషణత్వేవిద్యాసమ్బన్ధాభావేనప్రాచీనపాపసత్త్వాదీశ్వరాఙ్గీకారో నోపపద్యతఇతి. తదయుక్తమ్, ఉక్తప్రకారేణ దోషగుణహాన్యోస్సత్త్వేపి, నతయోః కేవలమఙ్గీకార † ప్రతిబన్ధకభావః; అపితర్హి తద్ధేతుత్వమేవేత్యర్థః.

అయంభావః- యదుక్తంగుణహానావఙ్గీకారే అశ్లేషాదిశ్రుతివిరోధః; దోషసత్త్వేపిస్వీకారే ఽతిప్రసఙ్గఇతి. తన్న, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయప్రతినివృత్త విషయేతయోరఙ్గీకార ప్రతిబన్ధకత్వాదర్శనాత్. తథాత్వంచ శ్రుతిస్మృతిభ్యామవగమ్యతే. శ్రుతిస్తావత్- "తస్మాదపివధ్యం ప్రపన్నంనప్రతిప్రయచ్ఛతి"౯ ఇతి.స్మృతిశ్చ-"వధార్హమపికాకుత్స్థః కృపయాపర్యపాలయత్"౧౦ "అరిఃప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యఃకృతాత్మనా"౧౧ "దోషోయద్యపితస్యస్యాత్సతామేతదగర్హితమ్"౧౨ "ప్రపన్నంపరిగృహ్ణామిసదోషంచాప్యహమ్మునే"౭ ఇత్యాది. నచాత్ర సర్వత్రప్రపత్తేశ్శ్రవణాత్. నకేవలంప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిరితివాచ్యమ్; తచ్ఛ్రవణేపి తస్యాఅకిఞ్చిత్కరత్వాత్. ప్రాతికూల్యనివృత్త్యాసత్యాం శరణ్యగుణానామేవహి స్వీకారప్రయోజకత్వమ్? అతఏవ - "సౌమ్యస్యమోహాతదభిసన్ధివినాశమాత్రాత్"౧౩ ఇత్యాద్యుక్తిః. "దయాయాస్తు, ప్రాచీనాసఙ్ఖ్యేయజన్మసు మహాపరాధకారిణి పశ్చాత్తన ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తిమాత్రేణ తదపరాధాననన్తాననాదృత్య తస్యనిరతిశయ సంపత్ప్రదానాయస్వయమేవ భగవాన్ ప్రయతతిఇతి సావకాశత్వమ్"౧౪ ఇతి|శ్రుత|ప్రకాశికా. "కృపయాపర్యపాలయత్"౧౦ "రక్షితవ్యఃకృతాత్మనా"౧౧

౧॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౨॥ గీ-౧౬-౧౯. ౩॥ అష్టా-౩-౨-౩. సి-౨౪౫-౧౪. ౪॥ అష్టా-౩-౨-౪౮. ౫॥ ౬॥ ధా-భ్వా| సి-౧౧౯-౩౪. ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ రా-సు-౩౮-౩౫. ౧౧॥ రా-యు-౧౮-౨౫. ౧౨॥ రా-యు-౧౮-౩. ౧౩॥ ౧౪ శ్రుతప్రకా- † ప్రతిబన్ధకత్వాభా-౨-౩.

వ్యా.—ఉడైయవరుమ్, “అపారకారుణ్య సౌశీల్యవాత్సల్య”౧ ఎన్ఱు, గుణాన్తరఙ్గళోడొక్క వరుళిచ్చెయ్ త్తిరుక్కచ్చెయ్తై, ఇక్కీఴ్ వ్యావృత్తిక్కాగ, మీళవుమ్ “ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే”౨ ఎన్ఱారిఱే. ఇవ్వాత్సల్యన్దాన్, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనిలుమ్ పిరాట్టిక్కతిశయిత్తిఱే యిరుప్పతు; ఆకైయాలే, ఇరువరుమ్ తాన్దామఙ్గీకరిక్కుమ్ దశైయిల్, ఇచ్చేతననుడైయ దోషగుణహానిక్కళై ప్పచ్చైయాక్కొణ్డు అఙ్గీకరిప్పర్కళెన్నై.

ఆ.—పూర్వోపాత్తప్రమాణత్తిలే *పుకిష్ఠ్ వదస్య-వాత్సల్యపరత్వమ్ అస్ఫుటమెన్ఱు, స్ఫుటప్రమాణమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఉడైయవరుమిత్యాదినా.) (ఇక్కీఴ్ వ్యావృత్తియిత్యాది) పునరుక్త్యేకశబ్దఙ్గళాలే- వాత్సల్యత్తినుడైయనిస్తులత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి. ఈశ్వరవాత్సల్యమ్- దణ్డధరత్వాదుద్భావకసాపేక్షమ్; పిరాట్టివాత్సల్యమ్-మాతృత్వేన తన్నిరపేక్షమ్; ఆకైయిఱే శ్రీమత్పదానన్తర్యమ్ నారాయణపదత్తుక్కెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాత్సల్యన్దానిత్యాది.)

ఇ-అ.—పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుమ్ పొతువాన వైభవమ్ శొల్లుకైయాలే ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వరన్ వాత్సల్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్; ఇనిమేల్, పిరాట్టియుడైయ వాత్సల్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాత్సల్యన్దానిత్యాది.)

మీ.—“సతామేతదగర్హితమ్”౩ ఇత్యాదినా శరణ్యగుణానాం ప్రయోజకత్వం హి శ్రూయతే? అతఏవ విభీషణాదిషు ప్రపన్నస్యస్థానాభావేపి తాదాత్విక ప్రాతికూల్యనివృత్తిమాత్రమేవ హి స్వీకారహేతుర్దృష్టః? అన్యథా, ప్రపత్తేరఙ్గీకారహేతుత్వే కృపాదిగుణానామనవకాశ ఏవ స్యాత్.

కిఞ్చ, “అపి వధ్యమ్”౪ ఇత్యాదౌ ప్రపత్తేరదోషనాశకత్వాదవిద్యాత్వమేవ ప్రతీయతే. న తావదిదం వాక్యం ప్రపత్తివిధాయకమ్, “ప్రపన్నం న పరిత్యజేత్”౫ ఇతి విధేః పరిత్యాగనిషేధవిషయత్వాత్. ప్రమాణాన్తరసిద్ధప్రపత్త్యుపజీవనేన హి అయం నిషేధవిధిః? అప్రాప్తస్య నిషేధాయోగాత్. “అపి వధ్యమ్”౪ ఇతి, త్యాగప్రాప్తిం సూచయతి. తతశ్చాత్ర వధ్యతాప్రపత్త్యోరేకాధికరణే సమానకాలీనత్వశ్రవణాత్ ప్రపత్తేర్దోషనాశకత్వం ప్రతీయతే. న చ, పూర్వం వధ్యమ్ ఇదానీం ప్రపన్నమితి యోజనా, అధ్యాహారాపత్తేః. పూర్వస్మిన్కాలే వధ్యస్యేదానీం త్యాగప్రసక్త్యభావేన తన్నిషేధవిధానాయోగాత్. త్యాగాత్యాగహేతుద్వయసముచ్చయే, అత్యాగహేతుప్రాబల్యం హి విధ్యభిప్రాయః?. ఏవమ్, ప్రపత్తేః ఫలప్రాప్తిప్రతిబన్ధకనాశకత్వాదర్శనాత్, శరణ్యగుణ ఏవ తత్రతత్ర స్వీకారహేతుః.

న చ, “ఏవంవిది పాపం కర్మ న శ్లిష్యతే”౬ ఇత్యత్ర విచ్ఛబ్దేన ప్రపన్నస్యాపి వివక్షితత్వాత్, ఏతద్విరోధేనాపి “వధ్యమ్”౪ ఇతి శ్రుతిరన్యథా నేయేతి వాచ్యమ్.౭ *సావకాశనిరవకాశన్యాయేన సావకాశాశ్లేషశ్రుతేరేవాన్యథా వర్ణనీయత్వాత్. అన్యథా, “వధ్యం ప్రపన్నమ్”౪ ఇతి ప్రపత్తేః పాపనాశకత్వాభావశ్రుతిః స్వరూపేణైవ బాధితా స్యాత్. అతః, అశ్లేషాదిశ్రుతిః ప్రపత్త్యంశే నియతపూర్వభావిత్వమాత్రవిషయా, ప్రాతికూల్యనివృత్తిమాత్రసాపేక్షశరణ్యగుణేన స్వీకారస్య అన్యథాసిద్ధత్వాత్. యద్వా, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమారభ్య “ఏష హ్యేవ సాధు కర్మ కారయతి”౮ ఇతి శరణవరణస్యేశ్వరవ్యాపారత్వాత్ ఈశ్వరసాధ్యత్వాభిప్రాయేణ వా “ఏవంవిది”౬ ఇతి ప్రపత్తేస్సాధనత్వనిర్దేశః. తతశ్చ చేతనగత ప్రపత్తేరప్రయోజకత్వమ్ “అపి వధ్యమ్”౪ ఇత్యాదిషూచ్యత ఇతి, న శ్రుత్యోః పరస్పరవిరోధః.

పూర్వస్మిన్నధికారే ప్రపత్తేః‡“క్షమిష్యామి”౯ ఇతి సఙ్కల్పహేతుత్వేపి “త్యక్తమ్”౧౦ ఇతి సఙ్కల్పహేతుత్వాభావాత్ న మోక్షహేతుత్వమిత్యుక్తమ్. అత్ర “మోక్షయిష్యామి”౧౧ ఇత్యత్రాపి అన్యథాసిద్ధత్వాదహేతుత్వమితి నిర్హేతుకత్వం నిష్కృష్యతే. ఏవం ప్రపత్తేః కాలుష్యనివర్తకత్వేన స్వీకారహేతుత్వాభావాత్ అత్ర కాలుష్య†నివర్తకత్వేన వాత్సల్యాద్యుద్బోధనం పురుషకారేణ క్రియతే. పురుషకారేణ వాత్సల్యాద్యుద్బోధే సతి ఉద్బుద్ధవాత్సల్యవిషయతయా అనుకూలవేదనీయేషు ప్రపన్నపాపేషు సత్సు, నైషాం ఫలం దాస్యామీతి యద్వ్యర్థాగర్భమీశ్వర స్సఙ్కల్పం కరోతీతి. అతఏవ నోపాసకే౭తిప్రసఙ్గః, తత్ర పురుషకారాభావాత్.

న చ ఆశ్రితదోషస్య భోగ్యత్వే ప్రపన్నే న పునరనుష్ఠానప్రసఙ్గః, “లజ్జయన్ శూలమారోహేత్”౧౨ ఇతి నిషేధవిధిపర్యాలోచనయా తతో నివృత్త్యుపపత్తేః. దోషాదర్శిత్వపక్షేప్యయం ప్రసఙ్గస్సమానః. కామాన్నిశ్శఙ్కం యథేష్టప్రవృత్తౌ నివారకాభావాత్. న చ “ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే”౨ ఇత్యాదిప్రమాణసత్త్వాత్తస్యోత్తరాఘవిషయత్వమ్, ఉత్తరాఘాశ్లేషస్య విద్యాఫలత్వేన వాత్సల్యకృతత్వాభావాత్. అశ్లేషవినాశయోరదర్శన విస్మరణయో ర్విద్యాకార్యత్వేన పూర్వోత్తరాఘయోరనుకూలతయా ప్రతీతిరేవ వాత్సల్యఫలమ్; అన్యథా నిర్విషయతాపత్తేః. “ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే”౨ ఇత్యాద్యపి, తత్పాపమాత్రస్యాసఙ్కోచాద్వాత్సల్య విషయతాం వదతి.

౧॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౧౭. ౨॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౨౫. ౩॥ రా-యు-౧౮-౩. ౪॥ ౫॥
౬॥ ఛా-ఉ-౪-౧౪-౩. ౭॥ ౮॥ కౌషీతకీ-ఉ-౩-౮. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౨॥

‡“మోక్షయిష్యామి”౧౧ ఇతి సఙ్కల్పహేతుత్వముక్తమ్, “త్యా”౧౧ ఇతి సఙ్కల్పహేతుత్వాత్. †నివర్తనేన వాత్సల్యాద్యుద్బోధనం పురుషకారేణ వాత్సల్యోద్బో-౨-౩.

మూ.—౧౬. ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కులైయవేణుమెన్ఱిరుక్కిల్,
ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డు ముణ్డాయ్త్తాత్తామ్.

వ్యా.—౧౬. ఇప్పడి పురుషకారముముపాయముమ్ దోషగుణహానిక్కళ్ కులైవతఱుక్కు మున్నే అఙ్గీకరిక్కుమతాకిల్, అవై కులైన్దే అఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్ఱిరున్దాల్ వరువతెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ఇరణ్డుమెన్ఱతు-పురుషకారోపాయఙ్గళై· (ఇరణ్డుమ్కులైయవేణుమెన్ఱిరు) క్కైయా వతు - ఇవనై యఙ్గీకరిక్కుమ్పోతైక్కు ఇవనుడైయదోషగుణహానిక్కళిరణ్డుమ్పోయ్ కొళ్ళవేణుమెన్ఱు నినైత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనానవివనై యఙ్గీకరియాతిరుక్కై; ఇప్పడియిరుక్కిల్.

(ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డా) క్కైయావతు-పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ దోషగుణహానిక్కళిరణ్డుమ్ వరుకై.

అ.—(ఇరణ్డుమెన్ఱు తుడఙ్గియిత్యాది) (దోషగుణహానిక్కళిరణ్డుమ్ పోక్కైయావతు-దోషమ్ పోక్కైయుమ్ గుణముణ్డాక్కైయుమ్ (ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుమ్) ఎన్ఱవిడత్తిల్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱతు- దోషగుణహానిక్కళై. అవత్తై సామాన్యేననిర్దేశిత్తు పరామర్శదశైయిలే అభిమతవిశేషత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కలామ్; "జ్ఞోతవివ"౧ ఎన్ఱ అతచ్ఛబ్దమ్ "నాత్మాశ్రుతేః"౨ ఎన్ఱు పూర్వప్రకృత శ్రుతిసామాన్యత్తై చ్చొల్లియుమ్ అపేక్షితవాక్యవిశేషత్తై యుపస్థాపిక్కుమాప్పోలే. "శ్రుతివ్యక్తిభేదే వ్యతచ్ఛబ్దోఽర్థవశాదపేక్షితం వాక్యవిశేషముపస్థాపయతి"౩ ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికై.

మీ.—నచ దోషభోగ్యత్వే ప్రమాణాభావః - "స్తన్యంతద్విషసమ్మిశ్రం రస్యమానీజ్జగద్గురోః"౪ "ప్రపన్నం పరిగృహ్ణామి సదోషం చాప్యహం మునే"౫ "అద్యజాతం తుమలినం వత్సం గౌరివధావతి"౬ ఇత్యాదిసత్త్వాత్. అతః, సంశ్రితసకలపాపం తద్దేహాదికమపి వాత్సల్యవిషయమ్. ఏవమ్, భగవత్ప్రీతివిషయ†యాణ్యపికర్మాణి, చతుర్వింశతితత్త్వాత్మకప్రకృతి నాశవత్ ప్రాప్తిసమయే ఏతదధికారి ప్రార్థనానురోధేన విధూననపూర్వకం ప్రియాప్రియగతాని క్రియన్తే.

నను, ఉపాసనసమాప్త్యనన్తరభావినో విధూననస్య కథమత్రసంభవః, విద్యాయా అసత్త్వాదితి చేత్. న, ప్రపత్తిసాధనత్వాదేపి తస్యాస్సకృత్త్వేన దర్శనపర్యన్తవిద్యాసమాప్త్యసంభవచోదనాయాస్తుల్యత్వాత్. తత్పక్షే ప్రపత్తిరఙ్గీవిద్యా- అస్మత్పక్షే సాఽఙ్గవిద్యేతి వైషమ్యమేవ. తన్మతే చేతనార్థాం ప్రపత్తివిద్యాం నిదిధ్యాసనత్వాద్యవస్థామనాపన్నామపి ప్రాప్తిసమయే సకృదేవదర్శనాకారాం కరోతి; అస్మాకం తు ప్రమోజయితృభగవద్వ్యాపారభూతాం ప్రపత్తిమన్తకాలే స్వయమేవతాదృశావస్థాపన్నాం కరోతి. తదుక్తమ్ "అజ్ఞోల్పశైల సిక్తానాం బీజానామచిరాద్యథా। విపాకః ఫలపర్యన్తస్తథాత్రేతి వ్యవస్థితిః"౭ ఇతి. సాత్త్వతేచ, "దుష్టేన్ద్రియవశాచ్చిత్తం న్యాణాం యత్కలుషైర్వృతమ్। తదన్తకాలే సంసిద్ధిరయాతినాన్యకాలయే"౮ ఇతి.

సఙ్గ్రహశ్చ—నన్వస్యాశ్శరణాగత్యాస్త్వహేతుత్వం యదీష్యతే। 'ఏవమేవంవిదీ' త్యుక్తపాపహానిర్నసేత్స్యతి॥ నైవమస్యా అవిద్యాత్వేపీశవాత్సల్యవైభవాత్। పూర్వోత్తరాఘయోర్నాశః ప్రపన్నస్యభవిష్యతి॥ 'అపివధ్యం ప్రపన్నం న ప్రయచ్ఛన్తి' తిచశ్రుతేః। 'దోషోయద్యపితస్య స్యాద్సతామేతదగర్హిత'మితి చస్మృతేః॥ అస్మాదేవంవిదీత్యే తత్ఫలం విద్యామపీరయేత్। యో 'బ్రహ్మవేద బ్రహ్మైవభవతీతి' నయేనచ॥ అతః పురుషకారోత్థవాత్సల్యాదిగుణో విభుః। ప్రపన్నస్యాఘమఖిలం గుణత్వే నైవమన్యతే॥ తస్మాదుపాసకే నైవ వాత్సల్యస్య ప్రయోజనమ్। నసైవ్వరతా ప్రపన్నస్యనిషేధవిధిసంభవాత్॥

యదుక్తమ్, అర్జునస్య దోషాసంభవాత్ నశత్వాశబ్దేన దోషదుష్టచేతనోపస్థాపనసంభవ ఇతి. తదనూద్యపరిహరతి (జితేన్ద్రియేత్యాది) [ప-౧౦౭-వ-౩౮] "పాతక్రమాదర్థక్రమోబలీయాన్"౯ ఇతి తద్వాక్యమేతదధికారసఙ్గతం వేదితవ్యమ్.

(ఇతి ప్రపన్నస్వరూపనిరూపణాధికారః.౧౩)

(౧౪. అథ, ప్రపత్తవ్యగుణనిరూపణాధికారః.)

(ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కులైయవేణుమెన్ఱిరుక్కిలిరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డాయ్త్తాత్తామ్) గుణహీనదుష్టచేతనాఙ్గీకారే సత్యసఙ్కల్పాదిగుణహానిస్స్యాదితి పూర్వోక్తాశఙ్కాపాత్సఙ్గతిః.

పూర్వాధికరణే వరణస్యాసాధనత్వేన కేవలమధికారివిశేషణత్వే * మోక్షయిష్యామి పదోక్తస్వీకారానుపపత్తిరిత్యాశఙ్క్య, "అపివధ్యం ప్రపన్నమ్"౧౦ ఇత్యాదిప్రమాణానురోధేన *త్వాశబ్దస్య దోషదుష్టప్రపన్నోపస్థాపకతయా ప్రపత్తేరవిద్యాత్వమ్ అత ఏవేశ్వరస్యగుణహీన

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౮. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౫౭౯-ప-౨౯. ౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥ ౮॥సాత్వతే. ౯॥ ౧౦॥ †॥యస్యాపికర్మాణి-౨-౩.

వ్యా.—ఎఙ్గనేయెన్నిల్; దోషమ్వరుకైయావదు - "త్వంమాతాసర్వలోకానాం దేవదేవోహరిఃపితా"[౧] "అఖిలజగన్మాతరమ్"[౨] "పితాసిలోకస్యచరాచరస్య"[౩] ఎన్ఱు,అప్పడియే సకలచేతనర్క్కుమ్ నిరుపాధికమాన తాయుమ్ తకప్పనుమాకైయాలే ఇచ్చేతననుడైయ నన్మై, తీమైకళిరణ్డుమ్ తఙ్గళ్తామ్పడియాన పుఴప్పుణ్డాయిరుక్క, ఇచ్చేతననుడైయ దోషఙ్గళైప్పార్త్తు అఙ్గీకరియామైయాలే తాదృశసమ్బన్ధత్తుక్కు కొత్తైపిఱక్కై; గుణహానివరుకైయావదు - ఇవననుడైయకుఱ్ఱమ్కణ్డిరఙ్గామైయాలుమ్ ఇవననుడైయదోషత్తైభోగ్యమాక్కకొళ్ళామైయాలుమ్, కృపావాత్సల్యఙ్గళుక్కు హానివరుకై.

అ.—ఆకైయాల్, మాతాపితృసమ్బన్ధవైకల్యరూపదోషవిశేషత్తిలుమ్, కృపావాత్సల్యహానిరూపగుణహానివిశేషత్తిలుమ్, దోషగుణహాని సామాన్యపరమాన ఇరణ్డుమ్ ఎన్ఱు,అవిత్తు పర్యవసిక్కులామెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషమ్వరుకైయావత్తిత్యాది.) చేతననుక్కు గుణహాని నివృత్తియావదు- కృత్యకరణరూపైయాకైయాలే శాస్త్రీయోపాయానుష్ఠానమావశ్యకమెన్ఱు,ఞాయ్, అత్తాల్- కృపాదిగుణఙ్గళుక్కు హానివరుమెన్ఱుపకి. ఇఙ్గే, "యది శరణవరణమపి సాధనమభ్యుపగమ్యేత; తదాసర్వత్రసహేతుకత్వేన *మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదీనామనవకాశేనాసిద్ధిరేవస్యాత్.నచవాత్సల్యస్యాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వమ్; సాధనపక్షేఆశ్రితవిరోధిపాపానాంపశ్చాత్సంస్కారదీక్షావిధానాదినాఆత్మజ్ఞానేనచనష్టత్వాత్, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకానాంవిద్యాధిగమేననష్టత్వాచ్చ, దర్శనీయపాపాభావాత్.సౌశీల్యమపినవిశ్వసనీయతాహేతుః, భక్తస్యైవవిశ్వాససంభవాత్, సర్వత్రపసామతిరిక్తత్వప్రమాణేన తతోపిమహావిశ్వాససంభవాచ్చ. దుష్ప్రాపత్వశఙ్కాపి "నాస్యాస్తిశరణస్థస్య"ర ఇత్యుక్తస్య నసంభవతీతి సౌలభ్యమప్యఫలమ్. సర్వజ్ఞత్వస్యఅనిష్టనివర్తనాద్యుపయుక్తత్వేప్యత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాధిక్యాభావాత్, అఘటితఘటనా సామర్థ్యస్యవేద్యత్వాభావేపి భక్తస్యైవ నిత్యసూరిసఙ్ఘస్థాపనసంభవాత్ †తదుక్తేశ్చవైఫల్యమ్. స్వామిత్వస్య 'దేహేమేదదామితే'[౪]ఇతిప్రకారేణ ఇన్ద్రాదేరివసమ్బన్ధాభావేపి ఫలప్రదత్వసంభవేఽత్రవేద్యత్వవిధానానుపపత్తిః కారుణ్యస్యాపి 'అతిరిక్తంతపః'[౫]ఇతిశ్రుతస్య కౌస్తుభాదప్యుత్కృష్టాత్మసమర్పణస్యఫలత్వేన వ్యాజమాత్రత్వాయోగాత్; నఫలదానోపయికత్వమితి నిష్ఫలత్వమ్. చేతనసత్తానువర్తన ముక్తానావృత్తి నిత్యానుభవమహాదాది సామాన్యసృష్ట్యవతారాదీనాం కృపాకార్యత్వేపి అత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాభావాత్. అన్యథా ఉపాసనేపివేద్యత్వాపత్తేస్తద్వేద్యత్వవిధిర్వ్యర్థ ఏవస్యాత్.తతశ్చాహేతుకమేవ క్వచిద్రక్షకత్వాభావే వాత్సల్యాదిగుణానాం తదుద్బోధకపురుషకారస్యచ విషయాభావాదభావపర్యవసానంస్యాత్" [ప-౧౧౪-వ-౧౩] ఇత్యాదికళాన పూర్వర్కళ్ నిర్వాహఙ్గళైక్కణ్డుకొళ్వదు.

ఇ-అ.—కర్మవశ్యనాన చేతననుక్కు దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱు,శొల్లలామ్, అకర్మవశ్యర్కళుక్కు దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱు, శొల్లక్కూడాతెన్నుమత్తై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు; (ఎఙ్గనేయెన్నిల్) ఎన్ఱు,ఱార్.

మీ.—దుష్టచేతనాఙ్గీకారస్వభావత్వంచావగమ్యతఇత్యుక్తమ్. తన్న, తతఏవేశ్వరస్వభావాత్ *అహంశబ్దసూచితాత్సత్యసఙ్కల్పత్వాత్ విద్యావిహీన దోషదుష్టపురుషాఙ్గీకారోనఘటతఇత్యాశఙ్క్య, * మాంశబ్దసూచిత సుశీలత్వాది స్వభావపర్యాలోచనయాఽస్మిన్నధికరణే వరణస్యకేవలమధికారివిశేషణత్వమేవ, నతు విద్యాత్వమితిస్థాప్యతే.

సంశయస్తు—మన్త్రభగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి తదర్థమ్, తదుపబృంహణే చరమశ్లోకే ఈశ్వరస్యనిరపేక్షత్వస్వభావోఽవగన్తుంశక్యతే - ఉతశక్యతే ఇతి. తదర్థమ్, వరణంసాధనమ్ - ఉతాధికారివిశేషణమితి. తదర్థమ్, * అహంశబ్దోపస్థాపితసత్యసఙ్కల్పత్వాదేరసఙ్కోచస్స్వీకార్యః - ఉతసఙ్కోచఇతి. తదర్థమ్, అసఙ్కోచస్వీకారే * మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదీనామవకాశోస్తి ఉతనాస్తీతి. యదాఽస్తి; తదా, * అహంశబ్దోక్త సత్యసఙ్కల్పత్వస్యాసఙ్కోచేబాధకాభావాత్, వరణస్య సాధనతయానిరపేక్షత్వస్వభావస్య ఉపబృంహణే అప్రతీతే రుపాయత్వంసహేతుకమితి పూర్వపక్షేఫలతి.

యదా, సత్యసఙ్కల్పత్వస్యాసఙ్కోచస్వీకారే వాత్సల్యాదీనామవకాశోనాస్తి; తదా, * అహంశబ్దోక్త సత్యసఙ్కల్పత్వస్య సఙ్కోచాత్ వరణస్యాధికారివిశేషణత్వేన గుణహీన దుష్టపురుషాఙ్గీకార స్వభావత్వమవగన్తుం శక్యతే ఇతి నిర్హేతుకోపాయత్వసిద్ధిరితి సిద్ధాన్తే ఫలతి. పూర్వపక్షస్తు- యదిపాపానామాలయమ్, శాస్త్రవిహితోపాయమాత్రశూన్యంచేతనమ్, పురుషకారబలోద్భావితస్వాతన్త్ర్యేణతదుద్భావితవాత్సల్యవిషయంకృత్వేశ్వరోఙ్గీకుర్యాత్; తదా, తస్యదోషగుణహాన్యోరాపత్తిః; ప్రథమందణ్డ్యాదణ్డనఈశ్వరత్వభఙ్గః; "క్షిపామి"[౬] ఇతిసఙ్కల్పహానిః, దోషస్యాదృతత్వాత్; "యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠః"[౭] ఇతిన్యాయేన సర్వేషామపి తత్రప్రవృత్తౌ సర్వనాశకత్వవైషమ్యనైర్ఘృణ్యయోరాపత్తిః; దోష

†జ్ఞానశక్త్యోశ్చ-౨. ౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬. ౨॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౩. ౩॥ గీ-౧౧-౪౩. ౪॥ ౫॥ యజుర్వేదే- కా.౧-ప్రశ్న.

౬॥ ౭॥ గీ-౧౬-౧౯. ౮॥

వ్యా.—అథవా, (ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తామ్) ఎన్ఱు,అవిడత్తిలుమ్, దోషగుణహానిక్కళావన- అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళాక్కవుమామ్. పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతు - ఈశ్వరనైయుముట్పడ దోషజ్ఞానవోట్టాతతాక్క దోషాదిక్కళ్ కులైన్దదన్ఱు, అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై; కృత్యాకరణమావతు- ఇవనుడైయ దోషాదిక్కళ్ పారాతే నైకొణ్డు ఈశ్వరన్నోడే శేర్ప్పిక్కైయాక్కిఅ స్వకృత్యత్తై చ్చెయ్యామై: ఈశ్వరనుక్కు అకృత్యకరణమావతు-సంసారిచేతనరుడైయ తప్పైయెప్పార్త్తుక్కై విడాతే స్వాభావికసమ్బన్ధమే హేతువాక అద్వేషమేతుడఙ్గిఉణ్డాకుక్కైక్కు, [1]*ఎథిర్ శూఴల్ పుక్కు త్తిరికిఅ సర్వభూతసుహృత్తానతాక్క, ఇచ్చేతననై యఙ్గీకరిక్కు మళవిల్ ఇవన దోషాదిక్కళ్ కులైన్దాలొఴియ అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై; కృత్యాకరణమావతు- ఇవనుడైయ దోషాదిక్కళై ప్పారాతే నైకొణ్డు స్వకృత్యమాన అనిష్టనివృత్త్యాదిక్కళై ప్పణ్ణామై.

అ.—(ఇరణ్డుమ్ కులైయ,ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తామ) ఎన్ఱు,అఇరణ్డుమ్ పదద్వయత్తుక్కుమ్ తత్పరత్వేనవుమ్ తజ్జాతీయపరత్వేనవుమ్ అర్థవైరూప్యదోషముణ్డు; ఆకైయిలే ''జ్ఞాతఏవ''[2] ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ ''ఏతచ్ఛబ్దః ప్రకృతజాతీయపరామర్శీత్యర్థః''[3] ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికై.

అప్పడి ఇఙ్గేముఖ్యార్థానుపపత్తి యిల్లామైయాలే ఇరణ్డుమ్ పదద్వయముమ్ ఏకరూపార్థమాకవమైయుమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథవా ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తా మెన్ఱు,అ విడత్తిలుమిత్యాది.) ఉభయర్క్కుమ్ అకృత్యకరణకృత్యాకరణఙ్గళై యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతిత్యాదినా.)

మీ.—స్వాభీష్టఫలప్రదత్వోపయికత్వేచతుర్విధపురుషార్థార్థిభిరపి తత్రప్రవృత్తౌ తేషామనిష్టఫలదానే చవంచకత్వాదాగ్జవవిశ్వసనీయతాదిభఙ్గాపత్తిః; శాస్త్రమర్యాదాభఙ్గేనా త్సత్యసఙ్కల్పత్వహానిశ్చ. ఉపాయాభావేపితత్ఫలప్రదత్వే, ''ప్రాప్యోహంనాన్యథాప్రాప్యః''[4] ఇత్యుక్తసత్యసఙ్కల్పహానిః,వైషమ్యాపత్తిశ్చ. ఏవమ్, క్వచిదహేతుకఫలప్రదత్వే క్వచిద్దుఃఖఫలప్రదత్వమపిస్యాత్. అసత్యసఙ్కల్పస్య నియతతాపత్తిశ్చ.

నచ, ఉక్తసర్వదోషపరిహారః ప్రపత్తేరధికారివిశేషణత్వాభ్యుపగమాద్భవతీతివాచ్యమ్. వరణస్య చేతనమతిపూర్వకత్వేన చేతనగతత్వే, తస్యచానిష్టనివృత్తిపూర్వకేష్టప్రాప్తిప్రయోజకత్వే, తథాత్వస్యచానాది సఙ్కల్పసిద్ధత్వే, అస్మదుక్తాశక్తాధికార ప్రపత్త్యస్తర్భావ ఏవేతితస్యాధికారివిశేషణత్వ కథనమనర్థకమ్. తస్య భగవన్మతిపూర్వకత్వేనభగవదీయత్వే, విద్యాసమాప్తిరివతత్ప్రార్థనారూపప్రపత్తేరపీశ్వరకృత్యత్వేన చేతనగతత్వాభావా దతిప్రసఙ్గవారకత్వమపినస్యాత్. చేతనబుద్ధిపూర్వకత్వేపరం చేతనగతత్వమ్. అతోఽతిప్రసఙ్గాదికంనస్యాదేవ.

నను, ''క్షిపామి''[5] ఇత్యాదిసఙ్కల్పస్య ప్రాతికూల్యవ్యవసితవిషయత్వాత్, ''ప్రాప్యోహంనాన్యథాప్రాప్యః''[4] ''నాన్యఃపన్థాః''[6] ఇత్యాదిసఙ్కల్పస్య స్వతన్త్రచేతనవిషయత్వాచ్చ, అభిముఖపరతన్త్రచేతనే పురుషకారవశాద్భగవతోరక్షకత్వేశాస్త్రమర్యాదా,భగవతోవాత్సల్యాదిగుణజాతంచసంరక్షితంభవేదితిచేత్. న, అభిముఖపరతన్త్రసంరక్షణసఙ్కల్పస్య ఐచ్ఛికత్వే, అనాదికృతమర్యాదాభఙ్గేనాసత్యసఙ్కల్పతా. తత్సఙ్కల్పస్యాప్యనాదిత్వే, తత్రాప్యాభిముఖ్యపారతన్త్ర్యజ్ఞానయోశ్చేతనమతిపూర్వకత్వే, భక్తిప్రపత్త్యోరివతయోరపిహేతుత్వాత్సహేతుతా. ఈశ్వరమతిపూర్వకత్వే చేతనగతత్వాభావే నాతిప్రసఙ్గాదివారకత్వమపినసిద్ధ్యేత్.

అతః, సత్యసఙ్కల్పత్వాదివాచకాహంశబ్దాన్వయనైఘట్యాన్న వరణస్యాధికారివిశేషణత్వమ్. అతః, శాస్త్రమర్యాదాసిద్ధ్యర్థమ్ ఈశ్వరస్యేశ్వరత్వాదిసిద్ధ్యర్థఞ్చ వరణస్యసాధనత్వమభ్యుపేత్యమ్. ఏవంసతి ''నాన్యఃపన్థాః''[6] ఇతి, భక్తిప్రపత్తివ్యతిరిక్తసిద్ధసాధ్యరూపసమస్తోపాయాన్తరనిషేధపరః, స్వతఃప్రాప్తాసఙ్కోచేబాధకాభావాత్. ఉక్తాతిప్రసఙ్గాదేవసిద్ధోపాయవిధీనామపి సాధ్యోపాయవిశిష్టపరత్వమితి న కేవలం సిద్ధోపాయవిధిసంభవః.

నచైవంసర్వత్రసాపేక్షత్వే "మామ్"శబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదిగుణహాన్యాపత్తిరితివాచ్యమ్. వాత్సల్యస్య ''దోషోయద్యపితస్యస్యాత్''[7] ఇత్యుక్తప్రకారేణాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వాత్; సౌశీల్యస్యవిశ్వసనీయతాహేతుత్వాత్; సౌలభ్యస్యదుష్ప్రాపతాశఙ్కావారకత్వాత్; సార్వజ్ఞ్యస్యేష్టప్రాప్త్యనిష్టనివృత్తిపర్యాలోచనాహేతుత్వాత్; పరమకారుణికత్వస్య ''మిత్రభావేనసంప్రాప్తమ్''[7] ''యదివారావణస్స్వయమ్''[8] ఇత్యుక్తప్రకారేణానన్తాపరాధినోపి కేనచిద్వ్యాజమాత్రేణ రక్షణోపయోగిత్వాత్; కృపాయాశ్చ, చేతనస్థిత్యోః,

౧॥ తి-వా-౨-౭-౬. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-3-౧౯. 3॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౫౭౯-ప-30. ౪॥
౫॥ గీ.౧౬.౧౯. ౬॥ పురుషసూక్తే. ౭॥ రా-యు-౧౮-3. ౮॥ రా-యు-౧౮-3౪.

3-6-86.

వ్యా.—ఇఙ్ఙనాన్ఱ చేతననుక్కు-చ్చొన్న అకృత్యకరణాదికళైప్పోలే శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవైయన్ఱే, ఇవర్కళ్ స్వభావత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవై యిత్తనైయిఱే. విముఖరైయుమప్పడ దోషగుణహానికళ్ పచైచ్చయాక మేల్ విఴున్దఙ్గీకరిక్కుమ్ స్వభావరాననివర్కళుక్కు, అభిముఖచేతనర్కళై అఙ్గీకరిక్కుమళవిల్ దోషాదికళ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కైక్కాన్ఱ ముతలిలే కూడామైయాలే, ఇవర్కళుక్కు ఇవైవరుకైక్కవకాశమిల్లైయిఱే.

అ.—శాస్త్రనిషిద్ధత్వమ్ - అకృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, శాస్త్రవిహితత్వమ్ - కృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్ ప్రవృత్తినిమిత్తమాకైయాలే, శాస్త్రవశ్యచేతననుక్కు కృత్యాకృత్యఙ్గళ్ సంభవిక్కుమత్తొఴియ శాస్త్రవశ్యరల్లాత ఇవర్కళుక్కు సంభవిక్కుమ్పడి యెఙ్ఙనే? ఎన్ఱ, ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఇఙ్ఙనాన్ఱ చేతననుక్కుచ్చొన్న) ఇత్యాదియాల్. కర్తురతిశయావహకృతివిషయత్వమ్- కృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, కర్తురపకర్షావహకృతివిషయత్వమ్ - అకృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, లౌకికవైదికఙ్గళిలేవ్యాపియాన ప్రవృత్తినిమిత్తమ్ అదృష్టస్వర్గనరకాద్యతిశయాపకర్షావహజ్యోతిష్టోమబ్రహ్మహననాదికళైప్పోలే దృష్టశ్లాఘాగర్హాది రూపాతిశయాపకర్షావహ లౌకికక్రియావిశేషఙ్గళిలుమ్ కృత్యాకృత్యశబ్దఙ్గళై ప్రయోగిక్కైయాలే, ఉక్తప్రవృత్తినిమిత్తమ్ వ్యాపకమ్; ఆకైయాల్. శాస్త్రవశ్యతారహిత విషయత్తిలుమ్ తత్తత్స్వభావానుగుణమాన అతిశయాపకర్షఙ్గళ్ సంభావితమాకైయాలే, కృత్యాకృత్యఙ్గళుపపన్నఙ్గళెన్ఱు కరుత్తు. (ఇవర్కళ్ స్వభావత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్ఱు,- "పాపానాంవాశుభానాంవా"౧ "సాహమస్తకకృతాఞ్జలిః దేవదేవమభాషత"౨ ఇత్యాదికళిల్ అవగతమాన పిరాట్టిస్వభావత్తైయుమ్, "సుహృదంసర్వభూతానామ్"౩ "సపితాకీనరమేత"౪ "ఈశానోభూతభవ్యస్య నతతోవిజుగుప్సతే"౫ "దోషోయద్యపి"౬ ఇత్యాదికళిల్ అవగతమాన ఈశ్వరస్వభావత్తైయుమ్ పఱ్ఱవెన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ (ఇరణ్డుమ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కిల్) ఎన్ఱు,అ యదిశబ్దతాత్పర్యమ్ (విముఖరైయమిత్యాది.)

ఇ-అ.—అకర్మవశ్యరాయిరుక్కిఱ అవర్కళుక్కు అకృత్యకరణమ్ కల్పిక్కై అసఙ్గతమాయిరున్దతీయెన్న (ఇఙ్ఙనాన్ఱిత్యాది.).

మీ.—తదనువర్తనే, నిత్యానుభవే, ముక్తానావృత్తౌ, సామాన్యసృష్ట్యాదౌ, స్వావతారే, శాస్త్రప్రవర్తనే, మోక్షశ్రద్ధాయామ్, సుకృతవిశేషే, నిగ్రహశమనోపాయప్రదానే, ఉపాయాన్తరభఙ్గభావే, ఉపాయాన్తరస్థాననివేశే, వ్యాజమాత్రేణసంసారనివర్తనే, ఆర్తప్రపన్నస్య ఫలప్రదత్వే, బుద్ధిపూర్వాఘప్రాయశ్చిత్తకల్పనే, అకృతప్రాయశ్చిత్తానామపి యమవశ్యత్వవిరహేణఫలావిరోధేనయత్కిఞ్చిదుపద్రవకల్పనేచ, హేతుత్వాత్. అతః, శరణాగతేర్హేతుత్వాభ్యుపగమేపి *మాంశబ్దోక్తగుణానామతక్తేః వరణం నాధికారి విశేషణమితి.

తత్రాహ-(ఇరణ్డుమిత్యాది) †పురుషకారోపాయత్వయోః యద్యహేతుకత్వాఙ్గీకారే ఈశ్వరత్వగుణహానేః, మర్యాదాభఙ్గేన దోషాపత్తేశ్చ, అఙ్గీకారే దోషగుణహానివ్యతిరేకేణ భావ్యమితి†మన్యేత ; తదా, తయోః ✻ మాంశబ్దోక్త వాత్సల్యాదిగుణాభావః నైర్ఘృణ్యాది దోషశ్చ స్యాతామిత్యర్థః.

అయంభావః—యదుక్తం వరణస్యాధికారి విశేషణత్వే గుణహీన దుష్టచేతనాఙ్గీకారాత్ విధినిషేధశాస్త్రమర్యాదాభఙ్గః, "క్షిపామి"౭ "నాన్యఃపన్థాః"౮ ఇత్యాదిసత్యసఙ్కల్పత్వభఙ్గః, ఈశ్వరత్వాదిగుణహానిశ్చస్యాదితి. తదేతత్సర్వం వరణస్యాధికారివిశేషణత్వాభ్యుపగమాత్ పరిహృతమ్ నచవరణస్య చేతనమతిపూర్వకత్వేచ తదభావే దోషస్యోక్తత్వాన్నతథా‡త్వమితివాచ్యమ్. చేతనమతిపూర్వకత్వేపితస్యహేతుత్వప్రసఙ్గాభావాత్. ముఖ్యగౌణసాధనద్వయ రహితస్యాత్యన్తాకిఞ్చనస్య సంరక్షణార్థం పరమకారుణికేనాతిప్రసఙ్గవారణార్థం కిఞ్చిద్వ్యాజీకృత్యఅన్నాదిరక్షణసఙ్కల్పకరణోపపత్తేః. అతః, పరతన్త్రాణాంతదనుమత్యనురోధేన అసాధనమేవశరణవరణమితిప్రసఙ్గవారణాయవ్యాజీకృత్యరక్షణేనాసత్యసఙ్కల్పత్వాద్యాపత్తిః, వ్యాజమాత్రేణ ఫలప్రదత్వ సఙ్కల్పస్యావ్యనాదిత్వాత్.

నాపిసహేతుకతా, అహేతుకత్వేసతిఅతిప్రసఙ్గవారకత్వం వ్యాజత్వమితివ్యాజేనసహేతుకత్వశఙ్కాయావ్యాహతత్వాత్. వరణస్యేశ్వరమతిపూర్వకత్వేపి నానుపపత్తిః, తస్య ప్రథమ ప్రవృత్తేశ్వర వ్యాపారతయా చేతనగతఫలసాధనత్వాభావేపి, అతిప్రసఙ్గపరిహారత్వ ముపపద్యతే. యథాసా ... పరానుమత్యారాజ్ఞఉపాయనేదత్తే, ప్రథమప్రవృత్తస్య తత్ఫలభాగిత్వే, యదిప్రథమంప్రవృత్త ఔదార్యాదనుమస్తస్తత్ఫలందదాతీతి, తతాన్యనుమస్తరంశే పూర్వంస్వామ్యసత్వాత్, అనుమన్తృత్వాచ్చ అతిప్రసఙ్గః, దాతుర్వైషమ్యాదదోషశ్చనసమ్భవతి; తథాఽస్యజ్ఞానచికీర్షాప్రయత్నానాముభయకర్తృకత్వేనోభయసాధారణ్యాత్ మోక్షార్థప్రథమ ప్రవృత్తేర్యాదృచ్ఛికాదిసుకృతత్వకల్పనరూపాయాభగవదీయతయా మోక్షార్థప్రవృత్తిమాత్రస్య చేతనఫలసాధనత్వాభావే పీశ్వరస్యగుణాధిక్యాదనుమన్తుశ్చేతనస్యఅననుమన్తృత్వాది నైషమ్యాత్ తస్యఫలానన్వయే స్వస్యఫలిత్వా సంభవాచ్చ తత్ఫలందదాతిచేత్; కోఽత్రాతిప్రసఙ్గాదిదోషః?. కథంవాతస్య సర్వసమత్వాదిహానిః కథంవా

౧॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪.   ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-   ౩॥ గీ-౫-౨౯. ౪॥ మహోపనిషది. ౫॥ బృ-ఉ-౬-౪-౧౫.
౬॥ రా-యు-౧౮-౩. ౭॥ గీ-౧౬-౧౯. ౮॥పు-సూ. †యదిపురుషకారోపాయావహేతుకాఙ్గీకారే-౨-౩. ††మన్యేయాతామ్-౨. ‡యమితి-౨.

వ్యా.—ఆయిసుకరిచ్చేయ్మ్బోదు, ఇప్పడియగులిచ్చేయ్గైయ్యు - ఇవ్వర్థగత్వాతియాత్మవర్క్కళుక్కు ఆశ్రయణోన్ముఖస్తాన

అ.—(ఇవ్వర్థగతిత్వమ్) ఎన్ఱు,-దోషగుణహానికళై పచ్చైయాకి కొణ్డిరుక్కైయాకిఱ ప్రమేయస్థితియైన్ఱపడి ఇదుగుణవాదమన్ఱో, ఎన్నిల్, తత్పవదమ్ - "విరోధేగుణవాదస్స్యాత్"౧ ఎన్ఱు, ప్రమాణాన్తరవిరోధమిఱే గుణవాదత్తుక్కు హేతు; ఇఙ్గే విముఖాభిముఖ విషయవిభాగత్తాలే విరోధమ్ పరిహృతమిఱే. అకరణేప్రత్యవాయమ్ శొన్నాల్ అవశ్యకరణమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, కరణేప్రత్యవాయమ్ శొన్నవిత్తుమ్ అకరణదార్ఢ్యపాదకమెన్ఱు కరుత్తు.

ము.—సహేతుకత్వశఙ్కావకాశః. కథంవాచేతనస్య ఫలానన్వయప్రసక్తిశ్చేతి. అతోవరణస్యాహేతుత్వేప్యతి ప్రసఙ్గాది దోషపరిహార సమర్థత్వాన్నకిఞ్చిదపహీనమ్.

యతఏవమతిప్రసఙ్గాది దోషాభావః. తతఏవసిద్ధోపాయవిధీనాం సాధ్యోపాయనైరపేక్ష్యేణస్వతన్త్రత్వాత్ "నాన్యఃపన్థాః"౨ ఇత్యాది విధేస్సిద్ధోపాయాతిరిక్తవిషయత్వేన సఙ్కోచస్సిధ్యతి. "నాన్యథాప్రియః"౩ ఇతిసఙ్కల్పోపిస్వతన్త్రచేతనవిషయ ఇతినేత్స్యతి. "క్షిపామి"౪ ఇతిసఙ్కల్పోపి న విద్యాహీనమాత్రవిషయః, అపితుతద్గతప్రాతికూల్య వ్యవసితివిషయః. అతః *అహంశబ్దోపస్థాపిత సత్యసఙ్కల్పత్వాదేః, శాస్త్రమర్యాదాస్థాపకత్వాదేశ్చ నవిరోధః.

యదిశరణవరణమపి సాధనమభ్యుపగమ్యతే; తదా, సర్వత్రసహేతుకత్వేన *మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదిగుణానా మనవకాశేన అసిద్ధిరేవస్యాత్. నచ, వాత్సల్యస్యాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వమ్; సాధనపక్షేఆశ్రయణవిరోధిపాపానాంపఞ్చసంస్కారదీక్షావిధానాదినా ఆత్మజ్ఞానేనచ నష్టత్వాత్ తత్ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకానాం విద్యాధిగమేన నష్టత్వాచ్చ దర్శనీయపాపాభావాత్. సౌశీల్యమపినవిశ్వసనీయతాహేతుః, భక్తస్యైవవిశ్వాససమ్భవాత్. సర్వతపసామతిరిక్తత్వప్రమాణేనతతోపిమహావిశ్వాససమ్భవాచ్చ. దుష్ప్రాపత్వశఙ్కాపి "నాస్య నిష్కరణస్థస్య" ఇత్యుక్తస్య నసంభవతీతి సౌలభ్యమప్యఫలమ్. సర్వజ్ఞత్వస్యానిష్టనివృత్త్యాద్యుపయుక్తత్వేప్యత్ర విశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాధిక్యాభావాత్ అఘటితఘటనాసామర్థ్యస్యవేద్యత్వాభావేపి భక్తస్యైవ నిత్యసూరిసఙ్ఘస్థాపనసంభవాత్ జ్ఞానశక్త్యోశ్చవైఫల్యమ్. స్వామిత్వస్య "దేహిమేదదామితే"౫ ఇతిప్రకారేణఇన్ద్రాదిదేవసంబన్ధాభావేపిఫలప్రదత్వసంభవేఅత్రవేద్యత్వవిధానానుపపత్తిః కారుణ్యస్యాపి "అతిరిక్తంతపఃస్మృతమ్"౬ ఇతిశ్రుతస్యకౌస్తుభాదప్యుత్కృష్టాత్మసమర్పణస్య ఫలత్వేనవ్యాజమాత్రత్వాయోగాత్, న ఫలదానోపయికత్వమితినిష్ఫలత్వమ్ చేతనసత్తాస్థిత్యనువృత్తనముక్తానావృత్తి నిత్యానుభవమహదాది సామాన్యసృష్ట్యవతారాదీనాం కృపాకార్యత్వేపి, అత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాభావాత్; అన్యథా ఉపాసనేపి వేద్యత్వాపత్తేః; తద్వేద్యత్వవిధిర్వ్యర్థ ఏవస్యాత్. తతశ్చాహేతుకమేవ క్వచిద్రక్షకత్వాభావే, వాత్సల్యాదిగుణానాం తదుద్బోధకపురుషకారస్యచ విషయాభావా దభావపర్యవసానంస్యాత్; తత్ప్రతిపాదకశాస్త్రాణామప్రామాణ్యఞ్చస్యాత్. ఏవంసర్వత్రవ్యాజత్వేపి ప్రధానహేతుస్సహజకారుణ్యాదికమితిచేత్; తర్హి, స్వర్గాదిప్రదత్వమపితథాస్యాత్. యాగాదేః ఫలసదృశత్వాన్నతత్ర కృపాయాఅవకాశః, మోక్షసాధనానాంవిసదృశత్వాద్విసదృశసాధనస్యనిరతిశయఫలప్రదత్వం దయాదికార్యమితిచేత్, తర్హి, భక్తావపివాత్సల్యాదేరుపాస్యతాపత్తిః. యది, ముఖ్యసాధనఫలస్యగౌణసాధననిష్ఠస్యాపిప్రదానేదయాద్యపేక్షా, తదా, గౌణకర్మస్వష్టకాదిశ్రాద్ధాదిషుసర్వత్రారాధ్యదేవతాగుణానుసన్ధానస్యావ్యఙ్గత్వప్రసఙ్గః దయాయాః ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రవిషయత్వప్రతిపాదకశ్రుతప్రకాశికావాక్యవిరోధశ్చ. క్వచిదహేతుకమేవ రక్షణేపరం కృపాయాస్సహజత్వంసిద్ధ్యతి తథాత్వేక్వచిత్సిద్ధేహిశాస్త్రవిహితహేతూనాం వ్యాజత్వసిద్ధిశ్చ?.

కిఞ్చ, "మామ్" ఇత్యత్రాగ్రజనసారథ్యవేషస్య ఉపాస్యగుణత్వేన విధానాత్తత్పారతన్త్ర్యస్య స్వాతన్త్ర్యకాష్ఠారూపత్వాత్ స్వాతన్త్ర్యస్యాపివేద్యాకారత్వ మితివాచ్యమ్. నచ, "సంసరణేభగవత్స్వాతన్త్ర్యం ప్రధానహేతుః కర్మాదికంసహకారి"౭ ఇతివేదాన్తాచార్యైరుక్తమితివాచ్యమ్. "త్రాణేస్వామిత్వమౌచిత్యంన్యాసాద్యాస్సహకారిణః । ప్రధానహేతుస్స్వాతన్త్ర్య విశిష్టాకరుణావిభోః"౮ ఇతతైరేవోక్తత్వాత్. అతశ్చతస్య వేద్యత్వంవరణోపాయత్వేన సిద్ధ్యతి. నచన్యాసాదివ్యాజమాత్రనిష్ఠస్య అనన్తస్థిరఫలప్రదత్వంస్వాతన్త్ర్యకృత్యమితివాచ్యమ్; క్షణార్ధకృతపాపస్యకల్పకోటినియతానుభవేప్యసాధ్యదుఃఖప్రదత్వేపితస్యసాధారణ్యాత్, అకల్యాణగుణత్వాచ్చ రక్షణేన్యాసాపేక్షత్వేన కర్మపారతన్త్ర్యమేవాస్తీతి మతశ్చస్వాతన్త్ర్యమ్. తతశ్చక్వచిదహేతుకత్వే రక్షణేస్వాతన్త్ర్యసిద్ధిః, తస్యకల్యాణత్వసిద్ధిశ్చ.

౧॥ పూర్వమీమాంసా -౨॥ పు-సూ. ౩॥ ౪॥ గీ-౧౬-౧౯. ౫॥ య-వే-౧-కా-౮-ప్ర ౬॥ ౭॥ ౮॥

మూ.—౧౭. ఇరణ్డుమ్‌కులైన్దాల్ ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డాయ్ త్తాన్.

వ్యా.—చేతనగతఙ్గళాన దోషగుణహానిగళ్ కులైయివేణుమెన్ఱిరాఙ్గిల్, అవఱ్ఱుడనే యఙ్గీకరిక్కై ఇవర్ కళుక్కు అవశ్యకరణీయమెన్ఱబడియిన్ఱిక్కే.

౧౭. ఇప్పడి, దోషాదిగళ్ కులైన్దాల్ ఆత్ప్రియ అఙ్గీకరియోమెన్ఱిరుక్కిల్ అత్తలైక్కు వైయిరణ్డుమ్ వరుమెన్ను[౫మిడమ్ శొల్లి, దోషాదిగళ్ కులైయప్పట్టార్, నమ్మైయఙ్గీకరిత్తతు ? ఎన్ఱిరుక్కిల్ ఇత్తలైక్కు వైయిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱి, ఙాన్ మేల్,

(ఇరణ్డుమ్‌కులైన్దాల్) ఎన్నుమ్ పడజ్జి. (ఇరణ్డుమ్‌కులైన్ద తెన్ఱిరు)క్కైయావతు-ఇత్తనై నాళుమ్ నమ్మైయఙ్గీకరియాతిరున్దవర్ కళ్ ఇన్ఱఙ్గీకరిత్తతు నమ్‌దోషాదిగళ్ కులైయప్పట్టార్? ఆక్కైయాల్ నమక్కు వైకులైన్ద తెన్ఱనుసన్ధిత్తిరుక్కై. ఇప్పడియిరుక్కిల్.(ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డా) క్కైయావతు-అకృత్యకరణముమ్ కృత్యాకరణముమ్ వరుక్కై. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఇవ్వధికారిక్కు అనాదికాలమఙ్గీకరియాతవర్ కళ్ ఇన్ఱు, నమ్మైయఙ్గీకరిత్తతు నమ్ముడైయదోషగుణహానిగళిరణ్డుమ్ కులైన్దవాఱేయన్ఱో? ఎన్ఱనుసన్ధిక్కై అకృత్యమాయిరుక్కు, అత్తైచ్చెయ్‌క్కైయాలుమ్;

అ.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి (ఇప్పడిదోషాదిగళిత్యాది) (దోషాదిగళ్) ఎన్ఱి ఆదిశబ్దమ్ - గుణహానిపరమ్.

(అకృత్యమాయిరుక్కు) ఎన్ఱతు - అఙ్గీకరిత్తియప్పడియన్ఱమైయాల్ మిథ్యాజ్ఞానరూపమాక్కైయాలే అనిష్టావహమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

మీ.—యద్యపి, శిష్యావస్థాయాః స్వాతన్త్ర్యకృతత్వాత్తదనుగుణఫలప్రదత్వమపి తత్కార్యమ్. తథాపి, తస్య సుఖదుఃఖసాధారణ్యాన్న కల్యాణగుణత్వసిద్ధిః అతః, “కేవలం స్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షే కఞ్చిత్కదాచన”౧ ఇత్యుక్తప్రకారేణ స్వకృతమర్యాదాతిలఙ్ఘనేన క్వచిద్రక్షకత్వే, తస్య తథాత్వం సిద్ధ్యేత్. ఏవమ్, జ్ఞానశక్త్యాదీనాం శిక్షారక్షోభయసాధారణానాం క్వచిదహేతుకరక్షకత్వోపయుక్తత్వం స్వాభావికమ్; అన్యత్రిదుఃఖప్రదత్వోపయుక్తత్వమౌపాధికమితీశ్వరస్య కల్యాణగుణస్వభావత్వం సిద్ధ్యేత్. అతః, ఈశ్వరస్య తద్గుణానాం చ రక్షకత్వం స్వాభావికమ్, శిక్షకత్వమౌపాధికమిత్యేతత్ క్వచిన్నిరుపాధికరక్షకత్వే సిద్ధ్యతి. ఏవఞ్చేశ్వరతద్గుణానాం శిక్షారక్షయోరుపాధిసాపేక్షత్వే, తయోస్తన్నిరపేక్షత్వే శిక్షాయా నిరుపాధికత్వే, రక్షాయాః సోపాధికత్వే చ, కల్యాణత్వం న సిద్ధ్యతీతి తత్సిద్ధ్యర్థం శిక్షాయాముపాధిసాపేక్షత్వమ్, రక్షాయాస్తన్నిరపేక్షత్వం చ[౨౦ వాచ్యమ్; తదా చ రక్షకత్వమేవ స్వభావః, శిక్షకత్వమౌపాధికమ్. క్వచిద్రక్షణే ఉపాధిదర్శనం చేతనస్వభావకృతమ్; తత్స్వభావశ్చ - కర్తృత్వలక్షణస్వాతన్త్ర్యమ్, సోపాధికరక్షణభ్రమశ్చ తద్రహితేషు తన్నిరుపాధికరక్షకత్వం నిత్యేష్వివ ప్రవహిష్యతీతి నిరుపాధికత్వమేవ భగవతస్తత్త్వమ్ తదుక్తమ్ “ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం న తు గుణౌ”౨ ఇతి. అతః, శరణవరణస్యాధికారివిశేషణత్వే *అహంశబ్దస్య బాధకత్వాభావాత్; ప్రత్యుత, సాధనత్వే * మాంశబ్దస్య బాధకత్వాచ్చ, వరణమధికారివిశేషణమ్. తస్మాత్, చరమశ్లోకస్య భగవన్నిరపేక్షస్వభావత్వావగమకత్వాన్మన్త్రే నిరపేక్షత్వసిద్ధిరితి.   —అయమత్ర సఙ్గ్రహః.—   [౨౫

గుణహీనస్య దుష్టస్య స్వీకారే †సతి భో భవేత్ । దదామి న త్యజామీతి సఙ్కల్పస్యతథావిభోః॥ వైషమ్యాదిప్రసఙ్గశ్చ మర్యాదాయాశ్చ భఞ్జనమ్ । అతో విద్యావినష్టాఘం చేతనం స్వీకరోతి హి॥ ఇత్యేతన్న విభోర్దోషగుణహానిప్రసక్తితః । యదికుతాశ్చాహేతుత్వం తావతా నాభ్యుపగమ్యతే॥ విభోః కారుణ్యవాత్సల్య సౌశీల్యాద్యా మహాగుణాః । అసత్కల్పా భవేయుస్తే విషయాలాభతత్పరమ్॥ కృతప్రతిక్రియే లోకే గుణత్వం నైవ దృశ్యతే । దుష్టదుఃఖిపరిత్యాగే నిర్ఘృణత్వాదికం భవేత్॥ అఙ్గీకారే సదోషాణాం వైషమ్యాది ప్రసఞ్జనమ్ । శ్రయన్విశేషణీభూత ప్రపత్త్యైవ నివారితమ్॥ యద్వ్యహేతుకకృపాఫలమేషాం శ్రియఃపతేః। తథాప్యతాన్ను మన్తృత్వాచ్చేతనస్య చ తద్గతా॥ సఙ్కల్పసత్యతా దేశ్చ పరిహారతియా మతా॥[౩౦

(ఇతి ద్వితీయప్రకరణే ప్రపత్తవ్యగుణనిరూపణాధికారః.౧౪)

(౧౫. అథ, శోకనివృత్తికారణచిన్తాధికారః.)

(ఇరణ్డుమ్ కులైన్దతెన్ఱిరుక్కిలిత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డాయ్ త్తాన్) యది, మాంశబ్దవిహిత వాత్సల్యాదిగుణానుపపత్త్యా వరణస్యాసాధనత్వమ్. తర్హి “మామేకం”౩ ఇతి శబ్దేన కృతకృత్యత్వస్య విధానానుపపత్త్యా హేతుత్వసిద్ధిః కిం న స్యాదితి శఙ్కాయాం సఙ్గతిః.

౧॥   ౨॥ శ్రీరఙ్గ-స్త-ఉత్త-౮౭.   †సత్యతా భవేత్-౪.

వ్యా.—"నీశ నేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్"౧ "అమర్యాదః"౨ "బుద్ధ్వాచనోచ"౩ "అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్"౪

అ.—[నీశనేన్] నీచత్వమే వడివాక ఉడైయేన్. [నిఱైవొన్ఱుమిలేన్] ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ఒన్ఱుమిలేన్. [నీశనేన్] ఎన్ఱు,- దోషముమ్, [నిఱైవొన్ఱుమిలేన్] ఎన్ఱు,- గుణహానియుమ్, [నఙ్గళ్ పాశమ్వైత్త] ఎన్ఱు-అవైయే హేతువాక త్తన్నైయఙ్గీకరిత్తత్తైచ్చొల్లి, ఆఴ్వారనుసన్ధిత్తార్ప్పోలే యెన్ఱపడి.

(అమర్యాదఇతి) "అమర్యాదః క్షుద్రశ్చలమతిరసూయాప్రసవభూః"౨ ఇత్యాది. [అమర్యాదః] ఎన్ఱు,- గుణహానియుమ్, [క్షుద్రః] ఎన్ఱుతొడఙ్గి- దోషత్తైయుమ్ ఆళవన్దారనుసన్ధిత్తార్ప్పోలవుమెన్ఱపడి. ఇతు, దోషగుణహానికళిరణ్డుక్కుమ్ కవి మొన్ఱుమ్ ఉదాహరణమాయిరున్దతిల్లై యెన్ఱనుసన్ధిక్కైక్కు ఉదాహరణముమ్ కట్టిల్ దృష్టాన్తమ్.

(బుద్ధ్వాచేతి) "బుద్ధ్వాచనోచ విహితాకరణైర్నిషిద్ధ సంసేవనైస్త్వదపచారశతైరసహ్యైః । భక్త్యాగసామపిశతైర్భవతాప్యగణ్యై ర్వాఙ్మనసకాయజనితైర్హతోఽస్మి"౩ [బుద్ధ్వాచ, నో-బుద్ధ్వాచ] జ్ఞానాజ్ఞానఙ్గళాలేయుణ్డాన వెన్ఱపడి. [నిషిద్ధసంసేవనైః] నిషిద్ధఙ్గళుడైయ ఆసకృదనుష్ఠానఙ్గళాలే యెన్ఱపడి. [భవతాపి] సర్వజ్ఞేనత్వయాపి. [అగణ్యైః] ఇయత్తయాసఙ్ఖ్యాతుమశక్యైః ఎన్ఱపడి. [వాఙ్మనసకాయజనితైః] వాచికకాయికమానసైః ఎన్ఱపడి. ఇతువుమ్, దోషగుణహానికళిరణ్డుక్కుమ్ ఉదాహరణమాయిరున్దతిల్లై యెన్ఱనుసన్ధానత్తిలే దృష్టాన్తమ్. ఇప్పడి ఆఴ్వాననుసన్ధిత్తార్ప్పోలవుమెన్ఱపడి.

(అతిక్రామన్నితి) "అతిక్రామన్నాజ్ఞాంతవవిధినిషేధేమభవతే ప్యభిద్రుహ్యన్వాఙ్గ్ కృతిభిరపిభక్తాయసతతమ్ । అజానన్ జానన్వాభవద సహనీయాగసిరతస్సహిష్ణుత్వాద్రఙ్గప్రవణతవమాభూవమభరః"౪ [రఙ్గప్రవణ] వారీర్! పెరియపెరుమాళే!. [అజానన్ జానన్వా] అజ్ఞానేనవా జ్ఞానేనవా. [వాఙ్గ్కృతిభిః] వాఙ్మనసకాయకర్మఙ్గళాలే. [విధినిషేధేమ] శ్రుతిస్మృతిరూపఙ్గళాన ప్రవర్తకనివర్తక వాక్యఙ్గళిలే ప్రమితైయాన. [తవ-ఆజ్ఞామ్] ప్రవృత్తినివృత్తివిషయమాన దేవరీరుడైయ అభిప్రాయత్తై. [అతిక్రామన్] అతిక్రమిక్కిఱ. ఇత్తాల్ - కృత్యాకరణాకృత్యకరణ రూపమాన అపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు. బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ వాఙ్మనసకాయకర్మఙ్గళాలే, [భవతే - అభిద్రుహ్యన్ - అపి] దేవరీర్క్కు అపకరిత్తుక్కొణ్డు మిరుక్కిఱ. ఇత్తాల్ - భగవదపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు. బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ వాఙ్గ్

ఇ-అ.—(బుద్ధ్వాచనోచ) ఎన్ఱ,అతుక్కర్థమ్ - అఱిన్దుమఱియామైయుమ్ అకృత్యకరణమ్ ముతలాన అపచారఙ్గళాలే కెట్టుప్పోనేనెన్ఱు.
(అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్) ఎన్ఱ,అతుక్కర్థమ్ - విధినిషేధఙ్గళిల్ దేవరీర్ పణ్ణివైత్త ఆజ్ఞైయై యొఴిత్తేనెన్ఱు.

మి—సంశయస్తు—మన్త్రరత్నే ఉపాయత్వస్యనిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి-ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్,తదుపబృంహణే చరమశ్లోకే "మోక్షయిష్యామి"౫ ఇతి భగవతః స్వీకృతభరత్వం భరసమర్పణస్యానుపాయతాంనావగమయతి-ఉతావగమయతీతి. తదర్థమ్, "మాశుచః"౫ ఇత్యత్రశోకనివృత్తిహేతుత్వేన ఉపాయాంశే కృతకృత్యత్వమభిప్రేతమ్- ఉతచేతనస్య స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్, ఈశ్వరస్యతత్కార్యాధికృతత్వఞ్చ హేతుత్వేనాభిప్రేతమితి. తదర్థమ్, "తమేవంవిద్వాన్"౬ ఇత్యాదికాపురుషవిద్యా, ఉపాయాంశే కృతకృత్యత్వానుసన్ధానపరా- ఉత యజ్ఞాద్యనుష్ఠానస్థానని వేశేన ఉపాసకావయవేషు అహరహస్తదఙ్గానుసన్ధానపరేతి. తదర్థమ్, కృతోపాయకృతత్వాభిప్రాయే ఉపబృంహణసాహాయ్యమస్తి-ఉతనాస్తీతి.

యదాస్తి; తదా, ఉపబృంహణసధ్రీచీనాయాశ్శ్రుత్యా ఉపాయాంశే కృతకృత్యత్వాభిప్రాయత్వాత్ * మాశుచ ఇత్యస్యాపి తదభిప్రాయత్వేన వరణస్యోపాయతావగమకత్వాత్, స్వీకృతభరత్వ మనుపాయతావగమకంనభవతీతి, వరణస్యోపాయత్వాన్మన్త్రే నిర్హేతుకత్వప్రతీతిః.

యదాచ, పురుషవిద్యాయాః కృతకృత్యత్వపరత్వే ఉపబృంహణసాచివ్యంనాస్తి; తదా, తస్యాఅన్యపరత్వేన *మాశుచ ఇత్యత్రకర్తవ్యోపాయస్యకృతకృత్యత్వాభిప్రాయత్వేమానాభావాత్,వరణస్యాధికారి†విశ్వాసోత్తమ్భకత్వాత్.స్వీకృతభరత్వమనుపాయత్వద్యోతకంభవతీతిచరమశ్లోకేనైరపేక్ష్యప్రతీతేర్మన్త్రప్రతిపన్నముపాయత్వం నిర్హేతుకమితిసిద్ధ్యతి.

౧॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౨॥ స్తో-ర-౨. ౩॥ వరదరాజస్తవే-౭౯. ౪॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవే- ౫॥ గీ-౧౮-౬౬. ౬॥ పు-సూ. †విశేషణత్వాత్,-౪.

8-6-86.

అ.—కృతికళాలే [భక్తాయ - అభిద్రుహ్యన్ - అపి] సతతమాక దేవరీర్ విషయత్తిల్ భక్తైయాన్న, ఉమక్కు అపకరిత్తుక్కొణ్డు మిరుక్కిఱ. ఇత్తాల్ - భాగవతాపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ [భవదసహనీయాఽగసిరతః] దేవరీర్ విషయమాయుమ్ దేవరీరుడైయవర్కళ్ విషయమాయుముళ్ళ అసహనమాకిఱ అపచారత్తిలే రాగత్తైయుడైయ అడియేన్. దేవరీర్ సహనశీలరాకైయాలే దేవరీర్క్కు దుర్భరనాకిఱిలే నైన్ద్రృషి. ఇప్పడియే, పూర్వోత్తరశ్లోకత్తిలుమ్ అపచారవిభాగమ కణ్డుకొళ్వతు. ఇఙ్గే, (భక్తాయ - అభిద్రుహ్యన్, భవతే - అభిద్రుహ్యన్) ఎన్ఱు, - చతుర్థి వరుమ్పడి యెఙ్ఙనే? "క్రుధద్రుహోరుపసృష్టయోఃకర్మ" ౧ ఎన్ఱు, - క్రూరమభిద్రుహ్యతి ఎన్గిఱాప్పోలే, ద్వితీయైయన్ఱో, వర ప్రాప్తమాన్నిల్; ఇతుక్కుప్పలవకై నిర్వాహఙ్గళుణ్డు ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; * నవిద్యతే. భీః - భయమ్, యస్మిన్కర్మణితద్యథా తథా. అభి - నిర్భయమాక వెన్ఱాయ్, (అభి) ఎన్గిఱవితు ఉపసర్గమల్లామైయాలే "క్రుధద్రుహోరుపసృష్టయోః" ౧ ఎన్ఱు, కర్మసంజ్ఞైయిల్లామైయాలే "క్రుధద్రుహేర్ష్యాఽసూయార్థానాంయంప్రతికోపః" ౨ ఎన్ఱు, సంప్రదానసంజ్ఞైవరుకైయాలే చతుర్థి సాధు. అన్ఱిక్కే (అభి) ఎన్గిఱవితు ఉపసర్గమేయాయ్, (భక్తాయ) ఎన్గిఱ చతుర్థి "క్రియార్థోపపదస్యకర్మణిస్థానినః" ౩ ఎన్ఱు, "భక్తంకోపయితుమభిద్రుహ్యన్" ఎన్ఱాయ్, "నమస్కుర్మోనృసింహాయ నృసింహమనుకూలయితుమ్" ఎన్ఱాప్పోలేయాకిఱతు.—అన్ఱిక్కే, అభ్యేత్యద్రుహ్యన్ - (అభిద్రుహ్యన్) ఎన్ఱాయ్, "ప్రదేశంపరిలిఖతి" ౪ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ - ప్రదేశంపరిమాయలిఖతి ఎన్గిఱాప్పోలే ఆక్షిప్తక్రియాన్తరోపసర్గమాయ్, *ద్రుహధాతువుక్కు ఉపసర్గమల్లామైయాలేకర్మసంజ్ఞైవారామైయాలే "క్రుధద్రుహ" ౨ ఇత్యాదిసూత్రత్తాలేసంప్రదానసంజ్ఞైవన్దుచతుర్థివరుకిఱతు. అన్ఱిక్కే, అభి) ఎన్గిఱవితు- 'అభిరభాగే" ౫ ఎన్ఱు, వీప్సాయాంకర్మప్రవచనీయమాయ్, విధినిషేధమతవాజ్ఞామభిఅతిక్రామన్-విధినిషేధమతివాజ్ఞామాక్రామన్ఎన్ఱాయ్,*ద్రుహధాతువుక్కు ఉపసర్గమిల్లామైయాలే "క్రుధద్రుహ" ౨ ఇత్యాదినాచతుర్థివరుకిఱతు.—అన్ఱిక్కే, (అభి) ఎన్గిఱతు ఉపసర్గప్రతిరూపకమాయ్,ఉపసర్గమల్లామైయాలే "క్రుధద్రుహోరుపసర్గయోఃకర్మ" ౧ ఎన్ఱు,కర్మసంజ్ఞైవారామైయాలే "యంప్రతికోపః" ౨ ఇతిసంప్రదానసంజ్ఞైవన్దు చతుర్థి వరుకిఱతు. "అక్షేనివిశలింభయాత్" ౬ "అవదత్తంప్రదత్తఞ్చ" ౭ ఇత్యాదికళిలే ఉపసర్గప్రతిరూపకమాకైయాలే ఉపసర్గకార్యఙ్గళ్ వారాతాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ ఉపసర్గప్రతిరూపక మాకైయాలే ఉపసర్గకార్యమాన కర్మసంజ్ఞైవారాతు; ఇతైప్పఱ్ఱియే "యదేతేభ్యోఅభిద్రోగ్ధుంమయా యథపరిగ్రహఃకృతః" ౮ ఎన్ఱు, మహాకవిప్రయోగముమ్ కిడక్కిఱతు.

(నీశనేన) ఇత్యాదిపూర్వపూర్వప్రమాణవిశదీకారార్థమాక ఉత్తరోత్తరప్రమాణోపాదాన మెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు—వరణస్యాధికారివిశేషణత్వ మనుపపన్నమ్, సమభివ్యాహృతస్య "మాశుచః" ౯ ఇత్యస్యాన్వయవైఘట్యాత్. తత్రహిశోకనివృత్తిహేతుత్వేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వ మభిప్రేతమ్?, 'సుదుష్కరోపాయవిధానాత్ శోచన్తంప్రతి వరణేసకృత్త్వవిధానస్య తన్నివృత్త్యపేక్షితత్వాత్. ఏకశబ్దాదినా ఇతరనిరపేక్షత్వవిధానేఽపి, వరణస్యాప్యావృత్తిరూపత్వేన దర్శనపర్యన్తత్వ శఙ్కాయా నివారకాభావాత్.

నచ, *త్వాశబ్దేస్వప్రవృత్త్యనర్హత్వస్య వివక్షితతయాకర్తవ్యోపాయేతవానర్హత్వాత్, తత్రమమాధికృతత్వాచ్చ, "మాశుచః" ౯ ఇతితాత్పర్యం కిన్నస్యాదితి వాచ్యమ్. తైత్తిరీయకే ప్రపత్తివిధానానన్తరమ్ "తస్యైవంవిదుషః" ౧౦ ఇతివాక్యేపూర్వోక్తాధికారిణః కృతకృత్యత్వవిధానేనాత్రాపిస్థానప్రమాణేన, "మాశుచః" ౯ ఇత్యస్యాపి తత్పరత్వాత్. నచపురుషవిద్యాయా యజ్ఞాదిప్రతినిధిత్వేనాఙ్గతయాఽహరహరనుష్ఠేయత్వాత్ ననైర్భర్యపరత్వమితివాచ్యమ్. పూర్వానువాకే విహితాయాన్యాసవిద్యాయాః "సకృదేవహిశాస్త్రార్థః కృతోఽయంతారయేన్నరమ్" ౧౧ "సకృదేవప్రపన్నాయ" ౧౨ ఇత్యాదినా సకృత్త్వవిధానేనాఽసకృదావృత్తతయా పురుషవిద్యా నతత్త్రాఙ్గమ్. కిఞ్చ, ప్రపత్తేరానుకూల్య సఙ్కల్పాదివ్యతిరేకేణాఙ్గాన్తరాసహత్వాచ్చ పురుషవిద్యాఙ్గత్వానుపపత్తిః

నచ, వేదాన్తవిహితవిద్యాత్వేన, "వికల్పోఽవిశిష్టఫలత్వాత్" ౧౩ ఇతిన్యాయవిషయత్వేనఅవిశిష్టఫలతయాగురులఘువికల్పాయోగేన విద్యాన్తరోక్తావృత్త్యాదిప్రాప్తిః న్యాసవిద్యాయామప్యవిశిష్టేతివాచ్యమ్. "నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రభవతి" ౧౪ ఇతిన్యాయేనసకృత్త్వస్య వచనసిద్ధతయా, తత్రావృత్త్యాది ప్రసఞ్జకన్యాయానామప్రాప్తేః. తదుక్తం శ్రుతప్రకాశికాయామ్ "యద్యపిసాక్షాత్కారరూపత్వ భక్తిరూపత్వాదిపరాణాంవాక్యానాం విద్యావిశేషప్రకరణ గృహీతత్వేపి సర్వోపాసనసాధారణత్వం గురులఘుయత్నవికల్పానుపపత్తేఃప్రాప్తమ్; తథాపిప్రపదనేతు లఘుగురువికల్పానుపపత్తిరూపన్యాయోవచనబలప్రతిక్షిప్తః, 'నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రభవతి' వచనవిరోధాభావాదుపాసనేమతస్యప్రవృత్తిః" ౧౫ ఇతి. అతః, న్యాసవిద్యాయాస్సకృత్త్వాదసకృదాత్మకత్వేన నతత్రపురుషవిద్యాయా అఙ్గత్వమ్, అపితద్వన్నిర్భరత్వానుసన్ధానపరత్వమేవ.

౧॥ అష్టా-౧-౪-౩౮. ౨॥ అష్టా-౧-౪-౩౭. ౩॥ అష్టా-౨-౩-౧౪. ౪॥ ౫॥ అష్టా-౧-౪-౯౧. ౬॥

౭॥ ౮॥ ౯॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౦॥ తై-నా-౬-౫౨. ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౮౫. ౧౨॥ రా-యు-౧౯-౩౩.

౧౩॥ బ్రహ్మసూ-౩-౩-౫౭. ౧౪॥ ౧౫॥ శ్రుతప్రకా-

వ్యా.—ఇత్యాదిప్పడియే - నమ్ముడైయ దోషగుణహానిక్కళిప్పోళ్ ఎళ్వాక వొన్స్రుమ్ కులైన్దదిల్లైయెన్స్రుమ్, ఇప్పడియిరుక్క-చ్చెయ్తే దోషాదిక్కళే పచ్చైయాక్క నన్మైయజ్గీకరిత్తరుళువతే!

అ.—(ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్గిఆదిశబ్దత్తాలే- "నజ్గణ్ పాశమ్వైత్త"౧ "వదతిమవదమాగః తస్యతే స్తిక్షమాయాః"౨ "వరదమయితత్ప్రసాదో స్మ్యఖః"౩ "సహిష్ణుత్వాద్రజ్గప్రవణతవమాభూవమభరః"౪ ఎన్గిఅవివైసజ్గ్రహితజ్గళ్. ఉపాత్తజ్గళాన ఆళ్వార్, ఆళవన్దార్, ఆళ్వాన్, భట్టర్, ఇవర్కళుడైయ శ్రీసూక్తికళుక్కుగ్దమ్ -(నమ్ముడైయ) ఎన్స్రుతుడజ్గి, (అజ్గీకరిత్తరుళువతే!) ఎన్నుమళవాక

మీ.—కిఞ్చ, "అనేనైవతుమన్త్రేణస్వాత్మానంమయినిక్షిపేత్। మయినిక్షిప్తకర్తవ్యఃకృతకృత్యోభవిష్యతి"౫ ఇతిస్మృతౌ ప్రపత్తివిధానానన్తరం కృతకృత్యత్వవిధానేన, అత్రాపి స్థానప్రమాణేన పూర్వానువాకస్య న్యాసవిధాయకత్వేనాత్రకృతకృత్యత్వ విధానస్యోచితత్వాత్. తస్మాత్సర్వత్ర ప్రపత్తి విధానానన్తరం తదనుష్ఠాతురుపాయాంశే కృతకృత్యతావిధానాత్, ఉపాయాన్తరదుష్కరత్వ కృతశోకనివృత్తేః, వరణమాత్రోపదేశేనా నివృత్తేశ్చ, "మాశుచః"౬ ఇత్యస్యఉపాయాంశేకృతకృత్యతాభిప్రాయత్వాత్; తదన్వయవైఘట్యేనవరణంనాధికారివిశేషణమ్, అపితుసాధ[౧౦ నమేవేతి.

అత్రాహ (ఇరణ్డుమిత్యాది) "వరణస్యసాధనత్వాదేవహి 'మాశుచః'౬ ఇత్యస్యసాధనానుష్ఠానాంశే కృతకృత్యతావిధీయతే'; అతస్తస్య సాధనత్వాత్తదనుష్ఠానేనమమదోషగుణహాన్యోర్హానిర్జాతా; ❋ అతఃపరమహంనిర్భరోనిర్భయోస్మి" ఇతిచేన్మన్యసే;తదా, స్వకృతభరసమర్పణస్య, ఈశ్వరకృతభరస్వీకారస్యచ, ప్రచ్యుతత్వాత్, దోషగుణహానియుక్తపూర్వావస్థైవ స్యాదిత్యర్థః.

అయంభావః—అస్యభరోనామ భక్త్యాద్యుపాయాన్తరానుష్ఠానమ్, "త్వమేవోపాయభూతోమేభవ"౭ ఇతి, ఉపాయాన్తరస్థాననివేశన ప్రార్థనేన తస్యతథాత్వాత్. భరసమర్పణఞ్చ నభరోభవితుమర్హతి,యేన, స్వకృతోపాయస్య కృతత్వసంభవః. తతశ్చ, యది, స్వానుపాయమే వోపాయసమర్పణ ముపాయానుష్ఠానత్వేనబుధ్యేత;తదా, భరస్యసమర్పితత్వ మనుష్ఠితత్వఞ్చ విరుద్ధమితి సమర్పణం ప్రచ్యుతంభవేత్ స్వభరా నుష్ఠానాసామర్థ్యాత్ మయిభరేన్యస్తేసతి, మయాచతంస్వీకృత్య తస్మిన్నధికృతేసతి, పునస్తుర్వాసనావశా దనుష్ఠితభరసమర్పణమేవస్వోపాయ కృత్యత్వేనమత్వా, కృతఘ్నస్సన్ స్వాత్మానమనుష్ఠితోపాయమ్మనుతే. తస్మాదయంభరస్త్యక్తవ్య ఇతిస్వీకృతోపాయస్యత్యాగ ఏవప్రసజ్యేతేతి పూర్వావస్థైవాపద్యేతేతి. [౨౦

యదుక్తమ్, "మాశుచః"౬ ఇత్యస్యస్వకృతోపాయస్య కృతత్వాభిప్రాయత్వాద్వరణస్య సాధనత్వసిద్ధిరితి. తదయుక్తమ్, తస్యోక్తతా త్పర్యకత్వే కల్పకాభావాత్. నచ శోకనివృత్తిఃకల్పికా; సర్వధర్మపరిత్యాగాజ్గత్వేన ఏకశబ్దోక్త స్వీకారానుపాయత్వ బుద్ధిసంస్కృతేన ప్రకృ తస్వీకారేణ విశిష్టస్య ❋ త్వాశబ్దోపస్థాపితత్వాత్. స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వం ప్రకృతమ్, "మోక్షయిష్యామి"౬ ఇత్యత్రభగవతశ్చేతనకృత్యాధి కృత త్వఞ్చోక్తమ్. అతః, ప్రకృతయోస్స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వ చేతనకార్యాధికృతత్వయో శ్శోక నివృత్తిహేతుత్వేన వివక్షితత్వోపపత్తేః, తస్యాన్యథా సిద్ధత్వాత్, పూర్వంస్వకృత్యస్యభరస్య భగవతి సమర్పితత్వేన కృతకృత్యత్వాసిద్ధేశ్చ. [౨౫

నను, స్థానప్రమాణేన ఏతదుపబృంహ్యశ్రుతౌ పురుషవిద్యాయాం కృతకృత్యత్వస్యోత్తరకృత్యత్వే నోక్తత్వాత్, శోకనివృత్తిహేతుత్వం కృతకృత్యత్వస్యశ్రుతిసిద్ధమితి, ప్రకృతత్వలిజ్గమాత్రం శ్రుత్యాబాధితమితిచేత్. న, తస్యాః ప్రకృతన్యాసవిద్యాజ్గభూత యజ్ఞావ్యనుష్ఠానప్రతినిధిత్వేన ఉపాసకశరీరావయవేషు యజ్ఞావయవకల్పనేనాసకృదావృత్త్యనుసన్ధానపరత్వాత్.

నచ "సకృదేవప్రపన్నాయ"౮ ఇతిస్మృతివచనాత్, శ్రుతప్రకాశికావచనాచ్చ, పూర్వప్రకృతన్యాసవిద్యాయాఅనావృత్తేరుక్తత్వాత్పురుషవిద్యానాజ్గవిద్యేతి వాచ్యమ్ స్మృతివచన శ్రుతప్రకాశికావాక్యయోష్షడజ్గప్రపత్తివిషయత్వాత్, "బ్రహ్మణేత్వామహస ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత"౯ ఇతిపూర్వానువాకవిహితాయా వసురణ్యాదిప్రణవాన్తమన్త్రికత్వేన షడజ్గయోగభిన్నత్వస్యోత్తరత్ర వక్ష్యమాణత్వాచ్చ, పురుషవిద్యాయాః త్వేన కృతకృత్యత్వవిధాన పరత్వాభావాత్, "తైత్తిరీయామ్నాతా పురుషవిద్యా బ్రహ్మవిద్యాజ్గమ్"౧౦ ఇతి భాష్యకారవచనాచ్చ.

నచాజ్గశబ్దో విద్యాజ్గభూతార్థవాదభాగపరః; విద్యాశబ్దాజ్గశబ్దయోరస్వారస్యాపత్తేః; "బ్రహ్మప్రాప్తిరేవాత్రఫలమ్"౧౦ ఇతిభాష్యవిరోధశ్చ. కిఞ్చ, పురుషవిద్యాయాఉపాసనాత్మకత్వాభావే అజ్గోపసంహారార్థభేదచిన్తనమనర్థకమాపద్యేత. "యన్మరణంతదవభృథః"౧౧ ఇతిపురుషవిద్యాయాఅప్రయాణంవిద్యాన్తరవ దహరవహరసస్యేయత్వం శబ్దాదేనావగమ్యతేఇతి, పూర్వానువాకోక్త న్యాసలక్షణబ్రహ్మవిద్యాయావిశమ్యాక్షమాధి

౧॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౨॥ స్తోత్రర- ౩॥ వరద-స్త-౮౭. ౪॥ శ్రీరజ్గ-స్త- ౫॥ స్మృతౌ- ౬॥ గీ-౧౮-౬౬. ౭॥
౮॥ రా-యు-౧౮-౩౩. ౯॥ తై-నా-౬-౫౧. ౧౦॥ శ్రీభాష్యమ్-పు-౬౭౧-వ-౫. ౧౧॥ తై-నా-౬-౫౨.

వ్యా.—ఎన్ఱు, ఉపసన్నర్కు కృత్యమాయిరుక్క, అత్తైచ్చెయ్యామైయాలుమ్; ఇరణ్డుమ్వరుమితే.

౧౮· ఇప్పడిపురుషకారము ముపాయముమ్ దోషాదికళ్ పచ్చైయాక వఙ్గీకరిక్కవిడముణ్డో? ఎన్నుమపేక్షైయిలే;

అ.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిపురుషకారముమిత్యాది;) దోషముపాదేయమ్ ఎన్ఱ్, అర్థవరఙ్గళాన వచనఙ్గళ్ అర్థవాదఙ్గళాకవన్ఱి యుమ్ విధినిషేధశాస్త్రవిరుద్ధఙ్గళాక్కైయాలే ఎన్ఱ్, అశఙ్కా-పరిహారార్థమాక అనుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱారెన్ఱు, పడి. ఇత్తాల్-అనుష్ఠానోపోద్బలిత ఙ్గళాన క్షమాదిగుణ పరశాస్త్రానురోధేన విధినిషేధశాస్త్రఙ్గళుక్కు విముఖవిషయత్వ ముపపన్నమెన్ఱు, పడి.

ఇ-అ—(అఙ్గీకారత్తుక్కు వైత్తనైయే పచ్చైయాక్కుకై) [వా- ౧౫] ఎన్ఱ్, అవ్వాక్యత్తై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు, "రాక్షసికళ్" ఎన్ఱ్, అ వాక్యత్తుక్కు అవతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిపురుషకారము ముపాయముమిత్యాది.)

మీ.—కారత్వాత్ విశ్వాసాతిశయస్య భగవదనుభవశిథిలీకృతబాహ్యాన్తఃకరణత్వాత్ "సహకారిత్వేనచ"[౧]ఇతియజ్ఞాద్యనుష్ఠానాభావే విద్యానిష్పత్త్యనుపపత్తేశ్చ, ఉపాసకావయవేషు యజ్ఞాఙ్గపరికల్పనం తదనుష్ఠాన ప్రతినిధిత్వేనవిధీయతే. యజ్ఞాదిచాప్రయాణా దహరహరనుష్ఠేయ మితీయమప్యహరహ రనుష్ఠేయా.

కిఞ్చ, "ఇదానీంబ్రహ్మోపాసనానాంగుణోప సంహారవికల్పనిర్ణయాయ విద్యాభేదాభేదచిన్తాప్రస్తూయతే"[౨] ఇతిభాష్యగ్రన్థే"పురుషవిద్యాయామపిచ ఇతరేషామనామ్నానాత్"[౩] ఇత్యధికరణచిన్తితయోఃతైత్తిరీయక ఛాన్దోగ్య పురుషవిద్యయోః ఛాన్దోగ్యపురుష†విద్యావత్, తైత్తిరీయకపురుషవిద్యాప్యుపాసన రూపేత్యవగమ్యతే. ఏవమ్, పురుషవిద్యాయా ఉపాసనాత్మికాయా ఉపాసనరూపన్యాస విద్యాఙ్గత్వాత్, యజ్ఞాద్యనుష్ఠాన ప్రతినిధిత్వేనాప్రయాణాదహరహరనుష్ఠేయత్వాచ్చ, నకృతకృత్యతానుసన్ధాన పరత్వమితి.

నచ, "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానంమయినిక్షిపేత్ । మయినిక్షిప్తకర్తవ్యః కృతకృత్యోభవిష్యతి"[౪] ఇతివచనే ప్రపత్తివిధానానన్తరం కృతకృత్యతావిధానాత్, స్థానప్రమాణేనాత్రాపి పూర్వోత్తరానువాకయోస్తథాత్వం ప్రత్యభిజ్ఞాయత ఇతివాచ్యమ్. తత్ర, కృతకృత్యశబ్దస్యోపాయాంశే కృతకృత్యతా పరత్వాభావాత్ ; కిన్తు, నిత్యనైమిత్తికాంశేకృతకృత్యతాహితత్ర విధీయతే!. ఉక్తవచనస్య సామాన్యస్య * భాగవతన్యాయేన "దేవర్షిభూతాత్మనృణామ్"[౫] ఇత్యాదివిశేషవచనే పర్యవసానాత్. యథా - "తేషాంరాజన్ సర్వయజ్ఞాస్సమాప్తాః"[౬] ఇతివచనస్యేవాస్యాపి తత్ర పర్యవసానాత్. ‡తతశ్చ, ఋణత్రయాపకరణాభిప్రాయం కృతకృత్యత్వవచనమితి నతదనురోధేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వసిద్ధిః. తస్మాత్, "మాశుచః"[౭] ఇత్యస్యోపాయాంశే కృతకృత్యతావిధానపరత్వాభావాత్ స్వకార్యేస్వస్యానధికృతత్వమ్. తత్రభగవతోధికృతత్వమేవ శోకనివృత్తిహేతుత్వేన వివక్షితమ్; అన్యథా, భరసమర్పణస్య స్వకృత్యత్వాభావేపి సమర్పణమాత్రాత్ కృతకృత్యతాభిమానే స్వానుష్ఠితభరసమర్పణమ్. భగవదనుష్ఠిత భరస్వీకారశ్చ, ప్రచ్యుతోభవేత్. తస్మాత్ వరణస్యాధికారివిశేషణత్వే "మాశుచః"[౭] ఇత్యస్యబాధకత్వాభావాత్, వరణమధికారి విశేషణమితి సిధ్యతి.

ఏవమ్, "మాశుచః"[౭] ఇత్యుక్తేశ్వరాభిప్రాయరూప తత్స్వభావపర్యాలోచనయాచరమశ్లోకే నిరపేక్షత్వ ప్రతీతేః మన్త్రేఽవగత ముపాయత్వం నిర్వోఢుకమితి.

—సఙ్గ్రహః—

శ్లోకేశోకనివృత్తిశ్చేత్కృత కృత్యత్వతత్పరా । కృత్యంభక్త్యాద్యనుష్ఠానం నభరస్యసమర్పణమ్॥ అతోఽకృత్యకరేస్వస్మిన్ కృతకృత్యత్వమానతః । సమర్పణఞ్చ స్వీకారః ప్రచ్యుతోభవతిధ్రువమ్॥ తస్మాచ్ఛోకనివృత్త్యర్థం ప్రోక్తః కారుణికస్సదా । శక్తస్స్వరక్షణోద్యుక్తో యతోహమఖిలేశ్వరః॥ అతోఽనధికృతస్త్వాని ప్రోష్టోనార్హసిశోచితుమ్| ఇత్యుక్తవాన్యతో తచ్ఛపదం 'మాశుచ' ఇత్యపి॥ ప్రపత్తేరనుపాయత్వంవ్యనక్తీతిసతామ్మతమ్। యతఃపురుషవిద్యాచ యజ్ఞప్రతినిధిశ్శ్రితా॥ కృతకృత్యస్మృతిశ్చాపి అనృణత్రయగోచరా। తస్మాత్క్వాపి ప్రపన్నేఽస్మిన్ కృతకృత్యవిధిర్నచ॥

నను, "భగవతిహరావపారంన్యస్తం భరన్యసనంకృతం పరిమితసుఖప్రాప్త్యైకృత్యం ప్రహీనమకృత్యవత్ । భవతిచవపుర్వృత్తిఃపూర్వం కృతైర్నియతక్షమాపరమిహ విభోరాజ్ఞాసేతుర్బుధైరనుపాల్యతే"[౮] ఇతిప్రపత్తావనుష్ఠితాయా ముపాయాంశేకృతకృత్యత్వానుసన్ధానమ్, వేదాన్తాచార్యోక్తం కథం సఙ్గచ్ఛత ఇతిచేత్, తస్యషడఙ్గయోగభూత సాధనప్రపత్తిపరత్వాత్, శరణాగతేస్తద్భేదస్య వక్ష్యమాణత్వాచ్చ.

(ఇతిశోకనివృత్తికారణచిన్తాధికారః. ౧౫)

ఇతిశ్రీవచనభూషణస్య విరోధిపరిహారే ప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య ద్వితీయంప్రకరణమ్.

౧॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩౩. ౨॥ శ్రీభా-పు-౬౫౩-ప-౬. ౩॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౨౪. ౪॥ ౫॥ ౬॥ భార- ౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥ † విద్యార్థతైత్తి-౨-౩. ‡ తత్ర-౨-౩.

మూ.—౧౮. రాక్షసికళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్.

వ్యా.—తత్తదఙ్గీకారమ్పెత్ఱ రాక్షసికళుడైయవుమ్ అర్జుననుడైయవుమ్ దోషఙ్గళైదర్శిప్పిక్కవే అనుసిద్ధిక్కు మెన్ఱునినైత్తు, ప్రథమమ్ రాక్షసికళ్ దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(రాక్షసికళ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. ఏకాక్షీఏకకర్ణీముతలాన ఎழுనూఱురాక్షసికళుమ్, పరహింసైపణ్ణప్పెఱాతిలుణ్ణాతే[౫ తడిక్కుమ్పడిప్రకృత్యాపాపశీలైకళాయ్, పత్తుమాసమొరుపడిప్పడ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణినలిన్దుపోన్దవర్కళిఱే; (ఇవర్కళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱు,- శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్దేశత్తిల్ అఱియాతారిల్లైయెన్ఱుపడి. ఏవంభూతైకళానవర్కళైక్కుఱిత్తు "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్"౧ "పాపానాంవా శుభానాంవా"౨ఎన్ఱు, కుఱ్ఱత్తైగుణమాకవుపపాదిత్తు త్తిరువడియోడే మన్ఱాడి రక్షిక్కైయాలే, దోషమేపచ్చైయాకవఙ్గీకరిత్తమైప్రసిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

గుణహానిశొల్లాతొழிన్దతు, దోషమేపచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహానిపచ్చైయామెన్నుమిడమ్శొల్లవేణ్డావిఱే[౧౦ యెన్ఱు,కరుత్తు. ఇవర్కళ్ తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు-ఇడైవిడామల్ నలిన్దుపోరుకిఱవిడత్తిల్, ఇవళుమ్నమ్మోపాతి యొరు పెణ్పిఱన్దవళన్ఱో?౬ ఎన్ఱాకిలుమ్ మఱన్దుమ్ అల్పమ్నెఞ్జిరక్కముణ్డాతల్; "భవేయంశరణంహివః"౩ ఎన్ఱు,తుక్కు

అ.—(తత్తదఙ్గీకారమ్-) పురుషకారోపాయఙ్గళుడైయ అఙ్గీకారమ్. (ప్రథమమ్) ఎన్ఱు,తు - ప్రథమోద్దిష్టపురుషకారకర్తృకాఙ్గీకారకర్మత్వాత్ప్రాథమ్యమ్ యుక్తమెన్ఱుపడి.

(ముతలాన) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్ - కర్ణప్రావరణైముతలానారై చ్చొల్లుకిఱతు. (ఎழுనూఱురాక్షసికళుమ్) ఎన్ఱి,ఆసఙ్ఖ్యానియతి, పరిదృశ్యమాన శ్రీరామాయణకోశఙ్గళిలే అకప్పడవిల్లై; పురాణాన్తరఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు. యద్వా, "ఘోరాఘోరతరేక్షణాః"౪ ఎన్ఱి,అ శ్రీరామాయణత్తిల్ "ఘోరాః" ఎన్ఱి,అవితు, "ఘోరంధనుస్సప్తశతమ్"౫ ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ సప్తశతాఙ్గులీపరిమాణత్తిల్ ఘోరశబ్దప్రయోగమ్ కాణ్గైయాలే, సప్తశతసఙ్ఖ్యాపరమాకక్కడవతు. వారమెన్ఱుక్కు నూఱువిழுక్కాడాక ఏழுవారత్తుక్కు ఎழுనూఱురాక్షసికళాయ్, ఎల్లారైయుమ్ యుగపదేవ కావలాక నైక్కక్కూడుమాకైయాలే ఔచిత్యముముణ్డు. "ప్రియంజనమపశ్యన్తీంపశ్యన్తీంరాక్షసీగణమ్। స్వగణేనమృగీంహీనాంశ్వగణైరావృతామివ"౬ ఎన్ఱి,అ శ్వగణదృష్టాన్తబలత్తాలుమ్ సప్తశతసఙ్ఖ్యైయాడుమ్. "శ్వానస్సప్తశతానివింశతిశ్చ"౭ ఇతిసరకవిశేషత్తిలే శ్వగణత్తుక్కు కిఞ్చిదధికసప్తశతసఙ్ఖ్యైకాణప్పట్టతే, ఇఙ్గేయుమ్ స్వల్పత్వాదధికాంశానాదరేణ పెరియసఙ్ఖ్యామాత్రత్తై వివక్షిక్కవుమ్ కూడుమే; మూలత్తిలే (ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱి,అవితుక్కు - అధికరణాకాఙ్క్షైయిలే శబ్దైకసమధిగమ్యమాన వర్థమ్ శబ్దప్రసిద్ధిస్థలత్తిలే ప్రసిద్ధమాక వర్ఱాకైయాలే, శ్రీరామాయణ ప్రసిద్ధిస్థలమే తత్ప్రతిపాద్యరాక్షసీదోషప్రసిద్ధిస్థలమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్ దేశత్తిల్) ఎన్ఱు. "యావద్రామాయణకథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి"౮ ఎన్ఱి,అపడియే- సర్వలోకప్రసిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు. (ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱి,అప్రశస్తార్థ ప్రకర్షబలలబ్ధమ్ (అఱియాతారిల్లై) ఎన్ఱు, వ్యతిరేకోక్తి. ఇత్తాల్ - ప్రాయికత్వవ్యావృత్తి. (రాజసంశ్రయవశ్యానామ్) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్ - స్వామ్యభిప్రాయానువర్తనమ్ గుణమెన్ఱు, ఫలితమిత్యభిప్రాయేణ, (కుఱ్ఱత్తైగుణమాక) ఎన్ఱు.

దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ శొల్లవేణ్డియిరుక్క, దోషమాత్రోక్తి న్యూనతావహమ్ ఎన్ఱి,అశఙ్కైక్కుప్పరిహరిక్కిఱార్ (గుణహానియిత్యాది;) గుణహానియిలిష్టవ్యతిరేకమాత్రమ్ దోషత్తిలనిష్టాపాతముముణ్డాకైయాలే గుణహాన్యపేక్షయా దోషత్తుక్కుత్యాజ్యతాతిరేకప్రయోజకత్వాద్దోషమే అఙ్గీకారహేతువానమైయాలే, గుణహానిక్కుతద్ధేతుత్వమ్ అర్థసిద్ధమాకైయాలే అనుక్తియెన్ఱుపడి. ఇత్తాల్-(దోషత్తైయుమ్గుణహానియైయుమ్పార్త్తు [వా-౧౫] ఎన్ఱు,-గుణహానియుమ్శొన్నవితు, "నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్"నఙ్గళ్పాళమ్వైత్తే"౯ ఎన్ఱు,ప్రమాణానుసారేణ స్ఫుటప్రతిపత్త్యర్థమెన్ఱు,కరుత్తు. దోషోక్తియా లర్థసిద్ధమానగుణహానియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవర్కళ్తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు) ఇత్యాదినా. "స్త్రీప్రణష్టేతికారుణ్యామ్"౧౦ "ఏవమార్తానుయోషిత్సుకృపాకస్యనజాయతే"౧౧ "పెణ్పిఱన్దారెయ్తుమ్పెరున్దుయర్కాణ్గిలేన్"౧౨ ఇత్యాదికళిల్పడియే - స్త్రీత్వమ్ కారుణ్యవిషయతాతిరేకహేతువెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెణ్పిఱన్దవళన్ఱో, వెన్ఱాకిలుమెన్ఱు,) ఇఙ్గే, "దృష్ట్వాన్ధబధిరవ్యఙ్గానాథాన్రోగిణస్తథా। దయా నజాయతేయస్య మూఢస్సోతీవమేమతః"౧౩ ఎన్ఱి,అవిఙ్గైయనుసన్ధిప్పతు.

ఇ-అ.—రాక్షసికళ్ దోషత్తైప్పచ్చైయాకక్కొణ్డఙ్గీకరిత్తతు మూలత్తిలిల్లైయేయెన్న (ఏవంభూతైకళానవిత్యాది.) [౫

౧॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౩॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౩౨. ౫॥ ౬॥ రా-సు-౧౫-౨౪. ౭॥ ౮॥ రా-బా-౨-౩౭. ౯॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ తి-వా-౫-౪-౪. ౧౩॥

12-6-86.

మూ. — ౧౯. జితేన్ద్రియరిల్ తలైవనాయ్, ఆస్తికాగ్రేసరనాయ్,

వ్యా. — ప్పిన్బనలికిఅవిడత్తిల్, ఐయో! ఇప్పడి శొన్నవళర్ త్తో? ఎన్ఱు, శల జ్ఞుమ్ నెఞ్జులుకుక్కళ్ శెయ్యాన్ఱై; ముతలానవై.

౧౯. ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధి అర్జునన్బక్కలిల్లామైయాలుమ్, గుణప్రథైయుణ్డాగైయాలుమ్, ఇవనుక్కు దోషమేతెన్ఱి, అశఙ్కైయై అనువదిత్తుక్కొణ్డు, తద్దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, [౫

(జితేన్ద్రియరిల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. (జితేన్ద్రియరిల్ తలై) ఎన్ఱతు - "ఆభరణస్యాభరణంప్రసాధనవిధేః ప్రసాధనవిశేషః। ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః"౧ ఎన్నుమ్ వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశివన్దు మేల్ విழ, ముత్తైక్కూటి నమస్కరిత్తు కడకనిన్ఱవనాగైయాలే, ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణినారిల్ తనక్కు మేఱ్పట్టారిల్లాతవనాగై. (ఆస్తికాగ్రేసరన్) ఎన్ఱతు- ధర్మాధర్మపరలోకచేతనేశ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ధి

అ. — (నెఞ్జులుక్కుతల్ -) కృతజ్ఞతాప్రయుక్తమాన హృదయనైక్లబ్యమ్. ఇఙ్గే "కృతఘ్నేనాస్తినిష్కృతిః"౨ ఇత్యాదికళై క్కణ్డుకొళ్వతు.

మూలత్తిలే (పురుషకారకృత్యత్తైయుముపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్కైయాలే) [వా-౧౪] ఎన్ఱి, అవిత్తాల్-అర్జుననుక్కు దోషవత్త్వోపాయప్రతిసమ్బన్ధిత్వఙ్గళ్ సిద్ధమాకైయాలే, అర్జుననుక్కు దోషమేపచ్చైయాక ఉపాయాఙ్గీకారవిషయత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్, నిర్దోషనాకవుమ గుణవానాకవుమ్ ప్రసిద్ధనానవవనుక్కు దోషగుణహానికళ్ కూడాతెన్ఱి, అశఙ్కైయుదిక్కుమాకైయాలే, తదనువాదముపపన్నమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధియిత్యాది.) (గుణప్రథై) ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, "గురుర్వచస్వర్జునోయంకీర్త్యా భీష్మశ్శరాసనే"౩ ఇత్యాదియై క్కణ్డుకొళ్వతు. (దోషమేతు) ఎన్ఱవనన్తరమ్, "గుణహానిర్వాసకేశు" ఎన్ఱు, ధ్యాహరిత్తుకొళ్వతు. తద్దోషఙ్గళై - అర్జునదోషఙ్గళై యెన్ఱపడి.

(జితేన్ద్రియరిలిత్యాది) [సఖే! అస్యాః - వపుః - ఆభరణస్య - అపి - ఆభరణమ్] వారాయ్మిత్రనే! అన్దఊర్వశియినుడైయ శరీరమ్, స్వసమ్బన్ధత్తాలే అన్యత్తైరసిప్పిక్కుమభూషణత్తుక్కుమ్ తన్ సమ్బన్ధత్తాలే రస్యతైయైయుణ్డాక్కువదొన్ఱు. కిఞ్చ, [ప్రసాధనవిధేః- ప్రసాధనవిశేషః] "పరికర్మప్రసాధనమ్"౪ ఎన్ఱుశొల్లప్పడువతు. అన్దఊర్వశియినుడైయశరీరమ్ తిలకాఞ్జనానులేపనాలక్తకరససేకకబరీకఞ్చుకాంశుకాదికళై యిట్టు నిపుణమాకక్కోలమ్ శెయ్కైయుమ్, స్వసమ్బన్ధత్తాలే అన్యత్తైరస్యమాక్కుమతిలే; అత్తైయుమ్ తన్ సమ్బన్ధత్తాలే రస్యమాక్కువదొన్ఱు. కిఞ్చ [౬౦
[ఉపమానస్యాపిప్రత్యుపమానం] భవతి. వివక్షితాహ్లాదకరత్వాదిధర్మవిశేషఙ్గళుడైయప్రాచుర్యసంప్రతిపత్తికళాలే చన్ద్రాద్యుపమానవస్తుక్కళుక్కుమ్ ద్యుపమేయఙ్గళుడైయ ఆహ్లాదకరత్వాదికళుక్కు పరిచ్ఛేదకమాయిరుక్కుమితే. అన్దఉపమానత్తుక్కుమ్ ధర్మోత్కర్షపరిచ్ఛేదకమాయిరుక్కుమతు అవళ్ శరీరమెన్ఱు- విక్రమోర్వశీయశ్లోకత్తుక్కర్థమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నుమ్ వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశి) ఎన్ఱు. వైలక్షణ్యమ్-సర్వస్త్రీభ్యోపిభోగ్యతాప్రకర్షః. (ముత్తైక్కూటి-) నీయెనక్కుత్తాయన్ఱో? ఎన్ఱు, సమ్బన్ధత్తైచ్చొల్లియెన్ఱపడి. (ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణినారిల్-) "విషయవ్యావృత్తకౌతూహలః"౫ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టబ్రహ్మముతలానారిలెన్ఱపడి. *తలైశబ్దార్థమ్ (తనక్కు మేఱ్పట్టారిల్లాతవన్) ఎన్ఱు, ఇఙ్గే "సహాస్త్రేణ మహాల్యాయాం స్వపుత్రాన్స్వపితామహమ్। కన్దర్పోజగదుద్దర్పోమిథునీకురుతేఽనిశమ్"౬ ఎన్ఱి, అవిత్తై క్కణ్డుకొళ్వతు.

"అస్తినాస్తిదిష్టంమతిః"౭ ఎన్ఱి, అసూత్రత్తాలే అస్తిపరలోకాదికమితియస్యమతిః, స ఆస్తికః ఎన్ఱు, వ్యుత్పన్నమాన ఆస్తికశబ్దత్తుక్కు శాస్త్రప్రామాణ్యబుద్ధివిశిష్టన్ వాచ్యనెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ధర్మాధర్మేత్యాది.) (చేతనేశ్వరాదికళ్) ఎన్ఱి, అఆదిశబ్దామ్-

ఇ-అ. — రాక్షసికళ్ దోషమ్ శొల్లుకైఅవిడత్తిల్ శఙ్కైయైయిట్టుప్పరిహరియామల్ అర్జుననిడత్తిలే శఙ్కైయిడువానేన్నెన్న (ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధియిత్యాది.) [౩౦

(ఆభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేఃప్రసాధనవిశేషః। ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః) ఇతుక్కర్థమ్- అన్దఊర్వశియినుడైయ శరీరమానతు ఆభరణత్తుక్కు మాభరణమాయిరుక్కుమ్. ప్రసాధనవిధియావతు-వస్త్రాలఙ్కారమ్. అలఙ్కారత్తుక్కు మలఙ్కారమాయిరుక్కుమ్. (ఉపమానస్యాపి సఖేప్రత్యుపమానమ్) ఎన్ఱతు - ఇవళుడైయ ముఖత్తైక్కణ్డు చన్ద్రనైయఱియామలా యిరుక్కుమెన్ఱు.

౧॥ విక్రమోర్వశీయమ్- ౨॥ ౩॥ చన్ద్రాలోకే- ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ అష్టా-౪-౪-౬౦

మూ.—"కేశవస్యాత్మా"౧ఎన్ఱు,కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కిఱ అర్జుననుక్కు
దోషమేతెన్నిల్; బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్, కారుణ్యముమ్, వధభీతియుమ్.

వ్యా.—ఉడైయవర్ కళుక్కు మున్నడక్కవనైన్ఱి,. ("కేశవస్యాత్మా" ఎన్ఱు,కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు- "అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మాకిరీటినః"౧ఎన్ఱు,అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూతరాయిరుప్పర్కళైన్ఱి,యాలే,[౫ ఇవనైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ ధరిక్కమాట్టానెన్నుమ్పడి అభిమతవిషయమాయిరుక్కుమవనైన్ఱి,. ఇప్పడియిరుక్కిఱ (అర్జుననుక్కు-దోషమేతు?) ఎన్ఱు, - శఙ్కై; (ఎన్నిల్) ఎన్ఱు,- తదనువాదమ్.

దోషఙ్గళ్ తన్నై చ్చొల్లుకిఱతు మేల్, (బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱు,. ఇవత్తిల్, స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ దోషఙ్గళాకిఱతు - అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే;

అ.—నిత్యవిభూతి పత్నీసూరిపరిషదాదిపరమ్. * అగ్రేసరశబ్దార్థమ్ (మున్నడక్కుమవన్) ఎన్ఱు,. ఇన్ద విశేషణద్వయత్తాలే దోషాభావముమ్ గుణపూర్ణ్యభావముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(కేశవస్యేతి) "అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మాకిరీటినః। అర్జునేచజయోనిత్యం కృష్ణేకీర్తిశ్చశాశ్వతీ"౧ ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ *ఆత్మశబ్దమ్ శరీరివాచియామిడత్తిల్, "తస్యైషఏవశారీరఆత్మా"౨ఎన్ఱి,అవనన్యాత్మత్వమ్ విరోధిక్కుమ్; "కృష్ణశ్చాత్మా"౧ఎన్ఱి,అఆత్మశబ్దమ్ సర్వసాధారణ శరీరిత్వప్రతిపాదనత్తిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలే శరీరివాచియన్ఱు, గౌణ్యావృత్త్యాన్యోన్యమ్ ప్రేమాధిక్యేన ఆత్మవద్ధారకపరమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే(కృష్ణనుక్కు-ధారకనాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు; ఇతైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూ[౧౫ తరాయ్) ఎన్ఱు, గౌణీస్ఫోరణార్థమ్ (ప్రాణభూతరాయ్) ఎన్ఱు * భూతశబ్దమ్. ప్రాణసమరాయెన్ఱ,పడి. "భూతంన్యాయ్యేసమేప్రాప్తే"౩ ఎన్ఱుక్కడవతు. గౌణీలబ్ధమాన సాదృశ్యత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్ (ఇవనైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ ధరిక్కమాట్టానెన్నుమ్పడి) ఎన్ఱు, ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (అభిమతవిషయమాయెన్ఱు,) ఇత్తాల్-"యత్త్వత్ప్రియంతదిహ పుణ్యమపుణ్యమన్యత్"౪ ఎన్ఱి,ఉపక్రియే భగవత్ప్రియవస్తువుక్కు దోషగుణహానికళ్ దూరాపేతఙ్గళెన్ఱు,కరుత్తు కేశిహన్తృవాచకమాన కేశవశబ్దత్తాల్ సూచితమాన దోషనిరాసకత్వత్తై ఉడైయవనుక్కు ప్రియవిషయమెన్ఱ, విత్తాలుమ్ - దోషత్తుక్కవకాశమిల్లై యెన్ఱు,కరుత్తు. [౨౦

మూలత్తిలే శఙ్కాగ్రన్థాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ - (దోషమేతెన్ఱు,శఙ్కై) ఎన్ఱు,. (శఙ్కై) ఎన్ఱతు - శఙ్కాగ్రన్థమెన్ఱ,పడి. అనువాదాంశత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఎన్నిల్ఎన్ఱు, తదనువాదమ్) ఎన్ఱు,.

(బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱి,అవితుక్కు "అనుపక్తమానదోషమ్" ఎన్ఱి,అవిత్తోడే అన్వయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషఙ్గళ్ తన్నై చ్చొల్లుకిఱతు, ఎన్ఱు,. బన్ధస్నేహాదికళ్ గుణమాయిరుక్క ఇవై దోషమాకిఱపడి యెన్? ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఇవత్తిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళెన్ఱు,తుడఙ్గి) స్నేహమావతు - మనస్సినుడైయ ఆర్ద్రతా. "మనసోయద్దయార్ద్రత్వం విషయేషుమమత్వతః। భయశఙ్కావసానాత్మాసఏవస్నేహఉచ్యతే॥ ఆర్ద్రతాశిశిరత్వంయత్సర్వావస్థాసుమానసమ్। ద్వయోః పరస్పరస్యాప్తే తదపిస్నేహఈరితః"౫ ఎన్ఱుక్కడవతిఱే. కారుణ్యమావతు - దయై. "అబన్ధాబన్ధవర్గేవా మిత్రేద్వేష్టరివాతథా। ఆపన్నేరక్షితవ్యంతుదయైషా సంప్రకీర్తితా॥ నిర్జితాఖిలశోకానామేక ఏవాస్తిశోకకృత్। సతాంకారుణ్యనిఘ్నానాంయోయం శోకఃపరస్థితః"౬ఎన్ఱుక్కడవతిఱే. "సనోబన్ధుర్జనితా"౭"భ్రాతాభర్తాచబన్ధుశ్చ"౮ఎన్ఱి,అనిరుపాధికబన్ధువై యొఴిన్దబాన్ధవాభాసర్ పక్కల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ ఉత్తరోత్తరసఙ్గహేతుక్కళాకైయాలే ముముక్షుక్కళుక్కు బన్ధహేతుక్కళిఱే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱు;- అనుచితకృతఙ్గళాకైయాలే యెన్ఱ,పడి. అతావతు-అనుచితవిషయమాక అనుచితాశ్రయత్తిలుత్పన్నఙ్గళాకైయాలేయెన్ఱ,పడి. ఇత్తాల్ - బుభుక్షువుక్కు బన్ధస్నేహాదికళ్ గుణమానాలుమ్ ముముక్షువుక్కు బాన్ధవాభాసర్ పక్కలిలుమ్ యుద్ధప్రకరణత్తిలే క్షత్రియర్కు తథావిధబన్ధుక్కళ్

ఇ-అ.—బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ నల్లతన్ఱో,వెన్న (ఇవత్తిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళిత్యాది;) స్థానమల్లాతస్థానత్తిలేయుణ్డాన స్నేహకారుణ్యఙ్గళెన్న, స్వధర్మమాన యుద్ధత్తిలే అధర్మబుద్ధియెన్న, ఇవత్తాలే కలఙ్గియిరుక్కిఱవనై యెన్ఱు,.

౧॥ ౨॥ తై-ఆ-౨-౩-౧. ౩॥ ౪॥ అష్టశ్లోకీ- ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ రా-౭-౫౮-౩౧.

వ్యా॰ — వధభీతిదోషమాక్కినదు - స్వధర్మత్తిలధర్మబుద్ధ్యావన్దతాకైయాలే.

"అస్థానస్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్"[౧] ఎన్ఱిఱే ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తదు; - "ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతాయుయుత్సవః"[౨] ఎన్ఱు,అప్పడియే యుద్ధేచ్ఛైయాలే ఇరణ్డుతలైయుమ్ వన్దణిన్దునిన్ఱపిన్బు యుద్ధమే కర్తవ్యమాయిరుక్క, అర్జుననైయిలే "నకాఙ్క్షే విజయం కృష్ణ నచ రాజ్యం సుఖానిచ। కిన్నో రాజ్యేన గోవిన్ద కిం భోగైర్జీవితేన వా॥ యేషామర్థే కాఙ్క్షితన్నో రాజ్యం భోగాస్సుఖానిచ। తఇమేఽవస్థితా యుద్ధే ప్రాణాంస్త్యక్త్వా ధనానిచ"[౩] ఇత్యాదిప్పడియే- ఇవర్కళైక్కొన్ఱు, నామ్ జీవిప్పతోరు జీవనముణ్డో? ఎన్ఱు,బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ పణ్ణిన స్నేహమ్ స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే నిషిద్ధమిఱే. "తాన్ సమీక్ష్య సకౌన్తేయస్సర్వాన్ బన్ధూనవస్థితాన్। కృపయా పరయావిష్టో విషీదన్నిదమబ్రవీత్"[౪] ఎన్నుమ్పడి - అర్జుననైయిల్ పణ్ణిన కారుణ్యముమ్ పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్పోలే నిషిద్ధమిఱే.—

అ.—పక్కలిలుమ్ స్నేహాదికళ్ ముముక్షువిరోధియాకైయాలుమ్ బ్రహ్మవిద్యాఙ్గవర్ణధర్మభూతయుద్ధవిరోధియాకైయాలుమ్, విషయానౌచిత్యత్తాలే దోషఙ్గళెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇఙ్గే, "దయా చేద్గుణః నిగ్రహశ్చేద్దోష ఇతి న నియమోఽస్తి, లోకే అస్థానదయాయాః స్థాననిగ్రహస్యచ గుణదోషత్వదర్శనాభావాత్"[౫] ఎన్ఱ,శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియైక్కణ్డుకొళ్వదు.

"శ్లోకార్ధేన ప్రవక్ష్యామి యదుక్తం గ్రన్థకోటిభిః। పరోపకారః పుణ్యాయ పాపాయ పరపీడనమ్"[౬] ఎన్ఱు,వధభీతి గుణమాయిరుక్క, దోషమాక్కినపడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వధభీతయిత్యాది.) (స్వధర్మత్తిల్) ఎన్ఱదు- క్షత్రియనానతనక్కు అవశ్యకరణీయమాన వైరివధత్తిలెన్ఱపడి.

ఇదుక్కుప్పరమాచార్యవచనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (అస్థానస్నేహేత్యాది.) ఇదు, గీతార్థసఙ్గ్రహస్థమ్. "పార్థం ప్రపన్నముద్దిశ్య శాస్త్రావతరణం కృతమ్"[౧] ఇత్యుత్తరార్ధమ్. ఇదుక్కర్థమ్ (ధర్మక్షేత్ర ఇత్యాది యోద్ధుమిచ్ఛవః - యుయుత్సవః ఎన్ఱు, వివక్షితార్థమ్ (యుద్ధేచ్ఛైయాలే ఎన్ఱు.) "మామకాః పాణ్డవాశ్చైవ"[౨] ఎన్ఱ,అవిదుక్కర్థమ్ (ఇరణ్డుతలైయుమెన్ఱు.) * సమవేతశబ్దార్థమ్ (వన్దణిన్దెన్ఱు.) "నకాఙ్క్షే" ఇత్యాదిక్కుత్తాత్పర్యమ్ (ఇవర్కళైక్కొన్ఱిత్యాది) (స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే) ఎన్ఱదు-క్షత్రియవర్ణస్థనానతనక్కు ప్రత్యవాయకరమాకైయాలేయెన్ఱపడి. ఇదు, విషయానౌచిత్యత్తుక్కుముపలక్షణమ్. ఆభాసబన్ధుక్కళిలుమ్ యుద్ధార్థమవస్థితక్షత్రియర్పక్కలిలుమ్ స్నేహాదికళ్, ముముక్షువాయ్ క్షత్రియనానవనుక్కు యుద్ధసమయత్తిలే దోషమిఱే; "దణ్డయుద్ధాధికానిక్షత్రియస్య"[౭] ఎన్ఱ,ఆపస్తమ్బవచనత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు. "శూరాణాం సమరోహి దారుణరసస్స్నేహక్రమం బాధతే"[౮] ఎన్నక్కడవదిఱే.

(తానిత్యాది) "కృపయా పరయావిష్టో విషీదన్"[౪] ఎన్ఱ,అవిదిన్నర్థమ్ (అర్జుననైయిలిత్యాది.) (పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్పోలే) ఎన్ఱదు-కార్త్తయుగధర్మనిష్ఠాధికారి వ్యతిరిక్తాధికారిక్కు, "అశుద్ధమితిచేన్న శబ్దాత్"[౯] "నవాఉపేతన్మ్రియసే నరిష్యసి"[౧౦] ఇత్యాదిప్పడియే, "అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత"[౧౧] ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱ పశుసంజ్ఞపనత్తిల్ కారుణ్యమ్పోలేయెన్ఱపడి. అల్లదు, విశిష్టాధికారిక్కు పశుసంజ్ఞపనమ్ ముతలిలే నిషిద్ధమిఱే. "కుర్యాద్ ఘృతపశుం సఙ్గే కుర్యాత్ పిష్టపశుం తథా। నత్వేవతువృథా హన్తుం పశుమిచ్ఛేత్కథఞ్చన"[౧౨] "పశుయజ్ఞైః కథం హింస్రైర్మాదృశో యష్టుమర్హతి। హింసాత్మకైస్తుకిం తస్య యజ్ఞైః కార్యం మహాత్మనః॥ ప్రస్వాపే చ ప్రబోధే చ పూజితో యేన కేశవః"[౧౩] ఇత్యాదికళాలే విశిష్టాధికారిక్కు పశ్వాలమ్భననిషేధపూర్వకమాక పిష్టపశుయాగమ్ విధిక్కప్పట్టదిఱే

ఇ-అ.—స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ దోషమెన్నుమిడత్తై సప్రమాణమాక వుపపాదిక్కిఱార్ (ధర్మక్షేత్రేఎన్ఱుతుడఙ్గి;) పుణ్యక్షేత్రమాన కురుక్షేత్రత్తిలే యుద్ధత్తిలే యిచ్ఛైయుడైయరాయవర్కళాయ్క్కొణ్డు కూడినవర్కళ్. "నాన్ విజయముమ్ సుఖముమాశైప్పడుకిఱేనల్లేన్, ఎఙ్గళుక్కు సుఖముమ్ రాజ్యముమ్ ప్రాణనుమేదుక్కాక?, అవఱ్ఱైక్కొణ్డు కార్యమిల్లై, రాజ్యాదికళైయెల్లామ్ వేణ్డావెన్ఱ,అదుక్కుక్కారుణైయేన్?" ఎన్ఱు,కృష్ణన్ కేట్క ; శొల్లుకిఱాన్ (యేషామర్థ ఇత్యాది;) యావర్శిలర్క్కాక రాజ్యభోగసుఖఙ్గళెల్లామెఙ్గళాలే యాశైప్పడప్పట్టదు, అవర్కళ్, యుద్ధత్తిలే ప్రాణఙ్గళిలుమ్ ధనఙ్గళిలుమాశైయత్తు వన్దార్కళ్; అన్నపిన్బు, ఎఙ్గళుక్కు రాజ్యత్తిల్ నశైయుడవహైయుమ్; తున్నియుడైయపిత్రాదియానవన్, యుద్ధమ్పణ్ణవేణుమెన్ఱు, కూడియిరుక్కిఱ అవన్ బన్ధుక్కళైక్కొణ్డు మిక్కకృపైయోడే కూడిక్కొణ్డు దుఃఖప్పట్టు ఒరువార్త్తై శొన్నాన్?— కీర్త్తి ఇవర్కళై సంహరిత్తాల్ వంశక్షయమ్ పణ్ణినతామెన్ఱు, శొన్నాన్.

౧॥ గీతార్థసం-౫. ౨॥ గీ-౧-౧. ౩॥ గీ-౧-౩౨. ౪॥ గీ-౧-౨౭. ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౬॥ ౭॥ ఆపస్తమ్బధర్మే. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

మూ.—౨౦.ద్రౌపదీపరిభవమ్

వ్యా.—"కథన్న జ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుమ్। కులక్షయకృతందోషంప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన"౧ ఎన్ఱుమ్, "అహో బత మహత్పాపం కర్తుంవ్యవసితావయమ్। యద్రాజ్యసుఖలోభేన హన్తుంస్వజనముద్యతాః"౨ ఎన్నుమ్ ఉళ్ళ ఫుమ్ - స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే అధర్మబుద్ధ్యాపణ్ణిన భీతియుమప్పడియేయిఱే.

౨౦. ఇవైయెల్లామప్రధానమ్, ఇన్నముమ్ ప్రధానదోషమ్ వేఱే ఎన్గిఱార్,

(ద్రౌపదీ) ఎన్ఱుతొడజ్గి. మున్బు ద్రౌపదియై దుర్యోధనాదికళ్ పరిభవిక్క అప్పడియై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, ద్యూత్తిలే తోఱ్ఱవైయెన్ఱినైత్తు అధర్మభీతియాలే పోరు త్తిరున్దాలుమ్, "గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష రక్ష మాం శరణాగతామ్"౩ ఎన్ఱు కృష్ణనై శరణమ్పుక్కుక్కుణ్ణపిన్బు పరిభవిక్కిఱ అవళవిల్, "భగవదాశ్రితరైప్పిఱర్ పరిభవిక్కక్కణ్డాల్ శక్తనాకిల్ విలక్కవేణుమ్, అశక్తనాకిల్ముడివోడే యవ్వరుకైపోక వేణుమ్"

అ.—"అధర్మ ఇతిధీః - అధర్మధీః, ధర్మే అధర్మధీః - ధర్మాధర్మధీః తయా ఆకులమ్" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే యిత్యాది) అస్థానస్నేహకారుణ్యాభ్యాంసహితాధర్మాధర్మధీరితి విగ్రహే "తృతీయా" ఇతియోగవిభాగాత్సమాసః; అల్లతు, ఇతరేతరయోగద్వన్ద్వమాకిల్ బహువచనముమ్, సమాహారద్వన్ద్వమాకిల్ "స్నేహకారుణ్యధర్మాధర్మధినా" ఎన్ఱు నపుంసకత్వప్రయుక్త సుమాగమవిశిష్టరూపముమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్; ఇతుతోఱ్ఱవిఱే "అస్థానేసముత్థితస్నేహకారుణ్యాభ్యాం ప్రకృతింగతం క్షత్రియాణాం యుద్ధంపరమధర్మమప్యధర్మంమన్వానమ్"౪ ఎన్ఱు, గీతాభాష్యత్తిలే "అస్థాన" ఇత్యాదిగీతార్థసజ్గ్రహశ్లోకత్తుక్కు తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. "ధియాకులమ్"౫ ఎన్గిఱవిడత్తుక్కర్థమ్ (అధర్మబుద్ధ్యాపణ్ణినభీతియుమెన్ఱు.) (అప్పడియే) ఎన్ఱతు - నిషిద్ధమిఱే ఎన్ఱపడి.

మేలే (ప్రధానదోషమ్) ఎన్గైయాలే ఇవై అప్రధాన దోషజ్గళెన్నుమిడమ్ వ్యజ్జితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవైయెల్లామప్రధానమిత్యాది.)

ద్యూత్తిలే - ద్యూతత్తిలే యెన్ఱపడి. ద్యూతస్వరూపన్దాన్, "అక్షవధ్రాశలాకాద్యైర్దేవనం జిహ్మకారితమ్। పణక్రీడావయోభిశ్చపదం ద్యూతసమాహ్వయమ్॥ అప్రాణిభిర్యత్క్రియతే తల్లోకేద్యూతముచ్యతే। ప్రాణిభిఃక్రియమాణస్తుసవిజ్ఞేయస్సమాహ్వయః"౬ ఎన్గి, అస్మృతివచనజ్గళిలే శొల్లప్పట్టతు. (ధర్మభీతియాలే) ఎన్ఱతు-"జితముగ్రాహయేజ్జేత్యాన్"౭ ఎన్గి, అశాస్త్రవశ్యరాయ్క్కొణ్డు ధర్మహానిభయత్తాలే యెన్ఱపడి.

(పొఱు త్తిరున్దాలుమ్) ఎన్గి, అవిత్తాల్ - "పొఱ్పమ్మాత్తిల్ తోఱ్ఱపాఞ్చాలియుదైమన్నర్"౮ ఎన్గి, అశ్రీసూక్తియైస్మరిక్కిఱార్ (భగవదాశ్రితరై యిత్యాది.) ఇజ్గే, "వైష్ణవానాంపరీవాదం యోమోహాత్కురుతేనరః। శక్తః ఖిన్నస్య నారాచైః కుర్యాత్కణ్ఠస్యపూరణమ్"౯ ఎన్గి, అవిత్తైక్కణ్డుకొళ్వతు. (అశక్తనాకిలిత్యాది) ఇజ్గే, "నిన్దాంభగవతశ్శృణ్వన్ తత్పరస్యజనస్యవా। తతోనాపైతియస్సోపియాత్యాయస్సుకృతాచ్చ్యుతః"౯ ఇత్యాదియై యనుసన్ధిప్పతు.

ఇ-అ.—ఉఙ్గళైక్కొన్ఱు, లిద్దోషమ్వారాతో, అవర్కళ్ శెయ్కిఱమన్త్రప నీయమ్శెయ్యవొణ్ణాతో వెన్న; అవర్కళఱియాతైయాలె శెయ్కిఱార్కళ్, అఱిన్దనమక్కు పరిహరిక్కవేణ్డావో? ఎన్గిఱాన్ (కథన్న జ్ఞేయమిత్యాది.) జనార్దననే! కులక్షయమడియాక వన్దదోషత్తై యఱిన్ద నమ్మాలే యిన్దపాపత్తినిన్ఱుమ్ తిరుమ్బుకైయెజ్జనే యఱియమాట్టాతిరుక్కిఱతు! అఱ్కైయాల్ అవశ్యమ్ పరిహరిక్కవేణ్డావో? రాజ్యసుఖత్తిలాశైయాలే బన్ధుక్కళై సంహరిక్క ఉద్యోగిత్తోమెన్బతు యాతొన్ఱు, అతైయాలే నాజ్గళ్ మహాపాపత్తైప్పణ్ణ ఉద్యోగిత్తోమే, ఐయో! ఇతోరు ఆశ్చర్యమిరున్దపడియెన్!.

అవనశక్తనాయ్క్కణ్డిరున్దానన్ఱే, ధర్మబుద్ధియాలేయన్ఱో, పొఱుత్తిరున్దతు ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గోవిన్దపుణ్డరీకాక్షేత్యాది.)

౧॥ గీ-౧-౩౯. ౨॥ గీ-౧-౪౫. ౩॥ భార-సభా-౬౬- ౪॥ గీతాభాష్య- ౫॥ ౬॥ ౭॥ పెరి-తి-౨-౧-౧. ౮॥ ౯॥

14-6-86.

మూ.—కణ్డిరున్దఴుకృష్ణాభిప్రాయత్తాలేప్రధానదోషమ్.

౨౧. పాణ్డవర్ కళైయుమ్

వ్యా.—ఎన్నుమ్ విశేషశాస్త్రమర్యాదైయైప్పార్త్తాల్, తన్నళవిల్ కృష్ణనుక్కుణ్డాన స్నేహపక్షపాతఙ్గళై నినైత్తు, అవనైశరణమ్బుక్కవర్గళ్ పరిభవప్పడప్పార్త్తిరున్దాల్ అవర్గళుక్కత్తిల్ నాలైవిఴ్విక్కుమ్బడి యెన్నైత్తాల్ శడక్కెన వెఴున్దిరున్దు విలక్కవేణ్డుమ్; అత్తైచ్చెయ్యాతే, మున్బుత్తైయిట్టిల్ ఒరువిశేషముమఱిరున్దానిఱే; ఇఴువేయాయ్త్తు ఇవర్గళ్దోషఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక కృష్ణన్తిరువుళ్ళత్తిల్ పట్టుకిడప్పదు; అత్తై ప్పఱ్ఱ (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱదు. దోషత్తుక్కు ప్రాధాన్యమ్ - క్రౌర్యత్తాలేయిఱే; అల్లాత వైఘోలన్ఱిక్కే "నతుమామి"౧ ఎన్నుమ్బడియానదోషమిఱే యిఴు.

౨౧. ఇద్దోషత్తిన్ కొడుమైయై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (పాణ్డవర్ కళైయుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ—"జితమూర్ధ్రాహయేజ్జేత్రాన్"౨ఎన్గిఱసామాన్యశాస్త్రత్తుక్కు "వైష్ణవానాంపరీవాదమ్"౩ ఇత్యాదివిశేషశాస్త్ర ప్రాబల్యత్తాలే భగవదాశ్రిత వ్యతిరిక్తవిషయతయా సఙ్కోచమ్ యుక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నుమ్విశేషశాస్త్రమర్యాదైయైయిల్;) స్వసమ్బన్ధత్తైప్పఱ్ఱ విలక్కవొణ్ణాతాకిలుమ్ భగవత్సమ్బన్ధానన్తరమ్ తత్సమ్బన్ధమడియాక విలక్కప్రాప్తమెన్ఱుకరుత్తు.

ఇప్పడిశాస్త్రమర్యాదైయై ప్పారావిట్టాలుమ్ లోకమర్యాదైయైప్పార్త్తాకిలుమ్ విలక్కవేణుమెన్గిఱార్ (కృష్ణనుక్కుణ్డాన) ఇత్యాదియాల్. (స్నేహమ్-) పూర్వోక్తమ్. (పక్షపాత) మావదు - తత్కార్యస్య స్వకార్యత్వేనపరిగ్రహమ్. "పక్ష-పరిగ్రహే"౪ఎన్ఱు ధాతు. "పక్షస్సహాయ గరుదన్తిక మిత్రకార్యేషు"౫ఎన్నక్కడవదిఱే. (అవనైశరణమ్ పుక్కవర్గళ్ పరిభవప్పడవిత్యాది.) తచ్ఛరణాగతపరిభవమ్ ... పమాకైయాలే అవ్విఴ్వియాలే విలక్కిల్ ధర్మహానివారాకైయెన్ఱుపడి.

(మున్బుత్తైయిట్టిల్) ఎన్ఱదు - ద్రౌపదికృష్ణనైశరణమ్ పుక్కుకైక్కు పూర్వత్తిట్టిలెన్ఱుపడి. మూలత్తిలే (పరిభవమ్కణ్డిరున్దదు) ఎన్గిఱవిరుప్పు - విశేషశాస్త్రపర్యాలోచనాది మూలకప్రతిక్రియేచ్ఛారూపావస్థాశూన్యతయాస్థితి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువిశేషముమఱిరున్దానిఱే ఎన్ఱు.) (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్)ఎన్ఱాల్, అన్యాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమన్ఱెన్ఱు, శఙ్కైవరుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇఴువేయాయ్త్తిత్యాది) "సర్వంవాక్యంసావధారణమ్"౬ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే (పరిభవమ్కణ్డి[౨౦ రున్దదు) ఎన్ఱదు;- పరిభవమ్ కణ్డిరున్దదువే యెన్ఱుపడియెన్ఱుకరుత్తు.

*అభిప్రాయశబ్దార్థమ్ (తిరువుళ్ళత్తిలెన్ఱు.) (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱమూలత్తుక్కు ప్రధానదోషత్వేన కృష్ణాభిప్రేతమెన్ఱుగ్గ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవర్గళ్దోషఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాకవిత్యాది.)

"ప్రధానం పరమాత్మాధీర్మన్త్రి ప్రకృతిరుత్తమః"౭ఎన్ఱు ప్రధానశబ్దమ్ ఉత్తమవాచియాకైయాలే స్వతఏవాపకృష్టమాన దోషత్తుక్కు ఉత్కృష్టతమత్వరూపోత్తమత్వ మనుచితమెన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషత్తుక్కుప్రాధాన్యమ్ క్రౌర్యత్తాలేయిఱేఎన్ఱు;) దోషపదప్రవృత్తి నిమిత్తభూతానిష్టానుబన్ధిత్వాతిశయ కాష్ఠాలక్షకమ్ ప్రధానశబ్దమెన్ఱుకరుత్తు. క్రౌర్యత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (నతుమామియెన్నుమ్బడియెన్ఱు.)

భగవదక్షమైయాల్వరక్కడవ అనిష్టత్తైక్కాట్టవే క్రౌర్యముపపాదితమా మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇద్దోషత్తిన్ కొడుమైయిత్యాది.)

ఇ-అ.—(దోషత్తిన్ కొడుమై) యావదు - తలైయఱుక్కవేణ్డుమ్ కుఱ్ఱముణ్డాయిరుక్కై; అత్తై (నిరసిక్కప్రాప్తమాయిరుక్క) [౩౦ ఎన్ఱు, మూలత్తిల్ శొల్లుకైయాలే (ఇద్దోషత్తిన్ కొడుమైయై యుపపాదిక్కిఱార్) ఎన్గిఱార్. ఇన్దరాజనైయిల్, (నిరసిక్కప్రాప్తమాయిరుక్క) ఎన్గిఱదుక్కు సఙ్గతియామిత్తనై యల్లదు, (వైత్తదుద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్గిఱవిదుక్కు సఙ్గతియాక వాట్టాతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి,

౧|| వరాహపురాణే. ౨|| ౩|| ౪|| ధా-భ్వా౧౦౨౦-౧౯. ౫|| ౬|| ౭||

మూ. — నిరసిక్క-ప్పాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు - ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక.

వ్యా. — అన్ఱిక్కే, ఇద్దోషమ్ ఐవరుక్కుమొవ్వాతో, అనన్పిన్బు ఇత్తలైయైయుమ్ నిరసిత్తుప్పొకడామల్ వైత్తతెఙ్గే? ఎన్ఱ, అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ రాకవుమామ్.

ముఱ్పట్టసఙ్గతిక్కు, అర్జుననైయెన్నాతే (పాణ్డవర్కళై) ఎన్ఱతు- ఇద్దోషమ్ ఐవరుక్కుమొక్కుమెన్ఱతోన్ఱుకైక్కాక ఎన్ఱు, యోజిక్కక్కడవతు; అనన్తరసఙ్గతిక్కు, అనైతన్నైయే శేరుమితే; పరిభవిత్త దుర్యోధనాదికళోపాతి పరిభవఙ్గణ్డిరున్దవివర్కళుమ్ నిరసనీయరెన్ఱ, అతు - చశబ్దత్తాలే. (నిరసిక్క ప్రాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు) ఎన్ఱతు - ఇవర్కళ్ శెయ్తకొడుమైక్కుత్తలైయఱుత్తు పొకడవేణ్డియిరుక్క, ప్రాణనోడేకూడియిరుక్కుమ్బడి వైత్తతెన్ఱపడి.

(ద్రౌపదియుడైయమఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్ఱతు - అవళుక్కభిమతమాన మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక వెన్ఱపడి. విరిత్తతలైకాణమాట్టాళవళ్ వెఱుఙ్గళుత్తుక్కాణమాట్టాళితే. ఇత్తాల్ - ఆశ్రితరైప్పరిభవిత్తారోపాతి అతుకణ్డిరున్దారుమ్ నిరసనీయరావరెన్నుమిడముమ్, అవర్కళ్ తాఙ్గళే ఆశ్రితరుక్కు విడవొణ్ణాతతోరు బన్ధముడైయరాకిల్ అవర్కళుక్కాక అవనాలే రక్షిక్కప్పడువరెన్నుమిడముమ్ ప్రకటితమాయ్త్తు.

అ. — అన్ఱిక్కే, శఙ్కాపరిహారరూపేణ (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థమవతరిక్కలామెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ అన్ఱిక్కే ఇద్దోషమ్ ఐవర్క్కుమిత్యాది.)

ఆద్యయోజనైయిలే అర్జుననైయెన్నాతే అధికసఙ్గ్రాహకమాన * పాణ్డవశబ్దప్రయోగత్తుక్కు ప్రయోజనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముఱ్పట్ట విత్యాదినా) మూలత్తిలే (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఎన్ఱ అచశబ్దమ్ పరిభవకర్తాక్కళాన దుర్యోధనాదికళై సముచ్చయిక్కిఱతెన్ఱ, ఱార్ (పరిభవిత్తవిత్యాదినా.) (చశబ్దత్తాలే) ఎన్ఱతు - చశబ్దసమానార్థకమాన ఉమ్మైయాలే యెన్ఱపడి. "నిన్ పాల్ పొఱుప్పరియనకళ్ పేశిల్ - తలైయై యఙ్గే అఱుప్పతేకరుమమ్"౧ ఎన్ఱు, భగవద్విషయపరిభవత్తుక్కు విధిత్త శిరచ్ఛేదరూపదణ్డమ్, "నిన్దాం భగవతశ్శృణ్వన్ తత్పరస్య జనస్య వా"౨ ఎన్ఱ, అన్యాయత్తాలుమ్, "†మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా"౩ ఎన్ఱ, అవిత్తాల్ సిద్ధిత్త * కింపునర్న్యాయత్తాలుమ్ భాగవత పరిభవత్తుక్కుమ్ వరుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తలైయఱుత్తుప్పొకడవిత్యాది.) ద్రౌపదిక్కు మఙ్గళసూత్రమ్ మున్బేయుణ్డాయిరుక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక వెన్ఱపడియెన్ఱు;) * మఙ్గళసూత్రశబ్దమ్ ఉత్తరోత్తరానువృత్తి విశిష్టమఙ్గళసూత్రపరమెన్ఱ, కరుత్తు. కృష్ణనుక్కు ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రానువృత్తి యభిమతైయెన్నుమతుక్కు కణ్ఠోక్తిప్రమాణమిల్లామైయాలే అర్థాపత్తిప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (విరిత్తతలైయిత్యాదినా;) కబరీరచనాసమయత్తిల్ కాదాచిత్కమాక సంభావితమాకైయాలే విరిత్తతలైకాణమాట్టాతవళ్ కదాప్యత్యన్తాసంభావితమాన వెఱుఙ్గళుత్తుక్కాణమాట్టాళెన్నుమిడమ్ - విరిత్తతలైకాణమాట్టామైయైక్కొణ్డు కల్పిక్కలామెన్ఱ, కరుత్తు.

(ఇత్తాలిత్యాది-) అర్జునదోషత్తినుడైయ క్రౌర్యోపపాదనార్థమాకల్, యుధిష్ఠిరాదిసాధారణ్య ప్రతిపాదనార్థమాకల్ ప్రవృత్తమాన (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థత్తాలెన్ఱపడి. (ఆశ్రితరైయిత్యాది, పరమసాత్వికాధికార్యుజ్జీవనార్థమాకవవతీర్ణమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిలే ఇవ్వధికారిక్కు అవశ్యపరిహరణీయమాన భాగవతాపచారవిశేషత్తినుడైయ పరిహరణీయతై అన్యపరోక్తియాలే ఆవిష్కృతమాకైయాలే అవశ్యకమెన్నుమిడముమ్ ప్రకాశితమాయ్త్తెన్ఱపడి. పక్షపాతిత్వసంభావనాసహమాన తత్పరోక్తియాల్ సిద్ధిక్కుమతిలుఙ్గాట్టిల్ తదసహమాన అన్యపరోక్తి

ఇ-అ — ఇవ్వాక్యత్తుక్కెల్లామ్ శేరఇన్నము మిరుయోజనై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కేయిద్దోషమిత్యాది.) (పాణ్డవర్కళ్) ఎన్ఱ, అవాక్యత్తిల్, మున్దినయోజనైయిల్, (ప్రధానదోషమ్) [వా-౨౦] ఎన్ఱ, అత్తై త్తళమాక్కిక్కొణ్డు ఇవ్వాక్యత్తుక్కు సఙ్గతిశొల్లలాయిరుక్కైయాలే, కీళ్వాక్యత్తోడే శేర్త్తియుణ్డు; అనన్తరయోజనైయిల్, కీళ్వాక్యత్తోడేయివ్వాక్యమ్ శేరుమ్బడియెన్నెన్నిల్; (ద్రౌపదీపరిభవమ్ కణ్డిరున్దతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి అర్జుననొరువనుక్కుమితే దోషమ్ శొల్లినీఱు; ఇప్పడి యివనొరువనిడత్తిలే యొతుక్కవేణుమో? ఐవర్క్కుమొవ్వాతో! ఎన్ఱు, ఇప్పడిసఙ్గతి శొల్లికొళ్ళ్వతెన్ఱనినైత్తు. (ఇద్దోషమైవర్క్కుమొవ్వాతో?) ఎన్ఱ, ఱార్.

౧॥ తిరుమాలై-౮. ౨॥ ౩॥ విష్ణుసంహితా. † మద్భక్తభక్తభక్తేషు-౩.

మూ.——౨౨. అర్జుననుక్కు దూత్యసారథ్యజ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్,

ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱుమ్ఇవళుక్కాక.

వ్యా.——౨౨. ఆనాల్, ఇప్పడి నిరసనీయనానవనుక్కు ఇత్తొழిల్ శెయ్దదుమ్, పరమరహస్యత్తై యుపదేశిత్తదుమ్, ఎన్ శెయ్య? ఎన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౫

(అర్జుననుక్కు) ఇత్యాదియాల్. తూదుపోయ్ త్తదు-౧*పోయ్చ్చుఱ్ఱమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్దుపూశలై విళైక్కైక్కాక; (సారథ్యమ్పణ్ణిఱ్ఱు) - "ఆయుధమెడుక్క వొణ్ణాదు" ఎన్ఱైయాలే ౨*కోల్లామాకోల్ కొణ్డై శెయ్దు పారతప్పోరెల్లాచ్చెన్నైయు మిరునిలత్తవిక్కైక్కాక; (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱు) - "నయోత్స్యామి"౩ ఎన్ఱి రున్దవనై "కరిష్యేవచనంతవ"౪ ఎన్నప్పణ్ణి యుద్ధేప్రవృత్తనాక్కుక్కైక్కాక; ఇవైయెల్లామ్ శెయ్దదు - శరణాగతై యానవివళ్ సజ్కల్పత్తిన్పడియే దుర్యోధనాదికళై యత్తియచ్చెయ్దు ఇవళ్ కుழల్ ముడిప్పిక్కైక్కాకవిఱే. ఆక, అర్జునన్ తిఱత్తిల్ శెయ్ద దూత్యాదిత్రయము మివళుక్కాకచ్చెయ్దానెన్ఱిఱ్ఱు.

టి.——యాలే సిద్ధిక్కైయిఱే అర్థస్థితియినుడైయ ప్రమితిప్రకర్షహేతు; ఇత్తైప్పఱ్ఱవిఱే "అన్యపరో క్తిప్రసిద్ధ పరిగ్రహాతిశయంచేదమ్"౫ ఎన్ఱు, పురాణరత్నవిషయత్తిల్ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియుమ్ఱుకరుత్తు. ఇత్తాల్- (భాగవతవిరోధత్తైయుమ్విరైత్తు) [వా-౧౮]ఇత్యాదికళాలే ఉత్తరత్తి మూలత్తిల్ భాగవతాపచార పరిహరణీయత్తైయుమ్ తద్ధేతుభూతమానవర్తిన్ క్రౌర్యముమ్ విస్తరేణకణ్ణత విప్రతిపాదయిష్యమాణ మాకైయాలే ఇజ్గేతత్ప్రకటితత్వప్రతిపాదన మనపేక్షితమెన్ఱిఱ్ఱుకళైక్కు వృదస్థైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. [౧౫

ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆనాలిత్యాది.)

దుర్యోధనాదివధపర్యవసాయి యుద్ధప్రయోజకప్రపత్త్యుపదేశ సహపఠితమానదూత్యసారథ్యజ్గళుక్కుమ్ తాదృశయుద్ధప్రయోజకత్వేనప్రాస ద్విగ్రహత్వమ్ మూలాభిప్రేతమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దూదుపోయ్ త్తదెన్ఱుతొడజ్గి.) సన్ధ్యర్థమానదూత్యత్తుక్కు విగ్రహహేతు త్వకథనమెజ్గనే? ఎన్ఱిఱ్ఱుకళైక్కైయిలే, తాత్పర్యతో విగ్రహావర్థకత్వమెన్ఱు, పరిహారత్తైవివక్షిత్తు, తత్వదర్శిసూక్తిరూప ప్రమాణస్ఫోరణపూర్వకమ్ యుద్ధహేతుత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పొయ్చ్చుఱ్ఱమిత్యాదియాల్.) [పొయ్చ్చుఱ్ఱమ్పేశి]కృత్రిమబన్ధుత్వత్తైప్పేశి. [పేతమ్శెయ్దు] [౨౦ సన్ధివిరోధియాన బుద్ధిభేదత్తైజనిప్పిత్తు. (పూశలైవిళైక్కైక్కాక-) యుద్ధత్తైయుణ్డాక్కుక్కైక్కాక వెన్ఱపడి. పెరియాழ్వార్ తిరుమొழి, "కాత్తమ్పలవుమ్"౧ ఎన్ఱిఱ్ఱుపాట్టిలే, "కురుపాణ్డవర్క్కాయజ్గోర్ పొయ్చ్చుఱ్ఱమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్తెజ్గుమ్ పిణమ్పడుత్తాయ్"౧ ఎన్ఱు, "పిణమ్పడుత్తాయ్" ఎన్ఱదుక్కర్థమ్ (పూశలైవిళైక్కైక్కాకవెన్ఱదు.) రథప్రవర్తనహేతువానసారథ్యత్తుక్కు రథప్రవర్తనహేతుత్వమాత్ర త్తాలన్ఱిక్కే సాక్షాదపి శత్రుహననరూప యుద్ధహేతుత్వముణ్డెన్ఱుమత్తై తత్వదర్శిసూక్తిరూపప్రమాణస్ఫోరణ పూర్వకమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సారథ్యమ్పణ్ణిఱ్ఱిత్యాదినా.) (ఆయుధమెడుక్కవొణ్ణాత్తెన్ఱైయాలే) ఎన్ఱిఱ్ఱుఅవిదుక్కుపూర్వత్తిలే, "దుర్యోధనన్" ఎన్ఱు అధ్యాహరిత్తుకొళ్వదు

[కొల్లా]వధపరికరమన్ఱిక్కేయిరుక్కుమ్. [మాకోల్]రథాశ్వప్రవర్తనతోత్రత్తై. [కొణ్డై శెయ్దు]వధపరికరమాక్కి.[ఎల్లాచ్చేనైయుమ్]సమస్తసే నైయుమ్. [ఇరునిలత్తు] మహాపృథివియిలే. [అవిక్కైక్కాక] దీపసన్నిధియిల్ శలభజ్గళ్ పోలే అవిన్దుపోమ్పడి పణ్ణుక్కైక్కాకవెన్ఱపడి. (కొల్లామాకోల్)ఇత్యాదికమ్, తిరువాయ్మొழి. (ప్రపత్త్యుపదేశమిత్యాది) "కరిష్యేవచనంతవ"౪ ఎన్ఱిఱ్ఱుఅవిదుక్కు "యుధ్యస్వభారత"౫ ఎన్ఱు, నీశొన్న యుద్ధత్తైప్పణ్ణుకిఱేనెన్ఱర్థమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యుద్ధేప్రవృత్తనాక్కుక్కైక్కాక)ఎన్ఱు,మూలత్తిలే (ఇవళుక్కాక) ఎన్ఱ ౩* ఇవళ్ శబ్దమ్ శరణాగతత్వవిశిష్టద్రౌపదిపరమెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతైయానవిత్యాది) తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ "సాహంకేశగ్రహంప్రాప్తాత్వయిజీవత్యపిప్రభో"౬ ఇత్యాదికళైయుడైయత్తై ఇవళ్ శబ్దమ్ ఇవళుడైయకుழల్ముడిప్పిక్కైక్కాపరమెన్ఱు మభిప్రాయ త్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవళ్ కుழలిత్యాది.)

ఇ-అ.——(దూత్యసారథ్యజ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు మివళుక్కాక) ఎన్ఱుమిడమెజ్గనే యెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దూదుపోయ్ త్తదుమిత్యాది)

నయోత్స్యామి - యుద్ధమ్పణ్ణక్కడవేన్నల్లేన్. [౩౫

౧|| పెరి-తి-౫-౩-౪. ౨|| తి-వా-౬-౨-౩ ౩|| గీ-౨-౩. ౪|| గీ-౧౮-౭౩. ౫|| శ్రుతప్రకాశికా-పు-౧౩౦-ప-౭ ౬|| గీ-౨-౧౮. ౭||

వ్యా.—(పాణ్డవర్ కళైయుమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి ఇవ్వాళవుమ్, కీழ్చ్చొన్న ప్రధానదోషకార్య ముపపాదితమాయిత్తు. ఆక ఇప్పడి అస్థానస్నేహాదికళుమ్, శరణాగతపరిభవముమ్ కణ్డిరున్ద మహాదోషము మివనుక్కుణ్డాయిరుక్క, “సర్వగుహ్యతమంభూయః శ్రుణు మేపరమంవచః। ఇష్టోఽసిమేదృఢమితి తతోవక్ష్యామి తేహితమ్॥ మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీమాంనమస్కురు। మామేవైష్యసిసత్యన్తే ప్రతిజానేప్రియోఽసిమే”౧ ఎన్ఱు, ఇవనళవిలుకప్పుత్తోడ్ అరుళిచ్చెయ్గైయాలే, ఇవన్ దోషఙ్గళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డు అఙ్గీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు. గుణహానిశొల్లాతొழிన్దతు, దోషమ్ పచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహానిపచ్చైయా మెన్నుమిడమ్ * కిముతన్యాయ సిద్ధమాగైయాలే. ఇవన్ఱనక్కు గుణహానికళావన - “తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత”౨ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపోతే “కరిష్యేవచనంతవ”౩ ఎన్ఱైక్కున్దిరున్ద స్వకృత్యమానయుద్ధత్తై ప్పణ్ణామైయుమ్, కృష్ణనై శరణమ్పుక్కున్దవళై ప్పరిభవిక్కవిట్టు ప్పార్త్తుక్కొణ్డిరున్దోమే! ఎన్ఱు, అనుతాపలేశమ్ నెఞ్జిలిల్లామైయుమ్ తొడక్కమానవై. [౧౧

దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిన్ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిన్ఱు మివళుక్కాక వాకల్ ఇవన్ దోషత్తైప్పచ్చైయాకక్కొణ్డఙ్గీకరిత్తానెన్నుమతు కూడాతేయెన్నిల్ ; అతుకుఱైయిల్లై, ఇవళ్ కార్యార్థమాక ఇవనై క్కుఱిత్తివైయెల్లామ్ శెయ్కిఱవిడత్తిల్ ఇవన్ దోషఙ్గళైప్పార్త్తు ముకఞ్జుళియామల్ ఉకప్పోడేశెయ్గైయాలే;

అ.—అస్థానస్నేహాదికళ్ దోషఙ్గళానాలుమ్ అవై పచ్చైయెన్నుమిడత్తుక్కు, “శుభానాంవా”౪ ఎన్ఱి,అపిరాట్టి సిరేశమ్పోలే ఇఙ్గుకృష్ణనిర్దేశముణ్డోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకఇప్పడి అస్థానేత్యాది.) (సర్వగుహ్యేతి) ఇఙ్గే “ఇష్టోసి,ప్రియోసి” ఎన్ఱి,అభ [illegible]శఙ్గళే దోషమ్పచ్చైయాకఅఙ్గీకరిత్తమైక్కు ప్రమాణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు,ఇవనళవిలుకప్పుత్తోడ్ అరివిత్యాది.) గుణహాన్యనువృత్తిక్కు ప్రాజ్ఞ్యయత్తై హేతువాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణహానియిత్యాది) అర్థసిద్ధమాన గుణహానియై విశిష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవన్ఱనక్కు (గుణహానికళావన) ఇత్యాదియాల్. (తొడక్కమానవై) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్ - భయలజ్జాదౌమనస్యాదికళ్ సంగృహీతఙ్గళ్.

“ఆశఙ్క్యమవిధేయానాం వాక్యానామవతారణే। అవిస్తరేణనిర్ణీతి మర్థానాం ప్రతిపాదనే॥ పూర్వోత్తరానుసన్ధాన మభిప్రాయప్రకాశనే। అసన్దిగ్ధం సమాధానమాక్షేపేషునిరుత్తరమ్॥ వీక్షమాణాశ్చిరంతత్రవ్యస్మయన్తవిచక్షణాః”౫ ఎన్ఱు,ఇవరుడైయ వ్యాఖ్యానవైదగ్ధ్యవిశేషత్తై [౨౦ వరవరమునివైభవత్తిలే ఎటుమ్బియిలప్పా అరుళిచ్చెయ్తక్రమత్తిలే “అసన్దిగ్ధం సమాధానమాక్షేపేషు”౬ ఎన్ఱి,అప్పడియే “ఆక్షేపస్యసమాధానమ్”౭ ఎన్ఱి,అవిత్తైయుట్కొణ్డు ఆక్షేపత్తై యనువదిక్కిఱార్ (దూత్యసారథ్యఙ్గళిత్యాదినా.) “దూత్యసారథ్యప్రపత్త్యుపదేశానాం స్వాభిమతకార్యచికీర్షాహేతుకత్వవాద దోషభోగ్యతాహేతుకత్వ వాదయోఃమిథో వ్యాఘాతః” ఇత్యాక్షేపాభిప్రాయః.

పరిహారమ్ (అతుక్కుఱైయిల్లై) ఎన్ఱు. తత్రహేతుః - (ఇవళ్ కార్యార్థమాక విత్యాది.) ముకమ్ శుళియామల్ - జుగుప్సాప్రయుక్తముఖవికారమిల్లామల్. అవజ్ఞనీయ బుద్ధ్యాజుగుప్సాయుక్తనాయ్క్కొణ్డు ఇవై శెయ్తాలుమ్ అభిమతసిద్ధి యణ్డాయిరుక్క అప్పడి శెయ్యామలుకప్పోడేశెయ్గై(దోషమేపచ్చై) ఎన్గైక్కు నియామకమ్; ఆకైయాల్ - వ్యాఘాతమిల్లైయెన్ఱు, సమాధానాభిప్రాయమ్. “భగవచ్చరణద్వన్ద్వభక్తిర్యేషాంనవిద్యతే। తేషాంహృదిస్థితోవిష్ణుః కణ్టకాగ్రఇవస్థితః”౭ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొన్నన్యాయత్తాలే అవజ్ఞనీయబుద్ధ్యా దుఃఖరూపమాక చ్చెయ్యవుమ్ కూడుమే.

౬-అ —కీழுపదేశత్త వర్థఙ్గళెల్లావత్తిలుమ్ పరమరహస్యమాయ్ సర్వోత్కృష్టమాన వార్త్తైయెన్బక్కల్ నిష్ఠమకేళ్, ఎనక్కుదృఢనాక ఇష్టనాకనిన్ఱాయ్ ఎన్ఱుక్కొణ్డు ఉనక్కుహితమ్ శొల్లానిన్ఱేన్, ఎన్నిడత్తిలే భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్బక్కలిలేమనసై వైత్తు, ఎన్నై త్తిరువారాధనమ్పణ్ణు, ఎన్నై వణఙ్గు, ఇప్పడియానాల్ ఎన్నైయేకిట్టువాయ్; ఇతు మెయ్; ఉనక్కు ప్రతిజ్ఞై పణ్ణానిన్ఱేన్; నీయెనక్కు ఇష్టనాకైయాలే ఆప్తనాన వునక్కుప్పొయ్ శొల్లువనో.

మూ-అ —ఇవళుక్కాక చ్చెయ్తానైన్ఱాల్ అర్జుననుడైయ దోషగుణహానికళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డానెన్ఱు, శొల్లుప్పడియెన్నెన్న (ఆకఇప్పడి అస్థానస్నేహాదికళుమిత్యాది.)

౧॥ గీ ౧౮-౬౪ ౨॥ గీ-౨-౧౮. ౩॥ గీ-౧౮-౭౩. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౫॥ ౬॥ ౭॥

వ్యా.— అర్జుననై ప్పఱ్ఱియిత్తు ఆచార్యకృత్యాదికళైయే ఇట్టుక్కొళ్ళుక్కై అవళవిల్ అవన్ దోషత్తై ప్పచ్చైయాక్కొణ్డుమ్, సారథియాయ్ప్పొరైయఱ్ఱలన్దు నిన్ఱుమ్ శెయ్దదై ముత్తలానవైయుణ్డాక్కైయాల్.

(అడియార్గవర్గఙ్గళై) [వా - ౧౪] ఇత్యాదియాలే - ఆశ్రయణ సౌకర్యాపాదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళ్ సూచితమ్; ఇఙ్గే,(దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్) ఎన్గిఱ,అవిత్తాలే- "అస్మాన్ వేత్థపరాన్ వేత్థ వేత్థార్థం వేత్థభాషితుమ్। [౫ యద్యదస్మద్ధితంకృష్ణ తత్తద్వాచ్యస్సుయోధనః"౧ ఎన్గిఱ,అప్పడియే కార్యాకార్యజ్ఞనానతాన్ పోనాలల్లదు కార్యసిద్ధియుణ్డాకాతెన్ఱు, ఇత్తలైయై రక్షిక్కైక్కాఱ్ఱక్కత్తాన్ తూతుపోనమైయుమ్, ఆయుధమెడుక్కవొణ్ణాతెన్నైయాలే సారథ్యత్తిలేప్రవృత్తనాయ్క్కొణ్డు తేరాఱ్ఱలాలే ప్రతిపక్షత్తైయక్రియచ్చెయ్తమైయుమ్ తోఱ్ఱుకైయాలే ఆశ్రితకార్యాపాదకఙ్గళాన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ సూచితమ్.

ఇన్నముమ్, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱుమ్) ఎన్నైయాలుమ్, చరమశ్లోకత్తిల్ "మామ్-అహమ్"౨ ఎన్గిఱ,అపదఙ్గ [౧౦ళిల్ శొల్లప్పడుకిఱ ఉభయవిధగుణముమ్ సూచితమిఱే ; అక్కైయాల్ పురుషకార వైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే శ్రీమత్పదార్థమ్ ప్రకటితమానవోపాతి, ఉపాయవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే నారాయణపదార్థమ్ ప్రకటితమ్.

అ.—అడియిలే ఉపన్యసిత్త ద్వయవివరణరూపత్తైయై విశదీకరిక్కిఱార్ (అర్జుననై యిత్యాదినా;) (అడియార్గవర్గఙ్గళిత్యాదినాచ.) ఆశ్రయణే-శరణవరణే, సౌకర్యస్య-సుకరత్వస్య, ఆపాదకాః-జ్ఞాపకా ఇత్యర్థః. ఇఙ్గే, "ఆశ్రయణోపయోగిత్వమ్ చాక్షుషపూర్వకాశ్రయణే నిగ్రహపాదకత్వాశక్యత్వాన్యతర బుద్ధినివర్తనద్వారా ఆశ్రయణప్రవృత్త్యౌపయికజ్ఞానవిషయత్వమ్. ఆశ్రయణీయే జ్ఞానశక్త్యాది జ్ఞానస్యాపి నైష్ఫల్యశఙ్కానివర్తకతయా ఆశ్రయణోపయోగిత్వా దతిప్రసఙ్గవారణాయద్వారేత్యుక్తమ్. సాపరాధేన నీచేనవాకృతమాశ్రయణం నిగ్రహపాదకం దృష్టమితి వాత్సల్యాదికేలక్షణసమన్వయః. సౌలభ్యసఙ్గ్రహేయాశక్యత్వబుద్ధిప్రవేశః"౩ ఎన్గిఱ,అపూర్వర్గళ్ నిర్వచనత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు.(వాత్సల్యాది)ఇత్యాదిపదత్తాలే - స్వామిత్వసౌశీల్య సౌలభ్యఙ్గళై సఙ్గ్రహిక్కిఱదు. అస్థానస్నేహాదిమ స్తంప్రత్యుపదేశాద్వాత్సల్యముమ్, "మత్తఃపరతరంనాన్యత్"౪ ఇత్యుపదేశాత్ వైశ్వరూప్యప్రదర్శనాచ్చ స్వామిత్వముమ్, సారథ్యేనఅవస్థానాత్ సౌశీల్యముమ్, స్వతఏవసౌలభ్యముమ్, ఇఙ్గేసూచితఙ్గళెన్ఱు,పడి.

(దూత్యేత్యాది.) ఆశ్రితస్య-శరణవరణకర్తుః, కార్యస్య-అనిష్టనివర్తనాదేః ఆపాదకాః-ఉపయోగినః, ఆశ్రితకార్యాపాదకాః. ఇఙ్గే[౨౦యుమ్, "స్వప్రయోజనబుద్ధిపూర్వక కిఞ్చిత్కారానపేక్షకార్యకర్తృత్వౌపయిక గుణత్వమేవ కార్యోపయోగిత్వమ్ విశేష్యోపయోగః జ్ఞానశక్త్యోః, విశేషణోపయోగః ప్రాప్తిపూర్త్యోః"౫ ఇత్యాదియై క్కణ్డుకొళ్వదు. (జ్ఞానశక్త్యాది) ఎన్గిఱ,అ ఆదిశబ్దత్తాలే-ప్రాప్తిపూర్తికళై సఙ్గ్రహిక్కిఱదు.

(ఇన్నముమ్)- కిఞ్చేత్యర్థః. (మామ్అహమ్ ఎన్గిఱ,అవిత్యాది) ఉచ్చారయితృత్వోపలక్షితధర్మా వచ్ఛిన్నవాచియాన *అస్మత్పదమ్ "వ్రజ-మోక్షయిష్యామి"౨ ఎన్గిఱ,అ వ్రజనమోక్షణ రూపక్రియాన్వయ యోగ్యతావచ్ఛేదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదికళైయుమ్ జ్ఞానాదికళైయుమ్ శొల్లుమెన్ఱు,పడి.ఉభయవిధా-ఆశ్రయణోపయోగిత్వ కార్యోపయోగిత్వరూపప్రకారోయస్యసతథోక్తః.తథావిధమానగుణముమెన్ఱు,పడి.(గుణమ్)[౨౫ఎన్ఱు,- జాతావేకవచనమ్. (శ్రీమత్పదార్థమ్-అనన్యార్హత్వ పారతన్త్ర్యప్రాప్యత్వ దోషనివర్తనగుణవర్ధనాది రూపమాన అర్థజాతమెన్ఱు పడి. (నారాయణపదార్థమ్-) "జ్ఞానాదయోగుణాః"౬ ఎన్గిఱ,అప్పడియే నారశబ్దార్థమాన వాత్సల్యాదిగుణవత్వ రూప నారాయణశబ్దాభిధేయ మెన్ఱు,పడి.

ఇ-అ.—అడియార్గవర్గఙ్గళిలే వాత్సల్యాదికళ్ సూచితమానపడి యెన్నెన్నిల్ , విశ్వరూపత్తై క్కాట్టుకైయాలే స్వామిత్వముమ్, తత్త్వవివేకమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే సౌలభ్యముమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

తాన్ తూతెళున్దరుళుకిఱపోదు, ధర్మపుత్రరై "నానఙ్గుప్పోనాల్ శొల్లువదెన్?" ఎన్ఱు,కేట్క; అప్పోదుధర్మపుత్రన్ శొన్న[౩౦వార్తైయామత్తు - ఇశ్లోకమ్:—ఎఙ్గళైయఱివీర్, శత్రుక్కళైయఱివీర్, అఙ్గుప్పోనాల్ శొల్లుమ్కారియమఱివీర్, వార్తైశొల్లవుమ్ వల్లీర్ : ఆకైయాలే, ఎఙ్గళుక్కు యాతొన్ఱు, హితమానదు, అదైదుర్యోధనన్ శొల్లప్పడువన్.

౧॥ భార-ఉద్యో-౭౧-౯౨. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ ౪॥ గీ-౭-౭. ౫॥ ౬॥

వ్యా.—ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే "చరణౌశరణమ్"౧ ఎన్గిఱ పదముమ్ సూచితమ్.

ఆక, (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱు తొడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ - శ్రీరామాయణ మహాభారతోక్తఙ్గళాన పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్, తత్తత్స్వరూపఙ్గళోడే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు.

---

౨౩. కీఴ్ ఉక్తమాన వుపాయత్తినుడైయస్వీకారరూపైయాయ్, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱుమ్) ఎన్ఱు ప్రాసఙ్గికమాక ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియినుడైయపడియై విస్తరేణవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అ.—(ఉపాయత్వమ్శొల్లుకైయాలే) ఎన్ఱదు - (ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్) [వా-౧౮] ఎన్ఱు ఆర్థికమాక ఉపాయస్వరూపమ్శొల్లుకైయాలే ఎన్ఱాదల్, (మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక [వా-౨౧], ఇవళుక్కాక [వా-౨౨]) ఎన్ఱు ఇష్టప్రాపణానిష్టనివర్తన కథనముఖేనోపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే యెన్ఱాదల్. (చరణౌశరణమ్ ఎన్గిఱపదముమ్) ఎన్ఱదు- ద్వివచనలభ్యభగవన్నిష్ఠలక్ష్మ్యాది నిరపేక్షోపాయత్వరూపమాన ద్వివచనాన్తచరణశబ్దసమభివ్యాహృత శరణశబ్దార్థముమెన్ఱపడి.

ప్రకరణార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకవిత్యాదినా.) (పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ - వైభవత్వేన సామాన్యరూపేణ ప్రతిపాద్యార్థానుగమనాదేకప్రకరణత్వమెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్ -(పురుషకారవైభవముమ్ ఉపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱు తుల్యవదుద్దిష్టఙ్గళాయ్, తుల్యవత్ పరీక్షితఙ్గళుమాన వివక్షైయిల్ పురుషకారవైభవమ్, ప్రకరణప్రధానప్రమేయమ్ ఉపాయవైభవమ్ తచ్ఛేషతయా తత్ప్రతిపాద్యమెన్ఱు కొళ్ళుకై అనుచితమ్; ఆకైయాల్ ఉక్తప్రకారమే యుక్తమెన్ఱు సూచితమ్.

ప్రథమప్రకరణత్తుక్కు ద్వితీయప్రకరణత్తోడే సఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీఴ్ ఉక్తమానవిత్యాదినా) ఇఙ్గే "ద్వయవివరణత్వాత్ శాస్త్రసఙ్గతిః, పూర్వఖణ్డవివరణరూపత్వాత్ కాణ్డసఙ్గతిః"౨ ఎన్గిఱ అసఙ్గతికళ్ అర్థసిద్ధఙ్గళ్. (కీఴ్ ఉక్తమాన ఉపాయత్తినుడైయ) ఎన్ఱదు-ప్రథమప్రకరణోక్తమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ వెన్ఱపడి. (స్వీకారరూపైయాయ్)- వక్ష్యమాణవరణాత్మికైయా యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - ఉపాయస్వీకార రూపత్వాదుపాయవైభవ ప్రకరణాత్ప్రకరణాన్తరప్రతిపాద్యత్వమెన్ఱు సూచితమ్. కిఞ్చ, నారాయణపదార్థకథనానన్తరమ్ క్రమప్రాప్తమాన "ప్రపద్యే"౧ ఎన్గిఱ క్రియాపదార్థత్తినుడైయ కథనమ్పణ్ణుకిఱతెన్ఱు, అవసరసఙ్గతియుమ్ సూచితైయెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. (ప్రాసఙ్గికమాక) ఎన్ఱదు - ఉపాయవైభవప్రతిపాదనాపేక్షితార్జున దోషాదీనోపస్థితి విషయమాకవెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - ప్రసఙ్గసఙ్గతిశొల్లప్పట్టతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఇ-అ.—ఆక, విగ్రహవిశిష్టస్యానన్యస్యోపాయమాకైయాలే ఉపాయత్వమ్శొల్లుకైయాలే "చరణౌ"౧ ఎన్గిఱపదముమ్ సూచితమ్.

పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ కీఴ్ చొల్లియిరుక్క, అనన్తరమ్ (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి (తిరుక్కుఴలోసైయిలుమ్ కాణలామ్) [వా-౫౩.] ఎన్గిఱమత్తళవాక ప్రపత్తియినుడైయ వైభవత్తైప్పరక్క వరుళిచ్చెయ్కైక్కు ప్రసఙ్గమేతు? ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే; ఇరణ్డు వక్కైయాక పరిహారమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీఴ్ ఉక్తమానవుపాయత్తినుడైయ) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(౧౬. అథ, దేశకాలాదినియమాభావాధికారప్రారమ్భః)

మీ.—ఏవమ్, ద్వితీయప్రకరణే ప్రథమాధికారే, "వ్రజ"౩ ఇతివిధ్యర్థాశఙ్కా పరిహృతా. ద్వితీయే, "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతిపదోక్తా, తృతీయే "అహం"శబ్దోక్తా. చతుర్థే "మాశుచః"౩ ఇతిశబ్దోక్తా. ఏవమధికారచతుష్టయేన వరణస్యాధికారివిశేషణత్వస్థాపనముఖేన నిర్హేతుకత్వం స్థాపితమ్ తదేవనిర్హేతుకత్వమ్, తృతీయచతుర్థప్రకరణాభ్యామపి ముఖభేదేన స్థాప్యతే.

ద్వితీయప్రకరణే విధేరధికారివిశేషణవిషయత్వాద్గుణాభావ దోషయోస్సతోరపి, తదనాదరేణార్జునాదీనా మఙ్గీకారదర్శనాత్, ప్రత్యుత దోషగుణహాన్యోః భోగ్యత్వేనస్వీకృత్య విషయాకారస్వాభావ్యాత్, సౌశీల్యవాత్సల్యకారుణ్యాది కల్యాణగుణయుక్తత్వస్వాభావ్యాత్, స్వీకృతచేతన కృత్యత్వప్రదర్శనేనశోకనివర్తకత్వ స్వాభావ్యాచ్చ, వరణస్యాహేతుత్వ మితిప్రపత్తవ్య స్వభావపర్యాలోచనయా సమర్థితమ్.

ఇతఃపరంప్రపత్తవ్యను బన్ధిదేశకాలాద్యనియమస్వభావ పర్యాలోచనయాపి, తదేవసమర్థ్యతే.

౧॥ ద్వయోపనిషది. ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

వ్యా.—అత్తిల్ ప్రథమత్తిలే అర్జుననుక్కు ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణుకిఱవళవిల్, యుద్ధభూమియిలే ఒరుకాలవిశేషమ్ పారామల్ స్నానాదికళుమిన్ఱిక్కే ఇరుక్క ఉపదేశిప్పానేన్? ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్ఱ, అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ—ఆక, ప్రథమప్రకరణద్వితీయప్రకరణఙ్గళుక్కు అవసరసఙ్గతియుమ్ ప్రసఙ్గసఙ్గతియుమెన్ఱు దర్శిప్పిక్కిఱ (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఇత్యాది ద్వితీయప్రకరణ ప్రథమవాక్యత్తుక్కు, ప్రథమప్రకరణాన్తిమవాక్యమాన (ప్రపత్త్యుపదేశమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తోడే అనన్తరవాక్యసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా. "ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే"[1] ఎన్ఱిరుక్కైయాలే దేశనియమాభావశఙ్కైక్కు పోన్ఱాతెన్ఱు, పార్త్తు (యుద్ధభూమియిలే) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్; పుణ్యదేశత్తిలుమ్ అశుద్ధస్థలవ్యావృత్త స్థలమపేక్షితమాకైయాలే శఙ్కావకాశముణ్డెన్ఱు, కరుత్తు (ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే "పుణ్యేఽనుకూలే సమయే దేశే భాగవతే శుభే। నిమజ్జ్యనియతస్తీర్థే ప్రణిపత్యాశ్రయేద్గురుమ్॥ ఆచార్యశ్చోపసన్నాయ భక్త్యాభ్యర్చ్య జనార్దనమ్। గురూన్ప్రణమ్య మన్త్రేణ ప్రపత్తిం ప్రతిపాదయేత్"[2] ఎన్ఱ, భారద్వాజసంహితావచనమభిసంహితమ్.

"న దేశకాలౌ నావస్థాం యోగో హ్యయమపేక్షతే"[3] ఎన్ఱ, అవిత్తు దేశకాలత్యాగవిధ్యసంభవత్తాలుమ్, విశిష్టదేశకాలత్యాగవిధియెన్ఱు మ్బొళుతు ఆశ్రయణత్తుక్కు అశుద్ధదేశకాలసమ్పాదనప్రసఙ్గమ్వరుకైయాలే శిష్టాచారవిరోధమ్వరుకైయాలుమ్, హిశబ్దోపబన్ధత్తాలుమ్, అర్థవాదమామెన్ఱు, శఙ్కితురభిప్రాయమెన్ఱు, కిణ్డుకొళ్వతు.

(ఎన్ఱ, అశఙ్కైయిలే) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్- (ప్రపత్త్యుపదేశమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కుమ్ (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కుమ్ ఆక్షేపకీసఙ్గతియెన్ఱు, సూచితమ్. "పూర్వన్యాయస్య సిద్ధాన్తయుక్తం వీక్ష్య పరేణ యే। పూర్వపక్షస్య యుక్తిశ్చ తత్రాక్షేపాదియోజయేత్"[4] ఎన్ఱ కడవతిఱే.

ఇ-అ.—ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో ? ఎన్ఱ, అశఙ్కై పిఱన్దాలిఱే ఇల్లైయెన్బతు, ఇశ్శఙ్కై వరుమ్ వళియేతెన్న ; మూలత్తిల్ (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱు) [వా-౨౨] ఎన్ఱ, అవాక్యత్తై త్తళమాక్కికొణ్డు. దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్ఱ, అశఙ్కై వరుమ్ వళియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ ప్రథమత్తిలేయిత్యాది)

మీ—యద్యపి, ప్రపత్తిస్వరూపపర్యాలోచనానన్తరం† ప్రపత్తవ్యస్వరూప నిరూపణం కార్యమ్; తథాపి, శ్రీనారాయణశబ్దార్థయోః పురుషకారోపాయస్వరూపసంబన్ధినోః నిరూపణానన్తరమ్, తత్సంబన్ధభూతస్య మతుప్ప్రత్యయార్థస్య నిరూపణమన్తరఙ్గమితి, తన్నిరూపణముఖేన వరణస్యాహేతుత్వముచ్యతే.

పూర్వమ్, అధికారచతుష్టయేనాప్యస్య వరణస్యాధికారివిశేషణత్వస్థాపనాత్, విధిరధికారివిశేషణవిధిరితి ప్రధానవిధి నిరూపణం కృతమ్. ఇదానీమ్, ప్రధానభూతానుబన్ధివిధిర్నిరూప్యత ఇతివా సఙ్గతిః.

ప్రథమే శ్రీశబ్దార్థః, ద్వితీయే నారాయణ చరణశబ్దార్థః, తృతీయే మతుప్ప్రత్యయార్థః, చతుర్థే క్రియాశబ్దార్థః ఆహత్య ప్రకరణచతుష్టయేన అర్థచతుష్టయ నిరూపణముఖేన పరిచ్ఛేదమాత్రానుయాయి శరణశబ్దార్థో నిర్హేతుక ఇతి నిరూప్యతే. వరణస్యోపాయత్వే పురుషకారస్యాపి వ్యర్థత్వాత్, పురుషకారప్రకరణమప్యుపాయతానిర్హేతుకత్వోపయికమితి, పరిచ్ఛేదమాత్రం నిర్హేతుకోపాయత్వపరమితివా యోజనీయమ్. కాలానియమ‡ పరస్య చ మతుపఉపలక్షణత్వాత్, అత్ర దేశాద్యనియమోపి నిరూప్యతే. కర్మాద్యనుష్ఠానే కాలస్యాభ్యర్హితాఙ్గత్వాత్ తదనియమే, దేశప్రకారాద్యనియమోప్యర్థసిద్ధ ఇతివా దేశాద్యనియమస్య మతుబర్థత్వేన వర్ణనమ్. పూర్వమ్, "అనేనైవ తు మన్త్రేణ స్వాత్మానం మయి నిక్షిపేత్"[5] ఇతి ప్రకృతత్వాత్ తత్రనియతమన్త్రకత్వప్రతీత్యా కాలాదినియతత్వమపి ప్రత్యభిజ్ఞాప్యతే. తతశ్చ నియతపరికరస్య కథమహేతుత్వమితి శఙ్కాయాం చరమాద్యాధికారయోస్సఙ్గతిః.

వరణస్యాధికారివిశేషణత్వే సిద్ధోపాయాఙ్గత్వేవా, వ్యాజమాత్రత్వముక్తం భవతి సహేతుకత్వవాదిభిరపి తస్య వ్యాజత్వమేవోచ్యతే. అతఏవోక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "ప్రపత్తేర్వ్యాజమాత్రత్వమ్"[6] ఇతి. తతశ్చ యయాకయాచిద్విధయా యత్కించిచ్చేతనవ్యాపారసాపేక్షత్వేపి న నిర్హేతుకత్వావదసిద్ధిరిత్యాశఙ్కాయామ్, అధికారివిశేషణత్వే స్వరసాత్, ద్వితీయప్రకరణే సిద్ధోపాయాధికారత్వేన స్థాపితస్య వరణస్య, అస్మిన్ తృతీయప్రకరణే ఫలప్రపత్తిత్వం ప్రసాధ్యతే. దేశకాలాదినియత సాధనప్రపత్తిభూత పఙ్క్తి భోగభేదసాధనముఖేన దేశాద్యనియతా శరణాగతిః ఫలరూపేతివర్ణ్యతే

౧॥ గీ-౧-౧. ౨॥ భారద్వాజసంహితా. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

¶ "భాగవతోత్తరే" ఎన్ఱు మీమాంసైయిల్ పాఠమ్- ౧౩౨-పక్కమ్-౩౨-వరియిల్కాణ్క. †ప్రపత్తిస్వరూప-౨-౩. ‡పరత్వస్యమతుబర్థఉప ౨-౩.

మూ॰—౨౩. ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్

వ్యా.—ప్రపత్తియావతు - భగవచ్చరణవరణమ్; దేశనియమమావతు - పుణ్యదేశఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యదేశఙ్గళిలాకాతు ఎన్నుమతు.

అ.—"ప్రపత్తిః-విశ్వాసః"౧ "ప్రపత్తిః-ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః"౨ ఇత్యాదికళిలే విశ్వాసాదియిలుమ్ ప్రపత్తిత్వవ్యపదేశమ్ కాణ్గైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తియావతిత్యాది) "అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్। తదేకోపాయతా యాచ్ఞా ప్రపత్తిః"౩ ఎన్ఱు అవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదిత్యాది,) భగవదేకోపాయత్వప్రార్థనైయెన్ఱపడి. వరణమ్ - ప్రార్థనమ్; "వృఙ్- సంభక్తౌ."౪ "సంభక్తిః-ప్రార్థనమ్"౫ ఎన్నక్కడవతిఱే. "ఉపాయం వృణుల లక్ష్మీశమ్"౬ "శరణవరణవాగియమ్"౭ ఎన్ఱు అనిర్దేశానుసారేణ (శరణవరణమ్) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తతు, ఇత్తాల్ - ఉపాయత్వప్రార్థనారూపైయాన విఘేక్కు ఉపాయత్వమ్ కూడామైయాలే ఉపాయభూతకర్మాద్యపేక్షిత విశిష్టదేశాదికళ్ ఇతుక్కు అనపేక్షితఙ్గళెన్ఱు, సూచితమ్.

మూలత్తిలే (దేశనియమముమ్) ఇత్యాదియాల్-జన్యమాత్రమ్ దేశకాలోపాధికమాకైయాలే, దేశకాలసామాన్యనియమాభావముమ్, ఫలోపయోగి లౌకికవైదిక వ్యాపారమాత్రమ్ ఇతికర్తవ్యతారూప ప్రకారనియతమాకైయాలే ప్రకారసామాన్య నియమాభావముమ్, అతఏవాధికారిసామాన్యనియమాభావముమ్ శొల్లవొణ్ణామైయాలే దేశాదిశబ్దఙ్గళ్ పుణ్యదేశాదిరూప తత్తద్విశేషపరఙ్గళ్.

*నియమశబ్దమ్- వ్యాప్తిపరమ్. వ్యాప్తితాన్ శాస్త్రీయసఫలకర్మఙ్గళిల్ పుణ్యదేశకాలకర్తవ్యఙ్గళ్ ఎన్ఱు. ఇత్తాల్- వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియాకైయాలే పుణ్యదేశాతిరిక్తదేశాదికళిలే తాదృశకర్మకరణాభావమ్ ఫలితమ్. యద్వా, *నియమశబ్దమ్, అప్రాప్తాంశపరిపూరణఫలకనియమవిధిపరమ్. నియమవిధియిల్ ఇతరనిషేధమార్థికమాకైయాలే అపుణ్యదేశాదికళిల్ తాదృశకర్మాభావమ్ ఫలితమ్. అథవా, * నియమశబ్దమ్- "పరిసఙ్ఖ్యావిధిరపి నియమశబ్దేన వ్యవహ్రియతే"౮ ఎన్ఱు శాబ్దికర్ శొన్నపడియే ఇతరనిషేధగర్భపరిసఙ్ఖ్యావిధివాచియాయ్, అత్తాల్-తాదృశకర్మత్తుక్కు పుణ్యదేశాతిరిక్తదేశాదికళిలే కరణాభావముమ్ పుణ్యదేశాదికళిలే కరణముమ్ ఫలితమ్. ఇప్పడియే ప్రకారనియమాధికారినియమాదిశబ్దఙ్గళిలుమ్ వరుమ్; ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశనియమమావతిత్యాది.) (పుణ్యదేశఙ్గళిలే) ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ "సరస్వత్యాదక్షిణే తీరే"౯ ఇత్యాదికళ్ వివక్షితమ్.

మీ.—(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమిల్లై) అయమత్ర సంశయః- మన్త్రరత్నే భగవదుపాయతా నిష్కాలుకత్వావగమో నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, శరణాగతేః ఫలరూపత్వం న సంభవతి - ఉత సంభవతీతి. తదర్థమ్, దేశాదినియమాభావవిధిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తదస్తిత్వే దేశకాలనియమానియమవిధ్యో రేకత్రోపసంహారస్సంభవతి - ఉత న సంభవతీతి. తదర్థమ్, అనియమవిధే రావశ్యకవిషయత్వం నా, అమన్త్రకప్రపత్తి విషయత్వం వా, తాన్త్రికమన్త్రక ప్రపత్తివిషయత్వం వా, సంభవతి - ఉత న సంభవతీతి.

యదా న సంభవతి; తదా, నియమానియమవిధ్యో రేకత్రోప సంహారసంభవాన్నతయోర్విద్యాభేదకత్వమ్. యదా చానియమవిధేరేవ అసంభవః; తదా, న సుతరాం విద్యాభేదసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః. యదా చానియమవిధిస్సంభవతి; యదా చ తస్యాపచారో విషయత్వేఽపి న సంభవతి; తదా, నియమానియమవిధ్యోరేకత్రోపసంహారస్యాశక్యత్వాత్ విద్యాభేదసిద్ధౌ, ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వప్రకరణే చరమాధికారే చరమశ్లోక చరమపదార్థో నిరూపితః. అత్ర ప్రథమాధికారే చరమశ్లోక ప్రథమపదార్థో నిరూప్యతే. "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౧౦ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దార్థభూతానుబన్ధిదేశకాల ప్రకారాధికారిణాం సవాసనపరిత్యాగస్యాఙ్గత్వేన ప్రతిపాదనాత్, మన్త్రద్వయస్థమతుప్ప్రత్యయః కాలానియతిపరః ప్రథమపదేన ఉపబృంహితో భవతీతి మతుప్ప్రత్యయే లక్షణయా అర్థతో వా దేశకాలప్రకారాదీనా మప్యుపస్థితేః, ఉపబృంహణానురోధేన మతుప్ప్రత్యయార్థతయా దేశకాలప్రకారాధికార్యనియమో ఽత్రాధికారత్రయేణ నిరూప్యతే.

పూర్వపక్షస్తు: - ప్రపత్తేః దేశకాలనియమాభావో ఽసిద్ధః, "పుణ్యే ఽనుకూలే సమయే దేశే భాగవతోత్తరే। నిమజ్జ్య నియతస్తీర్థే ప్రణిపత్యాశ్రయేద్గురుమ్"౧౧ "ద్వాదశ్యాం శ్రవణే వాపి కస్మింశ్చిద్వైష్ణవే దినే। అనుకూలే ఽహని శుభే"౧౨ ఇత్యాదిషు దేశకాలాఙ్గత్వం హి ప్రతిపాద్యతే?. "యత్సాధ్యమ్, తత్సాధనమ్" ఇతి హి వ్యాప్తిః?

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ధా-ప్రా-సి-౧౨౮-౨౦. ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౧॥ ౧౨॥

24-6-86.

మూ:— కాలనియమముమ్ ప్రకారనియమముమ్ అధికారినియమముమ్ ఫలనియమముమిల్లై.

వ్యా:— కాలనియమమావతు - వసన్తాదికాలఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యకాలఙ్గళిలాకాదు ఎన్నుమదు; ప్రకారనియమమావతు- స్నానపాదప్రక్షాళనాది పూర్వకమాకచ్చెయ్యవేణుమ్, ప్రకారాన్తరత్తాల్ శెయ్యవొణ్ణాదు ఎన్నుమదు; అధికారినియమమావతు- త్రైవర్ణికరాక వేణుమ్, అత్రైవర్ణికరాకవొణ్ణాదు ఎన్నుమదు; ఫలనియమమావతు- దృష్టాదృష్టఫలఙ్గళిలిన్నఫలత్తుక్కిదు సాధనమ్, అన్యఫలత్తుక్కు సాధనమన్ఱెన్నుమదు.

అ.—(వసన్తాది) ఎన్ఱ ఆదిశబ్దమ్- గ్రీష్మాదిపరమ్. ఇఙ్గే "వసన్తే బ్రాహ్మణ ఆదధీత"౧ "వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత"౨ "గ్రీష్మే రాజన్యః"౩ ఇత్యాదికళ్ వివక్షితమ్. (ప్రకార)శబ్దమ్- ఇతికర్తవ్యతారూప క్రియావిశేషపరమ్. "కర్తవ్యతాయాః ప్రకారః ఇతికర్తవ్యతా"౪ ఎన్నక్కడవదిఱే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్నానపాదప్రక్షాళనాదీతి) * ఆదిశబ్దత్తాలే- ఆచమనాదికళ్ వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, "వేదేన కర్తవ్యతయా విహితస్య సన్ధ్యోపాసనాదేః శరీరశుద్ధిప్రకార దన్తధావనస్నానాది విశేషైస్సహానుష్కర్షః"౫ ఎన్ఱ శ్రుతప్రకాశికా సూక్తి సూచితై.

(అధికారినియమమావతిత్యాది) అధికారోస్యాస్తీతి - అధికారీ. అధికారమావతు - ఉపాయతదఙ్గాన్య ఫలహేతువాన బ్రాహ్మణ్యాదికళ్. (త్రైవర్ణికర్-) త్రిషువర్ణేషుభవర్. బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యరెన్ఱపడి. తద్భిన్నర్- (అత్రైవర్ణికర్.) ప్రాచుర్యాభిప్రాయేణ, నిషాదస్థపతి రథకారానుపాదానమ్. ఇఙ్గే. "వసన్తే బ్రాహ్మణముపనయీత"౬ ఇత్యాదికళుమ్, "తస్మాచ్ఛూద్రో యజ్ఞేనవక్లృప్తః"౭ ఇత్యాదియుమ్ వివక్షితమ్.

(ఫలనియమఇత్యాది) (దృష్టఫలమ్-) వృష్ట్యాది; (అదృష్టఫలమ్-) స్వర్గమ్. "యావద్వచనం వాచనికమ్"౮ ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే కారీర్యాదికళుక్కు చోదితఫలాతిరిక్తఫలసాధనత్వమ్ కూడాదే, కిమ్? కేన? కథమ్? ఇత్యంశత్రయవతియాన భావనైయిలే భావ్యసామాన్యముక్తమానైయాలే వృష్ట్యాదిభావ్యవిశేషవిధిక్కాల్ నియమవిధియామ్, అర్థికమాక ఫలాన్తరసాధనత్వాభావముమ్ సిద్ధిక్కుమే, "సర్వేభ్యః కామేభ్యో జ్యోతిష్టోమః। సర్వేభ్యః కామేభ్యో దర్శపూర్ణమాసౌ"౯ ఎన్ఱ జ్యోతిష్టోమాదికళుక్కు "నాన్యః పన్థాః"౧౦ ఎన్ఱు మోక్షసాధనత్వమిల్లైయే, *యోగసిద్ధ్యధికరణ న్యాయత్తాలే ప్రయోగభేదేన తత్తత్ఫలసాధనత్వమొఴియ సకృత్ప్రయోగత్తిల్ సర్వఫలసాధనత్వమిల్లైయే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్న ఫలత్తుక్కు ఇదు సాధనమిత్యాది.)

మీ —నను, "సవిషదేశఃకాలశ్చ"౧౧ ఇత్యాదీనాం తన్నియమాభావవచనానామపిసత్త్వాత్ నియమానియమయోరేకత్రోపసంహారస్యాశక్యత్వాద్విద్యాభేదసిద్ధిః. తత్ర నియమసాపేక్షసాధనప్రవృత్తిః, తన్నియమనిరపేక్షఫలప్రపత్తిరితి సిద్ధ్యతీతిచేత్. న, అనియమవచనానాం ప్రపత్తివైభవపరత్వేనార్థవాదత్వాత్; అనియమస్య స్వతఃప్రాప్తత్వేనవిధేయత్వాసంభవాచ్చ. తథాహి:- తత్ర, కిమ్ † కర్తవ్యతాబోధనే విధివ్యాపారః?, ఉతాజ్ఞాతజ్ఞాపనమాత్రే. నాద్యః, ప్రపత్తిగతదేశకాలనైరపేక్ష్యస్య యత్నాగోచరత్వాత్. నచ, తద్విధేర్విశిష్టదేశకాలత్యాగేతాత్పర్యమ్, అపసిద్ధాన్తాత్; తథాఽనుష్ఠానాదర్శనాచ్చ. నద్వితీయః, తదవిధానాదేవ తన్నైరపేక్ష్యసిద్ధేః, తదజ్ఞానస్యావిధేయత్వాత్.

నను, భక్త్యాదివదస్యాఅపి శ్రేయస్సాధనతయా దేశకాలవిశేషాఙ్గకత్వప్రాప్తౌ, తన్నైరపేక్ష్యం విధీయత ఇతిచేత్. తర్హి, తద్విధానానర్థక్యపరిహారాయ, దేశకాలనైరపేక్ష్య జ్ఞానమఙ్గమిత్యుక్తం స్యాత్; తథాసతి ప్రతిజ్ఞావ్యాఘాతః; తస్మాత్ దేశాద్యనియమవిధేరసంభవాత్ తద్వచనమర్థవాదమాత్రమ్. అస్తువాతద్విధిసంభవః; తథాపి నవిద్యాభేదసిద్ధిః, దృష్టార్థప్రపత్తేః మన్త్రనిరపేక్షతయా తత్రానియమవిధేః స్సావకాశత్వాత్. "కామం లోకప్రమాణస్య కామాస్సిద్ధ్యన్తి కామినః। గృహీతసత్పథస్యైవ నిరపాయః ఫలోదయః"౧౨ ఇతి దృష్టార్థప్రపత్తేః మన్త్రానపేక్షత్వవచనాత్.

యద్వా, దేశాద్యనియమవిధిరాపద్విషయః, ఆపత్సన్న్యాసాదావనియమాదర్శనాత్. అథవా, "దేశకాలాదినియ‡మమరిమిత్రాదిశోధనమ్"౧౩ ఇత్యాద్యనియమవచనాని, స్త్రీశూద్రాద్యధికారతాన్త్రిక మన్త్రికప్రపత్తిపరాణి, "నస్వరః ప్రణవోఽఙ్గాని నాప్యన్యవిధయస్తథా। స్త్రీణాన్తుశూద్రజాతీనాం మన్త్రమాత్రోక్తిరిష్యతే"౧౪ ఇత్యాదివిశేషవచనే * సామాన్యవిశేషన్యాయేన పర్యవసానాత్. అతశ్చ, దేశకాలాదినియమవిధిః వైదికమన్త్రప్రపత్తివిషయః; తదనియమవిధిస్తాన్త్రికమన్త్రప్రపత్తివిషయ ఇతి నవిద్యాభేదసిద్ధిః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ పు-సూ-౨౦. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥

† కర్తవ్యార్థబోధనే- ౪. ‡ నిమిత్తాది-౪.

వ్యా.— దేశకాలసాద్గుణ్య వైగుణ్యఙ్గళడియాక వరుమతిశయానతిశయఙ్గళై యుడైత్తావతొన్ఱల్లామైయాలుమ్, తీర్థత్తిలే యవగాహిక్కుమళవిల్ శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ అవగాహిక్కలా యిరుక్కుమాప్పోలే స్వయంపవిత్రమాయ్, శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ తన్నోడన్వయిక్కలామ్బడి యిరుక్కైయాలుమ్, వర్ణాద్యనురూపమా యిరుప్పతొన్ఱన్ఱిక్కే స్వరూపానురూపమా యిరుప్పతొన్ఱాకైయాలుమ్, చేతనరుడైయరుచ్యనుగుణమాన ఫలవిశేషఙ్గళుక్కు సాధనమావదొన్ఱాకైయాలుమ్, ఇన్నియమఙ్గళొన్ఱుమిల్లై యెన్గిఱార్.

అ.— క్రమేణోపపత్తికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశకాల) ఇత్యాదియాల్. సాద్గుణ్యమ్ - ఉత్కర్షమ్. వైగుణ్యమ్ - అపకర్షమ్. సాద్గుణ్యమడియాక అతిశయమ్, వైగుణ్యమడియాక అనతిశయమెన్ఱపడి. కర్మఙ్గళ్ ఆధేయాతిశయఙ్గళాకైయాలే దేశాద్యాధేయాతిశయమ్ కూడుమ్, సిద్ధోపాయమనన్యాధేయాతిశయకమాకైయాలే దేశాద్యాధేయాతిశయ మనపేక్షిత మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఉడైత్తావతొన్ఱల్లామైయాలుమ్) ఎన్ఱు. ఉపాయవరణమధికారివిశేషణమాకైయాలే ఉపాయానతిరిక్తమెన్ఱు వివక్షిత్తు, ఇప్పడియరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. ప్రకారనియమాభావత్తిలుపపత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తీర్థత్తిలే) ఇత్యాదినా. తీర్థత్తుక్కుమ్ సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ప్రకారనైరపేక్ష్యత్తుక్కనుగతహేతు (స్వయంపవిత్రమాయెన్ఱు.) అధికారినియమాభావత్తిలుపపత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వర్ణాద్యనురూపమాయిత్యాదినా.) (ఆది) శబ్దత్తాలే - ఆశ్రమత్తై సఙ్గ్రహిక్కిఱతు. కర్మత్తుక్కు (వర్ణానురూప) త్వమావతు- బ్రాహ్మణ్యాద్యవచ్ఛిన్నాగ్నివిద్యాసాపేక్షత్వమ్; తదభావమ్-సిద్ధోపాయత్తుక్కెన్ఱపడి. (స్వరూపానురూప) త్వమావతు-అనన్యశరణత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు సిద్ధోపాయవరణముచితమాయిరుక్కై. ఫలనియమాభావత్తిలుపపత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనరుడైయవిత్యాదినా) వరణతద్విషయయోరభేదోపచారత్తాలేఇవ్వుపపత్తికళై యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

ఇ-అ.— దేశాదినియమఙ్గళై అడైవేవివరిత్తాల్ అతిల్లైఎన్ఱు అర్థమ్ శొల్లలాయిరుక్క, (దేశకాలసాద్గుణ్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి వ్యాఖ్యానిక్కైవాక్యఙ్గళాలమరుళిచ్చెయ్కిఱతుక్కుప్రయోజనమెన్నెన్నిల్; పెరుకైక్కుయినిన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱారాకైయాలే ప్రయోజనముణ్డు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; కర్మాద్యుపాయఙ్గళుక్కు దేశకాలనియమఙ్గళుణ్డాయిరుక్క ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిన్ఱిక్కే యిరుప్పానేనెన్నిల్ ; ప్రపత్తియావతు- కర్మాద్యుపాయఙ్గళ్ పోలే అచేతనమాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱిక్కే పరమచేతననాన ఈశ్వరనాకైయాలుమ్, అవనుక్కు న్నియమఙ్గళిల్లామైయాలుమ్, ప్రపత్తిక్కు ఇన్నియమఙ్గళిల్లై యెన్గిఱతెన్గిఱార్ (దేశకాలసాద్గుణ్యమిత్యాది.) సాద్గుణ్యమావతు - నల్లకాలమ్. వైగుణ్యమావతు- పొల్లాతకాలమ్.

మీ.— నచ, "శ్రద్ధైవకారణంపుంసా మష్టాక్షరపరిగ్రహే"౧"ఆసీనావాశయానావా"౨ఇత్యాదిషు వైదికమన్త్రస్యాప్యనియమ ఉక్త ఇతి వాచ్యమ్. "తత్రోత్తరాయణస్యాదిర్బద్ధమూన్విష్ణురంతతః; బీజమష్టాక్షరస్యాస్య త్తేనాష్టాక్షరతా భవేత్"౩ ఇత్యుక్తతయా తాన్త్రికస్యాప్యష్టాక్షరతోపపత్తేః. తస్మాత్, న దేశాద్యనియమవిధి బలాత్ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితి:

తత్రాహ (ప్రపత్తిక్కిత్యాది) మన్త్రరత్నప్రతిపాద్యప్రపత్తేః దేశకాలవిశేష నియమాపేక్షానాస్తి; అతస్సా భగవత్ప్రసాదఫలభూతా. లోకే, యద్యత్ సాధనమ్, తత్తత్ దేశకాలనియమసాపేక్షం దృష్టమ్, యథా యాగాది. యా ‡ఫలప్రాప్తిః, సా సర్వాత్మనానపేక్షా దృష్టా, యథా స్రక్చన్దనాది నిషేవణమ్.

నచానియమవచనానాం విధిత్వాసంభవః, కర్తవ్యతాబోధనస్యైవ విధిత్వాత్. నచ, దేశకాలనైరపేక్ష్యస్య ప్రపత్తిధర్మస్య విధేయతానుపపత్తిః, తత్త్యాగేవిధితాత్పర్యాత్. నచ, వినిగమనావిరహాత్, నైరపేక్ష్య మాత్రపరత్వస్యాపి సంభవాదితి వాచ్యమ్. "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య"౪"తస్మాత్త్వముద్ధవోత్సృజ్య చోదనాం ప్రతిచోదనామ్"౫ఇత్యాదిత్యాగవిధౌ పర్యవసానాత్ నచోక్తవాక్యస్య దేశవిశేషాదిత్యాగపరత్వాభావః. "తేషామైన్ద్రియకత్వేపి † నతాదాత్మ్యేనధర్మతా"౬ ఇత్యుక్తరీత్యా దేశాదీనామపి శ్రేయస్సాధనత్వవేషేణ ధర్మత్వోపపత్తేః. "కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షు సర్వాసు చాచ్యుత । శరీరేచగతౌ చాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్"౭ ఇత్యుపాయాన్తరవత్ తదనుగ్రాహక దేశాదేరపి త్యాజ్యతావచనేన

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥

‡ ఫలప్రవృత్తిః-౧. ఫలప్రపత్తిః-౪. † శ్రేయోర్థత్వేనధర్మతా - ౪

వ్యా.—"నజాతిభేదంనకులం నలిఙ్గంనగుణక్రియాః। నదేశకాలౌనావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే॥ బ్రహ్మక్షత్రవిశశ్శూద్రాః స్త్రియశ్చాన్తరజాతయః। సర్వఏవప్రపద్యేరన్ సర్వధాతారమచ్యుతమ్"౧ఎన్ఱు,ప్రపత్తిక్కు దేశకాలప్రకారాధికారినియమాభావమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్, "ప్రపత్తేఃక్వచిదప్యేవం పరాపేక్షానవిద్యతే। సాహిసర్వత్రసర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా"౨ఎన్ఱు, ఫలనియమాభావమ్ సనత్కుమారసంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ.—ఉక్తోపపత్త్యనుగ్రాహ్యఙ్గళాన ప్రమాణఙ్గళై యుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (నజాతిభేదమిత్యాది.) అయమ్ యోగః-శరణవరణమెన్ఱపడి. యోగశబ్దత్తాల్ - ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, భగవదుపాయత్వత్తై యుపచరిక్కిఱతు. జాతిభేదః - బ్రాహ్మణత్వాదిః. కులమ్ - శాణ్డిల్యత్వాది. లిఙ్గమ్ - ఆశ్రమః గుణః - శుద్ధిః. క్రియాః - స్నానాదయః. దేశకాలౌ - పుణ్యదేశకాలౌ. అవస్థా - జాతపుత్రత్వాద్యుపలక్షిత వయో విశేషః. ఇవఱ్ఱై (నాపేక్షతే) ఎన్ఱతు - ఇత్తైపరికరమాక అపేక్షియాతెన్ఱపడి. "నజాతిభేదంనకులంనలిఙ్గమ్ - నావస్థామ్" ఎన్ఱ అవిత్తాల్ - అధికారి నియమాభావముమ్, "నగుణక్రియాః" ఎన్ఱు, - ప్రకారనియమాభావముమ్, "నదేశకాలౌ" ఎన్ఱు,- దేశకాలనియమాభావముమ్ శొల్లుకిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు,ప్రపత్తిక్కు ఇత్యాదినా.) ఇతు, భరద్వాజసంహితైయిల్ ప్రథమాధ్యాయస్థమ్. ఇతు, "పుణ్యదేశాదికళ్,ప్రపత్త్యర్థమనపేక్షితఙ్గళ్" ఎన్ఱ అవగత్తుక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపకమ్.భక్త్యాదిసామ్యత్తాలాగల్ "ఉదగయనపూర్వపక్షాహః"౩ఇతిసామాన్యవిధియాలాగల్ ప్రాప్తమాన దేశాదినియమాపేక్షత్వత్తై నిషేధిక్కక్కూడుమే,ఇతుక్కు ప్రయోజనమ్- అకాలాదికళిలుమ్ప్రవర్తిక్కైయాకైయాల్,ఆనర్థక్యశఙ్కైయుమిల్లై; "విధిర్వాధారణవత్"౪ఎన్ఱ,అన్యాయత్తాలే హిశబ్దమిరున్దాలుమ్ అర్థాప్రాప్తివశాత్ విధిత్వమ్ కూడుమే, దేశాదీనామపి సాధనత్వవేషేణ ధర్మతయా చరమశ్లోకత్తిలే విశిష్టదేశాదిత్యాగమ్ విధిక్కప్పడుకైయాలే అత్తైయిఙ్గే అనువదిక్కక్కూడుమాకైయాలే హిశబ్దముపపన్నమామ్. చరమశ్లోకత్తిలుమ్ విశిష్టత్యాగవిధియాలే విధ్యధీనదేశకాలప్రవృత్తి నివృత్తిమాత్రమ్ బోధిక్కలామే, ఇప్పడిఉపక్రమావగత విశిష్టదేశకాలాదినైరపేక్ష్యానురోధేనానన్తరావగతమాన "పుణ్యేఽనుకూలే"౫ఇత్యాద్యుక్త దేశకాలాదినియమపరవచనమ్ పక్షప్రాప్తవిశిష్ట దేశకాలానువాదకమెన్ఱాగల్, మన్త్రగ్రహణాఙ్గ దేశకాలాదినియమవిధియెన్ఱాగల్ ఉచితమెన్ఱు,కరుత్తు.

(ప్రపత్తేరిత్యాది) "పరాపేక్షానవిద్యతే" ఎన్ఱు,- ప్రకారనియమాభావముమ్, "సర్వత్ర" ఎన్ఱు,- దేశనియమాభావముమ్, "సర్వేషామ్" ఎన్ఱు, - అధికారినియమాభావముమ్, "సర్వకామఫలప్రదా" ఎన్ఱు,-ఫలనియమాభావముమ్ శొల్లిఱ్ఱు. దేశాదినియమాభావమ్ భరద్వాజసంహితైయిలే విస్పష్టమాక లబ్ధమాకైయాలే, ఇతిలే స్పష్టమాకత్తోన్ఱు ఫలనియమాభావాంశమే వివక్షితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు,ఫలనియమాభావమిత్యాది.) "యోగోహ్యయమపేక్షతే" ఎన్ఱు, - సామాన్యేన దేశాదినియమనైరపేక్ష్యమ్ శొల్లుకైయాలే, అనుష్ఠానత్తిల్పోలే శ్రవణత్తిలుమ్ దేశాదినియమనైరపేక్ష్యమ్ సిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ —ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమేతెన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నజాతిభేదమిత్యాది;) ఇతుక్కర్థమ్ - ఇన్దయోగమానతు బ్రాహ్మణాదిజాతి భేదత్తైయుమ్, నల్లవంశత్తిలే పిఱన్దవనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, గృహస్థనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళైయుమ్, సదాచారఙ్గళైయుమ్, దేశకాలఙ్గళైయుమ్, శుద్ధనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, అపేక్షియాతెన్ఱు. కీఴ్-జాతిభేదమ్ ప్రపత్తిక్కు వేణ్డామ్ ఎన్ఱు,శొన్నతై వివరిక్కిఱార్ (బ్రహ్మక్షత్రేత్యాదినా;) ఇతుక్కర్థమ్- బ్రాహ్మణాదియాన నాలువర్ణత్తిలుళ్ళ పురుషర్కళుమ్ పెణ్గళుమ్, నీచజన్మాక్కళాన అన్తరజాతికళుమెల్లామ్, సర్వస్రష్టావాన అచ్యుతనై ప్రపత్తిపణ్ణానిఱ్పార్కళెన్ఱు.

ప్రపత్తికొళ్ళుకిఱార్కళుమ్ కర్మాదికళైప్పోలే ఒరువనైక్కాత్తిరుక్క వేణ్డువతిల్లై. అతావతు- కర్మాదికళై అనుష్ఠిక్కుమవనుక్కు అవై అచేతనమాకైయాలే ఫలవేళైయిలే ఈశ్వరనైక్కాత్తిరుక్కవేణుమ్; ఇత్తైప్పఱ్ఱుమవనుక్కు ఫలప్రదముమ్ ఉపాయప్రదముమ్ ఇరణ్డుమ్తానేయాకైయాలే పరాపేక్షైయిల్లైయెన్ఱ,అతు. (సాహి) ఇత్యాదిక్కు - అన్దప్రపత్తియన్తో, ఎల్లాదేశత్తిలుమ్ ఎల్లార్క్కుమ్ ఆశైప్పట్టఫలఙ్గళైయెల్లామ్ కొడుక్కుమతెన్ఱు,.

మీ.—దేశాదేరపిసర్వశబ్దోపస్థితత్వాత్. నచైవంవిశిష్టదేశకాలపరిత్యాగేనాశుద్ధదేశకాలాదిప్రసఙ్గః, విశిష్టదేశకాలయోః ప్రపత్త్యుపకారకత్వబుద్ధిత్యాగస్యవిధేయత్వాత్. నచ, తేనసాఙ్గతయా సాధనత్వాపత్తిః, భావరూపత్వాభావేనతదప్రసఙ్గాత్. †ఏవమ్, దేశకాలానియమవిధిసంభవాత్, నియమానియమయోశ్చైకత్రోపసంహారాయోగాచ్చ విద్యాభేదసిద్ధిః.

౧॥ భరద్వాజసంహితా-౧. ౨॥ సనత్కుమారసంహితా. ౩॥ ౪॥ ౫॥ † అతిఏవ, దేశ-౧-౪.

మూ.—౨౮. విషయనియమమేయుళ్ళతు.

౨౯. కర్మత్తుక్కు పుణ్యక్షేత్రమ్, వసన్తాదికాలమ్,

శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్ప్రకారఙ్గళ్, త్రైవర్ణికర్

ఎన్ఱివైయెల్లామ్

వ్యా.—౨౮. ఇవైయిల్లైయాకిల్ మఱ్ఱుమ్ శిలనియమఙ్గళ్ తానితుక్కుణ్డోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయనియమమేయుళ్ళతు) ఎన్ఱు. అతావతు- ఇన్న విషయత్తిలే శెయ్యవేణుమ్ ఎన్ఱ నియమమేయితుక్కుళ్ళతెన్ఱపడి. ఇవైయెల్లామ్ తామే మేలే ఉపపాదిత్తరుళుకిఱారిఱే.

౨౯. ఇతుక్కు వైయొన్ఱుమిల్లైయాకిల్ పిన్నై ఎతుక్కుత్తానివైయెల్లాముళ్ళతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (కర్మ) మావతు-జ్యోతిష్టోమాదికళ్. (పుణ్యక్షేత్ర) ఙ్గళావన-శాస్త్రఙ్గళిల్ పావనతయా ఽభిహితఙ్గళాన దేశఙ్గళ్. (వసన్తాది) ఎన్ఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే- గ్రీష్మశరచ్ఛుక్లకృష్ణపక్ష పూర్వాహ్ణాపరాహ్ణాది కాలఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు; "వసన్తేవసన్తే జ్యోతిషా యజేత"[1] ఇత్యాదికళాలే కాలనియమమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతిఱే. (శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్ప్రకారఙ్గ) ళావన - శౌచాచమనస్నానవ్రతజపాదిరూపేణ అవ్వవకర్మఙ్గళుక్కనుగుణమాక శాస్త్రవిహితఙ్గళాన అవ్వవప్రకారఙ్గళ్. (త్రైవర్ణికర్) ఎన్ఱతు - ఉపనయనసంస్కార పూర్వకమాక వేదాధికారికళానవర్కళుక్కే వైదికకర్మాధికారముళ్ళతాకైయాలే;

అ.—ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమమిల్లైయెన్ఱాల్ ఒరునియమమిల్లైయెన్ఱాల్ నిర్దేశియాతే, (దేశనియమముమ్) ఇత్యాదివిశిష్యోక్తియాలే మఱ్ఱుమ్ శిలనియమమ్ శఙ్కిక్కక్కూడుమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవైయిల్లైయాకిలిత్యాది ;) విషయనియమశబ్దార్థప్రదర్శనముత్తరత్ర స్ఫుటమెన్ఱుమ్ విస్తరేణవక్తవ్యమెన్ఱుమ్ ఇఙ్గే శొల్లిఱ్ఱిలర్.

"ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమమిల్లై" ఎన్ఱ అనిషేధత్తుక్కు, "లబ్ధరూపే క్వచిత్కిఞ్చిత్తాదృగేవనిషిధ్యతే"[2] ఎన్ఱ అప్పడియే ప్రతిషేధ్యప్రసిద్ధి అపేక్షితమిఱే; అతెఙ్గే? ఎన్ఱ ఆశఙ్కాపరమాక ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇతుక్కివైయిత్యాది.) యద్వా, "ప్రపత్తిక్కు దేశనియమమిల్లై" ఎన్ఱవిత్తాల్ - "సంభవవ్యభిచారాభ్యాంస్యాద్విశేషణ మర్థవత్"[3] ఎన్ఱ అప్పడియే అన్యత్తుక్కు దేశాదినియమముణ్డెన్ఱు వ్యఞ్జితమాయ్, అన్దఅన్యమేతెన్నుమ్ శఙ్కాపరమాక అవతారికై (ఇతుక్కిత్యాది) ఎన్నవుమామ్.

(కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱ ఏకత్వమ్ - జాత్యేకత్వమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్యోతిష్టోమాదికళెన్ఱు.) ఆదిశబ్దమ్ - దర్శపూర్ణమాసాదిపరమ్, పుణ్యశబ్దమ్ - పావనవాచియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయ్, అన్దపావనత్వమ్ లౌకికప్రమాణాగోచరమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శాస్త్రఙ్గళిలిత్యాది.)

"గ్రీష్మేరాజన్యః" ఇత్యాద్యభిప్రాయేణ, గ్రీష్మశబ్దమ్ - వాజపేయాభిప్రాయేణ, "శరదివైశ్యః"[4] ఇత్యేతదభిప్రాయేణవా, (శర) చ్ఛబ్దమ్. *ఉదగయనపూర్వపక్షేత్యాద్యభిప్రాయేణ (శుక్లపక్షేత్యాది.) *అపశూద్రాధికరణసిద్ధాన్తత్తై యటైక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపనయనేత్యాది.)

ఇ-అ.—"ప్రపత్తిక్కు వైయొన్ఱుమిల్లై.విషయనియమమేయుళ్ళతు" ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణినాల్ అతై వేఱొన్ఱాలై ఉపపాదిత్తువిడాతే, నడువే (కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱ అవాక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్వానేన్నెన్నిల్; నడువే ఒరుశఙ్కాపరిహారమాయ్క్కొణ్డు ప్రాసఙ్గికమాయిరుక్కిఱతెన్ఱ ఱార్ (ఇతుక్కివైయొన్ఱు మిల్లైయాకిలిత్యాది.)

పూర్వాహ్ణమావతు - విడివోఱు, అపరాహ్ణమావతు - అన్దియమ్పోతు, ఆదిశబ్దత్తాలే - మధ్యాహ్నమ్ తొడక్కమాన కాలఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళ్, ఇప్పడి కాలనియమత్తై విధిత్తతుణ్డోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వసన్తేవసన్త ఇత్యాది;) వసన్తకాలత్తిలే ఎన్ఱు ఒరుకాల్ శొల్లాతే ఇరట్టిప్పాక చ్చొల్లుకిఱతు - వసన్తకాలత్తిన్ శ్లాఘ్యతైతోన్ఱుకైక్కాక. అన్ఱిక్కే, వసన్తకాలమ్ వన్దపోతెల్లామ్ జ్యోతిష్టోమమ్ పణ్ణక్కడవనెన్ఱుమామ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

26-6-86.

మూ. — వ్యవస్థితజ్గళా యిరుక్కుమ్.

౨౮. "సపది దేశగకాలః"౧

వ్యా.—ఇవై తాన్, గృహమేధత్వ కృష్ణకేశిత్వ వేదవేదాజ్గయుక్తత్వాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్. (వ్యవస్థితజ్గళాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - నియతజ్గళాయిరుక్కు మెన్ఱపడి. [౫

౨౮. ప్రపత్తిక్కు వైయొన్ఱుమిల్లై ఎన్ఱు, కీழ్ప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిక్కైయిలే ప్రవృత్తరాయ్, ప్రథమమ్ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్,

(సపది) ఎన్ఱుతుడజ్గి. "బద్ధవైరాచ్చపాపాచ్చరాక్షసేన్ద్రాద్విభీషణః। అదేశకాలేసమ్ప్రాప్తస్సర్వభూతశరణ్యతామయమ్"౨ ఎన్ఱు, మున్బు శ్రీజామ్బవాన్ మహారాజన్ పెరుమాళుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తపక్షత్తై దూషిక్కిఱతిరువడి; "అదేశకాలేసమ్ప్రాప్తఇత్యయంసవిభీషణః। వివక్షాచాత్రమేస్తీయంతాంనిబోధయథామతి। సపదిదేశగకాలశ్చ౧౦ భవతీహయథాతథా॥ పురుషాత్పురుషంప్రాప్య తథాదోషగుణావపి। దౌరాత్మ్యంరావణేదృష్ట్వా విక్రమఞ్చతథావ్యయి। యుక్తమాగమనంతస్య సదృశంతస్యబుద్ధితః"౧ ఎన్ఱు - రావణనాలే అవమానితనాయ్

అ — ఇవై తాన్-త్రైవర్ణికరెన్ఱు, అవిశుత్తానెన్ఱపడి. "జాతపుత్రఃకృష్ణకేశోగ్నీనాదధీత"౩ "స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః"౪ "షడఙ్గోవేదోధ్యేయః"౫ఇత్యాద్యభిప్రాయేణ (గృహమేధిత్వేత్యాది.) నియతజ్గళాయెన్ఱదు - కర్తృత్వావస్థా వ్యాపకజ్గళాయెన్ఱపడి.

(కీழ்ప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయైఇతి)(ప్రపత్తిక్కు) [వా-౨౩] ఎన్ఱు, ధర్మియైనిర్దేశిత్తు, (దేశనియమముమ్-ఇల్లై) [వా-౨౩]ఇత్యాదినాసాధ్యత్తై [౧౫ నిర్దేశిత్తనైయాకిఱ ప్రతిజ్ఞైయై వచనానుష్ఠానరూపహేత్వభిధానత్తాలే ఉపపన్నమెన్గిఱారెన్ఱపడి. "ఉద్దేశక్రమేణోపపాదనమ్" ఎన్ఱభిప్రాయేణ(ప్రథమమెన్ఱు.)

సః - అయంవిభీషణః. "అదేశకాలేసంప్రాప్తః"౧ఇత్యత్ర; "మే-ఇయమ్-వివక్షాచాస్తి, సః- ఇహ- యత్ర-యదా- సంప్రాప్తః, తస్య-ఆగమనస్య, సపద్యేవదేశః సపద్యేవకాలశ్చభవతి యథాభవతి,తథా విధాంతాంయథామతి విజ్ఞాప్యమానాంనిబోధ' ఎన్ఱు, "అదేశకాలే" ఇత్యాదిసార్ధశ్లోకత్తుక్కు అన్వయత్తైఉట్కొణ్డర్థమ్ (రావణనాలేయిత్యాది, కేట్టరుళ వేణుమ్ఇత్యన్తమ్.) తచ్ఛబ్దమ్-పరోక్షవాచియాకైయాలే, లజ్కావృత్తాన్తమాన రావణావమానితత్వత్తై చొల్లుకై ఉచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ । రావణనాలే అవమానితనాయెన్ఱు.

ఇ-అ — గృహమేధిత్వమ్ - గృహస్థనాకై.

(సపదిదేశగకాలః) ఎన్గిఱవాక్యత్తుక్కు (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమ్ ప్రకారనియమముమ్ అధికారినియమముమ్ ఫలనియమముమిల్లై) [వా-౨౩] ఎన్గిఱవాక్యత్తోడేసజ్గతియాకక్కడవతు. (బద్ధవైరాచ్చ) ఎన్గిఱతుక్కర్థమ్ - కట్టప్పట్టవైరత్తై యుడైయనాయ్ నిషిద్ధప్రవృత్తియేవణ్ణిక్కొణ్డిరుప్పానాయ్ రాక్షసశ్రేష్ఠనాన రావణన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్అదేశత్తిలేఅకాలత్తిలే శ్రీవిభీషణాழ్వాన్, ఆకైయాలే[౨౫ ఇతువెఱుమన్ఱు, ఇవన్ శజ్కిక్కప్పడువనాక. అశాపతు - ఇవనైక్కైక్కొళ్ళుమన్ఱు, †పొట్టెనక్కైక్కొళ్ళవొణ్ణాతు, విచారిత్తుక్కైక్కొళ్ళవేణుమెన్ఱు కరుత్తు. కీழ்వన్దశ్లోకత్తుక్కెల్లామ్ శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్యాతవర్ ఇన్దశ్లోకజ్గళుక్కు శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱతుక్కు క్కరుత్తెన్నెన్నిల్; ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తుక్కు ప్రమాణమాక మూలక్కారరెడుత్తశ్లోకమ్. ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టా తెన్బారుడైయ శజ్కైయై ప్పరిహరిక్కైక్కాక. "అదేశత్తిలే అకాలత్తిలే వన్దానాకైయాలే ఇవన్ వఞ్చకన్, ఇవనైక్కైక్కొళ్ళవొణ్ణాతు" ఎన్ఱుమువ్లిక్కుడైయ శజ్కైయై, 'ఇవన్ వఞ్చకనల్లన్, అవన్ వన్దవపువేదేశముమ్ కాలముమ్" ఎన్ఱు,[౩౦ తిరువడి పరిహరిత్తవత్తైయన్ఱో? ఇతు, ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టాతే! ఎన్నిల్, కీழ் "రాఘవంశరణంగతః"౬ఎన్ఱు శ్రీవిభీషణాழ்వానుడైయబుద్ధియైవివక్షిత్తుక్కొణ్డు 'సః-అయమ్-విభీషణః '౧ఎన్ఱనువదిత్తు, అవన్ వన్దవపువేదేశముమ్ కాలముమెన్నైయాలే ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిల్లైయెన్గిఱతుక్కు ఇతుప్రమాణమాకక్కడవతెన్ఱు స్థాపిక్కైక్కాక ఇశ్లోకజ్గళుక్కు శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రావణనాలేఅవమానితనాయ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

మీ.—నను, అనియమవిధిసంభవేపి నఫలప్రపత్తిసిద్ధిః, అనియమవిధేరాపద్విషయత్వాదిత్యత్రాహ (సపదిదేశగకాలశ్చ) ఇత్యాది. [౩౫

౧॥ రా-యు-౧౭-౬౭. ౨॥ రా-యు-౧౭-౪౬. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ రా-యు-౧౭-౧౬.

†పొట్టెన-శడక్కెన.

వ్యా.— స్వనికర్షత్తైమున్ని ఉట్టుకొణ్డు శరణమెన్ఱు వన్ద శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ అదేశత్తిలే అకాలత్తిలేవన్దాన్ ఎన్ఱు, దేవరీరుడైయ మన్త్రికళాలే యాత్తోన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు, ఇన్దపక్షత్తిల్ విశేషిత్తు ఎనక్కుణ్డవివక్షైయుణ్డాకానిన్ఱతు, అవన్ వరుకైయవళవిల్ యాతొరుదేశత్తిలే యాతొరుకాలత్తిలేవన్దాన్, అవన్ వరవుకణ్డ ఇతువేదేశముమ్ అన్దఇతువేకాలముమామ్ యాతొరుపడి అప్పడిప్పట్టవివక్షైయైనానఱిన్దవళవుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టరుళవేణుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; తమఃప్రకృతియాకైయాలే

అ —ఇదంశబ్దమ్-ప్రత్యక్షవాచియాకైయాలే, సన్నికృష్టదేశవృత్తాన్తమాన "అనుజోరావణస్యాహమ్"౧ఇత్యాదిశ్లోకార్థత్తైచ్చొల్లుకైయుచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వనికర్షత్తైయిత్యాది.) రావణానుజత్వమ్ దోషమాకైయాలుమ్, తేనావమానితత్వముమప్పడియాకైయాలుమ్, "విశేషేణభీషయతీతి-విభీషణః" ఎన్ఱ, అసమాఖ్యాప్రవృత్తినిమిత్తముమ్ దోషమాకైయాలుమ్, అతుక్కాక పూర్వార్ధత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాకైయాలుమ్, (స్వనికర్షత్తైయున్ని ఉట్టుకొణ్డు) ఎన్ఱతు. "రాఘవంశరణంగతః"౨ఎన్ఱ, అతినర్థమ్ (శరణమెన్ఱు వన్దవెన్ఱు.) "అదేశకాలే" ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ *అదేశకాలశబ్దమ్ సమాహారద్వన్ద్వమ్, నఞర్థముభయాన్వయి ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదేశత్తిలే అకాలత్తిలేయెన్ఱు.) * సంప్రాప్తశబ్దార్థమ్ (వన్దానెన్ఱు.) "ఇతి-అత్ర" ఎన్ఱ, అవిఱుక్కర్థమ్ (ఎన్ఱు,దేవరీరుడైయవిత్యాది.) * అత్రశబ్దమ్ - అనువాదమాయ్, బుద్ధిస్థపరామర్శియుమాకైయాలే, జామ్బవదుక్తత్వత్తైచ్చొల్లుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రికళాలేయితి) 'అప్రతిషిద్ధమనుమతంభవతి''౩ ఎన్ఱు, సుగ్రీవాదిక్కు మిత్రభిమతమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రికళాలే) ఎన్ఱు, బహువచనమ్. "వివక్షా చ" ఎన్ఱ, అచశబ్దమ్- తుశబ్దార్థకమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విశేషిత్తు) ఎన్ఱు. "మే-ఇయమ్-వివక్షా-అస్తి" ఎన్ఱ, అవివాక్యుక్కర్థమ్ (ఎనక్కుణ్డవిత్యాది) "సవిషః" ఎన్ఱ, అవితు-పూర్వప్రకృతసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, "సః" ఎన్ఱు-అనుషఙ్గమ్; యత్రయదా'' ఎన్ఱు, అధ్యాహారమ్; "సంప్రాప్తః" ఎన్ఱు, - అనుషఙ్గమ్; "తస్య" ఎన్ఱు- ఆకర్షమ్, "ఆగమనస్య" ఎన్ఱు- ఆకృష్టత్తుక్కు షష్ఠీవిభక్తివిపరిణామమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవన్ వరుకైయవళవిలిత్యాది.) "ఇహ" ఎన్ఱ, అవిఱుక్కర్థమ్ (వరుకైయవళవిలెన్ఱు.) 'యత్రయదాసంప్రాప్తః'' ఎన్ఱ, అవిఱుక్కర్థమ్ (యాతొరుదేశత్తిలేయిత్యాది.) "తస్యాగమనస్య" ఎన్ఱ, అవిఱుక్కర్థమ్ (అవన్ వరవుక్కు-ఇతి.) "నవిషః" ఎన్ఱ, అవిఱుక్కర్థమ్ (అన్దవితు, ఎన్ఱు, 'అదేశకాలే'' ఎన్ఱ, అవిఱుక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే, "దేశః కాలః" ఎన్ఱు- ఉచితదేశకాలపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దేశమిత్యాది.) "సవిషః" ఎన్ఱ, అవితు ఉభయాన్వయియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్దవితువేకాలముమెన్ఱు.) "యథా-భవతి" ఎన్ఱ, అవిఱుక్కర్థమ్ (అమ్ యాతొరుపడియెన్ఱు.) "తథాభూతామ్'' ఎన్ఱ, అవిఱుక్కర్థమ్ (అప్పడిప్పట్టవెన్ఱు.) *తామిత్యస్యార్థమ్ (వివక్షైయైయెన్ఱు.) "యథామతినిబోధ" ఎన్ఱు, గౌరవవిషయత్తిల్ శొల్లుకిఱదాకైయాలే, స్వనైచ్యమ్తోన్ఱ, "యథామతివిజ్ఞాప్యమానామ్'' ఎన్ఱు, అధ్యాహృతక్రియైయోడే అన్వయమెన్ఱభిప్రాయత్తాలే (అఱిన్దవళవుమిత్యాది;) మతిమనతిక్రమ్య ఎన్ఱపడి. "నిబోధ'' ఎన్ఱ, అసామాన్యశబ్దమ్ - శ్రవణరూపవిశేషపరమ్. * ప్రార్థనాయాం లోడన్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కేట్టరుళవేణుమెన్ఱు.) "బుధిర్-అవబోధనే''౪ ఎన్ఱ, అభ్వాదికధాతువిన్ మేలే లోట్టిల్ మధ్యమన్. "పురుషాత్పురుషంప్రాప్యతథాదోషగుణావపి,'' "ప్రాప్యతథారావణేదౌరాత్మ్యం త్వయివిక్రమఞ్చ దృష్ట్వాతస్యాగమనంయుక్తమ్; తస్యబుద్ధిశ్చసదృశమ్'' ఎన్ఱు, - "పురుషాత్పురుషమ్'' ఇత్యాదిసార్ధశ్లోకత్తుక్కన్వయత్తై యుట్కొణ్డు అర్థమ్ (ఎఙ్ఙనేయెన్నిలెన్ఱతుడఙ్గి, సదృశమెన్ఱానిఱై ఎన్నుమళవాక.)

(ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్) ఎన్ఱతు- వివక్షితార్థమెప్పడిప్పట్టతెన్ఱపడి. క్రమనిర్దిష్టదోషదౌరాత్మ్యగుణవిక్రమప్రాయపాఠత్తాలుమ్, "రావణే-త్వయి'' ఎన్ఱ, అస్థానప్రమాణత్తాలుమ్, అపకర్షార్థకపఞ్చమీవిభక్తి సమభివ్యాహారత్తాలుమ్, ఈప్సితతమత్వబోధక ద్వితీయావిభక్తి సమభివ్యాహారత్తాలుమ్, "పురుషాత్'' ఎన్ఱ, అపఞ్చమ్యన్తపదమ్ హేయతమరావణరూపకాపురుషపరమ్. "పురుషమ్'' ఎన్ఱ, అద్వితీయాన్తపురుషపదమ్, ఉపాదేయతమ రామాత్మక పురుషోత్తమపరమ్. అతిల్, "శ్లోకార్ధేనప్రవక్ష్యామి యదుక్తంగ్రన్థకోటిభిః । పరోపకారఃపుణ్యాయపాపాయ పరపీడనమ్''౫ ఎన్ఱ, అపడియే - పరహింసైహేయత్వకాష్ఠైయుమ్ పరరక్షణముపాదేయత్వకాష్ఠైయుమాకైయాలెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్(తమఃప్రకృతియాకైయాలేఇత్యాదినా.) ఇవనుడైయతమఃప్రకృతిత్వమ్ జననకాలప్రయుక్తమెన్ఱు, విశ్రవస్సినుడైయవచనసిద్ధమ్.

మీ.—అనియమవిధిరాపద్విషయేతి నయుజ్యతేవక్తుమ్, విభీషణప్రపత్తావనియమదర్శనేనాప్యాపదోఽదృష్టత్వాత్. తథాచ విద్యాభేదప్రయుక్తావేవ నియమానియమౌ.

౧॥ రా-యు-౧౮-౪. ౨॥ రా-యు-౧౭-౧౬. ౩॥ ౪॥ ధా-ధ్వా౧-౨౨-౧౧. ౫॥

మూ.—ఎన్గై,యాలే యిదుక్కు దేశకాలనియమమిల్లై.

వ్యా.—పరహింసైయేయాత్రైయాన రావణనిడత్తిల్, సత్వోత్తరరాగైయాలేపరరక్షణమేయాత్రైయాయిరుక్కిఱ అదేవరీరై ప్రాప్యరాక బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే రావణనై విట్టుప్పోరాతొళిన్దాల్ అవనుడైయ అకృత్యత్తుక్కు సహకారియాయ్ అనర్థప్రాప్తిమాత్రత్తోడే ముడిన్దుపోగైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ధార్మికరాన దేవరీరుడనేకూడప్పెఱ్ఱాల్ [౫ తత్ఫలమాన దేవరీర్ తిరువడిక్కళిల్ కైఙ్కర్యత్తైలభిత్తు వాళ్గైయాకిఱ నన్మైయైయుమ్ బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే దేవరీర్ తిరువుళ్ళత్తిలే ఉణ్డానప్పడి కుఱ్ఱత్తై తీరక్కడ్డియ చ్చెయ్దునిఱ్కిఱ అరావణన్ దౌరాత్మ్యత్తైయుమ్, దురాత్మాక్కళై అనాయాసేన అడ్డిక్కవల్ల దేవర్ణోక్కిల్ తనత్తైయుమ్ కణ్డాల్, విశేషజ్ఞరానవవనుక్కు ఇవ్వరవుప్రాప్తమ్, న్యాయత్తిలే సఞ్చరిక్కుమవనుడైయ బుద్ధిక్కు మిగుసదృశమెన్ఱానిఱే.

ఆక, ఇప్పడి భావశుద్ధియుడైయనాన శ్రీవిభీషణాழ్వాన్ శరణమెన్ఱువన్ద దేశకాలఙ్గళిలుమ్ తైపారక్కడవ[౧౦ త్తల్ల, అవన్ వన్దదువే దేశముమ్ కాలముమెన్ఱు, శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన తిరువడి నిర్ణయిక్కైయాలే, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిల్లైయెన్గై,.

అ.—(రావణనిడత్తిల్) ఎన్గి,అవిత్తాల్- "పఞ్చమీవిభక్తే"౧ఎన్గి,అనుశాసనశిష్టాత్యన్తభేదార్థక పఞ్చమ్యన్తమ్, "పురుషాత్" ఎన్గి,అ పదమెన్ఱు, సూచితమ్. "పురుషమ్" ఎన్గి,అవిత్తు, "పౄ- పాలనపూరణయోః"౨ ఎన్ఱు,- "సత్త్వంవిష్ణుప్రకాశకమ్"౩ ఎన్గి,అ సత్త్వపూర్త్తియైయుమ్, అత్తడియానపరరక్షణశీలత్తైయైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్వోత్తరరాగైయాలేయితి.)*త్యా[౧౫ యాతిస్థాన ప్రమాణత్తాలే లబ్ధమానవర్థమ్ (దేవరీరై యితి.) "ఆగమనమ్" ఎన్గి,అవిత్తోడే పునరుక్తమాగైయాలుమ్, "దృష్ట్వా" ఎన్గి,అవిత్తోడే సహచరితమాగైయాలుమ్, "గత్యర్థాబుద్ధ్యర్థాః"౪ ఎన్ఱు, "ప్రాప్య" ఎన్గి,అవిత్తుక్కు - ప్రకర్షేణబుద్ధివణ్ణి యెన్ఱర్థమాయ్, ప్రకర్షమావదు- పురుషపదవివక్షిత రక్షకత్వరూపక ప్రాపకత్వావగాహనరూపమెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపకరాక బుద్ధిపణ్ణియెన్ఱు.) *తథాశబ్దార్థమ్ (అప్పడియేయెన్ఱు.) *దోషశబ్దమ్ - అసజ్జ్యచాత్కాస్థాపన్న హేయవాచియాయ్, ఆత్మాన్తనరకావహమాన భగవత్ప్రాప్తిరూప్య ప్రయుక్తవినాశ వాచియాకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రావణనై విట్టిత్యాది.) *గుణశబ్దమ్-అసజ్జ్యచాత్కాస్థావస్థాపాదేయ వాచియాయ్, ఆత్మాన్తదాస్యవాచి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ధార్మికరాన దేవరీరుడనేయిత్యాది.) (ధార్మికరాన) ఎన్ఱతు - "ఆనృశంస్యంపరోధర్మః"౫ ఎన్గి,అపరమధర్మప్రవర్తకరాన వెన్ఱపడి.

"ప్రాప్య" ఎన్గి,అవిత్తుక్కు - అనుషఙ్గమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుద్ధిపణ్ణియెన్ఱు.) ద్వితీయ *తథాశబ్దార్థమ్ (అప్పడియేయెన్ఱు,) "రావణోలోకరావణః"౬ ఎన్గి,అవిత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవరీర్ తిరువుళ్ళత్తిలేఇత్యాది.)దౌరాత్మ్యత్తై - దుష్టస్వభావత్తైయై. "విక్రమక్రమణేశార్యే"౭ ఎన్గి,అవిత్తై యుట్కొణ్డు, విక్రమత్తుక్కు విషయాకాఙ్క్షాయాంసన్నిహితసమ్బన్ధిలాభన్యాయేన [౨౦ దౌరాత్మ్యాశ్రయరావణాదికళై సమ్బన్ధిక్కళెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దురాత్మాక్కళైయిత్యాది) అణ్బిశైత్తనమ్ - శౌర్యమ్. "దృష్ట్వా" ఎన్గి,అవిత్తుక్కర్థమ్ (కణ్డాలెన్ఱు,.) "తస్య" ఎన్గి,అవిత్తు, "బృహస్పతేస్తుల్యమతేర్వచస్తన్నిశమ్యయత్నేన విభీషణస్య"౮ ఎన్గి,అప్పడియే విశేషదర్శిత్వవిశిష్ట విభీషణపరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశేషజ్ఞరానవెన్ఱు,.) "న్యాయ్యేపియుక్తమ్"౯ఎన్గి,అవిత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ప్రాప్తమెన్ఱు,.) "అవాప్తన్యాయ్యయోగప్రాప్తమ్"౧౦ ఎన్నక్కడవదిఱే. "న్యాయవాదీవిభీషణః"౧౧ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు, ద్వితీయ*తస్యశబ్దార్థమ్(న్యాయత్తిలేఇత్యాది.) "తథాస్వపక్షేప్యనుదృశ్యబుద్ధ్యావదేన్మమంస్వామిహితఞ్చమన్త్రి"౧౨ [౨౫ ఎన్గి,అప్పడియే న్యాయపరామర్శసిద్ధబుద్ధిపరం బుద్ధిశబ్దమ్. "ఆద్యాదిత్వాత్ షష్ఠ్యర్థేతస్"౧౩ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుద్ధిక్కుమ్- సదృశమిత్యాది.)

ప్రకరణత్తోడేశేర్క్కిఱార్ (ఆక ఇప్పడియిత్యాది.) *ప్రాప్య * దృష్ట్వేత్యర్థమ్ (భావశుద్ధియుడైయవితి.) ఉపాత్తవచనత్తిలే "సపిష దేశఃకాలః" ఎన్గి,అ అంశమే ఉపజీవ్యమెన్ఱు, సూచిప్పిక్కిఱార్ (అవన్ వన్దదువే దేశముమ్ కాలముమ్ ఎన్ఱు,.) "సంస్కారసంపన్నః"౧౪ ఇత్యాదియుమ్ "రాజ్యంప్రార్థయమానశ్చ"౧౫ ఇత్యాది తిరువడివాక్యత్తై యుముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతిధర్మజ్ఞరానవెన్ఱు,.)[౩౫

౧॥ అష్టా-౨-౩-౪౨. ౨॥ ధా-కౌ|౧౭౮-౧౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ రా-సు-౩౮-౪. ౬॥ . ౭॥
౮॥ రా-యు-౧౫-౧. ౯॥౧౦॥౧౧॥ రా-యు-౧౬-౧౬. ౧౨॥ ౧౩॥ సి-౧౪౬-౧౦. ౧౪॥ రా-యు-౧౭-౫౦. ౧౫॥ రా-యు-౧౭-౬౧.

మూ.—౨౭. ఇవ్వర్థమ్, మన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలేసుస్పష్టమ్.

వ్యా.—౨౭. ఇఴుత్తై ప్రపత్త్యనుష్ఠానరూపమాన ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే కాణలామెన్గిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. సకలోపనిషత్సారమాయ్ సర్వాధికారమాయ్ అవిళమ్బ్య ఫలప్రదమాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కు-త్యన్తాభిమతమా యిరుక్కైయాలే సర్వమన్త్రాన్తరోత్కృష్టతయా "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన"౧ఎన్గిఱపడి యే, మన్త్రరత్నాఖ్యమాయితే ద్వయమిరుప్పతు; అన్దవైభవమ్ తోన్ఱుకైక్కాక, ద్వయమెన్నాతే (మన్త్రరత్నమ్) ఎన్గిఱార్.

ఆ.—కీఴ్ ఉపాత్తఙ్గళాన ఉపబృంహణఙ్గళాలే ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలిత్తినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్ శొల్లప్పడుకైఇ త్తెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇఴుత్తై నెన్ఱు.)యద్వా, ఇత్తినుడైయదేశాదినియమరాహిత్యమ్సంహితావిహితమ్, శ్రీరామాయణోక్తానుష్ఠానసిద్ధముమెన్ఱు, శొల్లి, అనుష్ఠానకరణమన్త్ర సిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇఴుత్తై నెన్ఱుతుడఙ్గి) ఎన్ఱాకవుమామ్.

"వేదసారేణ"౨ఎన్గిఱవిత్తైయటొక్కు (సకలోపనిషత్సారమాయితి) "స్త్రీశూద్రాదివినతాశ్చైవమన్త్రం ప్రణవవర్జితమ్ । నమోన్తం మన్త్రరత్నఞ్చ జపేయువైష్ణవాస్సదా॥ దుర్వృత్తోవాసువృత్తోవా మూర్ఖఃపణ్డితఏవవా । అతిపాపప్రసక్తోపి"౩ ఎన్గిఱవిత్తైయటొక్కు (సర్వాధికారమాయితి;) సర్వేషామధికారోయస్మిన్ తత్తథోక్తమెన్ఱు,పక్ష. "సద్యస్సంసారతారణః"౪"ద్వయానుష్ఠానమాత్రేణనరశ్శీఘ్రంసగచ్ఛతి"౫ "మల్లోకమచిరాల్లబ్ధ్వామత్సాయుజ్యంసగచ్ఛతి"౬ ఎన్గిఱవిత్తైయటొక్కు (అవిళమ్బ్యఫలప్రదమాయితి.) "రమయతీతిరత్నమ్" ఎన్గిఱవ్యుత్పత్తియైయటొక్కు "మన్త్రరత్నేనమత్ప్రియేణ"౧ ఇత్యాదిసిద్ధార్థకథనమ్ (సర్వేశ్వరనుక్కు-త్యాది.) "రత్నంమణౌచశ్రేష్ఠేచ"౭ ఎన్గిఱవిత్తై యటొక్కు, "మన్త్రాణాంపరమోమన్త్రః"౮ ఇత్యాది సిద్ధార్థకథనమ్ (సర్వమన్త్రాన్తరోత్కృష్టతయేతి) "ఉద్భిదాయజేత"౯ ఇత్యాదికళిల్పోలే విధేయసామానాధికరణ్యాత్ నామధేయత్వమ్మన్త్రరత్నపదత్తుక్కు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ద్వయేనమన్త్రరత్నేనేత్యాది.) యద్వా, "మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాసఃప్రపత్తిశ్శరణాగతిః । నామానిమన్త్రరత్నస్య పర్యాయేణనిబోధమే"౧౦ ఎన్గిఱ నామత్వమ్ అశ్వకర్ణాదిశబ్దవత్ కేవలరూఢత్వరూపమాకాతు. "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన"౧ఇతిసహప్రయోగమ్ కూడామైయాలే, ఇన్ద యోగరూఢమాక వేణుమ్; అప్పోతు, * ద్వయపదమిరుక్కైయాలే, "పద్మానియస్యాగ్రసరోరుహాణి"౧౧ఎన్గిఱవిడత్తిల్పోలే కేవలయోగార్థమేమన్త్రరత్నపద వివక్షితమెన్ఱు,సిద్ధిక్కుమ్ ; ఆకైయాల్, సర్వమన్త్రాన్తరోత్కృష్టత్వాదికళ్ సమాఖ్యయాలే సిద్ధిక్కుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ద్వయేనేత్యాది) ఎన్ఱాకవుమామ్.

ఇ-అ.—ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే ఎన్నవమైన్దిరుక్క, (మన్త్రరత్నత్తిల్) ఎన్ఱు,మూలకారరరుళిచ్చెయ్వానేన్ ? ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలోపనిషత్సారమాయ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణభజేత్సదా। అచిరాన్మత్ప్రసాదేన మల్లోకఞ్చ సగచ్ఛతి"౧

మీ.—నను, విభీషణప్రపత్తిరమన్త్రికా, అతఏవ తత్ర అనియమదర్శనమ్; నియమవిధి స్సమన్త్ర† కేప్రపదనేస్యాదత్యతాహ (ఇవ్వర్థమన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలేసుస్పష్టమ్). మన్త్రరత్నఏవమతుపా తత్ప్రతిపాద్యప్రపత్తిమాత్రేకాలాదినియమానపేక్షత్వస్య ప్రతిపన్నత్వాత్, సమన్త్రకప్రపత్తావపి తన్నైరపేక్ష్య సిద్ధిరిత్యర్థః.

అయంభావః - సాపేక్షత్వం సమన్త్రకత్వోపాధికృతమ్, నతుప్రపత్తి స్వరూపకృతమితి, సమన్త్రకప్రపత్తావేవ తన్నియమః. అమన్త్రికాయాన్త్వనియమ ఇతినశక్యతేవక్తుమ్,మన్త్రస్యదేశాదినైరపేక్ష్యదర్శనాత్. "దేశ‡కాలాదినియమస్తు"౧౨ "అరిమిత్రాదికంతస్యపౌనశ్చరణకన్నతు"౧౩ ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహితమతుప్రత్యయస్యతత్రమానత్వాదితి నన్విదంవచనంతాన్త్రికమన్త్రవిషయమ్; వైదికమన్త్రదేశాదనియమోఽస్త్యేవ; అతః, వైదికమన్త్రవిషయో నియమవిధిః, తదతిరిక్త సర్వవిషయ స్తదభావవిధిః ఇతిచేత్. నైవమ్, ద్వయేఽపి ప్రణవాన్వయేన వైదికమన్త్రేపి మతుప్రత్యయసిద్ధదేశాద్యనియమదర్శనాత్. "ఓమిత్యేకాక్షరమ్మన్త్ర మేకంగూఢార్థముచ్యతే । ప్రకాశార్థంశరూరేకమక్షరైః పఞ్చవింశకైః॥ తస్మాన్మన్త్రద్వయం బ్రహ్మ షడ్వింశత్యక్షరంవిదుః । తస్యవిష్ణోఃప్రసాదేన మయాలబ్ధంద్వయంవిభోః॥ ప్రణవంమన్త్రరత్నఞ్చ మన్త్రద్వయముదాహృతమ్ । ప్రణవంప్రణవామార్థ్వంమన్త్రద్వయముదాహృతమ్"౧౪ ఇతివచనాత్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ †కప్రపదనస్యేత్య-౩ ‡కాలానియమస్త్వనిమిత్తాద-౪.

30-6-86.

వ్యా.—అదిల్ ప్రథమపదత్తిలేమతుప్పర్థమాన పురుషకారోపాయ నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, ఏతేనుమొరుదేశత్తిలే ఏతేనుమొరుకాలత్తిలే ఒరుసంసారిచేతననుక్కు భగవత్సమాశ్రయణ రుచివిళైన్దాల్, “చఞ్చలంహిమనః”౧ “నిన్ఱవానిల్లా నెఞ్జు”౨ ఎన్ఱిఅప్పడియే శూణావళికాట్టిల్ ఇుప్పోలే శుట్రున్ఱువరుక్కిఅ నెఞ్జు, తళమాక అఙ్కురిత్త౩ *క్షణభఙ్గురైయాన రుచితీరువతుక్కుమున్నే, తదుత్పత్తిక్షణత్తిలే ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కైక్కాయిఱే; ఆగైయాలే ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్య మన్దపదత్తిలే సత్త్వాక్కత్తోళ్ళు మెన్ఱిఱార్.

అ.—అదిల్ వివక్షితదేశకాలనియమాభావ స్ఫోరకాంశత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదిలిత్యాది.) నిన్ఱవానిల్లానెఞ్జు-నిన్ఱప్రకారమ్నిల్లామైయైస్వభావమాక వుడైయహృదయమ్ ఎన్ఱు,తిరుమొళ్ళిక్కర్థమ్.ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శూణావళిక్కాట్టిల్ ఇుప్పోలేయెన్ఱు;)చక్రవాత్యైప్పోలే యెన్ఱప్పడి. (తళమాక) ఎన్ఱతు - క్షేత్రమాకవెన్ఱప్పడి. “తళమేపూవిత్తమ్”౪ఎన్నక్కడవదిఱే. “చఞ్చలమ్” ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్ (క్షణభఙ్గురైయెన్ఱు.) అఙ్కురత్వరూపణానుగుణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తీరువతుక్కుమున్నేఇతి;)తీయ్న్దుపోవతఱ్కుమున్నేయెన్ఱప్పడి. (ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కైక్కు - నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ - ఇఱే) ఎన్ఱన్వయమ్. ఇఙ్గు, “ ‘చఞ్చలంహిమనః’ ఇతిఆశ్రయణరుచేః క్షణభఙ్గురతయా ఆశ్రయణస్య పురుషకారయోగాది సాపేక్షత్వే తత్ప్రతీక్షాయాం తద్రుచినాశశఙ్కయాభీతంప్రతి పురుషకారయోగస్య నిత్యత్వేపి తద్భయమపరిహృతమితి; తదర్థం నిత్యయోగప్రతిపాదన మనర్థకంస్యాదితి విశిష్టదేశకాలానపేక్షత్వసిద్ధిః”౫ ఎన్ఱిఅపూర్వర్కళ్ గ్రన్థత్తిల్పడియే ఆశ్రయణదేశకాల నియమరాహిత్య ప్రయోజనకత్వమ్ నిత్యయోగత్తుక్కు అనుసన్ధేయమ్. * ఆనర్థక్యప్రసఙ్గాక్షేప్స్యమాన వర్థత్తుక్కు శక్యార్థాదపి స్పష్టప్రతీతియుణ్డెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్త్వాక్కత్తోళ్ళు మెన్ఱిఱార్) ఎన్ఱు.

మీ.—నచ, ప్రణవస్యద్వయాన్వితత్వేపి తద్విహీనస్యతాన్త్రికత్వాత్ తద్వివక్షాయాంమతుప్ప్రత్యయ ఇతివాచ్యమ్. “సర్వేషాంతాన్త్రికస్తువా”౬ ఇత్యుక్తస్య వికల్పస్య అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. అనియతదేశకాలాదికస్య తాన్త్రికస్యలఘుత్వాత్, నియతదేశాదికస్యవైదికస్యగురుత్వాచ్చ, ఉభయోరనియతవికల్పానుపపత్తేః; అన్యథా, గురుశాస్త్ర ప్రామాణ్యాపాతాత్. అతః, దేశాదినియమాపేక్షా, నవైదికమన్త్రస్వభావకృతా; అపితు, ప్రపత్తేర్మోక్షసాధనత్వకృతా. తన్నైరపేక్ష్యమపిప్రపత్తేః ఫలత్వకృతమ్, నతువైదికమన్త్రాఙ్గకత్వా భావకృతమ్. తతశ్చ, దేశాదినియమసాపేక్షత్వానపేక్షత్వయోః విద్యాస్వభావనిబన్ధనత్వా ద్విద్యాభేదసిద్ధిః.

కిఞ్చ, అత్రానియమవిధేః విశిష్టదేశకాల పరిత్యాగవిధిపర్యవసన్నత్వాత్ తత్త్యాగాఙ్గత్వమ్, ఆపత్కాలీనే అమన్త్రకే తాన్త్రికమన్త్రాఙ్గకేచప్రపదనేనసంభవతి; ఆపత్కాలీనకర్మణః అనాపత్కాలీనకతిపయాఙ్గనైరపేక్ష్యేపితద్విరోధిత్వాభావాత్. అమన్త్రకేపితద్విరోధిత్వంనాస్తి, విశిష్టదేశకాలకృతత్వే ఫలాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. తాన్త్రికమన్త్రకేపితద్విరోధోనాస్తి, విశిష్టదేశకాల యోస్స్వరూపేణవా బుద్ధ్యావా త్యాగస్యాఙ్గత్వేన అనుష్ఠానాదర్శనాత్, విశిష్టదేశకాలయోఃకృతస్య వైఫల్యప్రసఙ్గాచ్చ; తాన్త్రికమన్త్రస్య విశిష్టదేశకాలవిరోధిత్వే ప్రమాణాభావాచ్చ. తస్మాత్, విశిష్టదేశకాలయోః తదభావస్యచైకత్రోప సంహారాయోగేన విద్యాభేదసిద్ధౌ, సిద్ధోపాయసాధ్యత్వేన ఫలప్రపత్తిభూతా శరణాగతిః చేతనకృప్రవృత్తిరూప సాధననిరుద్ధేతి తదభావాఙ్గికా శరణాగతిః ఫలరూపా; తన్నియమశ్చషడఙ్గయోగే ఉపసంహార్యఇతి, షడఙ్గయోగ స్సాధనప్రపత్తిరితి విద్యాభేదసిద్ధిరితి.

యద్యపి, “నదేశకాలౌ నావస్థాంయోగోహ్యయమపేక్షతే”౭ ఇతిషడఙ్గయోగే తన్నైరపేక్ష్యంశ్రుతమ్. తథాపి, “ప్రణామఙ్కీర్తనం వాపిస్మరణంవాపికేవలమ్। ఏకైకమపిచాఙ్గానాం ప్రపత్తిఃప్రాజ్ఞసంశ్రయా”౮ ఇత్యాదినా యథాచార్యనిష్ఠప్రపత్తేః అఙ్గాఙ్గిభావ్యవిరహేపి కార్యకరత్వమ్; ఏవమేవ, దేశకాలవైకల్యేపి తన్నిష్ఠప్రపత్తేః ఫలావ్యభిచార ఇత్యత్రోదాహృతస్య తాత్పర్యమ్. శరణాగతౌతు నైపంతనైరపేక్ష్యమాత్రమ్, అపితు, విరుద్ధత్వాత్త త్త్యాగాఙ్గకత్వమితిసాధిద్యతఏవ. తతః, ఫల   రూపత్వా ద్వరణస్య మన్త్రఉపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

—సఙ్గ్రహః—దేశాదినియమాభావేవిధిర్యుక్తో†నతద్విధిః। నైరపేక్ష్యేప్రపత్తిర్నతజ్జానేఖిమతిర్నచ॥ యుజ్యతాంసత్వమన్త్రేవా ప్యాపదీయేధతాన్త్రికే। సఙ్గ్రహేప్యావరణే తస్మాన్నవిద్యాభిద్యతేతతః॥ ‡తత్త్యాగాఙ్గవిధిస్స్వాధ్యేవరణే పర్యవస్యతి।కిఞ్చాత్రతాన్త్రికఙకాలనిరపేక్షోయదీష్యతే॥ ‘సర్వేషాంతాన్త్రికంవే’తివికల్పశ్చనయుజ్యతే। ‘నజాతిభేద,మిత్యాదప్రాజ్ఞసంశ్రయగోచరమ్॥ తస్మాద్దేశాదితత్త్యాగోపాదానాశక్తితఃఫలమ్। వరణంసిద్ధమిత్యాహుః న్యాయమార్గానుశిక్షితాః॥

(ఇతి దేశకాలనియమాభావాధికారః. ౧౬)

౧॥ గీ-౬-౩౪. ౨॥ తిరుమొళ్ళి-౧-౧-౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

౮॥ §ప్రపత్త్యుపసంహారవిరుద్ధేతి-౪. † నతద్విధేః। యుజ్యతాం-౨. ‡ నత్యాగాఙ్గ-౪.

మూ.—౩౦. ప్రకారనియతియిల్లై యెన్నుమిడమ్ ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—౩౦. ప్రకారనియమరాహిత్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ప్రకారనియతి) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్) ఎన్ఱు,తు - ఇత్తైయనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ ఎల్లార్ పక్కలి లుమ్ కాణలామెన్ఱపడి. [౫

అ.—మేలే (ద్రౌపది)[వా-౨౯]ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే అనుష్ఠానశ్రవణఙ్గళై యుదాహరిక్కైయాలే, (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్)ఎన్గి,ఆ *ఎఙ్గుమ్ శబ్దమ్ అనుష్ఠాతృత్వ శ్రోతృత్వరూప ప్రకారకాత్స్న్యపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తైయనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ఎల్లార్ పక్కలిలుమ్)ఎన్ఱు.

(౧౭. అథ, ప్రకారనియమాభావాధికారః.)

మీ.—(ప్రకారనియతియిల్లై) పూర్వాధికారేదేశకాల నైరపేక్ష్యవిధి సాధనపూర్వకంవిద్యాభేదఃప్రసాధితః. అత్ర, వర్ణాశ్రమాచారసాపే[౧౦ క్షతావిధి సాధనపూర్వకం విద్యాభేదసమర్థనేన ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరుచ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

అత్రసంశయః - ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి – ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యాభేదోనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వే ప్రమాణన్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, “ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః''౧ఇత్యత్రసఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమ్ - ఉతవర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానమఙ్గత్వేన నిర్దిశ్యతఇతి. తదర్థమ్, తస్యవర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానపరత్వే వినిగమకంనాస్తి - ఉతాస్తీతి.

యదానాస్తి; తదా, సఙ్కల్పమాత్రం తత్రాఙ్గత్వేన వివక్షితమితి, వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వే ప్రమాణాభావాత్ వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వ తదభావాఙ్గకత్వ లక్షణవిరుద్ధ ధర్మసమాజాభావేన విద్యాభేదాభావా త్ఫలప్రపత్త్యసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

యదాऽసఙ్కల్పశబ్దస్య సఙ్కల్పవిషయవర్ణాశ్రమ ధర్మాచారపరత్వే ప్రమాణమస్తి; తదా, వర్ణాశ్రమ ధర్మస్యాఙ్గత్వా దేకత్రవర్ణాశ్రమధర్మస్యతత్త్యాగస్య చోపసంహారాసంభవేన విద్యాభేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసంభవేన సిద్ధోపాయనైరపేక్ష్య సిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు: - ప్రపత్తౌ, “సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య''౨ఇతి,విద్యావిశేషత్వాత్ వర్ణాశ్రమధర్మసాపేక్షత్వస్యాపిప్రాప్తౌ, తన్నైరపేక్ష్యన్తావత్ విధీయతే. తద్విరుద్ధమ్, అత్ర, వర్ణాశ్రమధర్మాణా మప్యఙ్గత్వాత్, విరుద్ధశాస్త్రద్వయ సమాజేన విద్యాభేదాత్ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితియదుచ్యతే. తన్నోపపద్యతే, ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గత్వే ప్రమాణాభావాత్. నచ, “సన్ధ్యాహీనోऽశుచిర్నిత్య మనర్హస్సర్వకర్మసు। వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణపరఃపుమాన్॥ విష్ణురారాధ్యతేపన్థా నాన్యస్తత్తోషకారకః''౩ ఇతి, సామాన్యవిశేషరూపవచనైఃప్రపత్తేరపి తదఙ్గత్వ మవగమ్యత ఇతివాచ్యమ్. “సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య''౨ ఇతివిశేషవిధిబలేన *ఉత్సర్గాపవాదనయాత్ సామాన్యవచనానాం విహితవ్యతిరిక్త విషయత్వాత్.

నచ, “యజ్ఞేన''౪ఇతివచనాత్, “సహకారిత్వేనచ''౫ఇతిసూత్రాచ్చ, తత్ప్రాప్తిః,తస్యాపివిద్యామాత్ర సాధారణ్యేనన్యాసవిద్యావ్యతిరిక్త విద్యాన్తరవిషయత్వాత్. నచ, “ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్యవర్జనమ్''౧ఇత్యాదావిహితకరణ నిషిద్ధాకరణయోః ప్రపత్త్యఙ్గత్వేనోక్తత్వాత్, వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గత్వే ‡ప్రసఙ్గః; తత్రసఙ్కల్పమాత్రస్యాఙ్గత్వేనశ్రుతత్వేన తదధికకల్పనాయాం శ్రుతహాన్య శ్రుతకల్పనయోః ప్రసఙ్గాత్. నచానుష్ఠానస్యైవ అఙ్గత్వంసర్వత్రదృష్టమ్, నతు సఙ్కల్పమాత్రస్యైవేతివాచ్యమ్. “ఆచార్యాధీనోభవ, బాఢమ్''౬ఇత్యత్ర తదఙ్గత్వదృష్టేః.

నచవాచ్యమ్, “యాస్వధర్మేషునిరతి స్స్వాభవత్యనుకూలతా''౭ఇత్యానుకూల్యసఙ్కల్పనిర్వచనాత్, స్వధర్మానుష్ఠానమేవసఙ్కల్పఇతి; తత్రానుకూల్యలక్షణముక్తమ్, నతు తత్సఙ్కల్పలక్షణమ్. కిఞ్చ, “ఆనుకూల్యమితిప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా''౮ఇత్యాదిలక్షణాన్తరసత్త్వేన తదనిశ్చయాత్. అనుష్ఠానవాక్యేచ, “కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యంవివర్జయన్। విశ్వాసశాలీకృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణంప్రతి॥ ఆత్మానంనిక్షిపతియద్ధియాదేవస్యపాదయోః। సాప్రపత్తిరియంసద్యః సర్వపాపప్రణాశినీ''౯ఇతి, సఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమితిచశ్రుతమ్. కిఞ్చ,సఙ్కల్పశబ్దస్య అనుష్ఠానపరత్వే లక్షణాచస్యాత్; సాచాయుక్తా, ముఖ్యేసంభవతి తత్కల్పనానుపపత్తేః. సంబన్ధానుపపత్తిభ్యాంహి లక్షణాసమాశ్రియతే?. కిఞ్చ, లాక్షణికశబ్దప్రయోగోహి సర్వత్రసఫలోదృష్టః? యథా, గఙ్గాశబ్దస్య ఘోషపావనత్వాతిశయప్రకాశనమ్. నచాత్రసఙ్కల్పశబ్దస్య లక్షణాయాం ప్రయోజనమస్తి. తస్మాదత్రయావజ్జీవం భగవదానుకూల్యంచరామీతిసఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమ్.

౧॥ ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ ౪॥ బృ-ఉ-౬-౪-౨౨. ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩౪. ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ ‡ సంభవః-౨-౩.

మి.—ప్రాతికూల్యవర్జనఞ్చ క్వచిద్ధర్మానుష్ఠానముచ్యతే, "స్వస్యస్వామినివృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యస్యవర్జనమ్"౧ ఇతి. క్వచిచ్చ "వర్జనం ప్రతిషిద్ధానాం తథైవాప్రతికూలతా"౨ ఇతినిషిద్ధవర్జనమిత్యుచ్యతే. తతశ్చోదాహృతవచనేషు నిష్పన్నోఽర్థః "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః"౩ ఇతి దర్శితః. అతః, యావద్దేహావసానం కర్తవ్యయోః విహితకరణనిషిద్ధాకరణయో రానుకూల్యప్రాతికూల్యవర్జన శబ్దాభ్యాం వివక్షితత్వాత్ తాదృశయో శ్చాఙ్గ్యనుష్ఠానకాలే కర్తుమశక్యత్వాత్, సాఙ్గప్రపదనస్య సకృత్త్వాచ్చ, తదుభయసఙ్కల్పమాత్ర మఙ్గమితినిశ్చీయతే. [౫

నచ, యావజ్జీవకర్తవ్యత్వేన సఙ్కల్పితయో స్తయో రనన్తరమనుష్ఠానం సఙ్కల్పప్రయుక్తమిత్యఙ్గతా స్యాత్ ఇతి వాచ్యమ్. *బాధమిత్యా దావఙ్గ్యనువృత్త్యా ఉత్తరత్ర గుర్వనువర్తనాదేస్తత్సఙ్కల్పప్రయుక్తత్వేపి అత్రాఙ్గినస్సకృత్త్వేన తదూత్తరప్రయుక్తత్వాభావాత్. తదుక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "సఙ్కల్పమాత్రమేవాఙ్గం శ్రుతమాచరణం పునః । అనఙ్గమాజ్ఞయా ప్రాప్తం న సఙ్కల్పనిబన్ధనమ్"౪ ఇతి. అతః, వర్ణాశ్రమధర్మాణాం ప్రపత్త్యఙ్గత్వే ప్రమాణాభావాత్ న విరుద్ధ విధిద్వయసమాజ ఇతి ఫలప్రపత్త్యసిద్ధిః న నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సిద్ధాన్తస్తు:- యదుక్తం ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమాచారాఙ్గత్వే ప్రమాణాభావ ఇతి; తన్నోపపద్యతే, "న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః"౫ ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాత్. అత్ర "ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః"౬ ఇత్యానుకూల్యే సఙ్కల్ప శబ్దశ్రవణేపి, ప్రాతికూల్యవర్జనే సఙ్కల్పశబ్దస్తావత్ క్వచిదపి న శ్రుతః. ప్రాతికూల్యవర్జనలక్షణఞ్చ, "స్వస్యస్వామినివృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । తదఙ్గం పఞ్చమం ప్రోక్త మాజ్ఞావ్యాఘాతవర్జనమ్॥ అశాస్త్రీయోపసేవా తు తద్వ్యాఘాత ఇతీర్యతే"౧ ఇతి ప్రాతికూల్యవర్జనస్య ప్రవృత్తినివృత్తిలక్షణ స్వధర్మానుష్ఠాన రూపత్వముక్తమ్. న చాత్రాపి సఙ్కల్ప శబ్దోఽధ్యాహర్తవ్యః, శ్రుతహానాశ్రుతకల్పనా ప్రసఙ్గాత్; అన్యథా, విశ్వాసాదిష్వపి సఙ్కల్పశబ్దాధ్యాహార ప్రసఙ్గః.

కిఞ్చాత్ర సఙ్కల్పశబ్దోపి న సార్వత్రికః, "ఆనుకూల్యం సమాచరేత్"౭ "ప్రాతికూల్యం పరిత్యక్తమానుకూల్యఞ్చ సంశ్రితమ్"౮ "ఆనుకూల్యమితి ప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా"౯ ఇత్యాదావసఙ్కల్ప శబ్దాశ్రవణాత్. "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః"౩ ఇత్యేతదప్యానుకూల్యసఙ్కల్పస్య అఙ్గత్వే నోపపద్యతే, సఙ్కల్పమాత్రేణ కృత్యాకరణప్రయుక్తాపాయ నివృత్త్యసంభవాత్. అతః, క్వచిత్సఙ్కల్పశబ్దో వచనాన్తరబాహుళ్యానుగుణ్యేనానుష్ఠానపరః. క్వచిత్సఙ్కల్ప శబ్దప్రయోగోపి యావజ్జీవమనుష్ఠేయస్యానుకూల్యస్య ప్రపత్త్యఙ్గత్వాత్ తత్ప్రారమ్భమాత్రం పూర్వాఙ్గమితి సూచనార్థః; తథాహి- ఆనుకూల్యాది స్వరూపమాత్రం న ప్రపత్త్యఙ్గమ్; కిన్తు, తేషాం పూర్తిః, "పూర్ణైరఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ అఙ్గపూర్తిమిమాం శృణు"౧౦ ఇత్యాదౌ పూర్ణానామానుకూల్యాదీనాం ప్రపత్త్యఙ్గత్వశ్రవణాత్. అత ఏవోచ్యతే, "ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే। దృప్తప్రపత్తావేతాని భవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్"౧౧ ఇతి. సకృత్త్వవచనాని, అఙ్గారమ్భవిశిష్టాఙ్గిపరాణి; తతశ్చానుకూల్యాదీనాం ప్రథమప్రయోగః పూర్వాఙ్గమ్; తైస్సహానుష్ఠానానన్తరమ్ యావజ్జీవం తేషాం పఞ్చానామప్యనుష్ఠాన ముత్తరాఙ్గమ్; యావజ్జీవమనుష్ఠానమేవ దృప్తవిషయే తేషాం పూర్తిః; ఆర్తానాం స్వధర్మానుష్ఠానపూర్తేః పూర్వమేవజాతత్వాత్. పూర్ణాన్యానుకూల్యాది పఞ్చకాని తేషాం పూర్వాఙ్గాని. దృప్తానాం స్వధర్మానుష్ఠానపూర్తేః పూర్వమసంభవాత్, పూర్ణాఙ్గ ప్రారమ్భరూపప్రథమికానుష్ఠానం పూర్వాఙ్గమ్; అఙ్గ్యనుష్ఠానానన్తరం తేషాం పఞ్చానామపి యావజ్జీవమనుష్ఠానముత్తరాఙ్గమ్. తదుచ్యతే, "ఏతాని భవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్"౧౧ ఇతి. తతశ్చార్తానామఙ్గపూర్తిః పూర్వమేవ భవతి, దృప్తానామన్తకాలే భవతీత్యుక్తం భవతి.

నచ, ఆనుకూల్యాదీనాం పఞ్చానామప్యుత్తరాఙ్గత్వే మానాభావః, "షడఙ్గం తదుపాయఞ్చ శృణు మే పద్మసంభవ"౧౨ ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాత్. నచ, అష్టాఙ్గయోగ ఇతివదఙ్గాఙ్గిసముదాయవివక్షయా షడఙ్గత్వేన నిర్దేశః, "సాఙ్గేత్వష్టాఙ్గయోగవ్యవహృతినయతష్షడ్విధత్వోపచారః"౧౩ ఇతి వేదాన్తాచార్య వచనాదితి వాచ్యమ్. స్వారసికాఙ్గ సముచ్చయసంభవే తదయోగాత్. నచ, అఙ్గ్యన్తరానుపపత్తిః, అస్యోత్తరాఙ్గపరత్వేన పూర్వం పఞ్చాఙ్గైస్సహానుష్ఠితస్య తథాత్వాత్. అత ఏవ, "న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః"౫ "ప్రపత్తిం తాం ప్రయుఞ్జీత స్వాఙ్గైః పఞ్చభిరావృతామ్"౧౪ ఇత్యాదేరపి న విరోధః, తేషాం పూర్వాఙ్గత్వపరత్వాత్. అత్ర *షడఙ్గమిత్యఙ్గ షట్కం పృథఙ్నిర్దిశ్య, *తముపాయమిత్యఙ్గిత్వార్థాన్తరం నిర్దిశ్యతే. ఏవం స్వారసికార్థపరిత్యాగే బాధకాభావాత్, పఞ్చాఙ్గత్వస్మృతేశ్చ, వర్ణాశ్రమాచారస్య సన్నిపత్య ఉపకారకత్వ మారాదుపకారకత్వఞ్చ సిద్ధమ్.

నచ, "సఏవోపర్యుపర్యస్య పరాం ప్రీతిముపావహన్। వృత్త్యాఖ్యఫలతాం యాతి"౧౫ ఇత్యాదివచనవిరోధః, తత్ర సకృత్కృతప్రపత్త్యనన్తర మానుకూల్యాద్యనుష్ఠానస్య ఫలత్వశ్రుతేరితి వాచ్యమ్. ఉత్తరవృత్తేః "తస్యైవ బోధో న్యాసాఖ్యః ప్రథమం యాత్యుపాయతామ్"౧౬ ఇత్యుక్తప్రపత్తి

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥

మి.—ఫలత్వేపి ప్రాప్త్యపేక్షయాఙ్గత్వస్యాప్యుపపత్తేః. అతః, ఫలత్వవచనాని ఫలత్వబుద్ధిసంస్కృతానాం తేషామారాదుపకారకత్వం నాన్యేషామితి నియమపరాణి. నచ, అహిర్బుధ్న్యసంహితోక్త ప్రథమాఙ్గవివక్షయా షడఙ్గమితి నిర్దేశః, తస్య భక్త్యాది సాధారణస్య షడఙ్గయోగ ఇతి శాస్త్రప్రసిద్ధనిరూపణాసిద్ధేః, తథానభ్యుపగమేనాపసిద్ధాన్తాచ్చ ; "భవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్" [౧] ఇతి పూర్వాచార్యవచనాచ్చ. ఇదం వచనమానుకూల్యసఙ్కల్పస్యానుష్ఠానపరత్వమప్యవగమయతి, ఉత్తరోత్తరం సఙ్కల్పానువృత్తేరదర్శనాచ్చ; అన్యథా, కేవలసఙ్కల్పమాత్రస్యానువృత్తౌ "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః" [౨] ఇత్యుక్తాపాయనివృత్తేరసిద్ధిప్రసఙ్గః. ఉక్తానుపపత్తిరేవ సఙ్కల్పశబ్దస్య లక్షణాకల్పికా. లక్షణాప్రయోజనఞ్చోక్తమ్. కథం తర్హి వేదాన్తాచార్యవచనమితి చేత్. అశక్తస్వతన్త్రాణాం షడఙ్గయోగే అశ్రద్ధావారణాయ స్వధర్మానఙ్గికాం శరణాగతిం తత్రాన్తర్భావయితుం సఙ్కల్పమాత్రమేవాఙ్గమిత్యుక్తమ్.

నచ, "ఉపాయాపాయసంత్యాగీ మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః" [౩] "ఉపాయాపాయముక్తస్య వర్తమానస్య మధ్యతః" [౪] ఇత్యాదిషు శరణాగతేరపి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానాఙ్గకత్వప్రతీతిరస్తీతి వాచ్యమ్. వర్తమానయోరేవ కృత్యకరణాకృత్యాకరణయోః ప్రపత్త్యఙ్గత్వే త్యాగస్య "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య" [౫] ఇత్యాదినా విధీయమానత్వాత్; "ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్" [౬] ఇత్యాదినాఽనుష్ఠీయమానయోస్తయోరేవాఙ్గతయా కార్యోపయోగిత్వస్య విధీయమానత్వాచ్చ. శరణాగతేస్తదభావాఙ్గత్వస్య షడఙ్గయోగస్య† తదఙ్గకత్వస్య చ సిద్ధేః. ఏవమ్, ఆనుకూల్యసఙ్కల్పప్రాతికూల్యవర్జనయోస్స్వధర్మానుష్ఠానత్వాత్, ప్రపత్తేస్స్వధర్మానుష్ఠానాఙ్గకత్వే పూర్వోత్తరాఙ్గవిధీనామేవ ప్రమాణత్వాత్, స్వధర్మానుష్ఠానత్యాగాఙ్గకత్వే "సర్వధర్మాన్" [౫] ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాచ్చ, ఏకత్రవిరుద్ధగుణోపసంహారాయోగాద్విద్యాభేదసిద్ధౌ ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

ఆనుకూల్యేతరాభ్యాం యద్వర్ణధర్మాఙ్గమీరితమ్। వరణం తన్న సఙ్కల్పమాత్రమఙ్గం శ్రుతం యతః॥ అతో విరుద్ధధర్మత్వాద్విద్యాభేదో న సిద్ధ్యతి। ఇతి చేత్తన్న సఙ్కల్పశబ్దోనుష్ఠానలక్షకః॥ స్వస్యేత్యాది స్మృతేస్తేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే। ఇత్యాచార్యస్య సూక్తేశ్చాప్యాచారోప్యఙ్గమీరితమ్॥ తథోత్తరాఙ్గతా చాస్య షడఙ్గమితి చ స్మృతేః। దృష్టప్రపన్నావిత్యాది గురువాక్యాచ్చ సిద్ధ్యతి॥ క్వచిత్సఙ్కల్పశబ్దశ్చ పూర్ణాఙ్గత్వసూచకః। తస్మాదాచారసాపేక్ష ప్రపత్తేశ్శరణాగతిః॥ భిన్నా తత్త్యాగసాపేక్షా ఫలరూపేతి వర్ణితా॥

అథవా, ప్రకారశబ్దేన విద్యారమ్భవిరోధిపాపనాశక ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానం వివక్షితమ్. తదైవం సంశయః - భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వం న సంభవతి-ఉత సంభవతీతి. తదర్థమ్, ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తివిద్యా న భిద్యతే-ఉత భిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, కృతప్రాయశ్చిత్తత్వాకృతప్రాయశ్చిత్తత్వాధికారరూపవిరుద్ధధర్మద్వయసమావేశో నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, "శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిః" [౭] ఇత్యాద్యభిహితశేషత్వజ్ఞానస్య తాపాది సంస్కారత్రయస్య మన్త్రదీక్షావిశేషాచ్చాఙ్గత్వమ్ - ఉత ప్రాయశ్చిత్తత్వమితి. యదా, తేషామఙ్గత్వమ్; తదా, సర్వత్ర ప్రపత్తేరకృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాద్విరుద్ధధర్మద్వయాభావేన విద్యాభేదాసిద్ధేః నఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి న నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః. యదా, తేషాం ప్రాయశ్చిత్తత్వమ్ ; తదా, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం కాకాదీనామపి దర్శనాత్, విరుద్ధధర్మద్వయసమావేశేన విద్యాభేదాత్ ఫలప్రపత్తిసిద్ధేః నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

పూర్వపక్షస్తు—"అహమస్మ్యపరాధానామాలయః" [౮] "పాపిష్ఠః క్షత్రబన్ధుశ్చ" [౯] "వధార్హమపి కాకుత్స్థః" [౧౦] "దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్" [౧౧] ఇత్యాదిష్వకృతప్రాయశ్చిత్తానామేవ ప్రపత్త్యధికారదర్శనాత్, ప్రపత్తేస్సర్వత్రాకృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వేన కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వే మానాభావాత్. నచ, శ్రేయస్సాధనభూతకర్మమాత్రస్య‡ కర్తృయోగ్యతాపాదకతత్సంస్కారరూపానుగ్రహాది ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానపూర్వకత్వదర్శనేన అత్రాపి విద్యారమ్భవిరోధిపాపనాశార్థం ప్రాయశ్చిత్తమనుష్ఠేయమితి వాచ్యమ్. "అహమస్మ్యపరాధానామ్" [౮] ఇత్యాదివిశేషవచనేన తత్పరసామాన్యవచనానాం ప్రపత్తివ్యతిరిక్తవిషయత్వాత్.

నను, "శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిరియం ప్రహ్వీభవామి యత్। పురుషం పరముద్దిశ్య న మే సిద్ధిరతోఽన్యథా" [౭] ఇత్యాద్యుక్తశేషత్వజ్ఞానస్య, "క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా" [౧౨] ఇత్యాదివిశేషవచనపర్యవసానాత్, పాపానాం నిబర్హణత్వం సిద్ధమ్. తథా చ, "వక్ష్యామి మునయస్సర్వే విష్ణోరాశ్రయణక్రియామ్ । మన్త్రదీక్షావిధిఞ్చైవ మత్పూజనవిధిం తథా॥ ఆద్యన్తు శఙ్ఖచక్రాదిధారణం వైష్ణవం స్మృతమ్ । పుణ్డ్రం నామక్రియా చైవ మన్త్రశ్చార్చనం హరేః॥ సంస్కారాః పఞ్చ కర్తవ్యా బ్రాహ్మణస్య విధానతః । తస్మాచ్చక్రాది సంస్కారాః కర్తవ్యా మునిసత్తమాః॥

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ గీ-౧౮-౬౬. ౬॥ ౭॥
౮॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. ౯॥ ౧౦॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౧౧॥ రా-యు-౧౮-౩. ౧౨॥ యాజ్ఞ-స్మృ-ప్రా-౩౪.
† తదఙ్గకత్వస్య-౨-౩-న. ‡ అత్రయోగ్యతా-౩.

3-7-86.

మీ —చక్రసంస్కారహీనేన కృతం కర్మ హి నిష్ఫలమ్। స్నాత్వా†శుభర్క్షే పూర్వాహ్ణే సమ్యగభ్యర్చ్య కేశవమ్॥ స్నాతం శిష్యం సమాహూయ కృతకౌతు
కబన్ధనమ్''౧ ఇత్యాది. అన్యత్రాపి, ''ప్రథమం తాపసంస్కారో వైష్ణవం మునిభిః స్మృతమ్। మన్త్రసంస్కారసిద్ధ్యర్థం మన్త్రదీక్షావిధౌ తథా''౨
అన్యత్రాపి, ''శఙ్ఖచక్రాఙ్కనం కుర్యాద్బ్రాహ్మణో బాహుమూలయోః। హుతాగ్నినైవ సన్తప్య సర్వపాపాపనుత్తయే''౩ ఇత్యాది. ఏవం ప్రపత్త్య
ధ్యాయేషు తాపాదిసంస్కారత్రయస్య మన్త్రదీక్షావిధేశ్చ పాపనాశకత్వముక్తమ్; ''అతప్తతనూర్న తదామో అశ్నుతే''౪ ఇతి శ్రుతావపి తాప
సంస్కారస్య పాపనాశకత్వముక్తమ్; అత్ర శేషత్వజ్ఞానస్య తాపాదిదీక్షావిధేశ్చ విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశకత్వేన ప్రాయశ్చిత్తత్వం వక్త
వ్యమ్; అన్యథా, నియమేన ప్రపత్తేః పూర్వం తదనుష్ఠానానుపపత్తేరితి చేత్.

నైవమ్, ''ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠం ఫలేచ్ఛా తద్విరోధినీ''౫ ఇతి ప్రపత్తికాలీనాత్మజ్ఞానస్యాఙ్గత్వ ప్రతిపాదనాత్. దాహాదిసంస్కా
రస్య అఙ్గిఫలనిర్దేశేన పాపనాశకత్వ వచనోపపత్తేః, దాహాదేరపి ప్రపత్త్యఙ్గతయా ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్. నచ, పఞ్చాఙ్గత్వవిరోధః, ఏతేషా
ముపాసక సాధారణత్వేన సాధారణాఙ్గత్వాత్, అసాధారణాఙ్గవివక్షయా తదుపపత్తేః. అతః, ప్రపత్తేస్సర్వత్రాకృతప్రాయశ్చిత్తాధి [౧౦
కారత్వాత్ నవిరుద్ధగుణోపసంహార ఇతి న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

అత్ర బ్రూమః—ప్రపత్తేః కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వే మానాభావ ఇతి యదుక్తమ్; తదయుక్తమ్, ''శాశ్వతీ''౬ ఇత్యాద్యుక్తశేషత్వ జ్ఞానలక్షణ
ప్రహ్వీభావస్య, తత్పూర్వకతాపాదిత్రయస్య, మన్త్రదీక్షావిధేశ్చ, ప్రాయశ్చిత్తత్వాత్. నచైతేషామఙ్గత్వసంభవః, పఞ్చాఙ్గత్వవచనవిరోధాత్.
నచ, తస్య ప్రధానాఙ్గపరత్వమ్, ఫలవత్సన్నిధావఫలస్యాఙ్గతయా ఏతేషాం పాపనాశ ఫలశ్రవణేనానఙ్గత్వాత్. నచాఙ్గిఫలం ప్రాప్తివిరోధి పాప
నాశః తత్రాప్యుప¶చరితమ్, నతు విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశకత్వమితి వాచ్యమ్. ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాదిష్వన్తరఙ్గాఙ్గేషు అఙ్గిఫలోపచారసంభ[౧౫
వేపి బహిరఙ్గేషు తదుపచారే నిదానాభావాత్.

కిఞ్చ, ఏతేషామఙ్గత్వం సన్నిపత్యోపకారకత్వాత్, ఆరాదుపకారకత్వాద్వా. నాద్యః, అదృష్టద్వారకల్పనాయా గురుత్వాత్. దృష్ట
ద్వారకత్వేచ విద్యోత్పత్తి ప్రతిబన్ధనాశద్వారమేవాఙ్గీకార్యమితి ప్రాయశ్చిత్తత్వస్యైవ సిద్ధేః. న ద్వితీయః, ప్రపత్త్యనన్తర మనుష్ఠేయత్వేన
తదయోగాత్. ''ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠమ్''౫ ఇత్యహిర్బుధ్న్యసంహితాయాం శేషత్వజ్ఞానస్యాఙ్గత్వనిర్దేశస్తు, విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశకత్వాభి
ప్రాయః. అత ఏవ వేదాన్తాచార్యైశ్శేషత్వజ్ఞానస్య ప్రాయశ్చిత్తత్వముక్తమ్, ''తదా శేషత్వ‡జ్ఞానమధికారేఽన్తర్భవతి 'క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వర [౨౦
జ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా' ఇతి; తస్య శేషత్వజ్ఞానపరత్వే ఉపాయానర్హతానివృత్తిర్భవతి''౭ ఇతి. తథా ''పరశేషత్వధీమాత్రమధికారివిశేషణమ్''౮
ఇతి చ. అతః ప్రపత్త్యనుష్ఠానపూర్వభావిశేషత్వ జ్ఞానతాపాదిసంస్కారాణాం ప్రాయశ్చిత్తత్వాత్ కాకాదీనాం శరణాగతత్వేన చ కృతప్రాయశ్చి
త్తత్వాకృతప్రాయశ్చిత్తత్వరూప విరుద్ధాధికారాత్ ప్రపత్తిర్భిద్యత ఏవ.

నన్వేవమపి న విద్యాభేదః ప్రసజతి, ప్రపత్తేశ్శాస్త్రవశ్యేషు సర్వత్ర కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్. కాకాదీనామశాస్త్రవశ్యత్వా దితి
చేత్. న, శాస్త్రవశ్యేష్వప్యర్జునాదిషు దివ్యసూరిషు చ తాపాదిసంస్కారాదర్శనాత్. నచ వాచ్యం ఫలప్రపత్తావపి తదుభయాధికారో దృశ్యతే, దివ్య[౨౫
సూరిషు తాపాద్యదర్శనాత్, ఆధునికేషు భవత్సు తద్దర్శనాచ్చ; అతః, ఫలప్రపత్తిరపి భిద్యత ఇతి. అస్మదాదిభి స్తాపాదిసంస్కారస్యాగ్నికార్యాది
విధివిశేష రహితస్యానుష్ఠీయమానత్వేన ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్, కేవలచక్రాదిధారణస్య తాన్త్రికస్య దేవర్షిభూతాదినైరాశ్యసిద్ధ్యర్థం స్వస్య
తచ్ఛేషత్వభ్రమానుత్పత్త్యర్థం భోగార్థఞ్చ క్రియమాణత్వాత్. అత ఏవోచ్యతే, ''అమీ పరమసంస్కారాః పారమైకాన్త్యహేతవః''౯ ఇతి. అత్ర,
''తాపః పుణ్డ్రస్తథా నామ''౧౦ ఇతి తాపాదిస్వరూపమాత్రముక్తమ్, నతు విధిశబ్దోప్యభిహితః. నచ, సాధనప్రపత్తివాదేప్యేతేషాం పారమైకాన్త్య
హేతుత్వమేవేతి వాచ్యమ్. ప్రపత్తిప్రకరణాధీతానాం తాపాదీనాం గ్రాహకగ్రహణేన ప్రపత్త్యర్థత్వాత్. అస్మాకన్తు, శరణవరణస్యాసాధనత్వా[౩౦
భావేన గ్రాహకగ్రహణాభావాత్.

క్వచిత్పాపనాశద్వారా ప్రపత్త్యర్థత్వాభావాత్ తద్దీక్షావిధేః, ఫలశ్రవణస్యచాప్రామాణ్యాపత్తేశ్చ; అతః, తాన్త్రికపక్షావలమ్బినాం
ప్రపత్తేః ఫలతయా సంస్కారాణాం కేవలం పారమైకాన్త్య హేతుత్వమ్; వైదికపక్షావలమ్బినాన్తు సాధనప్రపత్తివాదినాం విద్యోత్పత్తిప్రతిబన్ధక
నాశద్వారా ప్రపత్త్యర్థత్వఞ్చావశ్యకమ్; నను, ఫలప్రపత్తివాదే తాపాదీనాం ప్రపత్త్యనుపకారకత్వేపి శేషత్వజ్ఞానస్య నియతపూర్వభావిత్వాత్ప్రా
యశ్చిత్తాత్మకత్వం వక్తవ్యమితి చేత్ న, అస్మాకం ప్రపత్తేః పూర్వభావినశ్శేషత్వజ్ఞానస్య శ్రవణాత్మకత్వేన అవిధేయతయా ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్,
''శాశ్వతీమసంసిద్ధిః''౬ ఇత్యాదౌ తు యత్నసాధ్యం జ్ఞానాన్తరమేవాఙ్గమితి విధీయతే. తత్ర భగవచ్ఛేషత్వమేవమసంసిద్ధిః ప్రయోజనాన్తరసిద్ధిర్నా
స్తీతి స్వాధికారవిజ్ఞాపన పూర్వకప్రహ్వీభావః స్వాచార్యాదివిషయో హి తత్ర విధీయతే. ఏవం సాధనప్రపత్తివాదే ఆద్యప్రహ్వీభావస్యైవ తాపాదివిధే

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ అహిర్బుధ్న్యసం. ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ † శుభేహ్ని మధ్యాహ్నే-౪. ¶ చారితః-౪. ‡ జ్ఞానాధికారే హేతుర్భవతి-౪.

మూ.—౭౯. ద్రౌపదిస్నాతైయాయన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు;

వ్యా.—౭౯. అతైత్తాన్ కణ్డత్తైన ౨; పూర్వప్రకృత విషయజ్గళిలే దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(ద్రౌపది) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. (స్నాతైయాయన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు) ఎన్ఱు,తు - దుశ్శాసనాకృష్టై యాయ్ సభైయిల్ వరుకిఱ అపోతు «రజస్వలైకవస్త్రాహం నతుమాం నేతుమర్హసి । గురూణాఞ్చపురస్స్థాతుం సభాయాం నాహముత్సహే" ౧ఎన్ఱు సొన్నపడి అశుద్ధైయాయిరుక్కిఱ అవళ్ స్నానమ్పణ్ణియన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱెన్ఱపడి. [౧౫

అ.—«సవిషదేశగకాలశ్చ" ౨ఎన్ఱు, - దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ఉదాహరణతయాఽనన్తర పూర్వప్రకృతమాన విభీషణాద్యాచ్చాన్ఱై «కడలిలే ఒరుమున్ఱుక్కిట్టు వన్దానెన్ఱిఱ్ఱే" [ప-౧౫౦-వ-౬.] ఎన్ఱి, అపడియే ప్రకారనియమాభావత్తుక్కు ముదాహరణతయాదర్శిప్పియావిట్టత్తే నెన్నిల్; శ్రవణానుస్స్థానోభయోదాహరణద్వయత్తుక్కుమ్ సహైవావస్థితియిరుక్కైయాలే. శ్రవణోదాహరణతయా అవశ్యవక్తవ్యనాన అర్జుననోడే! ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణియ్ ఱుమివళుక్కాక) ఎన్ఱు, సహైవావస్థితైయాన ద్రౌపదియైయే అనుస్స్థానోదాహరణమాక క్కాట్టుకైయుచితమాకైయాలుమ్, ద్రౌపదిక్కు అశుద్ధిప్రకర్షమిరున్దపడి యాలుమ్, మహాప్రకరణన్యాయత్తాలే పరమ ప్రకృతైయాన ద్రౌపద్యాది విషయమాకవే ఉదాహరణ ప్రదర్శనముచితమెన్ఱి, అశఙ్కై పరిహారజ్గళై యఱాక్కాణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వప్రకృతేత్యాది.) ప్రకృతశబ్దమేయమైన్దిరుక్క, (పూర్వప్రకృత) శబ్దమ్ - పరమ ప్రకృతవాచియామికే.

మూలత్తిలే (స్నాతైయాయన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు) ఎన్ఱి, అవిత్తాల్ - నిత్యస్నానకర్మాజ్గ స్నానజ్గళుడైయ అభావత్తై చ్చొల్లుకైఅన్ఱు; కిన్తు నైమిత్తిక స్నాననిమిత్తభూతరజస్వలాత్వదశైయై చ్చొల్లుకిఱతు. రజస్వలైయాయికే ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు ఎన్నాతొఴిన్దతు గ్రామ్యోక్తిపరిహారార్థమాక ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దుశ్శాసనేత్యాది.) వచనస్థరజస్వలా శబ్దఫలితమ్ (అశుద్ధైయాయితి.) ఇద్దద్రౌపద్యనుస్స్థాన మాపద్విషయమాకైయాలే ప్రకారనియమ రాహిత్యత్తుక్కు ఉదాహరణమాక మ్మాట్టాతే! ; అసతిప్రపత్త్యనుస్స్థానానావశ్యకత్వే శుద్ధ్యాదిప్రకారాలాభమికే-ఇజ్గు ఆపత్తావతు; అకైయాల్, ఇతు ఇజ్గు ఉదాహరణమాకమ్మాట్టాతే! ఎన్నిల్; అతుక్కుక్కుఱైయిల్లై, «నలిజ్గం నగుణక్రియాః" ౩ «పరాపేక్షానవిద్యతే" ౪ఎన్ఱు, ప్రకారనియమనిరపేక్షత్వమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, «మహాత్మ్యాపదిసంప్రాప్తేస్మర్తవ్యోభగవాన్ హరిః" ౫

ఇ-అ.—(పూర్వప్రకృతవిషయజ్గళిలే) ఎన్ఱు,తు- ద్రౌపదియైయుమ్ అర్జుననైయుమ్ కృష్ణనైయుమ్ నినైత్తిరుక్కై. అజ్గళుక్కు సహ్య[౨౦ మాప్పడి యిరుక్కుమవర్కళ్.

మీ.—శ్చప్రక˜˜ ˜˜త్వేనగ్రాహకగ్రహీతత్వాత్, ప్రపత్తిశేషత్వేసిద్ధే, అకిఞ్చిత్కరస్యతదసిద్ధ్యా ఆదృష్టరూపకిఞ్చిత్కారకల్పనేదృష్టేసంభవతితదయోగాత్; శ్రుతహాన్యాదిప్రసజ్గాచ్చ. ప్రపత్త్యారమ్భవిరోధి పాపనాశద్వారాతదర్థత్వాత్, ఫలప్రపత్తివాదే గ్రాహక గ్రహాభావాత్, శ్రవణాత్మక శేషత్వజ్ఞానస్యావిధేయత్వాత్, తాపాదీనాంతద్దీక్షావిధిరహితత్వేనానార్థత్వేనచ పారమైకాన్త్యమాత్రావహత్వాచ్చ, పరమతే ప్రాయశ్చిత్తరూపత్వమ్; స్వపక్షేతదభావశ్చేతి వైషమ్యసిద్ధిః. [౨౫

ఏవమ్, పరాఙ్కుశాదిభిః అస్మదాదిభిరపి ప్రాయశ్చిత్తస్యా ననుస్స్థానాత్, స్వగతస్వీకారనిష్ఠైరనుష్ఠీయమానత్వాచ్చ, కృతప్రాయశ్చిత్తత్వాకృత ప్రాయశ్చిత్తత్వ రూపవిరుద్ధధర్మావేశా ద్విద్యాభేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసిద్ధ్యా నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సజ్గ్రహశ్చ :—ప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్తదభావాచ్చభిద్యతే। ప్రపత్తిరితివాదస్తు†విద్యభావాద్విహన్యతే॥ ఇతిచేత్తన్నతాపాదేశ్శేషత్వస్మరణస్యచ। గ్రాహకేణగృహీతత్వాత్ ప్రపత్త్యుత్పత్తిహేతుతా॥ శ్రుతపాపవినాశేన సద్వారావశ్యకీయతః । అతశ్శేషత్వవిజ్ఞానం మన్త్రదీక్షాదికఞ్చయత్॥ ప్రాయశ్చిత్తం ప్రపన్నస్యస్వతన్త్రస్యహివిద్యతే। దివ్యసూరిప్రభృతిషు తాపాదేర్నహిసమ్భవః॥ అస్మదాదిమదృష్టస్య దీక్షావిధివివర్జనాత్। పర[౩౦ శేషత్వవిజ్ఞానం ‡శ్రవణఞ్చభవేద్యతః॥ ప్రాయశ్చిత్తమతఃకిఞ్చిద్విశిష్టేషునదృశ్యతే । అతోభిన్నాధికారత్వా త్ప్రపత్తిర్భేదమర్హతి.

(ఇతి శ్రీవచనభూషణ విరోధపరిహారే

ప్రకారనియమాభావాధికారః. ౧౭)

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ †విద్యాభావాత్-౨-౩; సిద్ధ్యభావాత్-౩. ‡ శ్రవణాచ్చ-౨-౩.

మూ.—అర్జునన్ నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టతు.

వ్యా.—ఇత్తాల్-ప్రపత్తిపణ్ణువార్ ప్రయతరాయ్ప్పణ్ణవేణుమెన్నుమ్ నియతియిల్లామైకాట్టప్పట్టతు.

(నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టతు) ఎన్ఱువిడత్తిల్, (నీశర్) ఎన్ఱిరుక్కు - "నెడున్దక్కైయై నినైయాతార్ నీశర్"౧ ఎన్ఱు ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్త శౌరిచిన్తావిముఖరాన హేయరై. "విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః"౨[౫ "విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతా దరవిన్దనాభ పాదారవిన్దవిముఖాచ్ఛ్వపచం వరిష్ఠమ్"౩ ఎన్ఱు భగవద్విముఖరై శ్వపచాధమరాక చ్చొల్లిత్ తిఱే. అతుక్కుమేలే, శరణాగతరై ప్పరిభవిత్తుమ్ శరణాగతరాన పాణ్డవర్కళ్ తిఱత్తిలే తీఙ్గుకళై చ్చెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే,

---

అ.—ఎన్ఱు, అశుద్ధిదశాసాధారణ దుఃఖసఙ్కటకాలమే తన్నివర్తక ప్రపదనకాలమెన్ఱు, వసిష్ఠవచనసిద్ధమాకైయాలుమ్ విధిక్కు అననుష్ఠానలక్షణాప్రామాణ్యపరిహారార్థమాక అనుష్ఠానదర్శన మపేక్షితమాకైయాలుమ్, "ధర్మవ్యతిక్రమోదృష్టో మహతామపి సాహసమ్"౪ ఎన్ఱిఅపడియే అనుష్ఠానత్తుక్కు అమూలకత్వ పరిహారార్థమాక విధిఅపేక్షితమాకైయాలుమ్, ఇప్పడి అన్యోన్య సహాయఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు, "తద్విదాఞ్చ స్మృతిశీలే"౫ ఎన్ఱిఅపడియే శాస్త్రానుష్ఠానఙ్గళ్ ప్రవృత్తిక్కు ప్రకారనియమనైరపేక్ష్యనిర్ణాయకఙ్గళాకైయాలే ద్రౌపద్యనుష్ఠానత్తుక్కు ఆపద్విషయత్వకల్పక మిల్లామైయాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిపణ్ణువారిత్యాది)

మూలత్తిల్ (నీశర్ నడువే) ఎన్ఱి అనీచశబ్దమ్ తత్త్వదర్శిసూక్తిరూప ప్రమాణప్రత్యభిజ్ఞాపక మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీశరెన్ఱి అతు నెడున్దక్కైయిత్యాది.) తక్కై- పెరుమైయాయ్, సర్వేశ్వరనై, నినైయాతవర్, నీశర్కళామే-నీశరేఎన్ఱు, తిరుమొழிసూక్తిక్కు [౧౨ర్థమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శౌరిచిన్తావిముఖరానవిత్యాదినా;) "నశౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్"౬ ఎన్ఱి అవచనమిఙ్గే అభిసంహితమ్. వచనత్తిలే వైశసశబ్దితదుఃఖరూప సంవాసప్రతిసమ్బన్ధివాచక జనశబ్దసామర్థ్యాన్నీచ జనపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (హేయరైయితి;) "నీచగ ఖరేష్వధమేష్త్రిషు"౭ ఎన్ఱి అనిఘణ్టు ఇఙ్గే వివక్షితమ్. నీచశబ్దవివక్షితమాన అధమత్వకాష్ఠై చణ్డాలత్వమెన్ఱు, వివక్షిత్తు, క్షత్రియరాన ఇవర్కళుక్కు లౌకికచణ్డాలత్వ మిల్లైయాకైయాలే శాస్త్రీయమాన ప్రబలచణ్డాలత్వమ్ ఇవర్కళుక్కెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విష్ణుభక్తీత్యాది, విప్రాదిత్యాది) (ద్విషడ్గుణయుతాత్) ఎన్ఱి అవిడత్తిలే, "శమోదమస్తపశ్శౌచం క్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః। జ్ఞానవిజ్ఞానసన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యే ద్విషడ్గుణాః"౮ ఎన్ఱి అవిత్తై క్కొణ్డుకొళ్వతు. శ్వపచాదధమః శ్వపచాధమః ఎన్ఱు, శ్వపచాధమశబ్దార్థత్తైయుమ్, "విప్రాత్-వరిష్ఠమ్" ఎన్ఱు, పఞ్చమ్యర్థమాన శ్వపచనిష్ఠాత్యుత్కర్ష ప్రతియోగిత్వరూపమాన తదధమత్వత్తైయు ముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్వపచాధమరాకవెన్ఱు.)

ఇన్దభగవద్వైముఖ్యమ్ శాస్త్రీయజాతి చణ్డాలత్వ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుక్కుమేలేయిత్యాది.) "మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్"౯ ఎన్ఱి అవారాహవచనత్తిలే, "పుమాన్ స్త్రియా"౧౦ ఎన్ఱు, ఏకశేషమాకైయాలే, భగవద్భక్తరాన స్త్రీకళుమ్ భగవద్భక్తరాన పురుషర్కళుమ్ "మద్భక్తాన్"౯ ఎన్ఱి అవిడత్తిల్ వివక్షితరెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతైయైప్పరిభవిత్తుమెన్ఱు.) అస్థానస్నేహాదికళుమ్, ద్రౌపదీపరిభవమ్ కణ్డిరున్దతుమ్, అనుతాపాదిశూన్యమైయుమాకిఱ దురాచారానాచారఙ్గళైయుడైయరా యిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, శరణాగతరానవిన్ద అర్జునాదికళ్ విషయమానవిన్ద వపచారముమ్ చణ్డాలతావహమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే, "అనాచారాన్ దురాచారాన్"౯ ఎన్ఱి అపూర్వార్ధత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతరానవిత్యాది.) "నిన్దన్" ఎన్ఱి అశతృప్రత్యయమ్ "లక్షణహేత్వోః క్రియాయాః"౧౧ ఎన్ఱు, హేత్వర్థకమ్. వాచికాపచారవాచియాన నిన్దధాతు కాయికోపలక్షకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరిభవిత్తుమ్, తీఙ్గుకళ్ శెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే) ఎన్ఱు. [౩౦

ఇ-అ.—(శౌరిచిన్తావిముఖరాన హేయర్) శౌరిచిన్తావిముఖర్ హేయరోవెన్న; ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (విష్ణుభక్తివిహీనఇత్యాది;) చరమాశ్రమియాయిరున్దానేయాకిలుమ్ భగవద్భక్తిహీననానవన్ శ్వపచరిఱ్ఱుమ్ కెట్టవన్.

మూ.—అ.—(ద్విషడ్గుణ) మావతు- "శమోదమస్తపశ్శౌచం క్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః। జ్ఞానవిజ్ఞానసన్తోషా స్సత్యాస్తిక్యే ద్విషడ్గుణాః"౮ ఎన్ఱవైకళ్.

౧॥ తిరుమొழி-౧౧-౬-౮. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

౮॥ ౯॥ వారాహే- ౧౦॥ అష్టా-౧-౨-౬౭. ౧౧॥ అష్టా-౩-౨-౧౨౬.

మూ—౩౦. ఆకైయాల్, శుద్ధ్యశుద్ధిగళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా;

వ్యా.—"సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ఎన్ఱు, అకర్మచణ్డాలరికే కైక్కలన్దునిఱ్కిఱతు. (నీశర్ నడువే) ఎన్ఱైయాలే - నీచస్పృష్టియాలివనుక్కుణ్డాన అశుద్ధియుమ్ నీచసకాశత్తిలే యెన్నుమిడముమ్ తోన్ఱుకిఱతు. ఇత్తాల్ - ప్రపత్తిశ్రవణమ్పణ్ణుమ్పోతు నీచమధ్యత్తిలాకాతేన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టతు.

౩౦. ఇత్తాల్ ఫలితత్తైచ్చొల్లానిన్ఱుకొణ్డు, ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్,

(ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఆకైయాల్) ఎన్ఱతు - అనుష్ఠానదశైయిలుమ్ శ్రవణదశైయిలుమ్ ఇవర్కళిరువరుమిప్పడి శెయ్కైయాలెన్ఱపడి. (శుద్ధ్యశుద్ధిగళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా) ఎన్ఱతు-ప్రపత్తియిల్ అన్వయిక్కుమళవిల్, అశుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు శుద్ధిసమ్పాదిక్కవేణ్డా, శుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు అశుద్ధిసమ్పాదిక్కవేణ్డావెన్ఱపడి. (అశుద్ధి-తేడవేణ్డా) ఎన్ఱతు-కీళ్చ్చొన్నవర్కళిరువరుమ్ అశుద్ధరానదశైయిలే ప్రపత్తియిలన్వయిత్తమైశొల్లుకైయాలే, అశుద్ధిక్కానిత్తుక్కు వేణ్డుమోవెన్ఱు, శఙ్కియామైక్కాక.

అ.—*నిన్దాదిరూపకర్మ హేతుకత్వముమ్ "సద్యః" ఎన్ఱు, ఆగన్తుకత్వమ్ శొల్లుకైయాలే "చణ్డాలతామ్" ఎన్ఱు, అవిత్తు కర్మచణ్డాలత్వపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మచణ్డాలరికేయిత్యాది.)

ప్రకారనియమాభావో దాహరణమాక చణ్డాలసంసర్గరూపాశుద్ధియైవివక్షిక్కిఱవిడత్తిలే, (నడువే) ఎన్ఱు, మధ్యత్తైచ్చొల్లి, దేశపురస్సరమాకవత్తై వివక్షిత్తవితుక్కు ప్రయోజనమ్ ప్రకారనియమాభావో దాహరణత్తిలర్థాదేశ నియమాభావో దాహరణముమ్ సిద్ధమెన్నుమ్ మూలాభిప్రాయత్తై యటక్కుణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీశర్ నడువే ఎన్ఱైయాలే ఇత్యాదినా;) వాచ్యవిధయాదేశముమ్ వ్యఙ్గ్యవిధయా నీచస్పృష్టియుమ్ *నడుశబ్దత్తాలే ఉక్తమెన్ఱపడి. దేశకాలాదినియమసాపేక్షతయా ఉభిమతఙ్గళాన కర్మయోగాదిగళుమ్ నీచర్ నడువే కేట్కప్పట్టవైకైయాలే ఇతుప్రపత్తియినుడైయ నియమనైరపేక్ష్యత్తుక్కుదాహరణమాకమాట్టాతు, అసత్యుపదేశానావశ్యకత్వే నీచమధ్యదేశాతిరిక్తదేశాలాభరూపమాన ఆపత్తైక్కొణ్డు కర్మయోగాదివిషయత్తిలే పరిహరిక్కిల్ అతుప్రపత్తిక్కుమొక్కుమ్, ఆకైయాల్, ఇతుఉదాహరణమాకాతో? ఎన్నిల్; అతుక్కుక్కురైయిల్లై; కర్మయోగాదివిషయత్తిలే అగత్యాఆపత్తైవివక్షిత్తాలుమ్ ప్రపత్తివిషయత్తిలే పూర్వోక్తన్యాయత్తాలే నియమనైరపేక్ష్యవిషయమాన విధియుమ్ తథావిధానుష్ఠానదర్శనముమ్ అన్యోన్యసహాయఙ్గళాయ్క్కొణ్డు నియమనైరపేక్ష్య నిర్ణాయకమాకైయాలే. కిఞ్చ, కర్మయోగాదివిషయత్తిలు మాపద్వివక్షై అనపేక్షై.

"నాస్తి నిశ్శరణస్యకలాం కోటితమీమపి" ఎన్ఱు, అప్రపత్త్యుత్కర్ష ప్రకాశనార్థమాక రత్నకరీషసమావేశన్యాయత్తాలే ప్రతియోగివిధయావాత్తల్, పరమహితతయా ఉవశ్యానుష్ఠేయత్వేన పరమరహస్యమాక ఉపదేశ్యమానైయాన ప్రపత్తిక్కవశ్యాపేక్షితమాన త్యాగత్తుక్కుప్రతియోగిసమర్పణవిధయావాత్తల్, కర్మాదికళుపదిష్టఙ్గళిత్తనైయల్లతు, అనుష్ఠేయతయా ఉపదిష్టఙ్గళల్లామైయాలే, నియమరాహిత్యప్రయుక్త వైగుణ్యప్రసఙ్గ మిల్లామైయాలే, కర్మయోగాది శ్రవణవిషయత్తిలుమ్ ఆపద్వివక్షైయనపేక్షై; ఆకైయాల్, నీచర్ నడువే కేట్టమైయితినుడైయ నియమనైరపేక్ష్యత్తుక్కు దాహరణమాకక్కట్టిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిశ్రవణమిత్యాది.)

మూలత్తిలే (శుద్ధి-తేడవేణ్డా) ఎన్ఱువ్యాశవేశొల్లి విట్టాల్ విశిష్యనిషేధమ్ శేషాభ్యనుజ్ఞాన ఫలకమాకైయాలుమ్, ద్రౌపద్యాదికళ్ అశుద్ధరాయ్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానాదికళై చ్చెయ్కైయాలుమ్, అశుద్ధిఆవశ్యకమో వెన్ఱు, శఙ్కిక్కలా యిరుక్కుమ్; అప్పడిశఙ్కియామైక్కాక (అశుద్ధి తేడవేణ్డా) ఎన్ఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అశుద్ధితేడవేణ్డావెన్ఱతిత్యాదియాల్.)

మూ.—అ.—ఇవ్విడత్తిల్ అశుద్ధిశొల్లువానేన్ఎన్న (అశుద్ధితేడవేణ్డావెన్ఱతిత్యాది.)

౧॥ వారాహే. ౨॥

13-7-86.

మూ.—ఇరున్దపడియే యధికారియామిత్తనై.

౩౧. ఇవ్విడత్తిల్, వేల్ వెట్టిప్పిళ్ళైకుం, పిళ్ళై

వ్యా.—(ఇరున్దపడియేఅధికారియామిత్తనై) ఎన్ఱు, ఇరు - ప్రపదనకాలత్తిల్ అశుద్ధనాయాగిల్ శుద్ధనాయాగిల్ యాతొరుపడియిరున్దాన్, ఇరున్దతొరుప్రకారత్తిలే ఇఙ్గుక్కధికారియామిత్తనై యెన్ఱపడి. ద్రౌపదియుమ్అర్జుననుమ్ప్రపత్త్య[౧౫ నుష్ఠాన తచ్ఛ్రవణదశైకళిల్, తదఙ్గమాగ శుద్ధి సమ్పాదియాదవోపాది, అశుద్ధియుమ్ సమ్పాదిత్తుక్కొణ్డమై యిల్లైయిఱే; ఇరున్దపడియే అధికారికళానవిత్తనైయిఱే.

౩౧. ఇవ్వర్థవిషయమాగ ఆప్తవచనత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ఇవ్విడత్తిల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అదావదు - వేల్ వెట్టిప్పిళ్ళై, "పెరుమాళ్ కడలైశరణమ్ పుగుకిఱవిడత్తిల్ ప్రాఙ్ముఖాది నియమోపేతరాయ్ శరణమ్ పుగురుగైయాలే, ఇతరోపాయఙ్గళోపాది ప్రపత్తిక్కుమ్ శిలనియమఙ్గళ్[౧౦ వేణ్డియిరుక్కిఱతో?" ఎన్ఱు,నమ్పిళ్ళైయై క్కేట్క; "పెరుమాళ్ ఫక్కల్ కణ్డనియమమివ్వుపాయత్తుక్కు ఉడఱ్ వన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు, ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినవరుడైయ స్వభావత్తాలే వన్దదిత్తనై ; పెరుమాళ్ తమక్కు 'సముద్రం

అ.—తాదర్థ్యేనోపాదేయత్వాభావమ్ - తేడవేణ్డామై. (తదఙ్గమాగ శుద్ధిసంపాదియాదవోపాది। ఎన్ఱు - ప్రపత్త్యనుష్ఠాన తచ్ఛ్రవణఙ్గళుక్కు అతిశయకరమాగనియమేన శుద్ధిసమ్పాదిత్తుక్కొళ్ళాద వోపాదియెన్ఱపడి. "నియమేనోపాదేయంహ్యఙ్గమ్"౧ ఎన్ఱక్కడవదిఱే. ఇన్ద ప్రపత్తియినుడైయ వనుష్ఠానశ్రవణఙ్గళుక్కు శుద్ధ్యశుద్ధిప్రయుక్తశక్తియిన్ఱిక్కే యొత్తిన్దాలుమ్స్వతస్సిద్ధశుద్ధ్యశుద్ధ్యుపజీవిత్వమిల్లైయో?ఎన్ఱు[౧౫ శఙ్కిక్కవుమ్వేణ్డా. పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళాన శుద్ధ్యశుద్ధికళుక్కు సముచ్చితోపజీవ్యత్వమ్ కూడాదు ; పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళిలన్యతరాభావే అన్యతరసత్త్వ నియమత్తాలే శుద్ధ్యశుద్ధికళ్ వ్యావర్తకఙ్గళల్లామైయాలే వికల్పేనవుమ్ అఙ్గఙ్గళన్ఱు ; ఆగైయాల్, ప్రపత్త్యనుష్ఠాన శ్రవణఙ్గళుక్కు పూర్వక్షణత్తిలే సంభావితఙ్గళాన శుద్ధ్యశుద్ధికళ్ అవఱ్ఱుక్కు ఉపఘాతకఙ్గళుమన్ఱు, ఉపకారకఙ్గళుమన్ఱు, "నహిభగవతః ప్రయతాప్రయతాధికారిసంసర్గాదుపఘాతః, తచ్ఛౌచాదిసహకారివిరహేవనుగ్రహసామర్థ్యంవా ; ప్రత్యుతస్వసమ్బన్ధయోగ్యమపిపునానస్స్వోచితంవిధాయ స్వీకరోతి,పరమపావనత్వాత్; అతోహీదముదీర్యతే నాశౌచనంకీర్తనే"౨ఇత్యాదియెన్ఱిఱే భట్టర్సహస్రనామభాష్యత్తిలే అరుళిచ్చెయ్దతు[౨౦ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఇరున్దపడియే అధికారికళానవిత్తనైయిఱే యెన్ఱు.)

"అఞ్జలింప్రాఙ్ముఖఃకృత్వా"౩ ఎన్గిఱ,అత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రాఙ్ముఖాదినియమోపేతరాయెన్ఱు,) ఆదిశబ్దత్తాలే-కుశాస్తరణప్రయతత్వాదికళ్ సఙ్గ్రహీతఙ్గళ్. (ఇతరోపాయఙ్గళోపాది ఎన్ఱు-కర్మయోగాదికళోపాదియెన్ఱపడి. (ఇవ్వుపాయత్తుక్కు ఉడఱ్ వన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు,) ఎన్ఱు- ఇన్దప్రపత్తిక్కపేక్షితతయా వితద్విధిప్రయుక్తమన్ఱెన్ఱపడి. (స్వభావత్తాలేవన్దదిత్తనై) ఎన్ఱు - అనుష్ఠాతావాన పెరుమాళుడైయ ఆచారశీలత్తైయాగిఱ స్వభావప్రయుక్తమాయ్ సహదృష్టమాత్రమెన్ఱపడి (ప్రపత్తిప్రయుక్తమన్ఱు,) ఎన్గి,అవిడత్తుక్కు హేతుతయావిభీషణా[౨౫ నుష్ఠానత్తిలే నియమాభావత్తైక్కాట్టుగిఱార్ (పెరుమాళ్తమక్కిత్యాదినా.) అదిల్ అప్రబుద్ధవిషయత్వాదనుకల్పత్వత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాగ వరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (సముద్రమిత్యాది;) తద్ధర్మోపదేష్టావుక్కు తద్విషయత్తిల్ప్రబుద్ధత్వమ్ కూడామైయెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—ఇరున్దపడి అధికారికళానమైయై యుదాహరిక్కిఱారెన్ను (ద్రౌపదియమిత్యాది.)

పెరుమాళ్ శెయ్దదు అవ్వుపాయత్తుక్కు ఉడఱ్ వన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు, పెరుమాళ్ స్వభావత్తాలే వన్దదెన్ఱు, నియమిత్తుత్తరువారాలెన్నిల్ (పెరుమాళ్తమక్కిత్యాది.) ఇఙ్గైయపెరుమాళుమ్మహారాజరుమాగ, "కడలెన్ఱారు,ఇఙ్గైచ్చువరుణ్డాయిరున్దదు,ఇక్కడలైక్కడన్దు! ౩౦ పెరుమాళక్కరైప్పడుమ్పడి శొల్లుమ్, తోళ్నారే!" ఎన్ఱు, శ్రీవిభీషణాళ్వానైక్కేట్క ; "ఎరుదు కెడుత్తారుక్కు మొట్టేకడుక్కాయ్, ఉన్నాప్పెణ్డిర్క్కుమొట్టేకడుక్కాయ్" ఎన్బారైప్పోలే, తనక్కు శరణాగతి ఫలిత్తవాఱే యివ్విషయత్తిలుమ్ శరణాగతిఫలిక్కుమెన్ఱుపార్త్తు, పెరుమాళ్ సముద్రత్తైశరణమ్పుగున్దాల్ అక్కరైప్పడలామెన్గిఱార్ (సముద్రమిత్యాది;) [సముద్రమ్] పెరియవర్గళై వశీకరిక్కు ముపాయమిదువల్లదిల్లై.

మూ.—అరుళిచ్చెయ్‌తవార్తైయైస్మరిప్పతు.

౩౨. అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్;

ధర్మపుత్రాదికళుమ్, ద్రౌపదియుమ్,

వ్యా.—రాఘవో౽రాజా శరణంగన్తుమర్హతి'౧ ఎన్ఱుపదేశిత్తార్ శ్రీవిభీషణాఴ్వానితే, అవన్తాన్ పెరుమాళైశరణమ్పుక్కి అవిడత్తిల్, కడలిలేయొరుముఴుక్కిట్టు వన్దానెన్ఱిల్లైయే; ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయ్‌త్తతు- పెరుమాళిక్ష్వాకువంశ్యరాయ్ ఆచారప్రధానరా యిరుక్కైయాలే తమ్ముడైయ నియమఙ్గళోడే శరణమ్పుక్కార్, ఇవన్ రాక్షసజాతీయనాకైయాలే నిన్ఱనిలైయిలే శరణమ్పుక్కాన్, ఆకైయాల్ యోగ్యనుక్కు అయోగ్యతై సమ్పాదిక్కవేణ్డా, అయోగ్యనుక్కు యోగ్యతైసమ్పాదిక్కవేణ్డా, నిన్ఱనిలైకళిలే అధికారికళామిత్తనైయెన్నుమతు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తవార్త్తై.

౩౨. అనన్తరమ్, అధికారినియమాభావత్తై యుపపాదిప్పతాక, తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అత్రావతు- "ద్రౌపద్యాసహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్"౨ ఎన్ఱు, క్షత్రియరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్; "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత। గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతామ్"౩ ఎన్ఱు, స్త్రీయాన ద్రౌపదియుమ్;

అ.—శరణాగత్యనన్తరమ్ "ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలమ్"౪ ఎన్ఱు వ్యతిరేకసన్దేశత్తాలే వ్యఙ్గ్యత్తైయాన రాక్షసత్వజాతి నివృత్తిపిఱన్దాలుమ్ తత్పూర్వక్షణత్తిలే రాక్షసత్వజాతి యిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (రాక్షసజాతీయనాకైయాలే) ఎన్ఱు. "నతు రాక్షసచేష్టితః"౫ ఎన్ఱు రాక్షసకృత్యాభావమాత్రమ్ శొన్నత్తినైప్పోక్కి ఆచారప్రాధాన్యమ్ శొల్లిఱ్ఱిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నిన్ఱనిలైయిలే శరణమ్పుక్కాన్) ఎన్ఱు.

"అనుకూలే౽వాని సుభే"౬ ఇత్యాదివత్ విరుద్ధవచనఙ్గళిల్లామైయాలే శఙ్కావకాశమిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱు.

(క్షత్రియరానవిత్యాది) క్షత్రియపుంస్త్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్ ద్రౌపదియినిడత్తిలే అదిల్లామైయాలే అనైకాన్తికమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (స్త్రీయానవిత్యాది.) "ద్రౌపద్యాసహితాః" ఎన్ఱు, - సాహిత్యమనుమన్తృత్వరూపమాకైయాలే, ప్రధానకర్తృత్వార్థమ్ "శరణాగతామ్"౩ ఇత్యంశాభిప్రాయేణ (శఙ్ఖచక్ర) ఇత్యాదిపృథగుపాదానమ్. "ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమసం తే ప్రకీర్తితమ్"౭ ఎన్ఱు, నమ ధాతు ప్రపత్తివాచియాకైయాలుమ్, "యాగకాశ్చనకృతయః"౮ ఇత్యాదినిరుక్తియాలుమ్ నమశ్శబ్దమ్ ప్రపత్తివాచకమ్. "గచ్ఛధ్వమేనం శరణమ్"౯ ఇత్యుపక్రమానుసారేణవుమ్ ప్రపత్తివాచకమ్. ఇఙ్గే "శరణాగతామ్" ఎన్నుమతు ప్రపత్తివాచకమ్.

ఇ-అ.—[రాఘవో౽రాజా] ఒరుకుడిప్పిఱప్పుమ్ ఐశ్వర్యముమిన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ వెనక్కుమ్ ఫలిక్కక్కణ్డాల్, కుడిప్పిఱప్పుమ్ ఐశ్వర్యముముడైయార్క్కు ఫలిక్కచ్చొల్ల వేణుమో. [శరణంగన్తుమర్హతి] ఇప్పడియిరుక్కైయాలే శరణమ్ పుకురుకైక్కు యోగ్యర్.

(౧౮. అథ, అధికారినియమాభావాధికారప్రారంభః.)

మీ —(అధికారినియమమ్) వర్ణాశ్రమధర్మప్రాయశ్చిత్తసాధ్యయోగ్యతానిరూపణేన ఫలప్రపత్తిస్సాధితా; ఇదానీముత్కృష్టవర్ణరూపసహజయోగ్యతానిరూపణేన సా సాధ్యతే.

సంశయస్తు - ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యానభిద్యతే - ఉతభిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తేరధికృతాధికారత్వ సర్వాధికారత్వలక్షణవిరుద్ధధర్మావేశో నాస్తి- ఉతాస్తీతి. యదా నాస్తి; తదా, విద్యాభేదాభావాత్ఫలప్రపత్త్యసిద్ధిః. యదా చాస్తి; తదా, విద్యాభేదాత్తత్సిద్ధిరితి.

౧॥ రా-యు-౧౭-౩౧. ౨॥ ౩॥ భా-సభా-౬౬-౪౧. ౪॥ రా-యు-౧౮-౭. ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥ నిరుక్తమ్. ౯॥

మూ.—కాకముమ్, కాళియనుమ్,

వ్యా.—"సపిత్రా చ పరిత్యక్త స్సురైశ్చ సమహర్షిభిః। త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరిక్రమ్య తమేవశరణంగతః"౧ఎన్ఱు, దేవరూపత్తై ముఱైత్తువన్దు మహాపరాధత్తైప్పణ్ణిన కాకముమ్; "సోఽహన్తే దేవదేవేశ నార్చనాదౌ స్తుతౌ నచ। సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్ర మనోవృత్తిః ప్రసీద మే"౨ఎన్ఱు, తిర్యగ్యోనిజన్మాయ్ ప్రతికూలనుమాన కాళియనుమ్; [౫

అ.—(సపిత్రా చ ఇత్యాది) కీழ్ఱే ఉభయానుగతనిరపరాధమనుష్యత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; దేవజాతిజయన్తనుక్కు అతిల్లామైయాలే వ్యభిచరితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవరూపత్తై) ఇత్యాది. ఇజ్గే "శరణంగతః" ఎన్ఱు, ప్రపత్తివాచకమ్. (సోఽహంతే ఇత్యాది) కీழ్చ్చొన్నవిషయజ్గళిలనుగతమాన విధినిషేధవశ్యత్వే సతి అనుకూలజాతీయత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమ్ ఎన్నిల్; అతు కాళియనిడత్తిలే వ్యభిచరితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిర్యగ్యోనిజన్మాయిత్యాది.) ఇజ్గే, "నార్చనాదౌ" ఎన్ఱు, తదజ్గ- ఆకిఞ్చన్యముమ్, "కృపామాత్రమనోవృత్తిః" ఎన్ఱు, - రక్షణహేతుగుణవత్తాధ్యవసాయరూపమాన విశ్వాసముమ్, "ప్రసీద" ఎన్ఱు, - లోడన్తత్తాలే నిగ్రహకాలుష్యరూపానిష్టనివృత్తి ప్రార్థనైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.

ఇ-అ.—(సోఽహన్తే దేవదేవేశ) ఇత్యాదిక్కుప్పొరుళ్ -బ్రహ్మాదిదేవర్కళుక్కుమ్ దేవర్కళాన నిత్యసూరికళుక్కుమ్ స్వామియానవనే! ఉన్నుడైయ అర్చనమ్ ముతలానవఱ్ఱిలుమ్ స్తోత్రత్తిలుమ్ ఎనక్కు శక్తియిల్లై, దేవరీర్ నిర్హేతుకకృపైయాలే తిరువుళ్ళముక్కన్దు ఎనక్కు ప్రసన్నరాకవేణుమ్.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు - యదుక్తమ్, ప్రపత్తేః వైదికకర్మత్వేన యోగవిశేషతయా న్యాసవిద్యాయాముక్తత్వాదస్య సర్వాధికారత్వం నసిద్ధ్యతీతి. తదయుక్తమ్, సర్వేశ్వరస్య సర్వసమాశ్రయణీయతయా శ్వేతాశ్వతరోక్తత్వాత్. తత్రహి "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"౩ ఇతి ముముక్షుమాత్రమధికారత్వేనోక్తమ్. స్మృతిష్వపి "సర్వలోకశరణ్యాయ"౪ "సర్వయోగ్యమనాయాస మప్రమాదమనూపమమ్। ప్రపన్నాస్తి హరిం విష్ణుం శరణంగన్తుమర్హసి"౫ "త్రయాణాం క్షత్రియాదీనాం ప్రపన్నానాఞ్చ తత్త్వతః। ఖయోనిష్వపి సఞ్జాతో యస్సకృచ్ఛరణంగతః॥ తం మాతృపితృహన్తారమపి పాతి భవాన్ గ్రహాః"౬ ఇత్యుపబృంహితమ్. తస్మాత్, ఉపాసనస్య త్రైవర్ణికాధికారిత్వేనాపశూద్రాధికరణసిద్ధత్వేపి వైదికస్య సత్య వచనాదేరివ ప్రపత్తేరపి సర్వయోగ్యత్వస్య విశేషవచనసిద్ధత్వాత్, యథాధికారం వైదికేనవా తాన్త్రికేణవా మన్త్రేణ సర్వేషామపి ప్రపత్త్యనుష్ఠానే విరోధో నాస్తి. "మాంహి పార్థ వ్యపాశ్రిత్య యేపిస్యుః పాపయోనయః। స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాస్తేపి యాన్తి పరాంగతిమ్"౭ ఇతి. సామాన్యేన భగవత్సమాశ్రయణమాత్రం సర్వసాధారణమభిహితమ్. ఉపాసనప్రారమ్భస్య త్రైవర్ణికశరీరసాపేక్షత్వేప్యుపాసనసమాప్తిస్సర్వశరీరేపి సమ్భవతీత్యేతత్, "ధర్మవ్యాధాదయోప్యన్యే పూర్వాభ్యాసాజ్జుగుప్సితే। వర్ణావరత్వే సంప్రాప్తాస్సంసిద్ధిం శ్రమణీ యథా"౮ ఇత్యుక్తమ్. ఉపాసనం త్రైవర్ణికశరీర ఏవారమ్భణీయమితివత్, ప్రపత్తావపి కస్యచిన్నియామకస్యాభావాత్. సామాన్యవచనసఙ్కోచాభావాత్, విశేషవచన ప్రాబల్యాచ్చ, ప్రపదనం సర్వయోగ్యమితి సిద్ధమ్. అత ఏవోక్తం సారే "అత్రైవర్ణికత్వాదేః భావోఽభావోపి కస్యచిత్। నాధికారః ప్రపత్తేస్స్యాదాకిఞ్చన్యమనాశ్రితే"౯ ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు—ఉదాహృతస్మృతిషు శరణాగతి ప్రపత్తిశబ్దయోశ్శ్రవణాత్, †నిరపేక్షసమర్పణశబ్దాశ్రవణాచ్చ, న న్యాసవిద్యావిషయత్వసిద్ధిః "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత"౧౦ ఇతి ప్రణవాన్తవసురణ్యాది మన్త్రికన్యాసస్య సర్వాధికారత్వాభావాత్. నచ, రథకారాదేరివాగ్న్యాధానాదౌ విశేషవచనబలాత్ సర్వాధికారత్వసమ్భవః, తాదృశవచనస్యాసిద్ధేః. ఉదాహృతవచనానాం తాన్త్రికమన్త్రిక శరణాగతివిషయత్వాత్. తదుక్తం నిక్షేపరక్షాయామ్ "వసురణ్యాదిప్రణవపర్యన్తమన్త్రానుబన్ధీతు న్యాసః, నిషాదస్థపత్యాదివ ద్విశేషవచనాభావాదధీతవేదా [౩౦ నాం త్రైవర్ణికానామేవేతి నాపశూద్రాధికరణ విరోధోపి"౧౧ ఇతి

యద్యపి, "నజాతిభేదం నకులం నలిజ్గం నగుణక్రియామ్। నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే"౧౨ ఇత్యాదౌ అహిర్బుధ్న్యసంహితాది పఠితతాన్త్రికమన్త్రాన్తరకరణకేషు షడఙ్గయోగన్యాసేషు సర్వాధికారత్వసంభవః; తథాపి, షడఙ్గన్యాసస్య ఫలాన్తరోపాయత్వే త్రైవర్ణికశరీరానపేక్షత్వేపి, మోక్షోపాయత్వే తదపేక్షావర్తత ఏవ. అత్రైవర్ణికానుష్ఠితప్రపత్తేస్స్వతన్త్ర్యేణ మోక్షసాధనత్వాభావాత్, తేషామాచార్యాభిమానాదేవమోక్ష ఇత్యవశ్యవాచ్యత్వాత్. అత్రైవర్ణికానుష్ఠితప్రపత్తేః దేశకాలప్రకారావస్థాగుణాది నియమరహితత్వాత్,

౧|| రా-సు-౩౮-౩౪. ౨|| వి-పు-౫-౭-౭౦. ౩|| శ్వే-ఉ-౬-౧౮. ౪|| ౫|| ౬|| ౭|| గీ-౯-౩౨.
౮|| వి-ధ-౧౦౩. ౯|| రహస్యత్రయసారే. ౧౦|| ౧౧|| నిక్షేపరక్షా- ౧౨|| అహిర్బుధ్న్యసంహితా. † నిక్షేపసమర్పణ-౧-౪.

మూ.—శ్రీగజేన్ద్రాఴ్వానుమ్, శ్రీవిభీషణాఴ్వానుమ్, పెరుమాళుమ్,

వ్యా.—“పరమాపదమాపన్నో మనసాచిన్తయద్ధరిమ్ । సతునాగవరశ్శ్రీమాన్ నారాయణపరాయణః”౧ ఎన్ఱు,తిర్యగ్యోనిజన్మావాయ్అనుకూలనుమాయిరుక్క శ్రీగజేన్ద్రాఴ్వానుమ్;“సోఽహంపరుషితస్తేనదాసవచ్చావమానితః।త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చదారాంశ్చరాఘవంశరణంగతః”౨ఎన్ఱు, రాక్షసజాతీయనాన శ్రీవిభీషణాఴ్వానుమ్;“బాహుంభుజగభోగాభముపధాయారిసూదనః। అఞ్జలింప్రాఙ్ముఖఃకృత్వాప్రతిశిశ్యేమహోదధేః”౩ ఎన్ఱు,సర్వశరణ్యరాన పెరుమాళుమ్;

అ.—(పరమాపదమిత్యాది.) ఆపన్నశబ్దత్తాల్-ఆపత్తిలే పరమత్వమలభియాతొస్ఱు,(పరమాపదమెన్ఱ,తు.। ఆపన్నశబ్దమ్-ప్రాప్తమాత్రవాచి.

కీఴ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన జన్మాన్తరేపి నారాయణపరానుకూల తిర్యగ్భిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతుగజేన్ద్రాఴ్వానిడత్తిలే యిల్లామైయాలే వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిర్యగ్యోనిజన్మావాయిత్యాది.) ఇఙ్గే, “మనసాచిన్తయత్” ఎన్ఱు,-స్మృతియావతుప్రపత్తిరూపై వివక్షితై. “అహంచతంయామిపరంపరాయణమ్”౪ ఎన్ఱు,సమానప్రకరణత్తిలే “ఇమాంబుద్ధిమథాభ్యపద్యత”౫ ఎన్ఱు,భాగవతత్తిలేవిశేషిత్తిరుక్కై (సోఽహమిత్యాది)కీఴ్చ్చొన్నవిషయఙ్గళిలనుగతమానరాక్షసజాతీయభిన్నత్వమ్ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్;అతు విభీషణాఴ్వానిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రాక్షసజాతీయనానవిత్యాది) ఇఙ్గు, “శరణంగతః” ఎన్ఱు,-ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు । బాహుమిత్యాది, కీఴ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన భగవద్భిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతుపెరుమాళిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశరణ్యరానవిత్యాది) “శత్రూణాంశోకవర్ధనమ్”౬ “సుహృదానన్దనమ్”౭ “గోసహస్రప్రదాతారమ్”౮ ఎన్ఱు,అవిత్తైయుమ్ “భవన్తం సర్వభూతానాం శరణ్యమ్”౯ ఎన్ఱు,అవిత్తైయుముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశరణ్యరాన [౧౫ విత్యాది) ఇఙ్గే,అఞ్జలిశయనఙ్గళ్- కాయికప్రపత్తి.

ఇ-అ.—(సతునాగవరః) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - సర్వేశ్వరన్ తాన్ఇరున్దవిడత్తిలేవన్దు విఴుమ్పడియాన సమ్పత్తైయుడైయరాయ్, నారాయణనైయే ఉత్కృష్టమాన ప్రాప్యమాక వుడైయరాయిరుక్కిఱ శ్రీగజేన్ద్రాఴ్వానానవర్, “ఇతుక్కుమేలిల్లై” ఎన్ఱుమ్పడియాన ఆపత్తైయుడైయరాయ్, ఇవ్వాపద్దశైయిల్. విరోధినిరసనశీలనాన సర్వేశ్వరనై నెఞ్జాలేనినైత్తార్. (పరమాపదమాపన్నః) ఎన్ఱు,అతుక్కురణ్డుపొరుళ్ - ఆపత్తుత్తాన్ అల్పమిన్ఱిక్కే మిక్కవాపత్తెన్నుతల్; అన్నావతు-తుఴిక్కైక్కుఴుత్తుమ్పడియాయిరుక్కై. అన్ఱిక్కే, సర్వేశ్వరనైత్తామిరున్దవిడత్తేవిఴుప్పణ్ణ[.౨౦ క్కొళ్ళుకైయాలే, బ్రహ్మాదికళుమ్ “విపదస్స మనశ్శ్వత్”౧౦ ఎన్ఱు,ఇవ్వాపత్తునమక్కొణ్డాకవేణుమెన్ఱు,ప్రార్థిక్కుమ్పడియిల్లాతుమానతాపత్తెన్నుతల్.

మీ.—అఙ్గాఙ్గినోః పూర్ణానుష్ఠాననిరపేక్షత్వాత్, గౌణతాస్త్రికమన్త్రాఙ్గత్వాచ్చ, పూర్ణానుష్ఠానాభావాత్. “సకలాఙ్గోపసంహారే కామ్యం కర్మప్రసిధ్యతి”౧౧ ఇతిన్యాయేనయిల్కిఇఙ్గిదఙ్గనైకత్యేపి మోక్షసాధనత్వాయోగాత్. తస్మాత్, ‡నమోక్షసాధనత్వమ్. తస్మాత్, మోక్షస్యచపూర్ణానుష్ఠాన సాపేక్షత్వాత్ సమస్తాఙ్గోపాఙ్గోపసంహారేణ సర్వత్రముఖ్యకల్పాశ్రయణేన ప్రపత్తేః పూర్ణానుష్ఠానం మోక్షహేతుః.

ఏవంపూర్ణానుష్ఠానరహితానా మత్తైవర్ణికానాఞ్చ ఆచార్యానుష్ఠితపూర్ణప్రపదనాదేవసిద్ధిః. స్వానుష్ఠితాముఖ్యాపూర్ణప్రపదనస్తుఆచార్య[౨౫ సమాశ్రయణేఽఙ్గంభవతి. అన్యథా, పూర్ణాపూర్ణప్రపదనయోః గురులఘువికల్పాయోగేన గురుశాస్త్రప్రామాణ్యాపత్తేః; కామ్యగౌణవిధానానుపపత్తేశ్చ. అతఏవోచ్యతే ¶ “ఆత్యన్తికమనుష్ఠానంసద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా।ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా”౧౨ఇతి. ఆచార్యానుష్ఠితపూర్ణప్రపత్తేరేవ తదభిమాననిష్ఠానా మప్యుత్తారకత్వమ్, “అన్వయాదపిచైకస్యసమ్యఙ్ న్యస్తాత్మనోహరౌ। సర్వఏవప్రముచ్యేరన్నరాఃపూర్వేపరేతథా”౧౩ ఇత్యత్రోక్తమ్ తస్మాత్, ప్రపత్తిశాస్త్రేదేశకాల ప్రకారగుణావస్థావర్ణాశ్రమాఙ్గాఙ్గి పూర్వాద్యనియమాన్వితాముఖ్యప్రపదనోపదేశః ఆచార్యనిష్ఠాభిప్రాయః; తన్నియమాన్వితముఖ్యప్రపదనోపదేశః స్వాతన్త్ర్యేణో†త్తారకత్వాభిప్రాయఇతివక్తవ్యమ్; అన్యథా, పూర్వోక్తబాధాపత్తేః [౩౦ నచ, వర్ణాద్యనియమస్యాచార్యాభిమాన నిష్ఠపడఙ్గప్రపత్తిపరత్వే శరణాగతే స్తద్భేదాసిద్ధిః అనియమవచనానామన్యపరత్వాదితివాచ్యమ్. దేశాదిత్యాగస్యేవాత్రాపి విశిష్టవర్ణత్యాగస్యశరణాగత్యఙ్గతియాతద్భేదసిద్ధేః విశిష్టవర్ణస్యాపి శ్రేయస్సాధనత్వవేషేణధర్మత్వేన “సర్వధర్మాన్”౧౪ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దవాచ్యాన్తర్గతత్వాత్. అతఏవోచ్యతే, “శరీరేచగతాచాపి”౧౫ ఇతి.

౧॥ వి-ధ ౬౯-౪౭. ౨॥ రా-యు-౧౭ ౧౬. ౩॥ రా-యు-౨౧-౧. ౪॥ ౫॥ భాగవతే- ౬॥ ౭॥
౮॥ రా-యు-౨౧- ౭ ౯॥ రా-యు-౧౯-౫. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౫॥
‡ సమస్తాఙ్గో-౨-౩. † ఉత్తరకృత్యాభి-౩-౪. ¶ ఆత్యన్తికమనుష్ఠానాత్సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతామ్-౪.

15-7-86.

మూ॰—ఇళైయపెరుమాళుమ్ తుడక్కమానవర్కళ్

వ్యా.—"సభ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః । సీతాముమువాచాతియశా రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్"౧ ఎన్ఱు, అక్కరైయరాయ్ తుడర్న్దడిమైశెయ్యవన్ద ఇళైయపెరుమాళుమ్. (తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్ఱై,యాలే - "సోఽహన్త్వాం శరణమపారమప్రమేయం సమ్ప్రాప్తః పరమపదం యతో న కిఞ్చిత్ । సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణే పరిణతధామ్ని సాభిలాషః"౨ ఎన్ఱు,ముచుకున్దనుమ్; "మూఢోఽయమల్పమతిరల్ప విచేష్టితోఽయం క్లిష్టంమనోఽస్య విషయైర్నమయిప్రసజ్గి । ఇత్థంకృపాంకురుమయి ప్రణతేఽఖిలేశ త్వాం స్తోతుమమ్బుజభవోఽపిహి దేవనేశః"౩ ఎన్ఱు, క్షత్రబన్ధువుమ్;

అ.—కీళ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన అతిరోహితసహజదాస్య వద్భిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అదు ఇళైయపెరుమాళిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అక్కరైయిత్యాది;) నిత్యసూరిష్వన్యతమరాయ్ పెరుమాళ్ అవతరిత్తవిడత్తిలేఒక్క వడిమైశెయ్యవన్దవరెన్ఱ,ఫడి. "చరణౌ-నిపీడ్య" ఎన్ఱు,-కాయికప్రపత్తి; "ఉవాచ" ఎన్ఱు,-వాచికప్రపత్తి మూలత్తిల్ (తుడక్కమానవర్కళ్) ఇత్యస్యార్థమ్ (సోఽహంత్వాంశరణమిత్యాది.) "శరణమ్-సంప్రాప్తః" ఎన్ఱు,-ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు. (మూఢోఽయమిత్యాది) "ప్రణతే" ఎన్ఱుమ్ "కృపాంకురు" ఎన్ఱుమ్- ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.

ఇ-అ.—ముచుకున్దనుమ్, "సోఽహంత్వాంశరణమపారమప్రమేయం సంప్రాప్తః పరమపదంయతో న కిఞ్చిత్ | సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణే పరిణతధామ్ని సాభిలాషః" ఎన్ఱాన్ —ఇతుక్కర్థమ్ - యావనొరువనైప్పఱ్ఱి ఒన్ఱుమ్ పరమప్రాప్యమిల్లై, విభువాకైయాలే† అళవిటవొణ్ణాద వైభవత్తైయుడైయరాయిరుక్కిఱ అన్దవుమ్మై, సంసారప్రయాసత్తాలుణ్డాన దుఃఖత్తాలే కొదిత్తమనస్సైయుడైయనాయ్,పక్వమాయ్ నిష్కళ తేజస్సైయుడైత్తాన పరమపదత్తిలే ఆశైయుడైయనాన అన్దనాన్ శరణమాక అడైన్దేనెన్ఱు.

క్షత్రబన్ధుశొన్న శ్లోకమ్ - "మూఢోఽయమల్పమతిరల్పవిచేష్టితోఽయంక్లిష్టం మనోఽస్యవిషయైర్న మయిప్రసజ్గి। ఇత్థంకృపాంకురుమయిప్రణతేఽఖిలేశ త్వాంస్తోతుమమ్బుజభవోఽపి హిదేవనేశః."—ఇతుక్కర్థమ్- "ఇవన్ మూఢన్, అల్పబుద్ధి. అల్పవ్యాపారత్తైయుడైయవన్, ఇవనుడైయమనస్సు విషయఙ్గళిలే ప్రవణమాయిరుక్కిఱతు, ఎన్నిడత్తిలుమ్ శఱ్ఱుమ్ ప్రావణ్యమిల్లై"ఎన్ఱు,దేవరీర్ విచారిత్తుక్కొణ్డు అడియేనిడత్తిల్ కృపైపణ్ణియరుళవేణుమ్; "నాన్ కొడుత్తకరణఙ్గళైక్కొణ్డు అప్రాప్తవిషయఙ్గళిల్ ప్రవణనానవునక్కు కృపైపణ్ణువోమాకిల్, వ్యాజమాత్రత్తైక్కొణ్డు ఉనక్కు కృపైపణ్ణుకైనమక్కుత్తలైయిల్ పోఱదో!" ఎన్న (అఖిలేశ) ఉడైయవనుక్కు ఉడైమైయైయిఴక్కలామో? ప్రజై విషయప్రవణనేన్నా మాతావానవళ్ విడుమో? అప్పడియే దేవర్ సర్వస్వామియానపడియాలే కృపైపణ్ణియరుళవేణుమ్; "నమ్మైస్తోత్రమ్పణ్ణినాల్ ఉన్నుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళుమ్ క్షమావిషయమాయ్ప్పోమ్, ఆనపడియాలే నమ్మై [illegible] మాట్టాయో?" ఎన్న (త్వాంస్తోతుమమ్బుజ భవోఽపిహి దేవనేశః) దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణుమ్పోతు దేవర్ వైభవత్తైయెల్లామఱివదుస్తోత్రమ్పణ్ణవేణుమే, అతఱికైక్కీడానజ్ఞానమ్ వేణుమే, అన్దజ్ఞానముళ్ళతు దేవర్ తిరునాభీకమలత్తిల్ప్పిఱన్ద బ్రహ్మవుక్కే; అప్పడిప్పట్ట బ్రహ్మాక్కానుమ్ దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణమాట్టాతేయిరుక్క, సంసారియాయ్ ఇడక్కైవలక్కైయఱియాత అడియేన్ దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణశక్తనో ఎన్ఱిఱాన్.

మీ.—ఏవఞ్చ, "కులేజాతోగుణైర్యుక్తః"౪ ఇతికులజాతత్వ నియమవచనాని, స్వాతన్త్ర్యణోత్తారక పూర్ణముఖ్యషడఙ్గప్రపదనపరాణి; "న జాతిభేదంనకులమ్"౫ ఇత్యాదీనితదనియమవచనాని, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠా ముఖ్యప్రపదనపరాణి; "సర్వధర్మాన్"౬ ఇత్యాదివిశిష్టకులత్యాగ వచనాని శరణాగతివిషయాణి. తతశ్చ, వసురణ్యాదిమన్త్రకన్యాసస్య త్రైవర్ణికాధికారత్వాత్, పూర్ణముఖ్యషడఙ్గన్యాసస్యాపివిశిష్టవర్ణసాపేక్షత్వాత్, ఆచార్యనిష్ఠానుష్ఠేయా ముఖ్యషడఙ్గప్రపదనస్యాప్యాచార్యగతవిశిష్ట వర్ణసాపేక్షత్వాత్, తదపేక్షయా విశిష్టవర్ణత్యాగాఙ్గకాశరణాగతిరర్థాన్తరమితిసిద్ధ్యతి.

౧|| రా-అ-౩౧-౨. ౨|| ౩|| ౪|| ౫|| ౬|| గీ-౧౮-౬౬.

† ఇఙ్గు, "అపారమ్" ఎన్గి,అపదత్తుక్కర్థమ్ కోశాన్తరఙ్గళిల్ కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—శరణమ్బుకురుకైయాలే అధికారినియమమిల్లై.
౩౩. ఫలనియమమిన్ఱి, కేళా యొழிన్దపడియెన్నెన్నిల్;

వ్యా.—“భగవన్తంప్రపన్నాసా భగవన్తమవాపహ”౧ ఎన్ఱు,మాధవియుమ్; “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవ మాస్యేభ్యస్స్రుత శోణితమ్। విలోక్యశరణంజగ్ముస్తత్పత్న్యోమధుసూదనమ్”౨ ఎన్ఱు, కాళియపత్నికళుమ్; “ప్రణామప్రవణానాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః। శరణంత్వామనుప్రాప్తా స్సమస్తాదేవతాగణాః”౩ ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదిదేవతైకళుమ్; “రాక్షసైర్వధ్యమానానాం వానరాణాంమహాచమూః। శరణ్యంశరణంయాతా రామందశరథాత్మజమ్”౪ ఎన్ఱు, శ్రీవానరసేనైయుమ్, ముతలానవర్కళెల్లారుమ్ శరణమ్బుకురుకైయాలే, ప్రపత్తికు ఇన్నారధికారికళెన్ఱొరునియతియిల్లై; రుచియుడైయారెల్లారు మధికారికళెన్నై.

౩౩. అనన్తరమ్, ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (ఫలనియమమిన్ఱి, కేళా యొழிన్దపడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు.

అ.—(ముతలానవర్కళ్) ఎన్ఱ,ఆదిశబ్దత్తాల్, “ప్రపద్యమానస్తోత్రేణ కేశవమ్”౫ ఎన్ఱు, భృగుమునియుమ్, “త్వామేవశరణంయాహిహరిస్తే శంవిధాస్యతి”౬ ఎన్ఱు,రుద్రనుపదేశిక్క ప్రవృత్తనాన దుర్వాసావుమ్, “యస్త్వంకౌశిక మాగమ్యశరణ్యం శరణాగతః”౭ ఎన్ఱు, శునశ్శేపనుమ్ వివక్షితర్.

ఇఙ్గే,క్షత్రియపుంస్త్వాదికళ్ ప్రత్యేకమ్ప్రయోజకమెన్నిల్; పరస్పరవిరహప్రయుక్తవ్యతిరేకవ్యభిచారమ్ వరుకైయాలుమ్, పూర్వోక్తరీత్యా యథాకథఞ్చిదనుగమవివక్షైయిల్ గౌరవమ్ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, “సర్వస్యశరణమ్”౮ “సర్వఏవప్రపద్యేరన్”౯ ఎన్ఱ,అప్రమాణానుగుణమాక ‘రాఘవస్యాప్యరోచత’౧౦ఎన్ఱు, సూచిత్తైయాయ్ అవశ్యాభ్యుపేయమాన రుచియేసర్వానుగతలఘు ప్రయోజకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరునియతియిల్లై; రుచియుడైయారిత్యాది.)

“నాస్త్యకృతఃకృతేన”౧౧ఇత్యాదివల్ విరుద్ధవచన మిల్లామైయాలే శఙ్కావకాశమిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తైయిత్యాది.)

ఇ-అ —“భగవన్తంప్రపన్నాసాభగవన్తమవాపహ” ఎన్ఱు,మాధవియుమ్, “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేభ్య స్స్రుతశోణితమ్। విలోక్యశరణం జగ్ముః తత్పత్న్యోమధుసూదనమ్.”—అన్దకాళియనుడైయ పత్నికళానవర్కళ్,కృష్ణన్కైత్తాడుకైయాలే పిళక్కప్పట్టతలైకళుత్తు ఇవఱ్ఱైయుడైయనాయ్, వాయ్కళాలేకక్కప్పట్టరక్తత్తై యుడైయనాయిరుక్కిఱ అవనైప్పార్త్తు; విరోధినిరసనశీలనైప్పార్త్తు శరణమ్ పుక్కనార్కళ్.

మీ —సఙ్గ్రహశ్చ :—వర్ణాదనియతోన్యాసోవసురణ్యాదిమ్స్త్రికః।వర్ణానియతియుక్తస్తుషడఙ్గన్యాసఉచ్యతే॥అతోవర్ణస్యనియమానియమాచన సాధనమ్। ఫలప్రపత్తేరితిచేన్నైతత్ క్షోదసహంభవేత్॥ షడఙ్గస్యాపిముఖ్యస్యముఖ్యవర్ణాద్యపేక్షణమ్। ‘కులేజాతోగుణైర్యుక్తః’ ఇత్యాదిస్మృతిచోదితమ్॥ వర్ణాదినిరపేక్షశ్చన్యాసో ముక్తేర్నసాధనమ్। గురులఘ్వోర్వికల్పస్య కామ్యేగౌణవిధేస్తథా॥ యుక్తిబాధాదతోముఖ్యా ప్రపత్తిర్గురుసంశ్రయే। అఙ్గంగురుఃకులీనస్స్యాత్ తస్మాన్న్యాసశ్చసర్వశః॥ విశిష్టవర్ణసాపేక్షస్త్వత్యాగాఙ్గంఫలంభవేత్। శరణాగతిరిత్యేషా న్యాయవిద్భిర్వినిశ్చితా॥

(ఇతివర్ణనియమాభావాధికారః. ౧౮.)

(౧౯. అథ, ఫలనియమాభావాధికారః.)

(ఫలనియమమ్) పూర్వమధికారత్రయేణ, “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య”౧౨ ఇత్యత్రసర్వశబ్దవివక్షిత దేశకాలవర్ణాశ్రమ ధర్మప్రాయశ్చిత్తాధికారిరూపానుబన్ధిధర్మపర్యాలోచనయావరణస్యఫలత్వముక్తమ్.అత్ర, “సర్వపాపేభ్యః”౧౨ఇత్యత్రసర్వశబ్దార్థభూతస్యపరార్థానుభవకైఙ్కర్యవిరోధ్యనర్థాబుద్ధ్యాపాదకస్య పాపస్యాపినాశాత్ పరార్థకైఙ్కర్యం వరణఫలమితి ఫలభేదాద్విద్యాభేదః ప్రసాధ్యతే.

౧॥ ౨॥ వి-పు-౫-౭-౪౭. ౩॥ ౪॥ రా-యు-౯౪-౧౭. ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ రా-యు-౧౯-౩౪. ౧౧॥ ముణ్డ-౧-౨-౧౨. ౧౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

మూ.—ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్ రాజ్యమ్, ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్, కాకత్తుక్కుమ్ కాళియనుక్కుమ్ ఫలమ్ ప్రాణమ్, శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుక్కు ఫలమ్ కైఙ్కర్యమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానుక్కు ఫలమ్ రామప్రాప్తి, పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్, ఇళైయపెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి.

వ్యా.—అనన్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఇత్తాల్-కీళ్ అధికారి నియమాభావత్తుక్కుడలాగ కాట్టప్పట్ట ధర్మపుత్రాదికళ్ తొడక్కమాన ప్రపత్తాక్కళానవర్కళ్, రాజ్యార్థమాగవుమ్, వస్త్రార్థమాగవుమ్, ప్రాణార్థమాగవుమ్, కైఙ్కర్యార్థమాగవుమ్, రామప్రాప్త్యర్థమాగవుమ్, సముద్రతరణార్థమాగవుమ్, రామానువృత్త్యర్థమాగవుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే, ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లై యెన్ఱదాయిత్తు.

ఆ.—మూలత్తిలే (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్) ఇత్యాదివాక్యఙ్గళిలే- ధర్మపుత్రాదికళుక్కు సిద్ధిత్తఫలమెన్ఱు, అర్థమ్ కొళ్ళిల్, (పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్) ఎన్గి, అవిడత్తిలే వైఘట్యమ్ వరుమ్; "గోవిన్దేతియదాక్రన్దత్"౧ ఇత్యాద్యనురోధేన "పుడవై సురన్దదు తిరునామమిఱే"౨ ఎన్గి, అగ్రన్థాన్తరస్థస్వవాక్యత్తోడు విరోధిక్కుమ్; నామకీర్తనరూపోపాయాన్తరసంసర్గత్తాలే "అస్త్రబన్ధస్సచాన్యం హినబన్ధమనువర్తతే"౩ ఎన్గి, అన్యాయత్తాలే ప్రపత్తి అనుపాయమామే; ఆకైయాల్ (ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్) ఎన్గి, అవిడత్తిలుమ్ వైఘట్యమ్ వరుమ్; ఆకైయాల్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు) ఇత్యాదివిషక్తికళుక్కు, ప్రపత్తాక్కళాన తత్తదుద్దేశ్యత్వ మర్థమాగక్కడవదు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రాజ్యార్థమాగవుమిత్యాది.) మూలత్తిలే, (రామానువృత్తి) ఇత్యనన్తరమ్, "ఆకైయాలే" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్య మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలేయితి.) అధ్యాహృతమాన "ఆకైయాలే" ఎన్గి, అవిషుక్కు, అనుషక్తమాన (ఫలనియమమిన్ఱి, కేట్కు యొళ్ఱిద్దపడి) ఎన్గి, అవిత్తోడే అన్వయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లైయితి.) "అస్మిన్నస్యచ తద్యోగం శాస్తి"౪ ఎన్గి, అవిడత్తిల్పోలే స్పష్టత్వవ్యఞ్జనార్థమాగ హేతుత్వవాచకపద ప్రయోగాభావమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱదాయిత్తు) ఎన్ఱు; హేతుత్వబోధకశబ్దేనవినాపి స్వతఏవస్ఫుటత్వాదుక్తమానీత్ ఎన్ఱపడి; ఆకైయిఱే, పూర్వత్ర (ఎన్గి) [ప-౧౫౪-వ-౯] ఎన్ఱుమ్, ఇఙ్గే (ఎన్ఱదాయిత్తు) ఎన్ఱుమ్ నిర్దేశభేదమిరున్దదు.

మీ—సంశయస్తు- ఉపాయత్వం సహేతుకమ్- ఉత నిర్హేతుకమితి. తదర్థమ్, ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యాభేదో నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తౌ ఫలసంయోగభేదో నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, పరార్థకైఙ్కర్య మిత్యతిరిక్తం ఫలం నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్,* తత్క్రతున్యాయస్తాదృశం ఫలం కల్పయితున్న ప్రభవతి - ఉత ప్రభవతీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తివిద్యాయాం పరార్థకైఙ్కర్య ప్రదత్వలక్షణ గుణస్యోపాస్యత్వన్నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రార్థనాచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనా నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రణవే ప్రధానకర్తృత్వ భోక్తృత్వ త్యాగలక్షణ పారతన్త్ర్యవ్యతిరేకేణ కర్తృత్వభోక్తృత్వ మాత్రత్యాగలక్షణాత్యన్త పారతన్త్ర్యప్రతీతిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి.

యదా నాస్తి; తదా, ఉత్తరచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనా విరహేణ తాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనాయా అసత్త్వాత్ తత్కైఙ్కర్య ప్రదత్వగుణస్య ప్రపత్త్యవేద్యతయా * తత్క్రతున్యాయేన ఉక్తఫలకల్పనం న సంభవతీతి తదసిద్ధేః విద్యాభేదాభావాన్న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః. యదా చాస్తి; తదా, ఉత్తరచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్య ప్రార్థనాసంభవేన తాదృశకైఙ్కర్య ప్రార్థనాసత్త్వేన తత్కైఙ్కర్య ప్రదత్వగుణస్య ప్రపత్తివేద్యతయా * తత్క్రతున్యాయేన ఉక్తఫలకల్పనం సంభవతీతి తత్సిద్ధేః విద్యాభేదాత్ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు:- న తావత్ ప్రణవే చేతనస్య స్వార్థ భోక్తృత్వమాత్రస్యాభావలక్షణం శేషత్వం ప్రతీయతే; కిన్తు, స్వస్య ప్రధాన భోక్తృత్వాభావలక్షణమ్. తదుక్తం వేదాన్తాచార్యైః "శేషత్వన్నామ స్వార్థం కఞ్చనోపకారం ప్రాప్త్యనాస్వీకృత్య పరోపకారార్హత్వమ్"౫ ఇతి. అన్యథా భోక్తృత్వ మాత్రాభావే కర్తృత్వమపి న సిద్ధ్యేత్; తదభావే చ, విధినిషేధశాస్త్రానర్థక్యమ్, ప్రత్యక్షాదిప్రమాణవిరోధశ్చ. తస్య గుణగతత్వాభ్యుపగమే సాఙ్ఖ్యమతరీతిః. ఉభయానభ్యుపగమే నిర్విశేషవాదతా. నను, భోక్తృత్వస్యాత్మన్యాభావం న బ్రూమః, తత్తు విశిష్టస్వరూపగతమ్.

౧॥ భార-ఉద్యో-౫౮-౨౨. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౨౦. ౫॥ రహస్యత్రయసారే.

అ.—యథాయథంసహజసిద్ధమాయుమ్ ఉపదేశభగవత్కటాక్షాది సిద్ధమాయుముళ్ళజ్ఞానత్తాలే ఇష్టసాధనతాంశేభ్రాన్తిరహితరాన ధర్మపుత్రాదికళ్ తత్తత్ఫలోద్దేశేన ప్రపత్తియైయనుష్ఠిక్కైయాలే ప్రపత్తిక్కుత్తత్ఫలప్రయోజకత్వమ్ సిద్ధమ్. పెరుమాళ్ ప్రపత్తిక్కు ఫలోపధానాభావమ్, విషయపూర్తిరూపకారణాన్తర విరహప్రయుక్తమ్; "అనన్తజ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణగుణసాగరే। పరేబ్రహ్మణిలక్ష్మీశే ముఖ్యోయంసర్వసిద్ధిమత్"౧ ఎన్నైయాలే గుణహీనవిషయత్తిలిదుక్కు విఫలత్వమ్ సిద్ధమిఱే. ద్రౌపదిప్రపత్తిక్కు ఫలజనకత్వాభావముమ్, నామకీర్తనరూపోపాయాన్తర సంసర్గాత్మక ప్రతిబన్ధకప్రయుక్తమ్. "రాక్షసానామవిస్రంభా దాఞ్జనేయస్యబన్ధనే। యథావిగళితాసద్యస్త్వ మోఘాస్త్రబన్ధనా॥ తథాపుంసామవిస్రంభాత్ప్రపత్తిః ప్రచ్యుతాభవేత్"౨ఎన్ఱు,అప్పడియే ఉపాయాన్తరసంసర్గా సహైయాయిఱే ప్రపత్తియిరుప్పదు ఎన్ఱుకరుత్తు. మూలత్తిలే (ఇవైయెప్పెరుమాళ్ తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్ఱాప్పోలే, తదనురూపమాక (ఇవైయెప్పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి) ఇత్యాదియోజ్ఞ, ఆదిశబ్దప్రయోగాభావమ్ - ధర్మపుత్రాద్యుద్దిష్టఫలజ్గళిలే యథాయథమన్తర్భూతఫలజ్గళైయుద్దేశిత్తవర్కళే, (తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్ఱు,ఇవిడత్తిల్ సఙ్గ్రహిప్పార్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ముచుకున్దాదికళైయుపాదానమ్ పణ్ణిలర్. అతిల్, ముచుకున్దక్షత్రబన్ధు మాధవికళుడైయఫలమ్- గజేన్ద్రఫలత్తిలన్తర్భూతమ్; కాళియపత్నీవానరసేనైకళుడైయ ఫలమానప్రాణం, కాకకాళియఫలాన్తర్భూతమ్. "ప్రాణేభ్యఃపరిరక్షితః"౩ "జీవితందీయతామేకమ్"౪ "ప్రాణాంస్త్యజతినాథోయం భర్తృభిక్షాప్రదీయతామ్"౫ "దయితంజీవితంహిసః"౬ఎన్నక్కడవదిఱే. దేవతాగణఫలరాజ్యమ్ ధర్మపుత్రఫలాన్తర్భూతమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు. "రాజ్యంప్రార్థయమానశ్చ"౭ "రాజ్యకాఙ్క్షీవిభీషణః"౮ ఎన్ఱు, విభీషణాళ్వానుక్కుమ్ రాజ్యమ్ ఫలమెన్ఱు, శొల్లానిఱ్క, రామప్రాప్తిఫలమెన్గై, యెన్నెన్నిల్; "భవద్గతంమేరాజ్యఞ్చ జీవితఞ్చసుఖానిచ"౯ ఎన్ఱు, "వాసుదేవస్సర్వమ్"౧౦ ఎన్నుమాప్పోలే రాజ్యాదిసర్వపురుషార్థజ్గళుమ్ పెరుమాళేయెన్నైయాలుమ్, "శాపితస్త్వంసఖిత్వేన కార్యశ్రేమమశాసనమ్"౧౧ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్వాక్యత్తాలుమ్, విభీషణాళ్వాన్ అనన్యప్రయోజననెన్ఱు, సిద్ధమిఱే. "రాజ్యం ప్రార్థయమానశ్చ"౭ఎన్ఱదు - స్వాభిప్రాయత్తాలేయాతల్ మహారాజర్కు రాజనీత్యుపపాదనార్థమాతల్ తిరువడిశొన్నదిత్తనై శ్లోకిల్, అవర్ శొన్నతన్ఱిఱే.

మీ.—అత్రనిష్కృష్టేమకారవాచ్యే తదభావోనదోషఇతిచేత్. నైవమ్, "సోఽశ్నుతేసర్వాన్కామాన్"౧౨ "యేనయేనధాతాగచ్ఛతి"౧౩ ఇతిమోక్షదశాయామపి తచ్ఛ్రవణాత్. అత్రభోక్తృత్వస్య స్వాభావికత్వాత్ స్వస్యప్రధానభోక్తృత్వం తత్రనిషిధ్యతే. తతశ్చస్వస్యభోక్తృత్వసత్త్వాత్ కేవలపరార్థకైఙ్కర్యం చతుర్థ్యాంప్రార్థ్యత ఇత్యసిద్ధమ్.

నను,"సోఽశ్నుతే"౧౨ఇత్యత్రప్రతీతంభోక్తృత్వం †తత్వయాథాత్మ్యమ్,తత్వయాథాత్మ్యస్తుకేవలభోగ్యత్వమ్,"అహమన్నమ్"౧౪ ఇతిశ్రుతేరితిచేత్. నైవమ్, తాదృశతత్వయాథాత్మ్యంబ్రహ్మభోక్తౄణాం నప్రతీయతే, ఉతప్రతీయతే. ఆద్యే,"సర్వంహపశ్యఃపశ్యతి"౧౫ ఇత్యస్యవిరోధః ద్వితీయే, కేవలభోగ్యత్వ మతిశయితపురుషార్థః, ఉతన. నచేత్, ఉత్తరచతుర్థ్యన్తన్నసిద్ధ్యేత్. అపురుషార్థభూతస్వరూపావిర్భావస్య మోక్షత్వేనైయాయికరీతిః. ఆద్యే, బ్రహ్మణాసహసర్వకామభోక్తౄణాం స్వభోగ్యాదప్యధిక పురుషార్థత్వేన ప్రతీతేతస్మిన్నభిలాషోఽస్తి - ఉతనాస్తి. అస్తిచేత్, భోక్తృత్వత్యాగప్రసఙ్గః, తథాత్వేతస్యాతాత్వికతాపత్తిః. నాస్తిచేత్, తత్ప్రతిబన్ధకంవక్తవ్యమ్; తచ్చ-కర్మ, ఈశ్వరసఙ్కల్పోవా?. నాద్యః, స్థూలపాపానాంవిధూననాత్. సూక్ష్మాణాంవిరజాతరణేన నష్టత్వాత్. నద్వితీయః, సచనిర్హేతుకః- సహేతుకోవా?. నాద్యః, తత్ప్రతిబన్ధకస్యానుగ్రహరూపత్వేవైషమ్యమ్. నిగ్రహరూపత్వే నైర్ఘృణ్యమ్. సహేతుకత్వేహేతోర్దుర్నిరూపతా. అతః,భోక్తృత్వ మాత్రవిరహస్యానేక ప్రమాణోపపత్తిబాధితత్వాదప్రధాన భోక్తృత్వం ప్రణవబోధ్యమితి కేవల పరార్థకైఙ్కర్యస్య చతుర్థ్యర్థత్వాభావాత్ తాదృశకైఙ్కర్యప్రదత్వస్యోపాస్యగుణఇతి * తత్క్రతున్యాయేనోక్తఫలవిశేషాసిద్ధేః నతద్ధేతుకవిద్యాభేదసిద్ధిరితి.

అతోఽభిధీయతే (ఫలనియమమ్) పరార్థకైఙ్కర్యపర్యన్తసకల ఫలసాధనత్వాచ్ఛరణాగతేః ఫలనియమోనాస్తి; షడఙ్గస్యపరార్థకైఙ్కర్యాసాధనత్వాత్తన్నియమోఽస్తీత్యర్థః.

అయమ్భావః- మధ్యమాక్షరేణప్రణవేఅన్యశేషత్వం తావన్నివర్త్యతే తత్రశబ్దాసఙ్కోచాదన్యేష్వన్యతమత్వాత్ స్వశేషత్వమపివ్యావర్తితమ్. నమశ్శబ్దేఽపివిశేషతస్స్వశేషత్వంవారితమ్. "శేషత్వఞ్చపరగతాతిశయాధానేచ్ఛయోపాదేయత్వమేవయస్యస్వరూపంసశేషః"౧౬ఇత్యచేతనసాధారణం చేతనేష్వభిహితమ్. తతశ్చాచేతన‡ఇవఫలిత్వమాత్రవిరహో చేతనేష్వప్యగమ్యమానేబాధకాభావాత్ స్వభోక్తృత్వమాత్రవిరహశ్శబ్దాసఙ్కోచసిద్ధస్తిష్ఠత్యేవ. నచ, "భోక్తాభోగ్యమ్"౧౭ ఇత్యాదినాస్వస్యాపిఫలిత్వశ్రవణాత్ మస్త్రిశబ్దసఙ్కోచఃకల్ప్యత ఇతివాచ్యమ్. భోక్తృత్వ

౧॥ ౨॥ ౩॥ రా-సు-౩౮-౩౭. ౪॥ ౫॥ వి-పు-౫-౭-౫౯. ౬॥ ౭॥ రా-యు-౧౭-౬౭. ౮॥ ౯॥ రా-యు-౧౯-౬. ౧౦॥ గీ-౭-౧౯. ౧౧॥ ౧౨॥ తై-ఆ-౨-౧. ౧౩॥ పరమసంహితా. ౧౪॥ తై-భృ-౧౦-౫. ౧౫॥ ఛా-ఉ-౭-౨౬. ౧౬॥౧౭॥ వేదార్థసఙ్గ్రహే. శ్వే-ఉ-౧. † తత్వయాథాత్మ్యమ్, యాథాత్మ్యమస్తు-౪. తత్వమ్,తత్వయాథాత్మ్యమస్తు-౩. ‡ రూపఫలిత్వ-౧-౪.

21-7-86.

మీ —శ్రుతీనాంపరార్థభోక్తృత్వపరత్వేనఅసఙ్కోచకత్వాత్. భోక్తృత్వస్యపరార్థత్వమ్ వ్యాహతమితిచేత్, ఉత్తరోత్తరేశ్వరభోగంప్రతిస్వస్యభోగ్యతాతిశయసిద్ధ్యర్థత్వేన తదుపపత్తేః; పుష్పాదేస్సౌరభ్యాదికస్యేవ చేతనేభోక్తృత్వగుణస్య భోగ్యతాహేతుత్వాత్. తచ్చ, మిథునస్యసంశ్లేషేపత్నీభోక్తృత్వం పతిభోగాతిశయార్థ మితిస్పష్టమ్. అతః, "భోక్తా"[1]ఇత్యాదిశ్రుతీనాంనమశ్శబ్దాది సఙ్కోచకత్వాభావాత్ కేవలభోగ్యత్వలక్షణస్వరూపావిర్భావ ప్రార్థనోపపత్తేః,తత్క్రతున్యాయసిద్ధిః. [౫

కిఞ్చ, "అహమన్నమ్"[2]ఇత్యాదిశ్రుతిరపి,ఉక్తస్వరూపయాథాత్మ్యావిర్భావేప్రమాణమ్. తత్ర,ప్రథమమ్,భోగ్యత్వస్వరూపావిర్భావముక్త్వా, తదర్థత్వేన పశ్చాద్భోక్తృత్వావిర్భావఉక్తః. "అదన్తమఆశ్నైమి"[2]ఇతిచభగవద్భోక్తృత్వానన్తరంస్వభోక్తృత్వప్రతిపాదనాత్. స్వభోక్తృత్వస్య ఈశ్వర భోగార్థత్వమవగమ్యతే. నచేయంశ్రుతిః స్వస్యఅప్రధానభోక్తృత్వద్యోతికా, "సోఽశ్నుతేసర్వాన్కామాన్సహ - బ్రహ్మణావిపశ్చితా"[3] ఇతిబ్రహ్మతుల్యభోక్తృత్వవిరోధాత్. తస్మాత్, స్వార్థభోక్తృత్వ పరార్థభోక్తృత్వ ప్రతిపాదకశ్రుతిభ్యా మపిఫలభేదసిద్ధిః. తస్మాత్తాదృశశేషత్వ యాథాత్మ్యస్య వ్యాసాదీనాం సంసారిత్వాదప్రతీతత్వేపి ముక్తిదశాయాం ప్రతీతత్వేన తత్ప్రాప్త్యపేక్షాయాశ్చ ప్రతిబన్ధకాభావాత్తస్యైవేషామప్యుక్త స్వరూపావిర్భావాపత్తిరితిచేత్, న, "సర్వంహపశ్యఃపశ్యతి"[4]ఇత్యుక్తస్వరూపయాథాత్మ్యే ప్రతీతేపి తత్ప్రాప్త్యభిలాషో నజాయతేప్రతిబన్ధకసత్త్వాత్. ప్రతిబన్ధకశ్చేశ్వరసఙ్కల్పః. సచ, బ్రహ్మణాసహసర్వాన్కామానశ్నామి, సర్వవిధకైఙ్కర్యం కుర్యామితిసఙ్కల్పపూర్వకమనుష్ఠితభక్తి ప్రపత్తిరూప కర్మజన్యాపూర్వలక్షణః. యాగాదేఃఫలదానసఙ్కల్పోఽనిత్యః; భక్త్యాదేః ఫలదానసఙ్కల్పోయావదాత్మభావిత్వాన్నిత్యః. "నహ్యధ్రువైఃప్రాప్యతే"[5]ఇత్యత్రవిశేషనిషేధస్య శేషాభ్యనుజ్ఞావిషయత్వాత్ - ధ్రువైః ప్రాప్యత ఇత్యర్థః.

నచ, "ప్రకాశ్యస్తేనజన్యస్తే"[6] ఇత్యాదివిరోధః; యావదాత్మభావి ప్రకాశానువృత్తేః అపూర్వస్థానీయేశ్వరసఙ్కల్పసాధ్యత్వాత్. నను, "ఉక్తస్వరూపయాథాత్మ్యనిష్పత్తేః అకామనావిషయత్వేపి, ప్రాప్తిదశాయాం సర్వేషామపిస్వరూపయాథాత్మ్యావిర్భావో నవిరుధ్యతే. నచ *తత్క్రతున్యాయాత్తదసిద్ధిః, తస్యాయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వాత్. తదుక్తంవేదాన్తాచార్యైః, "ఉపాసితగుణాదేర్యా ప్రాప్తావప్యబహిష్క్రియా।సాతత్క్రతు నయగ్రాహ్యా నాకారాన్తరవర్జనమ్"[7] ఇతి. తతశ్చభక్తిప్రపత్తిరూపతత్కర్మజన్యాపూర్వస్థానీయ నిత్యసఙ్కల్పసత్త్వేపి నతస్యఫలదశాయామాకారాన్తరప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకత్వమితిచేత్, సత్యమ్, తత్క్రతున్యాయేనహి, ఉపాసితగుణావిరుద్ధాకారాన్తరాను ప్రవేశోఽభిమతః; నత్వనుపాసితగుణవిరుద్ధా కారాన్తరానుమతిః; తథాత్వే అయోగవ్యవచ్ఛేదస్యైవ అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. అత్రచ,పరార్థకైఙ్కర్యప్రాప్తిలక్షణస్వరూప యాథాత్మ్యావిర్భావస్య స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యావిర్భావవిరోధితయా ఉపాయదశాయామనుపాసితస్య స్వార్థానుభవకైఙ్కర్య ప్రదత్వస్య ఫలదశాయాం బహిష్క్రియైవస్యాత్. తతశ్చ * యథాక్రతుశ్రుత్యర్థరూపస్య ఉపాసనషడ్గజన్యస్య సఙ్కల్పస్యపరార్థానుభవకైఙ్కర్యాభిలాష ప్రతిబన్ధకత్వాత్, నసర్వేషాంతత్ప్రాప్తిః.

నచాస్యనిగ్రహరూపత్వానుగ్రహరూపత్వవికల్పకృతదోషస్యసంభవః; అస్య న్యాస్యుపాసకాపేక్షయాఽనుగ్రహత్వాత్, శరణాగతాపేక్షయా నిగ్రహత్వాత్; యాగాదిజనితస్వర్గాది ప్రదానసఙ్కల్పోపిహి, స్వర్గార్థ్యపేక్షయా ఽనుగ్రహరూపః, ముముక్ష్వపేక్షయా నిగ్రహరూపశ్చదృశ్యతే! తద్వత్. తస్మాత్, ప్రణవావగత స్వరూపయాథాత్మ్యానుగుణపరార్థకైఙ్కర్యప్రదత్వస్యోత్తరచతుర్థ్యావగతస్య, ఉత్తరవాక్యేఉపాస్యగుణత్వేనఅనుసన్ధానాత్, తత్క్రతున్యాయేనఫలదశాయామపితత్సిద్ధేః, "అహమన్నమ్"ఇత్యాదిశ్రుతేశ్చ పరార్థకైఙ్కర్యంసిద్ధమితి, ఫలసంయోగభేదాద్విద్యా భేదసిద్ధిరితి.

భోక్తేత్యాదిశ్రుతేర్మన్త్రే స్వభోక్తృత్వనివారకః। నమశ్శబ్దప్రభృతిక స్సఙ్కోచంభజతేయతః॥ అతః, పరార్థకైఙ్కర్యప్రార్థనాయా అభావతః। తత్క్రతున్యాయత స్తస్య ప్రాప్త్యసిద్ధిరసఙ్గతా॥ ప్రతిబన్ధకరాహిత్యా న్ముక్తిభేదోఽప్యసఙ్గతః। తతఃఫలస్యభేదేన విద్యాభేదో నయుజ్యతే॥ ఇతిచేత్తన్నభోక్తృత్వ శ్రు†తిరన్యార్థతాపరా। సఙ్కోచికానైవభవే న్న†మశ్శబ్దాదికస్యసా॥ అతః,పరార్థకైఙ్కర్యకామాత్తత్క్రతునీతితః। "అహమన్న" శ్రుతేస్తచ్చ స్వయమావిర్భవిష్యతి॥ "తత్-క్రతున్యాయతోఽన్యేషాంస్వయమావిర్భవిష్యతి। కామాభావేఽపిపారార్థ్యమ్; ఇతిచేత్తదసంగతమ్॥ అప్రతీతంపారార్థ్యం ముక్తౌనావిర్భవిష్యతి।తత్క్రతున్యాయత, స్తచ్చ, విరుద్ధాకారయోగతః॥ సర్వంహపశ్యఇత్యాదే ర్జ్ఞాతృత్వం చాస్యయద్యపి। తథాపితద్రుచిర్నస్యా దుక్తన్యాయానురోధతః॥ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠానా మతోనైవాస్యసంభవః। తస్మాత్ఫలస్యసంయోగ భేదాద్విద్యాచభిద్యతే. [౬౫

(ఇతిఫలనియమాభావాధికారః. ౧౯)

౧|| శ్వే-౧-౧౨. ౨॥ తై-భృగువల్లీ-౮-౧౦-౬. ౩॥ తై-౨-౧-౨. ౪|| ఛా-౭-౨౬-౨. ౫॥ కఠోప-౨-౧౦. ౬|| ౭|| రహస్యత్రయసారే.
†తేరన్యార్థభోక్తృతా। పరాసఙ్కోచికానైవన ౧-౨-౩.

మూ.—౩౮. విషయనియమమావదు- గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే
విషయమాకై;

వ్యా.—౩౮. అక, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలాదినియమాపేక్షైయిల్లై ఎన్ఱు,ప్రతిజ్ఞైయై యుపపాదిత్తార్ కీழ్ ; (విషయనియమమేయుళ్ళదు) ఎన్ఱు,ప్రతిజ్ఞైయై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, [౫

(విషయనియమమావదు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్ఱు - పరత్వాదికళైన్దిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే, విషయమాకై యెన్ఱపడి.

అ.—(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఎన్ఱు, ఉపక్రమత్తిలే (ప్రపత్తియావదు భగవచ్చరణవరణమ్) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యాతిమేయాకిలుమ్, అధికారిఫలనియమాభావోదాహరణ మధ్యత్తిలే పెరుమాళ్ పణ్ణిన సముద్రశరణాగతియై యొడుత్తవిడు ప్రపత్తిత్వ సామాన్యత్తాలే ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిన్ ఱుమివఱ్ఱుక్కాక) ఎన్ఱు, ప్రస్తుతైయాయ్, "మామేవయేప్రపద్యన్తే"౧ "మామేకంశరణంవ్రజ"౨ ఎన్ఱు,భగవద్విషయైయాన ప్రపత్తియే, (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తిలే వివక్షితైయాకైయాలే, భగవద్విషయప్రపత్తిక్కు విషయనియమమ్ శొల్లుక్కిఱదు, గుణపూర్త్తియైక్కొణ్డే శొల్లవేణ్డుకైయాలే, గుణపూర్త్తి తదభావప్రయుక్తఙ్గళాన ప్రపత్తివిషయత్వత్తినుడైయ విధినిషేధఙ్గళ్ పరత్వాది భగవత్ప్రకార భేదఙ్గళైయన్ఱిక్కే ఏకవిషయత్తిలే అనుపపన్నఙ్గళాకైయాలే, పరత్వాది ప్రకారపఞ్చకత్తిలే గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమ్ ప్రపత్తిక్కు విషయమ్, గుణపూర్త్తియిల్లాతవిడమ్ విషయమన్ఱెన్ఱు, మూలాభిప్రాయ మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వాదికళిత్యాది) ప్రపత్తివిషయత్వానుగుణ్యరూపవస్తుసామర్థ్యత్తాలే, గుణశబ్దమ్ సౌలభ్యాదిగుణవిశేషపరమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సౌల [౧౫ భ్యాదిగుణపూర్త్తియిత్యాది.)

(౨౦, అథ, విషయనియమాధికారః.)

మీ —(విషయనియమమ్) నకేవలం కృత్స్నానుబన్ధ్యనియమాత్ఫలరూపత్వంప్రసాధ్యతే ; అపితర్హి?తేషుకస్యచి న్నియమాదపి తత్సాధ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

పూర్వాధికారే సర్వశబ్దాసఙ్కోచాదనుభవ కైఙ్కర్యయోఃస్వార్థతా రుచిజనకపాపనాశోపివివక్షితః ఇతి, శరణాగతేస్సర్వఫలసాధనత్వముక్తమ్. తత్సాధనత్వఞ్చమాంశబ్దోక్త సులభవిషయస్య. అతః, విషయఫలం విషయిణ్యుపచర్య, ఫలభేదాద్విద్యాభేదఇత్యుక్తమితిపూర్వాధికారార్థ శఙ్కాపరిహారకత్వా దుత్తరాధికారసఙ్గతిః.

సంశయస్తు- భగవదుపాస్యత్వంసహేతుకమ్, ఉతనిర్హేతుకమితి. తదర్థమ్, శరణాగతివిద్యా ఫలరూపానభవతి-ఉతభవతీతి, తదర్థమ్,శరణాగతిఃన్యాసాన్నభిద్యతే- ఉతభిద్యతఇతి. తదర్థమ్, న్యాసః శరణాగతివన్నియతవిషయః-ఉతానియతవిషయఇతి. తదర్థమ్, న్యాసస్యార్చావతారవిషయత్వవత్ అన్తర్యామివిషయత్వమపినాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తస్యోపాసనారూపత్వ మపినవిద్యతే-ఉతవిద్యతఇతి. యదా, ఉపాసనరూపత్వంనాస్తి;తదా, అన్తర్యామివిషయత్వాయోగాత్, న్యాసఃశరణాగతివన్నియతవిషయఏవేతిఉభయోస్తాదాత్మ్యసిద్ధిః. యదాచోపాసనరూపత్వే ప్రమాణమస్తి; తదా, అన్తర్యామివిషయత్వసంభవా దనియతవిషయోన్యాసః, నియతవిషయాయాశ్శరణాగతేర్భిద్యతఇతితస్యాః ఫలరూపత్వాన్నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి పూర్వపక్షేసిద్ధాన్తే చ ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షశ్చ- న్యాసస్యోపాసనాత్మకత్వంవదన్ నాదీప్రష్టవ్యః. అహిర్బుధ్న్యసంహితాదిషు విహితతాన్త్రికమన్త్రాఙ్గకస్యవా, వసురణ్యాదిమన్త్రాఙ్గకస్యవా,న్యాసస్యోపాసనత్వమ్ఉచ్యతే? నాద్యః, "ఆర్తానామాశుఫలదాసకృదేవకృతాహ్యసౌ"౩ ఇత్యాదివిరోధాత్. నద్వితీయః,తస్యతథాత్వే నియామకాభావాత్; ప్రత్యుత, "తేషాంతుతపసాంన్యాస మతిరిక్తంతపశ్శ్రుతమ్"౪ "ఇదమ్మహోపనిషదం దేవానాంగుహ్యముత్తమమ్"౫ఇత్యాదిషుసంహితాదిషుసకృత్ త్వేనవిహితాన్ న్యాసాత్ శ్రుతావతిరిక్తతపస్త్వేనశ్రుతస్యన్యాసస్యాభేదప్రతిపాదనాత్. నను, సంహితాసుతాన్త్రికమన్త్రవిధానాత్, యజ్ఞాఙ్గకల్పనస్య † సుదర్శనభగవదాత్మకతయావిపరిణామాచ్చ, భేదసిద్ధేః.న ప్రత్యభిజ్ఞాసిద్ధిః;ఇతిచేత్, నైవమ్, మన్త్రాదిభేదేపి,అఙ్గిమాత్ర ప్రత్యభిజ్ఞాయాం విరోధాభావాత్. వివాహాదౌతత్తత్సూత్రభేదేనమన్త్రాదిభేదేపి, ప్రధానాభేదోదృశ్యతే? నచ, వసురణ్యాది మన్త్రికస్యాధికృతాధికారత్వాత్ శరణాగతేస్సర్వాధికారత్వాచ్చభేదః, మన్త్రిస్వభావకృతాధికారభేదస్యార్చనాదావివ [౩౫ ప్రధానభేదకత్వాసిద్ధేః, అతఏవ,పురుషవిద్యాగతి చిన్తనాద్యఙ్గకత్వమపి నవిద్యాభేదసాధకమ్.

౧॥ గీ-౭-౧౪. ౨|| గీ-౧౮-౬౬. † సుదర్శనాత్మకభగవదాశ్రయతయా ౧-౩. ౩॥ ౪॥ ౫॥

మూ.—పూర్త్తియుళ్ళదుమ్ అర్చ్చావతారత్తిలే.

వ్యా.—అన్దగుణపూర్త్తితాన్ఉళ్ళ తైజ్జేయెన్న, (పూర్త్తియుళ్ళదుమర్చ్చావతారత్తిలే) ఎన్గిఱార్. "అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశత స్తథా । ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి"౧ఎన్ఱు,- 'స్వతస్సర్వజ్ఞనానతా నే శొల్లప్పుకాలుమ్ శొల్లిత్తలైక్కట్ట వరితాప్పడియితే అర్చ్చావతారగుణపూర్త్తి యిరుప్పదు. [౫

అ —(అర్చ్చావతారవిషయఇతి) అర్చ్చావతారాత్మక ప్రకారవిశేషనిష్ఠాగుణాః ఉద్దేశతస్సంక్షేపత ఉక్తాః, మయాపివర్షశతైరపివక్తుమ్- వివిచ్య కథయితుమ్ నశక్యన్తే ఇత్యర్థః; ఇత్తైయటైవణ్డరుళి చ్చెయ్కిఱార్ (స్వతఇత్యాది.) *అపిశబ్దార్థమ్ (స్వతస్సర్వజ్ఞనానవిత్యాది.) " వక్తుమ్ - నశక్యన్తే" ఇత్యస్యార్థమ్ (శొల్లిత్తలైక్కట్టవిత్యాది.)

ఇ-అ.—(అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా । ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి) ఇదుక్కర్థమ్ - కీఴ్ అర్చ్చావతారవైభవత్తై ప్పరక్కచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు ఇవ్వర్చ్చావతారవిషయమాకవితిక్కవైభవత్తై నజ్ఞ్రహేణశొన్నేనత్తనై, ఉళ్ళగుణఙ్గళైయెల్లామ్నూఱువ[౧౦ ర్షమ్ శొన్నాలుమ్ ఎన్నాల్ శొల్లిముడియాతెన్ఱు.

మీ.—నచ, ప్రధానైక్యే వేదవిహితమన్త్రజ్ఞాధికారవిరుద్ధమన్త్రదివిధానానుపపత్తిః; స్మార్త్తానాంమన్త్రదీనాం * విరోధాధికరణన్యాయేన బాధాపత్తేరితివాచ్యమ్. శ్రీపఞ్చరాత్రస్య వేదతుల్య ప్రమాణతయా, తేషాం వికల్పతఃస్థాప్యత్వాత్. అతః, సకృత్కర్తవ్యత్వేనవిహితాత్ స్మార్త న్యాసా ద్వసురణ్యాదిమన్త్రకః శ్రౌతోన్యాసోనభిద్యతే అతస్సోపిసకృదేవభవతి. ఏవంసకృత్త్వే ప్రమాణసంభవాత్, ఆవృత్తౌతదభావాచ్చ, న్యాసస్యసర్వత్రానుపాసనాత్మకస్యనాన్తర్యామి విషయత్వయోగ్యతేతి, ఉభయవిధోపిన్యాసో ఽర్చ్చావతారవిషయఏవేతి, నియతవిషయాయా శ్శరణాగతేర్నభిద్యతే. అతః, ఫలప్రపత్త్యసిద్ధేః, ననిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

అత్రసిద్ధాన్తః- శ్రీపఞ్చరాత్రస్య వేదతుల్యప్రమాణత్వాత్, శ్రౌతానాంస్మార్త్తానాఞ్చ, వికల్పే నైకత్రోపసంహార ఇతినశక్యతేవక్తుమ్- తత్ర వ్యవస్థితవికల్పస్యాష్టదోషదుష్టత్వాత్. వ్రీహియవశాస్త్రయోరివఅధునికేషూభయానుష్ఠానాదర్శనాత్; వ్యవస్థితిశ్చనసంభవతి. తద్వ్యవస్థాపక దేశకాలాధికారివిశేషస్య ప్రమాణాసిద్ధత్వాత్ ; తథాకైశ్చిదనుష్ఠానాదర్శనాచ్చ. అతశ్శ్రౌతస్మార్త పరస్పరవిరుద్ధాఙ్గోపసంహారస్యాశక్యత్వాద్విద్యాభేదస్తావదావశ్యకః. తత్రవసురణ్యాదిమన్త్రజ్ఞకా ఉపాసనాత్మికా భవితుమర్హతి, "ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత"౨ఇత్యత్ర[౨౦ యుఞ్జీతేతియుజేః " యుజిర్-యోగే" " యుజ సమాధౌ" ఇతివా యోగార్థకత్వే, సమాధ్యర్థకత్వేవా, ధ్యానవాచకత్వాత్ " యోగస్సన్నహనోపాయధ్యానసఙ్గతియుక్తిషు"౩ఇతిహిపర్యాయవచనమ్। అత్రసన్నహనాద్యర్థకత్వాద్యోగాదుభయథాపి ధ్యానసిద్ధిః. సమానప్రకరణేచ, "సన్న్యాసయోగాద్యతయశ్శుద్ధసత్త్వాః"౪ఇత్యాదినాన్యాసంవిధాయ, "దహరమ్"౫ఇత్యాదినాతస్యధ్యానరూపత్వం స్థానవిశేషఞ్చాభిధాయ, "యద్వేదాదౌ"౬ఇత్యాదినాప్రణవమన్త్రకత్వంచోక్తమ్. న్యాసస్యోపాసనత్వంభాష్యేప్యుక్తమ్, "ఇదానీంబ్రహ్మోపాసనానాంగుణోపసంహారవికల్పనిర్ణయాయ విద్యాభేదాభేదచిన్తాప్రస్తూయతే"౭ఇతి. తథా "సర్వాసూపనిషత్సుమోక్షసాధనతయావిహితం వేదనముపాసనమిత్యుక్తమ్"౮ఇతి. తథా "ధ్యానోపాసనాదిశబ్దవాచ్యంజ్ఞానం వేదాన్తవాక్యైర్విధిత్సితమ్"౯ఇతిచ. ఏవమ్, "ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్"౧౦ఇత్యేవమాదిమస్థలేష్వపి వేదనశబ్దస్య ధ్యానపర్యాయత్వముక్తమ్. అత్రాపి, "యఏవంవేద"౧౧ "తస్యైవంవిదుషః"౧౨ఇతివేదనశబ్దశ్రవణాత్ ధ్యానపర్యాయత్వసిద్ధిః.

కిఞ్చ, అస్య పురుషవిద్యాగతి చిన్తనాఙ్గకత్వాచ్చావృత్తిసిద్ధిః; తయోరనావృత్తిరూపత్వే, విధేయత్వాసిద్ధిః. తస్మాత్, వసురణ్యాదిమన్త్రకన్యాసస్యోపాసనత్వాత్, "తస్మిన్ యదన్తస్తదుపాసితవ్యమ్"౧౩ఇత్యన్తర్యామిణఉపాస్యత్వేనోక్తత్వాచ్చ, అన్తర్యామివిషయత్వసిద్ధిః. ఉపాసనస్యసర్వస్య "ఆత్మేత్యేవతుగృహ్ణీయాత్"౧౪"ఆత్మేత్యేవోపాసీత"౧౫ "ఆత్మేతితూపగచ్ఛన్తిగ్రాహయన్తిచ"౧౬ఇత్యన్తర్యామివిషయత్వంశ్రుతిసూత్రయోస్సిద్ధమ్. ఏవంన్యాసవిద్యాయాస్సద్విద్యాదితుల్యత్వే, "తేషాన్తుతపసాన్న్యాసమతిరిక్తంతపఆహితమ్"౧౭"ఇదమ్మహోపని[illegible]సందేవానాంగుహ్యముత్తమమ్"౧౮ఇతిశ్రౌతస్మార్తయోరైక్య ప్రతిసన్ధానంకథమివోపపద్యేతఇతిచేత్.

౧॥ పా- ౨॥ తై-౬-౫౧- ౩॥ అ-౩-౩-౩. ౪॥ తై-౬-౧౦-౨౨. ౫॥ తై-౬-౧౦-౨౩. ౬॥ తై-౬-౧౦-౨౪. ౭॥ భాష్యే-ప-౬౫౭-పరి-౮. ౮॥ భా-౨౮-౧. ౯॥ భా-౩౧-౧. ౧౦॥ శా-మీ-౪-౧-౧. ౧౧॥ తై-౬-౫౧-౩. ౧౨॥ తై-౬-౫౨-౧. ౧౩॥ తై-౬-౧-౨౩. ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ శా-మీ-౪-౧-౩. ౧౭॥ ౧౮॥

మూ.—౩౫. ఆழ்வార్కళ్

వ్యా.—౩౫. ఇగ్గుణపూర్త్తియుళ్ళ వర్చావతారమే ప్రపత్తిక్కు దైత్త విషయమెన్నుమత్తై, ప్రపన్నజనకూటస్థరుడైయ అనుష్ఠానత్తాలుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ఆழ்వార్కళ్) ఎన్ఱు; ఉడజ్గి.౧*మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱుకైయాలే పరత్వాదికళైయెల్లామ్ కరతలామలకమాకక్కణ్డిరుక్కుమ వర్కళితే ఆழ்వార్కళ్;

అ.—ఇప్పడి వస్తుసామర్థ్యసిద్ధమాన గుణపూర్ణార్చావతారైక విషయకత్వ రూపవిషయనియమ మనుష్ఠాన సిద్ధముమెన్ఱు, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇగ్గుణపూర్త్తియిత్యాది.) “ఆద్యస్యనఃకులపతేః”౨ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుటైకొణ్డు (ప్రపన్నజనేత్యాది.)

పరత్వాదికళిల్ గుణపూర్త్యనాకలనశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (మయర్వఱవిత్యాదినా.)

ఇ-అ.—ఆழ்வార్కళ్ అర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణినాల్ అతుప్రమాణమామోవెన్న (మయర్వఱమతినలమిత్యాది.)

మీ.—ఉచ్యతే, ప్రథమంతావత్ “స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః”౩ ఇతివిధినాసాఙ్గాధ్యయనేఉక్తే. ఆపాతప్రతీత్యాపూర్వభాగవిచారానన్తరముత్తరభాగవిచారేకృతే, తత్రపూర్వద్వికేశ్రుతే,కస్యచిత్సుకృతవిశేషాత్ “భూమిరాపోఽనలోవాయుః”౪ ఇత్యాదిశ్రవణేనార్జునస్యేవశరీరవదత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానంజాయతే; కస్యచిచ్చనజాయతే. ఏవంతృతీయే, ప్రథమద్వితీయపాదయోః శ్రవణేనకస్యచిద్విశ్వాసహత్వం జాయతే; కస్యచిచ్చనజాయతే. తత్రశాస్త్రాధికృతవిశ్వాసక్షమ శక్తస్వతన్త్రాణాం సదాదివిద్యావిహితా శాస్త్రాధికృతవిశ్వాసక్షమ శక్తస్వతన్త్రాణాం న్యాసవిద్యావిహితా. శాస్త్రాధికృతవిశ్వాసక్షమా శక్తస్వతన్త్రాణాంతదనధికృతవిశ్వాసక్షమ శక్తస్వతన్త్రాణాఞ్చకర్మయోగాదికంవిహితమ్. అత్రశాస్త్రాధికృత తదనధికృతవిశ్వాసక్షమాశక్తస్వతన్త్రాణాం ఉజ్జీవనాయభగవానపారకారుణ్యపరవశోన్యాస విద్యావిషయభూతం శ్రవణమనన ఫలభూతం ధ్యానరూపమాత్మసమర్పణ మాదాయ,తఞ్చవసురణ్యాది మన్త్రపురుషవిద్యాగతి చిన్తనాద్యఙ్గకమావృత్త్యాదిరహితమానుకూల్యాది పఞ్చాఙ్గకత్వేన విహితస్వోపాయభావమర్చావతార విషయంషడఙ్గయోగం కృత్వాఽవతారయామాస.

తథా, శాస్త్రాధికృతానధికృత శక్తాశక్త విశ్వాసక్షమతదక్షమ పరతన్త్రాణాం ఉజ్జీవనాయ (తదేవన్యాస విద్యావిషయభూతం శ్రవణమననఫలభూతశాస్త్రార్థాధ్యవసాయరూపధ్యానాద్యాత్మ భరసమర్పణరూపంతదేవజ్ఞానమాదాయ, తచ్చ) †పురుషవిద్యాదిశాస్త్రోక్తాఙ్గమన్త్రానిరపేక్షమానుకూల్య సఙ్కల్పాది స్మార్తాఙ్గనిరపేక్షం సర్వధర్మత్యాగాఙ్గకం ప్రకటితస్వోపాయభావమర్చావతారవిషయం శరణవరణరూపమధికారివిశేషణం కృత్వాఽవతారయామాస. మోక్షస్య,సదాదివిద్యానిష్ఠస్యే వానేకజన్మసాధ్యపరభక్తిపరజ్ఞానాపన్నపరమభక్తిసాధ్యత్వాత్; వసురణ్యాదిమన్త్రికన్యాసస్య,“యన్మరణంతదవభృథః”౫ ఇతియావన్మరణమనుష్ఠేయత్వాత్; మోక్షస్య,తావన్మాత్రసాధ్యత్వాద్యోగాచ్చ, “న్యాసఇతి బ్రహ్మ”౬ ఇతిబ్రహ్మణ ఉపాయత్వముపాసన వ్యావృత్తాకారఇతిదర్శితమ్, తస్యస్వతన్త్రాధికారత్వాత్. తచ్చబ్రహ్మోపాయత్వం తన్త్రాఙ్గకలాపవిధానేనవిహితమ్. తదేవబ్రహ్మోపాయత్వమ్, షడఙ్గస్యాపిస్వతన్త్రాధికారత్వాదానుకూల్యాద్యఙ్గవిధానేనవిహితమ్. తచ్చబ్రహ్మణఉపాయత్వమ్, శరణాగతౌపరతన్త్రాణాంప్రకటితమ్. ఏవమాత్మనిక్షేపస్యన్యాసవిద్యావిహితావృత్త్యాదిగుణరహితప్రధానజ్ఞానరూపత్వాత్, “తేషాన్తపసాన్యాసమ్”౭ ఇత్యాదినాఐక్యోపదేశః, ఆనుకూల్యాద్యఙ్గకలాపాదినా‡తదుపబృంహణఞ్చయుజ్యతే. అతోన్యాసస్యధ్యానాత్మకత్వేనఉభయరూపత్వాదన్తర్యామి విషయత్వమర్చావతార విషయత్వఞ్చోపపన్నమ్.

నచవాచ్యంషడఙ్గయోగవత్ శరణాగతేరపివసురణ్యాది మన్త్రికధ్యానాత్మకన్యాసవిద్యావికృతిత్వా విశేషాద్విషయానియమఃకిన్నస్యాదితి; వసురణ్యాదిమన్త్రికన్యాసస్య షడఙ్గయోగస్యచ, స్వతన్త్రాధికారత్వాత్, విహితబ్రహ్మోపాయత్వాత్, అఙ్గకలాపయుక్తత్వాత్, సాధనత్వాభిమానయోగ్యత్వాత్, స్వాతన్త్ర్యగర్భభర సమర్పణరూపత్వాత్, అత్యన్తసాజాత్యాత్, తయోరానియతవిషయత్వోక్త్యుపపత్తేః. శరణాగతావుక్తాకారాభావాత్, పారతన్త్ర్యగర్భ భరస్వీకారప్రార్థనారూపత్వాచ్చ, అత్యన్తంన్యాస విజాతీయత్వాచ్చ నియతవిషయత్వోక్తిరుపపద్యతే. తస్మాత్, న్యాసస్యానియత విషయత్వాత్, శరణాగతేః నియతవిషయత్వాచ్చ, భేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః.

౧॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౨॥ స్తో-౬-౫. ౩॥ ౪॥ గీ-౭-౪. ౫॥ తై-౬-౫౨. ౬॥ తై-౬-౬౯-౧౨. ౭॥ ‡ కలాపాదీనామ్-౩.

† ముద్రితగ్రన్థేష్వాచిత్యమ్.

21-10-86.

మూ.—పలవిడజ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱుమ్ అర్చావతారత్తిలే.

వ్యా.—ఇప్పడియిరుక్క అవర్గళ్, ప్రాప్యత్వాతిశయత్తాలే పలకాలుమ్ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱవళవిల్, పలవిడజ్గళిలుమ్ అర్చావతారత్తిలేయిఱే ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు; స్థలాన్తరత్తిల్ క్వాచిత్కమిత్తనైయిఱే.

ఎజ్గనేయెన్నిల్; ఆఴ్వార్గళుక్కెల్లామ్ తలైవరాననమ్మాఴ్వార్, "ఆఱెనక్కు నిన్పాతమే శరణాకత్తన్దొ ఴిన్దాయ్"౧ "కఴల్కళవైయే శరణాకక్కొణ్డ"౨ "నమ్బెరుమానడిమేల్ శేమజ్గొళ్ తెన్నరుక్షార్ చ్చడక్కోపన్"౩ "ఉన్నడిక్కీఴమర్న్దుపుకున్దేన్"౪ఎన్ఱు,ఇప్పడిపలవిడజ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱుఅర్చావతారత్తిలేయిఱే; ౫*పిఱన్దవాఱు ఒన్ఱిలుమిఱే అవతారత్తిల్ శరణమ్పుకఱ్ఱు.—తిరుమజ్గైయాఴ్వారుమ్, "వన్దునిన్ఱిరువడియడైన్దేన్ నైమిశారణియత్తుళెన్దాయ్"౬ "విరైయార్ తిరువేజ్గడవా! నాయేన్వన్దడైన్దేన్"౭ "కావళమ్పాడిమేయకణ్ణనే కళైకణ్నీయే"౮

అ.—(పలవిడజ్గళిలుమ్) ఎన్ఱిత్యాది- ఆఴ్వార్గళిల్ ప్రత్యేకమన్వయ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వేత్యాది.) సకృత్కరణీయైయాన ప్రపత్తిక్కు పునఃప్రయోగమ్ దోషమాకామైక్కాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వాతిశయత్తాలే యితి;) విషయస్వభావకృతత్వాతిశయప్రయుక్తపునఃప్రయోగమ్ విశ్వాసమాన్ద్యాద్యాశ్రయదోషప్రయుక్తమల్లామైయాలే దోషమన్ఱెన్ఱుకరుత్తు. ప్రాచుర్యేణ అర్చావతారవిషయకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కభిమతమ్, క్వాచిత్కమాక అవతారవిషయకత్వము మున్డెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్థలాన్తరత్తిలిత్యాది.) ఇత్తాల్- "మామేకంశరణంవ్రజ"౯ఎన్ఱు, ఉత్పత్తివాక్యావగతవిభవవిషయకత్వవిరుద్ధమ్ అర్చావతారైక విషయకత్వరూప విషయనియమకథన మెన్నుమ్శజ్కై పరిహృతై.

(ఆఱెత్యాది) నిన్పాతమ్-ఉన్నుడైయ తిరువడిక్కళై, ఎనక్కు, ఆఱాకవుమ్-వఴియాకవుమ్-ఉపాయమాకవుమెన్ఱపడి; శరణాకవుమ్ - గృహమాకవుమ్- ప్రాప్యమాకవు మెన్ఱపడి; తన్దొఴిన్దాయ్ - కొడుత్తాయ్. అన్ఱిక్కే, ఆఱు-ఉపాయమ్ తరుమిడత్తిల్, నిన్పాతమే, శరణాక-ఉపాయమాక, తన్దాయెన్ఱాకవుమామ్. ఇతిల్, శిరీవరమజ్గలనకరి లెమ్బెరుమాన్ విషయప్రపత్తి శొల్లిఱ్ఱు.—కఴల్కళవైయే - అన్దత్తిరువడిక్కళైయే, శరణాకక్కొణ్డ-ఉపాయమాక స్వీకరిత్తవెన్ఱపడి. ఇతిల్, తిరుక్కుడన్తైయి లెమ్బెరుమాన్విషయప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.— నమ్బెరుమానడిమేల్-నమ్ముడైయ స్వామియానవనుడైయ తిరువడిక్కళిలే, శేమజ్గొళ్-రక్షైయైక్కొళ్ళుకిఱ, తిరువడిక్కళైయుపాయమాకక్కొణ్డవెన్ఱు,ఫలితమ్. ఇతిల్, తిరువల్లవాఴెమ్బెరుమాన్ విషయప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.—ఉన్నడిక్కీఴ్ అమర్న్దు పుకున్దేన్- ఉన్తిరువడిక్కళై, స్వీకారముపసపాయ మెన్నుమధ్యవసాయ యుక్తనాయ్క్కొణ్డు పఱ్ఱినేనెన్ఱపడి. ఇతిల్, తిరువేజ్గడముడైయాన్ విషయప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.—(పిఱన్దవాఱొన్ఱిలుమిఱే) అవతారత్తిల్- కృష్ణావతారత్తిల్. ఇజ్గే, "నాకణైమిశైనమ్బిరాన్ శరణేశరణమక్కెన్ఱు, నాడొఱుమేక శిన్దైయనాయ్"౧౦ఎన్ఱిత్యాదిగు వివక్షితమ్. నాకణైమిశై - తిరువనన్దాఴ్వానాకిఱ పడుక్కైయిన్ మేలేయిరుక్కిఱ, నమ్బిరాన్ శరణే - నమ్ముడైయ స్వామియినుడైయ తిరువడిక్కళే, శరణ్నమక్కెన్ఱు,- నమక్కు ఉపాయమెన్ఱు, నాడొఱుమ్- ప్రతిదినముమ్, ఏకశిన్దైయనాయ్- ఏకమనస్కరామెన్ఱపడి.—(వన్దిత్యాది) వన్దునిన్ఱిరువడి యడైన్దేన్ - అనన్యగతియాయ్వన్దు ఉన్తిరువడిక్కళై ఉపాయమాక అడైన్దేన్, నైమిశారణియత్తుళెన్దాయ్ - నైమిశారణ్యక్షేత్రత్తి లెఴున్దరుళియిరుక్కిఱ, ఎనక్కు పితావానవనే ఎన్ఱపడి.—విరై - పరిమళత్తాలే, ఆర్- మిక్కన్దిరున్దుళ్ళ, తిరువేజ్గడవా- తిరువేజ్గడత్తానే, నాయేన్-అయోగ్యనానవడియేన్, వన్దడైన్దేన్ - అనన్యగతియాయ్వన్దు శరణమ్ పుకున్దేనెన్ఱపడి.—కావళమ్పాడిమేయ- తిరుక్కావళమ్పాడి యెన్ఱిఱ తిరుప్పతియిలెఴున్దరుళియిరుక్కిఱ, కణ్ణనే- సులభనానకృష్ణనే!, నీయేకళైకణ్- నీయేఉపాయమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—అర్చావతారత్తైయుమ్స్థలాన్తరత్తైయుమ్కటాక్షిత్తుక్కొణ్డు(ఎజ్గనేయెన్నిల్) ఎన్ఱిఱార్. ఆఴ్వార్గళ్ పలవిడజ్గళిలుమ్అర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే గుణపూర్తియుళ్ళతుమ్ అర్చావతారత్తిలే యెన్ఱుకరుత్తు.

౧|| తి-వా-౫-౭-౧౦. ౨|| తి-వా-౫-౮-౧౧. ౩|| తి-వా-౫-౯-౧౧. ౪|| తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౫|| తి-వా-౫-౧౦-౧. ౬|| తి-మొ-౧-౬-౧. ౭|| తి-మొ-౧-౯-౧. ౮|| తి-మొ-౪-౬-౧. ౯|| గీ-౧౮-౬౬. ౧౦|| తి-వా-౫-౧౦-౧౦.

మూ.—౩౬. పూర్ణమెన్నైయాలే -

వ్యా.—"ఆర్ప్రివణ్ణ నిన్నడియిణైయడైన్దేన్ అణిపొழిల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే"౧ ఎన్ఱు, ఇప్పడి అర్చావతారత్తిలేయిత్ తేపలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణినార్గళ్— మర్ఱైయాழ்వార్కళుక్కు మిప్పడిత్ తత్ప్రబన్ధఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వదు.

(ప్రపత్తిపణ్ణినార్గళుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మైచ్ఛబ్దత్తాలే- (పూర్తియుళ్ళదుమ్) ఎన్ఱు కీழ్చ్చొన్నదైత్ సముచ్చయిక్కిఱదు.[౫

౩౬. ఇప్పడి యివ్వాழ்వార్కళ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమిడఙ్గళిల్ పరత్వాదిగళెల్లామిరుక్క అర్చావతారత్తిలే పణ్ణుకైక్కడి- ఇత్తిన్ గుణపూర్తియిఱే; అన్దగుణపూర్తితన్నై సప్రమాణమాగ వరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్,

(పూర్ణమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (పూర్ణమెన్నైయాలే) ఎన్నదు- "పూర్ణస్యపూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వంపూర్ణంసహోమ్"౨ ఎన్ఱు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే యెన్నపడి·

అ.—ఆర్ప్రివణ్ణ!-సముద్రవర్ణనాయ్ గమ్భీరస్వభావనానవనే!, అణి- అణిన్దిరుక్కిఱ, పొழிల్-ఉద్యానఙ్గళైయుడైయ, తిరువరఙ్గత్తమ్మానే-[౧౦ కోయిలిలే యెழுన్దరుళియిరుక్కిఱ స్వామియానవనే!, నిన్నడియిణై - ఉన్నుడైయ పరస్పరసదృశఙ్గళాన తిరువడిగళై, అడైన్దేన్- శరణమ్ పుగున్దేనెన్ఱపడి. ఇప్పడి పరాఙ్కుశ పరకాలర్గళుడైయ అనుష్ఠానమ్ కాట్టినార్గళ్.

(ఇత్తిన్ గుణపూర్తియిఱే) ఎన్నదు - అర్చావతారత్తిన్ గుణపూర్తియిఱే ఎన్నపడి. (సప్రమాణమాగ) ఎన్నదు - కఠవల్ల్యుపనిషత్స్థవాక్యప్రతీకోపాదాన పూర్వకమాగవెన్ఱపడి.

పూర్ణమాకైయాలే యెన్నాతే (పూర్ణమెన్నైయాలే) ఎన్ఱ, వాచకానువాదమ్ పణ్ణుకైయాలే- పూర్ణశబ్దయుక్త శ్రుతివిశేషమ్ వివక్షితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (పూర్ణస్యేత్యాది) "తదేషాభ్యుక్తా। తదేవభూతంతదుపాసితవ్యమ్। సత్యంతద్ద్వయంపూర్వవాక్యమ్। శ్రీమన్నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే। ఇదంపూర్ణమదఃపూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే। పూర్ణస్యపూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వపూర్ణంసహోమ్॥ ఉత్తరవాక్యమ్- శ్రీమతేనారాయణాయనమః। వేదేయంబ్రహ్మవిదుః। వేదేనానేన వేదితవ్యమ్। యఏవంవేద। ఇత్యుపనిషత్"౩ ఎన్ఱు, కఠవల్లీ ఖణ్డమ్. ఇత్తిల్ "ఇదంపూర్ణమ్" ఎన్ఱు తుడఙ్గి "సహోమ్" ఎన్నుమళవాన వాక్యమ్ ద్వయమధ్యగతమాకైయాలే, ద్వయోక్తోపాయోపేయత్వాపేక్షితసౌలభ్యాది గుణపూర్తియైచ్చొల్లుకిఱదు. అత్తిల్, "ఉక్తాగుణానశక్యన్తే"౪ ఎన్గిఱపడియే పూర్ణశబ్దాసఙ్కోచ సిద్ధియాలుమ్, "పఞ్చప్రకారోహమ్"౫ ఎన్గిఱ, అసంఖ్యా ప్రత్యభిజ్ఞైయాలుమ్, "పూర్వస్మాదపిపూర్వస్మాత్"౬ ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తరాధిక్య ప్రతిపాదనత్తాలుమ్ లిఙ్గసన్నిధిగళాలే ఇన్దశ్రుతి అర్చావతారవిశ్రాన్తై.

ఇత్తిల్ "యదేవేహతదముత్ర" ఎన్గిఱ, ఉవిడత్తిఱ్పోలే ఇదమదశ్శబ్దఙ్గళ్ అన్తర్యామి పరరూపఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱదు. ఇదమ్ - ఇన్ద అన్తర్యామి రూపమానదు, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్; అదః - నిత్యవిభూతియాకిఱ లోకాన్తరస్థమాన పరరూపమానదు, పూర్ణమ్ - గుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్; పూర్ణాత్-షాడ్గుణ్యపూర్ణమాన పరరూపత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అభివ్యక్తమాన, పూర్ణమ్- వ్యూహరూపమానదు, ఉదచ్యతే-ఇరణ్డిర[౫౦ణ్డుగుణఙ్గళాలే బహువిధత్వత్తైయుడైత్తిఱదు, పూర్ణస్య- అనన్తావతారకన్దమాన క్షీరాబ్ధిశాయియాకిఱ వ్యూహవిశేష ప్రాదుర్భూతమాకైయాలే వ్యూహాత్మక పూర్ణసమ్బన్ధియాన, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణపూర్ణ విభవరూపత్తై, ఆదాయ - స్వహేతుత్వేనస్వీకరిత్తుక్కొణ్డు, పూర్ణమేవ - కల్యాణగుణపూర్ణమాన అర్చావతారమే, అవశిష్యతే - నిత్యాశ్రయణీయతయా నిత్యసన్నిహితమాయుమ్ సౌలభ్యాదిపూర్తి విశ్రాన్తిభూమియాయుమ్ పరత్వాదిగళిల్ చరమమాయుమిరుక్కిఱదు; ఓమ్- రక్షకత్వప్రావృత్త్య విశిష్టమాన అర్చావతారత్తిలే, సర్వమ్ - ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాయుమ్ ఆశ్రితకార్యాపాదకమాయుముళ్ళ వెల్లాగుణజాతముమ్, సహపూర్ణమ్- మిళితమాయ్క్కొణ్డు పుష్కలమాయిరుక్కుమ్. ఇత్తాల్- పరవ్యూహఙ్గళిలుణ్డాన కాలసన్నికర్షముమ్ విభవత్తిలుణ్డాన దేశకరణసన్నికర్షముమ్ అన్తర్యామిత్వత్తిలుణ్డాన దేశకాలసన్నికర్షముమాన సౌలభ్యమ్ ముదలాన ఆశ్రయణోపయుక్తగుణఙ్గళుమ్ జ్ఞానశక్త్యాదికార్యోపయుక్తగుణఙ్గళుమాన వైయాయ్, పూర్వవరిత పూర్వవాక్యస్థనారాయణపదోక్తఙ్గళుమాన వెల్లాగుణఙ్గళుమ్ అర్చావతారత్తిలే పుష్కలఙ్గళెన్ఱతాయ్త్తు.

ఇ-అ.—"పూర్ణమ్" ఎన్గిఱ, అవాక్యత్తుక్కు కీழ்వాక్యత్తోడొరుశేర్త్తికణ్డిలోమీయెన్న (ఇప్పడియివ్వాழ்వార్కళిత్యాది.)

౧॥ తి-మొ-౮-౪-౧. ౨॥ కఠవల్లీ; బృ-ఉ-౭-౧. ౩॥ ౪॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౫॥ విష్వక్సేనసం. ౬॥ విష్వక్సేనసం.

మూ.—ఎల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలఙ్గళ్.

౩౭. ప్రపత్తిక్కపేక్షితఙ్గళాన సౌలభ్యాదికళ్ ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే.

వ్యా.—(ఎల్లాగుణఙ్గళుమ్పుష్కలఙ్గళ్) ఎన్ఱతు-ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళానగుణఙ్గళోడుఆశ్రితకార్యాపాదకఙ్గళానగుణఙ్గళోడువాశియఱ సకలకల్యాణ గుణఙ్గళుమివ్విషయత్తిలే సమ్పూర్ణమెన్ఱపడి. [౪

౩౭. ఆనాల్, “ వాసుదేవోఽసిపూర్ణః”[1]ఎన్ఱు,అపరత్వత్తిఱ్కాట్టిల్ ఇఙ్గుత్తైక్కేఱ్ఱమెన్నైయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి· (ప్రపత్తిక్కపేక్షితఙ్గళాన) ఎన్ఱతు - ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిల్ వేణ్డుమవైయాననెన్ఱపడి· (సౌలభ్యాదిక) ళావన - కణ్డుపఱ్ఱుకైక్కుఉప్పాన సౌలభ్యముమ్, మేన్మైకణ్డకలామైక్కుఉప్పాన సౌశీల్యముమ్, కార్యమ్శెయ్యుమెన్ఱు, విశ్వసిక్కైక్కుఉప్పాన స్వామిత్వముమ్, కుఱ్ఱఙ్గణ్డువెరువామైక్కుఉప్పాన వాత్సల్యముమ్. “నికరిల్ పుకఴాయ్”అఇత్యాదియాలే, ఇన్నాలుగుణత్తైయుమిఱే ఆఴ్వారరుళిచ్చెయ్తతు.

(ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే) ఎన్ఱతు- పరత్వత్తిల్ ఇగ్గుణఙ్గళెల్లాముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పరమసామ్యాపన్నరాన ముక్తరోడుత్తిరుక్కిఱ అవిడమాకైయాలే, పకల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశమఱ్ఱిరుక్కుమ్; అర్చావతారమాన విడత్తిల్ తన్మైకెట్టునిలమాన సంసారికళుక్కు ముక్తరోడొత్తు కొణ్డిరుక్కైయాలే, అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయ్ తోన్ఱుమెన్ఱపడి. [౧౫

అ.—ఇవ్వర్థమ్ అన్తర్యామిత్వోపక్రమమాక ఉత్తరోత్తరగుణాధిక్య ప్రతిపాదనపరమాన “భూగతజలమ్పోలే అన్తర్యామిత్వమ్” [వా-౩౯.] ఇత్యాద్యువరితనసన్దర్భత్తిలే వ్యఞ్జితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళాన గుణఙ్గళోడిత్యాది.)

మూలత్తిలే (ప్రపత్తిక్కపేక్షితఙ్గళాన) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ ఉపాయప్రపత్తిక్కు ఉపాసనాదికళుక్కుప్పోలే ఆశ్రయణీయ గుణానుసన్ధానమనపేక్షితమాకైయాలే సిద్ధోపాయ స్వీకారాపేక్షితఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిలిత్యాది.) (కణ్డుపఱ్ఱుకైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు - చాక్షుషపూర్వకాశ్రయణోపయోగియాన ఎన్ఱపడి. (సౌలభ్యమ్) - అతీన్ద్రియత్వేన శ్రుతిసిద్ధనానవన్ స్వాశ్రితాభిమతవిగ్రహత్తోడే చక్షుర్గమ్యనాయిరుక్కై. (మేన్మైకణ్డకలామైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు- స్వనైచ్యప్రతియోగ్యుత్కర్షప్రతిసన్ధాన హేతుకాశ్రయణ నివృత్తిపరిహారోపయోగియాన వెన్ఱపడి. (శీలమ్) - మహతోమన్దైస్సహ నీరన్ధ్రేణసంశ్లేషస్వభావత్వమ్. తస్యసౌష్టవమ్- (సౌశీల్యమ్) మన్దసంశ్లేషదశాయామపిస్వమహత్వబుద్ధిరాహిత్యమ్. (కార్యమ్శెయ్యుమెన్ఱు, విశ్వసిక్కైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు - ఉడైయవనాకైయాలే ఇవన్ విముఖనాన దశైయిలుమ్ సత్తానువృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణికొణ్డు నిఱ్కుమవన్ ఆశ్రయణదశైయిల్ అవశ్యమ్ ఫలప్రదనావనెన్ఱు,అఅధ్యవసాయోపయోగియాన వెన్ఱపడి. (స్వామిత్వమ్) - స్వవ్యతిరిక్తవస్తుషు స్వకీయత్వాభిమానరూపమ్. (కుఱ్ఱఙ్గణ్డువెరువామైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు- స్వదోషానుసన్ధాన హేతుకాశ్రయణీయ నిగ్రహాపాదకత్వ భయనివృత్త్యుపయోగియాన వెన్ఱపడి. వాత్సల్యస్వరూపన్తు అధస్తాన్నిరుక్తమ్.

మూలత్తిలే (ఇరుట్టఱైయిల్) ఇత్యాదియిల్ (ఇఙ్గే) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ అన్యత్రపకల్విళక్కుప్పట్టిరుక్కుమెన్నుమభిప్రాయమాయ్, అన్యత్రాన్ ప్రస్తుతపరత్వాదికమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వత్తిలిత్యాది.) (ఇఙ్గే) ఎన్ఱు,అవితు - అర్చావతారత్తిలెన్ఱపడి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్చావతారమానవిత్యాది.) తన్మై-మాంసచక్షుష్ట్వమాన్యమహావరాథత్వరూపనికర్షమ్. “ఇరుట్టఱై” ఎన్ఱు, - స్థలవిశేషకథనమ్ సఙ్కుచితప్రదేశత్తిల్ ప్రకాశసాన్ద్రివత్తైయాలే ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయిత్యాది.)

[1] ౨॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦.

మూ.—౩౮. పూర్త్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కొలైత్తుక్కొణ్డు,

వ్యా.—విషయముళ్ళవిడత్తేయిఱే గుణజ్గల్ ప్రకాశిప్పతు. అజ్గుళ్ళారుమ్ శీలాదిగుణానుభవ మ్బణ్ణుకైక్కు వరువఱిజ్గే యిఱే; సౌలభ్యమ్ముతలాన వరులిచ్చెయ్తతు- కణ్డువర్ గుక్కైక్కు ఉప్పానసౌలభ్యమే ప్రపత్తిక్కు ప్రధానాపేక్షిత మెన్నుతోర్ గుక్కైకాక. [౫

౩౮. "ఇగ్గుణజ్గల్ ప్రకాశిప్పతిజ్గే" ఎన్న్తైయుపపాదిక్కిఱార్,

(పూర్త్తియైయుమ్) ఎన్నుతుడజ్గి. పూర్త్తియావతు- అవాప్తసమస్తకామత్వమ్; అత్తైక్కొలైత్తు కొళ్ళుకైయావతు-ఇవనిట్టతుక్కొణ్డుతృప్తనాక వేణ్డుమ్బడి సాపేక్షనాయిరుక్కై. (స్వాతన్త్ర్య)మావతు- స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్; అత్తైక్కొలైత్తు కొళ్ళుకైయావతు - ఆశ్రితాధీనస్వరూపస్థిత్యాదిక్కళై యుడైయనాకై. "తదిచ్ఛయామహాతేజా భుజ్క్తే వైభక్తవత్సలః। స్నానంపానంతథాయాత్రాంకురుతే వైజగత్పతిః॥ స్వతన్త్రస్స జగన్నాథోఽప్యస్వతన్త్రో యథాతథా। సర్వశక్తిర్జగద్ధాతాఽప్యశక్తఇవచేష్టతే"౧ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అ.—(విషయమ్)ఎన్నతు - ప్రతిసమ్బన్ధియెన్నపడి ప్రతిసమ్బన్ధికళావన-సౌలభ్యాదిగుణశరీరానుప్రవిష్ట మాంసచక్షుస్సుమన్ద మహావరాథర్కళ్. ప్రకాశమావతు - తత్తత్స్వరూపయోగ్యతా రూపాణాంగుణానాం చక్షుర్విషయత్వాది ఫలోపధానమ్. అజ్గుళ్ళారుమెన్నతు - నిత్యవిభూతియిలుళ్ళారుమెన్నపడి. ఇజ్గేఎన్నతు- "వానోర్క్కుమ్ మణ్ణోర్క్కుమ్వైప్పు"౨ఎన్నుశొల్లప్పడుకిఱతిరుమలైముతలానవర్చ్చిలే యెన్నపడి. జ్ఞానాదికళ్ పరత్వాదికళిలుమ్ అజ్గుమ్ తుల్యజ్గళ్, సౌలభ్యాదికళ్ ఇజ్గే అధికజ్గళెన్నపడి. [౧౫

"నిక్కరిల్ పుకళాయ్"౩ ఎన్నుమ్"పచ్చైయాక్కుకై" [వ-౧౦౭-వ-౩.] ఎన్నుమ్-వాత్సల్యత్తుక్కుప్రాధాన్యమ్శొల్లియిరుక్క, ఇజ్గుసౌలభ్యమ్ముతలానగుణజ్గళై చ్చొల్లుకిఱతెన్నెన్ని, అశజ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (సౌలభ్యమ్ముతలాన విత్యాదినా.) ప్రధానాపేక్షితమెన్నతు - చక్షుర్విషయత్వఫలోపధాన రూపసౌలభ్యమ్ ఆశ్రయణస్వరూప నిష్పాదకత్వాదన్తరజ్గోపకారకమెన్నపడి. నిష్పన్నమాన ఆశ్రయణత్తిలే నిగ్రహహేతుత్వాభావ ప్రయోజకత్వా ద్వాత్సల్యమప్రధానమ్.

ఆక, సౌలభ్యమ్, చేతనకర్తృక భగవదాశ్రయణత్తిల్ స్వరూపనిష్పాదకమాకైయాలే, ప్రధానమ్; వాత్సల్యమ్, ఈశ్వరకర్తృకాశ్రితాజ్గీకారత్తిల్ స్వరూపనిష్పాదకమాకైయాలే, ప్రధానమ్; ఇప్పడివిషయభేదేన గుణద్వయప్రాధాన్యత్తిల్ విరోధమిల్లైయెన్ను, కరుత్తు.

"సౌలభ్యాదికళ్" ఎన్న, పూర్వవాక్యోక్త గుణజ్గళెల్లావర్ గుక్కు ముపపాదకముత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇగ్గుణజ్గళిత్యాదినా.)ఇచ్ఛాయాంసత్యాంసర్వసిద్ధిమత్వమ్-(అవాప్తసమస్తకామత్త్వమ్.) (స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్)ఎన్ని,అఆదిశబ్దత్తాలే-స్థిత్యాదియైచ్చొల్లుకిఱతు. (ఆశ్రితాధీనస్వరూప స్థిత్యాదిక్కళైయుడైయనాకై) ఎన్ని,అ ఆదిశబ్దమ్ - ప్రవృత్తిపరమ్. ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణమ్ (తదిచ్ఛయేత్యాది.) "భుజ్క్తే - స్నానంపానమ్" ఇత్యాది - పూర్త్తియైక్కొలైత్తుక్కొణ్డమైక్కు ప్రమాణమ్. "అస్వతన్త్రోయథా" ఎన్ని,అవితు - స్వాతన్త్ర్యత్తై కొలైత్తుక్కొణ్డమైక్కు ప్రమాణమ్.

ఇ-అ —అజ్గుప్రకాశియాతే యిజ్గుప్రకాశిక్కైక్కు హేతువెన్నెన్న (విషయముళ్ళవిడత్తేయిత్యాది.) అజ్గుప్రకాశమన్ఱిరుక్కు మెన్నుమతుక్కు నియామకమేతెన్న (అజ్గుళ్ళారుమిత్యాది.)

(తదిచ్ఛయా) ఎన్ని,అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్-భక్తర్కళిడత్తిలే వాత్సల్యత్తైయుడైయనాయ్ పెరుమతిప్పనానసర్వేశ్వరన్,ఆశ్రితనుడైయ ఇచ్ఛైయాలే భుజియానిన్ఱాన్; జగత్తుక్కుస్వామియానవన్ స్నానత్తైయుమ్ పానత్తైయుమ్ యాత్రైయైయుమ్ అవనుడైయ ఇచ్ఛైయాలేపణ్ణానిన్ఱాన్; అన్దజగన్నాథనానవన్ స్వతన్త్రనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, స్వతన్త్రనల్లాతవన్ యాత్తొరుపడియాయిరుక్కుమ్, అప్పడియేయిరుక్కుమ్; సర్వస్రష్టావాన సర్వేశ్వరన్ సర్వశక్తియాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అశక్తరైప్పోలే చేష్టియానిఱ్కుమ్.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ ౪-తి-అ-౪౫. ౩॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦.

29-10-86.

మూ.—తన్నైయనాదరిక్కుమవర్ కళైత్తానాదరిత్తునిఱ్కుమిడమ్.

వ్యా.—"అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః"౧ఎన్ఱు,గుళిచ్చెయ్దారిఱేభట్టర్.తన్నైచ్చెయ్యుమ్రియఇవఴ్ తైకొణ్డు వైక్కైక్కు హేతువిల్లామైయాలే (కొడైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్గిఱార్. (తన్నైయనాదరిక్కుమవర్ కళైత్తానాదరిత్తు నిఱ్కుమిడమ్) ఎన్ఱు,-తానిప్పడిసులభనాయ్వన్దునిఱ్కాల్ అరియవనెళియవనాక ప్పెఱ్ ఱో మెన్ఱు,విరుమ్బిమేల్ విఴుగైయన్ఱిక్కే అవ్వెళిమైదానేహేతువాక ఉపేక్షిక్కుమసంసారిక్కళై త్తాన్విడమాట్టాగవళవన్ఱిక్కే, అవర్ కళైయొఴియచ్చెల్లామై తోఱ్ ఱుమ్బడి నిఱ్కుమస్థలమ్ అర్చావతారమెన్నై.

(పూర్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కొడైత్తుక్కొణ్డు) నిఱ్కైయాలే - సౌలభ్యసౌశీల్యఙ్గళుమ్, (తన్నైయనాదరిక్కుమవర్ కళైత్తానాదరిత్తు) నిఱ్కైయాలే - స్వామిత్వవాత్సల్యఙ్గళుమ్ ఇఙ్గేతోఱ్ ఱానిన్ఱుగిఱతు.

అన్ఱిక్కే,(పూర్తియైయుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గిఇవ్వాక్యమెల్లావఱ్ ఱాలుమ్-గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ప్రధానమాన౧౦ సౌలభ్యత్తైయే ఓడవైత్తారాకవుమామ్; అప్పోతు, ఇవ్విషయత్తినుడైయ సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, వాక్యసఙ్గతియాక్కక్కడవతు. కణ్ణుక్కువిషయమామ్బడి నిత్యసన్నిధి పణ్ణుకైయవళవన్ఱిక్కే, సర్వప్రకారపరిపూర్ణనాయు

అ.—"తదిచ్ఛయా"౨ ఎన్గిఱ వచనస్థతచ్ఛబ్దవివరణప్రమాణాన్తరమ్ (అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిరితి.) "అస్వాంతేగుణరాశివద్గుణపరీవాహాత్మనాంజన్మనామ్"౧ఇత్యాది, శ్రీరఙ్గరాజస్తవే. పూర్తియుమ్ స్వాతన్త్ర్యముమ్ కొడైత్తునిఱ్కుమిడమెన్నాతే, (పూర్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్కొడైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱు,కొణ్డు శబ్దత్తాలే "పూర్తి" ఇత్యాదికళిలే ఇచ్ఛాతిరిక్తఙ్గళానకర్మాదికళ్ హేతువన్ఱెన్నుమిడమ్ సిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నైచ్చెయ్యుమ్రియవిత్యాది.)

అనాదరమాదరప్రసక్తిపూర్వకమాకైయాలే ఆదరప్రసక్తియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అరియవనిత్యాదినా.) (అనాదరిక్కుమవర్కళై) ఎన్గిఱసామాన్యోక్తి అనాదరరూపవస్తుసామర్థ్యత్తాలే అవిశేషజ్ఞపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారికళైయెన్ఱు.) "ఆదరిత్తునిఱ్కుమిడమ్" ఎన్ఱు,- ఆదరోక్తియాలే త్యాగాభావమర్థసిద్ధమాయ్, తన్నై త్యజిత్తవరై త్యజిక్కవేణ్డియిరుక్క అతుశెయ్యావిడిలుమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ ఆదరమఱ్ ఱిరుక్కలామే, అప్పడియన్ఱిక్కే ఆదరిక్కుమిడమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విడమాట్టాతవళవన్ఱిక్కేయిత్యాదినా.) (అర్చావతారత్తిలే) [వా-౩౫] ఎన్గిఱవిత్తైయనుషఙ్గిత్తు, ప్రథమాన్తమాక విపరిణామమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్చావతారమెన్నైయెన్ఱు;) మఱ్ఱుక్కళ్ పోలే అర్చావతారమెన్ఱు, మేలిల్ పదత్తుక్కాకఙ్క్ష మాకవుమామ్.

ఇత్తాల్ గుణచతుష్టయము ముపపాదితమానపడియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పూర్తియైయుమిత్యాదినా.) సౌలభ్యసౌశీల్యావస్థైకళిలుమ్ అతిశయితావస్థైకళాన తత్సాపేక్షత్వ తదధీనస్థితికత్వఙ్గళాల్ తదవినాభూతతయా తదన్తర్గతఙ్గళాన సౌలభ్యసౌశీల్యఙ్గళ్ సిద్ధఙ్గళ్. "అపరాధానభిజ్ఞస్సన్ సర్వైవకురుతేదయామ్"౩ ఎన్ఱు,తన్నైయనాదరిక్కుమవర్కళై యాదరిక్కుమవిత్తాల్-దోషభోగ్యత్వమాకైయవాత్సల్యముమ్, "ఈశానో భూతభవ్యస్యనతతోవిజుగుప్సతే"౪ఎన్ఱు,- వాత్సల్యహేతువాన స్వామిత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

(భూగతజలమ్పోలే) [వా-౩౮] ఇత్యాద్యుక్తగ్రన్థత్తిలే సౌలభ్యాతిశయోపపాదనమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్, అఙ్గుప్రయుక్తమాన (అర్చావతారమ్) ఎన్గిఱశబ్దత్తై యిఙ్గుమాకర్షిత్తు అన్వయిక్కవేణ్డుకైయాలుమ్, (పూర్తియైయుమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తాలుమ్ - ప్రధానభూతసౌలభ్యమాత్రత్తై విస్తరేణదర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, - (పూర్తియైయుమ్) ఇత్యాదిక్కవతారికాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కేయిత్యాది.)

ఇ-అ.—(పూర్తియుమ్) ఎన్గిఱవాక్యస్థలే ప్రపత్త్యపేక్షితగుణఙ్గళ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ తోఱ్ ఱియిరున్దతిల్లైయే యెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్తియైయుమ్స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ ఎన్ఱుతుడఙ్గి.) ఇవ్వాక్యమెల్లావఱ్ ఱాలుమ్ సౌలభ్యమోడవైత్తారెన్నిల్; మఱ్ ఱుళ్ళానగుణఙ్గళెల్లామ్ కిడక్కవిఙ్గుణత్తై విశేషిత్తరుళిచ్చెయ్యవేణుమో ఎన్ఱు,శఙ్కిక్కుమవర్ క్కుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ ఱి (గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ ప్రధానమాన) ఎన్గిఱార్. సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిత్తపడి యెఙ్ఙనేయెన్న (కణ్ణుక్కువిషయమామ్బడియిత్యాది.)

౧॥ ర౦-స్త- ౨॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౩॥ విష్వక్సేన. ౪॥ కఠవల్లీ-౨౪.

మూ.—౩౯. భూగతజలమ్బోలే అన్తర్యామిత్వమ్; ఆవరణజలమ్బోలే

వ్యా.—నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కుమత్తైయుమ్, సాపేక్షనుమ్ పరతన్త్రనుమాక్కిక్కొణ్డు, తన్నైయనాదరిక్కుమ సంసారికళైత్ తానాదరిత్తునిఱ్కుమ్ మేల్పట్టసౌలభ్యమిల్లైయిఱే. "ఏవంపఞ్చప్రకారోఽహ మాత్మనాంపతతామథః। పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః॥ సౌలభ్యతోజగత్స్వామీసులభోహ్యుత్తరోత్తరః"[1] ఎన్ఱు,-పరత్వాదికళైన్దిలుమ్ సౌలభ్యముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వపూర్వత్తైక్కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు సౌలభ్యమతిశయిత్తిరుక్కు మెన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్కైయాలే, సౌలభ్యత్తుక్కెల్లైనిల మర్చావతారమిఱే.

౩౯. పరత్వాదికళిన్నుడైయ దౌర్లభ్యత్తైయుమ్ అర్చావతారసౌలభ్యత్తైయుమ్ సదృష్టాన్తమాక్కదర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(భూగతజలమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. తృషార్తనుక్కు దేశాన్తరత్తిల్ పోకవేణ్డాతపడినిఱ్కుమ్ ఆవిడన్దన్నిలేయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, కొట్టుమ్కుద్దాలియుఙ్గొణ్డు కల్లినాలల్లాదుపడిక్కక్కిడైయాత భూగతజలమ్బోలేయాయ్త్తు, కణ్డువఴ్ఴవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు హృదయత్తిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, "కట్కిలీ"[2]ఎన్ఙ్గిఱపడియే కణ్ణుక్కువిషయమన్ఱిక్కే, అష్టాఙ్గయోగరూపయత్నత్తాలే కాణవేణ్డుమ్పడియాన అన్తర్యామిత్వమ్. అవనుక్కు, అణ్డత్తుక్కుప్పుఱమ్బే పెరుక్కిక్కిడక్కుమ ఆవరణజలమ్బోలేయాయ్త్తు,

అ—అర్చావతారత్తిలే సౌలభ్యమతిశయితమెన్నుమర్థమ్ కణ్ఠోక్తమెన్ఱు,రుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవంపఞ్చప్రకారోఽహమిత్యాది.) "అథః-పతతామ్-ఆత్మనామ్ - జ్యాయాన్-" సంసారిక్కు అచేతనర్క్కు సంసారనివర్తనోపయుక్త సౌలభ్యోత్కర్షవాన్. సౌలభ్యతః - సులభః. పూర్వపూర్వసౌలభ్యాదధిక సౌలభ్యవాన్ ఎన్ఱుఉపాత్తవచనార్థ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వాదికళైన్దిలుమిత్యాది.)

అర్చావతారత్తిల్ సౌలభ్యమతిశయిత మెన్నుమిడత్తుక్కు సాపేక్షత్వపరాయత్తత్వఙ్గళాలే ఉపపత్తికళై యరుళిచ్చెయ్తు, దృష్టాన్తప్రదర్శనత్తాలే అత్తైవిశదీకరిక్కిఱా రెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై (పరత్వాదికళిన్నుడైయవిత్యాది.)

దృష్టాన్తత్తిల్ (తృషార్తనుక్కు) ఎన్ఱుమ్, దార్ష్టాన్తికత్తిల్ (కణ్డువఴ్ఴవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు) ఎన్ఱుమధ్యాహార్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తృషార్తనుక్కిత్యాది.) పూర్వపూర్వసౌలభ్యాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరసౌలభ్యాతిశయ ప్రతిపాదనప్రకరణమాకైయాలే ఇఙ్గుమొరువకై సౌలభ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశాన్తరత్తిలిత్యాది.) కొట్టుమ్కుద్దాలియుమ్ - ఖననసాధనవిశేషఙ్గళ్, ఇత్తాల్ - కృచ్ఛ్రసాధ్యత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. దార్ష్టాన్తికమ్ (కణ్డువఴ్ఴవేణుమిత్యాది.) ఇఙ్గుమొరువకై సౌలభ్యమ్ (హృదయత్తిలేయిత్యాది.) కట్కిలీ-కణ్ణుక్కిలక్కాకాతవనే ఎన్ఱుఆఴ్వారరుళిచ్చెయ్తపడియే. ఇఙ్గే, "తందుర్దర్శంగూఢమనుప్రవిష్టమ్"[3] ఎన్గిఱవిడమవివక్షితమ్. ఇత్తాల్-దుర్దర్శత్వకృచ్ఛ్రసాధ్యత్వఙ్గళాలే దౌర్లభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. అష్టాఙ్గయోగమ్-యమనియమాద్యఙ్గయుక్తమానససమాధి. తాపత్రయాతురప్రియత్వాభిప్రాయేణ జలదృష్టాన్తమ్. "కడిశేర్నాఴ్ఴత్తుఴాయ్"[4] ఎన్ఱుమ్ "తుళక్కఱ్ఱముతమ్"[5] ఎన్ఱుమ్ అన్తర్యామిక్కు అమృతదృష్టాన్తమరుళిచ్చెయ్తారిఱే. "ఇదంపూర్ణమ్"[6] ఇత్యాదిశ్రుతిక్రమాభిప్రాయేణ అన్తర్యామిత్వోపక్రమోపాదానమ్, శ్రుతియిలుమ్ వివక్షితసౌలభ్యతారతమ్య ప్రతిపాదనతాత్పర్యత్తాలే అన్తర్యామిత్వోపక్రమమాన క్రమమెన్ఱుకరుత్తు.

(అవనుక్కిత్యాది) అవనుక్కు - తృషార్తనుక్కు. (పెరుక్కిక్కిడక్కుమ) ఎన్గిఱత్తాల్ - ఖననాదిసాధ్యత్వరూపమాన భూగతజలనిష్ఠదౌర్లభ్యమ్వ్యావర్తితమ్. కృచ్ఛ్రయత్ననిరపేక్షత్వరూప సౌలభ్యవిశేషముమ్ సిద్ధమ్. (అణ్డత్తుక్కుప్పుఱమ్బే) ఎన్గిఱవిత్తాల్-దౌర్లభ్యముక్తమ్.

మూ-అ—అవనుక్కెన్ఱు - తృషార్తనానవనుక్కెన్ఱుపడి.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ తి-వా-౮-౨-౩. ౩॥ ౪॥ తి-వా-౭-౭-౨. ౫॥ తి-వా-౨-౬-౨. ౬॥ కఠవల్లీ, ౨-౮-౧.

మూ.—పరత్వమ్; పాఱ్కడల్ పోలే వ్యూహమ్; పెరుక్కాఱుపోలే విభవఙ్గళ్; అదిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలే అర్చావతారమ్.

వ్యా.—ఇవనుక్కు "అప్పాల్ ముదలాయ్ నిన్ఱ, అళప్పరియ వారముదు"౧ ఎన్ఱ్, అపడియే లీలావిభూతిక్కప్పాల్ పట్టిరుక్కిఱ పరత్వమ్· అప్పడి అతివిప్రకృష్టమన్ఱ్, యే అణ్డాన్తర్భూతమాయిరుక్క చ్చెయ్ తేయుమ్, అవనుక్కు దుష్ప్రాప [౫ మాన పాఱ్కడల్ పోలే యాయ్త్తు, ఇవనుక్కు "పాలాழிనీకిడక్కుమ్ పణ్బైయామ్ కేట్టేయుమ్"౨ ఎన్ఱ్, అపడియే కేట్టిరుక్కుమిత్తనైయల్లదు శెన్ఱు, కాణవరితాప్పడి యిరుక్కిఱ వ్యూహమ్· ప్రత్యాసన్నమాయుమ్ తాత్కాలికర్కు ఉపజీవ్యమాయ్ పాశ్చాత్యరానవనుక్కు దుర్లభమాన పెరుక్కాఱుపోలే యాయ్త్తు, "మణ్మీదుழల్వాయ్"౩ ఎన్ఱ్, అపడియే భూమియిలేయవతరిత్తు సఞ్చరిత్తుమ్, తత్కాలవర్తికళుక్కాశ్రయణీయమాయ్ పిఱ్కాలత్తిలుళ్ళానవివనుక్కు కిట్టాతపడియాన విభవమ్. మున్బు శొన్నవై పోలన్ఱ్, కే, అవనుక్కు విడాయ్ కెడప్పరుకలామ్పడి పెరుక్కాఱ్ఱిలే [౧౦ తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలేయాయ్త్తు, ఇవనుక్కు దేశకాలకరణ విప్రకృష్టమన్ఱ్, కే కోయిల్ కళిలుమ్ గృహఙ్గళిలుమ్ ఎన్ఱుమొక్క ఎల్లారుక్కుమ్ కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడినిఱ్కిఱ అ

అ.—దార్ష్టాన్తికమ్ (ఇవనుక్కుమిత్యాది) ఇవనుక్కుమ్-కణ్డుపఱ్ఱవేణుమెన్ఱు, శెప్పట్టవనుక్కుమ్. (అప్పాలిత్యాద) అప్పాల్-అణ్డాద్బహిః. ముదలాయ్ నిన్ఱ,- కారణభూతనాయ్ నిన్ఱ, అళప్పరియ - అపరిచ్ఛేద్యమాన, ఆరముదు - పెరియవమృతమ్ ఎన్ఱు, తిరునెడున్దాణ్డక శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్. ఇత్తాల్ - జలదృష్టాన్తత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ దర్శితమ్. "నిన్ఱ" ఎన్ఱు-అయత్నసాధ్యత్వరూపసౌలభ్యముమ్, "అప్పాల్" ఎన్ఱు-[౧౫ అతివిప్రకృష్టదేశవర్తిత్వరూపదౌర్లభ్యముమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(అప్పడియిత్తి) కృఛ్రసాధ్యత్వాతివిప్రకృష్టత్వ ప్రయుక్తదౌర్లభ్యత్తై వ్యావర్తిక్కిఱాక (అతివిప్రకృష్టేతి.) యథోచితసౌలభ్యమ్ (అణ్డాన్తర్భూతమాయిత్యాది.) అవనుక్కు - తృషార్తనుక్కు. ఇత్తాల్ - దుష్ప్రాపత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు ఇవనుక్కుమ్ - ఆశ్రయణేచ్ఛు వుక్కుమ్. పాలాழி - క్షీరాబ్ధియిలే, నీకిడక్కుమ్ పణ్బై - నీకణ్వళర్న్దవழగై, యాన్ కేట్టేయుమ్ - కేట్టమాత్రత్తిలుమ్ ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழி శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్. జ్ఞానాధికరాన ఆழ்వార్క్కుమ్ కేట్కైమాత్రమానాల్ మఱ్ఱవర్కళుక్కు శొల్లవేణుమో వెన్ఱుపడి. "నిస్తరఙ్గార్ణవోపమః"౪ [౨౦ "ధ్యాయినాం తాపశాన్తయే"౫ ఎన్ఱ్, అవిత్తైయటక్కుణ్డు వ్యూహత్తుక్కు ప్పాఱ్కడల్ దృష్టాన్తమ్.

(ప్రత్యాసన్నమాయిత్యాది) ప్రత్యాసన్నమాయ్ - సన్నికృష్టమాయ్. తత్కాలవర్తికళుక్కు - ప్రవాహసమయవర్తికళుక్కు. ఉపజీవ్యమాయ్-వినియోగయోగ్యమాయెన్ఱుపడి. ఇత్తాల్ - కృఛ్రనిష్పాద్యత్వాతిదూరవర్తిత్వ దూరవర్తిత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ వ్యావర్తిక్కప్పట్టదు. పాశ్చాత్యరానవనుక్కు - ప్రవాహసమయోత్తరకాలభవరానవనుక్కు. ఇత్తాల్ - యథోచితదౌర్లభ్యవిశేషమ్ శొల్లప్పట్టదు. మణ్మీదుழల్వాయ్ - భూమియిలే సఞ్చరిక్కిఱాయ్ ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భూమియిలే ఇత్యాదినా.) "మణ్" ఎన్ఱు,-పరవ్యూ [౨౫ హఙ్గళుమ్, "మీదు" ఎన్ఱు - అవ్యవధానత్తాలే చేతనాన్తర్యామియుమ్, "ఉழல్వాయ్" ఎన్ఱు - అర్చావతారముమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తెన్ఱు.) కిట్టాత- దుర్లభమానవెన్ఱుపడి. "గుణపరీవాహాత్మనాం జన్మనామ్"౬ "ఇన్బవాళ్ విన్ఱై"౭ ఎన్ఱ్, అవిత్తైయటక్కుణ్డు విభవత్తుక్కు ప్పెరుక్కాఱు దృష్టాన్తమ్.

(మున్బిత్యాది) కృఛ్రనిష్పాద్యాతిదూరవర్తి దూరవర్తి కాదాచిత్కఙ్గళాన భూగతజలమ్ ఆవరణజలమ్ పాఱ్కడల్ పెరుక్కాఱు ఎన్ఱ్, అవినై పోలన్ఱ్, కే యెన్ఱుపడి. అవనుక్కు. తృషార్తనుక్కు. పరుకలామ్పడి- పానమ్ పణ్ణలామ్పడి. ఇత్తాల్-అయత్ననిష్పాద్యత్వాతి సన్నికృష్టత్వ సార్వకాలికత్వ రూపసౌలభ్యమ్ శొల్లప్పట్టదు. ఇవనుక్కు-ఆశ్రయణేచ్ఛువుక్కు. (దేశేత్యాది) పరవ్యూహఙ్గళుక్కుణ్డాన దేశవిప్రకర్షముమ్, విభవత్తుక్కుణ్డాన కాలవిప్రకర్షముమ్, అన్తర్యామిక్కుణ్డాన కృఛ్రనిష్పాద్యతా హేతుభూతమాన చక్షురవిషయత్వరూపకరణ విప్రకర్షము మిల్లాతపడి. ఇత్తాల్ - ప్రకారచతుష్టయనిష్ఠదౌర్లభ్యమ్ వ్యావర్తిక్కప్పట్టదు. (కోయిల్ కళిలుమ్) ఎన్ఱు, - సన్నికర్షముమ్; (గృహఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు, - అతిసన్నికర్షముమ్, (ఎన్ఱుమొక్క) ఎన్ఱు,-సదాతనత్వముమ్, (కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడి) ఎన్ఱు, - సర్వచక్షుర్విషయత్వముమాకైఅ సర్వప్రకారసౌలభ్యమ్ శొల్లప్పట్టదు. [౩౫

౧॥ తి-నె-౧౪. ౨॥ పె-తి-౫-౩౪. ౩॥ తి-వా-౬-౯-౫. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౪౦-స్త-౨-౭౪. ౭॥ తి-మ-౨.

వ్యా.—౧*పిన్నానార్ వణజ్గుమ్శోతియాన అర్చావతారమ్. "భౌమనికేతనేష్వపికుటీకుఞ్జేషు"౨ఎన్గిఱపడియేపలవిడజ్గళిలుమ్ సన్నిధిపణ్ణినిఱ్ఱ్వ్బడియైనినైత్తిఱే (మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్ఱు,బహువచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్తతు. అవతారగుణజ్గళెల్లామర్చాస్థలజ్గళిలే పరిపూర్ణమాయిరుక్కైయాలుమ్,

అ.—(పిన్నానారిత్యాది) పిన్నానార్ - అవతారత్తుక్కు ప్పిఱ్పాడు, వణజ్గుమ్శోతి- ఆశ్రయిక్కుఱ జ్యోతిర్మయమాన దివ్యమజ్గళవిగ్రహత్తైయుడైయవనే ఎన్ఱు, తిరునెడున్దాణ్డకత్తుక్కుర్థమ్. ఇన్దప్రమాణసూచనార్థమాక (పిన్నానార్వణజ్గుమ్ శోతియానఅర్చావతారమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. "పిన్నానార్" వణజ్గుమ్ ఎన్ఱు,-కాలసన్నికర్షముమ్, "తిరుమూఴిక్కళత్తానాయ్" ఎన్ఱు,-దేశసన్నికర్షముమ్, సమ్బుద్ధియాలే-కరణసన్నికర్షముమ్శొల్లుకైయాలే, (కోయిల్కళిలుమ్) ఇత్యాద్యనన్తరమ్ (పిన్నానార్) ఇత్యాదిప్రమాణసూచనమ్ పణ్ణియరుళిన్ఱు. "పొన్నానమరైక్కయమ్"౩ "వాళత్తడమ్బాల్"౪ "రజ్గచన్ద్రాభిధానం స్థితమివపరిఫుల్లత్పుణ్డరీకంతటాకమ్"౫ ఎన్గిఱ,అవిన్దైయట్కొణ్డు అర్చావతారత్తుక్కు మడువై దృష్టాన్తీకరిత్తతెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

(మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్ఱు,- ఉపమానగతబహుత్వమ్ ఉపక్రమావగతమాకైయాలే, తదనురోధేనఅనన్తరావగతమాన (అర్చావతారమ్) ఎన్గిఱ,అపేక్షిత్వమ్ జాత్యాద్యభిప్రాయక మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే. ప్రమాణకథనపురస్సరమాక బహుత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భౌమేత్యాది;) "అస్తాంతేగుణరాశివద్గుణపరీవాహాత్మనాంజన్మనాంసంఖ్యాభౌమనికేతనేష్వపికుటీకుఞ్జేషురజ్గేశ్వర।అర్చ్యస్సర్వసహిష్ణురర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః ప్రీణీషేహృదయాలుభిస్తవతతశ్శీలాజ్జడీభూయతే" [రజ్గేశ్వర] వారీర్ పెరియపెరుమాళే. [తేగుణరాశివత్] దేవరీరుడైయ కల్యాణగుణసమూహత్తినుడైయపోల. [గుణపరీవాహాత్మనామ్] అన్దగుణజ్గళై హేతువాకవుమ్ ప్రకాశ్యజ్గళాకవుముడైత్తానవైయాకైయాలే అన్దగుణప్రవాహరూపజ్గళాన. [జన్మనామ్] అవతారజ్గళుడైయ. [సంఖ్యా] ఎణ్ణిపరిచ్ఛేదిక్కైయానతు. [ఆస్తామ్] ఇరుక్కట్టుమ్. "బహవోన్యపకల్యాణగుణాః"౬ "బహుధావిజాయతే"౭ "బహూనిమేవ్యతీతానిజన్మాని"౮ఎన్ఱు,బహుశబ్దత్తుక్కు విషయమిత్తనైయల్లతు, ఎణ్ణిముడియాతెన్ఱ,పడి. [త్వమ్] దేవరీర్. [భౌమనికేతనేషు] "ఏతేవైనిరయాః"౯ఎన్ఱుమ్బడియాన౧౦ఇరుళ్ తరుమాఞాలత్తిలుళ్ళగృహజ్గళిలుమ్, [కుటీకుఞ్జేష్వపి]కుడిశైకళిలుమ్ అవ్వళవుమల్లాత శెడిత్తూఱుకళిలుమ్. ఇత్తాల్- ఆఢ్యదరిద్రవిభాగమ్ పారాతేయెన్ఱ,పడి. యద్వా, [భౌమనికేతనేషు] కోయిల్కళిలుమ్ గృహజ్గళిలుమ్. [కుటీకుఞ్జేషు]"తస్యాంకుటౌనిత్యంవసన్తః"౧౧ఎన్గి,ఆయతిస్థానజ్గళిలుమ్, "వృక్షమూలేషు"౧౨ఎన్గి,అవానప్రస్థస్థానజ్గళిలుమ్. ఇత్తాల్-గ్రామనగరాదికళిల్కోయిల్కళుమ్ చాతురాశ్రమ్యావసథజ్గళుమ్శొల్లిన్ఱు. అన్ఱిక్కే, [భౌమనికేతనేషు] కోయిల్ముతలానతిరుపతిజ్గళిలుమ్, [కుటీకుఞ్జేషు] తిరుక్కుఱుజ్గుడి, తిరుక్కణ్ణజ్గుడి, తిరువెళ్ళియజ్గుడి, తిరుమణ్ణజ్గుడియాకిఱ కుడికళిలుమ్; బృన్దారణ్య, వంశారణ్య, వీక్షారణ్య, పుల్లారణ్యమ్ ముతలాకియశెడిత్తూఱుకళిలుమ్. [అపి] ఎన్గి,అనుక్తసముచ్చయత్తాలే - తిరుమలైకళిలుమ్గృహజ్గళిలుమ్. [అర్చ్యఇత్యాది] అర్చ్యరాయ్క్కొణ్డుమ్, సాక్షాదుపచారమ్ ఉపచారాపదేశమానవపచారమ్ ఇవైయెల్లావత్తైయుమ్ సహిక్కైయేస్వభావమాక ఉడైయరాయ్క్కొణ్డుమ్, ఆరాధకనిట్టవఴక్కాన స్వరూపస్థితిప్రవృత్తికళై యుడైయరాయ్క్కొణ్డుమ్. [ప్రీణీషే] అలభ్యలాభత్తాప్పోలే స్వారసికప్రియత్తైయుడైయరాకానిన్ఱీర్ ఎన్గి,అయాతొన్ఱు, అతువాకిఱ ఉమ్ముడైయశీలగుణత్తైయనుసన్ధిత్తుప్రశస్తమనస్కరానపరాఙ్కుశాదికళ్ ౧౩*మయర్వఱమతినలమరుళప్పెట్ఱు సర్వజ్ఞరాయిరున్దార్కళేయాకిలుమ్ ముగ్ధరాకిఱార్కళ్. [శీలాత్] ఎన్గి,అవణ్ణమే, ౧౪*ల్యాప్లోపేపఞ్చమీ. [జడీభూయతే] భావేలట్. సర్వజ్ఞరుమ్ ముగ్ధరానారెన్ఱుమతుతోన్ఱ*చ్విప్రత్యయమ్ ఎన్ఱు,భట్టరరుళిచ్చెయ్తపడియెన్ఱ,పడి. (అన్తర్యామి) ఇత్యాద్యానురూప్యత్తుక్కాక అర్చావతారమెన్ఱు, జాత్యన్వయియాన ఏకవచనమ్ ప్రయుక్తమ్. "నలిజ్గవచనేభిన్నేనహీనాధికతేఅపి। ఉపమాదూషణాయాలం యత్రోద్వేగోనధీమతామ్"౧౫ఎన్గి,అపడియే రీతిభజ్గపరిహారార్థమాన ఏకవచనమ్ దోషమన్ఱెన్ఱు,కరుత్తు.

అన్ఱ్యవయవియన్ఱిక్కే అనియతపరిమాణజలసంఘాత విశేషాత్మకైయాననదియిలే శిలజలసంఘాతమ్ నిమ్నప్రదేశత్తిలే నిఱ్కుమ్బాడుమ్, అన్ఱ్యవయవియానవిభవశబ్దిత విగ్రహవ్యక్తియిలేతెక్కుముమ్ పెరుక్కుముమ్ మూడాక్కాకైయాలే దృష్టాన్తవైషమ్యమెన్గి,అశజ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (అవతారగుణజ్గళిత్యాదినా.) అవతారగుణజ్గళ్ - రామకృష్ణాద్యవతారాభివ్యక్తసౌశీల్య సౌలభ్యాదిగుణజ్గళ్. "అర్చాపూజాప్రతిమయోః"౧౬ఎన్ఱి,కేనిఘణ్టు.ప్రతిమారూపజ్గళాన భగవదావిర్భావాధికరణజ్గళిలే పరిపూర్ణజ్గళాకైయాలుమ్, అభివ్యక్త్యవచ్ఛేదకతయాసమగ్రజ్గళాకైయాలుమెన్ఱ,పడి. ఇతు, పెరియపెరుమాళ్ ముతలానవర్కళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ తి-నె-౧౦. ౨॥ రం-స్త-౨-౭౪. ౩॥ తి-నె-౧౯. ౪॥ తి-వా-౮-౫-౧. ౫॥ రంస్త. ౬॥ రా-అ-౨-౨౬. ౭॥ తై-పురు-౨౧. ౮॥ గీ-౪-౫. ౯॥ ౧౦॥ తి-వా-౧౦-౬-౧. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ నిఘణ్టు.

10-11-86.

మూ.—౪౧.ఇతుతాన్, శాస్త్రజ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణాతే,

వ్యా.—అవతారవిగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ పలవిడఙ్గళిలుమ్ పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలుమ్, (అత్తిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్ఱిఱ అతు.

౪౧. "ఇప్పడి ఆశ్రయణరుచిపిఱన్దార్ క్కు ఆశ్రయణీయత్వేన సులభమాయిరుక్కుమవళవే యన్ఱు, రుచిజనకత్వాదికళుమివ్వర్చావతారత్తుక్కుణ్డు" ఎన్ఱు, ఇత్తిన్ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్;

(ఇతుతాన్) ఎన్ఱు,ముడజ్గి. ప్రకృతమాన సౌలభ్యాదిగుణయోగత్తైయట్టొణ్ణు, (ఇతుతాన్)ఎన్ఱు,పరామర్శిక్కిఱార్.

(శాస్త్రజ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణా) మైయావతు - హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రజ్గళానవై, అరుచిపిఱక్కుమ్బడి ఇతరవిషయఙ్గళినుడైయ దోషాధిక్యత్తైయుమ్, రుచిపిఱక్కుమ్బడి భగవద్విషయత్తినుడైయ గుణాధిక్యత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తాలుమ్, అవఱ్ఱాల్, ఇతరవిషయఙ్గళైవిట్టు ఇవ్విషయత్తై పఱ్ఱుమ్బడి పణ్ణపోకామై.

అ.—(అవతారవిగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ...పరిగ్రహిత్తు) యావతు - రామకృష్ణాద్యవతార విగ్రహసంస్థానసజాతీయసంస్థానయుక్తార్చావిగ్రహపరిగ్రహమ్ పణ్ణుకై. ఇతు, తిరువల్లిక్కేణి పార్థసారథి, తేవపిరాన్, పార్థసారథి, పేరకత్తాన్ ముతలానవర్కళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

ఆక, అవతారోత్తరకాలవర్తిత్వే సతి అవతారగుణవిగ్రహసజాతీయగుణవిగ్రహయుక్తత్వమ్ అవతారత్తిలే తేఙ్గినమై అర్చావతారత్తుక్కు వివక్షితమ్. తదుత్తరకాలవర్తిత్వే సతి తదేకదేశ కతిపయవస్తువిశిష్టత్వమ్ దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిలే అనుగతమాన తేఙ్గినమైయెన్ఱు, దృష్టాన్తవైషమ్య పరిహారమ్ కణ్డుకొళ్వతు. [౧౦౫]

౪౧. రుచిపిఱన్దవర్కళుక్కు ఆశ్రయణాన్తరఙ్గోపకారక సౌలభ్యాతిశయమ్ స్వభావమాయ్, తాదృశరుచిపిఱవాతార్క్కు రుచియైప్పిఱప్పిక్కైయుమ్ అనన్తరమ్ ఉపాయమాకైయుమ్ ఉపేయమాకైయుమ్ ఆకిఱవిదై ధర్మిక్కు అతిశయవిశేషావహ ధర్మరూపమాన వైభవమ్ ఎన్ఱుమతిపాయత్తాలే, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిఆశ్రయణరుచిపిఱన్దారిక్కిత్యాది.)

మూలత్తిలే [ఇతుతాన్] ఎన్ఱిఱ ఇదంశబ్దమ్ సౌలభ్యాదియుక్తార్చావతార పరామర్శియాకైయాలే, వివక్షితవైభవాపేక్షితధర్మిస్వరూపపరమెన్ఱుమతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (...) "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్" ఎన్ఱుమ్ అవయవార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (హితానుశాసనమిత్యాది.) "ప్రవృత్తిర్వా నివృత్తిర్వా కృతకేనైతరేణ వా। పుంసాం యేనోపదిశ్యేత తచ్ఛాస్త్రమభిధీయతే" ఎన్ఱిఱ వివక్షిత్తై యట్టొణ్ణు [శాస్త్రఙ్గళాల్] ఎన్ఱిఱ ... (శ్రుతి...ఇతి.) "ప్రవృత్తివిషయ...దోషజ్ఞాపన పూర్వకమాక విషయ...గుణజ్ఞాపనపూర్వకమాక భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవర్తనమ్" ఎన్ఱుమతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతరవిషయఙ్గళినుడైయ విత్యాది.) [౧౦౬] తున్నై యావతు - దోషనివర్తనపూర్వకగుణాధానమాకై యాలే ఇతరవిషయరాగ నివర్తనపూర్వక భగవద్విషయప్రావణ్య నిష్పాదనమ్ ఇఙ్గే వివక్షితమ్ ఎన్ఱుమతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతరవిషయఙ్గళై [విట్టుఇత్యాది.)

మీ.—నను, వసురణ్యాది మన్త్రోక్తన్యాసస్య అన్తర్యామి విషయత్వేన ... విభవ్యర్చావతార విషయత్వయోః తదభావాత్ భేదః కిన్నస్యాత్? ఇత్యత్రాహ (ఇతుతానిత్యాది.)

"అర్చావతారగుణానాం సర్వేషాం ... తస్యావ్యవస్థిత విషయత్వం సంభవతి; విభుత్వజేతృత్వానాం ముఖ్య వారకత్వస్య, రుచిజనకత్వస్య ఉపాయోపేయోభయమాత్రకత్వస్యచ తతోఽన్యయోగాభావాత్, పఞ్చప్రకృతేః స్వాధనత్వేన ఆద్యయోః ముఖ్యయోః కటాక్షద్వారక సుకృత మాత్రకత్వాత్; స్వగతస్వీకారస్యోపాయత్వేన తత్రార్చావతారస్య కేవలంఖలు పదత్వే నానుపాయత్వాత్; ‡తతఏవ ప్రాప్యప్రాపకైక్యస్యాపి వినియోగాభావాచ్చ; ఉక్తగుణవిశేషవిశిష్టోఽర్చావతారస్తదఙ్గే విషయః" ఇతినిర్వ్యూఢో నాన్యః; పరన్తు సౌలభ్యమాత్రం తత్రోపయుక్తమ్ - "కస్యచిదర్చావతారే ప్రపన్నస్య, పశ్చాద్యోగసామర్థ్యేసతి, అన్తర్యామి ... ఉపపద్యత ఇతి, పఞ్చోఽప్య నియతవిషయః;" ఇతిభావః.

†"గుణాధానరూపమాకైయాలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. ‡"అతఏవ" ఇతిపాఠాన్తరమ్. ౧౧

మూ.—విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ ప్పోరువ్

వ్యా.—దుర్వాసనాబలమ్ ఉపదేశత్తై నిరర్థకమాక్కి విడుమితే?; "జన్మాన్తరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితా నృణామ్। తామేవలభతేజన్తురుపదేశో నిరర్థకః"౧ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ప్పోరు) తైయావతు- "శిలమ్బడియురువిఱ్కరు నెడుఙ్గణ్ణార్ తిఱత్తు[౫ నాయఱత్తైయేమఱన్దు। పులన్ పడిన్దుణ్ణుమ్ పోకమే పెరుక్కి"౨ ఎన్నుమ్, "శురికుఴల్ మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాత్తలేమిక్కుత్తు క్కణ్డవాతిరిన్దు†"౩ ఎన్నుమ్, "మాత్తరార్ కయఱ్కణెన్నుమ్ వలైయుళ్ పట్టఴున్దువేనై"౪ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే

అ—[తిరుత్తవొణ్ణా] మైత్తాన్, శాస్త్రఙ్గళినుడైయ అర్థబాధత్తాలుమ్ అభిధానశక్తి వైకల్యత్తాలుమన్ఱు, నియోజ్యనుడైయ దుర్వాసనాబలత్తాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దుర్వాసనేత్యాది.) దుర్వాసనైయావతు - శాస్త్రజన్యజ్ఞాన విపరీతవిషయకజ్ఞాన జనక సంస్కారమ్. అతినుడైయ బలమావతు - శాస్త్రజన్యజ్ఞానమూలక శాస్త్రార్థానుష్ఠాన ప్రతిబన్ధకవిపరీతజ్ఞాన ఫలోపధాయకత్వమ్. నిరర్థకమాక్కి విడుకైయావతు - అనుష్ఠానరూప ప్రయోజన శూన్యమాక్కి విడుకై.

(జన్మాన్తరేత్యాది.) (నృణామ్) ఎన్నతు - "శాస్త్రస్తమనుష్యాధికారత్వాత్"౫ ఎన్ఱు, అపడియే ఉపదేశయోగ్యత్వజ్ఞాపనార్థమ్. (నృణామ్- యాబుద్ధిః - జన్మాన్తరసహస్రేషు - భావితా) (జన్మాన్తరసహ) స్రఙ్గళిలుణ్డాన (భా) వనాశబ్దితసంస్కార నిష్పాద్యాభవతి. (జన్తుః - తామేవ లభతే) శాస్త్రశ్రవణయోగ్యతై యిరున్దాలుమ్, "శాస్త్రశ్రవణనైరర్థక్యమ్ దుర్వాసనావాసితనుక్కుమ్ తిర్యక్కుక్కుక్కుమ్ తుల్యమ్" ఎన్గై, క్కాక, "నరః" ఎన్నాతే (జన్తుః) ఎన్నతు. (ఏవ) కారమ్ - శాస్త్రార్థానుష్ఠాన వ్యవచ్ఛేదకమ్. (ఉపదేశః) - శాస్త్రమ్. (నిరర్థకః) - [౧౫ "అనుష్ఠానరూపప్రయోజన శూన్యోభవతి" ఎన్నపడి.

(శిలమ్బడి ఇత్యాది) "శిలమ్బు - నూపురత్తై, అడి - పాదత్తిలే ఉడైయ, ఉరువిల్ - శరీరత్తైయుడైత్తాన, కరునెడుమ్ కణ్ణార్ తిఱత్త నాయ్-౬ *అనితాయతేక్షణైకళాన స్త్రీకళ్ నిష్ఠనాయ్, అఱత్తైయేమఱన్దు- ధర్మత్తై బుద్ధిపణ్ణాతే, పులన్ - ఇన్ద్రియఙ్గళ్, పడిన్దు- అవగాహిత్తు, ఉణ్ణుమ్ - భుజిక్కుమ్, పోకమే - భోగత్తైయే, పెరుక్కి - వర్ధిప్పిత్తు."

(శురిఇత్యాది) "శురి - వక్రఙ్గళాన, కుఴల్ - అళకఙ్గళైయుడైత్తాన, మడన్దైయర్ తిఱత్తు - యువతికళ్ విషయమాక, కాత్తలేమిక్కుత్తు ఉత్కటమైస్వైరస్తు, కణ్డవాతిరిన్దు - స్వైర ‡ చారమ్పణ్ణి" ఎన్ఱు, తిరుమొழி శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

(మాత్తరార్ ఇత్యాది) "మాత్తరార్ - అత్యన్తయువతికళాన స్త్రీకళుడైయ, కయల్ - మత్స్యమ్పోన్ఱ, కణ్ ఎన్నుమ్ - కణ్ణాకిఱ, వలైయుళ్ - వలైయిలే, పట్టు - అకప్పట్టు, అఴున్దువేనై - మగ్ననాకిఱవెనై" ఎన్ఱు, తిరుమాలై శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

మీ.—"అభేదాత్ప్రతిసంసిద్ధాత్ షడఙ్గప్రణవాఙ్గయోః ॥ అర్చావిషయతో విద్యా నభిన్నేతినయుజ్యతే । ఇయమర్చావతారైక విషయత్వాత్ఫలాత్మికా ॥ న్యాసస్త్వన్తర్నియన్తుర్వా విషయత్వేన సాధనమ్ । అన్తర్యామ్యాశ్రయత్వాచ్చ ధ్యానాత్మకతయాభవేత్ ॥ ధ్యానరూపత్వమప్యస్య యుఞ్జీతేతి విధానతః । సన్న్యాసయోగాదిత్యుక్త్యోపాసితవ్యమితిశ్రుతేః ॥ తేషాంతుతపసాంన్యాస మిత్యాది వచనంతుయత్ । విరుద్ధాఙ్గోపసంహారాన్న తచ్ఛ్రోతస్యవాచకమ్ ॥ §కిన్త్వఙ్గషట్కసహితం సుకరంన్యాసమాహహి । శ్రౌతస్మార్తైక్యబుద్ధిస్తు ††తదఙ్గైక్యనిబన్ధనా॥ అయంవివేకోవిజ్ఞేయో భగవద్భావగోచరః । శక్తస్వతన్త్రస్య చిరంసహిష్ణోశ్చద్విజన్మనః॥ సదాదివిద్యావిహితా తదఙ్గస్య విధిఃపునః । తస్యాశక్తివిశిష్టస్య తదంశాఙ్గవిధిఃపునః ॥ సహిష్ణుశక్తాశక్తాత్మతన్త్ర శూద్రాదిగోచరః । శక్తస్వతన్త్రస్యచిరా ¶¶సహిష్ణోశ్చద్విజన్మనః॥ వసురక్ష్యాది §§మన్త్రోక్తా న్యాసవిద్యావిధీయతే । కాలక్షేపాక్షమాశక్తస్వతన్త్ర(ః) యేతుమానవాః ॥ తేషాముజ్జీవనాయాహ షడఙ్గంయోగముత్తమమ్ । స్వాత్యన్తపరతన్త్రాణాం సర్వేషామపిదేహినామ్॥ శ్రౌతస్మార్తాఙ్గరహితం ధర్మత్యాగాఙ్గకంపరమ్ । అర్చావతార విషయమధికారి విశేషణమ్॥ స్వోపాయత్వ ప్రకటితశరణాగతి లక్షణమ్।అవాతీతరదత్యన్తదయాపరవశోవిభుః॥ షడఙ్గోఽన్తర్యామిణిచ కృతఃపద్మభువాస్వయమ్ । అతస్తస్యాప్యనియతో విషయోభిద్యతేహ్యసః॥

(౭౧. ఇతి విషయనియమాధికారః.)

†"తిరిన్ద" ఎన్నుమ్ పాఠమ్ అరుమ్బదత్తుక్కుచ్చేరాతు. ‡"సఞ్చారమ్పణ్ణి" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. §"కిఞ్చాఙ్గ" ఇతిచపాఠమ్. ††"తదంశైక్య" ఇతిద్వే. ¶¶"సహిష్ణోస్తు" ఎన్ఱు పాఠాన్తరమ్. §§"మన్త్రోక్త" ఇతిచపాఠమ్. ౧॥౨॥ తి-మొ-౧-౬-౨. ౩॥ తి-మొ-౧-౬-౩. ౪॥ తి-మా-౧౬. ౫॥౬॥

మూ.—చేతనర్క్కు వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి రుచియైవిళైక్కక్కడవతాయ్, రుచిపిఱన్దాల్ ఉపాయమాయ్, ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యముమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—ఇతరవిషయఙ్గళిలే అత్యభినివిష్టరాయ్, ౧* యాత్తానుమ్పఱ్ఱినీఙ్గుమ్ విరతత్తైయేటిట్టుకొణ్డు, భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్వైక్కై ఇశైయాతే వర్త్తిక్కై.

ఇప్పడిప్పోరుమ్ చేతనర్క్కు, (వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి రుచియైవిళై) క్కైయావతు - “పోతరేయెన్ఱు,శొల్లి ప్పున్దియుళ్పుకున్దుతన్పాల్ । ఆతరమ్పెరుకవైత్తవళకన్”౨ ఎన్గిఱపడియే - స్వసౌన్దర్యాదికళాలే చిత్తాపహారమ్పణ్ణి, తన్నై౨ కాణవేణ్డుమ్ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మిరుప్పైప్పిఱక్కైత్తు, కణ్డుకణ్ మాఱ వైక్కమాట్టాతపడి పణ్ణుకై.

(రుచిపిఱన్దాలుపాయమా)క్కైయావతు - ఇప్పడి తన్ వైలక్షణ్యదర్శనత్తాలే తన్నై౨ “నిత్యానుభవమ్పణ్ణప్పెఱవేణుమ్” ఎన్నుమ్ రుచిపిఱన్దవనన్తరమ్, “అటియేనుక్కు నీ పాతమే శరణాకత్తన్దొழிన్దాయ్”౩ ఎన్గిఱపడియే ‘సంసారనివృత్తిపూర్వకమాన స్వప్రాప్తికుత్తానే సాధనమాకై.

(ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యముమాయిరు) క్కైయావతు - తన్నై౨ యుపాయమాక ప్పరిగ్రహిత్తాల్

అ.—[విషయాన్తరఙ్గళిలే] ఎన్గిఱవిటత్తుక్కర్థమ్ - (ఇతరవిషయఙ్గళిలే) ఎన్ఱు. [మణ్డి] ఎన్గిఱవిటత్తుక్కర్థమ్ - (అత్యన్తాభినివిష్టరాయ్) ఎన్ఱు. “యాత్తానుమ్ - ఏతేనుమ్, పఱ్ఱి - అవలమ్బిత్తు, నీఙ్గుమ్ విరతత్తై - భగవద్విషయత్తై విట్టకలుమ్ వ్రతత్తై” ఎన్ఱపడి.

[విముఖరాయ్] ఎన్గిఱవిటత్తుక్కర్థమ్ - (భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్వైక్క ఇశైయాతే) ఎన్ఱపడి.

(పోతరేఇత్యాది) “పోతరేఎన్ఱు, శొల్లి - వారుమ్ ఎన్ఱుశొల్లి, పున్దియిల్ పుకున్దు - హృదయత్తిలే పుకున్దు, తన్పాల్ - తన్ విషయత్తిలే, ఆతరమ్ పెరుకవైత్తవళకన్ - ఆదరమ్ ప్రవహిక్కుమ్పడిపణ్ణిన సౌన్దర్యత్తైయుడైయవన్” ఎన్ఱు, తిరుమాలైక్కర్థమ్.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (స్వసౌన్దర్యేత్యాది.)‡ఆమన్త్రణమ్ (ఆది) శబ్దవివక్షితమ్. [వైముఖ్య] శబ్దార్థమ్ (తన్నై౨ఇత్యాది.) [రుచియైవిళైక్క] ఇత్యాద్యర్థమ్ (కణ్డుకణ్ ఇత్యాది.)

“రుచిజనకసాక్షాత్కారమే సుఖరూపమాకైయాలే ఉపేయమ్ లబ్ధమాకైయాలే, ఉపాయమనపేక్షితమ్” ఎన్గిఱ ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (తన్నై౨నిత్యానుభవమ్ ఇత్యాదినా.) నిరపేక్షసాధనత్వరూపమాన ఉపాయత్వమ్ భగవద్వ్యాప్త స్వరూపమాత్రవృత్తియానాలుమ్, కేవలస్వరూపమ్ అనుసన్ధిక్క శక్యమల్లామైయాలే విగ్రహవిశిష్ట స్వరూపమే ఆశ్రయణీయమాకైయాలే, విగ్రహత్తుక్కు (సాధన) తామాత్రముణ్డెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారేత్యాది.) (తానేసాధనమాకై) యెన్ఱతు - రుచిజనకమానతానే ఉక్తరీత్యా సాధనమాకైయెన్ఱపడి.

నిత్యానుభవవిషయమాన పరవిగ్రహత్తుక్కుమ్ రుచిజనకమాన అర్చావిగ్రహత్తుక్కుమ్ చతుర్భుజత్వాది సంస్థానవిశేషత్తాలుమ్, భగవదత్యన్తాభిమతత్వత్తాలుమ్ ఉణ్డాన అత్యన్త సారూప్యాభిప్రాయత్తాలే (తన్నై౨నిత్యానుభవమ్) ఇత్యుక్తమ్.

“పరిచర్యాజనితప్రీత్యాశ్రయత్వరూపమాన ముఖ్యోపేయత్వమ్ భగవత్స్వరూపమాత్ర వృత్తియానాలుమ్ తాదృశపరిచర్యాప్రయోజక పరిపూర్ణానుభవవిషయత్వరూపమాన ప్రాప్యతామాత్రమ్ విగ్రహత్తుక్కుముణ్డు” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, “ఉపాయవరణోత్తరక్షణప్రభృతి, ఉపేయత్తిలన్వయమొழிయ హితాంశత్తిలివ్వధికారిక్కు అన్వయమిల్లామైయాలే ఉపేయమాన అనుభవవిషయత్వత్తాల్ ఉపేయత్వముత్తరక్షణప్రభృతి ఇతుక్కు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నై౨యుపాయమాక ప్పరిగ్రహిత్తాల్ ఇత్యాది)

---

‡ఆమన్త్రణమ్ - ఆహ్వానమ్; “పోతరేఎన్ఱు,శొల్లి” అత్తైత్తల్. ‘ఆమన్త్రణోత్సవా(ః)విప్రా(ః)గావోనవతృణోత్సవాః । భర్త్రాగమోత్సవా(ః) నార్యస్-సోహంకృష్ణరణోత్సవః” ఎన్గిఱ అర్జునోక్తియిల్ ఆమన్త్రణశబ్దప్రయోగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥తి-వి-౯౫. ౨॥తి-మా-౧౬. ౩॥తి-వా-౫-౭-౧౦.

వ్యా.—ఉపేయసిద్ధిక్కు ఒరుదేశవిశేషత్తిలేపోమళవుమ్ పార్త్తిరుక్క వేణ్డా; తే, “అణియరఙ్గనైన్నముత్తనై కణ్డకణ్గళ్ మత్తొన్ఱినై క్కాణావే”౧ ఎన్ఱుమ్, “ఎనక్కు ఆత్తేనే పాలే కన్నలే యముతే తిరుమాలిరుఞ్జోలై కోనే”౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుక్కిఱపడియే, నిరతిశయభోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, తానే ఉపేయముమాయిరుక్కై.

ఆక, (ప్రపత్తిక్కు) (గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమా)క వేణుమెన్ఱుమ్ [వా-౨౩-౩౪], అతుతాన్ (ఉళ్ళతు...అర్చావతారత్తిలే) [వా-౩౫]యెన్ఱుమ్, అత్తైప్పత్తి (ఆழ்వార్క) ళెల్లారుమ్ (ప్రపత్తిపణ్ణిత్తుమ్) ఇవ్విషయ(త్తిలే) యెన్ఱుమ్ [వా-౩౬], ఇవ్విషయత్తిలే (యెల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలమ్) ఎన్ఱుమ్ [వా-౩౭], విశేషిత్తు (ప్రపత్తిక్కపేక్షిత) గుణఙ్గళ్ విశదమాక (ప్రకాశిప్పతిఙ్గే) యెన్ఱుమ్ [వా-౩౮], ఇతుతాన్ తన్నుడైయ నైరపేక్ష్యాదిక్కళై యప్రియమాకి, (తన్నైయనాదరి) ప్పారై (యాదరిత్తు) కొణ్డు(నిఱ్కుమ్) స్థలమెన్ఱుమ్ [వా-౩౯], (పర)త్వాదిక్కళ్ ఓరోరుప్రకారత్తాలే దుర్లభమ్, ఇతు సర్వప్రకారసులభమెన్ఱుమ్ [వా-౪౦], ఇవ్వళవే యన్ఱు, ఇవ్విషయమ్ (రుచి) జనకముమాయ్ (ఉపాయోపేయ) ముమాయిరుక్కు మెన్ఱుమ్ [వా-౪౧], శొల్లప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ - “ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమ్ తానేయాయ్[౪౧], స్వేతరవిషయ విరక్తిపూర్వకమాక స్వవిషయ రుచియైజనిప్పిక్కుమతాయ్[౪౧], సర్వసులభమాయ్[౪౦], తణ్పడిక్కళై యప్రియమాకికొణ్డు తన్నై యనాదరిప్పారైయు మాదరిక్కుమతాయ్ [౩౯], ప్రపత్త్యపేక్షితగుణోజ్జ్వలమాయ్ [౩౮], సమస్తగుణసమ్పూర్ణమాయ్ [౩౭], ప్రపన్నజనకూటస్థర్కకు ఉపాయవరణవిషయమాయిరున్దుళ్ళ అర్చావతారమే ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయమ్[౩౫, ౩౬] ఎన్ఱతాయ్త్తు.

(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) [వా-౨౩]ఎన్ఱుతొడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్- ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావముమ్ [వా-౨౩—౨౫-౩౪], విషయనియమముమ్ [వా-౨౪=౩౫-౪౧] దర్శిప్పిక్కప్పట్టతు.

అ.—(అణియరఙ్గ ఇత్యాది) “అణియరఙ్గ - అఴకియకోయిలుక్కు నిర్వాహకనాన, ఎన్నముతనై - ఎనక్కు అమృతమ్పోలే భోగ్యనానవనై. కణ్డకణ్గళ్, మత్తొన్ఱినై క్కాణావే - వేఱొన్ఱైక్కాణాతు” ఎన్ఱు, తిరుప్పాణాழ்వార్ శ్రీసూక్తికర్థమ్.

(ఎనక్కు ఇత్యాది) కన్నలే - కరుప్పక్కట్టియే, శిష్టమ్ స్పష్టమ్. ఇతుతిరువాయ్మొழி.

విషయనియమ నిగమనమ్ (ఆక ప్రపత్తిక్కు ఇత్యాది. †)

పారక్రమేణ నిగమనమ్ (ప్రపత్తిక్కు గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమ్ ఇత్యాది ‡)

బుద్ధిసన్నిధిక్రమత్తాలే ప్రాతిలోమ్యేన నిగమిత్తుక్కొణ్డు, విషయనియమపర గ్రన్థసన్దర్భత్తుక్కు విశిష్టైకవాక్యతైయై అభినయిక్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ఇత్యాదినా.) (సర్వసులభమాయ్) ఎన్ఱతు, “సర్వేభ్యః - అన్తర్యామిత్వప్రభృతిభ్యః, సర్వైః దేశాదిసన్నికర్షరూపైః ప్రకారైః, సర్వేషామ్-ఆశ్రయణేచ్ఛూనామ్, (సులభమ్) ఎన్ఱు తన్త్రేణవివక్షితమ్” ఎన్ఱపడి.

సఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తకథనమ్ (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ ఎన్ఱుతొడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ఇత్యాది.)

“ఉపాయవరణమ్, స్వయమ్ అనుపాయమాకైయాలే, ఉపాయభూతోపాసనాద్యపేక్షిత దేశాదినియమ మనపేక్షితమ్” ఎన్ఱుమ్, “ఉపాయప్రపత్తి వేఱేయొన్ఱుణ్డు” ఎన్ఱున్, అన్ఱిక్కే, “ఇతుక్కే ఉపాయతాబుద్ధిసహిష్ణు ప్రయోగభేదమాత్రముణ్డు” ఎన్ఱుమ్, అభిప్రాయత్తాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమాకవుమ్ (ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ) ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు.

(ప్రపత్తియావతు - భగవచ్ఛరణవరణమ్) ఎన్ఱు కీழ்ఱ్ఱే అరుళిచ్చెయ్తతు, ఇఙ్గే, “భగవదుపాయవరణాత్మికైయాన” ఎన్నాతే, (ఉపాయ వరణాత్మికైయాన) ఎన్ఱతు, “అధికారినియమాభావోదాహరణ మధ్యత్తిలే పెరుమాళుడైయ ప్రపత్తియైయు మొదుత్తవితు క్కానుగుణమాక, (ప్రపత్తిక్కు) ఇతిమూలత్తుక్కు, ‘ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తిక్కు’ ఎన్ఱుమొరుయోజనైయభిమతై” ఎన్ఱు, వ్యఞ్జిప్పిక్కైక్కాక

---

†“నియతవిషయమెన్ఱతాయ్త్తు” ఎన్ఱుమళవుమ్. ‡“శొల్లప్పట్టతు” ఎన్ఱుమళవుమ్. ౧॥అమల-౧౦.

మూ.—౮౨. ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారిక్కళ్ మూవర్.

వ్యా.—౮౨. ఇప్పడి [౭౩-౮౧] విషయవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, "భగవచ్ఛాస్త్రాది సిద్ధమాన అధికారివిశేషఙ్గళై యుమ్ప్రకాశిప్పిక్క-వేణుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి, అధికారివిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧

(ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారిక్కళ్ మూవర్) ఎన్ఱు. అత్తావతు - "సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియాలే ప్రపత్తిక్కు, నియతవిషయమాన ఇవ్వర్చావతారత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారిక్కళ్,

---

అ.—౮౨. "[ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారిక్కళ్] ఇత్యుత్తరగ్రన్థత్తుక్కు, విషయనియమపరానన్తర పూర్వగ్రన్థత్తోడే సఙ్గతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడివిషయవిశేషత్తైఇత్యాది.)

"ప్రపత్త్యనుబన్ధివిశేష ప్రతిపాదకత్వాత్ అనియమప్రతిపాదక గ్రన్థానన్తర్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశేషత్తై... విశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు.

"జ్ఞానరూపైయాన్తవిత్తు, విషయైకనిరూపణీయై యాన్తైయాలే" ప్రథమమ్ విషయరూపానుబన్ధి విశేషప్రతిపాదనానన్తరమ్, "అనుబన్ధ్యన్తరప్రతిపాదనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విషయవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్) ఎన్ఱు.

"[విషయనియమమేయుళ్ళతు] [వా-౭౮] ఎన్ఱు, అమూలస్థావధారణమ్, శఙ్కోక్తదేశాదినియమవ్యవచ్ఛేదపరమొఴియ, దేశాదినియమ ప్రాతిస్వికనిషేధాభ్యనుజ్ఞాన వ్యఞ్జితవిశేషాన్తర వ్యవచ్ఛేదకమన్ఱు," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు, సముచ్చ[౧యిత్తరుళిన్ఱు.

"మూలత్తిల్ [ఇతిల్] ఎన్ఱు, ఇదం శబ్దమ్ పూర్వప్రకృత సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తి ప్రయుక్తప్రపత్తి నియతవిషయత్వ విశిష్టార్చావతార పరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియాలే) ఇత్యాది.

(౨౧. ప్రపత్త్యధికారజ్ఞానశోధనాధికారః)

మీ.—(ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారిక్కళ్ మూవర్) ఏవమ్, అర్చావతారపర్యన్తసౌలభ్యవిశిష్టం, [మాం] శబ్దార్థభూతమ్, సిద్ధోపాయమ్, ఉక్త్వా, తదసాధారణాధికారస్య తత్పూర్వపదోపస్థాపితస్య స్వరూపపర్యాలోచనయాఽపి, వరణస్య ఫలత్వం స్థాప్యతే. సర్వధర్మపరిత్యాగస్య సిద్ధోపాయాధికారకోటినివిష్టత్వమ్, స్వీకారాఙ్గకోటి నివిష్టత్వమప్యస్తి; తత్ర, అఙ్గకోటినివిష్టత్వమ్ ఉత్తరత్రోచ్యతే; అత్రపునః అధికారకోటినివిష్టత్వమ్ ఉచ్యతే. పూర్వాధికారే, అనుబన్ధేషు కస్యచిన్నియమాత్ ఫలప్రపత్తిస్సాధితా. అత్ర, నియమాన్తరాత్, తత్ సాధ్యతే - పూర్వం త్రైవర్ణికత్వాది లక్షణసాధారణాధికార నియమ ఉక్తః; అత్రఅసాధారణాధికార నియమ ఉచ్యతే.—సంశయస్తు, భగవదుపాయత్వం నిర్హేతుకమ్ ఉతసహేతుకమ్. తదర్థమ్, శరణాగతేః ఫలత్వం నసంభవతి ఉతసంభవతీతి. తదర్థమ్, శరణాగతిః న్యాసాత్ నభిద్యతే ఉతభిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, "ఇదంశరణమ్" ఇత్యత్రోక్తమధికారిత్రయమ్, న్యాసేసంభవతి ఉతనసంభవతీతి. తదర్థమ్, తద్వచనస్థో "విజ్ఞాన" శబ్దః, అశక్తిపరః, ఉతజ్ఞాన విశేషపరః. తదర్థమ్, "దేవేషపరిబృఢతయావావిదితయా"[౨] ఇత్యనేనాశక్తి పరత్వం నిర్ణేతుంశక్యతే ఉతజ్ఞానవిశేషపరత్వమితి—యదా, "దేవేషపరిబృఢతయా"[౨] ఇత్యనేన అశక్తిపరత్వ నిర్ణయః; తదా, వచనస్థ "విజ్ఞాన" శబ్దస్య అశక్తిపరత్వాత్, తత్రోక్తాధికారత్రయస్య న్యాసేసంభవాత్ తదధికారత్వేనోక్తా శరణాగతిః న్యాసాన్నభిద్యతఇతి తస్యాఃఫలత్వాసిద్ధేః నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.—యదా. "దేవేషపరిబృఢతయా" ఇత్యనేన విజ్ఞానవిశేషపరత్వనిర్ణయః; తదా, వచనస్థ "విజ్ఞాన" శబ్దస్య జ్ఞానవిశేషపరత్వాత్ తదుక్తాధికారత్రయస్య న్యాసేఽసంభవేన, తత్త్రితయాధికారత్వేన శ్రుతాశరణాగతిః న్యాసాద్భిద్యత ఇతి ఫలత్వసిద్ధ్యాసహేతుకత్వ సిద్ధిరితిసిద్ధాన్తః—(ఇతిల్) ఇత్యాది. అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాంత్రయాణాం శరణాగతావధికారాత్ న్యాసేస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానస్యానధికారాచ్చ న్యాసాచ్ఛరణాగతిర్భిద్యత ఇత్యర్థః. తత్రప్రమాణమాహ "ఇదంశరణమ్"[౨] ఇతి. తత్రవిజ్ఞానశబ్దః ... యాన్తర స్వరూపవిరుద్ధజ్ఞాన పరఇతిభావః.

౧॥ ౨॥

మూ.—౮౩. అజ్ఞరుమ్,

వ్యా.—ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే మూన్ఱువకైప్పట్టిరుప్పర్కళ్" ఎన్గై.

౮౩. "అవర్కళ్యార్?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అజ్ఞరుమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (అజ్ఞర్) ఆకిఱార్ - భగవల్లాభత్తుక్కు-ఉపాయమాక సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణుకైక్కు వేణ్డాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళ్. అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కు ముపలక్షణమ్. (ప్రాప్యాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు మజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు) [వా-౧౧౬], ఎన్ఱు, మేలే యివర్తామే యరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే?

అ.—"పూర్వమ్ అధికారినియమాభావమ్ శొల్లియిరుక్క, ఇఙ్గే [అధికారికళ్ మూవర్] ఎన్ఱునియమిక్కై వ్యాహతమ్" ఎన్గి,ఆశఙ్క్యై వ్యావర్తిక్కిఱార్ (ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే) ఇతి.— "ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలే క్షత్రియాదికళ్ ప్రపన్నరాకచ్చొల్లుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు క్షత్రియత్వాదికళ్ హేతువన్ఱు, ఎన్గి,ఆఅనియమమ్, పూర్వమ్శొల్లిఱ్ఱు; ఇఙ్గు, భగవచ్ఛాస్త్రశబ్దితశ్రీపాఞ్చరాత్రత్తిలుమ్ భగవచ్ఛౌనకాది వచనఙ్గళిలుమ్ఉక్తమాన హేతు విశేషఙ్గళైక్కొణ్డు, అధికారినియమమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱు, వ్యాహతియిల్లై" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"మేలే, [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదికళిలే-అధికారికళుక్కు ప్రత్యేకబహుత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గే[మూవర్] ఎన్గి,అసంఖ్యైక్కు వ్యాహతమ్" ఎన్గి,ఆశఙ్క్యై పరిహరిక్కిఱార్ (మూన్ఱువకైప్పట్టు) ఇతి. '[మూవర్] ఎన్ఱు, ప్రపదనహేతుగత త్రిత్వోపాధికత్రిత్వముక్తమ్; [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదినా, ప్రపత్త్రువ్యక్తిగతబహుత్వముక్తమ్ ఎన్ఱు, వ్యాఘాతమిల్లై" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"మేలే, [అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్] ఇత్యాదినా, అజ్ఞానాదికళుక్కు ప్రపదనహేతుత్వమ్శొల్లుకైయైప్పత్తి, (ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే ఎన్ఱు,తు.

౮౩.—(అజ్ఞరాకిఱార్) ఇత్యాది.—

(సాధనానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱు,తు, "కర్మయోగ జ్ఞానయోగ భక్తి యోగానుష్ఠానమ్" ఎన్ఱు,పడి.

(అజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు,తు, "[అజ్ఞరుమ్] ఎన్గి,అవిత్తిలుక్తమాన అజ్ఞానమ్" ఎన్ఱు,పడి.

(అశక్తిక్కుమ్) ఎన్ఱు,తు, "సాధనానుష్ఠాన సామర్థ్యాభావత్తుక్కుమ్" ఎన్ఱు,పడి.

"అశక్తిఉపలక్షితై" ఎన్నామే, (అశక్తిక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్) ఎన్గి,ఆసముచ్చయత్తాలే, "శాస్త్రీయసమతయోగ్యతా విరహత్తుక్కుమ్" ఎన్ఱు,వివక్షితమ్.

భక్తియోగానుష్ఠానత్తుక్కు, స్వాధ్యాయసిద్ధజ్ఞానముమ్, పటుతరదేహేన్ద్రియాది మత్త్వరూపశక్తియుమ్, శాస్త్రీయసమతత్రైవర్ణికత్వాది రూపయోగ్యతైయుమ్, "ప్రారబ్ధావసానత్తిలే మోక్షమాక వమైయుమ్" ఎన్గి,అవిళమ్బక్షమత్వమ్, ఆకిఇవైయనైత్తుమ్ అధికారమ్; ఇవత్తిల్ ఏకైకాద్యభావఙ్గళ్ ప్రపత్తిక్కధికారఙ్గళ్. "ఇవత్తిల్ విళమ్బక్షమత్వాభావమ్, [భక్తిపరవశరుమ్] [వా-౮౩] ఎన్గి,అవిడత్తిలే వివక్షితమ్" ఎన్ఱుమేలేస్పష్టమ్; మత్తైమూన్ఱుమ్ [అజ్ఞర్] ఎన్గి,అవిత్తిలే †వివక్షితమ్. అన్ఱిక్కే, "కార్యోపయోగ్యపృథక్సిద్ధవిశేషణమ్ శక్తి ఆకైయాలే,పటుతరవిగ్రహత్రైవర్ణికత్వ విళమ్బక్షమత్వఙ్గళాకియ విమ్మూన్ఱుమ్ శక్తియాయ్, తదభావమ్(అశక్తి) యాయ్, (అశక్తిక్కుమ్) ఎన్ఱు,ఉక్తసముచ్చయమ్" ఎన్నాక్కళుమామ్.

అనుక్కనియామక మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [ప్రాప్యాన్తరేత్యాదినా.]

ఇతు, '[కర్మత్తుక్కు, పుణ్యక్షేత్రమ్] [వా-౬౫]ఎన్ఱుతుడఙ్గి [త్రైవర్ణికర్ ఎన్గి,నైయెల్లామ్ వ్యవస్థితఙ్గళాయిరుక్కుమ్][వా-౭౫] ఎన్ఱు, కీళుమ్అరుళిచ్చెయ్తారిఱే' ఎన్నుమతుక్కు ముపలక్షణమ్. అఙ్గత్తుక్కుచ్చొన్న వ్యవస్థై, తద్ద్వారా అఙ్గిక్కుమ్ వరుమే.

మూ-అ.—ప్రపదనహేతుభేదమావతు - అజ్ఞానమ్, జ్ఞానాధిక్యమ్, భక్తిపారవశ్యఙ్గళ్.

‡ "[మూవర్] ఎన్గై" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. † "ఎన్గి,అవిడత్తిలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్.

మూ.—జ్ఞానాధికరుమ్,

వ్యా.—(జ్ఞానాధికర్) ఆకిఱార్-జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే, "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్" ఎన్ఱు, పరిత్యజిక్కైక్కీడాన జ్ఞానపూర్త్తియైయుడైయవర్కళ్.

అ.—(జ్ఞానాధికరాకిఱార్) ఇత్యాది.—(జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్) ఎన్ఱతు-"సాధనానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్" ఎన్ఱపడి.ఇత్తాల్-"[జ్ఞానాధికరుమ్] ఎన్ఱ,అ[జ్ఞాన] శబ్దమ్, శక్తియైయుమ్ లక్షిక్కుమ్" ఎన్నుమిడముమ్, [అజ్ఞరుమ్]ఎన్ఱ,అజ్ఞాధాత్వర్థావైరూప్యముమ్ వ్యఞ్జితమ్.

[అధిక] పదవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్(భగవదిత్యాదినా;) "భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపత్తినుడైయ యాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(అత్యన్తపరతన్త్రమాన) ఎన్ఱతు, "అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హమాన" ఎన్ఱపడి. "అదృష్టద్వారకమ్" ఎన్ఱ,అవిత్తాల్, వైద్యకార్యప్రవృత్త్యనర్హత్వవ్యుదాసమ్ వివక్షితమ్.

(యాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు, "స్వాపేక్షితప్రదాత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వాకిఱ యథావస్థితాస్వ స్వభావవిషయక విశదాధ్యవసాయత్తాలే" ఎన్ఱపడి పరాధీనస్వీయకృతి సాధ్యసాధన ప్రీతపాగ్గిఫలకత్వరూపమాన ఉపాసకాది పారతన్త్ర్యత్తిలుమ్ కాట్టిల్, పరాధీనస్వవ్యాపారాధీన సాధనఫాక పరాధీనఫలకత్వ రూపమాన శరణాగతనుడైయ పారతన్త్ర్యమ్ విలక్షణమాకైయాలే, (అత్యన్తపా ... త్తాలే) వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱతు

ఇష్టస్వరక్షణోపాయ ప్రవృత్త్యనర్హత్వ రూపాత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్; తిరుమన్త్రత్తిల్-నమశ్శబ్దత్తాలుమ్, తద్వివరణసంహితా వచనజ్గళాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగవిధియాలుమ్, త్యక్తోపాయప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియాలుమ్, "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాద్, ఉపాయాన్తరమిష్యతే"౧ఎన్ఱ,అవిత్తాలుమ్, "నాగ్న్యాప్తిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి"౨ఎన్ఱ,అవిత్తాలుమ్, "అకిఞ్చనైక శరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః"౩ ఇత్యాదియాలుమ్, "పూర్వేత్రయఉపాయాస్తే భవేయురనుపోహరాః"౪ఇత్యాదియాలుమ్, "కర్మిణోజ్ఞానినోభక్తాః స్వయత్నకృతబుద్ధయః"౫ఎన్ఱ,అవిత్తాలుమ్, "యేనత్వంబతసంరబ్ధః"౬ఇత్యాదియాలుమ్, స్వరసమాక సిద్ధిత్రప్రకారమ్, పూర్వర్కళ్ గ్రన్థఙ్గళిలే విశదమాక అనుసన్ధేయమ్.

("ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్" ఎన్ఱు,పరిత్యజిక్కైక్కీడాన) ఎన్ఱతు, "స్వాపేక్షితప్రదాత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తికజాతీయత్వ రూపమాన స్వరూపత్తిలనుప్రవిష్టమాన భగవదత్యన్తాభిమత్యజనకజ్గళ్" ఎన్ఱు తదనుష్ఠానప్రయోజకమాన" ఎన్ఱపడి.

[అధిక] శబ్దార్థమ్, (జ్ఞానపూర్త్తి) ఎన్ఱు,

"ఉపదేశత్తాలే సర్వసంశయఘాతికళాన వ్యాసాదికళుక్కు, ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియుమ్, ప్రారబ్ధాధీనవాసనైయాల్ శరణవరణ ప్రతిబన్ధత్తాలే వన్దతు; భక్తివిరహత్తుక్కుమ్ విశ్వాసమత్వత్తుక్కుమ్ ప్రారబ్ధాధీనవాసనైయేహేతు' ఎన్నుమిడమ్ అవశ్యాభ్యుపగమనీయమ్. 'వ్యాసాదిషువసైవైషా నీతిస్సంశయఘాతిషు'౭ఎన్ఱ,అవిను, పక్షద్వయసాధారణమ్. కిఞ్చ, 'వసిష్ఠోయాజ్ఞవల్క్యశ్చ శుకశ్చైవబృహస్పతిః। శక్త్రిర్బోధాయనో వ్యాసో హారీతోఽప్యాశ్వలాయనః ॥ కాత్యాయనశ్శౌనకశ్చ ఆపస్తమ్బాదయస్తథా। సాత్త్వికామునయశ్చాన్యే ఋషయోహరితాన్వయాః॥ భరద్వాజాదిమునయోగార్గ్య శ్రీవత్సకాదయః। ఏతేశుద్ధప్రపన్నావై వేదమార్గప్రవర్తకాః॥ ఏతదాచారనిష్ఠావై సర్వదాకమలాసన'౮ఎన్ఱు,పరాశరసంహితైయిల్ శొల్లుకిఱపడియే, వ్యాసాదికళుమ్ ప్రపత్తినిష్ఠరాకైయాలే, విరోధమిల్లై. అవర్కళుడైయ భక్త్యనుష్ఠానముమ్ కాలక్షేపార్థమాకలామే! అధికారికరాకైయాలే ఫలవిళమ్బముమ్ భగవదిచ్ఛానుగుణ స్వేచ్ఛాధీనాలకమాకలామే? ఆకైయాల్ అత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనమ్ ప్రపదనహేతువామ్" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ పరాశరసంహితా.

మూ.—భక్తిపరవశరుమ్.

౪౪. అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్ అస్మదాదికళ్;

వ్యా.—(భక్తిపరవశర్) ఆకిఱార్-ఒన్ఱైయుమ్ అఱివుపడ వనుష్ఠిక్కత్తుమఱక్కాత్తపడి భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయిరుక్కుమవర్కళ్.

౪౪. "ఇప్పడి యివ్వజ్ఞానాదికళడియాక ప్రపత్తిపణ్ణినవర్కళ్ ఇన్నార్ ఎన్నుమిడమ్ కాణలామిడముణ్డో?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(అజ్ఞానత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అజ్ఞానత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - ఇతరోపాయానుష్ఠానత్తిలిచ్ఛైక్కీడాన జ్ఞానాదికళ్ ముతలిలే యిల్లామైయాలే, అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ భరన్యాసమ్పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి. (అస్మదాదికళ్) ఎన్ఱు- స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే, మన్దాధికారికళోడే తమ్మైయుమ్ కూట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ.—(భక్తిపరవశరాకిఱార్)ఇత్యాది.—(ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు. "అఙ్గాఙ్గికళిల్ (ఒన్ఱైయుమ్)" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయ్) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిలే, "వారంవారం తిరయతిదృశావుద్గతో బాష్పపూరస్తత్సఙ్కల్ప పహిత జడిమ స్తమ్భమభ్యేతిగాత్రమ్।సద్యస్స్విద్యన్నయమవిరతోత్కమ్పలోలాఙ్గులీకఃపాణిర్లేఖావిధిషునితరాంవర్తతే కింకరోమి!"౧ఎన్ఱ ఇవిత్తై, "ప్రేమ ప్రేమాధిక్యమ్ ప్రాప్త్యుపాయప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధక కరణశైథిల్యహేతు" ఎన్ఱ ఇవర్థత్తుక్కు ప్రసిద్ధివిషయమాక కణ్డుకొళ్వతు.

౪౪. "వైధేచానిషిద్ధేర్థేనానుష్ఠానమపేక్షితమ్, లోకవిద్వేషాభావస్త్వేవాపేక్ష్యో క్తేః"౨ఎన్ఱ ఇప్పడియే, లోకవిద్వేషాభావమాత్ర మపేక్షితమానాలుమ్, అనుష్ఠానముమ్ కణ్డాల్ అతిశయకరమామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అనుష్ఠానాకాఙ్క్షయా అవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఇప్పడియివ్వజ్ఞానాదికళిత్యాది.)

(ఇతరోపాయేతి).—(ముతలిలే)ఎన్ఱతు, "సాఙ్గవేదాధ్యయనమ్పణ్ణి, సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాదిన్యాయపరామర్శాభావత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(అనన్యగతికళాయ్) ఎన్ఱతు, "ఉపాయాన్తరశూన్యరాయ్" ఎన్ఱపడి.

(భగవద్విషయత్తిల్) ఎన్ఱతు, "తదర్హనాన ఎమ్బెరుమానిడత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

"శీఘ్రే, ఉపాయవరణాత్మికైయాక చొన్న ప్రపత్తిక్కు, గుణవత్త్వాధ్యవసాయరూపమాన ౩మహావిశ్వాసపూర్వకత్వముమ్, ఉపాయత్వాధ్యవసాయ రూపత్వముమ్ఉణ్డు" ఎన్ఱు, తోన్ఱుమిక్కైక్కాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భరన్యాసమ్పణ్ణినవర్కళ్) ఎన్ఱు.

ఇఙ్గే, "గుణవత్త్వాధ్యవసాయరూప మహావిశ్వాస రూపో స్త్యధ్యవసాయః, సఏవభరన్యాసశబ్దేనవ్యవహ్రియతే"౩ ఎన్ఱుమ్, "స్వప్రవృత్తినివృత్త్యధ్యవసాయాత్మక స్వసమ్బన్ధత్యాగ పూర్వకభగవదేకోపాయత్వాధ్యవసాయరూపోహిభరన్యాసః?"౪ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాది నిష్కర్షఙ్గళై అనుసన్ధిప్పతు.

"[అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నరస్మదాదికళ్] ఎన్ఱు, ఇవరుడైయ అజ్ఞానాశక్తికళ్ స్వవచనవ్యక్తియిలవగతమాయిరుక్క, ఇవరై సకలశాస్త్రనిపుణరాక కీర్త్తిక్కుఱ ప్రబన్ధోపోద్ఘాతత్తిలే అతిదేశత్తాలే శొన్నవితు కూడాతే?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (అస్మదాదికళెన్ఱు, స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే) ఇత్యాదినా. "సకలవేద †సారతమార్థనిష్కర్ష పరస్వవచన బాహుళ్యత్తాలుమ్ కీర్త్తిచ్చ స్వస్వవృత్తాన్త ప్రసిద్ధియాలుమ్, సకలశాస్త్రనిపుణత్వ స్వరూపయాథాత్మ్య ద్రష్టృత్వాదికళ్ ప్రామాణికఙ్గళాకైయాలే ఇవర్క్కు జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానోక్తినైచ్యానుసన్ధానహేతుకై" ఎన్ఱపడి; "దోషాదేవహిదూయేతవిస్మృత్య స్వగుణాన్సుధీః"౫ఎన్ఱతుక్కడవతితే

౧॥ మాలతీమాధవే-అఙ్కే-౧- శ్లో-౩౮. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

† 'సారార్థనిష్కర్ష' ఎన్ఱుమ్పాఠమ్.

4-5 1889.

మూ.—జ్ఞానాధిక్యత్తాలేప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్;
భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్ ఆழ్వార్కళ్.

వ్యా.—(జ్ఞానాధిక్యత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపనాశకమ్" ఎన్ఱు, నడుఙ్గుమ్పడియాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద జ్ఞానపూర్తియాలే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు, స్వరూపానురూపమాకభగవన్న్యస్తభరరానవర్కళెన్ఱపడి. (పూర్వాచార్యర్కళ్) ఆకిఱార్ - నాథయామున యతివరాదికళ్.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్నతు. భగవత్ప్రేమపారవశ్యత్తాలే, "కాలాழுమ్ నెఞ్జழிయుమ్ కణ్శుழలుమ్"౧ఎన్ఱుమ్, "ఇట్టకాలిట్టకై"౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే - శిథిలకరణరాయిరుక్కైయాలే, సాధనానుష్ఠానక్షమరల్లామైయాలే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు, అవన్పక్కలిలే భరసమర్పణమ్ పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి.

అ —(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ఇతి).—ఇఙ్గే, "ఉపాయానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానాదికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్" ఎన్ఱు, పూరణీయమ్; కీழే, "(జ్ఞానశక్తికళుణ్డా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) [ప-౧౭౫-వరి-౩] ఎన్ఱిరుక్కైయాలే" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(స్వరూపనాశకమ్) ఎన్ఱతు, "విశిష్టాభిమత్యజనకజ్గళాకైయాలే, విశిష్టాభిమతి జనకాజ్ఞాత్వ రూపస్వరూపత్తినుడైయ అభావాపాదకజ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

(నడుఙ్గుమ్పడియాన) ఎన్ఱవిత్తాల్, "శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమే మహద్భయమ్"౩ఎన్ఱ,అవిను స్మారితమ్.

పూర్వోక్తమన్దాధికారిప్రపత్తియిఱ్కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ (స్వరూపానురూపమాకవితి)

(స్వరూపానురూప) త్వమావపు, పూర్వోక్తస్వరూపానుప్రవిష్ట భగవదత్యన్తాభిమత్యనుకూలత్వమ్. (అనన్యగతికళాయ్) ఇత్యాదికమ, పూర్వవత్.

"పూర్వాచార్యాస్సుబుద్ధయః"౪ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్పోలే టజ్కద్రమిడాదిపరమ్ పూర్వాచార్యశబ్దమ్ ఎన్ఱిఅ శజ్కైయైవ్యావర్తిక్కిఱార్, (పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్) ఇత్యాదినా.

"నాథాదికళుక్కు ఉపాయానుష్ఠానప్రయోజక జ్ఞానశక్త్యాదికళుణ్డు" ఎన్ఱు, సర్వాభ్యుపేతమాకైయాలుమ్, "భక్తి శక్తాధికారై, ప్రపత్తి అశక్తాధికారై" ఎన్నుమ్పోతు ముఖ్యకల్పాధికారిక్కు అనుకల్పత్తిలధికారమ్కూడామైయాలుమ్, అవతారరహస్య జ్ఞానాజ్గభక్తియోగత్తుక్కు పారిభాషికత్వమ్ ఉభయసమ్మతమాకైయాలే "విశ్వాసమత్వాత్ ప్రపన్నర్" ఎన్ఱు, శొల్లవొణ్ణామైయాలుమ్, భక్త్యతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణినారెన్నైయిలుమ్ నియామకమిల్లామైయాలుమ్, "నాథాదికళ్ ఉపాయాన్తరస్వరూప నాశకత్వవ్యవసాయహేతు స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్ఱేకొళ్ళవేణుమ్; 'విశ్వాసమతయాప్రపన్నర్' ఎన్ఱుశిలర్ శొల్లుమతుఅనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాథయామునయతివరాదికళ్ ఎన్ఱు.)

(ఆది) శబ్దత్తాలే- ఎమ్బార్, భట్టర్, ముతలానారై చ్చొల్లుకిఱతు.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరిత్యాది.) "[కాలాழுమ్]౧ కాల్కళ్, సఞ్చరణక్షమమల్లాతపడి, స్తబ్ధజ్గళాకైఱతు; [నెఞ్జు] మనస్సానతు, [అழிయుమ్] శిథిలమాకానిన్ఱతు; [కణ్శుழలుమ్] కణ్గళ్ శుழన్ఱు, వారానిన్ఱన" ఎన్ఱుతిరువన్దాతిక్కర్థమ్.

"[ఇట్టకాలిట్టకై] న్యస్తజ్గళాయే యిరుక్కుజ; - ప్రసరణాకుఞ్చనాద్యసమర్థజ్గళాన ఎన్ఱపడి; ఇప్పడియిరుక్కుఱకాల్కై" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్.

ఇన్దైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిథిలకరణరాయిత్యాదినా.) "శ్రీసూక్తికళిలే మనశ్చక్షుస్పాణిపాదగ్రహణమ్, కరణాన్తరోపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కరణరాయితి.)

"భరన్యాస) (న్యస్తభర) (భరసమర్పణ) శబ్దజ్గళ్, ఉపాయవరణరూప ప్రపత్తియిలే పూర్వోక్తరీతియాలే ఏకార్థజ్గళ్" ఎన్ఱైక్కాక, స్థానత్రయత్తిలుమ్ శబ్దత్రయత్తైయుమ్ ప్రయోగిత్తరుళినార్.

౧॥ పెరి-అ-౩-౪. ౨॥ తి-వా-౭-౬-౮. ౩॥ జి- ౪॥ శ్రీభాష్య-పు-౫-వ-౩.

మూ.—౮౪. ఇప్పడిశొల్లుకిఱతుమ్ ఊర్ గ్రైప్పర్ .

వ్యా.—"భక్తిపరవశరుక్కు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణప్పోకాదు" ఎన్నుమిడమ్, "ఉన్నైక్కాణుమవావిల్ వీఴ్న్దనా। నైక్కుమ్ తేసనుక్కల్లే"౧ఎన్నుమ్, "ఎఙ్కొళ్వన్?"౨ ఎన్గిఱపాట్టిలుమ్ ఆఴ్వార్ సుస్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తారిఱే?.

౮౪. ఇప్పడి అజ్ఞానాదికళిలోరొన్ఱై, ఇవర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లుకైక్కు మూలమిన్నదెన్గిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అత్తావదు - అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ ఇవైమూన్ఱిలుమ్ మూవరుక్కుమన్వయముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, ఓరొన్ఱై, ఇవర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లుకిఱతుమ్, ఇవర్ గళిలోరొన్ఱై, ఇవ్వధికారికళ్ పక్కల్ ఉత్కర్షత్తైయుడైయాలేయెన్నై.

ఇత్తాల్-మువ్వర్కళ్ పక్కల్, జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్ కురైన్దు, అజ్ఞానమే విఞ్జియిరుక్కుమ్;

అ.—"[కాలాఴుమ్] ఇత్యాదియిలే, కరణశైథిల్యమాత్రమ్ శొల్లి ప్రోక్షియ, అదుక్కు ఉపాయానుష్ఠానాభావహేతుత్వమ్ శొల్లవిల్లైయే?' ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపరవశర్క్కు) ఇత్యాది.

"[ఉన్నైక్కాణుమవావిల్] ఉన్నైక్కాణవేణుమెన్గిఱ ఆశైయిలే; [వీఴ్న్ద] కడలిలే విఴున్దాప్పోలే విఴున్ద; [నాయేనుక్కే తేసమల్లే] సిద్ధసాధనరిలుమ్ సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణుమవర్కళిలుమ్ అల్లేన్" ఎన్ఱు పదం.

"ఎఙ్కొళ్వనున్నై విట్టెన్నుమ్ వాశకఙ్గళ్ శొల్లియుమ్|వఙ్కళ్వనేన్ మనత్తైవలిత్తు క్కణ్ణనీర్కరన్దు| నిఙ్కణ్ నెరుఙ్గవైత్తెనదావియై నీక్కక్కిల్లేన్" ఎన్గిఱవిదు("ఎఙ్కొళ్వన్" ఎన్గిఱపాట్టిలుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ వివక్షితమ్. ఉన్నైవిట్టు, [ఎఙ్కొళ్వన్?] ఎన్ఱప్రయోజనత్తై[౧౫ కొళ్వన్; [ఎన్నుమ్వాశకఙ్గళ్ శొల్లియుమ్] ఎన్గిఱ స్వరూపానురూపమాన పాశురత్తైవాయాలే శొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్; [వఙ్కళ్వనేన్] మహాపాపియాననాన్; [మనత్తైవలిత్తు] భక్తిపారవశ్యత్తాలే శిథిలమాకిఱమనస్సై తిణ్ణితాక్కి; [కణ్ణనీర్కరన్దు] కణ్ణీరైయుమ్ మఱైత్తు; [నిఙ్కణ్] ఉన్పక్కల్; [నెరుఙ్గవైత్తు] అనుసన్ధిక్కుమ్పడిపణ్ణి; [ఎనదావియై] ఎన్ ఆత్మావై; [నీక్కక్కిల్లేన్] శరీరత్తోడుపిరియవనుసన్ధిక్క షమనాకిఱి లేన్" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొఴిక్కర్థమ్.

౮౫ "అజ్ఞానాదికళ్ సర్వత్రానుగతఙ్గళాకిలుమ్, భూయస్త్వత్తైప్పఱ్ఱ అధికారివిభాగకథనమ్" ఎన్ఱు, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇప్పడి యిత్యాది.)

అజ్ఞానాదికళుడైయ అల్పత్వభూయస్త్వఙ్గళై ప్రమాణానుగుణమాక యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిత్తుక్కొణ్డు, అధికత్తుక్కు అధికారివిభాగ హేతుత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాలిత్యాదినా.)

(జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్ కురైన్దు) ఎన్ఱదు - "శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై ఆపాతతః అఱికైయాలే జ్ఞానమ్కురైన్దు, ముముక్షుత్వమాత్రమ్ ఉణ్డాకైయాలే భక్తికురైన్దు" ఎన్ఱు పదం. [౧౫

మి—.నను, "విజానతామ్" ఇతిజ్ఞానీఅశక్తోలక్ష్యతే. నతు.ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానవానుచ్యతే. అన్యథా,అశక్తస్య సంగ్రహాభావ ప్రసఙ్గాత్. నచవాచ్యమ్!—అజ్ఞవిజ్ఞాన శబ్దయోరజ్ఞానాశక్తివ్యవస్థాపకత్వే ఉపాయాన్తరః దనుష్ఠానాశక్తానాం సర్వేషామపి ప్రపత్త్యావధి కారాత్; కర్మయోగాద్యఙ్గ విధివైయర్థ్యాపత్తిరితి. విజ్ఞానపదం స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరమితి పక్షేప్యశక్తస్యాజ్ఞాన శబ్దాత్సంగ్రహోవాచ్యః. తతశ్చత్వన్మతేపి కర్మయోగాది విధివైయర్థ్యం తుల్యమితిచేత్తత్రాహ (ఇప్పడిశొల్లుకిఱతు మూన్ఱైప్పఱ్ఱ) అధికారిత్రయేపి స్వరూప[౧౦ విరుద్ధత్వజ్ఞానమ్ అనుయాయి, భేదకీర్తనం తత్ప్రాధాన్యాత్. అతోఽస్మిన్మతేకర్మయోగవిధేర్నావైయర్థ్యమ్. ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానరహితానాం తతోఽపాయాన్తరే చాధికారిత్వాత్, అతోఽత్ర జ్ఞాశక్తయోరధికారిత్వవిధ్యనుపపత్త్యా విజ్ఞానశబ్దస్య స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానపరత్వమిత్యర్థః.

స్వా.—నడువిలవర్ క్కళ్ పక్కల్, అజ్ఞానమల్పమాయ్, భక్తియుమ్ అళవుపట్టు, జ్ఞానమేమిఞ్జియిరుక్కుమ్; పిఱ్పట్టవర్ క్కళ్ పక్కల్, అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్, స్వరూపజ్ఞానముమ్ కుఱైవఱ త్తిరుక్కచ్చెయ్ తే, ప్రేమమే కరైపురణ్డిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్, ఎల్లామ్ ఎల్లార్ పక్కలిలు ముణ్డేయాకిలుమ్, అల్పఙ్గళానవై కిడక్కచ్చెయ్ తే అధికమానవఱ్ఱువే యవ్వవర్ ప్రపదనహేతువా మెన్ఱ, కరుత్తు.

ఇన్దయోజనైక్కొరుక్కుత్తైయుణ్డు "* మయర్వఱమదినలమ్బెఱ్ఱ ఆళ్వార్ క్కళుక్కుమ్,

అ.—(అజ్ఞానమల్పమాయ్) ఎన్ఱతు—"ఆత్మయాథాత్మ్యదర్శనముణ్డాయ్ త్తేయాకిలుమ్, వాసనారూపేణ అజ్ఞానమ్ కిఞ్చిదనువర్తిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(భక్తియుమళవుపట్టు) ఎన్ఱతు - "తీవ్రముముక్షుత్వ మిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, కరణశైథిల్యమ్ పిఱవామైయాలే మిత్తైయాయ్" ఎన్ఱపడి.

(అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్) ఎన్ఱతు - "వాసనైయిల్ కిఞ్చిదనుపోఱ్ఱ కిడక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానమ్ కుఱైవఱ త్తిరుక్కై) యావతు - కార్త్స్న్యేన పారతన్త్ర్యత్తై యథావాక అవగాహిక్కై.

(ప్రేమమ్ కరైపురణ్డిరుక్కై) యావతు - స్వరూపానుచిత ప్రవృత్తియైయుమ్ కరణశైథిల్యత్తైయుమ్ విళైక్కై.

ఇఙ్గే, (అనన్యగతికళాయ్ క్కొణ్డు) ఎన్ఱు, స్థలత్రయత్తిలు మరుళిచ్చెయ్ తతు, "ఆకిఞ్చన్యమ్, అనుయాయియాన వధికారమ్; తద్ద్వారా అధికారఙ్గళ్ అజ్ఞానాదిత్రయమ్" ఎన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక.

ఇవ్వధికారిత్రయత్తిలుమ్, ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ అనుయాయియాయిరుక్కుమ్; - "ప్రపత్తిశక్తాధికారై" ఎన్ను మ్బోతు, గురూపాయభక్తి విధియైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానవచ్ఛక్తాధి కారకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కుక్కొణ్డాల్ గురూపాయవిధిక్కు స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానరహిత శక్తవిషయతయా సార్థక్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్; "ప్రపత్తిఅశక్తాధికారై" ఎన్ను మ్బోతు, భక్త్యఙ్గకర్మయోగశక్తనాన భక్త్యశక్తనుక్కుమ్ ప్రపత్త్యధికారమ్ వరుకైయాలే, భక్త్యఙ్గకర్మయోగ విధియైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, తత్పరిహారార్థమ్ స్వరూపజ్ఞానవదశక్తాధికారత్వమ్ కొణ్డాల్ భక్త్యఙ్గకర్మయోగ విధిక్కు ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానరహిత భక్త్యఙ్గశక్తభక్త్యశక్త విషయతయా సార్థక్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్; ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ శక్తాశక్తానుయాయియాయిరుక్కుమ్.

మూలత్తిల్ [ఊన్ఱుమ్ పైప్పడి] ఎన్ఱ, ఇవిడత్తిల్, అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయమ్ న్యూనాధికభావేన వస్తుసత్తాయిరుక్కుమ్ ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు ఎన్ను, వ్యాఖ్యానవృత్తి, అతిల్ సంభావితమాన దోషత్తై అరుళిచ్చెయ్ తుక్కొణ్డు, [ఊన్ఱుమ్ పైప్పడి] ఎన్ఱ అతుక్కు, ప్రకారాన్తరేణ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (ఇన్దయోజనైక్కొత్యాదినా.)

ఇ-అ —భగవత్ప్రసాదత్తైయాన భక్తియిల్ పారతన్త్ర్య జ్ఞానకాలుష్యత్తాలే ప్రపన్నర్ -* మయర్వఱమదినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్ కళ్ త్తాయ్, ఇప్పడియరుళిచ్చెయ్ కైయాలే పారతన్త్ర్యత్తైయనుసన్ధిత్తు ఉపాయాన్తరస్వరూపాదికళిలే కలఙ్గియిరుప్పతు; ఇప్పోతునోక్కుకిఱోమ్ ఎన్ను మ్బడి అవనైయఙ్గిక్కయాళపడి యిరుక్కైయాలే ఉపాయాన్తరజ్ఞానముమ్ భక్తిపారవశ్యత్తాలే పారతన్త్ర్యమ్ కొణ్డు మడలెడుక్కై త్తామిక్కమాన వస్తునిలైయారుప్పదుక్కైయాలే పారతన్త్ర్యజ్ఞానము ముణ్డాకైయాలే, (ఎల్లామెల్లార్ పక్కలిలుముణ్డు) ఎన్ఱ అతు - అల్లతు, * మయర్వఱమదినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్ కళుక్కు ప్రకృతిసమ్బన్ధనిబన్ధనమాన అజ్ఞానముణ్డాయన్ఱే.

ఆనాలుమ్, సర్వజ్ఞరానవర్ కళాకైయాలే అఱివిల్ఱిరుక్కుమ్, ఆరాయ్ న్దిరుక్క మళుక్కొణ్డు అజ్ఞానముణ్డానదాక చొల్లవొణ్ణాతు ఎన్ఱ అనుపపత్తియిలే నిర్వాహాన్తరమ్ (ఇన్దయోజనైక్కొరుక్కుత్తైయిత్యాది)

వ్యా.—అజ్ఞానమ్ శిఱిదుకిడక్క అత్తుణ్డు" ఎన్ఱు, కొళ్ళ వేణ్డివరుమ్ శైయాగాలే.

ఆనాల్ ఏకా శేమవనైక్కిల్; (ఊన్ఱామైప్పడి) ఎన్ఱ్,అవిత్తై యనుసన్ధానపరమాకిఱ యోజితుమళవిల్; ఇవ్విరోధమిల్లై; అఫ్పోదు, (ఇప్పడి) ఇత్యాదికు - "అజ్ఞానాశక్తిగళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ విమ్మూన్ఱిన్ వుడైయావు ననుసన్ధానమ్ మూవరుక్కుమ్ మే త్తేన్ఱ్ మెదుపడి యణ్డాయిరుక్కుమ్ చ్చెయ్ కై.[౨ ఓరొన్ఱే,యివర్ కళుక్కు ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లుకిఱతుమ్, ఇవన్ఱిలొరొన్ఱిలే యివ్వధికారికళు క్కూన్ఱిమాన్ఱై యాలే" ఎన్ఱు, పొరుళాకక్కడవదు. అత్తావదు. అనన్యగతికళాయ్ ప్రపన్నరాన్నైకుడలాన అజ్ఞానాది త్రయానుసన్ధానముమ్ మూవరుక్కుమణ్డానాలుమ్, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుకొణ్డు ప్రచురమానతై, తన్దాముక్కు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపత్తియిలిఴిక్కైకు హేతువాక వనుసన్ధిత్తుక్కైయాలే యెన్ఱపడి.

ఇతిల్ ప్రథమాధికారికళుక్కు, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్; నడువిలొచ్చొన్నవర్ కళుక్కుమ్, [౧౦

అ —(అజ్ఞానమ్శిఱిదు) ఎన్ఱ్,అవిదు - ఉపాయానుష్ఠానత్తిల్ ఇఴిక్కైక్కుడాన జ్ఞానత్తిల్ శిఱిత్తిల్లైయెన్ఱపడి. ఉపాయానుష్ఠానాపేక్షితమాన జ్ఞానమ్ యోగజజ్ఞానయుక్తమునిజనాది సాధారణమాయిరుక్క, అనుదయ సంశయవిపర్యయాస్పృష్ట దివ్యజ్ఞాన పూర్ణరాన ఆళ్వార్ కళుక్కు అతిల్ శిఱిత్తిల్లై యెన్నై,ప్రమాణవిరుద్ధమ్ ఎన్ఱుకరుత్తు

"అచిత్తుక్కుమిన్దవా కేఅవిద్యాదికళుమ్కత్తియుమ్ఎన్బర్ కళ్" ఎన్ఱ్,అత్త్వత్రయగ్రన్థవ్యాఖ్యానావసరత్తిలే; "అవర్ కళుక్కు, తిరుమేని యోడే యిరుక్కచ్చెయ్ తే పరమభక్తిపర్యన్తమాక ప్పిఅన్దతేయాకిలుమ్ 'సర్వంహపశ్యఃపశ్యతి'౧ఎన్ఱ్,అముక్తావస్థైయిల్ వైశద్యమ్ అచిత్తుక్కుఴివత్తుక్కు మున్బిల్లామైయాలే" ఎన్ఱు, "ముక్తజ్ఞానవైశద్యవిశిష్ట జ్ఞానానుదయరూపమాన అజ్ఞానమ్ అచిత్సమ్బన్ధదశైయిలే ఉణ్డు" ఎన్ఱు శొల్లిన్ఱు; ఇఙ్గే, "యోగిసాధారణసాధనానుష్ఠా నోపయుక్త జ్ఞానత్తిల్ శిఱిత్తిల్లామైయాకిఱ అజ్ఞానముణ్డు ఎన్ఱుకొళ్ళవొణ్ణాదు" ఎన్ఱు, శొల్లిన్ఱు; ఆక, "విధినిషేధవిషయఙ్గళాన అజ్ఞానఙ్గళ్ విభిన్నఙ్గళాకైయాలే, తత్త్వత్రయగ్రన్థ వ్యాఖ్యానత్తోదు ఇతుక్కు విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"[ఊన్ఱామైప్పడి] ఎన్ఱదు - ప్రచురమాక త్తఙ్గళ్ పక్కలుళ్ళదు ఎన్ఱ్,అవనుసన్ధానత్తైప్పన్ఱి ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అనుసన్ధానపరమాక్కి-యిత్యాది.)

(అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్) ఎన్ఱదు - విషయాబాధత్తాలే జ్ఞానత్తినుడైయ స్వతఃప్రామాణ్య స్వభావత్తుక్కనురూపమెన్ఱపడి.

(నడువిల్ శొన్నవర్ కళుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వాచార్యర్ కళుక్కు ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ.—"ఏవంపశ్చప్రకారోహమ్" [ప-౧౬౭-వరి-౪] ఎన్ఱ్,అదుక్కు, అధమపాతికళాన అస్మాక్కళుక్కు ఉజ్జీవిక్కైక్కు కాక్కు ఇప్పడి ఏన్దువక్షైయా యిరుప్పన. పాశ్చాత్యన్ [ప-౧౬౭-వరి-౮] పిఱ్పాడవ్వానవన్. [ప-౧౬౮-వరి-౨] భౌమనికేతనమాశదు - భూమియిలుణ్డాన కోయిల్. కుటీ - గృహమ్. కుఞ్జమ్ - ముఴఞ్జు.

[ప-౧౭౦-వరి-౩] మనుష్యర్ కళుక్కు అనేకమాయిరమ్ జన్మఙ్గళిలే యాత్తొరు బుద్ధియుణ్డాయ్ త్తు, అత్తైయే జన్తువానవన్ భజయానిన్ఱాన్; ఉపదేశమ్ నిష్ప్రయోజనమ్.

[ప-౧౭౮-వరి-౯] ఆరోహక్రమత్తాలే మీళవుమ్ నిగమిక్కిఱదు, "ప్రపత్తిక్కునియతవిషయ మర్చావతారమ్" ఎన్ఱు, తనైక్కట్టినాల్ మేల్ వాక్యత్తుక్కు స్వారస్యముణ్డెన్ఱు, నినైత్తరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇత్తాలిత్యాది)

మూ-అ.—(ఊన్ఱామైప్పడి ఎన్ఱ్,అవిత్తై అనుసన్ధానపరమాక్కి) ఎన్ఱదు - అధికారికళుడైయస్వానుసన్ధానపరమాక్కి యెన్ఱపడి.

2-6-89.

మూ.—౮౯. ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్.

వ్యా.—ప్రామాణికరాకైయాలే అజ్ఞానత్తినుడైయ సవాసననివృత్తి కూడామైయాల్, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్; పిఱప్పుట్టవర్కళ్, ౧ నుయర్వఱమతినలమ్బెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ నైచ్యనిబన్ధనమాయిత్తిఱే.

౮౯. ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుమ్ కారణమిన్నదెన్గిఱార్,

(ఇమ్మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱు తొడజ్గి. (మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్ఱదు-సాధనానుష్ఠానత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తి కళుక్కు-మూలమ్, కర్మనిబన్ధనమాన అచిత్సమ్బన్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానమ్ అచిత్తత్త్వత్తై ప్పఱ్ఱివరుమ్; ‘‘ ఇతర సాధనజ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్’’ ఎన్ఱుపరిత్యజిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూర్తికడి, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకైయి

(ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱదు - ‘‘తచ్ఛాస్త్రైర్విప్రతిషిద్ధమ్’’ ౧ ఎన్గి, అపడియే ప్రమాణవిరుద్ధమాన జీవస్వాతన్త్ర్యమైక్కొళ్ళుకైయి కుదృష్టి కళైప్పోలన్ఱిక్కే, ప్రమాణజ్గళాలే అర్థత్తై స్వీకరిక్కుమవర్కళాకైయాలే యెన్ఱపడి.

(సవాసననివృత్తికూడామైయాల్) ఎన్గి, అదిత్తాల్ - ‘‘అజ్ఞానత్తినుడైయ వాసనామాత్రమ్ కిడక్కుమ్’’ ఎన్ఱు సూచితమ్

(అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్) ఎన్ఱదు - ప్రథమాధికారికళుక్కుప్పోలే అత్యన్తవిషయాబాధయుమ్, తృతీయాధికారిక్కుప్పోలే అత్యన్తవిషయ బాధయుమిల్లామైయాలే, వాసనారూపేణ అజ్ఞానమిరుక్కైయాలే, తదనుసన్ధానమ్ ప్రమాణకోటి నివిష్టమెన్ఱపడి.

(నైచ్యనిబన్ధనమాయిత్తిఱే) ఎన్ఱదు - అజ్ఞానవాసనైయుమ్ ప్రమాణవిరుద్ధాయాకైయాలే, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ విషయబాధవస్తాకైయుమ్ ఆకిఞ్చన్యదార్ఢ్యార్థమాకైయాలే, అత్యన్తాకిఞ్చనత్వ రూపవస్తుసన్నిధత్వ హేతుకమెన్ఱపడి.

౮౯. ‘‘ఉక్తాధికారిత్రయత్తిల్ ప్రమాణమాక ఉదాహరిష్యమాణ వచనగతజ్ఞవిజానత్పదస్తుక్కు అత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానవత్పరత్వమ్ శొన్నాల్, అజ్ఞానాద్యధికారత్రయత్తుక్కు తత్త్వత్రయమూలకత్వరూపమాకైయి ఔచిత్యముణ్డు’’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే కారణ కథనమ్, ఎన్గి అభిప్రాయత్తాలే అవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కు మిత్యాదినా.)

నిత్యముక్తర్కళుడైయ ఇచ్ఛానిబన్ధనాచిత్సమ్బన్ధ వ్యావర్తనార్థమ్ (కర్మనిబన్ధనేతి.) ‘‘కర్మహేతుకాచిత్సమ్బన్ధమే అజ్ఞానాదిహేతు’’ ఎన్ఱుమిదమ్, ‘‘(సంభోగప్రాప్తిరితిచేన్న, వైశేష్యాత్’’ (ఎన్ఱు సూత్రకారర్ శొన్నార్.)

(మధ్యమపదత్తిల్) ఎన్ఱదు - తిరుమన్త్రత్తిల్ ౨ నమఃపదత్తిలెన్ఱపడి.

ప్రథమపదత్తిల్, అకారోక్త నిరుపాధికరక్షణత్తుక్కు సన్నిహిత మకారోపస్థితచేతనస్వరూపమే కర్మమాక వేణ్డుకైయాలే, అత్తిల్ నిర్హేతుకభగవద్రక్ష్యత్వమ్ లబ్ధమాయ్, అత్తిల్ ఉపాయద్వారా స్వరక్ష్యత్వాభావమ్ ౨ నమఃపదబోధ్యమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శొల్లుకైయి) ఎన్ఱు.

మీ.—నను, ముముక్షుజ్గవిధేర్నానర్థక్యమ్, భక్తేరనుపాయిత్వాత్; విశత్యాత్మమాం ప్రపత్తిః, తత్ క్షమాణాంశక్తానాంభక్తిః, తత్ క్షమా శక్తానాం నామసజ్కీర్తనాది కర్మయోగః, ఇతినాతిప్రసజ్గః. నచవాచ్యమ్, అత్ర భక్తిశబ్దితస్యకాష్ఠాఽఽపన్నస్య జ్ఞానవిశేషస్యాప్యజ్ఞాశక్తయోర భావాత్ తస్యాప్యనుపాయ్యధికారత్వం నస్యాత్. యది విజ్ఞానశబ్దోపస్థాపిత ప్రాపకాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపూర్తే రజ్ఞాశక్తయోర భావేపి తద్గోచరమజ్ఞాన సంభవాదనుపాయిత్వంతస్యేష్యతే; తర్హి అజ్ఞాశక్తయోః కాష్ఠాఽఽపన్నభక్తిరాహిత్యేపి జన్మాన్తరవిశయ్యా సహాత్వ లక్షణ మన్దభక్తిసత్త్వాత్తస్యాఽప్యనుపాయ్యధికారతోపపత్తిరితి సమశ్చర్చ ఇత్యతాహ (ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్.) ఏవం మతద్వయేపి శజ్కాపరిహారయోస్సామ్యేపి విజ్ఞానశబ్దస్యసాధనాన్తరస్వరూప విరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వే, త్రయాణాం తత్త్వత్రయమూల కత్వంనామ సామగ్రీ ఔచిత్యలిజ్గమస్తీత్యర్థః

మూ - అ —అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వనైచ్యనిబన్ధనమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ బ్ర-సూ-౧-౨-౮

మూ.—౪౭. “ఎన్నాన్ శెయ్ కేన్”౧ ఎన్ఱవిడత్తిల్ ఇమ్మూన్ఱుముణ్డు.

వ్యా.—ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనమాకైయాలే, జ్ఞానాధిక్యమ్ ఆత్మతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్; ఒన్ఱైయుమ్ ఉడైయ వస్తు నిలైయఱ్ఱమాట్టాతపడి కరణశైథిల్యత్తైప్పణ్ణుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు కారణమ్, “కాతల్ కడల్ పురైయ విళైవిత్త కారమర్ మేని”౨ ఎన్నుమ్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యమాకైయాలే, భక్తిపారవశ్యమ్ భగవత్తత్త్వత్తై ప్పఱ్ఱివరుమెన్ఱపడి.

౪౮. అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయత్తిలు మన్వయముణ్డాయిరుక్క, ఓరొన్ఱై, ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లుకిఱతు (ఊన్ఱుత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్ఱు తేశొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి “ఏకాధికారిపక్కలిలే ఇమ్మూన్ఱుముణ్డు” ఎన్నుమిడమ్ కాణలామిడముణ్డో? ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(“ఎన్నాన్”) ఎన్ఱు తొడజ్గి. అత్తావతు-ఎమ్బెరుమాన్ తన్నుడైయ ఆర్త్తికణ్డిరజ్గక్కాణామైయాలే, “తన్నై [౧౦ ప్పెఱుమిడత్తిల్ శిలసాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణవేణుమ్” ఎన్ఱిరున్దానాకక్కొణ్డు; ౧“ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యత్తై యిల్లాతపడి అజ్ఞనాననాన్, ఎన్ శెయ్ కేన్.౨ ‘జ్ఞానమ్తన్దోమే’ ఎన్నిల్; నీతన్దజ్ఞానత్తాలే స్వరూపపారతన్త్ర్యత్తై యుణర్న్దు, ‘సాధనానుష్ఠానమప్రాప్తమ్’ ఎన్ఱిరుక్కిఱ నాన్ ఎన్ శెయ్ కేన్. ౩స్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాతాకిలుమ్,

అ.—(ఆత్మ...యాథాత్మ్యదర్శనమ్) ఎన్ఱతు-“అదృష్టద్వారకసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపాత్మస్వభావత్తినుడైయవిశదానుసన్ధానమ్” ఎన్ఱపడి.

“[కాతల్] *సజ్గశబ్దితభక్తియై; [కడల్ పురైయ] సముద్రవదపరిచ్ఛిన్నమాకుమ్బడి; [విళైవిత్త] వర్ధిప్పిత్త; [కారమర్ మేని] *కాళమేఘనిభశ్యామమాన తిరుమేనియైయుడైయవన్” ఎన్ఱు, తిరువాయ్ మొழிక్కర్థమ్.

(భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమ్) - సర్వాతిశాయిసౌన్దర్యమ్.

౪౭. (ఎన్నానిత్యాది)—“ఎన్నాన్ శెయ్ కేన్ యారేకళైకణ్” ఇత్యాది, తిరువాయ్ మొழி.

ఇతుక్కు అవతారికాపూర్వకమాక అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎమ్బెరుమానిత్యాదినా.)

కీழ்ప్పాట్టిల్ ముడివిల్ “‘ఎన్నాన్ శెయ్ కేన్’ ఎన్ఱు, శెన్ఱు ఒన్ఱుక్కిడాయ్”౪ ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే, ఆర్త్యతిశయమ్ సిద్ధమెన్నుమతి ప్రాయత్తాలే, (తన్నుడైయఆర్త్తికణ్డు) ఎన్ఱతు. [యారేకళైకణ్] ఇత్యాదియాలే వ్యఞ్జితార్థమ్ (శిలసాధనానుష్ఠానమితి.)

(కొణ్డు) ఎన్నుమళవు, అవతారికై.

పాట్టుక్కర్థమ్ (ఉపాయాన్తరేత్యాది.)

“ఎన్నక్కరుళిన్నన్” ఎన్ఱు శొల్లామైయాలే వ్యఞ్జితమాయ్, “శితియఞానత్తన్”౫ ఇత్యాదియాలే ఉక్తమానత్తై యుట్కొణ్డు (అజ్ఞానాస్మీత్యాది.) [౨౫

“మయర్వఱ మతినలమరుళినన్” “ఎనక్కావియావియుమ్నీ” ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డు (నీతన్దజ్ఞానత్తాలేయితి.)

* మాశఱుశోతియై యుట్కొణ్డు (స్వరూపత్తుక్కిత్యాది.)

మీ.—“నకేవలంలిజ్గమ్, శ్రుతిరపి” ఇత్యాహ (ఎన్నానిత్యాది.)

ఇ - అ.—“ఎన్నాన్ శెయ్ కేన్” ఎన్ఱవపాట్టిలే ఉపాయాన్తరమనుష్ఠిక్కమాట్టుకిఱిలేనెన్ఱు, కుఱైపడచ్చొల్లువానేన్ ఎన్న; అతుక్కుత్తాత్పర్యమ్ - నీయేరక్షకనెన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౫-౮-౩ ౨॥ తి-వా-౫-౩-౪ ౩॥ శ్రీగీ-౨-అ-౬౨-శ్లో ౪॥ ఈడు-తి-౫-౮-౨ ౫॥ తి-వా-౧-౫-౭
౬॥ తి-వా-౧-౧-౧౭ ౭॥ తి-వా-౨-౩-౪ ౮॥ ౦౦తి-వా-౫-౩-౧

మూ—౮౮. అజ్ఞోన్ఱైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్.

౮౯. ముఖ్యమతువే.

వ్యా.—“ఉన్నైచ్చెప్పిలామాకిల్, అతుతన్నై యనుష్ఠిక్కలామ్ త్తితే జ్ఞానమాత్రత్తై త్తన్దాయాకిల్. భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానత్తైత్తరుక్కైయాలే ఒన్ఱైయుమఱైవుపడ అనుష్ఠిక్క ఒణ్ణాతపడి భక్తిపరవశనాననాన్, ఎన్ శెయ్‌క్కేన్” ఎన్ఱు, ఇమ్మూన్ఱుమ్ ఆழ్వార్‌క్కు వివక్షితమాకైయాలే, (అవ్విడత్తిలే) (యిమ్మూన్ఱుముణ్డు) ఎన్నై. “ఆకైయాల్, అవ్విడత్తిలే కాణలామ్” ఎన్ఱు కరుత్తు.

౮౮. ఆనాల్, ఇమ్మూన్ఱు, మవ్విడత్తిల్ ప్రవృత్తికారణమాకిఱతో వెన్న;

(అజ్ఞోన్ఱైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్) ఎన్కిఱార్. అతావతు - అవ్విడత్తిల్ ప్రవృత్తియాననతు, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఊన్ఱియిరుక్కిఱ భక్తిపారవశ్యత్తైయే తనక్కు హేతువాకప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

౮౯. “ఇన్దహేతుత్రయ మడియాక వరుమ్ ప్రవృత్తికళిల్ ముఖ్యమేతు?” ఎన్న;

(ముఖ్యమతువే) ఎన్కిఱార్. అతావతు - భక్తిపారవశ్యమడియాక ప్రవృత్తిపణ్ణుమిడత్తిల్, ప్రాప్యరుచికణ్ణఴిచెల్వుణ్డాకైయాలే, అతువే ముఖ్యమెన్ఱపడి.

౯౦. ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణముణ్డో వెన్న; ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తతోరు శ్లోకత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్.

అ.—(జ్ఞానమాత్రత్తై త్తన్దాయాకిల్ - అనుష్ఠిక్కలాయ్ త్తే) ఇత్యన్వయః.

“నలమరుళినన్”౧ “అవావిల్ వీఱ్ఱు”౨ (ఇత్యాదిష్వైయటొక్కణ్డు (భక్తిరూపేత్యాది.)

“ఎన్ నాన్...?” ఎన్ఱు, పురస్తాత్ప్రతిషేధత్తాలుమ్ విశిష్యహేత్వనుక్తియాలుమ్ సిద్ధమ్ [ఇమ్మూన్ఱుమ్] (ఇత్యాది.)

“ఎన్!” ఎన్కిఱవితు క్షేపవాచియాకైయాలే, నిషేధార్థకమిఱే! “ఎన్నాన్ శెయ్‌క్కేన్!” ఎన్ఱు, సకృచ్ఛ్రుతమాకిలుమ్ అసఙ్కుచితతత్తద్గతుకసాధనానుష్ఠాన నిషేధఙ్గళ్ ప్రతియోగిప్రసక్తి పూర్వకఙ్గళాకైయాలే, అన్దప్రసక్తికళాన పూర్వపూర్వ ప్రతిషేధోక్తాప్యైయాకైయాలే, ఇప్పడి శృఙ్ఖలితమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినార్ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౮౮. న్యూనాధికభావేన ఇమ్మూన్ఱుమ్ ఆழ్వార్‌పక్కల్ ఉణ్డానమాత్రమొழிయ ప్రపదనహేతుత్వమ్ ప్రచురమాననభక్తిపారవశ్యత్తుక్కేయెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఊన్ఱియిరుక్కిఱవిత్యాది.)

౮౯. “ప్రాప్యరస్యతాతిశయహేతుకతయా, తచ్ఛీఘ్రసిద్ధి హేతుతయాచ, ప్రాప్యరుచిప్రకర్షః ప్రధానమాకైయాలే, తన్నియతమాన భక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపదనమ్ ముఖ్యమ్,” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యరుచియిత్యాది.)

౯౦. “ధర్మజ్ఞసమయఃప్రమాణం, వేదాశ్చ” ఎన్కిఱ క్రమత్తై యటొక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్త విత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౧-౧-౧   ౨॥ తి-వా-౫-౭-౨

మూ.—౫౦ "అవిద్యాతః" ఎన్ఱ శ్లోకత్తిలే యిమ్మూన్ఱుమ్ శొల్లిత్తు

("అవిద్యాతః") ఎన్ఱుతుడఙ్గి: (౧)"అవిద్యాతో,(౨)దేవేపరిబృఢతయా వావిదితయా,(౩)స్వభక్తేర్భూమ్నావా, జగతి గతిమ్అన్యామ్ అవిదుషామ్ । గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరిర్, ఇతిజితన్తాహ్వయమనోరహస్యం వ్యాజహ్రేసఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః"౧

"ఇశ్శ్లోకార్థమ్, జితన్తావ్యాఖ్యానోపోద్ఘాతత్తిలే, ప్రవృత్తికధికారిగళ్ అజ్ఞరుమ్, సర్వజ్ఞరుమ్, భక్తిపరవశరుమ్, ఎన్ఱు, త్రివిధమాగ భట్టరరుళిచ్చెయ్ తారిఱే' ఎన్ఱుతుడఙ్గి, 'అజ్ఞనాగిఱార్- భగవల్లాభత్తుక్కు త్తన్నైక్కాలిల్ జ్ఞానశక్తిగళిల్లాతవర్; సర్వజ్ఞనాగిఱార్ - దేశకాలవస్తుక్కళాల్ పరిచ్ఛేదిక్క వొణ్ణాత వైభవత్తైయుడైయవ నీశ్వరనెన్ఱు, రుక్కైయాలే అనన్యసాధ్య నెన్ఱిరుక్కుమవర్; భక్తిపరవశనాగిఱార్ - జ్ఞానశక్తిగళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తే అడైవుకెడ వనుష్ఠిక్కమాట్టాతవర్; ఇవర్ గళ్ మూవరుమ్, భగవద్విషయ మొళిన్ద వేఱు*పాయ ముణ్డెన్ఱఱియాత వర్ గళ్; [*పా. వేఱోరు.]

అ.—శ్రద్ధేయతాతిశయార్థమ్ పూర్వాచార్య కృతవ్యాఖ్యానకథనముఖేన శ్లోకార్థ మరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇశ్శ్లోకార్థమిత్యాది, ఆచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్ తారిత్యన్తేన.)

"అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానాం గతిర్గమ్యోభవేద్ధరిః" ౨ఎన్ఱ శౌనకవచనమాగిఱ వ్యాఖ్యేయగ్రన్థస్మారణార్థమ్ (అజ్ఞరుమిత్యాది.)

"స్మృతియిల్ అజ్ఞశబ్దత్తుక్కు అజహల్లక్షణైయాలే అశక్తిపరత్వమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానశక్తిగళిల్లాతవర్) ఎన్ఱతు. ఇతు" అవిద్యాతః"ఎన్ఱు,శొల్లప్పట్టతు. అవిద్యాశబ్దమ్ "అవిద్యాకర్మసాసనా"౩ఇత్యాదియిలే అజ్ఞానత్తిల్ ప్రసిద్ధమ్. ప్రకరణానుగుణమాగ ఉపాయవిషయకత్వమ్ వరుమ్. ఇఙ్గుమ్ అశక్తిక్కు ఉపలక్షణమ్.సర్వజ్ఞశబ్దార్థమ్-"దేవే పరిబృఢతయావా విదితయా"ఎన్ఱుశొల్లిత్తు ఎన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (దేశకాలేత్యాది.) దేశత్తాల్ పరిచ్ఛేదిక్క వొణ్ణామై - సర్వదేశవృత్తిత్వమ్; కాలత్తాల్ పరిచ్ఛేదిక్క వొణ్ణామై - సర్వకాలవృత్తిత్వమ్ ; వస్తువాల్ పరిచ్ఛేదిక్క వొణ్ణామై-(౧)స్వ(౨)స్వజ్ఞాన-*వ్యతిరిక్త యావద్ద్రవ్యశరీరకత్వముమ్, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకత్వత్తాల్ వన్దనిస్సమాభ్యధికత్వముమ్.

(పరిచ్ఛేదిక్క వొణ్ణాతవైభవత్తై) ఎన్ఱతు - పరిచ్ఛేదిక్క వొణ్ణామైయాగిఱ ఉత్కర్షత్తైయెన్ఱపడి.

("పరిబృఢతయా") ఎన్ఱ అవిత్తాల్ "బ్రహ్మ పరిబృఢంసర్వతః"౪ ఎన్ఱ బ్రహ్మశబ్దార్థమ్ స్మారితమ్.

"నహ్యద్రుమనైః"౫ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహితవ్యతిరేకవ్యాప్తిసైయుమ్, "నాయమాత్మా"౬ఇత్యాది శ్రుతిసైయుమ్ కుటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అనన్యసాధ్యనెన్ఱిరుక్కుమవనెన్ఱు;) 'ఉపాయాన్తరవిధిక్కు అధికార్యన్తరవిషయతయా సార్థక్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(అడైవుకెడ) ఎన్ఱతు - "సకలాఙ్గోప సంహారేకామ్యం కర్మప్రసిధ్యతి"౭ఎన్ఱు, అపేక్షితవిశేషఙ్గళ్ తప్పాతపడియెన్ఱపడి.

"గతిమ్అన్యామ్" ఎన్ఱ అవిత్తుక్కర్థమ్ (భగవద్విషయమొళిన్దయవిత్యాది.) గతిశబ్దమ్ కరణసాధనమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయముణ్డెన్ఱు,)ఎన్ఱతు.

"అవిదుషామ్" ఎన్ఱ అవిత్తుక్కర్థమ్ (అఱియాతవర్ గళ్) ఎన్ఱు.

మీ.—"ద్రమిడోపనిషత్ సఙ్గిత్యార్థా"ఇత్యత్రాహ (అవిద్యాతఇతి)(౧)శ్రీమద్భట్టాచార్యవచనమ్,(౨)"అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానాంగతిర్గమ్యోభవేద్ధరిః" ఇతిశౌనకవచనమ్.(౩) జితన్తాచ అస్మదుక్తార్థే ప్రమాణమిత్యర్థః.

మూ-అ.—(అన్యామ్ - గతిమ్ - అవిదుషామ్) ఎన్ఱతు - ప్రవృత్తియై యొళిన్దయ అన్యమార్గమఱియాతవర్ గళు క్కెన్ఱపడి. కీళ్ "జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్ఱతుక్కు - స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాగ చ్చొల్లి. ఇఙ్గే "పరిబృఢతయావావిదితయా" ఎన్ఱతుక్కు - అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాగచ్చొల్లుగైయాలే, ఇరణ్డుహేతువాగ త్తాత్పర్యమాగ క్కొళ్ళక్కడవతు.

౨॥ *స్వమ్-ఈశ్వరః. స్వజ్ఞానమ్ - ఈశ్వరజ్ఞానమ్. పరిబృఢః. అధిపః. ౦౦౦కరణరూపసాధనమ్.

౧॥ ౨॥ శ్రీవి-ధ. ౩॥ ౪॥ యాస్కనిరుక్తే-౨ ౫॥ ౬॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౩ ౭॥

20-7-89.

వ్యా.—‘‘ఇవర్కళుక్కు పాపక్షనుమాయ్ పాప్యనుమాయిరుక్కుమ్, సర్వేశ్వరన్’ ఎన్ఱు,జితన్తైయెన్ఱు, పేరైయుడైత్తాన ‘‘మన్త్రరహస్యత్తై, సర్వజ్ఞనాన శ్రీశౌనకభగవాన్ వ్యాఖ్యానమ్బణ్ణప్పెఱువతే, ఎన్ఱిఱార్’’ ఎన్ఱు,ఆచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్దార్. [౫

(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ స్వస్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానమ్ ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లిఱ్ఱు; ఇన్దశ్లోకత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానమ్ ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లిఱ్ఱు; ఆకైయాల్, ఇరణ్డుమ్ జ్ఞానాధికర్కుళ్ అనన్యగతిత్వపూర్వకమాన ప్రపదనత్తుక్కు హేతువామెన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—‘‘గతిర్గమ్యః’’ ఎన్ఱ,అవివరణ వివరణిక్కుళుక్కు అర్థమ్ (ప్రాపక [illegible])

‘‘బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠఞ్చ యమం వరుణమేవచ । ప్రసహ్యాహరతేయస్మాత్ తస్మాద్ధరిరితీర్యతే,’’౧ఎన్ఱ అ విత్తైయట్కొణ్డు హరిశబ్దద్వయార్థమ్ (సర్వేశ్వరనెన్ఱు.)

‘‘మనుశబ్దస్ మన్త్రపరమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రరహస్యత్తైయెన్ఱు.)

‘‘సఖలు’’ ఎన్ఱ,అవిఖుక్కర్థమ్ - (సర్వజ్ఞనాన) విఠి. ‘‘వ్యాజహార’’ ఎన్ఱ,అవిశుక్కర్థమ్ - (వ్యాఖ్యా[illegible])

(౧)‘‘జితన్తైక్కు,ఖిలబుక్ - త్వ ప్రసిద్ధియాలుమ్, (౨) ‘‘ఉత్తమామన్త్రజేత్యాది’’ ౨ లక్షణరొగ్గాలుమ్, (౩) స్వాపసస్థాత్మజనరక్షణాదిరూప యోగార్థత్తాలుమ్, మన్త్రత్వముణ్డు’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మనుశబ్దమ్ ప్రయుక్తమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

‘‘(౧)అజ్ఞ(౨)సర్వజ్ఞ(౩)భక్తానాం’’౩ ‘‘స్వభక్తైర్భ్యామ్స్’’౪ఎన్ఱు,భక్తభక్తిశబ్దజ్గళాలే,ప్రపదనహేతుక్కళాన(౧)కరణశైథిల్యత్తుక్కుమ్(౨) విశ్వాసమత్వత్తుక్కుమ్, హేతువాన భక్త్యతిశయమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఉదాహరిష్యమాణవచనగతవిజానత్పదత్తాలే, ప్రపత్తిహేతుక్కళాన(౧) సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞాన హేతుభూత సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపాత్మయాథాత్మ్యదర్శనత్తుక్కుమ్,(౨) భగవదనన్య సాధ్యత్వజ్ఞా[illegible]మ్. హేతువాన్నజ్ఞాన పూర్తిశొల్లిఱ్ఱు; ‘‘భక్తానామ్’’ఎన్ఱ,అభక్త్యతిశయకార్యజ్గళిల్ అన్యతరమాన, విశ్వాసమత్వమ్, ‘‘ఇదంతిష్ఠతామ్’’౫,౨౦ ఎన్ఱు,శొల్లిఱ్ఱు; ‘‘విజానతామ్’’ ఎన్ఱ,అ జ్ఞానపూర్తికార్యజ్గళిల్ అన్యతరమాన భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమ్, సర్వజ్ఞపదత్తాలుమ్, ‘‘ దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా’’ ఎన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

‘‘భగవద్విషయభక్తిసహనిర్దిష్ట సార్వజ్ఞ్యముమ్ భగవద్విషయమ్’’ఎన్నై, ఉచితమిఱే! ఇప్పడియిరుక్క, మూలత్తిలే, సాధనాన్తర ప్రవృత్త్యనర్హత్వజ్ఞానమాత్రత్తైయుమ్ కరణశైథిల్యమాత్రత్తైయుమ్ ఉదాహరణవిశేషనిష్ఠమాక క్కాట్టినవితు, వివక్షావిశేషత్తాలే; అత్తావతు ‘‘భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞా[illegible]ఱ్ఱు స్వగతసాధనాన్తర ప్రవృత్త్యనర్హత్వజ్ఞానమ్ [illegible]’’ ఎన్నైయుమ్, ‘‘అధికారత్రయముమ్ తత్త్వత్రయమూలకమ్’’ ఎన్ఱ,ఆ ఔచిత్యముమ్, ‘‘ఇప్పడి భ[illegible]జ్గళిల్ విశ్వాసమత్వాపేక్షయా కరణశైథిల్యమభ్యర్హితమ్’’ ఎన్నైయుమ్.

ఆక, ఇప్పడి తత్తదవాన్తరభేదజ్గళ్ వివక్షితజ్గళాయాకిలుమ్, [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదినా ప్రతిపాదిత్త హేతుసామాన్యత్రయత్తుక్కుమ్ ఉదాహరణ విశేషనిష్ఠత్వమ్ కాట్టుమ్పోతు, అన్యతరవిశేషావష్టబ్ధ సామాన్యమ్ కాట్టప్పట్టతు; అప్పడి హేతుసామాన్యత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ కాట్టుమ్పోతు, విశేషాన్తరావష్టబ్ధ సామాన్యపరప్రమాణమ్ కాట్టప్పట్టతు.

‘‘నిర్విశేషంనసామాన్యమ్’’ ఎన్ఱ,అప్పడియే, విశేషానవష్టబ్ధసామాన్యమ్కిడైయాతిఱే! ఉదాహరణప్రమాణజ్గళ్ ఏకరూపవిశేషావష్టబ్ధ [౩౦ సామాన్యత్తిల్ కాట్టాతే విభిన్నవిశేషావష్టబ్ధ సామాన్యత్తిల్ కాట్టినవితు, విశేషద్వయజ్గళుమ్ వివక్షితజ్గళ్ ఎన్ఱుతోన్ఱుకైక్కాక; ఆకైయాల్, ఉక్తవిశేషద్వయ వ్యాపకజ్ఞాన పూర్తియాకిఱ సామాన్యత్తిల్, ‘‘దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా’’ ఎన్ఱ,అవితు ప్రమాణమాకలామ్, (౧) కరణశైథిల్య(౨)విశ్వాసమత్వరూప విశేషద్వయ వ్యాపక భక్త్యతిశయమాకిఱ సామాన్యత్తిల్, ‘‘ ఇదంతిష్ఠతామ్’’ ఎన్ఱ,అవితు ప్రమాణమాకలామ్; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నరెన్ఱ,అ విడత్తిలిత్యాది.)

ఇ-అ.—అజ్ఞర్కళైయిల్ హేతువుమ్, ఇజ్ఞర్కళైయిల్ హేతువుమ్, ఇరణ్డుమ్ ఒన్ఱాయిరాతే భిన్నమాయిరుప్పానేన్నెన్న(ఆకైయాలే, ఇరణ్డుమిత్యాది.)

---

*పా-‘‘ఉత్తమామన్త్రకాస్యన్తే’’ ఇత్యాదీతిద్వ్యాకోశా.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ప్ర-పారిజాతే-అధి-పద్ధతౌ-శ్లో-౧౨ ౪॥ ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦

మూ.—౫౧ “ఇదంశరణమ్ అజ్ఞానామ్.”౧

వ్యా.—కీழுమిఴుక్కానే అర్థమానాలో వెన్నిల్ - ఒణ్ణాతు, (ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్ఱత్తోడు శేరామైయాల్.

౫౧. అనన్తరమ్, ఇవ్వర్థవిషయమాక, అఖిలజగన్మాతావాయ్ ఆప్తతమైయాన పిరాట్టి, లక్ష్మీతన్త్రత్తి లరుళిచ్చెయ్త వచనత్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్ - (“ఇదంశరణమజ్ఞానామ్”) ఎన్ఱు. [౫

అ.—(కీழுమిఴుక్కానేయిత్యాది.) మూలత్తిలె జ్ఞానాధిక్యత్తై విశేషిప్పియామైయాలే, విశేషాపేక్షాయాం పూర్వాచార్యవ్యాఖ్యాత విశేష స్వీకారమే అభిమతమాకలామ్; “భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానమ్ ఈశ్వరతత్త్వమూలకమాక వఱ్ఱాదాకైయాలుమ్, భక్తిపారవశ్యమ్ ‘మదర్థే’ ‘మనుఅవబోధనే’ ఎన్ఱు, వ్యుత్పన్నమాన మకారవాచ్యచేతన స్వభావహేతుకమాక వఱ్ఱాదాకైయాలుమ్, [ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్] ఎన్ఱత్తోడు విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు, ప్రశ్నాభిప్రాయమ్. [౧౦

ఉత్తరమ్ (ఒణ్ణాతిత్యాది.) నిర్జ్ఞాతక్రమసఙ్ఖ్యాకమాన వస్తువుక్కు ప్రసిద్ధసఙ్ఖ్యాపూర్వకనిర్దేశస్థలత్తిలే ప్రసిద్ధక్రమప్రతీతియుమ్ సహాభావినియామైయాలే, [మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్] ఎన్ఱ ఇవిడత్తిలే పఞ్చకోశశ్రుతిసిద్ధమాన అచిదుపక్రమమాత్తల్, “భోక్తాభోగ్యమ్” ఇత్యాదిశ్రుతిసిద్ధమాన చిదుపక్రమక్రమమాత్తల్ - ప్రతీతియాకిఱదాకైయాలె, అఙ్గిల్ అజ్ఞానాద ప్రకృతకార్యక్రమానుగుణ్యత్తాలే అచిదుపక్రమక్రమమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్, శ్రుతిసిద్ధతత్త్వత్రయక్రమద్వయత్తిలుమ్, భగవత్తత్త్వత్తుక్కు మధ్యనిర్దేశమిల్లామైయాలుమ్, జ్ఞానాధిక్యమ్ భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానమెన్నుమ్పోదు, మధ్యోద్దిష్ట జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కు ప్రసిద్ధక్రమత్తిల్ చరమోద్దిష్టమాన భగవత్తత్త్వమ్ హేతువెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలె శ్రుతిసిద్ధక్రమప్రతీతి భఙ్గప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలుమ్, [జ్ఞానాధిక్యత్తాలే] [వా-౪౪] ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానవివక్షై కూడాతెన్ఱు, ఉత్తరాభిప్రాయమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౫౧. మూలత్తిలే ఉపాత్తమాన [ఇదంశరణమజ్ఞానామ్] ఎన్ఱ అప్రమాణప్రతీకమ్, “ఇదంశరణమజ్ఞానామిదమేవవిజానతామ్। ఇదమస్వేచ్ఛతాంస్వర్గం, పోతఃపారంతితీర్షతామ్॥”౩ ఎన్ఱ అప్రణవప్రశంసావచనసాధారణమాకిలుమ్, ప్రపత్తిప్రమాణప్రకరణమాకైయాలే అఙ్గే వివక్షితమన్ఱు, “ఇదంశరణమజ్ఞానామిదమేవవిజానతామ్।ఇదంతితీర్షతాంపారమ్ ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్”౧ ఎన్ఱ, లక్ష్మీతన్త్రవచనత్తినుడైయ ప్రతీకమే వివక్షితమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలజగన్మాతావాయిత్యాది;) “త్వంమాతాసర్వలోకానామ్”౩ ఎన్ఱ, అవితు వివక్షితమ్. ఎప్పోరుమానైప్పోలే అసురవ్యామోహనార్థమాకిలుమ్ విప్రలిప్పైయుడైయళల్లళ్;౧ “సంస్మృతా”౫ ఎన్ఱుమ్ ౨“ఇయంవాణీ”౬ ఎన్ఱుమ్ ఇవళ్ (౧) బుద్ధి (౨) శబ్దాభిమానినియాకప్పోల్లుకైయాలే, యథార్థద్రష్టృత్వే సతి యథాదృష్టవక్తృత్వమాకిఱ ఆప్తియినుడైయ ప్రకర్షమ్ ఇవళుక్కుణ్డు; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ । ఆప్తతమైయానవిత్.) [౨౫

ఇ-అ.—అనన్యసాధ్యత్వమ్, ఈశ్వరనిష్ఠత్తైయిట్టు ప్రస్తావిప్పతుక్కు, స్వరూపజ్ఞానమ్, ఆత్మతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుకిఱతు - ఆకైయాలే. ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్; ఎన్ఱ అత్తోడు శేరాతు ఎన్నై.

కీழ்చ్చొన్న త్రివిధప్రపత్తికుక్కుమ్ ప్రమాణమాకవిఱే ఇవళ్ ఉదాహరిక్కిఱతు స్వరూపజ్ఞానత్తాలే, ఉపాయాన్తరత్యాగ పూర్వకమాకప్పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తియై ప్రమాణత్తిలే శొల్లామైయాలే, ఇతుక్కు ప్రమాణమాకప్పోడాతే ఎన్న అధికారత్రైవిధ్యమ్ దర్శిప్పిక్క మాత్రమే ఇవర్కు అపేక్షితమ్; ఆకైయాలే, ఇతు-ప్రమాణమాక త్తట్టిల్లై; ఎన్నుమిడమ్, వ్యాఖ్యాతావుక్కు వివక్షితమ్.

[“ఇదంశరణమ్”] ఎన్ఱ అశ్లోకత్తుక్కు శబ్దార్థమ్ (౧) ఇన్దప్రపత్తియే, అఱివిల్లాతార్కు ఉపాయమ్; (౨) అఱివుడైయార్కళుక్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; (౩) సంసారమాకిఱ కరైయేఱవేణుమెన్నుమ్, ఇచ్చైయుడైయార్క్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; (౪) ముడివిల్లాత పేఱ్ఱైప్పెఱవేణుమెన్నుమ్ ఇచ్చైయుడైయార్క్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; ఎన్ఱు.

మూ-అ.—(కీழுమ్. ఇతుతానే అర్థమానాలో వెన్నిల్,) ఎన్ఱతు- అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమే ప్రపదనహేతు వాకప్పోల్లుకైయాకిఱ వర్థమానాలో వెన్ఱపడి;

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦ ౨॥ ౩॥ ౪॥ వి-పు-అంశే-౧-అ-౯-శ్లో-౧౨౬ ౫॥ ౬॥ వి-పు-అంశే-౧-అ-౮-శ్లో-౧౮

వ్యా.— (౧) "ఇదంశరణమ్ అజ్ఞానామ్ (౨) ఇదమేవవిజానతామ్ (౩)ఇదంతితీర్షతాంపారమ్ (౪) ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్॥"౧

ఇచ్చ్లో[పా-"ఇశ్లో"]కత్తిల్, "ఇదమ్"ఎన్ఱు,పరామర్శిక్కప్పడుగిఱదు, కీళ్ చ్చొన్నశరణాగతియై, "అపాయోపాయనిర్ముక్తా, మధ్యమాంస్థితిమాస్థితా,। శరణాగతిరగ్ర్యేషా, సంసారార్ణవతారిణీ"౨ఎన్ఱిఱే కీళ్ చ్చొల్లిప్పోన్దదు?. లిఙ్గవ్యత్యయమ్ శరణశబ్దవివక్షైయాలే.

ఇతిల్ ,(౧)అజ్ఞ-(౨)సర్వజ్ఞర్కళై*స్పష్టమాకచ్చొల్లుకైయాలే, మేల్.(౩)భక్తిపరవశరైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—ఉపాత్తవచనత్తుక్కర్థమ్ (ఇశ్లోకత్తిలిత్యాది.) [ఇదం] శబ్దమ్ పూర్వపరామర్శియాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీళ్ చ్చొన్నశరణాగతియైయితి.) "అవ్యవహిత పరామర్శసంభవే వ్యవహిత షడఙ్గయోగపరామర్శిత్వాశ్రయణ మనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శరణాగతియైయితి.)

"శరణాగతిపరామర్శిత్వే ['ఇదమ్'] ఎన్ఱ.[న్ఱ,?]నపుంసకలిఙ్గమ్ విరోధిక్కుమ్; అన్ఱైయాల్, కిఞ్చిద్వ్యవహితమానాలుమ్, 'చతుర్థమాశ్రయస్నేవమ్ ఉపాయం శరణంవ్రజేత్'౩ఎన్ఱ,అశరణశబ్దార్థత్తై పరామర్శిక్కలామ్" ఎన్ఱ,అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లిఙ్గవ్యత్యయమిత్యాది) "'శరణాగతి' ఎన్ఱ, పూర్వనిర్దిష్ట స్త్రీలిఙ్గత్తై నిర్దేశియాతే, నపుంసకనిర్దేశమ్" ఎన్నపక్షే. ["ఇదమ్"] ఎన్ఱ,అతు "శరణంవ్రజేత్" ఎన్ఱ,అశరణశబ్దార్థపరామర్శియానాల్, (౧)అప్రధానపరామర్శిత్వమ్.(౨)వ్యవహితపరామర్శిత్వమ్, (౩) "శరణమ్" "శరణమ్" ఎన్ఱ, పౌనరుక్త్యమ్, ఇవై ప్రసఙ్గిక్కుమ్; అన్ఱైయాల్, "ఉద్దేశ్యప్రతినిర్దేశ్య యోరేకత్వమాపాదయన్తిసర్వనామాని తత్తల్లిఙ్గముపాదదతే" ఇతికామచారః ఎన్ఱ,శాస్త్రికర్ శొల్లుకిఱపడియే విశేష్యశరణశబ్దాను సారత్తాలే నపుంసకలిఙ్గమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణశబ్దవివక్షైయాలే ఇతి.)

"['ఇదమ్-అజ్ఞానాం శరణమ్'] ఎన్ఱ, అన్వయిత్తాల్ విధేయప్రాధాన్యత్తాల్ నపుంసకత్వమ్; కీళ్ "సంసారార్ణవతారిణీ" ఎన్ఱ, ప్రస్తుతమానశరణత్వత్తై యనువదిత్తు, [అజ్ఞానామ్,]ఎన్ఱ, అజ్ఞాధికారత్వమ్ విధిక్కిఱతు, ఎన్ఱ, యథాపాఠమన్వయిత్తాల్, విశేష్యశరణశబ్దానుసారేణ నపుంసకత్వమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే పోతువాక (శరణశబ్దవివక్షైయాలే) యెన్ఱతు.

"'అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానామ్' ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ 'అజ్ఞ' ఎన్ఱ,అవితుక్కు, 'ఇదంశరణమజ్ఞానామ్' ఎన్ఱ,అవితు శబ్దతఃఅర్థతశ్చప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్; "'సర్వజ్ఞ' వెన్ఱ,అవితుక్కు, 'ఇదమేవవిజానతామ్' ఎన్ఱ,అవితు అర్థతఃప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్; అన్ఱైయాలే ఇతిల్ పూర్వార్ధత్తిల్ అజ్ఞసర్వజ్ఞర్ "కళై స్వరూపేణచ్చొల్లుకిఱతు;- ఉత్తరార్ధత్తిల్ 'భక్త'శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱతు."ఎన్నుమిడమ్ అగ్రిమప్రాయన్యాయత్తాలే సిద్ధమ్. ఇత్తై యరుళి "చ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిల్ అజ్ఞసర్వజ్ఞర్కళై యిత్యాదినా)

ఇ-అ.—"ఇశ్లోకత్తిల్, 'ఇతు' ఎన్ఱ,అతు-భక్తి ప్రపత్తికళ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ పొతువాయిరుక్కిఱతు. అవ్విడత్తిల్, 'ఇతు' ఎన్ఱ,అతు ఎన్నై?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇచ్చ్లోకత్తిలిత్యాది.) ఇచ్చ్లోకత్తుక్కు కీళ్ శరణాగతియైచ్చొల్లి ప్పోన ; (అపాయోపాయేత్యాది.) ఎన్ఱ అర్థమ్-పాపప్రవృత్తికళాలుమ్, ఉపాయాన్తరఙ్గళాలుమ్ "ఇవై ఇరువర్కామ్, నడువుతరమాన నిత్యనైమిత్తికఙ్గళై కాట్టుమో?" వెన్నిల్,ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గమాయిరుక్కుమత్తై పోక్కి ఫలసాధనమల్లామైయాలుమ్, పాపమ్పోలే అనర్థకరమల్లామైయాలుమ్, నడువుపట్ట ... యాలే, కాట్టుమ్.

ప్రపన్ననానవనుక్కు నిత్యనైమిత్తికకర్మఙ్గళ్ కర్తవ్యఙ్గళాకైయాలే, నిత్యనైమిత్తిక కర్మఙ్గళై యన్గీకరిత్తా యిరుక్కుమ్ ప్రపత్తి.

ఇత్తాల్- "అగ్ర్యేషా"[ఎన్ఱ]ప్రపత్తిక్కు[శొల్లుమ్]శ్లాఘ్యతై యావదు- సర్వాధికారముమాయ్, అవిళమ్బఫలప్రదముమాయ్, స్వరూపానురూపముమాయ్, ఇరుక్కుమ్.

మూ-అ.—భక్తిపారవశ్యత్తైక్కు, " పారమ్ - లితిర్షతామ్," "ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్," ఎన్ఱ, ఎదుత్తపదఙ్గళుక్కు విశిష్యాత్తమలైయైచ్చొల్లి, కీళ్ అశక్తిశొల్లుకైయాలే, అనువుమ్ ఇరణ్డుహేతువాక తాత్పర్యమ్ కొళ్ళక్కడవతు.

పా-"స్ఫుట"

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦ ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౭౭- ౩॥ ల.త న్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౭౫-అత్ర "శరణాశ్రయమ్" ఇతిముద్రితలక్ష్మీతన్త్రకోశస్థపాఠః.

వ్యా.—(౩)“ఇదంతతీర్షతాంపారమ్” ఎన్నదు - “శడకేఱి అనిష్టనివృత్తిపణ్ణవేణు మెన్నుమ్ త్వరైయుడైయార్ కళ్”ఎన్నపడి.

(౪)“ఆనన్త్యమిచ్ఛతామ్” ఎన్నదు - “స్వరూపప్రాప్త పరిపూర్ణభగవదనుభవత్తై ప్పెఱ నినైక్కు మవర్కళ్” ఎన్నపడి. ఇవైయిరణ్డుమ్ భక్తియినుడైయ భూమావాలే వరుమవైయిఱే? భక్తిపారవశ్యమ్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిల్ అశక్తియుమ్ ముణ్డాప్పాయ్,

“స్వరూపేణ, ‘భక్త’శబ్దార్థత్తై-ఇదంతితీర్షతామ్’ ఎన్ఱు అవిత్తు శొల్లాతాకిలుమ్ కార్యద్వారా శొల్లుకిఱతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంతితీర్షతామిత్యాది.) “[పారమ్]-సంసారార్ణవ ఉత్తరతీరమ్; [‘తితీర్షతామ్’] తరితుమిచ్ఛతామ్;” ఎన్నపడి. వర్తమానార్థక శత్రాదేశత్తాలే తరణేచ్ఛైయినుడైయ చిరానువృత్తి శొల్లుకైయాలే, “కదా?” “కదా!” ఎన్ఱు, విరోధినివృత్తియిల్ త్వరై తోన్ఱుకైయాలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శడక్కేఱనిత్యాది). శీఘ్రమాక వెన్నపడి.

“అణుపరిమాణ స్వరూపత్తుక్కు ముక్తిదశైయిల్ ఆగన్తుకవిభుత్వమ్ కూడాతాకైయాలే, (‘ఆనన్త్యమ్’) (౧)స్వరూప-(౨)గుణ-(౩-౪) విభూత్యాదియాల్ అనన్తబ్రహ్మానుభవరూపమ్,” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపప్రాప్తేత్యాది).

“వస్తుపరిచ్ఛేదాభావవాచియాన ‘అనన్త’ శబ్దమ్ సమస్తవస్తుసామానాధికరణ్యరూప సర్వశరీరిత్వ వాచియాకైయాలే, శేషిత్వమ్లబ్ధమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపప్రాప్తేతి)

(౧) దేశ(౨-౩)*కాలాదిపరిచ్ఛేదాభావత్తై ప్పఱ్ఱ (పరిపూర్ణేతి) సర్వగతమాన బ్రహ్మత్తినుడైయవిచ్ఛేదమఱ అనుభవేచ్ఛైయాక వేణ్డుకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదనుభవత్తైయితి)

“స్వార్థేష్యఞ్-” ప్రత్యయమాకిల్ “అనన్తస్య కర్మ ఆనన్త్యమ్” ఎన్ఱు, “కర్మణిష్యఞ్-” ప్రత్యయమాకిల్. సవిభూతిక (పరిపూర్ణస్వాసు భవమ్) పరమాత్మావుక్కుమ్ ఉక్తాకైయాలే, “సాయుజ్యత్తై” యెన్నపడి.

అనన్తశబ్దరూఢ్యర్థమ్- (భగవదితి)

“ యద్వా:-“సచానన్త్యాయకల్పతే ఇత్యాది శ్రుతి ప్రసిద్ధసకలసఙ్కోచ నివృత్తిపూర్వక నిరవధిక జ్ఞానవికాసరూపానన్త్యపహత్వంహి బ్రహ్మ

“ ణత్వమ్?” ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలే నిరుక్తమానపడియే ఇఙ్గుమ్(‘ఆనన్త్య’)మాయ్, గుణోపసంహారన్యాయేన *శ్రుత్యన్తరోక్తస్వరూపప్రాప్త్యాది

“ విశేషణవిశిష్టమాక, అత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపప్రాప్తేత్యాదినా) ఎన్ఱు” ఆకవుమామ్.

“శత్రాదేశత్తాలే ఇచ్ఛైయినుడైయ చిరానువృత్తి శొల్లుకైయాలే, ఇచ్ఛోత్కట్యమ్ లబ్ధమాయ్, అతిశకాన్హై అలాభత్తిల్ సత్తాహాని కూఱైయాక్కుమ్,” ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెఱ నినైక్కు మవర్కళ్ ఎన్ఱు)

(ఇవైయిరణ్డుమిత్యాది.) “‘ఇదంతితీర్షతామ్’ ఇత్యాది వాక్యద్వయమ్, కార్యద్వారా భక్త్యతిశయపరమ్” ఎన్నపడి.

(భక్తి…భూమా)-భక్తివైపుల్యమ్. (“దేవేపరిబృఢతయానావిదితయా”) ఎన్ఱు అవిత్తుక్కు భోన్నవధిగారిత్రం సామాన్యప్రమాణత్వమ్, ఇఙ్గుమ్తుల్యమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపారవశ్యమిత్యాదినా, శొన్నాప్పోలే ఇత్యన్తేన)

ఇ-అ.—(౩)“‘ఇదంతితీర్షతాంపారమ్(౪)ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్, ఎన్ఱు భక్తిపరవశరైచ్చొల్లుకిఱతు’ ఎన్ఱు కొళ్ళుమ్ ప్రకారమ్ కాట్టుకైక్కాక ‘ఇదంతితీర్షతాపారమ్’ ఎన్ఱు అవిత్తుక్కుమ్, ‘ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్,’ ఎన్ఱు అవిత్తుక్కుమ్, శబ్దార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ అల్లైవే, (ఇదంతితీర్షతామ్ ఎన్ఱుతుడఙ్గి.)

*“ఆది” శబ్దత్తాలే “అవస్థై” గ్రహిక్కప్పడుకిఱతు. *పాఠాన్తరత్తాలే

వ్యా.—అనిష్టనివృత్తియిలుమ్ ఇష్టప్రాప్తియిలుమ్, ఉణ్డాన విళమ్బాక్షమత్తైకుఱ్ఱమ్ఉడలాయితే యిరుప్పదు? అత్తిల్, విళమ్బాక్షమత్తై కుఱ్ఱడలాన ఆకారత్తై ఇన్దశ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱదు.

"ఆనాల్, కీళ్ అశక్తికుఱ్ఱడలాకవన్దో్, శొల్లిపోన్దదు! అదుక్కు ఎదుప్రమాణమా మో!" ఎన్నిల్, అధికారిత్తై విధ్యమ్దర్శిప్పిక్కి అవివ్వళవే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమాకైయాలే, ఇత్తై ప్రమాణమాకచ్చొల్లత్తట్టిల్లై; [౫

అ.—(అనిష్టనివృత్తియిలుమ్, ఇష్టప్రాప్తియిలుమ్, ఉణ్డానవిళమ్బాక్షమత్తైక్కుమ్) ఎన్గిఱవిత్తాల్, "ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారఙ్గళ్ ముఖభేద మాత్రమ్; విళమ్బాక్షమత్వమ్ ఏకఏవాధికారః" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(భక్తి ..భూమా) సామాన్యహేతువాయ్, (౧)కరణశైథిల్య(౨)విళమ్బాక్షమత్వఙ్గళ్ తద్విశేషఙ్గళాయ్, ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారత్వఙ్గళ్ విళమ్బాక్షమత్వవిశేషఙ్గళాయ్,ఇరుక్కుమ్. ఇప్పడి అజ్ఞాన జ్ఞానాధిక్యఙ్గళిలుమ్ సామాన్యవిశేషాదివిభాగమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

ఆక. ["ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"] ఇత్యాదిక్కు;(౧)ఉపాయాన్తర విషయజ్ఞానాభావత్తైయుమ్, ఇన్దఉపాయ *విశేషత్తిల్ సూక్ష్మజ్ఞానాభావత్తైయుమ్ ఉడైయవర్కళుక్కు మిదువే;

(౨) తదుభయగోచరజ్ఞానవాన్గళాయిరున్దవైత్తే తదనుష్ఠానశక్త్యభావవాన్గళుక్కుమ్ ఇదువే;

(౩)"జ్ఞానశక్తికళై యుడైయరాయిరున్దవైత్తే విళమ్బాక్షమరన్దిక్కే ఇరుప్పార్ క్కుమిదువే;" ఎన్ఱు, పూర్వపక్ష్యభిమతమానవర్థమ్.

సిద్ధాన్తాభిమతార్థ మావదు-"(౧)సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వాది జ్ఞానవాన్గళాయిరున్దవైత్తే తదనుష్ఠానోపయిక జ్ఞానాదిరహితర్క్కు మిదువే; [౧౫

(౨)జ్ఞానశక్తికళైయుడైయరాయిరున్దవైత్తే సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వాది జ్ఞానవాన్గళాయిరుక్కు మవర్కళుక్కు మిదువే;

(౩)సాధనాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానవాన్గళా యిరున్దవైత్తే భక్తిపరవశరాయిరుక్కు మవర్కళుక్కు మిదువే;" ఎన్ఱు.

("విజానతామ్") ఎన్గిఱవిడత్తిలే, అశక్తిలక్షణై కొళ్ళుమత్తిలుమ్ ("అజ్ఞానామ్") ఎన్గిఱవిత్తిలే అశక్తి-లక్షణై కొళ్ళుకైయే అజహల్లక్షణాత్వా చిత్యత్తాలే ఉచితై.

కిఞ్చ, "ఉద్భిజ్జస్య పఞ్చమాహుతి నిరపేక్షత్వ సమ్ప్రతిపత్తేః, పృధివ్యాష్మజత్వాయోనిజత్వ పాపోత్తరత్వ సామ్యాచ్చ, [తృతీయ]శబ్దేన సఙ్గ్రహః నతుప్రథమేనద్వితీయేనచేతి"౧ఎన్ఱు, "తృతీయశబ్దావరోధస్సంశోకజస్య"౨ఎన్గిఱసూత్రోక్తన్యాయత్తాలే మన్దాధికారినిష్ఠత్వ సమ్ప్రతిపత్తియాలుమ్; ఉపాయాన్తరానుష్ఠానాభావప్రయోజకత్వ సామ్యత్తాలుమ్; ("అజ్ఞానామ్") ఎన్గిఱవిత్తిలే అశక్తిలక్షణై యుక్తై.

ఆకైయాల్, ("విజానతామ్") ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అశక్తిలక్షణై యెన్నుమ్ పక్షమనుపపన్నమ్.

"ఇప్పడియాకిల్, వ్యాసాదికళుడైయ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానమ్, స్వరూపజ్ఞానాభావ హేతుకమెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, ఉపదేష్టాక్కళానవర్కళుక్కు స్వరూపజ్ఞానాభావాపత్తిభయత్తాలే 'విజానతామ్' ఎన్గిఱవిడత్తిలే అశక్తిలక్షణై జహల్లక్షణైయానాలుమ్ కొళ్ళుకైయుచితై" ఎన్ఱుశొల్లవేణ్డా.

ఇ-అ—సంసారత్తినుడైయదోషత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, శీఘ్రమాకసంసారత్తైక్కడక్కవేణుమ్ఎన్ఱు, ఆశైప్పిఅక్కుమ్; భగవద్విషయత్తైఅనుసన్ధిత్తాల్, శీఘ్రమాకభగవద్విషయత్తై ప్పెఱవేణుమ్ ఎన్ఱుఆశైప్పిఅక్కుమ్;అత్తైప్పఱ్ఱ ఇవైయిరణ్డుమ్ (భక్తినుడైయభూమావాలే) వరుమతిఱే ఎన్గిఱార్.

"ఇదంతితీర్షతామ్" ఎన్గిఱవిడ-త్తుభక్తిపరవశరై చ్చొల్లుకిఱత్తాకిల్.! "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్ ఇదమేవవిజానతామ్" ఎన్గిఱవిరణ్డుమ్ఉపాయాన్తరనివృత్తిక్కు హేతువానాప్పోలే, "ఇదంతితీర్షతామ్" ఎన్గిఱతువుమ్ ఉపాయాన్తర నివృత్తిక్కు హేతువాయిరుక్క వేణ్డావో.

అనిష్టనివృత్తియన్ఱో, శొల్లప్పడుకిఱదు - అదుకారణమాయైయాలే ఇదుభక్తిపరవశరైచ్చొల్లుకిఱపరియోజ్గనే యెన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (భక్తిపారవశ్యమిత్యాది.)

మూ.—(అశక్తిక్కుడలాకవన్దో, శొల్లిపోన్దదు.) ఎన్నదు - భక్తిపారవశ్యత్తాలే, అదైప్పఱ్ఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళై అనుష్ఠిక్కమాట్టాతపడియాన అశక్తిక్కుడలాక వన్దో, శొల్లిపోన్దదు ఎన్ఱపడి.

* పా-"విషయత్తిల్"

౧॥ శ్రు-ప్ర-౩-అ-౧-పా-౮-వ   ౨॥ బ్ర-సూ-౩-అ-౧-పా-౨౧

వ్యా.—"అవిద్యాతః" ఎన్గిఱశ్లోకత్తిల్, జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాకచ్చొన్నతుమ్ కీఴ్ చ్చొల్లివన్దతుమ్ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు అత్తై ప్రమాణమాకచ్చొన్నాప్పోలే.

అ.—విళమ్బాక్షమత్వ హేతుభూత భక్త్యభావాభ్యుపగమమ్ ఆవశ్యకమానైయాలే, తద్వదేవ, జ్ఞానపూర్త్తియిల్ కిఞ్చిద్వైకల్యమ్ కొణ్డాల్ బాధకమిల్లైయే? ప్రత్యుతఅజహల్లక్షణాత్వసిద్ధి రూపసాధకముమ్, జహల్లక్షణాత్వపరిహార రూపబాధకవిరహముమ్ సిద్ధమిఱే !

"దృష్ట్వాఽనుయాన్తమ్ ఋషిమ్ ఆత్మజమ్ అప్యనగ్నా(ః) దేవ్యో హ్రియా పరిదధుర్ నసుతస్య,చిత్రమ్ । తద్వీక్ష్యపృచ్ఛతిమునౌ జగదుస్తవాస్తిస్త్రీ-పుం- భిదా నతుసుతస్య వివిక్తదృష్టేః"౧ ఎన్ఱు, కిఞ్చిద్ జ్ఞానవైకల్యమ్ ప్రకారాన్తరేణవ్యాసాదికళుక్కు సంప్రతిపన్నమఱే ?

వ్యాసాదికళుమ ప్రపత్తినిష్ఠరెన్ను మిడముమ్ ఉక్తమిఱే?

"నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాద్ ఉపాయాన్తరమిష్యతే"౨ ఎన్ఱు, జ్ఞానదార్ఢ్యాభావమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానహేతు' వెన్ఱు,శొల్లుకైయాలే, సాధనాన్తరనిష్ఠర్క్కు జ్ఞానవైకల్యాశ్రయణమ్ ఆవశ్యకమ్.

" 'బుద్ధిదౌర్బల్య' శబ్దమ్ స్వాశక్త్యోపాయే స్వాధికారభ్రమపరమ్" ఎన్ఱుకొళ్ళిల్ దార్ఢ్యాభావ వాచియానదౌర్బల్యశబ్దత్తుక్కు భ్రమపరత్వత్తిల్ స్వారస్యభఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఇఙ్గే శక్తాశక్తవాదినా, (౧) భక్తియోగ (౨) తదుపాయో భయవిధివైయర్థ్యవారణాయ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః.

స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానాధికారత్వ మనభ్యుపగచ్ఛతా, దేశవాసాద్యఙ్గ విధివైయర్థ్యవారణాయ దేహాన్తరవిళమ్బాక్షమత్వమ్ "ఆత్యన్తికీమ్ అనిష్టానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా । ప్రవక్తుర్ అఙ్ఘ్రిసేకార్యా"౩ ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధమ్, అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః. తథాఽపి "ఏకద్విత్రాది యోగవ్యతిభిదురనిజాధిక్రియా"౪ ఇత్యుక్తిః కిమభిప్రేత్యేతిచిన్త్యమ్;

ఎన్ఱు, పూర్వర్కళ్ నిష్కర్షత్తై యనుసన్ధిప్పతు.

"["ఇదంశరణ మజ్ఞానామ్"] ఎన్గిఱ "శరణ" శబ్దమ్, (౧) అధికారతయా, (౨) ప్రతిబన్ధకాభావతయావా, ఉపకారకత్వపరమ్" ఎన్ఱాతల్; "విషయభూతభగవద్గత శరణత్వోపచారరూపమ్" ఎన్ఱాతల్; కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—అత్రైవంపూర్వపక్షీమన్యతే:—ఉదాహృతవచనస్థ 'విజ్ఞాన' శబ్దో నోపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానపరః;

(౧) అవిద్యాతో(౨) దేవే పరిబృఢతయావావిదితయా" ఇతి *శ్రీమద్భట్టారకాచార్యైః, "సదృశోపాయవైధుర్యం సాక్షాద్భగవతోవిదన్ । సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతి యోగమార్గపరాఙ్ముఖః" ఇతి వరదాచార్యైశ్చ, ప్రపత్త్యుపయుక్త పరిబృఢత్వరూపశరణ్యగుణవిశేషజ్ఞానమితివ్యాఖ్యాతత్వాత్. ఏవంచాత్రాజ్ఞానన్నామ ఉపాయాన్తరవిషయజ్ఞానాభావః, అస్మిన్నప్యుపాయే సూక్ష్మవిశేషజ్ఞానాభావశ్చ. భవతి 'విజ్ఞానమ్' అపి, ఉక్తోభయజ్ఞానవిశేషఏవ - తతశ్చైవమర్థస్సంపద్యతే.

"ఉపాయాన్తరమ్, ఉక్తోపాయఞ్చ అజానతామపిఇదమేవ; తదుభయగోచర విశేషజ్ఞానసత్త్వేఽపి, శక్త్యభావేసతి తథాభూతానామపి ఇదమేవ; జ్ఞానశక్తిసంభవేఽపి, భక్త్యావిళమ్బాక్షమాణామపి ఇదమేవ;" ఇతి.

అన్యథా, ధర్మాణాంస్వరూపవిరుద్ధత్వాత్ జ్ఞానవివక్షాయాం, చరమశ్లోకాద్యుపదేష్టౄణాం వ్యాసాదీనామ్ఉక్తజ్ఞానసత్త్వేన తేషాంప్రపత్తావేవాధికారస్స్యాత్. తతశ్చభక్తత్వంవ్యాహన్యేత.

(జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాక చ్చొన్నతుమ్) ఎన్ఱతు - అనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాక చ్చొన్నతు ఎన్ఱపడి.

(కీఴ్ చ్చొల్లివన్దతుమ్) ఎన్ఱతు - స్వరూపవిరుద్ధమాక చ్చొల్లివన్దతుమ్ ఎన్ఱపడి.

---

* పా - "భట్టాచార్యైః"   ౧॥ భా-స్క-న్ధే-౧-అ-౮-శ్లో-౫   ౨॥

మీ.—నచ, తేషాంప్రమాణోపదేశసమయే తథాజ్ఞానసత్త్వేపి, పశ్చాద్వ్యాకులచిత్తతయా ఉపాయాన్తరానుష్ఠాతృత్వమితివాచ్యమ్ ; తథాత్వే ప్రమాణాభావాత్. నచ, తేషాంప్రపన్నత్వేపి, లోకసఙ్గ్రహార్థముపాసనానుష్ఠానమితివాచ్యమ్; స్వాధికారవిరుద్ధస్యలోకసంగ్రహార్థతయాఽనుష్ఠానేప్రత్యవాయాపత్తేః; అన్యథా, సన్న్యాసినోఽపి లోకసంగ్రహార్థం గృహస్థధర్మానుష్ఠానప్రసక్తేః. నచ కైఙ్కర్యత్వేన ఉపాయాన్తరానుష్ఠానసంభవః. ప్రపత్త్యపేక్షితానాం తథానుష్ఠానే విరోధాభావేఽపి, తద్విరుద్ధానాం కైఙ్కర్యత్వేనానుష్ఠానేఽపి విరోధాపత్తేః.

అతఏవ, "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే" ఇత్యేతదపి, " అశక్తస్యాతికృచ్ఛ్రేషు దురాశాదార్ఢ్యశాలినః । కస్యచిద్బుద్ధిదౌర్బల్యం లఘుత్యాగస్య కారణమ్॥ తత్రప్రపత్త్యనర్హాణామన్యధి త్యపియుజ్యతే । వ్యాసాదిషుచ నైవైషా నీతిస్సంశయభూమిషు"॥ ఇతివివృతమ్; ఏవమ్, అజ్ఞానామ్ అశక్తానాం భక్తిపరవశానాంచప్రపత్త్యధికారత్వమితిపూర్వోక్తార్థపరత్వాత్, ఉక్తవచనే, స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానస్యాప్యధికారత్వమితిసిద్ధమితి, నశరణాగతిర్భిన్నాఽతోనతస్యాఙ్గఫలత్వమితి ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి. [౫

సిద్ధాన్తస్తు: - "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్' ఇతివచనే "విజానతామ్" ఇతివిజ్ఞానశబ్దేన జ్ఞానవిశేషఏవోపస్థాపితః నత్వశక్తిః; "దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా" ఇతి విదిశబ్దస్యపరిబృఢత్వలక్షణకల్యాణగుణజ్ఞానపరత్వేన వ్యాఖ్యాతత్వాత్. తచ్చపరిబృఢత్వజ్ఞానమ్, "సదృశోపాయవైధుర్యంసాత్వద్భగవతోవిదన్" ఇత్యత్రభగవత్సదృశోపాయాభావజ్ఞానమితి విశేషితమ్. "అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానా" మితి శాసకవచనే విజ్ఞానవిశేషఏవోక్తః. అతః, సర్వత్రజ్ఞానవిశేషస్యైవోక్తత్వాత్, అశక్తిపరత్వే (౧) సర్వత్రలక్షణా (౨) అశ్రుతకల్పనాచస్యాత్.

నచ, అశక్తస్యావశ్యం సఙ్గ్రాహ్యత్వాత్- లక్షణాయుక్తేతి వాచ్యమ్, అజ్ఞానశబ్దఏవతదుపపత్తేః.నచవినిగమనావిరహః; ౧పూర్వాచార్యవ్యాఖ్యానానురోధస్య, (౨)అజహల్లక్షణాయాశ్చ, వినిగమకత్వాత్.

కిఞ్చ "విధిస్తుధారణేఽపూర్వత్వాత్" ఇత్యత్ర అజ్ఞానాదిత్రయస్యప్రపత్త్యధికారత్వం*ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తత్వాత్ అపూర్వంహి? అప్రాప్తమ్ అపూర్వమిహ" విధీయతే; తతశ్చవిజ్ఞానశబ్దస్య లక్షణానయుజ్యతే, "నవిధౌపరశ్శబ్దార్థ" ఇతి నిషేధాత్. అజ్ఞానశబ్దేపినలక్షణా- తత్రత్యజ్ఞానశబ్దస్యయోగపరత్వాత్; అన్యథా, శాస్త్రపర్యుదస్తస్య అసఙ్గ్రహాపత్తేః. యోగరాహిత్యేస్తు(౧)శక్తిరహితానాం(౨)శాస్త్రతఃపర్యుదస్తానాఞ్చ అవిశిష్టమితి,సర్వసఙ్గ్రహస్సిధ్యతి. [౧౫

అతఏవోచ్యతే-, "సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతియోగమార్గపరాఙ్ముఖః" ఇతి. తతశ్చ "యోగాశక్తానామపీదమ్; తత్సత్త్వేపివిజ్ఞానవిశేషవతామపీదమ్; తస్మిన్ యోగేసతి,భక్తిపరవశానామపీదమ్,' ఇతి తాత్పర్యమ్; క్వచిదపిలక్షణాభావాత్,-*పూర్వాచార్యైఃవిజ్ఞానశబ్దేనయోగశబ్దస్య విశేషితత్వాచ్చ, వచనాన్తరానుగుణ్యాత్, వ్యాఖ్యానానుగుణ్యాత్, అపూర్వార్థ*విషయస్వారస్యాచ్చ. "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తిరజ్ఞస్య యుజ్యతే' ఇత్యత్ర ఉపాయాన్తరస్య విజ్ఞానమితి తత్పురుషాదపి కర్మధారయోనిషాదస్థపత్యధికరణసిద్ధోయుక్తః. అజ్ఞానశబ్దశ్చావిద్యా*శబ్దశ్చ యోగేస్వరసః; "అవిద్యయామృత్యుం తీర్త్వావిద్యయామృతమశ్నుతే' ఇత్యాదిప్రసిద్ధిప్రాచుర్యాత్. యద్వా విద్యాశబ్దస్య (ద్వేవిద్యేవేదితవ్యే) ఇతివత్,- శబ్దజన్యయోగజన్యోభయవిద్యావాచకత్వాత్ అవిద్యాశబ్దేన తదుభయశక్త్యభావోపివివక్షిత ఇతి విజ్ఞానశబ్దో నాశక్తిలక్షకః.అతఏవ "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తిః" ఇత్యుక్తమ్ తస్మాత్, *అజ్ఞాదిశబ్దానాం పూర్వపక్షోక్తార్థోఽ*నుపపన్నః; విజ్ఞానశబ్దస్య భట్టాచార్యవరదాచార్యవచనాభ్యాముపాయపరిబృఢత్వోపాయాన్తరతుచ్ఛత్వజ్ఞానపరత్వేన వ్యాఖ్యాతత్వాత్. తాదృశవిజ్ఞానస్యోపాయాన్తరత్యాగహేతుత్వేన, పూర్వపక్షోక్తశృఙ్ఖలితోక్త్యసంభవశ్చ.

ననుపరిబృఢత్వాదిజ్ఞానాసంభవస్య వ్యాసాదిషుదుర్వచత్వాత్ కథమస్య అధికారత్వమితిచేత్ ఉచ్యతే:—భక్త్యభావస్యాపి తేషుదుర్వచత్వాత్ భక్తేరప్యధికారత్వంనస్యాత్, యదితేషామధికారిపురుషత్వాత్ అశుభలేచ్ఛారూపోభక్తిభూమానాస్తీత్యుచ్యతే, తర్హి ఉపాయోపేయగోచరసార్వజ్ఞ్యేపి, కిఞ్చిద్వైకల్యం ప్రమాణబలాదభ్యుపగన్తవ్యమితి.

కిఞ్చ, వ్యాసాదీనామ్అధికారవిశేషాధికృతత్వాత్ - యథాప్రారబ్ధమాత్రనాశేఇచ్ఛానజాయతే, తద్వత్ ప్రాప్యపరిబృఢత్వోపాయఫల్గుత్వజ్ఞానేసత్యపి ప్రారబ్ధఖణ్డనాశేపీచ్ఛానజాయతే; *అధికారారమ్భకకర్మణోయావదధికారసమాప్త్యవస్థానేన అనుభవనాశ్యత్వాత్

---

* పా - "ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తమపూర్వమిహవిధీయతే" *పా- "పూర్వజ్ఞానశబ్దస్య రూఢశబ్దేన [యోగపరత్వేన!] విశేషితత్వాచ్చ"
*పా-"విధి" *పా-"శబ్దేనవ్యాఖ్యాతః;విద్యా" *పా-"అజ్ఞానాది" *పా.శాస్త్ర *పా. అజ్ఞానాది *పా-అనుపపత్తేః *పా-అధికారారమ్భకర్మణః

మీ—నచ, *ఉపాయాన్తరోపేయగోచర ఫల్గుత్వ పరిబృఢత్వజ్ఞానస్య ప్రపత్త్యధికారత్వే, భక్తి *మాత్రానవకాశాపత్తిః; భక్తేరివోక్త [౩౦
జ్ఞానపూర్తేరధికారత్వేన, తద్రహితానాం భక్త్యారమ్భాపపత్తేః.

ఏవమస్మిన్ వచనే ఉపాయాన్తర ఫల్గుత్వజ్ఞానస్య శరణాగత్యధికారత్వ వచనాత్ తస్య చాష్టాఙ్గ* భూతేషడఙ్గే అత్యన్తఫల్గుతరే అధి కారత్వవిరోధాత్, తదధికారా శరణాగతిః అసాధనమ్, కిన్తుఫలభూతా, ఇతి విజ్ఞాయతే.

యద్వా ''విజానతామ్'' ఇత్యత్ర విజ్ఞానశబ్దః, '' దేవేపరిబృఢతయా'' ఇత్యనేన దేవవిషయ విజ్ఞానపరః, నతూపాయాన్తర విషయ విజ్ఞానపరః. ఇతిదర్శితః. ''సదృశోపాయవైధుర్యేతి వరదాచార్యవచనంభట్టాచార్య *వచనఫలితార్థకథనమ్. తతశ్చ, పరిబృఢత్వమ్, *ఉపేయా కారపరిబృఢత్వమ్, ఉపాయాకారపరిబృఢత్వఞ్చ వివక్షితమ్.

పూర్వత్ర, ''సదృశోపాయవైధుర్యమ్'' ఇతి, ఉపాయాన్తరాణాంఫల్గుత్వం ఫలితార్థత్వేన వివక్షితమ్ ; ఉత్తరత్ర, ఉపాయాన్తరాణాం స్వరూపవిరుద్ధత్వం తత్ఫలితార్థత్వేన వివక్షితమ్.

యద్యపి, *ఉపాయాకార పరిబృఢత్వంరస్యత్వ *సకృత్త్వావత్యసహత్వనిరపేక్షత్వ సిద్ధత్వ చేతనత్వ స్వయంఫలత్వ ఫలప్రదత్వ స్వరూపానురూపత్వాదీని,తథాపి,అత్ర ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుభూతసాదృశ్యాభావఃస్వరూపవిరుద్ధత్వమ్ తతశ్చ,ఉపాయాన్తరాణాంభగవత్సాదృశ్యాభావః,
'' యథా, భగవాన్ స్వరూపానురూపోపాయః నతథోపాయాన్తరాణి'' *ఇత్యేవంరూపోమతః. తస్మాత్ స్వరూపానురూపత్వఞ్చ [౧౦
సాదృశ్యం వివక్షితమితి.

''విజానతామ్'' ఇత్యత్ర విజ్ఞాన శబ్దఃఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరః. తస్మాత్, ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానస్య ఉపాయాన్తరవత్ స్వరూపవిరుద్ధే షడఙ్గేఽనధికారాత్, ''తదధికారా శరణాగతిః ఫలరూపా'' ఇతి సిధ్యతి.

ఏవఞ్చ, '''మామ్ ఆరాధయితుంసర్వాణాం కర్మ- 'సుజ్ఞాన - *భక్తయః। అశక్తానాంపునశ్చైక 'స్సులభోపాయఉచ్యతే' ఇత్యాదిశాస్త్రే షడఙ్గాధికారత్వేనోక్తా యా ఉపాయాన్తరాశక్తిః సాపిశరణాగతావధికారః; స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానంభక్తి పారవశ్యంచేతి షడఙ్గవ్యావృత్తం విలక్షణమధికారద్వయమ్, అధికంశరణాగతా వధికారః.'' ఇతి *అనేనవచనేనోక్తం భవతి. [౧౫

స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమ్అనుయాయ్యధికారఇతి, త్రయాణామపి, అష్టాఙ్గ యోగవత్ షడఙ్గత్యాగోపి సిధ్యతి; అన్యథా, 'సులభత్వాద శక్త*పరతన్త్రాణా మాశుఫలత్వాత్, భక్తిపరవశపరతన్త్రాణా మపిషడఙ్గ స్వీకారాపత్తేః. షడఙ్గే ఆర్త దృప్తయోః *అశక్తిరేకైవాధికారః; శక్తానామార్తానాం దృప్తానాఞ్చ 'సురణ్యాది మన్త్రోపాసనాత్మక ప్రపత్తావధికారాత్. అతోఽశక్తిమాత్రాధికారాత్ షడఙ్గాత్, అశక్త్యాదిత్రయాధికారా శరణాగతిర్భిద్యతే.

'నన్వేవం శక్తానామశక్తానాఞ్చ శరణాగతావధికారే అష్టాఙ్గ షడఙ్గయోగయోరనుష్ఠాత్రభావేన అప్రామాణ్యాపత్తిః? 'ఇతి చేన్నైవమ్. ''నరాణాంబుద్ధి దౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యత'' ఇతి, స్వయత్నస్వరూప విరుద్ధత్వజ్ఞానవతాం (౧)శక్తానామ్(౨)అశక్తానాఞ్చయథాక్రమంతయోరధికారసమ్భవాత్. తతశ్చ, ''నరాణా'' మితివచనమేవ, శరణవరణోపాయాన్తరయోః *ప్రతినియతాధికార వ్యవస్థాపరః; ''బుద్ధిదౌర్బల్యవతాంనరాణామ్, ఉపాయాన్తరం *బుద్ధిదౌర్బల్య హీనానాం ప్రకృతశరణాగతిః;'' ఇతిహితాత్పర్యమ్? అతః, ఇదంవచనమ్, '' విజానతామ్'' ఇత్యస్యఉక్తార్థపరత్వే ఉపోద్బలకంభవతి.

'' నను ''బుద్ధిదౌర్బల్య''శబ్దః. లఘూపాయప్రతిపాదక ప్రపత్తిశాస్త్రే*ప్రామాణ్యాధ్యవసాయపరః. నరశబ్దశ్చాశక్తపరః. అతః కస్యచిదశక్తస్య ''*కృచ్ఛ్రోపాయఏవ-దురాశాదార్ఢ్యశాలినః, ప్రపత్త్యనర్హత్వాత్, ఉపాయాన్తర ఏవాధికార ఇత్యుచ్యతే - అన్యథా,వ్యాసాదిమహర్షి సంశయ ''*షూతిత్వాదుక్తనీతేరసంభవాత్''ఇతి చేన్నైవమ్. వ్యాసాదివ్యావర్తనాయ అశక్తస్య, ఇతిపదంతావదధ్యాహర్తవ్యమ్- తథాచ*అశక్తేన ఉపా '' యాన్తరస్యేష్యమాణత్వాయోగాత్ - ఉపాయాన్తర శబ్దస్తదుపాయదేశ వాసాదిపరోవాచ్యః. తతశ్చ*లక్షణాస్యాత్.

---

*పా-''ఉపాయోపేయగోచర'' *పా-''శాస్త్ర'' *పా-''వత్ ఉపాయభూతే'' * పా-''వచనంచ'' *పా-''ఉపాయాకారపరిబృఢత్వం నవివక్షితమ్'' * పా-ఉపాయాన్తరపరిబృఢత్వమ్'' *పా-''సకృత్త్వాసహ్య'' *పా-''ఇత్యేవంరూపమ్'' *పా-' భక్తిభిః'' *పా-''అనేనోక్తమ్'' *పా-''అశక్తపరతన్త్రత్వాత్ అశుఫలత్వాత్.'' * పా-''ప్రతినియతాధికారివ్యవస్థాపకః'' '' బుద్ధిదార్ఢ్యయుక్తానామ్ ' *పా-' కృచ్ఛ్రోపాయేషు'' * పా-''షూతిషు'' *పా-''తథాఅశక్తేన.'' *పా-''లక్షణాచ '

20-8-89.

మీ—"నను 'బుద్ధిదౌర్బల్య'శబ్దః ఉపాయాన్తరేస్వాధికార†పరః; అతః ఉపాయాన్తరశబ్దస్యనలక్షణా" ఇతిచేన్న; దార్ఢ్యాభావవాచకస్య "దార్బల్య" శబ్దస్య భ్రమపరత్వే లక్షణాఽఽపత్తేః, అధ్యాహారదోషతాదవస్థ్యాచ్చ.

"నను యది అనధ్యాహార యోజనాపక్షపాతేన వ్యాసాదిషూపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వలక్షణ శాస్త్రార్థే జ్ఞానాభావోవా, జ్ఞానే సత్యపి అధ్యవసాయాభావోవా, అధ్యవసాయే సత్యపి తస్యదార్ఢ్యాభావోవా కల్ప్యేత; తదా అజ్ఞత్వేన ప్రపత్త్యనుష్ఠాతౄణాం వ్యాసాదీనాంస్వోపదిష్ట శాస్త్రార్థేషు (౧ జ్ఞాన ౨ విశ్వాస (౩)దార్ఢ్యాభావస్యానేకోపపత్తిప్రమాణ విరోధస్స్యాత్. అతస్తదవిరోధాయాస్మిన్ వచనేఽధ్యాహారాద్య స్వారస్యాశ్రయణమేవయుక్తమ్; భూయసామనుగ్రహాత్" ఇతిచేన్నైవమ్.

అత్రహివచనే,స్వారస్యబలాత్, ఉపాయాన్తరాధికృతేషు వ్యాసాదిష్వపి ప్రపత్తివిషయే కిఞ్చిదజ్ఞానం తావత్ప్రతీయతే. "ఇదం మహోపనిషదం దేవానాంగుహ్యముత్తమమ్" ఇత్యాదౌ ప్రపత్తివిషయే దేవగుహ్యమప్యుక్తమ్.

తతశ్చ,దేవానామివ తత్ప్రతిపాదకానాం సార్వజ్ఞ్యవతాంవ్యాసాదీనామపి, ప్రపత్తివిషయే తద్యాథాత్మ్యజ్ఞానం నాస్తీత్యపి స్వీకార్యమ్. తత్ర ప్రపత్తేస్సాధనత్వ వేషానుబన్ధిప్రకారవిశేషాణామజ్ఞత్వేన తదనుష్ఠాన తదుపదేశదేశికైస్తైరవగతత్వేపి ఫలత్వవేషానుబన్ధి ప్రకార విశేషాణామనవగతత్వసంభవాత్, ఫలప్రపత్తౌ ప్రధానాధికారభూతోపాయాన్తర ‡స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాభావస్యాపి తేషు సంభవాత్, ఉక్తజ్ఞానాభావఏవ తేషామ్ఉపాయాన్తర స్వీకారే హేతురితి పారిశేష్యాత్, స్వారసికవచనార్థోఽవగమ్యతే. అతఏవ, కేషాంచిత్ప్రపత్తివిషయే సార్వజ్ఞ్యముచ్యతే. "అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానామ్" ఇతి.

అథవా, వ్యాసాదీనామ్, ప్రపత్తియాథాత్మ్యస్య ఫలరూపత్వస్య, తదనుబన్ధినామ్ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వాదీనాంచ ఉపదేశయోగ్యజ్ఞానసంభవేపి అనుష్ఠానోపయుక్త దృఢతరజ్ఞానం తేషాంనాస్తి; తేషామ్అధికారిపురుషత్వేన తత్తదధికారారమ్భకస్యైవ ప్రతిబన్ధకత్వాత్. తస్మాత్, వ్యాసాదిసార్వజ్ఞ్యాది ప్రతిపాదక ప్రమాణవిరోధాభావాత్, దేవగుహ్యత్వాది వచనానుగుణ్యాత్, అన్యథా, అధ్యాహారాది దోషాపత్తేః, శబ్దస్వారస్యాచ్చ, బుద్ధిదౌర్బల్యశబ్దః ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వా ధ్యవసాయాభావపరః.

ఏవమ్, అత్ర"బుద్ధి" శబ్దస్య, పరిశేషాదుపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వాత్, "దేవేపరిబృఢతయా" ఇత్యస్య ఉపాయభావపరిబృఢత్వస్యవివక్షితతయా, "సదృశోపాయవైధుర్యమ్" ఇత్యాది తద్వివరణే "సిద్ధోపాయసాదృశ్యాభావః స్వరూపవిరుద్ధత్వమ్" ఇతి పర్యవసితత్వాచ్చ,"విజానతామ్" ఇత్యత్ర వివక్షితవిశేషజ్ఞానమ్, ఇతరోపాయత్యాగ హేతుభూతమ్ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమేవభవతీతి తదధికారా శరణాగతిర్న్యాససాధ్యభిన్నా ఫలరూపేతి సిద్ధమితి.

ఇదంశరణ‡మిత్యత్రా జ్ఞాన్యశక్తాఽక్షమాః క్రమాత్|ఉక్తా(ః)విజానతాంశబ్దో భక్తేరాత్మవిరోధితామ్॥ నవక్తివక్తిచేద్వ్యాస ప్రముఖానాం ప్రపన్నతా। స్యాత్తత్తదధికారస్య భేదాద్విద్యానధీయతే॥ నైతద్విధానిషిద్ధా స్యాదశక్తా లక్షణాయతః। అవిద్యాతఇతి ఖ్యాతాదజ్ఞశబ్దాదుపస్థితాత్॥విద్యాద్వయస్యరాహిత్యా దశక్తేశ్చప్రసిద్ధితః। తస్మాద్విజ్ఞానశబ్దేన విశేషజ్ఞానమీరితమ్॥ సవిశేషఃపరిబృఢతయేతివివృతశ్చసః|ఉపాయోపేయభావస్యాపరిచ్ఛేద్యత్వలక్షణా॥ తస్యోపాయాన్తరత్యాగ హేతుతావర్ణితాపునః। సదృశోపాయవైధుర్య మిత్యాచార్యస్యసూక్తితః॥ ఉపాయవైసాదృశ్యం యదన్యోపాయస్య ఫల్గుతా। తేనోపాయాన్తరాణాంచ నోపాయత్వంహి వర్ణితమ్॥ ఉపేయవైసాదృశ్యంచ స్వరూపానసురూపతా|జితన్తాశౌనక శ్రీమద్భట్టార్యవరసోదితాత్॥వచనా‡త్తత్త్వక్రమతోవిజ్ఞానపదలక్షణా|విరుద్ధా‡వరణస్యాపి దేవగుహ్యస్మృతేస్తథా|| నరాణాంబుద్ధిదౌర్బల్య వచనాచ్ఛరణాగతేః| ఫలత్వాన్యవిరుద్ధత్వ జ్ఞానేనవిధురాస్తథా॥ సర్వజ్ఞావాతథాప్యేతే అధికారేష్వనిష్ఠితాః| బుద్ధిదౌర్బల్యయుక్తాశ్చ తస్మాత్ స్వారస్యబోధితాః। (౧)విజ్ఞాన(౨)బుద్ధిపదయోర్యథోక్తార్థోఽతిసజ్గతః|జ్ఞానాధికాధికారత్వాత్తస్మాత్సేయం ఫలాత్మికా||

(ఇతిప్రపత్త్యధికార జ్ఞానశోధనాధికారః.)

---

† పా-"భ్రమపరః" ‡"స్వార్థతారూప" ‡"వాక్యేతుఅజ్ఞా" ‡"తత్త్వక్రమేణలిఙ్గేన" ‡"వ్యాసప్రముఖా"

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరాన ఆళ్వార్కళ్) షడఙ్గే, అశక్తిమాత్రమ్ అధికారః. శరణవరణే, "విజానతామ్" ఇత్యుక్తమ్ ఉపాయాన్తర స్వరూప విరుద్ధత్వజ్ఞానమప్యధికారః. అతః షడఙ్గాత్ వరణం భిద్యత ఇత్యుక్తమ్. అత్ర "ఇదం తితీర్షతామ్" ఇత్యాద్యుక్త భక్తిభూమాపి, వరణేఽధికార ఇతి. తేనాపి షడఙ్గభేదః ప్రతిపాద్యతే.

సంశయస్తు, ప్రపత్తిర్నభిద్యతే, ఉత భిద్యత ఇతి; తదర్థమ్ "తితీర్షతామ్" ఇత్యత్ర, కృత్స్న ప్రారబ్ధతర్తవ్యతా, "స్వభక్తేర్భూమ్నా వా" ఇత్యత్ర భక్తేః పరజ్ఞానరూపతా చ న వివక్షితా, ఉత వివక్షితేతి; తదర్థమ్, ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్పూర్వమ్ ఉక్తలక్షణ భక్తిసత్త్వే ప్రమాణం నాస్తి, ఉతాస్తీతి; తదర్థమ్, ప్రమాణాస్తిత్వే తాదృశభక్తిః స్వగతస్వీకార నిష్ఠేష్వసంభవతి, ఉత న సంభవతీతి; యదా, ఉక్తభక్తిసద్భావే ప్రమాణం నాస్తి, సంభవేపి సా స్వగతస్వీకారనిష్ఠే సంభవతి, తదా, తాదృశభక్తిరూపాధికారస్యోభయత్ర విశిష్టత్వాన్న విద్యాభేదః యదా చ, తాదృశభక్తిసద్భావే ప్రమాణమస్తి సా చ స్వగతస్వీకారనిష్ఠే న సంభవతి, తదాఽధికారభక్తిభేదాద్విద్యాభేదసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

అత్రాయం పూర్వపక్షః, ప్రారబ్ధమాత్రానభ్యుపగమరూపా, పరజ్ఞానరూపా చ భక్తిః, ప్రపత్తివిద్యాధిగమాత్పూర్వకాలే, న సంవతి; తాదృశభక్తిసత్త్వే, "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిః"[౧] ఇత్యుక్తప్రకారేణ సకల †బన్ధనివృత్తౌ సత్యాం ప్రపత్తిపరిగ్రహాయోగాత్, తాదృశభక్తేః, జన్మాన్తరశతానుష్ఠిత-యోగ ఫలత్వేన సాధన భక్తిత్వాచ్చ, ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్ పూర్వం తత్సత్త్వే మానాసిద్ధేశ్చ. యతశ్చ, తాదృశభక్తౌ విశేషప్రమాణం నాస్తి, అతో భక్తివిశేషస్య ఉదాహృతవచనవివక్షితత్వే మానాభావాత్, నాత్ర స్వగతస్వీకారనిష్ఠానాం ‡అసంభావితాధికారసిద్ధిః.

భవతు వా తాదృశోత్కటభక్తేః ప్రపత్త్యధికారత్వే విశేషవచనమ్. తథాపి, స్వగతస్వీకార విషయతయోదాహృతే, "ఆర్తానామాశుఫలదా"[౧] ఇతి శ్రీభరద్వాజసంహితావచనే ఆర్తిశబ్దస్యాపి తాదృశభక్తిపరత్వాత్, స్వగతస్వీకారనిష్ఠేష్వపి కస్యచిత్ తత్సంభవాత్, న విరుద్ధాధికారసంభవ ఇతి న విద్యాభేదసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే (భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరాన ఆళ్వార్కళ్) ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్పూర్వం కాష్ఠాఽఽపన్న భక్తిసత్త్వే ప్రమాణమస్తి తత్పారవశ్యేన ప్రపన్నాశ్చ దివ్యసూరయ ఏవ. న తు స్వగతస్వీకారనిష్ఠా ఇత్యర్థః.

అయం భావః యదుక్తమ్; ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వ పరజ్ఞాన రూపభక్తిరేవ న సంభవతీతి. తత్తావన్నయుక్తమ్. "యదా పరానన్వయిభిర్దుశ్శకస్మృతిభిర్వినా। తేన తత్పరతః పాతస్సా ప్రపత్తిస్తదా భవేత్"[౨] "అథ ప్రపత్తిం వక్ష్యామి ముక్తిసౌలభ్యకారణమ్ । సా హి బ్రహ్మన్ పరజ్ఞాన భక్త్యాపరి ణతిర్మతా"[౩] ఇతి ప్రపత్త్యధికారరూప భక్తేః ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వరూపత్వమ్, పరజ్ఞాన రూపత్వం చోక్తమ్.

"యదా" ఇతి వచనస్య అయమర్థః-"పరానన్వయిభిః దుశ్శకస్మృతిభిశ్చ యదా తత్పరతః పాతః తదా సా ప్రపత్తిః భవేత్" ఇత్యన్వయః. "పరానన్వయిభిః" ఇత్యనేన, దర్శనసమానాకార మానసస్మృతిషు అపరోక్షత్వేన పరస్య అనన్వయ ఉచ్యతే. అతస్తాసాం దుశ్శకత్వమ్ "తేన వినా-దుశ్శకస్మృతిభిః" ఇత్యత్ర, స్మృతిః- ప్రతిబన్ధక సంసారస్మృతిః. తస్యాః తద్వినాకృతత్వమ్- భగవద్విభూతిత్వానుసన్ధానవిరహః. కర్మకృతాకార విశిష్టతా మాత్రానుసన్ధానమితి యావత్. తతశ్చ, సంసారమాత్రస్మృతయోపి దుశ్శకా భవన్తి.

ఏవం సంశ్లేష విశ్లేష రూపాభిర్దుశ్శకోభయవిధ స్మృతిభిః ప్రపత్త్యపేక్షయా పారవశ్యాత్ తత్పరతః పాతః ప్రపత్తిర్భవతీత్యర్థః. న చ ఉక్తా భక్తిష్షడఙ్గాధికారిణీ సంభవతి; "ఆర్తానామాశుఫలదా" ఇతి వచనస్థస్య ఆర్తిశబ్దస్య, భాగవతన్యాయేన ఉక్తభక్తి విశేషపరత్వోపపత్తేరితి వాచ్యమ్; "యన్మరణం తదవభృథః" "యావద్ధ్రియతే సా దీక్షా"[౪] ఇత్యాదౌ, న్యాసవిద్యాయాః, అనభ్యుపగత ప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రనాశకత్వ శ్రవణాత్. "భక్తేః ప్రారబ్ధేతరనాశకత్వమ్, షడఙ్గప్రపత్తేః అనభ్యుపగతప్రారబ్ధ ఖణ్డస్యాపి నాశకత్వమ్, శరణాగతేః, సర్వశబ్దాసఙ్కోచాత్పాపమాత్రనాశకత్వం చ తత్తత్ప్రమాణవశాదవగమ్యతే తర్హి "ఆశుఫలదా" "దేహాన్తరనివారిణీ" ఇతి షడఙ్గప్రపత్తిపర భరద్వాజసంహితావచనే ప్రతీయమానో భేదః అత్ర కథం సఙ్గచ్ఛతే ఇతి చేత్, ప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధేన స్మృతేరర్థవాదత్వాత్. ఏవం వా, స్మృతినిర్వాహః-"తచ్చిత్తవిమలాహ్లాదక్షీణ పుణ్యచయా తదా। తదప్రాప్తి మహాదుఃఖవిలీనాశేషపాతకా॥"[౫] ఇత్యుక్త చిన్తయన్తీ రీత్యా భగవదనుభవ సంశ్లేషవిశ్లేషాభ్యామభ్యుపగతప్రారబ్ధ ఫలభూతసుఖదుఃఖానుభవానన్తరం పశ్చాదనభ్యుపగతప్రారబ్ధాది విధూననం విద్యామాహాత్మ్యసిద్ధమితి. పరాఙ్కుశాదీనాం చ, ప్రథమత ఏవ ప్రారబ్ధమాత్రానభ్యుపగమః, తదుక్తాదిమ ప్రబన్ధస్య ఆదిపద్య ఏవ స్పష్టః "సా హి బ్రహ్మన్" ఇత్యత్రోక్తా పరజ్ఞానరూపా భక్తిరపి షడఙ్గాధికారిషు అశక్తేషు యోగరహితేషు న సంభవతి; జన్మాన్తర యోగమూలత్వేన తస్యాః ప్రపత్త్యధికారత్వం న సంభవతి; తస్యా ఏవ స్వాతన్త్ర్యేణ సాధనత్వాత్. అత్ర మోక్షం ప్రతి స్వతస్సాధనభూతా పరజ్ఞానరూపా, ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వలక్షణా, ప్రపత్తిపూర్వభావినీ భక్తిః స్వగతస్వీకారనిష్ఠేషు అసంభావినీ,

పా- †"సకలప్రతిబన్ధక" ‡"అసంభవాచ్చ తదధికారోపస్థితిః"

౧॥ భరద్వాజసంహితా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ తైత్తరీయే. ౫॥ విష్ణుపురాణే-౫-అంశే.

దివ్యసూరిషు, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షవశాత్సంభవతీతి, భక్తిభూమాధికారత్వాదపి శరణాగతిశ్ఛిద్యతఇతి ఫలత్వసిద్ధిః ఫలభూతభక్తి భూమా పరిణతిరూపత్వాత్, ఫలత్వస్యోచితత్వాచ్చ. తతశ్చ, పరభక్తి పరజ్ఞాన పరిణతిరూపాశరణాగతిః ఫలరూపేతిసిద్ధమ్. ఏతదుక్తంభవతి- పరభక్తిపరజ్ఞాన †రూపేయంభక్తిః అశక్తే నసంభవతి; తస్యయోగరహితత్వాత్ సుకృతవిశేషాత్సంభవే "నిదిధ్యాసితవ్యః-ద్రష్టవ్యః" ఇతిశ్రుతివిరోధః, తాదృశ సుకృతవిశేషే ప్రమాణాభావశ్చ, అన్యథా, నిదిధ్యాసన సుకృతవిశేషయోర్వికల్పాపత్తిశ్చ.

శక్తేపిసా నసంభవతి; అప్రారబ్ధయోగే యోగస్యైవాభావాత్. ప్రారబ్ధయోగేచ, యోగజన్యా పరభక్త్యాదిరూపా స్వతఏవమోక్షహేతు రితి నప్రపత్తావధికారస్స్యాత్. జన్మాన్తరీయ యోగాభ్యాసాత్ తత్సంభవేపి ధర్మవ్యాధాదిష్వివ స్వాతన్త్ర్యేణైవ మోక్షహేతుస్స్యాత్. అతః, పరభక్తి పరజ్ఞానాత్మికాభక్తిః, భగవన్నిర్హేతుక కృపాజన్యా ‡భక్తవ్యక్తివిశేషేఽభ్యుపగన్తవ్యా; అన్యథా, ఉక్తప్రమాణానామనవకాశః ప్రసజ్యేత, "నిర్హేతుకకృపాజన్య పరజ్ఞానరూప భక్త్యభ్యుపగమే తత్పరిణతిరూపా శరణాగతిరపి తథా" ఇతివాచ్యేతి.

నను, పరజ్ఞానరూపభక్తేరహేతుకత్వ పక్షేపి ప్రపత్త్యధికారత్వం నయుజ్యతే; "భిద్యతేహృదయగ్రన్థిః"౧ఇతిశ్రుతత్వాత్, భక్త్యైవకర్మక్షయస్య జాతత్వాత్. సత్యమ్; "చక్షుపాతవసామ్యేన"౨ఇతిన్యాయేన కటాక్షాదేవ సకలపాపక్షయస్యజాతత్వాత్, ప్రాప్తిపూర్వభావి-పరిపూర్ణ కటాక్షస్య జాయమానకాలఏవ జాతత్వాత్. శరీరానువృత్తిస్తు, ప్రయోజనాన్తరాభిసన్ధిమతోభగవతఃకేవలేచ్ఛయాకృతా. ప్రపత్త్యనుష్ఠానంచ, దేహానువృత్తేః కర్మకృతత్వ భ్రాన్తికృతమ్. అతః, పరజ్ఞానస్యైవ ప్రపత్తేరపి నకర్మనాశహేతుత్వమ్; తస్యపూర్వమేవ నష్టత్వాత్.

నచ, "సామ్పరాయేతర్తవ్యాభావాత్"౩ఇత్యాదివిరోధః; మార్గవిశేషనియమాభావవత్ ఉక్తాధికారివిశేషే తదనియమస్యాప్యుపపత్తేః. తస్మాత్సాధనప్రపత్తేః ప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రనాశకత్వాత్, పరజ్ఞాన లక్షణభక్తే స్తదధికారత్వానుపపత్తేశ్చ, శరణాగతి స్తద్భిన్నాఫలమితి.

ఇదంతిత్రీణ్యాదిపదైరుక్తా భక్తిర్విశేషితా। సాహిబ్రహ్మన్ పరజ్ఞాన భక్త్యాపరిణతిర్మతా॥ యదాపరానన్వయి భిరత్యాదిభిరియంస్ఫుటమ్। ప్రారబ్ధమాత్రవైముఖ్య పరజ్ఞానాత్మికాచసా। నిర్హేతుకకృపాలబ్ధాతస్యాః పరిణతిఃఫలమ్॥ శరణాగతిరిత్యేతదాచిత్యాదవగమ్యతే। అశక్తేర్యోగ హీనత్వాత్ శక్తేచాన్యానపేక్షణాత్॥ నాధికారః ప్రపత్తౌస్యాత్సిఙ్ఛాజ్ఞా యాహిసాపరా। పూర్వాభ్యాసేనచేల్లబ్ధానాధికారస్తదా భవేత్॥ ప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రస్య నాశకత్వశ్రుతేశ్చసా। షడఙ్గేఽధికృతిర్నస్యాత్తత్స్మృతేరర్థవాదతః॥ దివ్యసూరిషు సమ్పూర్ణాత్కటాక్షాత్ప్రథమంతతః। సర్వకర్మక్షయోజాతః ప్రవృత్తిర్భ్రాన్తిజృమ్భితా॥

ఇతిప్రపత్త్యధికారభక్తిశోధనాధికారః.

(భక్తిత్తన్నిలెఇత్యాది) ప్రకారాన్తరేణాపి, భక్తేస్సాధనప్రపత్తౌ అధికారత్వాభావముపపాదయతి. సంశయశ్చ, ఫలప్రవృత్తిర్నాస్తి, ఉతాస్తీతి; తదర్థమ్, శరణాగతిర్న్యాసాన్నభిద్యతే, ఉతభిద్యతఇతి; తదర్థమ్, పరాఙ్కుశాది దివ్యసూరిభక్తిః సాధనప్రపత్త్యధికారోభవితుమర్హతి, ఉత నార్హతీతి; తదర్థమ్, తేషాంభక్తిఃప్రపత్తిశాస్త్రమర్యాదాలఙ్ఘినీనభవతి, ఉతభవతీతి; యదానభవతి, తదా తస్యాః, శాస్త్రీయ సాధన ప్రపత్త్యధికారత్వాత్ విద్యాభేదకాభావేన తదసిద్ధేర్న ఫలప్రవృత్తిసిద్ధిః. యదాచ, తేషాంభక్తిః ప్రపత్తిశాస్త్రమర్యాదాలంఘినీ తదా, తస్యాస్సాధనప్రపత్త్యధికారానర్హత్వాత్ఫలప్రపత్తావేవతస్యాధికార ఇతి విద్యాభేదాత్ఫలప్రవృత్తి సిద్ధిరితి.

పూర్వపక్షస్తు, దివ్యసూరీణాంభక్తిః నతావదుభయశాస్త్రీ, తేషామనుష్ఠానస్య స్వస్వవర్ణాదిమర్యాదానురోధిత్వదర్శనాత్, తత్ప్రబన్ధేషు, స్వానుష్ఠాన పరోపదేశయోస్సర్వత్రశ్రుత్యాదేః ప్రమాణత్వేనోపాదానాత్, భాష్యకారాదిపూర్వాచార్యైస్తేషాం పరమాచార్యత్వేన స్వీకృతత్వాత్, ప్రతిష్ఠార్చనాదిపర్యన్తం తదనువర్తన దర్శనాత్, తేషాముత్పథత్వే ఇదంసర్వం నోపపద్యతఇతి తేషాంభక్తిరపి శాస్త్రమర్యాదానురోధిన్యేవేతి నతద్ద్వారకవిద్యా భేదసిద్ధిరితి. సిద్ధాన్తస్తు, భక్తేరవస్థాభేదాత్తేషాముపాయాన్తరే ప్రవృత్తిస్థానత్వప్రసిద్ధా. ఉపాయాన్తర ప్రవృత్త్యనన్తరమ్, "యత్పునశ్శరణంవ్రజేత్"౪ఇతిప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానమపి నదృష్టమ్. అకృతప్రాయశ్చిత్తత్వేపి యోగభ్రంశోపి నదృష్టః. సాధనప్రపత్తి నిష్ఠానాన్తు, ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తిరేవ నభవతి; స్వనిష్ఠాభఙ్గభయాత్. తత్ప్రవృత్తౌచ సానభక్తికార్యా; కిన్త్వవిశ్వాసకార్యా. తతశ్చ, తస్యాత్మవిశ్వాసకార్యత్వాత్. న్యాసనిష్ఠాభఙ్గోభవతి. తద్భఙ్గేచపునః ప్రవృత్తిరనుష్ఠేయా; అననుష్ఠానేతు, "శుచీనాంశ్రీమతాంగేహేయోగభ్రష్టోభిజాయతే"రక్షతినీతిర్భవతి. అత్రతుశరణవరణే ప్రవర్తికైవభక్తిః, క్షణవిళమ్బాసహత్వాపాదికాసతీ, స్వకార్యప్రపత్తిభఙ్గభలే - ఉపాయాన్తరే ప్రవర్తయతి

పా-†"పరిణతి" ‡"క్వచిదవ్యక్తివిశేషే"

౧॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౮. ౨॥ శ్రీరామాయణే-కిష్కిన్ధాకాణ్డే. ౩॥ భాష్యే-3-అ-3-పా-౨౭. ౪॥ గీతా-౬-అ-శ్లో-౪౧.

మూ.—౫౭. భక్తిత్తన్నిలే అవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాతే, ఇతు తాన్ కొణ్డైయ్క్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౫౭. ఆక, ప్రపత్త్యధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టినారాయ్ నిన్ఱార్ - కీழ్; "అన్దత్రివిధప్రవృత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియే ముఖ్యమ్," ఎన్ఱు, తాకే కీழ్ చ్చొల్లినదుక్కు; ఏవంభూతప్రపత్తినిష్ఠరానవర్కళ్ తన్నిలే కొణ్డైప్పు భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మీళువదు, అవర్ అవరకొణ్డు అవనైయుపేక్షిప్పతాకిల వివక్షుక్కు నిదానమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(భక్తిత్తన్నిలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (భక్తిత్తన్నిలే అవస్థాభేదమ్ పిఱ) క్కైయావతు - కరణశైథిల్యత్తాలే స్వయత్నత్తుక్కుయర్త్తిక్కై, అవనైయుపాయమాక వధ్యవసిత్తు, అవర్ అవరవుపాత్తిరుక్కుమవస్థైయళవత్తిక్కై కణ్ణాఞ్జుఴలైయిట్టు "ఏత్తేను మొరుపడియాలేయాకిలుమ్ అవనై యిప్పోతే పెఱవేణుమ్" ఎన్నుమ్ అతిమాత్రత్వరావస్థైవిళైక్కై.

(ఇతు) ఎన్ఱు- ప్రపత్తియైచ్చొల్లుకిఱతు. తాదృశావస్థై పిఱన్దాల్ ప్రపత్తి (కొణ్డై) క్కైయావతు - "ఎన్నాశెయ్కేన్" ఎన్ఱు, స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱు భగవతి న్యస్తభరరా యిరుక్కుమిరుప్పకొణ్డైక్కై.

అ.—[అతువే ముఖ్యమ్] ఎన్నై అనుచితమ్;

"   "భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్ పక్కలిలే ప్రపత్తినిష్ఠా భఞ్జకమాన ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియుమ్, ప్రపత్తిఫలమాన భగవల్లాభసమయత్తిల్
"తదుపేక్షైయాల్ అర్థిత్వవైకల్యముమ్ కాణ్కైయాలే, "ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేఽప్యేతదేవహి"? ఎన్ఱు, శొన్నప్రాయశ్చిత్తానుస్థాన
"ముమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ కణ్డతిల్లై; ఆకైయాల్, భక్తిపారవశ్యహేతుకప్రపత్తిక్కు ముఖ్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్ ఎన్ఱు, పూర్వోక్తాక్షేపణో
"త్థానత్తాల్ ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవంభూతప్రపత్తినిష్ఠరానవర్కళిత్యాది) (నిదానమ్) ఎన్ఱు - మూలమ్ ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిలే, [భక్తిత్తన్నిలే] [వా-౫౭] ఎన్ఱు- [భక్తిపారవశ్యత్తాలే] [వా-౪౪] ఎన్ఱు, శొన్న కరణశైథిల్యాపాదకభక్తియై చ్చొల్లుకిఱతు. [అవస్థాభేదమ్] ఎన్ఱు, - భిన్నావస్థైయై చ్చొల్లుకిఱతు.

"భేదత్తుక్కు, ప్రతియోగ్యాకాఙ్క్షాయామ్ సన్నిహితమాన కరణశైథిల్యజావస్థైయే ప్రతియోగియాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కరణశైథిల్యత్తాలే) ఇత్యాది.

(కణ్ణాఞ్జుఴలై) సదసద్వివేకపరిపన్థి వ్యామోహదశావిశేషమ్. (ఏత్తేనుమొరుపడియాలేయాకిలుమ్.) స్వరూపవిరుద్ధప్రవృత్తియాలేయానాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

"ప్రపత్తియావతు - జ్ఞానావస్థావిశేషమన్ఱో యాలే, త్రిచతురక్షణావస్థాయియామే? ఇతు అతిమాత్రత్వరానాశ్యమన్ఱే?" ఎన్నుమ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాదృశావస్థై పిఱన్దాలిత్యాది.)

అతావతు - స్వయత్నావస్థై పిఱన్దాల్, ప్రపత్తిశరీరానుప్రవిష్టమాన భరన్యాసశరీరత్తిల్ అనుప్రవిష్టమాన సాధనాన్తరనివృత్తి, వినష్టైయామ్ ఎన్ఱపడి.

ఏవమ్, అస్య ఉపాయాన్తరప్రవృత్తావపి ఆశ్రయదోషజన్యత్వాభావేన విషయగుణజన్యతయా చ నైతేషాం పాపం చ సంభవతి ; ఏవం పాపాభావాదేవ న నిష్ఠాభఙ్గః, తదభావాచ్చ న ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానమ్. ఇదం సర్వం సాధనప్రపత్త్యధికారత్వే న సంభవతి ; తదా ఉపాయాన్తరపరిగ్రహస్య, స్వార్థతారూప- ఆశ్రయదోషజన్యత్వాత్ పాపసమ్భవేన, అకృతప్రాయశ్చిత్తత్వేన చ తేషాం యోగభ్రష్టత్వం భవేత్ ; తతశ్చ, పూర్వాచార్య శిష్టపరిగ్రహాద్యనుపపత్తిర్బాధికా స్యాత్ ; అతః తేషాం భ్రష్టత్వపరిహారాయ సిద్ధోపాయఫలభూతా తేషాం భక్తిః సా చ ఫలప్రపత్తా[౫వధికారః. అతః ఫలప్రపత్తిరేవ తైరనుష్ఠితేతి స్వీకర్తవ్యమ్ ; అన్యథా, అధికారభక్తేః సుకృతవిశేషజన్యత్వాత్, తస్యాశ్చ సాతిశయ శిరస్కత్వాత్, తత్కృతప్రపత్తేః మత్ఫలసాధనత్వాత్ "మదర్థమిదం కర్మ" ఇత్యధికారబోధజన్యత్వేన సాధనత్వాచ్చ, సాధనాన్తర†ప్రవృత్తిరపి ఆశ్రయదోషజన్యేతి తస్యాః పాపరూపత్వాత్ ఉపాయాన్తరప్రవృత్తానామ్, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం చ, యోగభ్రష్టత్వేన సాధనప్రపత్తివాదే న దివ్యసూరీణాముపాస్యత్వసిద్ధిరితి.

కించ, తేషాం దేవతాన్తరభజనమపి క్వచిద్దృశ్యతే ; తచ్చ, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం భ్రంశహేతుః. "సర్వాన్ దేవాన్నమస్యన్తి"౧ ఇత్యాదేరపి, పరార్థత్వాన్న దోషత్వమ్. అత్ర భక్తేస్సుకృతమూలత్వే తత్ప్రయుక్త దేవతాన్తరభజనస్య, స్వార్థతయా పాపత్వం భవేదేవ ; "అత్యన్తభక్తియుక్తస్య"౨ ఇత్యేతదపి [illegible]; స్వయత్నజన్యాయాః అత్యన్తత్వాసిద్ధేః. అతః తేషాం భక్తిః సాధనప్రపత్తౌ నాధికారః ఇతి ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

భక్తిశ్చ దివ్యసూరీణాం న్యాసశాస్త్రానురోధినీ। అతస్తదధికారత్వం భక్తియోగే న యుజ్యతే। ఇతి చేత్తన్న భక్తేరప్యధికారత్వ దర్శనాత్. శఠజిన్మునిముఖ్యానాం భక్తిర్హి న్యాసహేతుకా మతః। స్వార్థతాగన్ధరహితా తస్మాత్తత్పరిణామినః। శరణాగతిభక్త్యాదిక్రమాద భజనాదికాః। న నిష్ఠా[౧౫భఙ్గికాస్సర్వే ఫలరూపాస్తతో భవన్ । యది సా సుకృతారబ్ధా స్వార్థగర్భా తదా భవేత్ । తత్కృతా చ ప్రపత్తిస్స్యాత్సాధనం తత్కృతం పునః। ‡భక్త్యాదికామభజనం స్వనిష్ఠాభఞ్జనం భవేత్ । తచ్చాకృతే ప్రతీకారే యోగభ్రంశస్య కారణమ్ । భ్రష్టాశ్చ నైవోపాస్యాస్స్యుః †స్తత్సూరీణాం న హేతుజా। భక్తిస్తస్యాః పరిణతిస్స్వీకార్యా తత్ఫలాత్మికా। సర్వాన్ దేవాన్నమస్యన్తి న శాస్త్రం నైవ చ క్రమః। ఇత్యాదికఞ్చ యద్భక్తేరనన్యత్వనిబన్ధనమ్.

ఏవమ్, అధికారత్రయేణ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౩ ఇత్యుక్తసిద్ధోపాయాధికారః ఉక్తః. యద్యపి "'అకిఞ్చనైకశరణాః'౪ 'అహమస్మ్యపరాధానామాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః'౫ ఇత్యాదిభిః ప్రపత్తిశాస్త్రే ఆకిఞ్చన్యస్యైవ అధికారః ఇత్యుక్తమ్" ఇతి అధికారత్రయవచనం విరుద్ధమివ భాతి, తథాపి ప్రపత్తావాకిఞ్చన్యమేకమేవాధికారః, అజ్ఞానాదిత్రయం తన్నిమిత్తం సద్వారకాధికారః, అతో నోభయవచనవిరోధః. షడఙ్గేతు అత్ర అజ్ఞానశబ్దోక్తాఽశక్తేరేవాధికారః. ఏవం శాస్త్రే అధికారత్రయపరవచసానాం శరణాగతివిషయత్వాత్ షడఙ్గశాస్త్రే, "ప్రాప్తుమిచ్ఛన్ పరాం సిద్ధిం జనస్సర్వోఽప్యకిఞ్చనః"౬ ఇతి అశక్తమాత్రాధికారశ్రవణాచ్చ అధికారిచాతుర్విధ్యే కిమపి ప్రమాణం న పశ్యామః ; తథాపి, "భక్త్యాద్యశక్త్యభావః, ప్రమితిరహితతా, శాస్త్రపర్యుదాసః, కాలక్షేపాక్షమత్వం త్వితి నియతివశాదాపతద్భిశ్చతుర్భిః । ఏకద్విత్ర్యాదియోగవ్యతిభిదుర నిజాధిక్రియాస్సంశ్రయన్తే సన్తస్త్రాణం స్వతన్త్రప్రపదనవిధినా ముక్తయే నిర్విశఙ్కాః"౭ ఇత్యస్య అయమభిప్రాయః. "వేదాన్తాచార్యాణాం సాధనప్రపత్తిశాస్త్రప్రవర్తనాధికృతత్వాత్, దేవగుహ్యార్థస్య చ గోపనీయత్వాత్, ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వానుపాయత్వప్రదర్శనే న్యాసస్యాప్యుపాయాన్తరతయా సాధనప్రపత్తౌ, అశక్తస్యైవ [illegible] అశ్రద్ధా భవేత్ ; ఇతి తద్వారణార్థం చ ['ఇదం శరణమ్'] ఇతి వచనే అజ్ఞానశబ్దేన, అత్రైవర్ణికానామపి అనుష్ఠానో[illegible]జ్ఞానాభావాత్సఙ్గ్రహమ్, అజ్ఞానశబ్దస్య అనుష్ఠానాశక్తివాచకత్వేఽపి, విజ్ఞానశబ్దార్థగోపనాయ విజ్ఞానశబ్దస్య అశక్తిపరత్వమ్, 'ఇదం తితీక్షతామ్'౮ ఇత్యాదేర్భక్తిసామాన్యపరత్వం చాభిప్రేత్య అధికారిచాతుర్విధ్యం ప్రదర్శితమ్" ఇతి, శక్తాఽశక్తాధికారత్వవాదినామ్ భక్తియోగతదుపాయోభయవిధివైయర్థ్యవారణాయ, [౩౦ ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమ్ అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః ; స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాధికారత్వమనభ్యుపగచ్ఛతామ్, దేశవాసాద్యఙ్గవిధివైయర్థ్యవారణాయ దేహాన్తరవిళమ్బాక్షమత్వమ్, "ఆత్యన్తికీ మనిష్టానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతామ్। ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా"౯ ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధమ్ అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః ; తథాప్యత్ర "ఏకద్విత్ర్యాదియోగవ్యతిభిదుర నిజాధిక్రియాః"౭ ఇత్యుక్తేః కిమభిప్రేత్యేతి [illegible].

ఇతి ప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య తృతీయం ప్రకరణమ్.

పా-†'ప్రపత్తిరపి' ‡'భక్త్యాది.' †'స్తస్మాద్భక్తేన సూరిణామ్' ౧॥ రా-అ-౨-౫౬.

౨॥ ౩॥ గీతై-౧౮-౬౬. ౪॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౫॥ ౬॥ ౭॥ రహస్యత్రయసారే. ౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే ౯॥

సూ.—౪౩. తన్నై ఉప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్,

వ్యా.—౪౩. ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠైక్కొళ్ళైయుమ్బడి పిఱన్దభక్తియుమ్ అవస్థాభేదమ్ విళైక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నై) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (తన్నైప్పేణప్పణ్ణు) కైయావదు - "కాత్తైప్పూణుమ్"౧ఇత్యాదిప్పడియే అవనవయవఙ్గళై లాక తన్నై యలఙ్కరిక్కుమ్బడి పణ్ణుకై. అతావదు - భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మూట్టుమెన్ఱపడి. ఇదు, మడలెడుక్కై ముత్తలానవఱ్ఱిల్ మూట్టుమతుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ.—"మూలత్తిలే, [తన్నై ఉప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్] ఇత్యాదియిలే, విశేష్యాకాఙ్క్షయామ్ ప్రధానమాయుమ్ ప్రకృతమాయుమ్ ఇరుక్కిఱ భక్తి తన్నిల్ అవస్థాభేదమే విశేష్యమామ్, నాశ్యత్వేనాప్రధానమాక ప్రకృతమాన [ఇదుత్తాన్] ఎన్గిఱప్రపత్తి విశేష్యమాకాదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠై కొళ్ళైయుమ్బడి పిఱన్దవిత్యాది.)

("కాత్తైప్పూణుమ్"౧ఇత్యాదిప్పడియే) యెన్ఱదు ; - [కాత్తైప్పూణుమ్] నాయకన్ వన్దు కట్టిక్కొళ్ళుమ్ కణ్డాభరణత్తై ధరిక్కిఱాళ్. [కణ్ణాడికాణుమ్] 'అదు వాయ్త్తతో!' ఎన్ఱు, కణ్ణాడియై ప్పారానిన్ఱాళ్. [తన్ కైయిల్వళై కులుక్కుమ్] ఇమ్మనోరథ హేతుకమాక సమ్భావితమాన స్వావయవపూరణత్తై నిశ్చయిక్కైక్కాక, కైయిల్ వలయఙ్గళై క్కులుక్కానిన్ఱాళ్. [కూఱైయుడుక్కుమ్] ఇవ్వాఱ్ఱివన్దు ఫిన్బు పరియట్టమ్ ధరిక్కుమాకైయాలే, అత్తైయుడానిన్ఱాళ్. [అయర్క్కుమ్] అవ్వళవిల్ వరక్కాణామైయాలే అతివ్యథియానిన్ఱాళ్. [తన్ కోవైచ్చెవ్వాయ్ తిరుత్తుమ్] మీళవుమ్, స్వభావమే కోవైప్పఴమ్బోలే శివన్దిరుక్కిఱ తన్నుడైయ అధరత్తై రాగజనకమాన పదార్థఙ్గళాలుమ్ మిక్కవుమ్ శివక్కప్పణ్ణానిఱ్కుమ్.

[తేఱిత్తేఱి] అలఙ్కారత్తిల్ వాయ్ప్పాలుమ్, అవన్ గుణఙ్గళిల్ విశ్వాసత్తాలుమ్, తెళిన్దుతెళిన్దు. [నిన్ఱు] ధరిత్తు [ఆయిరప్పేర్ త్తేవన్] సహస్రనామవానాన శాన్తిమానుడైయ. [తిఱమ్] ప్రకారఙ్గళై. [పిత్తఱ్ఱుమ్] అడైవుకెడ ప్పేశానిఱ్కుమ్. [మాఱిల్] నిస్తులమాన. [మా] కఱుత్త. [మణి] రత్నమ్పోన్ఱ, [వణ్ణన్ మేల్] నిఱత్తైయుడైయవన్ విషయమాక. [ఇవళ్] ఇప్పెణ్పిళ్ళైయానవళ్. [మాల్ ఉఱుకిన్ఱాళ్] పిచ్చేఱినిన్ఱాళ్ ఎన్ఱు, పెరియాళ్వారరుళిచ్చెయ్త శ్రీసూక్తియిల్ ప్రకారత్తాలే ఎన్ఱపడి.

[పేణుకై]- (అలఙ్కరిక్కై) ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవన్ వరవుక్కిత్యాది.)

ఇతిల్, "భగవదనురక్తనాయికావృత్తాన్తమ్ శొల్లిఱ్ఱెన్నైయొళియ, భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్పడి శొల్లిఱ్ఱిల్లైయెన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతావదు భగవల్లాభార్థమాక విత్యాది.)

" వీతరాగజనోజ్జీవనార్థమాన ప్రబన్ధత్తిలే, కామినీవృత్తాన్తకథనమ్ కూడామైయాలే, తత్స్వరూపానన్యార్హశేష ముముక్షువిశేషవృత్తాన్తమే " ఏకవృక్షాశ్రయ పక్షిద్వయవృత్తాన్తసరూపమాన ఏకశరీరాశ్రయజీవపర స్వభావరూపవృత్తాన్తమ్, 'ద్వాసుపర్ణా'౨ఇత్యాద్యుపనిషత్తిఱ్పోలే, " ప్రతిపాద్యమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇఙ్గే, "(౧) కణ్ణై(౨) వళై,(౧)అహమ్(౨) మమకృతికళ్"౩ఇత్యాద్యాచార్యహృదయత్తిల్పడియే, సాధనాన్తరప్రవృత్త్యుపయుక్తపదార్థఙ్గళై యనుసన్ధిప్పదు.

(ఇదు) ఎన్ఱదు- [పేణప్పణ్ణుకై] ఎన్ఱపడి;

(మడలెడుక్కై) యావదు- స్వాభిలషితపురుషన్ తన్నై ఉపసంవదియావిట్టాల్, రాజబన్ధుక్కళఱియ స్త్రీకళ్ పణ్ణుమ్, స్త్రీస్వభావానుచిత పురుషావద్యకర ద్రమిడప్రసిద్ధ స్వప్రవృత్తి విశేషమ్. ఇదువుమ్ "తత్స్వరూపముముక్షుప్రవృత్తి ప్రతిపత్త్యర్థమ్" ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు.

(ముత్తలానవఱ్ఱిల్) ఎన్ఱదు- "(౧) కుళిక్కై,(౨) కూడలిఴైక్కై. (౩) కామదేవోపాసనఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

౧|| పె-తి-౩-౭-౮. ౨|| ముణ్డ-ఉ-౩-౧. ౩||ఆ-హృ-౨.

మూ.—తరిక్కవుమ్పణ్ణుమ్·

వ్యా.—(తరిక్కప్పణ్ణు) హైయావతు - అఱైక్కుణమవనైయొழియ ధరిక్కమాట్టామైయాలే, అవనవరవుక్కుడలాక స్వయత్నత్తిలే మూళుమ్పడిపణ్ణినవఴ్కుత్తానే, అవనవరకొళ్ళ విళమ్బరోషత్తాలే "పోఙ్గునమ్బి"౧ "కళ్ళక్కమేలేల్ నమ్బి"౨ఎన్ఱు, అవనైయపేక్షిత్తుత్తళ్ళి ధరిత్తిరుక్కుమ్పడిపణ్ణుకై.

ఆక, ఇవైయిరణ్డాలుమ్- "ఎన్నానెయ్ క్కేన"౩ఎన్ఱుమ్, "తరియేనిని"౪ఎన్ఱుమ్ఇరుక్కు మిరుప్పుక్కుప్రతికోటియై విళైక్కు మెన్ఱపడి. ఆకైయాల్, ప్రపత్తినిష్ఠైకొళైన్ఱు స్వప్రవృత్త్యాదికళిల్ ఇழிకైక్కడి - భక్తియినుడైయ అవస్థాభేదమెన్ఱు, కరుత్తు.

౫౪. (తనైప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్, తరిక్కవుమ్పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు,ఎమ్బెరుమాన్ వరువైక్కుడలాక కృషిపణ్ణుకైయుమ్, అవనవరకొళ్ళ అవనైయపేక్షిక్కైయుమాకిఱ పరస్పరవిరుద్ధస్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్పడియైయిఱే శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి భక్తియానతు స్వావస్థావిశేషఙ్గళాలే చేతనరుక్కు విళైక్కుమ్ పరస్పరవిరుద్ధస్వభావఙ్గళ్ తద్విషయమాత్రత్తిలన్ఱిక్కే తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలామెన్కిఱార్ మేల్,

అ.—"[పేణవుమ్ పణ్ణుమ్] ఎన్ఱు,వనన్తరమ్ [తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్] ఎన్కైయాలే, పేణినపిఱకు,అనన్తరభావియాన తరిప్పే వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఱైక్కుణ మవనైయొழிయవిత్యాది.)

(విళమ్బరోషత్తాలే) ఎన్ఱు,తు- భగవదాగమనకాలాతిపాతజనితకోపత్తాలే ఎన్ఱపడి.

" 'తేఱితేఱి'౫ ఎన్ఱు, - వారాతొழிయాన్ ఎన్ఱు, తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు,అప్పడియిలే వ్యాఖ్యాతమ్ ; అతిలుమ్ "వన్దవనై యపేక్షిత్తు ధరిక్కై అభ్యర్హితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ("పోఙ్గునమ్బి"౧ ఇత్యాది.) [నమ్బీ!] పూర్ణ్ణనానవనే! [పోఙ్గు] పో. [నమ్బీ!] పూర్ణ్ణనే! [కళ్ళకమ్] ఎఙ్గళుడైయ గోష్ఠియిలే. [ఏలేల్] విడాతేక్కొళ్" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్.

నిష్ఠాభఙ్గయుక్తైయాన భక్తిపారవశ్య ప్రపత్తిక్కు ముఖ్యత్వత్తై సాధిక్కిఱార్ (ఆక) ఇత్యాదినా.

(ఎన్నానెయ్ క్కేన౹౩ఎన్ఱు,...ఇరుక్కుమిరుప్పు) సాధనాన్తరనివృత్తి; అతుక్కు(ప్రతికోటి)యావతు· సాధనప్రవృత్తి.

(తరియేనిని'౪ఎన్ఱు,...ఇరుక్కుమిరుప్పు) "తరియేనినియునశరణమ్ తన్దెనశన్మమ్కళైయాయ్"౪ ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ "పెఱినల్లతు ధరియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై; అతుక్కు (ప్రతికోటి) యావతు - వన్దవనైయపేక్షిత్తు సత్తైయోడే యిరుక్కై.

(ఆకైయాలిత్యాది) " 'అత్యన్తభక్తియుక్తస్య నశాస్త్రం నైవచక్రమః'౬ ఎన్ఱి,అప్పడియే, విశ్వాసమాన్ద్యాద్యాశ్రయ దోషత్తాలన్ఱిక్కే " నిర్హేతుక సిద్ధోపాయసిద్ధ కాష్ఠాపన్న భక్తియాల్ వన్దతాకైయాలే, ఇన్దస్వయత్నాదికళ్ నిష్ఠాభఙ్గాది ప్రయోజకఙ్గళన్ఱు, (౧) (౨) " 'ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయాహీయతేఽనయా' ౭ ఎన్ఱి,అవితుకళ్, (౧) మన్ద (౨) మధ్యమాధికారి విషయమ్"
ఎన్ఱుకరుత్తు.

మూలత్తిలే [ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్] ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్, [ఇన్ద] ఎన్ఱు, భక్త్యవస్థాహేతుకత్వపరస్పరవిరుద్ధత్వఙ్గళాలే, "పేణుకై" "తరిక్కై" యాకిఱ ప్రకృత స్వభావసదృశత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

"[కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్] ఇత్యాదిసప్తమికళ్ - విషయత్వార్థకఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిభక్తియానతిత్యాది.)

౧॥తి-వా-౬-౨-౨.　౨॥తి-వా-౬-౭-౬.　౩॥తి-వా-౫-౮-౩.　౪॥ తి-వా-౫-౮-౭.　౫॥ పె-అ-౩-౭-౮.　౬॥ ౭॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-

మూ.—౫౪. ఇన్దస్స్వభావవిశేషజ్గళ్, కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్,తిరుచ్చరజ్గళిలుమ్,

వ్యా.—(ఇన్ద) ఎన్ఱు,శుడజ్గి. (ఇన్దస్స్వభావవిశేషజ్గళ్) ఎన్ఱు, - కీళ్చ్చొన్నవైత్తన్నైయే శొల్లుకిఱత్తు, ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషజ్గళెన్ఱపడి. అవైయావన - అనుభావ్యవిషయమొరుపడిప్పట్టిరానిఱ్కచ్చెయ్తే, అత్తై యనుభవిక్కుమ వర్కళుక్కు ధారకమాయ్ త్తోన్ఱుకైయుమ్, బాధకమాయ్త్తోన్ఱుకైయుమ్.

(కల్యాణగుణజ్గళిల్) ఇత్యాది. "కోవిన్దనకుణమ్పాడి - ఆవికాత్తిరుప్పేనే"౧ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్, "వల్ వినైయేనైయీర్కిన్ఱ, కుణజ్గళైయుడైయాయ్"౨ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే - కల్యాణగుణ విషయమాక వుమ్; "శరజ్గళాణ్డతణ్దామరై కణ్ణనుకణ్ణ్, యెనమనమ్ తాళ్న్దునిల్లాతే"౩ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్,

అ.—" 'వేణుకై' 'తరిక్కై' యాకిఱ ప్రకృతావస్థావ్యక్తికళైయే వివక్షిక్కిఱతాకిల్, ఇవై, 'కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్' ఇత్యాదియే యమైయుమ్; [ఇన్దస్స్వభావవిశేషజ్గళ్] ఎన్ఱిఱగురుభూతన్యాసమ్ వ్యర్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీళ్చ్చొన్నవైత్తన్నైయే ఇత్యాది.)

"ప్రకృతస్స్వభావ సదృశవివక్షయామ్ సార్థక్యమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిప్పట్ట విత్యాది.)

" 'వేణుకై' 'తరిక్కై' యాకిఱఇన్దవిరుద్ధస్వభావజ్గళ్, విషయభూతభగవత్ప్రియుక్తజ్గళ్; విషయియాన భక్తిప్రయుక్తజ్గళన్ఱు" ఎన్ఱుమ్ శజ్కైయై, "కల్యాణగుణాది విషయాన్తరజ్గళిలుమ్, †ఇప్పడికాణ్గైయాలే, అననుగతజ్గళాన విషయజ్గళ్ ప్రయోజకజ్గళాకాతు; అనుగతమాన విషయియాన భక్తియేప్రయోజకమ్ ఎన్ఱు, పరిహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (తద్విషయమాత్రత్తిలన్ఱిక్కే తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళ్ విషయ మాకవుమ్ కాణలామ్) ఎన్ఱనన.

[స్వభావ] జ్గళైవిశిష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్ (అవైయావన)ఇత్యాదినా.

కాదాచిత్కప్రాతికూల్యదశోత్పత్తినైవ్యావర్తిక్కైక్కాక (ఒరుపడిప్పట్టిరానిఱ్కచ్చెయ్తే) యెన్ఱతు.

(అత్తై యిత్యాది) "వస్త్వేకమేవ దుఃఖాయసుఖాయేర్ష్యాగమాయచ | కోపాయచయ తస్తస్మాద్వస్తువస్త్వాత్మకం కుతః"౪ ఎన్ఱు, దేహాత్మ భ్రమవాన్కళుక్కు చన్దనకుసుమాదికళుమ్, విషశస్త్రాదికళుమ్ దేశకాలభోక్తృభేదేన అనుకూలజ్గళాకవుమ్ ప్రతికూలజ్గళాకవుమ్ ఇరున్దాలుమ్, ఈశ్వరాత్మకజ్ఞానవాన్కళుక్కు, ఎల్లామ్ అనుకూలజ్గళాయే యిరుక్కుమాకైయాలే, ౫"మయర్వఱ మతినలమ్పెత్ఱవర్కళుక్కు, ప్రతికూలజ్గళాక భగవద్గుణాదికళిరుప్పతు - దేహాత్మభ్రమాదిమూలక మల్లామైయాలే భక్త్యతిశయమూలకమే యాకవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

"కిమపివిషవిసర్పఃకిముమదః"౬ ఎన్ఱు, స్నేహాతిశయస్థలత్తిలే, ఆనుకూల్య ప్రాతికూల్యజ్గళ్ ప్రసిద్ధమిఱే.

విషయసత్తమ్యనుగుణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తోన్ఱుకైయుమెన్ఱు.)

'కోవిన్దన - గోవిన్దనుడైయ కుణమ్పాడి - గుణజ్గళైప్పాడి' 'ఆవికాత్తిరుప్పేనే - ప్రాణజ్గళై రక్షిత్తిరుప్పేనే' ఎన్ఱపడి.

'వల్ - ప్రబలమాన' 'వినైయేనై - ప్రేమమాకిఱపాపత్తై యుడైయవనై' 'ఈర్కిన్ఱ-బాధిక్కిఱ' 'కుణజ్గళైయుడైయాయ్ - గుణజ్గళై యుడైయవనే' ఎన్ఱపడి.

'శరజ్గళ్ బాణజ్గళై' 'ఆణ్డ - వ్యాపరిప్పిత్త' 'తణ్ - కుళిర్న్ద' 'తామరైకణ్ణనుకణ్ణ్, - పుణ్డరీకాక్షనుక్కు,' 'ఎనమనమ్ - ఎన హృదయమానతు' 'తాళ్న్దునిల్లాతు - సాభిలాషమాయిరాతు' ఎన్ఱపడి.

ఇజ్గే, " 'శరజ్గళుక్కు త్తణ్దామరైక్కణ్గళోడే సహోపాదానమ్ ఇరుక్కైయాలే, 'సదృశయోరేవసహచరణమ్' ఎన్ఱిఱన్యాయత్తాలే, తామరైక్కణ్గళోడు అనుకూలతయా సాదృశ్యమ్ సిద్ధమ్."

మూ-అ.—(కీళ్చ్చొన్నవైత్తన్నైయే) ఎన్ఱతు - [వేణవుమ్, తరిక్కవుమ్] ఎన్ఱిఱత్తై. (ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషజ్గళ్) ఎన్ఱిఱతు - విరుద్ధ స్వభావవిశేషజ్గళెన్ఱపడి. [ఇన్దస్స్వభావవిశేషజ్గళ్] ఇత్యాదిక్కు - మున్దినప్రయోజనై, స్వగతమానవార్తై; ఇరణ్డామ్ప్రయోజనై, జిజ్ఞాసుక్కళ్ వార్తై.

౧॥ నా-తి-౮-౩. ౨॥ తి-వా-౮-౧-౮. ౩॥ తి-మొ-౭-౩-౪. ౪॥ ౫॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౬॥ఉత్తరరామచరితే. †పా-'ఇప్పడియిరుక్కైయాలే.

24-1-90.

మూ.—తిరునామఙ్గళిలుమ్, తిరుక్కుழలోశైయిలుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—"శరఙ్గళైక్కొడి తాయడుకిన్ఱ,"౧ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే - తిరుచ్చరవిషయమాకవుమ్; "తిరుమాలైప్పాడక్కేట్టు...మడక్కిళియై క్కైక్కూప్పి వణఙ్గినాళే"౨ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్, "కణ్ణన్ నామమే కుழఱికొన్ఱీర్"౩ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే- తిరునామవిషయమాకవుమ్; "ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూద ఉన్ కుழలిన్నిశైపోదరాదే"౪ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్, "అవనుడైత్తీఙ్కుழలీరుమాలో"౫ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే-తిరుక్కుழలోశైవిషయమాకవుమ్ కాణలామెన్ఱపడి.

ఎన్ఱు, మొక్క భోగ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్ కల్యాణగుణాదికళ్ ధారకమాయ్త్తోన్ఱువతు బాధకమాయ్త్తోన్ఱువతాకైక్కు, అనుభోక్తాక్కళాన వివర్ కళుడైయ ప్రేమస్వభావవిశేషఙ్గళాలే యిఱే; అల్లాతు, గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాలన్ఱే; ఆకైయాల్, భక్త్యవస్థాభేదజనితఙ్గళాన స్వభావవిశేషఙ్గళ్ ఇవ్వొవస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలామెన్ఱిఱ్ఱు.

గుణాదికళై ధారకఙ్గళాకవుమ్ బాధకఙ్గళాకవుమ్ పేశుకిఱవిడత్తిల్ ఇరణ్డుమ్, ఒరువర్ పేచ్చన్ఱిక్కే-

అ—'శరఙ్గళై - బాణఙ్గళై' 'కొడితాయ్ - క్రూరఙ్గళాయ్క్కొణ్డు' 'అడుకిన్ఱ, - హింసియానిన్ఱ,న' ఎన్ఱపడి.

'తిరుమాలై - శ్రియఃపతియై' 'పాడక్కేట్ట- కిళియానతుపాడ అత్తైక్కేట్టు' 'మడమ్-భవ్యమాన' 'కిళియై-శుకత్తై' 'కైక్కూప్పి- అఞ్జలిపణ్ణి' 'వణఙ్గినాళ్ - నమస్కరిత్తాళ్' ఎన్ఱపడి.

'కణ్ణన్- కృష్ణనాయ్ ఆశ్రితసులభనానవనుడైయ' 'నామమే- తిరునామఙ్గళైయే' 'కుழఱి- అక్రమమాకచ్చొల్లి' 'కొన్ఱీర్- హింసిత్తీర్' ఎన్ఱపడి.

'ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూద - ఎఙ్గళుక్కాక ఒరుకాల్ ఊదుకైక్కు' 'ఉన్ కుழలిన్నిశై - ఉన్నుడైయ తిరుక్కుழలిల్ మధురమాన స్వరమ్' 'పోదరాదే - వారాదో' ఎన్ఱపడి.

'అవనుడైత్తీఙ్కుழల్ - అన్దక్కృష్ణనుడైయ మధురమాన తిరుక్కుழలానతు' 'ఈరుమ్- హింసియానిన్ఱతు' 'ఆలో - హా కష్టమ్!' ఎన్ఱపడి.

(గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాల్) ఎన్ఱతు - కర్మకృతవికార విశేషత్తాలెన్ఱపడి. [౨౦

(గుణాది) ఎన్ఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దమ్, [తిరుచ్చరఙ్గళ్] ముతలానవఱ్ఱైచ్చొల్లుకిఱతు.

(ఇరణ్డుమొరువర్ పేచ్చన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు- "కోవిన్దన్ కుణమ్పాడి"౬ ఎన్ఱవితు ఆణ్డాళ్ పాశురమ్, "వల్ విన్నైయేన్నైయీర్కిన్ఱ,"౭ ఎన్ఱవితు ఆழ్వార్ పాశురమ్, ఆకైయాలే భిన్నవక్తృకఙ్గళానాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్ - తిరునామఙ్గళ్ విషయత్తిలుమ్, ఏకవక్తృకత్వాభావత్తుక్కు సఙ్గ్రాహకమ్; "మడక్కిళియై"౨ ఎన్ఱవితు తిరుమఙ్గైయాழ్వార్ పాశురముమ్, "కణ్ణన్ నామమే"౩ ఎన్ఱవితు ఆழ్వార్ పాశురముమ్ ఆకైయాలే ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౨౫

ఇ-అ.—[భక్తితన్నిలే అవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే] [వా-౫౨] ఎన్ఱ అవాక్యత్తుక్కు [ముఖ్యమతువే] [వా-౪౯] ఎన్ఱ అవాక్యత్తోడే సఙ్గతియాక, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వ త్రివిధప్రపత్తియిలు మిత్యాది.) [పక్కమ్-౧౯౬-వరి-౩] "అజ్ఞానప్రపత్తియిలుమ్ జ్ఞానాధిక్యప్రపత్తియిలుమ్ విస్తరియాతే, భక్తిపారవశ్య ప్రపత్తియిలే పోన్దతుక్కుప్రయోజనమ్ - ఇతు ప్రధానమాకైయాలే" ఎన్ఱవార్ (భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియే ముఖ్యమెన్ఱు తేఱ్ఱచ్చొల్లివన్దు) [ప-౧౯౬-వ-౪] ఎన్ఱు. మేల్ శొల్లుకిఱ ధారకత్వబాధకత్వఙ్గళ్ కీழ్చ్చొన్నవాలన్ఱో? ఇవ్వ స్వభావవిశేషఙ్గళ్ గుణాదికళిల్ కాణలామ్ ఎన్నలావతు, అతుశొల్లాతిరుక్క, [ఇవ్వస్వభావవిశేషఙ్గళ్] [వా-౫౪] ఎన్ఱు,కీழ్చ్చొన్నత్తై చ్చొల్లుమాపోలే శొల్లుకానైనైన్ఱ, అశఙ్కైయై వివక్షిత్తుక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నైప్పేణవుమ్ పణ్ణుమిత్యాది.) [ప-౧౯౯-వ-౯]

(గుణాదికళ్ విషయమాక పరస్పరవిరుద్ధ స్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్) [ప-౧౯౯-వ-౧౦] ఎన్ఱు, అవతారికైయిల్ నీరరుళిచ్చెయ్కిఱన్ఱి యెఙ్గనే యెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు, మొక్కవిత్యాది.)

౧॥ తి-మొ-౧౦-౨-౯. ౨॥ తి-నె-౧౪. ౩॥ తి-వా-౯-౫-౮. ౪॥ పెరు-తి-౬-౯. ౫॥ తి-వా-౯-౯-౫. ౬॥ నా-తి-౮-౩. ౭॥ తి-వా-౮-౧-౮.

వ్యా.—యిరుస్దత్తేయాకిలుమ్, ఆళ్వార్కళెల్లారుమ్ ఏకప్రకృతికళాకైయాలుమ్, ఎల్లారుడైయభక్తియుమ్ భగవత్ప్రసాదలబ్ధైయాన పరభక్తియాకైయాలుమ్, అన్ద భక్తిస్వభావవిశేషజ్గళ్ కాట్టుకైమాత్రమే యివ్విడత్తి లపేక్షితమాకైయాలే విరోధమిల్లై.

"శరజ్గళే కొడిత్తాయడుక్కిన్ఱ"౧ఎన్ఱ్, అవిక్కు పరాజితరాక్షసర్ పాశురమన్ఱో? అత్తై శరజ్గళొణ్డుక్కు ప్రతికోటియాకచ్చొల్లలామో వెన్నిల్; "రామవిజయమ్ తమక్కిష్టమాకైయాలే, అన్దవిజయత్తుక్కిలక్కాయ్ తోఱ్ఱరాక్షసర్ దశైపిఱన్దు, పిరాట్టిమార్ దశైపిఱన్దు పేశుమాప్పోలే, తామానతన్మై తోఱ్ఱాత్తే, తోఱ్ఱరాక్షసర్ పాశురత్తాలే విజయత్తై ప్పేశి అనుభవిక్కిఱార్" ఎన్ఱ్, ఈ అత్తిరుమొళిక్కు వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణియరుళుకిఱ ఆచార్యర్కళరుళిచ్చెయ్వర్కు.

ఆకైయాల్, తమ్ముడైయ ప్రేమస్వభావత్తాలే తదవస్థాపన్నరానఫిన్బు, తిరుచ్చరజ్గళ్ బాధకమాయ్ త్తఘుమ్ తమక్కేయాయ్ తోఱ్ఱి ప్పేశుకైయాలే, అప్పడిశొల్లక్కుత్తైయిల్లై.

అథవా, (తన్నై ఇప్పేణవుమ్ పణ్ణుమ్ తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్) ఎన్ఱ్, ఇవైయిరణ్డాలుమ్ - అవర్ తానే వరుమళవుమ్

అ.—"ఎజ్గళుక్కేయొరునాళ్"౨ఎన్ఱ్, అవిక్కు కులశేఖరప్పెరుమాళ్ పాశురమాకైయాలుమ్, "అవనుడై త్తీజ్గుఴల్"౩ ఎన్ఱ్, అవిక్కు ఆళ్వార్ పాశురమాకైయాలుమ్, కుఴలోశైయమ్- ఆదిశబ్దసజ్గ్రాహ్యమ్. "యానైయుమ్ తిరుమాల్ తిరునామజ్గళేహావియొళ్ళుమ్"౪ ఎన్ఱ్, అవిక్కు అస్ఫుటార్థకమాకైయాలుమ్, అన్యోక్తియాకైయాలుమ్, తిరునామజ్గళుడైయ ధారకత్వత్తుక్కు ఉదాహరణమాకాక్కు; "కేయత్తీజ్గుఴలోశై"౫ఎన్ఱ్, అవిక్కువుమ్ ఊక్కుకిఱక్రియాప్రకార పరమాకైయాలే, కుఴలోశైయిన్ ధారకత్వత్తుక్కుదాహరణమాకాక్కు ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ఏకప్రకృతికళాకైయాలుమితి) "మాశాణ్డో వెన్ఱారుత్తు"౬ఎన్ఱుమ్ "తమియేన్"౭ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళాలే, "యస్యాభవన్నవయిశా ఇవపారతన్త్ర్యే"౮ఎన్ఱు, శేషస్వస్వామిభావమ్ ఆళ్వార్క్కుమ్ మఱ్ఱై ఆళ్వార్కళుక్కుమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, "యచ్ఛీలస్స్వామితచ్ఛీలాః ప్రకృతయః"౯ఎన్ఱ్, అప్పడియే ఏకప్రకృతికత్వమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱ్పడి. ఇత్తాల్- "బాలకోయమతిధీర్యవాన్ స్నేనపరివేషయితవ్యః"౧౦ఎన్ఱ్, అవిడత్తిల్పోలే "కస్యచిత్ కిఞ్చిత్ప్రియత్వమ్ తత్సమానప్రకృతిక సర్వసాధారణమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమెన్ఱ్పడి.

ఇప్పడి "భోక్తృప్రకృత్యైక్యత్తాలే గుణాదికళుడైయ ధారకత్వబాధకత్వజ్గళ్ గుణోపసంహారన్యాయేన ఏకైకోక్తిస్థలజ్గళిలేవరుమ్" ఎన్ఱుశొల్లి, కారణైక్యాదపి అప్పడివరుమ్ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎల్లారుడైయభక్తియుమ్) ఇత్యాదినా.

"ఏకత్ర ధారకత్వ బాధకత్వ ప్రయోజకత్వమ్ ఇల్లావిట్టాలుమ్, భక్తిక్కు పరస్పర విరుద్ధస్వభావసామాన్య ప్రయోజకత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దభక్తిస్వభావేత్యాది.)

"అరక్కరాడళైప్పారిల్లై నాజ్గళజ్జినోమ్"౧౧ఎన్ఱ్, తైప్పఱ్ఱ (పరాజితరాక్షసర్ పాశురమన్ఱో, వెన్ఱ్కు.)

(శరజ్గళొణ్డుక్కు) ఎన్ఱ్కు - "శరజ్గళొణ్డ"౧౨ఎన్ఱ్, అవిత్తాల్ వ్యఞ్జితమాన ప్రేమవాన్గళుడైయ శరానుకూలత్వత్తుక్కెన్ఱపడి.

(ప్రతికోటియాక) ఎన్ఱ్కు - తద్విపరీతమాన ప్రేమవాన్గళుడైయ శరప్రతికూలత్వ పరమాక ఎన్ఱ్పడి.

(తమక్కు) ఎన్ఱ్కు - తిరుమజ్గైయాళ్వార్క్కు ఎన్ఱ్పడి.

(అత్తిరుమొళిక్కు) ఎన్ఱ్కు - "ఇరక్కమిన్ఱియెజ్గోన్"౧౩ ఎన్ఱ్, అ పత్తాప్పత్తు ఇరణ్డాన్దిరుమొళిక్కెన్ఱ్పడి.

(ఆచార్యర్కళ్) ఎన్ఱ్కు - పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై ముతలానార్ ఎన్ఱ్పడి.

(తదవస్థాపన్నరానఫిన్బు) - తోఱ్ఱరాక్షసర్ దశైయై ప్రాప్తరానఫిన్బు.

(అథవేత్యాది)విషయసప్తమీస్థలజ్గళిలే, "అప్రాప్తవిషయజ్గళిలే" [వా-౭౯] "తద్విషయత్తిల్" [వా-౩౪౯] "ఆచార్యవిషయత్తిల్" [వా-౩౫౦]

ఇ-అ.—(రాక్షసర్ పాశురమన్ఱో,) ఎన్ఱ్, అవాక్యత్తుక్కనన్తరమ్, "ఆళ్వార్కళ్ పాశురమన్ఱే," ఎన్ఱ్, అవాక్యమ్ కూట్టిక్కొళ్వ్వతు.

౧|| తి-మొ-౧౦-౨-౯. ౨|| పెరు-తి-౬-౯. ౩|| తి-వా-౯-౯-౫. ౪|| తి-వా-౬-౭-౩. ౫|| తి-వా-౬-౪-౨. ౬|| తి-వా-౧-౪-౩.
౭|| తి-వా-౫-౩-౨. ౮|| పరాఙ్కుశపఞ్చవింశతి. ౯|| ౧౦౬ ౧౧|| తి-మొ-౧౦-౨-౧. ౧౨|| తి-మొ-౭-౩-౪ ౧౩|| తి-మొ-౧౦-౨.

వ్యా.—థరియామల్ వరవుకు౼డలాక యత్నికకొప్పణ్ణువతు,వరకొణ్ళ ప్రణయరోషత్తాలేతళ్ళి త్తిరిత్తిరుకప్పణ్ణువత్తా మ్బడియైయిఱే శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావఙ్గళై యొన్ఱుత్తానే విళైకు౼ మెన్నుమిత్తు వేఱుశిల విషయఙ్గళిలుమ్ కాణలామో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అత్తావతు - ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషఙ్గళ్, "కోవిన్దరు మణప్పాడి"౧ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, కీఴ్ చ్చొన్నపడి ఒరుదశైయిలే ధారకమాకప్పోఱువత్తు ఒరుదశైయిలే బాధకమాకప్పోఱువత్తామ్బడి, ఇవర్కళుకు౼ థరిప్పమ్ బాద్దైయుమాకిఱ విరుద్ధస్వభావఙ్గళై విళైక్కిఱ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్ కాణలామెన్నై,.

ఆక, (ప్రపత్తికు౼) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక-ప్రపత్తివైభవత్తైయుమ్, తద్విషయవైభవత్తైయుమ్, తదధికారిత్త్రైవిధ్యత్తైయుమ్, త్రివిధప్రపత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపత్తియినుడైయ ముఖ్యత్తైయైయుమ్, అతుత్తనకు౼ స్వహేతుభూత భక్త్యవస్థాభేదత్తాల్ వరుమ్ కొలైత్తలైయుమ్, అన్దభక్త్యవస్థాభేదమ్ శెయ్పకు౼మంశఙ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్తార్.

౫౫.—ఇప్ప్రపత్తి తనక్కు౼ (ధర్మపుత్రాదికళుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి కీఴుక్తరాన వధికారికళ్ పకలిలే

అ.—"భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్" [వా-౩౬౪]ఎన్ఱు, విషయశబ్దసమభివ్యాహారమ్ కాణ్గిఱతిఱే; అప్పడి[కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్]ఇత్యాదికళిలే విషయశబ్దమ్ కాణామైయాలుమ్, సవిషయవస్తువాచక పద సమభివ్యాహారమిల్లామైయాలుమ్, స్వభావవిశేషశబ్దత్తాలే ధారకఙ్గళాకవుమ్ బాధకఙ్గళాకవుమ్ తోఱ్ఱుకై ఎన్ఱు, సవిషయవస్తువై వివక్షిత్తాలుమ్ అత్యన్తస్వారస్య మిల్లామైయాలుమ్, [కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్] ఇత్యాది సప్తమికళ్ అధికరణార్థక సప్తమికళ్. [ఇన్దస్వభావమ్] ఎన్గిఱ ఇన్దశబ్దమ్-ఇప్పడిప్పట్ట ఎన్ఱుపరస్పరవిరుద్ధత్వేన సదృశమాత్రవాచి ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ప్రకారాన్తరేణ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (విరుద్ధస్వభావఙ్గళై విళైక్కిఱ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్) ఎన్ఱు.

నిగమనమ్ (ఆకప్రపత్తిక్కెన్ఱు, తుడఙ్గి యిత్యాది.)

౫౫.—సఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్ప్రపత్తితనక్కిత్యాదినా;) "ఇప్ప్రపత్తిక్కు౼ భక్త్యవస్థావిశేషకారితమాన స్వయత్నమ్ నిష్ఠా †హానికరమాకాతాప్పోలే, ఉపాయత్వబుద్ధియుమ్ ప్రమాణసిద్ధైయాకైయాలే అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ దోషాయవాకాతు" ఎన్ఱు, పూర్వవృష్టాన్తేనోత్థిత శఙ్కాపరిహారపరత్వమ్ సఙ్గతి ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"అధికారినియమాభావోదాహరణస్థలమే అనుష్ఠానాంశేన ప్రపత్తిగతసాధనత్వ ప్రతిపత్తియిలుమ్ ఉదాహరణమ్" ఎన్ఱుతోఱ్ఱుకైక్కాక (కీఴుక్తరాన అధికారికళ్ పకలిలే) ఎన్ఱతు.

ఇ-అ.—"ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూత"౧"అవనుడైత్తీఙ్గుఴలీరుమ్"౨ ఎన్గిఱ అక్షరఙ్గళుమ్, గోపికళవస్థైయై ప్రాపిక్కైయాలే ఆఴ్వార్కళుక్కు౼ చ్చొల్లలామ్; భక్తియొన్ఱాయిరుక్క ఇతు ఇరణ్డాకారత్తై విళైక్కకూడుమోవెన్న; గుణాదికళై విళైత్తాప్పోలే యిత్తవుమ్ విళైక్కలామెన్గిఱార్ (ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావఙ్గళై యిత్యాది.)

౫౫ —"ప్రపత్తియినుడైయ వుపాయత్వత్తైక్కఴిక్కిఱార్" ఎన్ఱు, మేల్ వాక్యఙ్గళుక్కు౼ అవతారికై యిడువతాక త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱై, ప్రపత్తి పణ్ణువాన్ ఎన్ఱాల్ ఈశ్వరనేయుపాయమ్ ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమన్ఱో? ప్రపత్తియినుడైయ వుపాయత్వన్దాన్ కఴిక్కవేణుమో వెన్న; స్వీకారత్తిల్ ఉపాయబుద్ధిపణ్ణుకైయాలే కఴిక్కవేణుమెన్గిఱార్ (ఇప్ప్రపత్తితనక్కిత్యాది.)

మీ.—౫౫. ప్రథమే ప్రకరణే శ్రీశబ్దార్థః, ద్వితీయే నారాయణ చరణశబ్దార్థః, తృతీయే మతుబర్థశ్చ నిరూపితః, చతుర్థే క్రియాపదార్థో నిరూప్యతే; శరణ శబ్దోదితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపాదనాయ ప్రథమమ్ శ్రీపురుషకారస్వరూపం నిరూపితమ్, తదనన్తరమ్ అనుబన్ధిస్వరూపం చిన్తితమ్ ఇదానీం స్వీకారస్వరూపం చిన్త్యతే; పూర్వస్మిన్ ప్రకరణే అనుబన్ధిస్వరూపనిరూపణముఖేన వరణస్య న్యాసభేదసాధనపూర్వకమ్ అసాధనత్వంసాధితమ్.

---

† పా-"హానికరమల్లాతాప్పోలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. ౧॥ నా-తి-౮-౩. ౨॥ పెరు-తి-౬-౯. ౩॥ తి-వా-౯-౯-౫.

వ్యా.—సాధనతయాఽనుష్ఠానమ్ కాణ్గై యాలుమ్, కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళ్ ఎన్ఱు ఉపాయజ్గళోడే సహపఠితమాయ్ ప్పోరుకై యాలుమ్, "యద్యేనకామకామేన నసాధ్యంసాధనాన్తరైః। ముముక్షుణాయత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేననచభక్తితః॥ ప్రాప్యతే పరమంధామ యతో నావర్తతేపునః"౧ "తేనతేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే । పరమాత్మాచ తేనైవ సాధ్యతేపురుషోత్తమః"౨ ఎన్ఱుమ్ "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౩ ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడియే శాస్త్రజ్గళిలే సాధనమాక్క చ్చొల్లుకై యాలుమ్,

అ.—(సాధనతయా అనుష్ఠానమ్) ఎన్ఱతు - ఉపాయత్వబుద్ధ్యా అనుష్ఠానమెన్ఱపడి ఇత్తాల్ - ఆచారమ్ స్మృతిద్వారా శ్రుత్యనుమాపకమాయ్క్కొణ్డు ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమెన్ఱపడి. "శాస్త్రవిరుద్ధాచారత్తుక్కు ప్రామాణ్యమిల్లైయే!" ఎన్నుమ్ శజ్కాపరిహారార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మజ్ఞానేత్యాది.) గీతాదిమహోపదేశత్తాలే, అగ్రిమప్రాయన్యాయత్తాలే, (ఉపాయ) త్వమ్ సిద్ధమ్. (కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళ్) ఎన్ఱు అర్థానువాదమ్. ఉపాయసాహచర్య లిఙ్గత్తాలే శాస్త్రవిరోధమ్ వ్యఞ్జితమాకైయాలే, శాస్త్రవిరుద్ధానుష్ఠాన ముపాయత్వసాధకమెన్ఱు కరుత్తు.

"ఉపాయసహపాఠమ్ అనుపాయమాన్న దేవాసురవిభాగాది సాధారణమాకైయాలే, ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకాతు" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యద్యేనేత్యాది.) యేన, కామకామేన - ఐశ్వర్యకామేన, యేన - అధికారిణా, యత్ - కామ్యమానమైశ్వర్యమ్, సాధనాన్తరైః. సాధ్యమ్ - సాధయితుంశక్యమ్, నభవతి; తేన - అధికారిణాకర్త్రా, తత్ - ఐశ్వర్యం కర్మ, న్యాసేనైవ - కరణేన, ఆప్యతే - లభ్యతే (ముముక్షుణేత్యాది) "యేన" ఇత్యనుషజ్యతే. ముముక్షుణా - ప్రకృతివిమోకేచ్ఛునా, యేన - అధికారిణా, సాఙ్ఖ్యేన - కర్మయోగేన, యోగేన- జ్ఞానయోగేన, భక్తితశ్చ - భక్తియోగేనచ ; యత్ పరమంధామ, యత్ ప్రకృతివిలక్షణం పరమాత్మనో నియమనస్థానమ్ స్వాత్మస్వరూపంకర్మ, నప్రాప్యతే - అశక్త్యానలభ్యతే. తత్కథంభూతమ్? ఇత్యత్రాహ (యతోనావర్తతేపునరితి) యతః నపునరావర్తతే, తథావిధంయత్పరమంధామ, యేనముముక్షుణాసాఙ్ఖ్యాదిభిః నప్రాప్యతే, తేన - కైవల్యార్థినా, తత్ - స్వాత్మస్వరూపమ్, న్యాసేనైవ, ఆప్యతే, పురుషాత్-కైవల్యార్థి ప్రాప్యాత్, స్వాత్మస్వరూపాత్; ఉత్తమః-అపరిచ్ఛిన్నతయాశ్రేష్ఠః పరమాత్మాచ, తేనైవ, సాధ్యతే-ప్రాప్యతే, ఏవకారః-సర్వఫలసాధనత్వపరః. ఇఙ్గే, (న్యాసేన) ఎన్ఱ తృతీయైయాలే - ఉపాయత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. [౨౦

"సమ్యఙ్న్యాసేనవా ముక్తిర్గఙ్గాయాం మరణేనవా"౪ ఎన్ఱు, తృతీయాశ్రవణమ్ అఙ్గత్వసాధారణ మాకైయాలే, ఉపాయత్వమ్ సిద్ధియాతు. కిఞ్చ, ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు, స్వస్మిన్నుపాయత్వబుద్ధిసహిత ప్రయోగముమ్ తదసహిత ప్రయోగముమాకిఱ ప్రయోగభేదముమ్, విధిమన్త్రస్వరూపలక్షణాధికారాఙ్గభేదఙ్గళాలే లక్ష్మీతన్త్రఅహిర్బుధ్న్య సంహితాదికళిలే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కైయాలే. కీళ్చ్చొన్న అనుష్ఠానసహపాఠతృతీయాశ్రుతికళ్ ఉపాయప్రయోగ విషయత్తిల్ సావకాశఙ్గళ్ ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంశరణమజ్ఞానామిత్తి)

ఇ.అ.—(యద్యేనకామకామేన) ఎన్ఱ అతుక్కర్థమ్- కామపురుషార్థత్తై ఆశైప్పడానిఱ్కిఱ యావనొరువనాలే యాతొరుపురుషార్థమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే పెఱప్పడాతిరుక్కిఱతెన్ఱు. (ముముక్షుణేత్యాది) (యతోనావర్తతే) ఎన్ఱతుడఙ్గి, కీళ్గ్రేయిఱక్కవతు. ఇతుక్కర్థమ్-యాతొరుపరమపదత్తై క్కిట్టినాల్ మీణ్డువారాత అప్పడిక్కొత్తతొరు పరమపదమాన్నతు, మోక్షేచ్ఛైయుడైయ అధికారియాలే కర్మజ్ఞానభక్తికళాలే అడైయప్పడాతిరుక్కిఱతెన్ఱు, "కామపురుషార్థముమ్ మోక్షముమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే పెఱప్పోకాతు" ఎన్ఱతుక్కు-శిలకాలమ్ శెన్ఱాలొళియ కిడైయాతెన్ఱపడి.

ఉపాయాన్తరఙ్గళాల్ పెఱప్పడాత కామపురుషార్థముమ్ మోక్షపురుషార్థముమ్ ప్రపత్తియాలే సిద్ధిక్కుమెన్నుమత్తై ఒరుశ్లోకత్తాలే శొల్లుకిఱతు (తేనతేనేత్యాది.) ఇతుక్కర్థమ్-మహామునియానవనే! అన్దన్దఅధికారియాలే అన్దన్దపురుషార్థమానతు ప్రపత్తియాలే పెఱప్పడుమ్; పరమాత్మావాకిఱ పురుషోత్తమనుమ్ అన్దప్రపత్తియాలే వశ్యనాయ్, మోక్షాధికారిక్కు మోక్షత్తైక్కొడుక్కుమెన్ఱు,

మీ.—అత్ర ప్రధానస్వరూప నిరూపణేన తథాత్వం సాధ్యతే; దేశకాలాది నియమాదినా న్యాసస్య వరణాద్భేదోదుర్వచః ; శ్రీపాఞ్చరాత్రాదివచనేషు తయోరభేదశ్రుతేః, "నహివచనవిరోధేన్యాయః ప్రవర్తతే ఇతి న్యాయాత్" ఇతి పూర్వప్రకరణోక్తసర్వార్థాక్షేపాత్ ఆద్యాధికారసఙ్గతిః

౧॥ ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౩॥ ౪॥

29-1-90.

మూ.—౫౫. ఇతుతన్నైప్పార్త్తాల్

వ్యా.—ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తియోగ్యతైయుణ్డాకైయాలే, అత్తైవ్యావర్త్తిక్కైక్కాక అతుక్కుడలాన వైపలవఱ్ఱైయుమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్; అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఇప్పత్తియై యుపాయమాకక్కొణ్డాల్ వరుమవద్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(ఇతుతన్నై) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ఇతుతన్నైప్పార్త్తాల్) ఎన్ఱతు- ఇచ్చేతనన్ ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తితన్నై యుపాయమెన్ఱు ప్పార్త్తాలెన్ఱపడి.

అ.—''సాంప్రతంచైష ఉపాయార్థైకవాచకః''౧ ఎన్ఱు, ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే ఉపాయవాచకతయా నిష్కర్షిక్కప్పట్ట శరణశబ్దమ్ అనుపాయప్రయోగత్వేనఅభిమతశరణాగతి విషయత్తిలుమ్ప్రశ్రుతమాకైయాల్, ఉపాయత్వమ్వ్యక్తమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, ''ఆచారదర్శనాత్''౨ ''తచ్ఛ్రుతేః''౩ ఎన్ఱు,అకర్మోపాయత్వపర పురుషార్థాధికరణ పూర్వపక్షసూత్రద్వయోక్త హేతుద్వయముక్తమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(వరుమవద్యత్తై) ఇత్యనేన, పూర్వోక్తసఙ్గతి సూచనమ్ పణ్ణప్పట్టతు.

'''స్వరూపేణ ప్రపత్తి ప్రతిసన్ధానమ్అవద్యకరమాకైయాలే సాధనమాక్కవొణ్ణాతు' ఎన్ఱు,అ ఉత్తరగ్రన్థానుసారేణ, [పార్త్తాల్] ఎన్ఱు,అతుక్కు - ఉపాయమెన్ఱు ప్పార్త్తాల్ ఎన్ఱు, అధ్యాహృతమాన 'ఉపాయమెన్ఱు' ఎన్ఱు,అతిత్తోడే అన్వయమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇచ్చేతననిత్యాది.)

''సర్వజ్ఞోపిహివిశ్వేశః''౪ ఇత్యాద్యుక్తప్రకారత్తాలే, రక్ష్యనుడైయ అనుమతిమాత్రరూపేణ రక్షకనుక్కు ఇతు అపేక్షితమ్ ఎన్ఱుతోన్ఱ, (ఈశ్వరవిషయత్తిల్) ఎన్ఱతు.

మీ.—అత్రసంశయః. మన్త్రే శరణశబ్దోపస్థితస్య ఉపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వం నసంభవతి, ఉతసంభవతీతి; తదర్థమ్, శరణాగతిః షడఙ్గాదభిన్నా, ఉతభిన్నేతి; తదర్థమ్ తయోరభేదేప్రమాణమస్తి, ఉతనాస్తీతి; యదా అస్తి, తదా సాధనేన షడఙ్గేన అభిన్నాశరణాగతిరపి సాధనంస్యాదితి, ఉపాయనిర్హేతుకత్వాసిద్ధిః. యదా, తయోరభేదేప్రమాణంనాస్తి; తదా, తద్భేదసాధనోపపత్తిభిర్భేదసిద్ధౌ తస్యాః అసాధనతయా నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షశ్చ, నకేవలమ్ ఉపపత్తిభిః, అతీన్ద్రియార్థోఽవగన్తుం శక్యతే; తయోర్భేదే కస్యాపి ప్రమాణస్య ఉక్తతర్కానుగ్రాహ్యస్యాభావాత్. ప్రత్యుత అభేదఏవ తదస్తి; ''ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ | రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వ వరణంతథా| ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యేషడ్విధాశరణాగతిః''౫''నిక్షేపాపరపర్యాయోన్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః|సన్న్యాసస్త్యాగఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి''౬ ''మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాసః ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః| లక్ష్మీనారాయణంచేతిహితం సర్వఫలప్రదమ్''౭ ఇత్యాది. అత్రోక్తమైక్యంచ, అఙ్గాఙ్గిభావవివక్షయా. శరణాగతేఃగోప్తృత్వవరణరూపత్వాత్, సర్వత్ర శరణశబ్దః గోప్తృవాచీ; ఉపాయశబ్దః-చేతనాచేతన సాధారణ్యేన కారణవాచీ; గోప్తురపి-కారణత్వాత్, తత్రాపిఉపాయశబ్దః ప్రయుజ్యతే; ''తదేకోపాయతాయాచ్ఞా''౮ ''త్వమేవోపాయభూతోమే''౯ఇత్యాదిషు. ఏవమ్, ఉపాయ శరణ శబ్దయోః గోప్తృత్వార్థకత్వాత్ శరణాగతిశబ్దః గోప్తృత్వవరణే ముఖ్యః; న్యాసస్య గోప్తృత్వ వరణాఙ్గకత్వాత్తత్రాప్యుపచర్యతే. అతః ''శరణాగతిరిత్యపి''౬ఇత్యాదిషు అఙ్గాఙ్గిభావేనైక్యముక్తమ్.

యద్వా, శరణోపాయశబ్దౌ సర్వత్ర నిరపేక్ష గోప్తృపరౌ; నిరపేక్షత్వంచ, గోప్తుఃఉపాయాన్తర స్థాననివేశితత్వమ్. అతః, శరణాగతిశబ్దః, గోప్తృత్వవరణసంవలిత భరన్యాసే ముఖ్యః;''విశ్వాసోద్వయార్థశ్శరణాగతిః''౧౦ఇత్యాదావౌపచారికః. అతః(౧)సన్న్యాస(౨)త్యాగ(౩)నిక్షేప(౪)శరణాగతి శబ్దానాంపర్యాయత్వాన్నతయోర్భేదః. తదుక్తమ్- ''భక్త్యా రఙ్గపతేర్యథాఖిలు పశుచ్ఛాగాదివద్వేదనధ్యానోపాసనదర్శనాదివచసామిచ్ఛన్త్యభిన్నార్థతామ్।వ్యక్త్యైక్యాచ్ఛరణాగతిప్రపదనత్యాగాత్మనిక్షేపణన్యాసాద్యేషుతథైవతన్త్రనిపుణైఃపర్యాయతాస్మర్యతే''౧౧ ఇతి. తస్మాత్ ఉదాహృత స్మృతివచనైః న్యాస శరణాగత్యోరభేదేసిద్ధే తద్భేదసాధకాః పూర్వోక్తాస్తర్కాస్సర్వేబాధితా ఇతి.

అతోఽభిధీయతే (ఇతుతన్నైప్పార్త్తాల్ పితావుక్కు పుత్రనెழుత్తువాఙ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు.) స్వరూప లక్ష్మానుష్ఠాన విధ్యాదిభిః

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రమ్ ౨॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩. ౩॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౪. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౮. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే౧-౭-౬౦. ౬॥ ౮-౧౭-౭౪. ౭॥ ౮॥ ౯॥ న్యాసతిలకమ్-౧౬.

మూ.—పితావుక్కుప్పుత్త్రనై యెழుత్తు వాఙ్గుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు.

వ్యా.—ఈశ్వరన్ తన్నై రక్షిక్కైక్కు హేతువాక ఇచ్చేతనన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తియైత్తన్నై నిరూపిత్తాల్, ఎన్నిఙ్గనే అనర్థావహారేణ యోజిక్కవుమామ్; అప్పోతుమ్ అర్థమొక్కుమిత్తే.

(పితావుక్కు పుత్త్రనై యెழుత్తువాఙ్గుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు) ఎన్ఱతు- ఉత్పాదకనాకైయాలే హితైషియాయ్, తాన్ అఱియాత దశైయిలుమ్ తన్నై రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ తమప్పనుక్కు, పుత్త్రనానవన్, తాన్ అఱిన్దదశైయిలే "ఎన్నై నీరక్షిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఎழుత్తువాఙ్గినాల్, ఇరణ్డు తలైక్కుమ్ ఉణ్డాన వుఱవుక్కు కొత్తైయామాప్పోలే, సత్తాకారణభూతనాయ్ సర్వదశైయిలుమ్ రక్షకనాయ్క్కొణ్డు పోరుకిఱ అకారవాచ్యనాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ మకారవాచ్యనాన ఇవనుక్కుమ్ ఉణ్డాన సమ్బన్ధత్తుక్కు అవద్యకర మెన్ఱపడి.

(ఎழుత్తువాఙ్గుకై) యావతు - రక్షకనై ప్పేఱ్ఱై త్తన్ మార్విలే యెழుతిక్కొళ్ళుకై.

అ.—"[ఇతు] ఎన్ఱ ఇదమ్ శబ్దమ్ బుద్ధిస్థ ప్రకారవిశేషవిశిష్ట పరామర్శియాకైయాలే, యథావస్థిత ప్రకారవిశిష్ట ప్రపత్తియై [ఇతు] ఎన్ఱ ఇదమ్ శబ్దమ్ కాట్టుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రకారాన్తరేణవ్యాఖ్యానమ్ (ఈశ్వరనిత్యాది.) (హేతువాక) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయాధికారార్థమాకవన్ఱిక్కే, ఉపాయమాక వెన్ఱపడి.

పితృశబ్దరూఢ్యర్థమ్ (ఉత్పాదకనాకైయాలే ఇతి.)

"పితేవ హితేనియుఙ్క్తే"౧ఎన్ఱ ప్రసిద్ధియైయిట్టుక్కొణ్డు (హితైషియాయ్) ఎన్ఱతు.

పితృశబ్దయోగార్థమ్ (తన్నైరక్షిత్తుక్కొణ్డితి;) "పాతీతి - పితా" ఎన్ఱిఱే వ్యుత్పత్తి.

(ఉఱవుక్కుక్కొత్తై) యావతు-పితాపుత్రభావరూప సమ్బన్ధత్తుక్కు సహృదయహృదయ రసావహత్వాభావ రూపానౌచిత్యహేతువాకై.

దార్ష్టాన్తికమ్ (సత్తేత్యాది.)

కారణరూపమ్- అకారమ్; "అకారో హేతువాచకః"౨ఎన్ఱు వర్ణవిధయా సిద్ధమాన అర్థమ్ (సత్తాకారణభూతనాయితి.) "అవరక్షణే"౩ ఎన్ఱ ధాతుసిద్ధవిధయా సిద్ధమాన అర్థమ్ (రక్షకనాయితి.) కాలోపాధి నిర్దేశవిరహ సిద్ధమ్ (సర్వదశైయిలుమితి.)

"కారణత్వరక్షకత్వఙ్గళ్ ససమ్బన్ధికఙ్గళాకైయాలే సమ్బన్ధ్యాకాఙ్క్షాయామ్ లుప్తచతుర్థ్యర్థ శేషత్వాశ్రయతయా సన్నిహిత మకారోపస్థిత చేతన స్వరూపమే ప్రతిసమ్బన్ధియాకైయాలే, సిద్ధమాన కార్యకారణభావ రక్ష్యరక్షకభావరూప నిరుపాధికసమ్బన్ధత్తుక్కు అభావావభాసనరూప దోషహేతువామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అకారవాచ్యనానవిత్యాది.) ఇదమ్ ఉపలక్షణమ్. పూర్వోక్తరీత్యా నారాయణశబ్దార్థ వాత్సల్యాదిగుణ వైయర్థ్యముమ్ వరుమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(రక్షకనై ప్పేఱ్ఱై త్తన్ మార్విలే) ఎన్ఱతు - అసమ్బన్ధియాన రక్షకనై ప్పేఱ్ఱై తదసమ్బన్ధియాన తన్నుడైయ మార్విలే ఎన్ఱపడి. ఆకైయాల్, తద్వత్ అసమ్బన్ధావభాసకమామ్ ఎన్ఱపడి.

మీ.—అత్యన్తవిలక్షణం శరణవరణమ్, షడఙ్గన్యాసేనాభిన్నంమత్వా సాధనమ్ ఇతి వక్తురుద్యుక్తశ్చేత్; నిరుపాధిక రక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధహానినిబన్ధనమ్, శరణ్యశరణాగతయోరుభయోరపి అవద్యంస్యాదిత్యర్థః. "నకేవలమస్మదుక్తాస్తర్కాః ప్రమాణవిహీనాః, నిర్హేతుక రక్షకత్వావాచక ప్రణవానుగ్రాహకాః" ఇతిభావః.

శరణాగతిభరన్యాసయోః, * సంయోగ రూపచోదనాఖ్యాభేదాత్ భేదస్తావత్సిద్ధః; "మోక్షయిష్యామి"౪ఇతి పరగత స్వీకారస్య శరణవరణఫలత్వాత్, ఉత్తరవాక్యప్రతిపాదితపరార్థ కైఙ్కర్యఫలత్వాద్వా ఫలభేదస్సిద్ధః; రూపమపిభిద్యతే. భరన్యాసః, కేవలమధ్యవసాయాత్మా. వరణంతు ప్రార్థనారూపమ్.

నచ భరన్యాసస్య గోప్తృత్వ వరణగర్భత్వాత్తద్రూపతా; ఉభయోః ప్రార్థనారూపత్వేపి ఏకత్రభరస్వీకారః ప్రార్థనావిషయః, అపరత్ర ఫలప్రదత్వవిషయః. కిఞ్చ "త్వమేవ-మే-ఉపాయః-భవ"ఇతి శరణవరణంమాదర్థ్యగర్భమ్. "మమభరశ్శ్రీపతేరేవ"౫ఇతిన్యాసః తాదర్థ్యగర్భః.

† పా - "సమ్బన్ధనిబన్ధనమ్" ౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥౧-౧౮-౬౬.

మీ.—కిఞ్చ, న్యాసే ఆత్మనోపి సమర్పణీయత్వమస్తి; అత్ర "మమనుతా"౧ ఇతివన్నిరూపకత్వమాత్రమ్. "త్వయిమమభరోన్యస్తః"౨ ఇతి న్యాసః స్వాతన్త్ర్యగర్భః. "మమభరంస్వీకురు"౩ ఇతి ప్రార్థనారూపత్వాత్పారతన్త్ర్యగర్భమ్ వరణమ్. న్యాసే భరసమర్పణమ్, శరణాగతౌ శరణవరణమ్, న్యాసస్యఉద్దేశ్యం మిథునమ్. శరణవరణేలక్ష్మ్యాః ఉపలక్షణత్వమాత్రమ్. న్యాసస్య ప్రణవాఙ్గత్వాత్ జగత్కారణత్వాదిపరత్వసఙ్కల్పగుణోవిషయః. శరణాగతేః, †ద్వయమన్త్రికత్వాత్ సౌశీల్యసౌలభ్యాదిగుణోవిషయః. శరణాగతౌ, ప్రత్యగాత్మనః పుణ్యత్యాగః, పాపవిశిష్టత్వంచ అనుసన్ధేయమ్. "న్యాసేప్రాతికూల్యవర్జనమ్, ఆనుకూల్యంచఅఙ్గమ్" ఇతి పాపత్యాగః, పుణ్యసమ్బన్ధశ్చ అనుసన్ధేయః.

ఏవమ్ ఆత్మపరమాత్మనోః, విద్యావిషయభూతయోః ఆకారభేదాత్, పూర్వోక్తయాచ్చాత్మకత్వ తదభావాదిభేదాచ్చ రూపభేదస్సిద్ధః. చోదనాపి, "వ్రజ"౪ "న్యసేత్"౫ ఇతిభావార్థయోర్భిన్నత్వాద్భిన్నా; ఏవమ్ వరణన్యాసయోశ్చోదనా రూపభేదస్సిద్ధః. లక్షణమపిభిద్యతే; "కృతానుకూల్యస్సఙ్కల్పస్ప్రాతికూల్యంవివర్జయన్ । విశ్వాసశాలీకృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణంప్రతి॥ ఆత్మానం నిక్షిపేద్యద్ధియాదేవస్య పాదయోః । సాప్రవృత్తిరియంసద్యస్సర్వపాపప్రణాశినీ"౬ ఇతి నిక్షేపలక్షణమ్. "అహమస్మ్యపరాధానామాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః । త్వమేవోపాయభూతోమేభవేతి ప్రార్థనామతిః॥ శరణాగతిరిత్యుక్తాసాదేవేఽస్మిన్ ప్రయుజ్యతామ్"౭ ఇతివరణలక్షణమ్.

నచ అనయోర్వచనార్థయోరైక్యం సంభవతి; అధికారాఙ్గ ‡స్వరూపలక్షణైరన్యోన్యం విరుద్ధత్వాత్. విరోధశ్చ పూర్వముపపాదితః. నను "భగవతి రక్షకత్వ వ్యతిరిక్తస్య ఉపాయత్వస్య దుర్నిరూపత్వాత్, అత్ర ఉపాయశబ్దేనాపి గోప్తృత్వమేవోచ్యతే; తతశ్చ 'అహమస్మి'౭ ఇత్యేతత్ గోప్తృత్వవరణలక్షణమ్; తస్యచాన్తరఙ్గత్వాచ్ఛరణాగతితోక్తిః. యద్వా, అయమ్ 'శరణాగతి' శబ్దః ప్రపత్తిపరఏవ; అతః ఇదమ్, పృథివ్యాః గన్ధవత్త్వవదుపలక్షణమ్. పూర్ణలక్షణమ్ 'కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః'౬ ఇత్యేతదేవ" ఇతిచేన్న; ఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమేవ-భగవతః ఉపాయత్వమ్. తచ్చ ఫలప్రదత్వోపయికప్రసాదహేతుత్వమ్. గోప్తృత్వవరణస్య అత్రలక్ష్యత్వే, తస్య అఙ్గిసమానయోగక్షేమస్య అపరాధాలయాధికారికత్వ విరోధః; "నమత్తోన్మత్తపతితా"౮ ఇత్యాదినా న్యాసేతన్నిషేధాత్, ఉపాయస్యగోప్తృత్వార్థాన్తరత్వాచ్చ. శరణాగతిశబ్దస్యౌపచారికత్వమపిదోషః లక్షణత్వేసంభవతి ఉపలక్షణత్వాశ్రయణమప్యయుక్తమ్. ప్రమాణాన్తరేణపృథివ్యాః ఏకత్వనిశ్చయాత్ తత్రగన్ధస్యోపలక్షణత్వమ్ ఉపపద్యతే; ఆకిఞ్చన్యనైరపేక్ష్యయోర్విశిష్టాధికారాఙ్గయోర్విశేషణమాత్రే ఉపచారశ్చనయుజ్యతే. ఏవంలక్షణాదపి భేదః. ఆఖ్యాపి, "శరణాగతివిద్యా న్యాసవిద్యా" ఇతి ప్రసిద్ధా. అనుష్ఠానమపిభిద్యతే; పూర్వోత్తరవాక్యయోర్వరణసమర్పణయోరనుష్ఠేయత్వాత్, "గృహ్ణీయాన్మన్త్రరాజానం మాంగచ్ఛేచ్ఛరణంనరః । అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానం మయినిక్షిపేత్"౯ ఇతి ద్వయస్యఉభయత్ర వినియుక్తత్వాత్. జితన్తాయామ్, 'జితన్తే'౧౦ ఇత్యత్రసమర్పణమ్, 'దేవానామ్'౧౧ ఇత్యత్ర వరణంచపృథగుక్తమ్. స్తోత్రేపి, "నమోనమః"౧౨ ఇతి సమర్పణమ్, "నధర్మః"౧౨ ఇతి వరణంచ †పృథక్కృతోక్తమ్. గద్యేపి, "త్వత్పాదారవిన్ద"౧౩ ఇతి వరణమ్, 'నమోస్తుతే'౧౪ ఇతి సమర్పణంచ భిన్నముక్తమ్. స్తోత్రాన్తరేష్వప్యేవం ద్రష్టవ్యమ్.

నచ అత్ర "సర్వత్రవరణంగోప్తృత్వవరణమ్" ఇతి వాచ్యమ్; ద్వయార్థేషు తదయోగాత్, ద్వయే 'శరణ' శబ్దస్యగోప్తృత్వార్థకత్వనిషేధాత్, నిరపేక్షగోప్తృత్వార్థకత్వాపేక్షయా 'శరణ' శబ్దశ్చేత్; వరణవాక్యేష్వేవసమర్పణస్యాప్యనుష్ఠితత్వేన పృథగనుష్ఠానవైఫల్యాత్, అఙ్గిమాత్రస్య పృథగనుష్ఠానే మానాభావాచ్చ. శ్రుతిష్వపి, తయోః భేదేనవిధిః దృశ్యతే; తైత్తిరీయకే, "ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత"౧౫ ఇతిన్యాసోవిహితః. శ్వేతాశ్వతరే, "ముముక్షుర్వై శరణమహంప్రపద్యే"౧౬ ఇతి వరణంవిహితమ్. తథా శ్రీపురుషసూక్తే న్యాసోవిహితః, "అబధ్నన్ పురుషం పశుమ్"౧౭ ఇత్యుక్తేః. "అద్భ్యస్సంభూతః"౧౭ ఇత్యత్రశరణవరణంవిహితమ్. "తస్యధీరాః"౧౭ ఇతి బుద్ధిదౌర్బల్యాభావమధికారముక్త్వా, "యోనిం పరిజానన్తి"౧౭ ఇతిశరణాగతేరవతారవిషయిత్వాత్, సౌలభ్యాదిగుణవిషయిత్వాచ్చ శరణాగతిరుక్తా. తదుపయుక్తపురుషకారశ్చ 'హ్రీశ్చతే'౧౭ ఇత్యాదినోక్తః.

శ్రీమద్భగవద్గీతాయామ్, "మన్మనాభవ"౧౮ ఇత్యత్ర భరసమర్పణముక్త్వా 'సమనన్తరమేవ "సర్వధర్మాన్'౭ ఇతివరణముక్తమ్. లక్ష్మీతన్త్రే "ఉపాయాపాయసన్త్యాగీమధ్యమాంస్థితిమాస్థితః। మామేవశరణంప్రాప్యమామేవాన్తేసమశ్నుతే"౧౯ ఇతిశరణాగతిముక్త్వా, "షడఙ్గంతముపాయంచ" ఇత్యాదిభరసమర్పణం భేదేనోక్తమ్. అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామపి తయోర్భేదేనకీర్తనమస్తి, తత్ర "వాచానమఇతిప్రోచ్య"౨౧ ఇత్యారభ్య "పూర్ణమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమనంతేప్రకీర్తితమ్"౨౨ ఇతిషడఙ్గయోగముక్త్వా, "స్థూలోయంనమసశ్చార్థ స్సూక్ష్మమన్యన్నిశామయ"౨౩ ఇత్యారభ్య "అనాదివాసనాజాతైరోఘభైస్తైస్తైర్వికల్పితైః।రూషితంయద్ధ్రువంచిత్తంస్వాతన్త్ర్యంస్వత్వతామయమ్॥తత్తద్వైష్ణవసామ్రాజ్యప్రతిబోధసముత్థయా

పా- †"ద్వయమూలకత్వాత్." ‡"స్వరూపాణామ్" †"ప్రకృతోక్తమ్" ౧॥ రా-బా- ౨॥ ౩॥ ౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ జి-స్తో ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥

మీ.—నమఇత్యనయావాచా నస్త్రీస్వస్మాదపోహ్యతే॥ ఇతితే సూక్ష్మఉద్దిష్టః''[౧] ఇత్యహఙ్కారమమకారకార్త్స్న్యేన త్యాగస్యోక్తత్వాత్ ఫలైస్సహ సర్వధర్మత్యాగస్య శరణాగత్యఙ్గత్వాత్, త్యాగస్యచప్రధానత్వాత్, తత్ప్రధానక శరణాగతిముక్త్వా. ''పరమన్యస్నిశామయ పన్థానకారఉద్దిష్టోమన్త్రప్రధానఉదీర్యతే । విసర్గపరమేశస్తు తత్ప్రార్థోయన్నిరూప్యతే॥ అనాదిః పరమేశోయంశక్తిమాన్ పురుషోత్తమః తత్ప్రాప్తయేప్రధానోయం పన్థానమననామవాన్''[౨] ఇతిశరణాగత్యఙ్గిభూత సిద్ధోపాయఉక్తః. అత్ర, స్థూలపారతన్త్ర్యరూపత్వాత్ షడఙ్గస్య స్థూలత్వమ్, సూక్ష్మపారతన్త్ర్య రూపత్వాత్ శరణాగతేస్సూక్ష్మత్వమ్, సర్వధర్మత్యాగస్యావ్యఙ్గత్వేనాప్రధానత్వాత్తదఙ్గిత్వేన ప్రధానం సిద్ధోపాయస్వరూపంచోక్తమ్.

''నన్వత్ర పూర్వమ్ వ్యాకరణవ్యుత్పత్త్యవసేయోన్యాసః స్థూలార్థత్వేనోక్తః. సఏవ, వ్యాకరణాపేక్షయా సూక్ష్మయానిరుక్త్యాఽవగమ్యతే; ఇతి సూక్ష్మత్వేనోక్తః. పశ్చాత్తతోపివరే అక్షరనిఘణ్ట్వా అవగమ్యమానత్వాత్పర ఇత్యుచ్యతే; అతోనాత్రవిద్యాభేదప్రతీతిః'' ఇతిచేత్తన్న; స్థూలత్వాదేః బోధకారణస్థూలత్వాది నిబన్ధనత్వాత్, బోధ్యస్థూలత్వాది నిబన్ధనత్వ ప్రతీతేస్సఙ్కోచేప్రమాణాభావాత్, షడఙ్గస్య అహఙ్కార మమకారమాత్ర త్యాగస్య భగవతశ్చైకత్వాసిద్ధేశ్చ, ''సూక్ష్మమన్యం శరమన్యమ్'' ఇతి భేదస్యశబ్దత ఏవప్రతీతేశ్చ, స్థూలత్వాది నోక్తస్యభేదే ఉపాయప్రకరణత్వాత్, †ఉపాయమాత్రమేవోక్తం భవతి. కిఞ్చ ''ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చనమనంతే ప్రకీర్తితమ్''[౩] ఇతి ప్రకరణస్య విచ్ఛిన్నత్వాత్ ఏకవిద్యాత్వా సిద్ధిః.

కిఞ్చ, అత్ర, సవాసనాహఙ్కార మమకారత్యాగః ఉచ్యతే; నహిసమర్పణేసోస్తి; ''మత్ఫలసాధన త్వాన్మదర్థమిదంకర్మ'' ఇత్యధికార బోధ సత్త్వేనఅహఙ్కారమమకార దోషస్పత్వాత్. నచ, అత్రత్రివిధపరిత్యాగః సమర్పణాఙ్గమ్ ఉచ్యతే ; మోక్షసాధన మాత్రాపేక్షితస్య, దేవ గుహ్య న్యాసాపేక్షయా సూక్ష్మత్వాయోగాత్, '' ఇత్యఙ్గముదితంశ్రేష్ఠమ్''[౪] ఇతి ప్రథమాఙ్గత్వేన తస్య పూర్వమేవవిహితత్వాచ్చ. తస్మాదత్ర ''సన్న్యాసయోగాత్''[౫] ఇత్యుక్తన్యాసంప్రథమముక్త్వా,పశ్చాత్ ''త్యాగేనైకే''[౬] ఇత్యుక్తత్యాగప్రధానకశరణాగతిముక్త్వా,పశ్చాదఙ్గిభూతసిద్ధోపాయఉక్తః. ఏవమ్ స్వరూపభేదాత్, లక్షణభేదాత్, అనుష్ఠానభేదాత్, విధిభేదాచ్చ, శరణవరణషడఙ్గ యోరత్యన్తభేదేపి, తయోరైక్యకల్పనేన సర్వత్రభగవతస్సాపేక్షత్వేపి, పితృత్వాదిసంబన్ధహానిః,నిరుపాధికరక్షణ ప్రతిపాదకమూలమన్త్రప్రామాణ్యవ్యత్తిశ్చస్యాత్. తర్హి ''పూర్వోదాహృతానామైక్యవచనానాంకాగతిః'' ఇతిచేత్ శరణాగతేన, షడఙ్గన్యాసస్య శరణాగతిసాధ్యస్యాపి ఉత్తరవృత్తితయాఽనుష్ఠీయమానత్వాత్, తత్రశరణాగతితోక్తిః. తథాహి - భక్తేరివ షడఙ్గస్యాపి, సాధనత్వాకారః, సాధ్యత్వాకారశ్చేత్యాకారద్వయమస్తి, తత్రఆత్మనిక్షేపస్య భరసమర్పణ రూపత్వమ్, ఆనుకూల్యాదీనాంచ తదఙ్గత్వంచ సాధనత్వాకారః. ఆత్మనిక్షేపస్య ఫలసమర్పణాకారత్వమ్, ఆనుకూల్యాదీనాన్తు ‡ప్రాధాన్యేనతుల్యత్వంచ సాధ్యత్వాకారః.ఏవమ్సాధనత్వాకారయుక్తోన్యాసఃప్రపత్తిరిత్యుచ్యతే;సాధ్యత్వాకారయుక్తః, శరణాగతేనఫలతయాఽనుష్ఠేయత్వాత్ శరణాగతిరిత్యుచ్యతే. సాధనత్వాకారయుక్తోన్యాసః శ్రీభరద్వాజసంహితాదిషు ప్రతిపాద్యతే. సాధ్యత్వాకారయుక్తస్తు లక్ష్మీతన్త్రాదిషు ప్రతిపాద్యతే. భరద్వాజసంహితాయామ్, ''నిశ్చితానన్యసాధ్యస్య పరత్రేష్టస్య సాధనే । అయమాత్మభరన్యాసః ప్రపత్తిరితిగీయతే''[౭] ఇతి నిక్షేపస్య భరసమర్పణాత్మకత్వముక్తమ్. తత్రైవ ''కృతానుకూల్య సఙ్కల్పస్సప్రాతికూల్యంవివర్జయన్ । విశ్వాసశాలీకృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణంప్రతి॥ ఆత్మానంనిక్షిపతియత్ ధియాదేవస్య పాదయోః॥సాప్రపత్తిరియంసద్య స్సర్వపాపప్రణాశినీ''[౮] ఇతి, ఆనుకూల్యాదీనామ్ అఙ్గాఙ్గిభావఉక్తః.

అథ లక్ష్మీతన్త్రే, ''తేనసంరక్ష్యమాణస్య ఫలేస్వామ్యవియుక్తతా । కేశవార్పణపర్యన్తాహ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే''[౯] ఇతినిక్షేపస్య ఫలసమర్పణరూపత్వమ్, '' ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసోగోప్తృత్వ వరణంతథా॥ ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః''[౧౦] ఇతిఅఙ్గానామ్ అఙ్గితుల్యత్వం చోక్తమ్. ఏవమ్ న్యాసవిద్యా శరణాగతిభిన్నా, సాచ, స్వయంసాధనత్వాకారేణ, సాధ్యత్వాకారేణచభిన్నా ; విద్యాద్వయమ్ ఇత్యేతత్ లక్ష్మీతన్త్రే సుస్పష్టమభిహితమ్ ''ఉపాయాశ్చాప్యుపాయాంశ్చ శాస్త్రీయా నిర్మితా మయా । విహితాయఉపాయాస్తే నిషిద్ధాశ్చేతరేమతాః॥ అధోనయత్యుపాయాస్తంయఏనాననువర్తతే । ఊర్ధ్వంనయత్యుపాయాస్తంయ ఏనాననువర్తతే॥ ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ †మధ్యమాంస్థితిమాస్థితః। మామేకంశరణంప్రాప్యమామేవాన్తే సమశ్నుతే॥ షడఙ్గంతముపాయంచ శ్రుణుమేపద్మసంభవే । ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసోగోప్తృత్వ వరణంతథా॥ ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధాశరణాగతిః॥ ఏవంమాంశరణం ప్రాప్యవీతశోకభయక్లమః । నిరారమ్భోనిరాశీశ్చ నిర్మమోనిరహఙ్కృతిః॥ మామేవశరణంప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్॥ సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధాస్సాంఖ్యయోగవిదస్తథా । నార్హన్తిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి''[౧౧] ఆనుకూల్యాదిస్వరూపమ్ శక్రేణపృష్టాదేవీప్రాహ - ''ఆనుకూల్యమితి ప్రోక్తంసర్వభూతానుకూలతా । అన్తస్థితాహం సర్వేషాం భావానామితి నిశ్చయాత్।మయ్యేవసర్వ

పా-†''ఉపాయత్వత్రయమేవోక్తమ్.'' ‡''తుల్యప్రాధాన్యేనప్రధానతుల్యత్వంచ.'' †''మాధ్యమింస్థితిమ్.'' ౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

మీ —భూతేషు ఆనుకూల్యం సమాచరేత్ ।౧తథైవ ప్రాతికూల్యం చ భూతేషు పరివర్జయేత్ । త్యాగో౽గర్వస్య కార్పణ్యం శ్రుతశీలాదిజన్మనః ॥ అఙ్గసామగ్ర్య సంపత్తేరశక్తేశ్చాపి కర్మణామ్ । అధికారస్య చాసిద్ధేర్దేశకాలగుణక్షయాత్ ॥ ఉపాయా నైవ సిధ్యన్తి అపాయా బహులాస్తథా । ఇతి యా గర్వహానిస్సా దైన్యం కార్పణ్యముచ్యతే ॥ శక్తేస్సూపసదత్వాచ్చ కృపాయోగాచ్చ శాశ్వతాత్ । ఈశేశితవ్యసంబన్ధాదనిదం ప్రథమాదపి ॥ రక్షిష్యత్యనుకూలాన్నః ఇతి యా సుదృఢా మతిః । స విశ్వాసో భవేచ్ఛక్ర సర్వదుష్కృతినాశనః ॥ కరుణావానపి వ్యక్తం శక్తస్స్వామ్యపి దేహినామ్ ॥ అప్రార్థితో న గోపాయేత్ ఇతి తత్ప్రార్థనామతిః ॥ గోపాయితా భవేత్యేవం గోప్తృత్వవరణం స్మృతమ్ । తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా ॥ కేశవార్పణ పర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే । నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః ॥ సంన్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి । ఉపాయో౽యం చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః ॥ అస్మిన్నేవ ప్రపన్నానాం విధావప్రతిషేధితే । పూర్వే త్రయ ఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః ॥ ఆనుకూల్యేతరాభ్యాస్తు వినివృత్తిరపాయతః । కార్పణ్యేనాప్యుపాయానాం వినివృత్తిరిహోదితా ॥ రక్షిష్యతీతి విశ్వాసాదభీష్టోపాయకల్పనా । గోప్తృత్వవరణన్నామ స్వాభిప్రాయనివేదనమ్ ॥ సర్వజ్ఞో౽పి హి విశ్వేశస్సదా కారుణికో౽పి సన్ । సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే ॥ ఆత్మాత్మీయభరన్యాసో హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే । హింసాస్తేయాదయశ్శాస్త్రైరపాయత్వేన దర్శితాః ॥ కర్మసాంఖ్యాదయ†శ్శాస్త్రైరుపాయత్వేన దర్శితాః । అపాయోపాయసన్త్యాగీ †మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః ॥ రక్షిష్యతీతి నిశ్చిత్య నిక్షిప్తస్వస్వగోచరః । బుధ్యేత దేవదేవం తం గోప్తారం పురుషోత్తమమ్''౧ ఇతి అత్ర 'మామేకం శరణం ప్రాప్య''౨ ఇతి శరణాగతిం విధాయ, అనన్తరమ్ ''షడఙ్గం తదుపాయం చ శృణు మే పద్మసంభవే''౩ ఇతి షడఙ్గోపాయత్వేన సంహితాన్తరేషు ప్రసిద్ధం యోగమప్యత్ర శృణు; అఙ్గవిద్యాత్వాత్ సో౽పి శ్రోతవ్యః ఇతి, తస్య శరణాగతిశేషత్వం విధాయ, తస్య సాధ్యప్రపత్తిత్వేన శరణాగతానుష్ఠేయతామ్, సర్వేషాం సమప్రాధాన్యేన ఫలాకారతాం చ ''షడ్విధా శరణాగతిః''౪ ఇత్యుక్త్వా ''ఏవం మాం శరణం ప్రాప్య''౧ ఇతి పూర్వవాక్యార్థ శరణాగతిమ్, ఉత్తరవాక్యార్థభూత ఫలరూప షడఙ్గయోగం చ ఫలత్వేనానుష్ఠేయముక్త్వా ఏవమ్ పూర్ణశరణాగత్యనుష్ఠానఫలమ్, 'మామేవ శరణం ప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్''౫ ఇతి నిగమయ్య శరణాగతినిష్ఠస్య ఉత్కర్షమ్, ''సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధాస్సాఙ్ఖ్యయోగవిదస్తథా । నార్హన్తి శరణస్థస్య కలాం కోటితమీమపి''౬ ఇతి, యోగశబ్దేన అఙ్గాఙ్గిభావాపన్న సాధనషడఙ్గ నిష్ఠానామప్యభిప్రేత్య శరణాగతేః న్యాసాదిసర్వోపాయవైలక్షణ్యం ప్రతిపాదితమ్.

ఏవమ్ న్యాసశాస్త్రే, స్వాతన్త్ర్యేణసాధనతయా విహితస్య షడఙ్గస్య, ఫలసమర్పణరూపత్వేన శరణాగతిశేషతాం శ్రుత్వా, ''కేనాకారేణ షడఙ్గస్య, శరణాగతి శేషభూత ఫలసమర్పణరూపత్వమ్! కేన వా ఆకారాన్తరేణ స్వతన్త్రతయా సాధనత్వమ్?'' ఇత్యాకారద్వయ బుభుత్సయా శక్రేణానుయుక్తా దేవీ తదుభయాకారద్వయం విశినష్టి. తత్ర, ఫలసమర్పణాకారతాం ప్రథమమాహ—''ఆనుకూల్యమితి ప్రోక్తమ్' ౭ ఇత్యారభ్య, ''కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే''౮ ఇత్యన్తేన. అత్ర, ఆనుకూల్యాదీనామ్ అఙ్గాఙ్గిభావేన అనుష్ఠానదర్శనాభావాత్, ఫలత్వేన అనుష్ఠానే సర్వేషాం ప్రాధాన్యమ్, ఆత్మనిక్షేపస్య ఫలసమర్పణరూపత్వమ్, అత్యన్తపరతన్త్ర స్వరూపానుగుణమ్ ఆనుకూల్యాదీనాం స్వరూపం చ ఉక్తమ్. ''ఏకవిద్యాత్వేన ప్రసిద్ధస్య షడఙ్గయోగస్య కథం విద్యాద్వయాత్మకత్వమ్! ఇతి శఙ్కామభిప్రేత్య, న కేవలం విద్యాద్వయరూపత్వమ్, అపితు తత్తన్నియతాధికారిభేదేన, స్వరూపభేదేన చ విద్యాత్రయాత్మకత్వం ప్రమాణసిద్ధమ్'' ఇత్యాహ - ''నిక్షేపాపరపర్యాయః''౯ ఇతి శ్లోకేన.

అయమ్, న్యాసస్య న పఞ్చాఙ్గత్వవిధిః, కిన్తు ''ఇయం కరణపూర్తిస్స్యాదఙ్గపూర్తిమిమాం శృణు''౧౦ ఇతి అహిర్బుధ్న్య సంహితాయామ్, ''కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యం వివర్జయన్ । విశ్వాసశాలీ కృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణం ప్రతి ॥ ఆత్మానం నిక్షిపేద్ధియా దేవస్య పాదయోః''౧౧ ఇతి శ్రీభరద్వాజసంహితాయాం చోక్తమితి; అత్ర, ''పఞ్చాఙ్గసంయుతః''౧ ఇతి సాధనప్రపత్తిశాస్త్రసిద్ధం పఞ్చాఙ్గత్వమ్ అనూద్యతే; తత్ర న్యాస ఇత్యేతావన్మాత్రోక్తౌ, ''తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః''౧౨ ఇతి శ్రుతివిహితన్యాస సంగ్రహస్స్యాదితి తన్నివారణాయ ''నిక్షేపాపర పర్యాయః''౧ ఇత్యుక్తమ్. ''ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః ।‡విశ్వాసో వరణం న్యాసః కార్పణ్యమితి షడ్విధా''౧౩ ఇత్యాదౌ, ''ఆనుకూల్యాఙ్గక న్యాసే 'నిక్షేప' 'న్యాస' శబ్దౌ పర్యాయేణ ప్రయుక్తౌ'' ఇతి స్మార్తషడఙ్గో౽త్ర వివక్షిత ఇతి భావః. తావత్యుక్తే, ''సర్వోపాధివినిర్ముక్తం క్షేత్రజ్ఞం

† పా- ''మాధ్యమీం స్థితిమ్'' ‡ ''విశ్వాసో వా భరన్యాసః'' ౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭, ౨॥ ల-౧౭-౫౮. ౩॥ ల-౧౭-౫౯. ౪॥ ల-౧౭-౫॥ ల-౧౭-౬॥ ల-౧౭-౬౩. ౭॥ ల-౧౭-౬౫. ౮॥ ల-౧౭-౭౩. ౯॥ ల-౧౭-౭౪. ౧౦॥ అ-సం. ౧౧॥ భ-సం, ౧౨॥ తై-ఉ-౭. ౧౩॥ ల-౧౭-

వ్యా.—౫౬.—అనాల్ ఇతుక్కనన్ఱు స్వరూపమేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—౫౬.—"[పార్త్తాల్] ఎన్ఱిత్యాది - ఇప్పడియిన్ఱైయ ఉపాయత్వమ్ నిరూపణవిరహప్రయుక్తభ్రాన్తివిషయాకారమ్ ఎన్ఱుతోన్ఱుకైయాలే, రజతత్వరూప భ్రమప్రతిపన్నాకార విరోధి శుక్తిత్వమ్బోలే ఇతుక్కు ఉపాయత్వ రూపభ్రమవిషయాకార విరోధ్యసాధారణాకారమ్ వేణుమే" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే ఉత్తరవాక్యమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాలిత్యతన్ఱిత్యాది.) [౫

మీ బ్రహ్మణిన్యసేత్ |శాశ్వతీమమసంసిద్ధిః"౧ఇత్యాదిషూక్తస్య అస్త్రాపహారప్రాయశ్చిత్తరూపస్య ఆత్మన్యాసస్య సంగ్రహాత్స్యాత్; ఇతి, తద్వారణాయ "షడఙ్గసంయుతః"౨ఇత్యుక్తమ్. తేన, "షడఙ్గన్యాసః"౩ఇతి పూర్వార్ధేన ఉద్దేశ్యసమర్పణం కృతం భవతి. షడఙ్గసంయుతః నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః. భరసమర్పణరూపత్వేన అహిర్బుధ్న్యసంహితాదిషు ప్రతిపాదితో భరసమర్పణాఙ్గికః సవీనస్వగతస్వీకారనిష్ఠైర్న్యాస ఇత్యుచ్యతే. " 'సఏవ సర్వత్రప్రాధాన్యేన ఫలసమర్పణరూపతయా శరణాగతినిష్ఠానుష్ఠేయః' ఇతిలక్ష్మీతన్త్రాదిషూక్తస్త్యాగః" ఇత్యుచ్యతే; "సర్వకర్మఫలత్యాగం మాహుస్త్యాగంవిచక్షణాః"౪ఇత్యుక్తేః. సన్యాసః గోప్తృవరణాఙ్గిత్వేన అఙ్గాఙ్గిభావస్య న్యాసేన సాధనతయా ప్రతిపాద్యతే; ఇతిచిరస్తన స్వగతస్వీకారనిష్ఠైరుక్తః శరణాగతిః ఇత్యుచ్యతే; "ఉపాయేగ్రహరక్షితోః"౫ఇతి గోప్తురపి 'శరణ' శబ్దవాచ్యత్వాత్, "ఆత్మాత్మీయభరంసర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేఃపదే | ఉపాయంవృణు లక్ష్మీశముపేయంచవిచింతయ"౬ తథా. - "రక్షిష్యతీతినిశ్చిత్యనిక్షిప్తస్వస్వగోచరః| బుద్ధ్యేత దేవదేవంతం గోప్తారం పురుషోత్తమమ్"౭ ఇత్యాదిషు గోప్తృత్వవరణస్యాఙ్గిత్వశ్రవణాచ్చ. తతశ్చ అయంశ్లోకః షడఙ్గయోగోద్దేశేన తస్య విద్యాత్రయాత్మకత్వంవిదధాతీతి. ఏవమ్ విద్యాత్రయాత్మకత్వస్య శాస్త్రేషూక్తత్వాత్ సాధ్యసాధనరూపభేదః ఉపపన్నః ఇతిభావః.

ఏవమ్ పూర్వవాక్యార్థభూతశరణాగతిం విధాయ, తన్నిష్ఠకర్తవ్యతయా ఉత్తరవాక్యార్థభూతషడఙ్గయోగం ఫలసమర్పణాత్మకంవిధాయ, ఫలత్వోపయుక్తతత్స్వరూప విశేషంచవర్ణయిత్వా, న్యాసస్యానేకవిద్యాత్మకత్వే ప్రమాణంచప్రదర్శ్య శరణాగత్యుపదేశముపసంహరతి; "ఉపాయోపేయమ్"౮ఇత్యాదినా. ఏవమ్, శరణాగత్యుపదేశంపరిసమాప్య, షడఙ్గయోగసాధనత్వాకారస్యాపి శక్రేణపృష్టత్వాత్ తత్ప్రకారమాహ- "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు"౯ఇత్యాదినా. అత్ర "ఆత్మాత్మీయభరన్యాసోహ్యాత్మనిక్షేపఉచ్యతే"౧౦ఇతి ఆత్మనిక్షేపస్య భరసమర్పణత్వోక్తేః, "ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ"౧౧ఇత్యాదినా షణ్ణామ్ అఙ్గాఙ్గిభావోక్తేః, స్థూలపారతన్త్ర్యసుగుణ తత్స్వరూపోక్తేశ్చ సాధనత్వాకారవర్ణనమితిస్ఫుటమ్.

ఏవమ్ లక్ష్మీతన్త్రే షడఙ్గస్య ఫలసమర్పణత్వేన శరణాగతిశేషత్వ ప్రతిపాదనాత్, "షడ్విధాశరణాగతిః"౧౨ఇతి శరణాగతసంభావిత స్వభావాభిప్రాయః, నతుతయోరైక్యాభిప్రాయః. "సన్యాసస్త్యాగఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి"౨ ఇతి షడఙ్గేశరణాగతిశబ్దః - గోప్తృత్వవరణాఙ్గిత్వాభిప్రాయః. తతశ్చ, సాధనప్రవృత్తిశాస్త్రే షడఙ్గేశరణాగతి శబ్దప్రయోగః గోప్తృత్వవరణాభిప్రాయః. ఫలప్రవృత్తిశాస్త్రే, †తత్ప్రయోగ ఉపాయత్వ వరణాభిప్రాయః. ఏవమ్ ఉదాహృతవచనానా మన్యథాసిద్ధత్వేన ఐక్యతాత్పర్యాభావాత్, లక్షణానుష్ఠానవిధిశబ్దైః శరణవరణ షడఙ్గయోరత్యన్తభేదేన ఫలప్రవృత్తిసిద్ధా నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

సంగ్రహస్తు షడఙ్గశరణాగత్యో ర్భేదోనాస్త్యాదిగోచరః| అతోన్త్యయుక్త్యనుగ్రాహ్య శ్శబ్దఏవాతిసంభవేత్॥ శబ్దోపిదృశ్యతేహ్యైక్యే [౫౫ న్యాసస్యశరణాగతేః | ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పో నిక్షేపాపరఇత్యపి॥ మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాస ఇత్యాదేరితిచేన్నతత్ | స్వరూపలక్ష్మానుష్ఠాన ఫలవిధ్యాదిభేదతః॥ భేదఏవతయోస్స్పష్టం దృఢమధ్యవసీయతే | ఏవంచైక్యప్రమాణానాం పూర్వోక్తానాం విరోధతః|| నైక్యతాత్పర్యమేతేషాం సమ్యగర్థోహివర్ణ్యతే | నిక్షేపాపరఇత్యత్ర పూర్వార్ధేనక్రియాస్ఫుటమ్॥ షడఙ్గయోగముద్దిశ్య విద్యాత్రిత్వంవిధీయతే | భరసమర్పణమఙ్గి చేత్తత్రన్యాస ఇతీర్యతే|| గోప్తృత్వవరణాఙ్గిత్వే శరణాగతిరిత్యపి | ఫలస్యార్పణరూపత్వే త్యాగఇత్యుచ్యతే పృథక్॥ ఫలప్రవృత్తినిష్ఠానామానుకూల్యాదయస్సదా | సంభావితస్వభావాహిబోధితాష్షడ్విధేత్యతః॥ తస్మాదైక్యే న తాత్పర్య మేషామితివినిశ్చయః॥ [౩౦

(ఇతిన్యాసశరణాగతిభేద సమర్థనాధికారః.)

---

†పా - "తత్ప్రయోగః తస్యప్రయోజనమ్ అతిప్రసఙ్గపరిహారః, రక్షణస్య పురుషార్థత్వ సిద్ధత్వంచ" ౧॥ ౨॥ ల-౧౭-౭౪. ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ల-౧౭-౮౧. ౮॥ ౯॥ ల-౧౭-౭౬. ౧౦॥ ల-౧౭-౭౯. ౧౧॥ ల-౧౭-౫౮. ౧౨॥ ల-౧౭-౬౦. ౧౩॥

మూ.—౫౬. ఇతుతన్నుడైయ-స్వరూపమ్ తన్నైప్పొఱాతొழிకై.

వ్యా.—(ఇతుతన్నుడైయ) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (ఇతుతన్నుడైయ-స్వరూపమ్) ఎన్ఱు,తు-ఇప్పవృత్తితన్నుడైయ అసాధారణాకారమెన్ఱపడి. (తన్నైప్పొఱాతొழிకై) యావతు - ఉపాయవరణాత్మకమాన తన్నై ఉపాయమెన్ఱు సహియాతపడి యిరుక్కై. అత్తావతు-ఆపాతప్రతీతియిలొழிయ ఉళ్ళపడినిరూపిత్తాల్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాక మాట్టాతపడి యిరుక్కై ఎన్ఱపడి.

అ.—“స్వరూపఞ్చ స్వభావశ్చ”౧ ఎన్ఱు,అభిత్తైయుమ్, “‘స్వమ్ - స్వాశ్రయమ్, నిరూపయతి - ఇతరవ్యావృత్తతయా ప్రత్యాయయతి’ ఇతి స్వరూపమ్” ఎన్ఱు,అయోగశక్తియైయుమ్ ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అసాధారణాకార మెన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

“ఉపాయవరణాత్మకత్వా దనుపాయత్వమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయవరణేత్యాది.) ఇన్దవిశేషణత్తాలే - తదేకరక్ష్యత్వాధ్యవసాయరూపమాయ్, స్వరూపజ్ఞానరహితశక్తాధికారమాయ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ బుద్ధిసహమాయిరుప్పతొరు ప్రయోగవిశేషముణ్డెన్ఱు,సిద్ధమ్.

(ఉపాయమెన్ఱుసహియాతపడి యిరుక్కై) యావతు - స్వస్మిన్నుపాయత్వబుద్ధినడన్దాల్ తాన్ సిద్ధోపాయత్తుక్కు అనధికారమాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (అత్తావతిత్యాది.) (ఆపాతప్రతీతి) యావతు - విచారాత్పూర్వభావియాయ్, శ్రవణానన్తరభావియాయ్, సంభావిత ప్రామాణ్యయాన ప్రతీతి. “దర్శనక్షణ ఆపాతస్తథై వాకర్ణనక్షణః”౨ ఎన్ఱుక్కడవతిఱే. “ఆపాతప్రతీతిః సంభావిత ప్రామాణ్యావివక్షితా”౩ ఎన్ఱు,టీ శ్రుతప్రకాశికై. [౧౫

మీ.—ఏవమ్ “శరణాగతేర్భిన్నత్వేపి తస్యహేతుత్వమేవ స్వరూపమ్” ఇతి, భగవదుపాయత్వస్య ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిః” ఇతి శఙ్కాయాసఙ్గతిః. సంశయస్తు, భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వంనసంభవతి - ఉతసంభవతీతి; తదర్థం శరణాగతేర్హేతుత్వమేవ స్వరూపమ్- ఉతఫలత్వమితి. తదర్థం విధానంసంభవతి - ఉతనసంభవతీతి; తదర్థం ప్రమాణాన్తరేణప్రాప్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి; “యదానాస్తి, తదా, విధానసంభవాద్ధేతుత్వమేవ స్వరూపమితి ననిర్హేతుకత్వంసంభవతి” ఇతిపూర్వపక్షః. “యదా, ప్రమాణాన్తరేణప్రాప్తిరస్తి, తదావిధానాసంభవాత్ ఫలత్వమేవస్వరూపమితి నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః” ఇతిసిద్ధాన్తః. [౨౦

పూర్వపక్షస్తు, “శరణాగతేః హేతుత్వమేవస్వరూపమ్; ఆకారాన్తరాభావాత్. నచఫలత్వమేవాకారః; ఫలరూపత్వేప్రమాణాభావాత్, ప్రత్యుత విధి ప్రత్యయశ్రవణేన ఫలత్వస్యబాధితత్వాత్, నహిఫలంవిధీయతే; కిన్తు శరణాగతేరప్రాప్తత్వాదపి విధేయత్వమఙ్గీకరణీయమ్. నచ శరణాగతౌ ప్రత్యక్షంప్రమాణమ్; అయోగ్యత్వాత్. అతఏవనానుమానమపి. అతః శబ్దఏవతత్రప్రమాణమ్. శబ్దేచనార్థ వాదః; చేతనసాధ్యత్వేన సిద్ధత్వాభావాత్. తస్మాత్, తద్విధిరేవ తత్రప్రమాణమ్”ఇతి హేతుత్వమఙ్గీకర్తవ్యమ్.

నచ, “అమృతస్యైష సేతుః”౪ ఇత్యాదిసిద్ధపరవాక్యైః భగవదుపాయత్వేఽవగతే తత్స్వీకారరూపశరణాగతౌ స్వతఏవప్రవర్తతే; ఇష్టసాధనత్వజ్ఞానస్యైవప్రవర్తకత్వాత్, విధివాక్యైతథాస్వీకృతత్వాత్. ఇతివాచ్యమ్; సిద్ధోపాయస్య ప్రవృత్తి విషయత్వాభావాత్, స్వీకారస్య సాధనత్వాజ్ఞానేన ప్రవృత్త్యసంభవాచ్చ శరణాగతిర్విధీయతే. అతఏవ ఉపాయప్రకరణే విధినిరూపణాధికారే అధికారివిశేషణ విధిరితి సమర్థితమ్. అతఃశరణాగతేస్సాధనత్వాత్, భగవదుపాయత్వస్య ననిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే (ఇతుతన్నుడైయ స్వరూపమ్తన్నైప్పొఱాతొழிకై) “ఉపాయవరణాత్మికా - శరణాగతిః, ఉపాయవరణత్వ స్వరూపవిరోధాదేవ ఉపాయత్వంనసహతే” ఇత్యర్థః. అయంభావః. ఉపాయత్వ ప్రతిపాదకవాక్యైరుపాయత్వేఽవగతే స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానవాన్ ముముక్షుః స్వయమేవోపాయం స్వీకరోతి. యథా, ప్రాప్యత్వేఽవగతే నహిప్రాప్యస్వీకారో విధీయతే; ఏవంచోపాయస్వీకారస్య

౧॥ అమరకోశే-౧-కాణ్డే-నా-వర్గే-౨౨౦. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫.

అ.—ఆయమభిసన్ధిః:—ఉపాయవరణాత్మికైయాన ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమిల్లై, "మామేకంశరణమ్"౧ "త్వమేవోపాయభూతః"౨ ఇత్యాది ఏకశబ్దఏవకారజ్గళాలే ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే; అనై సిద్ధోపాయాన్తర ప్రతిషేధకజ్గళ్ ఎన్నవొణ్ణా, సజ్కోచత్తిల్ ప్రమాణమిల్లామైయాలే; ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తరరూప సిద్ధోపాయప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకాభావరూపైయాయిరుక్కుమ్. 'సత్యాంసామగ్ర్యాం ప్రతిబన్ధకసద్భావాత్కార్యానుత్పాదః" ఎన్ఱువ్యవహారమ్ కాణ్గైయాలే, ప్రతిబన్ధకాభావత్తుక్కు అన్వయవ్యతిరేక శాలిత్వమిరున్దాలుమ్ సామగ్ర్యనుప్రవేశమిల్లై. సిద్ధాన్తత్తిలే, శక్త్యజ్గీకారముణ్డాకైయాలే మణ్యభావత్తుక్కు దాహహేతుత్వమిల్లై. భరన్యాస విశిష్టవరణరూపైయానవిధు స్వప్రవృత్తిరూప ప్రతిబన్ధకత్తిను్డైయ అభావరూపైయాకైయాలే, అవివాదానుమతిశబ్దజ్గళాలే వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱదు. భగవదుపాయత్వ బోధకప్రమాణబలత్తాలుమ్, అవనుక్కే భక్తిస్థానాపన్నత్వావగమత్తాలుమ్ ప్రపత్తియైయిన్ఱి, కార్యనిష్పాదమిల్లామైయాలుమ్, భరన్యాసాభావరూపైయాన ఉపాయప్రవృత్తిక్కు ప్రతిబన్ధకత్వకల్పనమ్ దోషమన్ఱు. ప్రపత్తిఉపాయమానాల్ భగవదుపాయత్వమ్ నిరర్థకమ్. గురూపాయత్తై యపేక్షియామల్ తత్సాధ్యఫలప్రదత్వముపాయత్వమెన్నవొణ్ణాదు; ద్వాదశవార్షికాద్యశక్తనుక్కు, అనుకల్పసేతుస్నానాదికళే ఉపాయమాకైయాలే, ఈశ్వరనుపాయమల్లామైయాలే; "ఉపాయార్థైకవాచకః"౩ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరానపేక్షరక్షకత్వరూపమిఱే ఇజ్గు ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమ్. అదుసర్వత్రకాణామైయాలే భరన్యాసాభావత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకత్వాశ్రయణమ్. ఉపాయభూత యాగాద్యనుష్ఠానమ్ తత్సమ్బన్ధమాకిఱాప్పోలే, ఉపాయవరణముమ్ ఉపాయసమ్బన్ధమాకైయాలే అనుపాయమ్. భక్తిక్కుముపాయసమ్బన్ధరూపత్వమ్ ప్రసజ్గియాదు, భక్తియే కరణమాకైయాలే. ఇజ్గు, భగవతఏవకరణత్వమాకైయాలే, వరణమ్ తత్సమ్బన్ధమాకైయాలే, అనుపాయమ్. ప్రపత్తిఅధికారివిశేషణమాకైయాలుమ్, అనుపాయమ్. "ఫలాదిభ్యోవిభిన్నత్వాల్ ప్రపత్తిర్విధ్యనన్వయాత్ । విధేయాన్తరహానేశ్చ నాధికారివిశేషణమ్"౪ ఎన్ఱు, ఫలత్తుక్కామనానిమిత్తాన్యమాయ్, అసిద్ధమాయిరుక్కిఱ విధుక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ కూడాదు.

"సిద్ధమేవహిసర్వత్రనియోజ్యస్యవిశేషణమ్"౫ ఎన్గైయాలే, అసిద్ధమానవిధుక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ నిపుణాభ్యుపగతమన్ఱెన్నవొణ్ణాదు; "మత్పదద్వన్ద్వమేకంయేప్రపద్యన్తేపరాయణమ్ । ఉద్ధరిష్యామ్యహందేవి సంసారాత్స్వయమేవతాన్" ౬ "అహంత్వా" ౧ "రక్షిష్యత్యనుకూలాన్నః"౭ ఎన్ఱి, అవిడజ్గళిలే అధికారివిశేషణత్వమ్ ప్రతీతమాకైయాలే అన్యత్రాధికారత్తై సిద్ధత్తుక్కేయానాలుమ్, ఇజ్గే ఉపాయసిద్ధత్వమహిమ్నాఅధికారత్వమ్ సాధ్యత్తుక్కుక్కూడుమ్. విధేయమాకిల్, అధికారత్వనియత అనువాద్యత్వమ్ కూడాదు. ఇదువే విధేయమాయ్ ఇత్తై అనువదిత్తు విధేయాన్తరత్తైవిధిక్కక్కాణామైయాలే, ఇదుక్కు అధికారత్వమ్ కూడాదు.

కిఞ్చ, అధికారత్తుక్కుసిద్ధత్తైయుమ్ విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠానత్తాలే యాతల్, స్వతఏవవాతల్; "అగ్నీనాదధీత" ౮ "స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః"౯ ఎన్ఱి, అ విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠానప్రయుక్తసిద్ధత్వయుక్తజ్గళాన అగ్నివిద్యైక్కళుక్కు క్రత్వధికారత్వమ్ కాణ్గైయాలే ఆకైయాలేయిఱే, అవఱ్ఱుక్కు అధికారాధ్యాయత్తిల్ విచారమ్ సూత్రితమ్. ఆకైయిఱే, అధ్యయనవిధిక్కు సోఽయమధికారినియమః అపశూద్రాధికరణే వక్ష్యమాణః అధ్యయనవిధి ప్రసాదలభ్యఇతి, అధికారఫలకత్వమ్ తాన్త్రికరాలే శొల్లప్పట్టదు. విధ్యన్తరవిహితత్తుక్కు విధ్యన్తరత్తిలే అనువాద్యత్వమ్ కూడుమ్; యద్వతాముపాదాయ విధీయతే సోఽధికారః, ఉపాయేచవిధేయత్వమ్, క్వచిదజ్ఞాతజ్ఞాపన విషయత్వమ్, క్వచిదప్రవృత్త ప్రవర్తనవిషయత్వమ్. ఇజ్గే, పూర్వార్ధత్తిలే [వ్రజ]౧ ఎన్ఱు, విహితమాన వరణత్తై ఉత్తరార్ధత్తిలే [త్వా]౧ ఎన్ఱు, అనువదిత్తు [అహమ్, మోక్షయిష్యామి]౧ ఎన్ఱు, ఉపాయానపేక్షరక్షకమాకిఱ సిద్ధోపాయమ్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనరూప విధివిషయమాక్కప్పడుకిఱదు. అష్టవర్షత్వాభావే ఉపనేయత్వాభావసిద్ధివత్, వరణాభావే ఉపాయానపేక్షరక్షణవిషయత్వాభావసిద్ధిః అధికారానువాదప్రయోజనమ్. స్వతఏవసిద్ధతాయుక్తమాన ఫలకామనైయిలుమ్, విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠాన మూలకసిద్ధతాయుక్తజ్గళాన అగ్నివిద్యైక్కళిలుమ్, సాన్నాయ్యాధికారమాన సోమయాగత్తిలుమ్, పరవిద్యాధికారమాన ఆత్మావలోకత్తిలుమ్, అనుగతమాన ఉపాయతదజ్గాన్య ఫలసాధనత్వమే అధికారివిశేషణత్వశబ్దార్థమాకిఱదు.

మీ.—రాగప్రాప్తత్వాన్నవిధిసంభవః. నచ స్వీకారస్యేష్టసాధనత్వాజ్ఞానాన్నతత్రప్రవృత్తిరితివాచ్యమ్; నహిస్వీకారఇష్టసాధనమ్. యేనవిధీయేత; కిన్తు ఇష్టసాధనే ఇచ్ఛామాత్రమ్. అతఏవ "రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే"౧౨ ఇత్యుచ్యతే. ఇచ్ఛాచ నవిధేయా; పురుషతన్త్రత్వాభావాత్. అతఏవ ఉపాయప్రార్థనాత్మికాయాశ్శరణాగతే రవిధేయత్వాన్నహేతుత్వమ్. కిఞ్చ, ఉపాయస్వీకారస్య ఉపాయత్వేతత్స్వీకారస్యాపి తథాత్వేన

౧॥గీ-౧౮-౬౬. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

ఆ—ఇథుక్కు ఉపాయాఙ్గత్వమ్ శఙ్కిక్కవొణ్ణాథు; అఙ్గత్వమావథు - తద్గత కార్యానుకూల శక్త్యుద్బోధకత్వ రూపమాకైయాలే, నిత్యోద్బూతశక్తికనాన ఈశ్వరనుక్కు శక్త్యుద్బోధమ అనపేక్షితమాకైయాలే. కారణమాత్రముమ్ విధేయమాత్రముమ్ కార్యోపాయమాకాథు; ఫలకామనైక్కుమ్ ప్రయాజాదికళుక్కుమ్ ఉపాయత్వమిల్లామైయాలే, కృతిసాధ్యత్వమాత్రమ్ విధ్యర్థమాకైయాలే, "యజేత-స్వర్గకామః"౧ ఇత్యాదికళిలే ఉపాయాన్తరాభావబలత్తాలే అనుమేయమాన ఉపాయత్వమ్ ఇఙ్గే నిషేధవిరోధత్తాలే అనుమేయమాకమాట్టాథు. ఇన్దప్రపత్తియిల్ ప్రవృత్తియుమ్ భగవద్గతోపాయభావ నిరూపకం భూయాత్ ఎన్ఱు, ఉక్తాకిఱథు. భక్తిస్థలత్తిలే ఇప్పడి భగవదుపాయత్వ బోధకవచనమిల్లామైయాలుమ్, ఉపాయత్వనిషేధమిల్లామైయాలుమ్, భక్తిక్కుమ్ అధికారత్వాపాదనమ్ కూడాథు; ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్దిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే. ఆకైయాల్, ప్రపత్తిక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ నిపుణాభిమతమ్. "ఉపాయాదేర్విభిన్నత్వాత్ప్రపత్తిర్విధినాస్వయాత్। విధేయాన్తరసత్త్వాదప్యధికారివిశేషణమ్."౨

కిఞ్చ, యోగాతిరిక్తోపాయనిషేధబలత్తాలుమ్, ఇథుక్కు అనుపాయత్వమ్; "క్లేశానాఞ్చ క్షయకరం యోగాదన్యన్న విద్యతే। సకర్మకాంక్షో భూత జన్మకోట్యయుతైరపి॥ బుద్ధ్యతే యోగాత్కర్మకక్షం యోగాగ్నిః క్షపయేత్పరమ్"౩ ఎన్ఱుక్కుడవతిలే భక్త్యతిరిక్తోపాయ నిషేధన్దాన్ స్వతుల్యమాన పురుషకృతి సాధ్యమాన వుపాయత్తై నిషేధిక్కుమాకైయాలే, ఇథుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. క్రియాగత ఉపాయభావ వివక్షైయాన భగవదుపాయత్తైక్కు నిషేధప్రసఙ్గమిల్లామైయాలే, నిషేధత్తుక్కు విహితవ్యతిరిక్త విషయతయా సఙ్కోచమ్ న్యాయ్యమన్ఱు; అధికారివిభాగత్తాలుమ్ ఇథుక్కు అనుపాయత్వమ్. "విష్ణూపాయోయోన్య ఫలస్సోధమః పరికీర్తితః। అన్యోపాయో విష్ణుఫలో మధ్యమః పరికీర్తితః॥ మాధవాఙ్ఘ్రిద్వయోపాయో మాధవాఙ్ఘ్రిప్రయోజనః। సఉత్తమోధికారీస్యాత్ కృతకృత్యోఽద్యజన్మని"౪ ఎన్ఱు, భగవచ్చరణశరణ [౧౫ భగవదన్యోపాయనన్ఱిక్కే యిరుక్కవేణ్డుకైయాలే, భగవచ్చరణ శరణవరణమ్ అనుపాయమామ్.

కిఞ్చ, ఇథుక్కు పురుషకారపురస్కారణత్తాలుమ్ అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇథు భక్తివత్ ఉపాయమానాల్, తద్వదేవ పురుషకారానపేక్షమామ్.

కిఞ్చ, "పరస్స్వేపతిదేవోయం భూతానామనుకమ్పనః। అనుగ్రహైకధీర్నిత్య మిత్యేతత్తుతృతీయకమ్॥ ఉపేక్షకోయథాకర్మ ఫలదాయీతియామతిః। విశ్వాసాత్మకమేతత్తు తృతీయం హన్తివై సదా"౫ ఎన్ఱు, అనుకమ్పనత్వ అనుగ్రహైకధీత్వ జ్ఞానరూపవిశ్వాసవిరోధిత్వమ్ ఉపేక్షకత్వహేతు యథాకర్మ ఫలదాయిత్వత్తుక్కు చొల్లుకైయాలుమ్, ఇథుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇథుఉపాయమాకిల్, తత్తత్కర్మస్థరుక్కు స్వర్గనరకఙ్గళ్ ఫలమాకిఱాప్పోలే, ప్రపత్తిక్కుమ్ కాలవిశేషావచ్ఛిన్న ఫలసాధనత్వముణ్డాకైయాలే యథాకర్మఫలదాయిత్వమ్ అనుపేక్షకత్వహేతువాకైయాలే, అనుగుణమామిఱే.

కిఞ్చ, "సర్వజ్ఞోపిహివిశ్వేశస్సదా కారుణికోపిసన్। సంసారతన్త్రవాహిత్వా ద్రక్ష్యాపేక్షాంప్రతీక్షతే"౬ ఎన్ఱు, భగవతఏవ అపేక్షాప్రతీక్షైచొల్లుకైయాలేయుమ్, ఇథుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. [౨౫

కిఞ్చ, ఇథు ఉపాయమాకిల్ రక్షాభరమిథువే యాకైయాలే భరన్యాసస్వరూపనాశమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే ఇథిన్నుడైయ స్వరూపత్తోడే వ్యాహతమాకైయాలే, ఇథు అనుపాయమ్.

కిఞ్చ, ఇథు ఉపాయమానాల్ భగవతః భక్తిస్థాననివేశమ్ వ్యర్థమాకైయాలుమ్, ఇథు అనుపాయమ్. భక్తిస్థలత్తిలే భక్తిప్రపత్త్యుభయసాధ్యమాన ఫలత్తైప్రపన్నవిషయత్తిలే భక్తియైయన్ఱిక్కే కొడుక్కైయాలే భక్తిస్థాననివేశమ్ సార్థకమెన్నిల్; భక్తిస్థలత్తిలే అఙ్గప్రపత్తిఫలత్తై నిరపేక్షప్రపత్తియే సాధిక్కైయాలే తద్వదేవ అధికారివిశేష విషయత్తిలుమ్ భక్తిస్థానోపదిష్టైయాన ప్రపత్తియే తన్నైరపేక్ష్యేణ ఫలత్తై సాధిక్కవల్లదాకైయాలే, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమిన్ఱిక్కేయొழియుమ్. ప్రపత్తిస్వరూపమే తదేకోపాయతాబుద్ధ్యాత్మకమాకైయాలే కింపర్మః? ఎన్నిల్; తదేకోపాయతాబుద్ధిక్కు అతత్త్వజ్ఞానతావారణార్థమ్ యన్నిక్కవేణుమ్. భక్తినిరపేక్షత్వమ్ వస్తుసత్తానథువే యిన్దప్రపత్తియిల్ విషయమెన్నిల్; యావన్నారువనుక్కు యాతొన్ఱు ఉపాయమ్, అద్ద ఉపాయత్తైయొழిన్ద వుపాయత్తైయపేక్షియాతేఅవనై రక్షిక్కై తద్విషయత్తిలే ఉపాయత్వ వ్యవహారప్రయోజకమల్లాయాలే, ఉపాయత్వవ్యవహారమ్ కూడాతిఱే. ఉపాయసామాన్య నివృత్తియైప్పఱ్ఱవిఱే తదేకోపాయత్వవ్యవహారమ్. అన్యథా సర్వతాప్రనుకల్పవిషయత్తిలే భగవతః ఉపాయత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. భరస్వీకర్తృత్వమే ఉపాయాన్తర

౧॥ పూ-మీ. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ లక్ష్మీ తన్త్రే-౧౭-

అ.—స్థాననివేశమ్, అతిల్ ఇన్దభరన్యాసమ్ హేతువెన్నిల్ ; ఇన్దభరస్వీకర్తృత్వత్తాలే ఇన్దభరన్యాస మన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, ఫలానుపాయమాన వ్యాపారమాకైయాలే అన్యథాసిద్ధియిల్లైయెన్నిల్ ; అనన్యథా సిద్ధమాకిల్ తానుమ్ భరమాకైయాలే, స్వస్వరూపోచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్, దుష్కరభరమాత్రత్తుక్కు స్వీకారమెన్నిల్ ; దుష్కరభరత్తై స్వీకరియామలే అనుకల్పఙ్గళిలే ఫలప్రదత్వమ్ కాణ్గైయాలే, దుష్కరభర స్వీకారమ్ వ్యర్థమ్. ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తర స్థాననివేశమాన విధుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. [౫

కిఞ్చ, "నహ్యస్త్రమైన పాశ్యతే"౧ ఎన్గిఱ విత్తాలుమ్ ఇతు అనుపాయమ్.

కిఞ్చ, "మత్స్వీకార స్వరూపాయాః ప్రపత్తేరప్యుపాయతామ్। ఇచ్ఛన్తి కేచిద్దుర్ధాన్తాస్సన్తోఽమామేవమస్వతే"౨ ఎన్ఱు, విహగేన్ద్రసంహితైయిల్ వచనత్తాలుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఉపాయస్వీకారత్తుక్కు స్వయముపాయత్వమ్ కూడాతెన్నైక్కాక్కవుమ్, స్వీకారానాస్మికైయాయ్ తదేకరక్ష్యత్వాధ్యవసాయ రూపైయాన్నత్తోరు ప్రపత్తియుముణ్డెన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాకవుమ్, "మత్స్వీకార"౨ ఇత్యాది; ఇతు అనుపాయమ్. "ఉపాయస్వీకార రూపత్వాద్వ్యతిరేకేణ యజ్ఞాదివదీశ్వరవచ్చ" ఎన్గిఱ అనుకూలతర్కమ్ సూచితమ్. "తుల్యన్తుదర్శనమ్"౩ ఎన్గిఱ పురుషార్థాధికరణ సిద్ధాన్తగుణసూత్రోక్తరీత్యా తత్త్వవిత్తుక్కళుక్కు అధికారివిశేషణ సిద్ధ్యర్థమ్ అనుష్ఠానమపేక్షిత మాకైయాలే, ఉపాయత్వేనానుష్ఠానమెన్ఱు, నియమిక్కవొణ్ణాతు. "న్యాసేనైవాప్యతే"౪ ఎన్గిఱ తృతీయాశ్రుతియుమ్ "అసార్వత్రికీ"౫ ఎన్గిఱ తత్రత్యసూత్రత్తిన్పడియే ఉపాయప్రయోగావచ్ఛిన్న ప్రపద్గత సాధనత్వత్తిల్ ప్రమాణమొழிయ, అనుపాయప్రయోగావచ్ఛిన్న ప్రపత్తియిలుమ్ సాధనతాగ్రాహకమాకాతు.

కిఞ్చ, "న్యాసేనైవ"౪ "తేనైవ"౬ ఎన్గిఱ ఏవకారత్తాలే విధిశక్తిక్కు ఉపఘాతమ్ వన్దపడియాలే ఇతు సాధనత్వబోధకమాకాతు, "శరణం వ్రజ। అహం త్వా"౭ ఎన్ఱు, వాక్యాన్తరత్తిల్ విహితమాయ్ వాక్యాన్తరత్తిల్ విశేషణతయా అనూదితమాకైయాలే సిద్ధిత్తఅధికారత్వప్రయుక్త ప్రయోజకత్వానువాదకమామ్. "ఉపాయాపాయసంత్యాగీ మధ్యమాంవృత్తిమాస్థితః। మామేవశరణం ప్రాప్య మామేవాన్తే సమశ్నుతే॥ మామేవశరణం ప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్"౮ ఎన్ఱు, - ఏవకారత్తాలే ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే, ఉత్పత్తివాక్యగతోపాయత్వ నిషేధానుగుణమాక ఉపసంహారస్థాధికార విభాగపరవాక్యగత శరణశబ్దత్తుక్కు అధికారత్వప్రయుక్త ప్రయోజకత్వ పరత్వముచితమ్.

లక్ష్మీతన్త్రత్తిలే "ఉపాయాశ్చాప్యపాయాశ్చ"౮ ఇత్యారభ్య, "మామేవాన్తే సమశ్నుతే"౯ ఇత్యన్తమ్, శరణాగతిపరమ్. "షడఙ్గం తముపాయఞ్చ"౧౦ ఇత్యారభ్య, "వీతశోకభయక్లమః"౧౧ ఇత్యన్తమ్, షడఙ్గపరమ్. "నిరారంభ"౧౨ ఇత్యారభ్య, శరణాగతియినుడైయ ప్రపఞ్చమ్, "తేనసంరక్ష్యమాణస్య"౧౩ ఇతి ఫలసమర్పణగర్భమ్ ఆత్మసమర్పణమ్ ఇత్యాదికమ్ ద్రష్టవ్యమ్. అహిర్బుధ్న్యసంహితైయిలుమ్, "షడ్విధా శరణాగతిః"౧౪ ఇతి న్యాసం ప్రదర్శ్య, "అహమస్మ్యపరాధానామ్"౧౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి శరణాగతివిధిక్కప్పట్టతు గీతైయిలుమ్, "మన్మనాభవ"౧౬ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, షడఙ్గముమ్, చరమశ్లోకత్తాలే శరణాగతియుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇప్పడి అన్యత్రాపి కణ్డుకొళ్వతు.

ఇన్దప్రపత్తిభేదత్తై త్తిరుపుళ్ళమ్పన్ఙ్గి, "నివేదయత మామ్"౧౭ ఇత్యాది శ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే, మామ్ - "ఆత్మానం సర్వధారకమ్"౧౮ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, ఇప్పడి శరణాగతియినుడైయ పట్ప్రకారముమ్ కమైయాత్తపడివణ్ణిన వెన్నై యెన్ఱుమ్; మామ్ - "అహమస్మ్యపరాధానామ్"౧౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి౧౫*త్వమేవోపాయ భూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతియైయుముడైయనాన వెన్నై ఎన్ఱుమ్ యోజనాభేదమ్, పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్తతు.

పిళ్ళైయుమ్, ఉపాయపరిగ్రహమ్ ఉపాయబుద్ధ్యాపణ్ణుమ్ ప్రపత్తియుమ్ వరణదశైస్వకీయ స్వీకారమెన్ఱు, భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్. అళకియమణవాళ ప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్, "హితాహితతరాభ్యాం భక్తిప్రపత్తిభ్యాం విలక్షణో హితతమోపాయః చరమశ్లోకేన ప్రతిపాద్యతే" ఎన్గిఱ అర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్. "మైత్తడఙ్గణ్ణినాయ్"౧౯ ఎన్గిఱ ఇడత్తిలే, భగవత్ప్రపన్నరెన్ఱుమ్, ద్వయనిష్ఠరెన్ఱుమ్ భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్. "మన్నముడైయార్"౨౦ ఎన్గిఱ శ్రద్ధైయెన్ఱుమ్, ఉపాయచతుష్టయాన్తర్యామిత్వ పరరెన్ఱుమ్ భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్.

౧॥ ౨॥ వి-షం. ౩॥ ౪॥ ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౧౦ ౬॥ ౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥ ల- ౯॥ ల- ౧౦॥ ల. ౧౧॥ ల- ౧౨॥ ల- ౧౩॥ ల- ౧౪॥ అ-షం. ౧౫॥ అ-షం. ౧౬॥ గీ. ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ తి-పా-౧౯. ౨౦॥ తి-శ్లాఘ్ను-౩

అన్ఱి, కే౯, (తస్మై ఏ ప్యాతాత్మా ప్రియస్మై) ఎన్గిఱ ఇవిడత్తిలుమ్, ఉపాయత్వేన ప్రతీతమానతస్మై ఏ ప్యాతాత్మా ప్రియస్మై ఎన్ఱు అనథ్యాహారేణ యోజిక్క వుమామ్; ఇప్పడిశొన్నాలుమ్, స్వస్మిన్ను పాయత్వ ప్రతిపత్త్యసహత్వమే పొరుళామిఱే.

ఆ.—ఇఙ్గే. దర్శపూర్ణమాసగత ఆగ్నేయవిషయత్తిల్ కర్మభేద ప్రయోగభేదవిషయ పక్షద్వయమ్పోలే ఉపాయానుపాయ ప్రపత్తిస్వరూపఙ్గళ్ భిన్నఙ్గళెన్ఱుమ్, ప్రపత్తిక్కే ఉపాయానుపాయ ప్రయోగభేదమెన్ఱుమ్, పక్షద్వయముణ్డు. అత్తిల్, స్వకర్మాది చతుష్టయమ్ ఉపాయచతుష్టయమ్ ఇత్యాదినిర్దేశఙ్గళ్ ప్రపత్తిస్వరూపభేద పక్షానుకూలఙ్గళ్. [ఉపాయబుద్ధ్యా వర్జనమ్ ప్రపత్తియామ్] [ఇత్యాదినిర్దేశమ్ ప్రయోగభేదపక్షానుకూలమ్. "ఒరుకర్మత్తుక్కే ప్రయోగభేదేన సాధనత్వాసాధనత్వఙ్గళ్ కూడాదు" ఎన్ఱు శఙ్కిక్కవేణ్డా; పాభాకరపక్షత్తిల్ జ్యోతిష్టోమాది కళుక్కు కామ్యప్రయోగత్తిల్ ఫలసాధనత్వముమ్ నిత్యప్రయోగత్తిల్ తదసాధనత్వముమాకైయాలే. ఇఙ్గుమ్ అప్పడికూడుమ్.

"'ఇప్పడి శబ్దాన్తర గుణప్రకరణాన్తరఙ్గళాలుమ్ కర్మభేదక ప్రమాణఙ్గళాలే లక్ష్మీతన్త్రాదికళిలే ప్రపత్తిభేదమ్ స్ఫుటమాయిరుక్క, ఇరణ్డైయుమ్ ఒన్ఱాక్కి లక్షణవాక్యఙ్గళుక్కుమ్ స్వారస్యత్తై బాధిత్తు ఇత్తైయుపాయమెన్ఱు కొళ్ళుమ్ పక్షమ్, ఇతిన్ అద్వైయ స్వరూపనిరూపణాభావమూలకమ్' ఎన్ఱుతిరువుళ్ళమ్ పత్తి, 'ఉళ్ళపడి నిరూపిత్తాల్ స్వస్మిన్ను పాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాక మాట్టాతపడియిరుక్కై యెన్ఱపడి' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దార్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. [౧౦

"[తస్మై] ఎన్గిఱ ఇవిదు బుద్ధిస్థప్రకార విశిష్టవాచియాకైయాలే ఉపాయత్వేన ప్రతీతత్వవిశిష్టవాచియామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తస్మై ప్యాతాత్మా ప్రియస్మై యెన్గిఱ ఇవిడత్తిలుమితి.) [ఇత్యుక్తస్మై ప్యాప్తాల్] [వా-౫౫] ఎన్గిఱ ఇవిత్తై, చకారమ్ సముచ్చయిక్కిఱదు.

"అసహనమ్ విశేషణాంశత్తిలే పర్యవసిక్కిఱదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిశొన్నాలుమితి.) "యథాశ్రుతత్తిలే 'అసహనకర్తృత్వేన స్వస్వరూపమ్ ఆవశ్యకమాకైయాలే తత్కర్మత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఎన్గిఱ వస్తుసామర్థ్యమే అసహనత్తుక్కు విశేషణాంశ పర్యవసానప్రమాణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఇదే) ఎన్ఱదు.

మీ —అనవస్థాప్రసఙ్గాచ్చనోపాయిత్వమ్, నచ సాధ్యోపాయస్థలే తదనుష్ఠానం కారణమ్. సిద్ధోపాయస్థలేతు, ఉపాయస్య సిద్ధత్వేనానుష్ఠానా సంభవాత్, స్వీకారఏవానుష్ఠానమితి స్వీకారస్య కారణత్వమ్ అన్యథాఽతిప్రసఙ్గాదితివాచ్యమ్; అనుష్ఠానాభావే, ఉపాయస్వరూపస్యైవాసిద్ధ్యా సాధ్యోపాయస్థలేఽనుష్ఠానం కారణం వాచ్యమ్; సిద్ధోపాయస్థలేతు స్వరూపం సిద్ధమితి నస్వీకారస్య కారణత్వమ్. నచాతిప్రసఙ్గః, ప్రతిబన్ధేన కార్యానుదయాత్. ప్రతిబన్ధశ్చస్వరక్షణే స్వాన్వయః. తన్నివృత్తిశ్చ స్వీకారః, భావాన్తరస్యైవ అభావత్వాత్. అతోనాతిప్రసఙ్గః. నచ పూర్వప్రకరణవిరోధః; అధికారివిశేషణవిధిత్వసమర్థనాత్ ఇతివాచ్యమ్; ప్రాప్తత్వేపి విధానసంభవాత్ నహ్యత్ర అజ్ఞాతజ్ఞాపనమాత్రమ్, అత్యన్తాప్రవృత్తస్య ప్రవర్తనం వా విధ్యర్థః. కిన్తు విచారవిధేరివ ప్రవృత్తప్రవర్తనమ్; రాగప్రాప్తస్య స్వీకారస్య శరణ్యానభిమతత్వ శఙ్కయాఽప్రవృత్తౌ శరణ్యాభిమతత్వసూచనేన ప్రవృత్తిసంభవాత్. అతఏవోచ్యతే "రాగప్రాప్తమాన ఉపాయన్దానే వైధమానాల్ కదుకపరిగ్రహిక్కక్కడవదాయిరుక్కుమిఱే" ౧ఇతి. అతోనశరణాగతిర్విధీయతే ఇతి నహేతుత్వం స్వరూపమ్.

నచ, హేతుత్వం నస్వరూపంచేత్; స్వరూపాన్తరం నాస్తీతి, స్వస్యాఽసిద్ధిరేవస్యాదితివాచ్యమ్; "దదామిబుద్ధియోగమ్" ౨ఇత్యాదిప్రమాణేన ఫలస్యైవ స్వరూపత్వాత్ "ఉపాదేయోపేయత్వే తదిహతవ తత్త్వమ్" ౩ఇత్యాదిభిః, భగవతఇవ ఉపాయ స్వీకారస్యాపి ఉపేయత్వోపపత్తేః. తస్మాత్ స్వీకారస్యావిహితత్వాదనుపాయత్వేన భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహః - విధేయత్వాత్స్వరూపం స్యాద్ధేతుత్వం శరణాగతేః । స్వరూపాన్తరహానేశ్చ నసిద్ధేతుత్వసంభవః॥ ఇతిచేన్న శబ్దేనప్రాప్తత్వేన నిశ్చితే । ఇచ్ఛాభవేత్స్వతఃపుంసః ప్రాప్యత్వేఽవగతే యథా॥ ఉపాయకరణస్యాపి ప్రాప్తత్వాత్ ప్రేక్షణాదివత్ । రాగతోనవిధేయత్వం నహేతుత్వమతోభవేత్॥ అతఏవరహస్యేషు రాగప్రాప్తం విధీయతే । రుచ్యాతు పాయస్వీకార సిద్ధత్వమితివర్ణితమ్॥ పూర్వప్రకరణేచోక్తం ఉపాయప్రాప్తికామనా । ఉపాయవరణం కుర్యాదితితచ్చవిరుద్ధ్యతే॥ ఇతిచేన్నతతో ప్రోక్తం విధానం ప్రాప్తిమత్యపి । శరణ్యాశఙ్కనప్రవర్తనమ్॥ విధానశబ్దతాత్పర్యా స్ప్రాప్త్య హేతుకం స్థితమ్॥

(ఇతిశరణాగతిస్వరూపశోధనప్రకారః)

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమత్పరమహంసేత్యాదిప్పడియే శ్రీపెరుమ్బూదూరిల్ ఎழுన్దరుళియిరున్ద, కలియుగాది ౪౫౮౪ అన చిత్రభాను సంవత్సరమ్ తైమాసమ్ చతుర్దశీతిథియిల్ తిరునాట్టుక్కెழுన్దరుళిన ఎమ్బార్ స్వామి ఎన్నుమ్ తిరువేఙ్గడ రామానుజస్వామి యరుళిచ్చెయ్ద అరుమ్బదవిళక్కమ్.

ఇన్దస్వామిపరమ్పరైక్కు అసాధారణఙ్గళాన తనియన్గళ్.

††సకలవేదాన్తసారార్థపూర్ణాశయం విపులవాధూలగోత్రోద్భవానాంవరమ్ ।
రుచిరజామాతృయోగీన్ద్ర పాదాశ్రయం వరదనారాయణంమద్గురుం సంశ్రయే॥౧॥

‡‡మనోజ్ఞవరయోగీన్ద్ర కిఙ్కరంగుణసాగరమ్। వరదార్యప్రియంవన్దే సుదర్శనగురూత్తమమ్॥౨॥

(వానమామలైజీయర్)

రమ్యజామాతృయోగీన్ద్ర పాదరేఖామయంసదా । తదాయత్తాత్మసత్తాదిం రామానుజమునింభజే॥౩॥

§§వాధూలవరదాచార్య వరివస్యావిశారదమ్ । శుద్ధసత్త్వంశుభాచారం వన్దే వేఙ్కటదేశికమ్॥౪॥

¶¶వన్దేవేదాన్తకర్పూర వాసితస్వాన్తమన్వహమ్ । వాధూలకులజీవాతుం శ్రీనివాసమహాగురుమ్॥౫॥

$కౌశికశ్రీనివాసార్యతనయంవినయోజ్జ్వలమ్ । వాత్సల్యాదిగుణావాసంవన్దేవరదదేశికమ్॥౬॥

$$ప్రణతార్తిహరాచార్య సూనుంవరదదేశికమ్ । ప్రపద్యేశ్రీనివాసార్య ప్రవణంసద్గుణార్ణవమ్॥౭॥

‖‖మహాదేశికసమ్ప్రాప్త వేదాన్తద్వయమాశ్రయే । వాధూలశ్రీనివాసార్యం దేవరాజగురోస్సుతమ్॥౮॥

†శ్రీమద్వానమహాశైల రామానుజమునిప్రియమ్। వాధూలవరదాచార్యం వన్దేవాత్సల్యసాగరమ్॥౯॥

వాధూలవంశవార్ధీన్దుం వరజామాతృదేశికమ్ । వన్దేవరగుణావాసం వరదార్యపదాశ్రయమ్॥౧౦॥

వాధూలవంశామ్బుధిపూర్ణచన్ద్రం వాత్సల్యశీలాదిగుణామ్బురాశిమ్ ।
శ్రీసౌమ్యజామాతృగురోస్తనూజం శ్రీ శ్రీనివాసంగురుమాశ్రయామి॥౧౧॥

వాధూల¶శ్రీనివాసార్య తనయంవినయాధికమ్ । ప్రజ్ఞానిధింప్రపద్యేహం ‖శ్రీనివాసమహాగురుమ్॥౧౨॥

(అథవాత్స్యద్వయమ్)

వాధూలాన్వయవేఙ్కటార్యకరుణాసంప్రాప్తబోధోదయం వాత్సల్యాదిగుణామ్బురాశిమనఘందుర్వాదిగర్వాపహమ్।
శ్రీమత్సౌమ్యవరార్యపాదయుగళీ విన్యస్తరక్షాభరం శ్రీవత్సాన్వయహారనాయకమణిం శ్రీశ్రీనివాసంభజే॥౧౩॥

వాధూలవంశ్యవరదార్యపదారవిన్ద విన్యస్తరక్షణభరం దయయాసమేతమ్ ।
వాత్స్యంతదన్వయ రమానిధిలబ్ధబోధం శ్రీశ్రీనివాసగురుశేఖర మాశ్రయామః॥౧౪॥

---

†† (అణ్ణన్) ‡‡ (తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళై) §§ శుద్ధసత్త్వమ్అణ్ణన్. ¶¶ (దొడ్డయ్యఙ్గార్అప్పై) $(ఎఱుమ్బిక్కన్దాడైఅణ్ణన్) $$ (అప్పావిలణ్ణన్) ‖‖(పెరియప్పన్) †(అప్పాచ్చియరణ్ణా) ¶పెరియప్పన్ ‖చణ్డమారుతమ్-దొడ్డాచార్యర్.

19-2-90.

(అథకౌశికాః.)

రామానుజార్యవరదార్యమహార్యజాత †శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్య ఘనార్యసూనుమ్ ।
తత్పాదయుగ్మశరణం కుశికాన్వవాయం రామానుజార్య మనఘంశరణంప్రపద్యే॥౧౫॥
శ్రీకౌశికాన్వయసుధామ్బుధి శీతభానుం శ్రీలక్ష్మణార్య పదయోర్నిహితాత్మభారమ్ ।
శ్రీదేవరాజకరుణాప్తసమస్తబోధం శ్రీశుద్ధసత్త్వ గురువర్యమహంప్రపద్యే॥౧౬॥
ఆత్రేయవంశకలశామ్బుని శీతభానుంసౌదర్యనింకుశికవంశ మహార్యగుప్తమ్ ।
తత్పూనులక్ష్మణగురోస్సమవాప్తబోధం శ్రీదేవరాజగురువర్యమహం ప్రపద్యే॥౧౭॥
‡శ్రీశుద్ధసత్త్వగురుశేఖరపుత్రరత్నం తత్పాదయుగ్మ సరసీరుహరాజహంసమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగంగుణాబ్ధిం రామానుజార్యమహమన్వహమాశ్రయామి॥౧౮॥
కౌశిక శ్రీశుద్ధసత్త్వ దేశికాత్మజమాశ్రయే। తత్పూనులక్ష్మణార్యాప్తబోధం వరదదేశికమ్॥౧౯॥
వరదార్యకృపాలబ్ధ వేదాన్తయుగళాశయమ్ । శుద్ధసత్త్వార్యసచ్ఛాత్రం శుద్ధసత్త్వమునింభజే॥౨౦॥
శుద్ధసత్త్వగురోస్సూనుం తత్పాదాబ్జమధువ్రతమ్ । నిజాగ్రజాప్తసర్వార్థం రామానుజగురుంభజే॥౨౧॥
శుద్ధసత్త్వగురోస్సూనుం తత్పాదాబ్జమధువ్రతమ్ । నిజాగ్రజాప్తసర్వార్థం బాలధన్విగురుంభజే॥౨౨॥
రామానుజార్యపాదాబ్జ మధువ్రతముపాస్మహే । రామానుజగురుం తస్మాల్లబ్ధశ్రుతిశిఖాద్వయమ్॥౨౩॥
లక్ష్మణార్యకృపాలబ్ధ వేదాన్తయుగళాశయమ్ । రామానుజార్యసచ్ఛిష్యం శుద్ధసత్త్వగురుంభజే॥౨౪॥
శ్రీకౌశికాన్వయసుధామ్బుధిశీతభానుం శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్యపదాబ్జభృఙ్గమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగంసుశీలం శ్రీమన్మహాగురుమహంశరణం ప్రపద్యే॥౨౫॥
శ్రీకౌశికాన్వయమహాగురువర్యసూనుం తత్పాదయుగ్మశరణం తదవాప్తబోధమ్ ।
త్రైయన్తయుగ్మవిశదీకరణప్రవీణం శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్య మహంప్రపద్యే॥౨౬॥
శ్రీమద్వధూలకులవారిధిపూర్ణచన్ద్రం శ్రీవాససూరితనయం శ్రితతత్పదాబ్జమ్ ।
రామానుజార్యకరుణాపరిపూర్ణబోధం ¶శ్రీవాససూరిమనఘం శరణంభజేహమ్॥౨౭॥
శ్రీమద్వధూలకులకౌస్తుభరత్నమీడ్యం శ్రీవాసదేశికపదామ్బుజరాజహంసమ్ ।
నారాయణార్యతనయంతదితాగమార్థం శ్రీమన్- §మహాగురువరం శరణంభజామి॥౨౮॥
శ్రియశ్శ్రియాదర్శిత సర్వలోకప్రవాళమాలావిభవోరమాయాః।
యద్వాద్రినాథాచ్ఛ్రితగద్యసూక్తిః మహాగురుర్మేఽనిశమావిరస్తు॥౨౯॥
*శ్రీవాధూలరమాప్రవాళరుచిరస్రక్ సైన్యనాథాంశజ శ్రీగుర్వీన్ద్రమహార్యలబ్ధనిజసత్సం శ్రితాభీష్టదమ్।
శ్రీరామానుజముఖ్యదేశికలసత్త్రైరాజ్యసంస్థాపకంశ్రీమద్వేఙ్కటలక్ష్మణార్యయమినంతంసద్గురుంభావయే॥౩౦॥

---

†ఎమ్బా-అణ్ణన్ - దొడ్డైయాచార్యర్.
‡ దిగ్విజయమ్ - ఎమ్బావయ్యఙ్గార్.
*మేల్పడి తిరునారాయణపురమ్ దొడ్డైయాచార్యరేస్తుశిష్యరాన ఎమ్బార్‌స్వామి విషయమాక ఆరుళిచ్చెయ్తత్తు.
¶చో - రఙ్గాచార్యర్. ఎమ్బార్‌స్వామిక్కు పఞ్చసంస్కారకర్తా.
§తిరునారాయణపురమ్ దొడ్డైయాచార్యర్. ఎమ్బార్‌స్వామిక్కు ఆచార్యర్పదయోపదేష్టా.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఎమ్బార్ స్వామి యెన్నుమ్ తిరువేఙ్గడరామానుజ జీయర్ స్వామి

అరుళిచ్చెయ్ద

అరుమ్పదవిళక్కమ్.

పరమకారుణికరాన పెరియజీయర్, శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళవఱాక త్తొడఙ్గి, ముతలిలే, ప్రేక్షావత్ప్రవృత్త్యఙ్గమాన అనుబన్ధిచతుష్టయత్తైయుమ్ అర్థికమాక అఱివిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, మోక్షరుచి యుడైయారెల్లారుమ్ ఇత్తైప్పేణి యనుసన్ధిక్కైక్కుడలాక, "శాస్త్రజ్ఞానం బహుక్లేశమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే - ఎత్తనైయేనుమళవుడైయారుక్కుమ్ అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ వరితాన వేదాది శాస్త్రఙ్గళిలిరుక్కుమ్ తత్త్వహిత పురుషార్థఙ్గళై రుచిపిఱన్దార్ ఇఴవాతపడి మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహమాక ఉళ్ళపడి యఱివిప్పిక్కవన్దాన ఉపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఉత్కృష్టతమమాన్ఱైయాకిఱ విల్ఱిన్ వైలక్షణ్యత్తై యిల్లనుడైయ సహేతుకావతరణ క్రమకథనముఖత్తాలే వెళియిడుకిఱార్ (సకలవేద [ప-౬-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, వెళియిట్టరుళుకిఱార్ [ప-౧౧-వ-౧౦] ఎన్నుమళవాక.) మేల్ స్వప్నవృత్తాన్త కథనముమ్, తిరునామనిర్వచనముమ్ ఇతుక్కు శేషమ్. ఆః, (సకలవేద) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (తిరునామముమాయ్త్తు) [ప-౧౩-వ-౩] ఎన్నుమళవుమ్, ప్రవేశమ్. "ప్రబన్ధాఖ్యానే అధికారిణః ప్రవేశయతీతి ప్రవేశః" ఎన్నక్కడవతిఱే.

పేరరుళాళప్పెరుమాళుడైయ తిరువవతారమెన్ఱు, ప్రసిద్ధరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్, తమ్ముడైయ, సంసారిచేతనరిఴవు కాణమాట్టామై యాకిఱ అపారకారుణ్యముమ్, పెరియపెరుమాళ్ నియమనముమిఱే? అత్యన్తగుహ్యమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిననవతరణత్తుక్కు హేతు. అతిల్, ప్రథమహేతువాన కారుణ్యత్తై, ఇప్ప్రబన్ధత్తై వెళియిట్టల్లతు ధరిక్కవొణ్ణాతపడి వికరిప్పిత్తతుకళాన సంసారిచేతనర్కళుడైయ, స్వరూపప్రాప్త పరమపురుషార్థానుభవత్తుక్కు ఇడైచ్చువరాన అప్రాప్తానన్తాపురుషార్థఙ్గళిలునుడైయ అనాదికాలానుభవముమ్, అతిలునుడైయ అనాగతానన్త కాలానువర్తనార్హత్తైయుమాకిఱ అనర్థఙ్గళై, (రుచిపిఱన్ద చేతనరిఴన్దుపోమ్పడి యిరుక్కైయాలే) ఎన్నుమళవాలే దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ప్రథమమ్, సర్వాత్మాక్కళినుడైయవుమ్ పరమపురుషార్థానుభవ యోగ్యతా హేతువై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలవేదసఙ్గ్రహేత్యాది వాక్యత్తాలే.)

తిరుమన్త్రమిఱే, "భజేత్సారతమం శాస్త్రమ్"౨ ఎన్గిఱపడియే - ప్రబలప్రమాణమ్. "సర్వమష్టాక్షరాన్తస్థమ్"౩ ఎన్ఱుమ్ "సర్వవేదాన్తసారార్థః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే - సర్వవేదసఙ్గ్రహమ్ ఎన్నాతే, (సకలవేద) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు, కమ్ - పరంబ్రహ్మ, లాతి - అదదాతి - వశీకరోతీతి - కలా - శ్రీః; "శక్తీనాం చైవ సర్వాసాం యోనిభూతా పరా కలా"౫ ఎన్ఱు శొల్లక్కడవతిఱే; తయా సహ వర్తత ఇతి - సకలః ఎన్ఱాయ్, పరమైకాన్తికళుక్కుమ్కూడ కైఙ్కర్యతయా శిష్టాచారసిద్ధ శ్రియఃపతిరూప ప్రకృతగ్రన్థ ప్రతిపాద్యవస్తునిర్దేశాత్మకమఙ్గళమ్ విళఙ్కాట్టాలే ముతలిలే సిద్ధిక్కైక్కాకవాతల్, కలాభిస్సహవర్తన్త ఇతి - సకలాః ఎన్ఱు, వేదశబ్దవిశేషణమాయ్, "యచ్చాన్యదపి వాఙ్మయమ్"౬ ఎన్ఱు పృథగుక్తోపబృంహణ సఙ్గ్రహత్వమ్ తిరుమన్త్రత్తిలెఴ్గుమ్ సిద్ధిక్కైక్కాకవాతల్, "వదన్తి సకలా వేదాః"౭ ఎన్గిఱ వచనప్రత్యభిజ్ఞాపనముఖత్తాలే తిరుమన్త్రత్తినుడైయ వేదసఙ్గ్రహత్వమర్థద్వారకమెన్ఱు, సూచనార్థమాతల్, రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉపబృంహణస్థానీయమాన చరమశ్లోకత్తై కలాశబ్దత్తాలుమ్, కఠవల్లీ ద్వయోపనిషత్తిల్ "వేదోయం బ్రాహ్మణా విదుః, వేదేనానేన వేదితవ్యమ్"౮ ఎన్గిఱవాక్యత్తాలే వేదమాకచ్చొల్లప్పట్ట ద్వయత్తై వేదశబ్దత్తాలుమ్ శొల్లి, ఇతు ఇరణ్డుమ్ సఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రమెన్ఱు, విశేషార్థలాభతాత్పర్యత్తాలే యాతలెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(వేదసఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱతు - వేదార్థసఙ్గ్రహమాన వెన్ఱపడి. "వేదవిత్, - శాస్త్రవిత్" ఎన్నక్కడవతిఱే. (సఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱతు - "సమ్యక్ గృహ్యతే అనేనేతి - సఙ్గ్రహః" ఎన్ఱాయ్, నన్ఱాక అఱివిప్పిక్కుమతాన వెన్ఱపడి. అఱివుక్కు నన్మైయావతు - సుఖపూర్వమాయ్ కాష్ఠాపర్యన్తమాయ్ అవిచాల్యమాయిరుక్కై. "త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః"౧౦ ఎన్గిఱపడియే, గుణానుగుణ సాధ్య సాధనపర వేద

౧॥ ౨॥ వైకుణ్ఠదీక్షితీయే. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ హారీతసంహితాయామ్. ౮॥ కం-ద్వ-౬. ౯॥ గీ-౨-౪౫.

వాక్య సఙ్గ్రహత్వమ్ తిరుమన్త్రత్తుక్కుణ్డుమ్బడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; అహోపాయసాధ్యసాధనఙ్గళుక్కు విరోధి స్వరూపపరమస్స్వామ్బుక్కు మకారత్తిలుమ్, తత్తదారాధ్యత్వ తత్తత్ఫలప్రదత్వరూప భగవత్కల్యాణగుణఙ్గళుక్కు నారపదత్తిలుమ్ సఙ్గ్రహమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(పదత్రయత్తాలుమ్) ఎన్ఱదు - "ప్రణవాద్యం నమోమధ్యం నారాయణపదాన్తిమమ్"౧ఎన్ఱు శొల్లుకిఱ పదత్రయత్తాలుమెన్ఱపడి. (ప్రతి పాదిక్కప్పడుకిఱ) - అఱివిక్కప్పడుకిఱ. (ఆకారత్రయముమ్) - శేషిత్వముమ్, శరణ్యత్వముమ్, ప్రాప్యత్వముమ్. [౫

(సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే) ఎన్ఱదు - అనేకపుత్రర్ కళుక్కు ఒరుపితృత్వమ్బోలే సర్వాత్మనిరూపితమాయ్క్కొణ్డు పొదువాయిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. పొదువానపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; శేషిత్వపరమాన ప్రథమపదత్తిల్ శేషత్వాశ్రయవాచియాన మకారమ్, "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వేహ్యాత్మానః"౨ ఎన్గిఱ ఉపబృంహణసహకారత్తాలే జాత్యేకవచనమాయ్క్కొణ్డు సర్వాత్మవాచకమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అన్దమకారత్తైయే మట్రైవిరణ్డు పదఙ్గళిలుమ్ కర్తృవాచకమాక అన్వయిత్తు, "ఎమ్బెరుమానుక్కే యురియ ఞాననాన ఎననుక్కు రియన్ఱెన్ఱు క్కొళ్ళవేణుమ్, సర్వశేషియాన నారాయణనుక్కే ఎల్లావడిమైకళుమ్ శెయ్యప్పెఱువేనాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, సర్వాత్మసాధారణమెన్నుమిడమ్ కైయిల్లై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. సకలాత్మసాధారణమ్ ఎన్నాతే, (సర్వాత్మసాధారణమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వోక్తోపబృంహణ సహకార జ్ఞాపనార్థమాక.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - తిరుమన్త్రసిద్ధమాన శేషిత్వాదినిరూపకత్వమే సర్వాత్మాక్కళుక్కుమ్ భగవదనుభవ స్వరూపయోగ్యతాహేతు ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్; మేలొరువాక్యత్తాల్ - అన్దయోగ్యతైయై కనన్ఱై సదృష్టాన్తమాక దర్శిప్పిక్కిఱార్.

దృష్టాన్తభూతరాన నిత్యసూరికళుడైయ నిత్యానుభవత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యత్రర్షయఇత్యాదియాలే.) యత్ర - యాతొరుపరమపదత్తిలే. యే - యాతొరు నిత్యసూరికళ్. (నిత్యసూరికళ్ పోలే) ఎన్ఱదు - నిత్యసూరికళైప్పోలే యెన్ఱపడి. ముక్తరై దృష్టాన్తమాక్కిల్ అవర్కళుక్కు అతీతకాలానుభవమిల్లామైయాలే యోగ్యతైకులైయత్తోన్ఱుమిఱే; ఆకైయిఱే, తిరుమన్త్రార్థత్తిలుమ్, "అన్దనిత్యసూరికళ్ పోలే"౩ ఎన్ఱు, - సన్నిహితరాన ముక్తరైవిట్టు నిత్యసూరికళైయే దృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్తదు.

(యత్రఋషయః) ఎన్నుమివాక్యత్తిల్, "ఋ- గతౌ"౪ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన ఋషిశబ్దమ్, అసఙ్కోచాత్ అపరిచ్ఛిన్నమాన జ్ఞానపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బట్రి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డు) ఎన్ఱు. నిత్యత్వమ్ - కాలపరిచ్ఛేదరహిత్యమ్; అసఙ్కుచితత్వమ్ - విషయదేశ పరిచ్ఛేదరాహిత్యమ్.

(ప్రథమజాః) ఎన్గిఱపదమ్ - సహజదాస్యైకనాత్మసత్తైయాకిఱ జన్మపరమెన్ఱుమ్, (పురాణాః) ఎన్గిఱపదమ్ - "పురాపి నవాః- పురాణాః" ఎన్నాయ్, అన్దదాస్యత్తాలుణ్డాన నిరతిశయానన్దత్తాల్ ఎన్ఱుమొక్క ఇళకిప్పదిత్తిరుక్కైయాకిఱ సగతైకరూపతైయై చొల్లుకిఱదు ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బట్రి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిరన్తరేత్యాది, ఇరుక్కుచ్చెయ్తేయుమ్ఇత్యన్తమ్.) (నిరన్తర) - ఇడైవీడిల్లామల్. (అనుభవ) శబ్దమ్ - దాస్యపరమ్. "భృత్యమనుభవతిస్వామీ" ఎన్ఱాల్ - అడిమైకొళ్ళుకైయైయుమ్, "భర్తారమనుభవతి భార్యా" ఎన్ఱాల్ - పలపడియాలుమ్ అత్తలైక్కే రసమాక వినియోగప్పడుకైయైయుమ్ కాట్టక్కడవదిఱే.

(యోగ్యతై) - అనన్యార్హశేషత్వ, అనన్యశరణత్వ, అనన్యభోగ్యత్వఙ్గళాకిఱ ఆకారత్రయమ్. అనన్యభోగ్యర్క్కు యెమ్బెరుమాన్ భోగ్యనాకైయాలేయుమ్, విరోధిమైపోక్కి భోగ్యనాన తన్నైప్పెఱుక్కైక్కుడలాన శరణ్యత్వముమ్ అనన్యశరణర్క్కాయిరుక్కైయాలేయుమ్, ఇత్తలైయిల్ పేఱ్ఱుక్కైయత్తలైయిత్తామ్బడి యడిమైక్కొడుక్కిఱ శేషిత్వముమ్ అనన్యార్హశేషత్వ నిరూపితమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, తదపేక్షాక ఎమ్బెరుమాన్ తానే నిరపేక్షప్రాపకనాయ్నిన్ఱు, తన్నై యనుభవిప్పిక్కాలల్లదు స్వరూపసిద్ధియుణ్డాకాదపడి యిరుక్కిఱ శేషిత్వాదికళుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధి స్వరూపఙ్గళాన అనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయముమే భగవదనుభవయోగ్యతై యెన్నుమిడమ్ కైయిల్లైయిఱే.

(ఉణ్డాయిరుక్క) ఎన్ఱు, కనక్కప్పొరుళాక వరుళిచ్చెయ్తదు, "నిత్యస్యస్వరూపయోగ్యత్వే ఫలావశ్యంభావః" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే ఒరుకాలిన్ద యోగ్యతై ఫలోపధాన హేతువామెన్ఱు, ఉపాసనవిశేషజనిత భగవత్సఙ్కల్ప విశేషత్తాలే కేవలర్క్కు ఇన్దయోగ్యతై నశిక్కైయాలేయిఱే అవర్కళుక్కు ఒరుకాలుమ్ పరమపురుషార్థాన్వయ మిన్ఱిక్కే యొళిన్దదు.

౧॥ ౨॥ ఈశ్వరసంహితాయామ్. ౩॥ ఉపోద్ఘాతమ్. ౪॥ సిద్ధాన్తకౌముద్యామ్.

(ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱ అపిశబ్దమ్, విరోధార్థకమ్. (యోగ్యతైయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱ అవిఴుక్కు, (మఙ్గళఙ్గళై యనుభవిత్తుత్తిరిగైక్కు) [పక్కమ్ - ౮ - వరి - ౬] ఎన్ఱ అత్తోడే యన్వయమ్.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్, సంసారిగళుక్కుణ్డాన భగవదనుభవయోగ్యతైయినుడైయ ప్రాప్తియై యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేలొరు వాక్యత్తాలే, భగవదనుభవత్తుక్కు ఇట్టుప్పిఱన్ద వైత్తుమ్ కిట్టప్పెఱాదపడి అన్దసంసారిచేతనర్ పడుకిఱ అనర్థపరమ్పరైయై అడైవే యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, అవైయెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ మూలకారణమాన అనాద్యచిత్సమ్బన్ధత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ ("అనాదిమాయయా సుప్తః" ఎన్ఱ అపడియే) ఎన్ఱు, మాయాశబ్దార్థమాన ప్రకృతియినుడైయ కొడుమైయైయెల్లామిక్కాక గద్యశ్రీసూక్తియాలే విశేషిత్తు అన్ద ప్రకృత్యర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిలతైలవదెన్ఱు తొడఙ్గి.)

(తిలతైలవత్) ఎన్ఱతు - ఎళ్ళిల్ ఎణ్ణెయ్ పోలే ఎన్ఱపడి. (దారువహ్నివత్) ఎన్ఱతు- అరణియుళ్ నెరుప్పుప్పోలే ఎన్ఱపడి (దుర్వివేచ) ఎన్ఱతు - కుఱియిట్టఱియాతపడి. పిరిత్తుక్కాణవొణ్ణాద వెన్ఱపడి. (త్రిగుణ) ఎన్ఱతు - సత్త్వ రజ స్తమో మయమాన వెన్ఱపడి. (దురత్యయ) ఎన్ఱతు - ఎమ్బెరుమానై యొழிయ ఒరువరాలుమ్ కడక్కవరితాన వెన్ఱపడి. (అనాది) ఎన్ఱు తొడఙ్గి ప్రకృత్యర్థమ్.

(అనాది, త్వమానసు- వస్తేటిం కాలత్తుక్కు అడితెరియాతిరుక్కై. "మమ మాయా" ఎన్ఱ ఉపబృంహణత్తై తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, "మాయాశబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ భగవత్సఙ్కల్పం, ఎన్ఱు, "మాయై - విచిత్రకార్యకరియాన ప్రకృతి. "సుప్తపదమ్ - తిరోహితజ్ఞానపరమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మాయాతిరోహిత, ఎన్ఱు. (మాయాతిరోహిత) ఎన్ఱతు - ప్రకృతియాలేమఱైక్కప్పట్ట ఎన్ఱపడి. (స్వప్రకాశరాయ్, - స్వస్మై స్వయమ్ ప్రకాశమానతైయుడైయరాయ్ అన్ఱిక్కే, మఱైక్కప్పట్టిరుక్కిఱ స్వస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రకాశ ధర్మభూతజ్ఞానత్తైయుముడైయరాన చేతనరామ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కైక్కు ఎతిర్త్తట్టాక, తిరోహిత స్వప్రకాశత్వమాకిఱ వనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్ నిరన్తరభగవదనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తట్టాన భగవదత్యన్త వైముఖ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, అన్ద వైముఖ్యహేతుక్కళాన ప్రకృతి సమ్బన్ధకార్య పరమ్పరైకళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాద్యవిద్యా ఎన్ఱు తొడఙ్గి, పిఱన్దు ఎన్నుమళవుమ్.) (అనాద్యవిద్యా) ఎన్ఱతు- ప్రవాహరూపేణ అనాదికళాన దేహాత్మబుద్ధియుమ్, అన్యేస్వబుద్ధియుమాకిఱ అజ్ఞానఙ్గళాలేయెన్ఱపడి. (పుణ్యాపుణ్యఙ్గళ్) - పుణ్యపాపఙ్గళ్. "పాప సాధనమ్ - దేహాత్మభ్రమమ్, పుణ్యసాధనమ్ - అన్యేస్వత్వభ్రమమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. (యోనికళ్ తోఱుమ్) జన్మఙ్గళ్ తోఱుమ్. (మాఱిమాఱి ప్పలపిఱప్పుమ్ పిఱన్దు) ఎన్ఱతు- ఓరో యోనికళిలే మాఱినాఱిప్పలపిఱప్పుమ్పిఱన్దు ఎన్ఱపడి. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - జ్ఞానాత్మకమాన వస్తుఅచిత్తోడొక్క †మణ్కుప్పరలిట్టు మయక్కప్పడి పిఱన్దు పట్ట అనర్థత్తైయరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, అత్తాలుణ్డాన ప్రాప్తశేషియినుడైయ వనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తట్టాన అన్యశేషత్వాదికళాకిఱ వడుకుప్పికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేహాత్మాభిమానముమ్ ఎన్ఱు తొడఙ్గి, విఴున్దు ఎన్నుమళవాక) (దేహాత్మాభిమానమ్) - "దేహమేఆత్మా" ఎన్ఱ అభ్రమమ్. (స్వాతన్త్ర్యమ్) - స్వాతన్త్ర్యభ్రమమ్. (అన్యశేషత్వమ్) - దేవతాన్తరశేషత్వమ్. (పడుకుప్పి)- స్వరూపనాశహేతువాన కుప్పి. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - ప్రాప్తశేషియానవనై పక్కలిలే అత్యన్త వైముఖ్యత్తైయరుళిచ్చెయ్తార్. "వైముఖ్యమ్ - అన్యశేషత్వమ్; అతివైముఖ్యమ్ - స్వస్వాతన్త్ర్యమ్; అత్యన్త వైముఖ్యమ్ - దేహాత్మాభిమానమ్" ఎన్ఱు విభాగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మేల్, పరమప్రాప్యప్రాపకభూతనానవనుడైయ అనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తట్టాన పూర్వానర్థకార్యానర్థ విశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్తదనుగుణేత్యాదియాల్, విట్టిట్టుక్కొణ్డు ఇత్యన్తేన.) (తత్తదనుగుణ) ఎన్ఱతు- ప్రత్యేకమ్ దేహాత్మాభిమానాద్యనుగుణ ఎన్ఱపడి. (సాధ్యసాధనఙ్గళ్) - పురుషార్థోపాయఙ్గళ్. అతిల్, "దేహాత్మాభిమానానుగుణ (సాధ్యసాధనఙ్గళ్)- ఐహికైశ్వర్యతత్సాధనఙ్గళ్; స్వాతన్త్ర్యాభిమానానుగుణఙ్గళ్ - పారలౌకికతత్సాధనఙ్గళ్; అన్యశేషత్వానుగుణఙ్గళ్- దేవతాన్తర సాయుజ్యతదారాధనఙ్గళ్" ఎన్ఱు విభాగమ్. (మణ్డి) - అభ్రన్దు. (యాగాన్నుమ్ పల్ శఙ్గినిఙ్గుమ్ విరతత్తైయేఱిట్టుక్కొణ్డు) - ఏతేను మొన్ఱై ఆవలమ్బిత్తు, ప్రాప్యప్రాపక భూతనాన వెమ్బెరుమానై అకలుమ్ యాకిఱవ్రతత్తై ఆరోపిత్తుక్కొణ్డు. ఇత్తాల్ - భగవద్విషయద్వేషమ్ ఫలితమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - ప్రాప్యప్రాపకాభాసాన్వయత్తాలే పరమప్రాప్యప్రాపకనానవన్ పక్కలిలే వైముఖ్యత్తైయుమ్, అతుకళిల్ మణ్డుకైయాలే అతివైముఖ్యత్తైయుమ్, నీఙ్గుమ్విరతత్తై యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే అత్యన్తవైముఖ్యత్తైయు మరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

౧॥ మాణ్డూక్య-౨౧. ౨॥ గీ-౭-౧౪. †మణ్కుప్పరలిట్టు - సంశయిత్తు.

14-3-90.

కీర్ తత్తచ్ఛబ్దఙ్గళాలే విశేషిత్తుక్కాట్టప్పట్ట వైముఖ్యఙ్గళై స్వశబ్దత్తాలే స్పష్టమాక త్తాఙ్గుస్తుక్కాట్టుకిఱార్ (ప్రాప్తశేషియాయిరుక్కా దినా, అత్యన్తవిముఖరాయెన్ఱు మఱ్ఱవాక్.) (ప్రాప్తశేషి) - ఉచితశేషి. (పరమ) శబ్దమ్, (ప్రాప్యప్రాపక) ఙ్గళిరణ్డిలుమ్ విశేషణమ్. (ప్రాప్య) త్వమ్ - శేషవృత్తి ప్రతిసమ్బన్ధిత్వమ్. (ప్రాపక) త్వమ్ - సఙ్కల్పద్వారాఫలజనకత్వమ్. (పరమ) స్వమావత్తు - తన్నక్కాఱు ప్రాప్య ప్రాపకఙ్గళిన్ఱిక్కే తానే ప్రాప్యనాయుమ్ ప్రాపకనాయుమిరుక్కై. “స్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టరహితత్వః - (పరమ) త్వమ్” ఎన్నిఱ్ఱల్; స్వతన్త్ర ప్రాయుమాకచ్చొల్లప్పట్ట చరమోపాయ ముఖ్రీన్దత్తామిఱే. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - నిరన్తరభగవదనుభవప్ప్రాప్తుక్కు ఎతిర్ త్తట్టాన భగవదత్యన్త వైముఖ్యమాకిఱ అనర్థపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్దార్.

మేల్, నిరతిశయానన్దత్వప్రనా యిరుక్కైక్కు ఎతిర్త్తట్టాన వివర్కళుడైయ సంసారచక్రభ్రమణమాకిఱ వనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గర్భజన్మేత్యాదియాలే, తిరికిఱ ఎన్ఱుమఱ్ఱవాక్.) (గర్భ)మ్ - గర్భవాసమ్. (జన్మ) - యోనిసఙ్కటమ్. (యౌవన)మ్ - కామబాధా. (మరణ)మ్- ఉత్క్రమణమ్. (నిరన్తర) - ఇడైవీడిల్లామల్ (వితత) - విస్తృతమాయ్. (వివిధ) - ఆధ్యాత్మికాదిభేదభిన్నమాయ్. (నిరవధిక) - ఒరుకాలుమ్ ముడివిల్లాతతాయిరుక్కిఱ. దుః, (తిరికిఱ) ఇత్యన్తత్తాలే “ఏవంసంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణేస్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖాకులేవిష్ణోః కృపా కాప్యుపజాయతే”౧ఎన్ఱిఱ అప్పడియే - నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్, చేతనరుడైయకర్మఙ్గళై ప్పత్తుమ్ పత్తాక నిఱుత్తుఱుత్తి త్తు మవన్నాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్, ఒరుకాల్ “ఐయో!” ఎన్ఱు, ఇరఙ్గవేణ్డుమ్పడియాన అనర్థపరమ్పరైకళాలే విశేషిత్తుక్కాణ్డు పోన్దవిశేష్య నిర్దేశమ్పణ్ణుకిఱార్ (ఇస్సంసారిచేతనరిలే) ఎన్ఱు. (తిరికిఱ ఇస్సంసారిచేతనరిలే) ఎన్గిఱ సమభివ్యాహారత్తాలే, సంసారిశబ్దమ్ “సృ-గతౌ”౨ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమెన్ఱు, సూచితమ్. (చేతనరిలే) ఎన్ఱు, - నిర్ధారణే సప్తమీ. [౧౫

ఆక, ఇవ్వళవుమ్ వర, అనాదికాలమాక సంసారిచేతనర్ పడుమ్ అనర్థపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్తు, ఇవర్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక వ్పణ్ణుమ్ ఎమ్పెరుమానుడైయ సత్త్వప్రవర్తన శాస్త్రప్రవర్తనాది కృషికళుమ్ ఇవర్కళ్ తిఱత్తిల్ కార్యకరమిన్ఱిక్కే యొళిన్దైయాలే, అనాగతానన్తకాలత్తిలుమ్ ఈడేఱువిరకిల్లామైయాకిఱ అనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, ఇవర్కళుడైయ ఉజ్జీవనాంశత్తిల్ సత్త్వప్రవర్తనాత్మక భగవత్కృషియినుడైయ తత్త్వజ్ఞానసాపేక్షతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరేనుమెన్ఱుతొడఙ్గి వాక్యద్వయత్తాలే.) “జాయమానంహి”౩ ఎన్గిఱ శ్లోకత్తై యటొక్కణ్డు, ప్రథమవాక్యమ్; అన్దశ్లోకత్తిల్, కటాక్షవిషయభూతస్య జాత్యాశ్రమాదికళాలే విశేషియామల్, “జీవే దుఃఖాకులే”౧ఎన్గిఱ అప్పడియే - కేవలమ్ ఆత్మవాచక ‘పురుష’ శబ్దత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే, కటాక్షత్తుక్కు అధికారినియమమిల్లైయెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరేనుమ్) ఎన్ఱు. “యంపశ్యేత్”౩ “సతు”౩ “సవై”౩ ఎన్ఱు, యచ్ఛబ్దతచ్ఛబ్దప్రయోగమ్ వ్యాప్తిప్రదర్శనాభిప్రాయమెన్ఱుమ్ కరుత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిలర్క్కు) ఎన్ఱు. “‘జాయమానమ్’౩ ఎన్ఱు వర్తమాన జన్మవిశిష్టతయా పురుషనై విశేషిత్తతు, కటాక్షకాలనియమాభిప్రాయత్తాలే” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాయమానకాల) ఎన్ఱు. ద్వితీయావస్థా సమానకాలత్తిలెన్ఱపడి. ఉరుకుపడత్తిల్ వళైవుప్పోలిఱే యిఱిక్కి పాకమ్. [౨౫

ఇవ్విడత్తిల్, అమ్మాన్నోడు పళ్ళియోతినానొరు బ్రాహ్మణప్పిళ్ళైక్కల్ అవర్కుక్కు స్నేహమ్ పిన్నాట్టి “ఇవనై యఙ్గీకరిత్తరుళవేణుమ్” ఎన్ఱు, పెరియపెరుమాళ్ తిరుమున్బే విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; అవరుమ్, “జాయమానకాలకటాక్షమిల్లైయే! ఎన్ఱసెయ్వోమ్!” ఎన్న; ఇవరుమ్, “సర్వశక్తరాన దేవరీర్క్కు అశక్యముణ్డో?” ఎన్ఱు, మిక్కవుమ్ ప్రార్థిక్క; అన్దబ్రాహ్మణనుడైయ పిళ్ళైక్కు జాయమానకాలకటాక్షమ్ శెయ్తరుళి అవ్వళియాలే అవనై ప్పెరుమాళఙ్గీకరిత్తరుళినార్ ఎన్గిఱ ఐతిహ్యమనుసన్ధేయమ్.

“మధుసూదనశబ్దమ్ - కటాక్షోపయోగి సకలకల్యాణ గుణోపలక్షకమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవత్) ఎన్ఱు: “జ్ఞానశక్తి బలైశ్వర్యవీర్యతేజాంస్యశేషతః। భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినాహేయైర్గుణాదిభిః”౪ఎన్నక్కడవదిఱే.

“‘పశ్యేత్’౩ఎన్గిఱ పదమ్, ‘దృశిర్ ప్రేక్షణే’౫ఎన్ఱు, ఉపసర్గగర్భమాయిరుక్కైయాలుమ్, ‘ప్రేక్షేత్యేకజ్ఞైత్కదాచన’౬ ఎన్ఱిరుక్కైయాలుమ్, విశేషకటాక్షపరమ్” ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కటాక్షవిశేషత్తాలే) ఎన్ఱు. విశేషకటాక్షత్తాలే ఎన్ఱపడి. విశేషమావతు - నిర్హేతుకత్వమ్. “నాహంపురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా”౭ఎన్నక్కడవదిఱే.

౧॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ వి-పు- ౫॥సి-కౌ-తి-ధ్వాది-పు-౨౧౭. ౬॥ ౭॥

"సతు"౧ఎన్ఱు-తుశబ్దమ్ పూర్వదశావైలక్షణ్య పరమాయ్, అతుతాన్ "నిస్త్రైగుణ్యోభవార్జున"౨ఎన్గిఱ నిస్త్రైగుణ్యత్వమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ శియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (రజస్తమస్సుక్కళ్)ఎన్ఱు. (తలైమడిన్దు) ఎన్ఱతు- పల్ వాఙ్గిన పామ్బుపోలే నష్టశక్తికమాయెన్ఱపడి.

శాస్త్రీయతక్ ప్రత్యయాన్తమాన సాత్త్వికశబ్దార్థమ్ (సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తు) ఎన్ఱు. (తలైయెడుత్తు) ఎన్ఱతు - నిరన్తరోద్రిక్త శక్తికమా యెన్ఱపడి.

"'మోక్షార్థచిన్తకః'౧ఎన్గిఱవిడత్తిల్, 'ముక్తిర్మోక్షోమహానన్దః'౩ఎన్ఱు- మహానన్దవాచియాన మోక్షశబ్దత్తుక్కుమేలే ప్రయోజనవాచకార్థ శబ్దప్రయోగమ్ చిన్తాయామ్ అత్యన్తప్రీతిరూపత్వ జ్ఞాపనార్థమ్"ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ శియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (మోక్షరుచియఙ్గానాలుమ్) ఎన్ఱు. "(ఆనాలుమ్) ఎన్ఱు-యద్యాలిఙ్గితమాక వరుళిచ్చెయ్‌తతు, "పశ్యతి" ఎన్నాతే "పశ్యేత్"౧ఎన్ఱు, శమ్భావనార్థక లిఙన్తమానప్రయోగమ్ కటాక్ష దౌర్లభ్యాభిప్రాయమెన్నుమత్తాలే" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (ఆనాలుమ్) ఎన్గిఱ అపిశబ్దమ్, వక్ష్యమాణతత్త్వజ్ఞానమన్తరా మోక్షరుచ్యకార్యకరత్వద్యోతకమ్.

ఇన్, అన్దరుచియినుడైయ సాపేక్షత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తత్త్వేత్యాదివాక్యత్తాలే) (తత్త్వ)ఙ్గళ్ - స్వస్వరూప పరస్వరూప విరోధిస్వరూపఙ్గళ్. (హితమ్)- ఉపాయస్వరూపమ్. (పురుషార్థ)మ్- ఫలస్వరూపమ్. (ఉళ్ళపడి)-ఎల్లాయశివాక. (అఱిన్దే) ఎన్ఱు, అవధరిన్తతు, "కన్దఙ్గుళైయిడ క్కాతుపెరుక్కుతలుమ్,మాసోపవాసి భోజన పురమ్పోచ్చుమ్బోలే, అనుభవఙ్గళ్ శ్వర్యఙ్గళై అనాదికాలమిఴన్దుకిడన్ద సంసారికళుక్కు నలక్కేఱ్ఱు వారాతపడి ఒరు దేశవిశేషత్తిలే అపరిచ్ఛిన్నఙ్గళాక అవైకళైప్పెఱ్ఱు ఉణ్డాయిత్తుక్కొళ్ళ దౌర్గ్యత్తై యఙ్గామ్బోతు, ఇవ్విభూతియిల్ తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై యుళ్ళపడి యఱిన్దు అర్చావతారాద్యనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళిల్ శిరమమ్ శెయ్‌తే ఉణ్డాక వేణుమ్"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే. శాస్త్రజ్ఞానాయోగ్యమాన కోసల గోపుల చరాచరఙ్గళుక్కుణ్డాడ సంశ్లేషవిశ్లేషైక సుఖదుఃఖత్వైకర్యన్తమాన వనుభవపాకమ్ ప్రసిద్ధమిఱే. విషయవాసిత్వమ్ ముతలాన మఱుక్కువాణ్డాత సమ్బన్ధముణ్డాయ్ విపరీతప్రవృత్తి యన్ఱియిలే యిరుక్కైయాలేయిఱే? అవ్విషయత్తిల్ ఎమ్బెరుమాన్ తానే ఫలపర్యన్తమాక కృషిపణ్ణిలమ్బు. విపరీతప్రవృత్తియఙ్గాయ్ చ్చెల్లుమవర్కళుక్కు అవన్ పణ్ణుమ్ కృషియైవిలక్కామైక్కు తత్త్వహితపురుషార్థజ్ఞానమ్ వేణ్డుకైయాలే, (అఱిన్దే) ఎన్ఱు, అవధరిక్కవేణ్డుకైయిల్లాయిఱే.

ఆక, ఎమ్బెరుమానుడైయ చేతనోజ్జీవనార్థసత్త్వప్రవర్తనత్తినుడైయ జ్ఞానసాపేక్షత్తైయరుళిచ్చెయ్‌తార్.

మేల్, అన్దజ్ఞానోత్పాదనార్థమాన శాస్త్రప్రవర్తనత్తినుడైయ నైష్ఫల్యపర్యవసానత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అవైతన్నై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (అర్థదర్శనమ్ పణ్ణపోకామైయాలుమ్ [ప-౧౦-వ-౬] ఎన్నుమళవాక పఞ్చమ్యన్త వాక్యచతుష్టయత్తాలే.)

(అవైతన్నై) - తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై. (శాస్త్రముఖత్తాలే) - నాథయామునాది పూర్వాచార్య పరమ్పరాప్రాప్తోపదేశ బహిర్భావేన సంస్కృతద్రావిడభేదభిన్నకేవల శాస్త్రముఖత్తాలే యెన్ఱపడి. రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు చరమశ్లోకమ్ విధాయకమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, దివ్యప్రబన్ధఙ్గళిల్ పరోపదేశఙ్గళెల్లామ్ విధాయకఙ్గళా యిరుక్కైయాలేయుమ్, "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్" ఎన్గిఱశాస్త్రత్వమ్ సర్వసాధారణమిఱే.

మేల్ వేదఙ్గళినుడైయ అనన్తత్వాదిదోషప్రయుక్త అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (శాస్త్రఙ్గళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (శాస్త్రఙ్గళిల్ తలైయాన) ఎన్ఱతు- "వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి"౪ఎన్గిఱపడియే-శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లా స్వతఃప్రామాణ్యాదికళాలే ఉత్తమమాన వెన్ఱపడి. "సుడర్ మిగుశురుతియుళ్"౫ఎన్ఱు, ఆழ్వార్ పరిగ్రహత్తాలే యెన్ఱుమామ్. "(వేదమానతు) ఎన్ఱు- ఏకవచనమ్, 'వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్యః'౬ఎన్ఱు, సర్వవేదఙ్గళుమ్ సారాధన భగవదేకప్రతిపాదకతయా ఏకవాక్యతాపన్నఙ్గళ్" ఎన్ఱు, సూచిప్పికైక్కాక. (అనన్తమాయ్) ఎన్ఱతు - అళవిఱన్తతాయ్ ఎన్ఱపడి.

అధీతాంశమ్‌కొణ్డు అర్థనిశ్చయమ్బణ్ణక్కూడామైయెన్నై వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (సర్వశాఖేత్యాదియాలే.) (సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ)మావతు- ఒరుశాఖైయిల్ ఒరుకర్మత్తైచ్చొల్లి, శాఖాన్తరఙ్గళిల్ అతిన్ అఙ్గోపాఙ్గఙ్గళ్ శొల్లియిరున్దాల్, ఇరణ్డైయుమ్ అధ్యయనమ్బణ్ణి, అతిల్ వరుమ్ విరోధఙ్గళైయుమ్ పరిహరిత్తు, అఙ్గియాన కర్మత్తోడే అన్ద అఙ్గోపాఙ్గఙ్గళైచ్చేర్త్తు, ఏకవాక్యార్థ నిశ్చయమ్బణ్ణుకైక్కుడలాన న్యాయమ్. (ఆది) శబ్దత్తాలే - సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయాది వివక్షితమ్. అతువుమ్, పూర్వమ్బోలే వేదాన్తఙ్గళిల్ గుణోపసంహారార్థన్యాయమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ౨॥ గీ-౨-౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ తి-వా-౧-౧-౭. ౬॥ గీ.

(అల్పమతికళుక్కు) - వేదఙ్గళైక్కఱ్కైక్కాణమాట్టాత మన్దమతికళుక్కు. (అవగాహిస్తు) - సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయాదికళైక్కొణ్డు విచారిత్తు. (అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ) - "ఇదమేకంసునిష్పన్నమ్"౧ ఎన్ఱిరుప్పడియే, ఏకవాక్యార్థ నిశ్చయమ్పణ్ణ. (అరితాకైయాలుమ్) - దుర్లభమాకైయాలుమ్.

మేల్ అనధీతశాఖార్థ ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఉపబృంహణఙ్గళినుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దవేదపారగరాయిత్యాదినా.) [౫

(అన్దవేదపారగరాయ్) ఎన్ఱతు - స్వారాధనప్రీత భగవత్ప్రసాదవిశేషత్తాలే అనన్తమాన అన్దవేదఙ్గళైయుమ్ కఱ్ఱైక్కణ్డవర్కళాయెన్ఱపడి. (స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృత) ఎన్ఱతు - కర్మయోగాదిప్రీత భగవత్ప్రసాదత్తాలే సాక్షాత్కరిక్కప్పట్ట ఎన్ఱపడి. (పరతత్త్వమ్) - శేషితత్త్వమ్. (అవరతత్త్వమ్) - శేషతత్త్వమ్. (విభాగః) - హేయోపాదేయతాదివైలక్షణ్య జ్ఞానమ్.

(సార) ఙ్గళ్-భగవద్వైభవ తదారాధనపరఙ్గళాన సాత్త్వికస్మృత్యాదికళ్. (అసార)ఙ్గళ్-అన్యవైభవతదారాధనపరఙ్గళాన రాజసతామసఙ్గళ్. (వివేకమ్) - ప్రాబల్యదౌర్బల్యజ్ఞానమ్. (తాత్పర్యాంశమ్) - "వదన్తిసకలావేదాస్సేతిహాసపురాణకాః"౨ఎన్ఱిరుప్పడియే, అర్థపఞ్చకమ్. (అంశ) శబ్దప్రయోగత్తాలే, "యావానర్థఉదపానే"౩ ఎన్ఱిరుప్పడియే, ఉపబృంహణఙ్గళిలుమ్ చేతనర్కళుడైయ రుచిక్కీడాక "శేషాస్స్యాగ్రన్థవిస్తరః"౪ఎన్ఱిరుప్పడియే విస్తరిప్పిత్తుక్కొణ్డు, ఆవరణభ్రమణేన గోపురప్రవేశన్యాయేన అర్థపఞ్చకత్తైయే ప్రతిపాదిక్కైయాలే, అల్పాంశమే ముముక్షువుక్కు గ్రాహ్యమెన్ఱుసూచితమ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - సర్వేశ్వరన్ భోగలీలైకళ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ పొదువాక సద్వారకమాకవుమ్ అద్వారకమాకవుమ్ ప్రవర్తిప్పిత్త వేదతదుపబృంహణఙ్గళినుడైయ తత్త్వజ్ఞానాప్రయోజకత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్,చేతనోజ్జీవనత్తుక్కు అసాధారణహేతువాక ఎమ్పెరుమాన్ తానేఅద్వారకమాకవుమ్ సద్వారకమాకవుమ్ ప్రవర్తిప్పిత్తరుళిన రహస్యత్రయ ద్రావిడవేద తదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళినుడైయవుమ్ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్వతాక త్తొడఙ్గి ; ముతలిలే, రహస్యత్రయత్తినుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనైపోలన్ఱిక్కే ఎన్ఱుతొడఙ్గి) (అనైపోలన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు - జగత్సృష్ట్యర్థతయా బ్రహ్మణే భగవతాస్వేనైవ ప్రవర్తితత్వేన తత్త్వ స్వార్థబోధనాంశే సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాది సాపేక్షత్వాది దోషయుక్తఙ్గళాన వేదఙ్గళ్పోలేయుమ్, స్వయత్నసంవర్ధితజ్ఞాన పరమర్షిద్వారా భగవత్ప్రవర్తితత్వ అసారబహుళత్వ దోషయుక్తఙ్గళాన ఉపబృంహణఙ్గళ్ పోలుమన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి.

రహస్యత్రయ వైలక్షణ్యత్తై వెళియిడుకిఱార్ (సంసారీత్యాదియాల్.) ఇత్తాల్ - అన్యార్థ ప్రవర్తితత్వదోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (తానే) ఎన్కైయాలే - ద్వారభూత బ్రహ్మాదికళుడైయ గుణానుగుణమాయ్ వరుమ్ దోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (ఆచార్యనాయ్) ఎన్కైయాలే - అనాచార్యోపదిష్టత్వ దోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. ఇఙ్గు, "తానేశిష్యనుమాయ్"౫ఎన్నానిన్ఱతు, రహస్యత్రయసాధారణ్యసిద్ధ్యర్థమాక. మన్త్రమాత్రత్తైయిఱే శిష్యనాయ్నిన్ఱు ప్రవర్తిప్పిత్తతు. (వెళియిట్టవైయ) ఎన్కైయాలే - స్వకపోలకల్పితత్వదోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (సకలవేదసార) ఎన్ఱతు - "సర్వవేదాన్తసారార్థః"౬ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ. (రహస్యత్రయమ్)-తిరుమన్త్ర ద్వయ చరమశ్లోకఙ్గళ్. (అతిసఙ్గ్రహతయా)- అతిస్వల్పశబ్దతయా. (గూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్) - ఉపదేశగమ్యార్థఙ్గళాకైయాలుమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - రహస్యత్రయత్తుక్కుమ్ ఉపదేశ [౨౫
సాపేక్షత్వ దోషమరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, ఆఴ్వార్కళైక్కొణ్డు ఎమ్పెరుమాన్ వెళియిట్టరుళిన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళినుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదాకస్మికేత్యాదియాల్.) ఆకస్మికమ్ - నిర్హేతుకమ్. ఇత్తాల్ - ఋషికళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ ఆఴ్వార్కళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు ముణ్డాన హేతువైలక్షణ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (మయర్వఱ)-అనుదయసంశయ విపర్యయవిస్మృతికళాకిఱ అజ్ఞానమ్ అపునరఙ్కురమాయ్ అఱ్ఱుప్పోమ్పడియాక. ఇత్తాల్ - మిశ్రసత్త్వరానవర్కళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ ఇతుక్కుమ్ వాశిశొల్లిఱ్ఱు. (శాస్త్ర) పదమ్, గోబలీవర్దన్యాయాత్ వేదభిన్నశాస్త్రపరమ్. (తాత్పర్యఙ్గళైయుమ్) - తాత్పర్యార్థఙ్గళైయుమ్. (పరాఙ్కుశపరకాలాదికళాన ఆఴ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త) ఎన్ఱిరువాక్యత్తై (ద్రావిడవేదతదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళాన) ఎన్ఱిరుత్తోడే క్రమేణయోజిత్తుక్కొళ్వతు. (అళవిలికళాల్) - అదీర్ఘదర్శికళాల్. అదీర్ఘదర్శిత్వమావతు - స్వాపదేశతాత్పర్యగ్రహణాయోగ్యతై. సకలవేదాన్తార్థఙ్గళైయుమ్ అన్యాపదేశత్తాలే మఱైత్తుచ్చొల్లుకైయిఱే, ఇతుక్కుఅసాధారణస్వరూపమ్. "నిదిధ్యాసితవ్యః"౭ఎన్ఱిఱ్ఱ కామమ్ వఴిన్దశొల్లాకిఱే ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - సంస్కృతద్రావిడభేదభిన్నఙ్గళాన శాస్త్రఙ్గళినుడైయ తత్త్వజ్ఞానాప్రయోజకత్వత్తై సహేతుకమాక వరుళిచ్చెయ్తార్.

౧॥ ౨॥ హారీతస్మృతౌ. ౩॥ గీ- ౪॥ ౫॥ తిరుమన్త్రార్థమ్ - ఉపోద్ఘాతమ్. ౬॥ ౭॥ ఛా-ఉ-

అవఱ్ఱాల్ ఫలిత్తచేతనానర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (రుచిపిఱన్దఎన్ఱు.) (రుచి)-మోక్షరుచి. (ఇఴన్దుపోమ్బడి యిరుక్కైయాలే). అనాగతానన్తకాలత్తిలుమ్ ఇఴన్దుపోమ్బడి యిరుక్కైయాలే.

ఆక, ఇవ్వళవాల్ - శాస్త్రఙ్గళిల్కాట్టిల్ అతివిలక్షణఙ్గళాన ఉపదేశాత్మకప్రబన్ధఙ్గళ్ అవతరిక్కైక్కు మూలమాన పూర్వాచార్య కృపాతిశయత్తుక్కు ఉద్బోధకఙ్గళాన చేతనానర్థఙ్గళై చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, అవ్వనర్థదర్శన మాత్రత్తాలుణ్డాన పరమకృపైయాలే నాథమునికళ్ తుడక్కమాన పూర్వాచార్యర్కళ్ అన్దసంసారికళిల్ రుచియుళ్ళచేతనర్కళెల్లారుమ్ తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై అనాయాసేన ఉళ్ళపడియఱిన్దు తఙ్గళ్ఉఴ్జీవిక్కుమ్బడియాక ఉపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళై వెళియిట్టరుళినపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆఴ్వార్కళుడైయ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళెన్ఱుమ్ అళవాక.) (ఆఴ్వార్కళుడైయ) ఎన్ఱు - లీలాపరనాయుమ్ స్వతన్త్రనాయుమిరున్దుళ్ళ శాస్త్ర ప్రవర్తన ప్రయోజకకర్తావిల్కాట్టిల్ ఉపదేశాత్మక ప్రబన్ధప్రవర్తన ప్రయోజకకర్తావిన్ వైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకిఱదు. (నిర్హేతుక) ఎన్ఱదు - "పన్నీరాయిరమురు కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబై విశ్వాసనత్తిల్ అనుసన్ధిప్పార్కు ఆఴ్వార్ ప్రసన్నరాకిఱార్ ఎన్ఱు, అనిర్బన్ధమ్, అధికారిక్కు వేణ్డుమత్తాన ఆస్తిక్యాదరపరిత్యాగమాక" ఎన్నుమవై ప్రియత్తాలే. నాథమునికళ్ తాముమ్ తమ్ముడైయ ఉపాసనత్తుక్కు ఫలమాక "తిరువాయ్ మొఴిముదలాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళై అడియేనుక్కు ఇరఙ్గియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు ప్రార్థిత్తారిత్తనైయొఴియ, దివ్యజ్ఞానత్తై ప్రార్థిక్కవిల్లైయిఱే. (దివ్యజ్ఞానమ్)-లక్ష్మీనాథ లక్ష్మీసేనేశముఖేభ్యః పారమ్పర్యేణ ప్రవృత్తమాన అతిగూఢార్థవిషయకమాన ఔపదేశికజ్ఞానమ్; సాధ్యభక్తియోగ మాకిలుమామ్. (సమ్ప్రదాయ సిద్ధరాయ్) - సామ్ప్రదాయికజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యుడైయరాయ్. (పరమదయాళుక్కళాన) ఎన్ఱదు - (ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తుక్కు హేతుగర్భవిశేషణమ్. [౧॥

(ఆఴ్వార్కళుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (నిపుణరాయ్) ఇత్యన్తమ్, (వేదాదికళిల్ అర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు) ఎన్గిఱవిడత్తుక్కు హేతుగర్భవిశేషణఙ్గళ్. (సఙ్గ్రహిత్తు) ఎన్ఱదు-లౌకికభాషైకళాలే సఙ్గ్రహిత్తు ఎన్ఱపడి. (మన్దమతికళుక్కుమ్)-పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమ్. (సుగ్రహమామ్బడి)-సుఖపూర్వకమాక వఱియలామ్బడి. (ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్) ఎన్ఱదు - శ్రీవచనభూషణార్థఙ్గళై ఉపదేశిత్తుమ్, మఱ్ఱువైకళై యథాసమ్భవమ్ ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళెన్ఱపడి.

ఆక, ఇవ్వళవుమ్ వర, శాస్త్రఙ్గళిల్కాట్టిల్ పూర్వాచార్యోపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళుక్కుణ్డాన తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై సర్వర్కుముళ్ళపడి అనాయాసేన వఱివిప్పిక్కవల్లాక్కైయాకిఱ వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తు, అవఱ్ఱిల్కాట్టిల్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యాతిశయత్తై వెళియిడుక్కైక్కాక, లోకాచార్యరుడైయ ప్రబన్ధాన్తరఙ్గళుక్కుణ్డాన పూర్వప్రబన్ధవైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (అప్పడియేమెన్ఱుతుడఙ్గి.) (అప్పడియే) ఎన్ఱదు - నాథమునికళ్ తుడక్కమాన పూర్వాచార్యర్కళ్ ప్రబన్ధీకరిత్తు ఉపదేశిత్తపడియే ఎన్ఱపడి. (సంసారిచేతనర్) - రుచిపిఱన్దసంసారిచేతనర్. (పలప్రబన్ధఙ్గళ్) - ఓరోవిషయఙ్గళుక్కే సఙ్గ్రహవిస్తరరూపేణ బహుప్రబన్ధఙ్గళ్. ఇత్తాల్ - పూర్వప్రబన్ధఙ్గళిల్ ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళినుడైయవాశి శొల్లిఱ్ఱు. [౨॥

మేల్, శ్రీవచనభూషణత్తినుడైయ అత్యన్తవైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యఎన్ఱుతుడఙ్గి) (ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన)-నాథమునికళ్ తుడఙ్గితమ్మళవాక ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన. (అర్థఙ్గళిల్) ఎన్ఱు, - నిర్ధారణేసప్తమీ. (అవర్కళ్) - పూర్వాచార్యర్కళ్. (గౌరవాతిశయమ్) - "దేవానాంగుహ్యమ్"౧ ఎన్ఱుమ్ "గుహ్యానాంగుహ్యముత్తమమ్"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ పరమగుహ్యత్వమ్. (రహస్యమాక)-అపట్కర్ణమాక. (అరుమై)- దురూహత్వముమ్, దుర్లభత్వముమ్. (పెరుమై)- గౌరవమ్. (ప్రకాశిప్పియామలడక్కిక్కొణ్డు) - అడక్కిక్కొణ్డిరుక్కైయామైయెయుఙ్గాడ ప్రకాశిప్పియాతపడి యడక్కిక్కొణ్డు. (అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్) ఎన్ఱదు - విశేషార్థఙ్గళిల్ ఒన్ఱొఴియామే యెల్లావఱ్ఱైయు మెన్ఱపడి.

(పిన్బుళ్ళారుమ్) ఎన్ఱదు - పిన్బుళ్ళారిల్ రుచిపిఱన్దారిలొరువరుమెన్ఱపడి. (పిన్బుళ్ళారుమ్) ఎన్గిఱ ఉకారత్తాలే, సమానకాలీనర్కళై సముచ్చయిక్కిఱదు. (ఇఴక్కవొణ్ణాదు ఎన్గిఱ)-ఇఴక్కవొణ్ణాతెన్ఱిరుక్కైయాకిఱ. ఇవరుడైయకృపైక్కు అతిశయమావదు- పూర్వర్కళ్ సంసారికళినుడైయ ఇవ్విశేషార్థఙ్గళినిఴవైయనుసన్ధిత్తు దుఃఖికళాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అన్దదుఃఖమ్ కథఞ్చిత్ సహ్యమామ్బడియిరుక్కైయాలే విశేషార్థఙ్గళై ప్రబన్ధరూపేణ వెళియిడాతే పోన్దార్కళాక్కైయాలే, అవర్కళుడైయకృపై పరదుఃఖదుఃఖిత్వమాత్రమాయ్విట్టదు; ఇవర్కు అన్దదుఃఖమ్ అసహ్యమాయిరుక్కైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధముఖేన అర్థినుడైయ అపాకరణత్తిలుణ్డాన ఉత్కటేచ్ఛైయోడే యిరుక్కైయాలే,

౧॥ తైత్తిరీయే-ప్ర-౨. ౨॥ విష్వక్సేనసంహితా.

24-3-90.

ఇవరుడైయకృపై పరదుఃఖాపాకరణేచ్ఛాపర్యన్తమాయ్ విట్టతు ; ఇతిలే అతిశయితావస్థై. ఇన్ద అవస్థాభేదఙ్గళై యఱివిక్కైక్కాక వాయ్త్తు మున్బు (చేతనరిల్లుళు సహిక్కమాట్టాత పరమకృపై) [ప-౧౧-వ-౫] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తు, ఇవ్విడత్తిల్ (పిన్బుళ్ళారుమ్ ఇఴక్కవొణ్ణాతెన్ఱ, తమ్ముడైయకృపాతిశయమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు. పరదుఃఖదుఃఖిత్వమ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్, పరదుఃఖాపాచికీర్షుత్వమ్ ఎన్ఱిలే కృపైయిన్నుడైయ ఉత్తరోత్తరావస్థై. (కృపాతిశయత్తుక్కుమేలే) ఎన్ఱతు-అన్దక్కృపైతాన్ఱే వర్యాప్తహేతువాయిరుక్క అతుక్కుమేలేయుణ్డాన భగవన్నియమనమ్ అధికమాన హేతువెన్ఱఱివిక్కైక్కాక. ఇత్తాల్ - ఇప్రబన్ధమవతరిక్కైక్కు పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ కృపైయే ప్రధానహేతువెన్ఱు సూచితమ్.

మేల్, భగవన్నియమన రూపాప్రధానహేతువై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. (పెరుమాళుమ్) - పేరరుళాళరుమ్. చకారమ్, అన్వాచయే. "వచనభూషణమెన్ఱు" ఎన్నాతే (వచనభూషణమాకిఱ) ఎన్ఱైయాలే - ఇప్రబన్ధత్తినుడైయ అన్వర్థనామత్వమ్ సూచితమ్. (ప్రబన్ధముఖేన) - ప్రబన్ధద్వారా. ప్రబన్ధమాకిఱ ముఖత్తాలే ఎన్ఱపడి. (వెళియిట్టరుళుకిఱార్) ఎన్ఱు అవిడత్తిలుమ్, (అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్) ఎన్ఱు ద్వితీయాన్తత్తై యనుషఙ్గిత్తుయోజిత్తుక్కొళ్వతు. "అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్" ఎన్నాతే, (వెళియిట్టరుళుకిఱార్) ఎన్ఱతు - రత్నఙ్గళై ముక్తమణిస్థకోశ్తాప్పోలే పూర్వాచార్యవచనఙ్గళై సఙ్గతస్థలఙ్గళిలే శేరుప్రబన్ధికరిత్తుత్తలైయోళ్ళియ, స్వల్పాంశముమ్ పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తమ్ముడైయవచనమిఱే యెన్ఱఱివిక్కైక్కాక. ఆక, ఇవ్వళవాల్, శాస్త్రఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ విలక్షణమాన ఉపదేశప్రబన్ధఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు అత్యన్తవిలక్షణమాన ఇన్దశ్రీవచనభూషణత్తై ముముక్షుక్కళెల్లారుమ్ ౧*ప్రేమత్తోడే పేణియనుసన్ధిక్కైక్కుడలాక, శాస్త్రఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ పూర్వాచార్యోపదేశప్రబన్ధఙ్గళుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యత్తైయుమ్, అతిఱ్కాట్టిల్ పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ ప్రబన్ధాన్తరఙ్గళుక్కుణ్డాన అతివైలక్షణ్యత్తైయుమ్, అతుకళిలుఙ్కాట్టిల్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుణ్డాన సర్వాప్రకటితార్థప్రతిపాదకత్వరూపమాన అత్యన్తవైలక్షణ్యత్తైయుమరుళిచ్చెయ్‌తారాయిత్తు.

మేల్, పూర్వప్రస్తుతస్వప్నప్రకారత్తై వెళియిడుకిఱార్ (మున్బేయెన్ఱతుడఙ్గి, ప్రసిద్ధమిఱే యెన్నుమళవాక.) (మున్బే) ఎన్ఱతు - జాయమానకాలత్తిలే ఎన్ఱపడి. ఇతుక్కు, (విశేషకటాక్షమ్పణ్ణి) ఎన్ఱు అత్తోడే యన్వయమ్. (పేరరుళాళప్పెరుమాళ్) - పెరుమాళ్ కోయిలిల్ "కరుణాకరర్" ఎన్ఱు అ పెరియపెరుమాళ్. (తమ్ముడైయ) - కృపామాత్ర ప్రసన్నాచార్యరైయుణ్డాడ ఉపకరిత్త తమ్ముడైయ. (మణప్పాక్కత్తిలే యిరుప్పారొరు నమ్బియారై)- మణల్‌పాక్కమెన్ఱు అ గ్రామత్తిలే యిరుప్పారొరు తిరుచ్చాణూరర్చకరై. (నమ్బియార్)- అర్చకర్. "దేవ్యేవంసమజాయత"ఎన్ఱాప్పోలే, ఇవర్‌క్కు, పిరాట్టిక్కు పణ్ణుమ్ అన్గీకారఙ్గళైయే నిరూపకమామ్పడి యళవాక వాయ్త్తు ఇవరిడత్తిల్ పేరరుళాళరుడైయ కటాక్షమ్ పెరుకినపడి. (ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్ నడువే) - కావేర్యోర్మధ్యే. (ఇఙ్గేవన్ద) - అఙ్గేపోయ్. ఇఙ్గాల్ - కోయిలిలిరున్ద వ్యాఖ్యానమిట్టరుళినపై తోన్ఱుకిఱతు. (పెరుమాళై) - అఴకియశిఙ్గరై. (ఒరుకోయిలిలే) - "పలమణ్డలప్పెరుమాళ్" ఎన్ఱు అ కాట్టఴకియశిఙ్గర్‌కోయిలిలే. (పెరుమాళరుళిచ్చెయ్‌త)- పేరరుళాళప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్‌త. (విద్ధరాయ్) - ఈడుపట్టైయుడైయరాయ్. (అవరోనీర్ ఎన్న)-(విశదమాకనామఙ్గే శొల్లుకిఱోమ్)[ప-౧౨-వ-౪] ఎన్ఱు, శొన్నవవరోనీర్ ? ఎన్న. (అవతెఱ్ఱే)-అవరోనీరెన్ఱైయావతెఱ్ఱే !. (కేట్టు మిక్కవుమ్ హృష్టరాయ్) ఎన్ఱైయాలే - అవరే తామ్ ఎన్ఱు అ అర్థత్తుక్కు ఇశైన్దమై తోన్ఱుకిఱతు. (పెరుమాళ్) - పెరియపెరుమాళ్.(ఇవ్వర్థఙ్గళ్)- శ్రీవచనభూషణ ప్రతిపాదితార్థఙ్గళ్. (మఱన్దుపోకాతపడి)- తిరువడికళై యాశ్రయిత్తు కేట్టవర్‌కళుమ్ మఱన్దుపోకాతపడి. (ప్రసిద్ధమిఱే) ఎన్ఱతు - శిష్టగోష్ఠీప్రసిద్ధమిఱే ఎన్ఱపడి.

మేల్, (శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్రబన్ధముఖేన) [ప-౧౧-వ-౧౦] ఎన్ఱు అ విడత్తిల్ శొన్న అన్వర్థనామత్తై విశదీకరియానిన్ఱు కొణ్డు, ఇతినుడైయ ఉపదేశాత్మకత్తైయుమ్ దృఢీకరిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమాన ఎన్ఱతుడఙ్గి, తిరునామమాయిత్తు ఎన్నుమళవాక.) అత్తిల్, పూర్వాచార్యోపదిష్ట వచనాత్మకమాన ఇప్రబన్ధత్తుక్కు "వచనభూషణమ్" ఎన్ఱు అపదమ్ ఆన్వర్థనామమాయ్‌క్కొణ్డు తిరునామమానపడియై, ఒరుభూషణత్తుక్కు ఒరుపేరాన్ఱైయై దృష్టాన్తమాక్కి యఱివిక్కైక్కాక, నానావిధరత్నస్థానీయఙ్గళాన పూర్వాచార్యవచనఙ్గళైయుడైయ ముక్తమణిస్థ శేర్తాప్పోలే, సఙ్గతస్థలఙ్గళిలే పొరున్దవిట్టుక్కొణ్డు, అవఱ్ఱుక్కెల్లా వైశద్యావహమాయ్ ఆడైయవనైన్ద కొణ్డిరుక్కైయాలే స్వర్ణస్థానీయమాన పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ పూర్వాచార్యవచనానుపూర్వీవిశేషరూప మహావాక్యఘటితమాన ఇప్రబన్ధత్తుక్కు కేవల రత్నాత్మకభూషణమ్ దృష్టాన్తమాకమాట్టామైయాలే, సర్వతోరత్నఖచితమాయ్ స్వర్ణనిర్మితమాన భూషణత్తై దృష్టాన్తమాక్కిక్కొణ్డతుక్కు.

౧॥తిరుమన్త్రార్థమ్ - ప్ర-౧-వా-౩. ౨॥ శ్రీ-రా-సు-౩౫-౫౨.

ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ తిరునామత్తుక్కు సదృశమానతోరుపదమ్ అన్వర్థనామమాయ్ క్కొణ్డు పేరానమైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమాన ఎన్ఱుఞుడజ్గి, పోలేయెన్ఱుమళవాక.) (రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలే) ఎన్ఱతు - ఆత్మావినుడైయ జ్ఞానపారిచర్యమ్ తోన్ఱుకైక్కాక జ్ఞానశబ్దత్తాలే సమానాధికరిత్తు చ్చొల్లుకిఱాప్పోలేయుమ్, "శెయ్యవైయ నెల్" ఎన్ఱుమ్ "ఇత్తాత్రికళవైయత్తయిర్" ఎన్ఱుమ్ లోకవ్యవహారమామాపోలేయుమ్, భూషణత్తినుడైయవుమ్ రత్నపారిచర్యమ్ తోన్ఱుకైక్కాక. "రత్నంచతత్ భూషణంచ - రత్నభూషణమ్" ఎన్ఱు[౫ భూషణశబ్దత్తోడే రత్నశబ్దత్తై సమానాధికరిత్తు వ్వణ్ణుమ్ రత్నభూషణమెన్ఱు, నిరూఢవ్యవహారత్తాలే అప్పడి పేరామాపోలే ఎన్ఱపడి.

మేల్, భూషణత్తుక్కు దార్ష్టాన్తికమాన ప్రబన్ధత్తిలే అతిక్క పేరుక్కు దార్ష్టాన్తికమాన పేరై యోజిత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (పూర్వాచార్య ఎన్ఱుతుడజ్గి, తిరునామమాయ్ త్తు ఎన్ఱుమళవాక.) అవచనప్రచురప్రబన్ధ మిల్లామైయాలే వచనశబ్దమ్ అవ్యావర్తకమాకామైక్కాక, వచనశబ్దమ్. పూర్వాచార్యవచనపరమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పట్రి యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళుడైయ) ఎన్ఱు, (పూర్వాచార్యర్కళ్) ఎన్ఱతు - లోకాచార్యరుక్కు పూర్వాచార్యర్కళెన్ఱపడి. (అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱు - భూషణశబ్దార్థమ్. (తిరునామమ్) ఎన్ఱు, గౌరవిత్తరుళిచ్చెయ్ తతు, ఇప్పడి అన్వర్థమాన ఇన్దత్తిరునామమ్, "మున్నమ్ కురవోర్"౧ఎన్గి,అపాట్టిన్పడియే, పుత్రనుక్కు ప్పితావే పేరిడుమాపోలే ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళిన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తామే శాత్తిన తిరునామత్తినుడైయ వైభవత్తై యఱివిప్పిక్కైక్కాక. ఆక, కీర్తిస్వప్నప్రకారకథనముఖత్తాలే భగవదవతార విశేషాత్మకత్వరూపమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ కర్తృవైలక్షణ్యముమ్, భగవదత్యన్తాభిమతత్వరూప ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్, వచనభూషణమెన్గిఱ తిరునామమానపడియై చ్చొల్లుకిఱ ప్రకరణత్తాలే సర్వాచార్య వచనాత్మకత్వరూప ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్, తత్త్వహితపురుషార్థజ్గళై నన్ఱాక వఱివిక్కైయాలే అనుసన్ధాతృ స్వరూపౌజ్జ్వల్యకర[౧౫ మాకైయాకిఱ విషయవైలక్షణ్యము మరుళిచ్చెయ్ తారాయ్ త్తు.

ఆక, (సకలవేదసజ్గ్రహా) [ప-౬-వ-3] ఎన్ఱుతుడజ్గి, (తిరునామమాయ్ త్తు) [ప-౧3-వ-3] ఎన్నుమళవుమ్ ప్రవేశమాకైయాలే, ఇతిలే అనుబన్ధిచతుష్టయముమ్ అర్థమాక క్కాట్టప్పట్టతు. ఎజ్జనేయెన్నిల్; (తత్త్వహితపురుషార్థజ్గళై ఉళ్ళపడియఱిన్దే ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్) [ప-౯-వ-3] ఎన్ఱుమ్ (అష్టవేదాదికళిల్ అర్థజ్గళై సజ్గ్రహిత్తు) [ప-౧౧-వ-3] ఎన్ఱుమ్ (అరుమైపెరుమైకళై ప్పట్రి ఇతుక్కు మున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామలడక్కిక్కొణ్డు పోన్దవైయమాన అర్థవిశేషజ్గళెల్లావట్రైయుమ్) [ప-౧౧-వ-౭] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, సకలవేదశాస్త్ర తాత్పర్యమాయ్ పూర్వాచార్యోపదేశగమ్యమాన తత్త్వహితపురుషార్థ యాథాత్మ్యమే విషయ మెన్ఱుమ్, (అనుగ్రహామ్బడి) [ప-౧౧-వ-3] ఎన్ఱుమ్ (ఇఴక్కవొణ్ణాతెన్గిఱ) [ప-౧౧-వ-౭] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే - అతినుడైయ సుఖపూర్వక జ్ఞానమే ప్రయోజన మెన్ఱుమ్, (అనుగ్రహామ్బడి ప్రబన్ధీకరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్) [ప-౧౧-వ-౮] ఎన్ఱుమ్, (అర్థవిశేషజ్గళెల్లావట్రైయుమ్...శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళుకిఱార్) [ప-౧౧-వ-౭,౯] ఎన్గైయాలే - తత్త్వహితపురుషార్థ యాథాత్మ్యత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యప్రతిపాదకభావమ్ సమ్బన్ధమెన్ఱుమ్, (రుచిపిఱన్దచేతనర్ ఇఴన్దుపోమ్బడి యిరుక్కైయాలే) [ప-౧౦-వ-౬] ఎన్ఱుమ్ (మన్దమతికళుక్కుమ్ అనుగ్రహామ్బడి) [ప-౧౧-వ-3] ఎన్ఱుమ్ (పిన్బుళ్ళారుమిఴక్కవొణ్ణాతెన్గిఱ)[ప-౧౧-వ-౭]ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే-మోక్షరుచి యుడైయారెల్లారు మధికారికళెన్ఱుమ్, (అఱిన్దే ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాల్) [ప-౯-వ-3] ఎన్గైయాలే - నిరతిశయపురుషార్థ ప్రాప్తియాకిఱ ఉజ్జీవనమే చరమప్రయోజనమెన్ఱుమ్ దర్శిప్పిక్కప్పడుకైయాలే, విషయప్రయోజన సమ్బన్ధాధికారికళాకిఱ అనుబన్ధిచతుష్టయముమ్ కాట్టప్పట్టతిఱే.

మేల్ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు వికల్పేన మన్త్రరత్నపదసజ్ఖ్యైకళై ఉట్కొణ్డు ఆఱువాక్యమాకవుమ్ ఒన్బతువాక్యమాకవుమ్ యోజిత్తు, వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తిలెన్ఱుతుడజ్గి.) "నేతృత్వంనిత్యయోగం సముచితగుణజాతం తనుఖ్యాపనంచోపాయం కర్తవ్యభాగంత్వథమిథునపరం ప్రాప్యమేవం ప్రసిద్ధమ్। స్వామిత్వం ప్రార్థనాఞ్చ ప్రబలతరవిరోధి ప్రహాణందశైతాన్మన్తారం త్రాయతేచేత్యధిగత నిగమ షట్పదోయంద్విఖణ్డః"౨ఎన్గిఱపడియే - ద్వయమ్ ఆఱుపదమాయుమ్, "పద్యతేఅనేనేతి - పదమ్" ఎన్గిఱప్రక్రియైయాలే - దశపదమాన వితిల్ కైజ్కర్యప్రార్థనై, చతుర్థ్యన్వయార్థమ్ అధ్యాహృతమాన "స్యామ్" ఎన్గిఱక్రియాపదార్థమాకైయాలే, అత్తైయొఴిన్ద ఒన్బతర్థజ్గ

౧॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౫౪. ౨॥ అష్టశ్లోక్యామ్-౫.

శక్కుమ్ పూర్ణమాక వాచకశబ్దశ్రుతియక్కాయిరుక్కైయాలే యాత్తల్; "శ్రీమన్నారాయణతవ చరణారవిన్దయుగళం శరణమహంప్రపద్యే"౧ ఎన్ఱు, శ్రీగద్యప్రక్రియైయాలే, శ్రీమన్నారాయణ! ఎన్ఱు, సమ్బుద్ధ్యన్తఙ్గళాయ్, పూర్వఖణ్డమ్ అఞ్జుపదమాయ్, సఖణ్డసమస్తపదఘటితమాన ఉత్తరఖణ్డమ్ నాలుపదమాయిరుక్కైయాలే యాత్తల్; ఒన్బదు పదమాయమిఱే యిరుప్పదు. అత్తిల్, ప్రథమమ్, ఇప్ప్రబన్ధత్తై ఆఱువాక్యమాక ద్వాజిత్తుక్కొణ్డు, ముతల్ అఞ్జువాక్యఙ్గళైయుమ్ చరమవాక్యత్తుక్కు శేషమాక్కి, ఏకవాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదతాత్పర్య[౫మెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్) [ప-౧౬-వ-౮] ఎన్నుమళవాక.

(ఉపోద్ఘాతమ్) - శాస్త్రారమ్భసమర్థనమ్. "చిన్తాంప్రకృతసిద్ధ్యర్థాముపోద్ఘాతం విదుర్బుధాః"౨ ఎన్నక్కడవదిఱే. "మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాంసంసారేపతతామధః | లక్ష్మీపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః॥ మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథా లక్షణంభవేత్"౩ ఎన్ఱ, అ వచనఙ్గళై ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సాపరాధ) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సాపరాధచేతనరుక్కైయ) ఎన్ఱతు- "సంసారేపతతామధః"౩ ఎన్ఱతైప్పత్తి. "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతిచ గుణైర్జగత్"౪ ఎన్ఱు, వివరిక్కప్పట్ట పురుషకారత్వ శబ్దార్థమ్, (సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి (సహిప్పిత్తు) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్నుమళవుమ్; "శ్రా-హింసాయామ్"౫ఎన్ఱ, అధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తాలేశొల్లప్పట్ట చేతనానిష్ట నివర్తనరూపోపాయ కృత్యత్తిల్ క్షమాదికళైక్కొళ్ప్పిప్పదుమ్ పురుషకారభావమ్ శొల్లుకిఱతు. (రక్షిప్పిక్కై) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱు, "శ్రీఞ్ - విస్తారే"౬ఎన్ఱ, అ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దవివృతమాన చేతనేష్టప్రాపణరూపోపాయకృత్యాంశత్తిల్ ప్రాప్తిపూర్త్యాద్యుద్భావన ముఖత్తాలే పణ్ణుకిఱ పురుషకారభావమ్ శొల్లుకిఱతు. (స్వరూపమాన) ఎన్ఱతు - "నాన్యథాలక్షణంభవేత్"౩ ఎన్ఱతైప్పత్తి. (స్వరూపమాన) ఎన్ఱతు - స్వరూపనిరూపకమాక వుడైయత్తాన వెన్ఱపడి. [౧౫

(పురుషకారవైభవముమ్) ఎన్ఱతు - "పురుషౌ - జీవాత్మపరమాత్మానౌ, కరోతి - పరస్పరలాభేన సత్తావన్తౌకరోతీతి, పురుషకారః" ఎన్ఱాత్తల్, "పురు - బహు, యథాతథా, సునోతి - దదాతీతి, పురుషః - ఈశ్వరః, తమ్ తథావిధం కరోతీతి, పురుషకారః" ఎన్ఱాత్తల్, పురుషకారశబ్దమ్, ఘటక్కైయాన పిరాట్టియైచ్చొల్లి, అవళుక్కైయ వైభవముమ్ ఎన్ఱపడి.

(మిక్కైయెన్నలామ్బడి) ఎన్ఱతు - "నాహంపురుషకారేణ"౭ ఇత్యాదియైప్పత్తి.

(*మిక్క వేత్తియర్ వేత్తమ్) [ప-౧౬-వ-౬] - తిరువష్టాక్షరమ్. "తిరువెట్టెழுత్తుమ్ కత్తు-ఉత్తతు మున్నడియార్క్కడిమై"౮ [౨౦ ఎన్నక్కడవదిఱే.

ఉపక్రమోపసంహార న్యాయత్తాలే చరమప్రకరణార్థమ్ ఇప్ప్రబన్ధముఖ్యార్థమెన్ఱు, తిరుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమెన్ఱు, తుడఙ్గి.) (సంప్రతిపన్నమ్) ఎన్ఱతు - సకలవేదార్థ నిర్ణయార్థమ్ ప్రవృత్తమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమోపసంహార న్యాయత్తాలే చరమ ప్రాప్యప్రాపక ప్రధానైకవాక్యార్థబోధమే యర్థాక్కైయాలే, గతమత్సరసహృదయజన సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱపడి. ఇవ్వర్థత్తుక్కు దృష్టాన్తమ్ కాట్టుకిఱార్ (శ్రీగీతైక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. [౨౫

(శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోకమ్బోలే) ఎన్ఱతు - "యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మేశిష్యస్తేహం శాధిమాంత్వాం ప్రపన్నమ్"౯ ఎన్ఱు, అర్జునన్ ఉపసన్ననాయ్ క్కేట్క, "అస్థానస్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్ | పార్థంప్రపన్నముద్దిశ్య శాస్త్రావతరణంకృతమ్"౧౦ఎన్ఱు, అవనుక్కు హితోపదేశార్థమాక ప్రవర్తిత్త గీతాశాస్త్రమ్ చరమశ్లోకత్తోడే తలైక్కట్టుక్కైయాలే, "స్వధర్మజ్ఞానవైరాగ్య సాధ్యభక్త్యేకగోచరః|నారాయణఃపరంబ్రహ్మ గీతాశాస్త్రే సమీరితః"౧౧ఎన్ఱుమ్ "నిజకర్మాదిభక్త్యన్తం కుర్యాత్ప్రీత్యైవకారితః | ఉపాయతాంపరిత్యజ్యన్యసేద్దేవేతుతామభీః||ఏకాన్తాత్యన్త దాస్యైకరతిస్తత్పదమాప్నుయాత్|తత్ప్రధానమిదంశాస్త్రమితిగీతార్థసఙ్గ్రహః"౧౨ఎన్ఱుమ్ "మన్మనాభవ మద్భక్తోమద్యాజీమాంనమస్కురు|మామేవైష్యసిసత్యం తేప్రతిజానేప్రియోసిమే"౧౩ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్యమామేకంశరణంవ్రజ| అహంత్వాసర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామిమాశుచః"౧౪ ఎన్ఱుమ్, చరమశ్లోకద్వయార్థముఖ్య విశేష్యక ఏకవాక్యార్థబోధతాత్పర్యత్తాలే గీతార్థసఙ్గ్రహత్తిలే శాస్త్రసఙ్గ్రహమ్బణ్ణుక్కైక్కడలాన చరమశ్లోకమ్బోలే ఎన్ఱపడి. మేల్ గీతాచరమశ్లోకత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధచరమప్రకరణత్తుక్కుమ్ తుల్యమాన వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఙ్గు ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు ఎన్నుమళవాక.) (ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు అఞ్జినవనుక్కు) [ప-౧౭-వ-౨] ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, "సిద్ధిర్భవతివానేతిసంశయోఽచ్యుతసేవినామ్| నసంశయోస్తితద్భక్త పరిచర్యారతాత్మనామ్"౧౫ ఎన్ఱ, అ శ్లోకమనుసన్ధేయమ్.

భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తైయముక్కక్కడవ పురుషకారసమ్బన్ధ మిరుక్కచ్చెయ్తే అఞ్జక్కడవ వాక్కైక్కెన్నిల్; "యస్యావీక్ష్యముఖంతదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్-స్వర్గం దుర్గతిమ్"౧౬ఎన్ఱుమ్, "యద్భ్రూభఙ్గాఃప్రమాణం స్థిరచరరచనాతారతమ్యేమురారేః"౧౭ ఎన్ఱుమ్

౧॥ శరణాగతిగద్యే. ౨॥ తత్త్వదీపే. ౩॥ పాఞ్చరాత్రే. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ తి-మొ-౮-౧౦-౩. ౯॥ గీ-౨-౭. ౧౦॥ గీతా-సం-౫.
౧౧॥ గీతార్థసం-౧. ౧౨॥ గీతార్థసం-౩౨. ౧౩॥ గీ-౯-౩౪. ౧౪॥గీ-౧౮-౬౬. ౧౫॥ ౧౬॥ శ్రీస్తుతౌ-౧. ౧౭॥ శ్రీగుణరత్నకోశే-౪.

పిరాట్టి తమ్ముడైయ [౧]*అరవిన్దలోచనమనఙ్కానైయాక్కైయాకిఱ తన్మైయాలే భగవత్స్వాతన్త్ర్యకార్యమాన చేతనదుర్గతిప్రదానాదిలీలైకళిల్ ఙ్గాడ ఎమ్బెరుమానుక్కు రసమ్ విళైయుమ్బడియాక ముకజ్ఞోదుత్తు రఙ్జిప్పిత్తుక్కొణ్డు, ఉచితకాలఙ్గళిలే "ఉపాయైర్విస్మార్య"[౨] ఎన్ఱ అప్పడియే కిచ్చైచ్చనైక్కిట్టత్తల్ ముతలాన వ్యాపారఙ్గళాలే క్రమేణ వశీకరిక్క వేణ్డుమ్బడి భగవత్స్వాతన్త్ర్యమ్ నిరఙ్కుశమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పిరాట్టి తానుమ్ అఖిలజగన్మాతావాయిరుక్కైయాలే ప్రియపరైయాయ్క్కొణ్డు 'ఐశ్వర్యమక్షరగతిమ్'[౩] ఎన్ఱ అప్పడియే చేతనరుచినైమీట్కమాట్టాతే ఐశ్వర్యాదికళైక్కొడుక్కత్తేడుమళవా యిరుక్కైయాలేయుమ్, స్వదోషానుసన్ధానత్తాల్ అఞ్జక్కైయిల్లైయిఱే.

ఆనాల్, చరమపర్వనిష్ఠర్క్కు ఇప్పిల్లాతపడి యెన్నెన్నిల్; పిరాట్టిమార్కళ్ తిరుములై త్తడత్తాలే నెరుక్కినాలుమ్ అవ్వరుక్కొన్ఱుమఱి యాతపడి ఎమ్బెరుమానార్ తానే మేల్ విఴున్దనుభవిక్క వేణ్డుమ్బడి అవనుక్కు అత్యన్తమభిమతనాయ్, "కొడువులకమ్ కాట్టేలే"[౪] ఎన్ఱు, లీలావిభూతిప్రసక్తియిల్ ముడియుమ్ తన్మైయరాయ్, "నిన్కణ్ వేట్కై యెழுవిప్పనే"[౫] ఎన్ఱు, కేవలహితపరరాన పరాఙ్కుశ పరకాల నాథయామున యతివరాది పూర్వాచార్యర్కళుడైయ సమ్బన్ధముడైయారుడైయ దోషమెల్లామ్, వేర్చ్చూడువార్ మణ్పఱ్ఱుప్పోలేయుమ్, తిరువాయ్ప్పాడియిల్ వెణ్ణెయ్ నాఱ్ఱ్ పోలేయుమ్, అత్తలైక్కు భోగ్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, విభీషణాఴ్వానోడు వన్దనాల్వరైయుమ్ రామగోష్ఠియిల్ పరీక్షైక్షణ్ణామల్ ఉళ్ళేపుకురవిట్టుక్కొళ్ళుక్కైయాలేయుమ్, "నసంశయోஸ్తి తద్భక్తపరిచర్యా రతాత్మనామ్"[౬] ఎన్ఱు, శాస్త్రముణ్డాక్కైయాలేయుమ్, ఉన్నైయవర్కు "ఉభయవిభూతియైయుమ్ ఉమక్కుమ్ ఉమ్ముడైయార్క్కుమ్ తన్దోమ్"[౭] ఎన్ఱు, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన వెమ్బెరుమానార్ తానే తెఱ్కువీడాన కోయిలిలుమ్ వడక్కువీడాన తిరుమలైయిలుమ్ [౮]తిరుప్పవళచ్చెవ్వాయ్ తిఱన్దు, "మాతేభూదత్రసంశయః"[౯] ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞైపణ్ణియరుళిచ్చెయ్క్కైయాలేయుమ్, ఆచార్యాభిమానాన్తర్గతర్కళ్ భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు విషయభూతరల్లామైయాలే అవర్కళ్ అతుక్కు అఞ్జవేణ్డా ఎన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఆక, ఇత్తాల్ - చరమశ్లోకత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధ చరమప్రకరణత్తుక్కుమ్ సభయత్వాభయత్వరూపమాన వైలక్షణ్యమ్ కాట్టప్పట్టతు. మేల్, ఆఱువాక్యప్రక్రియైయై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకఎన్ఱు తొడఙ్గి.)

మేల్, ఒన్బతువాక్యమాన యోజనైయై ప్పిరిత్తుక్కాట్టువతాక అవ్వగత్తై ప్రతిజ్ఞైపణ్ణుకిఱార్ (ఒన్బతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ప్రకరణమ్) - అవాన్తరవాక్యమ్. (ఒన్బతర్థప్రతిపాదకమాయితి) నవప్రకరణత్వే హేతుః. ఏవమ్ పూర్వత్రాపి "అర్థైకత్వాదేకం వాక్యం సాకాఙ్క్షం చేద్విభాగే స్యాత్"[౧౦] ఎన్నక్కడవతిఱే.

అత్తై వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (అన్దపత్తిలుమెన్ఱు తొడఙ్గి.) ఇన్ద ఒన్బతుప్రకరణపఙ్క్తిలుమ్, ఆఱుప్రకరణపఙ్క్తిల్ శొన్న ముతల్ప్రకరణముమ్ కడైయిల్ ఇరణ్డు ప్రకరణఙ్గళుమ్ సమానమ్. నడువిల్ మూన్ఱు ప్రకరణత్తిలే, ముతలిరణ్డు ప్రకరణఙ్గళై నాలుప్రకరణఙ్గళాయుమ్, మేలొన్ఱైయుమ్ ఇరణ్డు ప్రకరణఙ్గళాయుమ్, ఆక ఒన్బతు ప్రకరణమాక వకుత్తరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇప్పడి ఇరువకైయాక అవాన్తరవాక్య యోజనైకళుక్కు పూర్వాచార్య సమ్ప్రదాయమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్ పఱ్ఱవిఱే ఎన్ఱు తొడఙ్గి)

ఆఱువాక్యమాక యోజనైక్కుచ్చేర్న్ద తనియన్ (పేఱిత్యాది.) (పేఱు) - అద్వేషమ్ తొడఙ్గియుణ్డాన ఫలపరమ్పరైకళై, (తరువిక్కుమవళ్ తన్) - ఎమ్బెరుమానై క్కొణ్డు కొడుప్పిక్కుమ్ పెరియపిరాట్టియారుడైయ, (పెరుమై) - అసాధారణవైభవముమ్. ఇత్తాల్ - "పురుషకారవైభవంచ"[౧౦] ఎన్ఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (ఆఱు) - ఉపాయమ్. ఇత్తాల్ - 'సాధనస్యగౌరవమ్'[౧౦] ఎన్ఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (పెఱువాన్ ముఱై) - అధికారికృత్యముమ్. (అవన్ మాఱుకురువైప్పణివల్) - అన్దవధికారియినుడైయ [౧౦]*సద్గురూపసేవనముమ్. (కొళ్వతిలైయాకియ కులిర్న్ద అరుళ్ తాన్) - నిర్హేతుకభగవత్కృపైయుమ్. (మాఱిల్) - ఒప్పిల్లామలిరుక్కిఱ, (పుకళ్) - కల్యాణగుణఙ్గళైయుడైయ, (నఱుఙ్గురువిన్) - సద్గురువినుడైయ, (వణ్మై) - ఉపాయత్వముమ్. ఇత్తాల్ - "గురోరుపాయతాంచ"[౧౦] ఎన్ఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు ఎన్ఱు, ఆఱుప్రకరణార్థఙ్గళైయుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఒన్బతు ప్రకరణమాక ప్పణ్ణుమ్ యోజనైక్కుచ్చేర్న్ద తనియన్ (తిరుమామకళిత్యాది.) (తిరు) - పెరియపిరాట్టియార్ తామేయాన, (మామకళ్ తన్) - తలైమకళాన జనకనన్దినీ యినుడైయ, (శీరరుళ్ శేర్ముమ్) - నిర్హేతుకకృపాప్రభావముమ్. (తిరుమాల్ †శేవడిశేర్వఴినన్మైయుమ్) - సిద్ధోపాయస్వీకారత్తినుడైయ స్వరూపానురూపత్తైయుమ్. (అవ్వఴియొఴిన్దన వన్తైత్తిన్ పున్మైయుమ్) - తదితర సర్వధర్మఙ్గళినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వాది దోషముమ్. (మెయ్వఴి‡యొన్ఱైయమికొణ్డార్ పెరుమైయుమ్) - సిద్ధోపాయ నిష్ఠరుడైయ వైభవముమ్.

౧|| చతుశ్శ్లోక్యామ-౩. ౨|| శ్రీగుణరత్నకోశే-౫౨. ౩|| శ్రీగుణరత్నకోశే-౫౮. ౪|| తి-వా-౪-౯-౭. ౫|| తిరువిరుత్తమ్-౯౬.
౬|| ౭|| తి-వా- ౮|| శరణాగతిగద్యే. ౯|| పూ-మీ. ౧౦|| †పా-"తిరువడిశేర్వఴి." ‡పా-"మెయ్వఴియొన్ఱైయ."

2-4-90.

(ఆరణమ్ వల్లవరమురుమ్ నన్జైయియుమ్) - వేదమ్ వల్లార్ పొరున్దివ త్తిక్కుమ్ అనుష్ఠాననియమమ్. (నారణన్ తాళ్ శేరు నఱ్ఱుకనీత్తియమ్) - ఎమ్బెరుమాన్నైయుపకరిక్కు మాచార్యన్నుడైయ లక్షణముమ్. (శోత్తివానరుళ్ తూయమాకురువిన్ పాత్తమామలర్ పణిపవర్ తన్నైయుమ్) - జ్యోతిర్మయమాన పరమపదత్తై క్కొడుత్తరుళుమవనాయ్, తన్నిడత్తిలుమ్ శిష్యనిడత్తిలుమ్ ఫలత్తినిడత్తిలుమ్ ప్రతిపత్తియుమిల్లాత శుద్ధనాయిరుక్కుమ సద్గురువిన్నుడైయ తిరువడిత్తామరైకళై యాశ్రయిక్కుమ్ శిష్యర్కళుడైయలక్షణముమ్. (తీత్తిల్ వానవర్ తేవనుడైక్కళై యేళుమిన్ని, యెడుక్కుమ్బడియైయుమ్) - అనాలోచిత విశేషనాన నిత్యసూరిస్వామియానవన్ సంసారమగ్నరాన చేతనరై ఆకస్మికమాక ఉద్ధరిక్కుమ్బడియైయుమ్. (మన్నియవిన్బముమ్ మాకత్తియుమ్ కురువెన్నునిలైపెఱుమిన్బొరుళ్ తన్నైయుమ్) - నిత్యమాన పరమపురుషార్థముమ్ తదనురూపమాన ఉపాయముమ్ ఆచార్యనే ఎన్ఱు నిష్కర్షిక్కైయాకిఱ శ్లాఘ్యమాన అర్థవిశేషత్తైయుమ్. ఇత్తాల్ - ఒన్బదు ప్రకరణార్థఙ్గళుమ్ మడైవే శొల్లప్పట్టదు.—(అశైవిలావేత మత్తనుశన్నైత్తైయుమ్) - నిత్యనిర్దోషసకలవేద సారార్థఙ్గళై ఇత్తాల్ - సర్వప్రకరణఙ్గళుక్కుమ్ శేషమాన ఉపోద్ఘాతార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు. మేల్, స్పష్టమ్. [౧౦

మేల్ శ్రీవచనభూషణత్తిన్నుడైయ, సకలవేద సఙ్గ్రహితార్థోపదేశాత్మకత్తైయుమ్, సకలవేదసఙ్గ్రహ రహస్యత్రయ వివరణాత్మకత్వ ప్రదర్శనముఖత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్, ముదలిలే ఇప్ప్రబన్ధమ్ ఆపాదచూడమ్ ప్రాధాన్యేన ద్వయ వివరణాత్మకమాయిరుక్కైయాలే అత్తైదృష్టాన్తమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధన్దాన్) [ప-౧౯-వ-౨] ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (దీర్ఘశరణాగతియాన) ఎన్ఱు - నీణ్డద్వయమెన్ఱు, శొల్లప్పడుమదాన వెన్ఱపడి. (తిరువాయ్మొழிపోలే) ఎన్ఱదు - "ఉక్తార్థవిశదీకార యుక్తార్థాన్తరబోధనమ్ | మతంవివరణంత్వాత్ర మహితానాం మనీషిణామ్"౧ ఎన్ఱు అపడియే, (తిరువాయ్మొழிయిల్ ముదల్ మూన్ఱుపత్తాలే) - "ఉయర్వఱ"౨ "ఎమ్మావీట్టుత్తిఱమ్"౩ "ఒழிవిల్ కాలమ్"౪ ఇత్యాదికళాలే, (ఉత్తరఖణ్డోక్త పరమపురుషార్థ స్వరూపమ్ వివరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్ ; (మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే) - "తిరునారణన్ తాళ్"౫ "ఆఱెనక్కు"౬ "అకలకిల్లేన్"౭ ఇత్యాదికళాలే, (పూర్వఖణ్డోక్త సిద్ధోపాయ స్వీకారమ్ వివరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్ ; (మేల్ నాలుపత్తాల్) - "కడల్ఞాలమ్ శెయ్దేనుమ్ నేమియన్"౮ "ఉణ్ణుఞ్జోఱుపరుకునీర్"౯ "నారాయణన్ శిరాన్"౧౦ "అవావఱ్ఱు వీడుపెఱ్ఱ"౧౧ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళాలే, భగవత్కల్యాణగుణ స్వవైరాగ్యాత్మేశ్వరనిరుపాధికబన్ధ ఫలాపేక్షాభావాదికళాకిఱ ఖణ్డద్వయానుక్తోపయుక్తార్థఙ్గళెల్లామ్ వివరిత్తు శొల్లప్పడుకైయాలేయుమ్ ; ఉక్తార్థవిశదీకారత్వ ఉపయుక్తార్థాన్తర [౨౦] బోధకత్వరూప ప్రకారద్వయత్తాలుమ్, ద్వయవివరణమాన తిరువాయ్మొழிపోలే యెన్ఱపడి. (ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - పూర్వోక్తప్రకారద్వయత్తాలుమ్ ద్వయవివరణమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ వివరణప్రకారద్వయత్తైయుమ్ వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (ఇతిలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ముదలిలే ఆఱుప్రకరణ మెన్ఱు పక్షత్తై ప్పఱ్ఱ ముదల్ మూన్ఱు ప్రకరణముమ్, ఖణ్డద్వయోక్తార్థద్వయ విశదీకరణరూపమాకవుమ్ మేల్ మూన్ఱుప్రకరణముమ్ ఆచార్యానువర్తనక్రమ భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావోపాయోపేయ చరమావధికళాకిఱ ఉపయుక్తార్థాన్తర బోధనరూపమాకవుమ్ వకుత్తు, (ఇతిలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (తలైక్కట్టుకైయాలే) ఎన్నుమళవాక క్కాట్టియరుళి; ఒన్బదు ప్రకరణమెన్నుమ్ పక్షత్తిలుమ్, ఉపాయప్రకరణత్తిల్ పిరిన్ద ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్, అధికారినిష్ఠాప్రకరణత్తిల్ పిరిన్ద ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణముమ్, "సత్త్వరూపసేవనమ్" [ప-౪-వ-౫] ఎన్ఱు ఆచార్యానువర్తనక్రమప్రకరణత్తిల్ పిరిన్దఆచార్యలక్షణ ప్రకరణముమ్, ఆకిఱ మూన్ఱుప్రకరణఙ్గళుమ్, *ఆక్షేపతత్పరిహారార్థ విశదీకరణ రూపఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అనుక్తోపయుక్తార్థాన్తర బోధకత్వరూప ద్వయవివరణత్వముణ్డాకైయాలే, అప్పడి శొల్లక్కూడామైయిల్లై యెన్ఱు, ఇవర్ (ఒన్బత్తర్థప్రతిపాదకమాన ఎన్ఱుతుడఙ్గి, కూడామైయిల్లై ఎన్నుమళవాక) [౩౦

ఇవ్విడత్తిల్, ఉక్తార్థవిశదీకరణ ప్రకరణఙ్గళిలే అనుక్తార్థ ప్రతిపాదనముమ్, మఱ్ఱ విడఙ్గళిల్ మఱ్ఱవైయుముణ్డేయాకిలుమ్, ఈఱ్ఱై ప్పఱ్ఱ ఇప్పడి శొల్లక్కూడామైయిల్లై యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

మేల్ మఱ్ఱ రహస్యార్థఙ్గళుక్కుమ్ ఇతుసఙ్గ్రహేణ ప్రతిపాదకమామ్బడియై త్తనిత్తనియే దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇప్పడియెన్ఱు తుడఙ్గి) (సఙ్గ్రహేణ) ఎన్ఱతు - ద్వయార్థమ్బోలే విస్తరేణ వన్ఱియే సఙ్గ్రహేణ వెన్ఱపడి.

రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, తిరుమన్త్రమ్ ఇతరరహస్యమూలమాయ్ క్కొణ్డు సర్వోత్కృష్టమాయిరుక్కు. అత్తిన్నుడైయ వర్థమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రాదేశికమాయ్ ద్వయార్థప్రతిపాదనమే సార్వత్రికమావానైక్కెన్నిల్ ; తిరుమన్త్రత్తుక్కు సాధకపరిగ్రహముణ్డాకైయాలే,

౧॥ తత్త్వదీపే. ౨॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౩॥ తి-వా-౨-౯-౧. ౪॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౫॥ తి-వా-౪-౧-౧. ౬॥ తి-వా-౫-౭-౧౦. ౭॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౮॥ తి-వా-౭-౧-౨. ౯॥ తి-వా-౮-౨-౭. ౧౦॥ తి-వా-౯-౩-౧. ౧౧॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧.

అతిల్లాతపడి, "సదాచార్యమూలోऽనాది సిద్ధోమన్త్రిరత్నః"౧ఎన్ఱు, శ్రుతిశొల్లుకైయాలేయుమ్; "పిళ్ళైపురుషకారమాక జీయర్ తిరువడిగళై యాశ్రయిత్తారొరు శ్రీవైష్ణవర్క్కు, జీయర్, మున్దఅద్వయత్తిల్ పూర్వవాక్యమాత్రత్తై, ఇదైయనురిన్ద కొణ్డుపోలే యుపదేశిత్తు విట్టు పిన్బు అవరుడైయఅధికారమఱిన్దుకొణ్డు, ఉత్తరవాక్యత్తైయు మరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱు, ఐతిహ్యముణ్డాకైయాలేయుమ్; "సదాచార్యసమ్ప్రదాయ పరమ్పరాప్రాప్తమాయ్ అనన్యసాధారణమాన ద్వయప్రాన్తే ఉపదేశాత్మకమాన ప్రబన్ధత్తుక్కు ఒక్కైయాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఔచిత్యత్తాలే అప్పడియాకక్కడవదాయిరుక్కైయుమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

మేల్ (అజ్ఞానత్తాలే) [ప-౨౦-వ-౧౦] ఎన్ఱుతొడఙ్గి, చరమరహస్యవివరణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉత్తరార్ధత్తిల్ అర్థమ్ శొల్లప్పట్టదు) [ప-౨౦-వ-౧౮] ఎన్నుమళవాక.

ఆక, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్, (వేదార్థమఱుతియిడువదు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి, ఇవ్వళవాల్. ఇప్ప్రబన్ధత్తిన్ అవాన్తరవాక్యయోజనాప్రకారత్తైయుమ్, మహావాక్యయోజనా ప్రకారత్తైయుమ్, ఇతరరహస్యద్వయసహితమాన ద్వయార్థనిర్ణయాత్మకత్వత్తైయుమ్, వ్యాఖ్యానాఙ్గమాక [౧౦ వరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు.

౧.—మేల్, అదైవేవ్యాఖ్యానమిట్టరుళక్కిఱార్. "పదచ్ఛేదఃపదార్థోక్తిర్విగ్రహోవాక్యయోజనా। ఆక్షేపస్యసమాధానం వ్యాఖ్యానం షడ్విధలక్షణమ్"౧ఎన్ఱక్కడవదిఱే. (వేదార్థమిత్యాది) [ప-౨౦-వ-౧౯]ఎన్ఱు,అదుక్కు, (ఇవ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్) [ప-౨౭-వ-౮] ఎన్ఱు,అవాక్యత్తోడే యన్వయమ్. మూలత్తిల్ ప్రథమవాక్యావతారికై (ప్రమాతావాన వస్తిత్యాది.) మూలత్తిల్ [వేదార్థమ్] ఎన్ఱు,అముఖల్ వాక్యత్తిలే, వకారమ్- అమృతవాచియాయ్, ఈకారమ్- ఐశ్వర్యవాచియాయ్, ఇతిరణ్డైయుమ్ కొడుక్కుమవస్తై, 'వశ్చఈశ్చ-వయా, వయాదదాతీతి-వేదః" ఎన్ఱు, వేదశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, "సకలఫలప్రదోహివిష్ణుః"౩ ఎన్ఱుమ్ "సర్వలాభాయకేశవః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, భోగమోక్షప్రద సిద్ధోపాయరూప వస్తునిర్దేశరూపమఙ్గళమ్ సిద్ధమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(అష్టవిధమాక) ఎన్ఱదు - "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః కణాదసుగతౌపునః। అనుమానంచతచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చతేఅపి॥ న్యాయైకదేశినోఽప్యేవముపమానంచకేచన। అర్థాపత్త్యాసహైతాని చత్వార్యాహప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టావేదాన్తినస్తథా। సమ్భవైతిహ్యయుక్తాని తాని పౌరాణికాజగుః"౫ఎన్ఱు,అప్పడియే, ప్రత్యక్షమ్, అనుమానమ్, ఆగమమ్, ఉపమానమ్, అర్థాపత్తి, అభావమ్, సమ్భవమ్, ఐతిహ్యమ్ ఎన్ఱు అష్టవిధమాకవెన్ఱపడి. అతిల్, ప్రత్యక్షమావదు - చక్షురాదీన్ద్రియఙ్గళ్; ఇదు చార్వాకర్క్కు ప్రమాణమ్. అనుమానమావదు - ప్రత్యక్షాదిసిద్ధమాన ధూమాదిహేతుక్కళాలే అప్రత్యక్షఙ్గళాన వహ్న్యాదికళై యఱిన్దు,ఱిక్కైక్కుడలాన"యత్రధూమస్తత్రాగ్నిః"౬ఇత్యాదివ్యాప్తినిశ్చయవిశిష్టమాన హేతు సంసర్గజ్ఞానమ్; ఇతిరణ్డుమ్, కాణాద సౌగతర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. ఆగమమావదు - శాస్త్రముమ్, ఆప్తవాక్యముమ్; ఇదుమూన్ఱుమ్, సాఙ్ఖ్య భూషణర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. ఉపమానమావదు - పశువైక్కొణ్డు మఱ్ఱైయ్యదఱిక్కైక్కుడలాన సాదృశ్యజ్ఞానమ్; ఇదునాలుమ్, ఉదయనాచార్యర్క్కు ప్రమాణమ్. అర్థాపత్తియావదు-"పీనోదేవదత్తోదివానభుఙ్క్తే"౭ఎన్ఱాల్ భోజనమన్తరా పీనత్వమనుపపన్నమాకైయాలే-రాత్రిభోజనసాధకమాన శ్రుతదృష్టార్థాన్యథానుపపత్తిజ్ఞానమ్; ఇదు అఞ్జుమ్, ప్రాభాకరర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. అభావమావదు - ఘటాభావాదిగ్రాహకమాన ఘటాద్యనుపలబ్ధి; అదావదు - కణ్డుక్కుత్తోన్ఱామై; ఇదుఆఱుమ్, భాట్ట వేదాన్తికళుక్కు ప్రమాణమ్. సమ్భవమావదు, "ఆయిరముళ్ళవనిడత్తిల్ నూఱుణ్డు" ఎన్ఱు,అఱువపత్తి. ఐతిహ్యమావదు - అజ్ఞాతమూలపురుషకమాయ్ శిష్టపరిగృహీతముమాన "ఇహవటేయక్షస్తిష్ఠతి" ఇత్యాదికళాన ప్రవాదఙ్గళ్. ఇదుఎట్టుమ్, పౌరాణికర్కళుక్కు. (శొల్లువర్కళ్) ఎన్ఱదు - పౌరాణికర్ శొల్లువర్కళెన్ఱపడి.

పరమప్రామాణికరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ పణ్ణుమిడత్తిల్, [వేదార్థమ్] ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఆగమమాత్రత్తై నిర్దేశిప్పానేన్ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (బాహ్య) ర్ - వేదప్రామాణ్యానభ్యుపగన్తర్కళ్. (కుదృష్టికళ్) - భాట్ట ప్రాభాకరాదికళ్. (అవర్కళైప్పోలన్ఱియే) ఎన్ఱదు - మున్శొన్న ఎట్టుప్రమాణఙ్గళిల్ శిలవఱ్ఱుక్కు ప్రామాణ్యముమ్, మఱ్ఱవైకళుక్కు అప్రామాణ్యముమ్ శొల్లుమవర్కళైప్పోలన్ఱి,క్కేయెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - సాఙ్ఖ్యసామ్యమ్ నిరస్తమ్. (యథాయోగమ్) ఎన్ఱదు - యథాన్యాయమెన్ఱపడి. (అన్తర్భవిప్పిత్తు) ఎన్ఱదు- అభావత్తై ప్రత్యక్షత్తిలుమ్, ఐతిహ్యత్తై ఆగమత్తిలుమ్, మఱ్ఱవమూన్ఱైయుమ్ అనుమానత్తిలుమ్ అన్తర్భవిప్పిత్తు ఎన్ఱపడి. (శాస్త్రమే) ఎన్ఱఅవధారణమ్ - అన్యేషాంప్రామాణ్య నిరసనార్థమ్.

[౩౫

(అదుతన్నిలుమ్) ఎన్ఱదు - శ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణ పాఞ్చరాత్ర కర్మబ్రహ్మమీమాంసైతిహ్యభేదభిన్నమాన అన్దఆగమఙ్గళ్నిలుమెన్ఱపడి. వేదమ్ ప్రబలమెన్నుమిడత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదేకర్త్రాద్యభావాత్) ఇత్యాదినా. "కర్త్రాద్యభావాత్ - బలవతివేదే-

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

శయైః - హి - త్వమృతే నియమానేసతి, తదితరదఖిలమ్ - తన్మూలత్వేనమానమ్ - జాయతే" ఎన్ఱశ్లోకాన్వయమాయ్, పురుషబుద్ధి మూలకమ ల్లామైయాలే స్వప్రామాణ్యత్తిల్ ఇతరనిరపేక్షమాయ్క్కొణ్డు బలవత్తాన వేదమానతు, వేదాన్తప్రసిద్ధఙ్గళాన సత్తర్క్కఙ్గళాలే దేవరీర్రైయే ప్రతిపా దిక్కుఅత్తాక వారుఙ్గవిడప్పట్టిరున్దుళ్ళవళవిల్, పురుషబుద్ధి మూలకఙ్గళాన ఇతరశాస్త్రఙ్గళెల్లామ్ వేదత్తై వ్యాఖ్యేయమాక ఉడైయత్తాయిరుక్కై యాలే ప్రమాణఙ్గళాకి అన్నఎన్ఱర్థమ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (పౌరుషేయతి) మూలాపేక్ష త్వే హేతుగర్భవిశేషణమ్. (పౌరుషేయ) ఎన్ఱతు - పురుషబుద్ధి మూలకమాన వెన్ఱపడి. ఇఙ్గు, పురుషశబ్దమ్ - చేతనేశ్వరసాధారణమ్. స్వప్రా మాణ్య మూలసాపేక్షత్వత్తుక్కు పౌరుషేయత్వమ్ హేతువానపడి యెఙ్గనెన్నిల్; ఒరువన్ ఒరువాక్యమ్ శొల్లుమ్బోతు "అర్థంబుద్ధ్వాశబ్దరచనా" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే అర్థమఱిన్దే శొల్లవేణ్డియిరుక్కైయాలుమ్, అన్దవఱివుతాన్ వేదమూలకమల్లాతపోతు భ్రమప్రమాదాది సమ్భావనైయాలే అన్దవాక్యత్తిల్ అప్రామాణ్యసంశయముణ్డాకైయాలుమ్, భ్రమప్రమాదాది దోషఙ్గళిల్లాత వేదత్తాలుణ్డాన జ్ఞానత్తాల్ శొల్లప్పడుకైయి వాక్య త్తిలేయే అన్దఅప్రామాణ్యశఙ్కైవారాతపడి యిరుక్కైయాలుమ్, అప్రామాణ్యశఙ్కావినిర్ముక్తమాన వాక్యమే ప్రమాణమాక వేణ్డుకైయాలుమ్, పౌరుషేయత్వమ్ స్వాశ్రయ ప్రామాణ్యవేదసాపేక్షత్వహేతువెన్నత్తట్టిల్లై. (శాస్త్రఙ్గళైప్పఱ్ఱ) ఎన్ఱతు - శాస్త్రఙ్గళైప్పఱ్ఱ వెన్ఱపడి.

"పాఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్యవక్తానారాయణస్స్వయమ్" ౧ఎన్గిఱపడియే, భగవత్కర్తృకమాన పాఞ్చరాత్రత్తుక్కు "భ్రమప్రమాదాది సంభావ నామూలకాప్రామాణ్యశఙ్కైయిల్లై యేయాకిలుమ్, "ఇదంమహోపనిషదం సర్వవేదసమన్వితమ్ । సాఙ్ఖ్యయోగకృతాన్తేన పాఞ్చరాత్రానుశ బ్దితమ్" ౨ ఎన్ఱు, అతు వేదవ్యాఖ్యానమాకచ్చొల్లప్పడుకైయాలే వ్యాఖ్యానప్రామాణ్యమ్ మూలప్రామాణ్య సాపేక్షమాకైయాలే, అతువుమ్ వేదసాపేక్ష మెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. (ఇవ్వాక్యత్తాలే) ఎన్ఱతు - కీழుపాత్తమాన (వేదార్థ) ఇత్యాదియాన ఇవ్వాక్యత్తాలే యెన్ఱపడి. [౧౫

కీழ్చ్చొల్లప్పట్ట వేదప్రామాణ్యాన్యనైరపేక్ష్యత్తై, "అన్దవేదఙ్గళుక్కు, 'వేదైశ్చ సర్వైరహమేవవేద్యః' ౩ఎన్గిఱపడియే స్వప్రతిపాద్యవస్తు వోడుణ్డాన సాసాదృశ్య ప్రదర్శనముఖత్తాలే, 'సమస్త శబ్దమూలత్వాదకారస్య స్వభావతః । సమస్తవాచ్య మూలత్వాద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః ॥ వాచ్యవాచకసమ్బన్ధస్తయోరర్థాత్ప్రతీయతే' ౪ ఎన్ఱు-ఔచిత్యాతిశయత్తాలే కారణశబ్దమ్ కారణవస్తువాన బ్రహ్మత్తైచ్చొల్లక్కడవతైప్పోలే, అఖిలహేయప్రత్యనీకనాయ్ కల్యాణైకతాననాన సర్వేశ్వరనై నిత్యనిర్దోషసకలగుణపూర్ణమాన శ్రుతి ప్రతిపాదిక్కైఉచితమ్" ఎన్ఱుకాట్టి స్థిరీ కరిక్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీక) ఇత్యాదియాలే. (అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ) సదృశధర్మమ్, (అపౌరుషేయత్వ)మ్; (కల్యాణైకతాన త్వ) సదృశధర్మమ్, (నిత్యత్వ)మ్. ఇన్ద (నిత్యత్వ)మ్, సాత్త్వికవిషయత్తిల్ భగవద్వేదయితృత్వముమ్ ఆసురప్రకృతికళుక్కు అవ గాహిక్కవొణ్ణాతపడి మఱైయాయిరుక్కైయుమాకియ ప్రమేయవస్తువాన వీశ్వరనుడైయ పరత్వసౌలభ్యఙ్గళుక్కు సదృశమాన గుణఙ్గ ళుక్కుముపలక్షణమ్.

వేదాపౌరుషేయత్వాదికళిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదత్తినుడైయవిత్యాది.) "(వాచావిరూపనిత్యయా) వృష్ణేచోదస్వ" ఎన్ఱతుక్కర్థమ్.—వారాయ్, విరూపనాన వృష్ణియే!, (నిత్యయా) - నిత్యైయాయిరున్దుళ్ళ, (వాచా) - శ్రుతియాలే స్తోత్రమ్ పణ్ణక్కడవాయ్ ఎన్ఱు.

శ్రుత్యుక్తమాన నిత్యత్వత్తై స్మృతివచనత్తాలే వివరిత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (అనాది) ఇత్యాదినా.—ఉత్పత్తివినాశరహిత నిత్య నిర్దోషమా న ఇన్దశ్రుతిరూపమాన వాక్కానతు, కల్పాదియిలే బ్రహ్మవిన్నాలే ప్రవచనమ్ పణ్ణప్పట్టతు; యాతొరు అన్ద వేదత్తాలేయే ఎల్లాపదార్థఙ్గళినుడై య నామరూప సృష్టికళుముణ్డాయ్త్తెన ఎన్ఱు, స్మృత్యర్థమ్.

ఇన్దస్మృతివచనత్తాల్ శ్రుత్యుక్తనిత్యత్వమ్ ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వరూపమెన్ఱు, శొల్లుకైయాలే, అపౌరుషేయత్వమ్ అన్యథానుపపత్తిసిద్ధ మెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద) ఎన్ఱతుడఙ్గి.

అపౌరుషేయత్వమ్ సిద్ధిత్తపోతే నిర్దోషత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతవివ) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (భ్రమ)మ్ - భ్రమప్రయుక్తమాన విరుద్ధార్థకత్వమ్. (విప్రలమ్భ)మ్ - వఞ్చనాప్రయుక్తు విరుద్ధార్థకత్వమ్. (ప్రమాద)మ్ - అనవధాన ప్రయుక్తార్థబాధమ్. (అశక్తి)- అశక్తిప్ర యుక్తమ్ వస్తుబోధనాసామర్థ్యమ్. భ్రమ విప్రలమ్భ ప్రమాదాశక్తికళాకియ కర్తృదోషఙ్గళ్ ప్రబన్ధగతమామ్పోతు ఇప్పడియే యాక వేణుమిఱే. [౩౫

అపౌరుషేయత్వ సిద్ధియాల్ ఇన్దదోషాభావమ్ అర్థసిద్ధమానపడియెఙ్గనెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పౌరుషేయత్వమిఱే) ఎన్ఱతుడఙ్గి. "కారణాభావాత్ కార్యాభావః" ఎన్ఱుకరుత్తు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪-౧౫-౧౫.

వేదత్తినుడైయ అఖిలప్రమాణశ్రైష్ఠ్యత్తై నిగమిక్కిఱార్ (అత్తైయాలే) ఎన్ఱు. అదినుడైయ నిస్సమాభ్యధికత్తైయుమ్ శబ్దగర్భ ప్రమాణముఖత్తాలే యిశైవిక్కిఱార్ (అత్తైయాలే యిఱే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి) ఎన్ఱదు- వేదత్తై క్కాట్టిల్ వేఱు సాక్షాచ్ఛాస్త్రమిల్లైయెన్ఱపడి. ఇతరశాస్త్రఙ్గళుమ్ వేదమూలకఙ్గళాగైయాలే వేదశాస్త్రఙ్గళ్ శాకక్కడవదొత్తనైయొళ్ళియ, స్వతన్త్రశాస్త్రఙ్గళాక మాట్టాదిఱే ఇన్దశ్లోకత్తిల్ * పరశబ్దమ్ ఉత్కృష్టవాచియామ్బొళుదు వేదసమమానదొరుశాస్త్రముణ్డెన్ఱు, తోన్ఱుమాకైయాలే, "పరశబ్దమ్ - అన్య ఎన్ఱు, మీమాంసైయిల్ అణ్ణఙ్గయ్యఙ్గరుళిచ్చెయ్దరుళినార్. ఆనాల్, ఇదుక్కు మేఱ్పట్టదొరుశాస్త్రమిల్లై యెన్గైక్కు ఇత్తై ప్రమాణమాక ఎడుత్తపడియెన్నెన్నిల్; ఇతరశాస్త్రసామాన్యత్తై నిషేధిత్తాల్ శతేపఞ్చాశన్న్యాయత్తాలే ఉత్కృష్టశాస్త్రమ్ కళ్ళియుణ్డుమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తాలే యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"వలఙ్గొణ్డవిదుక్కుచ్చేరాతవై మను విపరీతఙ్గళ్ పోలే"౧ ఎన్ఱు-తిరువాయ్మొళ్ళిక్కుచ్చేరాతవై త్యాజ్యఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అదిల్ పరిగ్రహాతిశయత్తాలేయుమ్ వేదఙ్గళినుడైయ నిస్సమాభ్యధికత్తైయు యఱివిక్కిఱార్ (ఇదిన్నేఱ్ఱమెల్లామ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. "శుడరడి"౨ ఎన్ఱు, శొన్న ప్రమేయత్తుక్కు సదృశమాక "శుడర్మిగుశురుది" ఎన్గైయాలే పూర్వోక్తప్రమాణ ప్రమేయ సాసాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్-ద్వయవివరణ ప్రవృత్తరాన ఆళ్వార్ ముదలిలే వేదఙ్గళైయే ప్రమాణమాక పరిగ్రహిక్కైయాలే, మూలత్తిలుమ్ ముదలిలే వేదరూపప్రమాణనిర్దేశమ్ మిక్కవుమ్ సమ్ప్రదాయానురూపమెన్ఱు, సూచితమ్.

ఆళ్వార్కళ్ ఉణ్డపోదొరువార్త్తైయుమ్, ఉణ్ణాతపోదొరువార్త్తైయుమ్ శొల్లుమవర్ కళాకైయాలే, అవరుడైయ సమ్మతిమాత్రమ్ పోరా తెన్ఱు, ఆచార్యసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (అవరై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. [౧౫

ఇన్నముమ్, అన్దవేదత్తినుడైయ సర్వాధికత్వత్తై యదినుడైయ నామనిర్వచనత్తాలుమ్ అఱివిక్కిఱార్ (ఇత్తై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. "విద్యన్తే-జ్ఞాయతే, అనేనేతి-వేదః" ఎన్నామల్, "వేదయతీతి-వేదః" ఎన్ఱు, కర్తరివ్యుత్పత్తియాలే యరుళిచ్చెయ్దదు, "అవిస్పృశాన్స్వయమ్భిరారామానుజమునేర్గిరః| దర్శయన్తుప్రసాదేన స్వంభావమఖిలందృఢమ్"౩ ఎన్గిఱ అవిడత్తిలుమ్ "తద్భాష్యంసచభాష్యకృత్సచ హరిస్స్వభ్యక్షస్సీదన్తునః"౪ ఎన్గిఱ అవిడత్తిలుమ్ పోలే, వేదశబ్దముమ్ వేదాభిమానిదేవతాపర్యన్త పర్యవసన్న మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. అత్తైయిఱే మూలత్తిల్ [ఇవ్వర్థత్తై వేదపురుషనపేక్షిత్తాన్] [వా-౧౫౦] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు. (ఆస్తికాగ్రేసరర్†) - "ఆస్తికాస్త్రాగ్రగః" ఎన్గిఱవర్కుమ వరిల్ తలైవర్.

"మూలత్తిల్ సామాన్యమాక వేదశబ్దనిర్దేశమ్ పణ్ణినదు, ఉత్తమాధికారికళుక్కు ఉపాదేయమాన ఆకారత్తాలే సకలవేదార్థఙ్గళుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ నిర్ణయిక్కప్పడుకిఱన వెన్ఱు అఱివిక్కైక్కాక" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్బూదై, అత్తైయరుళిచ్చెయ్వతాక, ముదలిలే వేదఙ్గళినుడైయ ప్రతిపాద్యభేదఙ్గళైయుమ్, అత్తాల్ వన్దభాగభేదఙ్గళైయుమ్, అవ్వర్థఙ్గళిల్ పూర్వభాగార్థత్తినుడైయ త్యాజ్యోపాదేయాకారభేదఙ్గళైయుమ్, అధికారిభేదఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడియిరుప్పదొన్ఱు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - ప్రతిపాద్యప్రతిపాదక రూపార్థభేదత్తాలే ద్వయమ్ ఖణ్డద్వయాత్మకమానాప్పోలే, సాధ్యధర్మరూపకైఙ్కర్యముమ్ సిద్ధధర్మరూపమాన బ్రహ్మముమాకియ ఉపాయోపేయాత్మకార్థభేదత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

పూర్వభాగమ్ కర్మపరమాకవుమ్ ఉత్తరభాగమ్ బ్రహ్మపరమాకవుమ్ అఱివతెత్తాలేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఇప్పడి పూర్వోత్తరభాగఙ్గళుక్కు అర్థభేదముణ్డాకిల్ ఏకశాస్త్రమానపడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తైయాలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఇత్తాల్- ఆరాధనమ్ బ్రహ్మత్తుక్కు శేషమాకైయాలే, ఐకశాస్త్ర్యవిరోధమిల్లై యెన్ఱు, శొల్లప్పట్టదు, [౨౦

"కర్మఙ్గళెల్లామ్ భగవదారాధనమ్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రమాణోపపత్తికళాలే ఇశైవిక్కిఱార్ (కర్మత్తినుడైయ) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (సఙ్ఞా) ఎన్ఱదు - అన్దఎమ్బెరుమాన్ శరీరి ఎన్ఱపడి. శ్రుతితాత్పర్యమ్ (అగ్నీన్ద్రాది) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (సిద్ధమిఱే) ఎన్ఱదు - శక్తైయిలిట్ట పూమాలైయముట్పడ అరశనదామాప్పోలే, న్యాయసిద్ధమిఱే యెన్ఱపడి. (అనుష్ఠిక్కుమవర్ కళిడత్తిల్) ఎన్ఱదు- అనుష్ఠిక్కుముపాసకరిడత్తిలెన్ఱపడి. (వస్తుగత్యా) - అర్థస్వభావత్తాలే. (తలైక్కట్టుమ్) - పర్యవసిక్కుమ్. ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యేయజన్తి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (సర్వభూతాన్తరాత్మానమ్) ఎన్ఱు, - దేవతాన్తరారాధనమ్ భగవదారాధనమాకైయిల్ హేతుగర్భ విశేషణమ్. (అవిధిపూర్వకమ్) ఎన్ఱదు - కర్మణాం భగవదారాధనత్వజ్ఞాపకమాన వేదాన్తవాక్యజ్ఞానపూర్వకమన్ఱియిలే ఎన్ఱపడి.

---

†"ఆస్తికాగ్రేసరరాయిరుప్పార్క్కు" ఎన్ఱు, ఇన్దఅరుమ్బదత్తుక్కు పాఠమ్. ౧॥ ఆచార్యహృదయే-౧-ప్ర. ౨॥ తి-వా-౧-౧-౧.
3॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్. ౪॥

4-5-90.

(ఎల్లాప్పడియాలుమ్) ఎన్ఱతు - జ్ఞానకృతత్వాజ్ఞానకృతత్వఙ్గళాకిఱ విరణ్డుపడియాలు మెన్ఱపడి. "పాప్యస్యబ్రహ్మణోరూపమ్"౧ ఇత్యాదియాలే - వేదమ్ అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిప్పతాకచ్చొల్లానిఱ్క, పురుషార్థవిశేషమాన కర్మత్తైయుమ్ ఉపాయవిశేషమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కుమ్ బ్రహ్మత్తైయుమ్ మాత్రమ్ ప్రతిపాదిక్కిఱతెన్నె, ఉపపన్నమో? ఎన్ఱు, అశఙ్కిక్కైయిలే, ఇవ్విరణ్డైయుమ్ సన్దాకవఱియుమ్పోతు మఱ్ఱవైకళుమ్ అఱియవేణ్డుకైయాలే, అతుకళ్ ఇతిరణ్డుక్కుమ్ శేషఙ్గళాకైయాలే విరోధమిల్లై యెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అర్థివిశ్వర్థత్తై అఱియుమ్పోతు అర్థపఞ్చకఙ్గళిలెవ్వర్థమ్ అఱిన్దతామ్! ఎన్ఱు, అప్రశ్నత్తిలే వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (ఎఙ్గనేయెన్నిల్ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ఉపాసకర్కు ఉపాదేయమాన ఆకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్ ఎన్నుమవళవుమ్.) కర్మజ్ఞానత్తాల్ సిద్ధిక్కుమ్ శిలఅర్థపఞ్చకార్థజ్ఞానమెన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు మేల్ (సుస్పష్టమాకవఱియలామ్) [వ-౫౯-వ-౪] ఎన్నుమళవాక.

బ్రహ్మజ్ఞానత్తాల్ శిలఅర్థపఞ్చకార్థజ్ఞానమ్సిద్ధిక్కుమెన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అతిల్, కర్మత్తుక్కు, భోగసాధనత్వమ్, ఉపాసనాఙ్గత్వమ్, కైఙ్కర్యత్వమ్ ఎన్ఱు, మూన్ఱు ఆకారముణ్డు. అతిల్, ప్రథమాకారత్తుక్కు అధికారిన్నైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుభుక్షుక్కళుక్కు) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్-స్వస్వరూపత్తిల్ బద్ధస్వరూపజ్ఞాన సిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు.

(ఐశ్వర్యసాధనమాయ్) ఎన్నైయాలే-అన్దకర్మఙ్గళుక్కు సాధ్యమాయ్క్కొణ్డు ఐహలౌకికపారలౌకికకామానుభవరూపమాన ఐశ్వర్యమఱియవేణ్డుకైయాలే కామరూపపురుషార్థజ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. (సాధనమాయ్) ఎన్నైయాలే- అతిలేయొన్ఱాన అర్థరూపపురుషార్థజ్ఞాన సిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు.

ముత్తలిలే (బుభుక్షుక్కళుక్కు) [వ-౨౭-వ-౪] ఎన్ఱు, బుభుక్షైయై అధికారమాక వెడుక్కైయాలే, పురుషార్థవిరోధియాన పురుషార్థాన్తరేచ్ఛైయిన్నదైయ జ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

ఉపాసనాఙ్గత్వ కైఙ్కర్యత్వరూపాకారద్వయత్తుక్కుమ్ సాధారణాధికారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముముక్షుక్కళిల్)ఎన్ఱు, (ముముక్షుక్కళ్) - ప్రకృతిసమ్బన్ధ విమోచనత్తిలిచ్ఛైయుడైయార్. ఉపాసనాఙ్గత్వాకారాధికారిన్నై విశేషిక్కిఱార్ (భక్తినిష్ఠర్కు) ఎన్ఱు, (భక్తినిష్ఠర్కు)ఎన్ఱతు -సాధనభక్తినిష్ఠర్కు ఎన్ఱపడి. ఇన్దభక్తిశబ్దమ్, కేవలన్నదైయ జ్ఞానయోగత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఇత్తాల్ - స్వాత్మప్రాప్తి, స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యప్రాప్తి, ప్రతిబన్ధకాచిద్విమోచనేచ్ఛైకళాకిఱ పురుషార్థ విరోధి స్వరూపఙ్గళుడైయవుమ్ స్వస్వరూపత్తిల్ ముముక్షువిశేషఙ్గళిన్నదైయవుమ్ జ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

(ఉపాసనాఙ్గమాయ్) ఎన్ఱతు - ఉపాసన ప్రతిబన్ధక పాపనిబర్హణద్వారా అతుక్కు వర్ధకమాయ్క్కొణ్డు ఉపకారకమాయెన్ఱపడి. (భక్తినిష్ఠర్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్) ఎన్నైయాలే- అఙ్గితయా, అధికారతయాచ భక్తియోగ జ్ఞానయోగఙ్గళాకిఱ ఉపాయవిశేషఙ్గళిన్నదైయ జ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు.

కైఙ్కర్యత్వాకారత్తుక్కు అధికారిన్నై విశేషిక్కిఱార్ (ప్రపన్నర్కు) ఎన్ఱు, (ప్రపన్నర్) - సిద్ధోపాయనిష్ఠర్. ఇత్తాల్ - [అంశ] స్వస్వరూపత్తిల్ ప్రపన్నరూప ముముక్షువిశేషజ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

(కైఙ్కర్యరూపమాయ్) ఎన్ఱతు - స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశ్యక కిఙ్కరవృత్త్యాత్మకమా యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - పురుషార్థవిశేషమాన ఆజ్ఞాకైఙ్కర్య జ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. (కైఙ్కర్యరూపమాయ్) ఎన్నైయాలే - కైఙ్కర్యత్వాకారమ్ స్వాభావికమాకైయాలే ఉపాదేయమెన్ఱుమ్, మఱ్ఱవై చేతనరుచ్యనుగుణమాయ్ వరుకైయాలే త్యాజ్యఙ్గళెన్ఱుమ్ సూచితమ్.

ఇవ్వర్థత్తై సోపపత్తికమాక విశదీకరిక్కిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కుళ్ళ) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (ఇప్పడియిరుక్కుళ్ళ) ఎన్ఱతు - అధికారిభేదత్తాలే మూన్ఱువకైప్పట్టిరుక్కుళ్ళ వెన్ఱపడి. (కర్మత్తిల్ వేషత్తై) - కర్మయోగత్తినుడైయ స్వాభావికాకారమాన సాక్షాద్భగవన్ముఖోల్లాసైక ప్రయోజనకత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వత్తై మఱైత్తుక్కొణ్డు, చేతనరుచ్యనుగుణమాక వన్దేఱియాన భగవన్ముఖోల్లాసద్వారా భోగముమ్, ఉపాసన ప్రతిబన్ధకపాపక్షయముమాకిఱ ఫలాన్తరఙ్గళుక్కు హేతువాకైయాకిఱ ఆకారత్తై. (ఉళ్ళపడియఱియవే) - చేతనరుచ్యనుగుణమాక వన్దేఱియెన్ఱు, అఱియవే.

౧॥

ఉపాసనాఙ్గత్తోపాధియాన అధికారిరుచివిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్త) ఇత్యాదినా. (అనన్తస్థిర ఫలబ్రహ్మప్రాప్తికామ రాన) ఎన్ఱు, స్వార్థమాక అనన్తస్థిరఫలరూపమాన బ్రహ్మత్తినుడైయ ప్రాప్తియిలే ఇచ్ఛైయుడైయరాన వెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-''అల్పాస్థిరఫలైశ్వర్యప్రాప్తీచ్ఛై భోగసాధనత్వాకారోపాధి'' ఎన్ఱుసూచితమ్. (ఉపాదేయమ్) ఎన్ఱత్తు - అధికారానుగుణమాక ఉపాదేయ మెన్ఱపడి. (ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు) ఎన్ఱైయాలే- భోగసాధనత్వాకారోపాధియాన అధికారిదోషమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (ఉపాదేయమానవాకారత్తాల్) ఎన్ఱతు- భోగసాధనత్వాకారత్తాలే యెన్ఱపడి. (త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్) ఎన్ఱత్తు - అవ్వాకారోపాధియాన ఐశ్వర్యేచ్ఛై, స్వాధికార విరుద్ధమాకై యాలే ఇవ్వధికారియినిడత్తిల్ ఇల్లామైయాలే, అవ్వాకారత్తాలే త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామెన్ఱపడి.

కైఙ్కర్యత్వాకారమ్ నిరుపాధికమాకైయాలే ఉపాదేయ మెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్యసాధనర్కుక్కు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (అనన్యసాధనర్కుక్కు) ఎన్ఱత్తు - సిద్ధోపాయవ్యతిరిక్త సాధనాన్తరరహితర్కళ్కెన్ఱపడి. (సాధిక్కత్తక్కత్తొన్ఱిల్లామైయాలే) ఎన్ఱత్తు - ''సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరఙ్గళ్ స్వాధికార విరుద్ధఙ్గళాకైయాలేయుమ్, ఉపాయమ్ సిద్ధరూపమా యిరుక్కైయాలేయుమ్ స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసమొన్ఱియ ఇవర్కళ్ సాధిక్కత్తక్కతు వేఱొన్ఱుమిల్లామైయాలే యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - ఇవ్వధికారియినిడత్తిల్, కర్మఙ్గళ్ భోగసాధనత్వాద్యాకారత్తాలే ఉపాదేయమాకైక్కుడియాన ఫలాన్తరేచ్ఛారూపమాన అధికారి దోషమిల్లై యెన్నుమిడమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

(కైఙ్కర్యరూపేణ) ఎన్ఱత్తు - కైఙ్కర్యత్వరూపమాన స్వాభావికాకారత్తాలే యెన్ఱపడి. (ఉపాసకర్కుక్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్) ఎన్ఱత్తు - స్వాధికారవిరుద్ధమాన ఉపాసనాఙ్గత్వోపాధి యిల్లామైయాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలా మెన్ఱపడి.

ఆక, ఇవ్వళవాల్, పూర్వభాగత్తాల్ కైఙ్కర్యత్వరూప స్వాభావికాకార విశిష్టమాక కర్మత్తై అఱియమ్బొతు గుణానుగుణమాక విధినిషేధఙ్గళై ప్పణ్ణుకిఱ వేదవాక్యఙ్గళై అధికారి విశేషవిషయఙ్గళాక్కి, పూర్వోత్తరవిరోధఙ్గళ్ వారాతపడి విచారిత్తు అఱియవేణ్డుకైయాలే, అవ్వోవధికారపరవాక్యఙ్గళిలే బుభుక్షుముముక్షుక్కళాకిఱ స్వస్వరూప విశేషఙ్గళుమ్, బుభుక్షుముముక్షుక్కళాకిఱ పురుషార్థవిరోధిస్వరూపఙ్గళుమ్, అఙ్గియాకవుమ్, అఙ్గమాకవుమ్ అవ్వోకర్మఙ్గళై విధిక్కిఱవాక్యఙ్గళిలే, కర్మజ్ఞాన భక్తియోగఙ్గళాకిఱ ఉపాయవిశేష స్వరూపఙ్గళుమ్, తత్తత్ఫలవాక్యఙ్గళిలే పురుషార్థవిశేష స్వరూపఙ్గళుమ్, తత్తత్కర్మారాధ్యదేవతాసమర్పణపరవాక్యఙ్గళిలే, దేవతాన్తరశేషిత్వ ప్రతిపత్తియాకిఱ పరస్వరూప విరోధి స్వరూపముమ్, సర్వకర్మఙ్గళినుడైయవుమ్ భగవదారాధనరూపతా విధాయక వాక్యఙ్గళిలే పరస్వరూపముమ్, కైఙ్కర్యరూపనిరతిశయ పురుషార్థస్వరూపముమ్, దేశకాలాదినియమ పరవాక్యఙ్గళిలే భగవద్విభూతి విశేషఙ్గళుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్, అవ్వోసాధనఙ్గళినుడైయ విధినిషేధఙ్గళిలే పూర్వోక్తార్థఙ్గళినుడైయ త్యాజ్యోపాదేయతైకళుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకైయాలే పూర్వభాగమ్ ప్రాధాన్యేన కర్మప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అనుకూలశేషమాక అర్థపఞ్చకార్థవిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, ''ప్రాప్యస్యబ్రహ్మణోరూపమ''౧ఇత్యాదిప్పడియే అర్థపఞ్చకవిభాగపరమ్ ఎన్నకుఱైయిల్లై ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్. [౨॥

మేల్, ఉత్తరభాగమ్ బ్రహ్మశేషతయా అర్థ పఞ్చకార్థవిశేష ప్రతిపాదకమామ్బడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బ్రహ్మత్తైయఱియుమ్బొతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (స్వరూప) మ్ - దివ్యాత్మస్వరూపమ్. (రూప) మ్ - పరవ్యూహాది. (గుణ) ఙ్గళ్ - వాత్సల్య స్వామిత్వాది. (విభూతి) కళ్ - లీలావిభూతి నిత్యవిభూతికళ్. (అఱియవేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱత్తు - జగజ్జన్మాదికారణత్వమ్ బ్రహ్మలక్షణమాకైయాలే అన్దలక్షణత్తాలే బ్రహ్మశబ్దార్థమాన అపరిచ్ఛిన్నజ్ఞానానన్ద స్వరూపమాన లక్ష్యత్తై అఱియుమ్బొతు నిమిత్తకారణత్వత్తుక్కుడలాన జ్ఞానశక్త్యాదికళైయుమ్, ఉపాదానకారణత్వత్తుక్కు అడియాన సకలచిదచిచ్ఛరీరకత్వత్తైయుమ్ అఱియవేణ్డుకైయాలే స్వరూపాదికళై యఱిన్దే అఱియవేణుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే. (చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్) ఎన్ఱత్తు - నిత్య ముక్త కేవల బద్ధ ముముక్షు రూపేణ పఞ్చవిధమాన చేతనస్వరూపముమ్, తత్తత్ప్రాప్యదేశవిశేష దేహవిశేష పరిచ్ఛదవిశేషఙ్గళాన అచేతనస్వరూపఙ్గళు మఱియలామెన్ఱపడి.

(అతిల్)ఎన్ఱత్తు-విభూత్యన్తర్భూతమాన అన్దచేతనాచేతన వస్తుక్కళిలే యెన్ఱపడి. (కైవల్యత్తిన్)- కైవల్యపురుషార్థత్తిన్. (అనుభవాదికళ్) ఎన్ఱు ఆదిశబ్దత్తాలే- కైఙ్కర్య మఙ్గళాశాసనఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు. (సాధనవిశేషఙ్గళై యఱియలామ్) ఎన్ఱతు - ఉపాస్యత్వత్తాలే భక్తి ప్రపత్తికళైయుమ్, శరణ్యత్వత్తాలే సిద్ధోపాయత్తైయుమ్, అతిన్ ఫలమాన ఆచార్యాభిమానత్తైయు మఱియలామెన్ఱపడి. [౩॥

౧॥

మేల్ ఉపాయోపేయ విరోధిస్వరూపఙ్గళై యఱియుమ్పడి శొల్లుకిఱతు (సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరఙ్గళిఴుడైయ) ఇత్యాదినా. ఇతిల్ బ్రహ్మత్తినుడైయ నిరతిశయభోగ్యతాజ్ఞానత్తాలే సాధ్యాన్తరత్యాజ్యతైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వ స్వపారతన్త్ర్యఙ్గళినుడైయ జ్ఞానత్తాలే సాధనాన్తరత్యాజ్యతైయుమ్ అఱియలామ్ ఎన్ఱు, క్రమేణ యోజనై కణ్డుకొళ్వతు. (అనన్యసాధ్యత్వ)మ్ - భగవద్వ్యతిరేకేణ సాధనాన్తరాసాధ్యత్వమ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - ఉత్తరభాగమ్ ప్రాధాన్యేన బ్రహ్మప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ తచ్ఛేషతయా ప్రతిపాదిక్కైయాలే అర్థపఞ్చకప్రతిపాదకమెన్నక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్ "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపమ్"౧ ఎన్ఱు, ఇత్యాది వచనత్తోడే కర్మబ్రహ్మరూప అర్థద్వయప్రతిపాదకమ్ వేదమెన్గిఱతు విరోధమిల్లై యెన్నుమిడత్తై తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఆక ఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇప్పడి యిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు - భాగద్వయమ్, అప్రాధాన్యేన అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు, ప్రాధాన్యేన కర్మత్తైయుమ్ బ్రహ్మత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. (కుఱైయిల్లై) ఎన్ఱతు- "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపమ్"౧ ఇత్యాది వచన విరోధమాకిఱ కుఱైయిల్లై యెన్ఱపడి.

పూర్వోత్తరభాగఙ్గళ్ ఆరాధనారాధ్యస్వరూపఙ్గళై చ్చొన్నమిడత్తుక్కు ఆచార్యసమ్మతి కాట్టుకిఱార్ (త్వదర్చావిధిమిత్యాది) (అర్చావిధిము పరివరిషీయతే) ఎన్ఱతు - అర్చావిధియిలే పర్యవసిక్కుమ్ ఎన్ఱపడి. ఈహా - సఙ్కల్పః.

(కర్మత్తినుడైయ) - యాగాదికర్మత్తినుడైయ. (స్వరూ)పమ్ - భగవదారాధనాత్మకత్వమ్. (అఙ్గ)మ్ - నియమేన ఉపాదేయఙ్గళాన అవ్వవ్విడఙ్గళిలే విహితఙ్గళానవై. (ఫల)మ్ - స్వయప్రయోజనభగవన్ముఖోల్లాసమ్. (ఆది)శబ్దత్తాలే - అధికారియై చ్చొల్లుకిఱతు. (విభూత్యాదికళ్)ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే - చేష్టితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు.

(అల్లాతార్కు)ఎన్ఱతు-ఇప్రబన్ధాధికారికళిల్ పెణ్డుకుమ్ పేదైకుమెన్ఱపడి. "వేదార్థమ్, ఉపబృంహయతి-విస్తారయతి, సమ్యక్ జ్ఞాపయతీతి - ఉపబృంహణమ్"ఎన్ఱు, వేదవాక్యార్థ నిర్ణాయకఙ్గళై ఉపబృంహణశబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు. (సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతఙ్గళాన) ఎన్ఱతు - "సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశోమన్వన్తరాణిచ। వంశానుచరితంచేతి పురాణంపఞ్చలక్షణమ్"౨ ఎన్ఱతైప్పఱ్ఱి. (నియమ)మ్-నిర్బన్ధమ్. (అల్పశ్రుతర్)- స్వల్పోపబృంహణజ్ఞాన ముడైయవర్. (విప్రతిపత్తి)- విరుద్ధార్థప్రతిపత్తి. (కాలుష్యహేతువామ్)ఎన్ఱతు - విరుద్ధార్థ ప్రతిపాదనత్తాలే పూర్వోత్తర విరోధరూపకాలుష్య హేతువామెన్ఱపడి.

(ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్) ఎన్ఱతు-"సర్వంవాక్యం సావధారణమ్" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే ఇతిహాసపురాణాభ్యామేవ ఎన్ఱపడి. (వేద)మ్- వేదార్థమ్. (సముపబృంహయేత్)- విస్తారయేత్; సువిశదం జానీయాత్ ఇత్యర్థః. "వేదః - వేదపురుషః, (ప్రతరిష్యతి)- అపార్థప్రతిపాదనేన వఞ్చయిష్యతి"ఇతిశేషః. ఇవ్వచనత్తిల్, ఉత్తరార్ధత్తాల్ - ఉపబృంహణఙ్గళన్ఱియిలే వేదార్థనిర్ణయత్తిలిఴియమళవిల్ అపార్థప్రతిపాదనత్తాలే వేదవిక్షోభణత్తాల్ వరుమ్ ప్రత్యవాయమన్ఱిక్కే ఇవనుడైయ విక్షోభణత్తాల్ భీతనాన వేదపురుషనుడైయ శాపమాకిఱ అనర్థముణ్డాఢ వరుమెన్ఱు సూచితమ్.

(ప్రక్రియైయాలే) ఎన్ఱతు - వక్ష్యమాణ సకలార్థనిర్ణాయకప్రమాణనిర్ణేతాత్మకతారూప ప్రకారత్తాలే యెన్ఱపడి.

౨.—(ఆచార)మ్ [ప-౩౫-వ-౪] - నిత్యకామ్యాద్యనుష్ఠానమ్. (వ్యవహార)మ్- దాయవిభాగాది. (ప్రాయశ్చిత్త)మ్ - కృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణాది. (అనధీతశాఖాన్తరఙ్గళ్)[ప-౩౬-వ-౫]- అనుమితశాఖాన్తరఙ్గళ్. (అధీతశా)ఖైకళ్ - ప్రత్యక్షశాఖైకళ్. స్వాపేక్షితఙ్గళాన అఙ్గోపాఙ్గాదికళోడే ఇవ్విడత్తిల్ పాఞ్చరాత్రత్తైచ్చొల్లాతొழిన్దతు, మధ్యస్థికళైయుమ్ ఇప్రబన్ధార్థత్తిల్ ఇశైవిక్కైక్కాక.

(వకైయిట్టు) [ప-౩౭-వ-౪]- విభజిత్తు. ఇన్దవిభాగత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాయేణేత్యాది.) (పూరణమ్) - అనుక్తాపేక్షిత విశేషపూరణమ్.(ప్రాయేణ) ఎన్ఱతు, క్వాచిత్కమాక పురాణాదికళాలుమ్ పూరణముణ్డెన్గైక్కాక.

౩.—[అత్తాలేయతు మున్బట్టతు] [వా-౪]ఎన్ఱు, - ఇతిహాసప్రాబల్యత్తై హేతువాలే స్థాపిక్కైయాలే, [ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్] [వా-౩] ఎన్గిఱతు. మేల్ వాక్యమ్ విప్రతిపన్ననైక్కుఱిత్తు ప్రతిజ్ఞావాక్యమాకవేణుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, మేల్ వాక్యత్తుక్కు ప్రథమావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉత్తరభాగోపబృంహణ ద్వయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. వక్ష్యమాణార్థఙ్గళుక్కెల్లామ్

౧॥ హారీతస్మృతౌ. ౨॥ నామలిఙ్గానుశాసనే-ప్ర-కాణ్డే-౧౭౨.

ప్రమాణమొరుఙ్గవిడుక్కిఱ ప్రకరణత్తిల్, అప్ప్రమాణఙ్గళుక్కు ఒరువిషయత్తిల్ పరస్పరవిరోధమ్ వరుమళవిల్ అన్యతరసఙ్కోచత్తాలే విరోధపరిహారమ్పణ్ణి అర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణుకైక్కుడలాక అవైకళినుడైయ ప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణ్డుకైయాలే, అతైత్తాన్ సోపపత్తికమాకదర్శిప్పిక్కవుమ్ కూడుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ఇరణ్డామవతారికై.

ఇతిహాసప్రాబల్యహేతుక్కళిలే పరిగ్రహాతిశయముమ్, మధ్యస్థతైయుమ్, "ఇతుప్రబలమ్" ఎన్ఱతిఱ్కైక్కు హేతు. కర్తురాప్తతమత్వమ్, "ప్రబలప్రమాణమ్" ఎన్ఱతిఱ్కైక్కుమ్, అతుత్తాన్పడి యాకైక్కుమ్ హేతు.

(మన్థానమ్) - మత్తు. (నీరజస్కా) ఎన్ఱవిడత్తిల్, రజశ్శబ్దమ్, ధూళైయుమ్ రజోగుణత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు. (శాస్త్రసారః) ఎన్ఱవిడత్తిల్, (శాస్త్ర) శబ్దమ్, వేదాదిశాస్త్రపరమ్. (విద్వత్సు) - *మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవర్కళిడఙ్గళిలేయుమ్. (బ్రాహ్మణేషు)- బ్రహ్మణఇమే బ్రాహ్మణాః - భాగవతాః; తేషు. (కల్యాణీ) - స్వతఃప్రావ్యభూతా. (భారతాదేవ) ఎన్ఱు, అనధరిత్తు చొల్లనఙ్గు, ఉపాయవైభవపరమాన విత్తిల్ విష్ణుభక్తి ఉణ్డాకిఱాప్పోలే, పురుషకారవైభవ పరమాన శ్రీరామాయణత్తిలుణ్డాకాతెన్ఱైక్కాక. [౧౦

(కల్పమ్) - బ్రహ్మదివసమ్. (యస్మిన్ కల్పే) ఎన్ఱతు - సాత్త్విక రాజస తామస దినఙ్గళిలే యాతొరుదినత్తిలే ఎన్ఱపడి. (తస్య తస్య) ఎన్ఱతు - అన్దన్దగుణానుగుణదేవతైయినుడైయ ఎన్ఱపడి. (తత్స్వరూపేణ) ఎన్ఱతు-అన్దన్దగుణఙ్గళైయుడైయపురాణత్తాలేయెన్ఱపడి. పక్షపాతమిల్లాతపడి తెరిన్దపడి యెన్ఱైనిఙ్గు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లౌకికవైదిక) ఇత్యాదియాలే. (లౌకిక)ఙ్గళ్ - ఇన్ద్రియగ్రహణయోగ్య పదార్థఙ్గళ్. ఇత్తాల్-లౌకికవిషయఙ్గళిల్ పక్షపాతమన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే వైదికఙ్గళిలుమప్పడి యెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమెన్ఱుశొల్లప్పట్టతు. ఇవ్విడత్తిలే, [౧]*ఒరునాయకత్తిరువాయ్మొழிయైక్కొణ్డు [౨]*శూழ்విశుమ్బణిముకిలిల ప్రామాణ్యమఱిన్దపడియై దృష్టాన్తమాక్కిక్కొళ్ళవుమ్. [౧౫

(వచనసౌష్ఠవేన) ఎన్ఱతు-"యన్మనసామన్యతే తద్వాచావదతి" ఎన్ఱిఱన్యాయత్తాలే, మనస్సిలే అన్యథాభావముణ్డాకిల్ వాక్కిలేతోన్ఱుమెన్ఱు, కరుత్తాలే. (ఉయ్యక్కొణ్డార్)-ఉడైయవర్ కాలత్తిలే ప్రసిద్ధరాన తూప్పులుయ్యక్కొణ్డార్.

౪.—అల్పమాన అచ్చైయుడైయతు-(అల్పాచ్తరమ్.) అచ్-ఉయిరెழுత్తు. (అభ్యర్హిత)త్వమ్-శ్రైష్ఠ్యమ్.

శ్రుతిస్మృతికళిలేముఖ్యడుక్కైయై ఉపపాదిక్కుమతిలుఙ్గాట్టిల్, "లీలార్థమపియద్బ్రూయుః"[౩] "తావివభవన్తి శాస్త్రాణి"[౪] "శొల్లుమవిడు శురుతియామ్"[౫]ఎన్ఱిఱఅపడియే మున్బు ఇప్ప్రబన్ధత్తిలేశేర్కప్పట్ట పూర్వాచార్యవచనత్తిల్ ముఖ్యట్టమైయై యుపపాదిక్కైయే ఆప్తతమ యత్తుక్కుమ్ ఉపస్థితిలాఘవత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథవా) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (శొల్లుకిఱవిడత్తిల్) ఎన్ఱతు శొల్లుకిఱ ఇప్రబన్ధఘటితమాన పూర్వాచార్యవాక్యత్తిలెన్ఱపడి.

ఆనాల్ [స్మృతీతిహాస][వా-౧]ఇత్యాదివాక్యత్తిల్, స్మృతియిలుఙ్గాట్టిల్ ఉత్తరభాగోపబృంహణతయా శ్రేష్ఠఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ ముఖ్యట్టు, "ఇతిహాసపురాణస్మృతికళాలే" ఎన్ఱు, వాక్యకైలియాకవేణ్డావో? ఎన్నిల్; ఇవ్విడత్తిల్ ప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళ్ అభ్యర్హితత్వానభ్యర్హితత్వహేతుక్కళాక వివక్షితఙ్గళాకైయాలే, ఉత్తరభాగవివరణత్తిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్పోలే పూర్వభాగవివరకాంశత్తిల్ స్మృతికళుక్కు ప్రాబల్యమ్ తుల్యమాక ఉణ్డాకైయాలే, అల్పాచ్తరమాన స్మృతిశబ్దమే ముఖ్యడవేణ్డుకైయాలే, విరోధమిల్లైయెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. [౨౫

ఆరాధనమ్ బ్రహ్మత్తుక్కు శేషమానాప్పోలే బ్రహ్మముమ్ కర్మతయా ఆరాధనత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కైయాలుమ్, సాధకసాధారణ ప్రాప్యభూతమాన బ్రహ్మత్తై యపేక్షిత్తు ప్రపన్నాసాధారణప్రాప్యమాయ్ వ్యక్తచతుర్థీప్రార్థనీయమా యిరున్దుళ్ళ ఆరాధనత్తుక్కు ప్రాప్యత్వాకారత్తాలే ఉత్కర్షముణ్డాకైయాలుమ్, అర్థోత్కర్షమూలకమాన స్మృతీతిహాసాదిప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళ్ వివక్షానుగుణమాకఅవ్యవస్థితఙ్గళాకక్కడవతిఱే.

"ప్రాబల్యాత్స్మృతితఃపురాణవచసామ్"[౬]ఎన్ఱు, స్మృతియిలుఙ్గాట్టిల్ పురాణమ్ప్రబలమెన్ఱు, అణ్ణనయ్యనరుళిచ్చెయ్తతు, భగవదారాధనరూపకర్మత్తై ఫలాన్తరార్థమాకవుమ్ దేవతాన్తరారాధనరూపమాకవుమ్ శాస్త్రస్త్రీక్యాదిజననార్థమ్ చేతనగుణానుగుణమాక ప్రతిపాదిత్తు భగవద్వైభవమ్ కున్ఱుమ్పడి పణ్ణుకిఱ అసాత్త్వికస్మృతికళైయపేక్షిత్తు సాత్త్వికాచారవిషయత్తిల్ తత్త్వ నిర్ణయైకపరఙ్గళాయ్ భగవద్వైభవత్తై నన్ఱాకచ్చొల్లుకిఱపురాణఙ్గళ్ ప్రబలమెన్నుమ్ కరుత్తాలే.

ఆకిల్, పురాణఙ్గళ్ పోలే పక్షపాతముడైయతుకళాన స్మృతికళ్ వేదార్థవివరణప్రామాణ్యత్తిల్ దుర్బలమెన్నక్కూడాదో ఎన్నిల్; ఇఙ్గు, వక్తృ దోషప్రయుక్తమాన పక్షపాతమే పురాణదౌర్బల్యహేతువాక వివక్షితమాకైయాలే, "త్రైగుణ్యవిషయావేదాః"[౭] ఎన్ఱఅపడి

౧॥ తి-వా-౪-౧-౧. ౨॥ తి-వా-౧౦-౯-౧. ౩॥ జ్ఞానసారే. ౪॥ ౫॥ జ్ఞానసారమ్-౪౦. ౬॥ శ్రీరఙ్గ-ఉత్తరశతకే-శ్లో-౧౯. ౭॥

యే ఆప్తోక్త్యాది జననార్థమాక గుణానుగుణసాధ్యసాధనఙ్గళై విధిక్కిఱ వేదవాక్యఙ్గళిల్ పడియుమ పక్షపాతమఱియాద అర్థమ్మైయే ఉపబ్రుంహణఙ్గళాన స్మృతికళుక్కుమ్ పక్షపాతమ్ వరుకైయాలేయుమ్, అన్దపక్షపాతిత్వాల్ మూలానుగుణమాక విరుక్కైయాలే ప్రామాణ్యాతిశయ హేతువాకైయాలేయుమ్, ప్రయోజనాన్తరతాత్పర్యమన్ఱిక్కే ౧ సఞ్జాతమోక్షాభిలాషరాన చేతనర్కళుక్కు తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై యథావత్తియఱివిక్కైయిలే ఐదమ్పర్యేణ ప్రవృత్తమాన ఉత్తరభాగత్తుక్కు ఉపబ్రుంహణఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్ పురాణఙ్గళ్ సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరపరఙ్గళాయిరుక్కుమ్ పడియాన కేవలవక్తృదోష ప్రయుక్తపక్షపాతమ్ స్మృతికళుక్కిల్లామైయాలే అర్థఙ్గళుక్కు స్వాతన్త్ర్యేణ వ్యాపకత్తిల్ ఇతిహాసాపేక్షయా దౌర్బల్యమిల్లై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే, పూర్వభాగోపబ్రుంహణఙ్గళై పూర్వముమ్ ఉత్తరభాగోపబ్రుంహణఙ్గళై పిన్పుమ్ కొళ్ళుకైయే క్రమప్రాప్తముచితముమాకైయాలే. స్మృతి మున్బుటైత్తుమామ్.

అడియిలే [వేదార్థమఱుతియిడువతు] ఎన్ఱు సామాన్యమాకచ్చొల్లి. [ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన] [వా-౫] ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిల్ ముతలిలేయిఴిన్దతు ఏతుక్కాక? ఎన్నిల్, అతఱ్కాయిలే; ‘ముముక్షుక్కళుక్కు మున్దఱియవేణ్డుమ్ సిద్ధోపాయమానతు ఉత్తరభాగవేద్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పూర్వభాగప్రతిపాద్యమాన కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధోపాయాధికారి కృత్యాన్తర్భూతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, ద్వయవివరణరూపమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ముతలిలే పురుషకారోపాయ వైభవాత్మక ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయముమ్, ఉత్తరార్థార్థమాన పురుషార్థాదికళై నిర్ణయిక్కిఱ ద్వయోత్తరఖణ్డార్థవివరణరూప ప్రకరణఙ్గళిలే కైఙ్కర్యరూపకర్మగ్రహణమ్. ‘ప్రపద్యే’ ఎన్ఱ ఉత్తమాధికారి స్వరూపవివరణప్రకరణఙ్గళిలే నిషిద్ధపరిహారాదికళుమ్ నిర్ణయిక్కవేణ్డుకైయాలే, అధికారికృత్యప్రకరణత్తిల్ పూర్వభాగత్తిల్ ఉపాదేయార్థవిశేషనిర్ణయముమ్ సఙ్గతమ్’’ ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముతలిలే) ఇత్యాదినా.

(ప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు-ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే యెన్ఱపడి. (తత్త్వానుగుణ) మాక-స్వరూపోపాయ పురుషార్థానుగుణమాక. (త్యాజ్యోపాదేయకథనముఖేన) ఎన్ఱతు-అధికారిస్వరూపమాన నిషిద్ధపరిహారముమ్ కైఙ్కర్యరూపమాన విహితానుష్ఠానముమ్ పూర్వభాగ ప్రతిపాద్యమెన్నుమ్ కరుత్తాలే.

ఉపబ్రుంహణఙ్గళైక్కొణ్డు వేదార్థనిర్ణయిక్కుమిడత్తిల్, విషయవిశయ పూర్వపక్షాదికళ్ పణ్ణిక్కే తాకిత్తియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱతై [illegible] వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్థత్తిన్నిలుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (పరక్కనిన్ఱు ప్రతిపాదిక్కిఱ విడఙ్గళిల్)-ఇతిహాసపురాణ పాఞ్చరాత్ర బ్రహ్మసూత్ర [illegible] లైక్కళిల్. (సారాసారవివేకః- సారాసారవిభాగః. (సఙ్గ్రహిత్తు) - ఆచార్యముఖత్తాలే తామ్ కేట్టునిశ్చయిత్తపడియే, ‘‘గురుభ్యోర్థశ్శ్రుతశ్శబ్దైస్తత్ప్రయుక్తైశ్చయోజితః’’ ౩ ఎన్ఱపడియే పూర్వాచార్య శ్రీసూక్తికళాలే సఙ్గ్రహిత్తు. (చేతనర్కళుక్కు)-స్త్రీబాలాదిచేతనర్కళుక్కు. (ప్రతిపత్తి)- అవిచాల్యమాన నిశ్చయమ్. ఇత్తాల్-విషయవిశయాది ప్రదర్శన పూర్వకమాక విచారిత్తునిర్ణయిక్కుమళవిల్, పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమ్ అవగాహిక్కవొణ్ణాతాకైయాలే ఇప్ప్రబన్ధారమ్భమ్ నిష్ఫలమామ్ ఎన్ఱు, సూచితమ్

(సకలలోకపితామహనాన బ్రహ్మాదికళాలే సమ్భావితనాన) ఎన్ఱతు- ‘‘బ్రహ్మణాపచసఞ్జాతః’’ ౪ ఎన్ఱు, తిరికర్త్రమ్ (సమ్భావితనాన)-పూజితనాన.

బ్రహ్మపూజితనానాల్ ఇవర్ ప్రబన్ధమ్ శ్రేష్ఠమాకక్కూడి యెన్నెన్నిల్; ‘‘విప్రాణాం జ్ఞానతో జ్యైష్ఠ్యమ్’’ ౫ ఎన్ఱుమ్, ‘‘యోనూచాన స్సనో మహాన్’’ ౬ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే-సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మా ఇవనై సమ్మానిక్కుమ్పోతు, అన్ఱిల్ ఇవనుక్కుణ్డాన జ్ఞానాధిక్యత్తైక్కొణ్డే సమ్మానిక్కవేణ్డుకైయాలే, అవ్వళవు జ్ఞానముడైయవనుడైయ ప్రబన్ధమ్ శ్రేష్ఠమాకక్కూడుమిఱే.

ఆచార్యసన్నిధియిల్ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసఙ్గళై ప్పణ్ణలాకాతు [illegible] నిషిద్ధమాకచ్చొల్లానిఱ్క ‘‘సోపాహ్యపావికదాసనే’’ ౭ ఎన్ఱు-స్వాచార్యనాన నారదభగవానుక్కుమ్ ఆచార్యనాయ్ తనక్కుపరమాచార్యనాయ్ అవనుక్కు ‘‘యేకేచాస్మచ్ఛ్రేయాంసో బ్రాహ్మణాః’’ ౮ ఎన్ఱు ఉపదేశప్రకరణత్తిల్ పూజ్యతమనాకచ్చొల్లప్పట్ట బ్రహ్మపితాముమ్ ‘‘సోపాహ్యపావికదాసనే’’ ౪ ఎన్ఱు ఆసనత్తిలిరున్దానెన్ఱు, శొల్లానిన్ఱ తైత్తిరీయత్తుక్కుడలామ్పడి యెన్నెన్నిల్; ‘‘భోగదశైయిల్ ఈశ్వరన్ శ్రీకుమ్పోతు నోక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు, అత్రియాత్రాశ్రీకై’’ ౮ ఎన్ఱపడి [illegible] సమగపదార్థపారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఇవనుక్కనుష్ఠానపర్యన్తమానపడి కొళ్ళుకిఱతాకైయాలే, ఉత్కర్షహేతువాకక్కూడాయిల్లై.

౧॥ శ్రీభాష్యే-౧-౭-౨-౨. ౨॥ ద్వయే. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్-౧-౧-౧-౧౨. ౪॥ భా-శా-౭-౬౬. ౫॥ ౬॥ మనుస్మృతౌ- ౭॥ తైత్తిరీయే- ౮॥ ముముక్షుప్పడి.

కర్తురాప్తతమత్వే ప్రమాణమ్ కాట్టినార్ కీళ్; మధ్యస్థత్తైయిలే ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (నతేవాగిత్యాదినా.) పరిగ్రహాతిశయత్తిలే ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యావదిత్యాదినా) ౧ (తత్పదమ్, సాకల్యపరమ్. (ఇతిహాసశ్రేష్ఠైస్సుదియాల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి ఇతిహాసఙ్గళ్ ఇప్పడి ప్రశస్తఙ్గళాన్ఱైయ అనుగ్రహపాలకఙ్గళా కాణామైయాలుమ్, ఇతు నారదముఖాదధీతమాయ్ వన్దాప్పోలే మత్తైవైక్కు సమ్ప్రదాయపరమ్పరై కాణామైయాలుమ్, ఎమ్పెరుమాన్ తానే ఇత్తైత్తిరువోలక్కమాక వెళ్ళున్దరుళియిరున్దు సామగానత్తోపాతి తిరుచ్చెవిక్కు తిరుప్పళ్ళియెళుచ్చియరుళినత్తాలైయాలుమ్, భవిష్యదర్థప్రతిపాదికమాన ఉత్తరకాణ్డమెల్లామ్ ఒత్తు, తప్పామల్ మెయ్యాక్కాట్టైయాలుమ్, భారతాదికళైప్పోల్ అవిత్తుక్కు విశ్వాసమ్ శొల్లుక్కుఱైయిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

ఇన్నముమ్, ఇతిక్కానైలక్షణ్యత్తై "సాక్షాద్వేదమే రామాయణమాకవవతరిత్తతు"౧ ఎన్ఱు, శొల్లుకైల ప్రమాణత్తాలే దృఢీకరిక్కిఱార్ (ఇన్నముమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. శ్లోకార్థమ్ (సర్వస్మాత్పరత్వాత్ప్రతిత్యాది) ఇవ్విడత్తిల్, శబ్దత్తుక్కు శబ్దాన్తరరూపేణ అవతారమ్ కూడామైయాలే వేదాభిమాని పురుషన్దానవన్ వేదార్థప్రతిపాదకమాన శ్రీరామాయణత్తిల్ పణ్ణుమ్ అధిష్ఠానత్తై వేదత్తినుడైయ అవతారమాక చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

శిష్టైయిరుప్పాళ్ దయైప్రకాశిక్కుమో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవదేవేత్యాదినా) స్వానర్థశతానాదరేణాపి పరదుఃఖాపకరణప్రవృత్తియుమ్ దయాపారవశ్యకార్యమాకైయాలే, కార్యమ్ కారణత్తుక్కు ప్రకాశకమాకక్కుఱైయిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"యస్మాత్ప్రభోర్గ్రప్రమాణమ్"౨ ఎన్ఱి అపడియే-సర్వత్తైయుమ్ భ్రూభఙ్గమాత్రత్తాలే నిర్వహిక్కవల్లవనాయిరుక్క, దేవక్కోష్ఠైయై విడువిక్కక్కానక్ష్టమ్ శిష్టైయిరున్దాళ్ ఎన్నై, ఉపపన్నమో! అన్ఱిక్కు. భృగుశాపాధీనమాయ్ వన్దవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక చ్చిఱైయిరున్దాళాక చొల్లవేణ్డావో! ఎన్ఱి, ఆశఙ్కైయిలే; "ఇవళిప్పడి ఇవ్విభూతియిల్ అవతరిత్తు చ్చెయ్తతెల్లామ్ సంసారమగ్నరాన చేతనర్పక్కల్ నిరుపాధికవాత్సల్యత్తాలే" ఎన్నుమత్తై, దృష్టాన్తముఖత్తాలే యాటిత్తు, అతుతానే ఇవళుడైయ నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమెన్ఱిఱార్ (ప్రజై)ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (విశిష్టైయిల్)-ప్రసిద్ధమాన. అన్ఱాల్, ఇవళిప్పడి వాత్సల్యత్తాలే శిష్టైయిరున్దాళెన్నిల్ దోషమాక్కాత్తో వెన్ను, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిష్టైయిరుప్పు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి గర్భవాసాదికళుమ్ గుణప్రకాశకఙ్గళ్ ఎన్నుమత్తై దృష్టాన్తత్తాలే యుపపాదిక్కిఱార్ (సంసారికళోడు) ఇత్యాదినా. "కావ్యం రామాయణమ్"౩ ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, "రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్"౩ ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, "రఘువరచరితమ్"౪ ఎన్ఱి అవతసమ్ సీతాచరితశేషభూత రాఘవచరితపరమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అతినుడక్కి ఇరువరుడైయచరితముమ్ శొల్లానిఱ్క, సీతాచరితమాక చొల్లుకిఱపడి యెన్ఱెన్నిల్; బ్రహ్మప్రసాదత్తాలే వాల్మీకివాయిలే ముళ్ళిలే రామాయణత్తుక్కెల్లామ్ సఙ్గ్రహమాక వన్ద "మానిషాద"౫ ఎన్ఱి, అశ్లోకత్తిలే, క్రౌఞ్చియినుడైయ క్రౌఞ్చవియోగమ్ ప్రధానతాత్పర్యవిషయమాయిరుక్కైయాలే, పిరాట్టియినుడైయ పిరివుమొన్ఱుమే రామాయణత్తుక్కు ప్రధానప్రతిపాద్యమాక వేణ్డుకైయాలేయుమ్; "దశశిరస్శ్చవధమ్"౪ ఎన్ఱు, - ప్రాదేశికమాన రావణవధస్సోడొక్క "రఘువరచరితమ్"౪ ఎన్ఱు, మత్తుముమ్ రఘువరచరితత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, శొన్నాప్పోలన్ఱియే, ప్రబన్ధవక్తాతామే "కృత్స్నమ్"౩ ఎన్ఱుమ్ "మహత్"౩ ఎన్ఱుమ్ ప్రతిపాదకత్తుక్కు ఒరువిశేషణముమ్, ప్రతిపాద్యత్తుక్కు ఒరువిశేషణముమ్ ఇట్టువైక్కైయాలే, "రఘువరచరితమ్"౪ ఎన్ఱి, అశ్లోకత్తిల్ పృథక్కాకచ్చొన్న రావణవధమ్ రఘువరచరితాన్తర్గతమాన్నాప్పోలే, రఘువరచరితముమ్ సీతాచరితశేషమెన్ఱు, వక్త్రభిప్రాయమాకైయాలేయుమ్, సీతాచరితమెన్న క్కుఱైయిల్లై.

సహృదయరాశిల్ వక్త్రభిప్రేతత్తైయిట్టే అర్థమాక నిశ్చయిప్పతు; ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ఆచార్యసమ్మతి కాట్టుకిఱార్ (శ్రీమద్రామాయణమపి) ఇత్యాదినా. (చరితే)-పురుషకారవైభవే. (ప్రాణితి)-జీవతి. "జీవితం వ్యర్థకైభవమ్"౬ ఎన్నక్కడవతిఱే.

"సహ శ్రియాస్భవతి జాయమానః"౭ ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, ఉకారమ్-ఏవకారార్థమ్. "అన్దపరమపురుషన్దవతరిత్తే శ్రియస్సియాక్కిఱాన్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

(ఆటిపిల్లత్తైనిన్ఱవర్కళ్) [ప-౫౦-వ-౯]-ఆళ్వార్కళ్. "నారాయణకథామిమామ్"౮ ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, నారాయణశబ్దమ్ తూతుపోన కృష్ణనైయే కాట్టుమ్పడియెఙ్ఙనేయెన్నిల్; "నరోమనుష్యార్జునయోః"౯ ఎన్ఱి, అపడియే, నరనెన్ఱు-అర్జుననుక్కు పేరాయ్, "నరసప్పన్ధినో

నారాః'' ఎన్ఱు, పాణ్డవర్కళై నారశబ్దమ్ శొల్లి, "కృష్ణాశ్రయాఃకృష్ణబలాః" ౧ ఎన్గిఱపడియే - అవర్కళెల్లా మాశ్రయభూతనాయ్ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే అవర్కళై నిరూపకరామ్పడి పౌత్యాదికళాలె యవర్కళై యాశ్రయిత్తు మిరుక్కైయాలే నారాయణశబ్దమ్ శొల్లుకిఱ తెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(శిక్షకు)-కుత్తమ్. (మఱుక్కైలైత్తు)-ఎతిరిట్టు. (తిణ్ణియనాయ్) - అవిచాల్యనాయ్.

(పురుషకారత్వేననిర్దిష్టా) ఎన్ఱతు-ఘటకకృత్యత్తిలే యధికరిక్కవశాక చ్చొల్లప్పట్టాళెన్ఱపడి. (నాన్యథాలక్షణంభవేత్) ఎన్ఱతు- పురుషకారత్వమొழிయ వేఱోరులక్షణమిల్లైయెన్ఱపడి. (లక్ష్మీఃపురుషకారేణ) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, పురుషకారశబ్దమ్ భావేఘఞన్తమాయ్, పురుషకారవ్యాపారత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. (వల్లభా) - వశీకరణసమర్థా. ౨(ప్రాప్తియోగినీ)-"ప్రాప్తిమ్- చేతనేశ్వరయోః పరస్పరప్రాప్తిమ్ యోజయతి- ఘటయతీతి, ప్రాప్తియోగినీ" ఎన్ఱాయ్, ఘటకైయెన్ఱపడి. (విశేషః) - అసాధారణధర్మః. చకారత్తాలే భగవదసాధారణధర్మమాన ఉపాయత్వమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. (ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః) ఎన్ఱతు-ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కెల్లామ్ ముఖ్యవాసస్థానభూతరాయెన్ఱపడి. (భాగ్యాధికాః) ఎన్ఱతు- జాయమాన కాల కటాక్షమాకిఱ నిరతిశయభాగ్యత్తైయుడైయవర్కళెన్ఱపడి. (మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వంప్రపద్య) ఎన్ఱతు-ఎన్నుడైయ తిరువడికళైయే ఉపాయోపేయమాక పఱ్ఱియెన్ఱపడి. (ప్రీతమానసాః) ఎన్ఱు - ఉపాయత్తినుడైయ రాగప్రాప్తి శొల్లుకిఱతు. (లక్ష్మీంపురుషకారేణ) ఇత్యాదిక్కు, "లక్ష్మీమ్ - వృతవన్తః, తస్యాఃపురుషకారేణ, మత్పదాంప్రాప్య, ప్రాప్యమ్ - మామేవ ప్రాపకమ్ లబ్ధ్వా, అనన్యమానసాః - కృతార్థాస్సన్తః. మామేవ - ప్రాప్స్యన్తే" ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్క్కుమ్ పురుషకారత్వముమ్ ఆచార్యనుక్కు ఉపాయత్వముమ్ ఉణ్డాయిరుక్క, ఇత్తిరువరుమివర్కళుక్కు నిరూపకమామ్పడి యెన్నెన్నిల్; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్క్కుమ్ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై ఎన్నుమళవాక.) ఇత్తాల్ - మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్క్కుణ్డాన పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మీసమ్బన్ధోపాధికమాకైయాలేయుమ్, ఆచార్యోపాయత్వమ్ భగవత్సమ్బన్ధోపాధిక మాకైయాలేయుమ్, నిరుపాధిక పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళివర్కళుక్కుమ్ నిరూపకమాక త్తట్టిల్లైయెన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు.

"నిగమాన్తేషుశబ్ద్యతే" అఎన్ఱు, శొన్న నిగమాన్తభాగత్తై శఙ్కాపూర్వకమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన) - కఠవల్ల్యుపనిషత్తిల్ సిద్ధమాన వెన్ఱపడి.

౭.—(పురుషకారత్తుక్కు పేక్షిక్కుమ్)- చేతనవిషయత్వముమ్, ఈశ్వరవిషయత్వము మాకిఱ ప్రకారఙ్గళ్. (పురుషకారమామిడత్తిల్) - పురుషకారమామళవిల్. (పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వ)మావతు - నిరుపాధికమాతృత్వత్తాలే, పిళ్ళైయుడైయ దుఃఖమ్ తన్నుడైయ దుఃఖమాయ్, అతు "ఇనియితుక్కు అవ్వరుకిల్లై" ఎన్నుమ్పడి అసహ్యమాయిరుక్కైయే తన్నైయాక వుడైయళాయిరుక్కై. "(పర)ః- ఇతరః, (తన్త్ర)ః - ప్రధానః, యస్య తస్యభావః - పారతన్త్ర్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అనన్యార్హత్వమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, "అన్యస్యఅర్హాః - అన్యార్హాః, అన్యార్హోనభవతీతి - అనన్యార్హః" ఎన్ఱు, సమాసమాయ్, అన్యశబ్దమ్ - ఇతరానన్యార్హత్వ విషయత్తిల్ భగవద్భాగవతోభయాన్యభావమ్ శొల్లుమాపోలన్ఱియే, పిరాట్టియినుడైయ అనన్యార్హత్వ విషయత్తిల్ భగవదన్యమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్యార్హత్వమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱతు - అవనైక్కుమరున్దిడుమాపోలే, అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే ఎన్ఱపడి.

(నిఱుత్తు) - తిరాణునిఱ్కైయాక క్కణక్కిట్టు. (అఱుత్తు) - "ఇప్పోతుఅనుభావ్య మివ్వళవు, ఇప్పోతనుభావ్య మివ్వళవు" ఎన్ఱు, విభజిత్తు. (తీర్త్తువన్నాకైయాలే) - అత్తుమఱవాఱైక్కాక శువరిలే శాణిక్కుత్తియిట్టు వైక్కుమవన్నాకైయాలే. (అనుగ్రహైకశీలైయాకైయాలే) ఎన్నైయాలే - *తాచ్ఛీల్యేఇష్ణుచ్ప్రత్యయాన్తమాన పరదుఃఖాసహిష్ణు శబ్దమ్ ఇవనిడత్తిలేయే ముఖ్యవృత్తమెన్ఱు, సూచితమ్.

పిరాట్టియినుడైయ కృపైయిన్ వైలక్షణ్యత్తై యుపపాదిత్తార్ - కీழ் ; పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళినుడైయ వైలక్షణ్యముపపాదిక్కిఱార్ ; తుడఙ్గి, పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ సర్వచేతన సాధారణమాకైయాలుమ్, మహిషీత్వముమ్ భూమినీళాసాధారణమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, ఇవళుక్కైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుక్కు విశేషమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౧॥ భారతే- ౨॥

(స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కే) [ప-౫౯-వ-౨] ఎన్ఱతు - శరీరతయాధార్యమాయ్ నియామ్యమాయ్ శేషమాయిరుక్కై యాకిఱ సర్వాత్మసాధారణమాన స్వరూపత్తాలే సిద్ధమాన మాత్రమన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. "హ్రీశ్చ" ౧ ఇత్యాదిశ్రుతిక్కు, "హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ" ౧"హ్రీశ్చ - భూమిశ్చ, లక్ష్మీశ్చ, తే-దేవరాజస్య తవ, పత్న్యౌ-సపత్నీకస్సన్నిధత్స్వ"ఇత్యర్థః యథోక్తమ్ శ్రీరామాయణే, "రామస్య దక్షిణేపార్శ్వే పద్మశ్రీస్సమవస్థిత। సవ్యేతుహ్రీశ్చవిశాలాక్షీ వ్యవసాయస్తథాగ్రతః ౨ ఇతి" ఎన్ఱు వరదవల్లభాచార్యర్ శెయ్తరుళిన భాష్యమ్. (విష్ణుపత్నీత్వ ప్రయుక్తమాయుమ్) ఎన్ఱతు -ఎమ్బెరుమానుడైయ నిత్యేచ్ఛైయాలే వన్ద పతిపత్నీభావమాకిఱ ముఱైయాలుమ్ సిద్ధమాయుమెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - నిత్యాశ్రితకళుడైయ అనన్యార్హత్వాది వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱు.

(అహన్తా) - అహమ్ ప్రత్యయ విషయమాన స్వరూపనిరూపకధర్మమ్. ఇత్తాల్ - పిరాట్టియినుడైయ స్వరూపత్తుక్కు భగవత్స్వరూప నిరూపకత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

విగ్రహత్తుక్కు విగ్రహనిరూపకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు మేల్ (శ్రీవత్సవక్షా) ఇత్యాదినా. (నిత్యశ్రీః) - ఒరుకాలుమ్ మార్వై విట్టుప్పిరియాతశ్రీయై యుడైయవన్. "స్వరూపనిరూపకత్వాది" ఎన్ఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే-విగ్రహనిరూపకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇత్తాల్-భూమి నీళాదివ్యావృత్తిశొల్లిఱ్ఱు.

(ఇప్పడియిరుక్కైయాలే)-స్వరూపత్తాలుమ్,విగ్రహత్తాలుమ్ శేషిస్వరూప నిరూపకైయాయిరుక్కైయాలే.(అల్లాతార్కళుక్కు)-భూమ్యాదికళుక్కు. (సమ్బన్ధత్తాలే) - తన్నైయొత్తియ అవనుక్కు చ్చొల్లాతపడియాన సమ్బన్ధత్తాలే. శ్రీశబ్దమ్, కర్మశిధ్యుత్పత్తియిల్, సాపరాధచేతనర్కాశ్రయణమ్ కృపైయిల్లాతపోతు సమ్భవియాతాకైయాలే, ఆక్షేపాత్కృపాసిద్ధి యెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. మఱుప్పిలే నిత్యయోగత్తై చ్చొల్లానిఱ్క, శ్రీరామాయణత్తిల్ విశ్లేషత్రయ ముపపన్నమాప్పడి యెన్నెన్నిల్; మఱుప్పిలే - స్వరూపత్తినుడైయ నిత్యయోగత్తైయుమ్ తిరుమార్విల్ నిత్యయోగత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, శ్రీరామాయణత్తిల్ - అవతారత్తిల్ పిరివుశొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై.

ఆనాల్, పెరుమాళ్ పిరాట్టికళుడైయ వియోగవ్యసనమెల్లామ్ భావనామాత్రమోవెన్నిల్; అన్ఱు, "పుల్ కిళ్కళుడన్దేన్ పుణై పెయర్న్దేన్ అవ్వళవిలక్కొణ్డతే పయిన్ఱ"౩ ఎన్ఱుమ్ 'కాతలర్ తొడువుళ్ తొడువుళినీఙ్గి విడువుళ్ విడువుళి పయన్తలాన్" ౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, దృఢాలిఙ్గనాదృష్టమాన వుణ్డాన ఓరో అవయవవిశ్లేషమ్బొఱుక్క మాట్టాత కామికళుక్కు వైవర్ణ్య పర్యన్త దుఃఖహేతువామోపాతి, ఎమ్బెరుమానుడైయ సర్వాఙ్గమ్ పిరాట్టియినుడైయ అనురూప రూప విభవఙ్గళాలే౫ గాఢోపగూఢ మాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ఓరవతార విగ్రహమాత్రత్తిల్ స్వేచ్ఛైయాలే వన్దపిరివిలుణ్డాన విశ్లేషత్తిఙ్గళ్ తేడి పడాతన పడుమ్పడి యాయిత్తే ఇవర్కళుక్కైయతన్నై, యిరుప్పతు. భృగుశాపత్తై వ్యాజమాక చ్చొల్లాతొఴిన్దతు, అతువుమాన్ఱు, పిరివుక్కుమ్ సాధారణమాకైయాలే; ఉభయస్థల సారత్వత్తాలే కృపైమైయే సారపునామాక వుణ్డైయకాయిరుక్కైయాలే.

౮.—(దేవస్త్రీకళ్) ఇత్యాదిక్కు, "సుస్దరీరఘునాథస్య సురస్త్రీదుఃఖశాన్తయే। పఞ్చాననస్వభవనేదశమాసానువాసహ" ౬ ఎన్ఱ శ్లోకత్తై యోజిత్తుక్కొళ్వతు. (అల్లుమ్) - ఇరవుమ్. (తర్జనభర్త్సన)ఙ్గళ్ - వాచిక కాయిక భయోత్పాదన వ్యాపారఙ్గళ్. (అరువిత్తిన్ఱు) ఎన్ఱతు - "అరువిత్తిన్ఱుకిఱోమ్" ఎన్ఱు వాయాలే శొన్నత్తైప్పణ్ణి. (ఘోరరూపైకళాయ్) - అత్యన్తఘోరైకళాయ్. (నడుఙ్గుకిఱ) - ఉళటవిడుకిఱ. (చిత్రవధమ్) - ఉయిరైప్పోక్కాతపడి పలపడియాలుమ్ నలిక్కై. (రాజసంశ్రయ వశ్యానామ్) - రావణాశ్రిత రాక్షసవశ్యానామ్. (అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తై) ఎన్ఱతు-త్రిజటాదికళైప్పోలే ఇవళుక్కు అన్తరఙ్గైకళాయిరున్దుకొణ్డు మేలుక్కు రాజకార్యమ్ శెయ్యాలాయిరుక్క, అప్పడిశెయ్యాతపోయాలే, అవర్ కళిడత్తిల్ పూర్ణమాకక్కుఱ్ఱముణ్డాన్ఱు, ఆఱివిక్కైక్కాక *దుర్బలానామ్ (కిలరిత్యాది) (నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి) ఎన్ఱతు - ఊన్ఱుపార్క్కిల్, నాన్ఙ్గిరుక్కుమిరుప్పై విమర్శియాతపడి లజ్జైయుడైయ శ్రీయాట్టిన నీయుమ్ ప్రథమాపరాధియావాయాకైయాలే, అపరాధమ్ పణ్ణాతారిల్లైయెన్ఱపడి. (అడియిల్ పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞై) - "భవేయంశరణంహివః" ౮ ఎన్ఱ ప్రతిజ్ఞై.

౧॥ పురుషసూక్తే- ౨॥ శ్రీరామాయణే- ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ శ్రీభాష్యే- ౭॥ రా- ౮॥

2-6-90.

(పరువముడైయాయ్ తిరుక్కిఱ కాలత్తిలే) - గర్భమాయిరుక్కిఱ కాలత్తిలే పోక్కవిడువారైప్పోలే ఎన్నదు - వ్యాజత్వసూచనార్థమ్. (లోకాపవాదపరిహారార్థమాక) ఎన్గైయాలే - సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ కూడ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ లోకాపవాద పరిహారమావశ్యకమెన్ఱు సూచితమ్.

(ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్) ఎన్నదు - పెరుమాళుక్కు ప్రయోజనమాన లోకాపవాద పరిహారముమ్ కూడ వ్యాజమెన్నలామ్బడి పిరాట్టి తిరువుళ్ళక్కరుత్తాలుళ్ళ ప్రయోజనమెన్ఱపడి. (నఖలు) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - పెణ్ణే! పెరుమాళై చ్చుట్టియిరుక్కిఱ రఘుసన్తానమానదు పెరుమాళుడైయ తిరువంశత్తిలే యన్ఱిక్కే యోగ్యియవాన్గాళెన్ఱు, గఙ్గాజలత్తిలే యప్పోదే ప్రాణనైవిడుక్కైక్కు అహ్వాయాకిఱిలేన్ ఎన్ఱు, ఉన్నక్కుమ్ తెరియుమ్గిడాయ్ ఎన్ఱు. ఇచ్ఛ్లోకత్తిల్, (భర్తుః) ఇతి- పఞ్చమ్యన్తమ్; (రాఘవమ్) ఇతి-ప్రథమాన్తమ్; (ఖలు) ఇతి-ప్రసిద్ధౌ; (మా పరిహాస్యతి)-పరిహీణం మాభవిష్యత్. ఇవ్విడత్తిల్, ముత్తలిలేయే పిరాట్టి దేహత్తైవిడిల్ సన్తానమ్ ముత్తలిలే యోగ్యియమాగైయాలే, రఘువంశత్తిలన్ఱిక్కే యోగ్యియమ్; సన్తానముణ్డానపిన్బువిడిల్, "ఇవళ్ తన్నక్కిఱ కుఱ్ఱముణ్డానపడియాలన్ఱో, గఙ్గైయిలేవిఴున్దుముడిన్దాళ్?" ఎన్ఱు, లోకత్తుక్కు దోషమ్ దృఢీకరిక్కప్పడుకైయాలే, సన్తానమ్ రఘువంశత్తిలన్ఱిక్కే యోగ్యియమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(పెరుమాళ్ నినైవై) - "లోకాపవాదపరిహారమ్ పణ్ణవేణుమ్" ఎన్గిఱ పెరుమాళ్ నినైవై ఆకైయిలే, లోకాపవాదపరిహారత్తుక్కుప్పిన్బు ఉత్పత్తిస్థానత్తిలే లయిత్తదు, ఇవళ్ శడక్కేన ముడియిల్ అపవాదమ్ దృఢమామ్. అన్ఱిక్కే, "ముహుర్యదాహా" ఎన్గిఱ నినైవెన్ఱుమామ్ ఇదు పెరుమాళుక్కు నెన్ఱు ఆజ్ఞపడి యన్నైనిన్ఱిల్; జాహ్నవీజలత్తిలే విఴున్దువిడవేణ్డుమ్బడి ప్రాణన్ వలియతాయిరుక్కైయిత్తలైయిల్ నినైవుణ్డెన్ఱు, కాట్టక్కడవదిఱే [౧౯

అత్తలైయిల్ నినైవాలేయిఱే యిఱైజీవిప్పదు. (పాదాళ్ రౌ)- ధత్వా. (పిఱన్దకత్తిలే)-భూమియిలే (జననత్వ)మ్-అన్వధక్షినత్వాన్. (సర్వసమ్మతమామ్బడి.- తిరువయోధ్యైయిల్ రజకనుక్కుమ్ కూడ సమ్మతమామ్బడి. (కాషాయవాసినీ)-విరక్త్యతిశయత్తాలే ధరిత్త కాషాయత్తైయుడైయళాయ్ (మాధవీ,- భూమిః (తథా-వివరం దాతుమర్హతి) ఎన్నదు- అప్పడిమెయ్యానాల్ ఇడఙ్గొడుక్కక్కడవళెన్ఱపడి.

(యదుతాన్నల్) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - సీతావతార ప్రభృతియాన యాన్నోరవతార జాతన్గైచ్చొల్లుకిఱార్కళ్, అదెల్లామ్ పురుషకారభూతైయాన శ్రీరఙ్గనాచ్చియారాక వవతరిక్కైక్కుక్కు వృణ్ణిన్నక్రమమ్ ఎన్ఱు, (యోగ్యమ్)-అభ్యాసః [౨౦

౯.—(నమ్తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై) ఎన్నదు - పెరుమాళ్ తాముకన్ద వడివైయిల్ ఏవాదే, "నీయక్కన్దవిడత్తే పణ్ణశాలైయైప్పణ్ణు" ఎన్ఱపోదే, "నమ్మై స్వాతన్త్ర్యనాక్కినార్" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే, ఇతైయప్పెరుమాళ్ విక్రుతరానాలెన్నుమ్ మైప్పల్ సీతాసమక్షమ్ - పిరాట్టి సన్నిధిక్కొణ్డు (వర్షశతమ్ - యావదాత్మభావి. (త్వయి-స్థితే) సతి ఎన్నదు-తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు హానివరుమళవిల్ పెరుమాళుడైయ సత్తైయుమ్ప్రియవేణుమెన్ఱు, కరుత్తాలే. (స్వయంతు రుచిరే) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే - కిఴ్చ్చొన్న పారతన్త్ర్యత్తై యేకొణ్డు సఫలమాక్కవేణుమెన్ఱు, ప్రార్థిక్కిఱదు

(జయన్తన్)- ఇన్ద్రపుత్రన్. (కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్ద) ఎన్నదు- "యథాపితా తథాపుత్రః" ఎన్గిఱపడియే-అహల్యావిషయత్తిల్ ఇన్ద్రన్ వన్దాప్పోలే, ఇవనుమ్ పిరాట్టిపక్కల్ దుర్బుద్ధియాలే అన్యాక కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్దానెన్ఱపడి. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, వాయసత్వమ్ జన్మసిద్ధమెన్నిల్; సదృష్ట్వా జానకీంతత్ర కన్దర్ప శరపీడితః। విరరాదనఖైస్తీక్ష్ణైః పీనోన్నతపయోధరా [౧] ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱప్రకారత్తిలే - పిరాట్టిపక్కల్ దుర్బుద్ధిపణ్ణుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిఱే. "భుఙ్క్తే బలిభోజనః" [౨] ఎన్ఱు-మాంసార్థియాయన్ఱో పిరాట్టిపక్కత్తిల్ అపచారప్పట్టదెన్నిల్; 'సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్ [౩] ఎన్గిఱపడియే-వసిష్ఠనిడత్తిల్ అపచారత్తాలే త్రిశఙ్కు-అప్పోదే చణ్డాళనానాప్పోలే, త్రిజగతాం మాతావాన పిరాట్టివిషయత్తిల్ దుర్బుద్ధిపణ్ణినపోదే వఞ్చనార్థమాక త్తాన్కొణ్డ తిర్యక్జాతియిన్ వేషమ్ అవఘక్కప్పడియే యథార్థమాయ్ విడుకైయాలే, మాంసార్థియాక చ్చెయ్దానెన్న కూడైయిల్లై ఇప్పడియిల్లైయాకిల్, 'జయన్తతాత్మవనేచ్చా సుగ్రీవేప్సితరాజ్యదః' [౪] ఎన్గిఱ పాద్మోత్తరవచనత్తోడే విరోధిక్కుమిఱే. అన్ఱిక్కే, (జయన్తన్ కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్దు, ఎన్గిఱ వాక్యత్తై "కాకరూపత్తైక్కొణ్డు) ఇరుక్కిఱ (జయన్తన్-వన్దు)" ఎన్ఱు శిథిత్తు, పూర్వవాసిస్థానుగుణమాక యోజిక్కవుమామ్. పూర్వవాసి

౧॥ వామనే ౨॥ ౩॥ వారాహే. ౪॥ పాద్మోత్తరే-౩౧.

త్తిల్, గౌతమశాపత్తాల్ ఇన్ద్రనుక్కు వన్ద కాకత్వత్తై దేవతైకళ్ జయన్తనిడత్తిల్ మాఱ్ఱి ఇన్ద్రనై రాజ్యత్తుక్కాక్కికొణ్డార్కళెన్ఱుమ్, అన్దజయన్తనే తానే, "అతో రామమహాస్త్రేణ జయన్తో భయవిహ్వలః । తేనానుద్రవతా ఘోరం బ్రహ్మలోకం గతః పురా"౧ ఎన్ఱు బ్రహ్మస్త్రవిషయీభూతనానానెన్ఱు, శొల్లి నిల్కిఱార్ (అక్కృత్యత్తై) ఎన్ఱు - వాయాల్ శొల్లమాట్టామైయాలే. ("పురాత్మతితిందేవీ") ఇత్యాది, పాఠాన్తరవచనఙ్గళ్. (విరక్తు - ఉపాయమ్ [౫

౧౦ —, ఇవ్వాక్యత్తుక్కు) [ప-౮౦-వ-౨] - [విశ్లేషదశై] [వా-౧౦] ఇత్యాదిమూలవాక్యఙ్గళుక్కు. (ఇవ్వళియే అర్థమాకక్కడవతు) [ప-౮౦-వ-౨] ఎన్ఱుమ్-(చేతననై తిరుత్తుకైయై-వతు) [ప-౭౮-వ-౧౨] ఎన్ఱు తుడఙ్గి అరుళిచ్చెయ్తవిడత్తిలుమ్ అర్థమాకక్కడవతెన్ఱు పడి.

౧౧ —(కుడనీర్ వళిత్తాలుమ్) [ప-౮౫-వ-౬] - ఘటప్రహారిణః సన్నిధానాలుమ్ (అచ్చముఱుత్తి [ప-౫౦-వ-౩] - భయప్పడుత్తి.

ఉపదేశత్తాల్ మీళాత రావణనై ప్పిరాట్టియరుళాలే తిరుత్తాతొళిన్దిపోయెన్నిల్; ఇవళ్ అవనై పాపబుద్ధి కొలైయయప్పోకి అవనై విషయత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్ పణ్ణినాలుమ్ కటాక్షమ్ ఈశ్వరసఙ్కల్పత్తాలేయే ఫలిక్కవేణ్డుకైయాలే, ఇవళుడైయ వధత్తిలే బద్ధకౌతుకనాన ఈశ్వరనిడత్తిల్ రక్షణసఙ్కల్పత్తై ఉణ్డాక్కప్పోతు అవనై అన్దవిరుద్ధసఙ్కల్పత్తై మఱప్పిక్కవేణ్డుకైయాలే, అతుక్కాగ ఇవళుడైయ సన్నిధియిల్లామైయాలే, ఆల్లుమ్పక్కలుమ్ ఇడైవీడిన్ఱియే యఱవిక్కిడక్కియవనై తాన్ కిట్టి భోగోపోద్ఘాత కేళియిలే శుద్ధియాఱుక్షమ్ తిన్నాల్లతు శెయ్యవొణ్ణామైయాలేయుమ్; "ఎమ్బెరుమానుక్కు శౌర్యగుణముద్రిక్తమాయ్ తమక్కు త్తిన్నవడఙ్గుమ్పడి ప్రతియుద్ధమ్ తరవల్లారార్? ఎన్ఱుపార్త్తు, వీరర్కళిల్ తలైవరాన తిరువాశల్ కాక్కుమ్ ముతలికళై నేరాకయుద్ధమ్ తరక్కడవర్కళ్ ఎన్ఱు నియమిత్తాల్, పావాల్ తన్నైవరాన ఇవర్కళిల్ యారాక్కళ్ ఎన్ఱు, ఆకర్మవశ్యరాన నిత్యర్కు ముట్పడ అనుభవిత్తేయవేణ్డుమ్ యాన భాగవతాపచారమ్ ఎన్ఱు, తానే ఒరువాఙ్గై సఙ్కల్పిత్తు అప్పడియిలే యద్దోపయోగియాన శౌర్యవైరాగ్యాదికళై యొళిత్తు జ్ఞానాదిక [illegible] సఙ్కల్పత్తైయిట్టు [illegible] అనుభవిక్కవేణుమ్" [illegible] సర్వేశ్వరనై పణ్ణికిఱ కృషిఫలమాక [illegible] భవాయత్తాలేయుమ్; [illegible] "మున్బు శ్వేతద్వీపత్తిలే భాగవతాపచారత్తాల్ ప్రాకృతలోకత్తిలే పుక్కు జన్మమెడుక్కు [illegible] ! [illegible] ఎప్పొళుతో మీళవుమ్ [illegible] ఎమ్బెరుమాన్ తిరువడిక్కళై చ్చేరువతు?" ఎన్ఱు, శోకక్లేశత్తోడు, తిరువనన్దాళ్వానుమ్ [illegible] తిరువాళియాళ్వానుమ్ ఓరోరువర్ ఓరోజన్మత్తైక్కడుకనివన్తిప్పోక వరమ్కొణ్డతైప్ తిరువుళ్ళత్తిలేకొణ్డు [illegible] అరుళాలే తిరుత్తినిల్లై ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఆనాల్, ("మిత్రమౌపయికమ్") [ప-౮౮-వ-౮] ఇత్యాదియాలే ఉపదేశిప్పానేనెన్నిల్; పిఱరనర్థమ్ కణ్డాల్ కణ్ణాఙ్గుక్కాయిట్టు తన్ స్వరూపత్తైయుడైయ ఇవళ్ క్రౌర్యత్తుడైక్కొణ్డజ్ఞానమెల్లామ్ అడిమణ్డియోడే కలఙ్గి ఇరుక్క ప్రవృత్తాపహార్య ప్పిరవిపడియాన శీలత్తైయుడైయవళాకైయాలే ఒరునాడఙ్గ అనర్థప్పడాదపడి [illegible], "అన్యరూపకా స్త్వమన్యదాపలితమ్" ఎన్ఱాప్పోలే, తన్నైప్పోలొత్త ఉపదేశిత్తాళిత్తనై.

ఇప్పడియుపదేశపణ్ణిన ఉపదేశత్తై, చేతననైత్తిరుత్తుకైయిల్ ఉదాహరిత్తుక్కాట్టలామోవెన్నిల్; ఉపదేశత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాత విడత్తిలేయుమ్ ఉపదేశిక్కక్కణ్డాల్ యోగ్యతైయుళ్ళవిడత్తిల్ ఉపదేశముఖత్తాలే తిరుత్తుకై కైముత్తికన్యాయసిద్ధమాకైయాలే, ఉదాహరిక్కక్కుఱైయిల్లై.

అన్ఱిక్కే, పెరుమాళ్ కాకత్తిన్ విషయత్తిలే క్రూరబుద్ధియాయ్ప్పణ్ణి "ఇత్తొరు కాకమాత్రమన్ఱో!" ఎన్ఱు, అలక్ష్యమాయిరుక్కప్పోరాతే; అతి కృపైయాన బ్రహ్మాస్త్రత్తైయిట్టు తొడైయైయరుక్కచ్చెయ్త, అరుకిరున్దపిరాట్టి, "వలియచ్చెయ్త ప్రసన్నయప్రపన్నయైయె నలియత్తేడువర్కళో! ఒరు నిగ్రహమ్ పణ్ణిచ్చెయ్త యెన్ఱు ప్రజైయై నలియత్తేడువతే! ఇత్తే తాన్ !" ఎన్ఱిరఙ్గి, అప్పడియే కణ్ణీరక్కాలుమ్ కులిరనోక్కి, "శీతో భవ"౩ ఎన్ఱాప్పోలే; బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ఒరుప్రత్యస్త్రముమ్, కాకత్తుక్కు ఒరురక్షైయుమిట్టు మున్ వైత్తుక్కొణ్డు వరుమ్పడియాక బ్రహ్మాస్త్రత్తై యనువివిడ; అన్దకటాక్షపడియాక, "త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః"౪ ఎన్ఱు అప్పడియే - అవనుమ్ సర్వలోకఙ్గళిలుమ్ ఒరుకాల్ తిరిన్దవిడత్తిలే ఒన్ఱిలిన్ఱాల్ తిరిన్దు, పుక్కిలమ్ నిన్ఱు, అకిఞ్చన్యానన్యగతిత్వఙ్గళైయుడైయనాయ్, పెరుమాళ్ మున్నే వన్దు విళున్దాప్పోలే; రావణనుమ్, "సరామబాణాభిహతో భృశార్తశ్చచాలచాపం చ ముమోచ వీరః"౫ ఎన్ఱు అప్పడియే - ఇత్తుక్కు మున్బు వీరనాయ్ తన్నైమతిత్తిరున్దవన్, "పులనిరమరరాక్కైయ్వార్"౬ ఎన్ఱు అప్పడియే - పిరాట్టిక్కు సిదేశకారికళాన దివ్యస్త్రీపురుషర్కళుడైయ ఘటకకృత్యత్తాలే తన్నిలైకులైన్దు తన్నైయిల్ విల్లైప్పోకట్టు విపరీతప్రవృత్తినివృత్తనాయ్, "గచ్ఛానుజానామి"౭ ఎన్ఱు, పెరుమాళుడైయ అనుజ్ఞైకొణ్డు

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ వి-వా-౮-౧-౧. ౭॥

పెయర్త్తుం ఇడవేణ్డుమ్బడి పరతన్త్రనాయ్ నిన్ఱనై పిరాట్టియుడైయ కటాక్షఫలమాగైయాలే, రావణనై యుమ్ అరుళాలేయిరుత్తినాళ్ ఎన్ఱవుమామ్.

కాకనైప్పోలే ఇవనుమ్. "భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిః" ఎన్ఱ ఇధనాయ్ - శరణాగతనాన్ ఫలియాదొழిన్దదెన్ఱెన్నిల్; "పాణిసంశయమాపన్నం దృష్ట్వా సీతాఽథ వాయసమ్ । త్రాహి త్రాహీతి భర్తారమువాచ దయయా విభుమ్"౧ ఎన్ఱు - కాకన్ తన్నై మఱన్దిరున్దు విழுన్దదనైయిలే, 'మిథిలాయాం ప్రదీప్తాయామ్'౨ ఎన్ఱు - అవన్ కుడియిరుప్పిల్ వన్ద నైలక్ష్యాతిశయత్తాలుమ్ మున్నైయాలుమ్ పెరుమాళై త్తన్ శొల్ వழிవరుమ్బడి యాక్కిక్కొణ్డు "ఉమక్కు స్వామిత్వముమ్ కారుణ్యముమ్ ఉణ్డు ఎన్ఱు, పేర్ కొడువేణుమెన్ఱు, రుస్ద్రాక్షిల్, నీర్ శెయ్యుమ్బడి తన్నై విలక్కాత్తపడి యివ్వళవుఅనుకూల్యముడైయ ౩ ఇనిన్ఱవానిల్లాదెన్ఱు నైయుడైయ వివక్షై చ్చైడక్కొణ్ణ ముడివ తైయుక్కుమున్నే రక్షిత్తరుళప్పారీర్" ఎన్ఱు, పెరుమాళై రక్షణోన్ముఖరాక్కి అవనుక్కు చ్చెయ్యవేణ్డుమ్బడియై ప్పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పడుత్తి అవన్ తలైవాయై యక్కవన్ద బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ఒరు కణ్ణళవే ఫలమాక్కుమ్ అవన్ తనక్కు ఒరు కణ్ణిరణ్డుక్కణ్ణానబడియాక్కుమ్ ఒరుకుడైయన్ఱియే రక్షిప్పిత్త పిరాట్టి; దేవస్త్రీకళ్ శిఱైవిలక్కి త్తన్ కాలిలే కోత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే ఇవళుడైయ వియోగత్తాల్ కలఙ్గిన పెరుమాళ్, రావణన్ విపరీతప్రవృత్తినివృత్తనాయ్ నిన్ఱనిలైక్కు అప్పోదే అవనై త్తలైయఱుక్కాదే పడైవీడేఅప్పోక విడుకైయే ఫల మెన్ఱు కరుతి, 'గచ్ఛానుజానామి'౪ ఎన్ఱు పోకవిడుకైయాలే, ఫలసిద్ధియన్ఱిక్కే యొழிన్దదెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. అన్ఱియిలే "ఇవళ్ సన్నిధియాలే కాకమ్ తలైపెఱ్ఱదు; అదిల్లామైయాలే రావణన్ ముడిన్దాన్"౫ ఎన్ఱు, ముముక్షుప్పడియిలే అరుళిచ్చెయ్దదు.

ఆక రామావతారత్తిల్ పురుషకార స్థానీకైయాన పిరాట్టిక్కు విశ్లేషదశైయిల్ రావణ వధ దీక్షితరాన [౧౫ ఈశ్వరనై అట్కాలే అరుళ్వియాపారమాలే, ప్రతికూలనాయ్ నివృత్తనాన రావణనుక్కు ఫలమన్ఱిక్కే యొழிన్దదెన్ఱు, ప్రకృతార్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

౧౩.— "స్వవివేకపుడజి ప్రపత్తిః స్వస్మా" [౬ ౯౪-వ-౨] ఎన్ఱిడవిడత్తిలే, "తత్త్వవివేక నిత్యానిత్యత్వనియన్తృత్వ భోక్తృత్వ సామ్య అహఙ్కార రక్షోపేక్షైయ బాహుల్య సాధ్యాన్య శరణనియమన సుకృతిభేద దేవాసురవిభాగ విభూతియోగ విశ్వరూపదర్శన సాఙ్గ భక్తియోగ దుర్లభత్వాదికళాలే"౭ ఎన్ఱ ఆచార్యహృదయ వాక్యత్తుక్కుమ్ కణ్డుకొళ్వదు. [౨౦

విశ్వరూప దర్శనమ్ ఉపదేశరూపమాయిరామైయాలే, అన్దాలే యువ్వర్థమలి విప్పిక్కప్పట్టదెన్నుం; అరుళిచ్చెయ్దిడార్ (తాన్ కన్దార్ క్కు) [౮-౯౧-వ-౬] ఇత్యాదియాలే.

"పురుషకారమ్ మిక్కైయెన్నలావ్వప్పడియాన గుణమ్ ఎమ్బారుమానుక్కు ఉణ్డాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పిరాట్టిక్కు ఇవనుడైయ వశీకరణమ్ సాధ్యమాయిరుక్కుమాపోలే ఇవన్ తనక్కు తన్ వశీకరణమ్ అసాధ్యమల్లామైయాలుమ్ పురుషకారకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొళ్వ న్నెన్!" ఎన్ఱి, అశఙ్కైయిలే; గుణాధిక్యముణ్డాయిరున్దతే యాకిలుమ్ అదు కాదాచిత్కమాగైయాలే అర్జుననుడైయ అపరాధమడియాక కెళ్ళర్ద తన్నుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యత్తుక్కుణ్డాన పరాధీననాకామైక్కుమ్, అర్జునన్ తన్నపరాధత్తైక్కణ్డు అఞ్జాత్తపడి స్వాశ్రయణోన్ముక్కెనున్నాక్కుమ్, పురుషకార కృత్యమవశ్యాపేక్షితమాగైయాలే, అదుతాన్ పిరాట్టిక్కే అసాధారణమాయిరుప్పదొన్ఱాగైయాలే, విఱిట్టు క్కొళ్ళవేణుమెన్ఱు, శఙ్కాపూర్వకమాక వరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఇవనుక్కు) [౫-౧౦౦-వ-౫] ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ("మామేకం శరణం వ్రజ... సర్వ పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్నైయాలే) [౫-౧౦౧-వ-౬] ఎన్ఱదు - "ఎన్నై శరణమాక వడైగైయే అధికారికృత్యమ్, నానే అవర్కళుక్కు అనిష్టనివృత్తీష్ట ప్రాప్తికళై త్తలైక్కట్టిక్కొడుక్కుమవన్" ఎన్ఱు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమాన ఆచార్యకృత్యమాత్రత్తైప్పణ్ణినిడాతే, "మామేకం శరణం వ్రజ" ఎన్ఱు, - తన్నైయొழிయ నాకపమైత్తుక్కొడుత్తు, అవనైప్పఱ్ఱువిత్తు, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్ఱు, - ఫలప్రధాన సక్కల్ప మైయుమ్ పణ్ణుగైయాలే ఎన్ఱపడి.

ఆనాల్ అర్జుననుక్కు దేహావసానత్తిల్ మోక్షమ్ వారాతొழிన్దదెన్నెన్నిల్; కేట్టకణత్తిల్ నిలైనిల్లాతే పిన్బు మఱక్కైయాలే యుమ్, ఇప్పడి మఱక్కైక్కు మడి - ప్రౌపదీపరిభవమ్ కణ్డిరున్ద భాగవతాపచార ముణ్డాగైయాలేయుమ్, శరీరావసానత్తిల్ భగవత్ప్రాప్తి యన్ఱిక్కే యొழிన్దదెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. [౨౫

(కృత్యత్రయత్తిలుమ్) [ప-౧౦౩-వ-౭] ఎన్నఱ్ఱు - ఆచార్యాది కృత్యత్రయత్తిలు మెన్ఱపడి యథాయోగమ్ ఎన్నఱు - ఆచార్యకృత్య త్తిల్ [తాన్] ఎన్ఱ ఏవకారార్థమాన అన్యాపేక్షా నైరపేక్ష్యమ్ బాధితమాకైయాలే అత్తిలే యేఱిట్టుక్కొణ్డ మాత్రముమ్, ఉపాయకృత్యత్తిల్ ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకై బాధితమాకైయాలే [తాన్] ఎన్ఱ ఏవకారార్థమాన అన్యనైరపేక్ష్యమాత్రముమ్, పురుషకార కృత్యత్తిలిరణ్డుక్కుమ్ బాధమిల్లామైయాలే అన్యాపేక్షా నైరపేక్ష్యముమ్, ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమాకిఅవిరణ్డుమాక యథాయోగమెన్ఱపడి.

౧౫.—(తత్త్రేణ) [ప-౧౦౬-వ-౫] ఎన్నఱ్ఱు - శేషాన్నపడి (అర్థమాక) [ప-౧౧౬-వ-౫] ఎన్నఱ్ఱు - తన్నుడైయతాన ఉపాయ కృత్యత్తై అపేక్షానిరపేక్షమాక చ్చెయ్కైయై వైభవమాక చ్చొల్లుకైఅ [ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే] [వా-౧౮] ఎన్ఱఅవాక్యత్తిల్ ఉపాయస్వరూపమ్ సిద్ధియాతపోతు అన్దవైభవమ్ సిద్ధియాతాకైయాలే, అర్థమాకఎన్నపడి. (వాత్సల్య) [ప-౧౦౮-వ-౪] మావత్తు - "వత్సస్యేదమ్ - వాత్సమ్" - కన్ఱిన్ మేలుణ్డాన ఉల్పాదియాన అఴుక్కుక్కళ్. "వాత్సమ్, లాతి - భోగ్యతయాస్వీకరోతి ఇతి - వాత్సలా; తస్యాభావః - వాత్సల్యమ్" ఎన్ఱాయ్, కన్ఱిన్నుడక్కళ్ తేనువిరుక్కుమ్ మిరుప్పెన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్పళ్ళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శువదు) ఇత్యాదియాల్. (శువదు) - కత్తమ్. (కన్ఱై) - వాల్ పుఅమ్. (వఴుక్కు) - ఉల్పాది.

౧౬.—శేషిదమ్పతికళుక్కుణ్డాద అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళుణ్డెన్ఱాల్ కర్మవశ్యత్వమ్ వారాతో? ఎన్ఱఅకణైక్కుయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇత్తాల్) [ప-౧౧౩-వ-౫] ఎన్ఱు, ఇడఙ్గి వాక్యద్వయత్తాలే

౧౮.—(ఎఴునూఱురాక్షసికళుమ్) [ప-౧౨౦-వ-౫] ఎన్నఱ్ఱు - ఒరువన్ తిరువాప్పాక్కుత్తుక్క పేరిదుక్కుమ్ రావణనుడైయ శాసనత్తాలే నలివ్దరాక్షసికళితే, ఏకజటైఎన్ఱుమ్ హరిజటైఎన్ఱుమ్ వికటై ఎన్ఱుమ్ దుర్ముఖి ఎన్ఱుమ్ వినతై ఎన్ఱుమ్ అశ్వముఖి యాన వికటై ఎన్ఱుమ్ చణ్డోదరి ఎన్ఱుమ్ ప్రఘసై ఎన్ఱుమ్ అజాముఖి ఎన్ఱుమ్ శూర్పణఖై ఎన్ఱుమ్ పల్లురాక్షసికళ్ నలిన్దపక్కైచ్చొల్లుకైఅ ఇడత్తిల్, "అజాముఖా యదు కణ్ఠై తదేవమమరోచతే । సురాచానీయతాంక్షిప్రం సర్వశోకవినాశినీమ్॥ మానుషంమాంసమాస్వాద్యనృత్యామోథ నికుమ్భిలామ్" ఎన. శూర్పణఖై ఎన్పాళొరుత్తి, తన్నుడైయ ప్రాధాన్యమ్ తోన్ఱ, "ఇత్యాన్నళ్ళు పేరక్కళిలుమ్ ... , అజాముఖి ఎన్నుమవళ్ కొల్లుకైఅళి మొన్నక్కుఖిమితమా యిరుక్కైయాలే కఴుక్కవప్పడి శెయ్యప్పారున్గోళ్; పిన్ను, అన్దహత్తుక్కుమ్ పోక్కువీడాక చ్చాలిక్కుమ్ సాదుపుక్షోమ్" ఎన్ఱు కొల్లుకైయాలే, పత్తుపేరుక్కొరుత్తి ప్రధానైయాయిరుక్కైయాలేయుమ్, "స్త్రీసహస్రాణితే సప్త వశే స్థాస్యన్తి సున్దరి" ఎన్ఱు - వికటావాక్యత్తిన్పడియే రావణాన్తఃపురత్తుక్కు అన్తరఙ్గవృత్తి శెయ్కుమ్ఘోరుమ్ రాక్షసస్త్రీకళ్ ఏఴాయిరమ్ పేరుణ్డాకైయాలేయుమ్, పత్తుపేరుక్కొరుత్తియాక ఏఴాయిరమ్ పేరుక్కుమ్ ఎఴునూఱుపేర్ ప్రధానైకళుణ్డెన్ను సుశిప్పిక్కుత్తాలే.

౧౯.—ఇత్యాదులస్సనత్తిల్) [ప-౧౨౩-వ-౯] - యాగమధ్యస్థమాన పశుహింసైయిల్.

౨౦ —"నక్షమామి" ఎన్నుమ్పడియాన దోషమ్) [ప-౧౨౫-వ-౮] ఎన్నఱ్ఱు - భాగవతాపమానాత్మక దోషమెన్నపడి.

(చరిత్రత్తాలే) [ప-౧౨౬-వ-౭] - [పాణ్డవర్కళైయుమ్] [వా-౨౧] ఎన్ఱఅవాక్యత్తాలే.

నిరసనీయరాన పాణ్డవర్కళై అప్పడిశెయ్యాతే రక్షిత్తమైయై చ్చొల్లుకైఅ విశాలామ్ ఉపాయవైభవవిశేషమ్ సిద్ధిత్తతెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదియాలే.

౨౨.—(అఴ్రితొఴ్రిల్)- దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్. (పేతమ్శెయ్తు) - భేదమ్పణ్ణి; సన్ధిక్కుమ్కూడువారైయుమ్ కలైత్తెన్నపడి. ఇతుక్కు ఏ? అల్లాతారెల్లారుమిరుక్క దౌత్యత్తుక్కివర్ ముఱ్పట్టతు. కొణ్డ) - వధపరికరమున్ఱి శేర యిరుక్కైఅ, (మాకోల్) - ముట్కోలై, (కొణ్డ శెయ్తు) - ఇథోపకరణమాక్కిక్కొణ్డు.

౨౩.—ప్రపత్తిక్కుణ్డాది స్వాస్వాతన్త్ర్యశ్శిద్ధియాకైఅ అధికారనియమముణ్డోమెన్న? అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అధికారనియమముమాపను, [ప-౧౩౩-వ-౫] ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (జాతిభేదమ్) [ప-౧౩౫-వ-౨] - బ్రాహ్మణత్వాది. (కులమ్) - ప్రాచోదీచ్యాదికులమ్. (లిఙ్గమ్) - బ్రహ్మచర్యాద్యా శ్రమఙ్గళ్. (గుణ)ఙ్గళ్ - అన్తశ్శుద్ధి బహిశ్శుద్ధ్యాదికళ్. (క్రియై)కళ్ - స్నానాదికర్మఙ్గళ్ (గుణక్రియై)కళ్ ఎన్ఱు - అఙ్గకర్మఙ్గళై చ్చొల్లిన్ తాకవుమామ్. (దేశకాల)ఙ్గళ్ - పుణ్యదేశకాలఙ్గళ్. (అవస్థై) - పరిపాకమ్, జాతపుత్రస్య కృష్ణకేశత్వాదికళాన అధికారివయోవిశేషత్తై చ్చొల్లవుమామ్.

౨౬.—(శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన) [ప-౧౩౯-వ-౧౧] ఎన్ఱదు - దాత్యముఖత్తాలే, పిరాట్టియాలుమ్ పెరుమాళాలుమ్ సుశిక్షితరా యిరుక్కైయాలుమ్, శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన వానరత్తిన్ కుడిప్పిఱప్పాలుమ్, శరణాగతి ధర్మజ్ఞరాన వెన్ఱపడి.

౨౭.—(కూటావలిక్కాట్టిల్)[ప-౧౪౧-వ-౪]-శున్ఱిక్కాట్టిల్. ఇప్పడి ''రుచి తుణభజ్గురై'ఎన్గైయాలే, మేల్ [ప్రకారనియమమిల్లై] [వా-౨౮] ఎన్నుమిడత్తుక్కు ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱ ద్రౌపద్యర్జునాద్యాచారజ్గళ్ అపద్విషయజ్గళన్ఱో?!'' ఎన్ఱ, అశజ్కైక్కు సమాధానమ్ సూచితమ్. (తళమ్) - [ప-౧౪౧-వ-౪ఉత్పత్తిస్థలమ్. [౫

ముముక్షుప్పడియిల్ మతుబద్ధమ్ అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకరణత్తిలే, '''ఇవళ్ సన్నిధియాలే కాకమ్ తలైపెఱ్ఱదు; అదిల్లామైయాలే రావణన్ ముడిన్దాన్' ఎన్ఱు, - పురుషకార భూతైయాన పిరాట్టియుడైయ సాన్నిధ్యాసాన్నిధ్యజ్గళాలే ఆశ్రయణకాలనియమమ్ శొల్లానిఱ్క, [కాలనియమమిల్లై] ఎన్నుమర్థమ్ శొల్లుమ్బడి యెజ్ఙనే?' ఎన్నిల్; ''తీవ్రజ్గళాన భాగవతాపచారాదిగళాలేయన్ఱాన ఈశ్వరనుడైయ అధోనినీషైక్కు విషయభూతరానవర్గళ్ ఎమ్బెరుమానై ఆశ్రయిక్కుమళవిల్, అవ్వవతారజ్గళిల్ పురుషకారకర్తృత్యత్తిల్ ముడిశూడియిరుక్కుమ్ పిరాట్టియుడైయ సాన్నిధ్యమపేక్షితమ్''ఎన్నుమర్థమ్, ''ఇవళ్ సన్నిధియాలే''ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ శొల్లుకిఱదాకైయాలుమ్; ఇవ్విడత్తిల్ అప్పడిప్పట్ట ప్రతిబన్ధకమిల్లాదార్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తిక్కు కాలనియమమిల్లైయెన్నుమిడమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్; ఇతుదాన్ ''ఇత్తాల్ - ఆశ్రయిక్కైక్కు రుచియేవేణ్డువదు, కాలమ్ పార్క్కవేణ్డావెన్ఱ, అదు'' ఎన్ఱు, అజ్గుమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, విరోధమిల్లై యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఆనైయిన్ఱే, ఎమ్బెరుమానారుమ్, ఒరుపజ్గుని యుత్తిరత్తిరునాళై ప్రతీక్షిత్తు క్కొణ్డిరున్ద, పెరుమాళుమ్, శ్రీరజ్గనాచ్చియారుమ్ ఒరు శేరత్తిరుయిల్ నేర్త్తియాక వెళియుర్దరుళియిరున్ద కాలత్తిలే, ''భగవదపచార భాగవతాపచార అసహ్యాపచార రూప నానావిధానన్తాపచారాన్ ఆరబ్ధకార్యాన్ అనారబ్ధకార్యాన్ కృతాన్ క్రియమాణాన్ కరిష్యమాణాన్ సర్వానశేషతః క్షమస్వ''౧ఎన్ఱు, - అస్మదాదిగళైక్కాటాతిత్తు[౧౫౬ భాగవతాపచారాదికళుక్కు క్షూడ క్షమైక్కొణ్డరుళినదు.

ఇవళ్ సన్నిధి యన్ఱిక్కే యిరుక్కుమళవిల్, తిరువడి ముఖత్తాలుమ్, తిరువాభరణ ముఖత్తాలుమ్ ఇవళ్ పణ్ణుమ్ పురుషకారమాత్రత్తాల్ ప్రపత్తిపణ్ణిన మహారాజన్, విభీషణాళ్వాన్ ముతలానార్క్కు ఫలసిద్ధియానదువుమ్, భాగవతాపచారరూపప్రబలప్రతిబన్ధకమిల్లామైయాలేయిఱే. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, '''పురుషకారత్వమ్ నిర్హేతుకమ్' ఎన్నుమళవిల్ సర్వముక్తిప్రసజ్గమ్ వరుకైయాలే, అదువారామైక్కాక, అనాది సుకృత మూలక చేతనాపేక్షాసాపేక్షమ్'' ఎన్ఱు, అవశ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే అన్దఅపేక్షైయాకిఱ పిరాట్టియుడైయ బుద్ధికృతసాన్నిధ్యమే, ''ఇవళ్ సన్నిధియాల్''ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ 'సన్నిధి' శబ్దార్థమాకైయాలే, విభీషణాదిగళుక్కు అదుణ్డాకైయాలుమ్, రావణనుక్కు అదిల్లామైయాలుమ్, అవర్కళుక్కు ఫలసిద్ధి తదభావజ్గళుపపన్నజ్గళ్ ఎన్ఱు, నిర్వహిత్తుక్కొణ్డు, ''ఇవళ్ సన్నిధియాలే'' ఇత్యాదివాక్యత్తై, ప్రపత్త్యజ్గభూత చేతనరుచ్చైకపురుషకారాపేక్షాసామాన్యపరమాక్కి, [కాలనియమమిల్లై] ఎన్నుమదుక్కు వరుమ్ విరోధత్తై ప్పరిహరిక్క ప్పార్క్కిల్, పిరాట్టిక్కు, [ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కొలైయవేణుమెన్ఱిరుక్కిల్] [నా-౧౬] ఎన్ఱ, అవ్వాక్యత్తిల్ శొన్న దోషగుణ హానికళ్ వరుకైయాలేయుమ్, మాతృత్వ ప్రయుక్తమాన వాత్సల్యత్తాలే పిరాట్టి చేతన రుచ్యనుగుణమాక నడత్తుమవళాయ్ వరుకైయాలే ఉజ్జ్వలమైయ పురుషకారత్వమ్ నిర్హేతుకమ్ ఎన్నుమ్బోదు సర్వముక్తిప్రసజ్గత్తాను మిల్లామైయాలేయుమ్, కాకన్బక్కల్ బుద్ధికృతసాన్నిధ్యమన్ఱి, యిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్ ఫలమ్ సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్, విరోధమ్ వరుకైయాలే, మున్బుశొన్నపడియే పరిహారమాకక్కడవదు.

మతుప్పిలే పురుషకారమ్ తేడవేణ్డామైయాల్ వన్ద కాలనియమాభావమ్ శొల్లిత్తేయాకిలుమ్, పుణ్యదేశ కాల నియమ సామాన్యాభావత్తై చ్చొల్లామైయాలే అదునిద్ధిత్తపడి యెన్ఱెన్నిల్; శరణశబ్దార్థమాన సిద్ధోపాయమ్ సిద్ధమాయ్ సర్వశక్తమాయిరుక్కైయాలే పుణ్యదేశ కాలాదికళాల్ వరుమ్ సాద్గుణ్యవైగుణ్యజ్గళై ప్పెఱాతపడి నిరపేక్షమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అదుదాన్ స్వీకారకాలత్తిల్ పురుషాపేక్షమాయ్ పురుషకార సాపేక్షమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అన్ద పురుషకారాపేక్షైయాల్ వన్ద కాలనియమమిల్లై ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డుమదివై సిద్ధమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

౧॥ శరణాగతి-గద్యే. ౨॥ ముముక్షుప్పడి-౨-ప్ర-

(ద్విషడ్గుణఙ్గళ్) [ప-౧౪౭-వ-౬] - "శమోదమస్తపశ్శౌచం క్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః । జ్ఞానవిజ్ఞాన సన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యే ద్విషడ్గుణాః"౧ ఎన్గిఱ పన్నిరణ్డుగుణఙ్గళ్.

౩౧.—(వేల్ వెట్టి) [ప-౧౪౯-వ-౯] - గ్రామమ్. (ఉడన్ వన్ద)-అగ్గమ్. (ద్రౌపద్యాసహితాః) [ప-౧౫౦-వ-౧౨] ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్, ద్రౌపదిక్కు ప్రపత్తియిల్ పతిపారతన్త్ర్యేణ అప్రాధాన్యేన అన్వయమ్. (శఙ్ఖశక్ర) ఇత్యాదియిల్ ప్రాధాన్యేన అన్వయమ్. కాకనై చ్చొన్నదు, కుటిలనుక్కుమ్ అధికారమ్ ఎన్గైక్కాగ. తిర్యక్కుక్కళాన కాళియనుక్కుమ్, గజేన్ద్రాళ్వానుక్కుమ్ విశేషమ్, ప్రాతికూల్యాను కూల్యఙ్గళ్. పెరుమాళై చ్చొన్నదు, ఉపాయాన్తరశక్తనుక్కుమ్ అధికారి ఎన్గైక్కాగ. పెరుమాళుక్కు ప్రపత్తిఫలియాదొழిన్దదు, అవ్విషయత్తిల్ పణ్ణామైయాలేయుమ్, పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టిరున్దాప్పోలే యిరాతే "చాపమానయసౌమిత్రే"౨ ఎన్ఱు, స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయిక్కైయాలేయుమ్ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(అక్కరైయరాయ్ తుడర్న్దడిమైశెయ్యవన్ద) [ప-౧౫౩-వ-౪] ఎన్ఱదు- "అక్కరై యెన్నుమనత్తుక్కడలుళ్"౩ ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్ శొల్లుకిఱ పడియే, లీలావిభూతియిలే అవతరిత్తు తుడర్న్దడిమై శెయ్యవన్ద వెన్ఱపడి. ("సోహంత్వామ్") ఇత్యాదిశ్లోకత్తిలే, "పరమపదమ్" ఎన్ఱు సమస్తపదమ్. నిర్వాణే అపరిణతధామ్ని ఎన్ఱు భేదమ్.

[ధర్మపుత్రాది కళుక్కు ఫలమ్] [వా-౩౩] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళిల్, "ధర్మపుత్రాది ప్రపన్నర్కళుక్కు సిద్ధిత్త ఫలమ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే అర్థమ్ శొల్లుమళవిల్, పెరుమాళుక్కుమ్, ద్రౌపదిక్కుమ్ ప్రపత్తియాల్ ఫలసిద్ధియిల్లామైయాలే విరోధిక్కుమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, [ధర్మపుత్రాది కళుక్కుఫలమ్] ఇత్యాది వాక్యఙ్గళుక్కు, ధర్మపుత్రాది కళుక్కు ఉద్దిష్టమాన ఫలమెన్ఱు, అర్థమ్ శొల్లవేణుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి [౧౫ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్) [ప-౧౫౫-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(రాజ్యార్థమాకవుమ్) ఇత్యాది. నడువాక "తస్య ప్రసాదాద్ద్రౌపద్యాః కృష్ణయమాణే౭మ్బరే తథా। తద్రూపమ పరం వస్త్రం ప్రాదురాసీదనేకశః"౫ ఎన్ఱు, ప్రపన్నైయాన ద్రౌపదియినిడత్తిలుణ్డాన భగవత్ప్రసాదత్తాలే వస్త్రఙ్గళ్ వృద్ధియైయడైన్ద తాకచ్చొల్లానిఱ్క, ద్రౌపదీ ప్రపత్తిక్కు సిద్ధిత్తఫలమ్ వస్త్రమెన్ఱు, శొల్లక్కూడు మెన్నెన్నిల్; "విశేషజ్ఞరెన్ఱు, పేర్ పడైత్త భీష్మాదికళెల్లారుమ్, భగవదైకాన్త్యముడైయ శౌరువెణ్బెణ్ణ్యై ప్పరిభవప్పడుత్తవెన్ఱు, ఒరుపేరోలక్క మిరున్దశెయ్కిఱ మహాపరాధత్తై, ఎమ్బెరుమాన్ తైయమ్ కళవుమాక క్కాకత్తై క్కణ్డాప్పోలే, నేరాకక్కాణుమళవిల్ ఎన్న అవద్యమ్ విళైయుమో?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయాలే, చేతనానర్థపరిహారమే యాత్రైయామ్బడి అవ్విషయత్తిల్ దీర్ఘదర్శనముడైయళాన పిరాట్టి, లీలావిశేషఙ్గళాలే౭*౮ తేజలే సేతుబన్ధమాకాత్తపడి మున్నదాక కణ్ణనై మఱ్ఱొరు విషయత్తిల్ నెఞ్జుశెల్లాతపడి అఙ్గాల్ పడుత్తియిరుక్కిఱ దశైయిలే, ద్రౌపదియుమ్, స్వపరిభవదశైయిల్ పెణ్బిఱ్కళెన్ఱాల్ కట్టవుమ్ అడిక్కవుమామ్బడియాన కృష్ణనుడైయ సౌశీల్యసౌలభ్యఙ్గళిల్ అఙ్గాల్ పట్టు, పురుషకారమావాళై మఱన్దు "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౭ ఇత్యాదియాలే నేరాక ఎమ్బెరుమానైప్పఱ్ఱుకైయాలే, ఇవళ్ ఆశ్రయిత్తమై కణ్ణన్ తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ పడాతపడి ఇరున్దవిడ, ఇవ్వవతారత్తిల్ ఆశ్రయిప్పార్, "నారాయణచరణౌ"౮ ఎన్ఱు, ఆశ్రయిక్కుమళవిల్ శీర్ఱత్తుక్కడలామ్ ఎన్ఱు, రహస్యమఱిన్ద ఆర్తరక్షణార్థమాక ముడిశూడినవనైక్కు అసాధారణమాన "గోవిన్దన్" ఎన్గిఱ తిరునామత్తాలే ఇవనై నిర్దేశిత్తుప్పఱ్ఱుమళవిలే, "మహత్యాపది సమ్ప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్హరిః"౯ ఎన్ఱు- ఆచార్యనాన వసిష్ఠభగవాన్, "మహత్తాన ఆపత్తువరుమళవిల్, 'జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్య వీర్యతేజాంస్యశేషతః। భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినా హేయైర్గుణాదిభిః'౧౦ ఎన్గిఱ అప్పడియే సకలకల్యాణగుణ పరిపూర్ణనుమాయ్, 'హరతీతిహరిః, ఆహరతీతిహరిః' ఎన్ఱుమ్ - సకలానిష్ట నివర్తకనాయ్, సకలాభీష్టప్రదనుమాయిరున్దుళ్ళ సిద్ధోపాయభూతనాన ఎమ్బెరుమానై స్మరిక్కక్కడవాయ్" ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తపడియే, "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౭ ఎన్ఱు- పరత్వత్తైయుమ్, "ద్వారకానిలయ"౭ ఎన్ఱు- అవతారసౌలభ్యత్తైయుమ్, "అచ్యుత"౭ ఎన్ఱుమ్ "పరిత్రాణాయసాధూనామ్"౧౧ ఎన్ఱుమ్ "అభ్యాహారమాలాకారాదీన్ పరమభాగవతాన్ కుర్వన్"౧౨ ఎన్ఱుమ్ "జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్"౧౩ ఎన్ఱుమ్ "క్షణేపితేయద్విరహో౭తిదుస్సహః"౧౪ ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ ఆశ్రితవిశ్లేషగన్ధాసహిష్ణుత్వత్తైయుమ్, "గోవిన్ద"౭ ఎన్ఱు, - దౌత్యసారథ్యఙ్గళై పరత్వమెన్నలామ్బడి అత్యన్తహీనవృత్తియై చ్చొల్లుకైయాలే, సౌలభ్యసౌశీల్య వాత్సల్యాతిశయత్తైయుమ్, "పుణ్డరీకాక్ష"౭ ఎన్ఱు- ౧౫. తుడర్ చ్చోతివెళ్ళత్తుక్కిరణ్డు కుఱ్ఱికళ్,

---

౧॥ ౨॥ రా.యు. ౩॥ పె-తిరుమొழி. ౪॥ భా. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪ ౧౫॥

ఝోలే, "తామరైక్కణ్ణనుక్కే యుత్తిరన్దు"౧ఎన్గి, అప్పడియే అకప్పట్టవర్కళై అవ్వరుళుపోకవొట్టాకాయ్ కృపాప్రవాహత్తుక్కు ఇరణ్డుమత్తకుక్కళ్ పోన్ఱుళ్ళుకళాన తిరుక్కణ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే, కారుణ్యాతిశయత్తైయుమ్, "రక్ష"౨ఎన్ఱు, -నాట్టుక్కెల్లామ్ పొదువాన సఙ్కల్పత్తాలే సంవిధానమ్పణ్ణాతే దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణినాప్పోలే, అవర్ నేరాక వన్దుపరిభవప్పడుత్తుమవర్కళై క్కైయైప్పిడిత్తు విలక్కత్తకుక్క వణ్ణవేణ్డుమ్ రక్షణప్రకారత్తైయుమ్, "మామ్"౨ ఎన్ఱు-పూర్వవాక్యత్తిల్ ఉత్తమపురుషనాన అధికారియిన్ఱవైయ ఆకిఞ్చన్యానన్యగతిత్వఙ్గళైయుమ్, "శరణాగతామ్"౨ఎన్ఱు, - "సాహం కేశగ్రహం ప్రాప్తా త్వయిజీవత్యపిప్రభో"౩ ఎన్ఱు, ఇవళ్పట్ట పరిభవత్తై, "కిమర్థ్యాదగేః శరణాగతానాం పరాభవో నాథ నతేఽనురూపః"౪ఎన్ఱు, శొల్లుకైఅప్పడియే-అవనుక్కు అత్యన్తమవద్యావహామాక్కి, "ఋణం ప్రవృద్ధమివమే"౫ఎన్ఱు, అవనుక్కు ఋణతోదస్థానీయమాక వణ్ణవల్లాన పూర్వవాక్యత్తిల్ చరమపదార్థత్తైయుమ్ అత్తైవేఅనుసన్ధిత్తు, "మూలమూలేతిఖన్నే"౬ ఎన్ఱు,-శ్రీగజేన్ద్రాళ్వాన్ ఆర్త్యతిశయత్తాలే ఒరుకాల్ శొన్నతై పలకాల్ శొన్నాప్పోలే, ఇవళుమ్, "గోవిన్దేతిసదాభాష్య కృష్ణేతిచపునః పునః"౭ఎన్ఱు,-ఒరుకాల్ శొన్నతైప్పలకాల్ శొల్లి, "భర్తారమివసమ్ప్రాప్తమ్"౮ఎన్గి, అప్పడియే, అవనుడైయ తిరునామఙ్గళైసార్థమాక అనుసన్ధిక్కుమళవిల్, అవన్ నేరాకవన్దు ముఖమ్ కాట్టినాప్పోలే యిరుక్కైయాలే, ఫలపర్యన్తాలుమ్ గుణానుసన్ధానవ్యాణి, "యదాక్రన్దత్"౯ ఎన్గి, అప్పడియే మాప్పిట్టవా, ఎమ్బెరుమాన్, భోగత్తాలే తన్నై మఱన్దిరుక్కుమ్ దశైయోడు ఉణర్న్దిరుక్కుమ్ దశైయోడు వాశియఱ, "త్వయా నిసృష్టాత్మభరేణప్రియేణ సేనాపతినా"౧౦ఎన్ఱుమ్ "శ్రీమతివిష్వక్సేనేన్యస్త సమస్తాత్మైశ్వర్యమ్"౧౧"శ్రీరఙ్గచన్ద్రమసమిన్దిరయావిహర్తుం విన్యస్య విశ్వచిదచిన్నయనాధికారమ్ । యోనిర్వహత్య నిశమఙ్గుళి ముద్రయైవ సేనాన్యమన్యవిముఖాస్తమశిశ్రియామః"౧౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైఅప్పడియే - జగత్సర్గాది సకలకార్యఙ్గళైయుమ్ అవనుడైయ నిత్యసఙ్కల్పమాకిఱ వాళ్ముకప్పడియే నిర్వహిక్కైక్కు అపన్నాక్కైయాలే, "సాఙ్కేత్యం పారిహాస్యం వాస్తోభం హేళనమేవవా । వైకుణ్ఠనామగ్రహణమశేషాఘహరం విదుః"౧౩ ఎన్ఱు, - అన్యార్థమాక చ్చొల్లుమ్ భగవన్నామఙ్గళుక్కుడ సకలపాపహరఙ్గళాకక్కడవతు ఎన్ఱు, నాట్టుక్కెల్లామ్ పొతువాన సఙ్కల్పముణ్డాక్కైయాలే, అప్పడియే కేవలగుణానుసన్ధానార్థమ్ అనుసన్హితఙ్గళాన భగవన్నామఙ్గళ్ పరిభవహేతువాన సకలపాపఙ్గళైయుమ్ పోక్కి వస్త్రవృద్ధిప్పిత్తుక్కొడుక్కైయాలే ; "సఙ్కీర్త్యనారాయణశబ్దమాత్రం విముక్తదుఃఖాస్సుఖినోభవన్తి"౧౪ఎన్గి, అప్పడియే - ఆపన్నైయాన ఇవళ్ ఒరుపడికీర్ణదుఃఖైయాయ్ సుఖినియాప్పవళవిలే, కణ్ణన్నైయై ఉణర్న్ద ఇవళాశ్రయిత్తపడియైయుమ్, పిఱర్ పరిభవమ్ పణ్ణుమ్దశైయిల్ తన్నై యనుకేకాణాదైయాలే శ్రీగజేన్ద్రాళ్వాన్' మేల్వీట్టుక్కు క్కేట్కుమ్బడియాక ప్పెరుమిడఱుశెయ్తు కూప్పిట్టాప్పోలే తాన్ ఆర్తరక్షణార్థమాక౧౫ శనిక్కోల్ శెల్ల వీఱ్ఱిరుక్కుమ్ ద్వారకానగరిక్కు క్కేట్కుమ్బడి "హాకృష్ణ!"౧౬ఎన్ఱు, పెరుమిడఱుశెయ్తు కూప్పిట్టపడియైయుమ్, అప్పడికూప్పిట్టవళవిలుమ్ అరైక్షణైయత్తలైక్షణైయవన్దు తోన్ఱామైయాలే, "అవ్వివడమ్ పుక్కాయర్ పెణ్డిర్క్కణుక్కన్నాయ్"౧౭ఎన్గి, అప్పడియే - పెణ్బిళ్ళైకళ్ కాయ్ శక్కత్తై ప్పల్ ఱికొణ్డు తిరిన్ద అవర్కళుడైయ మనోరథపూర్తియై పణ్ణుకైక్కేడాన భవ్యతైయై నినైత్తు, "పరిహాసార్థమాక నమ్ముడైయ భావత్తై శోధిక్కైక్కు సమీపస్థనాయ్ పార్శ్వదేశఙ్గళిలే మఱైన్దు కొణ్డిరుక్కవడుక్కుమ్" ఎన్ఱుపార్త్తు, "క్వాసియాదవనన్దన"౧౬ఎన్ఱు, - తున్ఱుమ్ నోక్కినపడియైయుమ్, పిన్బు ఎఙ్గుమ్ కాణామైయాలే, "ప్రాన్తదేశఙ్గళిలే వన్దుసమయత్తిలే పోయ్ రక్షిప్పోమ్ ఎన్ఱిరుక్కవడుక్కుమ్" ఎన్ఱుపార్త్తు, "ఇమామవస్థాం సమ్ప్రాప్తామ్"౧౬ఎన్ఱుమ్ "పరిహాసేప్యనౌచిత్యమ్"౧౮ఎన్ఱుమ్ - "మహాపద్దశైయిల్ పరిహాస ముణ్డో? మహాపద్దశైయై యఱైన్దిలై కాణ్!" ఎన్ఱు, కూప్పిట్ట పడియైయుమ్, అప్పోతుమ్ వరక్కాణామైయాలే, "నమ్ముడైయ రక్షణత్తుక్కు ప్రాప్తియైయుడైయర్కళాక మహాశూరరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్ పలరుమున్దన్ఱు, అవైయిరుక్కవడుక్కుమ్" ఎన్ఱుపార్త్తు, "అనాథామ్"౧౬ఎన్ఱు, - "అవర్కళ్ అజ్ఞానత్తాలే కైవాఙ్గియిరుక్కైయాలే ఇరున్దక్కోడు ఇల్లాదక్కోడువాశియిల్లై" ఎన్ఱు, తన్నుడైయ అనన్యగతికత్వత్తై చ్చొల్లి క్కూప్పిట్టపడియైయుమ్, అప్పోతుమ్ వరక్కాణామైయాలే "కిముపేక్షసే?"౧౬ఎన్ఱుమ్ "మదేకవర్జం కిమిదం వ్రతం తే"౧౯ ఎన్ఱుమ్ - ఈశ్వర స్వాతన్త్ర్యత్తైక్కణ్డు అతిశఙ్కైపణ్ణి మేల్ చరమోపాయత్తైప్పఱ్ఱినాప్పోలే, "స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ఉపేక్షిత్తే విడుకిఱాయో?" ఎన్ఱు అతిశఙ్కైపణ్ణి క్కూప్పిట్టపడియైయుమ్, ఇవ్వళవు భావ బన్ధముడైయవళ్ విషయత్తిల్, మహిషీస్వేదత్తుక్కు ఆళిడువారైప్పోలే, "వఞ్చుక్తాక్షానమే పడైయాక"౨౦ఎన్గి, అప్పడియే - నాట్టుక్కెల్లామ్ పొతువాన సఙ్కల్పమాత్రత్తాల్ ఒరుపడియాక సంవిధానమ్ విఱైన్దపడియైయుమ్, అవళపేక్షిత్తపడియే ముకాతానైయైప్పఱ్ఱికొణ్డు తిరిన్దసంరక్షణమ్ పణ్ణప్పెఱావిడిలుమ్

౧॥ తి-వా-౭-౩-౩. ౨॥ భా-స-పర్వే. ౩॥ భా- ౪॥ ఆళవన్దార్ స్తోత్రే. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥
౧౯॥ ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥ ౨౪॥ ౨॥

ఆనైక్కుడయ్ శెయ్దాప్పోలే అప్పోదైక్కవాక్కిలుమ్ అరైక్కులైయత్తలైక్కులైయచ్చెన్ఱు, సంరక్షణమ్ పణ్ణప్పెఱాదే అనర్థప్పట్ట వడియైయుమ్, నన్ఱాక్కఱిన్దు, "గోవిన్దేతియదాక్రన్దత్ కృష్ణామాందూరవాసినమ్ । ఋణంప్రవృద్ధమివమే హృదయాన్నాపసర్పతి"౧ ఎన్ఱు, "క్రది - ఆహ్వానే, రోదనేచ"౨ ఎన్ఱిఱ ధాత్వర్థత్తిల్, "గోవిన్ద"౧ ఎన్ఱు - తారతర దీర్ఘతరాహ్వానత్తుక్కాక్కిలుమ్ పోరుమ్పడియాక శ్రీగజేన్ద్రవిషయత్తిఱ్పోలేయాక్కిలుమ్ కిఞ్చిత్కరిక్కప్పెఱామైయాలే అన్దఆహ్వానత్తైయే ముత్తల్కడన్నాక్కవుమ్, అదుక్కుమేల్ అన్దధాత్వర్థమాన "గోవిన్ద"౧ ఎన్ఱిఱరోదనముమ్, "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౩ ఇత్యాది పదపఞ్చకత్తాలే - "కల్యాణగుణగణానుసన్ధాన పూర్వకమాక శరణాగతైయాన ఎన్నై రక్షిక్కప్పారాయ్" ఎన్ఱుకొణ్డత్తైయుమ్, ముత్తలైయిపేక్షిత్తు పత్తుప్పడ్డాక అభివృద్ధమాన వద్ధిధనఙ్గళాక్కవుమ్ నినైత్తువ్వణ్ణట్టిరున్ద, "మైత్తున్నన్మార్కాత్తలియై"౪ ఇత్యాదిప్పడియే - పిన్బు సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అవళుక్కైయ రక్షణత్తైప్పణ్ణియుమ్ తాన్ ఒన్ఱుమ్ శెయ్యాదానాయ్ నెఞ్జాఱల్ పట్టిరున్ద, చరమదశైయిలుమ్కూడ, "నాతిస్వస్థమనాయయా"౫ ఎన్ఱిఱపడియే - అన్దక్కుఱైయోడే తీర్థమ్ ప్రసాదిక్కైయాలే, తిరుమేని సంస్కృతమాకాతే, అద్యాపి శ్రీజగన్నాథత్తిల్ అఖిలరుమ్ కాణుమ్పడియెళున్దరుళియిరుక్కిఱ విరుప్పత్తాలే, "ద్రౌపదిక్కు ప్రపత్తియాల్ ఫలసిద్ధియిల్లై" ఎన్నుమిడత్తుక్కు జ్ఞాపకమాకైయాలే, "తస్యప్రసాదాత్ప్రాప్స్యామి"౬ ఎన్ఱిఱవచనమ్, తిరునామత్తై చ్చొల్లువారెల్లార్క్కుమ్ సాధారణమాన ఫలప్రదాన సఙ్కల్పత్తుక్కు మూలభూతమాన అనాది ప్రసాదత్తినుడైయ ప్రయోజకత్వత్తైయే శొల్లుకిఱతాకైయాలే, [ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్] [వా-౩౩] ఎన్ఱిఱవాక్యత్తుక్కు, ద్రౌపదీప్రపత్తిక్కుసిద్ధిత్త ఫలమ్ వస్త్రమ్ ఎన్ఱు, శొల్లుకై అనుపపన్నమెన్ఱు తన్జుకొళ్వదు.

ఆనాయిల్, "ద్రౌపదిక్కు ఆపత్తిల్ పుడవైశురన్దదు తిరునామమిఱే"౭ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దదు. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, "ద్రౌపదిక్కు నామోచ్చారణత్తిల్ ఉపాయత్వబుద్ధినడైయాడి, అత్తాల్ ప్రపత్తినష్టమి, నామోచ్చారణమే వస్త్రవర్ధనత్తుక్కు హేతువాయిత్తు" ఎన్ఱుమ్ శిలర్ శొల్లువర్కళ్; అదు, నామోచ్చారణత్తుక్కు ఫలమ్ కొణ్డుపోన వళ్ విషయత్తిల్ "నాతిస్వస్థమనాయయా"౫ ఎన్ఱు, కణ్ణన్ యావజ్జీవమ్ పుణ్పట్టిరున్దమైక్కుచ్చేరాదిఱే.

మూలత్తిల్, [ఇఙ్గుచ్చొల్లుకిఱ సౌలభ్యత్తుక్కెల్లైనిలమ్ అర్చావతారమ్] [వా-౨౪] ఎన్ఱిఱవిడత్తుక్కు, "స్వేచ్ఛాదిభ్యః ప్రతిమాసు పృథ్వ్యోనవస్థిత ప్రశితోస్మైహధాతః । విష్ణ్వాద్యాఖ్యైక పఞ్చధాపఞ్చబేరై రర్చారూపోరత్న గర్భాలయేభ్యః॥ వ్యక్త స్సిద్ధం దివ్యమూర్త్యేత త్త్వాంశ్యావతారస్య భేదమ్"౮ ఇత్యాదియాయిరున్దుళ్ళ శతపథబ్రాహ్మణజ్ఞాతసూక్తవాక్యఙ్గళై యోజిత్తుకొళ్వదు.

"తస్మై సాగరాప్రమకోట్యామివ అత్రాకృతప్రకాశం ప్రసరత్యగేవ । సిద్ధక్షేత్రైర్మస్త్రసిద్ధైశ్చసిద్ధందేవైర్దివ్యం నారదాద్యైస్తదార్షమ్ । సంస్థాపితంమర్త్యమాద్యైర్ద్విజాద్యైస్స-సద్యోయామే చాహ్నిరాత్రేత్రిరాత్రే(ప్ర)పృథన్నాత్వావీక్ష్యనత్వా ప్రదత్వా జన్మానేకాదార్జితాఘైర్విముక్తః । తత్తద్ధాయామేష్టానిచకర్మా."

౩౫.—సకృత్కర్తవ్యమాన ప్రపత్తియైప్పలవిడఙ్గళిలుమ్పణ్ణుకైవిరుద్ధమన్ఱో, వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తాలే)[ప-౧౬౧-భ-౩] ఎన్ఱు, ఇత్తాల్ - "ఉపాయఫలమాయ్ ఉపేయాన్తర్భూతమాయిరుక్కుమదు, ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు" ఎన్ఱు, సమాధానమ్ సూచితమ్.

(ఆనైక్కు) ఎన్ఱిఱ పాట్టు, శిరీవర మఙ్గలనకర్ ఎమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (కళ్ళల్ కళవైయే) ఎన్ఱిఱపాట్టు, తిరుక్కుడన్దై యెమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (నమ్బెరుమానడిమేల్) ఎన్ఱదు, తిరువల్లవాళ్ ఎమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (ఉన్నడిక్కీళమర్న్దుపుకున్దేన్) ఎన్ఱదు, తిరువేఙ్గడముడైయాన్ విషయమ్. (అవతారత్తిల్) ఎన్ఱదు - కృష్ణావతారమాకిఱ విభవావతారత్తిలెన్ఱపడి. "పిఱన్దవాఱు"౯ ఎన్ఱిఱ తిరువాయ్మొళియిల్ "నాకత్తైమిశైనమ్బిరాన్"౧౦ ఎన్ఱిఱపాట్టిలే నోక్కు. [౩౦

(౩౬.—(స్వప్రమాణమాక) ఎన్ఱదు - కఠవల్లీ ఖణ్డమెన్ఱిఱ ద్వయోపనిషత్తాకిఱ ప్రమాణత్తోడే కూడవెన్ఱపడి. అన్ద ఉపనిషత్తిన్పడి ఎఙ్గనే ఎన్నిల్ ; "ఓమ్ సహనావవతు । సహనౌభునక్తు । సహవీర్యంకరవావహై । తేజస్వినావధీతమస్తుమావిద్విషావహై । ఓమ్శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః" అథాతశ్శ్రీమద్ద్వయోత్పత్తిః. వాక్యోద్వితీయః, షట్పదాని, అర్థాఃదశ, పఞ్చవింశతి అక్షరాణి. పఞ్చదశాక్షరం పూర్వమ్, దశాక్షరం పరమ్, నవాక్షరం ప్రథమపదే, ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థస్త్ర్యక్షరాణి, పఞ్చాక్షరం పఞ్చమమ్, ద్వ్యక్షరష్షష్ఠః, ఏకాక్షరో ప్రథమః, ఏకాక్షరోద్వితీయః, చతుర్థాక్షరస్తృతీయః, చతుర్థ పఞ్చమషష్ఠసప్తమ ఏతేత్ర్యక్షరాణి, అష్టమోక్షరశ్చతుర్థః, ద్వ్యక్షరోనవమే,

౧॥ భా- ౨॥ కౌముద్యాం. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ముముక్షుప్పడి. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

21-7-90.

దశమేద్వ్యక్షరాణి, ఏతన్మన్త్రస్యప్రపత్తిః. పూర్వేనారాయణ ప్రోక్తోనాదిసిద్ధోమన్త్రరత్నః సదాచార్యమూలః. ''ఆచార్యోవేదసమ్పన్నో విష్ణుభక్తోవిమత్సరః | మన్త్రజ్ఞోమన్త్రభక్తశ్చ సదామన్త్రాశ్రయశ్శుచిః|| గురుభక్తిసమాయుక్తో పురాణజ్ఞోవిశేషతః | ఏవంలక్షణసమ్పన్నో గురురిత్యభిధీయతే.''౧యత్సకృదుచ్చారణే సంసారవిమోచనంభవతి. ''సప్తజన్మకృతంపాపం లక్ష్ణణాదేవనశ్యతి,''౨''సర్వపురుషార్థసిద్ధిర్భవతి | సర్వవేదపారాయణపుణ్యంలభతే | శ్రీమన్నారాయణస్య ప్రియోభవతి| యఏవంవేద | ఇత్యుపనిషత్,''౩''సహనావవతు...శాన్తిః,''౪''సఏష మహానజ ఆత్మాఽన్నాదో వసుదానోవిన్దతే వసు,''౫ ''యోబ్రహ్మాణంవిదధాతిపూర్వం యోవై వేదాంశ్చప్రహిణోతితస్మై,''''తంహదేవమాత్మ బుద్ధిప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణమహంప్రపద్యే'౬ ఇతి.

అథాహైవాచ, ''విష్ణుశయనంప్రపద్యే | సద్గురూన్ ప్రపద్యే | సాత్త్వికాన్ ప్రపద్యే | ఋచోవాచంప్రపద్యే | మనోయజుఃప్రపద్యే| సామప్రపద్యే | చక్షుస్ శ్రోత్రంప్రపద్యే | వాగోజస్సహ ఓజోమాంప్రపద్యే | ప్రాణాయామంప్రపద్యే| ప్రణవంప్రపద్యే| సత్యంప్రపద్యే| శ్రద్ధాం ప్రపద్యే | పరమాత్మనే ప్రపద్యే | వాసుదేవంప్రపద్యే| భాగవతాయప్రపద్యే | భక్తానాంప్రపద్యే | ఓంప్రపద్యే | శ్రీంప్రపద్యే| శ్రియంప్రపద్యే| తద్దేవాదివ్యగాయత్రియంచ''౭ ఇతి. ''తదేవభూతంతదుపాసితవ్యమ్''౮ ''సత్యంధ్యాయమ్''౯ ''శ్రీమన్నారాయణ చరణౌశరణం ప్రపద్యే''౧౦ ''ఇదంపూర్ణమదఃపూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముత్పద్యతే | పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే | సర్వంపూర్ణం సహోబాహ్''౧౧''శ్రీమతేనారాయణాయనమః''౧౦ ''ఖంబ్రహ్మ | ఖంవాయుః | ఖంపురాణమ్ | ఖమితీహస్మాహకౌరవ్యాయణీపుత్రః | వేదోయంబ్రాహ్మణావిదుః| వేదేనానేనవేదితవ్యమ్ | యఏవంవేద | ఇత్యుపనిషత్''౧౨ఇతి ద్వయోపనిషత్కఠవల్లీ ఖణ్డస్సమాప్తః.

[ఇదమ్పూర్ణమదఃపూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముత్పద్యతే | పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే|సర్వం పూర్ణంసహోబాహ్]౧౨ ఇతుక్కర్థమ్:—ఇదమ్ - ఇన్దదేశకాలకరణ సన్నికృష్టమాన అర్చావతారమాన్నతు, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్ ; అదః - కరణ విప్రకృష్టమాయుమ్ కాలవిప్రకృష్టమాయుమిరుక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వముమ్ విభవావతారముమ్, పూర్ణమ్ - అప్పడియే కల్యాణ గుణఙ్గళాలే పుష్కలఙ్గళ్. అతైత్తాలే యెన్న; శొల్లుక్కిఱతుమేల్.—పూర్ణస్య - ''వాసుదేవోసిపూర్ణః''౧౩ ఎన్ని,అప్పడియే, సకలకల్యాణగుణ పూర్ణనాన పరవాసుదేవనుడైయ, పూర్ణమ్ - సకలకల్యాణగుణ పూర్ణమాన అంశత్తై, ఆదాయ - గ్రహిత్తుక్కొణ్డు, పూర్ణాత్ - పూర్ణమాయిరుక్కిఱ అనిరుద్ధావతారత్తిల్ నిన్ఱుమ్, పూర్ణమ్ - సకలకల్యాణ గుణపూర్ణఙ్గళాన విభవాన్తర్యామిత్వ అర్చావతారఙ్గళెల్లామ్, ఉత్పద్యతే - ఉణ్డాక్కానిఱ్కిన్ఱతు ; పూర్ణమేవ - అనిరుద్ధావతారార్థమాక గ్రహిత్తుక్కొణ్డ భాగమొழிన్ద కల్యాణగుణ పూర్ణమాన భాగమే, అవశిష్యతే - పరమపదత్తిల్ పరవాసుదేవనాల్ మిక్కత్తప్పడుకిఱతు ; అతైయాలే, సర్వమ్ - సకలమాన, పూర్ణమ్ - పరవ్యూహ విభవాదికళాన కల్యాణగుణ పూర్ణావతారఙ్గళెల్లామ్, సహ - కూడి,ఓమ్ - బ్రహ్మమాకానిఱ్కిఱతు ఎన్ఱు.

ఆక, ఇన్దశ్రుతియాలే, మృదంశత్తాలే యణ్డాన ఘటశరావాదికళెల్లామ్ మృణ్మయమాకిఱాప్పోలే, పూర్ణమాన పరవాసుదేవనిడత్తిల్ నిన్ఱు, ముణ్డాన అవతార పరమ్పరైకళుక్కెల్లామ్ పూర్ణత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱు, శొల్లప్పట్టతే యాకిలుమ్,''ఇదంపూర్ణమ్'' ఎన్ఱు, ముతలిలే అర్చావతారత్తిలేయిఱక్కైయాలేయుమ్, ''అకలకిల్లేన్''౧౪''ఒన్రివిల్ కాలమెల్లామ్''౧౫ఎన్ని,అప్పాట్టుక్కళాలేఅర్చావతార పరఙ్గళాక ఉపబృంహితఙ్గళాన ద్వయ పూర్వోత్తరవాక్యగత నారాయణశబ్దార్థ నిర్ణయ ప్రకరణగృహీతమాకైయాలేయుమ్, ఇన్దశ్రుతిక్కు అర్చావతారగుణ ప్రాప్కల్యోప పాదనత్తిలేయే తాత్పర్యమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.)

౩౮.—(అవాప్త సమస్తకామత్వమ్) [ప-౧౬౪-వ-౭]-అదైయప్పట్ట సకలవిధ భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానఙ్గళైయుముడైయనాయిరుక్కై. (ఆశ్రితాధీనస్వరూప) న్నాకైయావతు - విభుభూతనాన తన్నై ఆశ్రితర్, తాఙ్గళుకన్న త్తొరుద్రవ్యత్తుక్కుళ్ళే యిరుక్కవేణుమ్ ఎన్నాల్, [౪౦ తన్నుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్యత్తాలే కోడినైక్కాణయాక్కిక్కొణ్డు అత్తుక్కుళ్ళడఙ్గిన స్వరూపత్తై యుడైయనాకై.

(తణ్ణెల్లామైతోన్ఱ్ నుమ్పుడి) [ప-౧౬౫-వ-౬] ఎన్ఱతు - నైత్తకణ్ వాఙ్గాతే వరవుపార్త్తుక్కొణ్డు, ముఖమ్ వెళుత్తు, ఉడమ్బుఇళైత్తు, ౧౭*ఇట్టకాలిట్టకైయనాయ్, ''నైవదంశాన్నమశకాన్''౧౭ఎన్ని,అప్పడియే - అవ్వారుక్కొన్ఱ,తీయాతప్పడి స్థావరప్రతిష్ఠైయాయ్ ఎழுన్దరుళి యిరుక్కుమిరుప్పాలే, ఇఙ్గితజ్ఞరాయిరుప్పార్క్కు తణ్ణెల్లామైనన్ఱాక తోన్ఱ్ నుమ్పుడి యెన్ఱపడి.

(ఏవంవశ్చప్రకారోహమ్) [ప-౧౬౬-వ-౪] ఎన్ని,అ శ్లోకత్తిలే, ''ఏవంవశ్చప్రకారః, అహమ్ - అథః - వతతామ్ - అత్మనాథ. సౌలభ్యతః - పూర్వస్మాత్-పూర్వస్మాదపి - ఉత్తరః - జ్యాయాన్, కుతః హియస్మాత్, జగత్స్వామీ-ఉత్తరోత్తరః-సులభః'' ఎన్ఱు,అన్వయమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ తై-నా-౬-౧౦-౧౦. ౧౫॥తై-నా-౩-౩-౧. ౧౬॥తై-నా-౬-౨-౪. ౧౭॥

౩౯.—(కొట్టు) - మణ్ వెట్టి. (కున్దాలి) - ఇప్పడియిరుక్కుమ్ ఆయుధవిశేషమ్. (అవనుక్కు) - కృషాగ్రనుక్కు. (అప్పాలిత్యాది) "అప్పాల్-అణ్డత్తుక్కు అప్పాల్, ముతలాయ్ నిన్ఱ, - కారణభూతనాయ్ నిన్ఱ, అళప్పరియ-అపరిచ్ఛేద్యమాన, ఆరముతు - పెరియ అమృతమ్" ఎన్ఱు, తిరునెడున్దాణ్డక శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

౪౨.—మూలత్తిల్ (అధికారినియమముమ్) [వా-౨౩] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, "అధికారినియమమిల్లై" ఎన్ఱు, శొల్లియిరుక్క, (ఇతిల్ ప్రవర్త్తిపణ్ణుమధికారిక్కళ్ మూవర్) [వా-౪౨] ఎన్ఱు, ఇవ్విడత్తిల్ అధికారినియమమ్ శొల్లలామోవెన్నిల్; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవచ్ఛాస్త్రసిద్ధమాన అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్) [ప-౧౭౩-వ-౪] ఇత్యాదియాలే. ఇత్తాల్- "(దేశనియమముమ్) [వా-౨౩] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్, అదృష్టద్వారా ఉపకారకఙ్గళాన దేశకాలాదినియమమిల్లై ఎన్ఱు, స్థాపిక్కప్పట్టతాకైయాలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఒరుకుఱిక్ నీరిలమిఴ్న్దాల్ నెడియఱ్ ఎడుక్కైక్కు ఉప్పామాప్పోలే, దృష్టద్వారా ఉపకారకమాయ్క్కొణ్డు ఉపకారకమాయిరుక్కిఱ ఆకిఞ్చన్య రూపమాన ప్రపత్త్యధికారత్తినుడైయ అజ్ఞత్వ సర్వజ్ఞత్వ భక్తిపరవశత్వరూప లౌకికహేతు భేదత్తాలే మూన్ఱు, వకైయాక భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అధికారివిశేషఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, పూర్వోత్తరవిరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౪౩.—జ్ఞానకార్యమాన ప్రపత్తిక్కు అజ్ఞర్ అధికారిక్కళ్ ఎన్గై, విరుద్ధమన్ఱో? ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే, "అజ్ఞపదమ్ - జ్ఞానవిశేషరాహిత్యపరమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకిఱార్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఇత్యాదియాలే. (అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్) ఎన్ఱతు - "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తైరజ్ఞస్స ఉచ్యతే"౧ ఎన్ఱు, అజ్ఞపదత్తై ఉపాయాన్తరాత్మక విజ్ఞానాశక్తపరమాక అమ్మాళ్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినపడియై ప్పఱ్ఱి; ఇప్పడియాకావిడిల్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానశక్తికిడాన జ్ఞానముడైయ అశక్తనుక్కు ఇమ్మూవరిలుమన్తర్భావమ్ వారాతికే.

(మన్దాధికారిక్కళోడే) [ప-౧౭౬-వ-౧౧] ఎన్ఱతు - (శిలర్క్కు ఆచారత్తాలే పిఱక్కుమ్) [ ] ఎన్ఱు, మేల్ శొల్లప్పకుకిఱపడియే విహితవిషయ నివృత్త్యాదికళ్ ఆచారత్తాలే పిఱక్కవేణ్డుమ్పడి మన్దర్కళాయిరుక్కిఱ అధికారిక్కళోడే ఎన్ఱపడి. "పరమాచార్యం పరాఙ్కుశం వన్దే"౨ ఎన్ఱు, పూర్వాచార్యత్వమ్ ఆఴ్వారిడత్తిలు ముణ్డాకైయాలే, ఇవ్విడత్తిల్ పూర్వాచార్యశబ్దమ్ విశేషపరమ్ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్) [ప-౧౭౭-వ-౬] ఇత్యాదియాలే. [౨౦

౪౫.—(ఒరుకుడైయుణ్డు) [ప-౧౭౯-వ-౬] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, సాధనాన్తరపరిత్యాగ పూర్వకమాక ఎమ్బెరుమానై పఱ్ఱుకైక్కు ఉపాయాన్తర స్వరూప విరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ సర్వర్క్కుమ్ ప్రధానహేతువాయిరుక్క అజ్ఞానాశక్తికళై అజ్ఞర్క్కు ప్రధానహేతువాక చ్చొల్లుకైయాకిఱ కొత్తైయుమ్ వివక్షితమ్. అనుసన్ధానపరమాన యోజనైయిల్, సాధనాన్తర పరిత్యాగాంశత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తికళ్ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానత్తాలే అన్యథాసిద్ధఙ్గళేయాకిలుమ్, అజ్ఞానాశక్తికళ్ ప్రచురమాయిరుక్కైయాలే, అజ్ఞర్క్కు "ఇతుతాన్ నమ్ముడైయ ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కు హేతు" ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్క క్కూడుమిఱే. (ప్రామాణికరాకైయాలే) [ప-౧౮౧-వ-౩] ఎన్ఱతు - ఆఴ్వార్ ప్రసాదిత్తరుళిన యోగచక్షుస్సు కురుడాకావలప్పనోడే పోయ్విడుకైయాలే, ఆచార్యపరమ్పరా ప్రాప్తకేవల రహస్యత్రయాది ప్రమాణాధీన ప్రమేయ నిశ్చయత్తై యుడైయవర్కళాకైయాలే ఎన్ఱపడి.

జ్ఞానానుదయసంశయవిపర్యయ విస్మృతిరూపేణ నాలువకైప్పట్ట సాధనప్రవత్త్యాది సుకరసాధనఙ్గళై పరిత్యజిక్కైక్కు జ్ఞానాధిక్యముమ్, ప్రవత్తియిలిఴిక్కై క్కూడియాన ప్రాప్యరుచిరూపమాన భక్త్యతిశయముమ్, ఎల్లావధికారిక్కళుక్కుమ్ అపేక్షితమాయిరుక్క, అజ్ఞానాదికళోరొన్ఱై, ప్రపత్తిహేతువాక చ్చొల్లలామో? ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే, సమాధానపరమ్ [ఇప్పడి] [వా-౪౫] ఇత్యాది మూలవాక్యమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి అవతారిక్కై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి) [ప-౧౭౮-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(ప్రపదనహేతువాక) ఎన్ఱతు - ఆకిఞ్చన్యసమ్పాదనద్వారా ప్రపదనహేతువాక ఎన్ఱపడి. (ఉత్తైత్తిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు - అధికమాయిరుక్కైయాలే ఎన్ఱపడి. (అళవుపట్టు) - మితమాయ్. (మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - భగవత్కటాక్షత్తాల్ అనుదయసంశయ విపర్యయవిస్మృతికళాకిఱ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాకప్పోయ్ భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తైప్పెఱ్ఱవరెన్ఱపడి. (అజ్ఞానమ్ శిఱితు) [ప-౧౮౦-వ-౨] ఎన్ఱతు - అనుదయసంశయాదికళ్ విత్తేసమ్ శిఱితు ఎన్ఱపడి. [౩౫

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౨॥

ఇత్తాల్, "ఆఴ్వార్కళుక్కుమ్, ఇవ్విభూతియిల్, ముక్తిదశైయిలుణ్డాన బాహ్యసంశ్లేషవర్యన్తమాన భగవదనుభవ వైశద్యమన్ఱిక్కే మానస సాక్షాత్కారమాత్రమాయిరుక్కైయాలే, ముక్త్యవస్థావైశద్యాభావ రూపమాన అజ్ఞానమ్ ఆఴ్వార్కళుక్కు ముణ్డాకైయాలే ప్రథమ మూజనైక్కు ముక్కియైరోణ్ ? ఎన్ఱ్ఱ అప్రకృతపరాశఙ్కై చోద్యమ్ నిరస్తమ్. సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కుడాన జ్ఞానమిల్లామైయాకిఱ అజ్ఞానమిఱే ఇవ్విడత్తిల్ ఆఴ్వార్కళుక్కుక్ కొళ్ళవేణ్డుకిఱతు, ౧"మయర్వఱమదినల మరుళ్పెఱ్ఱవర్కళుక్కు అతు కూడాదిఱే. [౫

(అనుసన్ధానపరమాక్కి) ఎన్ఱతు - అనుసన్ధానత్తిల్ ఊన్ఱి చ్చొల్లుకిఱతాక కొణ్డెన్ఱపడి. (వితేన్ఱుమొరుపడి) ఎన్ఱతు - ఆహార్యరూపమాకవాతల్ వాస్తవమాకవాతల్ వితేన్ఱుమొరుప్రకారత్తాలే ఎన్ఱపడి. ఆఴ్వార్కళుడైయ అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ ఆహార్యమిఱే?

(ఊన్ఱమాకైయాలే) ఎన్ఱతు - అజ్ఞానాదికళాకిఱ విషయప్రాచుర్యత్తాలే అనుసన్ధాన ముక్తైత్తిరుక్కైయాలే ఎన్ఱపడి. (స్వరసమ్) ఎన్ఱతు - వాస్తవార్థవిషయక మెన్ఱపడి. (ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ఆఴ్వార్కళైప్పోలే, ౧"మయర్వఱమదినల మరుళ్పెఱామే భగవత్కటాక్ష లబ్ధసదాచార్య సకాశాధీత ప్రమాణాధీనతత్త్వజ్ఞానత్తైయుడైయ రాకైయాలే ఎన్ఱపడి. (ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ప్రాయికత్వాభిప్రాయత్తాలే.

నాథముని కురుకైక్కావలప్పన్ ముతలానార్, ఆఴ్వారుడైయ కటాక్షత్తాల్ యోగచక్షుస్సై ప్పెఱ్ఱు అత్తాల్ అజ్ఞానత్తినుడైయ సవాసనా నివృత్తిపూర్వకమాక సకలతత్త్వజ్ఞైయుమ్, ౨"తత్త్వజ్ఞానానురాగ మహిమాతిశయాన్తసీమ్నే" ఎన్ఱు విశదతమమాక వఱిన్దవర్కళుముణ్డిఱే.

(మూడమ్) ఎన్ఱతు - కాదాచిత్కమాక వాస్తవమాక మూడుమెన్ఱపడి. అవర్కళుక్కు, నైచ్యానుసన్ధాన రూపమాక అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ ఎప్పోతుముణ్డిఱే. (నైచ్యనిబన్ధనమామిత్తనై) ఎన్ఱతు - ౩"ఆత్మాత్మీయఙ్గళెల్లామ్ ఎమ్బెరుమానుక్కే శేషమాకైయాలే నమక్కెన్ఱు, ఒరువస్తువుమ్ ఇల్లై" ఎన్ఱ్ఱ శేషత్వభావనైయాకిఱ నైచ్యానుసన్ధానమున్ఱి తఙ్గళిడత్తిలిరుక్కిఱ గుణఙ్గళుణ్డాన తఙ్గళుక్కుత్తోన్ఱాతపడి యాన అజ్ఞానత్వావస్థైయై అడైన్దిరుక్కైయాలే తన్నిబన్ధనమాకప్పిఱన్ద భ్రమాత్మకజ్ఞానమామెన్ఱపడి.

౪౯.—(ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యమ్) - అదృష్టద్వారక ఫలసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్యమ్. (దర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు - అత్యన్తవిశదమాన ఔపదేశికజ్ఞానత్తాలేఎన్ఱపడి. "కారమర్మేని" ఎన్ఱు విగ్రహవైలక్షణ్యత్తైచ్చొన్నతు, మాణిక్కచ్చెప్పిలే పొన్నైయిట్టువైత్తాప్పోలే స్వరూపత్తుక్కు ప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే. ఇత్తాల్, తిరుమేని అచిత్తత్త్వమన్ఱో! ఎన్ఱ్ఱదూషణమ్ అపాస్తమ్. (ప్రావృరుచి) [సూ-౧౮౩-వ-౧౨] ఎన్ఱతు - ప్రపత్తియిలుమ్ ఇత్తైక్కాడియాన ప్రావృరుచిఎన్ఱపడి. ఇతిఱేప్రథమసాధనమ్.

౫౦.—(ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్) [వ-౧౮౩-వ-౧౪] - జ్ఞానాదికళోరొన్ఱే, ప్రపదన హేతువాకవున్ఱి, నిన్ఱైత్తిరుక్కిఱ అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్. మూలత్తిలే ["అవిద్యాతః" ఎన్ఱ్ఱశ్లోకత్తిలే ఇమ్మూన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు] [వా-౫౦] ఎన్ఱతు-అజ్ఞానాశక్తికళుమ్, జ్ఞానాధిక్యముమ్, భక్తి పారవశ్యము మాకిఱఇమ్మూన్ఱుమ్, తన్నిత్తనియే ప్రపదనాధికారమాన ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కు హేతువాక చ్చొల్లుకైయాలే, అజ్ఞత్వ జ్ఞానాధిక్య భక్తి పారవశ్యఙ్గళాకిఱ ప్రపదనాధికారత్రయముమ్ "ఎన్నాన్ శెయ్కేన్"౪ ఎన్ఱ్ఱపాట్టిల్ ఏకాధికారివిషయత్తిల్ శొల్లప్పట్టాప్పోలన్ఱిక్కే ఓరోవధికారికళ్ విషయత్తిల్ ఓరొన్ఱే, ప్రధానమాక చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱపడి.

ఇవ్విడత్తిల్ భట్టర్ శ్రీసూక్తియై ఆరోహణక్రమత్తాలే ముతలిలేయెడుత్తు పిన్బు ఆఴ్వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు పిరాట్టియిన్ శ్రీసూక్తియాన లక్ష్మీతన్త్ర వచనత్తైయుమ్; అల్లతు అవరోహణక్రమత్తాలే ముతలిలే పిరాట్టి శ్రీసూక్తియైయుమ్, పిన్బు ఆఴ్వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు భట్టర్ శ్రీసూక్తియైయు మాకవావతు ఎడుత్తుక్కాట్టామే, ముతలిలే ఆఴ్వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, పిన్బు భట్టర్శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు పిరాట్టిశ్రీసూక్తియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్వానేన్ ఎన్నిల్ ; ఆఴ్వార్ శ్రీసూక్తియాన "ఎన్నాన్ శెయ్కేన్"౪ ఎన్ఱ్ఱపాట్టు, "అజ్ఞానాదికళానఅధికారిత్రయముమ్, న్యూనాధిక్యభావావన్నఙ్గళాక ఓరధికారియినిడత్తిలుణ్డు" ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమాకఉదాహరిక్కప్పట్టతాకైయాలుమ్, మఱ్ఱవిరణ్డు పేర్కళినుడైయ శ్రీసూక్తికళుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయముమ్ ఓరోవధికారియినిడత్తిలే ఓరొన్ఱే,ముఖ్యమాక ప్రపదన హేతువాయిరుక్కైయాలుమ్, తన్నిత్తనియే ప్రపదనహేతు ఎన్ఱు ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు, అధికారిత్రైవిధ్యవిషయమాకవిరుద్ధతేయాకిలుమ్, ఆరోహణ క్రమత్తాలే యాతల్, పరోక్తానువాదత్తిన్పాట్టిల్ స్వాభిమతశిక్షణాత్మకమాన పిరాట్టివచనమే ప్రబలమాకైయాలే పూర్వాపస్వారస్యత్తాలేయాతల్ క్రమముపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౨॥ తిరువన్దార స్తోత్రే ౩॥ ౪॥ తి-వా-౫-౮-౩.

ప్రపత్తి జ్ఞానకార్యమాయిరుక్క "అజ్ఞర్ అతుక్కు అధికారి" ఎన్గై విరుద్ధమన్ఱో! ఎన్గిఱ ఆశఙ్కైయిలే [అజ్ఞ] పదమ్ జ్ఞానవిశేషాభావ వత్పరమ్ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకిఱార్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకైక్కీడాన) [ప౧౭౪-వ-౫] ఎన్ఱతు-ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు వేణ్డుమత్తాన ఎన్ఱపడి. (అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్) ఎన్ఱతు-సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కీడాన జ్ఞానాభావవాన్గళై చ్చొల్లుకిఱ [అజ్ఞ] శబ్దమ్ అజహల్లక్షణైయాలే అన్దసాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కీడాన శక్తియిల్లాతారైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱపడి. ఇప్పదత్తుక్కు లక్షణై కల్పియావిడిల్, జ్ఞానవానాన అశక్తనుక్కు సాధనాన్తరపరిత్యాగ పూర్వకమాక ప్రపత్తియిల్ అధికారమ్ సిద్ధమాయిరుక్క, అవనుక్కు సఙ్గ్రహమ్ సిద్ధియాతిఱే ? జ్ఞానవానాన అశక్తనుక్కుమ్ ప్రపత్తియిలధికారముణ్డెన్నుమిడమ్ మూలాభిప్రేతమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (శాస్త్రపక్షాన్తర) ఇత్యాదియాల్.

ఇవ్వాక్యత్తిల్, "సిద్ధోపాయత్తై యొళిన్ద స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళై విడుకైక్కు అజ్ఞానముమ్ అశక్తియుమ్ ప్రధాన హేతుక్కళన్ఱు" ఎన్గైయాలే అవై యిరణ్డుమ్ ప్రధానహేతుక్కళెన్నుమిడమ్ సిద్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానవానాన అశక్తనుక్కు శక్త్యభావత్తాలే సాధనాన్తరాన్వయాభావత్తుక్కు ఉప్పాకైయాలే, అవనుమ్ ప్రపత్త్యధికారి ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

"ఇవ్విడత్తిల్ నామోచ్చారణాదిరూప సుకరసాధనఙ్గళ్ పలవుముణ్డాకైయాలే, తత్తదనుష్ఠానత్తుక్కీడాన జ్ఞానశక్తికళిల్లాతార్క్కు ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే రహస్యత్రయత్తైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి అర్థపఞ్చకజ్ఞాన పూర్వకమాక సర్వముక్తిప్రసఙ్గ పరిహారార్థతయా వ్యాజభూత కేవలభగవన్ముఖోల్లాస ప్రయోజక సిద్ధోపాయ స్వీకారాత్మక ఫలప్రపత్తియిలే అన్వయమ్ సమ్భవియాతాకైయాలే, ఉపాయాన్తర జ్ఞానశక్తియిల్లాతార్ ప్రపత్త్యధికారికళ్ ఎన్గైఉపపన్నమాప్పడి ఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్; సాధనాన్తరఙ్గళ్, చేతనప్రవృత్తిసాధ్యమాయ్ ఫలసిద్ధియిల్ పరమచేతనసాపేక్షమాయ్, విళమ్బ్య ఫలప్రదమాయ్, అపథ్యాసహమా యిరుక్కైయాలేయుమ్; అవఱ్ఱుక్కు ప్రతికోటియాన సిద్ధోపాయస్వీకారమ్ క్షణమాత్రసాధ్యమాయ్, వాచికమాకవుమ్ కాయికమాకవుమ్ పణ్ణినాలుమ్ "వేఱ్ఱుక్కుళ్ళిల్లై"౧ ఎన్గిఱపడియే కపోతవిషయత్తిల్ వ్యాధప్రపత్తిపోలేయుమ్, ఎమ్బెరుమానార్ విషయత్తిల్ ఊమైయిన్ ప్రపత్తిపోలేయుమ్, ఏకకరణమాత్రసాధ్యమాయ్, "తృణచ్ఛేదకణ్డూయనాదికళైప్పోలే ప్రకృతివాసనైయాలే అనువర్త్తిక్కు మదైయెన్న"౨ ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వాపథ్య సహమాయిరుక్కైయాలేయుమ్ ; బాలమూకజడాన్ధ బధిరాదికళుక్కుమ్ సుకరమాయిరుక్కైయాలే పరిహరణీయాపథ్యవిషయకజ్ఞానముమ్ అపథ్యపరిహరణశక్తియుమ్ నిలైనిల్లాతచపలరాన ఉపాయాన్తరాజ్ఞానాశక్తర్కళుక్కుమ్ ప్రపత్తియిల్ అధికారముణ్డు ఎన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"మేల్ శొల్లుకిఱభక్తితాన్ భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానమాకైయాలే (అజ్ఞర్) ఎన్ఱుమ్ (జ్ఞానాధికర్) ఎన్ఱుమ్ ఇరణ్డుకోటియాయొళిన్ద అధికారికళిల్లామైయాలే ఇరువరుమ్ ప్రపత్త్యధికారికళ్ ఎన్నిల్, సాధనభక్తి విధాయకశాస్త్రమెల్లామ్ నిరర్థకమాకాతో?" ఎన్గిఱ ఆశఙ్కైయిలే; "జ్ఞానాధికపదమ్ - ఆత్మస్వరూపజ్ఞానాధికపరమాకైయాలే, అధికారహేతుభూత జన్మాన్తర కర్మవిశేషరూపప్రబలప్రతిబన్ధకవశత్తాలే తిరోహిత స్వస్వరూపయాథాత్మ్యత్తై యఱియాతవరాయ్, అతఱియాత తామసపురాణాదికళుక్కుమ్ ప్రవర్తయితాక్కళాయ్ ముముక్షువుక్కు అనుపాస్యరాన వ్యాసాది విషయతియా సాధనాన్తర శాస్త్రఙ్గళ్ సప్రయోజనఙ్గళాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానాధికరాకిఱార్) [ప-౧౭౫-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(దర్శనత్తాలే) [ప-౧౭౬-వ-౪] ఎన్ఱతు - అత్యన్తవిశదమాన భగవత్కటాక్షలబ్ధ ఔపదేశిక జ్ఞానత్తాలే ఎన్ఱపడి. (స్వరూపవిరుద్ధమెన్ఱు, పరిత్యజిక్కుమ్పడి కీడాన) [ప-౧౭౬-వ-౪] ఎన్ఱతు - "స్వాతన్త్ర్య గర్భమాన విత్తు అత్యన్త పరతన్త్రమాన ఆత్మస్వరూపత్తై అన్వయిత్త మాత్రత్తాలే నశిప్పిక్కక్కడవతన్ఱో," ఎన్గిఱ భయత్తాలేయుమ్, ఇప్పడి హేయమాన ఇతిల్ అన్వయిప్పతే! ఎన్గిఱ లజ్జైయాలేయుమ్, అపునరన్వయమాక విడుకైక్కీడాన ఎన్ఱపడి. "[భక్తితన్నిలే యవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే ఇతుతాన్ కులైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్] [వా-౫౨] ఎన్ఱు, భక్తిపారవశ్యమ్ సాధనాన్తర ప్రవృత్తిక్కు హేతువాయిరుక్క, ప్రపదనాధికారహేతువెన్గై ఉపపన్నమాప్పడి ఎఙ్ఙనే!" ఎన్గిఱ ఆశఙ్కైయిలే, "భక్తిశబ్దమ్-అవస్థావిశేష విశిష్టభక్తిపరమాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, భక్తిపరవశశబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపరవశరాకిఱార్) [ప-౧౭౭-వ-౪] ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

౧||తిరుమన్త్రార్థ-౨-ప్ర ౨||తిరు-౩-ప్ర
21-7-90.

[ప-౧౭౬-వ-౪] (ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు-సాధన సాధ్యఙ్గళిల్ ఒన్ఱైయుమెన్ఱపడి. (అఱ్ఱైవ్వడ)-క్రమమాక. (జ్ఞానాదికళ్ ముతలిలేయిల్లామైయాలే) ఎన్ఱతు-ప్రథమాపేక్షితమాన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ ఆదియిలే యిల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి. (అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱతు- సాధనాన్తరమాకిఱ అన్యగతికళ్ ఇల్లాతవర్కళాయ్కొణ్డు ఎన్ఱపడి. (ఇల్లామైయాలే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱతు- కార్యాభావే కారణాభావమ్ ప్రయోజకమెన్నుమత్తాలే (మన్దాధికారికళోడే) ఎన్ఱతు - విహితవిషయనివృత్త్యాదికళై ఆచారత్తాలే పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుమ్పడి విషయాన్తర సక్తరాన మన్దాధికారికళోడే ఎన్ఱపడి. (కూట్టి) ఎన్ఱతు - ఆదిశబ్దత్తాలే మన్దాధికారికళాన అస్మత్ప్రభృతికళై చ్చొల్లుకైయాలే అవర్కళోడే కూట్టి ఎన్ఱపడి. ఇన్దన్యాయమ్ పిన్బుళ్ళ ఆచార్యర్కళుక్కుమ్ తుల్యమ్. (స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు- భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే ఎన్ఱపడి. (భగవతిన్యస్తభరరాన) ఎన్ఱతు - స్వప్రవృత్తియాలే భగవత్ప్రవృత్తిక్కు విలక్కాకైయాలే భగవద్రక్షణాపేక్షాసూచకమాన స్వప్రవృత్తి నివృత్తిరూప భరన్యాసత్తై యుడైయవర్కళాయెన్ఱపడి.

"చరమాచార్యం పరాఙ్ముఖేఽవన్దే"౧ ఎన్ఱు అప్పడియే పూర్వాచార్యశబ్దమ్, భక్తిపరవశరిల్ తలైవరాన ఆళ్వారిడత్తిల్ ముఖ్యవృత్తమాకైయాలే తద్వ్యావర్తనార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళెన్ఱతుడక్కి) (నాథయామునయతివరాదికళ్) ఎన్ఱ కీర్త్తనోక్తి యరుళిచ్చెయ్కైయాలే తద్వ్యావృత్తి సిద్ధమిఱే. ఆదిశబ్దత్తాలే - అస్మదాచార్యపర్యన్తపరిగ్రహః ఇవ్విడత్తిల్ పూర్వాచార్యర్కళై చ్చొన్నతు, విభీషణ శబరీప్రభృతికళుక్కుముపలక్షణమ్. మూలత్తిల్ [ఆళ్వార్కళ్] ఎన్ఱతు-"*ఆళ్వార్కళ్ తమ శెయలై విఞ్జి నిఱ్కుమ్ తన్మైయళాన అఙ్గాళుక్కుమ్, దీర్ఘచిన్తయన్తీ ఎన్నుమ్పడియాన ఆళ్వార్క్కుమ్ గోప ఉపమానభూతైయాయ్, "భగవన్తం ప్రపన్నాసా భగవన్తమవాపసా"౩ ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱ చిన్తయన్తీ ముతలానార్క్కు ముపలక్షణమ్. [౧౪

౪౯.—"అవిద్యాతః"౪ ఎన్ఱ అశ్లోకత్తిల్ 'విద్యా' శబ్దమ్, "ద్వే విద్యే వేదితవ్యే"౫ ఎన్ఱ అవిడత్తిఱ్పోలే శాస్త్రజన్యజ్ఞాన యోగజన్య జ్ఞానఙ్గళిరణ్డైయుమ్ శొల్లి, అవిద్యాశబ్దమ్ తత్తద్యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే అన్దజ్ఞానఙ్గళిరణ్డినుడైయవుమ్ అభావత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డు, సమ్బన్ధ్యభావ సమ్బన్ధాభావఙ్గళుక్కు ఐక్యవివక్షైయాలే యోగజన్య జ్ఞానయోగ్యతైయాకిఱ జ్ఞానశక్తికళినుడైయవుమ్, శాస్త్రజన్య జ్ఞానయోగ్యతైయాకిఱ త్రైవర్ణికత్వ పటుతర కరణత్వాదికళినుడైయవుమ్ అభావత్తై అవిద్యాశబ్దమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకైయాల్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఇత్యాదియాలే. ఇప్పడియాకాతపోతు, అవిద్యాశబ్దత్తుక్కు లక్షణైయాతల్ జ్ఞానవాన్కాన అశక్తనుక్కు అసఙ్గ్రహమాతల్ ప్రసఙ్గిక్కుమిఱే?

౫౦.—(జ్ఞానశక్త్యాదికళిల్లాతవన్) [ప-౧౭౪-వ-౭] ఎన్ఱ అవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే-త్రైవర్ణికత్వ కరణపాటవాదిపరిగ్రహః. పర్యవసన్నమాన బృహిధాతువిలేనిష్పన్నమాన "పరిబృఢ" శబ్దమ్, "బృహి - వృద్ధౌ" ఎన్ఱ అప్పడియే, దేవశబ్దార్థభూతనాన సర్వేశ్వరనుడైయ రక్షకత్వ సక్తద్వరణీయత్వ అపత్త్యసహత్వ నిరపేక్షత్వ సిద్ధత్వ చేతనత్వ స్వయంఫలత్వ ఫలప్రదత్వ స్వరూపానురూపత్వ సర్వశక్తత్వ ప్రాప్తత్వ పూర్ణత్వాద్యుపాయాకారాభివృద్ధియైయుమ్. త్రివిధపరిచ్ఛేదరాహిత్య నిరతిశయభోగ్యత్వ అనన్యసాధ్యత్వాదికళాన ఉపేయాకారాభివృద్ధియైయుమ్, అసఙ్కోచేన కాట్టక్కడవతా యిరున్దతే యాకిలుమ్, "అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాం గతిర్గమ్యాభవేద్ధరిః"౬ ఎన్ఱ అ శౌనకవచనత్తిల్ సిద్ధసాధ్య సమభివ్యాహారన్యాయసిద్ధమాయ్, "అవిద్యాతః" ఎన్ఱ అ ప్రకృతశ్లోకత్తాల్, ఆకిఞ్చన్యసమ్పాదనద్వారకమాయ్ వివృతమాయిరుక్కుమ్ అజ్ఞానాదికళినుడైయ ప్రపదనహేతుత్వైయై అన్దవే వివరిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱ అమ్మాళ్, "సద్వశోపాయవైధుర్యం సాక్షాద్భగవతోవిదన్। సర్వజ్ఞశ్శరణం యాతి యోగమార్గపరాఙ్ముఖః"౭ ఎన్ఱు, - "ఎమ్బెరుమానైయొழிన్ద వుపాయఙ్గళెల్లామ్ పరమ ప్రాప్యభూతనాన ఎమ్బెరుమానై ప్పెఱ వాత్యన్తఫలఙ్గళాయిరుక్కైయాలే అనన్య సాధ్యనాన ఎమ్బెరుమానుక్కు ఇతుకళ్ సాధకమాకమాట్టాతు" ఎన్ఱు, "సర్వజ్ఞనానవన్ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ విముఖనాయ్ శరణాగతియిలే యిழிకిఱాన్" ఎన్ఱు, "సర్వజ్ఞనుడైయ జ్ఞానాధిక్యమ్ ప్రాప్యవైసాదృశ్య జ్ఞానద్వారా ఉపాయాన్తర త్యాగహేతు" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్దఉపాయాన్తర వైసాదృశ్య జ్ఞానత్తుక్కు మూలమాన జ్ఞానాధికాధికారియినుడైయ జ్ఞానమ్, అనన్యసాధ్యత్వమూలభూతాపరిచ్ఛిన్నత్వాదిరూప ఉపేయాకార పరిబృఢత్వజ్ఞానమేయాకవేణ్డుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ "విదితయా" ఎన్ఱు, జ్ఞానాధికాధికారియినుడైయ జ్ఞానవిషయమాక చ్చొల్లప్పట్ట భగవత్పరిబృఢత్వమపరిచ్ఛిన్నత్వాద్యుపేయాకార పరిబృఢత్వమేయాకవేణుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వజ్ఞరాకైయాల్) [ప-౧౭౪-వ-౮] ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

౧॥ ౨॥ ఉపదేశరత్నమాలై- ॥౩ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్య. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

(స్వభక్తైర్భూభృన్నాథా)[ప-౧౮౪-వ-౩]ఎన్గిఱ,అవిడత్తిల్, తృతీయార్థమానభక్తిభూషావిన్నుడైయ ఆకిఞ్చన్యాకరణత్వత్తై, “సర్వకాలం ప్రేష వశాత్ భజన్ భక్త్యోభ్యనన్యధీః ఉపాయం వాప్యుపేయం వాతథా మోన్యన్నావలమ్బతే”౧ఎన్ఱు, అశక్తిద్వారకమాక అమ్మాళ్ వివరిత్తపడియై త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (భక్తిపరవశరాకిఱార్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి (జ్ఞానశక్తికళట్ఙాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే) ఎన్నత్తు- కేవలఅజ్ఞాదికళైప్పోలే జ్ఞానశక్త్యత్యన్తాభావవానన్ఱిక్కే, బాహ్యసంశ్లేషానుభవార్థ ప్రవృత్తిపర్యన్తభక్త్యుద్రేక వ్యతిరేక సమయఙ్గళిలే యథాస్థాన జ్ఞానశక్తికళైప్పడైత్తు. బాహ్యసంశ్లేషాభావమాకిఱ విశ్లేషమిఱే? ఇవర్‌కళుడైయ అజ్ఞానాశక్తికళుక్కు కారణమ్. “జగతిగతిమన్యామవిదుషామ్”౨ఎన్గిఱ,అతినర్థమ్ (ఇవర్ శిత్యాది.) “సర్వమ్ :- చిదచిదాత్మకవస్తుజాతమ్, భోగ్యతయా హరతీతి-హరిః” ఎన్ఱు, హరిశబ్దార్థమ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (సర్వేశ్వరన్) ఎన్ఱు. (మన్త్రరహస్యత్తై) ఎన్నత్తు-మన్త్రత్తినుడైయ రహస్యతాత్పర్యత్తై ఎన్నపడి. (వ్యాఖ్యానమ్బణ్ణి) ఎన్నత్తు- “అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాంగతిర్నాన్యా భవేద్ధరిః”౩ ఇత్యాదియైప్పణ్ణి.

(కీళుమ్) [ప-౧౮౬-వ-౩] ఎన్నత్తు - [జ్ఞానాధికరుమ్]ఎన్గిఱ,అమూలవాక్యత్తిలుమెన్నపడి.

౫౧.—(అఖిలజగన్మాతావాయ్) ఎన్నత్తు - “అఖిలజగన్మాతరమ్”౪ ఎన్న,గద్యసూక్తియైయుట్కొణ్డు. ఇతు అప్రకృతమత్వహేతు.

(అజ్ఞసర్వజ్ఞర్‌కళై స్ఫుటమాకచ్చొల్లుకైయాలే) [ప-౧౮౭-వ-౭] ఎన్నత్తు - “అజ్ఞానామ్”౪ ఎన్గిఱ,అజ్ఞశబ్దమ్ శక్త్యాక్యదర్థమాయ్, శాస్త్రజన్యయోగజన్యోభయవిధజ్ఞాన తచ్ఛక్తికళిల్లాతారైయెల్లామ్ అజ్ఞశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్, “విజానతామ్”౫ ఎన్గిఱ,అపదమ్ విశిష్టజ్ఞానవానైచ్చొల్లుకైయాలే అన్ద జ్ఞానగతవిశేషన్దాన్ భగవదుపాయోపేయాకార పరిబృఢత్వ విషయకిత్వమెన్ఱు, “పరిబృఢతయావావిదితయా”౨ ఎన్ఱు,సామాన్య వివృతమాయ్, “సదృశోపాయ వైధుర్యమ్”౬ “సాక్షాద్భగవతోవిదన్”౭ ఇత్యాదియాన అమ్మాళ్ శ్రీసూక్తియిలే ‘సదృశోపాయ వైధుర్యమ్’౬ ఎన్ఱు, భగవదనన్యసాధ్యత్వరూపమాక ఉపేయాకారత్తైయుమ్, “సాపాయోదుపాయవైధుర్యమ్”౮ ఎన్గైయాలే -

“ఉపాయమ్ అవనాకైయాలుమ్, ఇవనైనేరే ఉపాయమల్లామైయాలుమ్”౯ ఎన్గిఱ,అవిడత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్‌తపడియే ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ భగవత్కర్తృక చేతనరక్షణత్తిల్ ఆపాతప్రతీతియాలే ఉపాయఙ్గళ్ పోలేతోన్ఱి, భగవన్నిరపేక్షోపాయత్వాది విశేషదర్శనత్తాలే ఉపాయఙ్గళన్ఱిక్కే యొఴికైయాలే, సాపాయోదుపాయ వైధుర్యాత్మక నైరపేక్ష్యరూపమాక ఉపాయాకారపరిబృఢత్వత్తైయుమ్ విశేషిక్కైయాలేయుమ్, భట్టర్ అమ్మాళ్ ఇరువరుడైయ శ్రీసూక్తికళుక్కుమ్ మూలమాన శౌనకవచనత్తుక్కుమ్మూలమాన జితన్తామన్త్రత్తిల్, “కాలేష్వపిచ సర్వేషు దిక్షు సర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపివర్తతేమేమహద్భయమ్”౧౦ ఎన్ఱు- స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే మూట్టుకైక్కుడలాన శరీరాదికళైక్కణ్డు నడుఙ్గుమ్బడియైయుమ్, “త్వత్పాదకమలాదన్యత్ నమేజన్మాన్తరేష్వపి। నిమిత్తంకుశలస్యాస్తి యేనగచ్ఛామిసద్గతిమ్”౧౧ ఎన్ఱు, - అన్దస్వరూపనాశ భీతియాలే అన్దవుపాయాన్తరఙ్గళై ఉపాయత్వభ్రమత్తోడేకూడ త్యజిత్తపడియైయుమ్ శొల్లి, ఇప్పడి “ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపనాశకఙ్గళ్” ఎన్ఱు, నడుఙ్గి అవత్తై సవాసనమాక త్యజిక్కైక్కీడాన “అభ్యుత్సృజ్యానుమన్తాచ”౧౨ ఇత్యాదికళిల్ కీఴ్‌చ్చొన్న భగవత్పారతన్త్ర్యరూప స్వరూపత్తినుడైయ జ్ఞానత్తై “విజ్ఞానంయదిదంప్రాప్తమ్”౧౩ ఎన్ఱు, విశబ్దోపసృష్టజ్ఞానశబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలే, అతినుడైయ రహస్యార్థ వివరణమాన శౌనకవచనత్తిల్ సర్వజ్ఞశబ్దత్తిలే ఇన్దజ్ఞానవిశేషత్తై అవశ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే, అతిన్ వివరణమాన “ అవిద్యాతః”౨ ఎన్గిఱ,అశ్లోకత్తిలుమ్ స్వరూపప్రాప్తత్వ రూపోపాయోపేయాకార పరిబృఢత్తైయై పరిబృఢతాశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, తద్విషయకజ్ఞానత్తిల్ భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపజ్ఞానముణ్డాకైయాలేయుమ్, “ సదృశోపాయవైధుర్యమ్”౬ ఇత్యాదియాన అమ్మాళ్ శ్రీసూక్తియిలుమ్ ‘సదృశశబ్దత్తిలే స్వరూపానురూపత్వత్తాలుమ్ సాదృశ్యమ్ వివక్షితమాకైయాలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అతిల్లై ఎన్గైయాలే ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానముమ్ అతుక్కీడాన స్వరూపజ్ఞానముమ్ శొల్లప్పడుకైయాలేయుమ్, ఇఙ్గుమ్ వ్యుపసృష్టజ్ఞానచ్ఛబ్దత్తాలే భగవదనన్యసాధ్యత్వ భగవన్నైరపేక్ష్య ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధతా మూలభూత స్వస్వరూప పారతన్త్ర్య విత్త్రితయ విషయకత్వరూప విశేషవిశిష్టమాన జ్ఞానత్తై యుడైయ జ్ఞానాధికారికళైయుమ్ స్ఫుటమాకచ్చొల్లుకైయాలే ఎన్నపడి. [౩౦

(మేల్) [ప-౧౮౭-వ-౭] ఎన్నత్తు - “ఇదంశరణ మజ్ఞానామ్”౫ఎన్గిఱ,అశ్లోకత్తిల్ ఉత్తరార్ధత్తిలెన్నపడి. “పార” శబ్దమ్ - సంసారసాగరత్తిన్ కరైయై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱుమ్, “తితీర్షతామ్”౫ఎన్గిఱ,అపదత్తిల్ శతృప్రత్యయమ్ ఇచ్ఛైయినుడైయ సదానువృత్తియై చ్చొల్లుకైయాలే, తితీర్షత్పదమ్ - ఉత్కటేచ్ఛావత్పరమ్” ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (శడక్కెన్న)[ప-౧౮౮-వ-౨] ఇత్యాదియాలే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

"౧అనన్త్యశబ్దమ్-దేశతఃకాలతోవస్థాతోవస్తుతశ్చ పరిచ్ఛేదరహిత భగవద్దాస్యరూపానుభవానన్త్యపరమ్" ఎన్ఱుమ్, "శత్రుప్రత్యయాన్తమాన 'ఇచ్ఛతామ్'౧ ఎన్ఱ్గిఱశబ్దమ్ - అనుభవమిల్లాతపోతు తరిక్కైయమ్బడియాన సత్తాశ్రయ క్తమాయ్క్కొణ్డు స్వరూపానురూపమాన ఉత్కటేచ్ఛావాన్గళైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూప) [ప-౧౮౮-వ-౪] ఇత్యాదియాలే. అనిష్టనివృత్తిష్ట ప్రాప్తీచ్ఛావాన్గళై చ్చొల్లుకిఱ ఉత్తరార్ధత్తిల్ భక్తిపరవశరైచ్చొల్లుకిఱపడి ఎజ్ఞనే? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదై) [ప-౧౮౯-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(కీழ்) [ప-౧౮౯-వ-౪] ఎన్ఱతు - [అజ్ఞరుమ్] [వా-౪౩] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ [భక్తిపరవశరుమ్] ఎన్ఱ్గిఱవిడత్తిలుమ్, [భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్] [వా-౪౪] ఎన్ఱ్గిఱవిడత్తిలుమ్, ["ఎన్నాన్ సెయ్కేన్"] [వా-౪౬] ఎన్ఱ్గిఱపాట్టిలుమ్, [అన్గ్ఙనైప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమ్] [వా-౪౮] ఎన్ఱ్గిఱవాక్యత్తిలుమ్ ఎన్ఱపడి. (అధికారిత్రైవిధ్యమ్) [ప-౧౮౯-వ-౪] ఎన్ఱతు - అజ్ఞత్వజ్ఞానాధిక్య భక్తిపారవశ్యభేదత్తాలుణ్డాన ప్రపన్నాధికారిత్రైవిధ్యమెన్ఱపడి. (తట్టిల్లై) [ప-౧౮౯-వ-౫] ఎన్ఱతుక్కు - భక్త్యతిశయత్తాలే విశ్వాసహరాయ్ విశ్వస్యఫలప్రదన్శాన ఉపాయాన్తరఙ్గళైవిట్టు ప్రపన్నరానారుమ్, అన్దభక్త్యతిశయత్తాలే "కాలాంబుమ్ నెఞ్జిழియుమ్౨"ఇత్యాదిప్పడియే అశక్తరుమాయ్ స్వప్రవృత్తిసాధ్యమాన ఉపాయాన్తరఙ్గళైవిట్టు ప్రపన్నరానారుమ్, భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరామవర్కళెయాకైయాలే, ఇవ్విషత్తిల్ వివక్షితమాన అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు "ఇదంశరణమ్" ఇత్యాదిశ్లోకమ్ ప్రమాణమాకక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు కరుత్తు.

భక్తిపరవశర్ ద్వివిధర్; - అశక్తర్ ఎన్ఱుమ్, విశ్వాసమర్ ఎన్ఱుమ్. విశ్వాసమర్ ద్వివిధర్; - అనిష్టనివృత్తి విశ్వాసహర్ ఎన్ఱుమ్, ఇష్టప్రాప్తి విశ్వాసహర్ ఎన్ఱుమ్. ఆక, ఇప్పడి యిరుప్పదళ్ళ అవాన్తరాధికారిభేదనిరాసత్తిల్ మూలతాత్పర్యమిల్లై ఎన్ఱుమత్తై దృష్టాన్తముఖత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అవిద్యా) [ప-౧౯౦-వ-౨] ఇత్యాదియాలే. (జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాకచ్చొన్నతుమ్) ఎన్ఱతు - జ్ఞానాధిక్యమాకిఱ అధికారత్తుక్కుడలాకచ్చొన్న భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానముమ్ ఎన్ఱపడి. (కీழ్చ్చొల్లినవద్ధతుమ్) ఎన్ఱతు - [జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్] [వా-౪౪] ఎన్ఱ్గిఱవాక్యత్తిల్ జ్ఞానాధిక్యమాకిఱ అధికారత్తుక్కుడలాకచ్చొన్న స్వస్వరూప పారతన్త్ర్యజ్ఞానముమ్ ఎన్ఱపడి. (భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱతు - విషయభేదత్తాలుమ్, ఈశ్వరతత్త్వ చిత్తత్త్వఙ్గళైప్పఱ్ఱి వరుకైయాలే హేతుభేదత్తాలుమ్ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఎన్ఱపడి. (అత్తై...శొన్నాప్పోలే) ఎన్ఱతు - కీழ் జ్ఞానాధిక్యాధికారత్తుక్కుడలాకచ్చొన్న పారతన్త్ర్యజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లాతే, ప్రపదనహేతువాక భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తైచ్చొల్లి అతుతానే జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలెన్ఱు శొల్లుకిఱ "అవిద్యాతః"౩ఎన్ఱ్గిఱశ్లోకత్తై, "అవాన్తరభేదఙ్గళు మభిపతఙ్గళ్" ఎన్ఱు అతిలిత్తైక్కాక చ్చొన్నాప్పోలే ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - "ఓరో విడఙ్గళిల్ ఓరొన్నైచ్చొల్లుకిఱతు మఱ్ఱైయైకళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్ ఎన్ఱు కరుత్తు" ఎన్ఱు కాట్టప్పట్టతు.

౫౭.—అశక్తినై విశ్వత్తు ఉపాయాన్తరఙ్గళైత్త్యజిప్పిక్కుమతాన భక్తితానే మడలెడుక్కైక్కుమతాన సాధనాన్తర ప్రవృత్తియిలేమూట్టుకైయాలేయుమ్, విశ్వాసమత్తైయై విశ్వత్తుప్రపత్తియిలేమూట్టుమతాన వతుతానే "పోకునమ్బి"౪"కణ్ణనమే కేల్ నమ్బి"౫ఎన్ఱు, ఉపేక్షైప్పిఅప్పిక్కైయాలుమ్, "భక్త్యతిశయమ్ ప్రపత్తిక్కుహేతు" ఎన్ఱు శొల్లలామో? ఎన్ఱ్గిఱశఙ్కైయిలే; "అవస్థావిశేష విశిష్టభక్తిప్రపదనహేతువాకైయాలేయుమ్, తద్విశేషవిశిష్టభక్తి సాధనాన్తరప్రవృత్త్యపేక్షైకళుక్కు క్కారణమాకైయాలేయుమ్, అతుతాన్ ఉత్తరోత్తరావస్థైకళాకైయాలే ప్రపదనహేతు భూతావస్థా ఫలభూతఙ్గళాకైయాలే ఉపాయవిరోధికళల్లామైయాలేయుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు సమాధాన పరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, చోదనాపూర్వకమాక అవతారిత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద) [ప-౧౯౬-వ-౩] ఇత్యాదియాలే. (నిదానమేతు?) [ప-౧౯౬-వ-౬] ఎన్ఱ్గిఱతుక్కు - 'నిదానమ్ ఇన్దభక్తితానే యన్ఱో? ఇప్పడి ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళైక్కొణ్డైక్కక్కడవతాన భక్తి ప్రపదనహేతువామ్బడి యెజ్ఞనే?' ఎన్నుమళవుమ్ తాత్పర్యమ్.

(కణ్ణాఙ్ఙుழలైయిట్టు) [ప-౧౯౬-వ-౭]-కీழ் మేలొక్క కణ్ణీర్ శుழన్ఱు, శోరుమ్బడిపోరక్కైత్తు. (వితేసుమొరుపడియాలే) [ప-౧౯౬-వ-౯] ఎన్ఱతు - కార్యాకార్యవివేకమ్బణ్ణాతే, వితేసుమొరుప్రకారత్తాలే యాకిలుమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తి-వా-౬-౨-౧. ౫॥ తి-వా-౬-౨-౫.

"సిద్ధోపాయస్వీకారాత్మకమాన ప్రపత్తి తుణసాధ్యమాయ్, పిన్బు కలక్కుత్తాలే వరుమవఱ్ఱుక్కుక్కూడ అతుతానే ప్రాయశ్చిత్తమాయిరున్దుకొణ్డు నిరపాయమాయిరుక్కుం, అతుక్కుక్ కొణ్డైతల్ సమ్భవియాతాగైయాలే, మూలత్తిల్ [ఇతుతాన్] ఎన్ఱు పరామర్శిత్తప్రపత్తి నిష్ఠారూపై" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నాల్ శెయ్కైక్కు) [ప-౧౯౬-వ-౧౦] ఇత్యాదియాలే.

౫౩.—(కామైపూణుప. [ప-౧౯౮-వ-౪] ఇత్యాదిక్కు స్వాపదేశార్థమ్ (అత్తావతు) [వ-౧౯౮-వ-౫] ఇత్యాది.(కల్పకమ్)[వ-౧౯౯-వ-౪] - ఎజ్ఞ్యుబదైయ గోష్ఠియై, (ఏటిల్) - ఏటాత్తుక్కొళ్.

౫౪.—(విరుద్ధస్వభావఙ్గళ్) - ధారకమాప్పడియాన వవస్థైయుమ్, బాధకమాప్పడియాన వవస్థైయుమ్. (తద్విషయమాత్రత్తిల్) ఎన్ఱతు - భగవద్విషయమాత్రత్తిలెన్ఱపడి.

ఏవప్పుక్కు కృషిపణ్ణుకైయుమ్ తాఙ్గత్తాతుక్కు ఊమకైయుమాకిఱ కీఴ్చ్చొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళ్ కల్యాణగుణాదివిషయత్తిలిల్లామై యాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద. [ప-౨౦౦-వ-౩] ఇత్యాదియాలే.

(అథవా) [ప-౨౦౨-వ-౧౧] ఇత్యాది ద్వితీయయోజనైయిల్, పూర్వయోజనైయిల్ చేతనర్క్కు ప్పిఱక్కుమ్ విరుద్ధస్వభావఙ్గళుక్కు విషయఙ్గళాకచ్చొన్న కల్యాణగుణాదికళై అవ్విరుద్ధస్వభావఙ్గళుక్కు భక్త్యవస్థైయోపాధికారణఙ్గళాకక్కొణ్డు యోజిత్తదై విశేషమ్.

౫౫.—'యదే, సేత్యాది) [ప-౨౦౪-వ-౩] కామ్యన్త ఇతి కామాః - ధర్మార్థకామాః; తేషు, కామః- ఇచ్ఛా; యస్యసః - కామకామః;- ఇతరపురుషార్థేచ్ఛావాన్ సాఙ్ఖ్యేన - జ్ఞానయోగేన యోగేన - కర్మయోగేన. పరమంధామ - పరంబ్రహ్మ. ఉత్తరత్ర, "పరమాత్మా" ఇత్యుక్తేః. ఇశ్శ్లోకత్తిల్, "న్యాసేన" ఎన్గిఱ తృతీయైయాలే- ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు; "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల్, *శరణ శబ్దత్తాలే - ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు. (సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్) [ప-౨౦౪-వ-౫] ఎన్ఱతు - అసాధనమానవిత్తై, "ఔషధసేనై పణ్ణాతవర్క్కళుక్కు"౧ ఇత్యాదియాలరుళిచ్చెయ్తపడియే, మన్దజనానుగ్రహార్థమాక సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలు మెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానరూపమాయిరుక్కైయాలే ప్రపత్తి స్వరూపావిర్భావమోక్షత్తిల్ దృష్టద్వారా కారణమాయిరుక్కుమాపోలె ప్పఱ్ఱ, సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్ ఎన్నుమామ్. (ఉపాయత్వప్రతిపత్తి) [ప-౨౦౫-వ-౩] - ఉపాయత్వ విషయకాన్యథాజ్ఞానమెన్ఱ పామ్. దృష్టద్వారా మోక్షోపాయమానవిత్తై భగవన్ముఖోల్లాసరూప అదృష్టద్వారా మోక్షోపాయమెన్ఱు నినైక్కై, అన్యథాజ్ఞానమిఱే. (అత్తై) ఎన్ఱతు - ఉపాయత్వ విషయకాన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానత్తై ఎన్ఱపడి.

ఉత్పాదకపితావిఱ్ఱిల్ బ్రహ్మపితావుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్తా) [ప-౨౦౬-వ-౭] ఇత్యాదియాలే. అవనుడైయ రక్షణత్తుక్కు విశేషమ్ (సర్వదశైయిలుమిత్యాది.) (సర్వదశైయిలుమ్) ఎన్ఱతు - గర్భ సుషుప్తి మరణ నరక ప్రళయాది సర్వదశైయిలు మెన్ఱపడి. ఇత్తిఱత్తుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ (అకారేత్యాది.) "పితాచరక్షకశ్శేషీ"౨ఎన్నక్కడవతిఱే.

(మార్విలే యెఴుతిక్కొళ్ళ్కై) [ప-౨౦౬-వ-౧౦] ఎన్ఱతు - "పద్మమఙ్గుళివిచ్ఛేద ఉరోవిన్యస్తమక్షరమ్ । తన్నామధారణఞ్చైవ దాస్యమేత చ్చతుర్విధమ్"౩ ఎన్ఱు, ఒరువనుడైయ అభిమానత్తిలొతుఙ్గియిరుక్కుమవనుక్కు ఇన్నాలుమ్ అడైయాళమాకచ్చొన్న తైప్పఱ్ఱ.

౫౬.—(ఉపాయవరణాత్మకమాన)[ప-౨౧౧-వ-౪] ఎన్ఱతు-"మామేకంశరణంవ్రజ"౪ఎన్గిఱ విధిప్పడియే, "ఎమ్బెరుమానే ఉపాయమ్, స్వీకారమ్ ఉపాయమన్ఱు" ఎన్గిఱ అధ్యవసాయకార్యమాయ్, "ఇత్తైయొழித్తియవుమ్ తానే కార్యమ్ శెయ్యవేణుమెన్ఱు నినైక్కక్కడవన్"౫ ఎన్గిఱపడియే - వ్యాజభూతస్వీకారాంశత్తిలుఙ్గూడ నిరపేక్షమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ స్వీకారాత్మకమాన ఎన్ఱపడి. (ఉపాయమెన్న సహియాతపడి) ఎన్ఱతు - "ఉపాయమ్" ఎన్నుమ్బోతు, ఏకశబ్దత్తాల్ వరణాఙ్గమాకచ్చొన్న స్వీకారోపాయత్వ భ్రమత్యాగమ్ సిద్ధియామైయాలే, ప్రపత్తియే సిద్ధియాతెన్ఱు కరుత్తాలే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥గీతా-౧౮-౬౬.

13-8-90.

మీ.—ఏవమ్ స్వీకారానుపాయత్వేఽపి, సర్వధర్మత్యాగాఙ్గత్వేన ఉపాయత్వంస్యాత్; ఇతిశఙ్కాయాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు—ఉపాయస్య నిర్హేతుకత్వంసంభవతి, ఉతనసంభవతీతి; తదర్థమ్, స్వీకార విశేషణస్య ధర్మత్యాగస్య విధేయత్వం సంభవతి, ఉతనసంభవతీతి; తదర్థంత్యాగః ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తః ఉతప్రాప్తఇతి. "యదా అప్రాప్తః తదాత్యాగస్య విధేయత్వాత్ తద్ధేతుకత్వేన ఉపాయస్య ననిర్హేతుకత్వమ్. యదా ప్రాప్తః తదా అవిధేయత్వాత్ నహేతుకత్వమ్" ఇతి నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలితార్థః. [౫

తత్ర పూర్వపక్షః "పరిత్యజ్య, వ్రజ" ఇతి త్యాగస్య స్వీకారాఙ్గత్వం విధీయతే; తతశ్చ "యదఙ్గత్యాఙ్గం తత్సాధనమ్" ఇతిన్యాయేన స్వీకారోపాయత్వం స్వీకర్తవ్యమ్; నచ ""త్యాగస్యానువాదత్వేన నాఙ్గత్వవిధిర్'ఇతి నస్వీకారోపాయత్వమ్" ఇతివాచ్యమ్; త్యాగస్యఅప్రాప్తత్వేనఅనువాదాసంభవాత్. నహి సర్వధర్మాణాంత్యాగః కేనచిత్ప్రాప్తః. "నను శక్త్యాదౌశక్త్యభావః ప్రమితిరహితతా శాస్త్రితః పర్యుదాసః కాలక్షేపాక్షమత్వమ్'౧ఇత్యుక్తహేతు చతుష్టయేన సర్వధర్మాణాం త్యాగః ప్రాప్తః; ఇతి తదనువాదేన శరణాగతిర్విధీయతే, తతశ్చత్యాగో నాఙ్గత్వేన విధీయతే" ఇతిచేన్న; తదానీంసర్వధర్మత్యాగాసిద్ధేః. నహిసర్వధర్మేషు అజ్ఞానాదిచతుష్టయాన్యతరదస్తి; తతశ్చ జ్ఞానాద్యభావేన కేషాంచిద్ధర్మాణాం త్యాగప్రాప్తావపి, జ్ఞానాదిసద్భావస్థలే త్యాగాసంభవేన కృత్స్నధర్మత్యాగాసిద్ధేః. అతః సర్వధర్మత్యాగః అఙ్గత్వేన విధీయతే; తతశ్చ "స్వరూపవిరుద్ధత్వమేవ కృత్స్నత్యాగేఅనుగతం ప్రయోజకత్వమ్" ఇతిఫలితమ్.

అతఏవ ఉపాయసంయోగే ప్రాయశ్చిత్తంవిధీయతే. ఏవమ్ త్యాగస్య అఙ్గత్వేన సాధనత్వాదేవ "త్యాగేనైకే"౨ఇతిశ్రుతిరపిసాధనత్వం స్ఫుటమభిదధాతి. నచ కృత్స్నత్యాగస్య సుషుప్త్యాది సులభత్వేన అతిప్రసఙ్గః; జ్ఞానకార్యస్యైవ త్యాగస్య, స్వీకారాఙ్గత్వేన సుషుప్త్యాది సులభస్య జ్ఞానకార్యత్వాభావాత్. ఏతద్దూషణస్య, అనువాదపక్షేఽపి తుల్యత్వాత్. [౧౯

"నను నసర్వధర్మత్యాగః అఙ్గత్వేన విధాతుంశక్యతే; తస్య, కదాచిదప్యనుష్ఠానాసంభవాత్. అన్తతః శిఖాదిధారణస్యాపి ధర్మత్వేన తత్త్యాగాసంభవాత్. నహి ప్రపత్త్యనుష్ఠానసమయే కేనాపి శిఖాయజ్ఞోపవీతాది త్యజ్యతే; ప్రత్యుత, గురువన్దనాది ధర్మానుష్ఠానపూర్వకం ప్రపదనంక్రియతే అతః, సర్వధర్మత్యాగస్య కదాచిదప్యనుష్ఠానాసంభవాదేవ నాఙ్గత్వంవిధీయతే" ఇతిచేన్న; సర్వధర్మత్యాగః నసర్వేషాం ప్రవృత్తిరూపాణాంమోక్షసాధనానామ్ అననుష్ఠానమ్ అఙ్గతయావిధీయతే; తచ్చశక్యమేవ నహిప్రపత్త్యనుష్ఠాన సమయేమోక్షసాధనతయా స్వీకారాతిరేకేణ కించిదనుష్ఠీయతే. [౨౦

నచ "మోక్షసాధనానాం ధర్మాణాంత్యాగస్య అఙ్గత్వేఽపి ఆశ్రమధర్మాణాం 'విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి'౩ ఇతిన్యాయేన విహితత్వాత్ తదననుష్ఠానంనస్వీకారాఙ్గమ్" ఇతివాచ్యమ్; ఆశ్రమకర్మాణాం, విద్యాఙ్గత్వమ్, ఆశ్రమాఙ్గత్వమ్ ఇత్యాకారద్వయమస్తి; సాధనాన్తరనిష్ఠానాం విద్యాఙ్గత్వేన, యోగ్యతాపాదకత్వేనచ ఆకారద్వయమపి ఉపాదేయమ్. సిద్ధసాధననిష్ఠస్యతు యోగ్యతాపాదకస్యాఙ్గస్యచ అనపేక్షణాత్, ఆకారద్వయమపి అనుపాదేయమ్; ఇతి విద్యాఙ్గత్వేన, ఆశ్రమాఙ్గత్వేనచ అననుష్ఠేయత్వాత్ తన్నివృత్తిః స్వీకారాఙ్గంభవతి.

నచ స్వీకారానన్తరమ్ అనుష్ఠానవిరోధః; ఆనృశంస్యాదేవానుష్ఠానసంభవాత్. తథాచాచార్యైః పర్యవసితమ్. తథాహి- సర్వధర్మాణామ్ అనుష్ఠానం ఫలాభిసన్ధిరహితత్వేన తత్సహితత్వేనచద్వేధా ప్రమాణసిద్ధమ్; తత్ర, ఫలాభిసన్ధి సహితస్య అభిసంహిత ఫలజనకత్వమ్, తద్రహితస్యమోక్షసాధనత్వంచ "సఙ్గంత్యక్త్వాఫలంచైవ"౪ఇత్యాదిప్రమాణైర్విభజ్యనిర్దిశ్యతే; నచస్వయం ప్రయోజనతయాఽనుష్ఠానం; తథానుష్ఠానే ప్రమాణాభావాత్, కైఙ్కర్యస్య స్వాధికారత్వేన సర్వైస్సర్వకర్మానుష్ఠాన ప్రసఙ్గాచ్చ.

నను "అక్రియావదనర్థాయ కర్మతత్తుసమాచరేత్ | ప్రియాయమమ విష్ణోశ్చదేవ దేవస్యశార్ఙ్గిణః॥ మనీషీవైదికాచారం మనసాపి నలఙ్ఘయేత్ | శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞాయస్తాముల్లఙ్ఘ్యవర్తతే॥ఆజ్ఞాచ్ఛేదీమమద్రోహీమద్భక్తోఽపినవైష్ణవః| ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేఽప్యేతదేవహి॥ ఉపాయత్వాగ్రహం తత్రవర్జయేన్మనసాసుధీః"౫ఇత్యాది ప్రమాణైస్ - సాధనత్వబుద్ధిం విహాయ స్వయం ప్రయోజనతయాఽనుష్ఠానం విధీయతే. ఇతిచేన్న, అత్ర సర్వత్రాపిఆనృశంస్యాదేవ అనుష్ఠాన ప్రతిపాదనాత్. తథాహి "అక్రియావదనర్థాయ" ఇత్యత్ర పరానర్థపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానం విధీయతే; ఇత్యానృశంస్యే పర్యవసితమ్.

నచ స్వానర్థ పరిహారార్థమ్అనుష్ఠానం విధీయతే ఇతివాచ్యమ్; "పరిత్యజ్య" ఇతి త్యాగస్యైవ విహితత్వేన స్వానర్థాభావాత్. నిత్యనైమిత్తికకర్మాననుష్ఠానేతద్దర్శనేన ఇతరైరప్యననుష్ఠానేతేషామనర్థ జననాత్ పరానర్థపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానమితిసిద్ధమ్. "ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ"౬ఇత్యత్ర

౧॥ రహస్యత్రయసారే. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

వ్యా.—౫౭. చరమశ్లోకత్తిల్ ఇత్తైస్సాఙ్గమాక విధిక్కైయాలే "యద్వ్యత్సాఙ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయమ్ ఇఙ్గుమ్ వారాతో? ఎన్న; అఙ్గస్వరూపత్తై దర్శిప్పిక్కవే అన్దన్యాయమ్ ఇఙ్గువారాదు ఎన్ఱు, పార్త్తు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౫౭

అ.—౫౭.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (చరమశ్లోకత్తిలిత్యాది.) "పరిత్యజ్య, వ్రజ" ఎన్ఱు, విశిష్టవిధియాగైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తై సాఙ్గమాక విత్యాది.) "ప్రక్షాళ్య పాదావాచామేత్"౧ ఇత్యాదికళిలే పాదప్రక్షాళనాదికళుక్కు ఆచమనాద్యఙ్గత్వమ్ బోధితమాకిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ సర్వధర్మత్యాగత్తుక్కు స్వీకారాఙ్గత్వమ్ బోధితమాకిఱదు. యద్యపి, క్త్వాప్రత్యయమ్ విధ్యేకాన్తమన్ఱు, అఙ్గత్వత్తిల్ శక్తముమన్ఱు. తథాపి, స్వరసతః శబ్దైక్యరూపమ్ సమానకర్తృకత్వమ్ క్త్వాప్రత్యయబోధ్యమ్; అదు కిడైయాత ఇడత్తిలే శక్తిమదైక్యమ్ క్త్వాప్రత్యయబోధ్యమ్. "అఙ్గప్రధానభావాపన్న క్రియాస్థలత్తిలే సాఙ్గప్రధానమ్ చికీర్షితమాగైయాలే శబ్దైక్యమ్ సమ్భవిక్కుమ్" ఎన్ఱు, "వాజపేయేనేష్ట్వా బృహస్పతి సవేనయజేత"౨ ఎన్గిఱ ఇడత్తిలే అఙ్గత్వసిద్ధి ప్రకారమ్ తాన్త్రికరాలే శొల్లప్పట్టదు. క్త్వాప్రత్యయార్థక్రియైయుక్కు సమభివ్యాహృత ధాత్వన్తరోపస్థాప్యక్రియా విశేషణత్వమ్ నియతమాగైయాలుమ్, విశిష్టాన్వయమ్ స్వారసికమాగైయాలుమ్, విశేషణత్తిలుమ్ విధ్యన్వయమ్ కూడుమ్. "ఉపాయసంసర్గత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియాలుమ్, 'త్యజధర్మమ్'౩ ఇత్యాదికళిలే త్యాగవిధి ప్రతీతియాలుమ్, అన్వయానుకూల వ్యాపారశక్తమాన త్యజధాతువుక్కు అశక్తియిలే లక్షణై కొళ్ళవేణ్డుగైయాలుమ్, 'స్థితస్సన్' ఇతిపదాధ్యాహారమ్ వేణ్డుగైయాలుమ్, అనువాద పక్షమనుపపన్నమాగైయాలే, త్యాగవిధి పక్షమేవోచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విధిక్కైయాలే) ఎన్ఱదు. "నియమేనోపాదేయం హ్యఙ్గమ్"౪ ఎన్గిఱపడియే నియతోపాదేయత్వమఙ్గత్వమ్ ఇఙ్గేఅభిమతమ్. "ఏతాదృశాఙ్గయుక్తత్తుక్కు ఆచమనవాజపేయాదికళిలే సాధనత్వమ్ దృష్టమాగైయాలే ఇఙ్గుమ్ సర్వధర్మపరిత్యాగాఙ్గకోపాయస్వీకారత్తుక్కు సాధనత్వమ్ వరుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (యద్వ్యత్సాఙ్గమిత్యాది.) (ఎన్గిఱ అన్యాయమ్) ఎన్ఱదు - " 'యద్వ్యత్సాఙ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్' ఇతివాక్యోక్తవ్యాప్తిమూలకమాన 'ప్రపత్తిః సాధనమ్ సాఙ్గత్వాత్, దర్శపూర్ణమాసాదివత్' ఎన్గిఱ అనుమానమ్" ఎన్ఱపడి.

మీ —పర్యవసితార్థకథనమ్. అస్మిన్ పక్షే చ నేహి ధర్మానిష్ఠవాదీనామనుష్ఠానహేతుత్వమవగమ్యతే, ధర్మాణాంవిప్లవః-వినాశః. మనీషిణామననుష్ఠానే తద్దర్శనేన సర్వైరప్యననుష్ఠానంస్యాత్; తథాచ ధర్మస్వరూపమేవోచ్ఛిద్యేత. తథాతద్వినాశార్థం మనీషిణాప్యవశ్యమనుష్ఠేయమేవ తథాచకులస్య పాలనాయచ అనుష్ఠేయమ్. సిద్ధసాధననిష్ఠస్య గురోరననుష్ఠానేన సిద్ధసాధననిష్ఠారహితానాం శిష్యపుత్రాదీనామప్యననుష్ఠానే పతనంస్యాత్ తత్పరిహారేణ తత్పాలనార్థమప్య వశ్యమనుష్ఠేయమ్. విశేషాననుష్ఠానే శిష్యపుత్రవ్యతిరిక్తైస్సర్వైరపినిన్దాక్రియతే; తథాచ భాగవతాపచారస్స్యాత్. తత్పరిహారేణ తత్సఙ్గ్రహార్థమప్యవశ్యమనుష్ఠేయమ్. తథా మర్యాదాస్థాపనాయచ అనుష్ఠేయమ్. మనీషిణాఽననుష్ఠానే శిష్టాచారాభావేనసర్వైః పరిత్యాగే తేషాంవర్ణాశ్రమాచార వ్యవస్థాభఙ్గః స్యాత్; తేనభగవదపచారస్స్యాత్ తత్పరిహారాయ ధర్మసంస్థాపనార్థమప్యవశ్యమనుష్ఠేయమ్. ఏవంచ ఆనృశంస్యేనపరార్థమనుష్ఠానమిత్యుక్తంభవతి.

నను "పరిత్యజ్య" ఇతినిషిద్ధానామనుష్ఠానే భగవన్నిగ్రహస్స్యాదిత్యత్రాహ—"ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ"౫ఇతి. భగవన్నిగ్రహరూపస్యానర్థస్యాపనాదృత్య పరానర్థం ధర్మానుష్ఠానం కృతమితి "మమవిష్ణోశ్చ" ప్రీతిస్స్యాదితిభావః. ఏతేనపరార్థ కర్మానుష్ఠానమిత్యుక్తంభవతి. అత్రదృష్టాన్తః "యథాహివల్లభోరాజ్ఞః"౬ఇతితత్రనద్యాఃపరార్థత్వముచ్యతే. "బహుసస్యవివర్ధనమ్"౭ఇతి "అనపేక్షితాంప్రతి" ఇతిస్వార్థాభావఉచ్యతే ఏవం దృష్టాన్తేనాపికర్మానుష్ఠానంపరార్థమితిలబ్ధమ్. తస్మాత్ లోకే "యథారాజాలోకోపకారకః స్వాజ్ఞారూపనద్యతిలఙ్ఘనేన స్వస్యానర్థాభావేపి పరానర్థజననేన వల్లభమపి శూలమారోపయతి, తథామనీషిణోమర్యాదాతిలఙ్ఘనే ఆనృశంస్యేన పరార్థానుష్ఠానజనితప్రీతిహానిర్జాయతే" ఇత్యేతద్వచనతాత్పర్యమవసీయతే; అతఏవ 'నప్రియ' ఇత్యుక్తమ్. "శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా" ఇత్యత్రాపి ఇదమేవతాత్పర్యమ్. తస్మాత్ ఆనృశంస్యాదేవ కర్మానుష్ఠానమితి సంప్రదాయః.

అతఏవోచ్యతే. "విష్ణోరాజ్ఞాంతథాయస్తు సత్కృత్యంకురుతేబుధః । సఏకాన్తీతిమునిభిః ప్రోచ్యతేవైష్ణవోత్తమః"౮ నచప్రత్యవాయపరిహారార్థమనుష్ఠానమ్; విహితాననుష్ఠానేహి ప్రత్యవాయః. నచసిద్ధోపాయనిష్ఠంప్రతి కర్మ విహితమ్. ప్రత్యుత "పరిత్యజ్య" ఇతినిషిద్ధమేవ.

మూ-అ.—(అఙ్గస్వరూపత్తైదర్శిపిక్క) ఎన్ఱదు - చరమశ్లోకత్తిల్ శొన్న త్యాగరూపమాన అఙ్గరూపత్తైదర్శిపిక్కవెన్ఱపడి. (అన్దన్యాయమ్) ఎన్ఱదు - శాస్త్రత్తిల్ "యద్వ్యత్సాఙ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

మూ.—౫౭. అఙ్గమ్ తన్నై ఒழிన్దవఱ్ఱై ప్పోక్కడ్డుగై.

వ్యా —(అఙ్గమ్) ఎన్గిఱ అఙ్గమ్. (తన్నై ఒழிన్దవఱ్ఱై ప్పోక్కడ్డుగై) యావతు - స్వీకారరూపమాన తన్నై యొழிన్ద చేతనప్రవృత్తిగళిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహియాతపడి యిరుక్కై. సాధనరూప సకలప్రవృత్తిగళినుడైయవుమ్ సవాసనా త్యాగమితే యిదుక్కఙ్గమ్.

అ.—''స్వీకారానుపాయత్వసాధన ప్రకరణమాకైయాలే ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వాభావమపేక్షితమ్; ఆకైయాలే (తన్నై యొழிన్ద) ఎన్గిఱతు - స్వీకారరూపైయాన తన్నై యొழிన్దవెన్నపడి.'' ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే స్వీకారవాచితన్నై యొழிన్దవఱ్ఱై ఎన్ఱు, సామాన్యోక్తిక్కు ప్రవృత్తిరూప విశేషపరత్వమ్ అభిమతమ్. సర్వధర్మత్యాగమ్ నిషిద్ధనివృత్తి సహమాకైయాలే ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనప్రవృత్తిక ళిత్యాది.) ఇదుక్కు ప్రమాణస్ఫోరణమ్ పణ్ణుకిఱార్ (సాధనరూపేత్యాదినా.) ''అలౌకికశ్రేయస్సాధనం ధర్మః'' ఎన్గిఱ ధర్మశబ్దార్థమ్ (సాధనేతి.) ✽ సర్వశబ్దార్థమ్ (సకలేతి.) ''విధిష్వేవ ధర్మః''౧ ఎన్గిఱపడియే ✽ ధర్మశబ్దమ్ నిషిద్ధనివృత్తియై చ్చొల్లాదేన్ఱుమ్, ''ఉపాయస్సుకరశ్చాయమ్''౨ ఎన్గిఱ సుకరత్వ వ్యాఘాతత్తాలే విశేషణతయా వ్యధర్మ నివృత్తియై వివక్షిక్కక్కూడాతెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ప్రవృత్తిగళినుడైయవితి.) ✽ పరి శబ్దార్థమ్ (సవాసనేతి.) ✽ త్యజిధాత్వర్థమ్ (త్యాగమితి.) ✽ త్వాప్రత్యయత్తాలుమ్ విశేషణవిధియాలుమ్ సిద్ధిత్తవర్థమ్ (ఇదుక్కఙ్గమితి.) ''త్యజ ధర్మమ్''౩ ఇత్యాది ప్రమాణప్రసిద్ధి స్పష్టమ్ (ఇతేయితి.)

మీ.—నచనిషిద్ధానుష్ఠానే భగవన్నిగ్రహప్రసఙ్గః; తస్యదయాకార్యత్వేన భగవత్ప్రీతి హేతుత్వాత్. దయాహినామ-స్వార్థనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. స్వార్థశ్చ- అనిష్టనివృత్తిః,ఇష్టప్రాప్తిశ్చ. స్వార్థరూపానిష్టనివృత్తిమనపేక్ష్య పరానర్థాసహిష్ణుత్వలక్షణానృశంస్యేన నిషిద్ధానుష్ఠాన ముపపద్యతే; అతఏవభాష్యకారైరాచార్య వచనముల్లఙ్ఘ్యాపి పరానర్థపరిహారార్థం మన్త్రఉపదిష్ట ఇతిసంప్రదాయః.

భగవతాచ తస్మిన్ ''స్వానర్థమచిన్తయిత్వా పరానర్థపరిహారఃకృతః''ఇతిమహాన్ప్రసాదః క్రియతే. తదనుష్ఠానం కైఙ్కర్యతయా పర్యవసితమ్. అతఏవ ''కర్మకైఙ్కర్యత్తిలే పుకుమ్''౪ ఇత్యుచ్యతే; అతఏవ విహితానాం నిత్యనైమిత్తికానాం యత్కిఞ్చిత్సుసాధనత్వ మవర్జనీయమ్; ఇతి అనిష్టఫలసాధనతయా పాపశబ్దవాచ్యత్వమ్, ''సర్వపాపేభ్యః''౫ఇత్యత్రలోకాచార్యైః ప్రతిపాదితమ్ నచైవమాజ్ఞాసిద్ధానాం దేశవాసాదీనామననుష్ఠానే పరానర్థాభావేన ఆనృశంస్యేనానుష్ఠానం నసంభవతీతివాచ్యమ్; పరమాత్మవిషయ రాగాదేవ దేశవాసాద్యనుష్ఠాన సంభవాత్. దేశవాసాదీనాం విహితత్వేన ఫలసాధనత్వమ్, రాగప్రాప్తత్వేన కైఙ్కర్యత్వంచ ఇతిసాధనత్వ త్యాగేన కైఙ్కర్యత్వేన అనుష్ఠాన ముపపద్యతే.నిత్యనైమిత్తికానాన్తురాగతః ప్రవృత్త్య సంభవాత్ విహితత్వేన ఫలసాధనత్వ మవర్జనీయమితి తత్త్యాగోఽఙ్గత్వేన విధీయతే; ఇత్యానృశంస్యేనానుష్ఠానమితి వైషమ్యమ్. తస్మాత్సర్వధర్మత్యాగస్య అఙ్గత్వేన విధానసంభవాత్, ''యదఙ్గత్వాఙ్గమ్''ఇతిన్యాయేన స్వీకారస్య మోక్షసాధనత్వాత్ ఉపాయస్య ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే - (అఙ్గమ్ తన్నై యొழிన్దవఱ్ఱైప్పోక్కడ్డుగై) స్వీకారస్య, సకలచేతన ప్రవృత్త్యసహత్వేన నివృత్త్యఙ్గత్వాత్ ''యదఙ్గత్వాఙ్గమ్'' ఇతిన్యాయస్య ప్రవృత్త్యఙ్గవిషయత్వేన నస్వీకారోపాయత్వ సిద్ధిరిత్యర్థః

అయంభావః 'పరిత్యజ్య' ఇతిస్వప్రవృత్తిః నిషిధ్యతే, నివృత్తిశ్చనసాధనమ్; నిషేధస్య ఇష్టసాధనత్వార్థకత్వాభావాత్. అతఏవ లోకవిహితానుష్ఠానేనధార్మికత్వ ప్రసిద్ధివత్, నిషిద్ధాననుష్ఠానేన ధార్మికత్వప్రసిద్ధిః. అతోనిషిద్ధాననుష్ఠానేన సాధనత్వాభావేన తదఙ్గకస్య స్వీకారస్య ప్రవృత్త్యఙ్గ విషయేణ ''యదఙ్గత్వాఙ్గమ్'' ఇతిన్యాయేన నహేతుత్వసిద్ధిః.

కించ ''త్యాగస్య, అదృష్టసాధనత్వాభావాత్ అదృష్టద్వారానాఙ్గత్వమ్'' ఇతి దృష్టద్వారావక్తవ్యమ్; దృష్టంచ అన్యస్మిన్నప్రీతి ప్రతిబన్ధకత్వాభావత్వేన అభ్యుపగన్తవ్యమ్. ప్రతిబన్ధకాభావస్యచ నహేతుత్వమ్; సంసారనివృత్తేః కైఙ్కర్యం ప్రతిహేతుత్వాభావాత్. నచ ''సాధ్యస్య నిత్యత్వే, ప్రతిబన్ధకనివృత్తైరహేతుత్వమ్, సాధ్యస్య అనిత్యే ప్రతిబన్ధకనివృత్తైః హేతుత్వంచనసంభవతి'' ఇతివాచ్యమ్; భగవతః ఉపాయత్వవత్, ఉపాయస్యాపి నిత్యత్వేన తదయోగాత్ అతఏవ ''ఉపాయోపేయత్వేతదిహతవతత్త్వంచతుగుణాః''౬ఇత్యుచ్యతే; అతః ''ప్రతిబన్ధకేనివృత్తే ఉపాయః కార్యంజనయతి'' ఇతినధర్మత్యాగస్య హేతుత్వమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ గీతా-౧౮ ౬॥ శ్రీరం-ఉత్తర-శ్లో-౮౭.

వ్యా.—“యదృత్సాజ్గమ్” ఎన్గి‌ఱవిడత్తిల్, ప్రవృత్తిరూపాజ్గ సహితమానవత్తై యిఱే సాధనమాక చ్చొల్లుకిఱతు; అప్పడియన్ఱిక్కే, ఇత్తిన్నుడైయ అజ్గమ్ నివృత్తిరూపమాయ్త్తాయాలే ఇతుతాన్ఱే ఇత్తిన్నుడైయ అనుపాయత్వ సూచక మెన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—సాధనత్వసాధన తిరూక్తమాన సాజ్గత్వహేతువుక్కు ప్రవృత్త్యజ్గకత్వత్తాలే సోపాధికత్వమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యదృత్సాజ్గమ్)ఇత్యాది. (ప్రవృత్తిరూపాజ్గ సహితమాన వత్తై యిఱే) ఎన్ఱతుక్కు - దర్శపూర్ణమాసాదికళిలే అప్పడికణ్డపడియాలే యెన్ఱు,కరుత్తు.

ప్రవృత్త్యజ్గకత్వత్తుక్కు, దర్శపూర్ణమాసాదికళిలే సాధ్యవ్యాపకత్వముమ్, ఇన్ద ఉపాయవరణత్తిలే సాధనావ్యాపకత్వముమ్ ఇరుక్కైయడి యాలే ఉపాధిత్వముణ్డు షక్షే ఉపాధ నివృత్తి ప్రదర్శనమ్ (అప్పడియన్ఱిక్కే యిత్తిన్నుడైయ) ఇత్యాది. ఉపాధేః సత్ప్రతిపక్షోన్నాయక త్వత్తైయటైక్కెణ్ణుఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతుతాన్ఱే) ఇత్యాదినా. (ఇతుతాన్) ఎన్ఱతు - నివృత్త్యజ్గకత్వమెన్ఱపడి. (ఇత్తిన్నుడైయ) ఎన్ఱతు - వరణత్తిన్నుడైయ వెన్ఱపడి. (అనుపాయత్వసూచకమ్) ఎన్ఱతు - అనుపాయత్వానుమాపక మెన్ఱపడి. “‘వరణమ్ ఉపాయః సాజ్గత్వాత్ దర్శపూర్ణమాసాదివత్’ ఎన్గి‌ఱఅనుమానమ్, ‘వరణమ్అనుపాయః నివృత్త్యజ్గకత్వాత్ వ్యతిరేకేణ పూర్వవదేవ’ ఎన్గి‌ఱవనుమానత్తాలే సత్ప్రతి పక్షితమ్” ఎన్ఱు, తాత్పర్యమెన్ఱపడి.

మీ.—నచ ప్రతి బన్ధకనివృత్తిమాత్రేణ కార్యసంభవే స్వీకారవైయర్థ్యమితివాచ్యమ్; ప్రతిబన్ధకాభావమాత్రస్యఅచేతన సాధారణతయాఽ తిప్రసజ్గపరిహారాయ స్వీకారస్యాపేక్షితత్వాత్. నచ “త్యాగేనైకః”౧ఇతిత్యాగస్యహేతుత్వం శ్రూయతఇతివాచ్యమ్; ఉక్తన్యాయేనత్యాగస్య హేతుత్వాసంభవేన భగవదుపాయత్వఏవ శ్రుతేస్తాత్పర్యాత్. తస్మాత్, త్యాగాజ్గత్వేన స్వీకారస్యహేతుత్వమ్. వస్తుతస్తు “ప్రవృత్తేః నస్వీకారే ప్రతిబన్ధకత్వం కిన్తు భగవ దుపాయత్వఏవ. తతశ్చత్త్యాగస్య నస్వీకారాజ్గత్వమ్” ఇతినస్వీకారహేతుత్వమ్. నచచరమశ్లోకవిరోధః; తస్యాపిసిద్ధో పాయాజ్గత్వ ఏవ తాత్పర్యాత్. తస్మాత్ ‘యద్’ఇతిన్యాయావిషయ త్వాదేవన స్వీకారాజ్గత్వనిష్కర్షః.

యదుక్తం “విధానమన్తరేణకృత్స్నత్యాగాసిద్ధ్యా విహితత్వేన సాధనమ్” ఇతి తన్న; పారతన్త్ర్య స్వరూపవిరుద్ధ త్వజ్ఞానాదేవత్యాగ సంభవాత్. నచ “అపాయానాం స్వరూప విరుద్ధత్వావగమేన శాస్త్రాపేక్షావత్, ఉపాయాన్తరాణామపి తద్విరుద్ధత్వావగమః త్యాగవిధిమన్త రేణ న సంపత్స్యతే” ఇతివాచ్యమ్; స్వరూపయాథాత్మ్య శాస్త్రాత్ స్వరూపే అవగతే; తదనురూపత్వానను రూపత్వయోః ఉపపత్తితః స్వతఏవ నిశ్చయసంభవేనవిధానానపేక్షణాత్. తత్ర ప్రమాణసంవాదమాత్రంహి తదపేక్షితమ్. నచఉపాయాపాయ త్యాగయోఃయత్నసాధ్యత్వాత్స్వతః ప్రాప్త్యసంభవః; “ఇన్ద్రియేభ్యః పరాహ్యర్థాః”౨ ఇతిఇన్ద్రియజయస్య శరణాగతి సాధ్యత్వకథనేన సిద్ధోపాయకార్య త్వమవగమ్యతే, “తమే వంవిద్వాన్”౩ ఇత్యత్రస్వరూపజ్ఞాన మాత్రేణ ఇన్ద్రియజయాదిఫలపరం పరాయాస్-సిద్ధోపాయ కృత్యత్వావగమాచ్చ. అతఏవ ఉచ్యతే; “పరమా త్మనిరోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని”౪ ఇతి“అభ్యాసేనతు కౌన్తేయ వైరాగ్యేణచ గృహ్యతే”౫ఇతి. అన్యేషామ్ అతికృఛ్రసాధ్యస్య ఇన్ద్రియజ యస్య సిద్ధోపాయావష్టమ్భ మహిమ్నాఅయత్నసిద్ధత్వోపపత్తేః ధర్మాన్తరత్యాగేపి ఇన్ద్రియాణాంకైఙ్కర్య విషయత్వేన సర్వపయత్వాభా వాత్. ఉపాయాన్తరాణాం దుశ్శకత్వేన, స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానేచ స్వతఏవత్యాగసమ్భవాచ్చ అయత్నేనసిధ్యతి.

ఏవమ్ ఉపాయాపాయత్యాగస్య స్వరూపజ్ఞాన కార్యత్వాత్ అయత్నసిద్ధత్వేన న విధేయత్వమ్. “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్యమామేకం శర ణంవ్రజ|స్థితంత్వాం మోక్షయిష్యామ్” ఇతివాక్యార్థః. ఏవంసతి ఏక వాక్యత్వమపి సంభవతి, అన్యథాఽ త్రివిధిసత్వే “అహమ్” ఇత్యాదేర్భి న్నవాక్యత్వాపత్తిః నచ ఉత్తరార్థేన నియోజ్యమాత్రోపస్థితిః. “తస్మిన్ దృష్టేఽపియ నైచాస్య కర్మాణి” ఇతిభక్తైః సర్వ పాపమోక్షణ హేతు త్వవత్ ఈశ్వరస్య తథాత్వస్య అప్రాప్తస్య బోధనాత్. తస్మాత్ అప్రసిద్ధ పరవాక్యత్వేన కామనాధికారత్వాభావాత్ కర్తవ్యవిధేరభావాత్, ఈశ్వరఏవప్రాప్తా, ఫలీచ ఇతిచేతనస్య ప్రాప్తృత్వఫలిత్వయోరభావాత్, ఫలస్యచ నాన్తరీయకతయా సిద్ధత్వాచ్చ భగవదుపాయత్వస్యన హైతుకత్వసిద్ధిరితి

ఉపాయస్యాధికారోపిత్యాగోయత్నేనసాధ్యతే। అతోఽస్యయత్నసాపేక్ష ఉపాయత్వం సహేతుకమ్॥ నైతత్త్యాగస్య సిద్ధత్వాత్సోపి హ్యాత్రవిధీయతే| త్యాగస్వీకారయుక్తంత్వాం మోక్షయిష్యామిమాశుచః॥ ఇతిస్వీకారవత్త్యాగోఽనూద్యో వాక్యైక్యలాఘవాత్। స్వరూపస్యవిరుద్ధ త్వజ్ఞానాత్త్యాగోహిసిధ్యతి॥ త్యాగాభావేతునైవాస్య జ్ఞానంజాతమితీష్యతే|సిద్ధోపాయస్య మాహాత్మ్యాద్భవతీన్ద్రియసంయమః॥ దుశ్శకత్వాదు పాయానాంత్యాగోపి భవతిస్వయమ్। అతోస్యకామనా భావాత్ప్రాప్తా ప్రాపకఏవచ ఫలీచభగవానస్య ఫలన్నాన్తర్యకంభవేత్ అస్యసంరక్ష ణం తస్మాదహేతుకమితీర్యతే॥

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ భాగ్హస్పత్యస్మృతౌ. ౫॥

మూ.—౫౮. ఉపాయమ్ తన్నైప్పౌలుక్కుమ్;

వ్యా.—౫౮.—ఇతినుడైయ అనుపాయత్వత్తై దృఢీకరిక్కైక్కాగ సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్బడిక్కళైచ్చొల్లి, అవైయిరణ్డైయుమ్బఱ్ఱ ఇతుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, (పొఱాతు) ఎన్నుమళవాగ. [౯

(ఉపాయమ్ తన్నైప్పౌలుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయమాన సర్వేశ్వరన్ ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవ నిర్వాహకనాకైయాలే, తన్నైఉపాయమెన్ఱాల్ అతుక్కుత్తక్కుళియా యిరుక్కుమెన్ఱపడి. "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వంనతుగుణౌ"౧ఎన్ఱు, ఉపేయత్వత్తోపాతి వస్తువుక్కు స్వరూపమాయిఱే ఉపాయత్వముమిరుప్పతు! "యేచ వేదవిదోవిప్రా(ః) యేచాధ్యాత్మవిదోజనాః । తేవదన్తిమహాత్మానం కృష్ణంధర్మం సనాతనమ్"౨ [౧౦

అ.—౫౮.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇతినుడైయవనుపాయత్వత్తై)ఇత్యాది. (దృఢీకరణ)మ్-హేత్వన్తరేణాపిసాధనమ్ [ఉపాయమ్తన్నైప్పౌలుక్కుమ్] ఎన్ఱిఅవిత్తై యటొక్కుణ్డు (సిద్ధేతి.) [ఉపాయాన్తర మిరణ్డైయుమ్పొఱుక్కుమ్] ఎన్ఱత్తైయటొక్కుణ్డు (సాధ్యేతి.) [ఇతిరణ్డైయుమ్] ఇత్యాదియైయటొక్కుణ్డు (ఇతుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై) ఇతి.

"[ఉపాయవైభవమ్] [వా-౬]ఇత్యాదిక్కళిలేఉపాయశబ్దమ్సిద్ధోపాయపరమాక్కక్కణ్డైయాలుమ్, [ఉపాయాన్తరమ్]ఎన్ఱిఅప్పృథగుక్తియాలుమ్. [ఉపాయమ్తన్నైప్పౌలుక్కుమ్]ఎన్ఱిఅఉపాయశబ్దమ్సిద్ధోపాయపరమ్"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్(సిద్ధోపాయమానసర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది.సిద్ధత్వమ్-చేతనకృత్యానిష్పాద్యత్వమ్. "తద్విశ్వముపజీవతి,పతింవిశ్వస్య"౩ ఎన్ఱిఅవిత్తైయుమ్, "సమానీనశ్శ్రియాసార్ధంగుణవాన్ పరమేశ్వరః"౪ ఎన్ఱిఅవిత్తైయుమ్, అకారనారాయణ పదఙ్గళైయుమటొక్కుణ్డు, (సర్వేశ్వరన్) ఎన్ఱతు - సర్వశేషియుమాయ్ సర్వనియన్తావుమాన ఎన్ఱపడి. "నసమ్పదామ్"౫ఇత్యాదియైయుమటొక్కుణ్డు (ఇష్టానిష్ట) ఇత్యాది. ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్, అనిష్టపరిహారత్తుక్కుమెన్ఱపడి. [ఉపాయమ్] ఎన్ఱిఅర్థానిర్దేశఫలితమ్ (స్వయమేవనిర్వాహకనాకైయాలే) ఇతి. (స్వయమ్) ఎన్ఱు - పిరాట్టియైయుమ్, ఏవకారత్తాలే- వరణాదికళైయుమ్, వ్యావర్తిక్కిఱతు. (స్వయమేవ) ఎన్ఱిఅవిత్తాల్ - "ఉద్ధరిష్యామ్యహందేవి సంసారాత్ స్వయమేవతాన్"౬ "సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్"౭ ఎన్ఱిఅవిత్తైస్మరిప్పిక్కిఱతు.

(అతుక్కుత్తక్కుళియాయిరుక్కై) యావతు - ఉపాయశబ్దబుద్ధికళుక్కు ముఖ్యవిషయమాయ్, అనిషిద్ధముమాయిరుక్కై. ఛక్త్యాదికళిల్, ఉపాయశబ్ద బుద్ధికళుక్కుఅసఙ్కుచితత్వమిల్లై; ఉపాయవరణత్తిల్ ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ ఆచార్యసంవాదమ్ ("ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వమ్") ఇత్యాది. సమానోపాదానత్తాల్, సాదృశ్యమ్ వ్యఙ్జితమ్. "శరణమవ్యాజమభజమ్"౧ ఎన్ఱు, ఉపాయత్వమే ప్రకృతోపయుక్తమాకైయాలే, ఉపేయత్వకీర్తనమ్ దృష్టాన్తార్థ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపేయత్వత్తోపాతి) ఇత్యాది. (స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు -అసాధారణధర్మమెన్ఱపడి; ఇతు "తత్త్వమ్" ఎన్ఱిఅవితినర్థమ్. ఇత్తాల్ - అన్యత్రోపాయత్వమ్ తద్గుణలేశయోగన్యాయత్తాలే ఔపచారికమెన్ఱు, సూచితమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ప్రమాణఙ్గళ్ ("యేచవేదవిదః") ఇత్యాది. ("విప్రాః") ఎన్ఱిఅవితుక్కు - తత్త్వదర్శినః ఎన్ఱర్థమ్. "విప్రోవిప్రత్వం గచ్ఛతేతత్త్వదర్శీ"౮ఎన్నక్కడవతిఱే. "సనాతనమ్ - ధర్మమ్-వదన్తి." "మహాత్మానః" ఎన్ఱిఅమహత్త్వమ్, కార్యద్వారా ధర్మియిల్ అన్వయిక్కిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ సనాతనశబ్దితమాన పురుషకృత్యానిష్పాద్యత్వరూప నిత్యసిద్ధత్వమ్ ధర్మత్వద్వారా విశేష్యత్తిలే అన్వయిక్కిఱతు; సర్వాత్మసాధారణస్వరూపనిత్యత్వ కథనత్తుక్కు ఇఙ్గేప్రయోజనమిల్లైయిఱే. ఆకైయాల్, పురుషవ్యాపారానిష్పాద్యాలౌకిక శ్రేయస్సాధనతాశ్రయంవదన్తి ఎన్ఱపడి. పూర్వోత్తరభాగవిభాగాభిప్రాయేణ "వేదవిదః"ఎన్ఱుమ్, "అధ్యాత్మవిదః"ఎన్ఱుమ్, పృథగుపాదానమ్. యద్వా,"అధ్యాత్మవిదః" ఎన్ఱు, -దివ్యజ్ఞానోపపన్నరై చ్చొల్లిఱ్ఱాకవుమామ్. "యన్నీలంకల్ కృష్ణః"౯ ఎన్ఱిఅశ్రుతివాక్యస్ఫోరణాయ ("కృష్ణమ్") ఎన్ఱతు, ఇష్టధర్మత్వమ్ ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమెన్నైక్కాగ.

౧|| శ్రీరం-ఉ-శ్లో-౮౭. ౨|| భా-ఆర-శ్లో-౮౮. ౩|| తై-నా- ౪|| ౫|| వి-పు-౧-౨౭. ౬|| ౭|| ౮|| ౯||

వ్యా.—“శరణ్యంశరణఞ్చత్వా మాహుర్దివ్యామహర్షయః”౧ “అమృతంసాధనంసాధ్యం సంపశ్యన్తిమనీషిణః”౨ ఎన్న ౨కడవతిత్తే?.

(తన్నై౨ప్పాలుకూడమ్) ఎన్ఱిఅవివ్వళవైయే శొల్లివిడుకైయాలే, తన్నై౨యొழిన్దవఱ్ఱై ప్పొతామైఅర్థాత్సిద్ధమ్. ఇష్టసిద్ధోపాయమ్, సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాయిత్తే యిరుప్పతు?. “ఇవ్వుపాయవిశేషమ్ స్వవ్యతిరిక్తమా యిరుప్పతొన్ఱై, సహాయామైయాలేయిత్తే, ౩*ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాదికళుకు ఉపాయాఙ్గత్వమిన్ఱిక్కే, అవఘాత స్వేదమ్పోలే సమ్భావితస్వభావఙ్ మున్దాక్కిఱతు?”౪ ఎన్ను,

అ.—ప్రమాణాన్తరమ్ (శరణ్యమ్) ఇత్యాది. (శరణ్యమ్) - రక్షణేసాధుమ్. రక్షకమెన్నపడి. (“శరణమ్”)-ఉపాయమ్. ఇత్తాల్ - ఫలప్రదత్వా తిరిక్తోపాయత్వముక్తమెన్నకరుత్తు.

“శరణ” శబ్దమ్విగ్రహవాచియెన్ను, శఙ్కైయామైక్కాక ప్రమాణాన్తరమ్ (అమృతమ్)ఇత్యాది. సాధకమెన్నామైయాలుమ్, నపుంసకలిఙ్గ త్తాలుమ్, కరణల్యుడన్త ప్రసిద్ధ్యతిశయత్తాలుమ్, సాధనశబ్దమ్ ఫలప్రదత్వాతిరిక్తోపాయత్వవాచియాకిఱతు. (అమృతమ్) ఎన్ను - ఉపాయతా యామ్ నిత్యసిద్ధత్వపరమ్. ప్రథమోపాత్తవచనత్తిల్ ధర్మశబ్దమ్ పుల్లిఙ్గప్రయుక్త ఫలప్రదత్వ పరతా శఙ్కార్హమాకైయాలుమ్, ద్వితీయోపాత్త వచనత్తిల్ సనాతనాది శబ్దమిల్లామైయాలుమ్, అర్థాన్తర పరత్వశఙ్కార్హమాకైయాలుమ్, తద్వివరణార్థమాక పూర్వోక్తశఙ్కానర్హమాన (అమృతమ్) ఇత్యాదివచనమ్ చరమోపాత్తమెన్ను, కణ్డుకొళ్వతు.

(తన్నై౨ప్పాలుక్కూడమ్ ఎన్ఱిఅవివ్వళవైయేశొల్లివిడుకైయాలే) ఎన్నతు-[ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పోక్కుడమ్]ఎన్నాప్పోలే, ఇతర సఙ్గ్రాహకశబ్దమిల్లామైయాలే ఎన్నపడి. (అర్థాత్సిద్ధమ్) ఎన్నతు - రీతిభఙ్గమ్ వారామైక్కాక. అవశ్యవక్తవ్యత్వేపి అనుక్తిసామర్థ్య బలత్తాలే అనుమితమ్ ఎన్నపడి. [౧౫

“మామేకమ్”౫ఎన్ఱిఅ *ఏకశబ్దార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇష్టసిద్ధోపాయమ్) ఇత్యాది.

ఇప్పడి “అనుక్త్యనుమితార్థమ్ గ్రన్థాన్తరత్తిలే స్వవాక్యోక్తమ్” ఎన్ను౨మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వుపాయవిశేషమ్) ఇత్యాది. (స్వవ్యతిరిక్తమాయిరుప్పతొన్ఱై, సహాయామైయాలే) ఎన్నతు - స్వవరణత్తై సాధ్యోపాయమాక సహియామైయాలే యెన్నపడి. (ఆనుకూల్య సఙ్కల్పాదికళుక్కు) ఎన్ఱిఅ ఆదిశబ్దమ్ ప్రాతికూల్యవర్జనవిశ్వాసాదికళై! సఙ్గ్రహిక్కిఱతు. (ఉపాయాఙ్గత్వమిన్ఱిక్కే) ఎన్నతు - వరణమ్ అదృష్టద్వారక ఫలసాధనమల్లామైయాలే తద్గతాతిశయజననార్థమ్ ఉపాదేయతయా విహితత్వమిల్లాతే యెన్నపడి. (అవఘాతేత్యాది) “వ్రీహీనవహన్తి”౬ ఎన్ను, విధిత్తవ్రీహ్యవహననజన్యమాయ్, అవఘాతవిధ్యవిషయమాయ్, స్వేదమ్ తన్న౨డైయే అవహన్తృ స్వభావప్రయు క్తమాయ్ వరుకిఱాప్పోలే అత్యన్తపారతన్త్ర్య జ్ఞానముడైయ విధ్యధికారిక్కు భగవద్విషయత్తిల్ ఆనుకూల్యాదికళుమ్ విధ్యవిషయమాయ్, కృత్యనుపాదేయమాయ్, వరణానపేక్షితమాయ్, వరణసమయవర్తియాయ్, తన్న౨డైయే వరక్కడవతాయిరుక్కుమెన్నపడి. (సమ్భావితస్వభా వత్వమ్) ఎన్నతు - విధిప్రయుక్తోపాదేయతాశూన్యత్వేసతి స్వతఏవసత్తార్హత్వమ్.

అయమభిసన్ధిః:—“ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః”౩ ఇత్యాదికళాలే అఙ్గఙ్కళాయిరుక్కుమ్ శరణాగతి ఎన్నుశొల్లానిన్నతు; “అహమస్మ్య పరాధానామాలయోకిఞ్చనోగతిః | త్వమేవోపాయ భూతోమేభవేతి”౭ ఎన్ను, తన్ ఆకిఞ్చన్యత్తైయున్ని౨ట్టు “నీయేఉపాయమాక వేణుమ్” ఎన్ను, అపేక్షిక్కుమత్తై శరణాగతియాక చ్చొల్లానిన్నతు; ఇన్నిఇతిలొన్ఱై, స్వీకరిక్కుమ్ ఎన్ను౨మత్తై అతుక్కు అప్రామాణ్యమ్ సిద్ధిక్కుమాయిరున్దతు; ఆనాల్ ఇవైయిరణ్డుమ్ అవిరుద్ధమాక నయిక్కుమ్పడి యెఙ్ఙనే యెన్నిల్ ; “త్వమేవ”౭ ఎన్ఱిఅవిడత్తాలే ఉపాయాన్తర నైరపేక్ష్యమ్ తోన్ఱి యిరుక్కైయాలే, శరణాగతియిన్నుడైయ స్వరూపమ్ శొల్లుకిఱతు. “అన్దశ్లోకత్తాలే - అశ్శరణాగతిపుక్కవిడత్తే పుకక్కడవతాయ్, శరణాగతన్నానవనుక్కు సమ్భావితస్వభావఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు; ఇశ్లోకత్తిలే - శరణాగతియిన్నుడైయ స్వరూపత్తై ప్పార్త్తాల్, మఱ్ఱొన్ఱై ప్పొఱాతపడియాయిరుక్కుమ్; ఇన్ని ఒతుఙ్గిన ఆశ్రయత్తై ప్పార్త్తాల్, ఇస్స్వభావఙ్గళోడే కూడియల్లతిరాతు”౮ ఎన్ను,పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై

మూ.—ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పోలుకై-మ్;

వ్యా.—ఇవ్వర్థత్తై పరన్దపడియిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్దారితే?.

(ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పోలుకై-మ్) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయేతరమాన సాధ్యోపాయమ్, స్వపారతన్త్ర్య జ్ఞానరహితరాయ్ స్వయత్నపరరాయిరుప్పారుకై మోక్షసాధనతయా శాస్త్రవిహితమాకైయాలే స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహముమాయ్, స్తోత్రప్రత్త్యాదికళిల్ ప్రవృత్తిరూపాఙ్గసాపేక్షమాకైయాలే స్వవ్యతిరిక్తజ్గళైయుమ్ సహికైమత్తాయిరుకై-మెన్ఱపడి. “ భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా”౧ “ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికాత్యన్తికభక్తియోగైకలభ్యః”౨ “జన్మాన్తరసహస్రేషుతపోజ్ఞానసమాధిభిః । నరాణాంక్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిఃప్రజాయతే”౩ ఎన్నకడవతిఱే.

అ.—యరుళిచ్చెయ్తపడియే, ప్రపత్తిస్వరూపపరవాక్యస్థ ఉపాయనైరపేక్ష్యానురోధేన (ఆనుకూల్యస్య) ఇత్యాదివాక్యమ్ ఉత్పన్నప్రపత్తి నియతస్వభావపరమెన్ఱుకొళ్ళకై ఉచితమ్. ౪* విధాశబ్దమ్ ప్రకారవాచియాకైయాలే స్వభావపరమామే; ౪*షట్విధాః - స్వభావాః, యస్యాస్సా తథోక్తా. సామానాధికరణ్యమ్ షష్ఠ్యర్థమ్. ఆకైయిఱే, అఙ్గాఙ్గిభావత్తై నిర్దేశియాతే సమప్రాధాన్య నిర్దేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు. ఇప్పడికొణ్డాల్, అఙ్గాఙ్గికళిలే షడ్విధత్వోపచారాశ్రయణ క్లేశముమిల్లై. ఇన్ద ప్రపత్తి శాస్త్రత్తిలే, అఙ్గశబ్దమ్ పరోద్దేశ్యకకృతికారకత్వేన విహితత్వరూప శాస్త్రీయాకప్రయాజాద్యసాధారణాఙ్గత్వ పరమెన్ఱు, కొళ్ళవొణ్ణాతు; గోప్తృత్వశక్తినిరూపణత్తిలుమ్ అఙ్గత్వమ్ శొల్లుకైయాలే: అకర్తవ్యఙ్గళాన విరోధ్యభావాదికళుకై ఉపాఙ్గత్వమ్ శొల్లుకైయాలుమ్. ఆకైయాల్, సంభావితస్వభావపరత్వ ముచితమ్. [౧౫

ఉపాయప్రపత్తివిషయ పఞ్చాఙ్గాదిశబ్దమ్ తాత్త్వికాఙ్గయుక్తపరమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (సంభావితస్వభావత్వ ముణ్డాకిఱతు) ఎన్ఱతు. పరన్దపడి యువరరుళిచ్చెయ్తతాకైయాలే (ఇవర్ తామే) ఎన్ఱతు. (పరన్దరహస్యత్తిలే యువర్ తామే యరుళిచ్చెయ్దారిఱే) ఎన్ఱు, శిలప్రతికోశఙ్గళిలే యిరుక్కిఱతు; అతుక్కుమ్, (పరన్దపడియిలే) ఎన్ఱే, అర్థమ్ కణ్డుకొళ్వతు. ఇత్తాల్ - ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాది కళైక్కొణ్డు ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వరూపోపాధిక్కు పక్షవృత్తిత్వశఙ్కైయుమ్ నిరస్తైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“ ‘అన్యః ఉపాయః - ఉపాయాన్తరమ్’ ఎన్ఱు, విగ్రహమాకైయాలే, అన్యత్వత్తుక్కు ప్రతియోగ్యపేక్షాయామ్ పూర్వవాక్య ప్రకృతసిద్ధోపాయమే ప్రతియోగియెన్నైయుచితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయేతరమాన విత్యాది.)

“ఇదంశరణమజ్ఞానామ్”౫ఇత్యాద్యుక్త ప్రపత్త్యధికారివ్యతిరిక్తర్ భక్త్యుపాయాధికారికళాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వపారతన్త్ర్యేత్యాది.) పారతన్త్ర్య జ్ఞానవిరహాత్ స్వయత్నపరత్వముమ్ తత్సత్త్వేపి వాసనావశాత్ స్వయత్న పరత్వముమ్ వివక్షితమ్.

శీఘ్రే ప్రకృతమాన [తన్నైయొழిన్దవఱ్ఱై] యుమ్ [తన్నై] యుమ్ సామాన్యేన [ఇరణ్డైయుమ్] ఎన్ఱి,అవితు పరామర్శిత్తు యోగ్యతయావిశేషఙ్గళిల్ పర్యవసిక్కిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్మిన్నిత్యాది.) (స్తోత్రప్రత్త్యాదికళిల్) ఎన్ఱి,ఆ ఆదిశబ్దత్తాలే - ఉత్పన్న స్వరూపవృత్తినుడైయ వృద్ధియుమ్, అతినుడైయ ఫలజననశక్తియుమ్ సఙ్గృహీతమ్.

(భక్త్యేత్యాది) ఇఙ్గే తృతీయాశ్రుతి ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిల్ ప్రమాణతయావివక్షితై.

(ఉభయేత్యాది) (ఉభా) భ్యామ్ - కర్మయోగ జ్ఞానయోగాభ్యామ్; (పరికర్మిత) మ్ - ప్రసాధితమ్, సంస్కృతమితియావత్; (స్వాన్త)మ్- మనః, యస్యసః తథోక్తః, తస్య. (ఏకాన్తి కే) న - అనన్యప్రయోజనేన. (ఆత్యన్తి కే) న - పరాంకాష్ఠాంప్రాప్తేన. (భక్తియోగే)న - భక్త్యుపాయేన. (ఏకే) న - కేవలేన. (లభ్యః) - ప్రాప్యః. (ఉభయపరికర్మితః) ఎన్ఱి,అవితు, ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వప్రయుక్త స్వవ్యతిరిక్తసహత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్. (యోగ) శబ్దమ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్. (ఏక) శబ్దత్తాల్ - ప్రపత్త్యనుపాయత్వముమ్ సూచితమ్. ఇతు, ఆత్మసిద్ధియిల్ ఆళవన్దార్ శ్రీసూక్తి.

(జన్మాన్తరేత్యాది.) *తపశ్శబ్దమ్ కర్మయోగసహత్వత్తిలుమ్, జ్ఞానసమాధిశబ్దఙ్గళ్ జ్ఞానయోగసహత్వత్తిలుమ్, *భక్తిశబ్దమ్ కరణసాధనమాయ్ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిలుమ్ ప్రమాణమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—ఇతు ఇరణ్డైయుమ్ పొఱాతు.

వ్యా.—(ఇత్తిరణ్డైయుమ్ పొఱాతు) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయవరణరూపమాయ్, నివృత్తిసాధ్యరూపమాయ్, అధికారివిశేషణమాయ్, స్వరూపానతిరేకియాయిరుక్కిఱ ఇవిన్ద ప్రపత్తి, ఉభయానహమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. ఆకైయాల్ సిద్ధసాధ్యోపాయ వ్యావృత్తవేషైయాయిరుక్కిఱ ఇవిన్ద ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్ అసంభావిత మెన్ఱు కాయిత్తు.

[౫౫] అన్ఱికే, "(ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, ఆనాల్ సాఙ్గమాక శాస్త్రవిహితమాన ఇవిన్ద ప్రపత్తిక్కు స్వరూపమేతు? ఇతుక్కు చొల్లుకిఱ అఙ్గఙ్గళేతు? ఎన్న; అవైయిరణ్డైయుమ్ అడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.—[౫౬] ఆనాల్ తన్నై ప్పొఱుప్పతేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాది.—[౫౮] తన్నైయుమ్ తన్నైయొఴిన్దవఱ్ఱైయుమ్ పొఱుక్కుమతేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్; (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాది.—[౫౯] ఇన్ద సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిరణ్డిలుమ్ ఇప్ప్రపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ఉక్తార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఇత్తిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాది" ఎన్ఱిఙ్ఙనే సఙ్గతియాకవుమామ్.

అ.—"[ఇతు] ఎన్ఱు ఇవితచ్ఛబ్దః ఉక్తవక్ష్యమాణబుద్ధిస్థ యావదాకారవిశిష్ట ప్రకృతపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయేత్యాది.) వరణమ్ ఉపాయమానాల్ భక్తిస్థలవల్ ఈశ్వరననుపాయమ్; ఈశ్వరనుపాయమానాల్ వరణమ్ భక్త్యనుస్థానవదనుపాయమామ్; ఆకైయాల్, ఉపాయవరణమనుపాయమాకాతు.

(అధికారివిశేషణమాయితి) పూర్వోక్తరీత్యా ఉపాయతదఙ్గాన్య ఫలహేతువాకైయాలుమ్, హేతుత్వముమ్ ఉపాయాధీన ఫలవ్యతిరేక ప్రయోజకవ్యతిరేకప్రతియోగిత్వమాత్ర రూపమాకైయాలుమ్, అగ్నివిద్యాదికళైప్పోలే విధ్యన్తరవిహితమాయుమ్ తదన్యవిధియిలే అనువదితమాయిరుక్కైయాలుమ్, విధ్యన్తరప్రయుక్తానుష్ఠానాధీన సిద్ధికమాకైయాలుమ్, భక్తిస్థలత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు నిరపేక్షోపాయత్వమిల్లామైయాలుమ్, భక్తిక్కు ఉపాయత్వ నిషేధమిల్లామైయాలుమ్, ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్దిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్, ఆగ్నేయాది సముదాయత్తిల్ ఏకైకాభావత్తిల్ ఫలాభావమ్పోలే ఇష్టుకరణపూర్త్యాద్యభావత్తిలుమ్ వాచికాదిమాత్రత్తాలే ఫలసిద్ధియుణ్డాకైయాలే ఫలసిద్ధిక్కు సముదాయనియమమిల్లామైయాలే అధికారత్వమ్ లబ్ధమాకైయాలుమ్, ప్రమాణఙ్గళిలే అధికారివిశేషణత్వమ్ నిర్దిష్టమాకైయాలుమ్, అగ్నివిద్యాద్యనుగతాధికారలక్షణమ్ పుష్కలమాకైయాలే, ఉపాయ తదఙ్గాన్యత్వ ఘటితాధికారలక్షణలక్షితమాన విధు ఉపాయమాకాతు; ఇత్తాల్ - అధికారి విశేషణత్తుక్కుచ్చొల్లుమ్ లక్షణత్తుక్కుచ్చేరామైయాలే యెన్నుమతు అలఙ్కమెన్ఱు కరుత్తు.

(స్వరూపానతిరేకియాయితి) నిరుపాధికరక్షకనాన సర్వేశ్వరన్ స్వేతరోపాయానపేక్షరక్షణ ప్రవణనాకైయాలే, సర్వోపాయసవాసనత్యాగ విశిష్టమాన ఇన్ద భగశ్ఛరణవరణ మనుపాయానపేక్షరక్షణ ప్రవణ భగవచ్చిత్తానువిధానరూపమాకైయాలే, తదతిశయకర తచ్చిత్తానువిధాయిత్వరూప శేషత్వపారతన్త్ర్య రూప స్వరూపాన్తర్భూత మాకైయాలే, ఇతు ఉపాయమాక మాట్టాతెన్ఱపడి. [అ౫

ఇఙ్గే "వరణమ్ అనుపాయః, స్వస్మిన్నుపాయత్వప్రతిపత్త్యసహత్వాత్; వ్యతిరేకేణ సిద్ధ సాధ్యోపాయవత్. వరణమ్ అనుపాయః, ప్రవృత్త్యసహత్వాత్; వ్యతిరేకేణ సాధ్యోపాయవత్" ఎన్ఱు అనుమానమ్ అభిప్రేతమ్; ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలిత్యాది.) సిద్ధసాధ్యోపాయేభ్యోవ్యావృత్తః - తేష్వవిద్యమానః, వేషః - ప్రవృత్త్యసహత్వాద్యాకారః, యస్యాస్సా, తథోక్తా. (అసంభావితమ్) ఎన్ఱతు - ఉత్ప్రేక్షైక్కుమనర్హమెన్ఱపడి,

[ఇతుతనక్కు] [వా-౫౬] ఇత్యాదిక్కు, విజిగీషుశఙ్కోన్నయన పూర్వకమ్ ప్రవృత్తత్వేన వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణి, తత్త్వబుభుత్సువిషయమైయ జిజ్ఞాసోన్నయనపూర్వకమ్ ప్రవృత్తత్వేన వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (అన్ఱికే) ఇత్యాదినా. (స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, (సఙ్గతియాకవుమామ్) ఎన్ఱన్వయమ్.

24-8-90.

మూ.—౨౯. ఫలత్తుక్కు ఆత్మజ్ఞానముమ్,

వ్యా.—అథవా, "[౨౨]ఇతిననుపాయత్వత్తై సాధిక్కైక్కాక ఇతిన్నుడైయ స్వరూపాఙ్గజ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతన్నక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.—[౨౬] ఇతిననుపాయత్వత్తై స్ఫుటమాక్కుకైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్పడిక్ళై దర్శిప్పిప్పోమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ప్రథమమ్ సిద్ధోపాయత్తిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాదియాల్.—[౨౮] అనన్తరమ్, సాధ్యోపాయత్తిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాదియాల్.—[౨౯] ఇవైయిరణ్డిలుమ్ ప్రపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతిరణ్డైయుమ్)ఇత్యాదియాల్" ఎన్ఱిఙ్గనే సఙ్గతియాకవుమామ్.—ఇవ్వుభయసఙ్గతిక్కుమ్వాక్యఙ్గళుక్కర్థమ్పూర్వవత్

౨౯.—ఇప్పడి ప్రపత్తియుపాయమల్లావిట్టాల్, ఫలసిద్ధిక్కు ఇవన్పక్కలిలుమ్ శిల వేణ్డావో వెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఫలత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఫలత్తుక్కు ఎన్ఱతు - ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱపడి. (ఆత్మజ్ఞాన) మావతు - స్వస్వరూపజ్ఞానమ్. అన్తావతు - తదేకశేషత్వ

అ.—స్వయమేవ ఉపక్షేపరూపమాక వ్యాఖ్యానాన్తరమ్ (అథవేత్యాది.)

(ఇవ్వుభయసఙ్గతిక్కుమ్) ఎన్ఱతు - (అన్ఱిక్కే) (అథవా) ఎన్ఱు తుడఙ్గియ్యోన్నస్సఙ్గతి ద్వయత్తుక్కుమెన్ఱపడి. (పూర్వవత్) ఎన్ఱతు - ఇన్దసఙ్గతిద్వయాత్పూర్వోక్తసఙ్గతియిల్పోలెన్ఱపడి.

[అఙ్గమ్ తన్నైయొழిన్దవన్ఱై] [వా-౫౭] ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ అధర్మనివృత్తిసహత్వమిరుక్కైయాలే స్వరూపాసిద్ధియామెన్ఱు, (ప్రవృత్తికళై లాన్ఱియమ్) [ప- వ-] ఇతి. భగవత్ప్రవృత్తిసహత్వత్తాల్ పునరపి స్వరూపాసిద్ధియామెన్ఱు, (చేతనేతి.) [ప-౫౫౯-వ-౪] విశేష్యభూత స్వీకారసహత్వత్తాల్ పునరపి స్వరూపాసిద్ధిపరుమెన్ఱు, (స్వీకారరూపైయాన తన్నైయొழిన్దవితి) [తన్నైయొழిన్దవన్ఱై] [వా-౫౭] ఎన్ఱ అవితుక్కు, "త్యాగరూపమాన తన్నైయొழిన్ద ప్రతియోగి స్వీకారరూపమాన వన్ఱై అధికారభఙ్గమ్ హారాత్తపడి పాదాఖ్యాక్రిక్కై" ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినాల్, సిసాధయిషితానుపాయత్వసాధక నివృత్త్యఙ్గత్వమ్ స్వరసమాక సిద్ధియామైయాలే, (స్వీకారరూపైయాన తన్నైయొழిన్దవన్ఱై) [ప-౫౫౯-వ-౩] ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినార్.

[ఇతుతన్నక్కు స్వరూపమ్] [వా-౫౮] ఎన్ఱ అ పూర్వవాక్యత్తిల్ నిష్టమ్ అనువృత్తమాన [ఇతుతన్నక్కు] ఎన్ఱ ఇశబ్దమ్, సమ్బన్ధిశబ్దమాన అఙ్గశబ్దార్థప్రతిసమ్బన్ధి వాచకమాకైయాలే, [ఇతుతన్నక్కు] [అఙ్గమ్ తన్నైయొழిన్ద వన్ఱైప్పాదాఖ్యాక్రిక్కై] ఎన్ఱాల్, [ఇతుతన్నక్కు] ఎన్ఱు, ఉపస్థితమాన స్వీకారత్తైయే [తన్నై] ఎన్ఱ అతిల్ శబ్దమ్ పరామర్శిక్కైయాలే, స్వీకారపరమాక వ్యాఖ్యానమ్ ఉపపన్నమ్. ఇప్పడియానాల్, పూర్వవాక్యస్థమాన [తన్నై] ఎన్ఱ అతిఱోడే ఇన్ద [తన్నై] ఎన్ఱ అవితుక్కు ఐకార్థ్యముమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

౫౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిప్రపత్తి ఉపాయమల్లావిట్టాల్) ఇత్యాది. (శిలవేణ్డావో) ఎన్ఱతు - అదృష్టద్వారక సాధనమ్ వేణ్డావోవెన్ఱపడి.

"నిష్పన్నమాన ఫలత్తుక్కు ఇవైనిరర్థకఙ్గళిறే" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఫలత్తుక్కు ఎన్ఱతు- ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱపడి.) ఎన్ఱు. అధికారి ప్రస్తుతనాకైయాలే [ఆత్మజ్ఞానమ్] ఎన్ఱ ఆత్మశబ్దమ్ స్వపర్యాయమల్లతు శరీరప్రతిసమ్బన్ధివాచియన్ఱెన్న మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వరూపజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు.

దేహాతిరిక్తత్వ జ్ఞానానన్దమయత్వ భగవచ్ఛేషత్వాదినా స్వస్వరూపజ్ఞానమ్ ఉపాసకనుక్కుమ్ వేణ్డుకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్తావతు - తదేకశేషత్వ) ఇత్యాది. (తదేకశేషత్వ) మావతు - స్వార్థతారహిత భగవదతిశయాధానార్హత్వమ్. "శేషలక్షణమ్ సావధారణమ్" ఎన్ఱ అపక్షేణ, ఏకశబ్దమ్; ఇతు ల్ప్తచతుర్థ్యకారఙ్గళిన్నుడైయ వర్థమ్.

మూ.—అప్రతిషేధముమే వేణ్డువతు.

వ్యా'—తదేకరక్ష్యత్వజ్గళైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. (అప్రతిషేధ) మావతు- నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరుపాధికరక్షకనాన అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తై విలక్కామై. అత్తావతు - స్వరక్షణే స్వాన్వయనివృత్తి. అవధారణత్తాల్ - ఇవైయిరణ్డుమొழிయ పిన్నైయొన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్ఱపడి. చరమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఫలత్తుక్కు, ప్రథమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఆత్మజ్ఞానముమ్, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ అప్రతిషేధముమిఱే వేణ్డువతు?.

అ.—(తదేకరక్ష్యత్వ) మావతు - అదృష్టద్వారక సాధనానుష్ఠానేన స్వకర్తృకరక్షణకర్తృత్వానర్హత్వే సత్యుపాయానపేక్ష భగవద్రక్ష్యత్వమ్. ఇతు, ఉపాధి నిర్దేశరహిత రక్షణవాచకమాన అకారత్తినుడైయవుమ్ మకారత్తినుడైయవుమ్ సమభివ్యాహారలబ్ధమ్. ఏతాదృశాత్మజ్ఞానమ్ ఉపాసకవ్యావృత్తమెన్ఱు కరుత్తు.

ప్రతిషేధస్యాభావఃఅప్రతిషేధః. అర్థాభావేఽవ్యయీభావః. ప్రతిషేధమావతు - నివర్తనై. పరకీయనివృత్త్యాఖ్య యత్నానుకూల పురుషాభిప్రాయమెన్ఱపడి. తదభావమావతు - పరకీయ ప్రవృత్త్యాఖ్యయత్నానుకూల పురుషాభిప్రాయమ్. అత, ఉపాయానపేక్షరక్షణవిషయ భగవదీయనివృత్త్యాఖ్యయత్న ప్రయోజకాభిప్రాయాభావమెన్ఱు, పర్యవసితమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నిరుపాధిక) ఇత్యాదినా. శేషిత్వే (నిరుపాధిక) త్వమావతు - కర్మభాగవతత్వా ద్యుపాధిప్రయుక్తత్వాభావమ్. రక్షకతాయామ్ నిరుపాధికత్వముపాయానపేక్షత్వమ్. (అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తై) ఎన్ఱతు- "యద్యేతేనిదితాత్యన్త పారతన్త్ర్యాః మామేవోపాయత్వేన వృణ్వతే, తదా సంసారాత్స్వయమేవతానుద్ధరిష్యామి. యదిపునస్స్వయత్నవాసనావశాత్ మద్విషయకస్మృతిరూపాంభక్తిముపాయ బుధ్యానుతిష్ఠన్తి; తేపి మామేవైష్యన్తి"౧ ఎన్ఱు, అవన్ అయ ద్యర్థగర్భమాక సఙ్కల్పిత్త రక్షణత్తై యెన్ఱపడి. "విలక్కాతొழிయమాత్రమాన్నాల్ రక్షకనాన ఈశ్వరన్నై ఇవన్ మున్ప ప్రబలనాయ్ విలక్కినానాకిల్ ఈశ్వరనుడైయ ఈశ్వరత్వమ్ సఙ్కుచితమామ్; అవరాధత్తాలే నిగ్రహత్తై యఙ్గాక్కి విలక్కినానాకిల్, ఇవన్ పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తిప్రసదనమేయాక వేణుమ్"౨ ఎన్గిఱ సారోక్తశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అత్తావతు - స్వరక్షణే స్వాన్వయనివృత్తి) ఎన్ఱు. అత్తావతు - అదృష్టద్వారక సాధనవిషయనివృత్త్యాఖ్యయత్నవిశేషమ్.

(ఇరణ్డుమొழிయ) ఎన్గిఱవిత్తాల్- "ఇష్టనివృత్తి భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిత్వ జ్ఞానపూర్వక సాధనాన్తర విషయనివృత్త్యాఖ్యయత్న విశేష రూపైయాకైయాలుమ్, 'భావాన్తరమభావః' ఎన్గిఱకణక్కిలే ఉపాయవరణ తదనుమితిరూపైయాకైయాలుమ్, ఆత్మజ్ఞానవిశిష్టైయాకైయాలుమ్, నిర్వ్యాపారనాన సుషుప్తి ప్రళయాద్యవస్థైకళిలుమ్ వ్యాపరిక్కయోగ్యనాయిరుక్కిఱ జాగరదశైయిల్ విలక్కాతే యిరున్దపోతు ఈశ్వరన్ మోక్షప్రదానమ్ పణ్ణప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్గిఱసారోక్త శఙ్కైపరిహృతైయెన్ఱు మిడమ్ సూచితమ్. అధికారరూపేణ దృష్టోపకారకతయా ఆత్మజ్ఞానముమ్ ప్రతిబన్ధకాభావవిధయా దృష్టోపకారార్థమాక అన్వయవ్యతిరేకశాలిమాత్రమాయ్‌క్కొణ్డు కారణమల్లాత సాధనాన్తరనివృత్తియుమ్ వేణ్డుమత్తొழிయ, అదృష్టద్వారక సాధనమాయిరుప్పతొన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - అధికారాద్యర్థమాక స్వీకారమపేక్షితమొழிయ, ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారక సాధనమాక అనపేక్షితమెన్నైయాలే, "స్వవిషయ స్వీకారవిశిష్టరూయ్‌క్కొణ్డు ఫలప్రదమాకానిఱ్కచ్చెయ్‌తే ఇస్సిద్ధోపాయమ్ స్వీకారత్తిలుమ్ నిరపేక్షమెన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణవేణుమెన్నిల్; ఇతు దృష్టవిధిపోలే ఆరోపమాత్రల్, స్వవచనవిరుద్ధమాత్రలామ్" ఎన్గిఱశఙ్కైయుమ్ పరిహృతైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అధికారాపేక్షై ఉపాయనైరపేక్ష్య విరోధియన్ఱే, భక్తివత్ప్రసాద ద్వారకసాధనాపేక్షైయిఱే నైరపేక్ష్యవిరోధి; "ప్రార్థనామాత్ర సన్తుష్టఃప్రీతిరేవవివర్ధతే"౨ ఇత్యాదికళ్ ఉపాయానపేక్షరక్షక సిద్ధోపాయత్తుక్కు స్వాధికారిలాభప్రయుక్త హర్షవిశేష పరఙ్గళొழிయ, భక్తిసాధ్యాపూర్వ స్థానీయ ప్రసాదతుల్య ప్రసాదపరఙ్గళన్ఱు.

(ఆత్మజ్ఞానముమ్) ఇత్యాదికళాలే- తిరుమన్త్రమ్ ప్రమాణతయా సూచితమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (చరమపదత్తిల్) ఇత్యాదినా. "నారాయణాయ" ఎన్గిఱవ్యక్తచతుర్థ్యన్తత్తిల్ శొల్లుకిఱ కైఙ్కర్యమాకిఱ ఫలత్తుక్కు ప్రణవమాకిఱప్రథమపదత్తిలే మకారోక్తజ్ఞానత్తుక్కు విషయాకాఙ్క్షాయాం సన్నిహితత్వాత్ అకారలుప్తచతుర్థీలబ్ధమాన నిరుపాధిక భగవద్రక్ష్యత్వశేషత్వఙ్గళ్ విషయఙ్గళాక వేణ్డుకైయాలే సిద్ధమాన ఆత్మజ్ఞానముమ్, "నమః" ఎన్గిఱ సఖణ్డనమస్సాకిఱ మధ్యమపదత్తిల్ అహిర్బుధ్న్య సంహితాద్యుక్తనిరుక్తిసిద్ధమాయ్ ఉపక్రమావగత నిరుపాధిక రక్ష్యత్వానుగుణమాయిరుక్కిఱ సాధనాన్తర ప్రవృత్తి నివృత్తిరూపమాన అప్రతిషేధముమ్ వేణ్డువతెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥

మూ.—౬౦. అల్లాత్తపోతు బన్ధత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుమ్ కొత్తైయామ్.

వ్యా.—౬౦. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, ఫలసాధనమాక శిలవనుమ్ శిలశెయ్యవేణు మెన్ఱాల్ వరుమ్ తీఙ్గైక్కైన్న వరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

(అల్లాత) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అల్లాత్తపోతు) ఎన్ఱతు - ఇవ్వళవన్ఱిక్కే ఫలహేతువాక ఇవన్ శిలశెయ్యవేణ్డుమెన్ఱాల్ తైక్కొణ్డపడి. (బన్ధత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుమ్ కొత్తైయాకై)యావతు - ఇవనుడైయ రక్షణమ్ తన్ పేఱాక్కుమ్పడియాన అవనుడైయ నిరుపాధిక శేషిత్వత్తుక్కుమ్, ఇవనుడైయ ప్రవృత్తియిలొన్ఱైయుమ్ అపేక్షియాత నిరపేక్షోపాయత్వ త్తుక్కుమ్ అవద్యమాయ్ త్తలైక్కట్టు మెన్నై.

అ.—౬౦.—"ఇప్పడి అధికారార్థమాక వన్ఱిక్కే ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారకమాక శిలశెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱాల్ వరుమ్ బాధక ప్రదర్శన పరత్వేనోత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇప్పడియన్ఱిక్కే ఫలసాధనమాక) ఇత్యాది. (తీఙ్గు) - హాని. [౧౦

(ఇవ్వళవన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు - దృష్టోపకారకతయా ఆత్మజ్ఞానాప్రతిషేధమాత్రాపేక్షత్వమన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. (ఫలహేతువాక)ఎన్ఱతు- అదృష్టద్వారక సాధనమాక వెన్ఱపడి.

(ఇవనుడైయరక్షణమిత్యాది) "పరాతిశయఏవ యస్యపరమప్రయోజనమ్ సశేషః"[1] ఎన్ఱ్గిఱపడియే, అవన్ ఉపాయానపేక్షరక్షణమ్ పణ్ణినాల్ అన్దరక్షణరూపాతిశయ మివనుక్కన్ఱిక్కే శేషియాన వనుక్కేయామ్; ఇవన్ "మత్ఫలసాధనత్వా న్మదర్థమిదంకర్మ" ఎన్ఱుక్కొణ్డు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణ తన్మూలకమాక అవన్ ఫలప్రదానమ్ పణ్ణినాల్, అన్దవతిశయ మివనుక్కాకైయాలే, సావధారణ శేషత్వప్రతిసమ్బన్ధి యాన నిరుపాధికశేషిత్వత్తుక్కు వైకల్యమ్ వరుమెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - "ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్పురుషార్థవ్యవస్థాయాః"[2] ఎన్గిఱపడియే, పురుషార్థతత్సాధనవ్యవస్థైకళ్ స్వరూపానురూపమాక వేణ్డుకైయాలుమ్, ఉపాసన పరవాక్యాపేక్షయా తత్త్వపరవాక్యప్రాబల్యమ్ భాష్యాదిసిద్ధమాకైయాలుమ్, "ప్రాయేణ వాసనాయోగాచ్చోదనాభిర్గుణశ్రుతిః । అన్యపర్యేణజానన్తియేన భాగ్యాధికానరాః॥ గుణసమ్బన్ధశక్త్యాదివ్యవసాయేనకశ్చన । సంభావయత్యన్యపరాంతత్తత్సాధనచోదనాత్"[3] ఎన్గిఱపడియే- సాధ్యోపాయ విధిస్వారస్య ప్రత్యాశైపణ్ణినాల్ తత్త్వపరవాక్యసిద్ధతయా ప్రబలఙ్గళాన గుణసమ్బన్ధాదికళుక్కు వైయర్థ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే, ప్రబలతరతత్త్వపరవాక్య స్వారస్యావష్టమ్భేన భగవదనన్య సాధ్యత్వత్తుక్కుమ్ చేతననుడైయసాధనాన్తరప్రవృత్త్యసహత్వత్తుక్కు మనుగుణమాక సాధ్యోపాయవిధికళై నయిక్కైయుచితమ్.

ఇప్పడియిరుక్క, సాధ్యోపాయవిధిత్వేనాభిమతవాక్యఙ్గళిలే ఏకశబ్దాదికళాలే సిద్ధోపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యమ్ తోన్ఱినాల్ సాధ్యోపాయవిధిక్కు అధికారాదివిధిత్వేన నయనముచితమెన్నుమత్తు కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్.

విశ్వాసపూర్వక ప్రార్థనామాత్రత్తై భాష్యకారాదికళనుష్ఠిత్తతుమ్ అధికారార్థమాక వల్లతుసాధనత్వేనవన్ఱెన్ఱు సూచితమ్. [౨౫

ఇత్తాల్ - శిలర్ సిద్ధోపాయముఖత్తాలే సాధ్యోపాయత్తై యఱ్గిక్కప్పార్పర్కళ్ ; ఇవర్కళై విలక్కుమ్పడి, పరమర్షికళుమ్ భాష్యకారాదికళుమ్ విశ్వాసపూర్వక ప్రార్థనాత్మకనిష్ఠేహాదికళై త్తాఙ్గళుమ్ అనుష్ఠిత్తు ఇతుక్కుశాస్త్రిజ్ఞరై మూత్తలిక్కొణ్డు ఉపదేశపరమ్పరైయుమ్ నడత్తిప్పోరుకైయాలే, "శేషిత్వాదిసమ్బన్ధమ్ నిత్యమేయాకిలుమ్, కర్మవాన్నళాన జీవర్కళ్ విషయత్తిల్ ఈశ్వరన్ ఒరుసాధ్యోపాయవిశేషత్తైయున్నిట్టల్లతు రక్షియాన్"[4] ఎన్ఱిత్యాదికళుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు సూచితమ్.

సాధ్యోపాయ విశేషత్తాలే వశీకార్యము మాయిరుక్కిఱ సిద్ధోపాయమెన్ఱుమ్, పురుషార్థత్తుక్కు సాధనమాక శాస్త్రవిహితమాన సాధ్యోపాయమ్ భరన్యాసపర్యన్తమాక ఎన్ఱుమ్, ఉపాయప్రకారమ్ వశీకరణవిశేషమెన్ఱుమ్, అకిఞ్చనన్గాన వధికారిక్కు యథావిధి*రక్షాపేక్షపూర్వకభరన్యాసత్తై యొఴియ వేఱొన్ఱాల్ అపేక్షైయిల్లాత సిద్ధోపాయత్తై "మామేకమ్"[5] ఎన్ఱుకాట్టి అతినుడైయ వశీకరణార్థమాన సాధ్యోపాయత్తై "శరణంవ్రజ"[6] ఎన్ఱు అవిధియాలే కాట్టుకిఱతు.

---

౧ శ్రుత-ప్ర-ప-౧౯౬-వ-౩౬. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ గీ-౧౮-౬౬.

మూ.—౭౧. ఆపత్తై ప్పోక్కి-క్కొళ్ళుక్కిఱోమెన్ఱు, భ్రమిత్తు అత్తైవిళైత్తు క్కొళ్ళాతొழிక్కైయే వేణ్డువతు.

వ్యా.—౭౧. ఆనాలుమ్, ౧* అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారసాగరత్తిల్ అழுన్దిక్కిడన్దు అలైక్కిఱ తన్నాపత్తైయుణర్న్దాల్, ఆపత్సఖనాన ఈశ్వరనై స్వప్రపత్తియాలే వశీకరిత్తు, తత్ప్రసాదత్తాలే ఇత్తైక్కழிత్తు క్కొళ్ళవేణ్డావోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆపత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - సర్వేశ్వరన్ఱిరువడిక్కళిలే ప్రపత్తిపణ్ణి సంసారమాకిఱ ఆపత్తైప్పోక్కి-క్కొళ్ళుక్కిఱోమ్ ఎన్ఱు, తాఙ్పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తియాలే తన్నాపత్తైప్పోక్కి- క్కొళ్ళుక్కిఱానాక భ్రమిత్తు, తదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపహానియాకిఱ ఆపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతొழிక్కై యే తన్నివృత్తిక్కి-వక్తావ్యమ్ వేణ్డువతెన్ఱపడి.

అ.—౭౧. "ఇప్పడివిధిక్కిఱ ప్రవృత్తిరూపవిద్యైక్కు శరణ్యప్రసాదితమాక చోదితత్వత్తాల్ వరుకిఱ ఉపాయత్వమ్ భక్తియోగతుల్యమ్" ఇత్యాదికళై కొణ్డువరుకిఱ శఙ్కాపరిహారార్థత్వేన ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఆనాలుమ్ అనన్తక్లేశేత్యాది.) (స్వప్రపత్తియాలే) ఎన్ఱతు - భక్తియోగవత్ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారక సాధనమాక స్వానుష్ఠితప్రపత్తియాలే యెన్ఱపడి. (వశీకరిత్తు) ఎన్ఱతు - భక్తియోగసాధ్యాపూర్వస్థానీయ ప్రసాద తుల్య ప్రసాదయుక్తనామ్పడి పణ్ణియెన్ఱపడి. (తత్ప్రసాదత్తాలే) ఎన్ఱతు - ప్రపత్తిజన్యాపూర్వ స్థానీయ ప్రసాదత్తాలే యెన్ఱపడి.

" 'మహాత్మాపది సంప్రాప్తేస్మర్తవ్యో భగవాన్ హరిః' ఎన్ఱ వచనత్తిలే, భగవత్ప్రపత్తిక్కు మహాపన్నివృత్తి సాధనత్వప్రతీతియైక్కొణ్డు ప్రపత్త్యుపాయానుష్ఠానమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే [ఆపత్తై] ఎన్ఱతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వేశ్వరన్ఱిరువడిక్కళిలే) ఇత్యాది. "మహత్వవిశేషిత్తైయాన * ఆపత్తు అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారమ్" ఎన్ఱు, "ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ" ౩ ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే మూలత్తిలే [ఆపత్తై] ఎన్ఱు విశేషణరహితమాక నిర్దేశమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారమాకిఱవాపత్తైయితి.) (తదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపహానియాకిఱ) ఎన్ఱతు - భగవదత్యన్తాభిమతాదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప స్వరూపానుప్రవిష్ట విశిష్టాభిమత్యవిషయత్వమాకిఱ వెన్ఱపడి.

ఇఙ్గే, స్వరూపపరమూలమన్త్రస్థ నమశ్శబ్దత్తాలుమ్, "అనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్" ४ ఇత్యాదికళాలుమ్, ఉపాయప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్ లబ్ధమ్. "స్వస్వాతన్త్ర్యవబోధస్తుతద్విరోధఉదీర్యతే" ౫ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరరాహిత్య రూపకార్పణ్య జ్ఞానవిరోధిత్వేనోక్తమాన స్వాతన్త్ర్యనివర్తకత్వమిఱే, "స్వాతన్త్ర్యస్వత్వధీమయమ్" ౬ "నమమేత్యనయావాచానస్వాన్త్ర్యస్వస్మాదపోహ్యతే" ౭ ఎన్ఱు, నమశ్శబ్దత్తుక్కుచ్చొల్లిఱ్ఱు. "స్వభావజాదనైశ్వర్యాత్" ౮ ఎన్ఱు-స్వాభావికపారతన్త్ర్యమిఱే ఉపాయాభావహేతు ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. స్వాభావికాసామర్థ్యమ్ ఉపాయాభావహేతువెన్ఱాల్, అనాదివాసనాయోగాది హేతుకమాన అశక్తిక్కు స్వాభావికత్వమ్ వ్యాహతమ్; ఆకైయాల్, సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్ సిద్ధమ్. "నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యః" ౯ "నహ్యధ్రువైః" ౧౦ ఇత్యాదికళిలే అసఙ్కోచన్యాయత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అనన్యసాధ్యత్వముమ్ సిద్ధమ్. ఇప్పడి తత్త్వపరవాక్యప్రాబల్యత్తాలుమ్ ఉపాయపరవాక్యస్థైక శబ్దాదికళాలుమ్ ఇవన్ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్ కూడాతు. "శరణంవ్రజ" ౧౧ ఇతి విధియాల్ ఉపాయత్వమెన్నిల్; ఉపక్రమావగతజ్ఞానాన * మాంశబ్దోక్తగుణ సమ్బన్ధఙ్గళుమ్ * శరణశబ్దోక్తమాన ఉపాయత్వముమ్ * ఏకశబ్దార్థమాన నైరపేక్ష్యముమ్ బాధితమామ్. ఇతు భక్తివత్ ఉపాయమానాల్ భగవదుపాయత్వమ్ వ్యర్థమ్. ఇతుక్కు ఉపాయాన్తర స్థాననివేశరూపత్వముమ్ వ్యాహతమ్. మోక్షోపాయతయా తాన్ఱుమ్భరమానాల్ భరన్యాసాత్మకత్వముమ్ ఉచ్ఛిన్నమామ్; యత్కిఞ్చిదుపాయవతః తదన్యోపాయానపేక్షత్వమ్ నైరపేక్ష్యమాకాతు. లఘూపాయత్వమ్ భగవదుపాయత్వ వ్యవహారప్రయోజకమెన్నిల్ ; ద్వాదశవార్షికాద్యశక్తనుక్కు సేతుస్నానాదిలఘూపాయత్తిలుమ్ భగవదుపాయత్వవ్యవహారమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. ఉపాయభూతనాన వక్తావ్యమ్ వ్యాజమాత్రత్తై అపేక్షిక్కు ఉపాయమాక వేణ్డుకైయుచితమన్ఱు ఎన్ఱు, ఏకశబ్దతాత్పర్యమన్నైయుమ్, భక్తిక్కుమ్ ఈదృశవ్యాజత్వముణ్డాకైయాలే విశిష్యప్రపత్తివిధియిల్ * ఏకశబ్దప్రయోగప్రయోజనమాక మాట్టామైయాలే ఉచితమ్ ఎన్ఱు,, "విధిక్కుకృతి సాధ్యత్వమాత్రమర్థమ్" ఎన్ఱు, భాష్యాదికళిలే ఉపగతమాకైయాలే, తిద్దులాదుపాయత్వముమ్ సిద్ధియాతు. యాగోపాసనాదికళిలే ఉపాయాన్తరాభావత్తాలే ఉపాయత్వమ్ సామర్థ్యకల్ప్యమ్.

౧॥ జిత్తే- ౨॥ భా-స-౬౬, ౩॥ ४॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౩. ౧౦॥ కఠోప-౧౨. ౧౧॥ గీ-౧౮-౬౬

మూ.—౬౨. రక్షణత్తుక్కుప్పేక్షితమ్ రక్ష్యత్వానుమతియే.

వ్యా.—ఓరాపత్తైప్పరిహరిక్కప్పుక్కు ఓరాపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతే, ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్కవే ఎమ్బెరుమాన్ తానే రక్షిక్కుమెన్నుకిఱతు. (అత్తై) ఎన్గిఱతు - ఆపత్సామాన్యత్తైప్పత్తి; అల్లతు, ప్రకృతాపత్తిసైయే పరామర్శిక్కప్పడియున్ను. [౪

౬౨.—ఆనాలుమ్, "రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్గిఱ, - రక్షకనాన సర్వేశ్వరన్ రక్ష్యభూతనాన చేతననుడైయ వపేక్షైయై ప్పార్త్తిరుక్కుమెన్గైయాలే, అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇవనుడైయ వపేక్షైయుమ్ వేణ్డియిరుక్కుమో, విరుక్కై ఆకైయన్ఱో? వరులిచ్చెయ్కిఱార్,

(రక్షణత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడజ్గి. అతావతు - నిరుపాధికరక్షకనానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇచ్చేతననపక్కల్ వేణ్డువతు, "నీయెనక్కు రక్ష్యమ్" ఎన్ఱాల్ అల్లేన్ ఎన్నాతే, తన్నుడైయ రక్ష్యత్వత్తై యిసైయుమివ్వళవేయాగై.

అ.—ఇజ్గే, భగవదుపాయత్వ తస్యైకాపేక్ష్యాంశకళాలే కల్పనైక్కు ప్రతిరోధముణ్డు; అత్తైయాల్ ఇతుక్కు భక్తియాదికళుక్కుప్పోలే అదృష్టద్వారక సాధనతయా వశీకరణత్వమిల్లై; ఏతద్విధియుమ్, అధ్యయనవిధిపోలే విధ్యన్తరాపేక్షితాధికారిసిద్ధ్యర్థవిధియామ్; సిద్ధోపాయ ప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక సాధ్యోపాయ సవాసనత్యాగహేతు, తద్గతానుపాయత్వాధ్యవసాయ ప్రయోజక భగవదుపాయత్వాధ్యవసాయవిధియుమామ్; పాప్తసైయుమ్, ఫలత్తినుడైయ అసిద్ధత్వ రస్యత్వజ్గళాలేయుమ్ స్వయంప్రయోజన భగవత్ప్రాప్త్యర్థ విధియాలుమ్ వరుమ్, అత్తైయాల్, విధ్యనుపపత్తియుమిల్లై; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళప్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఓరాపత్తైయిత్యాది.) "తత్త్వజ్ఞానహేతుకమాన సాధనాన్తరవిషయ నివృత్త్యాఖ్యయత్నవిశేషమ్ సుషుప్త్యాదికళిలిల్లామైయాలే అతిప్రసఙ్గావకాశమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్క) ఎన్ఱు. "తూష్ణీమేవ" ఎన్ఱ అనుసూత్రత్తిలే "క్రుద్వ్యక్తిభేదేపి అతశ్శాస్త్రం... సాపేక్షం వాక్యం శేషముపస్థాపయతి" ఎన్ఱ అ శ్రుతప్రకాశికానిర్వాహత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తైయెన్గిఱతు - ఆపత్సామాన్య... ఇత్యాది. అర్థవశాద్విశేషసిద్ధియెన్ఱుకరుత్తు [అజ్ఞామథకారిక్కు పురుషకారవినాశ్యమ్][ప్ర-౩-వా-౨౫] ఎన్ఱు, ఉత్తరప్రసాధన ప్రసఙ్గ... సకలకర్మనివృత్తియై చొల్లుగైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్లతు ప్రకృతాపత్తిసైయేపరామర్శిక్కప్పడియున్ను, ఎన్ఱు. [౨౦

౬౨.—"రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱ అవిత్తైయుటొ... శక్తైయిల్ ఉత్తరగ్రన్థావతరణమ్" ఎన్ఱు అభిప్రాయ... అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆనాలుమ్ రక్ష్యాపేక్షామ్) ఇత్యాది. "సర్వజ్ఞోపి హి విశ్వేశస్సదా కారుణికోపి సన్। సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱ అవచనత్తిల్ ప్రతీకమ్ (రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే, ఎన్ఱ అవితి వచనత్తుక్కు... హేణవ్యమ్ (రక్షకనాన ... కారుణికత్వ ఫలితమపి రక్షకనాన) ఇతి. *విశ్వేశశబ్దార్థమ్ (సర్వేశ్వరన్) ఇతి. "రక్ష్యస్య అపేక్షా" ఎన్ఱు విగ్రహ... ఇత్యాది. "ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱు అవితిశ్యమ్ ... గుక్కుమ్) ఇతి ... - ఈశ్వరస్వభావ... పర్యవ... (అవన్ పణ్ణుమ రక్షణత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"ఇజ్ఞ విత్తైయై" ఎన్ఱు ... ఇత్యాది ... ఉపాయ... రక్షకనుడైయ అభిప్రాయ... ఉపాయనైర రక్ష్యత్వ... సిద్ధ్యర్థ... [అపేక్షితమ్] ఎన్గైయాలే - "అప్రతిషిద్ధమనుమతం భవతి" ఎన్ఱ అభిప్రాయ... ఆనతిరిక్తమాకైయాలే అపేక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీయెనక్కు... ఎన్గైయాలే అనుమతిమాత్రార్థియాన నిరపేక్ష... భూతనుక్కు... అపేక్షై. అ... వతు - క్షీరమ్, ఏపానీ... వ్యమాత్రత్తాలే ఉపజీవ్యమాయ్, రక్షాశేషాంశళ్ అ... ఫలాన్తరార్థమాకవుమ్ ... నియతమాన అనుమతిమాత్ర ... భూతనుక్కు అధికారార్థమపేక్షితమామ్. అత్తై ...

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో ౭౯. ౨॥ శ్రీభా-వ-౫౭౮-వ-౨. ౩॥ శ్రు-ప్ర-వ-౫౭౯-వ-౨౯. ౪॥ ...

మూ.—౬౩. ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొదువాకైయాలుమ్,

వ్యా.—"రక్ష్యాపేక్షామ్"౧ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱఅపేక్షై,రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమిత్తనైయెన్ఱుకరుత్తు."యాచ్ఞా ప్రపత్తిః"౨ "ప్రార్థనామతిః౩"ఎన్ఱి,అస్వీకారత్తై "అప్రతిషేధద్యోతకమ్" ఎన్ఱి,తే ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్తతు.

వ్యా.—౬౩. ఇప్పడి అనుమతిసాపేక్షనాయ్ రక్షిక్కుమాకిల్, ఇవ్వనుమతితాన్ సాధనమాకాతో వెన్న [౫ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఎల్లా) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొదువాకై) యావతు భోగమోక్షోపాయఙ్గళిల్ ఏతేన్ఱు మొన్ఱి,లే యధికరిక్కుమవనుక్కుమ్, "నీయివ్వుపాయత్తై యనుష్ఠి" ఎన్ఱాల్ "అప్పడియే శెయ్కిఱేన్" ఎన్ఱునం అనుమతిపూర్వకమాక అతిలిప్రియవేణ్డుకైయాలే, సకలోపాయ సాధారణమాయిరుక్కై.

అ.—ఫలత్తినుడైయ అసిద్ధత్వరస్యత్తైక్కళాలుం అవగ్ణనీయ మాయిరుక్కుమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమ... ఎన్ఱు, కరుత్తు) ఎన్ఱు.

"అపేక్షైక్కు రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకత్వమ్ స్వవ్యాపకానుమత్యనుమాపకత్వమ్; ఉపాయత్వప్రార్థనైయుమ్ అనుమత్యనుమాప కత్తైయాలే నిరపేక్షోపాయ భూతనుక్కుఅపేక్షితై" ఎన్ఱ,రుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యాచ్ఞాప్రపత్తిరిత్యాది.) (ప్రార్థనామతిః) ఎన్ఱి,అవిత్తోడే ఐకార్థ్యాత్ (యాచ్ఞాప్రపత్తిః) ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కుమ్ - యాచ్ఞారూప జ్ఞానవిశేషమ్ అర్థమ్ ఎన్ఱు, ప్రతీకగ్రహణశైలియాలే వ్యఞ్జితమ్. ఇఙ్గే, "(యాచ్ఞా) ఎన్ఱుమ్ (ప్రపత్తిః) ఎన్ఱుమ్ పదద్వయమాయ్, (ప్రపత్తిః) ఎన్ఱు - లక్ష్యనిర్దేశముమ్, (యాచ్ఞా) శబ్దాన్తమ్ - లక్షణనిర్దేశముమ్, (శరణాగతిః) ఎన్ఱు - శరణాగతి శబ్దత్తుక్కు ప్రపత్తిశబ్ద పర్యాయత్వవిధియుమ్" ఎన్ఱు శొల్లువారుముణ్డు; ఇప్పడియాకిల్, అర్థద్వయ విధానత్తిల్ వాక్యభేదమ్ వరుకైయాలే ఇతుకూడాతు ఎన్ఱు, (శరణాగతిః - ప్రపత్తిః) ఎన్ఱు - లక్ష్యనిర్దేశమ్. అతిల్, (శరణాగతిః) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్ - రక్ష్యత్వాధ్యవసాయాత్మకమాన ప్రపత్తివిశేషత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతు. "(యాచ్ఞా) శబ్దాన్తమ్ లక్షణకథనమ్" ఎన్ఱు, శొల్లువారుముణ్డు.

(స్వీకారత్తై అప్రతిషేధద్యోతక మెన్ఱి,తేయిత్యాది) (స్వీకారత్తై) ఎన్ఱతు - ఉపాయస్వీకారత్తై యెన్ఱపడి. ఉపాయస్వీకారరూప త్వాత్ స్వయమనుపాయమాన ఇన్దవరణమ్, ఉపాయనిరపేక్షోపాయ భూతనుక్కు అధికారార్థాపేక్షితాప్రతిషేధద్యోతకమామల్లతు, స్వయ ముపాయమాన ఉపాసనమ్ ఉపాయానపేక్షమాన సిద్ధోపాయత్తుక్కు అపేక్షితమాన అప్రతిషేధత్తుక్కు అనురూపకమాకాతెన్ఱు, కరుత్తు. ఇత్తాల్ - అనుమతిమాత్రమెన్ఱాల్ అతు ఉపాసకనుక్కుమ్ తుల్యమెన్నుమతువుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు, సూచితమ్.

౬౩.—"నియతాన్వయ వ్యతిరేకశాలియాన అనుమతిక్కు స్వస్వభావపర్యాలోచనయాపి సాధనత్వమిల్లై యెన్ఱు, శొల్లుకిఱతు ఉత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కారూపేణ అవతారిత్తై (ఇప్పడిఅనుమతి సాపేక్షనాయిత్యాది.) "ఉపాసనవత్, నియతాన్వయవ్యతిరేక శాలిత్వాత్ ప్రసాదరూపాదృష్ట ద్వారకసాధనత్వమ్ అనుమతిక్కుమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

"మూలత్తిల్ [ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱి,అ *ఎల్లాశబ్దమ్ ఉపేయభేదభిదుర ఉపాయసాకల్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్కిఱార్ (భోగమోక్షేత్యాది.)

(అధికరిక్కుమవనుక్కు) ఎన్ఱతు - "తదధీనఫలభాక్కాక వేణుమ్" ఎన్నుమవనుక్కెన్ఱపడి.

(నీయివ్వుపాయత్తై యనుష్ఠియెన్ఱాల్) ఎన్ఱి,అవిత్తు, "యజేత - స్వర్గకామః"౪ "ముముక్షుర్ధ్యాయీత"౫ఎన్ఱి,అవిధివాక్యఙ్గళిలే సామా న్యోక్తిక్కు విశేషపర్యవసాన సిద్ధార్థకథనమ్.

(అప్పడియే శెయ్కిఱేనెన్నుమనుమతిపూర్వకమాక) ఎన్ఱి,అవిత్తు, విధేః ప్రవృత్తినిర్వాహకత్వార్థమ్, ఆకాఙ్క్షాబలత్తాలే ఉదిక్కక్కడ వతాన "స్వర్గకామస్య ఇదంకార్యమ్, అహమపిస్వర్గకామః; అతో మమేదంకార్యమ్" ఇతియుక్తిపురస్సరమ్ యాగే యత్నః ప్రతిసన్ధానత్తై

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౫. ౨॥ ౬-౧౭-౭౨. ౩॥ ౪॥ ౫॥

మూ.— చైతన్యకార్యమాకైయాలుమ్,

వ్యా.—ఇత్తాల్ - ఓరిడత్తిలుమ్ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వమొழிయ, ఫలసాధనత్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టదు.
(చైతన్యకార్యమాకై) యావదు - రక్ష్యత్వమ్ చేతనాచేతనసాధారణమా యిరుక్కచ్చెయ్తే, జ్ఞానశూన్యమాకైయాలే అవ్వాకారత్తై అఱికైక్కు యోగ్యమల్లాత అచేతనమ్పోలన్ఱిక్కే, జ్ఞానాశ్రయభూతనాకైయాలే అత్తైయఱికైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కుం ఇచ్చేతనన్బక్కలుణ్డాన అనుమతి, ఇవనుడైయ జ్ఞానకార్యమాయ్క్కొణ్డు వన్దతాయిరుక్కైక్కు. ఇత్తాల్ - "ఇవ్వనుమతి చేతననాననవాశియాలే ప్పఱ వన్దతాకైయాలే, సాధనకోటియి లన్వయియాదు" ఎన్ఱపడి.

అ.— అఖిలపిక్కుఅదు. యద్వా, "యథేచ్ఛసి తథాకురు"౧"కరిష్యే వచనం తవ"౨ఎన్ఱిఅవిత్తైయటొక్కణ్డు, (అనుమతి) ఎన్ఱుమ్ (శేయ్కిఱ) ఎన్ఱుమ్ మధ్యమోత్తమపురుషనిర్దేశమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. [౧౨
ఇత్తాల్ - ఉపాయకర్తృత్వావస్థా పూర్వభావియాన నిరూహ్యత్వావస్థా విశేషమాన ఇన్దజ్ఞానమ్ కరిష్యమాణోపాయవ్యావృత్తమాయ్, స్వయమనుపాయమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి. (ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వ మొழிయ - ఓరిడత్తిలుమ్ - ...సాధన త్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టదు) ఎన్ఱు, అన్వయమ్. "సిద్ధోపాయానుమతిః అనుపాయః, ఉపాయానుమతిత్వాత్; యాగాద్యనుమతివత్" ఎన్ఱిఅ అనుమానమ్ వివక్షితమ్. ఇత్తాల్ - "[ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱి,అవిదుక్కు - సాధ్యసిద్ధరూపమాన ఎల్లావుపాయఙ్గళుక్కుమ్ ఎన్ఱర్థమ్" ఎన్ఱిఅరుళిచ్చెయిలే, సిద్ధోపాయ సాధారణ్యాంశమ్ ప్రకృతానుపయుక్తమెన్ఱు, కరుత్తు. [౧౫
(రక్ష్యత్వమిత్యాది) ఇఙ్గే,రక్షణమావదు - స్థితిప్రవృత్తివిశిష్ట స్వరూపత్తినుడైయ సత్తానిర్వహణమ్; (రక్ష్యత్వ) మావదు - ఉపాయాన పేక్ష భగవన్నిర్వాహ్యస్థితి ప్రవృత్తివిశిష్ట స్వరూపసత్తాకత్వమ్. (అవ్వాకారత్తై) ఎన్ఱదు - రక్ష్యత్వత్తై యెన్ఱపడి.
(ఇచ్చేతననిత్యాది) ప్రమాణతః ప్రతిపన్నమాన భగవద్రక్ష్యత్వత్తిలే ఉపలక్షముఖత్తాలే "ఏతదేవమేవ" ఎన్ఱిఅభ్యుపగమరూపమాన అనుమతియానదు, రక్ష్యమాన అచేతనత్తిలన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే, రక్షణవ్యభిచారియాయ్, రక్ష్యనాన చేతనన్బక్కలిలే రక్ష్యత్వత్తోడే సహదృష్టమాత్రమాయ్, అవర్జనీయ సన్నిధియుమాయ్, సాధనమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమెన్ఱు, కరుత్తు. (చేతనాచేతన సాధారణ మాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱిఅవిత్తాల్ - వ్యభిచారిత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్. "అనుమతిరియమ్ - సాధనమ్, రక్షణాత్పూర్వం రక్ష్యవృత్తిత్వాత్; ఉపాసనవత్" ఎన్ఱిఅ అనుమానమ్ ఫలకామనాయుక్త పురుషతన్త్రత్వత్తాలే సోపాధికమ్; యత్రసాధ్యత్వేసతిసాధనత్వమ్, తత్ర ఫలకామనావత్పురుషతన్త్రత్వమ్; యథా ఉపాసనే ఇతి. సాధ్యవ్యాపకత్వముమ్ ప్రమేయత్వాదౌ సాధనావ్యాపకత్వముమ్ కణ్డుకొళ్వదు.
ఉపగమరూపమానయథావస్థితస్వభావానుమతి, అపురుషతన్త్రముమాయ్. ఫలకామనారహితసాధారణముమాకైయాలే, పక్షత్తిలేఉపాధినివృత్తియన్ఱెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతననాన వాశియాలే ప్పఱ వన్దతాకైయాలే) ఎన్ఱు; - అచిద్వ్యావృత్త్యాత్మక చైతన్యస్వభావకృతత్వేన అపురుషతన్త్రమాయ్ వన్దతాకైయాలే యెన్ఱపడి. "శాస్త్రస్యమనుష్యాధికారత్వాత్"౩ ఎన్ఱు, మనుష్యవిషయమాకచ్చొన్న ఉపాసనాదిశాస్త్రమ్ పారతన్త్ర్యజ్ఞానరహిత శక్తాశక్తవిషయ మెన్ఱు,కరుత్తు.
"[చైతన్యకార్య మాకైయాలుమ్] ఎన్ఱి,అవిదుక్కు - అచేతనత్తిలే రక్ష్యత్వవ్యభిచారియుమాయ్ చేతనన్బక్కలిలే యథావస్థిత స్వభావ జ్ఞానత్తాల్ స్వతఏవ భావితయా అపురుషతన్త్రముమాయిరుక్కైయాలుమ్' ఎన్ఱర్థమాకైయాలే, 'చైతన్యకృత్యమ్' ఎన్ఱాల్ - ఉపాసనాదికళుమ్ మఱ్ఱుళ్ళ చేతనప్రవృత్తికళుమెల్లామ్ చైతన్య కృత్యమాకైయాలే, ఇదుక్కొరువాశి శొల్లిల్ పాకాదు" ఎన్నుమ్ శఙ్కై వరివృత్తై యెన్ఱుసూచితమ్."ఉపదేశానన్తరమ్ ఉపదిష్టార్థవిషయక మననప్రయుక్తమాయ్, యథావస్థితవస్తువిషయమాన ఇన్ద తదేకరక్ష్యత్వానుమతిక్కు పురుషతన్త్రత్వమే వన్దతాయిరుక్కై" ఎన్ఱి,అవిత్తాల్ వ్యావర్త్యమాకైయాలే ఉపదేశమ్ వ్యావర్త్యమల్లామైయాలే, చేతననుక్కు "తానేవరుమ్" ఎన్ఱువివక్షిక్కిల్ ఉపదేశిక్కవేణ్డాతొழிయ మెన్నుమదువుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు, కరుత్తు. పురుషతన్త్రత్వమావదు - ఫలావ్యవహిత సాధనతయా పురుషకృతివిధేయత్వమ్. ఏతాదృశ పురుషతన్త్రత్వమ్ యథావస్థితవస్తూపగమ రూపమాన రక్ష్యత్వానుమతిక్కిల్లై. [౩౫

౧|| గీ-౧౮-౬౩   ౨|| గీ-౧౮-౭౩.   ౩|| శ్రీభా-ప-౩౭౫-వ-౧౨.

మూ.—ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కైయాలుమ్, స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలుమ్, అదిదావ్యవ్యస్తవేషత్తై సాధనమాక వొణ్ణాత్తు.

వ్యా.—(ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కై)యాలవత్తు - ఉపాయదశైయిలెన్నికేక ఉపేయదశైయిలుమ్, అవన్ వ్యామోహానుగుణమాక కొళ్ళుమ్ వినియోగవిశేషజ్ఞలిల్, "తిరువుళ్ళమానపడి కొణ్ణరుళవేణుమ్" ఎన్ఱుమనుమతి ఇవనుక్కునడక్కు శెల్లుకై. ఇత్తాల్ - "సాధనమాకిల్ ఫలసిద్ధియిలవిలే మీళవేణుమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(స్వరూపాతిరేకియల్లామై)యాలవత్తు - శేషిశెయ్యుమత్తుక్కు ఉడన్పట్టిరుక్కై శేషత్వపారతన్త్ర్య కార్యమాకైయాలే, ఇవ్వనుమతి స్వరూపత్తుక్కు వ్యతిరిక్తమన్ఱికే స్వరూపమాయిరుక్కై. ఇత్తాల్ - "సాధనమాకిల్ స్వరూపాతిరేకియాయిరుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

అ.—[ప్రాప్తిదశైయిలుమ్] ఎన్ఱ ఉమ్మై సముచ్చయశాత్పర్యమ్ (ఉపాయదశైయిలెన్ఱికే. యితి.) "అటౌ-శ్యాన్కోర్తు" ఇత్యాదియైయుడైయార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాల్ అవన వ్యామోహానుగుణమాకవిత్యాది.) వ్యస్తచతుర్థ్యర్థాన్వితే నమశ్శబ్దార్థమైయులొన్ఱు (తిరువుళ్ళమాన పడి యిత్యాది)

(ఇత్తాలితి) ఇజ్జే. "రక్షణానుమతిః నసాధనమ్, శేషివ్యాపారానుమతత్వాత్; ఉపేయదశాయాం తత్కృతవినియోగ విశేష విషయకానుమతివత్" ఎన్ఱ అనుమానం సూచితమ్. [౨౦

(శేషిశెయ్యుమ - ఇతి) శేషికృతనిరపేక్ష రక్షణత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణుమనుమతియానత్తు, శేషత్వాతిశయకర శేషీచ్ఛానువిధాయిత్వరూప శేషత్వ పారతన్త్ర్యకార్యమ్ ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తాల్ సాధనమా ఇత్యాది "రక్షణానుమతిః నసాధనమ్, శేషత్వపారతన్త్ర్యకార్యత్వాత్ కైఙ్కర్యవత్" ఎన్ఱ అనుమానమ్ సూచితమ్ ఉపాసనమ్. శేషత్వపారతన్త్ర్య కార్యమాన్నాలుమ్, కైఙ్కర్యమ్పోలేయుమ్ రక్షణాను మతియోలేయుమ్ శాస్త్రపసిద్ధశేషత్వపారతన్త్ర్యకార్యమన్ఱు. [౨౫

౫౮.—శరణ్యమ్ - రక్షకమ్. శరణమ్ - ఉపాయమ్. అన్యానామ్ ఎన్ఱత్తు, సాధ్యసాధనపత్తిలు మన్వయిక్కుమ్. సాధనస్య అన్యత్వమ్ - దస్సాత్వమ్, అఙ్గసహత్వముమ్, సిద్ధత్వముమ్; సాధ్యస్య అన్యత్వమ్ - నిరతిశయ భోగ్యత్వముమ్, స్థిరత్వముమ్. (అర్థాత్సిద్ధమ్) ఎన్ఱత్తు - ఇతరోపాయాసహత్వరూప అర్థస్వభావత్తాలుమ్, "అబ్భక్షో వాయుభక్షః" ఇత్యాది శ్లోకత్తిలే "సర్వం వాక్యం సావధారణమ్" ఎన్ఱ న్యాయత్తాలుమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

౫౯ —(ఉభయపరికర్మితేత్యాది) పెరియజీయర్ సిద్ధిత్రయత్తిలరుళిచ్చెయ్త వాక్యమ్. (ఉభయపరికర్మిత స్వాన్తస్య) - కర్మయోగ జ్ఞానయోగ సంస్కృతాన్తఃకరణస్య.

౬౦.—మూలత్తిల్ [ఆత్మజ్ఞానముమ్ అప్రతిషేధముమ్] ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ ఆత్మజ్ఞానమాత్రమ్ వేణ్డుమిడత్తిల్; భగవచ్ఛేషత్వ భగవదేకరక్ష్యత్వజ్ఞానమెన్ఱైయుమ్ సాధనాన్తర ప్రవృత్తరాయిరుప్పవర్కళ్ విషయత్తిల్ అన్ప్రసక్తివారణయాలుమ్, అప్రతిషేధమ్ వేణ్డువదిల్ సుమిత్రప్రభృతి దాదిశైకళిలే అప్రసక్తియుక్కైయాలుమ్, అతిరిక్తమ్ వేణ్డువదు ఎన్ఱరుళిచెయ్కిఱార్.

౬౧. —(తదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపసహ సంయాక్ష్య) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్, పారతన్త్ర్యమ్ - భగవదితర ఫలసాధనప్రవృత్త్య సహత్వరూపమ్; అప్పారతన్త్ర్యమ్, భగవత్ప్రీత్యాగతమాన వృత్తి ద్వారా మోక్షహేతువాక ప్రవర్తిక్కుమవై అల్లవెన్ఱ విదువిక్కై. (ప్రస్నవృత్తి కు) ఎన్ఱ - సంసారనివృత్తిక్కు ఎన్ఱపడి. ఇవన్ "ఆత్మపోక్షకోక్షక్కోడ" ఎన్ఱ ప్రథమ త్రైవిత్తిక్కాకుమ్పుకైయాలుమ్పత్తు, సంసారమ్ ఎల్లాప్పడి అత్యన్తమూర్తియాన స్వరూపమాన స్వార్థానుభవ కైఙ్కర్యాది రూపానన్దత్తాలైయాలే, మున్బుడైయాన సంసారమాకియాపత్తాక్కత్తిల్ ఇళువికత్తమాకైయాలే, [అత్తై] ఎన్ఱు, ఇవ్వావత్తై పరామర్శిక్కిఱపడి. ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్యాదిమన్ఱు ఎన్ఱుకుడజై

౧॥ తి-వా-గ-

17-9-90.

సూ.—౭౪. అచిద్వ్యావృత్తిక్కు ప్రయోజనమ్ - ఉపాయత్తిలుపకార స్మృతియుమ్, ఉపేయత్తిలుకప్పుమ్.

వ్యా.—(అచిద్వ్యావృత్తవేష)మావతు- జ్ఞాతృత్వత్తాలే, జ్ఞానశూన్యమాన అచిత్తిల్ వేఱుపట్టిరుక్కిఱ ఆత్మావినుడైయ ఆకారమ్; ఇవ్విడత్తిల్, అవ్వాకారమావతు - జ్ఞానకార్యమాన అనుమతి; ఇత్తై (సాధనమాక్కవొణ్ణాతు) ఎన్ఱతు - ఇప్పడి యిత్తినుడైయ అసాధనత్వహేతుక్కళ్ అనేకముణ్డాకైయాల్ ఇత్తై సాధనమాకక్ కల్పిక్కప్పోకాతెన్ఱపడి.

(అచిద్వ్యావృత్తివేషమ్) ఎన్ఱు, పాఠమాకిల్, జ్ఞానశూన్యమాన అచిత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అత్మావుక్కుణ్డాన జ్ఞాతృత్వరూప వ్యావృత్తియిన్ వేషమాన అనుమతియై ఎన్ఱు శబ్దార్థమ్.

౭౪. ఆనాల్, ఇవ్వచిద్వ్యావృత్తిక్కొరు ప్రయోజనమ్ వేణ్డావో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౫

(అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱు తొడజ్గి. (ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతి) యావతు - "ఎన్నై త్తీమనజ్గెడుత్తాయ్"[౧] "మరువిత్తొழுమ్ మనమేతన్దాయ్"[౨] ఎన్ఱిఱపడియే - సిద్ధోపాయమాన పెరుమాన్ తన్నుడైయ ఇడత్తిల్ పణ్ణిన వుపకారజ్గళై యనుసన్ధిక్కై.

(ఉపేయత్తిలుకప్పు) ఆవతు - అవన్ తిరువడికళిల్ తానిపణ్ణుమ్ కైజ్కర్యజ్గళిల్ "ఉకన్దు పణిశెయ్తు"[౩] ఎన్ఱిఱ ఉకప్పుమ్, అత్తాలవనుక్కు పిఱక్కిఱ ప్రీతియైక్కణ్డు తనక్కు పిఱక్కిఱ ప్రీతియుమ్.

అ.—"అచిద్వ్యావృత్తిస్సవేషః" ఎన్ఱు విగ్రహిత్తు అర్థమ్ (జ్ఞాతృత్వత్తాలే ఇత్యాది.) (జ్ఞానకార్యమాన అనుమతి) ఎన్ఱతు - జ్ఞానావస్థా విశేషరూపమాన అనుమతియెన్ఱపడి. (సాధనమాక) ఎన్ఱి అణిచ్ ప్రయోగత్తాలే - స్వతః అసాధనత్వమ్ వ్యజ్జితమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తినుడైయ అసాధనత్వహేతుక్కళిత్యాది.) (కల్పిక్కప్పోకాతు, ఎన్ఱతు - ప్రతితర్కపరాహతియాలే సాధనత్వానుమితి ఉదియాతెన్ఱ పడి. "అచిద్వ్యావృత్తేః వేషః" ఎన్ఱు విగ్రహిత్తర్థమ్ (జ్ఞాతృత్వరూపవ్యావృత్తియిన్) ఎన్ఱు. "అన్యార్థమ్ ఇన్దవచిద్వ్యావృత్తత్వమ్" ఎన్ఱు మహాపాఠియత్తాలే (అచిద్వ్యావృత్త) ఎన్ఱతు.

౭౪. "చేతనాచేతనజ్గళుక్కు తదేకరక్ష్యత్వమ్ అవిశేషేణ విరుక్కుమాపోలే, అచేతనత్వముమ్ అవిశిష్టమాయిరుక్కలామే! ఇప్పడియన్ఱిక్కే, అచిత్తుక్కట్టిల్ వ్యావృత్తమాన చిత్తినుడైయ జ్ఞాతృత్వత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ వేణుమే! అతు, శాస్త్రోక్తోపాయానుష్ఠాన రూపమాక్కవొడ్డతు' ఎన్ఱి ఆశజ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఇత్యాది; - (అచిద్వ్యావృత్త) ఎన్ఱి అవిడత్తిల్ విశేషణతయా నిర్దిష్టమాన అచిద్వ్యావృత్తిక్కెన్ఱపడి. పారాన్తరత్తిలే (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱతు సుగమమ్.

"తీమనమ్-" దుష్టమనస్సై. "కెడుత్తాయ్-" పోక్కినాయ్; "మరువిత్తొழுమ్ మనమే" - అనన్యప్రయోజనమాక త్తొழுకైక్కు ప్పరికరమాన మనస్సై. "తన్దాయ్" - ప్రసాదిత్తాయెన్ఱపడి. ఇజ్గే, మనస్సినుడైయ దోషనివర్తనముమ్, గుణాధానముమ్ వివక్షితమ్. హేత్వనుక్తియాలే ఉపకారత్వముమ్ సిద్ధమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయమాన) ఇత్యాది. [౨౭౪

(అవన్ తిరువడికళిల్) ఇతి. "ఉనపాతమ్"[౩] ఎన్ఱత్తైయటొన్ఱు (అవన్ తిరువడికళిల్) ఎన్ఱతు. "పణిశెయ్తు" ఎన్ఱి అవిత్తాల్ నిష్పన్నమాన వర్థమ్ (కైజ్కర్యజ్గళిల్) ఎన్ఱతు. "ఉకన్దు" ఎన్ఱతినర్థమ్ (ఉకప్పుమ్ ఇత్యాది. (అత్తాల్...పిఱక్కిఱ) ఎన్ఱతు - ఇవనుకప్పాలుణ్డాన వెన్ఱపడి. "అన్నమదన్నమద్మి"[౪] ఎన్ఱి అపడియే ప్రథమమ్ ఇవనుక్కుణ్డాన కైజ్కర్యానన్దమ్, అనన్తరమ్ తద్దర్శనజనిత భగవదానన్దమ్, అనన్తరమ్ తద్దర్శనజనితమాన వివనుడైయ ఆనన్దమ్; సర్వత్ర ఇవనుడైయ ఆనన్దమ్ భగవద్భోగ్యత్వార్థమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

నిరుపాధిక రక్షకవాచకమాన అకారత్తుక్కుమ్, కైజ్కర్యవాచకమాన వ్యక్తచతుర్థిక్కుమ్, విరోధినివృత్తి†పరమాన నమస్సుక్కుమ్, మధ్యనిర్దిష్టమాన మకారోక్త జ్ఞాతృత్వత్తుక్కుమ్ స్మృత్యనుభవరూపమాన స్వవిభాగానుగుణ ముఖ్యప్రయోజనమ్ ఉపాయోపేయ యోపకారస్మృత్యాదికళ్; ఉపాయాపేక్షితమాన వనుమతి తన్నాన్తరీయకై. ఉపాసనాదికళ్ ఔపాధిక ప్రయోజనజ్గళెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - పాఞ్చాలికాదిభ్యశ్చ వ్యావృత్తియే అచిద్వ్యావృత్తిఫలమ్ ఎన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౨-౭-౮. ౨॥ తి-వా-౭-౭-౭. ౩॥ తి-వా-౧౦-౮-౧౦. ౪॥ య-వే-అష్ట-౨-ప్ర-౮. †పా- 'నివర్తన' ఎన్ఱు.

మూ.—౬౫. ‘‘ఉన్ కామనత్తాలెన్నై నైద్దిడ వ్వామ్’’౧ ఎన్గిఱపడియే - ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమ్ అవనాలే నైవు

౬౬. అతుతా నైపోప్పేతుముణ్డు.

౬౭. అతుఫలిప్పతు ఇవనాలే నైవుమాఱినాల్.

వ్యా. ౬౫. ఇప్పడి ఇవన్బక్కలుళ్ళతొన్ఱు ముపాయమన్ఱాకిల్, ఇవనుక్కు తన్ ప్రాప్త్యుపాయమ్ యాతొన్ఱు వరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

(‘‘ఉన్ కామనత్తాలే’’) ఎన్ఱుతొడజ్గి. అతావతు - ఇత్తలైయిలుళ్ళతొన్ఱుమ్ పేఱుక్కు ఉపాయమల్లామైయాలే, ‘‘ఉన్ కామనత్తాలెన్నై నైద్దిగున్ఱాయ్’’౧ ఎన్ఱు, నైక్కప్పడ్డవన్ ఱుక్కుమొగుపోక డిఉపాత్తిగుక్క వుడవవుమ్ గుప్పెత్తాల్ నైన్తిరుద్దెన్! ఎన్ఱు, హితైషియాన అవనినైవే యుపాయమ్ ఎన్ఱు, ఆళ్వారనుసన్ధిత్తపడియే. ఆగనైప్రాప్తిక్కుపాయమ్ ‘సర్వజ్ఞనా’ ‘సర్వశక్తియాయ్ ప్రాప్తనాయ్ పరమదయాళువాయిరుక్కిఱ అవనుడైయ ఇచ్చే తనోజ్జీవనార్థమాన నైవే ఎన్ఱపడి.

౬౬.—అన్నైవుతానవను కెప్పోతుణ్డావతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతుతా నైపోప్పేతుముణ్డు) ఎన్ఱు. (ఎప్పోతుమ్) ఎన్ఱతు - ఇవన్ ఆశ్రయాత్తానుమ్ పత్తి నిజ్గి రక్కైక కాలత్తోడు ఇన్ఱోడువాశియఱ ఎల్లా కాలత్తిలు మెన్ఱపడి.

౬౭.—ఆనాల్, అతు ఇన్నాళ్ ఎవై ఫలియామ్మిగుప్పానేన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౫

(అతుఫలిప్పతు ఇవనాలే నైవుమాఱినాల్) ఎన్ఱు, అతావతు అవనినైవు ఇవనుక్కు కార్యకరమావతు, ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్తైమాఱిన కాలత్తిలెన్ఱపడి.

అ.—(ఇవన్బక్కలుళ్ళతు) ఇత్యాది. (ఒన్ఱుముపాయమన్ఱాకిల్) ఎన్ఱతు- స్వయత్ననివృత్తియుమ్ అపేక్షైయుమ్ వరణముమ్ అనుమతియుమ్ అపూర్వస్థానీయప్రసాదజనకజ్గళన్ఱాకి లెన్ఱపడి.

[ఉన్ కామనత్తాలెన్నై నైద్దిగున్ఱాయ్] ఎన్ఱతు-తిరుమొழి. ఇతుక్కర్థమ్ (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది. (ఒన్ఱుమ్) ఎన్ఱతు-‘‘కువమై యజ్ఞ’’౧ ఎన్గిఱ అజ్ఞానముమ్, ‘కొల్లియమ్ పావై’ ౧ఎన్గిఱ పారతన్త్ర్యముమ్, ‘‘నిఱ్కత్తాళ్ కయఱ్డు’’౧ ఎన్గిఱ స్వరూపానురూప భక్తియుమ్ స్వయత్న నివృత్త్యాదికళుమ్ ఎన్గిఱ వివక్షితలొన్ఱుమ్ ఎన్ఱపడి

(నైక్కప్పడ్డవన్ ఱుక్కుమ్) ఎన్ఱతు- దుర్నిర్వాహ్యత్తుక్కు మెన్ఱపడి. ఒరుపోక్కఱ్ఱ) ఎన్ఱతు- ఒరునిర్వాహణ ప్రకారమెన్ఱపడి, ‘‘సుహృదం సర్వ భూతానామ్’’౩ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (హితైషియాన) ఇతి. రక్షణచిన్తా శీలనానవనెన్ఱపడి, (అవనినైవేయుపాయమ్) ఎన్ఱతు-అపూర్వ స్థానీయప్రసాదజనక మెన్ఱపడి. ఆళ్వార్-తిరుమழிసైయాழ்వార్. ‘‘సర్వజ్ఞోపిహి’’౪ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (సర్వజ్ఞనాయ్) ఇత్యాది. ‘ఈశ’ శబ్దమ్- శక్తనైయుమ్ స్వామియైయుమ్ శొల్లవల్లాకైయాలే, తన్త్రేణ ఉభయమ్ వివక్షితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశక్తియాయ్ ప్రాప్తనాయ్) ఇతి. ‘కారుణిక’ శబ్దమ్ - ‘‘తదస్యశీలమ్’’౫ ఎన్గిఱ శీలార్థప్రత్యయాన్తమ్ ఎన్గిఱ వభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమదయాళువాయ్) ఇతి. ‘సత’ ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (ఇరుక్కిఱ) ఇతి. ‘ప్రతీక్షతే’ ఎన్గిఱవిత్తాల్ వ్యఞ్జితమాన వర్థమ్ (ఇచ్ఛేతనోజ్జీవనార్థమాననినైవు) ఎన్ఱతు

౬౬.— వచనస్థ ‘సదా’ శబ్దత్తైయుమ్, ‘ప్రతీక్షతే’ ఎన్గిఱ వర్తమానప్రత్యయత్తైయుముట్కొణ్డు మూలత్తిలే [అతుతా నైపోప్పేతుముణ్డు] ఎన్ఱతు. ఇతుక్కర్థమ్ (ఇవన్ ఆశ్రయాత్తానుమ్ ఇత్యాది ఉపాయోపేయాన్తర పరనాయిరుక్కిఱ కాలత్తోడెన్ఱపడి. (ఇన్ఱోడు) ఎన్ఱతు- స్వయత్న నివృత్త్యాదికళుణ్డాన ఇన్ద కాలత్తోడెన్ఱపడి.

౬౭.—(ఆనాల్) ఇత్యాది అమోఘసఙ్కల్పనాకైయాలే, అవనినైవు ఫలోపధాయకమాకాతేపోనదెన్ యెత్తాలే ఎన్ఱపడి. వచనస్థ ‘రక్ష్యాపేక్షామ్’ ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు మూలత్తిలే [అతుఫలిప్పతు] ఇత్యాది. ఇతుక్కర్థమ్ (అవనినైవు) ఇత్యాది. (కార్యకరమావతు) ఎన్ఱతు - ఫలోపధాయకమావతెన్ఱపడి (స్వరక్షణచిన్తై) ఎన్ఱతు - ప్రసాదద్వారకోపాయానుష్ఠాన బుద్ధియెన్ఱపడి. [౩౫

౧॥ తి-మొ-౭-౭-౧. ౨॥ తి-వి-౯౫. ౩॥ గీ-౫-౨౯. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౯. ౫॥

మూ. - ౬౮. ‘‘అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్ ఇప్పోదు తఞ్జమేఱ? ఎన్ఱు, అవనినైవుకులైక్కై’’ ఎన్ఱు, జీయరరుళిచ్చెయ్వర్.

౬౯. ప్రాప్తావుమ్,

వ్యా. - ౬౮. ఇవ్వర్థత్తైయుడైయ అత్యర్థమాక నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అన్తిమకాలత్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు - నఞ్జీయర్, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తిలేయుళ్ళారొరు శ్రీవైష్ణవరై, నోవుశాత్తి క్కొణ్డు క్లేశిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ అవళవిలే, అన్తశ్శ్రీవైష్ణవర్, ‘‘అడియేనుక్కు అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమాక రుప్పతొన్ఱరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్’’ ఎన్న; ‘‘అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్, నమక్కిప్పోదు తఞ్జమేఱ? ఎన్ఱు తన్నైప్పఱ్ఱ స్వరక్షణచిన్తై కులైక్కైకాణుమ్’’ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తవార్త్తై. ఆకైయాల్, ఈశ్వరన్ ఇవన్ఱన్నుజ్జీవనత్తుక్కు ఉపాయమాయ్ ప్పణ్ణుమ్ చిన్తై ఫలిప్పతు ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్తై మాఱినాలెన్ఱు తాత్పర్యమ్.

౬౯. ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్, ప్రాప్తావుమ్ ప్రాప్తిక్కు ఉకప్పానుమివనన్ఱో? ఆనపిన్పు, ఇవన్ [౧౦ నినైవే యిప్పడి వేణాకత్తుడైక్కలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్తావుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.—అన్ఱిక్కే, ఇచ్చేతనన్ కైయిలుళ్ళవత్తైయుమ్ ఉపాయత్వగన్ధమఱ త్తుడైత్తు, ‘‘ఈశ్వరనే యుపాయమ్’’ ఎన్ఱు, నిష్కర్షిత్తాల్, ప్రాప్తృత్వముమ్ ప్రాప్తియిల్ వరుముకప్పుమివనదన్ఱిక్కే, ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరనదాయ్ ఫలిత్తువిడుమే; ఆకైయాల్ (ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే) ఎన్ఱు, నిగమిత్తరుళుకిఱా రాకవుమామ్.

(ప్రాప్తా) అవనాకైయావతు - [౧౫

అ.—౬౮.—(అత్యర్థమాక) ఎన్ఱతు - యాథార్థ్య జ్ఞాపనార్థమాకవెన్ఱపడి

[తఞ్జమేఱ ఎన్ఱు, అవనినైవు] ఎన్ఱతు - స్వరక్షణచిన్తైయెన్ఱపడి. అతు[కులైక్కై]యావతు - సాధనాన్తర విషయకనివృత్తి. ‘‘ మూలత్తిలే [జీయర్ అరుళిచ్చెయ్వర్] ఎన్ఱతు- ఒరు ప్రబన్ధమాకవన్ఱిక్కే విడువార్త్తైయాక వరుళిచ్చెయ్వరెన్ఱపడి.’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వార్త్తై) ఎన్ఱతు. నఞ్జీయర్ వార్త్తైక్కు ప్రకృతార్థ సంవాదమాపత్వత్తై క్కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయాలీశ్వరన్) ఇత్యాదినా.

౬౯.—విజిగీషుప్రశ్నోన్నయన పూర్వకముత్తరగ్రన్థప్రవృత్తియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే శఙ్కాముఖేన అవతారిక్కై (ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్) ఇత్యాది. ‘‘బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్’’౧ ‘‘బ్రహ్మణో మహిమాన మాప్నోతి’’౨ ఇత్యాదికళాలే ఇవనుక్కు ప్రాప్తృత్వముమ్, అవనుక్కు ప్రాపకత్వముమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, ఈశ్వరనుక్కు ప్రాప్తృత్వముణ్డానాల్ అపూర్ణత్వాదికళ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, ‘‘నతస్య కార్యం కరణం చ విద్యతే’’౩ ఎన్ఱు, కరణనిషేధత్తాలే సాధనానుష్ఠానాభావమ లభిక్కైయాలుమ్, ఉభయలిఙ్గవిశిష్టనుక్కు క్షుద్రచేతనన్ ప్రాప్యనెన్నుమతు అనుపపన్నమాకైయాలుమ్, ప్రాప్తృత్వమివనుక్కేయాకవేణుమ్; ‘‘లబ్ధ్వానన్దీ భవతి’’౪ ‘‘సమేత్య సహమోదతే’’౫ ఇత్యాదికళాలే [ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమివనేయాకవేణుమ్, ఉపేయత్తిలుకప్పుమ్] ఎన్ఱు, కీర్త్తికొల్లిల్ నై, ఆకైయాలే ‘‘శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి’’౬ ఎన్ఱు, ఇవన్ ఉపాయానుష్ఠాతావాకవేణుమ్; ఆకైయాల్, ఇవన్నినైవై ఇప్పడిసాధ్యోపాయమాయ్ అప్రధానమాయిరుక్కుమెన్నవుమ్కూడాతెన్ఱు, అత్యన్తమ్ నిషేధిక్కవొణ్ణాతు ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మూలత్తిలేయుమ్ [ఉపాయమ్ అవన్ నినైవు ; ఇవన్ నినైవుమాఱినాల్] ఎన్ఱతాల్ ఫలిత్తవర్థత్తైయుడైయ నిగమనమ్ [ప్రాప్తావుమ్] ఇత్యాదికమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే ఇచ్చేతనన్ కైయిల్) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౬౮. (నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఎన్ఱతు - నఞ్జీయర్ వార్త్తై ఎన్ఱు, తెరియచ్చొల్లి నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఎన్ఱపడి. ఇప్రబన్ధత్తిల్ పూర్వాచార్యవాక్యఙ్గళెల్లాత్తిలుమైయిదే.

౬౯.—మూలత్తిల్ [ప్రాప్తావుమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్, ప్రాప్తృత్వమ్ - ప్రాప్తిక్రియాకర్తృత్వమాకైయాలే, సంసారసాగరత్తిల్ అఴున్దిక్కిడక్కిఱ చేతనరై ప్పెఱుకైక్కాక, నష్టద్రవ్యలాభార్థమ్ తన్ పేఱాక యత్నమ్పణ్ణువారైప్పోలే నిరుపాధిక స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధముడైయాక సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణుమవర్కళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్తా అవనాకైయావతు) ఇత్యాదియాల్.

మూ. — ప్రాపకనుమ్,

వ్యా. — "స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్"[౧] ఎన్గిఱ స్వతస్సిద్ధమాన స్వస్వామిత్వ సమ్బన్ధమడియాగ, ఉడైమైయై ప్రాపిక్కుముడైయవనైప్పోలే, ఇవ్వాత్మాక్కళై ప్రాపిప్పానుమ్ అవనాయిరుక్కైయాలే. — (ప్రాపకన్) అవ న్గాకైయావదు - తన్నివనై ప్రాపిక్కుమిడత్తిల్ ప్రాపిప్పిక్కుముపాయముమ్, సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ [౫

అ. — (స్వత్వమ్) ఇత్యాది స్వత్వమ్ - యథేష్టవినియోగార్హత్వప్ స్వామిత్వమ్ - యథేష్టవినియోక్తృత్వాభిసన్ధిమత్వమ్. స్థితశబ్దానురోధేన వుమ్ "దాసభూతాః"[౨] ఇత్యాద్యనురోధేనవుమ్, "సఞ్జాతమ్" ఎన్గిఱవిడత్తిల్ "సమ ఇత్యేకీకారే" ఎన్ఱు, ఏకీకృత్యజాతమెన్ఱాయ్, ధర్మి యోగేసహజమెన్ఱు పర్యవసిక్కై. అతైత్తిరునుభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వతస్సిద్ధమాన) ఇత్యాది. లౌకికస్వస్వామిభావసమ్బన్ధమ్పోలే ఇన్నప్రతిగ్రహక్రియాది జన్యమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - స్వస్వామిసమ్బన్ధపర శాస్త్రఙ్గళాలుమ్, "విపర్యయేతునైవాస్య"[౩] ఎన్ఱు, చేతననుక్కు ప్రాప్యత్వముమ్ పరమచేతననుక్కు ప్రాప్తృత్వముమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, యాగోపాసనకైఙ్కర్యాది బోధకశాస్త్రప్రామాణ్యాన్యథానుపపత్త్యా తాదాత్వికాతిశయలాభమ్ పూర్ణ త్వాదివిరుద్ధమన్ఱిక్కే స్వామిత్వానుగుణమాకైయాలుమ్, సర్వేశ్వరనుక్కు రక్షకత్వత్తాలుమ్ కౌస్తుభస్థానీయమాన చేతనస్వరూపమ్ వత్సలస్వామిక్కు ప్రాప్యమాకవేణ్డుకైయాలుమ్, "అహమన్నమహమన్నాదః"[౪] ఎన్గిఱపడియే ఇవననుభైయవుక్కప్పుమ్ అవననుభవిక్కప్పుమ్ హేతువాకైయాలుమ్, అన్యథాచిదచిద్విభాగమ్ వ్యర్థమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, కరణనిషేధముమ్ స్వసత్తావ్యతిరిక్తలౌకికోపకరణవిషయమాకైయాలుమ్, అవనేఉపాయమాకైయాలే తత్ఫలమవనతాకైయాలే "శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి"[౫] ఎన్గిఱతుక్కుమ్ విరోధమిల్లామైయాలుమ్, "బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్"[౬] ఇత్యాదికళ్, స్వతన్త్రాధికారివిషయమాతల్, భోగ్యత్వార్థభోక్తృత్వపరమాతలాకైయాలుమ్, అతఏవ "కర్తృగామిని క్రియాఫలే"[౭] సూచకాత్మనే పదాభావముమ్ ఉపపన్నమాకైయాలుమ్, అనన్యప్రయోజనభక్తివిశేషయుక్తచేతనలాభమే అవతారప్రయోజనమాకైయాలుమ్, దుష్కృద్వినాశమ్ సఙ్కల్పసాధ్యమాయ్ ఉపాసకానుగ్రహమ్ అన్తర్యామిత్వసాధ్యమాయ్ ధర్మసంస్థాపనమ్ ఉపదేష్టాక్కళిడత్తిలే ఆవేశిత్తు సిద్ధిక్కక్కడవతాకైయాలే గుణచేష్టితాదికళాలే అనన్యప్రయోజనచేతనలాభమే అర్చావతారపర్యన్తావతారఫలమాకైయాలే అవనేప్రాప్తా ఎన్ఱు, పరిహారాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు. [౧౦

ప్రాపయతేః కర్తరిణ్వుల్ ప్రత్యయమ్ వన్ద [ప్రాపక] శబ్దమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపిప్పిక్కుముపాయమ్) ఇతి. (సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ)ఙ్గళ్ - ప్రాపకత్వోపయుక్తఙ్గళ్.

వి-అ. — (స్వతస్సిద్ధమాన) ఎన్ఱతు - కర్మనిబన్ధనమాన సంసారికళ్పోలన్ఱియేయుమ్ భగవత్సమ్బన్ధనిబన్ధనమాన నిత్యాదికళ్పోలన్ఱియేయుమ్ స్వస్వామిభావసమ్బన్ధమ్పోలన్ఱిక్కే, శేషశేషిభావత్తైచ్చొల్లుకిఱ ప్రణవాదికళిల్ ఒరు ఉపాధికాణామైయాలే సత్తాప్రయుక్తమాన ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - చేతననుక్కు భగవత్ప్రాప్తియత్నకర్తృత్వమ్ ప్రణవాది ప్రబలప్రమాణ ప్రతిపన్నమాన స్వస్వామిభావసమ్బన్ధత్తుక్కుచ్చేరామైయాలే, "బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్"[౬] "బ్రహ్మణోమహిమానమాప్నోతి"[౮] ఎన్గిఱత్యాదికళాన చేతననుక్కు ప్రాప్తృత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱ వాక్యఙ్గళ్ భగవత్కృషిఫలభూత అర్చిరాదిగమన బ్రహ్మప్రాప్త్యాశ్రయత్వరూప గౌణప్రాప్తృత్వపరఙ్గళ్ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు.

[ప్రాపకనుమ్] ఎన్గిఱపదత్తిల్ "ప్రాపయతీతి - ప్రాపకః" ఎన్ఱు, కర్తరివ్యుత్పత్త్యాశ్రయణత్తాలే ప్రాప్తిప్రయోజకకర్తృత్వత్తైయర్థమాక్కొళ్ళిల్, ప్రాప్తావానవనుక్కే ప్రాప్తిప్రయోజకకర్తృత్వమ్ బాధితమాకైయాలుమ్, అన్దప్రాపకత్వన్దాన్ ఫలప్రదత్వరూపమాకైయాలే సర్వవాది సమ్మతమాకైయాలే ఇవ్విడత్తిల్ సాధిక్కవేణ్డువతు ఒన్ఱున్ఱాకైయాలుమ్, "ప్రాప్యతే అనేనేతి - ప్రాపకః" ఎన్ఱు, కరణేవ్యుత్పత్తియాలే ప్రాప్త్యుపాయత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపకనవనాకైయావతు) ఇత్యాదియాలే.

"ఒరువనుక్కే ప్రాప్తియిల్ కర్తృత్వకరణత్వఙ్గళ్ విరుద్ధఙ్గళాకైయాలే అతు సమ్భవిక్కుమ్పడియెఙ్గనే?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే; "ప్రాప్త శేషియాన వాకారత్తాలే ప్రాప్తృత్వముమ్, ఆశ్రితకార్యాపాదక ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదక గుణవిగ్రహవిశేషవిశిష్టనాన వాకారత్తాలే ప్రాప్తికరణత్వరూపోపాయత్వముమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వజ్ఞత్వ) ఇత్యాదియాల్. చేతనలాభార్థమాక పణ్ణవేణ్డుమ్ సృష్ట్యవతారాది కృషికళైయఱిక్కైక్కుడాన గుణమ్ - (సర్వజ్ఞత్వ)మ్; అఱిన్దపడియే సృష్ట్యవతారాదికళైప్పణ్ణి చేతననైప్పెఱ ముడిక్కైక్కుడాన గుణమ్ - (సర్వశక్తిత్వ)మ్.

౧॥ విష్ణుధర్మే. ౨॥ హా-స్మృ. ౩॥ ౪॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౫॥ పూ-మీ. ౬॥ తై-ఆ-౧-౧. ౭॥ సి-కౌ-తి-భ్వాదా. ౮॥ తై-ఉ.

వ్యా.—సత్యసఙ్కల్పత్వాది గుణవిశిష్టనాయ్,

అ.—(సత్యసఙ్కల్ప)త్వమ్- అహేతుత్వేసతి అతిప్రసఙ్గవారకమాన వ్యాజత్తైయిట్టురక్షిక్కక్కడవదాయిలే కణ్ణినైత్త అమోఘ సఙ్కల్ప యుక్తత్వమ్. (ఆది)శబ్దత్తాలే - కారుణికత్వాదికళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్.

ఎ-అ.—"ఇప్పడి ఈశ్వరనుక్కే సాధనత్వముమ్,తదనుష్ఠాతృత్వముమ్ శొల్లుమళవిల్, కర్మజ్ఞానాదిరూపోపాయాన్తరఙ్గళైయుమ్, తదనుష్ఠాతాక్కళాన అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కు విరోధమ్ వారాతో!" ఎన్ఱు,అశఙ్కైయిలే; అతువ్యవస్థితవిషయమాన ఈశ్వరసఙ్కల్పితమాకైయాలే విరోధమిల్లై ఎన్ఱు, సమాధానత్తై సూచిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు, అవనుడైయ ఉపాయత్వాదికళ్ సనాతనమాకైక్కుడాన గుణవిశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (సత్యసఙ్కల్పత్వాది) ఎన్ఱు. (సత్యసఙ్కల్ప) త్వమావతు - ఎన్ఱు, మిరుషకిప్పట్ట సఙ్కల్పత్తై యుడైయనాకై. అతావతు - స్వతన్త్రాధికారికళ్ విషయత్తిల్ విశిష్టవేషవిషయమాన శాస్త్రత్తిన్పడియే నడత్తుకిఱతెన్ఱుమ్, పరతన్త్రాధికారివిషయత్తిల్ నిష్కృష్టవేషవిషయమాన రహస్యత్రయ శాస్త్రత్తిన్పడియే తానే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకనుమాయ్ నిన్ఱు, నడత్తుకిఱతెన్ఱుమ్, ఒరుపడిప్పట్ట సఙ్కల్పత్తైయుడైయనాకై. (ఆది) శబ్దత్తాలే- వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ - దోషభూయిష్ఠనాయ్ క్షుద్రనాన చేతనన్, అఖిలహేయ ప్రత్యనీకనాయ్ అవాప్తసమస్తకామనాన ఈశ్వరనుక్కు ప్రాప్యనైయుమ్, "అవనైలభిక్కైక్కాక ఈశ్వరన్ సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణుకై ఉపపన్నమో?" ఎన్ఱు,అశఙ్కైక్కు; "దోషభూయిష్ఠనైయే విషయమాక వుడైయ వాత్సల్యాదికల్యాణగుణఙ్గళ్ విషయమల్లాతపోతు అసత్కల్పఙ్గళామ్ విడుకైయాలే నిఖిలకల్యాణ గుణాకరత్వత్తుక్కు భఙ్గమ్ వరుకైయాలే, అన్దగుణఙ్గళ్ నిఱమ్పెఱుకైక్కాక, దోషదుష్టచేతన ప్రాప్త్యర్థమాన కృషిఈశ్వరనుక్కు అవశ్యకమాకైయాలేయుమ్, అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ గుణముమ్ ఆశ్రితదోషనివర్తనత్తుక్కుడలాకైయాలేయుమ్, అవాప్తసమస్తకామత్వముమ్ 'భక్త్యాక్రీతోజనార్దనః'[1]'యాఃక్రియాస్సమ్ప్రయుక్తాస్స్యు రేకాన్తగతబుద్ధిభిః। తాస్సర్వాశ్శిరసాదేవః ప్రతిగృహ్ణాతివైస్వయమ్'[2] 'అశ్నామ్యవ్యవహృతంభక్త్యాప్రేమ్ణాభార్యేవమేభవేత్'[3] 'పత్రంపుష్పం ఫలంతోయం యోమేభక్త్యాప్రయచ్ఛతి। తదహంభక్త్యుపహృతమశ్నామి ప్రయతాత్మనః'[4]'అన్యద్పూర్ణాదపాంకుమ్భాదన్యత్పాదావనేజనాత్। అన్యత్కుశలసంప్రశ్నాన్నచేచ్ఛతిజనార్దనః'[5] ఎన్ఱు, ఇత్యాదిప్పడియే - సుఖారాధ్యత్వ హేతువాకైయాలే యుమ్, సర్వేశ్వరత్వముమ్, ఈశితవ్యవస్తువై లభియాతపోతు 'సఏకాకీనరమేత'[6]ఎన్ఱు,త్రిపాద్విభూతియిలే పరిపూర్ణానుభవమ్ శెల్లానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్, అతుఉణ్డతురుక్కాట్టాతే, దేశాన్తరగతనాన పుత్రన్పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే అవనై క్కుఱిత్తిరాక్కాక పణ్ణవేణ్డాకైయాలుమ్, కౌస్తుభాత్మకనాన చేతననుడైయప్రాప్తియిల్ సర్వేశ్వరన్ తానే ఉపాయమాయ్నిన్ఱు, యత్నమ్పణ్ణక్కుఱైయిల్లై యాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు,అసమాధానమ్ సూచితమ్.

అన్ఱిక్కే, కీఴ్ఉపాయత్తోడే పరిమాగియాక చేతనర్ నిన్ఱు, వళవుక్కుడాక విరక్తవిద్దకృషిపణ్ణుకైక్కుడాన జ్ఞానశక్తికళై చ్చొల్లిత్తు.

మేల్ జ్ఞానశక్తికళుణ్డానాలుమ్ ఉపకరణఙ్గళిల్లావిడిల్ శత్రుభీతనాన కూరన్పోలత్తి కార్యమ్శెయ్యపోకాతేయెన్న, వరుశిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్యసఙ్కల్ప) ఇత్యాదియాల్. ఇప్పోతు (సత్యసఙ్కల్ప) త్వమావతు- కార్యావ్యభిచరితమాన సఙ్కల్పత్తై యుడైయనాయిరుక్కై. అతావతు - అపూర్వమాక శిలభోగ్యవస్తునై అనుభవిక్కవేణుమెన్ఱు, ఇచ్ఛైయుడైయనాకిల్ అప్పోతే తత్తదిచ్ఛానుగుణమాక సఙ్కల్పమాత్రత్తాల్ అవైకళై క్కల్పిక్కవల్లనాయిరుక్కై. ఇత్తాల్ - అవాప్తసమస్తకామనుక్కుఙ్గూడ సత్యసఙ్కల్పరూపగుణ విషయమాక శిలఅవాప్తవ్యపదార్థఙ్గళ్ ఆవశ్యకఙ్గళాకైయాలే, అవైతాన్ లీలావిభూతియిలుళ్ళచేతనరోడే నిత్యవిభూతియిల్ పణ్ణుమనుభవఙ్గళుమ్, దశరథవసుదేవాది గృహఙ్గళిలుమ్ ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిలుమ్ వన్దవతరిత్తు 'సకలమనుజనయన విషయతాంగతనాయ్ [శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణాతే][వా-౭౧]ఇత్యాదిప్పడియే లీలావిభూతియిల్ చేతనరైప్పెఱ్ఱనుభవిక్కైయాలే పూర్ణనాన ఈశ్వరనుక్కు చేతనన్ ప్రాప్యనాకక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఆనాల్, సఙ్కల్పమాత్రత్తాలే చేతనర్క్కు భక్తియైవిళైత్తు త్తిరునాడేఱ క్కొణ్డుపోకవమైన్దిరుక్క, ఇప్పడి అవతరిత్తు దివ్యదేశవాసమాకైఅ సాధనానుష్ఠానత్తైప్పణ్ణి ఒరునిలైయాక స్థావరప్రతిష్ఠైయాయ్ నిన్ఱు, తవమిరుప్పు అణుకినవర్కళ్ నెఞ్జై సౌన్దర్య ప్రవాహత్తి ఆఴ్ఙ్గాఱ పడుత్తి కొక్కళ్తలైయిలే వెణ్ణెయైవైత్తుప్పిడిప్పారైపోలే అవర్ కళైప్పెఱ వేణ్డువానేన్ఎన్నిల్ ; ఎప్పొరుమానుడైయ సఙ్కల్పన్దాన్

వ్యా.—నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన తానాయిరుక్కై.—

అ.—(నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన) ఎన్దు-స్వసఙ్కల్పమన్తరేణ స్వయమన్యైశ్చ నివార్యనన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ అవస్థైయ్యపడి.

ఎ-అ.—ఇచ్ఛానుగుణమాకవుణ్డాక్కైయాలేయుమ్, ఇచ్ఛైక్కు ఇష్టవస్త్వనుగుణమాకైయాలేయుమ్, అవస్థైయ్యయానవఙ్గళుక్కు ప్రజైయిన్నుడైయ గర్భదశైతొడఙ్గి ఎల్లావవస్థైయిలుమ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమాపోలే, "పితామాతాచమాధవః"౧ ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱ కుడల్తుడక్కాడియాక అవనిచ్చేతననై ప్పెఱుమళవిల్ ఇవన్ విషయత్తిల్ తాన్ పడుమతెల్లామ్ తనక్కు భోగ్యమాయిరుక్కైయాలే అదుక్కూడాకవే ఇచ్ఛాసఙ్కల్పఙ్గళ్ ఉణ్డాకిఱపడియాల్ అవతరణాది ముఖత్తాలే చేతననై ప్పెఱవేణ్డువదెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"ఇప్పడి ఈశ్వరనే ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమాకిల్ 'నమేద్వేష్యోఽస్తినప్రియః'౨ ఎన్ఱు, అవన్ సర్వసమ్మతనాయిరుక్కైయాలే సర్వరుమ్ ముక్తరాకప్రసఙ్గియాతో?" ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; "నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే స్వేచ్ఛైయాలే శిలరై అఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్, 'నమేద్వేష్యోఽస్తి' ఎన్నిఱశ్లోకత్తిల్ సమాశ్రయణీయత్వాంశత్తిల్ సర్వసామ్యమ్ శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, సమాధానత్తై సూచిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు; జ్ఞానశక్త్యుపకరణఙ్గళ్ కణ్డానాలుమ్ స్వతన్త్రనల్లాతపోతు పిరాట్టి "నష్టాభవ" ఎన్ఱు, ఒరుశొల్ శొల్లమాట్టాతే తత్తుమాసమ్ ఒరుపడి ప్పడనలివుపట్టాప్పోలే కార్యమ్ శెయ్యప్పోకామైయాలే, ఉపాయత్వత్తుక్కు అత్యన్తమపేక్షితమాన స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిరఙ్కుశ) ఇత్యాదియాల్. (నిరఙ్కుశ) స్వాతన్త్ర్యమావదు-ఎత్తనైయత్తియచ్చెయ్యిలుమ్ నివారకరిల్లామలిరుక్కై.

ఇత్తాల్ - "అగ్నౌతిష్ఠతివిప్రాణాం హృదితిష్ఠతియోగినామ్ | ప్రతిమాస్వప్రబుద్ధానాం సర్వత్రసమదర్శినామ్"౩ ఎన్ఱు, కణ్ణిల్ కాణ్గిఱదుక్కుమేల్పడ వొన్ఱైయుమ అఱియమాట్టాత మన్దజనఙ్గళుక్కు భగవద్భక్త్యుత్పాదనార్థమాక కల్పితఙ్గళాయ్, క్షుద్రచేతనాధీన నామరూపఙ్గళై యుడైయదుకళాన అర్చావిగ్రహఙ్గళెల్లామ్ భగవదవతారవిశేషఙ్గళ్ ఎన్నిల్; "నతస్యేశేకశ్చన"౪ ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు విరోధమ్ ప్రసఙ్గియాతో? ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్ పోలే అర్చావతారపారతన్త్ర్యముమ్ స్వతన్త్రనానతనై తాన్ తాళవిట్టుకొణ్డు వరుమళవిల్ నివారకరిల్లామైయాల్ వన్దదాకైయాలే స్వాతన్త్ర్యకార్యమాకైయాలేయుమ్, "ప్రతిమాస్వప్రబుద్ధానామ్"౩ ఎన్నిఱతుమ్ "తమరుకన్దతెవ్వురు వవ్వురువమ్ తానే"౫ ఎన్నిఱపడియే - ఆశ్రితర్ కళైత్తనైయేనుమ్ జ్ఞానాదికళాల్ కుఱైన్దిరున్దార్కళేయాకిలుమ్ అతిల్ కణ్ వైయాతే, అవర్కళుకన్దతొరువస్తువై త్తనక్కు అసాధారణ దివ్యమఙ్గళ విగ్రహమాక స్వరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డు, అవర్కళుకన్ద నామరూపఙ్గళై త్తనక్కు నామరూపఙ్గళాక వుడైయనాయ్, అవర్కళ్ ఇట్టతుకొణ్డు తృప్తనామ్పడి అత్యన్తసులభనాయిరుక్కుమిరుప్పై చ్చొల్లుకిఱతాకైయాలేయుమ్, అదుతాన్ స్వాతన్త్ర్య కాష్ఠారూపమాకైయాలేయుమ్, "ప్రతిమాసు"౩ ఇత్యాదిక్కుమ్ ఇప్పడియర్థమ్ శొల్లిల్ సమదర్శికళిల్ తలైవరాన సనకాదికళుఙ్గూడ అర్చావతారత్తిల్ ప్రవణరానమైచ్చొల్లుకిఱ అనేకపురాణ విరోధమ్ వరుకైయాలేయుమ్ విరోధమిల్లై ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"రసంహ్యేవాయంలబ్ధ్వానన్దీభవతి"౬ "సర్వాన్ లోకాన్ కామాన్నీకామరూప్యనుసఞ్చరన్"౭ "సర్వేషులోకేషుకామచారోభవతి"౮ ఇత్యాదికళిల్ చేతననుక్కుప్ప్రాప్తిఫలమాకచ్చొల్లానిఱ్క "ప్రాప్తిక్కుకప్పాన్ ఈశ్వరనే" ఎన్నై, ఉపపన్నమో? ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; "'చేతననుక్కప్ప బ్రహ్మప్రాప్తిఫలమ్' ఎన్నుమ్పోదు స్రక్చన్దనరాజ్యాదికళ్పోలే బ్రహ్మముమ్ పురుషానన్దప్రయోజకమాయ్ పురుషశేషమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలే, అదు సకలవేదమూలమాన ప్రణవత్తిల్ ప్రతిపన్నమాన స్వస్వామిభావసమ్బన్ధ విపరీతమాకైయాలే, 'అహమన్నమహమన్నమహమన్నమ్'౯-నాన్ బ్రహ్మత్తుక్కు కేవల భోగ్యభూతన్ ఎన్ఱుమ్, 'అహమన్నాదోఽహమన్నాదోఽహమన్నాదః'౧౦ ఎన్ఱు- అన్నత్తుక్కు ఉపసేచనమాపోలే నానప్పడియవనుక్కు భోగ్యభూతనాకైక్కాక అత్యన్తభోగ్యభూతమాన బ్రహ్మత్తై అనుభవియానిన్ఱేన్ ఎన్ఱుమ్, 'అహమన్నమన్నమదన్తమద్మి'౧౧ ఎన్ఱు, - కేవలభోగ్యభూతనాననాన్ అత్యన్తభోగ్యభూతనాకైక్కాక భోగ్యభూతనాన వెన్నైయనుభవియానిఱ్కిఱ వెమ్పెరుమానై యనుభవియానిన్ఱేన్ ఎన్ఱుమ్, అన్నత్తుక్కు ఉపసేచనమ్పోలేయుమ్ పుష్పత్తుక్కు ప్పరిమళమ్పోలేయుమ్ చేతననుడైయ బ్రహ్మానుభవమ్ చేతననుక్కు భోగ్యతాతిశయాధాయకమాయ్కొణ్డు బ్రహ్మకర్తృక చేతనానుభవత్తుక్కుడలాకిఱదు ఎన్ఱు, శ్రుతికళానే శొల్లుకైయాలే, 'రసంహ్యేవాయంలబ్ధ్వానన్దీభవతి'౬ ఇత్యాదివాక్యఙ్గళుమ్ స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యాద్యానన్దత్తై చ్చొల్లుకైయన్ఱిక్కే కేవలపరార్థమాన శేషిభూతనాన ఎమ్పెరుమానై ఆనన్దిప్పిక్కైక్కుడలాన శేషభూతానన్దత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డు స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధత్తై చ్చొల్లుకిఱ ప్రణవత్తోడు విరోధ

౧॥ ౨॥ గీ. ౩॥ ౪॥ తైత్తిరీయే. ౫॥ ౧-౪-౭౭. ౬॥ తైత్తిరీయే. ౭॥ తైత్తిరీయే. ౮॥ ఛాన్దోగ్యే. ౯॥ తైత్తిరీయే. ౧౦॥ తైత్తిరీయే.

మూ.—ప్రాప్తికుమ్ ఉకప్పానుమ్ అవనే.

వ్యా.—(ప్రాప్తికుకప్పాన్) అవనాకైయావతు - స్వత్తినుడైయలాభత్తిల్ తదోభోక్తావాన స్వామి హృష్టనామాప్పోలే, ఇవనై ప్రాపిత్తాల్, "ప్రాపికప్పెఱ్ఱోమే!" ఎన్ఱుకప్పానుమ్, ఇవ్వాత్మావుకుం నిత్యభోక్తావాన తానాయిరుక్కై.—ఇవైమూన్ఱుమ్ (అవనే) ఎన్గిఱ అవధారణత్తాలే - ఇవర్ తనిల్ ఇవనోడన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై యెన్గై.

అ.—ప్రథమసఙ్గతియిలే, [ప్రాపకనుమ్] ఎన్ఱతు - దృష్టాన్తార్థమ్. యథాప్రాపకత్వమనన్యథాసిద్ధ ప్రమాణసిద్ధత్వాదావశ్యకమ్ ; ఏవం ప్రాప్తృత్వమపి అనన్యథాసిద్ధప్రమాణసిద్ధత్వాదావశ్యకమెన్ఱు కరుత్తు. ద్వితీయసఙ్గతిక్కు, హేత్వభిప్రాయేణ ప్రాపకగ్రహణమ్ ప్రాపకత్వాదేవ ప్రాప్తృత్వాదికమ్ ఫలితమెన్ఱు కరుత్తు. "ప్రాప్తృత్వత్తిలుమ్ [ప్రాప్తికుకప్పాన్] ఎన్నుమతిలుమ్ దృష్టాన్తార్థమాకల్ హేత్వర్థమాకల్ మధ్యమణిన్యాయేన ప్రాపకగ్రహణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే[ప్రాపకన్] ఎన్ఱు, మధ్యనిర్దిష్టమెన్ఱు కరుత్తు. [౧౦

"ప్రణష్టస్యయథాలాభః"౧ ఎన్గిఱత్తైయట్కొణ్డు (స్వత్తినుడైయ) ఇత్యాది. "అజ్కేభరతమారోప్యముదితమ్"౨ ఎన్గిఱత్తైయట్కొణ్డు [ఉకప్పానుమ్] ఇతి. "భ్రాజిష్ణుర్భో జనంభోక్తా"౩ ఎన్గిఱత్తైయట్కొణ్డు (నిత్యభోక్తావాన) ఇతి. నామతయానిరూపకనిర్దేశఫలితమ్ (నిత్యేతి.) ఇత్తాల్ - [ఉవేయత్తిలుకప్పు] ఎన్ఱతు భోగ్యత్వార్థ భోక్తృత్వమెన్ఱు కరుత్తు. ఇఙ్గే, "తైఃభుజ్యతే-సుఖేన అను భూయతఇతి-భోజనమ్, స్వయమపి తదర్పితస్య ప్రాణాదేరమృతస్యేవ - భోక్తా"౪ ఎన్గిఱభగవద్గుణదర్పణశ్రీసూక్తియైయనుసన్ధిప్పతు.

" 'మామేకంశరణమ్'౫ ఎన్ఱశ్లోకత్తిల్ ఏకశబ్దత్తాలుమ్, తిరుమన్త్రత్తిల్ వ్యక్తచతుర్థ్యన్విత నమస్సాలుమ్ సిద్ధార్థకథనమ్ [అవనే] ఎన్గిఱ అవధారణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైమూన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

ఏ-అ.—మాక నిర్వహిక్కు మళవిల్ విరోధమిల్లై" ఎన్నుమ్ సమాధానత్తై యఱివిప్పియానిన్ఱు, క్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్తికుకప్పాన వనాకైయావతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి.

(తదోభోక్తావాన) - ఎన్ఱతు - సంసారదశైయిలుమ్ ముక్తిదశైయిలుమ్ చిత్తానదశైయోడు అచిత్తాన దశైయోడు వాశియఱ లీలారసభోగఙ్గళై యనుభవిప్పానవనాకైయాలే ఎన్ఱుముళ్ళభోక్తావానవెన్ఱపడి. నిత్యముక్తర్ కళుక్కుణ్డాన, "పడియాయ్ క్కిడన్దునిన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే"౬ "నివాసశయ్యాసన" ఇత్యాదియాల్ స్వభోగమొన్ఱుమన్ఱిక్కే కేవలమచిత్సమరాయ్క్కొణ్డు భగవదనుభావ్యర్ కళెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టదిఱే. ఇత్తాల్ - చేతనర్కుక్కు సంసారదశైయోడు ముక్తిదశైయోడువాశియఱ స్వభోగమ్ నియమేన అనువర్తిక్కైయాలే, స్వభోగముమ్ చేతన స్వరూపాన్తర్భూతమెన్ఱు, శొల్లుమతు అచిత్త్వదశైయిల్ వ్యభిచారమ్ కాణ్గైయాలే అనుపపన్నమెన్ఱు సూచితమ్.

"పార్థ ఏవధనుర్ధరః" ఎన్గిఱవిడత్తిల్, విశేష్యసఙ్గతమాన ఏవకారమ్ పార్థాన్యరిడత్తిల్ ధనుర్ధరత్వత్తైనిషేధిక్కుమాప్పోలే, [ప్రాప్తికుకప్పానుమవనే] ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్ విశేష్యవాచకమాన [అవన్] ఎన్గిఱపదత్తోడే సఙ్గతమాన * ఏవకారపర్యాయమానఏకారమ్, భగవదన్యరిడత్తిల్ ప్రాప్తృత్వప్రాపకత్వప్రాప్తిఫలానన్దిత్వఙ్గళాకిఱవిధేయత్రయత్తైనిషేధిక్కుమతెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైమూన్ఱుమ్) ఇత్యాది వాక్యత్తాలే.

"ఇవర్కళోడు అన్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లై యెన్గై" ఎన్నాతే, (ఇవనోడన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై) ఎన్ఱు, ఏకవచనాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్తతు, [ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తికుకప్పానుమవనే] ఎన్గిఱవాక్యమ్ నమఃపదాన్వితమూలమన్త్రపదత్రయార్థమెన్ఱు, సూచిప్పిక్కైక్కాక.

అతెఙ్గనే? ఎన్నిల్ ; ప్రణవత్తిల్ అకారత్తిన్ మేలేఱిక్కుఱైన్దచతుర్థి, "తాదర్థ్యేచతుర్థీవక్తవ్యా"౭ ఎన్గిఱ శబ్దవార్త్తికాను శాసనత్తాలే, శేషత్వరూపమాన తాదర్థ్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. శేషత్వమావతు- "అయమేవసర్వత్ర శేషశేషిభావః- పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవయస్య స్వరూపమ్ సశేషః, పరశ్శేషీతి"౮ ఎన్ఱు, వేదార్థసఙ్గ్రహత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, శేషిక్కు అతిశయత్తై విళైక్కైక్కుఱుప్పెన్ఱే, ఆదరణీయమాయిరుక్కై. ఇతుతాన్, తాదర్థ్యశబ్దత్తుక్కు, "తస్మాఇదమ్ - తదర్థమ్, తదర్థస్యభావః- తాదర్థ్యమ్" ఎన్ఱాయ్, తచ్ఛబ్దమ్

౧॥　　౨॥ రా-యు-౧౦౩-౧౯౫.　౩॥ స-నా-౧౬.　౪॥ సహ-నిర్వ-ప-౨౦౦-వ-౧౮.　౫॥ గీ-౧౮-౬౬.
౬॥ పెరు-తిరుమొ-౯.　౭॥ ఆళవన్దార్‌స్తోత్రే-౪౦.　౮॥ సి-కౌ-　౯॥ వేదార్థసఙ్గ్రహః-

ఏ-అ.—శేషిత్వేన అభిమతమాన వస్తువై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, మేల్ చతుర్థిప్రార్థనార్థమైయాయ్, అదుతాన్ ఇచ్ఛారూపమైయాయ్, అన్ద ఇచ్ఛైయిల్ ప్రకృత్యర్థమాన వస్తువుక్కు స్వగతాతిశయాధానవిషయకత్వ సమ్బన్ధేన అన్వయమాయ్, మేల్ అర్థశబ్దమ్ శేషత్వేన అభిమత వస్తుపరమాయ్, అన్దవస్తువిల్ చతుర్థ్యర్థమాన ఇచ్ఛైక్కు స్వజన్యోపాదానయోగ్యతాసమ్బన్ధేన అన్వయమాయ్, శేషిగతాతిశయాధాన విషయకేచ్ఛాజన్యో పాదాన యోగ్యతైయై తాదర్థ్యశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, తాదర్థ్యరూపమాకక్కడవతి తే. [౫

"శేషఃపరార్థత్వాత్"౧ఎన్ఱ, జైమినిసూత్రత్తుక్కుమ్, "యఃపరార్థః సవయం శేషంబ్రూమః"౨ఎన్ఱ, శాబరభాష్యత్తుక్కుమ్ ఇప్పడి యే పొరుళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. ఇవ్వళవిలే విశేషమ్.

ఇజ్గు తచ్ఛబ్దార్థమాన శేషిత్వేన అభిమతవస్తువై అజ్గు పరశబ్దమ్ శొల్లుకిఱదు. ఇన్దసూత్రభాష్యాదికళై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తియిఱే ఉడైయవ రుమ్, "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా"౩ఎన్ఱు- శేషిత్వేన అభిమతవస్తువై పరశబ్దత్తాలే ఉపాదానమ్పణ్ణియరుళినదు. సూత్రభాష్యజ్గళిల్ "పరార్థ శబ్దమ్, పరాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయపరమ్" ఎన్నుమిడమ్, "పరోద్దేశప్రవృత్తిశ్చ పారార్థ్యముచ్యతే"౪ ఎన్ఱ, శాస్త్రదీపికావచనత్తాల్ స్ఫుటమిఱే. పరోద్దేశమావదు - శేషిగతాతిశయాధానవిషయకేచ్ఛై. అదినడైయ ప్రవృత్తియావదు - తజ్జన్యమాన ఇచ్ఛైయాదల్, కృతియాదల్ ఆనఉపాదానమ్. యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే శేషిగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్య ఇచ్ఛాకృత్యన్యతర రూపోపాదానమాకిఱ పరోద్దేశ ప్రవృత్తియే పారార్థ్యమెన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱిఱే అన్దవచనత్తుక్కర్థమ్.

ఇన్ద శేషత్వమ్ పరగతాతిశయాధాన విషయక శేషిమాత్రగతేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషమాత్ర తాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషశేష్యుభయగత తాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషశేష్యుభయభిన్న వస్తుగతతాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, ఇచ్ఛాధికరణభేదత్తాలే నాలువకైప్పట్టిరుక్కుమ్. ఇతిల్, యజమాననుక్కు శేషజ్గళాన గృహాదికళ్, తన్నిచ్ఛైయొన్ఱు, మిన్ఱిక్కే, "ఇతుకళ్ నమక్కు సుఖనివాసాదిరూపమాన అతిశయత్తుక్కుడలాకైయాలే, ఇవై నమక్కు వేణుమ్" ఎన్ఱ, అ యజమాననుడైయ ఇచ్ఛైయాలే ఉపాదేయమాయిరుక్కైయాలే, "పరగతాతిశయాధాన విషయక శేషిమాత్రగత" ఇత్యాదిప్రథమశేషత్వమ్ గృహక్షేత్రాదికళాన అచేతననిష్ఠమాకక్కడవదు; ద్వితీయమ్, యాగంప్రతియజమానఋత్విగాదికళ్ శేషభూతరామళవిల్, "యాగత్తుక్కొరిచ్ఛైయమిన్ఱిక్కే యాగత్తినుడైయ స్వస్వరూపనిష్పత్తియాకిఱ వతిశయత్తుక్కుడలాక నామ్ యాజమాన్యాది విశిష్టర్ కళాకక్కడవోమ్" ఎన్ఱిఱే శేషభూతరాన యజమానాదికళుడైయ ఇచ్ఛామాత్రత్తాలే తాజ్గళ్ ఉపాదేయరాయిరుక్కైయాలే అచేతనయాగాది శేషభూతరాన యజమానాదిచేతన విషయత్తిలాకక్కడవదు; తృతీయమ్, స్వామిక్కుభృత్యన్ శేషభూతనామళవిల్, "నమక్కు ఇవన్ దాస్యకరణత్తాలే అతిశయ త్తుక్కుడలాకైయాలే, ఇవన్ నమక్కు వేణుమ్" ఎన్ఱ, అశేషియినుడైయ ఇచ్ఛైయాలేయుమ్, "నామ్ ఇన్ద స్వామిక్కతిశయావహనాకైయాలే, నామ్ నన్ఱాకవిరుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱ, అ శేషభూతనుడైయ ఇచ్ఛైయాలుమ్, ఉపాదేయనాయిరుక్కైయాలే, జ్ఞానముళ్ళవనుక్కు శేషభూతనాన జ్ఞానివిషయత్తిలాకక్కడవదు; చతుర్థమ్, యాగత్తుక్కు ప్రోక్షణాదిద్రవ్యజ్గళ్ శేషభూతజ్గళామళవిల్, "అవ్వివరజ్గినుడైయవుమ్ ఇచ్ఛైయమిన్ఱిక్కే అజ్గియానయాగత్తుక్కు ఫలోత్పాదనశక్తిరూపాతిశయత్తుక్కుడలాకైయాలే, అజ్గకర్మజ్గళెల్లామ్ వేణుమ్" ఎన్ఱ, అ యజమానేచ్ఛైయాలే ఉపాదేయజ్గళాయిరుక్కైయాలే, అచేతనశేషభూతమాన అచేతనవిషయత్తిలాకక్కడవదు. ఇన్దభేదజ్గళై "ఇచ్ఛయా యదుపాదేయం యస్యాతిశయసిద్ధయే। ఉభయానుభయైకైక జుషా తా శేషశేషిణా"౫ఎన్ఱు, శొల్లివైత్తార్కళిఱే. ఇశ్లోకత్తిల్, ప్రథమాన్తమాన యచ్ఛబ్దమ్ - శేషత్వేన అభిమత వస్తుపరమ్; షష్ఠ్యన్తమాన యచ్ఛబ్దమ్ - శేషిత్వేన అభిమతవస్తుపరమ్ ; ఉభయశబ్దమ్ - శేషశేష్యుభయపరమ్. "ఉభయ - జుషా, అనుభయ - జుషా, ఏకైకజుషా" ఎన్ఱు, ఇచ్ఛైక్కు విశేషణమ్. ఏకేచ్ఛైక్కు ఉభయజుష్ట్వమ్, స్వాశ్రయత్వ స్వసమానవిషయకేచ్ఛార్హత్వ అన్యతరసమ్బన్ధేన. మఱ్ఱుమ్ ఇన్దశ్లోకత్తుక్కు పూర్వర్కళ్ ఇట్టరుళిన వ్యాఖ్యానత్తిల్ కణ్డుకొళ్వదు.

ఇప్పడి జైమినిసూత్రాదికళిల్ అవధారణాఘటితమాక పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమాత్రమే శేషలక్షణమాక శొల్లప్పట్టతే యాకిలుమ్, "త్రయ ఏవాధనారాజన్ భార్యాదాసస్తథాసుతః। యత్తే సమధిగచ్ఛన్తి యస్యైతే తస్యతద్ధనమ్"౬ఎన్ఱు, - "శేషభూతరుడైయ అతిశయజ్గళ్ శేషియదు" ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, శేషభూతరుక్కు స్వాతిశయమొన్ఱుమిల్లామైయాలే అవధారణాఘటితమాయిరుక్కుమత్తే పరిపూర్ణశేషత్వమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి, "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవయస్య స్వరూపమ్, స శేషః

౬-అ.—పరశ్శేషీ''౧ఎన్ఱు ఉడైయవరరుళిచ్చెయ్తత్తు. ఇతిల్, ''యస్యస్వరూపమ్''ఎన్ఱు, అతు, విశేష్యమ్; ''పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయాఉపాదేయత్వమ్'' ఎన్ఱు అవితు, విశేషణమ్. ఇవ్విడత్తిల్, ఏవకారమ్ - అన్యయోగ వ్యవచ్ఛేదకమ్. అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ద్వివిధమ్. అతావతు - అన్యస్మిన్ యోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ఎన్ఱుమ్, అన్యస్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ఎన్ఱుమ్. అన్యస్మిన్ యోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమావతు - ప్రకృత విశేష్యాన్యత్తిల్ ప్రకృత విశేషణమిల్లై ఎన్ఱు శొల్లుకై; ఇతు, ''పార్థఏవధనుర్ధరః'' ఎన్ఱిత్యాది స్థలఙ్గళిల్ విశేష్యసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాయిరుక్కుమ్. అన్యస్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమావతు - ప్రకృతవిశేషణ సదృశాన్యమ్ ప్రకృత విశేష్యత్తిలిల్లై యెన్ఱు శొల్లుకై; ఇతుతాన్, ''అయంబ్రాహ్మణఏవ'' ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ విశేషణసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాయిరుక్కుమ్. ''అయంబ్రాహ్మణఏవ'' ఎన్ఱాల్, ఏవకారత్తాల్ ''నశూద్రాదిః'' ఎన్ఱు, ఒరుజాతిత్వేన రూపేణ బ్రాహ్మణత్వ సదృశమాన శూద్రత్వాదికళ్ నిషేధిక్కప్పడుకిఱతుకళిఱే. ''శఙ్ఖః పాణ్డరఏవ'' ఎన్ఱిత్యాదికళిల్ విశేషణసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కు అయోగవ్యవచ్ఛేదమన్ఱో, అర్థమాక స్థలవిడఙ్గళిలుమ్ తాన్త్రికవ్యవహారమ్ కాణ్గిఱతు' ఎన్నిల్; 'శఙ్ఖః పాణ్డరఏవ'' ఎన్ఱు అవిడత్తిలుమ్, రూపత్వేనరూపేణ పాణ్డరత్వ సదృశమాన నీలత్వాది వ్యవచ్ఛేదముమ్ ఆనుభావికమాకైయాలే అయోగవ్యవచ్ఛేదముమ్, అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదముమ్, ఇరణ్డుమ్ విశేషణ సఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాకక్కడవతు.

''ఇవ్వేవకారత్తుక్కు ఇతిరణ్డుమర్థమ్'' ఎన్నుమత్తై ఇతిన్ వ్యాఖ్యానమాన వేదార్థసఙ్గ్రహ శ్రుతప్రకాశికైయిల్ భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తారిఱే. ''అయోగస్యాన్య యోగస్య వ్యవచ్ఛేదం కరోత్యయమ్''౨ఎన్ఱు - ''విశేషణ సఙ్గతమాన ఏవకారస్థానీయమాన ఉకారత్తుక్కు ఇవ్విరణ్డు ప్రయోజనముణ్డు'' ఎన్ఱు, దీపసఙ్గ్రహత్తిల్ వాదికేసరి అఴకియమణవాళజీయరు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే. ఆకైయాల్, ఇవ్విడత్తిల్ ఏవకారత్తై ఉపాదేయత్వరూపవిశేషణత్తోడే సఙ్గతమాకక్కొళ్ళిల్, శేషిత్వేన అభిమతవస్తుగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వేసతి తదన్యాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వాభావవత్త్వమ్ శేషలక్షణమాయ్ విడుకైయాలే, ప్రత్యేకమ్ గురుపితృప్రభృతికళుక్కు శేషభూతనాన పురుషనుడైయ గుర్వతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వముమ్, తదన్య పితృతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వము ముణ్డాకైయాలే, గురుశేషలక్షణస్తుక్కుమ్ పితృశేషలక్షణత్తుక్కుమ్ సమన్వయమ్ వారామైయాలే, ఇత్తోడు తుల్యస్థలఙ్గళిలెల్లామ్ అవ్యాప్తిప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే, ఏవకారత్తై ''ఇచ్ఛయా'' ఎన్ఱు అ విశేషణత్తోడే సఙ్గతమాకక్కొళ్ళవేణుమ్; అప్పడికొళ్ళుమళవిల్, ఇచ్ఛాపదోత్తరతృతీయైక్కు - జన్యత్వమర్థమాకిల్, అతుక్కు ఉపాదేయశబ్దత్తిల్ ధాత్వర్థమాన ఉపాదానత్తిల్ అన్వయమాకైయాలే, ఉపాదానత్తుక్కు విశేషణమాన ఇచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు వాచకమాన తృతీయాన్త ఇచ్ఛాపదత్తోడే సఙ్గతమాన ఏవకారమ్ స్వసమభివ్యాహృతపదార్థమాన పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు విశేష్యమాన ఉపాదానత్తిల్ అతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వేన రూపేణ పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు సదృశమాయుమ్ తదన్యమా యుమిరుక్కుమ్ శేషిత్వేనాభిమత వస్త్వన్యగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వాభావత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్య తదన్యగతాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యోపాదానార్హత్వమ్ పరాతిశయాధానేచ్ఛయైవ ఉపాదేయత్వశబ్దార్థమాకైయాలే పితృగురు ఉభయర్క్కుమ్ శేషభూతనాన పురుషనిడత్తిల్ తత్తచ్ఛేష త్వోపపాదకోపాదానఙ్గళ్ పరస్పరభిన్నఙ్గళాకైయాలే, గుర్వతిశయాధానేచ్ఛాజన్యమాన ఉపాదానమ్ అన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యమాకైయాలుమ్, అప్పడియే పిత్రతిశయాధానేచ్ఛాజన్యమాన ఉపాదానముమ్ అన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యమాకైయాలుమ్, తత్తచ్ఛేషత్వఙ్గళుక్కు సమన్వయమ్ వరుకైయాలే, శేషత్వసామాన్య లక్షణత్తుక్కు విరోధమిల్లైయిఱే.

ఆక, ఇప్పడి మీమాంసకర్ సామాన్యమాకచ్చొన్న శేషలక్షణత్తై భాష్యకారర్ అవధారణాఘటితమాక పరిష్కరిత్తరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ప్రణవత్తిల్ తాదర్థ్యార్థకమాన చతుర్థి, భగవదతిశయాధానేచ్ఛాజన్య తదన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్య ఉపాదానార్హత్వ రూపమాన భగవచ్ఛేషత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. [౨౦

అతిలుమ్, అన్దశేషత్వత్తుక్కు ''తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్''౩ఎన్ఱు అప్పడియే మకారలక్ష్యార్థమాన అచిత్సాధారణ్యమ్ సిద్ధిక్కైక్కాక, శేషిమాత్రగతేచ్ఛాఘటితమాన శేషత్వత్తైయే శొల్లుకిఱతు. ఇఱిఱే, యథేష్టవినియోగార్హత్వమెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱతు. అతెఙ్ఙనే? ఎన్నిల్; యథేష్ట వినియోగార్హత్వమావతు- శేషియాన ఎమ్పెరుమాన్ తన్నిష్టానుగుణమాక వినియోగమ్కొళ్ళుకైక్కు ఇవన్ యోగ్యనాయిరుక్కై. యోగ్యనావతు-అచిత్తైప్పోలే తన్నక్కెన్ఱు, ఒరుప్రవృత్తినివృత్తికళిన్ఱిరుక్కై. ఇతువేయిఱే శేషీచ్ఛామాత్రఘటితశేషత్వముమ్. అతుతాన్, స్వగతాతిశయాధాన విషయక స్వేచ్ఛాజన్యాన్యగతాతిశయాధాన విషయక స్వేచ్ఛా ఽజన్యోపాదానార్హత్వరూపమ్. అతావతు - ''శేషభూతనుక్కు రక్షణయత్నై విశ్శేక్కవేణుమ్'' ఎన్ఱు అ ఇచ్ఛైయాలన్ఱిక్కే, ''తనక్కే అతిశయత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్'' ఎన్ఱు అ ఇచ్ఛైయాలుణ్డాన వినియోగమ్పుక్కు

౧॥ వేదార్థసఙ్గ్రహమ్-ప-౩౩౮-వ-౬. ౨॥ దీపసంగ్రహమ్-శ్లో-౨౭. ౩॥ అష్టశ్లోక్యామ్-శ్లో-౧.

౬-౮.—అర్హనాయిరుక్కై. ఇత్తైయిట్టే, "తనక్కేయాకవెనైక్కొళ్ళుమీతే"[1]ఎన్ఱు, ఆళ్వారుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్. ఇన్దశేషత్వత్తై త్తిరువుళ్ళత్తిల్ కొణ్డుయిట్టే, కేవలమ్ అచిత్తాన స్వత్తోపాధి స్వామియాన తనక్కు ప్రాప్యనాన ఇవనై ప్పెఱుకైక్కు యత్నమ్పణ్ణక్కడవన్ అవనేయాయిరుక్కైయాలే, [ప్రాప్యమవనే] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్.

ఇప్పడి శేషత్వవాచకమాన లుప్తచతుర్థియోడే కూడిన అకారమ్ మకారత్తుక్కు విశేషణమాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తోడే సఙ్గతమాన ఏవకారార్థకమాన ఉకారమ్ భగవదన్య శేషత్వవ్యవచ్ఛేదకమామళవిల్, "పయిలుమ్ శుడరొళి"[2] "నెడుమాఱ్కడిమై"[3] యెన్ఱుతలాన విడఙ్గళిల్ సిద్ధమాన భాగవత శేషత్వముమ్ కట్టియిరుక్కైక్కాక, భగవద్భాగవతోభయాన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదపరమాక క్కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, భాగవతత్వన్దాన్ రహస్యత్రయాధికారికళుక్కెల్లామ్ సాధారణమాకైయాలే, అన్దవాకారత్తాలే తన్నాముక్కుత్తాఙ్గళ్ శేషమాపరాక ప్రసక్తిత్తవళవిలే, ప్రణవాన్వితమాన నమఃపదమ్, "తనక్కుత్తాన్ ఒరువర్క్కియాలుమ్ శేషభూతనన్ఱు," ఎన్ఱు, శొల్లి, అన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదకమాన ఉకారత్తై భగవత్వ్యతిరభాగవతోభయాన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదపరమాక్కి వివరిత్తు, ఇవ్వధికారిత్తన్నై అన్యరిల్ అన్యతమనాక్కుకైయాలే, ప్రాప్యత్వత్తిలివనుక్కు అన్వయమిల్లై, అతెప్పెరుమానుక్కే యుళ్ళతొన్ఱెన్నై.

నమః పదాన్వితమాన ప్రథమ పదార్థమాకిఱతు - స్వస్థానస్థితమాన నమశ్శబ్దత్తిల్ "మః" ఎన్ఱిరవిత్తాల్- ఉపాయ విరోధికళాన స్వరక్షణార్థ ప్రవృత్తికళై చ్చొల్లి, నకారత్తాలే- యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే యత్తైక్కళిక్కైయాలే, స్వరక్షణార్థప్రవృత్త్యనర్హత్వత్తై శాబ్దమాక చ్చొల్లుకైయాలేయుమ్, "స్వవిరోధ్యభావమ్ స్వాత్మకమ్" ఎన్ఱిర పక్షాశ్రయణత్తాలే భగవద్రక్షకత్వ విరోధి స్వరక్షణాన్వయాభావత్తై చ్చొల్లుకిఱ నమస్సిలే భగవదేకరక్ష్యత్వత్తై అర్థమాక చ్చొల్లుకైయాలేయుమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్ఱతు స్వస్థానస్థితమాన నమస్సినుడైయ అర్థమాన అర్థమాకైయాలేయుమ్, "ప్రాపకత్వత్తుక్కు ఇవనోడన్వయమిల్లై" ఎన్ఱవధారణత్తాల్ శొన్నతు, అన్దనమస్సినుడైయ శాబ్దమాన వర్థమాకైయాలేయుమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్ఱతు స్వస్థానస్థిత నమశ్శబ్దార్థమాక క్కడవతు. చరమపదత్తిల్ వ్యక్తచతుర్థియాలే ఉపేయ విరోధికళ్ళిక్కైయావతు - "మఱ్ఱైనమ్మఙ్గళ్ మాఱ్ఱు"[4] ఎన్ఱిరుక్కై ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, కైఙ్కర్యత్తిల్ భోగ్యతాబుద్ధియాకిఱ విరోధినై క్కళిక్కైఅ ఉత్తరనమస్సోడే అన్వితమాన వ్యక్తచతుర్థ్యన్త చరమపదత్తాలే స్వభోగమిన్ఱిక్కే ఎమ్బెరుమానుడైయ ముకప్పెయే ప్రయోజనమాకప్పెఱైయ కైఙ్కర్యప్రార్థనైయై చ్చొల్లుకిఱత్తాకైయాలే, ప్రాప్తిఫలమాన ముకప్పిలివనుక్కు అన్వయమిల్లై. [ప్రాప్తిక్కుకప్పాను మవనే] ఎన్ఱిది, ఉత్తరనమః పదాన్వితచరమపదార్థమాకిఱతు.

ఇప్పడి భగవత్ప్రాప్యత్వ ప్రాపకత్వ ప్రాప్తిఫలానన్దిత్వఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱ మూలమన్త్ర పదత్రయత్తిలుమ్ ఆక్షేపసిద్ధమాన తదీయరుడైయ భగవత్సమ్బన్ధోపాధికప్రాప్యత్వాదికళై తద్విరోధికళాన అన్దభగవత్సమ్బన్ధోపాధిక స్వప్రాప్యత్వాదికళై అన్మచ్ఛబ్ద పర్యాయమాన షష్ఠ్యేకవచనాన్త మకారఘటితమాన నమశ్శబ్దమ్, ప్రత్యేకమ్ తత్తదధికారికళుక్కు స్వవిషయత్తిలిల్లై ఎన్ఱు, నిషేధిత్తు నిఱ్కైనిఱుత్తుకైయాలే, ఇజ్జుమివనోడు ఇవన్ ఱిల్ అన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై ఎన్ఱు, ఏకవచనత్తాలే సోపాధికమాకవాకిలుమ్ పిఱరోడు అన్వయిప్పతుక్కామిత్తనైయొళ్ళియ ఇప్ప్రబన్ధాధికారియాన ఇవనుక్కు త్తన్నోడు అన్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లై ఎన్నుమర్థమ్ సూచితమాకైయాలే, 'ఇవనోడన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై" ఎన్ఱిరవిత్తు, నమః పదాన్వితమూలమన్త్ర పదత్రయార్థమ్, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాదిమూలవాక్య మెన్నుమతుక్కు సూచకమాకక్కడవయిల్లై ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇజ్జనన్ఱిక్కే, [ఇవనోడు] ఎన్ఱి అవిత్తై, "ఇవర్కళోడు" ఎన్ఱు, జాత్యేకవచనత్వాశ్రయణత్తై శిషిక్కు మళవిల్, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాదికళుక్కు - "నిరుపాధికప్రాప్యమ్" ఇత్యాదిప్పడియే అర్థఙ్గొళ్ళవేణుమ్; ఇల్లాపడిల్, చరమ పర్వమొళ్ళిన్దత్తాయ్ విడుమిఱే. వాక్యస్వారస్యభఙ్గముమ్; మేల్ ఇత్తిల్ [ప్రాప్యమ్ ప్రాపకనుమ్] ఇత్యాదియాల్ - "రక్షణార్థయత్నత్తిల్ పిఱర్కళుక్కు అన్వయమొన్ఱుమిల్లై ఎన్నుమిడముమ్"[5]ఇత్యాదిప్పడియే యరుళిచ్చెయ్యాతే, (ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిల్ అన్వయమొన్ఱుమిల్లై) [వ-౭౨౩-వ-౭] ఇత్యాదిప్పడియే యరుళిచ్చెయ్తరుళి, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాది వాక్యముఖ్యతాత్పర్యార్థ ప్రదర్శనపరవాక్య స్వారస్యభఙ్గముమ్ వరుమ్.

౧॥ తి-వా-౨-౯-౪. ౨॥ తి-నా-౩-౭-౧. ౩॥ తి-వా-౮-౧౦-౧. ౪॥ తి-పా-౨౯. ౫॥

వ్యా.—ఇతిల్, (ప్రాప్యావుమ్ ప్రాపకనుమ్...అవనే) ఎన్నైయాలే-ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిలన్వయమొన్ఱుమిల్లై యెన్నుమిడముమ్, (ప్రాప్తికుకప్పానుమవనే) ఎన్నైయాలే - స్వప్రయోజనత్తిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాయ్త్తు.

౨౦.—ఆనాల్, జ్ఞాతృత్వకార్యమాన కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళై యుడైయవనాకైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళుక్కు అర్హనాయిరుక్క, ఇవై యిరణ్డినుడైయవుమ్ నివృత్తి యివనుక్కు వ్వుడియాలే వరుకిఱ తెన్నెన్ఱుకైయిలే, అత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౨

అ.—"ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్యావుమ్ ఈశ్వరనే" ఎన్నైయాల్ ఫలితార్థత్తైయుమ్, "ప్రాప్తికుకప్పానుమ్ ఈశ్వరనే" ఎన్నైయాల్ ఫలితార్థత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిల్ ప్రాప్యావుమ్) ఇత్యాదినా.

౨౦.—ఇత్తాల్ ఉదిక్కిఱ విజిగీషుశఙ్కా పరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కాముఖేన అవతారికై (ఆనాల్ జ్ఞాతృత్వకార్యమాన) ఇత్యాది. తిరుమన్త్రత్తిలే చేతనస్వరూప ధర్మిగ్రాహకమాన మకారత్తిలే ప్రతిపన్నమాన జ్ఞాతృత్వప్రయుక్తకర్తృత్వ భోక్తృత్వఙ్గళ్ ధర్మిగ్రాహకమాన సిద్ధఙ్గళాకైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజన యోగ్యత్వమ్ దుర్వారమెన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ (జ్ఞాతృత్వేత్యాది.)

ఎ-అ.—(ఇతిల్ [ప్రాప్యావుమ్ ప్రాపకనుమవనే] ఎన్నైయాలే - ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిల్ అన్వయమొన్ఱుమిల్లై యెన్నుమిడముమ్) ఎన్నిఱవిడత్తిల్, [ప్రాప్యావుమవనే] ఎన్నైయాలే-ఉపాయోపేయాధికారార్థ ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్నైయాలే-ఉపాయార్థ ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱు, విభాగమ్.

(స్వయత్నత్తిల్) ఎన్ఱతు - ప్రవృత్త్యాత్మక స్వయత్నత్తిలెన్ఱపడి. సిద్ధోపాయమ్, స్వరక్షణాన్వయ నివృత్త్యాత్మకయత్న సాపేక్షమిఱే. (అన్వయమొన్ఱుమిల్లై) ఎన్ఱతు - ఉపాయోపేయాధికారార్థఙ్గళాయుమ్ ఉపాయసిద్ధ్యర్థఙ్గళాయు మిరుక్కుమ్ స్వరక్షణార్థయత్నఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱిలుమన్వయమిల్లై యెన్ఱపడి. ఇవనుక్కుణ్డాకిఱ ఉపాయోపేయాధికారార్థ ప్రవృత్తికళెల్లామ్ ఈశ్వరకృపా ఫలభూతఙ్గళాయ్ సమ్భవత్స్వభావఙ్గళాయ్ వరుమత్తుక్కళిఱే.

మీ.—నను, భగవతః ప్రాప్యత్వం ప్రమాణవిరుద్ధమ్; "'బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్'[౧] 'బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి'[౨] 'ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణో రూపం ప్రాప్తుశ్చ ప్రత్యగాత్మనః। ప్రాప్త్యుపాయం ఫలం ప్రాప్తేస్తథా ప్రాప్తి విరోధి చ॥ వదన్తి సకలా వేదాస్సేతిహాస పురాణకాః। మునయశ్చ మహాత్మానో వేదవేదాన్తవేదినః'[౩] ఇతి, సర్వస్మిన్ శాస్త్రే చేతనస్య ప్రాప్తృత్వమ్, ఈశ్వరస్య ప్రాప్యత్వం చ నియతమ్" ఇతి ప్రతిపాద్యతే; అతః సర్వశాస్త్రవిరుద్ధమ్ ఈశ్వరస్య ప్రాప్యత్వమ్.

కించ, ఈశ్వరస్య ప్రాప్యత్వే పరిపూర్ణత్వమ్, సత్యసఙ్కల్పత్వమ్, సత్యకామత్వమ్ ఇత్యాది విహన్యేత; "న తస్య కార్యం కరణం చ విద్యతే"[౪] ఇతి చేతనప్రాప్త్యర్థ సాధనానుష్ఠానమపి న యుజ్యతే; తతః చేతనస్య దుష్టస్యక్షుద్రస్య ప్రాప్యత్వమ్ తత్ప్రాప్తిసాధకత్వమ్, ఈశ్వరస్య చ వ్యాహతమ్; ఇతి నిర్హేతుకత్వపక్షే, ప్రాప్త్యసిద్ధిర్వా తత్సిద్ధౌ అకారణ కార్యానుత్పత్తేః చేతనగతస్య తద్ధేతుత్వాత్ కస్యచిద్ధేతుత్వం వా వాచ్యమితి.

సిద్ధాన్తస్తు —యద్యపి సర్వస్మిన్ శాస్త్రే చేతనస్య ప్రాప్తృత్వమ్, బ్రహ్మణః ప్రాప్యత్వం చ నియతం ప్రతిపాద్యతే; తథాపి నిర్హేతుకత్వస్యాపి శాస్త్రసిద్ధత్వాత్, తత్ర చేతనస్య ప్రాప్యత్వమ్, ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వమపి స్వీకార్యమ్; యద్యపి బ్రహ్మణః పరిపూర్ణత్వాదికం శ్రూయతే; తథాపి తస్య భక్తి చపలత్వమపి ప్రమాణసిద్ధమ్; "పత్రం పుష్పమ్"[౫] "అన్యత్పూర్ణాత్"[౬] "యాః క్రియాస్సంప్రయుక్తాస్స్యుః"[౭] "అణ్వప్యుపహృతమ్"[౮] ఇత్యాదిదర్శనాత్. యద్యపి అనన్తైః నిత్యముక్తైః భక్తిః క్రియతే; తథాపి నవోఢా పరిరమ్భణవత్. "యో దీక్షితో న్తరేవ నీతమ్"[౯] ఇత్యుక్త ప్రకారేణ అభినవ భక్తి చపలత్వమ్, నిరతిశయ సౌన్దర్య సౌశీల్యాది గుణావిష్కారరూప సాధనానుష్ఠానేన అహరహః మాలాకారాదిషు అభినవ భక్తిముత్పాద్య తాదృశ చేతనం స్వయమేవావతీర్య ప్రాప్నోతి.

౧॥ తై-ఉ- ౨॥ తై-ఉ- ౩॥ ౪॥ శ్వే-ఉ- ౫॥ గీ-౯-౨౬. ౬॥ భార-ఉద్యో-౯౯-౧౩.
౭॥ భా-మో-౯౨౧. ౮॥ పాఞ్చరాత్రం. ౯॥ యజుర్వేద-౬-కాణ్డ-౧-ప్ర

మూ.—౨౦. స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్;

వ్యా.—(స్వయత్ననివృత్తి) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన కర్తృత్వముణ్డాయిరుక్క, చ్చెయ్తే భగవత్ప్రాప్తిక్కు త్తాన్ఒరుయత్నమ్ పణ్ణాతిరుక్కైయాకిఱ ఇన్దస్వయత్న నివృత్తి, పరాధీన స్వరూప స్థిత్యాదిమత్త్వమాకిఱ పారతన్త్ర్యత్తిన్ కార్యమ్;

అ.—చికీర్షాకృతిక్కళుమ్ భోక్తృత్వముమ్ జ్ఞాతృత్వవ్యాపకమాకైయాలే (జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన) ఎన్ఱతు. (తాన్ఒరుయత్నమ్ పణ్ణాతిరుక్కై) యావతు - అదృష్టద్వారక సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణాతిరుక్కై. (పరాధీనస్వరూపస్థిత్యాది మత్త్వమాకిఱ) ఎన్ఱతు - భగవదభిప్రాయానువిధాయి స్వరూపాదిమత్త్వమెన్ఱపడి. "నార్హాన్తిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి । కేచిద్భాగ్యాధికాః"౧ ఎన్కైయాలే-సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ విషయత్తిలే ఎమ్బెరుమానుక్కు అత్యన్తాభిమతి యాకైయాలే, స్వయత్న నివృత్తిపూర్వక సిద్ధోపాయనిష్ఠై తద్విషయకాత్యన్తాభిమతివిశిష్ట తాదృశభగవదభిప్రాయానువిధాయి స్వరూపాదిమత్త్వరూప పారతన్త్ర్యకార్యమెన్ఱుకరుత్తు.

ఏ-అ.—౨౦. (స్వరూపస్థిత్యాది) ఎన్గి, అవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దార్థమ్-ప్రవృత్తి. (పారతన్త్ర్యత్తిన్ కార్యమ్) ఎన్ఱతు-పారతన్త్ర్య జ్ఞానకార్యమెన్ఱపడి.

మీ.—యద్యపి ఉపాసకానామపి అభినవభక్తిరస్తి; తథాపి తస్యాః స్వాతిశయ సాధనత్వేనఅన్యార్థత్వాత్ నతత్రభగవతః అత్యన్తప్రీతిరస్తి; చేతనగతాతిశయహేతుత్వేన శాస్త్రతోఽవగతా విధిప్రాప్తా సాస్వయత్న సాధ్యా భవితుమర్హతి; "స్వయం ప్రయోజనరూపారాగ ప్రాప్తా భగవతః అత్యన్తం ప్రియతమా విధానానర్హా కేవలం సౌన్దర్యాది గుణావిష్కారజన్యా నస్వయత్నసిద్ధా" ఇతితత్రభగవత్స్వగుణచేష్టితాదేరేవ ఉపాయత్వంవాచ్యమ్; అతః పరిపూర్ణోఽపిపరేశః, అభినవానన్య భక్తిచాపల్యాదవతీర్య, సౌన్దర్యాదిగుణావిష్కారరూప సాధనమనుతిష్ఠన్, తజ్జన్యత్వేనఅయత్న సిద్ధానన్యప్రయోజన భక్తియుక్తం చేతనం స్వయమేవప్రాప్నోతి; అవతారఏవ ప్రాప్తృత్వమ్ అనన్యప్రయోజన చేతనప్రాప్తిరేవ అవతారఫలమ్; అనన్యప్రయోజన భక్త్యుత్పాదస్యఅవతరణంవినా సఙ్కల్పేనాశక్యత్వాత్. "బహుస్యామ్"౨ "సస్యామ్"3 ఇతిసఙ్కల్పవతః దుష్కృద్వినాశార్థమ్ అవతారోనకార్యః; ఉపాసకానుగ్రహార్థమపి నకార్యః; అన్తర్యామిత్వేనైవ తదుపపత్తేః. "ధర్మసంస్థాపనమపి, దేశికముఖేన ఆవేశాదేవ భవతి" ఇత్యన్యథాసిద్ధః. అతః సాధుసమాశ్రయణమేవ అవతారప్రయోజనమ్. అన్యత్సర్వమానుషఙ్గికమ్. సాధవస్స్వప్రయోజనరహితాః. అతఃఅర్చావతారపర్యన్తావతరణమేవ భగవతః ప్రాప్తృత్వమ్. ఇదంభగవచ్ఛాస్త్రేఽప్యుక్తమ్. "యథాహిమోషకాః పాన్థేపరిబద్ధాముపేయుషి | నివృత్తమోషణోద్యోగాస్సదాసన్తఉపాసతే"౪ ఇత్యాది. అతఃఈశ్వరస్య ప్రాపకత్వేసతి ప్రాప్తృత్వాచ్చ తస్య ప్రాప్యత్వాత్ ప్రాప్యత్వాన్యథాసిద్ధేః చేతనఫలస్యానాన్తరీయకత్వాచ్చ రక్షణస్యనిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

ప్రాప్తృత్వం బ్రహ్మణస్సర్వ ప్రమాణేనవిరుధ్యతే । పూర్ణత్వాదిగుణైశ్చేతి నాత్రకార్యావిచారణా॥ పూర్ణోఽప్యభినవానన్య భక్తిచాపల్యసంయుతః । తాదృశీచపరేవ్యోమ్ని సాధకేషుచదుర్లభా॥ అనన్యానవిధి ప్రాప్తారాగ ప్రాప్తాభవేద్యతః | రాగోహివిషయే దృష్టేదర్శనంచావతారణాత్॥ ప్రాప్తృత్వమవతారేస్యాత్సౌన్దర్యాది ప్రకాశనమ్ | ప్రాపకత్వమతః ప్రాప్తిఫలం భక్తిరనన్యగా॥

నను ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వాభ్యుపగమేనచేతనస్యతదనభ్యుపగమే "విజ్ఞానంయజ్ఞంతనుతే, కర్మాణితనుతేఽపిచ"౫ 'కర్తావిజ్ఞానాత్మాపురుషః'౬ 'కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్'౭ "కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహితప్రతిషిద్ధావైయర్థ్యాదిభ్యః"౮ ఇత్యాది శాస్త్రవిరోధః విధినిషేధశాస్త్రానర్థక్యాపత్తిః ఈశ్వరస్యైవ,ఫలిత్వేచ చేతనస్యభోక్తృత్వాభావే "ఏతదేవామృతందృష్ట్వాతృప్యన్తి"౯ "సోఽశ్నుతేసర్వాన్ కామాన్"౧౦ ఇత్యాది శ్రుతివిరోధః; భోక్తృత్వవిరహేణకామనాసిద్ధేః విధిశాస్త్రానర్థక్యమ్, భోక్తురేవనియోజ్యత్వాత్, ధర్మాదీనామ్ అపురుషార్థతాచ భగవత్ప్రీతిదర్శనార్థ కైఙ్కర్యానుష్ఠాన మపినసిద్ధ్యేత్; తయోఃకర్తృత్వభోక్తృత్వరూపత్వాత్. అతఃఇదమనేక ప్రమాణోపపత్తివిరుద్ధమిత్యత్రాహ.

(స్వయత్న నివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్; స్వప్రయోజననివృత్తిశేషత్వఫలమ్) మూలమన్త్రే మకారోదితకర్తృత్వ భోక్తృత్వయోస్స్వార్థతా నమః పదేనవారితా; తథా "సర్వ ధర్మాన్"౧౧ ఇత్యాదిష్వపి నిషిధ్యతే. నచవిరుద్ధవిధిద్వయవిరోధః; నిషేధవచనానాం పారతన్త్ర్య శేషత్వజ్ఞానవత్పురుష విషయత్వాత్, కర్తృత్వభోక్తృత్వవిధీనాం తద్రహితవిషయత్వాదిత్యర్థః.

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭- ౨॥ తైత్తిరీయే- 3॥ ఛా-౬-౨-3. ౪॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౫॥ తైత్తిరీయే-అను-౫-వా-౧. ౬॥ ౭॥ బ్ర-సూ. ౮॥ బ్ర-సూ-౨-3-౪౧. ౯॥ ౧౦॥ తై-ఉ. ౧౧॥ గీ-౧౮-౬౬.

29-9-90,

మూ.—స్వప్రయోజననివృత్తి శేషత్వఫలమ్.

౨౧. పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్; తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, భోక్తృత్వముణ్డాయిరుకచ్చెయ్తే, అత్తలైయైరసిప్పిక్కుమ త్తొట్రియ తనక్కెన్న ఒన్ఱిల్ రసమిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాకిఱ స్వప్రయోజననివృత్తి, ౧ * పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కైయాకిఱ శేషత్వత్తిన్ కార్యమ్. ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే, అవ్వాకారఙ్గళై యఱియవే ఇవైయిరణ్డుమ్ తన్నడైయేవరు మెన్ఱదాయ్త్తు.

౨౧. ఆనాల్ ఇప్పడి స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళిల్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కుమాకిల్, ఇవనుడైయప్రయత్నత్తుక్కుమ్ చైతన్యత్తుక్కుమ్ ప్రయోజనమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పరప్రయోజన) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. [౧౦

అ.—(అప్పడియే) ఎన్ఱదు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధన మాకవెన్ఱపడి. (తనక్కెన్నవొన్ఱిల్ రసమిన్ఱిక్కేయిరుక్కై) యావతు - భగవద్భోగ సమ్పాదకతయైవ ఆగత స్వభోగాతిరిక్తభోగమిల్లై యాయిరుక్కై. "పరాతిశయ ఏవ యస్య పరమప్రయోజనమ్, స శేషః" ౧ఎన్ఱి, అశ్రుత ప్రకాశికోక్త నిష్కర్షత్తై యటొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కై) ఇతి

"పారతన్త్ర్యమిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ ఉపాయప్రవృత్తియుమ్, శేషత్వమిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ స్వప్రయోజనముమ్ కాణ్గైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజననివృత్తికళ్ పారతన్త్ర్యశేషత్వకార్యమాకాతు" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళ్) ఇత్యాది. "ప్రణవ నమస్సుక్కళ్ స్వరూపపరఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే) ఇతి "[పారతన్త్ర్య ఫలమ్,...శేషత్వఫలమ్] ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ యథావస్థిత తత్త్వజ్ఞానఫలితత్వమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవ్వాకారఙ్గళై యఱియవే) ఇత్యాది. స్వతన్త్ర స్వప్రయోజనపరర్ పక్కలిలే పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళిరున్దాలుమ్ తజ్జ్ఞానమిల్లామైయాలే స్వయత్ననివృత్త్యాదికళిల్లై యెన్ఱకరుత్తు.

౨౧. "ఇప్పడియాకిల్ 'ఆత్మావుక్కు కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళిల్లై' ఎన్ఱి, అబాహ్యకుదృష్టికళ్ పడియామ్, ఎన్ఱి, ఆశఙ్కాపరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (ఆనాలిప్పడి స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళ్) ఇత్యాది. "ప్రయోజనైకనిరూపణీయఙ్గళాన ప్రయత్న చైతన్యఙ్గళుక్కు, ప్రయోజనాభావే స్వరూపోచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే బాహ్యమతప్రవేశమ్ వరుమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

"పరస్య ప్రయోజనమ్ - పరప్రయోజనమ్, పరప్రయోజనంచ సా ప్రవృత్తిశ్చ; పరప్రయోజనప్రవృత్తిః" ఎన్ఱు విగ్రహమ్ వివక్షితమ్.

ఎ-అ.—(పరాతిశయాధాయకత్వమేవడివాయిరుక్కైయాకిఱ) ఎన్ఱదు-స్వరూపత్తాలుమ్, గుణఙ్గళాలుమ్, వృత్తికళాలుమ్ శేషిక్కతిశయత్తై విళైక్కైయైయే స్వరూపమాక వుడైత్తాయిరుక్కైయాకిఱ వెన్ఱపడి. (శేషత్వత్తిన్ కార్యమ్)-శేషత్వజ్ఞాన కార్యమ్. [౨౫

మీ.—నన్వేవంతర్హి ఆత్మనశ్చైతన్యమేవ ననిధ్యేత్; కర్తృత్వభోక్తృత్వయోః తదవస్థారూపత్వేన తయోరభావే చైతన్యస్యైవాసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్, తతశ్చ ఆత్మనః తుచ్ఛతాపత్తిః, కర్తృత్వభోక్తృత్వయోః, ప్రామాణికత్వేన ప్రతీయమానయోః గుణనిష్ఠతాపత్తిః, ప్రామాణికత్వేన తయోరాత్మజ్ఞానే నత్యక్తుమశక్యత్వాచ్చ ఇత్యత్రాహ- (పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్; తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్). నహివయంకర్తృత్వ భోక్తృత్వయోః అత్యన్తాభావంబ్రూమః; యేనోక్తదోషాపత్తిః, కిన్తు "పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః" ౩ ఇతి సాధారణ్యేన ఈశ్వరదత్తస్య జ్ఞాతృత్వాదిరూపస్య, "కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్" ౪ ఇత్యాదినా స్వార్థప్రవృత్తౌ వినియోగః కృతః; "సోఽశ్నుతే" ౫ ఇత్యాదినా భోక్తృత్వమపి స్వరసేవినియుక్తమ్; తదేవకర్తృ స్వరూపంవ్యక్త చతుర్థ్యా, "సృష్టస్త్వంవనవాసాయ" ౬ "విచిత్రాదేహసమ్పత్తిః" ౭ ఇత్యాదిభిః పరార్థత్వేన వినియోజితమ్; చైతన్యఫలంభోక్తృత్వమపి, "అహమన్నమహమన్నమ్" ౮ ఇతి అన్నత్వోపసర్జనతయా పశ్చాదుక్తమన్నత్వోపయోగీతిదర్శితమ్. తతశ్చ "అన్నాదోహమన్నమ్" ౯ ఇత్యర్థః. తతశ్చఅధికారానుగుణం విధినిషేధయోరపి పరార్థతయా అనుష్ఠానాత్ ఏతద్విషయేపి నతదానర్థక్యమితి.

౧॥ ౨॥ శ్రు-ప-౧౯-౬-వ-౩౬. ౩॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౪౦. ౪॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౩. ౫॥ తై-ఉ- ౬॥ రా-అ-౪౦-౫.

౭॥ ౮॥ తై-ఉ- ౯॥ తై-ఉ-

వ్యా.—అత్తావతు - ‘‘అహంసర్వంకరిష్యామి’’౧ ‘‘వழுవిలావడిమై శెయ్య వేణ్డుమ్’’౨ ‘‘ఉనక్కే నామాట్చెయ్ వోమ్’’3 ఎన్ఱిప్పడియే - పరనుక్కు ప్రయోజనమాక ప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యరూపప్రవృత్తి, ఇవనుడైయ ప్రవృత్త్యుద్యోగ రూపమాన ప్రయత్నత్తుక్కు ప్రయోజనమ్.

‘‘నిత్యకిఙ్కరః ప్రహర్షయిష్యామి’’౪ ఎన్ఱిప్పడియే అత్తలైయిలుకప్పుక్కు ఉఘ్పాక త్తాన్ పణ్ణుకిఱ కైఙ్కర్యత్తాలే అత్యన్తహృష్టనాన అవనవర్ విషయమాక ప్పిఱక్కుమ్ ప్రీతి, ఇవనుడైయ అచిద్వ్యావృత్తిరూపమాన చైతన్యత్తుక్కు ప్రయోజనమెన్నై; ‘‘పడియాయ్క్కిడన్దు ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే’’౫ ఎన్ఱు కడవదిఱే.

అ.—ప్రవృత్తిశబ్దత్తాలే - ‘‘జానాతి - ఇచ్ఛతి, యతతే కరోతి’ ఎన్ఱిఱ యత్నానన్తర భావికరణత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్కిఱార్ (అత్తావతు అహంసర్వం కరిష్యామి) ఇత్యాది ‘‘కరిష్యామి’’ ఎన్ఱు ఉ*కర్తృగామిక్రియా ఫలసూచకఆత్మనేపదవిరహవ్యఞ్జితమాన వర్థత్తై శాబ్దమాక దర్శిప్పిక్కైక్కాక (వழுవిలా) ఇత్యాది. ‘‘వழுవిలా’’ - స్వార్థత్వలక్షణచ్యుతిరహితమాన, ‘‘అడిమై’’ - కైఙ్కర్యత్తై. శిష్టమ్ స్పష్టమ్. ‘‘వழு విలా’’ ఎన్ఱిఱవిదు అర్థాన్తర సాధారణమాకైయాలే స్వార్థత్వాభావత్తై విశిష్యదర్శిప్పిక్కైక్కాక (ఉనక్కే నామ్) ఇత్యాది. ‘‘ఏవకారత్తాలే - స్వార్థత్వాభావమ్ స్పష్టమాక చ్చొల్లప్పట్టతు’’ ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు ‘‘కిఙ్కరస్యకర్మ - కైఙ్కర్యమ్’’ ఎన్ఱు కర్మణిష్యఞ్ ప్రత్యయమాకైయాలే, ప్రవృత్తిశబ్దసామానాధికరణ్యమ్. ‘‘ప్రవృత్త్యుద్యోగః - ప్రయత్నః’’ ఎన్ఱిఱవిత్తైయఱ్ఱిడ్డు (ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమాన) ఇతి.

‘‘సః విషయః యస్యాస్సా తద్విషయా, తద్విషయా చ సా ప్రీతిశ్చ తద్విషయప్రీతిః’’ ఎన్ఱు విగ్రహమ్. తత్పదమ్, [పరప్రయోజన] ఇతి కైఙ్కర్యలక్షణ ప్రయోజన ప్రతిసమ్బన్ధియాన పరశబ్దిత భగవత్పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిత్యకిఙ్కరః) ఇత్యాది. ‘‘ప్రహర్షయిష్యామి’’ ఎన్ఱు, పరస్మైపదనిర్దేశఫలితమ్ (అత్తలైయిలుకప్పుక్కు ఉఘ్పాక) ఇతి. ప్రపూర్వకహృషధాత్వర్థమ్ (అత్యన్తహృష్టనాన) ఇతి. ‘‘చేతనస్యభావః - చైతన్యమ్’’ ఎన్ఱు, భావేష్యఞ్ ప్రత్యయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అచిద్వ్యావృత్తిరూపమాన) ఇతి. పరార్థకర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళిరుక్కైయాలే కర్తృత్వభోక్తృత్వ సామాన్యాభావమ్ కొళ్ళుకిఱ బాహ్యాదిపడి యాకాతెన్ఱు కరుత్తు.

ఉక్తార్థత్తిల్ తత్త్వదర్శిసూక్తియై ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱార్ (పడియాయ్) ఇత్యాదినా. ‘‘పడియాయ్ క్కిడన్దు’’ - తిరుమున్బిల్ పడియాయిరున్దు, ‘‘ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే’’ - ఉన్నుడైయ ప్రవాళమ్ పోన్ఱ తిరువధరత్తై సాక్షాత్కరిక్కక్కడవేన్ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ తిరుమొழிక్కర్థమ్. ఇఙ్గే, ‘‘పడియాయ్ క్కిడన్దు’’ ఎన్ఱు, - పరప్రయోజన ప్రవృత్తియుమ్, ‘‘పవళవాయ్’’ ఎన్ఱు, - తజ్జన్యమాన తన్ముఖోల్లాసముమ్, ‘‘కాణ్బేనే’’ ఎన్ఱు, - తద్విషయప్రీతియుమ్ శొల్లిన్దెన్ఱు కరుత్తు.

ఎ-అ.—౭౧. (అవనవర్ విషయమాక ప్పిఱక్కుమ్ ప్రీతి) ఎన్ఱతు - హృష్టనానవనుక్కు ఎతిర్ విழிకొడుక్కైక్కాక అవన్ విషయమాక పుణ్డాన ప్రీతియెన్ఱపడి. ఇవన్ అప్రీతనాకిల్ అవనుక్కు కైఙ్కర్యమ్ రసియాతిఱే.

మీ—నను ఇదంసర్వం తదాశోభతే; యది మూలమన్త్రే శేషత్వస్య ప్రాధాన్యం సిధ్యేత్; తదేవనాస్తి; లుప్తచతుర్థ్యర్థ శేషత్వోపమర్దనేన మకారైకకర్తృత్వ లక్షణస్వాతన్త్ర్యోదయాత్. ‘పూర్వాబాధేన నోత్పత్తిరుత్తరస్య హి సేత్స్యతి’ ఇతిన్యాయాత్. న చ మకారోదితస్వాతన్త్ర్యస్య నమశ్శబ్దేన నిషిద్ధత్వాత్ శేషత్వప్రాబల్యమితివాచ్యమ్; వ్యక్తచతుర్థ్యా, భోక్తృత్వస్య పునరభ్యుదితత్వేన నమశ్శబ్దస్య, పూర్వోత్తరయోః ప్రతిపన్నస్వాతన్త్ర్యసఙ్గత్యైన నేయత్వాత్. ఏతేన మకారే భోక్తృత్వ ప్రకాశజ్ఞాతృత్వోదయేపి అనన్తరం మకారవాచ్యస్యోత్తర చతుర్థ్యా భోగ్యత్వోపస్థాపనాత్ శేషత్వం ప్రధానమితి నిరస్తమ్. మూలమన్త్ర పదత్రయగత ప్రార్థనాయాః భోక్తృత్వావినాభూతాయాః తతోప్యనన్తరముదితత్వాత్. [30

కించ, ‘అభ్యర్హితంపూర్వమ్’౬ ఇతిన్యాయేన శాస్త్రేషు సర్వత్రజ్ఞాతృత్వమేవ పూర్వముపదిశ్యతే; యథాపూర్వభాగే జ్ఞాతృత్వమ్, ఉత్తరభాగే శేషత్వమ్, ఉత్తరభాగేత త్తద్విద్యాస్వపి జ్ఞాతృత్వం ప్రథమముపదిశ్యతే; తదుక్తం వేదార్థసఙ్గ్రహే’’ ‘‘అత్రేదంసర్వశాస్త్రహృదయమ్’’ ఇత్యారభ్య, ‘‘ప్రథమమ్, ఏతేషాం దేవాది భేదరహిత జ్ఞానైకాకారతయా సర్వేషాంసామ్యం ప్రతిపాద్య, తస్యాపిస్వస్వరూపస్య భగవచ్ఛేషతైకరసతయా

౧॥ రా-అ-3౧-౨౫. ౨॥ తి-వా-3-3-౧. 3॥ తిరుప్పావై-౨౯. ౪॥ఆళ-స్తో-౪౬. ౫॥ పెరు-తి-౪-౯. ౬॥ సి-కౌ- ౭॥ సి-కౌ-

వ్యా.—ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళాలే ఫలిత్త స్వయత్న స్వప్రయోజన నివృత్తికళైయుడైయవనాన చేతననుడైయ ప్రయత్నచైతన్యఙ్గళుక్కు, పారతన్త్ర్య శేషత్వానుగుణమాన ప్రయోజనఙ్గళ్ శొల్లిర్ఱాయిత్తు.

౭౨. శేషత్వాదికళుమ్ జ్ఞాతృత్వాదికళుమ్ ఆత్మధర్మఙ్గళా యిరుక్కచ్చెయ్తే, శేషత్వాదికళై ప్రధానమాక్కి, జ్ఞాతృత్వాదికళై తదనుగుణమాక యోజిక్కైక్కు నియామకమేతు ? మత్తైప్పడిక్కాన్నాలో వెన్న; [X అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—పర్యవసితార్థ ప్రదర్శనమ్ - (ఇత్తాల్ పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళాలే) ఇత్యాది. ప్రయత్నత్తుక్కు పారతన్త్ర్యానుగుణప్రయోజనమావతు - పరేచ్ఛానువిధాయిత్వజ్ఞాన హేతుక పరేష్టప్రవృత్తిజనకత్వమ్. చైతన్యత్తుక్కు శేషత్వానుగుణ ప్రయోజనమావతు - పరైకప్రయోజనాతిశయాధాయకత్వ జ్ఞానహేతుకాతిశయాధానజనిత వర్ణైకార్థ ప్రతియోగిత్వమ్. ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళుక్కు ప్రాధాన్యముమ్, జ్ఞాతృత్వాదికళుక్కు ఉపసర్జనత్వముమ్ సిద్ధిత్తతు. [౧౦

౭౨.—ఇత్తాలుదిక్కుం విజిగీషుశఙ్కా పరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కాముఖేన అవతారిక్కై.(శేషత్వాదికళుమ్) ఇత్యాది. ప్రథమ(ఆది) పదమ్ - పారతన్త్ర్యపరమ్, ద్వితీయ(ఆది) పదమ్ - కర్తృత్వభోక్తృత్వపరమ్. "విశేషాభావాద్విపరీతం కిం న స్యాత్" ఎన్నిఱత్తైయటోక్కుడు (మత్తైప్పడిక్కాన్నాలో) ఇతి.

అయమత్రశఙ్కాభిప్రాయః—"జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ధర్మిగ్రాహకమాన సిద్ధఙ్గళాకైయాలే శేషత్వాద్యపేక్షయా ప్రబలఙ్గళ్" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్. ఉపక్రమగత లుప్తచతుర్థ్యుక్త మాకైయాలే శేషత్వమ్ ప్రబలమెన్నిల్; తదుపమర్దేన మకారత్తాలే ఉక్తఙ్గళాకైయాలే జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రబలమ్; అవత్తైయుముపమర్దిత్తుక్కొణ్డు,నమస్సాలే పారతన్త్ర్యముక్తమెన్నిల్; అవత్తైయుమ్ ఉపమర్దిత్తుక్కొణ్డు వ్యక్తచతుర్థ్యర్థాన్విత ప్రార్థనైయాలే భోక్తృత్వమ్ లభిక్కైయాలే, అతుప్రబలమ్. "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహి పరమాత్మనః"౧ ఎన్ఱు, - జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రథమపాఠత్తమాకైయాలుమ్ ప్రబలమ్. ఆత్మస్వరూపమ్ భగవత్స్వరూపాధీనమాకైయాలే, భగవచ్ఛేషత్వమ్ ప్రబలమెన్నిల్; స్వస్వరూపముమ్ స్వాధీనమాకైయాలే స్వశేషత్వముమ్ తుల్యమ్. జ్ఞాతృత్వాదికళ్ సుషుప్తిప్రళయఙ్గళిలిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే అప్రధానఙ్గళెన్నిల్; భగవచ్ఛేషత్వ

ఎ-అ.—౭౨.—(మత్తైప్పడిక్కాన్నాలో) ఎన్ఱతు - జ్ఞాతృత్వకర్తృత్వానుగుణమాక త్తాన్ శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై యోజిత్తాలో ఎన్ఱపడి అత్తావతు - జ్ఞాతృత్వాది కార్యమాన స్వయత్నస్వ ప్రయోజనాన్వయఙ్గళుక్కు శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాల్ సఙ్కోచమ్ వారాతపడి అవైకళై సఙ్కోచిత్తుయోజిక్కై.

మీ.—భగవదాత్మకతామపి ప్రతిపాద్య" ఇతి. యదిచ, ఆత్మస్వరూపస్య భగవత్స్వరూపాధీనత్వాత్ తచ్ఛేషత్వం ప్రధానమ్; తర్హి స్వస్వరూపస్య స్వాధీనత్వాత్ స్వశేషత్వం చ సమానమ్. యది జ్ఞాతృత్వాయత్తస్వ శేషత్వస్య, సుషుప్తిప్రళయయోరభావాత్ కాదాచిత్కత్వేన అప్రాధాన్యమ్; తర్హి సంసారిదశాయాం భగవచ్ఛేషత్వస్యాప్యభావేన కాదాచిత్కత్వం తుల్యమ్. యది "ఫలోపధానస్య కాదాచిత్కత్వే, శేషత్వయోగ్యతా నిత్యా" ఇతి మన్యసే; తర్హి కర్తృత్వ భోక్తృత్వ రూపఫలోపధానస్య కాదాచిత్కత్వేపి జ్ఞాతృత్వసత్తాయా యావదాత్మభావిత్వమపి తుల్యమ్. నచ భగవత్ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వా దాత్మనః నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వం జ్ఞాతృత్వాదే రితివాచ్యమ్; ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వమ్, కిం ప్రకారత్వమ్ సత్తావ్యాప్యత్వమితివా! సత్తాకారణమితివా? ఆద్యే జ్ఞాతృత్వమపి స్వరూపసత్తావ్యాప్తమేవ; అన్త్యే అసిద్ధిః; భగవత్స్వరూపాధీనత్వేన ఆత్మసత్తాయాః స్వధర్మభూత ప్రకారత్వా యత్తత్వాభావాత్. నచ "నాన్యథాలక్షణం తేషామ్" ఇతి వచనం ప్రమాణమ్; శేషత్వమాత్రస్య, అచేతనేపి సత్త్వేనాతివ్యాప్తేః. అతఏవ 'దాసభూతా'౩ ఇత్యుక్తమ్. దాసత్వమ్ - చేతనత్వేసతి శేషత్వమ్. తతః జ్ఞాతృత్వమేవ. అతఏవోచ్యతే: "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహి పరమాత్మనః"౧ ఇతి శేషత్వమప్రధానముచ్యతే; ఏవం జ్ఞాతృత్వస్య ప్రధానతయా శేషత్వస్య జ్ఞాతృత్వలక్షణ స్వస్వాతన్త్ర్య శేషత్వాత్, శేష్యనురోధేన అన్యాతిశయాధాయకత్వే సతి పరాతిశయాధాయకత్వ లక్షణవిశేషత్వే, అన్యశబ్దస్య స్వవ్యతిరిక్తాన్యపరత్వేన సఙ్కోచం కృత్వా స్వాతిశయాధాయకత్వ సహం శేషత్వమితి సిధ్యతి; ఏవమ్ భగవచ్ఛేషత్వస్య స్వస్వాతన్త్ర్య శేషతయా సాధనదశాయామ్ ఈశ్వరస్య కర్తృత్వనిర్వాహకత్వాత్ భగవచ్ఛేషత్వస్య అన్యార్థతాసిద్ధిః, ఫలదశాయామ్, 'ఏషహ్యేవానన్దయాతి'౪ ఇతి ఫలస్య తదధీనత్వాత్, భోక్తృత్వనిర్వాహకత్వేన భగవచ్ఛేషత్వస్య స్వార్థతాసిద్ధిః.

౧॥   ౨॥   ౩॥   ౪॥ తై-

మూ.—౭౨. అహమర్థత్తుక్కు,

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) ఎన్రు తొడఙ్గి. (అహమర్థ)మావదు- ౧*ప్రత్యక్త్వేనాహం బుద్ధివ్యవహారార్హమాన ఆత్మవస్తు;

అ.—ముమ్ సంసారదశైయిలిల్లామైయాలే అప్రాధాన్యమ్ తుల్యమ్. ఫలోపధానమ్ కాదాచిత్కమానాలుమ్ స్వరూపయోగ్యత్వమ్ నిత్యమెన్నిల్; అదు జ్ఞాతృత్వసత్తై నిత్యమాకైయాలే ఇదుక్కుమ్ తుల్యమ్. భగవచ్ఛేషత్వమ్, ప్రత్యక్త్వవదహంప్రత్యయగోచర మాకైయాలే, స్వరూపనిరూపకత్వాల్ ప్రబలమ్. వేదాన్తవ్యుత్పత్తిమాన్గళుక్కు భగవచ్ఛేషత్వమ్ అహంప్రత్యయత్తిల్ స్ఫురిక్కుమెన్నిల్; అహంప్రత్యయమ్ ధర్మిస్వరూపమానాల్ అదుక్కు స్వగత ప్రత్యక్త్వానుకూలత్వాది నియతవిషయకత్వత్తాలే నానాపదార్థఘటిత భగవచ్ఛేషత్వవిషయకత్వమ్ కూడాదు; అప్పడి అభ్యుపగమముమిల్లై. ధర్మిస్వరూపత్తిల్ శేషత్వమ్ తోన్ఱుమ్బోదు వేదాన్తవ్యుత్పత్తియమనపేక్షితై; ధర్మిస్వరూపమ్ నిత్యమాకైయాలే వ్యుత్పత్తియాల్ కిఞ్చిత్కారముమ్ అనపేక్షితమ్. ఉపాసనాత్మకమాన ధర్మభూతజ్ఞానత్తిలే "ఆత్మేతితూపగచ్ఛన్తి"౨ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే శరీరత్వ ప్రయుక్తశేషత్వమ్ తోన్ఱుమెన్నిల్; జ్ఞానముమ్ స్వయంప్రకాశమాకైయాలే శేషత్వత్తోడు యుగపదేవ తోన్ఱుమాకైయాలే తుల్యమ్. భగవత్ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకమాన ఆత్మవస్తువుక్కు నిరూపిత స్వరూపవిశేషణ జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రకారత్వత్తైప్పఱ్ఱ అప్రధానమెన్నిల్; ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వమ్, ప్రకారత్వవ్యాప్య సత్తాకత్వ రూపమానాల్ జ్ఞానద్రవ్యమాత్మావిలే నిత్యమాయిరుక్కైయాలే ఆత్మసత్తావ్యాపకత్వమ్ జ్ఞానాదికళుక్కుమ్ తుల్యమ్. ప్రకారతాధీన సత్తాకత్వరూపమానాల్ భగవత్స్వరూపాధీనాత్మసత్తైక్కు ఆత్మధర్మభూత ప్రకారత్వాయత్తత్వమ్ కూడాదు. ఆకైయాల్, జ్ఞాతృత్వాయత్తకర్తృత్వ భోక్తృత్వ బలాయాత స్వశేషత్వానుగుణత్వేనవే భగవచ్ఛేషత్వత్తై యోజిక్కై ఉచితమ్. అదావదు - స్వభోగార్థమ్ సాధనానుష్ఠానమాయ్, భగవదుపాసనముమ్, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుమ్ స్వభోక్తృత్వార్థమాయిరుక్కై. ఇత్తైయెల్లామ్ పఱ్ఱివిఱే "నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వస్య స్వాభిమతత్వాత్ప్రథమం తదుక్తిః"౩ ఎన్రు సారప్రకాశికైయిలే శొల్లిఱ్ఱు ఎన్రు శఙ్కాభిప్రాయమ్ వివక్షితమ్.

(అహమర్థమావదు) ఇతి. "[అహమర్థ] [తటస్థ] శబ్దఙ్గళ్, మృషావాదిమతనిర్దేశచ్ఛాయానుకారికళ్" ఎన్గిఱ అభ్రమవ్యావృత్త్యర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రత్యక్త్వేన) ఇతి. (ప్రత్యక్త్వ) మావదు - స్వస్మైస్వయం భాసమానత్వమ్. "అహంబుద్ధ్యాపరాగర్థాత్ప్రత్యగర్థోఽభిధ్యతే"౪ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (అహంబుద్ధి) ఇత్యాది. అహంబుద్ధిక్కుమ్, అహంవ్యవహారత్తుక్కుమ్ విషయమెన్నపడి. "అదుఅన్తఃకరణమ్" ఎన్గిఱ అపమత వ్యావృత్త్యర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆత్మవస్తు) ఎన్రు, "అహమర్థంవినా హన్తానిరాధారానసిధ్యతి"౫ ఎన్గిఱ భగవచ్ఛాస్త్రనిర్దేశానుసారేణ [అహమర్థత్తుక్కు] ఎన్రు నిర్దేశిత్తదు. "అతోఽహమర్థోజ్ఞాతైవ ప్రత్యగాత్మేతినిశ్చితమ్"౪ ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు (ఆత్మవస్తు) ఎన్నదు. అర్థశబ్దార్థమ్ (వస్తు) ఎన్రు. ఇత్తాల్- జీవభావమ్ కల్పితమెన్నుమతై వ్యావర్తిక్కిఱదు. ప్రణవస్థమకారమ్, "మనజ్ఞానే"౬ "మనఅవబోధనే"౭ "మాఙ్ మానే"౮ "మదిహర్షే"౯ ఎన్రు, వ్యుత్పన్నమాకిఱాప్పోలే, అస్మచ్ఛబ్దత్తుక్కు ఛాన్దసప్రక్రియయా పూర్వోత్తరభాగలోపమ్ వన్ద మకారమ్ పరిశేషిక్కిఱదు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [అహమర్థత్తుక్కు] ఎన్నదు. [౨౫

ఏ-అ.—(ప్రత్యక్త్వమ్) ఎన్నదు - "ప్రతి - అభిముఖ్యేన, అఞ్చతి- జానాతీతి - ప్రత్యక్, తస్యభావః - ప్రత్యక్త్వమ్" ఎన్నాయ్, తనక్కుత్తానే తోన్రు మత్తాయిరుక్కైయాలే ఎన్నపడి (అహంబుద్ధివ్యవహారార్హమాన) ఎన్నదు - "నాన్" ఎన్గిఱ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ "నాన్" ఎన్గిఱ వ్యవహారత్తుక్కుమ్ విషయతయా కర్తృతయాచ యోగ్యమాన ఎన్నపడి. (వస్తు) ఎన్నదు - అర్థశబ్దార్థమ్.

మీ.—అతఏవ భగవదనుభవ కైఙ్కర్యయోరపి శేషత్వలక్షణయోస్స్వార్థత్వమ్. ఏవంభగవత్స్వరూపగుణ విభూతీనాం స్వానన్దార్థత్వాదేవహి 'సస్వరాడ్భవతి'౧౦ఇత్యుచ్యతే; అతఏవ, 'సహబ్రహ్మణా'౧౧ఇతిభగవతః అప్రాధాన్యంప్రతిపాద్యతే; తస్మాత్ సాధనసాధ్యోభయదశాయామపిజ్ఞాతృత్వస్య ప్రధానత్వాత్, శేషత్వస్య తదర్థతయా అప్రధానత్వాచ్చ చేతనస్య స్వార్థకర్తృత్వ భోక్తృత్వ విరహయోరసిద్ధత్వాత్, తస్యైవప్రాప్తత్వమ్, ఫలిత్వంచేతి సహేతుకత్వ సిద్ధిరితిచేత్; అతోచ్యతే (అహమర్థత్తుక్కు జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్బడి దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గనిరూపకమ్)

౧॥ ౨॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. ౩॥ ౪॥ ౫॥ పాఞ్చరాత్రే- ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ఛాన్దోగ్యే-౭-౨౫-౨. ౧౧॥ తై-ఉ-

మూ.—జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్పడి

వ్యా. – (జ్ఞానానన్దఙ్గళ్) శావన-తద్గతమాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్; "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా"[౧] "స్వరూపమణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్"[౨] ఎన్ఱు, ఇవత్తైయిట్టిఱే వస్తువై నిరూపిప్పదు. (తటస్థమెన్నుమ్పడి) ఎన్ఱతు – బహిరఙ్గనిరూపకతయా పుఱవిత్తైయెన్నుమ్పడి యెన్ఱపడి.

అ.—(జ్ఞానానన్దఙ్గళావన) ఇత్యాది. "స్వయంప్రకాశరూపాణాం జ్ఞానాదిశబ్దానాం సంవిదనుభూత్యాదిశబ్దేభ్యః శబ్దాన్తరత్వాత్"[౩] ఎన్ఱు, అవిత్తైయుమ్, "అనుకూలత్వంహిఆనన్దత్వమ్"[౪] ఎన్ఱు అవిత్తైయుమిట్టుక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఇతి. ప్రసరణద్వారమాన మనస్సహకారవిరహత్తాలే సుషుప్తిప్రళయఙ్గళిల్ సఙ్కోచిత్తు ఇరుక్కైయాలే, కాదాచిత్కఙ్గళాన ధర్మభూత జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నిల్; యావద్ద్రవ్యభావియాన స్వరూపగతఙ్గళాన జ్ఞానత్వానన్దత్వఙ్గళ్ అన్తరఙ్గమెన్ఱు, శఙ్కిక్కక్కూడుమ్ ఎన్ఱు, తద్వ్యావృత్త్యర్థమాక భావప్రధాననిర్దేశత్తైయిట్టుక్కొణ్డు (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఎన్ఱతు. ఇత్తాల్ – ధర్మభూత జ్ఞానానన్దఙ్గళుక్కు తటస్థత్వమ్ కైముతికసిద్ధమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తు. సామానాధికరణ్యేన ధర్మిస్వరూపనిష్ఠత్వాభిప్రాయేణ (తద్గతమాన) ఎన్ఱతు.

[తటస్థమెన్నుమ్పడి] ఇత్యాది "స్వరూపనిష్ఠమన్ఱిక్కే యిరున్దుకొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కుమతు తటస్థమ్" ఎన్ఱు, – వ్యాకరణాద్యభిమతతటస్థత్వముమ్, "పరమ్పరాసమ్బన్ధ విశేషవత్తాయ్క్కొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కుమతు తటస్థమ్" ఎన్ఱు, – సిద్ధాన్తాభిమతతటస్థత్వముమ్. సామానాధికరణ్యేన ధర్మిస్వరూపనిష్ఠఙ్గళాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళుక్కు ఇల్లామైయాలే ముఖ్యార్థ బాధత్తాలుమ్, [దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గనిరూపకమ్] ఎన్ఱు, – అన్తరఙ్గశబ్ద ప్రయోగనిర్దేశత్వరూప తాత్పర్యగ్రాహకబలత్తాలుమ్, "తటస్థశబ్దమ్ బహిరఙ్గలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బహిరఙ్గనిరూపకతయా) ఇతి. పుఱవిత్తై) ఎన్ఱతు – బహిరఙ్గమెన్ఱపడి. అన్తావతు – లక్షణవాక్యత్తిలే శేషత్వాపేక్షయా ఉత్తరనిర్దేశ్యత్వమ్. "ఆత్మపుష్పమ్" ఎన్ఱు, ధర్మికు పుష్పత్వరూపణాభిప్రాయేణ ధర్మత్తుక్కు దళత్వరూపణమ్.

ఎ-అ.—జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ – ధర్మభూత జ్ఞానానన్ద పరఙ్గళాయ్, భావప్రధానతయా నిర్దిష్టఙ్గళెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానానన్దఙ్గళావన) ఇత్యాదియాలే. (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఎన్ఱతు – స్వస్వాశ్రయ ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళెన్ఱపడి. (వస్తువై నిరూపిప్పతు) ఎన్ఱతు – ఆత్మవస్తువై నిరూపిప్పతెన్ఱపడి. కీళ్ "తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్" [వా - ౭౧] ఎన్ఱు, ధర్మభూతజ్ఞానాదికళ్ ప్రస్తుతమాయిరుక్క, ఇవ్విడత్తిల్ ధర్మిభూతజ్ఞానానన్దఙ్గళై యెడుత్తతు, ఇవత్తుక్కు శేషత్వాపేక్షయా బహిరఙ్గత్వమ్ సిద్ధమానాల్ అవత్తుక్కుమతు కైముతికన్యాయ సిద్ధమామెన్ఱు.

(బహిరఙ్గనిరూపకతయా) ఎన్ఱతు– "బహిః- నిరూపణీయవస్తునః అన్యత్ర, విద్యమానమ్ అఙ్గమ్ - బహిరఙ్గమ్, బహిరఙ్గఞ్చతత్ నిరూపకంచ - బహిరఙ్గనిరూపకమ్, తస్యభావః - తత్తా, తయా" ఎన్ఱు, విగ్రహమాయ్, అఙ్గశబ్దమ్ - విశిష్టవస్తువిల్ ఏకదేశమాన ధర్మపరమాయ్, నిరూపకశబ్దమ్- వ్యావర్తకపరమాయ్ ప్రకృతనిరూపణీయవస్తువుక్కుమ్ తదన్యవస్తువుక్కుమ్ సాధారణమాయ్క్కొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. (పుఱవిత్తైయెన్నుమ్పడి) ఎన్ఱతు - "మణత్తైయుమొళియైయుఙ్గొణ్డు పూవైయుమ్ రత్నత్తైయుమ్ విరుమ్బుమాపోలే"[౫] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడియే, అన్తరఙ్గతయా పరిమళస్థానీయమాన శేషత్వత్తైయుడైయ ఆత్మపుష్పత్తుక్కు జ్ఞానానన్దఙ్గళుక్కు పుఱమడలైప్పోలే బహిరఙ్గతయా పుఱవిత్తైయెన్నుమ్పడియెన్ఱపడి

మీ.—యదుక్తమ్ "జ్ఞాతృత్వంప్రధానమ్, భగవచ్ఛేషత్వం తచ్ఛేషభూతమ్" ఇతి తన్నోపపద్యతే, శేషత్వస్య స్వరూపనిరూపకత్వాత్, జ్ఞాతృత్వస్య నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వాచ్చ, స్వరూప నిరూపకత్వంచ - అహంప్రత్యయగోచరత్వమ్; ప్రత్యక్త్వవత్. "చ శేషత్వేప్యస్తీతిచేదా న్త్వత్పక్షత్త్రిమతామ్ అహంప్రత్యయే భగవచ్ఛేషత్వం నప్రతీయతే; తథాపి తత్ప్రత్యయస్య స్వనిష్ఠత్వా ప్రత్యయే భగవచ్ఛేషత్వస్ఫురణాత్, యోగేపి "స్త్వంవాహమస్మి భగవోదేవతే"[౬] ఇతి అహంప్రత్యయే ఆత్మనః భగవచ్ఛరీరత్వ ప్రతీతేశ్చ.

యద్యపిసంసారిణామ్ అహంప్రత్యయే శేషత్వం నప్రతీయతే, తథాపి తత్ప్రత్యయస్య,స్వనిష్ఠత్వ గోచరతయా, "అజ్ఞానమతోన్యదుక్తమ్"[౭] ఇతిభ్రాన్తత్వమ్. అతఏవ "సర్వగత్వాదనన్తస్య"[౮] "సత్వస్సర్వమ్"[౯] ఇత్యాదివ్యవహారశ్చ అతః అహంప్రత్యయే శేషత్వస్ఫురణాత్, పశ్చాత్ "అహంజ్ఞాతా" ఇతిజ్ఞాతృత్వస్య నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వేన స్ఫురణాచ్చ శేషత్వం ప్రధానమ్; కించ,ఆత్మనిష్ఠమోః స్వశేషత్వపరశేషత్వ

౧॥ భాగవతే-
౨॥
౩॥
౪॥
౫॥ ముముక్షుప్పడి-ప్ర-౧.
౬॥ ఛాన్దోగ్యే -
౭॥ వి-పు-౬-౫-౬౭.
౮॥ వి-పు-౧-౧౯-౮౫.
౯॥

మూ.—దాస్యమితే అన్తరఙ్గనిరూపకమ్.

వ్యా.—(దాస్య) మావతు - శేషత్వమ్; ఇతు (అన్తరఙ్గనిరూపక) మాన్దైయావతు - భగవత్స్వరూపత్తుక్కు ప్రకారతయా శేషమాయ్‌క్కొణ్డు

అ—(దాస్యమావతిత్యాది) శేషమల్లాత చేతనవిషయత్తిలుమ్, చేతనమల్లాత శేషవిషయత్తిలుమ్, లోకత్తిలే దాసశబ్ద ప్రయోగమ్ కాణామై యాలే, శేషత్వేసతి చేతనత్వమ్ దాసశబ్ద ప్రవృత్తినిమిత్తమాకైయాల్; అతిల్, చేతనత్వత్తుక్కు [జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అటఙ్గ మెన్గిఱపడి] ఎన్ఱు బహిరఙ్గత్వమ్ శొల్లిల్ లాకైయాలే, అన్తరఙ్గత్వమ్ వ్యాహతమామ్; ఆకైయాలే, ఇఙ్గే "శేషత్వమాత్రమ్ దాస్యశబ్దవివక్షితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (దాస్యమావతు - శేషత్వమ్) ఎన్ఱు.

(ఇతు అన్తరఙ్గ నిరూపకమాన్దైయావతు) ఇత్యాది - భగవత్స్వరూప నిరూపితప్రకారతాప్రయుక్తశేషత్వాధీనసత్తాకమాయిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే యెన్ఱపడి.

ఎ-అ—(దాస్యమావతు-శేషత్వమ్) ఎన్ఱతు - సర్వత్ర దాసశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తమాన దాస్యమావతు, "ఇచ్ఛయాయదుపాదేయమ్"౧ఇత్యాది శ్లోకత్తిన్పడియే నాలువకైప్పట్ట శేషత్వఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, శేషశేష్యుభయగత ఇచ్ఛాఘటిత శేషత్వాత్మకమెన్ఱపడి. మూలత్తిల్ [దాస్యమితే] ఎన్ఱతు - భగవద్దాస్యమితే ఎన్ఱపడి. "అన్తః-ప్రకృతనిరూపణీయవస్తుమాత్రే, విద్యమానమఙ్గమ్ - అన్తరఙ్గమ్, అన్తరఙ్గంచ తత్ నిరూపకంచ-అన్తరఙ్గనిరూపకమ్" ఎన్ఱాయ్, "ఇతరాసాధారణధర్మమాయ్‌క్కొణ్డు నిరూపకమాయిరుక్కై - అన్తరఙ్గశబ్దార్థమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, సహేతుకమాన అన్ద దాస్యత్తినుడైయ ఇతరాసాధారణ్యరూపమాన అన్తరఙ్గత్వత్తైయుమ్, అత్తడియాకవన్ద నిరూపకాన్తరఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ప్రథమనిరూపకమాకైయాకిఱ అతిన్ వైలక్షణ్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, అన్తరఙ్గనిరూపకత్వత్తై వివరిక్కిఱార్ (అన్తరఙ్గనిరూపకమాన్దైయావతు) ఎన్ఱతుడజ్జీ (ప్రకారతయా శేషమాయ్‌క్కొణ్డు) ఎన్ఱతు - ప్రకారతాశబ్దమ్ అచేతనవ్యావృత్త అద్వారకప్రకారతా రూప ముఖ్య ప్రకారతాపరమాయ్, తృతీయార్థమ్ ప్రయోజ్యత్వమాయ్, శేషశబ్దమ్ అతిశయాధాయకపరమాయ్, తృతీయార్థప్రయోజ్యత్తైక్కు శేషశబ్దార్థైకదేశమాన ప్రకారితారూప అతిశయత్తిల్ (అన్వయమాయ్, అద్వారకప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూపాతిశయత్తిల్ అన్వయమాయ్,) ¶అద్వారకప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూప అతిశయాధాయకమాయ్‌క్కొణ్డెన్ఱపడి. "అచేతనఙ్గళుక్కు అద్వారకప్రకారత్వమిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ "అపరేయమితస్త్వన్యాంప్రకృతిం విద్ధిమేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహో యయేదం ధార్యతేజగత్"౨ఎన్ఱు, గీతైయిల్, సిద్ధమిఱే. "తత్రపరశబ్దేనవివక్షితోత్కర్షంవివృణోతి 'యయేదమ్' ఇతి;—అనేన, 'అచేతనమ్ జీవద్వారా స్వేనధార్యమ్, చేతనమ్ చేతనేనధార్యమ్, ఏవమ్ సర్వమ్ స్వేనధార్యమ్' ఇతిచవివక్షితమ్'౩ ఎన్ఱు, ఇశ్లోకత్తుక్కు రహస్యత్రయమీమాంసాభాష్యనిర్ధారణత్తిల్ అర్థమరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

(శేషమాయ్‌క్కొణ్డు) ఎన్ఱు, నియమిత్తరుళిచ్చెయ్‌తతు - "'ఇచ్ఛాతఏవతవవిశ్వపదార్థసత్తా'౪ ఎన్గిఱపడియే సకలజగత్సత్తాప్రయోజకమాన భగవదిచ్ఛైక్కు, 'ప్రయోజనమనుద్దిశ్య నమన్దోపిప్రవర్తతే'౫ ఇతిన్యాయేన - నిష్ప్రయోజనమాన పుణ్డాకాన్దైయాలే, 'ఉపాదత్తేసత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌస్వముద్దిశ్య శ్రీమానితివదతివాగౌపనిషదీ'౬ ఎన్గిఱపడియే - స్వాతిశయాధానార్థమాకవేయున్దాకవేణ్డుకైయాలే, తాదృశేచ్ఛోపాత్తమాయ్‌క్కొణ్డు సత్తైపెఱవేణ్డుమ్ పదార్థమెల్లామ్ అన్ద ఇచ్ఛానుగుణమాన పరాతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వవత్తాయ్‌క్కొణ్డే సత్తైపెఱవేణ్డుకైయాలే, ఆత్మవస్త్వసాధారణ సత్తై యున్దామ్పొతు తదసాధారణాద్వారక ప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూప స్వాతిశయాధాన విషయక భగవదిచ్ఛయాఉపాత్తమాయ్‌క్కొణ్డు అన్ద ఇచ్ఛానుగుణమాన తథావిధాతిశయాధాయకమాయ్‌క్కొణ్డే యున్దాకవేణుమ్' ఎన్గిఱ నియమనమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

మీ.—యోర్మధ్యే పరశేషత్వమేవ ప్రబలమ్; శేషిప్రతి యోగిత్వాత్, స్వశేషత్వస్యశేషప్రతి యోగికత్వాచ్చ శేషిత్రిమానురోధిత్వంహి తచ్ఛేషభూతయోరపిన్యాయ్యమ్; అతఏవ, భాష్యకారైః, శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వం చేతనలక్షణం సమ్ప్రదాయపరమ్పరా ప్రాప్తంస్కృతమ్; అతఏవ "దాసభూతాః"౭ ఇత్యత్ర శేషత్వస్య ప్రాధాన్య వివక్షయా "నాన్యథా"౭ ఇత్యన్యన్నిషిధ్యతే, "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహిపరమాత్మనః"౮ ఇత్యాది లక్షణమ్ శాస్త్రేషు జ్ఞాతృత్వస్య ప్రథమంనిరూపణమ్, శాఖాచన్ద్రన్యాయేన అన్నమయాద్యనుక్రమవత్ బుద్ధ్యారోహణ సౌకర్యాయక్రియతే.

¶ మణ్డలితగ్రన్థవ్యాఖ్యానమ్. ౧॥ ౨॥ గీ-అ-౭-శ్లో-౫. ౩॥
౪॥ వైకుణ్ఠస్తవే- ౫॥ ౬॥ శ్రీరఙ్గ-ఉ-శ-శ్లో-౯౭. ౭॥ ౮॥

వ్యా.—తన్ సత్తైయామ్బడియిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే ప్రథమమ్ శేషత్వత్తైయిట్టు నిరూపిత్తుక్కొణ్డే మఱ్ఱుళ్ళ ఆకారఙ్గళైయిట్టు నిరూపిక్క వేణ్డుమ్బడియిరుక్కై. ఇత్తాల్-(నిరూపక)మాకైయావతు - వస్తువై వస్త్వన్తరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వ్యావర్త్తిక్కుమతాకైయాలే, దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్ జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళాయిరుక్కుమ్;

అ.—(ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై) ఇత్యాది జ్ఞానత్వానన్దత్వాదిగళ్ ఇతుక్కు ఉపసర్జనమామ్బడి యిరుక్కైక్కడియానదైయ ప్రాధాన్యమ్ తోన్ఱుమ్, ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై బుద్ధివ్యవహారవిషయమాక్కి, ధర్మియై ఇతరవ్యావృత్తివిషయక ప్రతీతివిషయమాక్కికొణ్డు జ్ఞానత్వాదిగళై బుద్ధివ్యవహారఙ్గళుక్కు విషయమాక్కి, ధర్మియై ఇతరవ్యావృత్తి ప్రకారక బుద్ధివిషయమాక్క వేణ్డుమ్బడి యెన్ఱపడి.

ప్రకారతాప్రయుక్తశేషత్వమ్ ధర్మిస్వరూపసత్తావ్యాపకమాకిఱాప్పోలే, జ్ఞానత్వానన్దత్వాదిగళుమ్ ధర్మిస్వరూపసత్తావ్యాపకమాకైయాలే ప్రకారతాప్రయుక్త శేషత్వత్తుక్కు జ్ఞానత్వాదిగళైప్పోల్ న్ఱు వాశియేన్? శేషత్వాది వ్యావర్త్యఙ్గళాన ఇతరఙ్గళ్ తాన్ ఏతు? ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ఇత్యాది.) (దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్) ఇత్యాదినా- "శేషత్వవ్యావర్త్యమ్ ఈశ్వరన్, జ్ఞానత్వాదివ్యావర్త్యమ్ అచిత్తు" ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

ఎ-అ.—(తన్ సత్తై) ఎన్ఱతు- తనక్కు అసాధారణమాన సత్త్వేన ప్రతీతమాన స్వరూపమెన్ఱపడి. (అమ్బడి) ఎన్ఱతు- ఆక వేణ్డుమ్బడి యెన్ఱాయ్, ఉణ్డాక వేణ్డుమ్బడి యెన్ఱపడి. అక, ఇవ్వళవాల్ - భగవద్దాస్యముమ్ సాక్షాద్భగవత్ప్రకారతయా భగవదతిశయాధాయకత్వమాకిఱ భగవచ్ఛేషత్వము మిరణ్డుమొన్ఱాకైయాలే, ప్రకారతయా శేషతా ప్రయోజకమాన భగవదిచ్ఛైక్కానే భగవద్దాస్యత్తినుడైయ ఇతరాసాధారణ్యే హేతు ఎన్ఱుమ్, స్వాతిశయాధానవిషయక భగవదిచ్ఛోపాదేయత్వ మాత్రల్ విషయతాసమ్బన్ధేన ఇచ్ఛారూపతాదృశోపాదాన మాత్రల్ ఆకిఱ భగవచ్ఛేషత్వమే సకలజగత్సత్తాప్రయోజకమాకైయాలే ఆత్మవస్తువిలుమ్ జ్ఞానానన్దాపేక్షయా తాదృశశేషత్వమే ప్రబలమెన్ఱుమతిరుళ్ చెయ్దిన్ఱు.

(వస్తువాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ఆత్మవస్తువినుడైయ శేషత్వేన ప్రథమనిరూప్యత్వత్తిల్ శేషత్వాత్మతయా సిద్ధ స్వసత్తాకత్వమ్ హేతు ఎన్ఱుమ్ కరుత్తాలే.

(శేషత్వత్తై యిట్టు) ఎన్ఱతు - దాస్యరూప అసాధారణధర్మమాన శేషత్వత్తై యిట్టెన్ఱపడి.

(వ్యావర్త్తిక్కుమతాకైయాలే) ఎన్ఱతు - విలక్షణమాక్క అతివిక్కుమతాకైయాలే ఎన్ఱపడి. (దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్) ఎన్ఱతు - దాస్యమ్ చేతనమాత్రవృత్తియాయిరుక్కైయాలే, చేతనేశ్వరోభయ సాధారణఙ్గళాకైయాలే అచేతనమాత్రవ్యావర్తకమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే ఈశ్వరనుక్కుఙ్గూడ వ్యావర్తకమామెన్ఱపడి.

(జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - స్వస్మైస్వయంప్రకాశత్వానుకూలత్వరూపఙ్గళాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్, అచిన్మాత్రవ్యావర్తకమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. అచేతనమాన ధర్మభూతజ్ఞానత్తుక్కుఙ్గూడ స్వస్మైస్వయంప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళిల్లైయిట్టే.

మీ.—నమశ్శబ్దేన జ్ఞాతృత్వస్య స్వార్థతానిషేధాత్, ఉత్తరచతుర్థ్యాం భోగ్యత్వేనోపస్థితే ఆత్మని పశ్చాత్ప్రతిపన్నం భోక్తృత్వం భోగ్యత్వార్థమేవభవేత్, "అహమన్నమహమన్నమహమన్నాదః"[1] ఇతివత్ శేషత్వస్యోపక్రమే౽వగతిమితితత్ప్రాబల్యంచాస్తి; ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారస్య నేయత్వాత్. ఉపసంహారే ప్రతీతంభోక్తృత్వం శేషత్వానుగుణమేవ నేయమ్; తదేవం మకారోదితజ్ఞాతృత్వస్య ప్రాతికూల్య బోధిత భోక్తృత్వస్యచ నమఃపదేన స్వార్థతానిషేధాత్ "తదుభయానర్హత్వలక్షణం పారతన్త్ర్యం శేషత్వాదప్రతీతమ్" ఇతిజ్ఞాతృత్వభోక్తృత్వ యోః - స్వార్థత్వ తదభావ ప్రతిపాదకశాస్త్రయోర్విషయవ్యవస్థాసంభవాన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.

అతః అస్మిన్మతే మకారోదితజ్ఞాతృత్వం భగవచ్ఛేషత్వసిద్ధ్యర్థమితి తదవస్థారూపకర్తృత్వభోక్తృత్వమపి ఇహాముత్ర పరగతప్రీతిరూపాతిశయసిద్ధ్యర్థమ్. అన్యేషాన్తు భగవచ్ఛేషత్వం మకారోదితస్వస్వాతన్త్ర్యః శేషమితి తస్యస్వాతన్త్ర్యసిద్ధ్యర్థతయా తదవస్థారూపకర్తృత్వ

[1] తై-ఉ-

వ్యా.—ఇప్పడి నిరూపకద్వయముమ్ వస్తువుక్కు అపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, భగవత్ప్రకారతయా లబ్ధసత్తాకమాన వస్తువుక్కు అచిత్తిలా ట్టిలుణ్డానవాశియై యతివిక్కు అమాత్రమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ పుఱమ్పిత్తప్రాప్పడి

అ.—జ్ఞానత్వాదికళై ప్పఱ్ఱి శేషత్వత్తుక్కు వాశియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడినిరూపక ద్వయముమ్) ఇత్యాదినా (భగవత్ప్రకార) తైయా వతు - భగవదపృథక్సిద్ధ ధర్మతైయాయ్. భగవదపృథక్సిద్ధాధేయతైయాయిరుక్కుమ్ ఆధేయతైక్కు ఆధారసమ్బన్ధరూపై యాకైయాలే, ఇన్ద భగవత్ప్రకారతై చేతనస్వరూపమాకిఱ ఆశ్రితత్తుక్కు భగవత్స్వరూపమాకిఱ ఆశ్రయత్తినుడైయ సమ్బన్ధరూపైయాయిరుక్కుమ్ ఆశ్రయసమ్బన్ధ మాశ్రితసత్తానిర్వాహక మెన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్ ఆకైయాలే, “స్వసమ్బన్ధితయాహ్యస్యాస్సత్తా విజ్ఞప్తితాదిచ”౧ ఎన్ఱు, అవిదత్తుక్కు - “సత్తాయా ఆశ్రయసమ్బన్ధాధీనత్వాత్ స్వరూపలాభేసతిసర్వం తదధీనమిత్యర్థః”౨ ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికై యిరుక్కిఱతు. ప్రతియోగితావిశేషత్తాలే చేతనస్వరూప వృత్తియాన ఆశ్రయసమ్బన్ధమాయిరుక్కిఱ ఇన్ద భగవత్ప్రకారతై ఆశ్రయసమ్బన్ధరూపైయాకైయాలే చేతనస్వరూపత్తుక్కు సత్తానిర్వాహకమాయ్, ఈశ్వరావృత్తియాకైయాలే ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయిరుక్కుమ్; జ్ఞానానన్దత్వఙ్గళ్, ఆశ్రయసమ్బన్ధరూప భగవత్ప్రకారతానిర్వాహ్యమాన సత్తైయైయుడైత్తాయిరుక్కిఱ చేతనస్వరూపాత్మక ధర్మ్యధీనసత్తాకమాకైయాలే, నిరూప్యవస్తువినుడైయ సత్తానిర్వాహకమన్ఱిక్కే యిరున్దక్కొణ్డు అచిద్వ్యావృత్తిత్వాభావత్తాలే అచిద్వ్యావర్తకమాత్ర మాయిరుక్కుమ్. ఆక, నిరూపకాన్తరఙ్గళినుడైయవుమ్ నిరూప్యత్తినుడైయవుమ్ సత్తాకారణమాయిరుక్కై ఇతుక్కు నిరూపకాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱవాశి. సత్తానన్తరక్కే లక్షణాపేక్షైయాకైయాలే, లక్షణత్తైయనుసన్ధిక్కుమిడత్తిల్ లక్షణాపేక్షాజనకజ్ఞానవిషయసత్తానిర్వాహకత్వేన బుద్ధిస్థమాయిరుక్కిఱ ఇన్ద భగవత్ప్రకారతైయే భగవద్వ్యావర్తకత్వత్తాలే ప్రథమమ్ లక్షణదశైయాక వనుసన్ధిక్కవుచితై. అనన్తరమ్, తన్నిర్వాహ్యసత్తాకఙ్గళాన జ్ఞానత్వాదికళ్ అచిద్వ్యావర్తకదశైఙ్గళాక వనుసన్ధిక్కవుచితఙ్గళాక క్కడవన. “మనాగుపకారితాచసర్వ స్యాస్తి. తత్ప్రకారత్వేన జ్ఞాయమానత్వాత్”౩ ఎన్ఱు, అప్పడియే, ఇన్ద భగవత్ప్రకారతై, తదీయత్వేనజ్ఞాయమానత్వరూపాతిశయ హేతుతా ప్రయోజకమాకైయాలే, లీలారససంపాదకత్వాదార్యప్రకాశకత్వ కైఙ్కర్యరసాధాయకత్వాదిరూప శేషత్వాపేక్షయా సర్వాత్మవ్యాపిసార్వకాలిక శేషతారూపైయాయిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్, శేషత్వసామాన్యత్తుక్కు అన్తరఙ్గత్వముణ్డు ఎన్నుమివ్వళవే అపేక్షితమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవత్ప్రకారతయాలబ్ధ సత్తాకమాన) ఇత్యాదినా. *సత్తాశబ్దమ్ - స్వరూపపరమ్. లబ్ధస్వరూపమానవెన్ఱపడి. (వాశియైయతివిక్కుఅమాత్రమాన) ఇన్ద మాత్రశబ్దత్తాలే-ఆశ్రయసమ్బన్ధరూపతయా నిరూప్యసత్తానిర్వాహకత్వవ్యవచ్ఛేదమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఎ-అ.—(ఇప్పడినిరూపకద్వయముమ్) ఎన్ఱతు - ఇతరసామాన్యవ్యావర్తకమాన దాస్యముమ్, విశేషిత్తు తత్తదితరవ్యావర్తకఙ్గళాకిఱ జ్ఞానానన్దాణుత్వాదికళుమాకిఱ సామాన్యవిశేష నిరూపకద్వయముమ్ ఎన్ఱపడి. (వస్తువుక్కు) ఎన్ఱతు - వస్తువై విశేషిత్తఱికైక్కు ఎన్ఱపడి. (అపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱతు - సామాన్యనిరూపణమన్ఱిక్కే విశేషనిరూపణమ్ సమ్భవియాదైయాలేయుమ్, విశేషనిరూపణమన్ఱిక్కే విశేషాకారేణజ్ఞానమ్ సిద్ధియాదైయాలుమ్, ఇరణ్డుమపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమెన్ఱపడి.

(భగవత్ప్రకారతయా లబ్ధసత్తాకమాన) ఎన్ఱతు - అద్వారకభగవత్ప్రకారతయా లబ్ధమాన దాస్యాత్మక శేషత్వరూప స్వరూపత్తైయుడైయతాన వెన్ఱపడి. “ఇచ్ఛాతఏవ తవవిశ్వపదార్థసత్తా”౩ ఎన్కైయాలే-భగవదతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వరూపభగవచ్ఛేషత్వమే సత్తై యెన్నక్కుఱైయిల్లైయిఱే. భగవదభిమతత్వమ్ సత్తైయెన్కై, విశేషశాస్త్రమర్యాదైక్కు ప్పొరున్దుమిఱే.

(వాశియై) ఎన్ఱతు - జడత్వదుఃఖరూపత్వాద్యభావరూపఙ్గళాన అవాన్తరవైలక్షణ్యమాత్రత్తై యెన్ఱపడి.

మీ—భో కృత్స్వయోః భగవచ్ఛేషత్వమ్, ఇహాముత్రచనిర్వాహకత్వేన ఉపకరులే; ఇతిభగవచ్ఛేషత్వస్య తదతిశయాధాయకత్వాత్, “దాస్యమైశ్వర్యభావేనజ్ఞాతీనాంచకరోమ్యహమ్”౪ ఇతిన్యాయేన శేషశేషిభావవ్యత్యాస పవివసూక్ష్మేక్షికయా సిద్ధేత్.

౧॥ ౨॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౩॥ వైకుణ్ఠస్తవే- ౪॥

వ్యా.—ప్రకారత్వ ప్రయుక్తమాన శేషత్వమే అన్తరఙ్గనిరూపకమాయిరుక్కుమ్, ఎన్ఱు,తాయ్ఱ్ఱు.

అ —కిఞ్చిద్విశేషసత్త్వమ్ సామాన్యసత్త్వప్రయోజకమాకైయాలే (ప్రకారత్వ [=తా] ప్రయుక్తిమాన) వెన్ఱు,తు.

అయమత్రపరిహారాభిప్రాయః - భగవత్స్వరూపాధీనైయాన స్వసత్తై, స్వధర్మభూత భగవత్ప్రకారత్వాయత్తైయన్నై, అనుపపన్నమెన్న వాణ్ణాతు; ఆశ్రయాశ్రయిభావశబ్దితసంయోగాత్మకాధేయతారూపాపృథక్ - సిద్ధధర్మతాలక్షణ- భగవత్- ప్రకారతై, ఆశ్రయసమ్బన్ధరూ [౫ నైయాకైయాలే, స్వాశ్రయమాయ్ భగవదాశ్రితముమాన చేతనస్వరూపత్తినుడైయ సత్తానిర్వాహకైయిన్నై, అత్యన్తముపపన్నమ్; "సత్తాయా ఆశ్రయసమ్బన్ధాధీనత్వాత్, స్వరూపలాభేసతి జ్ఞప్తిత్వాదసమ్భవాచ్చ, సర్వం తదధీనమ్" ౧ ఎన్ఱి,అ శ్రుతప్రకాశికాభిమతైయుమిఱే? ధర్మత్తుక్కు, ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వాభావమ్ ఆశ్రయసమ్బన్ధాత్మకత్వాభావప్రయుక్తమ్. ఇత్తాల్, ధర్మిగ్రాహక-మాన- సిద్ధత్వరూపప్రాబల్యమ్ ప్రత్యుక్తమ్; ధర్మికుమ్ నిర్వాహకమాకైయాలే, అత్యన్తమ ప్రబలమాయిఱేయిరుప్పతు కిఞ్చ, ౨*తిరుమన్త్రత్తిలే ఉప్తచతుర్థ్యుక్తమాకైయాలే. ౩*ఉపక్రమన్యాయత్తాలే జ్ఞానత్వాద్యపేక్షయా శేషత్వమే ప్రబలమ్; ప్రథమ [౧౦ శ్రుత-నారాయణశబ్దోక్తమాకైయాలె అనన్తరశ్రుత-చతుర్థీ-లక్షిత- ప్రార్థనా-బలాయాత-బోధ్యత్వాపేక్షయా శరీరత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్. ౪*అన్తర్యామ్యధికరణాదికళిలె ప్రథమాధ్యాయత్తిలే పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళైచ్చొన్ని, ద్వితీయాధ్యాయత్తిలే "జ్ఞోఽత ఏవ"౫, "కర్తా, శాస్త్రార్థవత్త్వాత్"౬, ఎన్ఱు, జ్ఞాతృత్వాదికళై శారీరకత్తిల్ శొల్లిన్ఱు. చేతనస్వరూపసమమాన భగవచ్ఛేషత్వమ్, శేషిమాత్రప్రతియోగికత్వాత్ ప్రబలమ్. స్వశేషత్వమ్, శేషత్వాశ్రయప్రతియోగికత్వాత్ దుర్బలమ్. ధర్మికళుక్కు ప్రాబల్య - దౌర్బల్య-విభాగమ్, ధర్మఙ్గళుక్కు ప్రాబల్య-దౌర్బల్య- నిబన్ధనమ్, ఎన్నుమతు ౭*ముఖ్యక్రమన్యాయసిద్ధమ్ జనకపుంస్త్వ- జన్యపుంస్త్వాది-రూప- పితృపుత్రాది-పద-ప్రవృత్తినిమిత్తఙ్గళిలే పుంస్త్వాద్యపేక్షయా జనకత్వాదికళ్ ప్రథమనిర్దిష్టఙ్గళాకిఱాప్పోలే,(దాస)శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తత్తిలుమ్, "శేషచేతనత్వందాసత్వమ్"ఎన్ఱు, చేతనత్వాపేక్షయా శేషత్వమే ప్రథమమెన్నై, యుచితమాకైయాలే, "చేతనత్వేసతి శేషత్వం,దాసత్వమ్"ఎన్ఱు, వ్యుత్క్రమోక్తియుమ్ అనుచితై. "నిశ్చితే పరశేషత్వే, శేషం సమ్పరిపూర్యతే। అనిశ్చితేపునస్తస్మిన్, సర్వమన్యద్ అసత్సమమ్"౮ ఎన్ఱి,అప్పడియే, శేషత్వజ్ఞానమిల్లావిడిల్ నిరూప్యత్తుక్కుమ్ నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ అసత్తైశొల్లుకైయాలుమ్, శేషత్వమ్ ప్రబలమ్. పరాశర-స్మృతియిలుమ్, "అకారవాచ్యస్య విభోర్హరేశ్శేషమహం సదా"౯ ఎన్ఱు, అహన్త్వాపేక్షయా, శేషత్వమ్ ప్రథమోక్తమ్. [౨౦

ఎ-అ —(ప్రకారతాప్రయుక్తమాన శేషత్వమే) ఎన్ఱు,తు, అద్వారక భగవత్ప్రకారతా ప్రయుక్తప్రకారితా రూప స్వాతిశయాధాన విశిష్టయక- భగవదిచ్ఛాజన్యోపాదాన- విషయత్వరూప దాస్యాత్మక శేషత్వమే యెన్ఱు,పడి. (అన్తరఙ్గనిరూపకమ్ ఎన్ఱు,తాయ్ఱ్ఱు) ఎన్ఱు,తు - అసాధారణ ధర్మమాయ్కొణ్డు ప్రథమనిరూపక ధర్మమాయిరుక్కుమెన్ఱు,తాయిన్ఱు ఎన్ఱు,పడి. ఆక, దాస్యనిరూపకమాన శేషత్వమ్ ఆత్మసత్తారూపమాకైయాలేయుమ్, జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ ఈశ్వరసాధారణఙ్గళాకైయాలేయుమ్. వస్తువై నిరూపిక్కుమ్పొతు, ప్రథమమ్, తత్తదసాధారణసత్తైయాలే "ఇదంసత్",ఎన్ఱు, నిరూపిత్తుక్కొణ్డు,తతఃపరమ్, "ఇదమ్ ఏవంవిధమ్",ఎన్ఱు, నిరూపిక్క వేణ్డుకైయాలేయుమ్, జ్ఞానానన్దఙ్గళైయపేక్షిత్తు ఆత్మవస్తువుక్కు దాస్యమ్ ప్రథమనిరూపకమాయ్కొణ్డు ప్రబలమాయ్, అత్తాలే నిరూపితస్వరూప విశేషణఙ్గళాయ్కొణ్డు వ్యావర్తకఙ్గళాకైయాలే,ధర్మిభూత జ్ఞానాదికళోడు ధర్మభూతజ్ఞానాదికళోడు వాశియఱ ఎల్లామ్ దుర్బలఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, శేషత్వానుగుణమాకవే జ్ఞానానన్దఙ్గళై సఙ్గోచిత్తు యోజిక్క వేణుమ్,ఎన్ఱు,తాయిన్ఱు ఇవ్విడత్తిల్, సకలపదార్థఙ్గళినుడైయవుమ్ సత్తై, తత్తద్విషయక ప్రథమపిణ్డగ్రహణ విషయమాయిరుక్కైయాలే, అన్దసత్తై అనేకపదార్థఘటితమాన భగవచ్ఛేషత్వమెన్నిల్, ప్రత్యక్షానుకూలత్వాదికళై యొఱ్ఱిణ్డవస్తుగ్రహణత్తిల్ అసమర్థమాన ధర్మిభూత జ్ఞానాత్మకమాన అహమ్-ప్రత్యయత్తిల్, అన్దసత్తైవిషయమామ్పడి ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; శేషత్వమావతు- ౧౦* పరగతాతిశయాధానేచ్ఛా [౩౦ జన్యోపాదాన- విషయతావచ్ఛేదకమాన ధర్మవిశేషమ్. పరగతాతిశయాధానేత్యాది - నివేశమ్. ఉపలక్షణార్థమ్, "యస్తత్త్వన్తమ్ పరార్థః, తంవయంశేషఇతి బ్రూమః"౧౧ ఎన్ఱి,అ శాబరభాష్యత్తాల్, పారార్థ్యరూప శేషలక్షణమ్ ఉపలక్షణ - విధయా ఎన్ఱుమిడమ్ స్పష్టమిఱే?

౧॥ శ్రుతప్రకా. పు ౮౩-ప-౧౩ (అహమర్థాత్మత్వసమర్థనే). ౨॥ తి-మ- ౩॥ పూ-మీ-౧-౪-౨౯. ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౨-౧౯. ౫॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౬॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౩. ౭॥ పూ-మీ-౫-౪-౨—౪. ౮॥ భాట్టేతన్త్రవార్తికే? రహస్యత్రయ-సా-పు-౧౪., ౯॥ పరాశరస్మృ- ౧౦॥ వే-సం-పు. ౩౩౮, వా. (౧౫౨౩) శ్రుతప్రకా., జిజ్ఞాసాధిక.పు. ౧౯౬, శేషలక్షణమ్. ౧౧॥ పూ- మీ- ౩- ౧- ౨- శాబరభా, కాలికాతాముద్రితే, సం. ౧, పు. ౨౯.

వ్యా·—(ఇతే) ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి. ప్రథమమ్ శేషత్వత్తైయిట్టు వస్తువైనిరూపిత్తుక్కొణ్డు, పిన్నై జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్ జ్ఞానగుణకముమాయ్ అచిద్వ్యావృత్తముమా యిరుక్కుమ్, ఎన్నుమిడత్తై తృతీయపదత్తాలే నిరూపిక్కిఱ ప్రణవముమ్,

అ·—భాష్యకారరుమ్, “‘శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వమ్’ చేతనలక్షణమ్” ౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్. ఇప్పడి ధర్మిస్వరూపనిర్వాహకాశ్రయసమ్బన్ధాత్మకత్వరూప-వస్తుసామర్థ్య-సచివోపక్రమప్రతిపన్నత్వాదిన్యాయఙ్గళాలే, ౨ శేషత్వపారార్థ్యమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, “జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా, శేషోహి పరమాత్మనః” ౩ ఎన్ఱు, క్వచిత్ జ్ఞానత్వాదికళుక్కు ప్రథమత్వమ్, ౪*శాఖాచన్ద్రన్యాయత్తాలే ౫*అన్నమయాద్యనుక్రమమ్పోలే బుద్ధ్యారోహణసౌకర్యార్థమ్, ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమ్. పారార్థ్యమాత్రత్తైక్కొణ్డు పారిబల్యఙ్గళ్లనిన్నైక్కిల్, “స్వరూపమ్ అణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్” ౬ ఎన్ఱు, అణుత్వత్తుక్కు జ్ఞానానన్దాపేక్షయా ప్రాబల్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. పురుషార్థాన్వయప్రయోజకమల్లాద అణుత్వత్తైప్పోలే తత్ప్రయోజకఙ్గళాన జ్ఞానానన్దత్వాదికళ్ వస్తుసామర్థ్యత్తాలేయుమ్ తత్సహకృత-పురోనిర్దేశత్తాలుమ్ ప్రబలఙ్గళెన్నిల్, అతు, శేషత్వత్తుక్కుమ్ తుల్యమ్; ప్రథమనిర్దేశత్తుక్కు బాహుళ్యముమ్, సకలప్రమాణసంగ్రహ-మూలమన్త్ర-సంగ్రహ-ప్రణవస్థత్వముమ్,అధికమ్. కిఞ్చ, అనియతపౌర్వాపర్యానుష్ఠానావధిక్రమ విషయత్తిల్, ప్రవర్త్తిక్కక్కడవదాన “పూర్వాబాధేన నోత్పత్తిర్ ఉత్తరస్యహిసిధ్యతి?” ౭ ఎన్గిఱ న్యాయమ్, నియతక్రమమాన మూలమన్త్ర-పదత్రయ-ప్రతిపన్నశేషత్వాది-విషయత్తిల్ ప్రవర్త్తియాదు పరమత-రీతియైక్కొణ్డు, ప్రవర్త్తిక్కుమెన్ఱుకొళ్ళిలుమ్, తద్వదేవ, నిషేధాపేక్షితనిషేధ్య-సమర్పక-వ్యక్తచతుర్థీ-లబ్ధ-భోక్తృత్వాపేక్షయా, తన్నిషేధక ¶నమశ్శబ్దోక్త భోక్తృత్వాభావమే ప్రబలమ్, ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమ్ [¶ఇష్ట నమశ్శబ్దమ్, వ్యక్తచతుర్థ్యనన్తరానుషక్తమాదలాల్-]

“ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, మూలత్తిలే (దాస్యమితే) ఎన్గిఱ (ఇతే) శబ్దమ్”, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్— (ఇతేఎన్ఱు,వ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి) యెన్ఱు,

సకలప్రమాణాభ్యర్హిత-ప్రణవ ప్రమాణ-ప్రసిద్ధియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(ప్రథమమిత్యాదినా). నియతక్రమత్వాత్, ౮*ఉపక్రమన్యాయవిషయత్వమొழிయ, ౯ *అపచ్ఛేదన్యాయవిషయత్వమ్ అనుపపన్నమ్, ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే, (ప్రథమమ్...పిన్నై...తృతీయపదత్తాలే) యెన్ఱు, నిర్దేశిత్తదు లుప్తచతుర్థ్యర్థమ్—(శేషత్వత్తై) ఇతి.

“మన-జ్ఞానే” ౯, “మదీ-హర్షే” ౧౦, ఎన్గిఱ ధాతుక్కళిన్మేలే, భావే డ్విం-ప్రత్యయమ్ ౧౧ వన్దు మకారమ్ నిష్పన్నమ్, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్)ఇతి. (లక్షణ) శబ్దమ్ ధర్మిస్వరూపవాచియాగాల్, జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ యథాశ్రుతార్థకఙ్గళ్. అదు అసాధారణధర్మవాచియాగాల్, జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ భావప్రధానఙ్గళాగక్కడవదు. “మను-అవబోధనే” ౧౨ ఎన్గిఱ ధాతువిన్మేలే, కర్త్తరి డ్విం-ప్రత్యయమ్ ౧౩ వన్దు మకారమ్నిష్పన్నమ్, ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానగుణకముమాయ్) ఇతి. “అనుకూలజ్ఞానస్యైవహ్యానన్దత్వమ్” ౧౪ ఆగైయాలే,అత్తై త్తోన్ఱువిక్కైక్కాగ, “ఆనన్దగుణకముమాయ్” ఎన్ఱాన్నొழிన్దదు. జ్ఞానగుణకత్వరూప-లిఙ్గ-బల-సిద్ధార్థమ్—(అచిద్వ్యావృత్తముమాయ్) ఇతి.

ఎ-అ.—ఇప్పడి యిల్లావిడిల్, ‘పారార్థ్యమేవ శేషత్వమ్బ్రూమః’ ఎన్ఱు, శొల్లలామిఱే? అన్ద శేషత్వమాకిఱ ధర్మవిశేషన్దాన్ పరాతిశయాధానోపలక్షిత శక్తిరూపమాగక్కడవదు. “శక్తయస్సర్వభావానామ్, అచిన్త్యజ్ఞానగోచరాః। యతోఽతో బ్రహ్మణస్తాస్తు సర్గాద్యా(ః) భావశక్తయః॥౨౪॥ భవన్తి తపతాంశ్రేష్ఠ! పావకస్య యథోష్ణతా॥౨౫॥” ౧౫ ఎన్ఱు, సకలపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ తత్తదసాధారణమాన శక్తివిశేషఙ్గళుణ్డిఱే, శొల్లిల్ నిఱ్కిఱే?—

౧॥ గురుపరమ్పరాప్ర-పు-౧౭౧ (౧౮౮౦వర్షమ్ శ్రీనిధి అచ్చుక్కూడత్తిల్ముద్రితమ్). ౨॥ పూ-మీ-౧-౪-౮౯—౩౦; ఉపక్రమోపసంహారా విత్యాది-శ్లో బృహత్-సంహితాయామితి సర్వదర్శనసంగ్రహే, పూర్ణప్రజ్ఞదర్శనకథనే, పు-౮౪. ౩॥ జ్ఞానసారే, పా. ౧౬వ్యా; తత్త్వత్ర. చిత్ప్ర. పా. ౧౦వ్యా.; రహస్యత్రయసారే-తత్త్వ-త్రయాధికారే, పు-౭౪. ౪॥ పూ-మీ- ; లౌకన్యాయరత్నాకరే ; “అత్తై” అకారాదియిల్, న్యాయశబ్దార్థే, ౨౫ వదున్యాయమ్. ౫॥ తై-ఉ-ఆనన్దవల్లీ-అను-౧—౯. ౬॥ ౭॥ పూ-మీ-౬-౫-౫౪, శ్రుతప్రకా., పు-౪౬ప-౩౬; పు-౧౧౨, ప. ౧౦. ౮॥ పూ-మీ-౬-౫-౫౪; శ్రుతప్రకా. పు. ౪౬-ప-౨౬; పు-౧౧౧, ౧౧౨. ౯॥ ధాతు-పా. దివ్. ౭౦, ఆ. స. అనిట్. మన్యతే. ౧౦॥ ధాతు-పా. ఈదిత్-దివ్. ౧౦౨,వ.అక-సేట్. మాద్యతి. ౧౧॥ భావే “డ్విం”? రహస్యత్ర-సా-పు-౧౬. ౧౨॥ ధాతు-పా. ఉదిత్. తన్. ౯, ఆ. స. సేట్. మనుతే. ౧౩॥ కర్త్తరి “డ్విం”? ౧౪॥ వే-సం-పు-౩౩౬, వా-(౧౫౦౯). ౧౫॥ వి-పు-౮౦-౧-౮-౩.

వ్యా.—సమస్త-వస్తుక్కళుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు ప్రకారమ్, ఎన్నుమత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ నారాయణపదముమ్, ముఖిలానవై, ఇత్తిల్ ప్రమాణమ్; "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాన్యథాలక్షణం తేషామ్, బన్ధే మోక్షే తథైవచ"[౧] ఇత్యాదికళుమ్ ఉణ్డిఱే;

అ—(సమస్తేత్యాది.) ఇతు, నారాయణశబ్దత్తిన్ఱైయ బహువ్రీహ్యర్థమానపోతు, (సమస్త) శబ్దమ్, భగవద్గుణవ్యతిరిక్తపరమ్; తత్పురుష సమాసార్థమానపోతు, యథాశ్రుతార్థకమాకక్కడవతు. బహువ్రీహియిల్ లబ్ధమాన, నియతధార్యత్వాదిరూప-శరీరత్వత్తాల్, అపృథక్-సిద్ధధర్మత్వరూపమాన ప్రకారత్వమ్ ఫలితమ్; తత్పురుషనిల్, అపృథక్-సిద్ధాధారవాచియాన అయనశబ్దబలత్తాలే సమానవిత్తివేద్యతయా అపృథక్-సిద్ధాధేయతారూపమాన ప్రకారత్వమ్ సిద్ధమ్; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఇత్తాల్, ప్రణవత్తిలే ప్రథమనిర్దేశత్తాలే జ్ఞానత్వాద్యపేక్షయా అభ్యర్హితముమ్, తద్ధేతుభూత ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వనియామకాశ్రయ సమ్బన్ధరూపముమ్, ఆన భగవత్-ప్రకారత్వమ్, నారాయణపదత్తాలుమ్ శొల్లిఱ్ఱు, ఎన్ఱు, కరుత్తు. పూర్వోపదర్శితప్రమాణోపపత్తికళ్, (ముఖిలానవై,) ఇత్యనేన వివక్షితజ్గళ్. (దాసభూతా ఇత్యాది) "ఆత్మానః" ఎన్ఱ్, అవిత్తాలే చేతనత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, (దాస) శబ్దమ్ శేషత్వమాత్రపరమ్. (భూత) శబ్దమ్ సత్తావిశిష్టవాచి. సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే[౨], ప్రథమోక్తశేషత్వమ్

ఎ-అ.—ఇత్తిల్ సాక్షాత్ప్రకారతారూప భగవదతిశయాధానోపలక్షిత శక్తిరూపమాన దాస్యమ్, ఆత్మాసాధారణసత్తైయాకక్కడవతు. ఇన్ద శక్తివిశేషత్తుక్కు స్వీయసత్తాత్వేన రూపేణ అహమ్ప్రత్యయగోచరత్వమ్ శొల్లక్కూడామైయిల్లైయాకైయాలే, ఆత్మసత్తై దాస్యరూప శేషత్వమాక క్కూడామైయిల్లై ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

("దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే")[౧] ఇత్యాదిక్కు రహస్యత్రయమీమాంసైయిలే శొల్లప్పట్టవర్థమ్:—[౩] "అతఏవ, 'దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాన్యథాలక్షణం తేషామ్ బన్ధే మోక్షే తథైవ చ'[౧] ఇతి, ఉకార-నమశ్శబ్దావుపబృంహితౌ. అత్రేదమవసేయమ్:—దాసాశ్చ తే భూతాశ్చ, [దాసభూతాః] దాస్యేన లబ్ధసత్తాకా[ః] ఇత్యర్థః. [స్వ] శబ్దః 'ఆత్మనః' ఇత్యుక్తాత్మపరః. నత్వాగన్తుకోపాధిత ఇత్యర్థః అనాది-భగవన్మాయా-తిరోహితత్వేన దాస్యరసానావిర్భావాత్, సత్యామపి దాస్య-యోగ్యతాయాం తత్ఫలోపధానం నాస్తి; ఇతి భావః [సర్వ] శబ్దః, త్రివిధాత్మవర్గపరః. [హి] శబ్దః, 'పతింవిశ్వస్య'[౪] ఇత్యాది ప్రమాణప్రసిద్ధిపరః. 'ఆత్మానో దాసభూతాః ఇతి వ్యాహతమ్, [౫]*వ్యాపన-భరణ-స్వామ్యానామ్ ఆత్మపదార్థత్వాత్, స్వామినశ్చ స్వత్వానుపపత్తేః', ఇత్యాశఙ్కాయామ్, [పరమాత్మ] సమాఖ్యయా పరిహృతా. నను, 'అసన్నేవ సభవతి'[౬] ఇత్యత్ర, జ్ఞానస్య సత్తాలాభాత్మకత్వం శ్రుతమ్? ఇత్యత్రాహ [నాన్యథేతి] [లక్షణమ్] - [భూత] శబ్దోపాత్త భగవత్ప్రియతమత్వరూప సత్తా జ్ఞాపకమ్, ఇత్యర్థః. కైఙ్కర్యస్య, అనుభవజనిత ప్రీతికారితత్వేన ప్రేమాత్కట్యగర్భతయా, అనుభవాపేక్షయా కైఙ్కర్యమేవ భగవత్ప్రియతమమ్; 'అసన్నేవ'[౬] ఇత్యత్ర, కైఙ్కర్యపర్యన్తజ్ఞానమ్ భగవత్ప్రియతమత్వ-లక్షణ సత్తాతిశయ-లాభహేతుః, ఇత్యపి వివక్షితమ్, ఇతి భావః. అనుభవజనితప్రీతికారితకైఙ్కర్యమ్, 'గుణైర్దాస్యముపాగతః'[౭] ఇత్యాది రీత్యా, నిర్హేతుక భగవత్కటాక్షవిశేషేణ బద్ధ-దశాయామపి సమ్భవతీత్యభిప్రాయేణాహ (బద్ధే) ఇతి. [౨౯]

నను, 'సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్'[౮] ఇత్యాదౌ, అనుభవస్యైవ సామాన్యేన బ్రహ్మవిద్యాఫలత్వశ్రవణాత్, [౯]మన్త్రరత్నాదౌ, విశిష్య, ప్రపత్తివిద్యాయా ఏవ కైఙ్కర్యపర్యన్తఫలశ్రవణాచ్చ, మోక్షదశాయామ్ ఆత్మానుభవమాత్రనిష్ఠానామపి సద్భావాత్[౧౦], 'ప్రియోహి జ్ఞానినోఽత్యర్థమ్'[౧౧] ఇత్యాదిరీత్యా, తేషామ్ భగవత్ప్రియతమత్వాచ్చ, దాస్యమేవ సత్తా-లాభహేతుః ఇత్యయుక్తమ్, ఇత్యత్రాహ—[మోక్ష ఇతి] [మోక్షే చ తథైవ] ఇత్యర్థః లక్ష్మీప్రభృతి దివ్యమహిషీవర్గ ఇవ, అనన్త-గరుడ-విష్వక్సేనాది-సూరివర్గ ఇవ, భక్తేషు, ప్రపన్నేషు చ, భగవత్ప్రియత్వతారతమ్యమ్, ప్రామాణికత్వాత్ అనర్థతారతమ్యావహత్వాభావాచ్చ, న దోషః, ఇతి భావః. ఇత్థమ్, దాస్యాత్ జ్ఞాతృత్వస్య ప్రియతమత్వజ్ఞాపకత్వాభావేన లక్షణత్వనిషేధే సతి, జ్ఞాతృత్వప్రయుక్తమ్ అనాద్యచిత్సంబన్ధ-నిబన్ధనమ్ యత్కిఞ్చిత్ఫలోద్దేశ్యకాదృష్టద్వారక-సాధనానుష్ఠాతృత్వరూపమ్ ప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగాశ్రయత్వరూపమ్ భోక్తృత్వంచ, లక్షణం నభవతీత్యభిప్రాయేణ [నాన్యథా] ఇతి సామాన్యతో నిర్దిష్టమితి" ఎన్ఱు.

౧॥ ౨॥ అతావతు, "తమేవంవిద్వాన్ అమృత ఇహ భవతి", "తమేవ విదిత్వాఽతిమృత్యుమేతి", "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిః...తస్మిన్ దృష్టే పరావరే", "పాథసి పీతే తృష్ణా శామ్యతి", ఇత్యాది-వైదిక-లౌకిక-ప్రయోగఙ్గళిలే, జన్యజనకభావ-జ్ఞాపకమాయ్ కొణ్డు, సాధ్యత్తుడన్ శొల్లప్పట్ట సిద్ధత్తై సాధ్యత్తుక్కు జనకమాకక్కొట్టుమ్ న్యాయత్తాలే; పూ-మీ-౨-౧-౧-జై-న్యా-వి. ౩॥ రహస్యత్రయమీ-౪॥ తై-ఉ-షష్ఠప్ర-నారాయణే, అను-౧౧-సహస్రశీర్షమిత్యాది. ౫॥ గీ-సం. శ్లో-౧౯. ౬॥ తై-ఉ-అనన్దవల్లీ-౬-౧-౧. ౭॥ రా. కి-౪-౧౨. ౮॥ తై-ఉ-అనన్దవల్లీ-౧-౨-౨. ౯॥ జితన్తాఖ్యాయమన్త్ర-మన్త్రరత్న-చరమశ్లోకాదౌ. ౧౦॥ బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪. ౧౧॥ గీ-౭-౧౭.

వ్యా.—"అడియేన్ ఉళ్ళాన్"౧ ఎన్ఱారిఱే ఆఴ్వార్; తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి శ్రీపాదత్తిలే ఆఴ్వాన్ ఆఱుమాసమ్ సేవిత్తునిన్ఱు, మహానిధియాకప్పెఱ్ఱ౨ వర్థమితేయిఱు౨ ఇప్పడి శేషత్వమ్ అన్తరఙ్గనిరూపకమాకైయాలే, నిరూపిత- స్వరూప- విశేషణఙ్గళాన జ్ఞాతృత్వాదికళై ఏతదనుగుణమాక యోజిక్కవేణుమ్, ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—అనన్తరనిర్దిష్ట(భూత)శబ్దార్థసత్తైక్కుమ్ (ఆత్మ)శబ్దోక్తజ్ఞాతృత్వాదికళుక్కుమ్ నిర్వాహకమ్ ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కిఱతు-ఇత్తాల్. సత్తాదినిర్వాహకత్వముమ్, తద్ధేతుకమాన ప్రథమనిర్దేశవ్యఞ్జితాభ్యర్హితత్వముమ్, శేషత్వత్తుక్కు సిద్ధమ్. ఇత్తాల్, జ్ఞానాది-నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కు అప్రశస్తత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇన్త అప్రాశస్త్యత్తై "నాన్యథాలక్షణమ్"౩ ఇత్యాద్యుత్తరార్థమ్ స్ఫుటీకరిక్కిఱతు. "అపశవో వా అన్యే"౪ ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్పోలే, నఞ్, ౫*అప్రాశస్త్యపరమ్. "బద్ధే, మోక్షే,"౩ ఎన్ఱు, నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కు బన్ధమోక్షఙ్గళిలిల్లామై శొల్లుకైయాలే, శేషత్వత్తుక్కు అవస్థైయిల్ అనుగతత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్,(పరమాత్మ)౩ శబ్దవ్యఞ్జితమాన శరీరత్వప్రయుక్త ప్రకారత్వమే(దాస)౩ పదాభిప్రేతమ్, ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్. సుషుప్తి ప్రళయ [స్వప్న]జాగరమోక్ష దశైకళిలనువృత్తఙ్గళేయాకిలుమ్, జ్ఞానత్వాదికళుక్కు, ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వమిల్లామైయాలే అప్రాశస్త్యమ్. ధర్మ|౧౦ భూత- జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ సుషుప్తి- ప్రళయఙ్గళిలిల్లామైయాలుమ్, ధర్మిసత్తానిర్వాహకఙ్గళల్లామైయాలుమ్, అవై అప్రశస్తఙ్గళ్. భగవత్-ప్రకారత్వప్రయుక్త శేషత్వమ్, సార్వకాలికమాయ్ సర్వావస్థవృత్తియుమాయ్ సత్తానిర్వాహకముమాయిరుక్కైయాలే ప్రశస్తలక్షణమ్, ఎన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు. (ఆది)శబ్దత్తాలే, "'దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః'౩ అతోఽహమపి తే దాసః(ః) ఇతి మత్వా నమామ్యహమ్"౬ ఎన్గిఱ, అవిత్తు వివక్షితమ్.

(అడియేనిత్యాది).—శేషభూతన్ ఆన్ఱవెన్నుడైయ ఉళ్ళియిరుక్కిఱవన్, ఎన్ఱు, అర్థమ్. ఇఙ్గే భగవత్స్వరూపనిరూపణప్రకరణమాకైయాలే, అన్తర్యామిత్వమ్ శొల్లుకిఱవర్, "ఎన్నుళ్ళాన్" ఎన్నామల్ "అడియేనుళ్ళాన్"౭ ఎన్ఱ, విఱ్ఱు, చేతనస్వరూపత్తై నిరూపిక్కుమ్బోతు శేషత్వత్తై ఇట్టే నిరూపిక్కవేణుమెన్ఱు తోన్ఱుమిడత్తుక్కాక, ఎన్ఱు, పడి. ఇప్పడి, అన్యపరోక్తియిలుమ్ ఇతిఙ్కుడైయ అభ్యర్హితత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, అపక్షపాతిప్రమాణ సిద్ధత్వమ్ సూచితమ్. ఇతిన్ ఉడైయ అత్యన్తగౌరవప్రమితి అర్థమాక, పూర్వర్కళాలే కృచ్ఛ్రేణ లబ్ధత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(తిరుక్కోట్టియూరిత్యాది). "ఆఴ్వాన్! ఆఴ్వార్ 'అడియేనుళ్ళాన్'౭ ఎన్ఱు, పడి కణ్డాయే?' ఎన్ఱు, నమ్బి యరుళిచ్చెయ్య, ఆఴ్వాన్ 'కృతార్థస్వామి' ఎన్ఱు పోన్దాన్", ఎన్గిఱ, అవిత్తు వివక్షితమ్. (వరప్రయోజనేతాది)-౮ ప్రకృతత్తోడే, సఙ్గమిప్పిక్కిఱార్—(ఇప్పడి శేషత్వమిత్యాదినా)-

ఏ-అ.—(అడియేనుళ్ళాన్ ఎన్ఱారిఱే.) ఎన్ఱతు - ఎమ్బెరుమాన్ ఆఴ్వారుక్కు ఆత్మస్వరూపత్తై యథావస్థితమాక కాట్టి [అం కొడుక్క కణ్డుపేశిన "కణ్డేన్ శివన్దు" (తి-వా-౮-౮) ఎన్గిఱ తిరువాయ్మొఴియిలే తమ్మైప్పేశుమళవిల్, "అడియేన్"౭ ఎన్ఱు ముగ్ధత్ తిరువడిసమ్బన్ధమాకిఱ దాస్యత్తైయుమ్, పిన్బు అస్మత్ప్రత్యయత్తైయుమ్, ఇట్టు నిరూపిత్తరుళిచ్చెయ్తారిఱే? ఎన్ఱ, పడి.

తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి సన్నిధియిల్, ఆఴ్వాన్ ఆఱుమాసమ్ కాత్తు ఇవ్వర్థమ్ పెఱ్ఱపడి—ఎమ్బెరుమానార్, భాష్యమిట్టరుళుమ్బోతు, ఆఴ్వానై, పట్టోలై కొళ్ళుమ్పడియాకవుమ్, తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్పొరున్దాతవిడత్తిల్ పట్టోలై కొళ్ళవేణ్డా వెన్ఱుమ్, నియమిత్తపడియే, ఆఴ్వాన్ పట్టోలై కొణ్డువన్దు కొణ్డిరుక్కుమళవిల్, ఎమ్బెరుమానార్, జ్ఞాతృత్వమాత్రత్తై చేతనలక్షణమాక వరుళిచ్చెయ్య, అతు ఆఴ్వాన్ తిరువుళ్ళత్తిఱ్కు ఒత్తైయామైయాలే, నిర్బన్ధిత్తవళవిలుమ్ పట్టోలై కొళ్ళామలిరుక్క. ఎమ్బెరుమానారుమ్, "ఆకిల్, నీరే భాష్యమ్ శెయ్తు కొళ్ళుమ్" ఎన్ఱు, తిరువడికళాలే ఆఴ్వానైయుమ్ శీఱియుదైత్తువిట్టు, భాష్యమరుళిచ్చెయ్కై తవిర్న్దు, ఉళ్ళే ఎఴున్దరుళిన, ఆఴ్వానుమ్, "ఇవ్వాత్మవస్తు అత్తలైక్కు అనన్యార్హశేషమాకిల్, ఇవ్వినియోగప్రకారమ్ కొణ్డేనో?' ఎన్ఱు, ధ్యానిత్తిరుక్క, అన్ఱిరా ముఱ్ఱ, ఎమ్బెరుమానార్ సకలశాస్త్రఙ్గళైయుమ్ నన్ఱాక పర్యాలోచనమ్ శెయ్తరుళి, "నెఱియుళ్ళియురైత్త" (తి-వాయ్-౧-౩-౫) ఎన్గిఱ, అప్పడియే తత్త్వార్థనిశ్చయమ్ శెయ్తరుళి, మఱ్ఱైనాళ్, విడివోరై శడక్కెన్న కాలైక్కర్మఙ్గళై ముడిత్తు, భాష్యమరుళిచ్చెయ్వతాక వెఴున్దరుళి ఆఴ్వానైయుమ్ మికవుమ్ కొణ్డాడి, "నామ్ తప్పచ్చెయ్తోమ్ కిడీర్, ఇని పట్టోలై కొళ్ళుమ్" ఎన్ఱు, జ్ఞాతృత్వమున్నాక శేషత్వత్తై చేతనలక్షణమాక వరుళిచ్చెయ్య,

౧॥ తిరువాయ్-౮-౮-౨. ౨॥ భ-వి-౮-౮-౨. వ్యా గురుపరమ్పరాప్ర - పు-౧౭౧ (౧౮౮౦మ్ వర్షమ్ శ్రీనిధి అచ్చుకూడత్తిల్ ముద్రితమ్). ౩॥ ౪॥ తై-సంహితా, కా. ౫, ప్ర. ౨, అను. ౧౦, వ ౫౧; పూ - మీ., ౧ - ౪-౨౬, సూ. ౨౬(="ప్రశంసా"). ౫॥ "తత్సాదృశ్యమ్, అభావశ్చ, తదన్యత్వం, తదల్పతా, అప్రాశస్త్యం, విరోధశ్చ, నఞర్థాష్షట్ ప్రకీర్తితాః" ఎన్ఱు, అభియుక్తరాల్ నఞర్థఙ్గళ్ శొల్లప్పట్టనవామ్. (ఆప్తై ఎన్బవర్ శెయ్త సంస్కృతాఙ్గ్లేయకోశాదియిల్, అకారార్థమ్ పార్క్క.) ౬॥ స్తోత్రభా-౧,౫౨, శ్లోకవ్యాఖ్యోదాహృతేశ్వర-సం. ౭॥ తిరువాయ్-౮-౮-౨. ౮॥ శ్రీవచనభూ - వా - ౭౨.

30-10-97.

మూ.—౭౮. ఇతుక్కాగ వన్దేతియన్ఱు,

వ్యా.—౭౮. ఇతు 'స్వరూపనిరూపకమాకిల్, అత్తై ఉళ్ళవన్ఱే- కుడజ్గి ఉణ్డాయ్ప్పోరవేణ్డావో? ఇతుక్కు ము న్బిన్ఱిక్కే యిప్పోదు ఉణ్డాకైయాలుమ్, లోకత్తిల్ ఇతుక్కాగ ఔపాధికమాయ్ నడక్కక్కాణ్కైయాలుమ్, దాస్యమ్ ఆత్మావుక్కు వన్దేతియన్ఱో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతుక్కాగ వన్దేతియన్ఱు,) ఎన్ఱు. (ఇతుక్కాగ) ఎన్ఱు, ప్రకృతమాన దాస్యత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు. (వన్దేతి) యావతు,-ఆగన్తుకమ్. (అత్తన్ఱు,) ఎన్నైయాలే, "స్వాభావికమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—౭౮. "'యావదాత్మభావిత్వాచ్చనదోషః'౧ ఎన్గిఱ సూత్రత్తప్పడియే, యావదాత్మభావిక్కై స్వరూపనిరూపకత్వమాకై "యాలే, కాదాచిత్కమానవిత్తుక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమ్ కూడాతు; 'ఇదం శేషత్వమ్ ఔపాధికం, శేషతాత్వాత్, మాతాపిత్రాది-శేషత్వ "వత్,' ఎన్గిఱ అనుమానత్తిల్ ఇతుక్కౌపాధికత్వమ్ సిద్ధమ్;" ఎన్గిఱ ఆశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్, ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే యవతారిక్కై- (ఇతుస్వరూపనిరూపకమాకిలిత్యాది) కైఙ్కర్యాభిప్రాయేణ, (ఇతుక్కు మున్బిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది. (ఇతుక్కు మున్బు) ఎన్ఱత్తు, "ఇదానీన్తనమాన ఆచార్యోపదేశాదిక్కు పూర్వమ్", ఎన్ఱపడి. (ఇతుక్కాగిత్యాది)—స్వాభావికత్వాగన్తుకత్వఙ్గళిల్ అన్యతరాభావే అన్యతరసత్త్వ నియమత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తన్నైయాలే స్వాభావికమెన్ఱపడి) ఎన్ఱు. "కైఙ్కర్యరూపఫలోపధానమ్, మున్బిన్ఱిక్కే, "ఇతఃపరమ్ ఉణ్డానాలుమ్ తత్-స్వరూపయోగ్యత్తై నిత్యైయాకైయాలుమ్, ప్రకారత్వప్రయుక్తతత్ప్రకారత్వ ప్రకారకజ్ఞానవిషయత్వ "రూప ఫలోపాధానవిశేషమ్ నిత్యమాకైయాలుమ్, ఇన్దదాస్యమ్ యావద్ద్రవ్యభావియాకైయాలే, ఇతుక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమ్ ఉపపన్నమ్;

౬-అ.—అత్తువుమ్ ఆழ்వాన్ తిరుపుళిత్తిక్కు ఇతైయూమైయాలే టూష్ణీమాక ఎழுన్దరుళియిరుక్క, ఎమ్బెరుమానారుమ్, "అకిల్ సీర నమ్మాచార్యరానతిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి పక్కల్ శెన్ఱు, ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడియై అఱిన్దుకొణ్డువారుమ్" ఎన్ఱు, ఆழ்వానై నియమిత్తరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే నమ్బి సన్నిధిక్కు ఎழுన్దరుళి, నమ్బియై సాష్టాఙ్గమాక దణ్డన్ సమర్పిత్తు, "ఎమ్బెరుమానార్ ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడియై క్కేట్టువరచ్చొన్నార్" ఎన్ఱు, విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, "నాయుమెన్న ఆழ்వారో, ఆత్మస్వరూపనిరూపణమ్ పణ్ణ?" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తు, పిన్బు వాయ్తిఱవాతే ఎழுన్దరుళియిరుక్క, ఆழ்వానుమ్, ఆఱుమాసమ్, (గీ-౪-౩౪) * ప్రణిపాత- పరిప్రశ్న- సేవాదికళాలే నమ్బియై అనువర్తిత్త విడత్తిలుమ్ ఒన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, ఆழ்వానుక్కు ఆచార్యవిశ్లేషమ్ సహిక్కప్పోకామైయాలే కోయిలేఱవెழுన్దరుళవత్తాక ప్పుఱప్పడుకిఱవళవిలే, నమ్బియుమ్, "ఆழ்వాన్! ఆழ்వార్, 'అడియేనుళ్ళాన్' (తి-వాయ్-౮-౮-౨) ఎన్ఱపడికణ్డాయే!" ఎన్న, ఆழ்వానుమ్ అతుక్కేట్టు, "కృతార్థోస్మి" ఎన్ఱు, కోయిలేఱవెழுన్దరుళి, ఎమ్బెరుమానార్ సన్నిధియిల్ ఇత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య (తి-వాయ్-౮-౮-౨- వ్యా- పు ౩౮౦౪), అవరుమ్, "భాష్యకారరుమ్ ఇతుక్కొణ్డు సూత్రవాక్యఙ్గళై ఒరుఙ్గవిడువర్"౩ ఎన్గిఱపడియే, శేషత్వమ్ మున్నాక, "శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వమ్, చేతనలక్షణమ్" ఎన్ఱు, శ్రీభాష్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తారామ్.

మీ.—౭౮ "నను స్వార్థకర్తృత్వమ్ భోక్తృత్వంచ, నిరుపాధికమ్, 'యం [కామం] కామయతే, సోఽస్య సంకల్పాదేవ సము "త్తిష్ఠతి [తే]',౩ 'జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః'౪ 'సోఽశ్నుతే, సర్వాన్ కామాన్',౫ ఇత్యాదిభిః, మోక్ష-దశాయామ్ అపి తదుపలబ్ధేః, "*౬ తత్క్రతు, న్యాయాచ్చ, అనుభవ- కైఙ్కర్యాదీనాంస్వానన్దకత్వం సిద్ధమ్; పరార్థ- కర్తృత్వాదికంతు ఔపాధికమ్, మోక్ష - దశాయాం "తత్ర త్వేప్రమాణాభావాత్; సంసార - దశాయాం క్వచిత్, కేవల- "పరార్థ- [ప్ర] వృత్తిః ఆనృశంస్యాద్యుపాధికా దృష్టా; అతః, కేవల- "పరార్థత్వమ్, ఔపాధికమ్'? ఇత్యత్రాహ—

(ఇతుక్కాగవన్దేతియన్ఱు) పరార్థ-కర్తృత్వాదేర్. మోక్షదశాయామ్ ప్రమాణాభావోఽసిద్ధః— "అహమన్నమహమన్నమహమ న్నమ్"౭ ఇతి, ఆవిర్భూతానుభవకైఙ్కర్యయుక్తస్య అన్నత్వాభిధానాత్. అన్నత్వదశాయామ్ ఆత్మీయయోస్తయోః కేవల - పరార్థతా - ప్రతీతేః. "నివాస - శయ్యాసన - పాదుకే"౮ త్యాదౌ, అచేతనత్వేన అనస్థానమప్యుచ్యతే. అచేతనత్వంచ, స్వస్య భోక్తృత్వ- విరహాః. [*౯అస్మిన్] పశ్చాచ్ఛ్రితమ్ భోక్తృత్వమపి, [అదన్తమ్*౧౦] ఇతివిశేషణాత్, 'తత్ప్రీతివిషయకమ్' ఇతిగమ్యతే ప్రీతిభోక్తృత్వంచ స్వస్య, భోగ్యత్వాతిశయార్థమ్; "నమఇత్యేవవాదినః"౧౧ ఇతివచనాత్.

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౦ ౨॥ ఆ-హృ-ప్ర-౧. (గాన్డియాన్ అచ్చుక్కూడత్తు తమిழ் మూలత్తిల్, పు-౧౨, ప-౨౨). ౩॥ ఛా-౮-౨-౧౦ ౪॥ ఛా-౮-౧౧-౩. ౫॥ తై-ఆ-౧-౨. ౬॥ పూ-మీ; బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪, ౭॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౮॥ ఆళ-స్తో-శ్లో-౪౦. ౯॥౧౦॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౧౧॥

వ్యా.—"స్వోజ్జీవనేచ్ఛా యదితే, స్వ-సత్తాయాం స్పృహా యది, । ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావఞ్చ సదా, స్మర";౧ "[తిరుమాలే!] నానుమ్ ఉనక్కు-ప్పழవడియేన్";౨ ఎన్నక్కడవతిఱే;

౨౫. ఆనాల్, వన్దేఱియాక విపక్షితఙ్గళ్ త్తాన్ ఎవై? ఎన్న, ఇతుక్కు విరోధికళ్ ఆనవై, ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—

అ.—"ఇతిన్నుడైయ ఔపాధికత్వ సాధక శేషతాత్వరూప హేతు, ఇతిన్నుడైయ స్వాభావికత్వ గ్రాహక శాస్త్రఙ్గళాలే బాధితవిషయమాకైయాలే *౩ కాలాత్యయాపదిష్టమ్"; ఎన్ఱుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—.

(స్వోజ్జీవనేచ్ఛేత్యాది).౧ (ఉజ్జీవనమ్) - పరమపురుషార్థలక్షణ పరార్థకైఙ్కర్యరూప మోక్షలాభః; (స్వసత్తా) - దేశకాలాది సమ్బన్ధ-రూప-లౌకిక-సత్తా-విలక్షణా, "సన్తమేనన్తతో విదుః"౪ ఇత్యాది-శాస్త్రైకావసేయా, విలక్షణ-సత్తా. "ఉజ్జీవనత్తిల్ ఇచ్ఛా మాత్రమ్; 'ఏతి జీవన్తమ్ ఆనన్దో, నరం వర్ష-శతాద్ అపి' ౫ ఎన్ఱు, అన్యాయత్తాలే, ఇప్పోతు అతు కిడైయావిట్టాలుమ్ కాలాన్తరత్తిల్ అతుక్కు యోగ్యతావహమాన సత్తై అత్యన్తావశ్యకమాకైయాలే, అతిల్ ఉత్కటేచ్ఛై"; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక, "స్వ-సత్తాయై స్పృహా"౧ ఎన్ఱు, ౬*ఈప్సితమాత్రబోధక చతుర్థియై ప్రయోగియాతే, "ఈప్సితతమమ్"౭ ఆన కర్మత్తుక్కు *౮అధికరణత్వవివక్షా హేతుకమాన సప్తమియై ప్రయోగిత్తతు. (ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యఞ్చ, †సదా స్వభావం, స్మర)—"సదాతన-స్వభావమ్ అనుసన్ధత్స్వ", ఎన్ఱు, వివక్షితమ్. ఇత్తాల్, "ఔపాధికత్వానుమానమ్ *౩ కాలాత్యయాపదిష్టమ్," ఎన్ఱు, కరుత్తు. ఇన్ద వచనత్తిలే, (సదా) ఎన్ఱు, యావద్ద్రవ్యభావిత్వముమ్, (స్వభావమ్) ఎన్ఱు, ఔపాధికత్వాభావముమ్, సిద్ధమ్ ఇతు, '(ఆత్మదాస్య) త్తైయుమ్, హరియినుడైయ (స్వామ్యమ్) ఆన (స్వభావ) త్తైయుమ్, ఎప్పోతుమ్ నినై,' ఎన్ఱు, అర్థాన్తరసన్దేహాసహమ్", ఎన్ఱుమ్ అభిప్రాయత్తాలే, ఇన్దవచనత్తుక్కు స్వాభిమతార్థపరత్వ వ్యవస్థాపక వచనాన్తరమ్—(తిరుమాలే) ఇత్యాది. ఇతు, తిరుప్పల్లాణ్డిల్. ("పழవడియేన్"౨) ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, పழమై, అడిమైద్వారా ధర్మియిల్ అన్వయిక్కిఱతు. తిరుప్పల్లాణ్డు, ప్రణవవివరణమాకైయాలే, ("తిరుమాలే!") ఎన్ఱి, అవితు, "*౯గుణసిద్ధ న్యాయత్తాలే 'శ్రీసమ్బన్ధమనుసన్ధేయమ్'" ౧౦ ఎన్ఱి, అ అకారార్థమ్. "నాన్" ఎన్ఱి, అతు, మకారార్థమ్. ఉమ్మై, సమష్టివాచకమాన ఏకవచనార్థమ్. ("అడియేన్") ఎన్ఱు, లుప్తచతుర్థ్యర్థమ్. (పழ) ఎన్ఱు, కాలోపాధి-నిర్దేశ-విరహ-లక్షణమాన అనాదిత్వమ్. "ఇన్ద తత్త్వదర్శి-సూక్త్యనురోధేన, పూర్వోపాత్త-వచనమ్, దాస్యత్తినుడైయ సదాతన-స్వభావత్వ-పరమ్", ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౨౫—(ఆనాలిత్యాది). "పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళిలే అన్యతరత్తుక్కు స్వాభావికత్వమ్ శొన్నాల్, మఱ్ఱైయతుక్కు ఔపాధికత్వప్రయుక్తమాన వన్దేఱియాయిరుక్కై సిద్ధమ్", ఎన్ఱుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(ఇతుక్కు విరోధికళానవై) ఇతి.

౨౪.—ఎ-అ.—రహస్యత్రయమీమాంసైయిలే౧౧:—('స్వోజ్జీవనేచ్ఛా'౧ ఇత్యాదిక్కు) అర్థమ్-"'స్వోజ్జీవనేచ్ఛా యదితే, స్వసత్తాయాం స్పృహా యది। ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావంచ సదాస్మర' ఇతి వచనమపి, [యావదాత్మభావి కేవల-పరార్థ-కైఙ్కర్య-రూప పరమ-పురుషార్థ-లాభార్థమ్, సద్యో భగవత్ప్రియతమత్వ-లక్షణ-సత్తా-లాభార్థఞ్చ; అదృష్టద్వారక-ఫలోద్దేశ్యక ప్రవృత్తి-రూప స్వయత్న నివర్తకమ్, 'ప్రాధాన్యేన ప్రవృత్త్యుద్దేశ్య స్వగత-భోగ-రూప-ఫలిత్వ నివర్తకఞ్చ, జీవాత్మనో దాస్యలక్షణ స్వభావస్య, భగవతస్స్వామిత్వలక్షణ స్వభావస్య చ, సదాఽనుసన్ధానమ్, సద్యః కేవల పరార్థానుభవ-కైఙ్కర్య-ప్రవర్తకం కర్తవ్యమ్;' ఇత్యర్థకం,] 'శేషత్వమేవస్వరూపమ్' ఇతి [-అకారకమర్థం] దృఢయతి. అత్ర, 'ఐతదాత్మ్యమ్ ఇదం సర్వం, తత్ సత్యం, స ఆత్మా' (ఛా-ఉ-౬-౮.౭), ఇతివత్, "'త్వం వా అహమస్మి [భగవో దేవతే], అహం వై త్వమసి'౧౨ ఇతివత్, 'యోఽహం సోఽసౌ, యోఽసౌ సోఽహమ్'౧౩ ఇతివత్, 'తత్ త్వమేవ, త్వమేవ తత్'౧౪ ఇతివచ్చ, ఆదరాతిశయేన, 'ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యమ్' ఇతి వ్యతిహారాను సన్ధానమ్ ఉక్తమితి ద్రష్టవ్యమ్": ఎన్ఱు.

౧॥ ౨॥ ఈ-ప-పా-౧౧. ౩॥ గౌతమన్యాయదర్శనమ్ - అధ్యా-౧-ఆహ్నికమ్-౨-సూ-౯. ౪॥ తై-ఆ-౬. ౫॥ రా-సు-౩౪-౬. ౬॥ అష్టాధ్యాయీ-౧-౪-౩౬. ౭॥ అష్టాధ్యాయీ-౧-౪-౪౯. ౮॥ అష్టాధ్యాయీ-౨-౩-౩౬. ౯॥ పూ-మీ-అ-౧-పా-౪-అధి-౧౯-వాక్యశేషాధికరణమ్ - సూ-౨౯. యద్వా-పూ-మీ-అ-౧-పా-౪-అధి-౨-సూ-౩౦. అత్ర "లక్ష్మ్యా సహ" ఇత్యాదివచనమనుసన్ధేయమ్. ౧౦॥ ముపడి, ప్ర-౧-వా-౪౦. ౧౧॥ ర-త్ర-మీ-భాష్యే. "ఇత్తాలీశ్వరనుక్కు శేషమెన్ఱి, అతు" ఇతి (మూలమన్త్ర) ప్ర-౫౧) వాక్యవ్యా; తిరువల్లిక్కేణి శ్రీసరస్వతీభణ్డార లిఖితకోశే పు-౨౭౯-౨౮౦. ౧౨॥ "ఇతి...జాబాలాః" ఇతి శాఙ్కరే బ్ర-సూ-భా-అ-౩-పా-౩-వ్యతిహారాధికరణే. ౧౩॥ "ఇతి ఐతరేయిణః" ఇతి శాఙ్కరే-బ్ర-సూ-భా-అ-౩-పా-౩-వ్యతిహారాధికరణే. ౧౪॥

† జితన్తాహ్వయస్తోత్రత్తుక్కు పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్త వ్యాఖ్యానత్తు ౧౬ంమ్ వాక్యత్తిల్, ఎడుక్కప్పట్ట "(దేవానాం దానవానాఞ్చ సామాన్యమ్ అధిదైవతం సర్వదా)" ఎన్ఱి, అ ప్రతీకత్తిలుళ్ళ "సర్వదా-" శబ్దమ్ పోలే, ఇఙ్గు (సదా)-శబ్దముమ్, పశ్చాదుపస్థిత క్రియాపదాన్వయియాకాతే పూర్వోపస్థిత సుబన్తపదాన్వయియాకిఱతు. ఎ.అ-ల్, "సదాఽనుసన్ధానమ్...కర్తవ్యమ్, "ఎన్ఱు, యోజనాన్తరమ్. "స్వత్వమ్, ఆత్మని సఞ్జాతం; స్వామిత్వమ్ బ్రహ్మణి స్థితమ్। ఉభయోరేష సమ్బన్ధో, న పరోఽభిమతో మమ॥" ఇతి శ్రీవిష్ణుధర్మే ( ) ఇతి జ్ఞానసారస్య ౨౨ గాథాయా వ్యా.

మూ.— ౭౫. స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్, వన్దేఱి. ౭౬. శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్;

వ్యా.—(స్వాతన్త్ర్యముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (స్వాతన్త్ర్యమ్) ఆవదు - "నాన్ ఎనక్కురియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై. (అన్యశేషత్వమ్) ఆవదు - భగవదన్యవిషయఙ్గళిలే తొణ్డుపట్టిరుక్కై. ఇవఱ్ఱై (వన్దేఱి) ఎన్ఱదు - ఇవనుడైయ అవిద్యాదికళడియాక వన్దవైయాకైయాలే.

౭౬. ఇవై ఇరణ్డుక్కుం విరోధికళ్ ఆనమైయై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (శేషత్వవిరోధి) ఎన్ఱు - తుడఙ్గి (శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱదు, "నాన్ ఎనక్కురియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమళవిల్, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వమిల్లామైయాలే, స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వత్తై ఉదిక్కవొట్టాదు ఎన్ఱపడి.

అ—(స్వాతన్త్ర్యమావదిత్యాది)— ("నాన్ ఎనక్కురియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై) యావదు - "అహమ్ మమాతిశయాధానార్హః" ఇత్యనుసన్ధానమాయోగ్యనాయిరుక్కై ఉరిమై-కడమై; అర్హావదు-అర్హనాయిరుక్కై. స్వశేషత్వత్తై, వివక్షితభగవదాత్మకప్రతియోగి ప్రదర్శన-పూర్వకమాక వివరిక్కిఱార్ (భగవదన్యేత్యాదినా) (తొణ్డుపట్టిరుక్కై) యావదు, అనర్థావహమాన అతిశయాధాన చాపలత్తై యుడైత్తాకై. "కణ్ణిలే పూవుపట్టదు" ఎన్నుమాపోలే, "తొణ్డుపట్టు" ఎన్ఱదు అవిదు. "స్వశేషత్వ అన్యశేషత్వఙ్గళ్ అనాదియాకైయాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు, "'పూర్వోత్తరకాలాసత్త్వే సతి కిఞ్చిత్కాలసత్త్వమ్' ఆకియ ఆగన్తుకత్వమ్ కూడాదు; సిద్ధోపాయనిష్ఠనుక్కు, ఇవైకళ్ క్షీయమాణఙ్గళైయాలే ఉత్తర "కాలసత్తన్ఱిక్కే యిరున్దాలుమ్, పూర్వకాలాసత్తుక్కళన్ఱు, ఏ? 'యంకామం కామయతే' ౧ ఇత్యాదికళాలే, ఉపాసకనుక్కు మోక్షదశైయిలే "స్వశేషత్వమ్ ఉణ్డెన్నుమ్పక్షత్తిలే, అవన్ - పక్కల్, ఇవఱ్ఱుక్కు ఉభయ కాలాసత్త్వముమిల్లైయే? '[యంకామమ్] ఇత్యాదికళ్ "భగవద్-భోగ్యత్వార్థ-భోక్తృత్వ-పరఙ్గళ్', ఎన్ఱ అవక్షత్తిలే, ఇవఱ్ఱుక్కు పూర్వకాలాసత్త్వమిల్లైయే?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవఱ్ఱై వన్దేఱియెన్ఱదు ఇత్యాది). (అవిద్య)- స్వరూపజ్ఞానాభావః. (ఆది) శబ్దమ్ కర్మ-వాసనాదిపరమ్. "ఉపాసకనుక్కు మోక్షదశైయిలే స్వార్థత్వమ్ ఉణ్డు", ఎన్నుమ్పక్షత్తిలే, ఉపాసన- జనిత- భగవన్నిత్యసఙ్కల్పముమ్, (ఆది) శబ్దగ్రాహ్యమ్. ఇత్తాల్, "'పూర్వోత్తర "కాలాసత్త్వేసతికిఞ్చిత్కాల సత్త్వ' రూపమాన ఆగన్తుకత్వమ్ ఇఙ్గే వివక్షితమన్ఱు; పిన్నై, చేతనావిద్యాది సహకృత భగవత్సఙ్కల్ప నిర్వర్త్య "రూపమాన ఆగన్తుకత్వమ్ వివక్షితమ్; అదు, స్వశేషత్వాదికళుక్కుణ్డు, భగవచ్ఛేషత్వత్తుక్కిల్లై"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౭౬.—"(స్వాతన్త్ర్య)శబ్దమ్ స్వశేషత్వాభిమానపరమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాన్ ఎనక్కిత్యాది). "(శేషత్వ)శబ్దమ్ అతిశయాధాన ఫలోపధానపరమ్", ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్-(ఒరువిషయత్తిలుమిత్యాది) (ఒరువిషయత్తిలుమ్) ఎన్ఱదు, స్వవ్యతిరిక్తసర్వవిషయత్తిలుమ్ ఎన్ఱపడి "తద్విరోధిత్వమ్ తదుత్పత్తిప్రతిబన్ధకత్వమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉదిక్కవొట్టాదెన్ఱు).

౭౫.—మీ.—"నను, కర్తృత్వ, కైఙ్కర్యానుభవయోః - పరార్థత్వవత్ స్వార్థత్వమపిస్వరూపమ్, 'యంకామంకామయతే',౧ 'సోఽశ్నుతే',౨ ఇతి, తస్య మోక్షదశాయాం దర్శనాత్?" ఇత్యత్రాహ—

(స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్వన్దేఱి). "యథా అన్యశేషత్వమ్, ఆగన్తుకమ్, తథా స్వశేషత్వమప్యాగన్తుకమ్", ఇత్యర్థః. "అచేతనపుష్పాదిగతగన్ధాది-ధర్మస్య, పరార్థత్వైవ యథా స్వరూపమ్, తథా, చేతనగత కర్తృత్వ భోక్తృత్వయోరపి పరార్థత్వమేవస్వరూ "పమ్, స్వార్థత్వమ్ ఔపాధికమ్: తత్ర, సంసారిత్వదశాయామ్ అప్రాప్తవిషయయోః కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోః, అప్రాప్తవిషయత్వం స్వార్థత్వంచ "ప్రకృతిసమ్బన్ధోపాధికమ్; తథా, ప్రాప్తవిషయయోః మోక్షదశాభావినోర్యోరపి స్వార్థత్వం, ప్రకృతిసమ్బన్ధోపాధికం; మోక్షసాధనానుష్ఠానదశా "యామ్, 'మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదంకర్మ', ఇతి కర్తృత్వ - భోక్తృత్వయోః స్వార్థతాలక్షణాధికారబోధస్య విద్యమానత్వాత్, "తస్యచ, 'ప్రక్షీణేషు సమస్తేషు విశేష జ్ఞాన- కర్మసు'౩ ఇతి దేహాత్మాభిమాన కార్యత్వాచ్చ: ఏవమ్, ప్రకృతిసమ్బన్ధవశాత్ సాధనానుష్ఠాన- "దశాయాం స్వార్థతాయాస్సఙ్కల్పితత్వాత్, సత్యసఙ్కల్పే నేశ్వరేణాపి తథైవసఙ్కల్పితత్వాత్, *రతక్రతున్యాయేన మోక్షదశాయామపి "కర్తృత్వ- భోక్తృత్వయోః స్వార్థతాఽనువర్తతే; ప్రకృతిసమ్బన్ధమూల- చేతనస్వార్థతా- సఙ్కల్పానుగుణ, భగవన్నిత్యసఙ్కల్పస్య యావ "దాత్మభావిత్వరూపోపాధికత్వేన స్థితత్వాత్, తదుపాధికం స్వార్థత్వమపి, యావదాత్మభావ్యనువర్తతే; అతః సంసారదశాయామ్ అన్య- "శేషత్వవత్, మోక్షదశాయాం స్వార్థతా- లక్షణం స్వాతన్త్ర్యమపి ఔపాధికమ్': ఇతిభావః.

౭౬.—"నను స్వశేషత్వ-పరశేషత్వయోర్ ఉభయోరపి మోక్షదశాయామ్ ప్రమాణసమ్భవే, ఉభయోరపినిరుపాధికత్వం కిమర్థం నాఙ్గీక్రియతే, సర్వోపాధి-వినిర్మోక్షస్య మోక్షత్వాత్, అన్యథా యత్కిఞ్చిద్ ఉపాధిసత్త్వే భుక్తిభేదత్వాపత్తేః?" ఇతిచేత్, తత్రాహ-(శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్).

౧॥ ఛా-౮-౧౧-౩. ౨॥ తై-ఆ-౧-౨. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪.

మూ.—తచ్ఛేషత్వ-విరోధి, తదితర శేషత్వమ్. ౭౭. అహఙ్కారమాకిఱ అర్ పైప్

వ్యా.—(తచ్ఛేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వము) ఎన్ఱతు - "స్వాతన్త్ర్యమ్ పోలన్ఱు శేషత్వత్తుక్కు శైన్దాలుమ్, భగవద్వ్యతిరిక్తవిషయఙ్గళిలే ఒన్ఱుక్కు తన్నై 'శేషన్' ఎన్ఱిరుక్కుమతు, నిరుపాధిక శేషియాన అవన్-పక్కల్-శేషత్వత్తై తలైయెడుక్కవొట్టాతు" ఎన్ఱపడి.

౭౭. (ఇతుతాన్, వన్దేఱియన్ఱు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి ఉపపాదిత్తవర్త్తై, మూతలిక్కుఱార్ మేల్ - (అహఙ్కారమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అహఙ్కారన్దాన్, దేహాత్మాభిమాన-రూపమాయుమ్ స్వాతన్త్ర్యరూపమాయుమ్ ఇరణ్డువకైప్పట్టిరుప్పతు? అతిల్ ఇఙ్గు స్వాతన్త్ర్యత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. (అర్ పైప్) శైయాలే, అతినుడైయ తిరోధాయకత్వముమ్ ఆగన్తుకత్వముమ్

ఆ.—(తచ్ఛేషత్వేత్యాది). "(తదితరశేషత్వమ్) ఎన్ఱనువాద-సామర్థ్యత్తాలే, స్వేతరశేషత్వప్రతిబన్ధక-స్వశేషత్వాభిమానమ్ నివృత్తమాన స్వాసిద్ధమ్", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాతన్త్ర్యమ్ పోలన్దిత్యాది). "(తత్-)పదమ్, († ఉపాయ) శబ్ద (‡ పర) శబ్ద-(§ తత్) శబ్దఙ్గళాలే "ఇప్ప్రకరణత్తిల్ అనుస్యూతోపస్థిత - భగవత్పరమ్, కేవలం, సామాన్యేన కిఞ్చిత్పరమస్తు; దేవతాన్తరాది శేషత్వత్తిన్ నిరుపాధిక భగవచ్ఛేషత్వ ప్రతిబన్ధకత్వైక్య- స్ఫుట - ప్రతిపత్తి సిద్ధియాలే"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవద్వ్యతిరిక్తేత్యాది). "స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వమ్ తచ్ఛేషత్వ విరోధి"; ఎన్ఱన్వయమ్ వివక్షితమ్ (తలైయెడుక్కవొట్టాతు) ఎన్ఱతు "ప్రమితిస్సైయుమ్ తదనుగుణాతిశయాధానత్తైయుమ్ ప్రతిబన్ధిక్కుమ్", ఎన్ఱపడి.

౭౭—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇతుతాన్, వన్దేఱియన్ఱు, యెన్ఱు, తుడఙ్గియిత్యాది). (మూతలిక్కై) - హేతూక్తిపూర్వకమ్ సమ్ప్రతిపన్నత్వ - కథనమ్.

(అహఙ్కారన్దానితి). అహమల్లాత దేహత్తిలుమ్ 'స్వశేషమల్లాత ఆత్మావిలుమ్, ఆత్మత్వ-బుద్ధియుమ్, స్వశేషత్వ-బుద్ధియుమ్, (అహఙ్కార-)శబ్దార్థమ్. "అస్యత్వహఙ్కార-శబ్దస్య §§ అభూత-తద్భావే ¶ చ్వి ప్రత్యయముత్పాద్య వ్యుత్పత్తిర్దర్శితా" (గీతాభాష్యతాత్పర్యచన్ద్రికా, పు ౧౧౧౪, గీ. ౩-౨౭. వ్యా) ఎన్ఱుకాడవతిఱే? ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(దేహాత్మాభిమాన-రూపమాయుమితి). "'స్వతన్త్రస్య కర్మ, స్వాతన్త్ర్యమ్' ఎన్ఱు, స్వశేషత్వాభిమానమ్ (స్వాతన్త్ర్య-) శబ్దార్థమ్", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (స్వాతన్త్ర్యరూపమాయుమితి). "'అడియేన్' ఎన్ఱ పేరుక్కు తిరోధాయకతయా ప్రతినిర్దిష్టమాన (అహఙ్కారమ్), స్వశేషత్వాభిమాన-రూపమే యాకుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ ఇఙ్గు స్వాతన్త్ర్యత్తైయిత్యాది). (అర్ పైప్) - మాలిన్యమ్. "అర్పైప్పెన్బతువే పొరుళలుమ్, శిరిత్తలుమ్, తూళియుమ్, ఓశైయుమ్, శొల్లు(మ్)నాల్వాయెరే" ఎన్ఱుకాడవతిఱే? [తూళి-] మాలిన్యమ్. ఇత్తైయట్-క్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిరోధాయకత్వముమిత్యాది).

ఏ-అ.—(మూతలిక్కుఱార్) ఎన్ఱతు, "ఒప్పువిక్కుఱార్" ఎన్ఱపడి. అర్ పైప్, తూళిః అతావస్తు మాలిన్యమ్.

మీ.—(తచ్ఛేషత్వవిరోధి, తదితరశేషత్వమ్). భగవచ్ఛేషభూతస్య, యథా తదితరశేషత్వే, భగవచ్ఛేషత్వం నసిధ్యతి, తథా, స్వశేషత్వే అనువర్తమానే, భగవచ్ఛేషత్వేపి తచ్ఛేషత్వం నసిధ్యతి; "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపం, సశేషః" [వే.సం, వా. (౧౫౨౩); శ్రుతప్రకా. పు. ౧౯౬. ప. ౧౭] ఇతిలక్షణాత్. అతః, కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోః, స్వార్థత్వం కేవలపరార్థత్వంచ, విరుద్ధమితి, మోక్షదశాయాం తదుభయనియతాధికారిత్వమేవ వక్తవ్యమ్. నచోపాధిసత్త్వే భుక్తిత్వావృత్తిః; అచిదనుభవవిరహేణ తదప్రసఙ్గాత్.

౭౭—ఏవం, స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోః ఔపాధికత్వే సిద్ధే, చేతనస్య, బద్ధ- దశాయామ్ మోక్ష- దశాయామపి, తదుభయ ప్రయుక్త - నామధేయభాక్త్వమ్, ఔపాధికమ్; శేషత్వస్య నిరుపాధికత్వాత్ తత్కృతనామధేయమవినాశి; ఇత్యాహ—

(అహఙ్కారమాకిఱ వార్ పైప్ప్పోక్కైయాలే ఆత్మావుక్కు ప్రియాతపేర్ 'అడియేన్' ఎన్ఱిఱే?). "బద్ధదశాయామ్ 'బ్రహ్మవిదాప్నోతి' ౧ నపశ్యో "మృత్యుమ్ పశ్యతి", ౨ ఇత్యాదౌ, ఔపాధిక-స్వయత్నరూప-సాధనానుష్ఠానోపాధినా, "బ్రహ్మవిత్", "పశ్యః," ఇతినామ్నా వ్యవహ్రియతే, మోక్ష దశాయాం 'రసగ్ హ్యేవాయం లబ్ధ్వాఽఽనన్దీ భవతి' ౩ 'స స్వరాడ్ భవతి' ౪ "బ్రహ్మైవ భవతి' ౫ ఇతి, ఆనన్ది-స్వరాడ్-బ్రహ్మాది నామధేయైస్స్వభోక్తృత్వోపాధికైర్వ్యవహ్రియతే; ఇదం సర్వమౌపాధికకర్తృత్వభోక్తృత్వ కృతనామధేయం, 'మత్ఫలసాధనత్వాత్, మదర్థమ్' ఇత్యహఙ్కార విలయే, నోదయమాసాదయతి తాదృశాధికారబోధస్యానన్య ప్రయోజనేఽసత్త్వాత్, తస్యైహాముత్ర వినాశినావధేయభాక్త్వమేవ"; ఇతిభావః.

---

† వా-౫౭. ‡ వా-౭౨ (౧). § వా-౬౬, ౭౦, ౭౨ (౨) ౧॥ తై-ఉ-౨-౧-౧. ౨॥ ఛా-౭-౨౬-౨. ౩॥ తై-ఉ-అ-౭- ౪॥ ఛా-౭-౨౫-౨. ౫॥ ము-౩-౨-౯. §§ "అభూతతద్భావఇతివక్తవ్యమ్", ఇతి అష్టాధ్యాయీ, ౫-౪-౫౦, వార్తికమ్. ¶ "చ్వి ప్రత్యయేన వ్యుత్పత్తిర్దర్శితా" ఇతి, పా.

-11-97.

త్తుక్కళాల్, అత్తావుక్కు-అత్తియాన పేర్, "అడియాన్" ఎన్ఱిఱే? ౭౮. గ్రామ-కులాదిక్కళాల్ వరుమ్ పేర్, అనర్థ హేతు.

వ్యా.—తోన్ఱుగిఱతు. అత్తై (ఉణ్డాక్కైక్కు) యావతు, సదాచార్యోపదేశాదికళాలే సవాసనమాక పోక్కుకైక్కై. (అత్తావుక్కు అత్తియాన పేర్ "అడియాన్") ఎన్ఱతు, "ఔపాధికమాన జాతి-వర్ణాశ్రమాదికళాలే వన్ద ప్రసిద్ధి[= వస్తుక ప్రసిద్ధి] పోమ్ నామాక్కళ్ పోలన్ఱిక్కే, యావదాత్మానువర్తియాన నామమ్, 'దాసన్' ఎన్నుమతు," ఎన్ఱపడి. (ఇఱే?) ఎన్ఱు, [౫ ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి. "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే",౧ "ఆత్మదాస్యమ్",౨ ఇత్యాదిగళ్, ఇవ్విడత్తిల్ పఠిక్కత్తక్కవై. ఆకైయాల్, "స్వాతన్త్ర్యాదికళ్ ఔపాధికమ్, దాస్యమ్ స్వాభావికమ్', ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుమిఱే", ఎన్ఱు కరుత్తు.

౭౮.—"అతు వేణ్? గ్రామకులాదిక్కళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశమత్తో, నడన్దుపోరుకిఱతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్

(గ్రామ-) ఇత్యాదియాల్. అతావతు,- "గ్రామ-కులాది-వ్యపదేశమ్, అహఙ్కార జనకమాకైయాలే స్వరూప హాని-రూపానర్థ-కరమ్", ఎన్ఱపడి. "ఆకైయాల్, అవఱ్ఱాల్ ఇవన్ వ్యపదేశ్యనల్లన్", ఎన్ఱు కరుత్తు. [౧౦

అ—(సదాచార్యోపదేశాది) ఎన్ఱివిడత్తిల్ (ఆది-) శబ్దత్తాలే, "అనుకూల-సహవాస"- (శ్రీవచనభూషణమ్,వా [౨౮౩, IV.(13)]) లభ్యమాన *పరస్పరబోధనాదికళ్ (గీ-౧౦-౯), వివక్షితమ్. ("అత్తియాన") ఎన్ఱివిశేషణ వ్యావర్త్యమాన అత్తియిల్లాత పేర్కళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఔపాధికమాన విత్యాదినా) (ఔపాధికమాన) ఎన్ఱతు, "కర్మరూపోపాధిహేతుకమాన" ఎన్ఱపడి. [జాతి]:, కారకత్వాదిరూపా; [వర్ణ]:, బ్రాహ్మణత్వాదిరూపః; [ఆశ్రమా]-బ్రహ్మచర్యాదిః (ఆది-) శబ్దత్తాలే, ఆపస్తమ్బాశ్వలాయనాదిక్కళాన సూత్రకార-సమ్బన్ధమ్ వివక్షితమ్. (వస్తుక ప్రసిద్ధిపోమ) ఎన్ఱతు, "జన్మాన్తరఙ్గళిలుమ్, తజ్జన్మత్తిలే అవస్థాభేదఙ్గళిలుమ్, *ఆగమాపాయిక్కళాన (గీ-౨-౧౪)", ఎన్ఱపడి. తాన్ఘటిత బుద్ధి-వ్యవహార [౧౫ఙ్గళ్ ఇల్లావిట్టాలుమ్, తత్త్వజ్ఞరుడైయ బుద్ధి-వ్యవహారఙ్గళుక్కు విషయమాయ్కొణ్డిరుక్కైయాలే, (యావదాత్మానువర్తి- [=వృత్తి-] యాన) ఎన్ఱతు ‡మూన్ఱిలైపై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇఱే? ఎన్ఱు) ఇత్యాదినా సమ్ప్రతిపన్నార్థత్తై హేతూకరిక్కిఱార్ (ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.

౭౮.—"(అహఙ్కారమాకిఱ) విత్యాదియాలే (వా-౭౭), 'జాత్యాది-ప్రయుక్తమాన అత్తియల్ పేర్ అహఙ్కార - నియతమ్' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమాకైయాలే, తిరుత్తిత-శఙ్కా-పరిహారార్థము త్తరగ్రన్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై (అతువేణ్?) ఇత్యాది.

(గ్రామ) త్తాల్ (వరుమ్) వ్యపదేశమావతు, "యత్రపూర్వైర్ ఉషితం, సోఽభిజనః"౩ ఎన్ఱిఅపడియే 'అభిజన' - శబ్దిత పూర్వ [౨౦పురుషాధ్యుషిత (గ్రామ) సమ్బన్ధప్రయుక్తమాన, ఇతరవ్యావృత్తవ్యవహారమ్. (కుల) త్తాల్ (వరుమ్) వ్యపదేశమావతు, ఉత్పాదకపురుష-పరమ్పరాఽనుప్రవిష్ట - పూర్వపురుషవిశేష సమ్బన్ధప్రయుక్తమాన, తావృశవ్యవహారమ్. (ఆది) శబ్దత్తాలే, చరణ - సూత్ర-ప్రయుక్తవ్యపదేశమ్ వివక్షితమ్. [చరణ] మావతు, యజురాది-శాఖావిశేషమ్. [సూత్ర] మ్, ఆపస్తమ్బాద్యుక్త కల్పసూత్రమ్. "నామ ద్విజ-క్షత్రియాణాం, కుర్యాద్ గోత్రానుసారతః"౪ ఎన్ఱుమ్, "'అసౌనామాహమస్మి' తి స్వంనామ పరికీర్తయేత్"౫ ఎన్ఱుమ్, "ఆర్షేయం వృణీతే"౬ ఎన్ఱుమ్, "హిరణ్యమ్, ఆత్రేయాయ దదాతి' ౭ "కాశ్యపస్య. వసిష్ఠస్య, భృగ్వత్ర్యఙ్గిరసామపి. భారద్వాజస్య,వత్సస్య, పురస్కోనవిద్యతే",౮ ఎన్ఱుమ్ [౨౫ఇవమాదిక్కళై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నడన్దుపోరుకిఱతు) ఎన్ఱు, (గ్రామ-కులాది-వ్యపదేశమిత్యాది). —"అభ్యుదయ సాధనతయా శాస్త్రవిహితమాకైయాలే స్వాతిశయాపాదకఙ్గళాయ్కొణ్డు, భగవదేకాతిశయ - ప్రయోజనకత్వరూప - స్వరూప నాశప్రయోజకమ్", ఎన్ఱపడి. అనర్థ హేతుత్వోక్తి-తాత్పర్యమ్ (ఆకైయాల్. అవఱ్ఱాల్) ఇత్యాది

§ ౭౮..—"యథా, స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వ కృతానామ్, "బ్రహ్మవిద్"- "ఆనన్ద"- త్యాదీనాం, స్వాతన్త్ర్యరూపాహఙ్కారావహత్వాత్ అనర్థహేతుత్వమ్; తథా, గ్రామ-కుల-ప్రవరాది-కృతానామపి, దేహాత్మాభిమాన రూపాహఙ్కారహేతుత్వాత్ అనర్థావహత్వమ్", ఇత్యాహ—[౩౦

(గ్రామ-కులాదిక్కళాల్ వరుమ్ పేర్, అనర్థ హేతు) [అత్ర, "జ్ఞానసారే ౧౪ గాథా, తద్వ్యాఖ్యోదాహృతం "దేహాత్మజ్ఞానకార్యేత్యాది 'వరమైకాన్తి ధర్మవచనఞ్చ, అనుసన్ధేయే. "దేహాత్మజ్ఞానకార్యే"త్యత్ర, దేహాత్మజ్ఞానం కార్యంయస్యేతి విగ్రహః ప్రకృతోపయోగీ.]

౧॥ హారీతస్మృతౌ ౨॥ "శ్రీవిష్ణుతత్త్వేచ—'స్వత్వమ్ ఆత్మనిసఞ్జాతం, స్వామిత్వమ్ బ్రహ్మణిస్థితమ్। ఉభయోరేషసమ్బన్ధో, నపరోఽభిమతోమమ॥ స్వోజ్జీవనేచ్ఛాయదితే, స్వ-సత్తాయాంస్పృహాయది। ఆత్మ-దాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావంచసదాస్మర॥ ఇతి". ఇతి వేదాన్తాచార్యకృతే స్తోత్రరత్నభాష్యే, "వపురాదిషు' - ఇత్యాది (౫౨) శ్లో. వ్యా ౩॥ అష్టా-౪.౩.౯౦("అభిజనశ్చ"): "'యత్రస్వయం [౩౫వసతి, సనివాసః; యత్రపూర్వైరుషితమ్, సోఽభిజనః' ఇతి వివేకః" ఇతి ౧౮౮౭సం-సరస్వతీనిలయముద్రిత కౌముద్యామ్ పు ౧౧౩-౧౧౪. ౪॥ ౫॥ మనుస్మృ-౨-౧౨౩. ౬॥ తైత్తిరీయ-సం-౨-౫-౮-౭. ౭॥ ౮॥ § "బ్రహ్మవిద్"- "ఆనన్ద"-త్యాది నామేవ, "సాక్షీ" త్యాద్యుక్తం (ర-త్ర-సా.అధి ౧౯, శ్లో.౨౬.) నామాపీత్యర్థః ‡వా ౭౭-వ్యా. అవతారికైయిలేప్రకార-

౭౯. హర్యేకపరస్య నిరూపణీయత్వమ్, నగ్రామాది సమ్బన్ధాత్; కిన్తు హరి-సమ్బన్ధాదేవ; తస్య, తే గ్రామాదయస్సర్వే హరిరేవహి?॥

మూ. ౭౯. "ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః".౧

వ్యా. ౭౯.—ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్—

(ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) ఎన్ఱు, "ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో, నైవ గ్రామకులాదిభిః। విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్, తస్యసర్వం సఏవహి!"౧ ఇత్తాల్, "భగవదేకపరనాయిరుక్కుమవన్, గ్రామ-కులాది-సమ్బన్ధఙ్గళైయిట్టు చ్చొల్లప్పడుమవనల్లన్: భగవత్సమ్బన్ధత్తైయిట్టుచ్చొల్లప్పడుమవన్; అవనుక్కు అన్ద గ్రామ-కులాదిక ళెల్లామ్ భగవానే యిఱే!"; ఎన్ఱు,అను.

అ ౭౯.—"(గ్రామకులాది)-వ్యపదేశ-విధాయక-శాస్త్రఙ్గళుక్కు, విషయవిశేష-సావకాశత్వ-నియామక నిరవకాశశాస్త్ర ప్రదర్శనార్థముత్తరగ్రన్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉక్తార్థత్తుక్కిత్యాది).

(ఉక్తార్థత్తుక్కు) ఎన్ఱు,ను, "అనర్థహేతుత్వత్తుక్కు" ఎన్ఱుపడి.—"నిషేధత్తుక్కు, నిషేధ్యానుష్ఠాన త్తిఱ్కురైయ అనిష్టజనకత్వత్తిలే తాత్పర్యమాకైయాలే, ('న-వ్యపదేష్టవ్యః') ఎన్ఱు,అ నిషేధమ్, తద్వ్యపదేశ త్తిన్నుడైయ అనర్థహేతుకత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్", ఎన్ఱు,కరుత్తు ఉపాత్తవచనత్తిక్కర్థమ్ (ఇత్తాల్ ఇత్యాది). "ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య, దేవతా-విషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయంసమం, కృష్ణ-ప్రాప్తౌ కృష్ణైక సాధనః"౨ ఎన్ఱు,అవినైక ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదేకపరనాయ్) ఇత్యాది. తృతీయైక్కర్థమ్ (ఇట్టు)ఎన్ఱు. ("న-వ్యపదేష్టవ్యః") ఎన్ఱు,అ విధుక్కు అర్థమ్ (శొల్లప్పడుమవనల్లన్) ఎన్ఱు. ("విష్ణునా") ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (భగవదిత్యాది). ("తస్య") ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (అవనుక్కు అన్దగ్రామ-కులేత్యాది) ("హి")శబ్దార్థమ్, (ఇఱే!)ఎన్ఱు. "'మాతా పితా భ్రాతా నివాసః'౩ ఎన్ఱు,అవిఢిలే, 'మాతా పితా' ఎన్ఱు, (కుల)ముమ్,'నివాసః' ఎన్ఱు, (గ్రామ)ముమ్,శొల్లుకైయాలే, అన్దప్రసిద్ధి, ఇఱ్ఱే 'హి'శబ్దవివక్షితమ్," ఎన్ఱు, కరుత్తు. ఇత్తాల్, 'విశేషవచనాను సారేణ, సామాన్యవచనమ్, భగవదేకపర-వ్యతిరిక్తపరమ్," ఎన్ఱు, సూచితమ్. ఇఱ్ఱే, "నద్యాస్తత్రైవనామాని ప్రవిష్టాయాః యథాఽర్ణవమ్,। సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణుమ్ ఏకాన్తినస్తథా॥"౪ ఎన్ఱుమ్, "తామసాన్ రాజసాంశ్చైవ, వ్యపదేశాన్ విసర్జయేత్ । ధ్రువం వ్యాపైతి భక్తోఽపి,వ్యపదేశైర్ అసాత్త్వికైః॥"౫ ఎన్ఱుమ్, "విష్ణోస్, తత్-సంశ్రయాణాఞ్చ, చేతనాచేతనాత్మనామ్,।ఆఖ్యయా వ్యపదేశశ్చ, లక్షణాని సతాం విదుః॥"౬ ఎన్ఱుమ్, ఏవమాదికళై క్కొణ్డుకొళ్వతు.

("ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః") ఇత్యాదికమ్, విష్వక్సేనసంహితాస్థమ్. ["తామసాన్"] ఇత్యాదికమ్, భారద్వాజవచనమ్.

ఎ-అ. ౭౯—(గ్రామకులాది సమ్బన్ధఙ్గళై యిట్టు) ఎన్ఱు,అ విడత్తిల్, గ్రామాదిశబ్దః- భగవద్భాగవతాభిమానఙ్గళుక్కు వ్యుత్పన్న*౭అభిజన-నివాసఙ్గళ్ కుఱిక్కిలాన్నై; ఆకైయాల్, "తొణ్డనూర్నమ్బి", "మరుత్తూర్నమ్బి", "మయురూర్నమ్బి", "వేయర్ తఙ్గళ్ కులత్తుత్తిత్త విట్టుశిత్తన్", ఇత్యాది వ్యపదేశఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లై. [ఇఙ్గు, "సాకాశీతి నచాకశీతి" త్యాద్యుక్తన్యాయముమ్, "నలిఙ్గం ధర్మకారణమ్" "న నామగ్రహణాదేవ" (మనుస్మృ-అ-౬-శ్లో-౬౬-౬౭.) ఇత్యాది శాస్త్రముమ్, అనుసన్ధేయఙ్గళ్]

(ఎల్లామ్ భగవానే ఇఱే!) ఎన్ఱు,తు, "వాసుదేవస్సర్వమ్"౮ ఎన్ఱు,త్తైప్పోల్†. భగవచ్ఛబ్ద ప్రయోగమ్పణ్ణినతు, "విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యః"౧ ఎన్ఱు,అ విష్ణుశబ్దమ్ పర్యాయఙ్గళుక్కెల్లామ్ ఉపలక్షణమెన్ఱు, సూచనార్థమ్.

ఎమ్బార్ స్వామి తిరువడికళే శరణమ్.

మణవాళమామునిగళ్ అరుమ్బత్తకారర్ తిరువడికళే శరణమ్.

మీ. ౭౯.—"కథమస్యానర్థహేతుత్వమ్, విహితత్వాత్?" ఇతిచేత్; యద్యపి వైష్ణవానామ్ అవైష్ణవానాఞ్చ గోత్రప్రవరాద్యుచ్చారణం విహితమ్, తథాఽపి ఏకాన్తి-పరమైకాన్తినోర్-న గోత్రాది-నామ-భాక్త్వమ్; 'ఏకాన్తీ-వ్యపదేష్టవ్యః'౧ఇతి నిషిద్ధత్వాత్: అతో, వచనయోర్ విషయభేదాద్ అవిరోధః;" ఇతి తాత్పర్యమ్.

౧॥ విష్వక్సేన సంహితాయామ్. (ర-త్ర.సా అధి.౧౯-పు-౨౩౧) (పరమైకాన్తిధర్మ ఇతి జ్ఞానసా-౧౫-వ్యా.) ౨॥ ౩॥సుబా.ఉ-౬-ఖణ్డే; "మాతాపితాభ్రాతేత్యాద్యుపనిషత్" ఇతివేదాన్తాచార్యస్ స్తోత్రరత్నభాష్యే "మాతాపితేత్యాది," శ్లోకవివరణేఉపాత్తమ్. ౪॥ "పరమైకాన్తిధర్మే" ఇతి, జ్ఞానసారే "కుడియుమ్" ఇత్యాది ౧౫ గాథావ్యాఖ్యానే. ౫॥ భారద్వాజవచనమ్.

౬॥ ౭॥ అష్టా-౪-౩-౯౦ ("అభిజనశ్చ") ఇతి సూత్రవృత్తౌ. ౮॥ గీ-౭-౧౯. †—గీ. ౭-౧౯.

౧ ౨ (౩, ౪) ౩ ౪ ౫ ౬ ౭ ౮
దేశాద్యనియతిర్ న్యాసే, విషయానియమో, గ్వితా, న్యాసేన్యాసిని తత్త్రిత్వం న్యాసస్యాగతితాస్యచ-। రూపాదిర్ వ్యతిరిక్తేభేత్యష్టముఖ్యార్థసఙ్గ్రహః †

(౧) [వా· ౭౧] (ప్రాప్తావుమ్) ఇత్యాది - (౭౦) వాక్యత్తిలే ఇచ్చేతనన్నుడైయ స్వయత్ననివృత్త్యాదికళై తోఱ్ఱినపడియాలే, "ఇవన్ ముకప్ - నిదానమ్ ఇన్నదు", ఎన్నుమ్;

(౨) [వా· ౭౨] ఏవమ్భూతన్నుడైయ ప్రయత్న - చైతన్య - ప్రయోజనముమ్,

(౩) [వా· ౭౩] "శేషత్వాది-ప్రాధాన్య హేతు, ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ దాస్యాన్తరఙ్గ నిరూపకత్వమ్," ఎన్నుమ్;

(౪) [వా· ౭౪] "ఇప్పడియిరుక్కిఱ అదిను స్వాభావికమ్, [వా· ౭౫ - ౭౬] ఏతద్విరోధికళ్ ఔపాధికమ్", ఎన్నుమ్;

(౫) [వా· ౭౭] 'తన్నివృత్తియిల్ ఆత్మావుక్కు దాస్యమే నిత్యనిరూపకమాయిరుక్కుమ్' ఎన్నైయాలే, ఇవ్వర్థత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దు;

(౬) [వా· ౭౮] "గ్రామ కులాదికళాలే ఇవనై వ్యపదేశిప్పదెల్లామ్", ఎన్నుమ్; [ఇవ్వళవుమ్, ప్రాసఙ్గికమ్.)

(౭) [వా· ౭౯] ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణముమ్; శొల్లుకైయాలే, (స్వయత్ననివృత్తి-) ఇత్యాది- (౭౧) వాక్యమ్ తొడఙ్గి ఆక ఇప్ప్రకరణత్తాల్, —

(౧) [వా· ౨౩, ౨౫ - ౩౩] "ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లై, [వా· ౨౪] విషయనియమమే యుళ్ళదు".)

(౨) [వా· ౩౪] "అవ్విషయన్దాన్ ఇన్నదు", ఎన్నుమిడముమ్; [ఎన్నుమిడముమ్;)

(౩) [వా· ౩౧-౪౦] అవ్విషయత్తినుడైయ వైలక్షణ్యముమ్;

(౪) [వా· ౩౫] అతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ వైలక్షణ్యముమ్;

(౫) [వా· ౪౧- ౫౩] అతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ త్రైవిధ్యముమ్;

(౬) [వా· ౫౪] ప్రపత్తియై ఉపాయమాక్కిఱ్ఱాల్ వరుమవద్యముమ్;

(౭) [వా· ౫౫-౬౫] ప్రపత్తి తన్నుడైయ స్వరూపాదికళుమ్;

(౮) [వా· ౬౬-౬౯] "ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమ్", ఎన్నుమిడముమ్; ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు.

జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

అ.—' ఇతిల్, (ప్రాప్తి - క్కుక్కప్పాముమ్ అవనే) ఎన్నుమళవుమ్ (—వా-౨౩-౭౦). ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ (వా-౭౧-౮౦). [౨౦ "(ప్రాసఙ్గికమ్)"; ఎన్ఱు, ఉపోద్ఘాతత్తిలే, (పక్కమ్౧౫, వరి-౭ల్) ఉపన్యసిత్తవర్థత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్-(ప్రాప్తావుమిత్యాదివాక్యస్థలే) ఇత్యాదినా, (ప్రాసఙ్గికమ్) ఇత్యన్తేన. ఏతత్ - ప్రకరణ ప్రధానప్రమేయ స్మారణవ్యాజేన, వక్ష్యమాణప్రకరణ సఙ్గత్యర్థమాక వృత్తకథనమ్ పణ్ణికాట్టి, ఏతత్ -ప్రకరణవ్యాఖ్యానత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్) ఇత్యాదినా.

అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తిరువడికళే శరణమ్.

మీ.—(౧) "ఉపాయాపాయ సన్త్యాగే, సిద్ధోపాయ-పరిగ్రహే। విధిర్ నైవ; తయోస్సిద్ధిర్, అవతార-ఫలమ్ భవేత్ ॥

(౨) రామకృష్ణాది-విషయే, అర్చాయాంచ శుభాశ్రయే, । సౌన్దర్యాదిగుణాద్ అన్య- విరాగోఽయత్నతో భవేత్.॥

(౩) జ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణ-గుణాదీనాంచ దర్శనాత్, । అన్యోపాయపరిత్యాగ-పూర్వకం వరణమ్ భవేత్ ॥

(౪) అతో, ఽధికారిబోధస్య తత్కృతాయాశ్చ కృతేరపి । రాహిత్యాత్, చేతసో నాత్ర, ఫలీ, ప్రాప్తాఽపివా, భవేత్.॥

(౫) ప్రాప్తా ఫలీ ప్రాపకశ్చ, భక్తి- సస్య కృషీవలః, । అవతీర్య, గుణైర్, దివ్య చేష్టితాలాపనైరపి.॥

(౬) అహ్రీర- మాలాకారాదీన్, భక్తాన్ కృత్వా, తతః పరాన్,। స్వశక్తి- జ్ఞాన- సామర్థ్య ప్రదర్శన- ముఖేనచ,॥ [గీ-భా-అవ]

(౭) అన్యానుపాయ - స్వోపాయ *భావ జ్ఞాపనతస్స్వయమ్। నయతి స్వమ్ పదంచాముమ్, తస్మాత్ సిద్ధ్యత్యహేతుతా.॥

(౮) స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వ త్యాగో మన్త్రే సమీరితః, । పరప్రయోజనప్రీతి విషయే తే మతే యతః.॥

(౯) తస్మాచ్చ నిర్విశేషత్వమ్ ఆత్మనాం న ప్రసజ్యతే. । ఏవం విభాగ హేతుశ్చ శేషత్వస్య ప్రధానతా.॥

(౧౦) అహమ్- ప్రత్యయవేద్యత్వాత్ (౧), మన్త్రే ప్రథమమ్ ఈరణాత్ (౨),। భాష్యకారస్య వచనాత్ (౩), 'శేషిక్రమ'-నయాదపి (౪) ॥

(౧౧) శేషత్వముఖ్యతాసిద్ధిః, కర్తృతాభోక్తృతా భవేత్ —। పరాతిశయసిద్ధ్యర్థా; నోచేత్, జ్ఞాతృత్వ-శేషతా,॥

౧॥ వా-౭౩-వ్యా- ౨॥ వా-౭౩-వ్యా- ౩॥ వా-౭౩-వ్యా- ౪॥

౧ ౨ ౩ ౪
† స్వాయత్న- హేతుర్, ధీ - యత్న ఫలం, దాస్యైకరూపతాత్ -। శేషత్వాద్యగ్ర్యతా, దాస్యం స్వభావో, ఽన్యదర్థస్తు పాధికః।

౫ ౬ ౭
న్యాయ్యో మే తద్ధ్యపాధ్యన్తే దాస్యం నిత్యనిరూపకమ్? । గ్రామాద్యరూపతా, - మానే, ఇత్యష్టముఖ్యార్థ సఙ్గ్రహః ॥

* "భావాన్ జ్ఞాప్య తతః" ఇతి పాఠో దృశ్యతే.

౩౦౪- అష్టాంశేస్మి పరిచ్ఛేదే, చత్వారోంశాగతా అత్ర। ఉపేయాస్థ ఉపాయోహిత్యథయాధికృతో గుణాః। ద్వయనిష్ఠస్య శోధ్యస్యైత త్తన్నిష్ఠనిదర్శనాత్
[ఇనిమేల్, ("ప్ర-౬" ఎన్ఱిఱ విభాగప్పడిక్కు) తృతీయప్రకరణమ్.] వ్యా॰ ౮౦॰—అనన్తరమ్, అధికారిశోధనమ్ పణ్ణుకిఱన్ఱు.

[ఇనిమేల్, ("ప్ర-౬" ఎన్ఱిఱ విభాగప్పడిక్కు) తృతీయప్రకరణమ్]

అ. ౮౦ —పూర్వప్రకరణత్తోడే సఙ్గతి సూచనార్థమాక, వక్ష్యమాణకథనమ్ పణ్ణుకిఱార్—(అనన్తరమ్ అధికారిశోధనమ్ పణ్ణుకిఱతు) ఎన్ఱు, (అనన్తరమ్, ఎన్ఱతు, "తృతీయప్రకరణత్తిల్" ఎన్ఱపడి. ఉపాయోపేయాధికారిద్వయ సఙ్గ్రహార్థమ్, (అధికారిశోధనమ్) ఎన్ఱు, అవిశేషేణ [౫ (అధికారి)శబ్దమ్ (శోధనమ్)ఎన్ఱతు, "నిరూపణమ్" ఎన్ఱపడి. అనుపాదేయఙ్గళాన పూర్వపక్షితార్థఙ్గళినుడైయ త్యాగహేతుత్వత్తైయుమ్, ఉపాదేయఙ్గళాన సిద్ధాన్తితార్థఙ్గళినుడైయ స్వీకారహేతుత్వత్తైయుమ్పఱ్ఱ, నిరూపణత్తై, త్యాజ్యత్యాగ- ఉపాదేయస్వీకార ప్రయోజనక (శోధన)మాక నిర్దేశిత్తతు "పూర్వప్రకరణత్తిలే, (అఙ్గమ్, తన్నై ఎమ్బెరుమాన్ కైయిలే ఒప్పిక్కై) (వా-౫౬) ఇత్యాదినా, సామాన్యేన అధికార స్వరూపమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇన్దప్రకరణత్తిలే, తద్విశదీకరణమ్ పణ్ణుకిఱతు," ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాకవుమ్, (శోధనమ్) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తతు.

ఇత్తాల్ ఉపాయలబ్ధకాధికారినిరూపణమ్, ఉపజీవ్యోపజీవక భావత్తాలే, ఉపజీవక ఉపాయనిరూపణపర పూర్వప్రకరణ సఙ్గతమ్; [౧౦ సామాన్యేన ఉక్తత్తుక్కు విశదీకరణరూపమాకైయాలే, వివరణ - వివరణి భావత్తాలుమ్ సఙ్గతమ్. విశదీకరణత్తిల్ *ఉక్తార్థవ్యతిరిక్త కథనముణ్డాకైయాల్, ప్రకరణభేదముపపన్నమ్. "పూర్వప్రకరణత్తిలే, వ్యాఖ్యేయ - 'ద్వయ-' గత క్రియాపదస్థ ధాత్వర్థనిరూపణమ్ పణ్ణిఱ్ఱు, ఇతిల్ § తత్పద-గతోత్తమపురుష సూచితాధికారి నిరూపణమ్ పణ్ణుకిఱదు; ఆకైయాలే, అవసర-సఙ్గతియుముణ్డు"; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక, "(అనన్తరమ్, అధికారిశోధనమ్) ఎన్ఱతు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

మీ.—(౧౨) శేషత్వస్య యదీష్యేత, స్వశేషోహీశ్వరో భవేత్?। శేషవృత్త్యా ప్రసన్నేశ, స్సాధనే కర్తృతామ్, ఇహ,—॥ [౧౫
(౧౩) అముత్ర, ఫలభోక్తృత్వం, వహతీతిహి సిధ్యతి?। మోక్షేత్వోపాధికా స్వాస్థా, కర్తృతాభోక్తృతా భవేత్.॥
(౧౪) ఉపాధిః పరమేశస్య నిత్యసఙ్కల్ప ఏవచ. । తత్సఙ్కల్పనిదానఞ్చ, సాధనారమ్భకాలికః-॥
(౧౫) చేతనస్యైవసఙ్కల్పస్ సోఽధికార-ప్రబోధజః. । అధికార-ప్రబోధశ్చ, దేహాత్మభ్రమమూలకః॥
(౧౬) తస్మాత్, స-హేతుకీ ముక్తిర్, అవిద్యా-లేశ-సంయుతా; । నిర్హేతుకీతు, నిశ్శేష-తన్నివృత్త్యాత్మికా భవేత్.॥
—:ఇతిప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య చతుర్థమ్ ప్రకరణమ్.:— కున్ఱత్తూర్ ఐయఙ్గార్ తిరువడిక్కళే శరణమ్. [౨౦
[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే పురుషకారోపాయాధికారి విద్యా స్వరూప-నిరూపణరూపమ్ ఆద్యమ్ ప్రకరణ చతుష్కం సమాప్తమ్]
—:ప్రథమపరిచ్ఛేదే పఞ్చమప్రకరణ ప్రారమ్భః:—

[అథ, అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే శరణాగతివిద్యాయాః సహేతుకత్వపరిహారపరమ్, ఉత్తరమ్ ప్రకరణచతుష్కమ్, ఆరభ్యతే]

౮౦. అయమ్పరిచ్ఛేదశ్, †శరభాధ్యాయవత్ ప్రకరణాష్టకాత్మకః. తత్ర-(౧) ప్రథమే ప్రకరణే, పురుషకారస్వరూపమ్ నిరూపితమ్; (౨) ద్వితీయే, ఉపాయస్వరూపమ్; (౩) తృతీయే, శరణాగతి- విద్యాపేక్షిత దేశకాలనియమానపేక్షతా-లక్షణాఙ్గకథనమ్, అధికారిస్వరూప నిరూపణంచ కృతమ్; (౪) చతుర్థే, విద్యా స్వరూపం నిరూపితమ్ (పు-౩-౭); (౫...౮) ఇతఃపరమ్, ౧ సదాదివిద్యావత్, ౨ న్యాసవిద్యావచ్చ, ౩ శరణాగతి విద్యాయా అపి, యజ్ఞాదిసాపేక్షత్వం శమాదిసాపేక్షత్వఞ్చ, ముఖభేదేనాశఙ్క్య, తద్ద్వారా సహేతుకత్వమ్ ఆక్షిప్య పరిహ్రియతే. అత్ర, ప్రథమాధికారే, 'విద్యాస్థ ఙ్గ్యాభావేపి ఉపాయాధికారత్వేన యజ్ఞాద్యపేక్షా ఽస్తీతి కర్తృత్వాపత్తిః" ఇతిశఙ్కయా, పూర్వప్రకరణ చరమాధికారసఙ్గతిః. సంశయస్తు,- "భగవతో నిరపేక్షోపాయత్వం, సమ్భవతి?, న?" ఇతి; తదర్థం "యజ్ఞాద్యుపాయాధికారః అస్తి?, న?" ఇతి; తదర్థమ్, "'సఖ్యేపం వర్తయస్యా వదాయుషమ్' ౪ ఇతి, ముముక్షుమాత్రస్య యజ్ఞాదిసాపేక్షత్వమ్ అవగమయతి?, న?" ఇతి; తదర్థం, 'శక్తి-లజ్జా-యత్న-త్యాగః సిద్ధోపాయాధికారః' (వా-౮౨.), ఇత్యత్ర మానమస్తి, ? ఉత న?" ఇతి; "యదా శక్త్యాదిత్యాగే మానం నాస్తి, తదా, తస్య 'సఖల్వేవ్యాది' ౪ శ్రుతి సఙ్కోచకత్వాభావేన, తస్యాస్సర్వవిషయత్వాత్, ఉపాయాధికారత్వేన తదనుష్ఠానాపేక్షయా చేతనయత్నసాపేక్షత్వేన, నిరపేక్షోపాయత్వహానిః; యదా, "శక్త్యాదిత్యాగస్య ఉపాయాధికారత్వే ప్రమాణసమ్భవః, తదా 'సఖల్వేవ్యాది' ౪ శ్రుతేః శరణాగతివిద్యానిష్ఠవ్యతిరిక్త విషయతయా, నత స్య "యజ్ఞాద్యపేక్షా-గమకత్వమితి, యత్నాభావాన్న సిద్ధోపాయ- నైరపేక్ష్య హానిః", ఇతిఫలతి. పూర్వపక్షస్తు,- "శరణాగతేస్సర్వధర్మత్యాగాఙ్గక తయా యజ్ఞాద్యఙ్గకత్వాభావేపి, సిద్ధోపాయస్య యావజ్జీవాధికారసాపేక్షత్వేన తదపేక్షా; శరణవరణస్య సకృత్త్వేపి, ఉపాయాధి [౩౫ "కారస్య ౫ ఆప్రయాణాదనువర్తమానత్వస్య సిద్ధాన్తితత్వాత్

* "ఉక్తార్థ విశదీకార - యుక్తార్థాన్తర - బోధనమ్ । మతంవివరణం తత్ర మహితానామ్ మనీషిణామ్॥" ఎన్ఱు, ముముక్షుప్పడి, తి-ప్ర-వా-౭౫క్కు జీయర్-వ్యాఖ్యానత్తి లుదాహృతమాన వాది-కేసరి ప్రోక్త వివరణలక్షణమ్, ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్. † పూ-మీ-అ ౩, ౬, ౧౦. తృతీయ-షష్ఠ-దశమా (:) అధ్యాయాశ్శరభాఖ్యకాః; । తేష్వష్టపాదోహ్యే కైకశ్, శరభాఖ్య మృగోయథా!॥ ౧॥ ఛా-౬-౨. "సదేవ" ఇత్యాది వాక్యావసేయా. ౨॥ తైత్తిరీయనారాయణే షష్ఠప్రశ్నే. ౫౧-అనువాకగత "వసురణ్యేత్యాది" మన్త్రతో విహితా; ప్రపన్నపా-౧-౪ [౪౦ ౧౮౮౩-సం-ఆదికలానిధి ముద్రాయన్త్రే సిద్ధాన్తి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిణా ప్రకటీకృతే అష్టోత్తరశతోపనిషత్కోశే - నారాయణీయ యాజ్ఞిక్యుపనిషది. అను-౭౯. పు-౮౪౩-౮౪౪. బొమ్బాయినగరే "కర్నల్ జేకబ్" ఆఖ్యప్రభుణా ౧౮౯౧-సం-ప్రకటీకృతే "కాన్కార్డన్స్" నామక ప్రమాణాకారాదౌ "మహానారాయణోపనిషది ౨౪-౧" ఇతినిర్దిష్టః. ౩॥ మన్త్రరత్నాఖ్యద్వయ ప్రతిపాద్యా. ౪॥ ఛా-౮-౧౫.
౫॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౧౨ (ఆప్రయాణాత్ తత్రాపిహిదృష్టమ్.); శ్రీ-భా-ప్ర-౩౩-పఙ్క్తి-౪. § తత్పద=క్రియాపద.

23-11-97.

వ్యా.— 1. ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాక్షైయాలుమ్;
2. (ఉపేయత్తిలుక్కవ్వమ్) [వా. ౬౫] ఎన్ఱుమ్,
(పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్న-ఫలము,
తద్విషయ-ప్రీతి చైతన్యఫలమ్।) [వా ౭౨] ఎన్ఱుమ్,

అ ఇప్పడి, ప్రకరణఙ్గళుక్కు సఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్దు, అనన్తర-వాక్య సఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయమ్) ఇత్యాదినా.

« (స్వప్రయోజన నివృత్తిత్యాది-) సన్దర్భమ, (వా-౭౧) ప్రాప్తికమాక్షైయాలే, తత్పూర్వమాన (ప్రాప్తుమ్ ప్రాపకన్ముమ్) (వా-౭౦) «ఇత్యాదియోడే, (ఉపాయత్తుక్కు) (వా-౮౦) ఇత్యాదిక్కు [౧౦ సఙ్గతి", ఎన్ఱు, వివక్షితమ్.

«ఉపాయాధికారిప్రకరణత్తిలే ఉపేయాధికారికథనమ్ అసఙ్గతమ్" ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయై పరిహారార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్—
(ఉపేయార్థమాక్షైయాలుమ్) ఇత్యాది.
(ఉపేయార్థమాక్షైయాలుమ్) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్, [౧౫
1. «ఏకకార్యత్వమ్, ఉపేయాధికారి నిరూపణత్తుక్కు *౧ సఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

మీ —«తతశ్చ, యజ్ఞాది వర్ణాశ్రమధర్మో,యావజ్జీవమనుష్ఠేయః; తత్ర:-
« 1. *౨ సదావిద్యా నిష్ఠైర్ విద్యాసిద్ధ్యర్థమ్ యజ్ఞాది అనుష్ఠీయతే;
« 2. *౩ న్యాసవిద్యానిష్ఠైః,సఏవ[యజ్ఞాదిరూప వర్ణాశ్రమధర్మః] ఉప
« ర్యుపరి అస్య పరామ్ ప్రీతిమ్ ఉపావహాన్ వృత్త్యాఖ్య ఫలతాం యాతి,
« షడఙ్గస్యైవ వృత్తిరూపేణ పరిణతస్యోత్తరాఙ్గతయా [=త్వాత్],
« యజ్ఞాది, ఉత్తరాఙ్గతయా అనుష్ఠీయతే; [ష్ఠీయతే,
« 3. *౪ శరణాగతివిద్యానిష్ఠైస్తు,-సిద్ధోపాయాధికారతయా ఽను}

ఇ-అ.—౮౦-[«అధికారి కృత్యమ్"†.—] «అధికారిస్వరూపమ్ శొల్లప్పక్కాల్, ప్రస్తుతమాన ఉపాయాధికారిక్కు చ్చొన్నాల్ పోరాతో? ఉపేయాధికారిక్కు చ్చొల్లువానేన్?" ఎన్న (ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాక్షైయాలుమ్,) ఇత్యాది.

౧॥ "సప్రసఙ్గ[1] ఉపోద్ఘాతో[2], హేతుతా[3] ఽవసర[4]స్తథా[5]। నిర్వాహకైక్య[6]కార్యైక్యే, షడ్విధాసఙ్గతిస్స్మృతా" ఇతి తన్త్రవిదుక్తాసు షట్సుసఙ్గతిషు; [యథా, దీధితికృతా, సన్దేహ నిరూపణానన్తరమ్ అసన్దేహ[1] నిరూపణే, ప్రసఙ్గ[2] కార్యైక్యరూపే ద్వే సఙ్గతీ ప్రదర్శితే; యథాచ, గదాధరేణ తేఏవస్ఫుటీకృతే సామాన్యనిరుక్తౌ; తథాఽత్ర] కార్యైక్య[1]-ప్రసఙ్గ[2]-అవసర[3]రూపాస్తిస్రస్సఙ్గతయో వ్యాఖ్యాత్రా ప్రదర్శితాః వివరణకృతాస్ఫుటీక్రియన్త ఇతిబోధ్యమ్. † పు-౪-పఙ్క్తి ౪ తనియన్ [౩౫
౨॥ ఛా-౬-౨. ౩॥ పు ౩౦౪-నోట్-౨. ౪॥ పు-౩౦౪-నోట్-౩

వ్యా. ఉపేయాధికారముమ్ కీళ్ ప్రసక్తమాక్షైయాలుమ్;
3. ద్వయనిష్ఠనాన అధికారిక్కు ఉభయముమ్ అపేక్షితమాక్షైయాలుమ్;
«ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్ ఇచ్చేతనన్, ఇన్న [౫ పన్నపడి యిరుక్క వేణుమ్" ఎన్ఱు నినైత్తు,

అ.— (ప్రసక్తమాక్షైయాలుమ్) ఇతి-ఇత్తాల్, «(ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాదిక్కు,
2. (పరప్రయోజనేత్యాది) ఈడే (వా-౭౨) *౧ ప్రసఙ్గసఙ్గతియే, «అనన్తరవాక్య సఙ్గతి", ఎన్ఱు, సూచితమ్ [౧౦
3. (ద్వయనిష్ఠనాన) ఇత్యాది-ఇత్తాల్, «వ్యాఖ్యేయ-«ద్వయ"-ఉత్తమపురుషసూచితత్వాత్ *౧ అవసరసఙ్గతి", ఎన్ఱు, సూచితమ్;
ధారు-వ్యాఖ్యానానన్తరమ్ తదుత్తరాఖ్యాత వ్యాఖ్యానమాక్షైయాలే క్రమ ప్రాప్తాభిధానముణ్డు కిఱ?
«ఉపాయోపేయఙ్గళ్ క్కు శేషిక్కుమదైయ క్రమత్తై ప్పోలే, తచ్ఛేషఙ్గళాన అధికారఙ్గళుడైయ క్రమమ్, *౫ 'ముఖ్యక్రమ'-న్యాయసిద్ధమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్) ఇత్యాది.
అధికారద్వయాభి ప్రాయేణ (ఇన్నవిన్న) ఇతి ద్విరుక్తిః.

« మీ అతః, సర్వత్ర ప్రయత్నిస్సమానః; అభిసన్ధిమాత్రమ్, ఏతేషామ్ భేదః;
« ప్రపన్నేతు,-'తేషాం యావచ్ఛక్త్యనుష్ఠానమ్'; ఇతి,నాధికారసఙ్కరః.
« నచ, 'న్యాసవిద్యాయా అఙ్గభూత -* ౬ ఆనుకూల్య సఙ్కల్పాదేః,
« అప్రయాణమ్ అనుష్ఠేయస్య, సాధ్యోపాయాధికారత్వాత్,శరణాగతావప్యఙ్గభూత లజ్జాపురస్సర ధర్మత్యాగస్యాపి (ముము-వా) అప్రయాణ మనువర్తమానస్య, సిద్ధోపాయాధికారిత్వమ్", ఇతివాచ్యమ్;
« తస్య తథాత్వే ప్రమాణాభావాత్, [౨౫
« తతశ్చ; యజ్ఞాదేరేవ సిద్ధోపాయాధికారత్వేన స్వయత్నసమ్భవాత్, నైరపేక్ష్య-హానిః";

౫॥ అత్రాయమాశయః :— «(ముఖ్యయోః)=శేషిణోః ఉపాయోపేయయోః యః(క్రమః)=పౌర్వాపర్యం, సఏవ(అముఖ్యయోః)=శేషభూతయోః ఉపాయాధికార-ఉపేయాధికారయోః, (న్యాయః)=పౌర్వాపర్యసాధకయుక్తిః"; ఇతి. అయమేవన్యాయః « శేషిక్రమన్యాయ" ఇత్యపి వ్యవహ్రియతే.
౬॥ "ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః, ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్।
రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో, గోప్తృత్వవరణం తథా ॥౧॥
ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధాశరణాగతిః ॥౧౫॥" ( )[౩౫
ఇత్యాది ప్రమాణమ్ అత్ర వివక్షితమ్.

మూ. [౮౦. (౧)] ఉపాయత్తుక్కు, (1) పిరాట్టియైయుమ్

వ్యా.—తత్తన్నిష్ఠరై నిదర్శనమాకక్ కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయత్తుక్కు)ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

[౮౦ (౧)] (ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱు, "ఉపాయత్తుక్కు అధికారియామ్ ఫోతు" ఎన్ఱపడి;

"ఉపాయాధికారత్తుక్కు", ఎన్నవుమామ్.

౨—"ఆచారశ్చైవ సాధూనామ్"౧ ఎన్గిఱపడియే యిఱక్కొణ్డు, (తత్తన్నిష్ఠరై) ఇతి.

"ఇతిహాస-గ్రన్థేషు ౨ 'పురావృత్త'-కథనమ్, 'రామవద్ వర్తితవ్యం, న రావణవత్' ఎన్ఱు, బోధనార్థమ్", ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే, (నిదర్శన మాకక్కొణ్డు) ఇతి.

"అనన్తర-వాక్య సఙ్గతి" ఎన్ఱుమిడమ్ తోన్ఱ, (వాక్యద్వయత్తాలే) ఇతి

1 "నిరపేక్ష సిద్ధోపాయత్తుక్కు, కార్యకరణత్తిల్ సహకారియుమ్, స్వరూపనిష్పత్తియిల్ ఉపకారియుమ్, వేణ్డాతొయాలే; 3* 'పారిశేష్య'త్తాలే-ఽధికారమపేక్షితమాకైయాలే, అతువే ఇఙ్గు వివక్షితమాక వేణుమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, తద్బోధకశబ్దాధ్యాహార పూర్వకమ్, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (ఉపాయత్తుక్కు అధికారియామ్పోతైన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

౨. "లక్షణాయోగ్య-శబ్ద రహిత-స్థలత్తిలే ర*విశ్వజిన్న్యాయత్తాలే అధ్యాహారమావశ్యకమానాలుమ్, తద్యోగ్య-శబ్ద యుక్త-స్థలత్తిలే ౫* రాత్రి సత్రన్యాయత్తాలే లక్షణాస్వీకారమ్ ఉచితమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయాధికారత్తుక్కెన్నవుమామ్) ఎన్ఱు.

"(ఉపాయ)శబ్దమ్, తదధికారత్తిలే లాక్షణికమ్", ఎన్ఱు కరుత్తు.

వి.— ఇత్యత్రాహ (ఉపాయత్తుక్కిత్యాది).

" యావజ్జీవోపాయాధికారార్థం, న యజ్ఞాదిఅనుష్ఠేయమ్;

మూ. (2) ద్రౌపదియైయుమ్ (3) తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డానైయుమ్ పోలే యిరుక్క వేణుమ్;

" మీ — ౬'పరి' శబ్దార్థసచివ సర్వధర్మత్యాగస్యైవ పూర్వాఙ్గత్వేనాను
" ష్ఠితస్య, ౭*ప్రయోజనానువర్తనాత్;
" అన్యథా, సిద్ధోపాయ నైరపేక్ష్యభఙ్గ ప్రసఙ్గాత్;
" సమ్భవ-స్థలే, శక్తిత్యాగోపి * ౬ 'పరి' శబ్దార్థః; తత్రప్రమాణం సా
" ధూనామ్-ఆచారః;" [= * ౧ "ఆచారశ్చైవ సాధూనామ్".]
" వస్త్రాకర్షణే. ద్రౌపద్యా మాన-రక్షణ వస్త్రాలమ్బన రూప స్వయత్న
" త్యాగో లజ్జాత్యాగకృతః, [ఇత్యర్థః.
" త[స్మా]త్, లోకాపవాదభీత్యాదినాపి, న యజ్ఞాదిఅనుష్ఠేయమ్";

(౧) " సిద్ధోపాయాధికారార్థం, 'సఖిత్వేవమ్' ౭ ఇతిశ్రుతేః।
యావజ్జీవ మనుష్ఠేయం యజ్ఞాది" తి వచో? న తత్॥
(౨) శక్తి- లజ్జా- ప్రయత్నానాం త్యాగోపాయాధికారతా,।
సీతా- ప్రభృతి- శిష్టానామ్ ఆచారాద్, అవధారితా॥

II తదర్థం ౯, "యోగాద్యభావేపి భక్త్యుత్పత్తిస్సమ్భవతి?న?" ఇతి. యదా నసమ్భవతి, తదా, ధ్యానాదివిధేః, భక్తి-తేష్ఠ ధ్యానాదేరఙ్గత్వబోధకతయా, ఉపాయాధికార సిద్ధ్యర్థం యోగాదేరనుష్ఠేయతయా స్వయత్నసమ్భవాత్, న నిరపేక్షత్వసిద్ధిః;

యదా, యోగాదికం వినాపి, పరభక్త్యాద్యుత్పత్తి సమ్భవః, తదా, యోగ విద్యాదేస్ స్వయత్న-పర మాత్ర విషయతయా, శరణాగతినిష్ఠానాం, యోగాద్యభావే పరభక్త్యాదిసమ్భవే, స్వయత్నవిరహాత్ నిరపేక్షత్వ సిద్ధిః'; ఇతి [ఫలతి.] పూర్వపక్షస్తు:—
" ఉపాయాధికారస్యఅన్యథా-సిద్ధత్వేపి, ఉపేయాధికారో యత్న
" సాపేక్షః; ఉపేయాధికారరూపా ప్రాప్యరుచిస్తావత్, పరభక్త్యాది
" రూపాఽవశ్యవాచ్యా; గద్యే,'పర-భక్తియుక్తమ్ మాం కురుష్వ'. ౮
" ఇత్యాదినా, భాష్యకారైః ప్రార్థితత్వాత్; [న సమ్భవతి.
" సాచ, సహకార్యన్తర-యోగాభ్యాసం(బ్ర సూ-3-౪-౪౬.)వినా
' నచ, 'శక్తానామ్ పరభక్త్యాద్యపేక్షా, నతుసర్వేషామ్ ప్రపన్నానామ్
" తదపేక్షా', ఇతివాచ్యమ్;
" భక్తి పారవశ్య-జ్ఞానాధిక్య- ప్రపన్నయోర్ [విషయే] భగవతస్, స్వ
" యత్న సాపేక్షత్వే, నిరపేక్షత్వస్య వ్యభిచారాత్.
" అజ్ఞాన-ప్రపన్నేషు పరభక్త్యాది శూన్యేష్వపి, న భగవత స్సిద్ధోపా
" యత్వమ్; ఆచార్యాభిమానస్యైవ తేషూత్తారకత్వాత్.
" అతో, భగవతో యోగాభ్యాసాదియత్న సాపేక్షత్వాత్, న
" నిరపేక్షో పాయత్వసిద్ధిః."—

౧॥ మనుస్మృ-౨-౬. ౨॥ అమరకోశే-కా-౧-వాగ్వర్గే-శ్లో-౧౬౧; "ధర్మార్థ కామమోక్షాణామ్ ఉపదేశ-సమన్వితమ్, । పూర్వవృత్తం, కథాయుక్తమ్, ఇతిహాసం ప్రచక్షతే॥"

ఇతి " ఆప్తే"-విరచితే సంస్కృతాఙ్గ్లకోశే

3॥ పూ-మీ-................; బ్ర-సూ-3-౨-౧౦;(=ముగ్ధేఽర్థసమ్పత్తిః పరిశేషాత్) ఇత్యాది ;ప్రమాణఙ్గళిల్ పరిశేషన్యాయమ్ వినియుక్తమ్.
౪॥ పూ-మీ॥ ౪-3-సూ ౧౦-౧౧-౧౨. ౫॥ పూ-మీ-౪-3-౨-సూ౧౭-౧౮-౧౯.

౬॥ గీ-౧౮-౬౬; ముము-వా-౧౮. ౭॥ ఛా-౮-౧౫. ౮॥ శరణాగద్యే. ౮॥=త్యాగస్యఉపాయాధికారతా. ౯॥అయంగ్రన్థః,(30౪పుటే,౪౯పఙ్క్తౌ) "నిరపేక్షోపాయత్వం, సమ్భవతి! న?" ఇత్యనేన సమ్బధ్యతే.

మూ. [౮౦. (౨)] ఉపేయత్తుక్కు, (1) ఇళైయ పెరుమాళైయుమ్ (2) పెరియవుడైయారైయుమ్ (3) పిళ్ళైత్తిరునఱైయూరరైయరైయుమ్ (4) చిన్తయన్తియైయుమ్పోలే యిరుక్క వేణుమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, [౮౦ (౨)] (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱత్తుక్కుమ్ (ఉపాయత్తిల్) ఎన్ఱు, పారమాన్తపోత్తు, "ఉపాయవిషయత్తిల్" ఎన్ఱపడి. ఇప్పడియే, మఱ్ఱైయత్తుక్కుమ్.

౮౧. అవర్కళై (ప్పోలే యిరుక్క వేణుమ్) [౮౦] ఎన్ఱు,

అ —ఉక్తనిర్వాహద్వయత్తైయుమ్, (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిలే అతిదేశిక్కిఱార్ (అప్పడియే) ఇత్యాదినా.

(ఉపాయత్తిల్) ఇతి - "ప్రపత్తిమాత్రమ్ భగవన్నిష్ఠమాకైయాలే ఇఙ్గు విశిష్య శొల్లవేణ్డామైయాలే, ౧ అధికరణ-సప్తమి యాకాతు; పిన్నై, ౨ విషయ-సప్తమి యాకవేణ్డుమ్"; ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయవిషయత్తిలెన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

"(ఇరుక్కవేణుమ్) ఎన్ఱ అవిరుప్పు, సిద్ధోపాయ ప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక సాధనాన్తరవిషయ ప్రవృత్తిప్రయోజక శక్తి-లజ్జా-స్వయత్న నివృత్తి హేతుభూతోపాయ నైరపేక్ష్యాధ్యవసాయరూపమాక వివక్షితమాకైయాలే, ౨ విషయ-సప్తమి, ఉపపన్నై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

పూర్వవత్ అతిదేశిక్కిఱార్-(ఇప్పడియే) ఇతి. [ఎన్ఱపడి. (మఱ్ఱైయత్తుక్కుమ్)ఎన్ఱతు, "(ఉపేయత్తిల్) ఎన్ఱ, పిత్తుమ్"

౮౧. "(పోలే) యెన్ఱ అవిత్తు ధర్మ్యుపస్థాపకమైయాకైయాలే [చన్ద్రాలోకే, శ్లో. ౩], వివక్షితధర్మవిశేష ప్రదర్శనార్థమ్, ఉత్తరసన్దర్భమ్", ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవర్కళైప్పోలే) ఇత్యాదినా.

మీ —ఇత్యత్రాహ - (ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాది.

ఉపేయాధికారరూపా పరమభక్తి పర్యన్తా సాధ్యభక్తిః, న యోగాభ్యాసజన్యా; తథాత్వే, సాధ్యభక్తిత్వస్యైవాసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్.

" 'ఉపాయభక్తిః ప్రారబ్ధ- వ్యతిరిక్తాఘ నాశనీ;।

సాధ్యభక్తిస్తు సా హన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ॥' ౩ ఇతి,

' యోగాభ్యాసాది- జన్యా, సాధనభక్తిః;।

కేవల సిద్ధోపాయ జన్యా, సాధ్య భక్తిః' "; ఇతిశ్రూయతే.

నచ, ప్రమాణస్య యోగ్యానుపలబ్ధి, బాధశ్శఙ్కనీయః;

లక్ష్మణే'పునర్విశ్లేషభీరుత్వ-' "లక్షణ పరమభక్తే (ః), రామ-సంశ్లేష మాత్ర-, జన్యత్వ దర్శనాత్.

౧॥ అష్టా-౨-౩-౩౬. ౨॥అత్రాయమాశయః- "త్రివిధాధారేషు ఔపశ్లేషికాభివ్యాపకయోస్ త్యాగేన వైషయికాధారో౽త్రవివక్షిత"

మూ ౮౧ (1)పిరాట్టిక్కుమ్ (2)ద్రౌపదిక్కుమ్

వ్యా.—శ్రీకరుత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక అవర్కళ్ శెయ్దళ్ పడిక్కళై అడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. అత్తిల్, (పిరాట్టి) యుడైయవుమ్ (ద్రౌపది) యుడైయవుమ్ పడిక్కళై యరుళిచ్చెయ్యత్తిరుక్కొణ్డు ప్రథమత్తిలే, ఉభయర్క్కుమ్ వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. అత్రాపత్తు:—

"(1) 'తత్ తస్యసదృశంభవేత్' ౫ ఎన్ఱిరున్ద (పిరాట్టిక్కుమ్) (2) 'రక్ష మామ్'౬ ఎన్ఱిరున్ద ద్రౌపదిక్కుమ్,

అ.- "(ఉపాయత్తుక్కు శక్తియుమ్)"[వా ౮౫(౧)] ఇత్యాదియుమ్, "(ఉపేయత్తుక్కు ప్రేమముమ్)" [వా-౮౫(౨)] ఇత్యాదియుమ్, (కరుత్తైదర్శిప్పిక్కైక్కాక) ఎన్ఱ అవిడత్తిలే వివక్షితమ్.

" శక్తిత్యాగత్తుక్కు శక్తిసద్భావమ్ వేణ్డుకైయాలే,

" తత్కథనత్తుక్కు శక్తిసద్భావ- కథనమ్ ఆవశ్యకమ్;

" 'ద్రౌపదిక్కు, శక్తిత్యాగమ్ శొల్లాతే లజ్జాత్యాగమ్ శొన్నతు,

" అవళుక్కు శక్తియిల్లామైయాలే', ఎన్ఱు,

" లజ్జాత్యాగ-కథనత్తుక్కు శక్త్యభావ-కథనమ్ ఆవశ్యకమ్"; ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ పిరాట్టియుడైయవుమ్)ఇత్యాది.

కేనచిదాకారేణ సాదృశ్యమ్ నియతమాయిరుక్కుమాకైయాలే, సాదృశ్యప్రదర్శన పూర్వకమ్ వాశియై వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణుకిఱార్ (అత్రాపత్తు - "తత్తస్య") ౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [ప్రాపిక్కై-;

("తత్")౫, విరోధినిరసనపూర్వకమ్ ఎన్నై ఇఙ్గు నిత్తమ్,రిక్షై ("తస్య"),౫రక్షణత్తై అసాధారణ ధర్మమాకవుడైయ పెరుమాళుక్కు; ("సదృశమ్")౫, అనురూపమ్; ఎన్ఱపడి. ("రక్ష మామ్"౬ ఎన్ఱిరున్ద)

ఏ-అ.—"పిరాట్టిక్కుమ్ ద్రౌపదిక్కుమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠైయుణ్డో?" ఎన్ఱ అవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ ("తత్ తస్యసదృశమ్భవేత్") ౫ ఇత్యాదియాలే.

ఇతి.-ఆధార త్రైవిధ్యఞ్చ (సీ-కౌ-సప్తమ్యధికరణేచ-ఇతి సూత్రస్య వ్యాఖ్యానే) భట్టోజి దీక్షితేన దర్శితమ్ "ఆధారస్త్రిధా.-ఔపశ్లేషికో, వైషయికో, ౭భివ్యాపకశ్చేతి." ఇతి, ౩॥ ౪॥

౫॥ రా-సు-౩౯-౩౦. ౬॥ భార-సభాప-అ-౬౧-శ్లో ౪౩; దుర్ముఖివత్సరే శరభోజరాజపురే వేదవ్యాస-ముద్రాక్షర శాలాయాం శ్రీరఙ్గస్వామిదీక్షిత ప్రభృతిభిర్ముద్రితే శ్రీకోశే ౧౦౦౩ పుటే. అస్యశ్లోకస్య ద్రౌపదీశరణాగతినిష్ఠాఖ్యా శ్రీకృష్ణపాదవిరచిత మణిప్రవాళవ్యాఖ్యా, (తిరువల్లిక్కేణి సరస్వతీభణ్డారముద్రితా).

 జహతుశ్శక్తిలజ్జే తే తదేకోపాయతేచ్ఛయా; భర్తృష్వేకపరా తేభ్యః ప్రాజ్ఞ్యుతా కణ్ణకామినీ కృష్ణా, పతివ్రతా శక్తివిహీనేత్యపిసిధ్యతి.

మూ. వాశి, (1) శక్తియుమ్ (2) అశక్తియుమ్.

వ్యా.—౫. తిమ్మిల్ వాశి; (1) 'శీతో భవ' ౧ ఎన్ఱు, నెరుప్పై
" నీరాక్కినాప్పోలే, 'దగ్ధో భవ' ఎన్ఱు, విరోధి- వర్గత్తై భస్మ
" మాక్కి, తన్నై రక్షిత్తుక్కొళ్ళవల్ల శక్తియుణ్డాగైయుమ్;
" (2) స్వయత్నత్తాలే, విరోధికళైత్తళ్ళి తన్నైనోక్కి
"క్కొళ్ళ ప్పార్త్తాలుమ్, నోక్కిక్కొళ్ళుగైక్కీడాన శక్తి,
"తనక్కిల్లామైయుమ్", ఎన్నై.

అ.—ఇత.-'(1)'భవేత్'' ఎన్ఱు, అపిళు -కామ- ప్రవేదనే లిఙ్'' ౨ప్రయ,
భగవదేక కర్తృకరక్షణేచ్ఛాప్రకాశనమ్ శొల్లిఱ్ఱు;
(''(2)రక్ష'') ఎన్ఱు, ''ప్రార్థనాయాం లోట్'' ౩ - ప్రత్యయమాయ్,
భగవదేక కర్తృక రక్షణేచ్ఛా ప్రకాశనమ్ శొల్లిఱ్ఱు;
ఇచ్ఛాప్రకాశనమితి, ప్రాగ్వత్? [ధర్మమ్', ఎన్ఱు, సిద్ధిత్తతు
ఇత్తాల్, 'తదేకోపాయభావేచ్ఛా, ఉభయర్క్కుమ్ అనుగత
(వాశి), వైలక్షణ్యమ్. (''శీతో భవ'')౧ ఎన్ఱు, తుక్కర్థమ్, (నెరుప్పై)
ఇత్యాది. ''అగ్నేరాపః''౪ ఎన్ఱుకొణ్డు కార్యకారణఙ్గళుక్కు అనన్య-
త్వమాగైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీరాక్కినాప్పోలే) ఎన్ఱు.
(దగ్ధో భవ) ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కర్థమ్, (భస్మమాక్కి) ఎన్ఱు.
''దహ- భస్మీకరణే'' ౫ ఎన్ఱు, అ ధాతుపాఠమ్ వివక్షితమ్.
(స్వయత్నత్తాలే) ఇత్యాది:-
''శక్తియిల్లై'' ఎన్ఱు, విత్తాల్, ''ఇచ్ఛైయుణ్డు'' ఎన్ఱు, తోన్ఱుగై
యాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నోక్కిక్కొళ్ళ ప్పార్త్తాలుమ్) ఎన్ఱు.
'' 'దుష్టోఽపి, మమ రోచతే' ౬ ఎన్ఱు, అ ప్రసిద్ధిగళై ఉట్కొణ్డు,
'' 'హుతాశనశ్చన్దనపఙ్కశీతళః' ౭ ఎన్ఱు, అ పాతివ్రత్యశక్తియుమిల్లై'',
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శక్తి, తనక్కిల్లామై
యుమ్) ఎన్ఱు.

వ-అ.—(నీరాక్కినాప్పోలే) ఎన్ఱు, ''ఆశ్రితర్క్కుమ్, అవర్క
ళుడైయ సమ్బన్ధముడైయ విభీషణాళ్వాన్ తిరుమాళిగై ముతలానవర్క
ళుక్కుమ్, మాత్రమ్, నీర్ పోలే కుళిర్న్దస్పర్శత్తై యుడైయతు [అక్కినా
ప్పోలే]'' ఎన్నవుమ్.

మీ.—నచ, ''తస్య, మహాత్వాత్ స్వతస్సిద్ధా భక్తిః'' ఇతి వాచ్యమ్;
''బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధ(ః)'' ౮ ఇతి, తస్య అవతారప్రయుక్తత్వ
దర్శనాత్.

మూ.౮౨. (1) పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్; (2) ద్రౌపది

వ్యా.— ౮-౯. పవమ్యాత్తరాన్నవర్ క్కళ్ శేయ్గైవైత
న్నై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
([1] పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్, [2] ద్రౌపది లజ్జైయై
విట్టాళ్) ఎన్ఱు,
" (1) (స్వశక్తియై విడుగై) యావతు: ''నాయకరాన పెరు
"మాళ్ రక్షిక్కుమత్తనై యల్లతు, నమ్ముడైయ శక్తియాల్

అ-౮౨ (1) (స్వశక్తియై) ఇత్యాది.—''మాంనయేద్యది కాకుత్స్థః'' ౯
ఎన్ఱు, అవిత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాయకరాన) ఇత్యాది.
''అహం నయామి మద్భక్తమ్'' ౧౦ ఎన్నుమతువుమ్ వివక్షితమ్.
[ఇన్ద ౮౨మ వాక్య వ్యాఖ్యానత్తిల్] ఉదాహరిష్యమాణ వచనత్తిల్
''తేజసా'' ౧౧ ఎన్ఱ, అ ఇత్తిన్ అర్థమ్, (నమ్ముడైయ శక్తియాల్)
ఇత్యాది.
''తేజః, పరాభిభవనసామర్థ్యమ్'' ౧౨, ఎన్ఱు, అవిత్తై య
ట్కొణ్డు (శక్తియాల్) ఎన్ఱతు. [''తేజః, పరైరనభి
భవనీయతా'' ఇతి గీతాభాష్యే, ౧౬ అ. ౪౩ శ్లోకార్థవివరణే]

వ-అ.-''ద్రౌపదిక్కు పాతివ్రత్యాది ధర్మానుష్ఠానజ్ఞాన ముణ్డాయిరుక్క,
అవళుక్కు 'శాపానుగ్రహ శక్తియిల్లై' ఎన్నుమ్పడి యెఙ్ఙనే?' ఎన్నిల్,
1. ''కణ్ణన్ ఇవళుడైయ భావత్తై ప్పరీక్షిత్తపోతు, కర్ణనిడత్తిలుమ్
''చాపల్యమ్ ఇవళుక్కుణ్డాయిరుక్క అత్తాక ఇవళ్ తానే శొల్లియి
'' రున్దపడియాలుమ్,
''2. మహాప్రస్థానత్తిల్ స్వభర్తాక్కళిలొరువనిడత్తిల్ ౧౩ పక్షపతిత్తిరున్ద
''అధర్మత్తాలే, మున్దుఅ ముడిన్దుపోగైయాలుమ్,
'' . ప్రయోజనాన్తరత్తుక్కాక ప్రపత్తిపణ్ణినవళ్, శక్తియుణ్డాకిల్,
'' అతిల్ స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమిల్లామైయాలే, అన్దఅపత్తై, తానే
'' విలక్కిక్కొళ్ళక్కడవళాగైయాలే, అప్పడి శెయ్యామైయాలుమ్,
'' 'శాపానుగ్రహసామర్థ్యమ్ ద్రౌపదిక్కిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్'', ఎన్ఱు,
కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—అస్తువా, తద్భక్తేస్ సహజత్వమ్; జటాయు-ప్రభృతిషు, పక్షి
పక్షిరుత్వ- లక్షణ పరమభక్తిర్హి దృష్టా?
నచ, సాతేషు యోగసాధ్యా; అర్హగ్- యోషిత్త్వేన యోగాద్యనర్హ
త్వాత్; తేషు తత్సమ్భవస్య ప్రత్యక్షాదిప్రమాణ విరుద్ధత్వాచ్చ.

౧॥ రా-సు-౫౩ శ్లో-౨౮౪-౨౯౪...; ౨॥ అష్టా-3-3-౧౫౭-
వార్తికమ్. 3॥ అష్టా-3-3-౧౬౨. ౪॥ తై-ఉ-౨-౧-౧
౫॥ ధాతుపాఠే, భ్వాదౌ. ౬॥
౭॥ ౮॥ రా-బా-౧౮-౨౭.

౯॥ రా-సు-౩౯-౩౦ ౧౦॥ ''శ్లోకద్వయమ్-'' ఇతి ప్రసిద్ధ వారాహ
చరమశ్లోకయోర్ ద్వితీయః. ౧౧॥ రా-సు ౨౨-౨౦.
౧౨॥ నిరుక్తౌ? ౧౩॥ ''పక్షపాతో మహాన్ అస్యా(ః)
విశేషేణ ధనఞ్జయే'' ఇతి భార-స్వర్గా-అ-౨-౬.

20-12-97.

వ్యా.—“ నమ్మైరక్షిత్తుక్కొళ్ళుకై, నమ్ పారత “ న్త్ర్యత్తుక్కు-నాశకమ్ ”, ఎన్ఱు, స్వశక్తియైక్కొణ్డు కార్యమ్ కొళ్ళాత్తొళ్ళిన్నై;‘ “అసన్దేశాత్తు రామస్య, తపసశ్చాను పాలనాత్, -న త్వా కుర్మి దశగ్రీవ! భస్మ,భస్మార్హ! తేజసా” ౧ ఎన్ఱాళిఱే!.

అ.—రక్షణమ్, అనిష్టనివర్తనరూపైయాలే, “త్వా, భస్మ కుర్మి” ఎన్ఱ,అవిఱ్ఱిన్ అర్థమ్ (నమ్మైరక్షిత్తుక్కొళ్ళుకై) ఇతి.

వచనత్తిలే (“తపసః”) ౧ ఎన్ఱ,అ (‘తపస్’) - శబ్దమ్,

“తేషాన్తు తపసాం న్యాసమ్, అతిరిక్తం తపస్ ౨ శుభితమ్” ఎన్ఱ,అపడియే,స్వసమ్బన్ధత్యాగ విశిష్ట పరసమ్బన్ధకరణరూప న్యాసవాచియాకై యాలే,స్వరక్షణప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యవాచక మాకిఱతు

యద్వా:—“నియమేషు తపశ్శబ్దః” ౩ ఎన్ఱ,అపడియే, (‘తపస్’-) శబ్దమ్ నియమవాచియాయ్, “ నియమశ్చ ధర్మే” ౪ ఎన్ఱ,అ నియమత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

అత్తావతు,-“ రక్షకత్వధర్మమ్, అవన్ తలైయిలే ”, ఎన్ఱిరుక్కై.

ఇత్తాల్,—స్వరక్షణానర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యమ్ లభిక్కిఱతు.

(“అనుపాలన”) మావతు,-నాశప్రతిబన్ధాత్మక సత్తానువర్తనరూప రక్షణమ్.

“ ఇన్దపారతన్త్ర్యరూప తపోఽనుపాలనమ్, రావణభస్మీకరణ రూప స్వరక్షణ-అభావహేతుకమ్”ఎన్నైయాలే,

“తాదృశ స్వరక్షణమ్, తాదృశ తపో నాశకమ్”, ఎన్ఱు, ఫలిక్కిఱతు.

ఇత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (“నమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు-నాశకమ్” ఎన్ఱు) ఇతి.

(“ భస్మ-నకుర్మి”) ౧ ఎన్ఱ,అ విఖక్కార్థమ్ (స్వశక్తిక్కొణ్డు కార్యమ్) ఇత్యాది.

“వస్తుస్వరూపానుబన్ధియాన శక్తియినుడైయ త్యాగమ్ అశక్యమాకైయాలే, శక్తిప్రయుక్తకార్యానుపాదానమే శక్తియైవిడుకై” ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు, (కార్యమ్కొళ్ళాత్తొళ్ళిన్నై) ఎన్ఱ,అతు.

ఇతు, (“ భస్మ-నకుర్మి”) ౧ ఎన్ఱ,అ విఖక్కార్థమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణమ్ (“ అసన్దేశాత్ ”) ౧ ఇత్యాది.

“ కరోమి” ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్, (“కుర్మి”) ౧ఎన్ఱ,అవితు, ఛాన్దసమ్.

1 (“భస్మార్హ !”) ౧ ఎన్ఱ,అవితు సమ్బుద్ధియాయ్,

మూ.—లజ్జైయైవిట్టాళ్ ;

వ్యా.— (౨) (లజ్జైయైవిడుకై) యావతు, -దుశ్శాసనన్, సభామధ్యే తుకిలై ఉరికిఱవళవిల్ లజ్జావిష్టైయాయ్‌క్కొణ్డు తాన్ ఒరుత్తలైయిడుకుకై యన్ఱిక్కే,

ఇరణ్డు కైయుమ్ విడుకై.

పేరళవుడైయాళాకైయాలే,పిరాట్టిక్కు, “ పెరుమాళే రక్షకర్ ” ఎన్ఱు, విశ్వసిత్తు స్వశక్తియై విట్టిరుక్కలామ్; అత్తనైయళవిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, మహాపద్దశైయిలే, “ఇవ్వళవిల్ కృష్ణనే రక్షకన్” ౫ఎన్ఱు, మహావిశ్వాసమ్ పణ్ణి, మహాసభామధ్యే ఇవళ్ లజ్జైయైవిట్టకిఱతే అరితు?

అ.—“భస్మ”౧-శబ్దమ్ భావప్రధానమాయ్,“భస్మత్వార్హ!” ఎన్ఱు,పడి.

2 అన్ఱిక్కే, ‘ విరోధికళై భస్మమాక్కుకైక్కు క్షమమాన తేజస్సాలే,’’ ఎన్ఱు,మామ్.

[ఇన్దపక్షత్తిల్, “భస్మార్హ - తేజసా” ఎన్ఱు ఏకపదమ్.]

(లజ్జై) ఇత్యాది.—

(తుకిలై ఉరికిఱ వళవిల్)- వస్త్రాపకర్షణమ్ పణ్ణుకిఱపోతు.

(తాన్ ఒరుత్తలైయిడుకుకై) -ఒరుపార్శ్వత్తిలే నిరోధిక్కై.

(పిరాట్టి, స్వశక్తియై విట్టాళ్) ఎన్ఱ,వనన్తరమ్,

(ద్రౌపది, లజ్జైయై విట్టాళ్) ఎన్ఱ,త్తాలే, ద్రౌపదియినుడైయ లజ్జాత్యాగమ్, పిరాట్టియినుడైయశక్తిత్యాగత్తైక్కాట్టిలుమ్ అతిశయిత్తుక్కొణ్డు ఉదిక్కైయాలే, వ్యఞ్జితమాన దౌష్కర్యాతిశయత్తై అరుళిచ్చెయ్యనినైత్తుక్కొణ్డు, ఈడుపడుకిఱార్ (పేర్) ఇత్యాది.

(పేరళవు)-నిరతిశయజ్ఞాన పూర్తి.

(విశ్వసిత్తు) ఇత్యాది.—ఇఙ్గే, “ రామస్య వ్యవసాయజ్ఞా, లక్ష్మణస్య చ ధీమతః, నాత్యర్థం క్షుభ్యతే దేవీ, గఙ్గేవ జలదాగమే॥”౬ ఎన్ఱ,అవితు వివక్షితమ్. (అత్తనైయళవిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.—

(మహాపద్-దశైయిలే) ఎన్ఱతు, “పిరాట్టియాపత్తిలుమ్ పెరియతాన ఆపత్తిలే,” ఎన్ఱ,పడి;

రావణన్, ఇప్పడి అసదస్య వ్యాపారత్తై పణ్ణినానిల్లైయే!

ఇత్తాల్,—“కారణ-పౌష్కల్యత్తైయుమ్ ఆపన్-మాన్ద్యత్తైయుమ్ ఉడైత్తాకైయాలే-సుకరమాన పిరాట్టి-విశ్వాసత్తై ప్పోల్ అన్ఱు,

కారణమాన్ద్యత్తైయుమ్ ఆపత్-పౌష్కల్యత్తైయుమ్ ఉడైత్తాకైయాలే ద్రౌపదీ-విశ్వాసమ్ దుష్కరమ్” ఎన్ఱ,పడి.

౧-అ (తుకిలై),వస్త్రత్తై.

౧॥ రా-సు-౨౨-౨౦. ౨॥ ......;అత్ర, “తస్మాన్న్యాస ఏషాం తపసా మతిరిక్తమాహుః” (మహానారాయణే ౨౪-౧.) ఇత్యాదిపక మప్యనుసన్ధేయమ్. ౩॥ ౪॥ రా-సు-౨౯-౧౨. ౫॥అత్ర, “ ‘మహాత్యాపదిసమ్ప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్ హరిః’। ఇతి నిశ్చిత్య మనసా, శరణాగతవత్సలః। ఆకృష్యమాణే వసనే, ద్రౌపద్యా చిన్తితో హరిః॥”(భా-సభా-౭-౬౭.) ఇత్యాదికమ్ అభిప్రేతమ్. ౬॥ రా-సు-౧౬-౪.

మూ.-(3)తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ స్వవ్యాపారత్తైవిట్టాన్.

వ్యా.—([3]తిరుక్కణ్ణమఙ్గై యాణ్డాన్, స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్); అతావతు:—“స్వరక్షణహేతువాన స్వవ్యాపారఙ్గళై విట్టాన్” ఎన్నపడి. “ఒరు శేవకన్నుడైయ నాయై ఒరు “శేవకన్ అడిక్క, అవన్ అన్ఱు పొఱామల్, అడిత్తవనోడే “యెతిర్త్తు స్వామినుక్కు అవనైయుమ్ కొన్ఱు, తానుమ్ కుత్తి “క్కొణ్డు విళ వతాక్క పిఱకు అప్పడియైక్కణ్డు; ‘ఒరు క్షుద్రచేత “నన్, తన్ “అభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినతు” ఎన్నుమి “వ్వళవుకాక త్తన్నై, అప్రియమాఱిన పడికణ్డాల్, “పరమచేతన నభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినాల్ అవనై

అ.—([3]తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్) ఇత్యాది.—

(“స్వరక్షణ-హేతువాన స్వవ్యాపారఙ్గళై”) ఎన్నతు, “భగవత్క్ర్త్రుక-స్వరక్షణత్తిలే అదృష్టద్వారకఙ్గళాన స్వవ్యాపారఙ్గళై”, ఎన్నపడి

ఇత్తాల్,- “పిరాట్టియుడైయ శక్తిత్యాగమ్, శక్తివిషయ స్వరక్షణోకరణరూపమ్; [యానుష్ఠానరూపమ్”; ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.
ఇవనుడైయ స్వవ్యాపారత్యాగమ్, భగవత్క్ర్త్రుక రక్షణోపా}

“ప్రాజ్-న్యాయత్తాలే†, ద్రౌపదియినుడైయ విశ్వాసత్తై ప్పఱ్ఱవుమ్, “తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డానుడైయ విశ్వాసమ్ దుష్కరమ్; అతావతు: “కృష్ణనుడైయ అతిమానుష-చేష్టితఙ్గళై సాక్షాత్కరిత్తవళాకైయాలే, “ అవళుక్కు విశ్వాసమ్ పిఱక్కలామ్; “అప్పడియన్ఱిక్కే, క్షుద్రచేతన - ప్రవృత్తి - దర్శన-ప్రయుక్త అను “మానత్తాలే ఇవనుక్కప్పడి పిఱన్ద విశ్వాసమిఱే అరియతు?!” ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరు శేవకనుడైయ) ఇత్యాది.

“ఈశ్వరః, స్వాభిమానవిషయ చేతనరక్షకః, చేతనత్వాత్, పరిదృష్టరాజవత్”; ఎన్ఱిఱే అనుమానమ్ వివక్షితమ్.

“యో యదీయ కారణప్రచురః, స తత్కార్యప్రచురః; యథా, యాగాభ్యాసనాన్ స్వర్గభూమివాన్”; [(పరమచేతనన్)ఇత్యాది
ఇతి, సామాన్యముఖ వ్యాప్తియై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్}

“ప్రాణైరపి” ఎన్నాత్తే “ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః” ౧ ఎన్ఱిఱే అవిత్తైయుట్కొణ్డు, (ఎన్ పడుమో!) ఎన్నతు.

“(స్వవ్యాపారత్తై) ఎన్ఱిఱే (వ్యాపార-) శబ్దమ్, ఉపాయానుష్ఠాన

వ్యా.- “పడుమో!’ ఎన్ఱు, స్వరక్షణ వ్యాపారఙ్గళైయుడైయ “కట్టు, అన్నాయోఫాత్తియాక త్తమ్మైయను సన్ధిత్తుక్కొణ్డు, “అప్పోతే వన్దు, *౨ తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయిల్ పత్తర్-ఆవి-తిరు “వాశలిల్ కైప్పుడైయిలే పుక్కున్దు కిడన్ వళర్న్దార్”; ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే!

౮౩. ఇతి,

అ.— పరమ,” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరక్షణేత్యాది).

“(వ్యాపారత్తై) ఎన్ఱిఱే ఏకత్వమ్ సమష్టిగతమాకైయాలే, అఙ్గాఙ్గి సముదాయ గత్తైకత్వమామ్”, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (వ్యాపారఙ్గళైయుడైయ) ఎన్నతు.

“నాయక్కు, అత్యన్త-నికర్షత్తాలే ఆకిఞ్చన్యమ్ పూర్ణమాను; ఇవన్, విశిష్ట కుల జన్మ వృత్తాదికళై యుడైయవనాకైయాలే, ఆకిఞ్చన్య మిల్లైయే!”

ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్,-నాయోఫాత్తి యాక) ఇత్యాది.

“నాయేన్ వన్దడైన్దేన్” 3 ఇత్యాదికళ్, ఇఙ్గే వివక్షితమ్.

“నాయోఫాత్తి తమ్మై యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డనైయిలే ప్రమాణమేన్; పరాత్మగుణానామ్ పరావేద్యత్వాత్?”

ఎన్ఱిఱే శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిరువాశలిల్ కైప్పుడైయిలే) ఎన్ఱు.

(కైప్పుడై) యావతు,- ద్వారసన్నిహితమాన శిఱ్ఱిడమ్. (కై)ఎన్ఱు, శిఱుమై; (పుడై), ఇడమ్.

ఇత్తాల్, “‘గృహ-పాలమ్’ ఎన్నుమ్ ప్రసిద్ధియుడైయ నాయైప్పోలే, “గృహద్వారశయనమ్,

“‘అవర్ నాయోఫాత్తియాక త్తమ్మైయనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డార్’ ఎన్కైయిల్ ప్రమాణమ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౮౩ —“ఇప్పడి, [౮౦ (౧)మ్ వాక్యత్తిల్] ఉద్దేశక్రమేణ పిరాట్టి ప్రభృతికళ్ పడియై, [౮౧, ౮౨, మ్ వాక్యఙ్గళిల్] ఉపపాదిత్తు, (ఉపేయత్తుక్కు)ఇత్యాది[౮౦(౨)మ్]వాక్యత్తిలుద్దేశిత్తక్రమత్తిలే, ఇళైయపెరుమాళ్ ప్రభృతికళ్ పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్;” ఎన్కిఱార్.- (ఇతి) ఇత్యాది.

* ౮ “‘శేషశేషాశనే’ త్యాదియిలే ప్రథమనిర్దేశత్తైయుట్కొణ్డు, ఇఙ్గే,

౨-అ-(కైప్పుడై), గోపురవాశలుక్కు అరుకిల్ ఒట్టుత్తిణ్ణై.

† “కిమ్రే (పుట 30౯-పఙ్క్తి౨౦ల్) శక్తిత్యాగత్తై, లజ్జాత్యాగమ్ స్వకరిత్తుక్కొణ్డు ఉదిత్తాప్పోలే, ఇఙ్గు అత్తైయుమ్ స్వకరిత్తుక్కొణ్డు స్వవ్యాపారత్యాగమ్ ఉదిక్కైయాలే”; ఎన్నపడి.

౧|| రా-యు-౧౮-౨౮||.

౨|| “తిరుక్కణ్ణమఙ్గై”; ఇన్ద దివ్యదేశమ్, శోழనాట్టు త్తిరుప్పతికళిల్ ౨౭ వతు. 3|| తి మొ-౧౯-పా-౧...౯ (తాయేత్తన్తై)౪||శరణాగతిగద్యే.

మూ.-౮౩. (I)పళియరాయిరుప్పార్, "(1) అట్టశోఉుమున్న వేణుమ్, (2) అడుక్కిఆశోఉుమున్న వేణుమ్", ఎన్నుమాప్పోలే;

(IIA) కాట్టుక్కుప్పోక్కిఅపోతు ఇళైయపెరుమాళ్,

వ్యా.—ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన (ఇళైయ పెరుమాళ్)- పడియై, విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(పళియర్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.-అర్థావత్తు:-

" (I) (పళియరాయిరుప్పార్), తఙ్గళ్ పళియిన్ కనత్తాలే

" "(1) ఇక్షుకుర-మున్బాకిన (శోఉుమ్), (2) ఇప్పోదైక్కు-క్కి

" ఆ (శోఉుమ్), ఎల్లామ్, నామే (యున్న వేణుమ్),'

" ఎన్ఱు, మనోరథిక్కుమాప్పోలే; ¶

" (IIA) పెరుమాళ్, (కాట్టు)క్కు ఎళున్దరుళు (క్కిఅపోతు),

" *౧.బాల్యాత్ప్రభృతిసుస్నిగ్ధరాన (ఇళైయపెరుమాళ్,)

" వడైవీట్టిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పడువతఱ్కు-మున్నే కూడ

" ప్పోవతాక ఉద్యోగిక్క-ఉపడియై [పెరుమాళ్]

" కణ్ణు, నీర్ 'నిల్లుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తరుళ;

" 1. 'కురుష్వ మామనుచరం,వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే,కృ

" తార్థోఽహమ్భవిష్యామి, తవచార్థఃప్రకల్పతే'౨ఎన్ఱుమ్;

* ౩తదవతారమాన ఇళైయపెరుమాళుక్కు-ప్రథమోద్దేశముషణ్ణిల్ క్రుక్", ఎన్నుమళిపాసియత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్—

(ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన) ఇత్యాది.

(పళియరాయిరుప్పార్) ఇత్యాది.—

పళియిన్ కనమ్,-తృప్తియిన్దైయ అతిశయమ్.

" బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధః" ౧ ఎన్గి,అదిత్తై యుటొన్డరుళిచ్చెయ్కిఱారి (బాల్యాదిత్యాది).

పళియరుదైయ పెరుమ్‌పశిక్కు- దార్ష్టాన్తికమ్, ఇవ్వ సుస్నిగ్ధత్వమ్.

" అహం త్వాఽనుగమిష్యామి" ౪ ఇత్యాదియైప్పత్ర్తి (ఉద్యోగిక్క-ఉపడియై)ఇతి. [('నిల్లుమ్' ఎన్ఱు,నిర్బన్ధిత్తరుళ)ఎన్ఱతు.

"రామేణ బహుభిస్సాన్త్వైర్ నిషిద్ధః" ౫ ఎన్గి,అదిత్తైప్పత్ర్తి,}

('కురుష్వ') ౨ ఇత్యాది. —('ఇహ') ౨ ఎన్ఱతు, " ఎన్నై అనుచరనాక్కి-క్కొళ్ళుమళవిల్ " ఎన్ఱపడి.

¶ "క్షుధాతురాణాం, నరుచిర్, నపక్వమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే? "భలంతోయమ్, అశ్నామి" ఎన్ఱు, భోజ్య-పేయ-విభాగమఱ వినియోగమ్ కొళ్ళప్పడియిఱే "భక్ష్యపవ్యాత్రద్రవ్యత్తిల్ శేషియిన్ (గీ.౯-౨౬.) పాటిప్పుమ్?

మూ.—పిరియిల్ తరియామైయైయుమ్ నిన్ఱిట్టు,

వ్యా.—"కణ్డైకడన్దైతిన వన్ఱు, మీళవిడుకైక్కురు ఉప్పాక "అవర్ అనేక మరుళిచ్చెయ్య;—

" ౨ 'నచ సీతా త్వయాహీనా, నచాహమపి, రాఘవ! "ముహూర్తమ్,అపిజీవావో!జలాన్మత్స్యా వివోద్ధృతౌ"౬ "ఎన్ఱుమ్: శొల్లుకైయాలే,

"(పిరియిల్) తాముళరాక మాట్టామైయై (మున్నిట్టు),

అ.—"స లోకపాల-ప్రతిమః ప్రభాతే, తీర్త్వా మహాత్మా వరదో మహా-నదీమ్" ౭ ఎన్గి,అదిత్తైప్పత్ర్తి, (కణ్డైకడన్ద) ఇత్యాది.

"అయోధ్యామ్ ఇతఏవ త్వం, కాలే ప్రవిశ లక్ష్మణ"౮ ఇత్యాదియైప్పత్ర్తి, (మీళవిడుకైక్కు-ఉప్పాక) ఇత్యాది.

(నచసీతా")౬ ఇత్యాది.-

"త్వయాహీనా సీతా న; త్వయాహీనో ఽహమపిన."౬ ("అపి జీవావః!,") ౬ యది జీవావః! ("జలాద్ ఉద్ధృతౌ మత్స్యావ్ ఇవ, ముహూర్తం జీవావః;") ౬ ఇత్యన్వయః.

(పిరియిల్ తాముళరాకమాట్టామైయై)ఇతి.—1. పూర్వోపాత్తవచనత్తిలే;-విగతో ధర్మో యస్య, స(ః) వి-ధర్మా; తస్యభావో "వైధర్మ్యమ్."- అర్థావత్తు, - "*౯ అనృశంస్య లక్షణ ధర్మహాని" ఎన్ఱపడి.

" 'ఇహ నవిద్యతే' ౨ ఎన్ఱత్తాల్,- 'ఎన్నై, యుణ్డే యిట్టె "ఎళున్దరుళినాల్, "అనృశంస్యమ్" ఆకిఱ ధర్మత్తుక్కు- హాని వరుమ్', "ఎన్ఱు, ధ్వనిక్కైయాలే,

" తమక్కు- (తరియామైయై) సూచిప్పిత్తార్†"; ఎన్ఱపడి.

2. యద్వా:"విగతో ధర్మీ యేన,తత్ విధర్మ్యం:తస్యభావో"వైధర్మ్యమ్"; "అర్థావత్తు, - 'ఎన్నుడైయ ధర్మిస్వరూపనాశకత్వమ్'; ఎన్ఱపడి.

" అతు, 'ఎన్నై అనుచరనాక్కి-క్కొళ్ళుమళవిల్లై', ఎన్ఱత్తాల్,

" 'అనుచరనాక్కి- క్కొళ్ళావిట్టాల్ ధర్మి - స్వరూప నాశకత్వమ్ "వరుమ్', ఎన్ఱు,తోత్ర్తుకైయాలే, అదైసూచిప్పిత్తార్†";ఎన్ఱపడి.

అనన్తరోపాత్త వచనత్తిలే, "నచసీతా త్వయాహీనా" ౬ ఎన్గి,అవిడమ్, దృష్టాన్తార్థమ్.—"యథా, త్వయాహీనా సీతా న, ఏవం, త్వయాహీనో ఽహమపి న", ఎన్ఱపడి. [† పా-సూచిప్పిక్కిఱార్.]

౧॥ రా-బా-౧౮-౨౭. ౨॥ రా-అ-౩౧-౨౨. ౩ ||—"అనన్తః ప్రథమంరూపం, లక్ష్మణస్తుతతఃపరమ్ । బలభద్రస్తృతీయస్తు, కలౌ కశ్చిద్భవిష్యతి" ఇతి (నారదీయే?); " శేషోలక్ష్మణఉచ్యతే" ఇతిచ (రా.యు.౧౩౧-౧౧౩౪). ౪॥ రా-అ-౩౧-౩. ౫॥ రా-అ-౩౧-౨. ౬॥రా-అ-౫౩-౩౧. ౭॥రా-అ-౫౨-౧౦౧ ; "సలోకపాలప్రతిమప్రభావవాన్' ఇతిపాఠః; అన్యథా, పృథగ్భఙ్గస్స్యాత్" ఇతిగోవిన్దరాజీయే. ౮॥రా-అ-౫౩-౧౭, ౯॥రా-సు-౩౮-౪౧; భా-అ-౩౧౭-శ్లో-౧౨౭.

వ్యా·—"కురుష్వమామ్†' ౧ ఎన్ఱు, వనన్తరత్తిలే,

అ.—1. "ఇఙ్గే, 'కురుష్వమామ్ అనుచరమ్' ౧ఇత్యాదియే, (పిరియిల్ 'తరియామైమై మున్నిట్టు) ఎన్ఱైక్కు ప్రమాణతయా వివక్షితమ్;

"'నచసీతే' ౨ త్యాది-వచనమ్, 'వైధర్మ్య-' ౧ శబ్దార్థ స్ఫటి "కరణార్థమ్";

ఎన్ను,మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్— ("కురుష్వమామ్ [†అనుచరమ్] ' ౧ ఎన్ఱు, వనన్తరత్తిలే) యిత్యాది.

2. యద్వా:- "'వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే' ౧ ఎన్ఱుమ్ 'నచాహ మపి "రాఘవ'! ౨ ఎన్ఱుమ్, (పిరియిల్ తరియామైమై మున్నిట్టు) "ఎన్ఱు వివక్షితమ్.

"అత్తిల్, (మున్నిట్టు) ఎన్ఱు,అ 'త్వా-' ప్రత్యయార్థత్తుక్కు,

"(అడిమై శెయ్యవేణుమ్) ఇత్యాదియిలుమ్,

"(పిరిక్కిల్ శక్కుమ్ వేణుమ్) ఎన్ఱు,అవిత్తిలుమ్, యథాయోగ్యమ్ "అన్వయమ్. అత్తావతు,-' "వైధర్మ్యం నేహ విద్యతే" ౧ఎన్ఱు,(పిరియిల్ "తరియామైమై మున్నిట్టు అడిమై శెయ్యవేణుమ్) ఇత్యాదియుమ్;

"' "నచాహమపి" ౨ ఎన్ఱు (పిరియిల్ తరియామైమై మున్నిట్టు "'పిరిక్కిల్ శక్కుమ్) ఇత్యాదియుమ్',; ఎన్ఱు, కూట్టువతు": ఎన్ఱుపడి.

1. "("కురుష్వమామ్' ౧ ఎన్ఱు,వనన్తరత్తిలే) ఎన్ఱతు, " ('కురుష్వ మామ్') ౧ ఇత్యాది శ్లోకానన్తరత్తిలే" ఎన్ఱుపడి;

2. యద్వా,-"ఇశ్శ్లోకత్తిలే నాలు వాక్యఙ్గళిరున్దాలుమ్,'కురుష్వమామనుచరమ్' ౧ఎన్ఱు,అవిత్తిలే ఇవ్వాక్యపరిసమాప్తి'; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ("కురుష్వమామ్" ౧ ఎన్ఱు,వనన్తరత్తిలే) ఇతి.

ఇతు"నచసీతా"౨ఇత్యాదిక్కు ముపలక్షణమ్. ఆనన్తర్యమ్, వ్యవహితావ్యవహిత సాధారణమాన ఉత్తర కాలమాత్రరూపమ్, వివక్షితమ్; ఆకైయాల్ బహువ్యవహితమాన "'క్రియతామ్' ఇతి మాంవద" ౩ ఎన్ఱు, అతిఱ్కు, "నచాహమపి"౨ఎన్ఱు,అతిల్ తైప్పోల ఆనన్తర్యముపపన్నమ్

"'కురుష్వ' ౧ ఎన్ఱు, ప్రార్థనైయాలే, (పిరియిల్ తరియామై) "సూచితమ్", ఎన్ఱుమ్ శొల్లువర్కళ్; అప్పోతుమ్,-

"'నచాహమపి' ౨ ఎన్ఱు,అతు,

1. ప్రార్థనాసూచితమాన(తరియామైమై)స్ఫుటీకరిక్కిఱతు"ఎన్ఱుమ్,;

2. "పృథక్, (తరియామైమై) శొల్లుకిఱతు"ఎన్ఱుమ్;,

సఙ్గతిద్వయ మనుసన్ధేయమ్,

మూ·—"(1)అడిమై శెయ్యవేణుమ్, (2)ఎల్లావడిమైయుమ్ శెయ్యవేణుమ్,

వ్యా.—"(1)'ధనుర్ ఆదాయ సగుణం, ఖనిత్ర-పిటకా-ధ "రః। అగ్రతస్తేగమిష్యామి, పన్థానమనుదర్శయన్॥౨౩॥ఆ "హరిష్యామి తే నిత్యమ్, మూలాని చ ఫలాని చ। వన్యాని యాని "చాన్యాని స్వాహారాణి తపస్వినామ్॥౨౪॥" ౪ ఎన్ఱైయాలే "స్వశేషత్వానుగుణమాక ("అడిమై శెయ్యవేణుమ్") "ఎన్ఱుమ్;

"(2) తదనన్తరత్తిలే, 'భవాంస్తు సహవైదేహ్యా గిరి "సానుషు రంస్యతే। అహం సర్వం కరిష్యామి, జాగ్రతః "స్వపతశ్చ తే॥౨౫॥'౫ ఎన్ఱైయాలే, 'అత్తుణైన్నిలుమ్, "ఇన్న-విన్న వడిమై'యెన్ఱు, నియతియిన్ఱియే "("ఎల్లావడిమైయుమ్ శెయ్యవేణుమ్")' ఎన్ఱుమ్;

"(3) పఞ్చ- వటియిలే యెఴున్దరుళినపోతు, 'నీరుమ్ "నిழలుమ్ వాయ్త్తిరుప్పతొరు ప్రదేశత్తై ప్పార్త్తు పర్ణ "శాలైయై చ్చమైయుమ్'౬ఎన్న, 'ఏవముక్తస్తు రామేణ, "లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః। సీతా- సమక్షం కాకుత్-స్థమ్ "ఇదం వచనమ్ అబ్రవీత్,॥" ౭

అ.—('కురుష్వ మామ్' ౧ ఎన్ఱు,వనన్తరత్తిలే) ఎన్ఱతు, (తరియామైమైమున్నిట్టు) ఎన్ఱు,అ విత్తినుడైయ అర్థానువాదమ్.

("ధనురాదాయ") ౪ ఇత్యాది.-"పిటకా", ౪-భాజనవిశేషః; "స్వాహారాణి", ౪- "సుఖేన ఆహార్యాణి", ఎన్ఱుపడి.

(స్వశేషత్వానుగుణ మాక)ఇతి.-"'గుణైర్దాస్యముపాగతః' ౮ఎన్ఱు, శొన్న తమ్ముడైయ శేషత్వానురూపమాక", ఎన్ఱుపడి.

1 2 3 4 5
ధనుర్ధరణాగ్రగమన - మార్గప్రదర్శన- ఫలమూలాద్యాహరణాదికళ్, (అడిమై) ఎన్ఱు,విత్తాల్ వివక్షితఙ్గళ్.

("భవాంస్తు") ఇత్యాది.—

('సర్వ') శబ్దవివక్షితమ్, (ఎల్లావడిమైయుమ్) ఇతి. - ("కరిష్యామి")౫ ఎన్ఱు,అ "లృట్-"౯ అర్థమ్, "శెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱు, (పఞ్చవటియలే) ఇత్యాదికమ్, పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

† [అనుచరమ్.] ఇత్యన్తం అరుమ్బతత్తిల్ పాఠమ్.

౧॥ రా-అ-౩౧-౨౨. ౨॥ రా-అ-౫౩-౩౧. ౩॥ రా-ఆ-౧౫-౭.

౪॥ రా-అ-౩౧-౨౩,౨౪. ౫॥ రా-అ-౩౧-౨౫. ౬॥ రా-ఆ-౧౫-౫. "జలరామణ్యకమ్" ఇత్యాదిఅత్రఅనుసన్ధేయమ్. ౭॥ రా-ఆ-౧౫-౬. ౮॥ రా-కి-౪-౧౨. ౯॥ అష్టా-౩-౩-౧౩.

ఏ త్వ్యయో ర్థ్యాం, వినాభాగ౦సమైర్థా స్యైవ నేయథాబుభూ మస్ప ర్వాకృ ర్థ్యే జే ఛత్రచామరతస్వమమ్ స్వయమ్వా కీవవజ్య్యత్రిమ సహా ర్వా స్వభాగితామ్. ౩౧౩

మూ.—(3) “ఏపకొ౦ుళ్ళుమ్ వేణుమ్” ఎన్ఱార్; (IIB) పడై వీట్టిల్ పుక్కుప్పిన్బు,

---

వ్యా.—“ఎన్ఱు, ‘నమ్ తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై వైత్తపోత్తే, “పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టార్’ ఎన్ఱు, విక్ళృతరాయ్, ‘పిరాట్టిమున్నిలైయాక, క్కైయుమ్ అఞ్జలియుమాయ్‌నిన్ఱు’

“ ‘పరవాన్ అస్మి, కాకుత్స్థ! త్వయి వర్షశతం స్థితే। “ స్వయంతు రుచిరే దేశే, “క్రియతామ్” ఇతి, మాం వద॥’ ౧ “ఎన్నైయాలే,

“ అడిమై శెయ్యుమ్ ఇడత్తిల్, స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ “ దోషమ్ కలశాతపడి, ఉచితకైఙ్కర్యఙ్గళిలే, (‘ఏపకొ౦ుళ్ళ “ వుమ్ వేణుమ్’) ఎన్ఱుమ్; ప్రార్థిత్తార్” ఎన్నై.

(IIB) (పడైవీట్టిల్) ఇత్యాది.—

“ తిరు (ప్పడైవీట్టి) లే యెఴున్దరుళివన్దు (పుక్కు)న్దు తిరువభి “ షేకమ్ పణ్ణియరుళినపోతు,

“ తమ్మోడుకూడ అడిమై శెయ్‌కైక్కొరువరు మిల్లాత

అ.—స్వాతన్త్ర్యమాకిఱదోషమ్) ఎన్ఱత్తు, “స్వ-రసమాకిఱ హేయమ్” ఎన్ఱపడి.

“స్వయంతు రుచిరే” ౧ ఎన్ఱవిత్తాల్ ఫలితమ్, (ఉచితేత్యాది).

(“క్రియతామ్”) ౧ ఎన్ఱ, విధి-లోడ్-౨ అర్థమ్, (ఏవి కొ౦ుళ్ళుమ్ వేణుమ్) ఎన్ఱు.

“1. (‘గమిష్యామి’, ౩ ‘ఆహరిష్యామి’) ౪ ఎన్నిఙ్అఇనై, అను-చర “ణ-విశేష ప్రదర్శన పరమాక్కైయాలే, (‘కురుష్వ’) ౫ ఎన్ఱ ప్రార్థనైయే “ఇవన్ ఉక్కుమ్ వరుమ్”, ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలేయుమ్,

“ 2. (‘మాంవద’ ౧) ఎన్ని, అవిత్తు, ప్రార్థనాయాంలోట్” ౨ ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలేయుమ్,

(“ప్రార్థిత్తార్” ఎన్నై,) ఎన్ఱత్తు.

(IIB) (పడై వీట్టిల్) ఇత్యాది-(పడైవీడు)=రాజధానీ [ఎన్ఱపడి.
(కాట్టిల్ తనియిడత్తిల్) ఎన్ఱత్తు, “తనియిడమాన కాట్టిల్”

“పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ మునిజనముమ్ ఇరుక్కిఱ కాట్టిల్, తని “యాయావత్తు,-కైఙ్కర్య-కర్తృత్వేన సజాతీయ-ద్వితీయ రాహిత్యమ్”; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తమ్మోడుకూడ) ఇత్యాది.

వి-అ.—లా ౩ (ఒపూణ్)= పఙ్క్తి-భోజనమ్

౧॥ రా-అ-౧౫-౭. ౨॥ అష్టా ౩-౩-౧౬౧, ౧౬౨ (విధి... ప్రార్థనేషులిఙ్, లోట్చ); సూత్రాకారాదిసహితికా వు. ౧౫౨. ౩॥ ఇవ్వత్తక త్తిల్ పు. ౩౧౨, వలప్పక్క-త్తువరి-౫. (రా-అ-౩౧-౨౩.) ౪॥ (రా-అ-౩౧-౨౪). పు ౩౧౨, పవరి-౫. ౫॥ రా-అ-౩౧-౨౨.

మూ.—కాట్టిల్ తనియిడత్తిల్ స్వయమ్పాకత్తిలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కినపడియాలే, ఒపూణ్ ఉణ్ణమాట్టాతే, ఒరు తిరుక్కైయాలే (1) తిరువెణ్ కొఱ్ఱకుడైయైయుమ్ (1) ఒరు తిరుక్కైయాలే (2) తిరువెణ్ శామరత్తైయుమ్ (2), ధరిత్తు అడిమై శెయ్‌తార్.

వ్యా.—“ తోరు (తని, కాట్టిలే) (అడిమై శెయ్‌తు) “ కైఙ్కర్యాభినివేశత్తై (ప్పెగు) కుఱైయాలే, “ (స్వయమ్-పాకత్తిలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కిన) వన్, “ (ఒపూణ్ ఉణ్ణమాట్టా) తాప్పోలే, “ శ్రీభరతాఴ్వాన్ తుడక్కమానవర్ కళ్లో డొక్క “ త్తాముమ్ ఓరడిమై శెయ్‌తు నిఱ్క-(మాట్టాతే), “ (1) (తిరువెణ్ కొఱ్ఱకుడైయై) ఎడుక్కై (1), “ (2) (తిరువెణ్ శామర) మ్ పణిమాఱుక్కై (2), ఆకిఱ ఇరణ్డు “ (అడిమై)యై ఏకకాలత్తిల్ (శెయ్‌తార్)” ఎన్నై.

అ.—“అసహాయ దశైయిలుణ్డాన అఖిలకైఙ్కర్య-కరణ బలాయాతా “భినివేశాతిశయ-ప్రయుక్త పరహిత - కైఙ్కర్యకరణావ్యాప్తి-రూప - “ప్రకృతవాక్యార్థప్రతిబిమ్బ వర్ణనరూపమ్, (స్వయమ్-పాకత్తిలే) ఇత్యాది “వాక్యమ్”; [త్తిలే) ఇత్యాది.
ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (స్వయమ్-పాక
ప్రతిబిమ్బ-వర్ణనఫలితమ్, (పోలే) ఎన్ఱత్తు. [పాకత్తిలే” ఎన్ఱపడి
(స్వయమ్-పాకత్తిలే) ఎన్ఱత్తు,-“తానే భుజిక్కత్తాన్ పణ్ణుకిఱ
(వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కినవన్) ఎన్ఱత్తు,- “ న్యూనత్వశఙ్కైయాలే, “శిలిత్తు అధికమాక పాకమ్ పణ్ణి, “అత్తుశేషిత్తాల్, ‘వ్యర్థమ్ పోకవొణ్ణాత్తు’ ఎన్ఱు, కష్టిచ్చిల్ భుజిక్క-;

“ఇఙ్ఙనే భుజిత్తు వరుకైయాలే, ‘కరణైయిట్టు క్కాత్తుపెరుక్క- “కిఱ’ *న్యాయత్తాలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కినవన్”; ఎన్ఱపడి.

దార్ష్టాన్తికమ్, (శ్రీభరతాఴ్వాన్) ఇత్యాది.—

(తిరు)=అనన్యాధేయాతిశయమాయ్; (వెణ్)=శ్వేతమాయ్; (కొఱ్ఱ)=జయశీలమాన, (కుడై)=ఛత్రమ్.

(పణిమాఱుకైయాకిఱ) ఎన్ఱత్తు,- “ఉచిత-క్రియైయాలే విసిరుకైయాకిఱ” ఎన్ఱపడి.

క్రమికమాకచ్చెయ్‌తాల్ పర్యాప్తి పిఱవామైయాలే, (ఏకకాలత్తిల్) ఎన్ఱత్తు. [రాణవచనగత “తదా”-శబ్దార్థకమ్
ఇత్తుత్తాన్, [పు-౩౧౪ ఏలవరిఠల్] ఉదాహరిష్యమాణపాద్మపు
“ఛత్రిన్తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాణ్డురం శుభమ్। శ్వేతఞ్చ వాల

---

* “శ్రోత్రాభరణమ పూణవేణ్డువొర్, అవ్వాభరణమ కొణ్డ్బక్క నికైడై మాత్తి యవన్ఱై యిట్టు శెవియిల్ తుళైయై పెరుక్కికిఱ న్యాయమాయ్ ఎన్ఱపడి

వ్యా.—ఇద్దవృత్తాన్తత్తై శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై:

"ఛత్ర చామర పాణిస్తు, లక్ష్మణో ఽనుజగామ
"శ్రీరామాయణమస్తో,!" ఎన్నిల్ ; [హా!' ౧ఎన్ని,అత్తు,

కాట్టుకెఱ్ఱున్దగుళువతఱ్ఱు మున్నే;తిరువభిషేకార్థ

మాక అలఙ్కరిత్తు, తమ్ముడైయ దివ్యాన్తఃపురత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు, చక్రవర్త్తి-త్తిరుమాళిగైయై నోక్కి తిరుత్తేరిలే యేఱి, పెరుమాళ్ ఎఴున్దరుళుకిఱపోతు;

ఇప్పైయపెరుమాళ్ శెయ్త వృత్తాన్తమాక

తిరువయోధ్యాకాణ్డత్తిలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలే, ఇవ్విడత్తుక్కు శేరాతు. [తార్?" ఎన్నిల్ ;

"అన్నాల్, ఇవర్ ఎన్నోఱ్ఱు ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్

పాద్మపురాణ - ప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్తార్.

"అథ తస్మిన్ దినే పుణ్యే శుభలగ్నే శుభోదయే।
"రాఘవస్యాభిషేకార్థమ్ మఙ్గళంచక్రిరే జనాః॥" ౨

ఎన్ఱు, తుడఙ్గి పరక్కచ్చొల్లికొణ్డు వన్దు,

"మన్త్రపూతజలైశ్ శుద్ధైర్ మునయస్ సంశితవ్రతాః।
"జపన్తో వైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్॥
"అభిషేకం శుభం చక్రుః, కాకుత్స్థం జగతాంపతిమ్।

అ.—"వ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః॥ అపరం చన్ద్రసఙ్కాశం "రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః ౩" ఎన్ఱి,ఆ యుద్ధకాణ్డస్థ ప్రక్రియైయై యుటైయోఱ్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇద్దవృత్తాన్తత్తై) ఇత్యాది.

"(శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై:) ఎన్ఱు,సామాన్యేననిషేధిప్పానేన్?,యుద్ధ"కాణ్డత్తిలిల్లైయే యాకిలుమ్, అయోధ్యాకాణ్డత్తిలిరుక్కిఱతే,!" ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైయై అనువదిక్కిఱార్ ("ఛత్రచామర-పాణిస్తు") ౧ ఇత్యాదినా.

"వన-ప్రవేశా త్పూర్వమాన అన్త వృత్తాన్తమ్, వన-ప్రవేశా దుత్తర"మాక మూలోక్తమాన వృత్తాన్తత్తుక్కు ప్రమాణ మాకాతు",

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, అన్దశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (కాట్టుక్కు) ఇత్యాదినా.

(అథ తస్మిన్దినే) ఇత్యాది.—

"తిరువభిషేకోత్తర కాలత్తిలే యుణ్డాన వృత్తాన్తమ్", ఎన్ఱు, తోఱ్ఱుకైక్కాక,

"అభిషేకం శుభం చక్రుః" ౨ ఇత్యాదికముపాత్తమ్.

౧॥ రా-అ-౧౬-౩౨. ౨॥ పాద్మ-పు-ఉ-ఖ-అధ్యా-౪౯. ౩॥ రా-యు-౧౩౧-౬౪.

వ్యా.—"తస్మిన్ శుభతమే లగ్నే దేవదున్దుభినాదిః॥
"నినేదుః పుష్పవర్షాణి వవర్షుశ్చ సమన్తతః।
"దివ్యామ్బరైర్ భూషణైశ్చ దివ్యగన్ధానులేపనైః॥
"పుష్పైర్ నానావిధైర్ దివ్యైర్ దేవ్యా సహ రఘూద్వహః॥
"అలఙ్కృతశ్చ శుశుభే మునిభిర్ వేదపారగైః॥
"ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యమ్ ధృతవాన్ లక్ష్మణస్ తదా।
"పార్శ్వే భరత-శత్రుఘ్నౌ, తాళవృన్తం వివేజతుః॥
"దర్పణం ప్రదదౌ, శ్రీమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః।
"దధార పూర్ణకలశం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః॥
"జామ్బవాంశ్చ మహాతేజాః పుష్పమాలాం వనో
"హరామ్। వాలిపుత్రస్తు తామ్బూలం సకర్పూరం
"దదౌ ప్రియాత్॥
"హనూమాన్ దీపికాం దివ్యాం సుషేణస్తు ధ్వజం శుభమ్।
"పరివార్య మహాత్మానం మన్త్రిణస్ సముపాసిరే॥" ౨

ఎన్ఱు, పాద్మపురాణత్తిల్ ఉత్తర ఖణ్డత్తిల్ నాఱ్పత్తొన్బతామ్ అధ్యాయత్తిలే శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱతే?

అ.—("కాకుత్-స్థమ్ అభిషేకం చక్రుః") ౨ఎన్ఱత్తు,"కాకుత్స్థస్యాభిషేకంచక్రుః" ఎన్ఱపడి. [అనిత్యత్వమ్ జ్ఞాపితమాకైయాలే,
"తదర్హమ్" ౪ ఎన్ఱి,ఆ సూత్రనిర్దేశత్తాలే కర్మషష్ఠియిన్ఱుడైయ

"కాకుత్-స్థమ్" ౨ ఎన్ఱు, ద్వితీయైవన్దు కిడక్కిఱతు.

("వివేజతుః") ౨ ఎన్ఱత్తు, - "వీజయామాసతుః" ఎన్ఱపడి. వీజయతేః, ఛాన్దసోగుణో, ణిజభావశ్చ.

"([వా-3][ఇవైయిరణ్డిలుమ్ పైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్)
"ఎన్కైయాలే, ([వా.౫][ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణ)
"విరుద్ధార్థత్తిలే(పురాణ)త్తిఱ్కు ప్రామాణ్యమ్ దుర్లభమ్;

"'శత్రు-ఘ్నశ్ ఛత్రమ్ ఆదధే', ౫ 'ఛత్రన్తు తస్య జగ్రాహశత్రు"ఘ్నఃపాణ్డరంశుభమ్', ౩ ఎన్ఱు, ఛత్ర-గ్రహణమ్ శత్రు-ఘ్న కర్తృకమాకవిఱే శ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లిర్ఱు?

"తుల్య-బల ప్రమాణ విరోధమ్ కల్ప భేద-పరిహార కల్పకమాన్గాలుమ్,
"అతుల్య బలఙ్గళుక్కు విరోధత్తిల్, అతు పరిహారమాకాతే?
"ఆకైయాల్, 'పాద్మపురాణ ప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్తార్'
"ఎన్నుమిడమెజ్గనే?" ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైక్కు;
"నహి,ప్రబలమ్, ప్రబలమిత్యేవ దుర్బలమ్ బాధతే? కిన్తు, సతి విరోధే'; ౬
"ఎన్ఱి,అప్పడియే, శ్రీరామాయణత్తోడు, పాద్మపురాణత్తుక్కు విరోధ"మిల్లైయాకైయాలే, బాధ్యబాధక భావమ్కూడాతు;

౪॥అష్టా. ౫-౧-౧౧౭. తత్త్వబోధినీ.౪౮౭. ౫॥రా-యు-౧౩౧-౭౮. ౬॥ పూ-మీ?

ఛత్రచామరతోదాస్యంవనా ష్టేగ్రాగపివ్యథాత్।యోఽయంవనగ్ధదాస్యేచ్ఛఃపశ్చాద్దాస్యంతథావినా।నస్యాద్ ఇత్యర్థ్వకాయ—స్తైశత్రుఘ్నశ్ఛత్రమాదధే

వ్యా.—"ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యం ధృతవాన్" ౧ ఎన్ఱదు వ్యా.-తోన్ఱవిల్లే.(తిరువెణ్ కొత్తుక్కుడైయైయుమ్... తిరువెణ్ శామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌వదు?

అ—" 'అత్రఽజ్ఞనే!' ఎన్నిల్;—

" 1. శ్రీరామాయణత్తిలే, 'ఛత్ర-చామర పాణిస్తు లక్ష్మణః' ౨ ఎన్ఱు,
" ఛత్ర - చామర ప్రకరణత్తిలే, 'ఇరణ్డినైయుమ్ శెయ్‌కైయై ఇవర్‌క్కు [౫
" 'ప్రకృతి' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,
" 2 కాట్టుక్కు ప్పోకైయిల్‌క్కు మున్నే ఇప్పడి యిరున్దవర్, కాట్టిలే
" వయిఱు పెరుక్కిఱపిన్బు ఇప్పడి శెయ్‌కై, * 3 కిమ్-పునర్-న్యాయసి
" ద్ధమాకైయాలుమ్,
" 3. తిరువభిషేకత్తిన్‌ఱైయ ఫలోపధాన సమయత్తిలే, ఇవర్‌కిప్పిత్తరి
" త్తల్లతు నిఱ్ఱుమాట్టాతప్రకృతి యాకైయాలే, అత్తై యిజ్జే శొల్లవేణ్డి
" యిరుక్క, అతుశొల్లాతొళిన్దతు; ' "ఛత్ర-చామర-పాణిస్తు" ౨ ఎన్ఱు,
" మున్బుశొన్నత్తై ఇఙ్గుమ్‌పరక్కడవతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యాకి
" వేణ్డుకైయాలుమ్;
" ౪. ఇప్పడి న్యాయ-బలత్తాలే, 'యుగపదేవ ఇరణ్డినైయుమ్ శెయ్‌త్తార్' [౧౫
" ఎన్ఱుసిద్ధిత్తపిన్బు, ౪ భక్షానువాక-గతగ్రహణమ్‌భక్షౌర్ధ్వగ్రహణమాకిఱాప్పో
" లే, శత్రు-ఘ్నశ్ ఛత్రమ్ ఆదధే', ౫ 'ఛత్రన్తు తస్య జగ్రాహ శత్రు-
" ఘ్నః' ౬ ఎన్ఱి,అ శత్రుఘ్నవ్యాపారమ్‌ఱైయ ఛత్ర-గ్రహణమ్, లక్ష్మణానుజ
" త్వానుగుణమాక ఎడుత్తుక్కైక్కనీట్టుకైయాలే,-ఇతై యెమ్పెరుమాళ్-కై
" యిల్‌కొడుక్కైక్కాక్క భుక్తాన్నగ్రహణమాకక్కడవతాకైయాలుమ్;
"   ఇప్పడి శ్రీరామాయణత్తిలే న్యాయ - లభ్యార్థత్తైయే పాద్మపురా
" ణమ్ కణ్ఠతః ప్రతిపాదిక్కైయాలే విరోధమిల్లై";

ఎన్ఱు, పరిహారత్తై యుటొక్కణ్డు,
" 'ఇప్పడి సూక్ష్మేక్షికా-సాపేక్ష శ్రీరామాయణ- వచనత్తైప్పఱ్ఱ,
" స్ఫుటప్రతిపాదక పాద్మపురాణవచనమే ఉదాహరణతయా [౨౫
" సూచనార్హమ్'; ఎన్ఱుమూలాభిప్రేతమ్";

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ ("ఛత్రంచ చామరం దివ్యం ధృతవాన్" ౧ ఎన్ఱతు తోన్ఱవిల్లే?) ఎన్ఱు;—

"ఛత్రచామరఙ్గళుడైయ వ్యాసనిర్దేశముమ్, 'చ' శబ్దముమ్, 'దివ్య' "శబ్దముమ్, 'ధృ' ధాతువుమ్, ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాన్బడి"; ఎన్ఱుకరి. [౫
(తిరువెణ్) ఇత్యాది.—
" "దివ్య" శబ్దమ్ ప్రశస్త వాచియాయ్; ప్రశస్తత్వమావతు—
" 'ఇఙ్గే, యథాయోగ్యమ్ శ్వేతత్వ[1] జయశీలత్వాత్మక[2] గుణయోగ
" మాకైయతు';

" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (తిరు[1] వెణ్[2]కొత్తు) ఎన్ఱుమ్, (తిరువెణ్)
" ఎన్ఱుమ్ విశేషణ మిట్టతు: [ఎన్ఱతు;
" వ్యాసనిర్దేశమ్ తోన్ఱ, (కుడైయైయుమ్[(1)] శామరత్తైయుమ్[(2)])
" 'చ' శబ్దార్థమ్, (ఉమ్మైకళ్): 'ధృ' ధాత్వర్థమ్, (ధరిత్తు) ఎన్ఱ,
" తు:" ఎన్ఱుకరి. [ఇప్పడి నిర్దేశత్తవితు,
" 'ఛత్రచామరఙ్గళైక్కైక్కళిలేయుడైయరాయ్‌క్కొణ్డు'ఎన్నాతే
" పాద్మపురాణవచన ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమ్ "; ఎన్ఱు కరుత్తు.

(†ఒరుకైయిలే) ఎన్ఱి,అవితు, [శ్రీరామాయణవచనస్థ-]"పాణి"శబ్ద ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, బాహుళ్యేన వ్యాసనిర్దేశాదికళ్ పాద్మపురాణ వచనప్రత్యభిజ్ఞాపకఙ్గళ్.

" ('ధృతవాన్'[(1)]) ౧ ఎన్ఱి,అవిత్తాలుమ్, ('ఛత్రఞ్చచామరమ్'[(2)]) ౧
" ఎన్ఱి,అవిత్తాలుమ్, [కథనమ్, †(ఒరుకైయిలే) ఎన్ఱవితు";
" 'అర్థాద్వా కల్పనైకదేశత్వాత్' ౭ ఎన్ఱి,అ న్యాయత్తాలే లబ్ధార్థ

ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే, † (ఒరుకైయిలే) ఎన్ఱత్తైయుమ్ ఎడాతే,
" ([తిరువెణ్ కొత్తుక్కుడైయైయుమ్[(1)]...తిరువెణ్ శామరత్తైయుమ్[(2)] ధరిత్తు] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు) ఎన్ఱువిమ్మాత్ర మరుళిచ్చెయ్‌తార్"; [౨౫
ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇత్తాల్, "అమ్మప్పడియిలే 'ఛత్రచామర పాణిస్తు' ౨ ఎన్ఱి,అవినై "ఉదాహరణమాక్కవేణ్డుత్తతు, మూలస్వారస్యత్తుక్కు అనత్యనుగుణమ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧॥ పు-౩౧౪ల్, ౨మ్, సూత్రైప్పార్క్క. ౨॥ రా-అ-౧౬-౩౨.

౩॥ "కిమ్పునర్-" న్యాయమావతు, "దణ్డాపూపికా న్యాయమ్" ఎన్ఱుమ్, "కైముత్య-న్యాయమ్" ఎన్ఱుమ్ప్రసిద్ధమానతు "కైముత్యేనార్థసంసిద్ధిః" ఇత్యాది - చన్ద్రాలోక శ్లో-౧౧౭ వత్తైయుమ్, తద్వ్యాఖ్యానత్తైయుమ్, "ఆప్తే" ఎన్నవరుడైయసంస్కృతాఙ్గ్లేయకారాదియిల్ "న్యాయ-" శబ్దార్థ వివరణత్తిన్ ౧౩ వతువక్కుప్పైయుమ్, పార్క్క.

౪॥పూ-మీ-అ-౩-పా-౨-సూ-౨౪-౨౫ "భక్షేహిమావిశ" ఇత్యాద్యనువాకస్య "భక్షానువాకః" ఇతిసమాఖ్యా-(తైత్తిరీయ-సంహితా, కా-౩, ప్ర-౨,అను. ౫). ఏతన్మన్త్రస్య ఏవమ్‌పదచ్ఛేదః:—"భక్ష ఆ ఇహి మా ఆ విశ"ఇతి. ౧౯౨౫ సంవత్సరేకల్కత్తానగరముద్రితశాబరభాష్యే, ౧-సంపుటే ౨౯౩ పుటే ఉదాహృతోఽయమ్ మన్త్రః.

౫॥ రా-యు-౧౩౧-౨౮ ౬॥ రా-యు-౧౩౧-౬౪.

† ("ఒరు తిరుక్కైయాలే") ఎన్ఱుమూలత్తిల్ పాఠమాయిరుక్క, ఇవర్ ఇప్పడి "ఒరుకైయిలే" ఎన్ఱు, ప్రతీకమ్ గ్రహిత్తతు, అర్థానువాదాభిప్రాయత్తాలే.

౭॥ పూ-మీ-అ-౧, పా-౪-సూ-౩౦.

మూ.—౮౪. (౧) పెరియవుడైయారుమ్, (౨) పిళ్ళై

వ్యా.—౮౪. ((౧) పెరియవుడైయారుమ్, (౨) పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరుమ్, ఉడమ్బై ఉపేక్షిత్తార్కళ్)-- శ్రీజటాయుమహారాజరై ("పెరియవుడైయార్") ఎన్ఱాయత్తు, నమ్ముణ్ణలిక్కళ్ అరుళిచ్చెయ్వర్కు.

ఇవర్ తామ్, పఞ్చవటియిలే పెరుమాళ్ళెళ్ళున్దరుళి తన్నైయఙ్గీకరిత్తు "ఇహావత్స్యామి సౌమిత్రే! సార్ధమేతేనపక్షిణా"౧ ఎన్ఱు,వన్తు,తుడఙ్గి తిరువడిక్కళుక్కు మిక్కవుమ్ పరివరాయ్, పెరుమాళ్ళెళ్ళున్దరుళియిరుక్కిఱ దివ్యాశ్రమత్తుక్కు ఆసన్నమాక వర్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే,

అచిన్తితమాక రావణన్ వన్దు పిరాట్టియైప్పిరిత్తుక్కొణ్డుపోక, అప్పోతు పిరాట్టి,ఇవరై ఒరు వృక్షత్తిన్ మేలేకణ్డు "ఎన్నై ఇవనిప్పడి అపహరిత్తుక్కొణ్డుపోకానిన్ఱాన్" ఎన్ఱు,

వ్యా.—ఇవర్ పేరైచ్చొల్లిక్కూప్పిడ, ఉఱఙ్గుకిఱవివర్ అన్దఆర్తధ్వనియైక్కేట్టుణర్న్దు,రావణన్ కొణ్డుపోకిఱపడియైక్కణ్డు "ఉనక్కిక్కు తక్కాతుక్కాణ్" ఎన్ఱు, ధర్మోపదేశమ్ పణ్ణినవళవిల్, అవన్ కేళామైయాలే, "నమ్ ప్రాణన్ నోడే ఇతుక్కణ్డిరుక్కక్కడవోమల్లోమ్; యుద్ధమ్పణ్ణిమీట్కైక్కల్— ఇల్లైయాకిల్ ముడికైల్, శెయ్యక్కడవోమ్";ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు, అతి బల పరాక్రమరాకైయాలే అవనోడే మహాయుద్ధత్తైప్పణ్ణి, అవనాలేయాలే ఈడుపట్టు విఴున్దు, తమ్ తిరుమేనియైవిట్టారిఱే?

"(౨)పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ సకుటుమ్బమాకతిరునా "రాయణపురత్తిల్ వేదనారాయణప్పెరుమాళైసేవిక్క

అ,—(పెరియ వుడైయారుమ్)ఇత్యాది.—౨ "వారాణసినై, శిల "వ్యవహార్తాక్కళ్ 'జిత్వరీ' ౨ఎన్ఱు, వ్యవహారిక్కుమాపోలే, జటాయువై "ఇవర్కళ్, 'పెరియ వుడైయార్' ఎన్ఱు, వ్యవహరిప్పర్కళ్;

"అత్తిల్, 'పెరియవుడైయార్' ఎన్గి,అవితు,యోగవృత్తియాలేమహా "రాజవాచియాయ్, 'జటాయుత్వమ్'ప్రయోగోపాధియాయిరుక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జటాయు మహా రాజరై) ఇత్యాది.

(1) పెరుమాళ్ యువరాజావుమ్, (2) చక్రవర్తి మహారాజావు మాకైయాలే, చక్రవర్తిక్కు సఖావాన జటాయువుమ్, చక్రవర్తియైప్పోలే మహారాజ వ్యపదేశార్హరాకైయాలే, (మహారాజరై)ఎన్ఱతు;-

"స తం పితృసఖమ్" ౩ ఎన్నక్కడవతిఱే? [శెళ్ళున్దరుళి) ఎన్ఱతు }
"ఆససాద మహాకాయం గృధ్రమ్" ౪ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (పెరుమా }

" 'సో౭హం వాససహాయస్తే భవిష్యామి యదీచ్ఛసి' ౫ ఎన్గి,అవితుక్కు, 'ఇహావత్స్యామి సౌమిత్రే సార్ధమేతేన పక్షిణా' ౧ ఎన్గై, "అఙ్గీకారసూచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్(తన్నై యఙ్గీకరిత్తు) ఇత్యాది.

" సీతాఞ్చ, తాత! రక్షిష్యే, త్వయియాతే సలక్ష్మణే"౫ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ, (మిక్కవుమ్ పరివరాయ్) ఎన్ఱతు.

" వనస్పతిగతం గృధ్రమ్ దదర్శ " ౬ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ, (ఇవరై ఒరువృక్షత్తిన్ మేలే) ఇత్యాది.

" జటాయో! పశ్యమామ్ఆర్య! హ్రియమాణామ్ అనాథవత్" ౭ ఎన్గి,అవిత్తైప్పఱ్ఱ (ఎన్నైయివన్) ఇత్యాది

అ.—" తంశబ్దమ్ అవసుప్తస్తు " ౮ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ, (ఉఱఙ్గుకిఱవివర్) ఇత్యాది.
" వ్యాజహార శుభాంగిరమ్" ౯ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ, (ధర్మోపదే }
[శమ్) ఇత్యాది. }

" నహిమేజీవమానస్య * నయిష్యసి శుభామ్ ఇమామ్ " ౧౦ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ (నమ్ప్రాణన్నోడే) ఇత్యాది.

" అవశ్యన్తు మయాకార్యం ప్రియం తస్య మహాత్మనః-జీవితేన అపి " ౧౧ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ, (యుద్ధమ్పణ్ణి మీట్కైక్కల్) ఇత్యాది.

"భీమపరాక్రమమ్"౧౨ "చరణాభ్యామ్ మహాబలః" ౧౩ ఎన్గి, అవిత్తైప్పఱ్ఱ. (అతి బల పరాక్రమరాకైయాలే)ఎన్ఱతు.

" సఞ్ఛిన్నపక్షః " ౧౪ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ, (అవనాలేయాలే ఈడుపట్టు) ఇత్యాది. (ఈడుపట్టు)—విద్ధరాయ్.

ఇఙ్గే " జీవితేనాప్యవశ్యం తస్యప్రియం కార్యమ్; ౧౧ తస్య వ్యాయచ్ఛమానస్య రామస్యార్థే" ౧౫ ఎన్గి,అవిత్తిలే తాత్పర్యమ్.

(౨) (పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్) ఇత్యాది —
తిరునారాయణ పురమావతు, కీఴ్నాట్టిలే ఒరుదివ్యదేశమే యల్లతు, మేల్నాట్టిలే యదుగిరియాన్ఱు.

ఎ-అ.—౮౪,—(తిరునారాయణపురత్తిలే) ఎన్ఱతు, "కోయిలుక్కు మేక్కుమలైయడియిలే ముక్కూత్తవత్తియిలే "యిరుక్కిఱ 'తిరునారాయణపురమ్' ఎన్గి అ పేరైయుడైయతోర్ "ఊరిలే" ఎన్ఱపడి.

౧|| రా-ఆ-౧౫-౧౯. ౨|| వారాణసీ—కాశీ. ("ఆన్ద్రే" అకారాదప్పడి) ౩|| రా-ఆ-౧౪-౪. ౪|| రా-ఆ-౧౪-౧. ౫|| రా-ఆ-౧౪-౩౩. ౬|| రా-ఆ-౪౯-౩౭. ౭|| రా-ఆ-౪౯-౩౯.

౮|| రా-ఆ-౫౦-౧. ౯|| రా-ఆ-౫౦-౨. * " 'మయిజీవతి' ఇత్యర్థః" ఇతిగోవిన్దరాజీయే. ౧౦|| రా-ఆ-౫౦-౨౫. ౧౧|| రా-ఆ-౫౦-౨౬. ౧౨|| రా-ఆ- ౧౩|| రా-ఆ-౫౧-౭. ౧౪|| రా-ఆ-౫౧-౪౩. ౧౫|| రా-ఆ-౫౧-౪౨.

మూ.—తిరునత్తైయా రరైయిరుమ్, ఉడమ్బై
యుపేక్షిత్తార్ క్కళ్;
(3) చిన్తయన్తికు ఉడమ్బు, తన్నడైయే పోమిత్తు.

వ్యా·—«చ్చొన్ను,పుకర్ద్రః ళపిలే,పరసమయిక్కళ్ అద్దకోం
« యిలిలేఅగ్నిప్రత్యేపత్తైప్పణ్ణి, ఉళ్ళు నిన్రు,పర్క్ళేగ్లాగుమ్
« పుఅప్పట్టోడిప్పోక్కిచ్చేయత్తే, అన్ద వెమ్బెరుమాన్ తిరుమే
« నికు అభ్రిపుపరుక్కిఅఫడియైక్కణ్డు సహికమాట్టాగే
« పేర్రిహూతిశయత్తాలే తాము మొక్కముడివతాక్క అధ్య
« వసిత్తు ఇవర్ నిత్తైయాలే, పిత్తైక్కళుమ్ ఇవరై
« విట్టుపోక్కోమ్' ఎన్ను,ని అ, అవర్ క్కళుమ్ తాముమ్గూడ
« అఘుకు ళ్ళేన్ను,తిరుమేనియైవిట్టార్", ఎన్ను,ప్రసిద్ధమిఱే!

(3) (చిన్తయన్తికు ఉడమ్బు, తన్నడైయేపోయిత్తు;
అత్రావత:-

«కాచిచ్చావసథస్యాన్తేస్థిత్వా,దృష్ట్వాబహిర్ గురుమ్,।
«తన్మయత్వేన గోవిన్దం ధ్యాత్వా మీలిత లోచనా॥౨౦॥
«తచ్చిత్త విమలాహ్లాద క్షీణ-పుణ్య-చయా తదా।
«తదప్రాప్తిమహాదుఃఖ విలీనా శేష-పాతకా ॥౨౧॥
«చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్।
« నిరుచ్ఛ్వాసతయా ముక్తింగతా ఽన్యాగోప
«కన్యకా॥౨౨॥", ౧ ఎన్ని,అఫడియే,

అ —(పరసమయిక్కళ్)=పరమతస్థర్. (ఇవర్ నిత్తైయాలే) ఎన్ను,తు,
" అవరైయిర్ నిత్తైయాలే" ఎన్ను,పడి.

(3) (చిన్తయన్తికు) ఇత్యాది —
«పురాణఙ్గళిలే ఇవళుక్కు విశిష్యనామథేయమ్ అనవగతమాకై
« యాలే, ('చిన్తయన్తీ జగత్సూతిమ్'౧) ఎన్గి,అ, క్రియాయోగ బోధ
" కమాన ('చిన్తయన్తీ'౧)- శబ్దమే, ఆఖ్యానోపాయతయా పూర్వ
« ప్రయోగవిషయమాకైయాలే, (చిన్తయన్తికు) ఎన్ను, నిర్దేశిత్తరు
« ళిన్ను"; ఎన్ను, కణ్డుకొళ్వతు.

ఏ-అ.—("తిరుమేనియైవిట్టార్" ఎన్ను, ప్రసిద్ధమిఱే?) ఎన్గి,అ
విడత్తిల్, «ఎమ్బెరుమానుక్కు అవద్యమ్ వారాత్తపడి, ఎల్లారుమాక
«దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తైక్కట్టిక్కొణ్డు తిరుమేనియై విట్టార్క్కళ్"; ఎన్ను,
అస్మదాచార్యైరుక్తమ్.

౧॥ వి-పు-౫-అంశే, ౧౩అధ్యాయే.

వ్యా.—«తిరుక్కురవైయిన్నన్ను,తిరుక్కులోకత్తైక్కేట్టు,
'శ్రీబృన్దావనత్తేఅ ప్పోవతాక్క ప్పుఅప్పట్టవళవిలే, గురుదర్శ
« నత్తాలే, పోక్కమాట్టాతాల్ నిన్ను, [నిర్మలసుఖత్తాలుమ్,
« (1) కృష్ణనై ధ్యానమ్పణ్ణి, తద్గతచిత్తైయాకైయాలేవన్ద]
« (2) తదప్రాప్తిబన్ధనమాన నిరవధికదుఃఖత్తాలుమ్,
(1) (2)
«ప్రక్షీణాశేషపుణ్యపాపైయాయ్;
« (2) తత్ స్మరణమ్ (1) శెల్లానిఱ్క,

అ. —("కాచిత్"౧)-ఇత్యాదికు అర్థమ్,(తిరుక్కురవై ఇత్యాది.
"రాసారమ్భగసోత్సుకః" ౩ఎన్గ అవిత్తైప్పడి ("తిరుక్కురవైయిన్నన్ను")
ఎన్ను:—"కృష్ణోత్తాట్టమ్ 'కురవై' యెన్ను,పే" ౩ ఎన్నక్కడవదు.
« రమ్యం గీతధ్వనింశ్రుత్వా" ౪ ఇత్యాదిప్పడి, ("తిరుక్కు
ళలోశైయై") ఇత్యాది
"(గురుం బహిర్ దృష్ట్వా, ఆవసథస్యాన్తే స్థిత్వా)"౧ ఎన్ను,
స్వయిత్థమ్, (గురుదర్శనత్తాలే) ఇత్యాది
(' గోవిన్దం, తన్మయత్వేన ధ్యాత్వా"౧) ఎన్ను,తు, "కృష్ణనై
'కృష్ణన్' ఎన్రే ధ్యానిత్తాళ్; పరత్వేన ధ్యానిత్తాళల్ల"; ఎన్ను,పడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చేయక్కిఱార్, (కృష్ణనై ధ్యానమ్పణ్ణి) ఎన్ను.—
«"తస్మిన్+చిత్తం+యస్యాః,సా=తచ్చిత్తా;తచ్చిత్తాచ సా+విమలా
« హ్లాద-క్షీణపుణ్యచయాచ', ఇతివిగ్రహే,"౫ విశేషణోభయపదకర్మ
« ధారయః", ఽఎన్ను,వివక్షిత్తు అర్థమ్ ("తద్గత-చిత్తైయాకైయాలే")
ఇత్యాది.—"హేతుగర్భ విశేషణమ్" † ఎన్ను,కరుత్తు.
* (విమలాహ్లాద-) ౧శబ్దార్థమ్, ("నిర్మల సుఖత్తాలుమ్", ఎన్ను,
("మహత్"-)౧ శబ్దార్థమ్, ("నిరవధిక")- ఇతి.
* ("చయ"-)౧ ("అశేష"-)౧ శబ్దఙ్గళాల్ ఫలిత్తవర్థమ్,
("ప్ర-క్షీణ") ఎన్గి,అ ఉపసర్గత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.
* ("చయ"-) ౧ శబ్దార్థమ్, ("అశేష"-) ౧ ఇతి.
స్పష్టత్వాత్, ("అశేష"-) ౧ శబ్దమే ఇఙ్గుమ్ ఉపాత్తమ్. §
(1) (2)
* ('చిన్తయన్తీ",౧ ఎన్ను,వర్తమాన నిర్దేశత్తినుడైయ అర్థమ్, ధాతు
(2) (1)
విన్నుడైయ అర్థమ్, అర్థమ్ (తత్ స్మరణమ్ శెల్లానిఱ్క) ఇతి.

ఏ-అ.—(తిరుక్కురవై), రాసక్రీడై. [తి-వా-౬-౪-౧-వ్యా]

† « అజహ్యార్థ పరిశీరస్సాభిప్రాయే విశేషణే" ఇత్యాద్యుక్తియై
నినైప్పతు (చన్ద్రాలోకశ్లో ౫౭) § ఇఙ్గుమ్="పుణ్యత్తై నిర్దేశిక్కు
మిడత్తిలుమ్" ఎన్ను,పడి. ౨॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౩.
౩॥ ౩౨౦మ్పక్కత్తిల్ ముడిప్పై ప్పార్క్క. ౪॥ వి-పు-౫-౧౩-౧౭.
౫॥ అష్టా-౨-౨-౨౪. ౬॥ అష్టా-౨-౧-౫౭. ॥పుటమ్. ౩౧౭॥

(I) 1 2 3 (II) 1 2 3

ఉక్తోపమాత్మనాంనిష్ఠాదర్శ్యక్తేసుగవిత్రయే।అధికారో గతా, శక్తి-హ్రీ-యత్న-త్యాగ; ఏషతు-।గమ్యే, ప్రేమ-స్వకోపేక్షా - విరహాసహతాత్మకః॥

వ్యా.—"(3) తత్ప్రాప్త్యలాభక్లేశత్తాలే ధరిక్క మాట్టా "మల్ మూచ్చడక్కైయాలే,ఇవళుక్కు త్తాన్ ఉపేక్షిక్క "వేణ్డాత్తపడి, దేహమ్(తన్నుడైయే)విట్టుక్కొణ్డునిన్ఱత్తు";ఎన్నై,.

రా౫.— అక్క ఇప్పడి నిదర్శనభూతర్ పడిక్కళైచ్చొల్లి,[౫ ఇని, ఇవర్ క్కళై (పోలేయిరుక్క వేణుమ్ [వా.౨౦]) ఎన్ఱు, శిక్ష కరుత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

---

అ.—" ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా") ౧ ఎన్గిఱ నిరుచ్ఛ్వాసత్తైయిలే, "సన్నిహితత్వాత్ ("తదప్రాప్తి మహాదుఃఖ") ౨ మే హేతు"; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(తత్ప్రాప్త్యలాభక్లేశత్తాలే)ఎన్ఱు, "ఉచ్ఛ్వాసం నిరుద్ధతీ" ఎన్గైయాలే, ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా')౧ ఎన్ఱు,అవు దుషతన్త్రీత్వమ్ శొల్లుకైయాలే,సిద్ధిత్త అర్థమ్(మూచ్చడక్కైయాలే)ఇతి "ఇన్త ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా")౧ విన్ అర్థమ్, మూలత్తిలే (తన్నుడై "యే) ఎన్ఱత్తాల్ శొల్లిన్ ఱు"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్ ఉపేక్షిక్క వేణ్డాత్తపడి) ఎన్ఱు, [౧౫

" యావన్నవిహాయ్య ఉత్పద్యతే"౩ ఎన్గి,అవిత్తై యటక్కైయాలే ("ముక్తిం గతా") ౧ ఎన్ఱత్తాల్, ఫలితమ్ ("దేహమ్") ఇత్యాది.

ఇజ్జే ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా"-)౧ ఇత్యాదియిలే తాత్పర్యమ్.

""(1)§ (పిరియిల్ తరియాదైమై మున్నుట్ట మాత్రత్తై [యుడైయ "రాన ఇవైయసైవుమాళ్ నిష్ఠైయై] ప్పఱ్ఱి, [౨౦మ్ వాక్యత్తిల్[౨౦ పరిగణనైప్పడిక్కు ఇరణ్డావతు మూన్ఱావతు ఉపేయాధికారికళాన పెరియవుడైయారుడైయవుమ్ పిళ్ళైతిరునఱైయూర రైయరుడైయవుమ్] నిష్ఠైయాన (ఉడమ్బై) విడుకైయరిక్కు;

" (2) తామ్ ఒరువర్ (ఉడమ్బై) విడుకైయై [చ్చెయ్త పెరియవుడై "యారుడైయ నిష్ఠైయై] ప్పఱ్ఱి, స-కుటుమ్బమాక(ఉడమ్బై)[౨౫ " విడుకై [యైచ్చెయ్త పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ నిష్ఠై] యరిక్క;

" (3) ప్రయత్నపూర్వకమాక (ఉడమ్బై) విడుకైయై [చ్చెయ్త అక్కరై "యర్ నిష్ఠైయై] ప్పఱ్ఱి, (ఉడమ్బై) (తన్నుడైయే) విట్టుక్కొణ్డు " నిఱ్క [యైప్పఱ్ఱి చిన్తయన్తియిన్ నిష్ఠై]యరిక్కు";

" ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తర నిర్దేశతాత్పర్యమ్, మూలత్తిలే (తన్నుడైయే)ఎన్గిఱ " విత్తాల్ సూచితమ్' [ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.] "ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,('తాన్ ఉపేక్షిక్క వేణ్డాత్తపడి') ఎన్ఱత్తు";}

ఇత్తాల్, "పూర్వకాలై యాన చిన్తయన్తిక్కు మున్నే ఉత్తర "కాలస్థరానవరై యెడుక్కై అనుచితమ్", ఎన్గిఱ శజ్కైయుమ్ నిరస్తై

సర్వత్ర, అధికారోత్కర్షమే అనన్తరోద్దేశనిబన్ధనమ్; [౩౫

కాలక్రమమిరుక్కుమిడత్తిలుమ్, అతు ముఖ్యమన్ఱు. [తరిపడిక్కళై)ఇత్యాదినా.

రా౫.—ఉత్తరవాక్య సజ్గతి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్(అక్క ఇప్పడి నిదర్శనభూ

౧॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౧.౨॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౨. § వా. ౯౩.

మూ.—౨౫.—(౧)ఉపాయత్తుక్కు, (1) శక్తియుమ్ (2) లజ్జైయుమ్ (3) యత్నముమ్ కులైయ వేణుమ్;

వ్యా.—(ఉపాయత్తుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

అక్షరార్థః:— [౫

" (౧) (ఉపాయత్తుక్కు) - అధికారియాన మోక్షార్థిక్కు;—

" (1) తన్నుడైయరక్షణమ్ తానే పణ్ణిక్కొళ్ళుకైక్కు ఉ " పాయన (శక్తియుమ్),

" (2) తాన్ పరిగ్రహిక్కిఱ ఉపాయత్తుక్కు విరోధికళాన " వఱ్ఱై విడుమవిడత్తిల్, నాట్టార్ శిరిక్కుమతుక్కు [౧౦ కూశుమ్ (లజ్జైయుమ్),

" (3) తన్ పారతన్త్ర్య విరోధియాన స్వ- (యత్నముమ్), " కైవిడవేణుమ్;

అ.—[ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్గిఱవిత్తై, పూర్వవత్ [=వా. ౮౦, పు. ౩౦౬] సా- ధ్యాపేక్షమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (ఉపా[౧౫ యత్తుక్కు-ధికారి యాన మోక్షార్థిక్కు) ఎన్ఱు,

ఇప్పడియే, (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్గిఱ ఇతుక్కుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఇతు, లక్షణయా-యోజనైక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

((1)తన్నుడైయ) ఇత్యాది.—

(1) (2)

(రక్షణమ్) ఎన్ఱతు, "(౧)అనిష్ట నివర్తనత్తిలుమ్ (౨) ఇష్టప్రాప్తి "యిలుమ్, తనక్కు శక్త్యంశమ్"; ఎన్ఱపడి:—

అల్లతు,సంసారనివృత్త్యాదిక్కళిలే ఇవనుక్కు,ముక్తిలిలే శక్తియిల్లైయిఱే?

((2) తాన్ పరిగ్రహిక్కిఱ) ఇత్యాది.—

" తాన్ స్వీకరిక్కిఱ సిద్ధోపాయత్తినుడైయ † ఉపాయాన పేక్ష "రక్షణప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకజ్కళాన వఱ్ఱై,విడుమవిడల్" ; ఎన్ఱపడి.[౨౫

(నాట్టార్), సిద్ధోపాయ-యాథాత్మ్యజ్ఞాన శూన్యర్.

((3) తన్ పారతన్త్ర్యేత్యాది).—

"అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన రస్నుడైయ అసా "ధారణ పారతన్త్ర్యస ప్రవిష్ట విశిష్టాభిమత్య- అజనకతాయుక్తమాన "అదృష్టద్వారకసాధనవిషయప్రవృత్తిహేతుభూతయత్నముమ్"ఎన్ఱపడి.

(1)

(A) ద్వయత్తిల్, ఉపాయ-పూర్తి వ్యఞ్జక "చరణ"-పదోత్తర

(2)

ద్వివచనత్తిన్పడైయవుమ్, శ్లోకత్తిల్ "పరిత్యజ్య" ౧ ఎన్గిఱ విధినుడైయవుమ్, ఫలితార్థమాం,

---

౩॥ ఛా-ఉ-౬-౧౪-౨. † ఉపాయాన్తరానపేక్ష? ॥పుటమ్. ౩౧౯॥

విధింస్మరన్నసన్త్యాతా విహితత్యజిన ఉమః।స్యాత్ప్రిపత్తేస్స్వతిథియా;పా్రి ప్తరాగవశస్తుయః॥ప్రపన్నో పికథం౦కేౘ్ఛత్వా్రిప్రాయత్నాన్నిళస్తితుశ్?

మూ॰ —(౨)ఉపేయస్తుకుఱ (1) పే్రిమముమ్ (2) తన్నై౨ప్పె
ణా మైయుమ్ (3) తరియా మెయుమ్ వేణుమ్.

వ్యా॰—"(౨) (ఉపేయత్తుకుఱ)-అధి కారియామ్‌పోళ్తు;—
" (1) 'శేషియైప్పెరియాత్తేనిన్ఱు, (ఎల్లావడిమైయుమ్†)అవళ
" (పప†) న్నఫడి(శెయ్యవేణుమ్†)' ఎన్నునమ్ (ప్రేమముమ్,
" (2) అత్తాలెకుఱ ఒరుతీఙ్గువరిల్ అస్తుకణ్ణు ఆఱ్ఱమాట్టా
" మల్ తళ (ఉడమ్బై యుపేక్షి†) క్కైఱయుమ్,
"(3)తద్విగ్రహానుభవాలాభత్తిల్ ధరిత్తిరుకఱమాట్టామల్
"మూచ్చడఙ్గుమ్పడియాకైయుమ్†, వేణుమ్";ఎన్ఱపడి.—
ఆక్కైయాలే, " అవర్‌క్కలై (ప్పోలే యిరు) క్కైఱయా
వత్తు, ఇవ్వధికారజ్ఞలై యుడైయరాక్కై", ఎన్ఱు, కరుత్తు·
౮౬-వ్యా.—" '(1) విష్ణోఃకార్యంసముద్దిశ్య దేహత్యాగో
" యదాకృతః। తదా వైకుణ్ఠమ్ ఆసాద్య ముక్తోభవతి మా
" నవః' ౧ ఎన్ఱు, ఆగ్నేయపురాణత్తిలుమ్, [౧౫
" (2) 'దేవకార్య పరోభూత్వాస్వాంతనుంయఃపరిత్యజేత్।
" సయాతి విష్ణుసాయుజ్యమ్ అపి పాతకకృన్ నరః' ౨
" ఎన్ఱు, వాయవ్యత్తిలుమ్,
" (3) 'రఙ్గనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతియః,।త
" స్యవంశేన్యృతాస్ సర్వే గచ్ఛన్త్య ఆత్యన్తికంలయమ్'॥
" ౩ ఎన్ఱు, వామనీయత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలుమ్;
" (4) విశేషిత్తుఆశ్వమేధికపర్వత్తిల్, వైష్ణవధర్మశాస్త్రిత్తి
" ల్, పఞ్చమాధ్యాయత్తిల్,

అ.—(B) ఉత్తమనాలే సూచితమునాన అర్థమ్,
(౨) ఉపేయస్తుక్కు) ఇత్యాది.— [౨౫
ఉత్తరఖణ్డస్థ- "నారాయణ"- శబ్దవివక్షితమ్, ("శేషియై")ఇతి.
దేశకాలోపాధి నిర్దేశవిరహ-ఫలితమ్, ("పెరియాత్తే నిన్ఱు,") ఇతి.
ఆసఙ్గాచ సిద్ధార్థమ్,("ఎల్లా",ఇతి. చతుర్థ్యర్థమ్,("అడిమై")ఇతి.
"నమశ్"-శబ్దఫలితమ్, ("అవళ- పడిన్నపడి") ఇతి.
ప్రార్థనాంశమ్, ("శెయ్యవేణుమ్") ఇతి. [౩౦
ప్రార్థనైయినుడైయ పరాకాష్ఠా- ప్రయుక్త స్వభావ- విశేషఙ్గళ్.
(1) (2)
(ఉడమ్బై ఉపేక్షి)క్కైఱయుమ్, (తన్నుడైయే)-(మూచ్చడఙ్గు)కైయుమ్.
(ఇవర్‌క్కళై ప్పోలే యిరుక్కవేణుమ్¶) ఎన్ఱు,తిఱకరుత్తైదర్శిప్పిక్కి
ఱార్ (ఆక్కైయాల్) ఇత్యాదినా.

౧॥ ఆగ్నేయ-పు. ౨॥ వాయవ్య-పు. ౩॥ వామనీయ-పు.
† వా. ౮౩. ¶ పు. ౩౧౮, ఇడవరి ౬.

౮౬ మూ.—ఇతున్కు కుఱ,—
(౧) వైధమాయ్ వరుమతుతే, త్యజిక్కలావతు?
(౨) రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమతు, త్యజిక్కవొణ్ణాతితే?

వ్యా.—"'అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి, కురుతే మద్గతాత్మనా।
" సయాత్య అగ్నిప్రకాశేనవిమానేన మమాలయమ్॥౧॥
" ప్రాణాంస్ త్యజతియో మర్త్యోమాం ప్రపద్యాన్యసా
" ధకమ్ §। బాలసూర్య ప్రకాశేన వ్రజేద్ యానేన
" మద్గృహమ్॥౨॥' ౪ ఎన్ఱు, భగవాళ, తానే అరుళిచ్చె
" య్కైయాలుమ్;ఇప్పడి మోక్షసాధనమాక చ్చొల్లు[౧౦
" ప్పడుకిఱ భగవదర్థమానస్వ - దేహత్యాగమ్.
" అనన్య సాధ్యనాన (ఇవనుక్కు) త్యాజ్యమన్ఱో,?
" ప్రపన్నరాయిరుక్కిఱ (పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్),

అ.—౮౬.— "(పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్,...ఉడమ్బై, ఉపే
క్షిత్తార్[వా ౮౪]) ఎన్ఱు,ఆ ఇత్తాల్ ఉదిక్కుఆశఙ్కా-పరిహారార్థమ్,[౧౫
([వా ౮౬]ఇవనుక్కు వైధమాయ్) ఇత్యాది గ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయ
త్తాలే, శఙ్కావరమాక అవతారిక్కై ("విష్ణోఃకార్యమ్") ౧ ఇత్యాది.

౧-౨.—౮౬.—("ఆత్యన్తికం లయమ్" ౩)=మోక్షమ్.
("అన్-ఆశకమ్")=ఆశాన్తర-రహితంయథా తథా.
("[పిళ్ళై†తిరునఱైయూర్-అరైయర్,]ఇత్తైయనుష్ఠిప్పానేన? ఎన్న,)
ఎన్ఱు, మఱ్ఱు ఇరువరైయుమ్‌విట్టు ఇవరైయెడుత్తిరమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు,

మీ.—౮౬"నను జటాయుప్రభృతయస్ సాధనభక్తినిష్ఠాః,
"విద్యానిష్ఠాః; తేషామ్ ఉపాయో దేహత్యాగః; తథాచస్మర్యతే—
" 'దేవకార్య పరోభూత్వాస్వాంతనుంయః పరిత్యజేత్। సయాతివిష్ణు
" 'సాయుజ్యమ్ అపిపాతకకృన్నరః'॥౨ 'అగ్నిప్రవేశంయశ్చాపికురుతే
" 'మద్గతాత్మనా,సయాత్యగ్నిప్రకాశేన విమానేన మమాలయమ్'౪
" ఇత్యాది; అన్యథా, ఉపాయత్వేనస్మృతే దేహత్యాగే, ప్రపన్నానాం
" ప్రవృత్తిర్ విరుధ్యతే, 'ఉపాయాపాయసంయోగే'౫ఇతిస్మృతేః"
ఇత్యత్రాహ—
(ఇవనుక్కు) ఇత్యాది. [౩౦

§ (అన్-ఆశకమ్) ఎన్ఱు, ఇప్పడి ౧-౨-పద-విభాగమ్.
† "తిరునఱైయూర్." - అ· కృష్ణమాచార్యర్, శుద్ధమాకఅచ్చిట్ట
నాలాయిరప్పత్తక్కత్తిల్, ఇత్తిరుప్పతి, శోఴనాట్టు త్తిరుప్పతిక్కళిల్ ౪౦
ఆవతాక చ్చొల్లప్పట్టిరుప్పతుమ్ తవిర, ఇఙ్గే చ్చేర్‌న్ద కుమారి - సఙ్గ్రహ
ముమ్ కాట్టప్పట్టిరుక్కిఱతు. ౪॥ వై...ధర్మశాస్త్రి అ. పర్వతి. అ. ౫.
౫॥ లక్ష్మీతన్త్రి. అ. ౧౭. శ్లో. ౯౧.

వ్యా.—“ ఇత్తై అనుష్ఠిప్పానైన్?”

ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవను కుఱ) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి-

అత్తావతు:—

“ ‘ఇదంకుర్యాత్’ ఎన్ఱు, ఒరు విధిప్రయుక్తమాయ్ వరుకైక్కియే,

“ ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకమ్ పణ్ణి (ఇవను కుఱ) క్కైకిడలావతు!

“ అఙ్ఙన్నిక్కే, తన్ విరహత్తిల్ ఆఱ్ఱ మాట్టాతే

(1) (2)
“ షడి భోగ్యనుమ్మాయ్ ప్రాప్తనుమాన విషయత్తిల్,

“ రాగప్రయుక్తమాయ్ వరుమతు, వరుద్దియుమ్ కై విడప్పోకా

“ తే?” ఎన్నై.

అ.— అత్ర: —

పూర్వార్థే, “యేన” ఇతి పూరణీయమ్; ఉత్తరార్థే, “స” ఇతిచ.

(“యదా...తదా”) ౧ ఎన్ఱు, అవ్యవహిత సాధనత్వముక్తమ్.

(1) (2) (1)
(“వైకుణ్ఠమాసాద్య ముక్తః”) ౧ ఎన్ఱ, లోకవిశేషప్రాప్తియుమ్,

(2)
ముక్తత్వముమ్, “కేవల”*-సాధారణమాకైయాలే, వచనాన్తరోపాదానమ్, (“దేవకార్యే”)-౨ ఇత్యాది. [“*కేవలః”=కైవల్యంప్రాప్తః]

(1) (2) (1)
“(‘విష్ణు- సా- యుజ్యమ్’) ౨ ఎన్ఱ, (‘విష్ణు’) - శబ్దానుసారేణ,

“ఉపక్రమగత సామాన్యపర (‘దేవ’)- ౨ శబ్దమ్ భగవత్పరమ్;

“(‘సాయుజ్య’)-౨ శబ్దమ్, భోక్తృత్వ విశేషవాచియాకైయాలే,

కేవల - వ్యావృత్తి”; ఎన్ఱు వివక్షితమ్.

అర్చావతార-విషయత్వార్థం వచనాన్తరోపాదానమ్ (“రఙ్గనాథ (“ఆత్యన్తికం లయమ్”) ౩ =మోక్షః. [మ్”) ౩ ఇత్యాది

పురాణాపేక్షయా [(వా.౩, పు-౩౮)] *ఇతిహాసమ్ ప్రబలమాకైయాలే,

“ఇతిహాసత్తిలుమ్ ఇవ్వర్థమ్ ఉక్తమ్” ఎన్నైక్కాక, వచనాన్తరోపాదానమ్ (విశేషిత్తు) ఇత్యాది.

(“అగ్ని - ప్రవేశమ్”) ౪ ఇత్యాది.—

(విశేషిత్తు) ఎన్ఱతు,—

“ దేహత్యాగత్వరూప సామాన్యాకారత్తాలే యన్ఱిక్కే,

అ. “అగ్నిప్రవేశహేతుక దేహత్యాగత్వరూపవిశేషరూపత్తాలే”; ఎన్ఱపడి.

(“మద్గతాత్మనా”) ౪ = మద్గతేన మనసా.

అగ్ని ప్రవేశత్తుక్కైయ దేహత్యాగ పర్యన్తత్వవివక్షయా వచనాన్తరోపాదానమ్ (ప్రాణాంస్త్యజతి) ౪ ఇత్యాది.

(“అనాశకమ్ - మాంప్రపన్నః”!) ౪= “ ‘నమేభక్తః ప్రణశ్యతి’ “ఎన్ఱ, అథవియే, ఆశ్రితనాశ పరిహర్తా*యాన ఎన్నై ఉద్దేశిత్తు”; ఎన్ఱపడి.

“యోఽపి” ౪ ఎన్ఱు అన్వయిప్పతు. [*=పరిహర్తా (గీ ౩. ౩౪.)

“ (1) ఇత్తవచనఙ్గళిలే భక్తిప్రస్తావ మిల్లామైయాలే, భక్త్యఙ్గత్వ

“ పరతయా అన్యథాసిద్ధి శొల్లవొణ్ణాతు;

“ (2) ఫలసమ్బన్ధమ్ శ్రుతమాకైయాలే, స్వతన్త్ర సాధనత్వమ్ దుర్వారమ్.

“ (3) ‘జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ’ ౬ ఇత్యాదిక్కళిలే, కర్మజ్ఞానఙ్గళుక్కు

“ స్వతన్త్ర సాధనత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్;

“ ఆకైయాల్, ఇతుక్కు పృథగుపాయత్వం దుర్వారమ్”:

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిమోక్ష సాధనమాక) ఇత్యాది.

ఉదాహృతవచనస్థ-విష్ణు-దేవ-రఙ్గనాథాది-శబ్దార్థమ్, (భగవద్-)ఇతి.

(“ కార్యంసముద్దిశ్య”)౧, (“కార్యపరోభూత్వా”), ౨ ఇత్యాద్యర్థమ్, (అర్థమాన) ఇతి. [(దేహత్యాగమ్) § ఇతి:—

(“ ప్రాణాంస్త్యజతి”) ౪ ఎన్ఱ, అవిభిన్నమైయ ఫలితార్థమ్,

వచనవిశేషత్తిలే† శబ్దోక్తమాయిత్తే, ఇతు ఇరుప్పతు?

౪॥ వై ధర్మరాత్రే అ. పర్వణి అ.౫. ౫॥ గీ-౯-౩౧.౬॥ గీతార్థసంగ్రహరక్షాయాం.౨౪ శ్లో వ్యాఖ్యావ్యాత్రానుసంధేయా. §పు 319, పలవరి11ల్ ఇరుక్క ఇన్న ప్రతీకగ్రహణమ్. †అత్తావతు, “౧-౩-ఆమ్ ప్రమాణఙ్గళాన (“విష్ణు కార్యమ్”,)(“రఙ్గనాథమ్”), ఇత్యాది ప్రమాణద్వయత్తిలుమ్” ఎన్ఱపడి.

[౩౧౭మ్ పక్కత్తు ౩మ్ నోట్టు:—“కురవై క్కోత్తాడల్” (పిఙ్గలన్తై, పెయర్ప్పిరివు ౬-వతు అనుపోకవన్నై, పక్కమ్ ౩౫౬);

“ ‘తోడుత్తు కైక్కోత్తాడల్ కురవై’ ఎన్బ”(మణ్డలపురుషన్ శూడామణి నిఘణ్డు, పెయర్ప్పిరివు, ౯-వతు శెయల్ పఱ్ఱియ పెయర్త్తొకుతి, ప౫౨);

“కురవై క్కూత్తే కైక్కోత్తాడల్” (శేన్దన్ తివాకరమ్, ౯వతు శెయల్ పఱ్ఱియ పెయర్త్తొకుతి, పక్కమ్ ౧౫౬);

శిలప్పతిక్కారత్తి లుదాహృతఙ్గళాన పాట్టుక్కళ్:—

“ “‘కురవై” యెన్బతు కూరుఙ్గాలై చ్చెయ్తోర్ శెయ్త కామముమ్

“విఱలుమ్ ఎయ్తువురైక్కు మియల్బిన దెన్బ”.

“ ‘కురవై’ యెన్బతు ఎఴువర్ మఙ్గైయర్ శెన్నిలై మణ్డలక్కడకక్కై

కోత్తున్నిలై కొట్పనిన్ఱాడలాకుమ్”. ఇప్పడి ౨౮-పక్కమ్-౧౧-వరియుత్తల్.

శిలప్పతికారమ్ అచ్చియర్ కురవైయిలు మివ్విషయత్తై ఉరైయాశిరియర్ ఎఴుతి ఇరుక్కిఱార్. (౪౦౩-పక్కమ్).

‘ ‘కురవై’ యెన్బతు కామముమ్ వెన్ఱియుమ్ పొరుళాకక్కురవై చ్చెయ్యుమ్ పాట్టాక, ఎఴువరేనుమ్ ఒన్బతిన్మరేనుమ్ కైప్పిణన్దాడువతు” (ఉరైవాక్కియమ్ ౬౪మ్ పక్కమ్).

ఎ-అ—1. (చిన్తయన్తిక్కు ఉడమ్బు, తన్-నత్తై యేపో)స్థషకియాలుమ్,

2. పెరియవుడైయార్ * పరాక్రాన్తరాయ్ యుద్ధత్తిలే పెట్టు పట్టువిఴుకైయాలుమ్,

3. అతుక్కాక, పిరాట్టియుడైయ పురుషకార పూర్వకమాక, “మయాత్వంసమనుజ్ఞాతో, గచ్ఛలోకాన్ అనుత్తమాన్” † ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ పరిగ్రహిత్తతుక్కు ముఖ్యాక్షవరుకైయాలుమ్,

౧॥ ఆగ్నేయ. పు. ౨॥ వా. యజ్ఞ్య. పు. † రా-అ-౬౯-౩౦. ౩॥ వామనీయ. పు

ఉత్కటేనుత్కటేరాగే దుస్త్యజం సుత్యజంక్రమాత్। అధికారభిదా వైధే త్యాజ్యతాహానిసిద్ధ్యతః। దేహత్యాగనిషేధోపవర్గ్యోపత్కటరాగిణా।

మూ.—౬౭. (౧) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్, (1 నివర్తకమ్;

వ్యా.—౬౭. "((౧) వైధమాయ్ వరుమ) శవిల్,
" (1) సుత్యజమాయ్,
" ((౨)రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమ)శవిల్ (2) దుస్త్యజ-
" మావానైఽ?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(ఉపాయత్వ-) ఇత్యాదియాలే.—
((౧) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్, (1) నివర్తకమ్)
ఎన్ఱు, "((౧)వైధమాయ్వరుమ్) దశైయిల్, దేహత్యాగ
"రూప(ప్రవృత్తి)యిల్ ((౧)ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్)నడక్కై
" యాలే, అవ్వ(నుసన్ధానమ్),ఇవనై, సాధనతయాఽసంప్ర
" తిపన్నమాన ఇద్దేహత్యాగరూప ([వా. ౯౦] ప్రవృత్తి)
" యిల్ నిన్ఱుమ్ మీళుపిక్కుమ్"; ఎన్ఱపడి.

అ.—"ఎన్ఱు, అపడియే, (1) శక్యత్యాగమాన (రాగప్రాప్త)త్తుక్కు
" (1) (సుత్యజ)త్వమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలుమ్,
" (2) అశక్యత్యాగమాన (రాగప్రాప్త)త్తుక్కు (2) (దుస్త్యజ)త్వకథన
" ముపపన్నమ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.
(ప్రాప్తముమాన) ఎన్ఱతు, "ఉచితముమాన" ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్, "'(1)అనుచితవిషయ(రాగప్రాప్తమ్)(1)త్యాజ్యమాకైయాలుమ్,
"(2)ఉచితవిషయ(రాగప్రాప్తమ్)(2)దుస్త్యజమ్', ఎన్ఱై, ఉచితమ్";
ఎన్ఱు, సూచితమ్.
౬౭.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై(వైధమాయ్వరుమశవిల్)ఇత్యాది.—
" [అనుసంధానమ్] సవిషయమాకైయాలే, విషయాకాఙ్క్షైయిలే,
" [వా-౬౭.] ((౧) వైధమాయ్ వరుమత్తు) ఎన్ఱు,పఠితమాన దేహత్యా
" గమే విషయమామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కి
ఱార్, (వైధమాయ్వరుమ్ దశైయిల్) ఇత్యాది.
" నివర్తనమ్ (౧) కర్త్రాపేక్షమాకైయాలే, కర్త్రాపేక్షైయిలే,
" [వా-౬౭] (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు, పూర్వవాక్యస్థ - షష్ఠ్యన్తమే
" అనుషక్తమాయ్క్కొణ్డు, (1) కర్మసమర్పకమామ్";
ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనై) ఇతి.
"నివర్తనమ్,(౨) అపాదానకారకాపేక్షమాకైయాలే, అపాదానా
" పేక్షైయిలే, ఉపస్థితత్వాల్, దేహత్యాగమే (2) అపాదానమామ్";
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(సాధనతయా-) ఇత్యాది.—
"అనుత్కటరాగమ్, నిషేధానువర్తనసహమ్", ఎన్ఱు కరుత్తు
॥పుటమ్. ౩౨౧॥

అ.—("స్వాంతసుప"* ఎన్ఱ,ఱ ("స్వ-")శబ్దార్థమ్,(స్వ-దేహ-)ఇతి.-
"సమభివ్యాహృతసంబన్ధిలాభ" న్యాయత్తాలుమ్ ఇద్ది స్వత్వమ్ సిద్ధిక్కుమే?.
(అనన్యసాధననాన ఇవనుక్కు) ఎన్ఱతు,
" అదృష్టద్వారక సాధనాన ర్హనాన (ఇవనుక్కు)"; ఎన్ఱపడి.
(త్యాజ్యమన్ఱో?) ఎన్ఱతు,
" (1) స్వరూపహానికరత్వత్తాలుమ్, (2) నిష్ఠాహానికరత్వత్తాలుమ్,
" అననుష్ఠేయమన్ఱో?" ఎన్ఱపడి.
శఙ్కాబీజోద్ఘాటనమ్, (ప్రపన్నరాయిరుక్కిఱ) ఇత్యాది.—
"స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శిత్వత్తాల్, ప్రపన్నరాన ఇవర్కు
ఇతుకూడాతు"; ఎన్ఱు, శఙ్కాశయమ్.
(ఇవనుక్కు ఎన్ఱతు శఙ్కై) ఇత్యాది —
(1) "(వైధ)త్తుక్కు (1) (సుత్యజ)త్వమ్, (౧)నిత్యకర్మత్తిలుమ్,
" (2) (రాగప్రాప్త)త్తుక్కు (2) (దుస్త్యజ)త్వమ్(౨)నిషేధ్యమాన కళఞ్జ
" భక్షణత్తిలుమ్, ప్రసిద్ధమాయిరుక్క, ఇఙ్గే తద్విపర్యయకథనమ్ కూడాతు";
ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే, [కుర్యాద్) -ఇత్యాదినా.—
అత్తై, వివక్షితార్థాను గుణమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్,(ఇదం
(విధిప్రయుక్తమాయ్) ఎన్ఱతు,
"మోక్షకామ- నియోజక మోక్షసాధనవిధి - హేతుకమాయ్"; ఎన్ఱపడి
(ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకమ్ పణ్ణి) ఎన్ఱతు,—
"'అదృష్టద్వారక సాధనమాన ఇతు,
" పారతన్త్ర్యజ్ఞాన - (౧) రహితర్కు (1) ప్రాప్తమ్;
" పారతన్త్ర్యజ్ఞాన-(౨)యుక్తర్కు, భగవదత్యన్తాభిమత్య - అజనక
" మాకైయాలే (2) అప్రాప్తమ్';
"ఎన్ఱు, అధికారిభేదేన విషయవిభాగత్తై అనుసన్ధిత్తు"; ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్, "'అధికార్యన్తర విషయక విధిప్రయుక్తత్తుక్కు తదితరా
"ధికారివిశేషత్తాలే త్యాగమ్,
" 'అగ్నిహోత్రాదికళుక్కు సంన్యాసియాలే త్యాగమ్ పోలే, యుక్తమ్',
" ఎన్ఱు, వైధత్తుక్కు త్యాజ్యత్వకథనమ్ ఉపపన్నమ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.
(తత్ విరహత్తిల్) ఇత్యాది—
(తత్-)శబ్దమ్, (విషయత్తిల్) ఎన్ఱ,ఱ(విషయ-) పరమ్.
(తత్ విరహత్తిల్ ఆత్మాపహారాస్పదమ్ భోగ్యముమాయ్) ఎన్ఱతు.
" స్వవిరహప్రయోజ్య ప్రతిసంబన్ధిసత్తాహానికరత్వనియామక నిరతిశయ
" భోగ్యతాయుక్తముమాయ్" ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్, "'†ఆఖ్యాతానామ్ అర్థంబ్రువతాం శక్తిస్సహకారిణీ',

౨-అ.—[౩౨౮మ్ పక్కమ్ పార్క్క.]

* పు. ౩౧౯ల్, ౨మ్ నోట్టైప్పార్క్క. ౧॥

† "భావప్రధానమాఖ్యాతమ్" ఎన్ఱు, నిరుక్తోక్తియుమ్; "ధాత్వర్థేన విశిష్టస్య విధేయత్వేన బోధనే। సమర్థస్స్వార్థయత్నస్య శబ్దో వాఽఽఖ్యాతముచ్యతే॥" ఎన్ఱ,ఱ వచనముమ్; "ఆత్తై" ఆకారాదియిలుక్తమ్.

మూ.—(౨) ఉపేయత్వానుసన్థానమ్, (2) ప్రవర్తకమ్;

వ్యా. ((౨)ఉపేయత్వానుసన్థానమ్, (2)ప్రవర్తకమ్)ఎన్ఱదు, "((౨) రాగప్రాప్తమాయ్వరుమ్) దశైయిల్, 'ఇవ్విషయ "త్తుక్కు-హానివరక్కణ్డిరుప్పతిల్, ముడిక్కైయేనల్లదు'ఎన్ఱు, "దేహత్యాగత్తై ప్పురుషార్థమాక అనుసన్థిక్కైయాలే, "అవ్వ(నుసన్థానమ్)ఇవన్నై అత్తిలేమాటువిక్కుమ్";ఎన్ఱపడి.—

అన్ఱిక్కే :—

"((౧) వైధమాయ్ వరు) మ్బోదు, భగవద్విషయత్తిల్ "((౧)ఉపాయత్వానుసన్థానమ్,)ఇదుక్కు((1) నివర్తక)మామ్, "((౨) రాగప్రాప్తమాయ్వరు) మ్బోదు, అవ్విషయత్తిల్ "((౨) ఉపేయత్వానుసన్థానమ్,) ఇదుక్కు "((2) ప్రవర్తక)మామ్"; ఎన్నవుమామ్.

అ.—పూర్వవత్ [పు- ౩౨౧, వలవరి-౨౩.], [అనుసన్థానమ్]. సవిషయమాక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రాగప్రాప్తమాయ్) ఇతి ఇజ్జే, "ప్రథమప్రార్థిత నిజ-జీవితావసానం పరిజనంకరోతి"౧ ఎన్ఱు,అవిత్తై సంవాదమాక క్కణ్డుకొళ్వదు.

(దేహత్యాగత్తై) ఎన్ఱదు, దేహత్యాగత్తై" ఎన్ఱపడి.

ప్రవర్తనై* సవిషయమాక్కైయాలే,అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(అదిలే)ఎన్ఱు,—"దేహత్యాగత్తిలే' ఎన్ఱపడి. "(౧)(మీళువి)క్కై=(1)నివర్తనమ్, (౨) (మాళువి)క్కై=(2) ప్రవర్తనమ్", ఎన్ఱుమిదా.

ఇత్తాల్, "ఉత్కటరాగప్రాప్తమ్, [పు-౩౨౧, వలవరి ౩౫ల్ శొన్న అనుత్కటరాగమ్పోలే నిషేధానువర్తన సహమన్ఱిక్కే] నిషేధాతివర్తనాపాదకమ్", ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"(I) (౧)[వా-౧౪.] (ఉపాయత్తై భవమ్),

"[వా-౫౭] (ఉపాయమ్ తన్నై ప్పొఴుక్కుమ్),

"[వా-౮౦] (ఉపాయత్తుక్కు, (1) పిరాట్టిగ్గైయుమ్), ఎన్ఱుమ్,

"(౨) [వా-౬౫] (ఉపేయత్తిల్ ఉకప్పుమ్), [వా-౮౦] (ఉపేయ "త్తుక్కు, (2)ఇళైయపెరుమాళైయుమ్) ఎన్ఱుమ్,

"భగవద్విషయత్తిలే ఉపాయోపేయత్వకీర్తనమ్ అనుసూయాత "మాయిరుక్కైయాలుమ్; [ధారణమాక ప్రసిద్ధమాక్కైయాలుమ్;}

"(II) 'ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వమ్'౨ఎన్ఱు,భగవదసా}

"ఇజ్జే, విషయ విశేషా విశేషితోపాయత్వానుసన్థానమ్ భగవద్విష "యమామ్"; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే, [వైధమాయ్]) ఇత్యాది.

౧॥ మాలతీ-మాధవే,అ. ౩,౧౨శ్లోకానన్తరమ్, *=ప్రవృత్తిప్రేరణమ్.

౨॥శ్రీరం-స్తశ్లో.౮౭. ౩॥="పునర్విశ్లేషభీరుత్వంపరమాభక్తిరిష్యతే".

మూ.—౮౮. (1) అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే సక్తనానవన్, "అతు లభిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇరానిన్ఱాల్,

వ్యా.— ౮౮. "ఇప్పడియొరుసాధన బుద్ధ్యా అన్ఱిక్కే, "తద్విషయప్రావణ్యాతిశయత్తాలే స్వ-దేహత్తైవిడుమ్బడి "యానవనిలై విళైయక్కూడుమో?"; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్త-)ఇత్యాదియాలే.—

అవతారికా:—

"(౧)స్వరూపప్రాప్తమల్లాత (1)హేయవిషయఙ్గళిలే ప్రవ "ణనానవన్, తన్నై'అభిమతయాగిలుమ్ అవ్విష "యత్తై, లభిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు,స్వ-దేహత్యాగత్తిలే ప్రవ "ర్తియానిన్ఱాల్,

అ.—౮౮. ఉత్తర గ్రన్థావతారికై. (ఇప్పడియొరు) ఇత్యాది:—

"ఈదృశోత్కటరాగమ్ సంభావితమో?" ఎన్ఱపడి.

(స్వరూప ప్రాప్తమల్లాత) ఇత్యాది:—

"స్వరూపానుచితమాన" ఎన్ఱపడి.

"[అప్రాప్త] త్వత్తాల్ హేయత్వముమ్ వరుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((I)హేయవిషయఙ్గళిలే) ఎన్ఱు.

[సక్త-] శబ్దార్థమ్, (ప్రవణనాన) ఇతి.

"[ప్రాప్త]త్వత్తాలే విలక్షణత్వముమ్ వరుమ్"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (విలక్షణ విషయత్తిలే) ఎన్ఱదు.

[ఇరానిన్ఱాల్] ఎన్ఱదు, "దేహత్యాగత్తిలే ప్రవృత్తనాయిరానిన్ఱాల్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదేహత్యాగత్తిలే) ఇతి.

మీ.—౮౮. "'ఉపాయప్రవృత్తిశ్చేత్, ఉపాయత్వజ్ఞానజన్యా', "ఇతి నహ్యస్తినియమః?: — రాగాదపిప్రవృత్త్యు- ఉపపత్తేః; "నచ 'విశ్లేషభీరుత్వ'-౩పర్యన్తరాగఏతేషాంసంభవతి :—కర్మమృదిత "కషాయస్య, యోగేన స్వాత్మదర్శన పూర్వక నిరతిశయానన్దపర "మాత్మ-సాక్షాత్కారస్యహి, తత్సంభవః?" ఇత్యత్రాహ,

(అప్రాప్త-) ఇతి:—

విషయప్రవణస్య అప్రాప్తవిషయే, చక్షురాద్య - అవయవ వైలక్షణ్యాద్ హి, తత్రప్రావణ్యం భవతి, నతుతత్ ప్రత్యగాత్మనోజ్ఞానానన్దాదివైలక్షణ్యజ్ఞానాత్?;

"తద్వత్; భగవత్స్వరూపానన్దాద్య-అజ్ఞానేఽపి, (1) అర్చాఽఽ "విర్భావాది విగ్రహవైలక్షణ్యబలేన, (2)పరమాత్మానుగ్రహ విశేషాచ్చ, "అవతారాదౌ తాదృశప్రావణ్యోపపత్తిః"; ఇత్యర్థః. ॥పుటమ్-౩౨౨॥

'శక్తిర్హ్రీయత్న వత్త్యాగో దేహస్యాపి నయుజ్యతే। దేహత్యాగ ఉపాయత్వం శాస్త్రోక్తంహి' తచ్చేన్న తత్। శక్త్యాదిత్యజనం ప్రేమాద్యన్వయశ్చ క్రమాద్యథా-

మూ॰ — (2) ప్రాప్తవిషయప్రవణనుకు, చ్చొల్ల వేణ్డావిత్తే?.

తా॰ (1) అనుష్ఠానముమ్ (2) అననుష్ఠానముమ్ ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు.

వ్యా॰ — "'(౨) స్వరూప ప్రాప్తమాన (2) విలక్షణ
" విషయత్తిలే ప్రవణనానవనుక్కు, అవ్విషయత్తైప్పెఱ
" త్తన్నైయుమ్ ప్రియమాయుక్తై యాక్కి ఇతు మామ్';
" ఎన్నుమిడమ్ 'కింపునర్'*న్యాయసిద్ధమన్రో,!" ఎన్నై,—
" ఒరు వేశ్యైయళవిలే ఒరువన్ అతి సక్తనాయ్
"కొణ్డుపోరుమవనాయ్, అవళుక్కు వ్యాధికనక్కు వన్ద
" వళవిలే, 'ఇవళ్ ఆఱియెழுన్దవాత్తే, నాన్ ఎన్ తలైయై
" అరిన్దు తరుకిఱేన్', ఎన్రు, ఒరు దేవతైక్కు ప్రార్థిత్తు, పిన్పు
" తలైయరిన్దుకొడుప్పతుమ్ శెయ్తాన్"; ఎన్రు, ప్రసిద్ధమిత్తే!

తా॰ — " (1) ఉపాయో (2) పేయాధికారజ్ఞలుక్కు ఉడ
" లాక శామ్బుమ్శొన్న అనుష్ఠానజ్ఞళ్ పోలన్రి క్కే,
" ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమాక్కైయాలే, అనన్య సాధ
" నను క్కు ((2) అననుష్ఠాన) మాన ఇన్ద దేహత్యాగమ్,
(2)
"[వా.తా.] ((౧) రాగప్రాప్త) మాక్కైయాలేదు త్త్యజమాయిరున్దత్తే
"యాక్కిలుమ్, (ఉపాయకోటియిలే అన్వయి) త్తన్రి, నిల్లాత్తే?"
ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((1) అనుష్ఠానముమ్,) ఎన్రు, తు డజ్గి॰

అ.—(అవ్విషయత్తైప్పెఱ) ఎన్రు, తు, "తదర్థమ్" ఎన్రు, పడి.
(అప్రాప్త-) ఇత్యాదియై ఒరువిశేషత్తిలే కాట్టుకిఱార్; ఒరు (వేశ్యైయళవిలే) ఇత్యాదినా.

తా —ఉత్తర వాక్యావతారికై, (ఉపాయో పేయాధికారజ్ఞ ళుక్కు) ఇత్యాదినా. [త్యాగజ్ఞళ్" ఎన్రు, పడి.}
(మశ్ ణుమ్శొన్న వనుష్ఠానజ్ఞళ్) ఎన్రు, తు, "శక్తిలజ్జాయత్న}
(అననుష్ఠానమాన) ఎన్న, తు, "అనన్యసాధనత్వ విరుద్ధానుష్ఠానమాన"
ఎన్రు, పడి.-నఞ్, విరోధార్థకమ్.†(రాగప్రాప్తమాక్కైయాలే) ఇత్యాది:—
"ఆర్తర్క్కు, అపథ్యమ్ (రాగప్రాప్త) మానాలుమ్, బాధకమామా
" పోలే, (అనన్యసాధన) నాయ్ సిద్ధసాధనస్వీకారమ్ పణ్ణిన వివనుక్కు
" (౧) భగవదత్యన్తాభిమతో-ఆజనకముమాయ్, (౨) నిష్ఠాహానిహేతువు
" మాయ్, (ఇన్దరాగప్రాప్తదేహత్యాగమ్) ఇరుక్కుమ్"; ఎన్రు, పడి.

మీ.—తా.—"ఏవమపి, వస్తుత ఉపాయత్వాత్, ఉపాయకోటావను
" ప్రవేశస్స్యాత్"; ఇత్యత్రాహ, (అనుష్ఠాన-) ఇతి.—
" ఉపాయాన్తరత్యాగవత్, తదనుష్ఠానమపినోపాయే ఽన్తర్భవతి,
" సిద్ధోపాయస్య నిరపేక్షత్వాత్"; ఇతిభావః.

* ౩౧౫మ్ పుటత్తిల్, ౩మ్ నోట్టైప్పార్క్క. † ౨౯౬మ్ పుటత్తిల్, ౫మ్ నోట్టైప్పార్క్క.

వ్యా॰ — అర్థావత్తు:—
" ((1) అనుష్ఠాన) మాక్చొన్న (౧) స్వ శక్తిత్యాగాదిక్కళుమ్,
" (౨) ప్రేమాదిక్కళుమ్,
(1) (2)
" ఉపాయో పేయాధికారాన్తర్భూత మాక్కైయాలే
" (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియా తాప్పోలే,
"((2) అననుష్ఠాన) మాక్చొన్న స్వ-దేహత్యాగముమ్, ఉపాయ
" బుద్ధ్యావనుష్ఠితమన్రి, క్కే ((౨) రాగప్రాప్త) మాక్కైయాలే,
" (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు);
" ఉపేయాధికారత్తిలే అన్తర్భవిక్కుమత్తన్నై"; ఎన్నై,—
ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమేయాక్కిలుమ్, ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠితమానక్కు క్కే యిత్తే, ఉపాయత్వమ్ ఉళ్ళతు!
అజ్ఞన్నా, క్కిల్, ప్రపన్ననానవన్, (1) ఉపాయబుద్ధియాల (2) ఉపేయబుద్ధ్యా పణ్ణుకిఱ పుణ్యదేశవాసాదిక్కళుమ్, (ఉపాయకోటియిలే అన్వయి) క్క వేణుమిత్తే?

అ.— (అనుష్ఠానమాక) ఇత్యాది:—
"'(1) ((౧) స్వ-శక్తిత్యాగాదిక్కళుమ్) ఎన్ని, ఆ (ఆది) - శబ్దమ్,
"' లజ్జాత్యాగాదిపరమ్; [త్తైప్పు సంగ్రహిక్కిఱతు;}
"' (2) ((౨) ప్రేమాదిక్కళుమ్) ఎన్ని, ఆ (ఆది)- శబ్దమ్, మాత్సర్యజ్ఞ}
"'(3) ((1) అనుష్ఠానముమ్) ఎన్ని, ఆ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్';
ఎన్ను, మభిప్రాయత్తాలే, (త్యాగాదిక్కళుమ్) ఎన్ని, ఆ బహువచనమ్:-
"(1) (శక్తిత్యాగాదిక్కళ్), (౧) (ఉపాయా...ధికారాన్తర్భూతమ్);
" (2) (ప్రేమాదిక్కళ్)(౨)(ఉపేయాధికారాన్తర్భూతమ్)"; ఎన్రు, పడి.
"మూలత్తిలే ((1) అనుష్ఠానముమ్) ఎన్ని, అవితు, దృష్టాన్తార్థమ్"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయకోటియిలే అన్వయియాతాప్పోలే) ఎన్రు. [ఎన్రు, పడి.§}
(అననుష్ఠానమాక్చొన్న) ఎన్రు, తు, "విరుద్ధానుష్ఠానమాక్చొన్న"}
(ఉపాయకోటియిలే అన్వయియాతు) ఎన్రు, తు, "నిష్ఠాహానికరమా క్కాతు" ఎన్రు, పడి. [చ్ఛేదకత్తిలే" ఎన్రు, పడి}
(ఉపేయాధికారత్తిలే) ఎన్రు, తు, ఆవిర్భావన ఉపేయాన్వయితావ}
అపథ్యదృష్టాన్త వైషమ్యత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమేయాక్కిలుమ్) ఇత్యాది.—
" జ్యోతిష్టోమత్తుక్కు,—
' (1) కామ్యప్రయోగత్తిలే (1) ఫలోపాయత్వముమ్,
" (2) నిత్యప్రయోగత్తిలే (2) తదనుపాయత్వముమ్, తాన్త్రికాభిమతమ్;

§ "అప్రాశస్త్యంవిరోధశ్చ" ఎన్ని, ఆపడియే, విరోధముమ్ నఞర్థజ్ఞళి లొన్రుత్తే? పు. ౨౯౬ల్, ౫మ్ నోట్టైప్పార్క్క. ॥పుటమ్. ౩౨౩॥

గతిగమ్యాధికారే త్వ ప్రవిష్టే నతతోగతి। విరుద్ధాచరణేచైవం గతికోట్యన్వయోనహి। ప్రయోక్తృత్వనుగం శాస్త్రఫలం,నాపత్యభుక్తివత్,

అ —“ అత్తిల్, వస్తుస్వరూపమ్ ఒన్ఱాయిరుక్క, సాధనత్వా(1)సాధనత్వ(2)
“ ఙ్గళ్, సాధనత్వబుద్ధ్యా ఽనుష్ఠాన(1)- తదభావాధీనఙ్గళా(2) యిరుక్కుమ్;
“ ఆక, సాధనతయా(శాస్త్రసిద్ధ)త్తుక్కు సాధనత్వముణ్డామ్బోదు, సాధ
“ నత్వబుద్ధ్యానుష్ఠితత్వమ్, అవచ్ఛేదకవిధయా ఽపేక్షితమాయిరు
“ క్కుమ్;అద్దసాధనత్వబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితత్వమిల్లామల్, రాగప్రాప్తమాక
“ అనుష్ఠితమాన విడత్తిలే, సాధనతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న మిల్లామైయాలే
“ ఉపాయాన్వయగన్ధమిల్లై:—
“ ఆకైయాల్, జ్యోతిష్టోమత్తుక్కు:—
“ (౧) నిత్యప్రయోగత్తిల్ (1) ఫలానుపాయత్వ ముపపన్నమ్;
“ (౨) కామ్యప్రయోగన్దన్నిలుమ్, మధ్యేఫలేచ్ఛా నష్టైయానాలుమ్,
“ శిష్టగర్హానివృత్త్యర్థమ్ ప్రయోగసమాప్తిపణ్ణిన విడత్తిలే (2) సాధనత్వా
“ భావ ముపపన్నమ్:
“ ఇవ్వర్థమ్, ‘ప్రక్రమాత్తునియమ్యేత, ఆరమ్భస్య క్రియానిమిత్తత్వాత్’౧
ఎన్ఱు,అపాస్తాధికరణత్తిలే వ్యక్తమ్;
“(౩)‘ఉపాయత్వగ్రహంతత్ర, కాఙ్క్షయేన్మనసాసుధీః’౨ఎన్ఱు,అవిత్తాలుమ్,
“ ‘ఉపాయత్వబుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ (3) ఉపాయాన్వయ ప్రయోజకమ్’
“ ఎన్ఱు, సిద్ధమ్:
“(౪) లౌకికకర్మఙ్గళుక్కు ఇప్పడిఉపాయత్వబుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ ఉపా
“ యతావచ్ఛేదకమల్లామైయాలే, (4)అపథ్యభోజనాదిషువ్యుమ్ సిద్ధమ్:
“(౫)(రాగప్రాప్త) మాక ప్రపన్నానుష్ఠీయమాన విషయవాసత్తుక్కుమ్,
“ (5) ఉపాయాన్వయ ప్రయోజకత్వమిల్లై:—
“ (౬) అశిష్టా(1)ప్రతిషిద్ధ(2)ఙ్గళాన నిమిషితాదిక్కళై ప్పోలే,
“ ఇన్ద (రాగప్రాప్త) ఙ్గళాన వ్యాపారఙ్గళ్,(6)అదృష్టద్వారకఫలోత్పాద
“ నత్తిలే అకిఞ్చిత్కరఙ్గళ్”: ఎన్ఱపడి.
౯౦. “ ‘నను; “(౧)చరమశ్లోకత్తిలే, ‘పరిత్యజ్య’ ఎన్ఱు,అవిత్తు,*అప్రాప్తి
“ హేతుక త్యాగానువాదమ్”,ఎన్ఱు,అపత్తిలే, ఇతునిషిద్ధానుష్ఠానరూప
“ మల్లామైయాలే ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠితత్వాభావత్తైప్పఱ్ఱ అను
“ పాయత్వమ్ ఇతుక్కు ఉణ్డానాలుమ్,
“ “ (౨)త్యాగమ్విధేయమ్”§ఎన్ఱు,అపత్తిలే ఇతునిషిద్ధానుష్ఠాన
“ రూపమాకైయాలే, ఉపాయత్వబుద్ధ్యా వనుష్ఠితత్వమిల్లావిట్టాలుమ్
“ ఉపాయాన్వయమ్దుర్వారమ్ :—
“ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ అనిష్టాన్వయహేతువామ్బోదు, ఉపాయత్వ
“*బుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్అపేక్షితమన్ఱు, కే? [నిష్ఠాహాని హేతువామ్ ;— }
“ ‘ఆకైయాల్ ఇవ్వధికారిక్కు, ఇతు, (రాగప్రాప్త) మానాలుమ్ }
“““““(1)ఉన్మత్తప్రవృత్తిక్కు ప్రామప్రాప్తిప్పోలే, [వేణ్డా”౩ఎన్ఱుమ్, }
“ ‘త్యజిత్త ఉపాయఙ్గళిలే ఇవై అన్వితఙ్గళామో’? ఎన్ఱు నినైక్క }

* § ముముక్షుప్పడి, చ-ప్ర. వా. ౧౯.

31-3-98.

వ్యా.—౯౦.—అన్ఱి, కే;

అ. ““ “(2)ఆనృశంస్యప్రధానన్గాయ్అనుష్ఠిత్తాలుమ్,ఏఅిట్టకట్టి ఆకా
“ ‘శత్తిల్ నిల్లాతాప్పోలే, అవైయుమ్ ఒరుఫలత్తోడు సద్ధిప్పిక్కక్కడ
“ ‘వతు’’౪, ఎన్ఱుమ్, ఇవర్తామే యరుళిచ్చెయ్తారికే?
“ ‘ఆకైయాల్, సాధనత్వబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితత్వమిల్లావిట్టాలుమ్ ఉపాయా
“ ‘న్వయమ్ దుర్నివారమ్’; ఎన్ఱు, శఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్’’;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(అన్ఱి, కే ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయకోటియిలే) ఇత్యాది.

౮-అ —4. ప్రపన్నరాన వర్కళ్ *రకలఙ్గిఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ప్రవృత్తి
త్తాలుమ్, అవశ్రైయుమ్ పాపఙ్గళిలొన్ఱాక్కచ్చేర్త్తు, ఎమ్బెరుమాన్
కచ్చిత్తువిడుమవనాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అవర్కళుక్కు విరోధమిల్లై:—
ప్రపన్ననుక్కుజ్ఞాడ వుపాయాత్మకమాక చ్చొల్లప్పట్ట అగ్నిప్ర
వేశత్తాలే తామే “వేణుమ్” ఎన్ఱు, (అరైయర్) ప్రాణన్నైవిట్టవ
రాకైయాలే.
౯౯.—(అనుష్ఠానమాక) ఎన్ఱతు, “అనుష్ఠేయమాక” ఎన్ఱపడి.
(అననుష్ఠానమాక) ఎన్ఱతు, “అననుష్ఠేయమాక” ఎన్ఱపడి.
(పుణ్యదేశవాసాదిక్కళుమ్) ఎన్ఱు,ఆ (ఆది)-శబ్దత్తాలే “అవిప్లవాయ
ధర్మాణామ్”౫ ఇత్యాదిప్పడియే, కించిద్వారాభగవన్ముఖోల్లాసత్తుక్కు
ఉఱుప్పాన నిత్యకైఙ్కర్యాదిక్కళై చ్చొల్లుకిఱతు.
౯౦ “ ‘యదృచ్ఛయాపిసంస్పృష్టో దహత్యేవహిపావకః’౬ఎన్ఱు,అ
“ ‘న్యాయత్తాలే ఉపాయబుద్ధియిన్ఱి, కే ఉపాయాన్తరఙ్గళైచ్చెయ్యి
“ ‘లుమ్,వస్తుస్వభావత్తాలే“ఏఅిట్టకట్టి”రప్పోలే ఒరుఫలత్తోడే సద్ధిప్పిక్క
“ ‘క్కడవతాయన్ఱో, ఇరుప్పతు?
“ ‘ప్రపన్నాగ్రేసరరాన (౧) ఆణ్డాళుమ్, (౨) అఴ్వార్కళుమ్,
“ ‘ఉపాయబుద్ధ్యాఞ్జ్ఞాడ ప్రవృత్తిక్కక్కాణ్గైయాలే అతుస్వరూప
“ ‘త్తుక్కుచ్చేరుమో?’ ఎన్ఱు,అశఙ్కైయిలే:-
“ ‘ఉపాయకోట్యన్వితమానత్తైచ్చెయ్యిలన్ఱో, “ఏఅిట్టకట్టి”రయిన్నా
“ ‘యమ్ప్రసఙ్గిప్పతు?.ఉపాయత్వపరశాస్త్రఙ్గళిల్లాన్,ప్రేమావస్థావిశేష
“ ‘హీనమానజ్ఞానజన్య ప్రవృత్త్య-ఉపాయత్వపరఙ్గళాకైయాలే ప్రేమా
“ ‘వస్థాకార్యఙ్గళాయ్, రాగప్రాప్తఙ్గళాన, ప్రపన్నరుడైయప్రవృత్తిక్కళై
“ ‘ఉపాయత్వేన శాస్త్రిక విధియామైయాలే అతుక్కళ్ ఉపేయాధికార
“ ‘రూపఙ్గళాయ్క్కొణ్డు అత్యన్త స్వరూపానురూపఙ్గళాక్కక్కైయిల్లై’;
“ ఎన్ఱు, ఉపాయత్వపర- శాస్త్రఙ్గళై అధికారివిశేష విషయఙ్గళాక్కి
“ విరోధ పరిహారమ్పణ్ణుకిఱతు ఉత్తరగ్రన్థమ్’’; ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్
ప్పత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱి, కే) ఇత్యాదియాలే.

౧॥ పూ మీ. అ. ౬, పా. ౨, సూ. ౧౩. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭ శ్లో. ౯౭. ౩॥ ముముక్షుప్పడి. చ-ప్ర. ౨౪. ౪॥ తని-చ., “సర్వపాపేభ్య” ఇత్యస్యవ్యాఖ్యానే. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭-౯౩. ౬॥ హార్యష్టకే, శ్లో. ౧.

గతిత్వేపి సహానిస్సా స్యత్వే) మకారితవృత్తిః। కామ్యకర్మ సహచారో, విరహేస్వవధోద్యమః। ఇత్యాద్య, అనన్యగతిత్వాహానికారీవభాతియల్। ౩.౮౫

మూ.—౯౦.(౧) అనన్యోపాయత్వముమ్,

వ్యా.—“ఇన్ద(ప్రవృత్తి)క్కా(ఉపాయకోటియిలేఅన్వయి)
“ త్తత్తాకిలుమ్,((౧)అనన్యోపాయత్వ) త్తుక్కు (కులై)క్కల్
“ వరుమిత్తనైయిలుతో?,
“ అతు, (ప్రేమ) పరవశర్ క్కు అవద్యమన్ఱు,”;
ఎన్నై, కాక్క, ప్రేమపరవశర్ (ప్రవృత్తి)క్కులై దర్శిప్పిక్కి
ఱార్, (అనన్యోపాయత్వముమ్,) ఎన్ఱు తొడజ్గి.
((౧) అనన్యోపాయత్వమ్...కులైయుమ్బడియాన
ప్రవృత్తి) యావతు—

అ.—(అనన్యోపాయత్వత్తుక్కు క్కుఱైత్తల్) ఎన్ఱతు,
“నిష్ఠాహాని” ఎన్ఱపడి.—
“(౧) ప్రియాయ మమవిష్ణో శ్చ’ ౧ఎన్ఱ,అ విశేషవచనత్తైక్కొణ్డు, విని
“ యోగపృథక్త్వత్తాలే కైజ్కర్య బుద్ధ్యాపన్నకైళ విషయ వాసాదిక్కళిలే,
“ ఉపాయాన్వయ ప్రయోజకత్వ శజ్కైయేఇల్లై:
“ (౨) ఇప్పడికైజ్కర్యబుద్ధ్యావన్ఱిక్కే విరహ - వైక్లవ్య [=బ్య]
“ త్తాలేఉణ్డాన దేహత్యాగాదిక్కళ్, (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయి) క్క
“ క్కడవతాన్నాలుమ్, ప్రేమపారవశ్యాదిక్కళాలే, నిష్ఠాహానికరజ్గళన్ఱు”:
ఎన్ఱు కరుత్తు.—

ఎ-అ.— (కులైయుమ్బడియాన ప్రవృత్తి) ఎన్ఱతు,
“ కులైయుమ్బాలేయాన (ప్రవృత్తి)” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్, (అనన్యోపాయ) త్వాదిక్కళ్ (కులైయు) మతన్ఱిక్కే?
మడలూరుక్కైయైయుమ్ ఉపాయాన్తరమాక వరుళిచ్చెయ్కైతు,
(౧) నాయకనుక్కుమ్, (౨) నాట్టుక్కుమ్, అదృష్టద్వారా అవద్యత్తై
విళైక్కుమతాయ్ ఇరుక్కైయాలే:-
ఇజ్జన్ఱిక్కే, అదృష్టద్వారా నాయకలాభత్తుక్కు ఉప్పన్ఱిక్కేయిత్తు?.

మీ.—౯౦. “ఏవంప్రావణ్యాతిశయాత్, ఉపాయాన్తరేష్వపి, ప్రపన్న
“ తయాప్రసిద్ధేషుప్రవృత్తిః, కిందృష్టా?” ఇత్యాశజ్కాయామాహ,
(అనన్య-) ఇతి.—
“ పరాజ్కుశాదీనామ్ ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తేః ఉపాయత్వ బుద్ధి
“ కృతత్వే౽పి,సాధ్యభక్తి కారితత్వాద్ హి నోపాయకోటావన్వయః!
“ అత్రపునః, ఉపాయత్వ బుద్ధివిరహేణ కేవలప్రావణ్య కృతస్య ఉపా
“ యకోటి నివేశాభావః, ‘కింపునర్’ † న్యాయసిద్ధః”; ఇతిభావః-

వ్యా.—“తిరున్దవే నోఱ్కిన్ఱేన్”,౨ “ నోఱ్కిన్ఱ, నోన్బు
నైకుఱిక్కోళ్”, ౩ “ కుత్తిరియాయ్ మడలూరక్కుమ్”,౪
“ ఓత్తినామమ్”, ౫ “ ఊరాత్తొళ్ళియేన్ నాన్- వారార్ §
పూమ్ పెణ్ణై మడల్”,౬ “ఉలకఱియవూర్వేన్ నాన్-
మన్నియపూమ్ పెణ్ణై మడల్”;౭ ఎన్ఱు,

అ.- “విషయవాసాదిక్కళుక్కు,(౧)కైజ్కర్యరూపేణవినియోగవిల్లై,
“ (౨) స్వతన్త్రోపాయత్వో పాయాజ్గత్వాదిరూపేణ వినియోగమ్’;
“ ఎన్ఱి.ఉపపత్తిలే,
“ అన్నైయుమ్, ప్రేమపారవశ్య కృతజ్గళాన్నైయాలే. ఉపాయ
“ నిష్ఠాహానికరజ్గళాకాతు”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.
(ప్రేమ పరవశర్) ఎన్ఱతు, “ (1) ఆళ్వార్కళుమ్ (2) ఆణ్డా
ళుమ్,” ఎన్ఱపడి.
(“తిరున్దవే”౨) ఇత్యాది:—
“ (“ తిరున్దవే”౨)= నన్ఱాక, (“నోఱ్కిన్ఱేన్”౨)=
ఉపాయానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకిఱేన్”; ఎన్ఱపడి.
(“నోఱ్కిన్ఱ,”౩) ఇత్యాది:—
“(“నోఱ్కిన్ఱ,”౩)=అనుష్ఠీయమానమాన,(“నోన్బునై”౩)=
“ ఉపాయానుష్ఠానమాకిఱ వ్రతత్తై,(“కుఱిక్కోళ్”౩)=“బుద్ధిపణ్ణు”;
ఎన్ఱపడి.
(“కుత్తిరియాయ్”౪) ఇత్యాది:—
“ (“ కుత్తిరియాయ్”౪)= కుత్సితస్త్రీయాయ్, (“ మడలూర
క్కుమ్”౪)=మడలూరువోమ్”; ఎన్ఱపడి.
(“ఓత్తి నామమ్”౫) = “తిరునామ సంకీర్తనమ్ పణ్ణి”; ఎన్ఱపడి.
(“ఊరాత్తొళ్ళియేన్”౬) ఇత్యాది:—
“ (“వారార్”౬)=దీర్ఘమాన, (“పూమ్౬”)= అప్రకృతియత్తాన,
“ (“పెణ్ణైమడల్”౬) =పెణ్ణైమడలై, (“పెణ్ణై”౬)=పన్నై, ఏరార్=
“ ఇరుక్కైయర్”; ఎన్నక్కడవతు.
(“ఊరాత్తొళ్ళియేన్ నాన్”౬)=“నాన్ ఊర్న్దేనిఱ్పేన్”ఎన్ఱపడి.
(“ఉలకఱియ”౭) ఇత్యాది:—
“(“నాన్”౭)=విరహాతురైయాననాన్, (“మన్నియ”౭)=స్థిర
“ మాన, (“పూమ్”౭)=అప్రకృతియత్తాన, (“పెణ్ణైమడల్”౭)=పన్నైమ
“ డలై, (“ఉలకఱియ వూర్వేన్”౭)= ఇన్దలోకత్తార్ అఱియుమ్బడి
“ ఊర్వేన్”; ఎన్ఱపడి.

౧॥లక్ష్మీతన్త్రే.అ.౧౭-౯౪. †౩౧౫మ్ పుటత్తిల్ ౩మ్ నోట్టైప్పార్క్క.

౨॥నా. తి. ౧-౬. ౩॥నా. తి. ౧-౮. ౪॥తి. వా. ౫-౩-౯. ౫॥పెరియ తిరుమొழి. ౯-౩-౯ .౬॥ శిఱియతిరుమడల్, ౭౭క్కుమేల్. ౭॥పెరియతిరుమడల్, ౧౪౭క్కుమేల్. [§“వార్”=నీళమ్(ఎన్ఱు అకరాతి)]

మూ.—(౨) అనన్యోపేయత్వముమ్,

వ్యా.—(1) నోన్పునోఱ్కై, (2) మడలెడుక్కై, ముత్తలాన వ్యాపారఙ్గళిలే యిఴిక్కై.

((౨)అనన్యోపేయత్వమ్...కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి) యావతు—

"అత్తలైక్కు అతిశయత్తై విళైక్కైయే పురుషార్థమ్"; ఎన్ఱు, ఇరుక్కై తవిర్న్దు,

"నమక్కే నలమాతలిల్" ౧ ఎన్ఱుమ్, "తూవడల్ "తణ్ణన్దుళాయ్ మలర్ క్కొణ్డుశూడువోమ్" ౨ఎన్ఱుమ్,

అ.—ఇతిల్ అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నోన్పు) ఇత్యాదినా.—

("నోఱ్ఱ్నోన్బు" 3)ఇత్యాద్యర్థమ్, (నోన్పునోఱ్కై) ఎన్ఱు,

("ఊరాత్తొఴియేన్" ४) ఇత్యాద్యర్థమ్, (మడలెడుక్కై) ఇతి.

("ఓత్తి నామమ్" ౧) ఇత్యాద్యర్థమ్, (ముత్తలాన) ఇతి.—

"సంకీర్తనాది-సాధనవిశేషఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

("తిరున్దనే' 3") ఇత్యాది, నాచ్చియార్-తిరుమొఴి.

("కుతిరియాయ్" ౫) ఇత్యాది, తిరువాయ్మొఴి.

("ఊరాత్తొఴియేన్" ४) ఇత్యాది, శిఱియ తిరుమడల్.

("ఉలకఱియ" ౬) ఇత్యాది, పెరియ తిరుమడల్.

("అత్తలైక్కు") ఇత్యాది:—

"స్వార్థతాగన్ధరహితపరార్థతైకవేషమాన అతిశయత్తై", ఎన్ఱపడి:

("నమక్కే నలమాతలిల్" ౧), "నమక్కే ఆనన్దమాకైయిల్" ఎన్ఱపడి.

ఇతు, ("ఓత్తి నామ" ౧) త్తినుడైయ శేషమ్.

ఇత్తాల్, పరార్థతారహిత స్వార్థానన్దమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

("తూ" ౨) ఇత్యాది:—

"("తూ" ౨)=పరిశుద్ధమాన, ("మడల్" ౨)="ఇతళ్కళైయుడై "య, ("తణ్" ౨)కుళిర్న్ద, ("అమ్" ౨)=అఴకియత్తాన, ("తుళా "య్" ౨)=తుళాయైయుడైయ, ("మలర్క్కొణ్డు" ౨)=పుష్పఙ్గళై "క్కొణ్డు-("శూడువోమ్" ౨)=అలఙ్కరిత్తుక్కొళ్ళక్కడవోమ్"; ఎన్ఱపడి.

ఇతు తిరువాయ్మొఴి; ఇత్తాల్, స్వార్థాతిశయమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"అవధారణత్తైయొఴిన్ద స్వార్థమ్, ఇరణ్డుక్కుమ్ అర్థమ్", ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౧॥ పెరియతిరుమొఴి. ౯-3-౯. ౨॥ తి.వా. ౫-3-౧౦.
3॥ నా. తి. ౧-౬. ४॥ శి. తి. ౭౭కణ్ణి మేల్. ౫॥ తి. వా. ౫-3-౯.
౬॥ పెరియతిరుమడల్. ౧४౭కణ్ణిమేల్.

మూ.—(3)అనన్యదైవత్వముమ్, కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి

వ్యా.—తనక్కు అతిశయమ్ తేడత్తుడఙ్గుకై.

((3) అనన్యదైవత్వమ్...కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి) యావతు—

"కామత్తేవా! (1)ఉన్నైయుమ్ (2)ఉమ్బియైయుమ్ తొఴు "తేన్", ౭ "పేశువతొన్ఱుణ్డిఙ్గెమ్పెరుమాన్!" ౮ ఎన్ఱు, కామనాపకలిలే దేవతాబుద్ధిపణ్ణి ఆరాధిక్కై.

అ.—(తనక్కతిశయమ్)ఎన్ఱు:

[అనన్యదైవత్వమ్] ఇత్యాది:—

"'ఉన్నిత్తు మఱ్ఱొరు తెయ్వమ్ తొఴాళ్', ౯ 'అనన్యదైవత్వ "మియంతుమాచ', ౧౦ "ఎన్ఱు, శొన్న దేవతా_న్తర వైముఖ్యమ్"; ఎన్ఱపడి.

("కామత్తేవా!" ౭) ఇత్యాది:—

("కామత్తేవా!" ౭)=కామదేవనే!, ("ఉన్నైయుమ్" ౭) =ఉపాయమాన ఉన్నైయుమ్, ("ఉమ్బియైయుమ్" ౭) పురుషకారమాన = ఉన్ తమ్బియైయుమ్, ("తొఴుతేన్" ౭) =ఆశ్రయిత్తేన్. కామన్ తమ్బి చ్చామన్.

("కామత్తేవా!" ౭)ఎన్ఱు, "తత్పురుషాయ విద్మహే కామదేవాయ "ధీమహి, తన్నోఽనఙ్గః ప్రచోదయాత్" ౧౧ ఎన్ఱు, కామ గాయత్రీస్థ-మన్త్రలిఙ్గ సూచితమ్.

"("కామత్తేవా!" ౭) ఎన్ఱ, అవితు, అశ్వకర్ణాది శబ్దఙ్గళ్పోలే, కేవల రూఢమాకమాట్టాదుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రమాణా_న్తరమ్,

("పేశువతు" ౮) ఇత్యాది.—

"("ఎమ్పెరుమాన్!" ౮) = ఎన్ స్వామి!, ("ఇఙ్గొన్ఱు పేశువతుణ్డు" ౮)=ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్ ఒన్ఱుణ్డు"; ఎన్ఱపడి.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొఴి.

ఇతుక్కర్థమ్, (కామన్ పక్కలిల్) ఇత్యాది.

("కామత్తేవా!" ౭) ఎన్ఱ, అ ("కామ") శబ్దార్థమ్, "(కామన్ పక్కలిలే)" ఎన్ఱు,

("తేవా" ౭), ("ఎమ్పెరుమాన్" ౭), ఎన్ఱ, అవిత్తైప్పఱ్ఱ (దేవతాబుద్ధి) ఎన్ఱు,

("తొఴుతేన్" ౭) ఎన్ఱ, అవితుక్కర్థమ్, ("ఆరాధిక్కై")ఎన్ఱు.

౭॥ నా. తి. ౧-౧. ౮॥ నా. తి. ౧-౮. ౯॥ తి. వా. ४-౬-౧౦.
౧౦॥ రా. సు. ౨౮-౧౨. ౧౧॥

మూ:—కాణానిన్ఱో,మితే?.

వ్యా.—(కాణానిన్ఱో,మితే?) ఎన్ఱ,త్తు,—
"ప్రాప్యవస్తువిల్ ప్రావణ్యాతిశయత్తాలే, పేరళవుడైయ
"వర్కళ్ పక్కలిలుమ్ ఉణ్డాక (కాణానిన్ఱో,మితే)!"
ఎన్నై,—
" 'మున్బు,శొన్న (ప్రవృత్తి)క్కు(ఉపాయకో)ట్యన్వయమ్
"వస్తుగత్యావరుమ్' ఎన్ఱు,కొళ్ళుకైఅమాత్రమితే?;
అజ్ఞన్ఱిక్కే,
"నేరే ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమాన్నవైయితేయివై?; అన్ఱ
"యాలే, ప్రేమపరవశర్క్కు ఇత్తుఅవద్యమన్ఱు,";ఎన్ఱు,కరుత్తు.

అ.—("పేరళవుడైయవర్కళ్") =(1) "మయర్వఅమతినలమరుళ"
ప్పెట్ఱత్తుమ్ (2) సహజమాయుమ్. ఇరుక్కిఅ విశదతమజ్ఞానత్తై
యుడైయరాన.(1) నమ్మాళ్వార్,(2) తిరుమఙ్గైమన్నన్, (3) ఆణ్డాళ్,
ఇవర్కళ్.

పూర్వోక్తావద్యత్వాభావత్తైఇశై విక్కిఱార్,
(మున్బుశొన్న) ఇత్యాదినా.—
(మున్బుశొన్న ప్రవృత్తిక్కు) ఎన్ఱ,త్తు,
"(పిశైతిరునక్కైయారన్ఱైయర్)- దేహత్యాగత్తుక్కు" ఎన్ఱ,పడి.
(వస్తుగత్యా) ఎన్ఱ,త్తు,
"ఉపాయబుద్ధ్యావన్ఱిక్కే రాగేణకృతమాన్వాలుమ్, నిషిద్ధానుష్ఠా
"నత్తినుడైయ అర్థస్వాభావ్యత్తాలే"; ఎన్ఱ,పడి.
(కొళ్ళుకైఅమాత్రమ్) ఎన్ఱి,అ (మాత్ర) శబ్దత్తాలే, ఉపాయబుద్ధ్యా
అనుష్ఠితత్వమ్ వ్యవచ్ఛేద్యమ్.
(నేరే ఉపాయబుద్ధ్యా అనుష్ఠితమాన్నవైయితే ఇవై?)ఎన్ఱ,త్తు,
"సంపూర్ణదోష ప్రయోజకోపాయ బుద్ధ్యనుష్ఠితమాన్నవై యితే,
ఇన్ద (నోన్బు) ముతలాన్నవై?"; ఎన్ఱ,పడి.—
"వివమన్యేష్వపిదోషవత్సు"౧ఎన్ఱు,(౧) అబుద్ధిపూర్వత్తిలే(1) అల్ప
దోషముమ్, (౨) బుద్ధిపూర్వత్తిలే (2) మహాదోషముమ్ శొల్లిశ్శైతే?
" 'ఇప్పడి (౧) మహాదోషహేతుక్కళుక్కు, ప్రేమపారవశ్యమ్ దోష
" 'హేతుత్వ ప్రతిభటమాన్వాల్,(౨)అల్పదోషహేతుక్కు,అత్తు, దోష
" 'హేతుత్వ ప్రతిభటమ్' ఎన్ఱుమిడమ్ కైముతికమ్ న్ఱో"; ఎన్ఱుమభిప్రాయ
త్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱైయాలే ప్రేమపరవశర్క్కు) ఇత్యాది.

౨-అ.— (మడలెడుక్కై ముతలాన్న) ఎన్ఱ, "ఆది" - శబ్దత్తాలే,
అడిక్కొరుక్కాల్ ప్రపత్తిపణ్ణుకైయై చ్చొల్లుకిఱతు.

మూ.—౯౧. జ్ఞానవిపాక కార్యమాన

వ్యా.—౯౧. "ఇత్తన్నైయుమ్ కలక్కత్తాలేవన్దవైయితే?,
"(అజ్ఞాన) మూలమాయ్ (వరుమవై), ఒన్ఱుమ్ ఆదరణీయ
"మన్ఱే?"ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(జ్ఞాన-)ఇత్యాదియాలే:—
(జ్ఞానవిపాక) మావత్తు,
'ఞానక్కనిన్దనలమ్' ౨ ఎన్ఱి,అపడియే, జ్ఞానత్తినుడైయ
పరిపాకరూపైయాన్నభక్తి;

అ.—౯౧. "అజ్ఞానహేతుకత్వహేతువిన్వాలే,మడలెడుక్కై ముతలాన్న
"వఱ్ఱుక్కు దోషత్వానుమాన శఙ్కైయిల్, ఉత్తరగ్రన్థమ్";
ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై. (ఇత్తన్నైయుమ్)ఇత్యాది.
(ఇత్తన్నైయుమ్) ఎన్ఱ,త్తు,
"మడలెడుక్కై ముతలాన్నవై" ఎన్ఱ,పడి.—"ఇమాః ప్రవృత్తయో
ఽవద్యరూపాః:—అజ్ఞానకార్యత్వాత్, సంప్రతిపన్నవత్"౩; ఎన్ఱి,అ
వనుమానమ్, ఇఙ్గేవివక్షితమ్.

(జ్ఞాన-) ఇత్యాది—
విశిష్టః+(పాకః)=(విపాకః), (జ్ఞాన)స్య+(విపాకః)=(జ్ఞాన
విపాకః)
తత్కా(ర్యమాన) జ్ఞానమ్, భగవద్విషయత్తిల్ నిరతిశయభోగ్య
త్వ (జ్ఞాన)మ్.
అతినుడైయ (విపాక) మావతు—
అనుకూలవిషయకత్వ ప్రయుక్త - (1) అనుకూలత్వ (2) విశేష్య
షయత్వాపాదకత్వాదిరూపావస్థా విశేషరూపైయాన్నభక్తి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఞానక్కనిన్ద"౨)ఇత్యాదినా.—
("ఞానమ్"౨)=(జ్ఞాన) త్తినుడైయ, ("కనిన్ద"౨)=పక్కుకైయాకిఅ పరి(పాకరూప) మాన, ("నలమ్"౨)=సుఖరూపైయాన్నభక్తి.
"భక్తిశ్చ (జ్ఞాన) విశేషః"౪ ఎన్ఱి,అవిత్తువుమ్ ఇఙ్గేవివక్షితమ్.
(అజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు, యుక్తాయుక్తవిభాగ ప్రమానుదయమభిప్రేతమ్.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

మూ.—౯౧. "పరాఙ్కుశాదీనామ్ ఉపాయాన్తరప్రవృత్తిః,
"త్వా అజ్ఞానకార్యా స్యాత్,—
"వస్తుతః అనుపాయేషు ఉపాయత్వబుద్ధేరజ్ఞానత్వాత్"; ఇత్యత్రాహ,
(జ్ఞాన-)ఇతి.— [ఇతిభావః.
"తన్మూలాజ్ఞానాత్ భక్తిపారవశ్యకృత - అజ్ఞానముత్తమమ్",

౧॥ § ౩౧౫వ పుటత్తిల్ ౩వ నోట్టైప్పార్క్క.

౨॥ ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాది, పాట్టు౬౬. ౩॥

౪॥—"(శేముషీతి).- అయంసామాన్యశబ్దః. (భక్తిరూపేతి)విశేషశబ్దః."
(శ్రుతప్రకా. పు-౩, పఙ్క్తి౨౯. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే.)

మూ.—అజ్ఞానత్తాలేవరుమవైయెల్లామ్, అడికళ్ ముఙ్గు పైయుమ్.

వ్యా.— అత్తిల (కార్యమాన అజ్ఞాన) మావతు,— అన్దభక్త్యతిశయత్తాలే వరుమ్ (1) ప్రాప్తా (2) ప్రాప్త వివేకాభావమ్.

"అత్తాలేవరుమ్ (ప్రవృత్తి) విశేషఙ్గళెల్లామ్, (అడి "కళ్ ముఙ్గు పైయుమ్)" ఎన్ఱతు,

"అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.—

"కర్మనిబన్ధనమాన (అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై)యే హేయఙ్గళ్"; ఎన్ఱు కరుత్తు.

అ.-(అన్దభక్త్యతిశయత్తాలేవరుమ్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకాభావమ్) ఎన్ఱు,

"[వరుమవై] ఎన్ఱ అసామాన్యశబ్దత్తుక్కు, ప్రకరణానుగుణమాన విశేషపరత్వమ్"; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే, (ప్రవృత్తివిశేషఙ్గళ్) ఎన్ఱతు.

"(అడి) ఎన్ఱు, పదమాత్రపరిమితభూమియాయ్,

"(కళ్ ముఙ్గు) ఎన్ఱు, సువర్ణపరిమాణ విశేషమాయ్,

"అత్యుత్కృష్టస్థానవిశేషఙ్గళ్, పదమాత్రత్తిలుమ్మహార్ఘమ్", ఎన్ఱు, శబ్దార్థమ్;

"అత్తిల్, ఇఙ్గే యథాశ్రుతార్థవివక్షై కూడామైయాలే, మశల వనక "ర్తృ వాచకమాన 'మశల' శబ్దమ్, వివేచకత్తైప్పర్ఱ నైపుణ్యత్తిలే "లాక్షణికమాకిఱాప్పోలే, మహార్ఘతాముఖత్తాలే శ్లాఘ్యతాతి "శయలక్షణమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయ్) ఇత్యాది.

"అవద్యరూపత్వ సాధకతయాభిమతమాన అజ్ఞానకార్యత్వరూప "హేతువుక్కు, కర్మమూలకాజ్ఞానకార్యత్వత్తాలే సోపాధికత్వమ్, "మూలత్తిలే [జ్ఞానవిపాకకార్యమాన] ఎన్ఱ అవిశేష వచనత్తాలే "సూచితమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మనిబన్ధనమాన)ఇత్యాది.

వి-అ.—౬౧. (కర్మనిబన్ధనమానఅజ్ఞానత్తాలే వరుమవై)యావతు:—

"నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాద్ ఉపాయాన్తరమిష్యతే" ౧ ఇత్యాది ప్పడియే, (1) ఉపాయాన్తరాదిస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానానుదయరూపాజ్ఞాన - (2) తద్విస్మృతిక్షణాకీఱకర్మనిబన్ధన (అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై.)

౧॥

మూ.—౬౨. ఉపాయఫలమాయ్,

వ్యా.—౬౨. "ఆనాలుమ్ ఇవ్వతి(ప్రవృత్తి), ఇత్తలైయిల్ (ప్రవృత్తి)యిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహియాత సిద్ధోపాయత్తిన్ కార్యకరత్వత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాకాతో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయ-) ఇత్యాదియాలే.

(ఉపాయఫలమ్) ఎన్ఱతు,

"సిద్ధోపాయమానఅవన్ పణ్ణిన కృషిఫలమ్'"† ఎన్ఱపడి.

"మయర్వఱ మతి - నలమ్ అరుళినన్", ౨

"పేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్త-కార "మర్ మేనినమ్మణ్ణన్"౩ ఎన్ఱు, [=ఎన్గి, అపడియే,] ఏవంభూత (ప్రవృత్తి) హేతువాన భక్తికు (౧) ఉత్పాదకనుమ్ (౨) వర్ధకనుమ్ అవనేయిఱే;

అ.—౬౨. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాలుమ్) ఇత్యాది.

(ఇవ్వతిప్రవృత్తి) ఎన్ఱతు, "నిష్కృష్టవేషత్తుక్కత్యన్తనిషిద్ధ "మానఉపాయబుద్ధ్యానుష్ఠానమ్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రవృత్తియిల్ ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు, "(సాధనబు) ద్ధియల [వా-"౬౬] (౧) (రాగప్రాప్త) త్తైయాతల్, (౨) తద్బుద్ధ్యా [వా-౬౯.] "(అనుష్ఠాన)త్తైయాతల్", ఎన్ఱపడి.

"(౧) (ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతు) ఎన్ఱ ఉ(ఉపాయ) శబ్దమ్, "ప్రతిబన్ధార్హత్వరూప లిఙ్గత్తాలే సిద్ధోపాయపరమ్;

"(౨) తత్ప్రాయపాఠత్తాలే, [ఉపాయఫలమాయ్] ఎన్ఱ ఉ(ఉపాయ)శ "బ్దముమ్, సిద్ధోపాయపరమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సిద్ధోపాయమాన) ఇత్యాది.

†"స్పష్టవతారాది" వ్యాప్త్యర్థమ్, "కృషిఫల"త్వత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్, ("మయర్వఱ"౨) ఇత్యాదినా.—

"(౧) ("పేర్"3) = పెరియతాన, ("అమర్"3)=అమర్న్ద; "అన్ఱిక్కే,(౨)("పేర్"3)=పెరియ, ("అమర్"3)=పూశలై విళైవి "త్త;("కాతల్"3)=కామత్తై,("కడల్ పురైయ"3)=కడల్పోలే, "(1) విళైవిత్త,(2) వర్ధిప్పిత్త, ("కారమర్"3) = మేఘమ్బోన్ఱ, "("మేని"3)=విగ్రహత్తైయుడైయ, ("నమ్మణ్ణన్"3)=ఎఙ్గళుక్కు "శేషభూతనాన కృష్ణన్"; ఎన్ఱపడి.

మీ.—౬౨. "ఏవమపి 'నిష్ఠయాహీయతే' ౪ ఇతి వచనాత్, ఉపాయప్రతిబన్ధకం స్యాత్"; ఇత్యత్రాహ, (ఉపాయ-) ఇతి.

† ముముక్షుప్పడి, చ. ప్ర; వా-౪౨;=శ్రీవచనభూ. వా-౩౮౭. ౨॥ తి. ౧-౧-౧. ౩॥ తి. ౫-౩-౪. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭-శ్లో-౯౦.

మూ.—(౨)ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్ ఇరుక్కుమత్తు,

వ్యా.—అన్నైయాలే, భక్తిపారవశ్య నిబన్ధనమాన ఇప్పృవృత్తియై (ఉపాయఫలమ్) ఎన్గి,అత్తు.

(ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్ ఇరుక్కుగాత్తు) ఎన్ఱత్తు,— “ ప్రాప్యత్వరైయిగా ముముక్షుత్వలాలే కణ్ణాఙ్గుఞ్ఞైయిట్టు. “ ఇత్తలైపముక్కి అవలమాప్పెల్లామ్ నమ్మై ఆశ్రైప్పట్టు, ఇప్పడి “ పడప్పెఱువతే!” ఎన్ఱు, అవగా ముక్షమలరుక్కైక్కు అ “ప్పాన్నైయాలే, మడలెడుక్కై తుడక్కమాన ఇన్ద “ (ప్రవృత్తి)కళ్ అవగాముక్షగాలన్త్తికాక్కప్పణ్ణుమ్

అ.—ఇత్తు తిరువాయ్మొழி. (“ అరుళినగా”౧) ఎన్గి,అవిత్తుక్కర్థమ్, (1) (ఉత్పాదకన్నుమ్,) ఎన్ఱు. (“కడల్ఫురైయవిశైవిత్త” ౨) ఎన్గి,అవిత్తుక్కర్థమ్, (2) (వర్ధకన్నుమ్,)ఎన్ఱు.

“ఉపాయప్రయోజ్యత్వమ్,(ఉపాయఫల)త్వమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భక్తిపారవశ్యనిబన్ధనమాన) ఇతి.

(ఉపేయ-) ఇత్యాది.—

(ముముక్షుత్వలాలే) ఎన్ఱత్తు, “తీవ్రత్తైయాలే” ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తలై) ఎన్ఱత్తు, “చేతనగా” ఎన్ఱపడి.

(అత్తైమాప్పెల్లామ్,) ఎన్ఱత్తు,

“ అనుచితప్రవృత్తి - ప్రయోజకమాన అస్వాస్థ్యాతిశయఙ్గళెల్లామ్”; ఎన్ఱపడి.

(నమ్మైయాశ్రైప్పట్టు-) ఇత్యాది:—

ఇఙ్గే, “(౧) శోచ్యాచ ప్రియదర్శనాచ మదనక్లిష్టేయమాలక్ష్యతే” ఎన్గి, (1) అన్నైయుమ్,౩ (౨) “యస్యార్థే సుముఖి! త్వయా పునరసుత్యాగే ఉపిసన్నహ్యతే” ౪ ఇత్యాదికన్నైయుమ్, సంవాదమాకక్కొణ్డు కొళ్వతు. (2)

“[ఇరుక్కుమత్తు,] ఎన్గి,అ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్”, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఇన్దప్రవృత్తికళ్) ఎన్ఱత్తు.

“ భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వమ్, కైఙ్కర్యత్వమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవగాముక్షమలర్త్తికాక్క) ఇత్యాది.

౧॥ తి. వా. ౧ - ౧ - ౧. ౨॥ తి. వా. ౫ - ౩ - ౪.
౩॥ శాకున్తలమ్, అ. ౩ - శ్లో - ౭. ౪॥

మూ.—ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాత్తు.

వ్యా.—“కైఙ్కర్యత్తోపాత్తియాయ్కొణ్డు, (ఉపేయత్తిలే యన్తర్భూతమాయిరుక్కుమ్)”; ఎన్ఱై,

(ఉపాయ ప్రతిబన్ధకమాకాత్తు) ఎన్ఱత్తు, “ఏవంభూతమాన్నత్తు, ఉపాయత్తినుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాకాత్తు”; ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇఙ్గే, ఉద్దేశాంశ మిల్లామైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కైఙ్కర్యత్తోపాత్తియాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱు.

(ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్) ఎన్ఱత్తు, “(ఉపేయ) కోటినివిష్టమాయ్” ఎన్ఱపడి.

“ నిత్యసిద్ధమాన ఉపాయత్తుక్కు, ఉత్పత్తియిల్లామైయాలే, ఉత్పత్త్యభావప్రయోజకమాన ప్రతిబన్ధకమ్కిడైయాత్తు; అన్నైయాలే, ఉపాధి[=ధే?=దే?]య కార్యోపాధా[=దా?]న † ప్రతిబన్ధకత్వమే “ఉపాయప్రతిబన్ధకత్వమ్ వివక్షితమ్; అత్తు ఇత్తుక్కిల్లై”: ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కార్యకరత్వత్తుక్కు) ఇత్యాది:—

“ఇత్తాల్,విశ్వ్యస్తమ మన్దముముక్షుసహకృత సుకృత విశేషహేతుకసాధ్యోపాయప్రవృత్తియే, ప్రకరణసచివ “సర్వధర్మ”§ శబ్దవాచ్యమాన్నైయాలే తాదృశప్రవృత్తిసామాన్యాసహత్వమే త్యాగవిధ్య-“ఏక”§శబ్దాభిప్రేతమల్లత్తు, ఉపాయఫలోపేయతుల్య - ఈదృశప్రవృత్త్యసహత్వమ్ అఙ్గే వివక్షితమన్ఱు,”; ఎన్ఱు కరుత్తు,

ఎ-అ.—౯౨. (ఉపాయత్తినుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాకాత్తు) ఎన్ఱత్తు:—

“ ప్రపత్తిరూప - ఉపాయానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవగా, “ (౧) మర్ శౌరుసాధనస్థలిలాత్తల్, “ (౨) మీళవుమ్,అత్తిలేయాత్తల్,ప్రవృత్తిక్కిలిఙ్గే, శరణవల్ల బ్రహ్మాస్త్రన్యాయత్తాలే [ఉపాయప్రతిబన్ధక] మావత్తు? “ (౧) పరగతస్వీకారరూపప్రపత్త్య-అనుష్ఠాతా అవన్నాన్నైయాలుమ్, “ (౨) ఇత్తలైయిలుళ్ళతెల్లామ్ అతిగా ఫలమాయ్కొణ్డు కేవల ప్రాప్యకోట్యన్వితఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, విలక్కాకాత్తు”; ఎన్ఱపడి.

† “కార్యోపధాన” ఇతిచ పాఠః. § గీ. ౧౮-౬౬.

మూ.—౯౩. (౧) "సాధ్యసమానమ్, (1) విళమ్బాసహమ్, (2)" ఎన్గిఱ, తేసాధనత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్?;

వ్యా.—౯౩. ఇప్పడి, "మడలెడుక్కై-ముత్తలాన వై, సిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లి, అవైత్తన్ సిద్ధోపాయ సామ్యత్తై వివక్షిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సాధ్యసమానమ్) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

అ.—౯౩. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

(ఇప్పడిమడలెడుక్కై- ముత్తలాన) ఇత్యాది— "'వివక్షిక్కై—వ్యఞ్జకోక్తి; న కేవలం సిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకత్వాభావః, 'కిన్తు తత్సామ్యరూపం వైభవమ్, ఇవఱ్ఱుక్కు ఉణ్డు' ఎన్ఱు శొల్లుకిఱదు"; ఎన్ఱపడి.

"[(౧) ఉపాయఫలమాయ్, (౨) ఉపేయాన్తర్ భూతమాయ్ ఇరుక్కుమవై, ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు, సాధ్యసమానమ్] ఎన్ఱ వాక్యత్తై యోజిక్కుమళవిల్, (1) [ఉపేయాన్తర్ భూత] త్వ (2) [సాధ్యసమాన] త్వఙ్గళుక్కు మిథోభేదమిల్లామైయాలే, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదక విధేయఙ్గళుక్కు ఐక్యప్రసక్తిక్కుమ్; ఆకైయాల్, (సాధ్యసమానమ్) ఎన్గిఱవిదు, ఉత్తరవాక్యగతమాయ్ సిద్ధోపాయ సామ్య తాత్పర్యకమాక వక్తైయుమ్; (సాధ్యసమానమ్) ఎన్గిఱ (సమాన) శబ్దమ్, (౧) †తద్భిన్నత్వే సతి తద్గతభూయోధర్మవత్త్వరూపముఖ్యసాదృశ్యవాచియాన్గాల్, (1) సిద్ధోపాయవిషయత్తిల్ వైఘట్యమ్ వరుమ్; (౨) 'సమానగ్రామావయవత్వమ్'§ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే, అభేదవాచియాన్గాల్, భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వరూప కైఙ్కర్య లక్షణ విరహితఙ్గళాయ్, (2) భగవన్ముఖోల్లాస హేతుమాత్రమాన మడలెడుక్కై ముత్తలాన [ప్రవృత్తి] విషయత్తిలే వైఘట్యమ్ వరుమ్;

ఇ.అ.—౯౩. [సాధ్యసమానమ్ విళమ్బాసహమ్] ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తుక్కు, ముద్దిష్టయోజనై.—

[సాధ్యసమానమ్] ఎన్ఱతు— "[సాధ్య] దశైపోలే సాధనదశైయిలుమ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమ్"; ఎన్ఱపడి—

ఇప్పడి కొళ్ళుకిఱదు, దార్ష్టాన్తికమ్ శొల్లుకిఱ (మడలెడుక్కై-ముత్తలాన) ఇత్యాదివాక్య స్వారస్యత్తైప్పఱ్ఱ:—

వ్యా.— అత్రావతః:—

"'(౧)(సాధ్య) (1) వస్తువే సాధనమాకైయాలే, (సాధ్య) (1) త్తుక్కు (సమానమ్)' ఎన్ఱుమ్,

"'ఫలవిళమ్బత్తై (2) సహియాత్తే శీఘ్రమాక కార్యమ్ శెయ్తుక్కొడుక్కుమ్' ఎన్ఱుమిదే, ఇతరసాధనఙ్గళిలుణ్డాన సిద్ధసాధనత్తుక్కేఱ్ఱమ్?;

(౨) (సాధ్య)త్తిల్ (ప్రావణ్యమడియాక విదే) ఇన్ద (సాధన)పరిగ్రహన్దన్నిలిప్పదికిఱదు?; "అవైయిరణ్డుమివఱ్ఱుక్కుముణ్డు"; ఎన్ఱు కరుత్తు.—

అ.—"ఆకైయాల్, ఉభయానుగతిమాన్ తద్గతభూయో ధర్మవత్త్వమాత్రత్తైయిన్ద (సమాన) శబ్దమ్ లక్షిక్కిఱదు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సాధ్యవస్తువే) ఇత్యాది

(సాధ్యత్తుక్కు సమానమ్) ఎన్ఱతు, "(సాధ్య) మాన తన్నిల్ ఇరుక్కిఱ భూయోధర్మఙ్గళై యుడైత్తానతాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఫలవిళమ్బత్తై సహియాత్తే) ఎన్ఱతు, "(౧) సద్విద్యాదికళైప్పోలే, (1) దేహాన్తర విళమ్బత్తైయుమ్, (౨) అవతారరహస్యజ్ఞానత్తైప్పోలే, (2) దేహావసాన విళమ్బత్తైయుమ్, (సహియాతు)" ఎన్ఱపడి

(సాధ్యత్తిల్ ప్రావణ్యమడియాక) ఎన్ఱతు, "సాధ్యత్తిల్ ఉత్కటేచ్ఛైయడియాక" ఎన్ఱపడి.

"(౧) (1) సాధ్యసమానత్వ (2) విళమ్బాసహత్వ ప్రయుక్త ఉత్కర్షముమ్, (౨) సాధ్యవిషయక ఉత్కటేచ్ఛాప్రయుక్త (ప్రవృత్తి) విషయత్వముమ్, [ఆకిఱ] సిద్ధోపాయసామ్యమ్ ఇవఱ్ఱుక్కు వివక్షితమ్"; ఎన్గిఱార్ (అవైయిరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

మీ.—౯౩. భక్తిపారవశ్యకృతత్వ (1) విస్మయవిళమ్బాసహత్వాభ్యాం (2) సిద్ధేః, ఉపాయప్రవృత్తితుల్యత్వాదపి, నోపాయ[ప్ర]వృత్తి ప్రతిబన్ధకత్వమ్"; ఇత్యాహ,

(సాధ్య-) ఇతి:—

"'వివం, (౧) పరాఙ్కుశాదిప్రవృత్తివత్, (౨) జటాయుగ ప్రభృతీనాం దేహత్యాగప్రవృత్తేరనుపాయతయా కేవల విశ్లేషభీరుత్వకృతత్వాత్, విశ్లేషభీరుత్వస్య యోగసంశీలనాద్యభావేపి 'విషయప్రవణ' న్యాయేన భగవద్విగ్రహే సంభవేన, నోపా[=పే?]యాధికారరూపప్రావణ్య సిద్ధ్యర్థం యోగాభ్యాసాదియత్నః కార్యః—

వ్యా.—— "ఎజ్జనే"? యెన్నిల్ :—

(1)
(౧) మడలెడుక్కైఙ్కర్యఙ్గళాన (ప్రవృత్తి)కళ్, శేషికళ్ అతిశయకరఙ్గళాగైయాలే కైఙ్కర్యరూప (సాధ్య)త్తుక్కు (సమాన) ఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్;

(2)
"మడలూర్దల్, నోన్బు నోఱ్ఱల్, శేవ్వర్", ఎన్ఱు తుణిన్దపోదే, సర్వేశ్వరన్ త్వరిత్తుక్కొణ్డువన్దు ఇవర్కళ్ కాలిలేవిழுన్ద్బడి పణ్ణిక్కొడుక్కైయాలే ఫల (విళమ్బ సహ) ఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్;

సిద్ధ (సాధనమ్)పోలే ఇతరసాధనఙ్గళిఱ్ఱాట్టై లేప్ ప్రత్తియుడైత్తాయ్,

(౨) (సాధ్యప్రావణ్య మడియాక) వివక్ తిలి (ఖ్రికైఱ) వాకారము మొన్ఱు; ఇరుక్కైయాలే.——

అ.—అత్తై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్, (ఎజ్జనేయెన్నిల్) ఇత్యాదినా.
" పరిచర్యాజనితప్రీతివిశిష్ట - ఈశ్వరః, సాధ్యమ్;

(1) (2)
" అత్తిల్, మిథోవిశేషణ విశేష్య భావత్తిల్ వినిగమనావిరహత్తాలే,
" (౧) ఈశ్వరప్రీతి జనక పరిచర్యైయాతల్; (౨) పరిచర్యాజనిత-ఈ
" శ్వరప్రీతియాతల్; (౩) పరిచర్యాజనిత ప్రీతివిశిష్ట - ఈశ్వరనాతల్;
" సాధ్యమాగైయాలే, యథాయోగ్యమ్, (౩) ఈశ్వరనుక్కు, ఈశ్వర
" న్నాక్కి సాధ్యసమానత్వముమ్; (౧) ప్రవృత్తిరూపమాన మడలె
" డుక్కై ముతలానవఱ్ఱుక్కు, తాదృశ కైఙ్కర్యసమానత్వ
" ముమ్; వివక్షితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కైఙ్కర్యరూప సాధ్యత్తుక్కు) ఇత్యాది.——

సిద్ధోపాయ సామ్యవివక్షైయాల్, †నాన్తరీయకతయా ఫలితమ్.

ఎ-అ.—౯౩. "[సాధ్యసమానమ్] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, నిత్యముక్తరుడైయ కైఙ్కర్యమ్బోలే, కేవలభగవన్ముఖోల్లాసా ఉద్దేశ్యకత్వత్తాల్ వన్ద స్వరూపానురూపత్వత్తాల్ వన్ద సాధ్యసామ్యమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషిక్కు అతిశయకరఙ్గళాగైయాలే) ఇత్యాదియాలే.——

మీ ——" చిన్తయన్త్యాశ్చ స్వతఏవ పరథక్తేర్జాతత్వాత్;
" 'తద్వదేవ, ప్రపన్నేష్వపి అయత్నసిద్ధపరభక్త్యాదిసంభవాత్, నస్వాయ
" త్నాపేక్షా'; ఇతినభగవదుపాయత్వస్యసాపేక్షత్వసిద్ధిః"; ఇతిభావః.——

†శ్రీగుణరత్నకోశే, శ్లో ౫౬.

మూ.—(౨) సాధ్యప్రావణ్యమడియాకవివక్షతిలి ఖ్రికైఱి?.

వ్యా.—ఇత్తాల్, " 'సిద్ధోపాయత్తైయొழிయవుమ్ ఇత్తుక్కానే కార్యమ్ శెయ్యవల్ల ప్రాబల్యమిరుక్కైయాలే, తత్ప్రతిబన్ధకమ్'; ఎన్నుమ్ దూషణమిల్లై"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.——

అన్ఱు, కేళ్ :—

([వా-౯౨] ఉపాయ ప్రతిబన్ధకమాకాదు) ఎన్ఱతై, ఇన్నముమ్ ముఖభేదత్తాలే యుపపాదిక్కిఱార్, సాధ్య-) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.——

అక్షావతు:—

(1)
" '(౧)పాల్ మరున్దామాపోలే, (సాధ్య-)వస్తుతానే " (సాధన)మాగైయాలే, సారస్యత్తిల్ (సాధ్య) త్తోడొత్తిరుక్కుమ్' ఎన్ఱుమ్;

అ.—(ఇత్తాల్, సిద్ధోపాయత్తై యొழிయవుమ్) ఇత్యాది.——
" ఉపాయసామ్యేన ఉపాయత్వరూప ప్రకృతహేతురుపలక్షితః", ఎన్ఱు, కరుత్తు:——
" ఒరుకార్యత్తిలే ప్రత్యేకమవధృతసామర్థ్యఙ్గళాన వస్తుక్కు
" మేళనస్థలత్తిలే, 'సంభేదే వాన్యతరవైయర్థ్యమ్' ౧ ఎన్ఱు, అన్యాయ
" త్తాలే, పరస్పరకార్యకరత్వ ప్రతిబన్ధకత్వమిల్లై"; ఎన్ఱు, పడి.
" (సాధ్యమ్) వికరూపమాకక్కడవదై ఉచితమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్,

(అన్ఱు, కేళ్)యిత్యాది.——

(ముఖభేదమ్)=హేత్వన్తరమ్. (సారస్యత్తిల్) ఎన్ఱతు, "భోగ్యత్వత్తిల్" ఎన్ఱ, పడి.

[సాధ్యసమాన]త్వం.—— సాధ్యాభేదమ్ వివక్షితమ్.

అక్షావతు :——

ఇ-అ.—"కైఙ్కర్యమ్, భగవన్ముఖోల్లాస హేతువాన్దాప్పోలే, (మడలెడు
" క్కై తుడక్కమాన) (ప్రవృత్తి) కళుమ్, భగవన్ముఖోల్లాస హేతువా
(1) (2)
" గైయాలే, (౧)[సాధ్యసమానత్వ - విళమ్బసహత్వఙ్గళాలే ఇతరసాధ
" నఙ్గళైప్పోల్ ప్రత్యక్షానవేల్ అముమ్, (౨) [సాధ్యప్రావణ్యమడియాక] " ఇట్టికైఱవాకారముమ్, అక్కిఱవివై యిరణ్డుమ్ మడలెడుక్కై తుడ
" క్కమాన ఇవఱ్ఱుక్కుమున్డు"; ఎన్ఱ, పడి.——

(1)+(2)

౩౩౨(౧)గమ్యాభేదాద్గతేర్వాథసారస్యే స్థితితుల్యతా?తత. ఆశుఫలిత్వాచ్చ,సిద్ధగత్యగ్ర్యతామతా।(౨)తజ్జాఽస్యాసహ ర్ధాశా-కృతం,తద్బాధకంసహి

వ్యా.—“ ‘(సాధ్య)త్తై ప్రాపిక్క ముళవిల్, కాల “ ‘(విళమ్బ)త్తైప్పొఱాతు కడుక ప్రాపిత్తువిడుమ్’ ఎన్ఱుమ్; “అన్ఱో,సాధనాన్తరత్తిఱ్ కాట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేఱ్ఱమ్? “ ఇప్పోతిత్తు శోల్లుకిఱతు, ‘ ఇవ్వాకార ద్వయముమ్ “ సాధ్యప్రావణ్యహేతువామ్’ ఎన్ఱు, తోఱ్ఱుకైక్కాక;

(౨) “ఇప్పడియాకైయాలే, (1) తానడియాక పిఱైన్ఱు, “(2) తుణరా(విళమ్బ)మ్ పొఱామల్ తుడిక్కుమ్పడి ముఱుక్కడి “యిడుకిఱ (సాధ్యప్రావణ్యమడియాకవిఱే),మడలెడుక్కై “ముతలాన విసాధనత్తిలిఴిక్కిఱతు?” ఎన్నై.—

అక్కైయాలే, “ఏవంభూత (ప్రావణ్య)త్తిక్కుముఱుకుత “ లాలే కణ్ణాఴ్తుఴలైయిట్టుచ్చెయ్కిఱ ఇ ([వా. ౯౦.] ప్ర “ వృత్తి)కళ్, (ఉపాయ)మ్ మేల్విఴున్ద కార్యమ్ “ శెయ్కైక్కుడలామిత్తనైయల్లతు, [వా. ౯౨] తత్- “ (ప్రతిబన్ధకమాకాతు)”; ఎన్ఱు,కరుత్తు.—

అ.—“ ఏతాదృశసాధనోత్కర్షః, అతిప్రవృత్త్యా - ఆపాదక- ప్రావణ్యప్రయోజకమ్”;ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పోతు-)ఇత్యాది. (ఇప్పడియాకైయాలే) ఎన్ఱతు,

“సాధనోత్కర్షమ్,ఈదృశప్రావణ్య హేతువాకైయాలే”; ఎన్ఱపడి. (ముఱుక్కడియిడుకిఱ)ఎన్ఱతు, “అత్యన్తతీవ్రమాన” ఎన్ఱపడి.

ఉపాయప్రతిబన్ధకత్వాభావరూప సాధ్యత్తోడే సఙ్గమిప్పిక్కిఱార్, (అక్కైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఎ-అ.—“ఇత్తాల్, ప్రేమదశైయిన్ఱియిలేయిరుక్కప్పణ్ణుమ్ సిద్ధోపాయ “వరణరూప-స్వగతస్వీకారమ్,(1)అనన్తత్వ(2)స్థిరత్వఙ్గళాలే(౧)[సాధ్య “ సమాన] ముమాయ్,(౨)విళమ్బసహముమాయ్, ఇరున్తతేయాకి “ లుమ్, స్వార్థకైఙ్కర్య రూపానర్థహేతువాయ్క్కొణ్డు స్వరూపవిరుద్ధ “ మాయిరుక్కైయాలే, స్వ - స్వీకృతమాన సిద్ధోపాయముక్కుడ “ విరుద్ధమ్”; ఎన్ఱు,సూచితమ్.—

ఇ-అ. అక్క,దృష్టాన్తమాన ఇవ్వాక్యద్వయత్తుక్కుమ్, దార్ష్టాన్తికమాన(మడలెడుక్కైముతలాన)ఇత్యాదివాక్యతాత్పర్యత్వంసిద్ధమ్”; ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

(ఇప్పోతిత్తు శోల్లుకిఱతు) ఎన్ఱతు, “ ఇన్దరోజనై యిలే,

(1) (2)
“ సాధ్యసమానత్వ విళమ్బసహత్వఙ్గళాలే, సాధనాన్తరఙ్గళిలుక్కాట్టిల్, సిద్ధసాధనత్తిఱ్కు విశేషమ్ శోల్లుకిఱతు”; ఎన్ఱపడి.

మీ.—ఉపేయస్యాధికారో హిపరభక్త్యాత్మకో నసః।యోగమానాదిభిస్సాధ్యః, కిన్త్వర్చావిగ్రహాదికః॥; స్వామిత్వాద్యదిషు తద్వ్యత్వేష్ట్యే,తేషు యోగాద్యదర్శనాత్।.

వ్యా.—అక్క,([వా.౮౬.]ఇవనుక్కు, వైధమాయ్ వరుమత్తై త్యజిక్కలావతు?)ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ వర, ([వా.౮౪.] పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్) (ప్రవృత్తి)వ్యాజత్తాలే:—

“ (1) భగవత్ప్రపన్ననా యిరున్దానేయాకిలుమ్, “ ఉపేయ పరనానవనుక్కు తద్విషయ ప్రావణ్యత్తాల్ “ వరుమ్ స్వ-దేహత్యాగమ్ (మత్యజమ్); “ (2) ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠిత మల్లామైయాలేయిత్తు “ ([వా. ౮౯.] ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు); “ (3) వస్తుగత్యా అన్వయిత్తతాకిలుమ్ ప్రేమపరవశ “ ర్క్కు దోషాయవన్ఱు; బుద్ధిపూర్వకమాక ([వా. ౯౦-] “ అనన్యోపాయ)త్వాదికళ్ ([వా. ౯౦.] కులైయుమ్పడి “ యాన ప్రవృత్తి)కళ్, తెళియకణ్డవర్కళ్ పక్కలిలుమ్ “ కాణ్కైయాలే; “ (4) ఇవైతాన ([వా. ౯౧.]అజ్ఞాన) మూలమేయాకి “ లుమ్, ప్రేమకార్యమాన ([వా. ౯౧.] అజ్ఞాన)త్తాలే “ వన్దవైయాకైయాల్ అతిశ్లాఘ్యఙ్గళ్; “ (5) [వా.౯౨] సిద్ధో(పాయప్రతిబన్ధకమాకాతు);

అ.—శఙ్కాపరిహారనిగమనమ్, (అక్క, ఇవనుక్కు,) ఇత్యాది.

“ ‘[వా.౮౪.][పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్] విషయమాక “ ‘భుక్తానశఙ్కాపరిహారమాత్రమ్, [వా ౮౬] [ఇవనుక్కువైధమాయ్] “ ‘ఇత్యాది గ్రన్థత్తుక్కు ప్రయోజనమన్ఱు;

కిన్తు:—

“ ‘ఉపేయపరనాన భగవత్ప్రపన్నమాత్రనుక్కు, ఏవంవిధ[ప్రవృత్తి] “ ‘విషయ-శఙ్కాపరిహారమ్ ప్రయోజనమాక అభిప్రేతమ్’, ఎన్ఱు, “ [ఇవనుక్కు] ఎన్గిఱ ఏకవచనత్తాలే వ్యఞ్జితమ్”;

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ([వా. ౮౪.][పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్] - ప్రవృత్తివ్యాజత్తాలే) ఎన్ఱు.

ఎ-అ.—ఇత్తాల్,(౧)సిద్ధోపాయమాకిలుమామ్; (౨)అన్యోపాయమాకిలుమామ్; (౧) స్వరూపానురూపమ్, (1) ఉపాదేయమ్; (౨)స్వరూపవిరుద్ధమ్, (2) త్యాజ్యమ్;

వ్యా. — “(6) అప్పళివన్ని, కేట్క, అత్తోడొక్కచ్చొల్ల
“లామ్బడియన్రో? ఇవన్ త్రిక్ పెరుమై ?”:
ఎన్ను, శొల్లుకైయాలే ;
“ఉపేయాధికారత్తిల్, ([వా-౧౫] తన్నైచ్చేర్ప్పిణాపై)
ఎన్ను, శొన్నపడి, అనన్యసాధనత్వత్తుక్కు చ్చేరుమో!”
ఎన్నుమతిశఙ్కా, పరిహారమ్ పణ్ణప్పట్టదు.*

౯౫.— “ఏవంభూతమాన (ప్రావణ్యమ్), విషయ

అ.-[“సాధ్యసమానమ”] ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కైయ [పు 330, వలప్ప
క్కత్తిలుళ్ళ] ప్రథమవ్యాఖ్యానానుగుణమాక, (అత్తోడొక్క) ఇత్యాది
(ఉపేయాధికారత్తిల్, [తన్నైచ్చేర్ప్పిణాపై] ఎన్ఱుశొన్న) ఇత్యాది
యాల్ :—
“[వా-౧౬] [ఇవన్దుక్కు, వైధమాయ్] ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కు,
“[వా-౧౪.] (౧) [పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్,...ఉడమ్బై ఉపే
“క్షిత్తార్] ఎన్ఱ, అ వాక్యత్తోడుమ్,
“[వా-౧౫] (౨ [తన్నైచ్చేర్ప్పిణాపైయుమ్] ఎన్ఱ, అ వాక్యత్తోడుమ్,
“సఙ్గతి”; ఎన్ను, సూచితమ్.

౯౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (“ఏవంభూత...ప్రావణ్యమ్”) ఇత్యాది

ఎ-అ.— “ఆకైయాల్, “మడలూరుతల్ ముతలానవై, స్వరూ
పానురూపమాకైయాలే ఉపాదేయమాక క్కడవైయిల్లై”; ఎన్ఱ, అవు.
“ఇప్పడిశొల్లిల్, స్వరక్షణార్థ స్వప్రవృత్త్య - అనర్హత్వరూపపారత
న్త్ర్యమ్, స్వ-ప్రవృత్తిరూపమాన మడలూరుతల్ ముతలానవైకళిల్ అన్వ
యిక్కుమళవిల్ కులైన్దువిడాదో? ” ఎన్ఱ, అశఙ్కైయిలే యోజ
నాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [పు. 331, వలప్పక్కత్తిల్],
(అన్ఱి, కేట్క, [ఉపాయప్రతిబన్ధక]-) ఇత్యాదియాలే.—
ఇన్దయోజనైయిల్ :—“మడలూరుకై ముతలానస్వప్రవృత్తికళెల్లామ్,
“సిద్ధోపాయ ఫలమాన సాధ్యప్రావణ్య కార్యఙ్గళాయ్కొణ్డు,
“(౧) తదాధిక్యజ్ఞాపకఙ్గళాయ్ (౨) ఉపేయాధికారాత్మకఙ్గళాయి
“రుక్కైయాలే, స్వరూపానురూపఙ్గళ్ ; ఆకైయాలే [ఉపాయప్రతి
“బన్ధక]మాకాదు”; ఎన్ను, శొల్లుకిఱతు.

మూ.— ౯౮. ఇవనుక్కు ప్పిఱక్కుమ్ ఆత్మగుణఙ్గళ్
ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు, ఇన్దప్రావణ్యమ్.

వ్యా.— “వైలక్షణ్యాధీనమాన ప్రావణ్యత్తైయన్రో? శమాదమా
“ద్యాత్మగుణఙ్గళుక్కు, అధికారత్తైయున్దుమప్పది ?” ఎన్ఱు
“అద్వేష్టా సర్వభూతానామ్” ఎన్ఱ, ఈర్, ఏల్,
(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.—
“శమదమనియతాత్మా”౧ “అమానిత్వమ్”౨ ఇత్యాది
యిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇచ్చేతననుక్కు ఉణ్డాకక్కడవ (ఆత్మ
గుణఙ్గళ్) తాన్, అనేకమిఱే !

అ —(విషయ వైలక్షణ్యాధీనమ ప్రావణ్యత్తై యన్రో,?) ఎన్ఱు,
“భగవద్విగ్రహ సౌన్దర్య సాక్షాత్కారత్తాల్ వస్తుమాత్రమాన్,
“ఫలప్రతిబన్ధకాభావ రూపమన్ను”; ఎన్ఱు, పత.
(శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళుక్కు, అధికారత్తైయున్దుమప్పది ?) ఎన్ఱు,
“నావిరతోదుశ్చరితాన్ నాశాన్తో నాసమాహితః । నాశాన్తమాన
“సోవాఽపి, ప్రజ్ఞానేనైనమాప్నుయాల్ ॥”౩ ఎన్ఱ, అప్పడియే, ఫలప్రతి
“బన్ధకాభావరూపఙ్గళాయ్కొణ్డు శమదమాదికళుక్కు, (ఉపాయోపే
“యాధికారఙ్గ) ళై ఉజ్జ్వలమాక్కవల్లై” ఎన్ఱు, పత.
(అద్వేష్టా సర్వభూతానామ్) ఇత్యాది :—
ఇత్తాల్ :—
“(౧) (ప్రావణ్య)త్తుక్కు, (ఉపేయాధికార) త్వమ్ శొల్లియిరు
క్కిఱ; ఇన్ఱ, ఇతుక్కు (ఉపాయోపేయాధికార) ప్రయోజకత్వమ్
“శొల్లుకిఱతు”; ఎన్ఱుమ్;
“(౨) (ఉపేయాధికార) విశేషభూత - అతిప్రవృత్తి ప్రయోజకత్వమ్
“శొల్లియిరుక్కిఱ ; ఇన్ఱ, తదధికారభూత శమాదిహేతుత్వమ్ శొల్లు
కిఱతు”; ఎన్ఱుమ్; సఙ్గతి, సూచితై.
(“ఇతుక్కా”) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్, స్వయత్నత్తై వ్యావర్త్తిక్కిఱతు.
(“శమదమనియతాత్మా” ౧) ఇత్యాది :—
“(1) శమదమనియతాత్మా (2) సర్వభూతానుకమ్పీ, (3) విషయసుఖవిరక్తో
“(4) జ్ఞానదీప్త(5) ప్రశాన్తః (6) । అనియత నియమాన్యో (7) నైవహృష్టో (8) నదుష్ట
“(9) ప్రవసిత ఇవగేహే వర్తతేయస్సముక్తః ॥ ౧ (1) అమానిత్వమ్ (2) అదమ్భిత్వమ
“(3) అహింసా (4) క్షాన్తిర్ (5) ఆర్జవమ్ । (6) ఆచార్యోపాసనం శౌచం (7) స్థైర్య (8) మా (9) త్మ
“వినిగ్రహః ॥ (10) ఇన్ద్రియార్థేషు వైరాగ్యమ్ (11) అనహఙ్కార ఏవచ ।’౨ ఇత్యాది
“కళిల్ శొల్లుకిఱ ప్రకారత్తాలే”; ఎన్ఱు, పత.

* అత్రాయంసఙ్గ్రహః :—
నఞ్జీయార్ గాత్ర వత్సూజ్య ప్రాప్తధ్గస్వ్యరతోఽఖిలః :—
(1) గమ్యాధికృత్, ప్రపన్నోపి స్వయత్నత్యజనాక్షమః ; ॥౧॥
(2) గతిధీరహిత్, యత్నే గతికోట్యప్రవిష్టతా; ।
(3) ప్రవేశేఽప్యత్ర, నోదోషో, యత్నగప్రేమార్ద్రచేతసామ్; ॥౨॥
(4) అధీశేఽపి చ యత్నే, స (ః) “ప్రేమకార్య(ః)” ఇతీర్యతే ;
(5) తస్మాన్న సిద్ధోపాయస్య ప్రవృత్తేః ప్రతిబన్ధకః ; ॥౩॥
(6) కిన్తు, “ఉత్సవ(ః)” ఇత్యుక్తి యోగ్యతా రూపభూమవాన్ . ॥౩౪॥

౧॥ భ-వి ౧-౬-౨౬ మ పుటత్తిల్, ఉదాహృతమ్ శ్లోకమ్.
౨॥ గీ-౧౩-౭. ౩॥ కఠ-౧-౨-౨౪.

వ్యా.—అవై (యెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ఇన్దప్రాధాన్యమ్ (ప్రధానహేతు) వాన్దైయావతు—

(1) (2) (3)
అనుకూలసహవాస శాస్త్రాభ్యాసాచార్యోపదేశాదిక
ళాన హేతుక్కళ్ నరఙ్గళిడాట్టిల్ ముఖ్యహేతువాయిరుక్కై.

అ.—(ఆత్మ-గుణఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, "ఆత్మోత్కర్షావహధర్మఙ్గళ్", ఎన్ఱపడి.

(ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్) ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ, ([పు-౩౩౩-వలవరి ౧౦] అనేకమ) ఎన్ఱతు.

(ప్రధాన)మ్ ఎన్ఱ విశేషణమ్, అ(ప్రధాన) వ్యావర్తకమాన్దైయాలే, అ(ప్రధాన)ఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

((1) అనుకూల సహవాస-) ఇత్యాదినా.—

[అనుకూలర్,] మూలత్తిలే మేలే [వా-౨౪౩, IV (m) ౨౫౯, ఇవఱ్ఱిల్-] శొల్లుకిఱతు.

(ఉపదేశాదికళాన) ఎన్ఱ, ఆ (ఆది) శబ్దమ్. (౧) ఆహారశుద్ధి - (౨) జన్మాన్తరసుకృతాదికళై చొల్లుకిఱతు (ప్రధాన) శబ్దమ్, ముఖ్యవాచి.

ముఖ్యత్వమావతు—

(1) కార్యోత్పాదనశక్తియుమ్, (2) కార్యస్వరూపోత్కర్షప్రయోజకత్వముమ్.

మీ ——౯౪ "నన్వేవమపి స్వయత్నోదుస్తరః?—

"'శాన్తో దాన్త(ః)'౧ ఇత్యాదిభిర్విద్యామాత్రస్య శమాదిసాపేక్షత్వదర్శనాత్"; ఇతి శఙ్కాయాః సఙ్గతిః.

సంశయస్తు:— "'ఈశ్వరోపాయత్వం, సాపేక్షం? నవా?

"'తదర్థం, శరణాగతి విద్యాపేక్షిత శమాదిః, "యచ్ఛేద్ వాఙ్మనసీ"౨ ఇత్యాద్యుక్త నియమప్రకార సాపేక్షః?

"'ఉతతన్నిరపేక్షః'? ఇతి;

"యదా (౧) సాపేక్షః, తదా, (1) స్వప్రయత్నావశ్యంభావః;

"యదా (౨) నిరపేక్షః, తదా, (2) స్వప్రయత్నాభావః"; ఇతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"'ఉక్తప్రకారేణ శరణాగతివిద్యాయాశ్శమాద్య- అపేక్షాతావద్ "ఆవశ్యకీ, 'నావిరతో దుశ్చరితాత్' (3) ఇత్యాదిశ్రుతేః; శమాదిః, "'యచ్ఛేద్ వాఙ్మనసీ ప్రాజ్ఞః' ౨ 'అభ్యాసేన తు కౌన్తేయ! వైరాగ్యేణ చ గృహ్యతే' ౪ ఇత్యాది (1) శ్రుతి (2) స్మృతిభ్యాం యత్నసాధ్యోఽవగతిః; అతః, కథం భగవతో నిరపేక్షత్వమ్"? ఇత్యత్రాహ,

(ఇవనుక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ బృ-ఉ-౪-౪-౨౩ ౨|| ౩॥ కఠ-౧-౨-౨౪.
౪॥ గీ ౬-౩౫.

మూ.—౯౫. "(౧) మాఱ్ఱాల్ మనఙ్గుఴిప్ప," ౫ "(౨) పరమాత్మని యో రక్తః," ౬ "(౩) కణ్డుకేట్టుఱ్ఱుమోన్దు" ౭

వ్యా. ౯౫.— ఇవ్వర్థత్తిల్, ప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్,

("మాఱ్ఱాల్" ౫) ఎన్ఱు తొడఙ్గి—

"(౧) (మాఱ్ఱాల్ మనఙ్గుఴిప్ప,) మఙ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు - నూఱ్ఱాల్ మనమ్ వైక్క నోయ్విళాామ్" ౫ ఎన్ఱుమ్, "(1) సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే హృదయమ్ ప్రవణమాక, (2) భోగ్యైకళాన స్త్రీకళుడైయ తోళోడే అణైక్కైయిల్ నసైయఱ్ఱు, (3) ప్రమాణఙ్గళిలే మనస్సైవైక్క వెళిక్కామ్" * ఎన్ఱుమ్;

అ—౯౫. ("మాల్" ౫) ఇత్యాదిక్కర్థమ్,

(సర్వేశ్వరన్-) ఇత్యాది.—

("మాల్" ౫) ఎన్ఱు పెరియోన్, ("పాల్" ౫) ఎన్ఱు ఇడమ్:—

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే) ఎన్ఱు.

("మనఙ్గుఴిప్ప" ౫) ఎన్ఱ అ విఴుక్కర్థమ్, ("హృదయమ్ ప్రవణమాక") ఎన్ఱు.

("మఙ్గైయర్" ౫)=యువతికళాన స్త్రీకళ్:—

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భోగ్యైకళాన) ఇత్యాది.—

(తోళ్ కైవిడుక్కై) యావతు:—

తోళోడే సంశ్లేషిక్కైయిల్ ఆశైయై విడుక్కై.

"మనస్సిలే నసైక్కిడక్క, కేవలమ్ కైవిడుక్కై, అకిఞ్చిత్కరమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రమాణఙ్గళిలే) ఇత్యాది.—

మీ —౯౫. శరణాగతి సహకారభూతశ్ శమాదిః, నేన్ద్రియ నియమనాదిరూప ప్రయత్నజన్యః, కిన్తు పూర్వోక్త భగవత్సాక్షాత్కారజన్యః;

నచాన్యోన్యాశ్రయః;

(1) (2)
భగవత్సాక్షాత్కారజన్యత్వస్య తత్త్వదర్శివచన తత్త్వోపదేశాభ్యామవగతేః —

తతశ్చ, ఉక్తవచన బలాత్, ఇన్ద్రియనియమన ప్రకార విధాయకశాస్త్రం [౫] శరణాగతి నిష్ఠావిషయమ్.—

౫॥ ౩ తి-, ౧౪. వైక్క వెళిక్కామ్"= "వైక్కై వెళిక్కామ్'; అథవా,="వైక్కైక్కు సౌకర్యమ్ ఉణ్డామ్."
౬|| బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౭|| తి-వా-౪-౯-౧౦.

(1) (2)
ఐశ్వర్యాత్మప్రాప్తిరానిక్కాల్ 'పరంధృష్ట్వానివర్తతే'-చేతనో మహాదారిద్ర్యాత్ తేర్వార్థస్పర్శస్మృతే ప్రథా(ద్రవి)ఢో పరమతూప్త్యాశ్రిత్య పర్ణో యంవికరప్రకః

వ్యా.—"(౨)(పరమాత్మని యోరక్తో, విరక్తో౽పరమాత్మని"
౧ ఎన్ఱు,(1)."పరమాత్మావిన పక్కలిలేరక్తనాయ్,(2)అత్తాలే
"పరమాత్మేతర విషయత్తిల్ విరక్తనానవన్," ఎన్ఱుమ్,

"(3) ఒణ్డొడియాళ్ తిరుమకళుమ్ నీయుమే నిలానిఱ్ప
"క్కణ్డశదిర్ కణ్డు, కణ్డుకేట్టుఱ్ఱు మోన్దుణ్డుళలుమ్ ఐఙ్గ
"రుఱికణ్డ ఇన్బమ్ తెరివరియ అళవిల్లాచ్చిఱ్ఱిన్బమ్ ఒళిత్త
"త్తేన్"౨ ఎన్ఱు,(1)"పెరియపిరాట్టియారుమ్, దేవరుమాయ్,

అ.—ఇత్తాల్.("మాఱ్ఱాళ్ మన్నఙ్గుత్తిప్ప"3) ఎన్గిఱ(ప్రావణ్య)త్తుక్కు:-
(౧) ("మఱ్ఱైయర్ తోళ్ కైవిట్టు"3)ఎన్గిఱ విరక్తిహేతుత్వముమ్,
(౨) ("నూఱ్ఱాల్"3) ఎన్గిఱ శ్రవణోపయుక్త-అవధానరూపశమవిశేషహేతుత్వముమ్,
(3) ("నూల్"3 ఎన్గిఱ శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱి, ప్రాధాన్యముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.
("పరమాత్మని యో రక్తో, విరక్తో౽పరమాత్మని"౧) ఎన్గిఱ, ఇదుక్కు అర్థమ్, ("పరమాత్మావిన పక్కలిలే") ఇత్యాది.
"సిద్ధసాధ్య సమభివ్యాహారే, సిద్ధం సాధ్యాయోపకల్ప్యతే" ఎన్గిఱ న్యాయత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అత్తాలే") ఇత్యాది.
"నఞ్, 'తదన్య'వాచి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (పరమాత్మేతరవిషయత్తిల్) ఎన్ఱదు.
ఇత్తాల్, "పూర్వోపాత్తప్రమాణత్తిల్, ("మఱ్ఱైయర్ తోళ్"3) "ఎన్గిఱ అదిను, ప్రదర్శనార్థమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, ("పరమాత్మని"౧) "ఇత్యాదివచనమ్, అనన్తరోపాత్తమ్"; ఎన్ఱు సూచితమ్.
("ఒణ్డొడియాళ్"౨-) ఇత్యాది:—
ఇదుక్కు అర్థమ్, ("పెరియ పిరాట్టియారుమ్") ఇత్యాది.—
"("ఒణ్"౨)=తేజిష్ఠమాయిరుక్కిఱ, ("తొడి"౨)=కైవళైయై "యుడైయ, నిత్యానపాయినియాన, ("తిరుమకళుమ్"౨) = శ్రీ యుమ్," ఎన్ఱపడి.
("నిలానిఱ్ప"౨) ఎన్ఱదు,
"(నిలానిఱ్కొణ్డు)=నిత్యవాసమ్పణ్ణిక్కొణ్డు, ఇరానిఱ్ప" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—"ఒరు దేశ విశేషత్తిలే ఎళున్దరుళియిరుక్కిఱ అ "శేర్త్తియైక్కణ్డు (1) అజ్ఞేప్రవణనాయ్,(2) ఐశ్వర్య కైవల్య "ఙ్గళిల్ విరక్తనానేన్" ఎన్ఱుమ్;
(1) (2)
భగవత్ప్రావణ్యమ్, ఇతరవిషయ విరక్తిహేతువాక చ్చొల్లప్పట్టతే?.

అ.—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(ఒరుదేశవిశేషత్తిలే) ఇత్యాదినా.—
(ఒరుదేశమ్)=వైకుణ్ఠనాడు,
(1)
("కణ్డ శదిర్"౨,=పార్త్తువైత్త వాయ్ప్పు. ("తిరుమకళుమ్"౨),
(2)
("నీయుమ్"౨) ఎన్గిఱ సముచ్చయద్వయార్థమ్.("శేర్త్తియై") ఎన్ఱు.
మేల్ ("కణ్డ"౨)ఎన్గిఱ అదుక్కు అర్థమ్,("కణ్డజ్ఞేప్రవణనాయ్") ఎన్ఱు. ("కణ్డు"౨)=దర్శిత్తు,("కేట్టు"౨)=శ్రవిత్తు.("ఉఱ్ఱు"౨)=స్పర్శిత్తు, ("మోన్దు"౨)=ఘ్రాణిత్తు. ("ఉణ్డు"౨)=రసిత్తు, ("ఉళలుమ్"౨)=ఇదువేయాత్రైయాయిరుక్కుమ్, ("ఐఙ్గరువి"౨)=చక్షురాదికణ్బ్కరణఙ్గళాలే, ("కణ్డ"౨)=అనుభవిక్కప్పట్ట ("ఇన్బమ్"౨) సుఖత్తైయుమ్. ఇత్తాల్, ఐహికాఽఽముష్మిక-ఐశ్వర్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు.
("తెరివరియ"౨,=ఇన్ద్రియ శానుభవత్తైప్పఱ్ఱ, దుర్జ్ఞేయమాన,
("అళవిల్లా"౨)=భగవదనుభవత్తైప్పఱ్ఱ, అళవిలియాన, ‡
("శిఱు"౨)=ఆత్మవస్తువైప్పఱ్ఱ పరమాత్మావైయాల్, స్వరూపతః పరిచ్ఛిన్నమాయిరుక్కిఱ, ("ఇన్బమ్"౨)=సుఖత్తైయుమ్.—
ఇత్తాల్, కైవల్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ("ఒళిత్తేన్"౨) = "విట్టేన్" ఎన్ఱపడి.—
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఐశ్వర్యకైవల్యఙ్గళిల్ విరక్తనానేన్" ఎన్ఱుమ్) ఇతి.
("మఱ్ఱైయర్ తోళ్"3)ఎన్గిఱ అదిత్తాల్, "ఉపలక్షితమామ్, ("అపర "మాత్మని"౧)ఎన్ఱు, పరమాత్మేతరత్వరూప-సామాన్యరూపేణ శాబ్దమాన "ఇతరవిషయఙ్గళై, ఐశ్వర్యకైవల్యరూప విశేషరూపత్తాలే విళక్కి "ఱ్ఱుక్కిఱదు"; ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తర ప్రమాణోపాదానశైలియాలే వ్యఞ్జితమ్.

మీ—నను, "(1) భగవత్ప్రావణ్యాత్తాత్కారాభావాత్, (2) శాస్త్రోక్త-ఇన్ద్రియనియమన ప్రకారస్య స్వయంసూత్రరూపత్వాచ్చ, ఇన్ద్రియ జయాభావాత్, విద్యాసిద్ధప్రసఙ్గః"; ఇతివాచ్యమ్; ఉత్తరత్ర ప్రాసఙ్గికాధికారే పరిహారస్యవక్ష్యమాణత్వాత్.—
విద్యామాత్రే శమాదీనామ్ అఙ్గత్వమ్, శ్రుతిచోదితమ్; తథాపి, యత్నాపేక్షాత్ర విద్యతే నహి లోకవత్;—
"పరమాత్మని యాశక్తిస్, తస్యా(ః) హేతుత్వకీర్తనాత్?.

* గీ. ౨ ౫౯ విషయ్మిన్ గీతావచనే, యద్యపి "పర"-శబ్దేన జీవాత్మా నిర్దిష్టః, తథాపి, తత్రోక్తన్యాయః, "పరమాత్మదర్శనం, తస్మాదవరాభ్యాం ఐశ్వర్య-కైవల్యరూపాభ్యాం ద్వాభ్యామపి పురుషార్థాభ్యాం పురుషంనివర్తయితుంక్షమమ్", ఇతిబోధయితుంక్షమః. "తవామృతస్యన్దిని"-ఇత్యాది-శ్రీయామునోక్తిః(స్తో-౮.౨౭), "తవానుభూతిసంభూతప్రీతి"-ఇత్యాదికా శ్రీభాష్యకార శరణాగతిగద్యప్రార్థనాచ, అత్రానుసన్ధేయే.
† [౫౭౬మ్ పుటత్తిల్, ౫మ్ నోట్టు] ౧॥ బ్రహ్మస్పర్శస్మృతౌ,
౨॥ తి.వా-౪-౯-౧౦.

‡ =అధిక్యమిల్లాత్తతాయ్ 3॥ ఇయఱ్పా, మూన్ఱామ్ తిరువన్దాది, ౧౪. ౪॥ [=పు. 3౨౧-ఇడవరి ౬; పు. 3౧౭ వలవరి 3 ౨.] ॥పుటమ్ 33౫॥

సర్వాత్మగుణదేశేషాన్వ్యానీమూత్తమోగుణః శమదమతతో(క్తో)క్తాహేతుశ్శమదమాద్భవే శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాద్దమ*శ్చేన్ద్రియనిగ్రహః ॥

మూ.——౯౬. ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్,
(౧) శమముమ్, (౨) దమముమ్.

వ్యా.——౯౬. "భగవత్ (ప్రావణ్యమ్),(ఆత్మగుణఙ్గళెల్లా
"వర్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు) ఎన్ఱు ప్రస్తావిత్తు, ఇతరవిష
"యవిరక్తిహేతుత్వమాత్రత్తిల్, ప్రమాణఙ్గళై దర్శిప్పి
"క్కైయాలే?" ఎన్గి,అశఙ్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,
(ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్, (౧)శమముమ్, (౨)దమముమ్),
ఎన్ఱు.

శమమావతు,
అన్తఃకరణ నియమనమ్;
దమమావతు,
బాహ్యకరణనియమనమ్.——

(1) (2)
"(౧)శమశ్ చిత్త ప్రశాన్తిస్స్యాత్,(౨)దమశ్ *చేన్ద్రియనిగ్రహః ।" ౧ ఎన్నకడవదిఱే?.——

అ.——౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (భగవత్ప్రావణ్యమ్) ఇత్యాది.

"(1)ఇతరవిషయవిరక్తి, ప్రధానైయాకైయాలే; (2) అప్రధానఙ్గళ్
"ప్రధానానువర్తికళాకైయాలే; (3)ప్రధానేకృతంశాస్త్రం, సర్వత్రకృతం
"భవతి' ౨ ఎన్గి,అన్యాయత్తాలే ఎల్లాత్తుక్కుమ్ హేతువానపైయిలే
"ప్రమాణమ్ దర్శితమామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే; విరక్తిప్రాధాన్య
సిద్ధ్యర్థమాక, అతిసుదైయ "శాన్తోదాన్తః" ౩ "శమదమనియతాత్మా" ౪
"శమదమాద్యుపేతస్స్యాత్" ౫ ఇత్యాదికళిలే ప్రథమోపాదానావగమిత
ప్రాధాన్యక-శమదమాత్మకత్వత్తై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

("శమ"మావతు) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరార్ధత్తిల్ ప్రమాణమ్ ('శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్"౧) ఇత్యాది.

మీ.——౯౬ "నన్వేవమపి, స్వప్రయత్నోద్యుక్తజః,—— విద్యామాత్రస్యపాణ్డిత్యసాపేక్షత్వాత్?" ఇతిశఙ్కాయాస్సఙ్గతిః.——
'సంశయస్తు:—— 'భగవదుపాయత్వమ్, చేతనసాపేక్షంవా? నవా?' ఇతి
"తదర్థమ్, 'పాణ్డిత్యమ్, ఆచార్యానువర్తన సహంవా?నవా?" ఇతి;.——
"యదా సాపేక్షమ్, తదా, ప్రయత్నావశ్యకతా;
"యదా నిరపేక్షమ్, తదా. ప్రయత్నాభావః": ఇతి.

(1) (2) (3) (4)
వ్యా.——' "క్షమా సత్యం దమశ్ శమః' ౬ ఎన్గి,అవిడత్తిల్,
"(౧)దమో, బాహ్యకరణానామ్అనర్థవిషయేభ్యో నియమ
"నమ్; (౨) శమో, అన్తఃకరణస్య తథానియమనమ్'; ౭
ఎన్గి,తే భాష్యకారరుమ్ అరుళిచ్చెయ్‌తత్తు ?;

మాఱిచ్చొల్లుమిడముముణ్డు;

అ.—ఇత్తుక్కు గీతాభాష్యసంవాదమ్,("క్షమా సత్యమ్"౬)ఇత్యాది.——

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8)
"'బుద్ధిర్ జ్ఞానమసమ్మోహః, క్షమా సత్యం దమశ్శమః। సుఖం
(9) (10) (11) (12) (13)
దుఃఖం భవోభావో భయంచాభయమేవచ॥' ౬ ఎన్గి,అ దశమాధ్యాయగత
వచనవిషయభాష్యత్తిల్" ఎన్ఱు,షః.

("తథా నియమనమ్" ౭) ఎన్ఱు,తు,
('"అనర్థవిషయేభ్యో నియమనమ్") ఎన్ఱు,షడి.

(1) (2)
ఇత్తాల్, "'ఇతరవిషయవిరక్తియే,శమదమరూపైయాకిఱతు'; ఎన్న
"మిదమ్ సిద్ధమ్", ఎన్ఱు,సూచితమ్.

(1) ఇన్ద్రియాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ, మనస్సుప్రధానమాకైయాలే,

(2) ఇన్ద్రియాన్తర నియమనత్తైప్పఱ్ఱ, మనోనియమనమ్, ప్రధానమాకైయాలే,

ఇఙ్గేప్రథమనిర్దిష్ట ("శమ") శబ్దార్థమ్ మనోనియమనమే యాకై ఉచితమ్ —

ఇప్పడియానాల్, ఉపక్రమభాష్యోక్తార్థాశ్రయణముమామ్.——

(1) (2) (3) (4) (5) (6)
"శమో దమస్ తపశ్శౌచం క్షాన్తిర్ ఆర్జవమేవచ" ౮ ఎన్గి,అ అష్టాదశాధ్యాయగత వచనవిషయ భాష్యత్తిలే,

" శమోబాహ్యేన్ద్రియనిగ్రహః ౭ దమోఽన్తఃకరణనియమనమ్ "
"ఎన్ఱు,ఇరున్దాలుమ్, ఇఙ్గేప్రధానోక్తిప్రకరణమాకైయాలే.(౧) ("శమ
"శ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్"౧) ఎన్గి,అనిర్వచనత్తాలుమ్,(౨)ఉపక్రమభాష్య
'స్థమాకైయాలుమ్, '("శమ") శబ్దమ్ప్రధానభూతమనోనియమనార్థ
కమ్' ఎన్గై,యుచితమ్'; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్

(మాఱిచ్చొల్లుమిడముముణ్డు) ఎన్ఱు.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు:— "'తస్మాత్, పాణ్డిత్యం నిర్విద్య బాల్యేన
"తిష్ఠాసేత్', ౯ ఇతి పాణ్డిత్యబాల్యేవిహితే; తత్ర, బాల్యస్య, అనాది
'ప్రాకృతరూపతయా ప్రవృత్తిరూపత్వరూపంనాస్తి;

౧॥ * "దమస్తు"? ౨॥ ౩॥ బృ-ఉ-౪-౪-౨౩. ౪॥ భ. వి. ౧౨౩వ శ్లోకమ్ వృత్తే, ఉదాహృతోఽయమ్. ౫॥ శా. మీ.౩-౪-౨౭.

5-10-98.

౬॥ గీ. ౧౦-౪, ౭॥గీ. భా. ౧౦-౪-వ్యాఖ్యానేశ్లోకమ్. ౮॥ గీ. ౧౮-౪౨. ౯॥

వ్యా.— "ఇన్ద(శమదమ)ఙ్గళు జ్ఞానవిడత్తిల్, అల్లాత గుణఙ్గళ్ తన్నడైయే వరుమాగైయాలే, '(ప్రధాన)మాన ఇవఱ్ఱుక్కు (హేతు) ఎన్నుమిడత్తిల్, ప్రమాణఙ్గాట్టప్పట్టన'; ఎన్ఱు కరుత్తు.—

అన్ఱి, కే :—

"కీழ் చొన్న విరక్తిహేతుత్వమ్[=త్తై?], సకలాత్మ గుణోత్పత్తిక్కుమ్ హేతు" ఎన్నుమిడత్తుక్కు ఉపలక్షణమాక్కి, "ఇవ్వాత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్ ఎతు?" ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే.

(ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్,(౧)శమముమ్,(౨)దమముమ్), ఎన్ఱు,అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ శ్రీశ్రీప్రభువుమామ్.

అ.—([పు-33౬, వలవరి 3౧] ఉణ్డు) ఎన్ఱ ఇవిత్తాల్, "అత్తు [=అత్తై] ఇఙ్గే ఆశ్రయిక్కై యుచితమన్ఱు," ఎన్ఱు, సూచితమ్.—

ఇత్తాల్, 'అప్పడియిలే, (1) 'బాహ్యకరణ నియమనరూపమాన "(౧) "శమ"ముమ్, (2) అన్తఃకరణ నియమనరూపమాన (౨) "'దమ"ముమ్,' ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్, 'శమ' - శబ్దప్రథమనిర్దేశ స్వారస్యానత్యుచితమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(౧) (1) "'శమదమనియతాత్మా సర్వభూతానుకమ్పీ విషయసుఖ "విరక్తః'౧ ఎన్ఱుమ్, (2) 'శాన్తో దాన్త(ః) ఉపరతః'౨ ఎన్ఱుమ్, ప్రమాణ "ఙ్గళిలే, (౧) శమదమఙ్గళుక్కుమ్ (౨) విరక్తిక్కుమ్, అన్యోన్య "భేదమ్ నిర్దిష్టమాయిరుక్కైయాలే, '(౧)రాగహేతు జ్ఞానవిశేష జనక " విషయేన్ద్రియసన్నికర్ష నిరోధనమ్, ("శమదమఙ్గళ్")' ఎన్ఱుమ్,

"(౨)'తత్ప్రయుక్త రాగాభావమ్, విరక్తి' ఎన్ఱుమ్,

"అవఱ్ఱుక్కు మిథోభేదమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, ఇప్పడి అభే "దావలోకనేన ప్రమాణోపాదానాభిప్రాయకథనమ్, అనుచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (అన్ఱి, కే, కీழ் చొన్న విరక్తిహేతుత్వమ్) ఇత్యాది.

(౧) "భావ్యం విరక్త్యా ప్రథమం, ముముక్షోర్విషయాద్గుణైః"3 ఎన్ఱు, విరక్తిప్రాధాన్యముమ్,

(౨) "యథా గజపదేన అన్యత్పదం సర్వం పిధీయతే । సర్వే ధర్మాస్తథా రాజన్! పిధీయన్తే హ్యహింసయా!"౪ ఎన్ఱు, అహింసా ప్రాధాన్యముమ్,

అ —(3) "అష్టావాత్మగుణాః దయా సర్వభూతేషు క్షాన్తిరనసూయా"౫ ఇత్యాదియాలుమ్, "సర్వే వేదా న తత్కుర్యుః, సర్వే యజ్ఞాశ్చ భారత ! । సర్వతీర్థాభిషేకశ్చ, యత్కుర్యాత్ ప్రాణినాం దయా" ౬ ఎన్ఱుమ్, దయా ప్రాధాన్యముమ్,

(౪)("శమదమనియతాత్మా"౧-) ఇత్యాదియాలే, ("శమదమ") ప్రాధాన్యముమ్, శొల్లుకైయాలే,

ఆత్మగుణఙ్గళిలే అన్యతర[=మ!]త్తుక్కు ఆవశ్యకత్వ ప్రయోజక ప్రాధాన్యానధ్యవసాయ శఙ్కైయుదిక్కుమ్ కడవతాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్,

("ప్రధానమ్, ఎతు?" ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే) ఇత్యాది

"'అన్తర్బహిః కరణఙ్గళై అనర్థవిషయేభ్యో నియమనరూపఙ్గ "ళాన ('శమదమ') ఙ్గళ్, (౧) విరక్త్య- (౨) అహింసాదికళుక్కు "'ఉపజీవ్యఙ్గళాకైయాలే వస్తుసామర్థ్యసచివమాన("శాన్తో దాన్తః"౨) "("శమదమనియతాత్మా"౧)"శమదమాద్యుపేతః" ఎన్ఱు,శ్రుతి-స్మృతి- "సూత్ర-స్థ-ప్రథమనిర్దేశత్తాలే,("శమదమ") ప్రాధాన్యాధ్యవసాయమ్ "'సుశకమ్, విరక్త్యాది ప్రాధాన్యమ్, గుణాన్తరాపేక్షయా వివక్షితమ్'; "ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఆత్మగుణఙ్గళిల్-) ఇత్యాది.

ఇ. అ (ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు, (పు. వరి...) తుడఙ్గి, (పరిహారాన్తరమ్) ఎన్నుమళవాక (పు. వరి...), [సాధ్యసమానమ్] ఇత్యాది [౯3] వాక్యత్తుక్కు మున్నిల్ అరుమ్బదమాక క్కొళ్ళత్తు.

"[ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్] ఇత్యాదియిల్ మున్దినయోజనై, (పు-) ("దేహత్యాగరూపప్రవృత్తియిల్ ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్)" ఎన్ఱు పడి.

ఇరణ్డామ్ యోజనై, (పు-)

(౨ భగవద్విషయత్తిలుపాయత్వానుసన్ధానమ్)" ఎన్ఱుపడి.

[అనుష్ఠానముమ్, అననుష్ఠానముమ్] ఇత్యాది, ఒరుపరిహారమ్.

[అనన్యోపాయత్వముమ్] ఇత్యాది, పరిహారాన్తరమ్.

"ధర్మమ్" ఎన్ఱుమ్, "విరక్తి" ఎన్ఱుమ్, పర్యాయమ్.

మీ —పాణ్డిత్యన్తు, ప్రతిష్ఠిత బ్రహ్మవిద్యాకత్వమ్; శ్రుత బ్రహ్మవిద్యాయాః ప్రతిష్ఠితత్వం చ, (1) సర్వస్వదానేన వా, (2) చిరకాల గురుసేవయా వా, భవతి,— "ఆజహారేమాః శూద్ర! అనేనైవ ముఖేనా లాపయిష్యథాః"౮ ఇత్యత్రాపశూద్రాధికరణే ౯ తథా నిర్ణీతత్వాత్.

"యస్య, దేవే పరా భక్తిః"౧౦ ఇత్యాదిష్వప్యయమేవార్థ ఉచ్యతే; భక్తేస్తు నియతనమస్కారరూపత్వాత్. అత ఏవ "సమిత్పాణిః"౧౧ ఇతి గురుశుశ్రూషా. తస్మాత్, శరణాగతివిద్యాయా అపి, పాణ్డిత్యాపేక్షత్వాత్, పాణ్డిత్యస్య గురుశుశ్రూషాపేక్షత్వాత్, స్వయత్న ఆవశ్యక"; ఇత్యత్రాహ, (ఆత్మగుణ-) ఇతి.

౧॥ ౨॥ బృ-ఉ-౬-౪. 3॥ ౪॥

౫॥ ౬॥ ౭॥ శా. మో. 3-౪-౨౭.

౮॥ ఛా. ఉ. ౪-౨-౫. ౯॥ బ్రహ్మసూ-౧-3-౯. ౧౦॥ శ్వే-ఉ-౬-౨3. (—చరమ మన్త్రః). ౧౧॥

మూ.—౯౭(1) ఇవై యిరణ్డుముణ్డానాల్,

వ్యా.—౯౭. ఇన్దశమదమజ్ఞళుణ్డానాల్, ఇవనుక్కు ఉణ్డాక్కక్కడవ ఫలపరమ్పరైయై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (ఇవై యిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.—

అ. ౯౭.— ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇన్దశమదమఙ్గళ్) ఇత్యాది మూలత్తిలే, "[ఇవై యిరణ్డుమ్] ఎన్గిఱ "ఇదమ్" శబ్దత్తాలే,[వా. ౯౬. పు, 33౬ ఇడవరిఅల్]పూర్వప్రకృత భగవత్ప్రావణ్యహేతుక-పరిపూర్ణ "శమదమవ్యక్తికళై పరామర్శిక్కిల్, అవై, ఆచార్యోపదిష్ట మూలమన్త్ర "జన్యా౽౽త్మయాథాత్మ్యజ్ఞానానుగుణ- ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళా "క ఉత్తరకాలభావికళాకైయాలే, అన్యోన్యాశ్రయమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

మీ (I.) "శమదమాదిశబ్దేన,తత్పూర్వక-ఆచార్యసమాశ్రయణ ముచ్యతే "నహ్యత్రవిద్యార్థమ్, ఆచార్యవరణమాత్రం క్రియతే; కిన్తు, ఉజ్జీవ "నార్థమ్, ఆత్మీయభరసమర్పణరూపా శరణాగతిరేవ క్రియతే, శరణా "గతిశ్చ, నస్వయత్నరూపా"; ఇతి పూర్వమేవ ఉక్తమ్

"(II.) అతః, కృపామాత్రప్రసన్న - ఆచార్యకటాక్షాదేవ, పాణ్డిత్య లాభః; శ్రీమధురకవిదివ్యసూక్తేః (కణ్ణినుణ్ శి-పా. ౭):

" (1) సర్వస్వదాన(2)చిరశుశ్రూషావచః,విద్యాన్తరనిష్ఠవిషయమ్; " 'దేహినః' 'దదామితే' ౧ ఇతి శ్రవణలబ్ధ్యనన్తరమ్ తస్యా౽౽చార్యానువర్తనవిరహాత్:

"అతఏవ, ప్రపన్నస్య, సౌధ్యభక్త్యావాచార్య భక్తిరప్యనుప్రవిష్టా:

" గురుభక్తేర్ ఆమోక్షభావితయా, యావజ్జీవమాచార్యానువృత్తిర "ప్యవికలా:

"అతఏవ, బృహత్పూరివచన మపి [=పెరి. ఆ. ౮-౮-౨,౧,=స్తోత్రరత్నే, శ్లో ౨] ఉపపన్నమ్:

"పరిచరణస్య, (1) విద్యాప్రతిష్ఠార్థత్వ(2) మోక్షార్థత్వాభావాచ్చ న స్వయత్నరూపతా:

"ఉపాసకానామ్,ఆచార్య వరణంత్వృత్విజామివ ;। తచ్చపాణ్డిత్య సి "ద్ధ్యర్థం; తత్సిద్ధౌ నానువర్తనమ్;॥ 'తద్విజ్ఞానార్థ'౨ మిత్యుక్తం శ్రుతౌ; "మోక్షార్థతా చ న; । ప్రపన్నాచార్యవరణం ప్రపత్తిస్; సాపిమోక్షదా॥; " అతస్తదనువృత్తిశ్చ ఆప్రయాణానువర్తినీ । కృపామాత్ర ప్రసన్నేన "పాణ్డిత్యంలభ్యతేయతః॥, అతస్తదర్థయత్నో * ౽త్ర కర్తవ్య (ః)": ఇతి చ కథితమ్.

౧॥ ౨॥ ము. ఉ. ౧-౨-౧౨.

* తదర్థయత్నః=ఆచార్యకృపార్థయత్నః.

మూ.—ఆచార్యనై పుక్కుమ్;

వ్యా.—భగవత్ప్రావణ్యమడియాక వరుమ్పరిపూర్ణమాన శమదమఙ్గళైకొణ్డు చొల్లిన్ఱోయాకిలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్, ఆచార్యాజ్ఞీకారత్తుక్కు పూర్వభావియాన్నవళవిలే ఒన్ఱుకిఱచొల్లుకిఱతు.

ఇన్ద శమదమఙ్గళుణ్డానాల్, ((1)ఆచార్యనై పుక్కుమ్) యాయావత్తు:—

ఇవ్వాత్మగుణఙ్కళుణ్డాన్ సంసారనివర్తకమాన పెరియ తిరుమన్త్రత్తై పార్థమాక ఉపదేశిక్కుమ్పడి ఇవనుక్కు వశ్యనాకై.

అ.—"అక్కైయాల్, (ఇన్ద,ఎన్గిఱ "ఇదమ్" శబ్దమ్, శమదమత్వాదినా " తత్సజాతీయశ్రవణోపయుక్త శమదమ -గమ్ "; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (భగవత్ప్రావణ్యమడియాక) ఇత్యాది.

(పూర్వభావియాన్నవళవిలే) ఎన్ఱతు, (౧,"శ్రవణోపయుక్తమాయ్, (౨) ఉపక్రమావస్థమాన, శమాదివ్యక్తియిలే"; ఎన్ఱపడి.

(ఒన్ఱుకిఱ) ఎన్ఱతు, " తత్సజాతీయవ్యక్తి విశేషత్తిలే పర్యవసిప్పిత్తు" ఎన్ఱపడి.

" (౧)'శాన్తో౽నసూయక్ శ్రద్ధావాన్ గుర్వర్థా౽౽స్మవృత్తికః। ' శుచిప్రియహితోదాన్తస్ శిష్యశ్చోపరతస్ సుధీః॥' ౩ ఎన్గిఱ " వచనస్థ గుణాన్తరోపలక్షకమ్, శమదమఙ్గళ్;

" (౨) అత ఏవ, [ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే] [వా-౯౦ (1)] " ఎన్గిఱ ఉత్తర గ్రన్థా౽౽నురూప్యముమ్, ఘటిక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(ఇవ్వాత్మగుణమ్) ఇత్యాది.

" 'పరిశుద్ధగుణోపేతం విశుద్ధాచారతత్పరమ్ । విరతంచ మహాపాపాత్ " 'పితృదారాదిపాలకమ్॥ శాన్తందాన్తం ఋజుంసౌమ్యం ప్రణతం భగ " వత్పరమ్ । సంతప్తహృదయం భక్త్యా, శక్త్యా సర్వార్థసాధకమ్॥ ౪

ఎ. అ —౯౭. "వర్ణరూప 'బ్రాహ్మణ'త్వమ్,

"తిరుమన్త్రోపదేశత్తుక్కు అధికారమాకిల్, అధికృతాధికారత్వమ్ 'ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, "బ్రాహ్మణ" శబ్దార్థ మరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ("బ్రహ్మవిత్"-) ఇత్యాదియాలే.

౩॥ భారద్వాజసంహితాయామ్, ౧-౪౬. ౪॥

వ్యా. — "తస్మై స విద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ- యేనాక్షరం పురుషం వేద సత్యం ప్రోవాచ తాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యామ్" ౧ ఎన్ఱు, శమదమోపేతనాయ్కొణ్డు ఉపసన్ననానవనుక్కు ఈ బ్రహ్మవిద్యైయై తత్త్వతః ఉపదేశిక్కక్ కడవన్ ఎన్ఱు.

అ. — " 'ప్రియవాక్యం మహాబుద్ధిం సత్యం కుశలహారిణమ్ |
" 'ఏవమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సంగతమ్॥ సంవత్సరం తదర్ధం వా
" 'మాసత్రయమథాపి వా | పరీక్ష్య వివిధోపాయైః కృపయా, నిస్స్పృహో
" వదేత్॥' ౨ ఎన్ఱు, అవివక్షితలే, 'శాన్తం దాన్తం... పరీక్ష్య... కృపయా' ౨
" ఎన్ఱు, అవిత్తాల్, 'సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే, సిద్ధం సాధ్యాయోపదిశ్య
" జ్యతే' ౩ ఎన్ఱు, అ న్యాయత్తాలే, శమాది శిష్యాత్మగుణ దర్శన హేతుక
" త్వమ్, ఉపదేశోపయుక్తాచార్య కృపైక్కు ప్రతిపాదితమ్";
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కణ్డుకన్దు) ఎన్ఱు.

" యోఽసౌ, మన్త్రివరం ప్రాదాత్, సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్" ౪ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే, "సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్" ఎన్ఱు, అవిశేషయుటైక్కణ్డు,

(సంసారనివర్తకమాన) ఎన్ఱు. —

"సంసారార్ణవతారకః గతిరష్టాక్షరః" ౫ ఎన్నక్కడవది కే?.

" మన్త్రివరమ్" ౪ "మన్త్రిణాం పరమో మన్త్రః" ౬ ఎన్ఱు, అవిశేషయుటైక్కణ్డు, (పెరియ) ఇత్యాది.

"ప్రాదాత్" ౪ ఎన్ఱు, అ ఉపసర్గలభ్యార్థమ్, (సార్థమాక) ఇతి. —

(సార్థమాక) ఎన్ఱు,

" (౧) అభిధేయసహితమాకవుమ్, (౨) సంసారనివృత్తి రూప ప్రయోజనసహితమాకవుమ్"; ఎన్ఱు, షది

" తస్మై స విద్వాన్" ౧ ఇత్యాది శ్రుతిక్కర్థమ్, (శమదమోపేతనాయ్కొణ్డు) ఇత్యాది.

" 'శమశ్ చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్' ౭ ఎన్ఱైయాలే, 'ప్రశాన్త' ౧ శబ్దమే
" చిత్తప్రశాన్తిమద్వాచియానాలుమ్,
" (౧) 'చిత్త' ౧ శబ్దత్తుక్కుమ్, (౨) బహువ్రీహిక్కుమ్, అనుగుణమాక
" ఇఙ్గే, 'ప్రశాన్త' ౧ శబ్దమ్, ప్రశాన్తిమన్మాత్రపరమ్; అత ఏవ, ("శమాన్వితాయ") ౧ ఎన్ఱు, అ 'శమ' ౧ శబ్దమ్,

అ. — " 'శమో దమస్ తపః శౌచమ్' ౮ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ పోలే
" బాహ్యేన్ద్రియనియమన పరమ్;
" అకవిఙ్గే, 'శమో బాహ్యేన్ద్రియ నియమనరూపః;
" ("ప్రశాన్తచిత్తాయ") ౧ ఇత్యన్తఃకరణ నియమనస్యోక్తత్వాత్, పౌన
" రుక్త్యాత్' ౯ ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికాకారర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్";
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(శమదమోపేతనాయ్) ఇతి —

"(౧) ("ఉపసన్నాయ" ౧) ఇత్యస్యానన్తరమ్, | "ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ" ౧) ఎన్ఱు, రుక్కైయాలే, ఉపసత్తియిలే శమదమ
" ఙ్గళ్ కారణమ్;
"(౨) 'ఏవమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సఙ్గతమ్' ౨ ఎన్ఱు, 'ఉపసన్నాపేక్ష
"సఙ్గతత్త్వత్తిల్, 'ఏవమాదిగుణోపేత' త్వమ్ హేతు";
ఎన్నుమిడమ్, "సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే" ౩ న్యాయ సిద్ధమే?.

"ఇప్పడి ఉపబృంహణస్వారస్యానుగుణమాక, శ్రుత్యర్థవర్ణనమ్, న్యాయ్యమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

శమదమోపేతనాయ్కొణ్డు ఉపసన్ననానవనుక్కు) ఎన్ఱు.

"(౧) శమదమోపేతత్వమ్, ఉపదేశపర్యన్తానుసన్ధేయ శమదమాదిమత్త్వమ్:
"(౨) ("ప్రోవాచ") ఎన్ఱు, అ ఉపసర్గమ్, ఆద్యశబ్ద సమానార్థకమ్,
" ("వద") ధాతు, ఉచ్చారణార్థకమ్;
"ఇత్తాల్, ఆద్యోచ్చారణరూప ఉపదేశమ్ లబ్ధమ్ (అష్టా-౧-౩-౨, కా. ౧):
"(౩) 'ఛన్దసి లుఙ్ లఙ్ లిటః' ౧౦ ఎన్ఱు, విధ్యర్థత్తిలే 'లిట్' ౧౦ ప్రత్యయమ్: అకవిఙ్గే, ' ' ("ప్రోవాచ-ప్రబ్రూయాత్") ౧
"ఇత్యర్థః" ఇతి వేదాన్తసారే వ్యాఖ్యాతమ్' ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికై!";
౯ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశిక్కక్ కడవన్) ఎన్ఱు.

(తత్త్వతః ఉపదేశిక్కై) యావదు :—

సంసారనివృత్తిరూప ప్రయోజనాదికళిలే, యథా ప్రతిపత్తియుణ్డాయ్ కొణ్డు, ఉపదేశిక్కై. —

"ఆచార్యకమ్, రాగప్రాప్తమానాలుమ్, పక్షతః ప్రాప్తభావ విషయత్తిల్ ప్రాపణార్థమ్, ("ప్రోవాచ") ౧ ఎన్ఱు, అ విధి"; ఎన్ఱు, * కణ్డుకొళ్వదు.

* అతోఽయం, "స్నాత్వా భుఞ్జీత" ఇతి వన్నియమవిధిః; నను, "అహరహస్సన్ధ్యాముపాసీత" ఇతివదపూర్వవిధిః; నాపి, "ఋతౌ భార్యాముపేయాత్" ఇతివత్ పరిసఙ్ఖ్యావిధిః. రాగప్రాప్తభోజనస్య స్నానపూర్వకత్వం వినాపి క్వచిత్సంభావ్యత్వాత్, తాదృశసమ్భవపక్షేపి యథా స్నానపూర్వకత్వం నియమ్యతే, తథా, శమదమాద్యాత్మగుణలేశయుక్తాధికారిణాచార్యోపసత్తౌ కృతాయామ్, ఆచార్యస్య రాగత ఉపదేశే ప్రవృత్త్యప్రాప్తిపక్షేపి ఉపదేశే ప్రవృత్తిర్నియమ్యతే. "విధిరత్యన్తమప్రాప్తౌ, నియమః పాక్షికే సతి | తత్ర చాన్యత్ర చ ప్రాప్తౌ పరిసఙ్ఖ్యా, విధీయతే" || ఇతి హి న్యాయవిదః? (అత్రైవ అకారాదౌ, రాధాకాన్త-శబ్దకల్పద్రుమే చ, విధి, నియమ, పరిసఙ్ఖ్యేతి పదత్రయ వివరణం ద్రష్టవ్యమ్.)

౧॥ ముం ఉ ౧-౨-౧౨. ౨॥
౩॥ [పు. ౩౨౧ ఇడవరి ౨.] ౪॥ భారద్వాజసంహితాయామ్, ౧-౫-౪
౫॥ "బృహద్ధారితే" ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రార్థమ్, వా-౧౨-౬-౭ ౬॥ వ్యా-తి-మ-వా-౩. ౭॥ గీ. ౧౭ ౪౨. ౯॥ చెన్నపురీ వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితే, శ్రుతప్రకాశికాకోశే. పు. ౬౦, పఙ్క్తి, ౧౬. ౧౦॥ అష్టా. ౩-౪-౬.

మూ.—(2) ఆచార్యన్ కైప్పుక్కువాతే,

వ్యా.—ఇన్దశ్రుతియిల్, ఆచార్యోపసత్తిక్కు ఉడలాకచ్చొన్న శమదమఙ్గళుక్కు, ''ఏతేన శ్రవణోపయుక్తః అవధానం పవక్షితమ్ - నతూపాసనోపయుక్తా ఉత్యన్తేన్ద్రియజయాదిః'' ౧ ఎన్ఱు, ఈ శ్రుతప్రకాశికాకారర్ వ్యాఖ్యానమ్)
((2) ఆచార్యన్ కైప్పుక్కువాతే, [పణ్ణిన్ ఱు?.—)

అ.—'' 'ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ' ౨ ఎన్ఱు అవిడత్తిల్, శమద '' మమాత్రమ్ శ్రుతమాయిరుక్క, ఆచార్యాఙ్గీకారత్తుక్కు పూర్వభావి '' యానవళవిలేబత్తుక్కు చ్చొల్లుకైక్కు ప్రమాణమాన ఇడమెన్న!'' ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇన్దశ్రుతియిల్) ఇత్యాది.—

'' 'ఏవమాదిగుణోపేతమ్' ఇత్యాది వచనత్తిలే, శిష్యన్గుడైయ శమదమ '' 'ఙ్గళ్ శిష్యనిడత్తిలే వస్తు[తస్]సత్తాయ్కొణ్డు ఆచార్యోపసత్తియిలే '' 'హేతు; ఆచార్యనాలే జ్ఞాతమాయ్కొణ్డు, శిష్యాఙ్గీకార - ఔప '' 'యికాఽఽచార్యప్రీతిహేతు'; ఎన్నుమిడమ్, పూర్వోపదర్శిత న్యాయ ''లబ్ధమ్: ఇవ్వర్థత్తై, (౧) (ఆత్మగుణఙ్గళ్ కణ్డుకన్దు) ఎన్ఱుమ్, ''(౨) (ఆచార్యోపసత్తిక్కు ఉడలాకచ్చొన్న శమదమఙ్గళుక్కు) ''ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్దార్''; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(శమదమఙ్గళుక్కు) ఎన్ఱదు,

''శమదమవాచకఙ్గళాన 'ప్రశాన్త'-'శమ'శబ్దఙ్గళుక్కు''ఎన్ఱపడి.—

అన్ఱిక్కే:—

(వ్యాఖ్యానమ్) ఎన్ఱదు, '' 'స్వరూపవ్యాక్రియా' ( ) ఎన్ఱా, మ్, 'శమదమ' శబ్దఙ్గళ్, యథాశ్రుతార్థకఙ్గళ్'', ఎన్నవుమామ్.— ''(ఒత్తుక్కిచ్చొల్లు) కైక్కు నియామకమాన పూర్వోక్త-(అన్యోన్యా ''శ్రయమ్),

'' 'అతోనిరూప్యసంపాద్యస్స్ తన్నిరూపణాత్ప్రాగేవవిశిష్టత్వమ్, అను ''పపన్నమ్' ౧ ఎన్ఱు, అ శ్రుతప్రకాశికైయిలే వ్యఞ్జితమ్''; ఎన్ఱు, కణ్డుకొ ''ళ్వదు.— ఇప్పడి యిన్దశ్రుతిప్రకాశికా సూక్తియే, తుల్యన్యాయేన, ''ఇఙ్గుఇప్పడి ఒత్తుక్కిచ్చొల్లుకైక్కు నిదానమ్'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

''(''దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనం తు దైవతమ్ । తన్మన్త్రం బ్రా ''హ్మణాధీనమ్''౩) ఎన్ఱు, అవచనార్థత్తై, ఉత్పత్తిక్రమేణ[(2) ఆచార్యన్ ''కైప్పుక్కువాతే] ఇత్యాది వాక్యమ్, ప్రతిపాదిక్కిఱదు''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (''తన్మన్త్రమ్'' ౩) ఇత్యాది.

౧॥ చన్నపురీ వేదాన్తవిద్యా విలాసముద్రితే, శ్రుతప్రకాశికాకోశే, పు. ౨౦. పఙ్క్తి ౧౭. ౨॥ ౩౩౯మ్ పుటత్తిల్, ౧మ్ నోట్టు.
౩॥ ముముక్షుప్పడి తిరుమన్త్రప్రకరణమ్, పు. ౭౫ పఙ్క్తి, ౨౦.

మూ.— తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కురుమ్; (3) తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కువాతే ఈశ్వరన్ కైప్పుకురుమ్;

వ్యా.—తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కుమ్బడియావదు:—

''తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్'' ౩ ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రమ్ ఆచార్యాధీనమాకైయాలే, ఉపదేష్టావానవన్ కైప్పుక్కువాతే, తదుపదేశముఖత్తాలే సార్థమాక అవన్ నెఞ్జిలే ప్రతిష్ఠితమాకై.

''బ్రహ్మాఽదీ బ్రాహ్మణోఽపి దుః'' ౪ ఎన్నై, గాలే ''బ్రాహ్మణాధీనమ్'' ౩ ఎన్ఱు, అవ్విడత్తిల్, ''బ్రాహ్మణ'' ౩ శబ్దత్తాల్ ఆచార్యనైచ్చొల్లుకిఱదు.— [కైయావదు:—

(3) (తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కువాతే, ఈశ్వరన్ కైప్పుక్కురు)

''మన్త్రాధీనంతు దైవతమ్'' ఎన్ఱు,౩ తిరుమన్త్రమిట్ట వఴక్కాయిరుక్కుమవనాకైయాలే, అర్థసహితమాక అత్తు కైప్పుక్కువాతే, తత్ప్రతిపాద్యనాన తానివనుక్కు అనిష్టనివృత్తిపూర్వక-ఇష్టప్రాప్తిక్కు ప్రాపకనాకై —

అ.—'' 'బ్రాహ్మణ'౩ శబ్దమ్ జాతివాచియాయిరుక్క, ఆచార్యవా ''చిత్వమ్ ఎఙ్ఙనే!'' ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (''బ్రహ్మవిద్'' ౪-) ఇత్యాది.—

'' ('' బ్రహ్మ'')=(౧, ''పరంబ్రహ్మ, వేదాంశ్చ, వేద'' (ఇతి''బ్రహ్మవిత్''౪) ''స(ః) బ్రాహ్మణ''ఇశబ్దార్థ(ః)' ఇతి, శబ్దార్థతత్త్వవిదోవిదుః'' ఇత్యర్థః.— '' 'పశ్య, మృగోధావతి'౫ ఇత్యాదికళిల్ పోల్, వాక్యార్థమే కర్మకార ''కమాకైయాలే, 'బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణః' ౬ ఎన్ఱు, ప్రథమావిభక్తి యిరు ''క్కిఱదు;

'' ' ''బ్రాహ్మణ'' శబ్దమ్, ''తదధీతే తద్వేద'' ౭ ఎన్ఱు, అ సూత్రవిహితవే ''దితృవాచక - ''అ'' ప్రత్యయాన్తమ్';

''ఎన్ఱు, నిర్వచనగ్రన్థాభిప్రాయమ్''; ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

'' (౧) (''మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్'' ౩) ఎన్ఱు, మన్త్రగత తాదధీన్య ప్ర '' తియోగిత్వలిఙ్గత్తాలుమ్, (౨) 'ఆచినోతిహిశాస్త్రార్థాన్' ౭ ఎన్ఱు, ఆ '' 'ఆచార్య' శబ్దయోగార్థ ప్రత్యభిజ్ఞైయాలుమ్,

''ఇన్ద (''బ్రాహ్మణ'') శబ్దమ్, ఆచార్యపరమ్''; ఎన్ఱపడి.
'('' దైవత'' ౩) శబ్దమ్, ఫలప్రదవాచకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అనిష్టనివృత్తి పూర్వక-) ఇత్యాది —

ఇత్తాల్, '' తిరుమన్త్రత్తినుడైయ అర్థానుసన్ధానమ్, ఉపాయాధికారకోటిఘటితమ్''; ఎన్ఱపడి.

౬॥ రిప్పన్ ముద్రాశాలైయిల్ ముద్రిత తి-ము-అరుమపదమ్, తిరుమన్త్రప్రకరణమ్, వా-౪, ౧౭౬మ్ పుటమ్, పఙ్క్తి ౧౩ల్, ''బ్రహ్మజ్ఞం బ్రాహ్మణం విదుః'' ఎన్ఱు, ఇరుక్కిఱదు- ౫॥ ౭॥ అష్టా. ౪-౨-౫౯. ౭॥

మూ.—(4) ఈశ్వరనై క్కైప్పుకున్నవాఱే, "వైకుణ్ఠమానకర్ మఱ్ఱదు కైయదువే" ౧ ఎన్గిఱపడియే ప్రాప్యభూమి కైప్పుకుగుమ్.

ఛా.— (4) ప్రాప్యలాభమ్, ప్రాపకత్వాత్;

వ్యా.— (ఈశ్వరనై క్కైప్పుకున వాఱే, "వైకుణ్ఠమానకర్ మఱ్ఱదు కైయదువే" ౧ ఎన్గిఱపడియే, ప్రాప్యభూమి కైప్పుకుగు) మ్ యావత్తు—

"దైవాధీనం జగత్సర్వమ్" ౨ ఎన్గు, ఉభయవిభూతియుమ్ ఈశ్వరనిట్ట వఴక్కాయిరుక్కైయాలే, అవనై ప్రాపకనాయ్ క్కైప్పుకున్దవాఱే, ప్రాప్యభూమియాన శ్రీవైకుణ్ఠమ్ ఇవనుక్కు అత్యన్త సులభమాయ్ త్తే.

ఛా.— ఇప్పడి శాస్త్రగళుళ్ళవే, ఉత్తరోత్తరమ్ ఇవైయెల్లామ్ సిద్ధిక్కుమ్ ప్రకారత్తై ఆరోహక్రమత్తాలే అరుళిచ్చెయ్దు,

అ.— "("వైకుణ్ఠమానకర్" ౧)=శ్రీవైకుణ్ఠమహానగరమ్.

("మఱ్ఱదు కైయదువే" ౧)=ఇతరవాక్యత్తమాక కరస్థమ్బోలే అత్యన్త సులభమ్"; ఎన్గు, తిరువాయ్మొழிక్కు అర్థమ్.

"ఇత్తై మూలత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [ప్రాప్యభూమి] ఇత్యాదినా", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("దైవాధీనమ్" ౨) ఇత్యాదినా.

"("సర్వ"౨) శబ్దస్స (౧) లీలా(౨) భోగ-విభూతిత్వ రూప-ప్రకారద్వయపరమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉభయవిభూతియుమ్) ఎన్నుతు.

ఛా — (౧) (ఆరోహక్రమమ్). పూర్వపూర్వం కారణకీర్తనానన్తరమ్ ఉత్తరోత్తరం కార్యకీర్తనమ్;

(౨) కార్యకీర్తనానన్తరం కారణకీర్తనమ్ (అవరోహక్రమమ్) ఇఙ్గే,

(1) { (౧) "ఏవమాత్మగుణోపేతః" ౩ ఎన్గు, అన్వయముమ్,
(౨) "సమాత్మ్యాన్ పశుతా విశిష్ట క్రూరనాస్తికాః | నాస్థ్నోపాచార్యాన్ తారక ఇత్యవ్యు మన్త్రాగాపిః॥" ౪ ఎన్గు, వ్యతిరేకముమ్,

(2) { (౧) "కృపయా నిస్స్పృహో వదేత్" ౩ ఎన్గు, అన్వయముమ్,
(౨) "న ప్రసీదలవై విద్యా వినా సదుపదేశతః" ఎన్గు, వ్యతిరేకముమ్,

౧॥ తి. వా. ౪-౧౦-౧౧. ౨॥ పు. ౩౪౦ల్, రణ్డామ్ నోట్టు; భోజచమ్పూ కా ౧, శ్లో. ౨ వ్యాఖ్యానత్తిల్, "తదుక్తం భగవతా శ్రీకృష్ణేన మహాభారతే" ఎన్గు, ఇన్దవచనమ్ ప్రస్తుతమ్. ౩॥ పు. ౩౩౯, ఇడవరి ౭.
౪॥ భరద్వాజ సంహితాయామ్, ౧-౪౭.

మూ.—(3) ప్రాపకలాభమ్, తిరుమన్త్రత్తాలే;

(2) తిరుమన్త్రలాభమ్, ఆచార్యనాలే;

(1) ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే.

వ్యా.—"ఇతిల్ యాతొన్ఱుక్కు యాతొన్ఱు హేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు, అతు నియతమ్"; ఎన్నుమిడత్తై, అవరోహక్రమత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రాప్యలాభమ్) ఇత్యాదియాలే.—

ఇక్కథనత్తుక్కు ప్రయోజనమ్,

"ఇన్ద హేతుపరమ్పరైయిల్, ప్రథమహేతు, శమదమాద్యాత్మగుణమాకైయాలే, అవశ్యమ్ (ఇవైయిరణ్డుమ్) ఇవనుక్కు ఉణ్డాకవేణుమ్" ఎన్గై,.

(3) { అ — (౧) "గురుస్తారకో న్యాణామ్" ౫ ఎన్గు, అన్వయముమ్,
(౨) "నమన్త్రోఽష్టాక్షరాత్పరః" ౬ ఎన్గు, వ్యతిరేకముమ్,

(4) { (౧) "అపవర్గప్రదో హరిః" ౭ ఎన్గు, అన్వయముమ్,
(౨) "సంసారార్ణవమగ్నానాం విషయాక్రాన్తచేతసామ్ | విష్ణుపోతం వినా నాన్యత్ కిఞ్చిదస్తి పరాయణమ్॥" ౮ ఎన్గు, వ్యతిరేకముమ్,

ప్రమాణసిద్ధమాకైయాలే,

'(౧) ఇవర్ఱిన్ ఉణ్డాన కార్యకారణభావనియతమ్;

'(౨) ఇవర్ఱుక్కు వైకల్పిక కారణాన్తరమిల్లై;' ఎన్గు, సిద్ధమ్.

"ఇన్నియమమ్, 'మృత్పిణ్డజన్యో ఘటః, ఘటజనకో మృత్పిణ్డః' ఎన్గిఱ పునరుక్తివశత్తాలే ఘటమృత్పిణ్డఙ్గళుక్కుణ్డాన కార్యకారణభావనియమమ్బోలే ఆరోహావరోహక్రమయుక్త వాక్యద్వయత్తాలే వివక్షితమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇతిల్ యాతొన్ఱుక్కు) ఇత్యాది.

(1) (2)
"ఇప్పడి ఆత్మగుణ ఆచార్యలాభాదికళుక్కుణ్డాన నియత కార్యకారణభావకథన ఫలమ్, ఇన్నతు" ఎన్గిఱార్,

(ఇక్కథనత్తుక్కు ప్రయోజనమ్) ఇత్యాదినా—

(ఇతుక్కు) ఎన్నుతు,

"ఆరోహావరోహక్రమపర - వాక్యద్వయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్దతుక్కు"; ఎన్నపడి.

[(4) ప్రాప్యలాభమ్] ఇత్యాది మూలత్తిలే, "దైవాధీనమ్" ౨) ఇత్యాదిశ్లోకార్థమ్ ప్రక్రమమాక వివక్షితమ్.

౫॥ పు ౩౪౦ల్, రణ్డామ్ నోట్టిల్ సొన్న పుస్తకత్తిల్ పు-౧౭౯, పఙ్క్తి-౧౦. ౬॥ కీழ் నోట్టిల్ సొన్న పుస్తకత్తిల్ పు-౧౭౯, పఙ్క్తి-౬.
౭॥ ౮॥ విష్ణుధర్మే, ౧-౫౯. ॥పుటమ్ ౩౪౧॥

మూ. — ౯౯. ఇతుక్కాక, (౧) ఐశ్వర్యకామర్ కు, మ్,

వ్యా. — ఈశ్వరనే ప్రాపకన్ఆనాలే, "(౪) ప్రాప్య లాభమ్), ఈశ్వరన్ఆలే"; ఎన్గిఅనుష్ఠానత్తిలే, (ప్రాపకత్తాలే) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు.

౯౯. "ఇప్పశమదమాదికళ్ క్కాక, (1) భోగ(2) మోక్షకామరెల్లార్కుమ్ వేణుమ్" ఎన్గిఱార్,

(ఇతుక్కాక) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. — [మాక్కిలుమ్, ((౧) ఐశ్వర్యకామర్కు,) శబ్దాదిభోగమే పురుషార్థ}

అ. — "'ముఖ్యస్య నిర్విశేషేణ శబ్దోన్యేషాం విశేషతః' ౧ ఎన్గిఅ" న్యాయత్తాలే, ["దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనస్తు దైవతమ్" "ఎన్గిఅ] శ్లోకస్థ 'మన్త్ర'అ శబ్దమ్, తిరుమన్త్రపరమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, [తిరుమన్త్ర] శబ్దప్రయోగమ్ పణ్ణిఱ్ఱు,

"ఆరోహావరోహక్రమయుక్త వాక్యద్వయత్తిలే [(౧) ఈశ్వర (౨) ప్రాపక] శబ్దఙ్గళుక్కు వ్యతికర నిర్దేశనియామకమ్, ఇన్నతు"; ఎన్గిఱార్,

(ఈశ్వరనే ప్రాపకన్ఆకైయాలే) ఇత్యాదినా. —

(ఈశ్వరనే) ఎన్గిఅ అవధారణత్తాలే,

(౧) పెరియపిరాట్టియార్ ముతలానారుమ్,

(౨) ఉపాసనప్రభృతికళుమ్, వ్యవచ్ఛిన్నఙ్గళ్.

ఇతుక్కాక, (౧-౨) పురుషకారోపాయవైభవప్రకరణత్తిలుమ్, ౩ (౩) ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిలుమ్, ౪ స్పష్టమ్.

మూలత్తిలే [(1) ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే] ఎన్గిఅ విడత్తిల్, [ఆత్మగుణత్తాలే] ఎన్గిఅ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్;

ప్రకరణత్తాలే, శమదమాదిరూప విశేషపరమాయిరుక్కుమ్, [ఆత్మగుణశబ్దమ్].

౯౯. "అత్తై ప్పరామర్శిక్కిఅ, [ఇతుక్కాక, ఐశ్వర్యకామర్కుమ్,] ఎన్గిఅ [ఇతుక్కాక] శబ్దముమ్, (౧) జాత్యేకత్వపరమాయ్, (౨) శమదమాదిరూప విశేషపరమాయిరుక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పశమదమాదికళ్ క్కాక-) ఇత్యాది. —

[ఉపాసక] శబ్దమ్, కైవల్యార్థిక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్ శొల్లుకిఱతు.

"ఇన్ద్రియక శబ్దాదివిషయానుభవమాన ఐశ్వర్యత్తై ఇచ్ఛిక్కుమవర్కు, ఇన్ద్రియనియమనమ్, వ్యాహతమ్"; ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు ఉత్తరమాయ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఐశ్వర్యకామర్కు, శబ్దాదిభోగమే) ఇత్యాది. —

మూ. — (౨) ఉపాసకర్కు, మ్,

వ్యా. — తత్సాధనానుష్ఠానదశైయిల్ శమదమాదికళ్ వేణుమ్. —

"ఇన్ద్రియాణి పురా జిత్వా జితం త్రిభువనం త్వయా" ౫

"పడినన్నుపల్ కలన్ పల్ నోడఱుత్తైమ్బులన్ వెన్ఱు," ౬

ఎన్నకడవతిఱే?

"ఐమ్బులన్ వెన్ఱు," ౬ ఎన్ఱతు,

మనోనియమనస్యాప్యుపలక్షణమ్. —

(౨) ఉపాసకర్కు, విద్యాఙ్గతయా శమాది వేణుమ్:

"తస్మాదేవం విచ్ఛాన్తో దాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాఽఽత్మన్యేవాఽఽత్మానం పశ్యేత్" ౭

అ "(1) సాధనానుష్ఠాన (2) సాధ్యానుభవరూప-దశాభేదేన. (1) ఇన్ద్రియనియమన (2) తదభావఙ్గళుక్కు, విరోధో వ్యాహతియిల్లై": ఎన్ఱపడి.

("ఇన్ద్రియాణి" ౫-) ఇత్యాది —

ఇతు, రావణవధాఽనన్తరం, రావణం ప్రతి మన్దోదరీవిలాపవాక్యమ్.

"(1) ఇవ్విడత్తిల్, బహువచనాన్తమాన ("ఇన్ద్రియ" ౫) శబ్దమ్, "(౧) అన్తరిన్ద్రియమాన మనస్సైయుమ్, (౨) బహిరిన్ద్రియమాన "శ్రోత్రాదికళైయుమ్, శొల్లుకైయాలే, ("జిత్వా" ౫) ఎన్గిఅ జయమ్, "శమదమరూపమాకిఱతు;

"((2) "త్వా") ప్రత్యయత్తాలే, అతుక్కు ("త్రిభువనజయ") శబ్దిత "మాన ఐశ్వర్యత్తైక్కుఱిత్తు హేతుత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.

("పడి" ౬-) ఇత్యాది: —

"("పడి" ౬) = శరీరత్తిలే, ("మన్ను" ౬) = ధరిక్కుఅ ("పల్ కలన్" ౬) = ఆభరణఙ్గళై, ("పల్ నోడు" ౬) = రుచిమోడేమాడ, "("అఱుత్తు" ౬) = త్యజిత్తు, ("ఐమ్బులన్ వెన్ఱు," ౬) = పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళై జయిత్తు"; ఎన్ఱపడి. [యా", ఎన్ఱపడి}

(విద్యాఙ్గతయా) ఎన్ఱతు, "విద్యారూపకరణ-శరీర నిష్పాదకత}

("తస్మాత్" ౭-) ఇత్యాది —

"ఇవ్విడత్తిలే, ("భూత్వా" ౭) ఎన్గిఅ ("త్వా" ౭) ప్రత్యయత్తాలే, శమదమాదికళుక్కు, విద్యాఙ్గత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.

(౧) "పశ్యేత్" ౭) ఎన్గిఅ లిఙ్ పాఠమే భాష్యాదికళిలే, ప్రచురమ్; (౨) క్వచిత్, "పశ్యతి" ఎన్ఱు, లట్ పాఠముముణ్డు; అర్థమ్, సమానమ్.

మీ — ౯౯ శమాదిప్రసఙ్గాదర్థాన్తరమపి శిక్షయతి,

(ఇతుక్కాక) ఇత్యాది. —

౧॥ "సాక్కన్దే" ఇతి శ్రుతప్రకా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే పు. ౪, ప. ౧౪-౨౦. ౨॥ పు. ౩౪౧ల్, అడినోట్టు. ౩॥ వా. ౫-౭౨ (పు. ౪౫-౧౩౦); వా. ౭౩-౧౧౪ (పు. ౧౩౦-) . ౪॥ వా. ౧౧౫-౧౪౧ (పు.)

౫॥ రా-యు ౧౧౪-౧౮. ౬॥తి. వా. ౪-౧-౯. ౭॥ బృ-ఉ-౬-౪.

మూ.— (౩) ప్రపన్నర్కుమ్, వేణుమ్.

వ్యా—"పున్పులవథ్థియడైత్తరక్కలచ్చినై శెయ్తు నన్పులవథ్థిఅన్దు ఞాననన్పుడర్ క్కొళీఇ" ౧ ఎన్నకడవతిత్తే?.-

(౩) ప్రపన్నర్కు, అధికారార్థమాక శమాది వేణుమ్:

"ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః । భక్త్యు-పాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ, కృష్ణైకసాధనః॥" ౨

అ— ("పుఞ"౧-) ఇత్యాది—

"("పుఞ"౧) = హేయమాన, ("పుల"౨)=విషయఙ్గళుడైయ ("వథ్థి"౧)=మార్గత్తై. ("అడైత్తు"౧)=నిరోధిత్తు, ("అరక్కులచ్చినై శెయ్తు"౧) = జతుముద్రయాముద్రిత్తు, ("నన్"౧) = నన్రాగ ("పుల"౧)=విషయఙ్గళుడైయ, ("వథ్థి"౧)=మార్గత్తై, ("తిఅన్దు"౧)=ఉద్ఘాటిత్తు, ("ఞానమ్"౧)=జ్ఞానమాకిఅ, ("నన్పుడర్"౧) సమీచీనప్రకాశత్తై. ("కొళీఇ"౧)=పిక్కఉణ్డాక్కికొణ్డు"; ఎన్నపడి -

"ఇఙ్గు, ("అడైత్తు"౧) ("శెయ్తు"౧) ఎన్గిఅ "త్వా" ప్రత్యయత్తాలే ఇన్ద్రియజయత్తుక్కు, ("ఞానన్పుడర్"౧) శబ్దిత విద్యాఙ్గత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.

((౩) ప్రపన్నర్కు-) ఇత్యాది—

((౩) ప్రపన్నర్కు) ఎన్ఱతు, "సిద్ధోపాయనిష్ఠర్కు"; ఎన్నపడి - నితోవ్యుద్భగశక్తికమాన సిద్ధోపాయత్తుక్కు, (1) స్వరూపనిష్పత్తియుమ్, (2) శక్త్యుద్బోధనముమ్, అనపేక్షితమాకైయాలే, అఙ్గతయావన్ఱిక్కే, "ఉపాయాధీన ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వరూప- అధికారత్వేన" ఎన్ఱు, (అధికారార్థమాక) ఇత్యత్ర వివక్షితమ్. *

("ఏకాన్తీతు-"౨) ఇత్యాది—

("దేవతావిషయాన్తరైస్ సమంవినిశ్చిత్య"౨) ఎన్ఱతు, "(౧) దేవతాన్తర (౨) విషయాన్తరఙ్గళోడొక్క, త్యాజ్యతయాతుల్యమాక అధ్యవసిత్తు"; ఎన్ఱపడి.—

ఇఙ్గే, (౧) "విషయాన్తర త్యాగరూప-ఇన్ద్రియనియమనముమ్,

"(౨) ("కృష్ణైకసాధనః"౨) ("ఎన్గిఅ") 'ఏక'శబ్దస్వారస్యావగత-"ఉపాయనైరపేక్ష్యానుగుణమాక ("వినిశ్చిత్య"౨) ఎన్గిఅ ల్యప్పాలే, "అతిన్నుడైయఉపాయాధికారత్వముమ్, శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.

వ్యా.— "అడక్కరుమ్పులన్గళైన్దడకి, ఆశైయాము వైత్తుడక్కఉత్తువన్దు నిన్తొణ్డర్క్కణిన్ఱు, వేన్డ్ర" ౩ ఎన్నకడవతిత్తే?.

అ—("అడక్కరుమ్"౩) ఇత్యాది—

"("అడక్క"౩) =నియమిక్కైక్కు, ("అరుమ్"౩)=దుశ్శకఙ్గళాన ("పులన్గళైన్దు"౩)=పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళై, ("అడకి"౧)=నియమిత్తు. ("ఆశైయామవై"౩)=తత్ద్విషయాభిలాషఙ్గళై, ("తుడక్కఉత్తు"౩)= వాసనైయోడేపోక్కి, ("వన్దునిన్తొణ్డర్క్కణిన్ఱు, 'వేన్డ్ర"౩)=ఉన్నుడైయ ముక్తమలర్త్తిక్కు ఉఱువాన వ్యాపారఙ్గళిలే సెన్ఱు, వేన్డ్ర"; ఎన్ఱపడి.—

"ఇఙ్గుమ్, ("అడకి"౩) ("అఉత్తు"౩) "ఎన్గిఅ 'త్వా' ప్రత్యయత్తాలే, ఇన్ద్రియనియమనత్తుక్కు, "తొణ్డర్"౩) శబ్దిత ఉపాయోపేయసిద్ధ్యధికారత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.—

" ఇఙ్గు, పూర్వమ్పోలే *, 'మనోనియమనత్తుక్కుముపలక్షణమ్' ఎన్ఱు, శొల్లాత్తొళిన్దతు, ("ఆశైయామవైత్-తుడక్కఉత్తు"౩) ఎన్గిఱతిలే, అతుసిద్ధిక్కుమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే"; ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

మీ —"శరణాగతివిద్యాయాం, సద్విద్యాదావివ, [రోచక్తి?]

{I. "(౧)ఊర్ధ్వరేతసామివ(౨)అనూర్ధ్వరేతసాఞ్చాధికా}

{II. ఉత, ఊర్ధ్వరేతసామేవ?" ఇతి ప్రథమవిచారః.

తదర్థమ్, "సర్వకామాంశ్చసాధురాఞ"౪ ఇత్యత్ర "సర్వ" శబ్దః,

{III. ప్రారబ్ధభోగస్యాపి సంగ్రాహకః?

{IV. ఉత, దేహాన్తరలోకాన్తర భావిభోగపరః?;

తదర్థమ్, "ఆర్తోవా యదివాదృప్తః"౫ఇత్యాదా, "దృప్త"౫శబ్దః,

{V. దేహాన్తర లోకాన్తర భావిభోగవిరక్తపరః?

{VI. ఉత, భోగమాత్రవిరక్తపరః?;

{VII. అజగరవృత్తిశ్చ ౬సర్వవిషయా?,

{VIII. ఉత. శరణాగతేతరవిషయా?:

యదా, (౧) "దృప్త"౫శబ్దః, దేహాన్తర లోకాన్తరభావిభోగమాత్రవిరక్తపరః,(౨) అజగరవృత్తిశ్చ, ౬సర్వవిషయా;

తదా, "సర్వ"౪శబ్దస్య [దేహాన్తరీయ]లోకాన్తరీయ సమస్తభోగమాత్ర పరతయా, అవిరక్తస్యాప్యధికారస్సంభవతి;

౧॥ తి. చ. ౭౫. ౨॥ * "స్వరూపసంస్తవాయస్మా(ః), నిర్హేతుక సహేతుకౌ" ఇత్యుక్తస్య "భగవత్కృపాపరిచయస్సహేతుక"ఇతివాదస్య, వ్యావృత్తిః.

౩॥ తి. చ. ౯౫. * పు. ౩౪౨, పలవరి ౯. ౪॥ పు. ౨౫. -౧౧ పరి; గద్యోదాహృతస్మృ. ౫॥ రా-యు-౧౮-౨౪. ౬॥

ప్రుతేస్స్వగృహిణోనస్యాల్లోకశాస్త్రమతస్తతత్ విహితారక్త ఆర్తోహిదృష్టోనేదృశ్విరక్తి. మూ౯ సర్వకామా౯ ఇతివదన్ కామానాముష్మికాన్దహేత్॥

మీ —యదా, (౧) "దృష్ట" ౧శబ్దః, ఐహికభోగేఽపివిరక్తపరః, (౨) అజగరవృత్తేశ్చ, శరణాగతేతరవిషయా,

తదా, "సర్వకామ" ౩శబ్దస్య, ఐహికాఽఽముష్మిక భోగమాత్ర [=కృత్స్నభోగ] పరతయా,

"ఊర్ధ్వరేతసాం విరక్తానామేవ శరణాగతావధికార(ః)" ఇతిసిధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"విహితవిషయమాత్ర [=కృత్స్నవిషయ] నివృత్తస్యైవ ప్రపత్త్యా
"ధికార(ః)' ఇత్యనుపపన్నమ్, తదా,
"(౧) యదహ రేవ విరజేత్ తదహరేవ ప్రవ్రజేత్' 3 ఇతివిధిబలాద్విరక్తా
"నాం, చతుర్థాశ్రమప్రాప్త్యావశ్యంభావాత్, 'ప్రవ్రాజామేవ శరణాగతా
"వధికార(ః)' ఇతికుదృష్టిసౌహార్దతా;
"(౨) (1) లోకే, (2) శాస్త్రేచ, గృహస్థేష్వపి శరణాగతివిద్యాదర్శనేన
"బాధశ్చ'; ఇతి:
"కించ, 'ఆర్తో వా యదివా దృప్తః' ౪ ఇతి,దృప్తస్యాపి శరణాగతావధి
"కారశ్శ్రూయతే;
"దృష్టత్వంచ—
"ప్రారబ్ధశరీరతదనుబన్ధి భోగేషు వైరాగ్యాభావః;
"యథా, సదాదిబ్రహ్మవిద్యాయాం, ప్రారబ్ధేతరభోగవిరాగోఽధికారః,
"నతథా ప్రపత్తౌ;
"పరన్తు, శరీరానరానుభావ్యప్రారబ్ధఫలేష్వపి విరాగ(ః)' ఇత్యేవవై
"షమ్యమ్: అన్యథా, (౧) దేహయాత్రాయా అప్యసిద్ధిప్రసక్తిః,
"(౨) భుక్తశిష్టఫలానాం పనత భోగపరిత్యాగే, యజ్ఞానుష్ఠానలోపప్రస
"క్తశ్చ; తథాచ, 'త్రైగుణ్యే—ప్రదాయైభ్యో యోభుఙ్క్తే, స్తేనఏవ సః' ౮
"ఇతిప్రత్యవాయాపత్తేః;
"ప్రాగర్థోపనత భోగపరిత్యాగే, అభుక్తత్వేన ప్రారబ్ధకర్మణాం, ప్రాప్తిప్ర
"తిబద్ధతాపాతాచ్చ; 'నాభుక్తం క్షీయతే కర్మ కల్పకోటిశతైరపి' ౫
"ఇతిస్మృతేః:
"అతఏవ, 'అయత్నాదాగతాన్సేవ్య(ః), గృహస్థైర్విషయాస్సదా | నస
"న్నిపతితం ధర్మ్యముపభోగం యదృచ్ఛయా ॥ ప్రత్యాచక్షీత నాప్యేనమ్
"అనురుద్ధ్యేత్ సుఖస్పృహః!' ౬ ఇత్యాదిచస్మర్యతే;
"తతశ్చ, ప్రారబ్ధకర్మఫలత్వేనాగతా౯ విషయా౯ అనివార్యా౯, 'ప్రారబ్ధ
"భోగక్షయో భవతి' ఇతిమత్వా లేపనుభవనమేవ, యుక్తమ్: తదుక్తం
"వేదాన్తాచార్యైః రహస్యత్రయసారే:—

మీ —"శాస్త్రవిరుద్ధవిషయా౯, స్వస్మి౯ అవ్యాప్ృతేఽపి భగవత్సం
"కల్పాదేవఆగతా౯ దృష్ట్వా 'ప్రారబ్ధకర్మఫలభూతం మమానుభ
"వనం భవతి' ఇతిమత్వా, తదనివార్యం అనుభవితుం ప్రాప్తిః' ౭; ఇతి;
"అస్మాత్, యదృచ్ఛయాఽఽగతం సర్వమనుభోక్తవ్యమేవ:
"పరన్తు, తద్విషయే యత్నో న కార్యః;
"తల్లాభేఽతిసన్తోషశ్చ న కార్యః;
"తదుక్తమ్:— 'ఉత్పత్తిస్థితినాశానాం స్థితిచిన్తా కుతస్తవ |
"యథోత్పత్తిస్తథానాశస్, స్థితిస్తద్వద్భవిష్యతి॥
"శరీరే ధ్యాను స్మృత్వాన్యో * నాప్రాశ్యమధిగచ్ఛతి |
"నాఽఽహారం చిన్తయేత్ప్రాజ్ఞో, ధర్మమేవానుచిన్తయేత్॥
"ఆహారోఽపిమనుష్యాణాం, జన్మనా సహ జాయతే|' ౮ ఇత్యాదివా:
"తస్మాత్, యదృచ్ఛయాఽఽగతాస్స్రగాదివిషయా(ః) అనుభావ్యాః;
"అతఏవ, 'త్వయోపభుక్తస్రగ్-గన్ధ-వాసో-ఽలఙ్కారచర్చితాః|
"ఉచ్ఛిష్టభోజినో దాసాస్, తవ మాయాం జయేమహి॥' ౯ ఇత్యుచ్యతే:
"అతః, (౧) విహిత మోషిత్వేన్ద్రస్య, (౨) విహితాప్రతిషిద్ధస్రక్-చన్దనా
"దేశ్చ, త్యాగః, సర్వథాఽనుపపన్నః:
"యావత్ప్రాకృతభోగః, సర్వాత్మనా త్యాజ్యః,

"తర్హి, (౧) అనుయాగే (1) ప్రసాదస్వీకారః, (౨) యజ్ఞాదిషు
"(2) పురోడాశస్వీకారశ్చ అశక్య(ః)' ఇతి, అజ్ఞానైర్జల్ప్యమేవలుప్యతే:
"యత్తు, 'పితరంమాతరం దారా౯' ౧౦ ఇత్యాదివచనం, తత్ ఆర్తప్రప
"న్నవిషయమ్; దృప్తప్రపన్నవిషయంచేత్, 'సర్వకామా౯' ౨ ఇత్యేతత్,
"ఆముష్మికసర్వకామపరమ్:
"క్షేత్రాణి మిత్రాణి' ౧౧ ఇత్యాదికమపి, [ఆర్తవిషయత్వాత్,]
"ప్రాప్తిదశాభావి వైరాగ్యపరమ్; 'ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీ
'యతే† | దృప్తప్రపత్తావేతాని భవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్॥' ౧౨ ఇత్యుక్తేః:
'విహితవిషయేవిరక్తిః, ఆర్తాధికారః: క్వాపి ఽఽపన్నవిరక్తే స్వర్వ
"త్రాధికారత్వే జ్ఞాన-భక్తి-కర్మణామపి కాస్త్రాపన్నానామేవ అధికా
"రత్వమ్' ఇతి కిమితనోచ్యతే?:
"యథా, జ్ఞానభక్త్యాదిమాన్ద్యేఽపి దృప్తానామ్ అధికార(ః) ఇష్యతే,
"తథా, వైరాగ్యమాన్ద్యేఽపి అధికారో భవత్యేవ:
"తస్మాత్, (౧) అనేక-ఉపపత్తి-వచన విరోధాత్ (౨) స్వవ్యాఘా
"తాచ్చ, 'విరక్తానామేవ శరణాగతావధికార(ః)' ఇతి, సముజ్ఝ్యమ్"; ఇతి.

౧॥ రా-యు-౧౮-౩౪. ౨॥ పు ౩౪౩, ౪మ్ నూట్టు. ౩॥ జాబాలోపనిషత్, ౪. ౪॥ గీ ౩-౧౨. ౫॥ గా-పు-౫-౫౭. ౬॥

౭॥ ర-త్ర-సా. * శర్మానుసారేణ"? ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ పు. ౩౪౩ ౪మ్ నూట్టు: పరి ౯ ౧౧॥ † 'తచ్చిన్తే' త్యాద్యుక్తేః, చిన్తయన్త్యాదివిషయా, ఆశ్రమసన్ధేయా. ౧౨॥

ఇతిచేన్న;యతస్స్యాజ్యాగ కామాధర్మా ఇవాఖిలే ప్రాగుక్తంచైహికంసర్వేత్యైహికాముష్మికోభయమదృష్టైశ్చ్యోరైరివత్యాజ్యం, స్యాదిష్ట్యాభాపి గేహితా

మీ — ["సిద్ధాన్తః"]

అత్రోచ్యతే:— [ధికారః;

నిషిద్ధ (ద్ధే) ఇవ విహితవిషయేఽపి విరక్తిమతామేవ శరణాగతావ

(౧) "పితరంమాతరమ్"౧ ఇత్యాదిస్మృతేః:

(౨) నచ, తస్యా(ః) ఆర్తవిషయత్వమ్;

ఉభయవిషయత్వస్య, శబ్దస్వారస్యాత్ప్రథమప్రతీతస్య, త్యాగే కారణాభావాత్;

"సర్వకామాన్"౨ ఇత్యత్ర "సర్వ"౨ శబ్దస్య ఐహికాఽఽముష్మిక కామపరత్వస్వారస్యాచ్చ, "పితరమ్"౧ ఇత్యాది కామానామైహికత్వంహి ప్రథమం ప్రతీయతే! —

(3) కించ, "సర్వధర్మ"౨ పదసమభివ్యాహృత "సర్వకామ"౨ (1)(2) శబ్దాచ్చ దృష్టాఽదృష్ట - ఉభయవిషయత్వమవగమ్యతే;

సర్వధర్మత్యాగస్య ఉభయ సాధారణత్వాత్.

(౪)నచ, విరక్తానామేవాధికారత్వే, గృహస్థాధికారత్వాభావప్రసక్తిః;

ఐహికభోగ విరక్తిసంభవేఽపి గార్హస్థ్యధర్మానుష్ఠానలోభ సంభవేన, చతుర్థాశ్రమపరిగ్రహానుపపత్తేః:—

*"యదహరేవ విరజేత్"3 ఇత్యత్ర, "గార్హస్థ్యధర్మానుష్ఠానశ్రద్ధైవ విరక్త్యభావః"౪ ఇతి, వచనాన్తరత్వేన శ్రుతప్రకాశికాయాముక్తత్వాత్.—

తతశ్చ, కేషాంచిద్విషయవిరక్తి సంభవేఽపి తదీయారాధన యజ్ఞానుష్ఠాన శ్రద్ధయా గార్హస్థ్య (స్థ్యే) ఏవ అవస్థానోపపత్తేః.

(౫)నచ, ఐహికభోగాఽఽర్తి రహితానాం దృప్తానామపి అధికార శ్రవణంబాధకమ్;—

"యస్తు, ప్రారబ్ధదేహేఽపిశోచత్య.- ఆర్తస్స ఉచ్యతే। యస్య 'దేహాన్తరకృతేశోకో, దృప్తస్స ఉచ్యతే॥"†

ఇతి, వర్తమానదేహమాత్రస్య శోకవిషయత్వాభావావగమాత్,

భోగవిరక్తస్యాఽపి ధర్మార్థంశరీరస్థితిచ్ఛాహి ఉపపద్యతే?:

(I) ఉపాసకానామ్ (1) అప్రారబ్ధేవిరక్తిర్, ముముక్షౌ;

(II) న్యాసినాం (2) ["అనభ్యుపగత"] ప్రారబ్ధఖణ్డే [పి] విరక్తిర్, ముముక్షౌ;¶

(III)శరణాగతానామ్(3)అభ్యుపగతప్రారబ్ధేఽపివిరక్తిర్,ముముక్షౌ

(౬) యచ్చోక్తమ్; "ప్రారబ్ధోపనతభోగత్యాగే, దేహయాత్రాయా అప్యసిద్ధిప్రసఙ్గ(ః)" ఇతి,

మీ.—తన్న;—ప్రవ్రాజినఇవ తస్యాఽపిసర్వేషణావినిర్ముక్తత్వేన భైక్ష్యార్హత్వాత్.

(౭)అథవా,యదృచ్ఛోపనతద్రవ్యాణి స్వీకృత్య,యజ్ఞాదికంసర్వం కృత్వా,అనుయాగత్వేన దేహధారణాపేక్షితాంశమాత్రస్వీకారే, న విరక్తిర్ భజ్యతే;

ప్రవ్రాజిన ఇవ దేహధారణ మాత్రార్థా ఽన్నపానవ్యతిరిక్త ప్రాకృత భోగవిషయత్వాద్విరక్తేః.

(౮) ప్రారబ్ధోపనతశిష్ట ద్రవ్యాణాం తదీయారాధనార్థతయా వినియోగోపపత్తేశ్చ భైక్ష్యనిష్ఠానాం, యతేరివ ప్రపన్ననిష్ఠామాహాత్మ్యాదినా ఽనుపభుక్తస్యాపిప్రారబ్ధస్య నాశోపపత్తిః;

అజగరవృత్తినిష్ఠానాం ౫ ధర్మార్థతయా వినియోగముఖేన - ఉపభుక్తతయా తన్నాశ ఉపపద్యతే.

తస్మాత్, "త్వయోపభుక్త"-౬ ఇత్యాదికం, శరణాగతివిద్యానిష్ఠ వ్యతిరిక్త విషయమ్;

దేహధారణోపయుక్తమాత్రాన్న-పాన-స్వీకారే అస్యాధికారాత్;

తత్రాపి, భట్టాచార్య ప్రభృతీనాం తద్గతప్రాకృతరసాద్యప్రతీతిః లోకప్రసిద్ధా?;

[నైయ్యాణ్ణస్థానత్తిల్ వేప్పెణ్ణయ్ పరిమాఱప్పడ, రసభేదజ్ఞానమాత్తల్ వెఱుప్పాత్తల్ ఇల్లామలే అముథుశెయ్దారిఱే!]

(౯) అన్యేషాం, యజ్ఞశిష్టాశనే; నాన్తరీయకతయా ప్రాకృత రసాదిప్రతీతావపి,(1)విధేరనుయాగబుద్ధ్యా ప్రవృత్తత్వాత్, (2) కామస్య తత్రాప్రవర్తకత్వేనచ ప్రత్యవాయాభావాచ్చ.

(౧౦)"సన్న్యాసం,సర్వేషణా వినిర్ముక్తస్య.సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య.["ఋణాని త్రీణ్య పాకృత్య"ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహిత "త్రిభిరృణవాజ్జాయతే"§ ఇత్యాది] ఋణశ్రుత్య గోచరత్వేపి, కైఙ్కర్యబుద్ధ్యా "యజ్ఞాద్యనుష్ఠానవత్ ప్రజోత్పత్తి రనుష్ఠేయా;

" అనైర్థర్మబుద్ధ్యా ఽనుష్ఠితస్య ప్రపన్నస్య కైఙ్కర్యబుద్ధ్యా "కర్తవ్యత్వాత్:

"సప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాప్రీణనం, ధర్మః;

"అనన్యప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాన్తర్యామిప్రీణనం, ఆజ్ఞాకైఙ్కర్యమ్:

"అతః, పితృన్తర్యామి ప్రీణనస్య ఉద్దేశ్యతయా, ప్రజోత్పత్తిరపి కార్యా;

"అన్యథా విధ్యుల్లఙ్ఘనాపత్తేః:

"తథాఽభ్యుపగమేచ, (౧-౨) ఐశ్వర్యార్థి - ఉపాసకాభ్యామ్, (3) "అస్య వ్యావృత్తిర్ ననిర్దేత్,

౧॥ పు. ౩౪౪. ౧౦వ నోట్టు. ౨॥ పు. ౩౪౩. ౪వ నోట్టు

3॥పు. ౩౪౪, 3వ నోట్టు. ౪॥

¶ "పారబ్ధేతరే" త్యాదివరదగురుశ్లో.

†

౫॥ పు. ౩౪౩, ౬వ నోట్టు. ౬॥

§ బ్రహ్మసూ. అ. 3, పా. ౪, అధి౧. సూ. ౨౦. శ్రుతప్రకా, వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౪. ॥పుటమ్ ౩౪౫॥

మీ. —“విహితవిషయప్రవృత్తేస్ సమానత్వాల్”; ఇతిచేల్,

ఉచ్యతే:—యథా, సర్వసఙ్గపరిత్యాగే, స్వాశ్రమావిరుద్ధానాం బ్రాహ్మణాదివర్ణధర్మాణాం ప్రాప్తావపి, గృహస్థాద్యాశ్రమధర్మాణాం యజ్ఞాదీనాం, విశిష్య నిషిద్ధతయాऽప్రాప్తిః;

ఏవమ్, “మనీషీవైదికాచారం మనసాऽపి న లఙ్ఘయేల్” ౧ ఇతివిశేష విధిప్రాప్తేషు యజ్ఞాదిష్వేవ అస్యాధికారః, నతు ప్రజోత్పాదనే;

“దారాన్…సంత్యజ్య” ౨ ఇతివిశిష్యనిషేధాత్.

అతః, స్వాధికారభూతవిరక్తివిరోధాత్, తదప్రాప్తిః;

ధర్మార్థం స్వీకృతాయాం భార్యాయాం, “దారాన్ సంత్యజ్య” ౨

ఇత్యస్య ప్రజార్థత్వ నిషేధ తాత్పర్యాత్;

అన్యథా, విధేర్నిరవకాశతాపత్తేః,

(౧౧) “తర్హి, పూర్వాచార్యేషుక్వచిత్పుత్రోత్పత్తి దర్శనస్య కాగతిః?” ఇతిచేల్, గతిశూన్యతైవగతిః:—

యథా, “ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః” ఇతి నియతాన్నత్వస్యాధికారత్వేऽపి, అనియతాన్నత్వస్య ఆపద్విషయత్వం నిశ్చీయతే,

ఏవం, విషయ మభుక్త్వాస్థాతుంనశక్యతే యేనవికారేణ, తద్దశాऽఽపత్.

యద్యప్యన్యేషాం, విషయసన్నిధిపరిహారాదినా కామోజేతుం శక్యః,

తథాऽపి “అత్ర, ధర్మార్థంభార్యా సదాసన్నిహితా” ఇతి, కదాచిల్ వికారోభవత్యేవ:—

“తర్హి, సా నిశ్శేషేణ త్యాజ్యా” ఇతి న వాచ్యమ్;

(1) తత్సన్నిధి కృతకాదాచిత్క ప్రత్యవాయస్య పునఃప్రపదనాదినాऽపనేతుంశక్యత్వేన, “ అల్పస్యహేతోః” 3 ఇత్యాది న్యాయేన మహాఫల-ధర్మలోపస్యాऽయుక్తత్వాల్ ;

(2) తస్యాపిపుత్రపౌత్రాదినాऽనేకాऽऽత్మోజ్జీవన హేతుత్వేన ధర్మత్వాచ్చ;

(3) పుత్రాణాం భగవద్భాగవ తారాధనోపయోగిత్వాల్;

(4) “ తన్నామకరణంచైవ” ౪ ఇతిగురునామకరణవిషయత్వాల్; పత్న్యాశ్చధర్మసాధనతా.

ఇ. అ.— ౯౦. కీళ్రే, [౯౭ (3) ఈశ్వరనైపుథురుమ్ ;] ఎన్ఱు, నైన్ఱు, ఇఙ్గే, ((3)ప్రాపకలాభమ్) ఎన్ఱతుక్కు తాత్పర్యమ్,(ఈశ్వరనే ప్రాపకన్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ పు. 3౬౪. ౧౦మ్ నోట్టు.

3॥ ౪॥

మూ.—౧౦౦. మూవరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు మిక్కవుమ్ వేణ్డువతు, ప్రపన్ననుక్కు.

వ్యా·—౧౦౦· ఇప్పడి అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అపేక్షిత మేయాకిలుమ్, “అధికమాక వేణ్డువతు ప్రపన్ననుక్కు”, ఎన్గిఱార్,

(మూవరిలుమ్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.—

ఇవనుక్కు, ఇతిల్, ఆధిక్యమ్ శొల్లుకైక్కాక వితే, అల్లాతవర్ కళ్ళై ఇవ్విడత్తిల్ ప్రసజ్జిత్తతుమ్?·

౧౦౧.—అవ్వాధిక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ —౧౦౦. (౧) “ అనన్యప్రయోజనన్నాయ్, (౨) అనన్యసాధనన్నానవధికారిక్కు, త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై నిరూపిక్కుమ్ ఇన్దప్రబన్ధత్తిలే,(౧)ప్రయోజనాన్తర(౨)సాధనాన్తర-పర-అధికారిక్కళుక్కు అపేక్షితాంశనిరూపణమ్, అనుచితమ్”, ఎన్గి,ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్,

(ఇవనుక్కు ఇతిల్) ఇత్యాది.

(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱతు, “ప్రపన్ననుక్కు” ఎన్ఱపడి.

(ఇతిల్) ఎన్ఱతు, “శమాదియిల్” ఎన్ఱపడి.

(అల్లాతవర్కళై) ఎన్ఱతు,

(౧) “ఐశ్వర్యకామర్కళైయుమ్,

(౨) ఉపాసకరైయుమ్”, ఎన్ఱపడి.—

“ ప్రపన్నాపేక్షితశమాదిగతాధిక్యప్రతియోగితయా, అధికార్యన్తరప్రస్తావమాకైయాలే, అనౌచిత్యమిల్లై” : ఎన్ఱు,కరుత్తు.

(ప్రసజ్జిత్తతుమ్) ఎన్గి,ఉమ్మైయాలే, [మిక్కవుమ్ వేణ్డువతు] ఎన్గి, అకణ్డోక్తియై సముచ్చయిక్కిఱతు.

౧౦౧.—“ ‘విషయావధిక - ఇన్ద్రియనియమనరూపమాన ‘శమాదియిలాధిక్యమ్, అవధిభూత విషయాధిక్య నిబన్ధనమ్; అతిల్,

“ ‘(౧-౨) అధికార్యన్తరాపేక్షిత శమాదిక్కళుక్కు, నిషిద్ధవిషయ ‘మాత్రమ్ అవధియాయిరుక్కుమ్;

“ ‘ (3) ప్రపన్నాపేక్షిత శమాదిక్కళుక్కు, (1) నిషిద్ధవిషయ ‘(2) విహితవిషయఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్, అవధియాయిరుక్కుమ్;

“ ‘ ఆకైయాలే, శమాదియిలాధిక్యమ్, తద్ఘటకవిషయాధిక్య ‘నిబన్ధనమ్’; ఎన్ఱుమూలాభిప్రేతమ్’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అవ్వాధిక్యత్తై) ఇత్యాది.

సావద్యతిక్రమే పృషశాస్త్రార్థో భజ్యతేక్వచిత్ ।౪ చార్యాణాంతువృత్తిస్త్వే, తేజీయ న్త్వసయాద్గతిః।శా న్తిః।ప్రపన్నేఘుఖ్యాతివత్తు౹హ్యాన్యాధికృద్వశః౹?

మూ.— ౧౮౧. (౧-౨) మఱ్ఱైయిరువర్ కుమ్, నిషిద్ధవిషయ నివృత్తియేయమైయుమ్;

(3) ప్రపన్ననుక్కు, (2) విహితవిషయ నివృత్తి, తన్నేఱ్ఱమ్.

వ్యా.—((౧-౨) మఱ్ఱైయిరువర్ కుమ్)ఎన్ఱు,తొడఙ్గి. అతావతు:—

" (౧)శబ్దాదిభోగపరనాన ఐశ్వర్యకామనుక్కుమ్,

"(౨)సాధనాన్తర పరనాన ఉపాసకనుక్కుమ్,

"శాస్త్రనిషిద్ధవిషయమాన పరదారాదియిల్ నివృత్తి మాత్రమమైయుమ్;

" (3) తదుభయ వ్యావృత్తనాయిరుక్కుమ్ ప్రపన్ననుక్కు, "శాస్త్రవిహితవిషయమాన స్వదారత్తిల్ నివృత్తి, అవర్కళైప్పఱ్ఱ వేఱ్ఱమ్"; ఎన్నై.—

అ.—("నిషిద్ధ")శబ్దార్థమ్, సాక్షాత్తాయాలే అత్తైప్పూరిక్కిఱార్, ("శాస్త్రనిషిద్ధ"-)ఇతి.

("పరదారాదియిల్") ఎన్ఱ,అ ("ఆది")శబ్దత్తాలే అ(1)బ్రహ్మ(2)ణ్య(3)దృశ్య(4)భక్ష్యాదికళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

("నివృత్తిమాత్రమ్") ఎన్ఱ,అ ("మాత్ర") శబ్దత్తాలే, విహితవిషయనివృత్తియైవ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు. ఇత్తాల్,

(1) "ప్రపన్ననుక్కు, నిషిద్ధవిషయ నివృత్తి, అధికార్యన్తర "సాధారణమాయ్,

"(2) విహితవిషయనివృత్తి, అసాధారణమాయిరుక్కుమ్"; ఎన్ఱు, ఫలితమ్.

("తదుభయవ్యావృత్తనాయిరుక్కుమ్") ఎన్ఱతు, "1) ప్రయోజనాన్తర - (2) సాధనాన్తర-గన్ధశూన్యతయా తద్విలక్షణనాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

("విహిత")శబ్దార్థత్తైప్పూరిక్కిఱార్,("శాస్త్రవిహిత-")ఇతి.—

" విషయరాగవానుక్కు, విషయనియమవిధిపరమాన వివాహాది బోధకశాస్త్రవిహితవిషయమాన"; ఎన్ఱపడి.

[తన్నేఱ్ఱమ్] ఎన్ఱతు,

"స్వాసాధారణాతిశయమ్", ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళైప్పఱ్ఱ) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—(౧-౨) "అవర్కళ్ ఇరువరిలుమ్,

"(౧)ఐశ్వర్యకామనుక్కు, స్వదారత్తిల్, (1) సాధనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుమ్,

"(2)ఫలదశైయిల్ భోగ్యబుద్ధ్యాప్రవృత్తియుమాయిరుక్కుమ్;

" (౨) ఉపాసకనుక్కు, ఫలమ్భగవదనుభవమాకైయాలే, అవనైప్పోలే ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయేయాకిలుమ్,ఉపాసనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి వేణుమ్;

" (3)ప్రపన్ననుక్కు, ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తికైయుమ్ "స్వాధికార భఙ్గకమాకైయాలే,

---

అ.—(1) తదితరావృత్తిత్వేసతి (2) తద్వ్యావృత్తిత్వరూపమాన అసాధారణ్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, ("అవర్కళిరువరిలుమ్") ఇత్యాదినా.

"భవేద్దారాశ్చదారోఽపి" ౧ ఎన్ఱు, "ద్విరూప" కోశత్తిల్ పఠనాత్ "దార" ౧ శబ్దముమ్ ఉణ్డాకైయాలే ("స్వదారత్తిల్") ఎన్ఱు, ఏకవచనప్రయోగమ్ పణ్ణియరుళిఱ్ఱు.

(ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయే యాకిలుమ్) ఎన్ఱతు:—

" (౧) జక్షత్,(౨)క్రీడన్,(3)రమమాణః, స్త్రీభిర్వా'౨ ఇత్యాదికళ్, "బద్ధదశైయిల్ కర్మణాప్రతిఘాతత్తాలే భోగసంకోచార్హత్తైయిరున్దాప్పోలే, ముక్తదశైయిలే 'స స్వరాడ్భవతి' 3 ఎన్ఱు, కర్మవశ్యతాగన్ధమిల్లామైయాలే'భోగసంకోచార్హత్తైయిల్లై' ఎన్నుమిడత్తైప్రతిపాదిక్కిఱ అత్తనైయల్లతు, జక్షణాదిఫలోపధాన ప్రతిపాదకఙ్గళన్ఱాకైయాలే, "సవిభూతిక-పరిపూర్ణ బ్రహ్మానుభవరూప-ఫలదశైయిల్, భోగ్యతయా స్వదారప్రవృత్తియిల్ కర్తృత్వరూప సంబన్ధమిల్లైయాకిలుమ్"; ఎన్ఱపడి.

('ఉపాసనదశైయిల్"-) ఇత్యాది—

" 'అతస్త్వితరజ్జ్యాయోలిఙ్గాచ్చ'౪ ఎన్ఱ,అ సూత్రత్తిలే స్వాఽఽశ్రమకర్మప్రాబల్యమ్ నిర్ణీతమాకైయాలే, గృహస్థాశ్రమధర్మభూతమాన 'ఋతావుపేయాత్' ౫ ఇత్యాదిశాస్త్రవిహిత - ఋతూపగమత్తిలే "ఉపాసనాఙ్గత్వ బుద్ధియాలే స్వదారప్రవృత్తియిలన్వయమ్, ఆవశ్యకమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

("ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తికైయుమ్") ఎన్ఱ,ఉమ్మైయాలే,భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తికైయై సముచ్చయిక్కిఱతు.

("స్వాధికారభఙ్గకమాకైయాలే") ఎన్ఱతు,

"(1) అనన్యసాధనత్వ - (2) అనన్యభోగ్యత్వరూపమాన తన్నుడైయ "ఉపాయోపేయాన్వయితావచ్ఛేదకఙ్గళుక్కు హానికరఙ్గళాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ద్విరూపకోశే, ౨॥ ఛా-ఉ-౮-౧౨-3. 3॥ ఛా-ఉ-౭-౨౫-౨. ౪॥ బ్ర-సూ-అ-3, పా,౪, అధి. ౯, శ్రుతప్రకా. ౫॥ —"ఋతుకాలాభిగామీస్యాత్". మనుస్మృ పరాశరస్మృ పు. ౧౧౬. ॥పుటమ్ ౩౬౭॥

వ్యా—“విహితవిషయ త్తిలుమ్ నివృత్తి వేణుమ్”; ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్.

అ.—(“విహితవిషయత్తిలుమ్”) ఎన్ఱు, ఉడన్షైయాలే నిషిద్ధవిషయత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.—
“(1) ‘పితరం మాతరం దారాన్’ ౧ ఎన్ఱు, అ విశేషవచనబలత్తాలుమ్,
“(2) ‘ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయాహీయతేఽనయా’ ౨ ఎన్ఱు, అ
“వచనత్తాలుమ్, స్వాధికారభఞ్జకత్వమిత్తుక్కు సిద్ధమ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.
“ఇఙ్గే, * వినియోగపృథక్త్వాదిన్యాయత్తాలే, సన్ధ్యావన్దన-మాలాకరణాదికళిల్ పోలే, ‘కైఙ్కర్య బుద్ధ్యాస్వదారత్తిలన్వయమివనుక్కు కూడుమ్’ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యామైక్కు నిదానమ్, ఎన్? ” ఎన్నిల్,
“I. సన్ధ్యావన్దనాదికళిలే, ఉత్కటభోగ్యతాబుద్ధిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్;
“II. స్వదారాన్వయత్తిల్,
“(1) ఉత్కటభోగ్యతాబుద్ధి, అవర్జనీయమాకైయాలుమ్,
“(2) భోగ్యతాబుద్ధి నడక్కిల్, కైఙ్కర్యస్వరూపోచ్ఛేదమ్, అవర్జనీయమాకైయాలుమ్,
“అధికారభఙ్గమే పరిశేషిక్కైయాలుమ్;
“ఇప్పడి, స్వాధికారభూత విరక్తి విరుద్ధమాన స్వదారత్తిలన్వయమ్, కైఙ్కర్య బుద్ధ్యావుమ్ కూడాతు”;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అప్పడి యరుళిచ్చెయ్తిలర్.
ఇఙ్గే, “(౧౦)నన్వేవం (౧) సర్వేషణా వినిర్ముక్తస్య సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య [‘ఋణాని త్రీణ్య పాకృత్య’ ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహిత ‘త్రిభిర్ఋణవాన్ జాయతే’ § ఇత్యాది-] ఋణశ్రుత్యగోచరత్వేఽపి కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాయజ్ఞాద్యనుష్ఠానవత్, ప్రజోత్పత్తి రనుష్ఠేయా;
“అనైర్థధర్మబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితస్య ప్రపన్నస్య కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాకర్తవ్యత్వాత్:
“సప్రయోజనంత త్తద్దేవతాప్రీణనం ధర్మః;
“అనన్యప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాన్తర్యామిప్రీణనమాజ్ఞాకైఙ్కర్యమ్:
“అతః, పితృన్తర్యామిప్రీణనస్యఉద్దేశ్యతయా, ప్రజోత్పత్తిరపి కార్యా; అన్యథా, విధ్యుల్లఙ్ఘనాపత్తేః:
“తథాఽభ్యుపగమేచ, (౧-౨) ఐశ్వర్యార్థి-ఉపాసకాభ్యామ్
“(3)అస్యవ్యావృత్తిర్ననిర్ధ్యేత్,
“విహితవిషయ ప్రవృత్తేస్సమానత్వాత్”: ఇతిచేత్,
ఉచ్యతే:—
“యథాసర్వసఙ్గపరిత్యాగే స్వాశ్రమావిరుద్ధానాం బ్రాహ్మణాదివర్ణధర్మాణాం ప్రాప్తావపి, గృహస్థాద్యాశ్రమధర్మాణాం యజ్ఞాదీనాం
“విశిష్యనిషిద్ధతయా అప్రాప్తిః; తథా,
“మనీషీ వైదికాచారం మనసాపిన లఙ్ఘయేత్” 3 ఇతివిశేషవిధిప్రాప్తేషు
“యజ్ఞాదిష్వేవ అస్యాధికారః, నతుప్రజోత్పాదనే;
“ ‘దారాన్...సంత్యజ్య’ ౧ ఇతివిశిష్య నిషేధాత్:
“అతః, స్వాధికారభూత విరక్తివిరోధిత్వాత్ తదప్రాప్తిః;
“ధర్మార్థంస్వీకృతాయాంభార్యాయాం, ‘దారాన్...సంత్యజ్య’ ౧
“ఇత్యస్య ప్రజార్థత్వ నిషేధ తాత్పర్యాత్;
“అన్యథా, విధేర్నిరవకాశతాపత్తేః.
“(౧౧) తర్హి, ‘పూర్వాచార్యేషు క్వచిత్ప్రజోత్పత్తిదర్శనస్య కా
“గతిః?’ ఇతిచేత్, గతిశూన్యత్వైవగతిః:
“యథా, ‘ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః’ ఇతినియతాన్నత్వస్యాధికారత్వేఽపి, అనియతాన్నత్వస్య ఆపద్విషయత్వం నిశ్చీయతే;
“ఏవం, విషయముభుక్త్వాస్థాతుంనశక్యతే
“యేనవికారేణ, తద్దశాఆపత్.
“యద్యప్యన్యేషాం,విషయసన్నిధిపరిహారాదినా కామోజేతుంశక్యః,
“తథాఽపి, అత్ర, ధర్మార్థం భార్యా సదాసన్నిహితా’ ఇతికదాచిద్వికారోభవత్యేవ:—
“తర్హి, ‘సా నిక్షేపేణత్యాజ్యా’ ఇతి నే వాచ్యమ్; (1)తత్సన్నిధికృతకాదాచిత్కప్రత్యవాయస్యపునః ప్రపదనాదినాఽపనేతుం శక్యత్వేన,
“ ‘అల్పస్యహేతోః’ ౪ ఇత్యాదిన్యాయేన మహాఫలధర్మలోపస్యాయుక్తత్వాత్; (2)తస్యాఽపిపుత్రపౌత్రాదినాఽనేకాత్మోజ్జీవనహేతుత్వేన ధర్మత్వాచ్చ; (3) పుత్రాణాం భగవద్భాగవతారాధనోపయోగిత్వాత్;‘(4) తన్నామకరణంచైవ’ ౫ ఇతి గురునామకరణ విషయత్వాత్”; † ఇత్యాదియాన్షైయర్ నిర్వాహమాకైక్కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ-అ.—౧౦౧(“శాస్త్రవిహితవిషయమాన”)ఎన్ఱు, “విశిష్టవేషవిషయశాస్త్ర విహిత విషయమాన” ఎన్ఱు, పడి.
(“స్వాధికారభఞ్జకమాకైయాలే”) ఎన్ఱు,
“భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కై, ఉపేయాధికారమాన అనన్యోపేయత్వభఞ్జక మాకైయాలే,ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుముపాయాధికారమాన ఆకిఞ్చన్యాధికార భఞ్జకమాకైయాలే”; ఎన్ఱు, పడి.

౧॥ పు 3౭౭. ౧౦మ్ నూట్టు. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౧.
* “వినియోగః-శేషత్వజ్ఞాపకవిధిః” (బ్రహ్మ- సూ-అ-3, పా-౪, అధి-౮, సూ 33, వేదాన్త-వి-ముద్రా, పు-౭౨౧) § పు. 3౭౫, ఇవ్విడయాళముళ్ళ నూట్టైప్పార్క్క.
3॥ ౪॥
౫॥
† పు-3౭౫-వలవరియిలుమ్, 3౭౬ ఇడవరియిలుమ్, పార్క్క.

మూ.—౧౦౨. ఇతుత్తాన్,

వ్యా.—౧౦౨. "ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తిక్కు పరిహారమ్ "పణ్ణువతు, భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవృత్తిక్కాన్ తవిర్న్దా "లన్ఱో?,

అ.— ౧౦౨. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

("ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తిక్కు") ఇత్యాది.

"[శిలర్కు, (౧) అఱివాలే పిఱక్కుమ్] ఎన్ఱు, (౧) భగవద్వి "గ్రహసౌన్దర్య సాక్షాత్కార జన్యాఽజ్ఞాన హేతుకత్వ (౨) భగవత్కృ "పాజన్యాఽరుచిహేతుకత్వరూప లిఙ్గఙ్గళాలే, [ఇతుత్తాన్] ఎన్ఱు "విహిత విషయ నివృత్తిక్కు, భోగ్యతాబుద్ధిహేతుక స్వదారాన్వయ "నివృత్తిరూపత్వమ్ మూలాభిప్రేతమ్"; ఎన్ఱు తోన్ఱుకైయాలే, తదనుగు ణమాక పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణోత్థానరూపమాన శఙ్కైయై యరుళిచ్చెయ్కి ఱార్, ("ధర్మబుద్ధ్యా"-) ఇత్యాదినా.

("ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తిక్కు పరిహారమ్ పణ్ణువతు") ఎన్ఱతు, "[[వా. ౧౦౧.] (3) ప్రపన్ననుక్కు, (2) విహితవిషయ నివృ "త్తి, తన్నేయుళ్ళతుమ్] ఎన్ఱు అగ్రగ్రన్థత్తాలే, అనన్యసాధనత్వరూపస్వాధికార "భఙ్గప్రసఙ్గాభిప్రాయత్తాలే ధర్మబుద్ధిహేతుక - స్వదారాన్వయప్రతిషే "ధమ్ పణ్ణువతు"; ఎన్ఱపడి.

("భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవృత్తిక్కాన్ తవిర్న్దాలన్ఱో?") ఎన్ఱతు, "భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి, అవర్జనీయైయాయిరుక్కైయాలే, ధర్మ బుద్ధ్యా ప్రవృత్తి పరిహారమ్ వ్యర్థమన్ఱో?" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౦౨. ("తవిర్న్దాలన్ఱో?") ఎన్ఱతు,

"స్వభోగవాసనైయుళ్ళవళవుమ్, భోగ్యతాబుద్ధి తవిరాతు"; ఎన్ఱు కరుత్తాలే.

మీ.—౧౦౨. "తాదృశకాష్ఠాపన్నా విరక్తిః, పరమాత్మదర్శనహీనా నాం న భవేత్;

"పరమాత్మని యో రక్తో, విరక్తోఽపరమాత్మని"౧ ఇత్యుక్తేః;" ఇత్యత్రాహ-

(ఇతుత్తాన్) ఇత్యాది.—

"నేయం విరక్తిః, సూరీణామివ అత్యన్తకాష్ఠాపన్నా; కిన్తు, యతివైరాగ్యతుల్యా:

"సా చ, దృష్టసామగ్రీమాత్ర సాధ్యా భవితుమర్హతి"; ఇతి భావః.

మూ.—శిలర్కు, (౧) అఱివాలే పిఱక్కుమ్;

వ్యా.—"అనాదికాలమ్ వాసనైపణ్ణిపోన్ద విషయఙ్గళిల్ "నివృత్తిక్కాన్ పిఱక్కుమ్పడి ఎఙ్ఙనే?"; ఎన్ఱు శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుత్తాన్, శిలర్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—"మూలత్తిలే, [ఇతుత్తాన్] ఎన్ఱు ఇదం-శబ్దమ్, "(౧) విహితవిషయవిరక్తిమాత్రత్తై పరామర్శిక్కిఱతు; [యస్త; "(౨) ధర్మబుద్ధిహేతుక-స్వదారాన్వయనివృత్తిరూప - విశేషపరామర్శి "(3) పిన్ను, యోగ్యతయా, భోగ్యతాబుద్ధిహేతుక - స్వదారాన్వ "యనివృత్తిరూప విశేషమ్ లక్షిక్కిఱతు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.

"(౧) [శిలర్కు,] ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తిలే,

"(1) అధికారిత్రిత్వరూపలిఙ్గత్తాలుమ్,

"(2) [వా-౧౦౪.] [ఇవైయుమాఱ్ఱైప్పడి] ఎన్ఱు, సముచ్చయస "హితమాన [ఉమ్] హేతుత్వనిర్దేశత్తాలుమ్,

"ఇవ్విడత్తిలే, [వా. ౪౨ల్] పూర్వోక్త (౧)అజ్ఞ (౨)జ్ఞానాధిక "(3) భక్తివివశాత్మకాధికారి త్రయపరత్వమ్ సిద్ధిక్కిఱతు:

"(౨) అతిల్,

"(1) [(౧) అఱివు], [(౨) అరుళ్], [(3) ఆచారమ్], ౧ ఎన్ఱు హే "తుస్వాభావ్యత్తాలుమ్,

"(2) ముఖ్యాఽముఖ్యోద్దేశప్రసఙ్గత్తిలే ముఖ్యోపక్రమోద్దేశమ్,౨ "న్యాయ్యమాకైయాలుమ్,

"(3) [వా-౪౨.] [(1) అజ్ఞరుమ్, (2) జ్ఞానాధికరుమ్, (3) భక్తివివశ "రుమ్,] ఎన్ఱు అవిడత్తిలే, 'ఇదం శరణమజ్ఞానామ్'3 ఇత్యాదిసంహితా "వచనస్థక్రమానురోధమాకిల అపవాదమిరున్దాపోలే ఇఙ్గే ముఖ్యోప "క్రమోద్దేశ౨న్యాయాపవాదకమ్ ఒన్ఱు, మిల్లామైయాలుమ్,

"(4) [(1) అజ్ఞరుమ్,] ఇత్యాదిపూర్వోద్దిష్టర్కళిలే చరమోద్దిష్టర్కళు "క్కు, ఇప్పోతు మన్ఱైయిరువరైప్పఱ్ఱ, బుద్ధిసాన్నిధ్యాతిశయ "మిరుక్కైయాలుమ్, ఇఙ్గే,

"మున్దుఱ, [శిలర్కు,] ఎన్ఱు, (1) భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నరైయుమ్, "నడువిల్, [శిలర్కు,] ఎన్ఱు, (2) జ్ఞానాధిక ప్రపన్నరైయుమ్, "అనన్తరమ్, [శిలర్కు,] ఎన్ఱు, (3) అజ్ఞాన ప్రపన్నరైయుమ్, శొల్లుకి "ఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౧॥ బార్హస్పత్యస్మృతి.

౨॥

3॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦.

మూ.—శిలర్ కుర, (౨) అరుళాలే పిఱకుమ్;

వ్యా. –(శిలర్ కుర, (౧)అఘకాలే పిఱకుర-మ్;) ఎన్ఱ,తు,
"(౧) సాక్షాత్కృత భగవ_త్తత్వరాన (1) భ_క్తిపార
"వశ్య ప్రపన్నర్ కుర, (౧) సకలజనమోహనమాన
"తద్విగ్రహసౌన్దర్యానుభవత్తాలే పిఱకుర-మ్"; ఎన్ఱ,పడి.
(శిలర్ కుర, (౨) అరుళాలే పిఱకుర-మ్;) ఎన్ఱ,తు,
" (౨) త_త్త్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన (2) జ్ఞానాధిక్య
"ప్రపన్నర్ కుర, (౨) 'నమ్మైయనుభవికర ఇట్టుప్పిఱన్దవస్తు,
"ఇప్పడి అన్యవిషయ ప్రవణమాయ్ అనర్థప్పడువతే!' ఎన్ఱు,
"అన్యవిషయసజ్గమ్అఱుమ్బడి అవణ్పణ్ణుమ్ పరమకృపై
"యాలే పిఱకుర-మ్"; ఎన్ఱ,పడి.

అ.—("సాక్షాత్కృత"-) ఇత్యాది.
"[(౧) అఘకు], ప్రతిసంబన్ధిసాకాజ్క్షమాకైయాలే, యోగ్యతయా,
"భగవద్విగ్రహమే ప్రతిసంబన్ధియాకిఱతు" ఎన్ఱు, అత్తై ప్పారిత్తు
కొణ్డు, అఘకై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తద్విగ్రహ"-) ఇత్యాదినా.
అరుళుమ్, అప్పడిసాకాజ్క్షమాకైయాలే, సపూరకమాక అత్తై అరుళి
చ్చెయ్కిఱార్, ("అవణ్పణ్ణుమ్ పరమకృపైయాలే") ఎన్ఱు,

మీ.—I. (1) యథా అనన్యార్హశేషత్వం న్యాస్య-ఉపాసకయోర
పూర్ణమ్;
"దేవతా_న్తరసంభ_క్తిర్ నిత్యకర్మవిధింవినా" ౧ ఇతి నిత్యకర్మణిదేవ
తా_న్తర సంసర్గాత్:*
(2) శరణాగతస్యతు, తత్ పూర్ణమ్;
నిత్యస్యవర్ణాశ్రమప్రయు_క్తత్వాభావాత్:
II. (1) అనన్యశరణత్వమపిన్యాసినోఽపూర్ణమ్;
స్వీకారస్యసాధనత్వాభ్యుపగమాత్:
(2) తచ్చ, అస్మిన్ పూర్ణమ్;
సిద్ధోపాయనిష్ఠత్వాత్:
III. (1) తథాచ, అనన్యభోగ్యత్వమపి,తయోరపూర్ణమ్;
విహితవిషయ స్వీకారాత్:
(2) శరణాగతస్యతు పూర్ణమ్;
విహితస్యాపి పరిత్యాగాత్:
యది,అనన్యభోగ్యత్వం విహితవిషయవిర_క్తిరూపం,దృ_ష్ట ప్రపన్నా
నపేక్షితంస్యాత్, తదా, అనన్యార్హశేషత్వ-అనన్యశరణత్వయోరపి
పూర్ణయోర్,దృష్టోపాదేయతా నస్యాత్.

* భగవచ్ఛాస్త్రనిష్ఠ భాగవతాగ్రేసరాణాం మత్యనుసారేణ,
షణ్ణ్బాలగట్ట వేదాన్తాచార్యైరప్యేవ మఙ్గీకృతమ్. ౧॥

మూ.—శిలర్ కుర, (3) ఆచారత్తాలే పిఱకుర-మ్.

వ్యా.—(శిలర్ కుర,(3)ఆచారత్తాలే పిఱకుర-మ్;)ఎన్ఱ,తు,
"(3) అళపిలికళాన (3) అజ్ఞాన ప్రపన్నర్ కుర, (3) అవ
"తారజ్గళిల్ 'మర్యాదానాంచలోకస్య కర్తా కారయి
"తాచ సః' ౨ ఎన్ఱి,ఱపడియే,

అ.—'(౧)ఇప్పడి, ఆచారముమ్ప్రతిసంబన్ధిసాకాజ్క్షమాకైయాలుమ్,
"(౨) భగవత్ప్రతిసంబన్ధికతయా నిర్ణీతజ్గళాన సౌన్దర్య-కారుణ్యజ్గ
"ళోడొక్క *ప్రాయపఠితమాకైయాలుమ్,అతువుమ్ భగవత్ప్రతిసంబ
"న్ధికమాకైయుచితమ్";ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
("అవతారజ్గళిల్-") ఇత్యాది.—
"(౧) అకర్మవశ్య దేశవిషయజ్గళాన పరవ్యూహదశైకళిలే,
"(1)స్వాచారత్తాలేశిక్షితవ్యలోకజ్గళిల్లామైయాలే,అవఱ్ఱుక్కు ఇజ్గు
"చ్చొల్లుకిఱ ఆచారప్రతి సంబన్ధిత్వ మిల్లామైయాలుమ్,
" (౨) అ_న్తర్యామిత్వ_త్తిలే, (2) నియ_న్తవ్యన్గాళ శరీరభూత
"చేతనద్వారక-ఆచారమన్ఱి, తన్నిత్తు ఆచారమిల్లామైయాలుమ్,
"(3) అర్చాదశైయిల్, (3) సమాధివిశేషత్తాలే ముత్తలిలే ఆచారా
"న్వయమిల్లామైయాలుమ్,
"(౪) ఇన్ని, పారిశేష్యాత్, ధర్మసంస్థాపనప్రవృ_త్తవిభవమే పరార్థా
"చారప్రతిసంబన్ధియాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("అవ
తారజ్గళిల్") ఎన్ఱు, విశిష్య నిర్దేశి_త్తరుళినార్.
("మర్యాదానామ్" ౨-) ఇత్యాది:—
ఇదమ్, "సున్దరకాణ్డే", సీతాంప్రతి హనూమతోవచనమ్.—
ఇజ్గే, "(I) (1) 'చాతుర్వర్ణ్యస్యరక్షితా' ౨ ఎన్ఱు, చాతుర్వర్ణ్యమ్
"పూర్వప్రస్తుతమాకైయాలే,
" అన్దచాతుర్వర్ణ్య ధర్మజ్గళుమ్,
"(2) తదనుబన్ధికళాన ఆశ్రమధర్మజ్గళుమ్,
"(3) అవతారప్రయోజనభూతజ్గళాన ముముక్షుధర్మజ్గళుమ్,
"(4) విశిష్య, ఏతదవతారఫలమాన శరణాగతి ప్రతినియతపరమ
"ధర్మజ్గళుమ్,
" 'అసంకోచ' 3 న్యాయత్తాలే, బహువచనా_న్త ("మర్యాదా-")౨
"శబ్దవాచ్యజ్గళాకిఱతు;

మీ.—తస్మాత్, ఉభయవత్, ఇదమపి సర్వేషామపేక్షితమ్;
అన్యథా, నిష్ఠాభావేన ఫలాసిద్ధి ప్రసజ్గాత్.

౨॥ రా-సు. 3౫-౧౧. 3॥

* అకారా_న్తప్రాయశబ్దమ్ తులార్థకమ్. అకైయాల్, "ప్రాయ
పఠితమ్" ఎన్ఱ,తు, "సదృశపఠితమ్" ఎన్ఱ,పడి.

వ్యా.—“(I) అధికారానుగుణమాక, అవర్,

అ.—“(II) (“లోకస్య”౧) ఎన్గి,అషష్ఠీ,(1)తాదర్థ్య-(2)కర్మత్వ-“ఉభయానుగత శేషత్వవాచిని యాకిఱతు;

“(III)(“కర్తా”౧) ఎన్గి,అవితు, ఆచరితృవాచి;

“(IV) (“కారయితా”౧) ఎన్గి,అవితు, ఆచారయితృవాచి;

“(V) ప్రథమ (“చ”౧) కారమ్, పూర్వశ్లోకోక్త- గుణజాతసముచ్చా“యకమ్;

“(VI) ద్వితీయ (“చ”౧) కారమ్, కర్తృత్వ సముచ్చాయకమ్;

“తథాచ, (౧) లోకస్థ-తత్తదధికారికళుక్కుక, తాన్, “ధర్మఙ్గళై ఆచరిక్కు మవరాయ్,

“(౨) అన్దన్దవధికారికళైకొణ్డు, అన్దన్దధర్మఙ్గళై ఆచరిప్పి“క్కుమవరాయ్, ఇరుప్పార్ పెరుమాళ్”;

ఎన్ఱు, ఇతుక్కు అర్థమ్.

(“లోక”౧) శబ్దమ్,(1)“మఞ్చాః క్రోశన్తి”౨ ఇతివత్, తత్-స్థ పరమ్; (2)జాత్యేకవచనమాయ్కొణ్డు, జనవాచకమాకవుమామ్.

“మర్యాదా, ధారణాసీమ్నోః” ౩ ఎన్ఱు, సీమవాచకమాన “మర్యాదా”౧) శబ్దమ్, సీమవత్-ప్రతినియత ధర్మఙ్గళైక్కాట్టుకిఱతు.

అక్కవిత్తే, “(“మర్యాదానాం”౧)=వర్ణాశ్రమమర్యాదానామ్”;౪ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యాతాక్కళ్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్కళ్?.

ఆక్కవిన్ద (“మర్యాదా”౧) శబ్దత్తాలే, విశిష్య ఏతదవతారఫలశరణాగత్యధికారభూత-విహితవిషయవిరక్తి-వివక్షై, న్యాయ్యై;

అక్కవిత్తే, “బ్రహ్మచర్యవ్రతే స్థితః” ౫ ఎన్గి,అ ఉత్తరవాక్యత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱ పరమతస్థర్కళుమ్,

“కింబహునా?; దేవీమపి, కేనచిద్వ్యాజేన త్యక్త్వా, అయుత సంవత్సరం బ్రహ్మచర్యేస్థితస్య భగవతో బ్రహ్మచర్యవైభవం, కో వక్తుంశక్నోతి?”౬ ఎన్ఱార్కళ్?.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“అధికారానుగుణమాక”) ఇత్యాది.

(“లోకస్య౧”) ఎన్గి,అసామాన్య నిర్దేశతాత్పర్యమ్, (“అధికారానుగుణమాక”) ఎన్ఱు,సామాన్యనిర్దేశమ్.

(“సః౧”) ఎన్గి,అవిత్తాలే ఫలితమ్, (“అవన్”) ఎన్ఱు.

౧॥ పు. ౩౫౦, ౨మ్ నోట్టు. ౨॥
౩॥ ౪॥
౫॥ రా. సు. ౩౫-౧౨. ౬॥

వ్యా. “(౧)ఆచరిత్తుమ్(౨)ఆచరిప్పిత్తుమ్పోన్దవడిక్కళైయుమ్, “(2) అళవుడైయరాన పూర్వాచార్యర్కళ్ ఆచరిత్తుప్పో

అ.—(“కర్తా”౧) ఎన్గి,అవితుక్కర్థమ్, (“ఆచరిత్తు”) ఎన్ఱు,. (“కారయితా”౧) ఎన్గి,అవితుక్కర్థమ్, (“ఆచరిప్పిత్తు”)ఎన్ఱు,.

“ఇఙ్గే, విహితవిషయవిరక్తియై, (“మర్యాదా”౧) శబ్దార్థాన్తర్-“భూతమాకవివక్షిత్తాల్, ‘విజహార బహూన్ ఋతూన్’ ౭ ‘అపత్యలాభో “వైదేహి!’౮ ఇత్యాదికళోడువిరోధమ్ వారాతో?”; ఎన్ఱు,శఙ్కిక్క వేణ్డా;

“కాలభేదేనప్రపన్నాఽప్రపన్నాధికారశిక్షణార్థమాక విహితవిషయ-“ప్రవృత్తి- అప్రవృత్తికళ్, ఉపపన్నఙ్గళ్ కే?:

“అల్లతు, పరిణయాన్తరమ్ పణ్ణిక్కొళ్ళవిల్లై యుక్తమ్!;

“అతు శేయ్తరుళావిట్టతు, ప్రపన్నాధికారశిక్షణార్థమ్”; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

“(౧) ఆఴ్న్తు- (౨) అరుళ్ - (౩) ఆచారఙ్గళుక్కు, భగవాన్ఏ ఏ“కాన్తతః ప్రతిసంబన్ధియాకఅభిప్రేతమాన్నాల్, స్ఫుటప్రతిపత్త్యర్థమాక “[శిలర్క్కు, (౧) ఆఴ్న్కాలే పిఱక్కుమ్; శిలర్క్కు, (౨) అరుళాలే “పిఱక్కుమ్;] ఎన్ఱా,ప్పోలే, అవన్నైప్రతిసంబన్ధియాక అరుళిచ్చెయ్యాతే, “సాపేక్ష నిర్దేశమ్ పణ్ణినవితుక్కుప్రయోజనమ్, ‘ప్రతిసంబన్ధ్యన్తరముమ్ “వివక్షితమ్’ ఎన్నైయాలే;

“అతిల్, (౧) ఆఴ్న్కిలుమ్, (౨) అరుళిలుమ్, ప్రతిసంబన్ధ్యన్తర వివక్షై, స్వరసైయల్లామైయాలే,

“(౧) ఆచారత్తిలే, ప్రతిసంబన్ధ్యన్తర వివక్షైపరిశేషిత్తైయామ్, “సామర్థ్యాత్, పూర్వాచార్యరూప - ప్రతిసంబన్ధ్యన్తరఙ్గళ్ వివక్షిత“ఙ్గళ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(“అళవుడైయరాన”) ఇత్యాది.—

“(“అళవుడైయరాన”) ఎన్ఱతు,

“జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ అత్యన్తోత్కృష్టరాన” ఎన్ఱ,పడి.—

యద్వా:—

“[ఇతుత్తాన్, శిలర్క్కు, (౧) ఆఴ్న్కాలే] ఎన్గి,అవిడత్తిల్, [ఇతుత్తాన్] ఎన్గి,అవిడమ్, [వా. ౯౯] [ఇతుత్తాన్, (౧)ఐశ్వర్యకామర్“క్కుమ్,] ఎన్గి,అ [ఇతుత్తాన్] శబ్దమ్పోలే, విహిత నిషిద్ధ విషయ“నివృత్తిరూపైయాన విషయవిరక్తి సామాన్యత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పూర్వవత్, పూర్వోక్తాక్షేపేణ అవతారిక్కై; (ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తిక్కు) ఇత్యాది. [పు. ౩౪౯, ఇడవరి ౩.]

౭॥ రా. బా. ౭౭-౫౨. ౮॥ (వా. ౮. పు-౬౬) రా-ఉ-౪౨-౩౨.

మూ.—౧౦3. "పిఱకుమ్‌క్రమమ్, ఎఙ్గ?" ఎన్నిల్,

వ్యా.—"న్దపడిక్కళ్లైయుమ్,
"(1) శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, (2) ఆచార్యోపదేశాది క్రమత్తా
"లుమ్,* అఱిక్కైయాలే, అవ్వాచారఙ్గళై అనుసన్ధిక్క
"అనుసన్ధిక్కప్పిఱక్కుమ్"; ఎన్ఱపడి.

౧౦3.—ఇవ్వో హేతుక్కళాల్ పిఱక్కుమ్ క్రమత్తై, తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పిఱక్కుమ్‌క్రమమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—("అనాదికాలమ్ వాసనై పణ్ణిపోన్ద విషయఙ్గళిల్") ఎన్ఱతు,
"చిరకాలమ్ భోగ్యతాబుద్ధిహేతుక - ప్రవృత్తివిషయఙ్గళాన విహిత నిషిద్ధ విషయఙ్గళిల్" ఎన్ఱపడి.
శిష్టమ్, పూర్వవత్.

ఇఙ్గే:—

" (1) ("అవతారఙ్గళిల్") ఇత్యాదివాక్యమ్,పరదారస్పర్శ
"నివృత్తిరూప- నిషిద్ధవిషయనివృత్త్యాత్మక- ఆచారప్రతిపాదనపరమ్;
". (2) ("అళవుడైయరాన") ఇత్యాదివాక్యమ్, స్వదారస్పర్శనివృ
"త్తిరూప-విహితవిషయనివృత్త్యాత్మక-ఆచార ప్రతిపాదనపరమ్;
"అఙ్గైయాల్,"నరామగపరదారాన్వై చక్షుర్భ్యామపి పశ్యతి"౧ఎన్ఱు
"'శొల్లప్పట్ట పరదారస్పర్శనివృత్తిరూప-ఆచారమ్, ("మర్యాదా
"'నాంచ'"౨) ఎన్గిఱవిడత్తిలే వివక్షితమ్'; ఎన్ఱు, ఇఙ్గనే క్లేశమిన్ఱిక్కే
"రాజిక్కలుమామ్; ఇతువే స్వరసమ్;
"ఇప్పడియాన్గాలే, ("వాసనై పణ్ణిపోన్ద విషయఙ్గళిల్") ఎన్ఱు, సామా
"న్యనిర్దేశమ్, సఫలమామ్;
"ఇల్లైయాకిల్, 'వాసనై పణ్ణిపోన్ద విహితవిషయఙ్గళిల్' ఎన్ఱిఱే
"నిర్దేశిక్క వడువ్వతు?";
ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.—
"(౧) భగవదాచారత్తై (1) శాస్త్రముఖత్తాలుమ్,
(౨) పూర్వాచార్యాచారత్తై (2) ఆచార్యోపదేశాది క్రమత్తాలుమ్, అఱిక్కైయాలే"; ఎన్ఱు, విభజిత్తుక్కొళ్వతు.—
("ఆది"-) శబ్దత్తాలే, తత్ప్రభావయాథాత్మ్య ప్రతిపాదన ప్రవృత్తఙ్గళాన గ్రన్థఙ్గళ్ సంగ్రాహ్యఙ్గళ్.
౧౦3 — ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,
(ఇవ్వో హేతుక్కళాల్) ఇత్యాది.—

మూ.—(౧) అఱ్ఱుక్కు, అజ్ఞానత్తై విళైక్కుమ్;
(౨) అరుళ్, అరుచియై విళైక్కుమ్;
(3) ఆచారమ్, అచ్చత్తై విళైక్కుమ్.

వ్యా.—((౧) అఱ్ఱుక్కు, అజ్ఞానత్తై విళైక్కై) యావతు:—
*చిత్తాపహారి 3 యాక్కైయాలే, విషయాన్తరఙ్గళైయొ ప్పాక్క అఱియాతపడియాక్కై.
((౨) అరుళ్, అరుచియై విళైక్కై) యావతు:—
విషయాన్తరఙ్గళైక్కాణుమ్బోతు,
(౧)అరువరుత్తు (౨)కారిత్తు(3)ఉమిఴ్న్దుపోమ్బడి పణ్ణుక్కై.
((3) ఆచారమ్, అచ్చత్తై విళైక్కై) యావతు:—
రుచిశెల్లచ్చెయ్‌తే, "అవర్‌కళాచరిత్తపడి శెయ్యాతొ ళోతు, నమక్కు అనర్థమేఫలిక్కుమ్" ఎన్ఱు, విషయస్ప ర్శత్తిలిభ్రియ నడుఙ్గుమ్బడిపణ్ణుక్కై.

అ.—మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే [క్రమ] శబ్దమ్, ప్రకారపరమ్:—
అత్తావతు:—
"I. సౌన్దర్యాదికళ్,
(౧) అద్వారకహేతుక్కళో?; (౨) సద్వారకహేతుక్కళో?;
II. సద్వారకహేతుక్కళాకిల్, 'ద్వారమేతు?'
ఎన్గిఱ జిజ్ఞాసామూలకప్రశ్నమ్ ఇఙ్గేవివక్షితమ్"; ఎన్ఱపడి.
"అజ్ఞానారుచికళ్, సవిషయఙ్గళాక్కైయాలే, విషయాకాఙ్క్షా యాం, (౧) సామర్థ్యాల్, (౨) ప్రకరణాచ్చ, విషయాన్తరఙ్గళే విష యఙ్గళాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,(*చిత్తాప హారి 3 యాక్కైయాలే, విషయాన్తరఙ్గళై) ఇత్యాది.—
"రూపౌదార్యగుణైః పుంసాం దృష్టిచిత్తాపహారిణమ్"3 ఎన్గిఱ
అతు, ఇఙ్గేవివక్షితమ్. [అజ్ఞానమ్.], ఇఙ్గే, జ్ఞానానుదయమ్.
(అరువరుక్కై)=జుగుప్సిక్కై.
"మూలత్తిలే, [శిలర్‌క్కు, (3) ఆచారత్తాలే.] [(3) ఆచారమ్,
"అచ్చత్తై] ఎన్గిఱ [ఆచార] శబ్దఙ్గళ్,అనుసన్ధీయమాన-ఆచారపరఙ్గళ్;
"ఆక్కైయాల్, భయజనకత్వముపపన్నమ్"; [ఇత్యాది
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,(అవర్‌కళాచరిత్తపడి)
*భావ్యనర్థాశఙ్కనమ్, భయమాక్కైయాలే, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ("అనర్థమే") ఇత్యాది.

౧॥ రా.
౨॥ పు. 3౫౦, ౨మ్ నోట్టు.
3॥ రా. అ. 3 - ౨౯.

* "ఆచార్యోపదేశాదిక్రమాలుమ్" ఎన్ఱు, కోశద్వయమ్.

* "ప్రియవిశ్లేషాప్రియాగమనహేతుదర్శననిమిత్తం దుఃఖం భయమ్." (గీ. భా. ౨-౫౬. (=౪-౧౦.)

మూ.—౧౦౪. ఇవైయుమ, ఊర్ ఱత్తైప్పర్ ఱచ్చొల్లుకిఱతు;

వ్యా.— ఆకైయాల్, "ఇకరక్తిమత్తిలే పఱకుమ్". ఎన్ఱుకరుత్తు.

౧౦౪, ఇవ్వత్రివిధప్రపన్నర్ కళుమ్, సౌన్దర్యాదిత్రయత్తిల్ ఓరొన్ఱై, విరక్తిహేతువాకచ్చొల్లుకిఱతుకళ్,నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇవైయుమ్, ఊర్ ఱత్తైప్పర్ ఱచ్చొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱు,

అర్థావకః:—

"[వా. ౮౩.] (అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్-) ఇత్యాది "యాల్ ఇవర్ కళుకుచ్చొన్న ప్రవృత్తిహేతుకళానవై, "ఓరొన్ఱుక్కు (ఊర్ ఱత్తైప్పర్ ఱచ్చొ) న్నాపోలే, "((౧) అఴకాలేపిఱకుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గిచ్చొన్న విరక్తి "హేతుకళానఇవైయుమ్,ఓరొన్ఱుక్కు(ఊర్ ఱత్తైప్పర్ ఱ "చ్చొల్లుకిఱతు)"; ఎన్నై:

అ.—అనర్థమ్, ఉపాదానోపేయాధికారహాని.

"(I) ఇవ్వడి, (౧-౩) అజ్ఞానాదికళ్, ద్వారఙ్గళ్;

(II) తద్ద్వారా, (౧-౩) సౌన్దర్యాదికళ్ హేతుక్కళ్"; ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే తాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.—

ఇఙ్గే,

(౧)రుచిజననసంభావనాగన్ధాసహమాకైయాలే,అజ్ఞానమ్,ముఖ్యమ్;

(౨) తత్సహ-విషయదర్శన సంవలితమాకైయాలే,అరుచి, మధ్యమై;

(౩) విషయదర్శన- తజ్జన్యరుచి- ఏతదుభయ సంవలితమాకైయాలే, అచ్చమ్, తృతీయకోటి నివిష్టమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౦౪.—"'(౧-౩) సౌన్దర్యాదికళ్, సముచ్చయేన విషయాన్తరనివృత్తిజనకత్వ యోగ్యఙ్గళాయిరుక్క, వ్యవస్థితవికల్పేన విరక్తిహేతుత్వ "కథనత్తిలే నిబన్ధనమ్ ఎన్!'; ఎన్గి.అ శఙ్కైక్కుయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇవ్వత్రివిధ) ఇత్యాది. [ఇవైయుమ్,ఊర్ ఱత్తై]ఎన్గి,అ "చ" శబ్దార్థమ్,(అజ్ఞానత్తాలే,ఇత్యాది. వార్త్తైకమ్,([(౧)అఴకాలేపిఱక్కుమ్]ఎన్ఱుతుడఙ్గిచ్చొన్న)ఇత్యాది.

* అత్ర, ధియోవా రుచేర్వా అనన్యత్వంనామ, "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా" (గీ. ౮-౨౨), "భక్త్యాత్వనన్యయా" (గీ ౧౧-౫౪), ఇత్యాద్యుక్తభక్తేరివ, అనన్యవిషయత్వమేవ. § "హార్యేకేషా"ఇత్యనేన, "మద్భక్తింలభతేపరామ్" (గీ. ౧౮-౫౪), "ఏకభక్తిర్విశిష్యతే" (గీ ౭-౧౭), ఇత్యాద్యుక్తిః, భగవద్విషయే పారమైకాన్త్యరూపోఽధికారః, "వాసుదేవస్సర్వమ్" (గీ. ౭-౧౯) ఇత్యాద్యుక్తనిశ్చయపూర్వకో, వివక్షితః.

వ్యా.—ఇత్తాల్, (౧) భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్ కళ్:—

(2) అరుచికళ్ అడియాన కృపైయుమ్, (౩) అచ్చత్తుకళ్ అడియాన ఆచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యత్తై సాక్షాత్కరిత్తు అనుభవిక్కపావర్ క్కళాకైయాలే, వడివఴకిలే ఎప్పోతుమ్ నెఞ్జుపఱ్ఱి కిడక్కైయాల్,(1)విషయాన్తరఙ్గళైయఱియాతపడిపణ్ణుమవ్వఴకే, అవర్ కళ్ పక్కలుత్తైత్తిరుక్కుమ్;

(౨) జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నర్ కళ్:—

(1) అజ్ఞానహేతువాన విగ్రహసౌన్దర్యత్తై అర్చావతారత్తిలేకణ్డుఅనుభవిక్కైయుమ్,

(3) భయహేతువాన ప్రాక్తనశిష్టాచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్ తఙ్కృపైమైముఴుమడైశెయ్తైడుత్త విషయఙ్గళాకైయాలే,

(2) అరుచికడియానకృపై, అవర్ కళ్ పక్కల్ ఉత్తైత్తిరుక్కుమ్;

(౩) అజ్ఞానప్రపన్నర్ కళ్,

(1) అర్చావతారత్తిలే కాదాచిత్కమాక విగ్రహసౌన్దర్యానుభవముమ్,

అ.—[ఊర్ ఱమ్]—భూయస్త్వమ్.

ఇవ్విడత్తిలే, "త్ర్యాత్మకత్వాత్తు భూయస్త్వాల్" ౧ ఎన్గి,అ సూత్రోక్తన్యాయమభిసంహితమ్.

[ఊర్ ఱత్తై], వివరిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

"(౧) 'మయర్వఱమతినలమ్' అరుళప్పెఱుకైయాలే,(2)అరుచమ్, (3) పూర్వాచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డు"; ఎన్ఱమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ((2) అరుచిక్కుఅడియాన) ఇత్యాది.

(సాక్షాత్కరిత్తు) ఎన్ఱతు,

"విశదతమ మానస- సాక్షాత్కార విషయమాక్కి"; ఎన్ఱపడి.

((౨) జ్ఞానాధిక్య-) ఇత్యాది:—

ఇఙ్గే, (అర్చావతారత్తిలే) ఎన్ఱు, విశేషిక్కైయాలే, "భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నర్ కళ్,పరత్వాది సర్వవిగ్రహానుభవముణ్డు" ఎన్ఱు,సూచితమ్. (ముఴుమడైశెయ్తు)ఎన్ఱతు, "కృత్స్నవశీకారమాక్కి" ఎన్ఱపడి.

((౩) అజ్ఞాన-) ఇత్యాది:—

౧॥ శ్రుతప్రకా. అ. ౩, పా. ౧, అధి. ౧, సూ. ౨. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౪. ౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧.

విరాద్యజ్గంచభక్తేష్యప్, అర్చావతారదృశాపరా।అర్చావత్జెప్రదృగ్జ్ఞానీ కాదాచిత్కాదృశి న్తథీః॥ దృష్టసామగ్ర్యధీభేదా,కృపాజాత్ర్విగ్దోషధీః

వ్యా·—(2) అరుచిహేతువాన కృపైయుమ్, ఒరుమర్యాదై యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వర్కళాచారజ్గలైయే పలకాలమనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డుపోరుకైయాలే,

(3) భయహేతువాన అవ్యాచారజ్గళ్ అవర్కళ్ నెఞ్జిలేయాన్ఱియిరుక్కుమ్·

ఇవ్వార్త్తై (ఓరొన్ఱేవిరక్తిహేతువాకచ్చొల్లుక్కిఱతు); ఎన్ఱ,ఱాయ్త్తు.

౧౦౫· (౧) విషయవైలక్షణ్యాతిశయత్తాలే,

(1) విషయాన్తరాజ్ఞానమ్ విళైయవుమ్కూడుమ్;

(౨) ఆప్తరానశిష్టర్కళుడైయ ఆచారానుసన్ధానత్తాలే, అవిహిత- విహితవిషయస్పర్శత్తిల్

(3) అచ్చమ్ విళైయవుమ్ కూడుమ్;

(౩)అనాదికాలమ్ఆశైప్పట్టుమేల్ విఴున్దుపోన్దవిషయజ్గళిలే

(2) అరుచిపిఱక్కై, అఘటితమితి చేత్:

అప్పడిప్పట్ట (2) అరుచిక్కాక, అవనరుళాలేపిఱక్కుమ్పోతైక్కు, అపేక్షితాంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—ఇజ్గే, "(కాదాచిత్కామాక)ఎన్ఱు,విశేషిక్కైయాలే, ((౨)జ్ఞానాధిక్య ప్రపన్నర్క్కు) అర్చావిగ్రహసౌన్దర్యానుభవమ్ నిరన్తరముణ్డు"; ఎన్ఱు,సూచితమ్. (ఒరుమర్యాదై)ఎన్ఱ,తు, "అల్పమాయ్"ఎన్ఱ,పడి.

౧౦౬.—(౧-3)అజ్ఞాన - అరుచి - భయజ్గళిలే, (౨)అరుచిక్కు విశిష్య అపేక్షితాంశకథనత్తుక్కు, నియామకత్తై అరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు మేలుక్కు అవతారిక్కై,

(విషయవైలక్షణ్య-) ఇత్యాది.—

" 'యద్విస్మయస్తిమితమస్తమితాన్యభావమ్'౧ ఎన్ఱు,విషయాన్తరజ్గళుక్కు అస్తమితాన్యభావత్వమ్ కణ్డాల్, ఉత్తుజ్గవిషయత్తుక్కు, అత్తుక్కు కింపునర్ న్యాయసిద్ధమితి చే!''; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

(అవిహితవిషయస్పర్శమ్)=పరదారస్పర్శమ్.

(విహితవిషయస్పర్శమ్)=స్వదారస్పర్శమ్.

((2) అరుచి) యావతు, రుచివిపరీతమాన ద్వేషమ్.

(అఘటితమ్) ఎన్ఱ,తు,

" దోషదర్శనాది - వక్ష్యమాణహేతుక్కళ్ ఇల్లావిడిల్,పిఱవాతు" ఎన్ఱ,పడి.

మూ.—౧౦౫. అరుచిపిఱక్కుమ్పోతైక్కు, దోషదర్శనమ్ అపేక్షితమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—(అరుచి) ఎన్ఱు,తుడజ్గి.

(దోషదర్శన) మావతు:—

భోగ్యతాబుద్ధ్యాపరిష్వజ్గిక్కిఱ యోషిద్దేహమ్,

(౧) (1) "మాంసా-2సృక్-పూయ-విణ్-మూత్ర-స్నాయు-మజ్జా-2స్థి" ౨ సముదాయమాయ్, (2) చర్మావనద్ధమాయ్, (3) దుర్గన్ధియాయ్, ఇరుక్కుమ్పడియైయుమ్,

(౨) భోగన్దాన్,(1) అల్పమాయ్,(2) అస్థిరమాయ్, (3) దుఃఖమిశ్రమాయ్, (4) అనర్థావహమాయ్,ఇరుక్కుమ్పడియైయుమ్,

ప్రత్యక్షాదిప్రమాణజ్గళాలే దర్శిక్కై.

అ —"మూలత్తిలే, [దోషదర్శనమ్] ఎన్ఱి,అదితు,ప్రతిసంబన్ధిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, విషయాన్తర తద్భోగజ్గళే ప్రకరణాల్ప్రతిసంబన్ధికళామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భోగ్యతా బుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

(పరిష్వజ్గిక్కిఱ) ఎన్ఱ,తు, "ఆలిజ్గిక్కప్పడుకిఱ" ఎన్ఱ,పడి.

"ఋశ్యస్య రోహిత్ పురుషస్యయోషిత్"3 ఎన్ఱి,అపడియే, పురుషభోగ్యత్వవ్యఞ్జనార్థమ్, (యోషిద్దేహమ్) ఎన్ఱ,తే.—

("స్నాయు"౨)=శిఱునరమ్బు. ("మజ్జా"౨)=వైరమ్.

ఇవ్విడత్తిలే, " మాంసా - 2సృక్- పూయ-విణ్ - మూత్ర - స్నాయు - మజ్జా- 2స్థి- సంఘలే"౨ఎన్ఱి,అదితు, వివక్షితమ్.

(దుర్గన్ధియాయ్) ఎన్ఱ,తు, "హేయగన్ధయుక్తమాయ్" ఎన్ఱ,పడి,

(అనర్థావహమాయ్) ఎన్ఱ,తు, "సంసారనరకహేతువాయ్" ఎన్ఱ,పడి.

(ప్రత్యక్షాది) ఇతి, (ఆది) శబ్దత్తాలే, (2-3) అనుమానాగమజ్గళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

మీ.—౧౦౫-౧౦౭ "నను, భగవత్కృపా, విషయేషు దోషదర్శనం "కారయిత్వా వైరాగ్యహేతుః;

"తచ్చదోషదర్శనమ్, అభ్యాసరూపం యత్నసాధ్యమ్;

"తతశ్చస్వయత్నాన్వయోజాతః?"; ఇత్యత్రాహ,

(అరుచి -) ఇత్యాది.—

౧॥ మాలతీ - మాధవే, అ. ౧,శ్లో. ౨౨. •పు. 3౧౫ల్ , 3మ్ నోట్టు.

*

౨॥ వి- పు. ౧-౧౭-౬3; భ-వి. ౨-3-౧, పు. ౭౧౬. 3॥

॥పుటమ్ 3౫౮॥

జ్ఞాజ్ఞార క్త్యగ్ర్యహేతుస్తు,కృపాజానర్హతామతిః|తదథావాద్విరక్త్యాదిర్,*దోషజ్ఞోపిస్వదారగఃపా)ప్తత్వధీర్న తార్ద్యాదిర్, ఉట్పరో,†దోషదర్శ్యపి

మూ.—౧౦౬. అత్తుప్రధానహేతువన్ఱు.

వ్యా.—౧౦౬.—“ఆనాల్, అత్తువోపిన్నై అరుచి హేతు!” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అత్తు) ఇత్యాదియాల్.

(ప్రధానహేతువన్ఱు,) ఎన్ఱత్తు,

“అత్తువు మొరు హేతు, ముఖ్యహేతువన్ఱు,” ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౦౬.—“అపేక్షితత్వమ్, ప్రధానాఽప్రధానహేతు సాధారణమాత్రైయాలే, అన్యతరనిర్ధారణార్థమ్, ఉత్తరగ్రన్థమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాల్,అత్తువోపిన్నై) ఇత్యాది.

[ఇడవరిల్] (హేతు) ఎన్ఱత్తు, “ప్రధానహేతు”; ఎన్ఱపడి,

((అత్తు) ఇత్యాదియాల్) ఇతి:—

(అత్తువుమొరుహేతు) ఎన్ఱత్తు,

“అన్యాధీనారుచ్యుత్పత్తియిల్ ఉత్తమ్భకమ్”; ఎన్ఱపడి.

(ముఖ్యహేతు) ఎన్ఱత్తు, “అవ్యభిచరితహేతు”; ఎన్ఱపడి.

మీ.—యద్యపి (౧) “తస్యచవశీకరణం తచ్ఛరణాగతిరేవ”౧ఇతి, ఉపాసకస్య - అజ్ఞప్రపత్తిప్రీత - ఈశ్వరప్రసాదాత్,విషయేషు పునఃపునర్దోషానుచిన్తనంభవతి;

(౨) [ప్రపత్త్యధికారిణః] అస్యాపి, స్వతన్త్రప్రపత్తిజన్య భగవత్ప్రసాదాత్, విషయేషు దోషచిన్తాభవతి;

తథాపి, అస్య [అధికారిణః వైరాగ్యస్య] నాతికృచ్ఛ్రసాధ్యత్వమ్; అనన్యభోగ్యత్వలక్షణ - స్వరూపాప్రాప్తత్వజ్ఞానాత్, ప్రధానభూతాత్, [వైరాగ్యపర్యన్తస్య] ఇన్ద్రియజయస్య అయత్నసిద్ధత్వోపపత్తేః:

యది, దోషసంశీలనం, ప్రధానంస్యాత్,

“పరీక్ష్య లోకాన్ కర్మచితాన్ బ్రాహ్మణోనిర్వేదమాయాత్”౨ ఇతి, నిర్విణ్ణానాం, పునః, విహితవిషయే ప్రావణ్యంనస్యాత్;

తస్మాత్, “‘అప్రాప్తతాజ్ఞానమేవ వైరాగ్యప్రధానహేతుః’ ఇతి,భగవత్కృపాజన్యదోషదర్శనసచివాత్ అప్రాప్తత్వజ్ఞానాత్ ఇన్ద్రియనియమనాదిప్రయత్ననిరపేక్షాత్, జ్ఞాజ్ఞయోర్విరక్తిర్జాయతే”; ఇత్యర్థః.

(౧౦౬.—) యద్వా:—

“నను, సాధనపరిగ్రహస్య, (౧)భగవత్తృష్ణా, (౨) తదితరవితృష్ణాచ, “పూర్వభావినీ:

అచిద్భోగేవైతృష్ణ్యార్థం పూర్వభాగోవిచారణీయఃచేతనేన;

మూ.—౧౦౭. అప్రాప్తతైయే, ప్రధానహేతు.

వ్యా.—౧౦౭. “ఆనాల్, ప్రధానహేతువేతేత్తు?” ఎన్నై, (అప్రాప్తతైయే, ప్రధానహేతు) ఎన్గిఱార్.

(అప్రాప్తతై)యావత్తు:—

భగవదేకభోగమాన స్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాతతాయిరుక్కై.

అ.—౧౦౭.—(భగవద్-) ఇత్యాదే:—

భగవతి + ఏకస్మిన్ + భోగః యస్య, తత్తథోక్తమ్.—

ఇత్తు,భావప్రధాననిర్దేశమాయ్, “భగవదేకభోగత్వ మాకైయ”; ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౦౬. (అత్తువుమొరుహేతు)ఎన్ఱత్తు, “అరుచిక్కు ద్వారభూతమాయ్కొణ్డు (అత్తువుమొరుహేతు)”; ఎన్ఱపడి.

మీ.—“తదర్థం,[చానేన వేదాన్తసూత్రే]తృతీయేప్రథమాఽవగన్తవ్యః;
“భగవత్తృష్ణాజననార్థం, తృతీయేద్వితీయః, ప్రథమద్వికంచ, “అవగన్తవ్యమ్; ౩ [ఇత్యత్రాహ,
“అతః, శాస్త్రస్యబహుక్లేశసాధ్యత్వాత్,స్వయత్నస్ప్యేత్?”:}

(అత్తు) ఇత్యాది.—

“వేదాన్తసూత్రే, పూర్వద్వికేన తత్త్వం ప్రతిపాద్య, తృతీయస్య “ప్రథమద్వితీయపాదాభ్యామ్, ఉపాసనారమ్భసిద్ధ్యర్థమ్ ఇతరవైతృష్ణ్య-“భగవత్తృష్ణా-జననార్థం,(1-2)జీవపరయోః (1-2) సదోషత్వమదోష-}
“ఇదముభయం తయోరప్రయోజకోహేతుః; [త్వంచ-ఉక్తమ్:}
“దోషానుసన్ధానేఽపి,చతుర్ముఖాదీనాంవిహితవిషయప్రావణ్యానివృత్తేః:
“పరాఙ్కుశాదీనాం దోషానుసన్ధానదశాయాం భగవత్ప్రావణ్యాఽనివృత్తేశ్చ:

“మన్త్రే, ద్వయప్రతిపాద్య విద్యాపరిగ్రహేయ,

(1) చరమపదేన, భగవద్వ్యతిరిక్త వైతృష్ణ్యార్థమ్, అనన్యభోగ్యత్వం,

(2) ప్రథమపదేన,భగవత్తృష్ణార్థమ్ అనన్యార్హశేషత్వంచ, ఉక్తమ్:

“తదుభయమ్ అవ్యభిచారిహేతుః;

“(౧) విషయప్రవణచతుర్ముఖాదీనామ్, అనన్యభోగ్యత్వజ్ఞానాభావాత్,

“(౨)పరాఙ్కుశాదీనామ్, అనన్యార్హశేషత్వ (=దాస్య)జ్ఞానస్య “సర్వదాసత్త్వాచ్చ”: ఇతిభావః.

౧॥శ్రీభా. అ. ౧, పా. ౪, సూ. ౧. (వే-వి-ముద్రా. పు. ౪౦౬)
౨॥ ముణ్డకోపనిషత్,౧-౨-౧౨. * స్వభోగ్య- దారాదివిషయాన్తరే.
† స్వభోగ్య- పరమశేషివిషయే.

౩॥ [శారీరకమీమాంసా-] “భాష్యాదితాధికరణార్థః,ససూత్రార్థవివరణః, సుఖగ్రహణాయ సఙ్క్షేపేణోపన్యస్యతే:—......తృతీయస్యప్రథమపాదే, బ్రహ్మోపాసనోపాత్త్యయే,జీవస్యసంసరతోదోషాసక్తిత్వాః; ద్వితీయేచ, ఉపాసనోపాత్త్యయైవ, బ్రహ్మణోనిరస్తనిఖిలదోషతా-కల్యాణగుణాకరతా-రూప-ఉభయలిఙ్గతా ప్రతిపాద్యతే-” (వే. టీ. అవతారికాన్తోక్తా,శారీరకమీమాంసాప్రతిపాద్యార్థస్యసంక్షిప్తానుక్రమణికా.)

కృపాజారుచిదాప్రాప్తిదోషబుద్ధ్యోర్వరాద్యధీః దోషధీగౌణహేతుత్వం హేత్వాభాసత్వమేకహాఅప్రాప్తిధ్యగ్ర్యహేతుత్వం హేతువాఙ్ముఖ్యబోధ్యతా

వ్యా.—ఇత్తాల్, “(అయిల్, అరుచిన్గైవిషైకళ)మిడ “త్తిల్, దోషదర్శనాదికళైప్పణ్ణుపిత్తు విళైప్పిక్కైయాల్, “(౧) దోషదర్శనముమ్, (౨) అప్రాప్తిదర్శనముమ్, [(త “త్త్వవిత్తు*) క్కళుడైయ]అరుచిక్కు(౧-౨)గౌణముఖ్య “హేతుక్కళాయిరుక్కుమ్”; ఎన్ఱు, కాట్టిత్తు.

అ.— అత్రావత్తు:—

స్వప్రాప్తి భగవద్భోగ్యత్వహేతు భగవత్కర్మక భోక్తృత్వమ్.

ఇత్తు సావధారణమాకైయాలే,

“స్వముఖ్యభోక్తృ భగవదత్యన్తాభిమతాన్యన్యోన్య భోగాన్తర కజాతీయత్వమ్, (భగవదేకభోగత్వమ్)”, ఎన్ఱు, ఫలితమ్.

ఇత్తుక్కు విషయాన్తరమ్ శేరాత్తాయిరుక్కైయావత్తు,

ఏతద్ఘటక భగవదత్యన్తాభిమతిక్కు విఘాతకమాయిరుక్కై.

“కారణాపేక్షితత్వమ్, (1) సహకారిక్కళుక్కుమ్, (2) †వ్యాపారత్తు “క్కుమ్, పొత్తువాకైయాలే,

(౧) ఇఙ్గు అపేక్షితమాకచ్చొన్న దోషదర్శనమ్, [అరుచిక్కు] సహకారియో? †వ్యాపారమో?” ఎన్ఱ,ఆశఙ్కైయైయుమ్,

(౨) “ప్రధానహేతువాకచ్చొన్న అప్రాప్తిదర్శనముమ్, అరుచిక్కు సహకారియో? †వ్యాపారమో? ఎన్ఱ,ఆశఙ్కైయైయుమ్,పరిహరిత్తుక్కొణ్డు, ఇవఱ్ఱినుడైయప్రధానాప్రధానహేతుత్వఙ్గళై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్,

(ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.—

(దోషదర్శనాదికళై) ఎన్ఱ,ఆ (ఆది) శబ్దత్తాలే, అప్రాప్తిదర్శనమ్ సంగృహీతమ్.

(పణ్ణువిత్తు) ఎన్కైయాలే,“ఇవై యిరణ్డుమ్అరుచిక్కు†వ్యాపారఙ్గళ్”: ఎన్ఱు,సూచితమ్.

(అప్రాప్తిదర్శనముమ్) ఎన్ఱత్తు,

“‘నిరుక్త భగవదేక భోగత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాత్తు’ ఎన్ఱు, దర్శిక్కై”; ఎన్ఱపడి.

(గౌణ-) ఇత్యాది:—

ఇత్తాల్, “అప్రధానహేతుత్వమ్, గౌణహేతుత్వమ్; ప్రధానహేతుత్వమ్, ముఖ్యహేతుత్వమ్”; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

I. (గౌణహేతుత్వ) మావత్తు:—

గౌణ్యా వృత్త్యా హేతుపదబోధ్యత్వమ్;—

ఇత్తాల్, హేతుసదృశత్వమ్లభిక్కైయాలే, హేతుభిన్నత్వమ్లబ్ధమ్; హేతుసదృశత్వముమ్, యథాకథంచిదుపయోగిత్వమాత్రత్తాలే వివక్షితమ్.

ఎ-అ.—౧౦౭. (దోషదర్శనాదికళై) ఎన్ఱ,ఆ (ఆది) శబ్దత్తాలే అప్రాప్తతాజ్ఞానమ్ వివక్షితమ్.

---

* వా. ౧౧౯వ్యా, పు. , వరి . † “తజ్జన్యత్వేసతి, తజ్జన్యజనకత్వ” రూపం “వ్యాపారత్వమ్”. (న్యాయబో. అను. పు. ౨౦.)

వ్యా.—౧౦౮.—“‘మాట్చాల్ మనఙ్గుఴైప్ప’(౧)ఇత్యా “దిప్పడియే, ప్రావణ్యవిషయమాకచ్చొన్న భగవద్విషయ “త్తిల్ గుణఙ్గళిఴిక్కిక్కిణవో పాతి, ఇత్తువుమ్దోషఙ్గళ్తోన్ఱుకిఱ “తాన్నాలో?” ఎన్న:

అ.—ఆక, అరుచ్యుత్పత్తియిలే, దోషదర్శనమ్(గౌణహేతు)వాయిరుక్కైయావత్తు:—

(తత్త్వవిత్తు*)క్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియైక్కుఱిత్తు క్వచిద్వ్యభిచారియాయ్, అప్రాప్తిదర్శనాధీనైయాన అవర్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియిలే ఉత్తమ్భకమాయిరుక్కై.

II. ముఖ్యహేతుత్వ) మావత్తు,

అభిధావృత్త్యా హేతుపదవాచ్యత్వమ్.

అరుచ్యుత్పత్తియిలే, అప్రాప్తిదర్శనమ్ ముఖ్యహేతువాయిరుక్కైయావత్తు:—

(తత్త్వవిత్తు*)క్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియైక్కుఱిత్తు అవ్యభిచరిత హేతువాయిరుక్కై.—

“గుణభ్రమమూలకైయాన అతత్త్వవిద్రుచియై[మాఱ్ఱుకైక్కై]క్కుఱి “త్తు అప్రాప్తిదర్శనమ్ వ్యభిచారిహేతువాకైయాలే,తుల్యత్వమ్వరుమ్;

“అత్తువారామైక్కాక (తత్త్వవిత్తు)క్కళుడైయఎన్ఱత్తు” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వత్తు.

౧౦౮.—‘‘‘మూలత్తిలే, విషయాన్తరారుచిహేతువిశేష- ప్రతిపాద “నపరసన్దర్భమధ్యత్తిలే,భగవద్విషయరుచిహేతువిశేష ప్రతిపాదనమను “చితమ్’;ఎన్నుమ్శఙ్కైయిలే,పరమప్రకృత భగవద్రుచిక్కు గుణదర్శన “హేతుకత్వముణ్డాకైయాలే,అత్తై దృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు, పూర్వపక్షీ, “‘విషయాన్తరారుచిక్కు దోషదర్శనహేతుకత్వమ్ కూడుమ్’, ఎన్ఱు, “ప్రత్యవస్థానమ్పణ్ణవడుక్కుమాకైయాలే, అప్పడిప్రత్యవస్థానమ్పణ్ణు “మవన్నైక్కుఱిత్తు దృష్టాన్తాసిద్ధి ప్రదర్శనాభిప్రాయత్తాలే, (భగవద్విష “యత్తిలిఴిక్కిఱసుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థ ప్రవృత్తియాకైయాలే, ఇత్తు అను “చితమన్ఱు,”; ఎన్ఱు, పరిహరత్తైయుట్కొణ్డు అవతారికై,

(“మాట్చాల్-”౧) ఇత్యాది.—

మీ.—౧౦౯.—[వా. ౮౮.] (అప్రాప్తవిషయ) ఇత్యాది నా పూర్వముక్తం—

“విషయప్రవణస్యైవ, అర్చావతారాది విగ్రహసౌన్దర్యాత్,తత్త్వ “సాక్షాత్కారయోగాద్యభావేఽపివిశ్లేషాసహత్వలక్షణాభక్తిర్భవతి”

ఇతీమమర్థం, హేత్వన్తరేణాపిప్రసఙ్గాద్వ్యథయతి (భగవద్విషయ-) ఇత్యాది.

౧॥ ఇయఙ్గా. తి. ౩ - ౧౪.

నే దేశః గుణధీజా, నాన్యానీశాదోషధీభవాపాప్త్యపాప్తిధియేశితీః*, †ద్వేష్యతన్మిఁంశ్చ, తత్త్వవిత్ 'ఈశిశః గుణధీజా ఽ న్యానీశాదోపధియ' త్యపత్

మూ.—౧౦౮.— భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కిఱతుమ్, గుణఙ్గళ్ణ్ణన్ఱు; "స్వరూపప్రాప్తమ్"; ఎన్ఱు,

వ్యా.—(భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కిఱతుమ్, గుణఙ్గళ్ణ్ణన్ఱు,) ఎన్ఱిత్తార్. "ఆకిల్, ఎత్తాలే?" ఎన్నిల్; ("స్వరూప ప్రాప్తమ్" ఎన్ఱు,) ఎన్ఱిత్తార్.—

అత్తావతు:—

"భగవద్విషయత్తైప్పత్ఱుక్కిఱతుమ్, అత్తలైయిల్ కల్యాణగుణఙ్గళడియాకవన్ఱు; ఇవ్వాత్మావుక్కు వస్తు విషయమ్', ఎన్ను మత్తాలే"; ఎన్ఱై.

౧౦౯.—కీழ் తామ్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే అర్థత్తై అఙ్గీకరియాతపోతైక్కు విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్,

అ.—"[భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కిఱతుమ్] ఎన్ఱిల 'చ' కారత్తాలే, "దార్ష్టాన్తికమాన విషయాన్తరారుచియై సముచ్చయిక్కిఱతు"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

["స్వరూపప్రాప్తమ్" ఎన్ఱు,] ఎన్ఱిత్తోడే, అనుషక్తమాన [భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కిఱతుమ్] ఎన్ఱిత్తుక్కు అన్వయమ్.

[ఎన్ఱు,] ఎన్ఱిత్తు, 'ఇతి' శబ్దార్థమాకైయాలే, 'ఇతి=హేతు ప్రకరణ'-౧ ఇత్యాదికోశత్తాలే హేత్వర్థకమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తైప్పత్ఱుక్కిఱతుమ్) ఇత్యాది.

౧౦౯.—"విపక్షేబాధప్రదర్శనపరమ్, ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కీழ్ -) ఇత్యాది.—

(విరోధమ్) ఎన్ఱు,

మీ.—"సూరీణాం, భక్త్యుత్పత్తావపి, కల్యాణైకతాన స్వరూప సాక్షాత్కారః, నప్రధాన హేతుః;

"అన్యథా, గుణహీనత్వానుసన్ధానదశాయాం భక్త్యభావాపత్తేః:

"అతః, తత్రాపి, భగవతః స్వరూపప్రాప్యత్వజ్ఞానమేవభక్తిహేతుః;

"తచ్చ, అజ్ఞ - సర్వజ్ఞయోరపి - అస్తి' ఇతి

"తతఏవ తయోరపిభక్త్యుత్పత్త్యుపపత్తిః"; ఇత్యర్థః.

* ="ఈశి + ఈహీ"="పరమాత్మని...రక్తః" (పు. ౩౪౯, ఇడవరి ౨౮.) † ="అ-తస్మిన్ ద్వేష్టి" =తద్ - విరుద్ధే ద్వేష్టి="రుచివిపరీత - ద్వేష-" వాన్. (పు. ౩౫౪, ఇడవరి ౩౦.) ="విరక్తోఽవరమాత్మని." (పు. ౩౪౯, ఇడవరి ౨౮.) ౧॥

మూ.—౧౦౯. ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు,

(౧) "గుణహీనమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తదశైయిల్,

వ్యా.—(ఇప్పడి) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.

(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు) ఎన్ఱత్తు,

"(౧) ఇతరవిషయఙ్గళిల్ (1) అరుచిక్కు హేతు, "(౧) అప్రాప్తత్తై;

(౨) భగవద్విషయత్తిల్ (2) రుచిక్కు హేతు, "(౨) ప్రాప్తత్తై'; ఎన్ఱు, కొళ్ళాత్తే,

"(౧) దోషదర్శనత్తైయుమ్, (౨) గుణదర్శనత్తైయుమ్, "ఇవత్ఱుక్కు హేతువాకక్కొళ్ళుమ్పోతు"; ఎన్ఱపడి,

((౧) "గుణహీనమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తదశైయిల్, (1) భగవద్విషయప్రవృత్తి) యావతు:—

అ.—"భగవత్తదితరవిషయ రుచ్యరుచికళ్క్కు అత్తు గుణ-దోష-దర్శనఙ్గళై య వ్యభిచారోపలమ్భ భఙ్గప్రసఙ్గమ్" ఎన్ఱపడి.

("(౧) దోషదర్శనత్తైయుమ్, (౨) గుణదర్శనత్తైయుమ్,") ఎన్ఱిత్తు అవిత్తుక్కు, యథాక్రమమ్ సంబన్ధమ్.

"గుణదర్శనాభావే సత్యపి రుచ్యభావాభావరూపైయాన రుచి "కాణప్పడుకైయాలే, 'గుణదర్శనత్తుక్కు రుచియైక్కు అత్తు వ్యతిరేక "వ్యభిచారమ్'; ఎన్ఱు, కాట్టుకైక్కాక, గుణదర్శనాభావప్రయోజక-గుణా "భావదర్శనకథనమ్"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

ఇ-అ.—౧౦౯. (దోషానుసన్ధానదశైయిల్) ఇత్యాదయిల్,

(1) మున్నత్తు, "దుఃఖబహుళత్వాదిదోషానుసన్ధానమ్"; ఎన్ఱపడి,

(2) ఇరణ్డావత్తు, "విషయదోషానుసన్ధానమ్"; ఎన్ఱపడి. §

ఎ-అ.—౧౦౯. "సంసారికళుక్కు తాఙ్గళుకన్దవిషయఙ్గళిల్ కాకశాబ *న్యాయత్తాలే, దోషదర్శనమిల్లామలిరుక్కవడుక్కుమ్"; ఎన్ఱు, రూజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే, దోషానుసన్ధానదశైయిల్) ఇత్యాది.†

("శాస్త్రవిహితతయా ప్రాప్తమ్" ఎన్ఱి, అబుద్ధియాలే,) ఎన్ఱైయాలే,

"ఋషికళుక్కు, లక్ష్మీ-సేనేశ- పరాఙ్కుశాద్యాచార్యపరంపరా "ప్రాప్తమాన - భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షమూలకమాన ఔపదేశికజ్ఞాన "మిల్లామైయాలే, ప్రాప్యాప్రాప్తవివేకమిల్లై"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

§ [పు. ౩౫౭, వలవరి ౨, ౪, ౯.] * ="కాకైక్కు విఴ తుట్టి పాఴుక్కుట్టి" ఎన్ఱి, అ. † [పు. ౩౫౯, ఇడవ: ౪.]

మూ.—(1) భగవద్విషయప్రవృత్తియుమ్,

వ్యా.—“పరివాన్ఱాన్మై కర్రెప్పరణ్ణు, పెరువిడాయ్ప్పట్టుత్తుడిక్కు, అలమరానిఱ్ఱ; శడకోఱ్ఱనవన్దు ముక్కొట్టామైయాలే, గుణహీనమ్”; ఎన్ఱు, విన్తిత్తదశైయిలే, “పిన్నై౧యుమ్ అవన్నైయల్లతు అఱియేన్”౧ ఎన్ఱు, అవన్ఱవకఱ్ఱిలే అత్యభినివేశత్తైప్పణ్ణుక్కై.

అ.—((౧) పిరివాన్ఱాన్మై) ఇత్యాది.

[వా. ౧౧౦-] [“కొడియ”†] ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణఫలితమ్ ((౧) పిరివు) ఇత్యాది.

“‘[గుణహీనమ్] ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు, [భగవద్విషయత్తిల్] ఎన్ఱు, “[భగవద్విషయ] శబ్దార్థమ్, విశేష్యమ్’ ఎన్ఱు, అభిప్రేతమాక్కైయాలే, “‘గుణహీనన్’ఎన్ఱు, ఉయర్త్తిన్నైయిన్ఱిక్కే, ‘(గుణహీనమ్)ఎన్ఱు, అ౨ం “ఱిన్నైయిరుక్కిఱతు’; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్”

(“గుణహీనమ్” ఎన్ఱు, చిన్తిత్త) ఇత్యాది.

యద్వా,

“‘(హీనమ్) ఎన్ఱు, “భావే క్త” ౨ ప్రత్యయాన్తమాయ్, గుణహీనత్తైచ్చొల్లుక్కైయాలే, అంహీనత్తై”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్”; ఎన్నవుమామ్.—

“ఇప్పడి ఉభయవివక్షాభిప్రాయేణ ఆయిత్తు, [గుణహీనమ్] ఎన్ఱు, మూలస్థనిర్దేశత్తైయే, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్ పణ్ణియరుళిత్తు”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“రుచ్యరుచిప్రకరణానుగుణమాక, [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, అభినివేశపరమ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ఱవకఱ్ఱిలే అత్యభినివేశత్తై) ఇత్యాది—

[అభినివేశరూపవిశేషపరమ్. } సామాన్యశబ్దమాన [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, గోబలీవర్ద*న్యాయత్తాలే }

“కాత్తల్ కడల్ పురైయ”౩ ఎన్ఱి, అవిత్తు, [“కొడియవెన్నెఞ్జమ్”†] ఇతి [వా. ౧౧౦.] ఉదాహరిష్యమాణ - ప్రమాణప్రకరణస్థమాక్కైయాలే, తత్సిద్ధార్థకథనమ్, (అత్యభినివేశత్తై) ఎన్ఱి, అ (అతి) శబ్దమ్.

యద్వా:—

“కాత్తల్ కడల్ పురైయ”౩ ఇత్యాద్యనుసారేణ, [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, “ప్రకృష్టా—అతిశయితా, [వృత్తిః]—అభినివేశరూప మనోవృత్తిః,” ఎన్ఱు, యోగవృత్తియాలే, అత్యభినివేశత్తైచ్చొల్లుక్కిఱతాకవుమామ్;—

“‘భ్రాతుర్వర్తసి భార్యాయామ్’౪ ఎన్ఱు, ‘వృతు’ ధాతువుక్కు, విశిష్యప్రయోగముమ్ అభినివేశాంశత్తిలేయన్ఱో?”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

మూ.—(౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్,

(2) సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్,

వ్యా.—((౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్, (2) సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తి) యావతు:—

(౧) మాతాపిత్రాదికళుమ్, (౨) భార్యాపుత్రాదికళుమ్, (౩) జ్ఞాతికళుమ్, (౪) బన్ధుకళుమ్, (౫) గృహక్షేత్రాదికళుమాయ్, శబ్దాదిభోగఙ్గళై అనుభవిత్తిరుక్కైయాకిఱ సంసారత్తిన్ దుఃఖబహుళత్వాది దోషత్తై ప్రత్యక్షాదికళాలే యఱిన్దు అనుసన్ధియానిఱ్ఱ చ్చెయ్కైయుమ్, అతిలే అభినివేశమ్నడన్దుశెల్లుక్కై.

అ.—“దోషదర్శనత్తుక్కు అరుచిమైక్కు ఉత్తు అన్వయవ్యభిచారత్తైక్కాట్టుకిఱతు, [(౨) దోషానుసన్ధాన] ఇత్యాది”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (౧ మాతాపిత్రాదికళుమ్) ఇత్యాది.

‘కళత్ర - పుత్ర - మిత్రా-౽ర్థ - గృహ - క్షేత్ర - ధనాదికైః, క్రియతేనరత్ భూరి సుఖంపుంసాంయథా౽సుఖమ్”౫ ఎన్ఱు, శొల్లి, “ఇతి సంసారదుఃఖార్కతాప తాపితచేతసామ్!”౬ ఎన్ఱు, “ఇతి” శబ్దత్తాలే కళత్రాదిహేతుకసుఖత్తై పరామర్శిత్తు, అత్తాలే సంసారదుఃఖత్తై విశేషిప్పిక్కైయాలే, కళత్రాదిహేతుక సుఖానుభవమ్ “సంసార” శబ్దార్థమాకిఱతు:

అతిల్, “సమిత్యేకీకారే”౭ ఎన్ఱు, “సమ్”౭ ఎన్ఱి, అవిత్తు, “ఏకీకార”౭ వాచియాయ్, “సార” శబ్దమ్, “సృ, గతౌ, § గత్యర్థోబుద్ధ్యర్థః”,౮ ఎన్ఱు, అనుభవరూపబుద్ధివాచియాయ్, ఉక్తకళత్రాదిహేతుకసుఖఙ్గళై వ్యామిశ్రమాక అనుభవిక్కై.—

యోగవృత్త్యా “సంసార” శబ్దార్థమాకిఱతు.

“ఇప్పడి, ‘సంసార’ శబ్దమ్, యోగరూఢమ్”; ఎన్ఱు, మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(శబ్దాదిభోగఙ్గళైయనుభవిక్కైయాకిఱ సంసారత్తిన్) ఎన్ఱు,

“‘అత్తనిచ్చెరియవెన్నన్’౯ ఎన్ఱి, అ అభినివేశమ్పోలే, అత్యన్తమాయిరాతే, † క్షుద్రసంసారాభినివేశమ్?”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే “అతి” శబ్దత్తైవిట్టు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అభినివేశమ్నడన్దుశెల్లుక్కై) ఎన్ఱు,—

“ఉభయత్ర, (ప్రవృత్తి) శబ్దమ్, ఏకరూపమాయిరున్దాలుమ్, సామర్థ్యాద్, వివక్షితవైషమ్యసహమామ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ —తి. వా. ౫-౩-౫ స్వాపదేశ తాత్పర్యార్థమ్. ౨॥ “నపుంసకే భావే క్తః” అష్టా-౩-౩-౧౧౪. *
౩॥ తి. వా. ౫-౩-౪. † తి. వా. ౫-౩-౩. ౪॥ రా. కి. ౧౮-౧౮.

౫॥—“నాతిశ్రమాపనయనాయ, యథా శ్రమాయ”-ఇత్యాది.
౬॥ ౭॥ § సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౧౭౭, వరి. ౧౪.
౮॥ ౯॥ తి. వా. ౧౧౦-౧౦. † —ఇరాత్రియే?

మూ.—కూడాదు.

వ్యా.—“ఇవై యిరణ్డుమ్ కూడాదు”; ఎన్ఱపడి.

అన్ఱి, కే:—

((౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్, (2) సంసార త్తిల్ ప్రవృత్తి) యావదు:—

తత్త్వవిత్తుకళాన మహర్షికళ్ తుడక్కమానార్, సారాసారవివేకవత్తయా విషయదోషానుసన్ధాన ముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, “శాస్త్రవిహితతయా, ప్రాప్తమ్” ఎన్ఱ బుద్ధియాలే పణ్ణుకిఱ ప్రజోత్పాదనాదిరూప సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియాకవుమామ్.

అ.—“ఇప్పడి, దోష-గుణానుసన్ధానఙ్గళుక్కు అన్వయ-వ్యతిరేకవ్యభిచారోపలమ్భమ్ వ్యాహతమాక ప్రసఙ్గిక్కుమ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“ఇవై యిరణ్డుమ్ కూడాదు” ఎన్ఱ పడి) ఎన్ఱు.

“అతత్త్వవిత్తుక్కళుడైయ ప్రవృత్తియైక్కొణ్డు దోషానుసన్ధానత్తిల్ వ్యభిచారమ్ శొల్లప్పార్క్కిల్, అప్రాప్తిదర్శనత్తుక్కుమ్ ఇతు తుల్యమ్; అవర్కళుక్కు చ్చిలవఱ్ఱిలే అప్రాప్తిజ్ఞానమ్ ఒరుపడి కిడక్కచ్చెయ్తేయుమ్, గుణప్రతిపత్తియాలే రుచిపిఱక్కైయాలే; అతః, తత్త్వవిత్-ప్రవృత్తియైక్కొణ్డే వ్యభిచారమ్ శొల్లుకైయుచితమ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱి, కే, దోషానుసన్ధాన-) ఇత్యాది.

(మహర్షికళ్ తుడక్కమానార్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, (తుడక్క) శబ్దత్తాలే తత్తుల్య శిష్టజనఙ్గళ్ వివక్షితర్.

(“శాస్త్రవిహితతయా, ప్రాప్తమ్” ఎన్ఱ, అబుద్ధియాలే) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్, ప్రాప్తిదర్శనత్తుక్కు ప్రవృత్త్యవ్యభిచరితత్వమ్ సూచితమ్.

“'అవన్’ ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్'౧ ఎన్ఱ, అ ప్రమాణోదాహరణానుగుణమాక [భగవద్విషయప్రవృత్తియుమ్] ఎన్ఱ, అ [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్ అభినివేశపరమానాలుమ్, ఇఙ్గే, అప్పడినియామకమిల్లామైయాలే, యథాశ్రుతార్థవివక్షైయుచితమ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రజోత్పాదనాదిరూప-) ఇత్యాది.—

(ఆది) శబ్దత్తాలే, పోషణాదికళ్ సంగృహీతఙ్గళ్.

[ప్రవృత్తి...కూడాదు] ఎన్ఱ, అవిత్తాల్, “రుచికూడాదు” ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్.

౧॥ తి. వా. ౫-౩-౫.

మూ.—౧౧౦. “కొడియవెన్నెఞ్జమ్, 'అవన్’ ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్”, ౧

వ్యా.—(ఇప్పడికొళ్ళాప్పోదు,...ఇవై కూడాదు) ఎన్ఱు, విరోధమ్ కాట్టుకైయాలే, “ఇప్పడికొళ్ళవేణుమ్” ఎన్ఱుమిడమ్ స్థాపిక్కప్పట్టదు.

౧౧౦. “(“గుణహీనమ్” ఎన్ఱు, నినైత్తదశైయిల్, భగవద్విషయప్రవృత్తి) ఎఙ్ఙనేకణ్డదు?”; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“కొడియవెన్నెఞ్జమ్”౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావదు:—

(౧) “'కడియన్'౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, 'అతివరుమేనిమాయత్తన్'౧ ఎన్ఱుమళవుమ్, '(౧) స్వకార్యపరన్, (౨) పిఱర్ నోవుటియాదవన్, (౩) ఒరువర్కుమ్ ఎట్టాదవన్, (౪) వఞ్చకన్, (౫) దుర్జ్ఞేయస్వభావన్,' ఎన్ఱు,

అ.—ఇతు, (౧) “కురుక్కానీశా”౨ ఇత్యాదికళిలే సిద్ధమాన గుణదర్శనత్తుక్కు, రుచియైక్కుఱిత్తు ఉణ్డాన అన్వయవ్యభిచారత్తుక్కుమ్, (౨) అప్రాప్తిదర్శనత్తిన్ఱైయవ్యభిచారవిరహత్తుక్కుమ్, ఉపలక్షణమ్.

“ఉక్తమాన వ్యభిచారోపలమ్భ భఙ్గప్రసఙ్గరూపతర్కత్తుక్కు, విపర్యయేపర్యవసానమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అర్థనిశ్చయమ్ పిఱక్కత్తట్టిల్లై”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడికొళ్ళాప్పోదు) ఇత్యాది.

౧౧౦. ((“కడియన్”౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి-) ఇత్యాది:—

“(౧) కడియన్ (౨) కొడియన్ (౩) నెడియమాల్, (౪) ఉలకమ్కొణ్డవడియన్-(౫) అతివరుమేనిమాయత్తన్; ఆకిలుమ్, కొడియవెన్నెఞ్జమ్, 'అవన్’ ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్”;౧ ఎన్ఱు, “మాశఱుశోతి”౩ యిల్ పాట్టు.

ఇతుక్కు పదక్రమేణ అర్థమ్, (“(౧) స్వకార్య”) ఇత్యాదియాలే శొల్లుకిఱదు.

(“(౨) కొడియ”౧) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (“(౨) పిఱర్”) ఇత్యాది.

“(౩) నెడియమాల్”౧ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్, (“(౩) ఒరువర్కుమ్ ఎట్టాదవన్”) ఎన్ఱు.

“నెడిమై”౧ యాల్, దుష్ప్రాపత్వత్తై నినైక్కిఱదు. [ఎన్ఱు,

(౪) ఉలకమ్కొణ్డవడియన్”౧ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్, (“(౪) వఞ్చకన్”) శిఱుకాలైక్కాట్టిపెరుకాలాలేఅళక్కైయాలే, “(౪) వఞ్చక”) త్వమ్ సిద్ధమిఱే?.

౨॥ తి. వా. ౬-౯-౧౦. ౩॥ తి. వా. ౫-౩(తి.వా.).

మూ.—అడియేన్ నాన్ పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడి
యన్ఱి, నయవేన్", ౧

వ్యా.—"అవన్ గుణహానిరైచ్చొల్లి, "ఇప్పడియిరున్దా
"నాకిలుమ్, అతిలోకమాన్యమాన వెన్నెఙ్ఞు అవనై
"యల్లతు అఱియాత్తేయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱుమ్;

"వేమ్బుక్కు ఇట్టుప్పిఱన్దవుళు, అన్దవేమ్బైయే భుజి
"క్కుమా పోలేయ, కరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్ విరుమ్బాతు;
"అప్పడియే, "కడల్ మల్లైకిడన్దకరుమ్బు"౨ ఎన్ఱుసొల్బడి
"నిరతిశయభోగ్యనాన నీతానే, వేమ్బుపోలే విరసనాన

అ.—("(౫) అఱివరుమేనిమాయత్తన్"౩) ఎన్గి అవిషుక్కర్థమ్, ("(౫) దుర్జ్ఞేయస్వభావన్") ఎన్ఱు. (అఱిన్గైక్కు)="అఱియ" ఎన్ఱు షసి. ("కాడియవెన్నెఙ్ఞుమ్") ఎన్గి అవిషుక్కర్థమ్, (అతిలోక...మాన) "లోకాతీతమానవెన్నెఙ్ఞు" ఎన్ఱు షసి.— [ఇత్యాది.—

లోకత్తిల్ గుణహాని, ఉపేక్షాహేతువాయిరుక్క, ఇఙ్గుక్కు అభినివేశహేతువాకైయాలే, (అతిలోకమ్) ఎన్ఱతు.

"("(౧)స్వకార్యపర") త్వ ("(౪)వఞ్చక") త్వఙ్గళ్, దోషమాయిరు
"న్దాలుమ్;*విరోధ్యభావమ్, విరోధిభావాన్తరరూపమాకైయాలే, దోషత్తు
"క్కు గుణాభావరూపత్వముణ్డాకైయాలే, గుణదర్శనత్తుక్కు రుచియైక్కు
"ఱిత్తు వ్యతిరేకవ్యభిచారప్రదర్శన ప్రకరణానుసారత్తాలే, గుణాభావత్వ
"రూపేణప్రకృతోపయోగమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, ("గుణ హానిసైచ్చొల్లి") ఎన్ఱతు.

"వేమ్బిన్ పుళు, వేమ్బన్ఱి యుణ్ణాతు"౧ ఇత్యాది తిరుమొழிక్కు అర్థమ్, ("వేమ్బుక్కు ఇట్టు") ఇత్యాది.

("ఇట్టుప్పిఱన్ద") ఎన్ఱతు, "తదోభగత్తుక్కాకవే, జన్మిత్త" ఎన్ఱు షసి.

"వేమ్బుమ్, కరుమ్బుమ్, పరస్పరప్రతిపక్షఙ్గళాకైయాలే, వేమ్బల్లా తతు కరుమ్బెన్ఱు బుద్ధిస్థమామ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("కరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్") ఇతి.

["అడియేన్, నాన్, పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడియన్ఱి, నయవేన్"]౧ ఎన్గి అవిషుక్కు అర్థమ్, ("అప్పడియే") ఇత్యాది.

("కడల్ మల్లైక్కిడన్దకరుమ్బు"౨) ఎన్ఱతు, "తిరుక్కడల్ మల్లైయిలే కణ్ వళర్న్దరుళుకిఱ కరుమ్బుపోలే భోగ్యనాన" ఎన్ఱు షడి.

ఇన్దైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("నిరతిశయ") ఇత్యాదినా.

౧॥ తి. మొ. ౧౧-౮-౭. ౨॥ తి. మొ. ౭-౧-౪. ౩॥తి. వా. ౫-౩-౫.

*—నియత పరస్పరవిరోధికళాన ఇరణ్డువస్తుక్కళిల్, ఒన్ఱిన్ఱామై యొన్ఱైయావతు, మఱ్ఱొన్ఱాయిరుక్కైయాకైయాలే.

21-7-98.

మూ.—ఎన్నానిన్ఱార్ కళితే॥
౧౧౧॥ గుణకృతదాస్యత్తిలుమ్,

వ్యా.—"వస్తువుమ్, త్వదనన్యార్హ శేషభూతనాననాన్,
"ఎనక్కువకుత్త శేషియాన ఉన్ తిరువడికళైయొழிయ
"ఆశైప్పడేన్"; ఎన్ఱుమ్;

"మయర్వఱమతినలమ్' అరుళప్పెఱ్ఱవర్ కళ్ అరుళి
చ్చెయ్యానిన్ఱార్ కళితే!"; ఎన్నై.

౧౧౧. "గుణైర్ దాస్యముపాగతః'౫ ఎన్ఱారుమిల్లై
యో?"; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణకృతదాస్య త్తిలుమ్,) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

(గుణకృతదాస్య) మావతు:—

అ.—("వేమ్బు"-) ఇత్యాది - ప్రతిబిమ్బదృష్టాన్తఫలితమ్, (వేమ్బుపోలే) ఇత్యాది.

గుణహానిరూప దార్ష్టాన్తికానుగుణ్యత్తైప్పఱ్ఱ, "కైత్తవస్తువ్మ్" ఎన్ఱాతే ("విరసనానవస్తువ్మ్") ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు.

["అడియేన్"౧] ఎన్గి అవిషుక్కర్థమ్, ("త్వదనన్యార్హ") ఇత్యాది.

["ఉన్"౧] శబ్దార్థమ్, ("ఎనక్కువకుత్త") ఇత్యాది.

["శే"౧] ఇత్యస్యఅర్థమ్, ("తిరు") ఇతి.

["నయవేన్"౧] ఎన్గి అవిషుక్కర్థమ్, ("ఆశైప్పడేన్") ఎన్ఱు.
నయప్పు=విరుప్పమ్.

మూలత్తిలే, [ఎన్నానిన్ఱార్ కళ్] ఎన్గి అవిడత్తిల్, ఆకాఙ్క్షితకర్త్రధ్యాహారపూర్వకమ్, అతుక్కర్థమ్, ("మయర్వఱ") ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, "తత్త్వవిల్ - ప్రవృత్తిమైకొణ్డు వ్యభిచారప్రదర్శనమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧౧౧. "తత్త్వవిత్తుక్కళిలే గుణకృతరుచి - తత్పూర్వకశేషత్వ ఙ్గళ్ కాణ్కైయాలే, గుణకృతదర్శనమ్ వ్యభిచరితమన్ఱు'; ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయిలే [గుణకృత-] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("గుణైః"౫) ఇత్యాది —

వచనస్థతృతీయార్థమ్, మూలత్తిలే [గుణకృత] ఎన్గి అ [కృత] శబ్దత్తాలే శొల్లిఱ్ఱు.

"[గుణకృత] త్వమావతు, గుణదర్శనహేతుకత్వమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౪॥ తి. వా. ౧-౧-౧. ౫॥ రా-కి-౪-౧౨.

భక్త్యాదావివవృత్తౌ చ న్యాసస్యైవ్యగ్ర్యగ్రప్రవృత్తిమార్గే గౌణంగుణభీయరాదాస్యం; "గుణైర్దాస్యముపాగతః" ఇత్యత్రాప్యుపశబ్దం ప్రేక్షేతనపథరు క్తవాన్

మూ.—కాట్టిల్,

(2) స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమితే ప్రధానమ్.

వ్యా.—అవన్ - గుణఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱు, అడిమైయాయిరుక్కై.

((2) స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్య) మావతు:—

శేషత్వైకనిరూపణీయమాన తత్స్వరూపత్తైప్పార్త్తు, అడిమైయాయిరుక్కై.

స్వరూపమ్ ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, గుణాధికవిషయమాన్యాలే,

అ.—(గుణఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱు) ఇత్యాది.—

"శేషత్వేనవ కేన—ముఖ్యేన, నిరూపణీయమాన—ఇతరవ్యావృత్తిబుద్ధ్యర్హమాన తత్ ధర్మిస్వరూపత్తై"; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, మూలత్తిలే,

"[(1) స్వరూపప్రయుక్త] త్వమావతు, నిరుక్తస్వరూప - దర్శనహేతుకత్వరూపమ్"; ఎన్ఱు సూచితమ్.

(స్వరూపమ్ ఇప్పడియిరున్దాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"యావదాత్మభావి నిరుపాధిక స్వరూపనిరూపకశేషత్వైక నిరూపణీయమాయిరున్దాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(గుణాధికవిషయమానైయాలే) ఎన్ఱతు, "ప్రతిసంబన్ధి, గుణతుఙ్గమానైయాలే" ఎన్ఱపడి.

"(౧) నిరుక్త [(2) స్వరూపప్రయుక్త] శేషత్వ ప్రతీత్యుత్తమ్భకతయా గుణభూతమాన గుణజ్ఞానహేతుకశేషత్వానుసన్ధానమ్,

"(1) అవర్జనీయత్వత్తాలుమ్ (2) గుణానాం ప్రధానానువర్తిత్వస్వభావత్తాలుమ్ అత్తై యనువర్తిత్తుఇరున్దాలుమ్, [దృఢమ్";
"(౨) పూర్వోపదర్శితస్థలఙ్గళిలే గుణజ్ఞానత్తుక్కురుచివ్యభిచారమ్

మీ.—౧౧౧. ఏవం, (1-2) న్యాస్యుపాసకాభ్యాం, శరణాగతస్య (1-2) భక్తివైరాగ్యయోర్వైలక్షణ్యం దర్శితమ్;

ప్రసఙ్గాత్, వృత్తావపి వైలక్షణ్యమాహ,

[(1) గుణకృత-] ఇత్యాది.

గుణకృతాదపి, స్వరూపప్రయుక్తదాస్యం, ప్రధానమ్;

తథాత్వం, (1-2) సీతా- భరద్వాజయోర్దృష్టమ్:

"అవస్థా పూజ్యతే రామ! శరీరం నకదాచన। ఇదానీమ్ అపి సంరాట్ త్వం, తదానీమ్ అపి తాపసః॥" ౧ ఇతి భరద్వాజోక్తేః.

వ్యా.—((1) గుణకృతదాస్య) ముమ్ ఇప్పిషయత్తిలే యనువర్తియానిఱ్కుమ్;

ఆకైయితే, శేషత్వైకనిరూపక[రాయ్]రాన ఇళైయపెరుమాళ్ తామ్ అప్పడియరుళిచ్చెయ్తతుమ్.

అ.—ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [(1) గుణకృతదాస్యముమ్] ఇత్యాది.

"† సంయోగాద్యష్టవిధతాత్పర్యగ్రాహకాన్తర్గత వక్త్రూపప్రమాణబలత్తాలే, ("గుణైర్దాస్యముపాగతః" ౨) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమితువే"; ఎన్గిఱార్, (ఆకైయితే) ఇత్యాదినా.

"(౧) 'యథోచితం "శేష" ఇతీరితే' ౩ ఎన్గిఱపడియే, "'శేషత్వాచ్ఛేషః' ఎన్ఱు, పూర్వావస్థైయిలుమ్, [అవతారదశైయిలుమ్,

"(౨) '"లక్ష్యతే—శేషత్వేన నిరూప్యతే" ఇతి లక్ష్మణః' ౪ ఎన్ఱు,

"§ సమాఖ్యాబలత్తాలే శేషత్వమ్నిరూపకమాక్సిద్ధమానైయాలే,

"యావదాత్మభావిత్వ ప్రయుక్తనిరుపాధికశేషత్వ యుక్త లక్ష్మణవక్తృకస్వవిషయాపాధికశేషత్వవచనమ్, నిరుపాధికశేషత్వోత్తమ్భకగుణభూత [(1) గుణకృత] శేషత్వపరమామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వైకనిరూపకరాయ్) ఇత్యాది.

"శేషత్వైకనిరూపకరాన" ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు; [కణ్డుకొళ్వతు.
అప్పోతు, "శేషత్వమ్ + ఏకం + నిరూపకం, యస్య" ఇతి విగ్రహమ్

"దాస్యమ్ ఆగతః" ఎన్నామల్,("...ఉపాగతః" ౨) ఎన్ఱు, ఉపేన్ద్రోపనాయకాది - శబ్దఙ్గళిలే అప్రాధాన్యద్యోతకమాకక్కణ్డ "ఉప" శబ్దత్తై ప్రయోగిక్కైయాలే, గుణోపాధికశేషత్వత్తుక్కు అస్వరసోపస్థిత నిరుపాధికశేషత్వత్తైక్కుఱిత్తు అప్రాధాన్యమ్ లబ్ధమ్.

"ఉచ్చారయితృతావచ్ఛేదకతో వలక్షిత ధర్మావచ్ఛిన్నవాచియాన "అహం" శబ్దమ్, "శేష-" ౩ "లక్ష్మణ"-౪ § సమాఖ్యాది-సన్నిధాపితమాన నిరుపాధికశేషత్వావచ్ఛిన్నస్వరూపవాచియామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తామ్, అప్పడియరుళిచ్చెయ్తతుమ్) ఎన్ఱు.

౨॥ రా. కి. ౪-౧౨. ౩॥ స్తో. ర. ౪౦. ౪॥

"తదుక్తంవాక్యపదీయే:-'సంయోగో విప్రయోగశ్చ సాహచర్యం విరోధితా। అర్థఃప్రకరణంలిఙ్గం శబ్దస్యాన్యస్య సన్నిధిః॥ సామర్థ్యమ్ ఔచితీదేశః, కాలోవ్యక్తిస్ స్వరాదయః।శబ్దార్థస్యానవచ్ఛేదే విశేషస్మృతిహేతవః॥' ఏతేషాముదాహరణ ప్రపఞ్చః కావ్యప్రకాశికాదౌ ద్రష్టవ్యః."

† (ఇతి చన్నపురీసరస్వతీనిలయే (౧౮౬౮) ముద్రిత ప్రకాశవరుద్రీయవ్యాఖ్యానే, (పు. ౪౫.) కావ్యప్రకరణాఖ్యే ద్వితీయప్రకరణే నవమభాగే) (బమ్బాయ్ నిర్ణయసాగరముద్రాలయముద్రిత వామనటీకాసహిత కావ్యప్రకాశే ద్వితీయోల్లాసే, పు. ౫౮, శ్లో. ఏకోనవింశోపరిచద్రష్టవ్యమ్.)

§—పూ. మీ. అ. ౩. పా. ౩. అధి. ౭. సూ. ౧౪. (శ్రుతిలిఙ్గేత్యాది.)

పు, నోట్ .) ॥పుటమ్ ౩౬౧॥

౧॥

మూ.—౧౧౨. అనసూయైకుం ప్పిరాట్టియరుళి
చ్చెయ్దవార్ త్తైయై స్మరిప్పతు.

వ్యా.—అనాలుమ్, (1) [(1)గుణకృత] మాన్దు, ఔపాధికమాకైయాలే అప్రధానమాయ్,

(2) మన్ త్తైయతు, నిరుపాధికమాకైయాలే ప్రధానమాయ్, ఇరుక్కుమ్;

అత్తైప్పఱ్ఱవితే, తత్సాన్నిధాన్య ప్రసిద్ధితోన్ఱవరుళి చ్చెయ్దతు?.

౧౧౨.—ఇవ్వర్థత్తుకుం సంవాదమాక, పిరాట్టి వార్ త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(అనసూయైకుం) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అర్థావతు:—

అత్త్రిభగవాన్ - ఆశ్రమత్తిలే పెరుమాళ్ ఎழுన్దరుళి, మహర్షియైయుమ్ అనువర్త్తిత్తిరున్దవనన్తరమ్, తత్పత్నియాన అనసూయైయై ప్పిరాట్టికొణ్డు, అనువర్త్తిక్కుం అవళవిలే, అవళ్, పిరాట్టియైప్పార్త్తు,

“ (౧) (1) బన్ధుజనత్తైయుమ్, (2) అభిమానత్తైయుమ్, “(3) ఐశ్వర్యత్తైయుమ్, విట్టు,

అ.—(ఔపాధికమాకైయాలే అప్రధానమాయ్) ఎన్ఱతు, “ఉత్తమ్పుకతయా తదుపసర్జనమాయ్”; ఎన్ఱపడి.

(నిరుపాధికమాకైయాలే ప్రధానమాయ్, ఇరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు, “తదుత్తమ్పుత్వమాకైయాలే తదుపకార్యమాయ్, ఇరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్, [పు. ౩౬౧, ఇడవరి, ౩.] [ఇణ్ణే] ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు ర్థమ్, (అత్తైప్పఱ్ఱ) ఇత్యాది.

౧౧౨.—“అత్త్రేరాశ్రమమాసాద్య, తం వవన్దే మహాయశాః”౧ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (అత్త్రిభగవాన్-ఆశ్రమత్తిలే) ఇత్యాది.

“తాంతు సీతాం మహాభాగామ్ అనసూయాం పతివ్రతామ్। అభ్యవాదయదవ్యగ్రా”౨ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ, (అనన్తరమ్, తత్పత్నియాన) ఇత్యాది

(అనువర్తనమ్)—ప్రణిపాతాది.

“త్యక్త్వా జ్ఞాతిజనం సీతే! మానంవృద్ధించభామిని!”౩ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (“బన్ధుజనత్తైయుమ్”) ఇత్యాది.

“ అవరుద్ధం వనే రామం, దిష్ట్యా త్వమ్ అనుగచ్ఛసి”౪ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ, (“పెరుమాళ్ పిన్నే”) ఇత్యాది.

౧॥ రా. అ. ౧౧౭-౫. ౨॥ రా. అ. ౧౧౭-౧౮. ౩॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౧. ౪॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౨.

వ్యా.—“పెరుమాళ్ - పిన్నే కాట్టిలే పోన్దవిదు, దైవ “యోగత్తాలే ఉమక్కునన్ఱాక కూడిఱ్ఱు;

“(౨) (1) నగరస్థనాకిలుమామ్, (2) వనస్థనాకిలుమామ్, “ (3) నల్లవనాకిలుమామ్, (4) తీయవనాకిలుమామ్, “స్త్రీకళుక్కు దైవమ్ భర్త్తావేకిడీర్?;

“(౩) నీర్, ఇప్పడి ఎప్పోతుమ్

అ.—(“దిష్ట్యా”౫)ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు ర్థమ్,(“దైవయోగత్తాలే”) ఇత్యాది.

“నగరస్థో వనస్థోవా, పాపోవా యదివా శుభః। దుశ్శీలః కామవృత్తోవా, ధనైర్వాఽపి వివర్జితః॥ స్త్రీణామ్ ఆర్యస్వభావానాం, పరమం దైవతంపతిః॥”౬ ఎన్ఱ, అవిత్తైప్పఱ్ఱ,(“(1)నగరస్థనాకిలుమ్”)ఇత్యాది.

“ తదేవమేనంత్వమ్ అనువ్రతాసతీ” ౭ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ, (“నీర్, ఇప్పడియే ఎప్పోతుమ్”) ఇత్యాది.

ఇజ్గే:—

(౧) “(1) హృదయాన్యామమన్థేవజనస్య గుణవత్తయా”౮ ఎన్ఱుమ్,

(2) “చకర్షేవ గుణైర్ బద్ధ్వా తం జనం పురవాసినమ్” ౯ ఎన్ఱుమ్,

(3) “రూపౌదార్యగుణైః పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారిణమ్”౧౦ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదిప్పడియే, “సామాన్యేన పరచిత్తాకర్షణ- హేతు గుణయోగమ్, పిరాట్టిక్కు ఆకర్షకమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నుమిడమ్ అనుక్తసిద్ధమాకైయాలే, ఇప్పడి గుణయోగరూపదృష్టకారణమే, పిరాట్టియినుడైయ వనానుగమనత్తిలే హేతువాయిరుక్క, “దిష్ట్యా త్వమనుగచ్ఛసి”౫ ఎన్ఱు, దైవయోగత్తై అతుక్కు హేతువాకచ్చొల్లువానేన్?;

(౨) “(1) త్వయాసహ నివత్స్యామి వనేషుమధుగన్ధిషు”౧౧ ఎన్ఱుమ్, “(2) ప్రవిష్టా నిర్జనంవనమ్” ౧౨ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదిప్పడియే,(2) భోగాపేక్షితవివిక్తస్థానత్వ- (1)భోగోపకరణసమృద్ధత్వరూప-దృష్టహేతు-పూర్త్తియాలే, వనప్రవేశాదికళ్ ఉపపన్నజ్గళాయిరుక్క, “అతుక్కు దైవయోగమ్ కారణమ్”; ఎన్నవొణ్ణాతు;

(౩) కార్యమాత్రసాధారణమాన అదృష్టకారణత్వత్తై విశిష్యచ్చొల్లుకైక్కు ఒరుప్రయోజనమిల్లైయాయిరుక్క, దైవయోగత్తై క్కారణమాకచ్చొన్నవిదుక్కు కరుత్తు, “వనానుగమనహేతుభావబన్ధాతిశయ ప్రయోజకనిరతిశయగుణయోగయుక్త భర్త్తృసంబన్ధమ్ దైవయోగహేతుకమాయ్, తద్ద్వారా దైవయోగమ్ వనానుగమనహేతు” ఎన్ఱు, [కొళ్ళవేణుమ్];

౫॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౮. ౬॥ రా. అ. ౨౬-౨. ౭॥ రా. అ. ౪౫-౧౨. ౮॥ రా. అ. ౩-౨౯. ౯॥ రా. అ. ౨౭-౧౩-౧౪. “ ”, “ ”, ఇతి పాఠాన్తరే. ౧౦॥ రా. సు. ౧౬-౧౯.

ప్రోక్తస్తే, నానన్యథాసిద్ధోహ్యనువక్త్యమర్హతి?।తదజ్ఞలోకాఽఉద్దాస్యంమన్యేగుణాధిభవమ్;నోవృత్తశ్చేత్తథాప్యేవమనన్యత్వంభవేత్పుటమ్।

వ్యా.—"పెరుమాళ్-విషయమాక అనుకూలిత్తుప్పోరుమ్"; ఎన్న; పిరాట్టి, లజ్జిత్తు కవిఴ్త్తలైయిట్టిరున్దు, "(౧) ఎన్నక్కుప్పెరుమాళ్ పక్కల్ భావబన్ధమ్ స్వతః "ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తే, అవర్ తామ్ గుణాధికరా "యిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయ

వ్యా.—భావబన్ధత్తై 'గుణనిబన్ధనమ్' ఎన్ఱిరుప్పర్ కళ్ నాట్టార్;

అ.—ఇత్తాల్, "'వనానుగమనహేతుభావబన్ధమ్, గుణయోగో "పాధికమిత్తనైయల్లత్తు, నిరుపాధికమన్ఱు,'; "ఎన్ఱు అనసూయైక్కు అభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

ఇవ్వభిప్రాయమ్, "యద్యప్యేష భవేద్భర్తా మమ,- ఆర్యే! వృత్తవర్జితః' ౧ఇత్యాది పిరాట్టి ప్రతివచన*సామర్థ్యత్తాలుమ్ వ్యఞ్జితమ్

"మద్దంప్రవక్తుముపచక్రమే"౨ ఎన్ఱి అవిత్తైప్పఱ్ఱి, (లజ్జిత్తు కవిழ்త్తలైయిట్టు) ఎన్ఱు.

"ప్రియాతు సీతా రామస్యదారాః 'పితృకృతా(ః)' ఇతి;।గుణాద్, రూపగుణాచ్చాపి,"౩ ఎన్ఱార్పోలే,శిలఉపాధికళై భావబన్ధనిబన్ధనఙ్గళాకచ్చొల్లాత్తే, "తస్యాశ్చభర్తాద్విగుణం హృదయే పరివర్తతే"౪ ఎన్ఱు, భర్తృత్వమే నిరతిశయభావబన్ధ నిబన్ధనమాకచ్చొల్లిత్తు.

ఇఙ్గుమ్, "'విదితంతుమమాప్యేతద్,—యథా నార్యాః పతిర్ గురుః'౫ ఎన్ఱు,గుణదోషవైషమ్యావివక్షయా,పతిత్వమే గురుత్వప్రయోజకమ్"; ఎన్ఱు, లబ్ధమ్. ఇత్తైప్పఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎన్నక్కుప్పెరుమాళ్ పక్కల్") ఇత్యాది.

("స్వతః") ఎన్ఱత్తు, "గుణయోగోపాధికమన్ఱిక్కే స్వరూపనిబన్ధనమాక" ఎన్ఱపడి.

"స్వరూపనిబన్ధనమాన భావబన్ధత్తుక్కు విషయగతమాన గుణయోగమ్, "పూర్వవృత్తిమాత్రమిత్తనైయల్లత్తు, అనన్యథాసిద్ధమన్ఱు;

"ఇవ్వళవైకొణ్డు, లౌకికర్, ఎన్నుడైయ 'భావబన్ధత్తుక్కు అది "గుణయోగమ్' ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణువర్ కళ్";

ఎన్ఱు, పిరాట్టిక్కు అభిప్రాయమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అవర్ తామ్ గుణాధికరాయ్") ఇత్యాదినా.—

అ.—("భావబన్ధమ్")=దృఢానురాగః.

"'సమాహితం మే శ్వశ్రో్వ యత్'౬'అనుశిష్టా జననాన్యా'౭ 'నవీకృతంతుతత్సర్వమ్'౮ ఎన్నైయాలే,

కౌసల్యాదిభిః [అనసూయావచనమాన] "దుఃశ్శీలఃకామవృత్తో వా"౯ ఇత్యాదిప్పడియే ఉపదేశిత్తవైసిద్ధిక్కైయాలే,

అవర్ కళ్, ఇవళ్[=తై] "స్వరూపనిబన్ధనభావబన్ధయత్తై" ఎన్ఱు, అఱియాత్తే, "ఔపాధికభావబన్ధత్తైయుడైయవళ్" ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణినమై లభిక్కైయాలే,

"ఇప్పడియన్తాఙ్గళ్ ఇరుక్కవర్ కళ్ అన్యథాప్రతిపత్తి పణ్ణినవైకళ్ తాల్, మఱ్ఱై ప్పేరుక్కు చ్చొల్లవేణ్డావోః?"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("'గుణనిబన్ధనమ్' ఎన్ఱు, ఇరుప్పర్ నాట్టార్") ఎన్ఱత్తు.

"యద్యప్యేషభవేద్భర్తామమ,- ఆర్యే! వృత్తవర్జితః।
"అద్వైధ్యంబాన క్తవ్యమ్! తథాఽప్యత్రమయాభవేత్।*
"కింపునర్ యోగుణశ్లాఘ్యస్ సానుక్రోశో జితేన్ద్రియః।
"స్థిరానురాగో ధర్మాత్మా మాతృవత్ పితృవత్ ప్రియః॥"౧

ఇఙ్గే, "యద్యపి"౧ ఎన్ఱి,అవిత్తు, ఏకపదమాయ్ అవధారణబాధితవాల్, బాధమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్; అన్తైయాలే, (౧) "యది"౧ ఎన్ఱుమ్, (౨) "అపి"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాకక్కడవత్తు:

అతఏవ, "తథాఽపి"౧ ఎన్ఱి,అవిత్తుమ్, (౧)"తథా"౧ ఎన్ఱుమ్, (౨) "అపి"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాకిఅత్తు:—

ఇప్పడి, "కింపునః"౧ ఎన్ఱి,అవిత్తుమ్, (౧) "కిమ్"౧ ఎన్ఱుమ్, (౨) "పునః"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాకిఅత్తు:

తథాచ అయమర్థః:—

"హే "ఆర్యే! ఏషమమభర్తా వృత్తవర్జితోఽపి భవేద్యది, తథా"= "తథాప్యేవ,మయా అత్ర=భర్తృవిషయే,అద్వైధ్యమ్=అనన్యత్వమ్, "నిరుపాధికభావబన్ధరూపమాన ఏకత్వమ్,

"వక్తవ్యమ్,=తుభ్యం బోధయితవ్యం,

భవేదపి: "అపిస్=సంభావనాయామ్" †

"య ఏషమమభర్తాగుణశ్లాఘ్యః, సానుక్రోశశ్చభవతి, అత్రపునః= "ఏతాదృశగుణాధికవిషయేతు,అద్వైధ్యమ్=నిరుపాధికభావబన్ధరూప- "అనన్యత్వం, వక్తవ్యం కిమ్?=పరబోధనార్హం కిమ్?";

౧॥ రా. అ. ౧౧౮-౩. ౨॥ రా. అ. ౧౧౮-౧. ౩॥ రా. బా ౭౭-౨౫. ౪॥ రా. బా. ౭౭-౨౭. ౫॥ రా. అ. ౧౧౮-౨.

* పు. ౩౬౧నోట్టు†. ఇఙ్గే, "సామర్థ్యమ్"=(వ్యఞ్జనాంప్రతి) "కారణతా." (పూర్వోక్తకావ్యప్ర. పు. ౫౯)

* "అద్వైధముపవర్తస్య తథాప్యేషమయాభవేత్" ఇతిచపా.

౬॥ రా. అ. ౧౧౮-౭. ౭॥ రా. అ. ౧౧౮-౮. ౮॥ రా. అ. ౧౧౮-౯. ౯॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౩.

† అష్టా. ౧-౪-౯౬వతుసూత్రత్తైప్పార్క్క.

"సువృత్తేష్మిన్ననన్యత్వంమమో క్త్యర్థం హిసోఽఇతి దాస్యం హ్రి క్షితియాగ్క్యంచేత్పూర్వస్యాగతి తాకథమ్ ఇత్యశఙ్క్యం యదవశ్యతన్నేహాదే శవఖద్యకే

వ్యా.—"(౨)అవ్యాశ్రయత్తై గుణఙ్గళోడుమ్ వ్యతిరేకిత్తు "కాట్టవొణ్ణామైయాలే, నాన్ అవర్ పక్కల్ లిరుక్కు "మిరుప్పై అతివిక్క ప్పెఱుకిఱిలేన్;

అ.—"కిం-"*శబ్దః, క్షేపే; "పరబోధనార్థంనభవతి" ఇత్యర్థః. "వారీర్ పూజ్యరానవరే! ఇన్ద ఎన్నుడైయభర్త్తావాన పెరుమాళ్. "ప్రత్తోడుమ్, రూపాదిక్కళోడుమ్, పిరిన్దిరుప్పారాకిల్, అప్పడియి "రుక్కుమ్పోతు, ఎన్నాలే ఇవర్ విషయత్తిలుణ్డాన అనన్యభావమ్,= "'అనన్యారాఘవేణాహమ్'౧ ఇత్యాదిసిద్ధమాన నిరుపాధిక భావబన్ధ "రూప - అనన్యత్వాత్మకమాన 'అద్వైవిధ్యమ్',౨ ఉమక్కు "అతివిక్కప్పడుమాకిలుమామ్:

"'యావరొరువర్ ఇన్ద భర్త్తావానపెరుమాళ్, గుణశ్లాఘ్యరాయుమ్, "'కృపావానాయుమ్, స్థిరానురాగత్వాది గుణజాతయుక్తరాయుమ్. "'సర్వదాపోరుకిఱార్, ఇప్పడిప్పట్ట స్వరూపానుబన్ధి పృథక్స్థిత్యాద్య "'సర్వగుణయుక్తరాన పెరుమాళ్ - విషయత్తిలే ఎనక్కుణ్డాననిరు "'పాధికభావబన్ధమాకిఱ"అద్వైవిధ్య"త్తై ప్పిఱర్క్కునానఱివిక్క' "ఎన్ఱు, ఒరుపోరుళుణ్డో?"; ఎన్ఱు, ఇతుక్కర్థమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అవ్యాశ్రయత్తై") ఇత్యాది.—

"'వ్యసనే'౨ ఎన్గిఱవిత్తు, నిష్కృష్టస్వరూపపరమ్", ఎన్నుమ్ మతిప్రాయత్తాలే ("అవ్యాశ్రయత్తై") ఎన్ఱత్తు.

(౧) "వృత్త"౨ ఎన్గిఱతిత్తాలుమ్, (౨) "అపి"౨ ఎన్గిఱసముచ్చయత్తాలుమ్ సిద్ధమాన అర్థమ్ ("గుణఙ్గళోడు") ఎన్ఱత్తు.

"వర్జితః"౨ ఎన్గిఱతిత్తైప్పఱ్ఱ, ("వ్యతిరేకిత్తు") ఎన్ఱత్తు.

"యది-"౨ శబ్దార్థబలాయాతవిపర్యయే పర్యవసాన సిద్ధార్థమ్, ("కాట్టవొణ్ణామైయాలే") ఎన్ఱత్తు.

"అద్వైవిధ్య-"౨శబ్దార్థమ్, ("అవర్పక్కలిరుక్కుమిరుప్పై") ఎన్ఱత్తు.

అర్థావత్తు, "నిరుపాధికభావబన్ధత్తైయుడైత్తాయిరుక్కుమిరుప్పై"; ఎన్ఱపడి.

"వక్తవ్యకిం?"౨ ఎన్గిఱక్షేపలబ్ధమ్, ("అతివిక్కప్పెఱుకిఱిలేన్") ఎన్ఱు.

మూ.—౧౧౩. "భగవద్విషయప్రవృత్తి క్కిన్నైచ్చేరుమో!" ఎన్నిల్;

వ్యా.—"(౩) అవర్, (1) గుణహీనరుమాయ్, (2)పిరూ "పరుమానవన్ఱుమ్,* నాన్ అవర్ పక్కల్ ఇప్పడిక్కాణు "మిరుప్పతు"; ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తవార్త్తై.

౧౧౩.—ఇప్పడి స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమే ప్రధానమాకిల్,

అ.—ఇత్తాల్ ఫలితమ్, ("అవర్, (1)గుణహీనరుమాయ్")ఇత్యాది. ("ఇప్పడిక్కాణుమ్ ఇరుప్పతు") ఎన్ఱత్తు, "నిరుపాధికభావబన్ధత్తైయుడైత్తాయ్క్కాణుమ్ఇరుప్పతు"; ఎన్ఱపడి.

౧౧౩.—"[(2) స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమిఱే ప్రధానమ్?] [వా. ౧౧౧] ఎన్గిఱ సన్నికృష్టవాక్యోత్థిత శఙ్కానువాదకత్వమ ("భగవద్విషయప్రవృత్తిక్కిన్నైచ్చేరుమో?" ఎన్నిల్;) ఎన్గిఱ ఉత్తర గ్రన్థత్తుక్కుయుక్తమ్"; ఎన్నుమ్ మతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇప్పడి స్వరూప") ఇత్యాది.

'''"ఇత్తాల్, గుణపూర్ణ భగవద్విషయత్తిల్ అన్వయరూపప్రవృత్తి "గుణఙ్గణ్ణల్లతు కూడుమో?" ఎన్ఱు, శఙ్కిత్తు' ఎన్ఱు, [వా. ౧౦౮.] "[భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కిఱతుమ్ గుణఙ్గణ్డన్ఱు] ఎన్గిఱ వ్యవహిత గ్రన్థోత్థితశఙ్కానువాదకత్వ మనుచితమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

మీ.—౧౧౩.—నను, "'మన్త్రి శిక్షితస్వరూపాణాం, భక్తి - వైరాగ్యే, అవికలే' ఇత్యుక్తమ్; కథం తర్హి సూరీణా ముపాయాన్తరానుష్ఠానేప్రవృత్తిః, తత్రైవ మధ్యమపదే అనన్యశరణత్వస్యాపి శిక్షితత్వాత్?"; ఇతి సింహావలోకనేన శఙ్కాతే, (భగవద్విషయ-) ఇతి.

* (పు. ౩౬౩, ౩మ్ నోట్టిల్ ఆకరమ్ కాట్టప్పట్ట) "ప్రియాతు సీతా రామస్య 'దారాః పితృకృతా(ః)' ఇతి। (1) గుణాద్, (2) రూపగుణాచ్చాపి, ప్రీతిర్ భూయోఽభ్యవర్ధత॥"

ఎన్గిఱశ్లోకత్తిలే: "పిరాట్టివిషయత్తిల్ పెరుమాళ్ ప్రీతియుడైయరానతుక్కు ప్రధానహేతు, వర్ణాశ్రమాదివిశిష్టవేష విషయసామాన్యశాస్త్రానుగుణప్రాప్తత్వమేయన్ఱి, పిరాట్టియిన్ (1) ఆత్మగుణపూర్త్తియుమ్, (2) విగ్రహగుణపూర్త్తియుమ్ ఆకిఱవివైయన్ఱు; ఆకిలుమ్ ఇన్ద ఇరణ్డుపూర్త్తియుమ్ ప్రాప్తత్వప్రయుక్తమాన ప్రీతిక్కుమిక్కవుమ్ వర్ధకమాయత్తు"; ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట అర్థముమ్ ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్.

* పు. ౩౬౩, ౧మ్ నోట్టు.

౧॥ రా. సు. ౨౧-౧౫. ౨॥ రా. అ. ౧౧౮-౩.

9-8-98.

మూ.—(౧) అతుక్కు అడి పారివణ్యమ్;

వ్యా. — శేషి శేషమన్నపడి కణ్డుకుక్కా ప్రియ, అనన్యోపాయత్వాదికళ్ కులైయుమ్బడి అవ్విషయత్తైక్కు అత్తుప్పణ్ణుకిఱ స్వప్రవృత్తి శేషమో?" ఎన్ఱ్, అశఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్, ([పు. ౩౬౪, వలవరి ౨] భగవద్విషయ ప్రవృత్తి) ఇత్యాదియాల్.

అత్తై ప్పరిహరిక్కిఱార్,

((౧) అతుక్కు అడి పారివణ్యమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.—

(పారివణ్య) మావతు, అతిమాత్ర- స్నేహమ్.

అ.—("శేషి శేషమ్తపడి") ఇత్యాదిః—

"ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్ (1-2) చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య"౧ ఎన్ఱు అప్పడియే, శేషి ఒన్ఱైచ్చెయ్దాల్, అతు అవనుక్కు అతిశయకరమాయిరుక్కుమ్, అత్తైయుక్కు సంవదియాత్తే శేషభూతన్ తాన్ ఒన్ఱైచ్చెయ్దై.

"(౧) శేషిచిక్షిత తదతిశయవిఘాతకమాయ్, (౨) స్వాతిశయా భాయకమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, నిరుపాధికశేషత్వత్తోడు వ్యాహతమామ్' ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు, పడి.

"నిరపేక్షోపాయభూతనుక్కు ఉపాయాన్తరప్రవృత్తి, అత్యన్తానభిమతైయాకైయాలే, తదత్యన్తాభిమతిరూప- తదతిశయ విఘాతకమాన ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తిక్కు నిరుపాధికశేషత్వవిరుద్ధత్వమ్ అవర్జనీయమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("అనన్యోపాయత్వ"-) ఇత్యాది.

"భగవద్విషయోద్దేశేన ప్రవృత్తిః=("భగవద్విషయప్రవృత్తిః")"; ఎన్ఱు, వివక్షిత్త అర్థమ్, ("అవ్విషయత్తైక్కు అత్తు") ఎన్ఱు.

[(౧) అతుక్కు అడి] ఇత్యాదిః—

"వన(షణ)=సంభక్తౌ"౨ ఎన్ఱు, ధాతుపాఠమ్;

అతిల్, భక్తియావతు, స్నేహమ్.—

"స్నేహపూర్వమ్ అనుధ్యానం 'భక్తిః' ఇత్యభిధీయతే"౩ ఎన్ఱు కఱ్‌ఱవరిఱే?.

"సంభక్తి"యావతు, అతిస్నేహమ్.

అన్ఱు "ప్ర"శబ్దత్తాలే విశేషిప్పిక్కైయాలే, నిరతిశయత్వమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((పారివణ్య) మావతు, అతిమాత్ర- స్నేహమ్) ఎన్ఱు.

మూ.—(౨) అతుక్కు అడి సంబన్ధమ్;

(౩) అతుతాన్ ఔపాధికమన్ఱు;

(౪) సత్తాప్రయుక్తమ్.

౧౧౪. (౧) అన్దసత్తై, పారివణ్యకార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్;

వ్యా.—"(అన్దపారివణ్య)త్తుక్కు (అడి), విషయవైలక్షణ్యమన్ఱో?" ఎన్న;

((౨) అతుక్కు అడి సంబన్ధమ్) ఎన్కిఱార్.

(సంబన్ధ) మావతు, శేషశేషిభావమ్. "((౩) అతుతాన్) (గుణకృత)మాయుమ్ వారాతో?" ఎన్న; ((౩) అతుతాన్ ఔపాధికమన్ఱు; (౪) సత్తాప్రయుక్తమ్); ఎన్కిఱార్

((౪) సత్తాప్రయుక్తమ్) ఎన్ఱతు, "ఇవ్వాత్మావినుడైయ సత్తైయేప్పిడిత్తుళ్ళతు ఒన్ఱు"; ఎన్ఱై.

౧౧౪.—"ఇత్తాల్, కీళ్ప్పణ్ణిన శఙ్కైక్కు పరిహారమానతు ఏతు?", ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, మేల్ వాక్యత్రయత్తాలే.

((౧) అన్దసత్తై, పారివణ్యకార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్;) ఎన్ఱతు:—

"అప్పడిప్పట్టసత్తైతాన్, స్వప్రయుక్త సంబన్ధముడై

అ.—"మాత్రామ్=మానమ్ అతిక్రాన్తః, అతిమాత్రః,=ప్రమాణాతిక్రాన్తః" ఎన్ఱు పడి.

[(౪) సత్తాప్రయుక్త] త్వమ్=[(౪) సత్తా]- వ్యాపకత్వమ్.

"యదా చేతనసత్తా, తదా భగవచ్ఛేషత్వమ్", ఎన్ఱు "కాలికవ్యాప్తి"౪ ఇఙ్గే వివక్షితై.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సత్తై...") ఇత్యాది.

౧౧౪. ("స్వప్రయుక్త"-) ఇత్యాదిః—

అత్తావతః—

"సత్తావ్యాపక శేషశేషిభావరూప సంబన్ధజ్ఞానహేతుక- అతిమాత్రస్నేహత్తినుడైయ కార్యమాన"; ఎన్ఱు పడి.

౧॥ శ్రీరం. స్త. ఉ. ౧౭. ౨॥ ధాతుపాఠే భ్వాదౌ ౪౬౩ మ్ ధాతు.

౩॥

౪॥

మూ.—(౨)అతు కులై యామై కాక్క వరుమవై యెల్లామ్,
(1) అవర్జనీయఙ్గళుమాయ్, (2) ప్రాప్తఙ్గళుమాయ్,
ఇరుక్కుమ్;

వ్యా.—యాక్కవరుక్కిఅప్రావణ్య- కార్యమాన భగవదనుభవమిల్లాతపోతు, క్షణకాలముమ్ నిల్లాతు''; ఎన్నుపడి.

((౨) అతుకులై యామై కాక్క వరుమవై యెల్లామ్ (1) అవర్జనీయఙ్గళుమాయ్, (2) ప్రాప్తఙ్గళుమాయ్, ఇరుక్కుమ్;) ఎన్నుతు:—

''(౧) అన్దసత్తై అప్రియామైక్కు-ఉఋప్పాక్క ''వరుక్కిఅ మడలెడుక్కై

అ.—(''క్షణకాలముమ్'') ఇత్యాది:—

''అర్థక్రియాకారిత్వమ్'',౧ ''కాలసంబన్ధిత్వమ్'',౨ ''ప్రమాణసంబన్ధార్హత్వమ్,''౩ ఎన్ను, శొల్లుక్కిఅ (సత్తై), చేతనవిషయత్తిల్ నిత్యైయాకైయాలే;

(''క్షణకాలముమ్ నిల్లాతు'') ఎన్నతు, ''నిత్యసత్తైక్కుమ్ హానియై శజిక్కవేణ్డుమ్పడియాన . అనుభవాలాభ హేతుక - అవసాదాతిశయత్తై వివక్షిత్తు''; ఎన్ను, కణ్డుకొళ్వతు.—

యథా:—

''‘వేవారా వేట్కైక్కు నోయ్ మెల్లావి యుళ్ళర్త్త’౪ ఎన్గిఅ ''‘విడత్తిలే, శోకికాగ్నిక్కు దాహ్యమిల్లావిట్టాలుమ్, విరహాగ్నిక్కు ''దాహ్యమామ్’౫ ఎన్ను, నిర్వహిత్త న్యాయత్తాలే,

''(సత్తై)క్కు నిత్యత్వమ్, (౧) అచిద్వస్తునాశక సామగ్రీనాశ్యత్వాఽభావరూపమాయ్, (౨)భగవదనుభవాలాభ హేతుక-అవసాదాతిశయ ''త్తాలే అతుక్కు హానిసంభావనైయుమ్ కూడుమాకైయాలే, (''క్షణ ''కాలముమ్ నిల్లాతు'') ఎన్ను అరుళిచ్చెయ్తతు''; ఎన్ను,కణ్డుకొళ్వతు.

(''అన్దసత్తై అప్రియామైక్కు'') ఇత్యాది:—

[వా. ౯౦.] [(౧) అనన్యోపాయత్వముమ్, (౨) అనన్యోపేయత్వముమ్, (౩) అనన్యదైవత్వముమ్,] ఎన్గిఅ మూలగతసమానప్రకరణస్థ [పు. ౩౨౫-౩౨౬] క్రమత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(''మడలెడుక్కై'') ఇత్యాది.—

వ్యా.—''ముతలాన సకలప్రవృత్తికళుమ్,
''(౧)భగవదనుభవమొళ్ళియ త్తరిప్పిల్లామైయాలే,‘తవిరు ''వోమ్’ ఎన్నాలుమ్ తవిరపోకాతవైయుమాయ్,
''(౨) ఎల్లామ్ శేషికు అతిశయకరఙ్గళాకైయాలే, ''స్వరూపప్రాప్తఙ్గళుమాయ్, ఇరుక్కుమ్''; ఎన్నుపడి.

అ.—(''ముతలాన'') ఎన్గిఅవిత్తాల్, (౨) ''నముక్కెనలమ్''౬ ఎన్గిఅస్వప్రయోజన ప్రవృత్తియుమ్, (౩) ''కామతేవా! ఉన్నైయుమ్,''౭ ఇత్యాద్యుక్తకామభజనముమ్, సంగృహీతమ్.

[ఎల్లామ్] ఎన్గిఅవిథుక్కర్థమ్, (''సకల-'') ఇతి.

[పు ౩౬౪, వలవరి ౭.] శబ్దార్థస్థ [ప్రవృత్తి] అభిప్రాయేణ (''ప్రవృత్తికళుమ్'') ఎన్నతు.

[(1) అవర్జనీయ]శబ్దార్థమ్, (''‘తవిరువోమ్’ ఎన్నాలుమ్'')ఇత్యాది.—
ఇఙ్గే,

(1)''ఆఖ్యాతానామ్ అర్థంబ్రువతాం శక్తిస్సహకారిణీ''౮ (2)''సర్వాన్నానుమతిశ్చప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్''౯ (3) ''అత్యన్తభక్తియుక్తానాం న శాస్త్రమ్''౧౦ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు.

[(2)ప్రాప్తఙ్గళుమాయ్]ఎన్గిఅవితుక్కర్థమ్,(''శేషిక్కు'')ఇత్యాది.
(''అతిశయమ్'')=(''నమ్మై ఆకైప్పట్టు, ఇప్పడిపడప్పెఱువతే!'' ఎన్ను,...ముకమలరుకై) [పు. ౩౨౯, ఇడవరి ౭.]

ఇత్తాల్,

''ఏవంభూత - అతిమాత్రస్నేహవిరహితరుడైయ ‘బుద్ధిదౌర్బల్య’౧౧ ''హేతుక - సాధనాన్తరాదిప్రవృత్తికళ్,
''నిరపేక్షోపాయభూతనుక్కు అత్యన్తాఽనభిమతిహేతువాకైయాలే;
''తదతిశయాఽఽధాయకస్వరూప-నిరుపాధిక శేషత్వత్తుక్కు ''విరుద్ధఙ్గళానాలుమ్,
''ఇప్పడి అతిమాత్రస్నేహబలాయాత ప్రవృత్తివిశేషఙ్గళ్, అత్యన్తాఽభిమతికరఙ్గళాకైయాలే, నిరుపాధిక శేషత్వత్తుక్కు అత్యన్తోచితఙ్గ ''ళ్''; ఎన్ను, పరిహారమ్ ఫలితమ్.

''(౧) [(౧) అన్దసత్తై] ఇత్యారభ్య, [(2) ప్రాప్తఙ్గళుమాయ్, ఇరు ''క్కుమ్] ఇత్యన్తమాన వాక్యద్వయమ్, హేతుస్వరూపప్రతిపాదకమ్;

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ తి. వా. ౨-౧-౧౦. ౫॥ భ. వి. పు. ౬౭౦.
౬॥ పు. ౩౨౬, ౧మ్ నోట్టు. ౭॥ పు. ౩౨౬, ౭మ్ నోట్టు.
౮॥ ౯॥ శ్రీ. భా. అ-౩. పా. ౪-అధి, ౭. సూ ౨. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౯. ౧౦॥
౧౧॥—''నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే''. కుమారవేదాన్తాచార్యరచితే, రహస్యత్రయసారార్థసంగ్రహే, చ-ప్రకరణే (పు. ౩౯) ఉదాహృతవచనమ్. (పు. ౩౨౭, ౧మ్ నోట్టు.)

మూ ——(౩) ఆ_కైయాలే, భగవద్విషయప్రవృ_త్తి శేరుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిక ళేశరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

వ్యా ——((౩) ఆ_కైయాలే,భగవద్విషయప్రవృ_త్తి శేరుమ్), ఎన్ఱు,ఉ_క్తత్తై హేతువాక్కి కొణ్డు, ప్రకృతశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్తు_త్తలెకట్టుకిఱార్

పెరియజీయర్ - తిరువడిక ళేశరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

అ —"(౨) [(౩) ఆ_కైయాలే,] ఇత్యాదితృతీయవాక్యమ్, "తద్గతహేతుత్వ ప్రతిపాదనపూర్వకమాక స్వాభిమతసాధ్యకీ_ర్తనరూప "పరిహారపరమ్,

"(౩) ఇతఱ్కు_మేలే ఏతత్పరిహారవాక్యమిల్లామైయాలే, ఇతు, పరి "హారవాక్యఙ్గళిలే చరమమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (((౩) ఆ_కైయాలే, భగవద్విషయప్రవృ_త్తి శేరుమ్), ఎన్ఱు, ఉ_క్తత్తై) ఇత్యాది —

"'మూలత్తిలే, పూర్వమ్ ప్రతిజ్ఞాహేతుక్కళిల్లామైయాలే, ఇద్దతృతీయవాక్యమ్, "నిగమనమ్" ఎన్నుమాట్టాతు, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉ_క్తత్తైహేతువాక్కి_కొణ్డు) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు', ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు (హేతువాక్కి_క్కొణ్డు) ఎన్ఱతు,'హేతువ్వేనకొణ్డుకొణ్డు", ఎన్ఱపడి —

అ — '"తత్ కరోతి, తద్ ఆచష్టే'౧ ఎన్ఱు, 'ఆచష్టే'౧ ఎన్ఱ అవాక్యత్తిలుమ్ 'ణిచ్' వరుమిఱే'", ఎన్ఱు, కరుత్తు

అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తిరువడిక ళేశరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

[ఏతత్ప్రకరణార్థసంగ్రహశ్లోకాః —]

మీ —శరణాగతివిద్యాయాం విర_క్తైరధికారితా,
"సర్వధర్మాంశ్చ సంత్యజ్య సర్వకామాన్"౨ ఇతిస్మృతౌ,॥ ౧॥
ధర్మత్యాగసమత్వంహి విర_క్తైరవగమ్యతే?।
విర_క్తానాం గృహస్థానాం ధర్మానుష్ఠానవాఞ్ఛయా॥ ౨॥
న సన్న్యాసాశ్రమగప్రాప్తో నవా ద్యప్తత్వధఞ్జనమ్ ।
ప్రారబ్ధభోగమాత్రేఽపి శోకో నైషాం కథంచన॥ ౩॥
యద్వచోఽభవనతాత్యాగే, (౧)దేహయాత్రాచ, (౨)కర్మణః—।
ఘయశ్చ,యాతివత్ స్యాతాం యద్వా, ప్రారబ్ధకారితాన్ —॥౪॥

౧॥ అష్టా-౩-౧-౨౬కు_మేల్ వార్తికమ్
* శ్రుతిస్మృతీతిహాసాది - ప్రమాణేఽగేప్రదర్శితే,।
నత్వా, (౧) పురుషకారేణ గతేస్ సహ,
(౨) తతస్పృథక్,॥ ౧॥
(౩) ఉపాయా_న్తరదోషో_క్తేస్,
(౪) సిద్ధగత్యధికృన్మతేః,।
(౫) ఊద్వజ్నిష్ఠార్యచర్యో_క్తేస్, (=ప్రపన్నదినచర్యో_క్తేః,)
(౬) సద్గురోర్లక్షణాత్ తతః,॥ ౨॥
(౭) సచ్ఛిష్యలక్షణాచ్చాథ,
(౮) హార్యవ్యాజకృపో_క్తితః,।
(౯) గమ్యగత్యు_త్తమో_క్త్యాఽన్తే;
నవార్థం వాక్యభూషణమ్ —॥ ౩॥
ఇత్యేవం, వాక్యభూషాయా (ః) నవప్రకరణీభిదామ్,।
ద్వితీయా ద్రావిడీగాథా వక్ష్యాదాహి సమాసతః॥ (పు ౪, ౧౭, ౧౮)

౨॥ శరణాగతి-గద్యమ్

భోగాన్ ఆదాయ, పచ్యాన్నం యజ్ఞశిష్టం చ యద్భవేత్।
దేహధారణమాత్రస్య సమర్థం తద్-హి భుజ్యతే?॥ ౫॥
అన్యచ్చాతిథిసత్కార ప్రభృతౌ వినియుజ్యతే।
దేహార్థభుక్తేర్, వైరాగ్యం యతేరేవ న హన్యతే॥౬॥
తత్రాఽపి, ప్రాకృత రసాన్ న పశ్యన్తి విపశ్చితః।
విధేస్తత్రాఽప్రవృత్తత్వాన్ నాన్తరీయ *తు భోగ్యతా॥౭॥
అన్యేషామపి వైరాగ్యం న నాశయితుమర్హతి।
తద్దేహధారకాదన్యే భోగాస్త్యాజ్యా(ః) హితైషిణా॥౮॥
“త్వయోపభుక్త-”౧ త్యాదిస్తు (12) న్యాసోపాసాధికారిగః।
ధర్మార్థతా తు భార్యాయా(ః), అధికారావిరోధినీ॥౯॥
ప్రజార్థతాధికారస్య విరుద్ధా త్యజ్యతే న యైః।
క్వచిత్ ప్రజార్థగమనమ్, ఆపద్విషయమిష్యతే॥౧౦॥

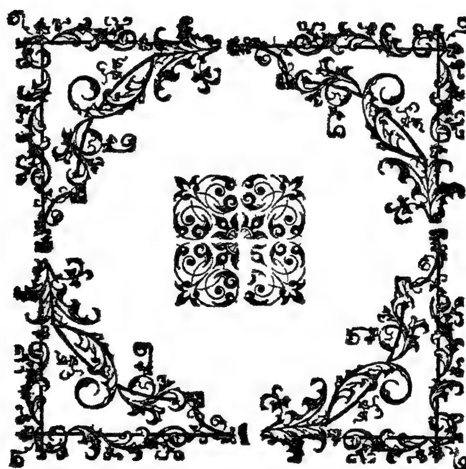
† పు ౩౬౬, ౧౧మ్ నోట్టు. *=అపృథక్-సిద్ధా
౧॥

19-8-98.

సర్వాన్నత్వం యథా, తద్వత్ ప్రాయశ్చిత్తైః ప్రోద్య[=వ్యా?]తే।
భార్యాసాధ్యస్య ధర్మస్య వైపుల్యాత్, తదపేక్షయా—॥౧౧॥
అల్పత్వాదపుమర్థస్య, న సాఽత్యన్తం విసృజ్యతే।
ప్రమాదాద్ధి సకృచ్చాస్య ప్రవృత్తిర్బుద్ధిపూర్వికా,॥౧౨॥
నిత్యా పరేషాం, యత్తస్మాత్ సామ్యం నాశఙ్కితుం సమమ్।
విరక్తిరేషాం సులభాఽప్రాప్త్వధియా యుతా॥ ౧౩॥
ఆచారాదీశ్వరస్యాపి ప్రసాదాద్దోషదర్శనాత్।
ప్రాప్తత్వతదభావాభ్యాం తృష్ణాన్యేషు వితృష్ణతా॥ ౧౪॥
మన్త్రాదేవ భవేత్ తస్మాత్, న్యాసశాస్త్రే పరభ్రమః।
[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే (పు ౩౦౪ పరి ౨౧)]

పఞ్చమప్రకరణం సమాప్తమ్

(కున్దత్తూర్) ఐయన్ తిరువడికళే శరణమ్

ప్రప త్తితర-కర్మాది-గతి-త్యాగేపినా గ్రగః హేతుర్ గ్రాహిత్య-అనుష్ఠానశ[1]క్త్య-అభావో,[2]ఉపిశుప్యాహమ్-నాన్య ప్రేప్సురితక్లో ర్థోనిష్ఠయత్న ఇతి గ్రహః

[ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డావదాన
ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్ అన్తర్భూతమాయ్,
ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావదాన]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్:—

మూ॰—౧౧౫.—ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్,

వ్యా॰—౧౧౫॰ "(౧)ఇతరవిషయపరిత్యాగత్తుక్కుమ్, "(౨) భగవద్విషయ పరిగ్రహత్తుక్కుమ్, ప్రధానహేతుక్కళ్, ఇన్నదు" ఎన్గిఱార్ కీழ்;

ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే, "ఇతరోపాయపరిత్యాగత్తుక్కు, ప్రధానహేతు ఇన్నదు", ఎన్గిఱార్ మేల్,

(ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.—

(ప్రాపకాన్తర)ఙ్గళావన, ప్రపత్త్యుపాయత్తైయొழிన్ద ఉపాయఙ్గళ్.

అ—౧౧౫. షట్ప్రకరణ్యనుగుణమాక వృత్తానువాద పూర్వకమ్ ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇతరవిషయ") ఇత్యాదినా.

(ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే) ఎన్ఱవిత్తాల్, "ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱు సిద్ధమ్.—

ఇవ్విడత్తిలే, ""(౧)ఉపాయాన్తరత్యాగాదికళ్ అధికారినిష్ఠాన్తర్భూతఙ్గళాకైయాలే, ప్రకరణసఙ్గతి;

(౨) అత్తిల్, ప్రధానహేతు- ప్రతిపాదనరూపత్వాత్ అనన్తర వాక్యసఙ్గతి'; ఎన్ఱు అర్థసిద్ధమ్"; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు:

నవప్రకరణ్యనుగుణైయాన సఙ్గతియుమ్ ఊహిత్తుక్కొళ్వదు.

" 'అన్యాని+ప్రాపకాణి=[ప్రాపకాన్తరా]ణి' ఎన్ఱు, విగ్రహమ్;

"అత్తిల్, ఏతత్ప్రకరణప్రతిపాద్య- అధికారినిష్ఠాఘటక - అధికార ప్రతిసంబన్ధితయాబుద్ధిస్థమాన ప్రపత్త్యుపాయమ్, అన్తరశబ్దార్థ ఉన్యత్వప్రతియోగి"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్త్యుపాయత్తై) ఇత్యాది.

"కర్మజ్ఞానాదికళ్, తనిత్తనియే ఉపాయఙ్గళ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేమూలస్థవిగ్రహగత బహువచనాదర్థమ్,(ఉపాయఙ్గళ్)ఎన్ఱు.౧ (=గీ. సం-రత్న,శ్లో. ౨౮-వ్యా-;గీ. ౩-౨౦భాష్యతా. చన్ద్రికా.భక్తిమిత్త వర్జనత్ కరుత్తాలే ధర్మత్వేన తోన్ఱుకై, ఇవఱ్ఱుక్కెల్లామ్ తుల్యమ్.)

మీ—౧౧౫.వివం,[1] వైరాగ్యభక్తికర్మ[2]భిః[3] ఇతరాభ్యాం[=వ్యాసోపాసకాభ్యాం] వ్యావృత్తిః [శరణాగతస్య] ఉక్తా;

[4]ప్రసఙ్గాత్, జ్ఞానాదపి [తస్య] తదుభయవ్యావృత్తిరూహా,

(ప్రాపకాన్తర)- ఇతి.—

౧॥ ఇత్తాల్ వ్యావర్తక్కిఱతు, రహస్యత్రయసార చరమశ్లోకాధికారత్తిలుళ్ళ "పరమ్పరయా కారణఙ్గళాన కర్మయోగ జ్ఞానయోగఙ్గళైయుమ్"

మూ॰—(I) అజ్ఞాన - అశక్తికళన్ఱు,—౨

(II) స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు॰

వ్యా॰—(I) (1-2 అజ్ఞాన - అశక్తికళన్ఱు) ఎన్ఱదు, "(1) అవశ్రైయతికైక్కుమ్, (2) అనుష్ఠిక్కైక్కుమ్, ఈడాన (1-2) జ్ఞానశక్తికళిల్లామై, తత్ - త్యాగత్తుక్కు ప్రధానహేతువన్ఱు,"; ఎన్ఱపడి॰

(II) (స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు) ఎన్ఱదు, " 'భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు చేరాదు' ఎన్నుమదువే ముఖ్యహేతు";ఎన్ఱపడి.—

అ—(I)"(1-2) అజ్ఞాన-అశక్తికళ్, స - విషయఙ్గళాకైయాలే, విషయాకాఙ్క్షాయాం సన్నిహిత-ప్రాపకాన్తరఙ్గళే విషయఙ్గళామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((1) అవశ్రైయతి యథాక్రమమ్ అన్వయిక్కక్కడవదు. [క్కుమ్) ఇత్యాది:—

(తత్ - త్యాగత్తుక్కు) ఎన్ఱదు,

"ప్రాపకాన్తరత్యాగత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.

'మూలత్తిలే, ఉత్తరవాక్యస్థ [ప్రధానహేతు]- పదత్తై అకృష్య, [అన్ఱు]ఎన్గిఱవిత్తోడే అన్వయిప్పదు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ["ప్రధానహేతువన్ఱు" ఎన్ఱపడి] ఎన్ఱు,

(II)...(భగవద్-) ఇత్యాది:—

పారతన్త్ర్యన్దాన్, "(౧) పరాధీనఫలత్వమ్, (౨) పరాధీన కర్తృత్వమ్, (3)స్వరక్షణోపాయ ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్", ఎన్ఱు, ఇప్పడి అనేకవిధమాయ్ ఇరుక్కుమ్;

(౧) రాజాదిక్కళ్ భృత్యన్, స్వకర్మానుగుణఫలమాత్రత్తిలే పరాధీననాకైయాలే, పరతన్త్రన్;

(౨)పరాధీనస్వీయకృతిసాధ్య సాధన ప్రీతపరాధీన ఫలకనాకైయాలే, ఉపాసకన్ ఈశ్వరనుక్కు అతిపరతన్త్రన్;

(3) పరాధీన [-అఖిల-] స్వవ్యాపారాధీనసాధనతాక - పరాధీన ఫలకనాకైయాలే,ప్రపన్నన్, ఈశ్వరనుక్కు అత్యన్తపరతన్త్రన్.—

ఆక, (అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావదు, స్వరక్షణోపాయప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.౩—

ఇత్యాద్యుక్తి. (౧౮౮౪వరుషత్తిల్ బెఙ్గళూరిల్ ముద్రితమ్. పు. ౧౦౭; ౧౦౪="ఇవఱ్ఱై సాధ్యసాధనోపాయఙ్గళాక్కి" ఇత్యాది.)

౨॥ ఇత్తాల్, పూర్వోక్తసారే (పు. ౧౦౭-౧౦౩) "దుష్కరమాయినాలుమ్" ఇత్యాదివ్యావృత్తి.

౩॥ ఇత్తాల్ పూర్వోక్తసారే (పు. ౧౦౭) "అత్యన్తపరతన్త్రనాకైయాలే" ఇత్యాదియాయ్, "ఉపాయాన్తరాణ్యపాస్తాని" ఇతి "శ్రుబుద్ధీ."(స్తో-రత్న-౫౩),"శ్రేష్ఠః,కృత్యకృత్యాని త్యాజ్యః" ఎన్ఱు ఉయాత్తే ప్రయుక్తమాన వాక్యత్తిన్ వ్యావృత్తి. ॥పుటమ్ ౩౭౯॥

1 2 3 1 2 3

రాద్భృత్యఃపరతన్త్రో౽తి-పరతన్త్రోపాసకః, అత్యన్త-పరతన్త్రోగ్ర్యగ్రప్రపన్నస్; సా భిదా, గతా—కర్తృత్వ్యాపారస్వకృతిజ్ఞాభిలత్వ-ధియాంఫలమ్

అ.— అత్తావత్తు :—

స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్య స్వీయోపాయ ప్రవృత్తిక జాతీయత్వమ్.

ప్రయోజనాన్తరపరస్యైవ్యక్తి ఉపాసకర్ల, అభిమతస్యాస్త్రైయా [౫ తే, తదీయోపాయప్రవృత్తి ఈశ్వరనుక్కు అభిమతతరైయాస్త్రైయాలే, బాధవారణాయ "అత్యన్తాభిమతాన్య"- ఇతి.

సర్వజీవసాధారణ్యాయ "జాతీయ"- పదమ్.

అత్తావత్తు, భగవద్భిన్నచేతనత్వమ్.

I. (౧) ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియిలుమ్, (౨)ప్రపత్తియిలుమ్, [౧౦ అభిమతితారతమ్యమ్,

(1) ["మమేతిద్వ్యక్షరోమృత్యుః" ఇత్యాదియాన(?)] మూలమన్త్రస్థ "నమస్"- శబ్దవివరణ సంహితావచన ౧ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(2) సిద్ధోపాయ విధిస్థలఙ్గళిలే ఉపాయాన్తర - ప్రతిషేధ స్వారస్యత్తాలుమ్, [౧౫

(3) ఉత్తమ మధ్యమాధికారివిభాజక - ప్రమాణ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(4) ఏకాన్తి - పరమైకాన్తి - విభాగ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(5) ప్రారబ్ధనివృత్తి - అనివృత్తి - రూప ఫలతారతమ్యత్తాలుమ్,

(6) అనుబన్ధిపర్యన్త ఫలసిద్ధి - తదభావ - రూప వైషమ్యత్తాలుమ్,

(7) "నార్తా న్విశరణస్థస్య" ౨ ఇత్యాది - స్వారస్యత్తాలుమ్, [౨౦

(8) "మామేకైవ్యసి" ౩ "అహం...మోక్షయిష్యామి" ౪ ఎన్ఱ, భగవదుక్తివైలక్షణ్యత్తాలుమ్,

(9) "యేన త్వం బత! సంరబ్ధః" ౫ "ఉద్ధరిష్యామ్యహం దేవి! సంసారాత్ స్వయమేవ తాన్" ౬ ఇత్యాది - స్వారస్యత్తాలుమ్,

(10) "అస్మిన్ హి వర్తమానానాం విధౌ విప్రనిషేవితే| పూర్వే [౨౫ త్రయఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః॥" ౭ ఇత్యాది వచనస్వారస్యత్తాలుమ్,

1 2 3

(11) "కర్మిణో జ్ఞానినో భక్తాస్, స్వయత్నకృతబుద్ధయః|తస్మాత్, కర్మాద్యుపాయాస్తుసాన్తరాయాః" ౮ ఇత్యాది-స్వారస్యత్తాలుమ్.

దురవహ్నవమ్.

అ.— II. "(౧) గురువానభక్తియోగమ్, శక్తాధికారమ్;

"(౨) లఘువానప్రపత్తి, అశక్తాధికారై;

1 2 3

"అస్త్రైయాలే, ఉపాయాన్తరనిషేధ- నిన్దా- నికర్ష-ప్రతిపాదకవచనఙ్గళ్ "ఉపాయాన్తరాశక్తనుక్కు ప్రపత్తిరుచ్యర్థా౽ర్థవాదఙ్గళామత్తనై" ౯; ఎన్నవొణ్ణాతు:

(12) { (౧) జితేన్ద్రియాగ్రగణ్యనాన అర్జుననైక్కు అత్తు ఉపదేశిక్కైయాలుమ్,
(౨) దేహావసానమోక్షహేతు సావతారరహస్య చిన్తన సద్విద్యాది శక్తరాన నాథాదికళుమ్ అనుష్ఠిక్కైయాలుమ్, ప్రపత్తి, అశక్తమాత్రాధికారైయల్లామైయాలె, అనుకల్పమల్ల;

III. అతఏవ, భక్తియుమ్ముఖ్యమల్ల:

1 2

అన్యత్ర, ముఖ్యానుకల్పఙ్గళిల్ ప్రతినియతమాన స్వభావమ్ భక్తి ప్రపత్తికళిల్ ఇల్లామైయాలుమ్ ఇవఱ్ఱుక్కు గౌణముఖ్యభావమ్ కూడాతు:

(13) { (౧) అన్యత్ర అనుకల్పవిధిస్థలఙ్గళిలే, ముఖ్యప్రతిషేధమ్ [౧౫ కాణామైయాలుమ్,
(౨) ఇఙ్గే అతు కాణ్గైయాలుమ్,

(14) { (౩) అనుకల్పప్రవృత్తనుక్కు ముఖ్యాశారమ్భనిమిత్త ప్రాయశ్చిత్తమ్ కాణామైయాలుమ్,
(౪) ఇఙ్గే అతు కాణ్గైయాలుమ్,

ముఖ్యా౽నుకల్పాన్తరఙ్గళిల్ ప్రతినియతస్వభావమ్ ఇవఱ్ఱుక్కిల్లై:

(15) { (౫) ముఖ్యోపాయనిష్ఠనుక్కు, మధ్యమాధికారిత్వముమ్, అనుకల్పనిష్ఠనుక్కు, ఉత్తమాధికారిత్వముమ్, అన్యత్ర కాణామైయాలుమ్,
(౬) ఇఙ్గే అతు కాణ్గైయాలుమ్, [౨౫

ఇవఱ్ఱుక్కు ముఖ్యానుకల్పభావమ్ కూడాతు:

IV. "అన్యత్ర [ముఖ్యాశారమ్భప్రయుక్త-] ప్రాయశ్చిత్త విధ్యభావేపి, ఇహ వచనబలాత్ †ప్రాయశ్చిత్తమ్ ఆవశ్యకమ్", ఎన్నిల్;

(16) "అన్ద ప్రాయశ్చిత్తవచనమే అనుకల్పత్వభఞ్జకమ్" ఎప్పడియెనిల్:— అస్త్రైయాల్, "ఉపాయాన్తరాపేక్షయా ప్రపత్త్యతిశయపర-వచనఙ్గళ్, "'మానసం ప్రవరం స్నానమ్' [="మానసం విష్ణుచిన్తనమ్"?] ౧౦ ఎన్ఱ వచనమ్ పోలే"; ఎన్నై, అనుపపన్నమ్.

౧॥=సనత్కుమార-సం. (="ప్రపత్తేఃక్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా న విద్యతే| సా హి సర్వత్ర సర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా?") జ్ఞానసారే, పా. ౨౮ వ్యా.; ర-సారే, పు. ౩౧౯. ౨॥ భగవచ్ఛాస్త్రమ్. (ర-సారే, పు. ౩౧౮.) ౩॥ గీ ౧౮-౬౫. ౪॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

† "ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతే౽నయా" ఎన్ఱ, అవిచ్ఛేదకక్కుఱ్ఱు శ్లోకత్తు; (లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౧.)

౯॥ (పు. ౩౬౯ల్) పూర్వోక్తసారే, పు. ౩౧౦="ప్రపత్తిర్మైస్తుతిక్కాక అతివాదమ్" ఇత్యాది. "అథపాతకభీతస్త్వమ్" ఇత్యత్రోపాయాన్తరనిన్దాదృశ్యతే. (ఇతు సారే, పు. ౩౧౫ల్ ఎడుత్తాతుక్కప్పట్టతు.) "ప్రపత్తి. అధికప్రభావమాయిరుక్కుమ్" (ర-సారే, పు. ౩౧౮) ఇతి ఉపాయాన్తరస్య నికర్షో౽ఙ్గీకృతః. ౧౦॥ ర-సారే, పు. ౩౧౮.

I. ఇతి[1]వక్తిన మో[2]వ్యాఖ్యామాం ప్రజ్ఞా న్యాం స్వ్యజేతివాక్[3]ఉత్తమత్వాది[4]నైకా స్తిపరమైకా స్త్రీఖేదివాక్[5]ప్రారబ్ధనాశనాకో క్తి[6] ~ స్థూత్వా దేరకాదికా *

అ.—"ఇవ్వి, (౧)ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్, (౨) ప్రపత్తియిలుమ్, అభిమతికారతమ్యమ్ దురపహ్నవమాకైయాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు (1)విశిష్టాభిమతిజనకత్వ (2) తదభావరూపఙ్గళాన (1) ఉచితత్వా (2) ఽనుచితత్వఙ్గళ్ ఉపపన్నమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యైకనిఅ స్వరూపత్తుక్కు") ఎన్ఱు.

ఉపాసనముమ్ ఒరుపడి పారతన్త్ర్యానుగుణమాకైయాలే, అత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక ("అత్యన్త")- పదమ్.

("అత్యన్తపారతన్త్ర్య") మావతు:—

పూర్వోక్తరీత్యా, స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయ ఉపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వపర్యవసితమాన అదృష్టద్వారక సాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.

పూర్వవత్, ఉపాసనప్రవృత్తియుమ్ ప్రయోజనాన్తరపర ప్రవృత్త్యపేక్షయా అతిశయితాభిమతివిషయమాకైయాలే, బాధవారణాయ "అత్యన్త"- ఇతి అభిమతి - విశేషణమ్.

(1) ఉపాయోపేయాధికారాపేక్షిత ప్రవృత్తియుమ్, (2) ఉపాయస్వీకారప్రవృత్తియుమ్, (3) కైఙ్కర్యప్రవృత్తియుమ్, అత్యన్తాభిమతివిషయమాకైయాలే, బాధవారణాయ ఉపాసనాదిపరమాన ఉపాయపదమ్.

ఉపాయత్వమ్, ఇహ, (1)భగవదన్యత్వేసతి, (2)అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనత్వమ్.

"(1) ప్రథమదశైత్తాలే, సిద్ధోపాయస్వీకారముమ్, (2) ద్వితీయదశైత్తాలే, అధికారకైఙ్కర్య ప్రవృత్తికళుమ్, ఉచితఙ్గళ్" ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

"మూలత్తిలే [వా. ౧౦౭] [అప్రాప్తతైయే ప్రధానహేతు] ఎన్ఱు, అ"స్థానత్తిలే, [వా. ౧౧౫] [స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు] ఎన్ఱై"యాలే, [విరోధ] పదమ్, అప్రాప్తతాపరమ్;

"అతావతు, ఔచిత్యాపరపర్యాయ సాఘట్యత్తినుడైయ అభా"వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

[పు. ౩౬౯, వలవరి౧౦] ("శేరాతు" ఎన్నుమతువే) ఇత్యాది.—

"ఇప్పడి, [స్వరూపవిరోధ] శబ్దార్థమ్ తాత్పర్యవిషయమాకైయాలే, "(౧)'ఉపాసనాదికళ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్' ఎన్ఱు, శిలర్ శొల్లువర్కళ్:

అ.—"'ఇతివృతం, ప్రపన్నై స్తుతిక్కైక్కాక అతివాదమ్ "పణ్ణినార్కళామిత్తనై' ఎన్ఱుమ్;

"(౨) '"నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఇవై నాశకఙ్గళాయ్ "కొణ్డు స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్ఱవాఱ్ఱాకు' ఎన్ఱుమ్;

"(3) '(1)మోక్షప్రతికూలఙ్గళాన[1] రాగాద్యుపాధికళాలే[2] పణ్ణ కామ్యనిషిద్ధఙ్"గళ్ పోలే బన్ధకఙ్గళల్లామైయాలుమ్, (2)మోక్షార్థికళుక్కు విధిక్కైయాలుమ్,

"ఉపాసనాదికళుక్కు, శాస్త్రముఖత్తాలే అనర్థావహత్వరూపమాన "[స్వరూపవిరోధమ్] శొల్లవొణ్ణాతు;—

"ఆకైయాల్ ఆత్మస్వరూపత్తైప్పఱ్ఱ ఉపాసనాదికళుక్కు "నాశకత్వ-...అనర్థావహత్వఙ్గళ్ ఇల్లామైయాలే, ఒరుపడియాలుమ్ "[స్వరూపవిరోధ] ప్రసఙ్గమిల్లై'; ఎన్ఱుమ్;

"సారోక్తదూషణమ్ ౧ అలగ్నకమ్": ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

"(౧) [పు. ౩౬౯, వలవరి౩] [స్వరూప - విరోధమే, ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్] [స్వరూప] శబ్దమ్, ధర్మిస్వరూపపర మల్లామైయాలుమ్,

"(౨) అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప-అసాధారణధర్మపరమాకైయాలుమ్,

"(౩) '[విరోధ]శబ్దమ్, నాశవాచకమ్'ఎన్ఱు, వివక్షితమల్లామైయాలుమ్,

"(౪)స్థానప్రమాణత్తాలే అప్రాప్తతావాచకమాకైయాలుమ్,

"(౫) [ఉపాసనాదికళ్,] కామ్యనిషిద్ధఙ్గళ్ పోలే బన్ధకఙ్గళల్లావిట్టాలుమ్, స్వరూపత్తుక్కు అత్యన్తానిష్టమాన విశిష్టాభిమత్యభావరూప- "అనర్థావహఙ్గళాకైయాలుమ్,

"(౬) మోక్షార్థికళుక్కు 'పరిత్యజ్య'౨ ఎన్ఱు, నిషేధిక్కైయాలుమ్,

"ఉక్తవిధయా [స్వరూపవిరోధమ్] ప్రామాణికమాకైయాలే ప్రమాణా"న్తరవిరుద్ధవాద మల్లామైయాలే, ఉపాయాన్తర[స్వ] స్వరూపవిరుద్ధత్వ "వాదమ్, అతివాదమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.[=ర-సారే,పు ౩౧౭*]

స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయ ఉపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వరూప స్వరూపత్తుక్కు అవై అనుచితఙ్గళాకైయాలే:—

"తాదృశ [స్వరూప] శబ్దార్థానుప్రవిష్ట విశిష్టాభిమతిప్రతియోగిక సంసర్గాభావప్రయోజకఙ్గళాయిరుక్కై.†—

* 'నార్హ[7]త్తిశరణస్థస్య' త్యాదివాక్యాత్రసూచితా,। 'మామేవై[8]ష్యస్యహం మోక్షయిష్యామి' తీట్-స్ఫుటేరణా,॥ 'ఏ[9]నత్వంబత! సంరబ్ధ(ః)', 'ఉద్ధరి[10]ష్యామి తాంస్త్వయమ్',। 'పూర్వే త్రయ ఉపాయాస్స్యుర్ఏతన్నిష్ఠా[11]ర్యతిప్రియాః',॥ 'కర్మిణో, జ్ఞానినో, భక్తాస్, స్వయత్నకృతబుద్ధయః। తస్మాత్ కర్మాద్యుపాయాస్తు సాన్తరాయా(ః)', ఇతీరణా.॥

II. [12]జితాక్షపార్థాయాన్యోక్తేః, శక్తనాథాద్యనుష్ఠితేః,। ప్రపత్తేర్న్యానుకల్పత్వం,

III. భక్తేస్తు[13]స్యాదముఖ్యతా;॥ ముఖ్యాహీననిషేధాత్తా, భక్తిశ్చాప్ర[14]సిధ్యతే;। నముఖ్యానుష్ఠితౌ ప్రాయశ్చిత్తం; [15]తద్హీనం త్విహ॥ అనుకల్పత్వగిః ఉక్తకం, ముఖ్యనిష్ఠశ్చ మధ్యమః?

IV. "[16]ప్రాయశ్చిత్తం న ముఖ్యాస్థా యద్యప్యన్యత్ర, తత్త్విహ—॥ విధిర్నేతే" త్యసత్, సోపి వ్యానుకల్పత్వభఙ్గకః?।

*—" 'ఇవై, "అకిఞ్చనోఽనన్యగతిః" (స్తో. ౭. ౨౨) ఎన్ఱిరుక్కుమ్ అధికారిక్కు, స్వాధికారవిరుద్ధఙ్గళ్,' ఎన్నప్రాప్తమ్."

౧॥ ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత శ్రీరహస్యత్రయసారే, (అధి. ౨౪) పు. ౩౧౦, ౩౧౧.   ౨॥ గీ. ౧౮-౬౬.

†సంసర్గాభావః—ప్రాగభావాద్య భావత్రయాన్యతమః. ॥పుటమ్ ౩౭౧॥

వ్యా.—ఇత్తాల్, “([వా. ౪౩.] అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱు, ఆవిడత్తిల్ శొన్న అజ్ఞాన - అశక్తికళ్, ముఖ్యహేతువన్ఱు,”; ఎన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఱతు.

అ.—“ ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, “(౧) భవిష్యత్ప్రపన్ననాయ్ “ఇప్పోతు ఉపాయాన్తరనిష్ఠనానవన్ - విషయత్తిలే, (1) విశిష్టాభిమతి “ప్రాగభావ ప్రయోజకఙ్గళాయ్,

“(౨) పూర్వమ్ ప్రపన్ననాయ్ పశ్చాత్ బుద్ధిపూర్వ్యత్తాలే ఉపా “యాన్తరప్రవృత్తనానవన్-విషయత్తిలే, (2) విశిష్టాభిమతధ్వంస ప్రయో “జకఙ్గళాయ్,

“(౩) ఒరుకాలుమ్ ప్రపన్ననన్ఱిక్కే ఉపాయాన్తరనిష్ఠనాయ్ “పోరుమవన్ విషయత్తిలే, (3) విశిష్టాభిమత్యత్యన్తాభావ ప్రయోజకఙ్గ “ళాయ్, ఇరుక్కైయాలే, సమన్వయమ్ కణ్డుకొళ్వతు:—

“ఇప్పడియే ‘దూషణాన్తరఙ్గళుమ్ పరిహృతమ్’ ఎన్ఱు, ఊహిత్తుకొ “ళ్వతు”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

“[=వా. ౧౦౫.] [దోషదర్శనమపేక్షితమ్] ఎన్ఱు, సామాన్యేన “హేతుత్వకథనత్తాలే, ప్రధానహేతుత్వశఙ్కై ఉదిక్కుమాకైయాలే. “[వా. ౧౦౬] [ప్రధానహేతువన్ఱు] ఎన్ఱు, ప్రధానహేతుత్వత్తై నిషే “ధిక్కవేణ్డిత్తు;

“అప్పడియిన్ఱే [అజ్ఞాన-అశక్తి]కళుక్కు [ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ] “హేతుత్వమ్ సామాన్యేనకొల్లిల్ త్రిణ్ణాసైయాలే, ప్రధానహేతుత్వశ “ఙ్కై యుదియాత్తాకైయాలే, తత్ప్రతిషేధమ్ అప్రసక్తప్రతిషేధమ్ “అన్ఱో?” ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇత్తాల్ ([వా. ౪౩.] అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱు, ఆవిడత్తిల్ శొన్న) ఇత్యాది —

“అఙ్గే, [ప్రపన్న] శబ్దమ్,

“అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిలే భరన్యాసమ్ పణ్ణిన “వర్కళై చొల్లుకైయాలే, తదన్తర్గతమాన అనన్యగతిత్వత్తిలే [వా. “౪౩] [అజ్ఞానత్తాలే] ఎన్ఱు, అ అజ్ఞానహేతుత్వమ్ అన్వయిక్కైయాలే, “[ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగ] హేతుత్వమ్ సామాన్యేన శొల్లిన్ఱాకైయా “లే, ప్రధానహేతుత్వశఙ్కై యుదిక్కుమాకైయాలే, తత్ప్రతిషేధమ్ “అప్రసక్తప్రతిషేధమన్ఱు,”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

[“అవిద్యాతః...జగతిగతిమన్యామ్ అవిదుషామ్” ఇత్యుక్తరీత్యాప్రసక్తిః ర-సారే, అధి. ౨౯, పు. ౧౧౨యుమ్ పార్క్క.]

✻ పు. ౩౬౫, ౧౧మ్ నోట్టు. ర-సారే (అధి. ౨౪), పు. ౩౧౭.

“భేదస్స్వామికృపా-ఫలాన్యగతిషు.” ఇత్యాద్యష్టాదశభేదనిరూపక పూర్వక సంగృహీతశ్లోకస్యవ్యాఖ్యాన ద్రష్టవ్యా.

2-9-98.

వ్యా.—(౧)(అజ్ఞాన-అశక్తికళ్)-(అడి)యాక విడిల్, జ్ఞాన - శక్తికళ్ ఉణ్డాకిల్, పరిగ్రాహ్యమానిఱే?,

(౨)(స్వరూపవిరోధమ్) ఎన్ఱు, విట్టాలిఱే మఱువలిడా తొళివతు?·

అ.—“ “ఇప్పది, (౧)[వా. ౪౩.] [అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్] ఎన్ఱు, అ “వాక్యముమ్, (౨) [అజ్ఞాన- అశక్తికళ్] ఎన్ఱు, అవాక్యముమ్, మిథోవి “ప్రకృష్టఙ్గళాయిరున్దాలుమ్, అన్యోన్యసాకాఙ్క్ష (1)ప్రసజ్య (2)ప్రతిషేధ “పరఙ్గళాయ్కొణ్డు ఏకవాక్యతాపన్నఙ్గళాకైయాలే, వాక్యైకదేశత్తిల్ “కణ్ఠోక్తమాన [అశక్తి]క్కు-[మ్] వాక్యైకదేశాన్తరస్థ-[అజ్ఞాన]గ్రహ “ణమ్ ఉపలక్షణమ్’ ఎన్ఱు, “సుగమమ్” ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్’; ఎన్ఱు “మభిప్రాయత్తాలే [వా ౪౨ వ్యా., పు. ౧౭౪, పరి౬.] [అజ్ఞానమ్, “అశక్తిక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్] ఇత్యాది - గ్రన్థమ్”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“(౧) ప్రకృష్ట - అప్రకృష్ట- కార్య - ఉపధాయకత్వమే, కారణఙ్గ “ళుక్కు ప్రకర్షాప్రకర్షఙ్గళ్;

“(౨) అతిల్, [అజ్ఞాన- అశక్తి] హేతుకమాన [ప్రాపకాన్తరపరి “త్యాగ]మ్, ఉత్తరకాలత్తిల్ జ్ఞానశక్తిసంభవప్రయుక్త ప్రతియోగి “పరిగ్రహాసహమాకైయాలే, అప్రకృష్టమ్;

“(౩) స్వరూపవిరోధహేతుకమాన తత్పరిత్యాగమ్, యావదాత్మభావి “యాక స్వరూపహానిభయత్తాలే పునఃప్రతియోగిపరిగ్రహత్తై “సహియాత్తాకైయాలే, ప్రకృష్టమ్;

“(౪) ఇన్ద ప్రకర్షాఽప్రకర్షఙ్గళే ప్రధానాఽప్రధానత్వఙ్గళాక “వివక్షితఙ్గళ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అజ్ఞాన - అశక్తికళడియాక విడిల్) ఇత్యాది.—

“యద్యపి, [స్వరూపవిరోధ(ధీ)] హేతుక-[ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ]ముమ్, “(౧)ఉత్తరకాలత్తిల్ [స్వరూపవిరోధ] విస్మృతియాలుమ్, (౨)స్వరూపా “నురూపత్వ భ్రాన్తియాలుమ్, ఉణ్డాకిల్, పునఃప్రతియోగి పరిగ్రహాసహ “మాయిరుక్కుమ్;

“తథాఽపి, [స్వరూపవిరోధమ్], శ్రవణ-మననఙ్గళాలే, త్యాగపర్యన్త “కార్యకరణక్షమమాప్పడి దృఢాధ్యవసితమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, “(౧) తద్- విస్మృతియాలుమ్, (౨) తద్విపర్యయమాలుమ్, ప్రాయశః “పిఱవాత్తాకైయాలే, [స్వరూపవిరోధ(ధీ)] హేతుక[పరిత్యాగ]మ్, పునః “ప్రతియోగిపరిగ్రహాసహమన్ఱు,”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (విట్టాలిఱే?) ఎన్ఱు, (ఇఱే?) శబ్దమ్ ప్రయోగిత్తతు.

(మఱువలిడు)కైయావతు, “ఆఱిపోన నోయ్ మీళవుమ్ వరుకై. ఇత్తాల్, “ఉపాయాన్తరమ్ వ్యాధితుల్యమ్”, ఎన్ఱు, సూచితమ్

మీ.—ఏవం, షష్ఠ్యే ప్రకరణే —

I. "ఉపాయాధికారార్థమ్ అనుల్యాదివఆస్యయజ్ఞాదికం నానుష్ఠేయమ్;
"ఉపేయాధికారసిద్ధ్యర్థమపి మానయోగాదికం నానుష్ఠేయమ్;
"భక్తేరర్చావతారసౌన్దర్యలభ్యత్వాత్:

II. { "శమాద్యర్థమపి న యత్నః కార్యః;
"అర్చావతారవిషయ సహజప్రేమ్ణ్యాదేవ తత్-సిద్ధేః:

III. { "ప్రాప్తికార్యార్థమపి నయత్నాపేక్షా;
"కృపామాత్రప్రీత గురుప్రసాదాత్ తత్-సిద్ధేః:

IV. { "ఉపాయపరిగ్రహోపయోగి భగవత్కృపా[1] - తదితరపై[2]
"కృపా-సిద్ధ్యర్థం శాస్త్రపరిశ్రమోఽపి న కార్యః;
"ఉపదేశాదేవ తత్-సిద్ధేః:

"అతః, ప్రపత్తేః పూర్వోత్తరదశయోః నచేతనప్రయత్నాపేక్షా"
ఇతి స్థాపితమ్. [త్వమ్ ఉక్తమ్: }
ఏవం, * షష్ఠ్యప్రకరణ్యాం, శరణాగతిస్థలే భగవదుపాయాపేక్షితి }
ఇతఃపరం, * త్రిప్రకరణ్యాం, ఉపాసనన్యాసస్థలయోరపి భగవతో రక్షకత్వం నిర్హేతుకమ్ [ఇతి] స్థాప్యతే:—

తత్ర;- (౧) షష్ఠే, భక్తేరసాధారణదోషై రనుపాయత్వ ముచ్యతే;
(౨) సప్తమే న్యాసస్య అసాధారణదోషై రనుపాయత్వ ముచ్యతే.
(౩) అష్టమే ఉభయసాధారణదోషైరుభయోరనుపాయత్వముచ్యతే:

తత్ర:— షష్ఠే, "భక్తేరుపాయత్వమ్, ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానవన్తం ప్రత్యుచ్యతే?;
ఉత, తద్రహితం ప్రతి?"; ఇతి వికల్పమభిప్రేత్య, ప్రథమేఽపాయత్వం సాధయతి;— [త్వమ్ ఉక్తమ్; }
పూర్వాధికారే జ్ఞానినం ప్రతి ప్రాపకాన్తరాణాం స్వరూపవిరుద్ధ }
తత్ర, తాన్ ప్రతి "తేషామ్ అపాయత్వమ్" ఇత్యవాన్తరసఙ్గతిః.

సంశయస్తు:—
"భక్తిస్థలే, భగవతో రక్షకత్వమ్, (1) నిర్హేతుకమ్?,
"ఉత, (2) సహేతుకమ్?" ఇతి;
తదర్థం, (3) "భక్తిః, ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానయుక్తాన్ ప్రతి ఉపాయః?, ఉత, (4) అపాయః?"; ఇతి;
తదర్థం, (5) "(౧) తత్త్వదర్శివచనం, (౨) భయహేతుత్వాది లిఙ్గం, (౩) ప్రాయశ్చిత్తవిధానాన్యథానుపపత్తిః, (౪) అభియుక్తవచనం చ, అన్యథా - సిద్ధమ్?;
(6) ఉత, అనుపాయత్వే ప్రమాణాని!"; ఇతి; [ధో నసంభవతి? }
తదర్థం, (7) "భక్త్యుపాయస్య ప్రాపకత్వాది † దశవిధవిరో }
(8) ఉత, సంభవతి?" ఇతి;
యదా నసంభవతి,—
(౧) (౨)-(౪)
తదా, "(౧) తత్త్వదర్శివచనాదీనాం భక్తేరపాయత్వే ప్రమాణత్వాభావాత్, భక్తేరుపాయతయా, తత్ర ఈశ్వరరక్షకత్వం సహేతుకమ్":
యదా, † దశవిధవిరోధ సంభవః,

మీ — తదా, "తత్త్వదర్శివచనాదీనామ్, అపాయత్వే ప్రమాణత్వాత్ భక్తేరపాయతయా, తత్ర, ఈశ్వరస్య రక్షకత్వం నిర్హేతుకమ్"; ఇతి సిధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:— [మ్'; ఇతి కేచిద్వదన్తి; }
" 'యథాధికారం శాస్త్రవిహితేషు ఉపాసనాదికం స్వరూపవిరుద్ధ }
"ఏతదపి, 'ప్రవృత్తి-ప్రత్యర్థమ్' అతివాదఏవ;
"తథాహి :—
" 'నిత్యాత్మస్వరూపస్య నాశకత్వాత్, ఇతరత్ స్వరూపవిరుద్ధమ్'
"ఇతివక్తుం నశక్యతే;
"(౧) ప్రపత్త్యనుష్ఠాన[1] కైఙ్కర్య[2] భక్త్యాదా[3], 'కర్తా[4] శాస్త్రార్థవత్త్వాత్' ౧ 'పరాత్తు తచ్ఛ్రుతేః' ౨ ఇతి భగవదధీనకర్తృత్వసత్త్వాత్,
"(౨) 'ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తనిర్వ్యాపారమ్' ఇత్యుక్తే, సత్త్వలక్షణభూత - అర్థక్రియాకారిత్వాభావేన తుచ్ఛత్వప్రసక్తేః;
"(౩) 'జ్ఞానచికీర్షాప్రయత్నాశ్రయత్వరూప కర్తృత్వాభావేన ఆత్మనస్ సన్నిధిమాత్రమేవ వ్యాపారః' ఇత్యుక్తే, భోక్తృత్వాదీనామపి
"అభావప్రసఙ్గే[1], అస్య, సంసారమిథ్యాత్వాపత్త్యా[2], మోక్షోపాయానై
"రపేక్ష్య ప్రసఙ్గాచ్చ;
" సాక్ష్యాదివత్ స్వరూపస్య కర్తృత్వాభావాత్, 'ఉపాసనాదికం
"స్వరూపవిరుద్ధమ్' ఇతి నశక్యతే వక్తుమ్:
" 'అచేష్టమాన మాసీనం శ్రీః కంచిదుపసర్పతి ‡। కర్మీ కర్మాను
"స్యూత్యాన్యో నప్రాశ్యమధిగచ్ఛతి॥' ౩ ఇత్యుక్తిరపి, శాస్త్రచోదిత-
"ఉపాయానాం నైరర్థక్యం వదతి;
[పూర్వానుష్ఠిత కర్మవిశేషాణాం ఫలోపధాయకత్వమాత్రపరత్వాత్:
కించ, మోక్షప్రతికూలరాగాద్యుపాధి ప్రయుక్తకామ్యనిషిద్ధకర్మణామివ బన్ధకత్వాభావాత్, మోక్షార్థినముద్దిశ్యైవ విహితత్వాచ్చ,
ఉపాసనాదీనామ్ అనర్థావహత్వరూపవిరోధోక్తిర్ నశాస్త్రమూలా:]

---

* = అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే ప్రపత్తిపరిచ్ఛేదాత్మకద్వయస్య పూర్వవాక్యార్థవిచారరూపే, ప్రథమం ప్రకరణపఞ్చకమ్.
అత్రైవం ప్రకరణవిభాగః(=పు. ౬, ౭, ౩౦౪):—
ప్ర. పా.
౧= ౧- ౧౩(=వేదాగ్రమ్. ..-ఉపదేశత్రాతేమిశాత్రపోత్ర...);
౨= ౧౪- ౨౨(=అతియాత...-అర్జునస్య...);
౩= ౨౩- ౫౩(=ప్రవృత్తిస్య...-ఇద్ధస్వభావ...);
౪= ౫౪- ౭౯(=ఇత్థమత్ర స్వార్థత్వాత్...-వికాన్తి...);
౫= ౮౦-౧౧౪(=ఉపాయత్వస్య...-అద్దశక్తై...);
౬=౧౧౫-౧౩౩(=ప్రాపకాన్తర...-ఇత్థం త్వాన్...);
౭=౧౩౪-౧౪౭(=ప్రపత్త్యుపాయత్వస్య...-నైదువాత్...);
౮=౧౪౮-౧౫౯(=కృతైయాతే...-అధికారిత్రయస్య...).

౧॥ అ. ౨, పా. ౩, అధి-౫-సూ. ౩౩. శ్రీ- భా- వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితే. పు. ౫౮౬. ౨॥ అ. ౨. పా. ౩. అధి.౬-సూ.౪౦. శ్రీ-భా.పు.౫౮౯. † పు. ౩౭౮, పఙ్క్తిః. ‡ 'ఉపతిష్ఠతి'-ఇతిపాఠాన్తరమ్.

మీ.—"తస్మాత్, ఉపాసనాదీనాం, ఆత్మస్వరూపంప్రతి నాశకత్వ-[1]
"అసంభావితత్వ-[2] అనర్థావహత్వానామ్[3] అభావాత్, కేనాపిప్రకారేణ
"స్వరూపవిరోధో నాస్తి.

"'నను! ఏవమపి, "ఆత్మనో దేహేన్ద్రియాది- విలక్షణత్వాత్ స్వరూ
"'పే వర్ణాశ్రమాదికంనాస్తి" ఇతి జ్ఞానవతః, (౧) "బ్రాహ్మణోఽహం,
"'క్షత్రియోఽహమ్" ఇత్యాద్యభిమానపూర్వకంకర్తవ్యవర్ణాశ్రమధర్మాః,
"'(౨)తన్మూలకవ్యాపారాన్తరాణిచ, నకర్తవ్యాని" ఇతి, వర్ణాశ్రమాది
"'నిబన్ధనకర్మణాం స్వరూపవిరుద్ధత్వే, న కోఽపిదోషః?'; ఇతి చేత్:—

"ఇదమప్యనుపపన్నమ్:

"తథాహి:—

"'స్వరూపే బ్రాహ్మణ్యాదికంనాస్తి' ఇతి జ్ఞానసంభవేఽపి;
"కర్మవిశేషవశాత్ బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టశరీరేణ సంబన్ధవత్త్వాత్,

"తచ్ఛరీరసంబన్ధప్రయుక్త- క్షుత్పిపాసాది పరిహారన్యాయేన,
"ఏతచ్ఛరీరపాతపర్యన్తం, (౧)తత్తద్వర్ణాశ్రమాదీనాం (౨) స్వశక్తేశ్చ
"అనురూపమ్, అనిష్టనివృత్తి-ఇష్టప్రాప్తివిషయకశాస్త్రవిహిత ధర్మా(ః)
"న పరిత్యాజ్యాః:

"తస్మాత్, ఉక్తధర్మాణాం, దేహాత్మవివేకవశాత్ అధర్మత్వమాపాద్య,
"ఏతేషాం త్యాజ్యత్వం వక్తుం న శక్యతే:

"దేహాత్మవివేకవత ఏవ * పరలోకసాధనభూతధర్మే అధికారాత్,
"ఉక్తధర్మానుష్ఠానస్య స్వరూపేబ్రాహ్మణ్యాది- భ్రమో నాధికారః;

"పరన్తు, బ్రాహ్మణ్యాది విశిష్టశరీర సంబన్ధఏవ అధికారః:

"అతః, సర్వధర్మానుష్ఠానస్యాపి ఉపయుక్తప్రకృత్యాత్మవివేక మూ
"లకత్వాత్, ఉపాసనాదేర్విరోధం న పశ్యామః:

"'ఉపాసనాదికమ్, ఆరోపమాత్రకమ్; కర్మోపాధికరణకళేబరరూప- ఉపా
"ధిభిరనుష్ఠేయతయా, కర్మయోగాదికంచ స్వరూపవిరోధి'; ఇతివదతాం
"(౧) స్వరూపజ్ఞాన ద్వయశ్రవణాదికానాం, మననప్రభృతిసాపేక్షత
"యా తదవిశేషత్వాత్:

"'నను!
"'ఏవ మపి, శేషత్వాత్ స్వరక్షణేప్రాప్తిరహితస్య,
"'(౨) అత్యన్తపరతన్త్రత్వాత్ స్వరక్షణాశక్తస్యచ,

"'(౧) అస్య స్వరక్షణార్థత్వేన కర్తవ్యతయాఉపాయవిధానమ్,
"'(౨)తస్యఅనేనసాధ్యత్వాత్ "సాధ్యోపాయత్వప్రసిద్ధిశ్చ" ఇత్యేతచ్చ,
"కథముపపన్నం స్యాత్?:

"'తస్మాత్, "భక్తియోగాదికమ్, (౧)శేషత్వానురూపత్వాభావాత్
"'"స్వరూపస్య అనిష్టావహమ్; (౨) అత్యన్తపారతన్త్ర్యవిరుద్ధత్వాత్
"'"అసంభావితంచ"; ఇతివక్తుం [కిం] నశక్యమ్?'; ఇతిచేత్;—

"ఇదం, సర్వమోక్ష ప్రసఙ్గాదినా [ప్రాగేవ]పరిహృతప్రాయమ్;
"(I) ఏతత్కృతవ్యాజాభావేపి ముక్తత్వకరణే, ముక్తస్యసాయ్యనాదిత్వ
ప్రసఙ్గః;

"(II) 'ఈశ్వరః, కేవలస్వాతన్త్ర్యేణ ముక్తంకరోతి,' ఇత్యుక్తే,
'(౧) వైషమ్య నైర్ఘృణ్యాదికం ప్రసజ్యేత;
"(౨) మోక్షోపాయవిధాయకశాస్త్రాణాంచ ఆనర్థక్యం ప్రసజ్యతే

"తస్మాత్, ఉక్తం, (1) శేషత్వేన ప్రాప్తవిషయ సమాశ్రయణం,
"(2)స్వామినః స్వత్వరక్షణేఔచిత్యంచ, సిధ్యతి:
"(3) అత్యన్తపారతన్త్ర్యేణ తదాయత్త స్వాతన్త్ర్యవహనం,
"(4) విహితత్వాత్ తదభిమత - ఉపాయానుష్ఠానం, (5) ఫలలాభస్య
తత్ప్రతీక్షణంచ, సిధ్యతి;

"'ఉక్తమ్, (౧) శేషత్వమ్, (౨) పారతన్త్ర్యంచ, ఫలదశాయాం,
"'తదభిమతకైఙ్కర్యం తదిచ్ఛానుగుణ్యేన కర్తుంచ ఉపయుక్తం భవతి;

"'ఏతద్విరోధాత్ స్వరక్షణార్థస్వవ్యాపారోఽనుచితః', ఇతివదతాం,
"యథాశాస్త్రం భగవత్ప్రీత్యాదిఫలముద్దిశ్య క్రియమాణ కైఙ్కర్యే,
"సాధ్యత్వేన విధీయమానప్రపత్తౌచ, స్వరూపవిరోధబుద్ధ్యా అధికారా
"భావ ప్రసఙ్గః; [గీ-౧౮-౬౬
[వాక్యజన్యసమ్బన్ధజ్ఞానాదిమాత్రాతిరిక్తం కిఞ్చిత్, 'శరణంవ్రజ"
ఇతి విహితత్వాత్, విహితస్యసాధ్యత్వమ్ ఉపపన్నమ్]

"తస్మాత్, శేషభూతస్య పరతన్త్రస్య అస్య యథాధికారంస్వర
"క్షణార్థవ్యాపారో యుక్తఏవ:

"'నను! ఏవమపి, అనన్యార్హశేషభూతత్వేన పరమైకాన్తికతయా
"స్వాత్మానంజానతః దేవతాన్తరద్వారక వర్ణాశ్రమధర్మైతికర్తవ్యతా
"కభక్తియోగాదికం, పారమైకాన్త్యవిరుద్ధమ్! శుద్ధయాజిన ఏవహి
"పరమైకాన్తికత్వసంభవః?' ఇతిచేత్:—

"ఇదం, భాష్యాదికృతనిష్కర్షానభిజ్ఞానకృతం చోద్యమ్: ప్రతర్దనాది
"విద్యాసు, 'పరమాత్మా, ఇన్ద్రాదిశరీరకతయాముముక్షూపాస్య(ః)'
"ఇతినిర్ణీతమ్; విద్యాఙ్గభూతవర్ణాశ్రమాదికర్మసు, 'దేవతాశరీరత్వేనావ
"స్థితపరమాత్మైవ ఆరాధ్య(ః)' ఇతిచ నిర్ణీతమ్; ౧

"తస్మాత్, (౧) స్వాతన్త్ర్యేణ దేవతాన్తరభజనేవా, (౨)ఫలాన్తర
"కామనయా [స్వధర్మభూత] నిత్యనైమిత్తికానుష్ఠానేవా, పారమై
"ఫలాన్తరసఙ్గాభావేన, [కాన్త్యంవిరుధ్యతే;

"(౧) పరమాత్మవిశేషణభూతాన్ అగ్నీన్ద్రాదీన్ విశేష్యపర్యన్తాన్
అనుసన్ధాయవా,
"(౨) 'సాక్షాదప్యవిరోధం జైమినిః'౨ ఇతిన్యాయేన
"అగ్నీన్ద్రాదిశబ్దాన్ సాక్షాద్భగవద్వాచకత్వేన అనుసన్ధాయవా,
"స్వస్యధర్మానుష్ఠానే, విధిబలేన పారమైకాన్త్య-విరోధో నాస్తి;

* "పారలౌకికధర్మే" ఇతి, ముద్రిత శ్రీ-సార-పాఠః

౧॥ కౌ. ఉ. ౩-౧; బ్ర-సూ. ౩-౪-౨౩.
౨॥ శ్రీభా. అ. ౧. పా. ౨. అధి. ౭. సూ. ౨౯. వే-వి.ము.పు. ౩౪౧.

ఈదాదత్రేచిదచితౌ సత్త్వాదిశ్యసాన్వర్థమిత్యతః; సోపధిస్వాధనేశత్రా; జ్ఞానీకర్తారుముక్తవత్. నిర్వ్యాప్యారత్వాతుర్వతాప్యత్రపరత్త్వాత్మస్యరోపస్కరణ—

మీ.—"'నను! ఏవమపి, అభిచారాది విధిప్రకారేణ శాస్త్రప్రరోచ
"నాద్యభిసన్ధ్యా అధికారివిశేషే ఉపాసనాదికం విహితమ్;
""ముముక్షోః, ప్రాప్యప్రాపకయోరేకత్వాత్, ప్రాప్యానురూప ఉపా
""యః, సర్వేశ్వర ఏకఏవ;
"'అతఏవహి, "అథ పాతకభీతస్త్వం, సర్వభావేన భారత! విము
"క్తాన్యసమారమ్భో నారాయణపరో భవ"౧ ఇతి, ధర్మదేవతా,
"స్వవృత్తిస్థ్య, "ఉపాసనాదికం ప్రాప్యవిరూపమ్" ఇతి ప్రాహ';౨
"ఇతిచేత్:—
"ఇదమప్యత్యన్తానుపపన్నమ్:— అభిచారాదికం ఫలవిశేష
"సాధనత్వాత్ కాల అనర్థహేతుర్జాతమ్?;
'అత్ర, ఫలస్య మోక్షత్వాత్, తద్ద్వారా అనర్థహేతుత్వం నాస్తి;
"'ఏకాధికారివిశేషే, ఏకవిషయస్య, గురూపాయప్రదర్శనం కృత్వా
"లఘూపాయరుచింజనయతి' ఇత్యేతత్, వివక్షితవిపరీతం భవతి;
"'అజ్ఞేష్వజ్ఞఫలనిర్దేశ (ః)'ఇతిస్తుతిరూపత్వమేవహితదాఫలితంస్యాత్?,
"తదభావాత్, '"ప్రాప్యస్య ఏతదనురూపమ్' ఇత్యేతత్, శాస్త్ర
"వేద్యమ్' ఇతి, యుక్తిరూపేణ ప్రాప్యవిరోధోదుర్వచః, ఆగమవిరో
"ధాత్; తర్కేణ శాస్త్రస్యబాధే సర్వశాస్త్రాప్రామాణ్యాపత్తిః;
"'అథపాతక-'౧ఇత్యాదౌ, 'ఉపాసనాదికం "పాతక".౭శబ్దవాచ్య
"మ్'; ఇత్యత్రప్రమాణంనాస్తి;
"తస్మాత్, ముముక్షుంప్రతి విహితత్వాత్ భక్తిప్రపత్త్యోర్యథాధికా
"రంపరిగ్రాహ్యే:
"'నను! విహితత్వేఽపి ఆచార్యరుచి పరిగృహీతత్వాభావాత్ అతిథి
"సత్కారాదౌ విహిత గవాలమ్భనాదివత్, ఉపాసనాదికం శిష్టపరిగ్ర
"హవిరుద్ధత్వాత్ అనాదరణీయమ్'; ఇతిచేత్:—
"తదపి నిరూపకవాక్యం నభవతి:—
"ఆచార్యమాత్రాఽపరిగ్రహేహి, 'అస్వర్గ్యంలోకవిద్విష్టం ధర్మమ
ప్యాచరేన్నతు' ౨ ఇతిత్యాజ్యతా?;—
"అత్ర;-
""తస్మై నమో మునివరాయ పరాశరాయ"౩ ఇతి శ్లాఘనీయపరా
"శరాదిపూర్వాచార్యానుష్ఠితత్వాత్, సర్వశిష్టబహిష్కారోదుర్వచః;
"'కలియుగేయథోక్తపరమాత్మోపాసనాధికారిదుర్లభత్వాదిదమేత
"త్కాలవిరోధి;
"అతఏవ, "కలేర్దోషనిధే(ః)రాజన్! అస్తి హ్యేకో మహాన్ గుణః! కీర్త
"నాదేవ కృష్ణస్య ముక్తబన్ధఃపరంవ్రజేత్"౪ ఇత్యుచ్యతే'; ఇతిచేన్న:
"కలౌకృతయుగంతస్య కలిస్తస్యకృతేయుగే। యస్యచేతసిగోవిన్దో
"హృదయేయస్యనాచ్యుతః॥ ౫ ఇతి, ఏతత్కాలేఽపి, ఉపాసనాదేర
"ధికారిణస్సన్త్యంప్రయోజన (భక్తి) యోగనిష్ఠాఃపూర్వాచార్యా(ః)

'బహువ్యస్వంభావితా ఏవ; అన్యథా, సంకీర్తన వ్యతిరిక్తప్రపత్తేరపి—
"'కిన్తు, తస్యైవ మన్త్రస్య కర్మణాఽకమలాసన! నలభ్యతేఽధికారీ
"వా యోగక్షేమోఽథవానర॥'౬ ఇతిమహావిశ్వాసయుక్తాధికారిణో
"దుర్లభత్వాత్, అత్రాపి తత్ప్రసజ్యేత;
"తస్మాత్, ఉపాసనాదేర్నకోఽపివిరోధోఽస్తి:
"అతో, 'యథాశాస్త్రమ్, అతులాదీనామ్ అవగాహనాదివత్, ఇదమ్,
""అకిఞ్చనోఽనన్యగతిః" ౭ ఇత్యుక్తాధికారిణః స్వాధికారవిరుద్ధమ్';
"ఇతివక్తుంయుక్తమ్;
"ఉక్తాధికారవిరోధమజ్ఞాత్వా ఉపాసనాదికే ప్రవర్తమానంప్రతి,
"నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే'౮ ఇత్యుక్తమ్; తస్మాత్,
"ఉపాసనాదికమపి అధికార్యన్తరంప్రతియథాధికారమ్అనుగుణమేవ;
(ర-సారే-అధి. ౨౪, బెంగుళూరు ముద్రితకోశే, పు. ౩౧౦-౩౧౬)
"ఏవమ్, ఉపాసనాదేశ్శేషత్వ పారతన్త్ర్యస్వరూపవిరుద్ధత్వాభావా
"త్, ఈతస్త్వదర్శి వచనం ప్రపన్నస్వరూపవిరుద్ధత్వాభిప్రాయమ్;
"తదేకశరణవ్రజ్యాయా ఉపాయాన్తరాన్వయవిరోధిత్వాత్:
"‡భయజనకవచనమపి తద్విషయమేవ;
"తస్యప్రపన్నానుసన్ధానరూపత్వ శోకజనకత్వవచనం, మూర్ఖత్వాభి
"ప్రాయమ్;
"ప్రాయశ్చిత్తవిధిశ్చ ప్రపన్నవిషయః;
"'నహింస్యాత్'౯ ఇతివత్ న సర్వవిషయః;
"౧౦'మహావిశ్వాసపూర్వకం, తదేకోపాయతాయాచ్ఞా'ఇత్యుక్తవతో,
(ర-సారే- అధి- ౨౮, పు, ౭౫- అధి- ౨౩, పు. ౨౭౪)విశ్వాసభఙ్గేన
'సాధనాన్వయేసతి నిష్ఠాహానేః, తత్ప్రధానసిద్ధ్యర్థస్య ప్రాయశ్చిత్తస్య,
"సర్వాపేక్షయా 'హింసాది'౯ వత్, 'ప్రాపకాన్తరాణాంపాతకత్వ
"సూచకత్వా'నుపపత్తేః:
""మదిరా-"౧౧ఇత్యాద్యభియుక్తవచనమపి, ఫలసఙ్గకర్తృత్వాభిమా
"నత్యాగపూర్వకం కర్తవ్యస్య ఉపాసనస్యతాదృశ కర్తృత్వాభిమాన
"సంభవేత్యాజ్యతా', ఇతి, యద్వర్ధిగర్భమ్: (ర-సారే, పు. ౨౭౭)
1 2
"అతః, ప్రాపకాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాపాయత్వకథనమ
"నుపపన్నమ్": ౧౨ ఇతి.

౧॥ ౨॥
౩॥ స్తో-ర. ౪. ౪॥ ౫॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౧౦౯-౫౬.

౬॥ ౭॥ స్తో-ర-౨౨. ౮॥ ర-సారే-అధి-౨౪-పు-౩౧౬,
* ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ పు. ౩౬౩వలవరి ౧౫ముతల్, ౩౬౫ వలవరి ౧౬వరై యిలుళ్ళ వాక్యార్థంగళ్, అస్థిలిపిముద్రిత. ర-సారే పు- ౩౧౦, ౧౧మ్ వరిముతల్, ౩౧౬, ౬మ్ వరి వరై యిలుమ్ ఇరుక్కిన్రన.
§ "శ్రోతుకామ" ఇతిపాఠ.
‡
†=="అస్తుర్ పామరత్తుక్కు త్తాత్పర్యమ్...ఆత్మసమర్పణదశై యిల్ ఖ్యాతిలాభపూజా ఫలసఙ్గ కర్తృత్వోపాయత్వఙ్గళాకిల తురాల్ అన్ఱు భగవదనుసన్ధానత్త్కుట్టా?"
॥పుట ౩౭౫॥

మీ.— ["సిద్ధాన్తః"]

ఆలోచ్యతే:—

"న హి వయమ్, ఆత్మస్వరూపస్య అత్యన్తనిర్వ్యాపారత్వం వదామః, యేన తుచ్ఛతాద్యాపత్తిః?:

న వా సన్నిధిమాత్రమేవ వ్యాపారః, యేన సంసారస్య మిథ్యాత్వాపత్తిః?:

కిన్తు, 'పరాత్తు తచ్ఛ్రుతేః' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధకర్తృత్వమ్ ఆత్మనోఽభ్యుపగచ్ఛామః:

'తర్హి, ఐశ్వర్యే ఇవ ఉపాసనేఽపి కర్తృత్వం స్వరూపప్రాప్తమేవ స్యాత్'; ఇతి న వాచ్యమ్;—

కర్తృత్వస్య, (I) 'సాధనవిషయత్వం, (II) ఫలవిషయత్వం చ,' ఇతి ఆకారద్వయమస్తి;

తత్ర, (I) సాధనవిషయత్వమ్, ఔపాధికమ్;

(1) కర్మాధీనత్వాత్, (2) మోక్షదశాయాం సాధనగోచరకర్తృత్వాభావాచ్చ:

(II) ఫలగోచరం తు [కర్తృత్వం], స్వాభావికమ్; మోక్షదశాయామనువృత్తేః:

అతః, (I) సాధనే కర్తృత్వమ్, ఆత్మన(ః) ఔపాధికమ్;

(1) 'స్వతన్త్రః కర్తా' ౨ ఇతి స్వాతన్త్ర్యావహత్వాత్ బాధకమ్,

(2) 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౩ ఇతి స్వస్య ఫలిత్వావహత్వాత్ అనర్థావహం చ, భవతి-

'"ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ" ౪ ఇతి ఈశ్వరస్యైవ ఫలిత్వాత్; చేతనస్యాపి భోక్తృత్వసంభవేఽపి, తస్య, కుసుమాదేః సౌరభ్యాదివత్ పరార్థత్వమేవ': ఇతి భోక్తృత్వమ్ ఈశ్వరస్యైవ.

కిం చ:

అస్య, గుణానుగుణప్రవృత్తిః, (౧) స్వరూపవిరుద్ధా, (౨) నిషిద్ధా చ;

'ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహంకారవిమూఢాత్మా "కర్తాహమ్;" ఇతి మన్యతే॥' ౫ ఇతి,

'కార్యకారణకర్తృత్వే హేతుః ప్రకృతిరుచ్యతే।' ౬ ఇతి చ,

సాంసారికప్రవృత్తిమాత్రస్య గుణనిబన్ధనత్వమ్ ఉక్త్వా,

'గుణానేతానతీత్య త్రీన్ దేహీ దేహసముద్భవాన్। జన్మమృత్యుజరాదుఃఖైర్విముక్తోఽమృతమశ్నుతే॥' ౭ ఇత్యత్ర,

సత్త్వగుణప్రయుక్తా సాధనభూత-ఉపాసనాదిప్రవృత్తిరపి, త్యాజ్యతయా ఉక్తా:

మీ.— న చ, ఐశ్వర్యప్రవృత్తిరపి, సత్త్వమూలా త్యాజ్యా;

వర్ణాశ్రమధర్మానుష్ఠానజన్యసత్త్వస్య ఔపాధికత్వేఽపి, 'సత్త్వస్యైష ప్రవర్తకః' ౮ ఇతి భగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రవర్తితసత్త్వస్య నిరుపాధికతయా, తన్మూలైశ్వర్యస్య సాంసారికప్రవృత్తిత్వాసంభవాత్:

అన్యథా, ముక్తిదశాయాం (1) గుణానుభవ (2-3) ఐశ్వర్యాదేః సత్త్వమూలత్వేన ఔపాధికతాపత్తేః:

అతఏవ, ౭ గుణాతీతత్వహేతుతయా అనన్యప్రయోజనా భక్తిః, అత్రైవోక్తా,

'మాం చ యోఽవ్యభిచారేణ భక్తియోగేన సేవతే। స(ః) గుణాన్ సమతీత్యైతాన్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే॥' ౯ ఇతి సాధనభక్తిః స్వస్వపురుషార్థసిద్ధ్యర్థాఽనైకాన్తికా;

ఉపాసకస్య, ఫలిత్వేన స్వస్మిన్ అనురాగవత్త్వాత్:

అతఏవ, 'త్వం, న్యఙ్ఞ్యద్భిరుదఞ్చ్యద్భిః కర్మసూత్రోపపాదితైః। హరే! విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివ జన్తుభిః॥' ౧౦ ఇతి,

'మోక్షోదఞ్చనహేతురపి లీలా' ఇత్యుచ్యతే:

తస్మాత్, కర్మకృతగుణానుగుణలీలారూపసాధనసాంసారికప్రవృత్తిః, స్వరూపవిరుద్ధా.

యచ్చోక్తమ్, 'కర్మానుష్ఠానే, "బ్రాహ్మణోఽహమ్"...ఇతి... భ్రమో నాధికారః, దేహాత్మవివేకవత ఏవ...అధికారత్వాత్;

పరన్తు, బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టశరీరసంబద్ధ ఏవ అధికారః'; [పు. ౩౭౪, ఇడవరి, ౬, ౨౧, ౨౦, ౨౨.] ఇతి; తన్న:—

సాధనానుష్ఠానమాత్రస్య దేహాత్మభ్రమకార్యత్వాత్;

తచ్చ, శ్రీవిష్ణుపురాణేఽభిహితమ్.—

'అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా। అక్షీణేషు సమస్తేషు విశేషజ్ఞానకర్మసు॥' ౧౧ ఇతి.

అత్ర, శ్రీవిష్ణుచిత్తాః:—

'"సంసారిష్వేవ సనక-హిరణ్యగర్భాదిముఖభావనాశ్రయాన్వయః", ఇత్యుక్త్వా, "అధికారబోధయుక్తేషు" ౧౧ ఇతి శ్లోకేన:

"మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ" ఇత్యధికారబోధస్యాఽపి అధికారిణమాహ. "అక్షీణేషు" ౧౧ ఇతి.—

"(విశేషజ్ఞానం) - దేవాదిభేదభిన్నాపరోక్షాత్మభ్రమః;

యావద్భ్రమానువృత్తిః, తావదధికారబోధః;

తేషు, శాస్త్రవశ్యత్వమ్"; ఇతి, కర్మానుష్ఠానమ్ ఉపాసనానుష్ఠానం చ వర్తతే;

దేవమనుష్యాత్మానుసన్ధానవిశేషానురూప-మానసవాచికాదికర్మ ప్రవర్తతే" ఇత్యర్థః': ౧౨ ఇతి.

౧॥ పు. ౩౭౩, ౨వ నోట్టు. ౨॥ అష్టా. ౧-౪-౫౪.
౩॥ ౪॥ శ్రీరం స్త-ఉ-౮౭. ౫॥ గీ-౩-౨౭.
౬॥ గీ-౧౩-౨౦. ౭॥ గీ-౧౪-౨౦.
౮॥ శ్వే-ఉ. ౩-౧౨. ౯॥ గీ. ౧౪-౨౬. ౧౦॥
౧౧॥ వి-పు. ౧౨॥

7-10-98.

మీ.—తస్మాత్, (౧) ఉపాసనాద్యనుష్ఠానస్య, (౨) సాధనప్రవృత్త్యనుష్ఠానస్యచ, దేహాత్మభ్రమమూలత్వాత్, స్వరూపవిరుద్ధత్వమావశ్యకమ్:

నచ, వర్ణాశ్రమధర్మాణామప్యననుష్ఠానం ప్రసజ్యతే;

తస్యకైఙ్కర్యత్వేన అనుష్ఠేయతయా, భ్రమమూలత్వాసంభవాత్:

యదపిచ ఇదముక్తమ్, ‘“అహంకారగర్భముపాసనమ్” ఇత్యేతత్, అశాస్త్రసిద్ధత్వాదారోపమాత్రమ్’; ఇతి. (ర-సారే. పు. ౩౧౨, వ: ౧౪.)

తన్న:—‘మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమ్’ ఇతి, (౧) సాధనే,

(౨) ఫలేచ, మమతాబుద్ధిసత్త్వాత్,

అధికారబోధా*భావే (౧) సాధనే ప్రవృత్త్యనుపపత్తేః;

సాఙ్ఖ్యేఽపి, ‘కర్మిణో జ్ఞానినో భక్తాన్ స్వయత్నకృతబుద్ధయః; తస్మాత్, †కర్మాద్యుపాయాస్తు సాన్తరాయా అనేకశః॥’౧ ఇతి:

‘నను! ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగపూర్వకం హి (౧) కర్మ, (౨) ఉపాసనం చ విధీయతే! కథమ్ అహంకారగర్భత్వమ్?’ ఇతిచేత్; ఉచ్యతే:—

(౧) శాస్త్రవిహితః ఫలసఙ్గత్యాగః, స్వయత్నప్రధాన ఫలిత్వత్యాగః,

(౨) కర్తృత్వత్యాగోఽపి, ప్రధానకర్తృత్వ త్యాగః;

(౩) నతు, కర్తృత్వమాత్రత్యాగః;

‘పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః’౨ ఇతి స్వస్య అప్రధానకర్తృత్వసత్త్వాత్:

తదభావస్యాప్యనుసన్ధేయత్వే, తస్య మిథ్యాజ్ఞానత్వేన మోక్షప్రతిబన్ధాత్; తత్త్వజ్ఞానాద్ధి మోక్షః?:

అతఏవ, ప్రధానకర్తృత్వాభిమానస్యైవ హి విశిష్య నిషేధస్స్మర్యతే?—

‘తత్రైవం సతి కర్తారమ్ ఆత్మానం కేవలం తు యః। పశ్యత్యకృతబుద్ధిత్వాత్, న స పశ్యతి దుర్మతిః॥ అధిష్ఠానం తథా కర్తా కరణంచ పృథగ్విధమ్। వివిధాశ్చ పృథక్చేష్టా దైవంచైవాత్ర పఞ్చమమ్॥’౩ ఇతి:

అత్రభాష్యమ్:—

‘“అధిష్ఠానాదిదైవపర్యన్తసాపేక్షేసతి, ఆత్మనః కర్తృత్వే, య(ః) ఆత్మానమేవ కేవలం కర్తారం మన్యతే, స న పశ్యతి” ఇత్యర్థః’౪ ఇతి;

అన్యథా కర్తృత్వమాత్రత్యాగే, ‘శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి’౫ ఇతి ఫలేష్వనన్వయస్స్యాత్.

అతః, ‘సాధకైః అప్రధానభోక్తృత్వంచ అనుసన్ధేయమ్’; ఇతి, అహంకారగర్భత్వమ్ అనపోద్యమ్.

మీ — యచ్చోక్తమ్—‘ఔపాధికకరణకళేబరసాధ్య-కర్మయోగాదికస్యాప్యౌపాధికత్వాత్, స్వరూపవిరుద్ధత్వే, స్వరూపజ్ఞాన-ద్వయశ్రవణాదీనామపి మనఃప్రభృతిసాధ్యత్వాత్ తుల్యదోషతా’ ఇతి: (పు. ౩౨౪, ఇడవరి ౨౫-౨౬-౨౭-౨౮. ర-సారే. పు ౩౧౨, వ: ౧౫.)

తన్న:—కరణకళేబరాణామ్, ఔపాధికత్వం, విలక్షణసుకృతవిశేషలబ్ధత్వమ్;

త్రైవర్ణికపటుతరదేహైకసాధ్యత్వాత్ ఉపాసనస్య:

స్వరూపజ్ఞాన-ద్వయశ్రవణాదికంచ సర్వయోనిష్వప్యుపపద్యతే;

‘చతుర్విధా(ః) భజన్తే మాం జనాస్ సుకృతినోఽర్జున!’౬ ఇతివత్, ఫలప్రపత్త్యన్వయస్య సుకృతవిశేషకృత దేహార్థత్వాశ్రుతేః:

కించ, (౧) అన్యేషాం కరణకళేబరాదికం ఈశ్వరేణ తత్తత్-కర్మానుగుణం స్వార్థం వినియుజ్యతే,

అన్యేషాం, స్వదేహాదౌ ప్రయోజనసత్త్వాత్;

(౨) అస్య, విహితవిషయేపి విరక్తస్య, స్వదేహే ప్రయోజనాభావాత్,

ఈశ్వరేణాన్యత్ర వినియుజ్యతే;

కించ, అస్య ప్రారబ్ధస్య దేహస్థాపకత్వమాత్రమ్ అఙ్గీకృతమ్;

నతు, ఉత్తరోత్తరానుకూల్య ప్రవృత్తియోగ్యత్వమపి;

అతోఽపి, ఇతరదేహాదేస్, తద్దేహస్య వ్యావృత్తిః:

యదపి చేదముక్తమ్:—‘“ఉపాయాన్తరం, (౧) శేషత్వవిరోధిత్వాత్ “అప్రాప్తమ్; (౨) పారతన్త్ర్యవిరోధిత్వాత్ అసంభావితంచ;” ఇత్యుక్తే,

“(౧) సర్వముక్తిప్రసఙ్గః;

“(౨) స్వాతన్త్ర్యాత్ పరిహారే, వైషమ్యాద్యాపత్తిః; [వలవరి ౭.)

“(౩) మోక్షశాస్త్రానర్థక్యతాపత్తిః; (పు. ౩౨౪, ఇడవరి ౩౫ ముతల్,

“(౪) భగవత్ప్రీత్యుద్దేశేన ప్రవృత్తిపృత్త్యాదౌ అనధికారాపత్తిః’; ఇతి:౭

తదయుక్తమ్:—(I) స్వప్రవృత్తినివృత్తి సాపేక్షత్వేన (౧) సర్వముక్తి(౨-౩-౪) వైషమ్యాద్యభావాత్;

(II) అజ్ఞస్యతాధికారిత్వేన శాస్త్రవైయర్థ్యాభావాత్;

(III (౧) భగవత్ప్రీతేః, (౨) ఫలాన్తరస్య వా, (౩) స్వానర్థస్య వా, సాధనత్వానభ్యుపగమేన (1) కేవలపరాతిశయావహత్వస్వీకారాత్, (2) పరాతిశయాధాయకత్వస్య శేషత్వానుగుణత్వాచ్చ;

నాస్య ప్రవృత్తేర్విరుద్ధత్వమ్;

(౨) అనన్యప్రయోజనస్య సర్వాపి [ప్రవృత్తిః], (1) పరార్థా; సాధకయోస్ సర్వాపి ప్రవృత్తిస్ (2) స్వార్థా; ఇతి స్వైవవిరుద్ధా;

---

* పు. ౩౨౬ల్ ౧౧మ్ నోట్టు. † “కర్మాదికోపాయాస్సాన్తరాయాః” ఇతిచపా.

౧॥ సాఙ్ఖ్యే. ౨॥ పు. ౩౨౩, ౨మ్ నోట్టు.

౩॥ గీ. ౧౮-౧౬, ౧౪. ౪॥ ౫॥

౬॥ గీ ౭-౧౬. ౭॥ (పు. ౩౨౪, వలవరి, ౧౬-౧౭-౧౮)

మీ.—శేషత్వస్య, స్వామినః స్వత్వరక్షణోచితత్వే, 'త త్తస్యశదృశంభవేత్'[౧] ఇత్యాదివిరుధ్యతే;

దేహస్యాపితత్ - సత్త్వేన తతోఽపణమపి ప్రసజ్యతే;

పరత న్త్రస్య పరాయ త్తస్వాతన్త్ర్యవహాత్వాత్,

తదభిమత ఉపాయానుష్ఠానే, విహితస్య తదభిమతతయా, శాస్త్రానుష్ఠానంస్యాత్;

'అస్య, అధికారివిశేషే నిషిద్ధత్వమపి అస్తి' ఇతిచేత్;

అతోఽపి(=భగవత్ప్రాప్తౌ) ఉపాయాన్తరస్య అధికారివిశేషే నిషిద్ధత్వాత్ అనభిమతిస్తులభ్యా;

అతః, సాధనప్రవృత్తిః, శేషత్వ - పారత న్త్ర్య- ఉభయస్వరూపవిరుద్ధా.

యదప్యు క్తమ్, '"ప్రాపకా న్తరం ప్రాప్యవిరుద్ధమ్" ఇత్యత్ర ప్రమాణాభావః' ఇతి; (పు. ౩౭౫, ఇడవరి, ౧౯-౨౦.)

(౧-౨)మన్త్ర-ద్వయస్థ 'నమస్'[౨] శబ్దాభ్యాం 'స్వయత్తు రుచిరేదేశే'[౩] ఇత్యాద్యుపబృంహితాభ్యామ్ అప్రధానభోక్తృత్వస్యాపినిషిద్ధత్వేన,స్వభోక్తృత్వఫలాభక్తిగ, ప్రాప్యవిరుద్ధా: భక్తివిధేరభిచారసామ్యమ్, ఉత్తరత్ర ఉచ్యతే.

యదప్యు క్తమ్, 'పరాశరాద్యనుష్ఠితత్వాత్ ఉపాసనస్య అశిష్టపరిగ్రహోనాస్తి' ఇతి; (పు. ౩౭౫, ఇడవరి, ౩౦-౩౧.)

తన్న:—తతోఽప్యతిశయితజ్ఞానాదిభిః నాథ[1]యాముని[2]యతివ[3]రాదిభిరననుష్ఠితత్వేన శిష్టాచారవిరోధోఽస్త్యేవ;

శ్రీపరాశరాదే శ్శాస్త్రాచార్యత్వేపి, సారాచార్యత్వాభావాత్;

తన్నమస్కారస్తు, ఉపకారకత్వకృతః.

యదప్యు క్తమ్, '"కలౌకృతయుగంతస్య"[౪] ఇతిన్యాయాత్,కలావపి స్వయంప్రయోజనత్వేన తన్నిష్ఠానాంపూర్వాచార్యాణాం సత్త్వాత్ నకాలవిరోధః' ఇతి; (పు. ౩౭౫, ఇడవరి, ౩౬-౩౭.)

తన్న:—కలియుగే, [భగవదేక-] సాధ్యభక్తేస్, సర్వాధికారభూతాయాః, పరాఙ్కుశాది సంప్రదాయప్రాప్తాయాస్ సత్త్వేపి, (౧)సాధనభక్తేః,(౨) సాధనప్రపత్తేశ్చ, సంప్రదాయవిచ్ఛిన్నతయా, అస్మిన్ కాలే తదనుష్ఠానాయోగాత్.

[పూ] "నహి లక్ష్మీనాథమారభ్య [భగవదేక-] (౧) సాధ్యప్రపత్తి (౨)సాధ్యభక్త్యోరివ, చతుర్ముఖమారభ్య [జీవప్రయుజ్యమాన-] (౧)సాధనప్రపత్తి(౨)సాధనభక్త్యోః గురుపరంపరా ప్రాప్తత్వమ్ అవగమ్యతే?":

మీ.—[సిద్ధాన్తః.] భాష్యకారైరపి (౧) వృత్తి (౨) ద్రమిడభాష్యాదికం తద్గురుపరంపరాక్రమేణక్వచిదాచార్యే నశ్రుతమ్; కిన్తు పుస్తకముఖాన్నిరీక్షితమ్;

తతశ్చ, భాష్యమ్, ఇదానీం- తనానామ్ ఉపకారకత్వేన అనుసన్ధేయమ్, నతూద్ధారకమ్; తతః పూర్వమేవ సంప్రదాయఃఛిన్నత్వాత్.

అతఏవ ఉచ్యతే:—'హరేర్నామైవ నామైవ నామైవ మమభేషజమ్। కలౌ, నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ గతిర్ అన్యథా'[౫] ఇతి

నామ - సంకీర్తనంచ:—"త్వదఙ్ఘ్రిముద్దిశ్య"-[౬] ఇత్యాద్యుక్తదేశకాలప్రకార- అధికారాదినియమరహితా ఫలప్రపత్తిర్, ఉచ్యతే.

ఏవమ్, '(౧) ఉపాసన (౨) సాధనప్రపత్త్యోః, కలియుగధర్మత్వంనాస్తి' ఇత్యుక్తంభవతి.

ఏవమ్, 'ఉపాసనమ్,

(1) సాంసారికప్రవృత్తిత్వేన గుణకృతతయా ఔపాధికత్వాత్,

(2) బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టదేహాత్మభ్రమకృతత్వాత్,

(3) కర్తృత్వ-భోక్తృత్వరూప - అహంకారగర్భత్వాత్,

(4) కర్మోపాధికకరణకళేబర సాధ్యత్వాత్,

(5) శేషత్వ (=పారార్థ్య)విరుద్ధత్వాత్,

(6) పారత న్త్ర్య విరుద్ధత్వాత్,

(7) దేవతా న్తరవిషయత్వాత్,

(8) ప్రాప్యవిరోధిత్వాత్,

(9) శిష్టాచారవిరుద్ధత్వాత్,

(10) కలియుగవిరుద్ధత్వాచ్చ,

స్వరూపవిరుద్ధమ్'; ఇతిదశవిధవిరోధ (ః) ఉక్తోభవతి.*

యత్తూక్తమ్, 'తత్త్వదర్శివచన ప్రాయశ్చిత్తవచనాదికస్య, "ప్రాపకాన్తరం,తదేకశరణవ్రజ్యాత్మక ప్రవత్తివిరుద్ధత్వాత్ ప్రపన్నస్వరూపవిరుద్ధమ్, నతు నిష్కృష్టాత్మ స్వరూపవిరుద్ధమ్", ఇత్యభిప్రాయః'; ఇతి: (పు ౩౭౫, వలవరి, ౧౪-౧౫-౧౬-౧౭-౧౮-౧౯-౨౦.)

తత్ర, ప్రపన్న స్వరూపవిరుద్ధత్వే విప్రతిపన్నంప్రతి, నిషిద్ధత్వాత్,

౧॥ రా. సు. ౩౯-౩౦. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. వ్యా. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు. తమిళ్లిపి. కో. పు.౨౯౯. ౩॥ రా. అ. ౧౫-౭

౪॥ పు. ౩౭౫, ౫మ్ నోట్సు! ౫॥

౬॥ స్తో-ర. ౨౮.

* (1) గుణానతీతభవ్యాప్తం, (2) దేహాత్మభ్రమకారితమ్,।

(3) స్వకర్తృతాదిమోహాప్తం, (4) కర్మదేహాప్తసిద్ధిమత్,।

(5)-(6) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-ఘ్నం, (7) దేవతాన్తరగోచరమ్,।

(8) ప్రాప్యానర్హం, (9) గురుత్యక్తం, (10) కల్యనర్హమ్,ఉపాసనమ్.॥

సాధ్యభక్తిప్రపత్తీతు, నామకీర్తనసంజ్ఞితే। సర్వాధికారే శఠజిత్-సంప్రదాయాగతేకలౌ॥

మీ — తత్-సంయోగేద ప్రాయశ్చిత్తవిధానాత్, పాపత్వం ప్రపన్నాపేక్షయావక్తవ్యమ్.

తత్ర, ఉపాయసంయోగస్య పాపత్వమ్, అనిష్టఫలప్రదత్వాదేవ క్తవ్యమ్:—

అత్ర, (I) అనిష్టఫలమ్, అపాయవన్నరకమ్?,

(II) ఉత, ముముక్షోః కామ్యకర్మఫలస్వర్గాదివత్ ఉపాసనసాధ్యమోక్షఏవ?,

(III) ఉత, ప్రపత్తినిష్ఠాభఙ్గమాత్రమ్?:

(I) న ప్రథమః:—గౌణకర్త్రాధికృతస్య, శక్తిసంభవే ముఖ్యకర్త్రాస్వయే సతి, నరకాదర్శనాత్.

'నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాత్'౧ఇతిన్యాయేన స్వాధికారమజ్ఞాత్వా'దుశ్శకే ప్రవృత్తిసంభవే, తద్విషయాఏవా త్యాగప్రాయశ్చిత్తవిధి' (పు. 3౭౫ పంక్తి౧౦-౧౧; ర-సా రే. అధి. ౨౪, పు. 3౧౭, పం 3,) ఇతినయుక్తమ్;

(౧) అశక్యార్థప్రత్యాకారమ్నపరస్య అర్థక్రియాదశాయాం స్వత ఏవ నివృత్తిసంభవేన, తం ప్రతి నిషేధస్య వైయర్థ్యాత్:

(౨) ముఖ్యాకారమ్నరాః, అన్యత్ర నరకహేతుత్వాదర్శనేన, ప్రాయశ్చిత్తవిధానాయోగాచ్చ.

(II) న ద్వితీయః:—ప్రపన్నస్యభక్తిసాధ్యమోక్షానిష్టతా, 'ప్రపత్తిసాధ్యమోక్షాపేక్షయా తత్సాధ్యమోక్షస్య నికృష్టత్వకృతా' ఇతివాచ్యా; తదా, "భక్తిప్రపత్త్యోః ఫలభేదః; భక్తిఫలస్య నికృష్టఫలత్వాత్, ప్రపన్నాపేక్షయా పాపత్వమ్"; ఇతి, 'ఏతత్పర్వమభ్యుపగతమ్' ఇతి సిద్ధాన్తీ విజయీస్యాత్; (తత్తదధికార్యుద్దేశ్యవిరోధిహి, తత్తదధికార్యపేక్షయా పాపం భవతి?).

(III) న తృతీయః:—విపరీతఫలప్రదత్వాభావే అధికారభఙ్గానాయోగాత్. పాపస్య నరకహేతుత్వసిద్ధేః, సర్వత్రాధికారభఙ్గకత్వమ్; పుణ్యస్యాపి స్వర్గహేతుత్వసిద్ధేః, ముముక్షుభఙ్గకత్వమ్.

అతః, అత్ర నరకహేతుత్వాయోగాత్, 'అనభిమతమోక్షప్రదత్వాకారేణ ప్రపత్తినిష్ఠాభఙ్గకత్వమ్' ఇతి, ప్రాపకాన్తరాణామ్, అనిష్టఫలత్వాత్ పాపత్వం సిద్ధమ్.

'భక్తిసాధ్యఫలస్య అనిష్టత్వంచ, స్వరూపయాథాత్మ్యవేదినామేవ' ఇతి, స్వరూపమాత్రవిరుద్ధత్వమాత్రసిద్ధిః.

త్యాగప్రాయశ్చిత్తవిధ్యోర్న్యాసనిష్ఠవిషయత్వే, న్యాసస్యభక్తిఫలానుభవాపేక్షయాకైఙ్కర్యలక్షణోత్కృష్టఫలత్వసిద్ధిః.

'భక్తిన్యాసయోః ఫలావైశిష్ట్యే ఉక్తవిధ్యోర్న్యాసవిద్యానిష్ఠ-అవిషయత్వం వా౨౨పద్యేత' ఇతి, విధికరణాగతమాత్రవిషయాస్యాతామ్'': ఇతి.

* పు. 3౭౮, పంక్తిఖ్యాత్తిలో ఇవ్వడైయాళముశ్నసూత్రైప్పార్క.

౧॥ పు. 3౭౫, ౧౯ సూట్టు. ౨॥ 3॥ అత్ర ప్రస్తుతపూర్వమీమాంసాధికరణే, ఏవం కింపూర్వపక్షసిద్ధాన్తక్రమః?:-

మూ.—౧౧౬. ప్రాపకాన్తరమ్,

వ్యా.—౧౧౬. "(౧) ఇప్పడి, ప్రాపకాన్తరత్తై, 'విరోధి' ఎన్ఱు, తళ్ళలామో?; "(౨) అఙ్గువుమ్, మోక్షోపాయమాయ్ అన్ఱో, పోరుకిఱతు?;

అ.—౧౧౬. ఉత్తరగ్రన్థశఙ్కై, ("ఇప్పడి"-) ఇత్యాది. ("'విరోధి' ఎన్ఱు, తళ్ళలామో?") ఎన్ఱతు,

" 'స్వరూపవిరుద్ధత్వాత్ త్యాజ్యమ్' ఎన్నలామో?" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిలే, [వా. ౧౧౫.] [ప్రాపకాన్తర-] ఇత్యాదియాల్, "సమానవిత్తివేద్యత్వ"౨ న్యాయలబ్ధమ్, ("అఙ్గువుమ్") ఇత్యాది.—

"తథాచ, (1) వేద (2) లోకఙ్గళిలే, (1)-(2) విధ్యనుష్ఠానఙ్గళిష్ట, శేషిత్రియవేణ్డివరుమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు

"'(మోక్షోపాయమాయన్ఱో,) విధిక్కప్పడుకిఱతు?' ఎన్నిల్,

"అన్దవిధిక్కు, విధిత్సితపథస్తుత్యర్థ, ప్రతిషేధప్రతియోగి సమర్పణపరత్వేన జర్తిల-గవీధుక-విధిక్కు †అన్యపరత్వమ్ నిర్వహిత్తాప్పోలే 3, విధిత్సితప్రవృత్తిస్తుత్యర్థ, ప్రతిషేధప్రతియోగిసమర్పణపరత్వేన అన్యపరత్వమ్ శొల్లక్కూడుమ్"; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే, (1)-(2) విధ్యనుష్ఠాన (3) తత్ఫలోపధానసాధారణమాక, (మోక్షోపాయమాయ్ [=(1) విధిక్కప్పట్టు, (2) అనుష్ఠిక్కప్పట్టుమ్, (3) తత్ఫలోపధాయికమాయుమ్.] అన్ఱో, పోరుకిఱతు?) ఎన్ఱతు.

"అత్తైయాలే, (1-2) శాస్త్రోక్తవిషయఙ్గళిల్ వ్యవస్థితవికల్పఙ్గళాక్కి, "ముఖ్యానుకల్పభావేన విధిద్వయనిర్వాహముచితమ్;

"[ప్రాపకాన్తర...స్వరూపవిరోధ]వాదత్తిలే, ఎఙ్గారుమ్ ఇ[స్వరూపవిరోధ]త్తైయఱిన్దు త్యజిక్కప్రసఙ్గిక్కుమాత్తైయాలే, అధికారివిరహత్ శాస్త్రాప్రామాణ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్": ఎన్నుమభిప్రా

† (౧) "'జర్తిలయవాగ్వా వా జుహుయాత్,

గవీ[వే]ధుకయవాగ్వా వా,

నగ్రామ్యాన్ పశూన్ హినస్తి, నారణ్యాన్'§, ఇతిశ్రుతివాక్యమ్,

(౨) "అథో ఖల్వాహుః, అనాహుతిర్వైజర్తిలాశ్చ గవీధుకాశ్చేత్య జక్షీరేణజుహోతి'§ ఇతిశ్రుతివాక్యం చ పరస్పరవిరుద్ధే" ఇత్యాశఙ్క్య;

"'ద్వితీయవాక్యే అనాహుతిత్వేన (ప్రతిషేధప్రతియోగి) భూతజర్తిలయవాగ్వాదినాపిజుహుయాత్, న పశుహింసాత్మకయాగం కుర్యాత్' ఇతి, ప్రథమవాక్యమ్, హింసానివృత్తిస్తుత్యర్థ జర్తిలయవాగ్వాదిప్రతిషేధప్రతియోగిసమర్పణపరతయా (అన్యపర)మ్, నతు జర్తిలయవాగ్వాదికరణకహోమవిధానపరమ్; అతః, న ప్రథమద్వితీయవాక్యయోర్విరోధః": ఇతి సిద్ధాన్తితః.

§ తై-సం., కా. ౫, ప్ర. ౪, అను. 3, ప ౨.

వ్యా.—"(౩) అతుఫ్ఫిన్నై ఆర్ క్కు ఉపాయమ్?",
ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(ప్రాపకాన్తరమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.—

అ.—యత్తాలే ("అతుఫ్ఫిన్నై ఆర్క్కు ఉపాయమ్?") ఎన్ఱు,తు.
("ఆర్క్కు-ఉపాయమ్?") ఎన్ఱు,తు, "ఆరై అధికారియాక్కవుడై
య ఉపాయమ్?" ఎన్ఱు,పడి.
("ఆర్క్కు") ఎన్ఱి,ల "కిమ్"-శబ్దమ్, క్షేపే.—"ఒరువర్క్కుమ్
ఉపాయమన్ఱు,క్కు, ఒన్ఱియుమ్" ఎన్ఱు,పడి.
అథవా:—"ప్రశ్నే కిమ్- శబ్ద" మాయ్, జిజ్ఞాసుప్రశ్నయాక
ఉత్తరగ్రన్థావతారికైయాక్కడవుమ్.

(1) (2)

"సత్యమ్, గురులఘూపాయవిధిక్కళుక్కు, వ్యవస్థితవికల్పేన నిర్వా
"హమ్ ఉచితమ్;
"తథాఽపి, ముఖ్యానుకల్పభావేన నిర్వాహక్కప్పార్క్కిల్,(౧)అను
"కల్పవిధియిల్ ముఖ్యప్రతిషేధముమ్,(౨)అనుకల్పనిష్ఠనుక్కు ముఖ్య
"ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియుమ్, (3) ముఖ్యానుకల్పనిష్ఠర్క్కు
"యథాక్రమమ్మధ్యమోత్తమాధికారవిభాగముమ్, కూడాత్తాదైయాలే,
" 'ఇదమేవవిజానతాం' ౧ ' సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతి యోగమార్గపరా
"ఙ్ముఖః' ౨'త్వామేవశరణంప్రాప్య నిస్తరన్తిమనీషిణః'౩ ఇత్యాది సిద్ధ
"స్వస్వరూపజ్ఞ - తదితరవిషయఙ్గళిలే వ్యవస్థితవికల్పమాక్క,
"'(౧)ప్రపత్త్యుపాయమ్స్వరూపజ్ఞాఽధికారికమ్;(౨)ప్రాపకాన్తరమ్,
"తదితరాఽధికారికమ్'; ఎన్ఱు, విధిద్వయనిర్వాహమ్ ఉచితమ్;
"ఇప్పడి, [ప్రాపకాన్తర]త్తుక్కు అధికారిసద్భావాత్, 'శాస్త్ర
"ఽప్రామాణ్యప్రసఙ్గమ్ ఇల్లై': ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్":
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(((1)అజ్ఞర్క్కు-ఉపాయమ్) ఎన్ఱు,తు) ఇత్యాది.
"(౧) భక్తివివశర్క్కు-ఉపాదానమిల్లామైయాలుమ్;
"(౨) 'జ్ఞానాధికర్క్కు-అపాయమ్' ఎన్గైక్కే [జ్ఞానిక్కళుక్కు అపా
"యమ్] ఎన్ఱు, విరూపనిర్దేశత్తాలుమ్; [ప్రాపకాన్తరమ్, (1)అజ్ఞర్క్కు
"ఉపాయమ్,][వా. ౧౧౭][(2)జ్ఞానిక్కళుక్కు-అపాయమ్],ఎన్ఱి,అజ్ఞానా
"ఽజ్ఞానఙ్గళ్, [వా. ౮౨] [(౧) అజ్ఞరుమ్, (౨) జ్ఞానాధికరుమ్,]
"ఎన్ఱి,ల జ్ఞానాఽజ్ఞానఙ్గళైక్కాట్టిల్, భిన్నవిషయఙ్గళాక్కక్కడవన;
"కించ:—

మూ. — (1)అజ్ఞర్ క్కు ఉపాయమ్,

వ్యా.—(అజ్ఞర్ క్కు ఉపాయమ్) ఎన్ఱు,తు,

అ.—"(I)[(1)అజ్ఞర్క్కు-ఉపాయమ్] ఎన్ఱి,ల అజ్ఞానమ్.ఉపాయాన్త
"రానుష్ఠాన - ఔపయికజ్ఞానాభావమాన్గాల్,తాదృశర్క్కు ప్రవృత్తియే
"ఉపాయమాయ్ ఉపాసనాదిక్కళ్ ఉపాయమల్లామైయాలే,[ఉపాయ]
"పదాన్వయవైఘట్యప్రసఙ్గమ్వరుమ్;
"(II)[(2)జ్ఞానిక్కళుక్కు-అపాయమ్] ఎన్ఱి,అజ్ఞానమ్,ఉపాయానుష్ఠాన-ఔ
"పయికజ్ఞానమాన్గాల్.[అపాయ]పదాన్వయవైఘట్యమ్ప్రసఙ్గిక్కుమ్;
" III స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమాన్గాల్, జ్ఞానాజ్ఞానఙ్గళుక్కు
"భిన్నవిషయత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;
(IV) " ' "ఉపాయాన్తరమ్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠాన యోగ్య
"జ్ఞానశూన్యర్క్కు దుష్కరతయాత్యాజ్యమాన్గాలుమ్, 'ఉపాయమ్'
"ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్" ఎన్ఱు, అర్థమ్' ఎన్నిల్; తాదృశజ్ఞానవాన్క
"ళుక్కుమ్ అప్పడితోన్ఱుమాదైయాలే [(1)అజ్ఞర్క్కు ఉపా
"యమ్]ఎన్ఱు, విశిష్యవచనమ్వ్యర్థమామ్;
"[(2)జ్ఞానిక్కళుక్కు అపాయమ్] ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ వైఘట్యమ్వరుమ్;
" 'తోన్ఱుమ్' ఎన్ఱు, అధ్యాహారముమ్గురు;
" 'మీమాంసకస్య వాయుఃప్రత్యక్షః'౪ ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్పోలేషష్ఠిక్కు
"అజ్ఞానార్థకత్వముమ్ జఘన్యమ్;
""""ఉపాయాన్తరమ్, 'స్వరూపవిరుద్ధమ్' ఎన్ఱు,తన్నైయఱియాతార్
"క్కు ఉపాయమ్" ఎన్ఱు, అర్థమ్'; ఎన్నిల్,- అధ్యాహారబాహు
"ళ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;
"ఆదైయాలే, (౧) [వా. ౧౧౫] (స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహే
"తు), [వా. ౧౧౮] [స్వరూపనాశకమాదైయాలే], ఎన్ఱు,
"పూర్వాపరవాక్యఙ్గళిలే బుద్ధివిపరివృత్తియాలుమ్,
"(౨) అధ్యాహారలాఘవత్తాలుమ్,
"(3) పూర్వోక్తవిరూపనిర్దేశాదిక్కళాలుమ్,
"(౪) ఉపాయమ్ అధికారిసాకాఙ్క్షమాదైయాలే, ఆకాఙ్క్షితాధి
"కారిత్వార్థకత్వమ్ షష్ఠిక్కు స్వరసమాదైయాలుమ్,
"(౫) జ్ఞాన- అజ్ఞానఙ్గళుక్కు ఏకవిషయత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,
"(౬) పూర్వోక్తవైఘట్యమ్ ఒన్ఱుమిల్లామైయాలుమ్,
" 'ఇఙ్గు, 'జ్ఞాన- అజ్ఞానఙ్గళ్, (భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్య రూపస్వ
"రూప)విషయఙ్గళ్' ఎన్గై ఉచితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦. ౨॥ ౩॥ జితన్తే.౪-

౪॥ "ననువాయుఃప్రత్యక్షః?" ఇత్యాదినా మీమాంసకమతం స్వాభిమతతయాఽనూద్యతే, తర్కసంగ్రహదీపికాయాం, ప్రత్యక్షపరిచ్ఛేదే వాయునిరూపణే. (ఆన్ధ్రలిపిముద్రితగ్రన్థే, పు-౫౯.)

మూ—౧౧౭. (2) జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్.

వ్యా.—"స్వరక్షణే స్వయత్నగన్ధాసహమాన స్వరూపత్తై, ఉళ్ళపడి దర్శిత్తవర్కు ఈ జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కు ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్"; ఎన్నపడి. [౪

౧౧౭.—"అనాల్, జ్ఞానికళుక్కు ఇతు ఎన్నే?" ఎన్న;

((2) జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్) ఎన్గిఱార్.

అత్తావతు, "స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞాన ముడైయవర్కళుక్కు అపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్" ఎన్గై;

౧౧౮.—"ఇవర్కళుక్కు అపాయమావానేన్?" ఎన్న;

మూ—౧౧౮. అపాయమాయ్ త్తు, స్వరూప నాశకమాకైయాలే.

౧౧౯. నెఱికాట్టి నీక్కుదియో!"౪ ఎన్నానిన్ఱదే!

వ్యా.—(అపాయమాయ్ త్తు, స్వరూపనాశక [౪ మాకైయాలే) ఎన్గిఱార్.

(స్వరూప) మావతు, అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్;

ఇతుక్కు, స్వయత్నరూపమాన అతు, నాశకమిఱే.

౧౧౯. తదపాయత్వత్తై జ్ఞానినామగ్రేసరరాన ఆఴ్వార్-పాశురత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్, [౧౦

("నెఱికాట్టి"౪) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ.—శ్చేయ్కిఱార్, ('స్వరక్షణే-") ఇత్యాది.

("ఉళ్ళపడి") ఎన్ఱతు, "స్వయత్నగన్ధాఽసహత్వరూప-పారతన్త్ర్యప్రకారవిశిష్టమాక"; ఎన్ఱపడి.

("జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కు ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్") ఎన్ఱతు, "అవర్కళ్తామ్ అధికారికళాకవుడైయ ("ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్")"; ఎన్ఱపడి. }
ఇత్తాల్,

"స్వరూపవిరోధియాన [ప్రపత్త్యన్తర]త్తై అజ్ఞానాఽశక్తికళడియాకవిడుమ్ అజ్ఞర్క్కు ఆయిఱ్ఱు, "(౧)ఇతు దుష్కరోపాయమ్, "(౨) ప్రపత్తి సుకరోపాయమ్", ఎన్ఱు, ప్రపత్తియోడొక్క అతువుమ్ "ఉపాయమాకత్తోన్ఱువతు" * ఇతి ఆఱాయిరప్పడివ్యాఖ్యానమ్ [౨౦ అనుచితమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౧౭.—"[(2) జ్ఞానికళుక్కు] ఇత్యాదిక్కు, పూర్వవాక్యవత్ నిర్వాహమ్"; ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("స్వరూపయాథా

౧౧౮.—"మూలే, [అపాయ] శబ్దత్తుక్కు, [త్రీన్?]") ఇత్యాది.

"(I) దుఃఖజన్మప్రవృత్తి - మిథ్యాజ్ఞానానామ్ ఉత్తరోత్తరాపాయే, "తదనన్తరాపాయాదపవర్గః" ౧ ఎన్ఱు, న్యాయసూత్రత్తిలే, నాశవిష "యత్తిలే ప్రయోగమ్ కాణ్గైయాలే నాశపరత్వముమ్,

"(II)ధ్రువమ్ అపాయేఽపాదానమ్" ౨ ఎన్ఱు, వ్యాకరణసూత్రత్తిలే, "అపాయో=విశ్లేషః" ౩ ఎన్ఱు, విశ్లేషవిషయత్తిల్ ప్రయోగమ్ కాణ్గైయాలే, విశ్లేషపరత్వముమ్, వివక్షితమ్; [విత్తాలే శొల్లిఱ్ఱు; }
"అతిల్,(I) ప్రథమార్థమ్, [స్వరూపనాశకమాకైయాలే] ఎన్గి, అ }
"(II)ద్వితీయార్థమ్.['నెఱికాట్టి నీక్కుదియో?'౪]ఇతి ప్రమాణోదాహరణేన వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ఇవర్కళుక్కు") ఇత్యాది, (అశలాక్కైయిఱే?) ఇత్యన్తమ్. [పు. ౩౮౧, ఇడవరి౧౦- పు. ౩౮౨, వలవరి౫] [౩౫

అ.—[అపాయమాయ్ త్తు] ఎన్ఱతు, "[అపాయ] పదత్తుక్కు విషయమాయ్ త్తు"; ఎన్ఱపడి.

"(1) కర్మ-సాఙ్ఖ్యాదయశ్శాస్త్రైర్ [ఉపాయ]త్వేనదర్శితాః।
(2)హింసా-స్తేయా [దయ]ఙ్కాశ్శాస్త్రైర్ [అపాయ]త్వేనదర్శితాః॥"౫ ఎన్గి, అవిత్తైయుటొక్కుమ్ శబ్దత్తుక్కు, ("అపాయమావానేన్!") ఎన్ఱు;

"'అపాయహేతౌ అపాయవ్యపదేశః' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే [నాశకమాకైయాలే] ఎన్ఱువిఱు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((స్వరూప) మావతు) ఇత్యాది.—

"ఉపాయాన్తరత్యాగపూర్వక - సిద్ధోపాయస్వీకారహేతు-స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానవద్విషయత్తిలే ఈశ్వరనుక్కు అత్యన్తాభిమతిపిఱన్దిరుక్కైయాలే, అవర్కళ్ మీణ్డుమ్ ఉపాయాన్తరత్తిలే ప్రవర్తిత్తాల్ "అన్దవిశిష్టాభిమతిధ్వంసమ్ పిఱక్కుమాకైయాలే, ఉపాయాన్తరమ్ "తాదృశవిశిష్టాభిమతిఘటిత - అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప - స్వరూపనాశ "హేతు"; ఎన్ఱపడి. [౨౫

౧౧౯. ("నీక్కు"౪) తల్=విశ్లేషిప్పిక్కై.

"ఇత్తాల్, 'విశ్లేషహేతువుమ్, [అపాయ] శబ్దవివక్షితమ్' ఎన్ఱు, సూచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(తద్-) ఇత్యాది.

"'ఇవ్వర్థత్తై' ఎన్నామల్, (తదపాయత్వత్తై) ఎన్ఱు, (అపాయ) [౩౦ శబ్దకర్మకత్వనిర్దేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు, అతిన్ముఖైయ అర్థాన్తరపరతాభిప్రాయత్తాలే"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

* ఆఱాయిరప్పడివ్యా. అన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు. ౭౩, వరి౧౨-౧౩.
౧॥ గౌతమ-న్యాయసూ. ౧-౧-౨. ౨॥ అష్టా. ౧-౪-౨౪.

౩॥ సిద్ధాన్తకౌ. అన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు.౫౪. ౪॥ పెరియతిరువన్దాది, ౬. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ.౧౭, శ్లో.౮౦. అత్రపూర్వోత్తరార్ధయోర్వ్యత్యయోదృశ్యతే. ॥పుటమ్ ౩౮. ॥

౧ ౨ ౧ (౧)(౨)
అత్య న్తదీషితాత్య న్త-పారత న్త్ర్యస్వరూప-హా,తదిష్టివిహతిజో-పేక్షారూపవిశ్లేషకృత్ప్రసః. । స్వరూపఘ్నత్వనియత-భీ-శుక్-సిద్ధాన్య-[అపాయ]-తా,

వ్యా.—అత్తావత్తు:—

"ఉన్నైన్దొయొళియ వేఱోరుపాయత్తైక్కాట్టి,ఉఙ్గ పక్కలినిన్ఱుమ్ అకఱ్ఱప్పార్క్కిఱాయో?' ఎన్కైయాలే, ప్రాప్యకాన్తరాపాయత్వమ్ సిద్ధమిఱే!"; ఎన్నై.

("నీకు-"౧కై) యావత్తు:—

మూ.—౧౨౦. (౧) "వర్తతే మే మహద్భయమ్"౫ ఎన్కైయాలే భయజనకమ్;

వ్యా.—పరతన్త్రమాననవస్తువై, స్వతన్త్రకృత్యమాన్నవపాయానుష్ఠానత్తిలే మూట్టి,తన్నకుఱ అశలాకుఱ్కైయిఱే?

౧౨౦. ఇత్తిన్నుడైయ స్వరూపనాశకత్వ-ప్రయుక్తమాన దూషణవిశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

((౧) "వర్తతే"౫) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.

అ.—["నైఱిక్కాట్టి"౧]ఇత్యాది, పెరియ తిరువన్దాది. ఇతుక్కర్థమ్ (అత్తావత్తు) ఇత్యాది.

["నైఱి"౧]—వత్రి. "నైఱియే, కుత్తియుమ్వళియుమ్ఇరుప్పైయర్"౨ ఎన్నక్కడవతిఱే?.

"అతిల్, లౌకికమాన్నమార్గత్తై వివక్షిక్కిల్, ప్రకృతాసఙ్గతియాకైయాలే, 'నైఱియెల్లామ్ ఎడుత్తురైత్త'౩ ఇత్యాదియిఱ్పోలే ఉపాయ 'వివక్షైయుచితై'"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఉపాయత్తై") ఇతి.

["నీకు-తియో?"౧] ఎన్ఱ,ఇవిదుక్కర్థమ్, ("అకఱ్ఱప్పార్క్కిఱాయో?") ఇతి.

"(1)హేతు-(2)-సాధ్యపదాధ్యాహారేణ వాక్యపరిసమాప్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎన్కైయాలే") ఇత్యాది.

("ప్రాప్యకాన్తరాపాయత్వమ్") ఎన్ఱత్తు, "ఉపాయాన్తరత్తిన్నుడైయ భగవద్విశ్లేషహేతుత్వమ్" ఎన్ఱపడి,

"'బ్రహ్మణస్సర్వగతత్వాత్, తదవధికవిశ్లేషమ్ అసంభావితమాన్నాలుమ్; ఉపాయాన్తరమ్ విలమ్బితఫలప్రదమాకైయాలే, "తాదృశవిలమ్బకరణమే(అకఱ్ఱుకై)"ఎన్ఱు,వివక్షిక్కైయుచితమ్': ఎన్నుమ్,శఙ్కైయిలే, అవతారరహస్యజ్ఞానా [త్మక?]జక - సాధనాన్తరత్తుక్కు అవిలమ్బితఫలహేతుత్వముణ్డాకైయాలే,౪ 'సాధనాన్తరాధీన ఫలవిలమ్బమ్ (అకఱ్ఱుకై)' ఎన్నవొణ్ణాత్తు; పిన్నై, 'సాధనాన్తరపరిత్యాగపూర్వక - సిద్ధోపాయస్వీకారజనిత విశిష్టాభిమతివిహతిలక్షణ ఉపేక్షాకరణమే, ఉపాయాన్తరసంబన్ధాఽఽపాదనహేతుకమాన (అకఱ్ఱుకై)' ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైయుచితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ('నీకు-"౧కైయావత్తు) ఇత్యాది.

అ.—(పరతన్త్రమానవస్తువై)ఎన్ఱత్తు, "విశిష్టాఽభిమత్య-అజనక-సాధనప్రవృత్త్య-అనర్హవస్తువై" ఎన్ఱపడి.

(స్వతన్త్రకృత్యమాన) ఎన్ఱత్తు, "విశిష్టాఽభిమత్య-అవిషయచేతనార్హమాన" ఎన్ఱపడి.

(తన్నకు- అశలాకుకై) ఎన్ఱత్తు, "ఉపేక్షిక్కై" ఎన్ఱపడి.

౧౨౦. సర్వత్ర,వ్యాఖ్యావికల్పఙ్గళిలే, (౧) నిగమనముమ్, (౨)ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతియుమ్,ప్రథమవ్యాఖ్యానుగుణమాకచ్చొల్లుకై, గ్రన్థిక సమయసిద్ధమాకైయాలే, [అపాయ] శబ్ద-ప్రథమవ్యాఖ్యానుగుణమాన ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి,

(ఇత్తిన్నుడైయ) ఇత్యాది.

(స్వరూపనాశకత్వ- ప్రయుక్తమాన) ఎన్ఱత్తు, "స్వరూపనాశకత్వ నియతమాన" ఎన్ఱపడి.

(దూషణవిశేషఙ్గళ్) ఎన్ఱత్తు, "(౧)భయజనకత్వ (౨)శోకజనకత్వాత్మకదోషఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

(స్వరూపనాశకత్వ)మ్, (౧)భావితయా అనుసన్ధీయమానమాన్నాల్, భయజనకమాయిరుక్కుమ్;

(౨) వర్తమానతయా [అత్తావత్తు సిద్ధతయా] అనుసన్ధీయమానమాన్నాల్, శోకజనకమాయిరుక్కుమ్;

"(౧) ఆగామిని, భయమ్; (౨)అతీతే, శోకః",౬ఎన్నక్కడవతిఱే?.

యద్వా:—"ప్రాప్యకాన్తరత్తుక్కు స్వరూపానురూపత్వ సాధకతయాఽభిమతమాన ముముక్షుం ప్రతి విహితత్వాది హేతుక - అనుమాన(త్తుక్కు)దూషకమాకైయాలే, (దూషణ) శబ్దప్రయోగమ్ పణ్ణిన్ఱు;

౧॥ పు. ౩౮౧. రమ్నోట్టు. ౨॥

౩॥ తి. వా. ౪ - ౮ - ౬. ఇఙ్గు, ఈట్టిలుమ్, అడైయవళైన్దానిలుమ్, ఇవుయివిశేషఙ్గళ్ ఉక్తఙ్గళ్. ౪॥ జన్మకర్మచ మేదివ్యమ్ ఏవంయోవేత్తితత్త్వతః । త్యక్త్వాదేహం పునర్జన్మనైతి మామేతి సోఽర్జున॥" ఇతిగీతా (౪-౯)- శ్లోకభాష్యోక్తార్థోఽయమ్.

౫॥ జితన్తే. ౯. ౬॥ —ఆచార్యహృ., ప్ర. ౨, వా. ౧౩, వివేకాదిసాధనసప్తకాన్తర్గతావసాదవివరణే, పు. ౧౬౪; గీ. ౧౮-౪. భా. అత్ర, "భయ"స్య ఆగామ్యనర్థానుసన్ధానజ శోకరూపత్వాత్, "అభావ-" శబ్దోదితశోకస్య అతీతానర్థానుసన్ధానజత్వం, పరిశేషాత్ సిద్ధమ్; "(అమఱైయాయివై) కడ్డ్షవశ్రిలుమ్ వరుమవళ్రిలుమ్ అడైప్పణ్ణుమిఱే వర్తమానమ్?" [తి. వా. ౧-౧-౪-ఈడు] ఇతి ద్రమిడోపనిషద్భాష్యేఽనుగృహీతంహి?.

॥పుటమ్ ౩౮౨॥

(1)(2) I 1-3 II (1) (2)
"విహితేష్వనురూపాన్యగతౌ ఇత్యభియుక్తోక్తి-శ్రీ కాలయోగ్యతారూపకాలాదౌ చాల్గివస్తునిఅగాము, తీకానస్థానాంశ్లా

వ్యా.—అత్రావకః:—

"(I)"" (1) కాలేష్వపిచ సర్వేషు, (2) దిక్షుసర్వాసుచా
"చ్యుత! (3) శరీరేచ,

"(II)గతౌచాపి, వర్తతే మేమహద్ భయమ్॥"౧ ఎన్ఱు,

అ.—" 'ప్రాప్తకాన్తరం, స్వరూపానురూపమ్; ముముక్షుంప్రతి విహి
"తత్వాత్: ప్రపత్తివత్:' ఎన్ఱ్,అ అనుమానమ్,

" 'ప్రాప్తకాన్తరం స్వరూపవిరుద్ధమ్; స్వరూపనాశకత్వప్రయుక్త భ
"యాదిజనకత్వాత్: "అహంభీతోస్మి"౨ ఇత్యాద్యుక్తసంసారవత్;
" "మాశుచస్సంపదందైవీమ్"౩ ఇత్యాదిసిద్ధానురథావచ్చ': ఎన్ఱ్,అ
"అనుమానత్తాలే సత్ప్రతిపక్షితమాకైయాలే'; ఎన్ఱు, కణ్ణుక్కోళ్వతు

మూలోపాత్తవచనభఙ్గిస్వరసైయ క్లేశోపాదానపూర్వకమ్ అక్కు
క్కు అర్థమ్, (అత్రావకః) ఇత్యాది.

("కాలేషు"౧) ఇత్యాదికమ్, "ఖిల"-* ఋక్ - త్వేన ప్రసిద్ధమాన
జితన్తా-స్తవత్తిలే.

(౧)[I. (1)-(3)]("కాలేషు"౧)ఇత్యాదిసప్తమ్యన్తపదానుక్రమత్తుక్కు,
("గతౌ",౧ ఎన్ఱ్,అవిత్తోడే పరిసమాప్తియాకైయాలే,

(౨)[II] ("గతౌ"౧) ఎన్ఱ్,అవిత్తు, ప్రధానమ్;

(౩)[I. (1)-(3)] ("కాలేషు"౧) ఎన్ఱు, తొడక్కి తచ్ఛేషమ్;

(౪)("కాలేష్వపి"౧) ఎన్ఱా,తోపాతే, "గతావపి" ఎన్ఱాతే,

("గతౌచాపి"౧)ఎన్ఱు, వ్యత్యస్తనిర్దేశత్తాలే,చకారమ్సముచ్చయపరమ్;

(౫)("అపి"౧)-శబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్;

(౬)("గతి"౧)- శబ్దమ్ ఉపాయపరమ్;

(౭)పృథక్పృథక్ ఉపాయత్వమ్ అభిమతమాకైయాలే, తదనుగుణ
మాక ("గతౌ"౧) ఎన్ఱు, [=ఎన్ఱ్,అ]ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్:

ఇత్తైత్తిరుళ్ళమ్పుల్ తిరియరుళిచ్చెయ్దిఱార్, (ఉపాయాన్తర-)
ఇత్యాది.

"[A](౧)సముచ్చయత్తిల్ ఏక('చ'౧)కారముమ్,(౨)ఇతరేతరయోగ
"త్తిల్ అనేక('చ'౧)కారముమ్,ఔత్సర్గికమాకైయాలే,ఇఙ్గే("(1)కా
"లేష్వపిచ"౧) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి ("(3)శరీరేచ"౧) ఎన్నుమళవాక్ప్రయు
"క్తమాన సముచ్చయత్రయమ్, అఙ్గఙ్గళైయ ఇతరేతరయోగపరమ్;

"[B]సప్తమికళ్, విషయత్వార్థికైకళ్;

వ్యా.—"(I) ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్య
"మాన 1) కాల (2) దేశ-(3) దేహ విషయమాక్కవుమ్,

"(II)ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ తాన్ విషయమాక్కవుమ్,

(1)(2)
అ.—"[C]'భీ-త్రార్థానాంభయహేతుః'ఎన్ఱ్,అ 'అపాదాన'సంజ్ఞై, పరత్వాల్ 'అధికరణ' సంజ్ఞై బాధికైయాలే, పఞ్చమీ వారా
"మల్, విషయత్వరూప- ఆధారత్వార్థక - సప్తమికళ్ వన్దతు';
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (౧) ద్వన్ద్వసమాస - (౨) (విషయ) శబ్ద
త్తాలే అర్థనిర్దేశమ్, ("(1)కాల-") ఇత్యాది.
సిద్ధాన్తత్తిలే,‡దేశాతిరిక్తదిక్-పదార్థమ్ఇల్లామైయాలే,("2)దేశ"-)ఇతి.

" " "శీర్యతే" ఇతి శరీరమ్'ఎన్ఱు, ("(3)శరీర"౧)శబ్దవ్యుత్పత్తియా
'నాలుమ్; ఇఙ్గే, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానయోగ్యత్వరూప వస్తుసామగ్ర్య
"త్తాలే,'జాతపుత్రి'౭ ఇత్యాద్యుక్త 'జాతపుత్ర్య'౭ త్వాద్యుపలక్షిత-ఉప
"చయావస్థావిశిష్టశరీరమ్ అభిప్రేతమ్':
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, "దిహ=ఉపచయే"౮ ఎన్ఱ్,అ "దిహ-"౮
ధాతు- నిష్పన్న-("దేహ"-)శబ్దత్తాలే అర్థనిర్దేశమ్, ("(3)దేహ"-) ఇతి.

[A] "సమభివ్యాహృతపదార్థతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన పదార్థాన్త
"రాన్వయత్తిలే తాత్పర్యగ్రాహకమ్, 'సర్వ- సకలాది' శబ్దమ్";
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే "సర్వ"౧ శబ్దార్థానుక్తిః.

[B]యద్వా:—"సర్వ" శబ్దఙ్గళ్, ప్రకారకార్త్స్న్యవాచియాయ్,

(౧) ఉదగయనత్వ-పూర్వపక్షత్వాదిరూప-కాలప్రకారఙ్గళైయుమ్,

(౨) సమత్వ-ప్రాచీనప్రవణత్వాది-రూప- దేశప్రకారఙ్గళైయుమ్,

(౩) జాతపుత్రిత్వ-కృష్ణకేశత్వాదిరూప- శరీరప్రకారఙ్గళైయుమ్,

ఉపాయాన్తరానుష్ఠానయోగ్యతాత్వేన వివక్షిత్తు, " 'సర్వ' శబ్దా
ర్థమ్,—(ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యమాన) ఎన్ఱ్,అవిత్తు";
ఎన్ఱా,క్కొళ్ళుమ్.

[పు.౩౮౩,వలవరిశ-౭ల్]ఉక్తరీత్యా("గతౌ"౧)ఎన్ఱ్,అవిత్తుక్కు అర్థమ్,
((II) "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్-తాన్ విషయమాక్కవుమ్") ఇతి.

అఙ్గాఙ్గిభావ [అఙ్గానాంశేషిత్వేన] సముచ్చయపర - "చ"౧
శబ్దార్థమ్ ఉహ్యమ్.

[A] భయమ్, భావ్యనర్థాశఙ్కనమ్.

౧॥ పు. ౩౮౨, ౫మ్నోట్టు. ౨॥ జితన్తై. ౮. ౩॥ గీ. ౧౬-౩.
*॥ పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళైయిన్ జితన్తావ్యా. పు. ౧, వాక్యమ్౧.

౪॥ అష్టా. ౧-౪-౨౫. ౫॥ పు. ౩౮౧, ౧మ్నోట్టు. ౬॥ అష్టా. ౧-౪-౪౫. ౭॥ "జాతపుత్రః కృష్ణకేశోఽగ్నీనాదధీత" ఇత్యాద్యనుపూర్వీకమ్ అపస్తమ్బాదివచనమత్రానుసన్ధేయమ్. ౮॥ ధాతుపాఠే అదాదౌ, పఞ్చమః. ‡=యాతిప్రమతదీ.

మూ.—(౨) "మాశుచః"౧ ఎన్గై, యాలే శోకజనకమ్.

వ్యా.—"ఎనక్కు మహాభయమ్ వర్తియానిన్ఱ,తు'
"ఎన్గై,యాలుమ్;

"ఉపాయాన్తరశ్రవణానన్తరమ్ అర్జుననుక్కు శోకమ్
"పిఱక్క, స్వరూపానుగూప -

అ—[B]ఆశఙ్కనీయ- అనర్థమహత్త్వాత్, ఆశఙ్కన-మహత్త్వమ్. [C]ఆశఙ్కనీయమాన అనర్థత్తినుడైయ మహత్త్వముమ్, స్వరూపహాని పర్యవసితమాన్నాలే ముఖ్యమల్లతు, "ఇన్దభయమ్, దుష్కరత్వః ఎన్ధనమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు.—[దుష్కరత్వనిబన్ధనమాకిల్,]దౌష్కర్యత్తాల్ ఉపాయ నిష్పత్తివిరహముణ్డామ్, ప్రతికూలవస్త్వాపత్తిరూప-ముఖ్యానర్థమిల్లైయే?.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మహాభయమ్") ఇత్యాది.

"(౧, రహస్యమ్" ఎన్ఱాల్,

"(౨) ఏతత్ప్రబన్ధాధికారికళ్ ఎల్లారుక్కుమ్ శ్లోకశరీరమ్ అవగతమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱాల్, [తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి,]

"మాశుచః"౧ ఎన్గిఱవిత్తినుడైయశేషత్తై యుపాదానమ్పణ్ణామల్ తదర్థకథనమ్,

("ఉపాయాన్తరశ్రవణ-") ఇత్యాది.

("ఉపాయాన్తరశ్రవణానన్తరమ్") ఎన్ఱ,తు, "స్వశరీరత్వ-కథనాది-౨ పూర్వకమ్ ఉపదిష్టమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ ("శ్రవణానన్తరమ్")" ఎన్ఱ,పడి.

("అర్జుననుక్కు శోకమ్పిఱక్క") ఎన్ఱ,తు, "జితేన్ద్రియాగ్రగణ్యనాన్యాలే దుష్కరత్వనిబన్ధనశోకమ్ కూడాత్తాకైయాలే,

పూర్వోక్తస్వశరీరత్వాది హేతుక- అత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానమూలక- ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానాధీన(శోకమ్పిఱక్క)" ఎన్ఱ,పడి.

శ్లోకత్తిల్, "మామ్"౧ ఎన్గిఱవిత్తినుడైయ అర్థమ్, (స్వరూపానురూప-) ఇతి.

ఏ-అ.—౧౨౦. "("అర్జునశోకమ్"), బన్ధువధప్రసఙ్గజనితమాయిరుక్క, "ఉపాయాన్తరశ్రవణజనితమ్" ఎన్గిఱతు, ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

విశ్వరూపదర్శన మాత్రత్తాలేయే బన్ధువధత్తిల్ తనక్కు కర్తృత్వభ్రమమ్ పోయ్విడుకైయాలే, అతుక్కుప్పిన్పు చరమశ్లోకోపదేశత్తాలే పోక్కవేణ్డుమత్తాన శోకమ్ స్వరూపవిరుద్ధ- అతిదుష్కరోపాయాన్తరశ్రవణజనితమే యాకవేణుమిఱే?.

౧॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౨॥ గీ.౧౦-౨౦="అహమాత్మా గుడాకేశే"త్యాది; ౭-౪,౫, ="భూమిరాపోఽనలో వాయుః...అపరేయమితస్త్వన్యాం..."

25-10-98,

మూ.—౧౨౧. ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు,పతత్-ప్రవృత్తియిల్ ప్రాప్త్యశ్చిత్తవిధికూడాతు.

వ్యా.—"ఉపాయత్తై ఉపదేశిత్తు, 'మాశుచః'౧ ఎన్ఱు, "శోకాపనోదనమ్ పణ్ణియరుళుకైయాలుమ్;

"స్వరూపవిరోధియాన ప్రాపకాన్తరమ్ జ్ఞానికళుక్కు "(౧) భయజనకముమామ్, (౨) శోకజనకముమామ్, "ఇరుక్కుమ్"; ఎన్గై.

౧౨౧. కీళ్ చొన్నపడియేఅర్థత్తై యఙ్గీకరియాత్తవళవిల్ [వరుమ్] విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్,

(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి-

(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు ఎన్ఱ,తు, "[స్వరూపనాశకమ్] (వా. ౧౧౮) ఎన్ఱు, కొళ్ళాతపోతు" ఎన్ఱ,పడి.

(పతత్- ప్రవృత్తియిల్,ప్రాయశ్చిత్తవిధికూడాతు)ఎన్ఱ,తు,

అ.—"శరణ"౧ శబ్దార్థమ్, ("ఉపాయత్తై") ఎన్ఱు.

"ఉత్తరార్ధమ్[=ఉత్తరపదమ్?], అజ్ఞాతజ్ఞాపనవిధి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ("ఉపదేశిత్తు") ఎన్ఱ,తు[="అప్రవృత్తప్రవర్తనవిధి" ఎన్ఱు ("శోకాపనోదనమ్")=శోకనివర్తనమ్. [మభిప్రాయత్తాలేయన్ఱు,]

"మూలత్తిలే, [భయజనకమ్] ఇత్యాదిక్కు విశేష్యమ్, ప్రకృతమాన ప్రాపకాన్తరమ్;

అతు, అపాయత్వరూప - అవ్యవహితోక్తప్రకార విశిష్టమాయ్ కొణ్డే, విశేష్యమాయిరుక్కుమ్": ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపవిరోధియాన) ఇత్యాది.

"[భయ...శోక] జ్ఞళుక్కు ప్రతిసంబన్ధికళ్, పూర్వప్రకృతజ్ఞానికళ్ [వా. ౧౧౭]"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ("జ్ఞానికళుక్కు")ఎన్ఱ,తు.

౧౨౧. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (కీళ్ చొన్నపడియే) ఇత్యాది.

(అర్థత్తై) ఎన్ఱతు, (౧) "ప్రమేయత్తై" ఎన్ఱ,పడి;—

(౨)యద్వా, "ఇప్రబన్ధమ్, రహస్యవ్యాఖ్యానరూపమాకైయాలే
1 2
నమశ్శబ్ద-౨ త్యాగవిధి కళుడైయ అభిధేయత్తై" ఎన్ఱుమామ్.

"మూలత్తిలే, [ఇప్పడి] ఎన్గిఱతు,శోకజనకత్వాది ప్రయోజకతయా, ౧)ప్రధానమాయుమ్,(౨)ప్రకృతమాయుమ్ ఇరుక్కిఱ([(వా.౧౧౮)స్వరూపనాశక]స్వ)త్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("(వా. ౧౧౮) స్వరూపనాశకమ్" ఎన్ఱు,) ఇత్యాది.

[పతత్-ప్రవృత్తియిల్]ఎన్గిఱతు,

౨॥ పు, 3౭౮, అప్నోట్టు.

వ్యా "సకృదేవహి శాస్త్రార్థఃకృతోఽయం తారయేన్నరమ్।
"ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయాహీయతేఽనయా॥౧

అ.— "వివాహేనాద్విముక్త్యంకుర్యాత్" అ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ 'వివాహ' 'శబ్దమ్ తత్ప్రక్రియా లక్షకమాకిఱాప్పోలే,

"ఉపాయాత్తగ్రవృత్త[-శబ్దస్తత్-] ప్రాక్-కాలలక్షకమవ్వు;

"కిన్తు, 'రాహూపరాగే స్నాయాత్' ౩ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే 'రాహూపరాగ' ౩ పదమ్ పోలే, స్వారసిక నిమిత్తసంబన్ధయుక్తప్రాయశ్చిత్తసముఖవ్యాహారానుగుణ్యేన నిమిత్తత్వపర్యవసానమాయ్ తత్కాలశయకాలలక్షకమాకైయుచితమ్"; ఎన్ఱు మునిప్రాయత్తాలేయరుళి చ్చెయ్దార్,

(“సకృదేవ”౧) ఇత్యాది.

ఇన్దవదనసఙ్గ్రహమ్, లక్ష్మీతన్త్రిప్పడి.

“అస్యాంతిష్ఠతో, జగన్నాథంప్రపద్యేతజనార్దనమ్”౧ఇతిపూర్వవాక్యోక్తిప్రకృతిపరామర్శి, (“అయమ్”౧) ఎన్ఱు, అదితు;

"(౧) హింసా-స్తేయాదయశ్, శాస్త్రైర్ [అపాయ]త్వేనదర్శితాః। (౨)కర్మసాఙ్ఖ్యాదయశ్, శాస్త్రైర [ఉపాయ]త్వేనదర్శితాః॥"౪ ఎన్ఱు, పూర్వానుసారత్తాలే, (“ఉపాయ”౧) శబ్దమ్, "కర్మ సాఙ్ఖ్యం తథా యోగ' ఇతిశాస్త్రవ్యపాశ్రయాః॥"౫ఎన్ఱు, కర్మ జ్ఞాన భక్తిపరమ్;
(1, 2, 3)

(“అపాయ”) శబ్దమ్, హింసా-చౌర్యాది-పరమ్;

"ఏషా సాధారణీనిష్ఠా సర్వోపాయాపాయవర్జితా:।"౬ ఎన్ఱు, పూర్వప్రకృతైయాకైయాలే, (“అనయా”౧) ఎన్ఱపడి.

నితరాంస్థితిః—(“నిష్ఠా”౧).—

“మధ్యమాంవృత్తిమాస్థితః।”౭ "మధ్యమాంస్థితిమాస్థితా॥"౮ ఎన్ఱు, పూర్వాపరానురోధత్తాలే.

"నితరామ్" ఎన్ఱతు, భగవదత్యన్తాధిమతిప్రకారబోధకత్వత్తైప్పఱ్ఱ.

వ్యా.— "అపాయసంప్లవే సద్యఃప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్। ప్రాయశ్చిత్తిరియంసాత్రయత్పునశ్శరణంవ్రజేత్॥
"ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేప్యేతదేవహి.”౯౧

“ఎన్ఱు, ప్రపన్నస్యానవసరః, ప్రాయశ్చిత్తాదికమాక

అ.—(“అపాయసంప్లవే”౧,—అపాయప్రవృత్తౌ — ప్రాయశ్చిత్తబలవ్యాప్తివల్ సర్వాంశపుత్వవిషయా,

ప్రవృత్తియై (“సంప్లవమ్”౧)ఎన్ఱు, అదు.

(“ఉపాయత్వస్వీకారే”౧) ఎన్ఱతు, "నిక్షేపాపరపర్యాయ న్యాసపఞ్చాఙ్గసంయుతః। సంన్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి॥ ఉపాయత్వేనానుష్ఠానే"; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయుటకొణ్డు అరుళిచ్చెయ్దార్, (ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

"'స్వరూపజ్ఞానకర్మ-హింసా-స్తేయాద్యపాయసంబన్ధమ్,అనన్యశరణత్వాదిస్వరూపవిషయక-అవధానరహితమాత్రమాకైయాలే, తస్య ప్రాయశ్చిత్తమాన ఉపాయత్వస్వీకారముమ్, తద్వత్ స్వరూపాఽనవధానహేతుకమ్' ఎన్ఱు, సిద్ధమ్"; ఎన్ఱు మునిప్రాయత్తాలే, (“ప్రాయశ్చిత్తాదికమాక”) ఎన్ఱతు.

ప్రమాదమావళి, ఇన్ఱు, స్వరూపాఽనవధానమ్.

*I. ఇత్తాల్, "బుద్ధిపూర్వక-అసకృదాప్రవృత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తానికారమిల్లై"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

II. అథవా:—"'అపాయసంప్లవే'"౧ ఎన్ఱుమ్, “ఉపాయత్వస్వీకారే” ౧ ఎన్ఱుమ్, బుద్ధిపూర్వకత్వఘటిత కర్తృత్వ బోధక నిర్దేశమ్పణ్ణామల్,

(“అపాయసంప్లవే”౧) ఎన్ఱుమ్, (“ఉపాయత్వస్వీకారే”౧) ఎన్ఱుమ్

"'మత్తోభూతం నతుమయాకృతమ్'౧౦ఇత్యాదికళిల్ పోలే క్రియాసంబన్ధమాత్ర బోధకనిర్దేశమ్ పణ్ణినదిత్తాలే, 'అబుద్ధిపూర్వకత్వరూపపూర్వోక్తప్రామాదికత్వమ్ లబ్ధమ్'; ఎన్ఱు మునిప్రాయత్తాలే,(“ప్రామాదికమాక”) ఎన్ఱతు”; ఎన్నవుమామ్.

“ప్రపద్యేతజనార్దనమ్” ౧ ఎన్ఱు, పూర్వానుసారత్తాలే,(“ప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్”౧) ఎన్ఱు,అవిడత్తిలే, కర్తా, 'ప్రపన్ననాకవేణుమ్'; ఇత్యభిప్రాయేణ (ప్రపన్నస్యానవసరః) ఎన్ఱతు.

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ.౧౭, శ్లో. ౯౦ముతల్, ౯౭వరైయిల్.
౨॥ ౩॥
౪॥ (లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౮౦.) పు. ౩౮౧, నోట్టు౫.
౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౪౯. ౬॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ ౧౭-౮౯.
౭॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౫౮. “మాధ్యమీంవృత్తిమాశ్రితః” ఇతిచపా.
౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౯౯.

౯॥ ౧౦॥

వ్యా·—"ఉపాయాన్తర(ప్రవృత్తి)వన్ద కాలత్తిల్, అపాయ "ప్రవృత్తియిల్ పోలే పునఃప్రపదనరూప ప్రాయశ్చిత్తత్తై "విధిక్కుకూడాతు"; ఎన్నై·

అ·—వచనస్థమాన ("ఉపాయానామ్ ఉపాయత్వస్వీకారే"౧ [ఎన్ని, అవిత్తుక్కుమ్, మూలస్థమాన [ఏతత్ప్రవృత్తియిల్] ఎన్ని, అవిత్తుక్కుమ్, గ్రన్థలాఘవార్థమ్ తన్త్రేణ అర్థకథనమ్, ("ఉపాయాన్తర")- ఇత్యాది.

1 2 1 2
వచన మూలయోః ("స్వీకార"౧) [ప్రవృత్తి] పదఙ్గళ్, తదాశ్రయ కాల లక్షకఙ్గళ్;

నిమిత్తత్వమ్, * సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహార న్యాయ-సచివ ప్రాయశ్చిత్తసమభివ్యాహారబలలభ్యమ్.

"ఇత్తాల్:- 'ఉపాయఙ్గళాకత్తోడ్ ముక్తిఅ ఇన్ద సాధనాన్తరఙ్గళై ప్రవ "ర్తిప్పిక్కుమిడత్తు, కూశ్మాణ్డగణ హోమాది ప్రాయశ్చిత్తకర్మవిధియోగ్య "త్తై సంపాదిక్కవేణ్డాహైయాలే ‡, (కూడాతు) [స్వరూపప్రాప్తఙ్గళ్ "యాకిల్, ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణి ఇవన్ తిరుత్తియవేణ్డువతిల్లై; స్వరూప "ప్రవృత్తిలిక్కిలవనుక్కు అతు కాణాహైయాల్:]; ఎన్ఱు, 'ఇవాహ "నాస్తి ముఖం కుర్యాత్' ౨ ఇత్యాది నిర్దేశ సాజాత్యాభిప్రాయేణ "అయ్ప్పడి - వ్యాఖ్యానమ్, అనత్యుచితమ్'; ఎన్ఱు కరుత్తు. ౩

("అపాయసంప్లవే"౧) ఎన్ఱు, సమాకరనవ్యఞ్జితమ్, (అపాయ ప్రవృత్తియిల్ పోలే) ఎన్ఱతు.

ఇత్తాల్:—"'పరిత్యజ్య'౪ ఇత్యాదికళుక్కు, అశక్తిహేతుక "త్యాగానువాదత్వాశ్రయణత్తాలే కథంచిత్ అన్యథాసిద్ధికళిక్కిలుమ్;

"(1) ఉపాయసంయోగత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధి అవిచార్యమ్;

"(2) తత్రాపి, అపాయతుల్యప్రాయశ్చిత్తవిధి, దురపహ్నవమ్"; ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

("ఏతదేవ"౧) ఎన్ఱు, అవిత్తు, ("పునశ్శరణం వ్రజేత్"౧) ఎన్ఱు పూర్వప్రకృతైయాన పునఃప్రవృత్తియైప్పరామర్శిక్కిఅతు.

"లిఙ్గసామాన్యవివక్షయా నపుంసకలిఙ్గమ్ వన్దకిడక్కిఅతు" ఎన్ఱు, మభిప్రాయత్తాలే, ("పునఃప్రపదనరూప") - ఇతి.

("ప్రాయశ్చిత్తిః"౧) ఇత్యనుషఙ్గసిద్ధార్థమ్, (ప్రాయశ్చిత్తత్తై) ఇతి.

వచనస్థ 'లిజ్' - ప్రత్యయత్తైయుమ్. మూలస్థ [విధి] - శబ్దత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు, ("విధిక్క") ఎన్ఱతు.

అ.—అయమాశయః:—

I. ఉపాయసంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధ్యున్నీత - ఉపాయసంయోగజననీయ - ప్రత్యవాయభాక్త్వ - ప్రయోజకమ్ [ఎతు? ఎన్నిల్], "ప్రపన్నత్వమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు;—

ముఖ్యాశక్తియాలే అనుకల్పత్తైయనుష్ఠిత్తవనుక్కు, ముఖ్యత్తిలే శక్తియుణ్డానవిన్ఱు అతిలే ప్రవర్తిత్తాల్, ప్రత్యవాయాన్వాయక ప్రాయశ్చిత్తవిధానమ్, గౌణముఖ్యస్థానఙ్గళిలే కాణాహైయాలే: కింతు, "'అనైశ్వర్యాత్ స్వభావజాత్'౫ ఎన్ఱు, సొన్న సహజ భగవత్పారతన్త్ర్యచేతనత్వమ్, తత్ప్రయోజకమ్"; ఎన్నవేణుమ్:

ఏతాదృశపారతన్త్ర్యజ్ఞాన విరహసహకృత - స్వయత్నవాసనావద్విషయత్తిలే, ఉపాయాన్తరవిధి సావకాశమాకైయాలే, తద్వైయర్థ్యప్రసఙ్గమిల్లై:

ఇన్ద పారతన్త్ర్యజ్ఞానవద్విషయత్తిలే ఉపాయసంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధిక్కు సార్థక్యమ్ సిద్ధమ్:

ప్రపన్ననుక్కు, ప్రాయేణ ఇన్ద ప్రాయశ్చిత్తాధికారభూత - పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ ఉణ్డాయిరుక్కుమాకైయాలే,

ప్రపన్ననుక్కు ఇన్ద ప్రాయశ్చిత్తత్తై విధిత్తిరుక్కైయాలే, "ప్రపన్నత్వమ్ ప్రాయశ్చిత్త ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱు, అన్ఱు.

ఇప్పడి సర్వాత్మసాధారణ సహజభగవత్పారతన్త్ర్యజ్ఞానాధికారక - ప్రాయశ్చిత్తవిధ్యున్నీతమాయ్, సర్వాత్మసాధారణ సహజ- భగవత్పారతన్త్ర్యవచ్ఛిన్న ప్రతిసంబన్ధితాకమాన ప్రత్యవాయమ్ తాన్, ఇష్టప్రాప్తి విరహపర్యవసితమాన పారతన్త్ర్యహానిరూప - స్వరూపనాశలక్షణ అనిష్టావహమాకైయాలే, "ఉపాయ"[=ఉపాయాన్తర] సంయోగ నిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధానమ్ ఉపాయాన్తర [గత చేతన] స్వరూపనాశకత్వ సాధకమాకిఅతు.

II. కించ, ప్రపన్నత్వమ్ ఉక్తవిధ ప్రత్యవాయభాక్త్వ ప్రయోజకమానాలుమ్, ఇన్ద ప్రాయశ్చిత్తవిధిసామర్థ్యత్తాలే, ఉపాయాన్తర [గతమాన చేతన] స్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధమ్.

"ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్:—

ఉపాయసంయోగత్తిల్, నిష్ఠాహానికొల్లియ్ము;

ఇన్ద నిష్ఠాహానితాన్,-

(I) అపాయవత్, నరకావాప్తిహేతువాకైయాకాతు,

అన్యత్ర ముఖ్యానుకల్పఙ్గళిల్ ఇప్పడి కాణాహైయాలే: ఇన్ఱి, (II) ప్రవృత్తిఫలప్రతిబన్ధకత్తాలేయాతల్, (III ప్రవృత్తిఫలావకృష్ట-స్వఫలాపాదనత్తాలేయాతల్, నిష్ఠాహానియాకవేణుమ్; ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇఙ్గే అనుపపన్నమ్;—

౧॥ పు. ౩౮౫, ౧వ నోట్టు. * పు. ౩౩౯. ఇడవరి౧౧. ౨॥ ౩॥ అయ్ప్పడిక్కా అర్థ్రలిపికో. పు. ౭౪. వరి౧౦. ౪॥ గీ. ౧౮-౬౬.

‡—"కూశ్మాణ్డైర్జుహుయాద్దోషాత్పూతత్వమన్యేత..." (ఆరణ్యకా, ప్ర-౨, వ. ౧౧కు అడి.)

౫॥

1 2 3
సరయగఫలరోధో౽ర్వాక్ఫలంవానాన్యసాధనాత్; । ఈద్విశిష్టేష్టిహానైవ్యవనిస్తాహానికతోమతా. । పునఃప్రపత్తేర్యుక్తైవప్రాయశ్చిత్తి-స్మృతితోచితా.

వ్యా:—పునఃప్రపదనమావతు, పూర్వప్రపదనస్మరణమ్;

అ.—(౧) ప్రపత్తిక్కుమ్, (౨) అవతారరహస్యజ్ఞాన సహకృత ఉపాసనత్తుక్కుమ్, దేహావసానేము క్తిరూపఫలమ్, అఠిశిష్టమాకైయాలే, ఉపాయసంయోగత్తుక్కు ప్రపత్తిఫలప్రతిబన్ధ- తదపకృష్టఫలాపాద నత్తిల్ శూదామైయాలే.

ఇన్ని, (IV) ఉపాయసంయోగనిమిత్తక - ప్రాయశ్చిత్తాపనోద్య తద్ధేతుకనిష్టహానియావతు,

“సత్కృత్యవిరతాశ్చార్థా స్వాఙ్గవ్యయోగవిదస్తథా । నార్హన్తిశరణస్థస్యకలాంకోటితమీమపి”౧ ఇత్యాద్యుక్తవిశిష్టాభిమతి విహాతిరూపై యాకవేణుమ్,

అకైయాలే, ఇప్పడి ఉపాయసంయోగనిమిత్తకప్రాయశ్చిత్త విధియాలే, ఉపాయాన్తరస్థలీనుకైయ విశిష్టాభిమతఘటిత - చేతనస్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధమ్.

అకైయాలే, “ఉపాయాన్తర స్వరూపనాశకత్వత్తై యజ్గీకరియావిట్టాల్, “ఉపాయ” సంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధి, అనుపపన్నమామ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఇత్తాల్:—“ ‘ప్రాయశ్చిత్తవిధానమ్, ప్రపత్తివిశిష్టస్వరూప[విషయ]మల్లత్తు, నిష్కృష్టాత్మస్వరూపవిషయమన్ఱు,’ [ర. సారే, అధి. ౨౯, పు ౧౫౩-౧౫౪...]; ఎన్ఱు, శొల్లుకై, అనుపపన్నమ్”; ఎన్ఱ,షడి.

“ఉపాత్తవచనజ్గళిలే, “సకృదేవహిశాస్త్రార్థః”౨ ఎన్ఱు, సావధారణ “సకృత్త్వ”౨ త్తుక్కుమ్, పునస్మరణాగతిక్కుమ్, మిథోవ్యాఘాతమ్” ఎన్నుమ్ శజ్కైయిలే;

“ఉపక్రమావగత సకృత్త్వానుగుణమాక, ‘ఉపసంహారస్థ “పునః ప్రపత్తి’ ౨ వచనమ్ పూర్వకృతప్రపత్తిస్మరణపరమ్’ ఎన్ఱై, ఉపక్రమాధికరణన్యాయసిద్ధమ్”; ఎన్ఱు, పరిహారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పునఃప్రపదనమావతు, పూర్వప్రపదనస్మరణమ్) ఎన్ఱు.—

“(“యత్పునశ్శరణంవ్రజేత్”౨) ఎన్ఱ,ఇవిడత్తిల్, (“శరణ”౨) పదమ్, పూర్వస్వీకృతోపాయపరమ్;

“(“వ్రజేత్”౨) ఎన్ఱ,ఆధాతు, తత్ - స్మరణరూపజ్ఞానపరమ్”; ఎన్ఱుకరుత్తు.

[“పూర్వప్రపత్తిక్కుచ్చొన్న ఫలత్తైప్పెత్తు పునఃప్రపత్తి పణ్ణుకై. మహావిశ్వాసత్తోడేకూడ అనుష్ఠిత్త పూర్వప్రపత్తి ప్రతిసన్ధానత్తాలే కూడాతు”, ఎన్ఱు, ర-సారే(అధి. ౨౯, పు. ౧౬౦]

అ.—“నను![A]అనన్యథాసిద్ధమాన ఉపక్రమావగతమ్,—ఉపసంహారత్తుక్కు అస్వారస్యాపాదకమాన్నాలుమ్;

“ఇజ్జే, (1)విద్యాన్తరరీత్యాయపాఠిక్తా “౨౨వృత్తి” క్కు నివారకత్వేన “అన్యథా సిద్ధమాయ్, (2) అర్థాదవగతముమాన ‘సకృత్త్వ’౨మ్,

“ఉపసంహారగతమాయిరున్డాలుమ్విధిరూపమాన పునశ్శరణాగతివచనత్తినుదైయ స్వారస్యహానాపాదకమాకాతు:

“[B]కించ;—‘సకృదేవప్రపన్నస్య కృత్యంనైవాన్యదిష్యతే । ఉపాయాపాయముక్తస్య వర్తమానస్యమధ్యతః’౪ ఎన్ఱు, ఉపాయాపాయ సంప్లవవిరహదశైయిలే కర్తవ్యాన్తరత్తై నిషేధిత్తిరుక్కై “యల్లతు, ఉపాయాపాయ ప్రవృత్తిదశైయిలుమ్,కర్తవ్యాన్తరత్తై నిషేధిక్కవిల్లై:

“[C]మోక్షార్థభరమ్సమర్పితమాన్నాలుమ్,ఉపాయసంయోగాదినివృత్త్యర్థమాన భరమ్సమర్పితమల్లామైయాలే,సమర్పణీయభరాభావముమిల్లై:

“ఉపాయసంయోగమ్, మోక్షప్రతిబన్ధకమన్ఱే?:

1 2 1 2
“[D]‘ప్రాథమికప్రపదనత్తాలే ఉపాయాపాయప్రవృత్తినివృత్తియుణ్డామైయాలే, పునఃప్రపదనమ్ అనపేక్షితమ్’; ఎన్నవొణ్ణాతు;

“భక్తిపోలే, ప్రపదనముమ్, అబుద్ధిపూర్వక-అఘమాత్ర-నివర్తకమాకైయాలే,పునఃప్రపదనవిధిసామర్థ్యత్తాలే ‘సర్వపాపేభ్యః’ ౫ఎన్ఱ, ‘అ ‘సర్వ’౫- శబ్దమ్ బుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘవ్యతిరిక్తవిషయమాక సంకోచనీయమామ్:

“[E]కించ:—పూర్వకృతప్రపత్తిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనివర్తకత్వత్తిలే, విశిష్యవచనమిల్లై:

“[F] వచనమిన్ఱిక్కేయుమ్, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనివృత్త్యర్థమేన ప్రపత్తిమైయనుష్ఠిక్కుమ్ పోతు,భక్తియైయుమ్ అనుష్ఠిక్కప్రసజ్గిక్కుమ్;

“[G]ఎల్లాయుమ్, ఇప్పడి, బుద్ధిపూర్వక - ఉత్తరాఘనివృత్త్యర్థమాక ప్రపత్తియైయనుష్ఠిప్పదాకైయాలే పునఃప్రపత్తివిధిక్కు, నిర్విషయత్వమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్:

“[H]‘కరిష్యమాణాంశ్చ’౬ ఎన్ఱ,ఆ గద్యశ్రీసూక్తియుమ్, అబుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘమాత్ర విషయమాయాకక్కడవతు:

“[I]‘కరిష్యమాణ’౬శబ్దమ్, కరిష్యమాణపాపారమ్భక పాపపరమాక వుమామ్;

౩॥ ౪॥

౫॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౬॥ శరణాగతిగద్యమ్.

౯ బ్రహ్మసూ,౪-౧-౧—“ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్”. “ ‘అనేక ప్రవృత్తికళ్ కూడ ఏకఫలసాధనమ్’ ఎన్ఱు, అనుష్ఠిత్తాల్, ఉపాయాన్తరత్యాగమామైయామ్” ఇతి ర-సారే, (అధి. ౨౯, పు. ౧౬౦).

౯పుటమ్ ౩౮౬॥

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭.౯౧, ౯౨. ౨॥ పు. ౩౮౫,౧మ్నోట్టు.
* పూ-మీ.

ప్రారబ్ధేష్విప్రపత్తిప్రాదుర్భావాత్ పూర్వోత్తరాఘేష్వేవ ప్రాప్తస్య, ఉభయత్ర ప్రాయశ్చిత్తత్వోక్తేః, తత్ర బుద్ధిపూర్వ-భావ్యఘంచేత్ మతమ స్వేత్యన్యతో ర్థ్యేయా౯.†

వ్యా.—పునఃప్రయోగమన్ఱు,

అ.—"అత్తు పూర్వాఘమాకైయాలే, ప్రాథమిక ప్రపత్తినివర్త్య త్వమ్ కాదుకా:

"[J]కించ,—నిమిత్తవతీవ నైమిత్తికా[కేఽ]పి కారమాకైయాలే, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘరూప - భవిష్యన్నిమిత్తమ్, ప్రాథమిక ప్రపదన రూప- పూర్వనైమిత్తిక - ప్రయోజకమాకాతు;

"అకైయాల్, ఉపక్రమావగత 'సకృత్త్వ'[1] మ్, అన్యథా- సిద్ధమాకైయాలే, తద్బలేన, ఉపసంహారగత పునఃప్రపదనవిధిస్వారస్యత్తై బాధక్కవొణ్ణాతు?";

ఎన్ఱు, శిలర్ శొల్లుమతై, ప్రసక్తిత్తుని షేధిక్కిఱార్, (పునఃప్రయోగమన్ఱు) ఎన్ఱు,

అయమభిప్రాయః:—

ప్రపత్తియినుడైయ ప్రారబ్ధేతర సర్వనివర్తకత్వత్తిలే, "మాశుచః"[2] ఎన్ఱి అరుళిచ్చెయ్ద ప్రమాణమాన, ఉదైయవరాలే ఆజ్ఞాపిక్క అరుళ్ శ్చెయ్యప్పట్టతు:*

[మైయాలే తదనువృత్తియుమ్
ఇత్తాల్; (౧) అన్-ఉత్తరక్కు, ప్రారబ్ధదేహాన్తలేశోకముల్లా
(౨) ఉత్తరత్తుక్కు-అఱివ్ శోకమిరుక్కైయాలె, తన్నివృత్తియుమ్, లబ్ధః:

ఆక, శోకజనక సర్వపాప నివర్తకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కు సంప్రతిపన్నమ్:

సంభావ్యమానమాన బుద్ధిపూర్వ ఉత్తరాఘత్తాలే సంజాతశోకస్తారుడక్కుమవర్, "అత్తైయుమ్ పొఱుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు ప్రార్థిత్తాల్ తిల్, ఎమ్పెరుమాన్, అత్తైయుమ్ పొఱుక్కుమ్;

ఇత్తాల్, "మాశుచః" ఎన్ఱి అరుళ్కవే, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ నివర్తకత్వత్తిలే విశిష్యప్రమాణమాకైయాలే, (పు. ౩౮౭ [A]-[E] వలవరి-౨-౬౧) ప్రమాణాభావముమ్, (పు. ౩౮౭[F] వలవరి-౨౩) భక్తియిల్ అతప్రసక్తముమ్, ప్రత్యుక్తమ్;—

అ.—అకైయిలే, భాష్యకారర్, "కృతాన్, క్రియమాణాన్, కరిష్యమాణాంశ్చ సర్వాన్ అశేషతః క్షమస్వ"[3] ఎన్ఱు, ప్రార్థిత్తార్?.

ఎ-అ.—౧౨౧. (పునఃప్రయోగమన్ఱు) ఎన్గ అవిడత్తిల్,

"పిళ్ళై సన్నిధియిలే, ఒరు శ్రీవైష్ణవర్, 'పునఃప్రపదనమావతు ఎన్న'? "ఎన్ఱు కేట్క, పిళ్ళైయుమ్,

"'ఒరుకాలికన్, ఒరునెఱియత్తైప్పఱ్ఱినాల్, అన్ఱిలే పోకానిఱ్ఱాల్, నరిప్పళ్ళమ్కణ్డవాఱే కైయైయిఱుక్కప్పిడిక్కుమాపోలే, తప్పుక్కళ్ అధ్యవసాయత్తిలే ఉఱుత్తైయే పునఃప్రపత్తి'; "ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తారామ్"; ఎన్ఱి, అ ఐతిహ్యమ్ అనుసన్ధేయమ్.

"'కరిష్యమాణ'శబ్దః, అబుద్ధిపూర్వ ఉత్తరాఘమాత్రవిషయమ్" (పు. ౩౮౭ [H] వలవరి-౨౮) ఎన్నిల్;

(౧) సంకోచముమ్, (౨) కృత్యుద్దేశ్యత్వే సతి కృతివిషయత్వత్తుక్కు వాచకమాన "కరిష్యమాణ" శబ్దత్తుక్కు కృత్యుద్దేశ్యత్వాంశ త్యాగత్తాలే, భాగత్యాగ [మాకియ] లక్షణైయుమ్, ప్రసక్తిక్కుమ్;

"కరిష్యమాణ పాపారబ్ధక పాపపరమ్" (పు. ౩౮౭ [I] వలవరి-౩౦) ఎన్నిల్;

(౧) లక్షణాప్రసక్తముమ్, (౨) "కృతాన్" ఎన్ఱి, అవిడత్తుక్కు ఆరబ్ధకవ్యతిరిక్తపరత్వే సంకోచముమ్, వరుమ్:

(౧) "ఇచ్చైత్తైయళిత్తు, ఎల్లారుమ్, ముక్తరిలే, కరిష్యమాణపాపారబ్ధక పాపత్తైయే ప్రార్థిక్కక్కూడుమాకైయాలే, పునఃప్రపదన విధికైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్ [ఎన్ఱుమ్], (పు ౩౮౭ [G] వలవరి-౨౫)

(౪) "పాపారబ్ధక- పాపనివృత్తి, స్వతంత్రప్రయోజన మిల్లామైయాలే కామనావశ్యంభావమిల్లై" ఎన్ఱుమ్,

† అయమర్థః:—

(1) "సాధ్యభక్తిస్తు సా(=అర్థప్రపత్తిస్సా) హన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ" (పు ౩౮౮, వలవరి ౨౫ తత్త్వశే పు. ౮, ఇన్థ) లిపిముద్రితాష్టాదశరహస్యకో. పు. ౨౦౯; లక్ష్మీతన్త్రే);

(2) "కృతాన్ అహరహర్ మయా । అపచారాన్ ఇమాన్ సర్వాన్ క్షమస్వ" (జి-స్తో. ౨౦);

(3) "కాలేష్వపిచ సర్వేషు ...వర్తతే మే మహద్ భయమ్"(జి స్తో. ౯);

(4) "(a) అజ్ఞానాద్ (b)అథవా జ్ఞానాద్, అపరాధేషు సత్స్వపి, ప్రాయశ్చిత్తం, 'క్షమస్వ' ఇ-ప్రార్థనైకైవ కేవలమ్" (ర-సారే, అధి. ౨౫ పు. ౩౫౧);

(5) "అనిగప్రాణాన్ పరిత్యజ్యరక్షితవ్యః" (శ్రీ రా. యు.౧౮-౨౮ ౪);

(6) "ప్రాణామపివత్సలః" (రా.);

(7) "హరిర్ హరతి పాపాని దుష్టచిత్తైరపిస్మృతః" (హార్యష్ట కే. శ్లో. ౧ ;

(8) "వదకిమ పదమాగస్తస్య తేఽస్తి క్షమాయాః" (స్తో. ర. ౬౩);

(9) "జానామి ధర్మంన చమే ప్రవృత్తిః" ( );

(10) "అవబోధితవాన్" (స్తో ర. ౫౮);

(11) "నామ్నోఽస్తి యావతీ శక్తిః పాపనిర్హరణే, హరేః,। తావత్ కర్తుంనశక్నోతి పాతకం పాతకీజనః॥" ( );

(12) "హరేర్ నామైవ, నామైవ, నామైవ, మమ భేషజమ్" (పు. ౩౭౮,

(13) "కైయార్ శక్కరత్తు" (తి-వా. ౫.౧-౧.); [౫వ నోట్టు];

(14) "వాడినేన్" (పెరియతిరుమొழి. ౧-౧-౧)

(15) "నైవాస్య ప్రతిషేధాయ పాతకమ్.

(a) ఇత్యాదివచనైః, తత్ర (b) ఉక్తైస్ (c) సూచితైశ్చన్యాయైశ్చ, స్వతః, కైముత్యవిధయా చ, సిధ్యతి. ॥పుటమ్ ౩౮౮॥

౧॥ పు. ౩౮౫, ౧౯ నోట్టు. *

౨॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౩॥ శరణాగతిగద్యమ్.

9-11-98.

సంశయేనిశ్చయే వాపు-ఘాతకావిశ్వరూరిదమ్. "తస్మాత్ప్రమాదాత్సద్ధ్యావేశ "త్యధీజాఘుంహతంయయా|సాపాప్రశ్చిత్తిరేకైవధీజాఘుష్య గ్రహేరికా

అ.—(౩) "ప్రత్యుత అగమ్యాగమనాదిజన్య సుఖవిరోధిత్వేన ద్వేషవిషయమాకైయాలే. తత్ప్రత్ప్రసిద్ధసైపక్షాక్" ఎన్రుమ్, శొల్లుమతు, అత్యన్తానుపపన్నమ్;

(౧) "బుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘమ్, భగవన్నిగ్రహహేతు", ఎన్రు, ౫ అతిన్దవనుక్కు, తదారమ్భకపాపనివృత్తియిల్, కామనై అవశ్యక మాకైయాలుమ్,

(౨) "అగమ్యాగమనాదిజన్యసుఖవిరోధి" ఎన్రు, అత్తిల్ ద్వేషమ్ కణ్ణ పవర్, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తన్గల్లామైయాలే, ముక్తలిలే అధికారియల్లామైయాలుమ్.

అప్పడికొళ్ళక్కూడాతో?:

"నిమిత్తవతఏవ నైమిత్తికేఽధికారః" (పు 3౮౮[J] ఇడవరి౫) ఎన్నుమతువుమ్, విరుద్ధమన్రు;—

(౧)భవిష్యన్నిమిత్తకనుమ్, నిమిత్తవాన్నన్రో?:

(౨)నిమిత్తత్తుక్కు నైమిత్తికానుష్ఠానకాలీనత్వనియమమిల్లై;—

"ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలంనిర్వపేజ్జనతామేష్యన్" ఇత్యాదికళిలే, విష్యజ్జనతాగమమ్, పూర్వకాలీన-నైమిత్తిక ప్రయోజకమాకక్కణ్డిల్లైయో?:

"నిమిత్తనిశ్చయమ్ నైమిత్తికప్రయోజకమ్;

"అతు, నిమిత్తత్తినుడైయ (౧)వర్తమానత్వ- (౨)భవిష్యత్వఙ్గళిలే యున్డు,

"ప్రకృతత్తిల్ సంభావ్యమ్ ఆన బుద్ధిపూర్వ-ఉత్తరాఘస్థలత్తిలే ఇల్లై";

ఎన్నైయుమ్ అనుపపన్నమ్;

(I.) (౧)ఉపరాగశఙ్కైయాలే, స్నానాచరణముమ్, (౨) అజ్ఞాతభుక్తశుద్ధ్యర్థమ్ కృచ్ఛ్రాచరణముమ్, శిష్టరిడఙ్గళిలే కాణ్గైయాలుమ్,

(II) స్పర్శశఙ్కైయాలే స్నానాచరణముమ్ కాణ్గైయాలుమ్,

"సంశయ[1]నిశ్చయ[2]సాధారణ నిమిత్తజ్ఞానమాత్రం నైమిత్తికాపేక్షితమ్"; ఎన్రు, కొళ్ళక్కైయుక్తమ్;

ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు, పాపారమ్భకపాపసద్భావమ్, నిశ్చితమల్లామైయాలే, అతుక్కు, ప్రథమప్రపదనమ్ ప్రాయశ్చిత్తమన్రెన్కై ముఖ్యమ్;

అ.—అన్రైయిల్, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘ సంభావనారూప- నిమిత్తజ్ఞానమ్, ఇప్పోతు ఉణ్డాకైయాలే, నైమిత్తికానుష్ఠానముపపన్నమ్;

బహ్వాయాససాధ్యస్థలీయ నిష్కృత్ప్రవృత్తియిలే, నిమిత్తనిశ్చయమపేక్షితమాకైయాలే, విష్ణుస్మహాపాతక శఙ్కైయా, తత్ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళుక్కు నిత్యానుష్ఠానప్రసఙ్గముమిల్లై;

కించ,—పాపారమ్భక-పాపనివృత్త్యర్థమ్ అనుష్ఠానత్తిల్, విశిష్యవచనముమిల్లై,

ప్రారబ్ధనివర్తకత్వ వచనఙ్గళ్, ఆర్తాధికారివిషయమాకైయాలే, దృప్తనుక్కు పాపారమ్భక- పాప నివర్తనత్తిల్ ప్రమాణమాకాతు; ప్రమాణమాయాకిల్, దృప్తనుక్కు వర్తమానదేహత్తిలే, దుఃఖనివృత్త్యంశమాత్ర- ఇచ్ఛైయాలే, దుఃఖహేతుకర్మనివృత్తియుమ్ కూడుమాకైయాలే, దుఃఖానుభవితృప్రపన్నోచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

"వైరాగ్యార్థమ్, దుఃఖహేతుకర్మాంశత్తై ఈశ్వరన్ నివర్తిప్పియాన్;" ఎన్నిల్; తత్ప్రయోజక - పాపత్తిలుమ్ అతు తుల్యమ్;

కించ:—(1)"యత్"శబ్ద-"యది"శబ్ద- "సప్తమీ"- "క్త్వా"ప్రత్యయ- "శతృ"ప్రత్యయాదిరూప- నిమిత్తనిర్దేశమిల్లామైయాలేయుమ్, (2) "మాముముక్షుశ్శరణమహంప్రపద్యే"[2] "శరణంవ్రజ"[3] "మోక్షయిష్యామి"[3] ఎన్రు, కామనాప్రతీతియాలుమ్, పాపేనిమిత్తే, ప్రపత్తివిధానమ్ [—ప్రపత్తివిధానమ్, పాపనిమిత్తే] నైమిత్తికవిధియన్రు;

కిన్తు, పాపనివృత్తికామనయా ప్రపత్తివిధియాకైయాలే, "నిమిత్తవతఏవ" ఇత్యాదికమ్ [పు. 3౮౮ [J]ఇడవరి౫] అస్థానవిజృమ్భితమ్;

"ఆవాహితైయాన దేవనై, యాగాకరణత్తిల్ శేఱుమ్"౪ ఎన్నుమాపోలే ఇఙ్గేయొరు బాధకమిల్లామైయాలే, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘాభావత్తిల్, క్షతియిల్లై;

బుద్ధిపూర్వకోత్తరాఘ నివృత్తియిలే, శోకాతిరేకమ్ అధికారమాకైయాలే, స్వైరచారప్రసఙ్గాదికళిల్లై;

ఇప్పడి, బుద్ధిపూర్వ-ఉత్తరాఘ నివర్తకత్వమ్, "తస్మాత్ప్రమాదాద్ బుద్ధ్యావా యత్ప్రపన్నస్య దుష్కృతమ్, । తత్సర్వంశమయత్యాశు శరణాగతిదేవతా"॥౫ ఎన్రు, ప్రపన్నపారిజాతత్తిలుమ్ ఉక్తమ్;—

ప్రామాదికనివర్తకమాన పూర్వప్రపత్తిక్కు, బుద్ధిపూర్వకాఘ నివర్తకత్వమ్ శొల్లిన్ఱిల్లై?:

౧॥ తై. సం.... కాణ్డమ్, ౨. ప్ర. ౨. అను. ౧, ప. ౪.

౨॥ 3॥ గీ. ౧౮-౬౬, ౪॥

౫॥ ప్రపన్నపా., వికారవ్యవస్థానపద్ధతౌ, శ్లో. ౨౫-౨౬.

॥ పుటమ్ 3౮౯ ॥

శ్రీపూర్వ-భాష్యకృదిమాన్ స్వీకృత్యగ్రవివాక్యనేక్ష్యతే. "తమంశం౦నైవకుర్వీత" ఇత్యనువర్త్యజనిష్కృతిమ్. కురుకేడభియుక్తోక్తాత్యాన్యగత్యత్యనిష్టతా:

వ్యా.—౧౬౨. ఇప్పడి, స్వరూపనాశకమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై, అభియుక్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్,

అ.—"తథాప్యత్ర, ప్రవృత్తిర్యా, త్యక్త్వాతేనాఽఽశ్రితు॥"[౧] ఎన్ఱు, ప్రాగేవ బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘనివృత్తిప్రార్థనముమ్ కణ్డతిఱే?:

ఇప్పడి, శోకజనకసర్వపాపనివర్తకత్వరూప - అర్థసామర్థ్యసూచితమాన ఉపక్రమావగతసావధారణ "సకృత్త్వా" త్యనుగుణమాక, ఉపసంహారస్థ-పునఃప్రపత్తివిధానత్తుక్కు, ప్రాయశ్చిత్తాన్తరప్రవృత్తి నివృత్తిఫలక, పూర్వప్రపదన స్మరణపరత్వాశ్రయణమ్ ఉపపన్నమ్:

"పునస్సనశ్శరణం౦వ్రజేత్"[౨] ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, ధాతువాలే స్మరణత్తై లక్షిక్కిఱతు:

'శరణ'[౩] పదమ్, పూర్వస్వీకృత - ఉపాయపరమ్;

"ధాతుర్యమ్, స్మరణరూపజ్ఞానపరమామ్"; ఎన్ఱాక్కుమామ్;

"ప్రాయశ్చిత్తాత్మకఃకశ్చిత్, ఉత్పన్నానర్థనాశనః। తమంశం౦నైవకుర్వీతమనీషీపూర్వరాశివత్॥"[౪] ఇత్యనురోధేన, "పునశ్శరణం౦వ్రజేత్" ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు, ప్రాయశ్చిత్తాన్తరప్రవృత్తి నివృత్త్యర్థమ్, పూర్వప్రపదన స్మరణపరత్వమ్, ఉపపన్నమ్;

ఆకైయాల్, "పూర్వకృతప్రార్థనాస్మరణమ్ (పూర్వప్రపదనస్మరణమ్);

'ఇప్పోతుప్రార్థనాపర్యన్తానుష్ఠానమ్ (పునఃప్రయోగమ్);

"ఏవంవిధ, పూర్వప్రపదననేయుక్తమ్;

"పునఃప్రయోగమ్, యుక్తమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఇజ్జే, "పూర్వప్రపత్తి- ప్రతిసన్ధానమ్, నతు పునఃప్రయోగః";[౫] ఎన్ఱు, తత్త్వదీపవచన మభిప్రేతమ్.

ఇవ్విడత్తిలే:—"ప్రపన్ననుక్కు, ఉపాయాపాయ సంయోగాధీన-దోష - నివృత్తియుణ్డావతు, పూర్వప్రపదనత్తాలే;

"అర్కిలుమ్, లోకసంగ్రహార్థమ్, ప్రతిపదోక్తప్రాయశ్చిత్తమ్";[౬] ఎన్నుమిదమ్, ఈడుముతలాన పూర్వాచార్యప్రబన్ధఙ్గళిలే విశదమ్.

౧౬౨.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

(ఇప్పడి, స్వరూపనాశకమాన) ఇత్యాది.

(అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై)= బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వత్తై.

మూ.—౧౬౨. తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళాన్ పణిక్కుమ్పడి:—"మదిరాబిన్దుమిశ్రమాన

వ్యా.—(తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళాన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళాన్) నాక్కిఱార్,

సర్వజ్ఞరాన భాష్యకారర్ - తిరువడిక్కళిలేసేవిత్తు, తదభిమతవిషయమాయ్, సకలశాస్త్రజ్ఞరాయుమ్ ఆరాయ్న్దు, అఱుత్తియిట్టు ఇరుక్కుమవరాకైయాలే, ఆప్తతమరాయ్ ఇరుక్కుమవరిఱే!.

(పణిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱతు, "అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకారమ్" ఎన్ఱపడి.

(మదిరై) యావతు;—

అ.—"తత్సూక్తిక్కు అన్యథానయనమ్, అనుచితమ్"; ఎన్ఱు, లభిక్కైక్కాక, అవరుడైయ ఆప్తతమత్వత్తైక్కాట్టుకిఱార్,

(సర్వజ్ఞరాన) ఇత్యాదినా.

"యథాదేవే, తథాగురౌ"[౭] ఎన్గిఱ, అవిత్తైయుట్కొణ్డు, ఇవర్, (తిరువడిక్కళిలే) ఎన్ఱతు.

"పుత్రీకృతో భాష్యకృతా స్వయంయః"[౮] ఎన్గిఱ అవిత్తైయుట్కొణ్డు, (తదభిమత) - ఇత్యాది.

"(విషయః)=ప్రతిసంబన్ధీ, తదభిమతశ్చాసౌ విషయశ్చ"; ఇతి విగ్రహః;

"నిరతిశయప్రీతివిషయ పుత్రీభూతరాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "సహోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః"[౯] ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్ పోలే ఆప్త్యతిశయనిబన్ధనమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (సకలశాస్త్ర) - ఇత్యాది.

తత్ఫలితమ్, (ఆప్తతమరాయ్) - ఇత్యాది.

"శొల్లుమ్పడి" ఎన్నాతే, (పణిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱు, గౌరవనిర్దేశ ఫలితమ్, (అరుళిచ్చెయ్యుమ్ప్రకారమ్) ఎన్ఱతు.

ఇత్తాల్, "తత్-సూక్తిక్కుకవి-కృతివత్ నయనమ్, అనుచితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

తత్-సూక్తిక్కు అర్థమ్, (మదిరైయావతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ పు. ౩౮౫, ౧మ్ నోట్టు.
౩॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౮౬-౮౭. ౪॥ తత్త్వదీప.
౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥
౯॥

[౧౧ అభిప్రాయః.
'మద్యాయుయస్యథారౌక్మకుమ్భస్థంతి౯ - ౧౦గసుమ్। అహఙ్కారయుతంతద్వద్గత్య న్తరమపి' తిన్నః అహ్మ్యాజ్ఞానమయుఙ౧౨ పా౯త్రస్స్యాన్తేమయఙ్-

మూ. — "శాతకుమ్భమయ కుమ్భగత

వ్యా.—(౧) అత్యన్తనిషిద్ధద్రవ్యమాయ్, (౨) స్వ-స్పర్శలేశముళ్ళవస్తుక్కళైయుమ్ తన్నైప్పోలే నిషిద్ధమాక్కుమతిలే;

ఇత్తై అహంకారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక్కైయాలే,

(౧) అతన్నుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వముమ్,

(౨) "తత్-స్పర్శలేశముళ్ళవస్తువుమ్, తద్వత్ నిషిద్ధమ్"

ఎన్నుమిడముమ్, తోన్ఱుకిఱతు.

(శాతకుమ్భ) మావతు, సువర్ణమ్.

తన్ - (మయ - కుమ్భమ్) ఎన్ఱతు,

"ఉళ్ళద్రవ్యాన్తరమాయ్,

అ.—"మదిరా=కాశ్య మద్యేచ"౧ ఎన్ఱు,అభిధానత్తైయుటైత్తు,

(అత్యన్త) ఇత్యాది.

"స్వర్ణస్తేయం సురాపానమ్"౨ ఎన్ఱు, మహాపాతకమధ్యపఠి-

తత్వత్తైయుటైత్తు, (నిషిద్ధద్రవ్యమాయ్) ఇతి.—

"అత్యన్తబలవదనిష్టానుబన్ధియాయ్" ఎన్ఱపడి.

"గఙ్గోదకస్య సంపూర్ణంయథాత్స్వ ఆస్థాపదంభవేత్। సురావిన్దుసమాయుక్తం తత్సర్వమశుచాంభవేత్॥"౩ ఎన్ఱు,బ్రహ్మకైవర్తవచనత్తైయుటైత్తు, ((౨) స్వ-స్పర్శలేశమ్) ఇత్యాది.

ఉపమాన - ఉపమేయఙ్గళినుడైయ బిమ్బ - ప్రతిబిమ్బ - భావఫలితమ్,

(ఇత్తై)ఇత్యాది.

"శాతకుమ్భమయంపాత్రమ్"౪ ఇతి గౌతమవాక్యప్రత్యభిజ్ఞానార్థమ్,

[శాతకుమ్భమయ] ఎన్ఱతు.

"తపనీయంశాతకుమ్భమ్"౫ ఇత్యాదికోశత్తైయుటైత్తు,

(శాతకుమ్భమావతు) ఇత్యాది.

"మయట్"-౬ ప్రత్యయార్థమ్, (తన్మయ) - ఇత్యాది.

"శాతకుమ్భ- కుమ్భ" ఎన్ఱు, నిర్దేశత్తాల్, షష్ఠ్యర్థసంబన్ధమ్,యథాకథంచిత్ అనులేశరూపమాయుమ్ వివక్షిక్కక్కూడుమ్;

"అప్పోతు, అశుద్ధద్రవ్యోపాదానకత్వప్రయుక్త- అశుద్ధిమ్ ఆదాయ

"అన్యథాసిద్ధిసంభావనై ప్రసఙ్గిక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, వికారార్థక 'మయట్'-౬ ప్రత్యయప్రయోగమ్ పణ్ణిఱ్ఱు': ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉళ్ళ ద్రవ్యాన్తరమాయ్) ఇత్యాది.

మూ.—"తీర్థసలిలమ్పోలే,అహంకారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్".

వ్యా.—సువర్ణమ్మేల్ ప్రాచ్యాయిరుక్కైయన్ఱి, కేవల, అతుతానే ఉపాదానమాకవుణ్ణెనుడమ్"; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, పాత్రశుద్ధిశొల్లుకిఱతు.

తద్గత (తీర్థసలిలమ్) ఎన్కైయాలే,

అతుక్కుళ్ళిరుక్కిఱ జలత్తిన్ పావనత్వమ్ శొల్లుకిఱతు.

అతు(పోలే, అహంకారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్) ఎన్కైయాలే,

ఇఙ్గుమ్, (I) పాత్రశుద్ధియుమ్, (II) తద్గతపదార్థశుద్ధియుమ్, శొల్లవేణుమ్.

అ.—"(1) 'నిత్యంవృద్ధశరాదిభ్యః'౭ ఎన్ఱు,(2) ఇసూత్రత్తాలే, వికారార్థ 'మయట్' - ప్రత్యయమ్వన్దిరుక్కిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అతుతానే ఉపాదానమాక) ఇత్యాది.

"వికారాశ్రయోఽప్యుపాదానమ్?"౮ ఎన్నక్కడవతిఱే?.

"హేమతస్తం ఘృతంపీత్వా తత్-క్షణాదేవశుధ్యతి"౯ ఇతి [వచనోక్తమాన] స్వర్ణత్తినుడైయపవిత్రత్వత్తైయుటైత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్, పాత్ర) - ఇత్యాది.

"నిపానాగమయోస్తీర్థమ్, ఋషిజుష్టజలే గురౌ"౯ ఎన్ఱు,అకోశత్తైయుటైత్తు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కుళ్ళిరుక్కిఱజలత్తినుడైయ ఇత్యాది

"విశిష్టవాచకానాంపదానామ్" ఇత్యాదిన్యాయ౧౦త్తాలే,

"(తీర్థ) శబ్దమ్, పావనత్వమాత్రపరమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,

(పావనత్వమ్) ఇత్యాది.

ఉపమా- న్యూనత్తైయై పరిహరిక్కిఱార్,

(ఇఙ్గుమ్, పాత్రశుద్ధియుమ్) ఇత్యాది.

(శాతకుమ్భమయ) ఎన్ఱు,ఇ దృష్టాన్తనిర్దేశానురూపమాక దార్ష్టాన్తికనిర్దేశమ్, ("జ్ఞానమయ") ౧౧ ఇతి. [అభిప్రేతమ్.

స్వార్థే 'మయట్'-౧౨ప్రత్యయమ్; శబ్దమాత్రత్తాలానురూప్యమ్

౧॥ ౨॥

౩॥ బ్రహ్మకైవర్త-పు., ౪॥

౫॥ అమరకోశే, కా. ౨,వైశ్యవర్గే, శ్లో. ౯౬౫. ౬॥ అష్టా. ౪-౩-౧౪౪.

౭॥ ౮॥

౯॥ అమరకోశే, కా. ౩-నానార్థవర్గే ౮౯. ౧౦॥="విశిష్టవాచకానాంపదానాం, విశేష్యవాచకపదసమభివ్యాహారే, విశేషణమాత్రపరత్వమ్; విశేషణవాచక పదసమభివ్యాహారేతు, "సకీచకైర్మారుతపూర్ణరన్ధ్రైః"(రఘు-వం-౨-౧౨)ఇత్యాదావివ,విశేష్యమాత్రపరత్వమ్"

౧౧॥ [=పు. ౩౯౨,ఇడవరిశ.] ౧౨॥ అష్టా. ౪- ౩-౧౪౩. "మయడ్వైతయోః" ఇత్యాది.

(I) (౧) (౨) II [యత్కృషిరూ॰కథమ్?''—

''స్వతోనిర్మలఈట్- శేష(ః), ఆత్మా, భక్త్యాశ్రయశ్శుచిః; తద్గతేకైకతా భక్తిశ్చానహంకారిణీ, శుచిః; ఉపాన్తస్యాస్త్రా 'సహంకారః'కస్సైష్టా

వ్యా.—అత్తావతు:—

(I.) (౧) ''ఆత్మా జ్ఞానమయోఽమలః''౧ఎన్ఱు,అ స్వతో నిర్మలత్తైయాలుమ్, (౨)భగవదనన్యార్హ శేషత్తైయాలుమ్, పరిశుద్ధమాయిత్తే, భక్త్యాశ్రయమాన ఆత్మవస్తు ఇరుప్పతు?; (II)తద్గతభక్తియుమ్, భగవదేకాగ్రతయా పరిశుద్ధైయిత్తే?;

అహంకారమ్ కలశిన్ఱిల్లైయాకిల్, ఒఴుకుత్తైయిల్లైయే?.

''ఆకై, ఇత్తాల్ శొల్లిన్ఱాయ్ త్తతు ఎన్?'' ఎన్నిల్;

అ.—(''అమల''౧) శబ్దార్థస, (స్వతోనిర్మలత్తైయాలుమ్) ఇతి. ''దుఃఖాఽజ్ఞాన మలా ధర్మాః ప్రకృతేస్తేతు నాత్మనః। జలస్య నాగ్నిసంసర్గస్, స్థాలీ- సఙ్గాత్తథాపిహి!''౧ ఇత్యాదిక్కైయిట్టాన్ఱు. [అరుళిచ్చెయ్కిఱార్] (స్వతః) ఎన్ఱు.

''భగవత్ - శేషభూతోఽహమ్ అనన్యార్హోచితస్సదా''౨ ''శుద్ధో దేహాన్తరం హరేః''౩ ఎన్ఱు,అవిత్తైయిట్టాన్ఱు, ((౨) భగవదనన్యార్హ శేషత్తైయాలుమ్) ఇతి.

''యత్ర ఏకాగ్రతా,తత్రఅవిశేషాత్''౪ఎన్ఱు,''ఏకాగ్రత్వమ్= ఏకవిషయత్వమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భక్తియుమ్) ఇత్యాది.

''శబ్దాత్ స్నేహపూర్వమ్ అనుధ్యానం 'భక్తిర్' ఇత్యభిధీయతే।''౫ ఎన్ఱు,అవిత్తువివక్షితమ్.

''ఉపమానగత [బిన్దు] శబ్దార్థానుగుణమాక,ఉపమేయగత అహంకారమ్ స్వల్పాహంకారమ్ వివక్షితమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్

(అహంకారమ్, కలశిన్ఱిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱు.

(కలశుకై), స్వల్పాంశ సంబన్ధమికే?.

ఇప్పడి, న్యూనోపమా - పరిహారార్థమ్, మూలాభిప్రేతమాన [ఉపమానో][I][II] ఉపమేయవిశేషణ[(1)] విశేష్యఙ్గళై[(2)] వివక్షిత్తు, తదనుక్తమాన[3] సాధారణధర్మత్తై [యుమ్] వివక్షిత్తుక్కొండు, వాక్యతాత్పర్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆకై, ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—''(I)సువర్ణ[(1)] పాత్రగతమాన[(2)] తీర్థజలమ్, ''పాత్రశుద్ధియుముణ్డాయ్[=(1)], తానుమ్ పరిశుద్ధమాయిరు[=(2)]క్క, సురాబిన్దుమిశ్రత్తైయాలే[(3)] నిషిద్ధమామాప్పోలే;

''(II) స్వతోనిర్మలత్వాదికళాలే[(1)] పరిశుద్ధమాన ఆత్మవస్తుగత్తైయాయ్, భగవదేకవిషయతయా[(2)] పరిశుద్ధైయాయ్ ఇరుక్కుమ భక్తితాన్,

''స్వయత్నమూలమాన[(3)] అహంకారస్పర్శత్తాలే జ్ఞానికళ్ళుక్కు త్యాజ్యతైయాయ్ విడుమ్'': ఎన్ఱు,తాత్పర్యమ్.

తా.—''''గఙ్గోదకస్య సంపూర్ణమ్''౭ ఇత్యాదిదృష్టాన్తమ్, దశమీమిశ్రిత-ఏకాదశీవిషయమానాలుమ్,న్యాయసామ్యాత్, ప్రకృతత్తిలుమ్ వివక్షిక్కలామ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే (a) శబ్దతః (b) అర్థతశ్చ తద్వచనం ప్రత్యభిజ్ఞాపనమ్ పణ్ణిన్ఱు''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే 'సురాబిన్దుమిశ్రత్తైయాలే) ఎన్ఱతు.

త్యాజ్యతాప్రయోజకనిషిద్ధత్వమ్, ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (''నిషిద్ధమామాప్పోలే'') ఎన్ఱతు. (''భగవదేకవిషయతయా'') ఇత్యనేన, (భగవదేకాగ్రతయా) ఇతి(పు 3౯౨, ఇడవరి ౭) పూర్వోక్తం వివృతమ్.

''(1) కర్మిణో (2) జ్ఞానినో (3) భక్తాస్ స్వయత్నకృతబుద్ధయః''౮ ఎన్ఱు,అ సార్ధవచనత్తైయిట్టాన్ఱు, (స్వయత్నమూల,- ఇతి.

[''బిన్దు''-] దృష్టాన్తఫలిత స్వల్పాంశసంబన్ధాభిప్రాయేణ, (స్పర్శత్తాలే) ఎన్ఱతు.

అహం[1]- కారమావతు, కర్తృత్వభోక్తృ[2]త్వానుసన్ధానమ్.

ఆయమాశయః:—

I. శాస్త్రత్తిలే, కర్తృత్వభోక్తృత్వానుసన్ధానరూప-అహంకారత్తినుడైయ త్యాగమ్, ఉపాసనాఙ్గమాకచ్చొల్లిన్ఱు;

II. ''(1) కర్మిణో (2) జ్ఞానినో (3) భక్తాస్ స్వయత్నకృతబుద్ధయః'౮ ఎన్ఱు, కర్మయోగాదికళుక్కు, స్వగతోద్దేశ్యసాధనగోచరయత్నహేతుకత్వనియమమ్ శొల్లిన్ఱు;

ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ విరోధత్తైశమిప్పిత్తు, అర్థవర్ణనమ్ పణ్ణవేణుమ్;

''అతు ఎఙ్గనే?'' ఎన్నిల్;-

౧॥వి. పు ౬, ౭, ౨౨, ౨౩. (తత్త్వత్రయవ్యా. చిత్ప్రి. వా. ౪౬

౨॥ ౩॥ (=''అన్యాం ప్రకృతింవిద్ధిమే పరామ్''=గీ. ౭ - ౫.); ౪॥

౫॥ ౬॥ పు. ౩౬౫, ౩మ్ నోట్టు.

౭॥ పు. ౩౯౧, ౩మ్ నోట్టు. ౮॥ సార్ధ్రదే ; (పు, ౩౭౭-౧మ్ నోట్టు.) ౯॥ గీ. ౧౩-౮.='అనహం-కారఏవచ.' ॥పుటమ్ ౩౯౨॥

20-11-98.

[హానిర్హి? యదిత్యధ్యాహారత్వమ్ సర్వకార్యేష్వైవంత్యజేత్సుధీః। ౭౫౩
ఇతిచేన్న; పరాయత్త-కర్తృత్వస్య త్యాగ్యత్వాభావాత్।'ఉపాసీత తదహఙ్కారలేశో[బిన్దు] పదోదితః॥ "స్వకర్తృభోక్తృతామమత్వానీ" తిమాత్రాహ్యా

అ.—"అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా। అక్షీణేషు సమస్తేషు విశేషజ్ఞానకర్మసు॥"౧ ఎన్గిఱ, విష్ణుపురాణరత్నవచనమ్.—

ఇతుక్కు శ్రీవిష్ణుచిత్తార్య - వ్యాఖ్యానమ్:—

(1-2-3)

"'సంసారిష్వేవ హిరణ్యగర్భాదిషు భావనాత్రయాన్వయః'
"ఇత్యాహ, 'అధికారబోధయుక్తేషు' ౨ ఇతి శ్లోకేన;
"'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ' ఇతి అధికారబోధ
"స్వరూపమ్;
"అధికారబోధస్యాపి అధికారమాహ,
"అక్షీణేషు'౧ఇతి;
"'విశేషజ్ఞానమ్'౧=దేవాది భేదభిన్న-అపరోక్షాత్మభ్రమః;
"'యావత్, భ్రమానువృత్తిః, తావత్, అధికారబోధః; తేషు
"[=తాదృశాధికారబోధయుక్తేషు] శాస్త్రవశ్యత్వమ్'; ఇతి,

(1) (2) (3)

"కర్మానుష్ఠానమ్, ఉపాసనానుష్ఠానమ్, ఉభయానుష్ఠా
"నంచ, ప్రవర్తతే;

(1) (2) (3-4) (1) (2) (3)

"'దేవమనుష్యాద్యాత్మానుసన్ధానరూపమ్, మానసవాచికాది కర్మ.
"ప్రవర్తతే' ఇత్యర్థః"; ఇతి: ౨

ఇత్తాల్, "'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ' ౨ ఎన్గిఱ, (1)సాధన-(2)ఫల విషయ మమతాబుద్ధి, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిలే నియతై"; ఎన్నుమిడమ్ లభిత్తతు.

అత్, (I) 'సంగం త్యక్త్వా'౩ ఇత్యాద్యహంకారత్యాగ వచనమ్, ప్రధాన (౧) కర్తృత్వ (౨)భోక్తృత్వానుసన్ధానరూపస్థూలాహంకారత్యాగపరమ్;

"'స్వయత్నకృతబుద్ధయః'౪ ఇత్యాద్యహంకారసంబన్ధనియమ
"పర వచనఙ్గళ్,

(II)"(౧)పరమాత్మాధీనమోక్షసాధనగోచర కృతిమత్త్వమాకియుమ్ అప్ర
"ధానకర్తృత్వత్తినుడైయవుమ్, (౨) తథావిధ-స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్య భోగ
"శాలిత్వమాకియుమ్ అప్రధానభోక్తృత్వత్తినుడైయవుమ్, అనుసన్ధానమా
"కియుమ్ సూక్ష్మాహంకారమ్, ఉపాసనాధికారతయాత్న్వియతమ్"
"ఎన్గిఱ ఇవ్వర్థపరఙ్గళ్':
"ఎన్ఱు,ఇవ్విడివచనఙ్గళుక్కు విషయవిభాగత్తాలే విరోధశమనత్తైప్పణ్ణి
'అర్థమ్పణ్ణుకైయుచితమ్'': ఎన్ఱు,మూలస్థ [బిన్దు] శబ్దసూచితమ్.

అ.—ఇత్తాల్:—"అహంకారత్యాగత్తినుడైయ ఉపాసనాధికార
'త్వపర శాస్త్రఙ్గళ్,
"I. ప్రధాన (౧) కర్తృత్వ (౨)భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప- స్థూలా
"హంకారత్యాగత్తినుడైయ ఉపాసనాధికారత్వ పరఙ్గళాకైయాలుమ్,

1
"II. (మదిరాబిన్దుమిశ్ర)-ఇత్యాదివాక్యమ్, పరమాత్మాధీనకర్తృత్వ

2
"భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప-సూక్ష్మాహంకారత్తినుడైయ ఉపాసనాధి
"కారత్వపరమాకైయాలుమ్,
"ఇప్పడి, విభిన్నవిషయతయా విరోధాభావాత్, బాధ్యబాధక
"భావమిల్లామైయాలే, తాదృశశాస్త్రవిప్లవత్తైన [మదిరా]- ఇత్యా
"ద్యాచార్య సూక్తిక్కు, 'ఉపాయాన్తరమ్, అహంకారమిశ్ర
"మానాల్,' ఎన్ఱు, యద్యర్థాఽఽరోపగర్భమాన వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణి, ఉక
"విక్రియవన్వయనమ్ అనుచితమాకైయాలే,' "ఉపాసనాదికళ్,అహం
"కారాదిగర్భఙ్గళ్" ఎన్నుమిడమ్, శాస్త్రమిశైయాతేయిరుక్క
"ఆరోపిత్తారోకళిత్తసై'† ఎన్ఱై అయుక్తమ్'': ఎన్ఱు,వ్యఞ్జితమ్.—
"'నమస్'౫శబ్దశిక్షిత-అత్యన్తపారతన్త్ర్యయుక్తనాన సిద్ధోపాయ
"నిష్ఠర్ అనుష్ఠిక్కుమ్ కైఙ్కర్యమ్ కేవలపరార్థమాకైయాలే, [అహ
"ఙ్కారలేశయుక్తమాకచ్చొల్లప్పట్ట] 'అధికారబోధ'౧మ్ తద్విరుద్ధ
"మాకైయాలే,
"అతుక్కు [=అప్పడిప్పట్ట కేవలపరార్థకైఙ్కర్యత్తుక్కు] అహం
"కారమిశ్రత్వశఙ్కైక్కు అవకాశమిల్లై"; ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

"'మదేకోపహతపాత్రస్థ తీర్థదృష్టాన్తదర్శనమ్,। అహంకారాన్వయే తుస్యాత్ ప్రపత్తావపిభక్తివత్ ॥'౬ ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే, 'ప్రపత్తి'౭శబ్దమ్,
"(౧) సాధనప్రపత్తిపరమాకిల్, ఇష్టాపత్తియాకైయాలుమ్;
'(౨) అధికారివిశేషణభూత సిద్ధోపాయస్వీకార పరమాకిల్,
అతు, అత్యన్తపారతన్త్ర్య జ్ఞానాధికారమాకైయాలే, అతుక్కు
'అప్రధానస్వార్థోద్దేశముమ్ విరుద్ధమాకైయాలే, తదాపాదనమ్కూడా
తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(౩) ఇత్తాల్, "[ఉపాయాన్తర] శబ్దత్తుక్కుమ్, స్వారస్య
భఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు, స్పష్టమ్.

౧॥ వి. పు. ౬-౭. శ్లో. ౫౧-౫౨. జ్ఞానసూర్యోదయముద్రాలయ ముద్రిత ఆన్ధ్రలిపికోశే, ౪౬౫పుటస్థా శ్రీవిష్ణుచిత్త వ్యాఖ్యా ఏతత్-శ్లోకద్వయవిషయా, ముద్రాపకైరసమ్యక్ శోధితా.
౨॥ పు. ౩౭౬, ౧౨వ్నోట్టు. ౩॥ గీ. ౨-౪౮. ౪॥ సాత్త్వ్నే.

† రహస్యత్రయసారే, అధి ౨౪. పు ౩౧౨, వరి౧౪-౧౫,
౫॥ పు ౩౭౮, ౨వ్నోట్టు. ౬॥

[మన్తవత్.। "నాయమాత్మే" తిచేద్ధాభో నోపాస్త్యైతిస్ఫుటోదితమ్.
నాథ్రివాస్యగతిర్నిత్య-మోక్ష హేతురసామ్యతః। దృష్టవ్యాప్తేశ్ళ్రితేశ్చాయం కర్మోపాస్త్యోర్ద్వయస్సమః. "తపసవ్యత" ఇత్యాదేరుపాప్తిఫల

మూ.—౧౭౩. (౧) రత్నత్తుక్కు (1) పలక్కతైప్పోలేయుమ్,

వ్యా.—(పణికుమ్పడి) ఎన్ఱతుక్కుచ్చేర, వాక్యత్తిన్ ముడివిలే, "ఎన్ఱు" ఎన్గిఱ ఇవిత్తనైయుమ్ కూట్టి నిర్వహిప్పతు.
౧౭౩. "ఇన్నముమ్ ఇతుక్కు 'ఫల విసదృశత్వమ్' ఎన్బతు ఒరు దూషణముణ్డు"? ఎన్గిఱార్,
(రత్నత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
అత్తావతు:—
"ద్వీపాన్తరఙ్గళిలే, శిలర్, ((1)పలక్కతై) యైయాభ-రణమాకప్పూణ్గైయాలే,

అ—(౧) వాక్యసమాప్తిద్యోతనార్థమ్, (౨) వాక్యస్వరూపపరామర్శార్థంచ, 'ఇతి' శబ్దోఽధ్యాహర్తవ్యః" ఎన్గిఱార్,
("పణికుమ్పడి" ఎన్ఱతుక్కు) ఇత్యాదినా.
౧౭౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై,
("ఇన్నముమ్") ఇత్యాది.
("ఫల విసదృశత్వమ్") ఎన్ఱు, మోక్షరూపకార్య సదృశత్వాభావమ్" ఎన్ఱపడి.
I. (దూషణమ్) ఎన్ఱు, "దోషమ్" ఎన్ఱపడి;—
"దోషమ్, విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు" ఎన్ఱు, మేలే అనువర్తిక్కైయాలే. [వా. ౧౩౪-వ్యా.]
II. యద్వా, "ఉపాయత్వసాధక-అనుమానదూషకమ్" ఎన్ఱాక్కవుమామ్.
ఇద్దేశఙ్గళిలే, తాదృశవ్యవహారమ్ కాణామైయాలే, ఉపమానాఽప్రసిద్ధిశఙ్కాపరిహారార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
("ద్వీపాన్తరఙ్గళిలే") ఇతి.
ఇద్దేశఙ్గళిలుమ్ శిలవిడఙ్గళిలే, "కాశు, పణమ్, పొన్," ఇత్యాదిశ్లోకాత్ తత్తద్ద్రవ్యసదృశసంఖ్యావ్యవహారమ్ కాణ్కైయాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
("ఆభరణమాక") ఇతి.

మీ.—౧౭౩. "నను! 'అజ్ఞం ప్రతి భక్తిరుపాయః' ఇతి న తత్ర ఈశ్వరస్యనిరపేక్షత్వసిద్ధిః"? ఇత్యత్రాహ,
(రత్న)- ఇత్యాది —
సంగతిస్స్ఫుటా.

మీ.—[సంశయః:—] "భక్తిః, (౧) ఉపాయః?,
(౨) ఉత వ్యాజమాత్రమ్?" ఇతి;
తదర్థం, "(౩) వ్యాజత్వే, విధిస్సంభవతి?,
(౪) ఉతన!" ఇతి:
యదా, (౪) నసంభవతి, తదా, (౧) ఉపాయత్వమ్;
యదా, (౩) సంభవతి, తదా, (౨) వ్యాజత్వమ్.

పూర్వపక్షస్తు:—

"'ఉపాసీత'౧ ఇతివిహితత్వాత్, జ్యోతిష్టోమాదేస్స్వర్గాదికం ప్రతివత్ ఉపాయత్వమేవ;
"నచ ఫలవైరూప్యాదనుపాయత్వమ్;
"అల్పకాలసాధ్య (1)కృష్యాదేర్ (2)యాగాదేశ్చ విపులఫలదర్శనాత్:
"నచ వ్యాజమాత్రస్యవిధిసంభవః;
"బాలాద్యుపచ్ఛన్దనవాక్యవత్ అప్రామాణ్యాపత్తేః:
"అతః, విహితత్వాత్, భక్త్యాదిస్సాధనమేవ?" ఇతి.
సిద్ధాన్తస్తు:—
"భక్తిః, వ్యాజమాత్రమ్, నసాధనమ్;
"ఫల విసదృశత్వాత్:
'ఫల వైసాదృశ్యంనామ, నిత్యత్వమ్, నవైపుల్యమాత్రమ్:
"నహినిత్యంఫలమ్ అనిత్యేనసాధయితుంశక్యతే?;
"(౧) దృష్టవ్యాప్తివిరోధాత్:
"(౨) 'నాస్త్యకృతఃకృతేన'౨ 'నహ్యధ్రువైః ప్రాప్యతే ధ్రువం తత్?':౩ ఇతి విధివిరోధాచ్చ:
"నహ్యనయోః కర్మవిషయత్వమ్?;
"(౧)సంకోచకాభావేన, (1)కర్మో (2)పాసన ఉభయవిషయత్వాత్
"(౨) '(1) యజతే, (2) తపస్తప్యతే, బహూనివర్షసహస్రాణి'౪ 'అన్తవదేవ అస్యతద్భవతి'౫ ఇతి, యాగవత్ 'తపస్'శబ్దవాచ్య-ఉపాసనస్యాపి అన్తవత్-ఫలత్వశ్రవణాత్:
"(౩) [నిత్య ఫలస్య] 'నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యః'౬ ఇత్యాదినా, విశిష్య ఉపాసనసాధ్యత్వనిషేధాచ్చ:

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౧-౨-౧౨.
౩॥ కఠవల్లీ. ౨.౧౦; శ్రీభా. వే. వి. ముద్రితకో. పు. ౧౯- పఙ్. ౪౧, పు. ౨ . పఙ్౧౦. ౪॥ బ్రహ్మబిన్దు. ౩-౮-౯. ౫॥ బ్రహ్మబిన్దు ౩-౮-౧౦, ౬॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౩.

వ్యా—"(1) పలక్కాలైయై కొణ్డు త్తవర్ క్కళుక్కు
"(౧)రత్నత్తై కొణ్డు ప్పర్ క్కళ్;
"ఉదారరాన రాజాక్కళ్, రాజ్యార్థియాయ్ వన్దు
"(2) ఓర్ ఎలుమిచ్చమ్పழత్తై కొణ్డు త్తవర్కళుక్కు
"(౨) రాజ్యత్తై కొణ్డు ప్పర్ క్కళ్;
" 'ఇప్పడి కొడుత్తార్ క్కళ్'; ఎన్ఱాల్,
"(౧) మహార్ఘమాన రత్నత్తుక్కుమ్,

మూ.-(౨) రాజ్యత్తుక్కుమ్ (2) ఎలుమిచ్చమ్పழమ్ పోలేయుమ్,

వ్యా—"(౨) మహాసంపత్తాన రాజ్యత్తుక్కుమ్,
"(1) పలక్కాలైయుమ్, (2) ఎలుమిచ్చమ్పழముమ్, సదృశ
"సాధనమల్లాతాప్పోలే, 'భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా'[౪]
"'భక్త్యాత్వనన్యయా శక్యః'[౫] ఎన్ఱు అపడియే, భక్తిచపల
"నాయ్, పరమోదారనాన ఈశ్వరన్, ఇవనుపకరిల్

అ.—(౧)((1)పలక్కాలై) ఇత్యాదియిల్, సదృశసంఖ్యాపరిమాణాది విరహముమ్, (౨) రత్నత్తుక్కు అధికసంఖ్యాపరిమాణాదిక్కళుమ్, అభిప్రేతమ్.
("ఇప్పడి కొడుత్తార్ క్కళ్" ఎన్ఱాల్) ఎన్ఱతు,
"ఇప్పడి కొడుత్తమైయాలే" ఎన్ఱపడి.
("(౧)మహార్ఘమాన")=అత్యన్తమ్ పెరువిలైయనాన.

అ.—(సంపత్)=భోగ్యసమృద్ధిః.
అన్దై, (మహాల్-) శబ్దత్తాలే విశేషిక్కైయాలే, అత్యన్త సమృద్ధి లభిక్కుమతు. ఇత్తాల్, ఫలగౌరవమ్ శొల్లిఱ్ఱు.
("(1)పలక్కాలైయుమ్")ఇత్యాదినా, ఉపాయత్వేన అభిమతఙ్గళానైయ, (1) అత్యల్పార్ఘత్వ- (2)అత్యల్పభోగ్యత్వఙ్గళ్ శొల్లిఱ్ఱు.
ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (సదృశ)- ఇత్యాది.—
"సదృశమాకైయాలే సాధనమాయ్ ఇరుప్పతొన్ఱు; అతల్లాతాప్పోలే': ఎన్ఱపడి,
ఇత్తాల్: "ఫలసదృశత్వమ్ ఫలసాధనత్వవ్యాపకమ్;
వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియాకైయాలే, సాధనత్వాభావమ్": [ఎన్ఱు] ఫలితమ్.
దార్ష్టాన్తికమ్, ("భక్త్యా"[౩])- ఇత్యాది.
రత్నవరాటికావైషమ్యానపేక్ష - ద్వీపాన్తరస్థజనసాదృశ్యాభిప్రాయత్తాలే, ("భక్తిచపలనాయ్") ఇతి.—
"గుణాగుణ [విచార] వ్యపేతోపరిపన్థి భక్తివ్యామోహ యుక్తనాయ్" ఎన్ఱపడి.
అల్పానుమాల్యసాపేక్ష- మహోదారరాజసాదృశ్యాభిప్రాయత్తాలే, ("పరమోదారనాన") ఇతి.—
"పరః...పురుషః"[౪] ఎన్ఱు అవిత్తాల్ సిద్ధిత్త అర్థమ్, ("పరమోదారనాన") ఎన్ఱతు.
"యదివా బహుదానాద్వై పురుషః"[౬] ఎన్ఱుక్కడవతిఱే!.
(౧ "సః"[౪] ఎన్ఱు అ తత్-శబ్దార్థమ్, ("ఈశ్వరన్") ఎన్ఱు;
(౨) యద్వా, "పర"[౪] శబ్దార్థమాక్కవుమామ్.
"ఉభయత్ర, 'తు'[౪] శబ్దమ్, వైషమ్యపరమాయ్, ఫలాపేక్షయాస్వల్పత్వబోధకమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("భక్తిమాత్రమే") ఎన్ఱు.

మీ —' నచ 'ప్రవచన'[౧] శబ్దః, [న]భక్తిరూపత్వదశాపన్నధ్యాన
"పరః; అసంకోచేన తద్దశాపన్న ధ్యానపరత్వే బాధకాభావాత్;
' నచ ఉపాసనవిధివిరోధః;
"తస్య, వ్యాజవిధిత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:
"అన్యథా, నిషేధకవాక్యానామ్ అనేకేషామ్ అస్వారస్యాపత్తేః:
"తాని హి లోకసిద్ధవ్యాప్త్యనుగృహీతాని ప్రబలాని?: —
"అతః, ఉభయావిరోధేన వ్యాజవిధిత్వకల్పనమేవ యుక్తమ్:
"నచలోకే, "'కృషిమ్ ఉత్కృష్వ'[౨] ఇత్యాదౌ ఉపాయే ఏవవిధిదర్శనాత్, లోకదృష్టవ్యాప్త్యనుగ్రహః ఉపాయవిధిపరత్వేఽపి సంభవతి'
"ఇతివాచ్యమ్;
"'(౧) రత్నార్థం, (1)వరాటికాం దద్యాత్ (౨)రాజ్యార్థమ్, ' (2)ఉపహారం దద్యాత్'[౩] ఇతి, వ్యాజేపి లోకే విధిదర్శనాత్:
"ఏవం, చరమయుక్త్యభిప్రాయేణ(రత్న)-ఇత్యాదికమ్ ఉక్తమ్:
"ఏవం, (I)దేశతః, (2) కాలతః, (3)వస్తుతశ్చ, అనన్తఫలం ప్రతి, త్రివిధో పాధివరిచ్ఛిన్న- ఉపాసనవిధిర్, వ్యాజవిధిరేవ భవితుమర్హతి'; ఇతి.

౧॥ పు. ౩౯౪, ఒన్నూట్టు. _౨॥
౩॥

౪॥ గీ. ౮-౨౨. (="పురుషస్స పరః పార్థ! భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా").
౫॥ గీ ౧౧-౫౪. ౬॥

౩౯౬ "పురుషః" బహుధా తేతీడ్, "భక్త్యాలభ్యస్త్వ" ఇత్యత్ర, వైషమ్యార్థస్ "తు" శబ్దో, ఽస్మాద్వ్యతిరిక్తాన్యఫలం బహు. "యదీక్ స్వయం న యేన్ష్టో తుం, 'తత్ తస్య సదృశం భవేత్';*। జీవైస్ స్వయత్నాన్నోత్తుప్తిర్ నతథే" ఇసతాం మతమ్ ॥ ' స్వార్థానుభూత్యర్థ వ్యక్షాన్య- క్షతిర్జ్ఞానేతు నే' ఇతి.

మూ.—ఫలత్తుక్కు సదృశమన్ఱు,.

వ్యా—"భక్తిమాత్రమే ప్రాప్తాక్కు పరమపురు"షార్థలక్షణమోక్షత్తైక్కొడుక్కైయాలుమ్, (ఫలత్తుక్కు) "ఇతు,(సదృశసాధనమన్ఱు,)"; ఎన్నై.

అ.—I. ("మాత్ర") శబ్దమ్, అవధారణార్థకమాయ్, ఫలసాదృశ్య వ్యవచ్ఛేదకమాకైయాలే, "తు"౧ శబ్ద - వ్యాఖ్యానమాకిఱతు;

II. యద్వా:—"తు"౧ శబ్దమ్, అవధారణార్థకమాకవుమామ్:— "తుస్స్యాద్ భేదేఽవధారణే"౨ ఎన్నక్కడవతిఱే.

("ప్రాప్తాక్కు:") ఎన్నుమ్, "అలబ్ధవర్కు" ఎన్నుమ్పడి.

"స:"౧ ఎన్ఱు "తత్"౧- శబ్దార్థమ్, ("పరమపురుషార్థలక్షణ"). ఇత్యాది.

("లభ్య:"౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, ("కొడుక్కైయాలుమ్") ఇతి.

వైసాదృశ్యఫలితమ్, ("ఫలత్తుక్కు") ఇత్యాది.

[పు. ౩౯౫, వలవరి౧౭] పూర్వవత్, వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియిలే తాత్పర్యమ్.

అయమాశయః —

(౧) లోకత్తిలే పణ్యమూల్యాదికళిలే, ఉపాయోపేయభావమిరుక్కచ్చెయ్దే విడక్కళిలే, సఙ్ఖ్యాపరిమాణాదిహేతుక - సాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౨) వేదత్తిలుమ్, (1) గురులఘుభూత వాజపేయ జ్యోతిష్టోమాదికళిలుమ్, (2) తత్-సాధ్యస్వర్గఙ్గళిలుమ్, సఙ్ఖ్యాపరిమాణాదిహేతుక సాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౩) (1) ఆవృత్తాఽనావృత్త చాతుర్మాస్యయజ్ఞ దర్శపూర్ణమాసాదికళిలుమ్, (2) తత్-సాధ్యస్వర్గఙ్గళిలుమ్, తాదృశసాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౪) (1) నిషిద్ధకర్మఙ్గళిలుమ్, (2) తద్విషయ దణ్డ-నరక-ప్రాయశ్చిత్తాదికళిలుమ్, తాదృశసాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

ఫలసదృశత్వమ్, ఫలోపాయత్వవ్యాపకమాకైయాలే, ఇఙ్గే (౨) రాజ్య (౧) రత్నరూపఫలసాదృశ్యమ్, (2) లికుచ (1) వరాటికైకళిలే ఇల్లామైయాలే, అవఱ్ఱుక్కు, ఇవై, సాధనమన్ఱికే, అన్య[హేతు]ప్రయుక్తమాన అవఱ్ఱిలే నియతపూర్వవర్తిమాత్రఙ్గళాన వ్యాజఙ్గళాయిరుక్కుమ్:

ఇప్పడి, భక్తియుమ్, మోక్షవిసదృశమాకైయాలే, సాధనమన్ఱికే భగవదౌదార్యప్రయుక్తమాన మోక్షత్తిలే నియతపూర్వవర్తిమాత్రమాన వ్యాజమాత్రమాయిరుక్కుమ్.

అ.—"అల్పకాలసాధ్య కృషియాగాదికళుక్కు బహుకాలానుభావ్య ఫలసాధనత్వమ్ కాణ్గైయాలే, ఇతుమ్, విధిబలత్తాలే విసదృశమాకిలుమ్, భక్తియోగమ్, మోక్షసాధనమామ్"; ఎన్నవొణ్ణాతు;— "నాస్త్యకృతః కృతేన"౩ "నహ్యధ్రువైః ప్రాప్యతే హి ధ్రువం తత్!"౪ ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహిత అనిత్యత్వాది- ఫలవైసాదృశ్య ఫలానుపాయత్వవ్యాప్త్యనుగృహీతఙ్గళాన "నాయమాత్మా"౫ ఇత్యాదినిషేధవాక్య[ఙ్గళిన్] ప్రాబల్యావష్టమ్భత్తాలే, కృతిసాధ్యత్వమాత్రపరమాన విధిక్కు ఇష్టసాధనత్వ-ఆక్షేపకత్వాభావోపగమమ్ ఉచితమాకైయాలే, ఔత్పత్తిక ఫలవైసాదృశ్యప్రయుక్త-అనుపాయత్వాభ్యుపగమమే యుక్తమిఱే:

"నహ్యధ్రువైః"౪ ఇత్యాదికళిలే, అసంకోచాత్ భక్తియుమ్ ఉక్తమిఱే:

విధిక్కు ప్రయోజనమ్, ఉత్తరత్ర స్ఫుటమ్:

I. ప్రపత్తియే "ఉపాయమ్" ఎన్ఱు కొళ్ళుమవర్కళుక్కుమ్, ఉపాయఫలత్వరూప ఫలవైసాదృశ్యహేతుక ఫలాసిద్ధి పరిహారకత్వేన కృపాదిగుణసాహాయ్యమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, "ఫలవైసాదృశ్యమ్, ఫలానుపాయత్వవ్యాప్యమ్" ఎన్ఱు, అభ్యుపగతప్రాయమ్:

II. యద్వా:—"("సదృశసాధనమన్ఱు") ఎన్ఱువిత్తాల్, 'సాధనత్వముణ్డు;

"కిన్తు, సదృశసాధనత్వమిల్లై'; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైయాలే, విలక్షణమాన ఉపేయత్తై తదనురూపమాన ఉపాయత్తాలే సాధిక్కై, సహృదయహృదయాహ్లాదకారియాకైయాలే ఉచితమాయిరుక్కుమ్:

"తదననురూపసాధనత్తాలే అత్తై సాధిక్కై, సహృదయహృదయాహ్లాదకారియల్లామైయాలే అనుచితమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తాకవుమామ్.

A. (I) పూర్వతాత్పర్యత్తిలే, [వా.౧౧౬] [(1) అజ్ఞర్కు ఉపాయమ్] ఎన్ఱ గ్రన్థమ్, అభ్యుపగమ్యవాదమ్;

(II). ఇన్దతాత్పర్యత్తిలే యథాశ్రుతార్థకమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు,

B. అఙ్గనన్ఱికే, "(౧) స్వార్థానుభవసాధనత్వపరమ్, [(1) అజ్ఞర్కు] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్;

(౨) కేవలపరార్థకైఙ్కర్య సాధనత్వాభావపరమ్, ఇన్దగ్రన్థమ్";, ఎన్బారుముణ్డు.

ఇప్పడి, మేలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ పు. ౩౯౫, ౪మ్ నోట్టు.

౨॥ ౩॥ పు. ౩౯౪, ౨మ్ నోట్టు.
౪॥ పు. ౩౯౪, ౩మ్ నోట్టు. ౫॥ పు. ౩౯౪, ౬మ్ నోట్టు.
* రా-సు. ౩౯-౩౦.

౨-౫.—౧౧౫ [స్వరూపవిరోధమప్రధానహేతు] [పు. ౩౯౯, వరి ౫:౩] ఎన్గి, అవాన్తరగ్రన్థత్తిల్:—

పారతన్త్ర్యమ్, భోగమోక్షసాధనకృత్స్నస్థత్వమ్.

సాధనాన్తరఙ్గళ్ ఇతుక్కు ([పు. ౩౯౯, వరివ:౧౦] చేరా కుత్తుక్కైయావతు:—

స్వప్రవృత్తిసాధ్యమాన సాధనాన్తరమ్, హేయప్రత్యనీకనిడత్తిల్ హేయసమ్బన్ధమ్పోలే ఇన్దస్వరూపముళ్ళవిడత్తిల్ సమ్బన్ధియాతిరుక్కై.

సాధకరుడైయసాధకత్వమెల్లామ్ ఆరోపితమిఱే!

ఇప్పి, ఉపాయాన్తరఙ్గళుడైయ పారతన్త్ర్యవిశిష్టస్వరూప ప్రాప్త్యయోగ్యతారూపమాన [స్వరూపవిరోధ] హేతుక్కళై,

“(1) నాశకత్వమ్, (2) అయోగ్యత్వమ్, (3-4) నైష్ఫల్యానిష్టహేతుతే,।

(5) వివేకపరివర్తిత్వం, తథా (6) ఽహంకారమిశ్రతా,॥

(7) ఔపాధికత్వం, (8-9) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-విరూపతా,।

(10) ఏకాన్త్యభఞ్జకత్వంచ, (11) శ్వనాదిసమతా, తథా॥

(12) ప్రాప్త్యానుగుణ్యాభావశ్చ, తథా (13) పాతకకోటితా,।

(14) శిష్టాపరిగృహీతత్వం, (15) కలిధర్మబహిష్కృతా,॥”

ఇత్యేవం పఞ్చదశధా”౧ ఎన్ఱు, శొన్నపడి పదినైన్దువిధమాన స్వరూపవిరోధఙ్గళుక్కుమ్ ఉదాహరణమ్.—

అతిల్:—

“(1) నాశకత్వ”౧ మావతు:—

“(౧) న స్త్రీ స్వాతన్త్ర్యమర్హతి”౨ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ స్త్రీయినుడైయ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు, పుంవద్భావమ్ నాశకమామాపోలేయుమ్,

(౨) వహ్నియినుడైయదాహకత్వత్తుక్కు, ప్రతిబన్ధకఙ్గళాన మణిమన్త్రౌషధఙ్గళ్ నాశకఙ్గళామాపోలవుమ్,

చేతనరుడైయ స్వరక్షణేస్వాన్వయాభావరూపమాన పారతన్త్ర్యత్తుక్కు, స్వరక్షణే స్వాన్వయరూపఙ్గళానవివై నాశకఙ్గళాయిరుక్కై.

“(2) అయోగ్యత్వ”౧ మావతు, మున్ శొన్నతు. [పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౦-౧౧]

“(3) నైష్ఫల్య”౧ మావతు:—

ఉపాయాన్తరఙ్గళ్,*యథాప్రకరణ్యాయత్తాలే, (౧ స్వార్థమనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు సాధనఙ్గళాయ్, (౨) పరార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు అసాధనఙ్గళాయ్, ఇరుక్కైయాలే,

స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగవత్త్వానర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపత్తుక్కు అనురూపఙ్గళాన పరార్థానుభవ కైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన ఫలఙ్గళుక్కు అసాధనఙ్గళాయిరుక్కై.

౨-౬.—“(4) అనిష్టహేతుత్వ”౧ మావతు:—

స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగవత్త్వానర్హత్వరూప ఉత్తరపదాన్విత “నమస్”[1] శబ్దప్రతిపాద్య పారతన్త్ర్య[2] జ్ఞానముడైయార్క్కు, స్వభోగమ్, పరకానుభవత్తిఱ్కాట్టిలుమ్ అత్యన్తమ్ అనిష్టమాకైయాలే, అప్పడి యనిష్టమాయిరుక్కిఱ స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై, ఫలమాకత్తేఱ్ఱిక్కొణ్డు సాధిత్తుక్కొడుక్కుమవైయాయ్ ఇరుక్కై.

“(5) వివేకపరివర్తిత్వ”౧ మావతు:—

భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలే,

“నాహందేహో నచపరభక్తి”౨ ఇత్యాదిప్పడియే ప్రత్యక్స్వరూపాకారమాకప్పిఱన్ద దేహాత్మవివేకత్తైయుడైయార్క్కు,

“అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతేభావభావనా। అతస్సేమ సమస్తేషు వివేకజ్ఞానకర్మసు॥”౩ ఎన్ఱు, శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిల్ శొన్న ప్రక్రియై, “దేవోఽహం, మనుష్యోఽహమ్” ఎన్గిఱ వర్ణాశ్రమ ధర్మాద్యధికారమాన ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ సంభవిక్కై.

“(6) అహంకారమిశ్రత్వ” మావతు:—

“ఎన్నక్కు ఫలసాధనమాయిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయతు ఇన్ద కర్మమ్”౧ ఎన్ఱు, అహంకార[1] - మమకార[2] - విశిష్టనాలన్ఱి, ఉపాయాన్తరఙ్గళై సాధిక్కవేణ్డుకైయాలే, స్వాతిశయాధాన ప్రవృత్తసర్వత్వరూప - అహంకారగర్భమాయిరుక్కై.—

(౧) ఉపాసకవిషయత్తిలుణ్డాన ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగ విధి, ప్రాధాన్యేన ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగ పరమిఱే?.

(౨) ఫలసఙ్గకర్తృత్వఙ్గళై యడియోడేవిడిల్, ప్రవృత్తిపక్షసిద్ధియిన్ఱిక్కేయొళియుమిఱే?.

(౩) ఇప్పడియిరుక్కుమిత్తు, స్వభోగోద్దేశ్యకప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప[1] పూర్వపదాన్విత “నమస్”[2] శబ్దార్థ పారతన్త్ర్యజ్ఞానముడైయార్క్కు సంభవియాతిఱే?.

౧॥ ౨॥ “పితారక్షతికౌమారే భర్తారక్షతియౌవనే। రక్షన్తిస్థావిరేపుత్రాః, న స్త్రీ స్వాతన్త్ర్యమర్హతి॥”. మనుస్మృ.అ.౯,శ్లో.౧౦. * ఛా-ఉ. ౩-౧౪-౧; బ్రహ్మసూ.౪-౩-౧౪.

౩॥ పు. ౩౯౨, ౫మ్నోట్టు. అష్టశ్లోకియిల్ ౨మ్ శ్లోకత్తిల్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తపడియే, “ఓంనమః, నమోనమః, నారాయణాయనమః,” ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రత్తిల్, ప్రథమపదత్తోడుమ్ మధ్యమపదత్తోడుమ్ ఉత్తరపదత్తోడుమ్ అన్వితమాన “నమస్-” శబ్దత్తాల్, క్రమేణ, అర్థాదిసుడైయ (౧) అనన్యార్హశేషత్వముమ్ (౨) అనన్యశరణత్వముమ్ (౩) అనన్యభోగ్యత్వముమ్ ఆకియ ఆకారత్రయముమ్ శిక్షితమిఱే?.

౪॥ జ్ఞానసారే, ౧౭మ్‌పాట్టుక్కు ప్ర.(అముద్రితనిత్యానుసం.పు.౧౧౨). ౫॥ పు. ౩౯౩, ౧మ్నోట్టు. ౬॥ పు. ౩౯౩, ౨మ్నోట్టు.

ఎ-అ.—"(7) ఔపాధికత్వ"౧ మావతు:—

(౧) కర్మానుభవార్థమాక ఈశ్వరనాలే కొడుక్కప్పట్టతాయ్, (౨) "భగవత్-స్వరూపతిరోధా" *యకమాయ్, (౩) స్వవిషయ భోగ్యబుద్ధిజనకమాయ్, (౪) సుకృతవిశేషమూలక-ప్రాప్త్యన్యపటుకరణత్వాదికళై యుడైయ శరీరత్తైక్కొణ్డు సాధిక్కవేణ్డుమతాయ్, ఇరుక్కై.

ఇప్పడియిరుక్కుమిత్తు,

(౧) "కిమప్యశాన్తి జాయత్తే"౨ "శ్రీశాఙ్ఘ్రిశుచిపద్భక్తిదగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః"౩ "తేవర్ణానాంవఙ్యమాశ్చాశ్రమాణామ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే, సాధనాన్తరాధికారరూప వర్ణాశ్రమాది హేయస్పర్శరహితరాయ్,

(౨) "కల్లుమ్ కనైకడలుమ్"౫ ఇత్యాదిప్పడియే, కేవలమ్ స్వభోగార్థమ్ భగవదిచ్ఛైయాలే కొడుక్కప్పట్ట కరణకళేబరఙ్గళైయుడైయరాయ్,

(౩) సదా భగవదనుభవైకపరరాన

విశేషాధికారికళుక్కు సమ్భవియాదిఱే?

"(8-9) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-విరూపత్వ"౧ మావతు:—

శేషత్వ-పారతన్త్ర్యజ్ఞానప్రతిబన్ధకత్వమ్.

"అతు ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

"(8) శేషత్వ"౧ మావతు, పరాతిశయాధానత్తుక్కు అర్హనాయిరుక్కై.—

ఇవ్వాకారత్తై యఱిన్దవర్కళుక్కు స్వాతిశయాధాన-పరాతిశయాధానఙ్గళుక్కు హేతువాన సాధనాన్తరాన్వయమ్ వారాదిఱే?

"(9) పారతన్త్ర్య"౧ మావతు, భోగమోక్షసాధనకృత్యనర్హత్వమ్.—

ఇత్తై యఱిన్దు, "తత్తస్య సదృశంభవేత్"౬ ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కుమ్ స్వప్రవృత్తిరూపమాన సాధనాన్తరమ్ సమ్భవియాదిఱే?

(౧) "(1) నాశకత్వమ్"౧ (పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౨.) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, పారతన్త్ర్యశక్తిక్కు నాశకఙ్గళ్" ఎన్ఱు, శొల్లిన్ను;

(౨) "(2) అయోగ్యత్వమ్"౧ (పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౨.) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, "ఉపాయాన్తరకర్తృత్వమ్, పారతన్త్ర్యత్తోడే విరోధికరణవృత్తియుమన్ఱు," ఎన్ఱు, శొల్లిన్ను;

(౩) ఇఙ్గు, "పారతన్త్ర్యజ్ఞానప్రతిబన్ధకమ్" ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతు.—

ఎ-అ.—"ఉపాయాన్తరకర్తృత్వమ్ స్వరూపత్తుక్కు ఇల్లైయాకిల్, పారతన్త్ర్యశక్తి-నాశకత్వమ్, అతుక్కు ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

"ఆరోపితమాయ్క్కొణ్డే ఫలద్వారా నాశకమాకిఱతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"(10) ఐకాన్త్యభఙ్జకత్వ"౧ మావతు:—

1 2 3
అనన్యోపాయత్వ-ఉపేయత్వ-దైవత్వరూపమాన ఐకాన్త్యత్తుక్కు భఙ్జకమాయిరుక్కై.

"అతు ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

I. ఉపాసనాత్మకసాధనాన్తరఙ్గళై యనుష్ఠిక్కుమిడత్తిల్ అగ్న్యాది దేవతాన్తర్యామియాక ఎమ్బెరుమానై ఉపాసిక్కవేణ్డుకైయాలే యుమ్;

II. మధువిద్యాదికళుక్కు అవాన్తరఫలఙ్గళాక శిలవుణ్డాకైయాలేయుమ్;

III. అవ్వో ఉపాసనాఙ్గఙ్గళాక అనుష్ఠిక్కుమ్ కర్మఙ్గళిల్,

(౧) పటుకరణత్వాదికళాన ఉపాసనోపయుక్త ఫలఙ్గళై యవాన్తరఙ్గళాకవుమ్,

(౨) "అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా"౭ ఎన్ఱ, అపడియే, (1) ప్రత్యవాయపరిహారత్తైయుమ్, (2) ఉపాసనవిరోధి పాపనివృత్తియైయుమ్, ప్రధానఫలఙ్గళాకవుమ్, కోలిప్పుకైయాలేయుమ్;

IV. పితృఋణాదివిమోచనసిద్ధ్యర్థమాక అవ్వో దేవతాన్తరఙ్గళై యుద్దేశిక్కవేణ్డుకైయాలేయుమ్;

స్వయమ్ సాధనాన్తరఙ్గళాన విత్తుకళ్, ఫలాన్తర దేవతాన్తరాన్వయ సంపాదనముఖత్తాలే, (౧) (a) "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౮ ఎన్ఱు, శొన్నపడియే, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధక సకలపాపవిమోచకనాయ్, (b) సిద్ధనాయ్, (c) "కైయుమ్ ఉఴవుకోలుమ్"౯ ఇత్యాదిప్పడియే, అసాధారణదివ్యమఙ్గళవిగ్రహవిశిష్టతయా సులభనాయ్, (d) "పరబ్రహ్మాఙ్గళైయుమ్, దేవతాన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్"౧౦ ఇత్యాదిప్పడియే, అన్తర్యామ్యాది వ్యావృత్తస్వరూపనుమాయ్, (e) "ఇత్తైయొత్తియవుమ్"౧౧ ఇత్యాదిప్పడియే, వ్యాజభూతస్వీకారాంశత్తిలుమ్ కూడ నిరపేక్షనాన ఎమ్బెరుమానై స్పర్శి,

*—ప్రీతిప్రకాశకయాప్యహాత్రముద్రితేశరకాగతిగద్య వా. ౧౬౧.
౧॥ పు. ౩౯౭, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥
౩॥ ; శుచిపద్భక్తిః=శుచిత్వరోగేసవర్తమానాభక్తిః. (=హగ్౦ షణ్ముఖిషదిత్య్రత-౪౦-భా. కఠ-ఉ-వల్లి౫-మ-౨. తై-ఉ-౨-౨౧.)
౫॥ ...తిరువన్దాది. ౯౮. ౬॥ రా-సు. ౨౯-౩౦.

౭॥ ౮॥ గీ ౧౮-౬౬. ౯॥ ముముక్షుప్పడి. ప్ర-౩, వా. ౩౬. ౧౦॥ ముముక్షుప్పడి, ప్ర-౩, వా. ౩౦.
౧౧॥ ముముక్షుప్పడి, ప్ర-౧, వా. ౪౪.

14 15
శిష్టాపరిగ్రహీతత్వం, కలిధర్మబహిష్కృతా, ఇత్యేవంపఞ్చదశధా''విభజ్యారై ర్వర్ణిరూపితాః. వరాటికార్పణాద్రత్నంరాజ్యంచైతే ఉపాయతః,

1 2 3 4 5
వ్యా.—(౨) "దేవర్షి భూతాఽఽప్త నృణాం పితౄణామ్" ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, దేవతాన్తరోపాయాన్తరగన్ధాఽసహరాయ్, (౩) "అవిప్లవాయిధర్మాణామ్" ౨ ఇత్యాదిప్పడియే, ధర్మావిప్లవాదిద్వారా కేవలపరార్థకైఙ్కర్యరూపఙ్గళాననిత్యనైమిత్తికాద్యనుష్ఠానఙ్గళైయుడైయరాకైయాలే, ఫలాన్తరాన్వయిగన్ధరహితరుమాన్, (౪) "ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥" ౩ ఎన్గి, అప్పడియే యిరుక్కుమవర్కళుడైయ

ఏకాన్తిత్తుక్కు భఙ్గకమాక్కడవదిరే?.—

"ఎన్నుడమ్బిలఴుక్కై" ౪ ఇత్యాదిప్పడియే, ప్రపన్ననుడైయ పాపనివృత్తికళుమ్ కూడ భగవత్ప్రయోజనమిఱే?.

"(11) శ్యేనాదిసామ్య" ౫ మావదు:—

శ్యేనయాగాదికళాన అభిచారఙ్గళ్, నాస్తికర్కళుక్కు శాస్త్రాస్తిక్యజననార్థమాక విహితఙ్గళాయ్, తదనుష్ఠాతాక్కళుక్కు నరకరూప-అనర్థావహఙ్గళాయ్, ఇరుక్కుమాప్పోలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళుమ్, స్వతన్త్రరాయ్ శూర్వతన్త్రనిష్ఠరాయ్ ప్పోరుమవర్కళుక్కు శేషత్వస్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక విహితఙ్గళాయ్, ఇతిక్కావిధియిలే అధిప్రాయమఱియాతే అత్తై సాధనమాక్కనే యనుష్ఠిత్తు త్తలైక్కట్టుమవర్కళుక్కు పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపవిరుద్ధమాన స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళాకియ అనర్థత్తై విళైక్కక్కడవనకళాయిరుక్కై. [(4)మ్ వక్యప్పిల్ శొల్లప్పట్ట అనిష్టహేతుత్వఫలిత-అనిష్టదృష్టాన్తవచనైయాలుమ్ దుష్టత్వముణ్డెన్ఱు కాట్టుకై ఇన్ద(11)మ్ వక్యప్పుక్కు విశేషమ్-]

ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ ఇప్పడి ఇరుక్కైయాలే,

(౧) ఆస్తికర్కు అభిచారఙ్గళ్ పోలేయుమ్,

(౨) ఉపాసకర్కు కామ్యకర్మఙ్గళ్ పోలేయుమ్,

పరతన్త్రాధికారికళుక్కు ఉపాసనాదికళ్ నిషిద్ధఙ్గళిఱే?.

"(12) ప్రాప్యాననుగుణత్వ" ౫ మావదు:—

(౧) స్వరూపానురూపప్రాప్యత్తుక్కు విపరీతమాన ఫలత్తుక్కు సాధనమాయిరుక్కైయుమ్,

(౨) ప్రాప్యత్తుక్కు ప్పేరాలిరుక్కైయుమ్;

"అతెఙ్గనే?" ఎన్నిల్;—

స్వార్థానుభవసాధనఙ్గళాకైయాలే, విపరీతఫలఙ్గళాయ్,

వ్యా.—"(1) యజతే, (2) తపస్తప్యతే, బహూనివర్షసహస్రాణి, అన్తవదేవాస్యతద్భవతి" ౬ ఎన్ఱు, సాన్తఫలఙ్గళాకచ్చొల్లప్పట్ట ఉపాసనాదికళ్, "నాస్త్యకృతః కృతేన" ౭ "సహ్యధర్మైస్సప్రాప్యతే ధర్మవంతత్!" ౮ "నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో న మేధయా" ౯ ఇత్యాదికళిలే, "అనన్తస్థిరఫలమాన మోక్షత్తుక్కు సాధనమల్ల" ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకైయాలే, ప్రాప్య విసదృశఙ్గళుమాయిరుక్కుమన్ఱ.

"అనన్త్యమిచ్ఛతామ్ ౧౦ ఎన్గి, అప్పడియే, "దేశకాలపరిచ్ఛేదరహితమాన పరార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై ప్రాపిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమవర్కళుక్కు ఇవై విరుద్ధఙ్గళిఱే?.

"(13) పాతకత్వ" ౫ మావదు:—

ముముక్షుక్కళుక్కు, పుణ్యమ్, మోక్షప్రతిబన్ధకమాకైయాలే "పాప" ౧౧ శబ్దవాచ్యమానాప్పోలే, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానికళాన ఇవర్కళుక్కు ఉపాసనాదికళుమ్ అనిష్టఫలసాధనఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు మోక్షఫలసాధనఙ్గళ్ కాకైయాలే, "అథపాతకభీతస్త్వమ్" ౧౨ ఎన్గి, అప్పడియే "పాతక" ౧౨ శబ్దవాచ్యమాయిరుక్కై.

"(14) శిష్టాపరిగ్రహ" ౫ మావదు:—

1 2 3 4
నాథ యామున యతివరాది-అపరిగ్రహమ్.—

I 2
వ్యాసాదికళ్, అధికారారమ్భకర్మపరవశరాకైయాలే, "బ్రహ్మరు
3 5 6 7
ద్రార్జున వ్యాస సహస్రకర భార్గవాః। అనుపాస్యాముముక్షూణాం [ఇం
యథేన్ద్రాద్యాహిదేవతాః?॥ ౧౩ ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదికళ్ పోలే అనుపాస్యరాయ్ గుణపరవశరాయిరుక్కైయాలే, శిష్టపరిగ్రహాకమాట్టారిఱే.

"(15) కలిధర్మ బహిష్కృత్వ" ౫ మావదు:—

"హరేర్నామైవనామైవ నామైవమమజీవనమ్। కలౌనాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవగతిరన్యథా॥" ౧౪ ఎన్ఱు, "కాయామ్" ౧౫ ఇత్యాదిప్పడియే ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ అత్యన్తదుష్కరఙ్గళాయిరుక్కైయాలే,

"'మాధవా' ఎన్న, త్తేక్కాదు" ౧౬ "'"తిరుమాలిరుఞ్ శోలైమలై" ఎన్ఱేన్' ఎన్న" ౧౭ "ఎణ్ణిలుమ్వరుమ్" ౧౮ "ద్వయవక్తారమ్" ౧౯

౧॥ భాగ-౧౧-౫-౪౨. కుఱిళిలుమివ్వర్థముణ్డు ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౩ ౩॥ ప్రపన్నపా. భగవత్-పరిచర్యాపద్ధతి. ౨. ౪॥ ముముక్షుప్పడి. ద్వ-౩, వా. ౮౧. ౫॥ పు. ౩౯౭, ౧మ్ నోట్టు.

౬॥ బృ-ఉ. ౫-౮-౧౦. ౭॥ పు. ౩౯౪, ౨మ్ నోట్టు. ౮॥ పు. మేల్పడి, ౩మ్ నోట్టు. ౯॥ పు. మేల్పడి, ౬మ్ నోట్టు. ౧౦॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦. ౧౧॥
౧౨॥ భారతే, ధర్మపుత్రంప్రతి, యమస్యవచనమ్. ౧౩॥
౧౪॥
౧౫॥ తిరుముఖ్రీ. ౩-౨-౭.
౧౬॥ తి-వా, ౨-౭-౩. ౧౭॥ తి-వా, ౧౦-౮-౧. ౧౮॥ తి-వా, ౧-౧౦-౨. ౧౯॥ శ్రీతత్త్వప్రకాశికయా సహాశ్రీముద్రితే శరణాగతిగద్యే వా. ౧౯౭. భగవదుక్తిః.

తత్సోపహతదాస్ స్వామీ; నైవమన్యస్యసాధనఃగత్యన్తరంఫలస్యాతోనసద్యశ్ నచసాధనః * వాక్యవ్యాఖ్యాసమాప్తైవంసోऽర్థోధస్పష్టముచ్యతే:—

౨-౫.—ఇత్యాదిప్పడియే, భగవత్ - స్వీకారవ్యాజభూత - నామోచ్చారణముక్తిస్ధసాధనాన్తరఙ్గళై కలియుగావచ్ఛేదేనని షేధిక్కైయాలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ కలియుగత్తుక్కు ఇప్పఅప్పొయిరుక్కై.—

(౧) "కలౌఖలుభవిష్యన్తి నారాయణపరాయణాః"౧ ఎన్ఱుమ్,

(౨) "కలియుగమొన్ఱుమిన్ఱి, క్కే తన్నడియార్క్కు అరుళ్ శెయ్యుమ్"౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

ఇన్దయుగత్తిల్, భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలే మోక్షరుచియుడైయరాయ్ ఇరుక్కుమవర్క్కు ఇవై విరుద్ధఙ్గళిఱే.

౧౧౬.—(ఫు. ౩౭౯, పలవరి౩.) "ఇప్పడి, "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్నిల్, తద్విధాయకశాస్త్రానర్థక్యమ్ "వా రాత్తో?' ఎన్ఱ్ఱఅశఙ్కైయిలే,

"'శ్యేనవిధి, అధికారివిశేషత్తిలేసార్థకమాకిఱాప్పోలే,

"ఇతువుమ్ అధికారివిశేషవిషయతయా సార్థకమ్'; ఎన్ఱు, సమాధానపరమ్, [ప్రాపకాన్తరమ్, (1) అజ్ఞర్క్కు ఉపాయమ్] ఎన్ఱఅవాక్యమ్"; ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, శఙ్కాపూర్వకమాక వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడియిత్యాదియాలే)

౧౧౭.—[ఫు. ౩౮౧, ఇడవరి౨-౬.] "'ఓరధికారిక్కువిధిత్తమాత్తిరత్తాల్ శ్యేనసామ్యమ్ శొల్లలామో ఉపాయాన్తరత్తుక్కు?; అప్పధికారిక్కుమేఱ్పడియిలిరుక్కుమవర్క్కు ఇతుత్యాజ్యమాకిల్, అప్పడిశొల్లలావతు?' ఎన్ఱు, నినైత్తువణ్ణమ్ తటస్థప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్, [(2) జ్ఞానిక్కళుక్కు అపాయమ్] ఎన్ఱఅవాక్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ప్రశ్నపూర్వకమాక వాక్యార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్నాల్) ఇత్యాదియాలే.

౧౧౮.—[ఫు. ౩౮౧, ఇడవరి౧౦-వలవరి౨.] "మోక్షార్థిక్కళుక్కు ఉపాయఙ్గళాక విహితఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, అపాయఙ్గళాకైక్కు అడియేన?' ఎన్ఱఅ ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్ [అపాయమాయ్త్తు] ఇత్యాదవాక్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్క్కళుక్కు) ఇత్యాదియాలే.

[ఫు. ౩౮౧, వలవరి౭] (అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావతు:— భోగమోక్షసాధనకృత్యకర్తృత్వరూప పారతన్త్ర్యశక్తి.

స్వప్రవృత్తినివృత్తిరూపపారతన్త్ర్యవృత్తిక్కు విరోధియాన స్వయత్నాత్మక-ఉపాయాన్తరమ్, పరతన్త్రవృత్తిక్కుమూలమాన పారతన్త్ర్యశక్తిక్కు నాశకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కు) ఇత్యాది. ([ఫు. ౩౮౧, వలవరి౮.])—

వా:—౧౨౪. "అన్నాల్, (౧) విసదృశమాన ఫలక్

అ.—౧౨౪. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, ("అన్నాల్, విసదృశ") ఇత్యాది.

("ఉపాయ్వపాతియాకిఱతు") ఎన్ఱతు,

' (౧) లిఖుచవరాటికావల్ ప్రయోజకమాకైల్, (౨) అనుచితసాధనమాకైల్, ఆకిఱతు"; ఎన్ఱపడి.

("అతుక్కుమ్ యోగ్యతైయిల్లై") ఎన్ఱతు,

"ఉపహరణీయవస్తుస్వామిత్వమ్ రత్నరాజ్యార్థిక్కు ఉణ్టానాప్పోలే, "ఇఙ్గు, ఆత్మీయవస్తుస్వామిత్వమ్ తనక్కిల్లామైయాలే, [(౧)·(౨)] "ప్రయోజకత్వాదికళుక్కు సంభావనైయిల్లై"; ఎన్ఱపడి,

ఇత్తాల్, "[రత్నత్తుక్కు] ఇత్యాదగ్రన్థముమ్ అభ్యుపగమ్యవాదమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౨-౫.—అత ఇవ్వళవాల్, (1) ఉపాయాన్తర(=స్వ) శ్యేనసామ్యముమ్, (2) తదుపపాదకమాక స్వరూపనాశకత్వముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

౧౧౯.—[ఫు. ౩౮౧, వలవరి౪] "శిలకాలమ్అన్ఱుర్క్కుడల్ ఉపాయాన్తరమ్", ఎన్నుమత్తైచ్చొల్లుకిఱ అత్తాళ్వార్ - పాశురత్తాలే, "ఇతుక్కు స్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధిత్తపడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్ఱఅశఙ్కైయిలే, "నీక్కుతియో?"౩ ఎన్ఱతిన్ అర్థత్తై వరిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("నీక్కు"౩ కైయావతు) ఇత్యాదియాలే. [ఫు. ౩౮౨, ఇడవరి౬] (తనక్కు అశలాక్కై) యావతు [ఫు. ౩౮౨, వలవ౫.]:—

ఉపాయాన్తరత్తిల్ మూట్టి, అవ్వళియాలే, స్వతన్త్రనుభావ్యఙ్గళాన స్వార్థానుభవాదికళాకిఱ నిత్యప్రతిబన్ధకఙ్గళై విళైవిత్తు, పారతన్త్ర్యశక్తియైనశిప్పిత్తు, మఱుపడియుమ్ ఒరుకాలుమ్ స్వరూపానురూపానుభవత్తైక్కుర్యఙ్గళైప్పెఱాతపడిపణ్ణివిడుకై.

౧౨౨.—[ఫు. ౩౯౦, ఇడవరి౩] (అత్యన్తనిషిద్ధత్వ) మావతు:—
1 2

"'అహంమమేతిచణ్డాలః"౪ ఎన్ఱఅపడియే, సర్వానర్థమూలమాన అహంకార- మమకార గర్భమాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్, [పఞ్చదశస్వరూపవిరోధఙ్గళిల్ ఉక్తమాన] (6) అహంకారమిశ్ర" త్వమ్ [ఫు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౪ల్] శొల్లప్పట్టతు.

౧౨౩.—[ఫు. ౩౯౪, ఇడవరి౨.] మూలత్తిల్ [రత్నత్తుక్కు] ఇత్యాదివాక్యమ్, ప్రాప్యాననురూపత్వ రూపదోషపరమ్. *

[ఫు. ౩౯౬, ఇడవరి౫-౬] ["సదృశసాధనమున్ఱు," ఎన్నై] ఎన్ఱతు, "'సదృశముమన్ఱు, సాధనముమన్ఱు' ఎన్నై' ఎన్ఱపడి.

* —"సదృశ-సాధనమన్ఱు,' ఎన్నై." (ఫు. ౩౯౬, ఇడవరి౬)

౧॥ భాగ-, స్క-. ౧౦, అ. శ్లో.

౨॥ తి. వా. ౫-౨-౧౧.

౩॥ పెరియతిరువన్దాతి, ౬. ౪॥ *ఇతు, ఫు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౭ల్ (12) వతు దోషమాకచ్చొత్తమ్.

నమేస్వమీశ! నాహమ్మే, త్వచ్ఛరీరత్యాహాంసభా? వరాటికాదికోతైతం తస్య్వక తే క్షతిరితుప. । అతో౽ పద్య గాన్వయికాపిత్యష్టా న్తస్యాన శే. శే

మూ. — ౧౨౪. (I) తాన్ దరిద్రనాన్ యాలే,

వ్యా.— “ఇరుమైయుమ్, (౨) ఎలుమిచ్చమ్పత్తైయుమ్, “ఉపహారమాక్కకొణ్డుమ్, (౧) రత్నత్తైయుమ్, (౨) రాజ్య “త్తైయుమ్, పెఱుకైయివన్ కళ్ తాన్ పెఱుకైయుడైయవన్!. “అవాప్తసమస్తకాముడు”, ఎన్నై;

“అసానైనకుమ్ యోగ్యతైయిల్లై”; ఎన్గిఱార్,

(తాన్) ఎన్డు, శుడర్.

అన్వయవతు:—

A. “అడియు, (1) తానుమ్ తనక్కు రియనాయ్,

“(2) తనక్కెన్ఱు (౧) ఒరువలక్షత్తైయుమ్ “(౨) ఎలుమిచ్చమ్పత్రముమ్ ఉడైత్తైయాలే,

అతుశెయ్యలామ్;

అ.— “యత్తే సమధిగచ్ఛన్తి యస్యతే తస్యతద్ధనమ్” ౧ ఎన్గి, అవిత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక ((1) తానుమ్ తనక్కురియనాయ్) ఇతి. “యచ్చాన్యధనగకామయతే” ౨ ఎన్గి, అవిత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక ((2) తనక్కెన్ఱు) ఇత్యాది.— “తనక్కు అసాధారణస్వమ్ అన్న” ఎన్డు, ఫలి.

ఎ-ఆ. —౧౨౪.—(అవాప్తసమస్తకాముడు) ఎన్డు, “పలకత్తై రత్నత్తుక్కు అసదృశవ్యాజమాయాప్పోలే, భక్తియుమ్ అసదృశవ్యాజమాక్కుక్కైయిల్లైయాలే అప్పడియేయాకిఱతు”; ఎన్డు, ఫలి,

(అతుతనక్కుమ్) ఎన్డు, “వ్యాజమాక్కైక్కుమ్” ఎన్డు, ఫలి.—

అన్త్తైయిత్తే, (౧) “అతస్త్వాం శ్రీరఙ్గేశయ! శరణమవ్యాజమభజమ్” ౩ ఎన్డు, భట్టరుమ్,

(౨) “అవ్యాజనిఘ్నమనపాయముపాయమాహుః” ౪ ఎన్డు, వేదాన్తాచార్యరుమ్, ఎమ్పెరుమానుక్కు పచ్చైయాక ఇడత్తక్కతొరు వ్యాజముమ్ ఇల్లై,” ఎన్డు, అరుళిచ్చెయ్తతు?.

మీ —౧౨౪ (I) ప్రథమం, (1) “సర్వజ్ఞాన్ ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి,

కింతు, (2) అజ్ఞాన్ ప్రతి ఉపాయత్వమ్”, ఇత్యుక్తమ్;

(II) అనన్తరం, “(3) తాన్ ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి,

కిన్తు, (4) వ్యాజమాత్రమ్”, ఇత్యుక్తమ్;

(III) ఇదానీమ్, “(5) వ్యాజత్వమపి నాస్తి”, ఇత్యాహ,

(తాన్ దరిద్రన్) ఇత్యాది.

మూ.—తనక్కు, కొడుక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై.

వ్యా.—B “ఇఙ్గు, అప్పడియన్ఱిక్కే,

“(1) యాజ్ఞసేనీ; (2) ఎన్ఱు వైడైమైయుమ్ నీయే”; ౫ ఎన్గి, అప్పడియే, (1) ఆర్త్త (2) ఉత్కృష్టయజ్ఞళిరణ్డుమ్ అజ్ఞత్తైయత్తాయ్, తనక్కెన్ఱు ఒన్ఱుమిల్లాత అకించననాకైయాలే,

“పేఱ్ఱుక్కు హేతువాక అవన్-విషయత్తిల్ తనక్కు “సమర్పిక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై”; ఎన్గై.

అ.— దృష్టాన్తస్వభావత్తై దర్శిప్పిత్తు, దార్ష్టాన్తికత్తుక్కు తత్త్వైవషమ్యమ్, (A.B ఇఙ్గు, అప్పడియన్ఱిక్కే,) ఇత్యాది.

(“యాజ్ఞసేనీ” ౫) ఇత్యాది:—

“సామానాధికరణ్యమ్, శరీర శరీరిభావప్రయుక్తమాకైయాలే, నియతశేషత్వమ్ లభిక్కుమతు”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అజ్ఞత్తైయత్తాయ్) ఎన్డు,— “భగవదీయమాయ్” ఎన్డు, ఫలి.

పాశురత్తిల్, అవధారణద్వయాఽర్థమ్, (తనక్కెన్ఱు ఒన్ఱుమిల్లాత) ఇతి.

మూలస్థ [దరిద్ర] శబ్దాఽర్థమ్, (అకించనన్) ఇతి.

(హేతువాక) ఎన్డు, (ప్రయోజకమాక) ఎన్డు, ఫలి.

మీ.—సంగతస్ స్ఫుటా.

సంశయస్తు:—

“భక్తేర్, (1) వ్యాజత్వం సంభవతి?,

(2) ఉత న?” ఇతి:

తదర్థం, “(3) సర్వముక్త్యాదిప్రసంగః, శాస్త్రవైయర్థ్యం చ, సంభవతి?,

(4) ఉత న?” ఇతి.

“యదా, (౧) సర్వముక్తిప్రసంగో భవతి, (౨) శాస్త్రవైయర్థ్యం చ భవతి,

“తదా, భక్తేర్ వ్యాజత్వసంభవః;

“యదా, తదుభయప్రసంగో న భవతి,

“తదా, వ్యాజత్వాభావః”; ఇతి.

౧॥ అస్య శ్లోకస్య పూర్వార్థమ్— “భార్యా, పుత్రశ్చ, దాసశ్చ, త్రయ ఏవాధనాస్స్మృతాః” (మనుస్మృ-౮-౪౧౬) ౨॥

౩॥ శ్రీరం- స్త-ఉ. ౧౭.

౪॥

౫॥ తి. వా. ౨-౯-౯.

త్వదర్చాసు త్వయా[2] దత్తం కరణాద్య కళేబరమ్, "ఆచార్యాయ వరో దేయ(ః)" ఇతి వత్తేర్న్యాయామృతమ్, ధ్యానార్చన[1] ప్రణామాద్యైః[2] [3] [4] [సర్వం త్వచ్ఛేషతాం నయన్.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు:—

"భక్తేర్ వ్యాజత్వమ్ అవశ్యంవాచ్యమ్;

"అప్రయాణం బహ్వాయాససాధ్యస్య వ్యాజత్వస్యాప్యభావే, "తద్విధివైయర్థ్యప్రసంగాత్;

"ఉపాయవ్యాజయోర్ అన్యతరాభావేఽపి మోక్షప్రదత్వే, సర్వము "క్తిప్రసంగః;

"భక్తిం దత్వా, పశ్చాన్ మోక్షప్రదత్వే, వైషమ్య[దా]పత్తిః;

"తస్మాత్, భక్తేర్ ఉపాయత్వాభావేఽపి, వ్యాజమాత్రం వా "సర్వథా అభ్యుపగమనీయమ్"; ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

భక్తేర్, ఉపాయత్వవత్, వ్యాజత్వమ్ అనుపపన్నమ్;—

రాజ్యార్థోపహారస్థలే, లిఖుచఫలాదేస్ స్వకీయత్వమ్ అస్తి;

అత్ర, భక్తేః పరమపురుషదత్తతయా తదపినాస్తి;

"ఏష హ్యేవ సాధుకర్మ కారయతి తమ్"౧ ఇత్యుపనిషచ్ఛ్రుతేః, "దదామి బుద్ధియోగమ్"౨ ఇతి స్మృత్యాఽనుగృహీతాయా(ః) భక్తేః పరమపురుషదత్తత్వశ్రవణాత్;

(౧) కరణకళేబరప్రదాన సాధారణోపకారైః, (౨) ప్రయోజ యితృత్వలక్షణ విశేషోపకారైశ్చ, భక్తేర్ భగవదీయత్వాత్.

నచ వైషమ్య[దా]పత్తిః;

ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రాపేక్షత్వేన తదభావాత్;

తదుక్తం భాష్యే:—"ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రేణ*అనా "దికాలోపచిత - అనన్తాపరాధ- అనాదరేణ నిరతిశయసుఖసంవృద్ధ "యే, భగవాన్, స్వయమేవ యతతే;

"తదుక్తమ్:—'తేషాం సతతయుక్తానామ్'౨ ఇత్యాది,

"తస్మాత్, వ్యాజత్వాభావేఽపి, 'ఆచార్యాయ వరో దేయః'౩ ఇతి, ఆచా "ర్యేణ దత్తస్య మాణవకేన ప్రతిదానవత్, దత్తప్రతిపాదన సత్త్వాత్ "న సర్వముక్తిప్రసఙ్గః, నవా సహేతుకత్వమ్"; ఇతి. †

మూ. — ౧౨౫. (II) అవన్ తన్దత్తైక్కొ(ణ్)డు ఉయ్(య్)మిడత్తిల్,

వ్యా.—౧౨౫. "గోదానత్తిల్, పిత పుత్రనుక్కు ప్పుత్తిరన్ దక్షిణై కొడుక్కుమా పోలే, అవన్ తన్దతుత్తన్నై, అవ నుక్కు క్కొడుత్తాలో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అవన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అవన్ తన్దత్తైక్కొణ్డు) యావతు:—

A. "విచిత్రా దేహసంపత్తిర్, ఈశ్వరాయ నివేదితుమ్। పూర్వమేవ కృతా, బ్రహ్మన్! హస్తపాదాదిసంయుతా॥"౪ ఎన్ఱుమ్,

B. "అన్నాళ్ నీ తన్దవాక్కై"౫ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱ పడియే, అడియిలే (అవన్ తన్ద) కరణకళేబరఙ్గళై,

అ — ౧౨౫. శఙ్కారూపేణ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (గోదానత్తిల్) ఇత్యాది.

(గో[1]-దానమ్[2])=[కేశావఖణ్డనమాకిఱ[1]] చౌడమ్[2], [ఉపనైక్కొడుత్త[1] లాకిఱ[2]] (గో[1]-దాన[2]) మాత్రల్.

"గాందద్యాత్",౬ "ఆచార్యాయ వరో దేయః",౩ ఎన్ఱు, చౌడో పనయనఙ్గళిలే పితావే ఆచార్యన్నాకైయాలే, (పితాపుత్రనుక్కు) ఇత్యాది.

(అవన్ తన్దతుత్తన్నై) ఎన్ఱుతు,

"ఈశ్వరదత్తమాన తుత్తన్నై" ఎన్ఱపడి.

A. "ఉపాయానుష్ఠానహేతువాన ఇవనుడైయ కరణకళేబరఙ్గళ్, తదుద్దేశేన వేణ్డుమెన్ఱు ఉణ్డాక్కిన తన్గళ్" ఎన్ఱుమతుక్కు ప్రమాణమ్, ("విచిత్రా"౪) ఇత్యాది.

B. "అవైతన్ దత్తమ్" ఎన్ఱుమతుక్కు ప్రమాణమ్, ("అన్నాళ్"-౫) ఇత్యాది.

('ఆక్కై'-౫,)=శరీరమ్.

వచనస్థ("హస్తపాదాది"౪) శబ్దార్థమ్, (కరణ)- ఇతి. ("దేహసంపత్తిః"౪) ("ఆక్కై"౫) ఇత్యేతదర్థమ్, (కళేబరఙ్గళై) ఇతి.

౧॥ కౌషీ. ఉ. ౩-౮. ౨॥ గీ ౧౦-౧౦.

*—"తదఖిలసన్ధిరామమాత్రాత్." వై-స్తవే, ౫౯.

† వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రిత భా-పు. ౫౭౭, అ. ౧, పా. ౨, సూ-౧. (రచనానుపపత్త్యధి.)

౩॥—"గురవే వరం దత్వా" ఇత్యాది. (ఆపస్తమ్బగృహ్యే, చతుర్థ పటలే, సూ. ౧౬.) అత్రైవం సుదర్శనాచార్యవ్యాఖ్యా:—"అథ, (గురవే,=ఆచార్యాయ, కుమారో (వరం)=గాం, 'గురో! వరం తే దదామి' ఇతి దదాతి; అగ్న్యాధానే, 'గౌర్వై వరః, (ఆపస్తమ్బ శ్రౌతే, ౫-౧౧-౪) ఇత్యుక్తత్వాత్." (మహీశూరజనపద రాజకీయముద్రా శాలాయాం ముద్రితకోశే, పు. ౧౬౭.) ౪॥ శ్రీ-వి-ఉత్తరే.

౫॥ తి-వా-౩-౨-౧.

మూ.—(౧) అడైవిలేకొడుక్కిఱ ల్, అనుపాయమామ్;

"మన్మనాభవమద్భక్తోమద్యాజీమాంనమస్కురు"౧ఎన్నుమ్, "సతతంకీర్తయన్తోమాంయతన్తశ్చదృఢవ్రతాః"౨ఎన్నుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

(1) (2) (3) (4)
ధ్యానార్చనప్రణామాదిక్కళాలే తచ్ఛేషమామ్పడివణ్ణుకై.

((౧) అడైవిలేకొడుక్కైర) యావతు:—
"తదీయమ్" ఎన్నుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై.

ఇప్పడి (కొడుక్కిఱ ల్, అనుపాయమామ్) ఎన్ఱతు:—
"అవనత్తై అవనుక్కే కొడుత్తవిత్తైయొప్పియ, తానొన్ఱు కొడుత్తతాక్కామైయాలే, అతు పేఱ్ఱుక్కు సాధనమాకాతు"; ఎన్ఱపడి.

అ.—("మన్మనా:"౧) ఇత్యాది:—
మయిమన: యస్య, స:=తథోక్త:;
ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (ధ్యాన) ఇతి.
"యజ=దేవపూజాయామ్"౩ ఎన్ఱిఱ్ఱైయటొక్కుఱ్ఱు, ("మద్-యాజీ"౧) ఎన్ఱదుక్కర్థమ్, (అర్చన)- ఇతి.
("మాంనమస్కురు"౧) ఎన్ఱదుక్కర్థమ్, (ప్రణామ)-ఇతి.
("కీర్తయన్త:"౨) (మద్భక్త:౧) ఇత్యాద్యర్థఙ్గళ్, (ఆది)-శబ్దవివక్షితమ్.—
"సాధ్య-సాధనద్వైరాశ్యాభిప్రాయేణ వచనద్వయోపాదానమ్ పణ్ణి ఱ్ఱు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.
[అడైవు]=క్రమమ్. అతావతు, "యథావాక్" ఎన్ఱపడి.
ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తదీయమ్") ఇత్యాదినా.
(అవనత్తై) ఇత్యాది:—
అతావతు:—"దత్తప్రతిదాన రూపమాకైయాలే, మోక్షార్థప్రసాదజనకమాకాతు"; ఎన్ఱపడి.—
"(౧) లోకత్తిలుమ్, (౨) నిత్యముక్తక్రియమాణ భక్త్యాదికళిలుమ్, దత్తప్రతిదానత్తుక్కు ఫలార్థప్రసాదజనకత్వ మిల్లామైయాలే"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧|| గీ-౯-౩౪. ౨|| గీ-౯-౧౪, ౩|| ధాతుపాఠే, భ్వాదౌ.
(సిద్ధాన్తకౌ. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకోశే. పు-౧౭౦,పరి౧౪.)

అ.—"I. దృష్టాన్తత్తిలుమ్, పితురన్యత్ర ఆచార్యస్థానాభ్యాభావాత్తు,
"(౧) శిష్యనుక్కు స్వగతాదృష్టముమ్, (౨) ఆచార్యనుక్కు "అపూర్వవస్తులాభప్రీతియుమ్, దక్షిణాఫలమామ్;
"పితావే ఆచార్యస్థానాభ్యాత్తు,
"పుత్రగత- అదృష్టమాత్రమ్ తత్ఫలమామిత్తనైయల్లతు, దత్తప్రతి "దానరూపమాకైయాలే, పితావుక్కు అపూర్వవస్తులాభప్రీతియిల్లై;
"ప్రకృతత్తిలే, భగవత్ప్రీత్యతిరిక్త- అదృష్టమ్ ఫలమ్ ముక్తరిలే ఇల్లై "యిఱే?:

"ఇని, దత్తప్రతిదానరూపమాకైయాలే, అపూర్వవస్తులాభప్రయు "క్తఫలార్థప్రీతియుమ్ ఇల్లైయాకైయాలే, అస్మదిష్టానుగుణ్యామొప్పియ "అనిష్టప్రసక్తియిల్లై"; ఎన్ఱు, హృదయమ్.

II యద్వా:—
""(౧) ఉత్పన్నైవ అర్థంస్వత్వాల్లభతే'౪ ఇత్యార్యా:,౫ ఎన్ఱుగౌత "మవచనత్తాలుమ్, (౨) లోకప్రసిద్ధియాలుమ్, పైతృకధనత్తిలే పుత్ర "నుక్కు జన్మనాస్వత్వముణ్డాకైయాలే, పుత్రగత- అదృష్టార్థం దక్షి "ణాదానమావశ్యకమాకైయాలే, సంసృష్టద్రవ్యత్తుక్కు దానార్హతై "యిల్లామైయాలే, స్వస్వత్వనివృత్త్యర్థం, పితా, పుత్రనుక్కుక్కొ "డుక్కవేణ్డుకైయాలే, ఇప్పడి పితాకొడుత్త ద్రవ్యత్తిలే, పుత్ర "నుక్కు, (1) జన్మోపాధికస్వత్వముమ్, (2) ప్రతిగ్రహోపాధిక "స్వత్వముమ్, అడియాక దానమ్మాడుమాకైయాలే,
"(౧)స్వగతాదృష్టమ్,పుత్రనుక్కుమ్,(౨)పుత్రకర్తృకదానహేతుక "పుత్రస్వత్వనివృత్త్యా స్వాసాధారణస్వత్వాశ్రయమాన అపూర్వవస్తు "లాభత్తాలుణ్డాన ప్రీతివిశేషమ్ పితావుక్కుమ్, మాడుమాకైయాలుమ్,
"ఇఙ్గుఅప్పడిస్వత్వాదికళ్ మాడామైయాలుమ్, దృష్టాన్తవైష "మ్యమ్"; ఎన్ఱు, హృదయమాకవుమామ్.
"ఇప్పడి పక్షద్వయాభిప్రాయత్తాలే అన్యతరానుక్తి" ఎన్ఱు,కణ్డు కొళ్వతు.
"""అవాప్తసమస్తకామనుక్కు శేషవస్త్వాహిత- అతిశయమ్ ప్రీతి ""హేతు" ఎన్ఱు, ప్రమాణబలత్తాలే స్వీకరిత్తాప్పోలే, "దత్తప్రతిదాన ""రూపమాన భక్త్యాద్యనుష్ఠానముమ్ మోక్షార్థతయాతద్విధిబలత్తాలే

౪||
౫||

విహితత్వాద్ధతిత్వానుమానం సత్ప్రతిపక్షితమ్:—"భక్తేరుత్తమభోగత్వాన్, నగతిస్సే"తి. కిఞ్చ, నః, శేషాణాంపరతన్త్రాణాం భర్తృభోగోనసాధనమ్,

మూ.—(౫)అడైవుకేడకొండుకిఱల్, కళవువెళిప్పడుమ్.

వ్యా.—(అడైవుకేడకొండుకైఱ) యావతు, "మదీయమ్" ఎన్ను మ్బుద్ధియాలే సమర్పిక్కైఱ. ఇప్పడిశెయ్యిల్ (కళవువెళిప్పడుమ్) ఎన్ఱతు, "భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ ప్రకాశిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి. రాజమహేన్ద్రన్ - పడియై రహస్యత్తిలే కళవుకణ్డు ఓలక్కత్తిలే కొడుక్కుమాప్పోలేయిఱే ఇవర్ కొడై?.

అ.—"'మోక్షప్రీతహేతు" ఎన్ఱు, అభ్యుపగమమ్ ఉచితమ్' ఎన్ఱవాక్ణాత్తు;

"'విధి అన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, తత్కల్పకమాకమాట్టాతు' "; ఎన్ఱు కరుత్తు.

(భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్) ఇత్యాది:—

"అస్వేస్వత్వబుద్ధి, మిథ్యాజ్ఞానరూపైయాకైయాలే, తద్ఘటితభక్త్యాద్యనుష్ఠానమ్ మోక్షప్రతిబన్ధకమామ్", ఎన్ఱపడి.

"ఉక్తార్థత్తై శాస్త్రస్థరుడైయవచనశైలియాలే నిర్దేశియామల్, "[అడైవుకేడకొండుకిఱల్, కళవువెళిప్పడుమ్] ఎన్ఱు, ప్రతిరూపవస్తు- "ప్రత్యాయక లౌకికవచన శైలియాలే నిర్దేశిత్తవితు, సుసదృశదృష్టాన్తవ్యఞ్జనార్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(రాజమహేన్ద్రన్) ఇత్యాది.—

"'రాజమహేన్ద్రన్' ఎన్ఱు, అ రాజాసమర్పిత్త తిరువాభరణత్తై" ఎన్ఱపడి.

(పడి)=ఆభరణమ్.

(ఓలక్కత్తిలే) ఎన్ఱతు, "సదస్యమాక" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఇతు, వస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞానవాన్గళ్ కణ్డాల్, శిరిక్కుమ్పడియాయిరుక్కుమ్", ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ఇవర్కళ్ కొడై) ఎన్ఱతు,

"ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుడైయ ఉపాసనాద్యనుష్ఠానమాకిఱదానమ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౨౫. (రాజమహేన్ద్రన్-పడి) =అప్పుక్కియమణవాళన్నుక్కు కౌస్తుభమణిరూపాత్తి తిరుమార్విలేశాత్తిక్కొణ్డమ్ పచ్చైత్తిరువాభరణమ్.

మూ.—౧౨౬. భర్తృభోగత్తై వయిఱువళర్ప్పైక్కు ఉఱుప్పాక్కుమాప్పోలే,

వ్యా.—౧౨౬. ఇన్నముమ్ ఉపాయాన్తరత్తుక్కు ఒరుదూషణమ్ శొల్లుకిఱార్,

(భర్తృభోగ)-ఇత్యాదియాలే.—

అ.—౧౨౬. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

(ఇన్నముమ్) ఇత్యాది..—

(దూషణ)శబ్దనిర్వాహమ్ పూర్వవత్. [పు. ౩౯౪, ఇడవరిగళ్-౨౭.]

"[వా. ౧౨౨.] [మదిరా] ఇత్యాది - వాక్యస్థమాన [ఉపాయాన్తర] శబ్దమ్, ఉత్తరవాక్యత్రయత్తిలుమ్ అనుషఞ్జనీయమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయాన్తరత్తుక్కు) ఎన్ఱతు.

(దూషణమ్) ఎన్ఱతు,

I "విషయాశ్రయాప్రతి స్వస్య అవద్యతాపాదక- స్వవిషయక ఉపాయతాబుద్ధికత్వరూపదోషత్తై" ఎన్ఱపడి:

II. యద్వా:—ఉపాయత్వసాధ్యక - విహితత్వరూపహేతువుక్కు అనుపాయత్వసాధక - సుఖరూపత్వహేతువాన్నతు, సత్ప్రతిపక్షితత్వాపాదకమాకైయాలే, "అనుమానదూషకత్తై" ఎన్ఱాక్కవుమామ్.

ఎ-అ—౧౨౬ [అడైవుకేడకొండుకిఱల్] ఇత్యాదియాల్ అహంకారగర్భత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

[భర్తృభోగ]-ఇత్యాదియాలే, శేషత్వపారతన్త్ర్యవిరూపత్వమ్ శొల్లుకిఱతు.

మీ—౧౨౬. (I) హేతు (II) వ్యాజత్వయోరభావే, హేత్వన్తరమాహ,

(భర్తృ-) ఇతి.—

లోకే సాధనస్య సర్వస్య దుఃఖాత్మత్వ దర్శనాత్.

అస్య పరభక్త్యాద్యాత్మకస్యఇన్ద్రాదిభోగేఽపి నిరయత్వబుద్ధ్యావహ.* అత్యన్తనిరతిశయానన్దరూపస్య స్వయంప్రయోజనభూతస్య సాధనత్వాయోగాత్:

అతఏవ ఉచ్యతే:—"భజనసుఖమేకస్సవిపులమ్"౧ఇతి:

౧॥ * —"తత్పదంప్రాప్తుకామా(ః) యే విష్ణోస్తేషాంమహాత్మనామ్ । భోగాఃపురందరాదీనాంతే సర్వేనిరయోపమాః॥" (జ్ఞానసారే, ౭, వ్యా) ॥పుటమ్ ౪౦౪॥

వ్యా॰ అర్థానుసన్ధానః:—

"భాగవత్తైర్యమాగవల్ స్వయంప్రయోజనమాన (భర్తృ-"భోగత్తై), స్వోదరపోషణత్తుక్కు సాధనమాకిర కొంబు "మళవిల్,

"(౧) తన్నై భాగవత్తైయాక్క విరుమ్బిన భర్తావుక్కుమ్ "(౨) 'తద్భార్యై' ఎన్ఱు పేరిట్టిరుక్కిఱ తనక్కుమ్ అవ"ద్యమామాపోలే,

"భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలేప్పిఱన్న భోగరూపై"యాన భక్తియై, మోక్షసాధనమాక్కుమళవిల్,

అ—(స్వయంప్రయోజనమాన) ఎన్ఱతు,

"ప్రయోజనసాధనత్వబుద్ధ్యనర్హ ప్రయోజనమాన" ఎన్ఱపడి.

(భర్తృభోగత్తై) ఎన్ఱతు,

"భర్తృకర్మకభోగత్తై" ఎన్ఱపడి.

(అవద్యమామాపోలే) ఎన్ఱతు,

స్వస్వభావ-భోగస్వభావానభిజ్ఞత్వప్రయుక్త నిన్దాహేతువామాపో"లే" ఎన్ఱపడి.

(భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలే) ఎన్ఱతు,

"భగవత్స్వరూపరూపగుణాదికళుడైయ సర్వప్రకార సర్వావధిక [=సర్వాధిక] ఉత్కర్ష సాక్షాత్కారత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

"ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం సుసుఖమ్" ౧ "స్వర్గోపియచ్చిన్తనే విఘ్నః" ౨ "స్వయమప్యాత్మనః ప్రియా" ౩ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(భోగరూపైయాన) ఎన్ఱు,

మూలత్తిలే [వయలువళర్ కైక్కు] ఇత్యాద్యుపశ్యానాను గుణవిపమేయా ధ్యానసిద్ధ అర్థమ్,

(భక్తియై) ఇత్యాది.

మీ.—తస్మాత్, "భోగపర్యన్తప్రయత్నప్రయోజనం భక్తిరేవ" ఇతి, తస్యాపి న ఫలాన్తరంవాద్యమ్:

అతఏవ ఉచ్యతే:—"నాథ! యోనిసహస్రేషు" ౪ ఇత్యాది:

తతశ్చ, "'ఉపాసీత' ౫ ఇతివిధిః, 'యావజ్జీవం సుఖం జీవేత్' ౬ ఇతివత్" ఇతిభావః.

అ.—అయమభిప్రాయః:—

I. భక్తిః, అనుపాయః;

భోగరూపత్వాత్:

(1)నిత్యముక్తక్రియమాణభక్తివత్: (2)వ్యతిరేకేణ,కర్మయోగాదివత్:

II. భక్తి, అనుపాయః;

అపురుషతన్త్రత్వాత్: వ్యతిరేకేణ,కర్మాదివత్.

అపురుషతన్త్రత్వమాపఘు:

భగవద్వైలక్షణ్యానుభవాధీనత్వప్రయుక్త పురుషకృత్య-అవిధేయత్వమ్.

ఇత్యర్థాః, (విరైన్ద) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ కొళ్ళుమ్.

"I. (౧) (I) 'భక్తిః, విషయాశ్రయ-అవద్య స్వవిషయకో"పాయత్వబుద్ధికా;

"ప్రాప్తశేషివిషయకభోగరూపత్వాత్, భార్యాయాః(ః)భర్తృ"భోగవత్'; ఇత్యాద్యనుకూలతర్కఙ్గళాలుమ్,

"(2) ఫలవిసదృశత్వాద్యనుకూలతర్కఙ్గళాలుమ్,

"అనుగృహీతఙ్గళాయ్,

"(౨) స్వ-సమతులారూఢవిధ్యపేక్షయా ప్రబలఙ్గళాన 'నాతిరా"త్రే షోడశినం గృహ్ణాతి' ౭ ఎన్ఱు,అవిడత్తిలే నిర్ణీతఙ్గళుమాన,

"'నాయమాత్మా' ౮ ఇత్యాది-నిషేధవాక్యఙ్గళుడైయ అర్థాను"గుణ్యేన ఇష్టసాధనతార్థకవిధిక్కు, ఇష్టప్రయోజకత్వరూపవ్యాజస్వస"త్తాశ్రయణమ్ ఉచితమ్:

"II. కించ:—(1)కృతిసాధ్యతామాత్రమ్ విధ్యర్థమ్;

"(2) ఇష్టసాధనత్వమ్ ఆక్షేపలభ్యమ్'; ఎన్ఱు,తే భాష్యస్వరస"సిద్ధమ్?;—

"ఇన్గే, ఉక్తతర్కానుగృహీత నిషేధవాక్యఙ్గళాలే ఆక్షేప"బాధితవిషయమాకైయాలే,

"ఇష్టప్రయోజకత్వమే ఆక్షేపలభ్యమాకైయాలే:

"III. కించ:—ఇష్టప్రయోజకత్వమే విధ్యర్థమాకైయాలే,

"ఒన్ఱుక్కుమ్ బాధప్రసక్తియిల్లై:

౧॥ గీ. ౯-౨. ౨॥ ౩॥ శ్రీభా-జిజ్ఞాసాధికరణే, లఘుసి. (వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే-పు. ౩౨.)

౪॥ ౫॥ బృ. ౬-౧-౪-౧౫. ౬॥ బార్హస్పత్యసూత్రమ్. (భ-వి-ఆన్ధ్రలిప్యాం వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే. ప-౧, పు. ౧౭, ఈ. ప్ర.)

౭॥ ౮॥ కఠవల్లీ-౨-౨౩.

అతో౽త్ర పురుషస్య ప్రాప్తిశ్చ, న విధేయా, హి కర్మవత్? 'యావజ్జీవం సుఖం జీవేత్' ఇతివద్భక్తిచోదనా; యోగపర్యన్త యత్నస్య ఫలం భక్తిః ఫలం స్వయమ్.

మూ:—ఇరువర్కుమ్ అవద్యమ్.

వ్యా.—"(౧) తన్నై శేషభూతన్ వాక్కవిరుమ్బి తన్నోడే "కలన్దు పరిమాఱిన ఈశ్వరనుక్కుమ్, (౨) 'తచ్ఛేషభూతిక' "ఎన్ఱు, పేరిట్టిరుక్కిఱ తనక్కుమ్, (అవద్య) మాయ్ "త్తలైక్కట్టుమ్"; ఎన్గై.—

"రాత్రి, భర్తావోడే సంశ్లేషిత్తు, విడివోతే 'కైకూలి తరవేణుమ్' ఎన్ఱు, వళైక్కుమాపోలే,

అ.—"IV. కించ:—సనిషేధవాక్యఙ్గళాలే, భక్తిక్కు సమభివ్యాహారల "భ్య స్వోత్కసాధనత్వత్తినుడైయ అభావమ్ బోధితమాకైయాలే, ధాత్వ "ర్థతావచ్ఛేదకప్రీతిక్కు ద్వారభావమ్ కల్పియక్కైయాలే, సమానపదో "పాత్తత్వప్రత్యాసత్తియాలే, ధాత్వర్థభక్తిక్కు ధాత్వర్థతావచ్ఛేదక "ప్రీతియే భావ్యమాక సిద్ధిక్కైయాలే, స్వరూపజ్ఞనుక్కు స్వయంప్రయో "జన శేషిప్రీతి భావ్యమాకైయాలే,

"ఇష్టసాధనత్తుక్కు (1) విధివాచ్యత్వ(2)విధ్యాక్షేప్యత్వ "పక్షఙ్గళిలుమ్; క్షతియిల్లై;

"ఆకైయాల్, ఇతుక్కు ఉపాయత్వమిల్లై": ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇవ్వర్థత్తిలే, పూర్వవత్, యద్యర్థగర్భత్వేన అన్యథా-నయన-సంభావనార్హమల్లాతే, వివక్షితార్థత్తుక్కు మిక్కవుమ్ సంవాదమాయ్ ఇరుక్కిఱ పిళ్ళై - శ్రీసూక్తియై సంవాదమాక క్కాట్టుకిఱార్, (రాత్రి, భర్తావోడే) ఇత్యాదినా.

"యా నిశా సర్వభూతానాం తస్యాం జాగర్తి సంయమీ"౧ ఎన్గిఱ విడత్తైయుట్కొణ్డు, యోగకాలదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (రాత్రి) ఎన్ఱతు.

"బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః"౨ ఎన్గిఱవిడత్తైయుట్కొణ్డు (భర్తావోడే) ఎన్ఱతు.

"ఎల్లైయిల్ అన్నలమ్ పుల్కు పత్తర్"౩ ఎన్గిఱవిడత్తైయుట్కొణ్డు (సంశ్లేషిత్తు) ఎన్ఱతు.

యోగసమాపనరూప వ్యుత్థానకాలదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (విడివోతే) ఎన్ఱతు

మోక్షోపాయత్వబుద్ధిక్కు దృష్టాన్తమ్, (కూలి) ఇత్యాది.

అనభిమతత్వహేతు నిర్బన్ధరూపత్వసూచనార్థమ్ (వళైక్కుమాపోలే) ఎన్ఱతు.

౧॥ గీ. ౨-౬౯.   ౨॥ గీ. ౧౫-౧౭.   ౩॥ తి. వా. ౧-౨-౪.

వ్యా.—భక్తియై ఉపాయమాకక్కొళ్ళుకై":౪ ఎన్గిఱతే పిళ్ళానుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు?.

౧౨౭. ఇప్పడి, స్వరూపవిరోధాది దోషదుష్టమాన విత్తై, హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ వేదాన్తఙ్గళ్ — (౧) "'ఓమ్' ఇత్యాత్మానం ధ్యాయథ"౫ (౨) "ఆత్మానమేవ

అ.—"(౧) ఉక్తరీత్యా సగృహీతనిషేధవాక్యఙ్గళాలే, విధిక్కు "అన్యపరత్వమ్ స్వారసికమాకైయాలుమ్,

"(౨) అతఏవ, ఇష్టసాధనత్వాక్షేపకమ్ బాధితవిషయమాకైయాలుమ్,

"(౩) ఇష్టప్రయోజకత్వమ్ విధ్యర్థమాకైయాలుమ్,

"(౪) స్వయంప్రయోజన ప్రీతియే భక్తిభావనాభావ్యత్వేన అన్తరఙ్గత్వాద స్వయాగ్హ్యమాకైయాలుమ్,

"భక్తిక్కు ఉపాయత్వసిద్ధియిల్లైయాయిరుక్క, తదుపగమమ్ స్వయత్నవాసనామూలకమల్లతు, తదుపాయత్వమ్ ప్రామాణికమన్ఱు,": ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయమాకక్కొళ్ళుకై) ఎన్ఱతు.

౧౨౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి, స్వరూప) ఇత్యాది.

(దోషదుష్టమాన) ఎన్గిఱవిత్తాల్, "పూర్వత్ర [వా. ౧౨౩, ౧౨౬, వ్యాఖ్యానత్తిల్] (దూషణ) శబ్దఙ్గళ్, దోషపరఙ్గళ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(స్వరూపవిరోధాది) ఎన్గిఱ (ఆది)- శబ్దమ్, ఫల- వైరస్యాది-పరమ్.

శ్యేనాదివిధివ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హితానుశాసనమ్) ఇత్యాది.

ఇతు, మూలత్తిలే, "వేదఙ్గళ్" ఎన్ఱాలే ["వేదాన్తఙ్గళ్"] ఎన్ఱు, ఇత్తాల్, ఫలితమ్.

ఇత్తాల్, (హితానుశాసన) - పరత్వవ్యాఘాతమ్ వ్యఞ్జితమ్.

(౧) ధ్యానపర వాక్యత్తైయుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, ("'ఓమ్' ఇత్యాత్మానమ్"౫) ఇత్యాది.

(౨) "("ధ్యాయథ"౫) ఎన్ఱు, వర్తమానాపదేశ రూపమాకైయాలే, విధి అస్ఫుటమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, స్ఫుటవిధియుక్తవాక్యోపాదానమ్, ("ఆత్మానమేవ"౬) ఇత్యాది.

౪॥—(1-7) మద్భక్తజనవాత్సల్యం... (8) యచ్చమాంనోపజీవతి॥ భక్తిరష్టవిధాహ్యేషా......" (వేదాన్తాచార్యకృతే స్తోత్రభాష్యే, శ్లో. ౫౫ వ్యా.)   ౫॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౨-౨-౬,

౬॥ పు. ౪౦౫, ౫మ్ నోట్టు.

'నిశాయాంపతిసంశ్లిష్టా, ప్రభాతే వేతనాస్తినీ, భార్యేవ, రూప్యఆత్మా స్యాద్ భక్తింమన్యేతచేద్ గతిమ్':- ఇత్యేవంకురుకేశనాథ్యర్థోయంస్పష్టమితి॥

మూ.—౧౨౭. "వేదాన్తజ్ఞరుపాయమాక విధిక్కు జపడియో?" ఎన్నిల్;

వ్యా.—లోకముపాసీత"౧(3) "ఆత్మా వా అరే! ద్రష్టవ్యః, శ్రోతవ్యో, మన్తవ్యో, నిదిధ్యాసితవ్యః,"౨ ఎన్ఱు, ఇవ్వేతనన్గుక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్కుఅన్గుక్కు నిదానమరుళిచ్చెయ్వతాక,

తజ్జిజ్ఞాసాప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (వేదాన్తజ్ఞర్) ఎన్ఱు, శాఙ్కజ్జ.

అ.—(3) ఉపాసనత్తుక్కు దర్శనసమానాకారత్వరూప ఉశేషసమర్పకవాక్యోపాదానమ్, ("ఆత్మా వా"౨) ఇత్యాది.—

("శ్రవణమ్")=వ్యాయయాస్త్రార్థగ్రహణమ్;

("మననమ్")=యుక్తిభిః తత్ప్రతిష్ఠాపనమ్;

("నిదిధ్యాసనమ్")=ఇచ్ఛాపూర్వక ధ్యానమ్; భోగరూపత్వ సూచనార్థమ్ ("సః") - ప్రత్యయమ్.

తదుపరి "విధి" ప్రత్యయమిరుక్కైయాలే, "భోగరూపత్వేఽపి విధిబలాత్ ఉపాయత్వమ్ దుర్వారమ్"; ఎన్ఱు లబ్ధమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మోక్షోపాయమాక) ఇత్యాదినా.

(నిదానమ్)=[ఆది] - కారణమ్.

"'ఆనాల్, "విధిస్వైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్జికుమ్" ఎన్నిల్!' "ఎన్నాత్తే, ["విధిక్కు అపడియో?" ఎన్నిల్;] ఎన్నైయాలే,

"'ఇతు, జిజ్ఞాసుప్రశ్నానువాదమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱతు.

వి-అ.—౧౨౭. (లోకమ్)="లోక్యతే' ఇతలోకః=సదా దర్శనవిషయః, తమ్=లోకమ్.—

"ఆత్మా, వా[=వై], అరే,"౨ ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్.

మీ —౧౨౭. "I. ఏవం, విధేరుపాయత్వబుద్ధిః, కేవలమ్ అవద్యావహైవ స్యాత్;

II. ఏవం, వ్యాజత్వస్యాప్యభావే విధివైయర్థ్యమ్;

III. ఈశ్వరఏవ ఉపాయశ్చేత్, సవివవిధేయః":

ఇత్యాశఙ్క్యపరిహారతి, ("వేదాన్త")- ఇత్యాదినా

మూ.—౧౨౮. ఔషధసేవై పణ్ణాగవర్ కళుక్కు

వ్యా.—౧౨౮. తన్నిదానద్దృష్టాన్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఔషధసేవై) ఇత్యాదియాలే.

ఆశ్వాసః:—

[A.] "అత్యన్త రుగ్ణరాయ్త్తిరియా నిఱ్కచ్చెయ్తే, "అత్తై అవిలమ్బనపోక్కుమ్ ఆప్తమాన మహౌషధత్తై

అ.—౧౨౮. "ఇక్కే, పూర్వోక్తానుకూలతర్కానుగ్రహీతనిషేధ "వాక్యఙ్గళ్, (పు. ౪౦౫, పఙ్క్తి ౧౯.)

"I. 'విధిక్కు ప్రయోజకత్వపరతాగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్

"II. 'స్వయత్ననాసనావదధికారక- ఉపాయవిధిపరతాగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్.

"III. 'పరమపురుషార్థతత్సాధనవిషయక పరమతాత్పర్యసత్త్వే'వ, తదారోపణార్థమాక ఫలవిశేషవిశిష్ట సాధనవిశేషత్తిలే అవాన్తర "తాత్పర్యగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్,

"నిర్వాహత్రయముణ్డు;

"అతిల్, (II) ద్వితీయనిర్వాహమ్, ప్రకృతమూలవివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిదానద్దృష్టాన్తై) ఇత్యాది.

"'రామోవిసీతః 3 ఇత్యత్ర, 'విప్రయోగేణ రాఘవః' ౪ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే సీతావియోగమ్, తత్-సంయోగపూర్వకమాకైయాలే, 'రామ' శపదత్తుక్కు 'రాఘవ'శపరతాగ్రాహకమాకిఱాపోలే, ఇఙ్గుమ్, [ఔషధసేవా]- విరహమ్, తత్- సేవాయోగ్యావస్థాపకమాకైయాలే, తత్- "సేవాయోగ్యర్ (రుగ్ణరే)": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్యన్త) - ఇత్యాది.

"ముఖ్యస్యనిర్దేశేన" ౫ ఇత్యాదియైయుటైయుక్కు [ఔషధ] శబ్దవివక్షితమ్, (అవిలమ్బన) ఇత్యాది.

(ఆప్తమాన) ఎన్ఱతు, "కైకణ్ణయోగ్యమ్" ఎన్ఱు అపడియే, "విశ్వసనీయమాన" ఎన్ఱపడి.

వి-అ.—౧౨౮. (రుగ్ణరాయ)=రోగిణః సన్తః.

౧॥ పు- ౪౦౫, ౫ను నోట్టు. ౨॥ బృ-ఉ. ౪-౪-౫.

౩॥ ౪॥

౫॥ స్కాన్దే. (శ్రీతప్రకా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౪, పఙ్క్తి ౧౯-౨౦) ౬॥ నాచ్చియార్-తిరుమొழி. ౧౨-౫.

ఔషధాసేవిబాలేష్ట-వస్తుమిశ్రౌషధార్పణాత్ తద్రుక్శమయితేవాస్తే వేదాన్తోయత్నవాసనాన్ మహావిశ్వాసహీనాజ్ఞాంశ్చా వేదీడగ్గయుక్స్మృతేః.

మూ॰ — అభిమతవస్తుకళిలేఅత్తైక్కలశియిడువాఱైప్పోలే, ఈశ్వరనైక్కులన్దుపిధిక్కిఱ అవిత్తై.

వ్యా॰ — "సేపిక్క చ్చొన్నాల్ అస్తుక్క, శైయాత "బాలపుత్రాదికళుక్కు, అవర్కళాశైప్పట్టు వినియోగమ్ "కొళ్ళుమ్ వస్తుక్కళిలే అన్ద(ఔషధత్తై)(క్కలశియిడు)మ్వ "త్సలరాన మాతాదిక్కళైప్పోలే, శీఘ్రమాక సంసారవ్యా "ధియై త్తీర్క్కుమ్సిద్ధోపాయమాకియ౧*నచ్చుమామరునై

అ.—[అభిమత] శబ్దార్థమ్, (అవర్కళ్ ఆశైప్పట్టు) ఇత్యాది.
[కలశియిడుకై]యాకియక్రియాసామర్థ్యలబ్ధమ్,("వత్సలరాన") ఇతి.
చికిత్స్యచికిత్సకభావసామర్థ్య ఫలితమ్. (పుత్రమాతా)దిగ్రహణమ్
[పక్షాత్] ఎన్ఱు, అనిషేధబలలబ్ధమ్, (బాల) - ఇతి.
"వ్యాధిభిఃపరిపూర్ణోఽస్మి" ౨ ఎన్ఱు అవిత్తైయుణ్డాకై (సంసార వ్యాధియై) ఇతి.
ప్రారబ్ధనివర్తకత్వాభిప్రాయేణ (శీఘ్రమాక) ఎన్ఱతు.
[ఈశ్వర] శబ్దత్తాలే,
(౧-౩) విశ్వాసహేతు - ప్రాప్తి పూర్తి శక్తికళుమ్,
(౪) నియన్తృత్వముమ్,
(౫) ఆశుకారిత్వముమ్, ఉక్తక్రమత్తైయాలే,
తదనుగుణప్రమాణ సూచనపూర్వకమ్[ఈశ్వర]శబ్దార్థమ్,
(శీఘ్రమ్) ఇత్యాదరశ్చ (మరున్దై) ఇత్యన్తమ్.
"("నచ్చు"౧)=విశ్వసనీయమాన, ("మా"౧,=మహత్తాన, ("మరున్దై"౧)=[ఔషధ] త్తై"; ఎన్ఱపడి.—
"అశ్నోతేరాశుకర్మణివరట్"౩ ఇత్యాదిసూత్రత్తాలే,
విరోధినివర్తనాదికళిల్ ఆశుకారిత్వమ్ [ఈశ్వర] శబ్దార్థమిఱే? ఇప్పడి, "'దార్ష్టాన్తికత్తిల్ [ఈశ్వర] శబ్దవివక్షిత ధర్మఙ్గళ్. దృష్టాన్తత్తిల్ నిర్విశేషేణ [ఔషధ] శబ్దలబ్ధమ్'; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పూర్వమ్ (అవిలమ్బేన) ఇత్యాదికమ్," ఎన్ఱు, శబ్దార్థశ్వరూ.

౧|| తి. వా. ౩-౪-౫. ౨||

౯||

20-2-99.

వ్యా॰ — "స్వప్రవృత్తి నివృత్తిపూర్వకమాక సేవి "క్కచ్చొల్లి ముతలిలే ఉపదేశిత్తాల్, అనాదియాయ్ "వరుకిఱ స్వయత్నవాసనైయాలే అస్తుక్క శైయాత "చేతనరైయుమ్, విడమాట్టామైయాలే, అవర్కళుక్కు అభిమతమాన స్వయత్నరూపమా యిరుక్కిఱ ఉపా "సనత్తిలే తదఙ్గత్వేన సిద్ధోపాయమాన ఈశ్వరనైక్క లన్దు, తాదృశమాన ఉపాసనత్తై అవర్కళుక్కు మోక్షో "పాయమాక విధిక్కిఱ అవిత్తై"; ఎన్ఱై.

అ.—"తమేవైకమాత్మానంజానథ, అన్యావాచోవిముఞ్చథ"౪ "శివఏకోధ్యేయశ్శివంకరః,సర్వమన్యత్ పరిత్యజ్య"౫ఎన్ఱు, అవిత్తైయుణ్డాకై, (స్వప్రవృత్తినివృత్తి) - ఇత్యాది.
(ముతలిలే) ఎన్ఱతు, "స్వయత్నవాసనై నివృత్తియావతఱ్కు మున్నే" ఎన్ఱపడి.
"జన్మాన్తరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితాపురా"౬ ఇత్యాదిప్పడియే యుణ్డాకై, (అనాదియాయ్) - ఇత్యాది.
(విడమాట్టామైయాలే) ఎన్ఱతు, "విడశక్తమన్ఱిక్కే ఇరుక్కుమపడియాలే" ఎన్ఱపడి.
"'I. (౧) స్వయత్నవాసనావాసితర్క్కు ప్రవృత్త్యర్హమాన స్వ "యత్నరూప ఉపాసనత్తుక్కు,
"ఉపాయత్వమిల్లైయాకైయాలే, విధ్యర్హతైయిల్లై;
"'(౨) స్వయత్ననివృత్తిపూర్వకమాక స్వీకరణీయమాన సిద్ధో 'పాయత్తుక్కు,
"'తథాఽథ [=స్వయత్నవాసనావాసిత] నియోజ్యానుమత్యర్హతైయి "ల్లామైయాలే విధ్యర్హతైయిల్లై'; ఎన్ఱు, ఆవై యిరణ్డైయుమ్ 'అఙ్గాఙ్గిభావేన మిశ్రమాక్కి,
"'ప్రధానవిధివాక్యంఖల్వఙ్గవాక్యసమన్వితమ్ । అఙ్గప్రధానసంయు "క్తాంవిధత్తేఽపూర్వభావనామ్॥'౭ ఎన్ఱు, అపడియే, స్వయత్నవాసనా "వాన్కళుక్కు ఉపాయమాకవిధిక్కుఱతు:
"II. అఙ్గియిలే నిష్ఫలమ్ప్యుపాయత్వమిల్లావిట్టాలుమ్,విధేయమాన "సాఙ్గప్రధానత్తిలే[శీఘ్రమాకవన్ఱు, క్కే]యదాకదాచిత్ ఫలావినాభావ "రూపఉపాయత్వస్పర్శమ్ ఇరుక్కైయాలే, అర్థబాధముమ్ ఇల్లై":
'ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ —
'("అవర్కళుక్కు అభిమతమాన") ఇత్యాది.

౪|| ముణ్డక. ఉ. ౨-౨-౫. ౫|| అథర్వశిఖా ౨.
౬|| శాఙ్కరేసనత్సుజాతీయ ప్రథమాధ్యాయ షష్ఠశ్లోకవ్యాఖ్యానఉదాహృత వచనమ్. ౭||

వ్యా. [B.] దృష్టాన్తత్తిల్, అభిమతవస్తు వ్యాధిహార వస్తువే, తన్మిశ్రమాకప్రయోగిత్త ఔషధమే వ్యాధిహార మాకిఱాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తిక త్తిలుమ్, ఉపాసనమన్ఱిక్కే తన్మిశ్రనా [౫
న ఈశ్వరనే "ఉపాయమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

[C.] అవ్యవధానేన సేఱిక్కుమళవిల్, అపళమ్బైన వ్యాధిహరమై పోక్కుమ్(ఔషధ)మ్,

అభిమతవస్తు - మిశ్రమానపోతు, పళమ్బైన కార్యకర మాకిఱాప్పోలే యాంచ్తు, [౧౦

ఉపాసన మిశ్రనానపోతు ఈశ్వరనే పళమ్బ ఫల ప్రదనాకిఱనుమ్.

అ.—దృష్టాన్తానుసారేణ,అఙ్గాఙ్గినోః[1,2] ఉపాయత్వ తిదభావఙ్గళై[1,2] నిష్కృష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్, (దృష్టాన్తత్తిల్) ఇత్యాదినా.

అన్దదృష్టాన్తానుసారత్తాలేయే, ఉపాయత్తుక్కు వస్త్వన్త [౧౫
రసంసర్గాయత్తస్వభావవ్యత్యయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అవ్యవధాన) - ఇత్యాది.

"(౧) 'జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః'౧ఇత్యాదిప్పడియే, "బహుకాలమ్ ఉపాసనత్తైయనుష్టిత్తు, (౨) అహంకార మమకారఙ్గ "ళాల్వన్ద కళివ్వు, 'ఉచ్యమానంముహుః క్షేత్రం శనైర్ నిర్వీర్యతా "మియాత్'౨ఎన్ఱ,అన్యాయత్తాలే నశిత్తు,(3) పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్జనిత్త "పిన్బు, ఇన్దసిద్ధోపాయమ్ ఫలోపధాయకమాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాసనమిశ్రనానపోతు) ఇత్యాది.—

"ఉత్పత్త్యుపకారకత్వ[1] ఉపకార్యోత్పత్తికత్వఙ్గళై[2]ప్పఱ్ఱ అఙ్గా[1]ఙ్గి[2]వ్యపదేశమ్; [౨౫

"(1)ఫలావ్యవహిత - అపూర్వసాధనత్వరూప అఙ్గిత్వముమ్,
"(2)తద్వ్యవహిత - అపూర్వసాధనత్వరూప - అఙ్గత్వముమ్,
"ఇఙ్గే వివక్షితమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—౧౨౯. ఇత్తై ప్రవర్తిప్పిత్తతు,

వ్యా.—౧౨౯. ఇన్ఱి, "ఇప్పడి ఇతుక్కన్ఱై౨ ఫల ప్రదత్తను, కీళ్ సొన్న,నిలైయై యుడైత్తు మేలేకొణ్డుపోన్దై కాక్కవిత్తనై" ఎన్ఱి,ఱార్, [౫

(ఇత్తై) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి—

అ.—౧౨౯. పూర్వోక్త నిర్వాహత్రయత్తిలే, [పు ౪౦౭, వరివరి ౧౨ల్ ఉళ్ళ] (III) తృతీయనిర్వాహపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ను౨ మభిప్రాయత్తాలే తదవతారిక్కై, (ఇన్ఱి;ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(కీళ్ నిన్ఱ,నిలైయైక్కుడైత్తు మేలేకొణ్డుపోన్దై కాక్క) ఎన్ఱ,తు, "కామ్యాధికారలక్షణ స్వాతన్త్ర్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీట్టు, మోక్షాధికారలక్షణ శేషత్వత్తిలే విట్టుక్కొణ్డు కాక్క" ఎన్ఱ,పడి.

[(II)పు. ౪౦౭,వరివరి.౧౭ల్ ప్రస్తుతమాన] పూర్వనిర్వాహత్తిలే, ఉపాసనత్తుక్కు అహంకారమమకారనివృత్తిప్రకారద్వారా, సిద్ధోపాయాధికారభూత పారతన్త్ర్యజ్ఞానజనన పర్యవసానమాత్రమిష్టమ్; [౧౫

(III) ఇన్దనిర్వాహత్తిలే, "ఉపాసనత్తుక్కు మోక్షసాధనత్వ మున్ఱు, పరంతు, తద్విధిక్కు ఉత్తమాధికారిత్వనియామక- అత్యన్తాభిమతిఘటిత అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తిలే తాత్పర్యమ్ [అన్ఱిక్కే ఉపాసనత్తిన్ సాధనభావత్తిల్ తాత్పర్యమిల్లై]" ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థమ్ఇష్టమ్.

" 'ఉపాసనసాధ్యమోక్షముమ్,— [౨౦
(౧) సిద్ధోపాయస్వీకారసాధ్యమోక్షానతిరిక్తమ్' ఎన్ఱుమ్,
(౨) 'తదపేక్షితమ్' ఎన్ఱుమ్, పక్షద్వయముణ్డు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—౧౨౯. "నను, భక్తేర్, ఉపాయత్వేవా,[1] వ్యాజత్వేవా,[2] పితుర్గోదానవత్ దత్తప్రతిపాదనరూపత్వే, యథాకథంచిత్. ఈశ్వరస్య తత్-సాపేక్షత్వాత్ ననిరపేక్షత్వసిద్ధిః?" ఇత్యాశఙ్క్య,

"తత్ర ఈశ్వరస్య రక్షకత్వమేవనాస్తి;
తత్ర రక్షణమేవనభవతి;
బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాత్": ఇత్యాహ,
(ఇత్తై) ఇత్యాది.—

౧॥ పు. ౪౦౮, ఉమ్నోట్టు. ౨॥

"ఫలావ్యవహితాపూర్వ సాధనత్వాత్మికాఽఙ్గితా, ఏతద్వ్యవహితాపూర్వ సాధనత్వాత్మికాఽఙ్గతా" ఇత్యుక్తాఙ్గాఙ్గితే,నాత్రవివక్ష్యేతేహి॥౭౭॥

వ్యా.—అతావతు:—

I. శాస్త్రిమాకిఱతు, "త్రైగుణ్యవిషయా(ః)వేదాః"౧ ఎన్గిఱపడియే, పెఱ్ఱతాయ్,[1] [2] [3] (౧) అన్ధ బధిరాదిక్కళాన వికలకరణరోడు, (౨) పటుకరణరోడు, వాశియఱ వత్సలై యాయిరుకుమాప్పోలే, ⁎మాతాపితృసహస్రఙ్గళిఱాట్టిలుమ్ వత్సలతరమాకైయాలే,

అ.—"[ఇత్తైప్రవర్తిప్పిత్తతు]ఎన్గి,అవిడత్తిల్,కర్త్రాకాఙ్క్షాయామ్, [వా. ౧౨౭] [వేదాన్తఙ్గళ్]·ఎన్ఱుమ్, [వా. ౧౩౧] [శాస్త్రివిశ్వాసత్తుక్కాక] ఎన్ఱుమ్, పూర్వాపరగ్రన్థఙ్గళిల్, బుద్ధివిపరివృత్తమాన వేదాత్మకశాస్త్రిమ్, కర్తృకారకమాక ఉచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రిమాకిఱతు) ఇత్యాది.

"(శాస్త్రిమాకిఱతు), (నివర్తిప్పిక్కక్కడవతా యిరుక్కుమ్)" [పు· ౪౧౨, ఇడవరి౩] ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(శాస్త్రి) శబ్దమ్ ఇఙ్గేవేదపరమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("త్రైగుణ్య"౧) - ఇత్యాది.

(పెఱ్ఱ తాయ్) ఇత్యనేన వళర్త్త తాయిల్ వ్యావృత్తి.

(1) ధర్మిస్వరూపతిరోధాయక తమోగుణప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (అన్ధ) - గ్రహణమ్.

(2) ధర్మతిరోధాయక రజోగుణప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (బధిర)- ఇతి.—

(౧) రూపిద్రవ్యాగ్రహమ్ ఆన్ధ్యముమ్,

(౨) ఆకాశధర్మ - శబ్దాగ్రహణమ్ బాధిర్యముమ్, ఇఱే?.

(ఆది)- శబ్దత్తాలే ఘ్రాణాదిరహితరై చ్చొల్లుకిఱతు.

ధర్మధర్మిక్కళై యథావత్ ప్రకాశిప్పిక్కుమ సత్త్వగుణప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (పటుకరణరోడు) ఎన్ఱతు.—

ధర్మధర్మిక్కళై యథావత్ ప్రత్యక్షిక్కైయిఱే కరణపాటవమ్?

"మాతాపితృసహస్రేభ్యోఽపివత్సలతరతయా"౨ ఎన్ఱ,ఆ గీతాభాష్యత్తైయఱ్ట్రొణ్డు (మాతాపితృసహస్రఙ్గళ్) ఇత్యాది.

౧॥ గీ. ౨-౪౫. ౨॥ గీ. భా. ౨-౪౫వ్యాఖ్యానే. బెంగ్లూర్కృష్ణవిలాసముద్రిత సతాత్పర్యచన్ద్రికే. పు. ౬౪-౬౫, పఙ్క్తి-౧౦-౧౩.

వ్యా. — తమఃప్రచురరోడు,[1] రజఃప్రచురరోడు,[2] సత్త్వప్రచురరోడు,[3] వాశియఱ,అవర్కళ్ అపథేప్రవృత్తరాయ్ నశిక్క విడ తుఃసహమల్లామైయాలే,

అవ్వోరుడైయ గుణానుగుణమాక, (౧)పురుషార్థఙ్గళైయుమ్, (౨) తత్ - సాధనఙ్గళైయుమ్, ఉపదేశిత్తు,

కాల్ క్కొమ్బిలే యేఱ్ఱుక్కైక్కు శుళ్ళికాల్ నాట్టువారోపాతి,

ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్ తన్నుడైయ తాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైక్కాక ప్రవర్తిప్పిక్కుఱత్తాకైయాలే,

అ.—"త్రయోగుణాస్త్రైగుణ్యమ్;—సత్త్వ రజస్ తమాంసి, సత్త్వరజస్తమః ప్రచురాఃపురుషాః ("త్రైగుణ్య") శబ్దేనఉచ్యన్తే"౩ ఇత్యాది - గీతాభాష్యత్తైయఱ్ట్రొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమః ప్రచురరోడు) ఇత్యాది.

"సాత్త్వికఫలమోక్షవిముఖాః, స్వాపేక్షితఫలసాధనమ్ అజానన్తః, కామప్రవణ్యవివశాః, అనుపాదేయేషు ఉపాదేయభ్రాన్త్యాప్రవిష్టాః, ప్రణష్టాభవేయుః; అతః, త్రైగుణ్యవిషయా(ః)వేదాః"; ౪ ఎన్గి,ఆ గీతాభాష్యత్తైయఱ్ట్రొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ అపథేప్రవృత్తరాయ్,) ఇత్యాది.

(గుణానుగుణమాక) ఎన్ఱతు, "రజస్తమఃప్రభృతి గుణహేతుక-తత్తత్-కామనాఽనురూపమాక" ఎన్ఱపడి.

((౧) పురుషార్థఙ్గళ్)—శత్రువధాదికళ్.

((౨) తత్-సాధనఙ్గళ్)—శ్యేనాదికళ్.

"అన్యథోజ్జీవనేప్రవృత్తాఃవేదాః"౨ ఎన్గి,ఆ గీతాభాష్యత్తైయఱ్ట్రొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాల్క్కొమ్బిలే) ఇత్యాది.

(ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్)ఎన్ఱతు, "అభిచార తత్- ఫలాదిద్వారఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

(తన్నుడైయతాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైక్కాక) ఎన్ఱతు,

"['శాస్త్రివిశ్వాస'[1]⁎-దేహాత్మవివేక[2] - (అన్యశేషత్వ[3] - స్వస్వాతన్త్ర్య[4]) నివృత్తి - పారతన్త్ర్య[5]] - రూప - తాత్పర్య - విషయార్థత్తిలే ఏఱ్ఱుకైక్కాక"; ఎన్ఱపడి.

౩॥ కీழ్ నోట్టిల్ కొల్లప్పట్ట. గీ. భా. కోశే,పు. ౬౫, పఙ్క్తి-౪.

౪॥ మేల్పడి, పు. ౬౫, పఙ్క్తి-౮; పు. ౬౬, పఙ్క్తి-౩-౪.

⁎—"శాస్త్రవిశ్వాసశాలీ, శిష్యఃప్రస్తఃకరీష్యాం, కృతవిద్, అభిమతంతత్త్వతః శిక్షణీయః." శ్రీసరస్వతీభణ్డార ముద్రిత తిరుమన్త్రార్థత్తిల్ తి·ప్ర-వా. ౬-వ్యాఖ్యానత్తిలుదాహృతన్యాసవింశతిశ్లో. ౩.

యద్వాఽర్థాదికుత్వాగేఽప్యథమోఽప్యవత్సలా, శత్రువధ్వంసాది-మోక్షాన్త-పురుషార్థాన్, సాధనాన్యపి—శ్యేనాదిక-ప్రపత్త్యన్తాన్యపి, ఉక్తా

వ్యా.—శ్యేనవిధియుడక్కి ప్రపత్తిపర్యన్తమాక వరుమళవుమ్ «చేతనర్ నిన్ఱనిన్ఱవళవుక్కీడాక" ఉత్తరోత్తర పురుషార్థసాధనఙ్గళై ప్రవర్తిప్పిత్తు,

---

అ —(శ్యేనవిధియుడక్కి) ఇత్యాది:— [౫

అతావతు, (1) శ్యేనయాగవిధి (2) కారీరి జ్యోతిష్టోమాదివిధి (3) ఉపాసనాదివిధి (4) ప్రపత్తివిధికళిలే" ఎన్ఱపడి.

("చేతనర్ నిన్ఱనిన్ఱ,") ఇత్యాది:—

అతావతు, నాస్తికత్వ[1] - దేహాత్మభ్రమ[2] - అన్యశేషత్వ[3] స్వస్వాతన్త్ర్య[4]-ప్రత్యనీక ఆస్తిక్య[1] [-దేహాత్మ] వివేక[2] - (అన్యశేషత్వ- స్వస్వాతన్త్ర్య) భావానుసన్ధానరూప[3-4] చేతనబుద్ధిపాకానుగుణమాక"; ఎన్ఱపడి

(ఉత్తరోత్తర)- ఇత్యాది:—.

"(౧) శత్రువధ- వృష్ట్యన్న-స్వర్గ- మోక్షఙ్గళిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళై "యుమ్, (౨) శ్యేన- కారీరి- జ్యోతిష్టోమాది - ఉపాసన- ప్రపత్తిక "ళిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళైయుమ్, ప్రవర్తిప్పిత్తు, [౧౫

"పూర్వోక్తఙ్గళిల్ పూర్వపూర్వఙ్గళాన శత్రువధాది[1] శ్యేనాది[2]- "పురుషార్థ[1] తత్సాధనఙ్గళై[2],
"'న హింస్యాత్'౧ 'త్రైవర్గికాంస్త్యజేద్ధర్మాన్'౨'సర్వధర్మాన్ పరిత్య "జ్య'౩ ఇత్యాదికళాలే నివర్తిప్పిక్కక్కడవతాయిరుక్కై"; ఎన్ఱపడి.

"స్థూలారున్ధతీ*న్యాయత్తాలే, అన్నమయాది విజ్ఞానమయ [౨౦ "పర్యన్తఙ్గళిలే బ్రహ్మబుద్ధి అయథార్థయాకిఱాప్పోలే,

"ఇఙ్గే, తత్తత్-పురుషార్థ తత్తత్-సాధనఙ్గళుక్కు సాధ్యసాధన "భావబుద్ధి అయథార్థ- యెన్ఱు, ప్రమారూపైయే"; ఎన్నుమభిప్రాయ

అయమాశయః:— [త్తాలే, [ప్రవర్తిప్పిత్తు] ఎన్ఱతు.

"I. ఉపాసనవిధిః, స్వబోధ్యఫల ఉత్కృష్టఫలాధికారవిశ్వా [౨౫ సాదివిషయక ముఖ్యతాత్పర్యయుక్తః;

స్వాధికార్యపేక్షయా ఉత్తమాధికారిణంప్రతి నిషిద్ధత్వేఽపి, అపకృష్టఫలసాధనంయత్ తద్విధాయకత్వాత్,

అ.—(1) శ్యేనవిధివత్; (2) కామ్యాదివిధివచ్చ'; ఎన్ఱుమ అనుమానత్తాలే, ఉపాసనవిధికళుక్కు, ప్రపత్త్యధికారభూత అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూపస్వరూప విశ్వాసతాత్పర్యమ్ సిద్ధమ్:

II నచ, అప్రయోజకత్వశఙ్క్యా; [౫

(1) ఉపాసనాపేక్షయా ప్రపత్తిప్రకర్షపర శాస్త్రాణాం,

(2) ప్రపత్తివిధాతత్-త్యాగవిధాయక శాస్త్రాణాంచ,

స్వారస్య భఙ్గప్రసఙ్గస్యైవ విపక్షేబాధకత్వాత్:

III. నచ, త్యాగవిధిః, "శక్తౌ అశక్తస్యాధికారవిరహాళరః"†, ఇతిశఙ్క్యమ్; [తద్విషయత్వాత్:

దుష్కరంప్రతి అశక్తేరధికారత్వాభావస్య మానాన్తరసిద్ధతయా,

IV నచ, సన్న్యాసినః అగ్న్యాధానాదినిషేధవత్ ఉపపత్తిః;¶ తత్రాఽనధికారస్య అప్రాప్తతయా తత్తాత్పర్యకతోపపత్తేః.

(౧) సాధ్యత్తిల్ "ఫల" పదమ్[పు. ౪౧౧, ఇడవరి౧౫], తరతమ భావాపన్న అభిమతిపరమ్, ఫలైక్యపక్షత్తిలే; [వివక్షితమ్.—

(౨) ఫలభేదపక్షేతు, స్వార్థానుభవ పరార్థానుభవాదికళ్ "రోచనార్థాఫలశ్రుతిః। మోక్షస్యప్రత్యయార్థంతుసిద్ధయస్సంప్రదర్శితాః॥ అత్రధర్మార్థకామాహి, మోక్షవశ్యాచ్చికీర్షితః।'' ౪ ఎన్ఱు, "సాతిశయఫలప్రతిపాదనమ్, నిరతిశయఫలప్రాపణతాత్పర్యకమ్', ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైయాలే, [లభ్యనార్థమ్", ఎన్ఱు, సఙ్గతముమిఱే?.—

తుల్యన్యాయేన, "సాతిశయసాధన ప్రతిపాదనమ్,నిరతిశయసాధన

"'అత్ర, ధర్మార్థకామాహి, మోక్షవశ్యాచ్చికీర్షితః' ౪ ఇతి, §గుడజిహ్వికా-న్యాయేన త్రివర్గప్రతిపాదకత్వమ్,మోక్షైకపరత్వమ్'';౫ ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికైయిలుమ్ వ్యాఖ్యాతమ్. [భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తార్.

"జనేతాంస్త్రీన్ కామాన్ వివదధదపి సాయుజ్య హృదయమ్''౬ ఎన్ఱు,

ఇప్పడి, ఫలవిషయత్తిల్పోన్న న్యాయమ్,

సాధనవిషయత్తిలుమ్ తుల్యమిఱే?.

౧॥ ౨॥

౩॥ గీ. ౧౮-౬౬. *—ఏవమ్, "ఆకాశాదేః, 'అన్నమయ-'శబ్దిత-స్థూలశరీరపర్యన్తస్య, బ్రహ్మైవ ఆత్మా ఉపాదానంచ", ఇత్యుక్త్వా, "స ఆత్మా కః!" ఇత్యపేక్షాయామ్, "ఆనన్దమయఏవ స ఆత్మా" ఇతిదర్శయితుం, స్థూలారున్ధతీన్యాయేన, స్థూలదేహాన్తర్వర్తినం ప్రాణమయమ్ ఆత్మత్వేన దర్శయతి. 'సూక్ష్మారున్ధతీం దర్శయితుంప్రవృత్తః, ప్రథమత ఏవ సూక్ష్మయా అరున్ధత్యాఃప్రదర్శనా సమ్భవం పర్యాలోచ్య, తత్-సమీపవర్తినీం స్థూలతారకామ్, 'ఇయమేవారున్ధతీ' ఇతి ప్రదర్శయతి; తస్యాంస్థూలతారాయాం శ్రోతుర్ అరున్ధతీత్వబుద్ధౌదృఢాయాం, తత్-సమీపవర్తినీం వస్తుతోఽరున్ధతీంసూక్ష్మామ్, 'ఇయమేవారున్ధతీ' ఇతి ప్రదర్శయతి; సోఽయంస్థూలారున్ధతీన్యాయః": ఇత్యర్థః. (తై-ఉ-రం-ఆనన్దవల్లీ. అను.౨వ్యా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే పు.౨౬)

† '—అతోఽశక్తాధికారత్వమ్, ఆకిఞ్చన్యపురస్క్రియా,।అనన్యభావోధర్మాణామ్, అశక్యారమ్భవారణమ్,...'' (ర-సారే. అధి. ౨౯ అన్తే. బెంగ్లూరు-ఆన్ధ్రలిపికో. పు.౧౨౬—మేల్కోడికో-పు.౧౧౨...)

¶ ర-సారే. అధి. ౨౯, మేల్కోడికో. పు. ౧౨౭; అధి. ౨౩. పు.౨౭౬, ౨౮౪—"అకిఞ్చనర్కు-ఉపాయాన్తరస్థానేనిన్ఱు," ఇత్యాది.)

౪॥ ౫॥ శ్రుతప్రకా. ౬॥ శ్రీరం-స్త-౧-౭౪.

§

అధోధోర్గికృతసవక్త్రాణ్ ఊర్ధ్వోర్ధ్వాధికృతింసయేత్; త్రైగుణ్యవిషయాద్ వేదాజ్, జాత్యన్ధోపమతామసాః, రాజసా(ః)బధిరప్రఖ్యాః చాతుర్నయ

మూ.—పర హింసైయైనివ ర్తిప్పికైర కాక.

వ్యా—పూర్వపూర్వజ్ఞలైనివ ర్తిప్పికరకర డవత్తా ఆజ్ఞైయాలే, [యిరుక్కు-మ్;

ఇవ్వుపాసనత్తై ప్రవర్తిప్పిత్తతు, (పర హింసైయై [౫ నివర్తిప్పికైర కాక).

(పర హింసై) ఎన్నతు, "మేలాన (హింసై)"ఎన్నపడి;

వ్యా—"పరదేవతై", "పరగతి" ఎన్నిఅవిడజ్జళిల్, "మేలానదేవతై", "మేలానగతి", ఎన్ను, అర్థమాకి అత్తావతు:— [డాప్పోలే.

అ.—ఆజ్ఞైయికే, "ఆజ్ఞా[I] తే సనిమిత్త[1]నిత్య[2]విధయః, స్వర్గాది[II] కామ్యవిధిస్స్వనుజ్ఞా, శతచిత్తశాస్త్రవశతోపాయో[III] ఽభిచారకృత్యః:"౧ ఎన్ను,భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తార్?. [౧౦

"V. ఇప్పడి, 'విధ్యుద్దేశ శ్రుతఫల తాత్పర్యసత్త్వేవ అర్థాన్తర "త్తిల్ ముఖ్యతాత్పర్యముణ్డు', ఎన్నైయాలే, శ్రుతఫలత్తిల్ అర్థబాధమిల్లై "యాకైయాలే అప్రామాణ్యప్రసజ్గమిల్లై;

"VI ఇప్పడి,అత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానాధికారకప్రపత్తియిలేముఖ్య "తాత్పర్యమిరున్దాలుమ్, భక్తియుమ్ మోక్షసాధనమాకైయాలే, [౧౫ "భక్తిశాస్త్రత్తిల్ అనాశ్వాసప్రసజ్గముమిల్లై;

"VII. 'న్యాసమ్...అతిరిక్తమ్' § ఎన్రాప్పోలే, 'న్యాసత్తి "లుమ్ కాట్టిల్ బన్ను, అతిరిక్తమ్' ఎన్ను, శొల్లుకిఱశాస్త్రమిల్లామైయాలే, "ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలుమ్ అనాశ్వాసప్రసజ్గమిల్లై;

"VIII. ప్రపత్తిక్కు నిరతిశయ - ఉత్కర్షప్రతిపాదకప్రమా "ణజ్గళుక్కు యథాకథంచిత్ కణ్ణళివుశొల్లనినైక్కిల్, "మోక్షత్తిలుమ్ఇప్పడిశొల్ల ప్రసజ్గిక్కుమ్;

" ఆకైయాలే ఫలన్యాయమ్ ఇజ్గుమ్ తుల్యమ్:

"IX ఆకైయాలే, 'అన్యవిశ్వాసనిద్ధ్యర్థమ్ అన్యోపాయవిధిం "వదత । సర్వశాస్త్రేష్వవిశ్వాసమ్ ఆధత్తే ముఖభేదతః॥౨ ఎన్నతుమ్ "అలక్షకమ్": ఎన్ను,కరుత్తు. [ప్రకృతమాలత్తై సంగమిప్పిక్కిఱార్, ఇప్పడి, వస్తుస్థితియై దర్శిప్పిత్తు, అత్తై హేతూకరిత్తుక్కొణ్డు, (ఆకైయాలే, ఇవ్వుపాసనత్తై) ఇత్యాది.

అ.—"పరస్య+హింసా=(పరహింసా)' ఎన్ను, [౫ "(౧) పశ్వాలమ్భమ్ వివక్షితమానాల్, అతు, ఉపాసనాజ్గయజ్ఞత్తి "లుజ్గాకైయాలే, తన్నివర్తనార్థతోక్తివైఘట్యమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్;

(౨) శత్రువధమ్ వివక్షితమానాల్, అతుక్కు కామ్యకర్మవిధి నివర్త్యతోక్తివైఘట్యమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్";

ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పర హింసా) - శబ్దవివక్షితత్తై [౧౦ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((పర - హింసై) ఎన్నతు) ఇత్యాదినా.

(మేలానహింసై) ఎన్నతు, "ఉపరిదేశస్థహింసై" ఎన్నపడి.

ఉపరిదేశస్థవిషయత్తిలే (పర)-శబ్దప్రయోగత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పరదేవతై) ఇత్యాదినా.

ఉత్కృష్టదేవతావిషయత్వసంభావనై (పరదేవతా)-శబ్దత్తుక్కు క్కూడుమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరగతి) ఎన్ను,—

"ఉచ్చైర్గతి*-శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞాస్వారస్యత్తాలే, ఊర్ధ్వగతిప్రతీతి ఇదమ్ ఉపలక్షణమ్:— [క్కు కైక్కుముణ్డు"; ఎన్ను,కరుత్తు.

"'వృత్తిం సన్తో ఽనుభూయేమామ్ అనురూపామ్ ఇహాత్మనః। పర త్రచానుమోదన్తే పరమేణవిపశ్చితా॥ ౩ ఎన్ని,అవిడత్తిలే 'ఇహా'౩ శబ్దార్థప్రతికోటితయా 'పరత్ర'౩ ఎన్ను, ఉపరిదేశమాన పరషపదత్తిల్ ప్రయోగముమ్వివక్షితమ్"; ఎన్ను, కణ్డుకొళ్వతు.

"తథాపి, పశ్వాలమ్భనమ్,ఇహాత్య-(హింసై)యల్లతు, ఉపరిదేశస్థ-(హింసై) యన్రే,?. [యన్తో, ఉపరిదేశత్తిల్ శాస్త్రసిద్ధమ్?॥'

"ప్రత్యుత. 'తత్ర త్వా దేవస్సవితా దధాతు'౪ ఎన్ను, సుఖమే ఎన్నుమ్శబ్దైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు) ఇత్యాది.

"[వా. ౧౬౦. పూర్వవిహితహింసై పోలే] ఎన్ను, ఉత్తరవాక్యానుగు ణ్యేన, "(పరహింసై)యావతు, పరవిహితహింసై"ఎన్రాయ్, (పర)శబ్దమ్ "పూర్వంప్రతి పరంకార్యమ్ అసిద్ధమ్"౫ ఎన్ని,అవిడత్తిల్పోలే,

---

* "ఆ స్తిక్యం[1], చిదచిద్భేద-ధీర్[2], ఈశ-పరతన్త్రతా,[5]। (అన్యశేష-స్వ తన్త్ర[3]) త్వోభయనాశన - పూర్వికా,[4]"॥ ఇతిహ్యుక్తానుక్రమాత్ ప్రా ప్యాస్ సత్త్వర్థ్యనుగుణంక్రియః!।

౧॥ శ్రీరం- స్త- ౭- ౨౧. ౨॥ రహస్యత్రయసారే?

§ తై-ఉ నారాయణాఖ్యే షష్ఠప్రశ్నే- అను. ౫౦, చరమవాక్యమ్. ["నారాయణీయయాజ్ఞిక్యుపనిషది. అను. ౭౯" ఇతి ఆదికలానిధి ముద్రాస్థానముద్రిత ౧౦౮ ఉపనిషత్కోశే, పు. ౮౪౩; "మహానారా యణోపనిషది, ౭౪-౧," ఇతి బమ్బాయిముద్రితే ఉపనిషద్వాక్యఅకా రాది నిఘణ్టౌ.]"—తస్మాన్ న్యాసమేషాం తపసామ్అతిరిక్తమ్ ఆహుః".

* భోజచమ్పూ. కా. ౧-శ్లో. ౨. ౩॥

౪॥ తై-శాఖా, అష్టకమ్౩, ప్ర. ౯, అచ్ఛిద్రమ్, అను. ౭, ప. ౧౪.

౫॥ అష్టా. ౮-౨-౧. "పూర్వత్రాసిద్ధమ్" ఇత్యస్యసూత్రస్యవ్యాఖ్యా నమిదమ్వాక్యమ్. శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయన్త్రిత ఆన్ధ్రలిపి సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౨-పఙ్క్తి. ౨౪.

16-3-99.

శ్యేనదేశాస్త్రవిశ్వాసే, కామ్యకృత్ స్యాన్ నరస్తతః—ధీక్. శ్యేనవిధిజా పూర్వా, కామ్యవిధ్యుతితా పరా. శ్యేనేహావిశఘాచ్ఛేష్టంకామ్య

వ్యా·—శ్యేనవిధిక్కు మేలాక్క విధిక్కుప్పట్ట పశ్వా లమ్భనాదిక్కళై చ్చొల్లుగిఱది.

I. «అత్తై (హింసై)ఎన్ఱు లామో''౧ ఎన్నిల్; [౫ «విహితహింసై''.. ఎన్నక్కడవతిత్తే?·

అ.—ఉత్తరకాలావచ్ఛిన్నబోధజనక - శాస్త్ర) - విహితరూప- ఉపదేశస్తత్తై చ్చొల్లుగిఱథు;

వక్ష్యమాణ[వా. ౧౩౨] గ్రన్థాన్తరస్థ-ఆచార్యసూక్త్యర్థానురోధేన శ్యేనవిధియే, కామ్యకర్మనిష్ఠ - ఉత్తరకాలీనత్వ ప్రతియోగియాకిఱథు;

అత్తిల్, శ్యేనవిధిక్కుమ్, కామ్యకర్మవిధిక్కుమ్, వ్యత్యయేన పాఠక్రమమిరున్దాలుమ్, శ్యేనవిధ్యధీనశాస్త్రవిశ్వాసమే కామ్యకర్మవిధిని రూపిత నియోజ్యతావచ్ఛేదకమాకైయాలే, అర్థతః, (౧)శ్యేనవిధిక్కు పూర్వమ్ ప్రమితిజనకత్వముమ్, (౨) కామ్యకర్మవిధిక్కు తదుత్తరమ్ ప్రమితిజనకత్వముమ్, సిద్ధమ్*: [మేలాక్క) ఇత్యాది.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్యేనవిధిక్కు- «హింసాత్వాఽభావశబ్దాత్''౨ఎన్నిల్, «'అశుద్ధమ్' ఇతిచేన్న; శబ్దాత్''౩ ఎన్ఱ, ఆసూత్రవిషయ భాష్యత్తై, ఉట్కొణ్డు శఙ్కై, (అత్తై)ఇత్యాది.

·(హింసా) - కర్మభూత చేతననుక్కు ఉత్తరకాలత్తిలే బలవద «నిష్టానుబన్ధిదుఃఖోద్దేశ్యక వ్యాపారమే (హింసా) - శబ్దముఖ్యార్థమాకై «యాలే, ఆలభ్యమానమాన పశువుక్కు, ఉత్తరకాలత్తిలే యజమాన «తుల్య స్వర్గసుఖమ్ శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, పశ్వాలమ్భత్తిలే (హిం «సా)- శబ్దత్తుక్కు ముఖ్యత్వమిల్లావిట్టాలుమ్, మరణోద్దేశ్యక వ్యాపార «మాత్రత్తాలే లక్షణయా ప్రయోగమ్ §దృష్టమాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్అప్పడి «లాక్షణికప్రయోగమ్ ఉపపన్నమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేపరిహారమ్, ("విహిత హింసై") ఇత్యాది.

«'అగ్నీషోమీయ'ర హింసా నిజవిధివిహితా కింనిషిద్ధా? 'నహింస్యాద్ భూతాని'౫ త్యేతయోక్త్యా 'పశు'రపదవిషయ·చ్ఛాగ'౬వివన్యరూపి'।౭ ఎన్ఱ, అ తత్త్వసారప్రయోగమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్;

ఇతు '(౧)అగ్నీషోమీయహింసా,'౮(౨)'యాగీయహింసా',౯ ఇత్యాది ప్రయోగఙ్గళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్;

వ్యా·—«అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత''ర ఎన్ఱ, ఇ విడత్తిల్, «ఆలమ్భ''ర శబ్దమ్, «ఆలమ్భస్—స్పర్శ· హింసయోః''౧౦ ఎన్కైయాలే, (హింసా) వాచియిఱే?. [౫

ఇత్తాల్, కామ్యకర్మత్తైచ్చొల్లుగిఱది·

[వా· ౧౩౦] (పూర్వవిహితహింసై) ఎన్ఱు, శ్యేన విధియైచ్చొల్లుకైయాలుమ్, తదుపరి-విహితమాన కామ్యమే ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్.

II. అన్ఱు, కేట్కు:— [౧౦

అ.—వేదత్తిలుమ్, హింసా - వ్యపదేశముణ్డు''; ఎన్ఱార్, ("అగ్నీషోమీయమ్''ర) ఇత్యాదినా.

("ఆలమ్భ" శబ్దమ్) ఎన్ఱుతు, «ఆలమ్భత్తుక్కు వాచకమాన 'ఆఙ్-' పూర్వక 'లభ' - ధాతు''; ఎన్ఱపడి.

"ఆలమ్భమ్—హింసై" ఎన్కైక్కు ప్రమాణమ్,("ఆలమ్భస్—స్పర్శ - హింసయోః''౧౦) ఇత్యాది.

« కేవల పశ్వాలమ్భత్తుక్కు ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వత్తాల్, ప్రయోజనమిల్లామైయాలే, తదఙ్గక కామ్యకర్మమ్, ఇఙ్గు (పర- హింసా)-శబ్ద వివక్షితమ్''; ఎన్ఱార్, (ఇత్తాల్ కామ్య) ఇత్యాది —

"[వా. ౧౩౧.] [అత్తై శాస్త్రవిశ్వాసత్తుక్కు] ఇతి ఉత్తరవాక్యానుసారేణ శ్యేనవిధిపరమాన [పూర్వవిహితహింసా]-శబ్దవివక్షితశ్యేనవిధిగత పూర్వత్వప్రతియోగి- ఉత్తరత్వ లిఙ్గత్తాలుమ్ [(పర-హింసా-) శబ్దత్తుక్కు] కామ్యకర్మపరత్వమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్వవిహిత) - ఇత్యాది.

ఉక్తా.† ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వ-సముచ్చయకరమ్. [౨౫

«(పూర్వవిహిత-హింసై)ఎన్ఱాప్పోలే, 'పరవిహిత-హింసై' ఎన్ఱు, «వికరూపమాక్క నిర్దేశియాతే, (పర-హింసై) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తదు, ఉత్తర «కాలవిహితత్వ వివక్షయావన్ఱు,

«పిన్నై, ప్రకృష్టహింసారూప ప్రసిద్ధార్థవివక్షయావాక ఉచితమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రకారాన్తరేణవ్యాఖ్యానమ్, (అన్ఱు, కేట్కు) ఇత్యాది.

* «పాఠక్రమాద్ అర్థక్రమోబలీయాన్'' ఎన్ఱు, ఏ న్యాయవిద్- కాత్తే?. ౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౩, పా-౧, అధి. ౬, శ్రీభా.పు. ౬౨౬, పఙ్క్తి· ౧౫. ౨॥ బ్రహ్మసూ. అ ౩, పా-౧, అధి-౬. (వేదాన్త విద్యావిలాసముద్రిత-శ్రీభా. పు-౬౨౫·) ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥ «—ఛాగస్యవపాయాః...''( ) —ఛాగ-పశున్యాయః— జైమినిన్యాయమాలావిస్తరే అ-౬, పా-౮, అధి-౯, సూ-౩౧.
§ «శక్యసమ్బన్ధోలక్షణా'' ఎన్ఱు, లక్షణాశబ్దనిరుక్తి (తర్కసం...)
౭॥ తత్త్వసారే, ౮॥ ౯॥

౧౦॥ నానార్థరత్నమాలాయామ్, త్ర్యక్షరకాణ్డే, శ్లో-౨౯౬.
† —(శ్యేనవిధియైచ్చొల్లుకైయాలుమ్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలుళ్ళ (ఉమ్) ఎన్నుమ్పదమ్.

వ్యా. — “పిహిత మేయాక్కిలుమ్, (1)భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞానపూర్వకమాక, (2) అనన్యప్రయోజనరాయ్‌క్కొణ్డు, (3) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తర్యామి - సమారాధనమాక వే పణ్ణుమ్‌పశ్వాలమ్భనాది-యుక్త యాగాది-కర్మత్తైప్పర్ర,

(1) స్వతన్త్రరాయ్‌క్కొణ్డు, (2) స్వర్గాదిఫలసాధనమాక, (3) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతామాత్రజ్గళై ఉద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ పశ్వాలమ్భనాదియుక్త- కామ్యకర్మమ్,

విశేషజ్ఞర్ కుఱ (పర-హింసా)- పాయమ్”;

అ.— “యజ్ఞేన దానేన” ౧ఇత్యాదిసైయటొణ్డు, అరుళిచ్చెయ్‌క్కిఱార్, (భగవచ్ఛేషత్వ) ఇత్యాది.

(అనన్యప్రయోజనరాయ్) ఎన్ఱతు, “స్వర్గాదిప్రయోజనాఽభిసంధిరహితరాయ్” ఎన్ఱపడి.

(పశ్వాలమ్భన)- ఇత్యాది:—

“బ్రహ్మవిద్యాజ్గ యాగాదికర్మత్తైప్పర్ర” ఎన్ఱపడి,

(భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞాన)-ఇత్యాదివిశేషణవిపరీత విశేషణజ్గళ్, (స్వతన్త్రరాయ్) ఇత్యాది.

(అగ్నీన్ద్రాదిదేవతామాత్రజ్గళై) ఎన్ఱు, అ (మాత్ర)- శబ్దమ్,(అన్తర్యామి)- వ్యావర్తకమ్.

ఇత్తాల్, “బ్రహ్మవిద్యాజ్గ కర్మజ్గళిలే శరీరభూత అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాప్రీతియుమ్, అజ్గాపూర్వ-స్థానీయమాక వివక్షితమ్”; ఎన్ఱు,సూచితమ్.

(విశేషజ్ఞర్కు) ఎన్ఱతు, “ఉపాసనాధికారభూత భగవచ్ఛేషత్వాదిజ్ఞానవాన్గళుక్కు”; ఎన్ఱపడి.

“(౧)ఉదర్కత్తిల్, బలవదనిష్టానుబన్ధియాయ్, (౨) ఇప్పోతు, “దుఃఖోద్దేశ్యకదుఃఖానుకూలమాన వ్యాపారమ్,(హింసా)-శబ్ద ముఖ్యార్థమాకైయాలే, ముముక్షుక్కళుక్కు కామ్యకర్మమ్,

“(౧) [ఇన్దదేహమ్‌పోనపిన్బు,] ‘ఏతేసైనిరయాస్తాత ! స్థాన “స్వపరమాత్మనః’ ౨ ఎన్ఱు, [శొల్లుక్కిఱపడియే,] నరకతుల్య స్వర్గసాధన “మాకైయాలుమ్,

“(౨) అన్యదేవతాప్రీణనరూపమాకైయాలే ఇప్పోతు దుఃఖజనకమాకైయాలుమ్,

వ్యా.—ఎన్నలాప్పడిఅత్యన్తనికృష్టమాయిరుక్కైయాలే, ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు అశక్తరై (పర-హింసై) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌దారాకవుమామ్.—

అ.—“హింసాసదృశమాకైయాలే, (పర-హింసా) శబ్దబోధ్యమాకిఱతు”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌క్కిఱార్, (ఇరహింసా-పాయమ్) ఇత్యాది.

“(1)పూర్వవాజకైయిల్, అజ్గాజ్గిభావమ్, [(పు. 3౧3, ఇడదరియిల్ వివరిక్కప్పట్ట) లాక్షణికప్రయోగత్తుక్కు నిమిత్తమాన] [౦ శక్యసంబన్ధమ్;

(2) ఇన్దవాజకైయిల్, సాదృశ్యమ్ [తాదృశప్రయోగనిమిత్తమాన] శక్యసంబన్ధమ్”; ఎన్ఱు, కణ్డుక్కొళ్వతు.

(హింసా-పాయమ్) ఎన్ఱతు, “హింసా-సదృశమ్”; ఎన్ఱపడి.—

“పా[1]యోఽవయో[2]మృత్యు[3]తుల్య[4]బాహుల్యా[5]ఽనశనేష్వపి”3 ఎన్ఱు కండవతిఱే?.

శక్యసంబన్ధభూత సాదృశ్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అత్యన్తనికృష్ట)- ఇత్యాదినా.—

(అత్యన్తనికృష్ట)- త్వమ్, పూర్వోక్తరీత్యా అత్యన్తాఽనుపాదేయత్వమ్;—

(౧) హింసామాత్రత్తిలే అనుపాదేయత్వముమ్,

(౨) పరత్వ-విశేషిత హింసైయిలే [మహత్త్వ - విశేషితపాతకత్తిలోప్పోలే] అత్యన్తానుపాదేయత్వముమ్, ఉణ్డిఱే?.

(ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు) ఎన్ఱతు, “ ఇతుశక్యసంబన్ధమాక” ఎన్ఱపడి.

(I.) సాదృశ్యమ్ సంబన్ధత్వేనవివక్షితమాకైల్, లక్షణైయాకిఱతు;

(II.) సాదృశ్యత్వేనశక్యసంబన్ధమాకైల్, గౌణియాకిఱతు;

అతిల్, సాదృశ్యమ్, సంబన్ధత్వేనవే శక్యసంబన్ధమాకవివక్షితమాకైయాలే,

“ లక్షణాపేక్షయా గౌణీ జఘన్యేతియా యిరుక్క, లక్షణా “యుక్తవాజకైయై మున్నే అరుళిచ్చెయ్‌తు,

“తదుపమర్దేన, గౌణీయుక్తవాజకైయై ఉత్తరత్ర అరుళిచ్చెయ్‌కిఱతు అనుచితమన్రో?”; ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కునిరసై.—

౧॥ బృ-ఉ. ౬-౪-౨౨. ౨॥

3॥ నానార్థరత్నమాలాయామ్, ద్వ్యక్షరకాణ్డే, శ్లో-౪౯౬.

శాస్త్రోక్తా, భగవన్మాత్రవిషయా,ఽపికరాగతిః। జ్ఞానస్యపాయోయథో క్తైవం, "కామ్యహింసాత్వమజ్ఞసా. నహింసాతుల్యతామాత్రమ్," ఇత్యు

వ్యా·— III. (౧) శాస్త్రవిహితమువాయ్, (౨)భగవదేక విషయమువాంయ్, ఇసుకి, ఆ [వా· ౧౧౫] (పాపకాన్తర) త్తై [వా· ౧౧౭] (జ్ఞానిక్కళుసు అపాయమ్) ఎన్న,వో పాసం, ఇక్కువుమ్ అధికారివిశేషత్తైయిట్టుచ్చొల్లలామితే!

అ.. —"'గాణి'యాన్నాలుమ్, (1)(పర)శబ్ద-ముఖ్యార్థానుగ్రహత్తాలుమ్, (2) విరూపనిర్దేశసాఫల్యత్తాలుమ్, పూర్వయోజనాపేక్షయా ఇద్దయోజనై గుణాధిక్తైయిన్దే?"; ఎన్న, కణ్డుకొళ్వతు.

"వస్తుతస్తు:—

"(హింసా)శబ్దమ్,ఘటాది శబ్దమ్ పోలే నియతప్రవృత్తినిమిత్తకమన్ఱు',

1 2

"కిన్తు. (౧)దుఃఖానిష్టఘటిత ప్రవృత్తినిమిత్తకమాన్తైయాలుమ్,

"(౨) దుఃఖానిష్టఙ్గళ్ తత్తదధికారిభేదేన భిన్నభిన్నఙ్గళాన్తైయాలుమ్,

"(౩) ముముక్షువుక్కు-రక్షణమాయిరుప్పతు, బుభుక్షువుక్కు-హింసై

"యాయ్, బుభుక్షువుక్కు-రక్షణమాయిరుప్పతు, ముముక్షువుక్కు-

"హింసైయాయ్, ఇప్పడి అనియతవిషయమాన్తైయాలుమ్,

"ఇప్పడి, విశేషజ్ఞాపేక్షయా కామ్యకర్మమ్ ఉదర్క-త్తిల్ బల

"వదనిష్టానుబన్ధియాయ్,ఇపోప్పతు, దుఃఖజనకముమాయిరుక్కైయాలే,

"(హింసా) శబ్దముఖ్యార్థమాకైఅక్కాన్తైయాలే, లక్షణాది ప్రసఙ్గమే

"యిల్లై":ఎన్ఱు, నిర్వాహాన్తరాభిప్రాయేణ దృష్టాన్తోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (శాస్త్రవిహితముమాయ్) ఇత్యాదినా.

దార్ష్టాన్తికమ్, (ఇక్కువుమ్) ఇత్యాది.—

మీ.—౧౭౫.సంగతిస్స్ఫుటా;

సంశయస్తు:—

(1) "'ఆత్మానంధ్యాయత' ౧ ఇత్యాద్యుపాసనవిధిః, అభిచారవిధివత్ బలవదనిష్టానుబన్ధీష్టసాధనత్వవిధిః?,

ఉత, (2) జ్యోతిష్టోమాదివత్ తదననుబన్ధీష్టసాధనత్వవిధిః?" ఇతి.

"తదర్థమ్,'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య', ౨'సర్వధర్మాంశ్చసంత్యజ్య'౩ ఇత్యాది నిషేధః, (3) ఉపాసనఫలస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వమ్ అవగమయతి?,

ఉత, (4) అశక్తస్య ఉపాసనే అధికారమాత్రమ్ అవగమయతి?"; ఇతి.

(5) "ఉపాసనఫలస్య ప్రరోచనార్థత్వంసంభవతి?,

ఉత, (6) న"? ఇతి:

తదర్థమ్, "(7)శ్రుతమోక్షఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యభూమిభూతం ఫలాన్తరం సంభవతి?,

ఉత, (8) న?" ఇతి.

యదా, "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత"౪ ఇతి విధ్యుద్దేశే శ్రుతమోక్షఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యగోచరంఫలాన్తరం నాస్తి,

తదా, శ్రుతఫలస్యైవప్రధానతయా,ఉపాసననిషేధస్య తత్ఫలే బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాఽనవగమకతయా, కేవలమ్ అశక్తస్య తత్ర అధికారాభావమాత్ర సూచకత్వేన, ఉపాసనవిధిః, అనిషిద్ధకామ్యవిధిస్స్యాత్.

యదా, విధ్యుద్దేశే శ్రుతఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యగోచరఫలాన్తర సంభవః,

తదా, ఉపాసన నిషేధస్య తత్ఫలే బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వావగమకతయాతద్విధిః అభిచారవిధివత్ స్యాత్.

పూర్వపక్షస్తు:—

I. ఉపాయాన్తరవిధిః, శ్యేనవిధితుల్యత్వాత్ అనుపపన్నః;

"(౧) తత్ర, పాపాత్మకహింసాయాఃఫలత్వాత్:

(౨) అత్ర, మోక్షస్యఫలత్వాత్:

" నహి, మోక్షోనరకహేతుః?;.

(1) ప్రమాణాభావాత్: (2) వ్యాహతేశ్చ:

"II. కించ:—తత్ర, శాస్త్రోక్తిక్యజననమ్ తాత్పర్యగోచర ఫలమస్తి,

"అత్రతు, తన్నాస్తి;

మోక్షస్యనిరతిశయత్వాత్:

III. నచ, నిషేధబలాత్ తత్ఫలస్య అనిష్టత్వకల్పనమ్;

"కల్పకస్య, అశక్తంప్రతి భక్త్యాఅనధికారజ్ఞాపకత్వేన అన్యథా సిద్ధత్వాత్:—

"యథా, అగ్నిహోత్రాదినిషేధః సన్న్యాసినంప్రతి అనధికార సూచకః,

"నతు, గృహస్థస్యబలవదనిష్టానుబన్ధిత్వసూచకః:

"IV. నచ, 'ఉపాసనస్య కర్తవ్యతావిధిః, [స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానవద్విషయః] స్వరూపజ్ఞానాధికవిషయః, తత్ఫలస్య అజ్ఞాతస్య అజ్ఞానినిష్ట అనుబన్ధిత్వసూచకః' ఇతిశక్యతే వక్తుమ్;

౧|| ముణ్డకోపనిషత్. ౨-౨-౬ ౨|| గీ ౧౮-౬౬.

౩|| శరణాగతిగద్యే ఽనుసంహితవచనమ్. (శ్రీసరస్వతీభణ్డారముద్రితకోశే, వా.)

౪||

సర్వధర్మపరిత్యాగవిధిశ్శక్తాధికృద్యశేత్। స్వయంత్యాగేప్రవృత్తస్యాశక్తస్యైవకథంవిధిః। ప్రసక్తేః; తతోభక్తిరనిష్టఫలదాభవేత్

మీ.—"స్వరూపజ్ఞానశూన్యంప్రతి, వత్ఫలతరశాస్త్రేణ స్వరూపనాశస్యఫలత్వేనవిధానాఽనుపపత్తేః:

"V. నచ, కామ్యాధికారలక్షణస్యాతన్త్ర్యదాశ్యస్య శేషత్వేస్థాపయితుం ప్రవృత్తత్వాత్ నవిధేర్వాత్సల్యహానిః' ఇతివాచ్యమ్;

"వృశ్చికముఖాత్పలాయమానస్య [తుంసః] ఆశీవిషముఖనిపతనన్యాయేన పక్షేశ్యేనవిధౌ ఆస్తిక్యసిద్ధస్యైవ హింసాలక్షణఫలేన ఉపచ్ఛన్దనంయుజ్యతే;

"శాస్త్రీస్తిక్యరూప మహాఫలసిద్ధౌ తస్యపాపీయశ్చ్ఛాదనాఽపనేతుం శక్యత్వస్య శాస్త్రహృదయత్వాత్:

"అత్ర, భోక్తృత్వస్య స్వరూపనాశత్వపక్షే, 'శేషత్వనిర్ధర్థమ్ తేన ఉపచ్ఛన్దనం క్రియతే' ఇతివక్తుంనశక్యతే;

"తస్య ఆత్మనాశస్వరూపస్య, యావద్భావిత్వేన అపరిహరణీయత్వాత్:

"VI. నచ, కామ్యాధికారనివృత్త్యా శేషత్వప్రాప్తే, పారతన్త్ర్యసిద్ధ్యర్థమ్ తదనన్తరమేవ ధర్మత్యాగస్య విహితతయా భోక్తృత్వలక్షణస్వరూపనాశాఽప్రాప్తిః;

"సర్వేషాంశాస్త్రహృదయపరిజ్ఞానాసంభవేన తత్రకేషాంచిత్ అపరిహరణీయస్వరూపనాశాపత్తేః:

"తథాచ, (౧) శాస్త్రవాత్సల్యభావోవా, (౨) భవిష్యదర్థాఽపరిజ్ఞానంవా, ఆపద్యేత" ఇతి.

"అత్రోచ్యతే:—

"'ధర్మాన్ పరిత్యజ్య'౧ ఇతి నిషేధబలాదేవ భక్తిఫలస్య అనిష్టానుబన్ధిత్వమ్ అవగమ్యతే;

"నచ, త్యాగవిధేః అశక్తస్య అధికారాభావజ్ఞాపకత్వం; [పు. 3౧౫, పంక్తి 3౧.]

"ముముక్షుం ప్రతి అశక్తేరధికారత్వాభావస్య మానాన్తరసిద్ధతయా విధివైయర్థ్యాత్:

"నచ, అగ్న్యాధానాదినిషేధస్య సన్న్యాసినోఽనధికారత్వసూచకత్వవత్ ఉపపత్తిః; [పు. 3౧౫, పంక్తి 33.]

మీ (౧)"తత్ర, అనధికారస్యఅప్రాప్తతయా తత్తాత్పర్యకత్వోపపత్తేః:

(౨) "యద్వా:—విరక్తేః, కామిత్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టత్వేన కామికఫలస్య అనిష్టత్వసూచనోపపత్తేశ్చ:

"తతశ్చ, త్యాగవిధినిర్దిష్టనిషేధబలేన భక్తివిధ్యుద్దేశ్యప్రీతఫలస్య అనిష్టానుబన్ధిత్వేసిద్ధే, విధితాత్పర్యఫలం 'కామనాధికారాదుద్ధృత్య శేషత్వేఽవస్థాపనమ్' ఇతిగమ్యతే:

నచ, 'భక్తిఫలస్యయావదాత్మభావినః, అనిష్టఫలత్వే, తేన ఉపచ్ఛన్దనమ్ అయుక్తమ్; రాగేనతస్య అపరిహరణీయత్వాత్': ఇతి వాచ్యమ్; [ఇదవరి౧౧-౧౨]

"ఉపచ్ఛన్దార్థనిర్ణయాద్వైధాఘటతే;

"(౧) బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాత్: (౨) బలవదిష్టాననుబన్ధాచ్చ:

"తత్రచ, (౧)ఉపాసనఫలస్యఅనిష్టానుబన్ధాభావేఽపి, స్వతన్త్రకామిత్వాపేక్షయా నిరతిశయపురుషార్థరూపస్య, పారతన్త్ర్యనిర్భరాపేక్షయా స్వల్పత్వాత్:

"(౨) పారతన్త్ర్యరూపబలవదిష్టస్యయాఽయోగాచ్చ:

"విధేర్నతత్ర 'అత్యన్తతాత్పర్యమ్' ఇతిగమ్యతే;

"విధిశ్చ, కామినముద్ధృత్యభగవద్భోగం ప్రదర్శ్యశేషత్వేస్థాపయిత్వా, పశ్చాత్ పారతన్త్ర్యంస్థాపయితుమ్ ఉద్యుక్తః:

"మధ్యే ఉపాసనఫలే దృష్టే, విధితాత్పర్యమ్ అజానన్తః, తత్ఫలవివరముత్తు;

"తస్య, కామిత్వాపేక్షయా నిరతిశయత్వాత్:

"'తాత్పర్యంజానన్తః, పారతన్త్ర్యఆగచ్ఛన్తి' ఇతితాత్పర్యేణ భక్తిమపివ్యదధాత్:

"తస్మాత్, 'ఉపాసనఫలస్య నిరతిశయానన్దరూపత్వేన అనిష్టప్రసక్త్యభావేఽపి, తతోఽప్యుత్కృష్టఫలాననుబన్ధితయా విధేస్తత్రఅత్యన్తతాత్పర్యాభావః:

"పారతన్త్ర్యఏవ తాత్పర్యస్య పర్యవసానంచయుజ్యతే'; ఇతి, శ్యేనవిధితుల్యతోక్తానకోఽపి విరోధః": ఇతి.

౧॥ గీ-౧౮-౬౬.

26-3-99.

అమనస్యమానే "కృష్ణం యం శరణ్య" ఇతిధర్మజే| రాజసూయం కుర్వతి, [illegible] తం ప్రాప్తోపాదిశద్యతః॥ "అథపాతక"౧ ఇత్యాదినా౨ స్వోక్తా

వ్యా.—IV· "అథ పాతకభీతస్ త్వమ్"౧ ఎన్డ్రు, ఉపాయాన్తరత్తై "పాతక" మాకచ్చొల్లిన్ త్రిఉేహే ధర్మదేవతైయుమ్?.

అ.—అత్తావథు:—"కామ్యకర్మముమ్ అధికారివిశేషత్తైప్పత్తి(హింసా) శబ్దముఖ్యాన్ధమాక్తైయాలే, 'పరహింసై' ఎన్నలామ్"; ఎన్గపడి.

సంప్రతిపత్త్యర్థమ్ దృష్టాన్తాన్తరమ్ ("అథ"౧) ఇద్యాది.

"అడుత్తు అడుత్తు రాజసూయాదికళై పణ్ణమవన్కు, వేఱు ""పాతక"౧ మిల్లామైయాలే 'గతౌచాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్'౨ "ఎన్గి అపడియే భయజనకమాన ఉపాయాన్తరమే, అత్యన్తపారతన్త్ర్యలక్షణ- స్వరూపహానిరూప - అనిష్టావహత్వేన (పాప) శబ్దము "ఖ్యార్థమాకిఱత్తు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరత్తై) ఇత్యాదినా.

ఆస్తవక్తృకత్వసూచనార్థమ్, (ధర్మదేవతైయుమ్) ఇతి.

ఎ-అ.—౧౭౯. "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ పాతకజ్గళ్" ఎన్నుమత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, ("అథ"౧) ఇత్యాదియాలే.

(కొల్లిన్ఱిటే?) ఎన్ఱు, భారతకథాప్రసిద్ధి.—

భారతత్తిల్, ధర్మదేవతైయాన యమన్, తన్నుడైయపుత్త్రన్ కృష్ణనుడైయిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, "అవనే తఞ్జమ్" ఎన్గి, అవిశ్వాసమన్ఱిక్కే, అడుత్తు అడుత్తు యాగమ్ పణ్ణుకిఱపడియైక్కణ్డు, "అత్తైనివర్తిప్పిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, తాన్ఓరుచణ్డాలవేషత్తోడే అన్దయాగమధ్యత్తిలే అత్యన్తమ్ పశియోడే విడాయ్తోన్ఱవన్దు, ధర్మపుత్త్రనై "ఇత్తనైకోఱువేణుమ్" ఎన్ఱు కేట్క, అప్పోతు, (౧) బ్రాహ్మణర్ భుజిప్పతర్క్కుమున్నే అవనుక్కు ఇడప్పోకామైయాలుమ్, (౨)ఇడావిడిల్, "అవన్ పిణ్డైయాన్" ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"యాగత్తిల్ ప్రవృత్తిక్కు ప్పాతకమాయ్త్తలై క్కట్టిన్ఱో?, ఎన్ శెయ్వోమ్!" ఎన్ఱు, అవన్ నడుజ్గ, అప్పోతు, చరమశ్లోకార్థత్తై "అథ పాతక"౧ ఇత్యాదియాల్ ఉపదేశిత్తిటే?.

"అథపాతకభీతస్త్వం సర్వభావేనభారత! । విముక్తాన్య సమారమ్భో నారాయణపరోభవ"౧ ఎన్ఱు, ఇన్దశ్లోకమ్, చరమశ్లోకపూర్వార్ధవివరణమ్.

ఎ-అ.—("అథ"౧) ఎన్ద్రతు, "యది" ఎన్ఱపడి.

("పాతకభీతః"౧) ఎన్ద్రతు, స్వరూపవిరుద్ధమ్ కాన ఉపాయాన్తరజ్గళిల్ భయముడైయవనై చ్చొల్లుకిఱత్తు.

ఇత్తాల్, అధికారిస్వరూపమ్ శొల్లుకిఱత్తు.

(౧) కేట్పతర్క్కుమున్ అఞ్జుమవనుమ్, (౨) పిన్ అఞ్జాతవనుమిటే ఇశ్లోకార్థశ్రవణత్తుక్కు అధికారి?.

"యది" ఎన్ఱు, అవనుడైయదౌర్లభ్యమ్ శొల్లుకిఱత్తు.

("సర్వభావేన"౧) ఎన్గి, అవిత్తు, (౧) ("పాతకభీతః"౧) ఎన్గి, అవిడత్తిలుమ్, (౨) ("విముక్తాన్యసమారమ్భః"౧) ఎన్గి, అవిడత్తిలుమ్, (౩) ("నారాయణపరః"౧) ఎన్గి, అవిడత్తిలుమ్, అన్వయిక్కుత్తు.

(౧) సర్వభావేనపాతకభీతనాకైయావత్తు, (1) దుర్జ్ఞేయత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, (2) దురనుష్ఠేయత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, (3) స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, ఉపాయాన్తరజ్గళిలే భయత్తైయుడైయనాకై

"("పాతక"౧)శబ్దమ్, ఉపాయాన్తరత్తై క్కాట్టుమో?" ఎన్నిల్;

(1) ఇశ్లోకార్థశ్రవణాధికారియాక సంబోధితనాన ధర్మపుత్త్రన్, కుడిప్పిఱప్పాలుమ్, స్వప్రకృతియాలుమ్, ధర్మశీలనాయిరుక్కైయాలుమ్,

(2) యాగమే ప్రసక్తమాయిరుక్కైయాలుమ్,

(3) బ్రహ్మహత్యాదిపాతకజ్గళ్ అప్రసక్తజ్గళాకైయాలుమ్,

(4) ("విముక్తాన్యసమారమ్భః"౧)ఎన్ఱు, భగవదన్యజ్గళెల్లావత్తైయుమ్ విడచ్చొల్లుకైయాలుమ్,

(5) "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౩ ఎన్గి, అశ్లోకవివరణత్తిల్ ధర్మజ్గళైయే త్యాజ్యజ్గళాక చ్చొల్లుకైయాలుమ్,

(6) "శరీరేచగతౌచాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్"౨ఎన్ఱు, అశక్తుడైయాఱ్కు సాధనాన్తరజ్గళ్ భయజనకజ్గళాకక్కాణ్గైయాలుమ్,

ఇజ్గుమ్, భయమూలమాన ("పాతక"౧) శబ్దార్థమ్ సాధనాన్తరజ్గళాకక్కడవత్తు.

(౨) "సర్వభావేనవిముక్తాన్య సమారమ్భః"౧ ఎన్ద్రతు.

(1) ("అన్య"౧) శబ్దమ్ భగవదన్యపరమాయ్, (2) ("సమారమ్భ"౧)శబ్దమ్ సర్వారమ్భజ్గళై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (3) అక్కబరజ్గాలుమ్

౧॥ భారతే, శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౨॥ ముతల్ జితన్తే, శ్లో-౯.

౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

బుభుక్షూణా ముపాదేయం పుణ్యం యద్వృత్తేర్బహు, । తదేవహి ముముక్షూణాం "పాప" శబ్దార్థతాం వ్రజేత్? ॥ అతో౽త్ర కామ్యకర్మాణి "పాప"

ఎ-అ.—"'సర్వధర్మాన్' ౧ఎన్ఱి ఆవిడత్తిలే స-బహువచనమాన 'ధర్మ'౧ "శబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (4) మేలుమ్ 'ముచిర్'-౨ ధాతు, 'త్యజ ౩ "ధాత్వర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (5) ('సర్వభావేన"ర) ఎన్ఱు ఉత్తు 'సర్వ'౧శబ్దార్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (6) నిత్యత్వ నైమిత్తికత్వఙ్గళాకిఱ "సర్వప్రకారఙ్గళాలుమ్ పాతకాదికళై విడుమాప్పోలే, రుచివాసనైకళో "డుమ్, లజ్జైయోడుమ్, కూడముఱువలిడాతపడి విడప్పట్ట సిద్ధోపాయ "వ్యతిరిక్తఙ్గళాన కర్మజ్ఞానభక్తియోగాదిభేదత్తాలే పలవకైప్పట్ట ధర్మా "తమ్ఙ్ఙళెయుడైయనాయ్"; ఎన్ఱపడి.

(3) "సర్వభావేననారాయణపరః"ర ఎన్ఱత్తు,

" 'సర్వంవాక్యంసావధారణమ్'౫ ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే (I) ("సర్వ "భావేననారాయణ")మాత్ర"పరః"ర) ఎన్ఱాయ్,(2)("నారాయణ"ర) "శబ్దమ్,'మామ్'౧ఎన్ఱ, ఉళశబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (3) 'మాత్ర'శబ్దమ్ "ఏక'౧ శబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్,(4 ("పర"ర)శబ్దమ్ 'వ్రజ'౬-ధా "త్వర్థమానఅధ్యవసాయత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్ ('సర్వభావేన"ర)ఎన్ఱ, "శబ్దమ్ 'సర్వాత్మనాయశ్శరణంశరణ్యమ్'౭ ఎన్ఱుమ్, 'మాతాపితాభ్రా "తానివాసశ్శరణం సుహృత్ గతిర్ నారాయణః'౮ ఎన్ఱుమ్, 'వాసు "దేవస్సర్వమ్'౯ ఎన్ఱుమ్, 'ఎల్లామ్కణ్ణన్' ౧౦ఎన్ఱుమ్, స్వీకారత్తినుడై 'య సర్వప్రకారఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱతాయ్, (5) సర్వప్రకార "త్తాలుమ్నారాయణైకపరనాక" ఎన్ఱపడి.

("భవ"ర) ఎన్ఱత్తు, "వ్రజ"౩ ఎన్ఱ, అపదత్తిల్ విధ్యర్థమ్.

"వారాయ్ ధర్మపుత్ర!నీ, (1)దుర్జ్ఞేయఙ్గళాయుమ్, (2)దుశ్శ "కఙ్గళాయుమ్, (3) స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ సాధనాన్త "రఙ్గళిల్ భయత్తైయుడైయనాకిల్,నిత్యనైమిత్తికత్వాది సర్వాకార "త్తాలుమ్ రుచివాసనైకళోడుమ్, లజ్జైయోడుమ్, కూడముఱువలిడాత "పడివిడప్పట్ట భగవద్వ్యతిరిక్త కర్మయోగాది సమస్తసాధనాన్తరఙ్గళై "యుడైయనాయ్, ప్రాప్యత్వప్రాపకత్వాది సర్వాకారత్తాలుమ్ఎమ్బె "రుమానైయే యధ్యవసిత్తిరు" ఎన్ఱు, శ్లోకతాత్పర్యమ్.

ఇశ్లోకమ్, మహాభారతత్తిల్ శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే; "శ్యేనమ్" ఎన్ఱు, రూఢ్యా అభిచారకర్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

౧॥ పు. ౪౧౭, ౩మ్నోట్టు. ౨॥ ధాతుపాఠే, చురాదౌ, ఉభయపది, సకర్మకమ్, అనిట్. ౩॥
౪॥ పు. ౪౧౭, ౧మ్నోట్టు. ౫॥
౬॥ ధాతుపా. భ్వా. పరస్మై సకర్మ సేట్. ౭॥
౮॥ సుబాలోపనిషది, షష్ఠేఖణ్డే. ౯॥ గీ.౭-౧౯.
౧౦॥ తి, వా. ౬-౭-౧.

వ్యా.—V· బుభుక్షువుక్కు ఉపాదేయమాన పుణ్యమ్తానే ముముక్షువుక్కు "పాప" శబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతిఱే?.

ఆక, ఎల్లావత్తాలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ కామ్యకర్మత్తైయే శొల్లుకిఱతు.

అ.—స్పష్టదృష్టాన్తరమ్, (బుభుక్షువుక్కు) ఇత్యాది (బుభుక్షు)=స్వర్గాదిఫలేచ్ఛు; (ముముక్షు)=మోక్షేచ్ఛు.

(౧) "అనిష్టఫలతయా ఉభయోరపి 'పాప' శబ్దాభిధేయత్వమ్"౧౧ ఎన్ఱ, అభాష్యత్తైయుమ్,

(౨) "'అనిష్టఫలతయా' ఇతి ప్రవృత్తినిమిత్తసూచనమ్; 'అలౌకికత్వేసతి అనిష్టఫలాసాధారణకారణత్వమ్ పాపత్వమ్' ఇతిభావః"౧౧ ఎన్ఱ, అ శ్రీతప్రకాశికైయైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ముముక్షువుక్కు "పాప" శబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతిఱే!) ఎన్ఱు,

"పూర్వపూర్వత్తైప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరమ్మూలమ్" ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్పడి (1) స్వప్రబన్ధత్త (2) ఆర్షప్రబన్ధత్త (3) శ్రీతస్థప్రబన్ధఙ్గళై ఉదాహరిత్తతు.

కామ్యకర్మత్తిలే (పరహింసా) శబ్దత్తినుడైయ వ్యుత్పాదన నిగమనమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

(ఎల్లావత్తాలుమ్) ఎన్ఱత్తు, "(1)లక్షణా (2,గౌణీ(3)ముఖ్యవృత్తికళాలే" ఎన్ఱపడి.

ప్రథమయోజనైయిలే [వా,౧౩౦] [పూర్వవిహితహింసా]శబ్దిత శ్యేనవిధిగత పూర్వత్వప్రతియోగి ఉత్తరత్వలిఙ్గత్తాలే (పరహింసా) శబ్దమ్ కామ్యకర్మపరమానాలుమ్, (1)గౌణీ (2)ముఖ్యవృత్తియోజనైకళిలే తాదృశవృత్తికళాలే (పరహింసా) శబ్దత్తుక్కు కామ్యకర్మబోధన సామర్థ్యమిరున్దాలుమ్, ఇఙ్గువివక్షితతాత్పర్యగ్రాహకమ్ అవశ్యకమ్.

ఇ-అ.—[పరహింసై] ఎన్ఱత్తుక్కు మున్దినయోజనై, "శ్యేనవిధిక్కుపరమాన అర్థావత్తు (మేల్ కామ్యకర్మత్తై చ్చొల్లుకిఱతు)" ఎన్ఱపడి.

ఇరణ్డామ్యోజనై, "(విశేషజ్ఞర్కుక్కు పరహింసాప్రాయమ్) ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞరభిప్రాయత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

౧౧॥

“శ్యేనేన”౧ ఇత్యాదివిహితాభిచారోవిహితఃక్రూరా తమఃప్రచుర[1]నాస్తిక్యయుక్తేభ్యస్[2], తదన న్తరమ్ । ఆస్తికాయకారీరీ[1]కామ్యకర్మపరాయణ[2]

మూ.—౧౩౦. ఇతుక్కాణ పూర్వఃపిహితహింసైపోలే,

వ్యా.—ఇప్పడి, తాన్ యోజిక్కిఱ అతు,

ఉపాసనవిధియిన్ నివ ర్త్యమ్ కామ్యకర్మమాక ఇవర్ కామే పరన్ద [పడి] రహస్య త్తిలే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే.

౧౩౦. “అన్నాల్, ఇప్పడిఃధి త్తై పన్నైఙ్గనిషేధికి అతు ఎన?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కాణ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతుక్కాణ) ఎన్ఱి అతు, కీళ్ చ్చొన్న ఉపాసనత్తై (పూర్వఃపిహితహింసై) యాగవతు,

“శ్యేనేనాఽభిచరన్ యజేత”౧ ఎన్ఱు,

అ.—“తాత్పర్యానుపప త్తిః, లక్షణాబీజమ్; అభిధాయాః ప్రకరణాదినియామ్యత్వమ్’౨ ఎన్ఱు, ‘తే ప్రసిద్ధిః’ ఎన్ఱి, అకళఙ్కత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడితాన్ యోజిక్కిఱ అతు) ఇత్యాది—

“కామ్యకర్మత్తుక్కు విశిష్యసమానక ర్తృక ప్రబన్ధా న్తర త్తిలే కణ్ఠోక్తమాన ఉపాసనవిధినివ ర్త్యత్వమ్ ఇఙ్గు శొల్లుకైయాలే అతువే తాత్పర్యగ్రాహకమ్” ఎన్ఱు కరుత్తు.

౨౩౦. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (అన్నాల్) ఇత్యాది.

“[ఇతుక్కాణ] ఎన్ఱి ‘ఏతత్’-శబ్దమ్, ప్రధానత్వాత్ ఉపాసనపరామర్శి”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [ఇతుక్కాణ] ఇత్యాది.—

పూర్వప్రకృతత్వమ్, [పరహింసా] శబ్దితకామ్యవిధిక్కుమిరున్దాలుమ్, “ప్రాధాన్యమ్ ఉపాసనవిధిక్కు విశేషమ్”; ఎన్ఱు కరుత్తు.

[ఇతుక్కాణ] ఎన్ఱి అతు, “ఇతుక్కుత్తాన” ఎన్ఱుపడి.

[హింసైపోలే] ఎన్ఱతు, “హింసైక్కుప్పోలే” ఎన్ఱుపడి,

(“శ్యేనేన”౧) ఇత్యాదిః—

‘అభిచరన్—వైరివధకామస్సన్ వన్, శ్యేనేన—శ్యేననామకయాగత్తాలే, యజేత—స్వేష్టత్తై సాధిక్కక్కడవన్”; ఎన్ఱు శ్రుతిక్కు అర్థమ్.

వ్యా.—ప్రథమ త్తిలే విధిక్కప్పట్ట అభిచారకర్మమ్;

అతు, తమఃప్రచురరాయ్[1], నాస్తికరాయ్[2], ఇరుప్పారైప్పఱ్ఱవిధిక్కప్పట్టు, ఆస్తికరాయ్[1] కారీర్యాది[2]

అ.—“కామ్యకర్మవిధ్యపేక్షిత శాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజకతయా, కామ్యవిధిక్కుమున్నే అభిచారవిధిక్కు స్వార్థవిషయక ప్రమితిజనకత్వమ్ అర్థ-క్రమ-న్యాయ-సిద్ధమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమత్తిలేవిధిక్కప్పట్ట) ఇత్యాదినా.

అభిచారః, ప్రయోజనమ్ అస్య అభిచారమ్;

“తదస్య”† “ప్రయోజనమ్”౩ ఎన్ఱి అ సూత్రత్తాలే ప్రయోజనార్థత్తిలే ‘అణ్’ ప్రత్యయమ్: [ఇడవరి.౧౧.]

ఇతు, క్రియమాణ ఫలార్థక శత్రువధసిద్ధ అర్థమ్. [పు ౪౧౯.

“‘అయుక్తః ప్రాకృతస్ స్తబ్ధశ్ శఠో నైకృతికో ఽలసః। విషాదీ దీర్ఘసూత్రీ చ కర్తా తామస ఉచ్యతే॥’’౪ ఎన్ఱి, అవిడత్తిలే, “దీర్ఘసూత్రీ, అభిచారాదికర్మకుర్వన్ పరేషుదీర్ఘకాలవర్త్యనర్థపర్యాలోచనశీలః ఏవంభూతోయఃకర్తా స తామసః”౪ ఎన్ఱి, అభాష్యత్తైయిట్టుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమఃప్రచురరాయ్[1]) ఇత్యాది.

“శాస్త్రవిశ్వాసహీనర్కు శాస్త్రవిశ్వాసోత్పాదనత్తిలే ముఖ్యతాత్పర్యమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాస్తికరాయ్[2]) ఇత్యాది.

“మాతాపితృసహస్రేభ్యోఽపివత్సలతరతయా ఆత్మోజ్జీవనే ప్రవృత్తా (ః) వేదాః”౫ ఎన్ఱైయాలే, ఇతువిరుద్ధమ్.

(ఆస్తికరాయ్[1]) ఇత్యాది.—

“అభిచారవిధియాలే లబ్ధమాన శాస్త్రవిశ్వాస శాలికళాయ్” ఎన్ఱుపడి.

(కారీరీ[2]) యాగవతు,

“వృష్టికామః కారీర్యా యజేత”౬ ఎన్ఱు, వృష్ట్యర్థమాక విధిక్కప్పట్ట కారీరినామకఇష్టి.

ఎ-అ.—౧౩౦. కారీరియాగవతు, “భూమ్యాత్మస్యసంజీవనకామః, కారీర్యా యజేత”౭ ఎన్ఱు, వర్షార్థమాకవిధిక్కప్పట్టకామ్యకర్మఙ్గళ్.

† “తదస్య’ ఇత్యేతత్, “సమయస్తదస్యప్రాప్తమ్” ఇత్యతోఽనువర్తతే; సూత్రంతు “ప్రయోజనమ్” ఇత్యేవ. ౩॥అష్టా. ౫-౧-౧౦౯. ఆర్యవిధిపికా. పు. ౧౨౮, పఙ్క్తి ౬. ౪॥ గీ. ౧౮-౨౮ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్. నెల్లూర్ - శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయమ్ముద్రితకోశ, పు. ౨౩౬. ౫॥ పు. ౪౧౦, ౨మ్ నోట్టు ౬॥ ౭॥

౧॥ ౨॥

నిషిద్ధ్యతేయథో, హాస్తి న్తథాగవిహితాపురా | సత్త్వవ్యాప్తాయశేషత్వయోగ్యాయ, తదన న్తరమ్ । నిషిద్ధ్యతేఽతిసత్త్వాయ అదేకగతికాయహి.

మూ.—విధినిషేధఙ్గళిరణ్డుకుమ్ కుఱైయిల్లై.

వ్యా.—కామ్యకర్మఙ్గళిలే ఇచ్ఛైకొణ్డిరుక్కైక్కు యోగ్యరాన రజఃప్రచురరైప్పఱ్ఱ నిషేధికక్కప్పడుకిఱాప్పోలే,

అ.—“(౧) ఇత్థం ఐహికఫలసాధనమాకైయాలే, నియతాముష్మిక స్వర్గసాధనవిశ్వజిదాది సంగ్రహార్థమ్ (ఆది) - శబ్దమ్;

(౨) కారీరియుమ్, అభిచారవిధిపోలే ఐహికఫలకమాకైయాలే “శాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజక శ్యేనయాగత్తోడు ఏకరాశియాక ఎడుక్కయోగ్యమానాలుమ్, రాజసకర్తృత్వాపాదకత్వసామ్యత్తాలే రాశ్యన్తర్భావవివక్షై” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

“రాగీ కర్మ-ఫల ప్రేప్సుః లుబ్ధో హింసాత్మకోఽశుచిః। హర్ష శోకాన్వితః కర్తా రాజసః పరికీర్తితః॥”౧ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, “కర్మఫలప్రేప్సుః—కర్మఫలార్థీ”౧ ఎన్ఱు, అభాష్యత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రజఃప్రచురరై) ఇతి.

(౧) “గోవధో యాజ్యసంయాజ్యమ్” ఇత్యుపక్రమ్య, “హింస్రౌషధ్యస్త్రీజీవోఽభిచారో మూలకర్మచ... నాస్తిక్యంచోపపాతకమ్”౨ ఎన్ఱు, అ మనుస్మృతియైయుమ్,

(౨) “అనృతవచనమ్” ఇత్యుపక్రమ్య “తృణగుల్మవల్లీలతౌషధాదీనాం హింసయాజీవనమ్ అభిచారో మూలకర్మసుచ ప్రవృత్తిః”౩ ఎన్ఱు, శొల్లికొణ్డుపోన్దు, “ఇత్యుపపాతకాని”౩ ఎన్ఱ బృహద్విష్ణుస్మృతియైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిషేధిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే) ఇతి.

“ముక్తసఙ్గోఽనహంవాదీ † ధృత్యుత్సాహసమన్వితః। సిద్ధ్యసిద్ధ్యోర్నిర్వికారః కర్తా సాత్త్విక ఉచ్యతే॥”౪ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్,

“ముక్తసఙ్గః—ఫలసఙ్గరహితః, అనహంవాదీ—కర్తృత్వాభిమానరహితః” ౪ ఎన్ఱు, అభాష్యత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

వ్యా.—ఉపాసనముమ్, స్వాతన్త్ర్య[1] స్వశేషత్వ[2] నివృత్తిపూర్వకమాక భగవచ్ఛేషత్వత్తిలే ఊన్ఱుకైక్కు యోగ్యరాన సత్త్వప్రచురరైప్పఱ్ఱ విధిక్కప్పట్టు, పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ పిఱన్దు భగవదేకోపాయత్వత్తిలే యూన్ఱుకైక్కు యోగ్యరాన పరమసత్త్వనిష్ఠరైప్పఱ్ఱ నిషేధిక్కప్పడవుమ్ (కుఱైయిల్లై).

అ —(స్వాతన్త్ర్య[1] స్వశేషత్వ[2] నివృత్తిపూర్వకమాక) ఇత్యాది.—

“‘వక్ష్యమాణ పరమసత్త్వనిష్ఠ వ్యతిరిక్తాధికారిత్రయత్తిలుమ్ ప్రత్యేకమ్ గుణత్రయాన్వయమ్ నియతమాకైయాలే, అధికారివిభాగమనుపపన్నమ్’ ఎన్ఱ, ఆశఙ్కా పరిహారార్థమ్, సర్వత్ర (ప్రచుర)- పదమ్”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ పిఱన్దు) ఎన్ఱదు, “అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వాధ్యవసాయమ్ పిఱన్దు” ఎన్ఱపడి.

(భగవదేకోపాయత్వత్తిలే) ఎన్ఱదు, “స్వీకారాద్యవృత్తియాలే, భగవద్వ్యాప్తియాన్ననిరపేక్షసాధనత్వత్తిలే” ఎన్ఱపడి.

(పరమ) ఇత్యాది:—

“(౧) జన్మాన్తరసుకృతత్తాలుమ్, (౨) ఇజ్జన్మత్తిల్ అనభిసంహితఫల కర్మానుష్ఠానత్తాలుమ్, అన్ఱిక్కే, కేవలభగవత్ - కటాక్షత్తాలుణ్డాయ్, రజస్తమస్సుక్కళ్ - మాత్రయాపికలశాత్తే ఇరుక్కుమ విలక్షణసత్త్వవాన్కళైప్పఱ్ఱ” ఎన్ఱపడి.

“సర్వధర్మాంశ్చ సంత్యజ్య”౫ “విముక్తాన్యసమారమ్భః”౬ “త్యజ ధర్మమధర్మంచ”౭ “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య”౮ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిషేధిక్కప్పడవుమ్) ఇత్యాది.

అధ్యాహృతపష్ఠీఫలితమ్, (విధిక్కప్పట్ట) ఇత్యాదికమ్.

“ఇప్పడి, అధికారిభేదేన విధినిషేధఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లామైయాలే, “విధినిషేధఙ్గళ్ సప్రయోజనఙ్గళ్” ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ గీ. ౧౮-౨౭ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్: నెల్లూర్-శ్రీసరస్వతీనిలయ ముద్రాక్షరశాలైయిల్ పు. ౨౩౬. ౨॥ మనుస్మృతి అధ్యా-౧౧-శ్లో ౫౯. † అనహంకారీ ఇతిపాఠాన్తరమ్. ౩॥ ౪॥ గీ. ౧౮-౨౬ వ్యాఖ్యానే, మేల్పడికో. పు.

౫॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౬॥ పు. ౧౧౭, ౧వ నోట్టు. ౭॥ ౮॥ గీ. ౧౮-౬౬.

"ప్రత్యక్షసిద్ధంకర్మాభిచారం, విహితంమతః," ఇతిచేన్న, శాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజకతయాభావేన విహితస్యనాస్తికానాంహిశాస్త్రేష్వశ్రద్ధాశంకాః॥

మూ.—౧౩౧. I అత్తై, శాస్త్రవిశ్వాసత్తు
కాఱ్క విధిత్తతు;

వ్యా—౧౩౧. "ఇప్పడి నిషేధికప్పడుమవై
యాన్న ఇవైత్తన్నై, అడియిలే ఎన్నుకాఱ్క (విధిత్తతు)?"
ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"I. శఠచిత్తశాస్త్రవశతోపాయోఽభిచారక్రియాః"౧
"ఎన్ఱి,అప్పడియే అభిచారకర్మత్తై (విధిత్తతు),

అ—౧౩౧. "ఇప్పడి, విహితత్తినుడైయ నిషేధత్తుక్కు
ప్రయోజనమ్ శొన్నార్;

ఇని, నిషేధ్యఙ్గళాన ఇవఱ్ఱినుడైయ విధిక్కు తాత్పర్యవిషయక
ముఖ్యప్రయోజనమ్ శొల్లుకిఱార్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తజ్జిజ్ఞాసు
ప్రశ్నరూపేణ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇప్పడి నిషేధిక్కప్పడుమవై
యాన్న) ఇత్యాది.

(ఇవైతన్నై) ఎన్ఱుతు, "శ్యేనో[1]పాసనఙ్గళై[2]" ఎన్ఱపడి.

"ప్రత్యక్షనాస్తికక్కుస్వరూపాత్- అస్పర్శనంవరమ్?"౨ ఎన్ఱి,అ
విత్తైయుటొక్కఙ్గు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎతుక్కాక?) ఇతి.

"*మాతాపితృసహస్రఙ్గళిఱ్కాట్టిలుమ్ వత్సలతరమాయాలే,
"శాస్త్రమ్,

"తత్తదధికారికళై విడమాట్టాతవాత్సల్యత్తాలే తత్తదధికారిక
"ళుడైయ తత్తత్పురుషార్థసిద్ధియైయుమ్, తన్ముఖేనశాస్త్రవిశ్వాసాది
"ప్రణాడ్యా పరమపురుషార్థపర్యవసానత్తైయుమ్, అభిసన్ధిత్తు, ఉత్త
"రోత్తరాధికారత్తైప్పఱ్ఱనిషేత్స్యమానమాన ఇవఱ్ఱై పూర్వపూర్వా
"ధికారత్తైప్పఱ్ఱ విధిత్తతు' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే
"ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అత్తావతు) ఇత్యాదినా.

("శఠచిత్త"౧) ఇత్యాది.

ఇతు శ్రీరఙ్గరాజస్తవత్తిలే.

౧॥ పు. ౪౧౨, ౧మ్నోట్టు * పు. ౪౧౦, ౨మ్నోట్టు.

వ్యా.—"శాస్త్రత్తై, 'ఇల్లై' ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమ్
"నాస్తికనుక్కు శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక;

అ.—"'శఠో నైకృతికోఽలసః'౩ ఎన్ఱి,అవిడత్తిలే, 'శఠ.—
"అభిచారకర్మరుచిః'౩ ఎన్ఱు, భాష్యమ్;

"ఆతిల్, అభిచారకర్మరుచియాయుడైయవన్, ఇరణ్డుపడిక్క
"ట్టైఇరుప్పన్:—

"I. (౧) ప్రకారాన్తరేణ శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱన్దవన్నాయ్,
"(౨) తమోగుణోద్రేకత్తాలే శత్రువధకామన్నాయ్ తదుపాయమాన
"శ్యేనయాగత్తిలేఇచ్ఛైయుడైయవనుమ్;

"II. అజ్ఞనన్ఱి, శ్యేన, (౧)శాస్త్రత్తిలే అప్రామాణ్యసంభావనా
"యుక్తన్నాయ్, (౨) (1) తత్పరీక్షార్థమాకవుమ్, (2) శత్రువధార్థమాక
"వుమ్, శ్యేనయాగత్తిలే ఇచ్ఛైయుడైయవనుమ్.

"ఇప్పడి ఇరణ్డుపడియిలే, ఇఙ్గు 'శాస్త్రవశతోపాయః'౧
"ఎన్ఱి,అవివినుడైయ సముభివ్యాహారత్తాలే, (II) ఇరణ్డామ్
"ప్రకారవిశిష్టన్ 'శఠ'౧ శబ్దవివక్షితన్", ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే
అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రత్తై) ఇత్యాది.

నాస్తి, "పరలోక" ఇతిమతిః యస్య, సః=(నాస్తికః) —
"అస్తినాస్తిదిష్టంమతిః"౪ ఎన్ఱి,అనుసూత్రత్తాలే "ఠక్-" ప్రత్యయ
మ్ వన్దు (నాస్తిక)-శబ్దమ్ నిష్పన్నమాకైయాలుమ్.

(శాస్త్రత్తై) ఇల్లైయెన్నైయావతు, శాస్త్రాఽప్రామాణ్యబుద్ధి.

(నాస్తికత్వ) మావతు, తద్ధేతుకపరలోకాభావబుద్ధి.

(శాస్త్రవిశ్వాస) మావతు, శాస్త్రప్రామాణ్యనిశ్చయమ్.

యద్వా:—"కుహక శఠ నాస్తిక బాల వాదేషు'౫
"ఎన్ఱి,అ ఆపస్తమ్బసూత్ర - వ్యాఖ్యానత్తిలే,

"'శఠో=వక్రచిత్తః, నాస్తికః=ప్రేత్యభావాపలాపీ,'౫ ఎన్ఱు,
"శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ 'శఠ'౧ శబ్దమ్ వక్రచిత్త—పరమ్:

"వక్రచిత్తత్వమ్, శాస్త్రాఽప్రామాణ్యబుద్ధియుక్త మనస్క
"త్వమ్;

"నాస్తికత్వమ్, తన్మూలకపరలోకాఽభావబుద్ధి;

౩॥ గీ. ౧౬- ౪౮ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్ నెల్లూర్ - శ్రీరఙ్గేశ్వర
సరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయ ప్రితిపో శే, పు. ౧౨౭.
౪॥ అష్టా. ౪ - ౪ - ౬౦; ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౧౧౯,
పఙ్క్తి, ౨౮.

౨౭

శతనస్యాన్యశేషత్వస్వాతన్త్ర్యకాన్తచేతసః। "స్వరూపరూగ్యతాపహేశ్చేషత్వమ్" ఇతివస్ఫుటమ్॥ ఉపాస్తిరేషావిహితావిశ్వాసోత్పాదనా

మూ.—II. ఇత్తై స్వరూపవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు.

వ్యా.—II. ఉపాసనత్తై (విధిత్తతు),

వ్యా.—"తన్నై (౧) 'స్వతన్త్రన్' ఎన్నుమ్, (౨) 'అన్య-
"శేషభూతన్' ఎన్నుమ్, భ్రమిత్తుప్పోన్ద చేతననుక్కు, (౧-౨)
"అవై ఇరణ్డుమ్ వన్దేటి, 'భగవచ్ఛేషత్వమే నిత్తైనిన్ఱ వేషమ్'
"ఎన్ఱు, తన్-స్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక"; ఎన్గై.

౧౩౨. "ఇప్పడి, ఓరో విశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తు నిషేధిత్తమై ఒత్తిరున్దక్కాకిలుమ్, ఇవ్వుపాసనత్తై విడామల్ పఱ్ఱినిన్ఱాల్, అభిచారకర్మమ్పోలే క్రూరమన్ఱే, ఇతు?" ఎన్నై;

అ.—" 'శఠచిత్త' ౧ శబ్దమ్, (౧) బహువ్రీహియాయ్ పోతు,
"'శఠ' ౧ శబ్దమ్ వక్రమాత్రపరమ్;
"(౨) తత్పురుషనాయ్ పోతు, యథాశ్రుతార్థమ్;
"(1) చిత్తత్తుక్కు శాస్త్రీయ శఠైయావతు, (2) తద్వానుక్కు
"శాస్త్రీయ శఠైయావతు వివక్షితమ్;
" ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రత్తై)
"ఇత్యాది"; ఎన్ఱాక్కవుమామ్.
"(౧) ఆస్తికనుక్కు శత్రువధముమ్, అతిల్, (౨) ధార్మికనా
"యిరుక్కుమవనుక్కు వేదవైదికవిరోధివినాశముమ్, (3) అన
"న్యప్రయోజననుక్కు భగవద్భాగవతవిరోధినిరసనముమ్, శ్యేనవిధిక్కు
"ప్రయోజనమాయిరున్దాలుమ్, వాత్సల్యాతిరేకత్తాలే, శాస్త్రవిశ్వాస
"శూన్యర్క్కు శాస్త్రవిశ్వాసోత్పాదనత్తిలే శాస్త్రత్తుక్కు ముఖ్యతా
"త్పర్యమ్"; ఎన్ఱు కరుత్తు.
"(౧) ' "ఆత్మా" ఇతి తూపగచ్ఛన్తి గ్రాహయన్తిచ'౨ ఎన్ఱు,
"ఉపాసనత్తిలే శరీరశరీరిభావమ్ విషయమాక్కైయాలుమ్,
"(౨) 'స్నేహపూర్వమ్ అనుధ్యానం "భక్తిర్" ఇత్యభిధీయతే'౩
"ఎన్ఱు, భక్తియిలే 'అను'౩ శబ్దార్థమాన శేషత్వమ్ విషయమాక్కైయా
"లుమ్,
"తాదృశ ఉపాసనవిధిక్కు తజ్జన్యమోక్షత్తిలే తాత్పర్యమిరు
"క్కచ్చెయ్తేయుమ్,
"భగవదత్యన్త - అభిమత - సిద్ధోపాయస్వీకార-అధికారభూత-
"ఆత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానోత్పాదనత్తిలే ముఖ్యతాత్పర్యమ్" ఎన్ను
"మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాసనత్తైవిధిత్తతు) ఇత్యాది
"దేహాతిరిక్త ఆత్మస్వరూపనిశ్చయమ్ కామ్యకర్మవిధిక్కు ము
"ఖ్యతాత్పర్యవిషయప్రయోజనమాక్కైయాలే,

అ.—"ఇఙ్గు, 'స్వరూప' శబ్దమ్ దేహాతిరిక్త ఆత్మస్వరూపపరమన్ఱు,
"కింతు, భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపనిరూపకధర్మపరమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవచ్ఛేషత్వమే) ఇత్యాది.
(నిత్తైనిన్ఱ వేషమ్) ఎన్ఱతు,
"అనౌపాధికత్వాత్ అవినాశియాన ఆకారమ్" ఎన్ఱపడి
" 'మూలత్తిలే [స్వరూపవిశ్వాసత్తుక్కాక] ఎన్ఱతు,
" 'భగవచ్ఛేషత్వవిషయక అనౌపాధికత్వప్రయుక్త అవినాశిత్వ
"నిశ్చయత్తుక్కాక' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱు కరుత్తు.
అత్ర వక్తవ్యం సర్వం పూర్వమేవోక్తమ్.
౧౩౨. " 'అరుంతుదంతు మర్మస్పృక్'౪ ఎన్ఱు,
" 'మర్మస్పృక్'౪- శబ్దత్తాలే 'అరుంతుద'౪-శబ్దత్తుక్కు అర్థనిర్దేశమ్
"పణ్ణుకైయాలే,
(1) 'మర్మస్పృక్'౪- శబ్దమ్, దుఃఖాతిశయజనకవాచియాయ్,
(2) తత్పర్యాయ 'మర్మస్పృక్'౪ శబ్దముమ్, తద్వదేవ దుఃఖాతిశయజనక
వాచియాకిఱతు"; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇప్పడి, ఓరో) ఇత్యాది.
"అభిచారాదికళ్, ఫలవిశేషమడియాకవిట్టే అనర్థహేతుక్కళాయ్త్తు?;
ఇఙ్గు, ఫలమ్ మోక్షమాక్కైయాలే, అమ్ముఖత్తాల్ అనర్థప్రసఙ్గమిల్లై" ఎన్గిఱ సారోక్తశఙ్కానువాదమ్, (" ఇవ్వుపాసనత్తై విడామల్ పఱ్ఱినిన్ఱాల్, అభిచారకర్మమ్పోలే క్రూరమన్ఱే, ఇతు?" ఎన్నై;) ఎన్ఱతు.

౧॥ పు. ౪౨౧, ౧వ నోట్టు, ౨॥
౩॥
౪॥

మూ—౧3౨. I. అఙ్గు తోల్ పుఱై యేపోమ్;

వ్యా.—"అఱిలుమ్ కాట్టిల్ కూఱ్రమ్" ఎన్గిఱార్, (అఙ్గు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

I. పరహింసారూపమాన అన్ద అభిచారకర్మమ్, [౫

అ—అఙ్గుక్కు పరిహారమ్, (అఱిలుమ్) ఇత్యాది.

(కూఱ్రమ్)=బలవదనిష్టానుబన్ధః.

ఇఙ్గు, (మర్మస్పర్శి)- శబ్దాభిప్రేతమ్.

(తోల్ పుఱై)=త్వగావరణస్థలిల్ ఓరాన్తరమ్.

"'మ్రియతే అస్మిన్' ఇతి మర్మ" ఎన్ఱు, యాతొరు [౧౦ ప్రదేశత్తిలే స్పర్శిత్తమాత్రత్తాల్ శరీరిక్కు మరణమ్ ఉణ్డామ్, తాదృశాన్తరప్రదేశమ్ మర్మమ్.

కణ్టకమ్ (తోల్ పుఱై యేపో) మతు.

క్షురమ్ (మర్మస్పర్శి) యావతు.

ఇవఱ్ఱాల్ స్వల్పదుఃఖమహాదుఃఖజనకత్తై చ్చొల్లుకిఱతు [౧౫

"I. క్వచిత్తు, (1) ఆపాతసంబన్ధిత్వ - (2) అన్తస్సంబన్ధిత్వవివక్షయా" "తే విశిష్ట (1) నిష్కృష్ట (2) వేషవిషయఙ్గళాన కర్మ (1) ప్రభ (2) త్తికళై (తోల్ పుఱై యేపోమతు) ఎన్ఱుమ్, (మర్మస్పర్శి) ఎన్ఱుమ్, వ్యవహరిప్పతుముణ్డు,

II. ఇవ్విడత్తిలే, స్వల్పదుఃఖజనకత్వ - మహాదుఃఖజనకత్వఙ్గళే స్వారస్యసిద్ధఙ్గళ్"; ఎన్ఱు మఖిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౨౦ (పరహింసా) ఇత్యాది.

"శత్రువధరూపమాన" ఎన్ఱపడి—

"(౧) శ్యేనయాగోవా (౨) తత్ఫలంవా (హింసా)"౨ ఎన్ఱు, చోదనాలక్షణసూత్రత్తిలే శాస్త్రికర్వ్యవహరిక్కైయాలే,

"హింసాకర్మాభిచారస్స్యాత్"3 ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే (1) హింసైవ కర్మ, (2) హింసాయాః కర్మ" ఎన్ఱు, విగ్రహద్వయముమ్ వివక్షితమ్:

అఱిల్ (1) ప్రథమపక్షానురోధేన, "(పరహింసారూపమాన - అభిచారకర్మమ్) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ పూ. ৪౨౨, ఠమ్ నూట్టు. ౨॥

3॥

వ్యా.—(1) దేహాత్మాభిమానిశేయలామ్, (2) విశిష్టవేష విరోధియామ్, ( ) అత్తాల్ వరుమ్ ఫలముమ్

అ.—"మరణోద్దేశేనానుష్ఠీయమానః మరణానుకూలః వ్యాపారః (హింసా); శ్యేనశ్చ తథా"౪ ఎన్గిఱ శాస్త్రీకగ్రన్థమ్ ఇఙ్గే [౫ అనుసన్ధేయమ్.

"మరణోద్దేశేన కృతః, అదృష్టద్వారకః, తదనుకూలః, వ్యాపారః (హింసా); శ్యేనశ్చ అదృష్టద్వారా మరణసాధనమ్; అతోఽపి హింసా" ఎన్గిఱ అపరత్తిలే, (పరహింసారూపమాన) ఎన్గిఱ (పరహింసా) శబ్దమ్.

(౧) తత్కారణత్తిల్ లాక్షణికమాత్తిల్, [౧౦

(౨) పరహింసాంరూపయతి=నిష్పాదయతి" ఎన్ఱు, యౌగికమాత్తిల్, ఆకక్కడవతు.

"అజ్ఞానం తస్య కరణమ్"౫ ఎన్గిఱ అపరిహార్యమ్, అజ్ఞానుక్కు అల్పదణ్డమ్" ఎన్ఱు మఖిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహాత్మ) ఇత్యాది—

"'విషాదీ దీర్ఘసూత్రీచ కర్తా తామస ఉచ్యతే'౬ ఎన్ఱు, తమః ప్రచుర పురుషకర్తృత్వసామర్థ్యత్తాలే, తమః ప్రాచుర్యకార్యవిపరీతజ్ఞానవత్ కర్తృత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(విశిష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్ఱతు, "దేహాత్మవిశిష్టస్వప్రతిసంబన్ధితాక - అనిష్టజనకమామ్" ఎన్ఱపడి.

అన్ద అనిష్టత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్, (అత్తాల్ వరుమ్) ఇత్యాదినా.

(అత్తాల్)=శ్యేనయాగత్తాల్.

"యస్తు ఇహవా 'ఏతత్ అహమ్' ఇతి, 'మమేదమ్' ఇతి, భూతద్రోహేణ కేవలం కుటుంబమేవ అనుదినం పుష్ణాతి, సః, తాన్ ఇహైవ విహాయస్వయం తదశుభేన రౌరవే నిపతతి"౭ ఎన్గిఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిలదుఃఖానుభవ) ఇత్యాది. [౨౫

ఎ-అ.—౧3౨. (విశిష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్ఱతు,

"వర్ణాశ్రమాదివిశిష్టవేషత్తుక్కు, (౧) స్వసజాతీయపాపప్రవర్తనశక్తియాలేయుమ్, (౨) స్వ-విజాతీయసత్కర్మ ప్రతిబన్ధకశక్తియాలేయుమ్, విరోధియామ్" ఎన్ఱపడి.—

৪॥ ౫॥

౬॥ గీ. ౧౮-౨౮. ౭॥

నిష్కృష్టవేషవిరోధి[1]చ, స్వరూపజ్ఞానవత్కృతమ్,[2] ఈదేకపరతన్త్రస్య స్వరూపస్య ప్రకాశకమ్,[3] ఉపాసనమహంకారగర్భమేతత్, వర్జ్యకృటీ.

మూ.— II. ఆత్మమర్మస్పర్శి.

వ్యా.—శిల దుఃఖానుభవమాత్రమాయ్ క్కొణ్డు, మేలెళుప్పోహైయాలే, (తోల్ పురైయేపోమ్) ఎన్గిఱత్తు;

II. అహంకారగర్భమాన ఇన్ద ఉపాసనమ్, (1)ఆత్మజ్ఞానమ్పిఱన్దవకా- శైయిలామ్, (2) నిష్కృష్టవేషవిరోధి

అ.—(మాత్ర) శబ్దమ్, వక్ష్యమాణస్వరూపనాశవ్యవచ్ఛేదకమ్.

[తోల్ పురైయేపోమ్] ఎన్గిఱదినాల్ గొణిలబ్ధసాదృశ్యమ్, (మేలెళుప్పోహైయాలే) ఇతి.

"అధికారబోధయుక్తేషు" ౧ఇత్యాద్యుక్తప్రకారేణ (1)ప్రధానకర్తృత్వ (2) భోక్తృత్వ అనుసన్ధానరూప సూక్ష్మాహంకారాధికారకత్వత్తై ఉటైత్తాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహంకారగర్భమాన) ఇత్యాది.

"విదుషోఽతిక్రమే దణ్డభూయస్త్వమ్" ఎన్గిఱదిత్తై యుటైత్తాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మజ్ఞానమ్) ఇత్యాది.

"ప్రజాపతివాక్యోదిత-అపహతపాప్మత్వాది విశిష్టస్వస్వరూపానుసన్ధానంపరవిద్యాఙ్గమ్" ఎన్నుమత్తైయుటైత్తాణ్డు (ఆత్మజ్ఞానమ్పిఱన్దవకా-శైయిలామ్) ఇతి.

(నిష్కృష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్గిఱత్తు, "దేహావైశిష్ట్యేనవచ్ఛిన్న ఆత్మప్రతిసంబన్ధికానిష్ట జనకమాయ్" ఎన్గిఱపడి.

ఎ-అ.—I. కర్మజ్గళుక్కు, (౧) "స్వ-సజాతీయకర్మప్రవర్తనశక్తి" ఎన్గిఱదుమ్,

(౨ "స్వ-విజాతీయకర్మప్రతిబన్ధకశక్తి" ఎన్గిఱదుమ్, "(౩) స్వఫలాధానశక్తి" ఎన్గిఱదుమ్, శక్తిత్రయముణ్డిఱే?

II. అన్గిఱ్కే, "లోకాపవాదాదిసంపాదనత్తాలే విశిష్టవేషవిరోధి" ఎన్నుమామ్.

(నిష్కృష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్గిఱత్తు, "భగవదతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వవిరోధియామ్" ఎన్గిఱపడి.

ఇ-అ.—౧౩౨. (విశిష్టవేషమ్) ఎన్గిఱత్తు, "దేహవిశిష్టవేషమ్" ఎన్గిఱపడి,

వ్యా.— యామ్, (3) భగవదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపనాశకమాహైయాలే, (వర్జ్యస్పర్శి) ఎన్గిఱత్తు.

౧౩౩. "ఇవ్వళవేయన్ఱు,(ఇస్వాతన్త్ర, ... దుష్కర) ముమ్" ఎన్గిఱార్,

అ.—అన్ద అనిష్టత్తైవిశేషిప్పిక్కిఱార్, (భగవదేక) ఇత్యాదినా.—

"స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతానన్యోపాయ ప్రవృత్తికజాతీయత్వపర్యవసిత - అదృష్టద్వారకసాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప- అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపానుప్రవిష్ట భగవదత్యన్తాభిమతివిరహరూపస్వరూపనాశహేతువాహైయాలే, మహాదుఃఖజనకమ్"; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఇత్తు, శ్యేనయాగాదియిలుమ్ క్కాట్టిల్ అత్యన్తానర్థహేతువాహైయాలే, 'అముష్మికత్తాల్ అనర్థప్రసఙ్గమిల్లై' ఎన్నుమ్ శఙ్కైపరిహృతై"; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వత్తు.

౧౩౩. "[దుష్కరముమామ్] ఎన్గిఱ మూలస్థ 'చ' శబ్దార్థమ్, పూర్వోక్తస్వరూపవిరోధాదిసముచ్చయమ్"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్ఱు) ఇత్యాది.

(ఇవ్వళవే) ఎన్గిఱత్తు,

"(౧) స్వరూపవిరుద్ధత్వ - (౨) అపాయత్వ - (౩) భయజనకత్వ - (౪) శోకజనకత్వ - (౫) అహంకారమిశ్రతాహేతుకనిషిద్ధత్వ- (౬) అవద్యకరత్వ - (౭) ఫలవిసదృశత్వమాత్రమ్"; ఎన్గిఱపడి.

"'సముచ్చయే "చ" శబ్దసమభివ్యాహృతస్య కించిత్- అప్రాధాన్యంప్రతీయతే' ఎన్గిఱ శాబ్దికమర్యాదైయాలే, [వా. ౧౧౫ల్] '[అజ్ఞానాఽశక్తికళన్ఱు] ఎన్ఱు, కణ్డోక్తమాన అప్రధానత్వమ్, ఇఙ్గే 'ఉమ్మై'యాలే స్మారితమ్;

"ఇత్తాల్, 'ఇన్ద అప్రాధాన్యమే ఇతుక్కు చరమనిర్దేశహేతు' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వత్తు.

మీ.—౧౩౩. "నను! 'ఇదంశ్యేనవిధితుల్యత్వాల్ రక్షణమేవన భవతి, ఇతి వక్తుంనశక్యతే;

శాస్త్రీస్య, వాత్సల్యభావాఽఙ్గత్వయోః అన్యతరప్రసఙ్గాత్:

౧॥ పు. ౩౯౩, ౧వ నోట్టు.

మూ.—౧౩౩. ఇస్సుత్తాళ్,

వ్యా.—(ఇస్సుత్తాళ్) ఇత్యాదియాలే.

"ఇప్పడిస్వరూపవిరోధియాయిరుక్కిఱ ఇప్పుపాస "నద్దాళ్, (1) 'యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన బ్రా "హ్మణా(ః) వివిదిష న్తి'౧

"(2) 'అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వా విద్యయాఽమృత "మశ్నుతే' ౨

వ్యా.—"(3) 'సర్వాపేక్షా చ యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్'౬

"(4) 'కషాయప క్తిఃకర్మాణి జ్ఞానంతుపరమాగతిః'౭

అ.—"మూల త్తిలే [ఇత్తుత్తాళ్] ఎన్ఱు, అ 'ఇదమ్' శబ్దమ్, [వా.౧౩౨.] "[మర్మస్పర్శి] ఎన్ఱు, అ వ్యవహిత పూర్వవాక్యోక్త స్వరూప "విరోధిత్వవిశిష్ట ఉపాసనపరామర్శియాకైయాలే,

"'ఇవన్ ముకుక్షు-సముచ్చిత్యదోషత్వమల్లతు, వ్యవస్థితవిశత్వేన "'దోషత్వమిల్లై' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇప్పడి స్వరూపవిరోధియాయిరుక్కిఱ) ఇత్యాది.

[కర్మ] శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("యజ్ఞేన"౧)ఇత్యాదినా.

"("యజ్ఞః")=జ్యోతిష్టోమాదిః; ("దానమ్")=సత్పాత్రేషు విత్తవ్యయమ్; ("తపః")=కాయశోషణహేతునియమః; అశః=అశనమ్, సఏవ ఆశకః, తస్య అభావః (అనాశకమ్):=అనశనమ్" ఎన్ఱుపడి.

"ఇఙ్గే ("యజ్ఞేన") ఇత్యాది- తృతీయార్థకరణత్వత్తుక్కు, (౧) ధాత్వర్థవేదన త్తిలేయో, (౨) సనర్థ ఇచ్ఛైయిలేయో, అన్వయమ్? ఎన్నుమ్ సంశయత్తుక్కు,

'అసినాజిఘాంసతి'౩ "అశ్వేనజిగమిషతి"౪ ఎన్ఱు, అవిడ త్తిల్పోలే, "ప్రాధాన్యాత్ ప్రకృత్యర్థ వేదన త్తిలేఅన్వయమ్"౫ ఎన్ఱు, అన్యాయానుగృహీత అర్థనిర్ణయమే నివర్తకమాకైయాలే, తాదృశ అర్థగ్రాహకతయా 'సన్' ప్రత్యయరహితప్రమాణత్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్, ("అవిద్యయా"౨) ఇత్యాది.

అ.—ఇఙ్గే, "'అవిద్యా=విద్యేతరత్ విహితంకర్మ'"ఎన్ఱు, అపడియే. ("అవిద్యయా"౨)=అనభిసంహితఫలకర్మణా, ("మృత్యుమ్"౨)=జ్ఞానోత్పత్తివిరోధిప్రాచీనంకర్మ, (తీర్త్వా'౨)=వ్యపోహ్య" ఎన్ఱుపడి,

ఉపాత్తశ్రుతివిషయ సూత్రత్తైయుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, ("సర్వాపేక్షా"౬) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "విద్యా" ఇతివిశేష్యమ్ అధ్యాహార్యమ్:—

"బ్రహ్మవిద్యా, యజ్ఞాదినిత్యనైమిత్తిక సర్వకర్మసాపేక్షా భవతి; కుతః?:—("యజ్ఞాదిశ్రుతేః"౬)=("యజ్ఞేనదానేన")ఇత్యాదిశ్రుతేః:

యథా, అశ్వః పరికరబన్ధాదిసాపేక్షః, తద్యుక్తఏవగమనాయ ప్రభవతి, తద్వత్" ఎన్ఱుపడి.

ఉపాత్తశ్రుతిసూత్రోక్తకరణత్వోపయోగి కించిత్కార ప్రదర్శకప్రమాణోపాదానమ్, ("కషాయపక్తిః"౭)ఇత్యాది.

("కషాయ"౭)-శబ్దః రాగాదివాచకః, రజోగుణోపలక్షకః;

("కర్మాణి"౭)=("కషాయ") శబ్దిత రజస్తమోనిబర్హణనిమిత్తాని;

("జ్ఞానం...పరమాగతిః"౭)=పరమగత్యుపాయః;

ఉభయత్రకారణేకార్యోపచారః.

ఎ-అ.—౧౩౩. ("తపసాఽనాశకేన"౧) ఎన్ఱు, అవిడ త్తిల్, "తపసా, అనాశకేన," ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్.

("అనాశకేన"౧) ఎన్ఱుతు, "అనశనేన" ఎన్ఱుపడి.

ఎ-అ—("అవిద్యయా"౨)=కర్మణా, ("మృత్యుం"౨)=ఉపాసనవిరోధిపాపసమూహమ్.

"సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్"౬ ఇత్యేతత్ ఉత్తరమీమాంసాయామ్, తృతీయాధ్యాయ చతుర్థపాదే;

అస్యార్థః వేదాన్తసారేభాష్యకారైః అభిహితః:—

"'సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్'—కర్మవత్సుగృహస్థేషు, అగ్నిహోత్రాదిసర్వకర్మాపేక్షావిద్యా;

బ్రాహ్మణావివిదిషన్తి, 'యజ్ఞేనదానేన'౧ ఇత్యాదిశ్రుతేః:

యథాఽశ్వః గమనసాధనభూతోఽపిస్వపరికరబన్ధాపేక్షఃగమనే:

ఊర్ధ్వరేతస్సుచస్వాశ్రమకర్మాపేక్షా"౯ ఇతి.

౧॥ బృ-ఉ-౪-౪-౨౨. ౨॥ మైత్రేయఉ-౭-౯. ౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ బ్రహ్మసూ-అ-౩, పా-౪, అధి-౨౬, వేదాన్తవిద్యావిలాస ముద్రిత శ్రీభా-పు. ౭౧౭. ౭॥ ౮॥ ౯॥ అ ప్రముద్రిత వేదాన్తసారే, పు, ౨౬౦.

తథాకాయక్లేశకరకర్మసాధ్యంయదస్తథః| అశక్తేనానేనకర్తుంశక్యేంఽపక్రాక్యతే||. తిచంచాప్యుపాయదోషతిస్తరేణాభిహస్ఫుటమ్|.

వ్యా.—“(5) ‘కషాయేకర్మభిఃపక్వేతతోజ్ఞానంప్రవర్తతే’౧

“(6) ‘జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః

“ నరాణాంక్షీణపాపానాం కృష్ణేభక్తిః

ప్రజాయతే’౨

అ.—ఉపాత్తవచనత్తిలే కషాయపాకకర్మఙ్గళుక్కు కార్య కారణభావమ్ స్ఫుటమల్లామైయాలే, తత్-స్ఫుటత్వార్థమ్ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్, (‘కషాయే”౧) ఇత్యాది.

“(“కర్మభిః కషాయేపక్వే, తతఃజ్ఞానంప్రవర్తతే”)—ప్రసరతి” ఎన్ఱపడి.

“కర్మఙ్గళుక్కు రజస్తమోనిబర్హణనిమిత్తత్వమ్, తద్ధేతుభూత పాపక్షయద్వారకమ్”ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్. (“జన్మాన్తర”౨) ఇత్యాది.

(“తపస్”౧) - శబ్దమ్, కాయశోషణాదినియమోపలక్షిత కర్మయోగపరమ్;

(“ జ్ఞానమ్”౨) ఆత్మావలోకనమ్;

“యమాద్యఙ్గసముద్భూతా సమాధిస్సంస్థితిఃపరే । బ్రహ్మణిశ్రీనివాసాఖ్యేప్రత్యక్తానపరివర్జితా”॥౩ ఎన్గిఱపడియే, (“సమాధిః”) విశదధ్యానవిశేషః;

(“భక్తిః”) ప్రీతిరూపాపన్నస్సమాధిః;

దశాభేదత్తాలే కార్యకారణభావవ్యపదేశమ్.

౨-అ.—పురాతనమాన అరుమ్పదత్తిల్ ఇత్తుక్కు-అర్థమ్:—

“‘విద్యైయాకిఱ ఉపాసనమాన్తు, (“సర్వాపేక్షాచ”౪)—సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ అఙ్గమాక అపేక్షిత్తు ఇరుక్కుమ్:

కుతః?:

(“యజ్ఞాదిశ్రుతేః”౪)—యజ్ఞాదికర్మఙ్గళై అఙ్గఙ్గళాక శ్రుతి శొల్లుకైయాలే:

(“అశ్వవత్”౪)—కుదిరైయైత్తేర్ ఉపకరణఙ్గళిల్ కూట్టి, యుద్ధసాధనమాక్కాత్తాప్పోలే’ ఎన్ఱపడి”.

(“కషాయమ్”౪)—పాపమ్.

మూ.—కర్మసాధ్యమాకైయాలే,

దుష్కరముమాయిరుక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ - తిరువడిక్కళే శరణమ్.

వ్యా.—ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే,కాయక్లేశకర “మాన కర్మానుష్ఠానత్తాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే,

“అశక్తనాన ఇవనాల్, శెయ్గైక్కరియ

“అరితాయిరుక్కుమ్”; ఎన్గై.

ఆక, [వా. ౧౧౫.] [ప్రపత్త్యాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కు హేతువాన] ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక, ఉపాయాన్తర దోషమ్ విస్తరేణప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

[ఆఱుప్రకరణఙ్గళిలిరణ్డామతాన,

ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్ అన్తర్భూతమాయ్, ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామతాన]

ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడిక్కళేశరణమ్.

అ.—“కష్టమ్కర్మ”† ఎన్గిఱ,ఉలోకప్రసిద్ధియైయుడైత్తాన దౌష్కర్యమూలప్రదర్శనమ్, (కాయక్లేశ) ఇత్యాది.

“యజ్ఞాదికళ్, సాధ్యరూపఙ్గళాకైయాలే, ఇతికర్తవ్యతయా అఙ్గఙ్గళ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కర్మానుష్ఠానత్తాలే) ఎన్ఱతు.

“కర్మానుష్ఠానమ్,భగవత్ ప్రసాద-పాపక్షయ-రజస్తమోనిబర్హణ ప్రణాడియాలే ఉపాసనసాధనమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలస్థ [సాధ్య] శబ్దార్థమ్, (సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే) ఇతి.

“దుష్కరత్వమ్ కర్తృసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, శక్తనుక్కుతత్ర కర్తృత్వమ్ వ్యాహతమాకైయాలే, సామర్థ్యాత్ అశక్తనుక్కు కర్తృత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అశక్తనాన ఇవనాల్) ఎన్ఱతు.

“ఈషద్దుస్సుషుకృచ్ఛ్రాకృచ్ఛ్రార్థేషుఖల్”౫ఎన్ఱు, “దుష్కర”శబ్దమ్ కృచ్ఛ్రార్థకత్వత్తిలే వ్యుత్పాదితమాకైయాలే అత్తైత్తిరుప్పుళ్ళవర్త్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శెయ్దుత్తలైక్కట్టవుమ్ అరితాయ్) ఇత్యాదినా.

మూలస్థసముచ్చయార్థమ్, (తలైక్కట్టవుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మై.

౧|| ౨|| పు. ౪౦౧, ఉమ్నోట్టు.

౩|| ౪|| పు. ౪౨౫, ఉమ్నోట్టు.

౫|| అష్టా-౩-౩-౧౨౬.

అస్మిన్ ప్రకరణే పూర్వముక్తానామ్ ఉపాయదోషాణాం తత్పర్యాయాణాం సాధ్య సాధనతత్త్వ త్యాగాది కారణత్వేన “కాకమాంసంశునోచ్ఛిష్టమ్” ఇతివాక్య

అ—ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అక్కా పోన్ఱ) ఇత్యాది.

[అఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డావదాన
ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్-అన్తర్భూతమాయ్,
ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామదాన]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.
అణ్ణాఱ్ప్పిళ్ళై - తిరువడికళే శరణమ్.

౨-అ —ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తై త్తలైక్కట్టుకిఱార్, (అక్క) ఇత్యాదియాల్.

ఇన్ద ప్రకరణత్తిల్ మున్బెల్లామ్ ఉపాయాన్తరదోషఙ్గళైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, పిన్బు “అత్యన్తానుభ దుశ్శకమ్” ఎన్గైయాలే, “కాకమాంసంశునోచ్ఛిష్టం స్వల్పంతదపిదుర్లభమ్” ౧ ఎన్గిఱ శ్లోక న్యాయమ్ తోన్ఱ్ ముక్కిఱతు.

ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణంసంపూర్ణమ్.
ఎమ్బెరుమానార్ జీయర్ - తిరువడికళే శరణమ్.

మీ —కింతు, ‘పారతన్త్ర్యభావవత్ ముఖ్యరక్షణంనభవతి. పరంతు, గౌణరక్షణమ్’ ఇత్యభ్యుపగన్తవ్యమ్:

తతశ్చ, ‘గౌణోపాయత్వంభక్తేరస్తి’ ఇతి, భగవతోనిరపేక్షత్వంనసిధ్యతి’ ఇత్యాశఙ్క్య?, “గౌణమోక్షసాధనమపి, ప్రపత్తి ద్వారకమ్” ఇత్యాహ,

(ఇత్తుక్కాక) ఇతి.

సంగతిస్స్ఫుటా.

సంశయస్తు:—

(1) “భక్తిః సాక్షాన్మోక్షహేతుః?,

ఉత, (2) ప్రపత్తివ్యవధానేన?” ఇతి.

తదర్థమ్, “భక్తేః, (3) ప్రపత్తిశేషత్వంసంభవతి?,

ఉత, (4) న?” ఇతి.

తదర్థమ్, (5) “కించిత్కారత్వం క్వచిద్ దృష్టమ్?,

ఉత, (6)న?” ఇతి.

యదానదృష్టమ్, తదా, భక్తేఃప్రపత్తిశేషత్వాభావాత్ స్వాతన్త్ర్యేణైవమోక్షసాధనత్వసిద్ధిః.

మీ.—యదా కించిత్కార సంభవోదృష్టః, తదా, శేషత్వసంభవాత్ ‘[భక్తేః] మోక్షోపాయత్వం ప్రపత్తిద్వారకమ్’ ఇతిసిధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

“భక్తేః, ప్రపత్తిద్వారకత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

“ ‘ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే’ ౨ ఇతి అవ్యవధానశ్రుతేః:

“ప్రపత్తేః అత్యన్తనిరపేక్షత్వేన భక్త్యాహితకించిత్కారానపేక్షత్వాచ్చ:

“ ‘భక్త్యాపరమయావాపి ప్రపత్త్యావామహామునే!’౩ ఇత్యాది “విరోధశ్చ” ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

“ ‘నాస్త్యకృతః కృతేన’౪ ఇత్యాది శ్రుతిసన్నిధానాత్ ఉపాసకస్యగజేన్ద్రవృత్తాన్తాత్ భక్తేః ప్రపత్తిద్వారకత్వమ్ అవగమ్యతే;

నచ అవ్యవధాన శ్రుతివిరోధః;

‘జన్మకర్మచమేదివ్యమ్; ఏవంయోవేత్తితత్త్వతః। త్యక్త్వా దేహంపునర్జన్మ నైతి మామేతిసోఽర్జున!’౫ ఇత్యాదివదుపపత్తేః:

“కించ:—కించిత్కారానపేక్షత్వ విరోధః;

“ప్రపత్త్యధికారభూత అహంకారనివృత్తిపూర్వక శోకజనకత్వవినియోగాత్:

“నచ, వికల్పవచనవిరోధః;

“ ‘కర్మయోగేనవా భక్తియోగేనవా’౬ ఇత్యాదివదుపపత్తేః:

“ ‘నను! భక్తానామపి అన్తతోగత్యా ప్రపన్నత్వే అవశ్యకే, “ప్రపత్తేశ్చ పారతన్త్ర్యభిన్నప్రవృత్తిరూప ముఖ్యముక్తిప్రదత్వాత్, ఫలభేద “సిద్ధాన్తో వ్యాహన్యేత?’ ఇతిచేత్;—

“నైవమ్: ‘అశక్త్యాస్వయత్నత్యాగేన సిద్ధోపాయస్వీకారే౭పి “స్వాభిమతఫలస్య అవిలమ్బేన సిద్ధ్యర్థం కిల సిద్ధోపాయపరిగ్రహ్యతే;

“అతః, ఫలభేదసిద్ధిః’ ఇతి, ప్రాపకాన్తరాణాం నసర్వాన్ ప్రతి “ఉపాయత్వమ్, అపితు అజ్ఞాన్ ప్రత్యేవ:

“తత్రాపి, I. ‘అనిష్టానుబన్ధిష్టసాధనత్వమ్, నతు ముఖ్యేష్టసాధనత్వమ్’ ఇత్యేకః పక్షః:

౧॥

౨॥ ౩॥

౪॥ ముణ్డక-౧-౨-౧౨. ౫॥ గీ-౪-౯. ౬॥

అనిష్టఫలదాభక్తిం, తథాపి వ్యాజమాత్రికా వ్యాజమాత్రాపి న, తు కిందత్తదానస్వరూపకా ప్రపత్తిశేషభూతత్వాత్తథా యాతా చ నేత్యలమ్।

మీ — "II 'తాదృశ అముఖ్య ఫలం ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి, కింతు, వ్యాజత్వమ్' ఇత్యపరగపక్షః

"III 'వ్యాజత్వమపి నాస్తి, కింతు, దత్తప్రతిదానరూపత్వమేవ' "ఇతి పక్షాన్తరమ్.

"IV 'తదపి నాస్తి; ప్రపత్త్యధికారార్థత్వేన ప్రపత్తిశేషత్వాత్ "ఇతి తురీయగపక్షః' ఇతి.

ఏతత్ప్రకరణార్థసంగ్రహః —

"భక్తియోగాద్యుపాయస్స్యాత్
"జ్ఞానినాంతువిరోధతః।
"(1) తత్తత్సుకృతమూలత్వాత్,
"(2) దేహాద్యుపాధిసంభవాత్,॥
"(3) సాంసారికప్రవృత్తిత్వాత్,
"(4) దేహాత్మభ్రమమూలతః,।
"(5) దేవతాన్తరసంసర్గాత్,
"(6) అప్రాప్తత్వాత్, (7) అసంభవాత్,॥
"(8) తథాప్రాప్తివిరుద్ధత్వాత్,
"(9) ఆచార్యైరపరిగ్రహాత్,।
"(10) కాలధర్మత్వరాహిత్యాత్,
"(11) నిషిద్ధత్వాదపాయవత్,॥
"(12) తత్త్వదృక్-దివ్యసూక్తేశ్చ,
"(13) భయ-శోక-నిదానతః,।

27-6-99.

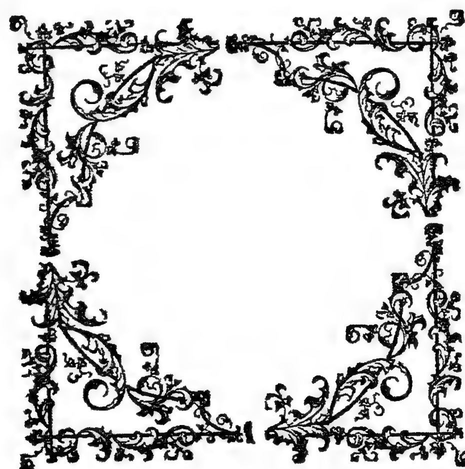
మీ — (14) అభియుక్తస్యవచనాత్,
"అపాయస్సాధనాన్తరమ్॥
"భక్తిస్తువ్యాజమాత్రంస్యాత్,
"అజ్ఞేష్వఫలసామ్యతః।
"'నాయం'[1] 'నాస్త్యకృతః కృతేన'[2] ఇతి
"శ్రుత్యోప్యపాయనిషేధతః॥
"నవావ్యాజత్వమప్యస్యాం,
"'ఏషఏవ'[3] ఇతిచశ్రుతేః।
"(1) ఈశ్వరేణైవదత్తత్వాత్,
"(2) ఫలత్వాచ్చైవ, (3) నిష్ఫలాత్,॥
"(4) పితుర్గోదానతుల్యత్వాత్
"ఉపాయత్వేఽపివాభవేత్।
"(5) అభిచారేణతుల్యత్వాత్,
"(6) నిషేధాచ్చ విధానతః॥
"తత్త్వం స్వరూపమస్యాస్తు,
"ప్రపత్తావధికారతా।
"దుష్కరత్వేనశోకస్స్యాత్,
"గజేన్ద్రస్యేవసర్వతః॥" ఇతి

[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే (పు ౩౦౪, పరి౨౧]

షష్ఠప్రకరణంసమాప్తమ్

(కున్దత్తూర్) ఐయఙ్-తిరువడిక్కళేశరణమ్

౧॥ కఠఉ-౨-౨౩, ౨॥ పు ౪౨౭, ౪వ్ నోట్టు
3॥ కౌషీతకీ-ఉ-3-౮ బృ-ఉ-౪-౪-౨౨

ఉక్తం షష్ఠేఽగతిత్వేన భక్తేః, ఈశరక్షణస్య చ నైరపేక్ష్యం; సప్తమే చ ప్రపత్తేస్తత్త్వముచ్యతే॥ ఫలప్రపత్త్యోర్వ్యాప్త్యా వ్యభిచారాదసాధనమ్।

మీ.—షష్ఠే. ఉక్తం పశ్చే, భక్తేరనేకదోషదుష్టత్వాదనుపాయత్వేన భగవద్రక్షణస్య నిరపేక్షత్వమ్.

సప్తమే, ప్రపత్తేరనుపాయతయా తత్రాపి నిరపేక్షత్వముచ్యతే.

పూర్వాధికరణ ప్రసఙ్గాత్ సఙ్గతిః.

“యదిశరణాగతిర్నదుష్టా, తర్హి, న్యాసోఽపి తథా స్యాత్; ప్రపత్త్యవిశేషాత్” ఇత్యవాన్తరసఙ్గతిః.

తత్ర, ప్రథమం సాధనప్రపత్తేః ఫలవ్యభిచారాత్ అసాధనత్వముచ్యతే.

సంశయస్తు:—

“న్యాసస్థలే, భగవతో రక్షకత్వం (1) సాపేక్షమ్?,

(2) ఉత, నిరపేక్షమ్!” ఇతి;

తదర్థమ్, “స్వగతస్వీకారః, (3) సాధనమ్?,

(4) ఉత న?” ఇతి;

తదర్థమ్, “తస్య ఫలవ్యభిచారో (5) నాస్తి?,

(6) ఉత, అస్తి?” ఇతి;

“ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత”,[౧] “మామేకం శరణం వ్రజ”,[౨] ఇతి విధిః, (7) నియతసాధనత్వాభిప్రాయః?,

(8) ఉత, ప్రాయికత్వాభిప్రాయః?;

తదర్థమ్, “భరతప్రపత్తౌ వ్యభిచారదర్శనం, (9) స్వగతస్వీకారవిధేః ప్రాయికత్వాభిప్రాయం కల్పయతి?,

(10) ఉత న?” ఇతి;

తదర్థమ్, “భరతప్రపత్తౌ వ్యభిచారః, అవైకల్యప్రబల ప్రతిబన్ధకసద్భావాదినా (11) అన్యథాసిద్ధః?,

(12) ఉత నాన్యథాసిద్ధః?” ఇతి:

యదా, ఫలవ్యభిచారదర్శనమ్ అన్యథాసిద్ధమ్,

తదా, తస్య ప్రపత్తివిధేః, ఫలసాధనత్వ - ప్రాయికాభిప్రాయ కల్పకత్వాభావాత్ అవ్యభిచారేణ స్వగతస్వీకారస్థలే భగవతో న నిరపేక్షత్వసిద్ధిః;

మీ.—యదా, భరతప్రపత్త్యావ్యభిచారదర్శనమ్ అన్యథాసిద్ధమ్,

తదా, తస్య, ప్రపత్తేః ఉక్తాభిప్రాయకల్పకత్వాత్ వ్యభిచారేణ సాధనత్వాభావాత్ అత్ర భగవతో నిరపేక్షత్వసిద్ధిః.

పూర్వపక్షస్తు:—

“స్వగతిస్వీకారస్య ప్రాయికత్వోక్తిః అనుపపన్నా;

“‘ఆత్మానం యుఞ్జీత’,[౧] ‘శరణం వ్రజ’[౨] ఇత్యాదివిధినా మోక్షం ప్రతి నియతసాధనత్వావబోధనాత్:

“అన్యథా, ప్రపత్తిశాస్త్రే అవిశ్వాసాత్ తదప్రామాణ్యాపత్తేః:

“తుల్యన్యాయేన భక్తిశాస్త్రే కర్మకాణ్డే చ విధేః ఫలవ్యభిచారశఙ్కయా వేదమాత్రాప్రామాణ్యాపత్తిః:

“నచ, “భరతప్రపత్తౌ వ్యభిచారదర్శనాత్ తథాత్వమ్” ఇతి వాచ్యమ్;

“తత్ర, అఙ్గవైకల్యస్య వా, ప్రబలతర ప్రతిబన్ధకసద్భావస్య వా, కల్పనీయత్వాత్:

“తస్మాత్, ‘వ్యభిచారాత్ ప్రపత్తిరనుపాయః’ ఇత్యసఙ్గతమ్” ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

“స్వగతిస్వీకారో న సాధనమ్;

“ఫలవ్యభిచారాత్:

“స చ, భరతప్రపత్త్యాదర్శనాత్:

“న చ, తత్ర అఙ్గవైకల్యాదికం కల్ప్యమ్;

“సర్వజ్ఞత్వేన తదయోగాత్:

న చ ప్రతిబన్ధకసద్భావః;

నిత్యముక్తత్వేన తదయోగాత్:

“న చ, ఏవం సతి వేదాప్రామాణ్యాపత్తిః;

“కామసాధనేషు వ్యభిచారాభావేఽపి, భగవత్ప్రాప్తిసాధనేషు ఫలసంబద్ధప్రాయికత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:

“న చ, శ్రుత్యాద్యుక్తిబాధకల్ప్యః;

“‘నాయమాత్మా’[౩] ‘నచాప్యశ్రుత్వైనం ప్రాప్యతే’[౪] ‘నాస్త్యకృతః కృతేన’[౫] ఇత్యాదిశ్రుతేరపి సత్త్వాత్:

“అతః, ఉభయశ్రుత్యవిరోధేన ‘సాధనత్వం ప్రాయికమ్’ ఇతి కల్ప్యతే:

౧॥ మహానారాయణఉ-౨౪-౧. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

౩॥ కఠఉ-౨-౨౩. ౪॥ కఠఉ-౨-౧౦.

౫॥ ముణ్డకఉ-౧-౨-౧౨.

వేదాన్తవిహితాభక్తిరియమ్, "(౧) అన్యాఽప్రయోజనా,| (౨) ద్రవ్యాదినియమైర్హీనా, (౩) సర్వథా క్త్యక్తబుద్ధ్యరా, తథా॥ (౪) ఆశారూపాచ,

వ్యా-అ — "( ) [వా. ౧౧౬] [జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్] ఎన్గి, ఇవాక్యత్తిల్ సొన్న అర్థస్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయార్క్కు (౧) స్వప్రవృత్త్యాత్మకత్వమాకిఱ స్వస్వరూపత్తాలుమ్, (౨) స్వార్థానుభవాదికళాకిఱ స్వఫలత్తాలుమ్, (౩) తపోజ్ఞానసమాధికళాకిఱ స్వహేతుక్కళాలుమ్, (౪) ఇవైయెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ మూలభూతమాన అహంకారమమకారప్రసఙ్గత్తాలుమ్, (౫) మఱ్ఱుమ్ పలపడికళాలుమ్, అపాయమాయిరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(4) [వా. ౧౧౮] [అపాయమాయ్ త్తు] ఎన్గి, ఇవాక్యత్తిల్ సొన్న అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపనాశకత్వమాకిఱదోషముమ్,

"(5) [వా. ౧౧౯] ["నైతిక్కాట్ట"[1]] ఎన్గి, ఇవాక్యత్తిల్ సొన్న స్వప్రసఙ్గమాత్రత్తాలే తిరువ్వుమోరుక్కాల్ మీళాత్తపడి భగవద్విషయత్తుక్కు అశలాక్కవఱ్ఱాక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(6) [వా. ౧౨౦] ["వర్తతేమేమహద్భయమ్"[2]] ఎన్గి, ఇవాక్యత్తిల్ సొన్న ఎత్తనైయేనుమ్ అళవుడైయారైయుమ్ 'స్వభోగ్యతాదర్శనమాత్రత్తాలేపిణమెళుగ్గకడిక్క ఇతో!' ఎన్నుమతిశఙ్కైయాలే నడుఙ్గప్పణ్ణవఱ్ఱాక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(7) [వా. ౧౨౦] ["మాశుచః"[3]] ఎన్గి, ఇవాక్యత్తిల్ సొన్న ఎత్తనైయేనుమ్ మళవుడైయారైయుమ్ స్వశ్రవణమాత్రత్తాల్ నడుఙ్గప్పణ్ణవఱ్ఱాక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(8) [వా. ౧౨౧] [ఇప్పడికొళ్ళాత్తపోతు] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ సొన్న స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయార్, అవశాత్తాక ఒరుక్కాల్ ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే ప్రవృత్తిత్తాల్ అతుక్కుమ్కూడప్రాయశ్చిత్తమ్పణ్ణి అస్దదోషత్తైక్కళైత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుమ్పడియాకిఱదోషముమ్,

"(9) [వా. ౧౨౨] [తిరుక్కురుక్కైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్] ఇత్యాదియిల్ సొన్న స్వస్వరూపవిరోధిస్వప్రయత్న మూలభూతమాకైయాలే, అత్యన్తనిషిద్ధమాయ్, అహంకారగర్భమాయ్, ఇరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(10) [వా. ౧౨౩] [రత్నత్తుక్కు] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ చపలజనవశీకరణద్వారారత్నలాభహేతువానవరాటికైయైముత్తలిలేసాధనాన్తరఙ్గళుక్కు దృష్టాన్తమాకచ్చొల్లి, 'అహంకారగర్భమాకైయాలే, అనన్యభక్తిచపలన్నాన్ఎవ్వారుమానేమేల్ విళుక్కైక్కు అవిషయమాన ఉపాయా

౧॥ పు. ౩౮౧, ౪మ్ నోట్టు. ౨॥ పు. ౩౮౩, ౧మ్ నోట్టు.
౩॥ పు. ౩౮౪, ౧మ్ నోట్టు.

7-7-99.

వ్యా-అ — "నరకమ్ అతుక్కు దాస్తాస్తికమాకప్పాత్తిమ్పోరాతు' ఎన్నుమ్ అస్వారస్యత్తాలే కాణవరుమవర్కళుక్కు స్వరూపమాయ్ రాజావుక్కు ఉపేక్షణీయమాన ఎలుమిచ్చమ్పళత్తై దృష్టాన్తమాకచ్చొల్లుకైయాలే కొన్నపల వైసాదృశ్యరూపమాన దోషముమ్,

"(11) [వా. ౧౨౪] [తాన్ దరిద్రన్] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ సొన్న ఉపాసకరుడైయ హేయఫలత్తుక్కు వ్యాజమాకైయుమ్ కూడయోగ్యమాకామలిరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(12) [వా. ౧౨౫] [ఆవన్] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ సొన్న ఉపాయాన్తరఙ్గళైచ్చెయ్యుమళవిల్ యథావస్థితవస్తు యాథాత్మ్యజ్ఞానత్తోదే శెయ్యుమ్పోతు, ఉపాయమాకమాట్టాతైయాలే అజ్ఞానత్తాలేయే శెయ్తు తలైక్కట్టవేణ్డుమ్పడియిరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(13) [వా. ౧౨౫] [అడైవుకైడ] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ సొన్న భగవత్స్వాఽపహారప్రకాశకమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషముమ్,

"(14-15) [వా. ౧౨౬] [భర్తృభోగత్తై] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ సొన్న శేషశేష్యవ్యత్యకరత్వఙ్గళాకిఱదోషఙ్గళుమ్,

"(16) [వా. ౧౨౭] [వేదాన్తఙ్గళ్] ఇత్యాదియిల్ సొన్న చేతనరుచ్యనుగుణతయా విహితముమాయ్, స్వయం కార్యకరమాయిరుక్కైయుమాకిఱదోషముమ్,

"(17) [వా. ౧౨౯] [ఇత్తై] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ సొన్నపడి విధిత్తతుమ్ అన్యార్థమాకైయాకిఱదోషముమ్,

"(18 [వా ౧౩౦] [ఇతుతాన్] ఇత్యాయిల్ సొన్న ఓరధికారత్తిల్ నిష్ఠమ్ ఓరధికారత్తిలొక్కుప్పోకైక్కాక విధిక్కప్పట్టతాయ్ ఉత్తమాధికారికళుక్కు నిషిద్ధమాయిరుక్కైయాలేవన్ద శ్యేనసామ్యమాకిఱదోషముమ్,

"(19) [వా. ౧౩౨] [అతుతాన్ వున్తై] ఇత్యాదియిల్ సొన్న అభిచారత్తిలుమ్కాట్టిల్ అత్యన్తక్రూరమాయ్ స్వరూపనాశకమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషముమ్,

"(20) [వా. ౧౩౩] [ఇతుతాన్] ఇత్యాదియిల్ సొన్న కర్మసాధ్యత్వప్రయుక్తదుష్కరత్వమాకిఱదోషముమ్,

"ఆక ఇరుపతుదోషఙ్గళైయుమ్" ఎన్నుపడి.

పూర్వోక్తదోషస్య త్వయ్యస్య(ః)నేత్యుక్తత్వాత్ ప్రతీయతే।. "త్వపాయత్వాభావఇహవస్తుగత్యానయద్యపి॥] ఉపాయప్రతిపత్త్యర్హాభవతి" ఇత్యపి

వ్యా॰—(ఒన్ఱుమిల్లై) ఎన్ఱతు, "ఒరుదోషముమ్ ఇల్లై-పక్కలిల్లై" ఎన్ఱపడి.

(ఇవఱ్ఱిల్ ఒన్ఱుమిల్లై) ఎన్నైయాలే, "మఱ్ఱొరుకుఱ్ఱముమ్ణ్డు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

అత్తావతు: —వస్తుతః ఉపాయత్వమ్ తనక్కిన్ఱికే ఇరుక్కచ్చెయ్తే,

అ.—"ఇవఱ్ఱిల్ ఒన్ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కిల్లై" ఎన్ఱు, అన్వయిత్త అర్థమ్, (ఒరుదోషముమ్ ఇల్లై-పక్కలిల్లై)ఇత్యాది "ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఒరుకుఱ్ఱముమ్ఇల్లై" ఎన్ఱాల్, [ఇవఱ్ఱిల్] ఎన్ఱ 'ఏతత్'-శబ్దత్తాలే 'విశేషనిషేధః శేషాభ్యనుజ్ఞానఫలకః'౧ఎన్ఱ,అన్యాయత్తాలే దోషాన్తరసద్భావమ్అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవఱ్ఱిల్ ఒన్ఱుమిల్లై ఎన్నైయాలే) ఇత్యాది.

"ఏక"[1] ౨ శబ్ద "ఏవ"[2] ౩ కారాదికళాలే, ఉపాయవరణరూపైయాన ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వాభావమ్ సిద్ధమాకైయాలే, "ప్రపత్తియిల్ ఉపాయతావాదమ్ నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వపరమ్" ఎన్ఱు,సిద్ధమిఱే?

ఇఙ్గే, "ప్రపత్తిక్కు ఇవఱ్ఱిల్" ఎన్నాతే, [ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు] ఎన్ఱు, [ఉపాయ] పదప్రయోగత్తాలే, నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వమ్ అనువదిక్కప్పడుకిఱతు.—

నియతాన్వయ వ్యతిరేకిత్వమ్తాన్ ఉపాయత్వభ్రమ విషయతాపాదకమిఱే?.

."ఇప్పడి, ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాపాదకమాన నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వత్తినుడైయ అనువాదత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, '[ఇవఱ్ఱిల్]ఎన్ఱు, "ఏతత్"-శబ్దవ్యఞ్జితదోషమ్, ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాయోగ్యత్వరూపమాననియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వరూపమ్' ఎన్ఱు, సూచనమే యాకవేణుమల్లతు, నిరర్థకానువాదమ్ఆకాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అత్తావతు వస్తుతః ఉపాయత్వమ్) ఇత్యాది.

౧॥ వాక్యన్యాయమ్.   ౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

౩॥ ప్రణవత్తిల్ మధ్యమపదమ్.

మూ॰—౧౩౫.—(౧) ఆత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానకార్యమాకైయాలే

వ్యా॰—అపాతప్రతీతియిలే ఉపాయత్వప్రతిపత్త్యర్హమాయ్విడియిరుక్కైక్కు.

వ్యా.—౧౩౫. "ఇవఱ్ఱిల్ ఒన్ఱుమిల్లై" ఎన్ఱసుత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక, ఇతినుడైయ (౧) స్వరూపోచితత్వ (౨) సుకరత్వఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాదియాలే.

అ—అత్తావతు:—

"తన్-పక్కల్ ఉపాయత్వాభావమ్ వస్తుభూతమాయిరుక్కచ్చెయ్తే,

నిరూపణాభావదశైయిలే తన్-పక్కల్ ఉపాయత్వభ్రమవిషయతా ప్రయోజకప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకిత్వమత్తాయిరుక్కై ఇతుక్కు దోషమ్" ఎన్ఱపడి.

౧౩౫ "ఉత్తరగ్రన్థమ్, ఉక్తదోషాభావోపపాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవఱ్ఱిల్)ఇత్యాది.

ఎ-అ.—(అపాతప్రతీతియిల్ ఉపాయత్వప్రతిపత్త్యర్హమాయ్విడియిరుక్కై) ఎన్ఱతు, "'ఇయంకేవలలక్ష్మీశోపాయత్వ ప్రత్యయాత్మికా। స్వహేతుత్వధియంరుద్ధే కింపునస్సహకారితామ్॥"౪ ఎన్ఱు, న్యాయసిద్ధాఞ్జనత్తిల్ వేదాన్తాచార్యరరుళిచ్చెయ్తపడియే ప్రపత్తిస్వరూపత్తై విశేషిత్తుప్పార్క్కుమళవిల్ స్వస్మిన్ ఉపాయత్వబుద్ధిక్కుత్తానేనివారకమాయిరుక్కైయాలే,

"'ఆర్తేష్వాశుఫలాతదన్యవిషయేష్వవ్యచ్ఛిన్నదేహాన్తరావస్థ్యైకాన్తరనపేక్షణాత్ తనుభృతాంసత్యాదివద్వ్యాపినీ। శ్రీరఙ్గేశ్వర!యావదాత్మనియతత్వాత్-పారతన్త్ర్యోచితాత్వయ్యేవ త్వదుపాయధీరవిహితస్వోపాయభావాఽస్తుమే॥"౫ ఎన్ఱు, న్యాసతిలకత్తిలుమ్ వేదాన్తాచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాయ్" ఎన్ఱపడి.

౪॥   ౫॥

విషప్రపత్తిర్యాథాత్మ్యజ్ఞానకార్యాయదాత్మనః। తత్, సాధనప్రవృత్త్యర్హస్వతన్త్రప్రతియోగినః॥ ఈశేష్టపరతన్త్రస్య, స్వరూపస్యోచితా

వ్యా.—ఇప్ప్రపత్తి, (ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానకార్య) మానైయావతు,

తిరుమన్త్రత్తిల్ మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ప్రపత్తియే ఆత్మావినుడైయ యథాఽవస్థితవేషమాన భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్యత్తై ఉణరుకైయాలే వన్ద కార్యమాయిరుక్కైయాలే.

అ.—"(స్వరూపత్తుక్కు ఉచితము మాయ్) ఇత్యాదిక్కు విశేష్యమ్ ప్రకృతప్రపత్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్ప్రపత్తి) ఇత్యాది.

(యాథాత్మ్యమ్) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్, (ఆత్మ) శబ్దమ్ స్వభావవాచి;

యథావస్థితః ఆత్మా—యథాత్మా, యథాత్మైవ (యాథాత్మ్యమ్);

స్వార్థేష్యఞ్ ప్రత్యయమ్.౧

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాఽవస్థిత) ఇత్యాది.

(వేషః)—ఆకారః.

"అనాదివాసనాధీన మిథ్యాజ్ఞాననిబన్ధనా। ఆత్మాత్మీయపదార్థస్థాయఃస్వాతన్త్ర్యస్వతామతిః॥ 'మేన' ఇత్యేవసమీచీనబుద్ధ్యాసాత్ర నివార్యతే।"౨ ఎన్ఱు, "నమస్"-శబ్దత్తుక్కు ఆత్మాంశస్వాతన్త్ర్యనివర్తకత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"అన్దస్వాతన్త్ర్యనివృత్తి, తదేకోపాయత్వబుద్ధ్యతిరిక్త సాధనవిషయప్రవృత్త్యయోగ్యత్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్,

"స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తు తద్విరోధ ఉదీర్యతే"౩ ఇత్యుపక్రమమేవ ఉపాయాన్తరరాహిత్యరూప కార్పణ్యజ్ఞానవిరోధిత్వస్యస్వస్వాతన్త్ర్యబుద్ధాకథనాత్, "అనైశ్వర్యాత్ స్వభావజాత్"౪ ఇతి, ఉపాయాన్తరవిహతేః, పారతన్త్ర్యాధీనతోక్తేశ్చ, వ్యక్తమ్.

ఇత్తాల్, '"నమస్"౫-శబ్దత్తిలే సంహితానిరుక్త్యధీనమాన అదృష్టద్వారకసాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్, ఆత్మావుక్కు యథాఽవస్థితాకారమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

౧॥ "చతుర్వర్ణాదీనాం స్వార్థేఉపసఙ్ఖ్యానమ్" ఇతి వార్తికేన.

౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥

మూ.— స్వరూపత్తుకు ఉచితము మాయ్,

(౬) "శిఱ్ఱ వేణ్డా" ఎన్ఱ అప్పడియే

వ్యా.—(స్వరూపత్తుకు ఉచిత) మానైయావతు,

అన్దపారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు అనురూపమాయిరుక్కై.

("శిఱ్ఱ వేణ్డా"౬)ఎన్ఱ, అతు, శిఱ్ఱుఞ్ఞల్ —శిత్తలుత్తలామ్, "వరక వేణ్డా" ఎన్నై.

అ.—అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమే (భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్).

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్) ఇత్యాది.

(అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావతు, అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.—

అతావతు. స్వాపేక్షితప్రద అత్యన్తాభిమతాన్య స్వీయోపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వమ్.

ఏతత్-జ్ఞానమ్ పిఱన్దాల్, ఏతాదృశస్వరూప ఘటక అత్యన్తాభిమతవిషయమాన ఇన్దప్రపత్తియుణ్డామ్.

ప్రపత్తియిలే, (1) అత్యన్తాభిమతత్వజ్ఞాపనముమ్, (2) సిద్ధోపాయాధికారత్వ జ్ఞాపనముమ్, విధిక్కు కృత్యమాకైయాలే విధివైయర్థ్యప్రసఙ్గమిల్లై.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉణరుకైయాలే) ఇత్యాది.

స్వాపేక్షితప్రద అత్యన్తాభిమతాన్య స్వీయోపాయప్రవృత్తికజాతీయత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు తాదృశ అత్యన్తాభిమతమాయుమ్, అనుపాయమాయుమ్, ఇరుక్కిఱ ఇన్దప్రపత్తికాక, యోగ్యమాయుమ్, సుసదృశమాయుమ్, ఇరుక్కుమ్.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్దపారతన్త్ర్యమాకిఱ) ఇత్యాది.

(అనురూప) త్వమావతు, యోగ్యత్వేసతి, ప్రకృష్టసాదృశ్యమ్.

మూలోపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, (శిఱ్ఱుత్తల్) ఇత్యాది.

(వరక్కై) యావతు, బహువ్యాపారవ్యగ్రతై.

౬॥ తి-వా-౯-౧-౭.

మూ.—నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరము
మాయ్, ఇరుక్కుమ్.

వ్యా.-అత్తావస్తు, "ఒరువ్యాపారముమ్‌పణ్ణ వేణ్డా" ఎన్నపడి. (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమాయిరుక్కుమ్) ఎన్కిఱతు,

"'భగవత్ - ప్రవృత్తి విరోధి స్వప్రవృత్తి నివృత్తిః ప్రపత్తిః"౧ ఎన్గిఱపడియే, స్వప్రవృత్తి నివృత్తియాలే సాధిక్కప్పడుమత్తాకైయాలే ఎళిదాక చ్చెయ్యలుమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ.— "'శిద్దిప్పేయఱ్పైయుమ్'౨ఎన్గిఱ వాక్యశేషస్వారస్యత్తాలే సకృత్ స్మృతివ్యతిరిక్తమాన కాయికవ్యాపారనివృత్తిపరత్వమ్ లభిక్కుమతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అత్తావస్తు, ఒరువ్యాపారముమ్) ఇత్యాది.

"దేవతోద్దేశద్రవ్యత్యాగఙ్గళ్ మిళితఙ్గళాయ్‌క్కొణ్డు "యాగశబ్దార్థమాకిఱాప్పోలే,

"I. (౧) భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తియుమ్,

"(౨) ప్రార్థనాపర్యవసాయితదేకోపాయత్వాధ్యవసాయముమ్,

"మిళితఙ్గళాయ్‌క్కొణ్డు (ప్రపత్తి) శబ్దార్థమాకైయాలుమ్,

"II. విశిష్టస్వరూపమ్ విశేషణాధీనమాకైయాలుమ్,

"("భగవత్- ప్రవృత్తివిరోధి స్వప్రవృత్తినివృత్తిః "ప్రపత్తిః") ఎన్గిఱ అపూర్వాచార్యవచనమ్,

"'ఆయుర్ఘృతమ్'౩ ఇతివత్, ప్రయోజ్యప్రయోజక భావపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (భగవత్ - ప్రవృత్తి) ఇత్యాది.

"విశిష్టస్వరూపమ్‌విశేషణాధీనమ్"౪ ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్వప్రవృత్తినివృత్తియాలే) ఇత్యాది.

వ్యా.— "ఇవై ఇరణ్డైయుమ్ శొల్లవే, 'శిత్ర్ చ్చోన్న దోషఙ్గళ్లొన్నుమ్ ఇతుక్కు ఇల్లై' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధిత్తపడి ఎఙ్గ?" ఎన్నిల్;

(౧) (1) అపాయత్వ (2) భయజనకత్వ (3) శోకజనకత్వ (4) అహంకారమిశ్రతయానిషిద్ధత్వ (5) అవద్యకరత్వఙ్గళ్, స్వరూపవిరోధిత్వత్తిప్పడి వరుకిఱవైయాకైయాలుమ్,

అ.—పూర్వోక్తమాన (1) స్వరూపోచితత్వ (2) సుకరత్వఙ్గళిరణ్డైయ దోషాభావోపపాదకత్వత్తై జిజ్ఞాసుప్రశ్నానువాదపూర్వకమ్ విశిష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇవై యిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదినా, (ప్రకాశితమాయిత్తు) ఇత్యన్తేన.

(అపాయత్వ) ప్రభృతి (అవద్యకర) త్వాన్తానాంద్వన్ద్వః;

"తన్మధ్యే (అహంకారమిశ్రతయా) ఇత్యస్య 'భుజసాదపూర్వ "కారసమాహారేణకృతేమ'౫ ఇతిమహాభాష్యప్రయోగానుసారాన్నివేశః;

"తత్రహి, 'భాష్యకారప్రయోగాత్ "తేన" ౫ఇత్యస్యద్వన్ద్వ "మధ్యేనివేశః'౬ ఎన్ఱు, శాబ్దికర్ నిర్వహిప్పర్గళ్:

"'ఆర్షత్వాత్ "తేన" ౫ఇత్యస్యద్వన్ద్వమధ్యేనివేశః' ఇతిన్యాసోక్తమ్

"కిఞ్చ, 'భాష్యకారప్రయోగాత్'౬ ఇత్యుక్తమ్:

"అతః, 'సర్వపశ్చాద్గుణవిశేషణః'౭ ఇత్యాదౌఇవ అస్యాపి ప్రయోగాన్తరేమృతజ్ఞాతీయస్య సాధుతానియామకత్వమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"(అపాయత్వమ్...స్వరూపవిరోధిత్వత్తిప్పడి వరుకైయాలుమ్) యావత్తు,

"భగవదత్యన్తాభిమతినాశ ప్రయోజకత్వ రూపమాన అపాయత్వమ్, తాదృశాత్యన్తాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకత్వరూపమాన "స్వరూప విరోధిత్వాన్తర్గతమాయిరుక్కై:

"(భయజనకత్వమ్...స్వరూపవిరోధిత్వత్తిప్పడి వరుకై) యావత్తు,

"స్వరూపనాశరూప భావ్యనర్థాశఙ్కైయాన హేతుత్వరూపమాన భయజనకత్వమ్,

ఎ-అ.—౧౩౫. "(స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్) ఎన్గిఱవిత్తు, పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపౌచిత్యత్తైయే శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాకై యావత్తు) ఇత్యాదియాలే. [పు. ౪౩౪, పఙ్క్తి ౪]

౧|| ౨|| పు. ౪౩౪, అడిక్కుఱిప్పు. ౫|| ౬||

౩|| ౪|| ౭||

అపాయత్వాదిదోషాణాంస్వరూపప్రతియోగితామ్। హేతూకృత్యాగమాచ్చ, అస్యాఖ్యఫలసామ్యస్యదర్శనాత్,॥ “ ఉక్తా(ః)దోషాష్షడపి నసంభవ

వ్యా.—(౬)ఫలవిసదృశత్వమ్, ఇఝు ఫలసాధనమన్ఱిక్కే;

అ.—“ తాదృశాత్యన్తాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకత్వరూప
“ స్వరూపవిరోధిత్వహేతుకమాయిరుక్కై:
“ (శోకజనకత్వమ్... స్వరూప విరోధిత్వత్తైప్పఱ్ఱివరుక్కై)యావఝు,
“ తాదృశాత్యన్తాభిమతినాశలక్షణ అనర్థత్తిన్ఱైయ వర్తమాన
“ త్వానుసన్ధాన హేతుకదుఃఖ జనకతారూపమాన శోకజనకత్వమ్,
“ తాదృశాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకతామూలమాయిరు
“ క్కై:
“(అహంకారమిశ్రతయా నిషిద్ధత్వమ్... స్వరూప విరోధిత్వత్తై
“ప్పఱ్ఱివరుక్కై) యావఝు,
పూర్వోక్తాప్రధాన కర్తృత్వ భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప స్వా
“త్మాహంకారాధికారకత్వ హేతుకమాన అనిష్టసాధనత్వ సామాన్య
“రూప నిషిద్ధత్వమ్,
““నిర్విశేషంనసామాన్యమ్’౧ఎన్గిఱపడియే తాదృశాత్యన్తాభిమతి
“సంసర్గాభావప్రయోజకతారూపస్వవిశేషనియతమాయిరుక్కై:
(అవద్యకరత్వమ్ స్వరూపవిరోధిత్వత్తైప్పఱ్ఱివరుక్కై)యావఝు,
“స్వరూపానురూప స్వయంప్రయోజనశేషభోగరూపభక్తియిల్
“ఉపాయత్వానుసన్ధానత్తిన్ఱైయ భక్త్యాశ్రయభక్తివిషయభూత
“చేతన ఈశ్వర ఉభయావద్యహేతుత్వమ్,
“తాదృశ ఉపాయప్రవృత్తిగత భగవదత్యన్తాభిమత్యభావ ప్రయో
“జకత్వహేతుకమాయిరుక్కై:” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వఝు.
(ఫలవిసదృశత్వమ్) ఇత్యాది:—
“ఫలసాధనత్వసహితోయః ఫలసదృశత్వాభావః సఏవ
“ఫలవిసదృశత్వశబ్దవివక్షితః;
అఝు (ఇతిఱ్పక్కల్ వరుక్కైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్)”
ఎన్ఱు, అన్వయిప్పఝు.
(ఇఝుఫలసాధనమన్ఱిక్కే) ఎన్ఱుఝు, “ప్రపత్తి అదృష్టద్వారక
మోక్షసాధనమన్ఱిక్కే” ఎన్ఱుపడి.

౧॥

వ్యా.—సిద్ధోపాయమే ఫలసాధనమాయ్, ఇఝు, తద్వరణమాత్రమాయ్ అధికారివిశేషణమాయ్, ఇరుప్ప తొన్ఱ్ఱైయాలే, ఇతిఱ్ - పక్కల్ వరుక్కైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్,

ఇవ్వాఱుదోషముమ్ ఇఝుకిఱల్లామై (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమ్) ఎన్ఱత్తిలే సిద్ధమామిఱే?;

అ.—“పూర్వోక్తాత్యన్తాభిమతిజనకత్వమ్ త్తాఱ్,అపూర్వస్థానీయ
“మోక్షార్థప్రసాదజనకత్వరూపమన్ఱు,
‘ కింతు, నిత్యముక్తప్రవృత్తివత్, స్వయంప్రయోజనప్రీతివిశేష
“హేతుత్వరూపమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వఝు.
(సిద్ధోపాయమేఫలసాధనమాయ్) ఎన్ఱుఝు,
“ఈశ్వరస్యైస్వప్రసాదరూప అదృష్టద్వారాస్వయమేవ ఫలసాధన
మాయ్” ఎన్ఱుపడి.
(తద్వరణమాత్రమాయ్) ఇత్యాది:—
అత్తావఝు,
“అన్ద ఉపాయప్రార్థనారూపతయా అనుపాయమాయ్, ఉపా
యాధీన ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకరూపతయా ఉపాయాధికారి విశేషణ
ముమాయ్, ఇరుప్పతొన్ఱ్ఱైయాలే, ఫలసాధనత్వఘటిత ఫల
విసదృశత్వమ్ ఇఝుక్కిల్లై” ఎన్ఱుపడి.
(ఇతిఱ్పక్కల్ వరుక్కైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్)ఎన్ఱుఝు,
“అపాయత్వాద్యభావత్తైప్పఱ్ఱి ఒరుహేతువాలే ప్రకాశిక్కవేణ్డుమ్పడి
యాన అభావత్తుక్కు ప్రతియోగియన్ఱిక్కే ఇరుక్కైయాలే, అతిన్ఱు
డైయప్రసక్తిక్కు ఇఝు అధికరణమల్లామైయాలుమ్” ఎన్ఱుపడి.
ఫలవిసదృశత్వరూపదోషాభావ ప్రకాశనమ్ హేతూక్తిసాపేక్ష
మల్లామైయాలే, అఝుక్కు హేతుశొల్లిఱ్ఱిల్లై.
“ఇన్ఱిహేతూక్తిసాపేక్షప్రకాశనఙ్గళాన స్వరూపవిరోధిత్వముమ్,
అత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్ అపాయత్వాది పఞ్చకముమ్, అక్కిఱ అఱుదోషఙ్గ
ళుడైయ అభావమ్ ఇఝుక్కు స్వరూపోచితత్వోక్తియాలే ప్రకాశితమ్”
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వాఱుదోషముమ్)
ఇత్యాది.
“(మర్మస్పర్శి) త్వమ్, అపాయత్వాఽనతిరిక్తమ్” ఎన్ఱుకరుత్తు,

వ్యా — " కర్మసాధ్యతయావరుమ్ దుష్కరత్వమ్ ఇల్లై" ఎన్నుమిడమ్, (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలేసుకరమ్) ఎన్నతిలే సుస్పష్టమితేః

ఆకైయాల్, "(1) స్వరూపాచిత్య (2) సుకరత్వఙ్గళాకియ ఇవై ఇరణ్డుమ్ ఇతుక్కుఉణ్డు" ఎన్నవే,

---

అ — " ఉపాయస్సుకరస్స్యాయం దుష్కరశ్చమతోమమ" ౧ ఎన్గిఱ మహావిశ్వాసాధికారకత్వప్రయుక్త దుష్కరత్వవ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మసాధ్యతయా) ఇత్యాది —

" ' (౧)స్వరూపోచితత్వోక్తియిలే అపాయత్వాదిదోషాభావమ్ అస్పష్టమ్;

(౨) స్వరూపవిరోధిత్వరూపదోషాభావమ్ స్పష్టమ్;

(౩) నివృత్తిసాధ్యతాహేతుకసుకరత్వోక్తియిలే కర్మసాధ్యతాహేతుకదుష్కరత్వరూపదోషాభావమ్ అతిస్పష్టమ్'; ఎన్నుమతి ప్రాయత్తాలే(సుస్పష్టమితేః)ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

నిగమనమ్, (ఆకైయాల్, స్వరూపాచిత్య) ఇత్యాది.

(కీళ్చ్చొన్నదోషఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, I. "ఫలవిసదృశత్వాతిరిక్త దోషసప్తకమ్" ఎన్ఱపడి.

II. యద్వా, "'ఫలవిసదృశత్వరూపదోషాభావత్తిలే హేతూక్తిసాపేక్ష ప్రకాశనత్వాభావవ్యఞ్జకమాన తద్భిన్నోక్తి సహకృతస్వరూపాచిత్యాద్యుక్తియాలే "ఫలవిసదృశత్వముమ్, మత్తుమ్ దోషసప్తకముమ్, ఇతుక్కిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱాకవుమామ్.

III. అథవా, " ' "యత్రస్వరూపోచితత్వం, తత్రభగవద్భిన్నసాధనత్వాభావః" ఎన్గిఱ వ్యాప్తి, కైఙ్కర్యత్తిలుమ్ సిద్ధోపాయత్తిలుమ్ కణ్డపడియాలే, ఇఙ్గుప్రవృత్తియిలుమ్ స్వరూపోచితత్వమిరుక్కిఱపడియాలే, తద్వ్యాపకమాన భగవద్భిన్నసాధనత్వాభావముమ్, వరుమాకైయాలే, ఫలసాధనత్వఘటిత ఫలవిసదృశత్వరూపదోషత్తినుడైయ అభావముమ్ స్వరూపాచిత్యోక్తియాలేయే ప్రకాశితమాకక్కడవతు' ఎన్ను

మూ.—౧౩౬. పూర్ణవిషయమాకైయాలే,

వ్యా—"కీళ్చ్చొన్నదోషఙ్గళొన్ఱుమ్ ఇతుక్కిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు.

౧౩౬. "ఇప్పడి, 'ఉపాయమ్ అవన్' ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు, స్వప్రవృత్తియిల్ నివృత్తనామ్ ఇరున్దవిడవ్వైయుమో?,

తత్ సత్త్వోపాయమాక ఇవన్ కొళ్ళవేణ్డావో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ.—మతిపాయిత్తాలే నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్, స్వరూపాచిత్య)ఇత్యాదియాలే" ఎన్ఱాకవుమామ్.

౧౩౬. " ప్రవృత్తినైలక్షణ్యవర సన్దర్భమధ్యత్తిలే అతత్-ప్రతిపాదనమ్ పారిసఙ్గికమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి (పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది గ్రన్థత్తోడే, [నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే] ఇత్యాది పూర్వగ్రన్థత్తుక్కు ప్రసఙ్గసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

[అత్మయాథాత్మ్య] ఇత్యాదియాల్, ఫలిత్త అంశమ్ (ఉపాయమ్ అవన్ ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు) ఎన్ఱతు.

[నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే] ఇత్యాదియాల్ ఫలిత్తఅంశమ్ (స్వప్రవృత్తియిల్) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—(కీళ్చ్చొన్నదోషఙ్గళొన్ఱుమితుక్కిల్లై ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు) ఎన్ఱతు,

"స్వరూపవిరుద్ధత్వదుష్కరత్వరూపఙ్గళాన ప్రథమచరమదోషఙ్గళిరణ్డాలుమివత్ర ప్రధానదోషఙ్గళ్ ఆయుమ్, పుక్కిడత్తే మత్తైవై పుక్కడవతాకైయాలే, స్వరూపాచిత్య సుకరత్వఙ్గళై చొన్నపోతే స్వరూపవిరుద్ధత్వ దుష్కరత్వరూప సర్వదోషమూలభూత దోషద్వయముమ్, అతనియాకవర్ధ ప్రధానదోషపట్కముమ్, అతు పుక్కిడత్తే పుక్కడవతుకళాన మత్తుమన్నిర్ణదోషఙ్గళుమ్, పూర్వోక్తపఞ్చవిధదోషఙ్గళిల్ ఇతిల్ అనన్తర్భూతఙ్గళాయ తదన్యతమకార్యకారణభూతఙ్గళాన వివేకపరిపన్థిత్వబోధకత్వ కష్టాపరిగృహీతత్వాదికళుమ్ పట్టిక్కిఱపడియాలే, 'కీళ్ వారణికఙ్గళాకవుమ్ వైవధికఙ్గళాకవుమ్ చొన్నదోషఙ్గళిలొన్ఱుమితుక్కిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"కథంభవతిసన్తుష్టోభగవాన్?" ఇతిచేత్,- "అయమ్। పూర్వమన్యోపాయనిష్ఠస్సదాభూత్వాప్యనన్తరమ్॥ మదేకగతికో౽స్తి?" ఇతితుష్టోభవతినా

మూ.— పెరుమైక్కీడాక ప్పచ్చైయిడవొణ్ణాతు.

వ్యా.—అత్రావతు:—

"లోకత్తిల్, పచ్చైయిడువార్, అవ్వోవిషయఙ్గళిన్ తరత్తుక్కీడాకవిఱేయిడువతు?;

ఇఙ్గుమ్ పచ్చైయిడప్పార్కిల్, అప్పడియిడవేణుమిఱే;

అవన్, అవాప్తసమస్తకామతయాపరిపూర్ణనాయిరుక్కుమవనాకైయాలే, అవనుడైయ వైభవత్తుక్కు అనుగుణమాక ఇవనాల్ ఒరుపచ్చైయిడప్పోకాతు" ఎన్నై.

అ.—(తత్-సన్తోషార్థమాక)ఎన్ఱతు, "మోక్షహేతుప్రసాదార్థమాక" ఎన్ఱపడి.

(పచ్చైయిడవేణ్డావో!) ఎన్ఱతు," ప్రసాదార్థప్రవృత్తియై పణ్ణవేణ్డావో?" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, యథావస్థితవస్తు నిశ్చయముమ్, స్వప్రవృత్తినివృత్తియుమ్, కించిత్కారరూపముల్లామైయాలే, మోక్షార్థప్రసాదానుపపత్తి ఉపస్థితమాక, [పూర్ణవిషయమ్] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్ తత్పరిహారార్థమ్ వన్దతాకైయాలే 'ఉపస్థితస్య ఉపేక్షానర్హత్వం=ప్రసఙ్గః'౧ ఎన్ఱ ప్రసఙ్గసఙ్గతి, సూచితై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

"(పెరుమైక్కీడాక ప్పచ్చైయిడవొణ్ణాతు) ఎన్ఱు ప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే, 'ప్రసక్తస్యహి ప్రతిషేధః'౨ ఎన్ఱు, పెరుమైక్కీడాక ప్పచ్చైయిడవేణ్డుకై ప్రసక్తమాయ్ అతుతాన్ లోకసిద్ధమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోకత్తిల్) ఇత్యాది.

(తరమ్) ఎన్ఱతు, "గౌరవమ్" ఎన్ఱపడి.

(పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱతు, "పూర్ణనానవన్ ప్రతిసంబన్ధియాకప్పడియాలే" ఎన్ఱపడి,

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్) ఇత్యాదినా.

[పూర్ణ] శబ్దార్థత్తై సహేతుకమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవాప్త) ఇత్యాదినా.

[పెరుమై] శబ్దార్థమ్, (అవనుడైయవైభవత్తుక్కు) ఇతి.

౧॥ ౨॥

మూ.—౧౩౭. ఆభిముఖ్యసూచకమాత్రత్తిలే సన్తోషమ్పిఱైయుమ్.

వ్యా—౧౩౭. "ఆనాల్, అవనుక్కు ఇవన్ విషయత్తిల్ సన్తోషమ్పిఱైయుమ్పడియెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆభిముఖ్య) ఇత్యాదియాలే.

అత్రావతు:—

"అనాదికాలమ్యాత్తానుమ్పతర్శనిన్ఱుమ్ విరతనై

అ.—[ఈడాక] ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్, (అనుగుణమాక) ఇతి.

తథాచ:—"(౧)తద్వైభవానురూప ప్రీతిజనక కించిత్కారమ్, ఇవనుక్కుదుశ్శకమాకైయాలుమ్,

(౨) ఇన్దప్రపన్నవిషయత్తిలే, అవన్, స్వహేతుక స్వప్రసాద ద్వారాస్వయమేవ ఉపాయమాకైయాలుమ్,

మోక్షార్థప్రసాదజనక ప్రవృత్తిరూప కిఞ్చిత్కారమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౪౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

అత్రావతు!—

"విషయవైభవానురూప కించిత్కారమ్ ఇవనుక్కు అశక్యమానాల్, ఇవనుక్కు, ఉత్తమాధికారిత్వనియామక తదత్యన్తాభిమతివిషయత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడి ఎఙ్గనే!" ఎన్ఱపడి.

(సన్తోషమ్) ఎన్ఱతు, "అత్యన్తాభిమతి" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, అపూర్వస్థానీయప్రసాదాత్ అర్థాన్తరమ్" ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్.

(౧,ఆభిముఖ్యమ్, వైముఖ్యపూర్వకమాయిల్లతు ఇరామైయాలుమ్,

(౨)వైముఖ్యముమ్ఉపాయాన్తరప్రవృత్త్యాదిమూలమాకైయాలుమ్,

అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

(యాత్రానుమ్) ఇత్యాదిక్కు "ఉపాయాన్తరత్తైప్పణ్ణుకై" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

మూ.—౧౩౮. ప్రూర్తి, కైవాజ్ఞాత్తే మేల్ విఘ్న
షైకు హేతు ఇత్తనై.

వ్యా.—"పతిట్టుకొణ్డుతన్ - పక్కల్ విముఖ
"నాయ్‌పోన్దఇవన్,
" అన్నినైవుకులైన్ద తన్ - పక్కల్ అభిముఖనాన
"మైకు సూచకమాన తొరు వ్యాపారమ్ పెఱ్ఱవళవిలే,
"'ఇత్తనై కాలమ్ విముఖనాయ్‌పోన్దవన్ ఇన్ఱు, అభి
"ముఖనాక ప్పెఱువతే!' ఎన్ఱు,అవన్ - తిరువుళ్ళమ్
"మిక్కవుమక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

౧౩౮. "అవన్ అప్పడియిరున్దాలుమ్,
"అవన్ - (ప్రూర్తి) యానక్కు,
"'అకిఞ్చనరాన నమ్మాల్ అవనై యుక్కప్పిత్తు అణుక
"ప్పోక్కాకు' ఎన్ఱు, ఇవన్ కైవాఙ్గుమ్‌పడిపణ్ణాతో?"
ఎన్నవరుళిచ్చెయ్‌క్కిఱార్,
(ప్రూర్తి) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అ—(సూచకమానతొరువ్యాపారమ్) ఎన్ఱతు, "(౧) స్వప్ర
వృత్తినివృత్తియుమ్, (౨) ఉపాయాధ్యవసాయముమ్," ఎన్ఱపడి.
(సన్తోష) శబ్దార్థమ్, (తిరువుళ్ళముక్కుమ్) ఎన్ఱు;
౧౩౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవన్ అప్పడి) ఇత్యాది.
(అవన్ అప్పడియిరున్దాలుమ్) ఎన్ఱతు,
"పూర్ణనాన ఈశ్వరన్, స్వప్రవృత్తినివృత్త్యాదిరూపమాన
ఇవన్ పక్కల్ పెఱ్ఱుక్కొణ్డు తిరువుళ్ళముక్కుమవనా యిరున్దాలు
మ్" ఎన్ఱపడి.
(అవన్-ప్రూర్తియానక్కు) ఇత్యాది:—
అత్రావతు:—
"ఇవనుడైయ తన్ముఖోల్లాసోద్దేశేన అభిముఖ్యసూచకవ్యాపార
కర్తృత్వత్తిలే అవన్ - (ప్రూర్తి) జ్ఞానమ్ ప్రతిబన్ధకమాకాతో!"
ఎన్ఱపడి.

వ్యా —అత్రావతు:—
I. "అవనుడైయ అవాప్తసమస్తకామత్వమ్,
"ఆశ్రయణోన్ముఖనాన ఇవన్ 'నమ్మాల్ అవనై
"ఒరుపడియాలుమ్ సన్తోషిప్పిక్కప్పోకాదు' ఎన్ఱు, తదా
"శ్రయణత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళుకైయన్ఱిక్కే,
"'నామిట్టతుక్కొణ్డుతృప్తనాకవేణ్డాతపరిపూర్ణనానై
"యాలే, నమ్పక్కల్ పెఱ్ఱుక్కొణ్డ సన్తోషిక్కుమ్'
" ఎన్ఱుమభినివేశిత్తు ప్పఱ్ఱుకైక్కు
"ఉడలామిత్తనై" ఎన్గై.

అ.—"(పత్తైయిడుకై) యిలేయుమ్, (అభిముఖ్యసూచక)
త్తిలేయుమ్, కర్తృత్వేన ఉపస్థితనానవేతనన్, కైవాఙ్గుకైయిలుమ్,
మేల్ విఘ్నుకైయిలుమ్, కర్తావామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి
చ్చెయ్‌క్కిఱార్,
(అవనుడైయ అవాప్తసమస్తకామత్వమ్) ఇత్యాది.
(ఆశ్రయణోన్ముఖనాన) ఎన్ఱతు. "ప్రపదనోన్ముఖనాన"
ఎన్ఱపడి.
(నమ్మాల్) ఎన్ఱతు,
"(౧) అకిఞ్చననాన ఎన్నాలుమ్, (౨) పిఱరాలుమ్,"
ఎన్ఱపడి.
(ఒరుపడియాలుమ్) ఎన్ఱతు,
"(౧) ప్రవృత్తియాలుమ్, (౨) నివృత్తియాలుమ్,"ఎన్ఱపడి.
[కైవాఙ్గాతే] ఎన్గి,ఱదుక్కు-అర్థమ్, (తదాశ్రయణత్తిల్ నిన్ఱు,
మ్) ఇత్యాది.
(నామిట్టతుక్కొణ్డు తృప్తనాకవేణ్డాతపడి) ఎన్ఱతు.
"నామొన్ఱైయిడావిట్టాల్ అతృప్తనాకాతేయొఴియుమవనల్లా
తపడి" ఎన్ఱపడి.
[మేల్ విఘ్నుకైక్కు] ఎన్గి,ఱదుక్కు-అర్థమ్, (నమ్పక్కల్)
ఇత్యాది

''వివంసోత్యల్పసన్తుష్ట(ః)' ఇత్యేతస్యాస్తివానవా । ప్రమాణమ్?'' ఇతిశంకేతుస్సంశయంమనసిస్ఫుటమ్॥ కృతోక్తానిప్రమాణాని ''పత్రమ్''౧

వ్యా.—II. అణ్ణి, కేళ,

''అవర్- (ప్పూర్తి)అవనై ఇప్పడిసన్తోషికళ వోట్టువో?,
ఉపేక్షిత్తుక్కైవాజ్గప్పణ్ణాతో?,'' ఎన్న\;

(ప్పూర్తి) ఇత్యాదియాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱా రాక్కవుమామ్.—

అర్థావత్తు:—

''అవనుడైయ (ప్పూర్తి) యానత్తు,

'' 'ఇవర్, వశైచ్చెయిట్టిలర్' ఎన్ఱు, అనాదరిత్తు ''అఙ్గీకారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ కైవాఙ్గాతే,

'' '(అభిముఖ్యసూచకమాత్ర) త్తుకుమేల్పడ నమక్కు ఇవర్ శిలశెయ్యవేణ్డువతు ఉణ్డో!' ఎన్ఱు, విరుప్పైక్కొళ్ళక్కైక్కు ఉడలామిత్తనై,'' ఎన్గై;

అ.—''అశ్రితనాన చేతనర్, (౧) కైవాఙ్గుకైయిలుమ్, ''(౨) మేల్విழுకైయిలుమ్, కర్తావాకైయైప్పట్ఱి,

(౧) [వా. ౧౩౬] [ప్పూర్ణవిషయర్] ఎన్ఱు, పూర్వవాక్యత్తిలే శ్రుతిక్కాయ్,

''(౨) అభిముఖ్యసన్తోషఙ్గళుక్కు[1] విషయత్వేనవుమ్[2], ఆశ్రయత్వేనవుమ్[1], [వా. ౧౩౭] అనన్తరపూర్వవాక్యత్తిల్[2] ''ఆక్షిప్తనుమాన ఈశ్వరనే, అవన్ తిల్ కర్తావాకైయుచితమ్;

''ఇప్పడియాకిల్, (౧)ప్పూర్తిరూపకారణత్తిఱ్కుమ్, (౨)కైవాఙ్గామైమేల్విழுకైయాకిఱ కార్యత్తుక్కుమ్, సామానాధికరణ్యముమ్ ''సిద్ధిక్కుమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్యక్కోలి, తదనుగుణావతారికై.

(అణ్ణి, కేళ, అవర్-ప్పూర్తిఅవనై) ఇత్యాది.

''పూర్వయోజనైయిలే చేతనకర్తృకత్వానుగుణమాక (౧)కైవాఙ్గుకై- (౨)మేల్విழுకైకళుక్కు అపాదానవిషయఙ్గళ్ ఆశ్రయణక్రియైయాన్నాపోలే, ఇన్దయోజనైయిలే ఈశ్వరకర్తృకత్వానుగుణమాక అవన్ఱుక్కు అపాదానవిషయకకారఙ్గళ్ అఙ్గీకారక్రియైయాకైయుచితమ్'' ఎన్నుమ్అభిప్రాయత్తాలే, తదధ్యాహారేణ ''వ్యాఖ్యానమ్, (అఙ్గీకారత్తిల్నిన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

[మేల్విழுకైక్కు] ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (అభిముఖ్య)ఇత్యాది.

మూ.—౧౩౮. ''పత్రంపుష్పమ్'' ౧

వ్యా.—౧౩౮. '' 'ఇప్పడియవర్ అల్పసన్తుష్టర్' ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణముణ్డో?'' ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

(''పత్రంపుష్పమ్'') ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

''పత్రంపుష్పంఫలంతోయం యోమేభక్త్యాప్రయచ్ఛతి ।
తదహంభక్త్యుపహృతమ్అశ్నామిప్రయతాత్మనః॥''౧ఎన్ఱు,

అ.—౧౩౮ ''[అభిముఖ్యసూచకమాత్రత్తిలే] ఇత్యాది మూలత్తిలే అల్పసన్తుష్టత్వమ్ ఫలితమాకైయాలే తదభిప్రాయేణ ప్రమాణోపాదానమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్,'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇప్పడియవర్ అల్పసన్తుష్టర్) ఇత్యాది.

''(౧) 'ప్రార్థనామాత్రసన్తుష్టోజన్తోర్యచ్ఛతివాఞ్ఛితమ్'౨ఎన్గిఱ ''విటత్తిలే ప్రార్థనామాత్రహేతుక సన్తోషత్తుక్కు ఫలాగ్రప్రీతిరూపత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

''(౨) 'సర్వజ్ఞేఽపిహి విశ్వేశే యాచ్ఞాభిర్యోర్థనాదిభిః । తత్తదిష్ట ''ప్రదిత్సాత్వాప్రీతిరేవవివర్ధతే'॥'౩ ఇత్యాదియైక్కొణ్డు అత్తుక్కు ఆనర్థక్యమ్ నిర్ణయిక్కవేణ్డుకైయాలుమ్,

'' 'అత్తు ఇవ్విడత్తుక్కు స్ఫుటప్రమాణమాకమాట్టాతు' ఎన్ఱు ''మూలాభిప్రాయమ్'' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పట్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రమాణముణ్డో ఎన్న) ఎన్ఱు;

మూలోపాత్తప్రమాణప్రతీకత్తినుడైయ అవయవ్యుపాదాన పూర్వకమ్ తదర్థమ్, (పత్రంపుష్పంఫలమ్౧) ఇత్యాది.

''పత్రాదికళుడైయ సముచ్చయమ్ వివక్షితమాకాల్, ''ప్రత్యేకమ్ ద్వితీయావిభక్త్యవగత నైరపేక్ష్యబాధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్: '' 'తదహమ్'౧ ఎన్గిఱ ఏకవచనాన్త 'తత్'- శబ్దముమ్ విరోధిక్కుమ్:

''బహుద్రవ్యసాపేక్షత్వే ప్రతిపిపాదయిషితస్వరూపత్వ కార్పణ్యమ్ సిద్ధియాతు:

''ఆకైయాల్, వికల్పమేవివక్షితమ్:

''అత్తిల్, రత్నాది విలక్షణద్రవ్యత్తై ఎడాతే సులభతాదిక్కైఎడుత్తవిత్తాల్,

'' 'జాతితోద్రవ్యగౌరవమ్వేణ్డా' ఎన్ఱు, సిద్ధిత్తతు.

''(''పత్రమ్''౧) ఇత్యాద్యేకవచనత్తాలే, 'సఙ్ఖ్యయాలద్గౌరవమ్ ''వేణ్డా' ఎన్ఱుసిద్ధిత్తతు.

౧॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్నోట్టు. ౨॥ ౩॥

21-7-99.

వ్యా. — "(౧) పత్రత్తైయాకవుమామ్, (౨) పుష్పత్తై "యాకవుమామ్, (౩) ఫలత్తైయాకవుమామ్, (౪) జలత్తై "యాకవుమామ్,

"యావనొరువన్ ఎనక్కు భక్తియాలే తరుకిఱాన్, "అనన్య ప్రయోజననైయాకిఱ శుద్ధియోడేకూడిన మనస్సై "యుడైయనాన అవనుడైయ అప్పడిప్పట్ట భక్తియోడే "తరప్పట్టవత్తై,

వ్యా.— "అవాప్తసమస్తకామనాన నాన్, అవర్, "పేరిమత్తాలే కలఙ్గి త్తరుమవైపోలే, వ్యామోహత్తాలే "కలఙ్గి అడైవుకెడవినియోగమ్ కొళ్ళువన్"; ఎన్ఱు,

---

అ.— "ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, గీతాభాష్యత్తిలే, 'సర్వసులభం పత్రం వా, పుష్పం వా, ఫలం వా, తోయం వా,'౧ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పత్రత్తైయాకవుమామ్) ఇత్యాది.

"("ప్రయతాత్మనః"౨) ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్, ("ప్రయత"౨) శబ్దమ్, శుద్ధియుక్తవాచకమ్;

("ఆత్మ"౨) శబ్దమ్, మనోవాచకమ్;

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, 'ప్రయతాత్మనః—తత్ప్రదానైకప్రయోజనత్వరూప శుద్ధియుక్తమనసః'౩ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనన్యప్రయోజననైయాకిఱ) ఇత్యాది.

"'యత్తదోర్నిత్యసంబన్ధః'౪ ఎన్ఱు, పూర్వ 'యత్'-శబ్దమ్, నియమతః 'తత్'-శబ్దసాపేక్షమాకైయాలే, "("యః"౨) ఎన్గిఱ అదిఱ్కు ప్రతినిర్దేశమాక "తస్య" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే 'తస్య ప్రయతాత్మనః' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు.

"("తదహమ్"౨) ఎన్గిఱ ("తత్"౨) శబ్దమ్, పూర్వప్రకృతవాచి' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడిప్పట్ట) ఎన్ఱు.

"("అశ్నామి"౨) ఎన్గిఱ ఉత్తమత్తాలే, 'స్థానిన్యపి'౫ ఎన్గిఱ అనుశాసనత్తాలే 'అహమ్' ఎన్ఱు, వరక్కడవతాయిరుక్క ("అహమ్"౨) ఎన్గిఱ అనుక్తోక్తిక్కు ప్రయోజనమ్, తాత్పర్యవిషయ అవాప్తసమస్తకా

అ.— "సర్వాతిశయస్వాచ్ఛారస్య బోధనమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవాప్త) ఇత్యాది.

"'ఉక్తజ్ఞవిషయత్తిల్ అత్యల్పవస్తు ప్రదానత్తుక్కు మూలమ్, ప్రేమాధిక్యప్రయుక్తమనఃక్షోభమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱ ("భక్త్యుపహృతమ్"౨) ఎన్ఱతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్, పేరిమత్తాలే) ఇత్యాది.

"("భక్త్యుపహృతమ్"౨) ఎన్గిఱ పునర్వచనమ్ దృష్టాన్తార్థమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తరుమవైపోలే) ఎన్ఱు.

("తదహమ్"౨) ఎన్గిఱ ("తత్"౨-) శబ్దమే పూర్వప్రకృతభక్తిదత్తత్వవిశిష్ట పరామర్శియాయిరుక్క, మీళవుమ్ ("భక్త్యుపహృతమ్"౨) ఎన్గిఱతు దృష్టాన్తవివక్షైయాలేయామిత్తే?

"("అశ్నామి"౨) ఎన్గిఱ అశనత్తుక్కు స్వైరవత్ప్రతీతి అశన "కర్మత్వార్హపదార్థశాక వివక్షిక్కిల్, ఉపసంహారానుగుణ్యేన ఉప "క్రమసంకోచమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"ఆకైయాల్, ఉభయముఖ్యత్వానుగుణమాక,

"'అర్థాద్వాకల్పనైకదేశత్వాత్'౬ ఎన్ఱు, 'హస్తేనావద్యతి'౬ "ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్, హస్తావదేయత్వానుగుణమాక పురోడాశరూప "కర్మత్తైక్కుఱిక్కిఱాపోలే, ఇఙ్గుమ్, అశనీయకర్మకాశన హేతుత్వేన "వ్యామోహత్తై కల్పిక్కైయుచితమ్:

"ఇప్పడియాకిల్, ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితవాత్సల్యరూప "మహాగుణముమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వ్యామోహత్తాలే) ఇత్యాది.

("తదశ్నామి"౨) ఎన్గిఱ అవిశేషేణ పదార్థ కర్మత్వోక్త్యాభిప్రాయమ్, (అడైవుకెడ) ఇత్యాది.

౧॥ గీ-భా. సరస్వతీనిలయ ముద్రాక్షరశాలాముద్రిత కోశే. పు ౧౨౫, పరి౧౯. ౨॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్ నోట్టు. ౩॥ గీ-భా. మేల్పడి, పరి౨౨. ౪॥ ౫॥ అష్టా. ౧-౪-౧౦౫ స్థానిన్యపి—"ప్రయుజ్యమానే, అప్రయుజ్యమానేఽపి".

౬॥ "'స్రువేణావద్యతి స్వధితినా హస్తేనావద్యతి' ఇత్యత్ర । ఆజ్యే మాంసే పురోడాశే" ఇత్యత్ర,

"అఞ్జలినా సక్తూన్ ప్రదాయ జుహుయాత్" ఇత్యత్ర, ద్విహస్తసంయోగరూపే అఞ్జలౌ అవకాశాభావాత్. సంయుక్తప్రసృతిద్వయాత్మకః మధ్యావకాశోపేతః అఞ్జలిర్యథా గృహీతః,

యథా చ "శతే భుక్తే" ఇత్యాదౌ, "శతేఽనశ్నాతి భుక్తే" ఇత్యాదికమర్థం కల్పయన్తి లౌకికాః, తథా, "అభ్యాసేనావర్తం బుద్ధి తాం శక్తిస్వభావకారిణీ" ఇతిన్యాయేన, ద్రవద్రవ్యస్య ఆజ్యస్య స్రువ ఏవ అవదానయోగ్యో భవతి, నతు స్వధితిః; నాపి హస్తః.

స్రువో నామ, హోమార్థ ఆజ్యగ్రాహకపాత్రమ్: ఏవం ఛేదనీయస్య మాంసస్య స్వధితిః. స్వధితిః—పరశుః. ఏవమేవ పురోడాశస్య హస్తో యోగ్యో భవతి. జైమినీయన్యాయమాలా. అ-౧-పా. ౪. అధి. ౨౦. సూ - ౩౦ - పుణ్యాఖ్యపత్తన ఆనన్దాశ్రమముద్రాలయ ముద్రితకోశే. పు. ౫౯-౬౦.

"సన్ధాతుమిచ్ఛన్కృష్ణాయపాణ్డవానాంహితైషిణే। తత్వాం రాజ్యంధనంకించిద్వశీకర్తుం స్తవ" ఇత్యుక్తః ధృతరాష్ట్రోవదతి, సః అవజ్ఞానీతి

మూ.—"అన్యత్ పూర్ణాత్" ౧

వ్యా.—తానేయరుళిచ్చెయ్ కిన్ఱానిఱే।

"I. అన్యత్ పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్ II. అన్యత్ పాదావనేజనాత్। III. అన్యత్ కుశలసంప్రశ్నాత్ నచేచ్ఛతిజనార్దనః" ౧—

అత్తావతు:—

శ్రీమాత్తైయుడైయరుళుక్కిఱపోతు, ధృతరాష్ట్రన్,

వ్యా.—"పాణ్డవపక్షపాతియాయిరుక్కిఱ అ కృష్ణన్ వారాని న్ఱాన్, అవనుక్కుచ్చిలనాట్టైయుమ్, పొన్నైయుమ్ కొడుత్తు, నముక్కాక్కిక్ కొళ్ళక్కడవోమ్" ఎన్ఱు, పోన్ఱ శిలవఱ్ఱైచ్చొల్ల;

సన్నిధిమ్ శోలవుమ్ ఒత్తిరాక వఞ్చకనాన అవన్ కరుత్తైయఱిన్ద సఞ్జయన్,

"వరుకిఱవన్ అర్జునోత్తవనల్లకాణ్, అవనుక్కు వేణ్డువదు ఇవ్వళవు" ఎన్ఱాన్.—

అత్తావతు:—

అ—అత్తావతు:—

"పత్రత్తుక్కు భోజనపాత్రత్వేన వినియోగముమ్,

పుష్పత్తుక్కు అలఙ్కారత్వేన వినియోగముమ్,

పాద్యాదిజలఙ్గళుక్కు ప్రతినియతవినియోగఙ్గళుమ్,

కాళ్వేణ్డి ఇరుక్క, ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ అశనకర్మమాక్కిక్ కొణ్" ఎన్ఱుపడి.

"ఇతుగీతావచనమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే(తాన్) ఎన్ఱు, ఇతు, భాగవతత్తిలుమ్ భగవద్వచనమాయిరుక్కైయాలే, "శ్రీగీతైయిలే" ఎన్నామఱ్ఱిన్దతు.

"(౧)ఇన్దవచనత్తిలే పత్రాదికళుక్కు అనన్యార్థత్వమిన్ఱిక్కే,

"తాదర్థ్యేన ఉపాదేయత్వముమ్, వైకల్పికనానా ద్రవ్యాత్యసత్తైయుమ్, తోన్ఱుకైయాలేయుమ్,

"(౨) అల్పసన్తుష్టత్వమ్ తోన్ఱినాలుమ్, అనల్పత్తిలే అనిచ్ఛై తోన్ఱామైయాలుమ్,

"అల్పసన్తుష్టత్వపూర్త్తిలభియామైయాలే,

"అనన్యార్థమ్, కల్పితమాన త్తై వినియోగిక్కలుమ్ అమైయుమ్;

"సాధారణసత్కారత్తాలుమ్ సన్తోషమ్విశైయుమ్;

"పూర్వోక్తద్రవ్యఙ్గళిల్ అన్యతమద్రవ్యనియమముమ్ అమైయుమ్;

"అధికత్తిలే అనిచ్ఛైయుణ్డు"; ఎన్ఱు, ఇవ్వళవు శొన్నాల్, "అల్పసన్తుష్టత్వపూర్త్తిలభిక్కుమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, మూలత్తిలే "["అన్యత్ పూర్ణాత్"౧] ఎన్ఱు, ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే ఉపాత్తప్రతీకత్తోడేకూడ సమగ్రవచన ఉపాదానపూర్వకమ్ అతిన్ఱుత్తైయవ క్తృకథనపూర్వక అవతరణ కథనవ్యాజత్తాలే("అన్యన్నేచ్ఛతి"౧)ఎన్ఱు, అప్రతిషేధత్తుక్కు అపేక్షితప్రసక్తియైయుమ్, "("అన్య"౧) శబ్దార్థమిన్నతు" ఎన్నుమత్తైయుమ్, దర్శిప్పిత్తుక్కొణ్డు వచనత్తుక్కు సఙ్క్షేపేణ అర్థమ్, (అత్తావతు, మాత్తుఎయుడైయరుళుక్కిఱపోతు) ఇత్యాది.

అ.—"(ధృతరాష్ట్రన్ శిలవఱ్ఱైచ్చొల్ల) ఎన్ఱు, అన్వయమ్. (నాట్టైయుమ్ పొన్నైయుమ్) ఎన్ఱు, ("అన్య") శబ్దవివక్షితార్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"("అన్యన్నేచ్ఛతి")ఎన్ఱు, అప్రతిషేధాపేక్షితప్రసక్తియుమ్ ధృతరాష్ట్రవాక్యత్తాల్"౧ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు.

"మాయాంసనేవే"౨ ఎన్ఱు, ధృతరాష్ట్రనై లక్షణ్యమ్ తనక్కుచ్చొల్లుక్కిఱ సఞ్జయన్ తనక్కు వఞ్చనాభిప్రాయమ్ శొల్లుకైయాలే, "ధృతరాష్ట్రనుడైయ వఞ్చకత్వజ్ఞన్ సఞ్జయన్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (సన్నిధిమ్ శోలవుమ్) ఇత్యాది

("అన్యన్నేచ్ఛతి"౧)ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (వరుకిఱవన్) ఇత్యాది.

("పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్"౧) ఇత్యాదికళుక్కు అర్థమ్, (అవనుక్కు వేణ్డువతు) ఇత్యాది.

విస్తరేణ అర్థమ్, (అత్తావతు) ఇత్యాది.

"1.'దత్వాజాహ్యాతి'3 'తయసాజాహ్యాతి'౪ ఎన్ఱు, పోలే, 'పూర్ణకుమ్భేన సత్కుర్యాత్'౫ ఎన్ఱు, తాదర్థ్యేన ఉపాదేయత్వబోధక తృతీయా విభక్తియుక్తవాక్యత్తిలిన్ఱు అశ్రయియాతే, ("పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్ అన్యత్"౧)ఎన్ఱు, అనువాద రూపపఞ్చమీ విభక్తియుక్తవాక్యత్తిలియాలే శొన్న విత్తాల్, పూర్ణకుమ్భత్తుక్కు అనన్యార్థమ్ కల్పత్వేన ప్రమాణాన్తర ప్రాప్తత్వమ్ తోన్ఱుకిఱతు;

౧॥ మహాభా. ఉద్యోగప. ౮౬.

౨॥ మహాభా. అ. ౭౮, శ్లో. ౧౩. ౩॥

౪॥ ౫॥

"భగవాన్ భవతా దత్తం భవం రాజ్యం చ నేచ్ఛతి, । కింతు, వితాన్యేవ: — I. యదహౌ మాం జనార్దన:॥ తేన పూర్ణస్య కుమ్భస్య తత్-

వ్యా.—"I. తాన్ కుడిక్కుమ్ తణ్ణీరై ఒరుకుడ

"త్తిలే నిఱైత్తుక్కొణ్డు వైక్కక్కడవనే, అత్తై అవన్

"వరుకిఱవళియిలే వాశలిలే వైక్కవమైయాదు, అతు

"క్కుమేల్ ఒన్ఱుమ్ వేణ్డా;

ఆ.—"II అథిల్, సామర్థ్యత్తాలుమ్ సన్నిధియాలుమ్ "సత్కారకత్వేన బుద్ధిస్థానన తానే ("అన్య"౧) శబ్దార్థమ్' "ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు;

"III. ఇప్పడి అర్ఘ్యార్థంకల్పితత్వేన ప్రమాణాన్తరప్రాప్తపూర్ణకు "మ్భానువాద పూర్వకమ్ తదన్యత్తై ప్రతిషేధిక్కైయాలే 'అర్ఘ్యార్థం "కల్పితమాన పూర్ణకుమ్భమే యమైయుమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు;"

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ కుడిక్కుమ్) ఇత్యాది.

"("అపాంపూర్ణాత్"౧)"ఎన్ఱతు, కరణస్యశేషత్వ వివక్షయా షష్ఠియాకైయాలే 'అద్భి:పూర్ణాత్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తణ్ణీరై) ఇత్యాది.

"ఒరువనుక్కు ఒరు కుడమ్ తణ్ణీరమైయుమాకైయాలే ("కు మ్భాత్"౧) ఎన్ఱ ఏకవచనమ్, ప్రత్యక్ష ప్రాప్త ఏకత్వానువాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒరుకుడత్తిలే) ఎన్ఱతు.

"'పూర్ణమాకాత్, ఎన్నాతే, ("పూర్ణాత్"౧)ఎన్ఱు, పూర్వపూరి తత్వబోధక భూతార్థక నిష్ఠాప్రయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, తద్ధేతుక కైత్యప్రతీతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిఱైత్తు) ఇత్యాది.

అనువాదరూప నిర్దేశత్తిలే తాత్పర్యమ్, (వైక్కక్కడవనే) ఎన్ఱ ఏవకారమ్.

"లోకసిద్ధమాన గృహద్వారి నిధానమే జలపూర్ణ కుమ్భత్తుక్కు ప్రకృతకాఙ్క్షితమాన క్రియావేశమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై అవన్ వరుకిఱ వళియిలే) ఇత్యాది.

("అన్యన్నేచ్ఛతి"౧) ఎన్ఱ వివక్షాల్ ఫలితమ్,(అతుక్కుమేల్) ఇత్యాది.

వ్యా.—"II. తన్ - గృహత్తిలే అతిథివన్దు "పుక్కవ్వాల్, కాలైక్కళువక్కొడుక్క సామాన్యశాస్త్రమ్ "విధిక్కవైత్తతే!,

అ.—అర్థాన్తరమ్: —

"(౧) ద్రవ్య వైలక్షణ్యముమ్, (౨) ఇతుక్కు తాదర్థ్యేన ఉపా దానముమ్, '(౩)యజ్ఞశిష్టాశిన:'౨ఎన్ఱు, తత్ప్రతిపత్తిత్వేన అర్ఘ్యార్థత్తిలే ఉపయోజనముమ్, వేణ్డా" ఎన్ఱపడి.

ద్వితీయపాదార్థమ్, (తన్-గృహత్తిలే) ఇత్యాది.

"ఇద్దుమ్పూర్వవత్, అనువాదరూపవాక్యత్తిలియాలే పాద "అవనేజనత్తుక్కు ప్రమాణాన్తరప్రాప్తత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"తద్వత్, అర్ఘ్యార్థత్వగ్రాహక ప్రత్యక్షప్రమాణ మిల్లామైయా "లుమ్ కైయాలుమ్,

"అతిథిసామాన్యవిషయక సామాన్యశాస్త్రమే గ్రాహక "ప్రమాణమాకిఱతు;

"'ఇప్పడి, అతిథిసామాన్య ప్రయుక్తమాన పాదఅవనేజనత్తైయ "నువదిత్తుక్కొణ్డు తదన్యత్తై ప్రతిషేధిక్కైయాలే, అతిథిసామాన్యప్ర "యుక్తపాదావనేజనమేయమైయుమ్' ఎన్ఱు,తోన్ఱుకిఱతు" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిథి) ఇత్యాది.

"'ధర్మపురస్కారో ఉనన్యప్రయోజన: సోఽతిథిర్భవతి'౩ఎన్ఱు, ఆశ నక్తమ్భోక్త అతిథిలక్షణమ్,

'కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్'౪ ఎన్ఱు, సనాతనధర్మమాయ్, 'సద్ధిమిచ్ఛ న్తిసాధవ:'౫ఎన్ఱు, సద్వర్త్తమాన ఎల్లాదరుఱుకిఱ కృష్ణనిడత్తిలేయుణ్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిథివన్దుపుక్కవ్వాల్) ఇత్యాది.

"తస్యపాదౌ ప్రక్షాళయేత్"౬ ఎన్ఱ అనన్తర్యవచనత్తై యను ట్కొణ్డు ("పాదావనేజన"౧) శబ్దార్థమ్, (కాలైక్కళువక్కొడుక్క) ఇత్యాది.

అనువాదత్తిలే తాత్పర్యమ్, (విధిక్కవైత్తతే!) ఎన్ఱ ప్రసిద్ధి.

"విదిర్=శాదపోషణయో:"౭ ఎన్ఱ, బేధాతుపాఠమ్?

౧॥ పు. ౪౪౨, ౧వ నోట్టు.

౨॥ గీ - ౩ - ౧౩. ౩॥

౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥ భారత, ఉద్యోగపర్వ, ఉత్తరయవదీ అన్తిక్.

II. గృహాగతాతిథేఃపాదావనేజనమ్; III. అథాపిచ, । దూరాన్మార్గాదాగతం ప్రత్యుదరాద్వహుధా జనమ్ । 'అపిస్వాగతమాయుష్మన్ !'౯ ఇతి

వ్యా.—''అవ్వోపాతి, అవర్-తిరువడిక్కళైక్కళువమై ''యుమ్,అవస్థానపాళికుళ్ విశేషిత్తు ఒన్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డా; ''III. నెడుమ్తూరమ్ వన్దవనై,

అ.—''తస్యోదకమాహారేత్''౧ఎన్గి,అవి త్తైయవలమ్బిత్తుక్కొణ్డు. కేట్కుమ్ అతిధిపరమాక్కయోజియాత్తొ ప్పిన్దతు.

''(౧) ద్వారినిధానార్థపూర్ణకుమ్భప్రసిద్ధిస్వారస్యత్తాలుమ్,

(౨) 'అన్యార్థమాక ఇస్తమేయమైయుమ్' ఎన్నుమ్ఇడమ్ అప్పొ తులభియామైయాలేయుమ్,

(౩) '''వృత్ర్మయేన'' ఇత్యేకే'౨ ఎన్ఱు, అతిధిక్కు వృత్ర్మయపాత్రేణ ఉదకాహారణమ్ ఏకీయపక్షత్వేన, ప్రశస్తమల్లామైయాలుమ్,

(౪) ముఖ్యపక్షవలమ్బనేనతైజసపాత్రత్తై ప్పూర్ణకుమ్భమాక్కివిడ తక్కిల్ ద్రవ్యగౌరవానపేక్షైసిద్ధియామైయాలుమ్,

అప్పడియోజిత్తు అరుళిచ్చెయ్దార్'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

'''ఇప్పడిసాధారణ సత్కారమేయమైయుమ్' ఎన్ఱు, (''అన్యాత్ పాదావనేజనాత్''౩)ఎన్గి,అవిడత్తిల్ అభిప్రేతమ్'' ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళమ్ పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్వోపాతి) ఇత్యాది.

''పాదయోఃఅవనేజనమ్'' ఎన్ఱు, విగ్రహాభిప్రాయేణ(తిరువడిక్కళై) ఇత్యాది.

(''అన్యస్మైచ్ఛతి''౩) ఎన్గి,అవిత్తాల్ ఫలితమ్, (అతుక్కుమేల్) ఇత్యాది.

అత్రావత్తు:—

'''అతిథిర్యస్యమద్దిశ్యేస్తువత్ పూజనీయః'౪ ఎన్గి,అ అతిధి సత్కారమల్లతు, సాక్షాత్-తాన్గాన తస్మైస్త్రైప్పల్లి ఉపదిష్టమాన్ ఏన్ఱుమ్వేణ్డా'' ఎన్ఱుపడి.

తృతీయపాదార్థమ్ (నెడున్దూరమ్) ఇత్యాది.

''పూర్వవత్ అనువాదసూచితప్రమాణాన్తర ప్రాప్తత్వమ్, ''కల్యాణీవాక్'౫ ఎన్గి,అ సామాన్యశాస్త్రవిహితత్వమ్' ఎన్నుమ్ అభి

వ్యా.—''కుశలప్రశ్నమ్పణ్ణక్కడవతికేః?, అవ్వోపాతి ''ఓర్ ఇన్శొల్ శొల్లవైమైయుమ్, ఏదుమాక ఒన్ఱుమ్ వేణ్డా;

అ.—ప్రాయత్తాలే ''స్వాగతమాయుష్మన్తః!''౬ ఎన్గి,అ తద్వ్యాఖ్యానత్తైయుటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నెడున్దూరమ్ వన్దవనై కుశలప్రశ్నమ్) ఇత్యాది.

పూర్వవత్ అనువాదతాత్పర్యమ్, (పణ్ణక్కడవతికేః?) ఎన్ఱు.

'''ఇప్పడిసాధారణసత్కారమే యమైయుమ్' ఎన్ఱు, (''అన్యత్ కుశలసంప్రశ్నాత్''౩) ఎన్గి,అవిడత్తిలే అభిప్రేతమ్'' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్వోపాతి) ఇత్యాది.

''(''సంప్రశ్నాత్''౩) ఎన్గి,అ ఏకవచనమ్, 'కల్యాణీవాక్'౫ఎన్గి,అప్రాపకప్రమాణాగత ఏకత్వానువాదకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఓర్) ఇత్యాది.

(''కుశల''౩) శబ్ద - (''సమ్''౩) శబ్ద-సమభివ్యాహార సిద్ధార్థమ్, (ఇన్శొల్) ఎన్ఱు.

''సాన్త్వయిత్వా''౭ ఎన్గి,అ ఆపస్తమ్బవాక్యత్తైయుటొణ్డు (ఇన్శొల్) ఎన్నతు.

(''అన్యన్నేచ్ఛేత్''౩) ఎన్గి,అవిత్తాల్ ఫలితమ్, (ఏదుమాక) ఇత్యాది.

అత్రావత్తు:—

'''సాన్త్వయిత్వాతర్పయేత్ రసైర్భక్ష్యైః'౭ ఎన్ఱు, మధురవచనానన్తరమ్ కర్తవ్యమాక్కచ్చొన్న నానావిధ రసభక్ష్య కరణకతర్పణాదికళ్ వేణ్డా'' ఎన్ఱుపడి.

(౧) పూర్వవచనోక్తనైకల్పికనానాద్రవ్యాపేక్షావిరహమ్ ఇత్తిల్ ప్రథమపాదత్తిలుమ్,

(౨) అత్తిల్ శొన్న జలపరిమాణగౌరవాపేక్షైయిన్మైయై అభావమ్ ద్వితీయపాదత్తిలుమ్,

(౩) ద్వితీయపాదత్తిల్ శొన్న కాయికవ్యాపారాపేక్షైయిన్మైయై యవభాసమ్ తృతీయపాదత్తిలుమ్,

శొల్లుకైయాలే ఉత్తరోత్తరమ్ అపేక్షాలాఘవమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

౧॥ ౨॥
౩॥ పు ౪౪౩, ౧౯నోట్టు. ౪॥
౫॥
౬॥ ౭॥

4-8-99.

““నఘటేతానుకూల్యంతేల్పంవావికుటిలస్వహిః శక్నోషీయదివాశక్రుంకచేతోనికురుస్వయమ్”॥ ఇతిపాఠ్యప్రవతాప్రీజ్ఞస్ఫుజ్జూరాలా ముసిశితస్నముః .

వ్యా.—“ ఇవ్వొళవుక్కలైయొఴియ మఱ్ఱొన్ఱై,

“ఇచ్ఛియాఱ్ఱాకాణ్ అవన్” ఎన్రై,—

ఇత్తాల్,

“నీకొడుకర నిన్నైక్కొ అనాన్ఱైయుమ్, పొన్నై,

యుమ్, అవన్, ఒరుశరకాక్కనిన్నై, త్తిరుకుఱమో!,

అ.—చతుర్థపాదార్థమ్, (ఇవ్వొళవుక్కలైయొఴియ) ఇత్యాది

“పర్యుదాసవ్యజ్ఞితవిధికుఱ్ఱమ్, కణ్ఠోక్తనిషేధత్తుక్కుమ్, మిథో వ్యాహతిపరిహారార్థమాక నిషేధత్తుక్కు విహితవ్యతిరిక్తవిషయకత్వమ్ ఆవశ్యకమ్” ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే(ఇవ్వొళవుక్కలైయొఴియ)ఎన్ఱతు.

(ఇవ్వొళవుక్కళ్) ఎన్ఱతు, పూర్ణకుమ్భాదికళ్.

I. “బహువచనత్తాలే, (౧)సముచ్చయమాకవుమ్, (౨) వికల్పమాకవుమ్, వివక్షితమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(౧) సముచ్చయపక్షత్తిలే (“చ”౧) కారమ్ భిన్నక్రమమాయ్, (“కుశలసంప్రశ్నాచ్చ”౧)ఎన్ఱు, కూట్టువతు.

(౨) వికల్పపక్షత్తిలుమ్,

“ ‘యస్యోభయంహవిరార్తిమార్ఛతి’౨ ఎన్ఱ్విడత్తిల్ ‘ఉభయ’౨ పదమ్ పరస్పరానపేక్షనిమిత్తభూత హవిర్ద్వయ పరమాకిఱాప్పోలే (“చ”౧) కారమ్, వైకల్పికపూర్ణకుమ్భాది సముచ్చయపరమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

II. యద్వా:—

“ (“చ” ౧) కారమ్, ఏవకారార్థకమాయ్, ‘నేచ్ఛత్యేవ’ ఎన్ఱు,అన్వయిత్తు, ప్రసిద్ధిపరమాయ్,

“ ‘ఇవ్వర్థమ్ ఉపదేశసాపేక్షమన్ఱు,

“నీయే అఱిన్దుకొళ్ళలామ్” ఎన్ఱ్,అర్థ’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇచ్ఛియాఱ్ఱాకాణ్) ఎన్ఱు,” ఎన్ఱాకవుమామ్.

“ఇప్పడి, ఇన్దభగవత్- స్వభావప్రతిపాదనత్తుక్కు తదనుగుణప్రవృత్తినివృత్తిరూప అనుష్ఠానత్తిలే తాత్పర్యమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(శరకాక్కి) ఎన్ఱత్తు “శ్లాఘ్యవస్తువాక” ఎన్ఱపడి.

౧॥ పు. ౪౪౨, ౧మ్నోట్టు. ౨॥ పూర్వమీమాంసాయాం, అ. ౬, పా. ౪, అధి. ౬, సూ. ౨౨-౨౩వ్యాఖ్యాయా ముదాహృతమ్. పుణ్యపత్తనఆనన్దము. ముద్రితకో. పు. ౩౩౨.

మూ.—“పురివళ్ఫుమ్ పుక్కై,పూవే”౩.

వ్యా.—వల్లైయాకిల్, ఉన్ - అభిముఖ్యసూచకమాక ఇవ్వొళవుక్కలైచ్చెయ్యప్పార్” ఎన్ఱపడి.

“పరివళ్ళీశన్నై”౩ ఎన్ఱు,ఘుడజ్జి, “పురివళ్ఫుమ్ పుక్కై,పూవే”౩ ఎన్ఱు,

అ.—“ఉన్-కౌటిల్యత్తుక్కు అల్పానుకూల్యముమ్ ఘటియాతు. ఘటిక్కుమాకిల్, శెయ్తు పార్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వల్లైయాకిల్) ఇత్యాది.

(వల్లైయాకిల్) ఎన్ఱతు, “శక్తనాకిఱాయాకిల్” ఎన్ఱపడి.

“(౧) ప్రథమోపాత్తవచనత్తిలే (“ప్రయచ్ఛతి”౪)ఎన్ఱ్,అ ఉపసర్గత్తాలుమ్,

“(౨) అనన్తరోపాత్తవచనత్తిలే (“అవనేజనాత్”౧) (“సంప్రశ్నాత్”౧) ఎన్ఱ్,అ ఉపసర్గత్తాలుమ్,

(౩) అనుష్ఠానాపరపర్యాయమాన ప్రయోగత్తినుడైయ “సాధ్వమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

“(౪) కొడుత్త అంశత్తిలే అవనుక్కు మహాప్రసాదత్తవా భిసన్ధి తోన్ఱుకైయాలుమ్,

“(౫) దేయద్రవ్యత్తినుడైయ గుణాధానవిరహకణ్ఠోక్తియిల్లామై “యాలుమ్,

“‘అల్పసత్తత్త్వపూర్తియిల్లై’ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పట్టు,

“మూలత్తిలే ప్రయోగసాధ్వాది నైరపేక్ష్యత్తుక్కుమ్, ఇవన్ కొడుత్తతిలే అవనుక్కు మహాప్రసాదత్తవాభిసన్ధిక్కుమ్, బోధకమాన ప్రమాణాన్తరత్తినుడైయ ప్రతీకగ్రహణమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అన్దప్రమాణత్తినుడైయ ఆద్యన్తోపాదానత్తాలే సముదాయత్తై సూచిప్పిత్తుక్కొణ్డు అతుక్కు అర్థమ్, (“పరిశత్తిల్”౩) ఇత్యాది.

వి-అ.—౧౩౯. (“పత్రంపుష్పమ్”౪) ఎన్ఱ్,అశ్లోకత్తిల్ (“ప్రయతాత్మనః”౪) ఎన్ఱతు, “పరిశుద్ధమనస్కనానవనుడైయ” ఎన్ఱపడి.

(కలజ్జి) ఎన్ఱతు, (“పూర్ణమ్...ఆశ్నామి”) ఎన్ఱ్,అవిత్తైప్పత్తి. “పూర్యమాణాత్” ఎన్నాతే, (‘పూర్ణాత్’౧) ఎన్ఱు,అరుళిత్తు, (తాన్ కుడిక్కుమ్) ఇత్యాది.

(ఇచ్ఛియాఱ్ఱాకాణ్) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్తతు.

౩॥ తి. వా. ౧-౬-౧. ౪॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్నోట్టు.

"సదాచసామభిష్టుత్య ఈశో భూమై స్వప్తైరపి । అల్పైర్వాభూజనీయా సా నాస్యబ్ శ్లాఘ్యమపేక్షతే॥" ఇత్యత్య న్తవిత త్త్వైశ్చపో ్త్వంపదలభూవత్తైః॥.

వ్యా·—‹‹హేయప్రత్యనీకజ్ఞానసర్వేశ్వరన్నై,సంసా‹రాన్ము క్తరాయ్ అనుభవిత్తు, అవ్వనుభవజనితప్రీతియాలే ‹‹పతత్ సామగాయన్నాస్తే'౧ ఎన్ఱి,అవడియేపాడి, విస్తృత‹‹రాక్కై,యైప్పెఱవేణ్డియిరుప్పీర్, ౫

‹‹ఉపకరణఙ్గళిల్ కుఱైవుపార్త్తు అకలుక్కై,తవిర్‹‹న్డు, అసంస్కృతమాన్జలత్తై

వ్యా.—‹‹పత్రేన్నుమ్ ఒరుపడిప్రయోగిత్తు, పిన్నై,‹‹యవనుక్కు అరుళ్ కొడైయాక కొడుప్పదువుమ్, ‹‹పత్రేన్నుమ్ ఒరుపువ్వైయుమ్, పత్రేన్నుమ్ ఒరుపూవుమ్, ‹‹ఇవ్వళవ[వేయ]మైయుమ్ కిడిక్కోళవనుకు''౪ ఎన్ఱు,అవన్డైయ స్వారాధత్తైయైసుస్పష్టమాక ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్ తారిఱే?.

అ.—ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పత్రేన్నుమ్ ఒరుపడి) ఇత్యాది.

ఇన్ద "తూయ"-౨ శబ్దమే ‹‹"నన్నీర్"౨ ఎన్ఱి,అవిడు, సంస్కారరహితజలపరమ్" ఎన్నైక్కు నియామకమ్.

"పురివదు"౨ ఎన్నదు, ‹‹ప్రసాదదత్తమ్'' ఎన్నపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అరుళ్ కొడైయాక) ఇత్యాది.

‹‹పురి వే—విరుప్పల్''౫ ఎన్నక్కడవదు.

"ప్రకరణబలత్తాల్, (౨) పువ్వైయుమ్, (౨) పూవుమ్, యత్కించిత్పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పత్రేన్నుమ్ ఒరుపువ్వైయుమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, అగరుధూమత్తైయుమ్, పద్మాదికళైయుమ్, వ్యావర్తిక్కుఱదు.

("పూవే"౨) ఎన్ఱి,అ వివకారార్థమ్, (ఇవ్వళవే) ఇత్యాది.

(స్వారాధత్తై)—సుఖేన ఆరాధ్యత్వమ్.

‹‹ఇదు, (౧) ["అన్యత్ పూర్ణాత్''౬] ఇత్యాదియిలే పర్యుదాస‹‹వ్యగ్ర్యమాక్కైయాలే అస్పష్టమ్:

"(౨) ["పత్రంపుష్పమ్''౭] ఇత్యాదియిలే సామాన్యపర ["ప‹‹త్రా"] దినిర్ధమాక్కైయాలే స్పష్టమ్:

"(౩) (1) ("పరివత్తిల్''౨) ఇత్యాదియిలే 'పిరివక్కైయిన్ఱి,'౨ ఎన్ఱు, ‹‹ఉపకరణవైకల్యప్రతిబద్ధప్రవృత్త్యుత్పన్నత్తాలుమ్,

‹‹(2) 'నన్నీర్తూయ'౨ ఎన్ఱు, గుణద్రవ్యక్రియాసాధ్వనైరపేక్ష్య‹‹త్తాలుమ్,

‹‹(3) ఈశ్వరనుక్కు, ఇత్తిల్ 'ఇవర్కళ్ నమక్కు ఇప్పడి ‹‹అరుళ్ కొడైకొడుప్పతే!' ఎన్ఱి,అభిసన్ధి సూచనత్తాలుమ్,

‹‹(4) 'పురివదు'౨ ఎన్ఱి,అవిధిప్రతీతియాలుమ్, సుస్పష్టమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(సుస్పష్టమాక) ఇత్యాది.

అ.—("పరివు"౨)—దుఃఖమ్;

("పరివత్తిల్''౨) ఎన్ఱు, నిర్దుఃఖత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

‹‹ఇత్తాల్ ఫలితమ్, హేయప్రత్యనీకత్వమ్'' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే (హేయప్రత్యనీకజ్ఞాన) ఎన్నదు.—

‹‹'పరివు' ఎన్నదువే, '(౧) ఇన్బముమ్, (౨) తున్బముమ్, (౩)అన్బుమ్' ఎన్నవేయాకుమెన్బెయరే''౨ ఎన్నక్కడవదు.

("ఈశన్నై") ఎన్ఱి,అవిదుక్కు అర్థమ్, (సర్వేశ్వరన్నై) ఎన్ఱు,. అనుభావ్యనుడైయ హేయప్రత్యనీకతోక్తియాల్ ఫలితమ్. (సంసారాన్ముక్తరాయ్) ఎన్ఱు;

పాట్టాకిల్ ప్రీతిహేతుకమాయిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవిత్తు) ఇత్యాది.

ముక్తిదశైయిల్ పాట్టుక్కు ప్రమాణమ్, ("పతత్''౧)ఇత్యాది.

"విరివదు''—విస్తారమ్; "మేవల్''—పెఱుకై; ‹‹ఉరుక్కై''—ఇచ్ఛై;

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విస్తృతరాక్కైన్ఱు) ఇత్యాదినా.

‹‹పిరివక్కై''—పిరియుమ్ ప్రకారమ్.

"ప్రకరణానుగుణమాక ఉపకరణవైకల్యప్రయుక్తమాన్ఆరాధనప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకమే పిరివక్కై'' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపకరణఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

‹‹"నన్నీర్"౨ ఎన్ఱు, 'నల్లతణ్ణీర్' ఎన్నుమాప్పోలే సంస్కారద్రవ్యసంసర్గరహితమాన జలత్తైచ్చొల్లుకిఱదు'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి (అసంస్కృతమాన) ఇత్యాది.

‹‹తూయ్''౨ ఎన్నదు, "తూవి'' ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్ ప్రయోగసాధ్వాభావమ్లబ్ధమ్.

౧॥ తైత్తిరీయఉ. ౩-౧౦-౫. ౨॥ పు. ౪౪౫,౩మ్ నోట్టు. ౩॥

౪॥ ౫॥

౬॥ పు. ౪౪౨, ౧మ్ నోట్టు, ౭॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్ నోట్టు.

వ్యా·—౧౪౦. (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి ఇవ్వ ళవుమ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వన్దవిత్తైయిఱే?;

ప్రపత్తివైలక్షణ్యమిఱే కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతు?;

అత్తైయాలే,అతుక్కు ఇన్నముమ్ఒరువైలక్ష ణ్యమ్ శొల్లుకైక్కాక

అ.—౧౪౧. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్,(పూర్ణ విషయమ్ ఎన్ఱు,తుడఙ్గి) ఇత్యాది.—

"[వా. ౧౩౬-౧౩౭.] [పూర్ణవిషయమ్] ఇత్యాది-వాక్యద్వ యమ్ ప్రసక్తమ్;

[వా. ౧౩౮] పూర్తిక్కైవాజ్ఞాతే] ఇత్యాదికమ్అనుప్రసక్తమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు —

"I. పూర్వగ్రన్థాధీనస్మృతివిషయత్వేసతి, నిరూపణీయత్వమ్, ప్రసక్తత్వమ్;

II. పూర్వగ్రన్థాధీనస్మృతివిషయార్థాధీన స్మృతివిషయత్వేసతి, నిరూపణీయత్వమ్, తదనుప్రసక్తత్వమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"ప్రాసఙ్గికంపరిసమాప్య ప్రకృతమనుసరతి"౧ ఎన్నుమాప్పోలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(ప్రపత్తివైలక్షణ్యమ్) ఇత్యాది.

"ప్రతిపిపాదయిషితప్రపత్త్యుత్కర్ష హేతు సుఖరూపత్వ రూపగు ణనిష్ఠ వ్యర్థసాధ్యవస్త్వభేదప్రతిపాదకత్వాత్, 'చిన్తాంప్రకృతసిద్ధ్యర్థామ్ ఉపోద్ఘాతంవిదుర్బుధాః' ఎన్ఱి,అప్పడియే, [పుల్లైక్కాట్టి]ఇత్యాదిక్కు ఉపోద్ఘాతసఙ్గతి"౨ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(అత్తై యాలే, అతుక్కు ఇన్నముమ్ ఒరువైలక్షణ్యమ్] ఇత్యాది.

"మూలత్తిలే, [పుల్లైక్కాట్టి] ఇత్యాది ఉపమానగ్రన్థానన్తరమ్ "ఉపమేయగ్రన్థమిల్లామైయాలే, అత్తైయోగ్యతానుగుణమ్ అధ్యాహ "రిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్;

"II. అతిల్, ఈశ్వరచేతనర్ ఇరువరుమ్ ప్రస్తుతరాకైయాలే, "ఇరువరుమ్ ఉపమేయమాకక్కూడుమ్;

మూ.—౧౪౦. పుల్లైక్కాట్టిఅழైత్తు

పుల్లై ఇడువారైప్పోలే,

వ్యా.—సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుమ్ ఉణ్డా న ఐక్యత్తై ముస్తుఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లైక్కాట్టి) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి·

అత్తావతు:—

I. "గోవైవరవழைత్తు ప్పిన్నై అతుక్కు ధారకాది కళైఇట్టునోక్కనిన్నైప్పార్,

తద్భోగ్యమానపుల్లుతన్నైయే తద్వశీకారసాధనమాక మున్నిట్టు అழైత్తుక్కొణ్డు, అతుతన్నైయే మేలుమ్ ఇడుమ

అ.—"III. అతిల్, ఈశ్వరన్ ఉపమేయమామళవిల్, "'తన్నైక్కాట్టిఅழైత్తు తన్నైయిడుకైయాలే' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ "అధ్యాహార్యమ్;

"IV. చేతనన్ ఉపమేయమామళవిల్, 'ఇత్తైక్కాట్టి "అழைత్తుఇత్తై ఇడుకైయాలే' ఎన్ఱు ఇవ్వళవుమ్ అధ్యాహర్తవ్యమ్;

"V. అతిల్, ఉపమాన ఉపమేయఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్, "ఫలసాధనయోః ఐక్యమ్;

"VI. ఇప్పడి ఉపమేయద్వయముమ్ వివక్షితమాకైయాలే ఉభ "య అన్యతరత్తై నిర్దేశియాతొழிన్దతు;

"VII. అర్థసామర్థ్యత్తాలే ఇరణ్డుమ్ వరక్కడవతాకైయా "లుమ్, గ్రన్థగౌరవప్రసఙ్గత్తాలుమ్, ఉభయత్తైయుమ్, నిర్దేశియా "తొழிన్దతు:

"VIII. ఉపమేయత్తైక్కణ్ఠోక్తనిర్దేశియాతే, ఉపమానత్తాలే "తత్ప్రాచనమ్పణ్ణుమవమైయుమాకైయాలే, చారుతాతిశయహేతువా "యిరుక్కుమాకైయాలే, న్యూనతైయుమిల్లై"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రథమమ్అభ్యర్హితత్వాత్ ఈశ్వరపరతయాయోజనై, (అత్తావతు గోవై) ఇత్యాది.

(ధారకాదికళై) ఎన్ఱి,అ (అది) శబ్దమ్, పోషకభోగ్యపరమ్.

"ఫలసాధనైక్యమ్, ఉపమానోపమేయసాధారణధర్మమ్"

మూ.—ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై.

౧౪౧. ఆకైయాలే, సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్.

[ఒన్బదాం ప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావదాన
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిల్, ప్రసఙ్గాత్ ప్రవృత్తమాన
ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్యకథనముమ్]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్ సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—ఇవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాదాప్పోలే, విలక్షణగుణవిగ్రహ విశిష్టనానతానే మున్బు ఇవనై చ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉపాయమాయ్, పిన్నై ఎన్ఱుమొక్క ఇవనుక్కు ఉపేయమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, ఫలసాధనఙ్గళిరణ్డుమ్ ఏకవస్తువాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

౧౪౧. ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు వైలక్షణ్యమ్ఫలిత్తపడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

వ్యా.—అత్రావతు:—

"సాధ్యవస్తుతానే సాధనమాకైయాలే, తద్వరణరూపమాన ఇదు తేవైయాయిరాదే సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి. [౫

II. అన్ఱిక్కే,

"ఇన్నముమ్ ప్రపత్తిక్కు ఒరు వైలక్షణ్యమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లై) ఇత్యాదియాలే.

"అత్రావతు:—

"పుల్లైక్కాట్టి ధేనువై అఴైత్తుక్కొణ్డు పిన్నై "అప్పుల్లైయే ఇడుమవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లా "దాప్పోలే, 'సకృత్కృతోఞ్జలిః'.౨

అ.—ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాదాప్పోలే) ఎన్ఱదు.

(తన్నైక్కాట్టి) ఇతి అధ్యాహృతవాక్యఅర్థమ్, (విలక్షణగుణ) ఇత్యాది.

ఇదు, "చరణౌ శరణమ్"౧ ఎన్నైయాలే సిద్ధిత్త అర్థమ్.

"[భేద] శబ్దమ్, వైలక్షణ్యపరమన్ఱు,

అన్యోన్యాభావపరమ్; తదభావమ్ఐక్యమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏకవస్తువాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు.

౧౪౧. ఇప్పడి ఉపోద్ఘాతత్తాల్ సిద్ధిత్తప్రకృతార్థమ్, (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది.

(వైలక్షణ్యమ్) ఎన్ఱదు, "ఉపాయాన్తరావృత్తిగుణవత్త్వమ్" ఎన్ఱపడి.

"జ్ఞానగతానుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళుక్కు, విషయగతానుకూల్య

అ.—ప్రాతికూల్యఙ్గళ్ నియామకఙ్గళాకైయాలే, ఉపాయప్రార్థనారూపఉపాయవరణగతసుఖరూపత్వరూప అనుకూలత్వమ్, నిరతిశయానన్దరూపసాధ్యవస్తు భిన్నసాధనరూప స్వవిషయగత సుఖరూపరూప అనుకూలత్వహేతుకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్రావతు సాధ్యవస్తుతానే) ఇత్యాది.

"[భర్తృభోగత్తై] ఇత్యాదియాలే, భక్తిక్కుమ్ ఇవ్వాకారముణ్డేయాకిలుమ్, అఙ్గభూత కర్మయోగగతదుఃఖరూపత్వ హేతుకమాన దుఃఖరూపత్వమ్ అఙ్గియిలుమ్ వరుమాకైయాలే, ఇదుక్కు తద్వైలక్షణ్యమ్ కొళ్ళక్కూడాయిల్లై" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తేవైయాయిరాదే) ఇత్యాది.

(తేవై) యావదు, విధ్యధీనప్రవృత్తివిషయత్వ ప్రయోజకదుఃఖరూపత్వమ్.

చేతనపరతయా యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఇన్నముమ్) ఇత్యాది.

ఉపమానగ్రన్థత్తుక్కు అర్థమ్స్పష్టమ్.

(ఇత్తైక్కాట్టి) ఇతి అధ్యాహృతవాక్య అర్థమ్,("సకృత్కృతోఽఞ్జలిః") ఇత్యాది.

"ఉపాయాధీనఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వాత్మక ఉపాయాధికారత్వరూప ఉపాయసంబన్ధానుకూలవ్యాపారత్వమ్, (ప్రపత్తి) శబ్దత్తుక్కు కాయికాదిసాధారణప్రవృత్తినిమిత్తమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రపత్తియై) ఎన్ఱు.

ఇ-అ.—౧౪౦. [ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై] ఎన్ఱదుక్కు మున్దినయోజనై.

[ఫలసాధనమ్] ఎన్ఱదు, ఈశ్వరనైయే. ఇరణ్డామ్యోజనై అఞ్జలియై.

౧॥ ముముక్షుప్పడి.

౨॥

17-8-99.

వ్యా.—'నమశ్చకు ర్జనార్దనమ్'౧ఇత్యాదికళిఱ్ఱ్చ "ల్లుక్కిఉషడియే,అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రవ ృత్తియైమునిన్ఱట్టు "ఈశ్వరనై, వశీకరిత్తాల్, పిన్నైత్తయవనుక్కు ఉకిప్పాక్క "చ్చెయ్యుమ్ అడిమైయుమ్,

"బద్ధాఞ్జలిపుటాః(ః)హృష్టాః(ః) "నమః" ఇత్యేవవాది "నః'౨ "నైక్కళాలారత్తో ఘ్రుత్తో ఘ్రుక్కనై,ఎ'౩ ఇత్యాదికళి "ఱ్ఱ్చల్లుక్కిఉషడియే, తత్-స్వరూపానురూపమాన అఞ్జల్యా "దివృత్తిపి శేషఙ్గళాకై,యాలే,ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై;

అ—(ఆది)శబ్దమ్, వాచికమానసపరమ్.

(వశీకరిత్తాల్) ఎన్ఱతు, I. "ఉపాయతావచ్ఛేదకసంబన్ధత్తాలే ఉపాయమాక్కినాల్" ఎన్ఱపడి.

II. అల్లతు:—"ప్రవ త్తిజన్య అపూర్వస్థానీయ ప్రసాదయుక్త నాక్కినాల్" ఎన్ఱపడి.

("సకృత్ కృతోఽఞ్జలిః"౪)ఇత్యాదిపూర్వోపాత్తవచనద్వయ వివక్షితాంశఙ్గళుక్కు అత్తై)ఱప్రకృతప్రమాణమ్,("బద్ధాఞ్జలిపుటాః"౨) ఇత్యాది.

("నైక్కళాల్"౩) ఇత్యాది:—

"'వయిఱార పుణ్ణ్'౫ ఎన్నుమాప్పోల, యథాతృప్తి నైక్కళాలే నిరన్తరమ్ తొఴుతు" ఎన్ఱపడి.

("బద్ధాఞ్జలిపుటాః"౨) ఇత్యాదికళిలే సార్వకాలికత్వమ్ స్ఫుటమల్లామైయాలే, ("నైక్కళాల్"౩) ఇత్యాద్యుపాత్తమ్.

(స్వరూపానురూపమాన) ఎన్ఱతు, "శేషత్వానుగుణమాన" ఎన్ఱపడి.

(అఞ్జల్యాది) ఇతి (ఆది)పదమ్,నమోవాదత్తైచ్చొల్లుక్కిఱతు.

"ఇన్దయోజనాద్వయత్తిలుమ్, ఉపమానమ్ అథువేయాయిరుక్క, (గోనై) ఎన్ఱుమ్, (ధేనువై) ఎన్ఱుమ్, నిర్దేశభేదత్తుక్కు మూలమ్,

ఎ-అ.—౧౪౧. ("జనార్దన"౧) శబ్దార్థస్వారస్యత్తాలే, "జనాన్ అర్దయతి=యాచయతే" ఇతి (జనార్దనః),=తన్నై అనాదరిక్కిఱ అవర్కళైత్తాన్ ఆదరిత్తు యాచిక్కుమవనాయిరుక్కిఱపడియై 'అర్ద=గతౌ యాచనే చ'౬ ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన ("జనార్దన"౧) శబ్దమ్, శొల్లక్కడవదన్ఱో?.

(తేనై యాయిరాత్తే) ఎన్ఱతు, "దుశ్శకమాయిరాత్తే"ఎన్ఱపడి.

"ఇప్పడి ఫలమాన్గుతానే సాధనమానై,యాలే, "ఇప్ప్రవృత్తిక్కాల్ తేనై యాయిరాత్తే,ఇతనుక్కు సుఖరూప "మాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

ఆక, [వా. ౧౩౪.] (ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ఇవ్వళవాక ప్రవ త్తియిన్ఱ నైయ (౧) దోషరాహిత్యముమ్, (౨) గుణసాహిత్యముమ్, శొల్లప్పట్టన.

[ఒన్బతుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావదాన ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిల్, ప్రసక్తాత్ ప్రవృత్తమాన ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్య కథనముమ్,]

ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్, సంపూర్ణమ్.

అ.—"'యాంజనాన్ ప్రతినన్ద్తిరాత్రిం ధేనుమివాయతీమ్'౭ ఎన్గిఱ "శ్రుతియిలుమ్, 'ధేనుం భవ్యాం సూనృతాం వాచమాహుః'౮ ఎన్గిఱ ఇట "మాకవిశ్లోకత్తిలుమ్, 'సహిచిరం శరణీయమానేప్యపి శరణాగతేషు క "స్యాపి హేతోస్సద్యః ప్రసూతేష్వివ వత్సేషు సహసా కారాస్స్వ ళయస్సం "స్నవన్తనవేదనాః కింకర్తవ్యతాకులాః ధేనవ ఇవ సంగాత్రియ్యతి'౯ ఎన్గిఱ "పరమకవిక్కళాన భట్టర్ సూక్తియిలుమ్, గుణాధికవిషయత్తుక్కు ఉప "మానమాక వివక్షిక్కుమ్పోతు 'ధేను'ర శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్, తదితర "విషయత్తుక్కు ఉపమానమ్ వివక్షిక్కుమ్పోతు, 'గోఃబాల్యాకః'౧౦ "ఎన్ఱుమ్, 'గాంపాలయ'౧౧ ఎన్ఱుమ్, 'గోబుద్ధి నాశ టికమ'౧౨ ఎన్ఱుమ్, "తాన్త్రికవాక్యఙ్గళిలే 'గో' శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

"అతుక్కుమ్ మూలమ్, (౧) "ధయన్త్యవి తాస్ఫ" ఇతి ధేనుః ఎన్ఱు, వత్సోపజీవ్యత్వరూప 'ధేను' శబ్దయోగార్థ ప్రతీతివైశిష్ట్యముమ్,

(౨) జ్ఞానమాత్రానుబన్ధిగోత్వజాతిరూప 'గో' పదప్రవృత్తినిమిత్త ప్రతీతివైశిష్ట్యముమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

"పూర్వవత్, 'సాధ్యాభిన్నసాధనవిషయకత్వాత్ సుఖరూపత్వమ్' ఎన్ఱు గౌణమాకవన్ఱిక్కే, 'సుఖరూపసాధ్య' ... , 'సుఖరూపత్వమ్' ఎన్ఱు,ముఖ్యమాకవే 'సుఖరూపత్వముణ్డు' ... స్వాముఖిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడిఫలమాన్గుతానే) ఇత్యాది.

ఉత్తరసఙ్గతి కథనసౌకర్యార్థమ్. వృత్తానువాదమ్,

(ఆకప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఎన్ఱుతుడఙ్గి) ఇత్యాది. [ఇతి. [వా.౧౩౪][ఇతుక్కుప్ పిన్బు] ఇత్యాదివాక్యాప్పర్యన్తమ్ (దోషరాహిత్యముమ్)

[వా. ౧౩౫.] [స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్] ఇత్యాదివాక్యపర్యన్తమ్ (గుణసాహిత్యముమ్) ఇతి.

౧॥ భారతే, ఆరణ్యపర్వణి. అ. ౧౮౯, శ్లో. ౫౮. ౨॥
౩॥ తి. వా. ౩-౮-౪. ౪॥ స్తోత్రరత్నమ్, శ్లో ౨౮.
౫॥ ౬॥ ధాతుపాఠేభ్వాదౌ, ప-స. సే.

౭॥ ౮॥ "ధేనుంధీరా." ఇత్యపిపాఠః. ఉత్తరరామచరితే, పఞ్చమాఙ్కే, శ్లో. ౨౭. ౯॥ సహస్రనామభాష్యమ్. పు-౪౩౦-౪౩౧; ౫౦మ్ శ్లో. వ్యా. ౧౦॥
౧౧॥ ౧౨॥

ఉచ్యతే I. స్వగతస్యాత్రస్వీకారస్యానుపాయతా। II. ఉపాయతాపరగతస్వీకారస్యచసంప్రతిః:- యదస్యైవంపూర్వముక్తంతథాప్యన్యేన

వ్యా.—౧౮౨. (౧) ఇప్పడి ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తి యిన్నుడైయ అనుపాయత్వత్తైయుమ్,

(౨) తత్-ప్రతికోటియాన పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్,

(౧)[వా. ౫౮] [ఇఙ్గుత్తైక్కప్పార్ త్తాల్] ఇత్యాదియాలుమ్,

(౨) [వా. ౬౬] (ప్రాప్తికుమ్ ఉపాయమ్ అవన్ నినైవు) ఇత్యాదియాలుమ్,

కీழ் అరుళిచ్చెయ్తపడియన్ఱియే, ముఖాన్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ - వైభవప్రకరణమ్:—

అ.—౧౮౨. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (ఇప్పడిప్రస్తుతైయాన)ఇత్యాది.—

"ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాపాదక నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వవత్తయా [ప్రపత్త్యుపాయ] పదప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియిన్నుడైయ" ఎన్ఱపడి.

(అనుపాయత్వత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు,

"[ప్రపత్త్యుపాయ] పదవివక్షితప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకవత్త్వాధీనభ్రమవిషయభూతమాన ఉపాయత్వత్తినుడైయ అభావత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(తత్-ప్రతికోటియాన) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

"అవ్యభిచరితసాధనత్వ స్వరూపానురూపత్వశరణ్యహృదయానుగుణత్వాదికళాలే ప్రపత్తివిసజాతీయమాన 'అహంత్వా...మోక్షయిష్యామి'౧ ఇత్యాద్యవగత ఉపాయానపేక్షరక్షణ సంకల్పరూపఈశ్వరనిష్ఠ చేతనకర్మకస్వీకారత్తినుడైయ ఉపాయత్వత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఉభయతాప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఉపాయత్వాభావాది ప్రతిపాదనత్తుక్కు పౌనరుక్త్యత్తై పరిహరిక్కిఱార్, (ముఖాన్తరేణ) ఇత్యాది.—

[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గావదాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ - వైభవప్రకరణమ్:—

మూ.—౧౮౨. ఇవన్, అవనైప్పెఱనినైక్కుమ్బోదు,

వ్యా.— అత్తిల్:—

"ఇప్పడిస్వరూపానురూపమాన విత్తై సాధనమాక్కొణ్డు

అ.—"హేత్వన్తరేణ" ఎన్ఱపడి.—

అత్తావతు:—"శరణ్యహృదయానుగుణత్వ అపరాధకోటిఘటితతాప్రయుక్తఉపేక్షణీయత్వాదికళ్" ఎన్ఱపడి.

"హేతుభేదాత్ అపౌనరుక్త్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి, పేటికాసఙ్గతిఅరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తర వాక్యసఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తిల్ ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(అత్తిల్) ఎన్ఱతు,

[ఇవన్ అవనై] ఎన్ఱుతొడఙ్గి, [వా. ౨౫౯] [పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్] ఎన్నుమళవాన ప్రఘట్టకత్తిల్ వైత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

"[వా. ౧౮౦] [ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై] ఎన్ఱవిత్తాల్, స్వరూపానురూపత్వమ్ ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపానురూప) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"(స్వరూపానురూప) త్వమ్, భగవద్భిన్నసాధనత్వాభావవ్యాప్యమాకైయాలే, ఇతుక్కు ఉపాయత్వమిల్లై;

"అనుపాయత్తై ఉపాయమాక్కినాలుమ్, ఇతు ఉపాయమాకాతు;

"ప్రపత్తవ్యన్ స్వతన్త్రనాకైయాలుమ్, ఇతు ఉపాయమాకాతు;

"ఇతుక్కు యాదృచ్ఛికమాక శరణ్యహృదయ సంవాద ముణ్డాకిల్, ఫలావినాభావముణ్డు;

"అతు ఇల్లైయాకిల్, ఫలసంబన్ధముమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, "స్వరూపానురూపత్వ అనుపాయత్వయోః జ్ఞాప్యజ్ఞాపకభావసఙ్గతిః" ఎన్ఱు, అనన్తరవాక్యసఙ్గతి' ఎన్ఱు, సూచితై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

† వలవరి కాల్ సార్,

౧॥ గీ-౧౮-౬౬,

గృహీతుంస్వంయథేచ్ఛన్తి స్వామినోఽత్రతథైవచ । ఏనంస్వీకర్తుముద్యుక్తే ఈశ్వరే; స్వేనకర్మణా॥ యఙిచ్ఛతివశీకర్తు ః ఽప్రక్షేప్తాపేస్.

మూ.—ఇన్దప్రపత్తియుముపాయమన్ఱు.

వ్యా.—స్వతన్త్రనాన అవనై ఇవన్ పెఱప్పార్ కుఱ వన్ఱు, అవన్ - నినైవుకూడాత్తాకిల్ ఇతుఫలికుమ్" ఎన్గిఱార్, (ఇవన్ అవనై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

అ.—I. "(౧) ఉపాయప్రపత్తిక్కు ఉపాసనాదివత్ అహం "కారమిశ్రతైయాలే స్వరూపానురూపత్వమిల్లామైయాలుమ్,

"(౨) (1) భరతాద్యుక్త-ప్రపత్తియుమ్, (2) భాష్యకారప్రపత్తియు "మ్, అధికారివిశేషణీభూత అనుపాయప్రపత్తియాకైయాలే,

"ఉపాయ ప్రపత్తియల్లామైయాలుమ్,

"మూలత్తిల్ [ఇన్దప్రపత్తియుమ్] ఎన్గిఱవిడత్తుమ్, భరతప్రప "త్త్యాద్యుదాహరణముమ్,

"ఉపాయానుపాయప్రపత్తికళుక్కు ప్రపత్తిత్వేన అభేదవివ "క్షైయాలే ఉపపన్నమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపాను "రూపమాన విత్తై సాధనమాక్కిక్కొణ్డు) ఇత్యాది శమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కిక్కవొణ్ణు.

II. అన్ఱిక్కే:—

"అధికారివిశేషణభూతైయాయ్,స్వరూపానురూపైయుమాయ్, అనుపాయైయుమాయ్, ఇరుక్కుమ్ అభరతప్రపత్త్యాదికళుక్కు ఫలవ్యభిచారముమ్, తోమణీయత్వముమ్, శరణ్యహృదయానుసారియామైయాల్, ఉపాయ ప్రపత్తిక్కుచ్చొల్లవేణ్డావిరే?' ; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే భరత ప్రపత్త్యాద్యుదాహరణమ్ "; ఎన్బారుముణ్డు.

" మూలత్తిల్, [ఇదమ్]శబ్ద-[తల్]-శబ్దఙ్గళ్, [పెఱనినైక్కుమ్] ఎన్ఱు, శొన్న ప్రాప్త్యపేక్షా భావవ్యత్యయాగత్వవిశిష్టచేతన ఈశ్వరపరమాకక్కడవతు; [ఇన్ద ప్రపత్తియుముపాయమన్ఱు] ఎన్గిఱ విధేయానుసారాత్": ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (అత్తావతు) ఇత్యాది.

వ్యా.—"ఉడైమైయై ఉడైయవన్, శెన్ఱు, కైక్కొళ్ళుమాప్పోలే,

స్వామియాన అవన్, తానేవన్దు అఙ్గీకరిక్కక్కడవ, కడవ, పరతన్త్రనాన ఇచ్చేతనన్,తాన్ ఫలియామ్, తన్- స్వీకారత్తాలే, స్వతన్త్రనాన అవనై పెఱ నినైక్కుమళవిల్, అవన్ - నినైవుకూడాత్తాకిల్, ఇప్పడి ఫలత్తుక్కైయాయిరుక్కుమ్ ప్రపత్తియుమ్, తల్లాభ సాధనమాకాతు" ఎన్ఱపడి.

అ.—"యథాస్వంస్వామినోరక్ష్యం రక్షన్తి స్వయమేవహి ,"౧ 'యేనాథవన్తో హిభవన్తిలోకేతే నాత్మకార్యాణిసమారభన్తే।కార్యేషు తేషాం ప్రభవన్తినాథాః శైబ్యాదయోరామ! యథాయయాతేః౨" " స్వత్వమాత్మని సంజాతమ్"౩ ఇత్యాదికళైయట్టిక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఉడైమైయై) ఇత్యాది.

"[ఉపాయమన్ఱు] ఎన్గిఱ ప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే ఇవనుక్కు ఫలిత్వముమ్, ప్రపత్తిక్కు ఉపాయతయానుష్ఠానముమ్, ఆక్షిప్తమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (తాన్ ఫలియాయ్) ఇత్యాది.

(స్వతన్త్రనాన అవనై' ఎన్ఱతు, "వక్ష్యమాణరీత్యా అనన్య సాధ్యనాన ఈశ్వరనై" ఎన్ఱపడి.

శరణ్య హృదయానుసారి భరత ప్రపత్త్యుదాహరణపర ఉత్తర గ్రన్థపర్యాలోచనాలబ్ధ అర్థమ్, (అవన్నినైవుకూడాత్తాకిల్) ఎన్ఱతు.

మూలత్తిల్, [ఇన్ద] ఎన్గిఱ విశేషణమ్, ఉక్తైయుమ్, పూర్వోక్త దోషరాహిత్య గుణసాహిత్య విశిష్టపరమ్ " ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కుమ్) ఇత్యాది:

అన్ఱిక్కే:—

[ప్రపత్తియుమ్] ఎన్గిఱ ఉమ్మై, ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అనుక్త సముచ్చయ పరమాకవుమామ్.

"[ఉపాయ] శబ్దమ్, ఇఙ్గు ప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకిత్వమాత్ర పరమన్ఱు,

కిన్తు, సాధనపరమ్ ;

సాధ్యముమ్, [పెఱనినైక్కుమ్] ఎన్ఱు, సన్నిహితమాన లాభమే యాక ఉచితమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (తల్లాభ సాధనమాకాతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥

౩॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే.

యదాశ్రిత్య హితమేనం చ భగవానిశ్వరీస్వయమ్ । తదాస్య పరతన్త్రస్య బహ్వానాంసిద్ధితానిచ॥ నతానిబన్ధకానిస్యుః మోక్షస్య ప్రబలాన్యపి.

మూ.—౧౪౩. అవన్ ఇవనై ప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు, పాతకముమ్ విలక్కన్ను.

వ్యా.—౧౪౩. ఇని, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిల్, ఉళ్ళవాశిశొల్లుకిఱార్, (అవన్ ఇవనై,) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“స్వామియాయ్, స్వతన్త్రనానవన్, స్వమ్మాయ్, పరతన్త్రనాయ్, ఇరుక్కిఱ ఇవనై, స్వేచ్ఛైయాలే పెఱ నినైక్కుమళవిల్,

పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాన ఎణ్ణప్పడుమ్ పాతకముమ్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతు” ఎన్నై.

అ.—౧౪౩. “అనుపాయ ప్రసఙ్గాల్, ఉపాయపరముత్తర గ్రన్థమ్” ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

(వాశి) ఎన్ఱతు, “ప్రతిబన్ధక సమవధానేపి ఉపాయత్వ రూపవైలక్షణ్యమ్” ఎన్ఱపడి.

“తత్-శబ్ద-ఇదమ్-శబ్దఙ్గళ్, ప్రసిద్ధప్రత్యక్ష అర్హత్వవిశిష్ట ఈశ్వరచేతనపరఙ్గళ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు స్వామియాయ్) ఇత్యాది.

స్వత్తై లభిక్కైయిల్ ఔచిత్యార్థమ్, స్వామిత్వమ్.

లాభక్రియానిష్పత్త్యర్థమ్, ఇచ్ఛాయాంసత్యామ్ అనివార్యత్వ రూపస్వాతన్త్ర్యమ్.

లబ్ధవ్యతౌచిత్యార్థమ్, స్వత్వమ్.

లాభక్రియాకర్మత్వార్థమ్, పారతన్త్ర్యమ్.

“పాపమ్” ఎన్నాతే [పాతకమ్] ఎన్నతుక్కు అర్థమ్, (పాపఙ్గళిల్) ఎన్ఱు.

అతావతు:—

“మహాపాతకప్రభృతి ప్రకీర్ణాన్తమాన నవవిధపాపఙ్గళిల్ వైత్తు క్కొణ్డు” ఎన్ఱపడి.

“[పాతకముమ్] ఎన్ఱ ఉమ్ ‘అపి’ శబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్” ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రధానమాన) ఇత్యాది.

“బ్రహ్మహామద్యపస్తేనః తథైవగురుతల్పగః । ఏతేమహాపాతకినో యశ్చతైస్సహసంవసేత్॥”౧ ఎన్ఱ, అవిత్తైయుట్కొణ్డు (ఎణ్ణప్పడుమ్) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—ఇవై ఇరణ్డాలుమ్, (౧) స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, (౨) పరగత స్వీకారోపాయత్వముమ్, కాట్టప్పట్టతు.—

“చితగపరమచిల్లాభే ప్రవృత్తిరపినోపధిః। విపర్యయే తునైవాస్య ప్రతిషేధాయపాతకమ్”౨ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అ.—[విలక్కన్ను] ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (ప్రతిబన్ధక) ఇత్యాది.

వాక్యద్వయతాత్పర్యమ్, (ఇవై ఇరణ్డాలుమ్) ఇత్యాది.

ఉపాయానుపాయ ప్రవృత్తిద్వయాభిప్రాయత్తాలే (స్వగత) ఇత్యాది.

(పరగతస్వీకారమ్) ఎన్ఱతు, “ఉపాయానపేక్షరక్షణసంకల్పమ్” ఎన్ఱపడి

ఉక్తార్థద్వయత్తిల్ ప్రమాణమ్, (“చితః”౨) ఇత్యాది.—

పరమత్వమ్, స్వామిత్వస్వతన్త్రత్వాదికళాల్ ఉత్కృష్టరహితత్వమ్.[?]

(“చితః”౨) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే, స్వత్వపరతన్త్రత్వఙ్గళుమ్ అభిప్రేతమ్.

“పరమచిత్కర్మకలాభేచితః ప్రవృత్తిరపినోపధిః” ఎన్ఱు అన్వయమ్.

౧-అ.—౧౪౩. [పాతకముమ్విలక్కన్ను] ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, “‘“రౌరవాదినరకేషు పాతయతి” ఇతిపాతకమ్’ ఎన్ఱాత్తల్, “‘“పుమాంసంపాతయతి—పతితంకరోతి” ఇతిపాతకమ్’ ఎన్ఱాత్తలాయ్,

పఞ్చమహాపాతకఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాన) ఇత్యాదియాల్.

(“చితః”౨) ఇత్యాదిశ్లోకత్తిల్, (“నోపధిః”౨) ఎన్ఱతు, “వ్యాజరూపమాన ఉపాధియాకవుమ్కూడ ఆకమాట్టాతు” ఎన్ఱపడి.

(“విపర్యయే”౨) ఎన్ఱతు, “పరమచిల్లాభే” ఎన్ఱపడి.

(“అస్య”౨) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు (“పాతక”౨) శబ్దత్తోడే అన్వయమ్. ఇన్దచేతననుడైయ పాతకముమ్” ఎన్ఱపడి.

౨-అ.—౧౪౩, (“నోపధిః”౨)—“ఉపాయమన్ఱు” ఎన్ఱపడి. (“విపర్యయే”౨)—“ఈశ్వరన్ ఇవనై ప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౧౪౪. ఇవై ఇరణ్డుమ్,
శ్రీభరతాళ్వాన్- పక్కలిలుమ్, శ్రీగుహ
ప్పెరుమాళ్ -పక్కలిలుమ్, కాణలామ్.

మూ.—౧౪౫. శ్రీభరతాళ్వానుక్కు,
నన్మైయానే తీమైయాయిఱ్ఱు;

వ్యా.—౧౪౪. "ఇప్పడి, ఇవై ఇరణ్డుమ్ కాణలామిడముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

వ్యా.—౧౪౫. "అవర్ కళ్ తఙ్గళ్ -పక్కల్ ఇవై "కణ్డపడి ఎన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

"(శ్రీభరతాళ్వానుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

"అత్రావస్థః:—

".. పెరుమాళైమీట్టుక్కొణ్డువన్దు తిరువభిషేకమ్ "పణ్ణువిత్తు, తన్ స్వరూపానురూపమాన అడిమైయై ప్పెఱ "ప్పువాప్పుత్తె, కాం క్ష,

"ఏభిశ్చ సచివైస్సార్ధమ్'౫ ఇత్యాదిప్పడియే,

అ.—ఇత్తాల్, " 'కర్మణిచ'౧ ఎన్ఱ అనుసూత్రత్తాలే, *ఉభయప్రాప్తౌకర్మణిషష్ఠిక్కు సమాసప్రతిషేధమ్ వారాతు;

అర్థాత్ లాభక్రియైయిలే చిత్రకర్తావాకైయాలే, ఉభయోపాదానమిల్లామైయాలే": ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

అన్వయ:—

("చితః"౨) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు లాభత్తిలే అన్వయమాయ్, ("పరమచిత్"౨) శబ్దత్తుక్కు శేషషష్ఠీసమాసమాకవుమామ్

("అపి"౨) శబ్దమ్, నిర్దోషత్వసగుణత్వహేతుకప్రాధాన్యపరమ్

("ఉపధిః"౨)=వ్యాజః.—

"వ్యాజత్వస్యావినిషేధే, సాధనత్వాభావః నైమిత్తికః" ఇతిభావః

("విపర్యయేతు"౨) ఎన్ఱతు, "పూర్వోక్తచిత్ కర్తృక పరమచిత్ కర్మకలాభత్తుక్కు విపరీతమాన పరమచిత్ కర్తృక చిత్ కర్మకలాభత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

("అస్య"౨)=చితః, పాతకం, ప్రతిషేధాయనైవాలమ్.

"గమ్యమానాపి క్రియా...విభక్తీనాం ప్రయోజికా"౩ ఎన్ఱు, ("అలమ్"౨) శబ్దార్థభూతసామర్థ్యమ్ గమ్యమానైయాలే, "నమః స్వస్తి"౪ ఇత్యాదినా చతుర్థీ.

("ప్రతిషేధాయ"౨) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే "పరమచితః" ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

యద్వా:—పాతకమ్, అస్యప్రతిషేధాయనాలమ్.

("పాతకమ్"౨) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కుక్కీళే ("చితః"౨) ఇత్యస్య అనుషఙ్గమ్.

తథాచ:—

చితఃపాతకమ్, అస్యపరమచితఃప్రతిబన్ధాయనసమర్థమేవ" ఎన్ఱపడి

౧౪౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవై ఇరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

మూలత్తిల్, [ఇవై ఇరణ్డుమ్] ఎన్ఱతు, "(1) స్వగతస్వీకారానుపాయత్వ (2) పరగతస్వీకారోపాయత్వఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౪౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవర్ కళ్) ఇత్యాది.

"అనయిప్యామ్యహం జ్యేష్ఠమ్"౬ ఇత్యాదియిలే, (పెరుమాళై) ఇత్యాది.

"అభిషేక్ష్యతికాకుత్స్థమ్"౭ ఇత్యాదియిలే, (తిరువభిషేకమ్) ఇత్యాది.

"యావన్నచరణౌభ్రాతుః"౮ ఇత్యాదియిలే, (తన్-స్వరూప) ఇత్యాది.

("ఏభిశ్చసచివైస్సార్ధమ్"౫ ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్ఱతు,—

"("ఏభిశ్చసచివైస్సార్ధమ్"౫)=ఎన్-ఒరువన్- "కణ్ణీర్ పాయుక్కుమాట్టాతవర్, ఇత్తనైపేర్-కణ్ణీరైప్పాయుప్పరో?;

"."శిరసాయాచితోమయా"౫=ఎన్-అపేక్షితమ్ తన్-తన్నై "యాలే ఇరప్పతెయ్యుమవర్, నాన్ ఎన్-తలైయాలే ఇరప్పాల్, "మఱుప్పరో?;

"."భ్రాతుః"౫=వాన్ తాన్, తమ్పిన్ పిఱన్దవనల్లనో?;

"."శిష్యస్య"౫=మన్త్రసంబన్ధముమ్ తప్పుమోయల్లో?;

"."దాసస్య"౫=క్రియవిక్రయార్హనల్లనో?;

౧॥ అష్టా. ౨-౨-౧౪. *అష్టా. ౨-౩-౬౬. ౨॥ పు. ౪౫౨, అవనోట్టు. ౩॥ అష్టా. ౨-౩-౫౦. ౩॥ ఇదంవార్తికమ్. సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౫౨, పరి౧౬ సరస్వతీనిలయముద్రిత ఆన్ధ్రలిపికోశే. ౪॥ అష్టా. ౨-౩-౧౬.

౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪-౧౨. ౬॥ శ్రీరా. అ. ౭౯-౯. ౭॥ శ్రీరా. అ. ౮౮-౭౯. ౮॥ శ్రీరా. అ. ౯౮-౮.

ప్రపత్తేఽఫలనిష్పత్తించి న్తయా ఆర్తిమాం న్తతః । ఆసాద్య రామం సంప్రాప్య పితురాజ్ఞానువర్తినమ్॥ నతే ఫలమ్" ఇత్యేతద్వాల్మీకిమునినోదితమ్।

అ.—"అనపిన్ను, "ప్రసాదం కర్తుమర్హసి"౧—ఎన్ఱ - ఇడత్తిల్ "ఇరక్కియరుళారో?" ఎన్ఱు, పణ్ఱియేపిడిత్తు మనోరథత్తై ప్పణ్ణికొణ్డి "శొత్తు" ఎన్ఱు పడి.

"("విభిక్ష్య"౧) ఇత్యాదిశ్లోకమ్, చిత్రకూటత్తిలే పెరుమాళ్ - "సన్నిధియిలే "ప్రసాదం కర్తుమర్హసి" ౧ ఎన్ఱు, మధ్యమపురుషనాక "విణ్ణప్పమ్ శెయ్దతైయాక్కిలుమ్,

"వస్తుస్వాభావ్యాల్, 'పణ్ణియిలే మనోరథిత్తే ఇప్పడి విణ్ణప్పమ్ "శెయ్యవేణుమ్' ఎన్నుమత్తాలే మనోరథాకారత్తైప్పఱ్ఱ ప్రథమపురుష "వాక్య ఉక్తియాగ ఈట్టిలే వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినార్;

"అత్తై యఱిక్కొణ్డు ఇఙ్గే (మనోరథిత్తు) ఎన్ఱుతు" ఎన్ఱు శణ్డికాట్టుతు.

"ఇత్యేవం విలపన్ దీనః"౩ "నమేశాన్తిర్భవిష్యతి"౪ ఇత్యాదిగళైప్పఱ్ఱ (పెరియ ఆర్తియోడే) ఇత్యాది.

"అభిషిక్ష్వస్వచాద్యైవ"౫ ఎన్ఱు, సద్యఃఫలసిద్ధియపేక్షితై యాయిరుక్కైయాలే,

"ఆర్తస్య సద్యోముక్తిస్స్యాత్"౬ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే అవిలమ్బిత ఫలలాభాకర్భమాన ఆర్త్యతిశయమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తాల్, "ఆర్తప్రపన్నావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే"౭ ఎన్ఱు, శొన్న అఙ్గసాకల్యముమ్ సూచితమ్.

అత్తైయితే, "ఏవముక్త్వామహాబాహుః స్పృశన్ స్వకరేణ యో సుతః। రామస్య శిరసా పాదౌ జగ్రాహ విధివత్పునః॥"౮ ఎన్ఱు, "విధివత్"౮ శబ్దత్తాలే అఙ్గసాకల్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

ఇప్పడి, "అభిషిక్ష్వస్వచాద్యైవ"౫ ఎన్ఱు, ఆశుఫలప్రాప్తిగర్భయాన ఇన్ద ఆర్తప్రపత్తిక్కు, "వధార్థం వయమాయాతాః తస్యవై మునిభిస్సదా। సిద్ధగన్ధర్వయక్షాశ్చ శతస్త్వాం శరణం గతాః॥"౯ ఎన్ఱు, శీఘ్రకాలానవచ్ఛిన్న రావణవధరూపఫలార్థదేవప్రపత్తియిల్ వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱు.

వ్యా.—"పణ్ణియేపిడిత్తు మనోరథిత్తుకొణ్డు శెన్ఱు, "పెరియ ఆర్తియోడే అవర్ - తిరువడిక్కళిలే ప్రపత్తిపణ్ణిన "శ్రీభరతాళ్వానుక్కు, "అప్పడిపణ్ణిన ప్రపత్తియాక్కిలు "నన్ఱు ఆనాలే,

అ.—ఇత్తాల్, "I. భరతప్రపత్తిక్కు అఙ్గవైకల్యముమ్,
II. మిథోవిరుద్ధఫలైకళాన దేవభరతప్రపత్తికళిలే, (౧) పూర్వకృతదేవప్రపత్తిక్కు ప్రథమమ్ ఫలప్రదానముమ్, (౨) అనన్తర [కృత] భరతప్రపత్తిక్కు తదనన్తరమ్ ఫలప్రదానముమ్" ఎన్ఱు, కారణక్రమాల్ ఫలప్రదానముమ్, శొల్లవొణ్ణాతు" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(భరతాళ్వాన్)ఎన్గిఱ అవిత్తాల్, "తిరువాళ్ళియాళ్వాన్' ఎన్ఱా, పోలే, 'అకర్మవశ్యావతారమ్' ఎన్ఱు, సూచితమాకైయాలే, ప్రతిబన్ధకకల్పనముమ్ కూడాతు" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఇప్పడి, "ఫలవ్యభిచారత్తుక్కు అన్యథాసిద్ధి ఇల్లై" ఎన్నుమిడమ్ సూచిక్కప్పట్టతు.

"తథాహి రామో భరతేన తామ్యతా ప్రసాద్యమానశ్శిరసా మహీపతిః। నచైవచక్రే గమనాయ సత్త్వవాన్ మతిం పితుస్తద్వచనే వ్యవస్థితః॥"౧౦ ఎన్గిఱ, అవిత్తైప్పఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పణ్ణిన ప్రపత్తియాక్కిల) ఇత్యాది.

అత్ర ఇమా పూర్వపక్ష సిద్ధాన్తావభిప్రేతౌ :—
"'వ్యభిచారాత్ ప్రపత్తి అనుపాయమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు;
"'ఆత్మానం యుఞ్జీత'౧౧ 'శరణం వ్రజ'౧౨ ఇత్యాదివిధియాలే "ప్రపత్తిక్కు మోక్షత్తుక్కు ఐత్తు నియతసాధనత్వమ్ శొల్లుకైయాలే;
"అల్లతు, ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే అవిశ్వాసమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, "అప్రామాణ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:
"తుల్యన్యాయత్తాలే భక్తిశాస్త్రత్తిలుమ్, కర్మకాణ్డత్తిలుమ్, "అవిశ్వాసమ్ పిఱక్కుమాకైయాలే శాస్త్రమాత్రత్తుక్కు అప్రామాణ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

౧॥ పు. ౪౫౩, ౫ మ్ నోట్టు. ౨॥
౩॥ శ్రీరా. అ. ౯౯ - ౩౭. ౪॥ పు. ౪౫౩, ౮ మ్ నోట్టు.
౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪ - ౮. ౬॥
౭॥ ౮॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪ - ౧౪.
౯॥ శ్రీరా. బా. ౧౫ - ౨౩.
౧౦॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౬ - ౩౩ - ప్రతిష్ఠితఇతిపా.
౧౧॥ మహానారాయణోపనిషత్. ౨౪-౧. ౧౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

అ.—“ ‘భరతప్రపత్తియిలే వ్యభిచారమ్ కాణ్ణైయాలే ప్రపత్తి
“క్కు అనుపాయత్వమ్’ ఎన్నిల్;
“అతిల్, (౧) అఙ్గవైకల్యమాతల్, (౨) ప్రతిబన్ధకమాతల్, విధి
“బలత్తాలే కల్ప్యమాకైయాలే, వ్యభిచారమ్ అన్యథాసిద్ధమ్:
“దేవ భరత ప్రపత్తికళ్ ఫలతోమతో విరుద్ధకళాకైయాలే,
“కారణక్రమాల్ ఫలదానమాకైయాలే వ్యభిచారమేఇల్లై:
“ఆకైయాల్, ‘వ్యభిచారాల్ ప్రపత్తిఅనుపాయమ్’ ఎన్రైఅనుప
“పన్నమ్” ఎన్ఱు, పూర్వపక్షమ్.
అత్రసిద్ధాన్తః:—
“ప్రపదనమ్ అనుపాయమ్;
“భరతప్రపత్తియిల్ వ్యభిచారమ్ కాణ్ణైయాలే:
“సర్వజ్ఞనుక్కు అఙ్గవైకల్యమ్ కల్పిక్కవొణ్ణాతు:
“నిత్యసూరిక్కు ప్రతిబన్ధకముమ్ కల్పిక్కవొణ్ణాతు:
“శత్రుకాలావచ్ఛిన్న ఫలార్థప్రపత్తియైప్పఱ్ఱ, తద
“నవచ్ఛిన్న ఫలార్థప్రపదనమ్ సావకాశమాకైయాలే ఫలతోవిరోధమ్
“ఇల్లామైయాలే కారణక్రమాల్ ఫలదానముమ్ కొళ్ళవొణ్ణాతు:
“ఆకైయాల్, వ్యభిచారమ్ అనన్యథాసిద్ధమ్:
“‘ఇప్పడియాకిల్, శాస్త్రాప్రామాణ్యప్రసఙ్గమ్’ ఎన్నవేణ్ణా;
“కామసాధనవిధికళుక్కు వ్యభిచారమిల్లామైయాలే నిశ్శఙ్క
“ప్రవృత్తికూడుమాకైయాలేతదంశత్తుక్కు అప్రామాణ్యప్రసఙ్గమిల్లైయే:
“మోక్షసాధనవిధికళుక్కుమ్ భరతప్రపత్తివ్యభిచారప్రదర్శనపర
“ఇతిహాసశ్రేష్ఠోపబృంహితఙ్గళాన ‘నాయమాత్మా’౧ఇత్యాది ప్రబలశ్రుత్య
“న్తరానురోధత్తాలే ఫలసంబన్ధప్రాయికత్వమ్ కల్ప్యమాకైయాలుమ్,
“భరతాద్యర్కళ్ - ప్రపత్తిక్కుప్పోలే యదాకదాచిల్ ఫలా
“వినాశావత్తాలుమ్, నిశ్శఙ్కప్రవృత్తి కూడుమాకైయాలే, అప్రా
“మాణ్య ప్రసఙ్గమిల్లై:
“ఆకైయాల్, శరణ్యహృదయానుగుణై యల్లాతప్రపత్తి అను
“పాయమ్:
“ఇప్పడి సిద్ధాన్తయుక్తికళ్, (పెరుమాళ్ మీట్టుకొణ్ణు)
“ఇత్యాదియిల్, తత్సన్దర్శత్తాలే ‘సూచితమ్’; ఎన్ఱు, కణ్ణుకొళ్వతు.

మూ.—శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు, తీమైతాన్నే
నన్మైయాయిత్తు.

వ్యా.—“శరణ్యరాన పెరుమాళ్ - తిరువుళ్ళత్తుక్కు
“అనిష్టమాకైయాలే తీమైయాయ్విట్టతు:
“‘ఏత్తైయేతలర్’౨ ఇత్యాదిప్పడియే, పెరుమాళ్
“తామేవన్దు అఙ్గీకరిక్కప్పెఱ్ఱ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు,
“దోషమేపచ్చైయాక అఙ్గీకరిక్కైయాలే,

అ.—“నచైవ వరశ్రీగమనాయసత్త్వవాన్ మతిమ్”౩ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్
“మతి”౩ శబ్దమ్ ఇచ్ఛావాచకమాకైయాలే, గమనమ్ అనిష్టమాయ్,
“తద్వ్యారాతల్ - ప్రార్థనముమ్ అనిష్టమ్” ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే అదుని
చ్చైయక్కిణార్, (అనిష్టమాకైయాలే) ఎన్ఱు.
“ఇత్తాల్, ‘శరణ్యాభీష్టమానతు, శరణ్యాధీనఫలప్రయోజకమాకా
తు’ ఎన్ఱు, అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్” ఎన్ఱు, కరుత్తు.
(“ఏత్తైయేతలర్”౨ ఇత్యాదిప్పడియే) ఇత్యాది:—
అత్రావతుః:—
“(“ఏత్తై”౨)=జ్ఞానహీనన్;
“(“ఏతలన్”౨)=ఉలకు ఇళ్లాతవన్;
“ “కీళ్మకన్”౨=జన్మవృత్తఙ్గళాల్ అత్యన్తమ్ అపకృష్టన్;
“ “ఎన్నాతు”౨=ఇదోషఙ్గళై ఎణ్ణామల్;
“ “ఎన్రై”౨, కొణ్ణైయాయ్, అత్తాల్ ఏత్తమవరాత్తన్మైతిరా
“నినైక్క అతు:
“ “ఇరఙ్గి”౨=కృపైపణ్ణి;
“ “మఱ్ఱు”౨=పిన్నైయుమ్;
“ “అవర్ క్కు”౨=గుహప్పెరుమాళుక్కు;
“ “ఇన్నరుళ్ సురన్దు”౨=[illegible] కృపైయై ప్రసరిప్పిత్తు’ ఎన్ఱు,
“తుడఙ్గి తిరుమఙ్గైయాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్[illegible]కైయే” ఎన్ఱపడి.
“ “ఎన్నాతిరఙ్గి”౨ ఎన్ఱు, దోషత్తైక్కళైహేతువాక ఆక్కాతే,
అఙ్గీకారహేతువాక్కి ‘ఇరఙ్గి’౨ ఎన్ఱు, అభిక్కియతు” ఎన్నుమభిప్రాయ
త్తాలే (దోషమేపచ్చైయాక) ఎన్ఱతు.

౧॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౩; ముణ్డకోపనిషత్. ౩-౨-౩.

౨॥ పెరియతిరుమొழி. ౫-౮-౧. ౩॥ వా. ౪౫౪, ౧౦మ్ నోట్టు.

గోత్వాదివన్న జాతిత్వం విద్యతే పుణ్యపాపయోః[1][2] । కిన్త్వ శితుఃఖ్యసాధ్యేవ జనకత్వం హిలక్షణమ్॥ ఏవం ప్రపఞ్చితం సమ్య ? దం శ్రీవత్సలాఞ్ఛనైః॥[1][2]

వ్యా॰—"పాతకమాక్కిఅతీమైత్తానే నన్మైయాయ్ 'పిట్టత్తు": ఎన్గై.

"యత్, త్వత్-ప్రియమ్, తదిహపుణ్యమ్; అపుణ్యమన్యత్'౧ ఎన్ఱు, తేపుణ్యపాపలక్షణమ్; ఆకైయాల్, ఇవర్కళ్ - పక్కలిలే కాణలామ్" ఎన్గై.

అ.—"'మత్స్యఘాతో నిషాదానామ్' ౨ ఎన్ఱు, నిషాదనుక్కు "మత్స్యఘాతమ్ జీవికైయాకైయాలుమ్, "అతుతాన్, 'తత్రఇమానిపతనశబ్దోదితాని'౩ ఎన్ఱు తొడఙ్గి, "పక్షిణాంజలచారిణాం, జలజానాం చఘాతనమ్, క్రిమికీటపతఙ్గానాం ఘాతనమ్, "మద్యానుగతభోజనమ్", ఇత్యేతాని మలావహాని'౩ ఎన్ఱు, పాతకమాక్కి "చ్చొల్లప్పడుకైయాలుమ్,

"[తీమై] ఎన్గి అవిత్తు, [పాతకముమ్ విలక్కుమ్] ఎన్ఱు కొణ్డు "పాతకత్తైచ్చొల్లుక్కిఅతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పాతకమాక్కిఅతీమైత్తానే) ఇతి.

"నన్మై, తీమైకళ్ పరస్పరప్రత్యనీకఙ్గళాకైయాలే అన్యోన్యతాదాత్మ్యమ్ అనుపపన్నమ్" ఎన్గి ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ("యత్ త్వత్-ప్రియమ్"౧) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"పుణ్యపాపఙ్గళ్, ఘటపటాదికళైప్పోలే జాతివిశేషవిశిష్ట "తయా సర్వత్ర ప్రతినియతస్వభావఙ్గళన్ఱు,

"కిన్తు, ఇష్టావహమ్ పుణ్యమ్; అనిష్టావహమ్ పాపమ్:

"అతిల్, పుణ్యమ్, ఫలప్రదాతుః ఇష్టమాయ్, తద్ద్వారాకర్తుః "ఇష్టావహమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

"పాపమ్, ఫలప్రదాతుః అనిష్టమాయ్, తద్ద్వారాకర్తుః "అనిష్టావహమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

"ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ దేశకాలాధికారిభేదత్తాలే భిన్నభిన్నఙ్గళాయిరుక్కుమాకైయాలే, దేశకాలాధికార్యన్తరత్తైప్పఱ్ఱ పుణ్యమాయ్ఇరు "ప్పతు, తదన్యదేశాదికళైప్పఱ్ఱ పాపముమాయ్,

"ఇప్పడిపాపముమ్ తచ్ఛేదనపుణ్యమాయిరుక్కుమాకైయాలే, భగవ "దిష్టత్వమ్ పుణ్యలక్షణమ్, తదనిష్టత్వమ్ పాపలక్షణముమాకైయాలే, "నన్మై, తీమైయుమ్, తీమై, నన్మైయుమాక క్కుఱైయిల్లై" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—(శరణ్యరాన పెరుమాళ్ - తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే) ఎన్ఱత్తు, [వు. ౪౫౫, ఐలవరి ౪-౫.]

"'సర్వలోకశరణ్యాయ'౪ ఎన్ఱు, సర్వలోకశరణ్యరామ్ అతుక్కు ఏఱ, వేడర్, వెడువిచ్చి, పక్షి, కురఙ్గు, రాక్షసర్, ముతలాన [వర్కళ్ -]ఇప్పయఙ్గళిల్ తాన్ మున్పాడన్నాయ్, అవర్కళిటుక్కు అవిడత్తే అచ్చెన్ఱు, 'అనుష్ఠానశేషమాక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, 'పితుర్వచననిర్దేశాత్'౫ ఎన్గి అపడియే, 'పితృవాక్యపరిపాలనమ్' ఎన్ఱో, రువ్యాజత్తాలే కాడేఱవెళ్ళున్దరుళిన పెరుమాళుక్కు అనిష్టమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

"'ఏవముక్తస్తు రామేణ భరతః ప్రత్యనన్తరమ్। ఉవాచ †విపులోరస్కస్సూతం పరమదుర్మనాః॥ ఇహ మే స్థణ్డిలే శీఘ్రం కుశానాస్తర సారథే!। ఆర్యం ప్రత్యుపవేక్ష్యామి యావన్మే న ప్రసీదతి॥ అనాహారో నిరాలోకో ధనహీనో యథా ద్విజః। శేష్యే పురస్తాచ్ఛాలాయా యావన్న ప్రతియాస్యతి॥'౬ ఎన్ఱు, శ్రీభరతాఴ్వాన్, పెరుమాళ్ తిరుమున్బే ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణువతాక కుశాస్తరణకల్పనార్థమ్ సారథియాన సుమన్త్రనై నియమిత్తరుళ, అవనుమ్ ఇఙ్గితజ్ఞనాకైయాలే అతువుమ్ పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమపడియై ముఖవిలాసత్తిలే కణ్డు, అవన్, అతు శెయ్యాతిరుక్క;

'సతు రామమవేక్షన్తం సుమన్త్రం ప్రేక్ష్య దుర్మనాః। కుశోత్తరముపస్థాప్య భూమావేవాస్తరత్ స్వయమ్॥'౬ ఎన్ఱు, శ్రీభరతాఴ్వాన్, తామే కుశాస్తరణత్తై క్కల్పిత్తు తిరుమున్బే ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణప్పుక,

'తము వాచ మహాతేజా(ః) రామో రాజర్షిసత్తమః। కిం మాం భరత! కుర్వాణం తాత! ప్రత్యుపవేక్ష్యసి॥'౬ ఎన్ఱు, సర్వజ్ఞరాన పెరుమాళుమ్, తమ్ముడైయ విశ్లేషభయత్తాలే కలఙ్గి, స్వరూపవిరుద్ధమాన స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయిత్త భరతాఴ్వానై క్కుఱిత్తు, 'కిమకృత్యం కుర్వాణం మాం ప్రత్యుపవేక్ష్యసి'౬ ఎన్ఱు, "'శేషియాన ఎనక్కు శేషభూతరాయిరుప్పారై యథేష్టవినియోగమ్ కొళ్ళుకై అకృత్యమ్'' ఎన్ఱు, (౧) శేషభూతనాన ఉనక్కు స్వరూపానురూపమాయ్, (౨) ఎనక్కు అనతిక్రమణీయముమాన ప్రపత్తిరూపమాన ప్రాయోపవేశత్తాలే అత్తైత్తవిర్ప్పిక్కప్పార్క్కిఱాయో?' ఎన్ఱు, అన్ద ప్రాయోపవేశనత్తినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వత్తైచ్చొల్లి,

'బ్రాహ్మణో హ్యేకపార్శ్వేన నరాన్ రోద్ధుమిహార్హతి। న తు మూర్ధావసిక్తానాం విధిః ప్రత్యుపవేశనే॥'౬ ఎన్ఱు, తాముమ్ క్షత్రియనాయ్, పాదుకారూపేణ మూర్ధావసిక్తనాయిరుప్పవైత్తుమ్,

౧॥ అతిమానుషస్తవే, శ్లో. ౫౩.

౨॥

౩॥

౪॥

† "పరమోదారః" ఇతిపా.

౫॥

౬॥ రా. అ. ౧౧౧-౧౨...౧౭.

5-10-99.

ఎ-అ.—'తపసా సేతుబన్ధేన సాగరోచ్ఛోషణేనవా । సర్వథా సుసమర్థోఽస్మిసాగరస్యాస్యలఙ్ఘనే॥' ౧ ఎన్ఱు, సముద్రతరణత్తుక్కు ప్రాయోపవేశత్తై ప్రథమహేతువాక నిశ్చయిత్తుక్కొణ్డు,

'తతశ్చాభ్యాతుమారేభే విభీషణవచశ్శుభమ్।
సుగ్రీవోవిపులగ్రీవ స్సాగరస్యోపవేశనమ్॥
ప్రకృత్యాధర్మశీలస్య రాఘవస్యాప్యరోచత॥'౨

ఎన్ఱు, (1) ధర్మాత్మావాన విభీషణాళ్వానుక్కుమ్, (2) ధర్మశీలనాన తమక్కుమ్, అతు అత్యన్తమ్ సమ్మతమాయిరుక్కైయాలే,

'తతస్సాగరవేలాయాం దర్భానాస్తీర్యరాఘవః।
అఞ్జలింప్రాఙ్ముఖఃకృత్వా ప్రతిశిశ్యేమహోదధేః॥౩
"అద్యమే మరణంవాపి తరణంసాగరస్యవా।"
ఇతిరామోమతింకృత్వా మహాబాహుర్మహోదధిమ్॥
అధిశిశ్యేసవిధివత్ ప్రయతోనియతోమునిః।
తస్యరామస్యసుప్తస్య కుశాస్తీర్ణేమహీతలే॥
నియమాదప్రమత్తస్య నిశాస్తిస్రోఽతిచక్రముః॥' ౪

ఎన్ఱు, ప్రాయోపవేశమ్పణ్ణినతామే,

తమ్మాదుడన్ పిఱన్దవరాయ్, కైకేయీ 'రాజన్!' ఎన్ఱుమ్పాత్తవరాయ్,

'విలలాప సభామధ్యే జగర్హేచపురోహితమ్'౫ఎన్ఱు, అభిషేకప్రసఙ్గమ్ పణ్ణుమవర్కళైయుఙ్కూడ అవర్కళ్ తన్నైయుమ్, అఱుక్కిరుప్పార్కళైయుమ్, 'గురుంరహసిబోధయేత్'౬ఎన్ఱి, ఆశాస్త్రీయమాయ్వైతాయుమ్, పారాతే పాడియుమవరాయ్, 'రాజ్యంచాహంచరామస్య'౭ఎన్ఱు, రుక్కుమవర్ పణ్ణక్కిల,

సముద్రవిషయకప్రాయోపవేశమ్పోలే సర్వాధికారప్రవృత్తిరూపమాన ప్రాయోపవేశత్తుక్కు, 'క్షత్త్రియర్' ఎన్ఱుమ్,'మూర్ధాఽభిషిక్తర్' ఎన్ఱుమ్, శిల అధికారిదోషఙ్గళైచ్చొల్లి, అన్ఱై అకృత్యకరణమాక్కి, 'ఉత్తిష్ఠనరశార్దూల! హిత్వైతద్దారుణంవ్రతమ్'౮ఎన్ఱు, అన్ఱై 'అత్యన్తదారుణమ్' ఎన్ఱు,

ఎ-అ—నిషేధిత్తు, 'ఉత్తిష్ఠత్వంమహాబాహో! మాంచపశ్యశతశోదకమ్' ౯ ఎన్ఱు, ఇప్పడిప్పట్టప్రారమ్భత్తిల్ అన్వయిత్తవైక్కాక విశిష్టవిష్ప్రత్తవేషానురూపజ్ఞానాన ప్రాయశ్చిత్తత్తైవిధిక్క,

అవరుమ్ 'అభ్యుత్థాయజలంస్పృష్ట్వా భరతోవాక్యమబ్రవీత్'౧౦ ఎన్ఱు, 'భక్తిపారవశ్యత్తాలే వరుమవైక్కు ఒరుప్రాయశ్చిత్తమ్ వేణుమో?' ఎన్నుమ్ రహస్యమఱిన్దవరాకైయాలే, లోకాపవాద పరిహారార్థమాన విశిష్టవేషానుగుణ ప్రాయశ్చిత్తమ్ శెయ్యక్కడవతాకైయాలే, పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే, భరతాళ్వాన్ - ప్రవృత్తి నివృత్తియాయిత్తు" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే!.

(దోషమేపచ్చైయాక) ఎన్ఱతు:—[ప్ర. ౪౫౫, మలమరిం.]

"'"విభీషణోమహాప్రాజ్ఞః" ఎన్ఱారన్ఱా'౧౧ ఎన్ఱి, అవాన్తర్ శొల్లుకైయ 'అహమస్యపరాధానామాలయః'౧౨ 'రావణోనామదుర్వృత్తో రాక్షసోరాక్షసేశ్వరః। తస్యాహమనుజోభ్రాతావిభీషణః । నధర్మస్థోఽస్మి' ౧౩ ఇత్యాదిప్పడియే,

గుహప్పెరుమాళ్, వాక్యత్రయత్తాలుమ్కూడ 'విభీషణోమహాప్రాజ్ఞః'౧౧ ఎన్ఱు, శొల్లాతేయిరుక్క,

I. పెరుమాళుక్కు ఉత్కర్షమాక ఇరుక్కుమ్, అవరుడైయ దుఃఖదర్శన మాత్రత్తాలుణ్డాకవేణ్డుకైయాలే,

అన్ద దుఃఖమేతాన్, కీర్తనత్రయత్తాలుమ్ శొల్లప్పట్ట (1)విషయచాపలముమ్, (2) స్వాభావికసర్వజన్తుశాత్రవముమ్, (3)అత్యన్తహీనజన్మముమాకియ (1) జ్ఞాన (2) వృత్త (3) జన్మఉత్కర్ష విరోధికళాలే కబలీకృతనాన ఇరుక్కైక్కాకవేణ్డుకైయాలేయుమ్,

II. ఇప్పడి దోషమేపచ్చైయాక అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ 'ఇన్నానైప్పిళ్ళైయనైయఙ్గీకరిక్కవేణ్డుమతే!' ఎన్ఱు, నమాక్కుఙ్కుత్తియామల్, అనాదికాలమాయ్ తన్ - పక్కల్ప్పోవన్ద్తోరువిషయమ్ లభియామైయాలే, పట్టినియేకిడన్ద వాత్సల్యత్తుక్కు నెఞ్జువర్ణాత్తపడి, 'ఇత్తోరు విషయమ్ నేర్పడవడియే ఇత్తుష్టమక్కుత్తాఙ్గప్పెక్కిఱత్తో!' ఎన్ఱుముకప్పోడేయఙ్గీకరిక్కై యాలేయుమ్,

౧॥ శ్రీరా. యు. ౩, ౨. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౯,౩౩-౩౪.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౨౧, ౧.
౪॥ శ్రీరా. యు. ౨౧, ౮-౧౦. ౫॥ శ్రీ రా. అ. ౮౨, ౧౦.
౬॥ ౭॥ శ్రీరా. అ. ౮౨, ౧౨.
౮॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౧౮.

౯॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౨౩. ౧౦॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౨౪.
౧౧॥ ప్ర. ౪౫౫, ఇమ్పాట్టు. ౧౨॥ భగవచ్ఛాస్త్రే.
౧౩॥ శ్రీరా. యు. ౧౭, ౧౦.

ఎ-అ.—III. అప్పడి యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్, నాలుపేరిల్ ఒరువరాక అఙ్గీకరియాతే, తమక్కు ఔపాధికమాన అన్యవృత్తి స్వాభావికమాకప్పెరాను, తమ్మోడొక్క సమానసంపద్వానా యిరుక్కైయాలేయుమ్,

IV. 'జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్'[౧] ఎన్ని, అప్పడియే తన్నక్కు ధారకరాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

V. 'రామస్యాత్మసమస్సఖా'[౨] ఎన్నుమ్, 'శిరణిన్దతోళ్ళ్వైన్నై'[౩] ఎన్నుమ్, ఇవరై విశేషిత్తు అఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్,

VI. 'ఇఙ్గొణ్డ్'[౪] ఎన్ను, వళ్ళియడికెడాన్నైక్కాక అవరై 'శృఙ్గిబేరపురత్తిలేయేఇరుమ్' ఎన్ను, నియమిక్కైయాలే, వళ్ళివళిప్పాక్కిఅ ఇవరుడైయ హీనవృత్తియైయుమ్, ఇప్పాశురమ్ శొల్లుక్కిఅ అళ్వారుడైయ వళ్ళివళిత్తైపోలే భోగ్యమాకక్కొళ్కైయాలేయుమ్,

పెరుమాళ్ ఇవర్-విషయత్తిల్ పణ్ణియరుళిన విశేషాఙ్గీకారత్తక్కెల్లామ్ దోషమొళ్ళియపచ్చ్యయిల్లై" ఎన్ను, కరుత్తాలే.

("విశ్రైయేత్తలఙ"[౪]) ఎన్ని, అపాట్టిల్, "ఇఙ్గొణ్డ్"[౪] ఎన్ని, అపదత్తిఘడైయవ్యాఖ్యానత్తిల్, "పడైవీడుకెడామైక్కాక ఒరువనైవైత్తోమ్, వళ్ళియడికెడామైక్కాక నీరిఙ్గిరుమ్"[౫] ఎన్ను, అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఅవిడత్తిల్ వళ్ళివళిప్పాక్కిఅ చోరకృత్యత్తైయుమ్, వళ్ళిప్పిళివైయుమ్, కాట్టక్కడవతాయ్, ఇరుచ్చొల్లాన "వళ్ళియడి"[౫] ఎన్ని, అశబ్దత్తైయరుళిచ్చెయ్తతుక్కు ఇరణ్డుభావముణ్డు.

అతావతు:—

"I. 'భరతనుక్కు జన్మసిద్ధమానరాజ్యపరిపాలనమ్ నమక్కు ఇష్టమానాపోలే, ఉమక్కుజన్మసిద్ధమానవళ్ళివళిప్పుమ్, అగ్నీషోమీయహింసై పోలే, నమక్కు ఇష్టమాయిరుక్కైయాలే, అవనై, అతుక్కువకుత్తతానపడైవీట్టిలేనామ్వైక్క ఇరుక్కిఅపోలే, నీరుమ్వళ్ళివళిప్పుముత్తలాన ఉమ్ముడైయ జన్మసిద్ధమానశెయలుక్కు వకుత్తతాన శృఙ్గిబేరపురత్తిలే నామ్వైక్క ఇరున్దుకొణ్డు అతుకెడాతపడి పరిపాలనమ్ పణ్ణికొణ్డిరుమ్' ఎన్ని, అపెరుమాళుడైయ అభిప్రాయముమ్,

II. తాఙపోనపిన్బు తిరువయోధ్యైయిలిరున్దు తమ్మైక్కాణ

ఎ-అ.—వరుమవర్కళుక్కు తామ్ పోనవళ్ళి పిటిపుతడుమాఱి పోక్కామల్ తమ్మళవుమ్ వరుమ్ పడికాట్టికొడుత్తు పణ్ణవేణ్డుమ్ అతివాహిక కృత్యత్తుక్కువకుత్తతాన 'ఇఙ్ఙ్శృఙ్గిబేరపురత్తిలేయేఇరుమ్'[౫] ఎన్ను, పెరుమాళ్ - నియమనమాక గుహప్పెరుమాళ్ అభిప్రాయముమ్,

ఆక ఇరణ్డు భావత్తైయుమ్ తోన్ఱివిప్పిక్కవేణుమ్" ఎన్నుమతు.

ఆక ఇప్పడి ఇరణ్డు భావముణ్డాకైయాలే, ("పాతకమాకిఅతీన్నైతానే నన్నైయాయ్విట్టతు" ఎన్నై,) ఎన్ను, ఇఙ్గుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు.
[పు. ౪౫౬. ఇడవరి ౨-౩.]

"ఇవ్వడిగుహప్పెరుమాళుక్కు పరహింసై జన్మసిద్ధమేయాకిలుమ్, మహాపాపరూపమాన అతు పెరుమాళుక్కు అభిమతమాకలామో?" ఎన్ని, అశఙ్కైయిలే "అతువుమ్పుణ్యమ్" ఎన్నై, క్కాక పుణ్యపాపలక్షణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఅర్, ("యత్త్వత్ప్రియమ్"[౬]) ఇత్యాదియాల్.

ఇత్తాల్, "'యదినామనవర్తేయ జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః ।
మమవర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాఃపార్థ! సర్వశః॥

ఉత్సీదేయురిమేలోకా(ః)నకుర్యాంకర్మచేదహమ్ ।
సంకరస్యచకర్తాస్యాముపహన్యామిమాఃప్రజాః॥'[౭]

ఎన్నిరుక్కుమవఙతానే రాసక్రీడైయిలుల్లోకమాక వళ్ళిచ్చాడుమళవిల్, గోపికైకళ్ శెయ్త గురుజనాతిక్రమాదికళెల్లామ్ భగవదభిమతత్వమాకిఅ పుణ్యలక్షణాక్రాన్తమాయ్, ఉపాదేయమాయ్విట్టాపోలే,

గుహప్పెరుమాళుడైయ పరహింసైయుమ్, స్వతన్త్రనాన పెరుమాళుక్కు అభిమతమాకైయాలే పుణ్యలక్షణాక్రాన్తమాయ్కొణ్డు ఉపాదేయమాకక్కుఱైయిల్లై"; ఎన్ను, శొల్లప్పట్టతు.

ఆనైయిలే, గుహప్పెరుమాళ్ విషయత్తిల్ పెరుమాళుక్కు ఉణ్డాననిలైయైస్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్ పారతన్త్ర్యమాక చొల్లుక్కిఅతు?.

౧॥ గీ - ౭ - ౧౮. ౨॥
౩॥ ముత్తలాయిరమ్. ౩-౧౦-౪. ౪॥ పు. ౪౫౭, ౧౧మ్నోట్టు.
౫॥ శ్రీనికేతనముద్రాశాలాముద్రిత పెరియతిరుమొళి వ్యాఖ్యా కోశే, పు. ౩౫౪. వరి౪.

౬॥ పు. ౪౫౬, ౧మ్నోట్టు. ౭॥ గీ. ౩, శ్లో. ౨౩-౨౪.

మూ.—౧౮౬. సర్వాపరాధజ్ఞలుక్కుమ్ ప్రాయ
శ్చిత్తమాన ప్రపత్తియాను,

వ్యా.—౧౮౬. "ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్, శరణ్య హృదయానుసారియల్లాతపోదు, అపరాధకోటిఘటిత మామ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్ దార్ కీழ్;

"ఇతుతాన్ ఇవనుడైయపూర్వవృత్తత్తైప్పార్త్తాలుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారరుడైయ అనుష్ఠానప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (సర్వాపరాధజ్ఞలుక్కుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

అ.—౧౮౬. వృత్తానువాదపూర్వకమ్ సఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్) ఇత్యారభ్య, (అనుష్ఠాన ప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్) ఇత్యన్తేన.

(ఇతుతాన్ ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తత్తై) ఇత్యాది:—

ఇత్తాల్, "అనుపాయత్వప్రయోజకమాన అపరాధ కోటిఘటితత్వత్తిలే శరణ్యహృదయాననుగుణత్వ రూపకారణత్తై పూర్వవాక్యత్తాలే వ్యఞ్జిప్పిత్తు, ఇన్ద వాక్యత్తాలే అతిల్, ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తరూపకారణాన్తరత్తై వ్యఞ్జిప్పిక్కైయాలే, ఏకకార్య కారణ ద్వయాత్మక నిర్వాహక సఙ్గతి ఇఙ్గే అనుసన్ధేయై" ఎన్ఱు, సూచితమ్

"'అపరాధభూయిష్ఠ చేతనకర్తృకమాకైయాలే, ప్రపదనన్దానుమ్ "అపరాధకోటి ఘటితమాయిరుక్కుమ్ ;

"ఇత్తై యనుష్ఠిత్త భాష్యకారర్ స్వపూర్వవృత్తత్తై యనుసన్ధిత్తు, "ఇత్తై "అపరాధమ్" ఎన్ఱు నినైత్తు క్షమణమ్ పణ్ణుకైయాలే': ఎన్ఱు, "అనుమానేన జ్ఞాపిక్కైక్కాక లిఙ్గదర్శనవిధయా భాష్యకార క్షమణానుష్ఠాన ప్రదర్శనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక) ఇత్యాది.

మీ.—౧౮౬. "నను! ఏవమపి అభిమతకాలవ్యభిచారేపి, ఫలావ్యభిచారాత్, ఉపాయత్వేతి తిష్ఠత్వేవ?" ఇత్యత్రాహ, (సర్వాపరాధ) ఇతి.

మీ.—సఙ్గతిస్స్ఫుటా.

[సంశయస్తు:—](1) "'స్వగతస్వీకారః ఉపాయోభవతి?,

"(2) ఉతన?' ఇతి.

"తదర్థమ్, (3) అస్య 'అపరాధకోటిస్పర్శవతి?,

"(4) ఉతన?' ఇతి.

"తదర్థమ్, '(5) భాష్యకారాద్యనుష్ఠితక్షమణమ్ ఉపపద్యతే?,

"(6) ఉతన?' ఇతి.

"యదానోపపద్యతే, తదా ప్రాయశ్చిత్తియత్వాదర్శనేన పాపకోట్యఘటితతయా ఉపాయత్వమ్;

"యదాక్షమణంసఙ్గతమ్, తదా, ప్రాయశ్చిత్తియత్వేన అపరాధకోటిఘటితతయా అనుపాయత్వమ్" ఇతి.

"పూర్వపక్షస్తు:—

"స్వగతస్వీకారస్య అపరాధత్వోక్తిరయుక్తా;

"(౧) అనిషిద్ధత్వాత్:

"(౨) తత్కరణే ప్రాయశ్చిత్తాభిధానాచ్చ:

"ప్రత్యుత సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తత్వమ్, ప్రపత్తేః శ్రూయతే.—

"'తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః'[1] ఇతి:

"న చ భాష్యకారానుష్ఠిత క్షమణాత్ అపచారత్వావగమః;

"ఉక్తబాధకబలేన తస్య అన్యతాత్పర్యాత్": ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"స్వగతస్వీకారః అపచార ఏవ;

"తత్ అనుష్ఠాయ భాష్యకారేణ ప్రాయశ్చిత్తస్య అనుష్ఠితత్వాత్:

"న చ తత్, అన్యాభిప్రాయమ్;

"స్వారసికత్వే బాధకాభావాత్:

"లోకే వ్యభిచారిప్రార్థనాదృష్టాన్తబలేన తదుపపత్తేః:

"న చ అనిషిద్ధత్వం తథాత్వే;

"'ధర్మాన్ పరిత్యజ్య'[2] ఇతి స్వగతస్వీకారస్యాపి నిషేధాత్:

"'మన్మనా (ః) భవ'[3] ఇతి అవ్యవహితశ్లోకే, స్వగతస్వీకారస్య విహితత్వేన 'ధర్మ'[2] శబ్దాసంకోచాచ్చ తన్నిషేధోపపత్తేః:

"న చ విహితస్య నిషేధాయోగః;

౧॥ మహానారాయణోపనిషత్ - ౨౮ - ౧.
౨॥ గీ. ౧౮ - ౬౬. 3॥ గీ - ౧౮- ౬౫.

ఇతిస్ఫుటీకర్తుమేవభాష్యకారైరనుష్ఠితం। దృష్టాన్తంసూచయన్నాహ (అవరాధ) ఇత్యాదిభిస్ స్ఫుటమ్॥.—‘‘అహమస్మి’’ ఇత్యాదిరీత్యాపరాని

మీ.—‘‘కర్మయోగాదివత్ అనిష్టఫలకత్వసూచనార్థాత్వాత్:

‘‘నచ శ్రుతఫలాతిరిక్తతాత్పర్య విషయఫలాసమ్భవః;

‘‘అత్యన్తపారతన్త్ర్యస్థాపనస్య శాస్త్రహృదయత్వాత్:

‘‘అతః, స్వగతస్వీకారస్యాపి ప్రాపకాన్తరతుల్యయోగక్షేమత్వా

‘‘త్ అపాయత్వందుష్పరిహరమ్;

‘‘[నచ?]‘తర్హి భాష్యకారేణ షడఙ్గప్రపత్త్యనుష్ఠానాసంభవాత్,

‘‘ప్రమాణానుపపత్తిః’;

‘‘‘కేవలమ్ అధికారివిశేషణభూతే ఉపాయప్రార్థనాయాశ్శరణ్య

‘‘హృదయానను సారిత్వే సతి అవచారత్వసంభవే, సాధనభూతగోప్తృ

‘‘త్వప్రార్థనాయా (ః) రక్షక హృదయానను సారిత్వే అపచారత్వమ్

‘‘కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్’ ఇత్యభిప్రాయేణ విరక్తభాష్యకారాద్యదా

‘‘హరణోపపత్తేః:

‘‘వస్తుతశ్శరణ్యహృదయానను సారే, శరణాగతేరపిఫలవ్యభిచారః.

‘‘అపరాధకోటిఘటితత్వంచసమానమ్:

‘‘‘షడఙ్గస్యతు సాధనత్వాత్ కర్మయోగాదితుల్యత్వమ్’ ఇత్యభి

‘‘ప్రాయేణ, రక్షకహృదయానను సారేభవతి;

‘‘షడఙ్గన్యాసఫలతి.

‘‘తత్ఫలభూతంపారతన్త్ర్యమ్, శరణాగతిఫలభూత అత్యన్త

‘‘పారతన్త్ర్యాపేక్షయాదుర్బలమ్;

‘‘సాధనదశాయాం స్వస్వీకారాతిరిక్తస్వయత్నత్యాగస్య, ఫలద

‘‘శాయాం కైఙ్కర్యనిష్ఠాయాశ్చ, సత్త్వేపి, స్వభోక్తృత్వపరిత్యా

‘‘గాత్:

‘‘‘తస్యచ కేవల భోగ్యత్వలక్షణ పురుషార్థకాష్ఠాత్వాయ

‘‘విరహేత్ అనర్థత్వమ్’ ఇత్యర్థః:

‘‘గోప్తృత్వవరణం, గోప్తృ హృదయానను సారిచేత్।

‘‘అపరాధస్యకోటౌస్యాత్ :తద్ద్వారాప్రార్థనావిధిః॥

‘‘యదాఽతదనుసారిస్యాత్, ఆత్మనాశఫలంభవేత్।

‘‘ప్రాపకాన్తరతుల్యత్వం షడఙ్గస్యహివిద్యతే!’’ ఇతి.

25-10-99.

మూ.—అపరాధకోటియిలేయాయ్,

ప్రామాణమ్పణ్ణవేణ్డుమ్పడి నిల్లానిన్ఱతిఱే?.

వ్యా.—‘‘‘అహమస్మ్యపరాధానామాలయః’౧

‘‘ఎన్గిఱపడియే, అపరాధఙ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్కలమాయిరు

‘‘క్కిఱ ఇచ్చేతనన్ - ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే,

అ.—మూలత్తిలే, ‘‘‘సర్వ పాపఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాన’

ఎన్నాతే, [సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్]ఎన్గిఱవిదు, శరణాగతి లక్షణవాక్య

ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(‘‘అహమస్మి’’౧) ఇత్యాది.

(‘‘అపరాధానామాలయః’’౧) ఎన్గిఱవిదుక్కు అర్థమ్, (అప

రాధఙ్గళుక్కెల్లామ్) ఇత్యాది.

(కొళ్కలమ్)—భాజనమ్.

‘‘త్వమేవ ఉపాయభూతోమేభవ’’ ౨ ఎన్గిఱవిత్తై

యటొక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్తియై) ఇత్యాది.

‘‘‘ప్రాయఃపాపం విజానీయాత్ చిత్తం తస్యవిశోధనమ్’’*

‘‘ఎన్ఱు ప్రాయశ్చిత్తశబ్ద నిర్వచనమ్ :

‘‘అతిల్, పాపేనిమిత్తే నైమిత్తికమాక విధిక్కప్పడుమతిలే,

‘‘ప్రాయశ్చిత్తశబ్దమ్ వర్తిక్కుమ్ :

‘‘(౧) ఇఙ్గు, అప్పడి, (శరణాగతి) విధానమ్, సర్వపాపే

‘‘నిమిత్తేనైమిత్తిక విధానమల్లామైయాలుమ్,

‘‘(౨) ‘త్వా’౩ ఎన్ఱు, ప్రపత్తి విశిష్టనై అనువదిత్తు, సిద్ధోపాయ

‘‘విషయత్తిల్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్,

‘‘(౩) ‘ఏక’ ౩ శబ్దత్తాలే ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు పాపనివృత్తి

‘‘హేతుభూతప్రసాద జనకత్వమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలుమ్,

‘‘(౪) ‘త్వా’౩ ఎన్గిఱవిడత్తిల్, అధికారి విశేషణతయా

‘‘అనూదితమాకైయాలుమ్,

‘‘ఇన్ద ప్రపత్తియిలే చాన్ద్రాయణాదివత్ ప్రాయశ్చిత్త శబ్దమ్

‘‘వర్తియాతాకిలుమ్, పాపనివృత్త్యుపాయవిధౌ అధికారతయా

‘‘అనూద్యమానత్తైప్పఱ్ఱ ఇతుక్కు ప్రాయశ్చిత్త వ్యపదేశమ్’’;

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే)ఇత్యాది.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే, *

౨॥ ౩॥ పు, ౪౫౯, అడినోట్టు.

వ్యా.—‘‘ ‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’౧ ‘‘ఎన్నప్పడి ఇవనళవిల్ సర్వేశ్వరన్ - తిరువుళ్ళమ్‌ప్రస ‘‘న్నమాయ్ ఓడుకైయాలే, సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్ ‘‘ప్రాయశ్చిత్తమాయిత్తే ప్రపత్తియాన్ ఇరుప్పతు?;

‘‘ఇప్పడి ఇరుక్కుమ్ ప్రపత్తియై, ‘త్వత్-పాదారవిన్ద ‘‘యుగలమహంశరణంప్రపద్యే’౨ ఎన్ఱు పణ్ణియరుళిన భాష్య ‘‘కారర్ కుఱ్, స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తవాఱే అఙ్కు ‘‘న్నానుమ్ అపరాధకోటియిలేయామ్,

అ.—‘‘ ‘ఇవన్ పణ్ణిన ప్రపత్తియాలే’ ఎన్నాతే (పణ్ణవే) ఎన్ఱు, ఉ విత్తాల్, ప్రాయశ్చిత్త వ్యపదేశమ్ భాక్తమ్’’ ఎన్ఱు సూచితమ్.

‘‘ ‘ప్రసాదనానాంసర్వేషాం శ్రేయసీశరణాగతిః’౩ ఎన్ఱు, అవిత్తు, ప్రాయిశ్చిత్తఫలసంబన్ధపరమ్’’ ఎన్నుమిత్తైయుటాఙ్ఱు (ప్రసన్నమాయ్) ఇత్యాది.

‘‘ ‘ద్వయత్తిల్, ‘‘ శ్రీమన్ ! నారాయణ!’’౪ ఇతిసంబుద్ధ్యన్తమ్;

‘‘ తవ’’ ఎన్ఱు, షష్ఠ్యన్తమ్ అధ్యాహార్యమ్’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే. గద్యత్తిలే (‘‘త్వత్- పాదారవిన్ద’’౨) ఇత్యాదికమ్’’ ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

‘‘స్వపూర్వవృత్తత్తిలే ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకాత్వపరాధత్వ మాత్రోప ‘‘స్థితియాలే తన్నివృత్త్యర్థమ్ ప్రపత్తియైప్పణ్ణియరుళినపిన్బు, విమర్శదశై ‘‘యిలే వక్ష్యమాణ దృష్టాన్తానుసన్ధానత్తాలే, అన్దపూర్వ వృత్తత్తిలే ‘‘ప్రపత్తిగతాపరాధత్వ ప్రయోజకతోప స్థితియుణ్డానపడియాలే, తాదృశ ‘‘ప్రపత్తిరూప అపరాధత్తుక్కుమ్, స్వాత్మకాపరాధత్తుక్కుమ్, స్వపర ‘‘నిర్వాహకతయాస్వయమేవ నివర్తకమాన క్షమణమ్ పణ్ణవేణ్డుమా ‘‘కైయాలే అనవస్థై ఇల్లై’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్వపూర్వవృత్తత్తై అనుసన్ధిత్తవాఱే) ఇత్యాది.

వి-అ.—౧౪౬. (ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే) ఎన్ఱతు, ‘‘భగవత్- ప్రవృత్తివిరోధి స్వప్రవృత్తినివృత్తి ద్యోతకమాన ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే’’ ఎన్ఱపడి.

(స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తవాఱే) ఎన్ఱతు, మేల్ ‘‘అనాదికాలప్రవృత్త’’౨ ఇత్యాదియాలే.

‘‘స్వపూర్వవృత్తత్తుక్కు క్షమైకొళ్ళుకైయాలే, ‘త్వత్-పాదారవిన్దయుగలశరణంమహాంప్రపద్యే’౨ ఎన్ఱు, శెయ్తరుళిన ప్రపత్తిక్కు మేలెల్లామ్,

వ్యా.—‘‘ ‘త్వమేవమాతాచ’౫ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ఇత్తలై ‘‘యిల్ అపరాధత్తై పొఱుక్కైక్కు ఉపాసన బన్ధవిశే ‘‘షఙ్గళై ఎల్లామ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తుక్కొణ్డు,

అ.—(‘‘త్వమేవమాతాచ’’౫ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి) ఎన్ఱతు: —

‘‘(‘‘త్వమేవమాతాచ’’౫)—గర్భవాసత్తిలే తుడఙ్గి రక్షిక్కుమ్ మాతా ‘‘వైప్పోలే, మేల్ సృష్ట్యర్థమాక వయిఱ్ఱిలే వైత్తు రక్షిక్కుమవన్ నీ;

‘‘ ‘పితాత్వమేవ’౫—మాతావుక్కుమున్నే ఉత్పాదకనాయిరుక్కుమ్ ‘‘పితా ఇరుప్పతి?;

‘‘ ‘త్వమేవబన్ధుశ్చ’౫—నాన్ పత్తికెడ పత్తియాతపడి ఎన్నైక్కై ‘‘ఇరుక్కనియమిత్తు నల్ వళియే పోక్కుమ్ బన్ధువుమ్ నీయే;

‘‘ ‘గురుస్త్వమేవ’౫—ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుమ్ ఆచార్య ‘‘నుమ్ నీయే;

‘‘ ‘త్వమేవవిద్యా’౫—ఉపదేశిత్త జ్ఞానముమ్ నీయే;

‘‘ ‘ద్రవిణంత్వమేవ’౫—‘ధనంమదీయమ్’౬ ఎన్ఱు, అప్పడియే, ఎన ‘‘క్కు పరమధనముమ్ నీయే;

‘‘ ‘త్వమేవసర్వం మమదేవదేవ!’౫—సర్వత్తైయుమ్ విట్టు దేవరైయే ‘‘పఱ్ఱిన ఎనక్కు సర్వముమ్, ‘అయర్వఱుమమరర్ కళతిపతి’* యాన ‘‘దేవరే; సర్వమ్’౫ ఎన్ఱతు అనుక్తత్తై;

‘‘ ‘పితాసిలోకస్య’౭ పూర్వవదర్థమ్;

‘‘ ‘త్వమస్యపూజ్యశ్చ’౭— సర్వచేతనర్ క్కుమ్ పూజ్యనానవన్;

‘‘ ‘గరీయాన్ గురుః’’౭— ‘గరీయాన్ బ్రహ్మదఃపితా’౮ ఎన్ఱు, ‘‘పూజ్యత్తైయిల్ ఎల్లై శొల్లుకిఱతు:

‘‘ ‘నత్వత్సమోస్త్యభ్యధికః కుతోన్యః’౭—వ్యతిరిక్త సమస్తపదార్థఙ్గ ‘‘ళిలుమ్ కాట్టిల్ ఒప్పిల్లాత స్వభావత్తైయుడైయవన్’’; ఎన్ఱపడి.

‘ ఇత్తిల్, ప్రసాదనప్రకరణానుగుణమాక (‘‘తస్మాత్ ప్రణమ్య’’౭) ఇత్యాదియిలే (‘‘తస్మాత్’’౭) ఎన్ఱు, అవిత్తాలే క్షమాహేతు మాతృత్వాది సంబన్ధ విశేషఙ్గళైప్పరామర్శిక్కిఱతు’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పొఱుక్కైక్కు ఉపాసనబన్ధ విశేషఙ్గళై) ఇత్యాది.

౧॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౨॥ గద్యమ్. ౧.
౩॥ ముముక్షుప్పడి. వా. ౨౧. ౪॥
౫॥ ప్రథమగద్యే ఉదాహృతోయం శ్లోకః- ౭ గీ-౧౧-౪౩-౪౪.
* తి. వా. ౧-౧-౧. ౬॥ స్తోత్రరత్నే, శ్లో. ౩౦.
౮॥ మనుస్మృ - ౨ - ౧౪౬.

‘‘అపరాధే ప్రవృత్తిస్స్యాదియమ్’’ ఇత్యనుచిన్త్యచ,| యథార్జునకృష్ణసుతాణ్, బన్ధాణ్ స్వాంశ్చ, విచిన్తయణ్॥, తథాత్తైరేవవచస్సైఃతమామ

ఎ-అ.—అనిష్టనివర్తన ఇష్టప్రాపణప్రార్థనమాక చ్చొల్లిలా యిరుక్క, కీళ్ప్పణ్ణిన ప్రపత్తిక్కాన్ అపరాధకోటియిలేయాయ్, అతు క్కు మేల్ క్షామణమ్ పణ్ణిక్కొణ్డమైయై శ్రీగద్యత్తిల్ శొల్లుమ్పడి ఎఙ్ఙనే?’’ ఎన్నిల్;

‘‘అపివధ్యం ప్రపన్నం నప్రతిప్రయచ్ఛన్తి’’[1] ఎన్ఱుమ్,

‘‘ఆర్త్తోవాయదివాదృప్తః పరేషాంశరణంగతః। అరిఃప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యఃకృతాత్మనా॥’’[2] ఎన్ఱుమ్,

ఒరుబన్ధముమిన్ఱిక్కే, శత్రువాయిరున్దానేయాకిలుమ్, ప్రపత్తిమాత్రత్తాలే రక్షిక్కవేణ్డియతాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భాష్యకారర్ అన్దప్రపత్తియై పూర్ణమాకప్పణ్ణివైత్తుమ్,

ఇప్ప్రపత్తియన్ఱిక్కే, (౧) స్వపూర్వవృత్తత్తైయుమ్,

(౨) కణ్ణనుడైయ మేన్మైయైయుమ్, కణ్డు నడుఙ్గిన అర్జునణ్, కేవలం బన్ధఙ్గళై చ్చొల్లి, క్షమైకొణ్డపడియే,

అవణ్-పాశురమేకొణ్డు ‘‘త్వమేవమాతాచ’’[3] ఇత్యాదియాలే, సర్వవిధబన్ధఙ్గళైయుమ్ శొల్లి ‘‘తస్మాత్’’[3] ఎన్ఱు, అబ్బన్ధజాతత్తైయే హేతువాక్కికొణ్డు క్షమైకొళ్ళుకైయాలే,

‘‘అవర్ పణ్ణిన ప్రపత్తియుమ్, స్వపూర్వవృత్తక్షామణత్తుక్కు ఉడలాకాత్తమాత్రమన్ఱిక్కే మేల్ చ్చొల్లప్పుక్కుకిఱ అభిసారికాస్వపతి పార్థనాన్యాయత్తాలే అపరాధకోటిఘటితమాయ్ విట్టతు’’ ఎన్నుమిడముమ్ శ్రీగద్యత్తిలే పూర్వోత్తరపర్యాలోచనత్తాల్ సిద్ధమిఱే?.

ఇవ్విడత్తిల్, (౧) ‘‘భాష్యకారర్, శేషావతారమాయిరుక్క, ‘అవరుక్కు పూర్వవృత్తమ్ శిలతుఉణ్డు’ ఎన్ఱుమ్, ‘తత్పర్యాలోచనత్తాలే ప్రపత్తియుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయ్ విట్టతు’ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయుచితమో?,

(౨) ‘పిన్బుళ్ళారై యెల్లామ్ ఇప్పడి యనుష్ఠిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారర్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్తై అవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక భావిత్తారిత్తనై’ ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డావో?,’’ ఎన్నిల్;

ఇప్పడి భాష్యకారర్ ప్రపత్తి భావనామాత్రమాకిల్, అవరుక్కు పెరుమాళ్ వరప్రదానమ్ పణ్ణినతుమ్, భావనామాత్రమాకవేణ్డుకైయాలే,

ఎ-అ.—‘‘ఉక్త్యాధనఞ్జయ! విభీషణలక్ష్యయాతే ప్రత్యాయ్య లక్ష్మణమునేర్భవతావితీర్ణమ్। శ్రుత్యావరంతదనుబన్ధమదావలిప్తే నిత్యం ప్రసీదభగవణ్! మయిరఙ్గనాథ!॥’’[4] ఎన్ఱు, న్యాసతిలకత్తిలే వేదాన్తాచార్యర్-శ్రీసూక్తియుమ్,

‘‘ఇన్ద వరఙ్గత్తిఱ్కొత్తిరుమ్’ ఎన్ఱు, రఙ్గరెన్ద యతిరాశర్ క్కున్దవరమ్ శిన్దై శెయ్యిల్ నమ్ముతన్తో,’’[5] ఎన్ఱుమ్, ‘‘సాచత్వనైవకమలా రమణేర్థితా యత్ క్షేమస్సఏవహియతీన్ద్ర! భవచ్ఛ్రితానామ్।’’[6] ఎన్ఱుమ్, మణవాళ మహాముకిళ్ శ్రీసూక్తియుమ్,

విరుద్ధార్థకమామాకైయాలే, భాష్యకారరుడైయ ప్రపత్తి, పారమార్థికమాకవేణుమ్;

‘‘అతు ఎఙ్ఙనే?’’ ఎన్నిల్;

ప్రజైకెయ్తికుమ్ ఱిత్తై అత్తోడుక్తాన బన్ధత్తాలే మాతాపితాక్కళ్ ‘‘తఙ్గళుక్కు’’ ఎన్ఱు, ఏఱిట్టుకొణ్డు తాఙ్గళ్ మున్నిన్ఱు, పాటు ప్పిత్తుక్కొళ్ళుమాప్పోలే, భాష్యకారరుమ్ అస్మదాదిక్కళోడు ఉక్తాన బన్ధానుసన్ధానత్తాలే నమ్ముఱ్ఱఙ్గళైయెల్లామ్ తణ్-తలైయిలే ఏఱిట్టు కొణ్డు సర్వేశ్వరణ్-సన్నిధియిల్ ప్రార్థిత్తు క్షమైకొళ్ళుకైయాలే, భాష్యకారర్ శెయ్తరుళిన ప్రపత్తి పారమార్థికైయాకక్కడవతు.

‘‘ఆనాల్, ‘‘మాయాందాసభూతశ్శరణాగతోస్మి తవాస్మి దాసః’ ఇతివక్తారంమాంతారయ’[7] ఎన్నలామో!, ‘‘తవాస్మిదాసః’’[7] ఇతివక్తారంమాంప్రతిమదీయాన్ మాయాంతారయ’ ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డావో?’’ ఎన్నిల్;

భాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్త ‘‘మామ్’’[7] ఎన్ఱ, అశబ్దత్తిల్, అస్మదాదికళ్ అన్తర్భూతరాకైయాలే, విరోధమిల్లై.

‘‘అతు ఎఙ్ఙనే?’’ ఎన్నిల్;

‘‘ఒరుకుటుమ్బియాయిరుక్కుమవనై ఒరువణ్, ‘ఉనక్కు దినమొన్ఱుక్కు ప్పడిఎవ్వళవు శెల్లుమ్’ ఎన్ఱు, కేట్టాల్, తన్నభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినారెల్లారైయుమ్, ‘తాణ్’ ఎన్ఱ, అశొల్లుక్కుళ్ళే శేర్త్తుక్కొణ్డు, ‘ఎనక్కు నాళొన్ఱుక్కు కలనెల్లుపిడిక్కుమ్’ ఎన్ఱు, శొల్లుమ్ వఴక్కచ్చొల్లుణ్డిఱే?:

అతుపోలే, ఇఙ్గుమ్, ‘మామ్’[7] ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కుళ్ళే అస్మదాదికళై చ్చేర్త్తుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్తరుళుకైయాలే, విరోధమిల్లై’’ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౮, ౨౮.
౩॥ పు. ౪౬౧, ౫ఆమ్ పాట్టు.
౪॥ ౫॥ ఆర్త్తిప్రబన్ధమ్. పాట్టు. ౬౦.
౬॥ యతిరాజవింశతి, శ్లో. ౧౮. ౭॥ గద్యమ్. ౧.

"ప్రపత్తేరనిషిద్ధత్వాత్, ప్రాయశ్చిత్తావిధానతః।సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తత్వాత్,విధిబలాదపి॥ వక్తవ్యంనాపరాధత్వం; తస్మిౙ్ సత్యపివత్సలః।,

వ్యా.—"'తస్మాత్ ప్రణమ్య'౧ ఇత్యాదియాలే, "'ఇప్పడితిరుమున్బేకూశాఘల్ వన్దునిన్ఱు, ప్రపత్తిపణ్ణినఇవ్వ "పరాధత్తై పొఱుత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, క్షామణమ్ పణ్ణ "వేణ్డుమ్పడి నిల్లానిన్ఱతిఱే?" ఎన్నై.

అ.—(తస్మాత్ ప్రణమ్య' ౧ఇత్యాదియాలే) ఎన్ఱత్తు,

"("తస్మాత్"౧)—'త్వమేవమాతాచ'* ఇత్యాదియాలేశొన్న "సర్వవిధబన్ధువుమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి;

("ప్రణమ్య"౧)—మానసమాన్నదణ్డన్;

'ప్రణిధాయకాయమ్'౧—కాయికమాన్న దణ్డన్;

ఇరణ్డైయుమ్ శొల్లుకైయాలే వాచికమ్ అర్థాల్ సిద్ధమ్;

ఆక,మనోవాక్కాయఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్ శరణమ్ పుక్కపడి సైచొల్లిన్ఱు;

"ఎతుక్కాక?" ఎన్నిల్; "ప్రసాదయే"౧—ప్రసాదిప్పిక్కైక్కాక;

"యారై?" ఎన్నిల్;

"ఈశమీడ్యంత్వామ్"౧— ఈశనుమాయ్, ఈడ్యనుమాయ్, ఇరుక్కిఱ ఉన్నై;

"యార్!" ఎన్నిల్;

"అహమ్"౧—అనన్యార్హశేషభూతనాయిరున్దువైత్తు అపరాధత్తై పణ్ణిపోన్ద ఇప్పవన్ద శరణమ్పుకుకిఱ నాన్;

ఇప్పడిప్పట్ట మూర్ఖనాయిరుక్కిఱనాన్;

పొఱుక్కుమిడత్తిల్,

"పితేవపుత్రస్య"౧—పుత్రన్ శెయ్తకుఱ్ఱత్తై పితాపొఱుక్కుమాపోలేయుమ్, "సఖేవసఖ్యుః"౧—తోழన్ శెయ్తకుఱ్ఱత్తై తోழన్ పొఱుక్కుమాపోలేయుమ్, "ప్రియః ప్రియాయాః"౧—ప్రియైయినుడైయ కుఱ్ఱత్తై ప్రియన్ పొఱుక్కుమాపోలేయుమ్.

ఇతు గద్యవ్యాఖ్యానప్పడి.

"ఇతుక్కుక్కరుత్తు,

"పిత్రాదిసంబన్ధిక ప్రకరణమాకైయాలే,'ప్రియః ప్రియాయాః'౧ "ఎన్ఱ,అవిత్తైయుమ్ దృష్టాన్తమాక్కినాల్, అర్థస్వారస్యముణ్డు;

"'ఇవ' శబ్దముమ్ అర్థస్వారస్యబలత్తాలే అనుషఙ్జనీయమ్;

వ్యా.—అకైయాల్, "ఇప్పత్తియాలుమిఙ్గు అప రాధకోటిఘటితమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై,—

అ.—"'దేవాపిమార్గేముహ్యన్తి'౨ 'దేవాపియంనపశ్యన్తి'౩ ఎన్ఱ,అ "విటత్తిల్పోలే అర్షత్వాత్ యలోపత్తుక్కు అసిద్ధత్వమిల్లామైయాలె, "'ప్రియాయార్హసి' ఎన్ఱ, సిద్ధియుమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే:—

గీతాభాష్యత్తిలే, "తథాత్వంపరమకారుణికః ప్రియఃప్రియాయ మేసర్వంసోఢుమర్హసి"౪ఎన్ఱు, "ప్రియాయ"౪ఎన్ఱు, పుల్లిఙ్గచతుర్థ్యన్తమాక అరుళిచ్చెయ్యప్పడి.

"ఇతిల్, 'ఇవ'శబ్దానుషఙ్గముమ్, సన్ధిక్లేశముమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"'అహమ్'౧ ఎన్ఱ,అవితు, ప్రకరణాత్ కృతప్రపత్తికత్వవిశిష్టవాచి;

ప్రపత్తియుమ్ 'త్వత్-పాదారవిన్ద'౫ ఇత్యాదియాలే అనుష్ఠిత్తై యాన్నతు వివక్షితై' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్ర్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి తిరుమున్బే) ఇత్యాది.

(క్షామణమ్)—అపరాధానుగుణదణ్డానుపథానసంకల్పప్రార్థనమ్;

ఇన్ద భాష్యకారానుష్ఠానప్రకారకథనత్తాలే, ప్రపత్తియినుడైయ అపరాధతుల్యత్వాత్మక అపరాధకోటిఘటితత్వమ్ ప్రకాశితమానపడియై కాట్టుకిఱార్, (అకైయాల్, ఇప్పత్తియాలుమ్) ఇత్యాదినా.

"నను! ఇన్దప్రపత్తి అనిషిద్ధైయాకైయాలుమ్, ఇతిలే ప్రాయశ్చిత్తవిధియామైయాలుమ్, ఇతుక్కు అపరాధకోటిఘటితత్వమ్ అను "పపన్నమ్;

"ప్రత్యుత 'ఇన్దప్రపత్తియే సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తమ్' ఎన్నై "యాలే ఇతుక్కు అపరాధత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

ఇతుక్కు వక్ష్యమాణలౌకికదృష్టాన్తత్తాలే ప్రసక్తమాన అపరా "ధత్వమ్, 'రిపూణామపివత్సలః'౬ ఇత్యాద్యవగత ఈశ్వరస్వభావత్తాలే "అపోదితమ్;

"కెచ్చు:—'శరణంవ్రజ'౭ ఇతివిధిబలత్తాలుమ్, లోకదృష్ట్యా ప్రస "క్తమాన అపరాధత్వమ్ వారితమ్;

౧॥ పు. ౪౬౧ల్, † ఇక్కుఱిప్పార్క్క.
✻ పు. ౪౬౧, ౫మ్ నోట్టు.

౨॥ ౩॥
౪॥ గీ-భా. శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రితకో. పు. ౧౫౮, పరి-౧-౨.
౫॥ పు. ౪౬౧-౨మ్ నోట్టు. ౬॥
౭॥ గీ. ౧౮-౬౬.

ఈశ్వరస్సహతే. తస్మాత్ క్షామణం నోపపద్యతే|'' ఇతిచేత్, ఈశ్వరస్సత్యం సహతే థాపి చేతనః|| పూర్వవృత్తమనుస్మృత్య క్షామణం కురుతే సదా|.

వ్యా·—అనాదికాలమ్ అపరాధత్తైప్పణ్ణి పిన్బు ఒరునాళిలే ఆభిముఖ్యత్తైప్పణ్ణినా నేయాకిలుమ్,

"రిపూణామపివత్సలః"౧ "యదివారావణస్స్వయమ్"౨ ఎన్నిరుక్కుమ్ ఈశ్వరహృదయత్తైప్పార్త్తాల్, అవన్ కైక్కొళ్ళ ఒరుకుఱైయిల్లై:

అవన్ అప్పడి ఇరున్దానేయాకిలుమ్, తన్ - పూర్వవృత్తత్తై ఉణర్న్దాల్ ఇవనిత్తై అపరాధమాక వే నినైత్తు క్షామణమ్ పణ్ణవేణ్డుమ్ పడియాయిత్తే ఇరుప్పదు?

అ.—'కిఞ్చ:—ప్రపత్తియై అపరాధమాక్కి అదుక్కు క్షామణమాకప్పణ్ణుమ్ ప్రపత్తియుమ్, తుల్యన్యాయత్తాలే అపరాధమాకైయాలే, ప్రపత్త్యన్తరమ్ పణ్ణవేణ్డుకైయాలే, అనవస్థైప్రసఙ్గిక్కుమ్;

"అదుస్వపరనిర్వాహకమాకిల్, 'అదుపోలే మున్బు పణ్ణిన ప్రపత్తియుమ్, స్వపరనిర్వాహకమ్' ఎన్నలామ్;

"ఇప్పడి, ప్రథమప్రపత్తిరూపాపరాధ క్షామణమాన ద్వితీయప్రపత్తివేణ్డినాల్, (పునఃప్రపత్తివేణ్డా) ఎన్గైయుమ్ పరవతమామ్;

"కిఞ్చ:—అనన్తరప్రపత్తి అపరాధనివర్తకమాకిల్, ప్రతిపిపాదయిషితస్వగతస్వీకారానుపాయత్వమ్ సిద్ధియాదు;

"అపరాధనివర్తకమన్ఱాకిల్, అదైయనుష్ఠిక్కక్కూడాదు;

"ఆకైయాల్, 'భాష్యకారానుష్ఠితక్షామణమ్, పూర్వప్రపత్తియిల్ అహఙ్కారస్పర్శాతిశఙ్కైయాలే' ఎన్గైయుచితమ్" ఎన్ఱిశఙ్కైయైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

అన్దశఙ్కైక్కు శృఙ్గగ్రాహికయా పరిహారమ్, (అవన్ అప్పడి ఇరున్దానేయాకిలుమ్) ఇత్యాది.

అయమభిప్రాయః:—

ప్రపత్తి అనిషిద్ధైయానాలుమ్, ఇదుక్కు లోకదృష్ట్యా అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

ప్రాయశ్చిత్తమ్ ప్రత్యక్షశాస్త్రత్తిల్ విధియావిట్టాలుమ్, స్వారసికభాష్యకారానుష్ఠానరూప శిష్టాచారత్తాలే తద్విధియుమ్ కల్ప్యమాకైయాలే, అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

అ.—శరణ్యస్వభావత్తాల్ ఇదు అపరాధమాయ్ తోన్ఱావిట్టాలుమ్, ఇవన్ - పూర్వవృత్తత్తైప్పార్క్కిల్ ఇదు అవద్యమాకైయాలే అపరాధమామ్;

వత్సలనాన పితావుక్కు పుత్రకృతమైయ అనుచితవ్యాపారమ్ దోషమాకత్తోన్ఱావిట్టాలుమ్, పుత్రనుక్కు పితృవిషయత్తిల్, అనుచితవ్యాపారమ్ అవద్యమాకైయాలే, అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమిఱే?;

అప్పడియే ఇవన్ స్వభావత్తాలే ఇదుక్కు అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

"శరణం వ్రజ"౨ ఇత్యాదివిధియుమ్, అనన్యథాసిద్ధమాన "నాయమాత్మా"౩ ఇత్యాదిశ్రుతి, తదుపబృంహణస్వారస్యపర్యాలోచనైయాలే శరణ్యహృదయానుగుణైయానపోదు, ఫలసంబన్ధబోధన పరమాకైయాలే, దృష్టాన్తబలాయాతమాన అపరాధత్వత్తుక్కు వారకమాకమాట్టాదు;

అనన్తరప్రపత్తిక్కు పూర్వోక్తరీత్యా స్వపరనిర్వాహకత్వమ్ అభిమతమాకైయాలే అనవస్థాప్రసఙ్గమిల్లై;

ఇప్పడి ప్రథమప్రపత్తిక్కైయే స్వపరనిర్వాహకత్వమ్ అనుష్ఠితవనుక్కు అదువుమ్ స్వపరనిర్వాహకమామ్;

ప్రపత్తిక్కు శోకజనకసర్వపాపనివర్తకత్వమ్, చరమశ్లోకావగతమాకైయాలే, సంభావ్యమానమాన బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్ సంజాతశోకనానవన్ తన్నివృత్తిక్కైయుమ్ ప్రథమప్రపత్తియిలే ప్రార్థిత్తాల్, అత్తాలేయదు నివృత్తమామ్;

"'బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ సంభావనావిరహత్తాలేయాదల్, అధికృతమైయవ్యతిరేక నిశ్చయత్తాలేయాదల్, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్, శోకరహితనాయ్క్కొణ్డు, తన్నివృత్తియై ప్రార్థియాదవనుక్కు పిన్బు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ వన్దాల్, తన్నివృత్త్యర్థమ్ పునఃప్రార్థనమ్ వేణుమ్' ఎన్నుమివ్వర్థమే ప్రామాణికమల్లదు, "'నిమిత్తవతి ఏవనైమిత్తికే ఽధికారః"౪ ఎన్ఱు, కొణ్డు పూర్వానుష్ఠితప్రపత్తిక్కు ఉత్తరబుద్ధిపూర్వాఘనివర్తకత్వమ్ ఇల్లామైయాలే, తన్నివృత్త్యర్థమాక పునఃప్రపదనమ్ నియమేనానుష్ఠేయమ్' ఎన్గై అనుచితము" ఎన్ఱు, (పునఃప్రపదనమ్ వేణ్డా) ఎన్గైక్కుక్కరుత్తాకైయాలే, అదుక్కు పరవత్త్వప్రసఙ్గముమిల్లై;

౧|| పు. ౪౬౩, ౬వ నోట్టు. ౨|| శ్రీరా: యు. ౧౮, ౩౪. ౨|| పు. ౪౬౩, ౭వ నోట్టు. ౩|| కఠోపనిషత్, ద్వితీయావల్లీ. ౨౩. ౪||

29-10-99.

చిరాయాస్యశరాభార్యాని స్త్రీపాతకస్సన్నిధిమ్। గత్వా, "మాంస్వీకురుష్వ" ఇతిప్రసాదంయాచతేయథా॥, తథాశ్చాచేతనశ్చాపిసిగ్లజ్జాయాచతే

మూ.—౧౪౭. నెడునాళ్ అన్యపరైయాయ్
పోన్దభార్యై,

వ్యా.—౧౪౭. "ఇవర్గ్పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి, స్వపూర్వ వృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తాల్, అపరాధకోటియిలేయా యిరుక్కుమ్"

ఎన్నుగాత్తై దృష్టాన్తముఖేన దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (నెడునాళ్) ఎన్ఱు,తుడజ్గి.

అ.—ఇన్ద ప్రపత్తి అపరాధకోటియిలేయాయిరున్దాలుమ్, ఇవనుక్కు పుఱమ్బుళ్ళకళిల్లామైయాలే, ఇవర్ ఇత్తై పణ్ణియన్ఱినిఱ్కమాట్టార్;

ఇప్పోతు శరణ్యహృదయానుగుణ్య వ్యతిరేకనిశ్చయమిల్లామైయాలుమ్, గురుతరకష్టసాధ్యమల్లామైయాలుమ్, శరణ్య హృదయానుగుణత్వసంభావనామాత్రత్తాలే, ఇత్తై యనుష్ఠిక్కైక్కు విరోధమిల్లై;

ఇవ్వంశజ్గళెల్లామ్ భాష్యకారానుష్ఠానత్తాలేజ్ఞాపితజ్గళ్;
"అహంకారస్పర్శశక్తైయాలేశోమణమ్" ఎన్నిల్;

ఇతుక్కుమ్ అహంకారస్పర్శశక్తైయాలే ప్రపత్త్యన్తరమ్ అనుష్ఠిక్క ప్రసక్తిక్తైయాలే, ఇజ్జనే అనవస్థైయామ్;

ఇతుక్కు స్వపరనిర్వాహకత్వమ్కొళ్ళిల్, పూర్వప్రపత్తిక్కుమ్ అతుకొళ్ళలామ్;

పూర్వవృత్తప్రయుక్త అపరాధరూపత్వమ్ స్వరసమాకత్తై యిఱానిఱ్క, అహంకారస్పర్శశజ్కై కల్పనమనుచితమ్;

ఇన్ద న్యాయమ్, "ప్రసీదమద్వృత్తమచిన్తయిత్వా"౧ఎన్ఱ,అవిడత్తిలుమ్ అనుసన్ధేయమ్.

౧౪౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవర్ పణ్ణుమ్) ఇత్యాది—

"భాష్యకారానుష్ఠిత శోమణానుమిత అపరాధరూపతానియామకలోకదృష్టాన్త ప్రదర్శనార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱపడి.

"[అన్యపరైయామ్] ఎన్ఱ,అ అన్యనుక్కుప్రతియోగి, మేల్ [భర్తృసకాశత్తిలే] ఎన్ఱ,అభర్తా" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భర్తావోడు) ఇత్యాది.

మూ.—లజ్జాభయజ్గళిన్ఱి, కేళ్, భర్తృసకాశత్తిలేనిన్ఱు, "ఎన్నై యజ్గీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, అపేక్షిక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱితే ఇవర్పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి?.

వ్యా.—అత్రావతు:—

"నెడుమ్కాలమ్భర్తావోడు ఒట్టఱ్ఱు పరపురుష "గామినియాయ్, తన్నిగ్రహపాత్రమాయ్ పోన్దాళొరు "భార్యై,

"(1) 'ఇప్పడిప్పట్ట నామ్ అవర్-సన్నిధియిలే "పోయ్నిన్ఱాల్ శెన్ఱు,నిఱుమ్పడి ఎజ్గనే?' ఎన్ఱ,అ లజ్జైయుమ్,

"(2) 'ఇత్తనై కాలముమ్ నామ్ శెయ్తుతిరిన్దతెల్లామ్ "కణ్డిరుక్కిఱ అవర్, "ఇపోయ్పునమ్మైవన్దు ఇప్పడియపేక్షిప్పతే!" ఎన్ఱు, దణ్డిక్కిల్, శెయ్వతుఎజ్గనే?' ఎన్నుమ్భయముమిన్ఱి, కేళ్,

"అవర్-మున్నే శెన్ఱు,నిన్ఱు, 'ఎన్నైయజ్గీకరిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, అపేక్షిక్కుమళవిల్ ఎత్తనైయపరాధముణ్డు;

"అప్పడియే ఇరుప్పతొన్ఱితే,

అ.—"దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికజ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్ గురుతరాపరాధరూపత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎత్తనైయపరాధమ్ ఉణ్డు) ఎన్ఱు,

"త్యాగో వాపివధో వాపి సాధూనామ్, ఉభయంసమమ్"౨ ఎన్ఱు, సాపరాధప్రతిషేధత్తాలే తత్-పర్యాయత్యాగప్రయోజకత్వమ్ అపరాధత్తుక్కు గురుతరత్వమ్.

(అప్పడియేఇరుప్పతొన్ఱితే) ఎన్ఱతు,

"తాదృశగురుతరాపరాధ రూపమాయ్ ఇరుప్పతొన్ఱితే!" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తుక్కు (శరణవరణమ్) ఎన్ఱ,అవిస్తోడే అన్వయమ్.

౧॥ స్తోత్రరత్నమ్. ౬౫.

౨॥

పారత న్త్ర్యంవహత్యస్మిన్ ఈశ్వరః; తద్ద్విభాభవేత్ । I అ క్తేనన్యగతావస్మిన్ శరణాగతచేతసే॥ కృపయానిజయాతస్మై ఇష్టవస్తుప్రదాతృతా॥;

మూ.—౧౪౮. కృపైయాలేవరుమ్పార
తన్త్ర్యత్తిఱ్కాట్టిల్,
స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్.

వ్యా.—“భగవదనన్యార్హ నాయ్వైత్తుఅనాదికాలమ్అవనై “ఉడనాపత్ తిన్ఱు, కేట్టు, అన్యపరనాయ్పోన్దవివన్,(1)‘స్వపూ “ర్వవృత్తానుసన్ధానత్తాల్ వరుమ్లజ్జైయుమ్, (2) స్వత “న్త్రనాన అవన్ దణ్డిక్కిల్ శెయ్వతువెన్!’ ఎన్ఱుమ్భయ “ముమిన్ఱి, కేట్టు, తత్సన్నిధియిలేశెన్ఱు, నిన్ఱు, ‘తన్నైయజ్గీ “కరిక్క వేణుమ్’ ఎన్ఱు, పణ్ణుకిఱశరణవరణమ్” ఎన్నై.

౧౪౮.—అక్క ఇవ్వళవుమ్ స్వగతస్వీకారానుపా యత్వముమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్, ప్రతిపాది క్కప్పట్టతు;

అ.—(ఉడనాపత్ తు)—ఆనుకూల్యలక్షణసంబన్ధమ్.
“ఇజ్గేత్తామణమ్పణ్ణవేణ్డుకిఱతు యారుడైయహృదయత్తాలే?: ఈశ్వరహృదయత్తాలేయో?” ఎన్నిల్; అజ్గు,1
“ఇతు వేణ్డుకిఱతువెన” ఎన్నిల్;
“పతివ్రతైయానవళ్ నెడునాళ్ వ్యభిచరిత్తుప్పోన్ద”౧ ఇత్యాది గద్యత్రయవ్యాఖ్యానతె యనుసన్ధిత్తుక్కొళ్వతు.
౧౪౮.—వృత్తానువాదపూర్వకమ్ ఉత్తరగ్రన్థసజ్గతి,
(అక్కఇవ్వళవుమ్) ఇత్యాది.
(స్వగతస్వీకారానుపాయత్వమ్) ఎన్ఱతు,
“ఏతత్-కృతప్రపత్తియినుడైయ శరణ్యహృదయానుగుణ్య విర హాకాలావచ్ఛిన్నమాన ఉపాయత్వాభావమ్” ఎన్ఱపడి.
(పరగతస్వీకారోపాయత్వమ్) ఎన్ఱతు,
“స్వాతన్త్ర్యహేతుక ఈశ్వరస్వీకారత్తినుడైయ కాలానవచ్ఛిన్న మాన ఉపాయత్వమ్” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్, “‘‘అవన్-నినైవుకూడినపోతు ఇవనుడైయ ఆర్త్య “తిశయకారితస్వీకారమ్ అవనుక్కు కృపాజనకమ్” ఎన్ఱు, అభి “ప్పైయాలే, “‘తథావిధస్వగతస్వీకారవిశేషమ్ పరగతస్వీకారత్తోడు “తుల్యమ్’ ఎన్నలాయిరుక్కుమో” ఎన్ఱు, శజ్కైయా ఉత్థానమ్పర, “‘అతుక్కుఫలత్తోడేవైషమ్యమ్ ఉణ్డాకైయాలే తుల్యత్వమిల్లై’ ఎన్నై, “క్కాక ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్ఱు, సూచితమ్.

వ్యా.—ఇన్ఱి, “ఇవన్ స్వీకారమ్కణ్డిరజ్గి అవన్ ఇవ నుక్కు పరతన్త్రనావళిలుమ్, తన్-స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వన్ద పరతన్త్రనావతే ప్రబలమ్” ఎన్గిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱు,తుడజ్గి.

అత్రావళ్:—

“I. ఆతురరాయ్, అనన్యశరణరాయ్, తన్ - తిరు వడిక్కళిలేవన్దు శరణమ్పుక్కవర్కళ్ అళవిల్ తనక్కు ణ్డానకృపైయాలే అవర్కళ్ శొన్నతేశెయ్యుమ్పడి పర తన్త్రనాకైయుమ్,

II. పట్టత్తుక్కు ఉరియఆనైయుమ్, అరశుమ్పోలే,

అ.—“ఇత్తాల్, ‘(స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్) ఎన్గి,ఱ విత్తుక్కు (ఇవన్ - స్వీకారమ్కణ్డిరజ్గి) ఎన్గి,ఱవిత్తోడు వ్యాఘాతమ్?’ ఎన్ఱుమ్ శజ్కై పరిహృతై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.
“‘ఒన్ఱిల్ ఒన్ఱు, ప్రబలమ్’ ఎన్ఱుమ్పోతు, ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రామాణికత్వమ్ అభిప్రేతమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయ త్తాలే ఇరణ్డినుడైయసత్తైయైయరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డు, అవఱ్ఱినుడైయ ప్రాబల్య దౌర్బల్యజ్గళై విశదీకరిక్కిఱార్, (అత్రావళు ఆతురరాయ్) ఇత్యాది.
కృపైయాలే యాక్తప్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆతుర రాయ్) ఎన్ఱు,
“పరమార్తరాయ్” ఎన్ఱపడి.
పరమార్తి కారితాంశమ్, (తన్-తిరువడిక్కళిలే) ఇత్యాది.
[కృపైయాలే] ఇత్యస్యార్థమ్, (తనక్కు ఉణ్డాన) ఇత్యాది.
[పారతన్త్ర్య] శబ్దార్థమ్, (అవర్కళ్ శొన్నతే) ఇత్యాది.
(ఆతురరాయ్) ఇత్యాదియిల్, “అరుళ్ పెఱువార్”౨ ఇత్యా దర్థ్య, “నమత్తువిళ్ళివక్కైయో”౨ ఇత్యన్తమ్, స్ఫోరితమ్
(పట్టత్తుక్కు) ఇత్యాది:—
(పట్టత్తుక్కు ఉరియఆనైయుమ్) ఎన్ఱతు, “పట్టమ్కట్టుకిఱ తరక్కు, అన్వమానయానైయుమ్” ఎన్ఱపడి.
(అరశుమ్) ఎన్ఱతు, “రాజావుమ్” ఎన్ఱపడి.

౧||

౨|| తి-వా. ౧౦-౬-౧.

II. కాంశ్చిద్గృహీత్వాస్వాతన్త్ర్యాత్ తదిచ్ఛానుసృతి_ స్తథా; । స్వాతన్త్ర్యం ప్రథమం తత్ర దుర్బలం కిన్తితం హితత్ ?॥ ద్వితీయం తు భవేత్ కామం ప్రబలం చ

వ్యా.—తన- నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే నిర్హేతుకమాక చ్చిలరైయఙ్గీకరిత్తు తన్నై అవర్కళిట్టత్తు వ్యామోహం వైక్కై యుమ్,

ఇరణ్డుమ్ ఈశ్వరనుక్కు ఉళ్ళతుఒన్రు;

ఇతిల్ మున్బట్టతు, ఓరోదశైకళిలే స్వాతన్త్ర్య నిరుద్ధమాయ్ విఫలిక్కవుమ్‌కూడుమ్;

అ.—“ఇచ్ఛాయాంసత్యామ్ అనివార్యత్వమాకిఅ స్వాతన్త్ర్యమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తన - నిరఙ్కుశ) ఇత్యాది.

(నిర్హేతుకమాక) ఎన్రతు, “కృపాన్న ఆతురత్వాదిక శిన్రి, క్కే” ఎన్రపడి.

[పారతన్త్ర్య] శబ్దార్థమ్, (తన్నై) ఇత్యాది.

(ఇట్టత్తువ్యామోహక్కై) ఎన్రతు, “‘అవర్కళిడుమత్తు, తనక్కు క్కడమైయాక్కుమ్’ ఎన్నుమ్బడియాక్కై” ఎన్రపడి.

ఇత్తాల్ “వెఱితేయరుళ్‌శెయ్వర్‌శెయ్‌వార్కట్కు”౧ఇత్యాదికమ్ స్ఫోరితమ్.

ఇప్పడి ఉభయస్వభావసద్భావత్తై యుపపాదిత్తు, అవఱ్ఱిను డైయప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళై సహేతుకమాకవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతిల్‌మున్బట్టతు) ఇత్యాది.

(మున్బట్టతు) ఎన్రతు, [కృపైయాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్రపడి.

(ఓరోదశైకళిలే) ఎన్రతు, “నాట్టుక్కు వెళిచ్చెల్లువప్పణ్ణుకై ముతలానవఱ్ఱిల్ ఇచ్ఛాదశైకళిలే” ఎన్రపడి.

(స్వాతన్త్ర్యనిరుద్ధమాయ్) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

“తదభిమత నిత్యవిభూతిప్రవణ విపరీతమాన లీలావిభూతివర్తనా రూప స్వాభిమతవ్యాపారత్తాలే ప్రతిబద్ధమాయ్, ఫలవిరహితమాకవుమ్ కూడుమ్” ఎన్రపడి.

వ్యా.—పిఱ్పట్టతు, అప్రతిహతమాకైయాలే ఒరుకాలుమ్ కణ్ణఴివుఇల్లై;

ఆకైయాలే అతిలుమ్‌కాట్టిల్ ఇతు ప్రబలమ్”ఎన్నై,

అ.—(పిఱ్పట్టతు) ఎన్రతు, [స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్‌పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్రపడి.

(అప్రతిహతమాకైయాలే) ఎన్రతు,

“అన్యప్రయుక్తపారతన్త్ర్యత్తుక్కు స్వాతన్త్ర్యమ్ నిరోధకమానాలుమ్, స్వహేతుకత్తుక్కు త్తాన్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతాకైయాలే, సర్వకాలముమ్ ఫలోపహితమాయిరుక్కుమ్” ఎన్రపడి.

(కణ్ణఴివుఇల్లై) ఎన్రతు, “ఫలోపధానప్రతిహతిఇల్లై”ఎన్రపడి.

(ఆకైయాలే) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

“స్వాతన్త్ర్యప్రతిబద్ధ్యపారతన్త్ర్యహేతు కృపాప్రయోజకస్వగతస్వీకారవిశేషత్తైప్పఱ్ఱ, తదప్రతిబద్ధ్యమాయ్, స్వాతన్త్ర్యహేతుక పరగతస్వీకారకారితముమాన పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్” ఎన్రపడి.

ఇత్తాల్, “‘ఆర్త్యతిశయ హేతుకస్వగతస్వీకార విశేషముమ్, పరగతస్వీకారత్తోడుతుల్యమ్’ ఎన్నలాయ్‌ఇరాతు” ఎన్రు, పూర్వోక్తశఙ్కాపరిహారమ్ సూచితమ్.

ఇఙ్గే ౨ మయర్వఱమతినలమరుళినైయిలే పిఱ్పట్టతుమ్, “అకలకిల్లేన్”౩ ఇత్యాదిక్కుప్పిన్బుమున్బట్టతుమ్, ఆఴ్వార్-విషయత్తిలే యుదాహరిత్తుక్కొళ్వతు.

మీ.—౧౪౯. “‘నను! గోప్తృత్వ శరణవరణయోః వరణీయ చిత్తానుసారిత్వాభావే, ఫలవ్యభిచారః, అపచారకోటినివేశశ్చ;

తచ్చిత్తానుసారిత్వే, శరణవరణస్యముఖ్యపారతన్త్ర్య ఫలకత్వం, గోప్తృత్వవరణస్య అముఖ్యపారతన్త్ర్య ఫలకత్వమ్:

అతః, స్వగతస్వీకారస్యాప్రయోజకత్వాత్, పరగతస్వీకారఏవ సర్వత్రప్రయోజకః’ ఇత్యుక్తమ్; [తత్ న?] పరగతస్వీకారేప్రమాణాభావాత్” ఇత్యాశఙ్క్యఆహ, (ఇత్తై) ఇత్యాది.

అత్ర సఙ్గతిః ప్రాసఙ్గికీ.

౧॥ తి. వా. ౮-౭-౮.

౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧. ౩॥ తి. వా. ౬-౧౦-౧౦.

మూ.—౧౪౯. ఇవ్వర్థత్తై వేదపురుషన్ అపేక్షిత్తాన్.

వ్యా.—౧౪౯. "ఇవ్వర్థమ్ తాన్ వేదాభిమతమ్" ఎన్గిఱార్ మేల్, (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్ఱు తుడజ్గి. (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్గిఱత్తు, కీళ్ ప్రబలమాకచ్చొల్ల ప్పట్టపరగతస్వీకారత్తై. (వేదపురుషన్) ఇత్తై (అపేక్షిత్తాన్) ఎన్ఱత్తు, "'నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో నమేధయా

అ.—౧౪౯. "'నను! కేవలస్వాతన్త్ర్యకృతపరగతస్వీకారత్తిల్ '''ప్రమాణమిల్లై:

''' యమేవైషవృణుతే"౧ ఇత్యాదియిలుమ్, చేతనన్నుడైయ '''అపేక్షైకల్ప్యమాకక్కడవతు:

''' ఇల్లైయాకిల్, ఈశ్వరనుక్కు వైషమ్యాది దోషమ్ ప్ర '''సజ్గిక్కుమ్:

''' "సంసార తన్త్రవాహిత్వాత్ రక్ష్యాపేక్షాంప్రతీక్షతే"౨ '''ఎన్ఱు స్మృతియిలుమ్, అపేక్షాసాపేక్షత్వమ్ కణ్ఠోక్తమ్:

'''పురుషాపేక్షై యిల్లైయాకిల్, స్వీకారత్తుక్కు అపురు '''షార్థత్వముమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్:

'''ఆకైయాల్, తిరువడి, గుహప్పెరుమాళ్, ఇవర్కళుక్కుమ్, '''అపేక్షై కల్పనీయైయామ్:

''' "నాసౌపురుషకారేణ",3 ఇత్యాదియిలుమ్, "కంచన"3 '''ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అపేక్షైవివక్షణీయైయామ్:

'''కించ:—'''యమేవైషః"౧ఎన్ఱత్తు, ఉపాసనత్తిల్ ప్రీతిరూప '''తాపన్నత్వవిధాయకమ్" ఎన్ఱు, భాష్యకారర్ నిర్వహిక్కైయాలే. '''ఇత్తై "స్వాతన్త్ర్యహేతుకపరగతస్వీకారత్తిల్ ప్రమాణమ్" ఎన్న '''వొణ్ణాతు?' ఎన్నుమ్శజ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యవతారిక్కై, (ఇవ్వర్థమ్ తాన్) ఇత్యాది.

"తాత్పర్యశబ్దిత తత్ప్రతీతిచ్ఛాత్మక అపేక్షాన్వయ సాకర్యవివక్షైయాలుమ్, ఏకత్ర అసకృత్కీర్తనవివక్షైయాలుమ్, వేదత్తుక్కు పురుషత్వరూపణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార, (వేదాభిమతమ్) ఎన్ఱు.

వ్యవహిత ప్రకృతస్వగతస్వీకారవ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఇత్యాది.

అ.—("నాయమ్"౧) ఇత్యాది:—

("అయమ్ ఆత్మా"౧)=

'తమక్రతుఃపశ్యతివీతశోకో ధాతుఃప్రసాదాన్మహిమానమ్'౪ ఎన్ఱు, కఠవల్లియిలుమ్, 'జ్ఞానప్రసాదేనవిశుద్ధసత్త్వస్తతస్తుతంపశ్యతే'౫ ఎన్ఱు, ముణ్డకోపనిషత్తిలుమ్, స్వప్రసాదైకదృశ్యన్నాకప్పూర్వప్రకృతన్నాన పరమాత్మావానవన్;

("ప్రవచనేన"౧)=ప్రవచనఫలమననత్తాలే, ("నలభ్యః"౧)=లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

("మేధయా"౧)=భక్తిరూపతాపన్నపర్యన్తోపాసనత్తాలే,

("నలభ్యః"౧)=లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

(౧) ప్రవచనశ్రవణసందంశత్తాలుమ్, (౨) అసంకోచన్యాయత్తాలుమ్, ("మేధా"౧) శబ్దమ్, ప్రీతిరూపాపన్న ఉపాసనపరమ్;

("బహునాశ్రుతేననలభ్యః"౧)=బహుశ్రవణత్తాలుమ్ లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

("ఏషః"౧)=ఇన్దపరమాత్మావానవన్;

("యమేవవృణుతే"౧)=యావనొరువనై ఇచ్ఛిక్కిఱాన్;

("తేన"౧)=అన్ద చేతననాలేయే;

("లభ్యః"౧)=లభిక్కప్పడుమవన్;

("ఏషః ఆత్మా"౧)=ఇన్దపరమాత్మావానవన్;

("తస్య"౧)=తన్నాలే ఇచ్ఛిక్కప్పట్టచేతననుక్కు;

("స్వాంతనూమ్"౧)=తన్నుడైయత్తాన స్వరూపాదిక్కై;

ఎ-అ.—౧౪౯. ("నాయమాత్మా"౧) ఇత్యాదిశ్రుతిక్కు, నిర్హేతుకప్పడియిలే మణవాళమహామునికళ్ అరుళిచ్చెయ్తవర్థమ్:—

("అయమాత్మా")=ఇన్దపరమాత్మావానవర్;

("బహునాశ్రుతేననలభ్యః")='శ్రోతవ్యః'౬ ఎన్ఱు, విహితమాన బహువాయిరుక్కుళ్ళశ్రవణత్తాలుమ్ ప్రాప్యనాకమాట్టాన్;

('బహునాప్రవచనేననలభ్యః")= 'మన్తవ్యః'౬ ఎన్ఱు, విహితమాయ్, బహువాయిరుక్కుళ్ళ ప్రవచనకారణభూతమాన మననత్తాలుమ్ ప్రాప్యనన్ఱు;

౧॥ పు. ౪౬౪, 3మ్నోట్టు. ౨॥

3॥

౪॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౦. ౫॥ ముణ్డకోప. 3-౧-౮.

౬॥ బృ-ఉ. ౬-౫-౬.

''నను! అత్రస్మృతిసిద్ధం తద్రష్ట్యైకత్వాప్రతీక్షణక్; । వైషమ్యమన్యథాతస్యనైర్ఘృణ్యంచథవేత్ ప్రభోః''॥ ఇతిచేత్ ఉచ్యతే:—నైవతులకైవ్షమ్య

వ్యా. —నబహునాశ్రుతేన; యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః తస్యైషఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్'౧ ఎన్డు, కఠవల్లియిలుమ్, ముణ్డోపనిషత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలే యాదరిత్తాన్'' ఎన్డై.

అసకృత్ కీర్తనమ్ అపేక్షాకార్యమితీ?.

అ.—(''వివృణుతే''౧)=దర్శిప్పిక్కిఱాన్' ఎన్డు,పధి.

''ఇఙ్గే, (''యమేవ''౧) ఎన్డు, వరణీయనుక్కు అనియతవ్యక్తిత్వప్రతీతియాలే, కేవలస్వాతన్త్ర్యకృత చేతనస్వీకారమ్ శొల్లప్పట్టతు'' ఎన్డు, కరుత్తు.

'''ఆదరాదలోపః'౨ఎన్డి,అసూత్రవిషయభాష్యత్తిలే, 'అనయోః స్మృత్యోరన్యాసుచ'౩ఎన్డు, 'సత్యకామత్వాదికల్యాణగుణఙ్గళుక్కు అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాదనమ్ ఆదరవ్యఞ్జకమ్'* ఎన్డు, నిర్వహిక్కైయాలే,

''ఇఙ్గుమ్, పరగతస్వీకారత్తినుడైయ కేవలస్వాతన్త్ర్య హేతుకత్వమ్ అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాద్యమాకైయాలే, అప్పడియే ఇతుక్కుమ్ అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాదనమ్ ఆదరవ్యఞ్జకమ్'' ఎన్డు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కఠవల్లియిలుమ్) ఇత్యాది.

భాష్యనిర్వాహస్ఫురణార్థమ్, (ఆదరిత్తాన్) ఎన్డ్రతు.

''పునరుక్తి, అపేక్షావ్యఞ్జికై'' ఎన్నుమత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (అసకృత్కీర్తనమ్) ఇత్యాది.

'''ఉపక్రమోపసంహారౌ అభ్యాసోఽపూర్వతాఫలమ్ । అర్థవాదోపపత్తీచలిఙ్గం తాత్పర్యనిర్ణయే'౪ఎన్డు, అభ్యాసత్తుక్కు వాక్యప్రమాణహేతు తత్ - ప్రతీతీచ్ఛారూపతాత్పర్య లిఙ్గత్వమ్ప్రసిద్ధమ్:

''ఇఙ్గే అభ్యాసమావతు, 'ముహుర్ముహురుక్తిః అభ్యాసః'† ఎన్డి,అశ్రుతప్రకాశికైప్పడియే, అసకృత్కీర్తనముమ్,

''కార్యత్తుక్కు కారణలిఙ్గత్వముమ్ ప్రసిద్ధమ్:

''ఆకైయాల్, తత్-ప్రతీతీచ్ఛారూపతాత్పర్యకార్యమాన అభ్యాసమాన అసకృత్కీర్తనత్తుక్కు తద్వ్యఞ్జకత్వముపపన్నమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపేక్షాకార్యమితీ) ఎన్డు.

౧॥ ఛా ౪-౬-౮, ౧౬ నొట్టు. ౨॥ *
౩॥
౪॥ †

అ.—అయమత్రపూర్వోక్తశఙ్కాపరిహారోఽభిప్రేతః:—

'''కేవల [ఈశ్వర] స్వాతన్త్ర్యకృత పరగతస్వీకారత్తిల్ ప్రమాణమిల్లై' ఎన్డై యనుపపన్నమ్;

'నాయమాత్మా'౧ ఇత్యాదిశ్రుతికళైయత్తిల్ ప్రమాణమాకైయాలే:

(''యమేవ''౧) ఎన్డు, వరణీయత్వత్తుక్కు అనియతవ్యక్తిత్వమిరేస్వారసికమాకత్తోన్డుకైఅతు?:

(''యమ్''౧)ఎన్డి,అవిత్తిలే ప్రియతమత్వత్తైవివక్షిక్కిల్, కల్పనాగౌరవమ్;

(''వృణుతే''౧) ఎన్డి,అవిత్తుక్కు పునరుక్తియుమ్ వరుమ్;

(''మేధా''౧) శబ్దత్తుక్కు ప్రీతిరూపతాపన్నధ్యాన పరత్వత్తిలే సంకోచమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్;

'''స్వాతన్త్ర్యహేతుకపరగతస్వీకారమ్ ఉణ్డు'' ఎన్డు, కొళ్ళిల్, ఈశ్వరనుక్కు వైషమ్యాది ప్రసఙ్గమ్వరుమ్' ఎన్నవేణ్డా;

ఎ-అ.—(''మేధయానలభ్యః''౧)='నిదిధ్యాసితవ్యః'౫ ఎన్డు, మోక్షసాధనతయావిహితమాయ్, విశదతమప్రత్యక్షతాపన్నమాయ్,భక్తిరూపాపన్నమాయిరుక్కుమ్ ధ్యానత్తాలుమ్ ప్రాప్యనాకమాట్టాన్;

(''యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యః''౧)=అన్ఱియుమ్,అరశుకొయ్యుమనైఆరాయాత్తాప్పోలే, తన్నుడైయనిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే యాతొరుచేతననై, 'ఇవన్, నమ్ముడైయభోగత్తుక్కు ఇలక్కాకక్కడవన్' ఎన్డు, వరిప్పన్, అన్త పరగతస్వీకారవిషయభూతనాన చేతననాలే అన్త పరమాత్మావానవన్ ప్రాప్యనావాన్.

ఇత్తిల్, 'ప్రవచనమేధాశ్రుతి'౧ శబ్దఙ్గళిల్, తృతీయైకరణత్వార్థకమ్:

'తేన' ఎన్డి,అ 'తత్' శబ్దోత్తరతృతీయై, కర్తృత్వార్థకమ్:

'తత్' శబ్దమ్, భగవత్-స్వీకారవిషయత్వవిశిష్టపరమ్:

భగవద్వరణకర్మవాచక 'యత్' - శబ్దసంబన్ధిత్వాత్, 'తత్'-శబ్దార్థైకదేశమాన భగవత్ - స్వీకారమ్, సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే, భగవల్లాభహేతువాకక్కడవతు.

(''తస్యైషఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్''౧)='అప్పడియే ఇన్త పరమాత్మావానవన్, తన్నాలేవరిక్కప్పట్ట చేతననుక్కు తనక్కు అసాధారణమాన దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తై సర్వస్వదానమాకవనుభవిప్పిప్పన్' ఎన్డి,అతు'' ఎన్డు, ఇప్పడినిర్హేతుకప్పడియిలేయోజిత్తరుళినతువే, ఇఙ్గువివక్షితమ్.

౫॥ బృ-ఉ. ౬-౫-౬.

అ.—అతు ధర్మిగ్రాహక మానసిద్ధమాకైయాలే దోషమాకాతే?:

ఇప్పడికొళ్ళావిడిల్, భగవత్ - సఙ్కల్పసిద్ధ చిదచిత్ వైషమ్యముమ్, పత్నీపరిజనాదివైషమ్యముమిన్ని, క్కే యొళ్ళియప్రసఙ్గిక్కుమ్:

ఇత్తుత్తాఙ్ క్వాచిత్కమాకైయాలే, ఉపాసనాది విధి వైయర్థ్యముమిల్లై:

'నాసౌ పురుషకారేణ'౧ ఇత్యుపబృంహణముమ్, ఉపబృంహణసిద్ధ
(1) (2)
మాన గుహ మారుతి విషయానుష్ఠానముమ్, శ్రుత్యర్థనిర్ణయ సహకారియాకైయాలే, శ్రుతియిఙ్గడైయస్వారసికార్థస్వీకారముపపన్నమ్:

ఆకైయాలే, రక్ష్యాపేక్షాప్రతీక్షో క్తియుమ్ ప్రాయిక విషయైయామిత్తనై:

'ఈశ్వరనుక్కు రక్షకత్వమ్ క్వచిన్నిరుపాధికమ్' ఎన్ఱు, కొళ్ళావిడిల్, 'శిక్షకత్వవత్, సర్వత్ర సోపాధికమ్' ఎన్ఱు, వరుమాకైయాలే, అతుక్కు కల్యాణత్వముమ్ సిద్ధియాతు:

ఈశ్వరనే ఫలియాకైయాలే, చేతనాపేక్షావిరహప్రయుక్త అపురుషార్థత్వముమ్, పరగతస్వీకారత్తుక్కు ప్రసఙ్గియాతు:

'"ఇద్దశ్రుతి, నిర్హేతుకపరగతస్వీకారపరై" ఎన్నిల్, ఉపాసనత్తుక్కు ప్రీతిరూపాపన్నత్వమ్ సిద్ధియాతు' ఎన్నవేణ్డా;

'విజిజ్ఞాసితవ్యః'౨ ఇత్యాదిసన్ ప్రత్యయత్తాలే ఫలరూపతాబోధనద్వారా ప్రీతిరూపత్వమ్ సిద్ధిక్కుమిఱే!:

ఇప్పడియేయిఱే జిజ్ఞాసాసూత్రత్తిలేయుమ్ నిర్వహిక్కుమ్పడి!:

'ఇద్దశ్రుతి ఉపాసనత్తిల్ ప్రీతిరూపతాపత్తిపరైయాక భాష్యనిర్వాహమ్, విరోధిక్కుమ్' ఎన్నవేణ్డా;

అతు భక్తియోగ ప్రవర్తనాభియోగ మూలకమాకైయాలే, పురుషవిద్యైక్కు న్యాసవిద్యాఙ్గత్వ నిర్వాహమ్పోలేయుమ్, చరమశ్లోకత్తుక్కు అఙ్గప్రపత్తిపరతయా గీతాభాష్యనిర్వాహమ్పోలవుమ్, అన్వారుహ్యవాదతయా ఉపపన్నమామే!:

ఆకైయాల్, వ్యక్తివిశేషవిషయఙ్గళిలే కేవలస్వాతన్త్ర్య హేతుకపరగతస్వీకారముపపన్నమ్'': ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ —సంశయస్తు:—

'''(1)కృపాకృతస్వీకారస్య ప్రయోజకత్వాత్ పరగతస్వీకారవ్యతి
''రేకేణ స్వాతన్త్ర్యకృతః పరగతిస్వీకారో స్తి?,
''(2) ఉతన?' ఇతి:
''తదర్థమ్, '''నాయమాత్మా''౩ ఇతిశ్రుతిః, (3) తత్రప్రమాణం
''భవితుమర్హతి?,
''(4) ఉతన?' ఇతి
''తదర్థమ్, '''సర్వజ్ఞోపిహి''౪ ఇత్యాదిస్మృతిః ,(5)శ్రుతేస్తత్పర
'తాంప్రతిబధ్నాతి?,
'(6) ఉతన?' ఇతి:
''తదర్థమ్, 'గుహాదిస్వీకారస్మృతేః, (7) ప్రాయికత్వమవగమ
'యతి!,
'(8) ఉతన!' ఇతి.
''తదర్థమ్ (9) ఈశ్వరస్యస్వాతన్త్ర్యేణ చేతనస్వీకారే
''పురుషకార పురస్కరణే ప్రమాణమస్తి?,
''ఉతన?' ఇతి:
'''యదా, ప్రమాణమస్తి,
''తదా, చేతనస్వీకారాసమ్భవాత్, గుహాదిస్వీకారా సమ్భవేన,
''తస్య, స్మృతేరపేక్షాసాపేక్షత్వ - ప్రాయికత్వకల్పనాయోగాత్,
''స్మృత్యనుసారేణ శ్రుతావపి [స్వగత?] కృతస్వీకారఏవ ప్రతిపాద్యతే'
ఇతిభావః:
''యదా, ఈశ్వరస్య చేతనస్వీకారే పురుషకారపురస్కార
''సద్భావే ప్రమాణంనాస్తి,
''తదా, గుహాదీనాంస్వాతన్త్ర్యేణస్వీకృతత్వసమ్భవాత్ తేన స్మృ
''తివచనస్య అపేక్షాసాపేక్షత్వ - ప్రాయికత్వకల్పకత్వేన శ్రుతేః స్వార
''సికార్థపరత్వేబాధకాభావాత్, పరగతిస్వీకారసిద్ధిః'' ఇతి.
పూర్వపక్షస్తు:—
''కేవలస్వాతన్త్ర్యకృత పరగతిస్వీకారః, అప్రామాణికః:
''నచ 'నాయమాత్మా'౩ ఇత్యాదిశ్రుతిః ప్రమాణమ్;
'''యమేవైషవృణుతే'౩ ఇత్యత్ర చేతనాపేక్షాకణ్ఠోక్త్యభావేఽపి
'''యత్'- శబ్దాభిప్రేతత్వస్య కల్ప్యత్వాత్;

౧॥ ౨॥ మైత్రాయణీ. ఉ. ౬-౮.

౩॥ పు. ౪౬౮, ౧మ్ నోట్టు. ౪॥

మీ.— 'అన్యథా భగవతో వైషమ్యాదిదోషాపత్తేః:

'' సర్వజ్ఞోపిహివిశ్వేశస్సదా కారుణికోపిసన్। సంసారతన్త్రవా ''హిత్వాత్ రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే'౧ ఇత్యాది స్మృతివిరోధాచ్చ:

''పురుషాపేక్షావిరహస్వీకారస్య అపురుషార్థత్వప్రసక్తేశ్చ:

''నచ, 'మారుతిగుహస్వీకారః అపేక్షానిరపేక్షోదృష్టః' ఇతివా ''చ్యమ్;

''తత్రాప్యపేక్షాయాః కల్ప్యత్వాత్:

''అన్యథా ఆఽస్వీకారస్యైవానుపపత్తేః:

''అనాదికాలమారభ్య కర్మానుగుణం దణ్డయతః చేతనానాం ''భీతానాం వశీకరణానుపపత్తే:

'' నచ, 'ఈశ్వరః, పురుషకారం పురస్కృత్య చేతనమ్ అఙ్గీకరోతి' ''ఇతివాచ్యమ్;

''పురుషకారశాస్త్రస్య సర్వస్య పురుషకారపురస్కారస్య చేతన ''కర్తృకత్వపరతావగమాత్:

''అతః, 'స్వాపరాధభీతేన పురుషకారం పురస్కృత్యాపేక్షితే ''సతి, పశ్చాదుద్బుద్ధస్య కృతస్సర్వేశ్వరః చేతనం స్వీకరోతి' ఇతివక్తుమ్ ''ఉచితమ్'' ఇతి

సిద్ధాన్తస్తు:—

''కేవలస్వాతన్త్ర్యకృతః చేతనస్వీకారః, భగవతస్సమ్భవతి; 'యమేవైషవృణుతే'౨ ఇతివరణీయస్య అనియతవ్యక్తిత్వప్రతీతేః:

నచ, 'ఈశ్వరః, స్వాతన్త్ర్యేణ యం కంచన స్వీకరోతిచేత్ వైషమ్యాపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

తాదృశస్వాతన్త్ర్యస్య ధర్మిగ్రాహకమానసిద్ధత్వేన సిద్ధ్యసిద్ధివ్యాఘాతాత్:

ఇతిహాసశ్రేష్ఠ శ్రీరామాయణ వృత్తాన్తోపబృంహితేన 'నాయమాత్మా'౨ ఇతి శ్రుతివాక్యేన ధర్మిగ్రాహకమానేన నిరపేక్షతయా స్వాతన్త్ర్యేణస్వీకారస్య సిద్ధత్వాత్:

శ్రుత్యనుస్మృతేః, భక్తిరూపత్వవిధానపరత్వే 'మేధా-శ్రుత'౨ శబ్దయోః వైయర్థ్యాపత్తేః యనసమ్భవతి యదిత్యత్ర 'ఆశ్రితస్య ప్రియతమః'౩ ఇతివిశేషణస్య కల్పనా గౌరవంచ;

వ్యా·—౧౫౦.—''ఇత్తలైయిల్ అపేక్షైయిన్ఱి, కేచ-యిరుక్క-ఇవ్విషయీకారమ్ సిద్ధిక్క-ప్పెఱ్ఱవర్కళ్ ఉణ్డో?''

అ.—౧౫౦ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది.

అత్రాపక్షః:—

''ప్రపత్త్యాది విధికళ్, 'రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే'౧ ఇత్యాదికళాలే ''ఉపబృంహితఙ్గళ్;

'''నాయమాత్మా'౨ ఇత్యాదిశ్రుతికళ్, 'నాస్తౌ పురుషకారేణ'౪ 'ఇత్యాదికళాలే యుపబృంహితఙ్గళ్;

మీ.—'యమ్'౨ ఇత్యత్రైవ ఈశ్వరప్రీతివిషయీకృతత్వే సిద్ధే, 'వృణుతే'౨ ఇతి పదానర్థక్యంచ;

నచ 'ఏవమ్ అస్యభక్తిరూపత్వవిధాయకత్వాభావే, శ్రుత్యనుస్మృతేః భక్తిరూపత్వాసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

'విజిజ్ఞాసితవ్యః'౫ 'నిదిధ్యాసితవ్యః'౬ ఇత్యాదిసన్ ప్రత్యయవాక్యాదపితత్ - సిద్ధేః;

తస్మాత్; పరభక్తి ప్రపత్తిరూపరక్ష్యాపేక్షాద్వయనైరపేక్ష్యేణ ఈశ్వరస్య స్వాతన్త్ర్య కృతచేతనస్వీకారః అస్మిన్ వాక్యే ఉచ్యతే:

'ప్రవచన'౨ శబ్దః, భక్తిదశాపన్నశ్రుత్యనుస్మృతిపరః;

'మేధా-శ్రుత'౨- శబ్దాభ్యాం శ్రవణమననాభ్యాం 'స్వాత్మనిఏవమేవ' ఇతిశాస్త్రార్థ ప్రత్యభిజ్ఞానరూపమ్ అధ్యవసాయగర్భం ప్రపత్త్యాత్మకమ్ అభిధీయతే:

అథవా, బ్రహ్మణి ప్రత్యక్షస్యాసమ్భవాత్, శ్రవణమననస్మరణానాం సంభావితానాం జ్ఞానాన్తరవిశేషణమననాపేక్షత్వముచ్యతే.

నచ, 'ఏవం సతి, భాష్యకారైర్భక్తిపరత్వేన యోజనావిరుద్ధ్యతే' ఇతివాచ్యమ్;

తేషాం భక్తిశాస్త్రప్రవర్తనాధికృతత్వేన చరమశ్లోకవత్ తథా వ్యాఖ్యానోపపత్తే:

ఏవంచ భక్తిప్రపత్తిరూప రక్ష్యాపేక్షాప్రాయికత్వాభిప్రాయం 'సర్వజ్ఞోపిహి'౧ ఇత్యాది స్మృతివచనమ్:

నచ, చేతనాపేక్షాభావే వరణస్య అపురుషార్థతాపత్తిః; అత్ర భగవత ఏవ ఫలిత్వేన చేతనస్య తదభావాత్''

౧॥ ౨॥ పు. ౪౬౯, ౧వ నోట్టు·

౩॥

౪॥ ౫॥ పు. ౪౭౦, ౨వ నోట్టు.

౬॥ పు. ౪౬౯, ౫వ నోట్టు.

మూ.—౧౫౦.—అపేక్షానిరపేక్షమాక
తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్
ఇన్గుఉణ్డాయిత్తు.

వ్యా.—ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అపేక్షా నిరపేక్షమాక) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థావత్తు:—

"తక - తామ్ - వరక్కల్ అపేక్షైయిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్‌తే, పమ్పాతీరత్తిలుమ్, గఙ్గాకూలత్తిలుమ్,

అ.—"ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, 'కర్మణైవహిసంసిద్ధిమాస్థితా జనకాదయః' ౧ ఎన్ఱాప్పోలే కేవలస్వాతన్త్ర్య హేతుకపరగత స్వీకారఫలోపధానమ్ కణ్డాలన్ఱో, అపేక్షాసాపేక్షత్వత్తుక్కు ప్రాయికత్వమ్ కల్పిక్కలావతు?:

"ఆకైయాల్, అతు శొల్లవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

"అపేక్షాయామ్=రక్ష్యాపేక్షాయామ్, నిరపేక్షం యథాతథా= అపేక్షాశూన్యం యథాతథా," ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (తక-తామ్) ఇత్యాది.

"(౧) పమ్పాతీరే హనుమతా సంగతో వానరేణహ" ౨ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుమ్,

(౨) "శృఙ్గిబేరపురే సూతం గఙ్గాకూలే వ్యసర్జయత్ । గుహమాసాద్య ధర్మాత్మా నిషాదాధిపతింప్రియమ్" ౩ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుమ్,

ఉట్కొణ్డు (పమ్పాతీరత్తిలుమ్, గఙ్గాకూలత్తిలుమ్) ఎన్ఱతు.

అత్తిల్, "హనుమతా సంగతః" ౨ ఎన్ఱతు, "హనూమతా సహాసంయుక్తః" ఎన్ఱపడి.

"అల్లతు, హనూమతా కర్త్రా సమ్యక్ ప్రాప్తః" ఎన్ఱపడియన్ఱు; కారకవిభక్తిస్వారస్యాపేక్షయాపి ప్రతియోగిత్వార్థకత్వత్తుక్కు ప్రతీతివైశద్యముణ్డాకైయాలే,

"చైత్రో మైత్రేణ సఙ్గతః" ఎన్ఱి, అవిడత్తిలే తృతీయాన్తపదార్థ ప్రతియోగిక సంయోగత్తుక్కు ప్రథమాన్తపదార్థకర్తృక క్రియాజన్యత్వమ్ తోన్ఱుకిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, పెరుమాళ్ ఎళున్దరుళి సంగతనాన్మై తోన్ఱుకిఱతు:

వ్యా.—పెరుమాళ్ తానే శెన్ఱు, అఙ్గీకరిక్కప్పెత్ఱ తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్, ఇన్ద పరగత స్వీకారమ్ ఉణ్డాయిత్తు" ఎన్నై.

అ.—అత్యన్తదూరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పెరుమాళెళున్దరుళిన విత్తైప్పత్ఱ, తిరువడి కించిద్దూరమ్ హిత్వాన్తరత్తాలే వన్దతు అసత్కల్పమ్:

తిరువడిక్కు పరగత స్వీకారత్తిల్ అపేక్షైయుమ్ ఉణ్డైయన్ఱు:

"గుహమాసాద్య" ౩ ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ ద్వితీయైయాలే,

ఉత్పాద్యత్వ సంస్కార్యత్వ వికార్యత్వ రూపకర్మత్వమ్ కూడామైయాలే, ప్రాప్యత్వ రూపకర్మత్వమ్ శొల్లుకిఱతు:

"ఆసాద్య" ౩ ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు ప్రాప్తృత్వమ్ శొల్లుకిఱతు:

"ధర్మాత్మా" ౩ ఎన్ఱు, నిరుపాధికోపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు:

ప్రీత్యాశ్రయత్తైక్కాట్టిలుమ్, ప్రీతివిషయత్తిలే "ప్రియ" ౩ శబ్దత్తుక్కు ప్రసిద్ధి ప్రాచుర్యముణ్డాకైయాలే, "ప్రియమ్" ౩ ఎన్ఱు, "యమేవైష వృణుతే" ౪ ఎన్ఱి, అవర్థమ్ శొల్లుకిఱతు:

"యత్" శబ్దమ్, జన్మవృత్తాద్యుత్కర్ష నిరపేక్షత్వ పరమాకైయాలే, తత్-సూచనార్థమ్, "నిషాదాధిపతిమ్" ౩ ఎన్ఱతు:

ఆకైయాల్, ఇఙ్గుమ్ అపేక్షాప్రతీతియిల్లై:

"హనుమతా సంగతః" ౨ ఎన్ఱి, అవిత్తైప్పత్తి, "గుహమాసాద్య" ౩ ఇత్యాదికమ్, వివక్షితార్థవైశద్య యుక్తమాకైయాలే, వివరణవివరిణీ భావలిప్పైయాలే క్రియానిష్పత్తి క్రమత్తైవిట్టు వ్యుత్క్రమమాక (తిరువడిక్కుమ్, గుహప్పెరుమాళుక్కుమ్) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు:

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్ పత్తి అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పెరుమాళ్ తానే) ఇత్యాది.

"సంగతః," ౨ "ఆసాద్య," ౩ ఎన్ఱి, అథాత్వర్థమ్, (ఇన్ద పరగత) ఇత్యాది.

"ఆకైయాల్, ఇప్పడి వ్యక్తివిశేషఙ్గళిలే ఇన్ద పరగత స్వీకార నిష్పత్తిక్కు ప్రబలోపబృంహణ ప్రతిపాద్యత్వమ్ కాణ్కైయాలే, ఏతదుపబృంహితైయాన 'నాయమాత్మా' ౪ ఇత్యాదిశ్రుతి, ఇన్ద పరగత స్వీకారత్తిలే ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ గీ - ౩ - ౨౦. ౨॥ సం - రా - ౧ - ౫౮.
౩॥ సం - రా - ౧ - ౭౯.
౪॥ పు. ౪౬౯, ౧౫ సూత్ర.

యంయంపురుషకారత్వే వృణుతేచేతనస్స్వయమ్, । తంతమేవపురస్కృత్య తమీశో రక్షితిప్రభుః॥ ఏవంహిస్వీకారాయం మారుతింవినయాన్వి

మూ.—౧౫౧. “ఇవన్ మున్నిడుమవర్ క్కళై అవన్ మున్నిడుమ్” ఎన్నుమిడమ్,

వ్యా.—౧౫౧. “ఇప్పడిస్వతన్త్రినాయ్ ఇవర్ క్కళై యఙ్గీకరిక్క అపడత్తిలుమ్, (1) ‘తమభ్యభాషసౌమిత్రే! సుగ్రీవసచివంకపిమ్’౧(2) ‘మాఱ్ఱైమాన్ మడనోక్కియున్-తోழియుమ్బియెమ్బి’౨ ఎన్ఱు, (1)ఇళైయపెరుమాళైయుమ్, (2)పిరాట్టియైయుమ్, మున్నిట్టాప్పోలే, మఱ్ఱుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తవిడమ్కాణలామో?” ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౧౫౧. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇప్పడిస్వతన్త్రినాయ్) ఇత్యాది,

(“తమ్”౧)=హనూమన్తమ్.

(“మాఱ్ఱై”౨)=అఙ్గుహ; “మాఱ్ఱైత్తాన్దేమాయమున్” ౩ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, “అఙ్గుహన్” ౩ ఎన్నక్కడవతు.

“అఙ్గుహియమాన్ పోలే భవ్యమానకణ్ణైయుడైయవళ్!” ఎన్ఱపడి.

(“ఉన్-తోழి”౨)=ఉన్-మిత్రమ్;

(“ఉమ్బి”౨)=ఉన్-తమ్బి; (“ఎమ్బి”౨)=ఎన్-తమ్బి.

(“ఇళైయపెరుమాళైయుమ్”) ఇత్యాదిక్కు క్రమికాన్వయమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(మఱ్ఱుమ్) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

“‘స్వతన్త్రినానవన్ చేతననైయఙ్గీకరిక్కుమళవిల్, ఇవన్ భీరువాకైయాలే అఙ్గీకారత్తుక్కుక్కుర్ఱ్భవిక్కుమాట్టాన్’ ఎన్ఱి, కే తిరువడియైయుమ్, గుహప్పెరుమాళైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తపోతు, ఇళైయపెరుమాళైయుమ్, పిరాట్టియైయుమ్, మున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తతు?:

ఇప్పడిమఱ్ఱుమ్ అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టమైయన్ఱాలే అఙ్గీకారమ్నిష్పన్నమామ్?” ఎన్ఱపడి.

మీ.—౧౫౧. ‘ననుః! ఏవమపిఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యేణ చేతనస్వీకారోనఘటతే;

చేతనస్య భీరుత్వాత్;” ఇత్యత్రాహ, (ఇవన్) ఇత్యాది.

వ్యా.—అత్తావతు:—

“ఇచ్చేతనన్ తాన్ ఆశ్రయిక్కుమ్పోతు,

అ.—“[ఇవన్] ఎన్ఱవితు, ప్రకరణాత్ చేతనపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇచ్చేతనన్) ఇత్యాది.

“మున్నిడుకైక్కు అఙ్గి ఆశ్రయణమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆశ్రయిక్కుమ్పోతు) ఎన్ఱతు.

[“ఇవన్ మున్నిడుమవర్ క్కళై అవన్ మున్నిడుమ్” ఎన్నుమిడమ్] ఇత్యన్తమ్ ముముక్షు చేతనరూపపక్షవిషయమ్.

[అభయప్రదాన] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్, సపక్షవిషయమ్.

అత్తిల్, “హనుమతాసంగతః”,౪ “గుహమాసాద్య”,౫ “విభీషణేనాపిజగామసఙ్గమమ్”,౬ ఎన్ఱు, ఇవర్ గళినుడైయ స్వారస్యత్తాలే తత్తదుద్దేశేనదూరత్తినిన్ఱుమ్ తత్తద్దేశాగమనపూర్వక తత్తత్సంశ్లేషోపలక్షిత తత్తత్కర్మకభగవత్కర్తృక పరిగ్రహస్వీకారణసిద్ధమ్.

“ఇవ్వడియిరుక్క, ఇత్తైయతీర్ణత్తిక్కే యాదృచ్ఛికమాక ఇవర్ క్కళమ్ శిఖితువిడమ్వన్దు ఆశ్రయిత్తార్” ఎన్నుమిడముమ్,

“మహానుభావోహనుమాన్ యయౌతదా సయత్రరామోఽతిబలశ్చలక్ష్మణః॥”౭ ఎన్ఱుమ్,

“సశ్రుత్వాపురుషవ్యాఘ్రంరామంవిషయమాగతమ్ । వృద్ధైఃపరివృతోఽమాత్యైర్జ్ఞాతిభిశ్చాప్యుపాగతః॥”౮ ఎన్ఱుమ్,

“ఆజగామముహూర్తేన యత్రరామస్సలక్ష్మణః”౯ ఎన్ఱుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

అత్తిల్, “సయత్రరామోఽతిబలశ్చలక్ష్మణః”౭ ఎన్ఱు, తిరువడియాశ్రయిక్కుమ్పోతు, ఇళైయపెరుమాళై మున్నిట్టమైయుమ్,

“తమభ్యభాషసౌమిత్రే”౧ ఎన్ఱు, అఙ్గీకరిక్కుమ్పోతు, పెరుమాళ్ ఇళైయపెరుమాళై మున్నిట్టమైయుమ్, స్పష్టమ్.

(“అభ్యభాష”౧) ఎన్ఱతు, “అభిభాషస్వ” ఎన్ఱపడి.

౧॥ శ్రీరా. కి. ౩-౨౭. ౨॥ పు. ౪౫౫, ౨వ నోట్టు

౩॥

౪॥ పు. ౪౭౨, ౨వ నోట్టు. ౫॥ పు. ౪౭౨, ౩వ నోట్టు.

౬॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩౯. ౭॥ శ్రీరా. కి. ౨-౨౯.

౮॥ శ్రీరా. అ. ౫౦-౩౩. ౯॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧.

గుహంచ, రామోవై దేహింపురస్కృత్య వతత్ స్ఫుటమ్। తథావిభీషణంచాపితంస్వయంశరణాగతమ్॥ హనూమత్ స్వీకృతాసీతాలఙ్కాయాంస్థిత

అ.—అనుదాత్తేత్త్వనిబన్ధనమాత్మనేపదమ్ అనిత్యమాకైయాలే, పరస్మైపదమ్:

"ఛన్దసి లుఙ్ లఙ్ లిటః"[౧] ఎన్ఱు, విధ్యర్థేలఙ్ వన్దు కిడక్కిఱదు.

గుహప్పెరుమాళ్ ఆశ్రయిక్కుమ్‌పోదు, పిరాట్టియైమున్నిట్టవై,

"రథాదవాతరత్తస్మాత్సభార్యః"[౨] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "తత్రరాజాగుహోనామ"[౩] ఎన్ఱుమ్, "ఉపాగతః"[౩] ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయాలే, శ్రీరామాయణత్తిలే వ్యఞ్జితమ్.

అఙ్గీకరిక్కుమ్‌పోదు, పెరుమాళ్ పిరాట్టియైమున్నిట్టవై, ("మాతైర్మాన్"[౪]) ఇత్యాదితత్త్వదర్శిసూక్తియిలేస్పష్టమ్.

విభీషణాళ్వాన్ ఆశ్రయిక్కుమ్‌పోదుమ్, పెరుమాళ్ అఙ్గీకరిక్కుమ్‌పోదుమ్, ముతలికళై మున్నిట్టవైయుమ్ స్పష్టమ్.

"ఇప్పడి సపక్షవిషయత్తిలే ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళ్ పురుషకారపురస్కరణపూర్వకఙ్గళ్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే, తద్దృష్టాన్తేన ముముక్షు చేతనరూపపక్షవిషయత్తిలుమ్, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళుక్కు తత్పూర్వకత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

ఎ-అ.—౧౫౧. భోజనత్తుక్కు క్షుత్తైప్పోలే ప్రావ్యరుచిరూపమాయ్‌క్కొణ్డు దృష్టద్వారా మోక్షసాధనమాన భక్తియై, "ప్రియతమఏవహివరణీయోభవతి; యస్యాయంనిరతిశయప్రియః, సఏవాస్యప్రియతమోభవతి"[౫] ఎన్ఱు, భగవద్వరణీయాధికారివిశేషణతయా "యమేవైషవృణుతే"[౬] ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ "యత్"-శబ్దార్థమాయ్‌క్కొణ్డిదే భాష్యత్తిల్ ముతలిలేయోజిత్తదు?:

అన్దయోజనైయిల్, కామ్యకర్మఙ్గళిల్ సక్తమాయ్ త్తిరికిఱజనత్తుక్కు, "ఇవర్‌కళ్ అనుష్ఠిక్కిఱ భక్తియోగమ్ నమక్కువేణుమ్" ఎన్ఱి, అరుచియైవిళైత్తు అత్తై శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాకిఱ స్వరూపనిష్ఠైయిలే విత్తుక్కైక్కు ఉబుప్పాక్కైయాలేయుమ్,

స్వయంసాధన సత్తకానుగృహీత కర్మజ్ఞానాఙ్గకమాయ్‌క్కొణ్డు స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖవికాస విశేషహేతుభూతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

భగవత్-కైఙ్కర్యకోటినివిష్టమాయ్, భోజనత్తుక్కు క్షుత్తుపోలే ప్రావ్యరుచిరూపమాయ్‌క్కొణ్డు,

---

మూ.—అభయప్రదానత్తిలుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—పురుషకారమాక మున్నిడుమవర్‌కళై, అవనుమ్ అఙ్గీకరిక్కుమ్‌పోదుమ్మున్నిడుమ్'ఎన్నుమిడమ్, తిరువడియైయుమ్, శ్రీగుహప్పెరుమాళైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తస్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్ఱి, కేళ,

శ్రీవిభీషణాళ్వానై యఙ్గీకరిత్తస్థలత్తిలుమ్ కాణలామ్" ఎన్గై.—

అ—ముఖభేదత్తాలేసపక్షత్తిలే పరగతస్వీకారముమ్, ఆశ్రయణముమ్, కాడుమాకైయాలే, పక్షసపక్షఙ్గళుక్కు వైషమ్యమిల్లై.

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరుళ్ళమ్పత్ ప్రియిరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,(తిరువడియైయుమ్) ఇత్యాది.

[అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ఱి, ఉ సముచ్చయతాత్పర్యమ్, (స్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్ఱి, కేళ) ఎన్ఱు.

"[అభయప్రదాన] శబ్దమ్, తదుపలక్షితపరగతస్వీకారాత్మకవిభీషణాఙ్గీకారపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,(విభీషణాళ్వానై)ఇత్యాది.

ఎ-అ.—నిరన్తరప్రాప్యానుభవరూపమోక్షత్తుక్కు ప్రసఙ్గాదుపకారకముమాయుమ్, ఇరున్దుళ్ళ భక్తియోగత్తై వ్యాజమాక్కిక్కొణ్డు, ఎమ్పెరుమాన్ పణ్ణుమ్ విషయీకారత్తై భగవత్-ప్రాప్తిసాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలే, స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు ఇన్దశ్రుతియుదాహరణమాకమాట్టాదో?

"హనుమాన్ బ్రహ్మాపట్టత్తుక్కాక తపస్సుపణ్ణుకిఱత్తాక పురాణాన్తరసిద్ధమాయిరుక్క, 'అవర్-విషయత్తిల్ భగవద్విషయీకారమ్ ఉణ్డాయిత్తు' ఎన్గై, యుచితమో?" ఎన్నిల్;

"హనుభూషవిభీషణయోస్సామ్యం యతమావిహమోక్షముపేక్ష్య। రఘునాయకనిష్క్రియభూతం భువిరఙ్గధనంరమయేతే"[౭] ఎన్ఱు, భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్‌తపడియే, తిరువడి, పెరియపెరుమాళ్-సన్నిధియిల్ ఆర్యభటవాళలుక్కాక గుణానుభవైకపరరాక అఖిలరుమ్ కాణుమ్‌పడి ఎழுన్దరుళి ఇరుక్కైయాలే పురాణాన్తరఙ్గళ్ కల్పాన్తరీయహనుమద్విషయఙ్గళాక కడవనవాకైయాలే విరోధమిల్లై.

౧॥ అష్టా. ౩-౪-౬. ౨॥ శ్రీరా. అ. ౫౦-౩౦.
౩॥ శ్రీరా. అ. ౫౧-౩౩. ౪॥ పు. ౪౭౩, ౨మ్ నోట్టు.
౫॥ ౬॥ పు. ౪౬౮, ౧మ్ నోట్టు.

౭॥ శ్రీరంస్త. ౧-శ్లో. ౫౭.

కౌశేయభూషణద్వారా సముపాకురుత్స్వయమ్। "విభీషణోహిసర్వాంశ్చ 'న్యవేదయతమామ్'ఇతి॥ ఉవాచ;రామస్సుగ్రీవమ్ 'ఆనయ'

వ్యా.—"ఎజ్ఞనే?" ఎన్నిల్;

"సోహంపరుషితస్తేనదాసవచ్చావమానితః।త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చదారాంశ్చ రాఘవంశరణంగతః॥" ౧

ఎన్ఱు, శరణమ్పుక్కవ్వ,

" సర్వలోకశరణ్యాయ రాఘవాయమహాత్మనే। నివేదయతమాంక్షిప్రం విభీషణముపస్థితమ్॥" ౨

ఎన్ఱు, నిన్ఱ,విభీషణాళ్వానై, అభయప్రదాన పూర్వకమాక అఙ్గీకరిక్కుమవిడత్తిల్,

వ్యా.—"ఆనయైనంహరిశ్రేష్ఠ!దత్తమస్యాభయంమయా। విభీషణోవాసుగ్రీవ! యదివారావణస్స్వయమ్॥"౭

ఎన్ఱు, ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన మహారాజరై మున్నిట్టిఱే అఙ్గీకరిత్తతు?

తిరువడియైయుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిక్కుమవిడత్తిల్, పిరాట్టిసన్నిహితైయల్లామైయాలే,

అ.—"'విభీషణేనాపిజగామసఙ్గమమ్"3 ఎన్ఱు, తలైక్కట్టుకైయాలే,నిర్హేతుకపరగతస్వీకారత్తిలే ప్రకరణత్తుక్కుప్రధానతాత్పర్యమ్:

ఇన్ద పరగతస్వీకారమ్ కూడినపోతు, యాదృచ్ఛికమాక ఆశ్రయణమ్ ఘటిత్తాల్, అతుక్కుఫలావినాభావముణ్డు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, 'సంప్రాప్తంనత్యజేయం'౪ 'ప్రపన్నాయాభయందదామి'౪ఎన్ఱు,విడమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

"'సుగ్రీవంతాంశ్చసంప్రేక్ష్య'* ఎన్ఱు, ఎల్లారైయుమ్ 'నివేదయత'౨ ఇత్యాదియాలే విభీషణాళ్వాన్ మున్నిట్టతాయ్, పెరుమాళ్ మహారాజరైమాత్రమ్ మున్నిట్టతాయ్, ఇప్పడి ఏకరూపతై ఇల్లైయాయిరుక్క,

[ఇవన్ మున్నిడుమవర్కళై అవన్ మున్నిడుమ్] ఇత్యవిశేషణపురస్కారణోక్తియనుపపన్నై" ఎన్నుమ్శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎజ్ఞనే ఎన్నిల్) ఇత్యాది.

("పరుషితః"౧)—"పరుషముక్తః" ఎన్ఱపడి.

"తదాచష్టే"౭ ఇత్యర్థే ణిజన్తాత్ కర్మణిక్తః.

"సకృదేవప్రపన్నాయ"౪ ఇత్యాదిపూర్వశ్లోకార్థమ్,

(అభయప్రదాన) ఇత్యాది.

(పూర్వకమాక) ఎన్ఱవిత్తాల్,

"మూలస్థ [అభయప్రదాన] శబ్దమ్, తత్పూర్వక పరగతస్వీకారాత్మక అఙ్గీకారలక్షకమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"'బ్రాహ్మణా (ః) ఆయాతాఃవసిష్ఠశ్చ'౭ ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్పోలే, 'సుగ్రీవంతాంశ్చసంప్రేక్ష్య'౫ ఎన్ఱు, పృథక్ ఉక్తియాలే, మహారాజర్క్కుప్రాధాన్యమ్వ్యఞ్జితమ్;

అ.—అతుక్కాక 'హరిశ్రేష్ఠ!'౭ఎన్ఱు, 'శ్రేష్ఠ'౭శబ్దత్తాలే కణ్ఠోక్తమ్: ఇత్తాల్, 'ప్రధానేకృతం సర్వత్రకృతంభవతి'౯ ఎన్ఱ,అన్యాయమ్ సూచితమ్:

ఇత్తాల్, మహారాజరై మున్నిట్టమైయాల్, అల్లాతారైయుమ్ మున్నిట్టమైసిద్ధిక్కుమ్:

ఆకైయాల్, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళిల్ పురస్కారవైరూప్యమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన) ఇత్యాది.

" ఈశ్వరన్, చేతననై యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్, (పిరాట్టియై మున్నిట్టఙ్గీకరిక్కుమ్) ఎన్ఱ,ఈ ప్రకృతార్థసిద్ధ్యర్థమిఱే [అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ఱు, తిరువడిముతలానారై యఙ్గీకరిత్తతై దృష్టాన్తమాక ఎడుత్తతు?:

అత్తిల్ గుహప్పెరుమాళై యఙ్గీకరిత్తవిడత్తిల్పోలే, తిరువడియైయుమ్, విభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్, పిరాట్టియై మున్నిట్టమైయైచ్చొల్లిలిఱే ప్రకరణత్తుక్కుచ్చేర్న్దిరుప్పతు?:

ఇప్పడియాన్ఱాలిఱే, ఇళైయపెరుమాళైయుమ్, మహారాజరైయుమ్, మున్నిట్టమైయైచ్చొల్లుకైయతు, అభ్యుచ్చయమాయ్, ప్రకృతార్థదార్ఢ్యహేతువాయ్, ఇరుక్కుమ్?:

ఆకైయాల్, తిరువడియైయుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్, పిరాట్టియైమున్నిట్టమైయై చ్చొల్లుకైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరువడియైయుమ్) ఇత్యాది - (తోన్ఱినతిల్లైయేయాకిలుమ్) ఇత్యన్తమ్.

౧॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౩. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౪

౩॥ పు. ౪౭౩, ఉమ్నోట్టు. ౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩.

౫॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩౩. * శ్రీరా. యు. ౧౭-౯.

౬॥ ౭॥

౮॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩౪. ౯॥

ఇతిచేత్; కపిసక్షస్యసుగ్రీవే ప్రభుతామయమ్ విచిన్త్యేవాద; తత్ "సర్వాక్ ప్రత్యుక్తిః" ఇతిహాస్ఫుటమ్?॥ పరమాయుఖతస్సీతాత్వస్వగృష్టాత్

వ్యా.—అవళైమున్నిట్టమై తోన్ఱిన్ఱిల్లైయేయాకి లుమ్, పిరాట్టిలజ్జైక్కుక్క ఎఴున్దరుళుక్కిఅపోత్తు, మహారాజరుమ్, తిరువడియుమ్, నిఱ్కౘఅవిడత్తిలే తిరువాభరణఙ్గళైయుమ్ పొకట్టుకటాక్షిత్తు వైత్తుప్పోవక్కైయాలుమ్, [౫

వ్యా.—లజ్జైయులే ఎఴున్దరుళినపిన్బు, శ్రీవిభీషణాఴ్వానై పెరుమాళ్ - తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి పిరాట్టి కటాక్షిత్తరుళుక్కైయాలుమ్, [౫

"పెరుమాళిరువరైయుమ్ అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్, పిరాట్టిమైమున్నిట్టేయఙ్గీకరిత్తార్" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—ప్రకృతానౌచిత్యశఙ్కాబీజానువాదమ్, (పిరాట్టిలజ్జైక్కు) ఎన్ఱ తొడఙ్గి.

పరిహారమ్, "దదర్శగిరిశృఙ్గస్థాన్ పఞ్చవానరపుఙ్గవాన్"౧ ఎన్ఱు, తొడఙ్గి, (మహారాజరుమ్, తిరువడియుమ్,నిఱ్కౘఅవిడత్తిలే)ఎన్ఱతు.

"తేషాంమధ్యేవిశాలాక్షీకౌశేయంకనకప్రభమ్ | ఉత్తరీయంవరారోహాశుభాన్యాభరణానిచ॥ ముమోచ"౨ ఎన్ఱు,తొడఙ్గి, (తిరువాభరణఙ్గళైయుమ్పొకట్టు) ఎన్ఱతు.

"అప్పోత్తు, 'విశాలాక్షీ'౨ ఎన్ఱు, విశేషిక్కైయాల్, నిర్హేతుకభగవదఙ్గీకారాపేక్షిత కటాక్షవిశేషత్తైప్పణ్ణినవళై లభిత్తతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కటాక్షిత్తువైత్తుప్పోవక్కైయాలుమ్) ఎన్ఱతు.

"ఆశ్వాసయామాసతదా సరమామృదుభాషిణీ। సాహితత్రకృతామిత్రంసీతయారక్ష్యమాణయా॥"౩ ఎన్ఱు, "విభీషణభార్యైయానసరమైయై మిత్రమాక్కుమ్పడి పిరాట్టిసంకల్పిత్తాళ్" ఎన్ఱిఱే?.

ఇతు, తుల్యన్యాయత్తాలే తద్భర్తావాన విభీషణాఴ్వానై ప్పెరుమాళుక్కు మిత్రమాక్కి, అవర్ - తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి సఙ్కల్పిత్తైయిలుమ్ ప్రమాణమామే?.

"జాయాపత్యోరవిభాగః"౪ ఎన్ఱి, ఱ్ఱేస్మృతి?.

"మిత్రమౌపయికమ్"౫ ఎన్ఱు, విముఖనైత్తిరుత్తుమవళ్ అభిముఖనుక్కు భగవదఙ్గీకారత్తై సంకల్పియాదొ ఇల్లైయే?. [౨౫

"రామస్యవ్యవసాయజ్ఞా"౬ ఎన్ఱు, భగవదభిప్రాయానువిధానమిఱే ఇవళుక్కు స్వరూపమ్?.

అత్తాలుమ్, "అవర్నినైత్త పరగతస్వీకారాపేక్షితకటాక్షవిశేషత్తైప్పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమే?.

అ.—ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లజ్జైయులేయెఴున్దరుళినపిన్బు) ఇత్యాది.

(కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "అర్థాపత్తియాలే స్వీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౫౨. (శ్రీవిభీషణాఴ్వానై పెరుమాళ్ తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి పిరాట్టికటాక్షిత్తరుళుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు,

"విభీషణేనచభార్యాత్రిమమనిర్యాతనంప్రతి।
అనునీతఃప్రయత్నేన నచైతత్ కురుతేమతిమ్॥
మమప్రతిప్రదానంహి రావణస్యనరోచతే?।
రావణంమార్గతేసఙ్ఖ్యేమృత్యుఃకాలవశంగతః॥
జ్యేష్ఠాకన్యానలానామవిభీషణసుతాకపే!।
తయామమేతదాఖ్యాతంమాత్రాప్రహితయాస్వయమ్॥"౭

ఎన్ఱు, 'విభీషణాఴ్వాన్ సకుటుంబరాక్షత్తమ్మైయివుక్కప్పి[౨౦ లాన్ఱిప్పోరుమవర్' ఎన్నుమత్తైత్తిరువడిముఖత్తాలే పెరుమాళ్తిరువుళ్ళత్తిలే పడుత్తి వురుష్కరిక్కైయాలే,

'విభీషణాఴ్వానైయుమ్, అనలాదికళైక్కొణ్డు పెరుమాళైయాశ్రయిక్కుమ్పడి పిరాట్టికృషిపణ్ణినాళ్'ఎన్నుమిడమ్సిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.— [౨౫

ఇవళ్, మున్బే విభీషణాఴ్వానై ప్పెరుమాళైయాశ్రయిక్కుమ్పడి కృషిపణ్ణిల్ వైలళాక్కిల్, ఇవరుడైయ ఆనుకూల్యత్తై పెరుమాళ్తిరువుళ్ళత్తిల్ వక్షత్తవేణ్డియతిల్లైయిఱే?.

"మిత్రమౌపయికంకర్తుమ్"౫ ఎన్ఱు, విముఖరుక్కుమున్బడ ఉపదేశిక్కుమవళ్ అనుకూలరైప్పెఱ్ఱాల్, కృషిపణ్ణచ్చొల్లవేణ్డావిఱే?.

౧॥ శ్రీరా. ఆ. ౫౪-౧. ౨॥ శ్రీరా. ఆ. ౫౪-౨.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౩౩-౨-౩. ౪॥
౫॥ శ్రీరా. సు. ౨౧-౧౯. ౬॥ శ్రీరా. సు. ౧౬-౪.
౭॥ శ్రీరా. సు. ౩౭-౯.

28-11-99.

వినాపురుషకారేణద్వయోస్స్వీకారమప్రాప్తయోః। పురుషీకృత్యయంకంచిత్ స్వీకృతిస్తు, భవేత్తయోః॥ ఉభయోరపరాధస్యశమనార్థా; నచాన్యథా।

వ్యా.—పరతన్త్రియానవళుక్కు ఇత్తలైయిల్ నిన్ఱైవొన్ఱియిత్తనిత్తొరుప్రవృత్తికూడాదిఱే?.

ఆనైయాలేయిఱే, పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయఙ్గీకరిత్తత్తైయుమ్, ఇవర్ సహపఠిత్తతు?.

అ.—అర్థాపత్త్యపేక్షిత అనుపపద్యమానార్థదర్శనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరతన్త్రి) ఇత్యాదినా.

ఇత్తాల్, "పెరుమాళుక్కు చికీర్షితమాన పరగతస్వీకారోపయోగియాకవే, పిరాట్టి, తిరువడియైయుమ్, విభీషణాళ్వానైయుమ్, కటాక్షిత్తతు" ఎన్ఱపడి.

(ఆనైయాలేయిఱే) ఎన్ఱతు,

"పెరుమాళుక్కభిప్రేతమాన విభీషణాళ్వాన్ఱుడైయ విషయత్తిల్, పరగతస్వీకారానుగుణ కటాక్షవిశేషత్తై పిరాట్టిపణ్ణుకైయాలేయిఱే?' ఎన్ఱపడి.

(సహపఠిత్తతు) ఎన్ఱతు,

"[పా. ౧౫౦] [అపేక్షానిరపేక్షమాక]ఇత్యాదియిలుమ్,[అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ఱిప్పడి సముచ్చయత్తిలుమొక్క పఠిత్తతు" ఎన్ఱపడి.

వాక్యద్వయప్రతిపాద్యత్వముమ్, ఏకవాక్యత్తిల్ పదద్వయ ప్రతిపాద్యత్వముమ్, సహపాఠమిఱే?.

ఇ-అ.—౧౫౧. (మఱ్ఱుమ్పురుషకారత్తైమున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తవిడమ్ కాణలామో?) ఎన్ఱిఱశఙ్కైక్కు, "(మహారాజరైమున్నిట్టిఱే యఙ్గీకరిత్తతు) ఆనైయాలేకాణలామ్" ఎన్ఱు, పరిహారమాయ్, మేల్ వాక్యసఙ్గతియిలేకణ్డుకొళ్వతు.

ఇతు అప్పడినిర్వహిక్కుమ్పడి, ఇప్పడియన్ఱికే వాక్యస్వారస్యత్తాలే ఏకవాక్యమాయే తోన్ఱుకిఱతు.

(పిరాట్టిమైమున్నిట్టు) ఎన్ఱైక్కు, "అప్పోతు పెరుమాళ్ పిరాట్టియోడేకూడియిరుక్కిఱారో?" ఎన్ఱు, (పరతన్త్రియాన) ఇత్యాది.

(ఆనైయాలేయిఱే) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కు తాత్పర్యమ్:—

"పెరుమాళ్ కరుత్తఱిన్ద పిరాట్టికటాక్షియావిట్టాల్, 'రాఘవం శరణంగతః'[1] ఎన్ఱువన్ఱై పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిల్ ఎడుక్కక్కూడాదిఱే?" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౧౫౨. ఇరువర్ మున్నిడుకిఱతుమ్,

తమ్ తామ్కుఱ్ఱఙ్గళై శమిప్పిక్కైక్కాక.

వ్యా.—౧౫౨. "ఇవళ్, నిరుపాధిక శేషభూతైయాయ్, అవన్, నిరుపాధిక శేషియాయ్, ఇరుక్కైయాలే, అవ్యవధానేన ఆశ్రయిక్కవుమ్, అఙ్గీకరిక్కవుమ్, అమైన్దిరుక్క,

ఇప్పడియిరువరుమ్పురుషకారత్తైమున్నిడువతు ఎతుక్కాక?" ఎన్ఱవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరువర్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

చేతననుక్కు కుఱ్ఱమావతు:—

అనాదికాలమ్ అవన్-పక్కల్ విముఖనాయ్, అన్యవిషయప్రవణనాయ్, తదాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమేపణ్ణి కూడుపూరిత్తువైత్త అపరాధమ్;

ఈశ్వరనుక్కు కుఱ్ఱమావతు:—

అవర్జనీయమాన సంబన్ధముణ్డాయిరుక్క, అపరాధత్తైయేకణక్కిట్టు అనాదికాలమ్ఇవనై అకలవడిత్తిరున్దవితు.

ఇవన్ తన్-కుఱ్ఱత్తైశమిప్పిక్కైయావతు,

ఇత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరన్ శీఱాతపడిపణ్ణుకై.

అవన్ తన్-కుఱ్ఱత్తైశమిప్పిక్కైయావతు,

ఇత్తై నినైత్తు చేతనన్ వెఱువాతపడిపణ్ణుకై.

అ.—౧౫౨ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇవళ్ నిరుపాధిక)ఇత్యాది.

(అవ్యవధానేన) ఎన్ఱతు, "పురుషకారద్వారకమన్ఱికే" ఎన్ఱపడి.

కుఱ్ఱత్తైయుమ్, తచ్ఛమనత్తైయుమ్, యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్, (చేతననుక్కు) ఇత్యాదినా.

(సంశ్లేషదశైయిలే) ఇత్యాదినా కుఱ్ఱత్తై శమిప్పిక్కైక్కు, పురుషకారకృత్యత్వమ్శొల్లిఱ్ఱు.

ఇఙ్గు అతుక్కుపురుషకారపురస్కార ఫలత్వమ్ శొల్లుకిఱతాకైయాలే, పునరుక్తియిల్లై.

(కూడుపూరి) క్కై, ధాన్యత్తాలే కుసూలత్తై నిఱైక్కుమాపోలే, అపరాధత్తాలే ఆత్మావైనిఱైక్కై.

(వెఱువాతపడిపణ్ణుకై), భయప్పడాతపడిపణ్ణుకై.

వెఱుప్పుకైక్కు సంభావనైతాన్, "వచసాసాన్త్వయిత్వైనమ్"[2] ఎన్ఱు, సాన్త్వనత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.

౧॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౪.

౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౯-౬.

మూ.—౧౫౩. స్వరూపసిద్ధియుమ్ అత్తాలే.

వ్యా.—౧౫౩. "ఇవ్వళవేయన్ఱు, ఇన్నుమిఙ్గు కొణ్డ ప్రయోజనముణ్డు" ఎన్గిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాదియాలే.

స్వరూపమావదు, ఇవనుక్కు తదీయపారతన్త్ర్యమ్; అవనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమ్.

"తేవుమ్ తన్నైయుమ్"౧ ఎన్ఱు, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తైయిఱే అవనుక్కు తాన్ ఆనతన్మైయాక ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తదు?.

అ.—౧౫౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్ఱు) ఇత్యాది.

అత్తాలదు:—"కుఱ్ఱత్తై శమిప్పిక్కై మాత్రమన్ఱు," ఎన్ఱపడి.

"[వా. ౧౫౪][ఔపాధికముమాయ్] ఇత్యాది ఉపరితనగ్రన్థానుగుణ్యేన అత్రత్య [స్వరూప] శబ్దమ్, తదీయ పారతన్త్ర్యాదిపరమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపమావదు) ఇత్యాది.

"న్యగ్రోధబీజేవటవత్ ప్రణవేశబ్దజాలవత్। సిద్ధే తదీయశేషత్వే సర్వార్థాస్సంభవన్తిహి॥"౨

ఇత్యాదికళాలే, "చేతననుక్కు తదీయ పారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్, సంప్రతిపన్నమ్:

"స్వరూపమ్ స్వాతన్త్ర్యం భగవతః"౩ ఎన్ఱుమ్, [౨౦

"పృథగాత్మానం ప్రేరితారంచ"౪ ఎన్ఱుమ్,

"ఈశ్వరనుక్కు స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్:

ఇప్పడియవనుక్కు "ఆశ్రిత పారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమల్లామైయాలే, ప్రమాణోదాహరణ పూర్వకమ్ అత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్, ("తేవుమ్"౧) ఇత్యాదినా.

("తేవుమ్"౧)=దేవత్వమ్; "పరత్వమ్" ఎన్ఱపడి:

("తన్నైయుమ్"౧)=స్వరూపమ్;

అత్తావదు:—"తత్ప్రత్యనీకమాన ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై) ఇత్యాదినా.

మూ.—౧౫౪. ఔపాధికముమాయ్, నిత్యముమాన పారతన్త్ర్యమ్,

వ్యా.—"ఇవై ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్క్కుమ్ సిద్ధిప్పదు పురుషకార పురస్కరణత్తాలే" ఎన్గై. [౫

౧౫౪. కీళ్ (స్వరూపమ్) ఎన్ఱు, శొన్నత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఔపాధికముమాయ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—"ఆత్మానంనాభిజానేథాః"౫ ఎన్ఱు, "'ఆత్మ'౫ శబ్దమ్, ఆశ్రిత పారతన్త్ర్యరూపస్వభావపరమ్" ఎన్ఱిఱే నిర్వాహమ్?.

"పరమాత్మస్వరూపతస్స్వభావః" ఎన్ఱ, అవేదార్థసఙ్గ్రహ శ్రీసూక్తిక్కు, "("పరమాత్మ స్వరూపమ్"౬)=ఈశితృత్వమ్; ("స్వభావః"౬) ప్రణతసౌలభ్యమ్"౭ ఎన్ఱిఱే శ్రుతప్రకాశికాభట్టర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళిఱ్ఱు?.

"ఇదుక్కెల్లామ్ మూలమ్, ఆళ్వార్ శ్రీసూక్తి" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పారతన్త్ర్యమావదు, పరేచ్ఛానువిధాయిత్వమ్. [౧౫

"I. చేతనకర్తృక పురుషకార పురస్కరణత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యసిద్ధియుమ్, ఈశ్వరకర్తృక పురుషకార పురస్కరణత్తాలే చేతననుక్కు తదీయపారతన్త్ర్యసిద్ధియుమాగైయ్;

II. చేతనకృతపురుషకార పురస్కారత్తాలే చేతననుక్కు తదీయ పారతన్త్ర్య సిద్ధియుమ్, ఈశ్వరకృతపురుషకార పురస్కారత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్య సిద్ధియుమాగైయ్; వివక్షితమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే సామాన్యేన అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై ఇరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

౧౫౪. "[ఇదే] శబ్దయోగత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థత్తుక్కు పూర్వవాక్యోక్తార్థోపపాదకత్వమ్ ఉచితమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (కీళ్ స్వరూపమెన్ఱు) ఇత్యాది.

ఉపాధౌభవమ్ (ఔపాధికమ్);

మీ.—౧౫౩. పురుషకారపురస్కారః ఉపపన్నశ్చేత్, (స్వరూప) ఇతి.

౧॥ తి. వా. ౨-౭-౪. ౨॥
౩॥ శ్రీగుణరత్నకోశే. శ్లో. ౨౮. ౪॥ శ్వేతాశ్వతర ఉ. ౧-౬.
౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧. ౭. ౬॥
౭॥

ఆశ్రితత్వ[1]-తదీయత్వ[2]-ప్రయుక్తత్వాదిదం భవేత్| ఔపాధికం పారతన్త్ర్యమీశ[1]-చేతనయోర్ద్వయోః॥ తస్యా ఉపాధేర్నిత్యత్వాత్ నిత్యమేతద్భవేత్

మూ॰—ఇరువర్కుమ్ ఉణ్డితే?.

వ్యా.—అతావతు:—

"చేతననుకు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్, (౧)తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమాయ్, (౨)అవ్వుపాధితాన్ నిత్యమాకైయాలే, నిరుపాధికభగవత్పారతన్త్ర్యత్తోపాతినిత్యముమాయ్, ఇరుక్కుమ్;

అ.—అధ్యాత్మాదేరాకృతిగణత్వాత్ తక్ప్రత్యయః; ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతుచేతననుక్కు) ఇత్యాది.

(ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, "లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్" ఎన్ఱపడి.

[ఔపాధిక] శబ్దాభిప్రేతమ్, (తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఇత్యాది.

విశేషమ్ సామాన్యత్తిలే హేతువాకైయాలే, తృతీయవ్యాఖ్యానమ్.

"(1)చేతననుక్కు మిథునశేషత్వమ్ నిరుపాధికమానాలుమ్, 'లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్, లక్ష్మ్యాస్తదీయత్వప్రయుక్తమ్' ఎన్నుమిడమ్,

'విష్ణుపత్నీ-అఘోరా-అన్యేశానా'[1] ఎన్ఱు, అవళుక్కు పత్నీత్వప్రయుక్తనియన్తృత్వమ్ శొల్లుకైయాలే సిద్ధమ్" ఎన్ఱాతల్,

(2) "నిరుపాధిక లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్య విలక్షణమాయ్, లక్ష్మీగతతదీయత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యవిశేషమ్ ఇవనుక్కుఉణ్డు" ఎన్ఱాతల్,

తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

"ఉపాధినిత్యత్వాత్, ఔపాధికనిత్యత్వమ్" ఎన్గిఱార్, (అవ్వుపాధితాన్) ఇత్యాది.—

"I. స్వరూపయోగ్యతారూపపారతన్త్ర్యత్తుక్కు నిత్యత్వమ్, ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వరూపమ్;

II. ఫలోపహితత్వరూపమానవతుక్కు నిత్యత్వమ్ వినాశశూన్యత్వరూపమ్"; ఎన్ఱు, విభాగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(నిరుపాధికభగవత్-పారతన్త్ర్యత్తోపాతి) ఎన్ఱతు, "లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్పోలే, తదీయత్వప్రయుక్తమన్ఱికే, భగవత్-స్వరూపమాత్రప్రయుక్తమాన భగవన్నిరూపితపారతన్త్ర్యమ్పోలే" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—ఈశ్వరనుకు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్, (౧)ఆశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమాయ్, (౨) అవ్వుపాధినిత్యమాకైయాలే, అతుతానుమ్ నిత్యమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్గై.

(ఇరువర్కుమ్ఉణ్డు) ఎన్ఱాల్తే (ఉణ్డితే) ఎన్ఱతు, ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధియై తోన్ఱువిక్కైక్కాక.

అ.—"ఔపాధికత్వ నిరుపాధికత్వాభ్యాం భేదమల్లతు, నిత్యత్వత్తిల్ మిథోవిశేషమిల్లై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ఈశ్వరనుక్కు) ఇత్యాది:—

(ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, "లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆశ్రితత్వ) ఇత్యాది:—

"లక్ష్మీనిష్ఠభగవదాశ్రితత్వ హేతుకమాకైయాలే" ఇత్యాది; పూర్వవత్.

"ఏతద్వాక్యస్థపారతన్త్ర్యత్తైపూర్వవాక్యత్తిలే [స్వరూప]శబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలుమ్,

అతుతాన్, 'తేవుమ్తన్నైయుమ్'[2] ఎన్గిఱశ్రీసూక్తిక్కు సూచకమాకైయాలుమ్,

అన్ద శ్రీసూక్తియుమ్, ఆశ్రితపారతన్త్ర్య పరమాకైయాలుమ్,

"'ఆశ్రిత' ఇత్యనృశంసతా' ఎన్ఱు, పిరాట్టిక్కు ఆశ్రితత్వముణ్డాకైయాలుమ్,

ప్రణయిత్వత్తిల్పోలే, కదాచిత్కిలాయ్క్కైక్కు సంభావనైయుమిల్లామైయాలుమ్,

'త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయాసమ'[4] ఎన్ఱు, 'పత్నీత్వాద్యపేక్షయాపి ఆశ్రితత్వమ్ ప్రబలమ్' ఎన్గైయాలుమ్,

ప్రణయినీత్వ - ఔపాధికత్వాపేక్షయాపి ఆశ్రితత్వ ఔపాధికత్వకథనమ్, పారతన్త్ర్యైత్తుక్కుయుక్తమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (ఆశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

ఇజ్గే నిత్యత్వమ్, ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వమేయాకలామ్.

ప్రమాణప్రసిద్ధిద్యోతకమాన (ఇతే)శబ్దత్తుక్కుఅర్థమ్, ("ఇరువర్క్కుముణ్డు" ఎన్ఱాల్తే) ఇత్యాది.

౧॥

౨॥ పు. ౪౭౮, ౧మ్నోట్టు. ౩॥

౪॥ శ్రీరా. యు. ౪౧-౪.

మూ.—౧౫౫. అనిత్యమాన ఇరువర్-పారతన్త్ర్యముమ్ కులైవతుమ్ అత్తాలే.

వ్యా—౧౫౫. "ఇవ్వళవుఅన్ఱు, ఇన్నముమిఙ్గుక్కు ఓరుప్రయోజనముణ్డు" ఎన్గిఱార్, (అనిత్యమాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అనిత్యమాన) పారతన్త్ర్యమావతు, కర్మపారతన్త్ర్యమ్.

అతిల్, చేతననుక్కు కర్మపారతన్త్ర్యమావతు, అవశ్యమ్ అనుభోక్తవ్యఙ్గళాన శుభాశుభకర్మఙ్గళిన్- వశత్తిలే ఇట్టుప్పుణ్డు సంసరిక్కై.

ఈశ్వరనుక్కు కర్మపారతన్త్ర్యమావతు, "తాన్ శెయ్గకర్మమ్ తాననుభవిక్కుమానాకిల్, నామ్ శెయ్వతు ఎన్?" [౧౫

మూ.—౧౫౬. ససాక్షికమాకైయాలే, ఇబ్బన్ధత్తై ఇరువరాలుమ్ ఇల్లై శెయ్యప్పోకాతు.

వ్యా—ఎన్ఱు, ఇవన్ శెయ్గకర్మత్తైయే ప్రధానమాక్కి అతుక్కీడాక వేనిర్వహిత్తుక్కొణ్డుపోఎరుకై. [౫

ఇతునడప్పతు, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౪ ఎన్నుమళవుమాకైయాలే, ఇత్తై "అనిత్యమ్" ఎన్గిఱతు

ఇవై పురుషకారపురస్కరణత్తాలే సల్లైకైయావతు:—

"ఇవన్ మున్నిడుమళవిల్, అత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్,
అవన్ మున్నిడుమళవిల్, ఇత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్,
ఇరణ్డుతలైయుమ్ రక్ష్యరక్షకభావేన శేరుమ్పడి

పణ్ణుకైయాలే, ఇవై తన్నడైయే నివృత్తమాకై.

వ్యా—౧౫౬. "అనాదికాలమ్ స్వతన్త్రిక్కాయ్, యాత్తానుమ్ పఱ్ఱినిన్ఱిరిన్ద ఇవన్, ఇన్ఱు ఈ ఆభిముఖ్యమ్ పణ్ణినాల్?; [౧౫

ప్రకృతియోడే ఇరుక్కైయాలే, దుర్వాసనై మేలిట్టు

అ.—"'పుంప్రధానేశ్వరేశ్వరీ'౧ ఎన్గి, అవళ్-తిరునామముమ్, 'శ్రీశః'౨ ఎన్గి, అవన్-తిరునామముమ్, వక్ష్యమాణవ్యుత్పత్తియాలే, 'శ్రీః' ఎన్గి, అతిరునామముమ్, ఇతిల్ ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"పుంసాం=చేతనానాం, ప్రధానస్య=త్రిగుణస్య, ఈశ్వరస్య=భగవతశ్చ, ఈశ్వరీ=స్వరూపతః, వర్ష్మత్వతః, ప్రణయిత్వతశ్చ, నియన్త్రీ" ఎన్ఱు, వడి.

"శ్రీశా=సర్వావస్థావ్యవస్థాపికాయాస్య, సః=శ్రీశః"౩ ఎన్ఱు, శ్రీభగవద్గుణదర్పణమ్.

"మూలత్తిలే 'శ్రీః' ఎన్గి, అతిరునామత్తై ప్రమాణమాక మేలేశొల్లుకైఅత్తాకైయాలే, వ్యాఖ్యానత్తిల్ ఇఙ్గేవిశిష్య ప్రమాణ ప్రదర్శనమ్ పణ్ణిఱ్ఱిలర్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౫౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవుఅన్ఱు,) ఇత్యాది.

అత్తావతు, "పూర్వోక్తస్య స్వదోషశమన స్వరూపసిద్ధిమాత్రమ్ అన్ఱు" ఎన్ఱు, వడి.

"మూలత్తిలే పూర్వోక్తనిత్యపారతన్త్ర్యవ్యావృత్త్యర్థమ్, [అనిత్య] శబ్దమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మపారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱు.

అ.—"ఉభయపారతన్త్ర్యత్తుక్కుమ్ అనిత్యత్వమ్ వినాశప్రతియోగిత్వరూపమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతునడప్పతు) ఇత్యాది.

"(శమిప్పిక్కైక్కాక) ఎన్ఱాప్పోలే, 'కులైప్పిక్కుమ్' ఎన్నాతే, [కులైవతుమ్] ఎన్ఱు, శిత్తాలే,

'దోషశమనమ్పోలే పురుషకారపురస్కరణవిషయక కృత్యుద్దేశ్యమన్ఱు,

కింతు, తథావిధరక్ష్యరక్షకభావ ఘటనరూపాన్యవిషయక కృతినిష్పాద్యతయా ఇత్యుభయపారతన్త్ర్యనివృత్తి, నాన్తరీయకై' ఎన్ఱు, లభిక్కుమతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నడైయేనివృత్తమాకై) ఎన్ఱు.

౧౫౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

"ప్రపన్నస్యాపి హిపునః దేహకర్మకృతేస్థితే।
దురితానిపరాం వృత్తిందూషయన్తి మహుర్బలాత్॥"౫ ఎన్గి, అవిక్కైయుఃటాక్కణ్డు. (ప్రకృతియోడే) ఇత్యాది.—

౧॥ సనత్కుమారసం, ౧౧౩.
౨॥ బంబాయ్‌నగర ముద్రితసహస్రనామ భాష్య పు-౫-౪౦. వరి ౨౩.
౩॥ మేల్‌పడి. పు వరి ౩.
౪॥ గీ-౧౮-౬౬.
౫॥

20-12-99.

సంబన్ధోఽయంసాక్షీపూర్వోద్వాభ్యాంనాపిప్రతార్యతే। I. “దేవీపురుషకారేణమామగృష్ణాత్స్వయంయకః॥ తత్, సర్వశక్తియుక్తోపినత్యజేస్మాం

వ్యా.—ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళాలే ఉద్భూతమాన ఇన్దరక్ష్య రక్షకబన్ధత్తై ఇల్లైశెయ్తు,పత్రైయపడియే, పోక్కప్పార్కుళ్ళ్ తల్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రినాయ్, కర్మానుగుణమాకఇవనై, లీలైయిలే అనాదికాలమ్ వినియోగమ్కొణ్డుపోన్ద ఈశ్వరణాలే, ఇబ్బన్ధత్తై ఇల్లైశెయ్తు, మున్బుపోలే ఇవనై, కర్మానుగుణమాక నిగ్రహిక్కప్పార్కుళ్ళ్ తల్ శెయ్యిలో!” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ససాక్షికమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

“ఇన్దరక్ష్యరక్షకసంబన్ధమ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ అఱిన్దతాకవన్దతన్ఱిక్కే పురుషకారరూప సాక్షిసహితమాకవన్దతాకైయాలే, ఇత్తై ఇరువరాలుమ్ అశ్రియమాఱపోక్కాతు” ఎన్నై.

అ.—“ప్రకృతికార్యదేహత్తోడే” ఎన్ఱపడి.

(దుర్వాసనై)—ఉపాయోపేయాన్తరాది ప్రవృత్తిహేతువాన దుష్టసంస్కారవిశేషమ్.

(ఆశ్రయణ) ఇత్యాది:—

“చేతనకృత ఆశ్రయణముమ్, ఇతుక్కు ఫలావినాభావప్రయోజక ఈశ్వరాఙ్గీకారముమాకిఱ ఇవఱ్ఱాలే ప్రకటమాన” ఎన్ఱపడి.

(ఇబ్బన్ధత్తై) ఎన్ఱతు, “రక్ష్యరక్షకభావరూపసంబన్ధత్తై” ఎన్ఱపడి.

(ఇరణ్డుతలైయుమ్ అఱిన్దతాకవన్దతన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు, “రక్ష్యరక్షకర్ ఇరువరుమేయఱిన్దతాక వన్ఱిక్కే” ఎన్ఱపడి.

“[సాక్షి] శబ్దమ్, పూర్వాపరానుగుణ్యాత్ పురుషకారాత్మకసాక్షిద్రష్ట్రుపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పురుషకారరూప) ఇత్యాది.—

(అశ్రియమాఱ) ఎన్ఱతు, “అశ్రీక్క” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౧౫౭. “ఎన్నైనికళ్ క్కిలుమ్”,౧ “కోలమలర్ప్పావైక్కు అన్బాకియ”.౨

వ్యా.—౧౫౭. ఇతుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (“ఎన్నై”) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

I. “నప్పిన్నైప్పిరాట్టి-పురుషకారమాక నిత్యసూరికళ్ - నడువేఎన్నైయఙ్గీకరిత్తపిన్బు సర్వశక్తియానతానుమ్ కైవిడమాట్టాన్” ఎన్నైయాలే,

(“ఎన్నైనికళ్ క్కిలుమ్”౧) ఎన్ఱ అప్పాట్టు, అవనాల్ ఇబ్బన్ధత్తైయిల్లైశెయ్యపోకామైక్కు ప్రమాణమ్.

అ.—౧౫౭. [“ఎన్నైనికళ్ క్కిలుమ్”౧] ఇత్యాదిక్కు సఙ్గ్రహణఅర్థమ్, (నప్పిన్నై) ఇత్యాది.

“పిన్నైనమ్మవనై”౧ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (నప్పిన్నైప్పిరాట్టి- పురుషకారమాక)ఎన్ఱతు.

“మున్నైయమరర్”౧ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు, (నిత్యసూరికళ్) ఇత్యాది.

“తానుమ్”౧ ఎన్ఱ అవిత్తైప్పఱ్ఱ, (సర్వశక్తి) ఇత్యాది.

“నిక్కిక్క”౧ ఎన్ఱ అవిత్తైయుట్కొణ్డు, (కైవిడమాట్టాన్) ఎన్ఱతు.

[ఇవన్ మున్నిడుమవర్కళై అవన్ మున్నిడుమ్] ఎన్ఱు, చేతననుక్కు పూర్వనిర్దేశముమ్, ఈశ్వరనుక్కు అనన్తరనిర్దేశముమ్, ఇరున్దపడియాలే, తత్-క్రమేణప్రమాణోపాదానమ్.

“ఓ” ఎన్ఱ అశఙ్కావ్యావర్తనార్థమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనాల్ ఇబ్బన్ధత్తై) ఇత్యాది.—

“ఇన్విడత్తిలే చేతనప్రతిపాదనప్రాసఙ్గికమాకైయాలే, ప్రధానమాన ఈశ్వరాఙ్గీకారవిషయప్రమాణత్తుక్కే ప్రథమోపాదానమ్” ఎన్ఱు కరుత్తు.

“ఇఙ్గు, పెరియపిరాట్టియారై మున్నిడుకిఱనైనే ప్రస్తుతమాయిరున్దాలుమ్,

‘ఏతత్సాపేక్షసంబన్ధాత్ అన్యేషామమలాత్మనామ్।

దేవీ సూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతుస్వతః॥’౩ ఎన్ఱు, పిరాట్టిసంబన్ధిమడియాకవే నప్పిన్నైప్పిరాట్టిక్కు పురుషకారముళ్ళతాకైయాలే, తద్విషయప్రమాణోపాదానముపపన్నమ్” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ తి. వా. ౧-౭-౮.   ౨॥ తి. వా. ౧౦-౧౦-౭.

౩॥

II. త్వాంచ దేవ్యాపతిస్నిగ్ధంపయిచస్వీకృతేతయా । కదాశ్యహంసత్యజేయహ్'', ఇత్యుక్తం శరవిద్విషా॥. శేషత్వప్రణయిత్వాభ్యాం గత శ్చేత నే [శ్లో॥ 1 2 1 2

వ్యా.—II. ''పెరియపిరాట్టియార్ కు- స్నేహి యాక్కై,యాలే, అవళ్ -పరిగ్రహమాన ఎ౯-పక౯ లిలే అతి స్నేహియాయ్, అరియన శెయ్తువన్దు ఎన్నోడేకలన్ద ఉన్నై, ప్పెర్ ఱువైత్తుఇఙ్గినయువవిడువనో?'' ఎన్నైయాలే,

(''కోలమలర్ ప్పావైకు-''౧) ఎన్గిఱపాట్టు, ''పురుష కారమ్మున్నాకవన్ద ఇబ్బన్ధత్తై చేతనఙాలుమ్ ఇల్లై శెయ్య ప్పోకాతు'' ఎన్నుమతుకు- ప్రమాణమ్.

౧౫౮. (ససాక్షికమాన ఇబ్బన్ధత్తై...ఇల్లైశెయ్య ప్పోకాతు), ఎన్గఱతు సాక్షియాన పురుషకార విషయత్తి

మూ.—౧౫౯. కర్మణివ్యుత్పత్తియిల్, స్వరూప గుణఙ్గళాల్ వరుకిఱకర్తృసంకోచరాహిత్యత్తై నినైప్పతు.

వ్యా.—లిరువర్ కు-ముణ్డాన నిత్యపారతన్త్ర్యత్తై ప్పఱ్ఱ వాక్కై,యాలే, ఇరువర్ కు-మివ్విషయత్తిల్ ఉణ్డాననిత్య పారతన్త్ర్యత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (కర్మణి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(కర్మణివ్యుత్పత్తి) యావతు, ''శ్రిఙ్—సేవాయా మ్''౨ ఎన్గిఱధాతువిల్, ''శ్రీయతే'' ఎన్గిఱవ్యుత్పత్తి. ఇతుకు- అర్థమ్, ''సేవిక-ప్పడానిన్ఱాళ్ ''ఎన్గిఱతే.

అ.—(''కోలమలర్ప్పావైకు-''౧) ఇత్యాదికు- సఙ్గ్రహార్థమ్, (పెరియపిరాట్టియార్కు-) ఇత్యాది.

[''కోలమలర్ప్పావైకు- అన్బాకియ''౧] ఎన్గిఱవిత్తైయటొ-ణ్డు, (పెరియపిరాట్టియార్కు-స్నేహియాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

'''ఎ౯-అన్బేయో'౧ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (అవళ్-పరిగ్రహమాన) ఇత్యాది.

''నీలవర్ణై'౧ ఇత్యాది మహావరాహవ్యపదానకీర్తనమ్, తత్సదృశ చేతనలాభార్థ దుష్కరక్రియాకరణోపలక్షణార్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయ త్తాలే, (అరియనశెయ్తు) ఇత్యాది.

''పెఱ్ఱుఇన్గిపోకువనో!''౧ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (ఉన్నైప్పెఱ్ ఱువైత్తు) ఇత్యాది.

''చేతనప్రతిపాదనమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే, తత్ప్రమాణోపా దానత్తుకు- ఆనన్తర్యమ్ ఉపపన్నమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

(చేతనఙాలుమ్) ఇత్యాది.

౧౫౮. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ససాక్షికమాన) ఇత్యాది:—

'''కృతాతివృత్తియిల్ దణ్డధరన్కు- కృతాంశత్తై మాత్రలిక్కై యన్ఱో, ససాక్షికత్వత్తుకు- ప్రయోజనమ్?;

ఇఙ్గు ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇతుకు- అవకాశమిల్లామైయాలే, సాక్షిపురస్కరణమ్ వ్యర్థమ్?' ఎన్గిఱ శఙ్కైకు-,

అ.—'లోకత్తిల్ సాక్షిప్రయోజనమతువానాలుమ్, ఇఙ్గుసాక్షిరై కు-అత్తు అర్థిప్రత్యర్థికళుకు- స్వరూపతో, గుణతశ్చ, నియామ్యత్వ ముమ్ ఉణ్డాకైయాలే, తథావిధసాక్షిపురస్కరణమ్ అతివృత్తియిల్ ప్రమాణాన్తర నిరపేక్షనియమనత్తుకు- అత్యన్తోపయోగియాకైయాలే, సఫలమ్' ఎన్నుమ్ పరిహారత్తై యటొ-ణ్డు, తత్-ప్రమాణత్తై క్కాట్టు కిఱార్'' ఎన్ఱపడి.

(కర్మణివ్యుత్పత్తి)యావతు, అనుశాసనాద్యధీన కర్మకార్థక్వి బన్త త్వానుసన్ధానమ్.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (''శ్రిఙ్—సేవాయామ్''౨) ఇత్యాదినా.

మూలత్తిలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, (వరుకిఱ) ఎన్గిఱ విశేషణకు- [రాహిత్య]త్తిలుమ్, (ఇల్లామై) యిలుమ్, అన్వయమ్.

''శ్రీయతే'' ఎన్గిఱ లక్ష్మీకర్మక సేవైకు- కర్త్రాకాఙ్క్షైయిల్ విశేషానుపాదానత్తాలే, యోగ్య సర్వ హేతుక్కళాలే, యోగ్య సర్వ రుమ్, కర్తృత్వేన సంబన్ధార్హరాకైయాలే,

శేషత్వప్రణయిత్వాభ్యాం చేతన పరమచేతనయోః కర్తృత్వమ్ న్యాయ ప్రాప్తమ్;

అత్తిల్; లక్ష్మీకర్మక సేవా కర్తృత్వత్తుకు- ప్రయోజకమ్, నిరుపాధికతచ్ఛేషత్వ లక్షణస్వరూపమాన్నాల్, పరమచేతనన్కు- కర్తృత్వ మిల్లైయెన్గిఱ్కొయ్యయోగ్యమాకైయాలే, కర్తృసంకోచమ్ ప్రసఙ్గిక్కామ్:

౧॥ పు, ౪౮౧, ౨మ్ సూట్రు.

౨॥ ధాతుపాఠే భ్వాదిః.

క_ర్తృతాయాఅసంకోచో వ్యుత్పత్త్యాకర్మనిష్ఠయా।. వ్య_ర్తవ్యఆగతః; పాఠ "శ్రియతేచ" ఇతిరీతి-కా॥. అధికారిత్రయస్యాపి సత్యాజ్యేయం

వ్యా.—ఇవ్వ్యుత్ప_త్తియిల్, స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱక_ర్తృసంకోచరాహిత్యమావతు,

శేషత్వమాకిఱస్వరూపత్తాలుమ్, ప్రణయిత్వమాకిఱ గుణత్తాలుమ్, వరుకిఱ, చేతనపరమచేతనర్కళాకిఱసేవా కర్తాకళుక్కు సంకోచమిల్లామై.

అత్తావతు:—ఇరణ్డుతలైక్కు మివళ్ - విషయ_త్తిలుణ్డాన సేవై అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుకై,

ఇత్తై (నివైప్పతు) ఎన్ఱు,తు, "[ఇప్పడి] ఇవ్విషయ_త్తిల్ ఇ' ణ్డుతలైక్కు ముణ్డానపారత_న్త్ర్యత్తైస్మరిప్పతు" ఎన్ఱు,పడి.

అ—అతిల్; ప్రణయిత్వరూపగుణమ్ ప్రయోజకమాకాల్, చేతనరుక్కు క_ర్తృత్వమిల్లాతే యొ ట్రియుమాకైయాలే, క_ర్తృత్వ సంకోచమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్:

ఉభయరుమ్ తత్ప్రయోజకమాకాల్, ఉభయరుమ్ కర్తాక్కళాక సిద్ధిక్కైయాలే, సఙ్కోచాభావమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

ఇప్పడి న్యాయసిద్ధార్థత్తై "శ్రియతేచాఖిలైర్నిత్యమ్"౧ ఎన్ఱు, నిర్వచనముమ్ శొల్లుకిఱతు:

"సకలైః" ఎన్నాతే, "అఖిలైః"౧ ఎన్ఱిఱతు, ప్రాయికత్వనివృ_త్తిద్వారాభగవత్-క_ర్తృకత్వత్తైయుమ్ క్రోడీకరిక్కిఱతు:

కాలోపాధినిర్దేశ మిల్లామైయాలే సిద్ధిత్త అర్థమ్, (నిత్యమ్) ఎన్ఱు:

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు ఇరణ్డు తలైక్కుమ్) ఇత్యాది.

"[క_ర్తృసఙ్కోచ రాహిత్య] శబ్దమ్, క_ర్తృసఙ్కోచరాహిత్యఫలితపారత_న్త్ర్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఇవ్విషయ_త్తిల్) ఇత్యాది.

౧౫౯. ఉ_త్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇరుక్కైయాల్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౫౯. అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకారమవర్జనీయమ్.

వ్యా—౧౫౯. I. "ఇప్పడి ఇరుక్కైయాల్, ఇప్పురుషకారమ్ ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కుమ్ అవశ్యాపేక్షితమ్" ఎన్ఱిరుళార్ మేల్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే.

(అధికారిత్రయ) మావతు, (అజ్ఞర్, జ్ఞానాధికర్, భ_క్తివివశర్,) ఎన్ఱిఱమూవర్, అధికారికళుమ్.

(ఇవర్కళుక్కు పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్) ఎన్ఱు,తు,

"కుఱ్ఱత్తై శమిప్పిక్కైక్కు ముతలానవర్కళుక్కు పురుషకారాన్వయమ్ వేణ్డుకైయాలే, సర్వథా కైవిడవొణ్ణాతు" ఎన్నై.

అ.—"ద్వయ_త్తిల్, శ్రీమత్పదత్తాలే పురుషకార సంబన్ధత్తైచ్చొల్లి, ఉ_త్తమనాలే సామాన్యేన అధికారియైచ్చొల్లుకైయాలే, "పురుషకారమ్ సర్వాధికారిసాధారణమ్" ఎన్ఱు సిద్ధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూల_త్తిలే (అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు,తు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (ప్రప_త్త్యధికారికళెల్లార్క్కుమ్) ఎన్ఱు,తు.

"(అధికారిత్రయ) శబ్దమ్, [ప్రప_త్తిపణ్ణుమ్ అధికారికళ్ మూవర్] ఎన్ఱువితుక్కు శబ్దతః అర్థతశ్చప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరుక్కైయాలే, అజ్ఞర్ ముతలానారైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞర్) ఇత్యాది.

[శమిప్పిక్కై ముతలాన] ఎన్ఱిఱ [ముతలానవై] శబ్దత్తాలే, స్వరూప సిద్ధ్యాదికళ్ వివక్షితఙ్గళ్.

[అవర్జనీయ] శబ్దార్థమ్, (కైవిడ) ఇత్యాది.

"[అధికారిత్రయ] శబ్దో_క్త సామాన్యత్తుక్కు విశేషాకాఙ్క్షైయిలే సాన్నిధ్యాత్ [ఐశ్వర్యకామర్క్కుమ్, ఉపాసకర్క్కుమ్] ఎన్ఱు, ప్రస్తుతరాన ఐశ్వర్య కైవల్య భగవచ్చరణార్థికళాన భోగమోక్షకామరాకిఱ విశేష_త్తిలే పర్యవసానమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అథవా) ఇత్యాది.

I. అజ్ఞజ్ఞానాధికార్యన్తథక్తాప్రత్త్రియమీరితాః; II. అథవా, ఐశ్వర్యకైవల్యభగవచ్చరణార్థినః॥ ఉన్త్యజక్త్వంతద్గతయేపురస్కారానుపేక్షతా।

వ్యా.—II. అథవా, "ఇప్పురుషకారమ్ తాన్, అనన్యప్రయోజనరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమవర్కళుక్కేయో?, ప్రయోజనాన్తరపరరాయ్ప్పణ్ణుమవర్కుక్కుమ్ వేణుమో?," ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే.

(అధికారిత్రయమ్) ఎన్ఱిత్తు, ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళై.

ఇవర్కళ్ మూవర్కుక్కుమ్ (పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్) ఎన్ఱత్తు,

"స్వస్వాభిలషితసిద్ధిక్కు ఈశ్వరనై యుపాయమాకస్వీకరిక్కుమళవిల్, ఇవర్కళ్ - అపరాధఙ్గళైప్పార్త్తు, అవన్ అఙ్గీకరిక్కుమ్పడివణ్ణుక్కైక్కు పురుషకారమ్ అవశ్యాపేక్షితమ్" ఎన్నై.

వ్యా.—"పూర్వవాక్యత్తిల్ పురుషకార పూర్వకమాన ఉపాయవరణమ్, ప్రయోజనాన్తరపరర్కుక్కుమ్ పొతువాకైయాలేయిత్తే, ఉత్తరవాక్యత్తాలే అనన్యప్రయోజనత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్కవేణ్డుకిఱతు?;

పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రతిపాదితమాన సాధనవిశేషమ్, ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిత్తే యిరుప్పతు?:

అత్తిల్, 'ఇవ్వధికారిక్కు అభిలషితమాన ఫలవిశేషమ్ ఇన్నతు' ఎన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱతు ఇవ్వాక్యమ్" ఎన్ఱు, పరన్దపడియిలుమ్;

"కీళ్ చ్చొన్న సాధనమ్, ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిరుక్కైయాలే, ఇవనుక్కు అపేక్షితమాన ఫలవిశేషత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" * ఎన్ఱు, శ్రియఃపతిప్పడియిలుమ్;

"ఉత్తరవాక్యత్తాలే ప్రాప్యమ్ శొల్లుకిఱతు, ప్రాప్యాన్తరత్తుక్కు అన్ఱు,' ఎన్నై," ఇత్యాదియాలే ముముక్షుప్పడియిలుమ్; ఇవర్ తామేయరుళిచ్చెయ్తారిత్తే?.

అ.—"ద్వయత్తిల్, ఉత్తరఖణ్డ సమభివ్యాహార బలత్తాలే అనన్యప్రయోజనాధికారి ప్రవృత్తిమాత్ర విషయత్వమ్ పూర్వఖణ్డస్థ 'శ్రీమత్' పదాభిప్రేత పురుషకారత్తుక్కు లభిక్కిఱతు" ఎన్ఱు, శఙ్కాబీజమ్:

"పూర్వఖణ్డస్థ శ్రీపురుషకారోపాయ వరణఙ్గళుక్కు ప్రయోజనాన్తరార్థత్వ వ్యావర్తనార్థమ్ ఉత్తరఖణ్డావతరణమాకైయాలే, అవస్సుక్కు ప్రయోజనాన్తర సాధారణ్యమ్ లబ్ధమ్" ఎన్ఱు, పరిహారాభిప్రాయమ్.

"పూర్వయోజనావత్, స్వరూపనిష్ఠ్యాదికళ్ ఇఙ్గు సార్వత్రిక ప్రయోజనఙ్గళాకమాట్టాతైయాలే, అపరాధక్షమాపాత్రమ్ ప్రయోజనమ్" ఎన్న మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపరాధఙ్గళై) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే ఆయ్ప్పడియిలే,

"[అధికారిత్రయమ్] ఎన్ఱు, అ సామాన్యోక్తియైక్కొణ్డు, ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళైక్కొళ్ళుకై అప్రస్తుతమాకైయాలుమ్,

అవర్కళ్ స్వసాధనఙ్గళిలన్వయిక్కుమిడత్తు తత్తదనుగుణప్రాయశ్చిత్త మొళ్ళియ పురుషకారాశ్రయణమ్ వేణ్డాతైయాలుమ్,

అ —'నాలామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్త వినాశ్యమ్' ఎన్ఱు, ఇవర్ తామ్ విశేషిక్కైయాలుమ్,

'శ్రియఃపతియై యుపాసిప్పర్' ఎన్న మళవుక్కొణ్డు పురుషకారభావమ్ వారాతైయాలుమ్, శేరాతు" ఎన్ఱు, ద్వితీయయోజనైయై దూషిత్తతు.

అన్దదూషణత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, (పూర్వవాక్యత్తిల్) ఇత్యాదినా.

అయమాశయః:—

"(ఐశ్వర్యకామర్కుమ్) ఇత్యాదినా ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళ్ అజ్ఞాదికళై ప్పత్తి అత్యన్తసన్నిహితపూర్వప్రస్తుతరాకైయాలే, అప్రస్తుతత్వదూషణమిల్లై;

ప్రయోజనాన్తరార్థమ్ సాధనాన్తరత్తిల్ అన్వయిక్కుమ్పోతు, పురుషకారమ్ వేణ్డావాకిలుమ్, 'యద్యేన కామకామేన'౧ ఇత్యాదిప్పడియే, తదర్థమ్ ప్రపత్తియై ప్రయోగిక్కుమ్పోతు, పురుషకారమ్ వేణుమాకైయాలే, అనపేక్షితత్వదూషణముమిల్లై:

[నాలామధికారిక్కు] ఇత్యాదివాక్యమ్, 'ఉపాయాన్తరనిష్ఠవిషయమాకైయాలే,

౧॥

ఇత్థముక్తే పరగతస్వీయస్వీకారయోర్భృశమ్ । ఉపాయత్వానుపాయత్వే, పురస్కారప్రయోజనమ్,॥ తదవశ్యాపేక్షితత్వం, తత్ - ప్రాబల్యం చ కీర్తితమ్.

అ.—అవనుక్కు పురుషకారమ్ అనపేక్షితమాకైయాలే, ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యతోక్తివిరోధరూపదూషణముమిల్లై:

ప్రత్యుతపూర్వఖణ్డస్థ పురుషకారోపాయవరణజ్ఞళశైయ ప్రయోజనాన్తరసాధారణ్యత్తుక్కు స్పష్టప్రతిపాదకజ్ఞళాన అభిన్నవక్తృక [౧౫ ప్రబన్ధాన్తరస్థ బహువాక్యానుగుణ్యముముణ్డు:

భిన్నవక్తృకసమానార్థకప్రబన్ధాన్తరానుగుణ్యముముణ్డు:

'తిరుమాలైక్కైతొழువర్',౧ ఎన్ఱ్గిఱదిఱు, 'ప్రయోజనాన్తరత్తుక్కు పురుషకారపురస్కరణమ్ అవశ్యకమ్' ఇతి వితత్పరతయామూల కారాభిప్రాయజ్ఞరాన తదనుజరాలేవ్యాఖ్యాత మాకైయాలే, [౧౦ 'శ్రియఃపతిమై ఉపాసిప్పర్' ఇత్యాద్యుక్తదూషణముమిల్లై:

ఆకైయాల్, ద్వితీయయోజనైయముమకన్నై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

మీ.—౧౪౯. "నను! భక్తిపారవశ్యప్రపన్నేషుపరాఙ్కుశాదిషు, ఈశ్వరస్య పురుషకారపురస్కారః అప్రసిద్ధః" ఇత్యత్రాహ, [౧౫ అధికారి) ఇతి —

"స్వాతన్త్ర్యాదీశ్వరః కంచిత్ స్వీకరోతీనచేద్భయా।
'నాయమాత్మా'౨ ఇతి వేదాన్తాత్ రామాయణవిశేషణాత్॥౧॥

'తమభ్యభాషసౌమిత్రే!'౩ ఇత్యుక్తేరీశ్వరస్యచ।
ఘటకానాంపురస్కారో హ్యాక్షిజీవపరిగ్రహే॥౨॥ [౨౦

అతోశక్యత్వశైథిల్య శఙ్కాత్రనయుజ్యతే।
ధర్మిగ్రాహకసిద్ధత్వాత్ స్వాతన్త్ర్యంనాపిదూషణమ్॥ ౩॥

ప్రాయికత్వపరంరత్యో లోకాన్నృత్యాదికంథవేత్।
ఈశ్వరస్యఫలిత్వాద్వాపశ్చాద్రత్యస్యపేక్షణాత్।౪॥

అపుమర్థత్వశఙ్కాపి నావకాశంలభేద్యతః!" ఇతి. [౨౫

ఇతి శ్రీవచనభూషణమీమాంసాయాం,
ప్రవత్తిపరిచ్ఛేదాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే,
అష్టమంప్రకరణంసమాప్తమ్.
పరిచ్ఛేదశ్చ.

వ్యా.—"తిరుమాలైక్కైతొழువర్',౧ 'అడియార్ శైచ్చేర్తల్ తీర్ప్పార్కళుమ్ తిరుమాలై'ర ఎన్ఱ్గిఱపడియే,

'పురుషకారమ్ మున్నాకప్పట్ట్ ప్రయోజనఙ్గళైక్కొణ్డు అకలాతే, అవన్ తైయుమ్ఱిన్ద్ర, ఒణ్డొడియాళ్ - తిరుమకళుమ్ అవను మాన శేర్త్తియిల్ అడిమైయైప్పెఱు' ఎన్ఱు, కీర్ చ్చొన్న ఉపాయఫలత్తైక్కాట్టుకిఱతు పిఱగాకు" ఎన్ఱితే ఇవర్ - తిరుత్తమ్బియారుమ్, అరుళిచ్చెయల్, రహస్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తతు?.

ఆక [ఇవనా అవన్నై] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవాక స్వగత స్వీకారానుపాయత్వముమ్, పరగతస్వీరోపాయత్వముమ్, తత్ప్రాబల్యముమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్ పురుష కారమ్ మున్నాకవే స్వీకరిక్కుమ్పడియైయుమ్, "ఇరువరుమ్ ఇప్పురుషకారత్తైమున్నిడుకిఱతు తనక్కు ప్రయోజనమిన్నఙు" ఎన్నుమిడముమ్, "ప్రవత్త్యధికారిక ళెల్లార్ [౧౫ క్కుమ్ పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్" ఎన్నుమతుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ప్రథమప్రకరణత్తిలే,

(1) పురుషకారవైభవకథనముఖేన "శ్రీమత్" పదార్థత్తైయుమ్, [౨౦

అ.—అరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్తిలే (పిఱుగాకు) ఎన్ఱతు, 'ఉత్తరభాగమ్" ఎన్ఱాయ్, "ఉత్తరఖణ్డమ్" ఎన్ఱు పక్షె.

అవాన్తరనిగమనమ్, (ఆక ఇవనా అవన్నై ఎన్ఱు, తుడఙ్గి) ఇత్యాది. (అవనేస్వీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్) ఇత్యాదిమాత్రత్తాల్, "చేతనక ర్తృకపురుషకారపురస్కరణ ప్రతిపాదనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్" [౨౫ ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఉత్తరగ్రన్థ సఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ప్రథమ) ఇత్యాది-(పూర్వఖణ్డార్థమ్యరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు) ఇత్యన్తమ్.

౧॥ ఇయఱ్పా. ౧-౨-౨. ౨॥ ౩॥ ౪॥ తి. మా.

ఏవంచపూర్వఖణ్డార్థోబహుశఃప్రతిపాదితః|, యథాగద్యానుసన్ధానంసమశ్శబ్దార్థపూర్వకమ్॥ శేషేణోత్తరఖణ్డార్థస్సుస్ఫుటంసమభిధీయతే:—

వ్యా·—(2) ఉపాయవైభవకథనముఖేన "నారాయణచరణౌశరణంప్రపద్యే" ఎన్గి,అవదఙ్గళిల్ అర్థఙ్గళైయుమ్, ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్,

[వా. ౨౨] (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్)ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, "ప్రపద్యే" ఎన్గి,అవదత్తాల్ శొల్లప్పట్ట ప్రపత్తియున్నుడైయ దేశాదినియమాభావత్తైయుమ్,

అదుక్కు విషయనియమమ్శొల్లుకైకాక [వా.౩౪] (గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ముత్తశణ్ణమాకమీళవుమ్ "నారాయణ"పద అర్థత్తైయుమ్,

[వా. ౪౧·] (ఇతిల్, ప్రపత్తిపణ్ణుమ్ అధికారికళ్ మూవర్)ఎన్ఱు,ఉత్తమఫాలే ఆక్షిప్తనానఅధికారివైయుమ్,

ప్రపత్తియిల్ సాధనత్వమిల్లామైయైయుమ్,

ప్రపత్త్యధికారాపేక్షితమాన శక్తి లజ్జాయత్ననివృత్తిశమదమాతిశయమ్ ముతలానవర్ఱైయుమ్,

ప్రపత్త్యఙ్గతయాత్యాజ్యమాన ఉపాయాన్తరత్తిన్నుడైయ దోషభూయస్త్వైయుమ్,

తత్-ప్రతికోటితయా ప్రపత్తియిన్నుడైయ నైర్దోష్యాదికళైయుమ్,

ప్రపత్తిప్రసఙ్గత్తాలే ముఖభేదేన స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్,

తత్-ప్రాబల్యత్తైయుమ్,

"అవనైస్వీకరిక్కుమళవిలుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టేస్వీకరిక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్,

ఉభయరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమవఱ్ఱుక్కుణ్డాన ప్రయోజనవిశేషఙ్గళైయుమ్,

"అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్" ఎన్నుమత్తైయుమ్,

ప్రతిపాదిక్కైయాలే,ఇవ్వళవుమ్పూర్వఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు·

మూ·—౧౬౦. తన్నుక్కెన్ఱాల్ తేడుమ్ నన్మై,

తీమైయోపాతి విలక్కాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౧౬౦. I. ఇప్ప్రకరణాదియిలే [ఉపాయత్తుక్కు] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ఉపేయాధికారముమ్ శిలశొల్లిన్ఱేయాకిలుమ్, అదు ప్రాసఙ్గికమిత్తనై;; ఇని ఉపేయాధికారపరమాన ప్రకరణశేషత్తాలుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్:

II. అదు శెయ్కిఅవిడత్తిల్, భాష్యకారర్ గద్యత్రయత్తిల్ ఉత్తరఖణ్డార్థమ్ అనుసన్ధిత్తరుళిన క్రమత్తిలే, "నమస్" శబ్దార్థమ్ మున్నాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్

అ.—౧౬౦. "ఆకిల్,స్వోత్తరఖణ్డాభిప్రేత ఉపేయాధికారాంశప్రతిపాదనమ్ అనుచితమ్?" ఎన్గి,అ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇప్ప్రకరణాదియిలే) ఇత్యాదినా.

(ప్రాసఙ్గికమిత్తనై)ఎన్ఱదు, "ప్రసఙ్గాత్ సఙ్గతమొళియ సాక్షాత్ సఙ్గతమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(ఇని ఉపేయాధికార) ఇత్యాదినా, "వ్యాఖ్యేయఖణ్డ క్రమానురోధేన తద్వ్యాఖ్యాన క్రమమాకైయాలే, పూర్వఖణ్డ వ్యాఖ్యానానన్తరమ్ ఉత్తరఖణ్డవ్యాఖ్యానమ్ క్రమప్రాప్తస్యాపరిత్యాగరూపావసరసఙ్గత్యాసఙ్గతమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"ఆకిల్, 'నమస్' శబ్దత్తుక్కు వ్యాఖ్యాన ప్రాథమ్యమ్ అనుపపన్నమ్!" ఎన్గి,అ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్, (అదు శెయ్కిఅవిడత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(అదు)—ఉత్తరఖణ్డ వ్యాఖ్యానమ్.

(గద్యత్రయత్తిల్) ఇత్యాది:—

అతావదు, "'మనోవాక్కాయైః'౧ ఇత్యాదినా భాష్యకారర్ అనుసన్ధిత్తపడియే" ఎన్ఱపడి.

అథోపేయదశాయాంచభృశంభవతినిష్ఫలః। శేషత్వోక్త్యాదినై చాస్యసన్ధానంచాత్మనస్తథా॥ "స్వతన్త్రేహమధీనస్తునకస్యాపి" ఇతస్ఫుటమ్।

వ్యా.—III. అతిల్ ఇన్ద నమస్సాలే ప్రాప్య విరోధినివృత్తిప్రతిపాదకమాకైయాలే, ప్రాప్యవిరోధికళానవఱ్ఱై దర్శిప్పిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమమ్ అవఱ్ఱిలేయొన్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కుత్తాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

"కీழ్, [వా. ౧౮౫] [శ్రీభరతాழ్వానుక్కు నన్మై తానే తీమైయాయిత్తు] ఎన్ఱు, స్వగతప్రవృత్తి, శరణ్యహృ

వ్యా.—దయానుసారి యల్లాతపోతు తీమైయాయ్ తలైకట్టుమ్పడి శొన్నవిత్తాలే, 'ఉపాయదశైయిల్ తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్నన్మై తీమైయామ్' ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్,

'ఇప్పసఙ్గత్తిలే ఉపేయదశైయిల్ తాన్ తనక్కు తేడుమ్ నన్మై, తీమైయాయ్విడుమ్' ఎన్నుమిడమ్అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱు, కీழోడు ఇతుక్కుసఙ్గతి.

(తనక్కు) ఇత్యాదిః—

అత్తావతు:—

"శేషియానవన్ భోగదశైయిల్ తన్-వ్యామోహ

అ.—"భాష్యకారరుడైయ అనన్తానమ్తాన్ సఙ్గతమానపడి ఎన్!" ఎన్ఱ, అ అపేక్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిల్)ఇత్యాది

తిరుమన్త్రత్తిల్, "నమః" శబ్దమ్, ప్రాపక విరోధినివృత్తియై యుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్, (ఇన్ద నమస్స) ఎన్ఱతు.

(ప్రాప్యవిరోధినివృత్తి) ఇత్యాదియాల్,

"ప్రతిబన్ధకనివృత్తియుమ్ కారణమాకైయాలే, కార్యకారణభావమ్, 'నమః' శబ్దార్థ తదితరాంశద్వానుసన్ధానఙ్గళుడైయ పౌర్వాపర్యనిదానమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(ప్రాప్య విరోధికళానవఱ్ఱై) ఎన్ఱతు, "కేవలశేషత్వ కేవల పారతన్త్ర్య శేష్యనభిమతదోష నివృత్తివిషయాహంకారాదర ప్రభృతికళై" ఎన్ఱపడి.

(ఒన్ఱై) ఎన్ఱతు, "కేవలశేషత్వత్తై" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడి పేటికాసఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తరాధికరణ సఙ్గతస్థానీయమాన అనన్తర సన్దర్భసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ్ భరతాழ్వానుక్కు) ఇత్యాదినా.

ఇత్తాల్, (౧) "ఈశ్వరహృదయానుగుణస్వబుద్ధ్యధీన గుణత్తినుడైయ దోషరూపతా ప్రతిపాదకత్వాత్, అనన్తరవాక్యసఙ్గతి ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱుమ్,

(౨) "అతిల్, ఉపాయాధికారాను ప్రవిష్టమాయ్, ఈశ్వర

అ.—హృదయానుగుణమామ్, స్వబుద్ధ్యధీనముమాన గుణత్తుక్కు దోషత్వప్రతిపాదనానన్తరమ్ ఉపేయాధికారాను ప్రవిష్టమాన తథావిధగుణత్తుక్కు దోషరూపత్వత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱతాకైయాలే, పౌర్వాపర్యమ్" ఎన్ఱుమ్ సూచిమ్.

[వా. ౧౬౧.] [అழకుక్కిట్టకళై] ఇత్యాది దృష్టాన్తబలత్తాలే [తనక్కుత్తాన్] ఇత్యాది దార్ష్టాన్తికత్తిల్ [నన్మై] పదమ్, శేషిభోగవిరోధి స్వబుద్ధ్యధీన గుణపరమ్;

అతిలుమ్, [పుణ్యమ్పోలే పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్ఱ, మేలే శొల్లుకైయాలే, ప్రాయశః శేష్యవధిక నిష్కర్ష సమానాధికరణ శేషత్వపరమ్;

[తీమై] పదమ్, [నన్మై] ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే,తద్వివక్షిత శేషత్వవిపరీత స్వాతన్త్ర్యపరమ్;

(అతుక్కు) ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కుచ్చేర "భోగత్తుక్కు" ఎన్ఱ అధ్యాహార్యమ్;

అధ్యాహృతమాన అతుక్కు [విలక్కు] శబ్దితప్రతిబన్ధకత్తిలే అన్వయమ్;

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియానవన్) ఇత్యాది.

(తన్-వ్యామోహత్తాలే) ఎన్ఱతు, "శేషిరూప ధర్మిగ్రాహక మాన సిద్ధమాన శేషవస్తు విషయక భోగ్యతా బుద్ధ్యధీన విశృఙ్ఖల వినియోగవిషయక ఉత్కణ్ఠైయాలే" ఎన్ఱపడి.

స్తనావృత్త్యై ధృతం స్త్రీభిరలంకారాయకఞ్చుకమ్ । యథానాయకభోగస్య, విరోధిస్యాత్ తథైవహి॥ భవేత్ భోగవిరుద్ధంతత్ శేషత్వంచేతనస్యచ॥

వ్యా.—త్తాలే, ‹ఆరుయిర్ప్పట్టను ఎనతుయిర్ప్పట్టతు›౧ఎన్ఱుమ్పడి తన్-తిఱత్తిల్ మిక్కవుమ్ తాழ்ౘనిన్ఱ, పరిమాఱుమవళవిల్,

‹నామ్ శేషభూతరన్ఱో, ? నమ్ శేషత్వత్తై నోక్క వేణ్డావో?› ఎన్ఱు, స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే పిఱక్కలిత్తు, తనక్కుత్తాన్ తేడుకిఱ శేషత్వమాకిఱ నన్మై, అనాదికాలమ్ ‹స్వతన్త్రోఽహమ్› ఎన్ఱిరున్ద తీమైయోపాతి అవన్-భోగత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నై.

(తీమై) ఎన్ఱు, అకృత్యకరణాదికళైచ్చొల్లవుమామ్.

అ.—(“ఎనతుయిర్ప్పట్టను”౧)=ఎన్నుడైయ ఆత్మవస్తువుక్కు వన్దహానియై;

(“ఆరుయిర్ప్పట్టను”౧)=“ఆరుడైయ ఆత్మవస్తు అడైన్దతు” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ఆళ్కొళ్వానత్తు”౧ ఇత్యాది పూర్వోత్తరసూక్తికళాలే శేషశేషిభావవిపర్యయత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తైప్పఱ్ఱవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మిక్కవుమ్ తాழ்ౘనిన్ఱ,) ఇత్యాది.

శేషత్వమ్ ప్రాయికమాక నైచ్యసహచరితమాకక్కాణ్కైయాలే, తత్సంభావితమానవంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామ్) ఇత్యాదినా.

(పిఱక్కలిక్కై)=నివర్తిక్కై.

“ఇతువుమ్, స్వాతన్త్ర్యవిశేషరూపమానాలుమ్, ఒరువనై శేషత్వజ్ఞానయుక్తమాన ఇతుక్కు భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞానగన్ధవిధురమాన ప్రాచీనస్వాతన్త్ర్యమ్ దృష్టాన్తమాకలామ్”. ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

(అనాదికాలమ్) ఇతి అత్యన్తసంయోగేద్వితీయా.

సప్తమ్యర్థత్తిలే ద్రమిడప్రథమైయాకైల్

“[తీమై] శబ్దమ్, లోకప్రసిద్ధార్థపరమాకలామ్” ఎన్గిఱార్, (తీమైఎన్ఱు, అకృత్యకరణాదికళై) ఇత్యాది.

మూ.—౧౬౧. అఴుక్కుకిట్టశట్టై అణైక్కైక్కు విరోధియామాపోలే.

వ్యా.—౧౬౧. “శేషియుడైయ విరుప్పత్తుక్కుడలామ్ ఆత్మావుక్కు అలఙ్కారమాయిరుక్కిఱ శేషత్వమ్, భోగవిరోధమాకిఱపడి ఎఙ్ఙనే?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఴుక్కుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

“స్త్రీక్కు అఴుక్కుకిట్టశట్టై, నాయకన్-ఉకప్పుక్కువిషయముమామ్, అవళుక్కు అలఙ్కారముమామ్, ఇరున్దతేయాకిలుమ్, భోగదశైయిల్ ఆలిఙ్గన విరోధియామాపోలే, ఇతువుమ్ భోగవిరోధియామ్” ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౬౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (శేషి) ఇత్యాది.

“ఈశస్సర్వస్యజగతః”౨ఎన్ఱు, చేతనాచేతనఙ్గళుక్కు శేషత్వత్తైచ్చొల్లి, ‘ప్రభుఃప్రీణాతి’౩ఎన్గైయాలే, ‘శేషత్వమ్ ఆదరహేతు’ ఎన్ఱు, లభిక్కిఱతు” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియుడైయ విరుప్పత్తుక్కు) ఇత్యాది.

“కౌస్తుభత్తుక్కు ప్రభైపోలే, ఆత్మావుక్కు భగవత్-శేషత్వమ్ విచ్ఛిత్తివిశేషశబ్దితరసావహతాప్రయోజకత్వేన అలఙ్కారవ్యపదేశార్హమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఆత్మావుక్కు) ఇత్యాది.

ఇవై ఇరణ్డు విశేషణముమ్, కఞ్చుకదృష్టాన్తబలలబ్ధమ్.

(అఴుక్కుక్కు) ఇత్యాదియిల్, కఞ్చుకార్పణాదికళుక్కు కర్త్రీకాఙ్క్షైయిల్ కఞ్చుకార్పణరూపక్రియాసామర్థ్యత్తాలే “స్త్రీకర్తృకారకమ్” ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమ్.

“అణైక్కైయిల్, నాయకనుక్కుకర్తృత్వమ్ ఔత్సర్గికమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్త్రీక్కు) ఇత్యాది

(శట్టై)=కఞ్చుకీ.

“ఇతు స్త్రీయినుడైయ అనన్యార్హతాప్రకాశకమాకైయాలే, నాయకప్రీతివిషయమాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (నాయకనుకప్పుక్కు) ఇత్యాది.

కఞ్చుకమ్ స్తనత్తుక్కావరణమానాలుమ్, అవయవిక్కు ఆభరణమ్పోలే అలఙ్కారమాయిరుక్కుమే ?.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవళుక్కు అలఙ్కారమామ్) ఇత్యాది.

౧॥ శ్రీ. వా. ౯-౬-౩.

౨॥

౩॥

17-1-1900.

౨॥ ఆలిఙ్గనవిరోధీ' తిహారవికోపినార్పితః । సీతయా నిజకణ్ఠేహి?'' ఇత్యాహ స్మకిలరాఘవః? ॥. హారార్పణేకర్తృతాతురాఘవస్యైవవిద్యతే.

మూ.—౧౬ . ''హారోఽపి'' ౧.

వ్యా.—౧౬.౨, ''అழకుక్కు డలాన్ఱు అనుభవవిరోధియామ్'' ఎన్నుమిడమ్ శేషివచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (''హారోఽపి'' ౧) ఎన్ఱు.

''హారోఽపినార్పితఃకణ్ఠే స్పర్శసంరోధభీరుణా। ఆవయోరన్తరేజాతాః పర్వతాస్సరితోద్రుమాః'' ౧ ఎన్ఱు, ''ఆశ్లేషదశైయిల్ స్పర్శవిరోధియామ్'' ౧ఎన్నుమచ్చత్తాలే,

వ్యా.—''పిరాట్టి తిరుక్కழుత్తిల్ ఒరుముత్తువడముళ్పడప్పూణ్బతిల్లై'' ఎన్ఱారితేపెరుమాళ్ ౯.

''భీరుణా'' ౧ ఎన్గి,అలిఙ్గవ్యత్యయమ్ ఆర్షమ్: అన్ఱి, కేఱ, (అழకుక్కిట్టతు అణైక్కైక్కు విరోధియామ్)

అ.—౧౬.౨. ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణోపాదానమ్[''హారోఽపి'' ౧ ఎన్ఱు] ఎన్గిఱార్, (అழకుక్కుడలాన్ఱు) ఇత్యాది.

''(అణైక్కై) ఎన్గి,అదు, ఆలిఙ్గనజన్యసుఖపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అనుభవవిరోధియామ్) ఎన్ఱు,తు.

''వపురన్వలిప్తపరిరమ్భసుఖవ్యవధాన భీరుకతయా న వధూః'' ౨ ఎన్ఱు,అదు, కవివచనమాకైయాలే, ఇత్తైప్పోల అనుభవరసికనాన శేషియినుడైయ వచనత్తైయే ఉదాహరిక్కైయుచితమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శేషివచనత్తాలే) ఎన్ఱు,తు.

ఉపాత్తప్రమాణప్రతీకత్తినుడైయ అవయవ్యుపాదానపూర్వకమ్ తదర్థక్, (''హారోఽపినార్పితః'' ౧) ఇత్యాది.

''ఆవయోరన్తరేజాతాః పర్వతాస్సరితోద్రుమాః'' ౧ ఎన్ఱుమ్, ''సరిత్సాగరపర్వతాః'' ఎన్ఱుమ్, పాఠద్వయముమున్డు.

ఇన్దవచనత్తిల్ వివక్షితాంశత్తుక్కు అర్థమ్, (ఆశ్లేష)ఇత్యాది ''హారత్తినుడైయ వస్తుసామర్థ్యత్తాలే, (స్పర్శ)పదమ్ ఆలిఙ్గనకాలికస్పర్శపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆశ్లేషదశైయిల్) ఎన్ఱు,తు, (''సంరోధ'') శబ్దార్థమ్, (విరోధియామ్) ఎన్ఱు,తు.

(''భీరు'' ౧) శబ్దఫలితమ్, (అచ్చత్తాలే) ఎన్ఱు,తు.

''వపురన్వలిప్తపరిరమ్భసుఖవ్యవధానభీరుకతయా న వధూః'' ౨ ఎన్ఱు, స్త్రీక్కు కర్తృత్వమ్ దృష్టమాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్సామర్థ్యాల్ పిరాట్టిక్కు కర్తృత్వమ్ సిద్ధిక్కుమతు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ''భీరుణా'' ౧) ఎన్గి, అదిత్తుక్కు అర్థమ్ (పిరాట్టి) ఎన్ఱు,తు.

అ.—(''హారః'' ౧) ఎన్గి,అ ఏకవచనార్థమ్, (ఒరుముత్తువడమ్) ఇతి. [''అపి''] శబ్దార్థమ్ ఉమ్మై.

''లోకత్తిలే హారమ్వ్యవధాయకమాన్నాలుమ్, ఇఙ్గుత్తైహారమ్, 'చిన్మయైస్స్వప్రకాశైశ్చ' ౩ ఎన్ఱు, చిన్మయమామ్,ప్రతిఘాతానర్హమాకైయాలే, వ్యవధానప్రసఙ్గమిల్లై:

ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, భీత్యతిశయత్తాలే, అతువుమ్పూణ్బతిల్లై'' ఎన్ఱు, [''అపి''] శబ్దత్తుక్కు తాత్పర్యమ్.

''నార్పితః'' ౧ ఎన్గి,అదిత్తుక్కు అర్థమ్, (పూణ్బతిల్లై) ఎన్ఱు.

''[''భీరు''] శబ్దమ్ పిరాట్టియైచ్చొల్లిన్ఱాకిల్, 'భీర్వా' ఎన్ఱిరుక్కవేణుమే?'' ఎన్నిల్; (భీరుణా ఎన్గి,అలిఙ్గవ్యత్యయమ్) ఇతి.

అత్రావతు:—''పుంలిఙ్గమ్,ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్ వేదవత్ వ్యత్యయానుశాసనత్తాలే లిఙ్గవ్యత్యయాదికళ్ వరుమాకైయాలే, వరుమ్'' ఎన్ఱు,పడి.

(ఆర్షమ్)=ఋషిః వేదః;

''వైదికప్రక్రియైయాలే సాధు'' ఎన్ఱు,పడి.

'''మనశ్శిలాయా స్తిలకో గణ్డపార్శ్వే నివేశితః' ౪ ఎన్ఱు,ప్రణయిత్వాతిశయత్తాలే పెరుమాళుక్కు పిరాట్టివిషయత్తిలే అలఙ్కర్తృత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ హారార్పణకర్తృత్వమ్ పెరుమాళుక్కు కూడుమాకైయాలే, లిఙ్గబాధనమన్ఱి,క్కే యోజిక్కుమామ్'' ఎన్గిఱార్, అన్ఱి,క్కే) ఇత్యాది.

'''అழకుక్కుడలాకత్తాన తన్నక్కిట్టతు అణైక్కైక్కు విరోధియామ్' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ అఱివిక్కైయే ప్రయోజనమాకాక్కే, (అழకిక్కిట్టతు అణైక్కైక్కువిరోధియామ్) ఎన్నుమిడమ్ అఱివిక్కైమాత్రత్తైయే ప్రయోజనమాక్కినాల్, ప్రకృతార్థత్తుక్కు ప్రమాణతయా ఉదాహరణమాకలామ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అழకుక్కిట్టతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ మాఘ-౯-౫౧. ౩॥ ౪॥ రా. సు. ౪౦-౫.

వ్యా.—ఎన్నుమిడమ్ అతివిక్కైయే ప్రయోజనమాకైయాలే, లిఙ్గానుగుణమాక పెరుమాళ్ తమ్మళవిలేయోజిక్కవుమామ్.

౧౬౩. "ఆనాల్, పిన్నై పారతన్త్ర్యమేయోనల్లతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

అ.—(లిఙ్గానుగుణమాక) ఎన్ఱతు, "పుంలిఙ్గత్తుక్కు అగ్నత్వాశ్రయణమిన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

(పెరుమాళ్ తమ్మళవిలే) ఎన్ఱతు, "'వక్తావాన్తస్మై ("భిరుణా") ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తార్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కలామ్" ఎన్ఱపడి.

("భిరు") శబ్దాపేక్షితమాన విశేష్యమ్,

"సాచ అహంచ=ఆవామ్; తయోః ఆవయోః" ఎన్ఱు, పిరాట్టి సన్నిహితైయాకైయాలుమ్, పూర్వోక్తసామర్థ్యత్తాలుమ్, పిరాట్టియుమాకలామ్.

"ఇన్దసన్నిధియాలుమ్, పూర్వోక్తసామర్థ్యత్తాలుమ్, పుంలిఙ్గశ్రుతియాలుమ్, పెరుమాళుమాతల్, శ్రీపెరుమాళేయాతల్ ఆకలామ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧౬౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్ పిన్నై) ఇత్యాది.

"'శేషత్వమ్ పిఱక్కుమిడత్తిలేయొన్ఱు వంశతోషమాకిఱతు; పారతన్త్ర్యమ్ పిన్నైయాత్తేఎన్గుణమాయిరుక్కుమో?' ఎన్న" ఎన్ఱపడి.

[పుణ్య] శబ్దవివక్షితత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుణ్యమెన్ఱిఱతు) ఇత్యాదినా.

"నిర్ధాంశత్తైదృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు సాధ్యాంశత్తై సాధిక్కైయుచితమాకైయాలే, [పుణ్య] శబ్దమ్ శేషత్వపరమ్;

అతుక్కు [పుణ్య] శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్, పూర్వవాక్యత్తిలే [నన్మై,] శబ్దత్తాలే నిర్దిష్టమాకైయాలే:

అతుత్తానుమ్, 'యత్ త్వత్-ప్రియం, తదిహ పుణ్యమ్'; ౧ ఎన్ఱు, సిద్ధసాధ్యపుణ్యసాధారణ 'పుణ్య' పదప్రవృత్తినిమిత్తమ్;

మూ.—౧౬౩. పుణ్యమ్‌పోలే, పారతన్త్ర్యముమ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కు.

వ్యా. —(పుణ్యమ్‌పోలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి:

I. (పుణ్యమ్) ఎన్ఱిఱతు, [వా.౧౫౫-౧౬౦] కీళ్ (నన్మై)ఎన్ఱిఱశొల్లాలే శొన్న శేషత్వత్తై:

"అతు కీళ్ చొన్నపడియే స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే ఇఱాయ్కైక్కు ఉపాయ్కొణ్డు మాత్తొఃపడి భోగవిరోధియాకానిఱ్కుమ్;

అప్పడియే, భోగదశైయిల్ అవనుక్కు ఎతిర్ విఴికొణ్డాత్తే అచిత్తుపోలే కిడక్కైక్కు ఉపాయ్న కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్విఴిసాపేక్షనాన ఈశ్వరనుడైయ భోగత్తుక్కు మిడఱుపిడియామ్" ఎన్ఱపడి.

అ —భగవత్ప్రియత్వమాకైయాలుమ్, తాదృశప్రియత్వమ్ శేషత్వత్తుక్కుణ్డాకైయాలుమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్ నన్మై, ఎన్ఱిఱశొల్లాలే శొన్న శేషత్వత్తై) ఎన్ఱు.

(ఎతిర్విఴి) యావతు:—భోగదశైయిల్ శేష్యభిప్రాయానుగుణమాకతానుమ్ శిఱితువ్యాపరిక్కై.

(మిడఱుపిడి) ఎన్ఱతు, "భోజనసమయత్తిల్ గలనిరోధమ్ పోలే" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, తాఴ్వినెన్ఱు పరిమాఱుకిఱ అవనుక్కు నైచ్యహేతు శేషత్వమ్ భోగవిరోధియాకిఱాప్పోలే, భోగదశైయిలవనుడైయ ప్రతిప్రవృత్తిసాపేక్షనానవనుక్కు ప్రతిప్రవృత్తివిరోధియాన పారతన్త్ర్యవిశేషమ్, భోగవిరోధియాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"'పుణశుభకర్మణి' ౨ ఎన్ఱిఱ ధాతువిన్ మేలే బాహులకమాయ్ భావేత్యప్రత్యయమాతల్,.

భావార్థకణ్యత్ ప్రత్యయమ్వన్దు బహులమాక గుణాభావమాతల్ వన్దు, (పుణ్య) శబ్దమ్ నిష్పన్నమ్" ఎన్ఱిఱ వ్యుత్పత్తిపక్షత్తైయవలమ్బిత్తు,

౨॥-ధాతుపా. తుదాదా ప-సే.

అథ వృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మకే

ద్వితీయపరిచ్ఛేదే

ప్రథమప్రకరణప్రారమ్భః—

మీ—౧౬౩. ఏవం భక్తి ప్రపత్తిలక్షణయోః పుణ్యపాపయోః స్వభోక్తృత్వలక్షణ స్వాతన్త్ర్యనివృత్తిఫలకత్వాత్ భగవద్భోగవిరోధిత్వేన త్యాజ్యత్వముక్తమ్;

తత్-ప్రసఙ్గేన పరగతిస్వీకార ఫలభూతపారతన్త్ర్యనివృత్తేరపి పరానుభవ విరోధిత్వాత్ అపురుషార్థత్వమాశఙ్క్య సిద్ధాన్తే ఫలస్వరూపం శోధయతి, (పుణ్యమ్) ఇత్యాది.

సఙ్గతిః ప్రసక్తిః

సంశయస్తు:—

"పారతన్త్ర్యస్య భోగవిరోధిత్వం (1) సంభవతి?,

(2) ఉత న?" ఇతి.

తదర్థః "కర్మకృతం కాదాచిత్కానిష్టత్వం భోగ్యేషు (3) సంభ

ఉత న?" ఇతి.

యదా న సంభవతి,

తదా సంభవతి,

తదా తస్య భోగవిరోధిత్వం సంభవతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"పారతన్త్ర్యస్య ఈశ్వరానభిమతత్వం నైవయుజ్యతే;

తన్నివృత్తేస్సోపార్ధమారభ్య ఈశ్వరేణైవ సాధితత్వాత్:

నచ, "సర్వస్యాపి కాదాచిత్క ప్రియతయా పారతన్త్ర్యమపి కదాచిత్ తస్యాప్రియం భవతి' ఇతి వాచ్యమ్

కాదాచిత్క ప్రియస్య కర్మకృతత్వేన తదయోగాత్:

నిత్యాత్మాలఙ్కారభూతస్య నిత్యపారతన్త్ర్యస్య జ్ఞానానన్దాదివత్ నిత్యభోగ్యత్వాత్:" ఇతి.

వ్యా.—II. అన్ఱిక్కే, "(పుణ్యమ్) ఎన్ఱు, అదు, సత్కర్మత్తైయామ్,

అదు, యాత్తోరుపడి పాపత్తైక్కాట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తే భగవత్-ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకమాకా నిఱ్కుమ్;

అప్పడిచ్చే, ఇఱాయ్క్కైక్కు ఉప్పాన శేషత్వత్తైక్కాట్టిల్ అదిస్తిప్పోలే, ఎతిర్ త్తలైయిట్టక్కు వశ్యమాకాయిరుక్కైక్కు ఉప్పానైయాలే వ్యావృత్తమాన పారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విళ్ళికొడుక్కైక్కు ఉప్పిల్లామైయాలే, పరనుడైయ వనుభవత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమామ్" ఎన్నవుమామ్.

అ.—యోజనాన్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱిక్కే పుణ్యమ్ ఎన్ఱు అదు సత్కర్మత్తైయాయ్) ఇత్యాదినా.

(పాపత్తైక్కాట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱదు, "శాస్త్రబోధితఫలహేతుత్వేన స్వసజాతీయమాయ్, దుఃఖహేతువాన పాపత్తైక్కాట్టిల్ సుఖహేతుతయా విలక్షణమాయిరుక్కచ్చెయ్తే" ఎన్ఱపడి.

'పుణ్యపాపే విధూయ'౧ ఎన్ఱు అవిత్తైయుటక్కు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ప్రాప్తి) ఇత్యాది.

(ఇఱాయ్క్కైక్కు ఉప్పాన) ఇత్యాది:—

అత్రావత్తు:—

"తాన్ప్రనిష్ట, పరిమాణత్తైక్కు ప్రతిబన్ధకమాన్నై చ్ఛ్యానుసన్ధాన హేతుశేషత్వాపేక్షయా పరాభిప్రాయ విపరీతప్రవృత్త్యభావప్రయోజకత్వేన విలక్షణమాన పారతన్త్ర్యముమ్, శేషిక్కు ఇత్తలైయిల్ ప్రతిప్రవృత్త్యపేక్షైయిల్ తాదృశప్రతిప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకమానైయాలే, శేషిభోగప్రతిబన్ధకమామ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే [పరానుభవ] శబ్దమ్, షష్ఠీతత్పురుషః" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (పరనుడైయవనుభవత్తుక్కు) ఎన్ఱదు.—

౧॥ ముణ్డక. ౩-౧-౩.

వ్యా.—“ఇత్తాల్, కేవలశేషత్వముమ్, కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఓరోరాకారఙ్గళాలే భోగవిరోధియాకానిఱ్కుమ్;

పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన శేషత్వమే ఉద్దేశ్యమ్” ఎన్గై.

౧౬౪. ఇప్పడియుపేయదశైయిల్,

అ.—“దృష్టాన్తత్తిల్, పుణ్యత్తుక్కు, (౧) శాస్త్రబోధితఫలహేతుత్వేన పాపత్తోడే సాజాత్యముమ్, (౨) సుఖహేతుత్వేన తద్వైజాత్యముమ్, (౩) భగవత్-ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకత్వేన అధికారివిశేషత్తైప్పఱ్ఱ సామ్యముమ్, ఆనాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కు, (౧) శేషిప్రియత్వేన శేషత్వత్తోడే సాజాత్యముమ్, (౨) నైచ్యానుసన్ధాన ప్రతిబన్ధకత్వేన తద్వైజాత్యముమ్, (౩) శేష్యభిప్రేతభోగవిరోధిత్వేన తత్సామ్యముమ్, ఉణ్డానైయాలే,

స్వసజాతీయప్రతియోగిక వ్యావృత్తిమత్త్వే సతి, ధర్మాన్తరప్రయుక్తతత్ప్రతియోగిక సామ్యవత్త్వమ్, పుణ్యపారతన్త్ర్యరూప ఉపమానోపమేయఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఫలితార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

కేవలత్వమ్, అన్యోన్యాసహకృతత్వమ్.

(ఓరోరాకారఙ్గళాలే) ఎన్ఱతు, “యథాక్రమమ్ శేష్యనభిమత నైచ్యానుసన్ధానహేతుత్వేనవుమ్, తదభిమతప్రతిప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధహేతుత్వేనవుమ్” ఎన్ఱపడి.

(పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన) ఇత్యాది:—

ఆశయమ్:—“పరాభిప్రేతప్రవృత్తినిమిత్తకత్వరూపపారతన్త్ర్యసహకృత పరాతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వమే ఆదరణీయమ్” ఎన్ఱపడి.

౧౬౪. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పడియుపేయదశైయిల్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౬౫. గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి.

వ్యా.—శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాన్పడియై అరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్ ప్రాప్తిదశైయిలివన్నుడైయనిర్బన్ధమూలమాక ఉణ్డాన దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి) ఎన్ఱు.

(గుణమ్) ఎన్గిఱతు, కీళ్ విరోధియాకచ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళిరణ్డైయుమ్.

అ.—“ఉపాయాధికారానుప్రవిష్ట స్వగతస్వీకారదోషత్వచిన్తాప్రసఙ్గత్తాలే ఉపేయాధికారానుప్రవిష్ట శేషత్వపారతన్త్ర్య విశేషఙ్గళినుడైయదోషత్వమ్ చిన్తితమ్:

తత్ప్రసఙ్గాత్ తదుభయదశాన్తరాలభూత ప్రాప్తిదశానుప్రవిష్టత్తినుడైయ పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వరూపదోషత్వంచిన్త్యతే” ఎన్ఱు, సఙ్గతిసూచనమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

కిఞ్చ:—“శేషత్వపారతన్త్ర్యరూపగుణత్తుక్కు పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వ ప్రతిపాదన ప్రసఙ్గత్తాలే దోషనివృత్తిక్కుమ్ పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు” ఎన్ఱుమ్, సఙ్గతి సూచనమ్ కణ్డుకొళ్వతు.—

ఇవై ఇరణ్డుమ్, (ఉపేయదశైయిల్), (ప్రాప్తిదశైయిల్), ఎన్గిఱ పదఙ్గళాలుమ్, (శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళ్), (దోషనివృత్తి) ఎన్గిఱ పదఙ్గళాలుమ్, సూచితఙ్గళిఱే?.

[గుణ] శబ్దవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్ ఎన్గిఱతు) ఇత్యాదినా.

(కీళ్ విరోధియాకచ్చొన్న) ఎన్ఱతు, “కేవలశేషత్వముమ్, కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, భోగవిరోధియాకచ్చొల్లిఱ్ఱిఱే?, అప్పడిప్పట్ట” ఎన్ఱపడి.

“విరోధిక్కు గుణత్వమ్ వ్యాహతమ్;

వ్యా. ఇవైరణ్డుమ్, ఆత్మావుక్కు అన్తరఙ్గగుణమాయిరుప్పదు?

ఇదుపోలే (దోషనివృత్తి) ఎన్గిఱదు, "ఇవ్వాత్మగుణద్వయముమ్ కీழ்చ్చొన్నపడియే,యాత్తొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాక్కైయదు,

అ—ద్వయోః ఏకత్వముమ్ అనుపపన్నమ్" ఎన్ఱ,ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

అత్తావదు:—

"శేష్యభిప్రాయదశైయిల్ స్వాశ్రయాత్కర్షావహత్వరూపగుణత్వమ్ ఇవఱ్ఱుక్కుణ్డాకైయాలే గుణత్వమ్ అవ్యాహతమ్:

ఇవై స్వరూపేణ ఇరణ్డాయిరున్దాలుమ్, ఈశ్వరవ్యావృత్తిరూపస్వాశ్రయోత్కర్షావహత్వముమ్, జ్ఞానానన్దత్వాపేక్షయా ప్రాధాన్యముమ్, ఒన్ఱాయిరుక్కైయాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు అన్తరఙ్గగుణత్వమ్ ఏకమాకైయాలే, 'జాత్యాకృతివ్యక్తయః పదార్థః' * 'వేదాః ప్రమాణమ్' † ఇత్యాదికళిల్ పోలే ఏకత్వముపపన్నమ్:

అన్ఱికే, ముముక్షుప్పడియిలే, 'స్వరూపముమ్, స్వరూపానురూపమాన పురుషార్థముమ్,' ౧ ఎన్ఱు, ప్రణవనమఃప్రతిపాద్యఙ్గళాన శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళుక్కు 'స్వరూపముమ్' ఎన్ఱు, ఏకవచనాన్త 'స్వరూప' శబ్దత్తాలే అభిధానమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

పదార్థత్తైచ్చొల్లి, వాక్యార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇదుపోలే) ఇత్యాదినా.

ప్రత్యేకగుణత్వాభిప్రాయత్తాలే, (ఇవ్వాత్మగుణద్వయముమ్) ఎన్ఱదు.—

"ఆత్మగుణయోఃద్వయమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౫

అన్ఱిక్కే "'ఇవ్వాత్మగుణమాన ఇద్వయముమ్' ఎన్ఱాయ్, పూర్వవత్ గుణత్వమ్ ఒన్ఱు," ఎన్ఱపడియాకవుమామ్.

"[వా. ౧౬౭] ["మగ్గవోట్టు",౨] ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణబలత్తాలుమ్, [వా. ౧౬౮] [వేర్చూడుమవర్] ఇత్యాదిదృష్టాన్త

† శ్రీరం.స్త. ఉ. ౧౯.

౧॥ ముముక్షుప్పడితిరుమన్త్రప్రకరణమ్. వా. ౨౬.

౨॥ తి, వా. ౧౦. ౭-౧౦.

"అప్పడియే, ఇవఱ్ఱై నిర్బన్ధిత్తు ప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళక్కడవ ప్రకృతిసంబన్ధమాకిఱదోషత్తినుడైయ నివృత్తియుమ్, చరమశరీరమాకైయాలే, ఇత్తోడేశిడిక్కునాళ్ వైత్తు అనుభవిక్క ఇచ్ఛిక్కిఱ అవనుడైయ అనుభవత్తుక్కు విలక్కామ్" ఎన్నై.

(గుణమ్పోలే) ఎన్ఱు, పారతన్త్ర్య మొన్ఱైయుమ్ దృష్టాన్తిక్కిఱ ఆక్కత్తావుమామ్.

అ.—బలత్తాలుమ్, [దోషనివృత్తి] శబ్దమ్, అనుదయసంశయవిపర్యయాదిరూప స్వాశ్రయాపకర్షావహత్వప్రయుక్త దోషశబ్దవాచ్యతాకప్రకృతిసంబన్ధత్తినుడైయ నివృత్తిపరమ్:

అతఏవ అన్దదోషనివృత్తియిలే శేష్యనిష్ఠ ప్రార్థనాత్కట్యరూపనిర్బన్ధమూలకత్వముమ్ లబ్ధమ్': ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్పడియేఇవఱ్ఱైనిర్బన్ధిత్తుప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళక్కడవ) ఇత్యాది.

"శేషత్వమ్, తాழ்నిన్ఱు, పరిమాఱుకైయిలుమ్, పారతన్త్ర్యమ్ ఎతిర్విழ்కోడుక్కైయిలుమ్, విలక్కానాప్పోలే,

నిర్బన్ధమూలకప్రతిబన్ధక నివృత్తి ఎవ్వழியాలేవిలక్కు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చరమశరీరమాకైయాలే) ఇత్యాది.

"చరమశరీరత్తుక్కు ఇవనభిప్రాయత్తాలే దోషత్వముమ్, [౨౦ అవనభిప్రాయత్తాలే అనుభావ్యత్వముమ్," ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"[వా. ౧౬౦] తీమైయోపాతినన్ఱై,, [వా. ౧౬౩] పుణ్యమ్పోలే పారతన్త్ర్యమ్, గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి], ఎన్ఱు, రశనోపమావ్యఞ్జనస్వారస్యత్తాలుమ్,

[గుణమ్] ఇతి ఏకవచనస్వారస్యత్తాలుమ్, [గుణ] శబ్దమ్ పారతన్త్ర్యమాత్రపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [గుణమ్పోలే] ఎన్గిఱదుక్కుయోజనాన్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్పోలేఎన్ఱు, పారతన్త్ర్య మొన్ఱైయుమ్) ఇత్యాది.

పూర్వపూర్వవాక్యత్తిల్ ఉపమానతయానిర్దిష్టత్తుక్కు ఉత్తరోత్తరవాక్యత్తిల్ వస్త్వన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ ఉపమేయతయా నిర్దేశమ్ రశనోపమై" ౩ ఎన్ఱు, అలఙ్కారికర్ శొల్లువర్కళ్

మీ.—సిద్ధాన్తస్తు:—

''అలఙ్కారభూత హారాదేశ్చాత్మప్రీతిహేతుత్వేఽపి ఆలిఙ్గన విరోధిత్వాత్ అకర్మనిమిత్తమేవ ప్రతికూలత్వందృష్టమ్;

తద్వత్, కేవలపారతన్త్ర్యస్యాపి చేతనభోగవిరోధిత్వందృష్టమ్;

కుసుమాదేస్సారభ్యవత్ భోక్తృత్వస్య చేతనస్వరూప భోగ్యతావహత్వాత్:

తస్మాత్, కేవలభోక్తృత్వమపి అపురుషార్థః:

కేవలపారతన్త్ర్యమపి అపురుషార్థః:

కింతు, భోక్తృత్వేసతి, పారతన్త్ర్యమ్:

నచవిరోధో భోక్తృత్వే;

అస్యాపితద్భోగాఙ్గతా కరణరూపత్వాత్'': ఇతి.

మీ—౧౬౪. ఏవం స్వమతే ఇష్టప్రాప్తేశ్శోధితత్వాత్ ప్రసఙ్గాత్ అనిష్టనివృత్త్యంశమపి శోధయతి, (గుణ) ఇతి.—

అత్రప్రసక్తానుప్రసక్త్యాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు:—

'''పరాఙ్కుశాదీనాంవిగ్రహాః ఈశ్వరభోగ్యా (I) నభవతి?,

(2) ఉతభవతి?' ఇతి:

తదర్థమ్,' ''అనశ్నన్నన్యోభిచాకశీతి'' ౧ ఇతి, చేతనకర్మానుగుణంపరిణతేసర్వత్రప్రాకృతే ఈశ్వరస్య (3) భోగస్సారంభవతి?,

(4) ఉతన?' ఇతి:

తదర్థమ్, 'తత్త్వదర్శివచనం, (5) జ్ఞానిదేహవ్యతిరిక్త ప్రాకృత భోగనిషేధపరత్వం శ్రుతేరవగమయతి?,

(6) ఉతన?' ఇతి:

తదర్థమ్, 'పరాఙ్కుశాదీనాందేహస్థితిః, (7, కర్మాయత్తా?,

(8) ఉత ఈశ్వరాయత్తా?' ఇతి.

తదర్థమ్, 'తాదృశనిరతిశయప్రీతిః, ఈశ్వరస్య (9) సంభవతి?

(I0) ఉతన?' ఇతి.

యదానసంభవతి,

మీ.—తదా 'తచ్ఛరీరాణామ్ ఈశ్వరేచ్ఛాఽధీనస్థత్వాత్, సాధ్యత్వాభావే కర్మనిమిత్తత్వసంభవాత్, తత్త్వదర్శివచనం, శ్రుతేః జ్ఞానిదేహ వ్యతిరిక్త ప్రాకృతభోగ నిషేధపరత్వంనావగమయతి' ఇతి జ్ఞానివిగ్రహాః ఈశ్వరస్య భోగ్యానభవతి:

యదా, జ్ఞానిషు ఈశ్వరస్య నిరతిశయప్రీతిస్సంభవతి,

తదా, 'తచ్ఛరీరాణాం ఈశ్వరేచ్ఛాధీనస్థత్వాత్, కర్మనిమిత్తత్వాభావేన తత్త్వదర్శివచనమ్, శ్రుతేస్సంకోచకమ్': ఇతీశ్వరస్య జ్ఞానివిగ్రహానుభవస్సంభవతి'' ఇతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

''జ్ఞానివిగ్రహస్య ఈశ్వరభోగ్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

'ప్రియోహిజ్ఞానినోఽత్యర్థమ్' ౨ ఇత్యాదౌ ఆత్మస్వరూపస్యప్రీతివిషయతోక్త్యా, మాంసాసృగాదిమయదేహస్య భోగ్యతానుపపత్తేః:

దేహస్థిత్యాః కర్మకృతత్వేన చేతనకర్మానుగుణం పరిణతే ప్రాకృతే ఈశ్వరస్యభోగానపేక్షాయాః 'అనశ్నన్' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధత్వాచ్చ:

నచతత్త్వదర్శివచనాత్తత్సిద్ధిః;

ప్రత్యక్షశ్రుతిబాధేన తద్వచనస్య భగవత్ప్రీతి ప్రశంసాపరత్వాత్:

నచ ఈశ్వరాయత్తత్వం తద్విగ్రహస్య;

ఆరంభకప్రారబ్ధనాశే అన్యైనస్థిత్యయోగాత్:

నచ ఈశ్వరస్య సత్యసఙ్కల్పత్వాత్ తద్విగ్రహస్థాపనోపపత్తిః;

'జ్ఞానిసంబన్ధినిహేయదేహేపిప్రీతిః పర్యవస్యతి' ఇత్యత్రమానాభావాత్:

తస్మాదిదమనుపపన్నమ్'' ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

''జ్ఞానివిగ్రహస్యభగవద్భోగ్యత్వముపపద్యత ఏవ;

'పత్రంపుష్పంఫలంతోయమ్' 3 ఇత్యాదిభిః పరంపరయాజ్ఞానిసంబన్ధినామపి ప్రాకృతద్రవ్యవిశేషాణాం భగవద్భోగ్యతాయాః ప్రతిపాదితత్వేన సాక్షాత్సంబన్ధినోవిగ్రహస్య తద్భోగ్యతాయాః కైముత్యసిద్ధత్వాత్:

౧॥ ముణ్డకోపనిషది. ౩-౧-౧.

౨॥ గీ. ౭-౧౭.

3॥ గీ. ౯-౨౬.

ఇతిచేన్నైవతదుక్తం; పత్రాదిష్వపివస్తుషు। ఈట్-ప్రీతివిషయత్వోక్తేః, కింపునర్వాన్వయతస్తథా॥ జ్ఞానిదేహ ప్రాకృతేపిప్రీతిరీశస్యజాయతే।

మీ.—అనుగృహీతించ శ్రుతప్రకాశికాయామ్:—

'పుణ్యక్షేత్రాదిషు భగవతఃప్రీతిః స్వస్మిన్ ప్రీతిమత్పురుషవర్తిత్వాత్;

పత్రపుష్పాదిషు తత్సంబన్ధనిబన్ధనేన': ఇతి:

నచైవమ్ 'అసక్తా' [౧] ఇత్యాది ప్రమాణవిరోధః:

తేషాం ప్రమాణానాం కర్మఫలభోగ నిషేధమాత్రపరత్వాత్:

అన్యథాభగవతః సర్వైశ్చ సమారాధ్యత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్:

ఏతేనప్రాకృత ద్రవ్యస్య భగవద్భోగ్యత్వాసంభవశఙ్కాపి ప్రత్యుక్తా:

'వపాపరిమళోల్లాస వాసితాధరపల్లవమ్' [౨] ఇతి యాగీయమాంసాదీనామపి భగవద్భోగ్యతాయాస్సంప్రతిపన్నత్వాత్:

నచ, 'శాస్త్రబలాత్, భగవతోవపాదిభోక్తృత్వ సిద్ధావపి జ్ఞాని విగ్రహభోగ్యత్వ మప్రామాణికమేవ' ఇతివాచ్యమ్;

బాధకవిరహేసతి పూర్వోక్తకైముతికన్యాయస్యైవ తత్రప్రమాణత్వాత్:

నచ, '"విశుద్ధదన్తవసనో నిర్మలీకృతవిగ్రహః। శుద్ధోదకఃప్రసన్నాత్మాయథాలబ్ధైస్సమర్చయేత్॥" [౩] ఇత్యాదిభిఃబాహ్యాభ్యన్తరశుద్ధివిశిష్టస్య ధూతశుద్ధ్యానిర్మలీకృత విగ్రహవిశిష్టస్యైవ భగవదారాధనార్హతోక్తిబలేన ప్రాకృతజ్ఞానివిగ్రహస్య భగవదనభిమతత్వసిద్ధ్యా తద్భోగ్యత్వానుపపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

తేషాంశాస్త్రాణామత్యర్థప్రియత్వ రహితాధికారి మాత్రవిషయత్వాత్:

లోకేవిషయప్రవణానాంస్వాభిమత విషయోజ్జ్వల్యకర ఆభరణానభిమతేః, తదనౌజ్జ్వల్యకరమలాభిమతేశ్చ, అనుభావికతయా భగవతో భక్తవిషయే తాదృశాకారవైధుర్యోక్త్యా తస్యభగవత్ప్రియతమస్యైవ అసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్:

నహిదోషేగుణబుద్ధ్యభావేసతి ప్రీత్యతిశయ ఉపపద్యతే?:

యథోక్తం శ్రీవచనభూషణ శ్రుత ప్రకాశికాయామ్:—

'సంబన్ధవిశేషాన్వితేషు ప్రీతిః స్నేహః,

మీ —యస్యవిపాకాః, "అస్థానభయశఙ్కిత్వమ్, దోషానవభాసః దోషేపిగుణబుద్ధిః," ఇత్యాదయః' [౪] ఇతి:

ఏతేన, దోషేగుణత్వబుద్ధేర్ దోషరూపతయా భగవతితదసంభవోక్తిర్దూరోత్సారితా;

స్నేహవిపాకరూపాయాస్తస్యా గుణాన్తర్గతత్వేన భగవతితదభావేతస్య అఖిలకల్యాణగుణాకరత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్:

నచ కామినీకాముకయోర్ దోష భోగ్యత్వపర్యన్తస్నేహదర్శన మాత్రేణ 'లోకవిలక్షణయోః భగవద్భక్తయోరపితద్వృత్తావర్ణన మనుపపన్నమ్' ఇతిశఙ్క్యమ్;

'యాప్రీతిరవివేకానాం విషయేష్వనపాయినీ' [౫] ఇతిభగవద్భక్తయోఃకామినీకాముక పరస్పరప్రీతితుల్య ప్రీతిమత్తాయాః ప్రమాణసిద్ధత్వాత్:

ఉకారేణతయోర్ భర్తృభార్యాభావసంబన్ధాభిధానాత్:

'పతింవిశ్వస్య' [౬] ఇత్యాదిభిఃతద్వ్రీడీకారాచ్చానుపపత్త్యభావాత్:

కించ జనకతనయాకృతస్య స్వమలాపనయనస్య 'దీపోనేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసిమేదృఢమ్' [౭] ఇతి భగవద్దోషజనకత్వోక్త్యా తద్బలేనాపిమలరూపజ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ.

నచ, 'భగవతస్స్వదివ్యమహిషీ విషయే తాదృశప్రావణ్య సంభవేపి భక్తవిషయే తన్నసంభవతి' ఇతిశఙ్క్యమ్;

'త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ। దేశేదేశే కళత్రాణి', [౮] 'త్వాంవాసీతే! సలక్ష్మణామ్' [౯] ఇత్యాదినా భక్తానాందివ్యమహిష్యపేక్షయానిరతిశయప్రియత్వ సిద్ధేః:

నచ, 'ఏవంభగవద్బుద్ధ్యా జ్ఞానివిగ్రహస్యభోగ్యత్వసంభవేపి చేతన బుద్ధ్యా తస్యహేయత్వావశ్యకత్వేన నప్రకృతార్థసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

చేతనబుద్ధ్యాపి భగవదిచ్ఛయా ఏవ అనువర్తనీయత్వేన విరోధాభావాత్:

'అస్నాతాంద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారంరామసాధవ' [౧౦] ఇతిసీతావచనేన సర్వాత్మనాశేషిచిత్తానువర్తనావశ్యం భావస్య దర్శితత్వాత్:

౧॥ పు. ౪౯౪, ౧౫-నోట్సు. ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥ మహా నారాయణేష. ౧౧-౩.

౭॥ రా. య. ౧౧౮-౧౭. ౮॥ రా. య. ౪౧. ౪. ౯॥

౧౦॥ రా. య. ౧౧౭-౧౦.

స్వాతానుదేహాశుద్ధ్యర్థం పత్యైస్వైరాముశ్చకోపహి!!. "తథాహి తోపి పతాన్స్వాంసర్వ నభక్తవిషయేతిథా॥" ఇత్యేవంతు నవక్తవ్యం; "త్వయికించిత్"

మీ.—అపిచ శ్రీద్రవిడసామదశమశతకే సప్తమదశకే శ్రీ పరాఙ్కుశమునిభిః, స్వజిహాసితమలమయ దేహవిషయే భగవతో నిరతిశయాభినివేశవిశేషాణాం స్వప్రపఞ్చమనుగృహీతత్వేన తద్బలేనాపి జ్ఞానవిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

నచ, 'తస్య "అనశ్నన్నన్య" ౧ ఇత్యాదిప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధపరిహారాయ అన్యథానయనమావశ్యకమ్' ఇతివాచ్యమ్;

'"సంభోగప్రాప్తిః" ఇతిచేన్న; వైశేష్యాత్:' ౨ ఇత్యాదిషు తస్యశ్రుతివచనస్య కర్మఫలభోగమాత్రపరతాయా దర్శితత్వేన తద్విరోధాభావాత్:

నచ, కర్మారబ్ధదేహభోగస్య కర్మఫలభోగరూపత్వమవర్జనీయమ్;

తథాసకలలీలావిభూతిమనుభవతాం ముక్తానాం కర్మఫలానుభవప్రసఙ్గాత్:

'ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య' ౩ ఇతి శేషిత్వేన లీలావిభూతిభోక్తుర్భగవతస్తత్ప్రసఙ్గాచ్చ:

అథాస్తువా, 'అనశ్నన్నన్య' ౧ ఇత్యాదేః ప్రాకృతభోగసామాన్యనిషేధవాచిత్వమ్;

తథాపి, తస్యనిరుక్తద్రామిడసామవచనబలాదేవ అన్యథానేయత్వేన జ్ఞానవిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

జ్ఞానవిషయకద్రామిడ సామవచనస్య విశేషవచనరూపత్వేన ప్రబలతయా 'అనశ్నన్నన్య' ౧ ఇతిసామాన్యనిషేధస్య జ్ఞానవిగ్రహవ్యతిరిక్తవిషయతాయా అవశ్యాశ్రయణీయత్వాత్:

సర్వవేదమూలభూత ప్రణవమన్త్రశేషమన్త్రరత్న వివరణభూతద్రావిడసామవచనస్య భర్తృభార్యాభావసంబన్ధగ్రాహక ప్రణవమధ్యమాక్షరాత్మకప్రబలప్రమాణానుగృహీతత్వేన ప్రబలత్వాచ్చ:

'బహుస్యాంప్రజాయేయ' ౪ 'కరణంకారణంకర్తావికర్తా' ౫ 'వ్యసనేషుమనుష్యాణాం భృశంభవతిదుఃఖితః। ఉత్సవేషుచసర్వేషు పితేవపరితుష్యతి' ౬ 'సంబాహుభ్యాంనమతి' ౭ 'తద్విశ్వముపజీవతి' ౮ 'సఏకాకీనరమేత' ౯

మి.—ఇల ప్రాకృతజగద్విషయే భగవతిస్వంశ్లేషవిశ్లేషాద సుఖదుఃఖతాయాబహుప్రమాణసిద్ధత్వేనభూయసాన్యాయేన 'అనశ్నన్' ౧ ఇత్యాదేరేవాన్యథానయనావశ్యంభావాత్ తథాసంకోచసహస్య తస్యైవాన్యథానే... ...:

నను! ద్రావిడసామనిరుక్తదశకోపాన్త్య గాథాయాం భగవతా పరాఙ్కుశే బలాత్కారేణ మలమయస్వదేహాత్మక దోషనివృత్తి సంపాదనస్యదర్శితతయా తద్బలేన జ్ఞానవిగ్రహస్య వస్తుతోభోగ్యత్వాభావసిద్ధ్యా తద్బలాద్భోగ్యత్వసిద్ధివచనం విరుద్ధమ్ !' ఇతిచేన్న;

తత్ర పరాఙ్కుశార్యస్యస్వవిగ్రహస్య స్వేనసహైవ పరమపదప్రాపణమాత్రస్యైవనివారితత్వేన తద్భోగప్రతిషేధాభావాత్:

నతావన్మాత్రంకృతమ్: కిమితిచేత్ శ్రూయతామవధానేన:—

ఏతత్పూర్వదశక ప్రథమగాథాయాంహి పరాఙ్కుశస్య పరమపదప్రాపణవిషయే భగవతఃస్వరుచిమన్తరేణ, 'కేవలంపరాఙ్కుశార్యనియమనానువిధానమేవ కర్తవ్యమ్' ఇతివ్యవసాయో దర్శితః!:

తదభిజ్ఞేనచ పరాఙ్కుశేన తద్వ్యవసాయానుసారేణ భగవద్రుచివిశేషానువిధానంహిత్వా స్వవిగ్రహవిశ్లేషణపూర్వకం స్వస్యపరమపదప్రాపణం స్వేచ్ఛయైవనియమితమ్:

అన్యథాహి 'కేవలపరాఙ్కుశవిధానానువిధానమేవ మయాకర్తవ్యమ్' ఇతి భగవన్మనోరథో భగ్నస్స్యాత్?:

ఇదమత్రవ్యాజమాత్రమ్:

పరమార్థస్తు:—

'భగవతస్స్వవిగ్రహవిషయకాతిమాత్రప్రావణ్యస్య సకల ఇతర ముముక్షు ముక్త నిత్య దివ్యమహిషీవర్గాద్యన్తఃపేక్షా విస్మరణాద్యాపాదకత్వేనమహానర్థపర్యవసానమాశఙ్క్య భగవద్విషయక ప్రేమాతిశాయినా స్వస్వరూపవిస్మరణపూర్వకం పరాఙ్కుశేన బలాత్కారత్యస్వవిగ్రహవైరాగ్యం భగవతి ఆపాదితమ్' ఇతినకోపివిరోధః:

నైతావతా జ్ఞానవిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వహానిః;

నవా పరాఙ్కుశస్య దోషనివృత్తిలక్షణ దోషప్రసక్తిః;

అద్యాపిభగవతాశ్రీనగర్యాం దివ్యమన్దిరాన్తస్సంబమూలే శ్రీపరాఙ్కుశచరమవిగ్రహస్య అనుభూయమానత్వాత్:

౧॥ పు. ౪౯౪, ౧వ నోట్టు. ౨॥ బ్రహ్మసూ, అ-౧. పా-౨ అధి-౮. శ్రీభా. పు. ౩౧౫. ౩॥

౪॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౩. ౫॥ ౬॥ రా. అ. ౨-౪౦.

౭॥ మహానారాయణీఉ. ౨-౨. ౮॥ పు. ౪౯౫, ౬వ నోట్టు.

౯॥ మహానారాయణీఉ. ౧౭-౧.

23-2-1900.

మీ —శ్రీరఙ్గనాథేన శ్రీయోగివాహదివ్యవిగ్రహస్య సదైవాను భూయమానత్వాత్:

యోగివాహేన స్వవిగ్రహనివృత్తేః అప్రార్థితత్వాచ్చ:

కిఞ్చ 'పరాఙ్కుశమునినా భగవత్ప్రీత్యతిశయ ప్రయుక్త అస్థానభయశఙ్కయైవ స్వవిగ్రహప్రావణ్యం భగవతో నివారితమ్' ఇతి తత్సూక్తిబలాత్ జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

ఇదంచ లోకే భోగిజనానుభావ్య ఉశీరపరిమళస్య మృద్విశిష్ట ఉశీరపర్యాప్తత్వేన సమ్పత్తికోశీరభోగవదాహ్లాద శీతనేత్రాంబు పులకీకృతగాత్రవత్త్వ స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియాది జ్ఞానిగతభగవదనుభావ్య భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానగత ప్రవాహవికారాణాం తద్విగ్రహవిశిష్టవేషనిష్ఠత్వేన తస్యవిగ్రహవిశిష్టవేషేణైవ భగవదనుభావ్యతాసిద్ధ్యా విగ్రహస్యాపి భగవదనుభావ్యత్వం దురపహ్నవమేవ:

నచ, 'సర్వజ్ఞస్య భగవతో వికారవిశేషైర్వినాపి జ్ఞానసాక్షాత్కారసంభవాత్ విగ్రహస్యానుభావ్యాసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

తథాసతి, నిత్యముక్తానాంగుణప్రకాశక భగవద్విగ్రహవిశేషమన్తరాపి భగవద్గుణసాక్షాత్కారసంభవేన భగవద్విగ్రహస్య అనుభావ్యత్వాభావ ప్రసఙ్గాత్:

యదిచ, భగవద్గుణకార్యస్మితావలోకనాదీనాం స్వయంభోగ్యత్వేన తదాశ్రయస్య భగవద్విగ్రహస్య అనుభావ్యత్వమిష్యతే,

తదా, జ్ఞానినిష్ఠభగవదాసక్త్యతిరేకకారితకార్శ్యవైవర్ణ్యాదీనాం పూర్వోక్తవికారవిశేషాణాంచ 'ద్రష్టవ్యస్సర్వదేహిభిః' ౧ ఇత్యుక్తరీత్యాసర్వాపేక్షయా భోగ్యతయాసదానుభావ్యత్వేన భగవదపేక్షయాపి జ్ఞానివిగ్రహభోగ్యత్వసిద్ధిః దురపహ్నవైవ:

అతశ్చ భక్తిపారవశ్యప్రపన్నానాం పరాఙ్కుశాదీనామ్,

'ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతాహ్యసౌ। సాధ్యభక్తిస్తుసాహన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపిభూయసీ॥' ౨ 'సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి' ౩ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా ప్రథమత ఏవ సర్వప్రారబ్ధనాశే సత్యపితద్విగ్రహానువృత్తేస్తద్విషయక కేవలభగవదిచ్ఛాం వినాఅనుపపన్నత్వేన తద్బలేనాపి జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవదనుభావ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

౧॥ విష్ణుతత్త్వే. ౨॥ ౩॥ గీ ౧౮-౬౬

మీ.—నచ, 'ఆర్త్యధికారపూర్త్యభావాదేవ పరాఙ్కుశాదీనాం విగ్రహానువృత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

చిన్తయన్త్యాదిషు క్షణమాత్రేణార్త్యధికార పూర్తిదర్శనేన పరాఙ్కుశాదిషు తదర్థకాలవిలమ్బస్యాపి కేవలభగవదిచ్ఛాంవినా అనుపపన్నత్వాత్:

నచ పరాఙ్కుశాదీనాం చిన్తయన్త్యపేక్షయామన్దాధికారిత్వం వక్తుం శక్యమ్;

'ఉపమానమశేషాణామ్' ౪ ఇత్యుక్తరీత్యాతస్య సర్వాధికత్వ సిద్ధాన్తవిరోధాత్;

కించ, పరాఙ్కుశాదీనామ్ (1) ఆర్తిపూర్తిసామాన్యాభావాత్ దేహానువృత్తిర్వివక్షితా?,

ఉత (2) ఉపాయాధికారార్తిపూర్త్యభావాద్వా?,

ఆహోస్విత్ (3) ఉపేయాధికారార్తిపూర్త్యభావాదేవవా?,

(1) నాద్యః;

అతిసాహసత్వాత్:

శ్రీపరాఙ్కుశముఖాద్గత ప్రథమప్రబన్ధ ప్రథమగాథయామేవ తస్యపరమార్తత్వ ప్రతీత్యా తద్విరోధాచ్చ:

(2) నాపిద్వితీయః;

పరాఙ్కుశాదీనామప్యుపాయాధికారార్తిపూర్త్యభావేన, తదన్యేషు తదభావస్య కైముత్యసిద్ధతయా ఆర్తప్రపత్తేరేవ అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్:

'భగవద్విశ్లిష్టపరాఙ్కుశార్తనాదేన తరవోప్యరుదన్' ఇతిహి ప్రసిద్ధిః?:

(3) నాపితృతీయః;

ఉపేయాధికారభూత ఆర్తిపూర్తేః ప్రాప్తిదశాపూర్వభావిన్యాః ప్రాప్తిప్రయోజకత్వేపి, ప్రారబ్ధనివృత్త్యప్రయోజకత్వేన తదభావస్యదేహానువృత్తిప్రయోజకత్వాసంభవాత్:

వరణదశాపూర్వభావి ఉపాయాధికారార్తిపూర్తివిశిష్ట వరణలక్షణార్తప్రపత్తిఫలభూతాహి దేహారమ్భకప్రారబ్ధనివృత్తిః!:

౪॥

మీ — నచాస్యాంగప్రాప్తిదశాఽవ్యవహితపూర్వభావి ఉపేయాధికారార్తిపూర్తి కార్యత్వముపపద్యతే;

'ఉపేయాధికారార్తిపూర్తిశ్చ, పరమభక్తిపరినిష్పత్తిరూపా;

సాచ ఉపాసకానామర్చిరాదినా దేశవిశేషప్రాప్త్యనన్తరభావినీ' ౧ ఇతి 'పరంజైమినిర్ముఖ్యత్వాత్' ౨ ఇతి సూత్రభాష్యశ్రుతప్రకాశికయోః ప్రదర్శితమ్:

'పరాఙ్కుశదివ్యసూరేస్తు భగవత్కటాక్షమాహాత్మ్యాత్ ద్రామిడసామచరమగాథాయామేవ ఉపేయాధికారార్తిపూర్తిలక్షణా పరమభక్తిపరినిష్పత్తిర్జాతా' ఇతి సంప్రదాయః:

'ప్రారబ్ధనివృత్తిస్తు ఉపాసకానాముత్క్రమణాత్పూర్వభావినీ' ౩ ఇతి; 'భోగేనత్వితరే క్షపయిత్వా' ౪ ఇత్యత్ర దర్శితమ్:

ఆర్తప్రపత్తిరూపసాధ్యభక్తినిష్ఠానాం తు ప్రపత్త్యవ్యవహితోత్తరభావినీ;

'సాధ్యభక్తిస్తు సాహన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ' ౫ ఇతి ప్రమాణాత్;

'ఆర్తప్రపత్తిస్సాధ్యభక్తిః' ఇతి నార్థాన్తరమ్:

ఆర్తప్రపత్తిర్నామ ఉపాయాధికారభూత ఆర్తిపూర్తివిశిష్టా ప్రపత్తిః:

సాచార్తిః, 'ఇదంతిత్కతామ్' ౬ ఇత్యుక్తరీత్యా వర్గజిహాసాపూర్తిలక్షణా;

విషయాన్తరానుభవాది లక్షణవిరోధిహేతుభూతప్రారబ్ధనివృత్తేస్సజ్జిహాసాపూర్తిలక్షణార్తిమాత్రసాపేక్షత్వాత్:

తథాచ 'శ్రీపరాఙ్కుశమునేః ప్రథమప్రబన్ధప్రథమగాథాయామేవ ప్రారబ్ధసామాన్యనివృత్తిహేతుభూత ఉపాయాధికారార్తిపూర్తేర్జాతత్వేన తస్య పరమార్తతయా ప్రారబ్ధనాశే సత్యపి తద్దేహానువృత్తిః కేవల భగవదిచ్ఛాం వినా నోపపద్యత' ఇతి, తద్బలాత్ జ్ఞానవిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

నచ ప్రారబ్ధసామాన్యనాశే సతి దేహానువృత్త్యసంభవాత్ దేహ

మీ — సువ్యక్తంబతిశైవప్రారబ్ధశేషసద్భావోఽనుమీయత' ఇతివాచ్యమ్; తథాసతి, గత్యఙ్గ సూక్ష్మశరీరానువృత్తేరపి ప్రారబ్ధానుమానప్రసఙ్గాత్:

నచ, 'తత్రదశాయాం ప్రారబ్ధఫలవిషయాన్తరానుభవాద్యదర్శనాత్తత్కల్పనానుపపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

పరాఙ్కుశాదీనామపి ప్రారబ్ధకార్యేష్వపి హాసాతత్పరిహారాద్యదర్శనేన తత్కల్పనానుపపత్తేస్తుల్యత్వాత్.

'అత్ర ఉన్మేషనిమేషాదివ్యాపారాబహవస్సన్తి' ఇతిచేత్;

'తేగతిదశాయామపి చన్ద్రసంవాదాదిదర్శనేన సూక్ష్మశరీరేపి సత్త్యైవ' ఇతి సమానమ్:

తస్మాత్పరమార్తవిగ్రహానువృత్త్యైవ తేషాం భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

ఆదిశ్చ:—

జ్ఞానవిగ్రహస్య శ్రీవైకుణ్ఠాదిసర్వదివ్యదేశవిషయక ప్రీతిసదృశప్రీతివిషయతాయాః పరాఙ్కుశాదితత్త్వదర్శిభిర్వచన సిద్ధత్వాత్,

'పుణ్యక్షేత్రాదిషు భగవతః ప్రీతిః స్వస్మిన్ ప్రీతిమత్పురుషవరణార్థా' ౭ ఇతిశ్రుతప్రకాశికానుగృహీతరీత్యా భగవతః శ్రీరఙ్గాదిదివ్యదేశవాసస్యాపి జ్ఞానవిగ్రహలాభార్థత్వేన జ్ఞానవిగ్రహభోగ్యతాయాస్సుతరాం సిద్ధత్వాత్,

శ్రీభూతసూరిభిః భగవన్నివాసభూత స్వహృదయకమలాపేక్షయా క్షీరాబ్ధ్యాదీనాం బాలాలయమాత్రత్వవదర్శనపూర్వకం భగవతితత్త్యాగప్రార్థనేన భగవతో జ్ఞానవిగ్రహానుభవదశాయాం క్షీరాబ్ధ్యాద్యుపేక్షాసిద్ధ్యా తద్వ్యతిరేకేణాపి జ్ఞానవిగ్రహస్య భగవదత్యన్తభోగ్యత్వసిద్ధేః,

శ్రీపరాఙ్కుశమునిభిః స్వహృదయకమలాపేక్షయా గిరిరాజక్షీరాబ్ధి శ్రీవైకుణ్ఠాదిషు భగవతో జఘన్యతాబుద్ధేః స్వస్మిన్ తదాదరాతిశయ దర్శనేన నిశ్చితత్వాత్,

'సన్ధాంచయసన్ధే,' ౮ 'బ్రహ్మజ్ఞైషః,' ౯ 'రమతేస్మిన్ ఉత జీర్ణేశయానే' ౧౦ ఇతి, సన్ధాశబ్దితభగవచ్ఛేషత్వసంవాదరూపప్రసదనవిశిష్ట జ్ఞానవిగ్రహే తదుత్క్రమణానన్తరమపి తత్రభగవతో రతిశ్రవణాత్,

---

౧॥ ౨॥ బ్రహ్మసూ. అ-౪. పా-౩. అధి-౧౧. శ్రీభా. పు. ౭౭౦

౪॥ బ్రహ్మసూ. అ-౪. పా-౧. అధి-౧౯. శ్రీభా. పు. ౭౪౭.

౫॥

౬॥

౭॥

౮॥

౯॥

౧౦॥

మీ —'వైష్ణవానాం విశేషోస్తి విష్ణోరాయతనం మహత్| జఙ్గమ శ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్' ౧ ఇతి లైఙ్గవచనే 'వైష్ణవానాం విశేషోస్తి' ౧ ఇతి భాగవతానాం నిరతిశయోత్కర్షం ప్రతిజ్ఞాయ, తదుపపాదయితు ముపక్రమస్య, 'విష్ణోరాయతనం మహత్' ౧ ఇతి, భగవన్నివాససామాన్యస్య సర్వోత్కృష్టత్వముక్త్వాయ,

'జఙ్గమశ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్' ౧ ఇతి సర్వోత్కృష్టానాం భగవన్నివాసానాం మధ్యే జ్ఞానిహృదయానాం పూజ్యతమజఙ్గమవిమానాత్మకత్వేన తేషాం స్వేతరసర్వభగవన్నివాసాపేక్షయా స్వాధిక్యస్య ప్రతిపాదితత్వాచ్చ,

జ్ఞానివిగ్రహస్య అత్యన్తభగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిస్తు స్యాదేవ:

న చైవం శ్రీరఙ్గాది దివ్యదేశానాం భగవదాసక్తివైధుర్యప్రసక్తిః;

తేషామ్, అతిదుర్లభ భగవత్ప్రాప్త్యుపాయ యోగివాహ దివ్యవిగ్రహోపకారకత్వానుసన్ధానజనిత ప్రీత్యతిశయాత్, స్వప్రాప్య జ్ఞానిప్రియత్వానుసన్ధానజనితప్రీత్యతిశయాత్, జ్ఞానిసిద్ధిక్షేత్రత్వేన ఉత్తరోత్తరజ్ఞానసిద్ధిప్రత్యాశాబలాచ్చ,

శ్రీరఙ్గాదిషు విశేషతో భగవత్సాన్నిధ్యోపపత్తేః:

తత్, సిద్ధం 'జ్ఞానివిగ్రహో భగవదత్యన్తభోగ్య ఏవ' ఇతి'' [ఇతి] సంగ్రహః:—

'''ఈశ్వరస్య సభోగ్యస్స్యాత్ ప్రాకృతో జ్ఞానివిగ్రహః|
''అనశ్నన్నన్యః' ౨ ఇత్యాదివిరోధాత్' ఇతిచేన్నతత్॥
'అనశ్నన్నన్యః' ౨ ఇత్యాదియత్కర్మఫలగోచరమ్|
యథావపాదభోక్తృత్వం నీశామాలిన్యకామితా,॥
జ్ఞానివిగ్రహభోక్తృత్వే ముపపన్నం తథా హరేః|
పులకానన్దబాష్పాదిజ్ఞానకార్యాకరం పరః॥
ఉత్తీర్ణవృత్తికాన్యాయాత్ సతాం, భోగ్యం శ్రియః పతేః|
శ్రీమద్ద్రావిడసామాదివచస్సు తత్త్వదర్శినామ్॥
పరమాత్మశరీరాణాం స్థితా; వైతత్ స్థిరీకృతమ్|
ప్రాకృతే ష్వత్ర దేశేషు జ్ఞానివ్యాఖ్యానసిద్ధయే?॥
హరేరాదరతో వ్యేతత్ కైముత్యన్యాయసిద్ధయే|'' ఇతి

ఎ. అ ౧౬౪ (చరమశరీరత్తై, యారాలే ఇత్తోదేశిలనాల్ చెయ్దు అనుభవిక్క ఇచ్చిక్కిఱ) ఎన్నుమ్:—

I. ''సర్వాంచయాం సందతో' ౩ 'బ్రహ్మణై పఃః' ౪ 'రమతే తస్మిన్ ఉతజిజ్ఞాసయానే' ౫ ఎన్ఱు, 'ఇన్దచేతనన్ అన్నఱ్ యాత్తొరుతను వైక్కొణ్డు భగవత్-సంబన్ధత్తై ప్పణ్ణినాన్, అన్దశరీరమ్ జీర్ణమాన్ క్కిడన్దాలుమ్ అత్తై విడమాట్టాతే ఎమ్బెరుమాన్ అతిల్ రమిత్తిరుప్పాన్'' ఎన్నుమ్ శ్రుత్యర్థత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి ''వఞ్జక్కళ్వన్'' ౬ ఇత్యాది స్వరూపజ్ఞరిల్ తెళివైరాన ఆళ్వార్ ఈశ్వరనుక్కు అనభిమతమాన స్వదేహనివృత్తియై నిర్బన్ధిత్తు ప్రణ్ణినైత్తుక్కొణ్డార్గళ్ చొల్లుకిఱ పాట్టుక్కళై ఇప్ప్రకరణత్తిల్ ఉదాహరిక్కై వివక్షిత విపరీతమాకప్పర్యవసియాతో?' ఎన్నిల్;

అవనుక్కు అరుచిపిఱక్కుమ్పడి నన్నాయ్వన్ద దేహత్తినుడైయ హేయతైయై అఱివిత్తు, 'అన్నైక్కొణ్డిన్దువిక్కుక్కొళ్ళుకైయాలే, అవనుడైయ భోగవిరోధమిల్లామైయాలే, వైపరీత్యమిల్లై'' ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

II. అన్ఱిక్కే, ''సార్వభౌమన్ ఉణ్ణుమ్ క్కాల్, అరుక్కిరున్ద కటికాఱ్ఱుమవన్, 'ఇత్తు పాఱ్ఱత్తకటి, ఇత్తు పుళిప్పట్టతు' ఎన్ఱు, అవన్ తొడుమత్తై నల్లాన్ కైయిట్టు చొల్లిక్కొణ్డిరుక్కై యాకిఱ తన్-తొణ్డై ఒరుకాల్ మఱన్దిరుక్కై మహాపరాధమాకాప్పోలే 'అఱియాక్కార్కు యియ్యప్పుక్కురారుమ్' ౭ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వవిషయత్తిలుమ్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమే తొట్టిలాక ఉడైయరాన ఆళ్వారుమ్ తమ్ముడైయ తిరుమేనియిల్ ఎమ్బెరుమాన్ మేల్ విబ్రుస్తఅనుభవిక్క తేమక్కిఅపడియాక్కొణ్డు, 'ఎత్తిన్ గుణత్తై నామిప్పోహఅఱియావిట్టాల్, మహాపరాధమామ్' ఎన్ఱు, పార్త్తు అత్తైయవనుక్కు-నన్నాక్కవఱివిత్తు 'హేయమాన్దరిత్తై విడివిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, ఎణ్ణప్పణ్ణియ్య. 'అవనుక్కు-ఆన్ద తిరుమేనిమై యశలఱియాతపడి పెర్నవిడత్తిలేయే శమిత్తువైత్తుక్కొణ్డు అనుభవిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయ్ విడుకైయాలే, ఆళ్వార్ అభిత్తపడియే ఆళ్వారైతన్-తిరుమేనియిల్ నిఱ్ఱుమ్ విడువిత్తుక్కొణ్డు తిరుమేనియై పాలిద్దనిత్త, మరరానతన్-సన్నిధిక్కుళ్ళేయే శమిత్తుక్కొణ్డు అనుభవియానిఱ్ఱానిఱే!;

అత్తైయాల్ వివక్షితవైపరీత్యమిల్లై'' ఎన్ఱాక్కఱుమామ్.

౧॥ అ॥ వృ. ౪౯౪, ౧వ సూత్రు.

౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ తి. వా. ౧౦-౫-౧. ౭॥

“స(ః) ప్రారబ్ధఫలాభావాత్ ప్రారబ్ధస్త్రత్ర” ఇతిచేత్।, అత్రాపితదభావాత్ సాతుల్యైవానుమితిస్ఫుటమ్॥ జ్ఞానిదేహస్తతోభోగ్యోయిదద్యా

మూ.—౧౬౫. ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్ అళుక్కు అభిమతమాయిరాన్నస్త్రిఃతే.

వ్యా. ౧౬౫. “దోషనివృత్తియిల్ ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తపరిశుద్ధమాయ్, భోగ్యమాయిరుక్కుమత్తనైయన్ఱో, అన్నపిన్బు దోషనివృత్తి అనభిమతమాయ్, దోషమ్ అభిమతమాయ్, ఇరుక్కక్కూడుమో?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆభరణమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

“లోకత్తిల్ విషయప్రవణరాయిరుప్పార్కుక్కు, అభిమత విషయత్తుక్కైయ ఔజ్జ్వల్యహేతువాన ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అనౌజ్జ్వల్యహేతువాన అళుక్కు అభిమతమాయ్, ఇరానిన్ఱదిఃతే?” ఎన్నై.

అ.—౧౬౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (దోషనివృత్తియిల్) ఇత్యాది.

“ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తంస్వచ్ఛమ్” ౧ ఎన్గిఱవిత్తైయుటక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆత్మస్వరూపమ్) ఇత్యాది.

(అభిమతవిషయత్తుక్కైయ) ఎన్ఱతు, “నాయికైయినుడైయ” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే, “నేత్రోపాన్తవతంసితేశ్రుతిపుటే నీలోత్పలంనిష్ఫలం హాస్రశ్రీపరిక్షిప్తేస్తనతటే హారోనభారఃకథమ్।। పిష్టాలక్తకపాటనం చరణయోః పీడాఫలంతామ్రయోః వామాక్ష్యావపుషిస్వభావసురభావ్యర్థానులేపక్రియా॥” ౨ ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్,

“యదిదమగణయిత్వాదుర్వహం శ్రోణిభారం మదభిసరణలోభాత్ ప్రస్థితం పక్ష్మలాక్ష్యా। అయమహమభివాఞ్ఛామ్య ప్రమృజ్యైవపాంసుం సుముఖి! పదతలంతే మాడితుంచుంబితుంచ॥” ౩ ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—౧౬౬. “స్నానమ్ రోషజనకమ్” ఎన్గిఱ వార్త్తైయై స్మరిప్పతు.

వ్యా.—౧౬౬. ఇత్తుక్కు లౌకికత్తిలన్ఱిక్కే [ప్ర పిరాట్టిపక్కల్ అవన్ఱనక్కుమ్ ఇప్పడిఇరుక్కుమ్ సూచకమాన వార్త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (స్నానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

“పిరాట్టి తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్తువన్దతు పెరుమాళుక్కు రోషజనకమ్’ ఎన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ ‘దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మేధ్రువమ్’ ౪ ఎన్గిఱ వార్త్తైయై ఇవ్వర్థత్తుక్కు ఉదాహరిక్కస్మరిప్పతు” ఎన్నై.

అ—౧౬౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇత్తుక్కు) ఇత్యాది.

(ఇప్పడియిరుక్కుమైక్కు) ఎన్ఱతు, “ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అళుక్కు అభిమతమాయ్, ఇరుక్కుమైక్కు” ఎన్ఱపడి.

“మూలత్తిలే [“స్నానమ్ రోషజకమ్’ ఎన్గిఱవార్త్తైయై] ఎన్ఱతు, “‘స్నానమ్ రోషజనకమ్’ ఎన్గిఱ అర్థత్తై వ్యఞ్జిప్పిక్కిఱ వార్త్తై’ ఎన్ఱువివక్షితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సూచకమాన) ఎన్ఱు.

“మూలత్తిలే వార్త్తైయైవిశిష్య ఉపాదానమ్ పణ్ణాతొழிన్దతు, దీపోనేత్రాతురస్యేవప్రతికూలాసిమేధ్రువమ్’ ౪ ‘అస్నాతాద్రష్టుమిచ్ఛామిభర్తారం రాక్షసాధిప!’ ౫ ఎన్ఱు, దంపతిక్కళుడైయ వాక్యద్వయవివక్షైయాలే” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రథమమ్ పెరుమాళ్-వార్త్తైయాక వ్యాఖ్యానమ్, (ప్రకాశిప్పిక్కిఱ “దీపోనేత్రాతురస్యేవ” ౪) ఇత్యాది.

(“నేత్రాతురస్య”) ౪ ఎన్ఱతు, “నేత్రరోగిణః” ఎన్ఱపడి.

“ఇత్తాల్, స్వతశ్శుద్ధమాయ్, స్వసంబన్ధత్తాలే వస్త్వన్తరత్తుక్కుమ్ ప్రకాశశుద్ధికళైప్పణ్ణక్కడవ దీపత్తినుడైయ ఔజ్జ్వల్యమ్, కణ్ణొన్దవనుక్కు ప్రతికూలమాయ్, అప్రకాశహేతుమాలిన్య మనుకూలమాయ్, ఇరుక్కుమాపోలే,

౧॥ ౨॥ ౩॥

9-3-1900.

౪॥ పు. ౪౯౫, ౭వనోట్టు. ౫॥ పు. ౪౯౫, ౧౦వనోట్టు.

౹౹౹సీతాంస్నాతామానయ ఇతిస్వయమహారాఘవః। విభీషణంప్రత్యువాచ; తదారోషస్పృహుద్భవేత్'' ౹౹ ఇతివేదుక్కతే; సోయం, ౹౹ప్రవదతస్సౌ

"సపజ్కాం అనలజ్కారామ్" ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, వత్తుమాసమ్ తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణామల్ అయుక్కైన్దిరున్ద పడియై క్కాణ ఆశైప్పట్టిరున్దవర్ కుక్క, ఇవళ్ తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణిపణ్డవి క్కరోషజనకమాక్కచ్చొల్ల వేణ్డావితే?.

"అథాల్, దీర్ఘముష్ణంచనిశ్వస్య మేదినీమవలోకయన్। ఉవాచ మేఘసజ్కాశం విభీషణముపస్థితమ్॥

దివ్యాఙ్గరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్। ఇహసీతాంశిరస్స్నాతా ముపస్థాపయమాచిరమ్॥" ౪ ఎన్ఱు, ఇవర్ కామే యన్ఱో, తిరుమఞ్జనమ్పణ్ణి అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్డు వరుమ్పడి శ్రీవిభీషణాఴ్వానై ప్పార్త్తు అరుళిచ్చెయ్దతు వర్ ?;

ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తే పిన్నైరోషమ్ జనిప్పానేన్ ?" ఎన్నిల్;

"నామ్ నల్లవార్త్తై శొల్లివిడక్కడవోమ్, తానేయఱియాళో" ఎన్ఱు, శొల్లివిట్టారిత్తనైపోక్కి, అఙ్గుసహృదయమాక్కచ్చొన్న వార్త్తైయల్ల;

అజ్ఞానపోషు కుఱ్ఱరాక్కుమాడాతితే?.

స్వాతిశయార్థైయాయ్, స్వసంబన్ధత్తాలేపిఱర్ క్కుమ్ ప్రకాశకశుద్ధి కన్నైప్పణ్ణక్కడవళాయ్, స్నానోజ్జ్వలైయాన పిరాట్టియినుడైయ స్నానప్రయుక్తమాన ఔజ్జ్వల్యమ్ పరమరసికరానైయాలే, స్వవిరహప్రయుక్తమాన పిరాట్టియినుడైయ విరహవేషత్తై క్కాణ్గైయిలున్గాన వాక్తైయాలే పిణిప్పుణ్డుకిడక్కుమ్ పెరుమాళ్ - తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రతికూలమాయిరున్దతు" ఎన్ఱుపడి.

ధీరదృష్టాన్తత్తాలే "రావణభవనవాసప్రయుక్త అతిశఙ్కామూలకమ్ ఇన్ద ప్రాతికూల్యమ్" ఎన్ఱుమిడమ్ వ్యక్తిరమ్;

"స్వవిరహప్రయుక్త విక్రుతివిశేషమ్ కాణ్గై ప్రణయిక్కుక్కు అత్యన్తాభిమతమ్" ఎన్ఱుమిడమ్,

"వసనే పరిధూసరే వసానా నియమక్షామముఖీధృతైకవేణీ। అపి నిష్కరుణస్య శుద్ధశీలా మమదీర్ఘం విరహవ్రతంబిభర్తి" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"తామ్ప్రేణప్రతిషిద్ధేపి జయశబ్దేజితంమయా। యత్ తేద్యష్టమ సంస్కారపాత్రలో ష్ఫుటంముఖమ్॥" ౩ ఎన్ఱుమ్,

కవికళాలుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఇన్ద తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సపజ్కామ్" ౧) ఇత్యాది.—

"("అనలజ్కారామ్" ౧) ఎన్ఱు ఆభరణాభావత్తైప్పఱ్ఱ అఙ్గుక్కుఅభిమతమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱ ("సపజ్కామ్" ౧) ఎన్ఱు ప్రథమమ్ అఙ్గుక్కుమ్బిళ్ళైన్దిడ్డ్ తో' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అర్థమాత్రమగ్ధమరుళిచ్చెయ్దుకొణ్డు రోషత్తైయనపాదిక్కిఱార్, (వత్తుమాసమ్) ఇత్యాదినా.

"రోషమ్స్నానహేతుకమన్ఱు, ?

తామే, స్నానమ్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డు వరచ్చొన్నానైయాలే;

కిన్తు అన్యహేతుకమ్"; ఎన్ఱు అశఙ్కైయనువదిక్కిఱార్, (అథాల్) ఇత్యాదినా.

అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, (నామ్) ఇత్యాదినా.

అత్తావతు:—

""బహుకాలమ్ స్నానాదికళుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే, విధివశత్తాలే కర్శితైయానవళ్ .ఇన్ద్రిమలుమ్ కర్శిక్కప్పడవేణ్డా; స్నానమ్పణ్ణివర క్కడవళ్:"

ఎన్ఱు, అనృశంస్యత్తాలే శొల్లక్కడవోమ్;

అవళ్ తానే, నమ్ముడైయతిరుత్తిల తానిరుక్కక్కడవప్రకారత్తై, అభిప్రాయజ్ఞైయాయ్, ఉచితజ్ఞైయుమానవళానైయాలే, అతి ప్రకాశయ్యక్కడవళ్' ఎన్ఱు, శొల్లివిట్టార్" ఎన్ఱుపడి.

ఇప్పడి కాళ్ళావిడిల్ బాధకత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (అజ్ఞానపోషు) ఇత్యాదినా.—

"రోషాన్యథానుపపత్తియే, స్నానాద్యుక్తియినుడైయ అప్రాదయిత్వకల్పకమ్" ఎన్ఱుపడి.

"దైవవశాదన్న రావణగృహవాసమ్ రోషహేతువాకమాట్టాతే?:

౧॥ శ్రీరా. సు. ౧౫-౨౧. ౨॥ శాకున్తలమ్-౫, ౩॥

౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౭. ౬-౭.

"'అవళ్ తాన్ 'అస్నాతాద్రష్టు మిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప!' ౧ ఎన్ఱిరుక్కచ్చెయ్ తే,

'యదాహరామో భర్తా తే తథాతత్కర్తుమర్హసి' ౨ ఎన్ఱు, శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నిర్బన్ధిత్తుచ్చొన్న పిన్బిఱే, తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణిఱ్ఱు" ఎన్నిల్;

అవన్, పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళక్కరుత్తై యఱియాదే, అరుళిచ్చెయ్ ద వార్త్తైయైక్కొణ్డు శొన్నానిత్తనై యిఱే। [౧౦

ఎల్లామ్ శెయ్ దాలుమ్, పత్తుమాసమ్ రావణభవనత్తిలే ఇరున్దవివళ్ శిఱైయిరున్ద వేషత్తోడే శెన్ఱు, కాణుమిత్తనైయల్లదు; "తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణేన్" ఎన్ఱిరుక్క వేణుమిఱే। [౫

అదు శెయ్యాదే, శెఱక్కొన్న తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణివన్దాళిఱే।

అదు, అవ్విరుప్పుక్కాణ వాశైప్పట్టవర్ క్కు రోషహేతువాయ్ త్తు.

ఆకైయాలే, (స్నానమ్ రోషజనకమ్) ఎన్నక్కడవదిల్లై।

తామేస్నానత్తైవిధిత్తుప్పిన్బు ఇదుక్కాక క్కోపిక్కక్కూడాదే?:

ఇప్పడికోపిక్కైక్కాకవెన్ఱే, మున్ క్కవేస్నానత్తై విధిక్కవుమ్ కూడాదే?:

ఇత్తాల్, 'అలఙ్కృతాయాః ఆనయనాదేశః, ఉత్తరత్రపరుషభాషణార్హతా ప్రతిపాదనాయ' ఎన్ఱుశిలర్ -వ్యాఖ్యానమ్ అనుచితమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

శఙ్కాన్తరమ్, (అవళ్ తాన్) ఇత్యాది.

అదుక్కుప్పరిహారమ్, (అవన్, పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళక్కరుత్తై) ఇత్యాది.

అదావదు:— [౨౦

"'తాందేవీంశోకసంతప్తాం మైథిలీంద్రష్టుమర్హసి। సాహిశోకసమావిష్టా బాష్పపర్యాకులేక్షణా ?॥' ౩ ఎన్ఱు, కరుత్తుఅఱిన్దతిరువడివార్త్తైక్కేట్టు,

'అగచ్ఛత్సహసా ధ్యానమ్ ఈషద్బాష్పపరిప్లుతః। దీర్ఘముష్ణంచనిశ్శ్వస్యమేదినీ మవలోకయన్॥' ౪ ఎన్ఱు, [౨౫

పెరుమాళుక్కుణ్డాన హార్దభావవ్యఞ్జకావస్థావిశేషఙ్గళై నిరూపియాదే, 'త్వరమాణో విభీషణః' ౫ ఎన్ఱు, త్వరావిశేషత్తాలే భావానభిజ్ఞనాయ్, వాచ్యార్థమాత్రత్తిలేనిన్ఱునిర్బన్ధిత్తానాకిలుమ్,

'రామస్యవ్యవసాయజ్ఞా' ౬ ఎన్ఱు, కరుత్తుఅఱిన్ద పఙ్క్తిపోన్ఱ ఇవళ్ అప్పడిశెయ్యలాకాదు" ఎన్ఱపడి.

(ఎల్లామ్ శెయ్ దాలుమ్) ఎన్ఱదు,

"I. పెరుమాళ్ శొల్లివిట్టాలుమ్,

II. 'స్వాభిస్త్రీభిరవోదయత్' ౫ ఎన్ఱు, విభీషణాళ్వాన్ స్త్రీకళై యిట్టుప్రేరిత్తాలుమ్, [౧౫

III. 'యదాహరామో భర్తా తే' ౨ ఎన్ఱు, సాక్షాదేవనిర్బన్ధిత్తాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(పత్తుమాసమ్) ఇత్యాది:—

అదావదు:—

"శిఱైయిరున్ద వేషత్తోడే శెన్ఱుకణ్డాల్, అవ్విరుప్పైక్కాణ [౨౦ ఆశైప్పట్ట పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళముమ్ ఉకక్కుమ్;

పిఱక్కుమ్ బ్రాహ్మణర్ క్కుమ్ అతిశఙ్కైక్కు ఇడమ్ అఱుమ్;

"'లోకత్తిల్ ప్రోషితైక్కళిరుక్కక్కడవ విరుప్పు ఇప్పడియన్ఱో,' ఎన్ఱు, 'సముదాచారశిక్షణముమ్ సిద్ధిక్కుమ్' ఎన్ఱు, పార్త్తుఅన్వేషత్తోడే వారామల్ తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్ దువన్దదు, రోషహేతువాయిత్తు" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడియిన్దరూపజనైయిలే పెరుమాళుడైయ వదనతాత్పర్యజ్ఞకుక్కు వైరూప్యమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలుమ్, విభీషణాళ్వానుక్కు అభిప్రాయానభిజ్ఞత్వమ్ కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలుమ్, ఇదిల్ అరుమైయుణ్డు:

౧॥ పు. ౫౦౦, ౫మ్ నోట్టు. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౧.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౧౭, ౨-౩; ౪॥ పు. ౫౦౧, ౪మ్ నోట్టు.
౫॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౭. ౬॥ శ్రీరా. సు. ౧౬-౪.

'ఏకేవ 'ఆత్మజ్ఞానవతాం దేహ ఈశస్యభోగ్యతాం స్యా। బ్రజేత్' ఇత్యస్యకుత్రాన్తర్భావః?'' ఇత్యుక్తంతేనాది॥ బ్రకటీక్రియతేతస్య శతకోశ

అన్తి, కేళ, (స్నానమ్ రోషజనకమ్ ఎన్ఱ, ఉవాక్తై)
యోజనక:—

శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ తిరుమజ్జనమ్ శెయ్తరుళ చ్చొన్న పోతు, పెరుమాళ్ - తిరువుళ్ళత్తైయఱియాదవళాకైయాలే,

"అవర్ కళ్ తాము అనభిమతమాకైయాలే, రోష జనకమాయ్ వన్దమఱిడియుమ్" ఎన్ఱు, నైత్తు "అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప!'' ౧ ఎన్ఱు, పిరాట్టి యరుళిచ్చెయ్తవార్తైయాక్కవుమామ్.

కించ, "స్నానమ్ రోషజనకమాయ్ విట్టమైయై నినైప్పతు" ఎన్ఱాల్, తాత్పర్యస్తకథనత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, స్నానత్తుక్కు రోషజనకత్వ జ్ఞాపనమాత్రమల్లతు, రోషమ్ ఉత్పన్నమానమైయై చ్చొల్లుకైయమన్ఱు:

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్తి, కేళ స్నానమ్) ఇత్యాది.

అస్నాతైయాయిరుక్కుమిరుప్పై ప్పెరుమాళ్ కణ్డాల్, [౧౫
ప్రయోజనముణ్డల్లతు, అస్నాతైయాయ్ తాన్ పెరుమాళైక్కాణ్గైయిల్
ప్రయోజనమిల్లామైయాలే,

"ద్రష్టుమ్'' ౧ ఎన్ఱతు అన్తర్భావితణ్యర్థమాయ్, "దర్శయితుమ్' ఎన్ఱపడి.

అత్తావతు, "మాంభర్తారందర్శయితుమ్' ఎన్ఱపడి. [౨౦
యద్వా:—ప్రతిశబ్దాధ్యాహారాత్,

"భర్తారం ప్రతిభర్తుః ప్రేరకాంకత్యాగాత్, ద్రష్టుమ్—దృశి విషయీభవితుమ్, ఇచ్ఛామి—ఇచ్ఛామి'' ఇత్యర్థః.

అథవా:—భిన్నకర్తృకత్వేపి తుముణ్ ప్రత్యయమ్, అనుశాసన స్వరససిద్ధమ్: [౨౫

భర్తామాం ద్రష్టుమర్హమ్ అలమ్ ఇచ్ఛామి.

ఇప్పడి పిరాట్టి శొల్లుకైయాలే. "వస్తుగత్యా స్నానత్తుక్కు రోష జనకత్వముణ్డు'' ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧॥ పు. ౫౦౨, ౧మ్ నూట్టు.

మూ॰ ౧౬౭.—"వఞ్జకర్ వన్'' ౨ "మఙ్గవొట్టు'' ౩

వ్యా॰ "(రోషజనకమ్) ఎన్ఱుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ... వార్తై'' ఎన్ఱు కీళ్ చ్చొన్నన్యాయమ్ ఇఙ్గుమొక్కుమ్. [౫

౧౬౭.ఇప్పడి అభిమతవిషయత్తిల్ అభ్యుక్కక్కుమాపోలే, ఆత్మజ్ఞానమ్పిఱన్ద ఇవర్- "అభ్యుక్కుదమ్ను'' ఎన్ఱు, కత్రిక్కుఅవిద్దేహత్తై, ఈశ్వరన్ విరుమ్బ ఎడ్డేకణ్డతు?'' ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("వఞ్జకర్ వన్'' ౨) ఇత్యాదియాలే. [౧౦

"ఇప్పడి స్నానత్తుక్కు రోషజనకత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, (అభ్యుక్త అభిమతమ్) ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధత్తకు:

"హర్షోద్దైన్యం చ రోషశ్చ'' ౪ ఎన్ఱ, అరోషమ్, స్నానహేతుకమల్లా విట్టాలుమ్ హానియిల్లై:

పెరుమాళుడైయ ప్రత్యభిప్రాయజ్ఞరుక్కు వైరూప్యముమిల్లై:[౧౫

విభీషణాళ్వానుక్కు అభిప్రాయానభిజ్ఞత్వముమ్ వేణ్డా:

(స్నానమ్ రోషజనకమెన్ఱ, అవాక్తైయై) ఎన్ఱ, అనిర్దేశస్వారస్యముమ్ సిద్ధిక్కుమతు'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"'స్నానమ్ రోషజనకమ్' ఇత్యాకారకానుపూర్వీయుక్తవాక్యమిల్లామైయాలుమ్, తదర్థాభిధాయక వాక్యాన్తరమిల్లామైయాలుమ్, 'పారిశేష్యాత్ తదర్థవ్యఞ్జకవాక్యమేవ వివక్షితమ్' ఎన్ఱు, పారిశేష్యన్యాయమూలకమాన పూర్వయోజనాన్తరవ్యఞ్జకవాక్యపరత్వమ్ ఇన్దయోజనైయిలుమ్ తుల్యమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రోషజనకమెన్నుమత్తై) ఇత్యాది.

౧౬౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి అభిమత) ఇత్యాది.[౨౫

"పొల్లావొక్కుమ్ అభ్యుక్కుదమ్బుమ్ ౫ "అభ్యుక్కుదమ్బు దృశ్ పాయాల్'' ౬ ఎన్ఱ, అవిత్తైయటొక్కు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్: ("అభ్యుక్కుదమ్బు'' ఎన్ఱు, కత్రిక్కుమ) ఇత్యాది.

౨॥ పు. ౪౯౯, ౬మ్ నూట్టు. ౩॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౦.
౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౬ ౬॥ తిరుక్కురున్దాణ్డకమ్. ౧౨మ్ పా.
౫॥ తిరువిరుత్తమ్, ముతల్ పాట్టు.

అర్థావత్తు:—

"వఙ్జుకలో వన్" ౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, "మఙ్గవొట్టు" ౨ ఎన్నుమళవాక, తమ్ముడైయ తిరుమేనియిలే అత్యాదరత్తై ప్పణ్ణియవన్ అనుభవిత్తపడిక్కళ్ళైయుమ్;

అవ్వళవన్ఱిక్కే, అతిచాపలత్తాలే ఇత్తిరుమేనియోడే తమ్మై త్తిరునాట్టిలే కొణ్డుపోవతాక అవన్ అభినివిష్టనాయ్ ఇరుక్కిఱపడియైయుం కణ్డు,

"పిరానే! ఇప్పడి శెయ్తరుళవొణ్ణాత్తు" ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తు,

మూ.౧౬౮.—వేర్ చ్చూదుమవర్ కళ్ మణ్ పదు మకరన్దత్తాలే,

జ్ఞానియై విగ్రహత్తోడే యాదరిక్కుమ్.

ఇతిస్నుడైయ దోషత్తై యవనుక్కు ఉణర్త్తి, "ఇప్పడి హేయమానవిశు మఙ్గుమ్పడి ఇత్తైయ వేణుమ్" ఎన్ఱు, కాల్ కట్టి, అవన్ ఇత్తైవిడువిత్తుక్కొణ్డు పోమ్పడి వరుత్తి ఇత్తై విత్తుక్కొణ్డపడియైయుమ్;

అరుళిచ్చెయ్తారితే యాఴ్వార్।

౧౬౯.—"అభిమతవిషయత్తిల్ అఙ్గుక్కు ప్పోలే యాదరిక్కుమాత్రమన్ఱిక్కే,

ఇవనుడైయ జ్ఞానపరిమళమ్ ఇద్దేహత్తిలే ప్రకాశిక్కైయాలుమ్ ఇత్తై యాదరిక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేర్) ఇత్యాదియాలే,

"మాలత్తిలే, ["వఙ్జుకల్ వన్" ౧ "మఙ్గవొట్టు" ౨] ఎన్ఱు, అవిభు, అద్యన్తాన్వయన ఖ్యాతాఘ్రయుదాయానుసరణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వఙ్జుకల్ వన్" ౧ ఎన్ఱు తుడఙ్గి "మఙ్గవొట్టు" ౨ ఎన్నుమళవాక) ఇత్యాది.

"ఎన్నైజ్ఞముయిరుమవైయున్ఱు" ౧ "ఎన్నైముమ్ ముయిరుణ్ఱు ఎన్ మాయవాక్కై యిత్ననుళ్ పుక్కు" ౩ ఎన్ఱు, ఎన్నుడలుమ్ కైవిణ్డాన్" ౪ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమ్ముడైయ తిరుమేనియిలే) ఇత్యాది.

"నఙ్గళ్ కున్ఱుకైవిడాన్" ౪ ఎన్ఱు, తన్నాదుభరితమలామ్ నిలమాన తిరుమలైయిల్ పణ్ణిన వ్యామోహత్తైయుమ్, "తిరుమాలెన్నైయాళుమాల్" ౫ ఎన్ఱు, తన్నైయాళక్కైయిలుణ్డాన వ్యామోహత్తైయుమ్,

"తెన్నావెన్నుమ్" * ఎన్ఱు, "తాన్ తిరువాయ్మొழிపాడుకిఱతుక్కు త్తన్నాళక్కైవైయానిన్నాన్" ఎన్ఱుమ్, "ఒరుమానొడియుమ్ పిరియాన్" ౬ ఎన్ఱు, అవన్ అనైత్తుమ్ పిరియామైయైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱత్తైయుట్కొణ్డు (పడిక్కళైయుమ్) ఎన్ఱతు.

"మున్నైయుత్తల్ వన్" ౬ ఎన్ఱు అప్పాట్టిల్ "మఙ్గవొట్టు" ౨ క్కు అర్థమ్, (అవ్వళవన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

(పిరానే!) ఎన్ఱతు, "ఉపకారకనే ఎన్ఱపడి

పత్తామ్ పాట్టిల్ "పొఙ్గైమ్పులన్" ౭ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఇతిస్నుడైయ దోషత్తై) ఇత్యాది.

ఇరణ్డామ్ "మఙ్గవొట్టు" ౧ క్కు అర్థమ్, (ఇప్పడి హేయమాన) ఇత్యాది.

"మానాఙ్గారమనమ్కెడ" ౮ ఇత్యాదియిల్ సిద్ధమాన "మఙ్గవొట్టు" ౧ విన్నుడైయ అర్థమ్, (అవన్ ఇత్తై) ఇత్యాది.

(ఆఴ్వార్) ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు అనన్తరత్తిలే "అఙ్గేకణ్డు" ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱు, అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్వతు.

౧౬౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అభిమత విషయత్తిల్) ఇత్యాది.

"విమర్దోత్థపరిమళః" ౯ ఎన్ఱు, అనేకసురభికన్దఙ్గళైయ కరుమ్ కొట్టు పరిమళమాకైయాలే, ఇఙ్గే ఉపచారాత్ (జ్ఞానపరిమళ) శబ్దత్తాలే, జ్ఞానకార్యవికృతిసమష్టియైచ్చొల్లుకిఱతు:

అవిశేషజ్ఞ వ్యవహారవ్యావర్తనార్థమ్, ఉపమేయానుగుణ్యాబ్ధత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మణత్తిల్ వాశి) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౫౦౩, ౨వ నోట్టు. ౨॥ పు. మేల్పడి. ౩వ నోట్టు.
౩॥ తి. వా. ౧౦-౭-౩. ౪॥ తి. వా. ౧౦-౭-౪.
౫॥ తి. వా. ౧౦-౭-౬. ౬॥ తి. వా. ౧౦-౭-౮.
* తి. వా. ౧౦-౭-౫.
౭॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౦. ౮॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౧.
౯॥

వ్యా. అత్తావత్తు:—

"గుణత్తినాలిముతిప్ప వేర్ చ్చూడుమ్ భోగిక్కళా నవర్ క్కళ్,

'మణ్ణైయుత్తరిల్ మణమ్ కమ్మమ్' † ఎన్ఱు, ('మణ్ పత్ ముకప్పత్ ఐా) భేశూడుమాప్పోలే,

పరమభోగియాన సర్వేశ్వరన్, జ్ఞానియాన ఇవనై విరుమ్బి యనుభవిక్కుమిడత్తిల్,

'ఆహ్లాదశీత నేత్రాంబుః' ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, జ్ఞాన కార్యమాన వికృతికళుక్కెల్లామ్ ఆశ్రయమాయ్ కొణ్డు, ఇవనుడైయ జ్ఞానపరిమళమెల్లామ్ తోన్ఱుమ్పడి ఇరుక్కిఱ విగ్రహత్తోడేకూడ విరుమ్బుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—[మణ్ పత్ ఱు] ఎన్ఱతు, "మృదుపస్తమ్భమ్" ఎన్ఱపడి. ఇత్తైక్కఱ్ఱిన్ నాఱ్పైక్కు ప్రయోజనమ్, ("మణ్ణైయుత్తరిల్") ఇత్యాది.

"'ఆహ్లాదశీతనేత్రాంబుఃపులకీకృతగాత్రవాన్। సదాపరగుణావిష్టః ద్రష్టవ్యస్సర్వదేహిభిః॥' ౧ ఎన్గిఱ అవిత్తిల్ శొల్లుమ్ ప్రకారత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదత్తాలే, "స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా" ౨ ఇత్యాదిక్కై యుమ్ సఙ్గ్రహిక్కిఱతు.

(జ్ఞానపరిమళ) శబ్దాభిప్రేతత్తై విశదీకరిక్కిఱార్, (జ్ఞానకార్యమ్) ఇత్యాదినా.

[వేర్] ఎన్గిఱ దృష్టాన్తానుగుణ్యత్తాలే పరిమళత్వరూపణమ్.

అ. ౧౬౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్నముమ్) ఇత్యాది (ముఖాన్తరత్తాలే) ఎన్ఱతు,

"తత్త్వదర్శిసూక్తిరూపశబ్దప్రమాణత్తాలన్ఱిక్కే ప్రపత్తిస్వభావ ప్రతిపాదకశాస్త్రసహకృత శరీరస్థితిమూలక అర్థాపత్తిరూపహేత్వన్తరత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

"యస్తు ప్రారబ్ధదేహోపి శోచత్యార్తస్య ఉచ్యతే" ౩ ఎన్గిఱ అర్థశబ్దార్థత్తైయుట్కొణ్డు [పరమార్త] శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరమార్తనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

మూ.—౧౬౯. పరమార్తనాన ఇవనుడైయశరీరస్థితిక్కు హేతు,

వ్యా.—౧౬౯. ఇన్నముమ్ ముఖాన్తరత్తాలే ఇవన్-దేహత్తిల్ అవన్-విరుప్పత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (పరమార్తన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(పరమార్తనా) కైయాలే,

"ఇన్నిన్న నీర్మైయినియామువామై", ౪

"ఎన్నాల్ యాన్ ఉన్నై ఇనివన్దు కూడువన్?", ౫

"ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్?", ౬

"నాళేలఱియేన్", ౭

"తరియేన్నిని", ౮

"కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాదో?" ౯

అ.—"("ఇన్నిన్న నీర్మై" ౪) = మిథ్యాజ్ఞాన తన్మూలక విపరీతాచారతద్ధేతుహేయ శరీరాత్మక ఏవంవిధ అనాదిస్వభావత్తై,

("యాముఱామై" ౪) = నాన్ సహియామై" ఎన్ఱపడి.

("ఎన్నాల్ యానున్నై ఇనివన్దుకూడువన్" ౫) = "ఎన్తై ఉన్నై నాన్ కూడువన్" ఎన్ఱపడి.

("ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్" ౬) = "ఇని ఎఙ్గే నానున్నై ప్రాపిప్పన్" ఎన్ఱపడి.

("నాళేలఱియేన్" ౭) = "ప్రాపిక్కుమ్ కాలఱియేన్" ఎన్ఱపడి.

"ఏల్", అవ్యయమ్.

("తరియేన్నిని" ౮) = "ఇనిత్తరిక్కమాట్టేన్" ఎన్ఱపడి.

"("కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమ్" ౯) = ఎమ్పెరుమానే ఎన్నై యழைత్తు అడిమైకొళ్ళుమ్ కాలమ్,

("ఇన్నమ్ కుఱుకాదో" ౯) = ఇన్నమ్ కిట్టాదో" ఎన్ఱపడి.

("ఇన్నిన్న నీర్మై" ౪) ఇత్యాదిలబ్ధార్థమ్, (సంసారత్తిల్) ఇత్యాది.

౪॥ తిరువిరుత్తమ్, ౧-మ్-పాట్టు. ౫॥ తి. వా. ౩-౨-౧. ౬॥ తి. వా. ౩-౨-౯. ౭॥ తి. వా. ౯-౮-౪. ౮॥ తి. వా. ౫-౮-౭. ౯॥ తి. వా. ౬-౯-౯.

౨॥ ౩॥

వ్యా.—ఎన్ఱు, సంసారత్తిల్ అడిక్కొడిప్పాలుమ్, భగవదనుభవత్తిల్ పెరువిడాయాలుమ్,

"ఇత్తుక్కు మేలిల్లై" ఎన్నుమ్పడి ఆర్తివిళైన్దవర్;[౫

ఏవంభూతజ్ఞానవస్తుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు,

"ప్రారబ్ధకర్మమ్" ఎన్నవొణ్ణాదిఱే;

"సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ౧ ఎన్ఱత్తోడు విరోధిక్కైయాలే.

"ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవ కృతాహ్యసౌ।
దృప్తానామపిజన్తూనాం దేహాన్తరనివారిణీ॥" ౨

ఎన్ఱిఱే ప్రపత్తి-స్వభావమ్ తానిరుప్పదు॥

ఆకైయాల్, ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు,

మూ.—కేవలభగవదిచ్ఛైయిఱే॥

౧౭౦.— "తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలైయే" ౫ ఎన్ఱిఱపడియే, [౫

వ్యా.—"ఇన్నముమ్ శిలనాళ్ ఇవనై ఇచ్చరీరత్తోడే వైత్తు అనుభవిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱిఱ ఈశ్వరేచ్ఛైయొழియ వేఱొన్ఱిల్లామైయాలే,

(కేవలభగవదిచ్ఛైయిఱే) ఎన్ఱిఱార్.

ప్రారబ్ధకర్మమడియాక ఇరుక్కిఱ దృష్టవిషయత్తిలుమ్ భగవదిచ్ఛైయుణ్డాకైయాలే, అత్తై వ్యావర్తిక్కిఱదు (కేవల) శబ్దత్తాలే.

వ్యా.—౧౭౦. ఇప్పడితన్ విరుప్పత్తుక్కు విషయమాన ఇవన్-శరీరత్తై అవన్విరుమ్బుమ్ ప్రకారమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, ("తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలై" ౫) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావదు:—

"తెన్నన్ తిరుమలైయైయుమ్, తిరుప్పాఱ్కడలైయుమ్, ఎన్-ఉత్తమాఙ్గత్తైయుమ్,

అ.—(అడిక్కొడిప్ప)—పదదాహమ్.

ఇత్తాల్, దుస్సహస్థితియై చొల్లుకిఱదు. [౧౫

"ఎన్నాళ్" ౩ ఇత్యాది లబ్ధార్థమ్, (భగవల్) ఇత్యాది.

[పరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇత్తుక్కు మేల్) ఇత్యాది.

[ఆర్త]శబ్దార్థమ్ (ఆర్తివిళైన్దవర్) ఎన్ఱు.

ఆర్తి—దుఃఖమ్.—

"ఆర్తిః, పీడాధనుష్కోట్యోః" ౪ ఎన్నక్కడవదిఱే?. [౨౦

(ఏవంభూతజ్ఞానవస్తుడైయ) ఇత్యాది (విరోధిక్కైయాలే ప్రారబ్ధకర్మమ్ ఎన్నవొణ్ణాదిఱే) ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

"శోకజనకపాప నివర్తకత్వమ్, సిద్ధోపాయస్వీకారత్తుక్కు చరమశ్లోకత్తిలే "సర్వపాప" ౧ శబ్దాసంకోచ సిద్ధమాకైయాలే, తద్భఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౫

"…"సర్వ" ౧ శబ్దమ్, ప్రాయికపరమ్' ఎన్నవొణ్ణాదు" ఎన్నైక్కు ప్రమాణాన్తరమ్, ("ఆర్తానామ్" ౨) ఇత్యాది.

ప్రపత్తిస్వభావత్తైయుమ్, ఆర్తిప్రకర్ష సద్భావత్తైయుమ్, ఉపపాదిత్తు, తత్-సహకారేణ ఇవనుడైయశరీరస్థితిహేతు భగవదిచ్ఛైయిల్ అర్థాపత్తిసిద్ధమాక దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్ ఇవనుడైయ) ఇత్యాదినా.

అ.—[కేవల] శబ్దప్రయోజనమ్, (ప్రారబ్ధకర్మమడియాక) ఇత్యాది.

(ప్రారబ్ధకర్మమ్) ఎన్ఱదు, "ఏతద్దేహానుభావ్యత్వేన అభ్యుపగత ప్రారబ్ధకర్మమ్" ఎన్ఱపడి.

ప్రారబ్ధమ్, ఫలప్రదానప్రవృత్తమ్: అతిల్, దేహాన్తరానుభావ్యాంశమ్, "సర్వపాప" ౧ శబ్దార్థాన్తర్భూతమిఱే?.

౧౭౦.—ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి, (ఇప్పడి) ఇత్యాది. [౨౫

అతావదు:—

"పూర్వోక్తప్రమాణోపపత్తికళాలే సిద్ధిత్తవిరుప్పత్తినుడైయ సర్వేతరవిషయాదర సామ్యతదాధిక్యాదిరూపధర్మఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

"తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలైయే తిరుప్పాఱ్కడలే ఎన్-తలైయే" ౫ ఎన్ఱిఱవిదుక్కు అర్థమ్, (తెన్నన్ తిరుమలై) ఇత్యాది.

౧॥ గీ-౧౮-౬౬, ౨॥ ౩॥ శ్రు. ౫౦౫, ౫మ్ నూఱ్ఱు ౪॥

౫॥ తి. వా. ౧౦-౭-౮.

మూ—ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళెల్లావత్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై ఇవన్ఉడైయ శరీరైకదేశత్తిలేపణ్ణుమ్.

వ్యా—ఒక్క-విరుమ్బానిఱ్కై; శ్రీవైకుణ్ఠత్తైయుమ్, వడక్కుత్తిరుమలైయైయుమ్, ఎన్నుడైయ శరీరత్తైయుమ్, ఒక్క విరుమ్బానిఱ్కై" ఎన్ఱారిఱే యాళ్వార్.

ఇప్పడి "ఓరోరవయవఙ్గళిలే, ఇరణ్డిరణ్డుతిరుప్పతియిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైప్పణ్ణినాన్" ఎన్నవిత్తు,

"ఎల్లాత్తిరుప్పతిగళిలుమ్ పణ్ణినవిరుప్పత్తై ఓరోరవయవఙ్గళిలేపణ్ణినిఱ్కై" ఎన్నుమతుక్కు ఉపలక్షణమ్.

అత్తైయాలే, ఇప్పాట్టిల్ చ్చొల్లుకిఱపడియే, "తనక్కు అభిమతమాన దివ్యదేశఙ్గళ్(ఎల్లావత్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై జ్ఞానియాన ఇవన్ఉడైయశరీరైకదేశత్తిలేపణ్ణుమ్)" ఎన్గిఱార్.

అ—"'సదృశయోరేవ సహచరణమ్' ఎన్ఱు, సహనిర్దేశరూపసాహచర్యత్తాలే సాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒక్క) ఇతి.

"ఒరుమానొడియుమ్" ఇత్యాదియైప్పత్తు (విరుమ్బానిఱ్కై) ఎన్ఱత్తు.

"తిరుమాల్ వైకుణ్ఠమే" ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (వడక్కు) ఇత్యాది.

పూర్వవత్, సాహచర్యవ్యఞ్జితమ్' (ఒక్క) ఇతి.

"ఉపాత్తప్రమాణత్తిలే త్రిచతురదివ్యదేశాదర విషయాదర సామ్యమ్ శొల్లియిరుక్క, (ఎల్లావత్ఱిలుమ్) ఇత్యాద్యుక్తిక్కు మూలమేన్?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఓరోర్) ఇత్యాది.—

"విభూత్యధ్యాయత్తిల్పడియే ప్రధానగ్రహణమ్, అప్రధానోపలక్షణార్థమాకైయాలే, (ఎల్లావత్ఱిలుమ్) ఎన్ఱత్తు" ఎన్ఱపడి.

ప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, మూలవాక్యత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తైయాలే ఇప్పాట్టిల్) ఇత్యాది.

మూ—౧౭౧. అఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధనమ్; ఇఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్.

వ్యా—౧౭౧. "ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళెల్లావత్ఱిలుమ్పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై ఇవ్విషయమ్ ఒన్ఱిలుమేపణ్ణుమ్" ఎన్ఱార్కీళ్;

"ఇవ్విషయమ్సిద్ధిత్తాల్ ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ ఆదరమ్ అవనుక్కు-సంకుచితమామ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్కైక్కాక, ఇరణ్డిడత్తుక్కుమ్ఉణ్డాన వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అఙ్గుత్తై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ విరుమ్బి వర్తిక్కిఱత్తు, ఉచితోపాయఙ్గళాలే చేతనరైఅకప్పడుత్తి క్కొళ్ళుకైక్కాకైయాలే,

(అఙ్గుత్తై వాసమ్ సాధనమ్) ఎన్గిఱత్తు.

ఇచ్చేతనన్ తిరున్ది ఇవన్-హృదయత్తిను ళ్ళేతానవిక్కప్పెఱ్ఱవిత్తు, అఙ్గునిన్ఱుమ్ పణ్ణినకృషిఫలమాకైయాలే,

(ఇఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్) ఎన్గిఱత్తు.

అ—౧౭౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్విషయమ్) ఇత్యాది.

"సామ్యమ్ శొల్లి ఆధిక్యకథనార్థమ్ తత్-ప్రతియోగిన్యూనత్వఞ్చొల్లుకైక్కాక తద్ధేతు సాధ్యసాధనభావ ప్రతిపాదకమాకైయాలే, ఉపోద్ఘాతసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(అఙ్గుత్తైవాసమ్) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాది.

(ఉచితోపాయఙ్గళాలే) ఎన్ఱత్తు, విగ్రహవైలక్షణ్య విస్తారత్రివర్గప్రదానాదికళాలే" ఎన్ఱపడి,

(కృషిః=యత్నః.

వ్యా.—"నాక్కత్తై తురు డన్దై", ౧
"మలై మేల్ తాన్ నిన్ఱు", ౨
"వనికర డలుట్పళ్ళికొళ్ళై", ౩

అ.—ఇతుక్కుప్రమాణమ్ ("నాక్కత్తై" ౧) ఇత్యాది.
"అఱినైదుమాల్" ౧ =కారణభూత న్నాలైయాలే మాత్రువల్ ఆశ్రితవత్సలనాన సర్వేశ్వరన్:
"అణైప్పార్-కరుత్తనావాన్" ౧ = ఆశ్రితహృదయస్థనానై క్కాక:
"నాక్కత్తై" ౧ = తిరువనన్దాళ్వాన్ నాక్కిఅవధుక్కైయిలే:
ఇతుమూన్ఱిలుమ్ అన్వయిక్కుఅతు:
తిరుక్కుడన్దైయిలుమ్, తిరువెఙ్కావిలుమ్, తిరువెవ్వుళిలుమ్, నాక్కత్తైపూర్వవత్:
కోయిలిలుమ్, తిరుప్పేర్ నక్కరిలుమ్, అమ్బిలిలుమ్, నాక్కత్తై పూర్వవత్:
"పాఱ్కడల్" ౧ =తిరుప్పాఱ్కడలిలుమ్,
"కిడక్కుమ్" ౧="కణ్వళరన్దు అరుళుకిఱార్" ఎన్ఱపడి:
"మలైమేల్ తాన్ నిన్ఱు" ౨=తిరుమలైయిలేనిన్ఱు,
"ఎన్-మనత్తుళ్ ఇరున్దానై" ౨="ఎన్నుడైయ హృదయత్తిలే యిరుక్కుమవనై" ఎన్ఱపడి.
"వనిక్కడలుళ్" ౩ =శీతలమాన తిరుప్పాఱ్కడలిలే,
"పళ్ళికొళ్ళై" ౩ =పళ్ళికొళ్ళుకైయై,
"మఱక్కవిట్టు" ౩ =మఱన్దువిట్టు,
"ఒడివన్దు ఎన్-మనక్కడలుళ్" ౩=కడుకవన్దు ఎన్-మనస్సాకిఱ కడలిలే,
"వాళ్వల్ల" ౩ ="సుఖిక్కవల్ల" ఎన్ఱపడి.
ఇప్పాశురఙ్గళిలే, "కరుత్తనావాన్" ౧ ఎన్ఱు అతు తున్నాలే ఉద్దేశ్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే;
ఆశ్రితహృదయవాసత్తుక్కు సాధ్యత్వముమ్, తిరుప్పతికళిల్ వాసత్తుక్కు సాధనత్వముమ్, లభిక్కుఅతు,

౧॥ ఇయఱ్పా. నాన్ముకన్ తిరువన్దాది-౩౬. ౨॥ తి. వా, ౧౦-౮-౪.
౩॥ ముతలాయిరమ్. పె-తి. ౫-౪౯.

7-4-1900.

మూ—౧౭౨. "కల్లుమ్ కనైకడలుమ్" ౪ ఎన్ఱుఅ పడియే,

వ్యా—ఇత్యాదికళిలే, ఇవన్ తిన్నుడైయ సాధన సాధ్యత్వఙ్గళ్ తోన్ఱానిన్ఱతిఱే॥.
వా.—౧౭౨. ఇష్టసాధనసాధ్యత్వ ప్రయుక్తమాన ఆదరతారతమ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("కల్లుమ్" ౪ ఎన్ఱుతుడఙ్గి.
అత్రావధి:—
"తెన్-తిరువుళ్ళత్తిల్ పుకున్దపిన్బు,
"తనకుప్పుఅమ్బు ఒన్ఱిలుమ్ ఆదరమిల్లై" ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్పడి అవన్ ఇతిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి నిత్యవాసమ్ పణ్ణుకైయాలే,

అ.—'నిన్ఱు' ౨ ఎన్ఱుఅత్తాల్ ప్రత్యయత్తాలే:
తిరుమలైయిల్ వాసత్తుక్కు అఙ్గత్వముమ్, ఆళ్వార్-తిరువుళ్ళత్తిల్ వాసత్తుక్కు అఙ్గిత్వముమ్, సిద్ధిక్కైయాలే సాధ్యసాధనభావమ్ లభిక్కుఅతు:
'పళ్ళికొళ్ వాఴ్వు' ౫ ఎన్ఱుఅ సుఖతారతమ్యత్తాలుమ్, పూర్వాపరభావత్తాలుమ్,
తిరుపాఱ్కడలిలే వాసత్తుక్కు సాధనత్వముమ్, ఆళ్వార్-తిరువుళ్ళత్తిల్ వాసత్తుక్కు సాధ్యత్వముమ్, లభిక్కుఅతు:
సాధనదశైపోలన్ఱే భోగదశై?;
'వనిక్కడలైయుమ్ విరుమ్బుకైక్కు అది ఇవరై చ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కు యోగనిద్రైశిన్దై శెయ్కైయిఱే?' ౬ ఎన్ఱు, అచ్చాన్ పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్త పడియై ఇఙ్గేయనుసన్ధిప్పతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్ తిన్నుడైయసాధనసాధ్యత్వఙ్గళ్) ఇత్యాది.
౧౭౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇష్టసాధన) ఇత్యాది.
సాధ్యత్తిల్ స్వారసికఇచ్ఛైయుమ్, సాధనత్తిలే తాదార్థ్యేన ఇచ్ఛైయుమ్, ఆకైయాలే, (ఆదరతారతమ్యత్తై) ఎన్ఱతు.
ఉపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, (అత్రావధి) ఇత్యాది.
"వెళ్ళనైడియాన్" ౪ ఇత్యాది.—
ముతలాక అన్వయక్రమేణఅర్థమ్, (అవన్) ఇత్యాది.

౪॥ ఇయఱ్పా, పెరియతిరువన్దాది. ౬౮. ౫॥ ౬॥

సాధ్యే చేతనహృద్వాసేసిద్ధే, సాధనవస్తుని। శ్వేదనాదరస్తస్య సాధ్యం హి ప్రబలం విదుః॥ వకులాలఙ్కృతిమునేస్సూక్త్యా చైతత్ స్ఫుటీకృతమ్।

మూ.—ఇతుసిద్ధిత్తాల్ అవన్ తిల్ ఆదరమ్ మట్టమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—తిరుమలైయుమ్, తన్-సన్నిధానత్తిలే ఘోషిక్కుఱ తిరుప్పాఱ్కడలుమ్, ఒరుత్తర్ క్కుమ్ ఎట్టాత పరమపదమాన దేశముమ్, పుల్లియవాయ్త్తినవో’ ఎన్ఱారితే యాళ్వార్?:

అ.—“‘వెల్లనెడియాన్’ ౧=మిక్కవుం నెడియాన,
‘నిఱజ్గఱియాన్’ ౧=కఱుత్తనిఱత్తైయుడైయవన్,
‘ఉళ్ పుకున్దు’ ౧=అడియేనుడైయ హృదయత్తినుళ్ళే పుకున్ద పిన్బు” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్-తన్-తిరువుళ్ళత్తిల్) ఇత్యాదినా.
“‘అడియేనతు’ ౧=అడియేనుడైయతాన,
‘ఉళ్ళత్తకమ్’ ౧=హృదయాకాశత్తిల్ నిన్ఱ్మ్,
‘నీజ్గాన్’ ౧=పుఱప్పడువానల్లన్” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుఱమ్బు ఒన్ఱిలుమ్) ఇత్యాదినా.
“‘కల్లుమ్’ ౧=ఎన్ఱతు “తిరుమలైయుమ్” ఎన్ఱపడి.
“‘కనైకడలుమ్’ ౧=శబ్దిక్కుఱ తిరుప్పాఱ్కడలుమ్,
‘వైకున్దమానాడుమ్’ ౧=వైకున్దమాకిఱ ఆకాశమాత్తైయాలే వ్యాప్తిపమాన దేశముమ్” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరుమలైయుమ్) ఇత్యాదినా.
“పుల్లెన్ఱు, ఒఴిన్దనకొల్” ౧=“అపకృష్టఙ్గళాయ్త్తినవో?” ఎన్ఱపడి.
“కొల్” ౧ ఎన్ఱిఱవితు సంశయవాచకమ్.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“పుల్లియవాయ్త్తినవో?”) ఎన్ఱు, ఉపాత్తశ్రీసూక్త్యర్థత్తోడే తొకుత్తు ప్రకృతవాక్యత్తుక్కు అర్థమ్, (అప్పడియేసాధ్యమాన) ఇత్యాది.
“పూర్వవాక్యోక్తసామ్యమ్, ఏతత్-సిద్ధేః పూర్వముమ్, ఆధిక్యమ్, ఏతత్-సిద్ధేరనన్తరముమ్” ఎన్ఱుకరుత్తు.

౧॥ పు. ౫౦౮, ౪వ నోట్టు.

మూ.—౧౭౩. “ఇళమ్కోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱు, ఇవన్ ప్రార్థిక్కవేణ్డుమ్పడియాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, సాధ్యమాన ఇచ్చేతనహృదయమ్ సిద్ధిత్తాల్,
ఇతుక్కు సాధనమాక మున్బువిరుమ్బిపోన్న దివ్యదేశఙ్గళిల్ ఆదరమ్ సంకుచితమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నై,
సాధ్యమ్ కైపుకురుమళవుమితే సాధనత్తిల్ ఆదరమ్మికురుప్పతు?.
వ్యా.—౧౭౩. ఆదరమ్ మట్టమామ్పడిక్కు అవధియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (“ఇళమ్కోయిల్” ఎ) ఇత్యాదియాలే.
అత్తావతు:—
“శ్రీపూర్తత్తార్, తమ్మైప్పెఱుకైక్కు ఉఱుప్పాక

అ.—౧౭౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆదరమ్) ఇత్యాది.
ఇరణ్డామ్ తిరువన్దాదియిలే ‘వెఱ్పెన్ఱు’ ఎన్ఱిఱపాట్టుక్కు,
“‘ఇరుమ్ శోలైవఱమ్బు’ ఎ ఎన్ఱుమ్=‘తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలై’ ఎన్ఱుమ్,
‘వేఙ్గడమ్’ ఎ ఎన్ఱుమ్=‘పెరియతిరుమలై’ ఎ ఎన్ఱుమ్,
‘ఇవ్విరణ్డుమ్ నిఱ్పు’ ఎ ఎన్ఱుమ్=‘వాసస్థానమ్’ ఎన్ఱుమ్,
‘నీమతిక్కుమ్ నీర్ మైపోల్’ ఎ=నీయాత్తరిక్కుమ్ ప్రకారమ్ పోలే,
‘ఉళమ్కోయిల్ నిఱ్పెన్నుళ్ళమ్ వైత్తు’ ఎ=‘ఎన్నుడైయ హృదయమాకిఱకోయిలుమ్ ఆదరణీయ స్థానమ్’ ఎన్ఱు అనుసన్ధిత్తు,
“‘వెళ్ళత్తిళమ్కోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱుళ్ళినేన్’ ఎ=‘తిరుప్పాఱ్కడలాకిఱ బాలాలయత్తైవిడాతేకొళ్’ ఎన్ఱు ప్రార్థిత్తేన్” ఎన్ఱు, అర్థమ్,
ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్రీపూర్తత్తార్) ఇత్యాది.

భూతస్వామిత్వకథాహా "క్షీరథింసత్యజేః" ఇతి|. తస్మాత్, ఈశకృతజ్ఞత్వప్రాప్య ప్రీత్యాశ్రయత్వతః॥ తత్తేషు దేశేష్వీశస్య ప్రీతిరల్పాపిజాయతే|.

వ్యా·—మున్బు తాన్-విరుమ్బిన దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్బుత్తై యాదరమిన్ఱిక్కే తన్-తిరువుళ్ళత్తిలే యత్యాదరత్తైప్పణ్ణి చ్చెల్లుక్కిఉపడియైకణ్డు, 'అవ్వోదివ్య దేశఙ్గళైక్కైవిడ ప్పుకుక్కిఱానో' ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైపణ్ణి,

'ఎన్-హృదయత్తిలే పుకున్దిరుక్కైక్కు, బాలాలయమాన తిరుప్పాఱ్కడలైక్కైవిడాత్తో ప్రియ వేణుమ్' ఎన్ఱారిఱే?:

ఆకైయాల్ ఇప్పడి ఇవన్ ప్రార్థిక్క వేణ్డుమ్ పడియాయ్త్తు అవనుక్కు (అవఱ్ఱిల్ ఆదరమ్ మట్టమామ్పడి)" ఎన్నై.

వ్యా.—౧౭౪. "ఇప్పడిఇవన్ అర్థిత్తాలుమ్, సాధ్యమ్సిద్ధిత్తపిన్బు అవనుక్కు అవై! అభిమతఙ్గళా యిరుక్కుమో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్య) ఇత్యాదియాలే.

మూ.—౧౭౪. ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వత్తాలుమ్, కృతజ్ఞతైయాలుమ్, పిన్బు అవైఅభిమతఙ్గళా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—(ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వ) మావతు:—తనక్కుప్రాప్య భూతనానఇచ్చేతననుడైయ ఉకప్పుక్కు విషయమాయిరుక్కై.—

"కణ్డియూరరఙ్గమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్ మల్లై" ౨ ఎన్ఱు, మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణియిఱే ఇవన్ ఇరుప్పతు!.

(కృతజ్ఞతై) యావతు:—

'ఇవ్వోదేశ వాసత్తాలేయన్ఱో, నామివనైప్పెఱ్ఱతు?" ఎన్ఱు, అద్దేశమ్ తనక్కుప్పణ్ణిన ఉపకారత్తైయనుసన్ధిక్కై.—

"ఇవైఇరణ్డాలుమ్, సాధ్యమానఇచ్చేతనన్ వన్దుపుకున్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవనుక్కు అవ్వోదేశఙ్గళ్ అభిమతఙ్గళాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ.—"ఎంగ్గావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైచ్చిన్నిలే పణ్ణినవనైప్పెఱ్ఱాల్ ప్రత్యేకాపేక్షయా ఇతుక్కు ఆధిక్యమ్ లభిక్కుమతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్బుత్తైయాదరమిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

"కైవిడేల్" ౧ ఎన్ఱు, త్యాగాభావ ప్రార్థనైయాలే, త్యాగాతిశఙ్కై అర్థసిద్ధై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిశఙ్కైపణ్ణి) ఎన్ఱు,

"ఇన్దత్యాగాభావప్రార్థనై కృతజ్ఞతా హేతుకై" ఎన్ఱు, తోన్ఱ నదుపకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్-హృదయత్తిలే) ఇత్యాది.

ఇతుతాన్ తిరుప్పతికళుక్కుమ్, తిరుపుళ్ళత్తుక్కుమ్, నిర్దేశప్రావ్యపర్యత్తాల్ వ్యఞ్జితమ్.

"ఇళమ్కోయిల్" ౧ శబ్దార్థమ్, (బాలాలయమ్) ఎన్ఱు.

"వెళ్ళ" ౧ ఎన్ఱ, అవితుక్కు అర్థమ్, (తిరుప్పాఱ్కడలై) ఇత్యాది.

"అత్తు" నిరర్థకమ్.

౧౭౪.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిఇవన్) ఇత్యాది.

అ.—"త్యాగాభావమ్ పురుషతన్త్రమాకైయాలే అతుఇవనుడైయ ప్రార్థనైయాలే ఈశ్వరన్ పణ్ణినాలుమ్, ప్రీతి అ పురుషతన్త్రమన్ఱాకైయాలే, అతుసిద్ధియాతే?:

ఆకైయాల్, మట్టమాన ఆదరమ్ తాన్ ఎఙ్ఙనే?" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

మూలత్తిలే, ప్రాప్యస్య + ప్రీతిః=[ప్రాప్యప్రీతిః,]

[ప్రాప్యప్రీతేః + విషయః]=[ప్రాప్యప్రీతివిషయః,]

తస్యభావః=ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వమ్:

"అత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కుప్రాప్యమాన) ఇత్యాదినా.

అతుక్కుప్రమాణమ్, ("కణ్డియూర్" ౨) ఇత్యాది.

(మఙ్గళ) ఎన్ఱతు, "అభినివేశిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"[కృతమ్]=ఉపకారః, 'తత్ జానాతి' ఇతి=[కృతజ్ఞః,] తస్యభావః=[కృతజ్ఞతా,] అత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృతజ్ఞతైయావతు) ఇత్యాదినా.

౧॥ పు. ౫౦౯, అక్ నోట్టు.

౨॥తిరుక్కుఱున్దాణ్డకమ్. ౧౯.

"దోషాత్సారణదుష్టత్వమ్, ఆదరోజ్ఞానివిగ్రహే, సాక్షేప్సిత త్యాగపరత్వ, సాధనేస్వల్ప ఆదరః" ఇత్యేతేబహుభిస్పష్టం కారణైః ప్రతిపాదితాః.

వ్యా.—అక, [వా. ౧౬౨] (గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి) ఎన్ఱు, శ్రీ భగవచ్ఛేషత్వ పారతన్త్ర్య రూపఆత్మగుణమ్ పోలే దోషనివృత్తియైయుమ్;

[వా. ౧౬౩] (పరానుభవత్తుక్కు) ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞై పణ్ణి, తదుపపాదనార్థమాక అభిమతవిషయత్తిల్ అవ్రుకుక్కు అభిమతమాయిరుక్కుమ్ పడియైయుమ్;

ఇవన్-"అవ్రుక్కు డమ్బు" ఎన్ఱు, కట్టికిఱ ఇవిత్తిలే అవన్ అత్యాదరత్తై పణ్ణుమ్పడియైయుమ్;

జ్ఞానియాన ఇవనై సవిగ్రహమాక ఆదరిక్కైక్కు హేతువిశేషత్తైయుమ్;

వ్యా.—"పరమార్థనాన ఇవన్, దేహస్థితికొణ్డే ఇవన్-దేహత్తిల్ అవన్-విరుప్పమఱియలామ్" ఎన్ఱుమత్తైయుమ్;

అవన్ ఇవనుడైయ దేహత్తైవిరుమ్బుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్;

సాధ్యమాన ఇతుసిద్ధిత్తాల్ సాధనాదరమ్ మట్టమామ్ పడియైయుమ్;

అతిన్-ఎల్లైయైయుమ్;

ఇవన్ "అవ్యోదేశజ్ఞత్తైక్కైవిడాతొ ప్రీకవే: ౧౦ ణుమ్" ఎన్ఱు,అర్థిత్తాల్, 'స్వసాధ్యమ్ సిద్ధిత్తిరుక్కుచ్చెయ్ త్తేయుమ్, హేతుద్వయత్తాలే అవనుక్కు అవై అభిమతఙ్గళాయిరుక్కుమ్పడియైయుమ్;

అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౧౭౫.—ఇప్పడి "దోషనివృత్తిపరానుభవత్తుక్కు విలక్కు" ఎన్ఱుమిడమ్ సుస్పష్టమామ్పడియాన హేతుక్కళ్ పలవఱ్ఱైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అత్తై సిద్ధిప్పిత్తారాయ్,

అ.—మూలత్తిలే "[వా.—౧౬౪] [గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి] 'దోషనివృత్తిపోలే యాన్తర గుణముమ్' ఎన్ఱు, అన్యోన్యత్తై దృష్టాన్తిక్కాలే అన్యోన్యసిద్ధియిల్ అన్యోన్యసాపేక్షత్వత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు

"'ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాపేక్షాస్థలత్తిల్ అన్యోన్యాశ్రయ దోషమ్ ఇల్లై' ఎన్నుమిడమ్, 'అన్యోన్యాశ్రయాణ్య పికార్యాణి "ప్రభవన్తి'౧ ఎన్ఱు ప్రసిద్ధమాకైయాలే, అతుక్కు అవకాశమిల్లై" ఎన్ఱు, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు ఉక్తార్థఙ్గళై ప్రతిపత్తిసౌకర్యత్తుక్కాక సంకలయ్య ఉపన్యసిత్తుక్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యావతారికైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకగుణమ్పోలే) ఇత్యాది.

""""స్థిత్యదనాభ్యాంచ" ౨ "అనశ్నన్నన్యోభిచాకశీతి" ౩ ఎన్ఱు ఇవనుడైయ హేయదేహవిషయమాన ఈశ్వరభోగాభావవచనమ్ జ్ఞానిదేహావ్యతిరిక్తవిషయమ్' ఎన్నుమిడమ్ పూర్వోదాహృతతత్త్వదర్శినూక్తి రూపప్రబలప్రమాణసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అత్యాదరత్తైప్పణ్ణుమ్ పడియైయుమ్) ఎన్ఱతు.

(హేతువిశేషత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, 'జ్ఞానప్రయుక్త విక్రుతిప్రకాశ రూప హేతువైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—(అతిన్-ఎల్లైయైయుమ్) ఎన్ఱతు, "త్యాగాభావప్రార్థనా వ్యఞ్జితమాన అనాదర పరాకాష్ఠైయైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(హేతుద్వయత్తాలే) ఎన్ఱతు, ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వ-కృతజ్ఞతైకళాలే" ఎన్ఱపడి.

౧౭౫. (సుస్పష్టమామ్పడి) ఎన్ఱుమ్, (స్థిరీకరిక్కిఱార్) ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే కించిద్బుద్ధ్యారోహమాత్రత్తైక్కొణ్డు గుణదృష్టాన్తేనదోష నివృత్తియినుడైయ భోగవిరోధిత్వత్తై బహుముఖమాక ఉపపాదిత్తు తాదృశదోషనివృత్తి దృష్టాన్తేన ఉపేయదశైయిల్ ఆత్మాన్తస్థాయియాన గుణత్తినుడైయ భోగవిరోధిత్వత్తై విమర్శదశైయిల్ బాధవిరోధినిశ్చయ విషయమామ్పడి పణ్ణుకైయాలే,

"స్వరూపావగతియుమ్ బాధవిరోధినిశ్చయముమాకైయాలే ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయమిల్లై" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఉపమేయోపమావ్యఞ్జకత్తాలే విచ్ఛిత్తివిశేషముముణ్డు.

"ద్వయోఃపర్యాయేణ ఉపమానోపమేయత్వమ్, ఉపమేయోపమా" ఎన్ఱు, ఆలఙ్కారికర్.

౧॥ ౨॥ ౩॥

"స్వేనదోషనివృత్త్యాహి కోదోషః!" ఇతిచేదిహ। అయమేవపరోదోషోనాన్యో దోషః స్వతఃపరః॥. తథాహి:—కామినీస్నాతా భోక్తు కాయ

మూ.—౧౭౫. ఆకైయాలే, దోషనివృత్తిపోలే ఆన్తరగుణముమ్, విరోధియాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతుతన్నై దృష్టాన్తమాక్కి సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీళ్చ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యరూప ఆత్మగుణత్తిన్నుడైయ పరానుభవ విరోధిత్వత్తైస్థిరీకరిక్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఆకైయాలే) ఎన్ఱు, కీళ్ప్రసిద్ధిప్పిత్త అర్థత్తైయనువదిక్కిఱార్.

(దోషనివృత్తిపోలే) ఎన్ఱతు,

దోషమ్కళిక్కై, స్వరూపోజ్జ్వల్యత్తుక్కు ఉఱుప్పాయిరుక్క చ్చెయ్తేయుమ్, దోషత్తైయే భోగ్యమాకవిరుమ్బుకిఱ ప్రణయియాన అవనుక్కు అనభిమతమాకైయాలే, యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విరోధి యాకిఱతు, అతుపోలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱతు, శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై.

ఇవత్తై (ఆన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱతు, జ్ఞానానన్దఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఆత్మావుక్కు అన్తరఙ్గమాకైయాలే.

ఇత్తిన్నుడైయ పరానుభవవిరోధిత్వప్రకారమ్, కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇవ్విడత్తిలుమ్, (ఆన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱతు, పారతన్త్ర్యమొన్ఱైయుమాకవుమామ్.

అ.—(సింహావలోకన) మావతు:—

బహువ్యవహితమాన పూర్వప్రతిపాదితార్థత్తై పునరపి ప్రయోజనవిశేషత్తుక్కాక ప్రతిపాదిక్కై.

(కీళ్ సిద్ధిప్పిత్త అర్థత్తై) ఎన్ఱతు,

"దోషనివృత్తియిన్నుడైయ పరానుభవ విరోధిత్వత్తై" ఎన్ఱపడి.

'మూలత్తిలే, 'అన్తఃభవమ్=[ఆన్తరమ్]' ఎన్ఱు,[ఆన్తర]పదత్తాలే అన్తరఙ్గత్వమ్ వివక్షితమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానన్దఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్) ఇత్యాది.

(ఇవ్విడత్తిలుమ్) ఎన్గిఱసముచ్చయత్తాలే [గుణమ్పోలే] ఎన్గిఱ [గుణ] పదత్తైసముచ్చయిక్కిఱతు.

మూ.—౧౭౬. దోషనివృత్తి తానేదోషమామితే!.

వ్యా.—౧౭౬. "ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు దోషనివృత్తియిల్ వరుమ్ దోషమ్ ఏతు!" ఎన్న;

"వేఱొరుదోషముమ్ వేణ్డా;

ఇతుతానే దోషమామ్" ఎన్గిఱార్, (దోష) ఇత్యాదియాలే.

అత్తావతు:—

"కామినియాన వళ్ తన్నుడమ్బిల్ అళుక్కుక్కళైన్ద భోగత్తిలేయన్వయిక్క ఇచ్ఛిక్కుమాప్పోలే,

స్వతఃపరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు వన్దేఱియాన దోషత్తైక్కళిత్తు 'స్వశేషికుక్కు భోగ్యమాకవినియోగప్పడవేణుమ్' ఎన్ఱు, స్వసమ్బన్ధత్తాలే అవనాపణ్ణివిత్తుక్కొళ్ళుకిఱ దోషనివృత్తితానే,

అ.—౧౭౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు) ఇత్యాది.

(ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు)="విరోధి" ఎన్గైక్కు.—

అత్తావతు:—"'విరోధి' ఎన్బతు, దోషానుబన్ధియైయన్ఱో?, ఇన్దదోషనివృత్తిక్కు దోషానుబన్ధిత్వముణ్డో 'విరోధి' ఎన్గైక్కు?" ఎన్ఱపడి.

(వేఱు) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

"'విరోధి' ఎన్బతుముఖ్యమాక దోషత్తైయే;

తద్ద్వారాదోషానుబన్ధిక్కుమ్ విరోధివ్యపదేశమాకైయాలే, ఇన్దదోషనివృత్తితానే దోషమాకైయాలే 'విరోధి' ఎన్ఱుశొల్లలామ్", ఎన్ఱపడి.

వ్యా—కామినియినుడైయ అవ్వుయవుక్కు ఉకకుక్కుమ్ కాముకనైప్పోలే దోషమే యభిమతమాయ్ ఇత్తోడే తన్నైభుజికకు ఆదరిక్కిఱపరనుడైయ భోగత్తుక్కు విలక్కాకైయాలే దోషమామితే?" ఎన్నై;

అవనుక్కు అనిష్టమామాత్తితే దోషమావతు?

(ఇతే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్తతు, కీర్ ఉపపాదిత్తత్తైఎల్లామ్ నినైత్తు.

౧౭౭.—అక్క, [వా. ౧౪౫] (నన్మైతానే తీమైయాయ్త్తు) ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౧౬౦] (తనక్కుత్తా తేఱుమ్ నన్మై తీమైయోంపాత్తివిలక్కాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౧౭౪] (దోషనివృత్తితానే దోషమామితే?) ఎన్ఱుమ్,

మూ.—౧౭౭. "తన్నాల్ వరుమ్నన్మైపలైప్పోలే;

వ్యా.—"తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మైహేయమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లుకైయాలే,

"అవన్ తేడుమ్ నన్మైయే ఉపాదేయమ్" ఎన్నుమిడమ్ఫలిత్తత్తితే!:

"ఇప్పడి తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మైహేయమ్,

అవన్ తేడుమ్ నన్మైయుపాదేయమ్" ఎన్నుమిడత్తై ఆప్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, ("తన్నాల్") ఎన్ఱుతుడజ్గి.

("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై") యావతు:—స్వయత్నత్తాలే తాన్ తనకు ఉణ్డాక్కి కొళ్ళుమ్ నన్మై.

అ.—'విశుద్ధద్రవసనో నిర్మలీ కృతవిగ్రహః।
శుద్ధోదకస్రసన్నాత్మా యథాలద్రై స్సమర్చయేత్॥
గలీనాంరూషితాం దేహాయథోపకరణంభవేత్।
భర్తృణాం, భగవద్భక్తదేహా స్తద్వజ్జగద్గురోః॥" ౧
ఎన్గిఱశాణ్డిల్యవచనత్తిల్ రూషితదృష్టాన్తత్తైప్పఱ్ఱ, కామినీదృష్టాన్తీకరణమ్.

ఉపాదేయత్వమ్ [గుణ] పదప్రవృత్తినిమిత్తముమ్,
[హేయ] త్వమ్ [దోష] పదప్రవృత్తి నిమిత్తముమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు అనిష్టమామ్) ఇత్యాదినా.

"'ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య' ఎన్ఱు, నిరుపాధిక ఉపాదాతృత్వమ్ ఈశ్వరనుక్కేయాకైయాలే, తదుపాదేయత్వ-హేయత్వజ్గళ్ [గుణ] [దోష]-శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తజ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [ఇతే] ఎన్ఱతు.

మూలత్తిల్ [ఇతే] శబ్దార్థమ్ (ప్రసిద్ధి) ఇత్యాది.

౧౭౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అక్కనన్మై) ఇత్యాది.

అ—అతావతు:—

"ఉత్తరార్థత్తిల్ ఆప్తవచనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

సంవాదసంవాదికళుక్కు వైరూప్యత్తై పరిహరిక్కిఱార్, (తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మైహేయమ్ ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే) ఇత్యాదినా.

అతావతు:—"కణ్ఠోక్తతత్ఫలితోభయోం శాభిప్రాయేణ వాక్యద్వయత్తై సంవాదమాక ఎడుత్తతు" ఎన్ఱపడి.

సంవాదవచనార్థమ్ ("తన్నాల్") ఇత్యాది.

"("తన్నాల్") ఎన్ఱు, హేతుత్వమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱతాన్నాల్,

ఈశ్వరకర్తృక గుణోత్పాదనత్తిలే ఆధారతయాతాన్నుమ్ హేతువాకైయాలే అత్తైచ్చొల్లిఱ్ఱామ్, ("అవన్నాల్") ఇత్యాది వాక్యమ్ పునరుక్తియామ్:

ఇప్పడిచేతనకర్తృక స్వగుణోత్పాదనత్తిలే ఈశ్వరన్ సాధారణాపకారత్తాలే హేతువానపడియై, ("అవన్నాల్") ఎన్గిఱ విభుశొల్లుకిఱతాన్నాల్,

("తన్నాల్") ఇత్యాదివాక్య వైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్". ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉభయత్ర "కర్తరితృతీయై"

ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (స్వయత్నత్తాలే) ఇత్యాది.

కర్తృత్వమ్ కృతిమత్త్వమామ్, యత్నరూపమాకైయాలే (యత్నత్తాలే) ఎన్ఱతు.

స్వభోగార్థంకృతంసాధుకర్మస్వైనైవయత్ప్రవేత్,। తదేతదేవం భవతి.—స్తనన్ధయశరీర్యథా॥ ఔపాధికత్వాదిదోషదుష్టం క్రీతపశుకాధికమ్।

మూ. —అవనాల్ వరుమ్ నన్మై ములైప్పాల్ పోలే';

ఎన్ఱు, పిళ్ళై-వార్త్తై.

వ్యా.— (ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు, "ఔపాధిక ముమాయ్, విరసముమాయ్, అప్రాప్తముమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్నై;

(అవనాల్ వరుమ్ నన్మై) యాతెన్నిల్:—నిరుపాధిక స్వామియానవవస్థానే "ఇవనుక్కుత్ వేణుమ్" ఎన్ఱు నేర్మైక్కుమ్ నన్మై;

(ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు, "నిరుపాధికముమాయ్, సరసముమాయ్, ప్రాప్తముమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్నై:

అ.—దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్, (ఔపాధిక ముమాయ్) ఇత్యాది.

దృష్టాన్తత్తిలే,

ఔపాధికత్వమ్, మూల్యహేతుకత్వమ్.

విరసత్వమ్, అధికమూల్యలిప్సాకృత ద్రవ్యాన్తరసంసర్గప్రయుక్త స్వరసవిరహితత్వమ్.

అప్రాప్తత్వమ్, అన్యదీయస్తన్యరూపత్వాల్ అనుచితత్వమ్.

దార్ష్టాన్తికత్తిల్,

ఔపాధికత్వమ్, అప్రధానకర్తృత్వ-భోక్తృత్వానుసన్ధాన రూప సూక్ష్మాహంకారాధి కారకత్వమ్.

విరసత్వమ్, కేవలపారార్థ్యశూన్యత్వమ్.

అప్రాప్తత్వమ్, సావధారణశేషత్వ పారతన్త్ర్య అనుచితత్వమ్

ఇవైపరస్పరభిన్నఙ్గళానాలుమ్, ఔపాధికత్వాది సామాన్య రూపఙ్గళాలే ఏకీకరణాల్ సాధారణధర్మత్వమ్ వివక్షితమ్

("అవనాల్") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (నిరుపాధికస్వామియాన) ఇత్యాది.

(ఉక్తార్కుమ్) ఇత్యనేన "కర్తృత్వత్తై" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఇత్తాల్, సాధారణోపకార ప్రయుక్తహేతుత్వమన్ఱిక్కే, విశిష్యకర్తృత్వమ్ శొల్లుకైయాలే

మూల్యానపేక్షణాల్ నిరుపాధికత్వమ్,

ద్రవ్యాన్తరసంసర్గవిరహాల్ సహజరస యుక్తత్వమ్,

మాతుస్తన్యత్వాల్ ఉచితత్వమ్, దృష్టాన్తత్తిలే వివక్షితమ్.

అ.—అవనేకర్త్తావాయ్ ఇవన్ కర్త్తావల్లానైయాలే, తన్మూలాహంకార సంబన్ధమిల్లామైయాలే, నిరుపాధికత్వమ్,

అవన్ తానే భోక్తావాకైయాలే, కేవలపారార్థ్యరూపసహజరస యుక్తత్వమ్ సరసత్వమ్,

స్వతన్త్రశేషియానవన్ స్వభోగార్థమ్ పరతన్త్రనుక్కు గుణోత్పాదనమ్ పణ్ణుకై ఉభయస్వరూపానుగుణమాకైయాలే ప్రాప్తత్వముమ్, దార్ష్టాన్తికత్తిలే వివక్షితమ్.

ఏకీభావమ్పూర్వవత్.

"'ఇప్పడిభక్తిప్రపత్త్యాదిక్కళ్ స్వరూపజ్ఞైప్పడి స్వతః తీఙ్గానాలుమ్,

స్వరూపజ్ఞనల్లాత అధికారియైప్పడి విధిక్కప్పడుకైయాలే విధివైయర్థ్యమిల్లామైయాలే, పిళ్ళై-శ్రీసూక్తిక్కు స్వారసికార్థబాధమిల్లామైయాలే, ఇతిన్ స్వారస్యత్తైప్పార్త్తు పరాధీనకర్తృత్వత్తిలే తాత్పర్యమ్' ఎన్నైయనుచితమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

టీ.—౧౬౭. పూర్వం, స్వరుచ్యాక్రియమాణయోః గుణాపాదన దోషనివృత్త్యోః భగవదనిష్టత్వేన దోషత్వస్థాపనాత్,

స్వాభిరుచితప్రతిబన్ధకనివృత్తిపూర్వక స్వరూపావిర్భావలక్షణ మోక్ష సాధనానుష్ఠానస్యాపి భగవదనిష్టసాధనానుష్ఠానరూపత్వాల్ తస్య పాపత్వమ్ దర్శితమ్:

అథ, స్వరుచిమూలక అనిష్టనివృత్తి ఇష్టప్రాప్త్యర్థస్వవ్యాపారస్య స్వరూపవిరుద్ధత్వా ప్రాప్తవిరసత్వస్థాపనేన, సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్త స్వాభావిక సరసపురుషార్థానుపాయత్వలక్షణమ్, ఆనర్థక్యమ్ ప్రసాధ్యతే—

తత్రసంశయః:—

"'కింస్వగతస్వీకారవర్సాన్త సాధనాన్తరాణాం (1) స్వరూపప్రాప్తత్వాది దోషదుష్టత్వమ్, ఆనర్థక్యంచ,

సంభవతి?,

(2) నవా?' ఇతి;

తదర్థమ్ ("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై") ఇత్యాదిముముక్షాచార్య వచనమ్ (3) తత్రప్రమాణంభవితుమ్ అర్హతి?,

(4) ఉత న?' ఇతి;

సాధుకర్మత్వేకృతం స్తన్యంత్ ప్రాప్తమేవహి?।. ‘‘స్వయంస్వీకృత్యావయోనస్వరూపాప్రాప్తతాదికాః॥ కర్తృశాస్త్రార్థవత్త్వాత్ తత్త్వార్థస్థ

మీ.—తదర్థమ్, ‘తస్య (5) యథాశ్రుతార్థపరత్వం సంభవతి!, (6) ఉతన!’ ఇతి;

యదా, నసంభవతి,

తదా, కురుకేశార్యవచనస్య తత్రప్రామాణ్యాయోగాత్ స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాదికమ్ అప్రామాణికత్వాత్ నసంభవతి;

యదా, కురుకేశార్య వచనస్యయథాశ్రుతార్థపరత్వసంభవః,

తదా, తస్యైవస్వగత స్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాదిషు ప్రమాణత్వాత్ తేషాంతథాత్వం సంభవత్యేవ’’ ఇతి, పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలీభావః.

తత్రపూర్వపక్షః:—

‘‘స్వగతస్వీకారాదీనాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాదికం నసంభవతి;

తేషామ్, ‘కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్’ * ఇతి ఆత్మస్వరూపానురూపత్వాత్:

భగవదారాధనాత్మకత్వేన స్వాభావికత్వాత్:

మోక్షఫలకత్వేన అత్యన్తరసత్వాచ్చ:

నచ, (‘‘తన్నాల్ వరుమ్‌నన్మై విలైప్పాల్ పోలే; అవన్నాల్ వరుమ్ నన్మై, ములైప్పాల్ పోలే’’) ఇతికురుకేశాచార్యవచనాత్ తత్తథాత్వసిద్ధిః;

తద్వచనస్య స్వానుష్ఠీయమానస్వగతస్వీకారపర్యన్త మోక్షసాధనేషు, స్వతన్త్ర స్వాధీనతాబుద్ధినివృత్తి పూర్వక భగవదధీనతాబుద్ధివిధానమాత్ర పరత్వాత్:

అన్యథాస్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనవిధాయకశాస్త్ర విరోధేనతద్వచనస్యాప్రామాణ్యాపత్తేః;

కించ, పానప్రవృత్తి రూప స్తనన్ధయవ్యాపారసాపేక్ష స్తన్యదృష్టాన్తేనదార్ష్టాన్తికే ప్రశ్నాయత్త సంజీవనవ్యాపారే స్వగతస్వీకారాదిరూప చేతనవ్యాపారావశ్యకత్వలాభేన తేనతన్నైరపేక్ష్య సిద్ధివచనమ్ బాధితమ్:

తస్మాత్ సాధనాన్తరాణాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాదికమ్ అప్రామాణికమేవ’’ ఇతి.

మీ.—అత్రోచ్యతే:—

‘‘స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాదికమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

శ్రీకురుకేశాచార్య వచనే సాధుత్వేన ప్రతీయమాన స్వకర్తృకవ్యాపార సామాన్యస్యక్రీతక్షీరతౌల్యాభిధానేన తత్తథాత్వసిద్ధేః:

క్రీతక్షీరం హి స్తనన్ధయానాం స్వరూపాప్రాప్తమ్!:

నాపిస్వాభావికమ్;

క్రయోపాధికత్వాత్:

నాపిమాతృస్తన్యవత్ సరసమ్;

కిన్తువిజాతీయత్వాత్ విరసమేవ;

‘‘తథాచ తాదృశ క్రీతక్షీరదృష్టాన్తబలేన దార్ష్టాన్తికేస్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరే భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్యలక్షణ స్వరూపాప్రాప్తత్వమ్,

ప్రాచీన సుకృతమూలకత్వలక్షణమ్ సోపాధికత్వమ్,

పరార్థానుభవవైజాత్యాదిరూప రసశూన్యత్వలక్షణమ్ విరసత్వంచ, లభ్యతి’’ ఇతితత్తథాత్వ సిద్ధేర్దురపహ్నవత్వాత్:

నచైవం సాధనాన్తరవిధాయకశాస్త్ర విరోధః;

‘‘నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాత్ సాధనాన్తరమిష్యతే। త్వామేవ కరణం ప్రాప్యనిస్తరన్తి మనీషిణః॥’’ ౧ ఇతి శాస్త్రేణైవ, ఉపాయాన్తరశాస్త్రాణాం, సిద్ధోపాయశాస్త్రస్యచ, విషయవిభాగస్యకృతత్వేన, సాధనాన్తరశాస్త్రాణామ్ అజ్ఞమాత్ర విషయత్వాత్:

ఏతేన కురుకేశాచార్య వచనస్య అపార్థకల్పనమపి నిర్మూలితమ్:

‘‘స్వేనాగతం సత్త్వం క్రీతక్షీరతుల్యమ్;

తేనాగతం సత్త్వం స్తన్యతుల్యమ్’’;

ఇతి హికురుకేశాచార్యవచనార్థః!:

తత్ర, ‘‘తేన స్వేన’’ ఇతికరణేతృతీయా;

కరణత్వంనామ అసాధారణ కరణత్వాత్మక ప్రధానకారణత్వమేవ.

తథాచ, ‘‘స్వప్రధాన కారణకం సత్త్వసామాన్యం, క్రీతక్షీరవత్ హేయమ్:

* బ్రహ్మసూ. అ. ౨, పా-౩, అధి-౩౩, శ్రీభా పు ౫౮౬,

౧౬

మీ.—భగవత్ప్రీతిజనకం సత్త్వసామాన్యం, ప్రపన్నాధయస్య మాత్ర ప్రపన్నవత్ సకలచేతనోపాదేయం భవతి' ఇతి కురుకేశాచార్య సూక్తేః స్వారసికోర్థః పర్యవసితః;

అత్ర, సత్త్వంనామసాధుభావః—

“‘సాధుః’ ఇతి ప్రతీతిప్రయోజకధర్మః” ఇతి యావత్;

తథాచ, “స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరానుష్ఠాతృవిషయే, భగవతః కర్మానుగుణ ఫలప్రదాతృత్వేన అప్రధానకారణతయా,

సాధనానుష్ఠాతృచేతనస్యైవప్రధానకారణత్వాత్ స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనానుష్ఠాన తత్ఫలస్వార్థానుభవాదిరూపాః సర్వే ధర్మాః, స్వైనైవాగతసత్త్వాన్తర్గతత్వాత్ క్రిమిక్షీరవత్ దోషదుష్టతయాత్యాజ్యా ఏవ;

పరగతస్వీకారఫలీభూత స్వగతస్వీకార తత్కార్యపరార్థానుభవాదిస్థలే చేతనస్య ప్రయోజకత్వేన అప్రధానతయా భగవత ఏవ ప్రధానకారణత్వాత్ పరగతస్వీకారఫలస్వగతస్వీకారాదయః సర్వేపి తేనైవాగత సత్త్వాన్తర్గతత్వాత్ ప్రపన్నాధయస్యమాత్ర ప్రపన్నవత్ గుణోత్తరత్వాత్ సర్వేషామ్ ఉపాదేయా ఏవ' ఇతి స్వారసతఏవ సిధ్యతి;

తథాచ, ఏవమ్ స్వారససిద్ధస్య అర్థస్య పరిత్యాగేన తత్సూక్తేః అభిప్రాయాన్తర కల్పనమ్ అమూలకమేవ;

కించ, కురుకేశాచార్యసూక్తేః 'స్వానుష్ఠీయమాన స్వగతస్వీకారాది సాధనాన్తరమ్ భగవతైవాగతమ్' ఇతి బుద్ధివిశేష విధిపరత్వం వదన్ వాదీప్రష్టవ్యః—

'కింసాధనాన్తరానుష్ఠానాది సాధువ్యాపారాణామ్ అనాదిసుకృతఫలత్వేన భగవత్-ప్రవర్తితత్వబుద్ధిః అత్రవిధేయత్వేన వివక్షితా?,

ఉతనిర్హేతుకమేవ భగవత్-ప్రవర్తితత్వ బుద్ధిర్వా?';

నాద్యః;

అసాధుకర్మణామపి కర్మఫలత్వేన భగవత్-ప్రవర్తితత్వావిశేషేణ సాధుకర్మమాత్రస్య భగవదధీనత్వ బుద్ధివిధానానుపపత్తేః;

మీ.—విషమసృష్టిసామాన్యస్య కర్మసాపేక్ష భగవదధీనతాయాః 'వైషమ్యనైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధత్వేన సాధుకర్మమాత్రే తస్య పునర్విశిష్య విధానానుపపత్తేః;

నాపిద్వితీయః;

భగవతో వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాపత్తేః;

అపిచ, 'శ్రీకురుకేశాచార్య సూక్తౌ ప్రథమఖణ్డేన కిముచ్యతే?' ఇతివక్తవ్యమ్;

'న్యాసోపాసనాదీనాం స్వహేతుకత్వ బుద్ధిః నిషిధ్యతే' ఇతిచేన్న;

వికల్పాసహత్వాత్;

కిం విద్యమానస్య స్వహేతుకత్వస్య బుద్ధిః నిషిధ్యతే?,

ఉత, అవిద్యమానస్య?;

నాద్యః;

విద్యమానస్య బుద్ధేర్నిషేధాయోగాత్;

యథావస్తువేదినః తద్బుద్ధిత్యాగస్య అశక్యత్వాచ్చ;

నాపిద్వితీయః;

అవిద్యమానస్య బుద్ధేర ప్రసక్తతయా తన్నిషేధాయోగాత్;

అనభ్యుపగమాచ్చ;

అథస్వహేతుకత్వాభావబుద్ధిర్విధీయతేచేత్;

తథాసతి, మిథ్యాజ్ఞానాత్ అపవర్గప్రసఙ్గః;

వస్తుతః స్వహేతుకేషు స్వహేతుకత్వాభావబుద్ధేః దుష్టిరూపత్వాత్;

అథ 'స్వతన్త్రస్వహేతుకత్వాభావబుద్ధిర్విధీయతే' ఇతిన సాధీయః;

స్వతన్త్రస్య స్వస్య అప్రసిద్ధత్వాత్;

'స్వతన్త్రస్వహేతుకత్వ భ్రమత్యాగో విధీయతే' ఇత్యపి అసమఞ్జసమ్;

తత్త్వపరశాస్త్రేణ భగవద్వ్యతిరిక్తస్య సర్వస్యాపి స్వాతన్త్ర్యభ్రమస్య సమూలోన్మూలితత్వేన అప్రసక్తప్రతిషేధాపాతాత్;

శబ్దస్యతదభిధానాసామర్థ్యాచ్చ;

(“తన్నాల్ వరుణ”) ఇత్యనేన సహేతుకసాధుకర్మ సామాన్యమ్ ఉపాదాయ, తస్యక్రిమిక్షీరతౌల్యం హికణ్ఠతోఽభిధీయతే?;

౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా-౧, అధి-౩౪. శ్రీభా. పు. ౫౧౬.

గురుకేశాచార్యసూక్తిః వ్యర్థస్తద్విధిరన్యథా।'' ఇత్యేవం నచవక్తవ్యమ్; గురుకేశార్యసూక్తితః॥ సాధకాస్త్రకఖప్తత్వమప్రాప్తత్వాదిభిర్భవేత్।

మీ — నచాత్ర ('తస్మాత్ వరుణ్'') ఇత్యస్యస్వాతన్త్ర్య భ్రమప్రయుక్తత్వ విశిష్టలక్షణా;

తథాసతి, శ్రుతహానాశ్రుతకల్పనాదోషప్రసఙ్గాత్:

(''తస్మాత్'') ఇతి స్వాతన్త్ర్యవాచకస్య స్వశబ్దస్యయథా వస్థిత పరతన్త్రాత్మ స్వరూపవాచకస్యశక్యార్థత్యాగే, స్వస్వాతన్త్ర్య భ్రమరూపలక్ష్యార్థ స్వీకారేచ, నియామకాభావాత్, స్వస్వాతన్త్ర్య భ్రమప్రయుక్తస్య సాధుకర్మత్వాసంభవేన ఉత్తరపదార్థాన్వయ బాధప్రసఙ్గాచ్చ:

'తస్మాత్ వరుణ్ తీర్పై' ఇతి హితదానీంవక్తవ్యమ్:!

'స్వాతన్త్ర్య భ్రమప్రయుక్త వ్యాపారాణాం సాధుకర్మత్వేన ప్రతీయమాన లక్షణం సాధుత్వమేవ (''నస్తై'') ఇత్యనేన వివక్షితమ్' ఇతిచేత్;

తత్రాపి శ్రుతహాన అశ్రుతకల్పనయోః ప్రసఙ్గః:

అథాస్మిన్పక్షే క్రిమిక్షీరదృష్టాన్తోప్యసఙ్గతస్స్యాత్;

భ్రమప్రయుక్త వ్యాపారాణాం విషతుల్యత్వేన క్షీరతుల్యత్వాయోగాత్;

అతఏవహి 'శ్రుతిపథ విపరీతం క్ష్వేలకల్పమ్' ౧ ఇతి తామసానాం క్ష్వేలకల్పత్వమ్ ఉచ్యతే!:

తస్మాత్, కురుకేశాచార్యసూక్తౌ పూర్వపక్ష వివక్షితా పూర్వ ఖణ్డార్థాయోజనాదురుపపాదైవ:

అథ 'ఉత్తరఖణ్డేవా కిముచ్యతే' ఇతివక్తవ్యమ్;

''స్వన్యతుల్యాస్సర్వేపి న్యాసోపాసనాది సాధువ్యాపారా(ః) భగవన్మూలకాః'' ఇతి బుద్ధిర్విధీయతే' ఇతిచేన్న;

ఉద్దేశ్యవిధేయభావవ్యత్యాస ప్రసఙ్గాత్:

'ముదైప్పాల్ పోల్ నస్తై, అవన్పాల్ వరుణ్' ఇతిహితదానీం వక్తవ్యమ్?:

నహితథోక్తమ్?:

అథాత్ర భగవన్మూలకసాధు వ్యాపారానుచ్ఛేదేన స్తన్యతుల్యత్వమేవ విధీయతే;

మీ — తథాపి, 'న్యాసోపాసనాదీనాంసర్వేషాంభగవన్మూలకసాధు వ్యాపారత్వాదేవ స్తన్యవత్ ప్రాప్తత్వం, నిరుపాధికత్వాదికమ్. లభ్యతే' ఇతి నకిఞ్చిత్ సఙ్కటమ్' ఇతిచేన్న;

కామ్యకర్మణా మప్యుపాదేయత్వ ప్రసఙ్గాత్:

తేషామపి భగవన్మూలకసాధుకర్మత్వా విశేషాత్:

అథ, 'కామ్యకర్మవిషయే భగవతోనుమన్తృమాత్రత్వేన ప్రవర్తకత్వాభావాత్ నతేషాం భగవన్మూలకత్వమ్' ఇతిచేత్;

భ్రాన్తోసి;

భగవతః సర్వత్రకర్మానుగుణ ప్రవర్తకతాయాః త్వయైవాఙ్గీకృతత్వాత్:

తస్మాత్ ఖణ్డద్వయస్యాపి పూర్వపక్షాభిమత యోజనా దురుపపాదైవ:

అతః, యథోక్త ఏవ అర్థః:

అత్రపూర్వఖణ్డః 'నాయమాత్మా బలహీనేన' ౨ ఇత్యాది శ్రుతిమూలకః:

ఉత్తరఖణ్డశ్చ 'నాయమాత్మాప్రవచనేన' ౩ ఇత్యాది శ్రుతిమూలకః:

తత్రపూర్వఖణ్డ మూలభూతశ్రుతౌ, 'నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యః, నచప్రమాదాత్ తపసోవాపి అలిఙ్గాత్' ౩ ఇతి కర్మజ్ఞాన భక్తిన్యాసయోగానామ్,

'నాయమాత్మా' ౩ ఇత్యుక్తపరగత స్వీకారఫలానుపాయత్వముక్త్వా,

''ఏతైరుపాయైర్యతతే యస్తువిద్వాన్ తస్యైష ఆత్మావిశతే బ్రహ్మధామ' ౩ ఇతి, స్వయత్నపరాణాం స్వయముపస్థితస్య స్వీకారేవ' ఇతి శ్రుతప్రకాశికాను గృహీతరీత్యాఫలాన్తరమ్ ఉచ్యతే:

అయమర్థః:—

అత్ర 'బలహీన' ౨ శబ్దః, కర్మయోగపరః;

'ప్లవాహ్యేతే అదృఢాయజ్ఞరూపాః' ౪ ఇత్యుక్తేః:

'ప్రమాద' శబ్దః, జ్ఞానయోగపరః;

శ్రీగీతాయాం తస్య ప్రమాదబహుత్వోపపాదనాత్:

౧॥

౨॥ ముణ్డకఉ. ౩-౨-౪. ౩॥ ముణ్డకఉ. ౩-౨-౩.
౪॥ ముణ్డకఉ. ౧-౨-౭.

౫ —'తపస్' ౧ శబ్దః భక్తియోగపరః:

'అలిఙ్గ' ౧ శబ్దః, త్యాగసన్న్యాసాది శబ్దవాచ్య వర్ణాశ్రమ ధర్మాదినిరపేక్షన్యాసయోగపరః:

తథాచ, 'కర్మయోగేన జ్ఞానయోగేన భక్తియోగేన న్యాసయోగేనచ అయమాత్మానలభ్యః' ఇతి పూర్వవాక్యార్థః:

'అయమాత్మా' ౧ ఇతి పరగతస్వీకారప్రాప్యత్వేన 'యమేవైషః' ౧ ఇత్యాదిపూర్వవాక్య ప్రతిపాదిత స్వాసాధారణవిగ్రహవిశిష్టః పరమాత్మా పరామృశ్యతే:

తథాచ, 'పరగత స్వీకార ప్రాప్యాకారవిశిష్టః పరమాత్మాకర్మాది న్యాసపర్యన్త ఉపాయాన్తరైరలభ్యః' ఇత్యుక్తంభవతి:

అథ, 'కర్మాద్యుపాయాన్తరైః కింవాలభ్యతే?' ఇత్యపేక్షాయామాహ, 'ఏతైరుపాయైః' ౧ ఇత్యాదినా:—

"యస్తువిద్వాన్" ౧ = శాస్త్రజన్యజ్ఞానవాన్,

"యతతే" ౧ = స్వలోకార్థంస్వయత్నంకురుతే,

"తస్య" ౧ = స్వయత్ననిష్ఠస్య,

"ఏషఆత్మా" ౧ = ప్రత్యగాత్మస్వరూపమ్,

"ఏతైరుపాయైః" ౧ = కర్మాదిన్యాసపర్యన్తైః స్వానుష్ఠితోపాయైః,

"బ్రహ్మధామ" ౧ = వైకుణ్ఠమ్,

"విశతే" ౧ = స్వయమేవప్రాప్నోతి' ఇత్యర్థః:

తథాచ, 'పరగతస్వీకార ప్రాప్యయథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్తేః న్యాసపర్యన్తోపాయాన్తరసాధ్యత్వాత్ స్వయత్ననిష్ఠాస్సాలోక్యాది రూపం ఫలాన్తరమేవప్రాప్నువన్తి' ఇత్యుక్తంభవతి:

తదిదముచ్యతే:—

("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై విళైప్పాల్ పోలే") ఇతి.—

'యతతేయస్తువిద్వాన్' ౧ ఇత్యేతదభిప్రేత్య ("తన్నాల్") ఇత్యుక్తమ్:

'ఏతైరుపాయైర్విశతేబ్రహ్మధామ' ౧ ఇత్యుక్తమ్ ఉపాయాన్తరమ్, సాలోక్యరూపమ్ ఉపాయాన్తరంచ, అభిప్రేత్య ("వరుమ్నన్మై") ఇత్యనుగృహీతమ్:

మి.—'నాయమాత్మాబలహీనేనలభ్యః' ౧ ఇత్యాద్యుక్తం యథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్తి వైధుర్యరూపం వైరస్యమ్, 'ఏతైరుపాయైర్విశతే' ౧ ఇత్యుక్తం సోపాధికత్వమ్, 'యస్తుయతతే' ౧ ఇత్యుక్తంస్వరూపాప్రాప్తస్య యత్నాన్వయంచ, అభిప్రేత్య ("ఎలై ప్పాల్ పోలే") ఇత్యనుగృహీతమ్:

అథ ఉత్తర ఖణ్డమూలభూతశ్రుతేరయమర్థః:—

"అయమాత్మా" ౧ = యథావస్థితభోగ్య భోగోపకరణ భోగస్థానాది పరిపూర్ణః పరమపురుషః,

"ప్రవచనేననలభ్యః", "మేధయా" = "మనసేననలభ్యః", న్యాసోపాసనాది రూపయాచనలభ్యః,

"బహునాశ్రుతేన" ౧ = నానాశాస్త్రశ్రవణేనాపి, నలభ్యః' ఇత్యర్థః।

'పునఃకేనాయంలభ్యతే' ఇత్యపేక్షాయాం, 'పరగతస్వీకారైకేనైవలభ్యతే' ఇత్యాహ, 'యమేవైష' ౧ ఇత్యాదినా:—

"ఏషః" ౧ = స్వయంప్రాప్యభూత ఏవపరమాత్మా,

"యమేవవృణుతే" ౧ = "నాసౌపురుషకారేణ నచాప్యన్యేన హేతునా। కేవలస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకంచిత్కదాచన॥" ౨ ఇతి శ్రీలక్ష్మీతన్త్రోక్తరీత్యానిరంకుశస్వాతన్త్ర్యాత్ స్వేచ్ఛయాదృష్టనస్సహ్యాది పూర్వకమ్ యమేవస్వప్రాప్యత్వేన ప్రార్థయేత్, తేనైవాయంయథావస్థితాకారవిశిష్టః పరమాత్మాప్రాప్యః' ఇత్యర్థః:

అథపరగతస్వీకారఫలస్యాసాధారణం విశేషమాహ,

'తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనుంస్వామ్' ౧ ఇతి.—

'పరగతస్వీకారవిషయీకృత అధికారివిషయఏవ పరమపురుషః, స్వాసాధారణం దివ్యవిగ్రహం యథావస్థితవేషేణ "వరోవాప్యాహవా" ౩ "దృష్టం శ్రీరఙ్గధామని" ౪ ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా ప్రకటీకుర్యాత్;

అన్యేషాంతు, హంసహయగ్రీవాది ముఖాన్తరేణైవస్వాత్మానం దర్శయేత్' ఇత్యర్థః:

ఇదంచయథావస్థితదివ్యవిగ్రహ ప్రకటీకరణం, పరగతస్వీకార విషయీకృత అధికారికర్తృక మఙ్గళాశాసనలాభార్థమ్;

పరార్థానుభవకైఙ్కర్యాది భోగార్థంచ:

౧॥ పు. ౫౧౩, ౨వ నోట్టు

౨॥

౩॥ వరదరాజస్త. శ్లో-౧౮,

౪॥

‘ఈశమూలకసత్కర్మజాతస్య న్యాసతౌల్యతః। న్యాసాదీనాంహి సర్వేషాం ప్రాప్తత్వమ్’ ఇతి చేన్న తత్ ॥ అన్యథా కామ్యకర్మాణ్యప్యుపాదేయాని సర్వదా।

మీ.—తథా చ, అత్ర ‘యమేవైష వృణుతే’ ౧ ఇతి నిరఙ్కుశస్వతన్త్రభగవత్ప్రార్థనామ్ అభిప్రేత్య (“అవన్యాత్”) ఇత్యనుగృహీతమ్:

‘తేన లభ్యః వివృణుతే తనూంస్వామ్’ ౧ ఇత్యభిప్రేత్య (“వరుమ్ నస్తై”) ఇత్యనుగృహీతమ్:

చేతనస్య పరగతస్వీకారవిషయత్వాదేః, పారతన్త్ర్యానురూపతయా స్వరూపప్రాప్తత్వమ్;

‘నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యః’ ౧ ఇతి ఉపాయాన్తరాసాధ్యతయా నిరుపాధికత్వమ్;

‘తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్’ ౧ ఇత్యాదినా యథావస్థిత దివ్యవిగ్రహానుభవ దివ్యాత్మస్వరూప ప్రాప్త్యాదిమత్త్వేన సరసత్వం చ అభిప్రేత్య,

పరగతస్వీకార ఫలానామ్ అన్యతుల్యత్వమ్ అనుగృహీతమ్” ఇతి శ్రీకురుకేశాచార్యసూక్తేః ప్రబలప్రమాణమూలకత్వాత్, ‘తదన్యథా కరణమశక్యమేవ” ఇతి తద్బలాత్ న్యాసపర్యన్తోపాయాన్తరాణాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాది దోషదుష్టత్వం పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షకామాపేక్షయా స్వాపేక్షితసాధనత్వాభావేన నైరర్థక్యం చ సిద్ధ్యత్యేవ:

యచ్చోక్తమ్, న్యాసపర్యన్తసాధనాన్తరాణాం “శక్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్” ౨ ఇతి స్వరూపానురూపత్వమ్;

తదప్యనుపపన్నమ్;

సమగవదేన కర్తృత్వే నిషేధేన సాధనకర్తృత్వస్య స్వరూపానర్హత్వాయోగాత్:

తథా చోక్తం పాద్మోత్తరే:—

“తస్మాత్తు మనసా చాత్ర స్వాతన్త్ర్యం ప్రతిషిధ్యతే।
భగవత్పరతన్త్రో హి సతతాయత్తాత్మజీవనః॥
తస్మాత్ సాధనకర్తృత్వం చేతనస్య న విద్యతే।
ఈశ్వరస్యైవ సంకల్పాత్ వర్తతే సచరాచరమ్॥
తస్మాత్స్వసామర్థ్యవిధిం త్యజేత్సర్వమశేషతః।” ౩
ఇత్యాది:

మీ.—“సాధనాన్తరాణాం భగవదారాధనరూపత్వాత్ నిరుపాధికత్వమ్” ఇత్యనుపపన్నమ్;

అభిచారాదీనామపి నిరుపాధికత్వప్రసఙ్గాత్:

తేషామపి శాస్త్రీయత్వావిశేషాత్:

ఏవం, మోక్షఫలకత్వాత్ సరసత్వవచనమప్యనుపపన్నమ్;

“కదిచ్ఛత్యల్పమతయో మోక్షం సుఖవివర్జితమ్” ౪ ఇత్యుక్తత్వాత్ కైవల్యాది సాధనానామపి సరసత్వప్రసఙ్గాత్:

ప్రకృతే స్వరసవిరసశబ్దాభ్యాం పరమపురుషార్థవత్త్వ-తదభావయోరేవ వివక్షితత్వేన న్యాసపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం మోక్షసామాన్యసాధనత్వేఽపి పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్ష సాధనతాయాః “నాయమాత్మా” ౧ ఇత్యాది నిషిద్ధత్వేన తేషాం తాదృశసరసత్వాసిద్ధేశ్చ:

అథ “పరగతస్వీకారాదీనాం స్తన్య దృష్టాన్తేన స్తన్యస్య స్తనన్ధయ కర్తృకపాన వ్యాపారసాపేక్షత్వవత్, పరగతస్వీకారాదేరపి చేతన యత్న సాపేక్షత్వసిద్ధ్యా చేతనయత్న అవశ్యంభావసిద్ధిః” ఇత్యప్యనుపపన్నమ్;

స్తన్యపానరూపస్తనన్ధయ వ్యాపారస్య కేవలరాగప్రాప్తతయా భోగరూపత్వేన తాదృశ వ్యాపారసాపేక్షతాయాః సిద్ధాన్తేఽపి ఇష్టత్వాత్,

తావతా దార్ష్టాన్తికే వైధ వ్యాపారరూప సాధనాన్తర సాపేక్షత్వాసిద్ధేః:

సిద్ధాన్తే పరగతస్వీకారఫలీభూతతదనునిష్పాది స్వగతస్వీకారస్య అభ్యుపగతత్వేన తస్యైవ స్తనన్ధయస్తన్యదాయి జననీవ్యాపారఫలీభూత తదనునిష్పాదిస్తనన్ధయ కర్తృకస్తన్యపాన వ్యాపారస్థానీయతయా, తదతిరేకి సాధన వ్యాపారసాపేక్షత్వాసిద్ధేః:

తస్మాత్, కురుకేశార్యసూక్తిసిద్ధం సాధనాన్తరక్రియ క్షీరతౌల్యం, తదప్రాప్తత్వాదికం సాధయత్యేవ’ ఇతి న్యాసాదీనాం స్వస్వరూపాపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధాభావః, దురుద్ధర ఏవ” ఇతి.

౧॥ పు. ౫౧౭, ౨౯ నోట్సు. ౨॥ పు. ౫౧౫౯, * ఇష్టకుచిహ్నార్.

“తత్రేశస్యానుమన్తృత్వం న ప్రవర్తకతా” ఇతిచేత్। ప్రవర్తకత్వం సర్వత్ర కర్మణో వ్యతిరిక్తతః॥ తతోన్యగోమిస్వీకారః స్వరూపార్థోభవేదిహ।

మూ.—౧౭౮. అవనై యొழிయత్ తాన్ తనక్కు నన్మై తేడుకైయావతు:—
స్తనన్ధయప్రజైయై మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వాఙ్గి, ఘాతుకనాన అట్టువాణియన్-కైయిలే కాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలే ఇరుప్పతొన్ఱు.

వ్యా.—౧౭౮. ఇవ్వళవన్ఱిక్కే, “ఎమ్బెరుమానై యొழிయత్ తాన్ తనక్కు నన్మై తేడ ఇழிన్దాల్ స్వవినాశమే ఫలిక్కుమ్” ఎన్నుమిడత్తై సనిదర్శనమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

మీ.—సంగ్రహశ్చ:—

“శాస్త్రోపపత్తి బాధాభ్యాం పరకీయస్య భాషితః।
స్వార్థే క్రీతపయస్స్వామ్యం కథంచిన్నేయపన్యథా॥
ఇతి చేత్తన్న శాస్త్రేషు స్వయత్న పరయత్నయోః।
విభజ్యదర్శితాఃయస్మాత్ అధికారిఫలాదయః॥
క్రీతక్షీరం యథామాత్రా హీనస్యైవ భవేత్ శిశోః॥
తథా నాథావృతానాం స్యుః న్యాసాదిస్వప్రవృత్తయః॥
‘ఏతైరుపాయైర్యతతే’ ౧ ‘యమేవైష’ ౨ ఇతిశ్రుతీ,
స్వయత్నపరయత్నౌచ విభజ్యవదతస్స్ఫుటమ్॥
సాధనాన్తరకర్తృత్వం నమసాయన్నిషిధ్యతే।
తత్త్యాగస్తుకత్వాదిన్యాసాదీనాందురుద్ధరమ్॥
మాత్రావృతేన శిశునా యద్వత్ స్తన్యం నిపీయతే।
తథేశవృతజీవస్య ఫలప్రపదనాదయః॥
“తేనైవలభ్యస్తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనుమ్” ౨
ఇత్యుక్త్యాయతతాం నైవ బ్రహ్మణా సహ భోజనమ్॥
అతో న్యాసాదియత్నానాం విరసత్వాదియోగతః॥
క్రీతక్షీరవదస్వామ్యమ్ ఆర్యోక్తం దురపహ్నవమ్॥
శ్రీవచనభూషణమీమాంసాయాం ద్వితీయపరిచ్ఛేదే ద్వితీయం ప్రకరణం సమాప్తమ్.

అ.—౧౭౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

ఇవ్వళవన్ఱిక్కే ఇత్యాది ఎన్ఱతు, “సరసత్వప్రాప్తత్వరూప గుణఙ్గళిన్ఱియే అభావమాత్రమన్ఱిక్కే” ఎన్ఱపడి.

(సనిదర్శనమాక) ఎన్ఱతు, “సదృష్టాన్తమాక” ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—అతావతు:—

“ప్రాప్తనుమాయ్, ఆప్తనుమాన అవనై ఇవన్ తనక్కు నన్మై తేడుమతొழிయ అతుక్కు ఎతిర్ తట్టాన తాన్ తన క్కు స్వోజ్జీవనార్థమాన నన్మై సంపాదిక్కై యావతు:—

స్వరక్షణోపయోగియాన జ్ఞానశక్తికళొన్ఱుమిన్ఱిక్కే స్వమాత్రాదికళుణర్న్దు నోక్క వేణ్డుమ్పడియాన స్తనన్ధయప్రజైయై రక్షకరాన మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వలియవాఙ్గి,

కొలైక్కుక్ కూశాతే ఉయిర్ కొన్ఱైయాక్కొన్ఱు, మాంసఙ్గళై ఇడే కలశివిఱ్పవిడుమ్ ఘాతుకనాన అట్టువాణియన్-కైయిలే ‘ఇత్తైనోక్కిక్ కొళ్’ ఎన్ఱు, కాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు,” ఎన్గై.

ఇత్తాల్, “సర్వేశ్వరనే రక్షకన్;
తాన్ తనక్కు-నాశకన్;” ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ.—ప్రాప్తత్వమ్, స్వీయవస్తురక్షాయాం స్వయముచితత్వమ్, ఆప్తత్వమ్, రక్షణావయిక యథాదర్శిత్వాది పరికరవత్త్వమ్; (అతుక్కు ఎతిర్తట్టాన) ఎన్ఱతు, “పూర్వోక్త భగవత్-స్వభావభూత ప్రాప్తిశక్తి విపరీతమాన అనౌచిత్య అశక్త్యాదికళైయుడైత్తాన” ఎన్ఱపడి.

“‘గ్రహణధారణపటుః బాలః, నతు స్తనన్ధయః’ ౩ ఎన్ఱు, స్తనన్ధయ శబ్దమ్, జ్ఞానాదిశూన్య విషయత్తిలే ప్రయోగిక్కక్కాణ్కైయాలే, ఇఙ్గుమ్ స్తనన్ధయశబ్దమ్ జ్ఞానశక్త్యాది విరహితపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరక్షణ) ఇత్యాది.

“స్తనం+ధయతి=పిబతి” ఇతి స్తనన్ధయశబ్దనిష్పన్నః.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మాత్రాదికళ్) ఇత్యాది.

మూలత్తిల్, పితృశబ్దార్థసంగ్రహార్థమ్, [ఆది] శబ్దమ్.

[ఉయిర్ కొన్ఱై]=సజీవహింసై.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతికథనార్థమ్, ఏతద్వాక్యతాత్పర్య విషయార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్, సర్వేశ్వరనే) ఇత్యాదినా.

౧॥ పు. ౫౧౭, ౨వ నోట్టు. ౨॥ పు. మేల్పడి, 3వ నోట్టు.

8-5-1900.

మీ—౧౬౭. ఇత్థం, పూర్వాధికరణాభ్యాం న్యాసాదిస్వరక్షయత్నానాం భగవదపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వం,

స్వాపేక్షయా బలవదనిష్టాఽననుబన్ధిత్వం చ, ప్రతిపాదితమ్:

అథ అస్మిన్ అధికరణే న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణవ్యాపారాణాం స్వస్వరూపనాశాపాదకతయా స్వాపేక్షయైవ సాక్షాత్ బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వం ప్రసాధ్యతే,

(అవస్థైరొమ్ప్రియత్వాత్ తస్యభృ..నస్థైతేభ్యస్థైయాపత్థు) ఇత్యాదినా.

పూర్వాధికరణయోః స్వప్రవృత్త్యుద్దిష్టానాం గుణదోషనివృత్తి తద్ధేతూనాం భగవదనిష్టానుబన్ధ-స్వబలవదనిష్టానుబన్ధయోః స్థాపనముఖేన పురుషార్థశోధనపూర్వకం తాదృశస్వాతిశయోద్దేశానర్హత్వలక్షణం "ప్రపత్త్యై" ఇతిక్రియానుషక్త అధికారివిశేషణం ప్రదర్శితమ్:

అత్రతు, "స్వాతిశయోద్దేశ్యకస్వప్రవృత్తేః స్వాపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వస్థాపనముఖేన స్వాతిశయోద్దేశ్యక స్వప్రవృత్తి అనర్హత్వలక్షణం తాదృశాధికారివిశేషణం ప్రతిపాద్యతే" ఇత్యుక్తమ్.

పురుషార్థవిచార సఙ్గతిర్వ్యక్తా;

అత్రసంశయః:—

"కిం న్యాసోపాసనాదిస్వరక్షణార్థ స్వవ్యాపారాణాం (1) స్వస్వరూపవినాశాత్మక బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వంసంభవతి!,

(2) ఉతన?' ఇతి;

తదర్థం, '(3) భగవత్తత్త్వత్త్వరేణ స్వేనైవస్వస్వరక్ష్యరక్షకభావః, స్తనన్ధయప్రజాయాః మాతృవిశ్లేషణ పూర్వక సానిక హస్తన్యాసతుల్యః?,

(4) నవా?' ఇతి;

తదర్థం, '(5) స్వస్యస్వవినాశకత్వం సంభవతివా?,

(6)నవా?' ఇతి;

తదర్థం, 'అహంకారవిషయప్రావణ్యయోః, (7) స్వవినాశాత్మకత్వం సంభవతి?,

(8) ఉతన?' ఇతి;

యదాసంభవతి,

మీ—తదా, తస్యస్వవినాశకత్వాసంభవాత్, స్వరక్షణాన్వయస్య స్తనన్ధయప్రజాస్థానిక హస్తదానతుల్యత్వాసంభవత్వాత్ ఇతి, న్యాసోపాసనాదిస్వరక్షణార్థ ప్రవృత్తీనాం స్వస్వరూపనాశాత్మక బలవదనిష్టానుబన్ధితాయాః అప్రామాణికత్వాత్, స్వరక్షణోద్దేశ్యక స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వలక్షణ అధికారి విశేషణంనసిధ్యతి:

'యదా, అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః స్వవినాశాత్మకత్వం సంభవతి,

తదా, "స్వస్యస్వవినాశాత్మకత్వసంభవాత్, స్వవినాశక స్థిత స్వస్య స్వేననాశం తత్ప్రరక్షకభావః స్తనన్ధయసూనిహస్తన్యాయతుల్య ఏవ" ఇతి, స్వస్య తాదృశన్యాసోపాసనాదిస్వరక్షణార్థస్య వ్యాపారానర్హత్వలక్షణం అధికారివిశేషణమ్ ఉపపద్యత ఏవ' ఇతి సిధ్యతి':

ఇతి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలస్థలీభావః.

తత్రపూర్వపక్షః:—

"చేతనస్యన్యాసోపాసనాది స్వరక్ష... ...నర్హత్వం న సంభవతి;

...నాం స్వరక్షణాన్వయదర్శనేనతత్స్యరత్వైవ తత్త్వ... ...సిద్ధత్వాత్:

నహియోగ్యతా మన్త్రరేణ ఫలోపధానసంభవః?:

నచ "స్వాపేక్షయైవస్వస్య రక్షకత్వేన అన్వయః స్వవినాశరూపానర్థపర్యవసాయీ;

స్వరక్షణప్రాప్త భగవదసన్నిధానవిశిష్టత్వ వినాశకస్యాన్వయరూపత్వాత్:

మాతాపితృసన్నిధానరహిత సూనిహస్త స్తనన్ధయన్యాసవత్:"

ఇత్యనుమానబలాత్, స్వరక్షణాన్వయస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వ సిద్ధ్యా చేతనానాం స్వరక్షణాన్వయా నర్హతోపపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

భగవత్-ప్రసాదనాత్మకన్యాసాది వ్యాపారాణాం మాతాపితృశుశ్రూషాస్థానీయత్వేన హేత్వసిద్ధేః:

న్యాసోపాసనాదిసాధనానుష్ఠాతృవిషయే ప్రాప్త శేషిణో భగవత ఏవ రక్షకతాయాః 'ఫలమత ఉపపత్తేః' ౧ ఇత్యాది సిద్ధత్వేనతత్ప్రాప్తరక్షక భగవదసన్నిధాన వైశిష్ట్యస్యాసిద్ధత్వాత్:

౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౩-పా. ౨. అధి-౩౬-శ్రీభా. పృ. ౬౫౦.

మీ.—ఏవమ్ 'ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానమ్ ఆత్మానమవసాదయేత్। ఆత్మైవహ్యాత్మనో బన్ధుః' ౧ ఇతి గీతావచనే స్వస్యైవస్వోజ్జీవన కర్తృతాయాః ఉక్తత్వేన స్వరక్షకాన్వయస్య వినాశకాన్వయ రూపత్వంచ అసిద్ధమ్;

ప్రత్యుత 'నృదేహమాద్యం ప్రతిలభ్య సుదుర్లభం ప్లవం సుకల్పం గురుకర్ణధారమ్। మయానుకూలేన నభస్వతేరితం పుమాన్ భవాబ్ధిం న తరేత్ స ఆత్మహా॥' ౨

ఇతి, 'న్యాసోపాసనాది ధర్మానన్వయస్యైవాత్మనాశహేతుత్వం ప్రమాణసిద్ధమ్' ఇతి, తదన్వయస్య ఆత్మనాశపర్యవసానానుమానం శాస్త్రబాధితమేవ;

నచ, 'అనాదికాలమారభ్య సంసరతశ్చేతనస్యాపి యమేనస్వ బన్ధాభివర్ధకత్వస్య దర్శనేన స్వస్య వినాశకత్వసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

అతీతజన్మవృత్తాన్తానామ్ అసర్వజ్ఞదుర్విజ్ఞేయత్వాత్;

నచ '"యాన్యే ఏత్నైయయక్లిష్టేః' ౩ ఇత్యాదిద్రావిడ సాహిత్యోక్తితయాశతకనవమదశకనవమగాథాబలేనస్వస్వరూపసామాన్యస్య స్వవినాశకత్వసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

తస్యాః జీవస్వరూపసామాన్య విషయకత్వాభావాత్;

శ్రీపరాంకుశమునేః స్వనైచ్యానుసన్ధాన మాత్రరూపత్వాచ్చ;

అపిచ ప్రత్యగాత్మ స్వరూపస్య నిత్యతయా న్యాసాదీనాం తద్వినాశకత్వం బాధితమ్;

నచ, 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యద్వారేవ ఆత్మనాశకద్వారకత్వాత్ నదోషః' ఇతివాచ్యమ్;

నాశశబ్దప్రవృత్తి నిమిత్తరహితయోః తయోః నాశకద్వారత్వాయోగాత్;

న్యాసోపాసనాది మోక్షసాధనప్రవృత్తిషు అహంకారవిషయ ప్రావణ్యగన్ధప్రసక్త్యా ప్రకృతార్థాసిద్ధేశ్చ;

మీ.—తస్మాత్, న్యాసాదీనాంస్వ స్వరూపవినాశాత్మకబలవదనిష్టానుబన్ధానిర్ద్ధేః స్వాతిశయార్థస్య ప్రవృత్త్యనర్హత్వలక్షణమ్ అధికారివిశేషణమ్ అసిద్ధమేవ" ఇతి,

అత్రోచ్యతే:—

"చేతనస్య స్వరక్షకాన్వయానర్హత్వమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

'తాపత్రయాతురైః అమృతత్వాయ సఏవజిజ్ఞాస్యః' ౪ ఇతి శ్రీభాష్యశ్రుత ప్రకాశికానుగృహీతరీత్యా భగవదన్యస్యరక్షణవ్యాపారాయోగాత్;

స్వస్యైవస్వరక్షకత్వే కర్మకర్తృత్వయోః విరోధాచ్చ;

స్వస్వరూపస్య స్వరక్షణార్హత్వాసిద్ధేః;

నచ, 'లోకే బహూనాం న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణార్థ వ్యాపారాన్వయదర్శనేన స్వ స్వరూపస్యతదర్హత్వం సిధ్యతి' ఇతివాచ్యమ్

తథాసతి, బ్రాహ్మణాదిషు అతిక్రాన్తమర్యాదానాం కేషాంచిత్ అపేయపానాది దర్శనేన తేషాం తదర్హత్వసిద్ధేః ప్రసఙ్గాత్;

యదిచ, '"బ్రాహ్మణ్యస్య, మద్యపానాద్యనర్హత్వం నామ ? పదనిష్టానుబన్ధి మద్యపానాద్యనర్హత్వమేవ;

తచ్చ మద్యపానాదినిషేధ విధిప్రతిసంబన్ధిత్వరూపమ్;

తథాచ మద్యపానాద్యనర్హమ్'' ఇతి ప్రామాణికవ్యవహారోపపత్తిః ఇత్యుచ్యేత;

తదా, 'ప్రకృతేపి, "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య" ౫ "త్యజధర్మ ... ర్మంచ" ౬ ఇత్యాదినిషేధ విధిప్రతిసంబన్ధిత్వరూపం బలవదనిష్టాను న్యాసోపాసనాది ప్రవృత్తికత్వాత్మకం స్వ స్వరూపస్య స్వరక్షణాన్వ అనర్హత్వమపి ఉపపద్యత ఏవ' ఇతిపశ్యతు భవాన్;

కించ, భగవత్సమవధాన విరహవిశిష్టత్వవిశేషకస్యాన్వయ త్వలింగక అనుమానబలేనాపి స్వరక్షణాన్వయస్యస్వ వినాశపర్యవసానలక్షణబలవద నిష్టానుబన్ధసిద్ధిః ఉపపద్యత ఏవ;

నచ, న్యాసోపాసనాదీనాం భగవత్-ప్రసాదనాత్మకత్వేన త్సమవధానవిశిష్టత్వాత్ హేత్వసిద్ధిదోషః;

౧ గీ. ౬-౫. ౨ శ్రీభాగ. ౧౧-౨౦-౧౭. ౩ తి. వా. ౨-౯-౯.

౪ ...

౫ గీ-౧౮-౬౬.

మీ.—'త్యజధర్మమ్ అధర్మంచ' ౧ 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౨ ఇతి అధర్మవత్ న్యాసోపాసనాది ధర్మాణామపినిషిద్ధత్వాదేవ భగవన్నిగ్రహహేతుత్వసిద్ధ్యా తేషాం ప్రసాదనత్వాయోగాత్;

ఏతేన 'న్యాసాది సాధనాన్తరాణాం విధిబలాత్ ప్రసాదనత్వ సిద్ధిః' ఇతి నిరస్తమ్;

తథాసతి శ్యేనాదీనామపి భగవత్-నైగ్రహ్యకర్యరూపత్వ ప్రసఙ్గాత్;

యదివ శ్యేనాదివిధీనాం 'శతవిత్తశాస్త్రి వశతోపాయా భిచారశ్రుతిః' ౩ ఇత్యర్థాన్తర తాత్పర్యకత్వేన శ్యేనాదితాత్పర్యకత్వాభావాత్ తేషాం కేవల ప్రసాదనరూపత్వాభావ ఇష్యేత;

తదా, న్యాసోపాసనాది విధీనామపి స్వరూపవిశ్వాస పారతన్త్ర్య వ్యర్థాన్తర తాత్పర్యకతాయాః, ౨ 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ఇతి నిషేధ బలాదేవ సిద్ధతయా, న్యాసాదీనామపి కేవల ప్రసాదనత్వాసిద్ధిః సమానా;

తేనసాధనాన్తరస్థలే 'ఫలమత ఉపపత్తేః' ౪ ఇతి భగవత ఏవఫలప్రదత్వేన ప్రాప్తరక్షక భగవత్-సమవధాన విశిష్టతయా 'తద్వ్యవహారూప హేతు విశేషణాసిద్ధిః' ఇతి ప్రత్యుక్తమ్;

సాధనాన్తరానుష్ఠాతృ విషయే భగవతో యథాకర్మ ఫలదాయిత్వేన అపేక్షకతయా రక్షకత్వోక్త్యయోగాత్;

నహియథా కర్మ ఫలదాయిత్వమేవ రక్షకత్వమ్?;

తస్యపాపఫల సాధారణత్వాత్;

నాపిసాధనానుగుణ అభిమతఫలప్రదత్వం రక్షకత్వమ్;

క్రియానుగుణపణ్య ప్రదేషురక్షకత్వ వ్యవహారాదర్శనాత్;

నాపి అదృష్ట ద్వారకసాధనానుగుణఫల ప్రదత్వరూపంతత్;

మాతాపితృ ప్రభృతీనాం రక్షకత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్;

తస్మాత్ 'నిర్హేతుకపురుషార్థ ప్రదత్వమేవ రక్షకత్వమ్'

ఇతి న్యాసోపాసనాదిస్థలే భగవతః తాదృశ రక్షకత్వాయోగాత్ తత్ర ప్రాప్తరక్షక భగవదసమవధాన ముపపద్యతఏవ;

అపిచ, శరణవల్ల్యాలాన్వయస్య బ్రహ్మాస్త్రవిఘటకత్వవత్, న్యాసాదిసాధనాన్తరస్య సిద్ధోపాయ విఘటకత్వాత్ సాధనాన్తరాణాం భగవదసమవధాన వైశిష్ట్యం దురపహ్నవమేవ;

మీ.—నరసాధనాన్తరాణాం సిద్ధోపాయవిఘటకత్వాసిద్ధిశఙ్కా;

అహోరాత్ర్యక తృణపిపీలికాది సంరక్షకస్య సిద్ధోపాయస్య తత్తత్ విషయే సమర్థత్వేన విఘటకత్వాదర్శనాత్;

నహిదశరథస్య అన్తకాలేవా పరమపదప్రాప్తిర్న్యూనతేః;

ఏవం 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౨ ఇత్యత్ర దృష్టసంభవన్యాయ సహకృత ధాతుశ్రుత్యా సర్వధర్మపరిత్యాగస్య ప్రతిబన్ధకాభావవిధయైవ సిద్ధోపాయ స్వీకారనిష్పాదకతాయాః ప్రతిపాదితత్వేన ధర్మాణాం సిద్ధోపాయ విఘటకత్వం దురపహ్నవమేవ;

ఏవమ్, 'ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా' ౫ ఇతి న్యాసాదిసాధనాన్తరాన్వయస్య సిద్ధోపాయనిష్ఠా భఙ్గకత్వోక్త్యాపి తత్తథాత్వ సిద్ధిర్దుర్వారా;

తస్మాత్ న్యాసోపాసనాది సాధనాన్తరాణాం నిరుపాధికత్వ రక్షకత్వాకారేణ భగవదన్వయలక్షణ భగవత్-సమవధాన విరహవైశిష్ట్యమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

ఏవంస్వస్యైవ స్వరక్ష్యతయాన్వయస్య, వినాశకాన్వయ రూపత్వమప్య విరుద్ధమ్;

'ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానమ్' ౬ ఇత్యాదికం శ్రుతవతః అర్జునస్య శోకాన్వయదర్శనేన తద్బలేనైవస్వస్య స్వవినాశకతా సిద్ధేః;

అత ఏవహి 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౭ ఇతి పూర్వోపదిష్టానాం యానాం ప్రతిషేధ ఉపపద్యతే?;

'తర్హి కిమర్థం పూర్వం స్వవినాశకత్వైవ స్వోద్ధర్తృతయా ఉక్తేః?' ఇతిచేత్;

'పార్థస్యహృదయశోధనార్థమేవ' ఇతి బ్రూమః;

నచ, స్వతః సర్వజ్ఞస్య హృదయశోధనానుపపత్తిః;

లోకేసదాచార్యపద నిర్వాహకాన్ ప్రతి,

'పరీక్ష్యవివిధోపాయైః' ౮ ఇత్యుక్తశిష్య హృదయపరీక్షణ జ్ఞాపనార్థమేవ భగవతా తదనుష్ఠానోపపత్తేః;

ఏతేన 'నృదేహమాద్యమ్' ౯ ఇత్యాదికమపి ప్రత్యుక్తమ్;

౧॥ పు. ౫౨౨, ౬వ నోట్సు. ౨॥ పు. మున్పడి, ౫వ నోట్సు ౩॥ ౪॥ పు. ౫౨౧, ౧వ నోట్సు

౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౧౭.-౯౦. ౬॥ పు. ౫౨౨, ౧వ నోట్సు. ౭॥ పు. మున్పడి, ౨వ నోట్సు.

శ్లో. — 'సంసారార్ణవమగ్నానాం విషయాక్రాన్తచేతసామ్।
విష్ణుపోతం వినా నాన్యత్ కించిదస్తి పరాయణమ్॥', ౧

'తమేవైకం జానథ ఆత్మానమ్ అన్యా వాచో విముంచథ అమృతస్యైష సేతుః', ౨

'త్వత్పాదకమలాదన్యన్నమే జన్మాన్తరేష్వపి। నిమిత్తం కుశలస్యాస్తి', ౩

ఇత్యాదినా భగవద్వ్యతిరిక్తసంసార నిస్తరణోపాయసద్భావ ప్రతిషేధక బహుప్రమాణ బలేన, 'స్వదేహాన్' చ ఇత్యాదేరపి కేవల స్వాదయితృత్వాధనార్థత్వలాభాత్:

నహిసంసార సాగరాన్తర్నిమగ్నాన్ ప్రతితన్నిమజ్జనహేతుభూతస్యైవ దేహస్యతన్నివర్తనా సాధారణ కారణత్వం సంభవతి!:

తస్మాత్, 'స్వదేహాన్' చ ఇత్యాదేః,

భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తిహేతుభూత సదాచార్య సమాశ్రయణ దృష్టకారణీభూతశరీర ప్రశంసాది మాత్రపరత్వైవ అన్యథానేయత్వాత్ తద్బలేన హేత్వసిద్ధ్యుక్తిరనుపపన్నైవ:

కించ అనాదికాలాత్ ప్రకృతిసృష్టవతారాదిభిః భగవత్-కృతాం చేతనోజ్జీవనయత్నానాం చేతనకర్తృకస్వయత్న బలేనైవ విఫలీకరణ దర్శనేన తద్బలేన చేతనస్యస్వాపేక్షయా వినాశకత్వసిద్ధః పూర్వాన్తైవ:

నచ, అతీతజన్మవృత్తాన్తానామ్ అసర్వజ్ఞ దుర్జ్ఞేయతయా తదసిద్ధిః;

సంసారానువృత్తి రూపకార్యబలేనైవ తత్-కల్పనోపపత్తేః:

నచసంసారానువృత్తేః ఈశ్వరకార్యత్వం శంకితుమపి శక్యమ్;

చేతనోజ్జీవనైక దీక్షితస్య పరమదయాలోస్సంసార వర్ధకత్వాయోగాత్:

'నిమిత్తమాత్రమేవాసౌ సృజ్యానాంసర్గకర్మణి।
ప్రధానకారణీభూతా యతోవై సృజ్యశక్తయః॥', ౪
'వైషమ్యనైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్', ౬

శ్లో. — 'అవిద్యాకర్మసంజ్ఞాన్యా తృతీయాశక్తిరిష్యతే।
యథా క్షేత్రజ్ఞశక్తిస్సావేష్టితా నృపసర్వగా॥
సంసారతాపానఖిలాన్ అవాప్నోత్యతిసన్తతాన్।' ౭

ఇత్యాదిభిః చేతనకర్మణామేవతద్వృద్ధి ప్రధాన కారణత్వోక్త్యా భగవతస్సాధారణత్వోక్తేః అత్యన్తవిరుద్ధత్వాత్:

నచ 'చేతనకర్మణామపి భగవల్లీలోపకరణభూత ప్రకృతిసంబన్ధకార్యత్వే నభగవత్-కార్యత్వమనుద్ధరమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

స్థూలావస్థప్రకృతి విశేషసంబన్ధానామపి బీజాంకురన్యాయేనకర్మప్రవాహకార్యత్వేన భగవత్-కార్యత్వాయోగాత్:

'ఆదావీశ్వరదత్తయైవ పురుషస్స్వాతన్త్ర్యశక్త్యా స్వయం తత్తజ్జ్ఞానచికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్ వర్తతే', ౮

'కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు [illegible]', ౯

ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా [illegible] చేతనేష్వకనూనాధికతయా తత్స్థూల సూక్ష్మప్రకృతి సంబన్ధాదీనాం సాధారణకారణత్వాయోగాచ్చ:

కరణకళేబరాదికంహి,

'విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్।
పూర్వమేవకృతా బ్రహ్మన్! హస్తపాదాదిసంయుతా॥', ౧౦

అచిదవిశేషితాన్ ప్రళయసీమని సంసరతః కరణకళేబరైర్ఘటయితుందయమానమనాః', ౧౧

ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా కారుణికేన భగవతా చేతన ఉజ్జీవనార్థం దత్తమ్:

నచైవం 'లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్' ౧౨ ఇతి సూత్రవిరోధః;

చేతనోజ్జీవన వ్యాపారాణాం భగవల్లీలార్థత్వాభిప్రాయేణైవ తదుపపత్తేః:

౧॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్-౨-౨-౫. ౩॥ జితన్తే. ౪॥ పు. ౫౨౨, ౨వ నోట్సు. ౫॥ ౬॥ పు. ౫౧౬, ౧వ నోట్సు. ౭॥ ౮॥ ౯॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా. ౩. అధి. ౪౧. శ్రీభా. పు. ౫౮౯. ౧౦॥ శ్రీవిష్ణుతత్త్వే. ౧౧॥ ౧౨॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా. ౧. అధి. ౩౩ శ్రీభా. పు. ౫౧౮.

విశ్వస్యాస్య స్వరూపస్యనాశో లోకభయముచ్యతే'', ఇతి చేదుచ్యతే యత్తు భగవన్నుపస్థానదర్శనమ్.॥ మద్వ్యాపనాద్యుపస్థానసమం ప్రత్యుతతద్భవేత్ ;

మీ.— అన్యదుపక్రాన్తమ్, అన్యదాపతితమ్' ౧ ఇతి న్యాయేన, చేతనో జీవనార్థ ప్రవృత్త్యవతారాది భగవద్వ్యాపారాణాం చేతనకర్తృక విపరీత పరంపరయా వైపరీత్యపర్యవసానేన భగవతో విస్మయావహతయాతాద్భుత పర్యాలోచనాభిప్రాయేణవా 'లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్' ౨ ఇతిసూత్రోపపత్తేః;

అన్యథా, '''భోగార్థంసృష్టిః'' ఇత్యన్యే, 'క్రీడార్థమ్'' ఇతి చాపరే।దేవస్యైష స్వభావోయమ్ ఆప్తకామస్యకాస్పృహా?॥' ౩ ఇతి మాణ్డూక్యవచనే జగత్సృష్టేః కేవలలీలార్థత్వాదికం పరమతత్వేన ఉపన్యస్య,

పరిపూర్ణ స్వభావ కార్య పరోపకారార్థతాయాః స్వమతత్వేన ఉక్తతయాతద్విరోధాత్;

అవతారితంచ తద్వాక్యం మూలనారాయణాది మునిభిః:— '''తృప్తిపరిపూర్ణస్య సృష్టిఃకిమర్థా?'' ఇత్యతః లోకానుగ్రహార్థమ్: ''స్వభావః'' ఇతివక్త్రమతాన్తరాణ్యాహ, ''భోగార్థమ్'' ఇతి' ఇతి:

ఏవం 'జన్మాద్యస్యయతః' ౪ ఇతి సూత్రభాష్యే,

'పరమకారుణికాత్ పరస్మాత్పుంసః,

సృష్టిస్థితిప్రళయాః ప్రవర్తన్తే' ౫ ఇత్యత్రశ్రుతప్రకాశికాయాం,

'పరమకారుణికత్వంచ జిజ్ఞాస్యత్వే కారణత్వోపయోగి;

ప్రళయదశాయామ్ అసత్కల్పమ్ చేతనజాతం నిరీక్ష్యదయయాహిసృష్టిః !;

సంశ్రితస్యాలభ్యంచ దయయైవ;

యథా ''మాతాపితా భ్రాతానివాసశ్శరణం సుహృత్ గతిర్నారాయణ'' † ఇతి' ౬ ఇతి:

మీ —నవైవం స్వప్రయోజనత్వాత్' ౭ ఇత్యాద్యధికరణభాష్య సూక్తివిరోధః;

తదధికరణ పూర్వపక్ష భాష్యే,

'అవాప్త సమస్తకామస్య పరార్థతాహి పరానుగ్రహ ఏవ?' ౮ ఇతి,

'నచ ఈదృశ గర్భజన్మ జరామరణ నరకాది నానావిధానన్త దుఃఖబహులం జగత్ కరుణావాన్ సృజతి' ౯ ఇత్యుక్తస్య సృష్టేః పరార్థతాపక్ష దోషస్య,

'వైషమ్య నైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్' ౧౦ ఇతి సూత్రేణైవ పరిహృతత్వేన లీలార్థవత్ పరార్థస్యాపి భాష్యవివక్షితోప పత్త్యవిరోధాభావాత్;

తస్మాత్, 'భగవతః జగత్సర్గాది వ్యాపారాణాం చేతనోజ్జీవనార్థకృపి రూపత్వాత్,

తద్వైఫల్యస్య వైషమ్యానాంచ చేతనయత్న ఫలత్వాచ్చ,

చేతనస్య స్వరూపనాశకత్వం, భగవత ఏవ నిరుపాధిక రక్షకత్వంచ, శాస్త్రబలాత్ సిద్ధమేవ' ఇతిన్యాసోపాసనాది స్వయత్నాన్వయస్యాపి స్వరూపనాశ పర్యవసానమ్ ఉపపద్యత ఏవ:

'''చతుర్విధా భజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోర్జున!'' ౧౧ ఇతి పారమైకాన్త్య కాష్ఠాభూతజ్ఞానిత్వస్యాపి సుకృతఫలత్వావగమాత్, సుకృతిస్య చేతనయత్నసాధ్యత్వాత్, తాదృశ సుకృత విశేషసంపాదకస్యచచేతనస్యస్వ వినాశకత్వోక్తిర్బాధితా' ఇతి చేత్ నైవమ్;

'చతుర్విధాధికార్యన్తర్గతస్య జ్ఞానినః సాధనభక్తి నిష్ఠత్వపక్షే తన్నిష్ఠాయాః పారమైకాన్త్యకాష్ఠా రూపత్వాయోగాత్:

'శ్లోకత్రయోదిత జ్ఞానినంమాంకురుష్వ' ౧౨ ఇత్యాది శ్రీగద్య సూక్తిప్రదర్శితరీత్యాఫలభక్తినిష్ఠత్వపక్షేపి, తద్విషయే 'సుకృతినః' ౧౧ ఇత్యుక్త 'సుకృత' శబ్దస్య,

'ఈశ్వరస్యచ సౌహార్దం యదృచ్ఛా సుకృతంతతః' ౧౩ ఇత్యాది విశేషవచన సిద్ధ యాదృచ్ఛికాది సుకృతపరత్వేన, తస్య భగవత్-సౌహార్దైకమూలతయాతస్య చేతన బుద్ధిపూర్వకత్వా యోగాత్:

౧॥ ౨॥ పు ౫౨౪, ౧౨వ్ నోట్సు.
౩॥ మాణ్డూక్యోపనిషది. గౌడపాదకారికాయామ్ ౧-౯.
౪॥ బ్రహ్మసూ. అ ౧. పా. ౧. ౫॥ †
౬॥

౭॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨ పా. ౧. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ పు. ౫౧౬, ౧వ్ నోట్సు. ౧౧॥ గీ. ౭-౧౬.
౧౨॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౧౩॥

మీ — 'నను ! "సా కాష్ఠా సా పరా గతిః" ౧ ఇత్యాదిషు, ప్రపత్తి వశీకృతస్యైవ భగవతః చేతనోజ్జీవన హేతుత్వోక్త్యా తద్వశీకారకర్తృ చేతనస్య స్వోజ్జీవన హేతుత్వం దురపహ్నవమ్?' ఇతి చేన్న;

అపరాధానామాలయస్య అత్యన్త పరతన్త్రస్య చేతనస్య దుర్భర నిరంకుశ స్వతన్త్ర భగవద్వశీకరణ కర్తృత్వాసంభవాత్;

నచైవం 'తస్య చ వశీకరణం తచ్ఛరణాగతిరేవ శరణాగతిః' ౨ ఇతి శ్రీభాష్యసూక్తివిరోధః,

తత్ర 'శరణాగతి' శబ్దస్య భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రాతికూల్యాది సన్ధివిరామ మాత్రపరత్వాత్;

ప్రాప్తశేషిణో భగవతః స్వశేషభూతవిషయే స్వప్రాప్త్యస సత్తానేనైవ పిత్రాదేః పుత్రాదిష్వివ వాత్సల్య సమ్మిలితతయా తద్వశీకరణస్య విరోధినివృత్తి వ్యతిరేకేణ హేత్వన్తరానపేక్షణాత్.

అత ఏవ హి 'తం హ దేవమాత్మబుద్ధిప్రసాదమ్' ౩ ఇత్యుచ్యతే!;

ఆత్మబుద్ధ్యా ప్రసాదః యస్య సః — 'ఆత్మబుద్ధిప్రసాదః',

'ప్రాప్తశేషిత్వరూపస్వస్వరూపజ్ఞానమాత్రాధీన ప్రసాదవాన్' ఇత్యర్థః.

అథవా — 'ఆత్మబుద్ధ్యా = స్వశేషభూతజీవాత్మ స్వరూపజ్ఞానేనైవ ప్రసాదో యస్య' ఇతి వా విగ్రహవాక్యార్థః;

'పితేవ పుత్రస్య' ౪ ఇత్యాది స్మృతేః;

'నీచోఽప్యయం స్వభావోఽయమ్' ౫ ఇతి, చేతనానాం నైచ్యస్య స్వాభావికత్వదర్శన పూర్వకం,

'ప్రహ్వీభవతి నీచేషు పరో నైచ్యం విలోకయన్' ౬ ఇతి తాదృశ స్వరూపాన్తర్గత నైచ్యస్య భగవత్-ప్రహ్వీభావకారణత్వేన,

'"నమయతి" ఇతి నమః' ఇతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధనమశ్శబ్దార్థతోక్తేశ్చ;

'అతో వా నమ ఉద్దిష్టం యత్ తం నమయతి స్వయమ్' ౭ ఇత్యత్ర,

'యస్మాత్ కారణాత్ స్వరూపాన్తర్గతం నైచ్యం స్వయమేవ తం పరమపురుషం నమయతి,

మీ — అతః కారణాత్, నైచ్యమేవ వా 'నమ ఉద్దిష్టమ్' ఇత్యుచ్యతే,

అతః భగవద్వశీకారస్య శరణాగతి నిరపేక్షత్వేన ప్రతిబన్ధకాభావ మాత్రస్య తత్రాపేక్షితతయా 'తస్య చ వశీకరణం తచ్ఛరణాగతిరేవ శరణాగతిః' ౨ ఇత్యత్ర భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తిమాత్రమేవ శరణాగతి శబ్దవివక్షితమ్;

తద్విరోధి చ స్వస్వాతన్త్ర్యాభిసన్ధిః;

తద్విరోధిత్వం 'త్వమస్మ్యహమస్మి' ౭ ఇత్యాదిషు ప్రసిద్ధమ్;

తన్నివృత్తిశ్చ భగవచ్ఛేషత్వసంవాద ఏవ;

తథా చ అనుగృహీతమ్ ఆనుమానికాధికరణ శ్రుత ప్రకాశికాయామ్. —

'శాస్త్రే ఆత్మవిషయః ఆత్మనో జీవస్య నియమనం నామ తచ్ఛేషతా ప్రతిపత్తిః;

నైవ పరస్యాపి వశీకరణం భవతి' ౮ ఇతి;

నచైవమపి, 'ప్రాతికూల్యాభిసన్ధిత్యాగాత్మక భగవద్వశీకరణే చేతనస్యైవ కర్తృత్వేన చేతనస్య స్వోజ్జీవన హేతుత్వమ్ దురపహ్నవమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

'దమేన త్యజనీయత్వజ', ౮
వ్యర్థ్యవధ్యసనవత్త్వమ్', ౯
'జితం తే పుణ్డరీకాక్ష!', ౧౦
'అలవలమైతిరి త్తవ మ్రుకే', ౧౧
'అఘుభుమతన్నధిన్నరుతే', ౧౨

'వరద! తవ ఖలు ప్రసాదాదృతే శరణమితి వచోఽపి మే నాపయాత్?', ౧౩

'నిదానం తత్రాపి స్వయమఖిల నిర్మాణనిపుణః', ౧౪

ఇత్యాది ప్రమాణబలేన శేషత్వజ్ఞానాదీనామపి స్వసౌన్దర్య ఆవిష్కారాదిరూప భగవత్-కృషిఫలత్వేన చేతనయత్నసాధ్యత్వాభావాత్;

తస్మాత్ సర్వాత్మనా భగవత ఏవ రక్షకత్వాత్,

స్వస్య స్వవినాశమాత్ర హేతుత్వాచ్చ,

౧॥ అః ౩॥ శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్. ౬-౧౮. "ప్రకాశమ్" ఇతి పాఠోఽప్యుశ్యతే. ౪॥ ౫॥ [illegible] ౬॥ తిరువాయ్మొழி ౪-౩-౫ ౭॥ భాగవతే మోక్షసంపద్ధర్మే ౯॥ ౮॥ ౧౦॥ ప్రథమజితన్తే ౧౧॥ ముతల్ తిరువన్దాది ౧౨॥ వి. పా. ౧. అ. ౩ ౧౩॥ వరదరాజస్తవే శ్లో ౯౫ ౧౪॥

మై — స్వస్యైవస్వరక్షితత్వాన్వయః వినాశరూపానర్థతయ్యాసా స్త్యేవ.

అత ఏవ 'యాస్తే ఏస్తైర్యత ఇయక్షిలాభే' ౧ ఇత్యాది శ్రీపరాజ్ఞ్య శవిష్యసూక్త్యాపి స్వస్య స్వవినాశకత్వ సిద్ధిర్ద్రష్టవ్యా:

'బహూనిమేవ్యతీతాని జన్మాని' ౨ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా స్వావతార సత్త్వే ప్రవర్తన శాస్త్రప్రవర్తన కరణకళేబరదానాదినా భగవతా చేతనోజ్జీవనార్థం నిరన్తరకృషిప్రవర్తికరణేపి చేతనస్య స్వశేషత్వ సంబంధాలాభస్య చేతనహేతుక మూలకత్వేన చేతనస్య స్వవినాశకత్వ సిద్ధేః నిష్ప్రత్యూహత్వాత్;

నచ, 'నిత్యస్య ఆత్మస్వరూపస్యనాశాయోగాత్ స్వస్య స్వవినాశకత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

సత్కార్యవాదినాం సిద్ధాన్తే నిత్యత్వనాశత్వయోరవిరోధాత్;

అత ఏవహి 'అచేతనాపరార్థా చ నిత్యాసతతవిక్రియా' ౩ ఇత్యుచ్యతే?;

తథాచ సిద్ధాన్తే 'విరుద్ధావస్థాన్వయస్యైవ నాశశబ్దార్థత్వేన స్వభావాన్యథాభావవతః చేతనస్య తాదృశావస్థాన్వయ సంభవత్వేన' ఇతి అనుపపత్త్యభావాత్;

నచైవమపి 'న్యాసోపాసనాద్యనుష్ఠానదశాయాం స్వరూపస్య ఉజ్జ్వలత్వేన విరుద్ధావస్థాన్వయాభావాత్ సాధనాన్తరాన్వయస్య స్వరూపనాశకత్వం మనుపపాదకమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

న్యాసోపాసనాదీనాం మదిరా బిన్దుమిశ్రశాతకుంభ కలశస్థ గఙ్గాతీర్థ సలిలవత్ అహంకార మిశ్రతయా దోషదుష్టతాయాః పూర్వాచార్యసూక్తి సిద్ధత్వేన తదనుష్ఠాతౄణాం శేషత్వ విరుద్ధస్వాతన్త్ర్యావస్థాన్వయ సత్త్వేన స్వరూపనాశస్య దుర్వారత్వాత్

అత ఏవహి 'అసన్నేవ' ౪ ఇత్యాదిషు అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతామ సత్త్వమేవోచ్యతే!:

న్యాసోపాసనానిష్ఠాహి బ్రహ్మణో బ్రహ్మత్వాది విశిష్టవేషేణ స్వప్రవృత్తి సాధ్యతాంమన్యన్తే:

మై.— ఇదమేవహి అసత్త్వేన బ్రహ్మణో వేదనం నామ!:

నచ 'అసద్బ్రహ్మేతి వేదచేత్' ౪ ఇత్యత్ర,

'''బ్రహ్మవేద'' ఇతి యత్ తత్ అసద్' ఇత్యర్థవర్ణనమయుక్తమ్,

శ్రుతిస్వారస్య విరోధాత్,

''అస్తి'' ఇత్యేవోపలబ్ధవ్యః తత్త్వభావేన చోభయోః।

''అస్తి'' ఇత్యేవోపలబ్ధస్య తత్త్వభావః ప్రసీదతి' ౫

ఇత్యాది శ్రుత్యన్తరైకార్థ్యప్రతీతి విరోధాచ్చ:

అథాచ ప్రతియోగిత్వే బ్రహ్మ[అ]జ్ఞానతా మపిసత్త్వ ప్రసక్తాచ్చ:

అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతామ్ అసత్త్వ ప్రాప్త్యుక్తేః యథాశ్రుతన్యాయగర్భత్వ ప్రతీత్యాతద్విరోధాచ్చ;

తస్మాత్ సత్త్వాసత్త్వయోర్విద్యమాన పదార్థధర్మత్వాత్,

తత్రచ సత్త్వస్యస్వ సాధారణసర్వాకారాధి నిష్పత్తిరూపత్వాత్,

అసత్త్వస్యచ తాదృశాకారవైకల్యరూపత్వాచ్చ,

అసత్త్వేన బ్రహ్మవేదనం నామ స్వన్యాసోపాసనాద్యభి నిష్పాద్య వాత్సల్య కారుణ్యాది గుణక బ్రహ్మత్వసత్త్వేనరూపేణ బ్రహ్మజ్ఞానమేవ:

ఏవంవిధజ్ఞానశాలినాం న్యాసోపాసనాదిస్వప్రవృత్తిబలేన బ్రహ్మదయాది నిష్పాదనపూర్వకముఖ్య బ్రహ్మవశీకరణ సామర్థ్యలక్షణస్వాతన్త్ర్యాభిమానశాలిత్వాదేవ 'అసన్నేవ స భవతి' ౪ ఇత్యసత్త్వమ్ ఉచ్యతే:

'''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యత్ర, ఏవకారస్య ఇవార్థకత్వాశ్రయణేన,

అసద్బ్రహ్మస్య శశశృఙ్గాది పరత్వాశ్రయణేన చ,

శశశృఙ్గాదితుల్యత్వమ్ ''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యనేనోచ్యతే' ఇతి పక్షేతు, దృష్టాన్తాప్రసిద్ధిః:

అసద్బ్రహ్మస్య అవిద్యమానత్వాశ్రయణే విశేషణాభావస్యైవ ఇవశబ్దార్థ సాదృశ్యోపపాదక సాధారణధర్మత్వేన వివక్షణీయతయా ఫలపర్యవసానం తుల్యమేవ:

తస్మాత్ '''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యాదినాసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతాం స్వస్వరూపవిరోధాత్మక స్వేనరూపేణాత్మనిష్పత్తి ప్రాప్తిః:

౧॥ ఋ ౫.౨౨, ౩క కృష్ణ ౫౫ ౧. ౮-౧౦.

౪॥ తైత్తిరీయోపనిషత్. ౨-౬-౧.

౫॥ కఠోపనిషత్. ౬-౧౩.

మీ.—అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతాం తాదృశ స్వస్వరూపాప్తి నిష్పత్తి 'కైవల్యలక్షణాఽసత్త్వప్రాప్తిశ్చోద్యతే;' ఇత్యేవస్వారస్యేన ప్రతీయతే;

ఏవంసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానస్య యథావత్ జ్ఞానరూపత్వేన [౫ శ్రేష్ఠత్వాత్,

అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానస్య అయథావత్ జ్ఞానరూపత్వేన అప కృష్టత్వాచ్చ,

మహాసిద్ధాన్తభాష్యే 'బ్రహ్మవిషయజ్ఞాన సద్భావాసద్భావాభ్యామ్ ఆత్మనాశం, ఆత్మసత్తాంచ, వదతి' ౧ ఇత్యేతచ్ఛ్రుత్యర్థోఽనుగృహీతః;

'అత్రాసద్భావః, అయథావద్విషయకత్వ లక్షణమ్ అప కృష్టత్వమ్;

సద్భావశ్చ, యథావద్విషయకత్వ లక్షణమ్ ఉత్కృష్టత్వమ్,' ఇతి వేదితవ్యమ్;

"'బ్రహ్మవేద ఇతియత్ తత్ అసచ్చ" ఇతుక్తమ్ అసత్త్వమ్, [౧౫

"అస్తిచేత్" ఇత్యుక్తంసత్త్వంచ,

పూర్వోక్తమ్ అయథావద్యథావద్విషయకత్వమేవ' ఇతిబోధ్యమ్;

అన్యథా, 'అసచ్చేత్ అస్తిచేత్' ఇత్యనయోః వైయర్థ్యస్య దురుద్ధరత్వాత్;

ఇత్థంచ ఫలవత్త్వవసానం తుల్యమేవ; [౨౦

ఇయాంస్తు విశేషః—

'యథాశ్రుతయోజనాయామ్ అధ్యాహారేణైవ వివక్షితార్థలాభాల్లాఘవమ్;

"బ్రహ్మవేద ఇతియత్ తత్ అసచ్చ" ఇత్యాది యోజనాయాం స్వారస్యభఙ్గాత్; [౨౫

యత్తచ్ఛబ్దయోః ద్విరావృత్తిః అధ్యాహార ప్రసఙ్గాచ్చ;

వివక్షితార్థలాభో, బోధవిలంబః, గౌరవంచ' ఇతి;

తస్మాత్, 'అసన్నేవ' ౨ ఇత్యాదేః యథోక్తార్థకత్వస్యైవ జ్యాయస్త్వాత్,

తద్బలాత్ ఫలప్రదానౌపయిక కృపాదివిశిష్టవేషేణాన్యాసోపాసనాదిస్వ ప్రయత్నసాధ్యత్వేన రూపేణ బ్రహ్మజ్ఞానతాం సాధనాన్తరనిష్ఠానాం స్వస్వరూప వినాశకత్వసిద్ధిః దురపహ్నవైవ;

నచ 'సర్వకర్మ సమారాధ్యస్య భగవతః ప్రీణనవిశిష్టవేషేణ సర్వకర్మసాధ్యతాయాః ప్రామాణికత్వేన స్వప్రవృత్తిసాధ్యత్వేన బ్రహ్మజ్ఞానం యథావద్విషయకమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

మీ—'తమక్రతుం పశ్యతి,

యేనాక్షరం పురుషంవేదసత్యమ్,' ౩

'అసంభవంతు తస్యసతోఽనుపపత్తేః', ౪

ఇత్యాదిషు బ్రహ్మణః స్వరూపాన్యథా భావేనవా చేతన [౫ యత్నసాధ్యతాయాః ప్రతిషిద్ధత్వేన తస్యసాధ్యత్వాయోగాత్;

సాధ్యత్వే బ్రహ్మణః అనిత్యత్వ ప్రసఙ్గాచ్చ;

'కథంపునః సర్వకర్మసమారాధ్యత్వమ్?' ఇతిచేత్;

భగవతోఽనిత్యసిద్ధాత్, శేషిత్వ విశిష్టాత్, స్వాలభ్యాదేః' ఇతి బ్రూమః; [౧౦

నైతావతాన్యాసోపాసనాది సాధనవ్యాపారాణాం బ్రహ్మసాధనత్వమ్;

సాధనత్వేన అనుష్ఠీయమానానాం తేషాంస్వ ఫలాఙ్గతయా భగవదనన్యార్హ శేష వృత్తిత్వరూప భగవదారాధనత్వాయోగాత్;

'యేప్యన్యదేవతా భక్తాయజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః' ౫ [౧౫ ఇత్యుక్త దేవతాన్తరారాధనాత్మక దోషరూపచేతన వ్యాపారేష్వపి,

'తేపిమామేవకౌన్తేయ! యజన్త్యవిధి పూర్వకమ్' ౫ ఇతి, భగవతః సహజ సౌహార్దేనైవ స్వారాధనత్వారోపణదర్శనేన భగవతః సర్వకర్తృసమారాధ్యతయా నిరుపాధికనిత్యవాత్సల్యమాత్ర ప్రయోజ్యత్వాత్;

ఏవంగోబ్రాహ్మణాది హింసాస్థ భగవన్మన్దిరాది ప్రదక్షిణాదిషు ఘుణాక్షరన్యాయ సిద్ధేష్వపి భగవతః కేవలవాత్సల్యేనైవ సుకృతత్వారోపస్య అజ్ఞాతసుకృతాది ప్రతిపాదక శాస్త్రసిద్ధత్వేన, తన్న్యాయేనైవసాధనాన్తరస్థలేపి, దోషాంశానాదర పూర్వక భగవత్ ప్రీతేః కేవలవాత్సల్యాది కార్యత్వ సిద్ధ్యా చేతనయత్నానాం తత్రాన్యథా సిద్ధత్వేన కారణత్వాయోగాత్; [౨౫

తస్మాత్, బ్రహ్మహింసాదీనామ్ అజ్ఞాతసుకృతత్వాత్మనా భగవదారాధనత్వవత్ స్వాతన్త్ర్యగర్భన్యాసోపాసనాద్యాత్మకావిధి పూర్వకవ్యాపారాణామపి భగవదారాధనాత్మకతాయాః భగవద్వాత్సల్యైకమూలకతయా తేషాం వాత్సల్యాది విశిష్టవేషేణ భగవత్సాధకత్వజ్ఞానం భగవతస్సాధ్యత్వజ్ఞానం భ్రాన్తిరేవ;

కింతు స్వప్రాతికూల్యాది స్వధర్మాన్తరనాశకః। స్వరూపనాశకస్య సర్వశాస్త్రార్థస్య వినష్టత్వాత్॥ శేషత్వయథార్థజ్ఞానాభావేన స్వరూపనాశః।

మీ — తన్మాత్ర విషయోపాధ్యాయాది స్వతిష్ఠేనేశేన భగవత్తం స్వయత్నసాధ్యత్వేన జానతాం న్యాసోపాసనాదిసాధనాన్తరనిష్ఠానాం, 'అహమస్మి' ౧ ఇత్యాది శ్రుత్యుక్తరీత్యా స్వస్వరూపనాశకత్వోక్తిర్యుక్తైవ: [౫

ఏవం, న్యాసోపాసనయోః భావనాత్రయాన్తర్గత బ్రహ్మభావనారూపత్వేన,

'అధికారభోగయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా' ౨ ఇతి అధికారభోగావచ్ఛిన్నత్వాత్,

'మత్ఫలసాధనతో[illegible]మదర్థమిదం కృత్స్నం' ౩ ఇత్యాకారకాధికారిబోధస్య, 'అహమస్మి విశేషజ్ఞానకర్తృషు' ౨ ఇతి, 'బ్రాహ్మణానాం, క్షత్రియాణాం, దేవానాం, మనుష్యాణాం', ఇత్యాదిరూపకర్తృమూలక దేహాత్మాభిమానరూప విశేషజ్ఞానావచ్ఛిన్నత్వాచ్చ,

అహంకార విషయప్రావణ్య నర్మకయోస్తయోః తత్త్వపితయోః స్వస్వరూపనాశకత్వం యుక్తమేవ: [౧౫

అత్రహి దేహాత్మాభిమానస్య తస్యాత్మాభిమానయోర్ద్వయో దేహాత్మాభిమాన రూపాహంకారస్య అధికారభోగావచ్ఛేదకత్వాత్,

స్వతన్త్రాత్మాభిమానస్యాపి, 'స్వతన్త్రః కర్తా' ౪ ఇత్యుక్తరీత్యా భావనాకర్తృభూత అధికారిస్వరూపాన్తర్గతత్వాత్,

విషయప్రావణ్యలక్షణ మమకారస్య, 'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కృత్స్నం' ౩ ఇత్యధికారబోధాన్తర్గతత్వాచ్చ,

న్యాసోపాసననిష్ఠయోః స్వాత్మాశ్రిత ఏతదుభయ విషయక మమకారశాలితయా, 'ద్వ్యక్షరస్తు భవేన్మృత్యుః' † 'మమేతి ద్వ్యక్షరో మృత్యుః' ౫ ఇత్యాద్యుక్త స్వరూపనాశపర్యవసాయిత్వం యుక్తతరమేవ: [౨౫

నచ నిరుక్తాహంకార మమకారయోః మోక్షసాధన నిష్పాదకతయా స్వరూపనాశకత్వాసంభవశ్శంక్యః;

'అయథోపాసనే ప్రాప్తిరపి అయథాభూతా స్యాత్' ౬ ఇతి అతత్క్రతున్యాయేనాధికరణభాష్యానుసృతిరీత్యా అయథావస్థిత భగవత్ప్రాప్త్యాదిలక్షణ మోక్షసాధన నిష్పాదకత్వాదేవ న్యాసాద్యన్తర్గత అహంకారమమకారయోః స్వరూపనాశకతయా వర్జనీయత్వాత్;

మీ — అయథావస్థిత ప్రాప్తిర్నామ:—

స్వాత్మానుభవ స్వార్థకైంకర్యాది ప్రతిసంబన్ధిత్వేనైవ భగవత్ప్రాప్తిరేవ; [౫

సాత, భగవదనన్యార్హశేషత్వాదిలక్షణ యథావస్థితవేషస్వరూపాత్మస్వయథారూపత్వాత్, స్వస్వరూపనాశాన్తరైవ:

అత ఏవహి స్వార్థ సన్తోషకారిణాముక్తైవ స్వరూపనాశః భాష్యకారైర్నిరుచ్యతే?

న్యాసోపాసనాది స్వయత్నపరాణాంసర్వేషాం 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౭ ఇతి న్యాయేన స్వార్థపరతయా స్వార్థ సన్తోషకారిత్వమ్ అవిశిష్టమ్;

తత్ర, 'కేవలస్య స్వరూపమాత్రం స్వార్థమనుభవతి;

సాధనభక్తినిష్ఠస్య, పరమపురుషానుభవ విశిష్టం స్వస్వరూపం స్వార్థమనుభవతి; [౧౫

న్యాసనిష్ఠస్తు. కైంకర్యపర్యన్తానుభవ విశిష్టం స్వస్వరూపం స్వార్థమనుభవతి' ఇతి ఏతావానేవ విశేషః;

అతః న్యాసోపాసన నిష్ఠానామపి కేవలవదేవ అహంకార విషయప్రావణ్యాభ్యాం స్వస్వరూపనాశకత్వమ్ ఉచితమేవ:

నచ 'త్రివర్గకామాన్తర్గతకామ్య ప్రావణ్యాన్యవిషయ ప్రావణ్యశబ్దార్థతయా న్యాసోపాసన నిష్ఠయోః తదన్వయాభావ ఏవ' ఇతి వాచ్యమ్,

విషయశబ్దస్య స్రక్ చన్దనాఙ్గనాలిఙ్గనాది స్వభోగ్యమాత్రపరత్వేన తస్య ప్రాకృతా ప్రాకృతసర్వవిషయ సాధారణతయా త్రివర్గమాత్రపరత్వే మానాభావాత్: [౨౫

నచ అప్రాకృతలోకే స్రక్ చన్దనాద్యనుభవా భావశ్శంక్యః;

'జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః స్త్రీభిర్వా యానైర్వా,

సయది స్త్రీలోకకామో భవతి, సంకల్పాదేవాస్య స్త్రియస్సముత్తిష్ఠన్తే' ౮ ఇత్యాదినా తత్రాపి తేషాం శ్రూయమాణత్వాత్:

న్యాసాదినిష్ఠానామ్ అల్పాస్థిరఫలత్వ బుద్ధ్యైవహి త్రివర్గవైరాగ్యముక్తమ్?

౧॥ భ. ౫.౭౭, రహ సూట్రా. ౨॥ ... ౩॥
౪॥ అష్టా. ౧-౪-౫౪. ౫॥ ... [illegible]

౭॥ ... ౮॥ ఛా. ఉ ౮-౧౨-౩.

శ్లో — "ప్రపన్నశోకస్య్యాయాం స్వరూపా ప్రాప్తతయా:
... స్వయపా ... స్వవ్యసనభవాత్మకేజమణా దావన
స్వయపా ...

అల ఫలహో ఏ స్వాభిలషుకభోభాడ అనన్యానన్యభాక్ స్వరాట్ ।
భవే ... ప్రవణాడా ప్రవర్తతే ॥', *

'అధికారాపూర్తిర ఫల కేవలత ర్జ్ఞానవయా సంజాత మోక్షాభిలాషస్య అనతిష్ఠితఫలబ్రహ్మ జిజ్ఞాసాప్యానన్తరభావినీ!' ౧ ఇతి, 'సాధకానాం సర్వేదర పూర్వకాద్ధమేవ బ్రహ్మవిచార ప్రవృత్తిః' ఇత్యుచ్యతేః

తస్మాత్ 'న్యాసోపాసననిష్ఠానామపి సాధనదశాయాం తత్కృతిత్వాయాత్ ఫలదశాయాంచ విషయ ప్రావణ్యస్యాపిసత్త్వేన అహంకారమమకారాన్వయ సత్త్వాత్ అనన్యభోగ్యత్వ స్వరూప నాశోదశ్యాత ఏవ' ఇతి, 'తాదృశన్యాసోపాసనాది మహత్త్వేన స్వస్యైవ స్వరస్యత్వేనాన్వయస్యాస్మాని మాన్తస్తసంభయన్యాయవత్ స్వవినాశపర్యవసాయిత్వముపపద్యత ఏవ' ఇతి సాధనాన్తరాణాం న్యాసాపేక్షయా బలవనిష్టానుబన్ధిత్వాత్ తాదృశసాధనానుష్ఠానానర్హత్వలక్షణం 'ప్రపద్యే' ఇత్యుత్తమాక్షిప్తాధికారి విశేషణమ్ ఉపపద్యత ఏవ" ఇతి.

సంగ్రహాశ్చ :—

"భగవత్ప్రీణనార్థత్వాత్
మోక్షేచ్ఛాపునిధానతః ।
స్వనాశకత్వం న్యాసాదేః
అయుక్తమ్ ఇతి చేన్నతత్ ॥

అహమ్మమత్వైకకత్వాత్
'అసన్నేవ' ఇతి వేదనాత్ ।
తథాధికారబోధాదపి
అహంకారాదియోగతః ॥
స్వాన్తసన్తోషకారిత్వాత్
అయథార్థాకృతియోగతః ॥
స్వనాశకత్వం న్యాసాది నిష్ఠానాంచరహన్నవమ్" ఇతి

* నిక్షేపరక్ష. ౧౫ శ్లోకం, ౫౭ పు. ౫౨౭, ౪మ్ పాట్టు.

మూ.—౧౭౯. ఇన్నై ... ఉడైయార్.

వ్యా.—౧౭౯. "ఇప్పడి ఇవర్ ఇన్నై ... న్నేమెన్దుక్కు కొళ్ళుమో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్నై ... నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అత్తావతు:—

"సర్వేశ్వరన్ ఇవన్నై ఉజ్జీవిప్పిక్క క్కడవ అవసర ప్రతీక్షనాయ్ పోరుగావనాయ్ నిర్క, తానే తన్నై ముడియ వినాశత్తుక్కు ఒరు వాళుమ్ అవన్ హేతువన్ఱు."

ఇని 'అసన్నేవ' ఎన్ఱుమ్ ఉపదిష్టతనైనశిప్పత్తు కొళ్ళువాన్ తాన్ నేయుతో?" ఎన్నైయ?

"యాన్ నే ఎన్నై" ౩ ఎన్ఱు అవతాట్టితే,

"యానే" ఎన్ఱు, "ఎన్నై ఉన్ భగవత్కృతమల్ల అవన్ ఎతిర్ శూళ్ పుక్కు త్తిరియానిఱ్క, నానే ఇడిన్ వినాశత్తైచ్చూళ్ ... కొణ్డేన్" ఎన్ఱారిఱేయాళ్వార్.

అ.—౧౭౯. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పడి ఇవన్) ఇత్యాది.

"స్వతః ప్రేమాస్పదమాన తన్నై తాన్, ముడిక్క అసంభావితమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

[తానే] ఎన్ఱు ఏవకారార్థమ్ (సర్వేశ్వరన్ ఇవనై) ఇత్యాది.

నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు నాశమ్ కూడామైయాలే, అతిశయోక్తియార్, ("అసన్నేవ" ౨) ఇత్యాది

అత్తావతు:—

"లౌకికమాన నాశమ్ కూడాతాకిలుమ్, విలక్షణసత్తా హానిరూప నాశమ్ కూడుమాకైయాలే, అదుక్కు హేతు ఇవన్" ఎన్ఱపడి.

ఇతుక్కు ప్రమాణమ్ ("యానే" ౩) ఇత్యాది.

"'యానే ఎన్ తనతే' ఎన్ఱు ఇరున్దేన్;— ౩

నానే 'నాన్ దేహమ్' ఎన్ఱుమ్, 'నాన్ స్వతన్త్రన్' ఎన్ఱుమ్, 'ఎన్నుడైమై' ఎన్ఱుమ్, ఇరున్దేన్" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్ "యానే" ౩ ఎన్ఱు అవధారణార్థమ్, (ఎన్నై ఉన్ భగవత్కృతమల్ల) ఇత్యాది.

౩ తి. ౫.౨.౨, ౩మ్ పాట్టు

మూ. — ౧౪౦. తన్నైత్తానే ముడిక్కిన్ఱాయావతు:
అహంకారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్, విరు
మ్బు

వ్యా. ౧౪౦. "ఇవన్ తన్నైత్తానే ముడిక్కైయా వతు ఏతా?" ఎన్ఱ ఆకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నైత్తానే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అహంకార) మావతు, దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమ్:

అ. — (ఎతిర్కాఱ్ఱుక్కు) ఎతిరేపుక్కు [౧౦

(కాఱ్ఱు) — ఉపాయమ్.

(ఎన్ఱు) ఇత్యాదికమ్ తుట్టిన వాక్యమ్.

"అర్థకథనముమ్, ప్రమాణనిర్దేశముమ్, తన్త్రిమ్, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తుట్టిన వాక్యత్తైయే ప్రయోగిత్తతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

[అహంకారత్తైయుమ్] ఇత్యాది మూలానుగుణమాక స్వయం స్వవినాశహేతుత్వత్తిలే ("యానే" ౧) ఎన్ఱ అవిత్తైయుమ్ తత్తు.

౧౪౦. — "స్వార్థకర్తృత్వభోక్తృత్వవాసనయా సాధనానుష్ఠానమ్ స్వవినాశకమ్' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు,

'తాదృశనా అభివాసనైక్కు మూలమ్ ఇవన్' ఎన్గైక్కాక [తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు] ఇత్యాదికమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయ [౨౦ త్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవన్) ఇత్యాది.

"ఇత్తాల్, 'ఉపాయానుష్ఠానోపయోగి జ్ఞానోత్పత్తేః పూర్వమ్ అహంకారాద్యాదరత్తాలే, ఇవన్ స్వవినాశహేతువానాలుమ్ తాదృశజ్ఞానోత్పత్త్యనన్తరమ్ శాస్త్రీయ సాధనానుష్ఠాన ముఖేన తాన్ తనక్కు రక్షకనాకత్తట్టిల్లైయాలే ఉపాయానుష్ఠానద్వారాపి "తాన్ తనక్కు వినాశహేతు" ఎన్ఱుమిడత్తుక్కు అహంకారాద్యాదరహేతుక స్వవినాశత్తిల్ స్వయంహేతుత్వకథనమ్ అనుపయుక్తమ్' ఎన్గిఱ శఙ్కైపరిహృతై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

వ్యా. — (విషయఙ్గళై) ఎన, విహితనిషిద్ధ విషయఙ్గళై:

ఇవన్ తన్నై (విరుమ్బుకై) యావతు, ఇవన్ తిరేమిక్కవుమ్ ప్రవణనాకై. [౫

ఆత్మస్వరూపమ్ తాన్ భగవదనన్యార్హ శేషమాయ్, భగవదేకభోగమాయిఱే ఇరుప్పతు!,

తాదృశస్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయిఱే ఇవన్ తిరే ఇవన్ ప్రవణనాకైయావతు.

"ఉత్తరవాక్యనకుశ్ శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱారాకిల్, ఇవై ఎల్లామ్ ఏతా!" ఎన్నిల్;

అ. — అహంకారాదరత్తుక్కుమ్, విషయాదరత్తుక్కుమ్, కార్యకారణభావద్యోతనార్థమ్, [అహంకారత్తైయుమ్] ఇత్యాది పూర్వాపరసన్దేశమ్.

స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వశేషత్వమ్. [౧౫

[విషయఙ్గళైయుమ్] ఎన్ఱ సామాన్యనిర్దేశ తాత్పర్యమ్, (విహిత) ఇత్యాది.

"నన్నై, విహితస్య నిషిద్ధస్వరూపవర్ణనైవ విశ్యాభిప్రాయమ్;

కర్తృత్వలక్షణస్వాతన్త్ర్యమ్ ఉపాయానుష్ఠానానుగుణమాకైయాలుమ్, విహితవిషయమ్ ఉపాయాఙ్గమాకైయాలుమ్, అంశతో బాధమ్" ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మస్వరూపమ్ తాన్) ఇత్యాది.

అత్తావతు: —

"సాధనానుష్ఠానత్తిల్ స్వార్థత్వమ్ అవర్జనీయమాకైయాలే, అనన్యార్హత్వాపి స్వరూపవిరోధమ్ దుర్వారమ్; [౨౫

స్వాతన్త్ర్యమ్ ప్రవృత్త్యన్తర హేతువానపోతు, స్వరూపవిరోధమ్ కింపునర్ న్యాయసిద్ధమ్;

ఇప్పడి విషయాదరత్తిలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు" ఎన్ఱు, ఎనై,

శఙ్కై, (ఉత్తరవాక్య) ఇత్యాది.

అత్తావతు: —

"చతుర్థ్యర్థత్తైక్కుఱిత్తిల్ స్వార్థత్వత్తై నమశ్శబ్దమ్ నిషేధిక్కైయాలే,

౧॥ పు. ౫-౨౨, ౩మ్ నూఱ్ఱు.

వ్యా.—ఉత్తరవాక్యత్తిల్ నమస్సిలేపుమహాగ్నుక్కు ఇత్తైచ్చువరాన విరోధికళెల్లామ్ తమోగుణ" ఎన్నుమిదమ్ తోన్ఱువితే,

"మనోవాక్కాయైః" ౧ ఎన్ఱు, చూర్ణైయాలే సకలవిరోధిని వృత్తియైయుమ్, భాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్దార్.

ఇవర్ తాముమ్ ముముక్షుప్పడియిలే ఇద్వయమ్ శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱవళవిల్,

"ఇత్తిలే అవిద్యాదికళుమ్ కళ్రియుణ్ణుమ్" ౨ ఎన్ఱారిఱే.

అత్తైయాలే ఇవ్విథత్తిలుమ్, దేహాత్మాభిమానాది

మూ.—౧౪౧ అహంకారమ్, అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే,

వ్యా.—కూపాహంకారమ్, తత్కార్యమాన విషయప్రావణ్యమ్, తదుభయకార్యమాన భాగవతాపచారమ్, ముగ్గిలాన విరోధికళైయెల్లామ్ ప్రసక్తాను ప్రసక్తమాక్కవరుళిచ్చెయ్కిఱారాత్తై, యాలే విరోధమిల్లై.

౧౪౧. ఇవ్వహంకారాదికళిల్ కొడుమైయై యుత్తరేణ ఉపపాదిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, ప్రథమమ్ అహంకారత్తిల్ కొడుమైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహంకారమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే) ఎన్ఱతు, అగ్నిస్పర్శమాకిఱ అన్వయిత్తై ఇడమెల్లామ్ శుట్టురువక్కిఱుమాప్పోలే,

ఇనువుమ్ ఆశ్రయాశియాయ్, స్వరూపత్తైనేరా ఉరువక్కిత్తువిడుమ్" ఎన్ఱ,

అ.—అహంకారాదినివర్తకత్వమ్ అథుక్కు ఇల్లామైయాలే, సమస్తార్థకథనపర స్వర్గత్తిలేతక్కు తనమ్ అనుచితమ్" ఎన్ఱుపత్తి.

పరిహరిత్త, (ఉత్తరవాక్యత్తిల్) ఇత్యాది.

(ఇత్తైచ్చువర్)—మధ్యవృత్తి;

అతావతు, "విరోధి" ఎన్ఱుపత్తి,

"త్తైక్కుత్తిల్ స్వాభావికుక్కు అన్యథాజ్ఞానాదికళ్ కారణమాయైయాలుమ్,

అవన్ఱుక్కు ప్రకృతిసంబంధాదికళ్ కారణమాయైయాలుమ్.

ఇప్పడి కార్యభూత స్వాత్మానివర్తక సమస్తుక్కు కార్యనివృత్తి ప్రయోజక కారణనివృత్తియుమ్ తాత్పర్యమ్ అవశ్యకమాయైయాలే గద్యాదికళిలే సకలవిరోధి నివృత్తి ప్రతిపాదనమ్ పణ్ణిత్తు', ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(విరోధికళెల్లామ్) ఇత్యాది.

(ఇత్తైచ్చువర్) ఎన్ఱు, విరోధఫలోపధానముమ్,

(విరోధికళ్) ఎన్ఱు, తత్-స్వరూపయోగ్యతైయుమ్ సూచితమ్.

ప్రసక్తమ్ వివక్షితస్వాత్మా హేతుదేహాత్మాభిమానాదికమ్;

అనుప్రసక్తమ్ తద్ధేతుకవిషయ ప్రావణ్యాదికమ్.

(విరోధమిల్లై) ఎన్ఱతు, "అసాఙ్గత్యమిల్లై" ఎన్ఱుపత్తి,

అ.—౧౪౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వహంకారాదికళ్) ఇత్యాది,

(కొడుమై)—క్రౌర్యమ్.

ఇత్తాల్ "అహంకారాది ప్రసఙ్గాత్ తత్-కార్యముచ్యతే" ఎన్ఱు, ప్రసఙ్గసఙ్గతియుమ్,

'అహంకారాదికళిన్ తైయ పవాసనత్వాక హేతుత్వాత్ తత్-కార్యముచ్యతే' ఎన్ఱు, హేతుతాసఙ్గతియుమ్,

"పేటికాసఙ్గతియాక అనుసన్ధిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్,

(ప్రథమమ్ అహంకారత్తిన్ తైయ) ఇత్యాదినా.

'[అహంకారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్] ఎన్ఱు, ఉద్దేశక్రమత్తిలే తత్-కార్యఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైయాలే

అవసరసఙ్గతి అనన్తరవాక్యసఙ్గతియాక అనుసన్ధేయమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్

"[అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే] ఎన్ఱు, ఇవ్విటత్తిల్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మ అనుపాదానాత్ తత్-ప్రతిపాదనత్తై వివక్షిత్తుకొండు ప్రకరణ సచివవస్తుసామర్థ్యత్తాలే పావనత్వాదివిలక్షణమ్ అనుచితమాకైయాలే,

'ఆశ్రయాశోబృహద్భానుః' ౩ ఎన్ఱు, అగ్నిక్కు ప్రసిద్ధమాన ఆశ్రయాశిత్వమే సాధారణధర్మమాక వివక్షిక్క ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిస్పర్శమాకిఱతు) ఇత్యాది.

౧॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. ద్వయప్రకరణమ్. సూ. ౬౮.

22-6-1900

౩॥ అమరకోశమ్.

''మమాసక్తమిదం చేతః పాదయోస్తవ శేషిణః। శ్రీవైకుణ్ఠాదికం హ్యస్యత్ పురుషార్థం న మన్యతే॥ వైష్ణవత్వం సదేచ్ఛామి'' ఇత్యుక్తం ఖిలఋచి స్ఫుటమ్।

మూ. —౧౭౨. ''న కామకలుషం చిత్తమ్'', ౧

వ్యా.—౧౭౨ ఇవ్వహంకారత్తుక్కడైయ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రమాణఙ్గళ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్.

అత్తిల్ ప్రథమత్తిలే ఋగ్వేదఖిలమాన జితన్తా వచనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్;

''న కామకలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోస్స్థితమ్।
కామయే వైష్ణవత్వం తు సర్వజన్మసు కేవలమ్''॥ ౧

ఇదుక్కు అర్థమ్: —

''నిరుపాధిక శేషియాయ్, నిరతిశయ భోగ్యరాన దేవరీర్ తిరువడిగళిలే వ్యవస్థితమాన ఎన్నెఞ్జానదు,

వ్యా.—శ్రీవైకుణ్ఠాదిక్కళాకియ వేఱొన్ఱై, స్వయం పురుషార్థమాక నినైత్తుక్కలఙ్గి ఇరుక్కిఱదన్ఱు;

సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్ దేవర్ క్కు రసమాన్పడి

అ.—(అగ్నిస్పర్శన్)=అగ్నిసంయోగమ్.

(అన్వయిత్తవిడమ్)=సంబన్ధిత్తవిడమ్.

౧౭౨. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వహంకారత్తినుడైయ) ఇత్యాది.

''మానాధీనా మేయసిద్ధిః'' ౨ ఎన్ఱు, ''హేతుత్తై అవాన్తర పేటికాసఙ్గతి'' ఎన్ఱు సూచితమ్.

(అత్తిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా ''శ్రుతిస్మృత్యాచార్య వచనఙ్గళిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు పూర్వ పూర్వోపజీవిత్వత్తైయుమ్, వక్తృ విశేషత్తైయుమ్, పఙ్ఙ ('న కామ' ౧) ఇత్యాది ప్రమాణోపాదాన క్రమమ్'' ఎన్ఱు సూచితమ్.

(ఋగ్వేదఖిలమాన) ఎన్ఱదు, ''ఋగ్వేదశాకలమాన'' ఎన్ఱపడి

''(''తే'' ౧) ఎన్ఱ, అది, 'జితం తే పుణ్డరీకాక్ష!' ౩ ఇత్యాద్యుక్తాకార విశిష్టవాచి'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిరుపాధిక) ఇత్యాది.

''జితమ్'' ౩ ఎన్ఱు, శేషిత్వముమ్,

''పుణ్డరీకాక్ష!'' ౩ ఎన్ఱు, భోగ్యత్వముమ్, శొల్లప్పడుకై.

(''స్థితమ్'' ౧)=వ్యవస్థితమ్;

అ.—అర్థావదు:—

''అత్తైయే భోగ్యమాకప్పఱ్ఱి ఇరుక్కిఱదు'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వ్యవస్థితమాన) ఎన్ఱు.

'''కామయే' ౧ ఎన్ఱ, అ కామవ్యతిరిక్తత్తై 'న కామకలుషమ్' ౧ ఎన్ఱు, నిషేధిక్కవేణ్డుకైయాలుమ్,

కేవలవైష్ణవత్వ కామ విధిసన్నిహితనిషేధ ప్రతియోగిసమర్పక 'కామ' ౧ శబ్దార్థమ్ ఐశ్వర్యాదికళాకమాట్టామైయాలుమ్

'కామ' ౧ శబ్దమ్ శ్రీవైకుణ్ఠాదిపరమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వైకుణ్ఠాదిక్కళాకియ) ఇత్యాది.

(ఆది) పదత్తాలే దివ్యదేశఙ్గళ్ వివక్షితమ్.

(వేఱొన్ఱై,) ఎన్ఱదు, ''వక్ష్యమాణ కేవలవైష్ణవత్వాతిరిక్తత్తై'' ఎన్ఱపడి.

శ్రీవైకుణ్ఠాదికళుక్కుమ్ దాస్యోపకరణత్వే పురుషార్థత్వమ్ ఇష్టమాకైయాలే, (స్వయం పురుషార్థమాక) ఎన్ఱదు.

కామైకకలుషమ్=(''కామకలుషమ్'' ౧).

స్మృతిద్వారా కామఙ్గళుక్కు కాలుష్యహేతుత్వమ్ వివక్షితమ్.

''కామాః కామ్యస్పృహాస్తరాః'' ౪ ఎన్కైయాలే, ''కామ'' ౧ శబ్దమ్ కామనార్హవైకుణ్ఠాది పరమ్:

ఇత్తైయుట్కొణ్డు (నినైత్తు) ఇత్యాది.

''సర్వజన్మసు కేవలమ్ వైష్ణవత్వం తు కామయే'' ౧ ఎన్ఱు అన్వయిత్తర్థమ్, (సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్) ఇత్యాది.

''కేవల'' ౧ శబ్దార్థమ్ (దేవర్క్కు) ఇత్యాది.

''విష్ణుర్భక్తిర్భజనీయాస్య వైష్ణవః'' ౫ 'సోఽస్య...భక్తిః' ౬ ఎన్ఱ, అ సూత్రత్తాలే, భజనీయశబ్దిత సేవ్యత్వ ప్రతిసంబన్ధిని అణ్ ప్రత్యయమ్ వన్దు, 'వైష్ణవ' ౧ శబ్దమ్ నిష్పన్నమాకిఱదు;

౧॥ ప్రథమ జితన్తాస్తో. ౨॥

౩॥ ప్రథమ జితన్తాస్తో, శ్లో. ౧.

౪॥ ౫॥ ౬॥ అష్టా. ౪-౩-౯౫, ''భక్తిః'' ఇత్యేవ సూత్రమ్; ''సోఽస్యనివాసః'' ఇత్యతః ''సోఽస్య'' ఇత్యనువర్తతే.

ఠల్, "ముక్తిశ్చస్వభోగార్థాత్యాజ్యా" ఇత్యేతదుదీరితమ్|. "మహారథే రామే గతహీ తో యానుమధునా॥ వసన్త్యా అతిఘోరాం రాత్రీ

మూ.—"నహి మే జీవితే నార్థః", ౬

వ్యా.—ఇత్తాల్ 'మోక్షపర్యన్తమాక ఉక్తప్పాల్ ఎరుమైల్లామ్ అహంకారగర్భమాకైయాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టదు.

అనన్తరమ్ పిరాట్టివచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

"నహి మే జీవితేనార్థో నైవార్థైర్న చ భూషణైః।
వసన్త్యా రాక్షసీ మధ్యే వినా రామం మహారథమ్"॥ ౬

ఇదుక్కు అర్థమ్:—

"మహారథరాన పెరుమాళైప్పిరిన్దు రాక్షసికళ్ నడువే వసియానిఱ్కుం ఎనక్కు ప్రాణన్గళాలొరు ప్రయోజనమిల్లై.

అ.—ఇత్తాల్ 'నిరతిశయ పురుషార్థత్తుక్కుమ్, స్వరూపత్తాలే త్యాజ్యతాపాదకమాన స్వభోక్తృత్వ లక్షణాహంకారమ్ అతిక్రూరమ్' ఎన్ఱు, లబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్ మోక్షపర్యన్తమాక) ఇత్యాది.

(ఇత్తాల్)—అవధారణత్తాల్.

"తుశబ్దత్తాలే అహంకారక్రూరతై అర్థసిద్ధమానాప్పోలే' ఎన్ఱుమ్, 'అహంకారస్పర్శియాన పురుషార్థాన్తరఙ్గళ్ కామశబ్దత్తిలే అన్తర్భూతఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్, తిరుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అవర్ హైకించిత్ స్పష్టమాక ప్రతిపాదిక్కైయాల్ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తర వాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్ఱదు "శ్రుత్యుపాదానానన్తరమ్" ఎన్ఱపడి.

(పిరాట్టివచనత్తై) ఎన్ఱదు, "ప్రబలోపబృంహణస్థమాయ్, అజహత్స్వస్వభావైయాన పిరాట్టియుడైయ శ్లోకాన వచనత్తై" ఎన్ఱపడి.

"జీవ ప్రాణధారణే" ౭ ఎన్ఱ ధాతువై యఱ్ఱుక్కొణ్డు (ప్రాణన్గళాల్) ఎన్ఱదు.

"దేహాన్తరానిలే ప్రాణో జీవాత్మ పరమాత్మనోః" ౮ ఎన్ఱైయాలే వివరణమ్.

వ్యా.—యిరుక్కై దాస్యత్తైయే ఆశైప్పడా నిన్ఱదు" ఎన్ఱు.

"కేవల" ౧ పదత్తాల్ ఇత్తలైక్కు మేల్ ఆయిరుక్కుమిరుప్పై కాట్టికిఱార్:

"తు" ౧ శబ్దమ్ అవధారణార్థమ్;

అ.—అత ఏవ 'విష్ణోర్దాస్యైకఫలతా' ౨ ఇత్యుపక్రమ్య.

'ఇత్యేతైర్లక్షణైర్యుక్తాః వైష్ణవాః' ౨ ఎన్ఱు, భరద్వాజస్మృతియిల్ భగవద్దాస్యమ్ వైష్ణవ శబ్దార్థాన్తర్గతమాక చొల్లిల్ ఇఱు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దాస్యత్తై) ఎన్ఱు.

తుశబ్దార్థమ్, (దాస్యత్తైయే) ఎన్ఱు.

అవధారణద్వయత్తుక్కుమ్ వ్యావర్త్యఙ్గళై విశదమాకదర్శిప్పిక్కిఱార్, (కేవలపదత్తాల్) ఇత్యాదినా.

"స ఏకాన్త్యనన్యవిముఖోహరిం సర్వేశ్వరం పరమ్।
యస్సమాశ్రయతే కించిత్ ఫలమభ్యర్థయన్నరః॥
స్వప్రాకేశభరశ్చ్యైకేయస్తుదాస్యైక జీవితః।
స ఏవ పరమైకాన్తిద్వా కేతో వైష్ణవా స్మృతాః॥' ౩

ఎన్ఱు, భరద్వాజసంహితైయిలే స్వరస నిష్ఠనైయుమ్, కేవల పరార్థరస నిష్ఠనైయుమ్, వైష్ణవనాకచ్చొల్లిల్ ఇఱే.

"అతిల్ ప్రథమవ్యావర్తనార్థమ్, ఇఙ్గే కేవల శబ్దగ్రహణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తలైక్కుమాయిరుక్కుమిరుప్పై) ఇత్యాది.

"తుః—స్యాత్ భేదేవధారణే" ౪ ఎన్ఱ అభిధానత్తైయఱ్ఱుక్కొణ్డు (తుశబ్దమ్) ఇత్యాది.

విధేయత్వసామర్థ్యత్తాలే నిషేధ్యవ్యతిరిక్తత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, భేదార్థకత్వమ్ అనపేక్షితమ్.

""""నకామకలుషమ్" ౧ ఎన్ఱ అనిషేధమ్, 'అపరవో వా' ౫ ఎన్నుమాప్పోలే, అప్రాశస్త్యపరమ్' ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు వ్యావర్తకైక్కాక అవధారణమ్ అపేక్షితమాకైయాలే తదర్థకత్వమ్ ఉచితమ్:

ఇన్ద అవధారణత్తాలే కేవలదాస్యాన్తర్గత స్వరసాన్తర్గత మోక్షపర్యన్త పురుషార్థవ్యావృత్తిక్కై అత్తు:

౧॥ పు. ౫౩౩, ౧వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ "అపరవో వా అన్యోఽశ్వః" ౬॥ రా. సు. ౭॥ ధాతుపాఠే

భోషణైర్జీవితేనార్త్తిర్న ప్రయోజనమస్తిహి।' ఇత్యాహ న్యస్వయంసిద్ధానిరాశాజీవితేపిచ॥. తత్. "ప్రాణాశ్చస్వార్థతయాత్యాజ్యాః" ఇత్యేదేవతత్॥.

మూ. —"నదేహమ్", ౧

వ్యా —అర్థఙ్గళాలుమొరు ప్రయోజనమిల్లై;

అభరణఙ్గళాలుమొరు ప్రయోజనమిల్లై"; ఎన్ఱు,

ఇత్తాల్ "ప్రాణాదిక్కళెల్లామ్, అత్తాలైయిల్ విని యోగత్తుక్కాక వన్ఱి, క్కే, తనక్కాగ్గపోతు అహంకారస్పర్శియాకైయాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అనన్తరమ్ పరమాచార్యరాన ఆళవన్దార్ వచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

"నదేహంనప్రాణాన్ నచసుఖ మశేషాభి లషితం నచాత్మానంనాన్యత్ కిమపి తవ శేషత్వవిభవాత్।

బహిర్భూతంనాథ! క్షణ మపిసహేయాతు శతథా వినాశంతత్ సత్యంమధు మథన! విజ్ఞాపనమిదమ్॥". ౧

వ్యా—ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"ఎనక్కువకుత్త శేషియానవనే ఉన్నుడైయ శేషత్వమాకిఱ ఐశ్వర్యత్తుక్కు పుఱమ్బాన దేహత్తైయుమ్, క్షణముమ్ సహియేన్;

ఇద్దేహత్తుక్కు ధారకఙ్గళాన ప్రాణఙ్గళైయుమ్ సహియేన్;

అ.—"'అర్థోభిధేయరైవస్తు ప్రయోజననివృత్తిషు' ౨ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుటైయ ఏకవచనమ్ వ్యక్త్యేకత్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒరుప్రయోజనమ్) ఇత్యాది

"'అర్థః' ౨ ఎన్ఱు, అవిక్కు, మేలిల్ వాక్యద్వయత్తిలుమ్ అనుషఙ్గనీయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అర్థఙ్గళాలుమ్) ఇత్యాది.

"ఇన్దవచనత్తిల్ ప్రస్తుతాహంకారస్ఫూరతావ్యఞ్జకాంశమాన "వినా" ౧ పదత్తాలుమ్ అప్రయోజన [త్వ!] నిషేధత్తాలుమ్, సూచితార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(తనక్కాగ్గపోతు) ఎన్ఱతు, అర్థసిద్ధమ్.

"'ఇన్దవచనత్తిలే అహంకారస్ఫూరత్తై "వినా" ౧ పదగమ్యైయాకైయాలే, అనతిస్పష్టై' ఎన్ఱుమ్, 'దేహసుఖాత్మాక్కళై ఎడామైయాలే, న్యూనత్తై' ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి స్పష్టతర ప్రతిపాదకమాయుమ్, పూర్ణమాయుమ్, ఇరుక్కిఱ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ పరమ) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు,

"'వైదికస్సర్వమానత్వాత్ తత్పరిగ్రహదార్ఢ్యతః' ౩ ఎన్ఱు, అష్టకియే,

అ—వైదిక పరిగ్రహానసేయ ప్రామాణ్యక ఉపబృంహణ వచనోపాదానాన్తరమ్" ఎన్ఱపడి.

(పరమాచార్య...వచనత్తై) ఎన్ఱతు, "ఉపబృంహణ ప్రామాణ్యప్రమితి ప్రకర్షహేతుపరిగ్రహ కర్తాక్కళాన పరమవైదికభాగవతరాన ఆళవన్దార్-సూక్తియై" ఎన్ఱపడి.

"నాథ!" ౧ ఇత్యుపక్రమ్య, అన్వయముఖేన అర్థమ్, (ఇతుక్కు అర్థమ్) ఇత్యాది.

"నాథ" ౧ శబ్దార్థమ్, (ఎనక్కువకుత్త) ఇత్యాది.

"శేషత్వం చాసౌవిభవశ్చ" ఎన్ఱు విగ్రహాభిప్రాయత్తాలే (శేషత్వమాకిఱ) ఎన్ఱతు.

"'అర్థరైవిభవా అపి' ౪ ఎన్ఱు, "విభవ" ౧ శబ్దమ్, భోగ్యసమృద్ధిరూప ఐశ్వర్యవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఐశ్వర్యత్తుక్కు పుఱమ్బాన) ఇత్యాది.

"బహిర్భూత శబ్దమ్ నపుంసకా నపుంసకపక్షాన్తత్తిల్ నపుంసకశేషముమ్, ఏకవద్భావముమ్, వస్తుదేహాన్తసర్వాంశేషణమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

నఞ్ బాహుల్యానురోధేన భిన్నవాక్యతయాయోజనై, (దేహత్తైయుమ్) ఇత్యాది.

"ధార్యనిర్దేశానన్తరమ్ ధారకనిర్దేశమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇద్దేహత్తుక్కు ధారక) ఇత్యాది.

"'పుంసిభూమ్ని అసవః ప్రాణాః' ౫ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుటైయ బహువచనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రాణఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు.

"'అశేషైరభిలషితమ్' ఎన్ఱు, విగ్రహత్తైయుటైయ, అభిలాషకర్తృత్వలిఙ్గత్తాలే చేతనపరము" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎల్లారాలుమ్) ఇత్యాది.—

౧॥ స్తోత్రర. శ్లో. ౫౭ ౨॥ అమరకో. తృతీయకాణ్డే నానార్థవర్గే, శ్లో. ౨౪౪. ౩॥

౪॥ అమరకో. ద్వితీయకాణ్డే. వైశ్యవర్గే, శ్లో. ౭౬౪, ౫॥ మేదిని పత్త్రియవర్గే, శ్లో. ౫౭౩.

"సుఖంసర్వాభిలషితం, దేహంచాప్యథజీవితమ్। ఆత్మానంచ, బహిర్భూతం నాన్యత్ శేషత్వసంపదః॥ నసహేసర్వమేతస్య నాశః యాతుసహస్రధా।

వ్యా.—ఎల్లారాలుమ్ ఆశైప్పడప్పట్ట సుఖత్తైయుమ్ సహియేన్;

పుత్ర మిత్ర కళత్రాదికళాన మఱ్ఱొన్ఱైయుమ్ [౫ సహియేన్;

ఇవై ఇత్తనైక్కుమ్ భోక్తావాన ఆత్మావైయుమ్ సహియేన్;

వ్యా.—ఇవైయెల్లామ్ ఊరుకాణ ఒణ్ణాతపడి శతధా వాక నశిత్తుప్పోక వేణుమ్;

ఇదంవిజ్ఞాపనమ్ సత్యమ్;

అ.—'సర్వారంభక్తసుఖమ్ ఆత్మార్థమాకైయాలే, అర్థక్రమత్తాలే పాఠక్రమత్తైభేదిత్తు, ఆత్మావుక్కు పూర్వమ్ 'నాన్యత్ కిమపి' ౧ ఎన్ఱ, అతుక్కు నివేశమ్;

అతిల్, 'యేషామర్థేకాఙ్క్షితంనో రాజ్యంభోగాస్సుఖానిచ' ౨ ఎన్ఱ, అ సుఖశేషిత్వ లిఙ్గత్తాలే లబ్ధమాన సుఖానన్తర్యసామర్థ్యత్తాలే 'అన్యత్కిమపి' ౧ ఎన్ఱ, అవిఘు పుత్రమిత్రాదిపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పుత్రమిత్రాదికళాన) ఇత్యాది. [౧౫

"'అప్రధానత్తై నిషేధిక్కుమళవిలే ప్రధానోర్థితి సంభావితైయాకైయాలే, అప్రధాన నిషేధపూర్వకమ్ ప్రధాననిషేధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,

'అదత్తే ఇత్యాత్మా' ఎన్ఱ, అ వ్యుత్పత్తియై యఱుక్కైక్కు కర్తృత్వేన శేషత్వమిరుద్దాలుమ్, భోక్తృత్వేన శేషిత్వమ్ ప్రాధాన్యనియామకమాకైయాలే, చరమనిషేధమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయకిఱార్, (ఇవై ఇత్తనైక్కుమ్) ఇత్యాది.

(ఇవై)=దేహాదికళ్

"చశబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నైయుమ్) ఎన్ఱతు [౨౫

"శతధా'' ౧ ఎన్ఱ, అతుక్కు ప్రయోజనసర్దేశమ్, (ఊరుకాణ ఒణ్ణాతపడి) ఎన్ఱు.

అ.—"తత్, వినాశంయాతు'' ౧ ఎన్ఱు, అన్వయమ్. [౫

"అతిల్, 'సహతే తతశ్చ, సచతచ్చ' ఎన్ఱవివక్షైయిలే, 'త్యదాదితశ్శేషపుం నపుంసకతోలిఙ్గవచనాని' ౩ ఎన్ఱు, నపుంసకశేషముం, జాత్యేకవచనముమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవై ఎల్లామ్) ఎన్ఱతు.

"అసహ్యతాతిరేకత్తాలే ముఖత్తైమాఱి, 'తత్' ఎన్ఱతు'' ఎన్ఱు, కరుత్తు. [౧౦

"వార్త్తికత్తిలే వచనగ్రహణ సామర్థ్యాత్ ఏకవచనాన్త నపుంసకశేషమ్'' ఎన్ఱు, శొల్లువర్కళ్.

"'ఇదంవిజ్ఞాపనమ్' ఎన్నుమ్ యోజనైయుమ్,

'తదిదంవిజ్ఞాపనం సత్యమ్' ఎన్నుమ్ యోజనైయుమ్,

కర్త్రధ్యాహార ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [౧౫

దయనీయత్వ సూచకతాయాం తాత్పర్యమ్ కల్పనీయమాకైయాలుమ్,

'తదిదమ్' ఎన్ఱ, అదిల్ తత్-శబ్దాపేక్షితత్వత్తాలుమ్, అనుచితమ్'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"నిరవయవతయా నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు నాశమ్ [౨౦ కూడామైయాలుమ్, విశేషణభూతశేషత్వ బహిర్భావత్తిలే వినాశమ్ పర్యవసిక్కుమతు' ఎన్ఱాత్తిల్,

"అసహ్యతాతిరేకత్తాలే 'మనోరథానా మతటప్రపాతః' ౪ ఎన్ఱ, అక్షిప్తియే, అసంభావితార్థ ప్రార్థనైయుమ్ కూడుమ్'' ఎన్ఱాత్తిల్,

"'తత్త్వత్రయ విపర్యాససామర్థ్యేపి కస్యాపిహేతోర్న విపర్యాసయతి' ౫ ఎన్ఱ, ఈశ్వరసామర్థ్య మాత్రావలంబి ప్రార్థనైయుమ్ కూడుమ్'' ఎన్ఱాత్తిల్,

అభిప్రాయత్తాలే (నశిత్తుప్పోకవేణుమ్) ఎన్ఱతు.

౧॥ పు. ౫౩౫, ౧వ నోట్టు. ౨॥ గీ, ౧-౩౩.
30-6-1900.

౩॥ సిద్ధాన్తకౌ. ఏకశేషప్రకరణే. ౪॥ ౫॥

మూ.—"ఎన్నా వీట్టుత్తిఱముమ్". ౧

వా.—ఇజ్జ్ఞాత్తిల్ దేవర్కుప్పోల్ న్యాసమతువుపదుక్కిఱార్" ఎన్ను.

ఇత్తాల్ "అత్తైయుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ప్పుఱమ్బాన తెల్లామ్ అహంకార దుష్టమాకైయాలే త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టదు.

అనన్తరమ్, మయర్వఱమదినలమరుళ ప్పెత్ర వర్కళిల్ తలైయానవర్-వచనత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎన్నా వీట్టుత్తిఱముమ్" ౧) ఇత్యాది. [౧౦

అ—"ఇదంవిజ్ఞానపదమ్" ౨ ఎన్ఱు, అన్వయిత్త అర్థమ్, ఇత్త) ఇత్యాది

"...మధుమథన" ౩ ఎన్ఱు అవిత్తు, "వినాశంయాతు" ౪ ఎన్ఱు. ప్రార్థ్యమాన అనిష్టనివర్తన సామర్థ్యాతిశయైః అసాధారణ్యసూచనార్థమ్' ఎన్నుమదిలుమ్, [౫

"సత్యమ్" ౬ ఎన్ఱు అదిత్తాల్ సిద్ధత్వసత్యాపన...శ్రీమాన సత్యాపితార్థ విపర్యయప్రయుక్త అనర్థ...మధువైక్ష్య సూచనార్థమ్' ఎన్నైయే, 'సత్యమ్' ౭ ఇత్యాదివాక్య మధ్య...సామర్థ్య త్తాలేయచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇజ్జ్ఞాత్తిల్) ఇత్యాది. [౨౦

ఇతిల్ ప్రకృతమాన అహంకార క్రౌర్యమ్ సిద్ధిత్వసిద్ధిత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

"ఇ...సూత్రత్తియిల్ భగవదేకరస వినియోగఫలోపధానమ్ శేషత్వ శబ్దలక్ష్యమాకైయాలే అస్పష్టమ్' ఎన్ఱుమ్,

'మోక్షత్తైయిడాతైయాలే న్యూనతై' ఎన్ఱుమ్, తిరువుళ్ళమ్ పట్రి, 'పాథపఞ్చత్తై శేర్త్తు' ౧ ఎన్ఱు భగవదర్థ వినియోగ కర్తృత్వ యుక్తమాయ్ మోక్షత్తైయుమ్ ఎడుత్తునిషేధిక్కైయాలే భాగ్యమాన ప్రమాణాన్తరత్తై యుపాదానమ్ పణ్ణినీరు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరశాస్త్రావతారికై, (అనన్తరమ్ మయర్వఱ) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు,

"భాష్యకారర్ ఇతుక్కాగ సూత్రవాక్యజ్ఞత్తై యొరుఙ్గవిడువర్; ఇతుక్కు మూలమ్, 'విధయశ్చవైదికాః' ౩ ఎన్గిఱ పరమాచార్య

వ్యా.—అథావక్ష్యః—

"అర్చిష్మాన్, మోక్షత్తైక్కొళ్ళుమ్' ఎన్న;

ఎన్ను...పుణ్ణియ మోక్షమ్ ఎవ్వప్రకార [౫ త్తాలుమ్ విలక్షణమాయిరున్దతే యాకిలుమ్, అతిల్-ఇన్దై యాట్టముమ్ ప్రసజిక్కక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్నై.

ఇత్తాల్, "ఎన్నుకప్పాల్ వరుమ్ మోక్షముమ్ అహంకార గర్భమాకైయాలే,

ఐశ్వర్యాదికళ్పోలే త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టదు.

అ—వరనమ్' ౮ ఎన్ఱు,ఉపకియే శ్రుత్యాద్యుపాదానానన్తరమ్ తత్రాప్యర్థవ్యవస్థాపకతయా ప్రస్తుతపరమాచార్యాభిమతమాన తిరువాయ్మొళ్లియై యెడుక్కిఱార్' ఎన్ఱపడి.

(...యానవర్)=నమ్మాళ్వార్. [౧౫

(అర్చిష్మాన్) ఎన్ఱు ఆళ్వారైసంబోధిక్కిఱతు;

("ఎన్నా" ౧)=ఎవ్విధత్తాలుమ్ మహాత్మాన్;

("వీడు" ౧)=మోక్షత్తినుడైయ;

("తిఱముమ్" ౧)=ఇన్దైయాట్టముమ్;

"ప్రకారమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

("శెప్పమ్" ౧)=="శొల్లక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్ఱపడి;

ఇన్దైయట్టాఙ్గు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మోక్షత్తైక్కొళ్ళమ్ ఎన్న) ఇత్యాది.

"నిత్-శెమ్మావఱ్పుత్తై శేర్త్తు శేరుప్పడివన్ను' ౧ ఎన్ఱు విహితవ్యతిరిక్త విషయత్తిల్ నిషేధత్తైయోజిక్కవేణ్డుకైయాలే స్వరసాన్తర్గతత్వమ్ అర్థసిద్ధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఎన్నుకళ్పక్క) ఇత్యాది.

(ప్రసజిక్కక్కడవోమల్లోమ్) ఎన్ఱతు, "నిప్రసజిక్కవుమ్ వేణ్డా, నాక ప్రతిషేధిక్కవుమ్ వేణ్డా" ఎన్ఱపడి.

ఇతుక్కాక, "శెప్పల్" ఎన్ఱాతల్ "శెప్పు" ఎన్ఱాతల్, శొల్లాతే, "శెప్పమ్" ౧ ఎన్ఱు ఉత్తమపురుషప్పన్తైయాలే సిద్ధమ్.

ఇతిల్ ప్రస్తుతాహంకార క్రౌర్యప్రతిపాదనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఐశ్వర్యాదికళ్) ఎన్గిఱ (అది) శబ్దమ్ కైవల్యపరమ్.

౧॥ తి॥ వా. ౫౩౫, ౧మ్ పాట్టు. ౩॥

౪॥

తదప్యహాంసచాపేక్షే" ఇత్యాహ స్వపరాఙ్ముఖే|| తస్మాత్ సద్భిః "స్వాభోగానుసర్వంత్యాజ్యమ్" ఇతీరితమ్|| వరణాధికృతాంసాధనాన్తరా

మీ.—౧౮-౨. "పూర్వోక్తకిరణే వరణాధికారిణః స్వవినాశక స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వం 'ప్రపద్యే' ౧ ఇత్యుక్తయూక్తిస్తాధికారి విశేషణముక్తమ్;

అథాత్ర 'న్యాసోపాసనాదీనాం స్వనాశపర్యవసాన ప్రయోజకతయా ఉక్తయోః అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః వరణసాధారణత్వేన స్వవినాశపర్యవసాన ప్రయోజకత్వాసంభవాత్ చేతనస్య పూర్వోక్తం న్యాసాద్యనర్హత్వం నసంభవతి' ఇత్యాక్షిప్యతత్తథాత్వం వ్యవస్థాప్యతే" ఇతిసఙ్గతిః

తత్రసంశయః:—

"'సాధనాన్తరానర్హత్వరూపం వరణాధికారి విశేషణం (౧) సంభవతివా?,

(౨) నవా?' ఇతి:

తదర్థం 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః స్వస్వరూపనాశకత్వమ్ (౩) అస్తి?,

(౪) నవా?' ఇతి:

తదర్థం, 'తయోః వరణాధికారి సాధారణ్యమ్ (౫) అస్తి?,

(౬) నవా?' ఇతి:

'యదా, వరణాధికారి సాధారణ్యం స్యాత్,

తదా, తయోః స్వస్వరూపనాశకత్వాయోగాత్ సాధనాన్తరాణాం స్వరూపనాశకత్వం నసంభవతి' ఇతి సాధనాన్తరానర్హత్వస్య వరణాధికారి విశేషణత్వమ్ అసిద్ధంస్యాత్:

యదాచ, తయోః వరణాధికారి సాధారణ్యం నస్యాత్,

తదా, తయోః స్వరూపనాశకత్వ సంభవాత్ స్వరూపనాశక సాధనాన్తరకత్వలక్షణం వరణాధికారి విశేషణముపపద్యత ఏవ" ఇతి పూర్వోత్తర పక్షయోః ఫలఫలిభావః

అత్రపూర్వపక్షః:—

"'స్వస్వరూపవినాశక స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వం వరణాధికారి విశేషణమ్' ఇత్యనుపపన్నమ్;

మి.—సాధనాన్తరాణాం స్వరూపనాశపర్యవసాన ప్రయోజకతయా ఉక్తయోః అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః వరణాధికారి సాధారణత్వేనవ్యభిచరితతయా, సాక్షాద్వా, పరంపరయావా, స్వరూపనాశహేతుత్వాయోగాత్:

నచ 'సముత్పన్నశిక్షిత స్వరూపస్యైవ వరణాధికారిత్వాత్ తస్య అహంకారమమకారాన్వయోఽసిద్ధః' ఇతి వాచ్యమ్;

తథాసతి, ఉపాయోపేయ ప్రార్థనాత్మకస్య వరణస్యైవ అసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్;

నహిస్వాతన్త్ర్య శూన్యస్య వరణకర్తృత్వం సంభవతి!;

నవావిషయ ప్రావణ్య రహితస్య ఫలప్రార్థనా తదుపాయప్రార్థనయోః ప్రసక్తిస్స్యాత్!:

ఏతేన "'నకామకలుషం చిత్తమ్'", ౨

"'నహిమేజీవితేనార్థః'", ౩

"'ఏష్మావిట్టుమిత్యయుక్తమ్'" ౪ ఇత్యాదినా వరణస్య అహంకారమమకార సామాన్యరాహిత్యం సిద్ధమ్' ఇతి ప్రత్యుక్తమ్;

అత ఏవచ, అహంకారస్య అగ్నిస్పర్శవత్ సాక్షాదాశ్రయనాశకత్వ వచనమపి ప్రత్యుక్తమ్;

కించ, విహితవిషయ ప్రావణ్యతద్ధేతు భూతవర్ణాశ్రమాది అభిమానవతామపి అర్జునాదీనాం, 'మామేకం శరణం వ్రజ' ౫ ఇతి వరణాధికారదర్శనేన విషయ ప్రావణ్యాదేః స్వరూపనాశకత్వమపి అనుపపన్నమ్;

ఏతేన 'విషస్య విషయాణాంచ దూరమత్యన్తమన్తరమ్' ౬ ఇత్యాది ప్రమాణబలాత్, 'విషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య సాక్షాత్ స్వరూపనాశకత్వమ్' ఇత్యపి పరాస్తమ్;

యోగ్యతానుసారాత్ తస్యనిషిద్ధవిషయ మాత్రపరతాయాః అవశ్యాశ్రయణీయత్వాత్:

నచ, 'అనన్యభోగ్యత్వరూపచేతన స్వరూపనాశకత్వాంశే విహిత విషయ ప్రావణ్యస్యాపి యోగ్యతా సత్వాత్ తస్యాపినాశకత్వమ్ అవర్జనీయమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

౭॥

౨॥ ౩॥ ౪॥ పు ౫౩౭, ౧౫ నోట్సు

౫॥ గీ-౧౮-౬౬, ౬॥

మీ — 'యుక్తో వృషీమాత్' ౧ ఇత్యాది ఆశ్రయధర్మాదీనాం, 'ఉపస్థానం ధర్మశాంపాలనాయమలస ద' ౨ ఇత్యాది విశేష విధిబలాత్ ఉత్కర్షాన్వితత్త్వేన, తత్-ప్రావణ్యస్య అనన్యభోగ్యత్వభఙ్గకత్వాయోగాత్;

అన్యథా, జ్ఞానాధికానామపి లోకే విహితవిషయప్రవృత్తి దర్శనేన తద్విరోధస్య దుష్పరిహారత్వాత్;

నను, 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోస్సాక్షాత్ స్వరూపనాశకత్వాసంభవేపి, స్వకార్యద్వారా తథాత్వం దుస్త్యజమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

తత్కార్య విశేషాణామపి బ్రహ్మోపాసనాత్పూర్వమేవ అశ్లేష వినాశ విషయత్వేన స్వరూపనాశకత్వాయోగాత్;

నను, 'బ్రహ్మాదపచార రూపకార్య విశేషస్య అశ్లేషవినాశావిషయతయా తద్వారా తయోః నాశకత్వమ్ దుర్వారమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

తదపి, తత్సాధవేన, తస్య న్యాసోపాసనమాత్ర సాధారణ్యాయోగాత్;

లోకే, భాగవతవిరోధినాం తత్-తుణాని పాతావర్శనేన భాగవతాపచార స్వరూపనాశకత్వ వరవచనానామ్ అవశ్యమాదరణీయతామాత్రతాత్పర్యకతాయా అవశ్యాశ్రయణీయత్వాచ్చ;

ఏతేన, 'అపమాన క్రియాలేషాం సంహరత్యఖిలం జగత్' ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణమపి ప్రత్యుక్తమ్;

తస్మాత్ అహంకారవిషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య, సాక్షాత్ పరంపరయా వా, స్వరూపనాశకత్వ నియమాయోగాత్,

యోగేనాతస్య న్యాసోపాసనమాత్ర సాధారణ్యాయోగాచ్చ

స్వరూపవినాశక న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వస్య వరణాధికారి విశేషణత్వమ్ అనుపపన్నమేవ" ఇతి.

మి — అత్రోచ్యతే: —

'(అహంకారమ్ అగ్నిస్పర్శతుల్యం) ఇత్యాది అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః స్వస్వరూపనాశకత్వాత్ తత్-సాధనాన్తరానర్హత్వస్య వరణాధికారి విశేషణత్వమ్ ఉపపన్నత ఏవ;

'మమేతి ద్వ్యక్షరో మృత్యుః' ౩ ఇతి వచన విశేషైరపి తయోః స్వరూప నాశకత్వస్య సిద్ధత్వాత్;

నను, విషయప్రావణ్యస్య, అహంకారసత్తాధీన సత్తాకత్వాత్, అహంకారస్య, స్వాశ్రయభూత స్వరూపసత్తాధీనసత్తాకత్వాచ్చ, తయోః స్వస్వరూపవినాశకత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

అగ్నిస్పర్శ విషస్పర్శయోరివ తయోరపి స్వాశ్రయనాశకత్వోపపత్తేః;

నను, '"అహం సర్వం కరిష్యామి"', ౪

"మనుష్యా జన్తవః కార్యవిధయః" ౫ ఇత్యాదిషు, యథావ స్థితస్వరూపనిష్ఠానామపి విషయ విశేషే తత్-సద్భావదర్శనేన,

తయోః స్వరూపనాశకతాయాః నిషిద్ధవిషయసంబద్ధాయా ఏవ తస్య అవశ్యాశ్రయణీయతయా అహంకారవిషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య స్వరూప నాశకత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

యథావత్ స్వరూపవిషయక అహంకారకస్యాపి ఉద్దేశ్య విషయ ప్రావణ్యయోః స్వరూపానుకూలత్వేపి,

భగవదనన్యార్హశేషత్వ విరోధిన్యాని శయాథానార్హత్వ లక్షణస్యాత్ తత్ప్రాప్తిభూమాత్మక అహంకారస్య,

తన్మూలకస్వార్థానుభవాది నిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యస్య చ, స్వరూపనాశకత్వ నియమానపాయాత్;

నను, స్వార్థానుభవాదీనాం నిషేధాసిద్ధిశ్శంక్యా;

మన్త్రరత్నోత్తరఖణ్డే నమశ్శబ్దే తేషాం కణ్ఠతో నిషిద్ధత్వాత్;

నచైవమపి, న్యాసోపాసనాదస్థలే తాదృశ నిషిద్ధాహంకార విషయ ప్రావణ్యసద్భావే ప్రమాణాభావాత్,

తేషాంస్వరూపనాశకత్వాసిద్ధిశ్శంక్యా;

న్యాసోపాసనయోః భావనాత్రయాన్తర్గత బ్రహ్మభావనాయా ఏవ త్వేన అహంకారగర్భానకారి బోధవైశిష్ట్యాత్;

'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౧ ఇతి న్యాయేన స్వార్థం ప్రత్యేవ హేతుత్వాచ్చ;

తయోః నిషిద్ధాహంకారవిషయ ప్రావణ్యస్య వైశిష్ట్యేన పూర్వమేవ ఉక్తత్వాత్;

నచ, వరణస్థలేపి ఉపాయోపేయ ప్రార్థనాకర్తృత్వ బలాత్ స్వాతన్త్ర్యాది సిద్ధ్యాత్ దోషిత్వం శంక్యమ్;

యజమాన వరణవిషయీకృత ఋత్విక్కర్తృత్వవత్, భగవద్వరణ విషయీకృత వరణాధికారికర్తృతాయాః ప్రయోజ్యకర్తృతారూపత్వేనతస్య స్వాతన్త్ర్యగన్ధాసహత్వాత్;

వరణస్య అనుపాయత్వేన అధికారబోధాద్య సంభవాత్;

అత ఏవ 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౧ ఇతి న్యాయావిషయత్వేన న్యాసాదింత్ స్వార్థతాహేతుత్వాద్య సంభవాచ్చ;

భగవదనన్యార్హశేష వృత్తిజ్ఞానేచ్ఛాకృతీనాం స్వస్వరూపస్య స్వరూపావిర్భావమాత్ర రూపతయా తదన్తర్గతస్య మన్త్రరత్నోత్తర ఖణ్డోక్తఫల ప్రార్థనస్య యావదాత్మభావిఫలాన్తర్గతత్వేన నిరుపాధికతయా తస్య శేషత్వవిరుద్ధ స్వాతన్త్ర్యగన్ధాసహత్వాత్;

ఏవమేవ మన్త్రరత్న పూర్వఖణ్డ ప్రతిపాద్యోపాయత్వ ప్రార్థనస్యాపి భగవదేకశరణత్వాత్మక అనన్యశరణత్వ ఫలోపధానాన్తత్వేన స్వరూపావిర్భావమాత్రరూపతయా తస్యాప్యహంకార ప్రసక్త్యసహత్వాచ్చ;

నచ, 'ఇచ్ఛాం ప్రతి స్వార్థతాజ్ఞానస్య కారణతాయాః లోకసిద్ధత్వేన మన్త్రరత్నఖణ్డద్వయోక్త ప్రార్థనయోరపి స్వార్థత్వం దుర్వహమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

ఉత్తరఖణ్డనమఃపదేనైవ స్వార్థతా సామాన్య నివృత్తేః ప్రార్థ్యమానత్వేనతయోః స్వార్థతా కల్పనస్య తద్విరుద్ధత్వాత్;

నచ, 'నమశ్శబ్దోక్త ప్రార్థనాయాః దేహాత్మాభిమానరక్షాలక్షణ నిషిద్ధ విషయ ప్రావణ్యాదిమాత్ర పరత్వం శంక్యమ్;

మే —సంకోచేయమాపాధిః ఏవ;

'నచ సీతా త్వయా హీనా నచాహమపి రాఘవ!' * ఇతి, భగవత్సంశ్లేషైక జీవనేన సౌమిత్రిణా,

'జహి మాం నిర్విశంకః త్వం ప్రతిజ్ఞామనుపాలయ' ౨ ఇతి భగవదతిశయార్థం స్వవినాశస్యాపి ప్రార్థితత్వేన 'ప్రార్థనా చేత్ స్వార్థైవ' ఇతి నియమాసంభవాచ్చ;

అత ఏవ స్వరూపజ్ఞాన ఫలీభూత ప్రార్థనాసామాన్యస్య కేవల పరార్థతా సిద్ధేశ్చ;

ఏవం 'నకామకలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోః స్థితమ్। కామయే వైష్ణవత్వం తు సర్వజన్మసు కేవలమ్॥' ౩

ఇతి భగవద్విజ్ఞాపనే పూర్వార్ధేన, మన్త్రరత్న పూర్వఖణ్డోక్త భగవచ్చరణారవిన్ద శరణాగతిరూప సిద్ధోపాయ నిష్ఠాయాః మోక్షపర్యన్తస్య ఫలకామనా ప్రయుక్తత్వలక్షణ కామ కాలుష్య ప్రతిషేధ పూర్వకం 'మమ తే' ౩ ఇతి శేషప్రాప్త్యనుసన్ధానకార్యతాయాః ప్రతిపాదనాత్;

ఉత్తరార్ధేన, మన్త్రరత్నోత్తర ఖణ్డోక్తప్రార్థనాయాః స్వార్థతాగన్ధవిధుర కేవలపారార్థ్యమాత్ర విషయకత్వ ప్రదర్శన పూర్వకం స్వస్వరూపదుఃఖావహ సుర-నర-తిర్యక్-స్థావరాత్మక సర్వవిధ ప్రాకృతజన్మనామపి కేవలపరార్థతయైవ ప్రార్థితత్వాచ్చ;

మన్త్రరత్నోక్త ప్రార్థనయోః స్వార్థతాబుద్ధిప్రయుక్తత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాచ్చ;

నచ, మన్త్రరత్న ప్రార్థనావిషయ ఉపాయోపేయయోః నిరతిశయ భోగ్యతయా ప్రార్థనాయాం స్వార్థతాయా దుస్త్యజత్వం శంక్యమ్;

విషయగత నిరతిశయ భోగ్యతాయాః స్వార్థతామూలోత్పాదకత్వస్య,

'జితం తే పుణ్డరీకాక్ష! నమస్తే' ౪ ఇత్యాది సిద్ధత్వేన విషయ భోగ్యతాతిశయస్య స్వార్థతాపాదకత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాత్;

౧॥

* శ్రీరా. అ. ౫౩-౩౧.
౨॥ శ్రీరా. ఉ. ౩॥ పు. ౫౩౮, ౨వ నోట్టు.
౪॥ పు. ౫౩౩, ౩వ నోట్టు.

నిషిద్ధవిషయస్యైవనాశకత్వం విభావ్యతే।'' ఇతిచేదుచ్యతే; యోక్తాఽత్యర్థతాసాధనాన్తరే॥ సాహ్యాహంకారగర్భత్వాత్ నాశినీనాత్రసంశయః॥.

మీ.—నచైవం లౌకికానుభవ విరోధః;

లోకేపి, గుణోత్తరాప్రాప్తవిషయసత్తా [క్తా?] నాం తద్గుణజిత తయాస్వసత్తా వినాశనేనాపితదతిశయాధానస్య సుప్రసిద్ధత్వాత్:

అత్రాపి 'తేపాదయోః స్థితమ్' ౧ ఇతి కామకాలుష్యాభావ [౫ ప్రయోజకతయా భగవచ్చరణారవిన్ద భోగ్యతాతిశయస్య ఉక్తత్వేన తద్భోగ్యతాయాః స్వార్థతా హేతుత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాచ్చ:

కించ, 'రామేప్రమాదంమాకార్షీః' † 'భరతేన తథానఘః' ౨ ఇత్యాదినా విషయభోగ్యతా నిబన్ధన ప్రావణ్యస్యాపి కైఙ్కర్యవిరోధి తయాన మశ్నబ్ధాత్మభావస్య సిద్ధత్వేనద్వయోక్త ప్రార్థనయోః విషయ భోగ్యతాబలేనస్వార్థతా కల్పనస్యనమశ్నబ్ద విరుద్ధత్వాచ్చ:

'నను! "నకామకలుషమ్" ౧ ఇత్యాదిజితన్తావచనే, "నకామ కలుషమ్" ౧ ఇతి నకామసామాన్య నిషేధః,

కింతు, నిషిద్ధవిషయ కామనామాత్రనిషేధ ఏవ;

"కలుష" ౧ పదస్వారస్యాత్: [౧౫

ఉత్తరత్ర "కామయేవైష్ణవత్వంతు" ౧ ఇతి, భగవద్దాస్య కామనోక్తిస్వారస్యాచ్చ:

"సర్వజన్మసు" ౧ ఇత్యనేనాపి, న 'ప్రాకృతజన్మప్రార్థనమ్' ఇత్యుచ్యతే,

కింతు, ప్రారబ్ధఫలస్యావశ్యానుభావ్యతయా సంభావితప్రారబ్ధ ఫల జన్మానువాదమాత్ర పరంతత్' ఇతి, యదిప్రారబ్ధకర్మవశాత్ జన్మాని స్యేయుః,

తదా, తేషువైష్ణవానువృత్తి రేవప్రార్థ్యతే:

తస్మాత్ అస్యవచనస్య పూర్వోక్తార్థకత్వ మనుపపన్నమ్' ఇతి చేత్ నైవమ్; [౨౫

ప్రాప్తశేషి భగవత్-పాదారవిన్ద వ్యవస్థితస్యయామునమునిచిత్తస్య, 'స్థితేరవిన్దేమకరన్దనిర్భరే' ౩ ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా నిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యస్య అత్యన్తాప్రసక్తత్వేన, తత్-ప్రతిషేధాయోగాత్:

మీ.—స్వార్థత్వేన భగవదనుభవాదికామనాయాః, భగవదన న్యార్హశేషత్వ విరుద్ధత్వేన నమశ్నబ్ద నిషిద్ధతయా, 'కామ' ౧ శబ్దేన స్వార్థానుభవాది కామనోక్త్యా 'కలుష' ౧ పద స్వారస్యభఙ్గాభావాత్:

ఉత్తరత్ర, 'కామయే, వైష్ణవత్వమ్' ౧ ఇత్యాదౌ, 'వైష్ణవత్వ' ౧ శబ్దేన, స్రక్చన్దనాదివత్ విష్ణ్వర్థత్వోక్త్యా 'కేవల' ౧ శబ్దేనస్వార్థత్వ నిషేధాచ్చ:

కేవలపారార్థ్య కామనోక్త్యా తదనుసారేణాపి 'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యత్రస్వార్థ గర్భకామనాయా ఏవస్వరసతోనిషేధ ప్రతీతేః [౧౦

శరణాగతానాం దృప్తానామపి, జన్మాన్తరా ప్రసక్త్యా 'సర్వ జన్మసు' ఇత్యస్య'' అనువాదపరత్వా సంభవాత్:

''అపృతసహజదాస్య స్ఫూరయస్ప్రస్తబన్ధా (ః) విమల చరమ దేహా (ః) ఇత్యమీరఙ్గధామ।

మహితమనుజతిర్యక్ స్థావరత్వాః శ్రయన్తే' ౪ ఇతి, నిత్యానా మపి కేవల భగవదతిశయాధానార్థం తిర్యక్ స్థావరాదిభావదర్శనేన తదనుసారేణ 'సర్వజన్మసు కేవలమ్' ౧ ఇత్యత్ర సర్వేషాం జన్మనాం భగవద్దాస్యార్థతయా ప్రార్థనాయా ఏవస్వరసతః ప్రతీతేః:

'అహంకథంవాభూయాసమ్', ౫

'కుర్యాం వాయమునాతటే', ౬ [౨౦

'రథ్యాసునామన్యతమోభవేయమ్', ౭

ఇత్యాదిషు తత్-ప్రార్థనాయాః కణ్ఠోక్తత్వాచ్చ,

'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యాదేః యథోక్తార్థపరత్వ ఏవ స్వార స్యాత్:

నచ, 'కేవలపరార్థస్య ప్రార్థనా న సంభవతి' ఇతిశఙ్క్యమ్; [౨౫

లోకేగుణజితానాం విషయప్రవణానాం కేవలపరార్థ ప్రార్థనా దర్శనేన విరోధాభావాత్:

స్వాతన్త్ర్యాభిమానినాం స్వార్థపరత్వవత్ స్వపరార్థాభిజ్ఞానాం కేవల పారార్థ్యపరతాయా ఏవ ఉచితత్వాచ్చ:

౧॥ జితన్తే. ౧-౧౨. †,రా. అ. ౪౦-౫. ౨॥ రా. అ. ౧-౧.
౩॥ స్తోత్రరత్నమ్ శ్లో-౨౭

* ౪॥ శ్రీరంస్త. ౧. ౩౩. ౫॥
౬॥ ౭॥

పతనోజ్యక స్యస్త్రైహా స్త్రవరణాధికృతోభృశమ్। తస్మాత్ స్వాతన్త్ర్యగన్ధోపి నాస్తి ప్రార్థయితుః స్వయమ్॥ సౌమిత్రిణాస్వనాశస్య ప్రార్థితత్వేన ధీమతా।

మీ.—ఏతేన 'ఏరణాధికారిణామ అహంకార మమకార శూన్యత్వే, తాన్ ప్రతి పరార్థానుభవకైఙ్కర్యయోః పురుషార్థత్వం మనుపపాదమ్' ఇత్యపాస్తమ్:

అహంకార మమకార విధురాణాం స్వార్థత్వేన కించిదర్థ విషయక ఇచ్ఛాయా అనుపపన్నత్వేపి కేవల పరార్థత్వేనైవ అనుభవాది విషయక ఇచ్ఛాయా అబాధితత్వాత్:

అత ఏవహిస్వదుఃఖకరస్యాపి భగవద్విశ్లేషస్య భగవదతిశయార్థం సౌమిత్రిణా ప్రార్థనమ్ ఉపపద్యతే:

తస్మాత్, 'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యాదినా మన్త్రిరత్నఖణ్డద్వయోక్త ప్రార్థనయోః స్వార్థతాగన్ధరాహిత్య సిద్ధిర్యుక్తైవ;

ఏవం 'నహిమే జీవితేనార్థో నైవార్థైర్నచ భూషణైః' ౨ ఇత్యాది సీతావచనే,

భగవద్భాగవతకించిత్ కారానుపయుక్త దేహధారణాదీనాం నైరర్థక్యేన త్యాజ్యతోక్త్యా తద్బలేనాపి మన్త్రిరత్నోక్త ప్రార్థనయోః కేవలపరార్థతా బుద్ధిపూర్వకత్వ సిద్ధేరవ్యాహతత్వాచ్చ:

'నను! "నహిమేజీవితేనార్థః' ౨ ఇత్యాది వచనే, 'వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే వినా రామం మహారథమ్' ౨ ఇత్యుత్తరార్ధేన పతి విశ్లిష్ట రాక్షసీ మధ్య జీవనస్య దుఃఖ రూపతయా

తాదృశజీవనాదేరేవ త్యాజ్యత్వ ప్రతీత్యా తద్వచనస్య నిరుక్తార్థ పరత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి చేన్న;

ఆపజ్ఞాత విరోధితయా ప్రబలేన పూర్వార్ధేన జీవితాదీనాం స్వార్థతా సామాన్యస్యకణ్ఠతః నిషిద్ధత్వాత్:

జీవితాది స్వార్థతా రాహిత్య ప్రమాణ ప్రసిద్ధిపరేణ 'హి' శబ్దేనమూలమన్త్ర మన్త్రిరత్నాదిగత నమశ్శబ్దాదిరూప ప్రబలప్రమాణ ప్రసిద్ధి ప్రతిపాదనాచ్చ;

జీవితాదీనాంస్వార్థతా సామాన్యాభావస్య సుప్రతిష్ఠితత్వేన, తదుత్తరార్ధేన తత్సంకోచాయోగాత్:

ఉత్తరార్ధస్య పూర్వార్ధోక్త జీవితాదిస్వార్థతా సామాన్యాభావస్య ఉపపాదకతయైవ సార్థక్యే సంభవతి,

మీ —తద్బాధకత్వాయోగాచ్చ:

స్వార్థత్వంహినామస్వేచ్ఛా విషయత్వమ్;

తచ్చద్వివిధమ్:—

'స్వాతిశయ-తత్-ప్రయోజకత్వాది జ్ఞానాధీన ఇచ్ఛావిషయత్వమ్;

పరాతిశయ-తత్-ప్రయోజకత్వాది జ్ఞానాధీన ఇచ్ఛావిషయత్వంచ' ఇతి:

తత్ర ప్రథమః స్వార్థత్వాభావః,

భగవదనన్యార్హ శేషత్వపారతన్త్ర్యాది ప్రతిపాదక బహుప్రమాణ ప్రసిద్ధః;

తత్-ప్రసిద్ధిశ్చాత్ర 'హి' శబ్దేనసంగృహీతః:

ద్వితీయః స్వార్థత్వాభావశ్చ,

అత్రభగవద్భాగవతసాన్నిధ్యాభావరూప ఉపపత్తిసిద్ధః:

సాప్యుపపత్తిః, 'హి' శబ్దాన్తర్గతైవ:

ఉపపత్త్యన్విత ప్రసిద్ధేరపి ప్రసిద్ధిత్వేనరూపేణ 'హి' శబ్దద్యోత్యత్వాత్:

తథాచ ఉత్తరార్ధేన,

తాదృశద్వితీయస్వార్థత్వాభావ ఉపపాదక ఉపపత్తిరేవ ప్రతిపాద్యతే:—

తత్ర:—'వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే' ౨ ఇత్యనేన, భాగవత కించిత్ కారోపయుక్తతత్-సన్నిధాన విరహో వివక్షితః;

'వినా రామం మహారథమ్' ౨ ఇత్యనేన, భగవత్ కించిత్ కారోపయుక్తతత్-సాన్నిధ్యాభావః ప్రతిపాదితః;

నచ 'రాక్షసీగణస్య త్రిజటాభిమాన నిష్ఠత్వేన చరమపర్వనిష్ఠ భాగవతసమవాయాత్మకత్వేన భాగవతసాన్నిధ్యాభావోక్తిః బాధితా' ఇతివాచ్యమ్;

తథాసతి, రాక్షసీ చిత్రవధోద్యుక్తస్యమారుతేః స్వరూపనాశ ప్రసఙ్గాత్:

---

౧ పు ౫౪౧, ౧౫ నోట్సు. ౨॥

మీ.— తత్-ప్రవృత్తేరజ్ఞానకృతత్వాన్న దోషః' ఇతి చేన్న;

శింశుపావృక్షాగ్రే స్థిత్వా త్రిజటోపదేశాదికమ్ అధ్యక్షితవతః తత్-జ్ఞానాసంభవాత్;

మారుత్యజ్ఞానవిషయే భవాదృశానామభిజ్ఞానాయోగాచ్చ;

'మైథిలీకర్తృకరాక్షసీరక్షణరూపకార్యబలాదేవ తత్తథాత్వం జ్ఞాయతే' ఇతి చేన్న;

తద్రక్షణానన్తరమ్, రాక్షసీజనపాదనిపాతాదినా స్వాపరాధక్షమాపణాదర్శనేన తద్రక్షణస్య రాక్షసీజనభాగవతత్వే కల్పకత్వోక్త్యయోగాత్;

తాదృశరాక్షసీజనవైధవ్యకారిణః భగవతశ్చ అసమీక్ష్యకారిత్వప్రసఙ్గాత్;

రాక్షసీనాం, 'న సంశయోఽస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్।

తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి' ౧ ఇత్యాద్యుక్త అప్రతిహతశక్తిక చరమోపాయనిష్ఠత్వే,

సీతాకర్తృకతద్రక్షణస్య, 'లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీకృతా' ౨ ఇతి జనన్యాధికారిరక్షక భగవద్గోష్ఠీలఘూకృతిహేతుత్వోక్త్యయోగాత్;

'త్రయైవార్ద్రాపరాధాః' ౩ ఇతి ఆర్ద్రాపరాధాసు వృత్త్యయోగాచ్చ;

నహి చరమపర్వనిష్ఠానాం బుద్ధిపూర్వకాపరాధానువృత్తిస్సంభవతి?;

నచైవమపి 'త్రిజటాయా భాగవతత్వస్య అక్షతత్వేన, తత్-సన్నిహితాయాం సీతాయాః భాగవతాసన్నిధానోక్తిర్బాధితా' ఇతి వాచ్యమ్;

తదితరరాక్షసీకర్తృకప్రతిరోధబలేనైవ తత్-సన్నిధానస్యాప్యకార్యకారితాయాః 'వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే' ౪ ఇత్యనేన వివక్షితత్వాత్;

నహి ఏకాక్షీ వికర్తనాదయః సీతాయాః త్రిజటయా సహ, 'బోధయన్త్య పరస్పరమ్' ౫ ఇత్యాదిరీత్యా, వృత్తకీర్తనాదికం వా సహన్తే?;

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ సీ. ౧౦-౭.

మీ.— తస్మాత్ అస్య శ్లోకస్య అయమేవార్థః:—

"'మత్సంబన్ధి జీవితార్థభూషణాది జన్యమ్ 'అర్థ' శబ్దప్రతిపాద్య ఇచ్ఛావిషయసామాన్యం నాస్త్యేవ" ఇతి పూర్వార్ధే ప్రతిజ్ఞాతస్య అర్థస్య, "హి" శబ్దేన ప్రమాణప్రసిద్ధా హేతుస్సంగృహీతా;

జీవితాదీనాం స్వార్థజననస్వరూపయోగ్యతాభావః,

పరార్థజననసామగ్ర్యన్తరాభావశ్చ;

తత్ర పూర్వహేతోస్స్వం ప్రతిపన్నత్వేన ఉపపాదననిరపేక్షత్వాత్ ఇతరహేతుమాత్రమ్ ఉత్తరార్ధేన ఉపపద్యతే;

తత్ర 'రాక్షసీమధ్యే' ౪ ఇత్యనేన,

భాగవతసమవధానాభావః,

సమవహితభాగవతకించిత్కారప్రతిబన్ధకసమవధానం చ, అభిప్రేతమ్' ఇతి;

'నను! నిరుక్తశ్లోకే, పతివిశ్లిష్టశత్రుమధ్యవాసదశాయాం జీవితాదీనాం స్వార్థతానిషేధస్వారస్యాత్,

తదన్యదశాయాం తేషాం స్వార్థత్వం ప్రతీయతే!' ఇతి చేన్న;

అర్థసామాన్యస్యైవ అత్ర ప్రతిషేధాత్;

నహ్యత్ర, 'మజ్జీవితేన మదర్థో నాస్తి' ఇత్యాదిరూపేణ ప్రతిషేధశ్శ్రూయతే?;

కింతు, 'మే జీవితేనార్థో నాస్తి' ౪ ఇత్యాదినా అర్థసామాన్యమేవ ప్రతిషిధ్యతే;

'మే' ఇత్యస్య షష్ఠ్యన్త అస్మత్-శబ్దస్య, జీవితాదిశబ్దైరేవాన్వయాత్;

తథాచ, పతివిశ్లిష్టశత్రుమధ్యవాసదశాయాం స్వజీవితాదిజన్య ప్రయోజనసామాన్య నిషేధాత్,

తదన్యదశాయాం ప్రయోజనసామాన్యమేవ సిధ్యతి;

నతు స్వప్రయోజనమ్;

నచ, 'ప్రయోజనసామాన్యసిద్ధావసత్యాం స్వాపేక్షయైవ ప్రయోజనత్వస్య వక్తవ్యత్వేన తస్య స్వప్రయోజనత్వసిద్ధిస్స్యాదేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

"సీతయాపతివిశ్లేషదశాయాంజీవితాదిభిః| అర్థాభావస్యచోక్తత్వాత్ తదన్యత్రప్రతీయతే॥ స్వార్థత్వమ్" ఇతిచేన్న; అత్రాఽర్థసామాన్యంనిషిధ్యతే,

ప్రకృతే 'అర్థ' శబ్దోక్తస్య ప్రయోజనత్వస్య "'అర్థ్యతే' ఇతి అర్థః' ఇతి వ్యుత్పత్త్యా ప్రార్థనా విషయత్వమాత్ర రూపత్వేన పూర్వోక్తరీత్యా కేవలపరార్థేషి స్వాపేక్షయా ప్రార్థనీయత్వసత్త్వేన అనుపపత్త్యభావాత్:

నచైవమపి, 'ప్రతిబన్ధకనివృత్తి పూర్వకపతి సంశ్లేషదశాయాం ప్రయోజనసామాన్య సద్భావసిద్ధ్యాస్వ ప్రయోజనస్యాపి సిద్ధిసంభవాత్ తన్నిషేధః ప్రకృతే న సిధ్యత్యేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

'నహిమేజీవితేనార్థః' ౧ ఇత్యత్ర 'హి' శబ్దేన మూలమన్త్ర మన్త్రరత్నాది నమశ్శబ్దాదిరూప ప్రమాణప్రసిద్ధి ప్రతిపాదనేన తత్-బలేనైవస్వ ప్రయోజన సామాన్య నిషేధసిద్ధేః:

నచైవమపి, 'అస్య వచనస్యప్రోషిత భర్తృక స్త్రీధర్మమాత్ర పరత్వేన ప్రకృతార్థా ప్రామాణ్యందుర్వారమ్' ఇతి శఙ్క్యమ్;

'లంకారుద్ధ విదేహరాజతనయా న్యాయేనలాలప్యతే' ౨ ఇతి సంకల్పసూర్యోదయరీత్యా పరిశుద్ధాత్మస్వరూపస్య వైదేహీసధర్మతయా తస్య వచనస్య ప్రకృతార్థ ప్రామాణ్యోపపత్తేః:

శ్రీద్రావిడ సామచతుర్థశతక అష్టమదశకే భగవతాపరాఙ్కుశ మునినా 'మణిమానైమమైవిలమే' ౩ ఇత్యాదినా ఏతద్వచనార్థస్య పరిశుద్ధాత్మ స్వరూపనిష్ఠతాయాః ప్రకాశితత్వాచ్చ:

ఏతేన, 'నిరుక్తవచనే జీవాత్మసత్తానైరర్థక్య అకథనేన జీవాత్మస్వరూపస్య స్వార్థత్వమ్ అస్తి' ఇతి శఙ్కాపరాస్తా:

అత్రదశమగాథాయామ్, 'ఉయిరినాల్ కుమైవిలమే' ఇతి జీవాత్మసత్తానైరర్థక్యస్యాపిప్రతిపాదితత్వాత్:

కించ 'నదేహంనప్రాణాన్' ౪ ఇత్యాదిశ్లోకే శ్రీమద్యామున మునిభిః స్వార్థసామాన్యస్య కేవలపారార్థ్యలక్షణ స్వస్వరూపవిరోధిత్వేన అసహ్యతాభిధాన పూర్వకంతన్నివృత్తి ప్రార్థనేన, తద్బలాదపి వతణస్థలే అహంకారాది సామాన్యాభావసిద్ధ్యా అహంకారవిషయ ప్రావణ్యమూః న్యాసోపాసనాదినిష్ఠా సాధారణ్యేన స్వరూపనాశకత్వమ్ ఉపపద్యత ఏవ:

'నను ! "నదేహమ్" ౫ ఇత్యాదిశ్లోకే భగవచ్ఛేషత్వానుపయుక్తానామేవ, నివృత్తిప్రార్థనా;

తదుపయుక్తానాం స్వార్థానామనిషేధః ప్రతీయతే' ఇతిచేన్న;

'పరగతాతి శయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపం, సశేషః' ౬ ఇతి శేషత్వస్య అన్యాతిశయాధానవ్యవచ్ఛేదక అవధారణ ఘటితతయా స్వార్థతాయాస్తద్విరుద్ధత్వేన, స్వార్థతయా ఉపదీయమానానాం భగవచ్ఛేషత్వోప యుక్తత్వ సంభవాదేవతేషామ్ అన్తర్భావాభావేన నిషేధసిద్ధేః.

నచ యజమానాదిగతయాగాది శేషత్వస్య ఆకారాన్తరేణస్వశేషత్వసహితయా తన్న్యాయేన భగవచ్ఛేషత్వస్యాపి స్వశేషత్వావిరోధశ్శఙ్క్యః;

యాగస్థలే యాగార్థతారహిత రూపాన్తరసత్త్వేనతేన రూపేణ స్వశేషత్వ సంభవేపి భగవచ్ఛేషత్వస్య కేవలాన్వయితయా తద్రహిత రూపాన్తరాభావేన తదనుపపత్తేః:

ప్రణవేమధ్యమాక్షరేణ అనన్యార్హత్వోక్త్యానమఃపదే తద్వివరణాచ్చ,

భగవచ్ఛేషభూతానాం ప్రకారాన్తరేణస్వ శేషత్వశఙ్కాయా అపి విశిష్య నిషిద్ధత్వేన ప్రకృతే యాగ యజమానాది న్యాయానవతారాచ్చ:

నచ ఉకారనమః పదయోః ప్రత్యక్షవిరోధాత్ దౌర్బల్యమ్;

ఆత్మస్వరూపస్య అతీన్ద్రియత్వేన తద్విషయే శాస్త్రస్యైవ ప్రాబల్యాత్:

అత ఏవ లోకదృష్టాన్యశేషతా సామాన్యస్య కర్మోపాధికతాయాః కల్పనీయత్వాచ్చ:

ఏతేన దేవతాన్తరశేషత్వాది గ్రాహక శాస్త్ర విరోధోపి ప్రత్యుక్తః:

ప్రబల ప్రమాణభూత ప్రణవ నమఃపదాద్యనురోధేనైవ తేషామపినేయత్వాత్:

అత ఏవచ 'స్వార్థానుభవాది సాధనవిధాయక శాస్త్రబలాదేవ ప్రణవనమః పదాదిసంకోచః కింనస్యాత్ !' ఇతి శఙ్కాపిపరాస్తా;

ప్రణవ మన్త్రశేషాదీనాం సర్వవేదమూలత్వేన ప్రబలతయా తద్వివరణభూతానాం వేదాదీనాం తదనురోధేననేయత్వాత్;

౧॥ ౨॥ సంకల్పసూర్యోదయే, ౩॥ తి. వా. ౪-౯-౨. ౪॥ తి. వా. ౪-౮-౧౧. ౫॥ పు. ౫౩౫, ౧౯ నోట్టు.

19-7-1900.

స్త్రీభర్తృకరత్వేనతస్యాప్రామాణ్యముచ్యతే।" ఇత్యేవం నైవవక్తవ్యం; విశుద్ధాత్మస్వరూపిణః॥ సీతాసామ్యస్య వేదాన్తాచార్యైః కణ్ఠోక్తితస్స్ఫుటమ్।

మీ — శ్రుతిస్వారస్య విరుద్ధస్మృతీనామివ ప్రణవస్వారస్య విరుద్ధార్థే వేదానాం తాత్పర్యాయోగాత్:

తస్మాత్ స్వార్థతాయా భగవచ్ఛేషత్వ విరుద్ధతయా దేహాది మోక్షపర్యన్తస్వార్థ సామాన్యస్య భగవచ్ఛేషత్వ బహిర్భావ [౫ సిద్ధిః దుర్వారైవ:

'నను! లోకే, సార్వభౌమ శుకక్షీరాస్వాదన యథేచ్ఛా విహరణాదీనాం శుకబుద్ధ్యాస్వార్థానా మేవసతాం సార్వభౌమగతా నన్దాద్యతిశయా ధాయకత్వ వత్ 'జక్షన్ క్రీడన్ రమమాణ స్త్రీభిర్యానైర్వా' * ఇత్యాది ముక్త వ్యాపారాణాం స్వార్థత్వే స్యపి పరార్థత్వమ్ ఉపపద్యతే' ఇతి చేన్నైవమ్;

యాగయజమానయోరివ సార్వభౌమశుకయోరపి శేషశేషి భావస్య అన్య శేషత్వసహత్వేన తత్తథాత్వ సంభవేపి,

చేతనేశ్వరయో శ్శేష శేషిభావస్య అనన్యార్హతా విశిష్టత్వేన ప్రకృతే తదయోగాత్: [౧౫

అత ఏవహి, ప్రకృతే కేవలం 'శేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యనుక్త్వా 'తవశేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యేవ ఉచ్యతే!:

అనన్యార్హతా వైశిష్ట్యమేవహి ఇతరశేషత్వాపేక్షయా భగవచ్ఛేషత్వస్యవ్యావృత్తిః:

నచైవం 'స్వస్వరూపాదీనాం స్వాపేక్షయాప్య నన్యరూపతాయా అవర్జనీయత్వేన భగవచ్ఛేషత్వా భావః ప్రసజ్యతే' ఇతి వాచ్యమ్;

శేషలక్షణఘటకస్య అతిశయస్య స్వత (:) ఇచ్ఛావిషయత్వ రూపేణైవ వివిక్షతయా స్వాపేక్షయా తాదృశాతిశయస్యైవ శేషత్వ లక్షణఘటక ఏవకారవ్యుదాసనీయతయా విరోధాభావాత్:

నహ్యనుషఙ్గిక స్వస్వరూపాద్యా నన్దానామ్ ఉద్దేశ్యత్వ [౨౫ లక్షణమ్ ఇచ్ఛావిషయత్వమ్ అస్తి!:

యేనతేషాం ప్రధానగతోద్దేశ్యతాలక్షణం స్వత (:) ఇచ్ఛావిషయత్వం సంభావ్యేత:

నచ, 'ఏవంసతి, లీలావిభూతేర్భగవచ్ఛేషత్వాభావ ప్రసఙ్గః! సర్వేషాం బద్ధానాం స్వాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదాన సత్త్వాత్'; ఇతి వాచ్యమ్;

మీ. — లీలారసరూప భగవద్గతాతిశయస్య స్వస్వరూప విరుద్ధధర్మ స్వమైశ్యనిష్పాద్యత్వేన తత్రస్వాతిశయాధా నస్య పరాతిశయాధానార్థత్వేన విరోధాభావాత్: [౫

అత ఏవహి, 'పుంసాంకర్మవధూవిడంబి వపుషాధూర్తాని తాయా సయుజ' ౨ ఇత్యాదికమ్ అనుకృహీతమ్!:

నచస్వార్థానుభవాదీనామపి ఏవమేవ భగవదతిశయాధానార్థకస్య సంభవాత్ భగవచ్ఛేషత్వా బహిర్భావస్సఙ్గచ్ఛతే;

తథాసతి, అవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతీనామపి ప్రకృత [౧౦ భగవచ్ఛేషత్వ విభవ బహిర్భావాభావ ప్రసఙ్గాత్:

నచ "'శేషత్వ విభవాద్బహిర్భూతమ్" ౧ ఇత్యత్ర అసంకోచ పరేణ "విభవ" ౧ శబ్దేనశేషత్వ విరుద్ధధర్మాన్వయలక్షణ స్వరూప సంకోచ సామాన్యనివృత్త్యుక్త్యా లీలారసహేతు భూతానామ్ అవిద్యాదీనాం తదభావేన ప్రకృతశేషత్వ విభవ బహిర్భావ (:) ఉపపద్యత ఏవ' ఇతి వాచ్యమ్;

తుల్యన్యాయేన స్వార్థానుభవాదీనామపి తద్బహిర్భావ సిద్ధేః నిష్ప్రత్యూహత్వాత్:

తేషామపి స్వార్థత్వ లక్షణస్వరూప విరుద్ధధర్మాన్వయాత్మక సంకోచ సహకృతత్వా విశేషాత్: [౨౦

నచ ఏవంసతి స్వార్థానుభవాదీనాం మోక్షాన్తర్భావా సిద్ధి ప్రసఙ్గః;

ప్రకృతి సంబన్ధనివృత్తిమాత్ర స్యైవముక్తి శబ్దార్థత్వేన విరోధాభావాత్:

'స్వాభావిక పరమాత్మానుభవమేవ మోక్షమాచక్షతే' ౩ [౨౫ ఇతి భాష్యంతు, పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షమాత్ర విషయమ్:

నతుమోక్షసామాన్య విషయమ్:

అత ఏవహి, 'త్వంన్యఞ్చద్భి రుదఞ్చద్భిః కర్మసూత్రోపపాదితైః॥

హరే! విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివజన్తుభిః॥' ౪

ఇత్యత్రస్వయత్న జనిత ఉదఞ్చనాత్మక ముక్త్యన్తరాణాం భగవల్లీలారసాధాయకత్వ వచనమ్ ఉపపద్యతే!:

౧॥ పు. ౩౩౫, ౧వ నోట్సు.

౨॥ ౩॥ ౪॥

«శేషత్వానుపయుక్తానామనివృత్తి ప్రార్థనోక్తితః| ఉక్తశేషత్వేన యుక్తానాందుర్వారా సాధుతా'' ఇతి॥ పరోక్త్యా_ఞ్జ్ఞాధ్యాయకంహిశేషత్వింతదు

మీ.—తస్మాత్, న్యాసోపాసనాదిజన్య జఘన్యమోక్షస్తత్ర స్వార్థానుభవాదీనాం లీలావిభూత్యన్తర్గత స్వర్గాద్యనుభవాదివత్ స్వార్థతా లక్షణ స్వరూపవిరుద్ధ ధర్మాన్వయితా విశేషాత్,

తేషాం ప్రకృతిశేషత్వ విభవ బహిర్భావ(ః) ఉపపద్యత ఏవ;

తథాచ, «తవశేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్'[౧] ఇత్యస్యాయమర్థః:

«తవ'[౧] ఇత్యనేనయాగయజమానాది సాధారణ శేష శేషిభావ వ్యావర్తనేన స్వార్హత్వంబోధ్యతే;

«శేషత్వ'[౧] శబ్దేన, తత్ఫలోపధానరూపా శేషవృత్తిర్వివక్షితా;

'విభవ'[౧] శబ్దేన, శేషత్వవిరుద్ధధర్మాన్వయ లక్షణసంకోచ రాహిత్యమ్ అభిప్రేతమ్;

ఇత్థంచ, అనన్యార్హత్వ విశిష్టస్య అసంకుచితం ఫలోపధానమ్, «తవశేషత్వవిభవాత్'[౧] ఇత్యనేనోక్తం భవతి;

«శేషత్వవిభవాద్బహిర్భూతమ్'[౧] ఇత్యనేన, తాదాత్మ్య-స్వాభావ ప్రయోజకాభావ ప్రతియోగితానవచ్ఛేదక ధర్మానవచ్ఛిన్నత్వ-విత వత్వంతర సంబన్ధేన శేషత్వ విభవ విశిష్టాన్యతమత్వమ్ అభిప్రేతమ్;

ఏవంచ స్వాగ్నిదేహ ప్రభృతి 'నాన్యత్ కిమపి' ఇత్యుక్తస్వార్థానుభవ తైజస్కర్యపర్యన్తానాం సర్వేషాం భగవచ్ఛేషత్వ విభవతాదాత్మ్యాభావాత్,

భగవచ్ఛేషత్వ విభవాభావ ప్రయోజక అభావ ప్రతియోగితావచ్ఛేదక స్వార్థత్వాద్యవచ్ఛిన్నత్వేన తదనవచ్ఛిన్నత్వాభావాచ్చ,

నిరుక్తాన్యతరసంబన్ధేన శేషత్వవిభవ విశిష్టాన్యతయా భగవచ్ఛేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతత్వేనతన్నివృత్తిప్రార్థనా శరణ్యస్య ఏకస్య అహంకారవిషయ ప్రావణ్య గన్ధరాహిత్య స్వార్థానుభవాది ఫలక సాధనాన్తరాణామ్ అహంకారవిషయ ప్రావణ్యాభ్యాం స్వస్వరూప నాశకత్వంచ 'నదేహమ్'[౧] ఇత్యాదిపరమాచార్యసూక్తి బలాత్ సిధ్యత్యేవ:

ఏవం ద్రావిడసామ ద్వితీయశతక నవమదశక ప్రథమగాథాయామ్, «ఎమ్మా వీట్టుత్తిఱముమ్ శెప్పమ్'[౨] ఇతి, పరపురుషార్థలక్షణ మోక్షేపి స్వార్థతాబుద్ధేః,

తున్నిరత్నవమన పదఘటక విరోధిస్వరూపపర షష్ఠ్యన్తమకారార్థ

మీ.—న్తర్గతత్వేన అత్యన్త పరిహరణీయతాయా భగవతా పరాంకుశమునినైవ ప్రదర్శితతయా,

తద్బలేనాపివరణే అహంకార మమకారగన్ధాభావః,

స్వార్థానుభవాది ఫలక ఉపాసనన్యాసాదీనామ్ అహంకారాద్యన్వయశ్చ, సిధ్యత్యేవ:

'నను! ''ఎమ్మావీట్టు-త్తిఱముమ్'[౨] ఇత్యాదౌ,

'వీడు'—మోక్షః;

'మావీడు'—మహామోక్షః

'ఎమ్మావీడు'[౨]—సర్వథా మహామోక్షః'' ఇతి మోక్ష విశేషణానాం వ్యావర్త్య సంభవేన, కేవలమోక్షస్వరూప శిక్షణమాత్రతాయా అవశ్య వక్తవ్యతయా ''తిఱముమ్ శెప్పమ్''[౨] ఇత్యాదినా తాదృశ మోక్షగన్ధ ప్రసక్తత్యాగ పూర్వకదివ్య చరణారవిన్దప్రాప్తి ప్రార్థనస్యాపి మోక్షాన్తర్గత దివ్య విగ్రహానుభవ ప్రశంసాముఖేన మోక్ష స్వరూప శిక్షణార్థతాయా ఏవన్యాయ్యత్వాత్ తద్బలేన, మోక్షవిశేషాణాం అహంకార గర్భతయాత్యాజ్యత్వ సిద్ధివచనమ్ అప్రామాణికమ్' ఇతి చేన్నైవమ్;

మోక్షశబ్దేన త్రివర్గవ్యావృత్తేః మహామోక్షశబ్దేన సంకుచిత మోక్షరూపకైవల్యాది సాలోక్యవ్యావృత్తేః,

సర్వప్రకారమహత్త్వ వచనేన సర్వోత్కృష్ట సూరిదృశ్యస్థాన ప్రాప్తి లక్షణ సామీప్య సాయుజ్యయోః ప్రతీత్యా సారూప్యాదిమాత్ర లక్షణ మోక్షవ్యావృత్తేశ్చ స్వరసతః ప్రతీత్యా విశేషణానాం వ్యావర్తకతాయా అక్షతత్వాత్:

నచ, ''లోకేషు విష్ణోర్నివసన్తి కేచిత్ సమీప మిచ్ఛన్తిచ కేచిదన్యే। అన్యేపిరూపంసదృశం భజన్తేసాయుజ్యమన్యే సతుమోక్ష ఉక్తః''[౩] ఇతి వచనే,

సాలోక్యాదీనాం త్రయాణాం ''లోకేషువిష్ణోః''[౩] ఇతిబహువచనాన్తలోకశబ్దేన ప్రాకృతలోకావచ్ఛిన్నత్వ సిద్ధేః,

''సతుమోక్ష ఉక్తః''[౩] ఇతిసాయుజ్యమాత్రస్య మోక్షశబ్దార్థోక్తేశ్చ,

సాయుజ్యవ్యతిరిక్తానాం ముక్తిత్వా సంభవాత్ తేషాంమోక్షశబ్దేనైవవ్యావృత్తిసిద్ధ్యా మహత్త్వాది విశేషణానామ్ అవ్యావర్తకత్వమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

బహువచనాన్త 'లోక'[౩] శబ్దస్య 'బ్రహ్మలోకాన్ గమయతి'[౪]

౧॥ శ్రీ. ౫౩౫, ౧౫ సూత్రమ్.

౨॥ తి. వా, ౨-౯-౧. ౩॥ ౪॥

ఉత, మోక్షత్వాద్యభావాచ్చ కైవల్యాదియథాతథా। విలక్షణమహామోక్షత్వాభావాదిదమత్రహి॥ సాధనాన్తరసంజాతం సాయుజ్యం త్యాజ్యతాం

మీ.—ఇత్యత్రైవ అప్రాకృతిలోకబాహుల్యపరతయా వా, 'అదితిః పాశాః' [౧] ఇతివత్, బహువచనస్య అవివక్షితార్థకతయా వా, శ్రీవైకుణ్ఠైకపరత్వసంభవతః, ప్రాకృతలోకపరత్వోక్తేర్నిర్మూలత్వాత్;

అనుగృహీతంచ 'పరంజైమినిః' [౨] ఇత్యాది భాష్యే:—

'అర్థస్య ఏకత్వే నిశ్చితే, బహువచనస్య "అదితిః పాశాః" [౧] ఇతివదుపపత్తేః

పరస్య బ్రహ్మణః పరిపూర్ణస్య సర్వగతస్య సత్యసంకల్పస్య స్వేచ్ఛాపరికల్పితాః స్వాసాధారణా (ః) అప్రాకృతాశ్చలోకాః సాత్యన్తాయనస్తి;

శ్రుతిస్మృతీతిహాసపురాణప్రామాణ్యాత్'॥ [౩] ఇతి;

మహానారాయణేవ శ్రీవైకుణ్ఠాన్తర్గతా (ః) బహవో విష్ణులోకా (ః) ముక్తప్రాప్యత్వేన ప్రకల్పితాః;

అథ "నతు మోక్షః" [౩] ఇత్యనేన సాయుజ్యమాత్రస్య ముక్తిత్వమ్ ఉచ్యతే' ఇత్యనుపపన్నమ్;

"మోక్షం సాలోక్య సామీప్యం సారూప్యం వాన కామయే।
ఇచ్ఛామ్యహం మహాభాగ! సాయుజ్యంతవ సువ్రత!॥" [౪]

ఇతి ఖిలయుగ్వచనే సాలోక్యాదీనాం మోక్షత్వకణ్ఠోక్త్యా తద్విరోధాత్;

"నతు మోక్షః" [౩] ఇత్యత్ర 'తు' కారేణ సాలోక్యాదిత్రయస్యైవ లక్షణ్యాభిధానాత్ సవిలక్షణో మోక్ష (ః) ... క్తః' ఇతి సాయుజ్యస్య విలక్షణమోక్షత్వేనైవ ఉక్తిప్రతీతే (ః) ... సాయుజ్యోత్కర్షమాత్రపరత్వేన సాలోక్యాద్య ముక్తిత్వపరత్వే ... యోగాచ్చ:

మీ —ఏవమ్:—

'ఎమ్మావీడు' [౫] ఇతి సర్వప్రకారమహత్త్వేన మోక్షవిశేషణస్య మోక్షాన్తరవ్యావర్తనార్థత్వాత్.

'ఒఴివిల్ కాలమ్' [౫] ఇత్యాదేరపి, దోషదుష్టమోక్షాన్తరవ్యావృత్తిపరత్వమేవ న్యాయ్యమ్;

తత్ర 'ఎమ్మావీడు' [౫] ఇతి సర్వప్రకారవిలక్షణమహామోక్షం సాయుజ్యమభిధాయ, తద్విషయే 'ఒఴివిల్ కాలమ్' [౫] ఇతి చేతనస్య ప్రతిగృహీతృత్వేన భగవతో దాతృత్వేన చ ప్రసంగాత్ తాదృశం ప్రతిషిద్ధతయా చేతనయత్న ఫలత్వేన 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' [౬] ఇతి న్యాయేన చేతన భోగ్యతయా భగవద్వియమానస్య న్యాసోపాసనజనిత సాయుజ్యవిశేషస్య స్వస్వరూపవిరుద్ధత్వం లభ్యతే;

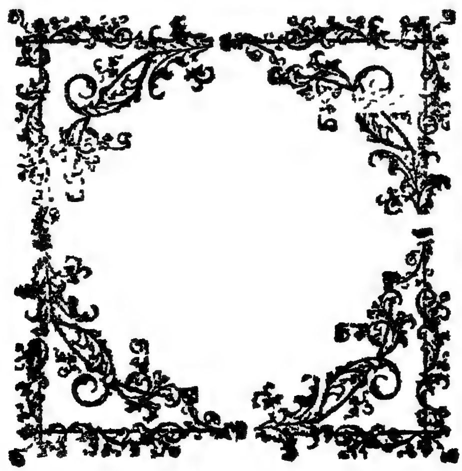
తథాచ:—

'యథా మోక్షత్వాభావాత్ త్రివర్గస్య త్యాజ్యత్వమ్,
యథా చ, మహామోక్షత్వాభావాత్ కైవల్యస్య త్యాజ్యత్వమ్,
యథా వా సర్వప్రకారవిలక్షణమహామోక్షత్వాభావాత్ సాలోక్య-సారూప్య-సామీప్యానాం త్యాజ్యత్వమ్,

తథైవ స్వరూపానురూప సర్వప్రకారవిలక్షణమహామోక్షత్వాభావాత్ సాధనాన్తరజనిత సాయుజ్యమోక్షస్యాపి త్యాజ్యత్వముచితమేవ' ఇత్యుక్తం భవతి.

[కున్నత్తూర్-ఐయంగార్-తిరువడిగళే శరణమ్]
గ్రన్థోయమేతావానేవాలాభి.

౧॥
౨॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౪, పా. ౩, అధి ౧౧, శ్రీభా. పు. ౭౭౦.
౩॥
౪॥ జితన్తా. ౩, ౩౪-౩౫.
౫॥ పు. ౭౪౯, పూర్వ నోట్సు.
౬॥

మూ.—౧౮౩. ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్ విషస్పర్శమ్ పోలే;

అనుకూలవిషయస్పర్శమ్ విషమిశ్రభోజనమ్ పోలే.

వ్యా.—౧౮౩. అఙ్గ అహంకారత్తిన్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్దార్ కీళ్;

అనన్తరమ్ విషయఙ్గళిన్-కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ప్రతికూలవిషయ) మావదు, లోకవిరుద్ధముమాయ్, నరకహేతువుమాయ్, ఇరుక్కుమవై నిషిద్ధవిషయమ్;

తత్-స్పర్శత్తై (విషస్పర్శమ్ పోలే) ఎన్గిఱదు, ప్రాణబాధకత్వేన ప్రసిద్ధమాన్దైయాలే ప్రాతికూల్యమ్ తోన్ఱ నిన్ఱు, ప్రాణనైముడిక్కుమ్ విషస్పర్శమ్ పోలే,

శాస్త్రనిషిద్ధతయా ప్రసిద్ధమాన్దైయాలే, "ప్రతికూలమ్" ఎన్ఱే, తోన్ఱియిరున్దు స్వరూపనాశత్తై ప్పణ్ణుగైయాలే.

(అనుకూలవిషయ) మావదు,

లోకవిరుద్ధముమన్ఱిక్కే, నరకహేతువుమన్ఱిక్కే విశిష్టవేషానుకూలమాయిరుక్కుమవై విహితవిషయమ్;

తత్-స్పర్శత్తై (విషమిశ్ర భోజనమ్ పోలే) ఎన్గిఱదు, విషమిశ్రాన్న భోజనమ్, అఱియాదవనుక్కు "అనుకూలమ్" ఎన్ఱే, తోన్ఱియిరున్దు అవన్-ప్రాణనై ముడిక్కు విడుమాపోలే,

---

అ.—౧౮౩. ఉత్తరవాక్య సఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అఙ్గ అహంకారత్తిన్) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.—

"[శ్రీ.] (అహంకారగ్రైయుమ్, విషయఙ్గళ్గ్రైయుమ్) ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్త క్రమత్తిలే ప్రథమమ్ అహంకార క్రౌర్యత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అనన్తరమ్ విషయఙ్గళినుడైయ క్రౌర్యత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"అత్తిలుమ్, 'అనర్థాతిశయ హేతుత్వత్తైప్పఱ్ఱి త్యాగత్తిల్ ప్రవృత్తిరుణ్డాగైక్కాగ ప్రతికూలవిషయ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రథమత్తిలే ప్రతిపాదనమ్ ' ఎన్నుమ్ అర్థసిద్ధత్వాదనుక్తమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"ప్రతికూలత్తిలే ప్రతికూలత్వమ్ స్వసంబన్ధికమాన్దైయాలే సంబన్ధినై నిర్దేశియామైయాలే న్యూనత్వముమ్, విషయత్తుక్కు సుఖజనకత్వేన అనుకూలత్వముమ్, ప్రత్యక్షసిద్ధమాయిరుక్క, దుఃఖజనకత్వరూప ప్రతికూలత్వముమ్ తద్విరుద్ధమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రతికూలవిషయ మావదు) ఇత్యాది.

"అవిశేషేణ స్వపరసాధారణ ప్రాతికూల్య వివక్షైయాలే విశిష్య ప్రతిసంబన్ధ్యనుపాదానమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోక) ఇత్యాది.

"(ప్రతికూల) శబ్దత్తాలే బలవద్వేష విషయత్వార్హత్వమ్ వివక్షితమ్;

అ.—అత్తిల్, సాంకర్య ప్రసఙ్గాదికళాలే శరీరత్తుక్కుమ్ నరకహేతుత్వేన తనక్కుమ్ నిషిద్ధవిషయమ్ బలవద్ద్వేష విషయత్వార్హత్వమ్" ఎన్గిఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోకవిరుద్ధముమాయ్) ఇత్యాది.

"లోకవిద్విష్టముమాయ్" ఎన్ఱపడి.

"వైరంవిరోధో విద్వేషః" ౧ ఎన్ఱుకొణ్డవర్తిఱే.

(నరక) ఇత్యాదినా ప్రత్యక్షవిరోధమ్ పరిహృతమ్:

"బాధకత్వేన ప్రమాణసిద్ధత్వేసతి బాధకత్వమ్ ఉపమానోపమేయసాధారణధర్మమ్' ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాణబాధకత్వేన) ఇత్యాది.

(స్వరూపనాశత్తై) ఎన్గిఱదు, "అనన్య భోగ్యత్వహానియై" ఎన్ఱపడి.

[అనుకూల] శబ్దవివక్షితమ్ (అనుకూలవిషయమావదు) ఇత్యాది.

"పూర్వోక్త ప్రతికూల భిన్నత్వేసతి, శరీరవిశిష్టత్వావచ్ఛిన్న ప్రతిసంబన్ధితాకరాగ విషయత్వార్హత్వమ్ అనుకూలత్వమ్" ఎన్ఱపడి.

"అతత్-జ్ఞనుక్కు అనుకూలత్వేన భాసమానత్వేసతి బాధకత్వమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణ ధర్మత్వేన మూలవివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱియాతవనుక్కు) ఇత్యాది,

వ్యా. — శాస్త్రవిహితతయా ప్రసిద్ధమాక్కైయాలే, అనుకూలమ్ పోలే తోన్ఱియిరుప్పదు ఆస్వాదిన్నుజైయ అనన్యభోగ్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయాలే.

“విషస్య విషయాణాం చ దూరమత్యన్తమన్తరమ్।

ఉపభుక్తంవిషం హన్తి విషయాః స్మరణాదపి॥” ౧

ఎన్ఱు, భుజిక్కవుమ్ వేణ్డా; స్మరణమాత్రత్తాలుమ్ ముడిక్కైయాలే, “విషత్తిఱ్-కాట్టిల్ విషయమ్ అతిక్రూరమ్” ఎన్నానిఱ్-కిఱార్.

అ.—విషయఙ్గళుక్కు విషసామ్యప్రదర్శనార్థమ్ విషాపేక్షయా ఆధిక్యత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ ప్రమాణత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (“విషస్య” ౧) ఇత్యాది.

“అత్యన్తం దూరమన్తరమ్” ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(అన్తరమ్)=భేదమ్.

అతావదు, “క్రౌర్యరూపవైలక్షణ్యమ్” ఎన్ఱపడి.

(“అత్యన్తందూరమ్” ౧) ఎన్ఱదు, “అతిశయితతమమ్” ఎన్ఱపడి.

(“విషయాః” ౧) ఎన్ఱవిదు సామాన్యేన విహితనిషిద్ధద్వయపరమ్.

“ఘ్నన్తి” ఎన్ఱు విపరిణామమ్ పణ్ణిక్కొళ్వదు.

(“అపి” ౧) శబ్దమ్, ఏవకారార్థమ్.

“స్మరణాదేవఘ్నన్తి” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ భుజిక్కైయై వ్యావర్తిక్కిఱదు.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భుజిక్కవుమ్) ఇత్యాది.

అన్యత్ర స్మరణమాత్రత్తుక్కు బాధకత్వవిరహా ప్రత్యక్షమూలకవిరోధత్తై (“అపి” ౧) శబ్దమ్ ద్యోతిక్కిఱతాయ్, “ఉపభుక్తం విషం హన్తి విషయాః స్మరణాదపి” ౧ ఎన్ఱు విభజ్య అమ్నానత్తాలే అవధారణమ్ అర్థికమాకవుమామ్.

ప్రథమపక్షత్తిలే విరోధమ్ ఆర్థికమ్.

౧౮౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(విపరీతజ్ఞానమ్)= భ్రాన్తిః.

మూ.౧—౮౫. అగ్నిజ్వాలైయై విఴుఙ్గి విడాయ్ కెడ నినైక్కుమాపోలేయుమ్,

ఆడుకిఱ పామ్బిన్-నిఴలిలే ఒదుఙ్గ నినైక్కుమాపోలేయుమ్,

విషయప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కై.

వ్యా.—౧౮౫. “ఇప్పడి వినాశకరమాన విషయఙ్గళిలే ప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కుమదు, విపరీతజ్ఞానకార్యమ్” ఎన్నుమత్తై ప్రమాణప్రసిద్ధదృష్టాన్తముఖేన అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అగ్నిజ్వాలైయై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావదు:—

“ఆస్వాద్యదహనజ్వాలాముదన్యాశమనం యథా।

తథా విషయసంసర్గాత్ సుఖచిన్తాశరీరిణః॥” ౨

ఎన్ఱుమ్,

“విషయాణాం తు సంసర్గాత్ యోఽభిభర్తి సుఖం నరః।

నృత్యతః ఫణినశ్ఛాయాం విశ్రమాయాశ్రయేత సః॥”

ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

తణ్ణీర్ క్కు విడాయ్ప్పట్టవన్ విపరీతజ్ఞానత్తాలే

అ.—ఇత్తాల్ “ప్రసఙ్గసఙ్గతి” ఎన్ఱు సూచితమ్.

“ఆస్వాద్య” ౨ ఇత్యాది ప్రథమపాత్ర శ్లోకత్తుక్కుమ్, మూలత్తిలే [అగ్నిజ్వాలైయై] ఇత్యాది ప్రథమవాక్యత్తుక్కుమ్, తన్త్రేణ అర్థమ్, (తణ్ణీర్క్కు) ఇత్యాది.

“వచనత్తిలుమ్ వాక్యత్తిలుమ్ ఉపమానభూతమాన వివానిశేష అర్థసిద్ధ” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విడాయ్ ప్పట్టవన్) ఎన్ఱదు.

“విపరీతజ్ఞానరూపత్వమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విపరీత) ఇత్యాది.

క్రమవిరోధ్యాకారయోగమ్ (తాప) ఇత్యాది.

అగ్నిజ్వాలాంయిత్రాక తస్తాశా వ్యర్థమిత్యతి॥ అత్యాశామహసరణాత్యాచ్ఛాయారీ స్పృశత్యశోవశః॥ విశ్రమాయయశేచ్ఛేత, విషయేచ్ఛాత

వ్యా.—తాపహేతువాన అగ్నిజ్వాలైయై విట్టుక్కి తకా-విడామ్‌తీర నిన్నైకుమా-మాప్పోలేయుమ్;

ఆదిత్యకిరణఙ్గళాలే అతిమాత్రతప్తనానవన్ అన్ద తాపత్తై ఆఱ్ఱుమైక్కాక, 'నిఴల్' ఎన్ఱు,అమాత్రత్తై కొణ్డు ఆగామ్య నర్థత్తై నిరూపియాత్తే, అత్యన్తకుపిత మాయ్ పడత్తైపరిత్తు నిన్ఱు,దుకిఱ పామ్బిన్-నిఴలిలే

అ.—భ్రమహేతు తిరలత్వ శుక్లత్వాది సాధారణధర్మ్మా-వివక్షైయాలే (జ్వాలా) శబ్దమ్

("ఉదన్యా" ౧) ఎన్ఱత్తు, "ఉదకేచ్ఛా" ఎన్ఱపడి.

"అశనాయోదన్యా ధనాయా బుభుక్షా పిపాసా గర్థేషు" ఎన్ఱు క్కాడవతికేఁ?

"("సుఖచిన్తా" ౧ ఎన్ఱు ఉపమేయానుగుణమా ("శమన" ౧) శబ్దమ్ శమనచిన్తాపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే [౧. (నిన్నైక్కుమాప్పోలే) ఎన్ఱత్తు

ద్వితీయశ్లోకవాక్యఙ్గళుక్కు అర్థమ్ (ఆదిత్య) ఇత్యాది.

"ఛాయాశ్రయణ లిఙ్గత్తాలే నిదాఘార్త అర్థసిద్ధి" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (అతిమాత్రతప్తనానవన్) ఎన్ఱత్తు.

("విశ్రమాయ" ౨) ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అన్ద-తాపత్తై ఇత్యాది.

"ఆగామ్యనర్థ నిరూపణాభావమూలక అపారజ్ఞానహేతుకప్రవృత్తి ఉభయానోపమేయ సాధారణధర్మమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిఴల్ ఎన్ఱు,అమాత్రత్తై) ఇత్యాది.

("స్పృశ్యతి" ౩) ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కుమ్, (అడుక్కిఱ) ఎన్ఱు,అవిత్తు [౨౫ క్కుమ్, అర్థమ్, (అత్యన్త) ఇత్యాది.

సర్పనత్తాల్ సిద్ధమ్ కోపమ్.

""వాక్యార్థయోస్సదృశయోరైక్యారోపో నిదర్శనా" ౪ ఎన్ఱు, యత్ తత్ శబ్దఙ్గళాలే సదృశవాక్యార్థ ద్వయత్తుక్కు ఐకత్వారోపమ్ నిదర్శనాలంకారమాన్నాలుమ్, వాచ్యసాదృశ్యత్వ-గమ్యసాదృశ్యత్వ-రూప అలంకారకత్వ్యన్వయ విభాగత్తిలే నిదర్శనాలంకారమ్ గమ్యసాదృశ్య ఇత్యన్తర్భూతమాకైయాలే సాదృశ్యమ్ గమ్యమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (ఒళుఙ్గ నిన్నైక్కుమాప్పోలేయుమ్) ఎన్ఱు, సాదృశ్యనిర్దేశమ్"

౧॥ ౨॥ అష్టా. ౭-౪-౩౪. ౩॥

౪॥ చన్ద్రాలోకే, శ్లో. ౪౯.

వ్యా.—ఒళుఙ్గ నిన్నైక్కుమాప్పోలేయుమ్, ఇప్పత్తొన్ఱు,

బాధకమాన విషయఙ్గళై సుఖావహమాక భ్రమిత్తు అవత్తిలే ప్రవణనాయ్ అవత్తై యనుభవిత్తు [౫ సుఖిక్క నిన్నైక్కుమతు" ఎన్ఱపడి.

౧౮౫. "విషయస్పర్శమ్ స్వరూపనాశకమ్;

విషయప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నిన్నైక్కుమిత్తు, విపరీతజ్ఞానకార్యమ్" ఎన్ఱు,అతే కీఴ్ చ్చొల్లినిన్ఱత్తు.

అ.—ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళిపస్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిన్నైక్కుమాప్పోలేయుమ్ ఇప్పత్తొన్ఱు) ఎన్ఱు.

శ్లోకఙ్గళిల్ ఉత్తరపూర్వార్థఙ్గళుక్కుమ్, మూలత్తిలే [విషయప్రవణనాయ్] ఇత్యాదిక్కుమ్, తన్త్రిణార్థమ్ (బాధకమాన) ఇత్యాది.

("విషయసంసర్గాత్") ౧ ("విషయాణాంతు సంసర్గాత్") ౩ [విషయప్రవణనాయ్] ఇత్యేదర్థమ్, (విషయఙ్గళై) ఇత్యాది. [౧౫ షిసిన్వన్తితి విషయాః;

"షిఞ్ బన్ధనే" ౫ ఎన్ఱు, బన్ధకత్వరూపయోగార్థఫలితం బాధకత్వమ్.

("సుఖచిన్తా" ౧) ఎన్ఱత్తు, "సుఖస్యచిన్తా" ఎన్ఱపడి.

"సమీపగమన మాత్రత్తిలే సర్పమ్ బాధిక్కుమాకైయాలే దృష్టాన్తత్తిలే ఆశ్రయణత్తుక్కు నివృత్తియిల్లామైయాలే, "విశ్రమాయాశ్రయేత" ౩ ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ "ఆశ్రయేత" ౩ ఎన్ఱు,అధాతువాలే ఆశ్రయణచిన్తై లక్షణయా ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఒళుఙ్గనిన్నైక్కుమ్) ఎన్ఱాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, 'సుఖమ్ నష్టమాక వివక్షిక్కప్పడామైయాలే "భుక్తి" ౩ ఎన్ఱు,అవిత్తు భరణచిన్తాపరమ్' ఎన్ఱుమభి [౨౫ ప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [సుఖిక్క నిన్నైక్క] ఎన్ఱత్తు" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళిపస్తి (సుఖిక్క నిన్నైక్కుమతు ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱత్తు.

౧౮౫.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (విషయస్పర్శమ్) ఇత్యాది.

౫॥ ధాతుపాఠే, స్వాదౌ, ఉ. స. అనిట్.

మూ.—౧౮౫. అళుణవానాముడియుమాప్పోలే, భగవదనుభవైక పరవాయ్, మృదుప్రకృతియాయ్, ఇరుకుక్కుమవర్ విషయదర్శనత్తాలే ముడియుమ్పడి.

వ్యా—“ఇవ్విషయస్పర్శమ్ వేణ్డా; [౫
భగవద్గుణఙ్గళిలే నైన్దిరుక్కుమవర్ ఇవఱ్ఱై కాణవే ముడియుమ్” ఎన్ఱిరుక్కార్ మేల్,
(అళుణమా) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
అతావతు:—
“‘అళుణమా’ ఎన్ఱ ఆ పక్షి అతిమధురమాన గాన శ్రవణత్తాలే నెఞ్జు నీర్ ప్పణ్డమాయ్ ఇళక్కినదశైయిలే అతి కఠినమాన పఱైయై అడిక్కక్కేట్టు ప్పట్టుక్కిడక్కుమా ప్పోలే యాయ్త్తు,

అ—“విపరీతం జ్ఞానంయేన తత్ (విపరీతజ్ఞానమ్)=భ్రాన్తిజ్ఞాన కారణమ్; తత్-కార్యమ్” ఎన్ఱపడి [౧౫
భ్రాన్తిజ భ్రాన్తియాక్రుమామ్.
ఉత్తరవాక్యసంగతి, (ఇవ్విషయస్పర్శమ్) ఇత్యాది.
ఇత్తాల్, “‘విషయసంయోగరూప విషయస్పర్శమ్ సామాన్యతో బాధకమ్’ ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్నతుక్కు ప్రకృతివిశేష విషయత్తిలే స్పర్శనైరపేక్ష్యేణ దర్శనమాత్రత్తుక్కు బాధకత్వమ్ శొల్లుకైయాలే ‘ఉత్సృష్టస్యాపవాదః క్రియతే’ ౧ ఎన్ఱపడియే, అపవాదసఙ్గతి” ఎన్ఱు సూచితమ్
“ఉపోద్ఘాతాపవాదాభ్యాం ప్రసంగానుప్రసంగతః। తత్తదా పగతత్వేన విచారాన్తరగున్నమేత్॥” ౨ ఎన్నక్కడవదిఱే?
మూలత్తిలే సాధారణధర్మమ్ అనుపాత్తమాకైయాలే [౨౫
అతైవివరిక్కిఱు, ఉపమానత్తిల్-పడిన్దు యిరుక్కుమ్కిఱార్, (అతిమధుర మాన) ఇత్యాది.
(నీర్ప్పణ్డమ్)=ద్రవద్రవ్యమ్.
(పఱై)=వాద్యమ్.
(పట్టుక్కిడక్కై)=ముడిన్దుక్కిడక్కై.

మూ—౧౮౬. “కాట్టిప్పడుత్తియోర్!” ౩ ఎన్నక్కడవదిఱే?

వ్యా—భగవదనుభవమ్ ఒన్ఱిలుమే నత్-పరనాయ్, తద్గుణరసత్తిలే నైన్దు, ఇతరవిషయఙ్గళిల్ పేక్కాట్టలుమ్ గాన్దుమ్పడి మృదు ప్రకృతియాయిరుక్కుమవర్ భగవదేక భోగత్వరూప స్వరూపనాశకఙ్గళాన విషయఙ్గళైక్కణ్డ మాత్రత్తిలే యెజ్గె ముడియుమ్ పడి” ఎన్నై,
౧౮౬.—ఇవ్వర్థత్తై ఆ ప్రవచనత్తాలే ఇశై [౧౦ విక్కిఱార్, (“కాట్టి”౩) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—“భగవదనుభవః ఏకః పరః ముఖ్యః యస్య” ఎన్ఱు విగ్రహత్తై యుట్కొణ్డు (భగవదనుభవమ్) ఇత్యాది.
“నైన్దునైన్దు” ౪ ఎన్ఱ, అవత్తై యుటక్కొణ్డు అనన్తర పదత్తిల తాత్పర్యమ్, (తద్గుణ) ఇత్యాది. [౧౫
మృదుత్వత్తై, (ఇతర విషయఙ్గళిల్-పేర్) ఇత్యాది.
(మాన్దుమ్పడి) ఎన్ఱత్తు “మంయఙ్గుమ్పడి” ఎన్ఱతామ్, “మాఱ్ఱికుక్కుమ్పడి” ఎన్ఱపడి.
(ప్రకృతి)=స్వభావమ్.
(ఎజ్గి)=దుఃఖిత్తు. [౨౦
“అత్ర అతిమధురవిషయ రసికత్వేసతి, తదనుభవకాలీనయా దృచ్ఛికక్రూరవిషయ సాక్షాత్కారాధీన వినాశవత్త్వమ్ ఉపమానో పమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్ఱు సూచితమ్
౧౮౬.—“‘ఇతు ఉల్లోకమ్’ ఎన్నుమ్ శక్కానిరాసార్థమ్ స్వానుభవసాక్షికత్వదర్శ సూక్తిరూప ప్రమాణోపాదానమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.
(ఇశైవిక్కై)=సంవదిప్పిక్కై.
ఉపాత్త ప్రమాణభఙ్గత్తుక్కు అపేక్షితాంశఙ్గళై చేమోడ అర్థమ్, (అతావతు) ఇత్యాది.
“అవ” ౩=ప్రాణ;
“మనత్తై” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౧౮౭. అజ్ఞనాన విషయప్రవణర్ కేవల నాస్తికనైప్పోలే;

వ్యా.—అశావతు:—

"అల్పరసజ్గళాయ్, అనేకవిధజ్గళా యిరుస్సుళ్ళ దుర్విషయజ్గళైకాట్టి అవత్ప్పోదు పొరున్దానపడియాయ్ అవత్తుక్కు ప్పాజ్గానసిలత్తిలే యిరుక్కైక్కు కీడాన పాపత్తై ప్పణ్ణినవస్సై ముడిక్క ప్పార్కిన్దాయో!" ఎన్నపడి.

౧౮౭.—ఏవం భూతవిషయదోషత్తై యఱియామైయాలే ఇతిలే ప్రవణనా మవనుక్కుమ్, ఇత్తైయఱిన్దువైత్తే ప్రవణనామవనుక్కుమ్, వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞనాన) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అ.—"తిన్కైక్క" ౧=దుఃఖిక్క,

"ఐవర్" ౧=పఞ్చేన్ద్రియజ్గళ్,

"కుమైక్కుమ్" ౧=బాధిక్కుమ్,

"అత్ ప్రిన్నుమ్" ౧=అల్పసుఖత్తై,

"పలకాట్టి" ౧=బహువిధమాకక్కాట్టి,

"పావిఎన్ఱై" ౧=పాపియాన వెన్నై,

("పడుప్పాయో?" ౧="ముడిప్పాయో?" ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్పరసజ్గళాయ్) ఇత్యాదినా.

"పల" ౧ ఎన్ఱతు, "పలవిధమాన విషయజ్గళై" ఎన్నపడి.

"అవితిన్కైక్క" ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్, (దుర్విషయజ్గళై) ఎన్ఱతు.

ప్రకరణానుగుణమాన "పాప" శబ్దార్థమ్, (అవత్పోదు) ఇత్యాది.

౧౮౭—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఏవంభూత) ఇత్యాది.

"విషయదోష ప్రసంగాత్ తత్-జ్ఞానాజ్ఞాన సహకృత తత్-ప్రావణ్యవాన్ కళుక్కు పరస్పరయుక్తాన ఉత్క్రష్టాపకర్షజ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే ప్రసంగసంగతి" ఎన్నపడి.

౧। ఘ. ౫౫౧, ౩వ నోట్టు.

31-7-1900.

మూ.—జ్ఞానవానాన విషయ ప్రవణర్ ఆస్తిక నాస్తికనైప్పోలే.

వ్యా.—(అజ్ఞనాన విషయప్రవణ) నాకిఱార్,

విషయజ్గళి నుడైయ దోషభూయిస్సైయైయుమ్, స్వరూప విరుద్ధత్తైయుమ్, అఱియాతే, అవత్తైయాశైప్పట్టుమేల్ విఴుకిఱవర్.

(కేవలనాస్తిక) నాకిఱార్,

ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనేశ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్య బుద్ధియొన్ఱుమిన్ఱిక్కే స్వైరసంచారపరనాయ్ త్తిరికిఱ శుద్ధనాస్తికర్.

(జ్ఞానవానాన విషయప్రవణ) నాకిఱార్,

విషయజ్గళినుడైయ దోషదుష్టత్తైయైయుమ్, స్వరూప విరుద్ధత్తైయైయుమ్, అఱిన్దువైత్తే, అవత్తై విరుమ్బిమేల్ విఴుకిఱవర్.

అ.—ప్రకరణాను గుణమాక [అజ్ఞ] శబ్ద వివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయజ్గళినుడైయ) ఇత్యాదినా.

దోషజ్గళ్, అల్పాస్థిరత్వాదికళ్.

స్వరూపవిరుద్ధత్తై, అనన్య భోగ్యత్వహానిహేతుత్వమ్,

ధర్మమ్, నిత్యనైమిత్తికాదికళ్.

అధర్మమ్, అభక్ష్య భక్షణాదికళ్.

పరలోకమ్, స్వర్గ నరకాదికళ్.

చేతనర్, దేహాతిరిక్త నిత్యాత్మాక్కళ్.

ఈశ్వరర్, సర్వధర్మారాధ్యత్వాది విశిష్టనాన సర్వనియన్తానవర్.

(ఆది) శబ్దత్తాలే గుణవిగ్రహవిభూతి పరిజనాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

[కేవల] శబ్దార్థమ్, (ఒన్ఱు, మిన్ఱి, క్కే) ఎన్ఱతు.

శాస్త్రప్రామాణ్యబుద్ధి విరహఫలితమ్, (స్వైర) ఇత్యాది.

స్వైరచారమ్—కామచారమ్,

శుద్ధత్వమ్, ఆస్తికత్వాసమానాధికరణత్వమ్,

ప్రకరణానుసారేణ [జ్ఞాన] శబ్దవివక్షితమ్, (అఱిన్దువైత్తు) ఎన్ఱతు,

మూ. — ౧౮. కేవలనాస్తికస్సై త్తిరుత్తలాన్;

వ్యా — (ఆస్తికనాస్తిక) ఎన్గిఱార్,

ధర్మాధర్మాది సకల ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తై "ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు, ఇశైన్దైయాలే "ఆస్తికర్" ఎన్ఱు, [౫ శొల్లలామ్ పడియిరుప్పానాయ్,

అన్తశాస్త్రమర్యాదైయిల్ అడఙ్గాతే తోన్ఱిత్ తోన్ఱియ చెయ్యుమతిరిక్తైయాలే నాస్తికసమనాయిరుక్కుమవన్.

౧౯. — "దృష్టాన్తభూతరాన ఇవర్ క్కళిరువర్ [౧౦ క్కుమ్ విశేషమెన్? " ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కేవల ఇత్యాదియాలే.

అతావతు: —

"శాస్త్రత్తై ఇశైన్దు' ఎన్ఱు, తోన్ఱిత్ తోన్ఱియ చెయ్యుమతిరిక్తైయవనై శాస్త్రాస్తిక్యమ్ పిఱక్కైక్కు ఉఱుప్పాన ఉపదేశఙ్గళైప్పణ్ణి విధినిషేధవశ్యనామ్ పడి తిరుత్తలామ్;

మూ. ఆస్తికనాస్తికనై ఒరునాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాదు.

వ్యా - శాస్త్రాస్తిక్యముడైయనాయ్, తత్ ప్రతిపాద ప్రమేయఙ్గళైయుమ్ అఱిన్దువైత్తు, పాపభయమిన్ఱియే నాస్తికవత్ స్వైరమ్ సఞ్చరిక్కుమవనై శొల్లియతిరుక్క త్తిరుత్తొణ్ణామైయాలే ఉపదేశముఖత్తాల్ ఒరునాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాదు" ఎన్ఱై.

ఇత్తాల్, "అజ్ఞనాన విషయప్రవణనై, విషయ [౧౦ దోషాద్యుపదేశముఖత్తాలే పరక్తనాక్కడి తిరుత్తలామ్

జ్ఞానవానాన విషయప్రవణనై విషయదోషాదిక్కళై వ్యక్తమాక అఱిన్దువైత్తే ప్రవర్తిక్కుమవనాకైయాలే తదుపదేశత్తాల్ ఒరునాళుమ్ తిరుత్తవరిదు" ఎన్ఱతాయ్త్తు.

"అజ్ఞస్సుఖమారాధ్య స్సుఖతరమారాధ్యతే [౧౫ విశేషజ్ఞః। జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మాపి నరం న రఞ్జయతి॥" ఎన్నక్కడవతిఱే?

అ. — "ఆస్తికశ్చాసౌ నాస్తికశ్చ" ఇతి విగ్రహః, శ్యామశబలాదివత్ సమాసః.

"ఆస్తికత్వ నాస్తికత్వ యోర్విరోధాత్, ప్రథమశ్రుత [ఆస్తిక] శబ్దముఖ్యత్వానుగుణమాక జఘన్యనాస్తిశబ్దమ్, తత్-సదృశ [౨౦ లక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మాధర్మ సకల) ఇత్యాది.

(శాస్త్రమర్యాదైయిల్) ఎన్ఱతు, "శాస్త్రబోధిత ప్రవృత్తినివృత్తికళిలే" ఎన్ఱపడి.

౧౯ — "దార్ష్టాన్తికత్తిలే అతిదేశార్థదృష్టాన్తభూతర్కళుక్కు వైషమ్య ప్రతిపాదకమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (దృష్టా...) ఇత్యాది.

(ఇవర్ క్కళిరువర్ క్కుమ్) ఎన్ఱతు, "కేవలనాస్తికనుక్కుమ్, ఆస్తికనాస్తికనుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(శాస్త్రాస్తిక్యమ్) — శాస్త్రప్రామాణ్యబుద్ధి.

అ. — (అత్-ప్రతిపాద్య ప్రమేయఙ్గళ్) — ధర్మాధర్మాదికళ్;

(శొల్లి ... తిరుత్త ... ఒణ్ణామైయాలే) ఎన్ఱతు, "ప్రాక్ అజ్ఞాతమాన్, ఇవన్ ..., జ్ఞాపనీయమాన్, ఇరున్ద ... [౨౦ యాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఉపదేశమ్) — అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్.

ఇత్తాల్, "ఉపదేశాధీన శాస్త్రీయ విధినిషేధ వశ్యతాకత్వ తదభావఙ్గళ్ దృష్టాన్తభూతర్కళుక్కు మిథోవైషమ్యమ్" ఎన్ఱు, శొల్లిత్తు. [౨౫

ఏతదనుగుణమాక దార్ష్టాన్తికర్ పక్కల్ అతిదేశమ్ ఫలిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

దృష్టాన్తత్తిల్ విధినిషేధవశ్యతాస్థానత్తిలే దార్ష్టాన్తికత్తిలే విరక్తి.

ఉత్తరత్తిల్ నీతిజ్ఞసంవాదమ్, ("అజ్ఞస్సుఖమ్" ౧) ఇత్యాది.

("అజ్ఞః" ౧) — గుణదోషవివేకహీనః,

("ఆరాధ్యః" ౧) — గుణదోష వివేచనేన రఞ్జనీయః;

మూ.—౧౮౯. ఇవై ఇరణ్డుమ్ స్వరూపేణ ముడికైక మళవన్ఱి, క్కే,

వ్యా.—ఆకైయాల్, «అవనిలుమ్ ఇవన్ [౫ నకృష్టతమన్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧౮౯.—[౧౮౯] (తస్మైస్తాన్) ఎన్ఱి,అవాక్య త్తిల్ స్వరూప నాశకఙ్గళాకచ్చొన్న అహంకార మ్నుడైయ వుమ్, విషయఙ్గళిల్నుడైయవుమ్, క్రార్యత్తైతనిత్తినియే అరుళి చ్చెయ్దార్ కీళ్; [౧౦

ఉభయత్తుక్కుమ్ ఉత్కర్షాదు క్రార్యవిశేషత్తై తన్త్రేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—తజ్ఞనమావతు, పూర్వ విలక్షణ ప్రవృత్తి నివృత్తిహేతు క్రియ్యత్వాదనమ;

("జ్ఞానవవే" ౧) సతి ("పర్వదస్థ" ౧)—అజ్ఞతుల్యమ్.

"జ్ఞానవత్త్వేపి తత్-ఫలభూతవైరాగ్యాది శూన్యమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్ పూర్వార్థ ప్రథమపద ఉత్తరార్థఙ్గళిలే తాత్పర్యమ్,

వైషమ్యోక్తియాల్ ఫలితమ్, (అస్మైయాల్) ఇత్యాదినా.

౧౮౯.—సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (తస్మైత్తాన్) ఇత్యాది. [౨౦

సంగతి, (ఉభయత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"అగ్నిస్పర్శతుల్యత్వ-విషస్పర్శతుల్యత్వ-రూప అసాధారణ కార్యఙ్గళై విభిన్న వాక్యఙ్గళాలే ప్రతిపాదిత్త ప్రసంగత్తాలే,

సాధారణక్రార్యత్తై ఒరువాక్యత్తాలే ప్రతిపాదిక్కైయాలే,

ప్రసంగసంగతి" ఎన్ఱపడి. [౨౫

అసాధారణ వైభవోక్త్యనన్తరత్తిలే సాధారణ వైభవోక్తికళ్ వకైయాలే,

ఇప్పొ అసాధారణ క్రార్యోక్త్యనన్తరత్తిలే సాధారణక్రార్యమ్ కజ్ఞాస్వరూపమిత్తే!.

(తనిత్తని) ఎన్ఱతు, "విభిన్నవాక్యఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

(తన్త్రేణ) ఎన్ఱతు, "వికేనవాక్యేన" ఎన్ఱపడి.

«క్కీర్త్తే (తదుభయ కార్యమాన భాగవతాపచారమ్) ఎన్ఱు, కార్య కారణ భావరూపసంగతియుమ్ సూచిత్తై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—భాగవతవిరోధత్తైయుమ్ విళైక్కుముడికైక మ్.

వ్యా.—అతావతు:—

"ఉక్తదోష యుక్తమాన ఇవ్వహంకారముమ్, విషయ ప్రావణ్యముమ్, ఆకిఱ ఇవ్విరణ్డుమ్, తాన్తాన [౫ వాకారత్తాలేనిన్ఱు, నశిప్పిక్కైమళవన్ఱి, క్కే,

అ.—"(ఇవ్విరణ్డుమ్) ఎన్ఱతు, ప్రధాన ప్రకృతఙ్గళాన అహం కారాదికళై పరామర్శిక్కిఱతెన్ఱతు,

ప్రతిపాల విషయాదికళై పరామర్శిక్కిఱతన్ఱు:

అతిల్, (ఇవై) ఎన్ఱ, ఇదమ్ శబ్దముమ్ తద్దోషదుష్టపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉక్తదోష) ఇత్యాది.

"[విరోధత్తైయుమ్ విళైక్కు] ఎన్ఱి,అకర్త్య విశేషణసామానాధికరణ్యత్తాలే (స్వరూపేణ) ఎన్ఱి,అవిత్తుమ్ నాశకత్తుక్కు విశేషణమెన్ఱతు,

కార్యవిశేషణమన్ఱు," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్తాన) ఇత్యాది. [౧౫

[రూప] శబ్దమ్ ఆకారవాచకమ్.

(తాన్తాన) ఎన్ఱతు, "స్వాసాధారణమాన" ఎన్ఱపడి.

అతావతు, అహంకారత్వముమ్, విషయ ప్రావణ్యత్వముమ్.

ఇత్తాల్ క్వచిదన్యారక నాశకత్వమ్ తోన్ఱుపడి.

వి. అ.—౧౮౯. (తాన్తానవాకారత్తాలే) ఎన్ఱతు «అనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్య భోగ్యత్వ-ఙ్గళిన్నుడైయ తలోపధానత్తుక్కు ప్రతిబన్ధక మాయుమ్,

నరకాదిదుఃఖానుభవ మాత్రహేతువాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాయుమ్, ఇరుక్కుకైతాకాన వాకారత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(నిన్ఱు, నశిప్పిక్కైమళవన్ఱి, క్కే) ఎన్ఱతు, «ప్రతిబన్ధకత్వమ్ శక్తినాశకత్వ మాత్త్రైయాలే, యావత్ సమవధానమ్ అనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యభోగ్యత్వ-శక్తికళైయుమ్, భగవదనుగ్రహ ప్రతిబన్ధ నిగ్రహద్వారా భగవదనుగ్రాహ్యతా శక్తియైయుమ్, నశిప్పిక్కైమాత్రమన్ఱి, క్కే" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—భాగవతాపచారమాకిల మహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు 'స్వరూపనాశత్తైయుమ్ పణ్ణుమ్'' ఎన్గై,

(స్వరూపేణ) ఎన్గిఱ్ఱు,

"స్వేనరూపేణ'' ఎన్నపడి. [౫

అ.—"స్వరూపేణ నాశకత్వాపేక్షయా భాగవతాపచారస్యాధిక నాశకత్వమ్ న్యూనమాన్ఱాల్. పృథగుక్తియైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమాగైయాలే పృథగుక్తిసామర్థ్యత్తాలే క్రౌర్యాతిశయ మభిప్రేతమ'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మహానర్థత్తైయుమ) ఎన్ఱు,

మూలత్తిలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, చకారమ్ భిన్నక్రమమాయ్ "విళైత్తుమ్'' ఎన్ఱు, అన్వయిప్పతు.

"[స్వరూప] శబ్దం ధర్మిపరమాన్ఱాల్, సద్ద్వారక నాశకత్వముమ్, ధర్మిస్వరూపగతమాకైయాలే వ్యావర్తకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపేణ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—ఇప్పాత్రమాకిల్, వహ్న్యుపమహిత దాహత్రతి [౧౫ బన్ధకమణ్యుపనయనానన్తర జాతజ్వాలైన వహ్నియున్నుమైయదాహకత్వశక్తికళిన్నుమైయ పరంపరైయాలే దాహఫలోపధాన ముణ్డాకిఱాప్పోలే,

అహంకార విషయ ప్రావణ్యఙ్గళ్ ఒరుకాల్ మాఱుమాకిల్, అప్పోదు భగవదనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యశరణత్వ-భగవదనుగ్రాహ్యతా శక్తికళాలే తత్తత్-ఫలోపధానఙ్గళ్ ఉణ్డాకక్కూడియిరుక్కైయాలే? [౨౦

(భాగవతాపచారమాకిల మహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు స్వరూపనాశత్తైయుమ్ పణ్ణుమ్ ఎన్గై) ఎన్గిఱ్ఱు,

"'సదతిక్రమహీనోహి సన్త్యయా నైవహీయతే।

సదతిక్రమదగ్ధానాం సర్వం భవతి నిష్ఫలమ్॥

సమాలక్ష్యసనాన్యానాం నేకాన్త్యస్తుఫలం భవేత్॥'' ౧ ఎన్ఱుమ్,

"పూజనాద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోऽస్తి నేతర [ః?] తః।

తేషు విద్వేషతః కించిత్ నాస్తి నాశనమాస్తికః॥'' ౨ ఎన్ఱుమ్,

శ్లోకఙ్గళ్ పడియే,

భాగవతాపచారమ్, అతిక్రూరభగవన్నిగ్రహ జననద్వారా కాలాన్తరత్తిలేయాకిలుమ్, శేషత్వాది ఫలోపధానత్తుక్కు స్వరూపాయోగ్యతా

వ్యా.—అహంకారాదికళ్ పోలే ప్రవణతావ్యాలుళ్ళవళవన్ఱిక్కే, భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినాలుళ్ళ భగవన్నిగ్రహమ్.

అ.—అన్ఱావఱు, భాగవత విరోధజనకత్వేనవన్ఱిక్కే, [౫ అహంకారత్వేననాశజనకత్తై'' ఎన్నపడి.

మూలార్థ ప్రేరమాన అతిశయత్తై ఇత్తైవిక్కిఱార్, (అహంకారాదికళ్ పోలే) ఇత్యాదినా.

ఎ. అ.—రూపమాన భగవదభిమతి విశేషవిషయతాపూప అన్యసత్తైక్కు నాశకమాకైయాలే, అహంకార విషయ ప్రావణ్యఙ్గళ్ [౧౦ ఒన్ఱుమ్, అన్త భాగవతాపచార కారణత్వమాకిల ఇతరసాధారణాకారఙ్గళాలుమ్ నిన్ఱు, అన్త భాగవతాపచారత్తై విళైత్తు, అన్ఱాల్ ఉణ్డాన భగవన్నిగ్రహవిశేషత్తాలే కాలాన్తరత్తిలుమ్ మాదశేషత్వాది ఫలోపధానాత్మక ఉజ్జీవనత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాతపడి భగవదభిమతి విశేషవిషయతారూప స్వరూపసత్తైయైయుమ్ నశిప్పిక్కుమ్' ఎన్గై'' ఎన్నపడి.

"భాగవతాపచారత్తైయుణ్డాక్కుమ్ అహంకార విషయ ప్రావణ్యఙ్గళ్ భగవన్నిగ్రహహేతువాయిరుక్క, అత్తుక్కుమ్ భాగవతాపచారహేతుత్తైయాల్ వరుమ్ స్వరూపనాశకత్వత్తుక్కు విశేషమెన్?'', ఎన్ఱు ఆకాఙ్క్షైయిలే,

"నిత్యానిత్య భగవన్నిగ్రహ ద్వారకత్వమంశేషమ'' ఎన్ఱు [౨౫ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అహంకారాదికళ్ పోలే) ఇత్యాదియాలే

(ఇతు) ఎన్గిఱ్ఱు, "పర్మకోటిశతైర్నాపి నష్టమాయిః'', ౧

"కల్పకోటిశతం ప్రాప్య నైవమామపి తోషయేత్'' ౨ ఇత్యాది ప్రమాణ ప్రసిద్ధిక్కైయాల్ [౩౫

ఇత్తాల్, I. "అహంకారాదికళాల్ భాగవత విరోధాద్వారక మాకాత భగవన్నిగ్రహమ్,

అనుకూల ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళాలే వినాశ్యఙ్గళాయిరుక్కైయాలే,

అత్తుకాలాన్తర భావిశేషసామగ్రీ జీవస్వరూపయోగ్యతారూపత్వవిషయక భగవదభిమతిక్కు నాశకమిల్లామైయాలేయుమ్,

II. భాగవతవిరోధ ద్వారకఙ్గళాన భగవన్నిగ్రహఙ్గళ్,

మూ॰—౮౯౦. నామరూపఙ్గళై యుడైయరాయ్ భాగవత విరోధమ్ పణ్ణిప్పోరు మవర్ కళ్ దగ్ధపటమ్పోలే.

వ్యా. —౮౯౦. ‹‹ఆవాల్, భాగవతవిరోధమ్ విళైన్ద పోతే స్వరూపనాశమ్ పిఱకుమాకిల్,

భాగవత విరోధత్తైప్పణ్ణి ప్పోరానిఱ్చ్చేయ్తే స్వరూపానురూపమాన నామరూపఙ్గళై యుడైయరాయ్ కొణ్డిరుక్కిఱపడి ఎఙ్ఙనే!’’ ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామరూపఙ్గళై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౮౯౦ ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి, (అవాల్) ఇత్యాదినా.

‘‘ప్రత్యక్షవి రోధత్తైక్కొణ్డు పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణ ఉత్థానాదాక్షేప సంగతి’’ ఎన్ఱపడి

‘‘మూలత్తిలే, [నామరూప] శబ్దఙ్గళుక్కు విశేషపరత్వమ్, సామాన్య పరత్వే ప్రయోజనమిల్లామైయాలే ఆవశ్యకమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపానురూపమాన) ఇత్యాది.

---

౨ అ.—‘బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాంక్వచి ద్దృష్టాద్విష్కృతిః।

బ్రహ్మద్విషిక్కృతేశ్నురవాస్తి కేనాపినిష్కృతిః’ ౧ ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలపడియే.

ప్రాయశ్చిత్తావినాశ్యమాయ్ యావదాత్మ భావియాక అనుభవిక్కవేణ్డుమతాయ్ ఇరుక్కైయాలే,

అత్తు కాలాన్తరభావి ఉజ్జీవనస్వరూప యోగ్యతారూప భగవదభిమతి విశేషత్తుక్కు నాశకమాకైయాలే,

తద్ద్వారా అహంకారాదిక్కళుక్కుత్తాన స్వరూపనాశకత్వమ్ అతిక్రాన్తమాయిరుమ్’’ ఎన్ఱు కరుత్తు.

౮౯౦. (స్వరూపానురూపమాన) ఎన్ఱత్తు, ‘‘భగవదభిమతత్వరూప స్వరూపానురూపమాన’’ ఎన్ఱపడి.

(తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱత్తు, ‘‘అన్తవైష్ణవత్వానుగుణమాన తిరుమణ్ కాప్పు, తిరువిలచ్చినై, తిరుమణిత్తావడమ్, ముద్రాసనవేషత్తైయుమ్’’ ఎన్ఱపడి.

(అహంకారాదివశ్యనాయ్) ఎన్గిఱ (అది) శబ్దత్తాలే విషయ ప్రావణ్య పరిగ్రహమ్.

వ్యా॰—అర్థావత్తు:—

‹‹వైష్ణవత్వచిహ్నమాన దాస్యనామత్తైయుమ్, తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్, ఉడైయరాయ్ కొణ్డు ఉళ్ళోరుమత్తైయిల్లై, కేళ్, అహంకారాది వశ్యరాయ్, భాగవతర్ కళ్ - తిఱత్తిలే విరోధత్తైప్పణ్ణి ప్పోరు మవర్ కళ్,

ఉరువులైయ వెన్దిరుక్కచ్చెయ్తే ఉరువుడైత్తు ప్పోలే తోన్ఱియిరుక్కుమ్ దగ్ధపటత్తోడు సదృశర్’’ ఎన్గై

అ —‘‘తన్నామవహనంచైవ’’ ౨ ఎన్గిఱ విత్తైప్పటియ (వైష్ణవత్వచిహ్నమాన) ఎన్ఱత్తు

(దాస్యనామత్తైయుమ్) ఎన్ఱత్తు, ‘‘దాస్యప్రయుక్త నామత్తైయుమ్,’ ఎన్ఱపడి.

(తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱత్తు, ‘‘వైష్ణవత్వానుగుణమాన తిరువిలచ్చినైయైయుమ్ తిరునామపుణ్డ్రాదికత్తైయుమ్’’ ఎన్ఱపడి

భాగవత విరోధహేతుత్వ వ్యఞ్జకప్రథమ నిర్దేశసామర్థ్యత్తాలే, [నామరూపఙ్గళై ఉడైయరాయ్] ఎన్ఱత్తు.

‘‘‘నామరూపఙ్గళై’ ఎన్ఱు, అవధారణ గర్భమాయ్, అత్తాలే అన్యశంసనత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉళ్ళోరుమత్తై) ఇత్యాది.

(అహంకారాది) ఇతి (అది) శబ్దమ్, విషయపరమ్.

‘‘‘భాగవతేష్వపి విరోధః (భాగవతవిరోధః)’ ఎన్గిఱ తృతీయా సమాసమ్ భాగవతర్ కళుక్కు విరోధమ్ కిడైయామైయాలే అసంగతమాకై

‘భాగవతేషువిరోధః (భాగవతవిరోధః) ఎన్ఱు, సప్తమీసమాసమ్ ఉచితమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భాగవతర్-తిఱత్తిలే) ఎన్ఱత్తు

(విరోధమ్)=వైరమ్.

(ఉరువుడైత్తుప్పోలే) ఎన్ఱత్తు, ‘‘యథాపూర్వం స్వరూపత్తైయుడైత్తానతుపోలే’’ ఎన్ఱపడి.

---

౨. అ.—(దగ్ధపటత్తోడు సదృశర్ ఎన్గై,) ఎన్గిఱవిడత్తిల్

‘‘దగ్ధస్తులు పటోయద్వత్ పటాకారోప్యనర్థకః। భగవద్ద్రోషనిర్దగ్ధాస్తథా భాగవతద్రుహః’’ ౩ ఎన్గిఱ వచనమ్ అనుసన్ధేయమ్.

౧॥ I-8-1900. ౨॥ ౩॥

మూ.—౧౯౧· మడిప్పుడవై వెన్దాల్, ఉణ్డైయుమ్ పావుమ్, ఒత్తుక్కిడక్కుమ్;

కాఱ్ఱడిత్తవాఱే పఱన్దుపోమ్.

వ్యా.—౧౯౧. దగ్ధపటత్తై-పడిత్తన్నై దర్శిప్పి [అ క్కిఱార్ మేల్, (మడి) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అత్తావదు:—

"తట్టిమడిత్తురుక్కిఱ పుడవైయానదు, తట్టురువ ఎఙ్గుమ్ వెన్దుకక్కప్పెయ్తే, ఉణ్డైయుమ్, పావుమ్, మున్పుపోలే ఒత్తిరుక్కుమ్;

ఒరుకాఱ్ఱువన్దు శిథిలపడిత్తవాఱే ఉరుకాణ వొణ్ణాతపడి పాఱిప్పఱన్దుపోమ్" ఎన్గై.

అప్పడియే, "అపచారాగ్ని దగ్ధరాయ్ వైత్తు వాస రూపఙ్గళ్ఓడే యిరుక్కిఱ అవర్గళుమ్ భగవన్నిగ్రహవిశేష త్తాలే పాఱవడియుమ్బు ఉరుమాయ్న్దుపోవర్గళ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ —౧౯౧· (తట్టురువ) ఎన్ఱతు, మడిప్పిన్నాలుణ్డాన తట్టుక్కళ్ణావల్ తెలుమ్ కెట్టుమ్పడి" ఎన్ఱపడి.

(పాఱి) ఎన్ఱతు "ఓడి" ఎన్ఱపడి.

(ఉణ్డై)=కుఱుక్కిల్ నూల్.

(పావు)=నెట్టి నూల్.

దృష్టాన్తత్తిల్ శొన్నధర్మత్తుక్కు ప్రతిబింబమాన దార్ష్టాన్తిక ధర్మమ్, (అప్పడియే) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—౧౯౧· (ఉణ్డై)=కుఱుక్కు నూల్.

(పావు)=నెట్టి నూల్.

(అపచారాగ్ని) ఎన్ఱు, అపచారత్తై అగ్నియాకచ్చొల్లిఱ్ఱు,

"ఘ్నన్తం శపన్తం పరుషంవదన్తం యో బ్రాహ్మణం నప్రణమేద్యథార్హమ్। సపాపకృత్ బ్రహ్మదవాగ్నిదగ్ధో వధ్యశ్చ దణ్డ్యశ్చ నచాస్మదీయః॥" ౧ ఎన్గిఱ ప్రమాణత్తై యఱిక్క.

(పాఱవడియుమ్బు) ఎన్ఱతు, "స్వరూపనాశ సత్తానాశ ఙ్గళ్ పడియుమ్బు" ఎన్ఱపడి

మూ.—౧౯౨. "ఈశ్వరన్ అవతరిత్తుప్పణ్ణిన ఆనైత్తొழிల్కళెల్లామ్,

వ్యా.—౧౯౨. "భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినాల్ [అ ఈశ్వరన్ అసహమాననాయ్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్నుమ్ అత్తై ఆప్తవచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరన్ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావదు:—

"సంకల్పమాత్రత్తాలే సర్వత్తైయుమ్ నిర్వహిక్కవల్ల సర్వశక్తియాన సర్వేశ్వరన్, తన్నైయొత్తవరాయ్, ఇతర సజాతీయనాయ్ అవతరిత్తు, కైతొడనాయ్ నిన్ఱు, శెయ్దహిరణ్య రావణాది నిరసనరూపాద్యతిమానుష చేష్టితఙ్గళెల్లామ్,

అ.—ఇఙ్గే, "దగ్ధః ఖలుపటోయద్వత్ పటాకారోప్యనర్థకః॥ [౧ భగవద్ద్రోహదగ్ధాస్తథా భాగవతద్రుహః" ౨ ఎన్గిఱ అర్థమ్ వివక్షితమ్

౧౯౨.—ఉత్తర వాక్యావతారికై, (భాగవతాపచారమ్) ఇత్యాది.

ఇతునైష్ణవ వైష్ణవసాధారణమాకైయాల్ అవైష్ణవ విషయమాకైయాల్. [ఈశ్వర] శబ్దతాత్పర్యమ్, (సంకల్ప) ఇత్యాది.

(కైతొడనాయ్) ఎన్ఱతు, కాయికయుద్ధాది వ్యాపారయుక్తనాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ—౧౯౨. (ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్ ఎన్నుమత్తై) ఎన్ఱతు, "భాగవతాపచారత్తుక్కు ఉచితమాన స్వరూపనాశన పూర్వక యావదాత్మభావి నరకపాతనరూప దణ్డత్తైప్పణ్ణుమ్' ఎన్నుమత్తై" ఎన్ఱపడి.

(ఆప్తవచనత్తాలే) ఎన్ఱతు, "భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళ్-విషయత్తిల్ ఎమ్పెరుమానుక్కు ఉణ్డాన శీఱ్ఱత్తై-మిక్కవిత్తు యవనుడైయ వృత్తివిశేషఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిఱ ఆప్తవచనత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

ఈశ్వరనుడైయ రోషాధిక్యత్తుక్కు అవనుడైయ వృత్తివిశేషఙ్గళ్ జ్ఞాపకమాన్పడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంకల్పత్తాల్) ఇత్యాది.

ఆచ్ఛాద్య బ్రహ్మరూపం స్వంచేతన స్పదృశస్స్వయమ్। నికృష్టేష్వపి వంశేషుయత్ ప్రాదుర భవత్ స్వయమ్॥ తత్తు భక్తేషుదుష్టానా మపచారా

మూ—భాగవతాపచారమ్ పొఱామై" ౧ ఎన్ఱు, జీయర్ అరుళిచ్చెయ్దవత్.

౧౯౩.—"అవమానక్రియా". ౨

వ్యా—ప్రహ్లాదన్, మహర్షికళ్, తుడక్కమాన అవ్వో భాగవత విషయఙ్గళిల్ అవ్వవర్ పణ్ణిన అపచారమ్ 'సహియామైయాలే' ఎన్ఱు, ఆప్తతమరాన నఞ్జీయర్ అరుళిచ్చెయ్దవర్" ఎన్నై,

౧౯౩.—ఇప్పడి భాగవతాపచారత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తిల్ భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, ("అవమానక్రియా") ౨ ఎన్ఱు.

అ.—[అన్నైత్తాళ్విల్] ఎన్ఱతు, "యానైయినుడైయ వ్యాపారమ్ పోలే నిరోగ సర్వసమనాగానన్నామాన అతిమానుష వ్యాపారమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హిరణ్య) ఇత్యాదినా.

౧౯౩.—ఉత్తరవాక్యావతారిత్తై, (ఇప్ప) ఇత్యాది.

(క్రౌర్యత్తిల్) ఎన్ఱతు, విషయసప్తమియాయ్, "తత్ప్రతిపాదకమాన" ఎన్ఱపడి.

("యాప్రీతిః" ౨) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—(ప్రహ్లాదన్, మహర్షికళ్, తుడక్కమాన) ఎన్ఱతు, సనకాదికళ్-ఉఱ్ఱత్తిల్ పణ్ణిన విరోధత్తుక్కు వ్యావర్తనార్థమాక.

అధోలోక పాతనమాత్రమిఱేయనుక్కు దణ్డమ్?.

అతుతానుమ్ భగవదిచ్ఛైయాలే వన్దతిఱే?.

ఇవర్కళ్ తటియర్రై విరోధియాతపోతు, సర్వసమనాన ఈశ్వరనుక్కు విరోధికళాకమాట్టార్కళిఱే?.

"ఇప్పడి, కేవలమ్ స్వేచ్ఛైయాలున్డాన భాగవతాపచారఙ్గత్తైయుడైయవర్కళ్-ఉఱ్ఱత్తిలుమ్ ఈశ్వరన్ అత్యన్తవికృతనాయ్ వరాతన్ పదుమాకిల్, స్వేచ్ఛైయన్ఱిక్కే కేవలమ్ అహంకారాదికళాల్ భాగవతాపచార పరరామవర్కళ్-ఉఱ్ఱత్తిల్ అవన్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱై కింపునర్న్యాయసిద్ధమాక క్కడవతిఱే?.

౧౯౩.— (భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "ఆశ్వమేధికత్తిల్ శొన్న భగవద్వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

("యాప్రీతిః" ౨) ఇత్యాది:—

వ్యా—"యాప్రీతిర్మయి సంవృత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తుతే। అవమానక్రియా తేషాం సంహరత్యఖిలం జగత్॥" ౨ ఎన్ఱానిఱే!.

అ —("సంవృత్తా" ౨) ఎన్ఱతు, "సంజాతా" ఎన్ఱపడి.

యత్తదోర్నిత్యసంబన్ధాత్ "సా" ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

("మద్భక్తేషు" ౨) ఎన్ఱు,సామాన్యనిర్దేశత్తాలే "జన్మాద్యుత్కర్షమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

("అఖిలంజగత్" ౨) ఎన్ఱు, "వైష్ణవా వైష్ణవవిశేషమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఎ. అ.—ఇశ్శ్లోకత్తిల్ పూర్వార్ధత్తాలే "భాగవతవిషయత్తిల్, భగవద్విషయత్తిల్ పణ్ణుమళవాకిలుమ్ భక్తిపణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱి,అతు;

ఉత్తరార్ధత్తాలే, అప్పడి శెయ్యాతొళ్ళియిల్ వరుమ్ అనిష్టత్తై చొల్లుకిఱతు:

("యాప్రీతిః" ౨), "ప్రియోహిజ్ఞానినోఽత్యర్థమ్?" ౩ ఎన్ఱి,అపడియే. సర్వజ్ఞనాయ్, సర్వశక్తియాయ్, ఇరుక్కుళ్ళవెన్నాలుమ్ పరిచ్ఛేదిత్తు చొల్లప్పోకాత పోత్తారు అళవాన భక్తియాన్ఱతు;

మహనీయ విషయప్రీతియిఱే భక్తి?:

("మయి" ౨), కుళప్పడియిలే కడత్తైమదుత్తాప్పోలే, ఇన్ద భక్తియినుడైయ ఏకదేశలేశాంశత్తైయుమ్ ఉణ్డాక్కుకొళ్ళమాట్టాతే యిరుక్కిఱ ఎన్-విషయత్తిలే;

("తేసంవృత్తా" ౨), కాట్టిల్ ఎరిత్తనిలానైప్పోలే ఎవ్వళవు కాలముమ్ ఉన్నక్కు వ్యర్థమాక ఉణ్డాయిరున్దతు అన్దవవ్వళవు భక్తియాకిలుమ్;

("మద్భక్తేషు ౨") విభూషితన్నాన ఎన్నుడైయ ప్రీతియుమ్ కూడ కడలిలిట్ట కాయమాప్పడి,

"సమహాత్మా సుదుర్లభః" ౪ "యాన్ పెరియన్ నీ పెరిదై ఎన్పతనై యారఱివార్?" ౫ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అప్పెరియవర్కళుమాయ్, అసంఖ్యాతర్కళుమాయ్, "తద్భక్తైర్వాసమాగమః" ౬ "మమ మద్భక్త భక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా భవేత్" ౭ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

౩॥గీ. ౭-౧౭. ౪॥గీ ౭-౧౯. ౫॥ ఇయఱ్పా, పెరియతిరువన్దాది ౭౫

౧॥ ౨॥ ౬॥ ౭॥

“ప్రీతిర్యామయి జాతా సామర్థ్యేష్వపి సదాభవేత్ ; సంహరేదఖిలంలోకం తత్ తేషామవమాననమ్॥” ఇతి ప్రోవాచ భగవాన్ అశ్వమేధికకస్థలే।

ఏ. అ.—భక్తికళుక్కు వర్తుత్త విషయముమాన భాగవతర్కళిడత్తిలేత్తిల ;

(“సదాస్తు” ౧) ఇత్తైవిడామల్ నడప్ప అత్తుపత్తైవరుమ్పడి

పారాయ్ ;

విషయాన్తరత్తిల్ ప్రీతిపోలే, తన్-విషయత్తిల్ [౫

పణ్ణుమ్ ప్రీతియుమ్ “అసత్కల్పమ్” ఎన్ఱు, ఓ ఈశ్వరన్-కరుత్తు ?

“సంసారవిష వృక్షస్య ద్వేఫలే అమృతోపమే। కదాచిత్ కేశవే భక్తిః, తద్భక్తైర్వా సమాగమః॥” ఎన్ఱు, సదాతనమాన భక్తసమాగమమే శ్రేష్ఠఫలమాకవుమ్,

అత్తులధియాతపోతు, మొమత్తిల్ అడిపట్టవర్కళ్ భత్యు [౧౦

భక్త్య వివేకమ్ పణ్ణమాట్టాత్తే, కైకొట్టినత్తై తిన్ఱుమాప్పోలే, కరణజ్గళై పట్టినిపోడమాట్టాత్తే కాదాచిత్కమాక భగవద్విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ నేత్తైయ్మై అముఖ్యఫలమాకవుమ్ శొల్లినదిలేయే ?

ఆకైయాల్ “ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రీతిక్కు ముఖ్యమానవిషయజ్గళ్

పలవుమ్ ఉణ్డాయిరుక్క, అవ్విషయత్తిల్ పణ్ణుకిఱ ప్రీతి, శాసనపద్ధ్రితై పోలే అసత్కల్పమ్” ఎన్నక్కుఱైయిల్లై

భాగవతవిషయత్తిలుక్కు తకుమ్పడి భక్తిపణ్ణమాట్టానే యాకిలుమ్, తన్నిడత్తిల్ పణ్ణుమ్ భక్తియళవాకిలుమ్ పణ్ణాతపోతువరుమ్ అనర్థత్తై శొల్లుకిఱార్ మేల్ ;

(“తేషామ్ అవమానక్రియా” ౧), భక్తిపణ్ణవేణ్డుమ్ విష [౨౦

యత్తిల్ అప్పడి శెయ్యాతొఴికై అవమానమిఱే ?

ఆకైయిఱే [వా. ౨౨౫] [ఇప్పడి నిన్దైయాతొఴికైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱు, మూలత్తిలే మేల్ అరుళిచ్చెయ్తతు ?.

(“అఖిలంజగత్ సంహారతి” ౧) ఎన్ఱతు,

““““యంయంస్పృశతిపాణిభ్యామ్” ౩ ఎన్ఱు అతఱ్కు [౨౫

ఎతిరాక బ్రహ్మవిదపమస్య సంబన్ధముళ్ళ పదార్థజ్గళ్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ మీళవుమ్ ఒరుక్కాల్ సఙ్గహాగ్యత్తైయన్ఱిక్కే సూర్యాంశము మీరాతపడి సంహారిక్కుమ్” ఎన్ఱై ప్రసిద్ధమిఱే ?” ఎన్నై.

*నిన్దన్తిహ్యే భగవతశ్చరణారవిన్దచిన్తా విధూతసకలాఘకల్మషాణామ్। తేషాం యశోధన సుఖా ఉఉయ రపత్య బన్ధ మిత్రా దయస్థిరతరా అపియాన్తినాశమ్॥

మూ.—౧౯౪ భాగవతాపచారమ్తాన్ అనేకవిధమ్.

వ్యా.—౧౯౪. ఇప్పడిప్పట్ట భాగవతాపచారత్తినుడైయ వైవిధ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భాగవతాపచారమ్ [౫ తాన్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అనేకవిధమ్) ఎన్ఱతు,

“‘జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్, వృత్తనిరూపణమ్, ఆకారనిరూపణమ్, బన్ధునిరూపణమ్, వాసనిరూపణమ్,’ ఇత్యాదికళాలే పలవడిప్పట్టిరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౯౪. “[వా.—౧౯౯] [భాగవత విరోధత్తైయుమ్]. [భాగవతాపచారమ్], [“అవమానక్రియా” ౧] ఎన్ఱుఇ వికవచనజ్గళ్ పర్యాయత్వ వాచకజ్గళ్ ఎన్ఱు,

పిన్నై జాత్యైకత్వపరమ్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి తదవతారిక్తై, (ఇప్పడిప్పట్ట) ఇత్యాది. [౧౫

“[వా.—౧౯౫] [అతిలే ఒన్ఱు, జన్మనిరూపణమ్] ఎన్ఱు, అన్య తమస్వరూపమ్ నిర్ధారితమాకైయాలే, [అనేకవిధమ్] ఎన్ఱు అవిత్తువుమ్ నిరూపణ రూపమాకైన్యాయ్యమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్) ఇత్యాది.

[వా.—౨౦౧.] [ఇత్తుత్తనక్కు అధికారినియమమిల్లై] [౨౦ ఇత్యాది మూలత్తిలే ఇతు స్ఫుటమాకిఱతు.

ఏ. అ.—నాహంవిశంకే సురరాజవజ్రాత్ నత్ర్యక్షశూలాత్ నయమస్యదణ్డాత్। నాగ్న్యర్క సోమా నిల విత్తపాస్త్రాత్, శంకేభృశం బ్రహ్మవిదోపమానాత్॥” ౪

ఎన్ఱు, శ్రీ భాగవతత్తిల్ శొల్లిన్నదిఱే ?. [౨౫

౧౯౪.—(వైవిధ్యత్తై)=బహువిధత్వత్తై.

(ఆకారమ్)=పఙ్గుత్వవక్రత్వాది.

(వాసమ్)=అరణ్య వస్త్రాలవాటికాది.

౧౯౫.—(అవఱ్ఱిల్ వైత్తుక్కొణ్డు జన్మనిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తై అరుళిచ్చెయ్వతాక) ఎన్ఱతు,

మూ.—౧౯౫. అతిలే ఒన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్.

వ్యా.—౧౯౫. అవత్తిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, జన్మ [౫ నిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్యవక్కాక అత్తై యుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (అతిలే ఒన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్) ఎన్ఱు.

(జన్మనిరూపణ) మావతు:—

"నికృష్టకులఙ్గళిలే అవతీర్ణరాన భాగవతర్కళై, భగవదీయత్వ ప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాతే, నికర్షబుద్ధ్యాతత్తత్-జన్మఙ్గళై నిరూపిక్కై.

అ.—౧౯౫ "నిపూర్వాత్ రూపయతిర్విచారేవర్తతే" ౧ ఎన్ఱు, (నిరూపణ) శబ్దమ్ చిన్తనవాచియాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నికృష్ట) ఇత్యాది. [౧౫

"ప్రభావాత్ పరమాత్మనః" ౨ ఎన్ఱ్ అభిప్రాయత్తాలే, (భగవదీయత్వ) ఇత్యాది.

"చణ్డాలమపి మద్భక్తమ్" ౩ ఇత్యాదికళిలే ఉత్కృష్ట ప్రతిపాద్యార్థ చణ్డాలత్వాది ప్రతిపాదనత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నికర్షబుద్ధ్యా) ఎన్ఱు. [౨౦

ఎ. అ.—"స్థాలీపులాకన్యాయత్తాలే భాగవతాపచారఙ్గళెల్లావత్తిన్ క్రౌర్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కైక్కాక అన్ద భాగవతాపచారఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు సకలలోకవ్యాపకతయా ప్రథమమాయిరుక్కిఱ జన్మనిరూపణమాకిఱ అపచారత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తై అరుళిచ్చెయ్యవక్కాక" ఎన్ఱపడి. [౨౫

"జన్మనిరూపణమ్ మాత్రమ్ సకలలోక వ్యాపకమానపడి ఎఙ్ఙే?" ఎన్నిల్;

"భాగవతర్కళ్ విలక్షణ జ్ఞానానుష్ఠాన సమనియతరాకైయాలే, భాగవతర్కానపోతే జ్ఞానవృత్తవాసనైకళ్ సర్వలోకసాక్షికమాక తెరిక్కైయాలేయుమ్, ఆకారనికర్షత్తాలే జ్ఞాపికమాకైయాలేయుమ్, అన్దపోలన్ఱిక్కే,

జన్మవిశేషమ్, నిత్యముక్తర్కళై ప్పత్తి సనకాదికళుక్కుమ్, సనకాదికళైప్పత్తి దేవజాతికళుక్కుమ్, దేవజాతికళైప్పత్తి అసురరాక్షసర్కళుక్కుమ్, అవర్కళైప్పత్తి మనుష్యర్కళుక్కుమ్, మనుష్యర్కళిలుమ్ బ్రాహ్మణర్కళైప్పత్తి శూద్రర్కళుక్కుమ్, శూద్రరైప్పత్తి చణ్డాలరుక్కుమ్, అవనైప్పత్తి పిపీలికాది [౫ కళ్ పర్యన్తమాన తిర్యక్కుకళుక్కుమ్, తిర్యక్కుకళైప్పత్తి స్థావరఙ్గళుక్కుమ్ ఇపై ఎల్లావత్తుక్కుమ్ ఉత్కృష్టమాకైయాలే;

అథవా భాగవతానామ్యాపత్తుమాన్ "పఞ్చోపనిషన్మయ పఞ్చసంస్కారయుక్తాః పఞ్చార్థజ్ఞాః పఞ్చమహాయజ్ఞనిష్ఠాః। దేవజ్ఞానాం పఞ్చమాన్యాశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః పఞ్చకాల ప్రపన్నాః॥" ౪ ఎన్ఱుమ్,

'సవిప్రేన్ద్రో మునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః। తస్మైదేయం తతోగ్రాహ్యమ్ సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్॥' ౫

ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, సాధనాన్తర సాధ్యాన్తర నిషిద్ధకరణాద్యన్వయ యోగ్యతాత్మకతయా హేయభూత వర్ణాశ్రమతత్త్వయాతీతమాయ్, విప్రేన్ద్ర మునియతి పణ్డితర్కళుక్కు [౧౫ ప్పణ్ణుమ్ పూజైకళ్ ఎల్లావత్తుక్కుమ్ యోగ్యమాయ్, జ్ఞానదాన ప్రతిగ్రహార్హమాయ్, ఈశ్వరసమమాక ప్పణ్ణుమ్ ఆరాధనత్తుక్కుమ్ అర్హమాయ్, ఈశ్వరనుక్కుమ్ కూడ ఆరాధ్యమాయ్, సర్వోత్కృష్టమాయ్, ఇరుప్పతొరు విష్ణుభక్తత్వమాకిఱ వర్ణముమ్, పఞ్చకాల ప్రపన్నత్వమాకిఱ ఆశ్రమముమ్, ఉణ్డాయత్తేయాకిలుమ్, అతు, చైత్రత్వాది సంస్థానమ్ పోలేయన్ఱియేయిరుక్క, కేవలమ్ అప్రాకృతమాక ఉణ్డాకైయాలే,

'ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః' †
'కిమప్యత్రాభిజాయతే', ౬
'నశూద్రా భగవద్భక్తాః', ౭
'శ్వపాకమివనేక్షేత లోకే విప్రమవైష్ణవమ్' ౮ [౨౫

ఇత్యాది శాస్త్రఙ్గళై క్కొణ్డు అత్తై యఱియవేణ్డుకైయాలే, అవ్వళవు జ్ఞానమిల్లాతార్ ఎల్లారుమ్ జన్మాభేదమ్ అఱిక్కైక్కుడాన జ్ఞానమిల్లాతార్ సాపాదృశ్యమాత్రత్తాలే 'నేయమ్ అన్దిపజ్యాల'

నికర్షబుద్ధ్యాశక్తేషాంభవే జన్మనిరూపణమ్।; "ముక్తేభ్యస్సనకాదీనాం తేభ్యః క్రతుభుజాంకతః॥ కథో 'సురాణామ్' ఇత్యేవం స్థావరాన్తమనుక్ర

ఎ. అ —ఎన్ఱు, భ్రమిత్తు చొల్లుమాప్పోలె, దైత్యాదిత్యాది సంస్థాన మాత్రత్తాల్ వన్ద సౌసాదృశ్యమాత్రమ్ కొణ్డు, 'శూద్రోఽయం వైశ్యో ఽయమ్, అయంచనరః, అయం బ్రాహ్మణః, ఇయంస్త్రీ, ఇదంతిర్యక్. ఇదం స్థావరమ్, అయందేవః, అయమ్ అసురశ్చ, అయంపిశాచః, అయం బ్రహ్మరాక్షసః' ఎన్ఱు, నికర్షబుద్ధ్యా చిన్తిక్కుమ్పడు మాన్తై యాలే, జన్మనిరూపణమ్ మన్ఱైక్కైప్పడి 'సకలలోక వ్యాపకమ్' ఎన్నుమ్పడియాన్ఱై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(నికృష్టకులఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు,

"దేవత్వ బ్రాహ్మణత్వ అసురత్వ శ్వపచత్వాది ప్రవాహ రూపఙ్గళాయ్,

భగవత్ స్వరూపతిరోధాయక ప్రకృతిపరిణామ విశేషాత్మక దేహారమ్భక కర్మవిశేషా పాధికఙ్గళాయ్,

తత్తద్దేహవిశిష్ట వేషానుగుణ సాధ్యాన్తర సాధనాన్తర నిషిద్ధ కరణాద్యన్వయ యోగ్యతాపాదకఙ్గళాయ్,

అత ఏవ నికృష్టఙ్గళాయ్,

ఇరుక్కుమ్ కులఙ్గళిలే" ఎన్ఱపడి.

(అవతీర్ణరాన) ఎన్ఱతు,

"ప్రాదుర్భావైస్సుర నరసమో దేవదేవస్తదీయా (ః) జాత్యా వృత్తైరపిచ గుణవస్తావ్య శోనాత్రగర్హా" ౧ ఎన్గిఱపడియే,

వంశభూమికళై ఉన్దిక్కక్ కీఴ్ కులమ్ పుక్క వారాహ గోపాలరైప్పోలే,

భాగవతర్ కళుమ్, సంసారార్ణవనిమగ్నరై ఉయర్త్తుకైక్కాకక్ కీఴ్ కులమ్ పుకుమవర్కళాకైయాలే.

"అత్రి, జమదగ్ని, పఙ్క్తిరథ, వసు, నన్దసూనువాకళుమ్, మీన్గళాయ్, ఆమైయాయ్, నరశిమ్హమాయ్, కుఱళాయ్, కానార్ విస్యుమాయ్, కఱ్ఱియాయుమ్, ఎన్నినృత్తుయోనియుమాయ్ ప్పిఱన్ద ప్పిఱవు మానుడైయ మానుష్యాదికళ్ కర్మనిబన్ధన మన్ఱిక్కే, జగదుజ్జీవనేచ్ఛా ప్రయుక్తమా యిరుక్కైయాలే,

అవన్ పిఱప్పై స్వేచ్ఛైయాలే తన్నైత్తాఴవిట్టు ఎఴున్దుకైక్కైక్కు చొల్లుకైఱ అవతారశబ్దత్తాలే శొల్లవేణ్డుకైప్పోలే,

భాగవతర్కళుమ్ నానాప్రకార జన్మఙ్గళుమ్, కర్మనిబన్ధనఙ్గళన్ఱిక్కే, 'యం యం స్పృశతిపాణిభ్యామ్' ౨ ఇత్యాదిపడియే, 'ఇవర్

ఎ. అ —కళైక్కొణ్డు జగత్తై ఉజ్జీవిప్పిక్కవేణుమ్' ఎన్గిఱ భగవదిచ్ఛైయాలే వన్దవైకళాకైయాలే,

అవన్ పిఱప్పై అప్పడిసె 'అవతారఙ్గళ్' ఎన్ఱే, నిర్దేశిక్కవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవదీయత్వ ప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాత్తే) ఎన్ఱతు.—

"'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్' ౩ ఇత్యాది పడియే సాష్టాఙ్గ భక్తియాకిఱ భగవత్-సంబన్ధత్తాలేవన్ద సర్వోత్కృష్టత్తైప్పై ఉడైయవర్కళాయ్,

అత్తాలే, 'ఆచార్యవద్దేవవచ్చ మాతృవత్ పితృవత్ స్వవత్। సుహృద్వత్ స్వామివత్సన్తో ద్రష్టవ్యారాజవత్తథా॥' ౪ ఎన్గిఱపడియే, సర్వప్రకారపూజార్హరాయ్,

'సచపూజ్యః' ౫ ఎన్ఱు, ఎన్నైప్పోలుమ్ పూజనీయర్కళాయ్,

'తదస్మితమనోవచనే హితార్థః ప్రాణః పునాతిభువనమ్' ౬ ఎన్ఱుమ్,

'యం యంస్పృశతిపాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా।

స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవాజనాః॥

యేకేచిదత్రపురుషా (ః) విష్ణుభక్తేనముద్రితాః।

తేషాందర్శనమాత్రేణ మహాపాతకనాశనమ్॥

యాన్ పశ్యన్తిమహాభాగాః కృపయాపాతకానపి।

తేపిముఖ్యాః ప్రయాన్త్యేవశాశ్వతం పదమవ్యయమ్॥

యతీనాం విష్ణుభక్తానాం పరిచర్యాపరాయణైః।

ఈక్షితా అపిగచ్ఛన్తి పాపినోపిపరాంగతిమ్॥' ౭ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, అత్యన్తపావన దర్శన స్పర్శనాదికళై యుడైయరాయ్,

'నిరపేక్షం మునింశాన్తం నిర్వైరం సమదర్శనమ్।

అనువ్రజామ్యహం నిత్యం పూయేయేత్యఙ్ఘ్రిరేణుభిః॥' ౮ ఎన్గిఱ పడియే, భగవత్ప్రార్థనీయ పాదపాంసుకళై యుడైయరాయ్,

'యత్రబ్రహ్మవిదాత్యక్త మపితత్స్వజ్ఞకం వపుః।

దృష్ట్వా స్పృష్ట్వా విముచ్యేత బ్రహ్మహా బ్రహ్మహత్యయా॥

కళేబరం వారత్న స్థ భాభవానుని సత్తమాః।

యదిపశ్యతి పుణ్యాత్మా సయాతి పరమాంగతిమ్॥' ౯ ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిలుమ్,

---

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥ ౮॥

నికృష్టత్వం భవత్యేవతన్న భాగవతేభవేత్| యస్మాత్ సంస్థానమాత్రేణనికర్షోమన్యతేతతః॥ నిరూపణేస్యాద్దోషో హ్యన్నస్వరూపణతోధికమ్॥

ఎ. అ.—'యత్తు బ్రహ్మాదిదార్వ్యక్తమపి తస్యాఙ్గలం వపుః।

దృష్ట్వా స్పృష్ట్వా విముచ్యేత వైష్ణవస్సర్వ కిల్బిషైః' ౧ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలే పడియే, తీర్థమ్ ప్రసాదిత్తరుళిన పెన్నుమ్ మీ స్వీయచరమ విగ్రహాతల్ - సంస్కార భస్మత్తిర్క బృన్దావనదర్శన స్పర్శనాదికళై యుడైయవర్కళై యుమ్, అప్పాత్రత్తాలే సకల పాప ఙ్గళినిన్ఱుమ్ ఉద్ధరిప్పిక్క వల్లరాయ్,

'నవ్యాప్మయాని తీర్థాని నదేవా మృచ్ఛిలామయాః।

తేపునన్త్యురుకాలేన, దర్శనాదేవసాధవః॥' ౨ ఎన్ఱు, శ్రీ భాగవతత్తిల్ శొల్లుకైయాలే పడియే, ఎమ్పెరుమానుడైయ అవతారఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉత్తమఙ్గళాన అర్చావతారఙ్గళిలుమ్, గఙ్గాది దివ్యతీర్థఙ్గళిలుమ్, కాట్టిల్ అత్యన్తపావనర్కళాయ్,

'నాగగ పరతరం తీర్థం వైష్ణవాఙ్ఘ్రిజలాచ్ఛుభాత్।

తేషాంపాదాన్తం పుణ్యం గఙ్గామపి పునాతిహి॥' ౩ ఎన్ఱుమ్,

'శాపాత్తు రఘునాథస్య విముక్తా గౌతమీనదీ।

వైష్ణవ్యాస్నాన పుణ్యేన సంగతా శుభవారిణా॥' ౪ ఎన్ఱు, పరాశరస్మృతియిలుమ్,

'శబర్యాస్స్నాన పుణ్యేనసఙ్గతా శుభవారిణా।

విముక్తాభవమచ్ఛాపాత్ గఙ్గే! పాపవినాశినీ॥

ఏవముక్త్వాతు కాకుత్స్థశ్శబరీతీర్థముత్తమమ్।

గఙ్గాయాస్సంగతం చక్రేశార్ఙ్గకోట్యా మహాబలః॥' ౫

ఎన్ఱు, పాద్మోత్తరత్తిలుమ్,

'పునీహిలోకం సకలంలోకపాలాం శ్చమఙ్గతాః।

పాదోదకేన భగవన్! తీర్థానాం తీర్థకారిణా॥' ౬

ఎన్ఱు, భృగుం ప్రతి భగవద్వచనత్తిల్ శ్రీ భాగవతత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలే పడియే, గఙ్గాది పుణ్యతీర్థఙ్గళైయుమ్ పావనమాక్కవల్ల శ్రీ పాదతీర్థ వైభవత్తై యుడైయవర్కళాయ్,

'కోటిజన్మార్జితం పాపం జ్ఞానతోఽజ్ఞానతః కృతమ్।

సద్యః ప్రణశ్యతే నృణాం వైష్ణవోచ్ఛిష్ట భోజనాత్॥

ఎ. అ.—నారాయణైకనిష్ఠస్య యాయాచేష్టాతదర్చనమ్।

యాయాజల్పస్సజపస్తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్॥

తత్పాదాంబ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।

తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్ స్పృష్టమఖిలంశుచి॥' ౭

ఎన్ఱు, పరాశరస్మృతియిల్ శొల్లుకైయాలే పడియే, అత్యన్తపావనఙ్గళాన శ్రీ పాదతీర్థ పాత్రోచ్ఛిష్టఙ్గళై యుడైయవర్కళాయ్,

ఇరుక్కైయాకిఱ అప్రతిమవైభవమ్ సకలశాస్త్రఙ్గళిల్ ఘుష్టఘోషమాక ప్రసిద్ధమాయిరుక్క అవత్తై ప్పారాతే'' ఎన్ఱపడి.

సామాన్యతః (నికర్షబుద్ధ్యా) ఎన్ఱతు,

''అ భాగవతదేవాసుర బ్రాహ్మణ శ్వపచాదికళాక్కుమామ్, భాగవతర్కళాకిలుమామ్, ఆచార్యనాకిలుమామ్, నిత్యముక్తర్కళాకిలుమామ్, ఈశ్వరనాకిలుమామ్, ఇవర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు యారేనుమొరువరుడైయ జన్మత్తైక్కాట్టిల్ 'నికర్షమ్' ఎన్ఱ బుద్ధియాలే పణ్ణుమ్ జన్మనిరూపణమెల్లామ్ జన్మనిరూపణాత్మకమాన అపచారఙ్గళ్'' ఎన్ఱైక్కాక.

ఇత్తాల్, '''బ్రాహ్మణాది భాగవతర్కళ్ నికృష్టర్కళ్;

శ్వపచాది భాగవతర్కళ్ ఉత్కృష్టర్కళ్' ఎన్ఱు శిలర్ పణ్ణుమ్ నిర్వాహమెల్లామ్ జన్మనిరూపణాన్తర్భూతమ్'' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతు.

''ప్రాదుర్భావైః'' ౧ ఇత్యాది ప్పడియే, భాగవతర్కళుడైయ జన్మాదికళ్ ఉత్కర్షత్తుక్కు ఉడలామిత్తనై యొழிయ ఒరుపడియాలుమ్ నికర్షత్తుక్కు ఉడలాకమాట్టాతిఱే?.

''నికర్షబుద్ధ్యా నిరూపిక్కై అపచారమ్'' ఎన్నైయాలే,

''వాత్సల్యసౌ శీల్యాదికళిలే ఈశ్వరన్,

'యజ్జాతీయోయాదృశో యత్స్వభావః

పాదచ్ఛాయాం సంశ్రితోయోపి కోపి।

తజ్జాతీయస్తాదృశస్తత్స్వభావః

శ్లిష్యత్యేనం సున్దరోవత్సలత్వాత్॥' ౯

ఎన్ఱ పడియే ఆశ్రితసజాతీయనామాపోలే,

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥

ఈశోహం వస్తుయత్కించిచ్ఛ్రితానామభీప్సితమ్। స్వీకృత్య విగ్రహం, తస్మిన్ స్పృహాంకృత్యావతిష్ఠతి॥ తదర్చాత్వాద్యుపాదాన ద్రవ్యచిన్తాతుయా

ఎ. అ.—'భాగవతర్కళుడై జాత్యన్తర గుణజ్ఞాత ప్రాకృత సజాతీయా రాక్కైత్తు వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాదికాలన్రో,' ఎన్నుమిడుపాట్టాలే ఉత్కృష్ట బుద్ధ్యా అవర్కళుడైయ జన్మాదిక్తై నిరూపిక్కై ఉపాదేయమాయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱు, సూచితమ్.

అత్తైయిట్టే, "ఎమ్పెరుమాన్ పొన్మలైయిల్ వాం యిరుక్కుమత్తై నమ్మిడైవారవరే" ౧ ఎన్ఱున,

"ఎమ్బెరుమాన్ దాశరథి పిరన్దియాల్ నిన్నన్

అమ్పెరుమానప్పిరప్పియల్ వేనమ్మైయాల్ కొణ్డు" ౨ ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్తది.

(తన్నిల్ జన్మత్తై) ఎన్ఱదు,

"ఆబ్రహ్మస్తమ్బపర్యన్తజ్ఞానత్తిల్ జన్మత్తై" ఎన్ఱపడి.

"కిమప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు" ౩ ఎన్ఱు, సర్వప్రకారత్తాలుమ్ భాగవతావతారమెన్ఱబడి.

(నిరూపిక్కై) ఎన్ఱదు, "చిన్తిక్కై" ఎన్ఱపడి.

౧౬.—(ఇత్తినుడైయ) ఎన్ఱదు, "భాగవతాపచారత్తిల్ అన్యతమమాన ఇన్దజన్మ నిరూపణత్తినుడైయ" ఎన్ఱపడి.

(అరుళిచ్చెయ్కిఱార్) ఎన్ఱదు, "'స్థాలీపులాకన్యాయత్తాలే మత్తైక్కళుడైయ క్రౌర్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు అత్యన్తక్రూరమాన అర్చావతారోపాదాన నిరూపణమాకిఱ భగవదపచారత్తినుడైయ క్రౌర్యరూపమాన వస్తువాలుమ్ కూడ అపరిచ్ఛేద్యమ్' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ [అర్చావతార స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్] ఎన్నుమిడత్తిల్ [అర్చా] పదమ్,

"విష్ణ్వాద్యాకృత్యపఞ్చధా పఞ్చభేదై

రర్చారూపో రత్నగర్భాలయేష్వ్యః।

వ్యక్తం సిద్ధం దివ్యమార్ష్టేయమర్త్య

తత్సౌలభ్యావతారస్య భేదమ్॥" ౪

మూ.—ఇతుక్కాగ,

అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరన్,

వ్యా.—౧౭. ఇత్తినుడైయ క్రౌర్యమ్ తన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కాగ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతుక్కాగ) ఎన్ఱు, భాగవతజన్మనిరూపణత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు.

(అర్చావతారత్తిలుపాదానస్మృతి) యావతు:—

ఆశ్రితరుక్కాగత్తేన్నుమ్ ఒరు ద్రవ్యత్తై తనక్కు త్తిరుమేనియాక కొణ్డు అత్తిలే అప్రాకృత దివ్యవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైప్పణ్ణి ఎழுన్దరుళియిరుక్కిఱ వైభవత్తై యఱియాతే, నికర్ష బుద్ధిపణ్ణి, "విగ్రహోపాదాన ద్రవ్యమ్ ఇన్నతన్రో," ఎన్ఱు, చిన్తిక్కై:

అ.—౧౭. "ఎతిల్"-శబ్దత్తాలే వ్యవహిత భాగవతాపచారత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱత్తై,

పిన్నై అవ్యవహిత జన్మనిరూపణత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కాగ ఎన్ఱు తుడఙ్గి) ఇత్యాదినా.

"అర్చా—పూజా ప్రతిమయోః" ఎన్నైయాలే [అర్చా] శబ్దమ్, ప్రతిమావాచకమ్;

[అవతార] శబ్దమ్, ఆవిర్భావవాచకమ్;

[ఉపాదాన] శబ్దమ్, పరిణామాశ్రయ ద్రవ్యవాచకమ్;

'స్మృ—చిన్తాయామ్' ఎన్ఱు, [స్మృతి] శబ్దమ్, చిన్తావాచి," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆశ్రితర్) ఇత్యాది

"తమరుకన్దతెవ్వురువమ్" ౫ ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డు, (ఆశ్రితరుక్కాగత్తు) ఇత్యాది.

"సెజ్జినాల్ నిన్నై ప్పాన్ యసన్న వన్నాథమ్ నీళ్ కడల్ వణ్ణా", ౬

"ఉపచారేణ భక్తస్య 'స ఏవ (హి)" ఇతి నిశ్చితః ౭ ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డు, (అత్తిలే) ఇత్యాది.

"అర్చావతార విషయేమయాపి" ౮ ఇత్యాదిస్సైప్పప్పన్ (వైభవత్తై) ఎన్ఱదు.

౧॥ ౨॥ రామానుజ నూత్తన్దాది-౨౬.
౩॥ ౪॥

† భాగుప. భ్యా. ప-ప. అ. ౫॥ ఇయఱ్పా. ౧మ్ తిరువన్దాది. ౪౪.
౬॥ తి. వా. ౩-౬-౯. ౭॥ ౮॥

తస్యాశ్చైతచ్ఛిన్తనం స్యాదతిప్రూరతునేకశః। ప్రూరత్వం బాధకత్వం స్యాత్ బాధకత్వేతుసర్వథా॥ సర్వేశ్వరస్యచాత్యన్తం భవేన్నిగ్రహహేతుతా,

వ్యా.—(అతిలుమ్ కాట్టిల్ ప్రూర) మాకై, యావతు:— ఆత్తైప్పఱ్ఱువుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తనిగ్రహహేతువాకై.

అ.—"(ప్రూరత్వమ్)=బాధకత్వమ్; అతావతు, భగవన్నిగ్రహహేతుత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తనిగ్రహ హేతువాకై) ఎన్ఱు;

ఎ. అ.—ఎన్ఱు, అజ్ఞాత సూక్తత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే స్వయంవ్యక్త సైద్ధదివ్యార్షమానుషరూపఙ్గళాన పఞ్చవిధార్చావతారఙ్గళుక్కుమ్ పొదువాయిరుక్కైయాకిలుమ్, 'సాలగ్రామ కోట్యాపివాకృత ప్రకాశమ్' ౧ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలేయే స్వయం వ్యక్తార్చావతారత్తై ఆశ్రితక మాత్ర శొల్లుకైయాలే, అతు ఉపాదానస్మరణాన్ మట్టిక్కే యిరుక్కైయాలేయుమ్,

'నైవదంశా న మశకా న కీటా న సరీసృపాః।
రాఘవో పనయేద్గాత్రాత్ త్వద్గతేనాన్తరాత్మనా' ౨ ఎన్ఱు, అప్పడియే చేతన లాభత్తిలే దత్తచిత్తరాయ్, స్థావర ప్రతిష్ఠరాయ్, ఇరుక్కుమ్ పడియై కొణ్డు శిలక్కు భ్రమముణ్డాన్తే యాకిలుమ్, 'అకృత ప్రకాశమ్' ౧ ఎన్ఱు, అ శాస్త్ర బాధితమాయ్ కొణ్డు నివృత్తమాయ్ విడుకైయాలేయుమ్,

అజ్జన్నిక్కే, సైద్ధాద్యవతారచతుష్టయత్తిలుమ్ తత్తత్ ప్రతిష్ఠాత్రాదికళాల్ ఉపాదానద్రవ్యమ్ ప్రత్యక్షితమాయిరుక్కైయాలే అవ్విషయత్తిలుణ్డాన ఉపాదాన చిన్తనమ్,

'తామ్రాత్ సహస్రగుణితం రాజతేతు ఫలం భవేత్।
తస్మాత్తు దశసాహస్రం సౌవర్ణం కౌతుకే ఫలమ్॥
తస్మాచ్చ శత సాహస్రం రత్నజే కౌతుకే ఫలమ్।' ౩

ఎన్ఱు, అ శ్రీ విష్ణుధర్మ వచనఙ్గళ్ తుడక్కమాన... సైద్ధాది మాత్ర విషయకమాన అర్చావతార ప్రతిష్ఠా విధాయక శాస్త్రఙ్గళిల్ పరాశర సంహితాయాం అర్చావతార ప్రతిష్ఠావిధి ప్రకాశకవనాన్యాయే,

'ప్రక్షాళ్య పఞ్చగవ్యేన ప్రణవేనాభిషృశ్య చ।
అశ్వక్రాన్తేతి తద్బింబం మృద్భిరద్భిశ్చ మృశ్య చ॥
నమస్తే ఽర్చే! సురేశాని! ప్రతికే! విశ్వకర్మణః।
ప్రభావితా శేషజగద్ధాత్రి! తుభ్యం నమోనమః॥

ఎ. అ.—త్వయిసంపూజయానీశం నారాయణమనామయమ్।
రహితాద్రవ్య దోషైస్త్వమృద్ధియుక్తా సదాభవ॥' ౪
తథైవ, 'సంహారం చాస్యసర్వంచ సంస్మరేత్ కర్మయోగతః।
బింబస్యగాత్రే తత్త్వాని పృథివ్యాదీన్యనుక్రమాత్॥
పృథివ్యాదీని భూతాని తన్మాత్రాణీన్ద్రియాణి చ।
మనోహంకారబుద్ధీంశ్చ ప్రకృతౌ సంహరేత్ క్రమాత్॥
పరమాత్మని సంహారం నిజదేహవదాచరేత్।' ౪
తత్త్రైవానన్తరమ్: ప్ర—'మఙ్గళాని ప్రయుఞ్జీత తత్త్వ సృష్టించిన్తయేత్।
ప్రకృత్యాది పృథివ్యన్తం మఙ్గళానిచ దర్శయేత్॥' ౪

ఇతి ప్రతిమోపాదానఙ్గళాన పఞ్చభూతఙ్గళుక్కుమ్ శోధన దాహనాది విధిక్కుమ విడఙ్గళిలుమ్ శాస్త్రమ్ ఉపాదానద్రవ్యఙ్గళై అభ్యుపగమమ్ పణ్ణుకైయాలే, శాస్త్ర సహకృతమాయ్ కొణ్డు ప్రదీకరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్,

'సైద్ధాదికళిల్ పణ్ణుమ్ ఉపాదానచిన్తనమ్ ప్రూరమ్' ఎన్నాల్, స్వయం వ్యక్తత్తిల్ అతు కైముతికన్యాయ సిద్ధమాకైయాలే,

'సాక్షాత్ స్వైరంకైముత్యసిద్ధిః ప్రబలా' ౫ ఎన్ఱు, అ న్యాయత్తాలే స్వయం వ్యక్తోపాదానస్మృతిక్కు క్రౌర్యాతిశయమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,

సైద్ధాద్యవతార చతుష్టయపరమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆశ్రితర్) ఇత్యాదియాల్.

(తిరుమేనియాకక్కొణ్డు) ఎన్ఱత్తు,

"సత్యసంకల్పనాన ఎమ్బెరుమాన్,

'ఇతు నమక్కు భోగాయతనమాన తిరుమేనియాకక్కడవతు' ఎన్ఱు, అ సంకల్పత్తాలే,

తనక్కు అసాధారణమాన తిరుమేనియాకక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, 'విభూతిద్వయత్తిలుమ్ భగవచ్ఛరీర మల్లాతతొరు వస్తువిల్లామైయుణ్డాక, అర్చావతార విగ్రహత్తుక్కు విశేషమ్ ఎన్?'' ఎన్ఱు, అ శఙ్కై నిరస్తై.

విభూతియిల్ పదార్థఙ్గళెల్లామ్, ధార్యమాయ్, నియామ్యమాయ్, శేషమాయ్కొణ్డు, అమ్మాత్రత్తాలే భగవచ్ఛరీరఙ్గళాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అతుకళిలుమ్ పణ్ణుమ్ ఉపచారాపచారఙ్గళాల్ అవనుక్కు సుఖదుఃఖద్వారా క్రోధ ప్రసాదఙ్గళాప్పిరియాన భగవద్భోగాయతనత్వ రూప భగవచ్ఛరీరత్వమతుకళుక్కు ఇల్లై యిఱే,

మూ—౧౯౭. అత్తై, “మాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్” ఎన్ఱు, శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్.

వ్యా—౧౯౭. “అత్తుణ్ణిన్ఱు ఉడైయ క్రౌర్యమ్ తాన్ ఎవ్వళవు?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై) ఇత్యాదియాలే.

“అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమ్। మాతృయోని పరీక్షాయాస్తుల్య మాహుర్మనీషిణః॥” ౧ ఎన్ఱానిఱే.

“ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్ మాతృయోనిపరీక్షా సమమాక శాస్త్రిమ్ శొల్లిల్ తీయాకిలుమ్, అతు ఆర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమామ్ ఇత్తనై;

వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అతిలుమ్ క్రూరమ్” ఎన్ఱు, ఇవర్-కరుత్తు.

అ.—౧౯౭. “[వా—౧౯౬] మూలత్తిలే [అర్చావతారత్తిల్] ఇత్యాదివాక్యమ్ శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞాపనత్తాలే (‘అర్చావతార’ ౧) ఇత్యాది వచన సిద్ధార్థప్రతిపాదకమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అన్దవచనత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“అర్చావతార” ౧) ఇత్యాది.

“అర్చావతారోపాదానంచ, వైష్ణవోత్పత్తిశ్చ=అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తీ” ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసమ్.

తయోః చిన్తనమ్, నిరూపణమ్.

శిల శ్రీకోశఙ్గళిలే “అర్చావతారోపాదానమ్” ౧ ఎన్ఱు, సానుస్వార పాఠమ్ కాణప్పడుకిఱతు;

అతు, అర్థాసంగతియాలే అపపాఠమామిత్తనై:

“ద్వన్ద్వసమాస పాఠమే మూలారూఢమ్” ఎన్ఱుమిడమ్, మూలత్తిల్ [స్మృతి] శబ్దత్తాలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిల్ (చిన్తిత్తిరుక్కై) ఎన్ఱ, ఇవిత్తాలుమ్, వ్యఞ్జితమ్.

౨ అ.—““‘నతస్య ప్రాకృతామూర్తిః” ౨ ఎన్ఱు, “ప్రాకృత మూర్తి ఎమ్బెరుమానుక్కిల్లై” ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్క, ఒరుద్రవ్యత్తై త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డు” ఎన్నైనడుమో?’ ఎన్నిల్;

‘నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్’ ౩ ‘తమరుకన్దతెవ్వురువమ్’ ౪ ఇత్యాదికళిల్,

‘ప్రాకృత వస్తుక్కళైయుమ్ ఆశ్రితానుగ్రహార్థమాక త్తిరుమేనియాక ఎమ్బెరుమాన్ కొళ్ళుమ్’ ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే,

‘నతస్య’ ఇతి నిషేధమ్ కర్మనిబన్ధన ప్రాకృత శరీర నిషేధ విషయకమాకైయాలే విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౯౭ —మూలత్తిలే [అత్తైమాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్ ఎన్ఱు, శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్] ఎన్నతు,

“అన్ద ఆర్చావతారోపాదానస్మృతియై మాతృయోనిపరీక్షాత్యన్త సమానమాక యథాశ్రుతత్తిలే శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్” ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, “తాత్పర్యార్థమజ్ఞనన్ఱు, క్రౌర్యమాద్యాభావ మాత్రత్తాల్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు మాతృయోనిపరీక్షా సామ్యమ్ శాస్త్రితాత్పర్యమ్” ఎన్ఱు, సూచితమ్.

అ.—“ఇన్దవచనత్తిలే, ఇరణ్డుక్కుమ్ ఒన్ఱై, నిదర్శనమాక చ్చొల్లియిరుక్క, ఒన్ఱుమాత్రత్తుక్కు నిదర్శనమాకచ్చొల్లుమపడి ఎఙ్ఙనే?” ఎన్ఱ, ఆశంకైయై యనువదిత్తు పరిహరిక్కిఱార్, (ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్) ఇత్యాదినా.

(శొల్లిల్ తీయాకిలుమ్) ఎన్నతు, “పురస్సూన్యతీతమాకచ్చొల్లిల్ తీయాకిలుమ్” ఎన్నపడి.

ఇతుశంకానువాదమ్.

మేల్, పరిహారమ్, (అర్చా) ఇత్యాది.

(ఇవర్-కరుత్తు) ఎన్నతు, “న్యాయానుగృహీత వచన తాత్పర్యజ్ఞరాన ఇవర్క్కు తాత్పర్యమ్” ఎన్నపడి.

ఇదమత్ర పరిహారతాత్పర్యమ్:—

““అపరాధశతం లక్షంమమనిత్యకృతం భవేత్।
క్షమామ్యేకేన పద్మేన జాతిపుష్పేనవాపునః॥
మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిన్దాంకుర్వన్తియేనరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామికదాచన॥” ౫

ఎన్ఱ, ఇవిత్తిలే విశేషానుపాదానత్తాలుమ్, అసంకోచత్తాలుమ్, ‘అపరాధశతమ్’ ౫ ఎన్ఱ, ఇవిత్తిలే ఉపాదానస్మృతియుమ్ వివక్షితమ్:

‘నిన్దాంకుర్వన్తి’ ౫ ఎన్ఱ, ఇవిత్తిల్ ‘దోషవచనరూప నిన్దాన్తర్గతదోషమ్, సాన్నిధ్యాత్ “శ్వపచ” ౫ శబ్దార్థజాతినికర్ష రూపమ్’ ఎన్ఱు, సిద్ధమ్:

ఇప్పడి ఇన్ద ఉపాదానస్మృతి జాతినిరూపణఙ్గళుక్కు యథాక్రమమ్ ఏకపద్మమాత్రమున్తవ్యత్వ పద్మకోటిశతాక్షన్తవ్యత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, ఇవర్ఱుక్కు క్రౌర్యతారతమ్యమ్ ఇన్దవచనఙ్గళిలే సిద్ధమ్:

౧॥ ౨॥ భారతే.

౩॥ తి. వా. ౩-౬-౯. ౪॥ పు. ౫౬౩, ౫మ్ నొట్టు.

౫॥

అ.—ప్రకృతవచనత్తిలుమ్, 'అజాద్యదన్తం పూర్వమ్' ౧ ఎన్గిఱ శాస్త్రత్తైప్పోలే, 'ఘ్యన్తం పూర్వమ్', ౨ 'అల్పాచ్తరం పూర్వమ్' ౩ ఎన్గిఱ శాస్త్రద్వయం ప్రబలమాగైయాలే, వైష్ణవోత్పత్తిక్కు పూర్వనిపాతమ్ వర, సర్వతః 'అభ్యర్హితం పూర్వమ్' ౪ ఎన్ఱు, 'అర్చావతారోపాదాన శబ్దత్తుక్కు ద్వన్ద్వత్తిల్ పూర్వనిపాతమ్ వన్దిరుక్కైయాలే, అతుక్కు అభ్యర్హితత్వమ్ సిద్ధమ్:

ఇత్తుల్తాన్ చిన్త్యమానత్వోపాధికమ్ ౫ విశేషితమ్:

అభ్యర్హితత్వమావతు, పూజ్యత్వమ్:

దోషత్తుక్కు పూజ్యత్వమ్ తాన్ క్రౌర్యాల్పత్వ ప్రయుక్తమాగైయాలే, ఉపాదానస్మృతిక్కు అల్పక్రూరత్వముమ్, జన్మనిరూపణత్తుక్కు అత్యన్తక్రూరత్వముమ్, సిద్ధమ్:

'సమమాహుః' ఎన్నాతే, ('తుల్యమాహుః' ౬) ఎన్ఱతు, 'తులయా సమ్మితంతుల్యమ్' ఎన్గిఱ అవయవార్థ వివరణత్తాలే అన్యూనానతిరిక్తత్వరూప ముఖ్యసామ్యలాభార్థమ్:

అత్తిల్, న్యూనాధిక వస్తుద్వయత్తుక్కు ఒన్ఱోడే అన్యూనానతిరిక్తత్వమ్ కూడామైయాలే, కించిదంశాస్వారస్యోపగమేన సామఞ్జస్యమ్ నిర్వహిక్కవేణుమ్:

అత్తిల్ ఉపక్రమావగత న్యూనాధికత్వత్యాగాపేక్షయా అనన్తరావగత అన్యూనానతిరిక్తత్వత్తుక్కు కిఞ్చిత్ త్యాగమ్ ఉచితమ్:

అత్తిలుమ్ ఉభయత్రానతిరిక్తత్వాంశ త్యాగాపేక్షయా అనన్తరావగత వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తుక్కు మాతృయోని పరీక్షానతిరిక్తత్వ మాత్రత్యాగమ్ ఉచితమ్:

ఇప్పడి 'మాతృయోనిపరీక్షాతుల్య' ౭ శబ్దిత తదన్యూనానతిరిక్తత్వరూప ముఖ్యసామ్యత్తై ఉపక్రమగతమాన అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తిలే వివక్షిత్తు, అనన్తరగతమాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తిలే అన్యూనత్వమాత్రత్తై వివక్షిక్కై న్యాయ్యమాగైయాలే,

'అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తై,

వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అత్తిలుమ్ క్రూరమ్' ఎన్ఱు, న్యాయానుగృహీత వచనతాత్పర్యార్థత్తై ఇవర్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ అష్టా. ౨-౨-౩౩. "అజాద్యదన్తమ్" ఇత్యేక సూత్రమ్; 'పూర్వమ్" ఇత్యేతదనువృత్తిలబ్ధమ్. విశమగ్రేపి. ౨॥ "ద్వన్ద్వేఘి" ఇత్యనేనవిహితమ్. ౩॥ అష్టా. ౨-౨-౩౪. ౪॥ సి. కౌ. ద్వన్ద్వసమాసప్రకరణే.
౫॥ విధేయ విశేషణం వా?. ౬॥ వారాహపురాణమ్

అ. అ.—"అన్దశాస్త్రమ్ తాన్ ఎతు?,

అహాత ప్రతీతియిల్ అతు ఎవ్వర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతు?,

అత్తిల్ విశేషపర్యాలోచనై పణ్ణుమవర్కళుక్కు సిద్ధిక్కుమ్ తాత్పర్యార్థమ్ ఎన్?" ఎన్గిఱ ప్రశ్నత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అర్చావతారోపాదాన" ౮) ఇత్యాదియాలే.

(ఎన్నానిన్ఱతిఱే) ఎన్ఱతు, "ఎన్ఱు, వారాహపురాణత్తిలే శొల్లానిన్ఱతిఱే?" ఎన్ఱపడి.

అన్దవచనత్తిల్, ("అర్చావతారోపాదాన" ౯) ఎన్ఱతు,

I. "("అర్చా" ౯) శబ్దమ్, 'నమస్తేఽర్చే! సురేశాని! ప్రతిత విశ్వకర్మణి' ౮ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే, 'అర్చా—పూజా ప్రతిమయోః' ౯ ఎన్ఱుమ్,

'ప్రతిచ్ఛాయా—ప్రతికృతిరర్చాపుంసి ౯ (ఎన్ఱు) అర్చావిగ్రహపరమాయ్,

II ("అవతార" ౯) శబ్దమ్, అవతరణత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్,

111. ("ఉపాదాన" ౯) శబ్దమ్, 'దుర్జనో దోషమాదత్తే' ౧౦ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే, మానసోపాదానరూపమాన చిన్తనత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, అర్చావిగ్రహత్తినుడైయ ఉత్పత్తిచిన్తనమ్" ఎన్ఱపడి.

("వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్" ౯) ఎన్ఱతు, "అష్టవిధభక్తిమానాన భాగవతనుడైయ దేవాసుర బ్రాహ్మణ శ్వపాకాది దేహసంబన్ధరూప జన్మచిన్తనమ్" ఎన్ఱపడి.

("చిన్తన" ౯) శబ్దమ్, "తచ్చిన్త్యమ్" ఇత్యాది స్థలఙ్గళిల్ పోలే నికర్షబుద్ధియాలే చిన్తిక్కైయై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఆకైయాలే, "మేవుమ్ నల్లోర్ ఎక్కులత్తోరానాలుమ్ పిఱప్పేతియల్లాక్కనిన్దోర్,

అక్కులత్తుమప్పిఱప్పు అవ్వియల్వే నరకైయాళ్ కొక్కుమ్పే" ౧౧ ఎన్ఱుమ్,

"ఎక్కులత్తోరెక్కులత్తోర్ ఎవ్వియల్పోరాయిడినుమ్,

అక్కులత్తే నమ్మిఱైవారవరే" ౧౨ ఎన్ఱుమ్,

ఉత్కర్ష బుద్ధియాలే యనుసన్ధిక్కై విరోధమిల్లై.

"అన్దవచనత్తిల్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతియోడొక్కు వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనత్తైయుమ్ [మాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్] ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్క, 'వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్' ఎన్నై, ఉపపన్నమామ్పడి ఎఙ్ఙనే?", ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

౭॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ప ౫౬౩. అమ్ పాట్టు. ౧౨॥ యతీన్ద్రప్రవణప్రభావమ్;

'అతిక్రో ర్యేకింప్రమాణమ్!'' ఇతిచేదుచ్యతేథునా। ఉపాదానస్మృతేః పూర్వనిపాతస్త్రత్రదృశ్యతే॥ యఃక్రమఃపూర్వనిపాతస్యసర్వత్రాభ్యస్తస్యహి॥

ఎ. అ.—(ఉభయత్తైయుమ్) ఎన్దతు, ''అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనజ్గళిరణ్డైయుమ్'' ఎన్ఱపడి.

(మాతృయోనిపరీక్షై సమమాక) ఎన్దతు,

'''తులయాసమ్మితం తుల్యమ్' ఎన్ఱు, తుల్యశబ్దమ్ అత్యన్తసామ్య వాచియాకైయాలే మాతృయోని పరీక్షైయోడే అత్యన్తసమమాక'' ఎన్ఱపడి.

(శొల్లిల్ క్రైయాకైయుమ్) ఎన్దతు, ''యథాశ్రుతత్తిలే శొల్లిల్ క్రైయాకైయుమ్'' ఎన్ఱపడి.

(అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తై) ఎన్దతు,

(1) ''సాధక బాధక యుక్తివిచారమ్ పణ్ణుమళవిల్, కర్మోపాధిక దేహసంబన్ధ ప్రయుక్తమాన మాతృత్వత్తైయుడైయదాన అచేతన విశేషత్తినుడైయ అత్యన్తహేయమాన అవయవవిశేషత్తిల్ పణ్ణుమ్ నిరూపణమ్,

నిరుపాధికమాయ్ స్వరూపప్రాప్తమాయ్ ఇరుక్కుమ్ 'మాతాపితా భ్రాతానివాసశ్శరణం సుహృత్' ౧ 'మాతాపితాయువతయః' ౨ ఇత్యాది ప్రమాణ ప్రసిద్ధమాన సర్వవిధబన్ధత్తైయుడైయ భగవత్-భాగవతర్కళుడైయ దివ్యావతారజ్గళిల్ పణ్ణుమ్ నిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక నేర్నిఱ్కమాట్టాదెన్నుయాలేయుమ్,

(2). 'అకృత్యకరణాపేక్షయా భగవదపచారముమ్ భగవదపచారాపేక్షయా భాగవతాపచారముమ్, భాగవతాపచారత్తైప్పఱ్ఱ ఆచార్యాపచారముమ్, ఆచార్యాపచారాపేక్షయా తద్భక్తాపచారముమ్, ఆక ఇప్పడి ఒన్ఱుక్కొన్ఱు, విషయగౌరవత్తాలే క్రూరమ్' ఎన్ఱై, స్వాగ్రుగో బ్రాహ్మణహింసైకళుక్కు క్రౌర్యతారతమ్యమ్ శొల్లుకిఱాప్పోలే ఉపపన్నమాయిరుక్కైయాలే 'అకృత్యకరణాన్తర్భూతమాన మాతృయోని పరీక్షైయిల్ కాట్టిల్ భగవదపచారాన్తర్భూతమాన ఉపాదాన నిరూపణముమ్, భాగవతాపచారాన్తర్భూతమాన భాగవతజన్మ నిరూపణముమ్, క్రూరమ్' ఎన్గిరదే యుచితమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

(3). 'ధనదేన సమస్త్యాగే' ౩ ఎన్గిఱవిడత్తిల్, 'దానవిషయత్తిల్ సకలఫలప్రదరాన పెరుమాళ్ కుబేరతుల్యర్' ఎన్ఱు శొన్నాలుమ్. 'ఇమువత్ గర్భతిసవితా' ౪ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ తౌల్యార్థకవతి ప్రత్యయమ్ క్రౌర్యమాన్ద్య భావ మాత్రత్తాలుణ్డాన సామ్యత్తై చ్చొల్లుకిఱాప్పోలే, 'ధనదేన

ఎ అ.—ప్రయుక్తదాన సంకోచాభావమాత్రత్తాల్ కుబేరసామ్యమ్ పెరుమాళిడత్తిల్ వివక్షితమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱాప్పోలే, ఇజ్గుమ్ తుల్యశబ్దమ్ అనర్థహేతుతా ప్రయుక్త క్రౌర్యమాన్ద్య భావమాత్రత్తాలుణ్డాన మాతృయోని పరీక్షాసామ్యత్తై భగవత్ భాగవత జన్మనిరూపణజ్గళిల్ శొల్లిక్కొణ్డు, '''ఇమువత్ గర్భతిసవితా'' ఎన్గిఱవిడత్తిల్ దృష్టాన్తమాక ఎడుక్కప్పట్ట ఇమ, స్వాతిక్రమణీయదేశ విభాగజ్గళై -ప్పడి యాన్వాల్ బహుశీఘ్రమాక అతిక్రమిక్కుప్పోకిఱన్నో, అప్పడియే, సూర్యనుమ్ స్వాతిక్రమణీయ దేశజ్గళై అథుక్కుత్తకున్న వేగత్తోడే బహు శీఘ్రమాక అతిక్రమిక్కుప్పోకిఱార్' ఎన్ఱు, సూర్యనుడైయగతి విశేషత్తుక్కు హిమగతి దిజ్మాత్ర ప్రదర్శకమాకిఱాప్పోలే, భగవత్ భాగవత జన్మనిరూపణాత్మక అపరాధజ్గళుక్కు దృష్టాన్తమాక ఎడుక్కప్పట్ట మాతృయోని పరీక్షైయుమ్ విశిష్టవేష నిష్కర్షకాన్వర్కళుక్కు అన్త భగవదపచారాదికళినుడైయ అత్యన్తక్రౌర్యత్తుక్కు దిజ్మాత్ర ప్రదర్శకమాయిరుక్కైయాలే, దార్ష్టాన్తికాపేక్షయా దృష్టాన్తస్య గుణాధిక్యాన్యాయమ్, ౪ 'ఇమువద్గచ్ఛతి,' 'ధనదేన సమస్త్యాగే' ౫ ఇత్యాదీ స్థలజ్గళిల్పోలే, ఇజ్గుమ్ ప్రవృత్తియాకాకైయాలేయుమ్,

(4). మాతృయోని పరీక్షాపేక్షయా భగవత్ భాగవతజన్మ నిరూపణజ్గళుక్కు క్రౌర్యాధిక్యమ్ అవ్యాహతమాక సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్,

(5). 'అపరాధశతం లక్షం మమనిత్యం కృతం భవేత్।
క్షమామ్యేకేన పద్మేనజాతి పుష్పేనవాపునః॥
మద్భక్తం శ్వపచం వాపినిన్దాం కుర్వన్తియేనరాః।

పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే!॥' ౫ ఎన్ఱు, ముఖ్యకల్పమాన పద్మజ్గళాలొన్ఱినుడైయ సమర్పణమాత్రత్తాలే క్షన్తవ్యమాకవుమ్, అనుకల్పమానజాతి పుష్పత్తిలొన్ఱినుడైయ సమర్పణమాత్రత్తాలుమ్ క్షన్తవ్యమాకవుమ్, శొల్లప్పట్ట దినమొన్ఱుక్కు లక్షసంఖ్యాకమాన అపరాధశతమాక అనాదికాల సంచితానన్త భగవదపరాధకోటికళిలొన్ఱాన ఉపాదాననిరూపణత్తైయపేక్షిత్తు ముఖ్యకల్పభూతాన పద్మపుష్పజ్గళినుడైయ కోటిశతత్వ సంఖ్యోపలక్షితముమాయ్, అపిశబ్దసమిచ్చితముమాన అపరిమితయావదాత్మభావసమర్పణత్తాలుమ్కూడ అక్షన్తవ్యమాకచ్చొల్లప్పట్ట భాగవత జన్మనిరూపణత్తుక్కు ఉణ్డాన క్రౌర్యాతారతమ్యమ్ మేరుసర్షపాన్తరమాక ప్రమాణమాక సిద్ధమాయిరుక్కైయాలే అత్తై ఉపాదాననిరూపణత్తోడొక్క మాతృయోని పరీక్షాతుల్యమాకవే ఉక్తుచ్చొల్లుకిఱతు, 'వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ క్రౌర్యమాన్ద్య

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥
౫॥

అ —"మాతుశ్చయోని సంబన్ధేభ్యః" ௧ ఎన్ఱ,ఇవిడత్తిలే, "సప్త పితృతః పరీక్షేత, పఞ్చమాతృతః" ௨ ఎన్ఱు, మాతృయోని పరీక్షైకర్తవ్య యాకచ్చొల్లిన్ఱాత్తైయాలే తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ వచనత్తిలుమ్ [௫ మాలత్తిలుమ్ అభిప్రేతమాన "మాతృయోనిపరీక్ష" ௩ శబ్దార్థత్తైయరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (మాతృయోనిపరీక్షైయావత్తు) ఇత్యాదినా.

"'యోని' శబ్దమ్ అవయవవిశేషవాచకమ్;

'పరీక్ష' ௩ శబ్దముమ్, తత్సౌన్దర్య సౌన్దర్య నిరూపణపరమాకై యాలేయుమ్, [௧௦

ఎ. అ.—భావేనయథా మాతృయోని పరీక్షాతుల్యమ్, తథైవ ఉపాదాన నిరూపణమపి మాతృయోని పరీక్షాతుల్యమ్' ఎన్ఱు, ఉపాదాన నిరూపణత్తుక్కుమ్ మాతృయోని పరీక్షాతౌల్యత్తుక్కు దృష్టాన్తార్థమాక వేణ్డుకైయాలే, దార్ష్టాన్తికాపేక్షయా దృష్టాన్తస్య ఆధిక్యన్యాయత్తాలే ఉపాదాన నిరూపణత్తై అపేక్షిత్తు అధికమ్ నిదర్శనమాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తుక్కు క్రౌర్యాధిక్యమ్ అవ్యాహతమాక ప్రదీకరిక్కప్పట్టదైయాలేయుమ్,

అర్చావతారోపాదాన స్మృతియోడొక్క మాతృయోనిపరీక్షా తుల్యమాక ఎడుత్తుచ్చొల్లప్పట్ట అన్దవైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమానదు, అతి క్రూరమాన అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమాక [௨௦ త్తలైక్కట్టుమిత్తనై" ఎన్ఱపడి.

(వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనత్తిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱదు,

"'పూర్వోక్త ప్రకారత్తాలే వచనతాత్పర్య పర్యాలోచనై పణ్ణుమళవిల్ వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తుక్కు నిదర్శనమాక పర్యవసిక్కైయాలే, దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికన్యాయత్తాలే [௨௫ దృష్టాన్తమాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమానదు, దార్ష్టాన్తికమాన అర్చావతారోపాదాన స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్' ఎన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(ఇవర్-కరుత్తు) ఎన్ఱదు, "("అర్చావతార" ௩) ఇత్యాది వచనత్తిల్ ఆపాత ప్రతీతార్థత్తిల్ దృష్టియాయ్ విడాతపడి నన్ఱాకత్ తాత్పర్య పర్యాలోచన పరరాన ఇవర్కుక్కరుత్తు" ఎన్ఱపడి.

[అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తిలుమ్ అత్తనై పాపముణ్డు ఎన్ఱపడి] ఎన్ఱ,ఇవిడత్తిల్, "అధికంతు ప్రవిష్టం నతద్ధానయే" ௪ ఎన్ఱ,అ న్యాయత్తాలే వివక్షితమ్.

మూ.—௧௯௪ "శ్రీశంకు వైప్పోలే కర్మచణ్డాలనాయ్,

వ్యా.—(మాతృయోని పరీక్షై)యావదు:—

అన్యస్త్రీయోనివైలక్షణ్య అవైలక్షణ్య నిరూపణవాసనైయాలే ఇత్తైయుమ్ అప్పడి నిరూపిక్కై. [௫

(అత్తోడొక్కుమ్) ఎన్ఱదు,

"ఇప్పడి నిరూపిత్తాల్ అదుక్కు ఎత్తనై పాపముణ్డు,

అర్చావతార విగ్రహోపాదాన చిన్తనత్తిలుమ్ అత్తనై పాపమ్ ఉణ్డు" ఎన్ఱపడి. [௧௦

௧౯౫. "ఇవ్వపచారత్తుక్కు ఫలమ్,

రథ్యాపటమ్పోలే నష్టకల్పనాయ్ ఇరున్ద దేహావసానత్తిలే ఉరుమాయ్న్దు పోమళవేయల్ల,

ఇవ్వపచారమ్ పణ్ణినపోదే కర్మచణ్డాలనాయ్ విడుమ్" ఎన్గిఱార్, (శ్రీశంకువైప్పోలే) ఎన్ఱు, తుడజ్ఞి [௧௫

అ —'మాతుశ్చయోని సంబన్ధేభ్యః' ௧ ఎన్ఱ,ఇవిడత్తిలే 'యోని' ௧ శబ్దమ్ జన్య జనక వర్గమాకైయాలేయుమ్,

'పరీక్ష' ௨ శబ్దముమ్, సంఖ్యా విశేష నిరూపణపరమాకైయాలుమ్, తద్వ్యావృత్తి" ఎన్ఱపడి.

దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్ అనుపాత్త [௨௦ మాకైయాలే, అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడినిరూపిత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఎత్తనైపాపముణ్డు) ఎన్ఱ,ఇవిడత్తిల్, "లఙ్ఘయిత్వావధస్తస్య" ௫ ఎన్ఱ,అదిల్ వివక్షితమ్.

ఎ. అ.—௧௯௫. (కర్మచణ్డాలనాయ్విడుమ్ ఎన్గిఱార్) ఎన్ఱదు,

"'కాలాన్తరత్తిల్ భాగవతన్నాకైక్కు యోగ్యనాన జాతిచణ్డాలనైప్పోలన్ఱిక్కే, "కర్మణా+చణ్డాలః=(కర్మచణ్డాలః)" ఎన్ఱాయ్, భాగవతాపచారమాకిఱ కర్మత్తాలే అవర్కళ్ 'పులైయర్ పోలుమ్" ఎన్ఱ,అపడియే, సాక్షాచ్చణ్డాలనాకవాయ్విడుమ్' ఎన్గిఱార్" ఎన్ఱపడి.

మూ.—నూల్ పఱిక్కైయజ్ఞోపవీతమ్ తాన్ఱేవారాయ్ విడుమ్.

వ్యా —అతావతు:—

“ఇక్ష్వాకువంశ్యనా యిరుక్కిఱ త్రిశంకు వాక్కిఱ రాజా,

తన్-కులగురువా యిరుక్కిఱ వసిష్ఠమహర్షియై ‘సశరీరస్స్వర్గా వాప్త్యర్థమాక ఎన్నైయజిప్పిక్కవేణుమ్’ ఎన్ఱు, అపేక్షిక్క;

మహర్షి, ‘అతునమ్మాల్ అశక్యమ్’ ఎన్న;

అద్దూనన్తరమ్ తత్-పుత్త్రర్కళ్ తపస్సుపణ్ణుకిఱ ఇడత్తిలే శెన్ఱు,

ఇచ్చైయ్ తిరైయిచ్చొల్లి యవర్కళై మిక్కవుమ్ అను వర్తిత్తు,

అ—౧౯౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వపచారత్తుక్కు) ఇత్యాది.

‘ఆముష్మికానిష్ట హేతుత్వమ్ శొల్లి ఐహికాకర్మసాదృశ్యమ్; (మూలవిల్) ఇత్యాదికమ్ దార్ష్టాన్తికవిషయమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—జాతిచణ్డాలన్ వృత్తన్తాక్కిల్, “చణ్డాలమపివృత్తస్థంతం దేవాబ్రాహ్మణంవిదుః” ౧ ఎన్ఱు, “బ్రాహ్మణన్” ఎన్ఱు శొల్లప్పడుకైయాలే అవనుక్కు చణ్డాలత్వపూర్తియిల్లై:

భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళై, “యఃపుత్రః పితరంద్వేష్టితంవిద్యాదన్యరేతసమ్। యస్తుచక్రాఙ్కితంద్వేష్టి తంవిద్యాదన్యరేతసమ్॥” ౨ ఎన్ఱు, జాతిచణ్డాలరాక్కవుమ్ శొల్లుకైయాలే, అవర్కళుక్కే చణ్డాలత్వమ్ పూర్ణమాక ఉళ్ళతు?

మూలత్తిలే [త్రిశఙ్కువైప్పోలే] ఎన్ఱతు,

“ఆచార్యాపచార తద్భక్తాపచారఙ్గళాల్ వన్ద చణ్డాలత్వత్తై అన్ద ఆచార్య భక్తర్కళుడైయ శాపత్తాలే సర్వలోకలోచన గోచరమాక్కిప్పెఱ త్రిశఙ్కువైప్పోలే” ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ—ఇప్పడి ఇవన్ఱుక్కయాలే యిఙ్గే భాగవతాపచారముడైయార్ పలరుమిరుక్క ఇవనైయే దృష్టాన్తీకరిత్తతు?.

(ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయ్) ఎన్ఱుమ్, “జాతిచణ్డాలనన్ఱు” ఎన్కైక్కాక.

(తన్-కులగురువాయిరుక్కిఱ వసిష్ఠమహర్షియై) ఎన్ఱతు,

“కులక్రమాగతన్’ ఎన్ఱుమ్, ‘ప్రత్యాసన్నన్’ ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డువకైప్పట్ట ఆచార్యనుక్కుళ్ళే ముఖ్యనాయిరుప్పతొరు కులక్రమాగతనాన ఆచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియై” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గు ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్తతు “ఇప్పడి కులక్రమాగత ఆచార్యనాన వసిష్ఠరుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే, అన్యగురువిన్ఇడత్తిల్ త్రిశంకు పణ్ణిన ఆచార్యత్వ ప్రతిపత్తి మహాపరాధమ్” ఎన్ఱు, సూచనార్థమాక.

“అతు ఎఙ్ఙనే!” ఎన్నిల్;

శ్రీపాఞ్చరాత్రే పరమపురుష సంహితాయాం నవమేఽధ్యాయే,

(1) “అథవక్ష్యే మహాచార్య శబ్దార్థం శృణుపద్మజ!।
తస్యశ్రవణమాత్రేణముక్తో భవతిమానవః॥
ఆచినోతిహి శాస్త్రార్థాన్ ఆచారేస్థాపయత్యపి॥
స్వయమాచరతే యస్మాత్ తస్మాదాచార్య ఉచ్యతే॥” ౩ ఎన్ఱు,

“సకలశాస్త్ర తాత్పర్యార్థజ్ఞనాయ్క్కొణ్డు అతిన్పడి అనుష్ఠిత్తుమ్ పిఱరైయుమ్ అనుష్ఠిప్పిక్కుమవన్ ఆచార్యశబ్దార్థమ్” ఎన్ఱుమ్,

(2) “ఆచార్యోద్వివిధః ప్రోక్త స్సర్వశాస్త్రార్థవేదిభిః।
కులక్రమాగతః పూర్వః ప్రత్యగ్రాఖ్యస్తథాపరః॥” ౪

ఎన్ఱు, “అతిల్ ఆచార్యన్ తాన్ ‘కులక్రమాగతన్’ ఎన్ఱుమ్, ‘ప్రత్యగ్రన్’ ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డుపడివృత్తరుప్పన్” ఎన్ఱుమ్,

అవ్విరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు “కులక్రమాగతన్ శ్రేష్ఠతయా అగ్రగణ్యన్” ఎన్ఱుమ్,

(3) “ధర్మద్వారా కర్మయస్మిన్ జాతిస్తత్ కులముచ్యతే” ౫ ఎన్ఱు (కులక్రమాగత) శబ్దార్థమ్ శొల్లత్తొడఙ్గి, “యాతొరుకులత్తిలే ‘అవిచ్ఛిన్నాయధర్మాణామ్’ ౬ ఎన్ఱ అపడియే, ధర్మసంస్థాపనద్వారా భగవత్కైఙ్కర్యసాధ్యాయకమాన కర్మమ్ జాతిసిద్ధమాయిరుక్కుమతో, అన్దకులమే (కులక్రమాగత) శబ్దత్తిల్ (కుల) శబ్దార్థమ్” ఎన్ఱుమ్,

శత్వానిజంకులగురుం పన్నిన్నప్పిషి శ్రమసః। "సదేహస్వర్గలాభాయమాంయాజయగురూ క్షమ!"॥ ఇత్యాస్వచ్ఛన్నపదత్తస్సిల్ "ప్రశక్యస"

వి. అ.—(4) "తత్ప్రసాహమ ముఖస్యాపిపద విక్షేపణంక్రమః" ౧ ఎన్ఱు, "అన్దకులప్రవాహత్తిల్ మున్నైయోర్‌గళ్, పుత్రపౌత్ర పారం పర్యత్తాలే అవ్వవర్గళైప్పత్తి విశేషిత పురుషపర్యన్తమాక అనుచ్ఛిన్నమాకవరుకైయే (క్రమ) శబ్దార్థమ" ఎన్ఱుమ్,

(5) "ఆగతస్తత్త్వ బోధాయ విభురాచార్యమూర్తిమాన్" ౨ ఎన్ఱు, "సంసారికళుక్కు తత్త్వబోధనార్థమ్ ఆచార్యరూపియాయ్ క్కొణ్డు ఎమ్బెరుమాన్ అవతరిత్తు వన్దిరుక్కైయై (ఆగత) శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱదు" ఎన్ఱుమ్,

(6) "కులక్రమాగతాచార్యంతమాచార్య విదోవిదుః" ౩ ఎన్ఱు, "సర్వేశ్వరన్ ధర్మసంస్థాపనార్థమాకవే దాశరథి వాసుదేవాద్యవతారఙ్గళిల్ సకల కర్మఙ్గళైయుమనుష్ఠిత్తాప్పోలే, తనక్కు ఒరు ప్రయోజనమిల్లైయాకిలుమ్ పరార్థమాకవే యిరుక్కుమ్ సకల కర్మఙ్గళినుడైయవుమ్ అనుష్ఠానత్తై ఎమ్బెరుమానార్ కాలమ్ తప్పామల్" ౪ ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ద పడియే వంశసిద్ధమాక ఉడైయరాయ్, అన్దకులత్తిలే పరమపదలాభకత్తాల్ ధర్మచ్ఛేదమ్ వారాత్తపడి అన్ద కులత్తినుడైయ అవిచ్ఛిన్నక్రమత్తై యుడైయరాయ్, సంసారికళుడైయ తత్త్వబోధనత్తిలేయే నిరతరాయ్, సకలశాస్త్రార్థజ్ఞానానుష్ఠానానుష్ఠాపనఙ్గళైయుడైయవర్‌గళాయ్ ఇరుక్కుమవర్‌గళై (కులక్రమాగతాచార్య) శబ్దత్తాలే ఆచార్యస్వరూపమఱిన్దవర్‌గళ్ శొల్లువర్‌గళ్" ఎన్ఱుమ్,

(7) "పుంసః పరగతిజ్ఞానే జిజ్ఞాసా జాయతే యదా।
తత్పూర్వదేశికాభావాత్ యస్సమిత్పాణిరాశ్రయేత్॥
తదానీమస్య దయయా దీక్షాసంస్కారపూర్వకమ్।
మన్త్రవ్యాఖ్యాకృదాచార్యః ప్రత్యగ్రాఖ్యస్స ఉచ్యతే"॥ ౫

ఎన్ఱు, "ఒరు సదాచార్య పరిగ్రహమిల్లాత వంశత్తిలే భగవత్ కటాక్ష విశేషత్తాలే ఒరువనుక్కు ప్రాప్యమాన పరబ్రహ్మత్తినుడైయవుమ్, అతిన్ప్రాప్తిక్కు సాధనమాన గతియినుడైయవుమ్, జ్ఞానత్తిలే ఇచ్ఛైపిఱన్దు కులక్రమాగతాచార్యనిల్లామైయాలే జ్ఞానానుష్ఠాన సంపన్ననాన ఓరాచార్యనై సమిదాహరణాది క్రియైయాలే ఉపసత్తిక్క, అవన్ ప్రసన్ననాయ్ నిర్హేతుక కృపైయాలే ఆశ్రయిత్తవనుక్కు వైష్ణవేష్టిదీక్షా పఞ్చసంస్కార పూర్వకమాక మన్త్రార్థాదికళై యుపదేశిక్కుమవన్ 'ప్రత్యగ్రాచార్యన్' ఎన్ఱు శొల్లప్పడువన్" ఎన్ఱుమ్,

వి. అ.—(8) "కులాచార్యస్య భజనం యేవాన్సుకృతినోజనాః।
కుర్వన్తి సతతం భక్త్యా తేవన్ద్యాస్సర్వదేవతైః॥
సర్వక్రతుశతంకృత్వా యత్ఫలం సమవాప్నుయాత్।
తత్ఫలం సమవాప్నోతి కులాచార్యస్య పూజనాత్॥
యత్ కృత్వా షోడశమహాదానానిలభతేఫలమ్।
తత్ఫలం సమవాప్నోతి కులాచార్యస్య పూజనాత్॥
సార్ధత్రికోటితీర్థేషు స్నాత్వా యత్ఫలమాప్నుయాత్।
తత్ఫలం సమవాప్నోతి కులాచార్యస్య పూజనాత్॥
సంతుష్టేతు కులాచార్యే శ్రద్ధయా యస్యభక్తితః।
తేనతుష్టం జగత్సర్వం తుష్టాస్స్యుస్సర్వదేవతాః॥" ౬ ఎన్ఱు,
కులాచార్యారాధనత్తినుడైయ వైభవఙ్గళై చ్చొల్లి,

(9) "ఉద్ధర్తుం నిజవంశోత్థాన్ దేశికం యది వాఞ్ఛతి।
తమేవాన్వేషయేత్తస్మాత్ సర్వజ్ఞం దేశికంతతః॥" ౭ ఎన్ఱు,

"ఆచార్యసమాశ్రయణమ్ ఉణ్డాయిరున్ద తన్‌ఱమప్పనార్‌గళుక్కుమ్ మున్బే మృతరాయుమ్, అతిల్లామల్ మృతరాయుమ్, కుమ్బవు స్వకుల ప్రసూతరెల్లార్‌క్కుమ్, యావన్ ఒరువన్ సంసారసారమాన మోక్షత్తై ఇచ్ఛిప్పాన్, అవన్, అవర్‌గళుక్కు అన్దమోక్షత్తై ఉద్దేశిత్తు నిర్హేతుకకృపైయాలే పుత్రపౌత్రపారం పర్యమాక కులత్తై త్తిల్లావతల్లైయుమ్ 'మదీయమ' ఎన్ఱు, అభిమానిక్కుమవనాయ్, ఎమ్బెరుమానార్ కాలమ్ తప్పామల్ ఆచార్యవంశత్తాలే సుశిక్షితనాయ్ వరుమ్ సర్వశాస్త్ర తాత్పర్యజ్ఞనాన అర్థపఞ్చకజ్ఞనుడైయ యాథాత్మ్యత్తై కరతలామలకమాకవఱిన్దు ఇరుక్కుమవనాన కులాచార్యనైయే యాశ్రయిక్కక్కడవన్" ఎన్ఱుమ్, శొల్లిత్తు.

ఇశ్లోకత్తిల్ "తస్మాత్" ౭ ఎన్ఱు, ల్యబ్లోపే పఞ్చమియాయ్, "అన్ద సంసారోద్ధరణత్తై ఉద్దేశిత్తు" ఎన్నుమర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱదు

అన్ఱిక్కే, "తస్మాత్" ౭ ఎన్ఱు "నిజవంశోత్థ సంసారోద్ధరణేచ్ఛైయాలే" ఎన్ఱాకిలుమామ్.

"తమేవ" ౭ ఎన్ఱ ఏవకారత్తాలే, ప్రత్యగ్రనై వ్యావర్తిక్కిఱదు.

"ప్రత్యగ్రాచార్యన్ స్వానువృత్తి ప్రసన్ననాకైయాలే, ఆశ్రయిక్కుమవనుక్కుమాత్రమ్ ఉద్ధారకన్;

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥

ఉపేక్ష్యతత్సుతా నేవం ప్రార్థయామాస స ద్విజః। "సంసిద్ధా యదనక్త్యంతతత్ మహాత్మ్యాత్ కిం పున్యతే!॥ ఉద్యుక్తే! మారతో గచ్ఛ" ఇత్యేవం తేమ ఉపదిష్ట

వ్యా.—కులాచార్యన్, కృపామాత్ర ప్రసన్ననాయ్, జ్ఞానదత్తై యిలేయేవి తేన్నుమోరు వ్యాజత్తాలే అవర్కళిరుక్కుముడత్తే 'ఇవర్కళ్ పూర్వర్కళ్-తిరువడికళ్' ఎన్ఱు, ఒరుసంబన్ధమ్ శొల్లక్కూడువదు కుటుంబత్తోడే అభిమానిత్తు విడుమవన్నాయాలే, వంశత్తు క్కెల్లామ్ ఉత్తారకన్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతుమేల్:—

(1) "ద్వైవాద్దేశాన్తరగతే ఒక్తే వాకులదేశికే।
తదీయపుత్రి భ్రాత్రాదేరుపదేశో గృహ్యతామ్॥" ౧ ఎన్ఱు,

"అన్దకులాచార్యన్, శిష్యనుక్కు అజ్ఞానదశైయిల్ పఞ్చసంస్కారముమాత్రమ్ శెయ్తరుళిప్పిన్బు శిష్యర్కళాల్ శొల్లవొణ్ణాద దేశాన్తరత్తిలే, శిష్యర్కళుడైయ భాగ్యహానియాలే, చిరకాలమిరున్దు విడువనేయాకిలుమ్, అన్ఱిక్కే లీలైయిల్ ప్రసాదిత్తానేయాకిలుమ్, అవన్ కుమారర్-సన్నిధియిలే గ్రన్థత్తై నడత్తక్కడవన్;

అవరుమిల్లావిడిల్, అవరుడైయ భ్రాతాక్కళుడైయ సన్నిధియిలేయాతల్, జ్ఞాతికళుడైయ సన్నిధియిలే యాతల్, గ్రన్థత్తై నడత్తక్కడవన్," ఎన్ఱుమ్,

(2) "పుత్త్రాదేరభావేతు శిష్యశ్చేత్ తత్త్వలోలుపః।
తత్తుల్యాభావం సర్వజ్ఞమాచార్యాన్తరమాశ్రయేత్॥
తేనోపదిష్ట స్సర్వజ్ఞశ్శిష్యస్సన్నపి మాన్యయా।
తమేవగురుమప్యాపి పుత్త్రాద్యాగ పూజయత్యతః॥" ౨ ఎన్ఱు,

"కులాచార్యనుడైయ పుత్త్రభ్రాతృజ్ఞాతికళ్ శౌరువరుమిల్లావిడిల్ అన్దకులాచార్యనైప్పోలే కృపామాత్ర ప్రసన్నరాయ్ శిష్యనై యజ్ఞానదశైయిల్ తాన్నాక్కవన్దు సకుటుంబమాక భగవత్సంబన్ధత్తై పణ్ణువిత్తు అభిమానిక్కుమవరాయ్, సంప్రదాయ పరంపరాప్రాప్త ఉపదేశముఖత్తాలే సకలశాస్త్ర తాత్పర్యార్థ వక్తృకత్వజ్ఞనరాయ్, ఇరుప్పార్ ఆచార్యనై పుత్త్రపౌత్రాదికళుక్కు కులాచార్యనాప్పోలే యాశ్రయిత్తు

అవనాలే ఉపదేశిక్కప్పట్ట అర్థవిశేషఙ్గళై ఎల్లామ్ నన్ఱాక అఱిన్దు ఉజ్జీవిక్కక్కడవన్' ఎన్ఱుమ్,

(3) "దైవాధీనాత్కులాచార్యే తత్పుత్రాదౌ తథాగతే।
ఉపదేశో గృహీతవ్య స్తనయ కులగురోర్మనోః॥" ౩ ఎన్ఱు,

"శిష్యనిడత్తిల్ అజ్ఞాన భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షమాకిల భాగ్య

ఎ అ.—విశేషత్తాలే దేశాన్తరగతర్కళా యిరున్ద కులాచార్యనాకిలుమ్, తత్పుత్రాదికళాకిలుమ్, స్వదేశత్తిలే వన్దిరుక్కిల్ అవర్కళ్, ఆచార్యాన్తరత్తిల్ అర్థతుడక్కినదత్తైయ మహార్థమ్ ముతలాన గ్రన్థఙ్గళై యెల్లావఱ్ఱైయుమ్ విట్టుయథాక్రమమాక కులాచార్యనుడైయ పరంపరైయాలే సకల గ్రన్థఙ్గళైయుమ్ నేకేక్కక్కడవన్" ఎన్ఱుమ్,

(4) "పునస్సంస్కార సంయుక్తాః స్వర్ణవత్ గరక్షమాః।
వంశపూర్తా విపద్యన్తే రాజన్తే శిష్యకోటయః॥" ౪

ఆచార్యాన్తరత్తిల్ పఞ్చసంస్కారమ్ తుడఙ్గియాయిరుక్కిలుమ్ మీళవుమ్ పఞ్చసంస్కారత్తైయుమ్, కులాచార్యనిడత్తిల్ ప్రాప్తిత్తు పిన్బుక్కొణ్డు తాఙ్గళ్ పణ్ణిన అపరాధత్తుక్కు క్షమాపణమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు శుద్ధరాయ్, అన్ద అపరాధక్షమాపణత్తాల్ ప్రసన్నరాన కులాచార్యనుడైయ అభిమాన విశేషత్తాల్ పరిశుద్ధమాన వంశత్తైయుడైయరాకిల్, అవర్కళ్ అభివృద్ధియాకిల దానత్తైయుమ్, దీప్తియాకిల తేజస్సైయుమ్, ఉడైయవర్కళ్" ఎన్ఱుమ్,

(5) "కులక్రమాగతాచార్య సన్నిధావన్యదేశికః।
అనుమత్యా వినాతస్య సంప్రాప్తోప్యనకదాయనః॥" ౫ ఎన్ఱు,

"అన్దకులాచార్యన్ స్వదేశత్తిలే ఎఴున్దరుళి ఇరుక్కుమళవిల్ అవరుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే వేఱొరు ఆచార్యనిడత్తిల్ ఆశ్రయిత్తేనుమ్ ఒరుకాలుమ్ పూజిక్కక్కడవనల్లన్" ఎన్ఱుమ్,

(6) "కులాచార్యనిదేశేన తత్రత్వాదేశికాన్తరమ్।
తస్మిన్ భక్తిర్భవేత్ సైవ నరక భాజనమ్॥" ౬ ఎన్ఱు,

"కులాచార్యనుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే వేఱొరువరై స్వాచార్యనాక్కినాలుమ్ వాచికమాకవాతల్ కాయికమాకవాతల్ భజిప్పనాకిల్, అవన్ నరకానుభవత్తుక్కే పాత్రనావన్" ఎన్ఱుమ్,

(7) "సర్వదేశేషు దృష్టేషు త్రాతా కౌలదేశికః।
అష్టకులగురౌ బ్రహ్మన్! త్రాతా నైవాన్యదేశికః॥" ౭ ఎన్ఱు,

"సర్వదేశఙ్గళిలుమ్ ఆరాయ్న్దు విడత్తిలుమ్ కులగురువాదిరావు వన్దే రక్షకనాకిఱాన్;

అవనుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే శిష్యన్ వణ్ణుమ్ ఆచార్యాన్తరాధీనమాకిల అవమానత్తాలన్ద కులాచార్యనుక్కు శీఱ్ఱమ్ పిఱక్కుమాకిల్ అప్పడి అవమతిపణ్ణిన శిష్యనుక్కు వేఱొరుత్తరుమ్ రక్షకరాకమాట్టార్కళ్" ఎన్ఱుమ్,

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

"వసిష్ఠాచభవద్భిశ్చ ప్రత్యాఖ్యాతోభవంతతః। అచార్యాన్తరమేష్యామి" ఇత్యేవంవదతి రాజని॥ శేపుశ్చతేసుసంక్రుద్ధాః "చణ్డాల స్త్వంభవ"

౨ అ.—(8) "బహునాత్రకిముక్తేన? బ్రహ్మన్ ! సంక్షేపతశ్శృణు।
నవేదైర్నాఙ్గసైః శాస్త్రైర్న పురాణైస్సురిస్తరైః॥
నయజ్ఞైర్న తపోభిర్వా నతీర్థైర్వ్రత కోటిభిః।
నాస్త్యైరుపాయైర్వివిధైః మన్త్రౌషధపురస్సరైః॥
కులక్రమాగతాచార్య తిరస్కారజ పాతకాత్।
ముచ్యతేమనుజో మూఢస్సర్వగుర్గతి భాజనమ్॥" ౧ ఎన్ఱు,

"వాసిష్ఠ బ్రహ్మనే! పలపడిశొల్లి ఎన్? కురుక్కమాక చ్చొల్లక్కేట్క్ కేళీర్, యాంఐన్రాలుమ్ కులాచార్యరుడైయ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అన్యథావాక్కప్పణ్ణుకైయాన్, అవన్ అన్దకులాచార్య తిరస్కారత్తాలుణ్డాన మహాపాతిత్య హేతువాన పాతకత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వేదశాస్త్రాత్రిక స్మ్ బ్రహ్మమీమాంసాస్మృతీతిహాసాది పురాణాదికళిలుడైయ అధ్యయనాధ్యాపనఙ్గళాలుమ్, అశ్వమేధాది మహాయజ్ఞఙ్గళాలుమ్, జ్ఞానయోగ భక్తియోగ షడఙ్గయోగఙ్గళాకియ తపస్సుకళాలుమ్, గఙ్గాదితీర్థ స్నానఙ్గళాలుమ్, చాతుర్మాస్యాదివ్రతఙ్గళాలుమ్, మణిమన్త్రౌషధాదికళాన మర్ఱుమ్ బహువిధఙ్గళాన ఉపాయఙ్గళాలుమ్, విడువిక్కప్పడమాట్టాన్; లీలావిభూతియిలుళ్ళ సర్వదుర్గతికళుక్కుమ్ అవన్ కొళ్కలమావన్" ఎన్ఱుమ్,

విస్తృతమాన కులాచార్య వైభవఙ్గళైయెల్లామ్ సంక్షేపిత్తుచ్చొల్లి,

(9) "తస్మాత్ సర్వాత్మనా బ్రహ్మన్ ! కులాచార్యం ప్రపూజయేత్।
కర్మణామనసా వాచా నిర్దోషస్సిద్ధిమాప్నుయాత్॥" ౨ ఎన్ఱు,

ఇప్పడి కులాచార్యన్, తిరువుళ్ళమ్ ఉకన్దిరుప్పనాకిల్ ఐహికత్తిల్ రాగత్వేషఙ్గళుమ్, ఆముష్మికత్తిల్ సకుటుంబోజ్జీవనముమ్ సిద్ధిక్కుమ్ పడియాలుమ్, అవన్ తిరువుళ్ళమ్ కన్ఱుమాకిల్ అప్పడియవన్ తిరువుళ్ళమ్ కన్ఱుమ్పడి మాలైయడియే నడక్కుమవన్ ఒరుపడియాలుమ్ ఈడేఱవిరక్కిల్లాత్తపడి సర్వదుర్గతికళుక్కుమ్ కొళ్ కలమాయ్ విడుమ్కైయాలుమ్, మనోవాక్కాయఙ్గళాలే అవనైయొఴియ వేఱొన్ఱైప్పఱ్ఱుకైయాకిఱ దోషమిల్లాతవనాయ్ క్కొణ్డు, కులాచార్యనై 'మాతాపితాయువతయః' ౩ ఎన్ఱ్ అపడియే సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పన్ఱియారాధిక్కక్కడవన్;

అప్పడి శెయ్యుమవన్ అహంకార విమోచనాత్మకతయా శుద్ధిరూపమాయిరుప్పదొరు మోక్షత్తైయడైవాన్" ఎన్ఱుమ్, శొల్లిత్తతైక్కాట్టిత్తే?.

ఎ. అ.—అకైయాలే, ఇఙ్గు త్రిశంకువుక్కు కులక్రమాగతాచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియినుడైయ అనుమతియన్ఱిక్కే, "అన్యాంగతింగమిష్యామి" ౪ ఎన్ఱు, "వేఱొరువనై ఆచార్యనాకనాన్ తేడిక్కొళ్ళక్కడవేన్" ఎన్ఱు, అవన్ వాయాలెశొల్లుకైయాలే, అతు అవనుక్కు "కులాచార్య నిదేశేన" ౫ ఎన్ఱ్ అ వచనత్తిల్ నరకసాధనమాకచ్చొల్లప్పట్ట ఆచార్యాన్తరవాచిక భజనరూపమాన మహాచార్యాపచారమాకక్కడవతు.

"బహునాత్రకిముక్తేన" ఇత్యాదియాలే సర్వోపాయానివర్త్యమాయ్, సర్వదుర్గతిసాధనమాకచ్చొల్లప్పట్ట ఇన్దమహాపచారత్తిన్ఫలమిఱే విశ్వామిత్రన్ తన్నుడైయ తపోమాహాత్మ్య మెల్లావఱ్ఱాలుమ్ ఇవనైస్వర్గమేఱ్ఱిన వళవిలుమ్ అన్దస్వర్గారోహణమ్ ఇన్ద్రనుడైయ నిగ్రహత్తాల్ తప్పి "త్రాహి! త్రాహి!" ౬ ఎన్ఱు, హాహాకారత్తోడే విఴున్దు పట్టపడి భవత్తుక్కు హేతువాయ్ మీళవుమ్ విశ్వామిత్రతపోమాహాత్మ్య నిర్మితమాన స్వర్గముమ్ నరకమో పాతితియై కీఴాక ఇరుక్కుమిరుప్పుక్కుమ్పాయ్ విట్టతు.

అకైయాల్ ఇఙ్గు (కులగురువాన వసిష్ఠమహర్షియై) ఎన్ఱ్, వసిష్ఠరుడైయ కులగురుత్వత్తై ఎడుత్తుచ్చొన్నతు.

"అన్యాంగతింగమిష్యామి" ౪ ఎన్ఱు, త్రిశంకుశొన్నవాక్కై "వాచికమాక కులాచార్య విషయత్తిల్ పణ్ణిన మహాపరాధమ్" ఎన్నుమతుక్కు సూచకమాకక్కడవతిఱే?.

(అవమతిపణ్ణి చ్చొన్నవాక్కైయై) ఎన్ఱతు,

"ఉత్కృష్టనై అపకృష్టతుల్యనాక నినైక్కైయాలే, ముఖ్యతయా ఉత్కృష్టనాయిరుప్పవనాన కులాచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియైయుమ్, 'గురుదారసుతాదౌతుగురువత్ వృత్తిమాచరేత్' ఎన్ఱ్ అపడియే, తత్తుల్యమాక ఆరాధనీయర్కళాన తత్పుత్రాదికళైయుమ్ ఇవర్కళ్ దైవయోగత్తాలే యిల్లాతపోతు, సోమాభావేగ్రహీతవ్యమానవ్రూతి కాలత్తైప్పోలే అనుకల్పతయా అన్వేషణీయనాయ్ క్కొణ్డు నికృష్టనాన ముఖ్య వ్రత్యగ్రనోడే సమర్కళాక నినైక్కైయాకిఱ అవమతియైప్పణ్ణి చ్చొన్నవాక్కైయై" ఎన్ఱపడి,

ఇత్తాల్, "త్రిశంకువుక్కు మానసవాచికో భయవిధాపచారముణ్డు" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱతు.

వ్యా. — 'నీఙ్గళ్, ఎన్నై ఇప్పడియుజిప్పిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిక్క,

'నీమఱ్ఱైయాయుడుగున్నాన్, పహ్హ్ని "పోక్కాక్కు" ఎన్ఱత్తై ఎఙ్ఙళాలే శెయ్యప్పోమో?' ఎన్న; [౫

'తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధపర్యాకులాక్షరమ్।
సరాజాపునరేవై తానిదం వచనమబ్రవీత్॥
ప్రత్యాఖ్యాతో స్మి గురుణా గురుపుత్రై స్తథైవ చ।
అన్యాంగతిం గమిష్యామి స్వస్తివోస్తు తపోధనాః॥' ౧
ఎన్ఱు, అవన్ క్రుద్ధనాయ్, [౧౦

'గురువాన అవనుమ్, తత్-పుత్రర్కళాన నీఙ్గళుమ్, "పాట్టోము" ఎన్ఱిరుక్కిఱాల్ నాన్ మఱ్ఱొరిడత్తిల్ పోయ్ నిఙ్గళ్ సుఖమేయిరుఙ్గళ్' ఎన్న;

'ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్। [౧౫
శేపుః పరమసంక్రుద్ధాః చణ్డాలత్వం గమిష్యసి॥' ౨

ఎన్ఱు, స్వాచార్యనైయుమ్, తత్-పుత్రర్కళాన తఙ్గళైయుమ్, ఇవన్ అవమతిపణ్ణి శొన్నవార్త్తైయై కేట్టు అవర్కళ్ మిగవుమ్ క్రుద్ధరాయ్,

---

అ — ("ఘోరాభిసంహితమ్" ౨)=శాఖాన్తరాశ్రయణరూప ఘోరేచ్ఛాయుక్తమ్.

(అవమతిపణ్ణి) ఎన్ఱత్తు, "తదసాధ్యార్థసాధనాభినివేశత్తాలే స్వీకరిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"'అన్యత్రశృణుయాత్ జ్ఞేయ మనుజ్ఞాప్యైవజీవతి' ౩ ఎన్ఱు, ఆచార్యనుజ్ఞైయిన్ఱిక్కే గుర్వన్తరాశ్రయణమ్ నిషిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు. [౨౫

వి. అ — (మిగవుమ్ క్రుద్ధరాయ్) ఎన్ఱత్తు, "శిష్యనుక్కు శాలిశ్య ముణ్డానాలుమ్ ఆచార్యనుక్కు అత్తైయుపాయఙ్గళాలే నివర్త్తిప్పిత్తు రక్షిప్పిక్కై పణియాయిరుక్క, దిష్టహత్స్వయుగ్ర రాక్షమాశమ్ పోలే, అపచారత్తాల్ నష్టసత్త్వనాయ్ చణ్డాలనాయ్, కిడక్క అవనై, 'నీ చణ్డాలనాకక్కడవాయ్' ఎన్ఱు, శపిక్కై ఆచార్యస్వరూప విరుద్ధమాకైయాలే, 'సుస్తమత్తకుపితానాం నవాస్తదాభిజ్ఞానమ్', ౪

వ్యా. — 'నీ చణ్డాలనాకక్కడవై' ఎన్ఱు, శపిక్క;

'అథరాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం రాజా చణ్డాలతాంగతః।
నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషోధ్వస్త మూర్ధజః॥ [౫
చిత్యమాల్యానులేపశ్చ ఆయసాభరణో భవత్।' ౫
ఎన్ఱి, అప్పడియే, అనన్తరమ్ అవన్ కర్మచణ్డాలనాయ్ ప్పోనాన్;

అ — చితా=శ్మశానమ్, తత్రభవం మాల్యమ అనులేపనం యస్యసః తథోక్తః. [౧౦

"అద్దరాగశ్చ" ఇతిదపాఠః.

ఇష్టైయజ్ఞోపవీతస్తుక్కు ఏకృతికాలమైయాలే [శాస్త్ర ఇత్యాది, దార్ష్టాన్తికవిషయమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

యద్వాదృష్టాన్త విషయమాకవుమామ్.

వి. అ.— 'క్రుద్ధః కింనకరిష్యతి', ౬ 'క్రుద్ధః పాపం న కుర్యాత్కః', ౭ ఇత్యాదిప్పడియే, కృత్యాకృత్యవివేక మిన్ఱిక్కే పోమ్పడియాక, తన్ఱనుక్కుమ్, అవనుక్కుమ్, ఆచార్యరాన వసిష్ఠర్-విషయత్తిల్ అవన్ పణ్ణిన అవమానత్తాలే మిగవుమ్ క్రుద్ధరాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "త్రిశంకువినుడైయ వేషచణ్డాలత్వత్తుక్కు మూలమాన శాపత్తుక్కు హేతు, వసిష్ఠపుత్రర్కళుడైయ క్రోధమ్" ఎన్ఱు, [౨౦ శొల్లుకిఱత్తు.

(చణ్డాలనాకక్కడవాయ్ ఎన్ఱు, శపిక్క) ఎన్ఱత్తు, "'శేషణాలుమ్ చణ్డాలనాకక్కడవాయ్' ఎన్ఱు, శపిక్క" ఎన్ఱపడి.

(శపిక్క) ఎన్ఱి, అదిక్కుమేల్, "అన్యశాపత్తాలే" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళవుమ్. [౨౫

("అథరాత్ర్యామ్" ౫)ఇత్యాది-, "ఆయసాభరణో ఽభవత్" ౫ ఎన్ఱి, అప్పడియే, అనన్తరమ్ అవన్ కర్మచణ్డాలనాయ్ విట్టాన్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱను.

"ఎన్ఱు, ఇప్పడి శ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, "సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్" ౮ ఎన్ఱి, ఆవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ స్వరూపనష్టియాన అలౌకికచణ్డాలత్వముమ్,

---

౧॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౬-౭-౮. ౨॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౯-౧౦. ౩॥ ౪॥

౫॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౧౦-౧౧. ౬॥ ౭॥ ౮॥

యదాన్యత్రగురుర్గచ్ఛేత్తథాతత్సుతమాప్నుయాత్। తస్మిన్నపి గతేన్యత్రతద్బ్రహ్మానయమాప్నుయాత్॥ అసత్సు తేషు విద్వాంసం జ్ఞానినం సమదర్శినమ్।

వ్యా.—అప్పడియే భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోదే కర్మచణ్డాలనాయ్ బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉఱుప్పాన మార్ పిలిట్ట యజ్ఞోపవీతమ్ తానే చణ్డాలవేషత్తుక్కుడైత్తవారాయ్ విడుమ్" ఎన్నై.

అ.—(కర్మచణ్డాలనాయ్) ఎన్గిఱ్ఱు, "గురుపరిభవరూప కర్మణా చణ్డాలనాయ్" ఎన్ఱపడి.

(బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు) ఎన్ఱతు, "బ్రాహ్మణాసాధారణతేజస్సుక్కు" ఎన్ఱపడి.

"వృత్తాధ్యయన సమృద్ధికు—" ఎన్నుమాప్.

"బ్రాహ్మణస్య వర్చసం వృత్తాధ్యయనర్ద్ధిః" ౧ ఎన్ఱక్కడవతిఱే?

(మార్)—కర్మయుమార్గం.

ఎ. అ.—"తంచిస్త్యేద వ్యరేతసమ్" ౨ ఎన్ఱ్, అవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఋషియే జాతిచణ్డాలత్వమాత్రమన్ఱిక్కే, "అథ రాత్ర్యామ్" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే, వేషచణ్డాలత్వపర్యన్తమాక ఆచార్యతిద్భక్తావమానజనికాకిఱ కర్మత్తాలే ప్రకారత్రయత్తాలుమ్ పూర్ణమాక ఉణ్డాన చణ్డాలత్వత్తై ఉడైయవనాయ్విట్టానిఱే!" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోదే) ఎన్ఱతు, "వసిష్ఠ-పుత్త్రర్కళ్ శపిత్తాప్పోలే శాన్తినిధికళాన భాగవతర్కళ్ శపియార్కళేయాకిలుమ్, అన్దశాపనిరపేక్షమాకవన్ద అపచారక్షణత్తిలేయే" ఎన్ఱపడి.

(కర్మచణ్డాలనాయ్) ఎన్ఱతు, "అలౌకికచణ్డాలత్వ జాతిచణ్డాలత్వఙ్గళుక్కు ప్రకాశకమాన వేషచణ్డాలత్వమ్ స్వకారణసాపేక్షమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అలౌకికచణ్డాలత్వమ్ భాగవతాపచారరూప కర్మోద్యోగమాత్రహేతుకమాకైయాలే, అప్పోతే అత్తాల్ సిద్ధమాన అలౌకిక చణ్డాలత్వత్తైయుడైయనాయ్" ఎన్ఱపడి.

(బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉఱుప్పాన) ఎన్ఱతు, "యజ్ఞోపవీతం బలమస్తు తేజః" ౪ ఎన్ఱు, బ్రహ్మోపనిషద్వాక్యత్తైప్పఱ్ఱి.

(యజ్ఞోపవీతమ్ తానే) ఎన్ఱతు, "'యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రమ్' ౪ ఇత్యాదిప్పడియే అత్యుత్కృష్టమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ యజ్ఞోపవీతమ్ తానే" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—అజ్ఞు శాపసిద్ధమాకైయాలే ప్రత్యక్షమాయ్త్తు; ఇజ్ఞు, శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే జ్ఞానదృష్టి విషయమాక ఇరుక్కుమ్.

అ.—దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు ఆయసాధారణత్వ ధర్మమయత్వఙ్గళిన్ఱికైయ ప్రత్యక్షసిద్ధత్వ-తదభావరూప వైషమ్యత్తుక్కు నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞుశాప సిద్ధమాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఎ. అ.—(తానే) ఎన్ఱ్ఱు అవకారిష, "'మగ్నుమ్ అవనోడే సమ్బన్ధముడైయ దణ్డకమణ్డలాదికళుమ్, చణ్డాలవేషత్తుక్కుడైత్తవైకళామ్' ఎన్నై, దణ్డాపూపికాన్యాయసిద్ధమ్" ఎన్నుమత్తై సూచిప్పిక్కిఱతు.

"భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళెల్లార్క్కుమ్ అవచారాంశత్తిల్ త్రిశంకుసామ్యముణ్డాయిరుక్క, ఫలత్తిల్ త్రిశంకువిషయత్తిల్ సర్వరుక్కుమ్ చణ్డాలత్వ ప్రతీతివ్యవహారఙ్గళ్ ఉణ్డానాప్పోలే, మఱ్ఱవర్కళిడఙ్గళిల్ అతిల్లామల్ పోనతు ఎత్తాలే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞు) ఇత్యాదియాలే.

(అజ్ఞు) ఎన్ఱతు, "త్రిశంకువిషయత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

(శాపసిద్ధమాకైయాలే) ఎన్ఱతు, "ఆచార్యతద్భక్త విషయఙ్గళిల్ పణ్ణిన అవమానత్తాలే తత్క్షణత్తిలేయే సిద్ధమాన అలౌకిక కర్మచణ్డాలత్వమ్, ఆచార్యభక్తర్కళుడైయ శాపత్తాలే లౌకికమాన వేషచణ్డాలత్వపర్యన్తమాక పిన్బు సిద్ధమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షమాయ్త్తు) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానదృష్టియిల్లాత మాంసచక్షుస్సాకళుక్కుమ్ ప్రత్యక్షమాయ్త్తు" ఎన్ఱపడి.

(ఇజ్ఞు) ఎన్ఱతు, "క్షమానిధికళాయిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిలే అపరాధత్తై పణ్ణిక్కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్కళుడైయ శాపాభావత్తాలే బ్రాహ్మణ్య వ్యవహారాదికళ్ తడైయిన్ఱియే నడన్దు శెల్లుకిఱ అవర్-విషయత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

(శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే) ఎన్ఱతు, "'సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్' ౫ ఎన్ఱ్ఱు భగవచ్ఛాపత్తుక్కు జ్ఞాపకమాయ్, అలౌకికమాత్రవిషయముమాయ్, ఇరున్దుళ్ళ శాస్త్రమ్కొణ్డే నిశ్చయిక్కప్పట్టదాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ అః ౩॥ పు. ౫౭౩, ౫మ్ నోట్టు.
౪॥ బ్రహ్మోపనిషత్. ౨.
౫॥ బ్రహ్మాణ్డపురాణే.

శ్వాకౌంచిన్న కురియూయూ సేవిస్తో భక్తిమాన్ కుచ్! కులాచార్యత్వస్వకులాక్షిమాసీభవతిస్ఫుటమ్॥ ప్రత్యక్ష ప్ర... ప్రయత్నేవ

వ్యా — "అనాచారాన్ దురాచారాన్ అజ్ఞాతౄన్ హీనజన్మనః। మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్॥" ౧ ఎన్నక్కడవతోఱే?.

అ — "రాజావచ్ణాలతాంగచ్ఛేత్ ౨ ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ చణ్డాలత్వ త్తిల్ ప్రమాణమాకిఱాప్పోలే, ("సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్") ౧ ఎన్ఱు, ప్రకృతచణ్డాలత్వత్తిలుమ్ శాస్త్రమ్ప్రమాణమాకైయాలే, శాస్త్రదృష్టి విషయమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాది.

ఎ. అ. — ఇత్తాల్, "లౌకిక వస్త్వపుత్త్రశాపాధీనచణ్డాలత్వమ్ లౌకికమాకైయుమ్,

అలౌకిక భగవచ్ఛాపాధీన చణ్డాలత్వమ్ అలౌకికమాకైయుమ్, ఉచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(జ్ఞానదృష్టి విషయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు,

"దివ్యమ్' ఎన్ఱుమ్, 'ఆర్షమ్' ఎన్ఱుమ్, 'ఆగామికమ్' ఎన్ఱుమ్, త్రివిధమాన జ్ఞానదృష్టిక్కు విషయమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

దివ్యమావతు: —

"దివ్యందదామి తే చక్షుః" ౩ ఎన్ఱు భగవన్నిర్హేతుకప్రసాద లబ్ధ జ్ఞానమ్.

ఆర్షమావతు: —

"యజ్ఞేన దానేన" ౪ ఇత్యాదిప్పడియే, సాధనాన్తర సంపత్తిలబ్ధ జ్ఞానమ్.

ఆగామికమావతు: —

"శాస్త్రాద్వేద్మి జనార్దనమ్" ౫ ఎన్ఱు శాస్త్రజన్యజ్ఞానమ్.

ఆకవిత్తాల్ "భాగవతాపచారపరర్కళిడత్తిల్ చణ్డాలత్వాభావమ్ అనుపలబ్ధిరూప ప్రత్యక్షసిద్ధమాకైయాలే, 'అనాచారాన్' ౧ ఇత్యాది శాస్త్రమ్ అన్యథానేయమాక ప్రాప్తాదో?" ఎన్ఱు శంకైనిరస్తై.

ఇన్ద్రియగ్రహణ యోగ్యమాన పదార్థత్తినుడైయ అభావత్తుక్కే అనుపలబ్ధి ప్రమాణమాకైయాలే, అతీన్ద్రియమాన ఇన్ద చణ్డాలత్వత్తినుడైయ అభావత్తిల్ అదుప్రమాణమాకమాట్టాదిఱే?.

అ. — "యజ్ఞోపవీతేస్వా..." ౫ ఎన్ఱు విశేషిక్కైయాలే "శ్రోత్రియాన్" ౧ శబ్దసామర్థ్యత్తాల్ ప్రమాణత్తిలే [...] ఇత్యాదికమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఎ. అ. — "అలౌకికమాన అర్థచణ్డాలత్వత్తుక్కు సాధకమాన శాస్త్రమ్ తాన్ ఎదు!" ఎన్ఱుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాది.—

("అనాచారాన్" ౧) ఎన్ఱు, కృత్యాకరణరూపమాన వైదికన్యూనత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

("దురాచారాన్" ౧) ఎన్ఱు, అకృత్యకరణరూపమాన వృత్తనికర్షత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

("అజ్ఞాతౄన్" ౧) ఎన్ఱు, అతిరణ్డుక్కుమ్ మూలభూతమాన జ్ఞాననికర్షత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

("హీనజన్మనః" ౧) ఎన్ఱు, అతుక్కుమ్ మూలభూతమాన జన్మనికర్షత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇవ్విశేషణఙ్కళ్ ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఆదియిలే "పురా" ఎన్ఱ శబ్దత్తైయుమ్, అన్తత్తిలే "అపి" ఎన్ఱ శబ్దత్తైయుమ్, కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్.

"పురా" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళాత పోతు, భక్తర్కళుక్కు అనాచారత్వాదికళ్ కూడాతైయాలే, "శీతవహ్నివత్" ౬ ఎన్ఱ వచనత్తిల్ పోలే, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకముమ్ అబోధకమాక ప్రసఙ్గిక్కుమిఱే?.

అత్తైయిట్టే "దురాచారోఽపిసర్వాశీ కృతఘ్నోనాస్తికః పురా" ౭ ఎన్ఱు, చొల్లిఱ్ఱు?.

"పురా" ఎన్ఱతు, "భగవద్-భక్తియుణ్డాకుక్కు పూర్వకాలత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

"అపి" శబ్దమ్ స్వసమభివ్యాహృత పదార్థఙ్గళాన అకృత్యకరణాదికళిల్ తదాశ్రయనిష్ఠర్కళుక్కు చణ్డాలత్వ ప్రాపకత్వత్తోడు ఉణ్డాన విరోధత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

("మద్భక్తాన్" ౧) ఎన్ఱు, పూర్వోక్తదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ వినాశకమాయుమ్, నిన్దిక్కుమవర్కళుడైయ చణ్డాలత్వత్తుక్కు నిరపేక్షహేతువాయుమ్, ఇరుక్కిఱ భగవద్భక్తియోగత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

౧॥ బ్రహ్మాణ్డపు ౨॥
౩॥ బృహదారణ్యక ఉ-౪-౪-౨౨. ౪॥
౫॥ ౬॥

ఏవం భూశంగురుం క్ష్మాన్యాత్మత్వే తా త్ర్యపధీమతః। యతో న్యాంవరయా మాసతతపి వాస్యదక్షతః॥ విశ్వామిత్రప్రకాశో ఽయ మ్మిన్ విఫలతామగాత్,

---

మూ.—౧౯౯. జాతిచణ్డాలన్నుకు కాలాన్తరత్తిల్ భాగవతన్నాక్కైకు యోగ్యతైయుణ్డు;
అత్తువుమిల్లై ఇవన్నుకు :

వ్యా—౧౯౯. "చణ్డాలన్ పోపాయాకిలుమ్ ఇవన్నుమ్ ఒరు కాలత్తిలే ఈడేఱుమ్" ఎన్ఱు, నిన్నైక్కుకు అవకాశ మిల్లాతేపడి,

జాతిచణ్డాలర్కళ్ కర్మచణ్డాలన్నుకు ళ్ళ తన్నైయ యఱ్ఱిచ్చొల్లుక్కిఱార్, (జాతిచణ్డాలన్నుకు) ఎన్ఱు, ఇదుక్కు

అర్థావన్ :—

జాత్యాచణ్డాలనానవన్నుకు తజ్జన్మత్తిలేయాగిల్, జన్మాన్తరత్తిలేయాగిల్, భగవత్-కటాక్షముళ్ళపోదు కాల

అ—౧౯౯. "(కర్మచణ్డాలనాయ్) ఎన్ఱు, విశేషిత్తవన్నుక్కు హేతువై ఉత్తరవాక్యత్తాలే చొల్లుకిఱారు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,
ఇవన్నుక్కు అవకాశం, (చణ్డాలన్ పోలి) ఇత్యాది.

(ఈడేఱుమ్)=పురుషార్థయోగ్యనాకై.

(అత్తు)=హేయమై.

"జాత్యా+చణ్డాలః=(జాతిచణ్డాలః,) (జాతిః)=జన్మ" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ (జాత్యా) ఇత్యాది.

"జాయమానం హి పురుషమ్" ౧ ఇత్యాదికళై యఱ్ఱుక్కొణ్డు.

[కాలాన్తర] శబ్దార్థమ (తజ్జన్మత్తిలే) ఇత్యాది.

ఎ. అ—("శ్రోత్రియః") ఎన్ఱు, ఇడత్తిలుమ్ అపిశబ్దమ్ కూట్టిక్కొళ్ళ. ౬. ౧౫.

ఇత్తాల్, "సదాచారాదికళైయుడైయ భాగవతవిషయత్తిల్ నిన్దైపణ్ణుమ్ శ్రోత్రియాదికళుక్కుమ్ చణ్డాలత్వప్రాప్తి, కింపునరన్యాయ సిద్ధమామ్" ఎన్ఱు, సూచిక్కప్పడుకిఱదు.

("సన్దేశ" ౨) ఎన్ఱు, ఇత్ప్రత్యయత్తాలుమ్, ("సద్య" ౨) శబ్దత్తాలుమ్, నిన్దాపక్రమదశైయిలేయే చణ్డాలత్వప్రాప్తి చొల్లుకిఱదు

(ఎన్నక్కడవదో?) ఎన్ఱదు, "ఎన్ఱప్పడి బ్రహ్మాణ్డపురాణత్తిల్ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యత్తిలుమ్, అశ్వమేధికత్తిలుమ్, చొల్లక్కడవదిఱే?" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౦౦. ఆరూఢపతితనాక్కైయాలే.

వ్యా—విశేషత్తాలే నామరూపణ్ణళై యుడైయనాయ్ భగవత్-సంబన్ధ నిరూపితనాక్కైకు యోగ్యతైయుణ్డు, అన్దయోగ్యతైయుమిల్లై భాగవతాపచారరూప కర్మత్తాలే చణ్డాలనాన ఇవ్వాపిక్కు.

౨౦౦.—"అప్పడి భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్ద నిలత్తిలేయేఱి,' పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి' ౩ ఎన్నుమ్పడి

అ—"భగవతస్సంబన్ధీ భాగవతః" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థత్తైక్కాట్ట, (నామ) ఇత్యాది.—

"దాస్యనామ వైష్ణవత్వ చిహ్నఙ్కళై యుడైయనాయ్" ఎన్ఱపడి.

(భాగవత్-సంబన్ధ నిరూపితనాక్కైక్కు) ఎన్ఱదు, "తద్దాసత్వ చిహ్నత్వాదిరూపభగవత్-సంబన్ధ పురస్కారేణ ఉపలబ్ధివ్యవహార విషయ నాక్కైక్కు" ఎన్ఱపడి.

యోగ్యతైయానదు, అత్యన్తాసంబద్ధా భావమ్.

(అన్దయోగ్యతైయుమిల్లై) ఎన్ఱదు, "అసంబద్ధమ్ యావత్తుక్కు భావి" ఎన్ఱపడి.

"(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు అదిదు, పూర్వవాక్యోక్త నిరతిశయ పాప విశిష్టపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవ్వాపిక్కు) ఎన్ఱదు.

౨౦౦.—"ఆరూఢశ్చాసౌ+పతితశ్చ=[ఆరూఢపతితః]" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు [ఆరూఢ] శబ్దమ్ ప్రకరణ సంకోచాభ్యాం భాగవతత్వ ప్రాప్తిరూప ఉత్కృష్టభూమ్యాదయ వాచకమ్;

[పతిత] శబ్దముమ్, తాదృశభాగవత విషయాపచార హేతుక నిత్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయుక్త నిత్యనరకరూపాధః అవతితవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్పడి) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—౨౦౦. ("పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి") ౩ ఎన్ఱదు,

"యస్యామృతామల యశశ్శ్రవణావగాహః
సద్యః పునాతి జగదాశ్వపచాద్వికుణ్ఠః।
సోఽహం భవద్భిరుపలబ్ధసుతీర్థకీర్తిః
ఛిన్ద్యాం స్వబాహుమపివః ప్రతికూలవృత్తమ్" ౪ ఎన్ఱుమ్,

౧॥ ౨॥ బ్రహ్మణ్డః;

18-9-1900.

౩॥ ౪॥

వ్యా — అతిక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన భాగవతాపచారత్తాలే పాఙవడియుణ్డు

అ. — (పాఙవడియుణ్డు) ఎన్దత్తు, 'వేగత్తోడే విழ వడియుణ్డు'' ఎన్దపడి.

"[మూర్విలిట్ట] ఇత్యాదియాలే సిద్ధిక్క ఉత్క్రుష్టకర్తృక అప చారమ్ తుల్యవిషయమాగిల్, అధికవిషయమాగిల్, అక వస్సైయుమ్; త్రిశంకు కర్తృకాపచారమ్ ఉత్క్రుష్టవిషయమ్'' ఎన్నుమిడమ్ స్పష్టమ్

ఎ అ. — "వాలాగ్రమపియద్భక్తే కృత్వాప్యవమతింమనాక్। కల్పకోటిశతంప్రాప్య నైషమూమపితోషయేత్॥'' ౧

"అవమత్యహరేర్భక్తానతిపాప ప్రపీడితాః।

నిరయాన్నాతివర్తన్తేనీచైః కల్పశతైరపి'' ౨ ఎన్దుమ్, ఇత్యాది కళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

(భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన) ఎన్దత్తు,

"'దయాలుర్వత్సలశ్శక్తిఃశ్శోభీరః క్షమానిధిః।

అణోరపిమహాద్వేషాదత్యన్తం యాతివిక్రియామ్॥

ప్రాణభూతేషు భక్తేషు ప్రద్వేషాత్ క్షుభ్యతి ప్రభుః।

అగనీ ప్రాణపర్యన్తే కస్యవా భవతిక్షమా?॥

సత్వం సహోదయానిష్ఠః శ్రీమానపిజగత్పతిః।

స్వభక్తాయాపి భక్తేషుద్వేషిణే మజ్జుకుప్యతి॥' ౩ ఎన్దు, శొల్లుకిఱ పడియే, భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు అనివార్యమాన హేతువాన'' ఎన్దపడి.

(పాఙవడియుణ్డు) ఎన్దత్తు,

"'పూజనాత్ విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోస్తినేతరః।

తేషువిద్వేషతః కించిన్నాస్తినాశనమాత్మనః॥' ౪ ఎన్దుమ్,

'అజ్ఞోపిత్రాతుమాత్మా నమాగస్సత్సు వివర్జయేత్।

సవతిక్రమహీనోహి సత్తయానైవహీయతే!॥

పదతిక్రమదగ్ధానాం సర్వం భవతి నిష్ఫలమ్।

సమూలశుష్క సస్యానాం సేకాద్యైః కింఫలం భవేత్?॥' ౫ ఎన్దు, భాగవతాపచారత్తై సత్తానాశకమాక చ్చొల్లుకైయాలే అత్తాల్ స్వరూపనాశ పర్యన్తమాక మిక్కవుమ్ అడియుణ్డు'' ఎన్దపడి.

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా. — అధఃపతిత్తవన్నాకైయాలే'' ఎన్దై.

ఎ. అ. — (అధఃపతితన్నాకైయాలే) ఎన్దత్తు,

"'పాపినోప్యనఘా ఏవభగవద్భక్తసమ్మతాః।

భక్త్యైవ తద్విషోవశ్యం భగవద్ద్వారపా అపి॥' ౬ ఎన్గిఱపడియే, అత్యుచ్చంగతిరాన నిత్యర్కళైయుమ్ కూడ అధఃపతిప్పిక్కుమతాన భాగవతాపచారత్తాలే తప్పుణ్డు అధఃపతితన్నాకైయాలే'' ఎన్దపడి.

"'కాలాన్తరోజ్జీవన యోగ్యతాభావత్తుక్కు భాగవతాపచార పాతిత్యమ్ హేతు' ఎన్నైయుచితమ్;

భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్దనిలత్తిలే నిఱ్కైయుమ్ కూడ అత్తుక్కు కారణమామ్పడి ఎజ్ఞనే?'' ఎన్నిల్;

"అధస్థాన త్తిలిరుక్క విల్లున్దపదార్థజ్ఞళై కాట్టిల్ అత్యుచ్చస్థాన త్తిలిరుక్క విల్లున్దపదార్థత్తుక్కు అన్ద ఉచ్చస్థానస్థితి పతనత్తాలుణ్డాన మహాభిఘాతత్తుక్కు హేతువాయ్, అన్దపదార్థత్తై ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే స్థానమ్ పణ్ణక్కూడాతపడి శకలితమాక్కి నశిప్పిక్కుమాపోలే, భాగవతాపచారత్తాల్ తప్పుణ్డు విల్లుమవర్కళుక్కుమ్ భాగవతత్వమాకిఱ ఉచ్చస్థానారోహణమ్ "విదుషోతిక్రమేదణ్డ భూయస్త్వమ్'' ౭ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే,

"అర్చాయామేవమాంపశ్యన్ మద్భక్తేషువమాంప్రభూన్। విషదిగ్ధరసందిగ్ధరాయన్తర్ద్వనిమామసౌ॥'' ౮ ఎన్దు, అశ్వమేధిక త్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే అవన్ పణ్ణుమ్ భాగవతాపచారమాకిఱ భగవదజ్ఞచ్ఛేదకశస్త్రత్తుక్కు అవశ్యమైయ భాగవతత్వమ్ క్రౌర్యాధిక్య హేతువాన విషస్థానీయమాయ్కొణ్డు అత్యన్త భగవన్నిగ్రహరూప ఆఘాతహేతువాకైయాలేయుమ్,

"భజన్నపి భవేద్వధ్యో భక్తేషుద్వేషకృత్ ప్రభోః।

అతిక్రమ్యదణ్డైర్న్యాత్ర మత్రశ్నత్యమివార్పయన్॥'' ౯ ఎన్దు, శొల్లుకిఱ పడియే, భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుణ్డాన భగవద్భక్తి, హింసార్థమ్ వళ్ళనైయాల్ పణ్ణుమ్ పద్దన లేపనాద్యుపచారమ్ పోలే, అత్యన్తనిగ్రహ హేతువాయ్కొణ్డు స్వరూపనాశకమాయిరుక్కై యాలుమ్,

"'భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుణ్డాన భాగవతత్వమ్ కాలాన్తరేప్యుజ్జీవనయోగ్యతాభావపర్యన్తమాన స్వరూపనాశత్తుక్కు హేతు'' ఎన్నక్కురైయిల్లైయిఱే?

మూ.—౨౦౧. ఇఙ్గుత్తన్నుక్కు అధికారినియమమిల్లై.

వ్యా.—౨౦౧. "ఇత్తాల్ జన్మాదికళాలుమ్, జ్ఞానాదికళాలుమ్, అపకృష్టరానవర్కళ్ ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమవివేరో, అవర్గళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమవైయుముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇఙ్గుత్తన్నుక్కు) ఇత్యాదియాలే.

అత్తావతు:—"భాగవతాపచారత్తుక్కు అప్పడి ఇరుప్పతోరధికారి నియతియిల్లై" ఎన్నై.

అ.—౨౦౧. ఇప్పడి అపకృష్టర్ ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే దోషహేతువిత్తనైయల్లత్తు, ఉత్కృష్టర్ అపకృష్ట-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ దోషాయవాకాత్తు" ఎన్ఱు పూర్వదృష్టాస్తన ఉత్థానత్తైయటుత్తు ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(జన్మాదికళాలుమ్) ఎన్ఱత్తు, "జన్మబన్ధాకారజ్ఞళాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాదికళాలుమ్) ఎన్ఱత్తు, "జ్ఞానవృత్తవాసజ్ఞళాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

"'శాస్త్రీయవిధినిషేధబోధ్య ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న విషయత్తిలే అధికారిశబ్దమాకైయాలే, శాస్త్రబోధితాపచారాధీన ఫలాభావప్రయోజకత్వేన అపచారనిరూపిత కర్తృకర్మగతాపకర్షోత్కర్షఙ్గళ్ అనపేక్షితఙ్గళ్' ఎన్ఱు, మూలాశయమ్" ఎన్నుమవి ప్రాయగా [illegible] ఱార్, (అత్తావతు భాగవతాపచారత్తుక్కు) ఇత్యాది.

(అప్పడి ఇరుప్పతు) ఎన్ఱత్తు, "త్రిశఙ్కు వసిష్ఠర్కళిడత్తిలే కణ్డ అపకర్షోత్కర్ష రూపఙ్గళాయిరుప్పతు" ఎన్ఱపడి.

వి అ.—౨౦౧. (జన్మాదికళాలుమ్) ఎన్నుమ (ఆది) శబ్దత్తాలే ఆకారబన్ధవాసాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

(జ్ఞానాది) ఎన్ఱిల (ఆది) శబ్దత్తాలే వృత్తమ్ శమదమాదికళ్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

(అప్పడి ఇరుప్పతోరధికారి నియతియిల్లై ఎన్నై) ఎన్ఱత్తు, "'జన్మాదికళాలుమ్, జ్ఞానాదికళాలుమ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, అవర్ఱిల్ అన్యతరత్తాల్ అపకృష్టరాకిలుమామ్, అన్తై ఇరణ్డాల్ ఉత్కృష్టరాకిలుమామ్, అన్యతరత్తాలుత్కృష్టరాకిలుమామ్,

మూ.—౨౦౨. "తమర్కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్" ౧ ఎన్నైయాలే.

వ్యా.—౨౦౨. ఇత్తుక్కు ప్రమాణముణ్డో?" ఎన్న మాశఙ్కైయిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తమర్కళిల్" ౧) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"'సాఙ్గమాక సకలవేదఙ్గళైయుమ్ అధ్యయనమ్

అ.—౨౦౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇత్తుక్కు) ఇత్యాదినా "అవరవోర్" ౧ ఇత్యాదక్కు అర్థమ్, (సాఙ్గమాక) ఇత్యాది.

వి. అ.—ఇవర్కళిల్ యారేనుమొరువర్ అప్పడియే నాలువకైప్పట్ట భాగవతర్కళిల్ ఒరువర్ తిఱత్తిల్ అపచారప్పడువర్కళేయాకిల్, అతు అవర్కళుక్కు స్వరూపనాశహేతు' ఎన్ఱు మేల్ చొల్లుకిఱ ప్రమాణత్తాలే సిద్ధమాకైయాలే, అప్పడి సర్వర్క్కుమ్ స్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కు 'జన్మోత్కృష్టర్, జ్ఞానోత్కృష్టర్, తదపకృష్టర్', ఎన్ఱాప్పోలే శిల అధికారినియమఙ్గళొన్ఱుమిల్లై' ఎన్నై" ఎన్ఱపడి.

౨౦౨.—(ఇత్తుక్కు) ఎన్ఱత్తు, "ఇన్ద స్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తిన్నుడైయ అధికారినియమాభావత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.

(సాఙ్గమాకసకల వేదఙ్గళైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి) ఎన్ఱు, జ్ఞానోత్కర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తుప్పాట్టిల్ ముత్తలడియిన్ అర్థమ్.

ఇత్తు సిద్ధసాధ్యన్యాయత్తాలే మేలుక్కు హేతు

బ్రాహ్మణజాతీయర్ తదీయశ్రేష్ఠరామ్పోతు వేదాధ్యయన ముఖత్తాలేయాకై ప్రచురముమే?.

(సకలవేదఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱత్తు, "సంస్కృతద్రావిడ భేదభిన్నఙ్గళాన సకలవేదఙ్గళైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

బ్రాహ్మణ వైష్ణవర్కళ్ సిద్ధిక్కుమ్పోతు, ద్రావిడవేదాధ్యయనముమ్ సిద్ధిక్కవేణుమిఱే?.

౧॥ తిరుమాలై. ౪౩.

లితస్తస్మాత్ భాగవతత్వరూపాత్ నిరపాతహి?। ఏతస్మాత్ విష్ణోర్నాస్తినియమోపాధికారిణః॥? "వేదాన్నానుపిచార్థే,తాటపే యత్కేన్న వివనా।

వ్యా.—పణ్డితదీయచ్ఛ్రేష్ఠరుమాయ్, ఉత్కృష్టజన్మాక్కళుమాయ్, ఇరున్దార్కళ్ళియాకిలుమ్,

---

అ.—('తమర్కళ్'' ౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఏదీయశ్రేష్ఠరుమాయ్) ఇత్యాది.

(''అన్దణర్'' ౧)=బ్రాహ్మణర్;

ఇత్తై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్ట) ఇత్యాది.

ఎ. అ—''ఏతాశ్చ వేదగాథాశ్చ నిత్యాద్రావిడ సంహితాః।
కలౌ కలౌ ప్రణీయన్తేకృపయా జ్ఞానయోగిభిః॥
ద్వాపరార్థేయథావ్యాసోవ్య సిష్యతిమహాశ్రుతిమ్।
అద్వప్యతిత్యాస్మిభూతాయాం శ్యతకోపః ప్రణేష్యతి॥'' ౨

ఎన్ఱు, మార్కణ్డేయపురాణత్తిల్ మధ్యమభాగత్తిల్ భగవద్ధర్మపరమాన షష్ఠాధ్యాయత్తిల్ సనత్కుమారర్కుఱిత్తు విష్వక్సేనవచనత్తిల్ దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుక్కుడైయ వేదత్వముమ్,

'స్వశాఖాధ్యయనంకృత్వా వైష్ణవోద్రావిడశ్రుతిమ్।
అనధీత్యశ్రమం శాస్త్రీయఙ్కరోతి సదుర్మతిః॥' ౩ ఎన్ఱు, ఆదిత్యపురాణత్తిలుమ్,

'స్వశాఖాద్రావిడామ్నాయా విచ్ఛిద్యేతే త్రిపూరుషమ్।
ప్రవతిష్ఠయతస్తస్మాత్ బ్రాహ్మణ్యవ ఇతిశ్రుతిః॥
ద్రావిడామ్నాయ సహితాధ్యేతవ్యా వైష్ణవైః శ్రుతిః।
నిష్ఫలాసేనరహితా సాత్వప్రణవ మన్త్రవత్॥' ౪ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ అనిరుద్ధసంహితైయిల్ బ్రాహ్మణ్య వైష్ణవత్వఙ్గళైయుడైయ నిష్ఫల్యమాక, అవైకళ్ అవశ్యమ్ అధ్యేయఙ్గళ్'' ఎన్ఱుమిడముమ్ సిద్ధముఱే?.

(ఏదీయశ్రేష్ఠరుమాయ్) ఎన్ఱు, వృత్తోత్కృష్టమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇవర్కళుక్కు త్రైవర్ణ్యమావతు, ఉభయవేదాన్త ప్రవర్తనాదికళాల్ వన్దుమ్ వైలక్షణ్యవిశేషఙ్గళ్ శ్లాఘనీయమాయుడైయరాయ్ ఇరుక్కై.

(ఉత్కృష్టజన్మాక్కళుమాయ్) ఎన్ఱు, జన్మోత్కృష్టమ్ శొల్లుకిఱతు ఇతు ఆకారాద్యుత్కృష్టత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

వ్యా.—తేవర్-తిరువడికళిల్ సంబన్ధైక నిరూపకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై జన్మాదికళైయిట్టు నినైప్పార్కళాకిల్,

---

అ—''నుమర్కళై'' ౧ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ దేవరీర్) ఇత్యాది.

(''శాతియన్దణర్'' ౧) ఇత్యాదియాల్ ఫలిత్త నిన్దాప్రకారత్తైయుట్కొణ్డు (జన్మాదికళై) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—జన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ ఉభయవేదఙ్గళాలుమ్ ఎమ్పెరుమానై ఆరాధిక్కైక్కు యోగ్యరాయిరుక్కై.

ఇతి ఆ బ్రాహ్మణ్యాదికళై శ్రేష్ఠమాకచ్చొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కు అన్తరఙ్గాభిప్రాయమ్?

శూద్రాదికళ్ పురుషసూక్తాదికళాల్ ఆరాధిక్కైయపచారమామ్ఎన్ఱిట్టత్తు, ఇన్ద జన్మమిల్లామైయాలన్ఱే?.

(జన్మాక్కళైయుమ్) ఎన్గిఱ చకారమ్ సర్వోత్కృష్టఙ్గళైయుమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు.

(ఆకిలుమ్) ఎన్గిఱ అయఃశబ్దత్తాలే విశాక్రియత్తిల్ అన్దసర్వవిధోత్కర్షఙ్గళుడైయ దౌర్లభ్యముమ్,

మేలే అపిశబ్దత్తాలే అన్ద ఉత్కర్షఙ్గళుక్కైయ చణ్డాలత్వ విరోధిత్వముమ్, శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ ''విరోధిత్వాభ్యస్తమాన విషయఙ్గళిలేయే ఉక్తజకనిరపేక్షమాక భాగవతాపచారమ్ అవిలంబేన చణ్డాలత్వత్తై జనిప్పిక్కుమాకిల్ అవ్విరోధమిల్లామలిరున్దవైత్తు భాగవతాపచార పరరానవర్క్కు అన్ద చణ్డాలత్వ జనకమాకైక్కిం పునరాపాదనసిద్ధమ్'' ఎన్ఱై సూచిపుమ

(తేవర్-తిరువడికళ్-సంబన్ధైక నిరూపకరాన) ఎన్ఱతు,

''శ్వపాకోఽపి శుచిషద్భక్తిదగ్ధదుర్జాతి కిల్బిషః'' ౫ ఎన్గిఱ పడియే అష్టవిధ భక్తివైభవత్తాలే ఉద్ధస్తసకల హేయప్రకారమాయక్కైయుడైయరాయ్,

'నాహంవిప్రోనదేవరవవిర్నాపివైశ్యో నశూద్రో
నోవావర్ణీనవర్గృహపతిర్నో వనస్థోయతిర్వా।
కింతు శ్రీమద్భువన భవనస్థిత్యపాయైకహేతోః
లక్ష్మీభర్తుర్నరహరితనోర్దాసదాసస్యదాసః॥' ౬ ఎన్గిఱ అప్పడియే,

౧॥ పు. ౫౭౮, ౧వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

తత్త్వైకోత్కృష్టజన్మా సిత్వతియ ఽదకఙ్కేత్ । విశ్వాగచిత్రం యోని ద్రిత్య చణ్డాలస్తదా భవేత్ ॥" ఇతిభక్తాఙ్ఘ్రిరేణుశ్చ ప్రోవాచకిలగాథయా ॥

వ్యా.—కాలాన్తరే దేశాన్తరే యస్ట్రిశ్కేళ్ అప్పోత్తే అవ్విడమ్ తన్నిలే అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ 'చణ్డాలరుమ్, ఇవర్కళుక్కు [౫

అ.—'నాళవ్వతు" ౧=త్రుటి కాలమ్;

"అఙ్గై" ౧=ఙ్గు:

ఇత్తై యురుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాలాన్తరే) ఇత్యాదినా.

"పుఱైయర్పోలుమ్" ౧=సీదర్పోలుమ్.

"...... ఎన్ఱాప్పోలే అన్యూనత్వరూప సాదృశ్యమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పోలిమాత్రమ్) ఎన్ఱత్తు.

(పోలి)=కించిత్ సదృశమ్.

(తత్త్వయాథాత్మ్య) ఇత్యాదినా పరమార్థత్వమ్ అభిప్రేతమ్.

(తాఙ్గళ్) ఇత్యాదినాస్వయమ్ ఉత్కృష్టజన్మాక్కళానపై వివక్షితమ్. [౧౫

ఇత్తుత్తిరుమాలై.

ఎ. అ—దేవరీర్ తిరువడిక్కళిలే కాష్ఠావగ్యస్తమాక్క పణ్ణుమ్ దాస్యమాకిఅసంబద్ధత్తైయే తన్గళుక్కు నిరూపకమాక్క ఉడైయరాన' ఎన్ఱపడి

"భాగవతర్కళై" ఎన్నాతే, (శ్రీవైష్ణవర్కళై) ఎన్ఱత్తు,

"విశాస్త్రివ్యతదేవ్యో నైవగ్రామకులాదిభిః । [౨౦

విష్ణునావ్యపదేష్టవ్యా స్తస్య సర్వం స ఏవహి ॥

యథా సరిత్వనామాని ప్రవిష్టాయా యథార్ణవమ్ ।

సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తినస్తథా ॥' ౩ ఎన్ఱిఅపడియే [ఎన్ఱిఅ?] ప్రమాణజ్ఞాపనార్థమాక.

(జన్మాదిక్కళైయిట్టు) ఎన్ఱత్తు, "భగవత్సంబన్ధ ప్రభావత్తాలే [౨౫ నివృత్తగానాన జన్మాదిక్కళైయారోపిక్క" ఎన్ఱపడి.

(కాలాన్తరే దేశాన్తరే యస్ట్రిశ్కేళ్ అప్పోత్తే అవ్విడమ్ తన్నిలే) ఎన్ఱత్తు,

"స్వఫలదానత్తుక్కు పరిపాకకాలత్తైయుమ్, నరకాది దేశఙ్గళైయుమ్, అపేక్షిత్తిరుక్కుమ్ కర్మాన్తరఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, భాగవతాపచారమ్ స్వఫలజననత్తిల్ నిరపేక్షసాధనమాయిరుక్కైయాలే, కాలాన్తరే దేశాన్తరే యస్ట్రిశ్కేళ్ అన్ద భాగవతాపచారమ్ పణ్ణిన కాలత్తిల్ అవ్విడమ్ తన్నిలే' ఎన్ఱపడి.

(చణ్డాలరుమ్) ఎన్ఱత్తు, "జాతిచణ్డాలరుమ్" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౦౩. ఇవ్విడత్తిలే వైనతేయవృత్తాన్తత్తైయుమ్,

వ్యా.—ఒరు పోలిమాత్రమ్" ఎన్నుమ్పడి అవర్కళి తాత్తిల్ అత్యన్తనీచరావర్' ఎన్ఱు, తత్త్వయాథాత్మ్య దర్శికళాన శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే" ఎన్గై.

౨౦౩.—ఇవ్వర్థ విషయమాక ఇరణ్డు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(వైనతేయవృత్తాన్త) మావతు:—

"విశ్వామిత్రిన్ పక్కలిలే విద్యైక్కళైల్లామ్ [౧౦ అధికరిత్త 'గాలవన్' ఎన్గిఱ బ్రాహ్మణన్, 'గురుదక్షిణైకొడుత్తల్లాత్రియ నమక్కు ఇవ్విద్యైకళ్ సిత్తైక్కల్లాతు' ఎన్ఱు, పార్త్తు, 'నాన్ ఇత్తుత్తైక్కు దక్షిణైయాక త్తరత్తక్కైత్తేన్?' ఎన్ఱు, కేట్క;

అ.—౨౦౩. "బ్రాహ్మణసర్వమాయిరున్ద అపకృష్టవర్ణమాన భాగవత విషయత్తిల్ అపచారమ్ పణ్ణినవనుక్కు దోషత్తైచ్చొల్లి, 'నిత్యసూరిప్పన్నతమనుక్కు నికృష్టభాగవత విషయాపచారమ్ దోషావహమ్' ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు, ప్రమాణాన్తరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తర వాక్యావతారికై, (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఇత్యాది.

(ఐతిహ్యమ్)=పురావృత్తమ్. [౨౦

"అనన్తావసథేతిహాభేషజాఙ్ఞ్యః" ౪ ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే "ఇతిహ" ఎన్గిఱ అవ్యయత్తిన్ మేలే "ఞ్య" ప్రత్యయమ్ వన్దు (ఐతిహ్య) శబ్దమ్ నిష్పన్నమ్.

ఇఙ్గే అనిర్దిష్ట ప్రవక్తృకప్రవాదపరంపరారూపత్వమ్ వివక్షితమన్ఱు; ఉపదేశపరంపరాసిద్ధమాన పూర్వవృత్తమాత్రమ్ వివక్షితమ్ [౨౫ "పారం పర్యోపదేశస్స్యా దైతిహ్యమ్" ౫ ఎన్నక్కడవదిరే.

ఎ. అ—౨౦౩ (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్ఱత్తు, "భాగవతాపచారత్తుక్కు అధికారినియమాభావమాకిఅ ఇవ్వర్థవిషయమాక' ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాధిక్కైయాయిరుక్కిఅ) ఎన్ఱు, విశేషిత్తత్తు, "నిత్యసూరిపరిబృఢరాన పెరియతిరువడినాయనార్ పణ్ణిన అభివాదనాదిక్కళ్ కొల్లామ్ ఇవళ్ అన్ఱై" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

౧॥ పు. ౫౭౮, ౧౫ సూత్రం. ౨॥ ౩॥
22-9-1900.

౪॥ ఆష్టా. ౫-౪-౨౩.

వ్యా.—'నీ నమక్కు ఉణ్ణుమ్ శెయ్య వేణ్డా, నామ్ ఉన్నుడైయ శిశ్రూషైయ యుమ్, భక్తియాలుమ్, మిక్కవుమ్ ప్రీతరానోమ్, ఇని ఉన్నుడైయ ఇష్టత్తిలేపోయిడు'; ఎన్ఱు, పలకాలుమ్ శొన్నవళవిలుమ్, ఇవన్ అత్తు శెయ్యాత్తే [౫
'సర్వథా ఏతావక్కలిలే దక్షిణైవాజ్గికొళ్ళ వేణుమ్' ఎన్ఱు, అతినిర్బన్ధమ్ పణ్ణుకైయాలే,

'కించిదాగతసంరంభో - విశ్వామిత్రోఽబ్రవీదిదమ్।
ఏకతశ్శ్యామకర్ణానాం శతాన్యష్టౌచ దేహి మే॥
హయానాంచన్ద్రశుభ్రాణాంగచ్ఛ గాలవ! మా చిరమ్।' ౧

ఎన్ఱు, అవన్ కుపితనాయ్ ఇవనైప్పార్త్తు, 'ఉడమ్బు ఎఙ్గుమ్ చన్ద్రమణ్డలమ్పోలే వెళుత్తు ఒరు శెవి పచ్చైయాయిరుక్కుమ్ ఎణ్ణూఱుకుదిరై నమక్కు క్కొణ్డువన్దుతర' ఎన్ఱాన్;

ఇత్తైక్కేట్టు మహావ్యాకులనాయ్, 'ఇత్తుక్కు ఇని చ్చెయ్వతు ఎన్?' ఎన్ఱు, బహుముఖమాక విచారిత్తు, [౧౫
'సర్వాపేక్షిత ప్రదనాన సర్వేశ్వరనైయుపాసిప్పో?' ఎన్ఱు, ఉద్యోగిక్క అవళవిలే, మున్బే ఇవనుక్కు సఖావాయిరుక్కుమ్ పెరియతిరువడి నాయనార్ ఇవనుక్కువన్దు మున్నిఱ్క;

అవరైస్తోత్రమ్పణ్ణి 'ఇతుక్కుచ్చెయ్యావడుప్పతేన్' [౨౦
ఎన్ఱు, కేట్క;

అ.—("సంరంభః" ౧)=కోపః.
ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ కుపితనాయ్) ఇత్యాది.
("అష్టౌశతాని" ౧)ఎన్ఱు, అన్వయిత్తు అర్థమ్, (ఎణ్ణూఱు) ఎన్ఱు.

వి. అ.—"యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవంవీతకల్మషమ్।
యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేత్ దణ్డవత్ భువి॥" ఎన్ఱు. అవైదిక్తిలుమ్,

వ్యా.—అవర్, 'ఉన్నై నాన్ ఇదుక్కాగ ఎఙ్గుమ్ కొణ్డుపోకిఱేన్, ఇదువరుమ్కూడ ఆరాయ్వోమ్ వా' ఎన్ఱు, ఇవనై ఇడుక్కికొణ్డుతిరికిఱ ... లే ఇళైప్పాఱవాఱే, [౫
'ఇఙ్గే ఇళైప్పాఱిప్పోక్కక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, మేల్సముద్రత్తిలే 'ఋషభమ్' ఎన్ఱ పర్వతత్తిన్మేల్ వసియానిఱ్పాళాయ్, జ్ఞానాధికైయాయిరుక్కుమ్ 'శాణ్డిలీ' ఎన్ఱ భాగవతైయైచ్చెన్ఱు, కణ్డు అభివాదనాదికళ్ పణ్ణ;

అవళ్ ఆత్యాదరత్తోడే మిక్కవుమ్ సత్కరిక్క; [౧౦

అ.—"శాణ్డిల్యస్య గోత్రాపత్యం స్త్రీ" ఎన్ఱ అర్థత్తిలే శాణ్డిల్యశబ్దత్తిన్మేలే యఞన్తత్వాత్ జీష్వన్దు (శాణ్డిలీ) ఎన్ఱు, ఆకిఱతు.
"భగవతస్సంబన్ధో భాగవతః సోస్యాస్తి" ఇతి అర్శాదిత్వాత్ అచ్ ప్రత్యయమ్ వన్దు స్త్రీయాంటాప్ వన్దు (భాగవతై) ఎన్ఱు, ఆకిఱతు.

వి. అ.—"నపరీక్ష్యవయోవర్ణా (ః) నారాయణపరాయణాః। [౧౫
అపిస్యుర్హీనజన్మానోమాన్యా (ః) నిత్యనచేతసా॥" ౩ ఎ... భరద్వాజస్మృతియిలుమ్, శొల్లుకైయాలుమ్, "భాగవతర్కళై వయోజాత్యాదికళై నిరూపియామల్ సర్వరుమ్ దణ్డనిడక్కడవర్కళ్" ఎన్ఱ అర్థత్తై
"శరీరేయస్య కస్యాపిదృశ్యతే వై సుదర్శనమ్।
తస్మైకుర్యాత్పక్షీన్ద్ర! నమస్కారం ప్రయత్నతః॥" ౪ ఎన్ఱు, గారుడపురాణత్తిలే పెరియతిరువడినాయనార్ తాముమ్ కేట్టిరుక్కైయాలే, జన్మత్తాలే స్త్రీయాక ఇరున్దాళేయాకిలుమ్, జ్ఞానాధికైయాన శాణ్డిలీ తణ్ణనిడావిత్ ఇవర్క్కు అన్త శాస్త్రార్థజ్ఞానమిల్లైయో ... మిత్నైయిఱే?

అభివాదనమ్—దాస్యవాచక...సపూర్వకప్రణిపాతమ్. [౨౫
(ఆది) శబ్దత్తాలే ప్రదక్షిణాది పరిగ్రహమ్.
"సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్" ఎన్ఱు, † భాగవతర్కళై "భగవత్తుల్యరాకవాకిలుమ్ ఆరాధనీయర్కళ్" ఎన్ఱు, శొల్లుక్వి ఱే?.
(అత్యాదరత్తోడే) ఎన్ఱతు,
"తత్రాపిదుర్లభంమన్యే వైకుణ్ఠప్రియదర్శనమ్" ౫ ఎన్ఱ ఆపడియే

ఈ మ్యత్కృష్ణ త్వయావిష్టస్సఖ్యాతార్త్యనివేదయన్। తత్-పఠౌఖ్యాంధృతశ్చక్రహయాక్షంవిశరణ్పథి॥ దృష్ట్వాతుశాక్ష్టలింప్రాజ్ఞాంవపన్నేసఖగాధిపః॥

వ్యా.—అనన్తరమ్ విశ్రాన్తరాయ్ శయికిఱ అవళపిలే; ‘ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్ ఒరు విలక్షణదేశఙ్గళిలే వసిక్కప్పెఱ్ఱిల్లై’ ఎన్ఱు, పెరియ తిరువడినాయనార్ విచారిత్తు, ‘ఇవళై ఇఙ్గునిన్ఱుమ్ నామొరు దివ్యదేశఙ్గళిలే కొణ్డుపోయ్ వైక్క కడవోమ్’ ఎన్ఱు నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱచ్చేయ్ త్తే; అన్ద భాగవతైయిరున్ద దేశత్తైక్కుఱిత్తియ నినైత్త అపచారత్తాలే శిఱక్కుక్కళుముత్తిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్ విఙ్;

ఎ. అ.—అత్యన్తదుర్లభమాన ఇవర్ అవర్కుఱ్ఱత్తై ప్పడి అత్యుదరత్తాదే” ఎన్ఱపడి.

(ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్) ఎన్ఱతు,

“అద్యప్రభృతి హేలోకా (?!) యూయం యూయం వయం వయమ్।
అర్థకామపరాయూయం నారాయణపరావయమ్॥
విష్ణుదాసావయం యూయం బ్రాహ్మణావర్ణధర్మిణః।
వయంతుకింకరాః ... యూయమిన్ద్రియకింకరాః॥
నాస్తిసంగతిరస్మాకం యుష్మాకంచ పరస్పరమ్।
అస్మాకందాసవృత్తీనాం యుష్మాకంనాస్తిసంగతిః॥” ౧ ఎన్గిఱపడియే సర్వప్రకారత్తాలుమ్ లోకవిలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్” ఎన్ఱపడి.

(విలక్షణదేశఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు,

“భగవద్గుణానుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు వర్ధకమాయిరుక్కైయాలే లీలావిభూతియిల్ క్షేత్రఙ్గళిల్ విలక్షణఙ్గళాయ్, ఎమ్పెరుమానుడైయ సౌలభ్యాదిగుణానుభవత్తుక్కుమ్, భాగవత కైఙ్కర్యత్తుక్కుమ్, ఇడమాయిరుక్కైయాలే, నిత్యవిభూతియిల్ విలక్షణఙ్గళాయ్ “భూవైకుణ్ఠఙ్గళ్” ఎన్ఱు, పేర్పెఱ్ఱియుడైయత్తోరు త్రిపాద్విభూతి ఎన్ఱు, శొల్లలామ్పడి విలక్షణఙ్గళాయ్, ఇరుక్కుమ్ దివ్యదేశఙ్గళిలే’ ఎన్ఱపడి.

(విచారిత్తు) ఎన్ఱతు, “ఆలోచిత్తు” ఎన్ఱపడి.

(అన్దభాగవతైయిరున్దదేశత్తై) ఎన్ఱతు,

“చక్రాఙ్కితభుజాగ కేచిద్యత్ర వసన్తి వై।
తాజనానితథాత్రీశి మమక్షేత్రంవసున్ధరే!॥” ౨ ఎన్ఱువారాహత్తిలుమ్,—

ఎ. అ.—‘నమ్మాళ్వార్ పతిక్కుమ్ ... ద్రావిడనమస్సిలుమ్ శొల్లియపడియే,

“...నివాసమాహాత్మ్యత్తాలే అఱియామైనైయూరక్కుమ్ ... రాజనైదూరమ్ దివ్యదేశఙ్గళాక్కప్పట్టవన అ భాగవతైసాక్షాత్ ... ఎనిక్కుమిడత్తై” ఎన్ఱపడి.

(కుత్తై యనినైత్త ఇవ్వపచారత్తాలే) ఎన్ఱతు,

“...వళుడైయసమ్బన్ధత్తాలే విలక్షణమాయిరుప్పతొన్ఱై అవి లక్షణదేశమాక్కుమ్ నినైత్తుయాక్కిల వాసవిరూపణాత్మకమాన ఇవ్వపచారత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

(నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱచ్చేయ్ త్తే ... శుక్కుమ్ ఉత్తిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్ విడ) ఎన్గైయాలే, “నిర్ధనః సద్యః” ౪ ఎన్ఱుమ్, “నొడిప్పళవిల్” ౫ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమ్ ... శీఘ్రత్తపడి శొల్లియిత్తు.

(శిఱక్కుక్కళుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మైయాలే, అత్తలమాక ఉద్దాన భగవదభిమతి విశేషవిషయతాత్మక సత్తానాశమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుకిఱతు.

(నిశ్చేష్టరాయ్ విడ) ఎన్ఱతు,

‘శిఱక్కుక్కళ్ ఉత్తిర్న్దాలుమ్, పాదచారిక్కళాన జన్తుక్కళ్ పోలే ... యాక్కిలుమ్, సఞ్చరిక్కప్పెఱాతే ముడవరైప్పోలే ప్రవృత్తినివృత్తి శక్తికళ్ మిన్ఱిక్కే నిశ్చేష్టరాయ్ విడ’ ఎన్ఱపడి.

“సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్” ౬ ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తుక్కు చణ్డాలత్వమ్ ఫలమాకచ్చొల్లానిఱ్క, ఇవర్క్కు శిఱక్కుక్కళ్ ఉత్తిర్న్దపడి ఎన్?” ఎన్నిల్;

“శ్రోత్రియోఽపి సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్” ౭ ఎన్ఱ వచనత్తిల్ నిన్దిక్కుమవనై ‘శ్రోత్రియః’ ఎన్ఱు, విశేషిత్తవనుక్కు చణ్డాలత్వ ప్రాప్తియై ఫలమాక ఎన్ఱిత్తు,

‘శ్రోత్రియత్వాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్ అవన్ అత్యన్తనికృష్టమాన చణ్డాలత్వత్తైయడైవన్;

వృత్తాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్, అవన్ అత్యన్తవృత్తనికర్షత్తైఅడైవన్;

జ్ఞానాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్, అవన్ అత్యన్తజ్ఞాననికర్షత్తైయడైవన్,’ ఎన్ఱు,

3* కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. ౧౧. ౪॥ ౫॥ పు. ౫౮౦౧౧మ్ నోట్టు

ఆనేన సహిత స్తార్క్ష్యో విశ్రామతయా వృతః। "శాన్తిలీయం మహః ప్రాజ్ఞా వసత్యత్ర మయూఖకః॥ కత్కృత్యనైతయా దృష్ట్వా తేషాం భూయో విలోకనః॥

వ్యా.—ఇత్తైక్కణ్డ ఉభాప్యన ప్రాహ్మణర్కణ్డు,

"కిం ను తే మన సాధ్యాతమ శుభం పతతాంవర॥

నహ్యయం భవతస్స్వల్పోప్య వ్యభిచారోభవిష్యతి॥" ౧

అ.—"భాగవతియై" ఎన్ఱు, ఇరుణ్డాల్ సుగమమ్. [౪

ఎ. అ.—'యామ్పాయాఱై రకళ్ ఎన్ఱైక్కళాలుం ఆహం కారత్తాలే భాగవతర్కళై నిన్దిప్పర్కళ్' అవర్కళ్ అన్ద అభిమాన హేతుక్కళుక్కు అత్యన్తం ప్రతికోటియాన నికృష్టధర్మఙ్గళై ఫలమాక ఉడైయవర్కళ్' ఎన్ఱు, శైక్కుంపాడి ఉపలక్షణమాయిఱ్ఱే,

ఇఙ్గు ఇవళ్ 'తాన్ గరుడన్' ఎన్ఱ అభిమానత్తాలే, [౧౦

'ఇవళ్ పాదచారిణి యాయిఱ్ఱాలే, సముద్రపర్వతాదికళై క్కడన్దు ఒరు దివ్యదేశత్తుక్కు ప్పోకైమాట్టాళ్ళాయిఱ్ఱాలే, ఇవక్కోడిన్ఱ శక్తిపోలే ఇరుక్కిడత్తిలే స్వభక్తివిశేషత్తాలే వశీకృతేశ్వరరాయా యిరుక్కిఱాళ్' ఎన్ఱు, ఇవళై విలక్షణదేశ ప్రాప్తియిల్ శ్రమమ్ అఱ్ఱాళాక నినైత్తు, [౧౫

'ఇప్పడి అశక్తైయాన ఇవళై నామ్ పక్షిత్వనాలేయాలే, సర్వదిక్కుక్కళిలుమ్ అప్రతిహతగతిస్సు యన్దైయామాయిరున్దు యాలే, ఒరువిలక్షణదేశత్తై యడైవిప్పోమ్' ఎన్ఱు నినైక్కైయుమ్ అవళవిలుమ్

'తాన్ సర్వేశ్వరనుక్కు వాహనమ్' ఎన్ఱ అభిమానత్తాలే 'తదీయత్వత్తైయాన ఇవళై, సర్వేశ్వరనై ఎఴున్దరుళప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోకిఱాపోలే, ఎఴున్దరుళప్పణ్ణిప్పోవోమ్' ఎన్ఱు, గౌరవిత్తు నినైయాతే గాలవనై ఇడుక్కిక్కొణ్డు వన్దాపోలే, తానే 'ఇవళైయుమ్ కొణ్డుపోయ్ చ్చేర్క్కక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, గాలవాదితుల్యైయాక ఇవళైక్కుఱైయ నినైత్తైయాలేయుమ్,

ఇప్పడిక్కుఱైయ నినైక్కైక్కుమూలమాన అభిమానత్తుక్కు [౨౫ మాఱ్ఱాన పక్షిత్వాత్త భగవద్వాహనత్వత్తిల్ వైత్తుక్కొణ్డుపోన అత్యన్త ప్రతికోటియాక శిఱకుకళుమొఴిర్న్దు నిన్ఱైవిడమ్ ఎన్ఱుమ్ ఎప్పోరు మాన్దై వహిత్తుక్కొణ్డుపోకైక్కు ఉఱుప్పాన భగవద్వాహనత్తుక్కు ప్రతికోటియాక తాన్ కూడ పదచలనమ్ పణ్ణమాట్టాదాయాక్కిన నికృష్టత్వముమ్, ఉన్ద అపచారఫలమాయ్ విట్టతాకైయాలే, 'చణ్డాలతాం వ్రజేత్' ఎన్ఱ అ వచనత్తుక్కు విరోధమిల్లై' ఎన్ఱు, కణ్డుక్కొళ్వతు.

వ్యా.—ఎన్ఱు, 'ఏతేయుమ్ ఉమ్ముడైయ తిరువుళ్ళత్తాలే తీఙ్గునినైత్తనఙ్గో, తేవరీరుక్కు అల్పముమ్ వ్యభిచారమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయే' ఎన్ఱు: [౫

'ఉక్తానిత్తుక్కాణ్' ఎన్ఱు, తామద్ద భాగవతై- విషయత్తిల్ నినైత్తప్రకారత్తై అవళుక్కు అరుళిచ్చెయ్తు;

అ.—("తే" ౧) ఎన్ఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్ (ఉమ్ముడైయ) ఎన్ఱు. ("భవతః" ౧) ఎన్ఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్ (తేవరీరుక్కు) ఎన్ఱు: వ్యభిచారాసంభవద్యోతనార్థమ్ గౌరవ్యనిర్దేశమ్. [౧౦

("నభవిష్యతి") ౧ ఎన్ఱ అవిత్తు "నభవేత్" ఎన్ఱాయ్, "అహ్యాతైలిక్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తిరియారుళిచ్చెయ్దార్, (యోగ్యతై) ఇత్యాది.

("అయమ్" ౧) ఎన్ఱ అవిత్తు, "అన్ద పక్షియల హేతువాన" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—("వ్యభిచార" ౧) మూవక్తి— [౧౫

భగవదనుభవ [illegible] హైకర్యఙ్గళుక్కు ఇట్టఎన్ద కరణకళేబరఙ్గళైక్కొణ్డు దోషగ్రహణాదికళై పణ్ణుకై.

(యోగ్యతైయిల్లైయే) ఎన్ఱతు,

"సమభ్యాద్యః' ౩ ఎన్ఱుమ్,

'ఘ్నన్తం శపన్తం పరుషం వదన్తం యో బ్రాహ్మణం నప్రణమేద్యథార్హం' ౪ ఎన్ఱుమ్,

'శెయ్ తారేల్ నన్ఱు శెయ్తార్' ౫ ఎన్ఱుమ్,

భాగవతారాధనానువర్తనాదికళుక్కు ముఖ్యాధికారియాన ఎప్పోరుమాన్దిడత్తిల్ సదాగురుకులవాసమ్ పణ్ణియిరుక్కైయాలే, ఇన్ద భాగవతర్కళిడత్తిల్ దోషగ్రహణాదికళాలే అపచారమ్ [౨౫ వరుకైక్కు అల్పముమ్ యోగ్యతైయిల్లైయే" ఎన్ఱపడి.

(అన్ద భాగవతైయిన్ విషయత్తిల్) ఎన్ఱతు, "అన్ద భాగవతైయినిడైయ దేశత్తిల్" ఎన్ఱపడి. విషయః=దేశః

అన్ఱిక్కే, "భాగవతైయాకిఱ విషయత్తిల్" ఎన్ఱుమామ్.

(నినైత్తప్రకారత్తై) ఎన్ఱతు విషయశబ్దమ్ దేశవాచియాన పోతు "అన్దై అవిలక్షణదేశమాక నినైత్త ప్రకారత్తై" ఎన్ఱపడి.

భాగవతైక్కు విశేష్యమాన పోతు, "అవళై యశక్తైయాకవుమ్, ఎప్పోరుమానిల్ కుఱైన్దవళాకవుమ్, నినైత్తప్రకారత్తై" ఎన్ఱపడి.

నయామ్యన్యత్రయదర్శనామ్, ఏతద్జ్ఞానస్యతత్ఫలమ్!" ఇత్యేవంవిధయత్కృష్ణజ్ఞానిశాస్త్రనిరూపణాత్॥ నిర్ధిగ్ధానివపతుర్వ్యాఖ్యాతృణాదేవపిచ్యుతా॥

వ్యా.—అనన్తరమ్, 'ఇత్తైప్పొఋక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, అవద్దైచ్చొన్ను, అనువర్త్తిత్తు, అవర్-అనుగ్రహత్తాలే అవ్వ్యపచారమ్ నీఙ్గి, మున్బుపోలే ఆనార్" ఎన్గిఱార్.

అ.—"(వృత్తాన్తమావళు) (ఎన్గిఱతు") ఎన్ఱు, కూట్టువతు.

ఎ. అ.—(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు, "కాలవ్యవధానమన్ఱిక్కే ఆపోతే" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తైప్పొఋక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు, అవద్దైచ్చొన్ను అనువర్త్తిత్తు) ఎన్ఱతు,

"'ప్రమాదాత్ బుద్ధితోవాపియదాగః క్రియతేసతామ్:
అనుతప్తస్తతానేవ క్షామయేన్నాన్యథాశమః॥' ౧ ఎన్ఱు, శాస్త్రిప్ శొల్లుకైయాలే అనన్యగతికరాయ్క్కొణ్డు అవర్ పక్కల్ కేట్టు మఱ్ఱుల్ లేవాతే 'ఇన్న అపచారత్తై పొఋత్తరుళ వేణుమ్' ఎన్ఱు అవద్దైచ్చొన్ను, ప్రణిపాతాదికళాలే అనువర్త్తిత్తు" ఎన్ఱపడి.

(అవర్-అనుగ్రహత్తాలే) ఎన్ఱతు, "'ప్రణిపాతప్రతీకారస్సంరంభోహిమహాత్మనామ్?' ౨ ఎన్గిఱపడియే, ఇవరుడైయ ప్రణిపాతమాత్రప్రసన్నరాయాన ఇవరుడైయ అనుగ్రహత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(అవ్వపచారమ్) ఎన్ఱతు,

"'నిర్ధనాంశ్చరతోలోకే వృత్తస్థమిహసాత్త్వికాన్।
నావమన్యేతత్రైలోక్యం పవిత్రీకురుతేహరిః' ౩ ఎన్ఱు, భారద్వాజనాల్ సొల్లప్పట్టిరుక్కిఱ ... శొల్లుకైయాలే, అవిలక్షణదేశవాసికళాన జన్తుక్కళిడత్తిలుణ్డాన అనుగ్రహత్తాలే ఎమ్బెరుమాన్ ఓర్ వ్యాజత్తాలే అవ్వ్యదేశత్తైయుమ్ ఓర్ జాగవత్సమ్బన్ధత్తాల్ విలక్షణదేశత్తుళ్ళాక్కుప్పడి అగ్నేశవాసికళై ఎల్లామ్ పూతరాక్కి రక్షిక్కైయాలే అవిలక్షణమాయిరుక్కుమ్ అన్ద భాగవతనైవసిక్కుమ్ దేశత్తై అవిలక్షణదేశమాక్కుమ్,

'సదాముక్తోపి బద్ధోస్మి భక్తానాం స్నేహరజ్జుభిః।
అజితోపిజితోహంతై రవశ్యోపి వశీకృతః॥' ౪

ఎన్ఱు, హరిభక్తిసుధోదయత్తిల్ శొల్లుకైఅప్పడియే, స్వభక్త్యధిక్యత్తాలే వశీకృతేశ్వరైయాయ్,

'విద్యానశ్చ్యైకపరవోగావో విప్రాస్తథాభువి।
మద్భక్తాశ్చేతి ... యాస్తనవోమమ పఞ్చధా॥'

వ్యా.—ఇతుతన్నై, కృష్ణన్, శ్రీమాతాయుఙ్గరుళినపోతు నారదాదిమహర్షికళ్ పలరుమ్ వన్దిరుక్కుమవళవిలే, కృష్ణన్ తిరువుళ్ళమఱుత్తై పిన్ శెల్లుకైకుమ్ఉప్పాక ధృతరాష్ట్రనై కుఱిత్తు పలకథైకళుమ్ శొన్నవిరుక్కుమ్ ప్రకరణత్తిలే, శ్రీనారద భగవాన్ అనుగ్రహిత్తతాక ఉద్యోగపర్వత్తిలే ఉక్తమాకైయాలే, వేదాన్తోపబృంహణసిద్ధమిత్తి.

అ.—ఇతినుడైయ ప్రామాణ్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్ ఇత్యాది.

"ద్వయగత ఉత్తమపురుషసూచిత అధికారార్థతయా తద్గతసమస్తప్రాశస్త్యాతిశయతమాకైయాలే, ఇతుద్వయోపబృంహణమాన మహాభారతత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వేదాన్త) ఇత్యాది,

"వేదోపబృంహణసిద్ధమితి?" ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు.

అర్థమ్ తుల్యమ్.

ఎ. అ.—'తేషాంమధ్యేతు సర్వేషాం పవిత్రాణాం మహాత్మనామ్।
మమభక్తాభిశప్తానాం స్వయంమాంవిద్ధితాన్ విధే॥' ౫

ఎన్ఱు, నారదీయపురాణత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, సాక్షాత్ భగవానాకైయాలుమ్,

'జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్' ౬ ఎన్గిఱపడియే, ఎమ్బెరుమానుక్కుమ్ ధారకైయాయ్,

'నాహమాత్మాన మాశాసేమద్భక్తైస్సాధుభిర్వినా'
'త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ।
భరతేనమహాబాహో! లక్ష్మణేనయవీయసా॥
శత్రుఘ్నేన చశత్రుఘ్న! స్వశరీరేణవాపునః॥' ౭

ఎన్ఱు, స్వవిషయ కించిత్కారమ్ నిద్ధియాత్తపోతు ఈశ్వరనుడైయ ఆత్మాభిమానత్తిల్లావలరుడైయుమ్ అసత్కార్యమాక్క వల్లరాయ్,

'న ప్రణమేద్యథాహమ్' ౮ ఎన్ఱుమ్,
'యథాహంప్రణమే విప్రానసమాసస్సమాహితః।
తథానమతయాంయతివ యోన్యథా మేస దణ్డభాక్' ౯ ఎన్ఱుమ్,
'మేపూజ్యః' ౧౦ ఎన్ఱుమ్,

౧॥
౨॥ రఘువంశమ్. ౪-౬౫.
౩॥
౪॥
౫॥
౬॥ గీ. ౭-౧౮.
౭॥ శ్రీరా. యు. ౪౧, ౪-౫. ౮॥
౯॥
౧౦॥

ద,ష్ట్వాతుగాలవే "స్వామిన్ ! కిమేతద్ ?" ఇతి పృచ్ఛతి। ఏతత్తస్త్వైవహారణ "క్షమ్యతామ్" ఇతితాంసమర్ణ॥ ప్రసాద్యతత్క్షణం ప్రాప

మూ.—పిళ్ళై పిళ్ళైయాழ்వాన్నుక్కు ఆழ்వాన్ పణిత్తవార్తైయైయుమ్, స్మరిప్పతు.

వ్యా.—(పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వాన్నుక్కు ఆழ்వాన్ పణిత్తవార్తై) యావతు:— పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వానై యఙ్గీకరిత్తనాళిలే ఇవర్ అభిజాత్యాదికళాలే ఉత్కృష్టరాకైయాలే భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవినయమాక వర్త్తిక్కొణ్డుపోరుకిఱపడియైక్కణ్డు,

అ.—(అఙ్గీకరిత్తనాళిలే,)=శిష్యరాక స్వీకరిత్తకాలత్తిలే. (ఇవర్)=పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వాన్: "అపకృష్టజన్మాక్కళ్-విషయత్తిలే ఉత్కృష్టర్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ దోషమ" ఎన్గి, అప్రకృతత్తుక్కుచ్చేర అవరుడైయ ఉత్కర్షత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అభిజాత్య) ఇత్యాది. (అవినయమాక) ఎన్ఱతు. "అవర్కళుడైయ జన్మాద్యపకర్షావిష్కారయుక్తమాక" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—'ఉన్నడియార్క్కెన్ శెయ్వనెన్ఱే ఇరుత్తి' ౧ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, ఎ ... రుమానైయుమ్ కూడత్తొழுవిత్తుక్కొళ్ళుమవళాన అన్ద భాగవతైయై ఎ ... వఙ్గళిల్ ఎప్పొరుమానిల్ కుఱైయవుమ్ నినైత్తనైక్కళాకిఱ అన్ద వాసనిరూపణాద్యపచారమ్" ఎన్ఱపడి.

ఆక ఇవ్వైనతేయ వృత్తాన్తత్తిల్ నిత్యసూరికళిల్ తలైవరాకైయాలే జన్మాదికళాలుమ్ జ్ఞానాదికళాలుమ్, ఉత్కృష్టరాయిరున్దుళ్ళ పెరియ తిరువడినాయనార్, స్త్రీయాకైయాలే జన్మాది నికర్షముడైయ శాణ్డిలి-తిఱత్తిల్ పట్టమానసాపచారత్తుక్కు అప్పోతే ఫలమ్ సిద్ధిత్తు పిన్ అవళ్-అనుగ్రహత్తాలే నీఙ్గక్కాణ్గైయాలే, "భాగవతాపచారత్తుక్కు జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్ వరుమ్ ఓరధికారి నియమమిల్లై" ఎన్నుమిడముమ్,

"అప్పడిప్పట్ట అపచారమ్ ప్రామాదికమాక వరుమాకిల్, అవర్కళైక్కైక్కొళ్ళ అతుశమిక్కుమ్" ఎన్నుమిడముమ్, కాట్టప్పట్టతు.

మేల్ "'పిళ్ళై పిళ్ళైయాழ்వాన్నుక్కు ఆழ்వాన్ పణిత్తవార్తైయాల్ అప్పడియే అధికారినియమా భావముమ్, 'ప్రామాదికమాకవన్ద భాగవతాపచారమ్ వరుమాకిల్ 'అతిల్ వాచికాపచారమ్ అత్యన్తక్రూరమ్' ఎన్నుమిడముమ్, కాట్టప్పడుకిఱతు" ఎన్ఱు, విశేషమ్.

వ్యా.—"తేవర్కుక్కు ఇబ్భాగవతాపచారమ్ ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కీழ்ప్పడుత్తినాన్నేమేలామ్ వినాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్, అఙ్గుక్కు 'వేలియిట్టువైక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు. తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ఓరయనత్తినన్ఱు, నీరాడి పఱినవళవిలే, ఇవరైప్పార్త్తు, ఎల్లారుక్కుమ్ దానమ్ పణ్ణుకిఱకాలత్తిలే "నీరుమ్ నమక్కు ఒరు దానమ్ పణ్ణమాట్టీరో?" ఎన్న;

"అడియేన్ ఎత్తైదానమ్ పణ్ణువతు?, ఎల్లామ్ అఙ్గుత్తైయతాయిరున్దతే" ఎన్న;

అ.—(వేలి)=వ్యవస్థై. "పరాపవాదసస్యేభ్యో గాశ్చరన్తీన్నివారయ" ౨ ఎన్గిఱ అభిప్రాయేణ (వేలి) ఎన్ఱతు. (అయనమ్)=మకరసంక్రాన్త్యాది పుణ్యకాలమ్. "గుర్వర్థం ధారయేత్" ౩ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (ఎల్లామ్, ఇత్యాది.

ఎ. అ.—(భాగవతవిషయఙ్గళిల్) ఎన్ఱతు, "జాత్యాదికళాలే నికృష్టరాన భాగవతవిషయఙ్గళిలే" ఎన్ఱపడి.

(ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కీழ்ప్పడుత్తి) ఎన్ఱతు,

"'సర్వైశ్చలక్షణైర్యుక్తో నియతశ్చస్వకర్మసు।
యస్తు భాగవతాన్ ద్వేష్టి సుదూరం ప్రచ్యుతో హి సః॥' ౪ ఎన్ఱు,

వారాహత్తిలుమ్,

'ఆయుశ్శ్రియం యశో ధర్మం లోకానాశిష ఏవచ।
హన్తి శ్రేయాంసి సర్వాణి పుంసో మహదతిక్రమః॥' ౫

ఎన్ఱు, శ్రీ భాగవతత్తిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అతిప్రబలమాన భాగవతాపచారమ్ అత్యుత్కృష్టమాన ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ అభిభవిత్తు" ఎన్ఱపడి.

(వినాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్) ఎన్ఱతు, "భగవదనుభవ విశేషవిషయత్వరూప ఆత్మసత్తానాశ పర్యన్తమాక్కివిడుమ్" ఎన్ఱపడి.—

భాగవతాపచారపరరెల్లార్క్కుమ్ నరకానుభవత్తుక్కు ఈడాన ఆత్మవస్తుసత్తైయుణ్డాకైయాలే, సత్తాసామాన్యనాశమ్ కూడాతిఱే!.

౧॥ పెరియతిరువన్దాది. ౫౩.

౨॥ ౩॥ ౪॥

౫॥

శ్రీవత్సచిహ్నమిత్రేమ శిష్యం స్వం † జాతిగర్వితమ్। దృష్ట్వా, "సర్వేహిదాతారో, యత్కించిత్త్వంవదేహిమే॥" ఇతిపృచ్ఛతస్సు, తస్మింశ్చ, "వగ

వ్యా·—...ర్థస్థితియన్ఱో, అఱు?, అవ్వళవుపోరాదు, కరణత్రయత్తాలుమ్ భాగవతాపచారమ్ పణ్ణామల్ వర్తిక్కక్కడవేన్' ఎన్ఱు, నమ్ క్కైయిలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తరవేణుమ్" ఎన్న;

అప్పడియే ఇవరుమ్ ఉదకమ్పణ్ణిక్కొడుత్త అనన్తరమ్, ఒరు భాగవతదోషత్తై పూర్వవాసనైయాలే నినైత్తు, "నామిని ముడిన్దోమ్" ఎన్ఱు, భయప్పట్టు మాడిక్కొణ్డు తన్-తిరుమాళిగైయిలే ఎళ్ వళర;

అ.—"యస్మైతేతిస్పృతజ్ఞనమ్" ౧ ఎన్గిఱవిత్తై యఱిక్కొణ్డు (అర్థస్థితి)ఇత్యాది.

(అవ్వళవుపోరాదు) ఎన్ఱతు, "శాస్త్రసిద్ధమాన స్వామ్యమ్ పోరాదు" ఎన్ఱపడి.

వి. అ.—(అర్థస్థితియన్ఱో, అఱు) ఎన్ఱతు, "వాస్తవార్థస్థితియన్ఱో, అఱు" ఎన్ఱపడి.

(అవ్వళవుపోరాదు) ఎన్ఱతు, "అడిక్కడి కలఙ్గి అవినయమాక వర్తిక్కుమ ఉమ్ముడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు—కాదా చిక్కుమాక ఉణ్డాకిఱ ఇన్త వాస్తవార్థజ్ఞానమాత్రమ్ పోరాదు" ఎన్ఱపడి.

(నమ్ క్కైయిలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తరవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "సంసారిగళిల్ తన్తైతాయిరుక్కుమవర్గళుక్కుమ్కూడ ధారాపూర్వకమాకక్కొడుక్కప్పట్ట వస్తుక్కళిల్ పిన్బుమమకారమ్ నివృత్తమాకక్కాణ్గైయాలే అప్పడియే ఉమ్ముడైయ అవినీతవృత్తిక్కు కారణమాన మనోవాక్కాయఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ఎన్-క్కైయిలే ధారాపూర్వకమాక దత్తమ్పణ్ణిత్తరవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

(నామ్ ఇనిముడిన్దోమ్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱతు,

"""యోన్యథాసన్తమాత్మాన మన్యథాప్రతిపద్యతే।
కింతేనసకృతం పాపంచోరేణాత్మాపహారిణా॥" ౨

ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపాపమాత్రమన్ఱిక్కే స్వాచార్యదత్తాపహార మహాపాపముమ్కూడ సిద్ధిక్కైయాలే,

"నాహం హాలాహలం మన్యేవిషం యస్యప్రతిక్రియా।
బ్రహ్మస్వంహి విషం ప్రోక్తంనాస్య ప్రతివిధిర్భువి॥

వ్యా·—ఇవర్ మున్బువరుకిఱకాలత్తిల్ వరకాణామైయాలే, ఆళ్వాన్ ఇవర్-తిరుమాళిగైయిలే ఎళున్దరుళి, "ఏన్ తాన్, ముశిప్పేన్" ఎన్ఱు, వినవియరుళ;

తామ్ మనస్సాల్ నినైత్తత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు "కరణత్రయత్తాలుమ్ అపచారమ్ పుకురాతపడి ఇద్దేహత్తోడువర్తిక్కై యరితాయిరానిన్ఱతు, ఎన్ శెయ్యక్కడవేన్?" ఎన్ఱు, తిరువడిక్కళై కట్టిక్కొణ్డుకిడన్దు నోశిక్క;

వి. అ.—హీనస్తివిషమత్తార మద్భిరగ్నిఃప్రశామ్యతి।
కులంసమూలం దహతి బ్రహ్మస్వారణిపావకః॥" ౩

ఎన్గిఱపడియే, అత్తాలుమ్కూడ ముడిన్దోమ్' ఎన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(భయప్పట్టు) ఎన్ఱతు, ""లోకత్తిలుళ్ళార్కు ఆచార్యన్ పణ్ణుమ్ హితప్రవర్తనమ్ ఉత్తారకమాయిరుక్క అతుతాన్ఱే అతిపాతిత్య హేతువానదుక్కు ఇని ఏదేఱవిరక్కిల్లై' ఎన్ఱు, భయప్పట్టు" ఎన్ఱపడి.

(కరణత్రయత్తాలుమ్ అపచారమ్ పుకురాతపడి) ఎన్ఱతు, "కరణత్రయత్తిలొన్ఱాలుమ్ అపచారమ్ ప్రామాదికమాకవాకిలుమ్, వారాతపడి" ఎన్ఱపడి.

(ఇద్దేహత్తోడు) ఎన్ఱతు, "అహంకార మమకారఙ్గళుక్కు విళైనిలమాన ఇప్ప్రాకృతదేహత్తోడు" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తన్నై అనుతాపమ్) ఎన్ఱతు, ""ముడిన్దాకిలుమ్ భాగవతాపచారత్తిల్ నివృత్తరాయ్ ఇఱక్కవేణుమ్' ఎన్ఱుమళవాన అనుతాపమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఇవర్కు) ఎన్ఱతు, "వాయ్కూశాతపడి భాగవతనిన్దైయిల్ కైవళర్న్దిరున్ద ఇవర్కు" ఎన్ఱపడి.

(ఉణ్డాకప్పెఱ్ఱోమే) ఎన్ఱతు, అవర్కళుడైయ పేర్ప్పివుకళ్, తమ్ముతాయిరుక్కైయాలే.

(మనస్సాలేనినైత్తతుక్కు) ఎన్ఱతు, "కాలాన్తర దేశాన్తరఙ్గళిల్ ఇవరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ మనస్సాలే ప్రామాదికమాకవణ్ణుమ్ దోషచిన్తనమాకిఱ అపచారత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.

†—విశ్వైష్వైస్త్రయాభ్యాన్. ౧॥ ౨॥ భార. ఆది. ౭౪-౨౭. ఉద్యో. ౪౧-౩౪. ౩॥

వ్యా.—"ఇత్తనై, అనుతాపమ్ ఇవర్కు ఉణ్డాగ ప్పెఱ్ఱోమే!" ఎన్ఱు, ఉకన్దరుళి,

"మనసాలే నినైత్తతుక్కు అనుతాపముణ్డాగవే ఈశ్వరన్ క్షమిత్తరుళుమ్, ప్రత్యవాయత్తాలే కాయికమాగ ఒరువరైయుమ్ నలియక్కూడాదు, అన్ఱి పిన్బు అవైయిరణ్డుమ్ ఉమక్కుక్ కైప్పుగుత్తోమ్, ఇని వాక్కాలేయుమ్ నన్ఱాగక్కాత్తుక్కొణ్డు వర్తిత్తుప్పోరుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తారు.

అ.—(కుఱిక్కొణ్డు)—కుఱిత్తు. [1]

"(వార్త్తైయావతు) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్వతు" ఎన్ఱు మాట్టువతు

వి. అ.—(అనుతాపముణ్డాగవే) ఎన్ఱతు,

"'స్వరూపనాశకమాకైయాలే అత్యన్తక్రూరమాయ్,

"తస్మాపపయేన్నాన్యథాశమః" ౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే, అన్ద భాగవతర్కళై యనువర్తిత్తుక్ క్షమైకొళ్ళుకైయన్ఱిక్కే వేఱొన్ఱాల్ అప్రతిక్రియమాన, భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణిన నమక్కు, ఇని అవర్కళై ప్పోయ్ పిడిత్తుక్కొళ్ళవుమ్ యోగ్యతై ఇల్లాతపడి అవర్కళ్ అసన్నిహితరాయ్ విట్టపిన్బు స్వరూపనాశమే ఫలిత్తువిట్టతన్ఱో,

ఇని ఎన్-శెయ్వోమ్!' ఎన్ఱు, అ అనుతాపముణ్డాగవే" ఎన్ఱపడి.

సన్నిహితరాన భాగవతవిషయఙ్గళిల్ మానసమాగవన్ద అపచారత్తైవాయాల్ శొల్లిక్ క్షమైకొళ్ళుగైక్కిల్, అవనుక్కు అనుతాపమిల్లైయాయ్ పర్యవసిక్కుమిఱే?.

సన్నిహితైయాన భాగవతై విషయత్తిల్ మానసమాగ అపచారమ్ పణ్ణినవనైన తేయిరుక్కు అవళై అనువర్తిత్తక్కు మున్బే అనుతాపముణ్డాయిరుక్క అవరుక్కు అప్పోతే శిఱుక్కళ్ ముడైయామల్ అవళైక్ క్షమైకొణ్డపిన్బు మున్బోలే శిఱుక్కుణ్డాకైయాలే, "సన్నిహిత భాగవతవిషయఙ్గళిల్ ప్రామాదికమాగ ఉణ్డాన మానసాపచారత్తుక్కుమ్ క్షమైకొళ్ళాతపోతు, ఈశ్వరన్ అక్షైక్షమిక్కమాట్టాన్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

(నలియక్కూడాతు) ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ "మూడిత్తాకిల్ క్షమై కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(నన్ఱాగక్కాత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు, "ప్రామాదికమాగవుమ్ పరదోషకథనత్తిల్ ప్రవృత్తియాతపడి నియమిత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

౧॥

మూ.—౨౦౪. జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొళిన్దాలుమ్ పేఱ్ఱుక్కు అవర్కళ్ పక్కల్ సంబన్ధమే అమైకిఱాప్పోలే,

అవైయుణ్డానాలుమ్ ఇழవుక్కు అవర్కళ్ పక్కల్ అపచారమే పోరుమ్.

వ్యా.—౨౦౪. "భగవల్లాభ హేతువాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ పరిపూర్ణమాగ ఉణ్డైయానొరువనుక్కు భాగవతాపచార ముణ్డాయ్త్తాకిలుమ్,

భగవాన్ అస్సుక్కు లఘువానతొరు దణ్డఙ్గళైప్పణ్ణిక్కాట్టిక్కొణ్డువిడాన్ఱో,

'అవై ఇరణ్డుమ్ అసత్సమమాయ్, అపచారమే ప్రబలమాయ్, ఎమ్బెరుమానై ఇழన్దేపోయ్విడుమ్' ఎన్ఱలామో?" ఎన్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౨౦౪. "[అధువుమిల్లై ఇవనుక్కు, ఆరూఢపతితనాకైయాలే] ఎన్ఱు, అవిత్తోడే (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొళిన్దాలుమ్) ఇత్యాదిక్కు ఆక్షేపసంగతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (భగవల్లాభ హేతువాన) ఇత్యాది.—

"'సాక్షాన్నిశరణస్థస్యకలాం కోటితమీమపి' ౨ ఎన్ఱు, శరణాగతన్ భగవదత్యన్తాభిమతనాకైయాలే,

'లఘుర్దణ్డః ప్రపన్నస్య రాజపుత్రాపరాధవత్' ౩ ఎన్ఱు, అప్పడియే, ఖడ్గత్వాదికళైప్పణ్ణి ఇవనై శేర్త్తుక్కొణ్డువిడాన్ఱో!" ఎన్ఱపడి,

ఇఙ్గే, "కౌటిల్యే సతిశిక్షయాప్యనఘయన్ క్రోడీకరోతి ప్రభుః" ౪ ఎన్ఱు, అరిదై ఆక్షేపబీజమాగ క్కొణ్డుకొళ్వతు.

వి. అ.—౨౦౪. (భగవల్లాభ హేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, తదనురూపమాన అనుష్ఠానముమ్) ఎన్ఱతు, "భగవత్-ప్రాప్తిక్కు వ్యాజమాయ్, ఉపాయాధికారి కోటినివిష్టమాయ్, ఇరుక్కుమ్ అర్థపఞ్చక తత్త్వజ్ఞానముమ్, అన్దజ్ఞానానురూపమాన అనుష్ఠానముమ్' ఎన్ఱపడి.

౨॥ ౩॥

౪॥

౫౮౭

ఇ। క్రోశ్మాకార్యా" ఇతి గురుణా బోధితేఽపి। పూర్వశాసనయాథాత్మ్యాద్దోషం మానేత తస్థా॥ ఆచార్యస్సర్వం విజ్ఞాపయతి తేభ్యవక్

వ్యా.—అవతారికై:—

"ఉభాభ్యామేవ పక్షాభ్యాం యథా ఖే పక్షిణాం గతిః। తథైవ జ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్ హరిః॥' ౧

ఎన్ఱుమ్,

'ఉీసుమ్ శిఱకాల్ పఱత్తర్ విణ్ణాడునణ్ణియుళ్ళ ఎళిత్తు' ౨

ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

భగవల్లాభ హేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, తదనుష్ఠానము మిన్ఱిక్కే యొళిన్దాలుమ్, భగవల్లా [౧౦ భస్తుకు,

'పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా యే చ వైష్ణవసంశ్రయాః।
తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదమ్॥' ౩

ఎన్ఱుమ్,

యం యంస్పృశతి పాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా।
స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవా (ః) జనాః॥' ౪

ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

అ.—("ఉభాభ్యామ్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకపూర్వార్ధే "యథా" ఇత్యధ్యాహార్యమ్.

("వీసుమ్" ౨)=వీశప్పడుకిఱ, ("శిఱకాల్" ౨)=పక్షఙ్గళాల్, [౨౦ ("పఱత్తర్" ౨)=పఱక్కనిఱ, ("నణ్ణియుళ్ళ" ౨)=ఉణ్ణఘక్కు ("విణ్ణాడు" ౨)=పరమపదమ్ ("ఎళిత్తు" ౨)="సులభమ్" ఎన్ఱపడి

శిఱకు=జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్.

(భగవల్లాభ హేతువాన) ఎన్ఱత్తు, "యథాయథమ్ సిద్ధసాధ్యనిష్ఠర్కు అధికారిత్వేనవుమ్, అఙ్గత్వేనవుమ్, భగవల్లాభ [౨౪ ప్రయోజకమాన" ఎన్ఱపడి

(తత్త్వజ్ఞానమ్)=స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానమ్:

(అనుష్ఠానమ్)=తదనుగుణానుష్ఠానమ్:

("వైష్ణవః" ౩)="విష్ణుర్దేవతా...' ౫ ఇత్యాద్యుక్తలక్షణలక్షితః, ("సంశ్రయః" ౩)=ఆశ్రయః, యేషాం, తే తథోక్తాః:

("తేనైవ" ౩)=వైష్ణవసంశ్రయేనైవ, "భాగవతసంబన్ధేనైవ" ఎన్ఱపడి.

అ.—("యం యమ్" ౪) ఇత్యాదః:—

ఇత్యాదిష్వేవంవిషయమ్;

("కింపునర్బాన్ధవాః" ౪) ఎన్ఱు, తనిత్తుచ్చొల్లినైయాలే.

ఎ. అ—("పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా" ౩) ఇత్యాది శ్లోకత్తిల్, [౫ పశుపక్షికళుక్కు నడువిల్ మనుష్యనైచ్చొన్నతు,

సందంశన్యాయత్తాలే "చరమపర్వనిష్ఠరాన జ్ఞానానుష్ఠానయోగ్యరాన మనుష్యర్కుమ్ కూడ అధికారివిశేషణమాన పశుపక్షిసాధారణమాన పారతన్త్ర్య మాత్రమొఴియ వేఱొరు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ వేణ్డువదిల్లై" ఎన్ఱు, అఱివిక్కైక్కాక [౧౮

("యే చ" ౩) ఎన్ఱతు, మఱ్ఱుమ్ కీటస్థావరాది సఙ్గ్రహార్థమాక.

("వైష్ణవసంశ్రయాః" ౩) ఎన్ఱతు,

"'యస్యైకస్మిన్ వైష్ణవో లోకేమిథ్యాచారోప్యనాశ్రమీ।
పునాతిసకలాన్ లోకాన్ సహస్రాంశురివోదితః॥' ౬

ఎన్ఱుమ్ ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లుకిఱపడియే, అప్రతిహతవైభవశాలియాన వైష్ణవనుడైయ సంబన్ధముడైయనైకళాకిఱ్ఱు" ఎన్ఱపడి.

("తే" ౩) ఎన్ఱు, అవ్వోపదార్థఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ పరామర్శిక్కిఱతు.

("తేన" ౩) ఎన్ఱు, అన్ద వైష్ణవసంబన్ధత్తై పరామర్శిక్కిఱతు.

("ఏవ" ౩) కారత్తాలే ఉపాయాధికారాత్మక జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గ [౨౦ ళుడైయ భగవత్ప్రాప్తివ్యాజత్వత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

("యం యంస్పృశతి" ౪) ఇత్యాది:—

"'వైష్ణవనానవన్ యాతొరు యాతొరుపదార్థత్తై స్వదర్శనస్పర్శనఙ్గళుక్కు విషయమాక్కువన్,

అవ్వోపదార్థఙ్గళ్ జ్ఞానానుష్ఠానగన్ధశూన్య స్థావరఙ్గళాయిరుక్కిలుమ్, అవైల్లామ్ ఇతరనిరపేక్షమాన అన్ద భాగవతసంబన్ధమే హేతువాక భగవత్ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకమాన సంసారసంబన్ధత్తాలే విడుపట్టనకళాకానిఱ్ఱు;

అన్ద వైష్ణవర్కళోడే బాల్యాత్ ప్రభృతి నుస్నిగ్ధర్కళాయ్ తిరుమేనిసంబన్ధముడైయవర్కళాన బన్ధుక్కళుమ్, మైత్ర్యాదికళైయుడైయ [౩౦ మఱ్ఱుమ్ జనఙ్గళుమ్, సంసారాత్ విముక్తరావర్కళ్' ఎన్నుమతు కింపునర్న్యాయసిద్ధమన్ఱో," ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ తిరువిరుత్తమ్, ౫౮. ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥

22-10-1900.

"శిష్య! తేనశయనైవనక్రుద్ధ్యేద్భవతేహరిః। ఇత్యపరంవాక్యమప్రాపిమాపరాధావధయః" ఇతి॥ తత్, కృతేప్యాగసీత్యన్తర్మేవశరణం వ్రజేత్।

వ్యా॰—భాగవతసంబన్ధమేనిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే,

అ.—"వైష్ణవః" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్.

ఉత్తరార్ధత్తిల్ "తే" ఇత్యధ్యాహార్యమ్.

("స్థావరాణి" ౧) ఎన్ఱి, అర్థసామాన్యే నపుంసకమ్.

తథాచ "వైష్ణవః పాణిభ్యాం యం యంస్పృశతి, చక్షుషాయం యంపశ్యతి, తేస్థావరాణిసన్త్యోపిముచ్యన్తే—ముక్తింలభన్తే, 'బాన్ధవా జనాముచ్యన్తే' ఇతికింపునః—కిమువక్తవ్యమ్" ఇత్యర్థః.

యద్వా;—

"("స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే" ౧) వైష్ణవాభిమానవిషయదేశస్థితాని స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే 'వైష్ణవో యంయంస్పృశతి, యం యంపశ్యతి, తేబాన్ధవాజనాముచ్యన్తే' ఇతికింపునః" ఇత్యర్థః.

ఎ. అ.—(ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే) ఎన్ఱత్తు, "ఇవ్విరణ్డుశ్లోకఙ్గళుమ్ భరద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే" ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే) ఎన్ఱత్తు, "ఉపాయాధికార జ్ఞానానుష్ఠాన సాపేక్షమాన సిద్ధోపాయమ్ పోలన్ఱిక్కే, చరమపర్వనిష్ఠర్కు అన్ద భాగవతసంబన్ధమే భగవత్ ప్రాప్తిక్కు ఉపాయాధికారభూత జ్ఞానానుష్ఠాన నిరపేక్షమాన సాధనమాకిఱాప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

చరమపర్వనిష్ఠర్కుమ్ కైఙ్కర్యపర్యన్త భగవత్-ప్రాప్తిక్కు దృష్టద్వారా కారణఙ్గళాయ్, ఉపేయాధికారఙ్గళాయిరుక్కుమ్ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ అవశ్యాపేక్షితఙ్గళిఱే?.

ఆనైయిలే, కోసల-గోమల చరాచరఙ్గళైయుమ్ కూడ స్వసంశ్లేష విశ్లేషైక సుఖదుఃఖఙ్గళామ్పడిపణ్ణి యఙ్గీకరిత్తరుళినత్తు?.

అప్పడియే "భాగవతసంబన్ధముడైయ చరాచరఙ్గళెల్లా వఱ్ఱైయుమ్ చరమదశైయిల్ ఈశ్వరన్ స్వసౌన్దర్యావిష్కారత్తాలే స్వసంశ్లేష విశ్లేషైక సుఖదుఃఖఙ్గళామ్పడి ఉపేయాధికారఙ్గళాన భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తైయుమ్, తదనురూపమాయిరుక్కుమ్ పురుషార్థాన్తర నివృత్తిరూపమాన అనుష్ఠానత్తైయుమ్ ఉణ్డాక్కియే మేల్ కొణ్డుపోవన్" ఎన్ఱు శొల్లవేణుమిఱే?.

వ్యా॰—అన్ద జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ కుఱైవఱ ఉణ్డాయ్ త్తాకిలుమ్, భగవద్విషయత్తై ఇఴన్దుపోక్కైక్కు భగవదభిమతరాన అన్ద భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే నిరపేక్షసాధనమాకప్పోగుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—అథవా:—

"వైష్ణవః, యం యంస్పృశతి, యం యంపశ్యతి, యాని యానిస్థావరాణ్యపిస్పృశతి, యానిస్థావరాణ్యపి పశ్యతి, ఉత్తరత్ర "స (ః) సః" ఎన్ఱుమ్, "తాని తాని" ఎన్ఱుమ్ అధ్యాహార్యమ్, ముచ్యన్తే—ముక్తింలభన్తే 'బాన్ధవాజనా ముచ్యన్తే' ఇతికింపునః" ఇత్యర్థః.

సంబన్ధమ్ అభిమానవ్యఞ్జక స్పర్శనాదిరూపమ్.

(నిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే) ఎన్ఱత్తు, "అభిమేయగళ జ్ఞానానుష్ఠాన నిరపేక్షమాయ్క్కొణ్డు సాధనమాక సమర్థమ్" ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్) ఎన్ఱత్తు, "జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్త్యభావ నిరపేక్షమాయ్క్కొణ్డు సాధనమాకిఱాప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "'శాస్త్రీయసాధనాభావేపి వైష్ణవసంబన్ధమ్ మోక్షసాధనమ్' ఎన్ఱు ప్రమాణబలత్తాలే కొణ్డాప్పోలే, 'శాస్త్రీయ జ్ఞానానుష్ఠానపూర్తి సద్భావేపి తదపచారమే భగవత్ప్రాప్తిహాని హేతు' ఎన్నుమిడమ్ ప్రమాణబలాల్ అభ్యుపగమనీయమానైయాలే, 'లఘురణ్డాః ప్రపన్నస్య' ఇత్యాదికళ్ భాగవతాపచార వ్యతిరిక్తవిషయమ్" ఎన్ఱు, పరిహారమ్ సూచితమ్.

ఇవ్విడత్తిల్ అర్వాక్-విషయత్తిలే అపచారప్పట్ట వైష్ణవన్ కపోతమాయ్ జనిత్తవిత్తై చరమోపాయ నిర్ణయత్తిలప్పడియే కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ.—(భగవదభిమతరాన) ఎన్ఱత్తు,

"'త్వయికించిత్సమాపన్నేకింకార్యం సీతయామమ।
భరతేనమహాబాహో! లక్ష్మణేనయవీయసా॥
శత్రుఘ్నేనచ శత్రుఘ్న! స్వశరీరేణవాపునః।' ౩
'నాహమాత్మాన మాశాసేమద్భక్తైస్సాధుభిర్వినా।
శ్రియంచాత్యన్తికీం బ్రహ్మన్ ! యేషాంగతిరహంపరా॥
సాధవోహృదయం మహ్యం సాధూనాంహృదయం హ్యహమ్?॥

జ్ఞానానుష్ఠాన ... ప్రతిపాదకశాస్త్రనాశమేవసా "ప్రపన్నస్యాశరాద్రస్యలఘుర్దణ్డోభవేద్" ఇతి ఇదంనస్యాద్భాగవతాపచార విషయేపునః

మూ.—౨౦౫. ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై.

వ్యా.—౨౦౫. "ఇతిల్, జన్మవృత్తాదినియమముణ్డో?" ఎన్నుమా శాస్త్రైయిల్ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతిల్) ఎన్ఱతు, "పేఱ్ఱుక్కు భాగవతసంబన్ధమే అమైయుమ్, ఇఴవుక్కు అవర్‌కళ్ పక్కల్ అపచారమేపోరుమ్' ఎన్ఱు శొన్న ఇవై ఇరణ్డిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్ఱతు,

"జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరాన భాగవతర్‌కళోడుణ్డాన సంబన్ధమే పేఱ్ఱుక్కు హేతువావతు, అవర్‌కళాల్ అపకృష్టరానవర్‌కళోడే సంబన్ధమ్ పేఱ్ఱుక్కు హేతువాకాతు' ఎన్ఱ నియమముమ్,

వ్యా.—జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్‌కళ్ విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే ఇఴవుక్కు ఉడలావతు, అవర్‌కళాల్ అపకృష్టరానవర్‌కళ్ విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ అప్పడి ఇఴవుక్కు ఉడలాకాతు' ఎన్ఱ నియమముమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

అ.—తథాచ:—

"జ్ఞానానుష్ఠానదరిద్ర చేతన మోక్షప్రయోజక సంబన్ధ విశేష ప్రతియోగిత్వంయత్ర, తత్రజన్మవృత్తాద్యుత్కర్షః' ఎన్ఱ అవ్యాప్తియుమ్,

'జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్ణచేతన మోక్షప్రతిబన్ధక అపచారవిషయత్వంయత్ర, తత్రజన్మవృత్తాద్యుత్కర్షః' ఎన్ఱ వ్యాప్తియుమ్,

'ఇప్పడి జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షాభావే తాదృశ సంబన్ధప్రతియోగిత్వాభావః' ఎన్ఱ అవ్యాప్తియుమ్,

'జన్మాద్యుత్కర్షాభావే తాదృశ అపచారవిషయత్వాభావః' ఎన్ఱ అవ్యాప్తియుమ్, ఇల్లై" ఎన్ఱపడి.

అ.—౨౦౫. మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే [నియమ] శబ్దమ్ వ్యాప్తివాచకమ్;

ఎ అ.—౨౦౬. "మూలత్తిలే [ఇతుక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞాతమాన భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశకమ్' ఎన్నుమతుక్కు 'జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్ వరుమ్ ఓరధికారినియమమిల్లై' ఎన్నుమర్థత్తై 'తమర్‌కళిల్ తలైవరాయ' ౨ ఎన్ఱ ప్రమాణత్తాల్ సాధిత్తు,

పిన్పు ఇతఱ్ఱు విశిష్యాఙ్గళాలే అత్తై ద్రఢీకరిత్తు,

పిన్పు [జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై] ఎన్ఱు తుడఙ్గి అన్త భాగవతాపచారత్తినుడైయ నిరపేక్ష స్వరూపనాశకత్వత్తైయే ఒరు దృష్టాన్తముఖత్తాలుమ్ దర్శిప్పిత్తు,

[ఇతిల్] ఇత్యాదివ్యాక్యత్తాలే స్వరూపనాశత్తుక్కు నిరపేక్ష హేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక కాట్టప్పట్ట భగవల్లాభ నిరపేక్షసాధనమాన భాగవతసంబన్ధత్తినుడైయ జన్మవృత్తాదినియమాభావత్తైయుమ్ దృష్టాన్తమాక కొణ్డతినాలుమ్ అన్త భాగవతాపచారత్తినుడైయ స్వరూపనాశకత్వత్తిల్ జన్మవృత్తాద్యధికారి నియమాభావత్తై నన్ఱాక దర్శిప్పిత్తు,

ఎ. అ.—మత్కృత్యైర్జ్ఞాన ... తంభక్తంమామనాగపి|
అనామంకోఽపి తద్భక్తాద్ భాగవతం జనమ్॥
అహం ... దేవకుర్యామిదంపరమ్|
త్యక్తబన్ధుజన ... కురు తేరితమ్||
ఏక ... ||' †
కమలే ... ॥' ౧

ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇవర్‌కళై ఎమ్పెరుమాన్ సర్వజ్ఞనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవర్‌కళ్ కుత్తత్తై ఇవర్‌కళాకిఱపడి మేల్విఴున్తు అనుభవిక్కవేణ్డుమ్పడి ఇవర్‌కళుక్కు ఉరుకు పైవరుమళవిల్ తన్నుడైయ అస్తాత్మీయఙ్గళైయుమ్ అపహరిక్కప్పోమ్ తోన్ఱుమ్పడియాక ఎమ్పెరుమానుక్కు అత్యన్తాభిమతరాన" ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు, "'జ్ఞానానుష్ఠానాభావ నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్,' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱపడి.

† ౧॥ స్తోత్రరత్నమ్. శ్లో. ౫౬.

౨॥ తిరుమాలై. ౪౩.

క్షత్రకైశికవృత్తాన్తో దృష్టాన్తత్వేన సంస్మృతః। తథాహి:— చరకేవంశేజాతస్సోమాభిధః పురా। బ్రాహ్మణో యజ్ఞకర్మణ్యయథావన్మన్త్రకోవిదః,

ఎ. ఆ — మేల్ ఇరణ్డు ఐతిహ్యఙ్గళాలే దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళాన భాగవతసంబన్ధ-తదపచారఙ్గళుడైయ అధికారినియమాభావత్తై ప్రదీకరిక్కిఱతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఆకైయాల్, [ఇతుక్కనక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తినుడైయ జన్మవృత్తాద్యధికారి నియమాభావమ్ ఉక్తమాయిరుక్కత్తేయాకిలుమ్, [ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై] ఎన్ఱ, అవ్వాక్యత్తిల్ [ఇతిల్] ఎన్ఱు, భాగవతసంబన్ధ-తదపచారఙ్గళై ఎడుత్తు, "ఇవ్విరణ్డుక్కుం జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై" ఎన్ఱు, శొన్నతు

"'భాగవతసంబన్ధమ్ భగవల్లాభసాధనమామళవిల్, ఎప్పడి ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తాదినియమాపేక్షైయిల్లైయో, అప్పడియే, భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశకమామళవిలుమ్ అపకృష్ట జన్మవృత్తాదినియమాపేక్షైయుమిల్లై' ఎన్ఱు, పూర్వప్రతిజ్ఞాతార్థత్తినుడైయ సదృష్టాన్తోపపాదనమాకైయాలే, [ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై] ఎన్ఱ, అవ్విడత్తిల్ పౌనరుక్త్యమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"'భాగవతాపచారత్తుక్కు అధికారినియమమిల్లై' ఎన్నుమిత్తై వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలే మున్నే ప్రదర్శిత్తిరుక్కైయాలే, ఇఙ్గు భాగవతసంబన్ధత్తినుడైయ అధికారినియమాభావమాత్రత్తుక్కు కైశికవృత్తాన్తమాత్రత్తై ఐతిహ్యమాకక్కాట్టి అమైన్దిరుక్క, ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తైయుమ్ ఎడుత్తతు ఎన్నుక్కాక?" ఎన్నిల్;

"వైనతేయరుమ్, పిళ్ళై పిళ్ళైయాఴ్వానుమ్ భగవల్లాభత్తై ప్పెఱుకైయాలే, 'భాగవతాపచారత్తాల్ ఎమ్బెరుమానై ఇఴన్దవర్కళ్' ఎన్నైక్కు అవ్వైతిహ్యఙ్గళ్ ప్రమాణఙ్గళాకమాట్టామైయాలే, ఇఴన్దుపోన ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తై భాగవతాపచారత్తినుడైయ అధికారినియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమాక ఎడుత్తతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే, జ్ఞానజన్మత్తైప్పఱ్ఱ దైహికజన్మఙ్గళ్ అహంకారహేతుతయా అత్యన్తనికృష్టఙ్గళాకైయాలే, దేవజాతీయరాన వైనతేయరుమ్ బ్రాహ్మణజాతీయరాన పిళ్ళై పిళ్ళైయాఴ్వానుమ్ స్త్రీయాన శాణ్డిలియైయుమ్, అవరవర్ణ భాగవతర్కళైయుమ్ పఱ్ఱ నికృష్టర్కళాకైయాలే,

మూ.— ౨౦౬. ఇవ్వర్థమ్, కైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్,

వ్యా.— ౨౦౬. "ఇవ్వర్థమ్ కాణలామిడముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఎ. అ — అవర్కళుక్కు స్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టర్కళాన శాణ్డిలిప్రభృతికళ్-విషయత్తిల్ అపచారత్తాలే స్వరూపనాశమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతై యుణ్డేయాకిలుమ్, అహంకారహేతువైయాల్ వన్త జన్మాదినికర్షమ్ ఇన్ఱిక్కే, జన్మనిధనైచ్యత్తై యుడైయరాయ్, జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణరాయిరుక్కుమ్ అవరవర్ణ భాగవతర్కళ్ అహంకారహేతువైయాల్ వన్త జన్మాదినికర్షత్తై యుడైయ పూర్వవర్ణ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ 'తేజీయసాం న దోషాయ వహ్నేస్సర్వభుజో యథా' ౧ ఎన్నిఱపడియే, అవర్కళుడైయ తేజోవిశేషత్తాలే అభిభూతమాయ్ అవర్కళుక్కు అతు స్వరూపనాశకత్వమన్ఱిక్కే మికఫలమాయ్, శిలానాళిల్ కత్తిక్కవిడాతో!' ఎన్ఱు, అక్కత్తైయిలే కున్ను ఎడుత్తు కాట్టిన 'అసురవోరరఙ్గమాయుమ్' ఎన్ఱు, అపాన్తలుమ్ వైనతేయవృత్తాన్తత్తిలుమ్, అర్వాక్ తణిత్తనాత్తైయిలుమ్, కైముతిక న్యాయసిద్ధమాయిరుక్కు అవరవర్ణ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ పూర్వవర్ణర్కళ్ అపచారప్పడిల్ అతు అవర్కళుక్కు స్వరూపనాశకమ్; మఱ్ఱ ఇవ్వళయాత్తిల్ అతు అర్థాక్కాతు'; ఎన్ఱు, అనియమమిల్లై ఎన్ఱుమ్ నియమమిల్లై ఎన్ను మత్తైయుమ్, అవరవర్ణ వర్ణభాగవతనాయ్ జ్ఞానాదికళాల్ పూర్ణరాయిరుప్పర్కళ్ ఉపరిచరవసు, పూర్వవర్ణజాతర్కళాయ్ జ్ఞానాదికళాల్ కుఱైన్దవర్కళ్ విషయత్తిల్,

'మహాపచారో దేవస్య భక్తానాం భువి శార్ఙ్గిణః।
భగ్నశాస్త్రనియుక్తానాం సమయస్యవ్యతిక్రమః॥' ౨ ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే, సిద్ధధర్మపరిపాలనాధికృతర్కళాన అన్దమహర్షికళుడైయ సమయాతిక్రమమాకిఱ అపచారత్తైప్పణ్ణి, తన్నుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లామ్ నిష్ఫలఙ్గళాయ్ ఊర్ధ్వలోకసంచారముమ్ నడుమారమ్ విఴుకైక్కు హేతువాయ్ భగవద్విషయత్తై ఇఴన్దుపోనాన్', ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తాలే ప్రదీకరిక్కిఱారాకవుమామ్.

౧॥ పు. ౫౯౦, ౬మ్ నోట్టు.

వ్యా.—అక్కావతు:—

"చరకకులోద్భవనాన 'సోమశర్మా' వాకియ బ్రాహ్మణన్ యాగత్తైచ్చెయ్యవనాక ఉపక్రమిత్తు యథాక్రమమ్ అనుష్ఠియామల్ అతుసమాపిప్పతుక్కుమున్నే మరిప్పతుమ్ శెయ్దైయాలే బ్రహ్మరాక్షసనాయ్ పిఱన్దు, తిరియానిఱ్క;

"మద్భక్తం శ్వపచంవాపి" ౧ ఎన్ఱుఅపడియే జన్మసిద్ధమాన నైచ్యత్తై యుడైయరాయ్,

ఎ. అ.—("అపి") శబ్దమ్ విరోధవాచియాయ్,

స్వసమభివ్యాహృత పదార్థమాన శ్వపచత్వత్తుక్కు శ్రోత్రియాదికళుక్కుమ్ చణ్డాలత్వాది పర్యన్త అత్యన్త భగవన్నిగ్రహ హేతుభూత నిన్దితజన్మత్తోడు ఉణ్డాన విరోధత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

నిన్ద్యమాన విషయత్తై నిన్దిక్కై అనర్థహేతువాకైవిరుద్ధమిఱే!, అన్త ("శ్వపచంవాపి") ఎన్ఱతు,

"మత్-సమాశ్రయణత్తుక్కుమున్బు జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళిల్ నైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱిరణ్డుకళాల్ కుఱైన్దవర్కళాయ్,

'శ్వానం శపన్తం పరుషం వదన్తంయో బ్రాహ్మణం నప్రణమేద్యథాహమ్। సపాపకృత్ బ్రహ్మదవాగ్నిదగ్ధోవధ్యశ్చ దణ్డ్యశ్చ నచాస్మదీయః॥' ౪ ఎన్ఱుమ్,

'విప్రంకృతాగసమపినైవ ద్రుహ్యత మామకాః।
ఘ్నన్తంబహు శపన్తంవా నమస్కురుత నిత్యశః॥
యథాహంప్రణమే విప్రాననుకాలస్సమాహితః।
తథానమత యూయంచయోన్యథామేస దణ్డభాక్॥' ౫ ఎన్ఱు శ్రీభాగవతత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, తన్నైనిన్దిక్కుమవర్కళై భాగవతాపచారత్తుక్కుడైత్త క్రూరదణ్డత్తుక్కు ఇలక్కాక్కవల్లవైభవముడైయ, బ్రాహ్మణాది భాగవతర్కళశేయన్ఱిక్కే,

జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్, 'ఇన్ని ఇతుక్కు అవ్వరుకిల్లై' ఎన్నుమ్పడి తాళ్న్దవనాయ్, అత్యన్తనిన్ద్యనాన శ్వపచనాయిరున్దానేయాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

("మద్భక్తమ్") ఎన్ఱతు,

I. "శుచిసద్భక్తిదీప్తాగ్నిదగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః।
శ్వపాకోపి బుధైశ్శ్లాఘ్యో నవేదాఢ్యోపినాస్తికః॥' ౬ ఎన్ఱు, హరిభక్తిసుధోదయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, శ్వపచత్వాది దుర్జాతిదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ నాశకమాయ్, సర్వోత్కర్షాపాదకతయా శ్లాఘ్యతైక హేతువాయ్,

'II. శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోస్స్మరణం పాదసేవనమ్।
అర్చనం వన్దనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనమ్॥
ఇతిపుంసార్పితా విష్ణోర్భక్తిశ్చేన్నవలక్షణా।' ౭ ఎన్ఱు, శ్రీభాగవతత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, ప్రథమమ్ తన్-విషయత్తిల్ నవవిధమాన అభ్యుదితమాయ్,

---

అ.—౨౦౬ "ఇన్దవ్యాఖ్యాభాగమర్మసన్దర్భమర్శనపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుపార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఇత్యాది.

(చరకకులమ్)—చరకగోత్రమ్.

("మద్భక్తమ్" ౧) ఎన్ఱు ప్రథమనిర్దేశానుగుణమాన ("శ్వపచమ్" ౧) ఎన్ఱుఅదితుక్కు అర్థమ్, (జన్మసిద్ధమాన) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—("మద్భక్తం శ్వపచంవాపి" ౧ ఎన్ఱుఅపడియే) ఎన్ఱతు ("మద్భక్తమ్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకత్తిల్ ("మద్భక్త" ౧) శబ్దార్థత్తైప్పడియే" ఎన్ఱపడి.

అశ్లోకత్తిల్, "'అపాత్రకం ప్రథమస్త్రేమద్రా భాగవతా' ఇతి" ౨ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, శ్వపచత్వ భక్తత్వఙ్గళ్ ఓరిడత్తిల్ ఒరుకాలత్తిల్ శేరాతాకైయాలే,

"దురాచారోపి సర్వాశీకృతఘ్నోనాస్తికః పురా।
సమాశ్రయేదాదిదేవం శ్రద్ధయా శరణంయది॥" ౩ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ పోలే పూర్వంశ్వపచనేయాకిలుమ్, "పిన్బు మద్భక్తనానవనై" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్.

("శ్వపచ") శబ్దమ్ నిరూఢియాలే జన్మనికర్షత్తైయుమ్, యోగత్తాలే వృత్తనికర్షత్తైయుమ్, అర్థమాన జ్ఞాననికర్షత్తైయుమ్, అన్తత్రివిధనికర్షత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

("వా") శబ్దమ్, చార్థకమాయ్,

భగవద్భక్తిహీనయుడైయరాయ్, జన్మాదికళిల్ ఒన్ఱిరణ్డాల్ కుఱైయన్దవ్వ, చతుర్విధ శరీరికళైయుమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు.

గచ్ఛన్ సిద్ధాశ్రమం వీణాహస్తో నారదః ప్రభుః। రక్షసా తేన దృష్టోయమువ్రత్స్పరుషం వచః॥ "కిమరే! వీతఘృణ త్వం దృష్ట్వా మామపి గర్జసి।

ఎ. అ — III. 'శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిధారణం స్మరణం హరేః।
తన్నామకీర్తనం చైవ తత్పాదాంబునిషేవణమ్॥
తత్పాదవన్దనం చైవ తన్నివేదితభోజనమ్।
ఏకాదశ్యుపవాసశ్చ తులస్యైవార్చనం హరేః॥
తదీయారాధనం చైవ భక్తిర్నవవిధా స్మృతా॥' ౧

ఎన్ఱు, వాసిష్ఠసంహితైయిల్ శొల్లుకిఱపడియే, పిన్బు అఙ్గు నవవిధమాక భాగవతపర్యన్తమాక అభివృద్ధతమామాయ్,

IV. 'మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాం చానుమోదనమ్।
స్వయమభ్యర్చనం చైవ మదర్థేడంభవర్జనమ్॥
మత్కథాశ్రవణే భక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా।
మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి॥ (?)

భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా' ౨ ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిలుమ్, వారాహపురాణత్తిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అష్టవిధమాకప్పరిణమిత్తు, భాగవతవిషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డేయాకిలుమ్, అతెల్లామ్ అత్యన్తభోగ్యమామళవాకప్పెఱ్ఱుక్కాణ్గే స్వయం ప్రయోజనమాయ్,

V ప్రయోజనాన్తరఙ్గళైక్కాల్కడైక్కొళ్ళుమ్పడిపణ్ణి ఫలపర్యన్తమాన, భక్తినైయుడైయనాయ్,

అన్ద భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే, 'భగవత్-స్వరూపతిరోధానకరీం స్వవిషయాయాశ్చ భోగ్యబుద్ధేర్జననీం దేహేన్ద్రియత్వేన సూక్ష్మరూపేణ చ అవస్థితామ్' ౩ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యప్పడియే, భగవత్-స్వరూపత్తై మఱైప్పిక్కక్కడవతుక్కళాయ్, విషయాన్తరఙ్గళిల్ భోగ్యతాబుద్ధియై జనిప్పిక్కుమవైక్కళాన దేహేన్ద్రియఙ్గళిల్ నైత్తుక్కొణ్డు ఉద్రిక్తతమఃప్రచురఙ్గళాన దేహేన్ద్రియఙ్గళినుడైయ సమ్బన్ధత్తాల్ వన్ద శ్వపచత్వమాకిఱ దుర్జాతియుమ్, అత్తాల్ వన్ద అభక్ష్యభక్షణాపేయపానాసేవ్యసేవాదిక్కళాకిఱ అకృత్యకరణఙ్గళుమ్, భగవద్భాగవతసేవా తత్పాదతీర్థపాన తన్నివేదిత భోజనాదిక్కళాకిఱ కృత్యాకరణఙ్గళుమ్, వేదాధ్యయనాధికారముమాకిఱ దోషఙ్గళెల్లామ్ నష్టఙ్గళాయ్, 'పఞ్చప్రాప్తాః' ౪ ఇత్యాది 'పఞ్చమోపాయనిష్ఠాః। తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్చాశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః పఞ్చకాలప్రపన్నాః॥' ౪ ఎన్ఱపడియే, ఆచార్యాభిమాన విషయాకారమాకిఱ జన్మత్తాల్ వన్ద వర్ణచతుష్టయాతీతమాన విష్ణుభక్తత్వమాకిఱ వర్ణత్తైయుమ్, తదనురూప పఞ్చకాలప్రపన్నత్వమాకిఱ ఆశ్రమత్తైయుమ్, ఉడైయనాయ్,

ఎ. అ — అత్తాలే,

'స విప్రేన్ద్రో మునిశ్శ్రీమాన్ స యతిస్స చ పణ్డితః।
తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్॥' ౫

ఎన్ఱపడియే, చేతనర్కళోడు ఈశ్వరనోడు వాశియఱ ఎల్లారాలుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పూజనీయనాయ్,

సకలకల్యాణగుణపూర్ణనుమాయ్, ఇరుక్కైయాలే,

విష్ణుశబ్దవాచ్యనాన ఎమ్బెరుమానై భక్తత్వమాకిఱ జ్ఞానవిస్త్రిప్తమాన వర్ణత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనానవరై' ఎన్ఱపడి.

అక ("మద్భక్త" ౬) శబ్దత్తాల్ "తిణ్ణన్బర్ పక్తి" ౭ ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్యప్ శొల్లుకిఱపడియే, భాగవతర్కళిడత్తిల్ దోషముణ్డేయాకిలుమ్, అతువుమ్ గుణమ్ పోలే అనుభావ్యమాయ్, అవర్కళుక్కుమ్ తోషము ఆవర్కళ్-విషయత్తిల్, "ఆయార్ తమ్మైయియా రెమ్మైయాళ్వార్" † "ఆయారానాల్ తమ్మైయారడియార్ తమక్కడియారడియార్ అడియోఙ్గళే" ౮ ఎన్ఱపడియే, చరమావధిపర్యన్తమాక తాఴ్విఴున్ద నష్టపణ్డుమ్ నీచవృత్తిపర్యన్తముమాయ్, ఆచార్యాభిమానవిషయాకారత్తాల్ పిఱక్కుమ్ పిఱప్పైయుడైయవర్కళుక్కెల్లామ్ స్వరూపనిరూపకముమామ్, ఇరుక్కి భగవద్భక్తియై యుడైయవనై చ్చొల్లుకైయాలే, అన్దై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మసిద్ధ) ఇత్యాది విశేషణద్వయత్తాలే.

(జన్మసిద్ధనైచ్యత్తై యుడైయరాయ్) ఎన్ఱత్తు,

I. "'యజ్ఞోపవీతచక్రే ధారయేత్' ౯ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, 'తస్మాదత్రేవ జాయతే బ్రాహ్మణస్య శరీరం జాయతే' ౯ ఎన్ఱు, యోగశిఖోపనిషత్తిలుమ్,

'సహి విద్యాతస్తం జనయతి, తచ్ఛ్రేష్ఠం జన్మ' ౧౦ ఎన్ఱు, ఆపస్తమ్బస్మృతియిలుమ్,

'అన్ఱు నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్' ౧౧ ఎన్ఱు, దివ్యప్రబన్ధత్తిలుమ్,

'అన్నక్కుమ్ తాయాయ్, తాయిలుమాయినియ్యుమ్ అత్తాలుమ్ పిఱక్కుమ్ అతిరువర్క్కుమ్ శ్రేష్ఠజన్మమ్' ౧౨ ఎన్ఱుమ్, 'విద్యైతాయాకప్పెఱ్ఱుమ్' ౧౩ ఎన్ఱుమ్, ఆచార్యహృదయత్తిలుమ్,

'తిరుమన్త్రత్తిలే పిఱన్దు ద్వయత్తిలే వళర్న్దు ద్వయైకనిష్ఠరావర్' ౧౩ ఎన్ఱు, జీయర్క్కు అరుళిచ్చెయ్త అనన్తాళ్వాన్ పతిత్తవాక్యత్తిలుమ్,

౧॥
౨॥
౩॥
౪॥
౫॥
౬॥
౭॥ రామానుశనూఱ్ఱన్దాది. ౨౬.
† ౮॥ తి-వా-౩-౭-౧౦.
౯॥
౧౦॥
౧౧॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్ ౬౪.
౧౨॥
౧౩॥ గురుపరంపరా.

కరేవీశాంగృహీత్వాధ్రవద్వాప్యప్యష్టవర్ణహారిణ్। కుత్రయాసి? మమేదానీందూరీభూతం ఋభుక్షయా॥ యిచ్చిరాయనరహరౌత్క్రాన్తౌ॥

వి. అ.—ఇతుక్కెల్లామ్ మూలమాన ప్రసన్నజనకూటస్థరాన పరాఙ్కుశరుక్కుమ్, శ్రీమధురకవికళుక్కుమ్, ఉక్తార్థప్రశ్నోత్తరరూపమాయిరుక్కుమ్ 'శెత్తత్తిన్-వయిత్తిలే శిఱుకుట్టిపిఱన్దాల్ ఎత్తైత్తిన్ఱు, ఎఙ్గేకిడక్కుమ్, కాన్దలోడియా కాట్టిలే శిఱియదుపిఱన్దాల్ అత్తైత్తిన్ఱు, అఙ్గేకిడక్కుమ్' ౧ ఎన్ఱ, అవాక్యఙ్గళిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

ఆచార్యన్ పితావాయ్, తిరుమన్త్రిత్తిల్ పదత్రయత్తిలుమ్, ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ శాస్త్రావన్న వృత్తిపర్యన్తాకార త్రయజ్ఞానమాకిఱవిద్యై, తాయాకప్పిఱక్కుమ్ భగవదత్యన్తాభిమతి విషయత్వరూప ఆత్మాత్మీయసత్తాప్రాప్తిరూపమాన పిఱప్పాకిఱ శ్రేష్ఠజన్మత్తోడే శ్వపచాది దేహసంబన్ధరూపమాన జన్మత్తుక్కడైత్తతాయ్,

భాగవతా భాగవత సాధారణ్యేన పూర్వవర్ణఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ పణ్ణుమ్ నీచవృత్తిక్కు ఉడలాయ్,

భాగవతత్వముడైయ పుత్రదారాదివిషయఙ్గళిలుమ్, కోసల గోకులచరాచరఙ్గళ్ పోన్ఱ, తిర్యక్స్థావరఙ్గళిలుమ్, అవ్యాప్తమాయ్,

యావత్కర్మసంబన్ధమ్ అనువర్తిత్తు పిన్బు నివర్తిక్కక్కడవతా యిరున్దాల్, తోల్పురైయేపోమత్తాననైచ్యమ్ పోలే, మాతాపితాక్కళ్ శెయ్కిఱవఱ్ఱైక్కణ్డు అనుకరిత్తుక్కుఞ్జుకళ్ పణ్ణుమ్ వేణ్డాతపడి సహజసిద్ధమాయ్,

II. భాగవతానువర్తనమాత్రత్తుక్కు అసాధారణమాయ్,

III. 'తిరుమలైయిల్ నాలువీధియుమ్ అఱాయ్న్దవిడత్తిలుమ్ ఎన్నిల్ మఱైన్దారిల్లై' ౨ ఎన్ఱు, పెరియతిరుమలనమ్బియుమ్ 'ఎమ్పెరుమాన్ పొన్మలైమేల్ ఏతేనుమావేనే' ౩ ఎన్ఱు, పెరుమాళుమ్, అరుళిచ్చెయ్తపడియే, భగవదభిమతఙ్గళాన జఙ్గమస్థావరఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ శేషిత్వభావనైయుమిన్ఱి అనర్హార్త్తాన్ కట్టప్పోన్ఱక్తిలిరున్ద ఎఱుమ్బుక్కళై తిరుమలైయేఱ ఎడుత్తరుళప్పణ్ణికొణ్డువన్ద అపరాధక్షామణమ్ పణ్ణిక్కొణ్డాప్పోలే, అవ్విషయఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ అనువృత్తిక్కుముడలాయ్,

IV. 'అడియారడియార్' ౪ 'అక్కుళత్తిల్ మీనాయ్ప్పిఱప్ప' ౫ ఎన్ఱ, అపడియే సర్వవ్యాప్తమాయ్,

V. 'నిత్యాభివాఞ్ఛిత పరస్పరనీచభావైః' ౬ ఎన్ఱ, అపడియే యావదాత్మ భావియాయ్,

వి. అ.—స్వరూపనిష్ఠమాకైయాలే మర్మస్పర్శియా యిరున్దాల్ చైతన్యత్తై యుడైయరాయ్'' ఎన్ఱపడి.

శ్వపచత్వరూపజాతి సిద్ధనైచ్యమ్ భాగవతభార్య వర్ణానువర్తన హేతువాయ్కొణ్డు దోషరూపమాయ్, అతు ''దగ్ధదుర్జాతకిల్బిషః'' ౭ ఎన్ఱ, అపడియే భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే నష్టమాయ్పోకైయాలే అన్దజ్జన్మత్తై వ్యశబ్దార్థమాక శొల్లవొణ్ణాతిఱే?

అప్పడియే దేహసంబన్ధరూపమాన జన్మత్తై ''అన్ఱు నాన్ పిఱన్దిలేన్'' ౮ ఎన్ఱు, తత్త్వదర్శికళ్-పిఱప్పాక వోణ్ణాదాయాలే, ఇవ్విడత్తిల్ అతు జన్మశబ్దార్థముమాకమాట్టాతిఱే!

''శెత్తత్తిన్'' ౧ ఇత్యాదిక్కర్థమ్:—

''శెత్తతు'' ౧ —భగవద్విషయజ్ఞానమాకిఱ ప్రాణనుక్కు యోగ్యతైయిల్లాత అచిత్తు;

''సంసారాగ్నిఃదీపనవ్యపగత ప్రాణాత్మసంజీవనమ్'' ౯ ఎన్ఱు, భగవద్ జ్ఞానత్తై ప్రాణనాకవరుళిచ్చెయ్తారిఱే భాష్యకారరుమ్.

ఇత్తాల్ ప్రణవత్తిల్ మకారత్తిల్ ''తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్'' ౧౦ ఎన్ఱ, అపడిరే, లక్ష్యార్థమాన అచిద్వర్గఙ్గళై చొల్లిఱ్ఱు

అతిన్-''వయిత్తిల్'' ౧ ఎన్ఱతు, అతినుడైయ మధ్యస్థమాన ఎన్ఱపడి.

''శిఱుకుట్టి'' ౧ ఎన్ఱతు, ''అణువాయ్ శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాలే పరనాలే రక్షణీయమాయ్, చైతన్యైకవేషమాయ్, ఇరున్దుళ్ళ ఆత్మవస్తువానతు'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, మకారత్తినుడైయ ధాత్వర్థముమ్, రూఢ్యర్థముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

'పిఱన్దాల్'' ౧ ఎన్ఱతు, '''శ్రియఃపతియాన ఎమ్పెరుమానుక్కు నాన్ అనన్యార్హ శేషభూతన్' ఎన్ఱ, అ భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానత్తాలే లబ్ధసత్తాకమానాల్'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ అకారోకారఙ్గళుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

''అనాల్'' ఎన్ఱు, అన్దజ్ఞానదౌర్లభ్యమ్ శొల్లుకిఱతు.

''ఎత్తైత్తిన్ఱు, ఎఙ్గేకిడక్కుమ్'' ౧ ఎన్ఱతు, ''ఇప్పడిలబ్ధసత్తాకనాన పురుషనుక్కు స్వరూపత్తైచ్చొన్న ప్రణవమ్ పురుషార్థోపాయఙ్గళైయుమ్ శొల్లామైయాలే, ఎత్తైపురుషార్థమాకక్కొణ్డు ఎవ్వస్తువై ఉపాయమాక వేణ్డికొణ్డిరుక్కుమ్' ఎన్ఱపడి.

౧॥ గురుపరంపరా. ౨॥ గురుపరంపరా. ౩॥ పెరుమాళ్ తిరుమొழి-౪-౧౦. ౪॥ పు. ౫౯౩, ౮వ నోట్టు. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ పు. ౫౯౩, ౧౧వ నోట్టు. ౯॥ శ్రీభా. మఙ్గలశ్లో. ౧౦॥ అష్టశ్లో.

ఇదంవచస్య ఘాకగం గణాఙ్కృతనిశ్చయః। "అహంసిద్ధాశ్రమే గాతుం గచ్ఛామికమలాపతిమ్॥ కర్తుంతదేతత్స్కైర్యం భవాన్ మాం మోక్తుమర్హతి।

ఎ అ.—"కానలోడియకాట్టిలే శిఱియథుపిఅస్థాల్" ౧ ఎన్నత్తు,

"సంసారమరుకాన్తారే దుర్వ్యాధివ్యాఘ్రభీషణే।
విషయక్షుద్రగుల్మాఢ్యే తృషాపాదపశాలిని॥
పుత్రదారగృహక్షేత్ర మృగతృష్ణాంబుపుష్కలే।" †

ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్తపడియే, పుత్రక్షేత్రాదికళాన ప్రయోజనాన్తరఙ్గళాకిఱ కానల్ శెఱిన్దసంసారమాకిఱ మరుకాన్తారత్తిలే ఇన్దళత్తిలే తాఙ్గళైప్పోణ్డాపోలే, ఓరాత్మవస్తు సిఱక్కుమాకిల్' ఎన్నపడి.

పుత్రదారాదికళై కానలాకచ్చొల్లుకిఱతు, మున్దఱ అనుభావ్యమపోలేతోన్రి, విశేషదర్శనదశైయిల్ అపాయమాయ్ త్తిరైక్కుట్టుకైయాలే,

ఇత్తు "కానలోడియ" ౧ ఎన్నత్తు, "అనుభావ్యమాన పురుషార్థమ్ ఇన్దసంసారత్తిలిల్లై" ఎన్రైక్కాక్కుమామ్.

"అన్తైత్తిన్రు, అజ్జేకిడక్కుమ్" ౧ ఎన్నత్తు, "శేషత్వనిరూపకతయా ఆత్మసత్తాకారణభూతనాయ్, శ్రియఃపతియా యిరుప్పళ్ళ అన్ద ఆకారార్థత్తైయే భోగ్యమాకక్కొణ్డు అన్తైయే తనక్కురక్షకమాక అన్తైక్కొణ్డు కిడక్కుమ్" ఎన్నపడి

ఇత్తాల్ ప్రణవ వివరణమాన మన్త్రశేషార్థమ్ శొల్లిత్తు.

అకవిత్తాల్, "ఏషావ్యాప్తవిధా భక్తిర్యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి వర్తతే।
తస్మైదేయం తతోగ్రాహ్యమ్" ౨ ఎన్రు,, "భగవద్భక్తర్కళాన విలక్షణరోడే సమాగమముణ్డాకిల్, అవర్కళ్-సన్నిధియిల్ తనక్కుత్తెఱిన్ద అర్థఙ్గళై డంభాదికళన్రిక్కే విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు తనక్కుత్తెఱియాత అర్థఙ్గళై క్కేట్టుక్కొళ్ళక్కడవన్" ఎన్రు, శొల్లుకైయాలే,

ఇవ్వర్థమ్ అఱిన్ద మధురకవికళ్, ఆళ్వారుడైయ భక్త్యతిశయత్తైక్కణ్డు,

"ఇవర్ సకలసంశయఙ్గళైయుమ్ తీఱ్క్కక్కడవ మహానుభావరాయిరున్దార్;

బోధయన్తః పరస్పరమ్ పణ్ణుకైక్కు ఇవ్విరువర్ తరుమూళాలత్తిలే అధికారికళిల్లామైయాలే, వాయ్ త్తిఱవామల్ ఇరుక్కిఱార్;

ఎ. అ.—నమక్కుణ్డాన జిజ్ఞాసైయై ప్రశ్నముఖత్తాల్ అఱివిక్కవే ప్రత్యుత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్వర్" ఎన్రు, నిశ్చయిత్తు, తనక్కుత్తెఱిన్ద ప్రణవార్థత్తై యిట్టుక్కొణ్డు తెఱియాత మన్త్రశేషార్థత్తై సామాన్యేన కేట్టరుళ, అమ్మన్త్రశేషార్థత్తైయే యిట్టుక్కొణ్డు ప్రత్యుత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

అకవిప్పడి ప్రస్తావాన మధురకవికళుమ్, వక్తావాన ఆళ్వారుమ్, "పిఱన్దకిడక్క మణమ్పుణరాలామో?" ౩ ఎన్రు, ఉయ్యక్కొణ్డార్ స్వదేహత్తైత్తెరిప్పిణమాక అరుళిచ్చెయ్తపడియే, దేహత్తై "శెత్తత్తు" ఎన్రు, అనాదరిత్తుచ్చొల్లి, "అన్ద దేహసంబన్ధమ్ ఆత్మవస్తువుక్కు జన్మమాకమాట్టాతు" ఎన్రు, అఱివిత్తుక్కొణ్డు భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానత్తైయే జన్మమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అవర్కళై యాడిరోత్తినారెల్లారుక్కుమ్ అతువేసిద్ధమాకవేణుమిఱే?.

"ఇప్పడి జ్ఞానజన్మముమ్, భాగవతశేషత్వస్వరూపవైచిత్ర్యముమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఉపపాదనీయమాక త్తిరువుళ్ళమాకిల్, ఇవైకళైచ్చొల్లుమ్ ప్రమాణఙ్గళ్ పలవుముణ్డాయిరుక్క, అతుకళైవిట్టు, 'శ్వపచంవాపి' ౪ ఎన్రు, అత్యన్తనైచ్యహేతుభూతమాన శ్వపచత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱ 'మద్భక్తమ్' ఇత్యాదిశ్లోకత్తై ప్రమాణమాకక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్వానేన్" ఎన్నిల్;

ఇత్తుప్రకృతరాన నమ్బాడువాన్ అవ్వంశత్తిలే అవతీర్ణరాయ్, పిన్ భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాల్ సకలదోషఙ్గళుమ్ పోకప్పెఱ్ఱు, భగవద్భక్తియైయే నిరూపకమాక వుడైయరాయిరుక్కైయాలే, అవరుడైయవంశత్తై, "భాగవతసంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువాకైక్కు జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై" ఎన్నుమత్తైయుపపాదిక్కైక్కాక అఱివిక్కవేణ్డుకైయాలే, "నెరుప్పు" ఎన్నాల్ "వాయ్శుడుమ్" ఎన్రు, అఞ్జుమాపోలే, గుణానుసన్ధానార్థమాకవుమ్ అవరుడైయ జన్మానుసన్ధానత్తిల్ మాశిలాఘవాత్ భక్త్యాధిక్యోపపాదక ప్రమాణముఖత్తాలేయే అన్తై అరుళిచ్చెయ్తారిత్తనైయన్రిక్కే, శ్వపచత్వత్తైయుమ్కూడ అధిక్యోపపాదకమాకక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్తారన్రిక్కే!.

అప్పడియాకిల్, ప్రకృతత్తిల్ జన్మనికర్షత్తైచ్చొల్లవేణ్డియిరుక్క, అన్తైయే ఉత్కర్షమాక ఉపపాదిక్కైయుమ్ భగవద్భక్తనుక్కు అజ్జన్మనికర్షమ్, భక్తనానపిన్బుమ్కూడ అనువర్తిక్కుమాకిల్, అప్పొళుతు అతుతానే నిరూపకమామ్పడి యిరుక్కైయాలే, (భగవద్భక్తియే నిరూపకమామ్పడి) ఎన్రు, అవధరిత్తు అరుళిచ్చెయ్కైయుమ్ శేరాత్తిఱే?.

† దేవరాజాష్టకమ్. ౧‖ ౨‖

౩‖ గురుపరంపరా. ౪‖

మస్త్యైవచే ప్తేఽశనాయాదూరీకార్యా, తతో మయా। వీణాగానేనకృత్వాథతుష్టం నారాయణంభృశమ్॥ ఆగత్యేవంపునర్దేశమావిషిభూయ తేనేవ॥"

వ్యా —భగవద్భక్తియే నిరూపకమామ్పడి ఇరుప్పా రొరు భాగవతర్, ఉత్థానైకాదశియిన్రు, రాత్రి

అ.—ప్రథమనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (భగవద్భక్తియే) ఇత్యాది.
(ఉత్థానైకాదశి)—కార్తికమాసత్తిల్ శుక్లైకాదశి.
(సిద్ధాశ్రమమాన) ఎన్రదు, "సిద్ధులానవియ శోలైయాడేకూడిన వామనాశ్రమమాన" ఎన్రపడి.
ఇత్తుకల్పభేదాభిప్రాయేణ.

—ఎ. అ.(భగవద్భక్తియే నిరూపకమాప్పడియిరుప్పార్) ఎన్రదు, "'తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్చాశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః' ౧ ఎన్రు, భగవద్భక్తియై వర్ణమాకచ్చొల్లుకైయాలే, అత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయరాయిరుప్పార్" ఎన్రపడి.
(ఒరు శ్రీభాగవతర్) ఎన్రదు, "'కిమప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు' ౨ ఎన్గిఱపడియే, తత్తద్వర్ణఙ్గళిల్ అవతీర్ణరాయ్, పిన్బు భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే పరమసామ్యాపన్నర్కళాన భాగవతర్కళిల్ అన్యతమరాన భాగవతర్" ఎన్రపడి.
(ఉత్థానైకాదశియిన్రు) ఎన్రదు,
"'మాధవశ్చతురో మాసాన్ సర్వభూతహితాయవై।
స్వాపంయాస్యత్యశేషాత్మా లక్ష్మ్యా సహజగత్పతిః॥' ౩ ఎన్గిఱపడియే, ఆషాఢశుక్లైకాదశి తుడఙ్గి నాలుమాసమ్ తిరుక్కణ్వళర్న్దు శేషశాయియాన ఎమ్బెరుమాన్ తిరుప్పళ్ళియుణరుమ్ కాలమాన కార్తికశుక్లైకాదశియిన్రు" ఎన్రపడి.
(రాత్రి) ఎన్రదు, "ద్వాదశీతిథియోడేకూడిన రాత్రియిల్" ఎన్రపడి.
ఇత్తుక్కు (పోకానిఱ్క) ఎన్గిఱత్తోడే అన్వయమ్.
ఇత్తాల్,
"'కౌముదస్యతుమాసస్య ద్వాదశ్యాం శుక్లపక్షకే।
సుప్తేజనేగతేయామే వీణాంగృహ్యావ్రజమ్॥' ౪ ఎన్గిఱ వచనత్తోడుమ్,
'శిష్టమ్ శుక్లకాలే' ౫ ఎన్గిఱత్తోడుమ్, విరోధమిల్లై" ఎన్రు కణ్డుకొళ్వదు.

వ్యా.—సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే నమ్బియై ప్పాడి వణఙ్గుకైక్కాక వీణాపాణియాయ్ క్కొణ్డుపోకా నిఱ్క చ్చెయ్దాలే, అవనై భక్షిప్పదాక వన్దడర్క్క;
అవర్ మీణ్డువరుమళవుమ్ పొఱుప్పాన అనేకశపథఙ్గళైక్కొణ్డు, తదనుమతిక్కొణ్డుపోయ్, యథాగానోరథమ్ సేవిత్తు మ్మీళ్వతరాయ్, అన్ద బ్రహ్మరాక్షసన్ నిఱ్కుమిడత్తిలే మీళవుమ్ వరుమ్బువన్దు, "యథేష్టమ్ ఇని ఎన్నై నీ భుజి" ఎన్న;

అ.—(పాడిప్పణిక్కొళ్కైక్కు)=తిరుప్పావైయిల్ నిరూఢవ్యవహారమాకైయాలే, పాదోపలక్షిత స్వరూపసిద్ధియై ప్పెఱుకై.
[ఇవ్వర్థమ్] ఎన్రదు, "సంబన్ధాచారఙ్గళినుడైయ హానివృద్ధిహేతుత్వత్తిలే జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షాపకర్షనియమాభావమ్" ఎన్రపడి.

ఎ. అ.—(సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే) ఎన్రదు,
"'మమసిద్ధాశ్రమే భద్రే దక్షాలంకృత నిశ్చయః।
దూరాజ్జాగరణేగాతే మమభక్త్యావ్యవస్థితః॥' † ఎన్రు, శొల్లుకైయాలే 'సిద్ధాశ్రమమ్' ఎన్రు, ప్రసిద్ధమాన వామనాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే" ఎన్రపడి.
(నమ్బియై) ఎన్రదు, "శ్రీవైష్ణవనమ్బియై" ఎన్రపడి.
"(పాడిప్పణిక్కొళ్వదాక) ఎన్రదు,
"ఇన్ద ఐతిహ్యమ్ కేట్టు భూమిప్పిరాట్టియార్ 'వైకుణ్డవాన్ పోకన్దన్నై ఇకళ్న్దు విశ్వామిత్రి విష్ణుచిత్తులనీ భృత్యరోడేయుణ్డలన్దు తొణ్డులమానవన్' ౬ ఎన్రు, ఆచార్యహృదయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇన్న మ్బాడువారుడైయ గోష్ఠియిలే అన్తర్భూతరాన పెరియాళ్వారుక్కుత్తిరుమకళాయ్, 'నీళాతుఙ్గస్తనగిరి తటీసుప్తముద్బోధ్య' ౭ ఎన్గిఱపడియే, తిరుప్పావై పాడి ఎమ్బెరుమానై ఎళుప్పి కైఙ్కర్యమాకిఱ పఱైయై క్కొళ్కైయాలే అవళుడైయ అనుష్ఠానత్తుక్కుమ్ అడియాన మేలైయారాన ఇవరుడైయ పాడలుమ్ పణిక్కొళ్కైక్కాకవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.
(విరైన్దువన్దు) ఎన్రదు,—"'కృతకృత్యాః ప్రతీక్షన్తే మృత్యుం ప్రియమివాతిథిమ్' ౮ ఎన్గిఱ అలభ్యలాభమ్ తోన్ఱ (విరైన్దువన్దు)" ఎన్రపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ కైశికమాహాత్మ్యమ్ శ్లో-౧౨. ౫॥తిరుప్పావై, ౨౯.
† కైశికమా. ౧౦. ౬॥ ౭॥ తిరుప్పావైతనియన్. ౮॥

ఇతి విస్రంభయాం స్తం హితపత్రైర్బహుభి స్తదా। గాత్వాథ భక్తి సంయుక్తః కైశికం స్వరముత్తమమ్॥ పునరాగత్యతం దేశం "భక్షయస్వ" ఇతి

వ్యా: — అవన్, ఇవరుడైయ సత్యవాదిత్వాది వైభవత్తై కణ్డు, "నీ ఇన్ఱు పాడినపాట్టిన్ ఫలత్తైత్తా, నాన్ ఉన్నై ప్రాణనోడే పోక విడుక్కిఱేన్" ఎన్న;

అవర్ అతుక్కు ఇశైయాతొళియ; [౫

"అర్ధరాత్తిరిల్ ఫలమ్, ఏకయామత్తిల్ ఫలమ్" ఎన్ఱాప్పోలే, శొల్లికొణ్డు వన్దవళవిలుమ్, "నాన్ అప్పు శెయ్వతిల్లై, మున్బు నీ శొన్నపడియే ఎన్నై భక్షిక్కుమత్తనై" ఎన్ఱు, ఒరునిలైనిన్ఱపడియాలే,

"త్వం వై గీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి। [౧౦
ఏవముక్త్వాతు చణ్డాలం రాక్షస శ్శరణం గతః॥" ౧

ఎన్ఱు అపడియే, "నీ ఉన్నుడైయ గీత ప్రభావత్తాలే ఎన్నై ఇప్పాపత్తినిన్ఱుమ్, కరైయేత్తవేణుమ్" ఎన్ఱు, శరణమ్ పుక్కర;

ఎ. అ. — (అవర్ అతుక్కిశైయాతొళియ) ఎన్ఱతు, "అనన్య ప్రయోజనరాయిరుక్కిఱ అవర్ తామ్ పాడినతై ఫలసాధనమాక్కి, అతై ఇవరుక్కుక్కొడుక్కైక్కు స్వరూపనాశ భయత్తాలే ఇశైయాతొళియ" ఎన్ఱపడి.

(నాన్ అతు శెయ్వతిల్లై) ఎన్ఱతు, "ప్రయోజనాన్తర ప్రసఙ్గత్తిల్ ముడియుమ్పడియాన ప్రకృతియైయుడైయ నాన్ అతుశెయ్వ [౨౦ తిల్లై" ఎన్ఱపడి.

(ఒరునిలై నిన్ఱపడియాలే) ఎన్ఱతు,

"గిరయోవర్ష ధారాభిః హన్యమానా నవివ్యథుః।
అభిభూయమానా వ్యసనైర్యథాధోక్షజచేతసః॥" ౨ ఎన్ఱ అపడియే,
'యత్త్వయా భాషితం పూర్వం మయా సత్యం చయత్ కృతమ్।
భక్షయస్వ యథేచ్ఛం మాం దద్యాం గీతఫలం నతు॥' ౩ ఎన్ఱుమ్,
'నయామస్య ఫలం దద్యాం బ్రహ్మరక్షస్తదేప్సితమ్।
వివస్వోదితం మహ్యం యత్త్వయా పూర్వభాషితమ్॥' † ఎన్ఱుమ్,

ప్రాణపర్యన్తమాన ఆపత్తిలుమ్ అనన్య ప్రయోజనత్వమాకిఱ తన్నిలై కులైయాతే, ఒరునిలైయాక నిన్ఱయాలే" ఎన్ఱపడి. [౩౦

వ్యా. — అన్ద భాగవతర్, "యన్మయాపశ్చిమం గీతం స్వరం కైశికముత్తమమ్" ౪ ఇత్యాదిప్పడియే తామ్ పిన్బు పాడిన కైశికమాకిఱ పణ్ణిన్-ఫలత్తైక్కొడుత్తు, [౫

ఎ. అ. — "త్వం వై గీతప్రభావేన" ౧ ఎన్ఱ అతిల్ పూర్వార్ధమ్, "తస్య యజ్ఞస్య దోషేణ ప్రాప్తోహం రాక్షసీం తనుమ్" ౧ ఎన్ఱు.

"ఏవముక్త్వాతు చణ్డాలమ్" ౧ ఎన్ఱ అతిల్ మున్ శేషమ్, "ఏకం గీతస్య మే దేహి యత్త్వయా విష్ణు సంసది। నిగ్రహోత్తారయాస్మాద్వై తేన గీతఫలేన మామ్॥" ౧ ఎన్ఱు. [౧౦

(అన్ద భాగవతర్) ఎన్ఱతు, "'అపివధ్యం ప్రపన్నం నప్రతి ప్రయచ్ఛన్తి' ౫ ఎన్ఱుమ్, 'అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా' ౬ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱ రహస్యార్థమఱిన్దిరుక్కిఱ అన్ద భాగవతర్" ఎన్ఱపడి.

"యన్మయాపశ్చిమం గీతమ్" ౪ ఎన్ఱ అతిల్ ఉత్తరార్ధమ్, "ఫలేన తస్య భద్రం తే మోక్షయిష్యామి కిల్బిషాత్" ౪ ఎన్ఱు. [౧౫

(పిన్బు) ఎన్ఱతు, "పలవకైయాలుమ్ ఎమ్బెరుమానై ప్పాడి యుకప్పిక్క అవన్ ఉకన్దవళవిలే తదనుభవహర్ష ప్రకర్షత్తాలే అవనుక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుమళవిల్ అతిన్-కాష్ఠైయాక,

'స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తాం న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః। గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తా స్సుఖినో భవన్తు॥' ౭ ఎన్ఱాప్పోలే అవనుడైయ విభూతిక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ అవళవిలే" ఎన్ఱపడి.

(కైశికమాకిఱ పణ్ణిన్-ఫలత్తై) ఎన్ఱతు, "'కైశికమ్' ఎన్ఱు, పేరైయుడైయ పణ్ణిలే ఎమ్బెరుమానైప్పాడిన పాట్టినుడైయ బ్రాహ్మణమఙ్గళాభివృద్ధి యాకిఱ ఫలత్తై" ఎన్ఱపడి. [౨౫

(కొడుత్తు) ఎన్ఱతు, "'ఫలేన తస్య భద్రం తే' ౪ ఎన్ఱు, అపేక్షాతృతీయైయాలే 'అన్ద పాట్టిన్-ఫలమానమఙ్గళమానత్తాలే ఉనక్కు నన్ఱాకట్టుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లిక్కొడుత్తు" ఎన్ఱపడి.

అక్కడిప్పడి తాన్ గుణానుభవజనితహర్ష ప్రకర్షత్తాలే అవశాత్తాక ప్పణ్ణిన మఙ్గళాశాసనత్తై క్కొడుత్తనాకైయాలే అనోరథత్తై తలైక్కట్టుకైయాలే, "అన్ద భాగవతర్క్కు అనన్య ప్రయోజనత్వ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ కైశికమాహాత్మ్యే-౭౪. ౨॥ ౩॥ కైశికమాహాత్మ్యే ౬౭.
† మేల్పడి. ౭౫.
౪.॥ మేల్పడి. ౮౦. ౫॥
౬॥ ౭॥

స(బ్రహ్మరాక్షసస్తస్యసత్యవాదిత్వముత్తమమ్। పశ్యం స్తతఃణమే వాస్య(ప్రభావాత్ జ్ఞానసంయుతః॥ 'దేహిగీతఫలంమహ్యాంమోక్ష్యసేప్మాద్భయాద్ధ్రివమ్।'

వ్యా.—కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షసవేషత్తైక్కళిత్తు, మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్, అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయ్, ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్' ఎన్గిఱ కైశిక వృత్తాన్తత్తిలే,

"జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాన భాగవతర్కళోట్టై సంబన్ధమే ఉజ్జీవనహేతువావతు,

అ.—ఇవర్కళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్గిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే) ఇత్యాదినా.

వి అ.—(కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షసవేషత్తై) ఎన్ఱతు, "తస్య యజ్ఞస్యదోషేణ ప్రాప్తోహం రాక్షసీంతనుమ్" ౧ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ.

(రాక్షసవేషత్తైక్కళిత్తు) ఎన్ఱు, అనిష్టనివర్తనమ్ శొల్లుకిఱతు.

(మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్) ఎన్ఱు, నష్టేష్టలాభమ్ శొల్లుకిఱతు.

(అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱు, అపూర్వేష్టలాభజ్జైచ్చొల్లుకిఱతు.

(అతుక్కుమేలే) ఎన్ఱతు, "'రాక్షసీంతనుమ్' ౧ 'త్వంవైగీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి' † ఎన్ఱు, అన్దరక్షస్సు శరణాగతిక్కు ఫలమాక్కోలిన రక్షస్స్వరూపానిష్టనివృత్తి ఉపలక్షిత బ్రాహ్మణత్వ ప్రాప్తిక్కుమేల్" ఎన్ఱపడి.

(ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్ ఎన్గిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే) ఎన్ఱతు, "'ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్' ఎన్ఱుమిత్తాల్చ్చొల్లుకిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

"ఏవం తత్రవరం గృహ్యరాక్షసో బ్రహ్మసంస్థితః।
జాతస్తువిప్రతేవంశే యథాశరదిచన్ద్రమాః॥" ౨ ఎన్ఱు,

"ఇప్పడినమ్బాడువాన్-పక్కలిలే వరమ్పెఱ్ఱపోతే బ్రహ్మరాక్షసనుమ్ అన్దశరీరత్తైవిట్టు పెరియవంశత్తిలే, శరత్కాలత్తిల్ చన్ద్రనైప్పోలే విమలజ్ఞాననాయ్క్కొణ్డు పిఱన్దు. బ్రహ్మభూతనాన నమ్మై ఆశ్రయిత్తు నమక్కుక్కుఱ్ఱేవల్ శెయ్తిరున్దాన్" ఎన్ఱు, కైశికవృత్తాన్తత్తినుడైయ అన్తత్తిల్ శొల్లిఱ్ఱిఱే?.

"రక్షస్సు అర్థియాతిరుక్క అత్తై భాగవతనాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినతు నిర్హేతుక కృపైయాలే" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిలుమ్, కాణలామ్.

వ్యా.—అవన్ఱనాల్ అపకృష్టరానవర్కళోట్టైసంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువాకాదు" ఎన్గిఱ నియమమిల్లై' ఎన్నుమతు కాణలామ్:

"ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్, తన్-పక్కలిలే ధర్మసన్దేహమ్ కేట్కుమ్పడి విద్యాధికనుమాయ్,

స్వవర్ణానురూపవృత్తి మాత్రమన్ఱిక్కే,

అ.—జ్ఞానోత్కర్షత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఋషికళుమ్) ఇత్యాదినా.

వి. అ.—(అవన్ఱనాల్ అపకృష్టరాన) ఎన్ఱతు, "భగవదాశ్రయణత్తుక్కు మున్బు అవన్ఱనాల్ అపకృష్టరాన" ఎన్ఱపడి.

పిన్బు అవర్కళుక్కు ఒరుపడియాలుమ్ అపకర్షమిల్లైయిఱే!.

(విద్యాధికనుమాయ్) ఎన్ఱతు, "ధర్మసన్దేహమ్ కేట్టఋషికళై యపేక్షిత్తు విద్యాధికనుమాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఉమ్మైయాలే శమదమాద్యాత్మగుణాద్యాధిక్యమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుకిఱతు.

(స్వవర్ణానురూపవృత్తమన్ఱిక్కే (!)) ఎన్ఱతు, "బ్రాహ్మణత్వాపేక్షయా నికృష్టమాయిరున్దుళ్ళ వర్ణత్తైయుడైయనా యిరున్దానేయాకిలుమ్,

'దశసూనాసమశ్చక్రీ దశచక్రిసమోధ్వజీ,
దశధ్వజిసమూవేశ్యా దశవేశ్యాసమోనృపః॥' ౩ ఎన్ఱు,

"సూనియావాన్, మాంసవిక్రయియాన అట్టువాణియన్;

అవనిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవన్, జన్తుహింసాకారణఙ్గళాన వృత్తేషణాదులమువాహక్కళై త్తొఴిలాకవుడైయ కులాలన్;

అవనిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవన్, పశుప్పాలై త్తైలభేదిక్కైయుమ్, సురావిక్రయణత్తైయుమ్, తొఴిలాకవుడైయ శాణాన్;

అవనిలుమ్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవళ్, గర్భత్తైహత్తిపణ్ణికైక్కైయుమ్, స్వదేహవిక్రయత్తైయుమ్, తొఴిలాకవుడైయవేశ్యై;

౧. కైశికమా. ౮౫. (పాఠమ్ భిన్నమాయిరుక్కిఱతు).
† మేఱ్పడి. ౭౮. ౨. మేఱ్పడి. ౯౧.

౩.

వ్యా — సాత్త్వతతన్త్రనిష్ణాతనాయ్,
భగవదారాధన తత్పరనాయ్ కొణ్డుపోరుకై,
యాలేవన్ద వృత్తాధికన్నుమాయ్,

అ — (సాత్త్వతతన్త్రమ్) = శ్రీపాఞ్చరాత్రమ్.

ఎ. అ. — అవరిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాసత్తైయుడైయవన్, తాన్ పణ్ణుమ్ శాసనత్తిల్ ఏఱ్ఱిత్తాఴ్వుకళాల్ స్వప్రకృతికళ్ మాఱైయడియే నడక్కుమత్తెల్లామ్ తన్నుళ్ళాక వివైయుమ్పడియిరుక్కుఅ రాజ్యపరిపాలనత్తైత్తాఴ్విలాక్కుడైయనాన క్షత్రియన్ :' ఎన్ఱు, శొల్లుక్కిఱపడియే అత్యన్తపాపహేతుతయా నికృష్టమాయిరున్దుళ్ళ అన్దవర్ణాను రూపవృత్తమన్ఱిక్కే" ఎన్ఱు, కై.

(సాత్త్వతతన్త్ర నిష్ణాతనాయ్) ఎన్ఱత్తు,

"'నిత్యనైమిత్తికాజస్రయాజ్ఞాయ్యాః పరమాః క్రియాః।
సర్వాస్సాత్త్వతమాస్థాయ విధిం చక్రే సమాహితః॥' ౧

ఎన్ఱు, శొల్లుక్కిఱపడియే, సాత్త్వత తన్త్రోక్తప్రకారత్తిలే వఴువాతపడి నిత్యనైమిత్తికాదికళిల్ నిష్ఠైయైయుడైయనాయ్" ఎన్ఱపడి.

సాత్త్వత తన్త్రమ్, పాఞ్చరాత్రత్తిల్ సంహితావిశేషమ్.

(భగవదారాధన తత్పరనాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱత్తు,

"'సాత్త్వతం విధిమాస్థాయ నారాయణముఖోద్గతమ్।
పూజయామాసదేవేశం శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్॥' ౨ ఎన్ఱి, అప్పడియే,

అగ్నీన్ద్రాద్యన్తర్యామియాయ్ నిఱ్కుమ్ ఎమ్పెరుమానై ఆరాధిక్కైయన్ఱిక్కే, 'సాక్షాదప్య విరోధం జైమినిః' ౩ ఎన్ఱి, అప్పడియే, నిత్యనైమిత్తికఙ్గళిల్ వరుమ్ అగ్నీన్ద్రాది శబ్దఙ్గళైయుమ్ సాక్షాద్భగవద్వాచకఙ్గళాక్కొణ్డు అసాధారణ దివ్యమఙ్గలవిగ్రహ విశిష్టనాన ఎమ్పెరుమానుక్కైయ ఆరాధనత్తిలేయే నిరతనాయ్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి

(వృత్తాధికన్నుమాయ్) ఎన్ఱత్తు, "ఎమ్పెరుమానై అగ్నీన్ద్రాద్యన్తర్యామియాక యజ్ఞత్తాలే ఆరాధిక్కుమ్డఙ్గి, అన్దదేవతైకళోడే పిణఙ్గిక్కొణ్డిరుక్కుమ అన్ద ఋషికళైయపేక్షిత్తు వృత్తత్తాలే అధికన్నుమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(వృత్తాధికన్నుమాయ్) ఎన్ఱి, అ ఉత్తమాల్ కాష్ఠావన్న భగవద్భక్తియిల్లామైయాలే దైహిక జన్మమాత్రత్తాల్ ఉత్కృష్టరాన ఋషి

వ్యా. — స్వతపోబలత్తాలే సవాహన పరివారనాయ్కొణ్డు అన్తరిక్షచరనాయ్ త్తిరియుమ్ "ఉపరిచరవసు" ఎన్ఱి, అ మహారాజావానవన్;

యాగార్థమానవశునిమిత్తమాక ఋషికళుమ్, దేవర్కళుమ్, తఙ్గళిలే వివాదమ్పణ్ణుక్కిఱవళవిలే,

"మార్గాగతోఽన్నపశ్రేష్ఠస్తం దేశం ప్రాప్తవాన్వసుః।
అన్తరిక్షచరశ్శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః॥
తందృష్ట్వాసహసాయాన్తం వసుం తేస్వన్తరిక్షగమ్।
ఊచుర్ద్విజాదయోదేవా ఏషచ్ఛేత్స్యతిసంశయమ్॥" ౪

ఎన్ఱు, ఆకాశత్తిల్ పోకానిన్ఱు, ఇవనైక్కణ్డు "ఇవన్ నమ్ముడైయసంశయత్తై అఱుక్కవల్లన్" ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు ఇవనైచ్చొన్ను, కిట్టి

అ. — "("ఏషచ్ఛేత్స్యతిసంశయమ్" ౪) ఇత్యనన్తరమ్ 'ఇతి' శబ్దమ్ అధ్యాహార్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు) ఎన్ఱత్తు.

ఎ. అ. — కళైయపేక్షిత్తు ఇవనుక్కుణ్డాన జ్ఞానజన్మాధిక్యమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుక్కిఱత్తు.

ఇతుమేలేవ్యక్తమ్.

("ఏషచ్ఛేత్స్యతి సంశయమ్" ౪) ఎన్ఱి, అత్తఱుమేల్ "ఇతి నిశ్చిత్య" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళవుమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు) ఎన్ఱు.

(ఇవనైచ్చొన్ను, కిట్టి) ఎన్ఱత్తు, "'సహసా ఆయాన్తమ్' ౪ ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్ పణ్ణుమళవిల్, 'తం దేశం ప్రాప్తవాన్ వసుః' ౪ ఎన్ఱు, ఇవర్కళిరుక్కుమ్ దేశత్తై అవన్దవనుక్కు పోకైక్కు యోగ్యతైయుణ్డు. ఇత్తనైయొఴియ మఱువరి వరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లామైయాలే బాధితమాయ్విడుమైయాలే, 'సహసాయాన్తమ్' ౪ ఎన్ఱే, పదచ్ఛేదమాకవేణ్డుకైయాలే, అప్పడి శీఘ్రమాక స్వాపేక్షితస్థలత్తై చ్చెల్లుమవనైచ్చొన్ను, కిట్టాత్పోకు ఇవర్కళ్ పణ్ణుమ్ ప్రశ్నమ్ సంభవియాతు" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౧, పా. ౨, అధి-౧౭, సూ. ౬౧ ౪॥

తత్రైవ "నిగ్రహాదస్మాద్రక్షోరూపాద్విమోచయ॥" ఇత్యేవంబ్రహ్మరక్షస్తత్ చక్రాలంకరణంయయౌ॥ తదానీంసత్కృతేజాతో౽థ క్షత్త్ర్సమజాయత।

వ్యా.—"శెయ్యవడుప్పతెతు?" ఎన్ఱు, కేట్ట;
అవర "ఉద్దాముడైయ మతఙ్గళైచ్చొల్లుఙ్గళ్" ఎన్న.
"ధాన్యైర్యష్టవ్య మిత్యేషపక్షో౽స్మాకంనరాధిప!।
దేవతానాంహిపశుభిః పక్షో౽రాజన్! వదస్వనః॥" ౧
ఎన్ఱు, "ధాన్యాదిక్కళాలే యజిక్కప్పడుమ్' ఎన్ఱు, ఎఙ్గళు
క్కుపక్షమ్,

ఎ. అ.—(శెయ్యవడుప్పతెన్? ఎన్ఱు, కేట్ట) ఎన్ఱతు, "ఎన్న
పురోడాశమ్ కొణ్డుయాగమ్ శెయ్యవడుప్పతు?' ఎన్ఱు, సామాన్య
మాక్కేట్ట' ఎన్ఱపడి.

అక్క (శొన్న, కిట్టిక్కేట్ట) ఎన్ఱి, అతుక్కళాలే ఋషిక్కళుడైయ
జిజ్ఞాసుత్వానుగుణమాన పరిప్రశ్నసైకైక్కళ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అవర) ఎన్ఱతు, "సదా దేవలోకసంసారియాకైయాలే
దేవపక్షపాతియాన అవర" ఎన్ఱపడి.

(ఉన్దాముడైయ మతఙ్గళైచ్చొల్లుఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, "'ఇవర్క్కళ్
సామాన్యమాక్కేట్కైయాలే ఇతినుడైయ విశేషమ్ తెరియాత
నామ్ శాస్త్రిజ్ఞకళాలే ఒరుపడి అఱుతియిట్టుచ్చొల్లిల్ అత్తాల్ దేవర్క్క
ళుడైయ పక్షత్తుక్కు హానివరిల్ శెయ్వతు ఎన్' ఎన్ఱుపార్త్తు
"'దేవర్క్కళుడైయ పక్షమిత్తు" ఎన్ఱు, అఱిన్దుకొణ్డు అత్తైస్థాపిక్క
క్కడవోమ్' ఎన్ఱు, నిశ్చయిత్తుకొణ్డు, (ఉన్దాముడైయ మతఙ్గళై
చ్చొల్లుఙ్గళ్') ఎన్ఱు, ప్రేరిక్క" ఎన్ఱపడి.

("ధాన్యైః" ౧) ఎన్ఱతు, "అజసంజ్ఞకధాన్యఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి
"అజసంజ్ఞాని బీజాని ఛాగన్నోం హన్తుమర్హథ।
నైషధర్మస్సతాం దేవాయత్రవధ్యేతవై పశుః॥"(?) ఎన్ఱుమ్,
"అహంనపారయే హింసాం దీక్ష్యాస్మ్యేకాన్తికోహరిమ్।
'బీజైర్యజ్ఞేషుయష్టవ్యమ్' ఇతివై వైదికశ్రుతిః॥" 3 ఎన్ఱుమ్
శొల్లిత్ తిరికే?.

("పశుభిః" ౧) ఎన్ఱతు, "అజ్ఞసంజ్ఞక పశుక్కళాలే" ఎన్ఱపడి.

("వదస్వ" ౧) ఎన్ఱి, అత్తుక్కు, "కర్తవ్యమ్" ఎన్ఱు, కర్మ
వాచకపదమ్ అధ్యాహరిత్తుకొళ్ళవుమ్.

వ్యా—"పశుక్కళాలే యజిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు,
దేవర్క్కళుక్కుప్పక్షమ్, నాఙ్గళ్ శెయ్యుమతైన్ శొల్?"
ఎన్ఱు, ఋషిక్కళ్ శొల్ల;

"దేవానాంతుమతం శ్రుత్వావసునా పక్షసంశ్రయాత్।
ఛాగేనాజేనయష్టవ్యమ్ ఏవముక్తం వచస్తథా॥" ౪
ఎన్ఱి, అప్పడియే, అవర దేవర్క్కళళవిల్ పక్షపాతత్తాల్
ఛాగత్తాల్ యజిక్కవేణుమ్" ఎన్న;

"కుపితాస్తేతదా సర్వేమునయస్సూర్యవర్చసః।
ఊచుర్వసుంవిమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్॥
'సురపక్షో గృహీతస్తే యస్మాత్, తస్మాత్, దివఃపత।
అద్యప్రభృతి తే రాజన్! ఆకాశేవిహతాగతిః॥
అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్త్వాప్రవేక్ష్యసి॥

అ.—"("యష్టవ్యమ్ ఇత్యేషః" ౧) ఎన్ఱి, అవిత్తైయుమ్("దేవ
తానాంచ పశుభిః' ౧) ఎన్ఱి, అవిడత్తిలే అనుషఙ్జనీయమ్" ఎన్ఱు
మభిప్రాయత్తాలే (పశుక్కళాలే యజిక్కవేణుమ్) ఇత్యాది.

("ఛాగేనాజేన" ౪) ఎన్ఱి, అవితిల్ ("అజ" ౪) శబ్దమ్ విధి
మన్త్రస్థసామాన్య విశేషశబ్దఙ్గళుక్కు ఐకార్థ్యజ్ఞాపనార్థమాకైయాలే,
పృథగర్థమిల్లై' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఛాగత్తాలే) ఎన్ఱతు.

ఎ. అ.—(ఋషిక్కళ్ శొల్ల) ఎన్ఱతు, "దేవతైక్కళై యపేక్షిత్తు,
ఋషిక్కళ్ దుర్బలర్క్కళాకైయాలే, తఙ్గళుడైయ అసేధకత్వమ్ తోన్ఱ
అవర్క్కళే వాదిక్కళాయ్నిన్ఱు, శొల్ల" ఎన్ఱపడి.

("ఛాగేనాజేన" ౪) ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ ("ఛాగ" ౪) శబ్దమ్
("అజ" ౪) శబ్దస్యధాన్యార్థకత్వ వ్యావర్తనార్థమాక.

("ఛాగేనాజేనయష్టవ్యమ్" ౪) ఎన్ఱతు, "ఛాగరూపమాన
యాత్తొరు అజశబ్దవాచ్యముణ్డు, అత్తాలేయజిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

("ఛాగమ్" ౪)—ఆడు.

ఇత్తాల్ "'ధాన్యరూపమాన యాత్తొరు అజశబ్దార్థముణ్డు అత్తాలే
యజిక్కలాకాతు' ఎన్ఱు, ఋషిక్కళుడైయ పక్షత్తై అర్థాత్ నిషే
ధిత్తార" ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమ్.

౧। ౨। ౩। ౪।

28-11-1900.

వ్యా.—విరుద్ధం వేదసూత్రాణాముక్తం యది భవేన్నృప!। వయం విరుద్ధవచనా యదితత్రపతామహే॥" ౧ ఎన్ఱు, ఋషికళెల్లారుమ్ కుపితరాయ్, దేవపక్షార్థవాదియాయ్, విమానస్థనాయిరుక్కిఱ ఇవనై ప్పార్త్తు, "నీ శొన్నత్తు వేదసూత్రఙ్గళుక్కు విరుద్ధమాకిల్, దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్ననీ, ద్వ్యాపిల్ నిన్ఱుమ్ అధః పాతియావాయ్,

వ్యా.—ఇప్పోతు తుడఙ్గి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాళత్తిలే విఴక్కడవై, నాఙ్గళ్ తాన్ విరుద్ధవచనమ్ శొన్నోమాకిల్ అప్పడియే పాతాళత్తిల్ విఴక్కడవోమ్" ఎన్ఱు శొల్లి శపిక్క;

"తతస్తస్మిన్ ముహూర్తేతు రాజోపరివసుస్తదా।
అధో వై సంబభూవాశు భూమేర్వివరగో నృపః॥" ౪

ఎన్ఱి, అపడియే, అప్పోతే పాతాళత్తిలే విఴున్దాన్' ఎన్ఱి, ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిల్,

ఋషికళుమ్ ధర్మసన్దేహఙ్గళ్ తీర్క్కైక్కు ఎప్పడి విద్యాదికళాల్ అవర్కళిల్ ఉత్కృష్టనానవన్ అవర్కళ్ తిఱత్తిల్ అపచారత్తాలే అధఃపతితనాకైయాలే,

అ.—("విరుద్ధం వేదసూత్రాణామ్" ౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (నీశొన్నతు) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—"విమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్" ౨ ఎన్ఱు, దేవపక్షత్తై అవలంబిత్తుచ్చొల్లుమవనై "విమానస్థమ్" ఎన్ఱు, విశేషిక్కైయాలే, "అవన్ న్యాయ్యమాన ఋషికళ్ పక్షత్తై అనాదరిత్తు దేవపక్షత్తై అవలంబిత్తతు, 'నామ్ ఋషికళ్ పోలే భూస్థరన్ఱిక్కే, విమానస్థరాయ్, దేవతైకళోడొక్కోర్త్తియాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళన్ఱో!' ఎన్ఱి అభిమానత్తాలే" ఎన్నై సూచితమ్.

"సురపక్షోగృహీతః" ౩ ఎన్ఱి అవిడత్తిల్ దేవాదిశబ్దఙ్గళై అనాదరిత్తతు, అమృతమథనకాలత్తిల్ సముద్రత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఉణ్డాన సురైయై పరిగ్రహిత్తు పానమ్ పణ్ణినపడియాలే.

అవర్కళుక్కు నామమాయ్ వన్ద సురశబ్దత్తై యిట్టు నిర్దేశిత్తతు, "'భగవదారాధనమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుమ్ కూడ పశువాలేయజిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱి, అ దేవపక్షమ్ మద్యలోలుపర్కళాన దేవతైకళుడైయ మాం [సా?] లోభ ప్రయుక్తమ్" ఎన్ఱు, సూచిప్పిక్కైక్కాక.

(దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్ననీ) ఎన్ఱతు, "ధ్వస్థతా వ్యభిమానత్తాలే దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్ననీ" ఎన్ఱపడి.

(ద్వ్యాపిల్ నిన్ఱుమ్ అధఃపాతియాయ్) ఎన్ఱతు, "అప్పడి అభిమానహేతువాన అన్ద ద్వ్యాపిల్ నిన్ఱుమ్ శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు తక్కాలత్వమ్ పోలే అతుక్కు ప్రతికోటియాన అధః ప్రదేశత్తిలే విఴక్కడవాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—(ఇప్పోతుతుడఙ్గి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి) ఎన్ఱతు, "ఒరుకాలుమ్ నివృత్తియన్ఱిక్కే యిరుక్కుఱ బ్రహ్మాదివిమానత్తై యిప్పోతు పణ్ణుకైయాలే, మేల్ ఒరుకాలుమ్ మీళ్చ్చియన్ఱిక్కే యిప్పోతు తుడఙ్గి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాళత్తిలే విఴక్కడవాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గు పాతాళశబ్దమ్ అధోగతియాన నరకత్తుక్కెల్లామ్ ఉపలక్షణమ్.

(ఎన్ఱు శొల్లి శపిక్క) ఎన్ఱతు, "'ఇన్ఱు, [ఇన్నార్!] శొన్నతు వేదసూత్రానుగుణమ్, ఇన్నార్ శొన్నతు తద్విరుద్ధమ్' ఎన్ఱు, సకలజనఙ్గళుక్కుమ్ వెళ్ళైవెళిచ్చమాప్పడియాక ప్పొతువాకచ్చొల్లి శపిక్క" ఎన్ఱపడి.

("తస్మిన్ ముహూర్తే") ఎన్ఱతు, "తస్మిన్ క్షణే" ౪ ఎన్ఱపడి.

"సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ౫ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(అవర్కళిల్ ఉత్కృష్టనానవన్) ఎన్ఱతు, "అన్ద విద్యాధిక్యముడైయాకవన్ద వృత్తాధిక్యత్తైయుమ్, జన్మాధిక్యత్తైయుమ్ ఉడైయనాకైయాలే, అన్ద ఋషికళై యపేక్షిత్తు జన్మ-వృత్త-జ్ఞానఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్ ఉత్కృష్టనానవన్" ఎన్ఱపడి.

(అవర్కళ్-తిఱత్తిల్ అపచారత్తాలే) ఎన్ఱతు,

"మహాపచారో దేవస్య భక్తానాం భువి శార్ఙ్గిణః।
ధర్మరతోనియుక్తానాం సమయస్యవ్యతిక్రమః॥" ౬ ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే,

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

ఇతిపృష్టస్తదా రాజా "మతంకిముభయోః" ఇతి। పప్రచ్ఛ మునయస్తావదబ్రువన్నుభయోర్గతమ్॥ దేవానాం పశుపాతీ స రాజా శాస్త్రవిదన్వపి।

వ్యా॰—"జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టర్ తిఱత్తిల్ అపకృష్టర్ పణ్ణుమ్ అపచారమే ఇఴవుక్కు ఉడలావతు, అవఱ్ఱాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టర్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ ఇఴవుక్కు ఉడలాకాతు" ఎన్గిఱ నియమమిల్లై ఎన్నుమతు కాణలామ్" ఎన్గై,

జన్మాధిక్యమ్ ఋషికళుక్కు ఉణ్డానాలుమ్ జ్ఞానాద్యాధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే అవర్కళిల్ ఇవనుక్కు ఏఱ్ఱమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై.

ఎ అ—(అవఱ్ఱాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్) ఎన్గిఱతు, "జన్మవృత్తజ్ఞానజ్గళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్" ఎన్నపడి.

"'సర్వేషామేవ వర్ణానాం బ్రాహ్మణః ప్రథమోగురుః' ౭ ఎన్గిఱపడియే ప్రథమవర్ణికళాన ఋషికళ్ క్షత్రియనాన వసువై అపేక్షిత్తు జన్మత శ్శ్రైష్ఠ్యస్వికళాయిరుక్క,

అవనుక్కు ఋషికళై అపేక్షిత్తు జన్మతశ్శ్రైష్ఠ్యమ్ సిద్ధిక్కుమో ఎన్ని?" ఎన్గిఱ ఆకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాధిక్యమ్) ఇత్యాదియాలే.

(జన్మాధిక్యమ్) ఎన్గిఱతు, "దైహికజన్మాధిక్యమ్" ఎన్నపడి.

(జ్ఞానాద్యాధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే) ఎన్గిఱతు, "జ్ఞానవృత్తజ్గళినుడైయవుమ్ తదధీనమాన విలక్షణజన్మత్తినుడైయవుమ్, ఆధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే" ఎన్నపడి.

(అవర్కళిల్) ఎన్గిఱతు, "'త్రిభిఋణవా జాయతే బ్రహ్మచర్యేణ ఋషిభ్యో యజ్ఞేన దేవేభ్యః ప్రజయా పితృభ్యః' ౮ ఎన్గిఱపడియే, దేవతాన్తరజ్గళుక్కుమ్ ఋణికళాన;

'అన్దమోక్షప్రతిబన్ధక ఋణాపకరణ ప్రవృత్తరాయ్, బ్రహ్మవిశేషణతయా దేవతాన్తరజ్గళైయాగాదికళాల్ ఆరాధిక్కత్తుడజ్గి, మాంసత్తై యొఴిత్తియ తృప్తిపిఱవాతపడి రజస్తమోభిభూతరాయ్, ఇరుక్కైయాలే అన్ద దేవతాన్తరజ్గళోడే పిణజ్గికొణ్డిరుక్కైయాలే, అవర్కళుక్కు,

"న దేవభూతాత్మనృణాం పితౄణాం
నకిజ్కరో నాయమృణీ చ రాజన్।
సర్వాత్మనా యశ్శరణం శరణ్యం
నారాయణం లోకగురుం ప్రపన్నః॥" ౯

ఎన్ఱు, దేవతాన్తరఋణిత్వ వినాశకమాకవుమ్,

"నద్యాస్తస్యైవ నామాని ప్రవిష్టాయాయథార్ణవమ్।
సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తినస్తథా॥" ౧౦

ఎన్ఱు, దైహికజన్మాయత్త జాత్యాదినివర్తనపూర్వక సర్వోత్కృష్ట జాత్యుత్పాదకమాకవుమ్, శొల్లప్పట్ట సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపత్తియిల్లై ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమాకైయాలే, దేహసంబన్ధాపాదిక బ్రాహ్మణ్య జాతిక్కు ఒఴివన్దిరుక్కైయాలే ఇరుక్కిఱ; అన్దఋషికళై కాట్టిల్" ఎన్నపడి.

(ఇవనుక్కు) ఎన్గిఱతు,

అ.—ఇవ్విడత్తిలే "'పిష్టపశ్వాది కల్పస్తత్కాలాధికారి ప్రతినియతఇతి క్వాపినస్యాద్విరోధః' ౧ ఎన్గిఱ అధికరణసారావళియైయుమ్;

'పిష్టపశ్వాది విధిస్తుకార్తయుగ ధర్మనిష్ఠాధికారి విశేషనియతః; అహింసాత్మకాస్తు యజ్ఞా విశిష్టాధికారిసాధ్యాః' ౨ ఇత్యాదితాత్పర్యచన్ద్రికైయైయుమ్;

"'అజసంజ్ఞాని బీజాని ఛాగన్తంహన్తుమర్హథ। నైషధర్మస్సతాం దేవా యత్రవధ్యేత వై పశుః'(?) ౩ ఇతి పారమైకాన్త్యాధికార విషయమ్; అన్యథా సర్వేషాం పశుపురోడాశహాన ప్రసఙ్గాత్:' ఇత్యుపక్రమ్య 'నచవాచ్యమ్ '''ఇదం కృతయుగం నామ కాలశ్శ్రేష్ఠః ప్రవర్తతే। అహింసా యత్రపశవో యుగేఽస్మిన్నతదన్యథా॥' ౪ ఇత్యాదిభిః కృతయుగధర్మత్వమ్ అవధార్యతే' ఇతి, "ఏకపాదస్థితే ధర్మే యత్ర క్వచన గామిని। కథం వర్తవ్యమస్మాభిః భగవన్। తద్వదస్వనః॥" ౫ ఇతి ప్రశ్నేన కలియుగానుబన్ధే, "యత్ర వేదాశ్చ యజ్ఞాశ్చ దమస్సత్యం తపస్తథా। అహింసాధర్మసంయుక్తాః ప్రచరేయుస్సురోత్తమాః॥" ౬ ఇతి

ఎ. అ.—భాగవతరుడైయ సమయమ్ వేదశాస్త్రవిరుద్ధమాయ్ ఇరున్దతే యాకిలుమ్ అత్తై అతిక్రమిక్కై మహాపచారమాయిరుక్క, వేదసూత్రజ్గళుక్కు అనురూపమాన ఋషికళుడైయ సమయత్తై అతిక్రమిత్తుచ్చొన్నతాయాకిల సమయవ్యతిక్రమరూప మహాపచారత్తాలే" ఎన్నపడి.

ఇతు ఇప్పడి అతిక్రమిక్కైక్కు హేతువాన అనాదరణత్తుక్కు మూలమాన ఋషికళుడైయ జన్మనిరూపణాదికళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

సురాణాంమతమేవాహశాస్త్రసంమతమఞ్జసా| తచ్ఛ్రుత్వామునయ స్సర్వేతమూచుః కుపితాస్తదా॥ “యస్మాత్త్వంవసుపాలీసఙ్గ అబ్రవీరేవ

వ్యా—‘జన్మముమ్ జ్ఞానాదికళుమ్ ఒరుతలై యానాల్, జ్ఞానాదిక‌ళ్ ప్రబలఙ్గళాయిటే ఇరుప్పతు?’

అ.—కలియుగేపి అహింసాఘటితయాగావగమాత్, కృత యుగే సాత్త్విక ధర్మప్రాచుర్యాచ్చ, “తృతీయయుగస జన్మానుకీర్తనం” “ఇతి” విభావనీయమ్;

నచాత్ర విరోధాధికరణన్యాయావతారః;
“నాలభేత” ౧ ఇతి చాన్యత్రశ్రూయతే వైదికీశ్రుతిః|
పశుహింసాకారితా చయజుర్వేదాదిమన్త్రితః॥
అహంనపారయే హింసాం ద్రష్టుమ్మైకాన్తికోహరిమ్|
బీజైర్యజ్ఞేషుయష్టవ్యమ్ ఇతివై వైదికీ శ్రుతిః॥” ౨ ఇత్యాదిభిః ప్రమాణతశ్చ్రుత్యవధారణాత్:’ ౩ ఎన్ఱు, వేదాన్తకణ్టకోద్ధారత్తైయుమ్, పర్యాలోచిక్కైయిల్, పరమైకాన్తికళుక్కు పిష్టపశుయజ్ఞముమ్, తదితరాధికారిక్కు భాగాదియజ్ఞముమ్, కర్తవ్యమ్” ఎన్ఱు, అధికారి భేదత్తాలే శాస్త్రద్వయవిరోధ పరిహారమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఉత్కర్షత్తై ఇశైవిక్కిఱార్, (జన్మాధిక్యమ్) ఇత్యాది.

(ఒరుతలైయానాల్) ఎన్ఱతు, “ప్రాబల్య దౌర్బల్య శరిత్తైయిలే కోటిద్వయమానాల్” ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—‘సాత్త్వతతన్త్రనిష్ఠాతనాయ్, అసాధారణదివ్యమఙ్గలవిగ్రహ విశిష్టతయా ఎమ్పెరుమానై ఆరాధిక్కైయాలే సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్ననాయ్,

అత్తాలేపూర్వవర్ణాదికళ్ పోయ్, ‘తేవర్ణానాం పఞ్చయామ్యాత్రమాకాంవిజ్ఞోర్భక్తాః పఞ్చకాలప్రపన్నాః’ ౪ ఎన్ఱు, అపడియే విష్ణుభక్తత్వమాకిఱసర్వోత్కృష్టవర్ణత్తైయుమ్, పఞ్చకాలప్రపన్నత్వమాకిఱ తథావిధ ఆశ్రమత్తైయుమ్, ఉడైయనాన, ఇవనుక్కు” ఎన్ఱపడి.

“‘దేహజన్మత్తైప్పఱ్ఱ జ్ఞానజన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్’ ఎన్ఱు, అతు ఎత్తాలే?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మముమ్) ఇత్యాదినా.

(జన్మముమ్ జ్ఞానాదికళుమ్ ఒరుత్తలైయానాల్) ఎన్ఱతు “దేహశాపాధికమాన జన్మముమ్ ఒరుతలైయుమ్ జ్ఞానాదికళ్ ఒరుతలైయానాల్” ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాదికళ్ ప్రబలఙ్గళాయిటేయిరుప్పతు?) ఎన్ఱతు,

“ఉత్కృష్టజ్ఞానాదికళ్, స్వాశ్రయమ్ జన్మాదికళాల్ ఎణ్ణై

కైశికవృత్తాన్తమ్, శ్రీవారాహపురాణత్తిలే శ్రీభూమిప్పిరాట్టిక్కు శ్రీవరాహనాయనార్ అరుళిచ్చెయ్తతాకైయాలుమ్,

ఉపరిచరవసువృత్తాన్తమ్ పఞ్చమవేదమాన మహాభారతత్తిలే మోక్షధర్మత్తిలే ధర్మపుత్రనుక్కు శ్రీభీష్మరాలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలుమ్,

ఇవైతాన్ ఆప్తప్రమాణ సిద్ధమిఱే?.

ఎ. అ.—నికర్షాశ్రయమాయిరుక్క పోతిలుమ్, అన్దనికర్షఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కి సర్వోత్కర్షఙ్గళైయుమ్ కొణ్డునిఱ్కైక్కుమతా యిరుక్కైయాలే, హేయమాన దేహసంబన్ధత్తాల్ వన్దతాకైయాలే తాన్ అనర్థత్తైయాలుమ్ నికృష్టరూపమాయ్, ఉపాయాపాయరూపఙ్గళాన నిషిద్ధఙ్గళుక్కు హేతువాకైయాలే నికర్షఙ్గళైయుమ్కొణ్డు నిఱ్కైక్కుమతా యిరుక్కుళ్ళదైహిక జన్మత్తైప్పఱ్ఱ ప్రబలఙ్గళాయిటే ప్రమాణోపపత్తిసిద్ధమాయిరుప్పతు?” ఎన్ఱపడి.

ప్రమాణోపపత్తికళై మేలేవరక్కణ్డుకొళ్వతు.

ఇన్ద ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తిల్, “సాత్త్వత తన్త్రనిష్ఠాతనాకైయాలే భాగవతత్వపూర్తియైయుడైయనానవను, భాగవతత్వపూర్తియన్ఱిక్కే అగ్నిహోత్రాద్యన్తర్యామ్యారాధనపరరాయ్, కేవలసత్కారయోగ్యరాయిరున్దుళ్ళ ఋషికళ్-విషయత్తిల్ అపచారత్తాలే అధఃపతితనానాన్” ఎన్గైయాలే,

“బ్రహ్మహత్తివరుక్కైక్కు హాన్యమానవనుక్కు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఒళ్ళిన్దాలుమ్, బ్రాహ్మణవంశత్తిల్ జన్మమాత్రమ్ అమైక్కిఱాప్పోలే,

స్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కుమ్ అవ్విషయత్తిల్,

‘దేవతాన్తర శబ్దాది భక్తికృష్ణాఖ్యహేతుమా|
సామ్యకృత్ పరమైకాన్తిహరాస్యాటుతిబుద్ధిమాన్॥’ ౫ ఎన్ఱు, పారమైకాన్త్యముమ్,
‘విశాన్తిముఖనిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః|
ఖస్త్యపాయంసమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥’ ౬ ఎన్ఱు, ఐకాన్త్యముమ్, అన్ఱిక్కే యొళ్ళిన్దాలుమ్,

౧। ౨। ౫। ౬।
౩॥ ౪।

తద్దివసకశనో చేన్న కపతనం సంభవిష్యతి|'' తదా రాజా నృపా హాదీవిషూనాత్ పతితో భవత్||. తస్మాదేవం వినశ్యేద్ధిజ్ఞానజన్మాధికోపిసక|.

ఎ. అ.—'విష్ణూపాదూహ్యాన్యఫలస్సోధమక పరికీర్తితః|

అన్యోపాదూవిష్ణుఫలో మధ్యమక పరికీర్తితః||' ౧ ఎన్ని, అ ఆధమ మధ్యమాధికారమాత్రమ్ పోరుమ్'' ఎన్నుమిడముమ్ అర్థకట్టాక చొల్లప్పట్టతు.

మూలత్తిల్ [అతుక్కనకు ఆధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, తుడజ్గి, [ఇవ్వర్థమ్, త్రైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్, ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తిలుమ్, కాణలామ్] ఎన్ఱుమళవాక

భాగవ తాపచారమ్ స్వరూపనాశకమామళవిల్, అన్ద అపచారత్తుక్కు విషయభూతరానవర్కళై అపేక్షిత్తు, అతుక్కు కర్తాక్కళాన వర్కళుక్కు ఉణ్డాన జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షజ్గళాలే, అవ్వపచారత్తినుడైయ ఫలప్రతిబన్ధ సంకోచజ్గళుమ్ అవర్ప్రినుడైయ అపకర్షజ్గళాలే అవ్వపచారత్తుక్కు ఫలాధిక్య-తల్ సహకారజ్గళుమన్ఱిక్కే, విషయిభూతర్ జన్మాదికళెల్లావర్రాలుమాక, ఓరొన్ఱాలేయాకిల్, ఉత్కృష్టరాకిలుమామ్, అపకృష్టరాకిలుమ్, అవర్కళ్ భాగవతరాకిల్ అవ్విషయత్తిల్ జన్మాదికళ్ ఎల్లావర్రాలుమాకిల్ ఓరొన్ఱాలేయాకిల్, ఉత్కృష్టనాకిలుమ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, అపచారప్పడుమవరెల్లార్క్కుమ్ అన్ద భాగవతాపచారమ్ తాన్ే నిరపేక్ష స్వరూపనాశహేతువాక వైనతేయర్-పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వార్- ఉపరిచరవసుక్కళుడైయ వృత్తాన్తత్తాలే సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్,

అన్ద భాగవతసంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువామళవిల్, అనుయోగియినుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళాలుమ్, ప్రతియోగియినుడైయ భాగవతత్వానుపయుక్త జన్మాద్యుత్కర్షజ్గళాలుమ్, వరుమ్ సహకారముమ్, తదభావత్తిల్ వరుమ్ న్యూనతైయుమిల్లామైయాలే, "జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళుక్కాకిలుమామ్, ఇల్లైయాకిలుమ్, సంసారిచేతనర్ ఎల్లార్క్కుమ్, జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాకిలుమామ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, భాగవతలక్షణముడైయరాయిరుప్పారొరువరుడైయ సంబన్ధమే ఉజ్జీవనత్తుక్కు నిరపేక్షహేతు'' ఎన్నుమిడమ్ త్రైశికవృత్తాన్తసిద్ధమాకైయాలే,

"జన్మాద్యుత్కర్షమ్ ఉజ్జీవనమాకిల ఇష్టప్రాప్తిక్కు ఉడలన్ఱిక్కే ఒழிన్దాప్పోలే,

---

౧॥

20-12-1900.

ఎ. అ.—భాగవతాపచారమాకిల అనిష్టనిబర్హణత్తుక్కుమ్ ఉడలల్లామైయాలే, సర్వాధికారికళుక్కుమ్ తజ్గళిడత్తిల్ జన్మాద్యుత్కర్షత్తైయుమ్ ఎతిర్త్తలైయిల్ నైత్తు అతిథుడైయ అపకర్షత్తైయుమ్ కణ్డు మాయాతే సర్వభాగవతవిషయత్తిలుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అపచారప్ వార్త్తపడితరా మున్నడిపార్త్తునడక్కవేణుమ్'' ఎన్నుమతువుమ్, ప్రామాదికమాకవరిల్ వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలే, "అపోతేతమైకొణ్డు నివర్తిప్పిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్'' ఎన్నుమతువుమ్,

అన్ద భాగవతర్కళ్ అసన్నిహితరాకిల్ పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వార్ వృత్తాన్తత్తాలే "మానసమాత్రస్తు సు అర్థ్యత్తమ్ అనుతప్తనాయ్, భగవత్సన్నిధియిల్ ప్రార్త్తుక్కళైకొళ్ళక్కడవర'' ఎన్నుమతువుమ్,

"ప్రామాదికమాకవాచిక కాయికజ్గళ్ నేరిట్టుక్కైయుమ్ కొళ్ళావిడిల్ ఉపరిచరవసువైప్పోలే నశిత్తపోమ్విడువర్కళ్'' ఎన్నుమతువుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ఇజ్గు, "వాచికకాయికాపచారజ్గళ్ ప్రామాదికమాకనేర్న్దు పిన్బు అనుతాపముమ్ ఉణ్డాయ్, అన్దభాగవతర్కళుమ్ అసన్నిహితర్కళాకిల్, అన్దజన్మత్తిలావతు, జన్మాన్తరత్తిలావతు, అన్దభాగవతరైక్కిట్టుక్కైకొణ్డు పిన్బు భగవత్ప్రాప్తియుణ్డామ్;

అన్దభాగవతర్ పరమపదమ్పుక్కు ఎழுన్దరుళివిట్టాల్, అత్యన్తమ్ అనుతాపత్తాలే పలకాలుమ్ అవర్రై 'పొఱుత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, ప్రార్త్తుక్కొణ్డిరున్దాల్ అవర్ సర్వజ్ఞరాయిరుక్కైయాలే, పొఱుత్తరుళువర్''; ఎన్ఱు, వివేకమ్కణ్డుక్కొళ్వతు.

౨౦౭.—(ఇవ్వడి) ఎన్ఱు,

కీழ் "పశుర్మనుష్యః' తి ఎన్ని, అశ్లోకోదాహరణత్తాలే, "జన్మాద్యుత్కర్షమ్ పశుపక్షిసందష్టనాన మనుష్యనుక్కుమ్ పరమపురుషార్థప్రాప్తిరూపసోజ్జీవనత్తుక్కువేణ్డా'' ఎన్ఱు, శొన్నత్తైయుమ్,

త్రైశికవృత్తాన్తత్తాల్ "అన్యరై ఉత్తరిప్పిక్కైక్కుమ్ అతువేణ్డా'' ఎన్ఱు, శొన్నత్తైయుమ్,

వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలుమ్, పిళ్ళైప్పిళ్ళై యాழ்వానుక్కు ఆழ்వాన్ పణిత్తవార్త్తైయాలుమ్, "భాగవతాపచారరూపమాన అనిష్టనివర్తనత్తుక్కుమ్ అతు ఉడలన్ఱు,'' ఎన్నమత్తైయుమ్,

ఉపరిచర వసువృత్తాన్తత్తాల్ "అసురాజపుత్రి వరాధన్యాయత్తాలే భాగవతాపచార ఫలత్తినుడైయ కించిదంశసంకోచత్తుక్కుమ్ ఉడలన్ఱు,'' ఎన్ఱు, శొన్నత్తైయుమ్,

[ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమ్] ఇత్యాది వాక్యత్తిల్ ఎప్పొరుమాన్నైప్పత్తి ఉజ్జీవిక్కుమవర్కళుక్కు ఇతు

“జన్మాదిమూలకోత్కర్షస్సరసోనకథంభవేత్। ‘సర్వేవ బ్రాహ్మణాస్సత్యం సర్వదేవస్వరూపిణః॥ సర్వైశ్చదేవవత్ పూజ్యాః, ‘సురాణాంచ సురాస్తథా,

మూ.-౧౦౭.—బ్రాహ్మణ్యమ్ పిఱైచ్చెల్లుక్కిఱదు,

అ. ౨౦౭ —పొత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి జన్మాదికళాల్) ఇత్యాది.

(పఱై)=రసమ్.

(నిఱైచ్చెల్లుకై)=సహోర్ఘతై.

అత్తావదు, ఆదరణీయతై.

ఎ. అ.—అధికారి విశేషణమాకవుమ్ఊడ అపేక్షితమన్ఱు,” ఎన్ఱు,కొణ్డిరుక్కైయుమ్,

‘కైశిక వృత్తాన్తత్తుక్కొరమాన బ్రహ్మరక్షస్సినుడైయ వృత్తాన్తత్తాలుమ్, పిళ్ళై ప్పిళ్ళైయాழ్వాన్ వృత్తాన్తత్తాలుమ్ అన్దజన్మాద్యుత్కర్షమ్ ప్రత్యుత అనర్థహేతువామ్” ఎన్ఱు,కొణ్డిరుక్కైయుమ్,

పరామర్శిక్కిఱదు.

(అవి) శబ్దగ్రాహ్యమ్ జ్ఞానాది.

(పఱై)=ఆర్ద్రతా.

అత్తావదు మోక్షోపయోగిత్వమ్.

(అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కిచ్చెయ్తే,) ఎన్ఱదు,

“‘సమస్తదేవతారూపో బ్రాహ్మణః పరికీర్తితః’ ౧ ఎన్ఱుమ్,

‘వేదాధీనాస్సదాయజ్ఞా యజ్ఞాధీనాశ్చదేవతాః।

దేవతా బ్రాహ్మణాధీనాస్తస్మాద్విప్రాహిదేవతాః॥?’ ౨ ఎన్ఱుమ్,

‘ద్విజాశ్చనావమన్తవ్యాః త్రిలోకే [క్యాం?] బతపూజితాః।

దేవవత్ పూజనీయాశ్చదానమానార్చనాదిభిః॥

యస్యాస్యేనసదాశ్నన్తి హవ్యానిత్రిదివౌకసః।

కవ్యానిచైవపితరః కింభూతమధికంతతః॥

యేపూజితాస్సురైస్సర్వైస్సపుష్ప్యైశ్చపిభారత!।

తపోవ్రతధనాయేచకస్తాన్ జగతినార్చయేత్?॥

పూర్వంపితస్సముద్రోమైర్విద్ధ్యేచ్చత్వంచవారితమ్।

సైంశ్చాపిదేవతాస్సృష్టాఃకోన పూజయతిద్విజాన్॥

బ్రాహ్మణేపూజితే నిత్యంపూజితోస్మినసంశయః।

ఆక్రుష్టేచాహమాక్రుష్టోభవామి భరతర్షభ!॥

వ్యా.-౨౦౭.—“ఇప్పడి “జన్మాదికళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ పఱైయిల్లై’ ఎన్ఱు,శొల్లలామో, శాస్త్రఙ్గళెల్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కి చ్చెయ్తే!” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (బ్రాహ్మణ్యమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

ఎ. అ.—దైవాధీనంజగత్సర్వం మన్త్రాధీనంతుదైవతమ్।

తన్మన్త్రంబ్రాహ్మణాధీనం బ్రాహ్మణామమదైవతమ్॥

నాధ్యాపనాద్యాజనాద్వాగర్హితాద్వా ప్రతిగ్రహాత్।

దోషోభవన్తివిప్రాణాం జ్వలనార్కసమాహి తే?॥

యాన్ సమాశ్రిత్యతిష్ఠన్తిదేవాలోకాశ్చసర్వదా।

బ్రహ్మచైవధనంయేషాం కోహింస్యాత్తాన్ జిజీవిషుః॥

బ్రాహ్మణానాంపరీవాదం యఃకుర్యాత్పురుషాధమః।

సహాస్యైవకునాంయోనిముపైతి బ్రహ్మదూషకః॥

అవిద్వోవాసువిద్వోవా బ్రాహ్మణోదైవతంమహత్।

ప్రణీతశ్చా ప్రణీతశ్చయథాగ్నిర్దైవతంమహత్॥’ ౩

ఎన్ఱు, ‘బ్రాహ్మణాళ్ సర్వ దేవస్వరూపికళ్’ ఎన్ఱుమ్,

‘దేవతైకళుక్కుమ్ దేవతైకళ్’ ఎన్ఱుమ్,

‘సర్వరాలుమ్ దేవవత్ పూజ్యర్కళ్’ ఎన్ఱుమ్,

‘అవర్కళిల్ మేల్పట్టారిల్లై’ ఎన్ఱుమ్,

‘అవర్కళ్-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ ఉపచారాపచారఙ్గళ్ సర్వేశ్వరన్-విషయత్తిల్ పణ్ణతామ్’ ఎన్ఱుమ్,

‘సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ఊడ అవర్కళ్ పూజ్యర్’ ఎన్ఱుమ్,

‘అకృత్యకరణాదికళ్ ఉణ్డేయాకిలుమ్ అత్తు అవర్కళుక్కు దోషమన్ఱు’ ఎన్ఱుమ్,

‘అవర్కళ్-అళవిల్ అపచారప్పడిల్, స్వరూపనాశమ్ ఫలిక్కుమ్’ ఎన్ఱుమ్,

‘అవర్కళైనిన్దిక్కిల్ నాయాయ్ప్పిఱప్పన్’ ఎన్ఱుమ్

‘జ్ఞానికళాకిలుమామ్, జ్ఞానమిల్లైయాకిలుమామ్, అవర్కళ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పూజ్యర్’ ఎన్ఱుమ్,

శాస్త్రఙ్గళెల్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఆదరిత్తుచ్చొల్లానిఱ్కిచ్చెయ్తే’ ఎన్నపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥

నతేభ్యఃకశ్చిదధికః, తేపూజ్యా ఈశ్వరేణచ,। తథాతేమకృతంసర్వమీశ్వరాయకృతంభవేత్,॥ తేషామకృత్యకరణంనదోషాయభవేత్ స్ఫుటమ్,।

ఎ. అ — (ఎన్న) ఎన్ఱతు, "ఎన్ఱు, కేవలబ్రాహ్మణ్యాధిక్య వాదియాన విజిగీషువానవన్ ప్రశ్నమ్పణ్ణ" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ విలైచ్చెల్లుకిఱతు] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యమ్గోత్వ అశ్వత్వాదికళ్ పోలే బ్రాహ్మణమాత్రాసాధారణమాకైక్కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱామైయాలే,

"సంస్థానవిశేషమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు.

అసమ్భాద్రాదిక్కళిడఙ్గళిల్ అతివ్యాప్తమాకైయాలే,

"శిఖాయజ్ఞోపవీతాదివేషమ్, బ్రాహ్మణ్యమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు.

బ్రాహ్మణత్వేనవ్యవహ్రియమాణ పురుషజాతత్వమ్ హరితవిశ్వామిత్రాదిక్కళిడఙ్గళిలే అవ్యాప్తమాకైయాలే,

అతువుమ్ "బ్రాహ్మణ్యమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు.

"పిన్నై బ్రాహ్మణ్యమావతు ఏతు" ఎన్నిల్;

కర్మవిశేషమడియాక రజస్తమస్సుక్కళై అభిభవిత్తుక్కొణ్డు అభివృద్ధమాన సత్త్వగుణత్తైయుడైయ శరీరవిశేషసంబన్ధత్తాలే స్వయంప్రయోజన భగవత్ కైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన యజనయాజనాదిషడ్విధకర్మానుష్ఠానత్తుక్కుమ్ అవశ్యాపేక్షితఙ్గళాన ఆత్మగుణఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్,

"శమోదమస్తపశ్శౌచం క్షాన్తిరార్జవమేవచ।
జ్ఞానంవిజ్ఞానమాస్తిక్యం బ్రాహ్మంకర్మస్వభావజమ్॥" ౧

ఎన్ఱుశొల్లుకిఱపడియే, అనాయాసేన ఉణ్డుపణ్ణిక్కొళ్ళుకైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కై.

ఈదృశమాన బ్రాహ్మణ్యమ్. శాస్త్రసిద్ధమాయ్ ఫలానుమేయముమాయ్. ఇరుక్కైయాలే, కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱాతొழియిరుక్కుమ్.

ఇతుఫలానుమేయమాకైయాలిఱే, 'తస్యోత్పత్తిర్నిరూప్యతామ్'' ఎన్ఱుశొల్లుకిఱతు!.

(విలైచ్చెల్లుకిఱతు) ఎన్ఱతు, "విలైచ్చెల్లుకైక్కు ఉడలాన ఆదరణీయతైయై చ్చొల్లుకిఱతు.

వస్తువినుడైయ ఆదరణీయత్వత్తాలిఱే, మేల్ మేలాన విలైయభివృద్ధమాకిఱతు!.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విలైచ్చెల్లుకైయావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి

(ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "అజ్ఞానుజ్ఞాసిద్ధఙ్గళాన ఆరాధనఙ్గళినుడైయ కేవలపరార్థకైఙ్కర్యత్వరూప స్వరూపత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "శేషియాకైయాలే

౧॥ గీ-౧౮-౪౨.

మూ. — "వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు" ఎన్ఱు;

వ్యా. — (విలైచ్చెల్లుకై) యావతు, విరుప్పత్తుక్కు విషయమాయ్ చ్చెల్లుకై.

(వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు) వాకైయావతు,

"సర్వే వేదాయత్పదమామనన్తి" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్యః" ౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్, ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్, పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు, భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదత్తై,

"స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః" ౪ ఎన్గిఱపడియే, విధిపర

అ. అ — ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విరుప్పత్తుక్కు) ఇత్యాదినా.

"భగవల్లాభహేతుత్వోక్తియాల్ అర్థసిద్ధమ్ వేదత్తుక్కు సారాధన భగవత్ప్రీతిపాదకత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సర్వేవేదాః" ౨) ఇత్యాదినా.

"అధ్యయనశబ్దమ్ పుస్తకనిరీక్షణవ్యావర్తనార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః" ౪) ఇత్యాది.

ఎ. అ. — ఆరాధనత్తుక్కు వకుత్త విషయమాయిరుక్కుమ్ సర్వేశ్వరనుడైయ నిరపేక్షోపాయత్వ-ముక్తప్రాప్యత్వాదిరూపస్వరూపత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే) ఎన్ఱతు, "క్రమేణపూర్వభాగోత్తరభాగఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

(భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు, "భగవదేకపరమతాత్పర్యకమాయిరుక్కిఱ" ఎన్ఱపడి.

("స్వాధ్యాయః" ౪)—వేదః.

(విధిపరతన్త్రనాయ్) ఎన్ఱతు, "సంప్రదాయహానివారాతపడి

౨॥ కఠోపనిషత్, ౨-౧౫. ౩॥ గీ-౧౫-౧౫.
౪॥

అపచారగ కృతస్తేషు స్వరూపం నాశయేద్ధ్రువమ్,। నిద్రాం యస్తేషు కుర్వీత సత్యం సఞ్జనకో భవేత్,॥ జ్ఞానీ వా జ్ఞానహీనో వా తే పూజ్యాస్సర్వథా జనైః,।²

వ్యా.—తన్త్రిగళాయ అధ్యయనమ్ పణ్ణి మీమాంసాది కళాలే తదర్థనిర్ణయమ్ శెయ్తు, భగవదుపాసనాది కళిలే యిఴిన్దు, భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు ఉఱుప్పాక్కై.

అ—(విధిపరతన్త్రిగళాయ్) ఎన్ఱత్తు, "స్వాధ్యాయసంస్కార అధ్యయన విషయకనియమవిధివశ్యగళాయ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే [ఆది] శబ్దత్తాలే అర్థజ్ఞానముమ్, తత్పూర్వకానుష్ఠానముమ్, వివక్షితమ్" ఎన్ఱు, అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మీమాంసాది) ఇత్యాది.

(ఆది) శబ్దమ్ ఉపబృంహణపరమ్.

(ఉపాసనాది) ఇతి (ఆది) శబ్దమ్ ప్రపదనపరమ్.

"శ్రోత్రియో నిర్ధనః" ఎన్గిఱ, ఇవిడత్తిలే, "సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే సిద్ధం సాధ్యాయ ఉపయుజ్యతే" ౧ ఎన్గిఱ, న్యాయత్తాలే "శ్రోత్రియత్వమ్ భగవద్భక్తనిన్దాహేతు" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమత్తు.

వి. అ—గురుముఖమాకవన్ద వేదత్తై అధ్యయనమ్ పణ్ణుకైయిలే రాగప్రాప్తియిల్లైయేయాకిలుమ్, అప్పుఱుత్తిప్పాలూట్టు శాస్త్రప్పోలే, "ఆచార్యముఖేన అధ్యయనమ్ పణ్ణవేణుమ్" ఎన్గిఱ, అనియమాతిక్రమమ్ పణ్ణిల్ అభిమతార్థాసిద్ధిరూప అనిష్టప్రసఙ్గమ్ తోన్ఱు విధిక్కు అవిధిపరతన్త్రిగళాకవాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిల్ [వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే] ఎన్గిఱ, ఇవిడత్తిల్ [ఆది] శబ్దమ్ వేదార్థనిర్ణయతదనుష్ఠానఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱత్తు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మీమాంసాదికళాలే) ఇత్యాదియాలే.

(మీమాంసాదికళాలే) ఎన్ఱత్తు, "పూర్వోత్తరమీమాంసాదికళాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్ స్మృతి-ఇతిహాస-పురాణ-పాఞ్చరాత్ర-వేదవిదాచార వచనఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱత్తు.

(భగవదుపాసనాదికళిలే) ఎన్ఱత్తు, "సద్విద్యా-దహరవిద్యాది భేదత్తాలే అనన్తవేదోత్తర భాగవిహితఙ్గళాయ్,

తన్నిత్తన్నియేస్వయం ప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాస విశేషాధాయకఙ్గళాయ్,

ఏ. అ.—తన్నిత్తన్నియే ముక్తివ్యాజభూతఙ్గళాయ్,

ప్రథమదశైయిల్ గుణానుభవరూపఙ్గళాయ్,

భక్తిరూపత్వాపత్తిదశైయిల్ ప్రాప్యరుచిరూప ఉపేయాధికారఙ్గళాయ్,

స్వయంప్రయోజనాత్మకఙ్గళాయ్,

ఇరున్దుళ్ళ భగవదుపాసనాదికళిలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానరూపమాయ్,

ముక్తివ్యాజతయాసకృత్కర్తవ్యమాయ్,

సిద్ధోపాయాధికారరూపమాయ్,

స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాస విశేషాధాయకమాయ్,

సౌలభ్యాదిగుణానుభవరూపమాయ్,

ఇరున్దుళ్ళ ప్రపత్తియైయుమ్,

పూర్వభాగవిహితఙ్గళాన ఆజ్ఞానుజ్ఞాకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్,

ఆచార్యసమాశ్రయణత్తైయుమ్,

శొల్లుకిఱత్తు.

"మూలత్తిల్ [భగవల్లాభ] శబ్దమ్ గుణానుభవకైఙ్కర్యపర్యన్త భగవల్లాభపరమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు) ఎన్ఱు.

(భగవద్విషయత్తై) ఎన్ఱత్తు, "భగవద్విషయఙ్గళాయిరున్దుళ్ళ గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై" ఎన్ఱపడి.

(పెఱుకైక్కు ఉఱుప్పాక్కై) ఎన్ఱత్తు, "ఇప్పడి స్వయం ప్రయోజన భగవద్విషయోపాసనాదికళుక్కు అవశ్యాపేక్షితఙ్గళాన శమదమాదికళైత్తామ్ 'బ్రాహ్మం కర్మస్వభావజమ్' ౨ ఎన్గిఱ, అపడియే, బ్రాహ్మణనుక్కు స్వాభావికమాయిరుక్కైయాలే, అమ్ముఖత్తాలే అన్ద భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ ప్రయోజకమాయిరుక్కై" ఎన్ఱపడి.

ఆక ఇవ్వళవాల్ "శాస్త్రిగళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై ఆదరిక్కైక్కు మూలమ్ అతిఘనదైయ శమదమాదిద్వారా భగవల్లాభ ప్రయోజకత్వమ్" ఎన్ఱతాయ్త్తు.

"ఇప్పడి భగవల్లాభప్రయోజకమాన ఇత్తై నిష్ప్రయోజనమాకచ్చొల్లుకిఱతేన్?" ఎన్గిఱ, ఆశఙ్కైయిలే,

౧॥

౨॥ పు. ౬౦౬, ౧మ్ నోట్టు.

ఇత్యాద్యధియక్తశాస్త్రోక్తిబ్రాహ్మణ్యాత్" ఇతిచేత్తుతత్| నిగమాన్వ్యయనద్వారాసత్యమేవప్రయోజకమ్॥ తదేవయదివాశాయభవేత్, త్యాజ్యంహిసర్వథా?॥

మూ—అన్ఱు శ్శానేయిழవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్, త్యాజమితే?.

వ్యా·—(అన్ఱు శ్శానే ఇழవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్ఱు,శు,

‹‹అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ శ్శానే అహంకారహేతువాయ్ క్కొణ్డు, ‹మద్భక్తాశ్శ్రోత్రియోనిన్ద్యాః సద్యశ్చణ్డాలతాం

అ.—"శ్రోత్రియశ్ఛన్దోధీతే" ౧ ఎన్గి,అ అనుశాసనత్తాలే శ్రోత్రియశబ్దమ్ వేదాధ్యేతృవాచకమ్;

ఇత్తై త్తిరుప్పళ్ళిడవ్ వర్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్) ఇత్యాది

ఎ. అ—"ఇక్కుత్తన్నైయిక్కుచ్చొల్లక్కడవ మూలమ్ ఇతిన్ఱైయ అనర్థహేతుతాప్రయుక్తత్యాజ్యత్వమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱతునేల్.

(అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ శ్శానే అహంకారహేతువాయ్క్కొణ్డు) ఎన్ఱతు.

"అన్ద బ్రాహ్మణ్యమూలభూతమాన దేహవిశేషమ్, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షయత్తసత్త్వమ్పోలే నిష్కృష్టమన్ఱిక్కే, కర్మాయత్తమాయ్, కాదాచిత్కరజస్తమోభిభవత్తై యుడైయత్తాయిరుక్కిఱ సత్త్వగుణత్తైయుడైయత్తాయిరుక్కైయాలే, రజస్తమస్సుక్కళాల్ కలఙ్గిన పోతు శాస్త్రఙ్గళాల్ 'భగవల్లాభహేతు' ఎన్ఱు ఆదరిక్కప్పడుకిఱ అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ శ్శానే, 'అభ్యోభిజనవానస్మి కోన్యోస్తిసదృశోమయా?' ౨ ఎన్గి అపడియే ఉణ్డాన అహంకారత్తుక్కుమ్ హేతువాయ్క్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిల్ [ఇழవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్] ఎన్ఱి,ఆవిడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యమూలకమాన అహంకారమ్స్వరూపేణముడిక్కైయాలే వరుమిழవై [ఇழవు] ఎన్గి,అ పదత్తాలేశొల్లిల్, భాగవతవిరోధత్తై విశైత్తు ముడిక్కైయాల్ వరుమ్ ఇழవుక్కు అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ హేతువాకైయాలేవన్ద అర్థిసుడైయదోషమ్ అనుక్తమాయ్విడుమాకైయాలే,

అన్ద అహంకారమ్, భాగవతవిరోధద్వారా ముడిక్కైయాలే వరుమ్ ఇழవైయే 'ఇழవు' ఎన్గి,అ పదార్థమాకక్కొళ్ళిల్ 'అధికంతు ప్రవిష్టమ్' ౨ ఎన్గి,అన్యాయత్తాలే సర్వానర్థఙ్గళుమ్ అతుక్కుళ్ళే ఉణ్డాయ్విడుమాకైయాలే,

అన్ద బ్రాహ్మణ్యత్తిన్ఱైయ త్యాజ్యతామూలదోషమెల్లామ్ దర్శితమాయ్విడుమ్" ఎన్ఱు తిరుప్పళ్ళిడవ్ వర్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మద్భక్తాః" ౩) ఇత్యాదియాలే.

వ్యా·—ప్రజేత్' ౫ ఎన్గి,అపడియే, భగవదత్యన్తనిగ్రహహేతువాన భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి

ఎ. అ—"'నాధ్యాపనాద్యాజనాద్వాగర్హితాద్వా ప్రతిగ్రహాత్| దోషోభవన్తివిప్రాణాం జ్వలనార్కసమాహితే?॥' ౪ ఎన్ఱు, 'శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళైచ్చెయ్యిలుమ్, బ్రాహ్మణనుక్కు దోషమిల్లై' ఎన్ఱు, శొల్లియిరుక్క;

'కాదాచిత్కమాకక్కలఙ్గిప్పణ్ణుమ్ భాగవతాపచారమ్ అవర్కళుక్కు ఇழవుక్కు ఉఱుప్పామ్' ఎన్నైయుచితమో?" ఎన్గి,అ శఙ్కైయిలే ప్రమాణముఖత్తాలే "అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై యిழక్కైక్కు హేతువామ్" ఎన్ఱుమత్తై ఇక్కైవిక్కిఱార్, ("మద్భక్తాః" ౩) ఇత్యాదియాలే

("శ్రోత్రియోనిన్ద్యాః" ౩) ఎన్ఱతు, "శ్రోత్రియనేయాకిలుమ్, నిన్దిప్పానాకిల్" ఎన్ఱపడి.

"శాతియన్దణర్కళేలుమ్" ౫ ఎన్ఱు శొల్లిత్తిత్తో?.

ఇత్తాల్ "శ్రోత్రియనాయిరుక్కైత్తు నిన్దిప్పారాకిల్ అవర్కళ్ చణ్డాలరావర్కళ్" ఎన్ఱుమిడమ్ కిమ్పునర్న్యాయసిద్ధమాకిఱతు.

ఇత్తాల్, కీழ్ "తమర్కళిల్ తలైవరాయ" ౫ ఎన్గి,అ ప్రమాణప్రదర్శనసహితమాకచ్చొల్లప్పట్ట భాగవతాపచారాధికారి నియమాభావమ్ స్మారితమ్.

(అత్యన్తనిగ్రహహేతువాన) ఎన్ఱతు, "అహంకారత్తాల్ అద్వారకమాకవరుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తైయపేక్షిత్తు అత్యన్తక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి) ఎన్ఱతు, "కర్మవిశేషజడియాక కాదాచిత్కమాకక్కిళర్న్ద రజస్తమస్సుక్కళాలేకలఙ్గి ఉణ్డాన అహంకారమ్పణ్ణికక్క భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్ఙనన్ఱిక్కే, "బ్రాహ్మణ్యమ్ నియమేన భాగవతాపచారత్తుక్కు హేతు" ఎన్ఱిల్;

అత్తై "భాగవల్లాభహేతు" ఎన్ఱు శాస్త్రమ్ ఆదరిక్కుమాఱాత్తో?.

౧॥ అస్టా. ౫-౨-౮౪. ＊ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ తిరుమాలై.

8 1 1901

"ప్రయోజకంనికృష్టంహిజన్మ?" ఇత్యేతదసంగతమ్। నికృష్టజన్మనోత్కృష్టజన్మనః ప్రయోజకే॥ యథాహంకారహేతుత్వం శ్రోత్రియత్వస్య

వ్యా.—భగవద్విషయత్తుక్కు అశలాయ్ప్పోన్దైక్కు ఉఱుప్పాకిల్" ఎన్ఱపడి.

(త్యాజ్యమామితే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళి చ్చెయ్తతు,

"యాతొన్ఱు, భగవల్లాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు, అతు ఉపాదేయమ్

వ్యా.—యాతొన్ఱు, తదలాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు, అతు త్యాజ్యమాయ్త్తపిన్ఱు, ఇతువుమ్ ఇవ్వళవుక్కు ఉఱుప్పానపోతే అప్పడియాకక్కడవతు" ఎన్ఱు, అ నిశ్చయత్తాలే.

౨౦౮.—"ఇప్పడి ఉత్కృష్టజన్మాదికళ్ ఇవ్వళవుక్కు ఉఱుప్పామాకిల్,

ఎ. అ.—(భగవద్విషయత్తుక్కు అశలాయ్ప్పోన్దైక్కు ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్ఱతు,

"పిన్బు అన్ద అహంకారమ్ క్షణకాలత్తిలేయాయినాలుమ్ అప్పోతువన్దిన అపచారమ్తాన్ కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్, భగవద్విషయత్తైయుమ్ ఇఴప్పిక్కుమత్తాకైయాలే, కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్, భగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళిన్ఱిక్కే యొఴికైమాత్రమన్ఱిక్కే భగవదభిమతవిశేష విషయత్వరూప స్వరూపసత్తైయుమ్ నష్టమాయ్, చణ్డాలరైప్పోలే భగవద్విషయత్తుక్కు దూరస్థరాయ్ప్పోన్దైక్కు ఉఱుప్పాకిల్" ఎన్ఱపడి.

(ఆకిల్) ఎన్ఱు, యద్యాలిఙ్గితమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్వళవుక్కు ఉఱుప్పాక సంభావనైయుణ్డు ఇత్తనైపోక్కు, ప్రాయేణ ఇవ్వళవుక్కు ఉఱుప్పాకాతు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

"ఆకిల్ సంభావనామాత్రత్తాల్ త్యాజ్యమామో?" ఎన్నిల్;

ఉణ్ణప్పుక్కవిడత్తిల్ విషమిశ్రతాసంభావనైయుణ్డాకిల్ త్యాజ్యమాకక్కడవతన్ఱే?.

అప్పడియే బ్రాహ్మణ్యత్తుక్కుమ్ అనర్థహేతుతాసంభావనైయాలే, త్యాజ్యతైశొల్లక్కడవతైయిల్లైయిఱే?.

ఇతు "'సత్త్వప్రచురమాన బ్రాహ్మణ్యమే, భగవద్విషయత్తైయొఴిక్కైక్కు హేతువాకైయాలే, త్యాజ్యమ్' ఎన్నైయాలే,

'క్షత్రియత్వాదికళుమ్ అప్పడియే త్యాజ్యఙ్గళ్' ఎన్నై కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(భగవల్లాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు) ఎన్ఱతు, "భగవదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కే దృష్టద్వారా ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

(తదలాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు) ఎన్ఱతు, "అన్దభగవద్విషయానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై యొఴిక్కైక్కు దృష్టద్వారావాకిలుమామ్ అదృష్టద్వారావాకిలుమామ్ ఒరుపడియాలే ప్రయోజకమాకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

అ.—[ఇతే] శబ్దార్థమ్, (త్యాజ్యమామితే ఎన్ఱు ప్రసిద్ధితోన్ఱ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—(త్యాజ్యమాయ్త్తపిన్బు) ఎన్ఱతు, "'తవశేషత్వవిభవాద్బహిర్భూతం నాథక్షణమపిసహేయాతు శతభావినాశంతత్ప్రత్యమ్' ౧ ఇత్యాదికళాలే త్యాజ్యమాకనిశ్చితమానపిన్బు" ఎన్ఱపడి.

(ఇతువుమ్ ఇవ్వళవుక్కు ఉఱుప్పానపోతే) ఎన్ఱతు, "త్రిగుణదేహసంబన్ధాపాధికమాన ఇన్దబ్రాహ్మణ్యముమ్ స్వోపాధిభూతదేహస్వభావత్తాలే ఇవ్వళవుక్కు ఉఱుప్పానపోతు" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడి "అహంకారహేతుక్కళెల్లామ్ త్యాజ్యమ్" ఎన్నైయాలే,

"శూద్రత్వాదికళుమ్ 'నముక్కు బ్రాహ్మణ్యాద్యహంకారహేతుకళిల్లై' ఎన్ఱు అహంకారహేతువాకైయాలే, 'అతుకళుమ్ త్యాజ్యఙ్గళ్' ఎన్నైసిద్ధమ్:

రజస్తమస్సుక్కళాలే ఉత్కృష్టజనావమానహేతువాన అహంకారముణ్డామ్పోతు, ఏత్తేను మొరువ్యాజమాత్రమితే అపేక్షితమ్?.

భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షాయత్త నిష్కృష్టసత్త్వమిల్లాతార్కెల్లార్క్కుమ్ ఇవ్వహంకారయోగ్యతైయుణ్డిఱే?.

౨౦౮.—"ఇప్పడి 'సర్వవర్ణసాధారణమాన అహంకారద్వారా భాగవతాపచారయోగ్యతైయే హేతువాక బ్రాహ్మణ్యమ్ త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్నవుత్తిక్కు కరుత్తఱియాతార్ కేవలాపకృష్టవర్ణ 'స్వోత్కర్షత్తుక్కు అవకాశమ్ ఉణ్డాకిల్ పార్ప్పోమ్' ఎన్ఱు, నినైత్తుజిజ్ఞాసుచ్చాయైయాలేవణ్ణుమ్ ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్పత్తి శఙ్కాప్రదర్శనపూర్వకమాక అవతారిత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

(ఇప్పడి) ఎన్ఱతు, "కీఴ్ (ఇవ్వళవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్ఱు అ

౧॥ శ్రీఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్. ౫౭.

"వయంత్వహంకారహేతుశ్రోత్రియత్వాదిమారకః। జన్మసిద్ధంవహామోహపారతన్త్ర్యంవయంసదా?॥ వయంవహామశ్రీశాపాంజన్మప్రభృతి

అ.—౭౦౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉత్కృష్ట జన్మాదికళ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—విడత్తిల్ యదిశబ్దార్థత్తిలుమ్ అవ్విడత్తుక్కు ప్రమాణమాక అభిప్రేతమానవచనత్తిల్ కైముతికన్యాయత్తిలుమ్ కణ్వైయాత్ తిష తాన్ గ్రహిత్త అర్థత్తై పడియే" ఎన్ఱపడి.

అత్తావతు:—"'"'మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియానిన్దన్' ౧ ఎన్గిఱ అవ్వచనత్తిల్ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే శ్రోత్రియత్వమే స్వరూపసత్తాయుక్కొణ్డు భాగవతనిన్దా హేతువాకచ్చొల్లప్పడుకైయాలే అన్ద శ్రోత్రియత్వహేతువాన బ్రాహ్మణ్యమ్ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై ఇఴక్కైక్కు హేతువాకైయాలే త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమర్థమ్, [అతుతానే ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్ త్యాజ్యమిత్తే] ఎన్గిఱ అ వాక్యత్తాల్ శొల్లప్పట్టతు' ఎన్ఱు తామ్ గ్రహిత్తస్వబుద్ధిస్థమాన అర్థత్తై పడియే" ఎన్నై,

వాస్తవార్థమజ్ఞర్త్తి తే!.

"మద్భక్తాన్" ౧ ఇత్యాదివచనత్తోడు ఏకార్థమాన "అమరవోరఙ్గమాఱుమ్" ౨ ఎన్గిఱ అపాట్టిలే "అన్దణర్కళేలుమ్" ౨ ఎన్ఱు అపిశబ్దమ్ కాణ్కైయాలే ఇవ్వచనత్తిలుమ్ శ్రోత్రియశబ్దత్తోడే అపిశబ్దమ్ కూట్టిక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే ఇవ్వపిశబ్దమ్ తాన్ శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు భక్తాశత్వత్తోడుణ్డాన విరోధత్తై స్వరసమాకచ్చొల్లుకైయాలే అన్ద అపిశబ్దత్తోడేకూడిన శ్రోత్రియశబ్దఘటితమాన అవ్వచనమ్,

"శ్రోత్రియత్వాది విరోధిభూయస్త్వైయుళ్ళవిడత్తిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ అవన్ తాల్ వరుమ్ ప్రతిహతియొన్ఱుమిన్ఱిక్కే అసఙ్కోచేన స్వఫలజ్జైక్కొడుక్కుమ్" ఎన్నుమర్థత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డు, "అన్ద శ్రోత్రియత్వాది విరోధమిల్లాతవిడత్తిలుమ్ అన్ద భాగవతాపచారమ్ అసఙ్కోచేన స్వఫలజనకమామ్" ఎన్నుమర్థత్తై కైముతికన్యాయత్తాలే శొల్లిక్కొణ్డు, "భాగవతాపచారమ్ శ్రోత్రియాశ్రోత్రియ సాధారణ్యేన సర్వవిషయత్తిలుమ్ అప్రతిహతశక్తికమాయ్క్కొణ్డు సఙ్కోచమిన్ఱిక్కే ఫలిక్కుమతాయిరుక్కైయాలే అతుక్కు అధికారినియమమిల్లై" ఎన్నుమత్తై తాత్పర్యమాక పర్యవసానగత్యా ప్రతిపాదిక్కై అవ్వచనత్తిల్ భాగవతనిన్దైయాలే చణ్డాలత్వత్తై అడైయుమవన్నై అపిశబ్దసమభివ్యాహృత శ్రోత్రియశబ్దత్తాలే విశేషిత్తతఱ్కు ఫలమాకైయాలేయుమ్,

శ్రోత్రియత్వమ్, "సర్వేస్మైదేవాబలిమావహన్తి" ౩ "నఖలుభాగవతాయమ విషయంగచ్ఛన్తి" ౪

ఎ. అ.—"యతినాంశతమేకేన మన్త్రరాజాధ్యాపకేనసమమ్" ౫ 'విన్దతేప్రాజాపత్యంరాయస్పోషంగౌపత్యమ్ తతోమృతత్వమశ్నుతే తతోమృతత్వమశ్నుతే" ౬

"సన్ధాంచయాంసందధే బ్రహ్మణైపరమతే తస్మిన్నుతజీర్ణేశయానే" ౭ ఇత్యాదిశ్రుతికళాలే భాగవతవైభవజ్ఞానత్తుక్కు ఉడలాయిరుక్కైయాలే, అత్తై "భాగవతదోషజ్ఞానకార్యమాన నిన్దాహేతు" ఎన్నై విరుద్ధమాకైయాలేయుమ్,

రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గియుణ్డామహంకారత్తుక్కు "నామ్ శ్రోత్రియాళన్నో" ఎన్ఱు, శ్రోత్రియత్వమ్ అవలంబమాకిఱాప్పోలే, "నామ్ అహంకారహేతువాన శ్రోత్రియత్వాదికళిల్లాత విలక్షణాళన్నో, నామ్ పరమభాగవతాళన్నో, 'పరిచర్యాత్మకం కర్మశూద్రస్య' ౮ ఎన్ఱు, నామ్ శుశ్రూషైజన్మసిద్ధమాక ప్పెఱ్ఱవర్కళన్నో, 'నస్త్రీస్వాతన్త్ర్యమర్హతి' ౯ ఎన్ఱు, నామ్ పారతన్త్ర్యమ్ జన్మసిద్ధమాకప్పెఱ్ఱవర్కళన్నో, 'కులమ్తాఙ్గుజాతికళ్ నాలిలుమ్ కీழிழிన్దు' ౧౦ ఎన్ఱు, నామ్ సర్వస్మాత్ నైచ్యమ్ ధర్మసిద్ధమాకప్పెఱ్ఱవర్కళన్నో," ఎన్ఱు, ఇత్యాది ప్రకారత్తాలేయే శ్రోత్రియత్వముమ్ భాగవతత్వముమ్, శూద్రత్వముమ్, స్త్రీత్వముమ్, శ్వపచత్వముమ్ ఎల్లామ్ అహంకారావలంబమాకక్కాణ్కైయాలే, తావన్మాత్రత్తాలే "అతెల్లామ్ అహంకారహేతుక్కళ్" ఎన్నై అనుపపన్నమాకైయాలేయుమ్,

అప్పడిశొల్లిల్ భాగతత్వముళ్పడ త్యాజ్యమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలేయుమ్,

విషమ్ తలైమణ్డికొణ్డవన్ తిక్తపదార్థత్తై మధురమాకవుమ్, మధురపదార్థత్తై తిక్తమాకవుమ్ నిర్ధారిక్కుకైపణ్ణిల్ అతుక్కు హేతుపదార్థదోషముమ్, ఇన్ద్రియదోషముమ్, అధికారిదోషముమిన్ఱిక్కే "విషమేహేతు" ఎన్నుమిడమ్ అన్వయవ్యతిరేక సహచారఙ్గళాలే నిర్ణీతమాకిఱాప్పోలే, నాథమునికళ్ తుడఙ్గి అస్మదాచార్యపర్యన్తమాక ఎల్లారుమ్ శ్రోత్రియరాయిరున్దవైత్తే భాగవతశేషత్వత్తిలేయాన్ఱి, పోరుకైయాలేయుమ్,

అశ్రోత్రియరాయిరున్దపలరుమ్ నిన్దైపణ్ణక్కాణ్కైయాలేయుమ్,

"నిన్దైక్కుహేతు శ్రోత్రియత్వదోషమన్ఱు," ఎన్నుమిడముమ్,

౧॥ ౨॥ తిరుమాలై. ౩॥ తైత్తిరీయోపనిషత్-౧-౫-౩. ౪॥

౫॥ నృసింహపూర్వతాపనీయోపనిషత్. ౫-౧౦. అష్టోత్తరశతోపనిషత్ పుస్తకే "పూర్వతాపనీయోపనిషదధ్యాపకశతమేకమేకేనమన్త్రరాజజాపకేనతత్సమమ్" ఇతి దృశ్యతే. ౬॥ నారాయణోపనిషత్. ౭॥ ౮॥ ౯॥

వయంహిసర్వవర్ణేభ్యోనీచాధర్మత ఏవచ?|" ఇతి భాగవతత్వాదీనహం కారస్స్మృతే త్తథా॥ తదా భాగవతత్వస్య త్యాజ్యత్వం సంభవేద్ధ్రువమ్।

ఏ. అ.—"భాగవతనిన్దైవన్ఱు మెల్లారిడత్తిలుమ్ అకృత్యకరణాదికళాలే నియమేనానుమితఙ్గళాయిరుక్కుమ్ రజస్తమస్సుక్కళిన్నుడైయ అభివృద్ధియే అన్ద భాగవతనిన్దైక్కుమ్ హేతు" ఎన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాగైయాలేయుమ్,

ఏతద్విరోధేన సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయమ్ ఇఙ్గుమ్ ప్రవృత్తియాతాగైయాలేయుమ్,

"'నిన్దా' ౧ ఎన్గి, ఆపదార్థత్తై 'పణ్ణిప్పరాకిల్' ఎన్ఱు, యద్వ్యాఖ్యానమాగ ఆళ్వారనుసన్ధిక్కైయాలే అన్దయదిశబ్దమ్ 'శ్రోత్రియరాయిరుక్కుమవర్కళ్ పణ్డియార్కళ్ ఒరుకాల్ పణ్ణిప్పరాకిల్' ఎన్ఱు, శ్రోత్రియత్వరూప భాగవతనిన్దావిరోధిసమవధాన ప్రయుక్తనిన్దాదౌర్లభ్యత్తైచ్చొల్లుగైయాలే, సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహార న్యాయత్తాలే, 'శ్రోత్రియత్వమ్ నిన్దాహేతు' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱదు ఇశ్లోకమ్" ఎన్గై, తత్త్వదర్శివచన విపరీతమాగైయాలేయుమ్,

ఇన్ద యదిశబ్దార్థత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి మూలత్తిలుమ్ [ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పాకిల్] ఎన్ఱు, "బ్రాహ్మణ్యమ్ వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాగైయాలే, ప్రాయేణ ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పాకాదు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱయద్యాలిఙ్గితమాగ అరుళిచ్చెయ్గైయాలేయుమ్,

"'బ్రాహ్మణ్యమ్ ఎన్గైచ్చొల్లుకిఱదు వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు' ఎన్గి, అ భ్రమత్తాలే, అదుతానే ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పాగైయాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱు, మూలత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యామైయాలేయుమ్,

"శ్రోత్రియత్వమ్ భాగవతనిన్దావిరోధి" ఎన్ఱుమ్,

"అన్ద శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు మూలమాన బ్రాహ్మణ్యముమ్ అన్ద శ్రోత్రియత్వద్వారా భగవల్లాభహేతు' ఎన్ఱుమ్,

"ఇప్పడి బ్రాహ్మణ్యశ్రోత్రియత్వఙ్గళ్ భగవల్లాభహేతుక్కళాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్, దేహసంబన్ధోపాధికమాగైయాలే, అన్ద బ్రాహ్మణ్యత్తుక్కు మూలమాన దేహమ్ గుణత్రయవత్తాయిరుక్కైయాలే, కర్మమడియాకప్పిఱన్ద సత్త్వాభివృద్ధియాలే, అన్ద దేహమ్ ఇవనుక్కు శమదమాదికళైనుఖేనప్పిఱప్పిక్క వల్లాకిలా ప్పోలే, కాదాచిత్కమాగ ఒరుకర్మవిశేషత్తాలే అన్ద దేహత్తిలేయే రజస్తమస్సుక్కళ్ అభివృద్ధమాన దశైయిలే భాగవతాపచారత్తై విళైత్తుముడిక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలే అప్పడిత్రిగుణాత్మక దేహసంబన్ధోపాధికమాన బ్రాహ్మణ్యమ్ వులికిడన్దకాడుపోలే, అనర్థసంభావనైయాలే త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱుమిఱే కీఴ్గ్రన్థాభిప్రాయమ్?.

మూ. ౨౦౮—జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్, అపకర్షముమ్, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇఴివుక్కుమ్, అప్రయోజకమ్.

వ్యా.—అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఏ. అ.—ఈదృశత్యాజ్యత్వమ్ కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికజన్మమెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ సాధారణమిఱే?

మేల్ చొల్లువుకిఱ ఉత్కృష్టజన్మరుడైయార్క్కుమ్ అఙ్గిల్లాదదు?.

[ఉత్కృష్ట జన్మాదికళ్] ఎన్గి, అవిడత్తిల్ [ఆది] శబ్దమ్ జ్ఞానవృత్తాదికళైచ్చొల్లుకిఱదు.

ఇదు, కీఴ్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పు] ఎన్ఱు, జన్మత్తై ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పాకచ్చొన్నదు "జ్ఞానాదికళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

(ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్గి అ "యది" శబ్దమ్ అనుకాదే-

(అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో? ఎన్న) ఎన్ఱదు,

"'శ్వపచోపిమహీపాల! విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః|
విష్ణుభక్తివిహీనశ్చేద్యతిశ్చ శ్వపచాధమః॥' ౧

'విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ-పాదారవిన్దవిముఖాత్ శ్వపచం వరిష్ఠం మన్యే' ౩ ఎన్ఱు, త్యాదికళిలే, ఉత్తమాశ్రమియుమాయ్ శమదమాదిగుణ పూర్ణనుమాయిరుక్కుమ కేవలబ్రాహ్మణనై కాట్టిల్, అత్యన్తనికృష్టఙ్గళాన జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళైయుడైయ శ్వపచనై శ్రేష్ఠనాకచ్చొల్లుగైయాలేయుమ్,

'అవనై అప్పడి ఉత్కృష్టనాకచ్చొల్లుగైక్కు మూలమ్, "శ్వపచోపి" ౧ ఎన్గి, అశ్లోకత్తిల్ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయసిద్ధమాన శ్వపచత్వత్తిన్నుడైయ విష్ణుభక్తిహేతుత్వమ్' ఎన్గై, యుచితమాగైయాలేయుమ్,

సాధాదయశ్శ్రోత్రియాహీనకాచిత్తేష్వహంకృతిః॥ అశ్రోత్రియాశ్చబహుశోనిన్దాంపర్వన్తిసర్వదా॥ తన్న "శ్రోత్రియతానిన్దాహేతురేవ

వ్యా॰—అత్రావత్తు:—

"జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్, పేఱ్ఱుక్కుమ్, ఇఴవుక్కుమ్, ప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇవై ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు," ఎన్నై.

అ.—"'ఉత్కర్షత్తిలుమ్ అపకర్షత్తిలుమ్ జన్మవృత్తఙ్గళ్ విశేషేణఅన్వయిక్కైయాలే,

తద్వాదేవ ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ పేఱ్ఱిలుమ్, ఇఴవిలుమ్, విశేషేణ అన్వయిక్కిఱతు' ఎన్నైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇఴవుక్కుమ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—'విళక్కు ఇరుట్టైయిలే ప్రకాశిక్కుమాపోలే, ఈశ్వరనుడైయ వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాదిగళెల్లామ్ చేతనదోషఙ్గళిలే ప్రకాశిక్కవేణ్డియిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ గుణఙ్గళ్ నిఱమ్పెఱుకైక్కాక ఎమ్పెరుమాన్ తానే మేల్విఴున్దవన్దు కలన్దు దోషఙ్గళై భోగ్యమాకక్కొణ్డు పణ్ణిక్కొడుత్త అవ్వఴియాలే విష్ణుభక్త్యభివృద్ధిక్కు నికృష్ట జన్మవృత్తాదికళ్ హేతుక్కళ్' ఎన్నై, యుపపన్నమాకైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టవర్ణజాతరాన పెరియాళ్వారుమ్, తిరుమఙ్గైయాళ్వారుమ్, నికృష్టజన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్,

నికృష్టజన్మవృత్తాదికళ్ అత్యుత్కృష్టఙ్గళాయ్క్కొణ్డు పేఱ్ఱుక్కుడలాక క్కడవైయిల్లామైయాలే, 'ఇవ్వర్థత్తుక్కు ఇన్నైవరాకిల్ కేళ్పోమ్' ఎన్ఱు, జిజ్ఞాసుచ్ఛాయైయాలే 'నికృష్టజన్మవృత్తజ్ఞానాదికళ్ తాన్ భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో?' ఎన్ఱు, ప్రశ్నమ్ పణ్ణ" ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇఴవుక్కుమ్, ప్రయోజకమన్ఱు) ఎన్ఱత్తు, "బ్రాహ్మణ్యమాకిఱజన్మోత్కర్షముమ్, వేదాధ్యయనతదర్థానుష్ఠానఙ్గళాకిఱ వృత్తోత్కర్షముమ్, ఒరుపడియాలే పేఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రయోజకముమాయ్, ఒరుపడియాలే ఇఴవుక్కుమ్ ప్రయోజకముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, అతు పేఱ్ఱుక్కుమ్ అసాధారణ ప్రయోజకమన్ఱు, ఇఴవుక్కుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—(అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇవై ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్నై) ఎన్ఱతు,

"'శ్వపచత్వాదికళాకిఱ జన్మాపకర్షముమ్, అకృత్యకరణాదికళాకిఱ వృత్తాపకర్షముమ్, పరదుఃఖదుఃఖియాన ఎమ్పెరుమానుక్కు యిరక్కత్తుక్కుమ్ అధికారిక్కవేణ్డుమ్ నైచ్యత్తుక్కుడలాయిరున్దుక్కొణ్డు పేఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, భగవదపచార భాగవతాపచారఙ్గళై విళైత్తు అవ్వఴియాలే ఇఴవుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, ఇరుక్కైయాలే అతువుమ్ పేఱ్ఱుక్కుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు, ఇఴవుక్కుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్నై" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ "'ఉత్కృష్టజన్మాదికళ్ ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే, త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొల్లామైయాలుమ్, [అతుతానే ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్ త్యాజ్యమిఱే] ఎన్ఱు, యద్వ్యాలిఙ్గితమాకచ్చొన్న కీఴ్వాక్యత్తిల్, సోపాధిభూత దేహస్వభావత్తాలే అనాయాసేనశమదమాదిసంపాదనద్వారా భగవల్లాభప్రయోజకమాన అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్తానే త్రిగుణమాన అన్ద దేహస్వభావత్తాలేయే కాదాచిత్కమాక భాగవతాపచారత్తైయుమ్ విళైత్తు అవ్వఴియాలే యిఴవుక్కుమ్ ప్రయోజకమాక యోగ్యతైయుణ్డాకైయాలే, 'ఇప్పడి పేఱిఴవుకళిరణ్డుక్కుమ్ పోతువాన అతు త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, బ్రాహ్మణ్యత్తినుడైయ త్యాజ్యతైక్కు భగవల్లాభాలాభఙ్గళుక్కు అతు సాధారణప్రయోజకమాయిరుక్కైయే హేతువాకచ్చొల్లియిరుక్కైయాలే, స్వప్రయోజకోపాధిభూత అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహస్వభావత్తాలే భగవద్విషయత్తై యిఴక్కైక్కు ఉఱుప్పాన భగవద్భాగవతాపచారఙ్గళైమికవుమ్ విళైక్కవల్లాన శ్వపచత్వాదినికృష్టజన్మాదికళుక్కు ఉత్కృష్టజన్మాదికళై త్యాజ్యమాకచ్చొన్న హేతుమికవుమ్ ఉణ్డాకైయాలేయుమ్, కీఴ్ ఉత్కృష్టజన్మాదికళై స్వరూపతః విఐ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై యిఴక్కైక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకచ్చొన్నతాకక్కొణ్డు తత్ప్రతికోటియాన అపకృష్టజన్మాదికళ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమ్' ఎన్ఱు, స్వాభిమతార్థత్తై శిలయుక్త్యాభాసఙ్గళాలేసాధిక్కు అవకాశమ్పాఱ్ఱుకిఱ నికృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియినుడైయ ప్రత్యాశైఘటియాతు" ఎన్ఱత్తాయిత్తు.

వ్యా॰—అన్ఱి, కేట్ఱ,

అ.—“అసంభవస్థలత్తిలే క్రమాన్వయత్తై త్యజిత్తాలుమ్ అదు సంభవిత్తవిడత్తిల్ తత్త్యాగమనుచితమ్:

[ప్రయోజకమ్ భగవత్సంబన్ధముమ్ అసంబన్ధముమ్] ఎన్ఱు ఉత్తరత్ర క్రమాన్వయమావశ్యకమాగైయాలే, అద్పదేవ ఇఙ్గుమ్ క్రమాన్వయమ్ ఉచితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరత్తై వివక్షిత్తు తదనుగుణమాగ అవతారిక్కై, (అన్ఱి, కేట్ఱ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—“[బ్రాహ్మణ్యమ్ విలైచ్చెల్లుకిఱదు] ఎన్ఱు, ఇత్యాదియాన కీழ్ వాక్యద్వయమ్ కేవలోత్కృష్టవర్ణోత్కర్ష నిరాసపరమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

మేల్ [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఇత్యాదివాక్యమ్, భాగవతోత్కృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియుడైయవుమ్, భాగవతాపకృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియుడైయవుమ్, మతఙ్గళుక్కు అనుగమేన నిరాసపరమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

[జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ] ఇత్యాదినడువాక్యమ్ కేవలాపకృష్టవర్ణోత్కర్ష నిరాసపరమాగై ఉచితమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమయోజనై అరుళిచ్చెయ్దదు.

““““ఉత్కృష్టవర్ణమ్ త్యాజ్యమ్” ఎన్గైక్కుచ్చొన్న హేతునికృష్టవర్ణాదికళుక్కుముణ్డాగైయాలే ఉత్కృష్టవర్ణోత్కర్షనిరాసత్తాలేయే అపకృష్టవర్ణోత్కర్షముమ్ తన్నడైయే నిరస్తమాయ్విడుకైయాలే, ‘ఉత్కృష్టజన్మమ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమ్’ ఎన్ఱుమ్, ‘అపకృష్టజన్మమ్ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమ్’ ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయుణ్డాకలామిత్తనై యొழియ ‘అపకృష్టజన్మమ్ పేఱుక్కు ఉడలామో!’ ఎన్గిఱ శఙ్కైయుణ్డాగైక్కు ప్రాయేణ యోగ్యతైయిల్లామైయాలుమ్,

[ప్రయోజకమ్ భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్] ఎన్గిఱ మేల్వాక్యమ్ క్రమాన్వయాశ్రయణత్తాలే ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తైయుమ్ క్రమాన్వయత్తాలే యోజిక్కైయే స్వరసమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి కేవలోత్కృష్ట వర్ణోత్కర్షవాదినిరాసపరమాగవే [జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ] ఇత్యాదివాక్యత్తైయుమ్ యోజిప్పదాగ శఙ్కాప్రదర్శనపూర్వకమాగ అవతారిక్కై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱి, కేట్ఱ) ఇత్యాదియాలే.

వ్యా॰—“(ఇదిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్బదు (ఇழవుక్కు ఉఱుప్పామాకిల్ త్యాజ్యమామితే) ఎన్బదాకానిన్ఱార్,

అ.—“పూర్వయోజనైయిలే [అప్రయోజకమ్] ఎన్ఱదు, జాత్యేకవచనాన్తమ్;

ఇన్దయోజనైయిలే అవృత్త్యప్రత్యేకాన్వయమాగైయాలే ఏకవచనమ్ యథాశ్రుతమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కర్షమ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు) ఎన్ఱు.

ఎ. అ.—(ఇదిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై ఎన్బదు ఇழవుక్కు ఉఱుప్పామాకిల్ త్యాజ్యమామితే ఎన్బదాకానిన్ఱార్) ఎన్ఱదు,

““““భాగవతాపచారత్తాల్ నశిక్కుమ్పోదైక్కు జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్ వరుమ్ ఓరధికారినియమమిల్లై” ఎన్బదాకానిన్ఱార్,

“బ్రాహ్మణర్కళ్ సర్వరాలుమ్ పూజనీయర్కళ్” ఎన్ఱుమ్,

“అవర్కళై నిన్దిక్కిల్ స్వరూపనాశమ్ ఫలిక్కుమ్” ఎన్ఱుమ్,

“అవర్కళ్ నిగ్రహఙ్గళైచ్చెయ్యిలుమ్ అవర్కళుక్కు దోషమిల్లై” ఎన్ఱుమ్,

మఱ్ఱుమ్ పలపడియాలుమ్ శాస్త్రఙ్గళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్క,

“తత్త్వజ్ఞానాన్తర్భూతమాన భాగవతర్కళుడైయ జన్మాపకర్షచిన్తనమ్ అవర్కళుక్కు చణ్డాలత్వావహమ్” ఎన్ఱుమ్,

“అవర్కళుడైయ జన్మాద్యుత్కర్షమ్ భాగవతనిన్దాఫలభూతమాన చణ్డాలత్వత్తై నివర్తిప్పిక్కైక్కు ఉడలాకామాత్ర మన్ఱి, కేట్ఱ అన్దఫలత్తైచ్చిఱిదు సంకోచిప్పిక్కైక్కుమ్ ఉడలాగమాట్టాదు” ఎన్ఱుమ్,

ఇఙ్ఙనే “జన్మాదికళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ వశైయిల్లై” ఎన్ఱు, కొళ్ళలామో?’ ఎన్ఱు, నాఙ్ఙఱ్ఱిన ప్రశ్నత్తుక్కు ‘జన్మాదికళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ ప్రయోజనమిల్లై’ ఎన్ఱు, కీழ్ చ్చొన్నమాత్రత్తైయాకిలుమ్ సాధిత్తువిడాదపడి, [అదుతానే] ఇత్యాదియాలే, ‘కీழ్చ్చొన్నమాత్రమేయన్ఱు, భగవద్విషయత్తైయొరుపడియాలే ఇழక్కైక్కుముఱుప్పాగైయాలే అదు త్యాజ్యముమామాడ’ ఎన్బదాకానిన్ఱార్” ఎన్ఱపడి.

యథాస్య భగవల్లాభో నాయాసేన భవేత్తథా। రజస్తమోభివృద్ధిశ్చ తత్కాదాచిత్కకర్మమూలతః॥ శదీత్యుష్యపచారాదిద్వారాతత్ప్రాప్తిరేవన।

వ్యా·—ఇజ్జన్నైశొల్లలామో!,

వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాక్కైయాలే, జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుకు ఉడలాక్కవుమ్,

అవఱ్ఱిన్నుడైయ అవకర్షమ్ అధ్యయనాదిక్కళుక్కు అనర్హమాక్కైయాలే, ఇழవుకు ఉడలాకవుమ్, కొళ్ళవేణ్డావో!'' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఎ. అ.—(ఇజ్జన్నైశొల్లలామో?) ఎన్ఱతు, """యథాభూతవాదిహి శాస్త్రమ్!'' ౧ ఎన్ఱు, అపడియే, యథార్థవాదియాన శాస్త్రమ్ మికవుమ్ ఆదరిత్తుక్కొణ్డాకుక్కైకు మూలమ్ ఇతిన్నుడైయ భగవల్లాభహేతుత్వరూపవైభవమ్' ఎన్ఱై. ఉభయవాదిసంమతమాయిరుక్క, తద్విరుద్ధమాక ఇత్తై 'అప్రయోజకమ్' ఎన్ఱుమ్, 'అనర్థహేతుతయా త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱుమ్, ఇజ్జన్నైశొల్లలామో!'' ఎన్ఱపడి.

శాస్త్రవిరోధేన శొల్లవేణ్డుమ్ క్రమత్తైచ్చొల్లుకిఱతుమేల్ [వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే] ఇత్యాదియాలే.

[వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాక్కైయాలే] ఎన్ఱు, మూలవాక్యమ్ తన్నైయేయిట్టుచ్చొల్లుకిఱతు, ''ఇవ్వర్థముమ్ మూలత్తిల్ కీழ్ అభ్యుపగతమ్'' ఎన్నుమత్తై అఱివిక్కైక్కాక.

(హేతువాక్కైయాలే) ఎన్ఱతు, "ఉభయవాదిసంప్రతిపన్న శాస్త్రదరణాన్యథానుపపత్తిసిద్ధ హేతుత్వత్తైయుడైయత్తాక్కైయాలే'' ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుకు ఉడలాకవుమ్) ఎన్ఱతు, '''జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱుక్కు శిరణ్డుకుమ్ పోతు' ఎన్నిల్, ఉత్కృష్టజన్మవృత్తఙ్గళై మాత్రమ్ శాస్త్రఙ్గళాల్ ఆదరిత్తుచ్చొల్లుకై శేరాతాక్కైయాలే, అప్పడి శాస్త్రఙ్గళాలాదరిక్కప్పట్ట జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱుక్కు 'అసాధారణప్రయోజకమాకవుమ్'' ఎన్ఱపడి.

(అవఱ్ఱిన్నుడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదిక్కళుక్కు అనర్హమాక్కైయాలే ఇழవుకు ఉడలాకవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావో?) ఎన్ఱతు,

వ్యా·—అత్తావతు:—

'.జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుకు ప్రయోజకమన్ఱు,,

అవఱ్ఱిన్నుడైయ అవకర్షముమ్ ఇழవుకు ప్రయోజకమన్ఱు,'' ఎన్ఱై.

ఎ. అ.—"'అపకృష్టజన్మవృత్తఙ్గళై పలవిడఙ్గళిలుమ్ గర్హిత్తుశొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కు అవైకళ్ అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహసంబన్ధాపాదకఙ్గళాక్కైయాల్ వన్ద(?) వేదాధ్యయన-తదర్థజ్ఞాన-తదనుష్ఠానఙ్గళుక్కు అనర్హమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషత్తాలే భగవదలాభత్తుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషమ్ విషయమ్' ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డుకైయాలే, అప్పడి శాస్త్రఙ్గళాలే పలవిడఙ్గళిలుమ్ గర్హిత్తఙ్గళాయేయిరుక్కుమవై అన్ద నికృష్టజన్మవృత్తఙ్గళ్ వేదాధ్యయనాదికళుక్కు అనర్హఙ్గళాక్కైయాలే, ఇழవుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావో!'' ఎన్ఱపడి.

(ఎన్న) ఎన్ఱతు, ''ఎన్ఱు, కేవలోత్కృష్ట జన్మాద్యుత్కర్షవాదికాన్కేళ్క్కు'' ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱిన్నుడైయ అపకర్షముమ్ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్ఱై) ఎన్ఱతు,

'''జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ ఇరణ్డుమ్ ప్రాకృత దేహసంబన్ధాపాదకఙ్గళాయిరుక్కైయాలే కర్మాధీనమాకవికరిత్తు కృత్యాకృత్యఙ్గళిలేయూట్టుమ్ అన్ద దేహస్వభావత్తాలేయిణ్డుమ్ ఇழవుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, అపకృష్టజన్మత్తుక్కు వేదాధ్యయనయోగ్యత్తైయిల్లైయేయాకిలుమ్ ఔపదేశికజ్ఞానత్తాలే సర్వాధికారమాన సాధనత్తిల్ ఇత్తైప్ప భగవద్విషయత్తైప్పెఱుకైక్కు యోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, అవ్విరణ్డుమ్ భగవల్లాభత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకముమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ సత్త్వోద్రిక్త దేహోపాధికమాన ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు శమదమాదికళ్ స్వాభావికఙ్గళాయుమ్ అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహోపాధికమాన నికృష్టజన్మత్తుక్కు కామక్రోధలోభాదికళ్ స్వాభావికఙ్గళాయుమ్ ఇరుక్కైయాలేయుమ్,

తల్, యదాభగవల్లాభాభావస్సాత్మ్యస్తైరాగ్యతా। తస్మాత్తేనాపిచతతో బ్రాహ్మణ్యం త్యాజ్యమేవహి॥ ఔపాధికజనీనాంహిత్యాజ్యత్వాద్భవతీదృశీ.

వ్యా.—పేఱిழవుక్కళావన, భగవల్లాభతదలాభఙ్గళ్.

అ.—"[పేఱిழవు] ఎన్ఱ, ఆ లాభాలాభఙ్గళుక్కు కర్తాక్కళైయిట్టే [భగవల్లాభహేతు] ఎన్ఱు, లాభకర్తృత్వేన నిర్దిష్టనాన భగవానే కర్తృకారకమాక ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱిழవుక్కళావన) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—ఉత్కృష్టజన్మమ్ ప్రాయేణ భగవల్లాభహేతువాయుమ్, అపకృష్టజన్మముమ్ ప్రాయేణతదలాభహేతువాయుమ్, ఇరుక్కైయై ప్పఱ్ఱి సకలశాస్త్రఙ్గళుమ్ ఉత్కృష్టజన్మత్తైయాదరిత్తుమ్, నికృష్టజన్మత్తై అనాదరిత్తుమ్, పోరుక్కైయాలే, జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళిరణ్డుమ్ భగవల్లాభతిదలాభఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాక్కైయాలే, జన్మవృత్తిఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇழవుక్కు అసాధారణప్రయోజకముమన్ఱు,' ఎన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

ఆకైయిఱే శాస్త్రఙ్గళిల్ శ్వాచికర్కుక్కు బ్రాహ్మణ్యనిన్దైయుమ్ శ్వపచాద్యాది ప్రశంసైయుమ్ కాణ్గిఱతు.

"నికృష్టజన్మమ్, "సమాశ్రయణమ్ సాధిత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు ఉడైయవర్ తిరుక్కచ్చినమ్బియైప్రార్థిక్క. అవర్ విశేషశాస్త్రమర్యాదైయాలే యోగ్యతైయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, 'నమ్మిడత్తిల్ నీర్ ఆశ్రయిక్కై వైదికమర్యాదైక్కుప్పోన్దిరాతు' ఎన్ఱు తిరుక్కచ్చినమ్బి విలక్కి అరుళినపడియే భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే నివృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

పూర్వకాలసంబన్ధమే హేతువాక ఎమ్బెరుమానుక్కు మఙ్గలాశాసనార్థమాన శిష్యార్జనమాకిఱపేఱ్ఱైయుమ్, ఉభయవేదాన్తఙ్గళాలుమ్ ఎమ్బెరుమానై ఆరాధిక్కైయాకిఱపేఱ్ఱైయుమ్, ఇழక్కైక్కు అసాధారణప్రయోజకమాయిరుక్క, 'నికృష్టజన్మమ్ పేఱ్ఱినుడైయ ఇழవుక్కు అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్ఱు, శొల్లలామో?" ఎన్ఱు, అ శఙ్కైయిలే పేఱిழవుశబ్దఙ్గళుక్కు అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱిழవుక్కళావన) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—ప్రయోజకమావతు, ఫలిప్పిక్కుమతు.

అ.—ఇత్తాల్ "వక్ష్యమాణరీత్యా సౌకర్యదాఢ్ర్యద్వారా శేషత్వానుసన్ధానలాభతదలాభఙ్గళుక్కు ప్రయోజకఙ్గళాక్కైయాలే, అపకర్షోత్కర్షఙ్గళుక్కు సామాన్యేన లాభాలాభప్రయోజకత్వకథనమ్ అనుచితమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కై పరిహృతై.

"'ప్రయోజయతి—నిష్పాదయతి' ఇతి ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱు, ఫలిత్త అర్థమ్, (ఫలిప్పిక్కుమతు) ఎన్ఱు.

"ఫల—నిష్పత్తౌ" ౧ ఎన్ఱిఱే ధాతు.

ఎ. అ.—భగవల్లాభమావతు:—(పూర్వమ్ భగవల్లాభహేతువాక్కైయాలే) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ (భగవల్లాభ) శబ్దార్థమాన కేవలవరార్థభగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యలాభమ్;

స్వతస్సిద్ధనాయ్ అన్తర్యామితయా సర్వవ్యాపకనాయిరుక్కుమ ఈశ్వరన్ స్వరూపతస్సర్వరాలుమ్ లబ్ధనాయిరుక్కైయాలే అనుభవకైఙ్కర్యవిశిష్టవేషత్తాలేయిఱే అవన్ ముముక్షుక్కళుక్కు ప్రాప్యనాకిఱతు?.

తదలాభమావతు:—[అతుతాన్ ఇழవుక్కు ఉడలాకిల్] ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ [ఇழవు] శబ్దార్థమాన, భగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళైప్పెఱప్పెఱాతపడి భగవద్విషయత్తుక్కు అకలాయ్పోకై

(ఫలిప్పిక్కుమతు) ఎన్ఱతు, "ఫలవత్తాక్కవల్లతు" ఎన్ఱపడి.

"ఫల—నిష్పత్తౌ" ౧ ఎన్ఱు, నిష్పత్త్యర్థకమాన "ఫల" ౧ ధాతు "ఫలతివిజయం సర్వత్రశ్రీయాశీశ్వరగీశ్శ్రీమః" ౨ ఇత్యాదిస్థలఙ్గళిల్ సకర్మకమాక ప్రయుక్తమాకక్కాణ్గిఱతిఱే!.

ఫలవత్తాక్కవల్లతైయావతు, సాధనత్తై ఫలోపధాయకమాక్కవల్లతై.

వ్యాపారమిఱే సాధనత్తై ఫలోపధాయకమాక్కవల్లతాకిఱతు?.

ఆక ప్రకృతత్తిల్ "వ్యాపారత్వమ్ ప్రయోజకత్వమ్" ఎన్ఱ, తాత్పర్యమ్.

"కిమ్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ విట్టుచ్చెల్లుకిఱతు] ఇత్యాదివాక్యత్తిలే జన్మోత్కర్షత్తినుడైయ శాస్త్రోక్తభగవల్లాభహేతుత్వత్తై అఙ్గీకరిత్తువైత్తు 'ఇవ్విడత్తిల్ అతుప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్ఱు, శొల్లలామో?" ఎన్ఱిల్

౧॥ ధాతుపాఠే, భ్వా. ప. అక. సేట్. ౨॥

తదభావోపమ్యమానోత్కృష్టజన్మవతాంభవేత్|. యథాధరాజతేదీనః పరితేతమసాగృహే॥ తథేశ్వరస్య వాత్సల్యసౌశీల్యాదిగుణాస్పదం|

వ్యా.—ఉత్కృష్టజన్మవృత్తజ్ఞళుడైయవర్కళిల్ శిలర్ ఇప్పొళుప్పారుమ్ శిలర్ పెఱువారుమాకక్కాణ్గైయాలుమ్,

అపకృష్ట జన్మవృత్తజ్ఞళుడైయవర్కళిలుమ్ అప్పడియే ఇరణ్డువకైయుమ్ ఉణ్డాకక్కాణ్గైయాలుమ్,

"ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు," ఎన్నుమిడమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!.

అ.—"జనకమ్ జన్యవ్యాపకమాకైయాలే వ్యాపకమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యాప్త్యభావబోధనార్థమ్, వ్యభిచారప్రత్యక్షత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తజ్ఞళుడైయవర్) ఇత్యాదినా.

౨. అ.—"అఙ్గసామాన్యతః భగవల్లాభప్రయోజకత్వమాత్రమ్ అఙ్గీకృతమ్;

ఇఙ్గు 'అసాధారణ ప్రయోజకత్వమిల్లై' ఎన్ఱు, నిషేధిక్కప్పడుకిఱతు" ఎన్ఱు, అవిరోధమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

"ఉత్కృష్టజన్మాదికళై మోక్షసాధనమాకచ్చొల్లుకిఱశాస్త్రఙ్గళై త్తాచిక్క భగవల్లాభప్రయోజకత్వపరమాక్కియుమ్,

నికృష్టజన్మాదికళై నిన్దిక్కిఱశాస్త్రఙ్గళై నియమేన భగవదలాభప్రయోజకత్వపరమాక కొళ్ళవేణ్డియిరుక్క అతుక్కైయుమ్ ప్రాయశః భగవదలాభప్రయోజకత్వ పరమాక్కియుమ్, ఇఙ్గనేశాస్త్రఙ్గళై సంకోచిప్పతు ఎఙ్గనే కొణ్డు" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజన్మవృత్తజ్ఞళుడైయవర్కళిలే) ఇత్యాదియాలే.

(ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్నుమిడమ్) ఎన్ఱతు, "జన్మవృత్తజ్ఞళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ క్రమేణ పేఱిళవుకళిరణ్డుక్కుమ్ అవ్యభిచరితమాక నియమేనప్రయోజకమన్ఱు' ఎన్నుమిడమ్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!) ఎన్ఱతు, "అన్వయవ్యతిరేకవ్యభిచార ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!" ఎన్ఱపడి.

కైఙ్కర్యరూపమాన భగవల్లాభతదభావఙ్గళ్ సర్వప్రత్యక్షయోగ్యమాకైయాలేయుమ్,

గుణానుభవరూప భగవల్లాభతదభావఙ్గళ్ కర్తృపురుషప్రత్యక్షవిషయఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

మూ. ౨౦౯.—ప్రయోజకమ్, భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్.

౨౦౯.—"అనాల్ పేఱిళవుకళుక్కు ప్రయోజకమావతు ఏతు' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రయోజకమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు:

"భగవల్లాభమాకిఱ పేఱుక్కు ప్రయోజకమ్,

అ. ౨౦౯.—(అప్రయోజకమ్) ఎన్ఱు, పర్యుదాసత్తుక్కు ప్రయోజకప్రసిద్ధివేణ్డుకైయాలే, తత్ప్రదర్శనపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాల్) ఇత్యాది.

"స్వాభావికోఽస్యసంబన్ధః, ఉభయోరేషసంబన్ధః త్వత్సంబన్ధానసన్ధానం నియమయతిసంబన్ధం సంబన్ధేనసహాహుడగ్ధాః' ౧ ఎన్ఱు, సంబన్ధశబ్దమ్ అనన్యార్హశేషత్వత్తిలే ప్రసిద్ధమాకైయాలే ఇఙ్గుసంబన్ధశబ్దమ్ తత్పరమాకై ఉచితమ్.

౨. అ.—వృత్తజ్ఞానోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ యథాయోగ్యమాప్పడియే ప్రత్యక్షయోగ్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టవంశజాతత్వరూపమాన ఉత్కృష్టజన్మముమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

కీఴ్చ్చొన్న అన్వయవ్యతిరేక వ్యభిచార ప్రత్యక్షముణ్డాకక్కుఱైయిల్లైయిఱే!.

"తతశ్చసంతతి స్మృత్యానుగృహీతేనచక్షుషా|
క్షయమానం బ్రాహ్మణ్యం ప్రత్యక్షత్వం నముఞ్చతి॥" ౨ ఎన్ఱు, "జాతిప్రత్యక్షసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, ఆగమప్రామాణ్య సమర్థనత్తిలుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే!.

౨౦౯ (భగవల్లాభమాకిఱ పేఱుక్కు ప్రయోజకమ్) ఎన్ఱతు,

సిద్ధసాధనమాన స్వాధికారికళుక్కు భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళాకిఱ భగవల్లాభత్తై ఫలి[ప్పి]క్కుమ్బోతు, అతుక్కు ద్వారమాయ్ నిన్ఱుకొణ్డు ఫలోపధాయకమాక్కివిక్కుమవనాన భగవల్లాభప్రయోజకమాతతు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—'నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్' ఎన్ఱు, ఇరుక్కైయాకిఱ భగవత్సంబన్ధమ్;

అ.—అతు సర్వత్రసర్వదా ఉణ్డాకైయాలే, [అసంబన్ధముమ్] ఎన్ఱి అతదభావమ్ కూడాతాకైయాలే, తాదృశప్రసిద్ధార్థఘటిత తద్జ్ఞానరూపసంబన్ధమ్ భగవత్సంబన్ధశబ్ద వివక్షితమాకవుమ్, తద్ జ్ఞానమాకిఱసంబన్ధత్తినుడైయ అభావమ్ అసంబన్ధశబ్దవివక్షితమాకవుమ్, ప్రసిద్ధ్యనుగ్రహాన్యాయ్యత్వత్తాలే ఉచితమ్.

"శేషత్వజ్ఞానముమ్ సంబన్ధరూపమాకైయాలే, సంబన్ధశబ్దత్తిల్ జ్ఞానలక్షణైయిల్లై;

శేషత్వరూప ప్రసిద్ధార్థఘటితమాకైయాలే, ప్రసిద్ధిత్యాగముమ్ ఇల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్) ఇత్యాది.

"అనన్యార్హశేషత్వజ్ఞానమ్ అధికారతయా భగవల్లాభ ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఉపాయమ్ అనధికారిక్కు ఫలాసాధనమాకైయాలే, శేషత్వ జ్ఞానాభావమ్ భగవల్లాభాభావప్రయోజకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తదలాభమాకిఱ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—(నామ్ భగవదనన్యార్హశేషభూతర్ ఎన్ఱు, ఇరుక్కైయాకిఱ భగవత్సంబన్ధమ్) ఎన్ఱతు,

"అవ్యభిచరితమాకైయాలే భగవల్లాభత్తుక్కు దృష్టద్వారా కారణమాయ్, సిద్ధోపాయత్తినుడైయ కృషిఫలమాయ్, అత ఏవ [తజ్జ] జన్యత్వేసతి తజ్జన్యజనకత్వరూపమాన వ్యాపారలక్షణ లక్షితమాయ్, ఇరుద్దశ్యస్వాక్షాత్మీయజ్గళెల్లామ్ భగవదనన్యార్హశేషభూతజ్గళ్' ఎన్ఱిఱ అధ్యవసాయాత్మక జ్ఞానరూపమాన భగవత్సంబన్ధమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇతుక్యార్కెల్లామ్ భగవల్లాభముణ్డో?

(తదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కుప్రయోజకమ్) ఎన్ఱతు, "ఇఴవిక్కడి అనాద్యచిత్సంబన్ధమాకైయాలే అతుక్కుద్వారమాయ్ నిన్ఱతై తాదృశ ఫలోపధాయకమాక్కవొణ్ణువిక్కుమతాన భగవదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కుప్రయోజకమావతు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—తదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమ్; తదనన్యార్హ శేషత్వ జ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సంబన్ధాభావమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇత్తాల్, "భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్, ఆచార్యాజ్ఞీకారరూపసంబన్ధ తదభావజ్గళ్' ఎన్ఱు. అయ్యపడియిలే యోజనై, భాగవతపదత్తుక్కు ఆచార్యపరత్వాస్వారస్యత్తాలుమ్, అసంబన్ధశబ్దత్తుక్కు ప్రసిద్ధిత్యాగప్రయుక్త అస్వారస్యత్తాలుమ్, అనుచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఎ. అ.—(తదనన్యార్హశేషత్వ జ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సంబన్ధాభావమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు,

"'అన్ద అచిత్సంబన్ధమ్ భగవదనుభవ కైజ్కర్యజ్గళై యిఴప్పిక్కుమ్పోతు స్వరూపతిరోధానత్తైప్పణ్ణియే ఇఴప్పిక్కైయాలే అన్ద అచిత్సంబన్ధజన్యమాయ్,

భగవద్విషయకానుభవ కైజ్కర్యజ్గళై యిఴక్కైక్కు దృష్టవిధయా కారణముమాయ్,

అత ఏవ వ్యాపారలక్షణాక్రాన్తముమాయ్, ఇరుక్కిఱ

"నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్" ఎన్ఱిఱ అధ్యవసాయాత్మక జ్ఞానాభావమాకిఱ భగవత్సంబన్ధాభావమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱపడి.

ఇతుడైయార్క్కెల్లామ్ భగవదలాభముణ్డో?

అక్కఱ్ఱ్ ఉత్కృష్టజన్మోత్కర్షవాదియానవర్,

"సకలశాస్త్రజ్ఞరుమ్ ఆదరిక్కైయాలే మోక్షసాధనమాయిరుక్కిఱ జన్మోత్కర్షాదికళై యుడైయవర్కళ్ భాగవతన్నాకిలుమామ్, అభాగవతన్నాకిలుమామ్, 'శాస్త్రజ్ఞతజ్గళాకైయాలే ఇఴవుక్కు ఉడలాన నికృష్టజన్మాదికళై యుడైయవర్ నికృష్టర్' ఎన్ఱు, నినైక్కై తత్త్వజ్ఞానరూపమాయిరుక్క,

'భాగవతన్ అప్పడినినైక్కై మహాపచారమ్' ఎన్ఱుమ్,

'అవ్వపచారత్తుక్కు ఫలమ్ స్వరూపనాశపర్యన్త నిత్యచణ్డాలత్వమ్' ఎన్ఱుమ్,

'సర్వాకృత్యజ్గళైయుమ్ అదోషమాక్కవల్ల బ్రాహ్మణ్యమ్ అన్ద భాగవతాపచారఫలత్తినుడైయ స్వల్పాంశసంకోచత్తుక్కుమ్ ఉడలాకాతు' ఎన్ఱుమ్,

"'ప్రయోజకంన భవతిద్వయమ్' ఇత్యేకదేశితమ్। ప్రయోజకం కింభవతి?" ఇత్యేవంచేదుచ్యతేధునా।:—"దృష్టద్వారా హేతుభూతా (౬) ఈశ

ఎ. అ —ఇప్పడి 'జన్మోత్కర్షాదికళిల్ ఒన్ఱుమ్ ఉళ్ళైయిల్లై' ఎన్ఱుమ్, శొల్లలామో?" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేపణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కు, "పేఱ్ఱుక్కు సిద్ధోపాయముమ్, ఇఴవుక్కు అనాద్యచిత్సంబన్ధముమే హేతువాక సకలశాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, మఱ్ఱవైకళై సాధనమాకచ్చొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ద్వారతయా ప్రయోజకత్వమే విషయమాకచ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే;

ఇతిల్ జన్మోత్కర్షనికర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ సిద్ధోపాయమ్ మేల్ విఴున్ద పేఱ్ఱైయుణ్డుపణ్ణుమళవిల్ అతుక్కుమ్ దృష్టద్వారా సహకారియాయ్ క్కొణ్డు ద్వారమాయ్, అచిత్సంబన్ధమ్ మేలిట్టు ఇఴవై యుణ్డుపణ్ణుమళవిల్ అతుక్కుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ సహకారియాయ్ క్కొణ్డు ద్వారమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

'జన్మాద్యుత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకవుమ్, అవఱ్ఱిన్ఱియే అపకర్షమ్ ఇఴవుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమాకవుమ్, ఆకమాట్టాతైయాలే, జన్మోత్కర్షాదికళై యాదరిక్కిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ అతుకళ్ ప్రాయేణ పేఱ్ఱుక్కు ద్వారమాయిరుక్కైయుమ్, అవఱ్ఱిన్ఱియే అపకర్షత్తైనిన్దిక్కిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ అవై ప్రాయేణ ఇఴవుక్కు ద్వారమాయిరుక్కైయుమాకిఱ సాధారణ ప్రయోజకత్వమే విషయమ్' ఎన్ఱుమ్, శొల్లవేణ్డుకైయాలే;

అన్వయవ్యతిరేకవ్యభిచారఙ్గళాలే పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమన్ఱిక్కేయొழிన్ద జన్మోత్కర్షాదికళ్ అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళిరణ్డాలుమ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాయ్ ఆత్మజన్మరూపమాయిరుప్పతొరు భగవదనన్యార్హశేషత్వ జ్ఞానరూప భగవత్సంబన్ధత్తైప్పెఱ్ఱ అత్యన్త నికృష్టఙ్గళాకైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధముడైయవర్కళై, పేఱ్ఱుక్కు ఇఴవుక్కుమ్ పొతువాయ్ నికృష్టమాయిరుప్పతొరు జన్మాద్యుత్కర్షత్తైయుడైయవర్కళ్, తఙ్గళిల్ కుఱైయనినైక్కై విపరీతజ్ఞానరూపమాకైయాలుమ్,

నికృష్టరాయిరున్దవైత్తు ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ అపచారప్పడుమవర్కళ్-విషయత్తిల్ 'తేజీయసాంనదోషాయ' ౧ ఎన్గిఱ,అన్యాయమ్ ప్రవృత్తియాత్తాకైయాలుమ్,

ఎ. అ.—పేఱాకిఱ ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్, భాగవతాపచారఫలాదికళాకిఱ అనిష్టఙ్గళినుడైయ నివారణత్తుక్కుమ్, ప్రాకృతదేహసంబన్ధాపాధికఙ్గళాన జన్మోత్కర్షాదికళ్ ఉడలాకామైయాలే, 'జన్మాదికళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ ఒన్ఱుమ్ పఱైయిల్లై" కిఴ్చ్చొన్నత్తుక్కు ఒన్ఱుమ్ విరోధమిల్లై ఎన్ఱు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

ఇప్పడి "యుత్కృష్టజన్మాదికళిల్ పఱైయిల్లై" ఎన్గైక్కుచ్చొన్న హేతుక్కళెల్లామ్ నికృష్టజన్మాదికళుక్కు మికవుమ్ ఉణ్డాకైయాలే "అతిల్ పఱైయిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ కైముతికన్యాయసిద్ధమ్.

ఆక కేవలోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియినుడైయ మతముమ్,
కేవల నికృష్టజన్మోత్కర్షవాదియినుడైయ మతముమ్,
నిరస్తమాయ్త్తు.
మేల్ భాగవతనికృష్ట జన్మోత్కర్షవాది-మతముమ్,
భాగవతోత్కృష్టజన్మోత్కర్షవాదిమతముమ్
నిరసిక్కప్పడుకిఱతు.
"అవర్కళావతుయార్" ఎన్నిల్;

భగవత్సంబన్ధికళ్ "విలక్షణర్" ఎన్ఱుమ్, "అవిలక్షణర్" ఎన్ఱుమ్ ఇరణ్డుపడియాయిరుప్పర్కళ్.

అతిల్ విలక్షణరాకిఱార్,

"ముద్భక్తజనవాత్సల్యమ్", ౨ "అక్కుఱ్ఱమప్పిఱవి అవ్వియల్వే నమ్మై యాళ్ క్కొళ్ళుమే" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే భాగవతర్కళిడత్తిల్ జన్మవృత్తాదిదోషఙ్గళుణ్డేయాకిలుమ్, అతెల్లామ్ గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాయ్, తఙ్గళై ఎఴుతిక్కొళ్ళుమళవామ్పడియాన భాగవతభక్తిపర్యన్తమాక భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే అభివృద్ధమాన భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే పఴైక్కులఙ్గళాన ప్రాకృతదేహోపాధిక బ్రాహ్మణాదివర్ణాశ్రమఙ్గళెల్లామ్ సవాసనమాకక్కழிన్ద, "తేవర్ణానాం వఙ్చమాశ్చాశ్రమాణామ్" ౪ ఇత్యాదిప్పడియే విలక్షణఙ్గళాన వర్ణాశ్రమఙ్గళుణ్డాకప్పెఱ్ఱు "తొణ్డక్కులత్తిలుళ్ళీర్" ౫ ఎన్గిఱపడియే ఏకకులాన్తర్భూతరాయ్, లోకవిలక్షణరాయ్, తొழுకులమాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళ్.

ఇవర్కళిల్ అన్తర్భూతర్ ఇఙ్గునిర్ద్ధాన్తి.
అవిలక్షణరాకిఱార్,
భగవత్సంబన్ధ జ్ఞానముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ భాగవత

౧॥

౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౬.

తద్వ్యాపారఫలీభూతాస్స్వాస్థ్యా—హిరేస్థితాః। శేషభూతా భగవతస్తేనాన్యస్యకదాచన" ఇత్యేవంయద్భవేద్ జ్ఞానం తదేవస్యాత్ ప్రయోజకమ్।

ఏ. అ.—వాత్సల్యపర్యన్తమాక శ్చెల్లాస్తైయాల్ కుఱై అఴ్ఞియా తిరుక్కుఱై వర్ణాశ్రమాదిక్కళాల్ ప్రాకృతసజాతీయరాయ్,

అత్తఱియాక్కవన్ద అభిమానత్తాలే భాగవతవిషయఙ్గళిలే జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళై యిట్టు నికర్షచిన్తైపణ్ణిక్కొణ్డు తిరియుమవర్కళ్.

ఇవ్విలక్షణర్కళ్, "భాగవత నికృష్టజన్మోత్కర్షవాదికళ్" ఎన్ఱుమ్,

"భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదికళ్" ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డుపడియిరుప్పర్కళ్.

ఇవ్విరువరుమ్ ఇఙ్గుపూర్వపక్షికళ్.

అతిల్ భాగవతనికృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియానవన్,

"భాగవతర్కళాయిరుక్కుమ్ నికృష్టోత్కృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భాగవతత్వాంశే సామ్యముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ సాధనాన్తర యోగ్యతాపాదకమాయ్క్కొణ్డు సిద్ధోపాయచ్యుతి హేతువాయ్, నికృష్టవర్ణ భాగవతానువర్తన ప్రతిబన్ధకమాయ్, ఇరుక్కుమ్ బ్రాహ్మణ్యాదికళై అపేక్షిత్తు,

కర్మజ్ఞానభక్తిరూపసాధనాన్తరానర్హతయా ఆకిఞ్చన్యాపాదకమాయ్క్కొణ్డు సిద్ధోపాయానుకూలమాయ్, తన్నిల్ నికృష్టరిల్లామైయాలే సర్వవర్ణత్తిలుమ్ భాగవతర్కళై ఎల్లామ్ అనువర్త్తిక్కైక్కుమ్ ఉడలాయ్, ఇరుక్కైయాలే, భాగవతనిష్ఠానుకూలమాన శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మమే, అత్యుత్కృష్టమాకైయాలే,

అన్ద జన్మోత్కర్షత్తోడే కూడిన భాగవతత్వత్తైయుడైయవన్, అతిల్లాత పూర్వవర్ణభాగవతనైప్పఱ్ఱ విశిష్టన్" ఎన్ఱు శొల్లుమవన్.

భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియానవన్,

"భాగవతర్కళాన నికృష్టోత్కృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భాగవతత్వాంశే సామ్య ముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

స్వోపాధిభూతమాన అత్యన్తనికృష్టతమోగుణక దేహస్వభావత్తాలే అజ్ఞానాన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానఙ్గళై మిక్కవుమ్ విళైత్తు, భగవన్నిగ్రహ హేతుభూతమాన అకృత్యకరణాదికళిల్ మూట్టుమతాయ్,

ఆసేవ్యరాన అ భాగవతపూర్వవర్ణికళ్-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ నీచవృత్తిక్కుమ్ ఉడలాయ్,

ఏ. అ.—తత్త్వవివేకహేతువాన వేదాదికళిల్ అనధికారాపాదకముమాయ్క్కొణ్డు భాగవతనిష్ఠావిరోధియాన, శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మత్తైప్పఱ్ఱ,

స్వోపాధిభూతమానసత్త్వ ప్రచురదేహస్వభావత్తాలే కృత్యాకృత్య వివేకత్తై విళైత్తు, భగవదభిమతఙ్గళై చ్చెయ్కైక్కుమ్ తదనభిమతఙ్గళై చ్చెయ్యామైక్కుమ్ ఉడలాయ్,

శమదమాదికళుక్కు శీఘ్రనిష్పాదకమాయ్,

తత్త్వవివేకహేతుభూత వేదశాస్త్రాదికళిల్ అధికారాపాదకమాయ్క్కొణ్డు భాగవతనిష్ఠానుకూలమాన, బ్రాహ్మణ్యాదిజన్మమ్ అత్యుత్కృష్టమాకైయాలే,

అత్తోడేకూడిన భాగవతత్వత్తైయుడైయవన్, అతిల్లాతశ్వపచాది భాగవతనైప్పఱ్ఱ విశిష్టన్" ఎన్ఱు శొల్లుమవన్.

ఇవ్విరువరుమ్ ప్రాకృతదేహసంబన్ధాపాదికఙ్గళాన బ్రాహ్మణ్యాద్యుత్కృష్టజన్మత్తైయుమ్ శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మఙ్గళైయుమ్ ఓరోవఴియాలే భగవత్సంబన్ధ సహకారికళాక్కొణ్డు అవఱ్ఱుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లుమవర్కళాకైయాలే,

[జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇఴవుక్కుమ్ అప్రయోజకమ్] ఎన్ఱ అకిల్ఱ వాక్యత్తాల్ 'ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తాలుమ్ నికృష్టజన్మత్తాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తాలుమ్ భగవల్లాభత్తుక్కు ఉపాయాక ఉణ్డామ్ సహకారమొన్ఱుమిల్లై' ఎన్ఱు శొల్లి, కేవలోత్కృష్టజన్మోత్కర్షత్తైయుమ్, కేవలనికృష్టజన్మోత్కర్షత్తైయుమ్ నిరసిత్తపోతే, కేవలోత్కృష్ట నికృష్టజన్మఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షత్తై అవలంబిత్తుక్కొణ్డేఱ విక్కిఱ ఇవర్కళ్ తఙ్గళ్ మతముమ్ నిరస్తకల్పఙ్గళాయ్ విట్టుపడిమైక్కొణ్డు నమక్కెల్లార్క్కుమ్ పోతువాన దైహికజన్మోత్కర్షత్తై నావోల్లారుమొన్ఱాక్కచ్చేర్న్దు సాధిత్తుక్కొణ్డు పిన్పు నమ్మిల్ నమక్కుణ్డాన అవాన్తర భేదఙ్గళై విచారిత్తుక్కొళ్ళక్కడవోమ్" ఎన్ఱు, ప్రాకృతదేహసంబన్ధాపాదిక జన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లుమ్ వర్గద్వయముమ్ ఒన్ఱాకక్కూడి ఒరుమధ్యస్థముఖత్తాలే తఙ్గళిరువర్క్కుమ్ పోతువానశక్తికళాలే ప్రశ్నమ్పణ్ణ,

అన్ద ప్రశ్నానువాదపూర్వకమాక అప్పడియే అవ్వర్గద్వయాభిమతపక్షద్వయత్తుక్కుమ్ పోతువాన ఉక్తికళాలే పోతువానదూషణఙ్గళైచ్చొల్లి అవ్వర్గద్వయత్తుక్కుమ్ అభిమతమానపక్షద్వయత్తైయుమ్ నిరసిక్కిఱతు మేల్ గ్రన్థత్తాలే.

మూ.—౨౧౦. "భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కమో?" ఎన్నిల్;

వ్యా.—౨౧౦. ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్, భాగవతత్వ సామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళదు?,

అ.—౨౧౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్) ఇత్యాది.

(భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళదు) ఎన్ఱదు, "భాగవతత్వమ్ జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుక్కు నాశకమన్ఱు," ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—౨౧౦. "మూలత్తిల్ [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఇత్యాదిప్రశ్నవాక్యార్థత్తైయుమ్ లాఘవాత్ ప్రష్టృతాత్పర్య ప్రదర్శనముఖత్తాలేయే అఱివిప్పాయాన (?)," ఎన్ఱు, కొణ్డు అవ్వాక్యత్తుక్కు అవతారికై, (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్) ఇత్యాది.

(ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్) ఎన్ఱదు,

"లోకత్తిల్ ప్రాచుర్యేణ ఉత్కృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ వైశ్యత్వ-క్షత్రియత్వ-బ్రాహ్మణత్వ-మనుష్యగన్ధర్వత్వ-దేవగన్ధర్వత్వాది బ్రహ్మత్వపర్యన్తఙ్గళాన జన్మఙ్గళిల్ ఒరుజన్మత్తైయుడైయవనాకిఱ ఒరు ఉత్కృష్టజన్మావుక్కుమ్,

లోకత్తిల్ అప్పడియే నికృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ స్త్రీత్వ-శూద్రత్వ-మ్లేచ్ఛత్వ-శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మఙ్గళిల్ అన్యతమమాన జన్మత్తైయుడైయవనాకిఱ ఒరునికృష్టజన్మావుక్కుమ్,

ఆక ఇవ్విరువర్క్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్,

"ప్రశ్నవాక్యత్తిల్ భగవదనన్యార్హశేషత్వజ్ఞానమాకిఱ భగవత్ప్రతియోగిక సంబన్ధత్తుక్కు అనుయోగివాచకపదమ్ కూట్టిక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే,

అదుశేయ్యుమిడత్తిల్ ప్రష్టాక్కళుక్కు ప్రతికక్షిమాయ్ సిద్ధాన్తిక్కు అనభిమతమాయిరున్దాల్, భాగవతర్క్కళుక్కుళ్ళ ప్రకృతజన్మోత్కర్షాపకర్ష ప్రయుక్తపరస్పరతారతమ్యత్తై సాధిక్కక్కొళ్ళైక్కిఱ ప్రష్టాక్కళ్ ఇప్ప్రశ్నత్తిలే ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువరిల్ ఒరువనై భాగవతనాకక్కొళ్ళై శేరాదాకైయాలే, ఇరువరైయుమే భగవత్సంబన్ధానుయోగికళాకక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే,

ఎ. అ.—"ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళైయుడైయార్ ఇరువర్క్కుమ్' ఎన్ఱు, [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఎన్గిఱదుక్కు మున్నే అన్ద భగవత్సంబన్ధానుయోగివాచకపదమ్ కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు, కాట్టప్పట్టదు.

(భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్) ఎన్ఱదు,

"మూలత్తిల్, కీழ్చ్చొన్నపడి భగవత్సంబన్ధమిల్లాద కేవల జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱే, యాకిలుమ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమాన భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు సహకారియాయ్క్కొణ్డు మతభేదేన నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమాకైయాలే, అప్పడి అన్దజన్మఙ్గళై పేఱుక్కు ప్రయోజకమాక వృణ్డిక్కొణ్డు అ భగవత్సంబన్ధమానదు సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరన్ నిర్హేతుకకృపైయాలే ఉణ్డువణ్డిక్క ఉణ్డానాల్" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళదు) ఎన్ఱదు,

"భాగవతత్వమ్ భగవత్సంబన్ధకార్యత్వ మిత్యస్మిన్నేయోక్తియ జన్మసిద్ధాపకర్షవినాశముమ్, అసిద్ధోత్కర్షసిద్ధియుమ్, భగవత్సంబన్ధకార్యమల్లామైయాలే,

అన్ద భగవత్సంబన్ధముడైయ నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తాలే సిద్ధిత్తతాయుళ్ళదు ఇరువర్క్కుమ్ తత్కార్యమాన భాగవతత్వాంశత్తిలుళ్ళ సామ్యమాత్రమన్ఱో, ఉళ్ళదు" ఎన్ఱపడి.

(అన్ఱో,) ఎన్గిఱశబ్దత్తాలే "జన్మనాపిసామ్యమిల్లై" ఎన్నుమర్థమ్ సూచిక్కప్పడుకిఱదు.

ఇత్తాల్,

"'[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కమో ఎన్నిల్] ఎన్గిఱ వాక్యత్తిల్ అక్షేపార్థకమాన ఓకారత్తాలే, 'భగవత్సంబన్ధముణ్డానాలుమ్ ఇరణ్డుమ్ ఒవ్వాదు' ఎన్గిఱ ప్రష్టృతాత్పర్యమ్ సూచిక్కప్పడుకైయాలే,

అప్పడి నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ ఒత్తుపోవైక్కు భగవత్సంబన్ధమ్ హేతువాకాదు' ఎన్ఱు, అవర్ పణ్ణుమ్ ప్రత్యవస్థానమ్,

'భగవత్సంబన్ధమ్ సర్వాపకర్షనిబర్హణపూర్వకసర్వోత్కర్షాపాదకమ్' ఎన్నుమర్థత్తుక్కు అవర్ ఇశైయామైయాల్ వన్దదు" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టదు.

వ్యా. —అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మత్తైయవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టనన్రో?"

అ —(విశిష్టనన్రో,) ఎన్రు,ఘు. "అధికనన్రో," ఎన్రు,షకి.

ఇవ్విడత్తిలే "కేవలబ్రాహ్మణనుక్కుమ్ కేవలశూద్రనుక్కుముళ్ళ వెల్లై భాగవతబ్రాహ్మణనుక్కుమ్ భాగవతశూద్రనుక్కుమ్ కొళ్ళ వేణుమ్" ఎన్రు, సారస్థవాక్యమ్ ప్రశ్నాశయత్తిల్ వివక్షితమ్

ఎ. అ.—(అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మత్తైయవనైప్పఱ్ఱవిశిష్టనన్రో,) ఎన్ఱు శుమ్,

"భాగవతత్వాంశసామ్యమాత్ర హేతువాయ్, ఇరువర్కుమ్ పొదువాన్, ఇరుక్కుళ్ళ అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడే తనక్కు అసాధారణమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ దేహోపాధికజన్మత్తాలే సిద్ధమాన ఉత్కర్షత్తైయుడైయవన్,

అన్ద ఉత్కర్షమిన్రిక్కే యిరువర్కుమ్ పొదువాయిరుక్కుళ్ళ భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తైయుడైయవనాయిరుక్కిఱ మత్తైయవనై ప్పఱ్ఱ అధికనన్రో," ఎన్రు,షకి.

ఇవ్వాక్యత్తిల్ "అత్తోడే ఉత్కృష్టజన్మత్తైయుడైయవన్ నికృష్టజన్మముడైయవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టనన్రో," ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్యాతే [అత్తోడే' జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మత్తైయవనైప్పఱ్ఱ] ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్దదైయాలే,

"[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో?] ఎన్రు,పణ్ణుకిఱ ప్రశ్నమ్.

భాగవతనుక్కు నికృష్టజన్మోపాధిక ఉత్కర్షంకొల్లుమ్ రహస్యకు దృష్టిక్కుమ్,

ఉత్కృష్టజన్మోపాధిక ఉత్కర్షంకొల్లుమ్ రహస్యబాహ్య స్పర్శమపొదు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

భ్రాన్తర్కళుడైయ నిరూఢవ్యవహారత్తాలే ఉత్కృష్టజన్మశబ్దమ్, త్రైవర్ణికత్వాదికళిలుమ్, నికృష్టజన్మశబ్దమ్, శూద్రత్వాదికళిలుమే యాకప్రసిద్ధి ప్రచురగ్గళాయ్ వర్తిక్కుకిఱయాకిలుమ్,

జన్మోత్కర్షశబ్దమ్, "జన్మనః+ఉత్కర్షః=జన్మోత్కర్షః" ఎన్రాయ్

ఎ. అ.—ప్రాకృతజన్మసంబన్ధప్రయుక్తోత్కర్ష సామాన్యత్తైచ్చొల్లుకై యాలే, తద్ద్వివక్షితోత్కర్షత్తై చ్చొల్లిక్కొణ్డు ఇరువర్కుమ్ పొదువాయిరుక్కిఱతిరే?.

"అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ జన్మనికర్షముడైయవనైప్పఱ్ఱ" ఎన్రాక్కిలుమ్ అరుళిచ్చెయ్యాతే, [మత్తైయవనై] ఎన్రు, జన్మోత్కర్షముడైయవనుక్కు ఉణ్డాన ఆధిక్యత్తుక్కు అవధిభూతనానవనై సామాన్యమాక అన్యశబ్దత్తాలే అరుళిచ్చెయ్దదైయాలే,

"మత్తైయవనుడైయ జన్మోత్కర్షవత్ భాగవతాధిక్యావధిత్వత్తుక్కు ప్రయోజకతయా పూర్వపక్ష్యభిమతమ్,

జన్మోత్కర్షవానుడైయ ఆధిక్యత్తుక్కు ప్రయోజకమాన అన్ద జన్మోత్కర్షత్తినుడైయ అభావమాత్రమ్;

జన్మనికర్షముమ్ కూడవాధిక్యావధిత్వప్రయోజకతయా తదభిమతమన్రు," ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

(మత్తైయవన్) ఎన్ఱశబ్దమ్ జన్మోత్కర్షవత్ భిన్ననైయే శొల్లుకైయాలే,

"అన్ద జన్మోత్కర్షవత్ భేదమే అన్ద ఆధిక్యావధిత్వత్తుక్కు ప్రయోజకమ్" ఎన్రు, తోన్ఱుకిఱతిరే?.

"జన్మనికర్షముడైయ మత్తైయవనై" ఎన్రు, జన్మనికర్షత్తాలే మత్తైయవనై విశేషిక్కిల్ అతువుమ్ ప్రయోజకతయా అభిమతమాకత్తోన్ఱుమిరే?.

"కిన్తు (ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మాకళిరువర్కుమ్) ఎన్రు, ఇరువరుమే ప్రస్తుతరాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

పూర్వపక్షికు తృతీయకోటియిల్లామైయాలేయుమ్,

(మత్తైయవనై) ఎన్రు, సామాన్యమాకచ్చొన్నాలుమ్, అర్థికమాక జన్మనికర్షముమ్ కొళ్ళక్కడవతో!" ఎన్నిల్;

అర్థికమాకచ్చొన్నతానాలుమ్, అతు అధిక్యావధిత్వ ప్రయోజకమాన ఉత్కర్షాభావత్తుక్కు సాధకమాక అభిమతమిత్తనైయొழియ అతు ఆధిక్యావధిత్వత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకమాక పూర్వపక్ష్యభిమతమన్రు.

"జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమన్రిక్కే అయోనిజరాయ్ కొణ్డు భాగవతరాయిరుప్పారుమ్ కూడ జన్మోత్కర్షవానుడైయ ఆధిక్యత్తుక్కు అవధిభూతర్" ఎన్రిరే పూర్వపక్షికళుక్కు పళ్ళమడైయాసుక్కు అభిమతమ్?.

మతభేదేనలాభస్యయస్మాత్ స్యాత్సాంప్రయోజకా। తస్మాదిహేశసంబన్ధస్సిద్ధోహాయస్యకస్యహి॥ సిద్ధేతుకస్యచాధిక్యవశత్కృత్యభా.

వ్యా.—ఎన్రు, నిన్నైత్తుప్పణ్ణుకిఱప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో ఎన్నిల్) ఎన్రు.

ఎ. అ.—ఆక్కైయిఱే, "పెరియపెరుమాళ్ అయోనిజరాన ముదలాళ్వార్కళైయుమ్, పూర్వవర్ణజాతరాన మత్తై ఆళ్వార్కళైయుమ్విట్టు, జన్మనికర్షముడైయవరాన తిరుప్పాణాళ్వార్-విషయత్తిల్ భాగవతవైభవత్తై వెళియిట్టతు" ఎన్రు, అవర్కళ్ శొల్లువతు? ఇత్తాల్. [ఇరణ్డుమొక్కుమో!] ఎన్ఱ, ఆ మూలవాక్యత్తిల్ అధిక్షేపసూచకమాన ఓకారత్తాలే "ఒవ్వాతు" ఎన్నుమర్థమ్ కాట్టప్పడుకైయాలే,

"అన్ద సామాన్యభావమ్, ప్రస్తావుక్కు ప్రతిశత్త్రాభిప్రేతమాన భాగవతర్కళుడైయ జన్మోత్కర్షాపకర్షప్రయుక్తమాన అవర్కళ్ తమ్మిలిల్ ఉణ్డాన పరస్పరతారతమ్యరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు (ఎన్రు,నిన్నైత్తు) ఎన్రతు, "అభినివేశవశీకృతచేతసాం బహువిదామపిసంభవతి భ్రమః" ౧ ఎన్రు, ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే 'తన్దాముడైయ దైహికజన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లవేణుమ్' ఎన్ఱ, ఆగ్రనివేశత్తాలే 'భాగవతజన్మనిరూపణమాకాతు' ఎన్రు, శాస్త్రఙ్గళ్ల్లామ్ నిషేధిత్తిరుక్క, 'ఒరుభాగవతన్ జన్మత్తాలే ఉత్కృష్టన్' ఎన్రుమ్, 'మత్తైయవన్ అపకృష్టన్' ఎన్రుమ్, కీళ్ చొన్నపడియే భ్రమిత్తు" ఎన్రపడి.

(పణ్ణుకిఱప్రశ్నత్తై) ఎన్రతు,

"భాగవత దైహికజన్మోత్కర్షాపకర్షాదికళ్ ఇరువరుమ్ శేర్న్ద తఙ్గళ్ ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాయ్ ఒరుమధ్యస్థన్ ముఖత్తాలే తఙ్గళ్ ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన ఉక్తికళాలేపణ్ణుకిఱ ప్రశ్నత్తై" ఎన్రపడి

(ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళై చొల్లుకిఱతు) ఎన్రతు,

"లోకత్తిలే ప్రాచుర్యేణ ఉత్కృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ త్రైవర్ణికత్వాద బ్రహ్మత్వపర్యన్తఙ్గళాన ఉత్కృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఒన్రుమ్, అప్పడియే నికృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ స్త్రీత్వాదిశ్వపచత్వపర్యన్తఙ్గళాన నికృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఒన్రుమ్, ఆక ఇవ్విరణ్డుజన్మఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్రపడి.

వ్యా.—(ఇరణ్డుమ్) ఎన్రు,, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళై చొల్లుకిఱతు.

ఎ. అ.—[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో?] ఎన్ఱ, ఆ వాక్యత్తాల్ పణ్ణినప్రశ్నాకారమ్,

భాగవతనికృష్టజన్మోత్కర్షవాదియాన రహస్యకుదృష్టికళుక్కుమ్, భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియానమిశ్ర సంప్రదాయనిష్ఠర్క్కుమ్, పొతువాకిఱపడి ఎఙ్ఙనే" ఎన్నిల్;

"[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో?] ఎన్ఱ, ఆ వాక్యత్తాలే త్రైవర్ణికాద్యుత్కృష్ట జన్మముడైయారిల్ ఒరువనుమ్, స్త్రీత్వాది నికృష్టజన్మముడైయారిల్ ఒరువనుమ్,

ఆక ఇవ్విరువర్క్కుమ్ కేవలాపకృష్ట-ఉత్కృష్టజన్మఙ్గళై కాట్టిల్ ఉత్కర్షహేతువాన భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాల్ అవ్విరువర్క్కుమ్ అన్ద భగవత్సంబన్ధకార్యమాన భాగవతత్వాంశసామ్యమాత్రముణ్డామిత్తనైపోక్కి,

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళై పోక్కుకైక్కుమ్ తణ్ణియణ్ణుకైక్కుమ్ వ్యత్యస్తమాక్కప్పణ్ణుకైక్కుమ్, ఉడలాకైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధముణ్డానపిన్బుమ్ పూర్వజన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ కులైక్కప్పడామైయాలే, అన్ద జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ తన్నిల్, ఒత్తుపోక్కామైయాలే అ భాగవతరిల్ కాట్టిల్ ఉత్కర్షహేతువాయ్,

ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ అన్ద నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యపాదకమానత్తోరు జన్మత్తాల్వన్ద ఇతరాసాధారణమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ ఉడైయనాయిరుక్కుమవన్,

అన్ద ఉత్కర్షమిల్లాత్తే ఇరువర్క్కుమ్పొతువాన భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తై యుడైయనాన మత్తైయవనైప్పత్తై అధికనన్రో," ఎన్ఱ,ఱే ప్రశ్నమ్ పణ్ణినతు?.

ఇవ్వర్థత్తైయేయిఱే (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్రో, ఉళ్ళతు;)

అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మత్తైయవనైప్పత్తై

ఏకయోరుభయోర్జన్మహేతూర్వా భేపి భూరిశః। ఉత్కృష్టత్వేనరూపేణ సామ్యమస్త్యత నాస్తి వా॥ అపరంచద్వయోరేకో జన్మోత్కృష్ట యుతోయివాన్ ।

ఎ. అ —విశిష్టనన్తో, ఎన్టు,) ఎన్కిఱ వ్యాఖ్యానవాక్యత్తిల్ ప్రస్తావిక్కప్పట్టైయ తాత్పర్యప్రదర్శనముఖత్తాలే దర్శిప్పిత్తరుళినక్ఱు?

ఇప్పడిక్కుత్తిల్, రహస్యకుదృష్టికళుక్కు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమాక అభిమతమ్ నికృష్టజన్మమ్:

ఇన్దనికృష్టజన్మమ్, భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమానైయావతు:—

భగవదనన్యార్హ శేషత్వాధ్యవసాయరూపమాన భగవత్సంబన్ధమ్, “నాకించిత్ కుర్వతశ్శేషత్వమ్” ౧ ఎన్గిఱపడియే, ఇతుక్కాక ఆసన్నల్పమాకాతేసత్తైప్పెఱుకైక్కాక అత్తాల్ భగవదిచ్ఛానుగుణమాక భగవానుక్కుప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాకిఱ భగవదనువర్తనత్తై ఉణ్డుపణ్ణి క్కొణ్డుమళవిలే అన్ద భగవదనువర్తనమ్ భాగవతానువర్తన పర్యన్తమల్లాతు ఇరామైయాలే, అన్ద భాగవతర్కళిల్ అన్తర్భూతరాన నికృష్టవర్ణ భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ హేతువామళవిలే, అన్దనికృష్టజన్మమ్ సోపాధికనైచ్య ముఖత్తాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ సహకారముమ్,

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ శేషత్వవిరుద్ధాహంకారగర్భక్కళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ నిన్ఱుమ్ నివర్తిప్పిక్కుమళవిలే, అన్ద ఉపాయాన్తరఙ్గళాకిఱ కర్మజ్ఞానభక్తికళుక్కు నికృష్టజన్మమ్ అనధికారాపాదకమాయుక్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ సహకారముమాకిఱ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కై.

ఉత్కృష్టజన్మావాన భాగవతనాకిఱ మన్త్రైయవనుక్కు ఇల్లాతతామ్,

నికృష్టజన్మావాన భాగవతనుక్కు అసాధారణమామ్,

అన్దనికృష్టజన్మసిద్ధముమాన, వన్దపళ్ళమడైయారుక్కు అభిమతమాన జన్మోత్కర్షముమ్, అన్దజన్మోపాధికఙ్గళాన సర్వవర్ణావధికనైచ్యముమ్ కర్మజ్ఞానభక్తిరూప ఉపాయాన్తర అనధికారముమాకిఱ గుణవిశేషఙ్గళాలే, అన్ద నికృష్టజన్మమునైయ భాగవతన్, అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ అసంకోచేన ఫలోపధాయకమాకైక్కు ఉత్తమపాత్రమాయ్క్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కైయే.

ఆకైయాలే, నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాలే సోపాధిక సర్వవర్ణావధికనైచ్య

ఎ. అ.—ఉపాయాన్తరానధికారరూపగుణ విశేషద్వారా సహకారియాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మత్తోడే యత్కించిద్వర్ణావధిక ఉత్కర్షత్తుక్కుమ్ ఉపాయాన్తరాధికారత్తుక్కుమ్ ఉడలాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలమాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మమ్ ఒక్కప్పోక్కామైయాలే, భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ నికృష్టజన్మసిద్ధమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ ఉడైయనాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మభాగవతన్ అన్ద నికృష్టజన్మత్తుక్కు విరోధియాన ఉత్కృష్టజన్మత్తై యుడైయనాయిరుక్కైయాలే, నికృష్టజన్మసిద్ధ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ జన్మోత్కర్షమిల్లాతే భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తై యుడైయవనాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మ భాగవతనాకిఱ మన్త్రైయవనైప్పార్త్తు అధికనన్తో ఎన్టు, వళ్ళమడైయార్ తిరువుళ్ళమ్ అభిప్రాయానుగుణమాక ప్రశ్నవాక్యార్థపర్యవసానమ్.

మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమాక అభిమతమాన జన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్;

అతు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమానైయావతు:—

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ స్వకార్యమాన భగవదభిమత భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై జనిప్పిక్కుమళవిలే భగవదభిమతానభిమతఙ్గళై శాస్త్రమ్కొణ్డు అఱియవేణ్డుకైయాలే,

శాస్త్రజ్ఞానముమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళుమ్, భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు సహకారితయా ఆవశ్యకఙ్గళాకైయాలే,

అన్ద శాస్త్రాధికారత్తైయుమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళైయుమ్, ఉణ్డుపణ్ణిక్కొణ్డు ఉత్కృష్టజన్మమ్ పణ్ణుమ్ సహకారమాకిఱ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కై.

అన్ద ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద ఉత్కర్షముమ్, అన్ద జన్మముడైయవన్, అన్ద జన్మసిద్ధమాన శాస్త్రాధికార శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళాలే, భగవత్సంబన్ధజ్ఞానమ్ శాస్త్రదృష్టికళాల్ కలక్కవొణ్ణాతపడి సుప్రతిష్ఠితమాయ్క్కొణ్డు భగవదభిమత్యవిరోధేన భగవదనుభవ కైఙ్కర్యరూప ఫలోపధాయకమాకైక్కు ఉత్తమపాత్రమాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కైయే:

ఆకైయాల్, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాలే అత్యుద్రిక్తసత్త్వగుణక దేహసంబన్ధోపాధికమాయ్ శాస్త్రాధికార శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళాలే భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మత్తోడే అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహ

జన్మోత్కర్షాభావవతోప్యస్యస్తాదధికోనవా॥'' ఇత్యేవంభూర్వపక్షిచేర్ వ్యత్పత్తిదమి హైతు వ్యతేః-ద్వావప్యేతౌనహీనమాథవతః. కింతుసర్వదా॥

మూ.—౨౧౧. ఒవ్వాత్తు.

వ్యా.—౨౧౧. ప్రస్తావానవర్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్తత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ్, అపకృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, అస్తుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒవ్వాత్తు) ఎన్ఱు.

అ.—౨౧౧ "మూలత్తిల్ [ఒక్కుమో] ఎన్ఱత్తు [ఒవ్వాత్తు] ఎన్ఱాయ్, ప్రశ్నోత్తరజ్గళ్ ఏకరూపజ్గళాయ్, వాక్యనైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్గిక్కుమాకైయాలే, 'ప్రశ్నోత్తరజ్గళిలే శబ్దమాత్రమ్ ఏకరూపమాయ్, తదర్థమానవైషమ్యమ్ వ్యక్తమాయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱు వివక్షిత్తాల్, వాక్యసార్థక్యముణ్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రస్తావానవర్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—సంబన్ధోపాధికమాయ్ తన్మూలశాస్త్రానధికార కామక్రోధలోభ మోహమదమాత్సర్య అభక్ష్యభక్షణ అపేయపాన అసేవ్యసేవా అభాష్య భాషణాద్యకృత్యకరణకృత్యాకరణ అజ్ఞానసంశయవిపర్యయవిస్మృతికళాకియ దోషజ్గళాలే భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలమాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మమ్ ఒన్ఱుపోక్కాకైయాలే,

భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకియ జన్మోత్కర్షత్తైయుడైయ ఉత్కృష్టజన్మభాగవతన్ అన్ద ఉత్కృష్టజన్మవిరోధియాన నికృష్టజన్మత్తైయుడైయనాయిరుక్కైయాలే,

ఉత్కృష్టజన్మసిద్ధ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకియ జన్మోత్కర్షమిల్లైయే భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తై యుడైయనాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మ భాగవతనాకియ మత్తైయవన్ఱైప్పోల్ అధికనన్ఱో," ఎన్ఱు, మిశ్రసంప్రదాయినిష్ఠాభిప్రాయానుగుణ్యేన ప్రశ్నవాక్యార్థపర్యవసానమ్.

"అక ఇప్పడి ప్రశ్నమ్ పణ్ణుకైయార్-మిశ్రసంప్రదాయినిష్ఠర్కళ్-ఇరువర్క్కుమ్ తన్నిత్తనియేతత్తదపేక్షిత విశేషత్తిలే పర్యవసిక్కుమ్పడి పోఱువాయిరుక్కైయాలే. 'ఇతు అవ్విరువర్క్కుమ్ పొతు' ఎన్నవేణ్డుకైయిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ.—౨౧౧. "[ఒవ్వాత్తు] ఎన్ఱి, అ సిద్ధాన్తివాక్యమ్ పూర్వపక్ష్యుక్తార్థ ఇష్టాపత్తిపరమ్" ఎన్ఱి, అ భ్రమత్తైనివర్తిప్పిక్కైక్కాక తద్వాక్యతాత్పర్య ప్రదర్శనపూర్వకమాక అతుక్కు అవతారికై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రస్తావానవర్) ఇత్యాదియాల్.

(ప్రస్తావానవర్ ఉత్కృష్టమాక్కనినైత్తత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ్, అపకృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరువుళ్ళమ్పత్తి) ఎన్ఱతు,

"వక్ష్యమాణరీత్యా ప్రాకృత దేహోపాధికజన్మమడియాక వరుమవైయెల్లామ్ అనర్థహేతుక్కళాయ్ కొణ్డువస్తుతో భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలజ్గళాయిరుక్క, అవన్ఱిల్ శిలవన్ఱై భగవత్సంబన్ధానుకూలజ్గళాక్కవుమ్,

అవన్ఱుక్కడియానజన్మముమ్ అన్ద దోషజ్గళుక్కెల్లామ్ హేతువాకైయాలే నికృష్టమాయిరుక్క, అత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్,

దోషరూపమాన అన్ద దేహసంబన్ధోపాధిక ఉత్కర్షమిన్ఱిక్కే ఇరుక్కిఱ భాగవతజన్మమ్ నిర్దోషమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్క, అత్తై 'నికృష్టమ్' ఎన్ఱుమ్

భ్రమిత్తుక్కొణ్డు ప్రశ్నమ్పణ్ణిన ప్రస్తావానవర్ ఉత్కృష్టమాక్కనినైత్త దేహోపాధిక ఉత్కర్షత్తైయుడైయ భాగవతజన్మత్తై అన్దదేహోపాధిక ఉత్కర్షమాకియ దోషత్తైయుడైయతాయిరుక్కైయాలే నికృష్టమాక్కవుమ్,

అన్ద ఉత్కర్షమిల్లామైయాలే అవర్ నికృష్టమాక్కనినైత్త అన్ద దేహోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాత భాగవతజన్మత్తై అన్దదోషరూప ఉత్కర్షమిల్లామైయాలే నిర్దోషమాకైయాలే ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, యథావస్థితమాక త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి", ఎన్ఱపడి.

"పూర్వపక్షి ఉత్కర్షహేతువాక ఎణ్ణి ఇరుప్పతెల్లామ్ సిద్ధాన్తిక్కు నికర్షహేతువాకిల్, పూర్వపక్షికళిల్ ఒరువన్ నికృష్టమాక ఎణ్ణి ఇరుప్పతైయుమ్, మత్తొరువన్ ఉత్కర్షహేతుమత్తయా ఉత్కృష్టమాక ఎణ్ణి ఇరుక్కైయాలే అవ్విరువర్కుమ్ పొతువాకప్రశ్నమ్ పణ్ణుమవస్థమ్ వికల్పేన ఇరణ్డుజన్మత్తైయుమ్ ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్ నికృష్టమాక్కవుమ్ ఎణ్ణి ఇరుక్కైయాలే, సిద్ధాన్తత్తిల్ ఇరణ్డుమ్ నికృష్టమాకవేణ్డియిరుక్క,

ప్రస్తావానవర్ నికృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఇవర్ ఉత్కృష్టమాక్క త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తినపడి ఎన్? " ఎన్నిల్;

ప్రస్తావానవర్ "దేహోపాధిక ఉత్కర్షముడైయ జన్మమెతువో, అతైల్లామ్ ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్,

24-2-1901

ఎ. అ.—“అన్ద దేహోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాతవైకళ్, అవైల్లామ్ నికృష్టర్గళ్” ఎన్ఱుమ్,

“ఇన్నతు ఇన్నియతు” ఎన్ఱు, విశేషియాతపడి, సామాన్యమాగ దేహోపాధిక ఉత్కర్షావచ్ఛేదేన ఉత్కృష్టత్వత్తైయుమ్, తదభావావచ్ఛేదేన అపకృష్టత్వత్తైయుమాగనినైత్తు ప్రశ్నమ్పణ్ణుకైయాలే,

అవన్ దేహోపాధిక ఉత్కర్షమాగ ఎణ్ణి ఇరుప్పతెల్లామ్ ఇల్లాతతు, సిద్ధాన్తత్తిల్ విలక్షణరిడత్తిలేయాకైయాలే,

ప్రస్తావాన్నవన్ దేహోపాధిక ఉత్కర్షాభావవత్త్వరూపేణ అన్ద విలక్షణర్కళై జన్మోపాధిక ఉత్కర్షత్తిల్ భాగవతాధిక్యావధిత్వరూప నికర్షవాన్కళాగనినైత్తిరుక్కైయాలే,

అవర్కళే సిద్ధాన్తత్తిల్ సర్వోత్కృష్టర్కళాకైయాలే, ప్రస్తావాన్నవన్ నికృష్టమాగనినైత్తై సిద్ధాన్తత్తిల్ ఉత్కృష్టమాకత్తిరుప్పుకళ్ పణ్ణుక్కైయిల్లైయిఱే?

అథవా:—

(ప్రస్తావాన్నవన్ ఉత్కృష్టమాగనినైత్తై అపకృష్టమాకవుమ్, అపకృష్టమాగనినైత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, తిరుప్పుకళ్ పణ్ణి) ఎన్ఱతు,

“ప్రస్తావాన్నవన్ ఉత్కృష్టమాగ భ్రమిత్త అపకృష్టజన్మత్తై అపకృష్టమాకవుమ్, అపకృష్టమాగభ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్ యథావస్థితమాకత్తిరుప్పుకళ్ పణ్ణి” ఎన్ఱపడి.

మేల్ మూలత్తిల్ ఇవ్వర్థత్తై ఉపపాదిక్కుమ్పోతు, [అపకృష్టరూప ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు, మూలకారర్ తామ్ ఉత్కృష్టమాకత్తిరుప్పుకళ్ పణ్ణిన ప్రస్తావాలే అపకృష్టమాగ భ్రమిక్కప్పట్టజన్మత్తై ఉత్కృష్టత్వేన విశేషిత్తు ఎడుత్తు అతినుడైయ ఉత్కృష్టత్తైయై ఉపపాదిక్కైయాలే,

ఇప్పుమ్ ఉత్కృష్టత్వాపకృష్టత్వ విశేషణఙ్గళ్ సిద్ధమిఱే!

ఆగ ఇప్పడివిశేషణమ్ సిద్ధమాకైయాలే ప్రస్తావాన్నవన్ వికల్పేన పణ్ణుమతైయై అశ్రయిక్కుమ్పోతు, ఉత్కృష్టవర్ణజాత భాగవతజన్మఙ్గళై ఎల్లామ్ నికృష్టమాకవుమ్,

నికృష్టవర్ణజాత భాగవతజన్మఙ్గళై ఎల్లామ్ ఉత్కృష్టఙ్గళాకవుమ్, నినైక్కైయాలే,

అప్పడినికృష్టఙ్గళాకనినైక్కప్పట్ట ఉత్కృష్టవర్ణజాత భాగవత

ఎ. అ.—జన్మఙ్గళుక్కు విలక్షణరుడైయజన్మఙ్గళ్ సిద్ధాన్తరీత్యా ఉత్కృష్టఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టఙ్గళాకనినైక్కప్పట్ట నికృష్టవర్ణజాతభాగవతర్కళుడైయ జన్మఙ్గళుక్కు అవిలక్షణజన్మఙ్గళెల్లామ్ అప్పడియే అతినికృష్టఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఇప్పడిరయే మిశ్రసంప్రదాయిపక్షత్తై ఆశ్రయిత్తపోతుమ్ ఉత్కృష్టమాగ నినైక్కప్పట్టతుక్కళుక్కు అవిలక్షణజన్మఙ్గళెల్లామ్ ఉత్కృష్టఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

స్వాపోత్కర్షపర్యవసాయియాన భాగవతజన్మదేహోపాధిక ఉత్కర్షవాదత్తిలే అభినివేశత్తాలే భ్రాన్తనాన ప్రస్తావాన్నవన్ నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డైయుమ్ శేర్త్తు ఉత్కృష్టఙ్గళాకవుమ్,

అప్పడియే ఇరణ్డైయుమ్ శేర్త్తు అపకృష్టఙ్గళాకవుమ్, నినైత్తిరుక్కైయాలే

“అవన్ ఉత్కృష్టమాగనినైత్తై ఎల్లామ్ అపకృష్టమాకవుమ్, నికృష్టమాగనినైత్తై ఎల్లామ్ ఉత్కృష్టమాకవుమ్,

అతిల్ అత్తలైనిన్ఱువారాన సిద్ధాన్తితిరుప్పుకళ్ పణ్ణినపడి ఉపపన్నమాప్పడి ఎఙ్ఙనే!” ఎన్ఙ్గిల్, అతఱ్కునిరసై.

ప్రస్తావాన్నవన్ ఉత్కృష్టమాగనినైత్త జన్మఙ్గళుక్కువస్తుతో దోషరూపఙ్గళాయ్, అవన్ ఉత్కర్షహేతువాగ ఎణ్ణియిరుక్కుమవైకళ్ ఒన్ఱు, మన్ఱు, కేయిరుక్కైయాలే అత్యుత్కృష్టఙ్గళాయిరుప్పవిలక్షణజన్మఙ్గళైయొత్త దోషరూపదేహోపాధిక ఉత్కర్షవత్తయా వస్తుతో నికృష్టఙ్గళాయిరుప్పజన్మఙ్గళై నికృష్టఙ్గళాకవుమ్,

అవన్ నికృష్టఙ్గళాకనినైత్తజన్మఙ్గళుక్కు నికర్షహేతువాగ అవన్ ఎణ్ణియిరుక్కుమవస్తుతో దోషరూపదేహోపాధిక ఉత్కర్షాభావమ్ దోషాభావరూపమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టహేతువాయిరుక్కైయాలే అన్ద దోషాభావమిల్లాతవర్గళ్ అవిలక్షణజన్మఙ్గళైయొత్తియ తద్వత్తయా వస్తుతః ఉత్కర్షఙ్గళాన విలక్షణజన్మఙ్గళై ఉత్కృష్టఙ్గళాకవుమ్,

సిద్ధాన్తత్తిల్ తిరుప్పుకళ్ పణ్ణుక్కైయిల్లైయిఱే?.

“విలక్షణావిలక్షణభేదమ్ ఉత్కృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్ నికృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్, ఇవ్విరువరిలుముణ్డు” ఎన్నుమిడమ్,

“కేచిద్వ్యాభిజాయన్తే యోగిన స్వత్వయోనిషు।
ప్రత్యహితాత్మకాభాగానాంవైపాంచిన్త్యం కులాదికమ్॥” ౧ ఎన్ఱు, ఇత్యాదిప్రమాణసిద్ధమిఱే?.

మూ.—౨౧౨. ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్,

వ్యా.—౨౧౨. అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "అభిజాత్యాదిక్కళాలే అహంకరిత్తునశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాక్కైయాలే అపకృష్టమాక ఇరుక్కుమవిత్తై ఉత్కృష్టమాకనినైత్తు భ్రమిప్పన్ణినిఱ్ఱు, అతస్మింస్తద్బుద్ధియాలే" ఎన్ఱువిడమ్ తోన్ఱ, (ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్కిఱార్.

అ.—౨౧౨ "'ప్రశ్నవాక్యత్తిలే సిద్ధాన్తాభిమత ఉత్కర్షాపకర్ష విపరీతోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ అభిప్రేతఙ్గళ్' ఎన్ఱుమిడమ్ భ్రాన్త్యను వాదత్తాలే వ్యఞ్జితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అభిజాత్యాదిక్కళాలే) ఇత్యాది.

(అభిజాత్యమ్)—నల్లకుడి.

(ఆది) పదత్తాలే విద్యావృత్తఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు.

(అతస్మిన్) ఎన్ఱతు, "తద్భిన్నే" ఎన్ఱపడి,

ఎ అ.—౨౧౨. (అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "కీళ్ [ఒవ్వాతు] ఎన్కిఱవాక్యత్తాల్ శొన్న ప్రస్తావానన్తర ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మత్తినుడైయ నికృష్టత్వత్తైయుమ్, అవర్ నికృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మత్తినుడైయ ఉత్కృష్టత్వత్తైయుమ్, క్రమేణ తత్తద్దోషగుణ ప్రవర్శనపరమాక పణ్ణుకత్తాలే ఉపపాదిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(అభిజాత్య) మావతు, కులీనత్వమ్.

అతావతు, ఉత్తమకులోద్భవత్వమ్.

అతావతు, భగవత్-సంబన్ధానుకూలతయా ఉత్తమమానకుల త్తిలే ఉత్పన్నరాయిరుక్కై.

"అభిజాతాస్తు కులీనస్స్యాయ్యవత్సలాః"[1] ఎన్ఱు, నానార్థరత్న కోశమ్?.

ఇతిల్ పశ్చిమదైయాన్నుక్కు భగవత్-సంబన్ధానుకూలతయా ఉత్కృష్టత్వేన అభిమతకులమ్ ఇన్నకులమ్.

ఎ. అ.—మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కు ఉత్తమత్వేన అభిమతమ్ త్రైవర్ణికత్వాదికులమ్.

ఇతు ఇరణ్డుమ్ ప్రాకృతదేహోపాధికమాకైయాలే, స్వోపాధి భూతత్రిగుణవద్దేహస్వభావత్తాలే అహంకారత్తైవిళైక్కక్కడవతు కళాకైయాలే అహంకారహేతుక్కళిఱే?

కర్మాధీనప్రాకృత దేహసంబన్ధముడైయార్క్కెల్లామ్ ఇవ్వహంకారహేతువాన అభిజాత్యముణ్డిఱే?.

"నైవగ్రామకులాదిభిః"[2] "నైషాంచిన్త్యం కులాదికమ్"[3] ఇత్యాది ప్పడియే భగవదిచ్ఛాధీన దేహస్థితియుడైయార్క్కిఱే ఇవ్వహంకారమూలభూతమాన కులాదికళిల్లాతతు?.

"విలక్షణర్క్కుమ్కూడ కులాదిక్కళ్ పూర్వమేనివృత్తఙ్గళేయాకిలుమ్, మోక్షదశావర్యన్తమ్ అభ్యుపగతప్రారబ్ధమడియాక 'పాఞ్జైమ్బల నుమ్'[4] ఇత్యాదిప్పడియే పఞ్చవింశతితత్త్వాత్మకమాన ప్రాకృతదేహమ్ అనువర్తియానిఱ్కుమ్పొతత్తే అతు స్వస్వభావత్తాలే అవర్కళుక్కుమ్ అహంకారత్తైవిళైయాతో" ఎన్నిల్;

అవర్కళుక్కు మోక్షపర్యన్తమ్ ప్రాకృతశరీరమ్ అనువృత్తమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అతు అసంకోచేన భాగవతానువర్తనపర్యన్తమాక అభివృద్ధమాననిర్హేతుక భగవత్-కటాక్షజనిత భగవద్భక్తివిశేషత్తినుడైయ మాహాత్మ్యత్తాలే, రజస్తమస్సుక్కళ్ పల్వాఙ్గిన పామ్బుపోల్ మేల్ ఒరుకాలుమ్ తలైయెడాతపడి నిర్వీర్యమాయ్ అతుక ళాలే కాదాచిత్కమాకవుమ్కూడ అభిభవాఖ్యమన్ఱిక్కే అభివృద్ధమాన నిష్కృష్టసత్త్వత్తైయుడైయతాయ్ విడుకైయాలేయిఱే అవర్కళుక్కు రజస్తమోభిభవాస్థతయా అభివృద్ధసత్త్వగుణకదేహోపాధిక ఉత్కృష్టకులఙ్గళుమ్, అభివృద్ధతమోగుణక దేహోపాధికనికృష్టకులఙ్గళుమ్, నష్టఙ్గళాయ్విడుకిఱతు?

అప్పడి అవర్కళుక్కు తమోభిభవమిల్లాతపోతే తన్మూలకమాన అవిద్యైక్కళుమ్, తన్మూలకమాన అహంకారముమ్, ఉణ్డాకవొణ్ణాదైయుమ్కూడ ఇల్లైయిఱే?.

అవిలక్షణర్కళుక్కు ఉణ్డాన ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ జ్ఞానరూపఙ్గళల్లామైయాలే అవర్కళుక్కు అజ్ఞానమూలకమాన అహంకారమ్ ఉణ్డాకత్తట్టిల్లై.

౧॥ ౨॥ 3॥ ౪॥ తి-వా. ౧౦-౭-౧౦.

ఎ. అ.—విలక్షణర్కళుక్కు జన్మమ్, "అన్త, నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్" ౧ ఎన్గిఱపడియే, జ్ఞానరూపమాకైయాలేయుమ్, "దేహాసక్తాత్మబుద్ధిః" ౨ ఇత్యాదిప్పడియే, సకలాజ్ఞాననివర్తక అనవరత అష్టాక్షర కాలక్షేపాదికళాలే పిన్బు ఒరు కాల్ విస్మృతి యన్ద్రి, క్కే అనువృత్తమాయ్ చెల్లుకైయాలేయుమ్,

అవర్కళుక్కు అహంకారయోగ్యతైయిల్లైయిఱే?.

అవిలక్షణర్కళ్ ఇరువరుమ్ అసంకోచేన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఇశైయాతవర్కళాకైయాలే, అవర్కళుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ అత్యన్తమ్ ఆనుకూల్యమిల్లామైయాలే అవర్కళ్-విషయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ప్రథమప్రవృత్తియిలే ఉదాసీననాయిరుక్కైయాలే, అవర్కళుడైయ ప్రవృత్తికర్మాధీనమాకైయాలే, అవర్కళుడైయజన్మమ్ అహంకారత్తాలే వినాశత్తుక్కు ఉడలాకక్కడవదిల్లై

విలక్షణర్కళెల్లారుమ్ అసంకోచేన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఇశైన్దు భగవద్విషయత్తుక్కు అత్యన్తమ్ అనుకూలరాయ్,

"త్వదేకరక్ష్యస్యమమత్వమేవకరుణాకర!।
నప్రవర్తయపాపాని ప్రవృత్తాని నివర్తయ॥" ౩

ఇత్యాదిప్పడియే "నల్వళియిలొరుత్తవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఈశ్వరనై ప్రార్థిక్కుమవర్కళాయిరుక్కైయాలే,

"యస్తుపూర్వం స్వయమేవ అతిమాత్రమ్ ఆనుకూల్యేప్రవృత్తః, తంప్రతిస్స్వయమేవ భగవాన్ కల్యాణబుద్ధియోగందదాతి కల్యాణే ప్రవర్తయతి" ౪ ఎన్ఱు, వేదార్థసంగ్రహత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే,

అవర్కళ్ విషయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ప్రథమప్రవృత్తియుడక్కినన్ పేణాకనోక్కికొణ్డిరుక్కైయాలే,

అవర్కళుడైయజన్మమ్ అహంకారహేతువాకక్కడ యోగ్యతై యిల్లైయిఱే?.

ఆకదేహోపాధిక నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ అహంకారద్వారానశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాయిరుక్కైయాలే,

(ఆభిజాత్య) శబ్దమ్ సామాన్యేన అవ్విరణ్డైయుమ్ శొల్లుకిఱతు

(ఆది) శబ్దమ్ జ్ఞానవృత్తాద్యుత్కర్షఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఎ. అ.—వశ్యమడైయాతుక్కు జ్ఞానోత్కర్షమ్ అజ్ఞాన-అన్యథాజ్ఞాన-విపరీతజ్ఞానఙ్గళాలుణ్డాన కర్మాదిసాధనాన్తరాయోగ్యతై,

మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కు కర్మమడియాన సత్త్వగుణత్తాల్ అభివృద్ధమాన శాస్త్రజన్య యోగజన్య జ్ఞానఙ్గళాలే భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు అర్హనాయిరుక్కై.

వశ్యమడైయానుక్కు వృత్తోత్కర్షమ్ అకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదికళాలే విశ్వర్క్కు ఇరుట్టైపోలే భగవద్గుణఙ్గళై నిఱమ్ప్పు ఉత్తిక్కొణ్డు భగవత్-కటాక్షత్తుక్కు వశ్యమడైయాయిరుక్కై.

మిశ్రసంప్రదాయిక్కు వృత్తోత్కర్షమ్ అకృత్యాకరణ కృత్యకరణాదికళాలే భగవదభిమతనాయిరుక్కై,

వశ్యమడైయాతుడైయ జ్ఞానవృత్తోత్కర్షఙ్గళ్ తమోమూలకఙ్గళాకైయాలేయుమ్,

మిశ్రసంప్రదాయియినుడైయ జ్ఞానవృత్తోత్కర్షఙ్గళ్ మిశ్రసత్త్వ మూలకఙ్గళాకైయాలేయుమ్,

ఇతుకళుమ్ జన్మోత్కర్షమ్పోలే అహంకారహేతుక్కళిఱే?.

(అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే) ఎన్ఱతు,

"ప్రష్టావానవన్ ఉత్కృష్టమాక ఎణ్ణిన ప్రాకృతజన్మత్తైయుడైయవన్ అభిజాత్యాదికళై ఒరువ్యాజమాకక్కొణ్డు అన్ద అభిజాత్యమూలభూత దేహగుణఙ్గళినుడైయ కర్మాధీనవికారత్తాలే ఉణ్డాకిఱ ఉత్కృష్టజనావమాన హేతువాన అహంకారత్తై అన్ద కర్మపరవశనాయ్క్కొణ్డుపణ్ణి అత్తాల్ అవన్ అద్వారకమాకవుమ్ సద్వారకమాకవుమ్ నశిక్కైక్కు ఇన్ద ఉత్కృష్టతయా అభిమతమాన ప్రాకృతజన్మమ్ ప్రయోజకమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(అపకృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇన్దై) ఎన్ఱతు,

"అప్పడి వినాశప్రయోజకత్వరూపదోష దుష్టమాయ్క్కొణ్డు ప్రష్టావానవన్ దేహోపాధికజన్మోత్కర్షాభావత్తయా నికృష్టమాకనినైత్త జన్మత్తైప్పర్రి అపకృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇప్పాకృతదేహోపాధిక జన్మత్తై" ఎన్ఱపడి.

(అతస్మింస్తద్బుద్ధియాలే) ఎన్ఱతు,

"భగవత్-సంబన్ధానుకూల్యాపాదకఙ్గళాన మవర్ఙ్గళుక్కు విరుద్ధమాయ్, భగవత్-సంబన్ధప్రాతికూల్యాపాదకమాయ్, ఇరుక్కిఱ కర్మాధీన దేహోపాధికమాయ్ వరుమవఱ్ఱిలే ఉణ్డాన భగవత్-సంబన్ధానుకూల్యాపాదకత్వ బుద్ధియాలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౬౪.
౨॥ అష్టశ్లో. ౪.
౩॥
౪॥ వేదార్థసంగ్రహే,

ఉత్కృష్టత్వేనావబుద్ధంజన్మేదంపూర్వవత్తదా। ''ఉపాయాన్తరసంబన్ధాదధికారాదనన్తరమ్॥ చ్యుతిశ్చాపి భవేద్భ్రశంకింకరిష్యామహేవయమ్।''

మూ.—భ్రంశసంభావనైయాలే

వ్యా.—(భ్రంశసంభావనై) యావతు:—

ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తినిన్ఱు, నఴువుతల్ వరుకైక్కు యోగ్యమాయిరుక్కై.

అ.—''భ్రంశమ్ అధఃపతనమ్;
అతావతు ఉత్తమాధికారచ్యుతి'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

ఎ.అ.—సోపాధిభూతగుణ స్వభావఙ్గళాలుణ్డాన అహంకారద్వారా భగవత్-సంబన్ధ ప్రాతికూల్యాపాదకఙ్గళాన జన్మసిద్ధనైచ్య ఉపాయాన్తరానధికార-వేదవేదాన్తాధికారాదికళిలే భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకత్వబుద్ధియాలేయిఱే నికృష్టోత్కృష్ట భాగవతజన్మఙ్గళై భ్రష్టానష్టతా వికల్పేన ఉత్కృష్టఙ్గళాక నినైత్తతు?.

(ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ) ఎన్రతు, ''ఎన్నుమ్ అర్థమ్ స్పష్టమాకత్తోన్ఱుకైక్కాక'' ఎన్రపడి.

(ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్ ఎన్గిఱార్) ఎన్రతు,

''''(ఉత్కృష్టమాకనినైత్తజన్మమ్) ఎన్రు, ఎడుత్తు అతినుడైయ దోషత్తై ఉపపాదిక్కైయుమ్, అవనుడైయ అన్యజన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్'' ఎన్రు, సన్నైపుమ్ భ్రమమ్' ఎన్నుమిడమ్ అర్థాల్ ఉక్తమాప్పడి ఇరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ (భ్రమిత్త) ఎన్రు, అన్దనినైవిన్ భ్రమత్వత్తై శాబ్దమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్'' ఎన్రపడి.

(ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాల్) ఎన్రతు,

''సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఇరుప్పతొ అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళుమ్ కర్మజ్ఞానాదికళుమాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ఏతేనుమ్ ఒన్రిలేరజస్తమస్సుక్కళాలుణ్డాన కలక్కత్తాల్ వరుమ్ అన్వయత్తాలే'' ఎన్రపడి.

కర్మాధీనజన్మోత్కర్షముళ్ళవర్కళుమ్ రజస్తమస్సుక్కళాల్ కలక్కఙ్గళుణ్డిఱే?.

ఇప్పు ''ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ కర్మజ్ఞానభక్తికళ్మాత్రమో'' ఎన్నిల్ అసంప్రదాయమామిఱే?

ఎ. అ.—అన్వైయావన:—''కర్మజ్ఞానభక్తియోగఙ్గళుమ్ అవతారరహస్యజ్ఞానముమ్'' ౧ ఇత్యాదియాలేయుముత్తుప్పడియిల్ మూలకారర్ తామే ఎన్రాపర్రైయుమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాక అరుళిచ్చెయ్తారిఱే?.

(అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిల్ నిన్రు, నఴువుతల్ వరుకైక్కు) ఎన్రతు,

''అనన్యోపాయశక్తస్య ప్రాప్యేచ్ఛోరధికారితా।
ప్రపత్తౌ సర్వవర్ణానాం సాత్త్వికత్వాదయోగినః॥'

ఎన్రు, ప్రపన్నపారిజాతత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే స్వరూపవిరోధభయాయత్త అశక్తిప్రయుక్త ఉపాయాన్తరరాహిత్యమ్ పరగతస్వీకారాత్మక ప్రపత్తిరూపసిద్ధోపాయాధికారమాకైయాలే, అన్ద అనన్యోపాయత్వమాకిఱ ఉపాయాన్తరాసహమాన సిద్ధోపాయాధికారత్తిల్ నిన్రు, మ్ నఴువుతల్ వరుకైక్కు'' ఎన్రపడి.

(యోగ్యమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్రతు,

జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ పూర్వోక్తరీత్యా భగవల్లాభత్తుక్కు నియమేన ప్రయోజకమన్రు, యాకిలుమ్, ఇరణ్డుజన్మఙ్గళుమ్ కర్మాధీన దేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాయిరుక్కైయాలే సోపాధిభూతదేహస్వభావత్తాలే భగవల్లాభాలాభఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాయిరుక్కైయాలే, అత్తాలేస్వరూపయోగ్యమాయిరుక్కై (?).

ఆక ''అనన్యోపాయత్వ ప్రచ్యుతిస్వరూపయోగ్యత్వమ్ భ్రంశసంభావనై'' ఎన్రతాయిత్తు.

అనన్యోపాయత్వ ప్రచ్యుతిస్వరూపయోగ్యత్వమావతు, అనన్యోపాయత్వప్రచ్యుతి జనకతావచ్ఛేదకధర్మవత్త్వమ్.

అన్దధర్మమ్ తాన్ కర్మాధీనస్వరూపావిష్టత్వమిఱే?.

''కర్మాధీనఙ్గళెల్లామ్ ఇఴవుక్కుప్రయోజకమ్'' ఎన్రుమ్,

''కృపాధీనమెల్లామ్ పేఱుక్కుప్రయోజకమ్'' ఎన్రుమ్, ఇవ్వర్థమ్,

[ఇఴవుక్కడికర్మమ్; పేఱుక్కు అడికృపై] ఎన్రు, మేలే అరుళిచ్చెయ్కైయాలే సిద్ధమిఱే?.

ఉత్కృష్టాపకృష్టర్ ఇరణ్డుమ్ కర్మాధీనస్వరూపాదికళైయుడైయర్కళాకైయాలే, అవర్కళై ''అనన్యోపాయత్వరూప సిద్ధోపాయాధికార ప్రచ్యుతిజననస్వరూపయోగ్యఙ్గళ్'' ఎన్నక్కుఱైయిల్లై.

(ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళాకైయాలే) ఎన్రతు,

''సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఉళ్ళ సాధనాన్తరఙ్గళినుడైయ అనుష్ఠానత్తుక్కు సహకారికళాయ్క్కొణ్డు అవర్రైత్తరక్కట్టిక్కొడుక్కు యోగ్యఙ్గళాకైయాలే'' ఎన్రపడి.

10-3-1901

౭౨౯

"అపిచాన్యోపాయగన్ధాసహిష్ణూనామపిస్వతః। భయదం హి" ఇతిసర్వేషాం భయస్యజనకం భవేత్॥. ఉపాయాన్తరగన్ధస్యాసహిష్ణుత్వం భవేదిహ

మూ.—"శరీరేచ" ౧ ఎన్గిఱపడియే భయజనకమ్.

వ్యా.—("శరీరేచ" ౧ ఎన్గిఱపడియే భయజనకమ్) ఎన్ఱతు,

"కాలేష్వపిచసర్వేషు' ౧ ఎన్ఱుసొన్నపడి,

ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళాగైయాలే భయహేతుక్కళానవఱ్ఱై చ్చొల్లివరుగిఱవిడత్తిలే అవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాగ,

అ.—"ఉత్తరోత్తరస్య ప్రధానోక్తిప్రకరణమాగైయాలుమ్ అఙ్గిప్రత్యాసన్ననిర్దేశత్తాలుమ్ అఙ్గేషుప్రాధాన్యమ్ శరీరత్తుక్కు లబ్ధమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (అవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాగ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—సర్వాధికారఙ్గళాన సాధనాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ కూడ పుణ్యదేశకాలాద్యపేక్షైయుణ్డో?.

ఏకదినమాత్ర దేశవాసాదికళైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, దినత్రయ దేశవాసాదికళైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, ఫలతారతమ్యముణ్డో?.

అప్పడియే పుణ్యదేశత్తిల్ నామోచ్చారణాదికళైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, తద్వ్యతిరిక్తస్థలత్తిల్ అవఱ్ఱైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్ ఫలతారతమ్యముణ్డో?.

(భయహేతుక్కళానవఱ్ఱై) ఎన్ఱతు, "'సిద్ధోపాయాధికారరూపమాన అనన్యోపాయత్వత్తుక్కు భ్రంశమ్వరిల్ శెయ్వదెన్' ఎన్గిఱ భయహేతుక్కళాన దేశకాలాదిగళై" ఎన్ఱపడి.

(శొల్లివరుగిఱవిడత్తిలే) ఎన్ఱతు, "శొల్లిక్కొణ్డువరుగిఱక్రమత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

(అవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాగ) ఎన్ఱతు, "సాధనాన్తరఙ్గళ్ ప్రవృత్తినివృత్తిసాధ్యఙ్గళాగైయాలే, అన్దప్రవృత్తి నివృత్తిగళుక్కు ప్రధానసాధనమాన శరీరమిల్లావిడిల్ దేశకాలాదిగళ్ కార్యకరఙ్గళన్ఱిక్కే ఒழிగైయాలుమ్,

శరీరముణ్డాయిరుక్కిల్ అదుక్కాగ దేశకాలఙ్గళ్ తేడవేణ్డాదపడియిరుక్కుమ్ సాధనాన్తరఙ్గళై విడైక్కుమదాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

వ్యా.—"శరీరేచవర్తతే మేమహద్భయమ్' ౧ ఎన్ఱు, శొల్లుగిఱపడియే,

'స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్,

ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయ్, ఇరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కుమ్,

'ఇతు ఇరుక్క ఇరుక్క ఎన్ శెయ్యత్తేడువదు' ఎన్నుమ్ భయత్తైవిళైక్కుమదాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—"భయజనకత్వప్రతిసంబన్ధిగళ్ పూర్వవత్ జ్ఞానిగళ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—శరీరమ్ అవైక్కెల్లాత్తిల్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు ప్రధానసాధనమాయిరుక్కైయాలే, భయహేతుక్కళాన మఱ్ఱవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ కాట్టిల్ ప్రధానభయహేతువాగ" ఎన్ఱపడి.

(స్వరూపయాథాత్మ్య విత్తుక్కళాయ్) ఎన్ఱతు, "భగవదనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయరూప స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఉపాయాన్తర గన్ధాసహరాయిరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కు) ఎన్ఱతు, "అధికృతాధికారఙ్గళాగిలుమామ్, సర్వాధికారఙ్గళాగిలుమామ్, ప్రపత్తియేయాగిలుమామ్, అవఱ్ఱిల్ ఒరువాశి ఇల్లాదపడి విశేషేణ మెన్మెలుమ్ ఒరుపడియాల్ వరుమ్ అన్వయమాత్రత్తాలే ఆత్మస్వరూపమాన అనన్యశరణత్వమ్ నశిత్తువిడుమదాయిరుక్కైయాలే,

ఉపాయాన్తరఙ్గళినుడైయ మానసస్మరణ తత్-స్మర్తృజనసహవాసాదిగళాగిఱ గన్ధత్తైయుమ్కూడ సహియామలిరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కు" ఎన్ఱపడి.

(ఇతు ఇరుక్క ఇరుక్క ఎన్ శెయ్యత్తేడువదు ఎన్నుమ్) ఎన్ఱతు, "'ఇన్దకర్మాధీనజన్మమ్ ఇరుక్కవిరుక్క ఎన్దసాధనాన్తరత్తై శెయ్విత్తు నమ్మై అనర్థక్కత్తేడుగిఱదో?' ఎన్నుమ్" ఎన్ఱపడి.

(భయత్తైవిళైక్కుమదాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు, "పులికిడన్దకాడు పులియిరుక్కైక్కు సంభావనామాత్రత్తాలే భయత్తైవిళైక్కుమాపోలే, ఇదువుమ్ యోగ్యతామాత్రత్తాలే భయత్తైవిళైక్కుమదాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ప్రథమజితన్తాస్తో. ౯.

మూ.—౨౧౩. అతుకుఱ స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్.

వ్యా.—౨౧౩. ఇన్నముమ్ ఇతుక్కు ఒరుదోషమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతుకుఱ) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అతుకుఱ) ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్నజన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు.

(స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్) ఎన్ఱతు,

"భాగవతానువర్తనాదికళిల్ వన్దాల్, శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు త్తకుతియాన తాఴ్చ్చి,

అ.—౨౧౩. భగవదపేక్షయా నైచ్యమ్ స్వారసికమాకైయాలే తదావృత్త్యర్థమ్ (భాగవత) ఇత్యాది.

(అనువర్తనమ్)=తదనుకూలాచరణమ్.

(ఆది) శబ్దత్తాలే తదీయతీర్థస్వీకారాదికళ్ వివక్షితమ్.

(స్వరూపత్తుక్కు త్తకుతియాన) ఎన్ఱతు, "శేషత్వోచితమాన" ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్) ఎన్ఱతు, "అపకృష్టర్" ఎన్ఱపడి.

(భావిక్కై)=అభ్యసిక్కై.

అత్తావతు, స్వమాత్రానుష్ఠానానుకూల సంస్కారప్రచయవిషయమాక్కుకై.

ఎ. అ.—౨౧౩. (కీఴ్చ్చొన్నజన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు) ఎన్ఱతు, "[ఉత్కృష్టమాకప్రథమిత్తజన్మమ్] ఎన్ఱు. కీఴ్చ్చొల్లప్పట్ట ప్రస్తావానవర ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీన దేహోపాధికంయా నికృష్టమాయిరుక్కుమ్ జన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతానువర్తనాదికళిల్ వన్దాల్) ఎన్ఱతు,

"అసంకోచేన భాగవతకైంకర్యమాకిఱ భాగవతానువర్తనత్తైయుమ్,

తత్తీర్థప్రసాదస్వీకార తద్గుణానుభవాదికళైయుమ్,

శెయ్యుమిడత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.— పిఱర్ శెయ్కిఱతుకణ్డు అనుకరిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొళ్ళవేణుమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱు,
భావనైసంస్కారమిఱే!.
అనుకారమ్ అర్థసిద్ధమ్.

ఎ. అ.—(శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు త్తకుతియాన తాఴ్చ్చి) ఎన్ఱతు,

"అన్ద భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అపేక్షితమాయ్,

దేవభాగవతాపేక్షయా త్రైవర్ణికభాగవతర్కళుక్కుమ్,

త్రైవర్ణికభాగవతాపేక్షయా అత్రైవర్ణికభాగవతర్కళుక్కుమ్,

దేహోపాధికమాక ఉణ్డాన సకలభాగవతానిరూపితతయా పూర్వభాగవతనిరూపితతయాచ, సకలభాగవతశేషత్వపర్యన్త భగవదనన్యార్హశేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరాతిరుక్కిఱ తాఴ్చ్చిపోలన్ఱిక్కే, దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరాత్మక సకలభాగవతమాత్ర నిరూపితమాయ్,

అత ఏవ సకలభాగవత శేషత్వపర్యన్త భగవచ్ఛేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేర్న్దతాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ తాఴ్చ్చి" ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్ శెయ్కిఱతుకణ్డు అనుకరిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "అన్ద తాఴ్చ్చివక్ష్యమాణరీత్యా జ్ఞానజన్మాక్కళుక్కు జన్మసిద్ధమాయిరుక్కుమాపోలే, కర్మాధీన దేహోపాధికజన్మవాన్కళుక్కు అతు జన్మసిద్ధమల్లామైయాలే అన్ద తాఴ్చ్చియై జ్ఞానజన్మాక్కళాన విలక్షణర్కళిన్నుడైయ అనుష్ఠానత్తైప్పలకాలుమ్ కణ్డు అవర్కళ్ శెయ్కిఱాపోలే,

తాఙ్గళుమ్ శెయ్తు కఱ్ఱుక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

భగవదభిమాన విషయభూతర్కళ్ ఎత్తనైనిహీనరాయిరున్దార్కళేలుమ్ అవర్కళడియిల్ తఙ్గళ్ ముడియుమ్,

అల్లాదొత్తనై యుయర్న్దార్కళేయాకిలుమ్ అవర్కళ్ ముడియిల్ తఙ్గళ్-అడియుమాయిఱే జ్ఞానజన్మాక్కళ్ ఇరుప్పతు?.

దేహజన్మాక్కళెల్లామ్ భాగవతా భాగవతసాధారణ్యేన స్వపూర్వజాతిమాన్కళెల్లారడియిలుమ్ ముడియుమ్,

అన్యోపి దోషః స్యైతస్య పూర్వోక్తస్య హి జన్మనః||. అవిచ్ఛేదం యావదాత్మభావినః, సంమతస్య చ|| కృపాధీనస్య, శత్రోశ్చాహంకారమమకారయోః,।

సూ.—౨౧౮. అపకృష్టమాక ప్రభమిత్తి ఉత్కృష్ట జన్మత్తుకు

వ్యా.—౨౧౮. ఏతత్ ప్రతికోటియాన జన్మత్తిన్నుడైయ దోషాభావత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(అపకృష్టమాక) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఎ. అ.—అవరజాతిమాక కళెల్లార్ ముడియిలుమ్ అడియుమాయిటే ఇరుప్పతు?

అవర్కళుక్కు అన్ద పూర్వపూర్వనైచ్యమ్ తాన్ స్వస్వమాతృ పితృ ప్రభృతికళ్ శెయ్కైయతుకణ్ణు అనుకరిత్తుక్కొణ్డు పోరుకైక్కు హేతువాకైయాలే,

అతు తద్విపరీతమాకవడక్కు మవర్కళ్ శెయ్కైయత్తై కణ్డపడియే శిలకాలమ్ భావిత్తుక్కొణ్డు పోరువర్కళ్ మేల్ సమయత్తిల్ నశిత్తువిడుమతాయిరుక్కైయాలే, నెడుమ్ కాలమ్ నిలై నిఱ్కుమతు పుమల్లవే?

౨౧౮.—(ఏతత్-ప్రతికోటియాన జన్మత్తిన్నుడైయ) ఎన్ఱతు, "కర్మాధీనమాయ్,
చతుర్వింశతితత్త్వాత్మక అతిహేయ అచిత్-సంబన్ధోపాధికమాయ్,
యావన్మరణభావియాయ్,
అహంకార మమకారమూలమాయ్,
పుణ్యపాపహేతువాయ్,
గ్రామకులాదివ్యపదేశకారణమాయ్,
ప్రప్తావాలే ఉత్కృష్టమాక ప్రమిక్కప్పట్టతాయ్,
భ్రంశసంభావనయాభయ జనకత్వ స్వరూపానురూపనైచ్యాభావఙ్గళాలుమ్ దోషఙ్గళై యుడైయతాయిరుక్కైయాలే వస్తుతో నికృష్టమాయ్,
తోల్ పురైయే పోమతాయిరుక్కుమ్
నికృష్టోత్కృష్ట జన్మఙ్గళుక్కు,
భగవన్నిర్హేతుకకృపాధీనమాయ్,
స్వాభావికజ్ఞానవికాసోపాధికమాయ్,
అవిచ్ఛేదేన యావదాత్మభావియాయ్,
అహంకార మమకారప్రతిభటమాయ్,

వ్యా.—అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకార యోగ్యతైయిల్లైకే

అ.—౨౧౮ పూర్వవత్ క్రమానువాదతాత్పర్యమ్,
(అభిజాత్య) ఇత్యాది
"ఇత్తాల్ కీర్త్ర్ చొన్నతు ఎల్లా అనుచితమ్" ఎన్ఱపడి.
ప్రకారాన్తరేణ వైషమ్యానౌచిత్యమ్ ఉత్తరత్రకొల్లుకిఱతు.

ఎ. అ.—పుణ్యపాపనివర్తకమాయ్,
గ్రామకులాదివ్యపదేశమూలభూత సకలహేయవర్ణాశ్రమాది నివర్తనపూర్వక భగవద్దాస్యైకవ్యపదేశాపాదకమాయ్, ప్రప్తావాలే కర్మాధీనజన్మోపాధిక ఉత్కర్షాభావత్తైవన రూపేణ నికృష్టమాకచ్చొల్లప్పట్టతాయ్,
భ్రంశసంభావనైయాలే భయజనకమన్ఱిక్కే జన్మసిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయతుమాయ్ ఇరుక్కైయాలే సర్వోత్కృష్టమాయ్,
ఆత్మజన్మరూపమాకైయాలే మున్నస్పర్శియాయిరుక్కైయాలే ప్రతికోటియాయిరుక్కుమ్,
విలక్షణరుడైయ జ్ఞానజన్మత్తిన్నుడైయ" ఎన్ఱపడి.
(దోషాభావత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "క్కీర్త్ర్ దోషవత్తయా నికృష్టమాకచ్చొన్నతు భాగవతరుడైయ దైహికజన్మత్తైయపేక్షిత్తు ఇన్దజ్ఞానజన్మమ్ ఉత్కృష్టమాకైక్కడియాన అన్ద దోషఙ్గళిన్నుడైయ అభావత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్నపడి.
(అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయిల్లైకే) ఎన్ఱతు, "విలక్షణరుడైయ జ్ఞానజన్మమాకైయతు * పత్తియుఴవనాన సర్వేశ్వరనుడైయ నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే భగవదనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యశరణత్వ- అనన్యభోగ్యత్వఙ్గళాకియ ఆకారత్రయజ్ఞానముణ్డాయ్, అతు భాగవతపర్యన్తమాకప్పుకున్దవిట్టు అవర్కళుడైయ దోషఙ్గళుముళ్పడ భోగ్యమామళవాక అతు ప్రేమరూపాపన్నమామ్. అన్ద ప్రేమకార్యమాయ్ వరుమ్ భాగవతానువర్తనత్తిల్ భాగవతర్కళుడైయ జన్మవృత్తజ్ఞానబన్ధ్వాకారవాసాది తారతమ్యానుసన్ధానత్తాల్ వరుమ్ మాత్సర్యమన్ఱిక్కే,
'పయిలుమ్ తిరువుడైయార్ యవరేలుమ్ అవర్కణ్డీర్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమరే' ౧ ఎన్ఱుమ్,

* భక్తిజనకనాన ఎన్ఱు అర్థమ్.
౧॥ తి. వా-౩-౭-౧.

భృశంవిపత్తికస్యాపిభృత్యస్యవ్రజినస్యచ। నివర్తకస్యైవహేయవర్ణాశ్రమముఖస్యచ॥ దాస్యైకవ్యపదేశస్యహేతోర్భగవతస్పరమ్,।

ఎ. అ.—'మేట్పిఱన్దనల్లోర్ ఎణ్ణిల్ ముఱైవాళరక్షుపిఱప్పు ఏదియల్ వాక నిన్ఱోర్, అవ్వర్ మూడిపిఱప్పు అవ్వియల్ వేదన్మోయాళ్ క్కాట్పదే' ౧ ఎన్నుమ్,

'ఎక్కణత్తోర్ ఎక్కులత్తోర్ ఎవ్వియల్ వోరాయిడినుమ్ అక్కణత్తే నమ్మైయాళ్వరావరే' ౨ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అవర్గళుక్కు తాళ్గళై ఎన్నుటైయోదువర్ ఆళ్ చ్చెయ్యుమవర్గళ్ భగవద్విషయత్తుక్కు అతిమాత్రానుకూలరాన విలక్షణాధికారి విశేష విషయత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు ఉణ్డాన ఉన్నినైప్పుక్కు విషయభూతరాకైయాలే అన్ద ఉన్నినైవు విషయత్వాత్మక ఆత్మసత్తారూప విలక్షణజన్మమ్ ఎమ్బెరుమాన్ తానే ప్రథమప్రవృత్తియే తుడఙ్గి మోక్షపర్యన్తమాక అవర్కళై తన్ పేఱాక నల్వళినడత్తుకైక్కు ఉడలాకైయాలేయుమ్,

కాష్ఠాపర్యన్త స్వస్వరూపజ్ఞానప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తన్-సమనియతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఇన్దజన్మముణ్డాప్పోతే ఎమ్బెరుమాన్ ఇరువర్కళైకర్మత్తిన్ వైయిల్ విట్టుమ్ వలిత్తుక్కొణ్డు ఇవర్కళుక్కు రజస్తమస్సుక్కళై వల్ వాఙ్గినపాట్పు పోలేయుమ్ వరుత్తవిరై పోలేయుమ్, నిర్వీర్యమాక వ్పణ్ణి అజ్ఞానత్తైమరువవిడాతపడి అడియఱుత్తు,

రజస్తమోభిభవార్హమాయిరుప్పతొన్ఱు సత్త్వత్తైయుమ్ తదనర్హమాన నిష్కృష్టసత్త్వమాక్కి,

జ్ఞానత్తై, 'పిఱన్దతిన్ మఱన్దిలేన్' ౩ ఎన్నుమ్పడియొరుకాలుమ్ ప్రచ్యుతియిన్ఱిక్కే వర్ధిప్పిత్తుక్కొణ్డు నల్వళినడత్తుకైయాలే,

శూద్రాదిదేహలక్షణమాన అత్యుద్రిక్తతమోగుణముమ్,

వైశ్యదేహలక్షణమాన కించిదుద్రిక్తతమోగుణముమ్,

క్షత్త్రియదేహలక్షణమాన ఉద్భూతరజోగుణముమ్,

బ్రాహ్మణాదిదేహలక్షణమాన ఉద్భూతమిశ్రసత్త్వముమిన్ఱిక్కే,

అన్ద విలక్షణర్కళుడైయ దేహవిలక్షణమాన నిష్కృష్టసత్త్వవత్తాయ్ విడుకైయాలే, అన్ద శరీరత్తిలేయే తత్తద్గుణవిశిష్టదేహోపాధికఙ్గళాయ్, శూద్రత్వాది జాతికళెల్లామ్ నష్టఙ్గళాయ్, విలక్షణమాన భాగవతత్వజాతియుణ్డాయ్విడుకైయాలేయుమ్,

ఇన్దవిలక్షణజన్మమ్ అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారత్తుక్కు యోగ్యతైయాకిఱ కర్మాధీనగుణవికార దేహసంబన్ధోపాధికత్వముమ్,

మూ.— ఇరణ్డుదోషముమిల్లై.

వ్యా.—శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే ఉత్కృష్టమాక ఇరుక్కిఱ ఇత్తై అపకృష్టమాకి నినైత్తతుమ్, అతస్మింస్తద్బుద్ధి' ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ,

(అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్) ఎన్కిఱార్.

(ఇరణ్డుదోషముమిల్లై) ఎన్నన్ఱు,

"భ్రంశసంభావనైయాలే వరుమ్ భయజనకత్వముమ్,

స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డువైయుమ్,

ఆకిఱదోషద్వయముమిల్లై" ఎన్నపడి.

ఎ. అ.—అన్దదేహసంబన్ధ మూలకమాన శూద్రత్వాద్యభిజాత్యముమిన్ఱిక్కే" ఎన్నపడి,

(శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్నత్తు,

"'*యద్యప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు' ౪ ఎన్కిఱపడియే దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరరూపికళాన చతుర్విధ భాగవతశేషత్వపర్యన్తమాన భగవచ్ఛేషత్వరూప స్వరూపత్తుక్కు తథావిధశేషవృత్తి మూలకమాయ్క్కొణ్డు అనుకూలమాయిరుక్కైయాలే' ఎన్నపడి.

(ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇత్తై) ఎన్నత్తు, "ప్రస్తావానవన్ ఉత్కృష్టమాకవినైత్త ప్రాకృతదేహోపాధిక నికృష్టజన్మత్తై అపేక్షిత్తు అత్యుత్కృష్టమాన దోషజన్మత్తుమిల్లామైయాలే, ఉత్కృష్టమాయిరుప్పతొన్ఱు విలక్షణ భాగవతజన్మత్తై" ఎన్నపడి.

మూలత్తిల్ ఇవ్వాక్యత్తిల్ [అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్] ఎన్కైయాలే,

[ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్] ఎన్కిఱ మున్ వాక్యత్తిలుమ్, "ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్త నికృష్టజన్మమ్" ఎన్ఱు, వాక్యపూరణమ్ అభిమతమ్.

(భ్రంశసంభావనైయాలేవరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డువైయుమాకిఱ దోషద్వయముమిల్లై ఎన్నపడి) ఎన్నత్తు,

౧॥ శాణ్డుసకసూత్ ముద్దాళి. ౨౫.

౨॥

౩॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౬౪.

* "కిమపి" ఇత్యపిపాఠః.

ఘాపాధికోత్కృష్టగన్ధలేశరాహిత్యతో భృశమ్। (కష్టా) "నికృష్టమ్" ఇత్యేతావిశ్చితస్యాస్య జన్మనః॥ "భ్రంశభావనయా జాతాభయాత్పాదకతా"

ఎ అ.—'విలక్షణజన్మమ్ చేతనస్వరూపాకారత్రయజ్ఞాన ప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తత్ప్రతునియతమాయిరుక్కైయాలే అనన్యశరణత్వజ్ఞానప్రయుక్తమాన ఉపాయాన్తరత్తాల్ వరుమ్ భ్రంశసంభావనై యిల్లామైయాలేయుమ్;

అన్దజన్మమ్ కర్మాధీనదేహదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ వినాశకమాయిరుక్కైయాలే దేహదోషపారవశ్యత్తాల్ వరుమ్ ప్రామాదికమాన ఉపాయాన్తరాన్వయప్రయుక్తమాన భ్రంశసంభావనై యిల్లామైయాలేయుమ్;

అన్దజన్మమ్, ఈశ్వరనే ఇవర్క్కళై త్తన్ పేఱాక్కనల్వళ్రవడత్తుక్కైక్కు ఉడలాక్కైయాలే, ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయిల్లామైయాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వముమ్, అన్దజన్మమ్, ఆసంకోచేన భాగవతమాత్రానువర్తనపర్యన్త భగవద్దాస్యపర్యన్త భగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకారత్రయజ్ఞానప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తథావిధభాగవతానువర్తన సహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే, సనకనారదాదిదేవభాగవత-గజేన్ద్రాదితిర్యక్ భాగవత-శబరీత్రైశఙ్కవపాకాది మనుష్యభాగవత-బృన్దావనాదిదివ్యదేశస్థ గుల్మలతాది స్థావరభాగవత-ఇతి చతుర్విధభాగవత నిరూపితమాయ్క్కొణ్డు సమస్తభాగవత శేషత్వపర్యన్త భగవదనన్యార్హ శేషత్వరూపాత్మ స్వరూపత్తుక్కు అనురూపమాయిరుక్కైయాలే ఇద్దృశ్యాతైవ్యవిశేషత్తై,

'పత్యుః ప్రజానామైశ్వర్యం పశూనాంవాన కామయే।
అహం కదంబో భూయాసం కున్దోవా యమునాతటే॥' ఎన్ఱు, ౧

'ప్రజాపతి-పశుపతిక్కళుడైయ ఐశ్వర్యత్తైయుమ్ వేణ్డేన్;
"పూత్తనీళ్ కడమ్బేఱి" ౨ ఎన్ఱుమ్, '.పూఙ్గురున్తేఱియిరుత్తి' ౩ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

యమునైక్కరైయిల్ కణ్ణన్ తిరువడియాల్ మెత్తిత్తేటిన కడమ్బత్తిల్ కురున్దాత్తిల్ ఆకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'అసామహో చరణ రేణుజుషామహంస్యాం
బృన్దావనే కిమపి గుల్మలతౌషధీనామ్।
యా దుస్త్యజం స్వజనమార్యపథం చ హిత్వా
భేజుర్ముకున్దపదవీం శ్రుతిభిర్విమృగ్యామ్॥' * ఎన్ఱు,

ఎ.అ.—'శ్రుతిక్కళాలే తేడప్పడుపత్తాన కృష్ణన్ పోనవళిత్తైయు, స్వజనాదిక్కళైయుమ్ అతిక్రమిత్తు యావర్ శిలపెణ్గళ్ పిన్ తొడర్న్దార్క్కళ్,

ఇవర్క్కళుడైయపాదరేణువై భజిత్తిరుప్పనవాయ్,

బృన్దావనత్తిల్ నిఱ్కుమ్ శెడిక్కళ్-కొడిక్కళ్-ఓషధిక్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఏతేనుమొన్ఱాకవేణాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'కోనేరివాళుమ్ కురుకాయ్ప్పిఱప్పేనే,
మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే,
శెణ్పకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే,
తమ్పకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే,
ఎమ్పెరుమాన్-పొన్మలైమేల్ ఏతేనుమావేనే,' ౪ ఎన్ఱు,

తిరుమలైయాళ్వారోట్టై సంబన్ధముడైయ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళిల్ ఏతేనుమొన్ఱాకప్పెఱవేణాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'తవదాస్యసుఖైకసంగినాం భవనేష్వస్త్వపికీటజన్మ మే' ౫ ఎన్ఱు,

'దేవరీరుడైయ దాస్యసుఖమొన్ఱిలుమే సంగత్తైయుడైయ రాన శ్రీవైష్ణవర్క్కళ్-తిరుమాళిగైయిలే ఉత్పత్తివినాశఙ్గళిరణ్డుమ్ అఙ్గేయామ్పడియాన కీటజన్మమే ఎనక్కు ఉణ్డాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'నజాతు పీతామృతమూర్చితానాం
నాకౌకసాం నన్దనవాటికాసు।
రఙ్గేశ్వర! త్వత్పురమాశ్రితానాం
రథ్యాశునామన్యతమో భవేయమ్॥' ౬ ఎన్ఱు,

జఙ్గమస్థావరాదభేదమ్ పారాతపడి భగవదభిమానవిషయజన్మఙ్గళెల్లామ్ విశేషజ్ఞర్ తఙ్గళుక్కు ప్రాప్యమాక అత్యాదరత్తోడే ప్రార్థిక్కుమ్పడికళైయుమ్,

తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ నిహీనజన్మత్తై అనుకరిక్కప్పడిస్తైయుమ్,

అనన్తాళ్వాన్ పిపీలికావిషయత్తిల్ అనువర్తిక్కప్పడియైయుమ్,

పెరుమాళ్ పెరియవుడైయార్ విషయత్తిల్ శెయ్తపడియైయుమ్,

'అప్రాకృతసహజదాస్యానుస్వారయస్ప్రసన్నబన్ధా
విమలచరమదేహా ఇత్యమీరఙ్గధామ।
మహితమనుజతిర్యక్ స్థావరత్వాశ్చయత్రైర్
సునియతమితియే స్మప్రాహురేకో్యనమస్తాల్॥' ౭ ఎన్ఱి, అపకియే,

౧॥ ౨॥ నాయ్చ్చియార్-తిరుమొళ్లి-౪-౪. ౩॥ నాయ్చ్చియార్-తిరుమొళ్లి. ౩-౩. *

౪॥ పెరుమాళ్-తిరుమొళ్లి ౪ వతుతిరువాయ్మొళ్లి, ౧-౨-౪-౫-౧౦-పాట్టుక్కళ్. ౫॥ స్తో. ర. ౫౫. ౬॥ ౭॥ శ్రీరంస్త. పూర్వ శతకమ్. శ్లో. ౩౩.

"స్వరూపాగతనైచ్యంతుభావనీయమిహ" ఇత్యయమ్। ద్వావేతౌ ప్రబలౌదోషౌనళవేతాంహిసర్వథా?॥ తతోజన్మేదముత్కృష్టంకథ్యతేసర్వకోవిదైః॥.

వి. అ.—నిత్యముక్తముముక్షుక్కళెల్లారుమ్ స్థావరాదిజన్మఙ్గళై త్పరిగ్రహిత్తు వర్తిక్కప్పడిగైయాలుమ్,

నిత్యసూరిపరిబృఢరాన తిరువనన్దాழ்వానుమ్ పెరియ తిరువడి నయినారుమ్,

'నివాసశయ్యాసనపాదుకాంశుకో
పధానవర్షాతపవారణాదిభిః।
శరీరభేదైస్తవశేషతాంగతై
ర్యథోచితంశేష ఇతీర్యతేజనైః॥' ౧ ఎన్నుమ్,

'శెన్ఱాల్కుడైయామ్ ఇరున్దాల్ శిఙ్గాసనమామ్,
నిన్ఱాల్ మరవడియామ్ నీళ్కడలుళ్,
ఎన్ఱుమ్ పుణైయామ్ మణివిళక్కామ్ పూమ్పట్టామ్, పుల్కు
మణైయామ్ తిరుమాల్క్కరవు' ౨ ఎన్నుమ్,

'దాసస్సఖా వాహనమాసనంధ్వజో
యస్తేవితానంవ్యజనంత్రయీమయః।' ౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

స్థావరాదిశరీరపరిగ్రహమ్ పణ్ణియిరుక్కప్పడిగైయాలుమ్,

'వరంహుతవహజ్వాలా పఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితిః।
నశౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్' ౪
'ఎమ్మార్తమాగిడరై ఇరైప్పొళుదుమ్ పొఱ్ఱేన్,' ౫
'ఊత్తవాయ్క్కుక్కవళముమ్ కొణ్డార్క్కే,' ౬
'పూవిషాదఙ్గళుణ్ణుమ్ శోఱ్ఱిన్వాడ్గిప్పుళైత్తిణిమిన్నే,' ౭
'మిణ్డర్పాయ్న్దుణ్ణుమ్ శోఱ్ఱైవిలక్కినాయ్క్కు ఇడుమినీరే,' ౮

ఇత్యాదిప్పడి.

భగవద్విషయత్తుక్కు అశాక్తాత్తారై విలక్షణాధికారికళ్ మిక్కవుమ్ అనాదరిత్తువర్తిక్కప్పడిగైయాలుమ్, కణ్డు,

'నమక్కుమ్ ఇతువేణుమ్' ఎన్నుమతాగైయాలే, అ వైష్ణవరాన వర్కళ్ ఎత్తనైనైచ్యాదిగుణఙ్గళైయుడైయార్కళా యిరున్దార్కళే యాకిలుమ్, అవర్కళై అనాదరిత్తు కడక్కనిన్ఱుమ్ తద్వ్యవర్తనత్తైభావిత్తుమ్,

వైష్ణవర్కళ్ ఎత్తనైగుణహీనర్కళా యిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, అవర్కళిల్ తారతమ్యమ్ పారాతే అవర్కళ్-విషయత్తిల్ సర్వప్రకారఙ్గళాలుమ్ నాళ్తోఱుమ్ అనువర్తనత్తైభావిత్తుమ్,

౧॥ స్తో-ర. ४౦. ౨॥ ఇయఱ్పా-౧-వత్తు-తిరువన్దాది-౫౩. ౩॥ స్తో-ర-४౧. ४॥ ౫॥ తిరుమొழி ౨-౬-౧. ౬॥ పెరియాழ்వార్-తిరుమొழி. ४-४-౩. ౭॥ మేల్పడి. ४-౪. ౫. ౮॥ తిరుమాలై. ౧४.

మూ:—౨౧౫. నైచ్యమ్జన్మసిద్ధమ్.

వ్యా:—౨౧౫. "భ్రంశసంభావనైయన్ఱో, ఇల్లాతతు, నైచ్యభావనైయిల్లైయో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్) ఎన్ఱు.

వి. అ.—అన్దభావనాప్రకర్షత్తాలే ఉత్కృష్టజన్మతర వాసనైయాలే అ భాగవతానిరూపిత సమస్తభాగవతనిరూపిత నైచ్యమ్ ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళైయుడైయ భాగవతర్కళుక్కు క్కడ్ముక్కాళ్యవేణ్డుకిఱాపోలే, విలక్షణజన్మాక్కళుక్కు క్కడ్ముక్కాళ్యవేణ్డామైయాలే, స్వరూపప్రాప్తనైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయుమ్, అక్కిల ఇవ్విరణ్డు దోషము మిల్లై" ఎన్ఱపడి.

౨౧౫.—(భ్రంశసంభావనైయన్ఱో, ఇల్లాతతు, నైచ్యభావనైయిల్లైయో! ఎన్న) ఎన్ఱతు,

"'సహివిద్యాతస్తం జనయతి'" ౯ ఎన్నుమ్,
"మన్త్రిమ్ తాయాక్కప్పెఱ్ఱు" ౧౦ ఎన్నుమ్,
"తిరుమన్త్రిత్తిలేపిఱన్దు" ౧౧ ఎన్నుమ్,

విలక్షణర్కళుక్కు తిరుమన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలే పిఱప్పాకైయాలే అమ్మన్త్రత్తిల్ నమఃపదార్థజ్ఞానత్తాలే అన్యోపాయఙ్గళిల్ ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తి నివృత్తమాయ్విడుకైయాలే, అన్దజ్ఞానత్తాలుణ్డాన విలక్షణజన్మత్తుక్కు ఉపాయాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనామాత్రమన్ఱో, ఇల్లాతతు?,

అన్ద నమఃపదత్తిల్ భాగవతశేషత్వముమ్ అసంకోచేనజ్ఞాతమాయ్త్తైయాకిలుమ్, ఉపాయాన్తరానన్వయమ్ ఉపాయాన్తరోపాయత్వప్రతిపత్తిత్యాగమాత్రమానాపోలే,

భాగవతవిషయనైచ్యముమ్ ప్రతిపత్తిమాత్రమ్ అల్లామైయాలే, సర్వభాగవతసన్నిధియిలుమ్ తన్నుడైయనైచ్యానుసన్ధాన పూర్వకమాక తాழ்ఙినిఱ్కయాకిఱ వృత్తిరూపమాన నైచ్యమ్ అన్దమన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలే

౯॥ ౧౦॥ వార్తామాలై. ౧౧॥ వార్తామాలై.

"అహంసతామయే భూతిం బ్రహ్మణోథభవస్యనా। కింతుసూర్యోను తాతీ రేకృష్ణాధిష్ఠితవృత్తి తాన్॥" "యశ్శీల ఎపతిదేవే శస్సర్వలో కా

వ్యా — అత్రావతుః —

"భాగవతానువర్తనాదిక్కళుక్కు ఉఱుప్పాన తాత్పర్చ్చిపిఱన్దుడైమైయా యిరుక్కైయాలే భావిక్కు వేణ్డాతే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

అ. — ౨౧౫. [జన్మసిద్ధ] శబ్దార్థమ్ (పిఱన్దడైమై) ఎన్నత్తు, పళ్ళమడైజలత్తుక్కు నిమ్నస్థలమ్పోలే నైచ్యత్తుక్కు స్థకర సంబన్ధయోగ్యమాయిరుక్కై.

ఎ. అ. — విలక్షణజన్మముణ్డానపిన్బు భావిక్కవేణ్డుమెన్నుక్కైయాలే అన్దవిలక్షణజన్మత్తుక్కుమ్ కూడ నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయాకిఱ దోషమిల్లైయో?' ఎన్ను ప్రశ్నమ్ వన్ద" ఎన్నపడి.

(భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పానతాత్పర్చ్చి) ఎన్నత్తు, "దేవ-తిర్యక్-మనుష్య-స్థావరరూప చతుర్విధ భాగవతవిషయత్తిలుమ్ అసంకోచేన త్రివిధకరణత్తాలుమ్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అపేక్షితమాన నైచ్యవిశేషమ్" ఎన్నపడి.

(పిఱన్దడైమైయాయిరుక్కైయాలే) ఎన్నత్తు, "అన్దవిలక్షణరుడైయ భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వరూపజన్మమ్ అనుష్ఠానపర్యన్తమాన కాష్ఠాపన్నభగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయజ్ఞానత్తాలేయే ఉణ్డాకిఱతాకైయాలే, అన్దజన్మత్తుక్కుమ్ పూర్వ భావియాయ్ క్కొణ్డు అత్తోడేసహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే" ఎన్నపడి.

"శద్దజ్ఞరాయిర మఱియక్కల్ తవల్లార్ వైష్ణవర్" ౧ ఎన్ను, మూలమన్త్రవివరణభూతమాన తిరువాయ్మొழియిల్,

"ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే అర్థజ్ఞానమ్ పిఱన్దు తదనురూపమాక అనుష్ఠిక్కవుమ్ వల్లరానాలాయ్త్తు వైష్ణవత్వమ్ సిద్ధిప్పతు" ఎన్ను, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే,

"అనుష్ఠానపర్యన్తమాజ్ఞానత్తాలేయే విలక్షణజన్మసిద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?

(భావిక్కవేణ్డాతే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్) ఎన్నత్తు, "జన్మహేతుతయా పూర్వాభ్యాససిద్ధమాన అత్తుక్కానే మేలుమ్ యావదాత్మభావియాక అనుష్ఠేయమాయిరుక్కైయాలే, అన్ద తాత్పర్చ్చి అప్పోతాక భావిక్కవేణ్డాతపడి నీరుక్కుపళ్ళమ్ పోలే శీఘ్రగమ్యమామాప్పోలే,

మూ. — ౨౧౬. అక్కైయాల్, ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.

వ్యా — ౨౧౬. ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, (అక్కైయాల్) ఎన్ను తుడఙ్గి.

(అక్కైయాల్) ఎన్నత్తు, "ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్" ఎన్నపడి.

అ. — ౨౧౬. "శ్రైష్ఠ్యమ్ ప్రతిసంబన్ధిసాపేక్షమాకైయాలే, ఉపస్థితత్వాత్ శేషత్వానురూపజన్మమే ప్రతిసంబన్ధియాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వోచితమాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ — అపూర్వప్రయత్నమ్ వేణ్డాతపడి పూర్వవాసనైయాలే సుఖేనలభ్యమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

౨౧౬. (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్నత్తు,

[కీழ் ఉత్కృష్టమాక ప్రమిత్త] ఇత్యాదియాల్ ఉపపాదిత్తుక్కొణ్డుపోన్ద ప్రస్తావానన్తరమ్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధిక నికృష్టజన్మత్తిలుడైయ నికృష్టత్వముమ్,

అవర్ నికృష్టమాకనినైత్తదోషరూప కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికోత్కర్షాభావత్తియా ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ విలక్షణజన్మత్తినుడైయ ఉత్కృష్టత్వముమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై" ఎన్నపడి.

(ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్ ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్ ఎన్నపడి) ఎన్నత్తు,

"ప్రస్తావానన్తరమ్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన దైహికజన్మమ్, అభిజాత్యాది ప్రయుక్తాహంకారయోగ్యతారూపదోషత్తైయుమ్,

ఉపాయాన్తరాన్వయత్తుక్కు యోగ్యమాయ్ క్కొణ్డు భయజనకమాకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్,

భగవత్-సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అపేక్షితమాన నైచ్యత్తైభావిత్తుక్కొణ్డిరుక్కవేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ఉడైయత్తాయుమ్,

[భవసేకేటతాస్తుమే|”;
మమతస్మిన్ వేంకటాద్రౌ మత్స్యోత్స్వింష్ఠం భవతాతథా। స్యాత్సంపకత్వమథవాయత్కించిత్త్వం భవత్విహ॥”; “స్వామిన్! త్వద్దాసభూతానా

వ్యా.—(ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్ఱతు,

“శేషత్వోచితమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇన్దజన్మమే తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱ శ్రేష్ఠమ్” ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—ప్రస్తావానవన్ రైహికోత్కర్షాభావవత్త్వేన రూపేణ నికృష్టమాకనినైత్త విలక్షణజన్మమ్ సకలహేయ వర్ణాశ్రమాదివినాశకమాన అనుష్ఠాన పర్యన్తకాష్ఠాపన్న భగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకారత్రయజ్ఞాన ప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు అన్దజ్ఞానానుష్ఠానజ్గళ్ దేహాత్మ యిరుక్కైయాలే, అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకార యోగ్యతైయుమ్ ఉపాయాన్తరాన్వయ యోగ్యతాప్రయుక్త భ్రంశసంభావనాధీన భయజనకత్వముమ్, భగవత్సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు వేణ్డుమతాన నైచ్యమ్ భావిత్తు కఴ్ఴుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయుమాకిఱ దోషజ్గళిల్లాతతాయుమాక ఇరుక్కైయాలే” ఎన్ఱపడి

(శేషత్వోచితమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇన్దజన్మమే) ఎన్ఱతు,

“భాగవతోత్తమనాన ఆచార్యన్ పితావాక అనుష్ఠానపర్యన్తకాష్ఠాపన్నమన్త్రజన్యజ్ఞానమ్ తాయాకప్పిఱక్కుమ్ విలక్షణరుడైయ పిఱప్పు, నిఖిలదోషనిబర్హణ పూర్వకసముస్తాభ్యుదయ ఫలోపధాయక పరగతస్వీకారరూప భగవదభిమతి విశేషవిషయతాత్మక ఆత్మసత్తాప్రాప్తిరూపమాకైయాలే,

భగవదనన్యార్హశేషత్వత్తుక్కు అనురూపమాయ్క్కొణ్డు అన్ద శేషత్వజ్ఞానమాకిఱ భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు అనుకూలమాయ్, ఉత్కృష్టమాయుమ్ ఇరుక్కిఱ విలక్షణజన్మమే” ఎన్ఱపడి.

(తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్ఱతు, “కర్మాధీనమాయ్,
అచిత్సంబన్ధోపాధికమాయ్,
యావత్కర్మభావియాయ్,
అత్యన్తహేయమాయ్,
దేహాత్మాభిమానాదిహేతువాయ్,
ఉపాయాన్తరయోగ్యమాయ్,

మూ.—౨౧౭. “శ్వపచోపిమహీపాల!” ౧

వ్యా.—౨౧౭. ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, (“శ్వపచోపిమహీపాల”) ౧ ఎన్ఱు,

“శ్వపచోపిమహీపాల విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః॥” ౧

అ. —౨౧౭. (“శ్వపచోపి” ౧) ఇత్యాది:—

భగవద్భక్తియుక్తనాన అపకృష్టజాత్యన్తరస్థనుక్కు ఉత్కర్షసిద్ధిప్రసజ్గత్తాలే “శ్వపచ” ౧ శబ్దమ్ అపకృష్టజాతిమాత్రోపలక్షకమ్.
అపిశబ్దమ్ గర్హావాచి.

“గర్హాసముచ్చయ ప్రశ్నశఙ్కాసంభావనాస్వపి॥” ౨ ఎన్ఱుకోశమ్.

ఎ. అ.—తిర్యక్స్థావరాది భాగవతానువర్తన విరోధియాయ్ ఇరుక్కైయాలే,

అన్దశేషత్వానురూపమాయ్ కొణ్డుమ్, భగవత్సంబన్ధప్రతికూలతయా నికృష్టమాయుమ్, ఇరుక్కిఱ కర్మాధీనదేహోపాధిక భాగవతజన్మత్తైప్పఱ్ఱ” ఎన్ఱపడి.

(శ్రేష్ఠమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు, “‘సహివిద్యాతస్తంజనయతితత్ శ్రేష్ఠంజన్మ’ ౩ ఎన్ఱు, ఆపస్తంబధర్మత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే శ్రేష్ఠమ్” ఎన్ఱపడి.

“అఱుక్కుమ్ తాయాయ్, తాయిలుమాయిన శెయ్యమ్ అఱ్ఱుముమ్ పిఱక్కుమ్ అతిరుపర్క్కుమ్ శ్రేష్ఠజన్మమ్” ౪ ఎన్ఱు, అఴకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నయినారుమ్,

మన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలుణ్డాన జన్మత్తైయే శ్రేష్ఠమాక అరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

౨౧౭.—(ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్) ఎన్ఱతు, “‘భగవత్-సంబన్ధముడైయారుడైయ దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ జ్ఞానాధీనతత్-ప్రత్యనీక విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్’ ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్” ఎన్ఱపడి.

౧॥
౨॥
౩॥ ఆపస్తంబధర్మే,
౪॥ ఆచార్యహృదయమ్.

"ననస్యాంసురాజామన్వృతమస్తానాంనన్దనేననే। రక్షేశ । శ్వతున్యరేరమ్యేరత్నాయాంచరేతాంసదా॥ అహాంశునామన్యతమోత్రవేయంశృతినామిహా";।

వ్యా—ఎత్తనైయేనుమ్ నికృష్టజన్మావా యిరున్దానే యాక్కిలుమ్,

భగవద్భక్తర్గానవర్గ ద్విజన్గళాట్టిల్ అధికర్;

ఉత్కృష్టజన్మావానవర్గవస్తి, కేళ ఉత్తమాశ్రమియుమాయ్ ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్,

భగవద్భక్తిహీననానవర్గ శ్వపచనిజాట్టిల్ అధమర్;'

అ—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎత్తనైయేనుమ్) ఇత్యాది.

"'ముఖజానామయం ధర్మో యద్విష్ణోర్లిఙ్గధారణమ్।
బాహుజాతోరుజాతానా మయం ధర్మోనవిద్యతే॥' ౧

ఎన్ఱు, ఉత్తమాశ్రమిత్వమ్ బ్రాహ్మణస్కే యాకైయాలే, యతిత్వత్తాలే బ్రాహ్మణత్వమ్ ఆక్షిప్తమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజన్మావానవరేవస్తి, కేళ) ఇత్యాది

ఎ. అ.—"శ్లోకత్తిల్ 'శ్వపచ' ఎ శబ్దమ్ నికృష్టజన్మసామాన్యత్తుక్కు ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఎత్తనైయేనుమ్ నికృష్టజన్మావాయిరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు,

(ఆక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, అపిశబ్దమ్, విష్ణుభక్తియోడుమ్ తల్-ఫలమాన ద్విజాపేక్షయా అధికృతోడుమ్, నికృష్టజన్మత్తుక్కు ఉణ్డానవిరోధత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

"ఎత్తనైయేనుమ్ నికృష్టజన్మావా యిరానిన్ఱానేయాక్కిలుమ్" ఎన్ఱు, శ్వపచత్వత్తై భక్తికాలత్తిల్ వర్తమానమాక అరుళిచ్చెయ్యాతే. (ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, భూతమాక అరుళిచ్చెయ్తతు,

"అపార్థకం ప్రథమపఞ్చమాద్రాభాగవతా ఇతి" ౩ ఎన్నుమ్వచనార్థమ్ స్థాపిక్క.

ఇత్తాల్, "'శ్వపచోపి' ఎ ఎన్ఱ, అతు, పూర్వవృత్తపరమ్" ఎన్ఱుమ్,

"'విష్ణుభక్త' ఎ శబ్దమ్, అష్టవిధభక్తిమత్పరమ్" ఎన్ఱుమ్,

కాట్టప్పట్టతు.

తాదృశభక్తిమాన్కక్కు ఏ జన్మమ్ భేదిప్పతు?.

"శ్లోకత్తిల్ 'ద్విజ' ఎ శబ్దమ్ సామాన్యద్విజపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ద్విజన్గళాట్టిల్) ఎన్ఱు,

ఎ. అ.—అప్పడియభిప్రాయమిల్లైయాకిల్, అప్పడియే "విష్ణుభక్తనాన ద్విజనిజాట్టిల్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యవేణుమిఱే!.

(ద్విజన్గళాట్టిల్ అధికర్) ఎన్ఱతు, "భగవల్-సంబన్ధమిల్లైయనాక్కిలుమామ్, అధికృతనాక్కిలుమామ్, 'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్' ౪ ఇత్యాదియాలే శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱ అష్టవిధభక్తియాలే జన్మసిద్ధ ద్విజత్వమ్పోయ్ భగవత్సంబన్ధైక నిరూపణీయనాక్కప్పడాతే జన్మసిద్ధ ద్విజత్వత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాయిరుక్కిఱ ద్విజన్గళెల్లారైయుమ్ కాట్టిల్ నికృష్టజన్మావాయిరుక్కుమ్ భక్తనానవర్, భగవద్భక్తి భూమావాలే జాతిపోక్కప్పెట్ట భగవల్-సంబన్ధత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాయిరుక్కైయాలే, అధికర్" ఎన్ఱపడి.

"'యతిశ్చ' ఎ ఎన్ఱ, అ చకారమ్ ఉత్కృష్టజన్మత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉత్కృష్టజన్మావానవరేవస్తి, కేళ) ఎన్ఱు.

(ఉత్కృష్టజన్మావానవరేవస్తి, కేళ) ఎన్ఱతు, "ఉత్కృష్టజన్మావాక లోకప్రతీతనాయిరుక్కుమవరేవస్తి, కేళ" ఎన్ఱపడి.

ఉత్తమాశ్రమియుమాయిరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱతు,

"'పరమాత్మనిరతో విరక్తో౭పరమాత్మని।
సర్వేషణావినిర్ముక్తస్సభైక్షంభోక్తుమర్హతి॥' ౫

ఎన్ఱ, బృహస్పతివచనత్తిలపడియే,

భగవద్భక్తియైయుమ్, విషయాన్తరవైరాగ్యత్తైయుమ్, అధికారమాక ఉడైత్తాయ్క్కొణ్డు,

'కామ్యానాం కర్మణాంన్యాసంసన్న్యాసం కవయోవిదుః' ౬ ఎన్ఱ, అపడియే,

కామ్యకర్మపరిత్యాగ రూపమాయ్క్కొణ్డు స్వరూపానురూపమాయిరుక్కైయాలే ఉత్తమమాన శాస్త్రజ్ఞరాలాదరిక్కప్పడుమ్ తుర్యాశ్రమత్తైయుడైయనాక లోకప్రతీతనాక ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, అపిశబ్దార్థమాక అరుళిచ్చెయ్తతు,

"'శ్వపచోపి' ఎ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ అపిశబ్దత్తై 'యతిశ్చ' ఎ ఎన్ఱ, అవిత్తోడుమ్ అనుషజ్జిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

ఇప్పుమ్ ఇన్ద అపిశబ్దమ్ ద్విజత్వ-ఉత్తమాశ్రమిత్వన్గళుక్కు విష్ణుభక్తివిహీనత్వ-శ్వపచాధమత్వన్గళోడు ఉణ్డానవిరోధత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

౧। ౨॥ ౩। ౪। ౫॥ ౬।

ఇత్థంహిభక్తిభూయిష్ఠా ఆచార్యాః పూర్వకాశ్యపాః। ప్రాప్తయుత్కృష్టహేతుత్వం తత్సంబన్ధస్య కేవలమ్॥ తత స్తదీయసంబన్ధముత్కృష్టం

ఎ. అ.—(విష్ణుభక్తివిహీనస్సాస్తవన్) ఎన్ఱతు,

"విశేషేణ+హీనః=విహీనః, విష్ణుభక్త్యా+విహీనః=విష్ణుభక్తివిహీనః" ఎన్ఱాయ్,

విష్ణుభక్తియిల్ అద్వేషముమ్కూడ ఇల్లాతపడి అత్తాలే హీనరాయిరుక్కుమవన్" ఎన్ఱపడి.

"హరింలోకనియన్తారం వైష్ణవాన్ లోకపావనాన్।
దృష్ట్వాన ద్వేష్టి యోమర్త్యస్సోఽద్వేషీ వైష్ణవస్స్మృతః॥' ౧ ఎన్ఱు,

అద్వేషముడైయనై దశవిధవైష్ణవరిలే ఒరువనాకచ్చొల్లిఱ్ఱే.

(శ్వపచనిఱ్కుట్టిల్ అధమన్) ఎన్ఱతు,

"విష్ణుభక్తివిహీనాయే చణ్డాలాః పరికీర్తితాః।
చణ్డాలా అపివై శ్రేష్ఠా హరిభక్తిపరాయణాః॥' ౨ ఎన్ఱు నారదీయత్తిలుమ్,

'భగవద్భక్తివిముఖం బ్రాహ్మణం వా బహుశ్రుతమ్।
నసంభాషేత సతతం చణ్డాలమివ సంత్యజేత్॥' ౩ ఎన్ఱు వాసిష్ఠసంహితైయిలుమ్,

'విద్యావినయసంపన్నా బ్రాహ్మణా వేదపారగాః।
మయిభక్తిం నకుర్వన్తి చణ్డాలసదృశాహితే॥' ౪ ఎన్ఱు, ఆశ్వమేధికత్తిలుమ్,

విష్ణుభక్తివిహీనరై చణ్డాలరాకచ్చొల్లుకైయాలేయుమ్;

'విష్ణుభక్తివిహీనోయస్సర్వశాస్త్రార్థవేద్యపి।
బ్రాహ్మణ్యం తస్య నభవేత్ తస్యైవ త్విర్నిరూప్యతామ్॥' ౫ ఎన్ఱుమ్,
'యః పుత్రః పితరం ద్వేష్టి తం విద్యాదన్యరేతసమ్।
యో విష్ణుం సతతం ద్వేష్టి తం విద్యాదన్త్యరేతసమ్॥' ౬ ఎన్ఱు, పాద్మత్తిల్ 'అవర్కళుడైయ అన్ద చణ్డాలత్వత్తుక్కు అన్ద భక్తివిహీనత్వమ్ తానే ప్రధానలిఙ్గమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలేయుమ్,

'వాసుదేవం హృషీకేశం పరమాత్మానమచ్యుతమ్।
యేనిన్దన్తి దురాత్మాన శ్చణ్డాలాస్తేనసంశయః॥' ౭ ఎన్ఱు, వారాహత్తిలుమ్,

ఎ. అ.—అన్ద విష్ణానమిత్యాన చణ్డాలత్వత్తిల్ అప్రామాణ్యశఙ్కైయై నిరసిక్కైయాలేయుమ్;

అన్ద విష్ణుభక్తివిహీనత్వమాకిఱ హేతువైక్కొణ్డు,

'విప్రాయాం క్షత్రియాత్సూతో వైశ్యాద్వైదేహిక స్తథా।
చణ్డాలస్తు కేతస్మాద్రాత్సర్వకర్మసు గర్హితః॥' ౮ ఎన్ఱు హారీతస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే,

అవన్ విప్రస్త్రీయినిడత్తిల్ శూద్రనుక్కు జారజనాన ప్పిఱన్దవనాక నిశ్చితనాకైయాలే, జన్మనాచణ్డాలనాయ్,

శిఖాయజ్ఞోపవీతాది బ్రాహ్మణవేషప్రచ్ఛన్ననాయ్, ఇరుక్కైయాలేయుమ్;

'వైరాగ్యం జాయతే యస్య తృష్ణాపి బ్రహ్మణిస్థిరా।
సోఽధీతవేదతత్త్వార్థో గృహవాసమశక్నువన్॥
ప్రవ్రజేత్' ౯ ఎన్ఱు, లిఖితస్మృతియిలుమ్,

'నివృత్తః కర్మరాగాదేః ప్రశాన్తో బ్రహ్మతత్పరః।
ససన్న్యాసేఽధికారీస్యాదితరో జీవికాపరః॥' ౧౦ ఎన్ఱు, యమస్మృతియిలుమ్,

'పరమాత్మని యోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని।
సర్వేషణావినిర్ముక్తస్సభైక్షం భోక్తుమర్హతి॥' ౧౧ ఎన్ఱు బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్,

'యస్తు బ్రహ్మ నజానాతి త్రిదణ్డార్హో నసస్మృతః॥' ౧౨ ఎన్ఱు, దక్షస్మృతియిలుమ్, శొల్లుకైయాలే,

భగవద్భక్తియిల్లాతవనుక్కు సన్న్యాసత్తిల్ అధికారమిల్లామైయాలేయుమ్;

జన్మనాచణ్డాలనాయ్, విష్ణుభక్తివిహీననుమాయ్, ఇరుక్కిఱ అన్ద కేవలోత్తమాశ్రమియినుడైయ బ్రాహ్మణ్యముమ్, తుర్యాశ్రమముమ్, శ్వపచనుడైయ యజమానత్వమ్ పోలే అత్యన్తభగవన్నిగ్రహహేతువాన మహాదోషమాకైయాలే,

అన్దదోషత్తాలే పూర్ణ్ణనాన అవన్,

'చణ్డాలమపి వృత్తస్థం తం దేవా బ్రాహ్మణం విదుః' ౧౩ ఎన్ఱు ఆపడియే స్వవృత్తాతిక్రమమ్ పణ్ణాతపడి అప్రచ్ఛన్ననాయ్క్కొణ్డు శ్లాఘ్యనాయిరుక్కిఱ చణ్డాలనైప్పఱ్ఱ అధమన్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ నారదీయే, ౩॥ వాసిష్ఠసంహితాయామ్, ౪॥ ఆశ్వమేధికే, ౫॥ ౬॥ పాద్మే, ౭॥ వారాహే,

౮॥ హారీతస్మృతౌ, ౯॥ లిఖితస్మృతౌ, ౧౦॥ యమస్మృతౌ, ౧౧॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ, ౧౨॥ దక్షస్మృతౌ, ౧౩॥

"విష్ణుభక్తశ్వపాకస్య, తద్విహీనద్విజస్యచ, । వినయాపక్షయోశ్శ్రేయాన్ ప్రథమో న ద్వితీయకః ॥" ఇత్యుచ్యతే॥:-- అభిప్రాయాంతరాభావాత్తథాపి "ద్విజః" ఇత్యేవ కథ్యతే।

వ్యా. -- ఎన్ఱు, వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కఱుత్తు భగవత్-సంబన్ధమే ఉత్కర్ష హేతు వాక్యచ్చొల్లుకైయాలే,

అ.—(వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కఱుత్తు) ఎన్ఱతు, "పూర్వార్ధత్తిల్ వర్ణత్తిలుమ్, ఉత్తరార్ధత్తిల్ ఆశ్రమత్తిలుమ్, ఉత్కర్షహేతుత్వేన ఉపాదేయత్వమైనివర్తిప్పిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"స్నేహపూర్వమనుధ్యానం భక్తిరిత్యభిధీయతే।

'భజ' ఇత్యేష ధాతుర్వై సేవాయాం పరికీర్తితః॥" ౧ ఎన్ఱు, భక్తియుమ్, సంబన్ధజ్ఞానరూపమాకైయాలే, (భగవత్-సంబన్ధమే) ఎన్ఱతు.

అతావతు:—"అనన్యార్హశేషత్వజ్ఞానరూపసంబన్ధమే" ఎన్ఱపడి.

"అనురిత్యయం నిహీనార్థో హిజ్ఞాప్యతేఽత-జ్ఞైః, నిహీనత్వంచాస్య స్వాభావికదాస్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, శ్రీ పెరియభట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తత్తు;

ఆకైయాల్ అనుధ్యానశబ్దితభక్తిక్కు శేషత్వజ్ఞానరూప సంబన్ధత్వమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఉత్కర్షహేతుధర్మోపయోగియాన శక్కు తద్విరోధ్యపేక్ష యాత్రైస్థ్యమ్ అర్థసిద్ధమ్.

ఎ. అ.—(వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కఱుత్తు) ఎన్ఱతు:—

"శ్లోకపూర్వార్ధత్తిల్, ద్విజాధిక్యవిరోధిభూయిష్ఠనాన శ్వపచనుక్కుణ్డాన విష్ణుభక్తియాలే ద్విజాధిక్యత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, అన్ద విరోధిభూయిష్ఠరాయిల్లాతవర్కళుక్కు అన్ద విష్ణుభక్తిప్రయుక్తమాన ఆధిక్యమ్ కైముతికసిద్ధమాకైయాలేయుమ్;

ఉత్తరార్ధత్తిల్, శ్వపచాధమత్వవిరోధిభూయిష్ఠతయాప్రతీతనాన యతిక్కుణ్డాన విష్ణుభక్త్యభావత్తాలే శ్వపచాధమత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, 'అప్పడియన్ఱిక్కే ఇరుక్కుమవర్కళుక్కు అన్ద భక్త్యభావత్తాలే శ్వపచాధమత్వమ్ ఉణ్డు' ఎన్నుమిడమ్ కైముతిక సిద్ధమాకైయాలేయుమ్;

నికృష్టోత్కృష్ట వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ ఆనవట్రిలుమ్ ఉత్కర్షహేతుత్వమాకిఱ శరక్కైనిషేధిత్తు, అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళాలే భగవత్సంబన్ధమే సర్వోత్కర్షహేతు వాక్యచ్చొల్లుకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్సంబన్ధమే) ఎన్ఱ అవధారణత్తాలే వర్ణాశ్రమోత్కర్షహేతుకత్వైరపేక్ష్యమ్ శొల్లుకిఱతు.

వ్యా.—భ్రంశసంభావనాదికళాలే తత్-సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిలుమ్ కాట్టిల్ తదనురూపమాన జన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

అ.—ఇతుతాన్, "శ్వపచోఽపి విష్ణుభక్తః"౩ ఎన్ఱ అసమభివ్యాహారత్తాలే,

"సిద్ధం సాధ్యారూపయుజ్యతే" ౪ ఎన్ఱు, "శ్వపచత్వమ్ విష్ణుభక్తత్వోపయోగి" ఎన్ఱు, లభిక్కైయాలుమ్,

"విష్ణుభక్తివిహీనస్తుయతిః' ఎన్ఱ అసమభివ్యాహారత్తాలే "విష్ణుభక్తివిహీనత్వమ్ యతిత్వహేతుకమ్" ఎన్ఱు, లభిక్కైయాలుమ్,

యతిత్వమ్ తచ్ఛేషత్వవిరోధియన్ఱాకిలుమ్ తదీయపర్యన్తశేషత్వరూప తదనన్యార్హశేషత్వవిరోధియాకైయాలుమ్,

అన్దవచనత్తిల్ సమభివ్యాహారవ్యఞ్జితమామ్.

ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కర్షహేతు వాక్యచ్చొల్లుకైయాలే) ఇత్యాది.

ఎ. అ.— భ్రంశసంభావనాదికళాలే తత్సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిఱ్కాట్టిల్) ఎన్ఱతు,

"సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఇరుక్కిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ఒన్ఱిలేవరుమ్ అన్వయిత్తాలుమ్ తామ్ అనన్యోపాయత్వాధికారభ్రంశత్తుక్కు కర్మాధీనగుణవికారవత్తైహా సాధకమాయిరుక్కైయాలే యోగ్యమాయ్క్కొణ్డు భయజనకమాయిరుక్కైయుమ్, స్వరూపానురూపనైచ్యమ్ భావిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయుమ్, అభిజాత్యాదికళాలేవరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయుమ్ ఆకిఱదోషఙ్గళాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు విరోధియాయిరుక్కుమ దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ" ఎన్ఱపడి.

(తదనురూపమాన జన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్ఱతు,

అన్ద దోషఙ్గళిన్ఱిక్కే యావదాత్మభావియాయ్, భగవత్-కృషిఫలభూతస్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానప్రయుక్తమాయ్, భగవదభిమతవిశేషవిషయతారూప ఆత్మసత్తారూపమాయిరుక్కైయాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు అనుకూలమాయ్క్కొణ్డు అనురూపమాయిరుక్కిఱ విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱపడి.

తేనైవహేతునా సోయమహంకారవరాజితః। శ్వపాకస్యశ్వపాకాయాం జాతంవినయసంభృతః॥ ఉద్ధంతమిశ్రీతాధాతాత్ బ్రహ్మనిష్ఠంతసర్వథా।

వ్యా.—ఇజ్జన్మత్తాక్కిల్, కీழ్ చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు ఇత్తు ప్రమాణమాక మాట్టాదితే।

అ—(ఇజ్జన్మత్తాక్కిల్) ఎన్ఱతు, "ఇప్పడిసమధివ్యాహారవ్యక్తి [౪ తముమాయ్, కణ్ణోక్కాన్రత్తాలే అర్థసిద్ధముమాన ఇవ్వర్థత్తిలేకదత్తు' ఎన్ఱు, కొళ్ళావిడిల్" ఎన్ఱపడి.

యద్యపి, త్రైవర్ణికాధికారఙ్గళాన కర్మయోగాద్యనుష్ఠానయోగ్యతా హేతుకభయజనకత్వమిల్లై యాకిలుమ్,

సర్వాధికారఙ్గళాన తిరునామసంకీర్తనాది సాధనాన్తరానుష్ఠాన యోగ్యతా హేతుకభయజనకత్వమ్ తురీయవర్ణాదికళుక్కు ఉణ్డు।

పూర్వపూర్వవర్ణాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరవర్ణాదికళుక్కు నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమాకిలుమ్,

ఉత్తరోత్తరాసాధారణనైచ్యవిశేషమ్ పూర్వపూర్వవర్ణత్తుక్కు భావిక్కవేణ్డుకైయుముణ్డు; [౧౪

తథాపి, వేదాన్తప్రక్రియానురోధత్తాలే కర్మజ్ఞానాద్యఙ్గక ఉపాసనత్తుక్కు సాధనత్వమాకైయాలుమ్,

తదనుష్ఠానయోగ్యతై బ్రాహ్మణాదివర్ణత్తుక్కు ఉళ్ళతాకైయాలుమ్,

పూర్వపూర్వత్తుక్కు ఉత్తరోత్తరాపేక్షయా నైచ్యమ్ భావిక్కైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్,

యథోచితవివక్షా విశేషత్తాలే ఇప్పడిసొల్లక్కూడుమిల్లై.

ప్రాయదర్శనమైక్కొణ్డు ఔచిత్యమూలకమాకవిటే ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్తతు?

అన్నైయాల్ విరోధమిల్లై. [౨౪

ఇవ్విడత్తిలే,

"'ఎన్మర్ పంచాశత్తుపితృన్ ప్రీతియిల్లాక్కనిన్నోర్" ౧ ఎన్ఱతు,

"అహంకారహేతువాన జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళ్ హేయమ్" ఎన్గి, అజ్ఞానమ్పిఱన్దపిన్పు అన్దజన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళాలుణ్డాన స్వనికర్షత్తై అనుసన్ధిత్తు, నిన్ఱు, నిలైయాయ్,

అ—అవ్వవస్వభావఙ్గళై ఎన్నై ఎణ్ణిత్తిక్కొళ్ళనిత్కుమతు' ఎన్గిఱార్" ౨ ఎన్ఱు, ఇవర్తామ్ * నూఱ్ఱన్దాదియిలుమ్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే,

స్వరూపజ్ఞర్, తఙ్గళుడైయజన్మాద్యుత్కర్షత్తై అహంకారహేతు [౪ తయానికర్షమాక అనుసన్ధిత్తుభయప్పడ,

అతువే హేతువాకవమర్న్దుళ్ళవర్ "అతు ఉద్దేశ్యమ్" ఎన్తిరుప్పర్.

ఇప్పడిజన్మాద్యుత్కర్షత్తై ఉపయోగవిశేషాది ప్రాయేణసామాన్యశాస్త్రవిశేషన్నవిత్తైక్కొణ్డు అతు అహంకారహేతువాయ్ విడ్డుప్పోవతే,

విశేషశాస్త్రత్తిలే ఉచితోపయోగవిశేషత్తైప్పఱ్ఱ అపకృష్టజన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకచ్చొన్న విధిపూర్వమ్ అహంకారహేతువాకాల్, పత్తైయ అపకర్షమేవిశేషిక్కుమాకైయాలే, "'ఒరుపడియాలుమ్ తన్నక్కు ఉత్కర్షానుసన్ధానమ్ కూడాతాకైయాలే, అవ్వాక్కియాలుమ్ అహంకారస్పర్శమఱవత్తిక్కైక్కు అంశ్యకమ్' ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థమ్ ప్రథానాధిప్రేతమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౧౪

ఏ. అ.—(ఎన్ఱు, కరుత్తు) ఎన్ఱతు,

"'దైహికజన్మత్తిలాక్కట్టిల్ విలక్షణజన్మత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్, భగవద్భక్తిక్కు వర్ణాశ్రమనైరపేక్ష్యేణ ఉత్కర్షహేతుత్వమ్ సొల్లుకిఱ కీழ్చ్చొన్నవచనానుగృహీతమాన న్యాయత్తాలే సిద్ధమాకైయాలు' ఎన్ఱు, ఇశ్లోకత్తై (దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్నైక్కు ప్రమాణమాక మూలత్తిల్ ఎడుత్తతుక్కరుత్తు" ఎన్ఱపడి.

(ఇజ్జన్మత్తాక్కిల్) ఎన్ఱతు, "'విలక్షణజన్మశ్రైష్ఠ్యమ్ ఇశ్లోకత్తిల్ న్యాయసిద్ధమ' ఎన్ఱు, కరుత్తాక్కిల్" ఎన్ఱపడి.

(కీழ్చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమాక మాట్టాదితే) ఎన్ఱతు,

"ఇశ్లోకమ్, వర్ణాశ్రమఙ్గళైప్పఱ్ఱుళ్ళవర్కళుక్కు ఉత్కర్షహేతు [౩౪ తైయ్యనిషేధిత్తుక్కొణ్డు 'విష్ణుభక్తియే సర్వోత్కర్షహేతు' ఎన్నుమ్ ఇవ్వళవైయే సొల్లుకైయాలే,

అన్ద విష్ణుభక్తిప్రయుక్త భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వమాకిఱ విలక్షణజన్మత్తుక్కు శ్రైష్ఠ్యమ్, ఇశ్లోకత్తిల్ వాచనికమాకచ్చొల్లప్పడామైయాలే,

కీழ్ ఉపపాదిత్తునిగమిక్కప్పట్ట విలక్షణజన్మ శ్రైష్ఠ్యమాకిఱ అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టాదితే?" ఎన్ఱపడి.

౨౦ నూఱ్ఱన్దాది ఎటమ్పాట్టిన్-ఉరై, మెమోరియల్ ముద్రాలయ ముద్రితకోశ, పుటమ్. ౯౪

* పెరియజీయర్

ఎ. అ.—"అక్కి ఇప్పడిపళ్ళమడైయిలిక్కుక్కు అభిమతమాన భాగవతనిక్కృష్టజన్మశౌష్ఠ్యత్తైయుమ్.

మిశ్రసంప్రదాయికుక్కు అభిమతమాన భాగవతోత్కృష్టజన్మశౌష్ఠ్యత్తైయుమ్, ఇప్ప్రకరణత్తిల్ పూర్వపక్షమాక్కొణ్డు అత్తైప్పరసిత్తు. విలక్షణజన్మశౌష్ఠ్యత్తైయే సిద్ధాన్తమాక స్థాపిక్కిఱార్కళ్, మిశ్రసంప్రదాయిప్పర్కళ్ రహస్యశాస్త్రబాహ్యర్కళాకైయాలే, శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుమ్ తద్వ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కుమ్ అవర్కళ్ ప్రామాణ్యత్తై అఙ్గీకరియామైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళిల్ ఇవ్వర్ కొళ్ళుకై అవర్కళుడైయ స్వసమయ స్వగోష్ఠిప్రవచనత్తుక్కు విరోధమిల్లై;

పళ్ళమడైయార్ రహస్యశాస్త్రకుదృష్టికళాకైయాలే అవర్కళ్ శ్రీవచనభూషణ తద్వ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కు ప్రామాణ్యమ్ అఙ్గీకరిక్కైయాలే, అవర్కళ్ స్వగోష్ఠిప్రవచనవిరోధేన తఙ్గళుడైయ కుదృష్టియాలే ఇన్ద మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కు వర్ణిక్కుమ్ యోజనాప్రకారమెన్?

'అతుకుదృష్టికల్పితమ్' ఎన్న, స్పష్టమాక అఱియలావదు అతుక్కు ఉణ్డాన దోషఙ్గళ్ ఎన్?" ఎన్నిల్;

పళ్ళమడైయార్, [వా. ౨౧౧, పు. ౬౨౨] [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో] ఎన్ఱ మూలవాక్యత్తై మిశ్రసంప్రదాయి మాత్రమన్నిన్ ప్రశ్నమాక్కొణ్డార్కళ్.

"అతు ఎఙ్ఙనే" ఎన్నిల్;

'వ్యాఖ్యానత్తిల్ అవ్వాక్యావతారికైయిల్,

[పు. ౬౨౦ ఇడవరి ౫; (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మఱ్ఱైయవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టనన్ఱో, ఎన్ఱు) ఎన్ఱుమ్,

మేల్ [పు ౬౨౨, వలవరి ౨] (ఇరణ్డుమ్ ఎన్ఱు, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱుమ్,

అవ్వాక్యతాత్పర్యత్తైయుమ్, కరికణ్డాక్కత్తైయుమ్, అఱుదియిట్టార్ [?]:

అతిల్, [పు. ౬౨౧, ఇడవరి. ౨] (జన్మోత్కర్షముడైయవన్) ఎన్ఱవిడత్తిల్ (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్, బ్రాహ్మణ్యాద్యుత్కృష్టజన్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతు?:

[వా. ౨౦౮, పు. ౬౧౧, వలవరి-౨] [జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యాదికళైయే యిట్టే జన్మోత్కర్షమాకచ్చొన్నతు!:

ఎ. అ.—అక్కి 'బ్రాహ్మణశ్వపచర్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వాంశమాత్రసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు?;

అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన బ్రాహ్మణజన్మమాకిఱ ఉత్కృష్టజన్మముమ్, శ్వపచజన్మమాకిఱ నిక్కృష్టజన్మముమ్, ఇరణ్డుమ్కూడ సమమావిడాతే?;

ఆకైయాల్, భగవత్సంబన్ధముణ్డానాలుమ్ బ్రాహ్మణజన్మమ్ ఉత్కృష్టమేయాకవుమ్, శ్వపచజన్మమ్ నిక్కృష్టమేయాకవుమ్ ఇరుక్కైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడే ఉత్కృష్టజన్మమాన బ్రాహ్మణ్యత్తైయుడైయవన్ భగవత్సంబన్ధత్తోడే నిక్కృష్టజన్మమాన శ్వపచత్వత్తైయుడైయవనాన మఱ్ఱైయవనైప్పఱ్ఱ అధికనన్ఱో?' ఎన్ఱు ప్రశ్నవాక్యతాత్పర్యమాకైయాలే, అవ్వాక్యమ్ మిశ్రసంప్రదాయి ప్రశ్నమేయాకవేణుమ్' ఎన్ఱు.

ఇతు అనుపపన్నమ్.

"ఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్;

అప్పడికొళ్ళుమళవిల్, మేల్, అన్ద ప్రస్తావాన్తవన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తై నిక్కృష్టమాకవుమ్, నిక్కృష్టమాకనినైత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, తిరుప్పళ్ళమ్పన్ఱి, అవన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తై దూషిక్కుమళవిలే నిక్కృష్టజన్మముడైయ భాగవతిక్కుమ్ ఉత్కృష్టజన్మముడైయ భాగవతనుక్కుమ్, ఇరువర్క్కుమ్ ఉళ్ళతుకళాన భ్రంశసంభావనా నైచ్యభావనాదికళాకియ దోషఙ్గళాలే దూషిక్కైయాలే, అతు స్వసిద్ధాన్తత్తైయుమ్ దూషిక్కుక్కొణ్డుతాక ప్రర్యవసిక్కుమిడుమత్తాకైయాలేయుమ్;

మూలత్తిల్, ఇప్ప్రకరణత్తిల్ [వా. ౨౧౦, పు. ౬౨౦, ఇడవరి-౩] [ఇరణ్డుమొక్కుమో] ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౨౧౨, పు ౬౨౬, ఇడవరి-౩] [ఉత్కృష్టమాక భ్రమిక్కైజన్మమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౨ పు ౬౨౯, ఇడవరి-౨] ["శరీరేణ" ౧] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౩, పు. ౬౩౦, ఇడవరి-౨] [స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౨౧౪, పు ౬౩౧, ఇడవరి ౨. అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మక్కు?] [నిక్కృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౬, పు ౬౩౫, వలవరి-౩] [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్ఱుమ్,

సామాన్యశబ్దప్రయోగమే కాణ్గిఱతొழియ,

బ్రాహ్మణత్వ-శ్వపచత్వాది విశేషశబ్దమ్ కాణామైయాలేయుమ్;

అప్పడియే, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్,

[పు ౬౨౧, ఇడవరి-౨] (జన్మోత్కర్షముడైయవన్) ఎన్ఱుమ్,

సాతుశ్వపాకః పరమభక్తియుక్తో హి నిత్యశః। "అయం హి పావనస్స్వగుణపూర్ణో శుద్ధిమాన్॥ ఉత్కృష్టజాతౌ సంజాతః పరబ్రహ్మపరాయణః।

ఎ అ.—[మేల్పడి] (మత్ప్రియనై) ఎన్ఱుమ్,

[పు ౬౨౪, ఇడవరి. ౪] (ప్రస్తావాన్నవర్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్తిత్తై అపకృష్టమాక్కియుమ్, అపకృష్టమాక్కినైత్తై ఉత్కృష్టమాక్కి [వుమ్) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౨౬, ఇడవరి. ౬] (అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు ఉపహాస్తైయాలే) ఎన్ఱు, (అది) శబ్దఘటితరూపయమ్,

[మేల్పడి] (అపకృష్టమాయిరుక్కైయివిత్తై) ఎన్ఱుమ్,

[పు ౬౨౭, ఇడవరి-౫] (ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే) ఎన్ఱుమ్

"అధికృతాధికార సర్వాధికార సకలోపాయసాధారణమాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్" ఎన్ఱుమ్,

[పు-౬౨౯, వలవరి.౬] (ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయిరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కు) ఎన్ఱుమ్,

[పు-౬౩౦, ఇడవరి. ౭] (కీழ్చ్చొన్న జన్మత్తై) ఎన్ఱుమ్,

[పు-మేల్పడి. వలవరి. ౧౩] (శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు త్తకుతియాన తాழ్చ్చి) ఎన్ఱుమ్,

[పు-మేల్పడి. వలవరి. ౨.] (పిఱక్కైయక్కిఱత్తు) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౧, ఇడవరి-౪] (ఏతల్-ప్రతికోటియాన జన్మత్తై స్పృడైయ) ఎన్ఱుమ్,

[పు ౬౩౨, వలవరి-౫] (ఉత్కృష్టమాయిరుక్కైయివిత్తై) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౫, వలవరి-౭] (అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమ్) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౬, ఇడవరి-౪] (ఉత్కృష్టమాయిరుక్కై ఇన్దజన్మమే తదనుచితజన్మత్తైప్పెఱ్ఱు) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౯, ఇడవరి. ౨] (వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కైయిత్తు) ఎన్ఱుమ్,

[మేల్పడి] (భగవత్సంబన్ధమే) ఎన్ఱు, అవధారణఘటితమాక్కియుమ్,

[మేల్పడి-వలవరి. ౩] (తత్సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తై త్తాన్ఱిల్) ఎన్ఱుమ్,

[మేల్పడి] (తదనురూపమాన జన్మమే) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౪౦, ఇడవరి. ౩] (కీழ్చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు) ఎన్ఱుమ్.

సామాన్యశబ్దప్రయోగమే కాణ్గిఱతొழియ, విశేషిత్తుచ్చొల్లక్కాణామైయాలేయుమ్;

భాగవతనుక్కు నికృష్టజన్మాధీన ఉత్కర్షత్తైయుమ్, ఉత్కృష్ట జన్మాధీన అపకర్షత్తైయుమ్, ఇప్ప్రకరణత్తాలే స్థాపిక్కైయాలాక్కిల్,

ఏ. అ.—సకర్షబుద్ధ్యా భాగవతజన్మఙ్గళై నిరూపిక్కైయాకిఱ జన్మనిరూపణరూప భాగవతాపచారత్తై మూలవ్యాఖ్యానకారర్కళ్ తాఙ్గళ్ సెయ్గిఱార్కళాకప్పర్యవసిక్కైయాలే,

కీழ్, [వా ౨౦౧. పు. ౫౭౮, ఇడవరి-౩] [ఇత్తొత్తకుక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఇత్యాదియాలే,

"సర్వాధికారికళుక్కుమ్ జన్మనిరూపణాది భాగవతాపచారమ్ అత్యన్తపరిహరణీయమ్" ఎన్ఱు ఉపదేశిత్తతెల్లామ్ వేశ్యాపత్నీవ్రతా ధర్మోపదేశ సమానమాక్కి పర్యవసిక్కుమాకైయాలేయుమ్;

నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువరిలుమ్ నైరన్తర్యక్కొణ్డు అన్యతరోత్కర్షమకొళ్ళువారివరుడైయవుమ్ పక్షఙ్గళిరణ్డుమ్ పూర్వపక్షమాయ్, విలక్షణజన్మత్తిలిప్పదే సిద్ధాన్తమాక్క వేణ్డుకైయాలే, ప్రశ్న వాక్యత్తై, పశ్చిమరైయారుక్కుమ్ మిశ్రసంప్రదాయికుక్కుమ్ పొతు వాక్యమాక్కక్కైయే ఉచితమాకైయాల్,

(జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మత్ప్రియనై ప్పోల్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్ కేవలబ్రాహ్మణ్యమాత్రత్తై చ్చొల్లుకైయన్ఱిక్కే (జన్మ) శబ్దమ్ ప్రాకృతజన్మఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ పొతువాయ్, (ఉత్కర్ష) శబ్దమ్ అన్దజన్మోపాధికమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యరూప తత్తద్విపక్షితోత్కర్షపరమాయ్. (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్ ప్రాకృతజన్మోపాధిక తత్తద్వివక్షిత భగవత్సంబన్ధానుకూల్యరూప ఉత్కర్షఙ్గళెల్లామ్ పొతువాక్యమాక్క వేణ్డుకైయాలే, అత్తై బ్రాహ్మణ్యమాత్రపరమాక్కొణ్డు ప్రశ్నవాక్యత్తై ఏకదేశి-ప్రశ్నమాక ఒతుక్కిచ్చొల్లుకై యనుపపన్నముమ్కే?

కీழ్ [వా ౨౦౮, పు ౬౦౧, వలవరి-౩] [జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్] ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ జన్మోత్కర్షమ్ బ్రాహ్మణ్యమాకైయాలే ఇఙ్గుమ్ అప్పడియే కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్నిల్, అప్పోతుకీழ్ల్లామ్ (ఉత్కృష్టజన్మ) శబ్దత్తాలే బ్రాహ్మణ్యత్తై చ్చొల్లిక్కొణ్డువరుకైయాలే,

[వా. ౨౧౬, పు ౬౩౫, వలవరి-౩] [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్ఱ, అవ్వాక్యత్తిలుమ్, [ఉత్కృష్టజన్మ] శబ్దమ్ బ్రాహ్మణ్యత్తైయే శొల్లుకిఱతాక ప్రసజ్జిక్కుమ్.

"కీழ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై ఉత్కృష్టమాకచ్చొన్నతు, భ్రమిత్తిరుక్కుమ పూర్వపక్షియినుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక;

మేల్ [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, విలక్షణజన్మత్తై ఉత్కృష్టజన్మమాకచ్చొన్నతు సిద్ధాన్తియినుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక" ఎన్నిల్;

శేషశేషాఙ్గభావాభావాభ్యాం సదతిప్రియః। అన్యేభ్యోఽసకృతైశ్వర్యవద్ధనీయోమహాపురుషః॥ సదాకాన్తశ్చదాన్తశ్చ శ్రీవత్సాఙ్కితవక్షసే!।"

ఎ. అ—ఙ్కళుమ్ పళ్ళమాడైయారాయుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక శ్వపచత్వాదికళై జన్మోత్కర్షమాకచ్చొల్లి కూఱాతొళియాదొళియాలే,

"ఇప్ప్రశ్నవాక్యమ భాగవతప్రాకృతజన్మోత్కర్షవాదకశ్లోకఙ్గళై కూఱుమ్ పొతు' ఎన్నైయే ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కైక్కొళ్ళ.

మేల్ [ఒవ్వాతు] [వా. ౨౧౧, పు ౬౩౮, ఇడవరి-౩] ఎన్ఱుమ ఉత్తరత్తుక్కు, అవర్కళ్,

[మెయ్ప్పా] (ప్రమాణానవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైక్కైత్తైై అపకృష్టమాక్కవుమ. అపకృష్టమాకనినైత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరుప్పళ్ళి పక్షి) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానత్తిల్ తాత్పర్యమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే.

మిశ్రసంప్రదాయియాకిఱ ప్రష్టావానవర్ ఉత్కృష్టమాక నినైక్కైత్త భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన బ్రాహ్మణ్యత్తై నికృష్టమాక్కవుమ, అవర్ నికృష్టమాక నినైక్కైత్త భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన శ్వపచత్వత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, కొణ్డు, అత్తాల్ వన్ద సామ్యభావత్తై [ఒవ్వాతు] ఎన్ఱుమ శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్.

ప్రశ్నవాక్యమ్ కీళ్ చొన్నపడియే ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాయిరుక్కైయాలే, ఉత్తరముమ్ అప్పడియే పొతువాకవేణ్డుకైయాలే, అతువుమ్ అనుపపన్నమ్

"అవ్వాక్యమ్, కీళ్ ప్రష్టానవర్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే ప్రాకృతజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱాల్ ఉణ్డాన ఉత్కర్షముడైయ భాగవతజన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, అన్ద ప్రాకృతజన్మోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాత భగవత్సంబన్ధమ్ మాత్రముడైయ జన్మత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ్, నినైత్తిరుక్కైయాలే

అవర్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్త ప్రాకృతజన్మోపాధిక ఉత్కర్షముడైయ విలక్షణభాగవతజన్మత్తై నికృష్టమాక్కవుమ్, అవర్ నికృష్టమాక నినైత్త అన్ద ఉత్కర్షమిల్లాత భాగవతజన్మత్తై, విలక్షణమాకైయాలే ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, కొణ్డు అత్తాల్ వన్ద సామ్యభావత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్నైయే ఉచితమన్ఱో?

(నికృష్టమాకప్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్ఱు అత్తై, (అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కుమ్ ఉయర్న్తనైయాలే అపకృష్టమాక ఇరుక్కుమ్ వినై) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే. ఆభిజాత్యమావతు కులీనత్వమాకైయాలే, అన్ద కులఙ్గళ్తాన్ 'కులమ్ తాఙ్గుశాతికళ్ నాలిలుమ్'౧ ఎన్ఱుమ్, "కులఙ్గళాయవీరిరణ్డిల్"౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱ పడియే, నాలువర్ణఙ్గళుక్కే ఉణ్డానవాకైయాలే, ఆభిజాత్యాదికళాల్ అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు అన్ద నాలువర్ణత్తిలుమ్ ఉణ్డానభాగవతజన్మ

ఎ. అ—ఙ్కుమే ఉయర్వాకైయాలే, అత్తిల్ తన్నైయాన్నభాగవతత్వత్తోడే కూడిన బ్రాహ్మణజన్మత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్:—

"ఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్;

"పఴ్పునరకర్కళ్ శేషరేలుమ్ అవర్కళడిక్ఙ్ ఎమ్పాల్ పిఱప్పిడైక్కైతొరుమ్ తొఴుకులమ్ తాఙ్గళే"౩ ఎన్ఱు, "శ్వపాకాదిశరీరమేయాకిలుమ్ నారకీయశరీరత్తోడే ఎత్తనైయేయుమ్ దుర్గతరాయిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, శ్రియఃపతియాన ఎమ్పెరుమానుడైయ తిరునామత్తైచ్చొల్లు మవర్కళ్-సన్తానమెల్లామ్ ఎఙ్గళుక్కు ఆచార్యసన్తానమ్" ఎన్ఱు, ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, భాగవతనుడైయ నికృష్టజన్మముమ్ కూడ ఉత్తమకులమాకైయాలే, అతువుమ్ ఆభిజాత్యాద్యహంకారహేతువాయిరుక్కైయాలేయుమ;

వేద-తదఙ్గ-ఉపాఙ్గఙ్గళిల్ ఆపాతప్రతీతియాలే బ్రాహ్మణ్యాదికళ్ అహంకారహేతువాకిఱాప్పోలే,

ద్రావిడవేద-తదఙ్గ-ఉపాఙ్గ-రహస్యశాస్త్రఙ్గళిలుమ్ ఆపాతప్రతీతియాలే, శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మఙ్గళుమ్ అహంకారహేతువాకక్కూడుమాకైయాలే, అప్పడి అహంకారహేతువాన అనాభిజాత్యత్తైయుమ్ కూడ (ఆభిజాత్యాదికళాలే) ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ (ఆది) శబ్దమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

"కీళ్ ప్రశ్నముమ్, ఉత్తరముమ్, పళ్ళమాడైయార్, మిశ్రసంప్రదాయికళ్, ఇరువర్క్కుమ్ పొతువానాప్పోలే, తదనుగుణమాక (ఉత్కృష్టమాక ప్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్ఱు అతుమ్, అవ్విరువరుమ్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్తిరుక్కుమ దేహసంబన్ధోపాధిక ఉత్కర్షజన్మసామాన్యత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్నైయే ఉచితమాకైయాలే, "భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన బ్రాహ్మణ్యమాత్రత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, శఙ్కిక్కైచ్చొల్లుకై అనుపపన్నమిఱే?.

[వా. ౨౧౨, పు ౬౩౯, ఇడవరి-౩] "భంశసంభావనైయాలే "శరీరేచ"౪ ఎన్ఱు అప్పడియే భయజనకమ్] ఎన్ఱు అత్తు, శ్రీభాష్య ప్రక్రియైయాలే నిష్ఠానాఙ్గక భక్తి మోక్ష సాధనత్వమిల్లామైయాలే, సర్వాధికారమాన ప్రపత్తి సాధనాన్తరమిల్లామైయాలే, అన్ద సాధనాన్తరాన్వయయోగ్యమైన బ్రాహ్మణ్యాద్యుత్కృష్ట జన్మాక్కుమ్ కేడు ఉణ్డాకైయాలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిల్ [నిత్తమ్!] నఴువుతల్ వరుమేన్ఱు

౧|| తి వా-౩-౭-౯. ౨|| తిరుచన్దవి. ౯౦

౩|| తి-వా. ౩-౭-౮. ౪|| జితన్తే. ౧-౯.

ఎ. అ.—యోగ్యమాయిరుక్కైయాల్, అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన బ్రాహ్మణజన్మమ్, అవర్కళుక్కు 'ఎత్తు ఇరుక్కు ఇరుక్కు ఎన్ద ఉపాయాన్తరత్తిల్ అన్వయిప్పిత్తు నమ్మోడెయ అధికారత్తైనళువప్పణ్ణుమో?' ఎన్నుమ్ భయత్తైవిళైక్కుమతాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱు, శొల్లిన భాగవత బ్రాహ్మణజన్మమాత్ర దూషణపరమాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ అనుపపన్నమ్—

"అత్తు ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

భాష్యప్రక్రియైయైప్పార్క్కిల్, నిరపేక్షసిద్ధోపాయపరకత స్వీకారత్తాలుమ ఆచార్యాభిమానత్తాలుమ మోక్షసిద్ధియై భాష్యత్తిల్ శొల్లామైయాలేయుమ్;

'అతస్సాక్షాత్కారరూపా స్మృతిః స్మర్యమాణాత్యర్థ ప్రియత్వేన స్వయమప్యత్యర్థప్రియా యస్య, స ఏవపరేణ ఆత్మనావరణీయో భవతీతి తేనైవలభ్యతేపర ఆత్మా ఇత్యుక్తంభవతి" ౧ ఎన్ఱు, పేతనకృతి ప్రీతిరూపాపన్న భక్తిహేతుక భగవత్-స్వీకారత్తాలేయే మోక్షలాభమ్' ఎన్నుమర్త్తత్తై 'నాయమాత్మా" ౨ ఎన్నిఱ శ్రుతిశొల్లుకిఱతాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

"సిద్ధోపాయమ్" ఎన్ఱు, భక్తివ్యతిరేకేణ ఇన్ద శ్రుతిసిద్ధమాక ఒరు ఉపాయముళ్ళతాకవుమ్, "అతుక్కు అనన్యోపాయత్వమ్ అధికారమ్" ఎన్ఱుమ్, "అన్ద అధికారత్తుక్కు భక్తియిలిన్మై భఙ్గకమ్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమతెల్లామ్ సూత్రార్థఘటియాతతైయాలేయుమ్;

'నానాశబ్దాదిభేదాత్ ప్రపదశభజనేసూచితే సూత్రకారైః' ౩ ఎన్ఱు, అభియుక్తర్కళ్ నన్నపకియే, 'నానాశబ్దాదిభేదాత్" ౪ ఎన్గిఱ సూత్రత్తిలే ప్రపత్తియైచ్చొల్లియిరుక్కైయాలే, అప్ప్రపత్తిక్కానుమ్ సర్వాధికారమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

మూలకారర్ తామే ముముక్షుప్పడియిలే అవతారరహస్యజ్ఞానమ్ తుడక్కి ఎల్లావర్రైయుమ్ మోక్షోపాయమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్;

సిద్ధోపాయాధికారి విశేషణమాన ప్రపత్తిక్కానుమ్ సకృత్కర్తవ్యమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, "శేష్ జుక్కువ్వలకాలుమ్ వేణుమ్" ఎన్ఱు, సన్నైక్కిల్ ఉపాయమ నళువుమాకైయాలేయుమ్;

ఎ. అ—సర్వజ్ఞాలక్షణుక్కుమ భాష్యప్రక్రియైయాలే ప్రపత్తిమాన భక్తితుల్యసాధనాన్తరాన్వయత్తాలేయుమ;

మూలకారరుక్కు అత్యన్తాభిమతమాన రహస్యశాస్త్రప్రక్రియైయాలే అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళాన సర్వాధికార ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలేయుమ,

ప్రపత్తియిలేతాన్ పునరన్వయత్తాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనైఉణ్డాయిరుక్కైయాలే భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచజన్మమ్, అవర్కళుక్కు "ఎత్తిరుక్కు ఇరుక్కుమనుష్య ఐడవాణ్డాతాన దేశవాసాద్వయసంకీర్తనాదికళిలే ఎతిరాసాధనత్వబుద్ధిమివిళైత్తు అనన్యసాధనత్వమాకిఱ అధికారత్తై నళువప్పణ్ణత్తేడుకిఱతో?' ఎన్నుమ అవిప్రభాగవతి సాధారణ భయత్తైయుమ, "మున్బు జన్మప్రభృతి అభక్ష్యభక్షణ-అపేయపాన-అసేవ్య సేవాదికళిలేయే నైఇళిర్న్దిరుక్కిఱ విత, ఇన్నముమ్ ఎన్ద అకృత్యఙ్గళిల్ మూట్టి స్వరూపనాశత్తైప్పణ్ణత్తేడుకిఱతో!" ఎన్నుమ్ విప్రసాధారణభయత్తైయుమ్ జనిప్పిక్కుమతాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

భయజనకత్వప్రదర్శనార్థమ ఉదాహృతప్రమాణత్తిలుమ్ 'శరీరేచ" ౫ ఎన్ఱు, సామాన్యశబ్దమే ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

కీఴ్ ప్రశ్నోత్తరాదికళిల్లామ పొతువాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనైయాలే "శరీరేచ" ౫ ఎన్గిఱ అష్టమే భయజనకమ్ ఎన్గిఱతు, కర్మాధీనగుణవికారవర్ద్ధమానాదిక భాగవతజన్మఙ్గళెల్లాఙ్గ్ఙినుడైయవుమ భయజనకత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్కైయే ఉచితమాకైయాలే,

తదేకదేశపరమాకక్కొళ్కిఱచ్చొల్లుకై అనుపపన్నమిఱే.

ఇన్నముమ్ "భక్తిరవ్యభిచారిణ్యా భగవత్ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమిల్లై' ఎన్ఱుమ్, "శరీరేచ' ౫ ఎన్గిఱ 'శరీర' ౫ శబ్దమ్ ఉత్కృష్టజన్మాక్కళైయుమ్ శరీరత్తైయే శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమ్, శొల్లి, ఆచార్యర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్త జితన్తావ్యాఖ్యానత్తిల్ ఇశ్లోకవ్యాఖ్యానత్తుక్కు విరుద్ధమ్.—

"ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

"కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షు సర్వాసుచాచ్యుత!।
శరీరేచగతౌ చాపివర్తతే మేమహద్భయమ్॥".— ౫

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. 3-2-3.
3॥ ౪॥ బ్రహ్మసూ అ-3-పా-౪, అధి-౫౬, శ్రీభా. పు. 200

29-4-1901

౫॥ పు. ౬౭3, ౪మ్ నూట్టు.

"ఇకంతయానిశ్చితేదవికృష్టోత్కృష్టజన్మనీ। నికృష్టజన్మసంభూతదోషశాన్తిఃకథంభవేత్?॥" ఇత్థంకృతస్యప్రశ్నస్య సంప్రత్యుత్తరముచ్యతే:—

మూ.—౨౧౮. నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు,

వ్యా.—౨౧౮. ఆక, "నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళ్ ఇన్నన్ను" ఎన్ఱు, నిశ్చయిక్కప్పట్టతు కీழ్; అతిల్ "నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు ఎత్తాలే" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (నికృష్ట) ఇత్యాదియాలే.

అ.—౨౧౮. "భ్రమానువాదేన వాస్తవనికృష్టోత్కృష్టజన్మనిర్ణయ ప్రయోజనమ్, తాదృశనిర్దేశపూర్వకమ్ తద్దోషశమనోపాయాభిధానమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకనికృష్ట) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—"కాలేష్వపిచ" ౧ ఇత్యాది:—

"" 'సజా నేశరణంపరమ్' ౨ ఎన్నలామో?, ఆత్మావుక్కు ఉజ్జీవనహేతువాన ఉపాయఙ్గళై శాస్త్రముఖత్తాలే ఉణ్డాక్కివైత్తు, అతుక్కుమేల్ అల్పవ్యాపారత్తినాలే సకలదురితఙ్గళుమ్ నశిక్కుమ్పడియాక పుణ్యకాలమ్ పుణ్యక్షేత్రమ్ ముతలానవఱ్ఱైయుమ్ ఉణ్డాక్కివైత్తిలోమో?, ""వేఱు ఉపాయాన్తరఙ్గళుముణ్డాక అఱికిఱిలేన్' ఎన్నలామో?" ఎన్నిల్;

"అవన్ తిరువడియై సద్భావత్తై ఇన్ఱు" ఎన్ఱిరున్దోమే, 'అవన్ తిరులే ఇట్టిరున్దనాన్ నిత్యసంసారియాన నాన్ తాయాలే, మున్బు నిన్ఱనిలైయుమ్ కేటుమ్' ఎన్ఱు, 'శొన్నేన్' ఎన్ఱిఱాన్:

ఇత్తాల్ "ఉపాయాన్తరత్యాగ పూర్వకమాయ్ ఇరుక్కుమ్ సిద్ధోపాయపరిగ్రహమ్" ఎన్నుమర్త్తై చొల్లికిఱతు;

ఇప్పడి నిరపేక్షోపాయభూతనిన్ఱే శరణ్యనావాన్?:

'కాలేష్వపిచ':— ౧

పుణ్యమాన అయనవిషువాదికళిలుమ్, అవఱ్ఱైవిశేషిక్కిఱ ఆర్ధోదయాదికాలఙ్గళిలుమ్;

అత్తాక్కిఱతు ఇవ్విలక్షణకాలఙ్గళిలే సేతుదర్శనసఙ్గమఙ్గళిలే పణ్ణుమ్ తీర్థదానాదికళుక్కు సకలపాప విమోచనాదికళై చొల్లాక్కిఱవత్తే!.

౧॥ జితన్తాస్త. ౧-౯-౨॥ మేఱ్పడి. శ్లో-౮.

౩॥ "గోఘ్నేచైవసురాపేచచోరే భగ్నవ్రతేతథా। నిష్కృతిర్విహితాసద్భిః, కృతఘ్నేనాస్తినిష్కృతిః॥"

మూ.—విలక్షణసంబన్ధత్తాలే.

వ్యా.—అత్తావతు:—

"అహంకారహేతుతయా నికృష్టమానజన్మమడియాకవన్ద నైచ్యమ్భావిక్కవేణ్డుకైముతలానదోషమ్మఱువలిఱాత్తపడి మాఱువతు,

జన్మసిద్ధమాననైచ్యత్తైయుడైయరాయ్, ఉపాయాన్తరాన్వయ యోగ్యతాగన్ధరహితరాయ్, ఇరుక్కుమ్ విలక్షణాధికారికళోడు ఉణ్డాన శేషత్వరూపసంబన్ధత్తాలే" ఎన్నై.

అ.—"పూర్వత్రదోషద్వయమ్ ఉక్తమాకైయాలే, [దోషమ్] ఎన్ఱ ఏకవచనమ్ సముచ్చయాభిప్రాయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నైచ్యమ్భావిక్కవేణ్డుకైముతలాన) ఎన్ఱు.

(ముతలాన) ఎన్ఱవిత్తాల్ భయజనకత్వమ్ వివక్షితమ్.

బుద్ధిస్థత్వాత్ అన్త్యత్తుక్కుప్రథమోక్తి.

యద్వా "దోషాన్తరమ్ (ముతలాన) ఎన్ఱవిత్తాల్ సంగ్రాహ్యమ్" ఎన్నుమామ్.

"వైలక్షణ్యమ్ పూర్వోక్తదోషద్వయసంబన్ధానర్హత్వరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మసిద్ధ) ఇత్యాది.

(జన్మసిద్ధ)త్వమ్=భావనానిరపేక్షసత్తాకత్వమ్.

౨౧౯—[యోగ్యతా] శబ్దార్థమ్ (అర్హతై) ఎన్ఱు.

అత్తావతు అత్యన్తాసంబన్ధవ్యవచ్ఛేదమ్.

ఎ. అ.—""కృతఘ్నోపి విశుధ్యతి" ౩ ఎన్ఱు "ప్రాయశ్చిత్తమిల్లై" ఎన్ఱ, కృతఘ్ననుడైయ పాపముళ్పడప్పోమ్' ఎన్నతు:

'సర్వేష్వపి':— ౧ 'అవర్వణికడల్ తీణ్డలాకాతు' ౪ ఎన్నుమ్ నియమమన్ఱిక్కే. సర్వకాలముమ్ సేవిక్కలాయిరుక్కుమ్ గఙ్గాదితీర్థఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

'విష్ణు':—సకలపావనఙ్గళాక చెయ్తువైత్త విష్ణువినుడైయ 'దేశోయంసర్వకామధుక్' ౫ ఎన్ఱ, అప్పడియే, ప్రథమత్తిలేపావనమాయ్, పిన్బుభగవత్ప్రాప్తిక్కుసాధకముమాయ్, పిన్బుభోగ్యముమాయ్, ఇరుక్కుమ్ పుణ్యదేశముతలానదేశఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

'మథురానామనగరీ పుణ్యాపాపహరీశుభా' ౬ ఎన్నక్కడవతిఱే?:

౪॥ "అశ్వత్థంసిన్ధురాజంచ సదా సేవేతనస్పృశేత్। మన్దవారేస్పృశేత్ పూర్వమపరంపర్వణిస్పృశేత్॥".

౫॥ గారుడే, ౬॥

అహంకృతేర్జ్ఞాతుతయా೭೭కృష్టస్యతుజన్మనః। దోషాహిబహవస్సన్తి?, తేపూర్వం ప్రతిపాదితాః। ప్రధానాత్రదోషావ్వై ఏకోనైచ్యస్యభావ్యతా।

మూ:—౨౧౯: సంబన్ధత్తుక్కుయోగ్యతైయుణ్డాంపోతు

వ్యా:—౨౧౯: "తత్-సంబన్ధయోగ్యతైసంభవిక్కుమ్పడి ఎఙ్గనే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంబన్ధత్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

అ.—౨౧౯. "జన్మసంబన్ధియాన కొత్తై" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (జన్మగతమాన) ఇత్యాది.

(కొత్తై)—దోషమ్.

నను! నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయాలే, నైచ్యభావనా సాపేక్షైవ:

ఆత్తావతు, స్వరసవాహి నైచ్యప్రతిసంబన్ధిధర్మమాయ్, అభిజనాద్యభిమానరూపమాకైయాలే:

'ఏతచ్చమనమ్ విలక్షణసంబన్ధహేతుకమ్' ఎన్ఱుమ్,

'విలక్షణసంబన్ధమ్ ఏతన్నివృత్తిహేతుకమ్' ఎన్ఱుమ్, [వా. ౨౧౮] [నికృష్టజన్మత్తాల్] ఇత్యాదిమూలత్తిలే శొల్లుకైయాలే, అన్యోన్యాశ్రయణమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్?" ఎన్నిల్;

ప్రసఙ్గియాతు;—

""అపునరభ్యుదయాభిజనాభిమాననివృత్తిక్కు విలక్షణసంబన్ధమ్ హేతువాకైయాలుమ్,

విలక్షణసంబన్ధత్తుక్కు అభిజనాద్యభిమాననివృత్తిమాత్రమ్ హేతువాకైయాలుమ్,

ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయణత్తుక్కు అవకాశమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,

ఎ. అ.—'సర్వానుచ':—౧ ఇత్తాల్ అవతరిత్తు అరుళిన దేశఙ్గళై యొఴియ భగవత్సన్నిధియాలే సాలగ్రామమణ్డలమ్ ముతలాన దేశఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

'శరీరేచ':—౧ కీఴ్చ్చొన్న దేశఙ్గళిల్ పణ్ణుమ్ ఉపాయానుష్ఠానత్తుక్కాక 'శరీరమాద్యం ఖలు ధర్మసాధనమ్' ఎన్ఱుమ్, 'విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్' ౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లప్పడుకిఱ ఇన్దశరీరమ్ ఎన్నక్కుఱ్ఱర్థమాకానిన్ఱత్తై.

'గతౌచ':—౧ 'స్వధర్మేనిధనం శ్రేయః పరధర్మోభయావహః' ౪ ఎన్ఱు అప్పడియే, సాధనానుష్ఠానమధ్యే మరణముణ్డానాలుమ్,

మూ:—జన్మకొత్తైపోక్కవేణుమ్:

వ్యా:—అతావతు:—

"అన్దవిలక్షణరోట్టై సంబన్ధత్తుక్కు అర్హమాకై అవనుక్కు ఉణ్డామ్పోతు, తన్నుడైయజన్మగతమాన కొత్తై కఴిక్కియవేణుమ్" ఎన్నప్పడి.

అ.—[కఴిప్పతు] [పోక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు సర్దేశభేదమ్' ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్పల్ తి,

(మఱువలిరాతపడి మాఱువతు) ఎన్ఱుమ్, (కఴియవేణుమ్ ఎన్ఱుమ్, విరూపనిర్దేశమ్పణ్ణి యరుళిన్ఱు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ—శరీరాన్తరత్తిలే తిరైక్కుట్టుమ్పడియాన శరీరాన్తరగతియుమ్ ఎన్నక్కుఱ్ఱర్థమ్;

'గతౌ' ౧:—శరీరాన్తరగతౌ;

'అపి' శబ్దత్తాలే అనుష్ఠేయమాన కర్మజ్ఞానభక్త్యాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు' ఎన్నుతల్;

'మున్బుపోనశరీరఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు' ఎన్నుతల్;

'మున్బుపరిగ్రహిత్తుప్పోక్కట్ట శరీరఙ్గళ్ వ్యర్థమాన పోపాధివర్తమానశరీరముమ్ వ్యర్థమ్' ఎన్ఱు కరుత్తు.

'మేమహద్భయమ్' ౧:—ఇవై వ్యర్థమానవళవేయల్ల; దేశకాలశరీరఙ్గళిలుమ్ ఇవఱ్ఱై ప్పర్యన్తనిత్తు, అనుష్ఠిక్కుమ్ కర్మయోగాద్యుపాయ భయమ్వర్త్తియానిన్ఱతు:

"భయమ్వర్త్తిప్పానేన్?" ఎన్నిల్;

"మున్బుతేవర్-తిరువడికళై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱి వన్దైయాలే తేవరుడైయ ఇతక్కుముమ్ కెడుమ్' ఎన్ఱు, ఇవై భయావహమాకానిన్ఱన:

'అనుకూలమానవై భయస్థానమానానేన్!' ఎన్నిల్;

స్వీకరిత్త ఉపాయమ్ వేఱొన్ఱై సహియాతైయాలే:

ముతలిలే 'త్వామేవశరణం ప్రాప్య' ౫ ఎన్ఱవనిడే:

'తమేవ' ౬ ఎన్ఱిడే శాస్త్రవిధానముమ్?:

'మామేకమ్' ౭ ఎన్ఱిడే శరణ్యనుడైయవాక్యముమ్?:

మహద్భయంవర్తతే' ౨౧:—"'భయావహ' ౮ ఎన్ఱ సంసారభయత్తళవన్ఱు, ఇన్దభయమ్,

౧॥ పు. ౬౪౫, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥
౩॥ విష్ణుతత్త్వే.

౪॥ గీ.-౩-౩౫. ౫॥ జితన్తా స్త. ౧-౪. ౬॥ గీ.-౧౫-౪,
౭॥ గీ.-౧౮-౬౬. ౮॥ పు. ౬౪౫, ౨మ్ నోట్టు.

వి. అ.—విషయాన్తరప్రావణ్యత్తాల్ వన్ద భయత్తైయన్ఱిక్కే సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తాల్ వన్ద భయమ్?' ఎన్నై;

విషయాన్తరప్రావణ్యత్తాల్ వన్ద భయత్తుక్కు ఈశ్వరన్-కృపైయై ప్పఱ్ఱలామ్;

అత్తైయుమ్ నఴువుమ్పడిపణ్ణుకిఱతిఱే సాధనాన్తరపరిగ్రహమ్?:

'అచ్యుత' ౧:—ఇప్పడి సర్వోపాయశూన్యరాయిరుప్పారైయుమ్ నఴువవిడాతస్వభావత్తాలేయిఱే, తేవర్క్కు 'అచ్యుతన్' ఎన్ఱు తిరునామముణ్డాయిత్తు?:

'యస్మాత్ ప్రాప్తా(ః) నచ్యవన్తే సోఽచ్యుతః' ఎన్ఱిఱే తిరునామత్తుక్కు నిర్వాహమ్?:

'ద్వారకానిలయాచ్యుత!' ౨ ఎన్ఱు, తేవరై విశ్వసిత్తిరుక్కైయైయిట్టవరై అర్ద్ధకైయిల్ విడాతవరిఱే తేవర్?;

'త్వత్-ప్రసాదాన్మయాఽచ్యుత!' ౩ ఎన్ఱు, శొల్లక్కడవతిఱే!

సర్వసంగ్రహవక్షత్తిల్ 'నమస్తే' ౪ ఎన్ఱ పదత్తుక్కు శేష మాక క్కడవతు.

అన్ద ప్రపదనముమ్ ఉపాయాన్తరనివృత్తిపూర్వకమాకైయాలే:"

ఎన్ఱిఱే ఆచ్చాన్పిళ్ళై ఇశ్శ్లోకత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళినతు?.

ఇతిల్ దేశవాసాదికళై భగవత్-ప్రాప్త్యుపాయమాక్కినతు, అన్ద దేశవాసాదిధర్మఙ్గళుక్కెల్లామ్ ప్రధానసాధనమాన శరీరసిద్ధియాతిసాపత్తైయుడైయ శరీరసామాన్యత్తై "శరీర" శబ్దమ్ శొల్లుకిఱతాకవుమిఱే అరుళిచ్చెయ్తతు?.

(అతుక్కు-స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్) ఎన్ఱతు, భాగవతబ్రాహ్మణజన్మత్తుక్కు "సర్వేషామేవ వర్ణానాం బ్రాహ్మణః పరమో గురుః" ౫ ఎన్ఱ అపకర్షియే అవరవర్ణాది భాగవతానువర్తనవిరోధియాన శేషిత్వమ్ జన్మసిద్ధమాకైయాలే, అన్ద భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అనుకూలమాన నైచ్యత్తై, జన్మసిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయరాన భాగవతశ్వపచాదికళ్ శెయ్కైయతుకణ్డు అవర్కళై అనుకరిత్తుక్కొణ్డు పణ్ణవేణ్డుకైయాకియ దోషత్తైప్పోక్కుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్:—

వి. అ.—"ఎఙ్గనే?" ఎన్నిల్,

మూలత్తిల్ [స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్] ఎన్ఱ అర్థత్తుక్కు (శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుత్తకుతియాన తాఴ్చ్చి) ఎన్ఱు, అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్ద శేషత్వమ్ పారతన్త్ర్యయుక్తమాకిల్ అతు శేషిక్కు ఉకప్పైయుడైయ భోగత్తై అళిక్కైక్కు హేతువాకైయాలే, శేషికళాయిరుక్కుమవర్కళ్ తన్నై శేషభూతనాక్కి అడిమైకొళ్ళుమ్పోతామ్, శేషియాక్కైయైత్తు అనువర్త్తిక్కుమ్పోతామ్, వాశియఱ అవర్కళుక్కు భోగత్తై విళైక్కైక్కే హేతువాన పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన శేషత్వమే ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే,

బ్రాహ్మణభాగవతనుడైయ జన్మమ్ అవన్నై శేషియాయ్ వైత్తు అనువర్త్తిక్కుమ్పోతుమాత్రమ్ అనువర్త్తిక్కుమవర్కళిడుమ్ పూజైయెల్లామ్ ఇడువిత్తుక్కొణ్డు "నాహం స్వతన్త్రస్సన్ ఆచార్యపరతన్త్రస్సన్నాకైయాల్ ఎన్నాల్ శెయ్యలావతిల్లై" ఎన్ఱు, పారతన్త్ర్యమ్ కొణ్డాడి ఇశైన్దిరుక్కైక్కు యోగ్యమాయ్ శేషభూతరాయ్నిన్ఱు, అనువర్త్తిక్కైక్కు స్వజాతిజ్ఞానత్తాలే ప్రతిరోధియాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

శ్వపచాదిభాగవతజన్మమ్, తన్నై శేషభూతనాయ్ వైత్తు అడిమైకొళ్ళుమ్పోతుమాత్రమ్ "నాహం దాసస్సన్" ఎన్ఱిరాదే శేషియాయ్ వైత్తు అనువర్త్తిక్కుమ్పోతిల్ "నాహం హీనవర్ణజాతస్సన్" ఎన్ఱు, స్వజాతిస్మరణత్తాలే పారతన్త్ర్యత్తిల్ కణ్వైయాతే ఇఴాయ్త్తు ఓడుమ్పడియాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

ఇరణ్డుజన్మత్తుక్కుమ్ శేషత్వానురూపనైచ్యమ్ ఇల్లామైయాలేయుమ్;

శ్వపచాది భాగవతర్కళుడైయ దేహసంబన్ధప్రాప్తికనైచ్యమ్ పూర్వవర్ణభాగవతకర్తృక అనువర్తనత్తుక్కు ఇశైన్దిరుక్కైయాకిఱ భాగవతపారతన్త్ర్యవిరోధియామ్, పూర్వవర్ణభాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉపపన్నమాకైయాలే అనన్యార్హత్వవిరోధియామ్, భాగవతర్కళాన స్వభార్యాపుత్రాదికళుడైయ అనువర్తనత్తుక్కుమ్ కోసల గోకుల చరాచరాదికళ్ పోలే, తిర్యక్ స్థావరభాగవతానువర్తనత్తుక్కుమ్ ఉడలల్లామైయాలే శేషత్వానురూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

సమస్తభాగవతానిరూపితమాయ్, దేవ-తిర్యక్-మనుష్యస్థావరాత్మకతయా అవతీర్ణసమస్తభాగవతనిరూపితమాయ్,

---

౧॥ భా. ౬౪౫, ౧వ నోట్టు. ౨॥ భార-సభా-౬౬-౪౧.
౩॥ గీ-౧౮-౭౩. ౪॥ జితన్తే ౧.

ఎ. అ.—భాగవతకర్తృకానువర్తనాదికళుమ్, భాగవతకర్మకానువర్తనాదికళుమ్, అకిలసమస్తభావతానువర్తనాదికళుక్కుమ్ అనుకూలమాయ్, యావదాత్మభావియాయ్, ఇరుక్కుమ్ నైచ్యమ్, నికృష్టోత్కృష్టజన్మ భాగవతర్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్ ఇల్లామైయాలే, అవర్కళ్ అన్ద నైచ్యత్తై జన్మసిద్ధమాక ఉడైయరాయిరుక్కుమ విలక్షణజన్మాక్కళ్, శెయ్కిఱతుకణ్డు అత్తై అనుకరిత్తేకళ్ ఎన్కొళ్ళవేణ్డి ఇరుక్కై ఇరుక్కైయాలే, ఇప్పడి భాగవతబ్రాహ్మణ శ్వపచజన్మఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ సాధారణమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయాకిఱదోషత్తై, [అతుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు అశాకళ్ఞాళ్కైయే ఉచితమాకైయాలే, వ్యాఖ్యానత్తిల్ [భాగవత] శబ్దత్తై నికృష్టజన్మ భాగవతమాత్రపరమాక్కుమ్, [అనువర్తన] శబ్దత్తై తత్-కర్మక అనువర్తన మాత్రపరమాక్కుమ్, మూలత్తిల్ [స్వరూప] శబ్దత్తై కేవలశేషత్వమాత్ర పరమాక్కుమ్, [నైచ్య]శబ్దత్తైకర్మాధీనదేహోపాధికస్వరూపప్రాప్త నైచ్యపరమాక్కుమ్, కొణ్డుయోజిక్కై అత్యన్తమ్ అనుపపన్నమిఱే?

“భాగవతకర్మక స్వకర్తృకానువర్తనత్తుక్కు ఇతైక్కొణ్డో తాత్పర్యవేణ్డువతు,

భాగవతకర్తృక స్వకర్మకానువర్తనత్తుక్కు ఇతైక్కుమేన్నైయే యన్తో, తేట్టమావతు?” ఎన్నిల్;

మేన్నైయాలే ఇతైవన్తాకిల్ అతుస్వరూపనాశకమామాకైయాలే, అత్యన్త పారతన్త్ర్యరూప నైచ్యానుసన్ధానత్తాల్ ఇతైన్దిరుక్కిలిఱే అన్ద ఇతైళు స్వరూపానురూపమాకైయావతు?.

ఆకైయాలే భాగవతకర్తృక అనువర్తనత్తుక్కు కర్మభావిక్కుమవనుక్కుమ్ నైచ్యమ్ అవశ్యాపేక్షితమిఱే?.

[అపకృష్టమాక్కభ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు,అతు, మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనాకిఱ ప్రష్టావినాలే అపకృష్టమాక్కభ్రమిక్కప్పట్టతాయ్, బ్రాహ్మణ్యాదికళాల్వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయన్ఱిక్కే శ్వపచత్వాదిజాతి ప్రయుక్తనైచ్యత్తాలేయుమ్, ఉపాయాన్తరానధికారత్తాలేయుమ్, శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే, వస్తుత ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ నికృష్టభాగవతజన్మత్తై చొల్లుకిఱతాక కొణ్డార్కళ్;

ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్;

ఎ. అ.—ఇతినుడైయవ్యాఖ్యానత్తిల్ (అభిజాత్యాదికళాల్వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయన్ఱిక్కే శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే,) ఎన్ఱు, ఆదిశబ్దఘటితమాయ్, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇన్ద ఆదిశబ్దమ్ వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే, భగవల్లాభహేతువాకైయాలే, “బ్రాహ్మణ-క్షత్రియ-వైశ్య-శూద్రాస్తేషాం పూర్వపూర్వోజన్మతశ్శ్రేయాన్” ౧ ఎన్ఱుమ్, “సర్వేషామేవవర్ణానాంబ్రాహ్మణః పరమోగురుః” ౨ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదికళాలేవిరుమ్బకిఱ శాస్త్రఙ్గళిల్-కరుత్తైయాలోచ్చు బ్రాహ్మణ్యమ్ అహంకారహేతువాకిఱాప్పోలే,

“విష్ణుభక్తివిహీనస్తుయతిశ్చశ్వపచాధమః” ౩;

“విప్రాద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ పాదారవిన్దవిముఖాత్ శ్వపచంవరిష్ఠమ్మన్యే” ౪ ఎన్ఱుమ్,

“చణ్డాలోపిబుధైర్జ్ఞేయో యోన వేదాధ్యోపినాస్తికః,” ౫

“ఊనమాయినకళ్ శెయ్యు మానకారకర్కళేలుమ్, ఇవర్కళత్తవర్కళేలుమ్” * “శణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్” ౬ ఇత్యాదియాలే,

విష్ణుభక్తివిహీన బ్రాహ్మణ్యాదికళైనిన్దిత్తుమ్ తద్యుక్తశ్వపచాదికళై శ్లాఘిక్కుమ్ విశేషశాస్త్రఙ్గళిల్ విష్ణుభక్తియిన్-వైభవత్తై అఱివిక్కైక్కాక విష్ణుభక్తనాన శ్వపచనైయుమ్ సర్వోత్కృష్టనాక్కుమ్, తద్విహీననాన ద్విజనైయుమ్కూడ సర్వాధమనాక్కుమ్ శొల్లుకిఱ విశేషవచనఙ్గళిన్ కరుత్తైయాతాక్కు శ్వపచాదినికృష్టజన్మమాకిఱ అనాభిజాత్యముమ్ అహంకారహేతువాక కూడైయిల్లామైయాలే అతు ముత్తలానమన్ఱుమ్ అహంకారహేతుక్కళెల్లావన్ఱైయుమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

అభిజాత్యమ్ తానుమ్ ఉత్తమకులోద్భవత్వమాకైయాలేఉత్తమత్వమ్ తాన్ భగవత్-సంబన్ధానుకూలత్వరూప మాకైయాలే కుదృష్టికళ్ తజ్జకుడైయ దర్శనరీత్యాశ్వపచాది నికృష్టజన్మమెల్లామ్ భగవత్-సంబన్ధానుకూలమాకైయాలే నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ అభిజాత్యశబ్దార్థమాక కూడైయిల్లామైయాలేయుమ్;

కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహసంబన్ధోపాధికత్వమే అహంకార యోగ్యతైయాకైయాలేయుమ్;

భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచాదినికృష్టజన్మమ్ కర్మోపాధిక వర్ణచతుష్టయనిరూపిత నైచ్యత్తాలే అ భాగవత శూద్రాద్యనువర్తన హేతువాకైయాలేయుమ్;

11-5-1901

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ * తిరుమాలై-౪౧-౪౨. ౬॥ తి. వా. ౩-౭-౯.

అస్వరూపాగ్య తాయాంహిజా తాయాంచవిలక్షణే:| స్వస్య జన్మకతో దోషః పరిశుద్ధో భవేద్యతః!|| తస్మాన్న కార్యం కస్యాపి జన్మనో రూపణం

వ్యా. అ.—అకిఞ్చనాధికారమాయ్, సుకరమాయ్, ఉపాయాత్రసాధ్యము మాయ్, ఇరుక్కైక్కు స్వకీయస్వీకారమాకైయాలే ప్రపత్తిరూప కర్మాది సాధనాన్తరాధికృత త్రైవర్ణికానుగుణ సాధనాన్తర త్తిలుమ్, దేశవాసాది సాధనాన్తర త్తిలుమ్, అభక్త్యభావాదికళిలుమ్ మాట్టి, అనన్యోపాయా పేయర్వ్వర్గత్తై మట్టైక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

కర్మోపాధికమాకైయాలే కర్మనివృత్తియుణ్డామ్ పోతు నివృత్తమాయ్ విడుమతాకైయాలే, ముముక్షుక్కళుక్కు త్యాజ్యముమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, అత్తు శేషత్వానుకూల మల్లామైయాలేయుమ్;

అన్ద నికృష్టోత్కృష్టజన్మక్కళాకైయాల అభిజాత్యాదికళుమ్, తదవలంబియాక ఉణ్డామ్ అహంకారత్తుక్కు హేతుక్కళైయాకైయాల కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహసంబన్ధోపాధికత్వముమ్, ఇల్లాతత్తు, కర్మాధీననిఖిలవర్ణాశ్రమాద్యుపమర్దియాయ్, భగవన్నిర్హేతుకకృపావర్ధిత స్వరూపజ్ఞానోపాధికమాయ్, సఖిలకల్మషాశవినిర్మోకహేతువాయ్, భగవదభిమతవిశేషవిషయతారూప ఆత్మసత్తాలాభాత్మకమాయ్,

“అచ్యుతంజన్మ” ౧ ఎన్ఱుమ్,

“అన్ఱు, నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్” ౨ ఎన్ఱుమ్,

“శెన్ఱ నాళ్-వరయిల్ వాళ్ విల్ కిఱుకుట్టిప్పిఱన్దాల్” ౩ ఎన్ఱుమ్,

“తిరుమన్త్రత్తిలేపిఱన్దు” ౪ ఎన్ఱుమ్,

“తాయిలుమాయిన శెయ్యుమత్తాలుమ్ పిఱన్దమత్తు” ౫ ఎన్ఱుమ్,

“విద్యాతాయాక ప్పెత్తు” ౬ ఎన్ఱుమ్,

“సలప్రదీపస్వానీత్సయామునమునే:, తంత్యగ పరాజుక్కళము నేస్పద” ౭ ఎన్ఱుమ్,

“నాన్ జ్ఞానత్తైయుక్కులేపిఱన్దేన్” ౮ ఎన్ఱుమ్,

పూర్వర్కళాల్ అనుసన్ధిక్కప్పట్ట జ్ఞానజన్మత్తుక్కే యాకైయాలే, అత్తుతాన్, రహస్యకుదృష్టికళుక్కుమ్, మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠర్కుక్కుమ్, పొత్తువాక ప్రశ్నమ్ పణ్ణుమవన్ దేహోపాధిక జన్మోత్కర్షాభావవత్త్వేనరూపేణ అపకృష్టనాకనినైత్త శేషత్వానుకూలతయావస్తుత ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ జన్మమాకైయాలే,

కీళ్ వాక్యజ్గళిల్లావజ్యుక్కుమ్ అనురూపమాక,

[అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు,అవిత్తైయుమ్. అన్ద జ్ఞానజన్మత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళైయే ఉచితమాకైయాలే,

వ్యా. అ.—భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన నికృష్టజన్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళై, అత్యన్తమ్ అనుపపన్నమిఱే?

[ఇరణ్డు దోషముమ్ ఇల్లై] ఎన్ఱు,అవిత్తు, “సాధనాన్తరాన్వయ ప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తనైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమ్, ఆకియ దోషజ్గళ్ ఇరణ్డుమ్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన శ్వపచాదినికృష్టజన్మత్తుక్కు ఇల్లై” ఎన్ఱు మర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

“అనన్యోపాయత్వ భ్రంశమ్ వరుకైక్కు త్రైవర్ణికాధికారమాన సాధనాన్తరాన్వయమే వేణుమ్” ఎన్ఱు,అ నిర్బన్ధమిల్లామైయాలే, సర్వాధికారసాధనాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వమ్ నికృష్టజన్మత్తుక్కుమ్ ఉణ్డాకైయాలేయుమ్;

స్వభార్యాపుత్ర తిర్యక్స్థావర భాగవతాపేక్షయా నైచ్యమ్, అజ్జన్మత్తుక్కుమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయాలే, పూర్వవన్యాపేక్షయా ఉణ్డాన నైచ్యమ్ కర్మాధీనమాయ్ క్కొణ్డు అ భాగవతనిరూపితమాయిరుక్కైయాలే, స్వరూపత్తుక్కు అప్రాప్తమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

జ్ఞానజన్మత్తుక్కు అనుష్ఠానపర్యన్తాపాపన్న ఆకారత్రయజ్ఞానోపాధికమాయిరుక్కైయాలే, ఉపాయాన్తరాన్వయత్తాల్ వరుమ్ భ్రంశసంభావనైయుమ్, నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమ్, ఆకియదోషమిల్లాతతాకైయాలే, “అన్దజ్ఞానజన్మత్తుక్కైయే అన్దదోషమిల్లామైయాలే [ఇవ్విరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై] ఎన్ఱు,అవాక్యమ్ శొల్లుకిఱతు” ఎన్నైకయే ఉచితమాకైయాలే, “‘భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన నికృష్టజన్మత్తుక్కు ఇవ్విరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై’ ఎన్ఱు మర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతు” ఎన్నై, మాకైయాలే, అనుపపన్నమిఱే!

[నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్] ఎన్ఱు,అవిత్తు, “స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ నికృష్టజన్మవాన్ కళాన భాగవతర్కుక్కు జన్మసిద్ధమ్” ఎన్ఱు మర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

“ఎజ్ఞనే!” ఎన్నిల్;

తిర్యక్స్థావరాదిభాగవతాపేక్షయా నైచ్యమ్ అవర్కళుక్కు జన్మసిద్ధమాకక్కాణామైయాలేయుమ్;

౧॥ ౨॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౬౪ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥

"శ్వపాకాదానికర్షస్వచిన్తాఉత్పాహిసంభవేత్। సర్వంనికర్షచిన్తాయాం (ః) బ్రాహ్మణాదిఘుపస్థితః॥ యాథాస్తు జ్ఞానహీనత్వాత్ అవచారంకథం [భవేత్॥"

౨ అ — అవర్కళ్ ఉత్థాననైచ్యమున్ మాతాపితాక్కళ్ కైయ్ క్కైయిత్తుక్కళ్ భావిత్తుక్కొణ్డు కొణ్డిరుక్కైయాలే, జన్మసిద్ధమల్లామై యాలేయుమ్;

అత్తుక్కానుమ్ అ భాగవతానువర్తనత్తుక్కుమ్ ఉడలాక్కైయాలే యుమ్;

"'స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ జ్ఞానజన్మత్తుక్కు జన్మసిద్ధమాకైయాలే, అన్దజ్ఞానజన్మత్తుక్కు అన్దనైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్' ఎన్నుమర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైయే ఉచితమాకైయాలే, "'భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన నికృష్టజన్మత్తుక్కు అతు జన్మసిద్ధమ్' ఎన్ఱైచ్చొల్లుకిఱతు అవ్వాక్యమ్" ఎన్ఱు, అనుపపన్నమిఱే?.

[ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్ఱ, అ వాక్యమ్, భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన నికృష్టజన్మమ్ అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన ఉత్కృష్టజన్మత్తైప్పార్ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

కీళ్ చ్చొన్నపడియే భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ సదోషఙ్గళుమాయ్, అన్ద ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళోస్తుమిన్ఱి, త్తుయిరుక్కుమ జ్ఞానజన్మమే నిర్దోషముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, "భగవత్సంబన్ధమ్ కాష్ఠాపన్నభక్తిరూపమాక ప్పెఱ్ఱైయాలే, కర్మాధీన దేహసంబన్ధోపాధిక జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ [illegible]యాయిరుక్కుమ విలక్షణజన్మత్తైప్పార్ విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్నుమర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళుకైయే ఉచితమాకైయాలే, ఇవ్వాక్యమ్ విలక్షణజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుక్కు శ్రైష్ఠ్యమ్ శొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళుకై అనుపపన్నమిఱే?

"శ్వపచోఽపి" ౧ ఎన్ఱ, అ శ్లోకత్తై, వైష్ణవత్వాపేక్షయా వైష్ణవశ్వపచనుక్కు అధిక్యమ్ శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శలక్కు ఉత్తు భక్తిరూపాపన్న భగవత్సంబన్ధ జన్మోత్కర్షాపకర్షాది నైరపేక్ష్యేణ ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకిఱ ఇశ్లోకమ్, అర్థమాక అన్ద భగవత్సంబన్ధానురూపజన్మత్తినుడైయ శ్రైష్ఠ్యత్తైయుమ్, తద్విరోధిజన్మత్తినుడైయ అపకృష్టత్వత్తైయుమ్, శొల్లుకిఱతాక

౨ అ.— వ్యాఖ్యానత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, కీళ్ చ్చొన్నపడియే ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ భగవత్సంబన్ధ విరోధియాయ్, జ్ఞానజన్మమే భగవత్సంబన్ధానురూపమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, "అవిలక్షణజన్మఙ్గళైప్పార్ విలక్షణజన్మమ్ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్నుమర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళుకై ఉచితమాకైయాలే, అవిలక్షణజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱు, భగవత్సంబన్ధానుకూలమాకవుమ్, ఒన్ఱై తత్ప్రతికూలమాకవుమ్, కొణ్డు, అతుక్కళుక్కు ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతాక కొళ్ళుకై అనుపపన్నమిఱే!.

ఇశ్లోకత్తుక్కు అస్మత్- పరమాచార్యర్ విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్తిరుక్కుమ్ వ్యాఖ్యానత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై విస్తరేణకణ్డుకొళ్వతు.

అతిల్ ప్రతిపక్షప్రతిక్షేపసమయత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్త ప్రధానదోషఙ్గళుక్కు సంగ్రహమాన శ్లోకమ్:—

"హేతుర్భక్త్యతివృత్తేరతిశయజననే జాతిసాపేక్షతాయాః భక్తేరంహస్సహత్వే పతనభయభవిప్రేష్యతాహంకృతీనామ్।

పూర్వవ్యాఖ్యావిరుద్ధాప్యనుపద విహితస్వార్థతాలీసరూపే రాధిన్యోపాస్తదోషా మహతఇహమతా వైహికోత్కర్షసిద్ధిః॥" ౨ ఎన్ఱు,

ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"'మహతో వైహికోత్కర్షసిద్ధిః' ౨— మహాభాగవతనుక్కు దేహాశ్రితమానవరుమ్ ఉత్కర్షమానతు,

'భక్త్యతివృత్తేర్హేతుః' ౨— భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ జన్మనిరూపణాద్యపచారత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'అతిశయజననే భక్తేర్జాతిసాపేక్షతాయా హేతుః' ౨— భగవద్భక్తియానతు స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షత్తై ఉణ్డాక్కుమిడత్తిల్ అతు సహకారితయా జన్మసాపేక్షమాకైయాకిఱదోషత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'భక్తేరంహస్సహత్వే హేతుః' ౨— అన్ద భక్తియినుడైయ దుర్జాతిదోషసహత్వమాకిఱ దోషత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'పతనభయ-భవిప్రేష్యతా-అహంకృతీనాం హేతుః' ౨— సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాల్ వరుమ్ పతనభయత్తుక్కు హేతువాయుమ్, సంసారిశేషత్వత్తుక్కు హేతువాయుమ్, అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'పూర్వవ్యాఖ్యావిరుద్ధాపి' ౨— ఇశ్లోకత్తుక్కు వ్యాఖ్యానత్తిల్, (భగవత్సంబన్ధమే ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే) ఎన్ఱు,

ఎ. అ —భగవత్సంబన్ధత్తై నిరపేక్షోత్కర్ష హేతువాక్కళ్ళుక్కళుం శాక అరుళిచ్చెయ్తిరుక్కైయాలే, 'అన్ద భగవద్భక్తి ఉత్కర్షాపాదకమా మళవిన్ నికృష్టజాతిసాపేక్షమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకై అన్ద వ్యాఖ్యానత్తుక్కు విరుద్ధమాకైయాలేయుమ్;

'అనుపద విహితస్వార్యతాలీసమాధేరాధః' ౧—ఇశ్లోకత్తై క్కుఱిత్తు అరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తుక్కు మూలత్తిల్ ప్రమాణమాక కాట్టి, ఉడనేయే, శిలవాక్యత్తుక్కు ప్పిన్బు [వా. ౨౨౨] [ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్, నడక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు, కీళ్ గ్గాన్ సర్వోత్కృష్టమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టజన్మత్తై ఉడైయవర్కళై, త్రైవర్ణికనాన ఆచార్యనుక్కు అవర్కళ్ వస్తుతస్తుల్యరన్ఱే, యాకిలుమ్, 'ఆచార్యవచనమడియాక అవర్కళుక్కు తుల్యరాక ఎణ్ణక్కడవన్' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్ద త్రైవర్ణికనాన ఆచార్యనోడే సామ్యాధ్యవసాయత్తుక్కు అవర్కళుడైయ నికృష్టజన్మప్రయుక్త ఉత్కర్షాదిఘటకమాయుమిరుక్కుమ్ కొణ్డు,

'అష్టదోషా' ౧—అష్టవిధప్రధానదోషఙ్గళై ఉడైయశాస్త్రానిత్తర్థః;

అన్కైయాలే, 'ఏషా'—ఇన్ద భాగవతనుడైయ దేహాపాధి కోత్కర్షమానదు,

'ఇహా' ౧—మూలత్తిల్ విలక్షణజన్మత్రిపృత్తుక్కు ప్రమాణమాక కాట్టప్పట్ట శ్లోకత్తిలే;

'న మతా' ౧—ఆచార్యాభిమతమాకక్కడవతన్ఱు," ఎన్ఱు,

"'ఇతిల్ భాగవతనుక్కు దేహాపాధికోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఉణ్డు' ఎన్నిల్ అదుజన్మనిరూపణాది భాగవతాపచారహేతువాకుమే ఎన్ఱన్ఱో! ఎన్నిల్;

జన్మనిరూపణమావదు, భాగవతర్కళుడైయజన్మత్తై నికర్షబుద్ధ్యా చిన్తిక్కైయన్ఱో?:

అదుభాగవతర్కళుడైయ బ్రాహ్మణ్యాదికళై శ్రేష్ఠమాకవుమ్, శ్వపచత్వాదికళై అపకృష్టమాకవుమ్, కొణ్డు, "బ్రాహ్మణభాగవతన్ ఉత్కృష్టన్" ఎన్ఱుమ్, "భాగవతశ్వపచన్ అపకృష్టన్" ఎన్ఱుమ్, నిరూపిక్కుమళవిల్ సిద్ధిక్కుమాప్పోలే, భాగవతర్కళుడైయ శ్వపచత్వాదికళై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, బ్రాహ్మణ్యాదికళై అపకృష్టమాకవుమ్, కొణ్డు, "శ్వపచభాగవతన్ ఉత్కృష్టన్" ఎన్ఱుమ్, "బ్రాహ్మణభాగవతన్ అపకృష్టన్"

ఎ. అ —ఎన్ఱుమ్, నిరూపిక్కుమళవిలుమ్, అన్దజన్మనిరూపణమ్ పణ్ణినదాయివిడుమ్:

ఇవ్విశేషవిశేషమ్:

ఒరుపడియిల్ శ్వపచాది భాగవతవిషయత్తిల్ జన్మనిరూపణముమ్, మఱ్ఱొరుపడియిల్ బ్రాహ్మణాదిభాగవతవిషయత్తిల్ జన్మనిరూపణముమ్.

"నను! శ్వపచాది భాగవతవిషయత్తిల్ నికర్షచిన్తైపణ్ణిల్ మాత్రమన్ఱో, జన్మనిరూపణరూప భాగవతాపచారమ్ వరువదు,

బ్రాహ్మణాది భాగవతవిషయత్తిల్ నికర్షచిన్తైవస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞానమాకమాకైయాలే, అదు అపచారత్తిల్ అన్తర్భవియాదు!" ఎన్నిల్;

శాస్త్రఙ్గళిల్ అజ్ఞానాదివిశేషమ్ కాణామైయాలేయుమ్;

"యద్యప్యత్రాభిజాయన్తే యోగిన స్సర్వ యోనిషు।

ప్రత్యక్షితాత్మనాథానాం నైషాం చిన్త్యం కులాదికమ్॥"

ఎన్ఱు, "వైష్ణవర్కళెల్లారుడైయవుమ్ జన్మాదికళ్ నిరూపిక్కలాకాదు" ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

ఎమ్పెరుమానుడైయ దివ్యమఙ్గళ విగ్రహఙ్గళిల్ "స్వర్ణవిగ్రహమ్ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱుమ్, "తామ్రవిగ్రహమ్ అపకృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, కొళ్ళులుమ్, తద్విపరీతమాకక్కొళ్ళులుమ్, ఉపాదాననిరూపణమ్ అవిశిష్టమాక ఉణ్డాకుమాప్పోలే, భాగవతనుడైయ నికృష్టజన్మత్తై "ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, ఉత్కృష్టజన్మత్తై "నికృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, కొళ్ళులుమ్, జన్మనిరూపణమ్ పణ్ణినదాకక్కడవదిఱే?.

'నను! తన్నిలొక్కుట్టిల్ జన్మాదికళాలే శిలభాగవతర్కళై అపకృష్టరాకనినైత్తాలన్ఱో, అపచారమావదు,

భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ తన్నిల్ అధికరాకవుమ్, అవర్కళుక్కుళ్ళే ఒరువర్కొరువర్ జన్మాదికళాలే న్యూనాధిక్యఙ్గళై యుడైయరాకవుమ్, నిరూపిక్కిల్, అదు అభిమానమూలకమన్ఱిక్కే అవ్వవర్కళుడైయ అధికారానుగుణమాక అవర్కళ్-విషయత్తిల్ అనువర్తనాదికళై ప్పణ్ణుకైక్కాక పణ్ణుమ్పరిష్కారమాకైయాలే, అదు అపచారమామో?" ఎన్నిల్;

[వా. ౨౨౭, ౨౨౮, ౨౨౫] [ఇవర్కళ్-పక్కల్ ఆచార్యసామ్యబుద్ధినడక్కవేణుమ్; ఇప్పడినినైయాతొళ్ళిల్కైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, [!]

ఎ. అ.—"శ్రీవైష్ణవర్కళై యెల్లామ్ ఆచార్యనోడే ఒరుకోట్టి యాక్కి—తత్సమరాక నినైక్క—వేణుమ్;

అప్పడికొయ్యాతే అవర్కళిల్ చ్చిలరైక్కు—ఱైయనినైక్కై— [నీ అపచారమ్'' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దైయాలే అతువుమ్ అపచారమాక క్క—డవతు.

"అజ్ఞనికృష్టజన్మభాగవతర్కళైయే యన్ఱో, 'ఆచార్యతుల్యరాక నినైక్క—వేణుమ్' ఎన్ఱు శొన్నతు?'' ఎన్నిల్;

అప్పోతు, [సూ. ౨౨౩] ["అత్తావతు ఆచార్యతుల్యర్'' ఎన్ఱుమ్, "సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికర్'' ఎన్ఱుమ్, నినైక్కై—'] ఎన్ఱు, తద్వివరణవాక్యత్తిల్, "'సంసారికళిలుమ్ ఉత్కృష్టవర్ణ భాగవతర్కళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికర్' ఎన్ఱు, నినైక్కై—'' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్యవేణుమిఱే?:

ఉత్కృష్టజన్మాక్క—ళిలుమ్ పరమభాగవతర్ ఉణ్డాయిరుక్క—, "ఉత్కృష్టవర్ణ భాగవతరెల్లామ్ సంసారికళిల్ అన్తర్భూతర్'' ఎన్ఱై అగ్రహకృతమామిఱే?.

"నను! యత్ప్రకృత్తిల్, "సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అఖిలశ్రీవైష్ణవర్కళిలుమ్, అధికర్' ఎన్ఱు, నినైక్కై—'' ఎన్ఱు, వాక్యప్రయోగమ్ ఇల్లామై, విరోధియాతో?'' ఎన్నిల్; అఖిలశబ్దమ్, భాగవతజన్మనిరూపణపరరాన తిరియ అవర్కళాక్కైయాలే, అత్ర అఖిలశబ్దస్వప్న సంసారాన్తర్భూత మాక్కైయాలే, విరోధియాతాక్కైయాలే, యథాక్రమమ్ ఉపపన్నమామ్:

అప్పడియప్పన్నకత్తిల్ యథాక్రమమ్ ఉపపన్నమాకామైయాలే, పూర్వోక్తప్రకారత్తాలేయే వాక్యత్తైలే అవశ్యకమిఱే?

అప్పడి అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, "[సూ. ౨౨౨] [అవర్కళ్ పక్క—ల్] ఎన్ఱ, ఆ శబ్దమ్ భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ శొల్లుకిఱతు'' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

"నను! కిమ్ ఉత్కృష్ట వర్ణభాగవతాపేక్షయా నికృష్టజన్మ భాగవతన్యక్కు తైత్తుప్యమ్ సమ్మతమాక్కైయాలే, 'నికృష్టజన్మభాగవతర్కళై "ఉత్కృష్టజన్మభాగవతాపేక్షయా అధికర్'' ఎన్ఱు, నినైక్క—వేణుమ్' ఎన్ఱు, తనియే విధిక్క—వేణ్డావాక్కైయాలే అన్నైయుమ్కూడ అవ్వాక్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యాతోమైక్కాక్కైయాలే, అతువుమ్ అవ్విడత్తిల్ సిద్ధమ్?'' ఎన్నిల్;

ఎ. అ.—అతువుమ్ అనుపపన్నమ్.—

"ఆచార్యనోడు ఒరువిషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణుకై అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్యబుద్ధిక్కు అడియేతు?'' ఎన్నుమాకాక్షైయిల్ [సూ. ౨౨౪] [ఆచార్యసామ్యక్కు అడి ఆచార్య వచనమ్] ఎన్ఱి, ఆ వాక్యత్తిన్ వ్యాఖ్యానత్తిలే, ("శ్రీవైష్ణవర్కళైక్క—ణ్డాల్, నమ్మైక్క—ణ్డాపోలేకాణ్'' ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్త వచనమ్) ఎన్ఱు, ఆచార్యవచనప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్యుమిడత్తిల్, "నికృష్టజన్మభాగవతర్కళైక్కణ్డాల్'' ఎన్నామైతే, (శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్) ఎన్ఱు, సామాన్యాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ ఆచార్యతుల్యరాకవే నినైక్క—వేణుమాక్కైయాలే, అప్పడినినైయాతే ఒరువరైక్కు—ఱైయ నినైక్కై— అపచారమాక తట్టిల్లైయిఱే?

"(శ్రీవైష్ణవ) శబ్దముమ్ భాగవతర్కళాన నికృష్టజన్మాక్క—రైయే శొల్లుకిఱతు'' ఎన్నిల్; అతువుమ్ అగ్రహకృతమామిత్తై;—

"ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః।
విష్ణునావ్యపదేష్టవ్య స్తస్యసర్వంస ఏవహి॥'' ౧ ఎన్ఱుమ్,
"నద్యాస్సమ్యైవ నామాని ప్రవిష్టాయాయథార్ణవమ్।
సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణునాకా తినసత్తథా॥' ౨ ఎన్ఱుమ్,

శొల్లుకిఱపడియే సాక్షాత్ భగవత్ప్రపన్నరాయ, అత్తాల్ గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశమాక్కైనేరత్తు విష్ణు సమ్బన్ధత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయరాయిరుప్పారెల్లారైయుమ్, (శ్రీవైష్ణవ) శబ్దమ్ శొల్ల—క్క—డవతిఱే.

అన్నైయాలే, పరమైకాన్తికళిల్ జన్మమడియాక, శిలర్ ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శిలర్ అపకృష్టరాకవుమ్, నినైక్కై— అపచారమాక్క—డవతు;

అన్నైయాల్, "'తన్నిల్తాట్టిల్ కుఱైయనినైక్కాల్, అపచారమాకతు, పిఱరైక్కాట్టిల్ కుఱైయనినైక్కిల్ అపచారమిల్లై' ఎన్ఱ, అ నియమమిల్లై: శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారైయుమ్, ఆచార్యనోడుకూడ ఒరు కోట్టియాక్కి— ఎల్లారైయుమ్ తుల్యరాకనినైయాతొళ్తైక అపచారమ్'' ఎన్నుమిడమ్ సూచితమిఱే?.

"నను! నిర్ధారణమ్ అపకర్షచిహ్నైపణ్ణిలన్ఱో, అపచారమాకతు, ఒరు భాగవతనుడైయ ఉత్కర్షచిహ్నైపణ్ణుకైక్కాక ఉత్కర్షమెల్లామ్ అనర్హావధికమిల్లై, క్క— యిరామైయాలే, మఱ్ఱోరు భాగవతనుడైయ

ఏ. అ.—అపకర్షత్తై అన్ద ఉత్కర్షావధియాక నిష్కర్షిక్కుమళవిల్, అతు, భాగవత వైభవజ్ఞానోపయోగియాయ్క్కొణ్డు ఉపాదేయమాయిరుక్కైయాలే, అపచారమాకమాట్టాదు;

‘ఎణ్ పోల!’ ఎన్నిల్, అర్చావతారోపాదానచిన్తై,
‘అర్చ్యే విష్ణౌ శిలాధీర్గురుషు నరమతిర్వైష్ణవే జాతిబుద్ధిః
విష్ణోర్వా వైష్ణవానాం కలిమలమథనే పాదతీర్థేఽమ్బుబుద్ధిః|
సిద్ధే తన్నామమన్త్రే సకలకలుషహే శబ్దసామాన్యబుద్ధిః
శ్రీశే సర్వేశ్వరేశే తదితరసమధీర్యస్య వా నారకీ సః॥’ ౧ ఎన్ఱుమ్,
‘విష్ణోరర్చావతారేషు లోహభావం కరోతి యః|
యో గురౌ మానుషం భావ ముభౌ నరకపాతినౌ॥’ ౨ ఎన్ఱుమ్,
అత్యన్తశాస్త్రనిషిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,
‘నహ్యమ్మయాని తీర్థాని న దేవా మృచ్ఛిలామయాః|
తే పునన్త్యురుకాలేన దర్శనాదేవ సాధవః॥’ ౩

ఎన్ఱు, ఇతిహాససముచ్చయత్తిల్ సొల్లుకైయాలేయుమ్, భాగవత వైభవానుసన్ధానార్థమాకచ్చెయ్కిన్ఱ ఉపాదానచిన్తై ఉపాదేయమాకక్కాణ్కిన్ఱతిఱే;

అతుపోలే ఇతువుమ్ అప్పడియాకక్కడవతాయిత్తే” ఎన్నిల్;

ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్.—

ఉత్కర్షమెల్లామ్ అపకర్షావధికమాయిరున్దతేయాకిలుమ్. భాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షత్తుక్కుమ్, తన్నుడైయవుమ్, ఈశ్వరనుడైయవుమ్, సంసారికళుడైయవుమ్, అపకర్షమ్ అవధియామిత్తనైయల్లతు, భాగవతర్కళుక్కు ఓరపకర్షముణ్డాక్కొణ్డు అత్తై శిలభాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షత్తుక్కు అవధియాక్కనినైక్కై, అవర్కళాక్కల్ శెయ్యవేణ్డుమ్ సామ్యానుసన్ధానత్తుక్కు విరుద్ధమాకైయాలే అనుపపన్నమాకైయాలేయుమ్;

‘నహ్యమ్మయాని” ౩ ఎన్గిర శ్లోకముమ్, “భాగవతర్కళై అపేక్షిత్తు, చేతనోజ్జీవనమే ప్రయోజనమాక అర్చావతారరూపియాయ్ ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ ఈశ్వరనుక్కుండైయనినైక్కైక్కుమ్, అవనై అపేక్షిత్తు భాగవతర్కళై అధికరాకనినైక్కైక్కుమ్, హేతు, ఆశ్రితర్కుక్కు వేణ్డినపడికళుక్కొణ్డు కట్టలప్పరిమాణమిన్నైయుమ్, అవిలంబేన పవిత్రీకరణముమాకిఱ గుణవిశేషఙ్గళుడైయ సద్భావాసద్భావఙ్గళ్” ఎన్ఱు కాట్టుకిఱతి,

ఏ. అ.—“న దేవా మృచ్ఛిలామయాః” ౩ ఎన్ఱు, నిరతిశయస్త్రీత్వాన ఈశ్వరన్ సర్వసులభనాయ్, తన్నైయాశ్రయిప్పవరుమళవిల్, నివారకర్ ఇల్లామైయాలే మృచ్ఛిలాసజాతీయనాయ్, అవతరిత్తానే యాకిలుమ్, ఆశ్రితరాయిరుప్పార్క్కు వేణ్డినపడికళుక్కొణ్డాకిల అన్దనిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే అవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక, “ఇతేన! ఇన్నైయో?’ ఎన్ఱుప్పడి తూష్ణీంభావత్తోడే ఇరున్దవిడువ్వడియై, అవనై అపకృష్టనాక సినైక్కైక్కు ఆడియాకచ్చొల్లి, అప్పడియిరుక్కైయన్ఱిక్కే, “కాయ్చినన్దత్తాఙ్గోపాదేయజ్ఞైయుమ్ ఉపదేశిత్తుకలన్ద పరిమాణముడైయర్కళాన భాగవతర్కళ్ అన్ద ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱ విశిష్టర్’ ఎన్నుమర్థత్తై స్థిరీకరిక్కుమ్ తిత్తినైయొత్తియ “విగ్రహోపాదానద్రవ్యమిన్నత్తన్ఱో,” ఎన్ఱు, నికర్షబుద్ధియాలే అన్దచిన్తైయాకుమ్ ఉపాదాననిరూపణత్తై అన్దశ్లోకమ్పణ్ణామైయాలేయుమ్;

అన్దశ్లోకత్తై ఉదాహరణమాకక్కొణ్డు “భాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షచిన్తనార్థమాక మఱ్ఱొరు భాగవతనుడైయ అపకర్షచిన్తనమ్ ఉపాదేయమ్” ఎన్నై, అనుచితమిఱే?.

అప్పడికొళ్ళిల్ తుల్యన్యాయత్తాలే ఉత్కృష్టవర్ణర్కళాన భాగవతర్కళుడైయ అతిశయచిన్తనార్థమాక అపకృష్టజన్మభాగవతర్కళుడైయ అపకర్షచిన్తనముమ్ ఉపాదేయమాక ప్రసఙ్గిక్కుమిఱే?.

“‘నను! దేహాత్మాభిమానికళుక్కుమ్, ఆత్మస్వరూపమ్ తెరిన్దవర్కళుక్కుమ్ ఋషికళుక్కుమ్, పర్వతపరమాణువోట్టై వాశిపోరుమ్;

ఋషికళుక్కుమ్ ఆழ்వార్కళుక్కుమ్ అత్తనైవాశిపోరుమ్;

ఆழ்వార్కళుక్కుమ్ పెరియాழ்వార్కళుక్కుమ్ అత్తనైవాశిపోరుమ్;

పెరియాழ்వారుక్కుమ్ ఆణ్డాళుక్కుమ్ అత్తనైవాశిపోరుమ్’ ౪ ఎన్ఱుమ్;

[‘ఇవర్కళ్ నమ్ముడైయకోటియిలే’ ఎన్నుప్పడియాయ్త్తు, ఆழ்వార్కళ్-నిలై,
ఆழ்వార్కళ్ ఎల్లారైయుమ్పోలల్లర్ పెరియాழ்వార్] ౫ ఎన్ఱుమ్;

‘ఉణ్డపోతొరు వార్త్తైయుమ్, ఉణ్ణాతపోతొరు వార్త్తైయుమ్, శొల్లువార్ పత్తుపేర్ ఉణ్డిఱే?,

౪॥ తిరుప్పావై వ్యాఖ్యా-ప్రవేశత్తిల్. ౫॥ శ్రీవచనభూషణమ్. పా-౨౪౯-౨౫౦. ౬॥ మేప్పడి-పా-౪౦౯.

'విద్యాత్-శ్రీవైష్ణవాన్ సర్వాన్ స్వాచార్యసదృశాన్ బుధః| యోన్యః తాత్రమనుతేన భవేదపచారదా॥' అర్థమే తాదృశంఐప్తిస్వాచార్య

ఎ. అ — అవర్కళై చ్చిరిత్తిరుప్పారోరువర్ ఉణ్డిలే?' (౧ ఎన్నుమ్; జ్ఞానత్తినుడైయ న్యూనాధికభావత్తాలే భాగవతర్కళిల్ తారతమ్య నిరూపణమ్ పణ్ణిలుమ్ జ్ఞాననిరూపణమాకైయాల్ భాగవతాపచారమిల్లైయే యెన్ఱాప్పోలే, 'జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళాలే భాగవతర్కళిల్ తారతమ్యనిరూపణమ్ పణ్ణిలుమ్, జన్మనిరూపణమాకైయాల్ అపచారమ్ వారాదు' ఎన్నవొణ్ణాదో ఎన్?'' ఎన్నిల్;

ఇదువుమ్ అనుపపన్నమ్,—

కీழ்చ్చొన్నవిడఙ్గళిల్ తారతమ్యనిరూపణమెల్లామ్ జ్ఞానోత్కర్షాపకర్షప్రయుక్తమన్ఱో?

అప్పడి జ్ఞానోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఉణ్డాకిల్, "అణ్డాళుక్కు ఉణ్డాకిల్ ఒప్పు" ౨ ఎన్ఱు, అణ్డాళై ఒప్పిలవర్కళాక అరుళిచ్చెయ్దాప్పోలే, "ఉణ్డో పెరియాழ்వార్క్కు ఒప్పారువర్" ౩ ఎన్ఱు, పెరియాழ்వారైయుమ్, అప్పడియే "ఉణ్డో శఠకోపర్క్కు ఒప్పారువర్" ౪ ఎన్ఱు, ఆழ்వారైయుమ్, ఒప్పిలవర్కళాక అరుళిచ్చెయ్యమాட்டారో?

"విష్ణుతారతమ్యనిరూపణమ్ ఎన్ కొణ్డు!" ఎన్నిల్;

I. సమస్తకల్యాణగుణాత్మకనాన సర్వేశ్వరన్, తన్నుడైయ నిర్హేతుక కృపైయాలే, శిలచేతనరై తన్నుడైయ పురుషోత్తమత్వగుణత్తిలే ఆழ்న్దాల్ పడుత్తి తనక్కు దివ్యమహిషికళాక్కిక్కొళ్ళుమ్;

II. శిలరై వాత్సల్యసౌశీల్య సౌలభ్యాద్యాత్మగుణఙ్గళిలే ఆழ்న్దాల్ పడుత్తి తనక్కే యన్ఱు త్తిరుమ్బ డివన్నక్కొణ్డు యావదాత్మభావి యాక స్వవిషయకగుణానుభవకైఙ్కర్యైకనిష్ఠరాక్కుమ్;

III. శిలరై సౌన్దర్యసౌకుమార్యాది విగ్రహగుణఙ్గళిలే ఆழ்న్దాల్ పడుత్తి అస్థానేభయశఙ్కైకళాప్పడిపణ్ణి యావదాత్మభావిమఙ్గళా శాసనపరరాక్కుమ్;

IV. శిలరై తన్నుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమాకైఙగుణత్తిల్ ఆழ்న్దాల్ పడుత్తి చరమపర్వనిష్ఠరాక్కి యావదాత్మభావియాక తన్నడియార్క్కు ఆళ్ప్పడుత్తుమ్;

I. అదిల్ పురుషోత్తమత్వత్తిలే తోఱ్ఱవర్కళ్ దివ్యమహిషికళ్;

II. ఆత్మగుణఙ్గళిల్ తోఱ్ఱవర్కళ్ మఱ్ఱ ఆழ்వార్కళ్;

III. తిరుమేనియిన్ఱుడైయ గుణఙ్గళిల్ తోఱ్ఱవర్ పెరియాழ்వార్;

IV. ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తిల్ తోఱ్ఱవర్కళ్ మధురకవిప్రభృతికళ్;

ఇదువుమ్ ఉణ్డెన్నైప్పట్టదు;

ఆక ఇప్పడి అవ్వవర్కళ్ అకప్పట్ట తుఱైక్కీడాక అవ్వవర్కళుక్కు వృత్తితారతమ్యమ్ ఉణ్డాకైయాలుమ్:

ఎ. అ.—అణ్డాల్ అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన తారతమ్యమూలకమ్ అవర్కళుడైయ తారతమ్యనిరూపణమ్:

అన్ద తారతమ్యన్దాన్, ఆశ్రయదోషప్రయుక్తమన్ఱిక్కే, భగవద్విషయాకార వైషమ్యప్రయుక్తమాకైయాలేయుమ్,

అన్ద వైషమ్యన్దాన్ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యప్రకాశకమాయుళ్ళ ఈశ్వరనుక్కుమ్ గుణరూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

నికర్షబుద్ధ్యానాదిక్కై చిన్దిక్కైయాకైయాలే అపచారాన్తర్గతమాకమాట్టాదు;

దేహోపాధికాపకర్షత్తాలే ఒరుభాగవతనుక్కు ఉత్కర్షముమ్, అదిల్లామైయాలే అపకర్షముమ్ శొల్లిల్, అన్ద ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఆశ్రయదోషమూలకమాకైయాలే, అదు అపచారమామిఱే?

యథాకథంచిత్ జన్మాపకర్షత్తాలే ఒరుభాగవతనై ఉత్కృష్టనాక్కుమ్, మఱ్ఱైయవనై అపకృష్టనాక్కుమ్, కేవలాగ్రహత్తాలే స్థాపిక్కప్పార్క్కిల్, మఱ్ఱుపడియుమ్ అప్పడియే అకలాకమాకైయాలే, ఇన్ది నిరాకనేశరణమాక్కక్కడవదిఱే?.

"నను! ఇప్పడి భాగవతర్కళుక్కు తారతమ్యనిరూపణమ్ అపచారమాకిల్, విలక్షణభాగవతరై ఉత్కృష్టరాక్కుమ్, అవిలక్షణ భాగవతరై అపకృష్టరాక్కుమ్, శొల్లుకైయుమ్ స్మృతుతిల్ ఇవ్వపచారప్రసఙ్గమ్ వారాతో?'' ఎన్నిల్;

విలక్షణవిషయత్తిల్ తారతమ్యనిరూపణమ్ పణ్ణినాలుమే అపచారమాకైయాలే వారాదు;

అవిలక్షణర్క్కు జాతిపోకామైయాలే, వస్తుతః జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ అవర్కళుక్కు ఉణ్డిఱే?.

"అవర్కళుక్కు జాతిపోకవిల్లై'' ఎన్నైక్కుప్రమాణమ్ ఎన్?'' ఎన్నిల్;

"ఉత్కృష్టజన్మవానహమ్, నికృష్టజన్మవానహమ్'' ఎన్ఱు, అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన ప్రత్యక్షమే ప్రమాణమిఱే?.

అన్దజ్ఞానమిల్లావిడిల్, భాగవతవిషయత్తిల్ అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ తారతమ్యనిరూపణమ్ సంభవియాదిఱే?.

"నను! విలక్షణరాయిరుప్పార్క్కుమ్ 'అహం బ్రాహ్మణః, అహం సన్న్యాసీ' ఎన్నుమ ప్రత్యయమ్ అవిశిష్టమన్ఱో,

అదిల్లావిడిల్ అవ్వవర్కళుడైయ తనియన్కళిలే గోత్రాదికళ్ ఘటకమావానేన్?'' ఎన్నిల్;

౧॥ శ్రీవచనభూషణమ్-వా. ౪౦౯. ౨॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౨౩
౩॥ మేంష్ణ-౨౦. ౪॥ మేంష్ణ-౧౫.
౧౪

ఎ. అ.—వ్యాసపుత్త్రిరాయిరుక్కుమవకర్,

"విష్ణుదాసావయంయూయం బ్రాహ్మణా వర్ణధర్మిణః" ౧ ఎన్ఱుమ్,

"నాహంవిప్రో న చ నరపతి ర్నాపి వైశ్యో న శూద్రో
నోవావర్ణీ న చగృహపతి ర్నోవనస్థో యతిర్వా।
కింతు శ్రీమద్భువనభవనస్థిత్యపాయైకహేతో
ర్లక్ష్మీభర్తుర్నరహరితనోర్దాసదాసస్య దాసః" ౨ ఎన్ఱుమ్,

శొల్లుక్కైయాలేయుమ్;

భృగువంశత్తిలే అవతీర్ణరాయ్, భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలే సకలార్థఙ్గళైయుమ్, విశదతర విశదతమమాక అఱిన్ద, "కృష్ణానాం వ్రీహీణామ్" ౩ ఎన్గిఱ వాక్యత్తై యోత్తుబొల్లువార్క్కుమ్ ఎదుత్తు క్కూడుమ్పడి సకలవేదఙ్గళైయుమ్ అఱిన్దిరుక్కుమ తిరుమழிశై అడ్వారుమ్,

'కులఙ్గళాయ వీరిరణ్డిలొన్ఱిలుమ్ పిఱన్దిలేన్,
నలఙ్గళాయనఱ్కలైకళ్ నాలిలుమ్ నవిన్ఱిలేన్' ౪ ఎన్ఱు,

"బ్రాహ్మణ్యాదివర్ణచతుష్టయత్తిల్ ఎనక్కు అన్వయమిల్లామైయాలే, త్రైవర్ణికర్క్కు విహితమాన వేదఙ్గళై అధ్యయనమ్ పణ్ణప్పెఱ్ఱిలేన్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దకైయాలేయుమ్;

విలక్షణరాయిరుప్పార్క్కు తఙ్గళిడత్తిల్ వర్ణాశ్రమాదిప్రత్యయమిల్లై:

కేవలమ్ "విష్ణుదాసాః" ౧ ఎన్ఱుమ్,

"నరహరితనోర్దాసదాసస్య దాసః" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"పరమభాగవతదాస్యపర్యన్త భగవద్దాస్యమే 'అడియేన్' ఎన్ఱ, వర్కళుడైయ అహంప్రత్యయవిషయమ్" ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

తన్నియాన్కళిలే గోత్రాదిఘటనమ్, లోకసంగ్రహార్థమాకవుమ్, మర్యాదాపాలనార్థమాకవుమ్, శిష్యపరంపరైకళుక్కు భోగ్యతయా అనుసన్ధానార్థమాకవుమిఱే.

భాగవతర్కళుడైయ పూర్వవృత్తమెల్లామ్ అనుసన్ధేయమాకక్కడవతిఱే.

ఆకైయిఱే తొణ్డరడిప్పొడియాழ்వారుడైయ పూర్వవృత్తఙ్గళై అసంకోచేన గురుపరంపరైయిల్ అరుళిచ్చెయ్దతు!.

విలక్షణరాయిరుప్పార్ తఙ్గళుక్కు వర్ణాశ్రమఙ్గళ్ ఇన్ఱిక్కే యొழிన్దైయాలే తఙ్గళుక్కు వర్ణాశ్రమప్రత్యయమిన్ఱిక్కే యొழிన్దాలుమ్, మాట్టార్క్కు విలక్షణరిడత్తిల్ వర్ణాశ్రమభ్రమమ్ నడక్కైయాలే, "నబుద్ధిభేదంజనయేత్" ౫ ఎన్గిఱపడియే అవర్కళుడైయ

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్ ౯౦ ౫॥ గీ-౩-౨౬.

మూ.—౨౨౦. జన్మత్తుక్కు క్కొత్తైయుమ్, అతుక్కు పరిహారముమ్,

వ్యా.—౨౨౦. "జన్మత్తుక్కు క్కొత్తై ఏతు?, తత్-పరిహార మేతు!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిల్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(జన్మత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱ తత్త్వవిదగ్రేసరరాయ్, తదీయశేషత్వసీమాభూమియాన, శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్,

'పழுతిలావొழுక్కల్' ౧ ఇత్యాదియాలే,

అ.—౨౨౦. "ఉపాత్తప్రమాణవశత్తాలే ఎక్కృవిశేషమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వక్తావినుడైయ పరమాప్తియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మయర్వఱ) ఇత్యాది.

(తత్త్వమ్,) స్వస్వరూప పరస్వరూపాదికళ్.

(తత్త్వవిదగ్రేసర) త్వఫలితమ్, (తదీయ) ఇత్యాది.

"ఇవర్గత్తిల్ సమాప్తియే ప్రమాణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్) ఎన్ఱతు.

(ఇత్యాదియాలే) ఎన్ఱతు, "ఇత్యాదివచనవ్యక్తియాలే" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—ప్రతిపత్త్యనుగుణమాక ఇవర్కళుమ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళై యాచరియావిడిల్, శిలర్ నిన్దిప్పుమ్, వర్ణాశ్రమాతిక్రమమాత్రత్తుక్కు శిలర్ ఇవర్కళుడైయ అనుష్ఠానత్తైప్రమాణమాక పరిగ్రహిత్తుమ్, నశిత్తు విడువర్కళిఱే!.

అతుపారామైక్కాకవిఱే విలక్షణర్ వర్ణాశ్రమాదికళై యాచరిప్పతు!.

"నను ! [భాగవతాపచారమ్ తాన్ అనేకవిధమ్;

అతిలేయొన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్] * ఎన్ఱు, [భాగవత] శబ్దవాచ్యరాన, భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానయాకేవ భగవత్సంబన్ధముడైయారిడత్తిల్ జన్మనిరూపణమ్ పణ్ణుకైయైయే అపచారమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అవిలక్షణరుమ్ భగవత్సంబన్ధముడైయరాయ్ క్కొణ్డు [భాగవత] శబ్దవాచ్యరాయిరుక్క. 'అవర్కళ్-విషయత్తిల్ జన్మనిరూపణమ్ అపచారమన్ఱు' ఎన్ఱై ఉపపన్నమో!" ఎన్నిల్;

౧॥ తిరుమాలై-౪౨. * శ్రీవచనభూ. సూ. ౧౯౪-౧౯౫.

తథానికర్షచిన్తాయాం కోపః (౬)" ఇతిచేదిహ। ఉత్కృష్టావధికస్యత్వం నికర్షస్, తదపీహతు। నికర్షోత్కృష్టశేషో హీనవిలక్షణయోర్ద్వయోః।

మూ.—"పఴుదిలావొழுక్కల్" ౧ ఎన్ని, అపాట్టిలే అరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్.

వ్యా.—"బ్రహ్మోఽతుడఙ్గి తఙ్గళళవుమ్ వర నెడుక [౫ ప్పోరుకిఱ వంశప్రవాహత్తిల్ ఒరుదోషమిన్ఱి, నేర్‌యిరుక్కు మవర్‌కళ్తామ్, పలరాయిరుక్కుమ్ చతుర్వేదికళ్!

'ఇత్తిల్ కీఴ్ ప్పట్టను, ఇల్లై' ఎన్నుమ్ నిహీనకుల త్తిలే పిఱన్దార్‌కళేయాకిలుమ్, ఎన్నోడు ఉణ్డాన అసాధారణసంబన్ధత్తైయుడైయ్ అన్దజ్ఞానానురూపమాన స్వాచారత్తైయుడైయరాకిల్, నీఙ్గళ్ అవర్‌కళ్-కాలిలేవిழுన్దు ఆరాధియుఙ్గోళ్,

అ—ఇతుక్కు (ఇప్పాట్టిలే అరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్) ఎన్ఱి, అవిత్తోడే అన్వయమ్.

శాట్టుక్కు అర్థమ్, (బ్రహ్మోఽతుడఙ్గి) ఇత్యాది. [౧౫

("ఒழுక్కల్")=ఒழுక్కిల, "అదు"=వంశప్రవాహత్తిలే, ("పழுదిలా")=నిర్దోషరాయ్, "పల"=బహువిధరాన, "చతుప్పేదిమార్‌కళ్"=చతుర్వేదికళ్, "ఇழி"=నికృష్టమాన, "కులత్తవర్‌కళేలుమ్"=కులత్తిల్ పిఱన్దార్‌కళేయాకిలుమ్, "ఎమ్మడియార్‌కళాకిల్"=ఎన్నడియారాకిల్, "నీర్"=నీఙ్గళ్ "తొழுమిన్"=అవర్‌కళైనమస్కరియుఙ్గోళ్, "కొడుమిన్"=అవర్‌కళుక్కు జ్ఞానదానమ్ పణ్ణుఙ్గోళ్, "కొళ్‌మిన్"=అవర్‌కళ్-పక్కల్ జ్ఞానపరిగ్రహమ్ పణ్ణుఙ్గోళ్, "ఎన్ఱు, నిన్నోడుమొక్క"=తేవరీరోడుతుల్యరాక, "వழிపడ"=ఆరాధిత్తు నల్ వழிపోవ్వుడియాక, "అరుళినాయ్‌పోల్"=అవర్‌కళుక్కు ఇన్ద పరమరహస్యత్తై అరుళిచ్చెయ్‌తీర్, "మదిళ్"=మదిళై [౨౫ యుడైత్తాన, "తిరువరఙ్గత్తానే!" ౧='కోవిలుక్కు నిర్వాహకరే!' ఎన్ఱపడి.

పోల్ వార్త్తైప్పాడు.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (బ్రహ్మ) ఇత్యాది.

ప్రవాహత్తుక్కు అద్యన్తాపేక్షయాల్ చతుర్వేదిత్వసామర్థ్యసిద్ధ్యర్థమ్, (బ్రహ్మోఽతుడఙ్గి తఙ్గళళవుమ్) ఇత్యాది.

"'ఇழிకులత్తవర్' ౧ ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు ప్రతినిర్దేశమాక్కైయాలే, అదు ఒழுక్కు వంశప్రవాహరూపత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వంశప్రవాహత్తిల్) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—అవర్‌కళ్ ఉఙ్గళ్ పక్కలిలే జ్ఞానాపేక్షై పణ్ణిల్, నీఙ్గళ్ ఆదరిత్తు చొల్లుఙ్గోళ్,

అవర్‌కళ్ భగవద్ జ్ఞానత్తై ఉఙ్గళుక్కు ప్రసాదిక్కిల్, కేట్టుకృతార్థరాకుఙ్గోళ్. [౫

ఎన్నైక్కు మేల్ పూజ్యరిల్లామైయాలే ఎన్నైమాత్రమాకిలుమ్ అవర్‌కళైయారాధిత్తు నల్ వழிపోకుఙ్గోళ్' ఎన్ఱు, ఇన్ద పరమరహస్యత్తై,

"భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేఽపి వర్తతే।

తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్॥" ౨ ఎన్ఱు, పరమాప్తరాన దేవర్ అరుళిచ్చెయ్‌గ పిన్పు ఇత్తిలోరు సంశయముణ్డో?, [౧౦

అ—"చతుర్వేదిత్వసామర్థ్యత్తాలుమ్,

'విద్యాదానం విశిష్యతే' ౩ ఎన్ఱి, అప్రాధాన్యత్తాలుమ్,

'నిన్నోడుమొక్క వழிపడ' ౧ ఎన్ఱు, 'దేవమివాచార్యముపాసీత' ౪ ఎన్ఱు, శొన్న ఆచార్యత్వప్రతీతియాలుమ్,

'కొడుమిన్ కొళ్మిన్' ౧ ఎన్ఱి, అదానాదానఙ్గళుక్కు కర్తాక్కళేయాకవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జ్ఞానాపేక్షై) ఇత్యాది

సంవాదార్థమ్ జ్ఞానాపేక్షైయుణ్డాకలామిఱే!. [౨౦

"(నిన్నోడుమ్) ఎన్ఱి, ఉపకారక అన్వాచయత్తిల్ పోలే అప్రాధాన్యద్యోతకమాయ్, అనుకల్పత్వవ్యఞ్జకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఎన్నైమాత్రమాకిలుమ్) ఇత్యాది.

'మయి తే తేషు చాప్యహమ్' ౫ ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు, 'అహమపి తేషు మదుత్కృష్టేష్వివవర్తే' ౬ ఎన్ఱిఱే భాష్యమ్?. [౨౫

ఆకైయాలే తదుత్కృష్టవిషయత్తిలే ఇద్వాల్ పూజనమ్ అనుకల్పమిఱే!.

(అరుళినాయ్) ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ అభిప్రేతమాన మహాభారతవచనసందర్భత్తిల్ ఉపయుక్తాంశత్తుక్కు ప్రత్యాహృత్య ఉపాదానమ్, ("భక్తిరష్టవిధా" ౨) ఇత్యాది.

("తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యమ్" ౨) ఇత్యాదివిశేష శాస్త్రానురోధత్తాలే, "'న శూద్రాయ మతిం దద్యాత్ నార్హన్త్యాచార్యతాం క్వచిత్' ౭ ఎన్ఱి, అవిత్తు పరమభక్తిరహితవిషయమ్" ఎన్ఱ సిద్ధమ్.

౧॥ పు-౬౫౫, ౬వ పోట్లు.
4-7-1901

౨॥ ౩॥ ౪॥
౫॥ గీ-౯-౨౯ ౬॥ గీ-భా-౪-౯, శ్లో-౨౯౯ వ్యా

తతోనికృష్టోత్కృష్టత్వేనస్యాత్తామస్యైహిసే। తతోభక్తిస్స్వాశ్రయస్యసర్వోత్కృష్టప్రయోజికా॥ తథాపతాదృశభక్తేరవస్థాద్వయమాహ-పూర్వేతి।

వ్యా. అ.—"అట్టు 'భాగవత' శబ్దమ్ భగవదేకనిరూపణీయత్తైచ్చొల్లుకైయాలుమ్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే వర్ణాశ్రమాదికత్తైయుమ్ ఉడైయరాయ్ప్పోరుమ్ అవిలక్షణరై అన్ద 'భాగవత' శబ్దమ్ శొల్లాదైయాలే, విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"యథాపృథగ్విధా (ః) వర్ణా (ః) యథాతత్రైవచాశ్రమాః।
వివిక్తమతయస్తత్ర తథాభాగవతా అపి॥" ౧ ఎన్ఱు,

"వర్ణాశ్రమఙ్గళ్ స్వేతరవర్ణాశ్రమవిరుద్ధఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు పరస్పరవిలక్షణఙ్గళాయిరుక్కుమాప్పోలే, అన్ద వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుడైయార్పురుషనిడత్తిల్ జ్ఞానవిశేషమాలే యాక ఉణ్డామ్ భాగవతత్వముమ్, స్వేతరవర్ణాశ్రమవిరోధియాయ్క్కొణ్డు సర్వవర్ణాశ్రమాదివిలక్షణమాయిరుక్కైయాలే, భాగవతర్కళ్ సర్వవిలక్షణర్" ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లిఱ్ఱిలే?.

ఆకైయాలే. అవిలక్షణరై అపకృష్టరాకవుమ్, విలక్షణరై ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకై, భాగవతాపచారమాకాదైయాలేయుమ్,

"యద్యప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు" ౨ ఎన్ఱు, అప్పడియే, సర్వజాతియిలుమ్ అవతీర్ణరాయ్, సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్నరాయిరుక్కుమ్ భాగవతర్కళుక్కుళ్ళే, శిలరై జన్మత్తాలే ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శిలరై అపకృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకైయే అపచారమాకైయాలేయుమ్, "భాగవతనుక్కు దేహోపాధికాపకర్షమిల్లై" ఎన్ఱు, కొళ్ళైజన్మనిరూపణమాకిఱ భాగవతాపచారహేతువాక్కడవదిలే?

అప్పడియే భాగవతనుక్కు దేహోపాధికోత్కర్షమ్ కొళ్ళైయుమ్.

భగవద్భక్తియానదు స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షాపాదకమ్.

భగవద్భక్తిస్స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షాపాదకమాకైయావదు, భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన భక్తి, క్రమేణ స్వావస్థాభేదత్తాలే స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వవిధోత్కర్షత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకమాకై.

భగవద్భక్తిక్కు ఇరణ్డు అవస్థైయుణ్డు;

అతావదు, "పూర్వావస్థై" ఎన్ఱుమ్, "ఉత్తరావస్థై" ఎన్ఱుమ్:

వ్యా. అ.—పూర్వమ్ జ్ఞానావస్థై, తదుత్తరమ్ ప్రేమావస్థై:

ప్రేమావస్థాపన్నమాన జ్ఞానత్తైయిఱే "భక్తి" ఎన్ఱు, అదు:

అన్దజ్ఞానావస్థైయిల్ దశవిధోత్కర్షఙ్గళై క్రమేణ ఉణ్డాక్కుమ్;

ప్రేమావస్థైయిల్, ద్వివిధోత్కర్షత్తైయుణ్డాక్కుమ్:

దశవిధోత్కర్షఙ్గళావన:—

1 2 3
"అద్వేషశ్చ సకూలశ్చ దివ్యనామధరస్తథా।
4 5 6
చక్రాఙ్కో మన్త్రిపాఠీచ వైష్ణవశ్చతతః పరమ్॥
7 8
'శ్రీవైష్ణవ' ఇతి ఖ్యాతః ప్రపన్నస్తదనన్తరమ్।
9 10
ఏకాన్తీ పరమైకాన్తీదశైతే వైష్ణవాస్స్మృతాః॥" ౩ ఎన్ఱ, ఇ దశవిధవైష్ణవర్కళ్:

ఇవైయెల్లామ్ పూర్వపూర్వాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరమ్ శ్రేష్ఠఙ్గళాయిరుక్కుమ్;

ఇతిల్ అద్వేషత్వమావదు;—

"హరింలోకనియన్తారం వైష్ణవాన్ లోకపావనాన్।

దృష్ట్వానద్వేష్టియోమర్త్యస్సోద్వేషః పరికీర్తితః॥" ౪ ఎన్ఱు, అప్పడియే, భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ ద్వేషమిన్ఱిక్కేయిరుక్కైయాకిఱ భగవత్కృపిఫలీభూతమాన అద్వేషత్తైయుడైయనాయిరుక్కై:

మున్బు అనాదియాక భగవద్విషయమ్ ప్రతికూలమాకత్తోన్ఱుకైయాలే ద్వేషత్తావస్థాపన్నమాయిరున్ద భగవజ్-జ్ఞానమ్, ఈశ్వరకృపైయాలే ఉపేక్షావస్థైయై భజిత్తు, అదాలే ఉణ్డానదిఱే ఇన్ద అద్వేషత్వరూపమాన ఉత్కర్షమ్?.

ఇత్తైయుడైయవన్ ఇన్ద అద్వేషత్వమిల్లాదార్పక్కల్ ఉత్కృష్టన్:

అనుకూలత్వమావదు;—

"వాసుదేవోత్సవాంశ్చైవ మహాభాగవతానపి।

అనువర్తేతయోనిత్యమ్ (సోऽ) అనుకూల ఉదాహృతః॥" ౫ ఎన్ఱు, అప్పడియే,

భగవద్భాగవతానువర్తనఙ్గళుక్కు అనుకూలనాయిరుక్కై:

ఇదు, భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళ్ అనుకూలమాకవాతల్, ప్రతికూలమాకవాతల్ తోన్ఱామైయాలే ఉపేక్షకమాయిరున్ద జ్ఞానమ్,

౧॥ భారద్వాజ స్మృ. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

పూర్వావస్థామతత్రైకా, ద్వితీయాతూత్తరామతా। జ్ఞానావస్థాహిపూర్వాస్యాత్, ప్రేమావస్థాత్వనన్తరా॥ ప్రేమావస్థావన్నమేవజ్ఞానం "భక్తిర"

ఎ. అ.—భగవత్-కృపైయాలే అన్దభగవద్భాగవతవిషయఙ్గళ్ అనుకూలమాక త్తోన్ఱి, అత్తాలే తద్విషయక ఇచ్ఛాత్వావస్థైయై భజిత్తు, అత్తు ఉత్థానత్తాలేయాలే, ఇత్తైయుడైయవన్ కీర్ష్ చొన్నవనైప్పోల్ విశిష్టన్:

దివ్యనామధరత్వమావతు;—

"స్మృత్యుచ్చారణమాత్రేణ సర్వపాపప్రణాశనమ్।

విష్ణు-నామధరః పుంస్యో నామధారీ స ఉచ్యతే॥" ౧ ఎన్ఱు, అపడియే,

భగవన్నామఙ్గళై పేరాక ఇట్టుక్కొణ్డు ఇరుక్కై:

ఇత్తు, ప్రీతిరూపమాన భగవద్భాగవతవిషయ అనుకూల్యజ్ఞానమ్,

అన్ద భగవత్కృపైయాలే మహనీయవిషయక ప్రీతియాకిఱ భక్తి రూపమాయ్, అత్తాలే ఉత్థానత్తాలేయాలే, ఇత్తైయుడైయవన్ పూర్వాధికారియైక్కాట్టిల్ విశిష్టన్:

"భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన మహనీయవిషయక ప్రీతియాకిఱ భక్తి యాలే భగవన్నామధారిత్వముణ్డాకుమ్ ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన ప్రీతిరూపమాన జ్ఞానమ్, భగవానుడైయ మహనీయత్వత్తై విషయీకరిక్కుమ్బోతు, అతుక్కు ప్రతియోగిత యాకన్ఱ నీచనాక విషయీకరిక్క వేణ్డుకైయాలే, అన్దనైచ్యమ్ శాణ్డాస్వరూపమాకైయాలే, అన్దమహనీయవిషయక ప్రీతిరూపమాన భగవద్భక్తియానతు, స్వదాస్యజ్ఞానాత్మకమాయ్ విడుకైయాలే, అన్దజ్ఞానమ్ అనుష్ఠానపర్యవసాయియాయ్ప్పోతు,

"పద్యమఙ్గులివిచ్ఛేద ఉరోవిన్యస్తమక్షరమ్।

తన్నామధారణంచైవదాస్యమేతచ్చతుర్విధమ్॥" ౨ ఎన్ఱు అపడియే,

నామధారణపర్యన్తమాయ్విడుకైయాలే,

"దివ్యనామధరత్వమ్ భగవద్విషయభక్తికార్యమ్" ౩ ఎన్నక్కుఱైయిల్లైయిఱే?:

చక్రాఙ్కిత్వమావతు;—

"శ్రుతిస్మృతిపురాణేషువిహితం చక్రధారణమ్।

తాభిర్భక్తిహారేశ్చక్రం చక్రధారీ స ఉచ్యతే॥" ౪ ఎన్ఱు అపడియే, శఙ్ఖ చక్రోర్ధ్వపుణ్డ్ర పద్మాక్ష తులసీమాలాది వైష్ణవరూపఙ్గళై ధరిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై:

ఇత్తు, భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన మహనీయవిషయక ప్రీతిరూపమాన భక్తి, దేవతాన్తరాన్వయత్తిల్ జుగుప్సాపర్యన్తమాయ్,

ఎ. అ.—అత్తాలే ఉత్థానత్తాలేయాలే, ఇత్తైయుడైయవన్ పూర్వాధికారియైక్కాట్టిల్ విశిష్టన్:

దేవతాన్తరాన్వయముడైయారిల్ కాట్టిల్ వ్యావృత్తి తోఱ్ఱుమ్ కైక్కాక్కివిడే చక్రాదిధారణమ్?:

"అమీపరమసంస్కారాః పారమైకాన్త్యహేతవః" ౫ ఎన్నక్కడవతిఱే?:

"పారమైకాన్త్యహేతవః" ౫ ఎన్నత్తు, "పారమైకాన్త్యసూచకః" ఎన్నపడి:

మన్త్రపాఠిత్వమావతు;—

"అష్టాక్షరస్యమన్త్రస్య స్మరణాష్టక్తిదోహాతిః।

ఇతిమత్వాస్మరన్నిత్యం మన్త్రపాఠీ స ఉచ్యతే॥" ౬ ఎన్ఱు, అపడియే, తిరువష్టాక్షరత్తై జపిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై:

ఇన్ద భగవజ్-జ్ఞానమ్, ' అన్ద భగవద్విషయత్తైప్పెఱ్ఱల్లతు, ధరిక్కవొణ్ణాతపడియాన కామావస్థైయై అడైన్దు, అత్తాలే సాధనాపేక్షై పిఱన్దు, తన్నుడైయశక్త్యనుగుణమాక సుకరసాధనత్తిల్ ఇఴిన్దకైయాలే వన్దత్తాలేయాలే, ఇత్తైయుడైయవన్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టన్:

వైష్ణవత్వమావతు;—

"దేవతాన్తరవన్నిత్యం శబ్దాదింశ్చ కుత్సయన్।

విష్ణుప్రాప్తిఫలాకాఙ్క్షీభక్త్యుపాయోహి వైష్ణవః॥" ౭ ఎన్ఱు, అపడియే, పురుషార్థాన్తరవిరక్తనాయ్, భగవత్-ప్రాప్త్యర్థమాక సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

ఇత్తు, అన్దకామరూపమాన భగవజ్-జ్ఞానమ్, అత్యుత్కటావస్థైయై భజిత్తు, అత్తాలే ప్రయోజనాన్తరఙ్గళిల్ అరతిపూర్వకమాక ఉణ్డాన "అతిదుష్కరమాన సాధనత్తిల్ ఇఴిన్దాకిలుమ్ అవ్విషయత్తైప్పెఱవేణుమ్" ఎన్ఱుమ్ అభినివేశత్తాల్ వన్దత్తాలేయాలే, ఇత్తైయుడైయవన్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టన్:

శ్రీవైష్ణవత్వమావతు;—

"బాహ్యార్థనిరతాన్ సర్వాన్ సమ్యక్ త్యక్త్వాసదాశుచిః।

భక్తిమాన్ పుణ్డరీకాక్షే శ్రీవైష్ణవ ఉదాహృతః॥" ౮ ఎన్ఱు, అపడియే, విషయాన్తరపరరాన దేహబద్ధర్కళెల్లారైయుమ్ సవాసనమాకవిట్టు సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

౧॥ ౨॥ ౫॥ ౬॥

౩॥ ౪॥ ౭॥ ౮॥

ఎ. అ.—ఇత్తు, అన్వభగవజ్-జ్ఞానమ్ దేహబన్ధుక్కళ్-విషయత్తిలుమ్కూడ అరతిపర్యన్తమాయ్, అత్తాలే ఉజ్జానత్తాలేయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్కాట్టిల్ విశిష్టర్:

ప్రపన్నత్వమావతు;—

“శబ్దాదివిషయాంశ్చైవ దేహాపాధికసంభవాన్।
త్యక్త్వాహరింభజేద్యస్తు సప్రపన్న ఉదాహృతః॥” ౧ ఎన్గి, అప్పడియే, దేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాయ్, ప్రామాదికఙ్గళాయ్వరుమ్ విషయాన్తరఙ్గళైయుమ్ మఱువలిడాళ్వడివిట్టు సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

ఇత్తు, అన్యభగవజ్-జ్ఞానమ్ స్వదేహత్తిలుమ్కూడ అరతిపర్యన్తమాయ్, అత్తాలేవన్ద త్యాగత్తైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారిత్తైకాట్టిల్ విశిష్టర్:

అవనై “ప్రపన్నర్” ఎన్గి, అత్తు అఙ్గప్రపత్తినిష్ఠనాయిరుక్కైయాలే.

అఙ్గప్రపత్తిక్కు సర్వకామత్యాగమ్ అఙ్గమిఱే.

ఏకాన్తిత్వమావతు;—

“ఏకాన్తీతువినిశ్చిత్యదేవతావిషయాన్తరైః।
భక్త్యుపాయంసమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥” ౨ ఎన్గి, అప్పడియే, సాధనాన్తరఙ్గళైయుమ్ సవాసనమాకవిట్టు, భగవత్-ప్రాప్తిక్కు అవనే ఉపాయమాకప్పత్తియిరుక్కై:

ఇత్తు, భగవదుపేయత్వమాత్రవిషయకమాయ్, ఇవన్ద అన్దభగవజ్-జ్ఞానమ్ భగవత్-కృషియాలే ఉపాయాన్తరసంసర్గాసహ స్వరూపానురూప భగవదుపాయత్వత్తైయుమ్ విషయీకరిత్తు, అత్తాలేవన్ద త్యాగత్తైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారిస్తైకాట్టిల్ విశిష్టర్:

పరమైకాన్తిత్వమావతు;—

“దేవతాన్తరశబ్దాదిభక్తికృష్ణాఖ్యహేతుషు।
సామ్యకృత్ పరమైకాన్తీ హరౌ ‘స్వామీ’ ఇతిబుద్ధిమాన్॥” ౩ ఎన్గి, అప్పడియే, ఉపాయాన్తరఙ్గళోడే తాన్ పణ్ణుమ్ సిద్ధోపాయవరణత్తైయుమ్ విట్టు, తన్నోడు ఈశ్వరనుక్కు ఉజ్జానప్రాప్తియై అనుసన్ధిత్తు అవన్ పణ్ణుమ్ స్వీకారత్తైయే పార్త్తిరుక్కై:

మూ.—౨౭౧. వేత్తిప్పాన్ పోలే ఇవర్కళోట్టై సంబన్ధమ్.

వ్యా.—ఇప్పడి ఉపదేశిత్తమాత్రమాయ్ప్పోక్కాత్తే కోయిలిలేవన్దరుళి లోకసారఙ్గమహామునికళ్-తలైయిలే తిరుప్పాణాళ్వారైవైత్తు ఇవ్వర్థత్తై వ్యాపరిప్పిత్తుక్కాట్టినీర్ కాలీరో!,’ ఎన్న;

ఇప్పాట్టిలే, ‘అభిజనాద్యభిమానజన్యక్రోధత్తై అన్దమరభిమానమిల్లాత విలక్షణరాన తదీయర్కళ్ళవిల్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనవిశేషమ్ అనుకూలప్పరిహారమ్’ ఎన్ఱు, సువ్యక్తమాక అరుళిచ్చెయ్తార్” ఎన్గై.

అ.—“‘అరుళినాయ్పోల’ ౪ ఎన్గి, అవిత్తుక్కు అనన్తరత్తిలే ‘మతిళ్తిరువరఙ్గత్తానే!’ ౪ ఎన్గి, ఆసంబుద్ధినిర్దేశమ్ ప్రకరణాత్ తిదనుగుణానుష్ఠానప్రకరణతాత్పర్యకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఉపదేశమాత్రమాయ్) ఇత్యాది.

(వ్యాపరిప్పిత్తు)=అనుష్ఠానపర్యన్తమాక్కి.

(అనువర్తనవిశేషమ్) ఎన్ఱు, తు. “భగవత్తుల్యారాధనమ్” ఎన్ఱుపడి.

ఎ అ.—ఇత్తు, అన్దభగవజ-జ్ఞానమ్ తన్నోడు ఎన్నారుమానుక్కు ఉజ్జానప్రాప్తియైయుమ్ అవన్ పణ్ణుమ్ కృషియాలే విషయీకరిత్తు, అత్తాలే ఉజ్జానత్తాలేయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్కాట్టిల్ విశిష్టర్.

ఇవన్ద అధికారియినుడైయ సంబన్ధజ్ఞానత్తైత్తోష్టియాక్కవుమ్, ఉపాయాధ్యవసాయత్తై త్తాయాక్కవుమ్, అరుళిచ్చెయవర్కళ్.

ఆక ఇవన్దదశవిధోత్కృష్టఙ్గళుమ్ దశవిధజ్ఞానావస్థాకార్యఙ్గళ్:

మేల్ ప్రేమావస్థాకార్యఙ్గళాన ఉత్కృష్టఙ్గళ్ “భక్తత్వమ్” ఎన్ఱుమ్, “భాగవతత్వమ్” ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డుపడియాయిరుక్కుమ్.

అతిల్ భక్తత్వమావతు;—

“అనన్యదేవతాభక్తా (ః) యేమద్భక్తజనప్రియాః।
మామేవశరణంప్రాప్తాస్తే మద్భక్తాః ప్రకీర్తితాః॥” ౫ ఎన్ఱు, ఆశ్వమేధికత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, పాతమైకాన్త్యప్రయోజకమాకచ్చొన్న భగవద్విషయకజ్ఞానమ్ భగవత్-కృషియాలే స్నేహరూపమాయ్,

వ్యా·—౨౨౧. “ఏవంభూతమాన జన్మకొండై కట్రిన్డు విలక్షణరోడైసంబన్ధముణ్డాక వే ఇవనుమ్ విలక్షణ నాయ్విడుమో?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేత్తక ప్పార్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి:

“వేధకమ్” ఎన్గి,అవిత్తై (వేత్తక్కమ్) ఎన్ఱు,, ద్రావిడోక్తియాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

వేత్తక్కప్పొన్నావతు, అనేకసిద్ధౌషధఙ్గళైయిట్టు ప్పలకాల్ ఉరుక్కి గుళికైయాక్కప్పణ్ణి రసవాదికళ్ కైయిల్ ఇరుక్కుమ్ స్పర్శవేధియానపొన్.

అతుస్పర్శమాత్రత్తాలే ఇరుమ్బైప్పొన్నాక్కుమాప్పోలేయామ్త్తు, జన్మసిద్ధమాననైచ్యాదికళైయుడైయ

మూ·—౨౨౨· ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్క వేణుమ్.

౨౨౩·— అతావతు:—“ఆచార్యతుల్యర్” ఎన్ఱుమ్,

వ్యా·—విలక్షణరాన ఇవర్కళోడైసంబన్ధమ్, నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద దోషత్తై ప్పోక్కి ఇవనైయుమ్ విలక్షణనాక్కి విడుమ్బడి·

౨౨౨·—“ఇప్పడిస్వసంబన్ధత్తాలే ఇత్తలైయిల్ దోషత్తైక్కళిత్తు స్వసామ్యపత్తియోత్తరుమ్ విలక్షణరానవర్కళై ఎఙ్ఙనేప్రతిపత్తి పణ్ణియిరుక్క వేణుమ్?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్, ఆధిక్యబుద్ధియుమ్, నడక్క వేణుమ్) ఎన్ఱు.

౨౨౩.— ఇత్తై వివరిక్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౨౨౧· ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఏవంభూతమాన) ఇత్యాది.

“ప్రాఙ్ఞ్యంగుణం ముఙ్ఞ్యతికింపలాణ్డు?” ౧ ఎన్గి,అన్యాయమ్ శఙ్కాభిప్రేతమ్.

“దృష్టాన్తవిశేషత్తైక్కొణ్డు ప్రకృతార్థసిద్ధ్యభిప్రాయేణపరిహారమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేత్తక్కమ్) ఇత్యాది.

వేధనాత్ (వేత్తక్కమ్) ఎన్గి,అతు.

(వేధనమ్)—భేదనమ్.

అతావతు, స్వసంయుక్తమాన వయస్సినుడైయ కృష్ణవర్ణాదినివృత్తి పూర్వక స్వీయసమీచీన వర్ణాద్యుత్పాదనమ్.

తద్ధేతుత్వాల్ (వేధకమ్) ఎన్గి,అతుక్కు వ్యపదేశమ్.

“‘వేధకమ్’ ఎన్గి,అపొన్ వేత్తక్కప్పొన్” ఎన్ఱు వివక్షితార్థమ్, (అనేక) ఇత్యాది.

“స్పర్శవేధనసంబన్ధాల్ లోహమప్రాకృతంయథా|
విష్ణుసంబన్ధసంస్కారాజ్ జాతిభేదంన కారయేత్॥” ౨

ఇత్యాదికళిలే వేధకశబ్దాపేక్షయా “స్పర్శవేధి” శబ్దమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే అత్తాలే తదర్థనిర్దేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు.

స్పర్శేనస్వసంబన్ధేన వేధిక్కుమతుస్పర్శవేధి.

వేధనమ్ పూర్వోక్తమ్.

అ.—(నికృష్టజన్మత్తాల్) ఎన్ఱతు, “అహంకారాది హేతుతయాదుష్టమానబ్రాహ్మణాదిజన్మత్తాల్” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్ఙు, “సమిత్పశుచ్ఛేదనయోగ్యశస్త్రీ రసేనహేమీకరణంసమానమ్”౩

“వర్ణోత్కర్షాత్సువర్ణస్యవైలక్షణ్యం యథాయథా|
తథాతథాతదీయేషుశేషత్వజ్ఞానసంపదా॥” ౪ ఇత్యాదికళై అనుసన్ధిప్పతు.

౨౨౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిస్వసంబన్ధత్తాలే) ఇత్యాది.—

“మూలత్తిల్ [ఇవర్కళ్ పక్కల్] ఎన్గి,అ ‘ఇదమ్’ శబ్దమ్ స్వసంబన్ధహేతుక స్వసామ్యపత్తిప్రదత్వరూప పూర్వప్రకృతాకారవిశిష్టపరామర్శి” ఎన్ఱు కరుత్తు.

౨౨౩.—“ప్రతిపత్తి బుద్ధిసామ్యాధిక్యాకాఙ్క్షిత ప్రతియోగివిశేషఙ్గళైచ్చేర అవర్కళైప్రతిపాదిక్కైయాలే, విశదమ్ ఉక్తస్య అపేక్షితార్థాన్తరకథనమాకైయాలే, ఉత్తరవాక్యమ్ పూర్వవాక్యవివరణమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైవివరిక్కిఱార్) ఎన్ఱు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

31-7-1901

మత్వాచార్యవరాం ప్రేక్ష్యేగృష్ణీయాత్త్వంమన్త్రితత్పుజాం। తేయద్వివృత్తిమన్త్రాదితత్తాతముపదిశ్యతాన్॥''. సర్వప్రకారేణోద్దేశ్యోహ్యాచార్యస్సకథ్యతే

౨ అ.—అథు తానుమ్ భాగవతపర్యన్తమాక్కప్పెట్ తిరుమ్బి.

ఇతు తైయార్ పరమైకాన్తికళై క్కాట్టిల్ అధికర్;

పరమైకాన్తికళుడైయ జ్ఞానభక్తి భాగవతపర్యన్తమాక్కచ్చొల్లుమత్తై, ఓ?

ఒరువన్ పక్కల్ ప్రేమముణ్డానాల్ అవ్వత్తు అవనుడైయ సంబన్ధికళుమ్ ఇష్టియరావతు.

భాగవతత్వమావతు:—

''అర్థపఞ్చకతత్త్వజ్ఞాః పఞ్చసంస్కారసంస్కృతాః।

ఆకారత్రయసంపన్నా(ః) మహాభాగవతాస్స్మృతాః॥'' ౧

ఎన్ఱు, పరాశరస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే,

అర్థపఞ్చకజ్ఞానమ్ కాష్ఠాపర్యన్తజ్ఞాతవ్యసకలార్థవిషయకమాయ్, అత్తాలే పరగతస్వీకారరూప ఆచార్యాఙ్గీకారవిషయాక్కృతరాయ్, కాష్ఠాపన్నమ్పత్తిపర్యన్తమాకఆకారత్రయసంపన్నరాయిరుక్కై.

ఇతు తైయార్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశేషర్.

పూర్వాధికారికళ్ ఈశ్వరపరతన్త్రర్కళ్;

ఇవర్కళ్ ఆచార్యపరతన్త్రర్కళ్.

అక, కీళ్ చొన్న సన్నిధిర్ణు అధికారికళిల్ ముతల్ ఒన్ఱుకు అధికారికళుక్కు సర్వాత్మనా భగవత్-ప్రపత్తి యిల్లామైయాలే, అవర్కళుడైయ కార్యఙ్గళైయెల్లామ్ ఎమ్పెరుమాన్ తన్ తలైయిల్ ఏఱిట్టుక్కొళ్ళామైయాలే, అవర్కళుక్కు యావచ్ఛరీరపాతమ్ జాతిపోక్కుమాట్టాతు.

పఞ్చమాధికారీ, సర్వాత్మనా భగవత్-ప్రపన్ననాకైయాలే,

''సర్వాస్తస్యైవనామాని ప్రవిష్టాయాంతథార్ణవమ్।

సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తినస్తథా॥'' ౨ ఎన్ఱుమ్,

''ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః।

విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం స ఏవ హి॥'' ౩ ఎన్ఱుమ్

శొల్లుకిఱపడియే, గ్రామకులాదివ్యపదేశఙ్గళెల్లామ్ నివృత్తఙ్గళాయ్విట్టతేయాకిలుమ్, అవనుడైయ జ్ఞానమ్ ప్రేమరూపమల్లామైయాలే,

''యస్యాయంనిరతిశయప్రియః, సవిశాస్యప్రియతమో భవతి'' ౪

ఎన్ఱపడియే, భగవత్-ప్రీతివిషయీకృతనల్లామైయాలే, అత్యసత్తైయుణ్డాక్కప్పెఱ్ఱిలన్

వ్యా.—(ఆచార్యతుల్యర్ ఎన్ఱునిన్నైక్కై) యావతు,

''గురురేవపరంబ్రహ్మ'' ౫ ఇత్యాదిప్పడియే, తనక్కు సర్వప్రకారోద్దేశ్యనాన ఆచార్యనోడు ఇవర్కళై సమరాక ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

అ.—''(''గురురేవపరంబ్రహ్మ'' ౫ ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్ఱు, అ (అది) శబ్దత్తాలే,

'గురురేవపరాగతిః' ౫

'గురురేవపరావిద్యా గురురేవపరాయణమ్।

గురురేవపరఃకామో గురురేవపరంధనమ్॥' ౬ ఎన్ఱు ఇతువివక్షితమ్:

౨. అ.—పఞ్చమోరాన అధికారీ, భగవద్విషయత్తిల్ ప్రేమవానాకైయాలేయుమ్, భాగవతవిషయత్తిల్ ప్రీతియుడైయవనాకైయాలేయుమ్, భగవత్-ప్రీతివిషయీకృతనాయిరున్దానేయాకిలుమ్, భాగవతవిషయత్తిల్ అవనుక్కు మహనీయవిషయక ప్రీతియాకిఱ భక్తియిన్ఱిక్కే ప్రీతిమాత్రముళ్ళతాకైయాలే, అవనుక్కు భాగవతవిషయత్తిల్ స్వసామ్య ప్రతీతియాకిఱ అవమానమ్ నడక్కైయాలే,

''మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా భవేత్'' ౭ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట భగవదత్యన్తాభిమతివిశేష విషయత్వరూప ఆత్మసత్తావిశేషముణ్డాక్కప్పెఱ్ఱిలన్;

షష్ఠాధికారీ, ''యస్యదేవేపరాభక్తిః, యథాదేవేతథాగురౌ'' ౮ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ తదీయభక్తిమైయుడైయవనాకైయాలే భగవదత్యన్తాభిమతివిశేషవిషయీకృతనాయ్, అత్తాలే అత్యాత్మీయఙ్గళెల్లామ్ అన్త అభిమతివిశేషవిషయత్వమాకిఱ సత్తైయైప్పెఱ్ఱు, అత్తాలే భాగవతత్వమాకిఱ జాతియుణ్డాక్కప్పెఱ్ఱవనాకైయాలే అవనే సర్వోత్కృష్టన్;

అర్థ్యార్కళుమ్ ఆచార్యర్కళుమ్

ఎమ్పార్ జీయర్-తిరువడికళేశరణమ్.

———:*:———

ఇయాన్తేవగ్రన్థోవ్యక్తతే.

౧॥ పరాశరస్మృ.

౨॥

౩॥

౪॥

౫॥

౬॥ గీతా.

మూ.—"సంసారికళిలుమ్, తన్నిలుమ్, ఈశ్వరనిలుమ్, అధికర్" ఎన్ఱుమ్, నినైక్కై.

వ్యా.—(సంసారికళిల్ అధికరాక నినైక్కై) యావతు,

జాత్యాదికళైయిట్టు సంసారికళోడు సమబుద్ధి పణ్ణాతే జ్ఞానాదికళాల్ వన్ద వ్యావృత్తియాలే "తదధికర్" ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

(తన్నిల్ అధికర్ ఎన్ఱు, నినైక్కై) యావతు,

సంసారికళిల్ వ్యావృత్తితనక్కుమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అత్తైయిట్టు, తన్నోడొక్క నినైత్తిరుక్కై యన్ఱిక్కే, తనక్కు శేషికళాన ఆకారత్తాలే "తన్నిల్ అధికర్" ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

(ఈశ్వరనిల్ అధికర్ ఎన్ఱు, నినైక్కై) యావతు,

శేషిత్వత్తైయిట్టు "నమక్కు ఆవనుమ్ ఇవర్కళుమ్ ఒక్కుమ్" ఎన్ఱిరాత్తే

మూ.—౨౨౮. ఆచార్యసామ్యత్తుక్కు అడి

వ్యా.—కర్మానుగుణమాక లీలైయిలుమ్ వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనాయ్, స్వచరణకమల సమాశ్రయణదశైయిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డుమ్పడియాయ్, ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిలే సన్నిహితనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

అర్చావతారసమాధియాలే వాయ్ త్తిఱన్దు ఒరువార్తై శొల్లక్కడవను మన్ఱిక్కేయిరుక్కుమవనైప్పోలన్ఱియే, స్వరూపానుగుణమాకవే వినియోగమ్ కొళ్ళుమవర్కళాయ్, స్వాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారనిరపేక్షరాయ్, వాయ్ త్తిఱన్దు త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై ఉపదేశిత్తునోక్కికొణ్డు పోరుమవర్కళాకైయాలే, "తదధికర్" ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

౨౨౯.—"ఆచార్యనోడు ఒరువిషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణుకై అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్యబుద్ధిక్కు అడియేతు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్య) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు:—

"ఆచార్యసామ్యప్రతిపత్తిక్కు మూలమ్,

అ.—ఇత్తాల్ చరమశేషిత్వ చరమప్రాపకత్వ చరమస్వరూపజ్ఞానహేతుత్వ చరమప్రాప్యత్వఙ్గళుమ్, నిరుపాధిక కామనావిషయత్వ సత్తాజ్ఞానమాత్రేణ ధారకత్వాదికళుమ్, శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమతై ప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వప్రకార) ఇత్యాది.

అతావతు, "పరమశేషిత్వాద్యుక్త నానావిధ ధర్మఙ్గళాలే ఆదరవిషయమాన" ఎన్ఱపడి.

(జాత్యాదికళై) ఎన్ఱు (ఆది) శబ్దమ్ వృత్తజ్ఞానపరమ్.

(జ్ఞానాదికళాలే) ఎన్ఱు (ఆది) పదమ్, భక్తివైరాగ్యాదిపరమ్

(జాతి:)—జన్మ.

(జ్ఞానమ్)—వేదవేదాఙ్గతదర్థజ్ఞానమ్.

స్వరూపయాథాత్మ్యవ్యవసాయిద్వితీయ (జ్ఞాన) శబ్దార్థమ్.

(వ్యావృత్తియాలే) ఎన్ఱతు.—

"ఉత్కర్షహేతువైలక్షణ్యత్తాలే" ఎన్ఱపడి

(తనక్కుమ్) ఎన్ఱ ఉమ్మై సముచ్చయత్తాలే, విలక్షణరాన ఇవర్కళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

అ—(లీలైయిలుమ్) ఎన్ఱ ఉమ్మై కారమ్, భోగత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.

అర్చావతారాసాధారణస్సమాధి:—(అర్చావతారసమాధి:);

అతావతు, "సమాధిరన్యధర్మాణాం యదన్యత్రాధిరోపణమ్" ౧ ఎన్ఱ ఉక్తియై అభాషణాద్యచిద్ధర్మస్వీకారమ్.

(స్వరూపానుగుణమాకవే) ఎన్ఱ ఏవకారమ్, స్వాతన్త్ర్య హేతుక కర్మానుగుణ్య వ్యవచ్ఛేదకమ్.

౨౨౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనోడు) ఇత్యాది.

"'గురురేవ పరంబ్రహ్మ' ౨ ఇత్యాదికళిల్ 'ఏవ' కారఙ్గళాలే ఆచార్యనుక్కు స్వేతరసర్వాధిక్యమ్ శొల్లుకైయాలే, వస్త్వన్తరఙ్గళుక్కు తత్సామ్యబుద్ధి అనుచితై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧‖ ౨‖

మూ.—ఆచార్యవచనమ్.

వ్యా.—'శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కుఙ్గాల్ నమ్మైక్కుఙ్గా ప్పోలేక్కాణ్' ౧ ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్తవచనమ్" ఎన్ఱై; [౫

అ—(శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కుఙ్గాల్) ఇత్యాది:—
"..దత్వాస్తే పునరేవైనం గృహీత్వా వృత్తిమాదిశేత్।
నిత్యం విష్ణుపరం కర్మ కురు సిద్ధ్యాని మా కృథాః॥
సదా జ్ఞానం విబుధ్యస్వ మా కామేషు మనః కృథాః।
యజస్వ నిత్యమాత్మేశం మా రంస్వీరన్యదేవతాః॥ [౧౦
లక్ష్యస్వ లక్షణైర్ భర్తుర్ లక్షితా(ః) మాఽన్యలక్షణైః।
ఉపాస్వ వైష్ణవాన్ నిత్యమ్ అసతో మోపసీసరః॥' ౨ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే 'ఉపాస్వ వైష్ణవాన్ నిత్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, శొన్న శ్రీవైష్ణవోపాసనత్తుక్కు ప్రకారవిశేషాకాఙ్క్షైయిలే,
'యే సన్తి తత్ర నిరతాస్తే సన్త' ఇతి కీర్తితాః॥ [౧౫
సర్వాత్మనాహి యా వృత్తిస్తేషు భక్తిమయీ పరా॥
సా భక్తేః ప్రథమా కాష్ఠా వృత్తేశ్చ పరమా స్మృతా।
ఆచార్యవద్ దైవతవన్ మాతృవత్ పితృవత్ స్వవత్॥
సుహృద్వత్ స్వామివత్ సన్తో ద్రష్టవ్యా(ః) రాజవత్ తథా" ౩ ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రవిస్తరేణ శొన్న ప్రకారవిశేషఙ్గళ్ సమన్వేతవ్యఙ్గళాకైయాలే,

అతిలేమున్దఱుమున్నమ్ ఆచార్యవత్' ౩ ఎన్ఱు, ఆచార్యవద్ ద్రష్టవ్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇప్పడిసప్రకారవైష్ణవోపాసనాత్మకవృత్తియై. 'ఉపాస్వ వైష్ణవాన్ నిత్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, ఆచార్యన్, ఉపదేశసమయత్తిలే ఉపదేశిక్కైయాలే, 'ఆచార్యవద్ వైష్ణవానుపాస్వ' [౨౦ ఎన్ఱు, ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్యుమతిల్, 'శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కుఙ్గాల్, నమ్మైక్కుఙ్గాప్పోలేక్కాణ్' ౧ ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే తద్వచనమ్ సిద్ధమ్:

'భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేఽపి వర్తతే' ౪ ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఆచార్యకృత్యత్తై విట్టొడుక్కొణ్డు పరమరహస్యమాన భాగవతవైభవత్తై ఉపదేశిత్త కృష్ణన్, 'స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్' ౪ ఎన్ఱు, 'ఎన్నోపాతయాకిలుమ్ భాగవతర్ పూజ్యర్' ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తవిత్తు,

మూ.—౨౨౫. ఇప్పడినిన్ఱైయాత్తొ ప్రిక్కైయుమ్ అపచారమ్.

వ్యా.—౨౨౫. "ఇప్పడినిన్ఱై యాత్తపోక్కుమవరుమ్ [౨౫ అనర్థముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

"జన్మాదికళైయిట్టు నిగ్రహబుద్ధిపణ్ణుకై అపచారమానాప్పోలే, [౧౦

అ.—శిష్యర్క్కు ఆచార్యర్కళుమ్ ఇప్పడి ఉపదేశసమయత్తిలే, 'నమ్మోపాతియాకిలుమ్ అవర్కళై ఆరాధియుఙ్గళ్' ఎన్ఱు, శిష్యర్కళైక్కుఱిత్తు ఉపదేశిక్కక్కడవియామకమాకైయాలుమ్ ఇత్తునిర్గమ్" ఎన్ఱు, తిరుళ్ళమ్పత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమ్మైక్కుఙ్గాప్పోలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "ఆచార్యసామాన్యమసన్ధానత్ శాస్త్రానుగుణతద్వచన [౧౫ మూలకమాకైయాలే, 'గురుదేవ' ౫ ఇత్యాద్యేవకారోక్త సామ్యనిషేధమ్ వితద్వ్యతిరిక్తవిషయమ్" ఎన్ఱు తిరుమ్ప.

"వచనత్తిలే 'దైవతవత్, స్వవత్' ౩ ఎన్ఱు, ఓరోరాకారఙ్గళై ప్పత్తి ఈశ్వరనోడుమ్ తఙ్గళోడుమ్, సామ్యబుద్ధిపణ్ణవిధిక్కైయుమ్, విలక్షితాకారవిశేషఙ్గళాలే తత్తదాధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్కక్కడవై యిఱైయాకైయాలే, [తఙ్గళిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్] ఇత్యాదియానుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౨౨౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడినిన్ఱైయాత్తపోక్కు) ఇత్యాది.

"[సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్కవేణుమ్] ఎన్ఱ విధి, కామ్యకర్మవిధిపోలే కరణే అభ్యుదయమాత్రబోధకమో!, [౨౫ అన్ఱిక్కే, నిత్యకర్మవిధిపోలే అకరణే ప్రత్యవాయత్తుక్కుమ్ బోధకమో!" ఎన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్.

(ఇప్పడినిన్ఱైయాత్తొప్రిక్కైయుమ్) ఎన్ఱు, అనువృత్తియుమ్,

(భాగవతాపచారన్తాన్ అనేకవిధమ్ అతిలేయొన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్) ఎన్ఱు, పూర్వోక్తజన్మాదినిరూపణసంగ్రాహకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాదికళైయిట్టు) ఇత్యాది

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥

స్వీకారకాలేపురుషకారాకాఙ్క్షిపరంతపేత్।. ఆచార్యోపనతధాకేతుస్వయాపాసుగుణేలతః॥ కృష్ణక స్వాశ్రయణేచాన్యనిరపేక్ష స్తథాభ్యరత॥

వ్యా—ఇప్పడి గౌరవిత్తునిన్తైయాతొఙ్గిన్తైయుమ్ అపచారమాయ్ త్తలెకట్టుమ్" ఎన్ఱపడి.

౨౨౬. "ఇప్పడి ఇన్ద భాగవతవైభవమ్ అప్తవచన [౫ ఙ్గళిలే విశదమాక క్కాణలామిడఙ్గళుణ్డో?" ఎన్న అరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

అ—"'ఇవ్విడత్తిలే,

"నిన్దాభాగవతేషు చ,

మర్త్యసామాన్య భావేన సురాచానతిగౌరవమ్। [౧౮

ఇతిభాగవతిస్యుక్తాః ప్రపన్నస్యవిశేషతః॥

అపాయా (ః) దుస్తరాహ్యేతే దేహబన్ధనిబన్ధనాః॥" ౧ ఎన్ఱ భరద్వాజవచనత్తిలే, "సురాచానతిగౌరవమ్" ౧ ఎన్ఱు, "చ" ౧ కారత్తాలుమ్, కింపునర్ న్యాయత్తాలుమ్, "భాగవతవిషయత్తిల్ గౌరవబుద్ధ్యభావముమ్ అపచారమ్" ఎన్ఱు, అభిక్కైయాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [౧౫ [ఇప్పడినిన్తైయాతొఙ్గిన్తైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱిఱే అరుళిచ్చెయ్దదు" ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళపవరి వచనప్రత్యభిజ్ఞాపన పురస్సరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గౌరవిత్తు నిన్తైయాతొఙ్గిన్తైయుమ్) ఎన్ఱు.

"'విధానస్యాం శ్వవివిధానపచారానశేషతః|

సర్వానశ్యనపాకృత్య నాప్నోతిమధుసూదనమ్॥' ౨ ఎన్ఱు, వచనత్తిల్ 'అపచార' ౨ శబ్దానురోధేన మూలత్తిల్ [అపచార] శబ్దమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అపచార) శబ్దప్రయోగిత్తదు.

"వచనత్తిలే ఇవ్వర్థమ్ కింపునర్ న్యాయత్తాలేలబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తలైక్కట్టుమ్) ఎన్ఱదు.

ఇత్తాల్, "అకరణే ప్రత్యవాయబోధకవిధి" ఎన్ఱు సూచితమ్ [౫౫

౨౨౬.— ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇన్ద) ఇత్యాది.

"'ప్రకర్షేతోర్థితయా ప్రతీయమానఙ్గళాన వచనాన్తరఙ్గళుమ్, వచనగుణన్యాయఙ్గళుమ్, అత్యన్తస్ఫుటార్థక ఏతాదృశ వచనసహస్రానుగుణ్యేన సంకుచితవిషయఙ్గళాకవుమ్, బాధితవిషయఙ్గళాకవుమ్ అక్కడవ' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [విశదమాక] ఎన్ఱదు" ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళపవరి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విశదమాక క్కాణలామిడఙ్గళుణ్డో ఎన్న) ఎన్ఱు.

మూ.—౨౨౭. ఇవ్వర్థమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్,

వ్యా—(ఇవ్వర్థమ్ ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. [౫

(ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు కీళ్ విస్తరేణోక్తమాన భాగవత వైభవత్తై పరామర్శిక్కిఱదు.

మహాభారతత్తిలే,

"మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాదవమన్యన్తియేనరాః।

నరకేష్వవతిష్ఠన్తి వర్షకోటిర్నరాధమాః॥ [౧౦

చణ్డాలమపిమద్భక్తంనావమన్యేతబుద్ధిమాన్।

అవమానాత్ పతత్యేవ రౌరవే నరకేచసః॥" ౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

"నశూద్రాభగవద్భక్తా (ః) విప్రా (ః) భాగవతాస్స్మృతాః। [౧౫

సర్వవర్ణేషుతేశూద్రా (ః) యేహ్యభక్తా (ః) జనార్దనే?॥" ౪ ఇత్యాదియాలుమ్,

"మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాంచానుమోదనమ్।

స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థేడంబవర్జనమ్॥

అ.—'దీక్షాప్రవేశమాత్రేణ బ్రాహ్మణోభవతిక్షణాత్' ౫ ఎన్ఱు, మోహనశాస్త్రోక్త జాత్యుద్ధారాది సామ్యశఙ్కైనిరాకరణార్థమ్ సాత్త్వికజనసంరక్షణైకప్రయోజనక ప్రబన్ధఙ్గళిలే ఇదుక్కు విశదప్రతిపాదనమ్ వేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అప్తవచనఙ్గళిలే) ఎన్ఱదు.

అప్తత్వమ్—భ్రమప్రమాదవిలిప్సాదిదోష రహితత్వమ్.

"మూలత్తిల్ [ఇవ్వర్థమ్] ఎన్ఱదు, అవ్యవహితపూర్వప్రకృత[౨౫మాన [ఇప్పడినిన్తైయాతొఙ్గిన్తైయుమ్] ఎన్ఱిఱవితై పరామర్శిక్కైయన్ఱు,

పిన్నై, [ఇతిహాస] ఇత్యాద్యనుగుణమాక పతమప్రకృతమాన భాగవతవైభవత్తై పరామర్శిక్కిఱదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్ విస్తరేణ) ఇత్యాది.

ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తిలే ఇవ్వర్థత్తుక్కు విశదప్రతిపత్తియిల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మహాభారతత్తిలే) ఇత్యాది.

వ్యా.—మత్కథాశ్రవణే భక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా।
మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి॥
భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేఽపి వర్తతే।
స విప్రేన్ద్రో మునిః శ్రీమాన్ స యతిస్ స చ పణ్డితః॥
న మే ప్రియశ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః।
స మే పూజ్యస్సదాచాసౌ మద్భక్తశ్ శ్వపచోఽపి యః॥
తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్॥" ౧ ఇత్యాదియాలుమ్, పలవిడఙ్గళిలుమ్ భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్;

ఇతిహాసోత్తమత్తిలే,

"శూద్రం వా భగవద్భక్తం నిషాదం శ్వపచం తథా।
వీక్షతే జాతిసామాన్యాత్ స యాతి నరకం నరః॥" ౨
ఇత్యాదియాలే భాగవతప్రభావమ్ ప్రకీర్తితమ్;

ఇన్నముమ్ ఇతిహాసత్తిలే పలవిడఙ్గళిలే భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ పణ్డవిడఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు:

శ్రీవరాహపురాణత్తిలే,

"మద్భక్తం శ్వపచం వాపి నిన్దాం కుర్వన్తి యే నరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి, న క్షమామి [కదాచన] వసున్ధరే!॥"
ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ ప్రోక్తమ్;

శ్రీభాగవతత్తిలే,

"శ్వపచోఽపి మహీపాల! విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః॥
విప్రాద్ ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ
పాదారవిన్దవిముఖాచ్ ఛ్వపచం వరిష్ఠమ్।
మన్యే తదర్పిత మనో వచనేహితార్థ
ప్రాణః పునాతి స కులం న తు భూరిమానః॥" ౪ ఇత్యాదికళాలే, భాగవతవైభవమ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ అభిహితమ్;

వ్యా.—లైఙ్గత్తిలుమ్,

"వైష్ణవానాం విశేషోఽస్తి విష్ణోరాయతనం మహత్।
జఙ్గమశ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్॥
యః పశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవం వీతకల్మషమ్।
యస్మిన్ కస్మిన్ కులే జాతం ప్రణమేద్దణ్డవద్భువి॥" ౫
ఇత్యాదియాలే, భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్;

ఇప్పడి భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్, పలపురాణఙ్గళిలుమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అన్దవన్దస్థలఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు:

ఇతిహాసాదికళిల్, ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే,

భాగవతర్కళై జన్మనిరూపణేన అవమతి శెయ్గైయాల్ వరుమ్ అనర్థవిశేషముమ్,

---

అ—(ప్రతిపాదితమ్, ప్రకీర్తితమ్) ఇత్యాది పర్యాయశబ్దోపాదానమ్ వైచిత్ర్యార్థమ్.

ఇన్దవచనఙ్గళుక్కు పూర్వపక్షాభిమత అస్వరసార్థ నిరాసార్థమ్, సిద్ధాన్తాభిమతస్వరసార్థఙ్గళై సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసాదికళిల్ ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

"మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాత్", ౬

"చణ్డాలమపి మద్భక్తమ్" ౭ ఇత్యాదివచనద్వయార్థమ్, (భాగవతర్కళై) ఇత్యాది.

"శూద్రసామాన్యాత్" ౬ ఎన్ఱతు, "శూద్రత్వజాతిహేతుకమాక వే" ఎన్ఱపడి.

"చణ్డాలమ్" ౭ ఎన్ఱు, హేతుగర్భవిశేషణమాకైయాలే, "చణ్డాలత్వహేతుకమాక" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మనిరూపణేన) ఇత్యాది.—

ఇత్తాల్ "హేత్వన్తరేణ వన్ది, క్కై జన్మనిరూపణేన అవమానమ్ ఇఙ్గే అభిమతమాకైయాలే, జన్మనిరూపణమ్ అనర్థకరమ్" ఎన్ఱపడి.

"శూద్రత్వాదికళ్ ఇవర్కళ్ పక్కల్ ఇల్లామైయాలే ఇవర్కళ్ పక్కల్ తన్నిరూపణమ్ అతస్మింస్తద్బుద్ధి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥
౫॥ ౬॥
౭॥

ఇతిహాసపురాణాదిష్వఖిలేష్వపిదృశ్యతే: — తదీయజనహృస్యరూపణే౽నర్థసంభవః॥ జాతే భాగవతత్వేఽతూత్కృష్టజాతీయతుల్యతా,।

వ్యా — "భాగవతరానపోత్తే అవర్కళ్ అపకృష్టజాతీయరల్లర్, ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యర్" ఎన్నుమిడముమ్,

అ — ఇవర్కళ్ పక్కల్ శూద్రత్వాభావబోధకమాన "న శూద్రా (ః)" ౧ ఇత్యాదికళ్ అర్థమ్, (భాగవతరానపోత్తే) ఇత్యాది.

"నశూద్రాః" ౧ — "శూద్రత్వాభావవన్తః" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ భగవద్భక్తిరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే శూద్రత్వజాతియున్డైయనివృత్తిశొన్నపడి.

ప్రకృష్టసత్త్వాద్యాశ్రయద్రవ్యోపాదానక శరీరోత్పన్నత్వాది రూపమాన బ్రాహ్మణ్యాదికళిలే బ్రాహ్మణాద్యుత్పన్నత్వలక్షణ శారీర బ్రాహ్మణ్యాద్యభివ్యఙ్గ్యతయా తదతిరిక్తఙ్గళాయ్,

శమదమాద్యతిశయ-తదభావలక్షణమాన సత్త్వ-బ్రాహ్మణ్యాద్యతిరిక్తఙ్గళాయ్,

తపోవిశేష దుష్కృతవిశేషఙ్గళాలే ఏకజన్మని ఆగమాపాయికళాయ్,

"అష్టవర్షం బ్రాహ్మణమ్", ౨

"నశూద్రే పాతకమ్" ౩ ఇత్యాదికళిలే

ఉపనయన-తదభావ నిబన్ధనఙ్గళాక అనువదిక్కప్పడుకిఱ, బ్రాహ్మణత్వ-శూద్రత్వాదికళ్, "అదృష్టవిశేషరూపఙ్గళ్" ఎన్ఱు,

"బ్రాహ్మణ్యాదికం దేవతానామప్యస్తి;

తత్తులు అదృష్టవిశేషసంబన్ధరూపమ్, నతు జాతిరూపమ్;

బ్రాహ్మణాదిభిర్ బ్రాహ్మణ్యాదిషు ఉత్పత్తిమాత్రం వా;

అన్యథా, ఆదికాలే బ్రహ్మణో ముఖబాహూరుభవానాం,

పశ్చాత్ విశ్వామిత్రప్రభృతీనాంచ, బ్రాహ్మణ్యాద్యభావప్రసఙ్గాత్:

సన్తానవిశేషప్రసూతత్వంచ తాదృగదృష్టవత్త్వ సూచకమ్:" ౪

ఇత్యాదియాలే దేవతాధికరణ శ్రుతప్రకాశికైయిలే విశదమ్

అదృష్టమ్ తానుమ్ భగవత్-ప్రియత్వాదిరూపమిఱే?.

"భక్తాస్తే౽తీవమేప్రియాః" ౫ ఎన్ఱు, నిరతిశయప్రియత్వముణ్డాకవే సాతిశయప్రియత్వఙ్గళ్ నివృత్తమామే?

ఇప్పడి ఆగమాపాయియాన బ్రాహ్మణ్యవిశేషాదికళుక్కు మఱ్ఱుకాలస్థాయిత్వకథనముమ్, సంస్థానరూప గోత్వ దృష్టాన్తకథనముమ్, అనుచితమిఱే?.

అ. — ఆకైయాల్, "'ప్రాగ్భాగవతాః" ౧ ఎన్ఱ్, అవిత్తుప్పుమ్,

విప్రత్వాపేక్షయా అత్యన్తోత్కృష్ట భగవత్-ప్రియత్వముణ్డాకైయాలే ఉత్కృష్టకులజానువర్తనీయతా ప్రయోజక ఉత్కర్షవిశేషపరమ్:

ఎల్లారుక్కుమ్ భగవద్-భక్త్యతిశయప్రయుక్తసాజాత్యమిరుక్కాలుమ్, భాగవత బ్రాహ్మణర్కళుక్కుమ్, భాగవతశూద్రర్కళుక్కుమ్, ఆచారప్రతినియమవిధియుమ్ భూతపూర్వగతిన్యాయేన లోకసంగ్రహార్థాచారనియమపరమాకైయాలే, తద్విరోధముమిల్లై.

సాతిశయోత్కర్షయుక్త బ్రాహ్మణ్యమ్ నివృత్తమానాలుమ్, నిరతిశయోత్కర్షయుక్తపారమైకాన్త్యమ్ ఇరుక్కైయాలే, తదపగోరణాదికళిలే శతయాతనాద్యభావప్రసఙ్గముమిల్లై

సాక్షాద్-బ్రాహ్మణ్యప్రాప్తియై "విప్రా ఏవతే" ౬ ఇత్యాదికళ్ శొల్లామైయాలుమ్,

"యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతం ప్రణమేద్ దణ్డవద్భువి" ౭ ఇత్యాది, ప్రతిపదోక్తానువర్తన విశేషప్రయోజక ఉత్కర్షవిశేషపరమాకైయాలేయుమ్,

మోహనశాస్త్రోక్త జాత్యుద్ధార సామ్యప్రసఙ్గముమిల్లై.

ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్దికుక్కు అవకాశమ్ తానుమిల్లైయే?.

"నశూద్రాః" ౧ "దగ్ధదుర్జాతికల్బిషః" ౮ "నాహంవిప్రః" ౯ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళాలే బ్రాహ్మణ్యాదికళుక్కు నివృత్తి అవిశేషేణ శొల్లిఱ్ఱిఱే?

ఆకైయాలే,

"'"అతోజాతేర్ నికృష్టాయాస్సర్వస్యావా వినాశతః।

సాజాత్యం విష్ణుభక్తానామ్" ఇతిమన్త్రమిదంవదః॥' ౧౦ ఎన్ఱ్, అవిత్తు అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ అపకృష్టజాతీయరల్లర్) ఎన్ఱు.

అత్తావత్తు "అపకృష్టజాతీయుక్తరన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

"'విప్రాః' ౧ ఎన్ఱ్, అవిత్తు, ఉత్కర్షవిశేషలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యర్) ఎన్ఱు,

అత్తావత్తు, "అత్యన్తోత్కృష్టకులజరాలుమ్, ప్రతిపదోక్త ప్రణామ-పాదతీర్థ-ప్రసాద-స్వీకారాదికళాలే అనువర్తనీయరాన్నతియాన ఉత్కర్షవిశేష హేతుక తత్-సామ్యయుక్తర్" ఎన్ఱపడి.—

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ శ్రుతప్రకాశికా. ౫॥
౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥

తత్రాపి తేషాంవిజ్ఞానదాతృత్వం, గురుతాతథా,। సర్వేషాంశేషిభూతేనతుల్యమీశేనపూజ్యతా,॥ తదీయేష్వపచారేచకృతేత్వేనాసహిష్ణుతా,।

వ్యా.—'ఉత్కృష్టజాతీయరిలుమ్ శ్రేష్ఠరామ్, అవర్ కళుక్కు జ్ఞానప్రదాతృతయాగురుక్కళుమామ్,

అ.—''వివాహాభోజనాదవ్యతికర ప్రసఙ్గమ్,

ప్రతిపదవిధియిల్లామైయాలుమ్,

సాజాత్యమాత్రత్తాల్ వరుకిఱ ప్రాప్తియుమ్ లోకసంగ్రహార్థప్రతి నియమపర శాస్త్ర విశేష నియమితైయాకైయాలేయుమ్,

వారాతు'' ఎన్ఱు కరుత్తు

''న కేవలం విప్రతుల్యత్వం, కిన్తు తేషు శ్రైష్ఠ్యముమ్ ఇవర్ కళుక్కు ఉణ్డు'' ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే ''మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'' ౧ ఇత్యాది వచనస్తుక్కు అర్థమ్ [ఉత్కృష్టజాతీయరిలుమ్] ఇత్యాది.

ఇతు ''విప్రేన్ద్రియత'' ౨ శబ్దార్థమ్.

'''యచ్'౨-శబ్దత్తాలే అనియతవ్యక్తివిశేష సంబన్ధమ్ తోన్ఱుకైయాలే, ఏకవచన దౌర్లభ్యవ్యఞ్జకమల్లతు, సంఖ్యావిశేషపరమన్ఱు,'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (శ్రేష్ఠరామ్) ఎన్ఱిఱ బహువచనమ్.

'''తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యమ్' ౩ ఎన్ఱిఱవితు, పూర్వోక్తరీత్యా జ్ఞానదానాదాన కర్తవ్యతాపరమ్:

అత్తిల్ కర్తృకాఙ్క్షాయామ్, సన్నిహితత్వాత్ (చతుర్వేది) శబ్దార్థమ్ కర్తావాక్కుమ్:

అతుతానుమ్ సామర్థ్యాజ్ జాత్యైకత్వాన్వయి'' ఎన్ఱుమభి ప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్ కళుక్కు జ్ఞానప్రదాతృతయా) ఇత్యాది.

ఇతు ఆదానత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్

యద్వా ౩ '''దేయమ్' ఎన్ఱిఱవితు, 'రిక్తపాణిస్తునోపేయాద్'' ౩ ఇత్యుక్త సమిత్ పాణిత్వోపలక్షిత ఉపదేశగ్రహణాఙ్గ కించిత్కారపరమ్:

'తతోగ్రాహ్యమ్' ౩ ఎన్ఱిఱవితు, జ్ఞానస్వీకారపరమ్'': ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానప్రదాతృతయా) ఇత్యాద్యుక్తమాకవుమామ్

ఇత్తాల్, ''న శూద్రాయ మతిం దద్యాత్.' ౪

'నచ హీనవర్ణాజ్జాతిః ప్రకృష్టానామనాపది' ౫ ఇతిదానాదాన నిషేధమ్, ఏవంవిధ శాస్త్రాపన్న భక్తి రహిత శూద్రాదికళ్-విషయమాక ఉచితమ్:

వ్యా.—పరమశేషియాన ఈశ్వరనోపాత్తి పూజ్యరుమావర్ కళ్'' ఎన్ఱుమిడముమ్,

అ—'శూద్రయోనావహం జాతో నాతోన్యద్వక్తుముత్సహే' ౬ ఎన్ఱిఱవితు, స్వవాక్యమాకైయాలే, నైచ్యానుసన్ధానపరతయా అన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, 'తతోగ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱిఱ అనన్యథాసిద్ధభగవద్వచనస్వారస్యబాధకమాకాతు:

ఇతు నూతాదివిషయత్తిలే కణ్ణపుశియాలే, 'తతోగ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱిఱవితుక్కు అనుష్ఠానాభావలక్షణా ప్రామాణ్యముమిల్లై:

అతైయాల్, 'విద్యామన్త్రాదికళైయ గ్రహణమ్ బ్రాహ్మణాది విషయత్తిలే యాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'గురుత్వేనవరణీయత్వ-తీర్థపాదీయత్వ-సుపావనోచ్ఛిష్టత్వాది రూప ప్రభావానాం ప్రమాణేషుజాతితో వ్యవస్థాపితత్వాత్' ౭ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుమతు అయుక్తమ్'' ఎన్ఱు, సూచితమ్.

''సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్'' ౨ ఎన్ఱిఱవితుక్కు అర్థమ్, (పరమశేషియాన) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ ''భగవానాలే కణ్ఠోక్తమాన భగవద్దృష్టాన్త విరోధత్తాలే దృష్టాన్తాన్తరవర్ణనమ్ అనుచితమ్:

అతైయాల్, 'మాతృభిః పితృభిశ్చైతాః పతిభిర్దేవరైస్తథా।
పూజ్యాభూషయితవ్యాశ్చ బహు కల్యాణమీప్సుభిః॥
జామయోయానిగేహాని శపన్త్య ప్రతిపూజితాః।
తానికృత్యాహతానీవ వినశ్యన్తి సమన్తతః॥
ఏవమాదిషుపూజోక్తిర్యథాచిత్యాన్నియమ్యతే।
భక్తస్తుచ్ఛాది పూజోక్తిరేవమేవనియమ్యతామ్॥' ౮
ఎన్ఱిఱవితువుమ్ అనుచితమ్:'' ఎన్ఱు, సూచితమ్.

''జామయః'' ౮ =కులస్త్రియః:

''జామిస్స్వస్వకులస్త్రియోః'' ౯ ఎన్ఱార్ కళిఱే?.

'''శూద్రంవాభగవద్ భక్తమ్' ౧౦ ఇత్యాదివచనమ్, 'మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాద్' ౧౧ ఇత్యాదివచనవ్యాఖ్యానత్తాలే వ్యాఖ్యాతప్రాయమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ''మద్భక్తంశ్వపచంవాపి' ౧౨ ఇత్యాది

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ అమరమ్. కా. 3, శ్లో. ౨౯౧. ౧౦॥ ౧౧॥
౧౨॥ వారాహపురాణే.

7 అభిమానవిహీనానాంస్పర్శపావనతాతథా,। 8 కింతత్స్మనసశ్చైకజఙ్గమశ్రీవిమానతా,॥ 9 దృష్టమాత్రేభువంతేషాంప్రణమ్యత్వంచదణ్డవత్।:

వ్యా.—"అవర్ కళ్-తిఱత్తిల్ అపచారమ్ కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్ ఈశ్వరఙ్పాణ్ణాఙ' ఎన్ఱుమ్, కరణత్రయవ్యాపారత్తోడుమర్థత్తోడుప్రాణాదికళ్లోడువాశియఱ భగవద్విషయత్తిల్ సమర్పిత్తు నిరభిమానరామ్,

అ.—వారాహవచనత్తుక్కు-అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవరికళ్-తిఱత్తిల్) ఇత్యాది.

(తిఱమ్)—విషయమ్.

"నక్షమామికదాచన" ౧ ఎన్గిఱ "కదాచన" ౧ శబ్దార్థమ్, [౧౦
(కాలతత్త్వమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, '"నక్షమామివసున్ధరే' ౧ ఎన్ఱు, కిలకోశఙ్గళిల్ కాణ్గిఱ పాతమ్ అపపాతమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"పద్మకోటిశతేనాపి" ౧ ఎన్గిఱవిత్తు, "తామరసపుష్పఙ్గళిన్నుడైయ కోటిక్కిన్నుడైయ శతత్తినాలేయుమ్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

"క్షమామ్యేకేనపద్మేనజాతిపుష్పేనవా" ౨ ఎన్ఱు, ఓ ప్రకృతమ్!

"శ్వపచోపిమహీపాల" ! ౩ ఇత్యాదివచనత్తుక్కు- అర్థమ్ పూర్వమేవ ఉక్తమాకైయాలే, "విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభపాదారవిన్దవిముఖాద్" ౪ ఇత్యాదివచనత్తుక్కు- అర్థమ్ (కరణత్రయ) ఇత్యాది. [౨౮

"మనస్" ౪ శబ్దమ్ తద్వ్యాపారపరమ్:

"ఈహితమ్" ౪—చేష్టా:

"ఈహ చేష్టాయామ్," * భావే క్తః:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కరణత్రయవ్యాపారత్తోడు) ఎన్ఱు,

'"ప్రాణ' ౪ శబ్దమ్ ముఖ్యాముఖ్య 'ప్రాణ' ౪ శబ్దవిషయ [౨౫
పఞ్చవృత్తి ప్రాణచక్షురాది ఇన్ద్రియపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాణాదికళోడు) ఎన్ఱు.

ఇఙ్గ (ప్రాణ) శబ్దమ్ ముఖ్యప్రాణవాచకమ్.

(ఆది) శబ్దమ్ చక్షురాదిపరమ్.

"నభిమానినః" ౪ ఎన్ఱత్తై, "బహ్వాభిమానయుక్తభిన్నః" ఎన్ఱాయ్, అత్తాల్ ఫలితమ్ (నిరభిమానరామ్) ఎన్ఱత్తై.

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ * ధాతుపా. భ్వా.

5-9-1901.

మూ.—* పయిలుమ్ శుడరొళి

వ్యా.—ఇరుక్కుమవర్ కళ్ స్పర్శపావనర్" ఎన్ఱుమిడముమ్,

"అవర్ కళుడైయహృదయమ్ ఈశ్వరనుక్కు- [౫
జఙ్గమవిమానమ్" ఎన్ఱుమిడముమ్,

"అవర్ క్కళైక్కణ్డాల్ దణ్డవత్ ప్రణామమ్ శెయ్వాఙ" ఎన్ఱుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టిత్తే?:

ఇప్పడి ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్:

నమ్మాళ్వార్, [౧౦

"పాఱ్కడల్ శేర్న్దపరమనైప్పయిలుమ్ తిరువుడైయార్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమర్"౫

అ.—"ఇన్ద పికవచనముమ్ దౌర్లభ్యద్యోతకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే బహువచనమ్.

"పునాతిభువనమ్" ౪ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు- అర్థమ్, (స్పర్శ) ఇతి.

"స్పర్శేనపావనాః" ఎన్ఱపడి.

"పునాతి" ౪ ఎన్గిఱ క్రియైక్కు-కర్తా "ప్రకృతస్నానస్వపచ" ఎన్ఱుకరుత్తు.

"జఙ్గమశ్రీవిమానాని" ౬ ఇత్యాదిక్కు- అర్థమ్ (అవర్ కళుడైయ) ఇత్యాది. [౨౦

స్థావరవ్యావృత్త్యర్థమ్ (జఙ్గమ) ఇతి.

"యస్యపశ్యతి" ౭ ఇత్యాదిక్కు- అర్థమ్ (అవర్ క్కళైక్కణ్డాల్) ఇత్యాది.

ఇఱ్తిల్ "ప్రణమేత్" ౭ ఎన్ఱు, ప్రతిపదవిధియాలే,

'"పూజ్యాభూషయితవ్యాశ్చ' ౮ ఎన్ఱుమాపోలే, 'భక్తేష్వేచ్ఛాది పూజ్యోక్తిః' ౯ ఎన్గిఱవిత్తు అనుచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౫॥ వి. పా. ౩-౭-౧. ౬॥

౭॥ ౮॥

౯॥

ఏవం వి స్తరతః ప్రోక్తమేతదూహ్యం మనీషిణా। “క్షీరాబ్ధిశాయినం నాథం యేస్తువన్తి సమీపగాః॥ తవివహిమహాధీశాః శాస్త్రాలా అపి సర్వథా।

వ్యా.—ఎన్ఱు, ఇప్పడి భగవద్-గుణ చేష్టితాదికళిలే ప్రవణరాన భాగవతర్కళ్ తమక్కు “శేషికళ్” ఎన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిత్తరుళుకిఱవిడత్తిల్,

“యవరేలుమవర్కణ్డీర్”, ౧

“కుమ్పినరకర్కళేత్తువరేలు మవర్కణ్డీర్”, ౨

అ.—(“పాల్కడల్” ౧) ఇత్యాది:—

ఉపయుక్తాంశత్తై మాత్తిరం సంగ్రహిత్తు అరుళుకిఱార్ (భగవద్) ఇత్యాది.

(“పాల్కడల్ శేర్న్దపరమనై” ౧)=పాల్కడలిలే శేర్న్ద ఎమ్పెరుమానై సర్వాధికనై,

‘పయిలుమ్’ ౧=నెరుక్కుమ్, పరిచయమ్ పణ్ణుమ్, ‘తిరు’ ౧=సమ్పత్తై, ‘ఉడైయార్’ ౧=ఉడైయవర్కళ్, ‘పయిలుమ్’ ౧=నెరుఙ్గియిరుక్కుమ్, ‘పిఱప్పు’ ౧=జన్మత్తినుడైయ, ‘ఇడైత్తోయుమ్’ ౧=అవకాశమ్ తోఱుమ్, ‘ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్’ ౧=ఎఙ్గళై యాళుకిఱ స్వామికళ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్-గుణ) ఇత్యాది.

ముత్తల్ పాట్టుత్తుడఙ్గి గుణఙ్గళిలుమ్, పత్తామ్ పాట్టిల్ చేష్టితఙ్గళిలుమ్, ప్రావణ్యమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(ఆది) శబ్దమ్ రూపపరమ్.

ఇతు ఇత్తిరువాయ్మొழிక్కెల్లామ్ సంగ్రహమాకైయాలే (ప్రతిపాదిత్తరుళుకిఱవిడత్తిల్) ఎన్ఱతు.

“యవరేలుమ్” ౧=జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళాల్ ఎప్పడిప్పట్టవర్కళుమ్; “తణ్ణియరాకిలుమ్” ఎన్ఱపడి.

“అవర్కణ్డీర్” ౧=భగవచ్ఛేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమాన శూన్యరానవర్కళే” ఎన్ఱపడి.

“కుమ్పినరకర్కళ్” ౨=కుమ్భీపాకనరకస్థితరాయ్క్కొణ్డు, ‘ఏత్తువరేలుమ్’ ౨=తిరునామత్తై చొల్లువర్కళాకిల్,—‘అవర్కణ్డీర్’ ౧=అవర్కళే” ఎన్ఱపడి.

“ఎత్తనైనలన్తానిలాత” ౩=ఎవ్వళవుమ్ నన్మైయుమ్ ఇల్లాత; అతావతు, “అసద్భావజన్మత్తుక్కు అడైత్తజ్ఞానవృత్తఙ్గళుమిన్ఱిక్కేయిరుప్పారుమామ్” ఎన్ఱై,

మూ.—* నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్,

వ్యా.—“ఎత్తనైనలన్తానిలాత శణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్”, ౩ ఎన్ఱు,

“జన్మాదికళాల్ ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియరాకిలుమ్ శేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమానమిల్లాతవర్కళ్ కీడీర్ నమక్కు మిక్కవుమ్ ఉద్దేశ్యర్” ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తపయిలుమ్ శుడరొళియిలుమ్;

“కొడుమావినైయేన్నవనడియార డియేకూడుమిఙ్కువల్లాల్, వియక్కా మూవులకుమ్పెఱినుమ్, విడుమా తెన్నతెన్నన్దో” * ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

అ.—(“శణ్డాల శణ్డాలర్కళాకిలుమ్” ౩)—“తామ్ చణ్డాలర్క్కు విలక్షణరాయ్ప్పోతే చణ్డాలరుమ్ తఙ్గళుక్కు విలక్షణ్పడియానవర్కళుమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాదికళాల్) ఇత్యాది.

వృత్తజ్ఞానాదికళ్ (ఆది) శబ్దార్థమ్.

(తణ్ణియర్)=అపకృష్టర్.

(శేషత్వవిరోధియాన) ఎన్ఱతు, “శేషత్వానుగుణానుష్ఠాన ప్రతిబన్ధకమాన” ఎన్ఱపడి.

(జన్మాద్యభిమానమ్)=జన్మవృత్తజ్ఞానోత్కర్షహేతుక అహంకారమ్.

“ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్” ౧ “ఎన్ తొழுకులమ్ తాఙ్గళ్” ౨ ఇత్యాద్యర్థమ్ (నమక్కు మిక్కవుమ్) ఇత్యాది.

“(నమ్మాழ்వార్). (అరుళిచ్చెయ్త)” ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(“కొడుమా”*) ఇత్యాది:—

“‘కొడు’*=క్రూరమాన, ‘మా’=మహత్తాన, ‘వినైయేన్’=పాపత్తైయుడైయనాన, ‘అవనడియార్’=తదీయరుడైయ, ‘అడియే’ తిరువడికళైయే, ‘కూడుమిత్తు వల్లాల్’=కూడకైయాకిల విరువల్లాల్, ‘వియక్కా’=విస్మయనీయమాన, ‘మూవులకుమ్ పెఱినుమ్’=త్రైలోక్యత్తైప్పెఱ్ఱాలుమ్, ‘విడుమాఱు’=విడుమ్పడి ‘ఎన్నతు’=ఎన్ఱు, శొల్లుకై, ‘ఎన్’=ఎన్నో; ‘అన్దో’=అహో” ఎన్ఱు, అర్థమ్.

౧॥ తి. వా. ౩-౭-౧. ౨॥ తి. వా-౩-౭-౮.

౩॥ పెరుమాళ్ తిరుమొழி. ౯.

* తి. వా. ౮-౧౦-౧.

వ్యా.—భాగవతర్కళేతమక్కు "పరమప్రాప్యర్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కు అవళవిల్, జన్మవృత్తాది విభాగ మన్ఱిక్కే,

"శయమేయడిమైత్తలైనిన్రా,ర్", ౧
"అవనడియార్", ౨
"మణిమాలైపోల్ కిడన్దాళ్ తమర్కళ్", ౩
"కోళిలడియార్", ౪

"నీక్కు మిల్లావడియార్" ౫ ఎన్ఱు, భగవత్-సౌన్దర్యాదిక్కళిలే తోఱ్ఱ్ తిరుక్కు మాకారమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాక అరుళిచ్చెయ్ద నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్:

అ.—ఇత్తై సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భాగవతర్కళై) ఇత్యాది.—

"(ఉద్దేశ్య)త్వమ్ అథేయతాతిశయార్హత్వరూప శేషిత్వమ్:
(ప్రాప్య)త్వమ్ అధేయతానాతిశయభాక్త్వమ్:" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழి-ద్వయత్తుక్కు ప్రతిపాద్యభేదమ్ వ్యక్తితమ్.

("శయమే" ౧) ఎన్నత్తు, "స్వయమ్" ఎన్ఱతత్, "జయమ్" ఎన్ఱతత్.

"అడిమైత్తలైనిన్రార్" ౧—శేషత్వత్తిలే యాత్రైయుడైయార్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'అవనడియార్' ౨—శ్రీవామనన్నుడైయ సౌన్దర్యత్తిలేతోఱ్ఱు అడిమైయాయిరుప్పార్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'మణిమాలైపోల్ క్కిడన్దాళ్' ౩—ఒరురత్నపర్వతమ్ కాణ్ణాప్పోలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱవనుడైయ, 'తమర్' ౩—ఆశ్రితర్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'కోళిలడియార్'' ౪—"అనఘ:" ఎన్ఱుమాప్పోలే, దోషరహితరాన అడియార్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'నీక్కు మిల్లావడియార్'' ౫—'పిఱియమాట్టాత అడియార్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్-సౌన్దర్యాదిక్కళిలే) ఇత్యాదినా.

(అది) పదత్తాలే వీర్యయాదాదిక్కళై సంగ్రహిక్కుఱతు.

("శయమే అడిమై" ౧) ఇత్యాదియిలే "అన్దణర్, మఱైయోర్"

మూ.—* కణ్ శోర వెఙ్గురుదియిలుమ్,

వ్యా.—తిరుమఙ్గైయాழ்వార్,

"కణ్ శోర్త్ర వెమ్బురుమాళ్ తాళ్ తొழுవార్ కాణ్మినెన్-తలైమేలార్" * ఎన్ఱుతుడఙ్గి,

"(1) అర్చావతారప్రవణరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్ ఎనక్కు శిరసావాహ్యర్,

(2) సదార్థ్యయర్,

(3) సూరికళిలుమ్ ఐశ్వర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్,

(4) అవర్కళైయొరుకాలముమ్ పిరియక్కడవ నల్లేన్,

అ.—ఎన్నాప్పోలే, జన్మాదినిర్దేశమ్ పణ్ణామైయాలేఫలిత్త అర్థమ్, (తోఱ్ఱ్ తిరుక్కు మాకారమే) ఇత్యాది.

ఇఙ్గుమ్, "(నమ్మాழ்వార్) (అరుళిచ్చెయ్ద) (నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్)" ఎన్ఱుకూట్టువతు.

"'కణ్'—సుశీర్ష్ర్త—శ్రమహరమాన, 'శోత్ర'—సారతమ్యశ్రమాన తిరుచ్చెఙ్గైత్తిరువ్తికళ్ నిత్యాహాకన్నాన, 'ఎమ్బెరుమాళ్'—ఎనక్కు స్వామియానవనుడైయ. 'తాళ్ తొழுవార్'—తిరువడిక్కళైత్తొழுమవర్కళ్, 'ఎన్-తలైమేలార్ కాణ్మిన్'—'ఎన్నుడైయతలైమేలే యిరుప్పార్' ఎన్ఱు కాణుఙ్గళ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱుతుడఙ్గి) ఇత్యాది.

"'పయిలుమ్ సుడరొళి' ౭ 'నెడుమాఱ్కడిమై' ౨ ఇత్తై యిరణ్డుమ్ భ్యాకామిభవప్రవణవిషయమ్" ఎన్ఱు, తోఱ్ఱ (అర్చావతార ప్రవణరాన) ఎన్నతు.

"ఎప్పొழுతుమ్ ఎన్ మనత్తేయిరుక్కుమ్మార్" ౯ ఎన్ఱ ఇవిత్తుక్కు అర్థమ్ (సదార్థ్యయర్) ఎన్నతు.

"విణ్ణవరిల్ పెరియక్కివ్వార్" ౯ ఎన్ఱ ఇవిత్తుక్కు అర్థమ్, (సూరికళిలుమ్ ఐశ్వర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్" ఎన్ఱు.

"ఒరుకాలుమ్ పిరిక్కిలేన్" ౧౦ ఎన్ఱ ఇవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళై ఒరుకాలముమ్) ఇత్యాది.

౧॥ తి. వా. ౯-౧౦-౨. ౨॥ ఫు. ౬౬౯, * ఇన్దువుతేఱైప్పార్
౩॥ తి. వా. ౮-౧౯-౮. ౪॥ మేల్పడి. ౯.
౫॥ మేల్పడి. ౧౦. ౬॥

* పెరియతిరుమొழி. ౭-౪-౧. ౭॥ ఫు. ౬౬౯, ౧మ్ నోట్టు.
౮॥ పెరియతిరుమొழி. ౭-౪-౨. ౯॥ మేల్పడి. ౩.
౧౦॥ మేల్పడి. ౪.

వ్యా.—(5) అవర్కళుక్కు ఎన్ హృదయమ్ తేన్పాంతి ఎప్పొழுతుమ్ ఇఱయతాకానిన్ఱు,

(6) అవర్కళైక్కణ్డమాత్రత్తిలే కణ్కళో ళే ఎన్నుడైయమనోదృష్టికళ్ కళిక్క అపడి,

(7) అవర్కళ్ కళవిలే యాకానిన్ఱు ఎన్ అహ్వానన్ఱు,

(8) అవర్కళై నెఞ్జాలే నినైక్కవే మృత్యువుక్కుమ్ పాపత్తుక్కుమ్ అఞ్జవేణ్డా,

(9) ఎన్నుడైయహృదయమ్ అవర్కళ్-విషయత్తిలే ఇఱైక్కిఱపడికణ్డిక్కోళ్" ఎన్ఱు, ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్ క్కివిషత్తిల్, జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ అరుళిచ్చెయ్ద కణ్ణ్ శోర వెఙ్గురుతియులుమ్;

"కడల్మల్లై త్తలశయనమ్ అఱెన్నుమ్ నెఞ్జుడైయార వరెమ్మై యాళ్వారే"౧ ఎన్ఱు.

అ.—"ఎన్నుళ్ళమ్ తేన్పాంతి ఎప్పొழுతుమ్ తిత్తిక్కుమ్"౨ ఎన్గిఱ విత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళుక్కు ఎన్నుళ్ళమ్) ఇత్యాది.

"కణ్డుకొణ్డ్కాదిల్ ఎన్నెఞ్జమ్ కణ్డైయుమ కళిక్కుమాఱే"౩ ఎన్గిఱ విత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళైక్కణ్డమాత్రత్తిలే) ఇత్యాది.

"అళైప్పార్క్కు అళైక్కుమ్ ఎన్ అన్పుదానే"౪ ఎన్గిఱ విత్తుక్కు అర్థమ్, (అవర్కళ్ కళవిలే) ఇత్యాది.

"తొழுవాఱైక్కఱుతుమ్ఙాల్...ఉణ్ణాదు వెఙ్గూర్ నమనార్ పావఙ్గళ్"౫ ఎన్గిఱ విత్తుక్కు అర్థమ్, (అవర్కళై నెఞ్జాలే) ఇత్యాది.

"కూఱ్ఱమ్"౫=మృత్యు.

"ఉళ్ళత్తే వైప్పారుక్కిఱుకాణీర్ ఎన్నుళ్ళమురుక్కుమాఱే"౬ ఎన్గిఱ విత్తుక్కు అర్థమ్ (ఎన్నుడైయహృదయమ్) ఇత్యాది.

"ఉరుక్కై"౬=ఆర్ద్రమ్.

ఇఙ్గుమ్ జన్మవృత్తాద్యుత్కర్ష నిర్దేశవిరహఫలితమ్, (జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ) ఇత్యాది.

"ప్రతిషేధార్థప్రసఙ్గము మిన్ఱిక్కే" ఎన్నపడి.

సూ.—* నణ్ణాతవాళవుణరిలుమ్,

వ్యా.—"పతితస్యమ్ జన్మవృత్తాదిక్కళై యుడైయరాకవుమామ్, తిరుక్కడల్ మల్లైత్తలశయనత్తై అనుసన్ధిక్కుమవర్కళ్ నిన్ఱనిలైక్కళిలే ప్రమాణమ్ కాట్టాగే నమ్మైక్కారియమ్ కొళ్వురియార్" ఎన్ఱుతుఙ్గి,

"ఞానత్తినొళియురువై నినైవారెన్నాయకర్",౭

"అవర్ ఎఙ్గళ్-కులదైవమే"౮ ఎన్ఱు,

"ఉకన్దరుళిననిలత్తిలే ప్రవణరాయిరుక్కుమవర్కళే నముక్కు-శేషికళ్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్త నణ్ణాతవాళవుణరిలుమ్:

అ.—("కడల్మల్లై"౧) ఇత్యాది:—

తిరుక్కడల్ మల్లైయిలే స్థలత్తిలేకణ్వళర్న్దవనుక్కు ఆళ్ ఆకై 'ఆర్'=యవర్, 'ఎణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయార్'=అనుసన్ధిక్కుమ్ నెఞ్జుడైయవర్కళ్, 'అవర్'=అవర్కళ్, 'ఎమ్మైయాళ్వారే'=ఎమ్మైయాళ్కైక్కు ఉరియర్" ఎన్నపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పతితస్య) ఇత్యాది.

"ఆర్" ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (పతితస్యజన్మ) ఇత్యాది.

"కడల్మల్లై" ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (తిరుక్కడల్మల్లై) ఇత్యాది.

ఉపాధినిర్దేశవిరహఫలితమ్ (నిన్ఱనిలైక్కళిలే) ఎన్నతు.

ప్రమాణప్రదర్శననిర్దేశవిరహఫలితమ్ (ప్రమాణమ్ కాట్టాతే) ఎన్ఱు, (ప్రమాణమ్) అవతైయాళైముత్తలాన శాస్త్రసాధకమ్.

ఆళ్కై=కార్యమ్కొళ్కై.

"ఞానత్తినొళియురువై"౭=ఞానస్వరూపనాయుళ్ళవనై, 'నినైవార్'=నినైప్పార్, 'ఎన్-నాయకర్'=ఎన్-స్వామికళ్

'అవరెఙ్గళ్-కులదైవమ్'౮=అస్మత్కులదైవతమ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాదినా.

ఇతిలుమ్ పూర్వపాదివ్యాఖ్యానే అనుసన్ధేయమ్

"నాయకరులదైవ" శబ్దార్థమ్ (శేషికళ్) ఎన్ఱు.

..."కణ్ణ్శోరవెఙ్గురుతియిలే జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షమ్ కణ్డాక్కమాట్టాయాలే, 'తొழுవార్ పుణ్ణియార్ పెఱియోర్'౯ ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు 'అఱెన్నుమ్ నెఞ్జుడైయార్'౧ ఎన్గిఱ జన్మాద్యుత్కర్షనిర్దేశమాక విశేషత్తిలే పర్యవసానమ్"

౧॥ పెరియతిరుమొழி ౨ ౬-౨. ౨॥ మేల్పడి. ౭-౪-౫.
౩॥ మేల్పడి ౬. ౪॥ మేల్పడి. ౭. ౫॥ మేల్పడి. ౮.
౬॥ మేల్పడి. ౯.

* పెరియతిరుమొழி. ౨-౬ ౧. ౭॥ మేల్పడి ౩.
౮॥ మేల్పడి ౪. ౯॥ మేల్పడి. ౪, ౧-౩-౪.

మూ.—* తేట్టరుమ్ తిఱల్ తేన్నినిలుమ్,

వ్యా.—శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ ,

''మెయ్యడియార్కళ్ తమ్మీట్టమ్ కణ్డు కూడు మేల్ అతుకాణుమ్ కణ్ పయనావతు'', *

''తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెఱిల్ కఙ్గైనీర్ కుడై న్తాడుమ్ వేట్కై యెన్నావతు''౧ ఇత్యాదికళాలే, తమ్ముడై య భాగవతప్రేమ ప్రకర్షత్తై ప్రతిపాదిక్కుమవళవిల్,

జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్రియే,

అ.—ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే తిరుమొழிకళుక్కు వ్యుత్క్రమేణ ఉపాదానమ్' ఎన్ఱు, తొడర్న్దు (జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ) ఎన్ఱుమ్, (విశేషేణ జన్మవృత్తాదికళై యుడైయ రాకవుమామ్) ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్తతు'' ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(''మెయ్'' *) ఇత్యాది:—

'''మెయ్ అడియార్ తమ'=అనన్య ప్రయోజనరానైయాలే మెయ్యాన అడియరాయిరుక్కుమవర్కళ్ తఙ్గళుడైయ, 'ఈట్టమ్'=కూట్టత్తై, 'కణ్డు కూడుమేల్'=కాణక్కిడైక్కుమాకిల్, 'అతుకాణుమ్'=అక్కూట్టత్తైక్కాణ్కైయే కీడీర్, 'కణ్ పయనావతు'=కణ్కళుక్కు ఫలమావతు'' ఎన్ఱపడి.

'''తొణ్డర్'౧=అనన్యప్రయోజనభక్తియరితరుడైయ, 'అడిప్పొడి'=శ్రీపాదధూళికళిలే, 'ఆడ'=అవగాహిక్క, 'నామ్ పెఱిల్'=నామ్ పెఱ్ఱాల్, 'కఙ్గైనీర్'=గఙ్గాతీర్థత్తిలే, 'కుడైన్తాడుమ్ వేట్కై'=ఉట్పుక్కు అవగాహిక్కైయిల్ ఉత్కణ్ఠై, 'ఎన్నావతు'=ఎన్నాకిఱతు'' ఎన్నపడి.

ఇవైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్యాదికళాలే) ఎన్ఱు.

''మెయ్యడియార్కళ్ తమ''*''ఎల్లైయిల్ అడిమై త్తిఱత్తినిలెన్ఱుమ్ మేవుమనత్తనామ్''౨ ఎన్ఱిఱవిత్తై యుటొక్కణ్డు (తమ్ముడైయ భాగవత ప్రేమప్రకర్షత్తై) ఎన్ఱతు.

జన్మాద్యుత్కర్షనిర్దేశ విరహసహకృతమాన ''అడియార్, తొణ్డర్, మెయ్శిలిర్ప్పవర్''౩ ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశఫలితమ్, (జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్రియే) ఎన్ఱు.

వ్యా.—భగవద్-భక్తిపారవశ్యమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాక అరుళిచ్చెయ్త తేట్టరుమ్ తిఱల్ తేన్నినిలుమ్:

శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్,

అ.—''ఆట్టమేనియలర్న్దెయ్త్తు అయర్వెయ్తుమ్'* ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (భగవద్-భక్తిపారవశ్యమే) ఇత్యాది

(ఇత్యాదికళాలే) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దత్తాలే ''తొణ్డర్ శేవడి చ్చెళుఞ్జేఱు శెన్నిక్కణివనే'౪ ఇత్యాదికళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

''పయిలుమ్ శుడరొళి'ప్రభృతికళైప్పఱ్ఱ వివక్షితార్థ వైశద్యాతిశయత్తాలుమ్.

'అవై జన్మాద్యపకృష్ట వక్తృకఙ్గళానైయాలే, అవఱ్ఱిల్ జన్మాద్యుత్కర్షనై రపేక్ష్య ప్రతిపాదనమకామే!' ఎన్గిఱ శఙ్కైక్కు ఇవై జన్మాద్యుత్కృష్ట వక్తృకఙ్గళాయ్క్కొణ్డే జన్మాద్యుత్కర్ష నైరపేక్ష్యం, కళై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, నిరాసకఙ్గళానైయాలుమ్,

తొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్-శ్రీసూక్తికళై మూలత్తిలే చరమత్తిలే ఉపాదానమ్ పణ్ణిఱ్ఱు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్) ఇత్యాది

''ద్వయవ్యాఖ్యానరూపమాన ఇత్త మూలత్తిల్ ఇప్ప్రకరణత్తిలే ద్వయనిష్ఠభాగవతవైభవ ప్రతిపాదనమ్ ఉచితమానైయాలే, విశిష్య తత్ప్రతిపాదక ప్రమాణత్తుక్కు చరమోపాదానమ్:

ఇవ్వర్థత్తై వ్యఞ్జిప్పిక్కైక్కాకవే ''అడిమైయిల్ కుడిమై'౫ ఎన్ఱుతుడఙ్గి అఱుపాట్టుక్కళిలుమ్' ఎన్నాతే, [మూన్ఱుకుక్కు మేల్ పాట్టుక్కళిలుమ్] ఎన్ఱతు:

ఇతిల్, ద్వయస్థద్వివచనసూచిత ఉపాయనైరపేక్ష్యమూలక సాధనాన్తరసవాసనత్యాగత్తై 'కామ్బఱ'౬ ఇత్యాదియాలుమ్,

'ప్రపద్యే'౭ ఎన్గిఱ వర్తమాన నిర్దేశసూచిత కాలక్షేప హేతుత్వ భోగహేతుత్వఙ్గళై 'వాళ్వాఙ్గోమ్పురై'౮ ఎన్గిఱ విత్తాలుమ్,

'అనేనమన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణ'౯ ఎన్గిఱ విత్తాల్ సూచితమాన తన్నిష్ఠప్రియత్వత్తై, 'ఉకత్తిపోలుమ్'౧౦ ఎన్గిఱ విత్తాలుమ్, కొల్లుకైయాలే,

* పెరియాళ్ తిరుమొழி. ౨. ౧.

౧|| మేఱ్పడి. ౨. ౨|| మేఱ్పడి. ౧౦.

౩|| మేఱ్పడి. ౧-౨-౫.

౪|| మేఱ్పడి. ౩. ౫|| తిరుమాలై. ౩౯.

౬|| మేఱ్పడి, ౩౮.

“యేహీనజన్మవన్తస్సేజ్ఞాననిష్ఠాభవన్తిచేన్। తులసీదలవద్వాహ్యమాత్రేశస్యసునిశ్చితమ్॥, ... దంజ్ఞానేనసంభృతాః,|

మూ.—* మేమ్బొరుళుక్కు మేలిత్తాట్టుక్కళిలుమ్,

వ్యా.—ద్వయనిష్ఠర్-పక్కల్ ఈశ్వరనుక్కు ఉణ్డాన ఉకప్పై అరుళిచ్చెయ్‌త “మేమ్బొరుళ్” * ఎన్ఱ, పాట్టుక్కు మేలిల్, [౨

(1) “ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియజన్మఙ్గళిలే పిఱన్దార్ కళ్లేయాకిలుమ్, * మేమ్బొరుళిల్ శొన్న జ్ఞానత్తిలే నిష్ఠైయుడైయరాకిల్, తిరుత్తుళాయోపాతి ఈశ్వరనుక్కు శిరసావాహ్యర్” ౧ ఎన్ఱుమ్,

వ్యా.—(2) “జన్మత్తాల్ వన్ద తణ్మైయేయన్ఱి, శేల, ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియవృత్తముడైయారుమ్ ఇన్దజ్ఞాననిష్ఠరాకిల్, అన్దదుష్కృతఫలమ్ అనుభవియార్” ౩ ఎన్ఱుమ్,

(3) “తఙ్గళుక్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ వరుమ్ కుత్తైయిల్లామైయేయన్ఱు, తఙ్గళోడుసంబన్ధిత్త సంసారికళుమ్

అ.—‘మేమ్బొరుళ్’ * ఎన్ఱ పాట్టు, ద్వయనిష్ఠ భాగవత[౧౦ విషయక భగవన్నిరతిశయ ప్రీతిపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ద్వయనిష్ఠర్-పక్కల్) ఇత్యాది.

అతిల్ “అడిమైయిల్” ౧ ఎన్ఱ పాట్టిల్ అర్థమ్, ఎత్తనైయేనుమ్) ఇత్యాది.

“కుడిమైయిల్ కడమైప్పట్ట” ౧ ఇత్యాద్యర్థమ్ (ఎత్తనై [౧౨ యేనుమ్ తణ్ణియ) ఇత్యాది.

“‘కడమై’ ౧=నికర్షమ్, ‘కుక్కర్’ ౧=నిహీనర్. ‘మెయ్‌క్కొణ్డ ఇష్టరైయుమ్ అడియార్’ ౧=నిబిడమాన తిరువడికళిల్ అతిప్రావణ్యత్తైయుడైయ ఆశ్రితర్” ఎన్ఱపడి.

“ఇతిల్, ద్వయగతద్వివచనాన్త ‘చరణ’ శబ్దార్థముమ్, వర్ణమానార్థముమ్, శొల్లుకైయాలే, ఇతు పూర్వోక్తద్వయనిష్ఠ విషయమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (మేమ్బొరుళిల్ శొన్న) ఇత్యాది.

“ముడియినిల్ తుళపమ్ వైత్తాయ్...ఉకత్తి” ౧ ఎన్ఱ, అదుక్కు అర్థమ్, (ఈశ్వరనుక్కు తిరుత్తుళాయోపాతి) ఇత్యాది.— [౨౫

“ఉకప్పిక్కార్యమాన సంమానవిశేషత్తుక్కు దృష్టాన్తార్థమ్ ‘ముడియినిల్ తుళపమ్ వైత్తాయ్’ ౧ ఎన్ఱ, అనుబన్ధి” ఎన్ఱపడి.

“తిరుమఱుమార్వ” ౩ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (జన్మత్తాల్) ఇత్యాది

“వాళుజ్జోమ్బర్” * ఎన్ఱు, “ప్రపద్యే” శబ్దార్థముమ్, “మెయ్‌క్కొళ్” ౧ ఎన్ఱు, “చరణ” శబ్దార్థముమ్, శొల్లిత్తు.

“తిరుమఱుమార్వ” ౩ ఎన్ఱు, “శ్రీమత్” శబ్దార్థమ్ శొల్లిత్తు

అ.—ఇత్తాల్, “ఇప్పాట్టుక్కళ్ ఏకవిషయఙ్గళ్” ఎన్ఱు, అభిక్కిఱతు:

అతిల్ “‘ద్వయనిష్ఠర్ జన్మనికర్షముడైయరాకిలుమ్ [౧౦ ఉద్దేశ్యర్’ ఎన్ఱు శొల్లి, ఇఙ్గే ‘వృత్తత్తాలుమ్ నికర్షముడైయర్ ఉద్దేశ్యర్’ ఎన్ఱ అతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జన్మత్తాల్ వన్ద తణ్మై) ఇత్యాది.

(ఇన్దజ్ఞాననిష్ఠరాకిల్) ఎన్ఱతు, “* మేమ్బొరుళిల్ శొన్న జ్ఞాననిష్ఠరాకిల్” ఎన్ఱపడి. [౧౫

“మానిలత్తుయిర్కళెల్లామ్ వెరువ ఉక్కొన్ఱు, కుట్టు” ౩ ఇత్యాదిస్తుప్పత్తు (తణ్ణియవృత్తముడైయారుమ్) ఎన్ఱతు.

“అరువిన్తైప్పయర్” ౩ ఇత్యాద్యర్థమ్ (అన్దదుష్కృతఫలమ్) ఇత్యాది.

“వాసుదేవ” ౪ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (తఙ్గళుక్కు) ఇత్యాది.

“అరువిన్తైప్పయన్తుయ్యార్” ౩ ఎన్ఱ కీళ్పాట్టిల్ అర్థానువాదమ్ (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

(అతి) శబ్దమ్ శాస్త్రజ్ఞానపరమ్.

“పోనకమ్ శెయ్‌త శేడమ్ తరువరేల్ పునితమ్” ౪ ఇత్యాద్యర్థమ్ (తఙ్గళోడుసంబన్ధిత్త) ఇత్యాది. [౨౫

“పోనకమ్” ౪=భోజనమ్.

“ఇతిల్ ఉపస్థితిక్రమత్తాల్ భోజనపాత్రస్థముక్తశిష్టత్తైయే ‘శేడ’ ౪ శబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు:

భాగవతశేషమన్నైచ్చొల్లుకైయాలంబితమ్:

“నారాయణైకనిష్ఠస్య యాయా చేష్టా తదర్చనమ్।
యో యో జల్పస్స జపస్ తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్॥
తత్పాదాంబ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।
తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్స్పృష్టమఖిలం శుచి॥” ౫

* తిరుమాలై. ౩౮.
౧॥ మేఱ్పడి. ౩౯.
౨॥
౩॥ తిరుమాలై. ౪౦
౪॥ మేఱ్పడి. ౪౧. ౫॥

అ.—ఎన్రు, 'నారాయణైకనిష్ఠస్యుడైయ ఉచ్ఛిష్టమ్ సుపావనమ్'[౧] ఎన్రు, శొల్లిత్తు:

'ఉచ్ఛిష్ట'[౧] శబ్దమ్, భుక్తిపాత్రస్థ భుక్తశిష్టత్తిలే ప్రసిద్ధమ్: ఇఙ్ఙు, 'ఆచార్య' శబ్దమిల్లామైయాలుమ్, తత్ప్రకరణమిల్లామైయాలుమ్, ఆచార్యవిషయమాకాదు.

"'నను ! నారాయణైకనిష్ఠస్య'[౧] ఎన్గి,అ సామాన్యత్తుక్కు 'గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత" [౧] ఎన్గి,అ విశేషత్తిలే పర్యవసానమ్' ఎన్నిల్;

'గురోరుచ్ఛిష్టమ్' ఎన్గి,అ విధు వేదాధ్యాపక విషయమాకైయాలే, వేదాధ్యాపకన్, నారాయణైకనిష్ఠనాయుమ్, తదితరనాయుమ్, ఇరుక్కక్కూడుమాకైయాలే, ఇన్ద 'గురు' శబ్దమ్, విశేషవిషయమాక్కమాట్టాదు.

'నను ! తథాపి "యోవై మన్త్రవరం ప్రాదాత్ సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్।

ప్రతిచ్ఛేద్గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్॥"[౩] ఎన్రు,భరద్వాజసంహితోక్త గురువిశేషవిషయత్తిలే "నారాయణైకనిష్ఠస్య"[౧] ఎన్గి,అ సామాన్యత్తుక్కు పర్యవసానమ్ ఉచితమ్' ఎన్నిల్;

బాధకమిన్రిక్కేయిరుక్క స్వతోసంకుచితమాన సామాన్యత్తుక్కు విశేషవిషయత్తిలే సంకోచమ్ అనుచితమ్:

'భాగస్యవపాయాః'[౪] ఇత్యాది మన్త్రత్తినుడైయ నిత్యాజ్ఞతావిరోధభయత్తాలేయిరే 'పశు' శబ్దత్తుక్కు భాగవిషయతయా సంకోచముపగతమ్?:

'ఇప్పడియే ఇన్దన్యాయవిషయఙ్గళిల్ ఎల్లావత్తిలుమ్ విరోధప్రసఙ్గత్తాలే సామాన్యశబ్దత్తుక్కు సంకోచమ్' ఎన్నుమిడమ్ తత్ర తత్రస్ఫుటమ్:

ఇఙ్గే అఙ్ఙనొరువిరోధమిల్లామైయాలే, సంకోచోపగమమ్ ఉచితమన్రు:

కించ, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య'[౧] ఎన్గి,అవిడు,

'నారాయణే ఏకస్మిన్ నిష్ఠానితరాంస్థితిఃయస్యసః, తథోక్తః' ఎన్రు, భోగ్యాన్తరప్రసఙ్గత్తిల్ 'భవన్తి సర్వేప్రతికూలరూపాః'[౫] ఎన్గి,అప్పడియే యిడియుమ్బడియాయ్,

ఏతద్దేహానుభావ్యమాన ప్రారబ్ధాంశత్తిల్ అభ్యుపగమమ్బణ్ణ ఉత్తమాధికారివిషయమ్:

అ.—'యోవై మన్త్రవరమ్'[౩] ఇత్యాదిభరద్వాజవచనమ్, దారసుతసంబన్ధ కీర్తనలిఙ్గత్తాలుమ్,

'ఇచ్ఛాప్రవృత్త్యనుగుణైరుపచారైః'[౬] ఎన్రు, ఉపచారేచ్ఛాఫస్వాయ కీర్తనలిఙ్గత్తాలుమ్,

మధ్యమాధికారివిషయమ్:

ఆకైయాల్, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య'[౧] ఎన్గి,అవిధుక్కు, 'యోవై మన్త్రవరమ్'[౩] ఇత్యాద్యుక్తగురువిషయత్తిలే పర్యవసానమ్ కూడాదు:

'ననుచ ! "నిర్మాల్యం భక్షయిత్వైవముచ్ఛిష్టమగురోరపి।
మాసంపయోవ్రతో భూత్వాజపన్ అష్టాక్షరంసదా॥
బ్రహ్మకూర్చంతతఃపీత్వా శుద్ధోభవతిమానవః।"[౭] ఎన్రు, గురువ్యతిరిక్త ఉచ్ఛిష్టభోజనత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధిబలత్తాలే "నారాయణైకనిష్ఠస్య"[౧] ఎన్గి,అవిధు, గురువిషయమాకక్కడవదు' ఎన్నిల్;

'అగురోః'[౭] ఎన్గి,అవిడత్తిల్ 'గురు'[౭] శబ్దమ్ ఆచార్యవాచకమాకిల్, 'పితురుచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్'[౮] ఎన్రు, విహితమాన పితురుచ్ఛిష్టభోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

పితృవాచకమాకిల్, 'గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత'[౯] ఎన్రు, విహితమాన గురూచ్ఛిష్ట భోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

'ఉభయవాచకమ్' ఎన్నిల్, ఏకవచనమ్ అనుపపన్నమ్:

కథంచిత్ 'జాత్యేకత్వపరమ్' ఎన్నిల్, 'జ్యేష్ఠస్యచభ్రాతురుచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్'[౧౦] ఎన్రు, విహితమాన జ్యేష్ఠభ్రాతురుచ్ఛిష్ట భోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"ఆకైయాల్, 'అగురోః'"[౭] ఎన్గి,అవిడత్తిల్ "గురు"[౭] శబ్దమ్ ఉచ్ఛిష్టభోజనత్తిల్ శాస్త్రాన్తరానుమత సర్వవిషయోపలక్షణమ్' ఎన్నవేణుమ్:

శాస్త్రాన్తరమ్గళాన 'గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత'[౯]
'ప్రతిచ్ఛేద్గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।

పితుర్ జ్యేష్ఠస్యచభ్రాతుర్ ఉచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్'[౧౦] ఎన్గి,అవిషైయాకిఱాప్పోలే, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య'[౧] ఎన్రు,తుడఙ్గి 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్'[౧] ఎన్గి,అ విధువుమాకిఱదు:

తథాచ, 'అగురోః'[౭] ఎన్రదు, 'భోజ్యోచ్ఛిష్టతయా తత్తచ్ఛాస్త్రానుమత వ్యతిరిక్తనుడైయ' ఎన్రపడి:

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥

శుద్ధా(ః) భవేయుస్తే తత్-ప్రసాదస్వీకృతేఽపరథా। జన్మాదిజాతోత్కృష్టానామపి హర్యా(ః)శ్వవత్తథా॥ జ్ఞానదానాదానయోగా (ః)భవేయురపి

వ్యా:—తజ్జల్-ప్రసాద స్వీకారత్తాల్ పరిశుద్ధరాహ్ప్పడియాన ఉత్కృష్టముడైయార్" [౧] ఎన్ఱుమ్,

అ.—'అగురోరపి [౨] ఎన్ఱ, అ 'అపి'[౩] శబ్దమ్, అనుక్తసముచ్చయమాయ్, శాస్త్రానుమతపితృజ్యేష్ఠభ్రాతృవ్యతిరిక్తరై సముచ్చయిక్కిఱ శాక్కిలుమ్, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య' [౩] ఎన్ఱు, శాస్త్రానుమతనాన నారాయణైకనిష్ఠవ్యతిరిక్తనైయుమ్ సముచ్చయిక్కుమ్:

"సహివిద్యాత సంజనయతి" [౪] ఎన్ఱు, ఆచార్యనైయుమ్ పితావాక వివక్షిత్తు, 'జ్యేష్ఠభ్రాతా పితృసమః' [౫] ఎన్ఱు, పితృసమనాన జ్యేష్ఠభ్రాతావైయుమ్, విద్యాతోజనకనాన ఆచార్యనైయుమ్, యోనితోజనకనానపితావైయుమ్, గురుసదృశత్వేన క్రోడీకరిత్తు, "గురు"[౩] శబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్నిలుమ్, న్యాయసామ్యాల్ 'ఆచార్యవల్ సన్ద్రష్టవ్యః' [౬] ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట నారాయణైకనిష్ఠనైయుమ్, క్రోడీకరిక్కుమ్:

అన్నైయాలే, తత్-సంకోచకమాకమాట్టాతు:

'యేచోపకుర్వతేజ్ఞానం కిమప్యచ్యుతసంశ్రయమ్।

హీనోచ్ఛిష్టాశనం కార్యావృత్తిస్తేష్వపి గౌరవాత్॥' [౭] ఎన్ఱ అదిత్తువుమ్,

'తావైమన్త్రవరం ప్రాదాత్' [౮] ఇత్యాదిపూర్వశ్లోకోక్తగురువర్యాపేక్షయా అనుకల్పభూత అధికారివిషయమాన్నైయాలే, ముఖ్యకల్పభూత గుర్వపేక్షయాప్యుత్తమాధికారిభూత నారాయణైకనిష్ఠవిషయమాకమాట్టాతు:

'గురోశ్చపత్నీపుత్రాదిష్వన్యేష్వప్యమలాత్మసు।

కుర్యాదాచార్యవద్ వృత్తింతత్రతత్ర వ్యవస్థయా॥' [౯] ఎన్ఱ, అదిత్తువుమ్, 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్'[౩] 'ఉచ్ఛిష్టాశనవర్జమ్' [౧౦] ఇత్యాది శాస్త్రాన్తరోక్తవ్యవస్థానాపేక్షమాన్నైయాలే అద్విరుద్ధముమ్.

ఇప్పడి 'ఉచ్ఛిష్టమగురోరపి'[౨] ఎన్ఱ, అదిత్తు, 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్'[౩] పోన్ఱవ శేషత్తశేడమ్'[౧] ఇత్యాది స్వారస్యసంకోచకమాకమాట్టాతాన్నైయాలే, ఇజ్జైభోజనపాత్రస్థభుక్తశేషమే వచనస్వారస్యసిద్ధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తజ్జల్-ప్రసాద స్వీకారత్తాలే) ఇత్యాది.

వ్యా:—(4) "జన్మవృత్తాదికళాల్ కుఱైయనిన్ఱే, ఇన్దజ్ఞానముడైయవర్కళ్, ఇన్దజ్ఞానాఽధురగాఙ్, జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉయర్న్దవర్కళుక్కు సర్వేశ్వరనోపోలే పూజ్యరాయ్, జ్ఞాన-దానప్రతిగ్రహఙ్గళుక్కు అర్హరావర్" * ఎన్ఱుమ్,

(5) "జన్మవృత్తాదికళుక్కు మేలే జ్ఞానాధికరుమాన

అ.—"విష్ణోః ప్రసాదం తులసీం తీర్థం వాపిద్విజోత్తమః।

ఉపవాసదినేచైవ ప్రాశ్నీయాదవిచారయన్॥" [౧౧] ఎన్ఱు "ప్రసాద" [౧౧] శబ్దమ్ భోజనపాత్రస్థ భుక్తశేషవాచకమాకక్కాణ్ణైయాలే, (ప్రసాద) శబ్దత్తాలే వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణిఱ్ఱు.

"ఒట్టుకిలా" ఇత్యాద్యర్థమ్, (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

"ఎన్నుడైయార్కళ్"* ఎన్ఱ, అదిత్తు ప్రాకరణికమాన మేమ్బొరుళిల్ శొన్నజ్ఞానవత్-పరమ్:

'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'[౧౨] ఇత్యాదివచనత్తిలే 'మమానుస్మరణం నిత్యమ్'[౧౨] ఎన్ఱు, వర్తమాననిర్దేశయుక్తద్వయగత పూర్వఖణ్డార్థముమ్,

'స్వయమభ్యర్చనం...పూజాయాంచానుమోదనమ్'[౧౨] ఎన్ఱు, ఉత్తరఖణ్డార్థముమ్,

'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'[౧౨] ఇత్యాద్యవశిష్టఙ్గళాలే ద్వయగత ఉత్తమసూచితాధికారి-స్వభావవిశేషఙ్గళుమ్, శొల్లుకైయాలే,

ఇతువుమ్ మేమ్బొరుళిల్ శొన్న ద్వయోక్తజ్ఞానవద్ విషయమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇన్దజ్ఞానముడైయవర్కళ్) ఇత్యాది.

శిష్టమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

"అమరవోరఙ్గముమ్"[౧౩] ఇత్యాద్యర్థమ్, (జన్మవృత్త) ఇత్యాది.

"శాత్తియన్దణర్"[౧౩] ఎన్ఱ, అదిత్తైప్పఱ్ఱ (జన్మ) ఇతి.

"తమర్కళిల్ తలైవరాయ"[౧౩] ఎన్ఱ, అదిత్తైప్పఱ్ఱ (వృత్తాది) ఇతి.

"అఙ్గమ్ ఆఱుమ్ వేదమ్...నాన్గుమ్ ఓది"[౧౩] ఎన్ఱ, అదిత్తైప్పఱ్ఱ (జ్ఞానాధికరుమాన) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౭౩, ౪వ నోట్టు. ౨।
౩॥ ౪॥ ౫।
౬॥ ౭॥ ౮।
౯॥ ౧౦॥

౧౧॥ * తిరుమాలై, ౪౨.
౧౨॥ ౧౩॥ తిరుమాలై, ౪౩.

మైర్మికర్మో(త్రమస్యేతతేషాంచక్షాలతాభవేత్|: '(ప్రతిపాదితమేతద్ధిసర్వం(సంపద్యతే(ధ్రువమ్||' ఇత్యత్రవక్ష్యమాణరీత్యుదాహరణమస్త్వితి:—

వ్యా.—వర్కళ్, జన్మవృత్తాదివైలక్షణ్యమిన్ఱి, కేవ ఇద్దజ్ఞానముడైయరాననవర్క్కళై భగవత్-ప్రభావత్తాల్ వన్ద వైలక్షణ్యత్తై బుద్ధిపణ్ణాతే, కర్మనిబన్ధనమాన జన్మాద్యప కర్షత్తైయే బుద్ధిపణ్ణి తాఙ్గళనైవర్కళ్ అవర్కళాకిల్, అన్దక్షణత్తిలే అవర్కళ్ కర్మచణ్డాళరావర్ ''౧ ఎన్ఱుమ్,

(౯) ''ఇప్పడి ప్రతిపాదిత్త అర్థఙ్గళ్ సంభవిక్కుమ్' ఎన్ఱువిడమ్ బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్ దుర్లభమాన పేర్తై తిర్యగ్ జాతియిలే

అ.—జన్మాదిక్కళాల్ విశేషియాతే కేవలమ్ ''సుమర్ఱై '౧ ఎన్ఱు,అవిత్తైప్పర్ఱ (జన్మవృత్తాదివైలక్షణ్యమిన్ఱి.కే) ఇత్యాది.

'''సుమర్కళ్ '౧ ఎన్ఱు,అవిత్తు, ప్రకృతమానమేవ్బరులిల్ శోన్న జ్ఞానవత్-పరమ్''ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే(ఇద్దజ్ఞానముడైయవర్క్కళై)ఇతి

''పణ్ణివ్వరాకిల్''౧ ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (భగవత్, ఇత్యాది

''నొడిప్పళోరళవిలాఙ్గు''౧ ఎన్ఱు,అవిత్తైప్పర్ఱ (అన్దక్షణత్తిలే) ఎన్ఱత్తు.

''అవర్కళ్ తామ్పులైయర్''౧ ఎన్ఱు,అవిత్తైప్పర్ఱ (కర్మచణ్డాలర్) ఇత్యాది.

''పులైయర్ '౧=చణ్డాలర్.

సామర్థ్యాత్ కర్మచణ్డాలత్వమ్.

ఇప్పడి '''అడియాయిల్''౨ ఇత్యాదియాన ఐద్దపాట్టుక్కళాలే జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ భగవల్లాభాలాభ ప్రయోజకఙ్గళన్ఱు, పిన్నై భగవజ్జ్ఞాన విశేషతదభావఙ్గళే తత్ప్రయోజకఙ్గళ్'' ఎన్ఱు, శొల్లి మేలిల్ పాట్టిలే బ్రహ్మాదికళైప్పర్ఱదుర్లభత్వత్తైయుమ్, గజేన్ద్రా) తిర్యక్కుక్కు సులభత్వానమైయైయుమ్, శొన్నవిత్తు పూర్వోక్త అర్థఙ్గళిల్ ఉపపత్తిప్రదర్శనపరమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ''పెణ్ణులామ్ శడైయినానుమ్''౩ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ప్రతిపాదిత్త) ఇత్యాదినా.

(బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్) ఎన్ఱు,అ (ఆది) శబ్దమ్, రుద్రపరమ్.

''అన్నైక్కుమ్, అరుళ్ఐయానార్''౩ ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (తిర్యగ్ జాతియిలే) ఇత్యాది.

మూ.— విశదవాక్శిఖామణులామ్,

వ్యా.—పిఱన్దానోరువన్ పెర్ఱపిన్పు శొల్లవేణు మో?''౩ ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే అప్పాట్టుక్కళిలుమ్.

(విశదవాక్శిఖామణులామ్) ఎన్ఱత్తు, ''సంశయ విపర్యయమఱదర్శిక్కులామ్'' ఎన్ఱపడి.

౨౨౭.— ''ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే భాగవత వైభవమ్ శొల్లప్పట్టతైయాకిలుమ్,

'నశూద్రా(:)భగవద్భక్తా(:)విప్రా(:)భాగవతాస్స్మృతా:||
సర్వవర్ణేషు తే శూద్రా యే హ్యభక్తా జనార్దనే||' *

అ.—ఇత్తాల్ ''కీళ్ అఞ్జుపాట్టిల్ నికృష్టమాకచ్చొన్నవర్కళ్-వర్కుమ్ కణ్డ శాస్త్రవశ్యత్వయోగ్య మనుష్యత్వముమిల్లాతవర్'' ఎన్ఱపడి?

(శితాణ్డకడిప్పాడియాఴ్వార్) (అరుళిచ్చెయ్త)ఎన్ఱు, అన్వయమ్

సంశయశ్చ+విపర్యయశ్చ=(సంశయవిపర్యయమ్): సమాహారేద్వన్ద్వః:

(విపర్యయః)=అన్యథాజ్ఞానమ్.

''ఇవైయఱువ్వడియాక'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ '''భాగవతశూద్రేషు శూద్రత్వాపగమ పూర్వకమ్ బ్రాహ్మణోత్కృష్టత్వాదిరూపప్రభావస్య శ్రైష్ఠ్యదుక్తేః, తదవగాహిజ్ఞానస్య (1) తదభావవతి తత్ప్రకారకత్వరూప భ్రమత్వసిద్ధేః,(2)అధిక్యావగాహిత్వ సిద్ధేశ్చ, తన్నివర్తనమ్ ఉచితమేవ' ఇతి గురుత్వేనవరణీయత్వ-తీర్థపాదీయత్వ-సుపావనోచ్ఛిష్టత్వాదిరూప ప్రభావానాం జాతితోవ్యవస్థాపితత్వాత్, ప్రధమతి జాతివిషయవ్యామోహం నివర్తయతి''౪ ఇత్యాది సారప్రకాశికోక్తిమూల భ్రమనివృత్తియుమ్, ప్రభావవ్యవస్థా ౫ మూలక భ్రమనివృత్తియుమ్, సూచితై.

న్యాయానుగృహీతవచన స్వారస్యానుగుణమాక, (1) గురుత్వేనవరణీయతాది ప్రభావఙ్గళుమ్,(2)శూద్రత్వాది నివృత్తియుమ్, స్థాపితఙ్గళిఱే!,

''ఉక్తదిశైవ, సర్వం సువరిహారమ్'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వత్తు

౨౨౭.—ఐత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౭౫, ౧౩వ నోట్టు. ౨॥ పు. ౬౭౩, ౧౯ నోట్టు.
౩॥ తిరుమాలై, ౪౪.

3-10-1901.

౪॥

౫॥

తిర్యగ్జాతిధర్మోఽగ్రహ్యోయదవాపపరాంగతిమ్|": ఇతితత్రాక్షైత్రేయశ్చతిస్తరాత్ప్రత్యపాదయత్॥ నికృష్టకులజాతోఽప్యత్ర(మోక్ష)ఉత్కృష్టనాన్

మూ.—౨౨౭. క్షత్రియనాన విశ్వామిత్రన్ బ్రహ్మర్షియానాన్.

వ్యా.—ఎన్ను, కీఴ్ సొన్న విప్రత్వాదికళ్ అర్థవాదమాత్రమాయల్లవో,

అపకృష్టజన్మావానవన్ అన్దశరీరమ్ పెఱ్ఱమైయ్ ఉత్కృష్టనాకకూడుమో?" ఎన్న;

"కూడుమ్" ఎన్ను మిడత్తుక్కు ఉదాహరణత్తయ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (క్షత్రియనాన) ఎన్ను తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"క్షత్రియకులోద్భవనాన విశ్వామిత్రన్, తజ్జన్మత్తిలే తానే పణ్ణిన తపోవిశేషమడియాక

అ.—(విప్రత్వాదికళ్) ఎన్ఱు (ఆది) శబ్దమ్, యతిత్వపరమ్:

ఇత్తాల్, ఉత్కృష్టకులజానువర్తనీయతాప్రయోజక అత్యన్తోత్కర్షమ్ అభిప్రేతమ్.

(అర్థవాదమ్) ఎన్నతు, "ప్రరోచనార్థమ్ ఆరోపితగుణమ్" ఎన్నపడి.

(అర్థవాద) శబ్దమ్ ఇత్తేతత్ప్రతిపాద్యపరమ్.

[క్షత్రియనాన] ఎన్ఱు అదిక్కు అర్థమ్, (క్షత్రియకుల) ఇత్యాది.

(కులమ్,—ఇత్యాదౌ ప్రబన్ధః

తదుద్భవత్వమావతు, క్షత్రియాల్ క్షత్రియాయామ్ ఉత్పన్నత్వమ్:

ఇత్తాల్, తాదృశ సన్తాన విశేష ప్రసూతత్వాభివ్యఙ్గ్య అదృష్ట విశేషాత్మక క్షత్రియత్వయుక్తత్వమ్ అభిప్రేతమ్.

జన్మాన్తరవ్యావృత్త్యర్థమాక (తజ్జన్మత్తిలే) ఎన్నతు.

చరువ్యత్యాసవ్యావృత్త్యర్థమ్, (తపోవిశేష) ఇత్యాది.

తథాహి:—

"శృణు కౌన్తేయ! రామస్య మయా యథావత్పరిశ్రుతమ్।

మహర్షీణాం కథయతాం కారణం తస్య జన్మనః॥'౧ ఇత్యారభ్య

'గాధిః స్వసుతామ్ ఋచీకాయ ప్రాదాత్'౨ ఇత్యుక్త్వా,

అ.—'భార్గవకులపుఙ్గవః, పుత్రార్థం శ్రపయామాస చరుమ్'౩ ఇత్యుక్త్వా,

'ఆహూయ చాహ తాం భార్యాం ఋచీకో భార్గవస్తదా।

ఉపయోజ్యశ్చరురయం త్వయా మాత్రా చ తేఽనఘే॥

తస్యాం జనిష్యతే పుత్రో దీప్తిమాన్ క్షత్రియర్షభః।

అజయ్యః క్షత్రియైర్లోకే క్షత్రియర్షభసూదనః॥

తవాపి పుత్రం కల్యాణి! ధృతిమన్తం తపోన్వితమ్।

శమాత్మకం ద్విజశ్రేష్ఠం చరురేష విధాస్యతి॥' ఇత్యుక్త్వా,

'చరుద్వయం గృహీత్వా తు రాజన్! సత్యవతీ తదా।

భర్త్రా దత్తం ప్రసన్నేన మాత్రే హృష్టా న్యవేదయత్॥

మాతా తు తస్యాః కౌన్తేయ! దుహిత్రే స్వం చరుం దదౌ॥

తస్యాశ్చరుమథాజ్ఞాతమాత్మసంస్థం చకార హ।

అబ్రవీద్బ్రాహ్మణశార్దూల! స భార్యాం వరవర్ణినీమ్॥

మాత్రాసి వ్యంసితా భద్రే! చరువ్యత్యాసహేతునా।

తస్మాజ్జనిష్యతే పుత్రః క్రూరకర్మా మహాబలః॥

జనయిష్యతి మాతా తే బ్రహ్మభూతం తపోధనమ్।

విశ్వం హి బ్రహ్మతపసా మయా తత్ర సమర్పితమ్॥'౪ ఇత్యాదియిల్ సొల్లప్పడిరే విశ్వామిత్రనుక్కు చరువ్యత్యాసత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ తపస్సుక్కు మున్నే యిరున్దతు" ఎన్నవాక్కాదు;—

"తపోమూలకవసిష్ఠవాక్యత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ వన్దతు" ఎన్ఱు, శ్రీరామాయణత్తిల్ సొల్లప్పట్టైయాలుమ్,

ఇతిహాసత్తుక్కు పురాణాపేక్షయా ప్రాబల్యముమ్, శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసాన్తరాపేక్షయా ప్రాబల్యముమ్, సంప్రతిపన్నమాకైయాలుమ్, శ్రీరామాయణవిరుద్ధగ్రన్థాంశఙ్గళుక్కు అన్యథానయనమ్ ఉచితమ్:

కించ:—

చరుకృతిక్కు[1], పుత్రోత్పత్తిక్కుమ్[2], తద్గతప్రకృష్టశమదమశాస్త్రవిద్యాదికళ్ ఉద్దేశ్యమాక్కితు,

బ్రాహ్మణాదికళుక్కు బ్రాహ్మణ్యాదికళిలే ఉత్పత్తిమాత్రోపాధి కల్పనమాన బ్రాహ్మణత్వాదికళ్ మనుష్యత్వాదికళైప్పోలే అర్థసమాజగ్రన్థగౌరవమైయాలే, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకత్వం:

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

ఉత్పన్నః క్షత్రియకులే విశ్వామిత్రః పరంతపః। తపోవిశేషయోగేన లబ్ధవాన్ బ్రాహ్మణత్వమ్॥ క్షత్రియత్వం విహాయాసౌ బ్రాహ్మణత్వమవాప హి।

అ.—అన్రైయాతే, యథాశ్రుతార్థ పరుక్కుమ్, అత్తైయే అన్దపరుదాన్తదు ప్రయోజిప్పిక్కుమల్లదు, అసుద్ధిప్రకరణత్తాల బ్రాహ్మణత్వ-క్షత్రియత్వఙ్గళై ప్రయోజిప్పిక్కుమాట్టాదాకైయాలే, పరువ్యత్యాసమ్ బ్రాహ్మణ్యహేతువన్ఱు;

కించ:—

ఇప్పడి న్యాయసిద్ధమాన అర్థమ్, వచనస్వారస్యసిద్ధమ్;—

"ఎజ్ఞనే?" ఎన్నిల్; పురాణరత్నత్తిలే,

"అథవా నాథాగత్యా సత్యవతీమృషిరపశ్యత్, ఆహ చైనామ్,

'అతి సాధ్వి! కిమిదమకార్యం భవత్యాకృతమ్? అతిరౌద్రం తేన పురా లత్స్యతే, నూనంత్వయా త్వమాత్ర సంయుక్తశ్చరురుపభుక్తః, సయుక్తమేతత్, తత్రచరౌ సకలవీర్య శౌర్యబలసంపదారోపితా, త్వదీయ చరావపి అఖిలశాన్తిజ్ఞానతితిక్షాది బ్రాహ్మణగుణసంపత్, తచ్చ విపరీతం కుర్వత్యాస్తవ అతిరౌద్రాస్త్రధారణ పాలననిష్ఠః క్షత్రియాచారః పుత్రో భవిష్యతి, తస్యాశ్చ ఉపశమరుచిర్బ్రాహ్మణాచారః' ఇతి"౧ ఎన్ఱు, చరుక్కళుక్కు శౌర్యాదిగుణాతిశయ ప్రయోజకత్వమ్ శొల్లిత్తిరుక్కైయల్లదు, బ్రాహ్మణత్వాది జాతిప్రయోజకత్వమ్ శొల్లిత్తిల్లై;

"వీర్యశౌర్యబలసంపదారోపితా"౧ ఎన్ఱుమ్,

"బ్రాహ్మణగుణసంపత్"౧ ఎన్ఱుమిఱే శొల్లిఱ్ఱు!;

"క్షత్రియత్వమ్ ఆరోపితమ్, బ్రాహ్మణత్వమ్ ఆరోపితమ్" ఎన్ఱు, శొల్లిత్తిల్లైయే?.

"క్షత్రియాచారః పుత్రో భవిష్యతి, బ్రాహ్మణాచారః పుత్రః"౧ ఎన్ఱు, శొల్లిత్తిరుక్కైయల్లదు, "క్షత్రియః పుత్రో భవిష్యతి, బ్రాహ్మణః పుత్రః" ఎన్ఱు, శొల్లిత్తిల్లైయే?

"తస్మాజ్జనిష్యతే పుత్రః క్షత్రియః క్రూరకర్మా మహాబలః।

జనయిష్యతి మాతా తే బ్రహ్మభూతం తపోధనమ్॥"౨ ఎన్ఱు, "క్రూరకర్మా" ఎన్ఱు శొల్లిత్తిరుక్కుదు, "క్షత్రియః" ఎన్ఱు శొల్లిత్తిల్లై;

"బ్రహ్మభూతమ్" ఎన్ఱదు, "బ్రాహ్మణసదృశమ్" ఎన్ఱపడి.

"పితృభూతో మాతృభూతః"౩ ఎన్నుమాప్పోలే, "భూత" శబ్దమ్ సదృశవాచి;

"భూతం న్యాయ్యేసమే ప్రాప్తే యథార్థాతీతయోరపి"౪ ఎన్ఱాక్కడవదిఱే?.

అ.—"విశ్వం హి బ్రహ్మతపసా మయా తత్ర సమర్పితమ్"౫ ఎన్ఱు, "విశ్వ" శబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్,

"బ్రాహ్మణగుణసంపత్"౧ ఎన్ఱ ఉపక్రమతత్తిల్ ("గుణ"౧) శబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్,

"బ్రహ్మ"౧ శబ్దమ్ తద్-గుణలక్షకమల్లదు, జాతిలక్షకమన్ఱు;

ఇప్పడి న్యాయానుగుణశబ్దస్వారస్య పర్యాలోచనైయిల్ చరువ్యత్యాసమ్ బ్రాహ్మణత్వాదిజాతిప్రయోజకమల్లామైయాలే, శ్రీరామాయణత్తోడు ఇవర్కళుక్కు విరోధమ్ తట్టాదు ముతలిలేయిల్లై;

కించ "విశ్వామిత్రనుక్కు చరువ్యత్యాసత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ ప్రాప్తమాయిత్తు" ఎన్నిల్;

అవనుక్కు క్షత్రియకల్పత్తాలే పూర్వమ్ పణ్ణిన ఉపనయనవివాహాదికళ్ శాస్త్రార్థమన్ఱాక్క వేణ్డియదు ప్రసజ్జిక్కుమ్;

కించ ఇన్ద చరువ్యత్యాసత్తాలే పరశురామనుక్కు క్షత్రియత్వముమ్ వరుకైయాలే, బ్రాహ్మణ్యమిల్లాదొழிయుమ్;

బ్రాహ్మణకల్పత్తాలే ఉపనయనాదికళుమ్ శాస్త్రార్థమన్ఱాక్క వేణ్డియదుమ్;

"రామ! రామ! మహాభాగ! భవాన్ పాపమకారిషీత్।

అవధీన్నగదేవం యత్ సర్వదేవమయం వృథా॥

నయం హి బ్రాహ్మణాః ప్రోక్తాః క్షమయా గుణతాం గతాః॥"౬ ఎన్ఱుమడక్కి,

"తీర్థసంసేవయా చాం భోజసంగోచ్యుతచేతసః"౭(?) ఎన్ఱు, జమదగ్నివచనసిద్ధ బ్రాహ్మణ్యాదికళ్ విరోధిక్కుమాకైయాలే, చరువ్యత్యాసమ్ విశ్వామిత్రనుక్కు బ్రాహ్మణ్యనిదానమాకమాట్టాదు;

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్ పత్తి "స్వతపసా క్షత్రియం విశ్వామిత్రం బ్రాహ్మణీకృతవతః"౮ ఎన్ఱు, శ్రీసహస్రనామ భాష్యత్తిలే భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తదు.

ప్రమాణాన్తరవిరుద్ధత్తిల్ ప్రతిబన్ధకమ్ అవకాశమిల్లామైయాలే, సాత్త్వికశాస్త్రత్యాగమాహాయ్గళుక్కు తామసశాస్త్రత్త్యాగమ్ ప్రతిబన్ధియాదు.

౧॥ విష్ణుపురాణే-౪-౭, ౭౮-౩. ౨॥ పు. ౬౯౧, రమ్ నోట్టు ౩॥. ౪॥—"యత్ర త్వం దార్యతే భూతం ప్రాణ్యతీతే సమే త్రిషు" ఇత్యమరః.

౫॥ ౬॥ ౭॥ సహస్రనామభాష్యే

వసిష్ఠస్యాపి వచనాద్బ్రహ్మత్వం క్షత్రియో మహామునిః। సర్వశక్తేరీశ్వరస్య సజ్జనసంసర్గ వైభవాత్॥ విశ్వామిత్రస్య మాహాత్మ్యం పరవ్యాఖ్యానసతో భవత్।

వ్యా:—వసిష్ఠవాక్యత్తాలే క్షత్రియత్వమ్ పినాంటాగప్పడి బ్రహ్మర్షియాయ్ ప్పిట్టానిఱే।

అక్కైయాలే, అత్యన్తాపకృష్టకులోత్పన్నరానాలుమ్, అన్త శరీరత్తోడే అనవధికశక్తిక భగవత్-సంబన్ధరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే అత్యన్తోత్కృష్టకులజానువర్తనీయరాప్పడి ఉత్కృష్టతమరాకక్కుఱైయిల్లై" ఎన్నై.

అ.—జాతి అదృష్టరూపైయాకైయాలే హేతువిశేషత్తాలే అగమాపాయఙ్గళ్ ఉపపన్నమ్:

"దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః"౧ "విప్రాస్స్మృతాః"౨ ఇత్యాది శాస్త్రవిశేషవచన స్వారస్యసిద్ధమాకైయాలే, విశ్వామిత్రోదాహరణమ్ వచనవిరుద్ధమన్ఱు.

"ఇత్తాల్, '''పరువ్యాఖ్యానాదికళిల్ కులవిశేషనిబన్ధనాలే విశ్వామిత్రాదికళుక్కైయిలై వేఱు శిలక్కుఱుమాఱుదమ్"౩ ఎన్నై. వచనవిరుద్ధమ్' ఎన్నుమతువుమ్ అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వసిష్ఠవాక్యత్తాలే) ఇత్యాది.

దార్ష్టాన్తికమ్, (అక్కైయాల్) ఇత్యాది.

"శ్రుతేస్తు శబ్దమూలత్వాత్"౪ "ఆత్మని చైవం విచిత్రాశ్చహి"౫ ఎన్ఱ సూత్రార్థత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనవధికశక్తిక) ఇత్యాది.

(సంబన్ధమ్)—కాష్ఠాపన్నజ్ఞానభక్త్యాదిరూపసంబన్ధమ్.

(సంస్కారమ్)—ఉత్కృష్టకులజానువర్తనరూప కార్యాన్తరయోగ్యతాకరణమ్.

(అత్యన్త) ఇత్యాదియాల్ బ్రాహ్మణాదికులమ్ అభిప్రేతమ్.

శ్లాఘ్యతామాత్రవ్యావృత్త్యర్థమ్, (అనువర్తనీయరాప్పడి) ఎన్ఱతు, అనువర్తనమ్, ప్రణామతీర్థ-ప్రసాద-స్వీకారాదిరూపమ్

(ఉత్కృష్టతమర్) ఇత్యాదియాలే, '''సవిప్రేన్ద్రః'"౬ "విప్రా విపహే"౭ ఇత్యాదికళ్ ఉత్కర్షాతిశయలక్షణఙ్గళల్లవు, విప్రత్వాది ప్రాప్తిపరఙ్గళన్ఱు" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఇత్తాల్ "జాత్యన్తరప్రతిబన్ధక్క ప్రసఙ్గముమిల్లై" ఎన్ఱుమామ్.

"'వర్ణాలమపి వృత్తస్థం తందేవా బ్రాహ్మణం విదుః'౮ ఎన్ఱు, కొణ్డు 'బ్రాహ్మణత్వమపోలే' ఎన్నైయుమ్,

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨, పా. ౧, అధి ౨౬, శ్రీభా. పు ౫౧౪.
౫॥ మేల్పడి. అధి-౨౮. ౬॥
౭॥ ౮॥

వ్యా:—అల్పశక్తికవసిష్ఠవాక్యమ్ శెయ్తపడికణ్డాల్ సర్వశక్తి[క] సంబన్ధవిశేషమ్ ఎన్ శెయ్యమాట్టా

౨౨౮. ఇతిహాసాదిప్రమాణముఖత్తాలే భాగవత వైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్;

అ.—'దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః'౧ 'ప్రణమేద్దణ్డవద్భూమౌ'౯ ఇత్యాది ప్రబలప్రమాణవిరుద్ధమిఱే ఇప్పరాహతమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

"[క్షత్రియవాన విశ్వామిత్రః] ఇత్యాదిమూలవాక్యమ్, 'సర్వత్రానుమతిశ్చ ప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్'౧౦ ఎన్ఱ సూత్రత్తిల్ పోలే శక్తితారతమ్యమూలకత్తైయుటైయ న్యాయాభిప్రాయకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్పశక్తిక) ఇత్యాది.

"అక్కైయాలే, "విప్రాభాగవతాస్స్మృతాః'౨ ఇత్యాదికళ్ అర్థవాదపరఙ్గళన్ఱు, తత్త్వపరఙ్గళ్' ఎన్ఱు కరుత్తు" ఎన్ఱుమామ్.

౨౨౮ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇతిహాసప్రమాణ) ఇత్యాది

"''నశూద్రాభగవద్భక్తాః,''౨ "శుచిషద్భక్తిదీప్తాగ్నిదగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః'౧ ఎన్ఱు, భాగవతర్కళుక్కు శూద్రత్వాదినివృత్తియుమ్,

"బ్రాహ్మేముహూర్తే చోత్థాయ భగవన్నామకీర్తనమ్।
ఆచార్యకీర్తనం కుర్యాద్గచ్ఛేద్బాహ్యేదిర్ద్విజః॥"౧౧ ఎన్ఱు, తుటఙ్గి, ద్విజాతి భాగవతనుక్కు ఆచారత్తైచ్చొల్లి,

'స్త్రీశూద్రాణాం విధింవక్ష్యే సమ్యక్ ప్రణవవర్జితమ్'౧౨ ఎన్ఱు, శూద్రభాగవతనుక్కు ఆచారమ్ శొల్లుకైయాలే, శూద్రత్వాది నివృత్తియుమ్, శాస్త్రఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, స్మృతిద్వైధత్తిల్ 'తస్యత్యాగః, తస్యపరిగ్రహః' ఎన్ఱు, సంశయమ్ పిఱక్కిల్,

'యత్రశాస్త్రగతిర్భిన్నా సర్వకర్మసు భారత।
ఉదితేఽనుదితేచైవ హోమభేదో యథాభవేత్॥
తస్మాత్ కులక్రమాయాతమాచారం త్వాచరేద్ బుధః।
స గరీయాన్ మహాబాహో! సర్వశాస్త్రోదితాదపి॥" ౧౩

౯॥ ౧౦॥ బ్రహ్మసూ. అ-౩, పా. ౪, అధి-౭, శ్రీభా. పు. ౬౧౯ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

వ్యా.—శిష్టర్కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్.—

"ధర్మజ్ఞసమయప్రమాణం వేదాశ్చ" *

అ.—ఎన్ఱు అఫడియే, శిష్టాచారమ్ అన్యతరత్యాగోపాదాన వ్యవస్థాపకమాకైయాలే శిష్టాచారోపష్టబ్ధఙ్గళాన 'నశూద్రాః'౧ ఇత్యాది శాస్త్రఙ్గళ్ ఉపాదేయఙ్గళ్;

తద్విరోధిన "బ్రాహ్మణమూర్తే"౨ ఇత్యాదికళుక్కు లోకసంగ్రహార్థ భూతపూర్వగత్యాశ్రయణత్తాలే, తత్తదాచారనియమపరత్వేనవాక్యఙ్గళ్, కాష్ఠవన్నమిత్యాది కైకాగ్ర్యాదివిశేష సూత్రభాగవతవిషయత్వేనవాక్యఙ్గళ్, నయనమ్ ఉచితమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఇతిహాసప్రాధాన్యాభావాత్ వ్యవస్థిత శిష్టాచారోపాదానమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసాదిప్రమాణముఖత్తాలే భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్; శిష్టర్కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవత వైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్మేల్) ఎన్ఱు.

"ధర్మజ్ఞాధిగతో ధర్మః వేదస్సపరిబృంహణః

తేశిష్టాః బ్రాహ్మణాః (:) జ్ఞేయాశ్ శ్రుతిప్రత్యక్షహేతవః"౩ ఎన్ఱు, శిష్టలక్షణం శొల్లిప్పు.

"శాస్త్రీయేషు యోః ప్రథమాచారణజ్ఞాపిత ప్రామాణ్య ప్రకర్షైయుడైయ శిష్టాచారత్తుక్కు శాస్త్రద్వైధత్తిల్ అన్యతరవ్యవస్థాపకత్వమ్ ఉపపన్నమ్ న్యాయసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మజ్ఞసమయ) ఇత్యాది.

(సమయః)—ఆచారః;

ఇత్తాల్ "[ఇత్యర్థమ్ ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్] ఇత్యాదికళిల్ శొల్లప్పట్ట [క్షత్రియన్నాన] ఇత్యాదిగ్రన్థఙ్గళుక్కు ఏకకార్యకారిత్వసఙ్గతియాకైల్, ఉపజీవ్యోపజీవకభావసఙ్గతియాకైల్, వివక్షైయ్" ఎన్ఱు సూచితమ్

ఇప్పడి శిష్టశాస్త్రమిత్తై యరుళిచ్చెయ్తత్తు, శ్రీరామాయణోక్తార్థాచారణ రూపత్వాల్ అనన్తరవాక్యసఙ్గతిపైయుమ్,

ఆచారప్రసఙ్గాత్ "శ్రుతిప్రయోగభూత-ఆచారవిప్రతిపత్తైక్" ఎన్ఱు అఫడియే శబ్దప్రయోగత్తుక్కు ఆచారశబ్దార్థత్వత్తైయుమ్,

మూ.—౨౨౮. విభీషణనై, రావణన్, "కులపాంసనమ్" ఎన్ఱాన్;

వ్యా.—ఎన్ఱు, ఆప్తప్రమాణమాన వేదత్తుక్కు మున్నే యెడుక్కప్పడియిలే శిష్టాచారత్తినుడైయ ప్రామాణ్యమ్ అరుళప్పెఱ్ఱ:

అతిల్ ప్రథమత్తిలే "అపకృష్టజాతీయరానవర్కళ్ అన్దశరీరత్తోడే సజాతీయవ్యావృత్తరామ్, ఉత్కృష్టతమరావర్కళ్" ఎన్ఱు, కీళ్ చ్చొన్న అర్థత్తైస్థిరీకరిక్కైక్కాక రావణానుజనైక్కుఱిత్తు ప్పెరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విభీషణనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అతావతు:—

"ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ' † ఎన్ఱు, తనక్కు హితత్తైచ్చొన్న ధర్మాత్మావాన శ్రీవిభీషణాళ్వానై, పాపిష్ఠనాన రావణన్ కుపితనాయ్, "త్వాం తుధిక్ కులపాంసనమ్'† ఎన్ఱు, 'ఇతుక్కు లక్ష్యత్తుక్కు ఇథ్యు కార్యక్కేప్పిఅన్ద ఉన్నై వేణ్డేన్' ఎన్ఱు, పరుషిత్తు త్తళ్ళివిట్టాన్;

ఇక్ష్వాకుకులనాథనాన పెరుమాళ్, ఇవనై ఆదరపూర్వమాక అఙ్గీకరిత్త వనన్తరమ్.

అ.—అతుక్కు కారణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ "యద్యాపాదరత్, తర్క్కర్మణః రో౪ 'ఎన్ఱు, ప్రాథమ్యత్తైయుమ్,

"వర్గమర్జాలికిల్పః:'౬ ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశత్తైయాలే, "శ్వపచోపిమహీపాల"౭ 'నశూద్రాః'౮ ఇత్యాదివిశేషనిషేధఙ్గళ్ ఏవం విధాపకృష్టజాతిప్రయుక్త అపకర్షనివృత్తి పూర్వక ఉపదర్శితోత్కృష్ట విశేషపలత్వఙ్గళ్ ఆకైయాలే, రాక్షసజాతీయవిభీషణో దాహరణోపపత్తియైయుమ్, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా.

ఉదన్తవాక్యమాన వాక్యార్థమ్, ప్రమిత్తిలే వచనమాత్ర విషయమాక ప్రయోగిక్కక్కాణ్గైయాలే, ఇఙ్గే యిథువచనపరమ్.

["కులపాంసన"†] శబ్ద[స్వార్థ]మ్ (ఇతుక్కు లక్ష్యత్తుక్కు) ఇత్యాది (ఇఙ్గేయుక్కు)=అవన్యమ్.

* ౧। ౨।
౩। ౪।

26 1C-1901

† శ్రీరా. యు. ౧౪-౪, శ్రీరా యు. ౧౬-౧౫. ౫।
౬। ౭। ౮।

ఇతిహాసపురాణేభ్యో బలీయ ఇదమువహి?। "కులపాంసన! నిర్ద్వేషస్త్వంయత్కస్త్రముపస్థిత:" ఇత్యుక్తం రావణే నాథవిభీషణమృతుపాకతక్,।

పెరుమాళ్ ఇక్ష్వాకువంశ్యరాక నిన్నైత్తు వార్త్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్.

వ్యా.—'ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలమ్' ౧ ఎన్ఱు, 'రాక్షసరుడైయ బలాబల మిరుక్కుమ్పడి ఎనక్కుచ్చొల్లుమ్' ఎన్నైయాలే, ఇవనై రాక్షసజాతీయ నాక నినైయాత్తే, తిరుత్తమ్బియారోపాతియాక అభిమానిత్తు వార్త్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్" ఎన్నై.

ఇవ్వాక్యత్తిలే రావణపరిత్యజిత్తమైయుమ్, పెరుమాళ్ పరిగ్రహిత్తమైయుమ్, శొల్లుకైయాలే,

"భగవదానుకూల్యముణ్డాకవే, ప్రాకృతర్, 'ఇవన్ నమక్కు-డలల్లన్' ఎన్ఱు, కైవిడువర్కళ్" ఎన్నుమిడముమ్,

"భగవాన్ విరుమ్బి మేల్ విఴున్దు పరిగ్రహిక్కుమ్" ఎన్నుమిడముమ్, శొల్లప్పట్టదు.

ఈపాత్తవచనక్కు అర్థమ్, (రాక్షసరుడైయ) ఇత్యాది.

అదిల్ ప్రకృతోపయుక్తాంశమ్, (ఇవనై) ఇత్యాది.

"'రావణస్య బలాబలమ్' ఎన్నాత్తల్,

'తావకానాం బలాబలమ్' ఎన్నాత్తల్, శెయ్యాత్తే, 'రాక్షసానామ్' ౧ ఎన్ఱు, వ్యతిరేకిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే,

ఇవనిడత్తిల్ పెరుమాళుక్కు రాక్షసజాతీయత్వాభిసన్ధి విరహముమ్,

'మమాప్యేష యథా తవ' ౨ ఎన్ఱు, విభీషణ భ్రాతావై "స్వభ్రాతా" ఎన్నైయాలే, విభీషణనిడత్తిల్ పెరుమాళుక్కు స్వభ్రాతృత్వాభిసన్ధియుమ్. సిద్ధమ్" ఎన్ఱపడి.

అపకృష్టజాతీయన్ క్కు భగవదానుకూల్య ప్రయుక్తసజాతీయవ్యావృత్తత్వమ్, అవన్ క్కళ్ ఇవనై పరిత్యజిక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టతమత్వమ్, భగవాన్ ఇవనై మేల్ విఴున్దు పరిగ్రహిక్కైయాలుమ్, "సుజ్ఞానమ్" ఎన్ఱు, వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్వాక్యత్తిలే) ఇత్యాదినా.

మూ.—౨౪౯. పెరియవుడైయార్‌క్కు, పెరుమాళ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారమ్ పణ్ణి యరుళినార్.

వ్యా.—౨౪౯ ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాలన్ఱిక్కే, భాగవత వైభవత్తై వృత్తియాలుమ్ పెరుమాళ్ వెళియిట్టపడియై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పెరియవుడైయార్‌క్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

"మర్యాదానాం చ లోకస్య కర్తా కారయితా చ స:" ౩ ఎన్ఱ్, అపడియే లోకమర్యాదాస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తు, పితృవచన పరిపాలనాదికళాలే సామాన్యధర్మస్థాపనశీలరాయిరుప్పారొరువరిఱే పెరుమాళ్?.

ఏవంభూతరానవర్, పిరాట్టి పిరివుక్కణ్డు పొఱుక్కమాట్టామల్ తన్నై యప్రియమాటిన పెరియవుడైయార్‌క్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్ క్కళుక్కు-తత్ పుత్రశిష్యర్ క్కళ్ పణ్ణుమ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై, అవరుడైయ ప్రేమాధిక్యమే హేతువాక, తిరుత్తమ్బియార్ కూడ నిఱ్కచ్చెయ్‌తై తామే

అ.—౨౪౯. ఉత్తరవాక్యావతారికైక్కు, (ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాల్) ఇత్యాది.

(వృత్తి:)—కాయికవ్యాపార:.

ధర్మవ్యతిక్రమాదిశఙ్కా-వ్యావర్తనార్థమ్, ("మర్యాదానామ్" ౩) ఇత్యాది.

"పశ్య లక్ష్మణ! గృధ్రోఽయముపకారీ హతశ్చ మే।
సీతామభ్యవపన్నో వై రావణేన బలీయసా॥" ౪

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (పిరాట్టి-పిరివుక్కణ్డు) ఇత్యాది.

"ద్విజాతీనాం ఏవ సన్నిహ్నతే బ్రహ్మమేధో విధేయతా బ్రహ్మవిదాం బ్రాహ్మణానామ్" ౫ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

"గృధ్రరాజం దదాహ మహాతేజాః" ౬ ఇత్యాదియైయుప్పర్ (తామే) ఎన్ఱదు.

౧॥ శ్రీరా. యు. ౧౯-౭. ౨॥ మేల్పడి. ౧౧౪-౧౦౨. ౩॥ ౪॥ శ్రీరా. ఆ. ౬౮-౨౩. ౫॥ ౬॥ మేల్. ౨, ౩౧.

వ్యా.—సాదరమాకప్పణ్ణి యరుళిచ్చారితే?.

ఇత్తాల్, "జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్కళ్, అవన్తాల్ కుఱైన్దిరుక్కుమ్ విలక్షణ భాగవతవిషయత్తిల్ పుత్రకృత్యమ్ అనుష్ఠిక్కలామ్' ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—"రాజాదశరథశ్శ్రీమాన్ యథామమమహాయశాః।
పూజనీయశ్చమాన్యశ్చ తథాయం పతగేశ్వరః॥"౧ ఎన్ఱుచ్చైప్పత్తై (సాదరమ్) ఎన్ఱతు.

"అపకావర్తినాం యాశ...గత్యలోకానను త్తమాన్' ౨ ఎన్ఱుకొల్లి,

'సంస్కృతశ్చమయాద్విజః'౩ ఎన్ఱు, సంస్కారత్తైచ్చొల్లుకైయాలే,
మోక్షప్రాప్తిసాధనైయ సంస్కారమ్,
'ద్విజాతీనామపవర్గః'౪ ఇత్యుపక్రమ్య,
'పితుర్భ్రాతృపితృమేధంచ సంస్కృత్యవిధిరుత్తరః।
విహితస్తుసమానేన క్రతూనాముత్తమక్రతుః॥'౪
ఎన్ఱు శొన్నబ్రహ్మమేధమేయాకవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై) ఎన్ఱతు.

"'ఇతితూష్ణీమనుష్ఠితమ్' ఎన్నవాణ్డాతు" ఎన్నుమిడమ్,
"యత్తుప్రేతస్యమర్త్యస్యకథయన్తిద్విజాతయః।
తత్స్వర్గగమనం తస్య క్షిప్రంరామోజజాపహ"॥ ౫ ఎన్ఱుమవిత్తిలేసిద్ధమ్.

"'ఆన్వాల్, వచనస్థద్విజాత్యాదిశబ్దఙ్గళ్ విరోధియాదో?' ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు స్మృతిస్థద్విజాత్యాది శబ్దఙ్గళ్,
"సత్వేద్యేష్టపద్విజః'౬ 'విప్రా ఏవహి'౭ ఇత్యాదిసిద్ధవిలక్షణవిప్రహాభారణఙ్గళ్" ఎన్ఱు, శ్రీరామాయణాభిప్రాయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్జన్మాది) ఇత్యాదినా —

"'ఉపకారీ'౮ ఎన్ఱుమ్,
'మదర్థే నిధనంగతమ్'౯ ఎన్ఱుమ్,
'సర్వత్ర ఖలుదృశ్యన్తేసాధవోధర్మచారిణః।
శూరాశ్శరణ్యాశ్శౌరీర్యాస్త్ర్యగ్యోనిగతేష్వపి॥'౧౦ ఎన్ఱుమ్,

భగవత్-ప్రేమాదిగుణవిశేషత్తై బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తుక్కు ప్రయోజకమాక నిర్దేశిక్కైయాలే, ఇత్తై 'వ్యక్తివిశేషనియతమ్' ఎన్ఱు కల్పిక్కవాణ్డాతు" ఎన్ఱపడి.

౧॥ శ్రీరా. అ. ౬౭-౩౦. ౨॥ మేల్పడి. ౩౩. ౩॥
౪॥ ౫॥ శ్రీరా. అరణ్యకా. ౬౮-౩౮. ౬॥ ౭॥
౮॥ పు. ౬౮౧, ౪మ్ నోట్టు. ౯॥ పు. ౬౮౧, ౬మ్ నోట్టు.
౧౦॥ శ్రీరా. అర. ౬౭-౨౬.

మూ.—౨౩౦.— ధర్మపుత్రిర్,
అశరీరి-వాక్యత్తైయుమ్, జ్ఞానాధిక్యత్తైయుమ్కొణ్డు,

వ్యా.—౨౩౦. ఇవ్వర్థత్తై ధర్మపుత్రిర్-అనుష్ఠానత్తాలుమ్ తెళివిక్కిఱార్, (ధర్మపుత్రిర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

పెరుమాళ్ పరార్థమాక సామాన్యధర్మత్తైప్పణ్ణిప్పోన్దారేయాకిలుమ్, విశేషధర్మత్తిలేతిరువుళ్ళమ్ ఊన్ఱిరుక్కైయాలే, అవర్కు అన్ఱు శెయ్యలామ్;

ఇవర్ శెయ్తతెన్ఱేయరితు?.

అ.—౨౩౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.
"బ్రహ్మమేధసంస్కారోదాహరణరూపత్వాత్ సంగతి" ఎన్ఱపడి.
(తెళివిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "ప్రభావవ్యవస్థైకొణ్డు కలఙ్గుమవర్కళైత్తెళియుమ్పడి పణ్ణుకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

"ఇప్పన్దర్భత్తిలే ఉదాహరణశైలీమహిమ్నా పూర్వపూర్వఙ్గళైప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరఙ్గళ్ అన్యథాసిద్ధిసంభావనారహితఙ్గళాకైయాలే ప్రబలఙ్గళాక వివక్షితఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే పెరుమాళైప్పఱ్ఱ అనన్తరోదాహరణతాత్పర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఇత్యాదినా

"సామాన్యధర్మాధికృతమప్యాధికారిసంరక్షణార్థమ్, సామాన్యధర్మాదరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరార్థమాక) ఇత్యాది.

శరణాగతసంరక్షణత్తైయుమ్, "సుగ్రీవమారుతివిభీషణముఖ్యపాదసఞ్చారపూతభవనంప్రవివేశరామః" ౧౧ ఎన్ఱు,అవిత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విశేషధర్మత్తిలే) ఇత్యాది.

భగవత్-ప్రీతితారతమ్యత్తైప్పఱ్ఱ ధర్మఙ్గళుక్కు సామాన్యవిశేషవ్యపదేశమ్.

(ఊన్ఱిరుక్కై)—అవిచ్ఛిన్నాతిశయితశ్రద్ధైయుడైత్తాయిరుక్కై.

"ఇప్పడి విశేషధర్మశ్రద్ధాతిశయత్తాలే అన్యథాసిద్ధిసంభావనైయుమ్కూడ ఇల్లై" ఎన్గిఱార్, (ఇవర్శెయ్తతెన్ఱేయరితు) ఇత్యాదినా

(ఇవర్)—ధర్మపుత్రిర్

౧౧॥

తుశస్త్రపరిగృహ్ణీయాద్" ఇత్యేతదిహసూచితమ్ జటాయుర్భగవద్భోగహేతోస్త్యక్తాత్మజీవితః॥ సంస్కృతో బ్రహ్మమేధేనజగామహిపరాంగతిమ్॥

వ్యా.—స్వవర్ణధర్మత్తైయే ఉద్దేశ్యమాక్కినిన్నైత్తు సర్వావస్థైయిలుమ్ అఙ్గుళ్ళ ఒరునన్మైయువుణ్డాగల్ వారాతపడి సావధానమాక నడత్తిక్కొణ్డు పోరుమవరితేయివర్?

ఇప్పడియిరుక్కిఱ అవర్, శ్రీవిదురరై సంస్కరిక్కుమ [౨౫
దత్తైయిల్, అవరుడైయ వర్ణత్తైప్పార్ప్పతు, జ్ఞానాధిక్యత్తైప్పార్ప్పతాయ్, "ఎన్ శెయ్యక్కడవోమ్" ఎన్ఱు, వ్యాకులప్పడానిఱ్కచ్చెయ్తే,

"ధర్మరాజస్తతస్తత్రనం సఞ్చస్కారయిషుస్తదా।
దగ్ధుకామోఽభవద్విద్వాన్ అథాకాశేవచోఽబ్రవీత్ ॥౧

అ.—(స్వవర్ణత్తైయే) ఎన్గిఱ అవధారణమ్, విశేషధర్మవ్యావర్తకమ్ (సర్వావస్థైయిలుమ్) ఎన్గిఱతు, "ఆపదనాపత్తుక్కళిల్" ఎన్ఱపడి (అవరుడైయవర్ణత్తైప్పార్ప్పతు,) ఎన్గిఱతు. "శూద్రయోనియిల్ జన్మత్తైప్పార్ప్పతు" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాధిక్యత్తైప్పార్ప్పతు) ఎన్గిఱతు, "జాతిస్తత్త్వభావా న[౧౫
రాదిగత జ్ఞానాప్రమోష భగవద్విషయనిరతిశయ ప్రేమాదిక్కళైప్పార్ప్పతు" ఎన్ఱపడి.

ఉదాహరిక్కప్పోగిఱవచనత్తిల్ "నశోచ" ౧ ఎన్గిఱ ప్రతిషేధబలలభ్యమ్ (వ్యాకులప్పడానిఱ్కచ్చెయ్తే) ఎన్గిఱతు.

("ధర్మరాజస్తు"౧) ఇత్యాది:—("విద్వాన్")=విదురమ్, [౨౦
("విద్వాన్")=శూద్రయోనిజాతత్వజ్ఞానాధికత్వప్రకారేణజానన్ సన్, ("సఞ్చస్కారయిషుః")=సంస్కర్తుమిచ్ఛుః; సంస్కారస్యకరోతేః, 'సుట్కాత్ పూర్వోఽడభ్యాసవ్యవాయేఽపి' ౨ ఎన్ఱు, సుడాగమమ్; సార్వధాతుకేణిచ్; అసత్త్వాత్ అభ్యాసస్య ఇకారాభావః; క్వచిత్ ఇకారపాఠోఽపి; (1 'దగ్ధుకామశ్చాభవత్')=తూష్ణీం (2 'దేగ్ధుకామశ్చా [౨౫
1 భవత్')=జ్ఞానాధిక్యాద్ అస్యసంస్కారం కర్తుమిచ్ఛురభవత్ 2 శూద్రయోని జాతత్వాత్ తూష్ణీందగ్ధుకామశ్చాభవత్" ఇత్యర్థః

("అథ")=ఏవంసంశయహేతుక ద్వివిధేచ్ఛానన్తరమ్, ("అబ్రవీత్") "దేవతావిశేషః" ఎన్ఱు శేషః:

అ.—("ఏతన్నదగ్ధవ్యమ్") "తూష్ణీం నదగ్ధవ్యః" ఇత్యర్థః:
("విదుర్ : విదురసంజ్ఞకకలేబరం")=భవతి("సనాతనః ")=ప్రాచీనాచారసిద్ధః ("అస్య")=విదురస్య, ("ఏషధర్మః")=తూష్ణీందాహవ్యతిరేకేణ సంస్కారరూపోధర్మః, ("తేలోకవైలక్షణ్యోనభవిష్యతి") నామ"=తవశాస్త్రవిపరీతోనభవిష్యతి; ("నామ") ఇతిప్రకాశే;
"కుతః?" ఇత్యత్రాహ, ("యతిధర్మముపాస్థితః") ఇతి.
"("అసౌ")=సర్వాధికభగవద్భక్తిపూర్ణోవిదురః, ("యతిధర్మమపాప్తః")='సయతిస్సతతస్థితః' ౩ ఇత్యుక్తరీత్యాయతిధర్మం [౧౦
ప్రాప్తః" ఇత్యర్థః:

"తస్మాత్ యతివత్ సంస్కర్తవ్యః, నతూష్ణీందగ్ధవ్యః" ఇత్యర్థః:
("నశోచ") "నసన్తేహానశోకం ప్రాప్నుహి" ఇత్యర్థః:
("లోకః")=శాస్త్రమ్.

సఞ్చస్కారయిషుః' ఎన్ఱు ప్రథమమ్ సంస్కారసామాన్య[౧౫
చికీర్షైయుమ్, ('దగ్ధుకామః') ఎన్ఱు అనన్తరమ్ తద్విశేషదాహచికీర్షైయుమ్ తోన్ఱాలో?" ఎన్నవేణ్డా;

విశేషేచ్ఛైయాలే సామాన్యేచ్ఛై అర్థసిద్ధైయాగైయాలే, సామాన్యకథనవైయర్థ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే;

ఆగైయాల్, సంస్కారచికీర్షైయుమ్, తూష్ణీందాహచికీర్షైయుమాకిఱ కల్పద్వయకరణేచ్ఛైయే అర్థమాకక్కడవతు.

అత్తిల్ "('నదగ్ధవ్యమ్') ఎన్ఱు తూష్ణీం దాహనిషేధత్తాలే శేషభ్యనుజ్ఞానన్యాయత్తాలే సంస్కారకల్పమ్ అనుజ్ఞాతమాగైయాలే, అత్తిల్ పితృమేధాది విశేషజిజ్ఞాసాయామ్, 'యతిధర్మముపాస్థితః'౧ ఎన్ఱు బ్రహ్మమేధసంస్కారవిషయతాప్రయోజకభగవత్ప్రియత్వ [౨౫
తిశయ రూపఉత్కర్షవిశేషాత్మక యతిధర్మవత్త్వకథనసామర్థ్యత్తాలే యతివత్ సంస్కారమ్ అనుమతమాయ్,

అత్తిల్, 'త్రిస్త్రోగృహస్థస్యధర్మయతేస్సంస్కారమాచరేత్।
ఇక్ష్వాకుశరీరమారోప్యగన్ధమాల్యైరలంకృతమ్॥
తుషాగ్నిమాత్రముత్పాద్య...
శ్వభ్రకాష్ఠేనిక్షిప్తం సర్వసాధనసంయుతమ్॥
శరీరం పైతృకగర్తా అభిమన్త్రోపతిష్ఠతే।
తుషాగ్నినాదహేద్దేహం యావద్భస్మభవిష్యతి॥' ౪ ఎన్ఱు బ్రహ్మమేధదాహసంస్కారవత్తుముమ్,

౧॥ మహాభా,   ౨॥   ౩॥   ౪॥

"శూద్రయోనిభవోజ్ఞానీసంస్కార్యోయంకథంమయా। ఇతిపర్యాకులోవాక్యాద్ధర్మపుత్రోశరీరిణః॥ బ్రహ్మమేధేనసంస్కారంవిదురస్యాకరోత్తదా।.

మూ.—శ్రీవిదురరై బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తార్

వ్యా.—భోభో రాజన్! నదగ్ధవ్యమేతద్విదురసంజ్ఞకమ్। కళేబరమిహైతత్తేనైవ ధర్మస్సనాతనః॥
లోకశైలకాభో నామభవిష్యత్యస్యపార్థివ॥
యతిధర్మమవాప్తోషానశోచభరతర్షభ॥" ౧ ఎన్ఱు, "ఇవన్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హర్" ఎన్ఱు, శొన్న అశరీరివాక్యత్తాలుమ్, సంప్రతిపన్నమాన ఇవరుడైయజ్ఞానాధిక్యత్తాలుమ్, సన్దేహమఱ్ఱు, వైదికాగ్రేసరర్ కుఱైచ్చైయ్యక్కడవ బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తారితే।.

అ.—"బ్రహ్మనిష్ఠేమృతేభర్తరి క ఖనేచ్ఛిష్యయాథాగృహీ'౨ ఇత్యుపక్రమ్య, 'హంసశ్చుచిషత్'౩ ఇత్రచాహ్నదయదేశంజహేత్'౨ ఇత్యాదినా తస్యాగ్నిఖననపక్షముమ్, స్మృతిసిద్ధమాకైయాలే.

'అగ్నౌ త్రిల్ ఇచ్ఛైయా అన్యతరమ పరిగ్రాహ్యమ్' ఎన్ఱు, అశరీరివాక్యతాత్పర్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హర్ ఎన్ఱు శొన్న) ఇత్యాది.

(వైదికాగ్రేసరర్కు) ఎన్గైక్కు, "వేదాధ్యేతాక్కళిల్ తలైవర్క్కు" ఎన్ఱపడి.

"ఇక్కే, "ద్విజాతీనామేవసనిష్ఠతే బ్రహ్మమేధః"౪ ఎన్గిఱ "ద్విజాతి"౪ శబ్దముమ్,

"తస్మాద్యతేస్సంస్కారం మన్త్రవత్కురుతేగృహీ"౫ ఎన్గిఱ "యతి"౫ శబ్దముమ్,

"సవిప్రేన్ద్రస్స్వయంయతిః"౬ ఎన్గిఱ విలక్షణభాగవతసాధారణమ్"
1 2
ఎన్ఱు అశరీరి-ధర్మపుత్రర్కళుక్కు తాత్పర్యమాకైయాలే, స్మృతివిరోధమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ ""యతిధర్మమవాప్తోసౌ"౧ ఎన్ఱు వ్యక్త్యన్తరేష్వపిసంభవత్తాన ధర్మవిశేషత్తై బ్రహ్మమేధసంస్కారత్వప్రయోజకమాక నిర్దేశిక్కైయాలే, ఇతై "వ్యక్తివిశేషనియతమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు:

అతఏవయతివత్ సమన్త్రకసంస్కారమ్, స్వరసత ప్రాప్తమాయిరుక్క, 'మన్త్రపవాదక ప్రమాణమిల్లామైయాలే, తూష్ణీమ్ అనుష్ఠితమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు.

మూ.—౨౩౧. ఋషికళ్ ధర్మవ్యాఖ్యాకాలత్తిలే,

వ్యా.—౨౩౧. అనన్తరమ్, జన్మాన్తరోత్కృష్టరాన ఋషికళ్, తమతుత్కృష్టకాలత్తిలే ధర్మశ్రవణమ్ పణ్ణినపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఋషికళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
చతుర్వేదధరరాయ్, సర్వోత్కృష్టరాయిరుక్కుమ్ ఋషికళ్ ఇరుప్పతు?;
ఏవంభూతరానవర్కళ్,
వేదశ్రవణయోగ్యతైయిల్లాతకులత్తిల్ పిఱన్దుళ్ళవనాయ్,
జాతిస్మృతియోడే జాతనాకైయాలే పూర్వజన్మసిద్ధమానజ్ఞానత్తిల్ భ్రంశమిల్లామైయాలుమ్,

అ.—'ధర్మపుత్రర్కు ధర్మవ్యతిక్రమాదికళ్ శఙ్కిక్కవుమ్ మాట్టామైయాలే, "తేషాంతేజోవిశేషేణ ప్రత్యవాయోనవిద్యతే'౭ ఎన్గిఱపడియే తద్వ్యక్తినియతమ్' ఎన్నవుమ్ ఒణ్ణాతు.
ఆకైయాలే బ్రహ్మవిత్తుక్కళాన ఇవర్ యోగప్రభావత్తాలే దేహన్యాసమ్పణ్ణినపిన్బు ప్రాప్తరాన ధర్మపుత్రాదికళ్ శెయ్త సంస్కారవిశేషమ్ తూష్ణీమ్ అనుష్ఠితమాతల్, వ్యక్తివిశేషనియతమాతలామిత్తనై,
ఇతుక్కొణ్డువ్యక్త్యన్తరఙ్గళిల్ న్యాయసఙ్క్రమణమ్పణ్ణవొణ్ణాతు' ఎన్గై, అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౨౩౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

"క్షత్రియనాన పెరుమాళుడైయవుమ్, ధర్మపుత్రనుడైయవుమ్ అనుష్ఠానత్తై ఉదాహరిత్తు, తదపేక్షయా ఉత్తమవర్ణరాన ఋషికళుడైయ అనుష్ఠానత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱుమాం.

"పూర్వమ్ ఏకైకవ్యక్త్యనుష్ఠానత్తైయుదాహరిత్తు, అనన్తరమ్, బహువ్యక్త్యనుష్ఠానత్తైయుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱుమామ్.

"పూర్వమ్ వాచికకాయికానుష్ఠానత్తైయుదాహరిత్తు, అనన్తరమ్ ధర్మనిర్ణయ రూపమానసానుష్ఠానత్తై యుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱుమామ్

"కల్పాఖ్యాయిూఋషిః"౮ ఎన్గిఱ విత్తైయుమ్, 'సాఙ్గోపనిషదాన్వేదానధీతే"౯ ఎన్ఱు, ఉదాహరిష్యమాణవచనత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చతుర్వేదధరరాయ్) ఇత్యాది.

"ధర్మవ్యాధాదయోప్యన్యేపూర్వాభ్యాసాజ్జుగుప్సితే।
వర్ణావరత్వేసంప్రాప్తాస్సంసిద్ధింశ్రమణాయథా॥ ౧౦ ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు (జాతిస్మృతియోడే) ఇత్యాది.

౧॥ పృ. ౬౮౩, ౧వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

మూ.—తువణ్డు ధర్మసన్దేహఙ్గళైశమిప్పిత్తార్ కళ్.

వ్యా.—మాతాపితృ శుశ్రూషా విశేషత్తాలుమ్, సకలధర్మసూక్ష్మజ్ఞానత్తాలుమ్, ఇరుక్కుమ్ ధర్మవ్యాధన్-వాశలిలేశెన్ఱు,

మాతాపితృశుశ్రూషైకపరనాయిరుక్కుమ్ అవన్-అవసరమ్ పార్త్తుత్తువణ్డు జ్ఞాతవ్యఙ్గళాన ధర్మఙ్గళిల్ తఙ్గళుక్కు-సన్దిగ్ధఙ్గళానవైయెల్లామ్ అవన్-పక్కలిలే కేట్టు,

అతిల్, సన్దేహఙ్గళైప్పోక్కి-క్కొణ్డార్ కళ్'' ఎన్ఱై.

"కశ్చిద్ద్విజాతిప్రవరో వేదాధ్యాయీ తపోధనః।
తపస్వీ ధర్మశీలశ్చ కౌశికో నామ భారత!॥
సాఙ్గోపనిషదాన్ వేదానధీతే ద్విజసత్తమః।
స వృక్షమూలే కస్మింశ్చిద్ వేదానుచ్చారయన్ స్థితః॥
ఉపరిష్టాచ్చ వృక్షస్య బలాకా సన్యలీయత॥
తయా పురీషముత్సృష్టం బ్రాహ్మణస్య తదో-
రసి।''౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

వ్యా.—"కౌశికన్" ఎన్ఱు, పేరైయుడైయనాయ్, అధీతసాఙ్గసశిరస్క-సకలవేదత్తైయుడైయనాయిరుప్పానొరు బ్రాహ్మణోత్తమన్, ఒరు వృక్షమూలత్తిలే వేదఙ్గళైయుమ్ ఉచ్చరిత్తుక్కొణ్డు నిఱ్కచ్చెయ్తే,

అతిన్ మేలేయిరున్దతొరు కొక్కు-ఎచ్చమిట్టతుతన్-మార్పిలే వన్దు పట్టవాఱే క్రుద్ధనాయ్ప్పార్త్త పార్వైయిలే యత్తుపట్టువిఴ,

అత్తైక్కణ్డు తప్పిత్తనాయ్ కనక్క-శోకిత్తు, "రాగద్వేషబలాత్కృతరాయ్క్కొణ్డు అకృత్యత్తైచ్చెయ్తోమ్'' ఎన్ఱు, పలకాలుమ్ శొల్లిక్కొణ్డు, ఆసన్నమాన తొరు గ్రామత్తిలే భిక్షార్థమాకప్పోయ్, ప్రథమమ్ ఒరు గృహత్తిలేశెన్ఱు, "భిక్షాం దేహి'' ఎన్ఱు, యాచిత్తవళవిలే,

అన్దగృహిణియానవళ్ "నిల్లుమ్, వరుకిఱేన్'' ఎన్ఱు, శొల్లి, కరశుద్ధ్యాదికళైప్పణ్ణి భిక్షైకొణ్డువరువతాక ఉద్యోగియానిఱ్కచ్చెయ్తే,

భర్తావానవన్ అతివక్షుధార్త్తనాయ్వన్దుపుకుర,

అవళ్ పతివ్రతైయాకైయాలే భిక్షైకొణ్డువరుకిఱత్తై విట్టు పాద్యాచమనీయాసనప్రదానాదికళాలే అవనైశుశ్రూషిక్క-అపరాక్కలే, బ్రాహ్మణన్ నిఱ్క-ఱత్తైమఱన్దు, పైదుమ్మోభత్తునిన్ఱు, పిన్నైయవన్ నిఱ్క-ఱత్తైక్కణ్డు నడుఙ్గి, భిక్షైకొణ్డువన్ద వళవిలే,

అ.—(జాతిస్మృతిః)=జన్మాన్తరజ్ఞానమ్.

"మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషు స్సత్యవాదీ జితేన్ద్రియః''౨ ఎన్ఱిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు (మాతాపితృశుశ్రూషా) ఇత్యాది.

(అవసరమ్) ఎన్ఱతు, "ప్రశ్నకాలమ్'' ఎన్ఱపడి.

("తత్రగచ్ఛస్వ' ౨) ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ మూలత్తిలే[శెన్ఱు]ఎన్ఱతు

మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుత్వత్తుక్కు సత్యవాదిశబ్దిత ఉపదేష్టృత్వత్తుక్కు మున్నే నిర్దేశత్తాలే శుశ్రూషాప్రాధాన్యముమ్, తదవిరోధేన ధర్మప్రవచనముమ్, లభిక్కైయాలే, (తువణ్డు) ఎన్ఱతు.

"సతేచ్ఛిన్స్యతి సంశయాన్''౨ ఎన్ఱిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ) (ధర్మసన్దేహఙ్గళై) ఇత్యాది'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(ఋషికళ్) ఎన్ఱు శొన్న సామాన్యత్తిలే యొరువిశేషత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, ("కశ్చిద్''౨) ఇత్యాదినా.

అఙ్గానిచ+ఉపనిషదశ్చ=అఙ్గోపనిషదమ్; సమాహారేద్వన్ద్వః; "ద్వన్ద్వాచ్చుదషహాన్తాత్ సమాహారే''౩ ఎన్ఱు సమాసాన్తప్రత్యయమ్ వన్దిరుక్కిఱతు.

అ.—("ద్విజాతిప్రవరః''౧) ఎన్ఱు, గోత్రోత్కర్షముమ్, ("ద్విజసత్తమః''౧) ఎన్ఱు, సూత్రచరణోత్కర్షముమ్, శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కౌశికనెన్ఱు,) ఇత్యాది

('ఉపనిషత్'౧) శబ్దార్థమ్ (సశిరస్క)ఇతి.

("వేదాన్''౧) ఎన్ఱిఱ బహువచనార్థమ్, (సకల) ఇత్యాది.

("ద్విజాతిప్రవరః, ద్విజసత్తమః''౧) ఎన్ఱు, పదద్వయోక్తజన్మవృత్తజ్ఞానోత్కర్షమ్, (బ్రాహ్మణోత్తమన్) ఎన్ఱతు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ అష్టా. ౫-౪-౧౦౬.

వృక్షస్థితబకోత్సృష్టమలదిగ్ధభుజాన్తరః। దదర్శకోపయుక్తస్తాం, పహితపపతత్-కుణాల్॥ తదానుశయవాన్ సోయమటన్ గ్రామేహిక్షు(?)చిత్।

వ్యా.—“ఎన్నైక్ కణ్డుకొణ్డిరుక్కైయిల్ నిఱ్కచ్చొల్లియిత్తనై పోతు నీపుఱప్పడామిరుప్పానేన్?” ఎన్ఱు, అవన్ కుపితనానవాఱే; అవళ్ అవనై సాన్త్వనమ్పణ్ణి, “ఇత్తైప్పొఱుక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు, వేణ్డిక్కొణ్డు, “నాన్ ‘భర్తావే దైవమ్’ ఎన్ఱు, ఇరుప్పాళొరుత్తి, అవన్ ఇరైత్తువరుకైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైపణ్ణినిన్ఱేన్, నిత్తనై” ఎన్఩ై;

“ఉనక్కుబ్ భర్తావైయన్ఱో, సత్కరిక్కవేణ్డువతు?, బ్రాహ్మణర్కళళవిల్ గౌరవప్రతిపత్తియిల్లైయో!” ఎన్ఱు, వ్యఙ్గ్యమాకచ్చొల్లి, “గృహధర్మత్తిలే వర్త్తిక్కుమ్ నీ బ్రాహ్మణరైయిప్పడి అవమతిపణ్ణలాకాతుకాణ్” ఎన్఩ై;

“నాన్ ఒరుకాలుమ్ బ్రాహ్మణరై అవమతిపణ్ణేన్, బ్రాహ్మణరుడైయ వైభవమెల్లామ్ నన్ఱాక అఱివన్” ఎన్ఱు, పరక్కచ్చొల్లికాట్టి, “ఇవ్వపరాధత్తైప్పొఱుక్కవేణుమ్, ‘భర్తావే దైవమ్’ ఎన్ఱిరుక్కైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైయిలే పరవశైయాయ్నిన్ఱేన్, నిత్తనై, ఎన్఩ుడైయ పతిశుశ్రూషైయినుడైయ బలత్తైప్పారీర్, ఉమ్ముడైయ రోషత్తాలే అన్ద కొక్కుయాత్తొరుపడి దగ్ధమాయిత్తు, అతువుమెనక్కు విదితమ్఩ాణుమ్” ఎన్ఱు, శొల్లి,

వ్యా.—“క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థో మనుష్యాణాం ద్విజోత్తమ॥ యః క్రోధమోహౌ త్యజతి తం దేవా బ్రాహ్మణం విదుః॥”౯ ఎన్ఱు, కుడజ్గి,

“కామక్రోధాదికళ్ బ్రాహ్మణనుక్కాకాతు, సత్యార్జవాదికళుణ్డాకవేణుమ్” ఎన్ఱు, విస్తరేణతాన్ ప్రతిపాదిత్తు,

“భవానపి చ ధర్మజ్ఞస్స్వాధ్యాయనిరతశ్శుచిః।
న తు తత్త్వేన భగవన్! ధర్మాన్ వేత్సీతి మే మతిః॥
మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుస్సత్యవాదీ జితేన్ద్రియః।
మిథిలాయాం వసన్ వ్యాధస్స తే ధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి॥
తత్ర గచ్ఛస్వ భద్రం తే యథాకామం ద్విజోత్తమ! ౨
వ్యాధః పరమధర్మాత్మా స తే ఛేత్స్యతి సంశయాన్॥”

ఎన్ఱు,

“నీరుమ్ ధర్మజ్ఞర్, వేదాధ్యయన నిరతర్, శుద్ధర్ ఆయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ‘ధర్మజ్ఞరైయుళ్ళపడి యఱియీర్’ ఎన్ఱు, ఎనక్కునినైవు,

మాతాపితృశుశ్రూషువాయ్, సత్యవాదియాయ్ జితేన్ద్రియనాయ్కొణ్డు, మిథిలైయిలేయిరుక్కిఱ వ్యాధన్ ఉమక్కు ధర్మఙ్గళైచ్చొల్లక్కడవన్, అఙ్గేపోమ్, ఉమక్కు నన్మైయుణ్డావతాక, పరమధర్మాత్మావాయిరుక్కిఱ అన్ద వ్యాధన్ వేణ్డినపడి ఉమ్ముడైయ సంశయఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కక్కడవన్” ఎన్఩ై;

అ.—“బ్రాహ్మణోస్యాపట్ కర్మయాగాదిభిర్యుతః”౧ ఎన్఩ైక్కడవతిఱే?. శిష్టమ్స్పష్టమ్.

ఇవ్విడత్తిలే (“తత్ర గచ్ఛస్వ”౨) ఎన్ఱు, “స గురుమేవాభిగచ్ఛేత్”౩ ఎన్ఱు విధిత్త ఉపసదనముమ్, “ధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి, ప్రబ్రవీహి”౪ ఎన్ఱు, “ప్రోవాచ తాం తత్త్వతః”౫ ఎన్ఱు, శొన్న ప్రవచనముమ్ శొల్లుకైయాలే, అయాథాతథ్యేన అజ్ఞాతజ్ఞాపనరూప ఆచార్యకృత్యమ్ శొల్లుకిఱతు.

“అభివాదయే త్వాం భగవన్!”౬ ఇత్యాదియిల్ శొన్న వ్యాధన్ ధర్మవ్యాధనుడైయ బ్రాహ్మణసంభావనముమ్, ఆచార్యత్వవిరోధియాకాతు.

‘తేభో హ ప్రాప్తేభ్యః పృథగర్హణాని కారయాంచకార’౭ ఎన్ఱు, అ శ్రుతిక్కు, ‘స చ తాన్ మహర్షీన్ యథార్హం పృథగభ్యర్చ్య’౮ ఎన్ఱు క్షత్త్రియనాన కేకయన్ విద్యార్థమ్ ఉపసన్నరాన బ్రాహ్మణర్కళుక్కు

అ.—సంభావనమ్ పణ్ణినతాక వైశ్వానరాధికరణత్తిలే భాష్యకారర్ వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణియరుళుకైయాలే జాతిప్రయుక్తసంభావన విశేషమ్ సంప్రతిపన్నశిష్యాచార్యభావత్తుక్కుమ్ కాణ్గైయాలే, ఇఙ్గేశబ్దస్వారస్య సూచిత ఆచార్యత్వత్తుక్కు భఙ్గకమాకమాట్టాతు.

“త్వదన్యస్సంశయస్యాస్య ఛేత్తా న హ్యుపపద్యతే”౧౦ ఎన్ఱు అప్పడియే ఆచార్యకముమ్, ధర్మసన్దేహత్తైయమిప్పైకైయిఱే?.

“‘తత్ర గచ్ఛస్వ ప్రవక్ష్యతి, ప్రబ్రవీహి’౨ ఎన్ఱు, శబ్దస్వారస్య ప్రత్యభిజ్ఞాపితమాన ‘తద్విజ్ఞానార్థం స గురుమేవాభిగచ్ఛేత్’౩ ఇత్యుక్త ఉపసదన ప్రవచనసన్దేహనివృత్తి సూచితాచార్య భావమ్ స్వరసమాక

౧॥ ౨॥ ౩॥ముణ్డక ఉప. ౧-౨-౧౨. ౪॥
౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

కాచిత్ పతివ్రతా : "భక్షం దేహి" ఇతి వదయాచత. దిలంబాత్ సవితో "నాహం బకో స్మిన్మహాభాగో క్రుధ్ధ!! ధర్మవ్యాధస్య యోనిషు" ఇత్యేవ,

వ్యా.—అవళ్, ప్రీతనాయ్, ఇవళై నోక్కి- స్తోత్రమ్పణ్ణి అజ్జునిన్ఱుమ్ వి.ధినైయిలే శెను,

"పఞ్చ కానిపవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా।
పతన్మహోను తే! వ్యాధ! ప్రబ్రవీహియధాతథమ్॥"౯ ఎన్న,

"శిష్టాచారఙ్గళిలేయెప్పోదుమ్ ఉళవాయిరుక్కిఱ అవః త్రఙ్గళ్ ఐన్దు మెన్నై!, మహామతియానవనే! ఇత్తైచ్చొల్ల వేణుమ్" ఎన్న;

"యజ్ఞో దానం తపో వేదాస్సత్యం చ ద్విజసత్తమ!!
పఞ్చై తానిపవిత్రాణిశిష్టాచారేషునిత్యదా॥"౨ ఎన్ఱు,

"యజ్ఞముమ్, దానముమ్, తపస్సుమ్, వేదఙ్గళుమ్ సత్యముమ్, ఆకిఱ పవిత్రఙ్గళాన ఇవైయైన్దుమ్ శిష్టాచారఙ్గళిలేయెప్పోదుమ్ ఉళవాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱు, ఇత్యాదియాలే అవళ్ ఇత్తైయుపదేశిక్క,

ఇప్పడి మేన్మేలుమ్ తనక్కు సంశయమానవైయెల్లామ్ ఇవళ్ కేట్క్క, ఉపదేశముఖత్తాలే సకలధర్మసంశయఙ్గళైయుమ్ ధర్మవ్యాధన్ అఱుత్తప్రకారత్తై ధర్మపుత్రర్క్కు మార్కణ్డేయన్ అనుగ్రహిత్తతాక ఆరణ్యపర్వత్తిలే ఇరునూఱామ్ అధ్యాయమ్ తుడఙ్గిపతిన్మూన్ఱు అధ్యాయఙ్గాలే పరక్కచ్చొల్లప్పట్టదిఱే?

మూ.—౨౩౨. కృష్ణన్ భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళై విట్టు శ్రీవిదురర్ తిరుమాళిగైయిలే యమున్దు శెయ్దాన్

వ్యా.—ఇన్నముమ్ ఇప్పడిపలరుమ్ ఇవళ్-వంశలిలేతువణ్ణు ధర్మసన్దేహఙ్గళై శమిప్పిత్తుక్కొణ్డమై పలః డఙ్గళిలుమ్ ఉణ్డు.

ఇత్తాల్, "జన్మవృత్తవృత్తరానవర్కళుక్కు తదపవృత్తరానవర్కళ్ జ్ఞానాధికరాయిరుక్కిల్ అవర్కళ్-వంశలిలేతువణ్ణు జ్ఞానవ్యాదఙ్గళై కేట్టుక్కొళ్ళక్కడవర్కళ్ ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టదు.

౨౩౨.—అనన్తరమ్, "యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః" ఎన్ఱు, కృష్ణన్ ఆచరిత్తపడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృష్ణన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ధర్మసంస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తవళి,

"లోకసఙ్గ్రహమేవాపి సంపశ్యన్ కర్తుమర్హసి"౭ ఎన్ఱు, "జ్ఞానియానాలుమ్ లోకసంగ్రహత్తైప్పార్త్తువర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళై నన్నాక వనుష్ఠిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తుమ్,

౧. —తోట్ట్రానికుచ్చేయతియుమ్, 'తిర్యక్యాత్తైయిలే వఴితై త్తారై వఴియిలే శేర్క్కుమ్ మాత్రమ్' ఎన్ఱైక్కు నియామకమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశముఖత్తాలే) ఇత్యాది

"తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యమ్"౩ ఇత్యాద్యుక్త అతిశయితజ్ఞానభక్తివైరాగ్య యుక్తధర్మవ్యాధాదివ్యతిరిక్తవిషయమ్, "నచహీనవయా జాతిః"౪ ఇత్యాదినిషేధమ్.

"విదురర్, 'శూద్రయోనావహం జాతః'౫ ఇత్యాదిశోన్నఱు నైచ్యానుసన్ధాననిబన్ధనమ్:

ఇతు లోకయానుస్థానత్తాలుమ్, నూతానుస్థానత్తాలుమ్, స్పష్టమ్:

అ.—ఆజ్ఞైయాల్ ఉక్తవిధ భాగవత వైభవమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, ఇత్తాల్ జన్మాది) ఇత్యాదినా.

౨౩౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ "యద్యదాచరతి"౬) ఇత్యాది.—

"నమే విదుస్సురగణాః ప్రభవంనమహర్షయః"౮ ఎన్ఱు అషడియే పేచ్చ్చాన ఋషికళుక్కుమ్ దుర్జ్ఞేయమాన జ్ఞానానుష్ఠానశ్రేష్ఠనుడైయ ఆచారత్తైయుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్నపడి.

పూర్వవద్ అన్యథాసిద్ధ్యాదిశఙ్కా వ్యావర్తనార్థమ్ ('ధర్మసంస్థాపన'౯) ఇత్యాది.

("లోకసంగ్రహమ్"౭) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (జ్ఞానియానాలుమ్) ఇత్యాది.

"("సమ్"౭) ఎన్ఱు ఉపసర్గమ్ 'వ్యవహితాశ్చ'౧౦ ఎన్ఱు ఆథాన్దసప్రక్రియైయాలే ("కర్తుమ్"౭) ఎన్ఱు అవిత్తోడేకూడి అర్థబోధకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నన్నాక అనుష్ఠిక్క వేణుమ్) ఎన్ఱు,

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ గీ. ౩-౨౧. ౭॥ గీ. ౩-౨౦.
౮॥ గీ. ౧౦-౨. ౯॥ గీ. ౪-౮.
౧౦॥ అష్టా. ౧-౪-౮౨.

వ్యా.—“యదిహ్యహం నవర్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః।
మమ వర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ! సర్వశః॥”౧ ఎన్ఱు

“ఒరు కాల్ కర్మత్తిల్ శోమ్బాతే నాన్ ప్రవృత్తియేనాకిల్, మనుష్యరెల్లామ్ ఎన్ వఴియై పిన్ శెల్లుమ్” ఎన్ఱపడియే పరార్థమాక తాన్ కుఱికొణ్డు అనుష్ఠిత్తుమ్ పోరుమ్ స్వభావనాన కృష్ణన్:

ఏవంభూతనానవన్ శ్రీతూతైక్కుప్పోన్దరుళిన పోతు,
“భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య మాం చైవ మధుసూదన!।
కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష! భుక్తం వృషలభోజనమ్?॥”౨
ఎన్ఱు నమ్బడి,

ఉత్కృష్టవర్ణవృత్తరాయ్, “ఇఙ్గేయెఴున్దరుళువర్” ఎన్ఱు, పార్త్తుక్కొణ్డిరున్ద భీష్మాదికళుడైయ గృహఙ్గళై యుపేక్షిత్తు,

అ.—“అనాస్థయా అనుష్ఠిక్కిల్ లోకసంరక్షణమ్ సిద్ధియాతు” ఎన్ఱపడి.

(“యదిహ్యహమ్”౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఒరు [కాల్] కర్మత్తిల్) ఇత్యాది.

(“అతన్ద్రిత”౧) శబ్దార్థమ్, (శోమ్బాతే) ఇతి.

“ఉపసర్గాణాం ద్యోతకత్వమాత్తైయాలే ధాతుక్కే ప్రవృత్త్యర్థకత్వమ్ ప్రకరణాద్ ఉపసర్గం వినాపి తదవగతి” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రవృత్తియేనాకిల్) ఎన్ఱతు.

(‘అనువర్తన్తే’౧) ఎన్గిఱదిను, ‘అనువర్తేరన్’ ఎన్ఱపడి” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (పిన్ శెల్లుమ్) ఎన్ఱతు.

(కుఱికొణ్డు) ఎన్ఱతు, “భావిప్రతిసన్ధానమ్ పణ్ణి” ఎన్ఱపడి

(“భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య”౧) ఇత్యాదియాల్ ఫలితాంశపరమ్, [భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళై విట్టు] ఎన్గి, అమూలమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు నమ్బడి ఉత్కృష్ట) ఇత్యాది.

(వర్ణమ్), క్షత్త్రియత్వముమ్, బ్రాహ్మణత్వముమ్.

(నిన్నైవుమ్) ఎన్గి, ఉమ్మైతారిప్పై సముచ్చయిక్కిఱతు.

మూ.—౨౩౩. పెరుమాళ్ శ్రీశబరి కైయాలే యముతు శెయ్దరుళినార్.

వ్యా.—వర్ణామ్యత్కృష్టరహితరాయ్, అత్తాలే “ఇఙ్గేయెఴున్దరుళువర్” ఎన్ఱుమ్ నినైవుమ్ అఱ్ఱిరున్ద శ్రీవిదురర్ - తిరుమాళిగైయిలే సాదరమాక చ్చెన్ఱు, పుక్కు,

“సంభ్రమైస్తువ్యగోవిన్ద! ఏతన్నః పరమం ధనమ్”౩ ఎన్ఱు, భక్తిపరవశరాన అవర్ పణ్ణిన సంభ్రమఙ్గళైయెల్లామ్ కణ్డు ఉకన్దు,

“విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ”౪ ఎన్గిఱపడియే, అహంకారోపహతమల్లామైయాలే పరమపావనమాయ్, భక్త్యుపహృతమాకైయాలే పరమభోగ్యమాయిరుక్కిఱ అన్నత్తై, అన్ద పావనత్వ భోగ్యత్వఙ్గళడియాక అత్యాదరమ్ పణ్ణియముతు శెయ్దారిఱే?

౨౩౩.—ఏతత్ - పూర్వావతారత్తిలుమ్ ఇప్పడియనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“రఘుకులతిలకరాయ్, ఆచారప్రధానరాన పెరుమాళ్,

అ.—(“తుష్య’ ౩) ఎన్గి, అత్తు, “తోషం ప్రాప్నుహి” ఎన్ఱపడి. లోట్, మధ్యపురుష ఏకవచనమ్.

(“శుచీని”౪) ఎన్గి, అదిక్కు అర్థమ్, (అహంకార) ఇత్యాది,

(“గుణవన్తి”౪) ఎన్గి, అదిక్కు అర్థమ్, (భక్త్యుపహృతమ్) ఇత్యాది.

౨౩౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఏతత్-పూర్వ) ఇత్యాది

(ఇప్పడియనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తై) ఇత్యనేన, “అపకృష్టవర్ణసంబన్ధి భోజ్య భోజనరూపత్వాత్ సఙ్గతి” ఎన్ఱు సూచితమ్.

(ఏతత్-పూర్వ) ఇత్యాదినా “పూర్వాపర్యసఙ్గతి” ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్.

పూర్వవత్ అన్యథా సిద్ధి శఙ్కా నిరాసార్థమ్, (రఘుకుల) ఇత్యాది.

వ్యా.—'శబర్యా పూజితస్సమ్యగ్ రామో దశరథాత్మజః'౧ ఎన్నుమ్బడి వేదువిచ్చియాయ్ వైత్తే గురుశుశ్రూషైయిలే ప్రవృత్తజ్ఞానాధిక్యైయాయ్, తన్-నావుక్కు ఇనియవాయిరున్దఫలమూలాదిక్కళెల్లామ్ 'ఇజ్జుత్తైక్కు' ఎన్ఱు, సఙ్ఘయిత్తుక్కొణ్డువరవుపార్త్తిరున్ద శ్రీశబరీ, తన్ - ఆదరానుగుణమాక త్తన్-కైయాలే అముదు శెయ్యప్పణ్ణ.

వ్యా.—అతిసన్తుష్టరాయ్ అముదు శెయ్దార్" ఎన్నై, ఇత్తాల్, "అభిజనాదిక్కళాల్ వరుమ్ అభిమానగన్ధమఱ్ఱ జ్ఞానప్రేమాధికరుడైయ అభిమానస్పర్శముళ్ళవై [౫ ఆగ్నగుణైక దర్శికళాన విశేషజ్ఞర్కు అతీవ పావనభోగ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టదు.

అ.—"చారిత్రేణ చ యుక్తః"౨ ఇత్యాదినైప్పఱ్ఱ (ఆచార) ఇత్యాది.

"సదా సర్వగుణసంపన్నయా"౩ ఇత్యాదినైప్పఱ్ఱ (గురుశుశ్రూషైయిలే) ఇత్యాది. [౧౦

"విజ్ఞానే తాం నిత్యమబహిష్కృతామ్"౪ ఎన్గిఱవిదైప్పఱ్ఱ (జ్ఞానాధిక్యైయాయ్) ఎన్ఱదు.

"మయా తు వివిధం వన్యం సఞ్చితం పురుషర్షభ!।

తవార్థే పురుషవ్యాఘ్ర!॥"౫ ఎన్గిఱవిదిలే "వివిధమ్"౫ ఎన్గిఱ వైవిధ్యమ్ అనుభవైకవేద్యమాకైయాలే, యదిక్కిప్పిద్ద్వ్యక్త్యా స్వాదనత్తాలే సజాతీయఙ్గళిలే గుణాగుణజ్ఞానమ్ సుశకమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్-నావుక్కు ఇనియవాయిరున్ద) ఇతి

ఇవ్విడత్తిలే, "తాన్ పరీక్షిత్తు ద్విజస్పృష్టముళ్ళ"౬ ఎన్ఱు, ఆయ్ప్పడి. ద్విజస్పర్శమ్ = దన్తస్పర్శమ్.

"ఇదు పెరుమాళ్-విషయత్తిల్ అత్యన్తభక్తియాలే అవళ్ [౨౦ పరీక్షార్థమాకశెయ్దాళ్;

పెరుమాళ్, 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్'* ఎన్గిఱ విశేషశాస్త్రత్తైక్కొణ్డు అఙ్గీకరిత్తారాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, శొల్లువర్కళ్:

అన్ఱిక్కే "'ద్విజస్పర్శమ్' పక్షిస్పర్శమాయ్, ఫలమాధుర్యపరీక్షై పక్షిముఖదంశనాధీనైయాకైయాలే అప్పడిశొన్నదుక్కు, [౨౫

'వత్సః ప్రస్నవనే మేధ్యః శకునిః ఫలశాతనే।

స్త్రియశ్చ రతిసంసర్గే శ్వా మృగగ్రహణే శుచిః॥'౭ ఎన్ఱు, పక్షిముఖస్పర్శమ్ ఫలత్తుక్కు శుచిత్వహేతువాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱుమ్ శొల్లువర్కళ్:

"వన్యమ్"౫ ఎన్ఱు, సామాన్యోక్తిక్కు అర్థమ్, (ఫలమూలాదిక్కళ్) ఎన్ఱదు.

అ.—"ప్రహర్షమతులం లేభే"౮ ఎన్గిఱవిదైప్పఱ్ఱ (అతిసన్తుష్టరాయ్) ఎన్ఱదు.

ఇవ్వాహారణద్వయత్తుక్కుమ్ తత్త్రైవతాత్పర్యత్తైదర్శి [౧౦ ప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్ అభిజనాదిక్కళాల్) ఇత్యాదినా.

"భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య"౯ ఇత్యాది శ్లోకత్తిలే,

'భీష్మద్రోణగృహఙ్గళిల్ భుజియావిట్టతెన్?,

ఎన్-గృహత్తిలే భుజియాదతెన్?,

వృషలాన్నత్తై భుజిత్తతెన్?, [౧౫

"సర్వవర్ణానాం స్వధర్మే వర్తమానానాం భోక్తవ్యం శూద్రవర్జమ్"౧౦ ఎన్గిఱ శాస్త్రాతిక్రమమ్ పణ్ణినపడియెన్?,

"శ్వపచముచ్ఛిష్టభోజనమ్"౧౧ ఎన్గిఱిల్లైయా?' ఎన్నుమ్ కరుత్తాలే దుర్యోధనన్ పణ్ణినప్రశ్నత్తిల్, 'అంశత్రయత్తిల్ వైత్తుక్కొణ్డు మధ్యమత్తుక్కు ఉత్తరమ్ శొన్నాల్ పూర్వోత్తరాంశఙ్గళుక్కుమ్ అర్థాత్ ఉత్తరమ్ శొల్లిఱ్ఱామ్' ఎన్నుమ్ తిరువుళ్ళత్తాలే,

'మాం చైవ'౯ ఎన్గిఱవిదుక్కు,

'ద్విషదన్నం న భోక్తవ్యం ద్విషన్తం నైవ భోజయేత్।

పాణ్డవాన్ ద్విషసే రాజన్! మమ ప్రాణా హి పాణ్డవాః'౧౨ ఎన్ఱు, ఉత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్దాన్: [౨౫

ఇదిల్, 'నీ ద్వేషియాకైయాలే ఉన్-గృహత్తిలే భుజిత్తిలోమ్;

"అరిమిత్రముదాసీనమ్"౧౩ ఎన్గిఱపడియే ద్వేషియాన ఉనక్కు పక్షపతితవర్కళాకైయాలే భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళిలుమ్ భుజిత్తిలోమ్';

ఇప్పడి భోజననివృత్తిక్కు ద్వేషిత్వమ్ హేతువాకచ్చొన్నపడియాల్, 'భోజనత్తుక్కు భక్త్యతిశయమ్ హేతు' ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే, 'విదురన్ పరమభక్తనాకైయాలే అవన్-తిరుమాళిగైయిలే భుజిత్తోమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱదు;

౧॥ శ్రీరా. ౨॥ ౩॥

౪॥ శ్రీరా. అ. ౭౪. ౧౯. ౫॥ పేఋడి. ౧౭.

౬॥ * ౭॥

౮॥ శ్రీరా, అ. ౭౪, ౩౧. ౯॥ ౧౦॥ ఆపస్తమ్బసూ, ప్ర-౧, ప-౬, ఖ-౧౮.

౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

అథ 'వ్యవిఖుఘజేఫలానిబహుకోముదా?|. కేచిదాహుర్ద్విజస్పర్శం—వస్త్రస్పర్శమ్, అథాపరే॥ పత్రేస్పర్శం, తథాహ్యేతత్-స్పర్శాద్దివధుకం

అ.—ఇతిల్, 'ద్విషన్తం నైవభోజయేత్'౧ ఎన్ని, అవితుదృష్టార్థమ్:

'పాణ్డవాన్ ద్విషసే'౧ ఎన్ఱి, శే వాక్యశేషమ్?:

ఇప్పడి ద్వేషస్స్వహఙ్గళై శబ్దతః అర్థతశ్చ శొల్లుకైయాలే,

'యస్తునారాయణం ద్వేష్టి తంవిద్యాదన్త్యరేతసమ్,'౨ 'నశూద్రా భగవద్భక్తాః'౩ ఎన్ఱిల విశేషశాస్త్రైకవేద్యమాన ద్వేషప్రయుక్తమాన దణ్డాలత్వమ్, దుర్యోధననుక్కుమ్,

భక్త్యతిశయప్రయుక్తమాన శూద్రత్వాభావమ్ విదురర్కుమ్, శొల్లిర్ఱు:

ఇత్తాల్ సామాన్య శాస్త్రత్తిలేనిస్తు, ప్రశ్నమ్పణ్ణినవనుక్కు తదనవగత విశేషశాస్త్రమర్యాదైయాలే ఉత్తరమ్ శొల్లిర్ఱాకైయాలే శాస్త్రవిరోధమిల్లై:

ఇప్పడితాత్పర్యగతియై ఆరాయాతే, 'విదురోయంనవృషలః' ఎన్ఱు, కర్తాత్త్య భావమాత్రత్తైక్కొణ్డు 'విదురర్కు దుర్యోధనన్ శొన్న జాతివిశేషత్తై భగవాన్ ఇశైన్దాన్'ఆయ్త్తు' ఎన్ఱాల్, 'భుక్తంవృషలభోజనమ్'౪ ఎన్ఱిల పరమప్రశ్నాంశత్తుక్కు ఉత్తరమిన్ఱిక్కే యొళ్ళియ ప్రసక్తిక్కుమ్:

అత్తిల్ ''ఆర్యాధిష్ఠితావాశూద్రా స్సంస్కర్తారస్స్యుః''౫ ఎన్ఱు,శాస్త్రసిద్ధమాన అర్థమ్ ఉత్తరతయాభిప్రేతమ్' ఎన్ఱిల్;

'అతుత్రైవర్ణికాధిష్ఠిత శూద్రసంస్కృతమాన త్రైవర్ణికాన్నమ్ త్రైవర్ణికర్కు భోజ్యమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతిత్తనైయల్లతు, శూద్రస్వామిక అన్నభోజనత్తుక్కు నియామకమాకాతు.

'విదురసంస్కృతమాన అన్నమే ఇఙ్గు వివక్షితమ్;

తత్స్వామిక-అన్నమ్ వివక్షితమన్ఱు,' ఎన్ఱిల్;

'వృషలభోజనమ్'౪ 'విదురాన్నాని'౬ ఎన్ఱు, 'రాజాన్నంతేజ ఆదత్తే శూద్రాన్నం బ్రహ్మవర్చసమ్''౭ ఇత్యాదియిల్పోలే స్వరసతః ప్రతీయమానమాన స్వస్వామి భావత్తుక్కు వైఘట్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

ఇవ్వసామాన్యశాస్త్రమాత్రమ్ దుర్యోధననుక్కుమ్ తెరియుమాకైయాలే, ప్రశ్నముమ్ అనుపపన్నమ్:

విదురర్కు అన్నసంస్కర్తృత్వమ్ కొళ్ళిల్, త్రైవర్ణికస్వామికల్పనముమ్, త్రైవర్ణికాధిష్ఠాతృకల్పనముమ్, ఆవశ్యకమాకైయాలే, కల్పనాగౌరవమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

అ.—'శుచిస్తుప్రయతోభూత్వా విదురోన్నముపాహరత్'౮ ఎన్ఱి, అవితిల్ 'శుచి'౮ శబ్దత్తాలే ఆర్యాధిష్ఠితత్వత్తై వివక్షిక్కై స్వారస్యవిరుద్ధమ్:

'ఆర్యాః ప్రయతాః'౯ ఎన్ఱు, పూర్వసూత్రత్తిలేశొన్న అన్నసంస్కారాధికారభూతప్రయతత్వమ్ ఆర్యాధిష్ఠితశూద్రర్కు వరుమాకైయాలే, సంస్కారాత్ పూర్వమే అపేక్షితమాన ప్రయతత్వత్తై అన్నప్రాపణకాల భావితయాశొల్లుకైక్కు ప్రయోజనమిల్లై:

'ఉపాహరత్'౮ ఎన్ఱిల ఉపహారమ్ ఉపహర్తృ స్వామికద్రవ్యత్తుక్కన్ఱి, అన్యదీయత్వత్తుక్కుక్కూడాతు:

అప్పోతు 'ఉపానయత్' ఎన్నవేణుమ్:

'శుచిస్తు'౮ ఎన్ఱు, 'క్షేత్రజ్ఞస్యైశ్వరజ్ఞానాత్ విశుద్ధిః పరమామతా'౧౦ ఎన్ఱిల అన్తశ్శుద్ధియుమ్, 'ప్రయతః'౮ ఎన్ఱు, తాత్కాలిక బాహ్యశుద్ధియుమ్, శొల్లుకిఱతాకైయాలే పునరుక్తియిల్లై:

''కృతాన్నస్యవావిరసస్యపృక్షీరన్'౧౧ ఎన్ఱు, శొన్న అర్థమ్ ఉత్తరతయాభిప్రేతమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు;

'షష్ఠీనిర్దేశాత్ ప్రోక్తంస్వయమ్ అన్తేవాస్యాహృతంవాపృక్షీరన్'౧౧ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణుకైయాలే శూద్రస్వామికసత్త్వాన్నత్తిల్ స్వల్పాంశమే గ్రాహ్యమాకైయాలే 'విదురాన్నాని'౬ ఎన్ఱిల బహువచనస్వారస్యమ్ భగ్నమామ్;

'విరసస్య'౧౧ ఎన్ఱు, 'లవణాదిరసాసంయుక్తస్య'౧౧ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినార్కళాకైయాలే 'గుణవత్'౬ ఎన్ఱిల అవిత్తు విరోధిక్కుమ్.

'నసుభిక్షాస్స్యుః' * ఎన్ఱు, 'యావతాప్రాణయాత్రా భవతితావదేవగృహ్ణీరన్, నయావతా సౌహిత్యంతావత్' * ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయాలే 'కృతాన్నస్యవా'౧౧ ఎన్ఱిల అవితు ఆపద్విషయమాయ్ తత్రాపి ఆమ అలాభవిషయమాకైయాలే అనాపదిశాస్త్రార్థమాకాతు:

'తస్యాపిధర్మోపనతస్య'౧౨ ఎన్ఱి, అవితువుమ్ 'ధర్మార్థమ్ ఉపనతః—ఆశ్రితోభవతి''౧౨ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయాలే ధర్మార్థమ్ ఉపనతశిష్యర్క్కే యిరున్తవర్-గృహత్తిలేతానేశెన్ఱు, అముతుశెయ్తలిత్తుక్కు ప్రమాణమాకాతు:

ఇతుతాన్ 'సువర్ణం దత్వాపశుంవా'౧౩ ఎన్ఱు, గుణవిధియాలే ఆపత్కల్పమాకైయాలే అనాపదిశాస్త్రార్థమాకాతు

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౨, ప్ర. ౨, ప-౨, ఖ-౩.

౬॥ ౭॥

౮॥ ౯॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౧, ప్ర-౨, ప-౨, ఖ-౩

౧౦॥ ౧౧॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౪, ప్ర-౧, ప-౬, ఖ-౧౭.

* మేల్పడిసూ. ౫.

౧౨॥ మేల్పడిసూ. ౧౪.

౧౩॥ మేల్పడిసూ. ౬.

అ.—ఆక్కైయాలే 'ప్రకారాన్తరేణ ఉత్తరమ్‌కూడామైయాలే విశేష శాస్త్రోక్తశూద్రత్వాభావమే అభిప్రేతమాన ఉత్తరమ్' ఎన్నై, ఉచితమ్:

అత్తిల్ భీష్మాదికళుక్కు ద్వేషసంసర్గముమ్ అహంకారస్పర్శముమ్ త్యాజ్యతా హేతువాకైఆర్థ: [౮

దుర్యోధననుక్కు ద్వేషముమ్, అహంకారస్పర్శముమ్, త్యాజ్యతా హేతువాకైఆర్థ:

విదురర్క్కు భగవద్భక్త్యతిశయముమ్, తత్‌-ప్రయుక్తశూద్రత్వనివృత్తియుమ్, శూద్రయోనిజాతత్వాత్ అహంకారస్పర్శాభావముమ్ ఉపాదేయతా ప్రయోజకమాకైఆర్థ: [౧౦

ఇన్దవిశేషశాస్త్రానేయ వర్ణాలత్వవిప్రత్వాని ప్రయుక్త ఆచార విశేషఙ్గళ్ అధికారి విశేషవ్యవస్థితఙ్గళాక్కైయాలే లౌకికరిఙ్గళిత్ తాదృశాచార విరహమ్ దోషాయవాక్షాపు" ఎన్ను, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జ్ఞానప్రేమాధికరుడైయ) ఇత్యాది

జ్ఞానప్రేమాధిక్యమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితమ్ [౧౫
అభిమానస్పర్శఙ్గళుమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితఙ్గళ్
అభిమానమ్—త్వదీయత్వమ్.
స్పర్శమ్ ప్రసిద్ధమ్.

(ఆత్మగుణైకదర్శికళాన విశేషజ్ఞర్క్కు) ఎన్నైయాలే "అధికారభేదత్తాలే సామాన్యశాస్త్రదనుగుణాచార విరోధపరిహారమ్" [౨ ఎన్ను, సూచితమ్.

ఇప్పడి 'ద్విషదన్నం నభోక్తవ్యమ్"౧ ఇత్యాదిశ్లోకత్తిలే అభిప్రేతమాన అర్థత్తై,

"దుర్యోధన ఉవాచ— భీష్మద్రోణావతిక్రమ్యమాంచైవ మధుసూదన,
కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష! భుక్తం వృషలభోజనమ్?॥" [౨౪

శ్రీభగవానువాచ—"శుద్ధం భగవతస్స్వాన్నమ్"'౨ ఇత్యాదియాలే కణ్ణోక్తమాక వేసన్నికృష్టమత్తరుమ్ కొణ్డార్కళ్

ఇఙ్గే "త్యక్త్వామాం భీష్మముఖ్యానపి వృషలగృహేభోజితారే! కిమేతత్? జాత్యాకింజ్ఞానినస్తే?"౩

ఇత్యాదిపురాణాన్తరవచనముమ్ వివక్షితమ్.

మూ—౨౩౮. మాఱనేరినమ్బివిషయమాక పెరియనమ్బి ఉడైయవర్కు అరుళిచ్చెయ్‌త వార్త్తైయైస్మరిప్పతు.

వ్యా.—౨౩౮. ఇప్పడి శ్రీరామాయణమహాభారత సిద్ధమాన శిష్టాచారఙ్గళాలే భాగవతవైభవఙ్గళై ప్రకాశిప్పిత్తార్ కీఴ్;

ఇన్నముమ్ ఇవ్వర్థవిషయమాక పూర్వాచార్య వచనత్తై స్మరిప్పికిఱార్, (మాఱనేరినమ్బి) ఎన్ను,తుడఙ్గి;

అత్తావస్థు:— [౧౦

అభిమానహేతువాన జన్మవృత్తాదికళిన్ఱిక్కే అళవన్దార్ శ్రీపాదత్తైయుడైయరాయ్, అధ్యాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణరాయిరుక్కు అమాఱనేరినమ్బి,

తమ్ముడైయ అన్తిమదశైయిలే "అళవన్దార్ అభిమానిత్తరుళిన ఇద్దేహత్తై ప్రకృతిబన్ధుక్కళ్ స్పర్శిక్కిల్ శెయ్వతేన!" ఎన్ను, అతశైక్కుపణ్ణి, సబ్రహ్మచారియాన పెరియనమ్బియై ప్పార్త్తు, "పురోడాశత్తై నాయ్‌క్కిడాతే తీర్" ఎన్ను, అరుళిచ్చెయ్‌తు తిరునాట్టుక్కు ఎఴున్దరుళ

పెరియనమ్బియుమ్, అప్పడియే పిఱర్కైయిల్ కాట్టిక్కొడాతే తామేపళ్ళిపడుత్తువన్దు ఎఴున్దరుళి [౨౦ యిరుక్క;

అ—౨౮౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

పక్షిమృగజటాయు శబరీవిషయ ఆచారత్రయమ్ శ్రీరామాయణస్థమ్.

ధర్మవ్యాధవిదురవిషయ ఆచారద్వయమ్ మహాభారతస్థమ్ [౨౫

(ఇన్నముమ్) ఇత్యాది:—

"శిష్టాచారఙ్గళిలుమ్, 'క్షోధర్మస్సర్వధర్మాణాంధీమతః పరమోమతః'౪ ఎన్ఱి, అధికరికళే ఆచార్యరుచిపరిగృహీతమాన ఆచారమ్ అత్యన్తమాక్కైయాలే అత్తైయుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్నపడి.

(అధ్యాత్మజ్ఞానమ్) ఆత్మపరమాత్మయాథాత్మ్యవసాయమ్.

(సబ్రహ్మచారికళ్)—ఏకాచార్యర్కళ్.

"శునామివపురోడాశః"౫ ఎన్ఱి అవిత్తైయుటన్ఱు (పురోడాశత్తై) ఇత్యాది.

మూ—౨౩౪. "ప్రాదుర్భావైః"౧ ఇత్యాది.

వ్యా—ఇత్తై ఉడైయవర్ కేట్టగుళి పెరియనమ్బి శ్రీపాదత్తిలేవన్దు, "జీయా! మర్యాదైకిడక్క కార్యమ్ శెయ్యవేణ్డావో, దేవరీర్ శెమ్ఱరుళ వేణ్డిర్ ఱో?" ఎన్న; "అళిట్టన్నితోమ్బవో, నాన్ పెరుమాళినాట్టిల్ ఉతృష్టనో, ఇవర్ పెరియవుడైయారినాట్టిల్ అప కృష్టరో, పయిలుమ్ శుడరొళి నెడుమాఱ్ఱిడైనిలం తలైత్తై రోమపాతియో, ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తై చ్చిరిత్తుకుత్తై యవాక్కిలుమ్ ఆచరిక్కవేణ్డావో!" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దవాఱ్ఱై.

౨౩౪.—ఇన్ది భాగవతజన్మాది శ్లాఘ్యతాకథన పూర్వకమాక అభాగవతోత్కృష్టనిన్ద్యత్తైయై ప్రకాశిప్పికిఱార్, ("ప్రాదుర్భావైః"౧ ఇత్యాది) ఎన్ఱు.

అ—అభావథు:—

"పురోడాశతుల్యమాన ఇత్తేహత్తై నాయ్పోలే నిహీనరాన దేహాన ఇస్తకళ్ తీణ్డాతపడి పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

(పళ్ళిపడుత్తి)—సంస్కరిత్తు

'(జీయా)—పూజ్యరే' ఎన్ఱు, సంబుద్ధి.

(మర్యాదైకిడక్క) ఎన్ఱత్తు, "శాస్త్రమర్యాదైయుమ్బడి యా" ఎన్ఱపడి.

(అళిట్టు అన్ధత్తోమ్బవో?) ఎన్ఱత్తు, "అన్తైకానుభావ్యమాన పరమ పురుషార్థత్తై ప్రయోజ్యకత్తావైక్కొణ్డు శెయ్యవో" ఎన్ఱపడి.

(ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యనేన "విశేషశాస్త్రత్తై యర్థ్య తాత్పర్యమ్ సాధుస్యశాస్త్రత్తవ్యవస్థై అధికారివిశేషఙ్గళాలేత్యాజ్యై" ఎన్ఱు, ఉత్తరమ్ సూచితమ్.

౨౩౪.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్ది) ఇత్యాది

"ప్రతిపాదిత భాగవతవైభవస్థైర్యమాక అభాగవతజన్మాదృత్కృష్టనిన్ద్యత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా—"ప్రాదుర్భావైస్సురనరసమో దేవదేవస్తదీయా
జాత్యావృత్త్యైరపిచగుణతస్తాదృశో నాత్రగర్హా।
కింతుశ్రీమద్భువన భవనత్రాణతోన్యేషువిద్యా
వృత్తప్రాయో భవతిపిధ వాకల్పకల్పః ప్రకృష్టః॥"౧

ఇత్తాల్, "అయర్వఱుమమరర్కళ్ అధిపతియాన సర్వేశ్వరన్ ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే సురనరసజాతీయనాకానిఱ్కుమ్; తదీయరుమ్ జాతియాలుమ్ వృత్తఙ్గళాలుమ్ గుణఙ్గళాలుమ్ అప్పడి ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్;

అ—ఇత్తాల్ "హేతువైసఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

మూలోపాత్త ప్రతీకోపలక్షిత సమగ్రశ్లోకోపాదానమ్పణ్ణి అర్థ కథనమ్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

("దేవదేవ"౧) శబ్దార్థమ్, (అయర్వఱుమ్) ఇత్యాది.

(ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే) ఎన్ఱత్తు, "అప్రాకృత విగ్రహత్తై ప్రాకృతసంస్థాన సజాతీయసంస్థానయుక్తమాక్కిక్కొణ్డు వన్దుమ్ అవతారఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

("సురనరసమ") శబ్దార్థమ్, (సురనర) ఇత్యాది.

("తదీయ"౧) ఇత్యాదికర్థమ్, (తదీయర్) ఇత్యాది.

తదీయరాక్కిఱార్ భగవత్-కటాక్షహేతుకసంబన్ధయాభాగ్యాదృష్టవసాయ పూర్ణర్థాక్షముముక్షుక్కళ్.

ఇఙ్గు ("ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే"౧) ఎన్ఱానైయాలే మొక్కప్పిఱక్కుమ్ నిత్యసూరిక్కళ్త్తు:

అప్పడియాకిల్ భాగవతవైభవ ప్రకరణత్తుక్కచ్చేరాతు.

("తాదృశః"౧) ఎన్ఱత్తు, "తాదృక్" శబ్దబహువచనమ్.

"తథావిధాః" ఎన్ఱపడి.

అథ సురనరసమత్వత్తై పరామర్శియాతే, ఇతరసమత్వమాత్రత్తై పరామర్శిక్కిఱతు

("జాత్యా"౧) ఎన్ది, అవిత్తాల్ అపకృష్టజాతిర్నై చొల్లుక్కిఱతు.

"ఇతర రాక్కిఱార్, భగవత్-సంబన్ధశూన్యర" ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్ తిర్యగ్ రాక్షసజాతీయర్కళుమ్ సంగ్రహమ్ సిద్ధమ్.

వ్యా.—ఇతిల్ గర్హైయిల్లై;

శ్లాఘైయుమేయుళ్ళతు;

ఉభయరుమ్ ఇప్పడినిఱ్కిఱతు ఇన్దలోకరక్షణనిమిత్తమాగ;

అ.—"('అత్ర' ౧) ఎన్ఱతు, 'ఉభయోరేవం విధత్వే' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిల్ గర్హైయిల్లై) ఎన్ఱు.

("కింతు" ౧) ఇత్యాదియిల్ "ఇదమ్" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్.

"ఇదమ్"—పూర్వోక్తమ్ ఉభయోరేవం విధత్వమ్, జాత్యాదిభిః ఇతరసజాతీయత్వమాన్నతు,

("శ్రీమత్" ౧) అనన్యాధేయాతిశయవత్; "సర్వోత్కృష్టమ్" ఎన్ఱపడి;

ఇన్నైయుటైక్కణ్ణు ఫలితాంశత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్లాఘైయుమే యుళ్ళతు) ఎన్ఱు.

అవధారణమ్ గర్హాప్రతిషేధసిద్ధమ్;

ఇప్పడి శ్లోకార్త్థవిడిల్ (శ్లాఘై...యుళ్ళతు) ఎన్ఱివిత్తాల్ ఆధిక్యముమ్, ('శ్రీమత్' ౧) శబ్దార్త్థానుక్తియాల్ న్యూనతైయుమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

"నఞ్, విపరీతవాచియాయ్, గర్హావిపరీతశ్లాఘైయాయ్, గర్హావిరహమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱు కొణ్డాలుమ్, ('శ్రీమత్' ౧) శబ్దార్త్థానుక్తియాల్ న్యూనత్వమ్ దృఢమ్:

("కింతు" ౧) శబ్దానన్వయముమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

ఆకైయాల్ పూర్వోక్తప్రకారమేయుక్తమ్.

("భువన") ఇత్యాది:—

అత్రాపి "ఇదమ్" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్;

"ఇదమ్"—తదీయానాం చ ఇతరసజాతీయత్వమ్:

("భువనభవనత్రాణతః"), త్రాణాత్; హేతౌపఞ్చమీ; హేతుః—ఫలమ్.—"లోకరక్షాప్రయోజనకమ్" ఎన్ఱపడి;

ఇన్నైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉభయరుమ్ ఇప్పడి) ఇత్యాదినా (నిమిత్తమ్)—ఫలమ్.

వ్యా.—ఇని అభాగవతర్పక్కల్ ఉణ్డాన విద్యావృత్తబాహుల్య రూపమాన ఉత్కర్షమ్ విధవాలఙ్కారమ్ పోలే నిన్ద్యమాకానిన్ఱతు;" ఎన్ఱిఱతు.

౨౩౯.—"భాగవతర్క్కళన్ఱిక్కే అవర్క్కళుక్కు ఉణ్డాన వేదవిద్యాదికళ్ వ్యర్థమావో?" ఎన్నిల్;

అ.—"ప్రత్యక్షప్రమాణగోచరత్వవివక్షైయాలే భువనత్తుక్కు భవనసాదృశ్యకథనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్ద) ఎన్ఱు లోకవిశేషణమ్.

("అన్యేషు") ఇత్యాదిక్కర్త్థమ్, (ఇని) ఇత్యాది.

"('ప్రాయశ') శబ్దమ్ బాహుల్యవాచకమ్;

తదర్థమాన బాహుల్యత్తుక్కు ప్రకర్షత్తోడే అభేదేన అన్వయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బాహుల్యరూపమాన ఉత్కర్షమ్) ఎన్ఱు.

"ప్రాయో—వయో మృత్యుతుల్య బాహుల్యానశనేష్వపి"[2] ఎన్నక్కడవదిఱే?.

"("ఆకల్ప") శబ్దమ్, 'ఆకల్పవేషౌ నేపథ్యం ప్రతికర్మప్రసాధనమ్'[3] ఎన్ఱు, వస్త్రభూషణమాల్యాది సంపాదితమాన ఆకారవిశేషత్తుక్కు వాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విధవాలఙ్కారమ్పోలే) ఎన్ఱతు.

"("శ్రీమత్") ఎన్ఱివిత్తుక్కు ప్రతియోగినిన్ద్యమాకైయాలే, ("కల్ప") శబ్దమ్, 'ప్రత్యయాశ్చేత్ సమార్థకాః'[4] ఎన్ఱు, సమవాచియాయ్, సామ్యమ్ ("శ్రీమత్") శబ్దితశ్లాఘ్యత్వవిపరీతనిన్ద్యత్వరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిన్ద్యమాకానిన్ఱతు) ఎన్ఱు.

(ఇత్తాల్) (ఎన్ఱిఱతు) ఎన్ఱు, కూడువతు.

౨౩౯.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (భాగవతర్క్కళ్)ఇత్యాది.

(అన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు, "అల్లావిట్టాల్" ఎన్ఱపడి.

"'పూర్వోక్తనిన్ద్యత్వమ్ నిష్ప్రయోజనత్వాదిప్రయుక్తమాకైయాలే, స్వభావతః ప్రయోజనపర్యవసాయికళాన విద్యాదికళుక్కు నిష్ప్రయోజనత్వమ్ కూడాతు' ఎన్నుమాశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱపడి.

(వేదవిద్యా)ఇత్యనేన "వేదశ్చాసౌవిద్యా" ఎన్ఱు అవిగ్రహత్తాలే '('విద్యావృత్తప్రాయః') ఎన్ఱివిల ('విద్యా') శబ్దమ్ ప్రాధాన్యాత్ వేదపరమ్" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

౧॥

౨॥ ౩॥ అమరకో. మనుష్యవర్గే, ౪॥ అమరకో.

మూ.—౨౩౬. ‘‘భాగవతన్నన్ని, కేౘ వేదార్థజ్ఞానాదికళైయుడైయవర్ కుఙ్కుమమ్ శుమన్ద కళుదైయోపాతి’’ ఎన్ను, శొల్లానిన్ఱతిఱే.

వ్యా—‘‘అప్పడి ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే?’’ ఎన్గిఱార్, (భాగవతన్నన్ని, కేౘ) ఎన్ను తుడఙ్గి.

అత్రావతుః—

‘‘చతుర్వేదధరో విప్రో వాసుదేవంనవిన్దతి।

వేదభారభరాక్రాన్తస్స వైబ్రాహ్మణగర్దభః॥’ ౧ ఎన్ను,

‘వేదతాత్పర్యమాన భగవజ్-జ్ఞానాదికళిల్లామైయాలే (భాగవతన్నన్ని, కేౘ,) వేదాధ్యయనత్తోడే అత్తిల్

వ్యా.—స్థూలార్థ (జ్ఞానాదికళైయుడైయ) నాయ్ ఇరుక్కుమవర్,

భోగిక్కళాయిరుప్పార్ విరుమ్బుమ్ పరిమలద్రవ్యమాన (కుఙ్కుమ) త్తైచ్చుమన్దుతిరియానిఱ్కుమ్ చ్చైయ్త అత్తిలాశియఱియాత కళుదైపోలే,

పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్, ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రతిపాదియానిన్ను, కొణ్డు భగవదేకపరమాయిరుక్కుమ్ వేదమాక్కిఱ విలక్షణవస్తు-భారత్తైక్కు నియచ్చుమన్దుకొణ్డు ఇరుక్కుమ్ చ్చైయ్తే, అత్తిల్ శువడఱియాత బ్రాహ్మణకళుదై’ ఎన్ను, వేదోపబృంహణమాన ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే?’’ ఎన్గై,.

అ.—[భాగవతన్నన్ని, కేౘ] ఇత్యాదిమూలత్తుక్కుమ్, (‘‘చతుర్వేదధరః’’ ౧) ఇత్యాదివచనత్తుక్కుమ్, తన్త్రేణార్థమ్ (వేదతాత్పర్యమాన) ఇత్యాది.

(‘‘వాసుదేవం నవిన్దతి’’) ఎన్ను, వచనత్తిల్ భగవజ్-జ్ఞానాద్యభావమ్ శొల్లిఱ్ఱు,

వాక్యత్తిల్ తత్కార్యభాగవతత్వాభావమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

‘‘ఇవ్విరణ్డుమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితమ్’’ ఎన్ను, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవజ్-జ్ఞానాదికళిల్లామైయాలే) ఇత్యాది.

(అది) పదేనభక్తిపరిగ్రహః:

(‘‘నవిన్దతి’’ ౧)=నలభతే:

లాభః జ్ఞానభక్తిరూపః:

నజ్ఞాతేతిదభావమ్ శొల్లుక్కిఱతు.

(‘చతుర్వేదధరః’’) ఎన్గిఱ ధారణమ్ శబ్దార్థజ్ఞానరూపమ్,

వేదాశ్చ అర్థాశ్చతేషాం జ్ఞానమ్, [వేదార్థజ్ఞానమ్]:

[ఆది] పదమ్ తదనుగుణాశ్రద్ధాదిపరమ్:

ఇవ్విరణ్డుక్కుమ్ తన్త్రేణార్థమ్ (వేదాధ్యయనత్తోడే) ఇత్యాది.

అ.—‘‘(అధ్యయనమ్)=స్మృతిః:

సామర్థ్యాల్ ‘ధారణ’ ‘శబ్దముమ్, [జ్ఞాన] శబ్దముమ్, వాసుదేవలాభ [భాగవత] శబ్దాభిప్రేతతాత్పర్యాంశజ్ఞానభిన్న జ్ఞానపరమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్థూల) ఇత్యాది.

‘‘బ్రాహ్మణగర్దభత్తుక్కు లోకప్రసిద్ధగాత్రగర్దభ సాదృశ్యమ్, వచనత్తిల్ ప్రసిద్ధపర (‘‘వై’’ ౧) శబ్దాభిప్రేతమ్’ ఎన్ను, వివక్షిత్తు మూలత్తిలే [కుఙ్కుమమ్] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యథాశ్రుతార్థమ్, (భోగిక్కళ్) ఇత్యాది.

వచనత్తిల్ దార్ష్టాన్తికపరమాన (‘‘వేదభార’’ ౧) ఇత్యుత్తరార్థత్తుక్కు అర్థమ్ (పూర్వోత్తర) ఇత్యాది.

వేద ఏవభారః=(‘‘వేదభారః’’౧) తస్యభరః=గురుత్వమ్, తేనాక్రాన్తః=‘‘లఘుగమనాద్యనర్హః’’ ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేదమాక్కిఱ) ఇత్యాదినా.

(కిన్నియ)=నెరుఙ్గ, (శువడు)=రసమ్.

(బ్రాహ్మణకళుదై) ఎన్ఱతు, (‘‘బ్రాహ్మణగర్దభ’’ ౧) శబ్దార్థమ్.

ఇత్తాల్ ‘‘మూలత్తిలే [ఓపాతి] ఎన్గిఱ విత్తుక్కు అనన్తరమ్ (బ్రాహ్మణకళుదై) ఎన్ను, ఇవ్వళవుమ్ శేషమ్’’ ఎన్ను, సూచితమ్.

అల్లాతపోతు, వచనస్థ (‘‘బ్రాహ్మణగర్దభ’ ౧) శబ్దత్తుక్కు మూలత్తిల్ [కుఙ్కుమమ్ శుమన్దకళుదైయోపాతి] ఎన్గిఱవిత్తు వ్యాఖ్యానమాక్కమాట్టాతు.

వేదోపహాదిత శ్రీశజ్ఞానహీనా(ః)౽ర న్తరమ్। రాజాన్వర్హత్వ-భోగ్యత్వాద్యనేకగుణకస్యహి॥ కుబ్జ-మస్యశరాం కాన్తాఙ్ కథన్ద్ర స్తేరాసథా అమీః

మూ.౨౩౭—రాజనాన శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళై యాశైప్పట్టార్.

వ్యా.—౨౩౭. “భగవత్ సంబన్ధ రహితమాన జన్మాదికళ్ సద్‌గర్హితమ్” ఎన్నుమత్తైదర్శిప్పిత్తార్ కీழ்; “తత్ సంబన్ధసహితమాన తిర్యగాదిజన్మముమ్ సత్-ప్రార్థ్యమ్” ఎన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (రాజావాన) ఎన్ఱు తొడఙ్గి

అతావతు:—

“ద్వితీయవర్ణ’రాన పన్దిఱత్తైయుడైయ శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్,

తిర్యక్ స్థావర జన్మఙ్గళానవై, ‘వాదికైఙ్గవతీశ స్యాగతామ్’౧ ఇత్యాదికళాలే పాపయోనికళాకచ్చొల్లప్పడానిఱ్క చ్చెయ్తే,

‘వేఙ్గడత్తు క్కోనేరివాழுమ్ కురుకాయ్ పిఱప్పేనే!’౨

మూ.౨౩౮.—బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాழ்వారుమ్,

వ్యా.—‘మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే!’౪ ‘శెణ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే!’౫ ‘తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే!’౬ ఎన్ఱు,

తిరుమలైయాழ்వారోడు సమ్బన్ధముడైయ తిర్యక్ స్థావర జన్మఙ్గళై ప్పెఱాప్పెఱాక ఆశైప్పట్టార్” ఎన్నపడి.

వ్యా.౨౩౮.—ఇప్పడి యాశైప్పట్టవళవన్ఱిక్కే, తాన్ ద్విజన్మత్తై యాత్థానమ్ పణ్ణినవర్కళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రాహ్మణోత్తమరాన) ఎన్ఱు తొడఙ్గి

అ.—౨౩౭. ఉత్తరవాక్యతాత్పర్యమాహ (భగవత్-సంబన్ధ)ఇత్యాది—

“యథా భగవత్-సంబన్ధరహితత్వే జన్మాద్యుత్కర్షః నిన్ద్యమాకియతు, తథైవ తత్-సంబన్ధసత్త్వే నిదపకర్షయుమ్ శ్లాఘ్యమ్” ఎన్ఱు, దృష్టాన్తసఙ్గతి” ఎన్నపడి.

“‘రాజ’ శబ్దః క్షత్రియస్య ప్రవృత్తినిమిత్తకః” ఎన్ఱు, “రాజాన మకిషేచయత్” ౩ ఇత్యాదియిలేయిఙ్గు ప్రసిద్ధి తిరువుళ్ళమ్ పత్తి [రాజావాన] ఎన్ఱదు, అదుక్కు అర్థమ్, (ద్వితీయవర్ణరాన) ఇతి.

(“వాదికైః” ౧) ఎన్ఱదు, అదుక్కు “కర్మదోషైః” ౧ ఎన్ఱు, అది, విశేష్యమ్.

(ఇత్యాదికళాలే) ఎన్ఱదు, అనన్తరమ్ “శరీరజైఃకర్మదోషైః యాతి స్థావరతామ్నరః” ౧ ఎన్ఱదు అభిప్రేతమ్.

(పాపయోనికళాక) ఎన్ఱతు, “పాపకారణజన్మాక” ఎన్నపడి.

1 2 3 5

* “మానిర్—ద్వజార్, భగేస్థానే కాలకా ఉడ్ తారేమాలే”౩ ఎన్నక్కడవదే?.

అ—(“కోనేరి” ౧)=స్వామిపుష్కరిణీ. (“కురుకు” ౧)—కొయ్యశినారై. (“మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధి”౪) మత్స్యజన్మక్కుక్కడియాన భాగ్యమ్:

ఇవైయిరణ్డుమ్ తిర్యగ్‌జన్మప్రమాణమ్:

(“శెణ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తిరు” ౫)—చమ్పకవృక్షరూపేణ అవస్థానరూపసంపత్, (“తమ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తవమ్” ౬)—స్తమ్బరూపేణస్థితిహేతుభూతంతపః:

ఇవైయిరణ్డుమ్ స్థావరజన్మప్రమాణమ్.

“మూలత్తిల్ ఉత్తరోత్తరమ్ అపకర్షాతిశయవివక్షయా [తిర్యక్ స్థావర] ఇతిక్రమమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే పూర్వమ్ మత్స్యమ్,

అనన్తరమ్ తద్వ్యతయాతతో వృక్షప్రస్తావమిన్నుమ్,

అనన్తరమ్ అవ్వళవుమ్ అల్లాత స్తమ్బమ్.

అనన్తరమ్ తద్వత్ భగవత్ రోహణమ్ ఇన్ఱిక్కే ఉపాత్తమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

తిరువనన్తాழ்వానే తిరుమలైయాழ்వారోడు (తిరుమలైయాழ்వారోడు) ఎన్ఱదు.

(పెఱాప్పెఱా) లబ్ధలాభమ్.

౨౩౮—ఉత్తరవాక్యతాత్పర్యమాహ, (ఇప్పడియన్ఱిక్కే) ఇత్యాది

“అనాపేక్షయాపి అతిశయితావస్థాభూతమాన అనుకరణమ్ కొల్లుకిఱతు” ఎన్నపడి.

అతుమానసమ్; ఇతు తద్విశేషమాన భావనాప్రకర్షకార్యమిత్తి.

౧॥ ౨॥ పెరుమాళ్-తిరుమొழி. ౪-౧. ౩॥

౪॥ పెరుమాళ్ తిరుమొழி ౪-౨. ౫॥ మేల్పడి, ౪-౪.

౬॥ మేల్పడి, ౪-౫.

*

మూ.—తిరుమక్కళారుమ్ గోపజన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణినార్కళ్.

వ్యా.—అతావతు:—

"తనియుఞ్జుకుడ మేలిత్తై' ఎన్నుమ్పడియాన వర్ణత్తే యవతరిత్తు విద్యామహాత్మ్యాదికళాలే తజ్జాతీయసకలోత్తమరాన పెరియాళ్వారుమ్,

వేతప్పయన్ కొళ్ళవల్ల అవన్ తన్నైప్పోలే పేత్తైప్పురువత్తిలే వేదసారార్థవిత్తమైయాయిరుక్కుమ్ అవర్ తిరుమక్కళాన ఆణ్డాళుమ్,

శ్రీకృష్ణావతారాను భవత్తిల్ అభినివేశాతిశయత్తాలే,

'మిడుక్కిలామైయాల్ నాన్ మెలిన్దేన్ నఙ్గాయ్!.'౧

'ఎన్ మకన్ కోవిన్దన్',౨

'పఙ్గు తిఙ్గళ్ వయిఱ్ఱిలుణ్డవప్పొళ్దినాల్'౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

వ్యా.—'అయర్పాడిచ్చెల్వచ్చిఱుమీర్కాళ్!', ౭ 'నాముమ్నమ్మావైక్కు',౮

'అఱివొన్ఱుమిల్లాద ఆయ్క్కులత్తు ఉన్తన్నైప్పిఱవి పెఱున్దనైప్పుణ్ణియమ్ యాముడైయోమ్' ౯ ఇత్యాదియాలుమ్,

తాన్ అవ్వాఱ్క్కప్పిఱన్ద కులమ్ తాఴ్న్ద కులమాకైయాలే తణ్ణీరాయిరున్ద 'అఱివొన్ఱుమిల్లాద' గోపజన్మత్తై ప్పెరుమైయాక ఏఱిట్టుక్కొణ్డార్కళ్" ఎన్కై.

అ.—"తేషాం పూర్వం పూర్వో జన్మతః శ్రేయాన్"౪ ఇత్యాదియాయుళ్ళవ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనియుఞ్జుకుడ) ఇత్యాది

"దేవో ముని ర్ద్విజో రాజా వైశ్యశ్శూద్రో నిషాదకః।

పశుర్మ్లేచ్ఛశ్చ చణ్డాలో దశవిప్రాః ప్రకీర్తితాః॥"౫ ఎన్కిఱ దశవిధవిప్రర్కళిలే.

"శమ దమ తపశ్శౌచ సన్తోష క్షమార్జవమ్।

వేదశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞో దేవో విప్రస్య ఉచ్యతే॥"౬ ఎన్కిఱ దేవవిప్రత్తైయుడైయవ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విద్యామాహాత్మ్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

(వేతప్పయన్) వేదప్రతిపాద్యన్;

(పేత్తైప్పురువమ్) "పేత్తైముఙ్గై" ఇత్యాదియాన సప్తవిధవయస్సుకళిలే ప్రథమమాన అత్యన్తబాల్యమ్.

"(తిరుమక్కళారుమ్) ఎన్కిఱదుక్కు సమ్బన్ధకళ్ సన్నిధానత్తాల్ ఆణ్డాళైయాకైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్-తిరుమక్కళాన) ఎన్కిఱదు.

("మిడుక్కిలామైయాల్"౧) పిరివుక్కు శక్తియిల్లామైయాల్ ("నాన్ మెలిన్దేన్"౧) దుఃఖిత్తేన్:

అ.—("పఙ్గుతిఙ్గళ్"౩)=పఙ్గునిమాసమ్, ("వయిఱ్ఱిలుణ్డ"౩)=గర్భవతియాన:

("చిఱుమీర్కాళ్!"౭)=బాలైకళే ("ఉన్తన్నైప్పిఱవి పెఱున్దనై"౯)=నీవన్దు పిఱక్కైక్కు ఈడాన:

ఇవఱ్ఱిల్, ("నాన్ మెలిన్దేన్"౧) ("ఎన్ మకన్"౨)("నాముమ్నమ్ పావైక్కు"౮) ("యాముడైయోమ్"౯) ఎన్కిఱ వివక్షైయుడైయవ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్ అవ్వాఱ్క్క) ఎన్ఱు.

"కృషిగోరక్ష్యవాణిజ్యం వైశ్యం కర్మ స్వభావజమ్"౧౦ ఎన్కిఱ వివక్షైయుడైయవ (మాన్దామ్ వర్ణమాకైయాలే) ఎన్ఱదు.

వైశ్యవర్ణమిఱే గోపర్కళ్ !.

(తణ్ణీరాయ్) అపకృష్టమాయ్.

"అఱివొన్ఱుమిల్లాద (ఆయ్క్కులమ్")౯ ఎన్కిఱ వివక్షైప్రత్యభిజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (అఱివొన్ఱుమిల్లాద) ఎన్ఱు.

"ఒరుజ్ఞానముమిల్లాద" ఎన్ఱపడి.

"(ఆస్థానమ్) ఎన్ఱదు, అన్తర్భావితణ్యర్థమాయ్, 'ఆరోపణమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఏఱిట్టుక్కొణ్డార్కళ్) ఎన్ఱదు

అన్ఱిక్కే, "[ఆస్థానమ్] అధ్యాసనమాయ్, సమాధిమాన్నై, సమాధిస్థన్' ఎన్నుమాప్పోలే, ఆళ్వార్గోపజన్మవాన్కళై అతిల్, 'ఆస్థితర్' ఎన్ఱలామాకైయాలే, [ఆస్థానమ్] ఎన్ఱతు:

ఇత్తాల్ ఆరోపణమ్ ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఏఱిట్టుక్కొణ్డార్కళ్) ఎన్ఱు రారాక్కప్పడుమ్.

[ఆస్థానమ్] ఎన్కిఱ ఉపసర్గప్రయుక్తమ్, (గోపజన్మత్తై) ఎన్ఱ ద్వితీయాన్తమ్.

౧॥ పెరియాళ్వార్-తిరుమొழి. ౧-౧-౯.

౨॥ మేల్పడి, ౧-౫-౧. ౩॥ మేల్పడి, ౩-౨-౮.

౪॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౫, ప-౧, ఖ-౧, ప్ర. ౧. ౫॥ ౬॥

౭॥ తిరుప్పావై. ౧. ౮॥ మేల్పడి, ౨.

౯॥ మేల్పడి, ౨౮. ౧౦॥ గీ-౧౮-౪౪.

మూ. ౨౩౯.—కన్దల్ కళిన్దాల్, సర్వర్కుమ్, *నారీణామ్ ఉత్తమైయాడైయ అవస్థై వరక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౩౯. "ఇప్పడియాకైప్పడుకైయుమ్ అస్థానమ్ పణ్ణుకైయుమ్ ఒళియ (కన్దల్ కళిన్దాల్) స్వరూపమ్ ఇరుక్కుమ్పడి తానెన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కన్దల్ కళిన్దాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అన్ఱిక్కే, "ఇప్పడి విశిష్టవేషప్రయుక్తమాన తారతమ్యావస్థైకళిన్ఱిక్కే కన్దల్ కళిన్దాల్ సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్ వరుమ్ అవస్థై తానేతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్,

(కన్దల్ కళిన్దాల్) ఇత్యాది.

"అతావతు:—ఆత్మస్వరూపత్తైయుళ్ళపడి ప్రకాశియాతపడి అనాదికాలమ్ అభిభవిత్తుప్పోన్దవ ద్వేటియాన అవిద్యాది

అ.—౨౩౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియాకైప్పడుకైయుమ్) ఇత్యాదినా.

"'ఆకైయుమ్, ఆరోపణముమ్' అసిద్ధత్తుక్కేయాకైయాలేతదవిశేషేణ నిరుపాధికస్వభావమేన్, ఎన్న?" ఎన్ఱు, శఙ్కై.

ఇత్తాల్ "ఔపాధికప్రసఙ్గాత్ నిరుపాధికస్వభావకథనమ్" ఎన్ఱు, ప్రసఙ్గసఙ్గతి సూచితై.

ప్రకారాన్తరేణావతారికై (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది

[వరక్కడవతాయిరుక్కుమ్] ఎన్ఱు, ఉమూలస్థశబ్దస్వారస్యానుగుణ్యైయిత్తు.

"విశిష్టస్య+వేషః=(విశిష్టవేషః); తత్-(ప్రయుక్తమ్)=తత్సామ్యలకమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కై.

అతావతు:—"దేహావిశిష్టనాన ఆత్మావుక్కు ఆగన్తుకస్వభావభూతదేహసంబన్ధహేతుకమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కై.

(తారతమ్యమ్)—అపకర్షముమ్, ఉత్కర్షముమ్.

ఇత్తాల్, "తారతమ్యయుక్త అవస్థాప్రసఙ్గాత్ తద్రహితావస్థాప్రతిపాదనమ్" ఎన్ఱు, సఙ్గతి సూచనమ్ కృతమ్.

మూ.—౨౪౦. అవ్వప్రకారత్తాలే పరిశుద్ధాత్మస్వరూపత్తుక్కు తత్సామ్యముణ్డాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—దోషమ్ భగవత్-ప్రసాదవిశేషత్తాలేపిన్నాట్టాకపడి సవాసనమాకప్పోనాల్, సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్,

'సర్వలక్షణసంపన్నా నారీణాముత్తమావధూః'*

ఎన్ఱు, అపడియే స్త్రీత్వలక్షణఙ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱు స్వేతరసకలస్త్రీణామ్ ఉత్తమైయా యిరుక్కుమ్ పెరియపిరాట్టి యారుడైయనిలై,

తన్నడైయేవరక్కడవతాయిరుక్కుమ్" ఎన్కై.

౨౪౦.—"అత్తైజ్ఞనే!" ఎన్నుమ్ అపేక్షైయిలే అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (అవ్వప్రకారత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—[కన్దల్] ఎన్ఱు, అదిక్కుక్కు అర్థమ్, (పన్దటియాన) ఇత్యాది.

"('సర్వలక్షణ' *) ఎన్ఱు, అ (లక్షణ' *) శబ్దమ్ ఉపస్థితత్వాత్ స్త్రీత్వలక్షణపరమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్త్రీత్వ) ఇత్యాది.

"నృనరయోర్వృద్ధిశ్చ"౧ ఎన్ఱు, అ సూత్రత్తాలే "నరజాతియా నారీ" ఎన్ఱు, అదిక్కు వ్యుత్పత్తిమాత్రమ్:

"స్త్రీయోషిదబలా యోషా నారీ"౨ ఎన్ఱు, స్త్రీత్వమే ప్రవృత్తినిమిత్తమ్.

"ఇత్తాల్ దేవగన్ధర్వాది స్త్రీకళుక్కుమ్ సంగ్రహమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వేతర) ఇత్యాది.

"విశేషః కాలికోవస్థా,"౩ "ఆగన్తుకాపృథక్సిద్ధధర్మోవస్థేతి కీర్త్యతే"౪ ఎన్ఱు, అ "అవస్థా" శబ్దార్థమ్, (నిలై) ఎన్ఱు.

"శాన్తే సేతౌ జలవత్ స్వయమేవ ఆగమనమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్ఱిఱార్, (తన్నడైయే) ఇత్యాది.

"(అవస్థా) శబ్దత్తాలే అనన్యార్హశేషత్వాదికళుడైయ ప్రకాశముమ్ సంశ్లేష విశ్లేషఙ్గళిల్ ధారణతదభావఙ్గళుమ్, తదేకనిర్వాహ్యమానత్వముమ్, వివక్షితఙ్గళ్.

౨౪౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అత్తైజ్ఞనే) ఇత్యాది —

"పూర్వోక్త ప్రకాశాదిరూపమాన అవస్థైక్కు విషయాబాధముమ్, స్వరూపయోగ్యతైయుమ్, ఆవశ్యకమాకైయాలే, అత్తైప్రతిపాదిక్కు, అ, [అవ్వప్రకారత్తాలే] ఇత్యాద్యుత్తరవాక్యమ్, తదుపపాదకమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కై.

*

౧॥ ౨॥ అమరకో. మనుష్యవర్గే.

౩॥ అమరకో. ౪॥

వ్యా.—అత్రావతః:—

"అనన్యార్హ శేషత్వమ్,[1] అనన్యశరణత్వమ్,[2] అనన్య భోగ్యత్వమ్,[3] సంశ్లేషత్తిల్ ధరిక్కై,[4] విశ్లేషత్తిల్ ధరియామై,[5] తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్,[6] ఆకియఆఱుప్రకారత్తాలే, నిశ్శేషనివృత్త అవిద్యాదిదోషతయా పరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ప్రకారషట్కపరిపూర్ణైయాన పిరాట్టియోడు సామ్యమ్ నైసర్గికమాక ఉణ్డాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ.—"పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయతా రూపమాకైయాలే (శేషత్వమ్) స్వరూపయోగ్యతారూపమాకైయాలే, అతు నైసర్గికమ్:

(అనన్యశరణత్వా) దిచతుష్టయముమ్ స్వరూపయోగ్యతా రూపమాక వివక్షితమాకైయాలే అతువుమ్ నైసర్గికమ్:

(తదేకనిర్వాహ్యత్వముమ్,) తదేకనిర్వాహ్యమానత్వస్వరూపయోగ్యతారూపమాకైయాలే నైసర్గికమ్:

తదేకాధీనప్రవృత్తి నివృత్త్యర్హత్వమ్, (తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్):

అతిల్ (అనన్యార్హశేష) త్వాదిత్రయమ్ తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్,

మఱ్ఱైయిరణ్డుమ్ ప్రార్థనాగర్భ వ్యక్తచతుర్థియాలుమ్,

(తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్) ప్రకృత్యంశత్తిల్ బహువ్రీహియాలుమ్, ఫలితమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

[ప్రకారః]—ధర్మః.

[పరి] శబ్దార్థమ్, (నిశ్శేష) ఇతి.

[శుద్ధి] శబ్దార్థమ్, (నివృత్త) ఇత్యాది.

(పరిశుద్ధమాన) ఎన్ఱతు, "పరిశుద్ధపదవాచ్యమాన" ఎన్ఱపడి.

శుద్ధి, అతిరిక్తపదార్థమాకిల్, అతిల్ దోషాభావమ్ ప్రయోజకమాకైయాలే యథాశ్రుతమాకలామ్.

[ఉణ్డాయిరుక్కుమ్] ఎన్ఱిల విధేయార్థమ్, (నైసర్గికమాక) ఇత్యాది.

అత్రావతః, "నిత్యసిద్ధమాక" ఎన్ఱపడి.

తత్-సామ్యత్తిల్ మాలాధిక్షేపప్రమాణత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇన్దసామ్య) ఇత్యాదినా.

మూ.౬౮౧.—దృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహఙ్కారత్తాలే;

వ్యా.—ఇన్దసామ్యపటత్తై నినైత్తిఱే, "కడిమామలర్ప్పావైయొప్పాళ్"[౧] ఎన్ఱు, అప్పాఴ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తతు.

అక్ ఇవ్విరణ్డువాక్యముమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

౬౮౧.—ఇని "అవర్కళ్ ఉత్కృష్టమాన జన్మఙ్గళైయుమ్ పేక్షిత్తు నికృష్టమాన జన్మఙ్గళై విరుమ్బువానేన్!" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దృష్టత్తిల్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.

అత్రావతః:—

"అభిజాత్యాదికళుమ్ ఐశ్వర్యముమాకిర

అ.—("కడి"౧)=పరిమల ప్రచురమాయ్, ("మా"౧)=శ్లాఘ్యమాన, ("మలర్"౧)=పుష్పత్తై, పిఱప్పిడమాకవుడైయ, ("పావై యొప్పాళ్"౧)= 'నిరుపాధిక స్త్రీత్వముడైయళాన పెరియపిరాట్టియారోడు ("ఒప్పాళ్"౧)= "సదృశీ" ఎన్ఱపడి.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక ఇవ్విరణ్డు) ఇత్యాది.

"'పెరియపిరాట్టియారుడైయ స్వభావముళ్ళవ ఉణ్డాకైక్కు ఇట్టుప్పిఱన్దస్వరూపముడైయవర్కళుక్కు తదభిమానత్తిలే యొతుఙ్గిన గోపిమార్-స్వభావముణ్డాకచ్చొల్ల వేణుమో?'' ఎన్ఱు, కీఴోడే సంబన్ధమ్, ఎన్ఱు, అప్పడియిలే శొన్న సఙ్గతివిశేషమ్, కులశేఖరప్పెరుమాళిడత్తిలుమ్, పెరియాఴ్వారిడత్తిలుమ్ అనుయాయియాక్కైయాలే, అవ్యాపకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాసఙ్గికమ్) ఎన్ఱు.

౬౮౧ — [రాజావాన] ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తోడే [దృష్టత్తిల్] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళుక్కు ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఉపేక్షాపేక్షా హేతుపరమపురుషార్థానుపయోగిత్వ - తదుపయోగిత్వయుక్త అహఙ్కారసాహిత్యరాహిత్యప్రతిపాదకత్వాత్ హేతుహేతుమద్భావసఙ్గతి'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇనియివర్కళ్) ఇత్యాది.

౧॥ పెరియతిరుమొழி-౩-౭-౯.

మూ. — అదృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహంకారరాహిత్యత్తాలే.

వ్యా. — దృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి,

విశ్వామిత్రాదికళైప్పోలే తానినిర్నిన్ఱవిడత్తిలే ఉత్కర్షమ్ తేడప్పణ్ణుమ్ అహంకారత్తాలేయుణ్డామ్;

శేషత్వాదికళుమ్ కైఙ్కర్యసమ్పత్తుమాకిఱ అదృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి,

ఇవన్ తిరస్కరిక్కుమ్ అభివృద్ధియుమ్ అత్తైయాలేయన్ఱిక్కే కుఱైకళాప్పోవదు అహంకారరాహిత్యత్తాలే యుణ్డామ్'': ఎన్నై.

అ. — 'మూలస్థ [దృష్ట] [అదృష్ట] శబ్దఙ్గళ్ ప్రకరణాల్ ఆభిజాత్యాది తద్విపరీతశేషత్వాదిపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆభిజాత్యాదికళుమ్) ఇత్యాది

(ఆది) పదమ్, విద్యావృత్తపరమ్:

(ఐశ్వర్యమ్) = భోగ్యసమృద్ధి:

(ఉత్కర్షమ్) ఆధిక్యమ్:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉయర్త్తి) ఎన్ఱు.

(విశ్వామిత్రాదికళై) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్ వీతహవ్యాదిపరమ్

(నిన్ఱనిలై) = క్షత్రియత్వాదికళ్

(అహంకారత్తాలే) ఎన్ఱదు, ''అభిజాత్యాద్యుత్కర్షవిషయక ఉత్కృష్టైకహేతువాయిరుక్కిఱ పూర్వావస్థితచిత్తసమున్నతియాలే'' ఎన్ఱపడి

(శేషత్వాది) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్, పారతన్త్ర్యపరమ్.

''[దృష్టాదృష్ట] శబ్దఙ్గళుక్కు విశేష్యముమ్ ప్రకరణాల్ పురుషార్థమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉభయత్ర (పురుషార్థత్తిల్) ఎన్ఱదు

(నిన్ఱనిలై) ఎన్ఱదు, ''అవస్థైయిల్'' ఎన్ఱపడి.

(తాళ్ప్పోమ్పడియాన) ఎన్ఱదు, 'నికృష్టత్తైయడైయుమ్పడియాన'' ఎన్ఱపడి

(అహంకారరాహిత్యత్తాలే) ఎన్ఱదు, పూర్వోక్తచిత్తసమున్నత్యభావత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

మూ. — ౨౮౨. బ్రహ్మావాయిఱ్ఱుపోతల్,

వ్యా. — ౨౮౨. ఇవ్వహంకారరాహిత్యజన్య ఇఴవుపేఱుకళుక్కు ఉదాహరణమాయిరుక్కుమవఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రహ్మావాయ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ:శ:వ్యా: — ''దృష్టోత్కర్షాతిశయత్తుక్కు హేతువాన అహంకారాధికనాన బ్రహ్మావాయ్,

'ద్విపరార్ధావసానే మాం ప్రాప్స్యసి పద్మజ!'౧ ఎన్నుమ్,

'అడికీఴ్ అమర్న్దు పుకున్దు పరవికళ్, కణ్ణా-అడికీఴ్ అమలత్తిలె' యిఴుకాల్'౨ ఎన్నుమ్, శొల్లుకిఱపడియే ఇఴున్దుపోతల్,

అ — ౨౮౨ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వహంకార) ఇత్యాది.

''....పూర్వోక్తదృష్టాదృష్టోత్కర్షహేతుత్వమ్, అహంకార-తద్రాహిత్యయోర్భగవత్-ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకత్వ-తత్-ప్రయోజకత్వ విశ్రాన్తమ్' ఎన్గిఱార్' ఎన్ఱు, హేతుతైసఙ్గ'' ఎన్ఱపడి.

[బ్రహ్మావాయ్] ఎన్గిఱవిడత్తాల్ అర్థసామర్థ్యసిద్ధమ్, (దృష్టోత్కర్ష) ఇత్యాది

మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్, (''ద్విపరార్ధ''౧) ఇత్యాది.

('అభ్యాసి' ౧) ఎన్ఱు అత్యన్తవిలమ్బేన భగవత్-ప్రాప్త్యుపాదకధర్మవక్తవ్యమ్ భోక్తి,

(''పద్మజ'' ౧) ఎన్ఱు అవ్యవధానేన భగవత్-సకాశాజ్జన్మమాకిఱ నిరతిశయాభిజాత్యత్తైచ్చొల్లి సంబోధిక్కైయాలే, ''అతద్ప్రాప్తివిలమ్బోపాదకధర్మమ్ ఇదు అభిజాత్యాది హేతుక అహంకారమ్'' ఎన్ఱుసిద్ధమ్.

(''కడు'' ౨) ఇత్యాది:—

''(''అయన'' ౨) = భగవతోజాతస్సాన బ్రహ్మావానవన్,

('కడి'' ౨) = పరిమళయుక్తభగవన్నాభిసంభవమాన, (''కమలత్తుక్కుప్పుడు'' ౨) = పద్మత్తిలేయిరుప్పమ్, (''కణ్ణన్'' ౨) = ఇదైయర్ క్కుమ్ ఇదైచ్చికళుక్కుమ్ సులభనానకృష్ణనుడైయ, ('అడికీఴ్ అమర్న్దు' ౨) = పాదారవిన్దత్తై, (''కాణ్గిలాన్'' ౨) కాణ్గిలేన్'' ఎన్ఱపడి.

ఇదుమ్ ''అయన'౨ ఎన్గిఱ అభిజాత్యమ్, కాణ్గిలామైయిలే హేతు'' ఎన్ఱు సిద్ధమ్.

పూర్వోపాత్తప్రమాణత్తిలే జన్మోత్కర్షమాత్రమ్ ఉక్తమ్.

ఇత్తిలె జన్మోత్కర్షముమ్ వాసోత్కర్షముమ్ శొల్లిఱ్ఱు

అత్తిల్ భగవతోజాతత్వమ్ అర్థికమ్.

ఇత్తిల్ ''భగవతోజాయతే ఇతి జ.'' ఎన్ఱు కణ్ఠోక్తమ్.

అత్తిల్ విలమ్బమాత్రముమ్ ప్రాప్తికళ్ళిన్ఱు

౧. ౨॥ ఇయజ్యా. ౧-౧౬

సూ—అహఙ్కారత్తుక్కుం పుగుర్ ఇడుదల్

వ్యా.—అహఙ్కారహేతుక్కళ్ ఒన్ఱుమిల్లామైయాలే తద్రహితైయాయ్, ఇడై చ్చి కలక్కై యుడైయాళాగ ఇడైచ్చియాన చిన్తయన్తియాయ్,

"ముక్తిం గతా న్యాగోపకన్యకా" ఎన్నుమ్బడి అవళ్ తిరువడిక్కళిలే పుగుర్ ఇడుదల్, శేయ్యప్పడియాయిరుక్కుం, ఇవ్వహఙ్కార తద్రాహిత్యఙ్గళిన్ స్వభావమ్" ఎన్ఱు.

అ—ఇతిల్ "కాట్టి యుది త్తై" ఎన్ఱు శొల్లిన్ పొరుళైయాలే, ("కడి'3) ఇత్యాదిక్కు అనన్తరేణోపాదానమ్.

ఉభయత్తుక్కుం అర్థమ్. (ఇప్పుపోత్తల్) ఎన్ఱు.

[ఇడైచ్చియాయ్] ఎన్ఱు విత్తాల్ అర్థసామర్థ్యలబ్ధమ్, (అహఙ్కార హేతుక్కళ్) ఇత్యాది.

సామాన్య శబ్దమ్ బుద్ధిస్థవ్యక్తివిశేషపరమాకైయాలే, (చిన్తయన్తియాయ్) ఎన్ఱతు

మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్ ("ముక్తిమ్") ఇత్యాది.

ఇతిల్ ("ముక్తిం గతా"[1]) ఎన్ఱు మోక్షప్రాప్తియిలే ("గోప"[1]) శబ్దోక్త జన్మోత్కర్షాభావముమ్, ("కన్యా"[1]) శబ్దోక్త స్త్రీత్వ బాలత్వఙ్గళాలే లబ్ధమాన జ్ఞానోత్కర్షాభావముమ్, ("కాచి"[1]) ప్రత్యయత్తాలే కుత్సితత్వాదికళ్ శొల్లుకైయాలే వృత్తోత్కర్షాభావముమ్, హేతువాక ప్పోయ్ప్పుక్కిఱతు.

(చిన్తయన్తీ) శాస్త్రోక్తచిన్తనమ్, బ్రహ్మత్తుక్కు వ్యభిచరితమాకైయాలే నిరపేక్షసాధనమన్ఱు.

[1]. పు ౩౧౭, ౧మ్ నోట్టు ౨॥ ౩॥ పు. ౯౮౯, ౨మ్ నోట్టు.

12-1-1902.

సూ—శేయ్యప్పడియాయిరుక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవ ప్రకరణమ్.

సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—"ఇప్పడి అహఙ్కార తద్రాహిత్యఙ్గళ్ అవస్థైయిలుక్కైక్కుమ్ పెరుక్కైక్కుమ్ ఉదలాకైయాలే శ్రీకులశేఖర ప్పెరుమాళ్ ముదలానవర్కళ్ అహఙ్కారహేతువాన జన్మఙ్గళై యనాదరిత్తు తద్రహితజన్మఙ్గళైయాదరిత్తార్కళ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

పెరియ జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవ ప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

అ—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవళ్ తిరువడికళై) ఇత్యాది "(శేయ్యప్పడియాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు విధిక్కు విశేషమ్ 'అహఙ్కార తద్రాహిత్యఙ్గళ్' ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అహఙ్కార) ఇత్యాది.

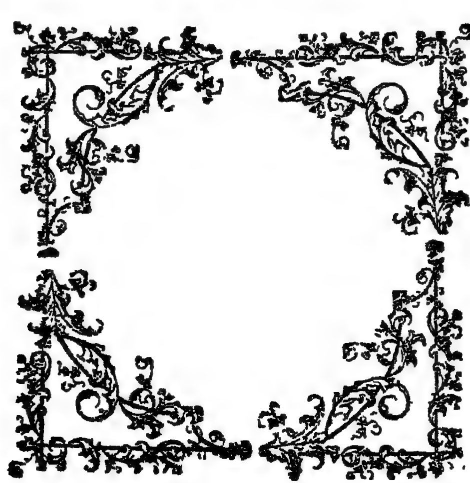
విశదవచనాన్వయార్థమ్ స్వభావాన్తమ్.

పూర్వోక్తహేతువైయై విశదీకరిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

అణ్ణా అ[illegible]క్-తిరువడికళే శరణమ్.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

ఒన్పతు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావదాన]

ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణమ్:—

మూ. — ౨౮౩. ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్

వ్యా.—౨౮౩. [వా. ౧౮౦] [తన్నైత్తానే ముడి క్క-ణావతు] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ఇవ్వళవాక, అహఙ్కారాదికళిన్-దోషమ్ ఉపపాదిక్క-ప్పట్టతు;

అనన్తరమ్, "ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమ్ అవనే" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ప్రపన్నాధికారియుడైయ దినచర్యావిశేషమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు, (ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

(సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్క-ప్పడివణ్ణిక్కొణ్డుపోరక్క-డవన్) ఎన్నుమళవాక.

అ.—౨౮౩. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (తన్నైత్తానే) ఇత్యాది.

ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

అతావతు:—

"షిట్ప్రకరణియిల్ వైత్తుక్కొణ్డు అధికారినిష్ఠాక్రమకథన పరమాన ఇన్దనాన్తామ్ ప్రకరణత్తిలే ఉపాయోపేయాధికారాపేక్షితతా, జ్యోపాదేయఙ్గళిలే శిలకొల్లి, అతిల్ దినచర్యానర్హతమాన శిలత్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై చొల్లుకైయాలే, పూర్వోత్తరత్తే యిరుక్క-అధికారరూప ఏకకార్యప్రయోజకత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

"నవప్రకరణియిలుమ్ పూర్వప్రకరణత్తిలే సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

ఇతిల్, అన్త ఉపాయనిష్ఠరాన ప్రపన్నరుడైయ దినచర్యై శొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱు, సఙ్గతి" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

"ద్వయవివరణత్వయోజనైయిలుమ్ పూర్వమ్ నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

ఇప్పోతు అత్యావృత్తమాన 'స్వామీ ఎన్ఱు' ఉత్తమనాల్ సూచితమాన అధికారియినుడైయ దినచర్యై చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, సఙ్గతి కణ్డుకొళ్వతు.

దినచర్యైయావతు, ప్రాప్తియళవుమిరుక్కుమ్ కాలమ్, అధికారార్థమాక వుమ్ ప్రాప్యతయాకవుమ్ శెయ్క్క-డవ అనుష్ఠాన విశేషఙ్గళ్:

మూ.—నాశహేతువాన అహఙ్కారత్తుక్కుమ్, అతినుడైయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్,

వ్యా.—(ఇప్పడి) ఎన్ఱు, కీళ్ ఉక్తమానప్రకారత్తై పరామర్శిక్కిఱతు.

(సర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాశహేతు) వాకైయావతు, స్వరూపేణముడిత్తుమ్, భాగవతవిరోధత్తైప్పిఱైత్తుముడిత్తుమ్, భగవల్లాభవిరోధియాయుమ్, ఎల్లాప్పడియాలుమ్, "అసన్నేవ"[1] ఎన్ఱపడియే, అసత్కల్పమాక్కుడి స్వరూపత్తై ఉరువఴియప్పణ్ణుమతాయిరుక్కై;

అహఙ్కారమ్ తాన్, దేహాత్మాభిమానరూపమాయుమ్, దేహాతిరిక్త ఆత్మవిషయత్తిల్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానరూపమాయుమ్, ఇరణ్డువకైప్పట్టిరుప్పతు;

ఇవ్విడత్తిల్ అవైయిరణ్డుమ్ శేరచ్చొల్లప్పడుకిఱతు.

(అతినుడైయకార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్),

అ —ఇతుమేలిరకాసఙ్గతి.

"[వా. ౨౮౨] [బ్రహ్మవాయుబ్రష్టతోత్రత్] ఎన్ఱు, అహఙ్కారత్తినుడైయనాశహేతుత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు:

[ఇప్పడి] ఇత్యాదినానాత్య శాహఙ్కారత్తుక్కుమాలమ్ 'తాన్' ఎన్ఱైయాలే 'హేతుకై అనన్తరవాక్యసఙ్గతి' ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(కీళ్ ఉక్తమానప్రకారత్తై) ఎన్ఱతు, [వా. ౧౮౯] [ఇవైయిరణ్డుమ్ స్వరూపేణముడిక్కుమవన్ఱిక్కే భాగవతవిరోధత్తైయుమ్ విలైత్తు] ఇత్యాదియాలుమ్, [వా ౨౮౧] [తట్టత్తిలుత్తిక్కమ్] ఇత్యాదియాలుమ్, ఉక్తమానప్రకారత్తై" ఎన్ఱపడి.

[సర్వప్రకార] శబ్దార్థమ్, (స్వరూపేణ) ఇత్యాది.

[స్వరూపేణ] ఉక్తస్వార్థపరిమ్.

[నాశ] శబ్దవివక్షితమ్, ("అసన్నేవ" ౧) ఇత్యాది.

(అసత్కల్పత్వమ్,—భగవజ్-జ్ఞానాత్యధీనవిలక్షణసత్తాశూన్యత్వమ్,

(దేహాత్మాభిమానమ్)—దేహత్తిల్ ఆత్మభ్రమమ్,

(స్వాతన్త్ర్యాభిమానమ్)—స్వశేషత్వభ్రమముమ్, స్వాధీనస్వార్థభోక్తృత్వాభిభ్రమముమ్.

౧॥ తైత్తిరీయోప. ౨-౬-౧.

మూ.—ఎత్తైనిలమ్ తాన్నాకైయాలే, తన్నైక్కట్టినాల్ శత్రువైక్కణ్ణాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమే విషయజత్తైస్స్వభోగ్యత్వేన విరుమ్బువిక్కుమ్ మూలమాకైయాలే, విషయప్రావణ్యత్తై "అహంకారకార్యమ్" ఎన్గిఱతు. (విషయ) శబ్దత్తాలే కీழ் అనుకూలమాకవుమ్ ప్రతికూలమాకవుమ్ శొల్లప్పట్ట విహితనిషిద్ధరూప విషయద్వయత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు; (విత్తైనిలమ్ తాన్నాకైయాలే) ఎన్ఱతు, "అవిత్తైయిరణ్డుక్కుమ్ జన్మభూమి భగవత్-స్వరూప తిరోధానాదికళై పణ్ణక్కడవగుణత్రయాత్మక ప్రకృతిపరిణామరూపమాయ్, స్వకర్మవిశేషారబ్ధమాయిరుక్కిఱ శరీర విశిష్టనాన తాన్నాకైయాలే" ఎన్ఱపడి; కర్మానుగుణమాక రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గవడిక్కుమ్ శరీరవిశిష్టత్తైయాలే మతిమయక్కైయానల్లాత దేహత్తైత్తాన్నాకవుమ్, తనక్కురియనల్లాత తన్నై స్వతన్త్రనాకవుమ్, అభిమానిప్పతుమ్, తనక్కు అనర్థకరమాన విషయఙ్గళిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణువతామవర్కళానేయితే: (తన్నైక్కట్టినాల్) ఇత్యాది:—

అ.—విషయప్రావణ్యత్తైయుమ్ అహఙ్కారకార్యత్వత్తై విశదీకరిక్కిఱార్, (దేహాత్మాభిమానముమ్) ఇత్యాదినా.

[విషయ] శబ్దార్థమ్, (విషయశబ్దత్తాలే) ఇత్యాది.

[విత్తైనిలమ్] ఎన్గిఱ విశేషార్థమ్, (జన్మభూమి) ఎన్ఱు.

"జలస్యనాగ్నిసంస్పృష్ట స్థాలీ సఙ్గాత్తథాపి హి।
శబ్దోద్రేకాదికాన్ ధర్మాన్ తత్కరోతియథామునే॥

తథాత్మా ప్రకృతాసఙ్గాత్ అహంమానాదిదూషితః।"౧ ఎన్గిఱవిత్తైయటైక్కు [తాన్నాకైయాలే] ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (భగవత్-స్వరూప) ఇత్యాది.

ఇత్తైయువపాదిక్కిఱార్, (కర్మానుగుణమాక) ఇత్యాదినా.

మూ.—అవన్ ఱుక్కు వర్ధకరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్, సర్పత్తైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—ఇప్పడియనాదికాలమ్ పోన్దవనాయ్, ఇప్పోతుమ్ అతుక్కు యోగ్యమాన శరీరవిశిష్టనాయిరుక్కిఱ తన్నైదర్శిత్తాల్ "కొన్ఱుల్లఱువిడేన్" ఎన్ఱు, సాయుధనాయ్, పక్కిల్ నిఱ్కిఱ శత్రువైక్కణ్డాప్పోలే కుడల్ కరిత్తు తనక్కు నాశకనాకనినైత్తుమ్:.

తజ్జాతీయరైయ ఉత్కృష్టత్వాలే పర్యాసనైయైక్కిళప్పి అహఙ్కారాదికళైమేన్మేల్ వళరుమ్పడిపణ్ణుమ్ తదుభయవశ్యరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్, అణుకిల్ మేల్ విழுన్దల్పికొళ్ళుమ్ అతిక్రూరమాన సర్పత్తైక్కణ్డాప్పోలే యఞ్జి నెడుఙ్గిప్పోకాలిత్తు

అ.—"[తన్నై] ఎన్గిఱవిత్తుక్కు దేహవిశిష్టస్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడియనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

"స్వయమ్ తనక్కు సర్వదాజ్ఞానవిషయమాకైయాలే, [కణ్డాల్] ఎన్గిఱతు అహఙ్కారాదిహేతుత్వేనవిశదజ్ఞానపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దర్శిత్తాల్) ఎన్ఱతు.

"'శాతయతి' ఇతిశత్రుః" ఎన్గిఱ యోగార్థాభిప్రాయేణ వస్తుసామర్థ్య సిద్ధార్థమ్, (కొన్ఱుల్లఱు) ఇత్యాది.

(పక్కిల్) ఎన్ఱతు క్రోధకార్యమ్.

ఇత్తాల్ వధోపాయకత్వమ్ వివక్షితమ్.

మూలత్తిలే మేలేయిరుక్కిఱ [నినైత్తు] ఎన్గిఱ విత్తైయిఙ్గే అన్వయిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాశకనాకనినైత్తుమ్) ఎన్ఱు.

"'[అవన్ ఱుక్కు] ఎన్గిఱతు అహంకార విషయప్రావణ్యఙ్గళుక్కు' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [వర్ధక] శబ్దార్థత్తోదేహాత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టత్వాలే) ఇత్యాదినా

(తదుభయవశ్యరాన) ఎన్ఱతు, "అహంకారవిషయప్రావణ్యాధీన ప్రవృత్తినివృత్తిరాన" ఎన్ఱపడి.

"'సర్పతి—ఉపసర్పతి' ఇతి—సర్పః" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియైయటైక్కు (మేల్ విழுన్దు) ఎన్ఱతు.

"సర్ప" శబ్దరూఢ్యర్థబలలబ్ధమ్, (అతిక్రూరమ్) ఇత్యాది.

సూ.—అవత్ బుకు నివర్తకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై కండాల్ బన్ధుక్కళైక్కండాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—"నగరుక్కు బాధకర్" ఎన్ఱే, నిన్ఱైత్తుమ్:

తఙ్గళుడైయ ఉపదేశానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డాలుమ్ అహఙ్[1]కారాదికళిన్ దోషదర్శనత్తై ప్పణ్ణువిత్తు తత్ ప్రసఙ్గత్తిలే భీతభీతనామ్బడి పణ్ణి "సవాసనమాక అవత్తై నివర్తిప్పిక్కుమ్ మధ్యమపదనిష్ఠరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై కాణప్పెత్తాల్,

తన్నుడైయ అనర్థాభ్యుదయఙ్గళిరణ్డుమ్ తఙ్గళదాయ్ తీయతుపిలక్కు నల్లసిల్ మాట్టి రక్షిక్కుమ్ ఆప్తబన్ధుక్కళైక్కండాప్పోలే యత్యాదరమ్పణ్ణి "నమక్కు-నాత్ బుక్తైయాన వర్కళ్" ఎన్ఱు,నినైత్తుమ్:

సూ.—ఈశ్వరనైక్కండాల్ పితావైక్కండాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—అడియిలే కిణఱ్ఱిలే విఴుం కుత్తిత్తైయుమ్, అవత్తైక్కొణ్డు వ్యభిచరియామల్ నల్ వఴినడక్కుమ్బడి శాస్త్రత్తైక్కొడుత్తు అకృత్యకరణాదికళిల్ శిక్షిత్తు; సర్వావస్థైయిలుమ్ తన్నుడైయహితమేపార్త్తుప్పోరుమ్ ఈశ్వరనై అర్చావతారస్థలఙ్గళిలే కణ్డాల్,

ఉత్పాదకనాయ్ విద్యాప్రదనాయ్ అపథ్యేప్రవృత్తనాకాతపడి నియమిత్తు నడత్తికొణ్డుపోగుమ్ హితైషి[10]యాన పితావైక్కండాప్పోలే స్నేహసాధ్వస వినయఙ్గళైయుడైయనాయ్కొణ్డు "నమక్కు-హితపరన్" ఎన్ఱు, నినైత్తుమ్:

---

1 —చికిత్సాహత్వాభిప్రాయేణ పూర్వవత్ (నాశకమాక) ఎన్నాతే (బాధకరెన్ఱే) ఎన్ఱతు.

(నినైత్తుమ్) ఎన్ఱతు, పూర్వవత్

అహఙ్కారాదికళుక్కు జన్మభూమితయావుమ్, వర్ధకతయావుమ్, శోన్నతన్నక్కుమ్ సంసారికళుక్కుమ్ ప్రత్యనీకతయా నిర్దిష్టరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్,

"ఇన్ద్రియార్థేష్వలోలుపాః [20]

క్రోధలోభమదా ౨ ౨ ... మోహవిహీనతాః॥"

ఇత్యేవైర్లక్షణైర్యుక్తాః (ః) వైష్ణవాః' ఎన్ఱు, వివక్షితరాయ్,

అహఙ్కారాదినివర్తక మూలమన్త్రస్థ 'నమః' పదాధీన అధ్యవసాయయుక్తరాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళాక వివక్షితమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తఙ్గళుడైయ) ఇత్యాది. [3]

"నగురుర్వైష్ణవాత్ పరః" ఎన్ఱు, అభియుక్తోక్తి (ఉపదేశ) ఇత్యాది

(మధ్యమపదమ్)—నమఃపదమ్.

"ప్రీత్యప్రీతిసమాయోగం స్వర్గం భుక్త్వా సహాసితామ్।

స్వైరసైన్యకా ... (ః) శసవర్గం విపద్గమేత్" ఎన్ఱు, బన్ధు శాబ్దవ్యుత్పత్త్యర్థమ్ (ఆప్త) పదమ్.

4 —"విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్", ౪

"హస్తం తమస్సదసతీశబలివేక్తుమీశః". [15]

"ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున! తిష్ఠతి।

భ్రామయన్ సర్వభూతాని" ౬

"ఈశ్వరస్యచ సౌహార్దమ్" ౭ ఇత్యాదిక్కైయుడైయ[ఈశ్వర] శబ్దాభిప్రేతమ్, (అడియిలే) ఇత్యాది.

(సర్వావస్థైయిలుమ్) ఎన్ఱతు, "గర్భజన్మాద్యవస్థాసు త్రయిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

పరిత్వాదిచతుష్టయత్తిలుమ్ శొల్లుక్కు ప్రసఙ్గమే యిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అర్చావతారస్థలఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

"అరవిన్దమ పోన్ఱు, నీణ్డ కణ్ణాన కణ్ణారక్ కణ్డుకొణ్డు ఎన్ కడిపాఴ్ముదల్ ... కడల్ ... తిరైపోయాన్ తన్నై" ఎన్ఱు, అభియుక్తైయ [25] ళిల్(కణ్డాల్) ఎన్ఱతు.

యథాక్రమమ్ ఉపమేయగతధర్మసరూపధర్మఙ్గళ్ ఉపమానత్తిల్, "మాతాపితా" ఎన్ఱు,ఉపయోగత్తాలుమ్, రూఢ్యంశత్తాలుమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్పాదకనాయ్) ఇత్యాది.

ఇత్యాద్యర్థకమ్

విద్యాప్రదత్వాదికళ్ తత్తత్వభావముదాహరణమ్

"పితేవహితేనియుఙ్క్తే"౯ ఇత్యాదియుక్తియ (హితేషియాన) ఎన్ఱతు:

---

౧౫ ౨౬ ౩౫

౪॥ ౫॥ ౬॥ గీ-౧౮-౬౧.

౭॥ భా॥ తిరుమొழி. ౨-౫-౩ ; ౯॥

మూ.—ఆచార్యనై కర్ క్కాల్ పశియుణ్ణో న్ఱై కర్ క్కాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—అనాదికాలమ్ "అసన్నేవ"[1] ఎన్నుమ్పడికిడన్న తన్నై భగవత్-సంబన్ధత్తైయఱివిత్తు, సత్తావానాకిర్, మేన్మేలుమ్ తన్-ఉపదేశత్తాలే జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళై విళైత్తు కైయిల్ నెల్లిక్కనియిపోనన్న భగవద్విషయత్తై కాట్టిత్తరుమ్ మహోపకారకనాయ్, "ఉణ్ణ - శోఱే యుయిర్ క్కుయిరాయ్"[2] ఎన్ఱుమ్, "ఉణ్ణ మెయ్యిల్ పిఱజియ శీర్ న్తి వేన్దర్"* ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, గుణవిగ్రహఙ్గళాలే తనక్కు ధారకభోగ్యనాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యనై కర్ క్కుకిఱ శాస్ప్రడికర్ క్కాల్,

కణ్ణాఙ్గుళ్ళైయిడుమ్ పశియుడైయశియర్, ధారకముమాయ్ భోగ్యముమాన శోఱ్ఱైకర్ క్కాప్పోలే, అత్యభినివేశత్తోడే యనుభవిత్తు "ఎనక్కు-ధారకభోగ్యవిషయమ్" ఎన్ఱే, నినైత్తుమ్:

అ.—"ప్రీయసంస్పృష్టసర్వాఙ్గో భీతవత్ పూర్వమానతః। ...నమస్కుర్యాదుల్బణక్రియాః"[3] ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా (స్నేహ) ఇత్యాది

(సాధ్యసమ్)—భయమ్

అన్నత్తుక్కు "తతస్సిగో్యగోథ"[4] ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా శరీరసత్తానిష్పాదకత్వముమ్, నిష్పన్నసత్తానివృత్తిహేతుత్వముమాకిఱ ధారకత్వముమ్, భోగ్యత్వముమ్, ఉణ్డాకైయాలే ఉపమేయత్తిలుమ్, అత్తై యివఱిక్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా

(కైయిల్ కనియెన్న)—కరతలామలకమ్పోలే.

సత్తానువృత్త్యాధారకత్వమ్, ("ఉణ్ణశోఱే"[2]) ఇత్యాది —

("ఉణ్ణ-శోఱే"[2])—దివ్యమాన కల్యాణగుణఙ్గళ్. ("ఉయిర్ క్కు"[2])—ఆత్మావుక్కు, ("ఉయిరాయ్"[2])—ధారకమామ్' ఎన్ఱపడి.

("ఉణ్ణ"*)—దివ్యమైయ. ("మెయ్యిల్"*)—విగ్రహత్తిలే, ("పిఱజియ")—విశేషియ, ("శీర్ న్తి")—సౌన్దర్యాదిక్కైయన్ని, ("వేన్దర్ యాన"")—వేన్దర్ నాన్" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణ) ఇత్యాదినా.

ఇఙ్గే (గుణవిగ్రహ) శబ్దఙ్గళ్, "తన్నామగుణహన్తితః"[4] "విగ్రహాలోకనపరః"[5] ఎన్ఱ భరద్వాజసంహితావచన ప్రత్యభిజ్ఞాపకఙ్గళ్.

మూ.—శిష్యనై కర్ క్కాల్ అభిమతవిషయత్తైకర్ క్కాప్పోలేయుమ్ నినైత్తు:

"అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్, అనుకూలర్-పక్కల్ అనాదరత్తైయుమ్,

వ్యా.—సాధ్యాన్తరనివృత్త్యాది సమస్తస్వభావసంపన్నతయా సమ్యగ్ జ్ఞానప్రేమవానాయిరుక్కుమ్ సచ్ఛిష్యనై కర్ క్కాల్,

తనక్కు ఆనన్దావహమాన అభిమతవిషయత్తైకర్ క్కాప్పోలే "భగవద్-గుణానుసన్ధానదశైయిల్ నామ్ శొల్లుకిఱ భగవద్గుణఙ్గళై యాదరిత్తుకేట్పతు, అనుభాషిప్పతు, విద్ధనావతామ్, ఆకారఙ్గళినాలే నమక్కు ఆనన్దావహన్" ఎన్ఱు, నినైత్తుమ్.

(అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఇత్యాది:—

ఇవై మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుకొణ్డు, అహఙ్కారమ్, అనుకూలర్-పక్కల్ అనాదరత్తైప్పఱ్ఱుమ్:

అ.—(సాధ్యాన్తర) ఇత్యాది:—

(ఆది) పదమ్, వక్ష్యమాణ ఫలసాధనశుశ్రూషాదిపరమ్.

"ఆచార్యోపి తథా శిష్యం స్నిగ్ధో హితపరస్సదా"[6] ఎన్ఱి, అ స్నిగ్ధత్వత్తైయుటైక్కొణ్డు మాలత్తిలే (అభిమతవిషయత్తై) ఎన్ఱతు" ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కు) ఇత్యాది.

"తద్వచశ్శ్రవణోత్సుకః,"[7]

"తత్తద్విశేషకథనాత్ ప్రత్యుపదిశతీవ,"[8]

'సన్తతస్ఫురదయం భక్త్యా"[9] ఇత్యాద్యుక్తరీత్యైయుటైక్కొణ్డు (ఆదరిత్తుకేట్పతు) ఇత్యాది.

(మూన్ఱుమ్) ఇత్యాదిక్కు అనన్తరమ్ "వ్యాఖ్యాస్యతే" ఇతిశేషః.

"అహఙ్కారాది త్రయాత్తుక్కుమ్ అనాదరాది త్రయత్తిలుమ్ యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్" ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై మూన్ఱిలుమ్) ఇత్యాది.

౧॥ తైత్తిరీయోప ౨-౬-౧. ౨॥ ఇరామానుశనూ. ౨౫.
* మేల్పడి. ౧౦౪. ౩॥ ౪॥ భరద్వాజసం.
౫॥ మేల్పడి,
౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥

31-1-1902.

"అహంకారో నమూ తేమజనయుదత్యనాదరిణ ॥ ప్రతికూలేమవిషయేష్వాస్తే ప్రపణాంతధా॥ కామస్తూపేక్షమాలేమన్యాపేక్షే" ఇతిచి న్తయేత్ ।

మూ॰—ప్రతికూలర్-పక్కల్ ప్రావణ్యత్తైయుమ్, ఉపే క్షిక్కు, మవర్-పక్కల్ అపేక్షైయైయుమ్, పిఱప్పిక్కుమ్" ఎన్ఱు, అజ్ఞే;

వ్యా.—అఙ్గావస్కు: — [౫

'శేషత్వత్తై తన్-సన్నిధియిల్ జీవిక్క వొట్టాద పడియిఱే అహఙ్కారత్తిన్ బలమిరుప్పదు;

అహఙ్కారియానవన్ 'న నమేయమ్' ౧ ఎన్ఱు, కవ్యాత్తోబ్రియ ఒరువిషయత్తిలుమ్ నలైకాల్ కవిస్తై యాన్నే; [౧౦

ఆగైయాలే, అహఙ్కారమ్ మేలిడుమాకిల్, స్వ రూపవర్ధకరాయ్ క్కొణ్డు అనుకూలరాయిరుక్కుమ్ శ్రీవైష్ణ వర్కళైక్కణ్డాల్, 'నమ్ముడైయ శేషికళ్' ఎన్ఱు, కుడైనడుజి ఎఴున్దిరున్దు ప్రణామాది పూర్వకాక్క అనువర్తనఙ్గళైపణ్ణ వొట్టాతే, తన్నై అవర్కళిల్ అధికనాకవాక్కల్ అవర్ క్కళైత్తన్నోడు సమరాక్కవాక్కల్ బుద్ధిపణ్ణి అనాదరిత్తిరు క్కుమ్బడిపణ్ణుమ్" ఎన్నై.

అర్థమ్ ప్రతికూలర్-పక్కల్ ప్రావణ్యత్తై ప్పిఱ ప్పిక్కుమ్:

అఙ్గావస్కు:— [౨౦

'ఆగైయాకిలుమ్ శేన్ఱు అనువర్తిక్కు ఒరుకాశు పెఱ త్తాన్ మ్పెఱవేణుమ్' ఎన్నుమ్బడియిఱే అర్థ రాగమిరుక్కుమ్బడి!:

అ.—అన్వయిత్తు క్కాట్టి అనుక్కాక్కుమ, (అఙ్గావస్కు) ఇత్యాది "[అనుకూల] శబ్దమ్ సన్నిహితత్వాత్ పూర్వవాక్యోక్త [శ్రీవై, ష్ణవ] పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపవర్ధకరాయ్) ఇత్యాది

(స్వరూపమ్)—శేషత్వమ్.

"[ప్రతికూల] శబ్దముమ్ సన్నిహితత్వాల్ పూర్వోక్త [సంసారి] పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపనా శత్వేన) ఇత్యాది (స్వరూపమ్, పూర్వవత్.

"(ప్రావణ్యమ్)—నీతవృత్తి:

వ్యా॰—ఆగైయాలే, అస్వరూపనాశకత్వేన ప్రతికూల రాన సంసారికళైక్కణ్డాల్, వేణ్డియోడవిఱ్ఱేవేణ్డియి రుక్క, ఒరుకాశైనచ్చి అవర్క్కళోడే యుఱవుపణ్ణి అవర్ కళిరున్దః దణ్డలిలే పలకాలుమ్ శెన్ఱువన్దు, అవర్కళైయత్తై త్తుతిరుద్దిమువస్కు, అవర్కళ్-గుణకీర్తనమ్ పణ్ణువన్దాన్బడి అవర్క్కళ్-విషయత్తిలే ప్రావణ్యత్తైయుణ్డాక్కుమ్" ఎన్నై:

కామమ్ ఉపేక్షిక్కవావర్క్కళ్ పక్కల్ అపేక్షై యైప్పిఱప్పిక్కుమ్: [౧౦

"కామ్యత ఇతి—కామః" ఎన్గి,ఉపశితమా కామశబ్ద త్తాలే విషయసంభోగసుఖత్తై చ్చొల్లుకిఱతు;

ఇతు, 'ఈశిపోమిన్'౨ ఇత్యాదప్పడియే, దారిద్ర్య వార్ధకాదికళిడియాక్క లక్ష్మైముఖమ్ పారానల్ తళ్ళిక్క నవడైక్కు ఉపేక్షావాదమ్పణ్ణుమ్ స్త్రీకళ్-పక్కలిలే, [౧౫ ఎత్తైయర్ కామిత్తవ్ప్పచ్చెల్వర్'౩ ఎన్గి,ఉపడియే,

అ—అఙ్గావస్కు, ఉపసదనాదధనస్తోత్రరూపజ్ఞనాన వ్యాపా రఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళిరుప్పిడఙ్గళిలే) ఇత్యాది

"కామాః కామ్య సర్వకాస్తరాః" ౪ ఎన్గి,ఉ విస్తైయుదాహ్రిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("కామ్యతే' ఇతి కామః" ఎన్గి,ఉపడియు) [౨౦ ఇత్యాది.

(విషయ) శబ్దత్తాలే అర్థనైవిశేషిత్తై.

" ("ఈశిపోమిన్' ౨ : — ("పోమిన్") — నడవుఙ్గళ్, ("ఈశి")—శీ" ఎన్ఱు హేయోక్తి, "ఇఙ్గిరేన్ మిన్"—ఇవ్విడత్తిలే యిరాతేకొళ్ళుమ్, 'ఇరుమియొత్తిర్'—ఇరుమలాలేయొత్తిర్. [౨౫ "ఉళ్ళమ్ కూశియిట్టీర్"—ఉళ్ళుడైయ ఉద్దేశ్యనుసన్ధిత్తు ప్పాదమ్ కూశినీర్, "ఎన్ఱు పేశుమ్ కుశైయఙ్గేయల్ పాల్"—ఇప్పడియ పేశా వాదమ్ పణ్ణుమ్ కువలయమనుసన్ధిసయనై, ళ్-విషయమాన, "నాశమాన పాశమ్" వినాశకరమాననేత్తత్తై ఎన్ఱు, ఇత్యాదిప్రకారేణ" ఎన్ఱుపడి.

ఇన్నైత్తిరుప్పళ్ళమ్కిత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (దారిద్ర్య) ఇత్యాది

" ("ఎత్తైయర్ కామ") క్—స్త్రీకళ్ తాక,

"అస్మాభిరితశ్శా త్యాపి నైరాత్మ్యా ద్యాత్మనోగుణాః, కిన్తూ త్వాత్మాస్య దా చార్యప్రసాదా దాగతేష్వహో॥ తుల్యప్రసాదే నైవ" ఇతిమస్వితాత్రిపష్టన్మథ్స.

వ్యా:—అవర్కళ్ -ఉపేక్షా వాధమ్ముత్తలాన వైత్తన్నైయె యుద్దేశ్యమాక్కొణ్డు, శెల్లున్నపడి విలక్షణర్ క్కేట్టాల్ శిరిక్కుమ్పడియాన వేయయాపేక్షైయై విశ్లైక్కుమ్" ఎన్నై.

అక్క, ఇప్పడి, "అహఙ్కారాదికళ్ మూన్ఱుమ్ స్వరూపవర్ధకరై యనాధరిక్కుమ్పడియుమ్, స్వరూపనాశకరైయాదరిక్కుమ్పడియుమ్, స్వరూపనాశకరైయో డే యుపేక్షకరుమాయిరుక్కుమవర్కళై యుపేక్షిక్కుమ్పడియుమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు, అవర్ తిరుక్కోడుమైకళై [౧౦ యనుసన్దిత్తు, "ఎన్ శెయ్య త్తేడుకిఱాయ్" ఎన్గిఱార్.

(అర్థకామాభిమానజ్ఞళ్ మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱు, పాఠమాన్నాల్లుమ్,

"గిరోర్థ్యాభిమానో౽హఙ్కారః" ౧ ఎన్గిఱపడియే అభిమానశబ్దత్తాలే అహఙ్కారత్తై చ్చొల్లుకిఱత్తాకియాలే, (అనుకూలర్ పక్కల్) ఇత్యాదియిలే నిరైయాకాత్తే

అ—("ఇత్తిన్ప" ం)=ఉపేక్షావాదక ప్రతీకనిక్కు, ("ఇల్ఙర్")=అత్తునే ఉపాదేయమాక అఱ్కేశెల్వర్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ ఉపేక్షావాధక) ఇత్యాదినా.

ఇజ్జే, "ప్రత్యాఖ్యానమపి ప్రణయాకోపంమన్యతే" ౨ కాలీ [౨౦ శినమయశోగణయతి"౩ ఇత్యాదిక్కళై క్కట్టుక్కొవత్తు.

(విలక్షణర్)=విషయవ్యావృత్తరానవర్కళ్.

ఇప్పడి ప్రత్యేకక రాజసైమైయరుళిచ్చెయ్తు, బుద్ధ్యారోహక్రమసక్కలయ్యాత్పక్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అక్క, ఇప్పడి) ఇత్యాదినా

"ప్రతికూలానన్తరమ్ ఉపేక్షిక్కుమవర్కళై యెనత్తత్తు, [౨౫ 'ప్రాతికూల్యమ్ ఇజ్జుమ్ అభిప్రేతమ్' ఎన్నుమిడమ్తోఱ్ఱ" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపనాశకరైయోడే) ఇత్యాది.

పాఠాన్తరత్తై నిర్వహిక్కిఱార్, (అర్థకామాభిమానజ్ఞళ్) ఇత్యాదినా.

(నిరై) యిలే=క్రమత్తిలే, (నిరై) క్కు, విశేషత్తిలే పూరిక్కుమాయ్, "(నిరైనిరై) ఎన్ఱు, యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్" ఎన్ఱపడియాయ్, "అత్తిల్లాత్తే" ఎన్ఱపడి,

మూ.—"ఆత్మగుణజ్ఞళ్ నమ్మాలుమ్ పిఱరాలుమ్, పిఱప్పిక్కక్కొణ్ణాతు; భగవదాచార్యప్రసాదమడియాక వరుకిఱ భగవత్-ప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తనై": ఎన్ఱు, తుణిన్దు;

వ్యా.—యథాయోగమ్కొణ్డు కీఴ్ చ్చొన్న [౫ ప్రకారత్తిలే యోజిక్కక్కడవత్తు.

(ఆత్మగుణజ్ఞళ్) ఇత్యాదిః—

"శమదమాద్యాత్మగుణజ్ఞళ్, అనాదికాలమ్ అహఙ్కారాదికళుక్కు విళైనిలమాయ్, అనాత్మగుణజ్ఞళైక్కుడుపూరిత్తుక్కొణ్డు కర్మపరతన్త్రరాయిరుక్కిఱ నమ్ము [౧౦ డైయ యత్నత్తాలుమ్, ఆత్మగుణోదయ విరోధికళాన అహఙ్కారాదికళుక్కు వర్ధకరాయ్ అనాత్మగుణపరిపూర్ణరాయ్ కర్మవశ్యరాయిరుక్కిఱ పిఱరుడైయయత్నత్తాలుమ్, పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవొణ్ణాతు;

'ఆత్మగుణజ్ఞళుణ్డాకవేణుమ్' ఎన్ఱు ఆశైకొణ్డు, నల్లామ్కొల్ కలవాయ్, అడియిలే

అ—(యథాయోగమ్) ఎన్ఱతు "యోగ్యతానుగుణమాక" ఎన్ఱపడి.

అత్తావత్తు:—

"చరమనిర్దిష్టమాన అభిమానమ్, ప్రథమనిర్దిష్టమాన అనాదరత్తైయుమ్; ప్రథమనిర్దిష్టమాన అర్థమ్, మధ్యమ నిర్దిష్టమాన ప్రావణ్యత్తైయుమ్; మధ్య నిర్దిష్టమాన కామమ్, చరమనిర్దిష్టమాన అపేక్షైయై [౨౦ యుమ్; పిఱప్పిక్కుమ్' ఎన్ఱు, యోజిప్పతు" ఎన్ఱపడి.

"(నమ్మాలుమ్) ఎన్గిఱ 'అహమ్' శబ్దమ్, ఉచ్చారయితృత్వోపలక్షితధర్మావచ్ఛిన్నవాచకమాకైయాలే,) విత్తైవిలక్షణా) ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్నధర్మత్తైయుమ్, తన్మూలక అనాత్మగుణత్తైయుమ్, పరామర్శిక్కిఱతు:

(పిఱర్) ఎన్గిఱవిటత్తిలుమ్, 'సమానమితరచ్ఛ్యేనేన' ౫ ఎన్గిఱ [౨౫ 'ఇతర' శబ్దమ్ పోలే పూర్వప్రకృతసదృశతదన్యపరమాయ్ బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకతయోపలక్షిత ధర్మావచ్ఛిన్నవాచకమాకైయాలే, పూర్వప్రస్తుతాహఙ్కారవర్ధకత్వ-తన్మూల అనాత్మగుణపూర్ణత్వాది పరమాకిఱతు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శమదమాద్యాత్మగుణజ్ఞళ్) ఇత్యాది

"సత్" శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఆత్మగుణజ్ఞళుక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ అమరకో. కా. ౧. ౩॥

౨॥ పు. ౭౦౫, ౩మ్ నోట్లు. ౪॥

౫॥ జైమినిధర్మసూ. అ. ౭, పా. ౧, సూ, ౧౩-౧౬, జైమినీయన్యాయమాలా-పు ౩౭౬.

వ్యా॰ — తన్నుడైయనిర్హేతుకకృపైయాలే నప్పియుజ్జీవిత్తు అలి నమక్కు ఆత్మగుణఙ్గళ్ ఉణ్డావతెప్పోదో” ఎన్ఱు, వల త్తాలుమ్ కరైఎన్ఱు భగవానైయర్థిప్పతాయ్ కొణ్డుపోరుమ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదమడియాకవరుకిఱ, నమ్ముడైయ ఆత్మగుణోదయ విరోధిపాపక్షయమ్ పిఱకుమ్బడి అమలఙ్గళాకవిత్తు, మ్ భగవానుడైయపరిపూర్ణ ప్రసాద త్తాలే పిఱక్కుమత్తనై” ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు.

అ. — “కృపయైవోద్ధర్తారం కృపయాసిస్ర్పహావదేత్।
కారుణ్యాచ్చాప్రహిణా”౧ ఇత్యాదిక్కళైయుట్కొణ్డు [౧౦
అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నుడైయ) ఇత్యాది.

“తస్మిన్ గురోర్భక్తిః”౨ ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, “పుత్రిమిత్తైనమను శాస్త్రీ”౩ ఎన్ఱు, “ఏనంశిష్యం పుత్రిమివాత్యదితస్స్వాదిత్యనుశా స్తి”౩ ఇత్యాదిగళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమక్కు ఆత్మగుణమ్) ఇత్యాది. [౧౫

(కరైన్దు) ఎన్ఱదు, తదర్థమచిన్తామసోరతక్షత్తైప్పణ్ణి” ఎన్ఱపడి,

“క్రియయా పత్న్యా పదాంభోజేగురుర్యావేచ్చత్తత్తీతమ్”౪ ఎన్గిఱ విక్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవానై అర్థిప్పతాయ్) ఇత్యాది.

“ఆచార్యస్య ప్రసాదేనమమసర్వమభీప్సితమ్। [౨౦
ప్రాప్స్యయామితి విశ్వాసోయస్యాస్తిససుఖీభవేత్॥”౫ ఎన్గిఱ విక్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సదాచార్యనుడైయ ప్రసాద మడియాక) ఎన్ఱు,

[వరుకిఱ] ఎన్గిఱ,అదిఱ్కు మూలవ్యాఖ్యానత్తిలే [ప్రసాద త్తాలే] ఎన్గిఱ,అదిత్తోడే అన్వయమ్. [౨౫

అర్థాభిధానపూర్వక ప్రమాణోపాదానపురస్సరమ్ [భగవత్] శబ్దా భిప్రేతమ్, (నమ్ముడైయ) ఇత్యాది.

(అమలఙ్గళాక) ఎన్ఱదు, “మలసంసర్గాభావ ప్రధానాదికమ్”౬ ఎన్ఱపడి.

మలమ్ — పాపమ్;

“పాపేపురీషేకిట్టేచమలమ్”౭ ఎన్ఱిఱే నిఘణ్టు?

1

మూ. — దేహయాత్రైయిల్ ఉపేక్షైయుమ్,

వ్యా॰ — (దేహయాత్రైయిలుపేక్షై) యావదు, దేహ రక్షణార్థమాన వ్యాపారత్తిల్ విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై. [౫

అ. — ప్రకరణాత్ ఆత్మగుణోదయవిరోధిపాతమ్ లభిక్కుమిత్తు. సంసర్గాభావమ్ — ప్రధ్వంసాభావమ్.

“వినాహేమైర్గుణాదిభిః”౭ ఎన్ఱు, హేయప్రత్యనీకత్వమ్ (భగవత్) శబ్దార్థమిఱే?

“(యాత్రా) — గమనమ్; ఆశావనమ్, ఇఙ్గే ఉత్తరోత్తర[౧౦ కాలసంబన్ధానుకూల వ్యాపారరూపమామ్, రక్షణార్థవ్యాపారరూపమ్” ఎన్ఱు, వివక్షితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహ రక్షణ) ఇత్యాది.

“అలభ్యస్థానుచిన్తనమ్।
సుదూరంబహుధాయాసంభోక్తవ్యమితిచిన్తనమ్॥ [౧౫
ఇత్యాదిదోషరూపాణి హిత్వాకార్యాణి”౮ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,
“బాహ్యరమ్యాదినిస్ప్రుహాః...తుష్టమసక్తిరుర్”౯ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱవి త్తైయుమ్;

“యథాయథాహిభిన్నస్యాత్ సాంసారికసుఖోదయే।
తథాతథాఖిసుంయోగీనిర్వాణంపరమృచ్ఛతి॥ [౨౦
భిక్షాత్వాకాపివర్తేత...
భిక్షాత్వాదర్యమానాసాం యోగినాం సిద్ధికాఙ్క్షిణామ్॥
మదమాత్సర్యమానాద్యాదోషాగచ్ఛన్తిసంక్షయమ్”౧౦ ఇత్యా దిగళైయుమ్;

“అభ్యస్తాత్ స్వప్రసాదమాత్ ఆత్మరాత్రైవకాసనః। [౨౫
అపర ప్రేష్యభావాచ్చ భూంజ ఇత్యుక్తపతత్వయః॥”౧౧ ఇత్యా దిగళైయుమ్;

ఉట్కొణ్డు (విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై) ఎన్ఱదు.

“విష్ణ్వర్థాస్త్యేకఫలతా”౧౨ ఇత్యాదిగళైయుమ్,
“అవివేలాయతిభవేత్ భక్తిసంకీర్తనాదిభిః।
తతోనోపరమేత్తస్మాత్ యాత్రయాత్ కిర్వితేయుతామ్”౧౩ ఇత్యా దిగళైయుమ్, ఉట్కొణ్డు

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥
౧౩॥

మూ.—ఆత్మయాత్రైయిల్ [2] అపేక్షైయుమ్, ప్రాకృతవస్తు [3] క్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియుమ్, "దేహధారణమ్, [4] పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి ప్రసాద ప్రతిపత్తి" ఎన్ఱ, అ బుద్ధివిశేషముమ్,

వ్యా.—(ఆత్మయాత్రైయిల పేక్షై) యావతు, శేషత్వమేవడివాన ఆత్మావుక్కు ధారకాదిక్కళాన గుణానుభవకైంకర్యప్రవృత్తియిల్ పెరునవరవాల్ తృప్తనాయిరాతే మేన్మేలుమాశైప్పడుకై. (ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తి) యావతు, అశనాచ్ఛాదనాదిక్కళుక్కు ఉపయుక్తమాన ప్రాకృతపదార్థఙ్గళిల్ ఆదరత్తుక్కుడియాన భోగ్యత్వబుద్ధితవిరుకై. (దేహధారణమ్) ఇత్యాది,—అతావతు:— "అన్ద ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ దేహమ్ధరిక్కైక్కుత్తక్కవళవు భుజిక్కై,

అ.—(పెరునవరవాల్) ఇత్యాది.

"నిషిద్ధవస్తుక్కళుక్కు ప్రసఙ్గమిల్లామైయాలే, 'అభ్యస్తాల్' ౧ ఇత్యాదిశాస్త్రవిహితవస్తుక్కళై ఇఙ్గు (ప్రాకృతవస్తు) పదాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అశనాచ్ఛాదన) ఇత్యాది.

"నసాధారణం స్వాదు నజిహ్వా తపలో భవేత్।
అన్యేషామిష్టయాంతరం చాపలం వర్జయేద్బుధః" ౨ ఇత్యాది గళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆదరత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"దేహత్తిన్ఱైయ అశనప్రయోజన వ్యాపారమ్ దేహధారణమాయ్, అతావతు, పూర్వోక్త ప్రాకృత వస్తుక్కళిల్ స్తోకభోజన రూపమ్" ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ద ప్రాకృత) ఇత్యాది.

"పరమాత్మనః + సమారాధనమ్ — (పరమాత్మసమారాధనమ్;) తస్యసమాప్తిః; తథావిధాయసా + ప్రసాదప్రతిపత్తిశ్చ' ఇతివిగ్రహః తత్పురుషః" ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరమాత్మావాన) ఇత్యాది.

వ్యా.—పరమాత్మావాన సర్వేశ్వరనుడైయ సమారాధనత్తిన్ సమాప్తిరూపైయాన ప్రసాదప్రతిపత్తి ఎన్ఱ, అ

అ.—"అన్ఱిక్కే, పూర్వదినాజనైయిల్ ప్రసాదత్తుక్కు ప్రతిసంబంధ్యపేక్షాది ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, తత్తదారాధనత్తిల్ అన్యతరత్తుక్కు విశేషణత్వ ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, అద్వైష్టేన తదుభయదోషరహితమాయ్, "ద్వన్ద్వసామాసికస్య" ౩ ఎన్ఱు సర్వసమాసఙ్గళిలే శ్రేష్ఠమాక గీతమాన ద్వన్ద్వసమాసాశ్రయణమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

"సమారాధన సమాప్తిశ్చ + ప్రసాదప్రతిపత్తిశ్చ—(సమారాధనసమాప్తి, ప్రసాదప్రతిపత్తి") ఎన్ఱు సమాహారద్వన్ద్వమ్.

"పరమాత్మనః + సమారాధనసమాప్తి ప్రసాదప్రతిపత్తి—(పరమాత్మసమారాధనసమాప్తి ప్రసాదప్రతిపత్తి") ఎన్ఱు, సమాహారద్వన్ద్వగర్భ షష్ఠీతత్పురుషమ్" ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే (సమాప్తియెన్ఱ బుద్ధి విశేషముమ్) (తత్-ప్రసాదప్రతిపత్తి ఎన్ఱ, అబుద్ధి విశేషముమ్) ఎన్ఱతు. అనూయాజమ్ దర్శపూర్ణమాస యాగఙ్గళుక్కు ఉత్తరాఙ్గఙ్గళాన 'అనూయాజ' శబ్దయోగత్తైయాలే కొళ్ళాప్పోలేయుమ్, "సంస్థాప్య పౌర్ణమాసీం వైమృధమనునిర్వపేత్" ౪ ఎన్ఱు "అను" శబ్దత్తాలే వైమృధయాగమ్ పౌర్ణమాసిక్కు ఉత్తరాఙ్గమాక కొళ్ళాప్పోలేయుమ్, "కృత్యాన్సుయాగమ్" ౫ ఎన్ఱు "అనుయాగ" మెన్ఱు "అను" శబ్దస్వారస్యత్తాలే భగవద్యాగోత్తరాఙ్గమాకైయాలు

"భోజనం భగవత్కర్మ యద్యపి స్యాన్మనీషిభిః।
నకార్యం భగవద్గేహే విశేషాత్తేవసన్నిధౌ" ౬ ఎన్ఱు భోజనత్తుక్కు భగవదారాధనానన్తర్యావ ప్రయుక్తతల్సమానదేశతా ప్రతిషేధత్తాలుమ్, భోజనమ్, ఆరాధనాఙ్గమాకైయాలు:

భగవదారాధన ప్రకరణామ్నానత్తాలుమ్, అతిల్ తదనన్తరామ్నానత్తాలుమ్, ఉత్తరాఙ్గమాకైయాలు.

"ఆసనాద్యనుయాగాన్తమర్చనం యత్కృతం మయా" ౭ ఎన్ఱు, జ్ఞానవిశేషత్తిలుమ్ కొళ్ళక్కడవతు.

ఉపాసకనుడైయ భోజనత్తై "ప్రాణాగ్నిహోత్ర" మాకశబ్దత్తాలే ఉపాసనాఙ్గమాక వైశ్వానరాధికరణత్తిలే కొల్లిఱ్ఱు.

౩॥ ౪॥ జైమినిధర్మసూ. అ. ౪. పా. ౩, సూ. ౩౬. జైమినీయన్యాయమాలా పు ౨౫౦.
౫॥ పుల్పడి. ౬॥ పుల్పడి.
౭॥ ౮॥
౯॥

౧॥ ౨॥
22-2-1902.

ముముక్షోస్స్వస్య దేహః క్షంతాపత్రయవత స్తథా। జాతేఽపి మహతి క్లేశే తత్-కృపాఫలతామతిః॥ "కథం తథావిధాధీస్స్యాత్?" ఇతి చేత్ ప్రకథ్యతే:—

మూ.—తనక్కు రుక్లేశముణ్డానాల్ "కర్మఫలమ్" ఎన్ఱా, తల్, "కృపాఫలమ్" ఎన్ఱా,త్తల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతియుమ్,

వ్యా.—బుద్ధివిశేషముమ్" ఎన్నై.—

అన్ఱికే, "(పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి)', ఎన్ఱ,అ బుద్ధివిశేషముమ్, 'తత్-(ప్రసాదప్రతిపత్తి)' ఎన్ఱ,అ బుద్ధివిశేషముమ్" ఎన్నవుమామ్.

(తనక్కు) ఇత్యాది:—

అత్రావతు:—

"ముముక్షువాన్ ప్రపన్ననానాలుమ్ ప్రారబ్ధ-శరీరమిరుక్కుమళవుమ్ తాపత్రయమ్ వరుకైతవిరాతిఱే!;

ఆకైయాలే, ఇశ్శరీరత్తోడేయిరుక్కిఱ తనక్కు తాపత్రయఙ్గళిల్ ఏతేను మొరుక్లేశముణ్డానాల్,

అ.—సిద్ధోపాయనిష్ఠనుడైయ మితభోజనత్తై స్వయంప్రయోజన భగవదారాధనాఙ్గమాకశాణ్డిల్యసంహితాదిప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే శొల్లిర్ఱు: ఇన్నై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి, భోజనత్తై [పరమాత్మసమారాధనసమాప్తి] ఎన్ఱు,తు.

సాఙ్గ-ప్రధానకర్మత్తుక్కు [సమాప్తి] యానతు చరమాఙ్గమిఱే!

ప్రసాదస్య + ప్రతిపత్తిః = (ప్రసాదప్రతిపత్తిః)

(ప్రసాద)-శబ్దమ్ భగవద్భుక్తపరమ్.

(ప్రతిపత్తిః) = ఉపయుక్తస్య సంస్కారః.

"కృతార్థమపి తుద్రవ్యమ్ అకిఞ్చిత్కరమ్' ఇత్యతః। ప్రతిపత్తిమపేక్షేత. తద్-విధానమ్, అతోఽపరమ్"౧ ఎన్ఱు,(ప్రతిపత్తి)-శబ్దమ్, ఉపయుక్త-సంస్కార-విషయమాక ప్రయుక్తమిఱే?

"పవిత్రవేషశ్, శుద్ధాత్మా, భుఙ్క్తే తాన్నమ్"౨ ఎన్ఱుమ్,

"భగవద్భుక్తశేషం యద్, భుక్తం భాగవతేన యత్,। తదేవ భోజ్యముద్దిష్టం భగవద్-యాగ-సేవిభిః॥"౩ ఎన్ఱుమ్,

"అన్నమ్ భోజ్యమ్' ఎన్ఱ,అకర్మార్థక ప్రత్యయద్వయత్తాలే సంస్కార్యత్వమ్ సిద్ధమ్.

భుక్తశేషప్రాతిపదికత్తాలుమ్, భగవద్యాగపూర్వవృత్తతైయాలుమ్ ఉపయుక్త-సంస్కారత్వమ్ సిద్ధమ్.

"ప్రయాజశేషేణ హవీంష్యభిఘారయతి"౪ ఎన్ఱఅవిషత్తిలే, తృతీయైయున్దాలుమ్, "ప్రయాజశేష"ప్రాతిపదికానురోధత్తాలే "ప్రయాజశేషం హవిష్షు ప్రతిపాదయేత్" ఎన్ఱు, శబ్దత్తైత్తిరుత్తియాకిలుమ్, ప్రతిపత్తిసంస్కారత్వత్తైక్కొణ్డాల్, "భోజ్యమ్" ఎన్ఱు,కర్మప్రత్యయ శ్రవణత్తిలే అతు "కింపునః"-న్యాయసిద్ధమిఱే?

"(1) యాగత్తిలే ఇడా సోమాది-భక్షణముమ్, (2) ఆచార్యే చ వరతిఽర్థే, ఆహవనీయార్థే చ, తం భోజయిత్వా, యదుచ్ఛిష్టం ప్రాశ్నాతి, హవిరుచ్ఛిష్టమేవ తత్"౫ ఎన్ఱు, ఇడా-భక్షణస్థానీయమాక 'సవిష బ్రహ్మచారిణో యజ్ఞో నిత్యప్రతతః'౬ ఎన్ఱ,అయజ్ఞత్తిలేశొన్న గురుభుక్తోచ్ఛిష్టభోజనముమ్, పోలే,

అనుయాగ-శక్తిత దేహధారణోపయుక్తమితభోజనమ్,

భగవద్యాగత్తిలే తద్భుక్తశేష ప్రతిపత్తి-సంస్కారమాకక్కడవదెన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే (ప్రసాద-ప్రతిపత్తి) ఎన్ఱతు.

అ.—"(1-2) అన్నోపదంశ (3) పానీయైస్, త్రిభాగమ్ ఉదరం భరేత్"౭ ఎన్ఱ,అవిత్తైయుట్కొణ్డు, [దేహధారణమ్] ఎన్ఱ,తుక్కు (దేహమ్ధరిక్కైక్కుత్తక్కవళవు) ఎన్ఱతు.

"(1) ఆచార్యస్య (2) పితుశ్చైవ (3) స్వామినో ద్రవ్యమేవ చ। '(1) శిష్యస, (2) పుత్రస్, (3) తథాదాస(ః)' ఇతి తద్భోక్తు మర్హతి"౮ ఎన్ఱఅవిత్తైయుట్కొణ్డు, (బుద్ధివిశేషమ్) ఎన్ఱతు.

తత్-తద్-ఆరాధనత్తిలే, తత్తద్భుక్త శిష్టాన్నభోజనత్తిల్ అనుసన్ధానవిశేషమిఱే అఙ్గుశొల్లుకిఱతు!

(ముముక్షువాన్) ఇత్యాది: ఇతు దృప్తప్రపన్న విషయమ్.

(తాపత్రయఙ్గళిల్) ఎన్ఱ బహువచనమ్,

"ఆధ్యాత్మికో ద్వివిధశ్, (1) శారీరో (2) మానసస్ తథా। శారీరో బహుభిర్భేదైర్భిద్యతే"౯ ఎన్ఱుమ్,

"మానసోఽపి, ద్విజశ్రేష్ఠ! తాపో భవతి నైకధా"౧౦ ఎన్ఱుమ్,

"సరీసృపాద్యైశ్చ నృణాం జన్యతే చాధిభౌతికమ్"౧౧ ఎన్ఱుమ్,

"శీతోష్ణ వాత-వర్షామ్బు-వైద్యుతాది-సముద్భవః। తాపో, ద్విజవరశ్రేష్ఠ! కథ్యతే చాధిదైవికమ్॥"౧౨ ఎన్ఱుమ్, శొన్న అవాన్తరభేదాభిప్రాయమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ జైమినీయన్యాయమాలా పు. ౨౨౮. ౫॥ ఆపస్తమ్బ ధర్మసూ-ప్రశ్నమ్. ౧, పటలమ్. ౧, ఖణ్డమ్. ౩, సూ. ౪౩-౪౪-౪౫; ఖణ్డమ్-౪, సూ. ౧-౨. ౬॥ మేల్పడి, సూ. ౪.

౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

సంసృత్యర్ణవమగ్నానాం రాగద్వేషవతాం తథా। బహూన్యత్యాన్ దుఃఖానీశ్వరః ప్రాకృతవస్తుషు॥ జుగుప్సాం జనయత్యేతత్ "కృపాఫలమ్" ఇతీర్యతే॥;

వ్యా.—'ఇతు అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మ ఫలమన్టో? ఏవంభూతకర్మఙ్గళుక్కు వేఱే క్రియుమళవన్టో, ఇశ్శరీరత్తోడే నమ్మైయెమ్బెరుమాన్ వైక్కుఅతు?, ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకఙ్గళిలే ఒన్ఱాకిలుమ్ కఴిక్కైయెన్బదు ఉణ్డో?' ఎన్ఱిఱే అనుసన్ధానత్తాలే యాతల్,

'దుర్వాసనైయాలే ఇప్పుడమ్బైవిడవిశైయామల్ ప్రాకృతపదార్థఙ్గళైయుమ్ జీవిత్తుక్కొణ్డు సంసారత్తుక్కుళ్ళే పొరున్దియిరుక్కిఱ నమ్మై దుఃఖదర్శనత్తైప్పణ్ణువిత్తు ఇతిల్ పఴ్ఱఱుత్తుక్కొణ్డుపోక నినైక్కిఱ సర్వేశ్వరనుడైయ కృపైయిన్ ఫలమన్టో, ఇతు!'

వ్యా.—ఎన్ఱిఱే అనుసన్ధానత్తాలే యాతల్, ఉక్తార్థకర్కిఱవప్రీతియుమ్" ఎన్నై,

పూర్వాఘమ్, ఉత్తరాఘమ్, ప్రారబ్ధఖణ్డమ్, ఎల్లామ్, కఴిక్కిఱవనుక్కు, వర్తమానశరీరత్తిల్ అనుభావ్యకర్మమిత్తనైయుమ్ కఴిక్కైయరితన్ఱిఱే?;

౧—(అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మఫలమన్టో?) ఎన్ఱతు, "అభ్యుపగత ప్రారబ్ధఫలమన్టో?" ఎన్ఱపడి.

(దుర్వాసనైయాలే) ఇత్యాది.—

ఇతు, కృతప్రపన్ననాయిరున్ఱవ త్తేహానుభావ్యత్తిల్ సుఖాంశమాత్రాభ్యుపగమమ్, పణ్ణి, దుఃఖ సకలకర్మనివృత్తిక్కాక సిద్ధోపాయవరణమ్ పణ్ణిన అధికారివిషయమ్.

"యోగినామ్, (1) అవమానశ్చ, (2) శరీరక్లేశ ఏవచ।
(3) అర్థహానిశ్చ, విజ్ఞానం వర్ధయన్త్యగ్నిమ్ ఆజ్యవత్॥
నవిపత్తిమహైక్లవ్యం...
(1) నవాపేన (2) నభూత్యేన (3) నాత్యాయాసేన, కర్మణా,॥
(1) సంపదాం సంగ్రహం కుర్యాత్, (2) విపదాం చ ప్రతిక్రియామ్।
శోకస్థాన సహస్రాణి, భయస్థానశతాని చ,॥
దివసే దివసే (1) మూఢమ్ ఆవిశన్తి (2) నపణ్డితమ్।
దుఃఖే దుష్కర్మణాం హానిః, సుఖే సుకృతసంక్షయః।
దుఃఖే ఖేదః కథంకార్యః, సుఖే తోషః కథం నుతే॥"౧ ఇత్యాదికళైయుమ్;

"యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామి తస్య (1) విత్తం హరామ్యహమ్,।
(2) బన్ధూన్ వినాశయిష్యామి, (3) వ్యాధీనుత్పాదయామి వా॥"౨

౨—"శత్రుం శరాగ్నిశస్త్రాణి స్వపుత్రాయ యథా పితా।
హారిద్దుఃఖాని భక్తేభ్యో హితబుద్ధ్యా తథా హరిః॥ ౩ ఇత్యాదికళైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉక్తార్థకర్కిఱవప్రీతియుమ్) ఎన్ఱు,

ఏతద్దేహానుభావ్యసుఖదుఃఖోభయాంశత్తైయుమ్ అభ్యుపగమమ్ పణ్ణినవనుక్కు ప్రారబ్ధానుగుణదుఃఖోత్పాదనమ్ యథాకర్మఫలదాయిత్వరూప దణ్డధరత్వ కార్యమాత్రమన్ఱియల్లాతు, కృపాఫలమాకమాట్టాతాకైయాలే, [కృపాఫలమ్ ఎన్ఱాతల్] ఎన్ఱవితు;—

"ఏతద్దేహానుభావ్యత్తిల్ సుఖాంశమాత్రాభ్యుపగమమ్ పణ్ణిన అధికారిక్కు దుఃఖోత్పాదనమ్ ఈశ్వరన్ పణ్ణుకిఱతాకైయాలే, ఇప్పడియిరుక్కిఱ దుఃఖోత్పాదనమ్ పణ్ణియరుళుకిఱతు హితపరత్వకైయ కృపాకార్యమాకైయాలే, తద్విషయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పారిశేష్యాల్ హితపరత్వత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కైక్కాక "అత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు దాక్షిణ్యరూపహేత్వన్తరముణ్డు" ఎన్ఱిఱార్, (పూర్వాఘమ్) ఇత్యాదినా.

(పూర్వాఘమ్) ఉపాయవరణాత్ పూర్వమ్ పణ్ణినపుణ్యపాపఙ్గళ్;
(ఉత్తరాఘమ్), తదనన్తర పుణ్యపాపఙ్గళ్;
(ప్రారబ్ధఖణ్డమ్), దేహాన్తరానుభావ్యమ్.

(వర్తమానశరీరత్తిల్ అనుభావ్యకర్మమ్) ఎన్ఱతు, "దుఃఖహేతు-కర్మమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఉక్తకర్మమ్) [పు ౭౧౧, ఇడవరి-౬] ఎన్ఱ ఇవిత్తుపుమ్ దుఃఖహేతు-కర్మ-పరమ్.

యతాః; [కర్మఫలమ్ ఎన్ఱాతల్] ఎన్ఱవితు, "వరణదశైయిల్, ఇవన్ అపేక్షిత్తపడి అనిష్టనివృత్తియై ఈశ్వరన్ పణ్ణుకిఱవన్" ఎన్ఱిఱే పఴ్ఱభిప్రాయమాకైయతు.

వ్యా.— "కర్మఫలమాన దుఃఖపరంపరైక్కత్తై యనుభవియానిన్ఱాలుమ్, 'ఇద్దేహత్తై విడ' ఎన్ఱాల్ ఇత్తైయాత్ ఇవనై నిర్దుఃఖనాక్కవైప్పోమాకిల్, ఇశ్శరీరత్తోడే నెడుఙ్గాలమ్ ఇరుక్క ఇచ్ఛిత్తల్, ఇన్నమొరు శరీరత్తైయిచ్ఛిక్కుతల్, శెయ్యుమాకైయాల్, ఇశ్శరీరత్తుక్కుళ్ళే కర్మమ్ అనుభవిత్తేయిరుక్కక్కడవన" ఎన్ఱిరే వైక్కఱ్ఱు:

ఆనపిన్బు, మన్ ఉణ్డాన కర్మఙ్గళెల్లామ్ కழిత్తు, సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఇవనై కరైకుత్తువిక్కైయిలే శేర్త్తుకొళ్ళుకైయిలుణ్డాన కృపైయాలే యాయ్ప్పోలే [౧౦ ఇత్తనైయుమ్ కழియామల్ వైత్తతుమ్ కృపైయాలేయిఱే.

అనాదికాలమ్ పరిగ్రహిత్త శరీరత్తోడుమ్ అనుభవిత్త దుఃఖమ్ భగవన్నిగ్రహఫలమ్;

ఇతు అవన్ అనుగ్రహఫలమ్:

"యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామి తస్య విత్తం హరామ్యహమ్" ౧ ఎన్ఱానిఱే:

ఆకైయాల్, ఇత్తై, ("కృపాఫలమ్") ఎన్ఱిరుక్కుమ్.

అ.— (కృపాఫలమెన్ఱాల్) ఎన్ఱవితు, ఇవనుడైయ అపేక్షైయిల్ అతిప్రసఙ్గవారకమ్:

"అనిష్టనివృత్తియుమ్ ఈశ్వరన్ స్వేచ్ఛానుగుణమాకవే పణ్ణ [౨౦ క్కడవన్" ఎన్ఱుమ్ అభిప్రాయేణవాకిఱతు:

ఇప్పోతు, (కర్మ)-శబ్దద్వయముమ్ సుఖదుఃఖోభయహేతు కర్మ వాచకమాకిఱతు.

ఇఙ్గు అనుకూలతరానుగ్రాహ్య ప్రమాణమ్ ("యస్య" ౧) ఇత్యాది [౨౫

"ఉపాయాన్తరఙ్గళినుడైయ సాఙ్గసవాసనత్యాగపూర్వక[మాక] సిద్ధోపాయవరణమ్ పణ్ణిన అధికారిక్కు, ఉపాయతదఙ్గానుష్ఠానమ్ కిడైయాతాకైయాలే, పారిశేష్యాల్ సిద్ధోపాయాధికారానుగుణానుష్ఠానమే వివక్షితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారానుగుణమాక) ఎన్ఱు,

(అధికారమ్ = ప్రపత్తి.

అతుక్కు (అనుగుణమ్ ఆవతు, తద్ధేతుభూత తదర్థోక్తియుమ్.

౧॥

6

మూ.— స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తియుమ్ 7 ఫలత్తుణరుడైయజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ వాఞ్ఛైయుమ్,

---

వ్యా.— (స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తి) [౫ యావతు,

ప్రపన్ననాన తన్నుడైయ అధికారానుగుణమాక అనుష్ఠిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ నల్ ఒழుక్కఙ్గళై పేఱ్ఱుక్కు సాధనమాక నినైయాతొழిక్కై.

(ఫలత్తుణరుడైయజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ వాఞ్ఛై) [౧౦ యావతు,

"నాట్టారోడు ఇయలవొழిన్దు, నారణనై నణ్ణియిరుక్కైయాలే,

అ.— (నల్ ఒழుక్కమ్) = సదాచారమ్.

అతావతు, స్వరూపానుష్ఠానాదికమ్, అనుకూల్యసఙ్కల్ప ౧౫ [ప్రాతికూల్య] అజ్ఞానవర్జనాదికమ్.

"ఉపాయో స్వగ్రహాంతత్ర వర్జయేన్మనసా సుధీః" ౩ ఎన్ఱవిత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱ్ఱుక్కు) ఇత్యాది.

"నాట్టారోడియలవొழిన్దు నారణనై నణ్ణినమే" ౪ ఎన్ఱవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాట్టార్) ఇత్యాది. [౨౦

("నాట్టారోడు") = లౌకికరోడు ("ఇయలవొழిన్దు") = నడత్తైత్ తవిర్న్దు; "తవిర్ స్వభావత్తైత్ తవిర్న్దు" ఎన్ఱపడి.

("నారణనై నణ్ణి") = 'జ్ఞానశక్త్యాదికళాలే ఈశ్వరనైక్కిట్టి' ఎన్ఱపడి.

జ్ఞానత్తుక్కు నైర్మల్యమ్, దేవతాన్తరస్పర్శాభావమ్. [౨౫
భక్తిక్కు నైర్మల్యమ్, ప్రయోజనాన్తరస్పర్శాభావమ్.
అనుష్ఠానత్తుక్కు నైర్మల్యమ్, అధికారౌజ్జ్వల్యహేతుత్వమ్.
"భగవద్భక్తి-సద్వాక్య-గఙ్గాజల-పవిత్రితమ్।
తదర్థగాహకం సూక్తిజ్ఞానరూపవిచారకమ్॥" ౪ ఎన్ఱుమ్,
"అగ్నిక్తైస్సధ్యక్తైర్వాఽపి మర్యాదేవతుసఙ్గమమ్" ౫ ఎన్ఱుమ్,
"విశిష్ట పరతత్త్వజ్ఞానవైరాగ్యభక్తిభిః।
శాస్త్రైర్వాఽపి సర్వేశసహసఙ్గ్రహణాదికమ్॥" ౬ ఎన్ఱుమ్,

౨॥ శ్రీ తా. ౧౦-౬-౨. ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥

8 ౭ ౧ ౨ 9 10 11
సర్వేశ్వరప్రియతమదివ్యనికేతథాదర్శ,| తత్రైవమఙ్గలాశాస్తిర్, అరుచిర్విషయాన్తరే,|| ప్రాప్యప్రాప్తివిలమ్బాసహత్వాదార్తిరుద్గతా,|

8
మూ.—ఉకన్దరుళిన నిలజ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్,
9
మఙ్గలాశాసనముమ్,

వ్యా.—నిర్మలజ్ఞానభక్తిరాయిరుకుమ్ పిలక్షణ [౨
శాన పూర్వర్కళుడైయ విలక్షణమాన అన్జ్ఞానముమ్ అనుష్ఠానముమ్ నమక్కు ఉణ్డాక వేణుమ్" ఎన్నుమా త్తై.

(ఉకన్దరుళిననిలజ్గళిల్ ఆదరాతిశయమ్) ఆవతు,

"తామ్ఉకన్దవూర్"౧ ఎన్ఱిఉపడియే, "సర్వేశ్వరన్ ఉకన్దు వర్తిక్కుమ్ దివ్యదేశజ్గళ్" ఎన్నాల్, "కణ్డి [౧౦ యూర్, అరఙ్గమ్, మెయ్యమ్, కచ్చి, పేర్, మల్లై' యెన్ఱు మణ్డినార్"౨ ఎన్ఱుపడియే మనస్సు అజ్గేమణ్డిప్పుక్కు మేన్మేలుమ్ పెరుక్కిఱ ఆదరమ్.

(మఙ్గలాశాసనమ్) ఆవతు,

అన్దో దివ్యదేశజ్గళై ఏరుమ్బి వర్తిక్కుమ్ అవన్ఱైయ

అ.—'సమ్యగ్నితానాం, వృద్ధానామ్, ఆత్మవతామ్, అలోలుపానామ్, అదామ్భికానాం, వృత్తనాద్యశ్యంభజే'౩ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదికళైయుటొణ్డు, (పూర్వర్కళుడైయ) ఇత్యాది,

'తామ్ఉకన్దవూరెల్లామ్౧' ఎన్ఱుఎవిడత్తిలే, ('తామ్ఉకన్దవూర్'౧, ఎన్ఱతు 'ఎమ్పెరుమాన్ఉకన్దవూర్' ఎన్ఱపడి. [౨౮

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది [యాక
("కణ్డియూర్"౨) ఇత్యాది:—("మణ్డినార్")=అవగాహిత్తార్;
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, 'మనస్సు అజ్గేమణ్డి) ఇత్యాది [యాక
"అధికప్రీతిర్భవ్యాయామ్"౪ ఎన్ఱుమ్,
"పురస్యదివ్యదేశానాంలోకస్యవివిచిత్రతమ్"౫ ఎన్ఱుమ్. [౨౫
"ప్రభుంభక్తపరాధీనం నిత్యమ్ అలోకయేద్ధరిమ్ |
విమానమ్, అన్తరాతస్య, దూరాద్గోపురమ్ఏవవా||"౬ ఎన్ఱుమ్
"విష్ణోః ప్రేమవశానుగః.|
"మర్త్యాణశ్చసదావృత్తిం విష్ణోర్ ఆయతనే౽నేత్||"౭ ఎన్ఱుమ్
ఇత్యాదికళైయుటొణ్డు (మేన్మేలుమ్) ఇత్యాది.

10 11
మూ.—ఇతరవిషయజ్గళిల్ అరుచియుమ్, ఆర్తియుమ్,
12
అనువర్తన నియతియుమ్,

వ్యా.—[సౌన్దర్యత్తైయుమ్,] సౌకుమార్యత్తైయుమ్, వాశియఱిన్దనోక్కుమ్ పరివరిల్లామైయైయుమ్, ప్రతికూలవర్గజ్గళిన్ అతిశయత్తైయుమ్, నినైత్తుపజ్గి, 'ఎన్ శెయ్యత్తేడుక్కిఱతు!' ఎన్ఱుపయిఱిన్దు, ఇరవుమ్ పకలుమ్ తిరుప్పల్లాణ్డు పాడుకై.

(ఇతరవిషయజ్గళిల్ అరుచి) యావతు,

భగవద్వ్యతిరిక్తఙ్గళాన హేయవిషయజ్గళిల్, [౧౦ దోషదర్శనాదికళాలే పిఱప్పదొన్ఱు నిరుచ్చై.

(ఆర్తి) యావతు,

ఇతరవిషయప్రావణ్యహేతువాన ఇవ్విడమ్బోడే "ఇరుళ్ తరుమాఞాలత్తిల్"౮ ఇరుక్కుమ్ ఇతిల్ అడి కొత్తిప్పాలుమ్, ప్రాప్యవైలక్షణ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద [౧౫ ప్రాప్తివిలమ్బాసహత్వత్తాలుమ్, పడుమ్ క్లేశమ్.

(అనువర్తననియతి) యావతు,

భగవద్భాగవత విషయజ్గళిల్ స్వశేషత్వానుగుణమాక,

అ.—"వాళుమ్విల్లుమ్కొణ్డు, పిన్ శెల్ వార్ మఱ్ ఱిల్లై"౯ [౨౦ ఎన్ఱు అత్తైయుటొణ్డు (వాశియఱిన్దు) ఇత్యాది.
"సర్వత్రదృష్ట్వాదేవేశం 'జితన్తే' ఇతిమన్త్రకమ్"౧౦ ఎన్ఱుమ్,
"ఆశిషోవచనం కుర్యాత్"౧౧ ఎన్ఱుమ్,
"మఙ్గలాశాసనం కుర్యాత్"౧౧ ఎన్ఱుమ్,
ఇత్యాదికళైయుటొణ్డు (తిరుప్పల్లాణ్డు) ఇత్యాది. [౨౫
"ఇతరత్వమ్, సన్నిహితత్వాత్ భగవత్-ప్రతియోగికమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్వ్యతిరిక్తఙ్గళాన) ఇతి.
"కర్మణాంపరిపాకత్వాత్ ఆవిర్భూతవివేకినః"౧౨ ఇత్యాది శాస్త్రశ్రవణాదికళ్,' దోషదర్శనాదికళాలే, ఎన్ఱు(ఆది)శబ్దాభిప్రేతమ్.
[అరుచ్య]-అనన్తరనిర్దేశ తాత్పర్యమ్ (ఇతరవిషయప్రావణ్య హేతువాన) ఇతి.
"అనువర్తనమ్, సన్నిహితత్వాత్ శ్రీవైష్ణవేశ్వరాచార్యవిషయమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్)-ఇత్యాది.
(భాగవత) శబ్దేన ఆచార్యసంగ్రహః.

౧|| తిరునెడున్దాణ్డకమ్. పా. ౬ ౨|| తిరుక్కుఱున్దాణ్డకమ్. పా. ౧౯. ౩|
౪||
౫||
౬||
౭||
౮|| తి. వా. ౧౦-౬-౧. ౯|| తి. వా. ౮-౩-౩.
౧౦||
౧౧||
౧౨||

24 4-1902.

అ.—అనువర్తనమ్, ప్రీత్యనుకూలవ్యాపారమ్.

అతావతు:—

(1) "దృష్ట్వైవ సహసోత్థానం, (2) ప్రత్యుత్థానంసుమారతః।
(3) దర్శనానుభవప్రీతిః, (4) ప్రణిపాతో, (5) నివేదనమ్॥
(6) నీచైస్సంశ్లేషణం (7) హస్తదానం (8) మార్గప్రదర్శనమ్।
(9) పశ్చాత్-పార్శ్వ-పురో-యానం జయాలోకాదిభాషణమ్॥
(10) గృహోపనయనం (11) శాన్తదేశాశ్రయణమ్ (12) ఆసనమ్।
(13) పాదావనేజనం (14) చార్ఘ్యోపహారాన్, (15) స్వాగతాదిచ॥
(16) ప్రసాదనం (17) క్షామణంచ (18) ప్రీతిసంకథనానిచ॥
(19) ఉపాసనం (20) ప్రశ్రయణమ్, (21) ఆత్మాత్మీయనివేదనమ్॥
(22) ఆజ్ఞానువర్తనమ్, (23) ఆలోకనిర్దేశవచనాదరః।
(24) సాధనంసంపదామ్, (25) ఇష్టాదరో (26) ఽనిష్టనివర్తనమ్॥
(27) విరహానిష్టపీడావమానవాద్యసహిష్ణుతా।
(28) దాస్యాభిమానో (29) ఽనువ్రజ్యా (30) శ్రవణం (31) కీర్తనం
(32) స్తుతిః॥
(33) భక్తిజ్ఞానసమాచారవైరాగ్యాద్యనుమోదనమ్।
(34 35) సంగమోచ్ఛ్వాసగమనమ్, (36) అన్యక్-స్థానాసనాదికమ్॥
(37) సమానసుఖదుఃఖత్వం (38) మిథఃస్వార్థవిచిన్తనమ్।
(39) క్రియాకాలేఽనుసరణం (40) సదస్యగ్రేచపూజనమ్॥
పరిషత్సు చ సాన్నిధ్యం సంవిదాంచప్రవర్తనమ్।
(41) సదాఽభ్యనుజ్ఞాపూర్వం చ సర్వార్థేషు ప్రవృత్తయః॥
(42) ప్రచ్ఛాదనం చ దోషాణాం (43) గుణానాం ఖ్యాపనంతథా।
(44) క్వచిచ్చైవాన్యధర్మేణకృచ్ఛ్రకాలేఽర్థసాధనమ్॥
(44-45) ఏతాశ్చాన్యాశ్చవివిధా(ః)వృత్తయో రస-నిర్భరాః॥
విష్ణుభక్తేషు వృత్త్యాఖ్యాతరోక్తా ఫలసంపదః॥'౧ ఎన్ఱు భరద్వాజ భగవాన్నాలుమ్;

'వైష్ణవాన్ ఆగతాన్ దృష్ట్వా భుఞ్జానోఽపి హి వైష్ణవః।
ద్రుతమ్ ఉత్థాయ'౨ ఎన్ఱు తుడఙ్గి,

13

మూ.—ఆహారనియతియుమ్,

వ్యా.—నీచోక్తి-నీచవృత్తికళై శేపణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తై, ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్, వైఱుమ్ శెయ్యాతొళ్గై.
(ఆహారనియతి) యావతు,

"జాత్యాశ్రయనిమిత్తాదుష్టఙ్గళాయ్, సర్వేశ్వరనుక్కైయవుమ్, తదీయరుక్కైయవుమ్, ప్రసాదఙ్గళాన వస్తుక్కళైయే ఆహారమాక కొళ్ళుమతొళ్గియ, తదితరఙ్గళాన వై కొళ్ళక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్ఱిరుక్కై.

అ.—'శిరస్యఞ్జలిమ్ ఆధాయగచ్ఛేద్యావద్ధిదర్శనమ్।
దృష్ట్వాసమ్యక్ మహాభాగాన్ ప్రణమేద్దణ్డవద్భువి॥'౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

(2) 'పాదప్రక్షాలనమ్ పాత్రే పవిత్రేఽగ్నిధారిణా'౪ ఇత్యాదియాలుమ్,

(3) 'తత్-తీర్థం ప్రాశయేద్ భక్త్యా పుత్రదారసుహృజ్జనైః'౫ ఇత్యాదియాలుమ్,

(4) 'శయితాన్సుఖశయ్యాయాం పాదౌసంవాహయేచ్ఛనైః।
గతేషు తేషు ప్రయత (ః) ఆసీమాన్తమ్ అనువ్రజేత్॥
నదర్శనం భవేద్యావత్ తావద్ ఏతాన్నిరీక్షయేత్।
భూయఏవ నమస్కృత్వా నివృత్త్యస్వగృహం విశేత్॥
నస్నాయాద్ వైష్ణవస్ తస్మిన్, అనువ్రజ్య చ వైష్ణవాన్।
మనస్సన్తాపసంయుక్తస్, చిన్తయేత్ తాన్ముహుర్ముహుః॥'౬ ఇత్యాదియాలుమ్,

పరాశరభగవాన్నాలుమ్ శొల్లప్పట్టవై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నీచోక్తినీచవృత్తికళాలే) ఇత్యాది.

"(నియతిః)—నియమః; అతావతు అభాగవతేభ్యోవ్యావర్తనమ్ః
అతుతాన్, 'అవైష్ణవంనపశ్యేత, నార్చయేద్, విధిపూర్వకమ్।
సంప్రశ్నాసన దానాదికుర్యాచ్చాపాయ్యన్యశంస్యకః॥
నచమైత్రీం ప్రకుర్వీత వైష్ణవః ప్రాకృతైస్సహ'౭ ఇత్యాదియాలేశొన్నవై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

సహవాసోఽనుకూలేన, తదభావోఽవిరోధినా,। వర్ధతే తత్ యథా సర్వం సదాచార్యప్రసాదతః॥ తథా సదాయతేతా సాదిధిశేషప్రకాశకః।.

14 15

మూ.—అనుకూలసహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్,

వ్యా.—(అనుకూలసహవాసమ్) ఆవతు,

స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వర్ధిప్పిక్కుమ్ అనుకూలరానవర్ కళుడనే, క్షణకాలముమ్ పిరియాతే, కూడివర్త్తిక్కై.

(ప్రతికూలసహవాసనివృత్తి) యావతు,

అ.—(జాత్యాశ్రయ నిమిత్తాదుష్టఙ్గళాయ) ఎన్ఱతు, (1) "జాతి-(2) ఆశ్రయ-(3) నిమిత్త-ప్రయుక్త-దోష-శూన్యఙ్గళాయ" ఎన్ఱపడి.

"ఇతు, (4) కాల(5 క్రియా(6)సంసర్గ-హేతుక దోష-శూన్యఙ్గళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్:

(1) జాతిదుష్టమ్ లశునాది:

(2) ఆశ్రయదుష్టమ్ పతితాన్నాది:

(3) నిమిత్తదుష్టమ్ సూతకాన్నాది:

(4) కాలదుష్టమ్ తైలాద్యసంస్పృష్ట పర్యుషితాదికమ్:

షష్ఠ్యాదితిథిక్కళిలే దాడిమాదిక్కళుమ్:

(5) క్రియాదుష్టమ్, శ్వపాకాన్వీక్ష [మాక్ష] ఉచ్ఛిష్ట-వక్త్రాది:

(6) సంసర్గదుష్టమ్ క్రిమి-కేశాది-యుక్తమ్": ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"భగవద్భుక్తశేషం యద్, భక్తం భాగవతేన యత్,।

తదేవ భోజ్యమ్ ఉద్-దిష్టమ్"౧ ఎన్ఱ, అభిప్రాయత్తైయుడైయాక్కుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరనుక్కైయ) ఇత్యాది.

"(నిన్ఱవ) యావతు, ఉక్తవిధమల్లాతవత్తై అహంకారమాక్కొణ్డావత్తైప్పుజిక్కై", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (తదితరఙ్గళాన్నవై) ఇత్యాది.

"[అనుకూల] శబ్దమ్, కారణవిషయమాక్కొళ్ళత్తైయాలే. ఞానభక్తివైరాగ్యవృద్ధిహేతుపరమ్", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వసంసర్గత్తాలే) ఇత్యాది.

"యథాయథాని షేవేత సతో వృద్ధాన్ నిర్-అన్తరమ్।

తథా తథాఽస్య వైవృత్తిర్ నిర్-అపాయాఽభివర్ధతే"౨ ఎన్ఱ, అభిప్రాయత్తైయుడైయాక్కుమ్ (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వర్ధిప్పిక్కుమ్) ఇత్యాది.

మూ. సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్ పడి పణ్ణిక్కొళ్ళుమ్ పోరక్ కడవన్.

[నాలు ప్రకరణఙ్గళిల్] ఇరణ్డామత్తాన

ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ ప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై నశిప్పియానిఱ్కుమ్ ప్రతికూలరానవర్ కళుడన్, క్షణకాలముమ్, కూడి వర్త్తియాతొళిక్కై.

ఇప్పడిచ్చొన్న అనుకూలరుమ్ ప్రతికూలరుమ్ "ఇన్నార్" ఎన్ఱుమిడమ్, మేలే, తామే అరుళిచ్చెయ్యక్కడవరిఱే.

(సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొళ్ళుమ్ పోరక్ కడవన్):—

అ.—"ఉక్తరీత్యా, [ప్రతికూల] శబ్దమ్ జ్ఞానాదినాశకపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వసంసర్గత్తాలే) ఇత్యాది

"ప్రాజ్ఞానాం శిష్టదృష్టీనామ్, అజ్ఞానాత్ సంశయాత్మనామ్.

నాలోకమపి కుర్వీత, న చైవ కించిద్ ఆచరేత్॥

ప్రపన్నో భాగవతజనాద్—యుక్తాపాయసమన్వితైః।

వైష్ణవో వర్జయేత్ సఙ్గం, ప్రచ్యుతాస్తే హి వైష్ణవాః॥

మూర్ధైకపావరతైర్ క్రూరైస్ సద్-ఆగమపరాఙ్ముఖైః।

సంబన్ధం నాచరేద్ భక్తో; నకుర్యాత్తైస్సుసఙ్గమే॥"౩ ఇత్యాదికళై యుడైయాక్కుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై నశిప్పియానిఱ్కుమ్) ఇత్యాది.

"భగవత్-కర్మనిరతైస్ స్తోత్ర-పూజా-జపాదిభిః।

అప్రతిగ్రాహకైస్ త్యక్త విషాదైర్ లోభవర్జితైః॥

సుశీలైర్ జ్ఞానశీలైశ్ చ సాత్త్వికైస్ తుల్యచేష్టితైః।

హృద్యవేషైర్ విశుద్ధాన్నైర్ భగవద్గుణలాలసైః॥

సత్యవాక్యైర్ దయా-సారైర్ మృదుచేష్టైర్ అమత్సరైః।

భక్తియుక్తైస్ సుసంవిద్-భిస్ సదా సహవసేద్ బుధః॥"౪ ఎన్ఱ, అభిప్రాయత్తైయుడైయాక్కుమ్ (క్షణకాలముమ్ పిరియాతే, కూడివర్త్తిక్కై) ఎన్ఱతు.

"నిజధర్మానురోధేన వైష్ణవైర్ ఏవ వైష్ణవః।

కుర్యాత్ సర్వాణి కర్మాణి, న కదాచిద్ అవైష్ణవైః॥"౫ ఎన్ఱ, అభిప్రాయత్తాలే (క్షణకాలముమ్, కూడివర్త్తియాతొళిక్కై) ఎన్ఱతు.

౧। ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా. —అన్నాళ్ళను: - “కీర్త్ చ్చొన్నవై యిత్తైయుమ్ జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణనాన సదాచార్యనుడైయ సర్వమఙ్గళావహమాన ప్రసాదత్తాలే తన్నుడైయ మేన్మైయుమ్ అభివృద్ధమాయ్ప్పడి శేమ్ముక్కొణ్డు పోరక్కడవన్” ఎన్గిఱది.

(సద్ ఆచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడియవన్ వణ్ణిక్కొణ్డు పోస్తై) ఎన్నావతు,

తత్ ప్రసాదకజ్ఞలై శేమ్ముక్కొణ్డుపోస్తై.

తత్-ప్రసాదకజ్ఞళావన, ఇత్తిసైయుడైయ ఉపపాదనస్థలత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱవై. [౧౮

(పోరక్కడవన్) ఎన్ఱు, విధిరూపేణ వరుళిచ్చెయ్తను, ఇత్తిను, త్తెయు అవశ్యానుష్ఠేయత్వమ్ తోన్ఱ ఇప్పైక్కాక.

ఇరణ్డామ్ ప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

అ —(మేలే) ఎన్ఱతు “మఙ్గళాశాసనవివరణానన్తరత్తిలే” ఎన్గిఱది.

(1) “ఆచార్యస్యప్రసాదేనమమసర్వమభీప్సితమ్”౧ ఇత్యాదియైయుమ్,

(2) “అత్రైరేవాస్య సర్వాణికర్మాణి ఫలవన్త్యాప్తానిభవన్తి”౨ ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వమఙ్గళావహమాన ప్రసాదత్తాలే) ఇత్యాది

“ఆచార్యప్రసాదహేతుక్తైయాన ఇవఱ్ఱైవృద్ధియై ఇవన్ శేమిత్తుక్కొళ్ళక్కడవనైయాకవైత్తేన్!” ఎన్నుమ్ కజ్జైక్కుయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (సద్-ఆచార్యప్రసాదత్తాలే) ఇత్యాది.

“గురుప్రసాదనీయా:కర్మాణి”౩ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (తత్-ప్రసాదకజ్ఞలై) ఎన్ఱతు

(ప్రసాదకజ్ఞళా) వన, ప్రసాదహేతుక్కళ్.

(ఉపపాదనస్థలత్తిల్) ఎన్ఱతు, “కర్తవ్యమ్ ఆచార్య [౨౫ కైఙ్కర్యమ్” ఇత్యాదికళిలే” ఎన్గిఱది.

“యథానుజీవీన్నృపతిం, యథాభక్తశ్చదైవతమ్,।

తథైవదేశికం శిష్యస్సేవేతవినయాన్వితః॥”౪ ఎన్గిఱ విధియైయుట్కొణ్డు మూలత్తిలే [పోరక్కడవన్] ఎన్ఱతు’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విధిరూపేణ) ఇత్యాది.

“ఇల్లైయాకిల్, అధికారహానియుమ్, గురుపాప్మహానియుమ్, వరప్రసఙ్గిక్కుమ్” ఎన్గిఱది.

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డామదాన]

ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ ప్రకరణమ్, సంపూర్ణమ్

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామదాన]

మఙ్గళాశాసనప్రకరణమ్: -

మూ —౨౩౮ “మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధ[౫ మాగాతో” ఎన్నిల్;

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామదాన]

మఙ్గళాశాసనప్రకరణమ్: —

=మఙ్గళాశాసన త్తిన్-స్వరూపౌచిత్యవిచారమ్:—

వ్యా. -- ౨౩౮. ఇప్పడిచరమ్త్తైయిల్ప్పొన్నవన్ తిల్ విపరీక్కవేణ్డుమవన్ త్తై విపరిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, ప్రథమత్తిలే మఙ్గళాశాసనత్తై విపరిత్తరుళుకిఱార్, (మఙ్గళాశాసనమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామదాన]

మఙ్గళాశాసనప్రకరణమ్:— [౧౫

అ —౨౩౮, ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (ఇప్పడిచరమ్త్తైయిల్) ఇత్యాది.

(విపరిక్కవేణ్డుమవన్ నై) ఎన్ఱతు, “మఙ్గళాశాసన-అనుకూల సహవాస-ప్రతికూల సహవాసనివృత్త్యాదికళై” ఎన్గిఱది.—

(1) “స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయాలే మఙ్గళాశాసనముమ్,

(2) ముముక్షుక్కళాన సాధనాన్తరనిష్ఠరుమ్ స్వగతస్వీకారనిష్ఠరుమ్ ప్రతికూలరాక వివక్షితరాకైయాలే, ప్రతికూలశబ్దార్థముమ్,

(3 ‘ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు’ ఎన్గిఱ అనుకూల ప్రతికూలశబ్దవివక్షితరాన భగవద్విరోధైశ్వర్యకైవల్యాదిశక్తైపాట్టిల్ అర్థాన్తరభూతర్ ప్రతికూలరాక వివక్షితరాకైయాలుమ్,

మఙ్గళాశాసన సమూలవ్యతిరిక్తరాన జ్ఞాన-భక్తివైరాగ్య [౨౫ పరిపూర్ణర్ అనుకూలరాక వివక్షితరాకైయాలే, అనుకూలశబ్దార్థముమ్,

ఆకైయాల ఇప్పూర్వమ్, మత్తుమ్ శిలవుమ్, వివరణసాపేక్షఙ్గళాకైయాలే (విపరిక్కవేణ్డుమవన్ నై) ఎన్ఱతు” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“ఇప్పడి ‘వివరణవివరణీయాదికమ్ మేలికానఙ్గతి’ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తు, ముక్కియమాక మఙ్గళాశాసనవివరణప్రాథమ్యమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాది.

౧। ౨।

౩। ౪। ౫।

వ్యా — ".హేయప్రత్యనీకనాయ్, కల్యాణైకతానన్నాయ్, స్వేతరసకలరక్షకన్నాయిఱే సర్వేశ్వరనిరుప్పత్తు?; ఇప్పడియిరుకి, అ వవస్థైగ్రణ్డు తన్నకుౘ్ఱజ్ఞాన అనఙ్గలఙ్గళైప్పోకిౘ్ఱ ఇష్టాత్మమఙ్గలఙ్గళై యుణ్డాక్కికొ౦శ్చ కిౘ్ఱవన తద్రత్వ్యభూతన్నాన ఇవఞ్ఞతన్నకుౘ్ఱరక్షకన్నాన అవన్నుకుౘ్ఱ త్తాఞ్ఞమఙ్గలఙ్గళైయాశాసిక్కైౘ్ఱ, తదేకరక్ష్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తుకుౘ్ఱ విరుద్ధమన్ఱో,"? ఎన్ని అశఙ్కైనైయనువదిక్కిౘ్ఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమన్ఱో, ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

అ — "తజ్జన్మను ఇచ్ఛాయామ్"గ ఎన్ఱి అవితిలే నిష్పన్నమాన ఆశాసనశబ్దమ్ ఇచ్ఛావాచియాకైయాలుమ్, ఇచ్ఛైతాన్ అనిష్టవిషయత్తిలే యువిక్కక్కడవతాకైయాలుమ్ ఇష్టేమఙ్గలఙ్గళుక్కు అసిద్ధత్వముమ్, అత ఏవ అమఙ్గలఙ్గళుక్కు సిద్ధత్వముమ్, ఆవశ్యకమాకై, యాలే అత్తైయిరణ్డుమ్ ఇష్టు వాధితమ్:

కిఞ్చ: — తద్రక్ష్యస్యకుౘ్ఱ తద్రక్షణేచ్ఛై అనుచితముమాయ్ అసంభావితముమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

ఆకైయాల్ విషయాశ్రయ స్వభావపర్యాలోచనైయిల్ ఇతు అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (హేయప్రత్యనీక) ఇత్యాది.

(1) హేయత్వప్రత్యనీకత్వత్తాల్ అమఙ్గలసత్తావిరహముమ్,

(2) కల్యాణైకతానత్వత్తాల్ మఙ్గలాసత్తావిరహముమ్,

(3) స్వేతరసకలరక్షకత్వత్తాల్ రక్షకన్నుకుౘ్ఱ ఆశాసనానౌచిత్యముమ్ వివక్షితమ్.

ఇప్పోత్తుమ్ "(1) నర" శబ్దత్తాలుమ్, "(2) నారాయణ" శబ్దత్తాలుమ్, (3) ప్రణవత్తిల్ ప్రథమాక్షరత్తాలుమ్, సిద్ధమ్.

(సర్వేశ్వరన్) ఎన్ఱి అవిత్తాల్, "(ఈశ్వరనైక్కుఱిత్తాల్) ఎన్ఱు, పూర్వప్రకృతన్నాన ఈశ్వరవిషయక మఙ్గలాశాసనమే [మఙ్గలాశాసన] శబ్దవివక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్

"[?]విత్వాత్ [స్వరూప] శబ్దమ్ తదేకరక్ష్యత్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తదేక) ఇత్యాది.

మూ. — జ్ఞానదశైయిల్ రక్ష్యరక్షకభావమ్ తఞ్ఞకప్పి లేకిడక్కుమ్;

ప్రేమదశైయిల్ తట్టుమాఱికిడక్కుమ్.

వ్యా — అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

"(జ్ఞానదశై) యావతు,

సర్వేశ్వరనే రక్షకన్నాకవుమ్, తాఞ్ఞ అవన్నుకుౘ్ఱ రక్ష్యభూతన్నాకవుమ్, ప్రణవత్తిల్ సొల్లుకిఱపడియే తెళియక్కణ్డు అనుసన్ధిక్కుమ్దశై;

అప్పదశైయిల్ (కళైవాయ్ తున్బమ్ కళైయాతొళివాయ్) ఇత్యాదిప్పడియేతన్నుడైయ (అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు అవనేకిడవన్) ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, రక్ష్యరక్షకభావమ్ తన్నక్కుడైత్త ఆశ్రయత్తిలే కిడక్కుమ్.

(ప్రేమదశై) యావతు,

సర్వేశ్వరనుడైయ సౌన్దర్య సౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు (ఇవ్వపయత్తుక్కు ఎన్నావరుకిఱతో?) ఎన్ఱు,

అ — "అక్కాలోత్తరక్షణమ్ సన్నిహితత్వాత్ మహాగార్థదేశనకర్తమాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సర్వేశ్వరనే రక్షకన్నాకవుమ్) ఇత్యాది,

("కళైవాయ్") ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవ్యాఖ్యాతమ్.

కప్పుకాత్తన్నక్కుడైత్త ఆశ్రయమ్.

ఇత్తిలే పిఱన్దతాకైయాలే కప్పు ఎన్ఱి శబ్దమ్ -తఞ్ఞ తఞ్ఞ-తేశత్తుక్కు విశేషణమ్ చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నక్కుడైత్త) ఇత్యాదినా.

(తన్నక్కుడైత్త ఆశ్రయత్తిలే కిడక్కై) యావతు, యథావదనుసన్ధానమాత్రమ్.

వ్యక్తమిత్యాదియాలే ప్రార్థనామిశ్రప్రేమముమ్, నారాయణశబ్దత్తాలే సౌన్దర్యాదికమ్ శొల్లి సర్వేయిక్కైయాలుమ్, ఇజ్జేమఙ్గలాశాసనాపాదక సౌన్దర్యాద్యనుసన్ధానమ్ అర్చావిగ్రహఙ్గళిలే సాక్షాత్కారరూపమేయాకవేణ్డుకైయాలుమ్,

స్వశేషత్వానుసన్ధానాద్ "ఈశో రక్షకః" ఇత్యదః। జ్ఞానంయది, తదాయుక్తం మఙ్గళాశాసనంనహి?।, ప్రేమార్థత్వాన్న చేజ్జ్ఞానం, తన్నాదోషస్య

మూ.—౨౮౫. అవన్ స్వరూపత్తైయనుసన్ధిత్తాల్,

వ్యా.—అస్థానే భయశఙ్కైపణ్ణి, అవన్-స్వరూపత్తై యనుసన్ధిక్క [illegible], నెఞ్జుకుఱుకుమ్బడియాన దశై;

అర్థగత్తైయుమ్ ఈశ్వర [illegible] రక్షిక్క వల్లిలేడి త్తదు [illegible] ఈశ్వర [illegible] రత్యభావముమ్. చేతనన్-పక్క [illegible] త్తనక్కు త్తైత్త ఆశ్రయిత్తిలన్ఱి [illegible]" ఎన్నపడి.

౨౮౫.—[illegible] (అవన్-స్వరూపత్తై) ఎన్ఱు, [illegible]

అత్తావతు:—"ప్రథమాక్షరత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వశక్తియాయ్ సర్వరక్షకనాన అవను డైయ స్వరూపత్తైయనుసన్ధిత్తాల్,

మూ.—అవనైక్కడకాక్కక్కొణ్డు తన్నై [illegible], సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ తన్నైక్కడకాక్కక్కొణ్డు అవనైనోక్కుమ్;

వ్యా.—అవనై త్తనక్కు అశిష్టనివారకనాకక్కొణ్డు, అజ్ఞనాయ్ అశక్తనాయ్ అప్రాప్తనాన తన్నైరక్షిత్తుక్కొళ్ళుమ్;

పేశప్పెఱుకుమ్బడియాన అవనుడైయ సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ అవనుడైయ సర్వశక్తిత్వాదికళై [illegible] అస్థు కుత్తైచ్చవరకాక్కనినైత్తు త్తన్నైరక్షకనాకక్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి అవనై,రక్షిక్కుమ్" ఎన్నై.

ఇవ్విడత్తిల్ సౌన్దర్యమ్శొల్లిఱ్ఱై యేయాకిలుమ్, [illegible]మఙ్గళాశాసనహేతువాకై యాలుమ్, మేలేశొల్లుకైయాలుమ్, సౌకుమార్యమ్ ఇఙ్గుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ—అతువే [వా. ౨౮౩] [ఇక్కన్దరుళిననిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్ మఙ్గళాశాసనముమ్] ఎన్ఱి,అ మూలత్తిలే అభిప్రేతమాకైయాలే యుమ్, కీళ్ [ప్రణవత్తిల్శొల్లుకిఱపడియే] ఎన్ఱాప్పోలే 'నారాయణ పదత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే' ఎన్నాతే 'సౌన్దర్యసౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు' ఎన్ఱతు" ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(అస్థానే) ఎన్ఱతు, "అవిషయత్తిల్" ఎన్నపడి.

(అవన్-స్వరూపత్తై) ఎన్నతు, "హేయప్రత్యనీకత్వాది తదసాధారణధర్మత్తై" ఎన్నపడి.

(మఱుకుమ్బడి) ఎన్ఱతు, "సన్తపిక్కుమ్పడి" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, "తవత్తవర్ మఱుకనిఱ్ఱు" ౧ ఎన్ఱి,అవిత్తుస్ఫోరితమ్.

(మాఱాడిక్కిడక్కై) యావతు విపర్యయేణ ప్రతీయమానత్వమ్

౨౮౫.—"అకారోక్తకారణత్వాతిశబ్దఙ్గళ్, సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వఙ్గళ్" ఎన్నాతల్,

"తదర్థరక్షకత్వాతిశబ్దఙ్గళ్ అల్లై" ఎన్నాతల్,

"'అవ—రక్షణ-గతి-కాన్తి' ౨ ఇత్యాదిధాతుపాఠదణ్డకత్తిల్ అవగమముమ్ ఐశ్వర్యముమ్, కఠితమ్" ఎన్నాతల్,

తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ఆరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమాక్షరత్తిలే) ఇత్యాది.

"ప్రణవత్తిల్ ప్రథమాక్షరమాన అకారత్తిల్" ఎన్నపడి.

(స్వరూపత్తై) ఎన్ఱతు, "నిరుపాధికరక్షకత్వత్తై" ఎన్నపడి.

అ—"నమస్"౩ శబ్దత్తాలే పారతన్త్ర్యముమ్, తదాక్షిప్తమాన అజ్ఞత్వాదియుమ్ తోన్ఱుకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞనాయ్) ఇత్యాది.

(పేశప్పెఱుకుమ్బడియాన)—"పేశినాల్ నలుఙ్గుమ్బడియాన" ఎన్నపడి.

"రజ్జుభర్తురపిలోచనయోర్యాం సాహసాహసవిధుతేక్షయమానః"౪ ఎన్ఱి,ఉ భట్టర్ అనుసన్ధిత్తతు?.

"కేన శ్రీరతికోమలాతనురియం హా హాంవిమర్దక్షమా"౫ ఎన్ఱి,అవితు ఇఙ్గేకింపునర్ న్యాయసిద్ధమిఱే?.

(కుత్తైచ్చవరకా)—నిపుణరక్షణీయవస్తు

మూలత్తిలే [కడకాక్క] ఎన్నతు, "రక్షకమాక" ఎన్నపడి.

"సౌన్దర్యమే, 'తమ హి కువలయాక్షీం ప్రత్యనిష్టైకబుద్ధిః'౬ ఎన్ఱు, ప్రాకృతవిషయత్తిలుమ్ 'పొల్లాక్కరుమాణిక్కమే'౭ ఎన్ఱు, భగవద్విషయత్తిలుమ్ అస్థానే భయశఙ్కాహేతువాకచ్ చొల్లానిఱ్కు, అత్తైచ్చొల్లాతొత్తన్నతు 'సూన్యతావహమ్'" ఎన్ఱి,అ శఙ్కైక్కు ప్పరిహారిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే సౌన్దర్యమ్) ఇత్యాదినా.

(మేలేశొల్లుకైయాలుమ్) ఎన్నతు, "[వా. ౨౮౭] [ఒరునాళ్ ముఖత్తిలేవిక్షిత్తవర్ క్కు పరివ్రఙ్గుపడుత్తుమ్బడియాన్ఱతు ఇతు] ఎన్ఱి,అవిడత్తిలే శొల్లుకైయాలుమ్" ఎన్నపడి.

౧॥ తి. వా. ౧౦-౩-౧౦. ౨॥ ధాతుపాఠే,— ౩॥ ౪॥ శ్రీరఙ్గరాజస్త పూర్వశతకమ్ శ్లో ౮౮. ౫॥ శ్రీగుణరత్నకో. శ్లో. ౪౨. ౬॥ ౭॥ తి. వా. ౧౦-౧౦-౯.

తాతేంతుభార్గవే రామమభిరామోక్తుంసముపాగతే,। భీతవత్సీతా కథగఁత త్రిశాఖ్యాష్టాభితతసమరమ్,॥ తస్మిన్వరాజతేమ నేపునర్జాతాంసుతాం నిజామ్।

మూ.—౨౮౬. ఇవ్వర్థమ్ చక్రవర్తి,

వ్యా—౨౮౬. "ఇవ్వ [illegible] క్కైళైక్కణ్డుకలజ్ఞి రక్షకనాన అ [illegible] [౫ వన్నై రక్షిమ మ్' ఎని [illegible] ఇవ్వర్థమ్ ఎన్న [illegible] " ఎన్ను మపేక్షైయిలే "ఇత్తు శిష్టాచార సిద్ధమ్" ఎన్నుమ [illegible] క్కిఴార్ మేల్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ను కాడజ్ఞి.

(చక్రవర్తి), పెరుమాళ్ పిరాట్టియై త్తిరుమణమ్ పుణర్న్దు మీణ్డు వరుమ్పోదు, పరశురామన్ వన్దు తోన్ఱిన వళవిలే, తాటకా-తాటకేయ నిరసనజ్ఞళాలే యివరుడైయ శక్తివైభవత్తై వ్యక్తమాక అఱిన్దిరుక్క చ్చెయ్ తేయుమ్, ఇవరుడైయ బాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమే పార్త్తు, "ఎన్నాకప్పుకిఱదో?" ఎన్ను, భీతనాయ్, తాన్ మున్నే యోడి చ్చెన్ఱు, [౧౫

"క్షత్రరోషాత్ ప్రశాన్తస్త్వం బ్రాహ్మణశ్చ మహాయశాః।
బాలానాం మమ పుత్రాణామభయం దాతుమర్హసి॥"౧

ఎన్ఱు, శరణమ్పుక్కు, పిన్నైయుమ్ అవన్ పెరుమాళ్-మేలే యెడర్న్దు శెల్లుకైయాలే మిక్క నిష్ప్రాణనాయ్ నిన్ఱు,

"గతో రామ ఇతి శ్రుత్వా హృష్టః ప్రముదితో నృపః
పునర్జాతం తదా మేనే సుతానాత్మానమేవ చ॥"౨

అ.—౨౮౬. "'ఇవ్వడి కత్యాదిక భావవిపర్యయజ్ఞానమ్, మిథ్యాజ్ఞానరూపమాయ్, యాలే, భ్రాన్త్యన్తరమ్పోలే మోక్షవిరోధియన్నో?" ఎన్ని, అశజ్ఞైక్కు పరిహారమాక, "సర్వత్ర దృష్ట్వా తే వేశం జిత అతి మన్త్రకమ్"౩ ఎన్ని, అవిధ్యా ప్రోద్భూత శిష్టాచారమ్ మూలాభిప్రేతమ్'[౨౫ ఎన్ఱు, తిరుత్తర్కృష్ణపత్నియై, విషయస్వభావ ప్రయుక్తమాయ్, యాలుమ్, భగవత్సాన్నిధ్యత్తై మాయ్, యాలుమ్, ఇతుదోషాయవాకాధు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వడి) ఇత్యాది.

"'బాలానామ్'౧ ఎన్ని, అదిత్తు సౌకుమార్యత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (బాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమ్) ఎన్ఱు.

("హృష్టః"౨)=సోమాభిచ్ఛితయుక్తః —

మూ.—శ్రీజనక రాజన్,-తిరుమకళ్,

వ్యా.— ఎన్ని, అప్పడియే "అవన్ తోన్ఱి మీణ్డుపోనాన్" ఎన్ఱు, కేట్టపిన్బు తానుమ్ పిళ్ళైకళుమ్ మఱుపిఱవి పిఱన్దదాక నినైత్తిరున్దానిఱే. [౫

(శ్రీజనక రాజన్, తిరుమకళ్), తన్నైసేర్న్ పెట్టిరే ఇవనుడైయ వైభవమెల్లామ్ అఱియుమవళాయిరుక్క చ్చెయ్ తేయుమ్, తిరువభిషేకమ్ పణ్ణుకైక్కాక అలఙ్కృతదివ్యగాత్రనాయ్కొణ్డు చక్రవర్తి తిరుమాళిగైక్కు ఎఴున్దరుళుకిఱపోదు, ఇవర్ అఴకిలేతోన్ఱు, "ఇతుకక్కు [౧౦ ఎన్నావరుకిఱతో!" ఎన్ను, ప్రేమత్తాలే కలజ్ఞి,

"పతిసమ్మానితా సీతా భర్తారమసితేక్షణా।
ఆద్వారమనువవ్రాజ మజ్గలాన్యభిదధ్యుషీ॥"౪ ఎన్ఱు,

అ.—"హృష్టః ప్రముదితః"౫ ఎన్ఱు, ఇడభావత్తాలే (హృష్టః) ఎన్ఱార్కిఱతు.

("ప్రముదితః"౨)=తద్ధేతు ప్రమోదయుక్తః [౧౫

"("పునర్జాతాన్")౨ ఎన్ఱు, విపరీతామత్తాలే, ("సుతాన్") ఎన్ని, అ విడత్తిలుమ్ యథాక్రమమాక ("ఆత్మానమ్") ఎన్ని, అవిడత్తిలుమ్ ("పునర్జాతమ్") ఎన్ని, అదిత్తుక్కు అన్వయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తానుమ్) ఇత్యాది.

యద్వా "'"పునర్జాతాః" ఎన్ని, అ పుంలిఙ్గబహువచనాన్త జాత"శబ్దత్తుక్కుమ్ "జాతమ్" ఎన్ని, అసామాన్యేన పుంసకైకవచనాన్త "జాత" శబ్దత్తుక్కుమ్. "నపుంసకమనపుంసకేన"౬ ఇత్యాది సూత్రత్తాలే నపుంసకైక వచనాన్త శేషత్తాలే ("పునర్జాతమ్") ఎన్ఱు, రుక్కిఱతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఱుపిఱవి పిఱన్దతాక) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్నాకవుమామ్. [౨౫

(చక్రవర్తి,, (నినైత్తిరున్దానిఱే) ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(తన్నైసేర్న్ప్పాదు)=జలాశయత్తుక్కు అత్యన్తసన్నికృష్టమ్.

ఇత్తాల్, 'భగవద్వైభవత్తిల్ అనవగతాంశమిల్లై" ఎన్నపడి.

("మఙ్గలాన్యభిదధ్యుషీ' ౪)="మఙ్గలాని అభిధ్యాతవతీ సతీ" ఎన్నపడి.

అభిధ్యానమ్=ఆశాసనమ్,

ధ్యాయతేర్లిటః క్వసుప్రత్యయః

వివాహకాలేజనకో దృష్ట్వా రామం హితస్వరః। దృష్టిదోషభయాత్ ప్రమాశాత్ ప్రేష్యస్య త్రైంటే॥ [illegible]

మూ. — విశ్వామిత్రగ్,

వ్యా. — [illegible] పణ్ణికొణ్డు పఱ్ఱిస్సు,

"పూర్వాం ప్రశస్తాం ప్రజధరో [illegible] తుతే యుగః।

[illegible] మూశాం ధనే స్తూన్తరాం దిశమ్॥"౧ ఎన్ఱు, [illegible] అపేక్షి తాభిపితి.

"(శ్రీజనక రాజన్)" ఎన్ఱుమ్, "(తిరుమకళ్)" ఎన్ఱుమ్ పిరిత్తు స్వాప్ప్రవుమామ్.— [౨౦

అప్పోతైక్క;

"శ్రీజనక రాజన్, మహేశ్వరధనుర్-భఙ్గత్తాలే పెరుమాళుడైయ శక్తిభవత్తై క్కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్.

'ఇయం సీతా మమ సుతా సహధర్మచరీ తవ।

ప్రతీచ్ఛ చైనాం భద్రం తే పాణిం గృహ్ణీష్వ [౧౪ పాణినా॥'౩ ఎన్ఱు,

'అభిజాత్యాదికళాల్ పిఱ్ఱైయకళాన ఇవళై [illegible] ఎన్ఱు, [illegible] వళవిలే, ఇవరుడైయ అభ్యాసైయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్ కణ్డు కలఙ్గి, 'ఇచ్చోర్ త్తిక్కు ఒరు తీఙ్గు వారామల్ [illegible] వేణుమ్' ఎన్ఱు, 'భద్రం తే'౪ ఎన్ఱు, మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినార్" ఎన్గై,.

(విశ్వామిత్రగ్), తన్నుడైయ అధ్వర[illegible] మాక పెరుమాళైయ [illegible] పోకుకైయిల్, [illegible] కాట్టై పెరియ అన్పురవత్తోడే అక్రమిత్తుకొణ్డు వరు కైప్పడియైక్కణ్డు. [౨౪

అ — ఇతైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణికొణ్డు) ఎన్ఱు.

("మమ సుతా"౩) ఎన్ఱు, ఆభిజాత్యముమ్, "ఇయమ్"౩, ఎన్ఱు, [illegible] ఇత్యాది.

("ప్రతీచ్ఛ"౩)—ప్రతిగృహ్ణీష్వ.

(అధ్వర[illegible]) ఎన్ఱు, "యాగరక్షణార్థమ్" ఎన్ఱపడి.

మూ. — శ్రీదణ్డకారణ్య వాసికళాన ఋషికళ్,

వ్యా. — "అహం [illegible] మహాత్మానం రామం సత్య పరాక్రమమ్"౩ ఎన్ఱ ఇపడియే, పెరుమాళుడైయ శక్తి [౪ [illegible] యుత్తిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యత్తై ప్పార్[illegible] కలఙ్గి.

"విశ్వామిత్రస్య బ్రహ్మర్షి [illegible] గేనాభిభ [illegible]।

స్వస్తి రాఘవయోరస్తు [illegible] "౮ ఎన్ఱ ఇప్పడియే, తాఙ్గళ్ముఱ్పడఙ్గ, అవర్తై [illegible] [౧౦ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరుత్తమ్పియారుక్కుమ్ ఒరు తీఙ్గు వారామైక్కాక, మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినార్.

(శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్,

"తే తం సోమమివోద్యన్తం దృష్ట్వా వై ధర్మచారిణః।

మఙ్గలాని ప్రయుఞ్జానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః॥"౪ ఎన్ఱు.

అ. — "మహాత్మానమ్"౩, ("సత్యపరాక్రమమ్"౩) ఎన్ఱ ఇతైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శక్తిభవత్తై), ఎన్ఱు.

"రాఘవయోస్స్వస్తి"౮ ఎన్ఱ [illegible] అ[illegible]రాపత్తిలే అన్వయిక్కక్కడవతు.

("జయమ్"౮) ఎన్ఱ [illegible] [౨౦

("రాఘవయోః"౮) ఎన్ఱ [illegible] "రామలక్ష్మణయోః" ఎన్ఱపడి.

[illegible] (పెరుమాళ్ [illegible]) ఇత్యాది.

("తే"౪) ఇత్యాదిః—

("తే") ఎన్ఱ [illegible] ఋషికళ్ [illegible] [౨౪ [illegible].

("ధర్మచారిణః"౪) ఎన్ఱ [illegible] "సర్వభూతా [illegible]" ఎన్ఱుమ్, [illegible] ఎన్ఱు, [illegible] ఎన్ఱుమ్, [illegible] ఎన్ఱుమ్, [illegible].

౩। రా. బా. ౧౯, ౧౦-౧౧. ౪। రా. బా. ౭౬-౧౮.

౪। రా. ఆ. ౧, ౧౦-౧౨ ౬౫ ౭। [illegible]

[illegible] ౧. ౮। రా. అ ౧-౭, ౧-౫

౧। రా. ఆ; ౧౬. ౨౪. ౨। రా, బా. ౭౩-౭౭.

"విశ్వామిత్రో(జ)భయకరణా దణ్డకారణ్యవాసినః। మారుతిశ్చాపకృశ క్షణ్ణ ఏతేప్యనుకుర్వతాః. సుగ్రీవోప్యస్యశక్తిజ్ఞ ఆగతేతుః శ్రీపతే।

వ్యా.—"తజ్గళ్ -అపన్నివ్వ తిన్నైయుమ్, అభిమతసిద్ధియుమ్, పణ్ణిత్తరువార్ ఇవరే" ఎన్ఱు, సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకిఱ తఙ్గళ్, ఇవర్ సన్నిహితరానవాఱే అవన్ తైర[౫ ముఱ్ఱు ఇవర్ పడివఴకిలే తువక్కుణ్ణు మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణినార్కళ్ ఎ?.

(తిరు-డి). ప్రథమ. ...గ్గిలే,

"ఆయతాశ్చసువృత్తాశ్చ బాహవఃపరిఘోపమాః। సర్వభూషణభూషార్హాః కిమర్థం నవిభూషితాః॥"౧ ఎన్ఱు,

కణైయజ్గళ్ పోలే యిరుక్కుమ తిరుత్తోళ్ కళిల్ మిడుక్కైక్కణ్డు, "నమక్కు ఇవర్ రక్షకరాక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణానిఱ్కచ్చెయ్తే అవన్ తిరు-అడిక్కీఴ్

అ.—పెరుమాళుడైయ స్వేతరసర్వేష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారశక్తిజ్ఞానమ్ లక్కుళ్ళది" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౫ (తజ్గళ్-అపన్నివ్వ తిన్నైయుమ్) ఇత్యాది.

("ఆయతాశ్చ"౧) ఇత్యాది:—

"పరిఘః పరిఘాతనః"౨ ఎన్ఱు, పరిఘుమానవత్తు నమ్కుత్తడి.

("పరిఘోపమాః"౧) ఎన్గైయాలే బలాతిశయమ్ సిద్ధమ్.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కణైయమ్ పోలే)[౨౦ ఇత్యాది.

(కణైయమ్)=శిలానమ్.

(కణైయమ్) ఎన్పతు, "అనైక్కవ్వముమ్ పొఱ్ఱమ్"౩ (?, ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "కమలాకరేణారాలానా"౪ ఎన్గి, అవిత్తు స్మారితమ్.[౨౫

ఇవ్విశేషణత్తాలే, "పెరుమాళుడైయ బలాతిరేకజ్ఞానమ్ తిరువడిక్కు ఉణ్డు" ఎన్ఱు, వ్యజ్ఞితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మిడుక్కైక్కణ్డు) ఇత్యాది.

"సర్వభూషణభూషార్హాః" ఎన్ఱే, అమైన్దిరుక్క, "భూషా" శబ్దత్తాల్, "ఆభరణస్యాభరణమ్" ఎన్నుమ్పడి నిరతిశయ సౌన్దర్యమ్ ఉక్తమ్.

("ఆయతాశ్చ"౧) ఇత్యాదియాలుమ్, సౌన్దర్యమ్ ఉక్తమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ తిరు-అడిక్కీఴ్) ఇత్యాది.

మూ.—తిరువడి, మహారాజన్,

వ్యా.—ఈడుపట్టు, "పిఱ్కెణ్టిఱ్పిల్ పడిల్ శేణ్వతెన్" ఎన్ఱు, అతిశజ్కై పణ్ణి,

"తిరువాభరణజ్గళాలే ఇత్తైమఱైత్తువైయ్యాతే[౫ ఇప్పడి వెళియుడకాణరణమే?" ఎన్ఱు, వయిఱుపిడిత్తు, పిన్బుమ్ పెరుమాళుడైయ శక్తిశేషత్తై బహుముఖమాక్కాణానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యాను సన్ధానత్తాలే "ఇవర్ క్కెన్న వరుకిఱతో?" ఎన్ఱు, "తుణుక్కుత్తుణుక్కు" ఎన్ఱు, సర్వదశైయిలుమ్ కూడన్ఱు, [౧౦ నోక్కిక్కొణ్డు తిరిన్దానిఱే?.

మహారాజన్ వాలివధాదికళాలే పెరుమాళుడైయ శక్తిగౌరవత్తై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తుక్కలజ్గి,

శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నాలుపేరుమ్ తానుమాయ్ [౧౫ వన్దతోన్ఱినపోతు,

"ఏష సర్వాయుధోపేతశ్ చతుర్భిస్సహ రాక్షసైః। రాక్షసోభ్యేతిపశ్యధ్వమ్ అస్మాన్ హన్తుంనసంశయః॥"౫ ఎన్ఱు,

అ—"భూషణ భూషణత్తుక్కు భూషణైర్భూషణమ్ అనపేక్షితముమ్ విరుద్ధముమాకైయాలే విభూషితత్వప్రసక్తియేయిల్లైయాకైయాలే, తన్నిషేధమ్ కూడాతాకైయాలే, తత్కారణ ప్రశ్నముమ్ కూడాతాకైయాలే, ఇజ్గే విభూషిత శబ్దత్తాలే విభూషితత్వావినాభూత చ్ఛాదనత్తై సర్వావచ్ఛేదేన ఉణ్డాన తాక్కలక్షణయా వివక్షిక్కుఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరువాభరణజ్గళాలే) ఇత్యాది. [౨౫

"త్వం వయస్యోసి మే హృద్యో హ్యేకం దుఃఖం సుఖంచనౌ"౬ ఎన్ఱుమ్,

ధనత్యాగస్సుఖత్యాగో దేహత్యాగోపివాభృశః।

వయస్యార్థే ప్రవర్తన్తే"౭ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయాలే, తమక్కెన్న ఓరోరు సుఖదుఃఖజ్గళిన్ఱిక్కే పెరుమాళుడైయ సుఖదుఃఖమే తన్నుత్తాక అభిమానిత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ మహారాజరుడైయ 'అస్మాన్ హన్తుమ్'౫ ఎన్గి, అవిన్దవచనమ్ పెరుమాళైయుట్కొణ్డేయాకవేణుమ్:

'అస్మాన్ హన్తుమ్'౫ ఎన్ఱు, యుగపత్ అనేకశతసహస్రవ్యక్తి కర్తృక వికహనక్రియైయుమ్ అశక్యైయాకైయాలుమ్,

"విగ్రహస్యాస్య కిం వా త్రిభవేద్" ఇత్యేవమాదులక ళ ... గనవధాను ... సమ ప్రక్రియయోగ్యమలిశాయిరా "అయోధ్యాక!" ఇతిస్మర్తో విరామమహాపస్య

వ్యా.—"నమస్కే ట్లామ్ ఓరుయిరాన పెరుమాళ్లైనలిక్కిల వప్రియాలే నమ్మైరొల్లాళ్లైయుమ్ ముడిప్పదాక్క వరుకిఱాన ఇవన్" ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు, ముదలికళుడైక్కాట్టి,

"రాఘవం శరణంగతః, నివేదయత మాం క్షిప్రమ్"౧ ఎన్ఱు, ఉక్తికళైక్కేట్టువైత్తుమ్,

"వధ్యతామేష తీవ్రేణ దణ్డేన సచివైస్సహ।
రావణస్యనృశంసస్య భ్రాతా హ్యేష విభీషణః॥"౨ ఎన్ఱు, రావణసంబన్ధత్తైయే పార్త్తు "ఇవనై విచిత్రవధమ్ పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱబోదు,

"రావణేన ప్రణిహితం తమవేహి నిశాచరమ్।
తస్యాహం నిగ్రహం మన్యే క్షమం క్షమవతాం వర!॥"౩ ఎన్ఱు,

"రావణన్ వరవిడవన్దవన్' ఎన్ఱే, యవనై త్తిరుప్పుళ్ళమ్ వదప్పవేణుమ్,

'అవనై దణ్డిక్కైయే ప్రాప్తమ్' ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణానిన్ఱార్" ఎన్ఱబోదు, ఇప్పడికళిలే పలవదైయుమ్ శొల్లి. "ఇవనై సర్వథాకై కొళ్ళవొణ్ణాదు" ఎన్ఱు, ఒరునిలైనిన్ఱు

"పిశాచాన్ దానవాన్"౪ ఇత్యాదియాలే తమ్ముడైయ బలత్తైక్కాట్టియుమ్, కపోతోపాఖ్యానమ్,

అ.—ఇత్తాలే సర్వహననప్రకరణజకమాన సర్వజీవితభూతరాన పెరుమాళ్ నలిక్కిఱపడియే ఉపలక్షిక్కిఱదు" ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమక్కు-ట్లామ్) ఇత్యాది.

("తీవ్రేణదణ్డేన"౨) ఎన్ఱిఱదుక్కు అర్థమ్, (చిత్రవధమ్) ఇత్యాది

("ప్రణిహితమ్"౩) ఎన్ఱత్తు "చారతయాప్రేషితమ్" ఎన్ఱపడి. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రావణన్) ఇత్యాది.

("తస్యాహమ్"౩) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (అవనై) ఇత్యాది

(ఇప్పడికళిలే) ఎన్ఱత్తు, "ఇన్దవిధత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

కపోతోపాఖ్యానమ్, "శ్రూయతే హి కపోతేన"౫ ఇత్యాదికమ్.

వ్యా.—కణ్డూపాఖ్యానమ్, ఇవైయరుళిచ్చెయ్దుమ్ తెళివిత్తు, భయత్తైక్కెడుత్తు, "అనఘైననహారి శ్రేష్ఠ!"౬ ఎన్ఱవేణ్డుమ్పడి పెరుమాళ్లైక్కైప్పరకా, కనైత్తా[?] కాక్కుత్తుక్కొణ్డుపోన్దారిఱే.

"(మహారాజన్) ఎన్ఱి,అదు శ్రీజటాయు మహారాజరై" ఎన్నుమ్ శొల్లువర్కళ్.—

అత్తావను:—

శ్రీజటాయు మహారాజన్, పిరాట్టియైక్క రావణనోడే పొరుదుమున్ఱియిరామ్ కిడక్కి, అత్తమ్మై పెరుమాళ్ వన్దుకణ్డవళవిలే, జనస్థానత్తిలిరున్ద పదినాలాయిరమ్ రాక్షసరైయుమ్ తక్కవీరమ్ శెయ్దు నిన్ఱుకొన్ఱ, తోళ్వలియై యఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్,

"యామోషధిమివాయుష్మన్! అన్వేషసి మహావనే।
సా దేవీ, మమచ ప్రాణా (?), రావణేనో భయం హృతమ్॥"౭ ఎన్ఱు,

అ.—కణ్డూపాఖ్యానమ్,

"బద్ధాఞ్జలిపుటం దీనమ్"౮ ఇత్యాది యాల్ శొన్న "బద్ధాఞ్జలిపుటం దీనమ్"౮ ఇత్యాదికమ్.

"(మహారాజ) శబ్దమ్ సంస్కృతత్తిలే, 'పెరియవృద్ధైయాన్' ఎన్ఱి,అ ద్రవిడోక్తిసమానార్థకమాకైయాలే, రూఢనాన్తరమనుశరిక్కు అభిమతమ్" ఎన్ఱదాన్, (మహారాజన్ ఎన్ఱి,అదు) ఇత్యాది.

(పొరుదుమున్ఱియిరామ్)=స్వల్పప్రాణరామ్;

(తక్కవీరమ్)=అసహాయయుద్ధమ్.—

"హతాన్యేకేన రామేణ"౯ ఎన్ఱి,అదు అభిప్రేతమ్.

(తోళ్-వలి)=భుజబలమ్.

("యామ"౭) ఇత్యాది:—

("ఓషధిమ్"౭) ఎన్ఱి,అ విశేషణమ్ సజాతీయవ్యావృత్తిని వాచిక్కైయాలే ఔష-ధిలతమ్ (అబువముమ్) ఇత్యాది.

౧॥ రా. యు. ౧౭-౧౬. ౨॥ పేఱ్ఱ్పడి, ౨౯. ౩॥ పేఱ్ఱ్పడి, ౨౬. ౪॥ రా. యు. ౧౮-౨౩. ౫॥ పేఱ్ఱ్పడి, ౨౪.

౬॥ పేఱ్ఱ్పడి, ౩౪. ౭॥ రా. అ ౬౭, ౧౫-౧౬. ౮॥ రా యు ౧౮-౨౬. ౯॥ రా. అ. ౩౪. ౧౨

నన్దగోపకరాంకృష్ణదివ్యశక్తింవిదన్నతి,। "రక్షతుత్వాంహరిస్సాక్షాత్" ఇత్యాహమధుసూదనమ్॥ విదురోపివిశేషజ్ఞోదుర్యోధనసభాన్తరే,

మూ.—శ్రీనన్దగోపర్,

వ్యా.—"అటియమ్ ఉన్ను తేడువార్ అటపితోటుమ్ తడుమాఱుమాఱోపోలే యానాళ్‌ఉరైత్తిడ్ ఇన్దప్పరన్దకాట్టిలే తేడికొణ్డుతిరికిఱేన్,

ఉమక్కు నిత్యప్రాణసమైయాన అవళుమ్, ఎన్నుడైయ ప్రాణక్షళుమ్, ఇరణ్డుమ్ రావణనాకిల పైయలాలే యపహృతమామ్ముకాణుమ్" ఎన్ను, శొల్లానిన్ఱ చ్చెయ్తే, ఇవరుడైయ విరహక్లేశత్తాల్ వన్దతళర్త్తియైయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్, రాక్షసరోట్టై వరక్కవ్యత్తైయుమ్, నినైత్తు, "ఎన్నాకత్తేమకిఱతో!" ఎన్ఱుమ్, "ఆయుష్మన్!"౧ ఎన్ను, ఆయుస్సైప్రార్థిత్తారిఱే।

(శ్రీనన్దగోపర్), పూతనానిరసనత్తాలే కృష్ణనుడైయ దివ్యశక్తియోగత్తై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

మూ.—శ్రీవిదురర్,

వ్యా.—శైశవప్రయుక్తమాన సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తు కలఙ్గివయిఱెరిన్దు,

"రక్షతుత్వామ్ అశేషాణాం భూతానాం ప్రభవోహరిః।
యస్యనాభిసముద్భూతపఙ్కజాదభవజ్జగత్॥"౩ ఎన్ను,

"సర్వజగత్-కారణభూతనాయ్, సకలవిరోధినిరసనశీలనాన సర్వేశ్వరన్ ఉన్నైరక్షిప్పానాక" ఎన్ను, రక్షైయిట్టారిఱే।

(శ్రీవిదురర్), కృష్ణనుడైయ సర్వజ్ఞత్వ-సర్వశక్తిత్వాదికళైయఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

దుర్యోధనగోష్ఠియిల్ ఎழున్దరుళినపోతు పాయాసనమిట్టఫడియైక్కణ్డు అఞ్జి, ప్రేమాన్ధత్తైయాలే,

"సంస్పృశన్ ఆసనం శౌరేర్ విదురస్సమహామతిః॥"౪ ఎన్ను, తమ్ముడైయ తిరుమాళిగైయిల్ తానిట్ట ఆసనత్తైయుమ్ అతిశఙ్కై పణ్ణి త్తడవియాలే యముక్కప్పార్త్తారిఱే।

అ.—('ఆయుష్మన్'౧) ఎన్ఱదు, ఉపమానోపమేయాభయాన్వయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అటియిణ్ణోటుమ్) ఇత్యాది.

ఉపమేయాన్వయాభిప్రాయేణ (ఇన్దప్పరన్దకాట్టిలే) ఇత్యాది.

"("యామ్"౧) ఎన్ఱదు అనువాదమ్ పురోవాదసాపేక్షార్థబోధకమాకైయాలే, పురోవాదత్తిల్, 'నిత్యంప్రాణసమా'౨ ఎన్ను, ప్రాణసమత్వమ్ శొల్లుకైయాలే అర్థతచ్ఛబ్ద వివక్షితమాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉమక్కునిత్యం ప్రాణసమైయాన అవళుమ్) ఎన్ఱతు

"('మమప్రాణాశ్చ'౧) ఎన్ను, అన్వాచయేచకారమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎన్నుడైయప్రాణన్కళుమ్) ఎన్ఱతు.

(విరహక్లేశత్తాల్) ఎన్ఱతు, "పితాప్రియ-విశ్లేషదుఃఖత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

(వరక్క-వ్యత్తై)—మహాపైరమ్.

"మమప్ నిత్యయోగార్థకమాయ్, ప్రాణనాంశమ్ ప్రయోగోపాధియాయ్, ఆయుష్మత్ శబ్దమ్ ప్రార్థ్యమానాయుర్నిత్యయోగపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ('ఆయుష్మన్' ఎన్ను ఆయుస్సైప్రార్థిత్తారిఱే) ఎన్ఱతు.

అ.—(శైశవమ్)—బాల్యమ్.

"('భూతానాం ప్రభవః'౩) ఎన్ను, వ్యష్టిసృష్టియుమ్, ('యస్యనాభి'౩) ఇత్యాదినా సమష్టి సృష్టియుమ్, శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తత్త్రిణార్థమ్, (సర్వజగత్)ఇత్యాది.

"హరణాదేవపాపానాం హరిరిత్యభిధీయతే బుధైః"౫ ఇత్యాదికళైయటొణ్డు హరిశబ్దాభిప్రేతమ్, (సకలవిరోధినిరసన) ఇత్యాది

("సంస్పృశన్"౪) ఎన్ఱదిల్ "సమ్" ఎన్ఱదు ఉపసర్గార్థమ్, (అముక్కప్పార్త్తారిఱే) ఎన్ఱతు.

"("మహామతిః"౪) ఎన్ఱదు మహచ్ఛబ్దమ్ పూజ్యవాచియాయ్, మతిక్కుపూజ్యత్వమ్, భగవద్విషయత్తిల్ ప్రేమాధిక్యత్తాలే అస్థానేభయశఙ్కావహత్వరూప ఉత్కర్షరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిశఙ్కైపణ్ణి) ఎన్ఱతు.

౧॥ శ్రీ. ౭-౨౧, ౭౯ సూట్ట్. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

కాకుత్స్థశ్చయాదత్తం దృష్ట్వా౽౽రాసనం తతః। ప్రేష్యా౽౽పనేష్వదక్షే౽తితరాం మనుజాధిపాః॥ వినంభూతా(ః) జనాస్తాః,

మూ.—పిళ్ళైయుఱఙ్గావిల్లిదాసర్ తుడక్కమాన వర్కళ్ · పక. లిలేకాణలామ్·

వ్యా. - ((పిళ్ళైయుఱఙ్గావిల్లిదాసర్), అత్తలైయిల్, జ్ఞానశక్త్యాదికళెల్లామ్ అతిన్ను 'పెరుమాళ్ నమక్కు రక్షకర్' ఎన్ను, ఇరానిఱ్చైయ్ తేయుమ్, ప్రేమపరవశరాయ్ త్తైయాలే,

'పెరుమాళ్ ఉలావియరుళుమ్పోతు ఎజ్ఞ్గెన్ను మొరు చలనమ్ పిఱక్కిల్ నమ్ప్రాణనై ఒడుమిత్తనై' ఎన్ను, శొట్టైయై యురువిప్పిడిత్తుక్కొణ్డు సేవిప్పర్" ఎన్ను, ప్రసిద్ధమిఱే.

(తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్గి,అవిత్తాల్,

"స్త్రియో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయం ప్రాతస్సమాహితాః। సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యన్తి రామస్యార్థే యశస్వినః॥"౧

ఎన్గి,అ తిరువయోధ్యావాసిజనఙ్గళ్;

"యన్మఙ్గలం సుపర్ణస్య వినతా కల్పయత్ పురా,
అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మఙ్గలమ్॥"౨

ఎన్ను, శ్రీకౌసలైయార్;

మూ —౨౮౭. ఇళైయపెరుమాళై శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ అతిశఙ్కిత్తదు,

వ్యా·—"జాతోఽసి దేవదేవేశ! శఙ్ఖచక్రగదాధర! దివ్యరూపమిదం దేవ! ప్రసాదేనోపసంహర॥" ౫

ఎన్ను, శ్రీవసుదేవర్;

"ఉపసంహర సర్వాత్మన్! రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్। జానాతు మావతారం తే కంసోఽయం దితిజన్మజః॥"౬

ఎన్ని,అ దేవకిప్పిరాట్టి ముదలానారై యెల్లామ్ నినైక్కఅగు.

౨౮౭.—"ఇప్పడి యవైలక్షణ్యమ్ ఎల్లైయైయుమ్ మఙ్గళాశాసనత్తిల్ మూట్టుమ్" ఎన్నుమిడత్తుక్కు ఇన్నుమొరు ఉదాహరణమ్ కాట్టుకిఱార్, (ఇళైయపెరుమాళై) ఎన్ను,తుడఙ్గి.

అత్రావసః:—

"శృఙ్గిబేరపురత్తిలే, మొఴున్దగులి, శ్రీగుహప్పెరుమాళై విషయీకరిత్తరుళినవన్ను, పాఙ్గతిన్న ఇళైయపెరుమాళ్ పడుత్తుక్కొణ్డు పర్ణశయ్యైయిలే పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ పళ్ళికొణ్డరుళాగిఱ;

'బాల్యాత్ ప్రభృతి సుస్నిగ్ధః' ౭ రాయ్ త్తైయాలే 'ఎన వరుకిఱదో!' ఎన్ను, అఞ్జిముత్తుక్కిలిట్ట అమ్బరాత్తాణియుమ్,

అ —(పెరుమాళ్ ఉలావియరుళుమ్పోతు) ఎన్గి,అతు, "నమ్పెరుమాళ్ పుఱప్పాడుకొణ్డు, అరుళుమ్పోతు" ఎన్ను,పడి.

(శొట్టైయైయురువా)—"కుఱిత్తై" ఎన్ను,పడి.

("స్త్రియోవృద్ధాః"౧) ఇత్యాదిస్థలత్తుప్పయిత్తిలుమ్ క్రమేణ, ("యశస్వినః" ౧) ఎన్ను, సర్వదేవరిక్షణ ప్రయుక్తకీర్తిశాల్యై యాలుమ్,

("తే"౨) ఎన్ను, తాటకాదినిరసనమ్ బుద్ధిస్థమాయైయాలుమ్,

దేవదేవేశత్వత్తాలుమ్,

సర్వాత్మత్వత్తాలుమ్,

శక్తివైభవజ్ఞానమ్ అభిప్రేతమ్.

(తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్గి,అవిత్తాల్,

"దేశా (ః) రామముఖోముక్త్వం జనమేతిపునః పునః"౩ ఎన్ను, దేవతైకళుమ్,

"జయతాం రాఘవస్సఙ్ఖ్యే"౪ ఎన్ను, ఋషికళుమ్, సంగ్రామార్

అ.—౨౮౭. ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇప్పడియ) ఇత్యాది (ఎల్లైయైయుమ్) ఎన్నతు, "ఉత్కృష్ట-అపకృష్ట-జఙ్గమ-అజఙ్గమ-చిరసహవాసిత-అసహవాసితాది విభాగమఱ ఎల్లైయైయుమ్" ఎన్నపడి.

"వాచికరక్షణరూపమాన మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు, కాయికరక్షణ దృష్టాన్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉదాహరణమ్) ఎన్నతు.

'అతిస్నేహః పాపశఙ్కీ'౮ ఎన్నుమ్ ప్రసిద్ధియైయుడైయదాగ్గు (బాల్యాత్ ప్రభృతి) ఇత్యాది.

ఉదాహరిప్పమానమాన "నియమ్య"౯ ఇత్యాదిశ్లోకత్తుక్కు అర్థమ్, (అఞ్జిముత్తుక్కిలిట్ట) ఇత్యాది.

౧॥ రా. అ. ౨-౫౨ ౨॥ రా అ. ౫౬-౩౩ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ రా అ.౮౬-౨౩

శృఙ్గిబేరపురం యాతే రామే, తస్యానుజేన దా। తం ప్రను ప్రంగృహీతోరుచాపబాణేహి రక్షతి ॥ గుహాస్య జ్ఞాతికాం స్న్యూ త్వాజాగ్రిత స్యాస్య రక్షణే।

వ్యా.—కట్టినవిరల్సారిడుమ్, నాణియేఱ్ఱిట్టు నరుక్కొండు
ప్పిడిత్తవిల్లుమ్ అమ్బుమాయ్ నడైయాడుమ వుశిల్ పోలే
ఎన్ఱు ఇవరైక్కుఱ్ఱైయిల్ పెరుమాళైక్కణ్డు, [౫

వ్యా.—శ్రీగుహప్పెరుమాళ్, ‘ఒరుతమ్బి తామైయకొట్టు
రాజ్యత్తై వాఙ్గిక్కొట్టిన కాప్పిడే కాట్టిలేతళ్ళిక్కొణ్డా, ఇవనుమ్
అవోప్పావాళి ఒరుతమ్బియన్రో,, ‘తన్నియిడత్తిలే ఎన్నశెయ్య
నినైక్కు ఇప్పడి ఆయత్తమాయ్ నిన్ఱాన్’’ ఎన్ఱు, తెరి [౫
యాశు’ ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైపణ్ణి,

‘అప్పడి పరేనమొరుతీఙ్గునినైక్కిల్ ఇవన్ఱనై
త్తీరక్కాణక్కడవోమ్’ ఎన్ఱు, కల్లుమ్కోలుమాయ్క్కొణ్డు

అ—‘‘శరైస్సుఘా(గాం)’’౧ ఎన్ఱ అవిశ్షుక్కు అర్థమ్, (అమ్బురా) ఎన్ఱు,

‘‘తూణీచాపధరసాయకా’’౨ ఎన్నక్కడవదిఱే?

‘‘ముక్త(ధిం)స్పష్టిర్యామ్య’’ ఎన్ఱ అవిశ్షుక్కు అర్థమ్, (ముత్తిక్కి
ట్టు) ఎన్ఱుమ్, (తూణియమ్) ఎన్ఱుమ్. [౧౦

‘‘బుద్ధిర్ద్వయోః’’౩ ఎన్ఱు యాదేప్త్రికమ్,

‘‘కలంజాఙ్గుష్ఠావారణమ్’’,౪

‘‘తలంస్వరూపాధరణా రత్త్రీ తాలతరావురూ’’,౫

‘‘కేశీవేద ఇ త్తేజాఙ్గుసా వారణేసముభూతలే’’౬ ఎన్నక్కడవదిఱే?

‘‘అఙ్గులీః+త్రాయతే’’ ఇతి=‘‘అఙ్గులిత్రమ్’’:—అఙ్గులిరక్షకమ్;
తలంచ తత్ అఙ్గులిత్రంచ=‘తలాఙ్గులిత్రమ్’’:

వైదికాద్యఙ్గులిత్రవారణాయ ‘‘తల’’ పదమ్:

‘‘తదస్యాస్తి’’ ఇతి (‘‘తలాఙ్గులిత్రవాన్’’౧):

అతిశయవివక్షయామతుప్:

అస్త్రైయాల్, ‘‘సకర్మధారయాత్మత్వర్థీయః’’౭ ఎన్ఱు, [౨౧
నిషేధమ్ వారాది:

ఇక్కైత్తిరుపుళ్ళమ్ పల్నియయరుక్కు ఉకక్కిఱార్, (కట్టినవిరల్సార
డుమ్) ఎన్ఱు,

(‘‘సజ్య’’౧) శబ్దార్థమ్ (నాణియేఱ్ఱిట్టు) ఎన్ఱు,

(‘‘ధనుర్…అపోహ్య’’౧) ఎన్ఱ అవిశ్షుక్కు అర్థమ్, (నదు [౨౫
క్కొత్తు) ఇత్యాది.

(ఉపవహనమ్)—మధ్యధారణమ్,

(‘‘అస్య—రామస్య, పరితః కేవలమ్ అతిష్ఠత్’’౧) ఎన్ఱ అవిశ్షుక్కు
అర్థమ్, (నడైయాడుమ్) ఇత్యాది.

(‘‘కేవల’’౧) శబ్దఫలితమ్, జఙ్గమప్రాకారసాదృశ్యమ్.

(‘‘శర్వమ్’’౧) ఎన్ఱుమ్, ‘‘రాత్రియెల్లామ్’’ ఎన్ఱపడి.

అత్యన్తసంయోగేద్వితీయా.

అ—‘‘తతస్త్వహమ్’’౮ ఇత్యాద్యుదాహరిష్యమాణ శ్లోకార్థమ్
(ఇళైయపెరుమాళై) ఇత్యాది. [౧౦

‘‘తతః’’౯ ఇతిల్యప్లోపేపఞ్చమీ:—‘తంద్దృష్ట్వా’’ ఎన్ఱపడి.

ఇక్కైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇళైయపెరుమాళైక్కణ్డు) ఎన్ఱు.

‘‘‘తు’ శబ్దమ్. భేదవాచియాయ్, లక్ష్మణాభిసన్ధివిషయ కవికరితాభి
సన్ధియుక్తత్వపరమ్’’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అన్ద అభిసన్ధిభేదత్తై అభి
నయిత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ఒరుతమ్బి) ఇత్యాదినా. [౧౫

(ఒరుతమ్బి)—భరతాత్ప్రాగ్.

(కాప్పు)—పట్టాభిషేకాఙ్గప్రతిసరమ్.

(ఆయత్తమాయ్)—సన్నద్ధనాయ్.

(తీరక్కాణక్కడవోమ్) ఎన్ఱతు, ‘‘తీరప్పడిపార్క్కక్కడ
వోమ్’’ ఎన్ఱపడి. [౨౦

‘‘ఉత్తమచాపబాణభృత్’’౯ ఎన్ఱ అవిశ్షుక్కు అర్థమ్, (విల్లుమ్)
ఇత్యాది,

(కోల్) ఎన్ఱతు, ‘‘బాణమ్’’ ఎన్ఱపడి

‘‘గుహప్పెరుమాళుక్కు ఇళైయపెరుమాళిడత్తిలే అతిశఙ్కై
యిల్లాదిట్టాల్, అవనైయుమ్ రక్షికోటియిలేనైత్తు వనత్తిలే [౨౫
తామ్ నిలవరాక్కైయాలే, తమ్ముడైయ సౌహార్దమ్ తోఱ్ఱ అవనైయుమ్
క్కోక్కరిత్తు అవరుక్కుమ్ పుఱమ్బే వళైయవరవేణుమ్:

అనుకూలయ్యామల్ ఇళైయపెరుమాళిట్ట అడియిలే అడియిట్టు
క్కొణ్డువళైయవరుకైఅవిత్తు, అవరిడత్తిల్ అతిశఙ్కైయాలే’;

౧॥ పు ౭౨౩, ౯మ్ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

౮॥ రా. అ, ౫౭-౨౪.

9-5-1902,

తథాగుహస్య సేనాపి స్వామి శ్రీరక్షాతితాపతః। గుహస్య వ్యాధతాం త్రాతాం స్వత స్సిద్ధ్యయమూకులాః॥ తద్వత్ శ్రీజాగరూకాశేవలాచనయన్నకాన్.

మూ.—ఇరువరైయుమ్ అతిశఙ్కి-పణ్ణి శ్రీగుహ ప్పెరుమాళ్ పరికరమ్ పెరుమాళైనోక్కి ఁ గ్ర థితే॥

వ్యా.—ఇవరిట్ట అడియిలే అడియిట్టునిఱ్కై;

శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ పనత్ ప్రోత్తత్వియన్న తిరియుమ్ పరికరమ్,

'అవర్ జ్ఞాతి, ఇవర్ కుటుమ్బానన వన్యర్, ఇవర్ క్కిరువరుమాక్క ఇప్పసయత్తైఎ్ శెయ్య త్తేడుక్కిఱార్కళో?' ఎన్ను, (ఇరువరైయుమ్ అతిశఙ్కి-పణ్ణి),

అ.—ఎన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱ, 'యత్రసలక్ష్మణః, తత్రస్థితో భవన్' ఎన్ఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవరిట్ట అడియిలే అడియిట్టునిఱ్కై) ఎన్ఱతు.

("జ్ఞాతిభిః") ఎన్ను, సమానాకృతియా.

"సాహిత్యమ్, నికటేక-నికటాభిముఖత్వమాకైయాలే ఇవర్క్కళ్ ఇరువరుమ్ అడియిట్టుఇడత్తిలే అవర్క్కళుమ్ అడియిట్టుక్కొణ్డు తొడర్న్దుక్కిఱతు:

ఇల్లైయాకిల్, అవర్క్కళిల్లాతుక్కుమ్ తుణైమ్మైతైయానదేనుమ్?:

అన్ఱైయాల్, అవర్క్కళుక్కు ఇవర్క్కళ్ పరికరత్తిలుమ్ అతిశఙ్కై-యుణ్డాన్దైతొడర్న్దుక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యథాతాదాత్మ్యమ్ అతిశఙ్కైయై అతిశయిత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (గుహప్పెరుమాళ్ పనత్ ప్రోత్తత్వ) ఇత్యాదినా.

ఇతు ("అత్యద్భిభిః") ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్.

("జ్ఞాతిభిః") ఎన్ఱతు, "బన్ధుభిః" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్ అప్రధానత్వత్తాల్ పరికరమ్, (పరికరమ్) ఎన్ఱతు.

(అవర్) ఎన్ఱతు, "ఇరైయపెరుమాళ్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞాతి) ఎన్ఱతు, 'దాయాదర్' ఎన్ఱపడి.

"ఇత్యేతే జ్ఞాతితో భయమ్"ఎ ఎన్ఱు అభితు విశేషణమ్.

(ఇవర్) ఎన్ఱతు, "గుహప్పెరుమాళ్" ఎన్ఱపడి.

(కుటుమ్బర్)—కుటిలత్వమ్ త్తిలర్.

(వన్యర్)—"అప్రధానస్థానవాట్టర్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ తాత్పర్యవ్యవధానమ్ విశేషణమ్.

వ్యా.—అప్పడి శెయ్యిల్ ఇవర్క్కు నైయప్పియచ్చ్యియిత్తుమ్ నామ్ అత్తలైమైనోక్కి కర్ణవామ్' ఎన్ను తనిత్తనియే కైయుమ్ విల్లుమాయ్క్కొణ్డు పెరుమాళ్ైరక్షిత్తతే!"ఎన్నై,

అ.—(అత్తలైమై ఎన్ఱతు, "పెరుమాళై" ఎన్ఱపడి.

("ఆత్తకార్ముకై:") ఎన్ఱుఅభితుక్కు అర్థమ్, (తనిత్తనియే కైయుమ్ విల్లుమాయ్) ఎన్ఱతు.

"ప్రత్యేకమ్ వాక్యసమాప్తియాకైయాలే, ("ఆత్తకార్ముకై:") ఎన్ఱతు, 'తత్రితాసద్దే' ఎన్ఱు పొరుళాయ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనిత్తనియే) ఎన్ఱతు.

"తత్రవతితస్యానుగుణమాక, ("రక్షన్తః") ఎన్ఱుమ్, ("అత్తమ కార్ముకై") ఎన్ఱుమ్,

'రక్షత్రక్షతి' ఎన్ఱు ఉదాహరణత్తిల్ 'కార్ముక' శబ్దత్తైయుమ్ కొణ్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తిరుక్కైక్కొణ్డవాన్) ఎన్ఱుమ్, (అప్పియచ్చ్యియిత్తుమ్) ఎన్ఱుమ్.

"("మహాస్థ్రిక్షన్") ఎన్ను, తక్కైతొడర్న్దై వ్యాప్తివైత్త ("పరిపాలయన్") ఎన్ఱైయాలే, ఇతు అస్థానశఙ్కైకార్యమాయ్, అతుతాన్ కింస్-విషయత్తిలే మాత్రమన్ఱిక్కే, 'అద్య స్వాన్తాం తదద్భుతోపహాసకత్త్వాద' ఎన్ఱు న్యాయత్తాలే అనుకూలవిషయత్తిలుమ్ ఉణ్టాకప్పోత్తైయాలుమ్,

'తచ్చిన్నపుష్టప్రజాస' ఎన్ను, భరతాగ్రజన్-విషయత్తిలే అతిశఙ్కై ఉణ్డాక్కుమ్ ఉణ్డానపడియాలుమ్,

ఇన్దై పెరుమాళిడత్తిలుమ్ గుహప్పెరుమాళుక్కు అతిశఙ్కైయాదమ్:

'గుహామాలిసహాయేన స్వామిత్రిపురవాసినా।

అన్వజాగ్రత్తతోరామమప్రమత్తోధనుర్ధరః॥' ఎన్ఱు,

('స్వామిత్రిపురవాసినా, తతోప్రమత్తః—తస్మాత్ స్వామిత్రే రప్రమత్తస్సన్ రామమన్వజాగ్రత్') ఎన్ఱు సన్నిహితాన్వయమ్ ఉచితమ్:

'తతః' ఎన్ఱు అభితుక్కు 'తదనన్తరమ్' ఎన్ఱాకిల్, వ్యవహితాన్వయముమ్, 'అనన్తర' శబ్దాధ్యాహారముమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

౧॥ రా. అ. ౮౭-౨౪. ౨॥

౩॥ రా. అ. ౮౭-౨౩. ౪॥ ౫॥ రా. అ. ౮౫-౭.

౬॥ రా. అ. ౫౦-౫౦.

"ఏవంవరిధయా భావేష్వేతదారుభకారపి| ప్రేమార్ద్రతాయా ఏతస్యాఃకింపునాలక్?" ఇతిచేదిహ॥ "తద్దివ్యవిగ్రహస్యైవవైలక్షణ్యమ్" ఇతిశ్చతే|.

వ్యా.—శ్రీభరతాళ్వానుకుటై విశేషమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే, శ్రీగుహాన్సాకారనాక్,

"నియతస్యవ్యప్తేతుతలాఙ్గులిత్రవాన్ శరైస్సుపూర్ణావిషుధీ పరన్తపః।
మహాద్ధనుస్సజ్యముపోహ్య లక్ష్మణో
నిశాం అవ్రత్ పరితోఽస్య కేవలామ్॥
తత స్త్వహం చోత్తమబాణచాపభృత్
స్థితోఽభవం తత్ర సయత్ర లక్ష్మణః।
అతన్ద్రిభి జ్ఞాతిభిర్ ఆత్తకార్ముకైర్
మహేన్ద్రకల్పం పరిపాలయంస్తదా॥"౧ ఎన్ఱు అత్తైరాత్రియిల్ వృత్తాన్తత్తైచ్చొల్లానిన్ఱాన్.

అ.—("స్థితోఽభవం తత్రసయత్రలక్ష్మణః"౧) ఎన్ఱైయాలుమ్, అతిశఙ్కైసెయ్ది:

ఇప్పడి 'ఉపక్రమోపసంహారఙ్గళిలే అతిశఙ్కైయుణ్డు" ఎన్ఱుమిడమ్ వ్యక్తమ్:

ఇప్పడి అతిశఙ్కైయెనుమ్పక్కత్తిలే వర్తిక్కిఱ్చ్చయత్తాలుమ్, గుణకృతసాహిత్యానిఙ్గళుమ్ ఒరుపక్కత్తిలే వర్తిక్కిఱ్చ్చుమాయిఱ్చైయాలే,
'తంజాగ్రతమదష్ట్వేన భ్రాతురర్థాయలక్ష్మణమ్|
గుహస్సన్తాపసంయుక్తః'౨ ఇత్యాదిక్కళుమ్ ఉదాహృతమ్:

అత్తైయాల్, ఇత్తైయుమ్పెరుమాళిడత్తిలుమ్ గుహప్పెరుమాళుక్కు అతిశఙ్కైయుణ్డన్ఱు:

అదిత్, 'అన్వజాగ్రత్తతో రామమ్'౩ ఎన్ఱు, అప్పురుషాన్తరోక్తియైప్పఱ్ఱ 'స్థితోఽభవం తత్రసయత్రలక్ష్మణః'౧ ఎన్ఱు, అన్వయక వ్యక్తియుమ్ అనన్యథాసిద్ధప్రమాణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్దార్, (శ్రీభరతాళ్వానుక్కు) ఇత్యాది.

(విశేషమ్) ఎన్ఱదు, "భరతానుప్రయుక్తతయాల్వీన రామాది వృత్తాన్తమ్" ఎన్ఱపడి.

(అత్తైరాత్రియిల్) ఎన్ఱదు, "అత్తైరాత్రియిలే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౬౮. ఒరునాళ్ ముఖత్తిలే: వృత్తిత్తవర్క్కు వడివళ్ళఘు పదుత్తవ్వాడామత్తిత్తు.

వ్యా.—౨౬౮. "శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్, పరికరత్తుక్కుమ్, అన్ఱు, కణ్ణావాత్ర మొప్రియ పెరుమాళుడైయ ముఖప్రవాసనైయిల్లైయే;

ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్దే, ఇవర్కళుక్కు ఇవ్వాకారమ్ కూడినపడియెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒరునాళ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావదు:—

"నెడునాళ్ వాసనైపణ్ణుకైయన్ఱిక్కే ఒరునాళ్ ముఖదర్శనమ్ పణ్ణినవర్క్కళైయుమ్, అవన్ విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ పడుత్తువ్వుడియాయ్ త్తిత్తు" ఎన్ఱై.

అ.—౨౬౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"'రామసౌన్దర్యసముత్సుకా'౪ ఎన్ఱదునైప్ప 'గుహప్పెరుమాళ్ పెరుమాళుక్కుసఖా' ఎన్ఱుశొల్లానిఱ్కు:

[ఒరునాళ్ ముఖత్తిలే వృత్తిత్తవర్క్కై] ఇత్యాదివాల గ్రన్థసాక్ష్యమ్ ఎఙ్ఙనే?" ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైక్కు;—

"నలమమయాక్కమక్కుంప్పోతే పరోక్షత్తిలే అన్యోన్యగుణశ్రవణాదికళాలే సాహార్దముణ్డాయిరుక్కులామ్;

ఇప్పోతు అన్యోన్యదర్శనముణ్డాకలామ్;

ఇవ్వర్థమ్, 'దిష్ట్యాత్వాం గుహ! పశ్యామినీరోగం సహబాన్ధవైః'౫ ఎన్ఱు, 'చిరాత్' ఎన్ఱు విశేషియామల్, 'పశ్యామి'౫ ఎన్ఱు, దర్శనమాత్రత్తైచ్చొల్లుకైయాలే సిద్ధమ్" ఎన్ఱుమ్ పరిహారత్తైయుడైయాక్కు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱు, కణ్ణామాత్రముప్రియ) ఇత్యాది.

(ఇవ్వాకారమ్) ఎన్ఱదు, "అనుకూలవిషయకాతిశఙ్కాది కళ్" ఎన్ఱపడి.

[ఒరునాళ్] ఎన్ఱు, అవిశేషణవ్యాఖ్యానత్తమ్, (నెడునాళ్) ఇత్యాది

౧॥ పు. ౭౨౫, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ రా. అ. ౫౧-౧.
౩॥ పు. ౭౨౫, ౩మ్ నోట్టు.

౪॥ రా. అ. ౫౦-౩౩. ౫॥ రా. అ. ౫౧-౪౨.

మూ —— అరఁ. "ఇవర్ కళ్

వ్యా —— "సదాపశ్యన్తి" ౧ ఎన్ఱ సూరిగళై ప్పోలే ... ద్దర్శనమ్ పణ్ణినార్గళైయుమ్ ... అస్థానే భయ శఙ్కైయాలే అనుకూలర్ ... పణ్ణి ... పణ్ణ ... మిడుప్పర్గళ్.

అరఁ. —— ఇన్నముమ్ ... ఉదాహరణ మాగ, కీழ్ చ్చొన్నవర్ గళోడొక్క ... వ్యావృత్తరాన ఆళ్వార్ గళుడైయ మఙ్గళాశాసనపర్యై ... [౧౦ చ్చెయ్ కిఱార్, (ఇవర్ కళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇవర్ కళ్) ఎన్ఱు, చక్రవర్త్తి తిరుమగనాగ కీழ్ చ్చొన్న అధికారికళైయుడైయ పరామర్శికిఱదు.

"అన్నాళ్, పిరాట్టియై యుమ్ మొక్క చ్చొల్లలామో!" ఎన్నిల్; [౧౫

అ —— ఉపపాదనమ్, ("సదాపశ్యన్తి" ౧) ఇత్యాది:
"విపశ్యవోజాగృవాంసః" ౧ ఎన్ఱు అవిత్తు అభిప్రేతమ్.
"నైల్లాణ్డు, పల్లాణ్డు ...
[illegible] ... "పల్లాణ్డు" ౨ ఎన్ఱు ... [౨౦ యుడైయోర్ (స్పృశ్యశత్రు) ఇత్యాది
(స...) ... "అపూర్వదర్శనమ్" ఎన్ఱపడి.
"... " ౩ ఇత్యాదియై ... (అనుకూలరైయుమ్) ఇత్యాది.
"ఇత్తాల్ ఇతిహాస ... అర్థమ్, ... " ఎన్ఱపడి. [౨౫

అరఁ. —— ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్నముమ్) ఇత్యాది
అసంకోచన్యాయత్తై యుడైయోర్ ... చ్చొన్న అధికారికళైయుడైయ, ఎన్ఱు.
(...) ఎన్ఱబడి, "... " ఎన్ఱపడి.
శఙ్కై, (అన్నాళ్) ఇత్యాది.

మూ. —— "... " ఎన్ఱు ... ఆళ్వార్ కళ్ -నరై.

వ్యా. —— ఆళ్వార్ కళ్ ... [illegible]

... ఆళ్వార్ ... [illegible]

... కుఱైవఱ

"అన్నాళుమ్, (...) ఎన్ఱు ... లామో?" ఎన్నిల్; [౨౦

"... యిల్ అవర్ ... అశ్వత్థ ... పిరాట్టి ... చ్చొన్న ... :

అ —— "పిరాట్టి ... అధికారి ..." ఎన్ఱు
... (ఆళ్వార్ కళ్) ఇత్యాది. [౧౫
అర్థాపత్తు:——
"... విశేషత్తాలే ... పిరాట్టి ... ఎన్ఱు మిడఱ్, [ఆళ్వార్ కళ్ ...] ... [...] ... ఎన్ఱపడి.
... ఇత్యాదినా. [౨౦
ఇక్కే, "... " ౪ ఎన్ఱు ... తాత్పర్య అభిప్రేతమ్.
"... " ౪ ఎన్ఱు ...
... (...) ఇత్యాది.
అర్థాపత్తు:—— [౨౫
"... విశేషత్తాలే పిరాట్టి ... ఆళ్వార్ ... శాసనత్తిలే ... అతిల్ ... " ఎన్ఱపడి.
... (...) ఇత్యాది.
అర్థాపత్తు:——
"పిరాట్టి ... ఆళ్వార్ ... మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ... అర్థాపత్తి ... " ఎన్ఱపడి

౧॥ పురుషసూక్తమ్. ౨॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧౧.
౩॥ ౪॥

మూ.—౨౫౦. ఆళ్వార్ క ళెల్లారైయుమ్ పోల్ అల్లర్ పెరియాళ్వార్.

౨౫౧.—అవర్ కళుక్కు ఇదు కాదాచిత్కమ్; ఇవర్ క్కు ఇదు నిత్యమ్.

వ్యా.—ఆకైయాల్, ఇవ్విషయ వైలక్షణ్య కలుషచిత్తరాయ్, 'ఇదు కెడ వరుకిఱతో?' ఎన్ఱు, పరిన్దు నోక్కు నవర్ కళాక కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టవర్ కళెల్లారుమ్' ఎన్ఱపడి. (నమ్ముడై యుకోటియులే ఎన్నుమ్బడియామత్తు) ఎన్ఱు, "ఇవ్విషయత్తిలే యన్వయిత్తిరుక్కుమ్ సేయుమ్, ప్రేమాభావత్తాలే మఙ్గలాశాసనత్తిల్ ఊన్ఱి యిరుక్కుమ్ నమ్మోపోల్వార్ మాత్రమ్' ఎన్ఱు, శొల్లలామ్బడియామ్ త్తు" ఎన్ఱపడి.

(ఆళ్వార్ కళ్-నిత్తై) ఎన్ఱు, "మాయర్వఱ మతినలమ్' ఎన్ఱ పెఱ్ఱవర్ కళాకైయాలే నిరతిశయ ప్రేమయుక్తరాన ఆళ్వార్ కళుడైయ మఙ్గలాశాసననిష్ఠై" ఎన్ఱపడి.

అ—సిగమనమ్, (ఆకైయాల్) ఇత్యాది.

(కలుషచిత్తరాయ్) ఎన్ఱు, "క్షుభితహృదయరాయ్" ఎన్ఱపడి (అన్వయిత్తిరుక్కుమ్ సేయుమ్) ఎన్ఱు, "అత్యేషాభిముఖ్య సంబన్ధజ్ఞానాదిరూప సంబన్ధత్తై యుడైత్తాయిరుక్కుమ్ సేయుమ్" ఎన్ఱపడి.

"[నన్] ఎన్ఱ, అదిక్కు, ప్రకటతామ్ మఙ్గలాశాసన ప్రయోజక ప్రేమాభావవిశిష్టతయా" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రేమాభావత్తాలే) ఇత్యాది

"[కోటి] శబ్దమ్, 'త్రికోటిః పాశ్వ్రకోటయః' ఎన్ఱు, మూన్ఱైయుమ్ చొల్లక్కడవతాయ్, సమానశీలత్తైచ్చొల్లి సామ్యత్తిలే తాత్పర్యనిష్కర్షమ్;

సామ్యన్తాన్ మ్ శాస్త్రాపన్న మఙ్గలాశాసననిష్ఠాప్రయోజక ప్రేమ ప్రకర్షరహిత ప్రయుక్తమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నమ్మోపోల్వార్ మాత్రమ్) ఇత్యాది.

(నిత్తై) ఎన్ఱ, అదిక్కుమ్ ప్రకటతామ్ మఙ్గలాశాసననిష్ఠారూపస్థితి పరమ్.

"[ఆళ్వార్ కళ్] ఎన్ఱ, అదిక్కు ప్రేమాతిశయత్తాలే తద్వైలక్షణ్యత్తై చొల్లక్కడవదు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మయర్వఱ) ఇత్యాది.

"(నలమ్)=ప్రేమమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిరతిశయ ప్రేమ) ఇతి.

వ్యా.—౨౫౦. "ఇవ్వాళ్వార్ కళ్ తాఙ్గళ్ మఙ్గలాశాసనత్తిల్ వన్దాల్ తఙ్గళిల్ ఒప్పర్ కళో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (ఆళ్వార్ కళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థావదు:—"మఙ్గలాశాసనత్తిల్ మఱ్ఱుళ్ళ ఆళ్వార్ కళు'క్కుమ్, పెరియాళ్వారుక్కుమ్ నెడువాశియుణ్డు" ఎన్ఱై.

౨౫౧.—"అవర్ కళైప్పోలే ఇవర్ క్కు ఇత్తిల్ ఏఱ్ఱమేదు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అవర్ కళుక్కు ఇదు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థావదు:—

"మాయర్వఱ మతినలమ్' ఎన్ఱ పెఱ్ఱైయు త్తిరుక్కచ్చెయ్ తే, నయిరవుకామ్,

అ.—౨౫౦. ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవ్వాళ్వార్ కళ్ తాఙ్గళ్) ఇత్యాది.

అర్థావదు:—

"(ఆళ్వార్ కళ్) ఎన్ఱు, ఏకశబ్దేన ఉపాదానాత్ పరస్పరసామ్యమ్, తారతమ్య ప్రకరణాత్ పరస్పరవైషమ్యమ్ బుద్ధిస్థమాకైయాలే, అన్యతరజిజ్ఞాసై" ఎన్ఱపడి.

"(ఎల్లారైయుమ్ పోల్ అల్లర్) ఎన్ఱ, అదిత్తాల్ వ్యావృత్తి శొల్లుకిఱదు' ఎన్ఱ, తార్, (నెడువాశియుణ్డు) ఎన్ఱు.

౨౫౧—"ఉత్తరోత్తరమ్ ఉత్కర్షప్రతిపాదన ప్రకరణత్తాలుమ్, [పెరియాళ్వార్] ఎన్ఱ, ఆ సమాఖ్యానిర్దేశత్తాలుమ్, 'వ్యావృత్తి, ఉత్కర్షపర్యవసాయినీ' ఎన్ఱు, లభిక్కుమత్తాకైయాలే, తద్విశేషబుభుత్సయా ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (అవర్ కళైప్పోలే) ఇత్యాది.

(మయర్వఱ మతినలమ్)—వ్యాఖ్యాతమ్.

౧౭. తి. వా. ౧-౧-౧. ౨॥

11-5-1902,

3॥ ఉపకారకత్వమాకై,—

మూ.—౨౫౨. అవర్ కళుడైయ ఆழ்న్దాల్ తానే ఇవర్ కళుమేదాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అత్ క్కైయుమ్ పిణ్ణుడైయదుక్కుమ్ భగవద్విగ్రహశైలక్షణ్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, ఉత్తరోత్తరానుభవకామరాకానవర్ కళ్ మత్ త్తైయాழ்వార్ కళుక్కు, పరసమృద్ధియే ప్రయోజనమాన ఇన్ద మఙ్గళాశాసనమ్, ఎప్పోదుమ్ మొక్క విట్టిక్కే ఎన్నుమ్ ఒరుదశైయిలే తేడిప్పిడిక్క వేణ్డుమ్పడియా యిరుక్కుమ్;

తద్వైలక్షణ్యదర్శనానన్తరమ్ తదనుభవైకాన్తైయన్ఱిక్కే, అస్థానేభయశఙ్కై పణ్ణి తిరుప్పల్లాణ్డు పాడుమ్ ప్రేమస్వభావరాన ఇవర్ క్కు, ఇన్దమఙ్గళాశాసనమ్సర్వకాలవర్తియాయ్ నిల్లుమ్” ఎన్గై.

౨౫౨.—“అవర్ కళ్ హేతువేశ?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అవర్ కళుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౧౫

అతావతు:—

“అనుభవపరరాన అవర్ క్కు ‘దృష్టిచిత్తాపహారి’ యాయ్ ఆழ்న్దాల్ పడుత్తుమవనుడైయ సౌన్దర్యమ్తానే,

అ.—ఇత్తాల్. ప్రథమసంగ్రహసామర్థ్యమ్ వివృణోతి.

తత్-తదాకారై (అత్ క్కై యుమ్) ఇత్యాది. [౨౦

“భగవత్సౌన్దర్యదర్శనాభిలాష ప్రవణాః” ఎన్ఱపడి.

“[ఇతః] ఎన్ఱి,అవితః, ప్రవృత్తమఙ్గళాశాసనకరః” ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (పరసమృద్ధియే) ఇత్యాది.

కదాచిదేవభవన్, [కాదాచిత్కమ్];

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఎప్పోదుమొక్కవిట్టిక్కే) [౨౫ ఇత్యాది.

(విట్టిక్కే)—ఇల్లామల్.

“[నిత్య] త్వమ్సర్వకాలవర్తిత్వమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (సర్వకాల) ఇత్యాది.

౨౫౨.—“[ఆழ்న్దాల్] ఎన్ఱదు, ‘ఆழ்న్దాల్ ప్పడుత్తుమదు’ ఎన్ఱపడియాయ్, అతుతాన్ పూర్వప్రవృత్తమాన వచివ్యక్తి” ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అనుభవపరరాన) ఇత్యాది.

మూ.—౨౫౩. అవర్ కళుక్కు ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్ అఱిత్తు స్వరూపత్తైక్కుమిఴ్ నిఱ్ఱవర్కళ్ తమ్,

వ్యా.—“అఱుక్కేఱవల్లలత్తో?” ఎన్ఱు అజ్ఞమేత్తేలుమ్ కాప్పిడుమ్పడియాన మఙ్గళాశాసనపరరాన ఇవర్ క్కు తరిత్తిరుక్కై, మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుకైక్కే యాత్మనిలమాయిరుక్కుమ్” ఎన్గై.

వ్యా.—౨౫౩. “అతువెఙ్గనే?” ఎన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అవర్ కళుక్కు ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౧౦

అతావతు:—

“భగవదనుభవైకపరరాయ్, తదలాభత్తిల్ అత్తామైక్కై పురళుమ్పడియిరుక్కుమ్, మత్ త్తైయాழ்వార్ కళుక్కు,

‘కణ్ణపురమొన్ఱుడైయానుక్కు అడియేనొరువర్ క్కురియేనో’[1] ఎన్ఱుమ్,

అ.—“మరతకక్కూత్తమొక్కుమ్”[2] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, “ఎప్పొழுదుమ్ నాళ్ తిఙ్గళ్”[3] ఇత్యాదిషుయుక్తమ్,

“మల్లాణ్డతిణ్డోళ్ మణివణ్ణా!”[4] ఇత్యాదిషుయుక్తమ్,

ఉభయఙ్గళ్ అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అనుభవపరరాన అవర్ [౨౦ క్కై) ఇత్యాది.

౨౫౩.—“ఉభయం ప్రతి + శేషత్వం ప్రతి—(ఉభయశేషత్వమ్,” ఎన్ఱు, విగ్రహమ్.

ఉభయమాన శేషత్వమ్, భగవచ్ఛేషత్వముమ్[1], భాగవతశేషత్వముమ్[2]. [౨౫

“‘ఉభయాః + శేషత్వమ్—ఉభయశేషత్వమ్’ ఎన్ఱు, కొణ్డాల్, పూర్వపదలక్షణైయుమ్[1], [ఉభయవృత్తిక్కుమ్[2]] ఎన్ఱి, అవిద్ధత్తిల్ ద్వైధస్వయమైఘటిత్యముమ్, ప్రసక్తిక్కుమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి ఉభయశేషత్వత్తై క్రమేణ ప్రమాణమ్, (“కణ్ణపురమ్”౧) ఇత్యాది.

“తిరుక్కణ్ణపురత్తు ఎమ్పెరుమానుక్కు శేషమాన నాన్ పత్తోరువర్ క్కుమ్ అర్హనల్లేన్” ఎన్ఱపడి.

౧॥ తిరువాయ్మొழி. ౮-౯-౩. ౨॥ తి-వా. ౨-౫-౪. ౩॥ తి-వా. ౭-౫-౪. ౪॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧.

మూ.—ఇవర్ కు ఉభయవృద్ధికుమ్ హేతువామ్, స్వరూపత్తేః రైయేన్ ఋమ్.

వ్యా.—‘ఉన్ ఐత్తుమ్ ఉనా-అడియార్ కు-డిమై’౧ ఎన్నుమ్,

అను సన్ధికుమ్పడి, ప్రథమమధ్యమపద సిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్, తత్కాష్ఠైయాన భాగవతశేషత్వముమ్, ఆకిఱ ఉభయ శేషత్వత్తైయుమ్,

‘నమశ్శేనలమాత్తలిల్’౨ ఎన్నుమ్పడి స్వ ప్రయోజనత్తిలే మూట్టియుమ్,

విలమ్బరోషత్తాలే ‘పోకునమ్బి’,౩ ‘కణ్ణుక్కమేతేల్ నమ్బి’౪ ఎన్నుమ్పడియాకియుమ్,

అ.—“(“ఉన్నడియార్కు”౧)=‘ఉనకు శేషమ్’ ఎన్ఱిరుక్కుమవర్కళుక్కు, (“అడిమై”)=శేషత్వత్తై, (“ఉన్ ఐత్తుమ్”)=ప్రాపిత్తుమ్” ఎన్ఱపడి,

“ప్రథమపదసిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్, మధ్యమపదసిద్ధమాన భాగవతశేషత్వముమ్” ఎన్ఱు క్రమేణాన్వయమ్.

ప్రథమ మధ్యమపదఙ్గళ్ ప్రణవ నమస్సుకళ్.

(తత్-కాష్ఠైయాన) ఎన్ఱతు, “భగవచ్ఛేషత్వ సీమైయాన” ఎన్ఱపడి.

కర్మధారయద్యోతనార్థమాకవే “భగవానుడైయవుమ్, భాగవతరుడైయవుమ్, శేషత్వమ్” ఎన్నామల్, (భగవచ్ఛేషత్వముమ్, భాగవతశేషత్వముమ్) ఎన్ఱతు.

(“నమశ్శేనలమాత్తలిల్”౨)=“కేవలస్వప్రయోజనమాకిల్” ఎన్ఱపడి.

(“ఎన్నుమ్పడి”)=ఎన్ఱు,శొల్లుమ్పడి.

(విలంబరోషమ్)=భగవదాగమన విలంబప్రయుక్త ప్రణయకోపమ్.

(“పోకు”౩)=పో” ఎన్ఱపడి.

(“నమ్బి!”)=పూర్ణనే, (“కణ్ణుకమ్”౪)=ఒలక్కత్తై, (“ఏతేల్”)=ఏదాకిలెళ్, (“ఎన్నుమ్పడియాకియుమ్”)=ఇప్పడిశొల్లుమ్పడిపణ్ణియుమ్.

ఇత్తు భగవచ్ఛేషత్వత్తైయఱిత్తవరిలే ప్రమాణమ్.

వ్యా.—‘స్వప్రవృత్తియాకాతు’ ఎన్నుమళవిల్, ‘ఉఙ్గళోడు ఎఙ్గళ్-ఇడైయిల్లై’౫ ఎన్ఱు, ఉత్తుమ్పడిపణ్ణియుమ్,

‘వఙ్గైక్కెప్పుల్’౬ ఇత్యాదియాలే వెలుత్తువార్త్తైశొల్లి ఎత్తుమాఱ్ఱిత్తు, పరాతిశయకరత్వమే వడివానస్వరూపత్తై ‘మఙ్గలాశాసనమ్’ ఎన్ఱతొన్ఱియాతపడి తనా-వక్కిలే మగ్నమాక్కపణ్ణుమతాన భగవత్ సౌన్దర్యమ్;

అస్సౌన్దర్యదర్శనత్తిల్ అనుభవత్తిలే నెఞ్జుశెల్లాత్తే ‘అతుకు ఎన్ పరుకిఱతో?’ ఎన్ఱు, వయిఱెరిన్దుకాప్పిడుమవరాన, ఇవర్కు,

అ.—(స్వప్రవృత్తియాకాతు ఎన్నుమళవిల్) ఎన్ఱతు, “తాయ్మారుమ్, తోళిమారుమ్, హితమ్శొల్లుమళవిల్” ఎన్ఱపడి.

(“ఉఙ్గళోడు ఎఙ్గళుకు ఇడైయిల్లై”)=“సమ్బన్ధమిల్లై” ఎన్ఱపడి.

(ఉత్తుమ్పడి)=త్యజిక్కుమ్పడి.

ఇత్తు భాగవతశేషత్వత్తైయఱిత్తవరిలే ప్రమాణమ్.

(“వెన్”)=క్రూరమాన, (“శెన్ఱై”)=పక్షత్తైయుడైయ, (“పుళ్”)=“పఱవై” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే (“వెన్”) ఎన్ఱు విశేషణత్తాల్ వెలుప్పుత్తోన్ఱుకిఱతు, ఇత్తువుమ్ పూర్వవల్.

“‘స్వరూప’ శబ్దమ్ సాధారణశేషత్వపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరాతిశయ) ఇత్యాది.

[కుమిఴ్ నీరుణ్ణప్పణ్ణుమతు], ఎన్ఱతు “నీర్కుమిఴియుణ్ణాక్కుమ్పడి పణ్ణుమతు” ఎన్నాయ్, జలత్తిలే మూఴ్కినవర్ తలస్పర్శియాన్నాల్ నీర్కుమిఴియుణ్ణాతాయాలే, అత్యన్తమగ్నత్తైచ్చొల్లుకిఱతు;

మగ్ననానవనుకు బహిఃపదార్థఙ్గళిలాన్ఱుమ్ తోన్ఱాతాప్పోలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ ఎన్ఱతు) ఇత్యాది

[నీర్, కుమిఴ్] ఇత్యాదియాల్ అభిప్రేతార్థమ్, (మగ్నమాక్క) ఇత్యాది

(పణ్ణుమతు) ఎన్ఱి,అదితు, ప్రకరణాల్ సౌన్దర్యమ్.

౧॥ తిరుమొழి ౯-౧-౩. ౨॥ మూప్పడి. ౯-౪-౯. ౩॥ తి-వా. ౬-౨-౨. ౪॥ మూప్పడి. పా: ౬. ౫॥ తి-వా. ౭-౩-౭. ౬॥ తి. వా. ౧-౪-౧.

వ్యా. 'ఉన్-శేవడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు, ఉన్నైయుమ్ పల్లాణ్డు, శుడరాళియుమ్ పల్లాణ్డు, పాఞ్చశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు' - ఎన్ఱు, తద్విషయత్తుక్కుమ్ తదీయవిషయత్తుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే, ఉభయశేషత్వవృద్ధిక్కుమ్ హేతువామ్, 'స్వరూపత్తై త్తన్-పక్కల్ మగ్నమాక్కాత్తపడి నడత్తుమ్'' ఎన్ఱపడి.

ఆక్క, అవర్కళుక్కు అప్పడి స్వరూపత్తై మిక్క నీరుణ్ణప్పణ్ణుక్కీఉవనుడైయ సౌన్దర్యమ్ ఇవర్కు ఇప్పడి శెయ్కైయాలే, [౧౦

అవర్కళుడైయ అభ్యఙ్గాల్ తానే ఇవర్కు మేరాయిరుక్కైయాలే,

"అవర్కళుక్కుప్పోలే కాదాచిత్కమాకైయన్ఱిక్కే మఙ్గలాశాసనమ్ ఇవర్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుమ్'' ఎన్ఱు, తాయ్త్తు. [౧౫

అ.—("శేవడి''౧) ఇత్యాదికమ్, తచ్ఛేషత్వవృద్ధిహేతుత్వే ప్రమాణమ్.

("మన్నైయుమ్ పల్లాణ్డు''౧) ఇత్యాదికమ్, తదీయశేషత్వ వృద్ధిహేతుత్వే ప్రమాణమ్.

"శేషత్వత్తుక్కు వృద్ధియావతు, మఙ్గలాశాసనాత్మక ఫలోపధానపర్యన్తత్వమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే) ఇత్యాది.

"[తిరుమిక్కనీర్] ఇత్యాదిక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాన [కర్త్రైయైప్పుమ్] ఎన్నిఉ విధుక్కు, తదభిప్రేతమగ్నతా-విపరీతతా-ఉఉపాదకత్వత్తిలే తాత్పర్యమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మగ్నమాక్కాత [౭౫ పడి) ఇత్యాది.

మునైయాళ్వార్కళుక్కుమ్ పెరియాళ్వారుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనత్తినుడైయ కాదాచిత్కత్వ-నిత్యత్వ-రూపవైధర్మ్యక్కలితే హేతుక్కళై వచనవ్యక్తికళ్వైయాలే సంక్షిప్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ఆక్క) ఇత్యాది.

మూ.—౭౫౮. భయనివర్తకర్కళుక్కు, భయప్పడువతు, [1]

వ్యా.—౭౫౮. "మునైయాళ్వార్కళుక్కు మఙ్గలాశాసనమ్ కాదాచిత్కమాకచ్చెయ్తే ఇవర్కు నిత్యమాకైక్కు నిదానమ్ ఇన్నతు'' ఎన్ఱు, దర్శిప్పిక్కిఱార్;

ఇతుతాన్ ఇవర్కు నిత్యమాయ్చ్చెల్లుకిఱపడి తన్నైవ్య మాక్కవఱుచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (భయనివర్తకర్కళుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. [౧౦

అతావతు:—

"తన్ సౌకుమార్యత్తైక్కణ్డుకలఙ్గి 'ఇవ్విషయత్తుక్కు ఎన్నావదుకిఱతో!' ఎన్ఱు, మఱ్ఱుక్కిఉ ఇవర్ భయత్తైప్పరిహరిక్కైక్కాక్క, మల్లవర్గత్తై అనాయాసేన అప్పిత్తతోళ్-వలిమైకాట్టి, [౧౫

ఇన్దతోళ్-వలిమైనైత్తు మఱైయాతే 'అసురరాక్షస యుద్ధత్తిలేపుక్కుదిల్, ఎన్నాకక్కడవతు!' ఎన్ఱు, అత్యన్తభయప్పట్టు మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణువతు;

అ.—౭౫౮. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతత్వార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (మునైయాళ్వార్కళుక్కు) ఇత్యాది. [౨౦

సఙ్గతి, (ఇతుతాన్) ఇత్యాది

"వివరణ వివరణీభావాల్ సఙ్గతి'' ఎన్ఱపడి.

"(భయనివర్తకర్కళుక్కు) ఎన్నిఉ పదత్తుక్కు భయహేతుత్వమ్ అర్థమన్ఱు, కిన్తు, భయశఙ్కాఘటకాన్వయప్రతిసమ్బన్ధిత్వమ్ అర్థమ్;

ఇత్తాల్, 'భయనివర్తకానామపి అన్యశఙ్కాత్మికా' ఎన్ఱపడి'' [౭౫ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్-సౌకుమార్యత్తై) ఇత్యాది.

"మల్లాణ్డతిణ్డోళ్ మణివణ్ణా!''౧ ఇత్యాదియైత్తిరువుళ్ళత్తుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మల్లవర్గత్తై) ఇత్యాది.

(మఱైయాతే) ఎన్ఱతు, "అసురరాక్షసై యుద్ధకాలే'' ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—'అజ్ఞాన అమఙ్గలఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్, ఇష్టాత్మ మఙ్గలఙ్గళుణ్డాక్కైక్కుమ్, తన కటాక్షమేయమైన్దిరుక్క అవివళ్, ''అకలకిల్లేనిఱైయుమ్''౧ ఎన్ఱు, నత్తైప్పిరియమాట్టాతే యిరుక్క, నమక్కు వరుమత్తోరు అమఙ్గలఙ్గళుణ్డో! ఎన శెయ్యప్పడుకిఱీర్?' ఎన్ఱు, లక్ష్మీసంబన్ధత్తైక్కాట్టి, 'ఇచ్చేర్ త్తిరున్నక్షు ఒరుతీఙ్గువరిల్ శెయ్వతెన!' ఎన్ఱు,అఙ్గే, 'మఙ్గైయుమ్పల్లాణ్డు'౨ ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువతు;

ఇన్దభయత్తైప్పరిహరిక్కైక్కాక,

'ఇచ్చేక్ త్తిరుక్కుగుతీఙ్గువారాతపడి కల్ నఱిల్ట్టా ప్పోలే యిరుక్క అవివర్కళ్తైప్పారీర్!' ఎన్ఱు, ఇరణ్డు ఇడత్తిలుమేన్ఱిన ఆభ్యార్కళ్తైక్కాట్టి,

'అవర్కళ్ తఙ్గటుక్క ఒరుతీఙ్గువరిల్ శెయ్వతెన?' ఎన్ఱు, అఙ్గే, 'శుడరాభియుమ్ పల్లాణ్డు, పాఞ్చజన్నియముమ్ పల్లాణ్డు'౨ ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణువతు,

అ.—''(భయనివర్తకఙ్గళుక్కు) ఎన్ఱు, అ ఐహుపవన విశేషితమ్, 'మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు' ఇత్యాదికమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞాన అమఙ్గలఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్) ఇత్యాది.

''తయా2వలోకితా (ః) దేవా (ః) హరివక్షస్స్థలస్థయా। త్వ, మైత్రేయ! సహసా, పరాం నిర్వృతిమాగతాః ॥ ౧౦౬॥ ఉద్వేగం పరమం జగ్ముర్దైత్యాః, విష్ణుపరాఙ్ముఖాః''౩ । ౧౦౬ ౪॥ ఇత్యాదియైయటొర్ణ్డు (తన-కటాక్షమే) ఇత్యాది.

''తిరుప్పల్లాణ్డిల్ ప్రకారమ్ ప్రకృతమాకైయాలే అత్రత్య ప్రతికూలానుకూల శబ్దఙ్గళ్,

ప్రయోజనాన్తర పరరైయుమ్, అనన్యప్రయోజనరైయుమ్, మఙ్గలాశాసనానుకూలరైయుమ్, శొల్లుకిఱత్తినైయల్లతు,

[వా. ౨౪౩] [అనుకూలసహవాసముమ్] ఇత్యాద్యుక్త అనుకూల ప్రతికూల వాచకఙ్గళ్తు,'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

మూ.—ప్రతికూలరైయుమ్[2] అనుకూలరాక్కి కొణ్డతు,

అతీతకాలఙ్గళిల్[3] అపదానఙ్గళుక్కు ఉత్తరకాలఙ్గళిలే వయిఱెరివతు,

''ప్రాప్తిఫలముమ్[4] ఇతువే'' ఎన్బతు,

వ్యా.—అనన్యప్రయోజనతయా అనుకూలరాన భగవచ్ఛరణార్థికళ్తై మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు త్తుణైయాక్కూట్టిక్కొణ్డ ఎళవాలే వర్యాప్తిపిఱవామైయాలే, ప్రయోజనాన్తరపరతయా ప్రతికూలరాన కేవలరైయుమ్ ఐశ్వర్యార్థికళ్తైయుమ్ తిరుత్తి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఆళామ్పడియనుకూలరాక్కిక్కొణ్డతు;

'ఇలఙ్గై పాథ్రాళాకప్పడెపొరుత్తానుక్కు ప్పల్లాణ్డు కూఱుతుమ్'౪ ఇత్యాదియాలే, కీళ్ కళిన్దకాలత్తిల్ అవన్ శెయ్త అపదానఙ్గళుక్కు, ప్పిఱ్కాలత్తిలే, సమకాలత్తిల్పోలే వయిఱెరిన్దు మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువతు;

'కూరాళ్ శిరునేత్తువన్ పల్లాణ్డు'౫ ఎన్ఱు, 'భగవత్-ప్రాప్తిక్కు ఫలముమ్ ఇన్దమఙ్గలాశాసనమే' ఎన్బతు;

అ.—(అనన్య ప్రయోజనతయా) ఇత్యాది.

'[ప్రతికూలరైయుమ్] ఎన్ఱు, అసముచ్చయమ్ ఉకదర్శితానుకూల సంగ్రహార్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే(భగవచ్ఛరణార్థికళ్తై) ఎన్ఱు ఇతు ''వాఴాళ్''ర ల్ ప్రమేయమ్.

(కేవలరైయుమ్) ఎన్ఱతు, ''ఏడునిలత్తిల్''౬ ప్రమేయమ్.

(ఐశ్వర్యార్థికళ్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, 'అణ్డక్కులత్తి'౬ల్ ప్రమేయమ్.

(ఇలఙ్గై,ఇత్యాది:—(''పడై'')—ఆయుధముమ్, సేనైయుమ్ (ఆది) పదత్తాలే, ''అన్దియమ్పోతిలరియురువాకి యరినైయత్తవన్నై''౬ ''మాయప్పొరుపడైవాణనై''౬ ఇత్యాదికమ్ సంగృహీతమ్.

[అతీతకాల] శబ్దార్థమ్ (కీళ్కళిన్దకాలత్తిల్) ఎన్ఱతు.

(అపదానమ్)—వృత్తంకళ్.

''(''కూరాళ్''౫) ఇత్యాది:—

'నమిన్ఱు,రైప్పార్'౫ ఎన్ఱు, తిరుప్పల్లాణ్డుకఱ్ఱార్క్కు ఫలమాకచ్చొల్లుకైయాలే, [ప్రాప్తిఫలమ్] ఇత్యాదికమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయ[illegible] (భగవత్-ప్రాప్తిక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ తి వా. ౬-౧౦-౧౦; ౨॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧,
౩॥ ''తతోఽ...'' వి-పు ౧-౯.
25 6-1902.

౪॥ తిరుప్పల్లాణ్డు ౨. ౫॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧౧.
౬॥ తిరుప్పడి. ౩-౭-౫-౬.

మూ.—అనిమిషరైప్పార్ త్తు "ఉఱుకలుఱుక్కల్" * ఎన్నప్పాయ్కొణ్డు, ఇతుతానే యాత్తిరైయాయ్ నడక్కుమ్.

వ్యా.—"స్నేహాదస్థాన రక్షావ్యసనభిరభయం శార్ఙ్గచక్రాసిముఖ్యైః"౧ ఎన్గిఱపడియే అస్థానే రక్షావ్యసనకళాలైయాలే అనిమిషరాయిరుక్కిఱ దివ్యాయుధాళ్వార్కళ్ ముదలానారైప్పార్ త్తు గుణసిద్ధరాయ్ సజ్ఞుణ్డాఱైప్పోలే ఉన్నామై యతినాత్తిరుత్తల్,

అమభవత్తిలే యుక్తస్తైరియవరాయిరు త్తల్, శెయ్యాతే, "ఉణర్న్దు నోక్కు క్కోళ్' ఎన్ఱు, పలకాలుమ్ శొల్లువదాయ్క్కొణ్డు ఇమ్మఙ్గలాశాసనమే వృత్తియాయ్ చ్చెల్లుమ్" ఎన్గై.

అ.—అనిమిషర్వైప్పార్ సహేతుకమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("స్నేహాల్") ఇత్యాది.

"ఒన్నదురాత్తిరయే"౨ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "తన్తే"౨ ఎన్నుమ్ అళవైయుటొణ్డు (దివ్యాయుధాళ్వార్కళ్) ఎన్ఱతు

"ఉలోకపాలీర్కాళ్!"౩ ఎన్ఱు, లోకపాలరైయుమ్, "పఱవైయరైయా!"౪ ఎన్ఱు, పెరియతిరువడియైయుమ్ ఉటొణ్డు (ముదలానారై) ఎన్ఱతు

("ఉఱుక్కల్"*)—ఉఱుణ్గాత్తేకొళ్మిన్.

"ఇన్ద ప్రతిషేధాపేక్షిత ప్రసక్తిరత్రాన ఉఱుక్కుమ్, గుణాధికర్క్కు తమోగుణాధికరహేతుకమాకముట్టాతా నైయాలే, ఉభయసాధారణమ్ ఉఱుక్కుమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (గుణసిద్ధరాయ్) ఇత్యాది —

"మఙ్గలాశాసనప్రతిబన్ధక అనుభవత్తైక్కు వ్యతిరిక్తమాక్కిఱ ఉఱుక్కుత్తైయుడైయాతెరాక్కళ్' ఎన్ఱుశొల్లి" ఎన్ఱపడి.

త్రివారమ్ శొల్లి మీళవుమ్ శొల్లాయాలే (పలకాలుమ్) ఎన్ఱతు.

"[యాత్రా] శబ్దమ్ వృత్తిలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఙ్గలాశాసనమే వృత్తియాయ్) ఎన్ఱతు.

(వృత్తిః)—జీవనమ్.

మూ.—౨౫౫. అల్లాతవర్కళైప్పోలే, కేట్కిఱవర్కళుడైయవుమ్, శొల్లుకిఱవర్కళుడైయవుమ్, తన్మైయైత్తవిర్క్కైయన్ఱికే,

వ్యా.—౨౫౫. "ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు అల్ లేది, ప్రతికూలరైయనుకూలరాక్కుకైక్కు ప్పణ్ణుకిఱ ఉపదేశమ్, తిరుప్పల్లాణ్డు ఒఴిన్దుళ్ళవైత్తో, పుళ్ళతు, మేల్, ఇవర్ ఉపదేశిత్త విడఙ్గళిల్ అల్లాతార్-ఉపదేశత్తిరాట్టిల్ వ్యావృత్తిరుణ్గా?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతవర్కళైప్పోలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"పరోపదేశత్తిల్ వన్దాల్, మఱ్ఱుళ్ళ ఆళ్వార్కళైయుమ్ ఆచార్యర్కళైయుమ్ పోలే, ఉపదేశిక్కిఱ అర్థమ్ కేట్కిఱ సంసారికళుడైయ, అనాద్యజ్ఞానత్తాలే నల్ ముఱైయాన భగవద్విషయత్తై యఱక్కు, తిరిగైయాల్ వన్ద తన్మైయైయుమ్, వక్తాక్కళాన తఙ్గళుడైయ భగవద్గుణానుసన్ధానదశైయిలే 'బోధయన్తః పరస్పరమ్'౫ వణ్ణుక్కైక్కు ఉకాత్తుణైయిల్లామైయాల్ వన్ద తన్మైయైయుమ్, తవిర్క్కై ప్రయోజనమాక ఉపదేశిక్కైయన్ఱికే,

అ.—౨౫౫. ఉపదేశాన్తరఙ్గళిల్, (ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"'భయానకత్తుక్కు శరణ్యమాక మఙ్గలాననై, అవర్కళిల్ ఇవర్క్కు వాసియాన్నాలుమ్ పరోపదేశఙ్గళిలే ప్రాయశః వాసియిల్లై ఎన్ఱు ఉత్తానాల్ అపేక్షితసఙ్గతిః" ఎన్ఱపడి.

(మేలివర్ ఉపదేశిత్తవిడఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు, "'వాళ్కైయైత్తక్కైక్కుమ్' ఇత్యాదికళిలే" ఎన్ఱపడి.

(మఱ్ఱుళ్ళ) ఎన్ఱతు, ఉభయాన్వయి.

తన్మైక్కైయతావాసమ్ విశేషిక్కిఱార్, (అనాద్యజ్ఞానత్తాలే) ఇత్యాదినా.

(నల్ ముఱై)—నల్లముఱై.

(ఉకాత్తుణై)—కీర్తన సహాయమ్.

* ముత్తలాయిరమ్. ౫-౨-౯. ౧॥ శ్రీగుణ ర-౬౯, ౨౪. ౨॥ పెరి-అ. ౫-౨-౯. ౩॥ పెరి-అ. ౫-౨-౯. ౪॥ పెరి-అ. ౫-౨-౯.

౫॥ గీ. ౧౦-౯. ౬॥ పెరి-అ. ౪-౬-౧.

కర్మృదభ్యత్రనా క్తి" ఠిచిప్రా(క్రా శ్రవ్యావక పరక| "మనమాన్స్యేశ్వకెస్యచి ప్రాపిసమా ప్తమే॥ "ఏషా క్తి" తికదుద్దిశ్వ ప్రయోజనమిహాభ్ధి తత్॥

మూ.—"ఆళుమాళ్గార్"[౧] ఎన్గిఱవన్నుడైయ తనిమైయై త్తవిర్క్కైక్కాక వాయ్త్తు భాష్యకారరుమ్ ఇవరుమ్ ఉపదేశిప్పతు. [౫

వ్యా.—సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే వయిఱు మఱుకిన ఆళ్వార్ ఆరామ్నుపార్ త్తవిత్తిలడైయ అన్యపరరామ్ త్తోన్ఱుకైయాలే, "ఉభయవిభూతియిలుమ్ వరి ప్పై క్కు అరిస్తై, తమవాశియతన్ను పరిస్తువోక్కైకుమ్ ఓరాళు మాళుక్కిఱిలరే!" ఎన్ఱు, పేశుమ్పడియుక్కిఱ అనరతిశయ సౌకుమార్యయుక్తనాన సర్వేశ్వరన్నుడైయ తనిమైతీర మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఇవర్క్కు శొక్కవేణుమ్' ఎన్ఱుమిక్కు వే ప్రయోజనమాక వాయ్త్తు,

ప్రామాణికరాన ఆచార్యర్కళిల్ భాష్యకారరుమ్, మయర్వఱ మతినలమ్ పెఱ్ఱవర్కళిల్ ఇవ్వాళ్వా [౧౫ రుమ్, ఉపదేశిత్తరుళువతు" ఎన్లై.—

అ.—(ఉకాశై)—కిన్రైక్క.

(ఆళ్వార్) ఎన్ఱతు, "నమ్మాళ్వార్" ఎన్ఱపడి.

"(ఆళుమ్'[౧]) ఎన్గిఱసమూర్ప్యయ్, పరవర్గసమూర్ప్యయిక్కు అతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యమరిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆరామ్న [౨౦ ప్పార్త్త) ఇత్యాది.

(అడైయ) ఎన్ఱతు, "ఎల్లారుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అన్యపరత్వమ్)—మఙ్గలాశాసనాతిరిక్తపరత్వమ్.

సమూర్ప్యయవ్యతిరిక్తాంశత్తుక్కు అర్థమ్, (తమవాశి) ఇత్యాది

(ఎన్గిఱ) ఎన్ఱవిత్తు. "ఎన్ఱుశొల్లప్పడుక్కిఱ" ఎన్ఱపడి. [౨౫ ఇన్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు, పేశుమ్పడి) ఇత్యాది.

(ఆళ్వార్, పేశుమ్పడియుక్కిఱ) ఎన్ఱు మాస్తువతు

(సర్వేశ్వరన్నుడైయ తనిమై) ఎన్ఱతు, "ఇవర్క్కళ్ ఇరువరు డైయ ప్రేమాధిక్యహేతుక అస్థానశఙ్కాకృతవిభూతిత్వయస్థ మఙ్గలా శాసనార్హపురుషాభావానుసన్ధానాయత్తభగవదసహాయత్వమ్" ఎన్ఱపడి

(ప్రామాణికరాన) ఎన్ఱతు, "ఉపదేశవిధాయకశాస్త్రిక్తప్రేత ఉపదేశఫలయాథార్థ్యనిష్ఠరాన" ఎన్ఱపడి.

వా.—'అన్నైయాల్ 'ఇవ్వాళ్వార్ ప్రతికూలరై యను కూలరాక్క ఉపదేశిక్క మిడమెల్లామ్ మఙ్గలాశాసనార్థ మాక' ఎన్నక్కుత్తియిల్లై" ఎన్ఱు, కరుత్తు'

"ఎమ్పెరుమానార్" ఎన్నాతే, (భాష్యకారర్)[౫ ఎన్ఱతు, "శ్రీభాష్యముఖత్తాలే వేదాన్తతాత్పర్యనిర్ణయమ్ పణ్ణి యరుళినవర్" ఎన్నుమ్ వైభవమ్తోన్ఱుకైక్కాక.

౨౫.—"మయర్వఱ మతినలమ్'[౨] పెఱ్ఱవర్క ళెల్లార్కుమ్

అ —ఇత్యుభయ ఉభయాన్వయి. [౧౦

ఇత్తాల్, ఉక్తశఙ్కాపరిహారవైవిశదీకరిక్కిఱార్, ('అన్నైయాల్) ఇత్యాదినా.

"తిరువల్లాస్గిలుమ్, ("వణఙ్కలుఱతి'[౩] ఇత్యాదియిలుమ్, మఙ్గ లాశాసనార్థ ఉపదేశమ్ కాణ్కైయాలే, ఉపక్రమోపసంహారానుగుణ్యేన మధ్యగతోపదేశఙ్గళుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనార్థత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, మఱ్ఱైయాళ్వార్కళిల్ వాశికుఱుక్కైయిల్లై' ఎన్ఱుపడి

ద్రావిడప్రబన్ధత్తిలే తదనుగుణమాక నిర్దేశిక్క వేణ్డియుక్కు, అభిశయోక్తి సిద్ధికుక్కప్రయోజనమ్, (ఎమ్పెరుమానార్ ఎన్నాతే) ఇత్యాది.

"అశేషజ్ఞాదుక్కుమ్ మనోరథమాత్రవిషయమాయిట్టే [౨౦ భాష్యకరణమిరుక్కతు?;

శాద్భుకభాష్యకరణమ్, అనితరసాధారణ వైభవ ప్రకాశకమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, ఉపదేశవిధాయక శాస్త్రతాత్పర్యనిర్ణయాధీన ఉప దేశఫలయాథార్థ్యజ్ఞానమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౫

౨౬.—ఇత్తరవాక్యవతారిక్రై, (మయర్వఱ) ఇత్యాది

"[ఆళ్వార్కళ్] ఎన్గిఱసమాఖ్యాసామాన్యత్తాలే ఏకప్రకృతి కత్వమ్ అభిక్కైయాలే, భగవద్దర్శనాద్యధీనసత్తాది మత్త్వలక్షణసా ధర్మ్యమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, మఙ్గలాశాసనైకవృత్తికత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఎన్ఱు, ఉత్థానాత్ పూర్వవత్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"కార్యకారణఙ్గళుక్కు సఙ్ఖ్యావైషమ్యత్తాలే యథాసఙ్ఖ్య న్వయమ్ కూడామైయాలే యథాయోగ్యాన్వయమ్ వివక్షితమ్:

౧॥ తి. వా. ౮-౩-౩. ౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧. ౩॥ తిరుపల్లాణ్డు, ౫-౨-౯.

వ్యా·—అత్రావతు:—

"భాగవతానువర్తనాదికళుక్కు ఉఱుప్పాన తాత్పర్యప్పిఱన్దదైమైయా యిరుక్కైయాలే భావిక్క వేణ్డాదే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి· [౫

అ—౨౧౫· [జన్మసిద్ధ] శబ్దార్థమ్ (పిఱన్దదైమై) ఎన్నదు, పళ్ళమడైజలత్తుక్కు నిమ్నస్థలమ్పోలే నైచ్యత్తుక్కు స్వకర సంబన్ధయోగ్యమాయిరుక్కై·

ఎ. అ.—విలక్షణజన్మముణ్డానపిన్ను భావిత్తుక్కొణ్డిరుక్కవేణ్డుకైయాలే అన్దవిలక్షణజన్మత్తుక్కుమహాడ నైచ్యమ్భావిక్కవేణ్డుకైయాకైఱ దోషమిల్లైయో?' ఎన్ను, ప్రశ్నమ్పణ్ణ" ఎన్నపడి.

(భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పానతాత్పర్యప్పి) ఎన్నదు, "దేవ-తిర్యక్-మనుష్య-స్థావరరూప చతుర్విధ భాగవతవిషయత్తిలుమ్ అసంకోచేన త్రివిధకరణత్తాలుమ్పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యవిశేషమ్" ఎన్నపడి. [౧౫

(పిఱన్దదైమైయాయిరుక్కైయాలే) ఎన్నదు,

"అన్దవిలక్షణరుడైయ భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వరూపజన్మమ్ అనుష్ఠానపర్యన్తమాన కాష్ఠాపన్నభగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయజ్ఞానత్తాలేయే ఉణ్డాకిఱతాకైయాలే, అన్దజన్మత్తుక్కుమ్ పూర్వభావియాయ్క్కొణ్డు అత్తోడేసహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే" ఎన్నపడి

"శన్దజన్మాయిర మఱియక్కల్ అవల్లార్ వైష్ణవర్" ౧ ఎన్ను, మూలమన్త్రవివరణభూతమాన తిరువాయ్మొழிయిల్,

"ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే అర్థజ్ఞానమ్పిఱన్దు తదనురూపమాక అనుష్ఠిక్కవుమ్ వల్లరానాలాయ్త్తు వైష్ణవత్వమ్ సిద్ధిప్పతు" ఎన్ను, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, [౨౫

"అనుష్ఠానపర్యన్తమాజ్ఞానత్తాలేయే విలక్షణజన్మసిద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?

(భావిక్కవేణ్డాదే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్) ఎన్నదు,

"జన్మహేతుతయా పూర్వాభ్యాససిద్ధమాన అత్తుణ్ణాన్నే మేలుమ్ యావదాత్మభావియాక అనుష్ఠేయమాయిరుక్కైయాలే, అన్ద తాత్పర్య అప్పోన్నాక భావిక్కవేణ్డాతపడి నీరుక్కుపళ్ళమడై శీఘ్రగమ్యమామాప్పోలే,

మూ.—౨౧౬. అక్కైయాల్, ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.

వ్యా·—౨౧౬. ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, [౫

(అక్కైయాల్) ఎన్ను,స్సుడక్కై.

(అక్కైయాల్) ఎన్నదు, "ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్" ఎన్నపడి.

అ.—౨౧౬. "శ్రేష్ఠ్యమ్ ప్రతిసంబన్ధిసాపేక్షమాకైయాలే, ఉపస్థితత్వాత్ శేషత్వానురూపజన్మమే ప్రతిసంబన్ధియాకిఱతు" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వోచితమాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ—అపూర్వప్రయత్నమ్ వేణ్డాతపడి పూర్వాభ్యాసమైయాలే సుఖేనలభ్యమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

౨౧౬ (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్నదు,

[కీழ் ఉత్కృష్టమాక్రమిత్త] ఇత్యాదియాల్ ఉపపాదిత్తు [౧౫ కొణ్డుపోన్ద ప్రస్తావానన్తరం ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధిక నికృష్టజన్మత్తిలుడైయ నికృష్టత్వముమ్,

అవ్వణ్ణం నికృష్టమాకనినైత్తదోషరూప కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికోత్కర్షాభావత్తియా ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ విలక్షణజన్మత్తిలుడైయ ఉత్కృష్టత్వముమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై" ఎన్నపడి. [౨౦

(ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్ ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్ ఎన్నపడి) ఎన్నదు,

"ప్రస్తావానన్తరం ఉత్కృష్టమాకనినైత్త అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన దైహికజన్మమ్, ఆభిజాత్యాది ప్రయుక్తాహంకారయోగ్యతారూపదోషత్తైయుమ్, [౨౫

ఉపాయాన్తరాన్వయత్తుక్కు యోగ్యమాయ్క్కొణ్డు భయజనకమాకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్,

భగవత్-సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యత్తైభావిత్తుక్కొణ్డిరుక్కవేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ఉడైయత్తాయుమ్,

వ్యా.—అఙ్గనుమన్ని, కేట్కు, (అన్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోదు కులైయుమ్) ఎన్ఱు, ఇవర్ తామే కేట్టేయరుళిచ్చెయ్గైయాలుమ్,

«నాళ్తైపనిమోగమ్ కొళ్ళుకిఱోమ్" ఎన్గైయాల్, «అఙ్గుక్కవుమ్కూడ సత్తైయిల్లై" ఎన్ఱు, కైఙ్కర్యమ్ సత్తాహేతువాక అనుసన్ధానత్తిలే శొల్లుకైయాలుమ్,

«కణ్డుకళిప్ప"[1] ఎన్ఱు, దర్శనమ్ తాన్ సమృద్ధిహేతువాకవుమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

«సత్తైక్కుమ్ సమృద్ధిక్కుమ్ మూన్ఱుమ్ కారణమ్" ఎన్గైవుమామ్.

«మయర్వఱ మదినలమ్"[2] పెఱ్ఱ అన్ఱుముతల్ భగవత్-సౌకుమార్యాదికళైక్కణ్డు 'ఇవన్ ఎన్నాగ వరుకిఱతో!' ఎన్ఱు, వయిఱెరిన్దు మఙ్గలాశాసనాభినివిష్టరాన ఇవర్కు మఙ్గలాశాసనచ్ఛేదమ్వరిల్ తాముళరాకై మాట్టామైయాలుమ్,

అప్పడి అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుమ్పోతు తాన్ తమ్మైప్పుక్కు ఉడలాయిరుక్కైయాలుమ్,

సత్తైయుమ్ సమృద్ధియుమ్ ఇరణ్డుమ్ మఙ్గలాశాసనత్తాలేయాయిరుక్కుమ్;

మూ.—౨౫౭. ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళైయనుసన్ధిత్తాల్, పేణుమ్ ఉణక్కుముమ్ ఇత్తి, కేట్కు అవరుడైయయాత్రైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాకవేణుమ్.

వ్యా.—అకైయాల్ ఇవర్కు మఙ్గలాశాసనమ్ నిత్యమాయ్చ్చెల్లక్కడవతు" ఎన్ఱుకరుత్తు.

౨౫౭.—అక్కమఙ్గలాశాసనత్తిల్ పెరియాళ్వార్కుణ్డాన అనవరతనిష్టైయై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్;

ఇని మేల్, «అవరుడైయయాత్రైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, [వా. ౨౮౩] (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్, మఙ్గలాశాసనముమ్) ఎన్ఱు, మున్బు దినచర్యైయిల్ ఉక్తమాన మఙ్గలాశాసనత్తినుడైయ అవశ్యకర్తవ్యతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—«ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనాధీనసత్తాదిమత్త్వమ్, 'అడియోమోడుమ్'[3] ఇత్యాదిస్వవచనత్తాలుమ్, ఏతద్వ్యాఖ్యానగ్రన్థాన్తరత్తాలుమ్, ప్రతిపాదితమాకైయాలే,

వాక్యాదిప్రమాణఙ్గళైప్పఱ్ఱి, సమాశ్రిత్య, పర్బతైయాకైయాలుమ్, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యాతిశయ ప్రయుక్తసాధర్మ్యత్తైక్కణ్డు కథం చిదుపపన్నైయాకైయాలుమ్,

మఙ్గలాశాసనైకవృత్తిత్వమ్ నిర్బాధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే హేతుసాధ్యఙ్గళై సంగమిప్పిక్కిఱార్, (అకైయాల్) ఇత్యాదినా.

౨౫౭.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక్కమఙ్గలాశాసనత్తిల్) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇనిమేల్) ఇత్యాది.

«అతిదేశమ్ ఉపదేశసాపేక్షమాకైయాలే ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(అవశ్యకర్తవ్యతై)=అవశ్యకరణార్హతై.

«ప్రేమాతిశయత్తాలే మఙ్గలాశాసనమ్ ప్రాప్తమాయిరుక్క, స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయాలే ప్రతిబద్ధమాక శిష్టాచారాది ప్రదర్శనత్తాలే స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కాపరిహారత్తాలే అతైకర్తవ్యత్వేన జ్ఞాపిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

అ.—అతాన్తై అవిశిష్టైయాయిరుక్క, విభజ్యాన్వయమ్ అనుచితమాకైయాలే, మూన్ఱుక్కుమ్ ఇరణ్డోడే అవిశేషేణాన్వయమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱు, యోజనాన్తరమ్, (అఙ్గనుమన్ని, కేట్కు) ఇత్యాది.

ఇన్ద అన్వయత్తుక్కు యోగ్యతాగ్రాహకప్రమాణఙ్గళ్, (అన్దసత్తై) ఇత్యాది.

(అనుసన్ధానత్తిలే) ఎన్ఱతు, «అనుసన్ధానమ్" ఎన్గిఱ గ్రన్థత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

«(ఇవర్కు) ఎన్గిఱవిధుక్కు అనన్తరమ్ (సత్తాసమృద్ధికళ్ ఎన్ఱు, అనుషఙ్గమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సత్తైయుమ్ సమృద్ధియుమ్) ఇత్యాది.

మూ.—౨౪౭. అన్నైయాలే మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపానుగుణమ్.

వ్యా.—అతావతు:—

"అత్యన్తసుకుమారనాన సర్వేశ్వరన్ ఆశ్రితసులభత్వార్థమాక త్తన్నై యమైత్తుక్కొణ్డు 'తానుకన్దవురువ్' ఎన్నుమ్పడి తన్ అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి వర్తిక్కుమ్ కోయిల్ తిరుమలై ముతలాన దివ్యదేశఙ్గళై యనుసన్ధిత్తాల్, 'అపాయబహులమాన దేశమాన్నైయాలే, ఇఙ్గెయున్దగులినక్కు అనిలైక్కు ఏ త్తేను మొరు తీఙ్గుకళ్ వరిల్ ఎన్నాకక్కడవతు!' ఎన్నుమ్ వయిఱెరిచ్చలాలే, ఆహారనిద్రైకళిలుమ్ అన్వయమిన్నిక్కే, నిరతిశయప్రేమయుక్తరాన ఇవ్వాళ్వారుడైయ నిరన్తరమఙ్గలాశాసనయాత్రైయే శేషభూతరాన నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాక వేణుమ్" ఎన్నై,

౨౪౮.—ఉక్తార్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్, [౧౫
(అన్నైయాలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు: —

"ఇప్పడి శేషభూతరానవర్కళుక్కెల్లామ్ అవశ్యకర్తవ్యమాయిరుప్పతొన్ఱాన్నైయాలే, మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరుమ్" ఎన్నై, [౨౦

అ.—"భగవత్-పరస్పరత్వాదయం భక్త్యా" ౩ ఎన్ఱ, అవిన్నైవృత్తి (వయిఱెరిచ్చలాలే) ఎన్ఱతు.

"యోగ్యతయా మఙ్గలాశాసనకర్తృత్వార్హతారూప సాధారణశేషత్వవిశిష్టపరస్ [నమక్కు] ఎన్ఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషభూతరాన) ఇత్యాది. [౨౫

౨౪౮.—"(అన్నైయాలే) ఎన్ఱతు,—'నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాక వేణ్డుకైయాలే' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇప్పడి శేషభూతరాన) ఇత్యాది.

అవశ్యకర్తవ్యత్వమ్ పూర్వవత్.

రాగయత్వాః—ప్రాప్తమాన మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు స్వప్రయోజక ప్రేమాతిశయ హేతువిశదతమసాక్షాత్కారవిశేషోపాయ ద్వారా

మూ.—౨౪౯. అనుకూలరాకిఱార్,

వ్యా.—శేషవస్తువాకిల్ శేషిక్కు అతిశయత్తై విళైత్తే తన్-స్వరూపసిద్ధియాకైయాలే, శేషిక్కు అతిశయత్తైయాశాసిక్కై అవితు శేషభూతనాన ఇవనుడైయ స్వరూపత్తుక్కు అనుగుణమిఱే।.

౨౪౯.—ఇప్పడి దినచర్యైయిల్ ఉక్తమాన మఙ్గలాశాసనత్తినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్త వనన్తరమ్, [వా. ౨౪౩] (అనుకూలసహవాసముమ్") ఎన్ఱ, పడత్తిలే ప్పొన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుకూలర్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అనుకూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానాదివర్ధకరాన్నైయాలే సహవాసయోగ్యరాక క్కొళ్ళప్పట్ట అనుకూలరాకిఱార్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

అ.—పరంపరయా అప్రవృత్తప్రవృత్తివిషయత్వరూప అవశ్యకర్తవ్యత్వముమాకవుమ్.

అతిశయవిశేషాధాన స్వరూపయోగ్యతారూప స్వరూపత్తుక్కు అతిశయవిశేషఫలోత్పాదనమ్, స్వరూపయోగ్యతాస్థాపకమాన్నైయాలే, అనుగుణమ్. [౨౦

"అవాప్తసమస్తకామనుక్కు ఇవన్-ఆశాసనత్తాల్ ఎన్ఱు, సార్థకవేణ్డావిట్టాలుమ్, 'ఇతొరు ప్రేమస్వభావమిరున్దపడిదే!' ఎన్ఱు, ఈశ్వరనుక్కు నిరతిశయప్రీతివిషయమాన్నైయాలే, ఇన్ద ఆశాసనముమ్ అతిశయాధానమాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషవస్తువాకిల్) ఇత్యాది. [౨౫

౨౪౯.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇప్పడి దినచర్యైయిల్) ఇత్యాది.—

"ఉద్దేశక్రమత్తాలే వివరణమాన్నైయాలే, క్రమప్రాప్తస్యాస్య పరిత్యాగరూప అవసరాసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

అనుకూలశబ్దత్తాలే, [వా. ౨౪౪] [ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు] ఎన్గిఱ అనుకూలరైయే గ్రహిత్తాల్ లక్షణత్తుక్కు అఙ్గే అసంభవముమ్, అవర్కళైయుమ్ గ్రహిత్తాల్ అఙ్గే అత్యాప్తియుమ్,

జ్ఞానభక్తి విరక్తీనాం తత్త్వస్యానుపత్తినామ్। పూర్వోక్తస్యానుకూలస్య్యాత్ కరమూర్ధ ప్రకీర్తితః॥ దృష్టమాత్రోహిందియస్సైర్ "అత్ర" ఇత్యు

మూ.—జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళ్ ఇట్టుమాఱినాప్పోలే

వ్యా.—(జ్ఞాన[1] భక్తి[2] వైరాగ్యఙ్గళ్[3]) ఆవన:—తత్త్వయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్[1], భగవదేకవిషయైయాన భక్తియుమ్[2], తదుభయకార్యమాయ్ వరుమ్ భగవద్వ్యతిరిక్త విషయ విరక్తియుమ్[3].

ఇవైతాన్ వైష్ణవాలఙ్కారఙ్గళితే!.

ఇవఱ్ఱైయుడైత్తే శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ఏఱ్ఱమ్ శొల్లువతు!.

అక్కైయితే, నాథమునిక్కళుడైయ దివ్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱ ఆళవన్దార్, "అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞానవైరాగ్యరాశయే...అగాధ భగవద్భక్తిసిన్ధవే"౧ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు!

(ఇట్టుమాఱినాప్పోలే) ఎన్ఱతు,

ఒరుపదార్థమిరున్దపాత్రత్తిలే పదార్థాన్తరత్తైయిట్టు

అ.—ప్రసఙ్గిక్కుమ్మత్తైయాలే మూలాభిప్రేతమాన లక్ష్యత్తైనియమిక్కిఱార్, (జ్ఞానాదివర్ధకరాత్తైయాలే) ఇత్యాదినా.

జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళై విషయపూరణత్తాలే వివరిక్కిఱార్, (తత్త్వయాథాత్మ్య) ఇత్యాదినా.

(తత్త్వమ్)—స్వస్వరూపాదికమ్.

"భక్తిర్ భగవతిజ్ఞానం శాస్త్రీయం కర్మచామలమ్।

అలంకుర్వన్తి పురుషం లోకజ్ఞమనహంకృతమ్॥

భక్తిజ్ఞానోజ్జ్వలీకృతమ్"౨ ఇత్యాదిప్రమాణయటిక్కు (ఇవైతాన్ ఇత్యాది.

జ్ఞానాదిత్రయత్తై లక్షణత్వేనవిశేషిక్కైక్కు పూర్వాచార్య సంవాదమ్, (అక్కైయితే) ఇత్యాది.

[ఇట్టుమాఱినాప్పోలే] ఎన్ఱు దృష్టాన్తత్తైపూరకమ్ వివరిక్కిఱార్, (ఒరుపదార్థమ్) ఇత్యాదినా.

(పదార్థమ్)—క్షీరాది.

(పాత్రమ్)—వట్టిల్ ముతలానతు.

మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే "మాఱియిట్టాప్పోలే" ఎన్ఱు అన్వయమ్

మూ.—వడివిలేతొడైక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుక్కుమ్

వ్యా.—మున్బు ఇరున్దత్తై మాఱ్ఱినాల్ అతువే యుళ్ళతాయ్త్తోఱ్ఱుమాప్పోలే,

ఇజ్జ్ఞానాదికళ్ మూన్ఱుమ్ ఏకాశ్రయగతమాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఇవఱ్ఱిల్ ఓరొన్ఱైయే పార్క్కుమళవిల్ ఒన్ఱైయిట్టు మఱ్ఱైయవఱ్ఱైమాఱ్ఱినాప్పోలే, "ఇతువే ఇవ్వాశ్రయత్తిలుళ్ళతు" ఎన్ఱు తోఱ్ఱుమ్పడి యిరుక్కై.

(వడివిలే తొడైక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుక్కై) యావతు,

ఇవర్కళ్ వడివుకణ్డపోతే ఇవఱ్ఱోడు ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డాన సంబన్ధమ్ గ్రహిక్కలామ్పడియిరుక్కై.

త్యాజ్యోపాదేయ వివేకపూర్వకమాన పరిమాఱ్ఱత్తాలే, జ్ఞానమ్వడిలే తొడైక్కొళ్ళలామ్;

అ.—యద్వా, ప్రథమరతార్థాది విభాగార్థమాక స్థూలమాన కడాక్షాదియైయిట్టు మున్బుశొన్న శంకావిషయై మాఱియిలైయాలే యథాశ్రుతమాక్కుమామ్

(తొడై)—సన్దర్భమ్.

ఇత్తాల్) సంబన్ధత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

(కొళ్ళల్)—గ్రహిక్కై.

అతావతు, అనుమితిరూపజ్ఞానమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(ఇవర్కళ్-వడివుకణ్డపోతే,)ఇత్యాదినా.

జ్ఞానాద్యనుమాపకలిఙ్గత్తై యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కుక్కిఱ్ఱు గ్రహణమ్ అనుమితిరూపమ్" ఎన్ఱు సూచిప్పిక్కిఱార్, (త్యాజ్యోపాదేయ) ఇత్యాదినా.

(పరిమాఱ్ఱమ్)—వివేకహేతుకత్యాగోపాదానఙ్గళ్.

"సమానవిషయకత్వేన ఆచారజ్ఞానయోః కార్యకారణభావమిత్తైయాలే, కార్యమాన ఆచారత్తాలే తత్-కారణ జ్ఞానానుమితి" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడియే మేలుమ్కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్. ౨॥

మూ.—పరమార్థర్.

వ్యా.—"అష్టోదశీత నేత్రాంబుః" ౧

"కాలుమెఘ్రాకణ్ణనీరుక్కల్లాకు" ౨ ఇత్యాదిప్పడియే యిరుక్కైయాలే,

భక్తివడివిలే తోన్ఱికొళ్ళలామ్;

ఇగరపవయక్షైక్కైడైక్కణియామల్ ఇరుక్కైయాలే, వైరాగ్యమ్ వడివిలేతోన్ఱికొళ్ళలామ్.

అన్ఱిక్కే, "జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్ నవనవోన్మేషశాలికళాయ్ ఇరుక్కైయాలే, అపూర్వమాన జ్ఞానాదిక్కళైయుట్టు పూర్వత్తిల్ అవఱ్ఱైమాఱ్ఱినాప్పోలే,

తఙ్గళ్ వడివిలే ఇవైకాణలామ్పడి యిరుక్కుమ్ పరమార్థర్" ఎన్నవుమామ్.

(పరమార్త్తర్) ఎన్ఱతు "సంసారత్తిల్ పొరున్దామైయాలుమ్, భగద్విషయత్తిక్కట్ట ప్పెఱామైయాలుమ్, 'ఇఙ్గి ఇరుక్కుమ్ మేలిలై' ఎన్కిన్ఱపడియాన ఆర్త్తియై యుడైయవర్కళ్" ఎన్నై.

అ—ఇట్టుమాఱుకైక్కు కర్త్రాధికరణఙ్గళై అనుపస్థితాధ్యాహార త్తాలే అన్వయిత్తుక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే, పూర్వయోజనైయై ఉపేక్షిత్తు యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది

"అపూర్వమాన జ్ఞానాదిక్కళైయుట్టు పూర్వజ్ఞానాదిక్కళై ఇవర్క్కళిలే మాఱ్ఱినాప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

(పోలే) ఎన్ఱిఱ్ఱు సంభావనాయామ్.

పూర్వయోజనైయిలే "ఉపమాయామ్" ఎన్ఱుకొళ్ళక్కడవతు.

[పరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇఙ్గి ఇరుక్కుమ్ మేల్) ఇత్యాది

"ఇవర్ పరమార్త్తర్ [అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వర్] ఎన్ఱిరుక్కుమ్ అనుకూలర్-పక్కలిల్ ఇల్లైయాకైయాలే. అతుక్కారణమాక అవర్కళ్ పరమ్' ఎన్ఱు లత్యనియమమ్ పణ్ణిక్ కొళ్" ఎన్ఱుకొళ్ళక్కడవతు.

మూ.—౨౦. ఒరుశెయ్ నిరప్పి నీర్ నిఱ్కుమ్ ఆశల్ శెయ్ పోశిన్దు కాట్టుమాప్పోలే, ఇవైయెల్లాత్తార్క్కుమ్ ఇవర్కళోట్టై సంబన్ధత్తాలే యుణ్డావుతల్ తీరక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౦. "ఇవర్కళోట్టై సహవాసత్తాల్ సిద్ధిక్కుమత్తేతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఒరుశెయ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అక్షావతు:—

ఒరువయలిలేనిఱైయనీర్ నిన్ఱాల్, నీరఱ్ఱు ఉణ్డావిక్కడక్కఅశల్ వయల్, తదాసత్తియాల్ వన్దపాశివాలే వాట్టనఱ్ఱుక్కడక్కుమాప్పోలే,

జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళొక్కిమ పిఱవైయెల్లామైయాలే స్వరూపమ్ ఉణ్డాక్కిక్కడక్కవర్క్కళుక్కుమ్, ఇవఱ్ఱాల్ పరిపూర్ణరాన ఇవర్క్కళోట్టై సహవాసరూపసంబన్ధత్తాలే ఇవఱ్ఱిలే శిలతు అన్వయముణ్డాయ్, ఇవైనేరాక ఇల్లామైయాలుణ్డాన ఉణ్డావుతల్ పరక్కడవతాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ—౨౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవర్కళోట్టై) ఇత్యాది.

"అనుకూలలక్షణఙ్గళైవాయ్న్ద తదనన్తర నిష్టసహవాసత్తై వివరిక్కైయాలే, అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(శెయ్)—పయిర్శెయ్యుమ్ నిలమ్.

(అశల్)—అత్యన్తసన్నికృష్టమ్.

(ఉణ్డావుతల్)—వాట్టమ్.

ఇత్తై త్తిరువృత్తత్తిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, 'ఒరువయలిలే' ఇత్యాది.

(వయల్)—పయిర్నిలమ్.

"ఇవ్విడత్తిలే,—'కేదారస్యైవ కేదారస్యోదకస్యసమీపతః। అవస్థితానజీవామి' కి ఎన్ఱుమిడైయాట్టుక్కుమ్ మూలత్తిలే [ఒరుశెయ్] ఇత్యాదికమ్" ఎన్ఱు కొళ్ళక్కడవతు.

నదీప్రవాహేత్యాసన్నేకత్వాఽర్థ్యం బుద్బుదాదివత్। తుళప్రాప్తైరపూర్వమస్య స్వభావాహి భవన్త్యమీ॥ సంజాతేషుగుణేష్వాస్య శరీరం చరమంవిదుః॥

మూ.—౨౬౧. ఆఱుసీర్ వరవణిత్తానాల్, అఱుక్కీడాన అడైయాళజ్గళుణ్డామాప్పోలే,

ప్రాప్తి యణిత్తానవాఱే ఇన్ద స్వభావ విశేషజ్గళ్ తన్నడైయే విళైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౬౧. "ఏతత్-సహవాసత్తాల్ ఇప్పడి ఉణ్డావుతల్ తీర్న్దు కిడక్కుమళవో?" ఎన్నిల్;

"ఇవ్వళవుమన్ఱు, ఇన్దస్వభావవిశేషజ్గళ్ ప్రాప్తిక్కుమున్నే పూర్ణమాకప్పిఱక్కుమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆఱుసీర్) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అతావతు:—

"వళ్ళిక్కుడక్కు ఆ ఆఱుసీర్ వరత్తు ఆసన్నమానవాఱే, తత్ సూచకమానవణల్ పాశిత్తముతలాన అడైయాళజ్గళ్ ఉణ్డామాప్పోలే,

భగవత్ ప్రాప్తి ఆసన్నైయానవాఱే, తత్-సూచకమాన ఇన్దజ్ఞానాదిస్వభావవిశేషజ్గళ్ స్వయమేవ విళైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

౨౬౨.—"ఇవైయిప్పడివిళైన్ద వరప్పుక్కాల్ [ప్రాప్తియణిత్తు] ఎన్ఱు, తోన్ఱియిరుక్కుమో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్ త్రైకోణ్డు) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

౨౬౧.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఏతత్) ఇత్యాది.

(అణిత్తు)—ఆసన్నమ్.

"(ఇన్దస్వభావవిశేషజ్గళ్) ఎన్నదు, 'సన్నిహితత్వాల్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గళ్' ఎన్నపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్దజ్ఞానాది స్వభావ) ఇత్యాది.

(విళైన్దు)—పూర్ణమాక నిష్పన్నమాకై.

"న కేవలంజ్ఞానాద్యుత్పత్తిమాత్రమ్ అనుకూలపరామర్శసకార్యమ్, కింతు, తత్పరిపూర్తిరపితత్-ప్రయోజ్యై" ఎన్నపడి.

౨౬౨.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవైయిప్పడి) ఇత్యాది

"కీఴే [అడైయాళమ్] ఎన్ఱు, లిజ్గమ్శొల్లి, ఇతిలేతత్కార్యమాన అనుమితియైచ్చొల్లుకైయాలే, 'హేతుసజ్గతి'" ఎన్నపడి.

మూ.—౨౬౩. ఇవన్ త్రైకోణ్డు "చరమశరీరమ్" ఎన్ఱు, తనక్కే అఱుతియిడలాయిరుక్కుమ్.

అతావతు:—

"ఇప్పడిమేన్మేలుమ్ పుష్కలాణిత్తు పిఱన్దవరుక్కు జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గైకోణ్డు,

'ఇనిసమకోరు శరీరపరిగ్రహమిల్లై, ఇతుచరమశరీరమ్' ఎన్ఱు, తనక్కు మనస్సుక్కే నిశ్చయిత్తుకోళ్ళలాయిరుక్కుమ్' ఎన్గై.

[చరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇనినమకోరు శరీర) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే "కర్మాన్తరేష్వసంసక్తిర ఫలాకాఙ్క్షావివర్జనమ్।
భక్తిద్రవీకృతంచిత్తం విరక్తిస్సర్వవస్తుషు॥
అభ్యాసస్సతతం సర్వప్రకారైస్సత్క్రియావిధా।
ఆలస్యవర్జనం శ్రద్ధాపరమాడంబవర్జనమ్॥
అకార్పణ్యమలోభశ్చ క్రోధమోహాజరోభయమ్।
దేహస్యనేన్ద్రియస్యాపివిశుద్ధిర్ద్విత్యకేశయోః॥
అకాలేవర్జనం నిద్రామైథునాశనకర్మణామ్।
సర్వశాస్త్రైశిక్షాశాస్త్రదృష్టేషు కర్మసు॥
పారవశ్యం ప్రమాణంబనిత్యం శాస్త్రైద్రఢంపరే।
నిషిద్ధవర్జనేయత్నస్సంసిద్ధాన్న నిషేవణమ్॥
మార్దవ్యంశ్రీర్ దయాక్షాన్తిరద్రోహస్సర్వజన్తుషు।
వివమాదిగుణాఃపుంసాం యదాస్యుస్సత్త్వసంభవాః॥
జానీయాద్యోగ్యమాత్మానం తదాభాగవతేవిధా।"౧
ఎన్గి.ఉ శాణ్డిల్యవచనమ్ అభిప్రేతమ్.
'భక్తిద్రవీకృతమ్'౧ ఎన్గి,అభక్తియుమ్,
'విరక్తిస్సర్వవస్తుషు'౧ ఎన్గి,ఉ విరక్తియుమ్,
'సర్వశాస్త్రైశిక్షా'౧ ఇత్యాద్యుక్తజ్ఞానముమ్,

ఆకైయ ఇమ్మూన్ఱిలే మఱ్ఱగుణాన్తరజ్గళ్ అన్తర్భూతజ్గళాకైయాలే, జ్ఞాన భక్తి వైరాగ్యజ్గళై యరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱుమ్,

"'భాగవతేవిధా' ఎన్గి,ఉ విధుతుల్యవాయత్తాలే, ప్రాప్త్యౌత్తుక్యమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్ఱుమ్, కరుత్తు.

10-7-1902.

౧॥ శాణ్డిల్యస్మృతౌ

జ్ఞానాదినాశకతయా హేతునా అనుపజీవనాత్। పూర్వోక్తాః ప్రతికూలాస్స్యుః, దేహాహంమతికల్పితాః[1] ఆత్మవస్తుని యోవాపి శేషత్వమతివర్జితాః[2]॥

మూ.—౨౬౩. ప్రతికూలరాకిఱార్,

వ్యా.—౨౬౩. అక, ఇప్పడి సహవాసవిషయమాక దినచర్యైయిల్ చొన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్, తత్-సహవాసఫలత్తైయుమ్, అరుళిచ్చెయ్తు, [౫ తదనన్తరమ్, "సహవాసనివృత్తి విషయమాకచ్చొన్న ప్రతికూలర్ ఇన్నార్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్; (ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౨౬౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

"[అనుకూలసహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్] ఎన్ఱు, ఉద్దేశక్రమత్తిలే వివరణమాకైయాలే, అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"ఉక్తవిధజ్ఞానాదిత్రయ శూన్యత్వమ్ నిత్యముక్తాదిష్వపి వర్త్తైయాలుమ్,

ఉక్తవిధవరమార్త్త్యమ్, వక్ష్యమాణస్వగతస్వీకార నిష్ఠేష్వపి క్వచిత్ సంభవిక్కుమాకైయాలుమ్, [౧౫

క్రమేణ తేష్వతివ్యాప్తిపరిహారార్థమ్ దలద్వయమ్.

""""ఏతద్విధలక్షణలక్షితా నుకూలభిన్నత్వం ప్రతికూలలక్షణమ్' ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్ పఱ్ఱి విభాగమాత్రమ్ పణ్ణిత్తు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్, ('ప్రతికూలర్ ఇన్నార్' ఎన్నుమిడమ్) ఎన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

యద్వా ""'దేహాత్మాభిమానాద్యతి శబ్దాన్యతమత్వమ్ ప్రతికూలలక్షణమ్:

అత ఏవవిభాగముమ్ లబ్ధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రతికూలరిన్నార్) ఇత్యాది" ఎన్ఱుమామ్.

"[ప్రతికూలరాకిఱార్] ఎన్ఱు, అవిటిల్, [ప్రతికూలరైయుమ్ [౨౫ అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు] ఎన్ఱు, ఆ కైవల్యార్థికళై గ్రహిత్తాల్, [దేహాత్మాభిమానికళుమ్] ఇత్యాద్యసాఙ్గత్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానాదినాశకరాకైయాలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, "పూర్వవత్ అసంభవాదికళిల్లై" ఎన్ఱపడి.

"కైవల్యార్థికళుక్కు ప్రతికూలత్వమ్, [ప్రతికూలరైయుమ్] ఇత్యాది తిరుప్పల్లాణ్డిల్ అర్థానువాదత్తాలే కిట్టైకొళ్ళక్కూడామైయాలే, ఇఙ్గేకొళ్ళత్ తక్కవర్:

మూ.—దేహాత్మాభిమానికళుమ్,

వ్యా.—(ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానాదినాశకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరల్లరాక కీళ్చ్చొన్న ప్రతికూలరాకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(దేహాత్మాభిమానికళ్) ఇత్యాదిః—

(దేహాత్మాభిమానికళ్) ఆకిఱార్,

"కాణ్డిఱ దేహత్తుక్కు అవ్వరుకుకు ఓరాత్మా ఉణ్డు" ఎన్ఱు, అఱియాతే, దేహత్తిలే అహంబుద్ధియైప్పణ్ణి [౧౦ అత్తైయే ఆత్మావాక అభిమానిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

(స్వతన్త్రర్) ఆకిఱార్,

దేహాతిరిక్తమాన ఆత్మవస్తువై అఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, అత్తైత్తనక్కు రిత్తాక నేనైత్తు, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ఇశైయాతవర్కళ్. [౧౫

అ.—ఎమ్బెరుమాన్ పక్కల్ నిన్ఱుమ్ ఐశ్వర్యత్తైయర్థిక్కుమవర్కళుక్కు ప్రతికూలత్వమ్ అఙ్గేకొళ్ళక్కైయాలే మఱ్ఱు ఐశ్వర్యపరరై ఇఙ్గేకొళ్ళుకిఱతు:

'మోక్షమిచ్ఛేజ్జనార్దనాత్'౧ ఎన్ఱు, అనియమ ప్రసక్తియైక్కొణ్డు కైవల్యమ్ ముఖాన్తరత్తిల్ కిట్టైయాతాకైయాలే, అప్పడి కైవల్యార్థి విశేషత్తై ఇఙ్గేయిటవుమ్ కొళ్ళవేణ్డువతిల్లై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఆత్మనః + అభిమానః = (ఆత్మాభిమానః), దేహే + (ఆత్మాభిమానః) = (దేహాత్మాభిమానః), సోఽస్యాస్తీతి = (దేహాత్మాభిమానీ).

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాణ్డిఱ) ఇత్యాదినా.

స్వం = ఆత్మా, తన్త్రం = ప్రధానం యస్యసః = (స్వతన్త్రః); [౨౫

"తన్త్రం ప్రధానేసిద్ధాన్తే"౨ "స్వో = జ్ఞాతావాత్మనిస్వమ్"౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే?.

ఇత్తాల్ స్వేతరశేషత్వాభావమ్ ఫలితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహాతిరిక్తమాన) ఇత్యాదినా.

"[అన్యశేషభూతరుమ్] ఎన్ఱు, అవిటత్తిల్ [అన్య] పదమ్ భగవదన్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

తాదృగ్ధీసహితా(ః) హ్యన్యశేషభూతత్వధీయుతాః। శేషభూతా అపి[4] స్వప్రాప్తయే శరణాగతిమ్॥ విహాయ కర్మజ్ఞానసక్తాః, పరాశ్చ స్వప్రయోజనే[5]।

మూ:—స్వతన్త్రరుమ్,[2]

అన్యశేషభూతరుమ్,[3]

ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుమ్,[4]

స్వప్రయోజనపరరుమ్.[5]

వ్యా:—(అన్యశేషభూతర్) ఆకిఱార్,
శేషత్వత్తైయుడైయరాయ్ చ్చెయ్తే, అత్తై అప్రాప్త విషయఙ్గళిలే వినియోగిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.
(ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్) ఆకిఱార్,
ప్రాప్తశేషివిషయ శేషత్వత్తై యుడైయరాయ్ వైత్తే "తత్-ప్రాప్త్యుపాయమ్, తత్ చరణారవిన్దశరణాగతి" ఎన్ఱిరుక్కై యన్ఱిక్కే, కర్మాద్యుపాయఙ్గళైపఱ్ఱినిఱ్కుమవర్కళ్.
(స్వప్రయోజనపరర్) ఆకిఱార్,
ప్రాప్తశేషి-చరణకమలఙ్గళై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱియిరుక్కచ్చెయ్తే, తాఙ్గళ్ పఱ్ఱినపఱ్ఱై యుపాయమాక నినైత్తుమ్, ఉపేయమాన కైఙ్కర్యత్తై స్వభోగ్యమాక నినైత్తుమ్, ఇరుక్కుమవర్కళ్.
ఇప్పడియిరుక్కుమ్ ఇవర్కళ్,

అ.—వినియోగిత్తు—ఫలోపధానపర్యన్తమాక్కుకై,
"[ఉపాయాన్తర నిష్ఠరుమ్] ఎన్ఱ విడత్తిల్ [అన్తర] శబ్దముమ్ భగవదన్యపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తత్-ప్రాప్త్యుపాయమ్) ఇత్యాదినా.
"[స్వప్రయోజనపరరుమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ [ప్రయోజన] శబ్దమ్, 'ప్రయోజ్యతేఽనేన' ఎన్ఱుమ్, 'ప్రయుజ్యతేఇతి' ఎన్ఱుమ్, కరణేవ్యుత్పత్తియాలుమ్, కర్మణివ్యుత్పత్తియాలుమ్, ఉపాయోపేయవాచి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాఙ్గళ్ పఱ్ఱిన పఱ్ఱై) ఇత్యాది.
"కానిపునః ప్రయోజనాని"[1] ఎన్ఱ మహాభాష్యత్తిల్ "ప్రయోజన" శబ్దమ్ ఉభయపరమాకిఱాప్పోలే "ఇఙ్గుమ్ ఉభయపరమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.
"ఇవర్కళ్ జ్ఞానాదినాశకర్" ఎన్ఱుమదై వర్ణిప్పిక్కిఱార్, (ఇప్పడియిరుక్కుమ్ అవర్కళ్) ఇత్యాదినా.

వ్యా—ప్రణవత్తిల్ తృతీయాక్షరత్తాలే ఆత్మావిన్ముడైయ దేహాతిరిక్తత్తైయుమ్,
ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలే భగవచ్ఛేషత్వత్తైయుమ్,
మధ్యమాక్షరత్తాలే తదనన్యార్హత్వత్తైయుమ్,
మధ్యమపదత్తాలే అనన్యశరణత్వత్తైయుమ్,
చరమపదత్తాలే అనన్యభోగ్యత్వత్తైయుమ్,
దర్శిత్తిరుక్కుమ్ అధికారికుక్కు,
ప్రతికూలరిఱే.

అ.—పఞ్చకోశవదుత్తరోత్తరర్క్కు పూర్వపూర్వత్తైప్పఱ్ఱ నిఱ్కైక్కవిషయా అనన్తరనిర్దేశమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఆత్మావిన్ముడైయ) ఇత్యాది.
"దేహాత్మ స్వతన్త్రాది శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞైయాలే, 'దేహాసక్తాత్మ బుద్ధిః'[2] ఇత్యాది శ్లోకచ్ఛాయై స్ఫురిక్కుమతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రణవత్తిల్) ఇత్యాది.
(తృతీయాక్షరమ్)—మకారః
ఇత్తిల్ జ్ఞానస్వరూపత్వ-జ్ఞానగుణకత్వాభ్యాం జ్ఞానాశ్రయత్వే యతైకస్వభావ దేహాద్వ్యావృత్తి ప్రత్యక్షానుమానసిద్ధైయాక ఫలిక్కై" ఎన్ఱపడి.
(చతుర్థియాలే) ఎన్ఱతు, "లుప్తచతుర్థియాలే" ఎన్ఱపడి.
(మధ్యమాక్షరమ్)—ఉకారః;
సహి అవధారణపరః;
మధ్యమపదమ్ సఖణ్డనమః పదమ్.
(చరమ) పదమ్, వ్యక్తచతుర్థ్యన్త నారాయణపదమ్.
"'ఆచార్యన్' ఎన్ఱతు, సంసారనివర్తకమాన 'పెరియ తిరుమన్త్రత్తై' ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రమ్ దీక్షమాకైయాలే, తదుత్పాదిత స్వరూపాదిసమ్యగ్ జ్ఞానత్తుక్కు తద్విపరీతాజ్ఞానవాన్కళ్ నాశకర్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ మహాభాష్య.

౨॥ అష్టశ్లోకీ.

మూ. ౨౬౪. ఇవర్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యరుమ్, ఉపాయోపేయఙ్గళుమ్ భేది త్తిరుక్కుమ్.

వ్యా—౨౬౪. ఇన్ద ప్రాతికూల్యత్తై యుపపాదిక్కైక్కాగ ఇవర్ కళుడైయ విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన ఉద్దేశ్యాదిభేదఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవర్ కళుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(ఉద్దేశ్యర్) ఆక్కిఱార్, ఆదరణీయర్.

అవర్ కళాకిఱార్, ఇప్పడత్తిల్ స్వాభిమతప్రదరానవర్ కళ్.

(ఉపాయ) ఙ్గళావన, స్వాభిమతపురుషార్థ సాధనఙ్గళ్.

(ఉపేయ)ఙ్గళావన, స్వాభిమతపురుషార్థఙ్గళ్.

ఇవై (భేదిత్తిరుక్కై) యావదు, తత్తత్-ప్రతిపత్త్యనుగుణమాక వేఱుపట్టిరుక్కై.

అ.—౨౬౪ ఉత్తరవాక్యావతారిక్కై, (ఇన్ద ప్రాతికూల్యత్తై) ఇత్యాది.

(విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన) ఎన్ఱదు, "అయథా ప్రతిపత్తికార్యమాన" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదమ్ ఉపాయోపేయపరమ్

"యజేతస్వర్గకామః" ఎన్ఱు, యాగత్తుక్కు ఉపాదేయత్వముమ్ స్వర్గత్తుక్కు ఉద్దేశ్యత్వముమ్ శాస్త్రార్థమాప్పోలే ఇఙ్గు ఉపాదేయమిల్లామైయాలే, తత్-ప్రతిసంబన్ధిక ఉద్దేశ్యత్వముమిల్లామైయాలే, ఉపచారాత్ ఉద్దేశ్యపదమ్ ఆదరణీయమాత్రపరమ్" ఎన్గిఱార్, (ఉద్దేశ్యరాక్కిఱార్) ఇత్యాది.

"ఆదరణీయత్వమ్ స్వాతంత్ర్యఫలత్తుక్కుమ్ తద్ద్వారాతద్ధేతుక్కుమాకైయాలే, ఉపాయోపేయఙ్గళై తనిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే, పారిశేష్యాత్ ఫలప్రదరే ఇఙ్గు ఆదరణీయరాక్కిఱార్" ఎన్గిఱార్, (అవర్ కళాకిఱార్) ఇత్యాది.

"ఉపయన్తి అనేనస్వాభిమతమ్" ఎన్గిఱ "ఉపాయ" శబ్దవ్యుత్పత్తియైయుమ్,

"ఉపాయోపేయోపేత్యాణామ్" ఎన్ఱు, ఉపేతృవ్యతిరేకత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (సాధనఙ్గళ్) ఎన్ఱదు.

మూ.—౨౬౫. I. దేహాత్మాభిమానికళుక్కు,

(1) ఉద్దేశ్యర్ దేహవర్ధకరాన మనుష్యర్ కళ్;

(2 ఉపాయమ్ అర్థమ్;

(3) ఉపేయమ్ ఐహికభోగమ్:

వ్యా—౨౬౫. అఙ్గన్నైయడైవే ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (దేహాత్మాభిమానికళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావదు: —

I దేహత్తైయే తానాక అభిమానిత్తిరుక్కుమవర్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) ధారకపోషక భోగ్యపదార్థఙ్గళైయిట్టు దేహత్తై నన్ఱాక వళర్త్తుక్కొణ్డు పోరుమ్ మనుష్యర్;

(2) అభిమతసిద్ధిక్కు ఉపాయమ్, స్వర్ణాదియాన ధనమ్;

(3 అభిమతమాన ఉపేయమ్, ఇహలోకత్తిలుణ్డాన స్త్ర్యన్నపానాది విషయానుభవమ్:

II. "దేహాతిరిక్తస్య యిహపాస్యనోఽస్య అస్తా ఉక్తా అవస్థా, జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వయుక్తస్య యిరుక్కుమ్" ఎన్గిఱ మాత్రత్తై శాస్త్రముఖత్తాలే యఱిన్దు

అ—౨౬౫ (అఙ్గనే) ఎన్ఱదు 'క్రమేణ" ఎన్ఱపడి.

(ధారకమ్) అన్నాది.

(పోషకమ్) పానీయాది

(భోగ్యమ్ = తాంబూలాది.

(స్వర్ణాది) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్, రజతాదిపరమ్.

భోగస్సుఖసాక్షాత్కారః:

ఇహాభవమ్ ఐహికమ్:

అతైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇహలోకత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(స్త్రీ) ఎన్ఱు, భోగ్యముమ్, (అన్నమ్) ఎన్ఱు, ధారకముమ్, (పానమ్) ఎన్ఱు, పోషకముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

(జ్ఞాతృత్వ) ఇత్యాది

జ్ఞాతృత్వమ్, సమానాధికరణ్య-తత్-పూర్వక కర్తృత్వ-తత్-పూర్వక భోక్తృత్వఙ్గళుక్కు ప్రయోజకమాకైయాలే, ప్రథమత్తిలే నిర్దిష్టమ్.

ఉద్దేశ్యస్తు స్వతన్త్రస్య, స్వర్గప్రముఖభోగదః। ఉపాయః కర్మకరణం ఉపేయం భోగ ఉత్తరః॥ ఉద్దేశ్యా (ః) అన్యశేషస్య, బ్రహ్మరుద్రాదిదేవతాః।.

మూ.— II. స్వతన్త్రర్కళుక్కు,
(1) ఉద్దేశ్యర్ స్వర్గాదిభోగప్రదర్;
(2) ఉపాయమ్, కర్మానుష్ఠానమ్;
(3) ఉపేయమ్ స్వర్గాదిభోగమ్:

వ్యా.— తఙ్గళై స్వతన్త్రరాక నినైత్తిరుక్కుమవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) అనుష్ఠితసాధనత్తుక్కు అనుగుణమాక స్వర్గాద్యాముష్మికభోగఙ్గళైక్కొడుక్కుమ్ అగ్నీన్ద్రాదిదేవతైకళ్;

(2) ఉపాయమ్, "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత"౧ ఇత్యాదికళాలే శొల్లప్పడుకిఱ ఫలాభిసన్ధిసహితమాన యాగాదికర్మానుష్ఠానమ్;

(3) ఉపేయమ్, ఐహికభోగాద్ విలక్షణమాన స్వర్గాద్యనుభవమ్:

III. "జగత్తు దైవాధీనమ్" ఎన్నుమవై శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లైయాలే శేషత్వత్తైయుడైయవైత్తే పరదేవతాపర్యన్త

అ.— కాలాన్తరభావిఫలానుభవార్థమ్, దేహాతిరిక్తాత్మజ్ఞానమపేక్షితమ్.

(మాత్ర) పదత్తాలే శేషత్వానవచ్ఛేదమ్ అభిప్రేతమ్.

ఐహికభోగాత్ వ్యతిరేకనిర్దేశఫలితమ్. (ఆముష్మిక) ఇతి

(స్వర్గాది) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్ జన్మాన్తరానుభావ్య ఫలాన్తరపరమ్.

"క్షిప్రేమ మనుష్యత్తైయుమ్, మేలే ప్రధానదేవతైకళైయుమ్ ఎణ్ణత్తవిత్తాల్, మనుష్యాపేక్షయా ఉత్కృష్టరాన అప్రధానదేవతైకళ్ (స్వర్గాది భోగప్రదర్కళాక వివక్షితర్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నీన్ద్రాది దేవతైకళ్) ఎన్ఱు.

(ఆది) పదమ్ సూర్యాదిపరమ్.

బ్రహ్మవిద్యాఙ్గత్వప్రయోగవ్యావృత్త్యర్థమ్, (ఫలాభిసన్ధిసహితమాన) ఎన్ఱతు.

(యాగాది) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్, దానహోమాదిపరమ్.

"(దైవాధీనమ్) ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశమ్ శేషత్వమాత్రాభ్యుపగమప్రయోజకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జగత్తు) ఇత్యాది.

మూ.— III. అన్యశేషభూతర్కళుక్కు,
(1) ఉద్దేశ్యర్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్;
(2) ఉపాయమ్, తత్-సమాశ్రయణమ్;
(3) ఉపేయమ్, తత్ సాయుజ్యమ్:

వ్యా.— మోక్షప్రాప్తిక్క అఱియాతే ఆపాతప్రతీతిసిద్ధఙ్గళాలే ఒరువనై ప్పత్తినిరుక్కుమ్ అన్యశేషభూతర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) జగత్-సర్గాది కర్తృతయా పరత్వబుద్ధివిషయరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళ్;

(2) ఉపాయమ్, దురారాధరానవర్కళ్ పక్కల్ పణ్ణుమ్ ముష్కరసమాశ్రయణమ్;

(3) ఉపేయమ్, అవర్కళోడు సమానభోగ్యనాకైయాకిఱ సాయుజ్యమ్:

"సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తవ్యస్యాపి శిష్టతా।
సాష్టితా తత్ర భోగ్యస్య తారతమ్యవిహీనతా॥" *

ఎన్నక్కడవదిఱే.

అ.— "తస్మిన్ జజ్ఞే స్వయం బ్రహ్మా"౨ "ఏక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ తస్థే"౩ ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (ఆపాతప్రతీతి) ఇత్యాది

(రుద్రాది) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్, త్రైలోక్యపాలకరాన ఇన్ద్రాదికళైప్పిడిక్కిఱతు.

అవనుక్కుమ్ "నకిరిన్ద్రాద్విశ్వ ఉత్తరః"౪ ఇత్యాదికళ్ ఉణ్డిఱే.

ఇత్తాల్ "అవనుక్కు ఇరణ్డు ఇడత్తిలుమ్ మెయ్కాట్టుణ్డు" ఎన్ఱపడి.

రావణాదికళ్ శైవాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (దురారాధరాన) ఎన్ఱతు.

[సమ్] ఇత్యుపసర్గార్థమ్ (ముష్కర) ఇతి.

"సయుక్భావః సాయుజ్యమ్" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియై యిట్టుక్కొణ్డు (సమానభోగ్యనాకై) ఇత్యాది.

"సాయుజ్యశబ్దమ్ ఐక్యపరమాక చ్చిలర్ కొళ్ళుకిఱార్కళే?" ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సాయుజ్యమ్") ఇత్యాది.

("తత్ర")— భోక్తవ్యవస్తుని.

౧॥ * ౨॥

11-7-1902. ౩॥ ౪॥

మూ. — IV. ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్కళుక్కు
(1) ఉద్దేశ్యన్ దేవతాన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్;

వ్యా. — IV. "ఆత్మస్వరూపమ్ భగవదనన్యార్హశేషమ్" ఎన్నుమిడత్తై వేదాన్తముఖేన అఱిన్దువైత్తే అధికారలాభ త్తుక్కు అవర్గళ్నైయే ఉపాయమాక ప్పరిగ్రహిక్కు మతి యాలే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరానవర్గళుక్కు, ఉద్దేశ్యన్,

(1) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతైగళుక్కు అన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్;

ఇవర్ కర్మయోగత్తుక్కు స్వరసమ్;

జ్ఞానయోగభక్తియోగఙ్గళుక్కు అసాధారణ విగ్ర హవిశిష్టత్వమ్ తోన్ఱామైక్కైయుమ్, కర్మానుష్ఠానమ్ తవిరామై ఎన్ఱిరుక్కైయుమ్ వేణ్డుకైయాలుమ్,

మూ. — (2) ఉపాయమ్, కర్మజ్ఞానభక్తిగళ్;

వ్యా. — "కర్మారాధ్యనాయ అన్తర్యామ్యసాధారణ విగ్రహవిశిష్టదేవతై ఎన్ఱు ప్రకాశిప్పిక్క" ఎన్నుమ్ నిన్ఱైవుణ్డాకైయాలుమ్,

"దేవతాన్తర్యామియే ఉద్దేశ్యనాక చ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్.

(2) ఉపాయమ్, తన్నైత్తవిర మోక్షసాధనమాయ్ శాస్త్ర సిద్ధఙ్గళాన కర్మజ్ఞాన భక్తియోగఙ్గళ్;

ఇవైతన్నై ఉపాయమాగ ఉపదేశిత్తుమ్ ఓరోవ్వొన్ఱుక్కు వైయుణ్డుమ్ అఙ్గమాయిరుక్కుమ్;

అ — భోగసామ్యాద్యర్థమాక, భోక్తృశక్తితారతమ్యత్తాలే తద్విషయభోగతారతమ్యమ్ లోకత్తిలే ప్రాప్తియాలే తద్వ్యవస్థార్థమ ("సాన్ధిభి"౧) ఇత్యాది.

"సాయుజ్యం హి సాయుజ్యం వదన్తి బ్రహ్మవాదినః"౨ ఎన్ఱ శాట్యాయనవచనముమ్ వివక్షితమ్.

"ఇప్పడి అర్థనిశ్చయమ్ విరుద్ధమాకైయాలే విశ్యవచనమ్ అను చితమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే "ఏతాసామేవ దేవతానాం సాయుజ్యమ్"౩ ఇత్యాదికళ్ అభిప్రే తఙ్గళ్.

(కర్మయోగత్తుక్కు స్వరసమ్) ఎన్ఱతు, "కర్మయోగమ్ దేవతాన్త ర్యామిప్రీణనమాకైయాలే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాలే అనుష్ఠేయమాన మాన్యకర్మయోగత్తిలే దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యత్వమ్ సాధారణముచితమ్" ఎన్ఱపడి.

"అథయుక్తివశాత్"౪ ఎన్ఱు అఙ్గంబన సంకీలనరూపమాన ఉపా శ్రయ చిన్తనైయుమ్,

"స ఏవ యోగిహృదయ కుర్యాచ్చేతసా విగ్రహః"౫ ఎన్ఱు అత్తై యుమ్, ఉట్కొణ్డు "జ్ఞానభక్తిగళిలుమ్ భగవద్విషయఙ్గళ్" ఎన్ఱు ప్రక్రియాభిప్రాయేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానయోగ) ఇత్యాది.

అ. — (యోగః) — ఉపాయః

(అసాధారణవిగ్రహమ్) — తివ్యాత్మగుణ భగవత్స్వరూపమ్.

(తోన్ఱామై) ఎన్ఱతు, "తోన్ఱుమ్" ఎన్ఱపడి.

"దివ్యసామ్యాభిప్రాయేణ తోన్ఱుమ్" ఎన్ఱపడి.

అత్తైయుమ్ (తోన్ఱామై — "స్ఫురిక్కై" ఎన్ఱపడి.

అన్యాభిప్రాయేణ "స్ఫురిక్కై" ఎన్ఱతాకప్పోమ్.

"తత్తేవతాయయమ్ భావిత్తుమ్"౬ ఎన్ఱుకొణ్డిరుక్కిఱార్.

"ఇవైయెల్లాఙ్గళుమ్ దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యక కర్మయోగ సాధ్యత్వాత్, తాదృశకర్మయోగప్రీత భగవత్ప్రకాశితదివ్య విగ్రహ విషయకత్వాచ్చ, ఇవైయుమ్ దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యకత్వమ్ పరంపరయా విశిష్టమేయామ్" ఎన్ఱపడి.

"(1) ప్రతీకనవిద్య, శరీరవిద్య, (2) అథర్వశిరస్సిలే కొల్లుకిఱ విద్యాద్వయమ్, (3) వైశ్వానరవిద్య, ఇవైయెల్లామ్ ఇన్ద్రాగ్నిదేవతాన్తర్యామి భగవద్విషయకత్వమ్ సాధారణ ఉపాస్యాలుమ్, సర్వ విద్యా సాధారణార్థమ్ ఇప్పడి వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱతు.

"[కర్మజ్ఞానభక్తిగళ్] ఎన్ఱు విధివాక్యసారోక్త [ఉపాయమ్ ఎన్ఱు విశేష్యమ్ ప్రతిపాదితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నైత్తవిర) ఇత్యాది.

"'ఉపాయాస్త్రయవర్గస్య'౭ 'పూర్వోక్తాశ్చ ఉపాయాస్తు ముక్త్యుపాయాః పృథక్ పృథక్'౮

'ఉపాయాస్త్రయస్తేషాం పూర్వోక్తాస్తు శ్రుతిశాస్త్రయోః'

౧॥ ౨॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

౩॥ ౪॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥

వ్యా.—"జ్ఞానభక్త్యన్వితం కర్మజనకాదిషుదృశ్యతే।
కర్మభక్త్యన్వితం జ్ఞానం ప్రాయేణ భరతాదిషు॥
కర్మజ్ఞానాన్వితా భక్తిః ప్రహ్లాదప్రముఖాశ్రయా॥"౧
ఎన్నకైయాలే:

అఙ్గఙ్గళాన (కర్మజ్ఞానభక్తికళ్) ఎన్ఱిఙ్గు పడత్తిలే వేదాన్తసూత్రాదికళాలే కర్మజ్ఞానానుగృహీతైయాన భక్తియే ఉపాయమామ్, తదఙ్గతయాల్ కర్మజ్ఞానఙ్గళై "ఉపాయమ్" ఎన్ఱు, ఉపచరిత్తు చ్చొల్లుకిఱతాకవుమామ్:

అ—'స్మార్తం శ్రౌతంచ తథాఙ్గం చ జ్ఞానం చేతి చతుర్విధమ్'
ఇత్యాదికళాలే కర్మయోగాదికళుక్కు పృథక్ ఉపాయత్వమ్ అవగతమ్:

"పురుషార్థోతశ్శబ్దాత్"౧౦ ఇతిబాదరాయణః'౧౧ ఎన్ఱు, అవిత్తు 'బ్రహ్మవిద్' ఇత్యాద్యుక్తవేదనమ్, 'కర్మశేషకర్తృయాథాత్మ్యవేదనముమ్' ఎన్ఱు అవిత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకైయాలే, కర్మోపాయత్వ నిషేధకముమ్:

'నకర్మణా'౩ ఇత్యాదినిషేధఙ్గళుమ్ కేవలకర్మాదికళుక్కు మోక్షోపాయత్వనిషేధఙ్గళిత్తనై:

'నాన్యః పన్థా'౪ ఇత్యాదినిషేధత్తిలే 'అన్య' శబ్దమ్ వేదాన్యపరమాకైయాలే, విరోధమిల్లై:

ఇప్పడి కర్మయోగాదికళ్ పరస్పరసహకారికళాయ్ కొణ్డు సాధనమాయిరుక్కైయాలుమ్, తత్తదధికార్యభిమత ప్రాధాన్యభేదత్తాలే త్రివిధ విరోధమిల్లై:

ఫలోద్దేశేన ప్రవృత్తిత్తుప్పడి ప్రాధాన్యముమ్, కరణస్వభావ ప్రయుక్తవ్యాపారత్తుప్పడి అప్రాధాన్యముమ్ అధికారిభేదేన ఉపపన్నమ్': ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తద్విషయప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, ("జ్ఞానభక్త్యన్వితమ్"౧) ఇత్యాది

(ఉపాయమ్) ఇతి ఏకత్వమ్ అఙ్గాఙ్గివ్యాసక్తమోక్ష హేతుతాన్వయి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గఙ్గళ్) ఇత్యాది.

ఉపాయపదమ్, అఙ్గప్రధాన సాధారణమోక్ష హేతుతాపరమ్
"ఇతి—హేతుస్తదుద్భవే'౫ ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ చ్చొల్లే, ఏకత్వమ్ హేతుతాన్వయి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపచరిత్తు) ఎన్ఱత్తు.

ఇప్పక్షత్తిలే కర్మజ్ఞానఙ్గళుక్కు అఙ్గత్వముమ్, భక్తిక్కు అఙ్గిత్వముమ్, సిద్ధమ్.

మూ.—(౩) ఉపేయమ్, భగవదనుభవమ్:

వ్యా.—ఉపేయమ్,

"సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా"—ఇత్యాదిశ్రుతికళాలుమ్,

"నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావైకలక్షణా।
భేషజం భగవత్ప్రాప్తిరేకాన్తాత్యన్తికీమతా॥"౬
ఇత్యాది శ్రుత్యుపబృంహణఙ్గళాలుమ్, శొల్లప్పడుకిఱ నిరతిశయానన్దరూప భగవదనుభవమ్.

ఇశ్శ్లోకత్తిల్, "భగవత్-ప్రాప్తిః"౭ ఎన్ఱు,అవిత్తు భగవదనుభవమాకపిఱ్ఱేనమ్మాచార్యర్కళ్ స్వప్రబన్ధఙ్గళిలే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే.

అ—మూలత్తిలే [ఉపాయమ్] ఎన్ఱు, ఏకవచనత్తాలుమ్, [కర్మభక్తికళ్] ఎన్ఱు, బహువచనత్తాలుమ్, యోజనద్వయాభిప్రాయమ్ వివక్షితమ్

ఉపచారః—లక్షణా.

"బ్రహ్మణాసహ" ఎన్ఱు, అవిత్తు, భోగ్యసాహిత్యపరమ్.

కామ్యన్త ఇతి కామాః—కల్యాణగుణాః.

("నిరస్త"౬) ఇత్యాదః—

నిరస్తాతిశయత్వమ్—ఉత్కృష్టానిరూపకత్వమ్.

ఆహ్లాదత్వమ్—సుఖాన్తరానుభవావిషయత్వాకారః ఉత్కర్షః.

భావశబ్దేనదుఃఖనివృత్తివ్యుదాసః

ఏకాన్తిత్వమ్—దుఃఖాసంభిన్నత్వమ్.

"అత్యన్తికత్వమ్—నిత్యమ్"౮ ఎన్ఱు, తాత్పర్యదీపికైయిలే వ్యాఖ్యాతమ్.

(భేషజమ్) ఎన్ఱత్తు, "సంసారదుఃఖవిరోధి" ఎన్ఱపడి.

"ఎతిర్ ఉపాయజ్ఞానమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమిత్తైవ్యావర్తిక్కిఱార్, (ఇశ్శ్లోకత్తిల్) ఇత్యాదినా.

("నిరస్తాతిశయాహ్లాద"౬) ఇత్యాదిపూర్వార్ధ బహుపదస్వారస్యపరోధేన భేషజపదత్తుక్కు విరోధిలక్షణై యల్లత్తు, నిరర్థక లక్షణై అనుచితై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(నమ్మాచార్యర్కళ్) ఎన్ఱత్తు, "ఎఙ్గళాళ్వాన్ ముతలాన వర్కళ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ తాత్పర్యచన్ద్రికా,
౬॥ ౭॥
౮॥ తాత్పర్యదీపికా. ౯॥ గీ ౮-౬౬.

మూ.—V స్వప్రయోజనపరర్ కుౘ

(1) ఉద్దేశ్యన్ "నెఙ్జిన్నాల్ నినైప్పాన్" ఎన్ఱ్ అవన్; (2) ఉపాయమ్ స్వీకారస్వీకారమ్,

వ్యా.—V. కస్తాపృపాయిజ్జల్ దుష్కరత్వ బుద్ధియాలే అవఱ్ఱైవిట్టు సుకరత్వ బుద్ధ్యా ప్రవృత్తియిలే యిఴిన్ద స్వప్రయోజనపరర్ కుౘ, ఉద్దేశ్యన్,

(1) "నెఙ్జిన్నాల్ నినైప్పాన్ యవన్" ఎన్ఱ్ అపడియే ఆశ్రితర్ తఙ్గళ్ నెఞ్జాలే యాతొన్ఱు ధ్యానిత్తు తనక్కు తిరుమేనియాకక్ కొణ్డార్కళ్, అత్తైయే తనక్కు తిరుమేనియాక అభిమానిత్తు అతిలే అప్రాకృతవిగ్రహత్తిలే పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు అత్యన్తసులభనాయిరుక్కుమ అర్చావతారమాన సర్వేశ్వరన్;

(2) ఉపాయమ్, అనిష్టనివృత్తిక్కుమ్ ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్ అవనై ఉపాయమాక నినైత్తు తాన్ పఱ్ఱిన పఱ్ఱు;

అ—"పరిత్యజ్య" ఎన్ఱు, త్యాగానువాదత్తైయిట్టుక్కొణ్డు (దుష్కరత్వ) ఇత్యాది.

ఉపాయానుష్ఠానాపేక్షిత అధికారబోధత్తైయిట్టుక్కొణ్డు (స్వప్రయోజన) ఇత్యాది

("నెఞ్జినాల్") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఆశ్రితర్) ఇత్యాది ("నినైప్పాన్")=నినైక్కప్పడుమవన్, ("యవన్")= యాదృశద్రవ్యసంస్థానకవిగ్రహయుక్తన్, "నీర్కడల్వణ్ణన్"=నీర్కడల్పోలే శ్యామళమాన వడివైయుడైయవనాకుమ్;

ఆవతు, "అప్రాకృతవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైయుడైయవనాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"తస్మిన్ నివిష్టమాత్మేశమీశ్వరాయ జగత్త్రయా। ఇన్దీవరదలశ్యామమ్" ఎన్ఱ్, "పరవిగ్రహత్తిల్ వడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిలే అప్రాకృత) ఇత్యాది.

"అధికారివిశేషణభూత అనుపాయప్రవృత్తిక్కు ప్రాధాన్యేన అర్చావిగ్రహవిశిష్ట విషయకత్వముమ్, ఉపాయప్రవృత్తిక్కు వికల్పేన అర్చాన్తర్యామి విగ్రహవిషయకత్వముమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అర్చావతారమాన) ఇత్యాది.

మూ.—(3) ఉపేయమ్ స్వార్థకైంకర్యమ్.

౨౪౬.—ముతల్ శొన్న మూవరుమ్ సంగ్రహాత్తుక్కు లక్కు;

వ్యా.—(3) ఉపేయమ్, తనక్కు ఉకప్పాకప్పణ్ణుమ్ కైంకర్యమ్.

౨౪౬.—అత, ఉద్దేశ్యాదిభేదత్తాలే ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డాన అన్యోన్యవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీழ்;

ఇవర్కళిల్ భగవద్విషయత్తోడు ఒట్టఱ ఇన్ఱి మూవర్క్కుమ్ భగవద్విషయత్తైయే పఱ్ఱినివ్వ, ఇమువర్క్కుణ్డాన విశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ముతల్ శొన్నమూవరుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు.—

"దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమాకిఱ ఇవఱ్ఱుక్కు అడ్వరుక్కొణ్డు, అతియాలైయాలే, భగవదన్యగన్ధరహితరాన మూవరుమ్,

'క్షిపామి'త్తె ఎన్ఱ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు విషయమ్;

ప్రకృతేః పరమాయ్ భగవదనన్యార్హ శేషమాన స్వరూపత్తైయఱిన్దు

అ—(ఉపాయమ్) ఎన్ఱతు, "సాధ్యోపాయమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఉపాయమాక) ఎన్ఱతు, "సిద్ధోపాయమాక" ఎన్ఱపడి.

(తాన్ పఱ్ఱిన పఱ్ఱు) ఎన్ఱతు, "స్వయమ్ ఉపాయత్వ బుద్ధ్యా అనుష్ఠిత ప్రపదనమ్" ఎన్ఱపడి.

(తన్-ఉకప్పుక్కాక) ఎన్ఱతు, "స్వరసోద్దేశేన" ఎన్ఱపడి.

౨౪౬.—ఇతరవాక్యావతారికై, (ఇవర్కళిల్) ఇత్యాది.

"సహవాసత్తిల్ దూరతఃపరిహరణీయత్వ-కించిత్ పరిహరణీయత్వవిశేషార్థమ్, అవర్కళిలే మిథోవైషమ్యమ్ శొల్లుకైయాలే హేతుత్తై సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"ఇవర్కళుక్కు భగవదన్యవిషయఙ్గళ్ వైరాగ్యహేతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దేహాత్మాభిమానముమ్) ఇత్యాది.

ఇవర్క్కుమ్ నిగ్రహమ్ వికల్పమాకైయాలే, ("క్షిపామి"త్తె ఎన్ఱ) ఇత్యాది.

మూ.—మర్ ౝైయిరువరుమ్ అనుగ్రహత్తుక్కు లక్కు.

౨౬౭.—మూవరుడైయవుమ్ కర్మమ్ అనుభవవినాశ్యమ్;

వ్యా.—భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై పురుషార్థమాక్కొళ్ళుమవర్కళాయాలే అనన్య ప్రయోజనరాన్,

కర్మజ్ఞానాదికళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్ ప్రపదనత్తిలుమ్ నిష్ఠరాన ఇరువరుమ్, 'దదామి'౧ 'మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱ భగవదనుగ్రహత్తుక్కు విషయమ్" ఎన్గై.

౨౬౭.—ఇవర్కళుక్కు కర్మవినాశహేతు భేదత్తాల్ వన్ద విశేషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (మూవరుడైయవుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అవతారికై:—

అనుగ్రహాస్తు: ఇలకాన మూవరుడైయవుమ్

అ.—మర్ ౝైయిరువర్కళుమ్ అనుగ్రహత్తిల్ ప్రకారభేదమ్ ఉణ్డాకైయాలే, ('దదామి'౧) ఇత్యాది.

"'దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మాముపయాన్తి తే'౧ ఎన్గిఱ ఇదు ఉపాయాన్తరనిష్ఠ విషయమ్;

'సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱ ఇదు, స్వకీయ స్వీకారనిష్ఠవిషయమ్" ఎన్ఱపడి.

"సిద్ధాన్తత్తిల్ 'మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱ ఇదు, అధికారివిశేషణీభూత అనుపాయప్రవృత్తినిష్ఠ విషయమానాలుమ్, మోక్షణసంకల్పమాత్రమ్ ఉపాయప్రవృత్తినిష్ఠవిషయత్తిలుమ్ తుల్యమాకైయాలే ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్దదు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

౨౬౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవర్కళుక్కు) ఇత్యాది.

"మారణిన పరిహరణీయత్వాదృష్టమ్, నైమిత్తికత్వాదికర్మసామ్యత్వాయాలే, ఏకకార్యత్వమ్ సత్తి" ఎన్ఱపడి.

"తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయోః, అశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్"౩ ఎన్గిఱ అధికరణత్తిలే వణ్ణిన "అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్"౪ ఇత్యాదియిన్నుడైయ అనుమానత్తు విషయత్వత్తైయిట్టు అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—నాలామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్; అజ్ఞామ్ అధికారిక్కు పురుషకారవినాశ్యమ్.

వ్యా.—అనాదికాలార్జితమాన సదసత్కర్మమ్, "అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతం కర్మ శుభాశుభమ్। నాభుక్తం క్షీయతే కర్మ కల్పకోటిశతైరపి॥"౪ ఎన్గిఱపడియే, అవశ్యమ్ తత్ఫలమెల్లామ్ అనుభవిత్తాల్లన్ఱి, నశియామైయాలే, (అనుభవవినాశ్యమ్) ఎన్గిఱార్.

అనుగ్రహస్తు: ఇలకాన్కచ్చొన్న ఇరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాన నాలామధికారిక్కు, కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయవిశేషఙ్గళిలాన్నై, అనుష్ఠిత్తాల్, అత్తై ప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి ఈశ్వరన్ సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ కళిక్కైయాలే, (కర్మమ్ ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్) ఎన్గిఱార్,

ప్రపదననిష్ఠరాన అఞ్జామ్ అధికారిక్కు, ఆశ్రయణవేళైయిలే అనాదికాలకృతాపరాధభీతరాయ్, అవర్కళైయుడైయ ఈశ్వరన్ పారుక్కు ఉఱుప్పాక్

అ.—"అస్య సర్వపాప్మానః ప్రదూయన్తే ఏవంవిదాం కర్మసక్లిష్యతే"౫ ఎన్గిఱదైయిట్టు అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఉపాయాన్తరనిష్ఠనాన) ఇత్యాది.

తన్నిత్తనియపాయత్వత్తైయిట్టు (కర్మ) ఇత్యాది.

(నైమిత్తికవిశేషఙ్గళిలే ప్రాయశ్చిత్త ప్రసిద్ధియాకైయాలే, (ప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి) ఎన్ఱదు.

(ఆశ్రయణవేళైయిలే) ఎన్ఱదు, "ఉపాయప్రపదన ప్రకారాత్ పూర్వక్షణత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

"ప్రాప్తివిరోధిత్వరూప విశేషాకలనేన అపరాధసామాన్యమనుసార్థమాక్కవుమ్, పురుషకార పురస్సరణమాకైయాలే సర్వకర్మనివృత్తియుమ్, పురుషకారకారితైయాయుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళైయుడైయ) ఇత్యాది.

"ఉపాయప్రవృత్తినిష్ఠనుక్కు శక్త్యాది నిష్ఠనుక్కుప్పోలే పురుషకారమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధాన్తమానాలుమ్,

వ్యా—స్వారాద్ధిరాఙ్గపురుషకారమాత్రేణ నిష్పన్నత్వాశ్రయత్వే క్రి- యాం తే, అపఙ్క్త్యాకృతేః ఇవస్తుతేయ అపగాధత్వేయోల్లాస అపకృష్టాయుత్త అఙ్గీకరస్తు ఇవస్తుతేయ ఫలకీర్త్యస్తైయామ్ తక్షేపాకదుర్వైయాం తే, (పురుషకారేణ సాఫల్యమ్) ఇత్యాదిః·

అ—ఇతి, 'ఉపాయప్రతిపత్తిర్హి పురుషకారాపేక్షిణ్ కారణిక; ఫలిత్యంశే ఇష్టాదివదితి, తైత్యాతే, పురుషకారమనపేక్షితమ్' ఇత్యుక్తే, పురుషకారప్రసక్తయో యుక్తా ఇత్యతైయాతే,

అనపేక్ష్య-ఇయం యుక్తిః పురుషకారేణ స్వాస్వాదనశ్చాతే కార్యమ్ అప్యలాక్: [౧౦

అనాయాసయానుష్ఠితప్రవదినమ్ ప్రారంభస్ప్యాస్థానీయయాక్ తత్ప్రాప్తులుక అకాఙ్క్షామాత్రకార్యకారిత్వమ్ పురుషకారం ధీనమాత్రే యాతే, తత్-ప్రాధాన్యత్వైస్యత్ పురుషకారసాపేక్షత్వే కి" ఇత్యభి- ప్రాయత్వాత్ అనుగుణత్వమితినాక్. (పిరాప్రుత్యా; ఇత్యాద.

ఇద్వాదస్తే, "ఉపాయానుష్ఠాననిష్టకస్య స్వకీయశక్తికార్యనిష్ఠకస్య, అధికారివిశేషణీభూత అనుపాయప్రవృత్తినిష్ఠకస్య అధికారత్వాయత్ అధిమతకారతస్యమాత్రమిత్యాయత్వాత్, ఫల- పదసూచ్యమాదరూపస్య పకరూపత్వే" ఇత్యుక్తమ్, [౧౫

"సాఙ్గత్వ-తత్ఫలవత్త్వానాం ఫలత్వైషమ్యముక్తమ్" ఇత్యుక్తమ్ నిరాక- రణాద్యయమాహ: [౨౦

అధిక్, "వ్రీహ్యావహన్యాయన్యాతే అవాన్తరవ్యాపారదర్శనాత్ యాతే, అనుద్దిష్టాంశత్వస్య, ఫలత్వేయత్ ప్రాప్తి అవర్జనీయా- యాత్వైయాతే ఫలవైషమ్యత్వే ప్రమాణమిత్తి:

ఇవస్థితేః పూర్వాచార్యనిదేశస్వారస్య భూయస్త్వమ్ నిస్తర భయత్వాతే ఇత్యాదిగ్రన్తి: [౨౫

ఇత్యభిప్రేత్యే ఫలవైషమ్యమ్ ప్రకటయన్నాహ, "నిరుపాధి- ముక్తిస్వకీయత్వయత్కరీన తతిత్-వ్యాఖ్యానత్వే ఫలవైషమ్యమిత్తి" ఇత్తి, విస్తరేణ ఉపపాదితస్య ప్రస్తుత్యే:

ఇత్యాదిప్రథమనివ్యాఖ్యాప్రకారమ్ శఙ్కతోక్తమ్.

"వ్రీహ్యావహన్యాయమ్ అవాన్తరవ్యాపారదర్శనాతాన్, అవి- ముద్దాంశత్వస్య సంగ్రహమనిష్ఠిస్యమాత్రత్వే, విరుద్ధాంశత్వస్య సంగ్రహమాహాత్:

న్యాయసహస్రాణామ్, విరుద్ధాంశత్వస్య సమావేశనసిద్ధయాత్వే:

అ—అస్త్రయాత్ 'అనుకూలత్వానుకూల్యమిత్యభిసాఙ్గత్వ-తత్ఫలవత్త్వ- నుకూల్యమితి సమావేశన మాదావాత్వైయాతే, ఉపాయాన్తర స్వకీయశక్తికారణత్వకస్య సాఙ్గకారకత్వ అనుకూలత్వానుకూల్యమ్, అధికారివిశేషణప్రవృత్తినిష్ఠకస్య సాఙ్గకారకహిత అనుకూలత్వాను- కూల్యమ్, ఫలమ్' ఇత్తి, కార్యవేయమ్:

'అవర్జనీయస్య ఫలత్వేయత్ సాఙ్గత్వైక్యప్రయుక్తమ్' ఇతిచేత్;

అవాన్తరవ్యాపారదర్శనమ్ ప్రసక్తిస్య:

కర్తృయజ్ఞాదివత్ సాఙ్గత్వాదానమ్ సిద్ధాన్తాత్: [౧౫

అస్త్రయాత్ వ్రీహ్యావహన్యాయత్వాతే అవాన్తరవ్యాపారదర్శనమ్ అవ- శ్యకమాత్వైయాతే, సాఙ్గత్వ-తత్ఫలవత్త్వం ఫలవైషమ్యమ్ ప్రథమ:

ఇత్యర్థమ్ అద్దయాలస్వరససిద్ధమ్:

వ్యాఖ్యానత్రయమ్, విప్రతిపత్తస్థలమాన (ఉద్దేశ్యాదిభేదవత్త్వే) ఇత్యేవ సర్వేషాముక్తసిద్ధమ్: [౨౦

"ఉద్దేశ్యాదిభేదవత్త్వే విప్రతిపత్తయత్వే ప్రాప్తౌ, కాన్తరభేదముక్త" ఇత్తి, అర్థమ్ ఇతిచేత్;

సిద్ధాన్తవిరుద్ధవ్యాపకస్యమిత్తి:

'ఉద్దేశ్యాది భేదవత్త్వమ్ తత్-ప్రతిపత్తికమ్' ఇతిచేత్, అస్య ప్రసక్తిస్య: [౨౫

అస్త్రయాత్, 'ఉద్దేశ్యోపాయభేదవత్ ఉపేయభేదమాన కత్త్వత్' ఇత్తి, యదుచితమ్:

తదుపాస్యత్వ-కరణత్వ-ద్వైయమితి యాతిరేకాత్:

(సాక్షాత్పరసాధనాన్తరత్వేకినరైయ వ్యాప్యత్వైప్రప్తిప్రత్వైయ నిరతిశయభోగ్యత్వైయమ్ అనన్యభాసిద్ధత్వైయమ్) [౩౫

ఇత్యాది ఉపోద్ఘాతవ్యాఖ్యానానుసరత్వే ఉపాసనసోమక తత్-సిద్ధస్య, భేదమ సూచితమ్:

పూర్వాచార్యాదినిర్దేశస్వారస్యమ్, నిరుపాధిముక్తిస్వే వ్యాఖ్యానసమ్, అవిరుద్ధత్వాన అనుకూలత్వానుకూల్యమ్ అధికారి ప్రియసాధారణ్య పరమిత్త్వైయాత్, విరుద్ధత్వాన తత్-సాఙ్గత్వ-తత్ఫల- వత్త్వాదిస్థైయ సమావేశప్రతిపాదన పరమ్":

ఇత్యాదిద్వితీయనివ్యాఖ్యాప్రకారమ్ శఙ్కతోక్తమ్.

మూ.—౨౬౫. ఉపాయమ్, స్వీకారకాలత్తిల్ పురుషసాపేక్షమునామ్

వ్యా.—౨౬౫. “ఇప్పడి పురుషకారసాపేక్షమ్” [౫ ఎన్నిల్, ఉపాయత్తుక్కు నైరపేక్ష్యహానియాకాతో?” ఎన్నిల్ శఙ్కైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావస్తు:

“మహోపాయ న్వర సంసర్గాపహానాన సిద్ధోపాయమ్,

శరణ వగణరూప స్వీకారకాలత్తిల్ స్వీకర్తావాన పురుషన్నైయుమ్, స్వీకరిప్పిక్కుమ్ పురుషకారత్తైయుమ్, అపేక్షిత్తిరుక్కుమ్;

మూ.—పురుషకారసాపేక్షముమామ్ ఇరుక్కుమ్, కార్యకాలత్తిల్ ఉభయనిరపేక్షమాయిరుక్కుమ్.

౨౬౬.—“స్వప్రయోజనపరరెన్ఱాలైయుమ్

వ్యా.—స్వీకృతనాన తాన్ ఇవనుక్కు అనిష్టనివృత్తిపూర్వక ఇష్టప్రాప్తియైప్పణ్ణుకైయాకిఱ కార్యకాలత్తిల్ పురుషనుమ్, పురుషకారముమ్, ఆకిఱ ఉభయత్తైయుమ్ అపేక్షియాతే తానే శేషమాక తలైక్కట్టుమ్” ఎన్నై.

“కార్యకాలత్తిల్ సహకారిసాపేక్షత్వముణ్డాకిలితే ఉపాయత్తుక్కు నైరపేక్ష్యత్తుక్కు హానివరు [౧౦ వశో?” ఎన్ఱు కరుత్తు.

౨౬౬—“స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు, అవిశేషేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱారితే?:

అ.—౨౬౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై. ఇప్పడి పురుషకారసాపేక్ష ఎన్నిల్) ఇత్యాది. [౧౫

“స్వపక్షత్తే శరణాగతి అధికారివిశేషణానుపాయ ప్రవృత్తి పరమామైయాలే ఏకశబ్దేన ఉపాయనైరపేక్ష్య పరమాకైయాలే, పురుషకారపురస్కరణమ్ తద్విరుద్ధమ్” ఎన్నుమ్ శఙ్కాపరిహారార్థత్వాల్ ప్రసఙ్గసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి

“ఇవ్వళవు అధికారివక్షత్తిలే స్వకీయస్వీకారమ్ ఉపాయ [౨౦ మాకైయాలే, సిద్ధోపాయనైరపేక్ష్య ప్రసఙ్గమేయిల్లై యాకైయాలే, తద్విరోధశఙ్కైయిల్లైయే?:

ఇన్నిలాది విరోధికు ఉపాయత్వమామ్ అవర్క్షకు ఇష్టమాకైయాలే, ఉపాయనైరపేక్ష్యప్రసక్తుయుమిల్లైయే?:

“ఏక” ఎన్ఱ శబ్దమ్ స్వీకారప్రాధాన్యాదిపరమ్” ఎన్నిల్ [౨౫ శఙ్కావకాశమ్?:

అన్నైయాలే, స్వపక్షానురోధేనవే ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్ఱు, కరుత్తు సర్వధర్మత్యాగత్తై యిట్టాఱ్ఱు (సహాయాన్తర) ఇత్యాది.

“త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః”

“ఏకోపాయతాయాచ్ఞా”

“ఉపాయంవృణు లక్ష్మీశమ్” ఇత్యాదిగళైయిట్టాఱ్ఱు (శరణవరణ) ఇత్యాది.

[ఇత్యాది] శబ్దార్థమ్ (పురుషన్) ఇత్యాది.

అ.—అత్రావస్తు:— [౩౦

“అపూర్వస్థానీయప్రధాన జనకత్వేన పురుషస్య తత్స్వీకారత్తైయుమ్,

అప్రధానకార్యకరత్వేన తాత్ కుర్యాత్ కార్యకరత్వేన తాత్ విరాజిక్కుయుమ్, అపేక్షియాతే,

తానే శేషమ్” ఎన్ఱపడి. [౩౫

“పురుషనైరపేక్ష్యంశమ్ దృష్టాన్తార్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కార్యకాలత్తిల్) ఇత్యాది

౨౬౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (స్వప్రయోజనపరరై) ఇత్యాది.—

“స్వప్రయోజనపరరిలే శిలర్క్కు ప్రతికూలత్వమిల్లై” ఎన్నైయాలే, అవకాశసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి.

స్వోక్తార్థత్తుక్కు స్వయమేవ విశదీకరణమ్ పణ్ణుకైయ ప్రకరణమాకైయాలే (పరిహరిక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పత్తి) ఎన్ఱపడి.

"తస్మాత్ స్వకార్యనిరతాః ప్రతికూలాస్స్వతః పిబా" ఇతిచేన్న; స్వకార్యనిరతా నైజ్య, ర్యానపకారాశ్రితేః॥ తేషాం స్వస్వత్వావిద్యాదిదోషజన్యమదీరత్వతే।

మూ.—ప్రతికూలాన్ కార్యనైరాయాస్తే" ఎన్గిల్;

౨౭౦.—ఇత్తాల్, "స్వప్రయోజనమ్" ఎన్గిఱదు, ఆశ్రయదోషజన్యమానాల్.

వ్యా.—"నను కేచన లక్షణానిన్ '౧ ఎన్ఱుమ్, "నామ కణ్డక్కుడమ్ ఎడగూలత్తాడే నడవాయో' ౨ ఎన్ఱుమ్,

"ఙ్గువాన అన్నైయుం ౩ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాది వచనఙ్గళాలుమ్, ఉడలెడుత్తు ముత్తయాన ప్రవృత్తికళాలుమ్, ఆచార్యర్ కళుక్కుమ్ ఇవ్వ స్వప్రయోజన పరత్వమ్ ఉణ్డాకత్తోన్ఱానిన్ఱతే?,

ఆనపిన్బు, స్వప్రయోజన పరరెన్ఱార్గళైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్, ఆచార్యర్ గళైయుమ్ అప్పడిచొన్నాక "స్తేవారాక్షో?" ఎన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్.

౨౭౦.—అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇత్యాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావదు:—"ప్రతికూలర్ ఎన్ఱు శొల్లుకైక్కుడలాన, (స్వప్రయోజనమ్) ఎన్గిఱదు, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు ఆశ్రయమాన చేతనన్నుడైయ అవిద్యాదిదోషత్తాల్ వన్ద స్వప్రయోజనత్తై" ఎన్గై.

అ—("నను కేచన"౧) ఇత్యాదివాక్యత్రయ

(కూడాడ' ౨) ఎన్గిఱ అర్థమిఙ్ఙే అగ్నిత్తాలే ఉక్తప్రకారేణ స్వోద్దేశ్యత్వమ్ తోన్ఱుకిఱదు.

("కూలత్తాడే" ౨)—అర్థమిదమే.

("ఉకక్క" ౩) ఎన్గిఱతాలే ఉక్తప్రకారేణ స్వోద్దేశ్యత్వమ్ స్ఫుటమ్.

ఆచార్యర్కళై నిర్దేశయానైయాలే శఙ్కై అస్ఫుటమైయాలే ("అభిప్రాయమ్") ఎన్గదు.

౨౭౦.—"ఆశ్రయమ్, అధేయమానతు మాత్రమైయాలే, ప్రకరణాత్ అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళ్ అధేయఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు) ఇత్యాది.

(అవిద్యా) శబ్దమ్, అనుకూలరుమ్ ప్రత్యర్థత్వజ్ఞానాభావపరమ్.

(ఆది) శబ్దమ్, రుచివాసనాపరమ్.

మూ.—౨౭౧ ఆశ్రయదోషమిల్లై.

వ్యా.—"ఇత్తై (ఆశ్రయదోషజన్యమ్) ఎన్ఱు, ఒన్ఱుక్కైయాలే, ఆచార్యర్కళుడైయ స్వప్రయోజనమ్ "ఆశ్రయదోషజన్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇత్తన్నైయై [వా. ౨౭౦] (విషయదోషత్తాలే వన్దై) ఎన్ఱు, అవాక్యత్తిలేయ్యుమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౨౭౧.—ఇవ్వర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, ఆశ్రయత్తాలే దోషమిల్లై) ఎన్ఱు.

అత్తావదు:—

"ప్రాతికూల్య హేతువాక చ్చొల్లప్పట్ట స్వప్రయోజనమ్ ఆశ్రయదోషజన్యమానాల్ ఇవర్గళైయాలే, 'అన్ద ప్రాతికూల్యమ్ ఇవర్గళ్ పక్కలిలుమ్ ఉణ్డు' ఎన్గిఱ దోషమిల్లై" ఎన్గై.

అత్తాలే,

"స్వప్రయోజనపరరై సామాన్యేన (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు శొల్లుగైయిన్,

అ—"విషయదోషజన్యస్వప్రయోజనపరత్వమ్ ప్రాతికూల్యపరమాక" ఎన్ఱు ఇత్యుక్తరమ్, [స్వప్రయోజనమ్ ఎన్గిఱదు] ఇత్యాది వాక్యత్తిలే శేషత్వజ్ఞానకార్యమల్లవమానైయాలే, "అస్ఫుటమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తై) ఇత్యాది.

"ఆశ్రయదోషాదిత్తమ్ తేశకాలదోషముమన్ఱు!" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తన్నై) ఇత్యాది.

౨౭౧.—"పూర్వవాక్యత్తిలే, ప్రతికూలరుడైయ స్వప్రయోజనత్తినుడైయ కణ్ణాక్కమాన ఆశ్రయదోషజన్యత్వత్తైయుమ్,

ఆచార్యర్కళుడైయ స్వప్రయోజనత్తినుడైయ వ్యక్తిమాన విషయదోషజన్యత్వత్తైయుమ్, [అత్తైయాలే] ఎన్గిఱదు పరామర్శిక్కిఱదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాతికూల్యహేతువాక) ఇత్యాది.

[దోష] శబ్దాభిప్రేతమ్, (అన్దప్రాతికూల్యమ్) ఇత్యాది.

ఉపాయనైర పేక్ష్యవ్యాఖ్యాన ప్రసఙ్గాత్ విజిగీషుకళ్కా పరిహార దూష అనాత్రప్రకరణానుగుణమాక తాత్పర్యశఙ్కా పరిహారపరతయా యోజనాప్రకరమ్, (అత్తాలే) ఇత్యాది.

ఇదంస్వార్థపరత్వంహిరుద్ధ్ నాస్యత్ ప్రక్రియతే, జాతావిషయదోషేణస్వప్రయోజనసిద్ధ్యా ప్రావణ్యంవ్యాప్తృతీశైకత్వర్త్వమేనరు ఈ న్యుజాః.

మూ.—౨౭౨. విషయదోషత్తాలే వరునవై యెల్లామ్

వ్యా—అనుకూలరాన ఆళ్వార్కళ్ - వకం విలుమ్ ఇవ్వ స్వప్రయోజనపరత్తై తోన్ఱుక్కైయాలే అవర్ కళ్లైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱునినైక్కవేణ్డివరుక్కైయాలే. స్వప్రయోజన పరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్నై, దోషమో?" ఎన్ఱు, నినైత్తు వృణ్ణక్కిలశజై యై అనువదిక్కిఱార్, [వా. ౨౬౯.] (స్వప్రయోజన పరరెల్లారైయుమ్ ప్రతికూల రాకనినైక్కలామో ఎన్నిల్) ఎన్ఱు: [౧౦

అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, [వా. ౨౭౦] (ఇప్పు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి:

అర్థమ్, పూర్వవత్:

నిగమిక్కిఱార్, (అక్కైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్ఱు:

(అక్కైయాలే) ఎన్ఱి,అవిశుకుర్థమ్, పూర్వవత్:

(దోషమిల్లై) ఎన్నత్తు, 'స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱుకొళ్ళుకైయిల్ దోషమిల్లై' ఎన్నై": ఎన్ఱు, ఇఙ్గనే సొల్లిక్కిఱపువామ్.

౨౭౨.—'ఇప్పడి ఆశ్రయదోషజన్య వుస్తికే విషయదోషజన్యమానాలుమ్, స్వరూపవిరుద్ధమానత్తు[౨౦ త్యాజ్యమన్రో?" ఎన్నవరులిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయదోషత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—"స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్నై దోషమన్రో?' ఎన్ఱు, ప్రయోగదోషప్రసఙ్గత్తాలే వివేకిమతిక్కు శఙ్కై తోన్ఱుకిఱదు.

(పూర్వవత్) ఎన్ఱి,అ పదద్వయత్తుక్కు, "పూర్వయోజనై [౨౫ యిల్ పోలే" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

"[దోషమిల్లై] ఎన్ఱి,అతిక్కు 'స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్నైయాకిల్దోషమిల్లై' ఎన్ఱు, అర్థమ్'' ఎన్నుమిదమ్, (ప్రతికూలర్ ఎన్నై, దోషమన్రో?, ఎన్ఱి,అతిత్తాల్ ఉక్తప్రాయమాకైయాలే, ఇఙ్గే అత్తైస్ఫుటమాక్కవేణ్డుకిఱార్, (దోషమిల్లై ఎన్నత్తు) ఇత్యాది.

౨౭౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఆశ్రయ) ఇత్యాది "విషయదోషజన్యమాన స్వప్రయోజనత్తుక్కు ప్రాతికూల్య

మూ.—దుస్త్యజమాయిరుప్పదొన్ఱు.

౨౭౩.—"ఊమైయరోడు శెవిడర్-వార్త్తై"[౧] "కథమన్యదిచ్ఛతి"[౨].

వ్యా—అతావదు:—"అనుభవవిషయమాన [౩౫ అవస్థైయిల్ వయిరవుకూఱ్ఱమ్ అణుక్కళ్లైయుమ్ పెణ్ణుపెయ్యుదుమ్ప్పడియాన విగ్రహవైలక్షణ్యాదికళాలే దోషత్తాలే వరుమిదు స్వప్రయోజనపరత్తై, తద్దేశవాన ప్రాణ్యమ్, అత్ సిద్ధ్యర్థమాన వ్యాపారఙ్గళ్, అదిల్ ఇవైయెల్లామ్ "స్వరూప విరుద్ధమ్' ఎన్ఱు, విడప్పార్త్తాలుమ్ విడవరితాయిరుప్పదు" ఎన్నై.

(విషయదోషత్తాలే వరుమవై) ఎన్ఱు, పాఠమాన పోదు, స్వప్రయోజనమాత్రత్తైయే శొల్లుకిఱదు.

౨౭౩.—విషయదోషత్తాల్ వరుమదుక్కు-దుస్త్యజత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, ("ఊమైయై ౧౫ రోడు శెవిడర్ వార్త్తై"[౧] "కథమన్యదిచ్ఛతి"[౨]) ఎన్ఱు.

అ—ప్రయోజనత్వేన ఇల్లైయాకిలుమ్, స్వరూపవిరోధమ్ అడియాక త్యాజ్యత్వమిల్లైయో?' ఎన్ఱు, ప్రసఙ్గసఙ్గతి' ఎన్ఱుపది.

"[విషయ]శబ్దమ్ విషయిపర్యాయమాకైయాలే, ప్రకరణాదేశ అనుభవమ్ విషయియాకిఱదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవ) ఇత్యాది.

"విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ కల్యాణగుణఙ్గళాకిలుమ్, దోషత్వకథనమ్ స్వరూప విరుద్ధస్వప్రయోజనవ్యాపాదకత్వత్తాలే" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

బహువచననిర్దేశమ్, (అర్థేతుమాన) ఇత్యాది.

(వ్యాపారఙ్గళ్)—ఇవై వెరుక్కుమ్ అర్థలాభమై. [౨౫

"అపహృత్య్యమపృచ్ఛా కృచ్ఛ్రార్థముఖ"[౩] ఎన్ఱు, కృచ్ఛ్రార్థకత్వత్తైయుడైయ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విడవరితాయిరుప్పదు) ఎన్ఱు,

ఏకవచనాన్తపాఠనిర్వాహమ్, (విషయదోషత్తాలే వరుమవై ఎన్ఱు.) ఇత్యాది.

(దుస్త్యజమాయిరు) ఎన్ఱి,అ ఏకత్వమ్ స్వరసమ్.

పూర్వపాఠత్తిలే జాత్యేకత్వమ్.

౨౭౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై. (విషయదోషత్తాలే) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ అశ్వత్థామ్ స్తోత్రమ్

౩॥ అష్టా. ౩-౩-౧౨౬.

అతో హిగోదా కణ్ణాసుభూత్యకత్యత్వవాదినీః। భ్రాత్రేయారవచస్స్యద; యామునైర్గురుభి స్తథా॥ "త్వత్-పాదపద్మప్రణతః కోన్యమిచ్ఛేద్" ఇతీరితమ్।

వ్యా —"మన్ తిరుస్దిర్ కట్టు"౧ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "అత్తనైయాలే పేతైపెన్ఱుఱ్ఱియిట్టాల్ అవర్ వరు మళవుమ్ కణ్ణప్రాప్తిపార్ త్తాతియిరుకర వేణుఙ్గాణ్, నీ ఙ్గళ్ పగలా కాత్తుకాణ్" ఎన్ఱ, తాయ్ మారైకుఱిత్తు, "ఇవ్విషయత్తిల్ ప్రావణ్యమిన్ఱి, కే ఎన్నుడైయ నైకుర వేతాయిరున్ద ఉఙ్గళుకుర ఎనకోరుడుక్కిఱత్తై యఱియప్పోకాతు, 'అవర్ అవర్' ఎన్ఱు, వాఙ్ఛప్పులన్ ఱుప్పడి శ్రియఃపతివిషయమాన ప్రావణ్యత్తై మఱుపాడు రువవృత్తైయేనాయ్, ఇప్పడి అవనైయొఴియ చ్చెల్లామై యుణ్డానాల్ అవర్ ఇరున్ద ఇడత్తే శెన్ఱు, కిట్టుకైప్రాప్తమా యిరుకర, అఙ్గుకుర కాఱల్ నడైత్తారాత్తపడి యిరుకిఱ ఎనకు, నాన్ అవన్నోడే శెన్ఱు, శేరామైకుర ఉఱుప్పాక నీఙ్గళ్ శొల్లుమ్ వార్త్తైయెల్లామ్ కేట్కైకుర ప్పరికరమిల్లాత శెవిడకోడే శొల్లుకైకుర ప్పరికరమిల్లాత ఊమైకళ్ వార్త్తైశొన్నాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు" ఎన్ఱు, ఆణ్డాళ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

వ్యా.—"తవామృతస్యన్దిని"౨ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, "వస్తుత్తశేషియాన దేవరుడైయ తేన్పెరుకుమ్ తిరువడిత్తామరైకళిల్ భోగ్యతైయిలే యఴున్దిన నెఞ్జు, [మత్] మత్ఱొరుతుద్రవిషయత్తై విరుమ్బుమ్పడియెఙ్ఙనే?, మధు వేజీవనమాన వణ్డు, మధుపరిపూర్ణమాన తామరైప్పూవా నతు నిల్లానిఱ్చెయ్ తే, అతిల్-శువడఱిన్దతాన్ కిట్టుకై యరితాయ్కిట్టినాలుమ్ నాకునన్నైకర పోరాత్తా యిరుకిఱ ఉముళ్ళిపూవిల్ శెన్ఱు, పడియాత్తమాత్రమన్ఱికే అత్తైకటాక్షిప్పతుమ్ శెయ్యాత్తిఱే!" ఎన్ఱు, ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

"విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ కణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవణరానవర్కళై మీటవరితు" ఎన్ఱు, తోన్ఱుకై యాలే,

"విషయదోషత్తాల్ వరుమతుదుస్త్యజమ్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?

అ —ఉపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, ("మన్ తిరుస్దిర్ కట్టు"౧ ఎన్ఱుతుడఙ్గి) ఇత్యాది —

("మన్ ఱు"౧)=ఎన్నోడే వేఱుపట్టు, ('ఇరుస్దిర్ కట్టు")=ఇరున్ద ఉఙ్గట్టు, "అఱియలాకా"=ఎన్-నిలై యఱియప్పోకాతు. "మాధవ సన్నప్రోక్షన్నుత్తై"=శ్రియఃపతివిషయమాయ్, తదేకపరతా -హేతువాన అతిప్రావణ్యత్తై, "ఉన్ ఱు"=నష్టాకపుడైత్తాయ్, "ఇరున్దే న్నుకుర"=గమనశక్తియుత్తికే యిరున్దవెనకుర, "ఊమైప్పత్తై స్నాను"=నీఙ్గళ్ పణ్ణుకిఱ గమననిషేధోక్తియెల్లామ్,

["ఊమైయర్"] ఇత్యాది —

[శెవిడరోడు, ఊమైయర్-వార్త్తై] ఎన్ఱు పాట్టువతు.

శ్రవణశక్తివికలరైకుఱిత్తు వచనశక్తివికలర్-వార్త్తైయోడొక్కుమ్;—

"తుచ్ఛవత్ అర్థక్రియాకారియన్ఱు," ఎన్ఱుపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తనైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఐన్దామ్ పాట్టిల్ "అమ్మనైమీర్"౧ ఎన్ఱ, అ విళిత్తైయటొణ్డు (తాయ్మారై) ఎన్ఱతు.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొఴి,

అ —("అమృతస్యన్దిని"౨) ఎన్ఱ, అవిధుకు అర్థమ్, (తేన్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ భోగ్యత్వమ్ వివక్షితమ్.

"పాదపఙ్కజ" శబ్దార్థమ్, (తిరువడిత్తామరైకళిల్) ఎన్ఱతు

"నితరామ్, వేశః=ప్రవేశః" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (అఴున్దిన) ఎన్ఱు, "ఆత్మ" శబ్దార్థమ్, (నెఞ్జు) ఎన్ఱు,

"అన్య" శబ్దార్థమ్, (మత్ఱు) ఇత్యాది.

"ఇచ్ఛతి" ఎన్ఱ, అవిధుకు అర్థమ్, (విరుమ్బుమ్పడి) ఎన్ఱు,

"కథమ్" శబ్దార్థమ్, (ఎఙ్ఙనే) ఎన్ఱు, "వ్రత" శబ్దార్థమ్ (జీవనమ్) ఎన్ఱు, "నిర్భర" శబ్దార్థమ్, (పరిపూర్ణమాన) ఎన్ఱు,

"ఇక్షురక" శబ్దార్థమ్, (కిట్టుకైయరితాయ్) ఇత్యాది.

కణ్టకముమ్ రసాల్పత్వముమ్ ముళ్ళికుర ప్రసిద్ధమాకైయాలే (కిట్టుకై) ఇత్యాది విశేషణద్వయమ్. (పడియాత)=ప్రవేశియాత.

"'వీక్షతే' ఎన్ఱ, అవిథిల్ విశేషవాచకమాన 'వి' ఎన్ఱ, అవితు వ్యతిరేకలక్షణయా స్వల్పవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కటాక్షిప్పతుమ్) ఇత్యాది. (కటాక్షః)=అపాఙ్గదృష్టిః

ఇత్తాల్, ప్రకృతార్థసిద్ధియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వైలక్షణ్యమ్) ఇత్యాదినా.

౧॥ నాచ్చియార్-తిరుమొఴి-౧౨. పా. ౧-౫.

౨॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్.

సదాచార్య ప్రసాదేనవర్ధిష్ణుమిదంసమమ్। మన్యమానశ్చేతసోఽయమాచార్యస్య హితైషిణః॥ ఈశస్యార్చారూపిణశ్చ నివసేత్ సన్నిధౌ సదా।

సూ.—౨౭౪. ఇప్పడి ఇత్తైయిత్తనైయుమ్ సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బొరుళైక్కు,

వస్తవ్యమ్, ఆచార్యసన్నిధియుమ్ భగవత్-సన్నిధియుమ్;

వ్యా.—౨౭౪. అక్క, దినచర్యోక్త మఙ్గలాశాసనానుకూలసహవాస ప్రతికూలసహవాస నివృత్తిక్కళైవిధిత్తార్ కీళ్;

[వా. ౨౭౩] (సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడిపణ్ణిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్) ఎన్ఱుత్తై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ఇప్పడి ఇత్తైయిత్తనైయుమ్ సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బొరుళైక్కు) ఎన్ఱదు, "కీళ్ చొన్న ప్రకారత్తిలే ఇన్ద స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదత్తాలే కొళున్దువిట్టు వళర్న్దు వరుమ్ పొరుట్టు" ఎన్ఱపడి.

[వస్తవ్యమ్ ఆచార్యసన్నిధియుమ్. భగవత్-సన్నిధియుమ్];—

"ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్, హితైషియాయ్ ఉపదేశాదిక్కళాలే ఇవన్ తనక్కు ఉత్పాదకనాన స్వాచార్యనుడైయ సన్నిధియుమ్,

అ.—౨౭౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అక్క) ఇత్యాది.

ఇఙ్గుమ్, "అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"(ఇత్తైయిత్తనైయుమ్) ఎన్ఱ విశేష్యమ్, "స్వభావవిశేషఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్దస్వభావ) ఇత్యాది.

[వర్ధిక్కుమ్] ఎన్ఱ విశేష్య అర్థమ్ (కొళున్దువిట్టు) ఇత్యాది

"[వస్తవ్యమ్] ఎన్ఱవిదు, 'కృత్యల్యుటో బహులమ్'౧ ఎన్ఱ సూత్రత్తాలే అధికరణార్థకతవ్య ప్రత్యయాన్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్) ఇత్యాది.

"పుత్రమివైనమనుశాస్తి"౨ ఇత్యాదియిలుండాగొణ్డు (హితైషియాయ్) ఎన్ఱదు.

వ్యా.—అవన్ కాట్టిక్కొడుక్కక్కణ్డు అవన్ ఉకన్దవిషయమాయ్ తన్-పక్కలిలే విశేషకటాక్షాదిక్కళైప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమ్ అర్చావతారమాన భగవాన్ సన్నిధియుమ్" ఎన్నై.

"ఇవైసముచ్చయముమాహ, సమవికల్పముమాహ, ఆచార్యసన్నిధియే ప్రధానమ్, తదలాభత్తిల్ అర్చావతారసన్నిధి" ఎన్ఱపడి.

అక్కవితే ఆచార్యసన్నిధిమైమునుప్పడ వరుళిచ్చెయ్దదు?

"మద్భక్తైస్సహ సంవాసస్తవ సిద్ధ్యానుయాపి వా"౩ ఎన్ఱ, ఈ భగవదుక్తియుమ్?

అ.—"ఆచారేస్తాపయత్యపి"౪ ఎన్ఱ వ్యుత్పత్తిమైవ్యక్త (ఉపదేశాదిక్కళాలే) ఇత్యాది.

(ఇవన్ తనక్కు) ఎన్ఱదు, 'ఉక్తస్వభావ విశేషఙ్గళుక్కు" ఎన్ఱపడి.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్, (అవన్ కాట్టిక్కొడుక్క) ఇత్యాది.

"దయాలుః పురుషాకృతిః"౫ "బాన్ధవో భక్తవత్సలః"౬ ఇత్యాదియిలుండాగొణ్డు (తన్-పక్కలిలే) ఇత్యాది

(అది) పదమ్ తువాసనానివృత్తిపరమ్.

సముచ్చయమ్ ఇరణ్డిడత్తిలుమ్ వాసనియమమ్.

సమవికల్పమ్ ఇచ్ఛయా అన్యతరవాసమ్.—

"ఇత్తైయిరణ్డుమాహ" ఎన్ఱపడి.

(ప్రధానమ్) ఎన్ఱదు, "ముఖ్యకల్పమ్" ఎన్ఱపడి.

(తదలాభత్తిల్) ఇత్యాదినా "భగవత్-సన్నిధివాసమ్ అనుకల్పమ్" ఎన్ఱు సొల్లిత్తు.

"వికల్పసముచ్చయఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళానాలుల్, అభ్యర్హితత్వాత్ భగవత్-సన్నిధిక్కు పూర్వనిర్దేశమ్ పణ్ణవేణుమ్;

అప్పొళుదు, ఆచార్య సన్నిధిక్కు పూర్వనిర్దేశత్తాలే, సతిసంభవే ఆచార్యసన్నిధివాసముమ్ తదసంభవే భగవత్-సన్నిధివాసముమ్' ఎన్ఱు ముఖ్యానుకల్ప భావమ్ వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తైయిదే) ఇత్యాది.

ఉక్తార్థత్తిలే ప్రమాణమ్, ("మద్భక్తైస్సహసంవాసః"౩) ఇత్యాది.

౧॥ అష్టా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—వక్తవ్యమ్, ఆచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్;

వ్యా.—ఇని వక్తవ్యమ్ ఎన్గిఱ మేల్ అన్వయసముచ్చయమ్.

(వక్తవ్యమ్, ఆచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్);

అతావతు:—ఇవనుకు సర్వకాలముమ్ వాక్కాల్ శొల్లప్పడువతు, మన్దమతియేయాకిలుమ్ తన్నై అజ్గీకరిత్తరుళిన ఆచార్యనుడైయ దయాక్షాన్త్యాది వైభవముమ్, ఎత్తనైయేనుమ్ జ్ఞానాదిగుణపరిపూర్ణరానాలుమ్, పతితర్ప్పార్ కైవకువనుకుళ్ళ వ్యుడేన్, అనాత్మగుణ పూర్తియాలే తన్నుడైయ నికర్షమునాలే ఇవైయుమ్" ఎన్ఱు. [౧౦

శ్రీమధురకవియాళ్వార్, "నన్మైయాల్"౧ ఎన్ఱు ఆచార్యోత్తమత్వమ్ ఇవైయిరణ్డైయుమ్ పేశినార్ అరుళిచ్చెయ్‌దారిఱే।

అ—"ఆచార్యవత్" ఇతి అతిదేశవిషయ భాగవతసన్నిధానే తత్తు ముఖ్యకల్పత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఆచార్యసన్నిధానత్తుక్కుమ్ అనుసన్ధేయమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి ముఖ్యానుకల్పభావ గ్రాహక ప్రమాణమిల్లామైయాలే, ఉత్తరసముచ్చయ నిర్దేశత్తిల్ యథాక్రమ తాత్పర్యత్తిల్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్‌దార్. (ఇతి వక్తవ్యమ్ ఎన్గిఱ) ఇత్యాది.

"ఉక్తరీత్యా భగవత్-కైఙ్కర్యత్తుక్కు ఆచార్యకైఙ్కర్యాఙ్గత్వేన అనుకల్పత్వమ్ ఉణ్డానాలుమ్, ఆచార్యవిషయాభిమానకృత భగవత్-కైఙ్కర్యత్తుక్కు తత్-సముచ్చయమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు

(ఉర్త్తియే ఉళ్ళార్కళ) ఎన్ఱు, "పరమపురుషార్థహానియుమ్, అపురుషార్థాన్వయముమ్ ఉణ్డాకవేణుమ్" ఎన్ఱు పొరుళ్.

[వైభవ] శబ్దాభిప్రేతమ్ (దయా) ఇత్యాది. [౨౫

సాక్షాత్కారహేతుత్వాత్ దయాద్యుక్తిః.

[నికర్ష] శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఎత్తనైయేనుమ్) ఇత్యాది.

అనాత్మగుణమ్, త్రైయాదికళ్.

"అస్మాన్యాపాతినీచస్య యోగినోప్యధమాత్మనః।

కృపయైవోపకర్తారమాచార్యం సంస్మరేత్ సదా॥"౨ ఎన్ఱు అవిశేషే "అతినీచస్య" ఎన్ఱు నికర్షముమ్, "కృపయా" ఎన్ఱు వైభవముమ్, ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

మూ.—జప్తవ్యమ్, గురుపరంపరైయుమ్ ద్వయముమ్;

వ్యా.—(జప్తవ్యమ్, గురుపరంపరైయుమ్ ద్వయముమ్);—

అతావతు:— [౨౫

"ఇవనుక్కు కాలక్షేపత్తుక్కుమ్ భోగత్తుక్కుమ్ తిరువాయ్ రహస్యఙ్గళై అనుసన్ధిక్కైక్కు ఇవైయెల్లామ్ తానే, "రామానుజాఙ్ఘ్రిశరణోఽస్మి"౩ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వేశ్వరన్ అళవాక ఉడైయ గురూణాం "స్వాచార్యవంశోజ్ఞేయః, ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" ఇ

అ—("నన్మైయాల్"౧) ఇత్యాది:—

"'నన్మై'౧ ఎన్ఱు, సాధారణమాన, 'నన్మైయాల్ మిక్క'౧ ఇత్యాదినాల్ ఉపలక్షితమ్. అత్యన్తనికర్షముమ్, 'అన్మైయాల్'౧ ఇత్యాది ప్రియకరత్వాదికముమ్, 'మెయ్యన్బరే... అరుళ్'౧ ఎన్ఱుమ్, 'తిరునాళ్ మిక్కారు' ఎన్ఱుమ్, కృపైయుమ్ ఆకియ వైభవముమ్ అరుళిచ్చెయ్ద [౧౫ తాయ్" ఎన్ఱబడి.

జపమ్, అనస్యాహాయమనుక్కు సాధనమాకాదాయాలే అరుళిచ్చెయ్దార్, (కాలక్షేపత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

(కాలక్షేపమ్)=పోతుపోక్కుకై;

"జపః=ఉపాంశుర్వాచికః"౪ ఎన్ఱుమ్ ఉపాంశుజపమాకైయాలే, (రహస్యమాన) ఇత్యాది

(అనుసన్ధానమ్)=ఉచ్చారణమ్,

ఉచ్చారణస్య శబ్దజ్ఞానాన్యతరరూపత్వాత్.

("రామానుజ"౩) ఇత్యాది:—

"రామానుజాఙ్ఘ్రిశరణోఽస్మి కులప్రదీప [౨౫

స్త్వాసీత్ స యామునమునేః స చ నాథవంశ్యః।

వంశ్యః పరాఙ్కుశమునేః స చ సోఽపి దేవ్యా(ః)

దాసస్తవేతి వరదాస్మి తవేక్షణీయః॥"౩ —

"రామానుజాఙ్ఘ్రిశరణోఽస్మి"=రామానుజాఙ్ఘ్రిద్వయశరణ్యశబ్దమ్, శాఖాధిక్యాపాదకమాకైయాలే కిన్నర:

ఇతి 'మం, వాం' శబ్దఙ్గళ్ విధ్యాన్వయకరమ్

"వరద! [illegible]) ఇత్యాది.

జ్ఞానానుష్ఠానవృతయే పరిగ్రాహ్యమనేనతు। నాథాదిపూర్వాచార్యాణాం వచనం జ్ఞానవర్ధనమ్॥; తథా తేషామనుష్ఠానమనతిక్రమ్యతద్వచః।

వ్యా.—ఎన్ఱు,అప్పడియే స్వాచార్యాది పరమాచార్యపర్యంత పర్యన్తైయాన గురుపరంపరైయుమ్, అన్ద గురుపరంపరాప్రాప్తమాయ్ స్వాచార్యర్ తనక్కు త్తజ్ఞమాక ఉపదేశిత్తద్వయముమ్" ఎన్నై,.

అ—"సద"౧ ఇత్యాది:—"ఆచార్యాణాం మధ్యే 'అసౌ అసౌ' ఇతివిశిష్యత త్తద్వ్యక్తిరూపేణ" ఇత్యర్థః.

"(అభగవత్తః)=భగవత్-పర్యన్తః సః=స్వాచార్యః, ఆచార్యవంశస్య, తదాచార్య పరంపరావక్షేయః" ఇతి అస్యాశ్చ్రితేరర్థః వంశోహి ఉత్పాదకానాం ప్రబన్ధః.

'స ఆచార్యవంశః' ఇతి సమానాధికరణాద్వమిదం:

ఆచార్యస్య=స్వాచార్యస్య, వంశః=ఉత్పాదకపరంపరా; వంశశబ్దోఽత్ర జనకపరంపరాపరః.

'ఆచార్యాణామసావసా' ఇతిజ్ఞానాకారపరమ్:

"ఆచార్యవంశః" ఇతి ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్:

ఏతదభిప్రాయేణ "రామానుజాంఘ్రి" ఇతిస్వాచార్యోపక్రమః:

"అభగవత్తః" ఇత్యేతత్, "భగవన్తమారభ్య" ఇత్యేతదర్థకమ్.

"అస్మద్గురుభ్యః" ఇత్యాదావపి "అజ్ ఆరంభార్థకమ్" ఇతిదివ్యానాస్తరమ్.

తదభిప్రాయేణ "లక్ష్మీనాథసమారంభామ్" ఇతిప్రథమాచార్యోపక్రమః:

అత్తల్, ప్రథమనిర్దేశనాభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిరార్, (స్వాచార్యాది) ఇత్యాది.

(ఆదిః=ఉపక్రమః), గురుపరంపరైయుమ్, తత్-ప్రతిపాదక వాక్యశ్లోకద్వయమ్.

యథా, యథాశ్రుతమాకవుమామ్.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్, (అన్దగురుపరంపరై) ఇత్యాది

ఇత్ర "ఆదౌగురూణాం విజ్ఞానమ్ అథమన్త్రాస్తచిన్తనమ్" ఎన్ఱుమ్, "యావచ్ఛరీరపాతమత్రద్వయమావర్తయేన్మనమ్" ఇత్యాది కమ అనుసన్ధేయమ్.

"జప్తవ్యత్వేయుక్తేత్తుగురుపరంపరాద్వయఙ్గళై విధిక్కైయాలే, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకత్వమ్ ఉభేయత్తుక్కుత్తోన్ఱుమాకైయాలే,

మూ.—పరిగ్రాహ్యమ్, పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్;

వ్యా.—ఇత్తాల్, "గురుపరంపరాపూర్వకమానద్వయమే ఇవనుక్కు రహస్యమాక అనుసన్ధిక్కక్కడవదు పోరప్పకమ్" ఎన్నప్పడి.

భాష్యకారర్కు కాలక్షేపప్రకారమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱడత్తిల్, "ద్వయమ్ అర్థానుసన్ధానేన సహసదైవంవక్తా" ఎన్ఱు,ఱే పెరియపెరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్తతు.

(పరిగ్రాహ్యమ్, పూర్వాచార్యర్కళుడైయవచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్);—

అతాపతు: —

"ఇనక్కు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఉణ్డాకైక్కు ఉఱుప్పాక్కణ్డ కిణ్డఙ్గళిలే ఇవనాల్ పరిగ్రహిక్కప్పడువతు, నాథమునికళ్ ముతలాక ఇవ్వరుతైయ పూర్వాచార్యర్కళుడైయ జ్ఞాతవ్యార్థప్రకాశకమాన దివ్యవచనఙ్గళుమ్, అన్దవచనానురూపమాన నల్లువత్తై అనుష్ఠానఙ్గళుమ్" ఎన్కై,.

"సువ్యాహృతాని మహతాం సుకృతానితతస్తతః।
సంచిన్వన్ధీరఆసీత సిలహారీ సిలంయథా॥" ఎన్నక్కడవదిఱే?.

అ—వ్యాపకసవృత్త్యవ్యాప్య నివృత్తియాకైయాలే, 'గురుపరంపరాపూర్వకద్వయాతిరిక్తమ్ అనుసన్ధేయమ్' ఎన్ఱు సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(సదైవమ్) ఎన్కైయాలే జపత్వాన్తరనివృత్తి అభిప్రేతమ్.

ఆగమశాసనమ్ అనిత్యమాకైయాలే, ఇడాగమమిల్లామైయాలే, [జప్తవ్య] శబ్దమ్ సాధు.

"జప్త్వాగురుపరంపరామ్" ఎన్ఱు,ఱే పూర్వప్రయోగముమ్?.

[పూర్వాచార్య] శబ్దాభిప్రేతమ్, (నాథమునికళ్) ఇత్యాది.

"ఉపస్థితత్వాల్ అనుష్ఠానత్తుక్కు ప్రతిసంబన్ధికళ్ పూర్వాచార్యర్కళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్దవచన) ఇత్యాది.

మూ.—పరిత్యాజ్యమ్, అవైష్ణవసహవాసమున్ అభిమానమున్;

కర్తవ్యమ్, ఆచార్యకైఙ్కర్యమున్ భగవత్-కైఙ్కర్యమున్.

వ్యా.—(పరిత్యాజ్యమ్ అవైష్ణవసహవాసమున్ అభిమానమున్);

అతావతు:—

"'జ్ఞానానుష్ఠాననాశకమ్' ఎన్నుమ్ భయత్తాలే ఇవనుక్కు సవాసనమాగ విడప్పడుమదు, వైష్ణవలక్షణ మిల్లాతవర్గళోడే సహవాసమున్, అవర్గళ్ 'ఇవర్ నమ్ముడైయవర్' ఎన్ఱు, ఓరన్వయఙ్గళాలే తన్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అభిమానమున్" ఎన్గై.

(కర్తవ్యమ్, ఆచార్యకైఙ్కర్యమున్ భగవత్-కైఙ్కర్యమున్);—

అతావతు:—

"ఇవనుక్కు స్వరూపానుకూలమాగ వే ఎప్పోదుమ్ శెయ్యప్పడువదు, మహోపకారకనాన స్వాచార్యన్-విషయత్తిల్ ప్రేమపూర్వకమాగప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమున్, తన్నియోగపరతన్త్రినాయ్ పణ్ణుమ్ భగవత్ కైఙ్కర్యమున్" ఎన్గై.

అ.—"వచనానుష్ఠానశబ్దఙ్గళ్ సద్గోషవచనానుష్ఠానపరఙ్గళ్" ఎన్నుమిడత్తుక్కు ప్రమాణమ్, ("సువ్యాహృతాని") ఇత్యాది.

("సువ్యాహృతాని",—సమీచీనవచనాని. ("సుకృతాని")—సదనుష్ఠానాని, ("సిలమ్"—శక్తిల్ నెల్లు; "కణిశాద్యర్జనం సిలమ్" ఎన్నక్కడవదిఱే!.

(వైష్ణవలక్షణమ్) ఎన్ఱదు, "'విష్ణుర్దేవతాస్యేతి' ఇత్యుపక్రమ్య భరద్వాజ సంహితోక్తలక్షణమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఉపస్థితత్వాత్ అభిమానత్తుక్కు ప్రతిసంబన్ధిగళ్ అవైష్ణవర్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్గళ్) ఇత్యాది.

(స్వరూపానుకూలమాగ) ఎన్ఱదు, "అతిశయాధాన స్వరూపయోగ్యతారూప స్వరూపసిద్ధిహేతువాగ" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౭౫. కీழ் చొన్న భగవత్ కైఙ్కర్యమ్ అతివదు,

వ్యా.—అత, "దినచర్యైయిల్ శొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ (సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వన్దిక్కప్పడి వణ్ణ కొణ్డు పోరుగై) యామవదు, ఇప్పడియిరుప్పార్ వస్త్రవ్యజనాదిపరిగ్రాహ్యపరిత్యాజ్యకర్తవ్యఙ్గళైయఱిన్దు ఇవన్ తానే నిర్వహిత్తుప్పోరుగై' ఎన్గై," ఎన్ఱవాఱు.

౨౭౫.—"ఇప్పడి కర్తవ్యమాన కైఙ్కర్యత్తై యిరణ్డుమ్ అతివదు ఎమ్ముఖత్తాలే!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కీழ் చొన్న) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(కీழ்) ఎన్ఱదు, "వస్త్రవ్యాదికళైచ్చొన్న ఇన్దగ్రన్థత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ అతివదు శాస్త్రముఖత్తాలే) ఎన్ఱదు,

అ—కింకరస్య కర్మ—(కైఙ్కర్యమ్); "కిమువికరః" ఎన్ఱు, "తన్నక్కు" ఎన్న ఒరునిర్బన్ధమిన్ఱిక్కే శేష్యప్రయోజనత్తైయే శెయ్యుమవన్ కింకరన్;

అవనుడైయ శెయలే కైఙ్కర్యమాగిఱదు.

ఇత్తాల్, ఫలార్థవ్యాపారముమ్ స్వరసార్థవ్యాపారముమ్ కైఙ్కర్యమాగాదు.

(నియోగః,—విధిః;—"తదధీనస్య వర్తేత" ఎన్నక్కడవదిఱే!.

[వర్త్తిక్కుమ్బోదైక్కు], [వస్త్రవ్యమ్] ఇత్యాదియాలే, "తద్-వృద్ధిక్కు అచార్యసన్నిధివాసాదికైయుమ్ హేతు" ఎన్ఱు, ఫలిత్తదు.

"ఇత్తాల్, 'సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్త్తిక్కప్పడి వణ్ణక్కొణ్డుపోరుగై, ఇన్నియమవిశేషనిష్ఠనాగై,' ఎన్ఱు,ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్దినచర్యైయిల్) ఇత్యాది.

౨౭౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి కర్తవ్యమాన) ఇత్యాది.

"కైఙ్కర్యానుష్ఠానహేతు జ్ఞానజనకప్రమాణప్రతిపాదకత్వాత్ హేతుత్వైసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"పరత్వాదివిషయత్తిల్ కైఙ్కర్యమ్ నిత్యముక్తర్కళుక్కు సాధ్యజ్ఞప్తాలుమ్, విభవవిషయత్తిల్ తత్కాలవర్తికళుక్కు తద్వదనత్తాలుమ్, అతికాలామాగైయాలే,

మూ.—శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, ఆచార్యవచనత్తాలుమ్.
౨౧౬.—కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ఇరణ్డు.

వ్యా.—“భగవాన్ ఇవనుక్కు ఇప్పేఱు వాయ్త్తిడప్పణ్ణ, అరుళిచ్చెయ్యాదొళియాదే, తత్-ప్రతిపాదకమాన శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రముఖత్తాలే యఱియవేణుమ్” ఎన్ఱై.

(ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్ అఱివదు శాస్త్రముఖత్తాలుమ్ ఆచార్యవచనత్తాలుమ్) ఎన్నదు, ఆచార్యవిషయత్తిల్ శిశ్రూషాప్రకారఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కుమ్ శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, ‘తనక్కిష్టానిష్టఙ్గళ్ ఇన్నదు’ ఎన్ఱుమిడత్తై యవన్ అరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలుమ్” ఎన్ఱై.

౨౧౬.—ఇని మేల్ కైఙ్కర్యవేషత్తై యఱివిక్కైక్కాక, (కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ఇరణ్డు) ఎన్గిఱార్.

అ.—ఇదానీంతనాధికారికళుక్కు అన్తర్యామ్యర్చావిషయకైఙ్కర్యమ్ ప్రసన్నమాత్రవిషయచోదనా విశేషజ్ఞేయమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవాన్) ఇత్యాది.

“స్వయం దేహసుఖాలాని భర్త్రార్థోపచితానిచ।
కుర్యాదప్రతిషిద్ధానిగురోశ్చ కర్మాణ్యశేషతః॥” ౧ ఇత్యాదిక్కళై యఱిన్దు (శిశ్రూషాప్రకారఙ్గళై) ఇత్యాది.

‘ఇచ్ఛాప్రకృత్యనుగుణైరుపచారైస్సదోచితైః।
భజన్ అవహితస్సోస్య’’౨ ఇత్యాదిగళై యఱిన్దు (తనక్కు) ఇత్యాది.

‘‘‘(కీళ్ చ్చొన్న భగవత్-కైఙ్కర్యమ్) ఎన్నదు, స్వార్థకైఙ్కర్యమ్’ ఎన్ఱు, ఆఱుపడియిలే వ్యాఖ్యాతమ్:
‘అదు, వ్యవహితమాకైయాలుమ్, తత్-ప్రమాణకథనమ్ ఇఙ్గే అనపేక్షితమాకైయాలుమ్, [భగవత్-కైఙ్కర్య] శబ్దసామర్థ్యత్తాలుమ్, ఇజ్జుశొన్న భగవత్-కైఙ్కర్యజ్ఞానానుక్తి ప్రయుక్తన్యూనత్వప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [కీళ్] ఎన్నదిను వ్యవహితస్వార్థకైఙ్కర్య వ్యావృత్త్యర్థమాకైయాలుమ్, అనుచితమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (వస్త్రాదికళై చ్చొన్న ఇద్దగణత్తైయిల్) ఎన్నదు” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

౨౧౬—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని మేల్) ఇత్యాది.
(వేషమ్)—లక్షణమ్.—

మూ.—౨౧౭. అదావదు, (1) ఇష్టమ్ శెయ్గైయుమ్.
(2) అనిష్టమ్ తవిరుగైయుమ్.
౨౧౮.—ఇష్టానిష్టఙ్గళ్, వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్,

వ్యా.—౨౧౭. “అదావదు ఏదు?” ఎన్న, (అదావదు, ఇష్టమ్ శెయ్గైయుమ్, అనిష్టమ్ తవిరుగైయుమ్) ఎన్గిఱార్.

౨౧౮.—“ఇవైదాన్ ఇరణ్డుమ్ ఎత్తైయవలంబిత్తిరుక్కుమ్?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అదావదు:—
“కీళ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్య ప్రతిసంబన్ధికళ్ ఇరువరుడైయవుమ్ ఇష్టానిష్టఙ్గళ్, ఇవ్వధికారియుడైయ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్, ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్, పఱ్ఱియిరుక్కుమ్” ఎన్ఱై.

అ.—“ప్రమాణకథనానన్తరమ్ లక్షణకథనార్థవిభాగమాకైయాలే, ఏకకార్యత్వాదిసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి.

౨౧౭—‘‘‘స్వయం ప్రయోజన శేషీష్టకరణ తదనిష్టాకరణాన్యతరత్వమ్ కైఙ్కర్యలక్షణమ్’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్గిఱార్, (అదావదు ఏదు ఎన్న) ఇత్యాది.

౨౧౮.—(ఎత్తైయవలంబిత్తిరుక్కుమ్) ఎన్నదు, “కైఙ్కర్యకర్త్రనుప్రవిష్ట దేహవిశిష్టాత్మరూప విశేషణ విశేష్యఙ్గళిలే ఎత్తైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

“ఉపస్థితత్వాత్ ఇష్టానిష్ట ప్రతిసంబన్ధికళ్ ఆచార్యనుమ్ భగవానుమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్య ప్రతిసంబన్ధికళ్) ఇత్యాది.

“వర్ణాశ్రమాదికళుక్కు ప్రతిసంబన్ధియుమ్ ఉపస్థితత్వాత్ ప్రకృతాధికారి” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవ్వధికారియుడైయ) ఎన్నదు.

ఇష్టానిష్టఙ్గళిరణ్డుమ్ వర్ణాశ్రమాత్మస్వరూపఙ్గళ్ మూన్ఱుమాక సఙ్ఖ్యావైషమ్యత్తాలే యథాసఙ్ఖ్యాన్వయ మిల్లామైయాలే, అవిశేషేణాన్వయమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౧॥ ౨॥

శిష్యా· ...ార్థంచ లోకసంగ్రహార్థాయచ। ఇష్టంవర్ణాశ్రమాచారకరణంత్వానృశంస్యతః। స్వార్థబుద్ధ్యాత్వనుష్ఠానం "అనిష్టమ్" ఇతీర్యతే

వ్యా·—(ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్యాయ్ యానత్తు:—

స్వవర్ణస్వాశ్రమోచితమాన ధర్మఙ్గళై పరార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కై ఇష్టమాయ్, స్వార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కై యనిష్టమాయిరుక్కై·

పరార్థబుద్ధ్యానుష్ఠిక్కైయావదు,

లోకసంగ్రహార్థమాగవుమ్, శిష్యపుత్త్రర్ క్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాగవుమ్, ఆనృశంస్యత్తాలేయనుష్ఠిక్కై·

ఇవ్వర్థత్తై,

"ఇని ఇవర్ త్తిల్ నమ్-ఆచార్యర్ క్కళ్ అనుష్ఠిక్కై అవైశిష్యపుత్త్రర్ క్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాగ ఆనృశంస్యత్తాలే యనుష్ఠిక్కిఱార్ క్కళిత్తనై;

ఇప్పడియనుష్ఠియాదపోదు, భగవద్విభూతిభూతరాన చేతనర్ క్కునాశహేతువాగైయాలే ఈశ్వరనుక్కు అనభిమత భూతవారాగ;

అదైయాల్, 'తాత్పర్యదర్శనత్తాలే లోకసంగ్రహమ్ పిఱక్కుమ్, తాత్పర్యదర్శనత్తాలే శిష్యపుత్త్రర్ క్కళుక్కు ఉజ్జీవనముణ్డాగుమ్, అవ్వళవుమ్ అనుష్ఠేయమ్;' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్;

వ్యా—ప్రవృత్తిధర్మమ్ తానే అభిసన్ధి... భేదత్తాలే నివృత్తిధర్మమానపోదు, ఇన్దనివృత్తిధర్మముమ్ ప్రాప్యమాగక్కడవదు;

ఇవ్విడత్తిల్ అకరణే ప్రత్యవాయమ్, ఎమ్బెరుమానుడైయ అనభిమతత్వముమ్, తన్నుడైయ పురుషార్థహానియుమాగక్కడవదు;" ఎన్ఱు, తన్నిశ్లోకత్తిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్దారిఱే।.

ఇనిస్వార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కైయావదు,

"స్వవర్ణస్వాశ్రమోచితమాగ విహితమాగైయాలే,

అ.—(ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైప్పట్టి యరుళిచ్చెయ్యాయత్తు) ఇత్యాది.

"అనిష్టతాయ"౧ ఇత్యాదిశ్లోకార్థమ్ (పరార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

"ప్రత్యవాయపరిహారత్వేనవుమ్, ప్రాజాపత్యలోకాదిఫలార్థత్వేనవుమ్, బ్రహ్మవిద్యాఙ్గత్వేనవుమ్. ప్రపత్త్యఙ్గత్వేనవుమ్, ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్ స్వార్థత్తైయుడైదు' ఎన్నుమిడమ్, సాఙ్గసకలధర్మత్యాగమ్ సిద్ధోపాయాఙ్గమాగ విహితమాగైయాలే, సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్. (స్వార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

పరార్థత్తైయై వివరిక్కిఱార్, (పరార్థ) ఇత్యాదినా.

(ఆనృశంస్యమ్,—దయా.

ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రబన్ధాన్తరస్థమానవాక్యసంవాదమ్, (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.

అ.—(ప్రవృత్తిధర్మమ్ తానే) ఇత్యాది:—

అభావత్తు:—"ఆనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠిక్కత్తు భగవత్-స్వభావవిశేషత్తాలే అభిమతమాగాదు;

అజ్ఞాత్వస్తిత్తు విధాయాగస్యార్థత్వేన కైఙ్కర్యమాగ అనుష్ఠిక్కుమ్ ఫలాన్తర హేతువాగాదు;

స్వస్థాన్వర్థతయా విహితప్యోతిష్టోమాదిగళ్ 'యజ్ఞేనదానేన'౨ ఇత్యాది వివిదిషావాక్యత్తాలే యపాసనాఙ్గమాకిఱాప్పోలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనుడైయ వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళుమ్ 'ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ' ఇత్యాది వినియోగవాక్యత్తాలే కైఙ్కర్యమామ్"; ఎన్ఱపడి.

యద్వా, ఆనృశంస్యత్తాలే యనుష్ఠిత్తాలుమ్ భగవదభిప్రాయత్తాలే కైఙ్కర్యకోటి నివిష్టమానపడియాకిఱమామ్.

"బాహ్యస్పదసతాం నాస్తిభేదః ప్రాయేణకర్మసు।

సఙ్కల్పాదేవభిద్యన్తే సహేతుగ్రన్థమాక్షరాః॥"౪ ఎన్ఱుకొడవదిఱే।.

అధికార్యన్తరవిషయత్తిలే అకరణే ప్రత్యవాయమ్, నరకముమ్, స్వస్వాభిమత సిద్ధిహానియుమాగైయాలే, అదైత్యాగత్తిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(పురుషార్థహాని) యావదు, భగవన్ముఖోల్లాసానవృత్తి.

(తన్నిశ్లోకత్తిలే) ఎన్ఱదు, "తన్నిశ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

(స్వార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాదియై వివరిక్కిఱార్, (ఇనిస్వార్థ) ఇత్యాది.

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే,

౨॥ తన్నిశ్లోకవ్యాఖ్యానే,

౩॥

౪॥

శేషిచ్ఛానుగుణం హీష్టం స్వరూపవినియోజనమ్;| అతథావినియోగస్తు కథ్యతే “అనిష్టమ్” ఇత్యుత॥ అతథావినియోగో హి స్వేచ్ఛయా వినియోజనమ్|.

మూ.—ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్, అవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్.

వ్యా.—నమక్కు ఇవైయనుష్ఠేయాఙ్గోట్రియిల్ కృత్యాకరణరూపపాపమ్ వరుమ్” ఎన్ను, నినైత్తు అనుష్ఠిక్కై. (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ ...ఆత్మస్వరూపత్తై) ప్పత్తియిరుక్కైయావతు,

“ఇచ్ఛైస్వరూపమ్”౧ ఎన్గిఱపడియే, వినియోగదశైయిల్ శేషియుడైయ ఇచ్ఛానుగుణమాక స్వరూపత్తై వినియోగప్పడుత్తుకై ఇష్టమాయ్, తట్టుమాఱి వినియోగమ్ కొళ్ళుమళవిల్ తన్నుడైయ శేషత్వత్తైయిట్టు ఇఴాయ్త్తల్, పారతన్త్ర్యత్తైయిట్టు ఎతిర్ విట్రికొణ్డాఙ్గ్రిత్తల్ శెయ్కై యనిష్టమాయిరుక్కై.

అ.—“విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి”౨ ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విహితమాకైయాలే) ఇత్యాది.

“సర్వధర్మత్యాగమ్ అఙ్గమాకైయాలే, విహితత్వాకారత్తాలుమ్ అనను ష్ఠేయమికే?” ఎన్ను, కరుత్తు.

“‘త్యాగమ్ అశక్తిప్రయుక్తమ్ అనువాద్యమ్’ ఎన్నుమవర్కళుక్కు విహితత్వాకారేణ అనుష్ఠేయమాకైయాలే స్వార్థబుద్ధినడక్కుమ్’ ఎన్ను భిదా.

“‘ఇచ్ఛై—స్వరూపమ్; ఇరక్కమ్—ఉపాయమ్; ఇనిమై—యుపేయమ్’ ఎన్నత్తు;

అతిల్ ‘పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, సశేషః పరశేషీ’౩ ఎన్ను, ‘ఇచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమ్, ఉపాదేయతయా ఇచ్ఛావిశేషత్వమ్’ ఎన్ను, భగవదిచ్ఛై భగవచ్ఛేషమాకిఱతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“ఇచ్ఛై స్వరూపమ్”౧ ఎన్గిఱపడియే) ఇత్యాది.

ఇతునమ్బియై-శ్రీసూక్తి.

“కాష్ఠాపన్నశేషత్వముమ్, కాష్ఠాపన్నపారతన్త్ర్యముమ్ ఇష్టమ్: నైత్యానుసన్ధాన ప్రయోజకశేషత్వముమ్, ప్రతిప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకపారతన్త్ర్యముమ్, అనిష్టమ్:” ఎన్నప్పడి.

“వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళై” ఇత్యాదినిర్దేశియాతే, [వర్ణాశ్రమఙ్గళై]

వ్యా.—అజ్ఞన్నిఱ్కే, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఇత్యాదిక్కు, “స్వవర్ణస్వాశ్రమోచితఙ్గళై చ్చెయ్కై యిష్టమ్; తద్విరుద్ధఙ్గళైచ్చెయ్కై యనిష్టమ్” ఎన్నుమ్,

“ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాన వఴ్త్తైశెయ్కై యిష్టమ్; తద్విరుద్ధఙ్గళైచ్చెయ్కై యనిష్టమ్” ఎన్నుమ్, యోజిక్కవుమామ్.

అజ్ఞనుమన్నిఱ్కే, “ఔపాధికముమాయ్ అనిత్యముమాన వర్ణాశ్రమఙ్గళిలే ఊన్ఱియిరుక్కై యనిష్టమ్; నిరుపాధికశేషమాన ఆత్మస్వరూపత్తిల్ ఊన్ఱియిరుక్కై యిష్టమ్” ఎన్నుమ్, యోజిక్కవుమామ్.

అ.—ఇత్యాదిమాత్రనిర్దేశత్తాలే తదుచితతద్విరుద్ధోభయావలంబిత్వమ్ అభిప్రేతమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అజ్ఞన్నిఱ్కే) ఇత్యాది.

వర్ణాశ్రమోచితమ్, సన్ధ్యావన్దనాది.

తద్విరుద్ధమ్, అభక్ష్యభక్షణాది.

ఆత్మస్వరూపోచితమ్, గుణానుభవాది.

తద్విరుద్ధమ్, విషయప్రావణ్యాది.

[ఇష్టానిష్టఙ్గళ్] ఎన్నాప్పోలే, “వర్ణాశ్రమాత్మ స్వరూపఙ్గళై” ఎన్ను, సమస్తనిర్దేశమ్ పణ్ణాతే, వ్యాసనిర్దేశమ్ పణ్ణుకైయాలే, ఇరణ్డిలుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ విభజ్యాన్వయమ్ అభిప్రేతమ్:

అతిల్, ఇష్టత్తుక్కు అల్పాచ్తరత్వప్రయుక్తశాస్త్రీయపాఠక్రమపూర్వనిర్దేశమాత్ర మిత్తన్నైయల్లిత్తు, అనిష్టత్తుక్కు తాత్పర్యవిషయ ప్రాథమ్యబాధకమాకాతు;

ఆకైయాల్ [వర్ణాశ్రమ] ఇత్యాదివ్యస్తనిర్దేశ ప్రాథమ్యానుగుణమాక అనిష్టత్తుక్కు ప్రాథమ్యమ్ ఉచితమ్:

‘చిదచిదీశ్వరః’ర ఎన్గిఱ విటిలే చిత్తుక్కు అల్పాచ్తరత్వప్రయుక్త పూర్వనిర్దేశమ్ అచిదుపక్రమయోజనైక్కు అవిరుద్ధమాయిరుప్పతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అజ్ఞనుమన్నిఱ్కే) ఇత్యాది.

ఔపాధికత్వమ్ కర్మనిబన్ధనత్వాత్;

అనిత్యత్వమ్ దేహాదినిబన్ధనత్వాత్;

నిరుపాధికత్వమ్—అకర్మహేతుకత్వమ్;

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

25-8-1902

వ్యా.—ఇజ్జ్ఞానత్తై యిట్టు చొల్లుకైయాల్ ఇవర్, "అనిష్టన్ వర్ణాశ్రమత్తై యవలంబిత్తు ఇరుక్కున్" ఎన్ఱు, ఇజ్జ్ఞానే విశదిత్తు, వర్ణాశ్రమాచారత్తై అనిష్టకోటియాక చొల్లప్పార్కిల్, [౫

"శ్రుతిస్మృతీమమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లంఘ్య వర్తతే।
ఆజ్ఞాచ్ఛేదీమమద్రోహీ మద్భక్తోపి న వైష్ణవః॥"౧

ఎన్ఱుమ్,

"అవిప్లవాయధర్మాణాం పాలనాయకులస్య చ।
సంగ్రహాయచలోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయచ॥
ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః।
మనీషీవైదికాచారం మనసాపినలంఘయేత్॥
యథాహివల్లభోరాజ్ఞోనదీంరాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్।
లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్యవివర్ధనీమ్॥
లంఘయన్శూలమారోహేదనపేక్షోపితాంసదా।" [౧౨

వ్యా.—ఏవంవిలంఘయన్ మర్త్యోమర్యాదాంవేదనిర్మితామ్॥
ప్రియోపి న ప్రియోసౌమే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్।
ఉపాయత్వగ్రహంతత్రవర్జయేన్మనసా...॥"౨ ఎన్ఱు, సర్వేశ్వరనుమ్ పిరాట్టియుమ్ అరుళిచ్చెయ్త వచనఙ్గళోడుమ్, పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనానుష్ఠానఙ్గళోడుమ్ విరోధిక్కుమ్ ఇతు.

అన్ఱియిన్ఱిక్కే, కీళ్ చొన్నపడియే ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ప్పొరుళాగక్కడవతు. [౧౦

శంక.—"ఇమ్మాన్ఱు యోజనైక్కుమ్ మేల్ వాక్యత్తోడు సఙ్గతియేతు!" ఎన్నిల్;—

ప్రథమయోజనైయిల్, "ఇప్పడి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానత్తిల్ ప్రవృత్తి విశేషఙ్గళిలుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ వినాశగదశైయిల్ అనుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళాలాక ఇష్టానిష్టఙ్గళుక్కు విషయవిభాగమ్ పణ్ణవేణుమో?,

"వర్ణాశ్రమానురూపమాయుమ్ స్వరూపానురూపమాయుముళ్ళవత్తై చెయ్కైయిట్టమ్, తద్విపర్యఙ్గళాన అకృత్యాదికళైచ్చెయ్కైయనిష్టమ్' ఎన్ఱాలో!" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పుణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౨౦

ద్వితీయయోజనైయిల్, "ఇప్పడి వర్ణాశ్రమవిరుద్ధఙ్గళైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళైయుమ్ శెయ్కైయనిష్టమ్' ఎన్ఱు, ఇవనుక్కు చొల్లిత్తవిర్కిఱ్కై నాన్ వేణుమో?" ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గియరుళిచ్చెయ్కిఱార్. [౨౫

తృతీయయోజనైయిల్, "ఇప్పడివర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ ఉత్క్రమిక్కైయాల్ అకృత్యకరణమ్ వన్దు పుకురాతో?" ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౫—నిర్వృత్యనుపాయవదాత్మిగాదిత్వాత్;
౯—గ్రన్థత్తైవిరుత్త—విదంపర్యమ్;
౧౦—ఇప్పడియిరే ప్రథమయోజనైక్కు యిద్దితు అథి అస్వారస్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇజ్జ్ఞానత్తై) ఇత్యాది.
("శ్రుతిస్మృతీ"౧) ఇత్యాదికమ్ భారతే భగవద్వచనమ్. [౨౦
("అవిప్లవాయ"౨) ఇత్యాదికమ్ లక్ష్మీతన్త్రే శ్రీవచనమ్.
ధర్మావిప్లవాదికమ్ అనుషఙ్గికమ్.
("ప్రియాయ") ఇత్యేతత్-ముఖ్యఫలమ్.
యద్వాధర్మావిప్లవాదికమ్ ద్వారమ్.
భగవత్ప్రీత్యర్థమ్ తద్వ్యాపారమ్. [౨౫
"ప్రథమకల్పత్తిలే లోకసంగ్రహార్థ దశైయిలుమ్ అనుష్ఠానమ్ కూడుమ్:
ద్వితీయకల్పత్తిలే తదనర్హదశైయిలే ద్వారబాధాత్ అననుష్ఠానమ్" ఎన్ఱుధిదా.
శూలారోహణోపమేయమ్ పురుషార్థహానాదికమ్.
పూర్వాచార్యవచనానుష్ఠానఙ్గళ్ ఉదాహరణఙ్గళాన ఇవ్వివేక "ఎన్ఱేనుడైయ"౩ ఎన్ఱి, ఆళవన్దార్ ముదలియోర్కళుడైయ వచనానుష్ఠానఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ భారతే.
౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭.
౩॥ తి-వా. ౫-౫-౧.

అయం మోక్షవిరోధిత్వాత్పుణ్యాద్భీతో న పాపకృత్। బుద్ధిపూర్వం కృతంత్వస్య పూర్వాఘం పుణ్యమేవచ॥ మన్యేతభగవాన్, ఇచ్ఛేత్యావ్యప్తాన

మూ.—౨౭౯. పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్, పాపత్తైప్పణ్ణాదిఱే?.

వ్యా.—(పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్ పాపత్తై పణ్ణానిఱే) ఎన్ఱత్తు,

“భగవదనుగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్ త్తేయుమ్, ‘మోక్షవిరోధి’ ఎన్ఱ్ను మత్తాలే పుణ్యమ్ శెయ్కైక్కుట్పడ అఞ్జుకిఱ ఇవ్వధికారి, భగవన్నిగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయ్, ‘నరకావహమ్’ ఎన్ఱు, సామాన్యరుముట్పడ చ్చెయ్యాదే పాపత్తై యొరుకాలుమ్ శెయ్యానిఱే?” ఎన్గై.

౨౮౦.—ఇవన్ పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుమ్పడియైయుమ్,

మూ.—౨౮౦. ఇవన్, పుణ్యత్తై “పాపమ్” ఎన్ఱిరుక్కుమ్;

అవన్, పాపత్తై “పుణ్యమ్” ఎన్ఱిరుక్కుమ్;

అవనుక్కు అన్ఱుక్కిఱైయాత్తు;

ఇవన్, అత్తు శెయ్యాన్.

వ్యా.—వత్సలనాన ఈశ్వరనుక్కుమ్ ఇడమఱుమ్పడి పాపప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కుమ్ పడియైయుమ్, దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇవన్ పుణ్యత్తై) ఇత్యాది వాక్యత్రయత్తాలే.

అతావతు:—

“తదావిద్వాన్ పుణ్యపాపేవిధూయనిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి”౧ ఎన్గైయాలే, ‘పుణ్యపాపఙ్గళిరణ్డుమ్ మోక్షవిరోధి’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ఇవ్వధికారి, నాట్టార్ ‘సుఖహేతు’ ఎన్ఱు, విరుమ్బియిరుక్కుమ్ పుణ్యత్తై, ‘భగవత్-ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకతయా అనిష్టావహమాకైయాలే, దుఃఖహేతువాన పాపమ్’ ఎన్ఱు, నినైత్తు వెరువియిరుక్కుమ్:

ఆశ్రితర్ శెయ్తకుఱ్ఱమ్ నఱ్ఱమాక వేకొళ్ళుమ్ అతిమాత్రవత్సలనాన ఈశ్వరన్, ఇవ్వధికారి ఏత్తేనుమ్

అ.—౨౭౯. ఉత్తరవాక్యసమన్వయ ప్రకారమ్ (ఇప్పూట్టు, రాజనైక్కుమ్) ఇత్యాది.

“[పుణ్య] శబ్దమ్ ‘పుణ్యపాపేవిధూయ’౧ ఎన్గిఱవిడత్తిల్పోలే, స్వర్గాదిహేతుసత్కర్మపరమ్” ఎన్ఱ్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవదనుగ్రహ) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, “వర్జనీయతమకృత్యంతు సర్వేషాంకరణైస్త్రిభిః।

అకామతస్తుయత్ ప్రాప్తం ప్రాయశ్చిత్తాద్వినశ్యతి॥

అకృత్యం నైవకర్తవ్యం పాపబుద్ధ్యా శాస్త్రవిరోధతః।

ఏకాన్తీ పరమైకాన్తీరుద్వ్యథావాద్భసంత్యజేత్॥”౨ ఇత్యాది కళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవన్నిగ్రహ) ఇత్యాది.

‘రుద్వ్యథావాద్భ’౨ ఎన్గిఱ చకారమ్, పాపబుద్ధి శాస్త్రవిరోధఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు.

“సర్వేషామ్”౨ ఎన్ఱు, అగ్న్యభిధానాది విధినిషేధఙ్గళుక్కుప్పోలే, “ఆశ్రమాదిభేదేనవ్యవస్థైయిల్లై” ఎన్గిఱతు.

(సామాన్యర్) ఎన్ఱత్తు, “భగవత్-పరరల్లాతవర్కళ్” ఎన్ఱపడి ‘యస్తువైభగవత్-ప్రీత్యై కుర్యాత్ యజ్ఞాది కర్మయత్।

తద్విశిష్టమితిప్రోక్తం సామాన్యమితరత్ స్మృతమ్’’౩ ఎన్ఱ్నక్కడవతిఱే?.

౨౮౦.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవన్) ఇత్యాది.

అ.—(ఇడమఱుమ్పడి) ఎన్ఱత్తు, “దోషభోగ్యత్వలక్షణవాత్సల్యత్తుక్కు అవకాశమిల్లాతపడి” ఎన్ఱపడి.

(నాట్టార్)—అముముక్షుక్కళ్.

“పుణ్యత్వమ్ అముముక్షుక్కళైప్పఱ్ఱవుమ్ పాపత్వమ్ ముముక్షుక్కళైప్పఱ్ఱవుమాకైయాలే పుణ్యత్వపాపత్వఙ్గళుక్కు మిథో విరోధమిల్లై” ఎన్ఱపడి.

(నఱ్ఱమాక)—గుణమాక.

“వాత్సల్యంనామబన్ధవిశేషాన్వితేమస్నేహ విశేషః;

యస్యఖల్వమీపరిపాకాః ‘దోషానవభాసో దోషేష్వపిగుణత్వబుద్ధిః’ ఇత్యాదయః”౪ ఎన్గిఱ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియిల్ ప్రథమోపాత్తపద(?)వ్యావృత్త్యర్థమ్, (అతిమాత్రవత్సలనాన) ఇత్యాది.

(ఇవ్వధికారి) ఎన్ఱత్తు, “ఉత్తమాధికారి” ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ శ్రుతప్రకాశికా.

వ్యా.—ఒరుపాపత్తైప్పణ్ణిలుమ్ అత్తై కుఱైక్కిఱమాక్క నిన్ఱార్తే నఱ్ఱిమాక్క నిన్ఱార్త్తు ఉక్కడ్డిఱుకుఱుమ్;

అవన్ అప్పడియిరుక్కానే యాకిలుమ్, ఇవ్వధికారి

పావ ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱు నియతనాయ్ వర్త్తిక్కైయాలే, పావత్తై పుణ్యమాయ్క్కొళ్ళుమ్ వత్సల స్వానవనుక్కు, అణాశైప్పట్టుపో మిత్తన్నై, యొత్తియకిఱై యాత్తు" ఎన్ఱు.

ఆక కీర్త్తికర్త్తవ్యమాక్కచ్చొన్న కైఙ్కర్యమ్ అజీవస్తు "ఇన్నత్తాలే" ఎన్ఱుమ్, "కైఙ్కర్యమ్ తానద్వివి ధమ్" ఎన్ఱుమ్, అతుతాన్ "ఇన్నతు" ఎన్ఱుమ్, తదుభయ ముమ్ "ఇన్నత్తై అవలంబిత్తిరుక్కుమ్" ఎన్ఱుమ్, శొల్లి, అతిల్ ప్రాసఙ్గిక శఙ్కాపరిహారముమ్ పణ్ణిపట్టారు.

౨౮౧.—"ఈదృశ కైఙ్కర్యమ్ ఇవనుక్కు ఏతేను మొరువఴియాలే యాకిలుమ్ ఉణ్డాక వేణుమ్" ఎన్ఱు మిక్కవుడైయ అవశ్యకరణీయత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—(పాపత్తైప్పణ్ణిలుమ్) ఇత్యనేన దేశాదోషత్తైయుమ్, అబుద్ధిపూర్వక ఉత్తరాఘత్తైయుమ్, బుద్ధిపూర్వక పూర్వపాపత్తైయుమ్, వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

(ఇవ్వధికారి) ఇత్యనేన ముఖ్యాధికారికత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

ఇత్తాల్ ఇవ్వధికారిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ ఇల్లామై యాలే వాత్సల్యాసిద్ధిప్రసఙ్గశఙ్కై పరిహృతై.

అధికార్యన్తరవిషయత్తిలుమ్, ఇవ్వధికారివిషయత్తిలేయ్ దోషవిషయత్తిలుమ్, బుద్ధిపూర్వకపూర్వాఘవిషయత్తిలుమ్, ప్రామాదికోత్తరాఘవిషయత్తిలుమ్, దోషభోగ్యత్వలక్షణ వాత్సల్యమ్ నిర్బాధమిత్తే?

సఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

[పుణ్యత్తుక్కు] ఇత్యాదివాక్యమ్ ప్రాసఙ్గికశఙ్కాపరిహారపరమ్.

౨౮౧.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఈదృశ) ఇత్యాది.

"కైఙ్కర్యత్తుక్కు హేతుక్కై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కార్యకారణభావసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౮౧. కైఙ్కర్యమ్ తాన్, భక్తిమూలమల్లాతపోతు, ప్రీతిమూలమాయ్ వరవేణుమ్.

వ్యా.—(భక్తిమూల) మాయ్ వరుకైయావతు, శేషియుడైయ ముఖమలర్త్తిక్కు ఉఱుప్పాక వన్ద శెయ్కైకళ్ శెయ్యవేణుమెన్ఱపడియాలే తద్విషయప్రేమ మడియాకవరుకై.

(అల్లాతపోతు, ప్రీతిమూలమాయ్వరు)కైయావతు, అత్తిరుక్కైయొత్తిక్కాల్, "అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః" ఎన్ఱపడియే, "శేషవృత్తియిల్లాతపోతు, శేషత్వహానిపిఱక్కు మ్" ఎన్ఱుమ్ ప్రీతియడియాకవరుకై.

"ఇత్తిల్, భక్తిమూలమానతువే ముఖ్యమ్, తదలాభత్తిల్ ప్రీతిమూలమ్దానాకిలుమ్ వేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—[భక్తి] శబ్దవివక్షితమ్ (వరుకైయాలే) ఎన్ఱు, అతానతు, "ప్రియత్వమ్" ఎన్ఱపడి.

("అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః") ఎన్ఱతు, "కించిత్కార స్వరూపయోగ్యతారూపశేషత్వమ్ కదాచిదపి కించిత్కారాభావేన్ని యాత్తు" ఎన్ఱపడి.

నిత్యస్య స్వరూపయోగ్యస్య ఫలావశ్యంభావనియమమాకైయాలే, వ్యాపక కించిత్కారనిరహే వ్యాప్యస్వరూపయోగ్యతా విరహామిత్తే యెన్ఱపడి.

ప్రీతిః=భావ్యనఙ్గశబ్దనసమ్.

మూలత్తిలే [అల్లాతపోతు] ఎన్ఱు అవిత్తాలే వికల్పమ్ తోన్ఱుమ్ మిత్తన్నైయన్ఱు, ముఖ్యానుకల్పభావమ్ తోన్ఱాకాక్కైయాలే. వస్తుస్వాభావ్య ముఖ్యానుకల్పభావత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తిల్ భక్తిమూలమానతువే) ఇత్యాదినా

౨౮౨.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (అనుపాయ) ఇత్యాది

"పూర్వవాక్యోక్త అవశ్యకర్త్తవ్యతోపపాదకమాన అకరణే అనర్థమ్ కాట్టుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

ఏవం ప్రాకర్త్వయో ఽభావే, శేషత్వాధికృతౌ తథా। ఉపాయోపేయయోశ్చాపి నవిద్యేతాన్వయో స్యహి?॥ కైఙ్కర్యం తు ఫలం ప్రోక్తం నతత్-సాధన

మూ.—౨౭౨. అతువుమిల్లాతపోతు, అధికారత్తిలుమ్, ఉపాయోపేయఙ్గళిలుమ్, అన్వయమిన్ఱి, శేషయొఴియుమ్. [౫

౨౭౨.—"అతుతానుమ్ ఇల్లావిడిల్ శెయ్‌వతు ఏన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

వ్యా.—(అతువుమిల్లాతపోతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"అముఖ్యమాన ప్రీతిమూల కైఙ్కర్యన్దానుమ్ ఇల్లాత పోతు, కించిత్కారాభావత్తాలే, శేషత్వరూపమాన అధికారత్తిలుమ్, అధికారిసాపేక్షమాయిరుక్కుళ్ళ శేషియుడైయ కృపారూపమాన ఉపాయత్తిలుమ్, ఇవనుడైయ అనుకూలవృత్తి సాపేక్షమాన అవనుడైయ ముఖమలర్త్తియాకియ ఉపేయత్తిలుమ్, అన్వయమఱ్ఱువిడుమ్" ఎన్ఱై.

౨౭౩.—ఆక, కీழ్ ఇరణ్డువాక్యత్తాలుమ్ కైఙ్కర్యావశ్యకర్త్తవ్యత్వముమ్, కైఙ్కర్యాభావత్తిల్ వరుమ్ అనర్థవిశేషఙ్గళుమ్ కాట్టప్పట్టతు;

అ—(అతువుమ్) ఎన్ఱతు, "అనుకల్పమాన ప్రీతిమూల కైఙ్కర్యముమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అముఖ్యమాన) ఇత్యాదినా.

"[ఉపాయోపేయ] సాహచర్యాత్ [అధికార] శబ్దః శేషత్వస్వరూపరూప అధికారపరః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (కించిత్కారాభావత్తాలే) ఇత్యాది.

అనన్తరనిర్దేశ తాత్పర్యమ్, (అధికారిసాపేక్షమాయ్) ఎన్ఱతు. [౨౫

"కించిత్కారసాధ్య [ఉపేయ] సాహచర్యాత్ [ఉపాయ] శబ్దః, 'ఇరక్కుముపాయమ్' ఎన్ఱ ఉపాయపరః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (శేషియుడైయ కృపారూపమాన) ఇత్యాది.

అనన్తరనిర్దేశఫలితమ్, (ఇవనుడైయ) ఇత్యాది.

"కించిత్కారవిరహాధీనవిరహప్రతియోగియాన ఉపేయమ్ [౩౦ ముఖోల్లాసమేయాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ముఖమలర్త్తియాకియ) ఇత్యాది.

౨౭౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆక కీழ్) ఇత్యాది.

"కైఙ్కర్యావశ్యకరణీయత్వమ్ ఉక్తమ్; తత్రి ఫలార్థప్రీతిజనకత్వ బుద్ధిర్నివర్త్యతే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౭౩. కైఙ్కర్యన్దన్నై ఫలసాధనమాకాతే ఫలమాకవేణుమ్.

౨౭౪.—అతావతు, తాన్ కైయేలాతే అవనై, కైయేఱప్పణ్ణుకై.

వ్యా.—ఏవంవిధ కైఙ్కర్యత్తిల్ సాధనబుద్ధియై త్తవిర్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఇప్పడి అవశ్యకరణీయమాక కీழ్ [౧౦ చ్చొన్న కైఙ్కర్యన్దన్నై ఇప్పణ్ణుమళవిల్, దృష్టాదృష్టఫలఙ్గళిల్ ఏతేనుమ్ ఒన్ఱుక్కు సాధనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణాతే, స్వయం ప్రయోజనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱై.

౨౭౪.—ఇత్తై విశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (అతావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౧౫

(అతావతు) ఎన్ఱతు, "ఇత్తై సాధనమాకాతే, ఫలమాకుకైయావతు" ఎన్ఱపడి.

(తాన్ కైయేలాతే అవనై కైయేఱప్పణ్ణుకై) యావతు,

కైఙ్కర్యమ్ పణ్ణుకిఱతాన్ అతుక్కు ఫలమాక [౨౦

అ—దృష్టమ్=ఐహికపుత్రాదికమ్;

అదృష్టమ్=మోక్షః;

ప్రతిపత్తిః=బుద్ధిః.

[శా. ౨౭౭] [ఇష్టమ్ శేష్యైయదనిష్టమ్ తద్విరుద్ధమ్ యదపి ఫలమాకవేణుమ్] ఇత్యనేన, "స్వయం ప్రయోజనత్వమ్ ముఖోల్లాసోద్దేశ్యక [౨౫ శేషీష్టకరణ తదనిష్టాకరణాన్యతరత్వమ్ కైఙ్కర్యలక్షణమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఫలార్థదర్శ పూర్ణమాసాద్యుత్పదన వర్జనాదావతివ్యాప్తివారణాయ ఉద్దేశ్యాన్తమ్.

ముఖోల్లాస హేతుత్వభ్రాన్తిహేతుక శేషానిష్టకరణాదావతివ్యాప్తివారణాయ (శేషీష్ట) ఇత్యాది.

ప్రత్యేకమ్ అవ్యాప్తివారణాయాన్యతరత్వమ్.

అర్థాత్ భగవన్ముఖోల్లాసహేతుభూతే అన్యశంస్యానుష్ఠిత నిత్యాదావతివ్యాప్తివారణాయ ఉద్దేశ్యత్వనివేశః.

కైఙ్కర్యస్యస్వీకృతయే వేతనంతసమర్పయేత్|. యథా శ్రీవిదురో మాలాకారశ్చ భ్రాతస్తవత,॥ కించిత్కారేకృతేస్వస్యస్వరూపంసముజ్జ్వలంభవేత్|.

మూ.—౨౮౫. కొడుత్తుక్కొళ్ళాతే కొణ్డతుక్కుక్కైక్కూలికొడుక్కవేణుమ్.

వ్యా.—అవన్ పక్కలిలేయొన్ఱై, అర్థియాతే, స్వయం ప్రయోజనమాక చ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు, కైఙ్కర్యమ్కొళ్ళుకైక్కు అవనై "తాస్సర్వాశ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే, తన్-పూర్త్తియాలే సాపేక్షనాయ్ విరుమ్బి కైక్కొళ్ళుమ్పడిపణ్ణుకై.

౨౮౫.—"ఇవ్వాఱుపోల్వత్తు, తాన్ కొడుత్తై అవన్ కొణ్డతుక్కు ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణవుమ్ వేణుమ్"[౧౦ ఎన్గిఱార్ మేల్, (కొడుత్తు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"దహిమేదదామితే"౨ ఎన్గిఱపడియే తాన్ అవనుక్కు ఒన్ఱై, సమర్ప్పిత్తు అవన్-పక్కలిలే యొరు ప్రయోజనమ్కొళ్ళాతే, [౧౫

"ఇన్ఱు, వన్దిత్తనైయుమముతుశెయ్తిడప్పెఱిల్, నాన్నూఱు, నూఱాయిరమాకక్కొడుత్తు ప్పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్"౩

అ.—౨౮౪. "యాగక్రియాస్సం ప్రయుక్తాస్సర్వే కాన్తగత బుద్ధిభిః"౧ ఇతిపూర్వాంగమ్.

ఇతిల్ "ఏకాన్తగతబుద్ధిభిః" ఎన్ఱు, అనన్యప్రయోజనత్వమ్ [౨౦

"సంప్రయుక్తాః"—సమ్యక్ ప్రయుక్తాః.

"సర్వ" ఇత్యనుషఙ్గతోపి స్వప్రయోజనవిరహః.

("దేవ") శబ్ద వివక్షితమ్, (తన్-పూర్త్తి) ఎన్ఱు.

("స్వయమ్") శబ్దవివక్షితమ్, (సారాతే) ఎన్ఱు.

("శిరసా") ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (విరుమ్బి) ఎన్ఱు. [౨౫

("ప్రతిగృహ్ణాతి") ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (కైక్కొళ్ళుమ్పడి) ఎన్ఱు.

౨౮౫.—కొడుత్తు క్కొళ్ళామైక్కు ప్రతియోగి ప్రసిద్ధి ప్రదర్శనమ్, ("దేహిమే"౨) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

("ఇన్ఱు,"౩) ఇత్యాది:—

("ఇన్ఱు, వన్దు ఇత్తనైయుమముతుశెయ్తిడప్పెఱిల్")—ఇప్పోతు ఇఙ్గేయెళున్దరుళి ఇవఱ్ఱై యముతుశెయ్యప్పెఱ్ఱాల్,

మూ.—౨౮౬. శ్రీవిదురరైయుమ్, శ్రీమాలాకారరైయుమ్, కూనియైయుమ్పోలే, కించిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్ పెఱువతు. [౫

౨౮౭.—మడితడవాతశోఱుమ్,

వ్యా.—ఎన్ఱు, పెరియాழ்వార్-తిరుమకళైప్పోలే, తాన్ సమర్ప్పిత్తద్రవ్యత్తై అవన్ అఙ్గీకరిత్త ఉపకారత్తుక్కాక, అప్పడియిరున్దుళ్ళవన్ తైత్తన్ అభినివేశానుగుణమాకత్తైయ కొణ్డువన్దు సమర్ప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, పిన్నైయుమ్ అడిమై శెయ్కైయాకిఱ కైక్కూలికొడుక్కవేణుమ్" ఎన్గై.

౨౮౬.—"ఇప్పడి అనన్య ప్రయోజనరాయ్ కించిత్కరిత్తాలాయ్త్తు స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు" ఎన్నుమత్తై సదృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (శ్రీవిదురరైయుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. [౧౫

౨౮౭.—దృష్టాన్తభూతరాన అవర్ కించిత్కరిత్త ప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మడితడవాత) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

మడితడవాతశోఱా) వతు,

మున్దఱ ఆదరత్తోడేయిట్టు పిన్నై "ఇతుక్కు [౨౦ కాఙ్కుతరలాకాతో!" ఎన్ఱు, మడిచ్చీలై శోతిక్కైక్కాక

అ.—("నాన్నూఱు, నూఱాయిరమాక క్కొడుత్తు")—ఒన్ఱుక్కు నూఱాయిరమ్ అధికమాక సమర్ప్పిత్తు, ("పిన్నుమాళుమ్శెయ్వన్")—పిన్నైయుమ్ అడిమైశెయ్వన్" ఎన్ఱపడి.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొழி. [౨౫

ఇన్నైయుటోణ్ణు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు, పెరియాழ்వార్) ఇత్యాదినా.

(కైక్కూలి) ఎన్ఱతు, "ఎన్ త(?)కైక్కుక్కూలి" ఎన్ఱపడి.

౨౮౬ —స్వరూపమ్ కాత్తుక్కిష్ఠానియమాన్తైయాలే, ఉజ్జ్వలత్వోక్తి.

[విదురరైయుమ్] ఇత్యాదిప్రశ్నమాత్తిమ్మాతిత్తు.

(మడిచ్చీలై)—మడియిలేకట్టిన శాకమ్సై.

శుచీన్యన్నానిదత్వాహివిదురశుద్ధిమత్తమః॥. మాలాకారోర్చ్యయామాస కృష్ణమత్యాదరేణచ॥. దత్వానులేపం కృష్ణాయకుబ్జా భూద్భసుశోభనా॥.

మూ.—శుసుల్ నాఱాత్తపూవుమ్.

వ్యా—మఱియెప్పడిత్తస్తడవి ఉణ్డవర్ నెఞ్జుళ్లైయుమ్పడి పణ్ణుమ్ ప్రయోజనాన్తరపరర్ ఇఱుమ్ శోఱుపోలన్ఱి, కే౯, ఉణ్డవర్ నెఞ్జు ఉకక్కుమ్పడి అనన్య ప్రయోజనమాన శోఱు;—

ఇప్పడియిరున్దవళ్ళ శోఱితే,

"భుక్తవత్సుద్విజాగ్ర్యేషు నిషణ్ణః పరమాసనే।

విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ॥"౧

ఎన్ఱు, పావనత్వభోగ్యత్వ ప్రశస్తమాప్పడి శ్రీవిదురర్ అవనుక్కు సమర్పిత్తతు.

(శుసుల్ నాఱాత్తపూ) వావతు;—

అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ శుసుళ్ నాఱుమ్పడియిఱే పూవిన్-స్వభావమ్ ఇరుప్పతు;

అప్పడియే ప్రయోజనాన్తరస్పర్శమాకిల శుసుళ్ నాఱ్ఱమిల్లాతపడి అనన్యప్రయోజనత్వ పరిమళయుక్తమాన ఇఱుమ్ పువ్వుమ్;

ఇప్పడియిరున్దవళ్ళ పూవితే,

"ప్రసాదపరమౌనాథౌ మమగేహముపాగతౌ।

ధన్యోహమర్చయిష్యామీత్యాహ మాల్యోపజీవనః॥"౨

ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞర్ శ్లాఘిక్కుమ్పడి అత్యాదరపూర్వకమాక శ్రీమాలాకారర్ అవనుక్కు కొడుత్తతు.—

అ—(నెఞ్జుళ్లైయుమ్ పడి)=మనస్సు నోవుమ్పడి. ("శుచీని గుణవన్తి"౧) ఎన్ఱ ఇ పదద్వయ వివక్షితమ్, (పావనత్వ) ఇత్యాది.

(పావనత్వభోగ్య) త్వాభ్యాం (ప్రశస్తమ్)=శ్లాఘ్యమ్.

(శుసుళ్)=మయిర్.

'మయిర్పట్ట పూవుక్కు అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ మయిర్ నాఱుమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిస్పర్శమ్) ఇత్యాది

("శుసుళ్ నాఱాత్త పూ వావతు,... ఇఱుమ్ పువ్వుమ్") ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

("ఇత్యాహ"౨) ఎన్ఱతు, 'ఇత్యువాచ' ఎన్ఱపడి.

("ఆహ") ఇత్యవ్యయమ్ భూతార్థకమ్.

(విశేషజ్ఞర్)=పరాశరభగవాన్.

మూ—శుణ్ణామ్బుపడాత శాన్దుమిఱే యివర్ కళ్ కొడుత్తతు.

వ్యా—(శుణ్ణామ్బుపడాత శాన్దా) వతు,

అయిరమ్ పొన్నప్రియమాట్టియుమ్ శుణ్ణామ్బు కలవైపడక్కే, ఉమ్పడియిఱే శాన్దిన్-స్వభావమ్;

అప్పడియే ప్రయోజనాన్తర స్పర్శమాకిఱదోష మిన్ఱి, కే౯ అనన్యప్రయోజనమాన శాన్దు;

ఇప్పడియిరున్దవళ్ళ శాన్దితే,

"సుగన్ధమేతద్రాజార్హం రుచిరం రుచిరాననే।

ఆవయోర్గాత్రసదృశం దీయతామనులేపనమ్॥"౩

ఎన్ఱు, అవర్ అర్థిత్త అనన్తరమ్ కూనుమ్ శాన్దామ్పడి మానికొడుత్తతు.

"అక్క, ఇప్పడి అనన్యప్రయోజనమాక కించిత్కరిత్తాలత్తు కైఙ్కర్యాశ్రయమాన స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు" ఎన్గై,

అక్క ఇవ్వళవుమ్, వస్త్రాద్యాదిగణత్తైయిల్ చరమోక్తమాన కర్తవ్యరూప కైఙ్కర్యత్తై శోధిత్తు, "తాదృశ కైఙ్కర్యత్తాలే స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమామ్" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు.

అ—("ఇత్యాహ"౨) ఎన్ఱ, అవిత్తాలేలబ్ధమ్, (శ్లాఘిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱతు,

(ఆయిరమ్ పొన్నప్రియమాట్టియుమ్) ఎన్ఱతు, "బహువిత్తవ్యయసాధ్యమాన" ఎన్ఱపడి.

(కలవై)=శేకరమ్.

"ఏతత్ సుగన్ధమ్, ఏతద్రాజార్హమ్, ఏతద్రుచిరమ్, ఏతదావయోర్గాత్రసదృశం దీయతామ్"౩ ఎన్ఱు, భిన్నవాక్యయోజనైయిలే చరమవాక్యార్థమ్, (కూనుమ్ శాన్దామ్పడి) ఎన్ఱతు,

(కూనుమ్ శాన్దా)=కూనుమ్పడియాన శాన్దా.

ఇతు, "కూనుమ్ శాన్దై నెళ్ళుమ్"౪ ఎన్ఱ అర్థత్తుక్కు సూచకమ్.

ఇతిన్-స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుత్వత్తై యోజిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అక్క ఇప్పడి) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక్క ఇవ్వళవుమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తిం.భా. ౪-౩-౧.

మూ.—అరా. కైఙ్కర్యదశైపోలే, మున్బుళ్ళదశైకళిలుమ్, స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్క వేణుమ్.

అరా.—మున్నైనాలుదశైయుణ్డు.

అరం.—అతావతు, జ్ఞానదశైయుమ్, వరణదశైయుమ్, ప్రాప్తిదశైయుమ్, ప్రాప్యానుభవదశైయుమ్.

వ్యా.—(వరణదశై) యావతు, సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనైత్తనక్కు ఉపాయమాక్క వరిక్కుం అదశై.

(ప్రాప్తిదశై) యావతు, సాంసారికసకలదురితనివృత్తిపూర్వకమాక్క అవన్ - తిరువడిక్కళైప్రాపిక్కుం అదశై.

(ప్రాప్యానుభవదశై) యావతు, ప్రాప్యభూతనాన అవనైక్కిట్టి అనుభవిక్కుం అదశై.

ఇవ్వనుభవజనితప్రీతికారిత కైఙ్కర్యమిఱే పరమపురుషార్థమ్?.

వ్యా.—అరా. "'ఇప్పడి అనన్యప్రయోజననాయ్ కొణ్డు కైఙ్కర్యమ్ శెయ్ గైయాలే స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు' ఎన్ఱు శొన్నపడియాలే ముక్తావస్థైయిల్ కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపోజ్జ్వల్యముమ్ అర్థాత్ ఉక్తమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తు.

"ఇప్పడి కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమోపాతి, పతత్-పూర్వదశా విశేషఙ్గళిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్క వేణుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యదశైపోలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(మున్బుళ్ళదశైకళిలుమ్) ఎన్ఱతు, "కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వదశైకళిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

అరా.—"మున్నై ఎత్తనైదశైయుణ్డు?" ఎన్ను మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మున్నైనాలుదశైయుణ్డు) ఎన్ఱు.

అరం.—"అన్దనాలుదశైయుమ్ తానేతు?" ఎన్ను మపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(జ్ఞానదశై) యావతు, ఆచార్యోపదేశత్తాలే తనక్కు జ్ఞానమ్పిఱన్దు శెల్లుకిఱదశై.

అ.—అరా. "ఆర్తిపూర్వకప్రాప్తిఘటిత దశాచతుష్టయస్య ఉక్తదశా కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వభావియావ" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదనుగుణమాక్క సఙ్గతి. (ఇప్పడి అనన్య) ఇత్యాది.

అతావతు, "కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపోజ్జ్వల్యప్రసఙ్గాత్ తద్విశేషభూతమ్ ఉక్తదశా కైఙ్కర్య పూర్వభావిదశాచతుష్టయత్తిలే స్వరూపోజ్జ్వల్యమ్ శొల్లుకైయాలే, ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

అ.—అరం. "శాస్త్రాదిషు సుదృష్టాపి సాఙ్గా సహఫలోదయా। నప్రసీదతివై విద్యావినాసదుపదేశతః॥"౧ ఇత్యాదిక్కళైయుటైయ్యను [జ్ఞానదశా] శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఆచార్య) ఇత్యాది.

"ఉపాయభూతో మే భవేతిప్రార్థనామతిః"౨ ఇత్యాదియైయుటైయ్యను ప్రార్థనా ప్రాధాన్యాభిప్రాయేణ [వరణదశా] శబ్దాభిప్రేతమ్, (సిద్ధోపాయ) ఇత్యాది.

"వృఙ్=సంభక్తౌ, సంభక్తిః=ప్రార్థనమ్"౩ ఎన్నక్కడవదిఱే?.

ఉక్తదశాచతుష్టయత్తుక్కు కైఙ్కర్యపూర్వభావిత్వత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (ఇవ్వనుభవ) ఇత్యాదినా.

"'నిర్దేశక్రమత్తాలే జ్ఞానదశాదికళితే పూర్వపూర్వత్తైప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరమ్ ఫలమ్' ఎన్ఱు, వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమ) ఇత్యాది

(తత్త్వజ్ఞానముమ్) ఎన్ఱతు,

"స్వస్మిన్ అనన్యసాధనత్వజ్ఞానముమ్, భగవతి అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానముమ్, నిరపేక్షోపాయత్వజ్ఞానముమ్, వరణత్తిల్ భగవద్దయానుగుణ్యాకారావచ్ఛిన్న అధికారివిశేషణత్వజ్ఞానముమ్, నిర్హేతుక భగవత్కృత్యకరత్తుణత్తిను దైయ అసిద్ధత్వరస్యత్వ హేతుకసంపాతాయాతత్త్వజ్ఞానముమ్(?), స్వయం ప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసార్థత్వజ్ఞానముమ్, ప్రతిబన్ధకాభావరూపత్వజ్ఞానముమ్, ఉపాయసంబన్ధరూపత్వాది జ్ఞానముమ్" ఎన్ఱపడి.

వరణాధికారికసిద్ధోపాయఫలత్వాత్ వరణఫలత్వమ్ ప్రాప్తిక్కు అభిప్రేతమ్.

(క్రమమ్) ఎన్ఱతు, "ఉత్పత్తిక్రమమ్" ఎన్ఱపడి.

౧। ౨। ౩। ధాతుపాఠే.

మూ.—౮౧. జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానత్తైమున్నిడుమ్;
వరణదశైయిల్ అపూర్తియైమున్నిడుమ్;
ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్తియైమున్నిడుమ్.
ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తైమున్నిడుమ్.

వ్యా.—ప్రథమాపేక్షితమాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, జ్ఞానఫలమాన ఉపాయవరణముమ్, వరణఫలమాన ప్రాప్తియుమ్, ప్రాప్తిఫలమాన అనుభవముమ్, అనుభవజనితప్రీతికారిత కైఙ్కర్యముమాయిత్తే క్రమమిరుప్పతు?.

ఆకైయాలే, కైఙ్కర్యదశై చరమదశైయాయ్, పూర్వదశైకళ్ నాలుమ్ ఇతిలేవన్దేఱుకైక్కు ఇట్టుపడియుమాయిరుక్కుమ్.

౮౧.—ఇవ్వోదశైకళిలే స్వరూపత్తై యుజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱు తొడజ్గి.

జ్ఞానదశైయిల్ (అజ్ఞానత్తైమున్నిడుకై) యావతు,

ఆచార్యన్ మేన్మైల్ తనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుమ్పడి తత్త్వహితపురుషార్థజ్గళిల్ తన్నుడైయ అజ్ఞానత్తై ప్పలకాలుమ్ విజ్ఞాపిక్కై.

అ.—'"దశాచతుష్టయత్తుక్కుమ్ కైఙ్కర్య పూర్వభావిత్వమ్ యాగపత్యేన అన్ఱు,' ఎన్ఱు, వస్తుసామర్థ్యసచివ మూలస్థనిర్దేశక్రమత్తాలే వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఇత్యాది.

అ.—౮౧. "పృచ్ఛామిత్వాధర్మసంమూఢచేతాః"౧ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్ మేన్మైల్) ఇత్యాది.

("నోన్బు"౨), ("ధర్మ"౩), ("నల్కర్మ"౪) శబ్దార్థమ్, (సుకృత)ఇతి.

వ్యా.—(వరణదశైయిల్ అపూర్తియైమున్నిడుకై)యావతు,

"నోత్ప నోన్బిలేన్",౨ "నధర్మనిష్ఠోఽస్మి",౩ "నల్కర్మవైవకిలకించన సందినోమి"౪ ఇత్యాదియిల్పడియే పేర్ ఇదుక్కు హేతువాకక్కొళ్ళలావతొరు సుకృతాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాకిఱ అకించన్యత్తై పురస్కరిక్కై.

(ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్తియైమున్నిడుకై) యావతు,

"పెన్ఱ పోతు పెఱుకిలోమ్" ఎన్ఱిరాతే, "వాన్ఱలకమ్ తెళివ్దెయెన్ఱైయ్తువతు",౫ "తరియేన్ నిని",౬ "కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమ్ ఇన్నమ్ కుఱుకాతో?"౭ ఇత్యాదిప్పడియే విలంబాసహత్వనిబన్ధనమాన తన్నుడైయ క్లేశాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కై.

(ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తై మున్నిడుకై) యావతు,

పెఱువిడాయున్నుక్కు కుడిత్తతణ్ణీర్ ఆరాతాప్పోలే, అనుభూతాంశత్తాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలుమ్ తనక్కు విళైన్దు శెల్లుకిఱ అనుభవాభినివేశత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై.

అక్క, "జ్ఞానదశైముతలాన నాలుదశైయిలుమ్ [వా. ౨-౮] (స్వరూపత్తై యుజ్జ్వలమాక్కై) యావతు, ఇవ్వో ఆకారజ్గళై మున్నిడుకై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(అది) శబ్దత్తాలే జ్ఞానదాగత క్తిదాగాదికళ్ వివక్షితమ్.
[అపూర్తి] శబ్దార్థమ్, (అకించన్యత్తై) ఎన్ఱు.
(పురస్కరిక్కై)—విశేషణతయా అనుసన్ధిక్కై.
("వాన్ఱలకమ్")—పరమాకాశత్తై, ("తెళివ్ద",—కాలుష్యమత్తు, ("ఎయ్తువతు")—ఎప్పోప్రాపిప్పతు" ఎన్ఱపడి.
(విలంబాసహత్వనిబన్ధనమాన) ఎన్ఱతు, "విలంబాసహత్వహేతుకమాన" ఎన్ఱపడి.
(తృప్తిః)—అలంబుద్ధిహేత్వనుభవవిశేషః.
ఉజ్జ్వలమాక్కుకైయై సంగమిప్పిక్కిఱార్, (అక్క) ఇత్యాదినా.

౧॥ శ్రీ-వా, ౫-౭-౧.
౩॥ ఆళవన్దార్స్తో. ౪॥
౫॥ పెరియతిరుమొ. ౬-౩-౮. ౬॥ తి. వా ౫-౪-౭.
౭॥ తి. వా. ౬-౯.

గురుజ్ఞానేనచాజ్ఞానం ఈశపూర్త్యాహ్యపూర్ణతా। కృపయాఽఽర్తిశ్చ, అనుభూత్యాఽభినివేశశ్చనశ్యతి॥. అపరాధోఽజ్ఞానమూలమ్, జ్ఞాన

మూ.—౨౯౨. అజ్ఞానమ్ పోవదు ఆచార్యజ్ఞానత్తాలే;

అపూర్తిపోవదు ఈశ్వరపూర్తియాలే;

ఆర్తిపోవదు అరుళాలే;

అభినివేశమ్పోవదు అనుభవత్తాలే.

వ్యా—౨౯౨. "ఇప్పడియిరుక్క ఇవర్ త్తై మున్నిట్టాల్ ఇవర్కళుక్కు ఇన్త క్లేశమిప్పదైత్తాలే!" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞానమ్ పోవదు). ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావదు:—

"తత్త్వహితాదికళిల్ ఇవనుక్కుళ్ళ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాక నివృత్తమావదు, అవర్ త్తైయలక్షలక్షాకిదర్శిప్పిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుమవనాన ఆచార్యనుడైయ జ్ఞానత్తాలే;

పేఱ్ఱుక్కు హేతువాయిరుక్కుమ్ సత్కర్మాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాలే అపూర్తియిఱే యిప్పదు, ఇత్తలైయిలుళ్ళదొన్ఱైయుమ్ అపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్యుమ్ ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరనుడైయ సహకారినైరపేక్ష్యమాకిఱ పూర్తియాలే;

అ.—౨౯౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియిరుక్క ఇవర్ త్తై) ఇత్యాది.

(ఇన్త)—అజ్ఞానాపూర్త్యార్త్యభినివేశఙ్గళ్.

(తత్త్వ)—స్వరూపమ్ (హితమ్)—ఉపాయః.

(ఆది) శబ్దత్తాలే పురుషార్థమ్ సంగృహీతమ్.

(వాసనా)—విపరీతసంస్కారః.

ఇత్తాల్ విమర్శదశైయిల్ బాధమ్ అభిప్రేతమ్.

(అలక్షలక్షాకి) ఎన్ఱదు, "పరస్పరాసంకీర్ణమాక" ఎన్ఱపడి.

ఉపాయాభావాత్మక ఆకిఞ్చన్యరూపాపూర్తిక్కు శమనమావదు, తత్ప్రయుక్తఫలాభావవ్యవచ్ఛేదమ్.

మూ.—౨౯౩. అజ్ఞానత్తుక్కడి అపరాధమ్;

అపూర్తిక్కడి జ్ఞానపూర్తి;

వ్యా—అవిలంబేనతిరువడిక్కళైప్రాపిక్కప్పెఱామైయాలుణ్డాన ఆర్తితీరువదు, ఆర్తికణ్డాల్ అత్ క్షణమాత్తిలేయప్పోతే కార్యమ్ శెయ్యుమ్ తలైక్కట్టుక్కైక్కు ఉఱుప్పాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమాకిఱ అవనుడైయ కృపైయాలే;

అనుభవదశైయిల్ అనుక్షణమ్ పిఱక్కుమ్ అభినివేశమ్ అడఙ్గువదు, అస్వదయిత్తైమేన్మేలుమ్ అనుభవిక్కైయాలే;" ఎన్ఱై;

౨౯౩.—"ఇవ్వజ్ఞానాదిచతుష్టయత్తుక్కుమ్ హేతువేదు!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అజ్ఞానత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావదు:—

"జ్ఞానదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ అజ్ఞానత్తుక్కు మూలమ్, అనాదికాలకృతాకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదిరూపాపరాధమ్;

వరణదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ అపూర్తిక్కు నిదానమ్, పేఱ్ఱుక్కు హేతువాక నినైక్కలావదొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయై దర్శిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూర్తి;

అ.—"అజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుప్పోలే స్వరూపనివృత్తియన్ఱు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది.

ఉత్తరోత్తరానుభవరూప విషయసిద్ధియాలే పూర్వపూర్వేచ్ఛైక్కు నివృత్తియాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అస్వదయత్తై) ఇత్యాది

౨౯౩—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వజ్ఞానాది చతుష్టయత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"పాపం ప్రజ్ఞాం నాశయతి" ఇత్యాదిక్కైయిట్టుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. (అనాదికాల) ఇత్యాది.

(ఆది) శబ్దమ్ భగవదపచారాదిపరమ్.

(దర్శిక్కై)—యథావదనుసన్ధానైక్కు.

మూ.—ఆర్తికుడి అలాభమ్;
అభినివేశత్తుక్కుడి అప్పడు.

అర్థ.—ఆర్త్తియుమ్ అభినివేశముమ్ ఇరుక్కుమ్పడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోమ్.

వ్యా.—ప్రాప్తిదశైయిల్ మున్నిడుక్కిఱ ఆర్త్తిక్కు హేతు, ప్రాప్యవస్తువై శీఘ్రమాకక్కిట్టప్పెఱామైయాక్కిఱ అలాభమ్;

ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ మున్నిడుక్కిఱ అభినివేశత్తుక్కు కారణమ్, అనుభవిత్తవళవాల్ తృప్తిపిఱవాత్తేమేన్మేలుమ్ ఆశైప్పడప్పణ్ణుమ్ అవశ-వశవప్పడు" ఎన్నై,

అర్థ.—"ఆర్త్యభినివేశవేవమిరుక్కుమ్పడియోః!" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆర్త్తియుమ్ అభినివేశముమ్ ఇరుక్కుమ్పడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోమ్) ఎన్ఱు.

"ఇన్ని న్ఱు నీర్ మైయునియాముఱామై"', ౧ ౩ ఎన్ఱుతుడజ్గి, "తిరువాణైనిన్నాణైకణ్డాయ్'౨ ఎన్ఱు, తడుత్తుమ్ వళైత్తుమ్ పెఱవేణ్డుమ్పడి పరమభక్తితలైయెడుత్తల్''౩ ఎన్నుమళవాక ఆర్త్తియిరుక్కుమ్పడియైయుమ్,

"శెయ్యవుడైయుమ్ తిరుముకముమ్ శెజ్గనివాయుమ్ కుప్పలుమ్కణ్డు'౪ ఎన్ఱిఱప్పడియే

అ.—అర్థ. "("తిరువాణై"౨)—పెరియపిరాట్టియార్ ఆణైయుమ్, ("నిన్నాణై"౨—నిన్నాణైయుమ్, కణ్డాయ్' ఎన్ఱపడి.

యథాహ, "లోకత్తుక్కు నిన్నాణైయుమ్, ఉనక్కు పెరియపిరాట్టియార్ ఆణైయుమ్" ఎన్ఱారుమ్.

(తడుత్తుమ్)—గతిప్రతిరోధమ్ పణ్ణియుమ్, (వళైత్తుమ్)—సర్వతో వ్యాపారప్రతిరోధమ్ పణ్ణియుమ్, ("శెయ్యవుడైయుమ్")—శివన్ద తిరుప్పీతామ్బరముమ్, ("తిరుముకముమ్")—శ్రీమత్తానముఖముమ్, ("శెజ్గనివాయుమ్"—శివన్దకనిన్ఱ తిరుప్పవళవుమ్, ("కుప్పలుమ్") హస్తలఙ్కారముమ్" ఎన్ఱపడి.

("తన్నైప్పెఱ"౬)—తన్నైప్పెఱుమైయాల్ వన్ద.

ఇతు అన్దామత్తిల్ ఫలిత్త అర్థమ్.

మూ.—అర్థ. ఇవన్ఱనక్కు నాలుదశైపోలే నాలు గుణముణ్డు.

వ్యా.—మున్నప్పత్తైయప్పన్నైయనుభవిత్తు''౩ ఎన్ఱుతొడజ్గి, "తన్నైప్పెఱ ప్రీతియాల్ వన్ద శెవ్వియైయనుభవిత్తు''౬ ఎన్నుమళవాక అభినివేశమిరుక్కుమ్పడియైయుమ్, అన్ద ప్రబన్ధత్తిలే సుస్పష్టమాక అరుళిచ్చెయ్తారిత్తే।.

అక, "కైజ్కర్యదశైక్కు(మున్నే నాలువశైయుణ్డు)" ఎన్ఱుమ్, "అవైతాన ఇవన్నకు" ఎన్ఱుమ్, "అవ్వవదశానుగుణమాన అజ్ఞానాదికళైమున్నిడవే అవ్వవదశైకళిల్ స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమామ్" ఎన్ఱుమ్, "అవ్వజ్ఞానాదికళై ప్పెక్కుమవై ఆచార్యజ్ఞానాదికళ్" ఎన్ఱుమ్, అవ్వజ్ఞానాదికళుక్కు నిదానజ్గళుమ్ శొల్లిక్కొణ్డాయిత్తు.

అర్థ.—ఇన్దదశాచతుష్టయ ప్రసజ్గత్తిలే, ఇవన్ఱనైయ గుణచతుష్టయత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవన్ఱనక్కు) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అతావతు:—

"ఇవ్వధికారిక్కు, స్వరూపోజ్జ్వల్యత్తుక్కు ఉడలాకక్కీట్టచ్చొన్న దశాచతుష్టయమ్పోలే స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతువాన గుణచతుష్టయముముణ్డు" ఎన్నై.

అ.—(అన్దప్రబన్ధత్తిలే) ఎన్ఱతు, "అర్చిరాదిప్రబన్ధత్తిలే' ఎన్ఱపడి.

సజ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక కైజ్కర్యదశైక్కు) ఇత్యాది.

అర్థ.—ఉత్తరవాక్యసజ్గతి, (ఇన్దదయాచతుష్టయప్రసజ్గత్తిలే) ఇత్యాది

"ఇత్రాల్ స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుచతుష్కప్రసజ్గాత్ తాదృశచతుష్కాన్తరమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱు ప్రసజ్గసజ్గతియుమ్, ఏకకార్యత్వసజ్గతియుమ్" ఎన్ఱపడి.

"[నాలుదశైపోలే] ఎన్ఱిఱ సాదృశ్యమ్ స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుత్వరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతువాన) ఇత్యాది.

౧॥ తిరువిరుత్తమ్. పా. ౧. ౨॥ తి. వా. ౧౦-౧౦-౨.
౩॥ ౪॥ పెరుమాళ్-తిరుమొழி.౬-౭.

మూ.—౭౯౬. అభావము, జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్.

౭౯౭.—ఇవైగళ్ అవనుక్కుమ్ ఉణ్డు.

వ్యా.—౭౯౬. "అవైతాన్ ఎవై?" ఎన్నుమాఱ్ [౫ కాట్టియితే, (అభావము, జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్) ఎన్ఱు, అన్దగుణఙ్గళ్ తన్నైయ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౭౯౭.—"ఇవనుడైయ గుణచతుష్టయమ్ శొన్న ప్రసఙ్గత్తిలే, ఈశ్వరనుక్కుమ్ ఇవైయుణ్డు" ఎన్నుమిడత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైగళ్ అవనుక్కుముణ్డు) ఎన్ఱు.

(అవన్) ఎన్ఱు కీழ్ చ్చొల్లిక్కొణ్డువన్ద ఈశ్వరనై పరామర్శిక్కిఱదు.

౭౯౮.—"ఇప్పడియిరుక్కుమ్ ఇవనుడైయ గుణఙ్గళుక్కు విషయఙ్గళేవై?" ఎన్ఱు, అవఱ్ఱై విభజిత్తు [౧౫ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

మూ.—౭౯౮. అవనుడైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవనుడైయగుణమ్.

అజ్ఞానాశక్తిగళుక్కు ఇవనుడైయ దోషమ్. [౫

వ్యా.—కీழుత్తొన్నవైయిల్ ముదఱ్కు ఈశ్వరగుణవిషయఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దగు, చేతనగుణవిషయఙ్గళ్ శొన్నముడిత్తాల్ అరికై మేలే ప్రాసఙ్గికమాక నిషిద్ధాచారవ్యత్తై విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(అవనుడైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవనుడైయగుణమ్) ఎన్ఱగు,

"యస్సర్వజ్ఞః"౧ ఎన్ఱుమ్, "సహస్రాంశుః"౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుగిఱపడియే, సర్వజ్ఞనాన అవనుడైయ దివ్యజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, అద్వేషాభిముఖ్యమ్ తుడఙ్గి ఇచ్చేతనన్ పక్కల్ ఉణ్డాన ఆత్మగుణమ్" ఎన్ఱై. [౧౫

(అజ్ఞానశక్తిక్కు ఇలక్కు ఇవనుడైయ దోషమ్) ఎన్ఱదు,

అ—౭౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవైతాన్) ఇత్యాది స్పష్టత్వాత్ పృథగ్వ్యాఖ్యా న కృతా.)

౭౯౭—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవనుడైయ) ఇత్యాది. "జ్ఞానాదిరూపగుణచతుష్టయత్వాత్ ప్రసక్తస్సన్ గతి" ఎన్ఱపడి.

[భగవత్-త్తైక్కార్యమ్ ఈశ్వరభూతి] ఎన్ఱు, పూర్వప్రకృతనాన ఈశ్వరనై, [అవనుక్కుమ్] ఎన్ఱు, అకరవాచ్యన్ పరామృశ్యమానవఱు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ ఎన్ఱు) ఇత్యాది

౭౯౮—[అవనుడైయజ్ఞానశక్తిగళుక్కు] ఇత్యాదికస్య [వా ౭౯౯] [నిషిద్ధానుష్ఠానమ్] ఎన్నుమళవాన ఉత్తరసన్దర్భావతారికై, [౨౫ (ఇప్పడియిరుక్కుమ్) ఇత్యాది.

ఇత్థం "బుద్ధిస్థత్వాత్ చరమోద్దిష్టత్తుక్కు ప్రథమమ్ విషయవిభాగమ్" ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్.

అ.—౭౯౮. కీழుత్తొన్న ఇత్యాది.

అభావము, "ఏకైకక్రమేణైవ విషయవిభాగమ్ వక్తవ్యమ్" ఎన్ఱపడి. ౨౦

ఈశ్వరన్, 'చేతనగుణ' ఇత్యాది.

అభావము, "సర్వజ్ఞత్వస్వతలోకాత్ బుద్ధిక్రమానుసరణమ్" ఎన్ఱపడి.

[అవనుడైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు] ఎన్ఱు, సిద్ధవన్నిర్దేశతాత్పర్యమ్. ('సర్వజ్ఞః'౧) ఇత్యాది. [౨౫

("సర్వజ్ఞః") ఎన్ఱు ప్రకారజ్ఞానముమ్ "సర్వవిత్"౧ ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞానముమాయ్యాలే, పునరుక్తియిల్లై.

"సహస్రమ్—అపరిమితాః, అంశవః—జ్ఞానాని అస్య"౨ ఇతి భగవద్గుణదర్పణే.

ఇత్తాల్, "సర్వజ్ఞః" ఎన్ఱపడి.

"అద్వేషస్య అభిముఖ్యస్య" ఇతి ద్వన్ద్వసమాసగర్భమాయాలే, ఏకవచనమ్

(తుడఙ్గి) ఎన్ఱు, శమాదిగళ్ వివక్షితమ్.

ఈశక్తేస్తు విషయశ్చేతనస్యాస్య రక్షణమ్। ; తదశక్తేస్తు విషయః పరిత్యాగోఽస్య సమ్మతః॥ చేతనజ్ఞానవిషయ స్తదాచార్యగుణోఽథ వేత్;

మూ.—శక్తిక్కు లక్ష్యం ఇవనుడైయ రక్షణమ్;

వ్యా.—“‘అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః’[౧] ఎన్ఱుమ్,

‘అవిజ్ఞాతా హి భక్తానామాగస్సు కమలేక్షణః।

సదా జగత్సమస్తం చ పశ్యన్నపి హృదిస్థితః॥’

ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, సర్వజ్ఞనాయిరుక్కచ్చెయ్ తే అవిజ్ఞాతావాయిరుక్కుమవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ప్రకృతివశ్యనాన ఇవన్ పణ్ణుమ్ అకృత్యకరణాది దోషమ్” ఎన్ఱై,

(శక్తిక్కు లక్ష్యం ఇవనుడైయ రక్షణమ్) ఎన్ఱతు,

“‘పరాస్య శక్తిర్వివిధైవ శ్రూయతే’[౩] ఎన్గిఱపడియే సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్య

మూ.—అశక్తిక్కు లక్ష్యం పరిత్యాగమ్.

అర్థ. ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు లక్ష్యం ఆచార్య గుణమ్;

అజ్ఞానత్తుక్కు లక్ష్యం ఆచార్యదోషమ్;

వ్యా.—మాఱిల శక్తిక్కు విషయమ్, ఇవనుడైయ సకలేష్టజ్గళైయుమ్ పోక్కి స్వరూపానుగుణమాన సకలేష్టజ్గళైయుమ్ కొడుక్కైయాకిఱ రక్షణమ్” ఎన్ఱై,

(అశక్తిక్కు లక్ష్యం పరిత్యాగమ్) ఎన్ఱతు,

“అప్పడి సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, దుస్సహమాన ఇవన్ శెయ్యుమ్ దోషజ్గళాలే శీఱి కైవిడుకై” ఎన్ఱై,

అర్థ.—ఇప్పడి ఈశ్వరగుణవిషయజ్గళైయరుళిచ్చెయ్తు మేల్ చేతనగుణవిషయజ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుడైయ) ఎన్ఱు తొడజ్గి.

(ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు లక్ష్యం ఆచార్యగుణమ్) ఎన్ఱతు, “ఇచ్చేతననుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, మహోపకారకనాన ఆచార్యనుడైయ సద్గుణసమూహమ్” ఎన్ఱై,

(అజ్ఞానత్తుక్కు లక్ష్యం ఆచార్యదోషమ్) ఎన్ఱతు, “ఇవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ఆచార్యన్ తిరుమేని స్వభావజమాయ్

అ.—[అజ్ఞానత్తుక్కు] ఎన్ఱు, సిద్ధవన్నిర్దేశతాత్పర్యమ్, (‘అవిజ్ఞాతా’’౧...ఎన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

“ప్రపన్నాపరాధాపరిగణనం గుణవిష” ఎన్ఱు, భగవద్గుణపర్వణి “‘అవిజ్ఞాతా’ ఎన్ఱు,జ్ఞప్తిమాత్రత్వాల్ అజ్ఞత్వపరమ్’’ ఎన్గిఱ దుర్దృష్టినిరసనార్థమ్, తదర్థవివరణపర ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్, (‘‘అవిజ్ఞాతా హి ’౨) ఇత్యాది.

“హృదిస్థితః పశ్యన్నపి భక్తానామాగస్సు అవిజ్ఞాతా” ఇత్యన్వయః

(ప్రకృతివశ్యనాన, ఇతి:—ఇతుమధ్యమాధికారి విషయమ్.

[వా. ౪౮౦] [అవనుక్కు అఖుకిడైయాతు] ఎన్ఱు, ఓ ఉత్తమాధికారి-స్వభావమిరుప్పతు?.

అన్నైయాల్, “పూర్వాపరవ్యాఘాతమిల్లై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు, బుద్ధిపూర్వకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు.

అగురుత్వ-అనావృత్తత్వ-సానుతాపత్వజ్గళ్ అభిప్రేతజ్గళ్;

అన్నైయాల్, ఉత్తరగ్రన్థవిరోధముమిల్లై.

(“వివిధా శక్తిః”౩) ఎన్గిఱతువిత్తుక్కర్థమ్, (సర్వశక్తియాన) ఇత్యాది.

“జగత్-ప్రకృతిభావోఽయస్సా శక్తిరితికథ్యతే”౪ ఎన్గిఱతువిత్తు, ప్రకృత తానుపయోగమాన్నైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఘటిత) ఇత్యాది.

అ—“సత్యజేయమ్”౫ ఎన్గిఱ శకిలజ్గళైయుమ్, “కథంతాంత్యక్తుముత్సహే”౬ ఎన్గిఱతువిత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (అశక్తిక్కు విషయమ్) ఇత్యాది.

అర్థ—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఈశ్వర) ఇత్యాది.

‘బుద్ధిస్థక్రమమాదాయ అవసరసజ్గతి” ఎన్ఱపడి

[గుణమ్] ఎన్గిఱతు, సమష్టిపరమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సద్గుణసమూహమ్) ఎన్ఱతు

“డామ్భికం క్రోధనం మూర్ఖం తథా హజ్కారసంయుతమ్।

త్యక్తధర్మం చవిప్రేన్ద్ర! గురుం ప్రాజ్ఞోన కల్పయేత్॥”౭ ఇత్యాది కళాలే ఆచార్యనుక్కు మానసదోషమ్ కిడైయాత్తన్నైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్-తిరుమేని స్వభావజమాయ్) ఎన్ఱు.

౧॥ పు. ౭౭౧, ౫వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥

౫॥ శ్రీరా. యు. ౬॥ శ్రీరా. ౭॥

మూ.—శక్తిక్కు లక్ష్యం ఆచార్య వైభవ్యమ్;
అశక్తిక్కు లక్ష్యం నిషిద్ధానుష్ఠానమ్.

వ్యా.—"అనుష్ఠాన వారాయుమ్పో వమ్" ఎన్గై.

(శక్తిక్కు లక్ష్యం ఆచార్య వైభవ్యమ్) ఎన్దత్తు, "ఇవన ప్రవృత్తిశక్తిక్కు విషయమ్, స్వాచార్యనుక్కు ఉకప్పాకచ్చెయ్యుమ్ కైంకర్యమ్" ఎన్గై.

(అశక్తిక్కు లక్ష్యం నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్దత్తు, "ఇవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, స్వరూపోపాయ పురుషార్థవిరోధికళాన శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళిన్ను డైయ అను ష్ఠానమ్" ఎన్గై.

అ.—"అన్యాయానతిక్రాన్తం శిష్యం గ్రామాత్ ప్రియాయ
సౌమ్య వేషం ప్రశాన్తం తం పాపరోగవిపర్జితమ్"॥ ఇత్యాదికళాలే ఆచార్యనుక్కు త్తిరుమేని ఉపకాన ఇవన్ ఆశ్రయిక్కుమ్పోదు తాత్పర్యాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆగత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"ఆశ్రయణాన న్తర భావినయాయ్" ఎన్దపడి.

"[శక్తి] శబ్దమ్ ప్రకరణాల్ ప్రవృత్తిసామర్థ్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన ప్రవృత్తిశక్తిక్కు) ఇత్యాది.

"[ఆచార్య కైంకర్య] శబ్దమ్, తద్విషయకైంకర్యపరమాకాతే, భగవత్-భాగవత కైంకర్యాసంగ్రహమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే, తత్-ప్రీత్యర్థ కైంకర్యమ్, తత్-కైంకర్యమ్' ఎన్దు, వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాచార్యనుక్కు ఉకప్పాక) ఇత్యాది

"తన్ స్వరూపమ్, ఇతర్క్కు ఉపాయమ్, ఇవైనై ఉపేయమ్" ఎన్ఱు, అవిశ్రైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాది

"భగవదిచ్ఛాకృతా ప్రీతినాశకఙ్గళాన" ఎన్దపడి.

(శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళిన్నుడైయ) ఎన్దత్తు, "శ్రవణ్ణవిషయశాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళిన్నుడైయ" ఎన్దపడి.

౩౦౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళియరుక్కు) ఇత్యాది

మూ.—౩౦౦. నిషిద్ధమ్ తానుమ్ నాలువకైయా యిరుక్కుమ్.

౩౦౧.—అజ్ఞానత్తు అకృత్యకరణముమ్,
భగవదపచారముమ్,
భాగవతాపచారముమ్,
అసహ్యాపచారముమ్.

౩౦౨.—అకృత్యకరణమావత్తు,

వ్యా. ౩౦౦. ఇప్పడియిరుక్కిఱ నిషిద్ధత్తి నుడైయవిభాగత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిషిద్ధమ్ తానుమ్) ఎన్దు తుడఙ్గి.

అతావత్తు, "ఉపాదేయమాన గుణచతుష్టయమ్ పోలే, హేయమాన నిషిద్ధమ్ తానుమ్ చతుర్విధమాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

౩౦౧.—"అవ్వాలువకైయావతు తానేతు?" ఎన్నుమపేక్షైయిలే, (అతావత్తు అకృత్యకరణముమ్, భగవదపచారముమ్, భాగవతాపచారముమ్, అసహ్యాపచారముమ్) ఎన్దు, అవైత్తై యుద్దేశిక్కిఱార్.

౩౦౨.—"ఇవఱ్ఱిల్ ముతల్ వేషదానేతు!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యివత్తైయడైవే వివరిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణమావత్తు) ఎన్దు తుడఙ్గి.

అ.—"ప్రాసఙ్గికసఙ్గతి" ఎన్నుమిడమ్, 'ప్రాసఙ్గికమాక నిషిద్ధ చాతుర్విధ్యత్తై) ఇత్యాదినా శూర్యమేవోక్తమిదే!.

(వకై)—భేదమ్.

[నిషిద్ధమ్ తానుమ్] ఎన్ఱ, ఉ సముచ్చయార్థమ్, (ఉపాదేయమాన) ఇత్యాది.

(హేయమ్)—త్యాజ్యమ్.

౩౦౧.—(ఉద్దేశ) మాకత్తు, నామమాత్రేణవస్తు సంకీర్తనమ్.

౩౦౨.—(భేదః)—అవాన్తరభేదః.

నిషేధమెన్, నిషేధ్యకైయుడైయదైయ అనిష్టసాధనత్వత్తిల్

పరహింసా పరస్తోత్రం పరదారపరిగ్రహః। పరద్రవ్యాపహరణం తథా చాసత్యభాషణమ్॥ అభక్ష్యభక్షణంచైవ మేతే పఞ్చాకృత్యకృత్యనిశ్చేల్।

సూ.—పరహింసై, పరస్తోత్రమ్, పరదారపరిగ్రహమ్.

వ్యా.—(పరహింసై) యావతు, "నహింస్యాత్ సర్వా భూతాని"౧ ఎన్గిఱ విధియై అతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్ ప్రాణిపీడై.

(పరస్తోత్ర) మావతు, ప్రాప్తవిషయస్తోత్రాగ్రహాన వాక్కైక్కొణ్డు అప్రాప్తవిషయఙ్గళైస్తుతిక్కై.

(పరదార పరిగ్రహ) మావతు, పిఱర్కు అనన్యార్హమాన స్త్రీవిషయఙ్గళై మోహాదికళాలే స్వీకరిక్కై.

అ.—అజ్ఞాతజ్ఞాపకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్గిఱవిధియై) ఇత్యాది

[పరహింసా] శబ్దత్తాలే 'స్వేతరహింసైవివక్షితైయాకైయాల్, స్వహింసై కృత్యమాకవుమ్, అభిచారత్తాలే భగవద్భాగవతవిరోధిహింసనమ్ అకృత్యమాకవుమ్, ప్రసక్తిక్కుమాకైయాలే, వర్జయాన్హింసై—[పరహింసై యాయ్, [పర]శబ్దమ్, "శ్రేష్ఠాన్యదూరజ్యేష్ఠేషు పరస్స్యాద్వాచ్య లిఙ్గకః"౨ ఎన్ఱు, మారవాచకమాయ్, అత్తాల్ అతిక్రమణత్తై లక్షిక్కుమాయ్, అత్తుక్కు కర్మమ్ నిషేధవిధియేయోగ్యతయా అక్కవేణుమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్ "నిషిద్ధహింసై అకృత్యమ్' ఎన్ఱు వివక్షితమాకైయాలే, స్వహింసై అకృత్యమాకైయాలు:

భగవత్-భాగవతవిరోధిహింసనమ్ విహితమాకైయాలే అకృత్యమాకాతు:

మున్బు వైదిక లౌకిక సకలహింసైయుమ్, పరమైకాన్తికు, 'కుర్యాద్ఘృతపశుంసఙ్గే కుర్యాత్ పిష్టపశుం తథా'౩ ఎన్గిఱ విశేష విధ్యనుగుణమాక 'నహింస్యాత్'౧ ఎన్గిఱ నిషేధవిషయమాకైయాలే అకృత్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

"[పరస్తోత్రమ్] ఎన్గిఱ [పర] శబ్దమ్ స్వేతరవిషయమానాల్ 'ఆత్మప్రశంసాంపరిణమ్'౪ ఎన్గిఱ ఆత్మస్తుతిక్కు అకృత్యత్వాభావ ముమ్, 'ప్రత్యక్షేగురవస్తుత్యాః'౫ ఎన్గిఱ ఆచార్యస్తుతిక్కు అకృత్యత్వముమ్ వరుమాకైయాలే, స్తుత్యసర్హతయా శాస్త్రబోధితపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్తవిషయఙ్గళై స్తుతిక్కై) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్, "[పర] శబ్దమ్ ప్రాప్తేతరపరమ్" ఎన్ఱతాయ్త్తు.

అనిషిద్ధవ్యాపార సంగ్రహార్థమ్ (మోహాదికళాలే) ఇత్యాది.

సూ.—పరద్రవ్యాపహారమ్, అసత్యకథనమ్, అభక్ష్యభక్షణమ్, తుడక్కమానవై.

వ్యా.—(పరద్రవ్యాపహార) మావతు, పిఱరుడైయ ధనద్రవ్యత్తై, అవర్కళ్ కొడుక్కైయిన్ఱికే యిరుక్క, ప్రకాశ ప్రకారత్తాల్ అప్రకాశప్రకారత్తాల్ గ్రహిక్కై.

(అసత్యకథన) మావతు, యథాదృష్టార్థవిషయముమ్, భూతహితముమన్ఱికే యిరుక్కుమ్ వచనత్తైచ్చొల్లుకై.

(అభక్ష్యభక్షణ) మావతు, జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టఙ్గళాయుళ్ళవై తనక్కు భక్ష్యమన్ఱికే యిరుక్కుమవత్తైభక్షిక్కై.

(తుడక్కమానవై) ఎన్ఱతు,

"పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం మనసానిష్టచిన్తనమ్।
వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధం కర్మమానసమ్॥
పారుష్యమనృతంచైవ పైశునం చైవసర్వశః।
అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాఙ్మయం స్యాచ్చతుర్విధమ్॥"

అ.—(అప) హరణత్తాలే భాగవతముఖోల్లాసార్థత్వాదభిసన్ధి సంగృహీతమ్.

"'స్వామిసంజ్ఞాదాదనేతోహారః అపహారః' ఎన్ఱు వివక్షితమాకైయాలే, స్తేయముమ్ సంగృహీతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్ కొడుక్కైయిన్ఱికే) ఇత్యాది.

"నసత్యవచనం సత్యం నాసత్యవచనంమృషా।
యద్భూతహితమత్యర్థం తత్సత్యమితరన్మృషా॥
పరేషాంప్రాణరక్షార్థం వదామ్యహా నృతంవచః।
నాస్మార్థముత్సహేవక్తుం స్వల్పమప్యనృతంవచః॥"౬ ఇత్యాది కళై యకోణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాదృష్టార్థ విషయముమ్) ఇత్యాది.

జాత్యాశ్రయాదికమ్ పూర్వమేవవ్యాఖ్యాతమ్.

("పరద్రవ్యేషు") ఇత్యాది:—("అభిధ్యానమ్")—హరణచిన్తా.

("పారుష్యమ్")—పరదోషసూచకోక్తిః.

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—౩౦౩. భగవదపచారమావతు,
దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై సమైక్య యుమ్,

వ్యా.—అదత్తానాముపాదానం హింసాచైవావిధానతః।
పరదారోపసేవా చ శారీరం త్రివిధం స్మృతమ్॥"౧ ఇత్యాదికళాలే వ్యాస్మృతికళిల్ చొల్లప్పడుకిఱ వైయనేమాఙ్గళాలే.

౩౦౩.—అనన్తరమ్ భగవదపచారత్తై పిదక్కిఱార్, (భగవదపచారమావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
(దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై నినైక్కై) యావతు,
"యేతు సామాన్యభావేన మన్యన్తే పురుషోత్తమమ్।
తేవై పాషణ్డినో జ్ఞేయాః సర్వకర్మబహిష్కృతాః॥
యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే।
స యాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్॥"౨
ఎన్ఱు "దేవతాన్తరఙ్గళోడు ఈశ్వరనై సమబుద్ధి పణ్ణలాకాతు" ఎన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లానిఱ్క,

అ.—"అదత్తానాముపాదానమ్"౧ ఇత్యస్త్రేయాపహారిణా హారిణమ్.
(అవిహితహింసనమ్)—అవిధానతో హింసా.
విధిశ్చ, యథాధికారం వ్యవస్థితవిషయః.
"ఇతిలే పరద్రవ్యాభిధ్యానాదికళ్ మూలత్తు [తుడక్కమానవై] శబ్దాభిప్రేతఙ్గళ్" ఎన్ఱుపడి.
౩౦౩—("యేతు"౨) ఇత్యాది.
"'యస్మాత్ క్షరమతీతోఽహమ్'౩ ఇత్యాదికళాలే, సకల చిదచిత్ విలక్షణత్వమ్ (పురుషోత్తమ) శబ్దార్థమ్' ఎన్ఱు అవగతమాకైయాలే, అన్ద పురుషోత్తమనుక్కు ఇతరసామ్యబుద్ధిదోషమ్" ఎన్ఱుపడి.
"పాషణ్డినః—పాపషణ్డభూయిష్ఠాః.
కార్యత్వకర్మవశ్యత్వాదినా సామ్యచిన్తనమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే, జ్ఞానైకాకారతయా సామ్యబుద్ధిక్కు విరోధమిల్లై.
("శాస్త్రా"౪)—నియన్తా; ("ఈశ్వరః"౫)—నియన్తా.

మూ.—రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్యసజాతీయతాబుద్ధియుమ్.

వ్యా.—"అన్తఃప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా"౪, "తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరమ్"౫ "న తత్సమశ్చాభ్యధికశ్చ దృశ్యతే"౬ ఎన్ఱు అవడియే స్వేతరసకల నియామకనాయ్ సమానాధిక్యరహితనాన ఈశ్వరనై, "అక్షాన్యా దేవతాః"౭ ఎన్ఱు, తచ్ఛరీరతయా విహితరాన బ్రహ్మాదిదేవతైకళోడు సమబుద్ధిపణ్ణుకై.
(రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్యసజాతీయతాబుద్ధి) యావతు,
"అజోఽపి సన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోఽపి సన్।
ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సమ్భవామ్యాత్మమాయయా॥"౮
ఎన్ఱు అప్పడియే, అజహత్ స్వభావనాయ్ అప్రాకృతదివ్యసంస్థానత్తై ఇతరసజాతీయమాక్కికొణ్డు వయిఱిల్ మలియుమ్ మానిడర్ పిఱవియిల్ తోన్ఱినవర్కళ్ ఎన్ఱు నినైక్కై.

అ.—(పరమమ్) ఎన్ఱు, 'తన్నైక్కాట్టిలుమ్ నియన్తావిల్లై' ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయురుపేచ్చైయుక్కినార్, (స్వేతర) ఇత్యాదినా.
("నతత్"౬) ఇత్యాద్యర్థమ్, (సమానాధిక) ఇత్యాది.
("అక్షాని"౭)—శరీరాణి ఇత్తైయురుపేచ్చైయుక్కినార్, (తచ్ఛరీరతయా) ఇత్యాది.
(సమబుద్ధి)—నియామ్యత్వాదినా సామ్యబుద్ధి.
("అజోఽపిసన్"౮ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (అజహత్ స్వభావనాయ్) ఇత్యాది.
"నజహాత్స్వభావోయః" ఇతివిగ్రహః.
(స్వభావమ్)—సర్వజ్ఞత్వాది. (ప్రకృతిః)—స్వభావః.
సచ అప్రాకృతదివ్యమఙ్గలవిగ్రహః.
ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియుక్కినార్, (అప్రాకృత) ఇత్యాది
(వయిఱిల్)—కుక్షిత్తిలే, (మలియుమ్)—ప్రచురమాకుమ్.
(మానిడర్ పిఱవియిల్)—మనుష్యజన్మత్తిలే" ఎన్ఱుపడి.

౧॥ మనుస్మృతౌ, ౨॥ ౩॥ శ్రీ. ౬॥ ౭॥
౪॥ ౫॥ ౮॥ శ్రీ.

మూ.—వర్ణాశ్రమవిపరీతమాన ఉపచారముమ్,

వ్యా.—యతియాతే, అవతారత్తిల్ మెయ్‌ప్పాట్టుకాక అవతారింపు కాట్టిన గర్భవాస జనన శోకమోహాదికళై ఉట్టుక్కొణ్డవశ్యమానమనుష్యరోడు సజాతీయనాక్కనినైక్కై.

(వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచార) మావదు, తదారాధనదశైయిల్ త్రైవర్ణికార్హమాన వైదిక మన్త్రఙ్గళాలే చతుర్థవర్ణరానవర్‌కళ్ ఆరాధిత్తల్, ఉత్తమాశ్రమికళ్ ముదలానార్ గృహస్థవత్ తాంబూలసేవనాదికళై పణ్ణువిత్తల్ ముదలానవై.

అ.—(మెయ్‌ప్పాట్టు)యథార్థం

వర్ణవిపరీతోపచారః, (త్రైవర్ణిక) ఇత్యాది.

(త్రైవర్ణికర్)=బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యర్.

(వైదికమన్త్రఙ్గళ్)=శ్రీపురుషసూక్త విష్ణుగాయత్రీప్రభృతి కళ్, సస్వరప్రణవయుక్తఙ్గళాన తిరుమన్త్రమ్ ముదలానవైయుమ్.

(చతుర్థ) ఇత్యాది:—

శాస్త్రాగత జ్ఞానవైరాగ్యపరిపూర్ణరానవర్‌కళుక్కు "నశూద్రా(ః) భగవద్భక్తాః"౧.ఇత్యాదిప్పడియే వర్ణసంబన్ధమ్ నివృత్తమానాలుమ్ లోకక్షోభముమ్ దర్శనదూషణముమ్ పిఱవాదొళియక్క మర్యాదానువర్తనమావశ్యకమాకైయాలే వైదికమన్త్రారాధనమ్ అపచారమామ్.

మధ్యమాధికారికళుక్కు వర్ణసంబన్ధనివృత్తియిల్లామైయాలే తత్పరిగ్రహమ్ అపచారమామ్.

"మన్త్రనియతమగ్ర్యాణాం యో హీనాయ ప్రయచ్ఛతి।

సవై హీనగురుర్జ్ఞేయస్తేనసార్ధం పతత్యధః॥"౨ ఎన్ఱు, ముదలిలే వైదికమన్త్రఙ్గళుక్కు ఉపదేశమే నిషిద్ధమిఱే?.

"అనాదిష్టేనమన్త్రేణనచైవ హరిమార్చయేత్।

పత్రేపుష్పే(?)వ్యర్థస్స్యాత్ ప్రత్యవాయనర్థభోభవేత్॥"౩ ఎన్ఱు అనుపదిష్టమన్త్రఙ్గళాలే ఆరాధనమనర్థకరమిఱే?.

ఆశ్రమవిపరీతోపచారమ్ (ఉత్తమ) ఇత్యాది.

(ఉత్తమాశ్రమికళ్)=యతికళ్. (ముదలానార్) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్,

మూ.—అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణముమ్, ఆత్మాపహారముమ్,

వ్యా.—(అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణ)మావదు, "తమరుకన్దదెప్పురువమ్ అప్పురువమ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే, ఆశ్రితర్‌కళ్ అభిమతమానత్తు ఏతేనుమొరు ద్రవ్యత్తై తిరుమేనియాక అఙ్గీకరిత్తు అత్తాలే అప్రాకృత విగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైప్పణ్ణి ఎళున్దరుళియిరుక్కుమ అవస్థైయిలే, మాతృయోనిపరీక్షైయైప్పోలే, "ఇన్న ఇన్న ద్రవ్యమెన్ఱో,!" ఎన్ఱు, విగ్రహోపాదానత్తై నిరూపిక్కై.

(ఆత్మాపహార) మావదు,

"యోన్యథాసన్తమాత్మానమన్యథా ప్రతిపద్యతే।

కిం తేననకృతంపాపంచోరేణాత్మాపహారిణా॥"౫ ఎన్ఱు,

సకలపాపమూలమాక చొల్లప్పడుకిఱ భగవదేకశేషభూతమాన ఆత్మవస్తువిల్ స్వతన్త్రబుద్ధి.

అ.—"బ్రహ్మచార్యపకుర్వాణో నైష్ఠికోబ్రహ్మతత్పరః।

సదారోన్యస్తదారశ్చ వానప్రస్థో ద్విధాస్మృతః॥"౬ ఎన్ఱు, శొన్న సదారవానప్రస్థవ్యతిరిక్తర్ సంగ్రాహ్యర్

(తాంబూలాదికళ్) ఎన్ఱ, ఆదిశబ్దత్తాలే స్వయముత్పాటితపత్రపుష్పాదికళ్ సంగ్రాహ్యఙ్గళ్.

"అర్చావతారోపాదాన"౭ ఇత్యాదివచనాభిప్రాయేణ (మాతృయోని పరీక్షకత్త) ఇత్యాది.

"ఆత్మాపహారిణాచోరేణ" ఎన్ఱు, సామాన్యవిశేషభావాదపునరుక్తిః.

యద్వా "ఆత్మాపహారిణా అతిపాపముఖ్యచోరేణ"౮ ఎన్ఱుమామ్.

"కింపాపంనకృతం నకరణార్హమ్, అపితుసర్వమేవ పాపం మూలసద్భావాల్ కరణార్హమ్" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్, (సకలపాప మూలమాక) ఇత్యాది.

"'సర్వపాపతుల్యమ్ ఆత్మాపహారమ్'=ఎన్ఱు, అర్థమాకిల్, వాక్యలక్షణాదోషమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(స్వతన్త్రబుద్ధి)=స్వశేషత్వాదిబుద్ధి.

మూ. — భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్,
తుడక్కమాన వై.

వ్యా.—(భగవద్ద్రవ్యాపహార) మావతు, అముతుపడి శాత్తుప్పడిక్కు ర్హ్మానవత్తై, ప్రకాశమాక వాతల్, అప్రకాశమాక వాతల్ తనక్కాక్కుకై.

(తుడక్కమానవై) ఎన్నతు, ఇన్నమిప్పడి క్రూరమాక శాస్త్రజ్ఞళిల్ శొల్లుమవైపలవుముణ్డాకైయాలే.

ద్వాత్రింశదపచారాదిక్కళుముణ్డిఱే?.

అ — భగవద్ద్రవ్య) ఇత్యాది

"ఎఙ్గుమ్ అపహారమ్ ఇతైవిట్టక్కు గ్రహిక్కై" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రకాశమాక) ఇత్యాది.

'ఉద్దేశతస్తు ద్వాత్రింశదపచారాః హరేస్స్మృతాః।
పురాణేఖిలు వారాహే వర్జయేత్ వైష్ణవస్తు తాన్॥"౧ ఎన్ఱు, ప్రపన్నపారిజాతసూక్తియై యుటైత్తాన (ద్వాత్రింశత్) ఇత్యాది

["అపచారాస్తథా విష్ణోర్ద్వాత్రింశత్ పరికీర్తితాః।
యానైర్వా పాదుకైర్వాపి గమనం భగవద్గృహే॥
దేవోత్సవాద్యసేవా చాప్యప్రణామస్తదగ్రతః।
ఉచ్ఛిష్టే వాఽథ చాశౌచే భగవద్వన్దనాదికమ్॥
ఏకహస్తప్రణామశ్చ తత్పురస్తాత్ప్రదక్షిణః(?)॥
పాదప్రసారణం చాగ్రే తథా పర్యఙ్కబన్ధనమ్॥
శయనం భోజనం చైవ మిథ్యాభాషణమేవ చ।
ఉచ్చైర్భాషా వృథాజల్పో రోదనాని చ విగ్రహః॥
నిగ్రహోఽనుగ్రహశ్చైవ స్త్రీషు సాకూతభాషణమ్।
కంబలావరణం చైవ పరనిన్దా పరస్తుతిః॥
అశ్లీలకథనం చైవాప్యధోవాయువిమోక్షణమ్।
శక్తౌ గౌణోపచారశ్చ అనివేదితభక్షణమ్॥
తత్తత్కాలోద్భవానాం చ ఫలాదీనామనర్పణమ్॥
వినియుక్తావశిష్టస్య ప్రదానం వ్యఞ్జనాదిషు।
పృష్ఠీకృత్యాసనం చైవ పరేషామభివాదనమ్॥
గురౌ మౌనం నిజస్తోత్రం దేవతానిన్దనం తథా।
ద్వాత్రింశదపచారేణ రౌరవం నరకం వ్రజేత్।

మూ. — ౩౦౮. భగవద్ద్రవ్యత్తైత్తాన్ అపహరిక్కైయుమ్,
అపహరిక్కు అవర్కళుక్కు సహకరిక్కైయుమ్,
అవర్కళ్ పక్కలిలే యాచితమాకవుమ్,

వ్యా. — ౩౦౮. "కీழ్ చ్చొన్నవత్తోపాది భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్ భగవదనిష్టమాయిరుక్కుమో?" ఎన్నిల్, అశజ్జైయిలే, "తాన్ అపహరిక్కై మాత్రమన్ఱిక్కే అపహరిప్పార్కుక్కు సహకరిక్కై ముతలానవైయుమ్ అవనుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్" ఎన్కిఱార్, (భగవద్ద్రవ్యత్తై) ఎన్ఱు, తుడజ్గి.

(తాన్ అపహరిక్కై) యావతు, నేరే తానే యిత్తైక్కొణ్డు వాయ్చ్చెయ్కై.

(అపహరిక్కుమవర్కళుక్కు సహకరిక్కై) యావతు, "నామ్ అపహరిక్క ఒణ్ణాతాయితే?" ఎన్ఱు, నినైత్తు అపహర్తాక్కళుక్కు అనుమత్యాదిక్కళాలే సహాయమ్ పణ్ణుకై.

(అవర్కళ్ పక్కలిలే యాచితమాక...పరిగ్రహిక్కై) యావతు, "నామ్ ఇవ్వపహరత్తుక్కు కూట్టన్ఱే?" ఎన్ఱు,

అ —......ద్రోణరోమాణి భార్యయేత్।
సప్తజన్మకృతాత్ పుణ్యాత్ తస్మాదేవ ముచ్యతే॥"౨ ఎన్ఱు, వారాహపురాణత్తిల్ ఇరువ్వనాక నవీనతాలపత్రత్తిల్ ఎడుత్తాక ఎఴుతి పురాణకోశత్తిల్ శేర్క్కప్పట్టిరుక్కిఱతు.]

(ఆఅ) శబ్దత్తాలే గీతవాదిత్రలోపన వస్త్రోచ్ఛన్న ప్రణామ కృష్ణకంబలసంవ్యానాదికళ్ సంగృహీతజ్గళ్.

౩౦౮ —"భగవదనిష్టకరణమ్ భగవదపచారమాకైయాలే, 'భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ భగవదనిష్టమో?' ఎన్నుమ్ శజ్జైయిలే ఉత్తరవాక్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ్) ఇత్యాది.

(నేరే) ఎన్నత్తు, "సాక్షాదేవ" ఎన్నపడి.

(ఇత్తుక్కు)—అపహరణత్తుక్కు; (అనుమతిః)—ప్రవృత్తప్రవర్తనమ్

(ఆది) శబ్దత్తాలే ఉపకరణాది సంపాదనమ్ సంగృహీతమ్.

౧॥ ప్రపన్నపారిజాతే,

౨॥ వారాహపురాణే,

మూ. —అహఙ్కారార్థకామఙ్గళడియాక్కవుమ్, పరిగ్రహిక్కైయుమ్, భగవానుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్.

౩౦౫. —భాగవతాపచారమావదు,

అహఙ్కారార్థకామఙ్గళడియాక శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కుప్పణ్ణుమ్ విరోధమ్.

వ్యా. —నిన్నైత్తు తాఙ్ అవర్కళ్-పక్కలిలే శిల వఱ్ఱై యపేక్షిత్తు వాఙ్గిక్కొళ్ళైక్కై.

(అఙ్గాదితమాక పరిగ్రహిక్కై) యావదు, "నామ్ అపేక్షిత్తలోమే!" ఎన్ఱు నిన్నైత్తు అవర్కళ్ తాఙ్ కొడుత్తాల్ తరుమవఱ్ఱై వాఙ్గుక్కై.

(భగవానుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు, "ఇవైయిరణ్డైయుమ్, ఇవన్ముడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ కృషి పణ్ణిప్పోరుమ్ సర్వేశ్వరన్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనభిమతమాయిరుక్కై.

౩౦౫. —అనన్తరమ్, భాగవతాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (భాగవతాపచారమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అదావదు, "పరోత్కర్షమ్ కణ్డు సహియామైక్కుమ్ స్వోత్కర్షబుద్ధిక్కుమ్ ఉడలాన అహఙ్కారమ్ అడియాకవుమ్, అవర్కళ్ వైష్ణవాకారత్తై బుద్ధిపణ్ణి 'ఇవర్కళాలే పట్టతోన్ఱాకిల్ ఇవఱ్ఱైవిట్టుప్పఱ్ఱువోమ్' ఎన్ఱిరుక్కుమాట్టామల్ అర్థకామఙ్గళడియాకవుమ్, శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కుచ్చెయ్యుమ్ విరోధమ్" ఎన్నై;

అ. —(కొట్టన్నే,) ఎన్ఱదు, "సహకారియన్నే," ఎన్ఱపడి "[అనిష్టమ్] ఎన్ఱదు, 'ఇష్టభిన్నమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనభిమతమాయ్) ఇత్యాది.

స్వరూపజ్ఞనుక్కు భగవదనభిమతత్తుక్కు మేల్పట్ట అనర్థమిల్లైయే?

"నఖలుభాగవతాయమవిషయమ్"౧ ఇత్యాదియుముణ్డిఱే?

౩౦౫. —"గర్వోభిమానోహఙ్కారోమానశ్చిత్తసమున్నతిః"౨ ఎన్ఱిఱే అభిదానముణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరోత్కర్షమ్) ఇత్యాది

(అర్థమ్)—ధనధాన్యాది.

మూ. —౩౦౬. అసహ్యాపచారమావదు, నిర్నిబన్ధనమాక "భగవద్భాగవతవిషయమ్" ఎన్ఱాల్ అసహమాననాయిరుక్కైయుమ్,

ఆచార్యాపచారముమ్,

వ్యా. —౩౦౬. అనన్తరమ్, అసహ్యాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (అసహ్యాపచారమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అల్లాత అపచారఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఈశ్వరనుక్కు ఇదు అత్యన్తాసహ్యమాయిరుక్కైయాలే (అసహ్యాపచారమ్) ఎన్ఱదు.

"భగవదసహనీయాగసిరతః"౩ ఎన్ఱిఱే భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తదు?

(నిర్నిబన్ధనమాక భగవద్భాగవతవిషయమ్ ఎన్ఱాల్ అసహమాననాయ్ ఇరుక్కై) యావదు, కీళ్చ్చొన్నపడియే అర్థకామాదినిబన్ధనమాకవన్ఱిక్కే హిరణ్యనైప్పోలే "భగవద్విషయమ్, భాగవతవిషయమ్" ఎన్ఱాల్ కాణక్కేట్కప్పొఱాతపడియిరుక్కై.

(ఆచార్యాపచార) మావదు, అవన్ అరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తిన్పడి అనుష్ఠియామైయుమ్ అవన్ ఉపదేశిత్త

అ. —(కామమ్)—కామనావిషయమాన కన్యకాచన్దనకుసుమాది.

నిషిద్ధవిషయకామమ్ ముతలిలే కూడాతామైయాలే, అత్తైవిట్టుప్పఱ్ఱుకైయుమ్ కూడాతిఱే?

౩౦౬. —అసహ్యత్వమ్ సాధారణమాకైయాలే (అత్యన్త) ఇతివిశేషణమ్.

"(నిబన్ధనమ్)—కారణమ్; అర్థకామ-ఉపస్థితత్వాత్ అర్థ-కామరూపమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్చ్చొన్నపడియే) ఇత్యాది

(అసహమాన) శబ్దార్థమ్ (కాణ) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "అసహ్యాది శబ్దమ్ భావవ్యుత్పత్తియాలే ఇదుక్కుమ్, కర్తృవ్యుత్పత్తియాలే ఇవ్వాత్మాక్కుమ్ వాచకమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

౧॥ ౨॥ అమరకోశ్, ౩॥

మూ.—తద్భక్తాపచారముమ్.

౩౦౭.—ఇవైయొన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరఙ్గళుమాయ్,

వ్యా.—ఆన్తరఙ్గత్వాదర్థజ్ఞర్కళై అల్పప్రయోజనఙ్గళై నచ్చి అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కైయుమ్ తుడక్కమానవై (తద్భక్తాపచార)మావదు, ఆచార్యభక్తరాన సబ్రహ్మచారికళుడన్ ఐకరస్యముణ్డాయ్ వర్తిక్కవేణ్డియిరుక్క, అదు శెయ్యాదే అవర్కళ్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అసూయైయుమ్, అవజ్ఞైయుమ్, తుడక్కమానవై.

౩౦౭.—ఇప్పడి అకృత్యకరణాదిచతుష్టయత్తైయుమ్ అడైవేవివరిత్తరుళి, ఇవఱ్ఱినుడైయ క్రౌర్యవిశేషఙ్గళైయుమ్ "ఇవైతాన్ ఇన్నదుక్కు విరోధియాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమదత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఒన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరఙ్గళా)కైయావదు,

అ.—(అల్పప్రయోజనఙ్గళై) ఎన్ఱదు, "అర్థప్రయోజనక్కై" ఎన్ఱపడి. (తుడక్కమానవై) ఎన్ఱు అవిత్తాల్ మన్త్రార్థవిస్మృత్యాదికళ్ వివక్షితఙ్గళ్.

"తద్భక్తన్ ఆచార్యపరాయణన్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యభక్తరాన) ఇత్యాది.

"ఆచార్యాత్పాదమాదత్తే పాదం శిష్యస్స్వమేధయా|
పాదం సబ్రహ్మచారిభ్యః పాదః కాలేన పచ్యతే"౧ ఎన్ఱు అవిత్తైయిట్టు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సబ్రహ్మచారికళుడన్) ఇత్యాది

(ఐకరస్యమ్)=సమానసుఖత్వమ్.

(అసూయై)=గుణేషు దోషత్వానుసన్ధానమ్. (అవజ్ఞై)=అవమతి

(తుడక్కమానవై) ఎన్ఱు అవిత్తాల్ దోషకథనాదికమ్ సంగృహీతమ్

౩౦౭—ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(ఒన్ఱుక్కొన్ఱు) ఎన్ఱు అవిత్తైయిట్టు (క్రౌర్యవిశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱదు.

అదావదు, "పూర్వపూర్వాతిశయితోత్తరోత్తరక్రౌర్యత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥

వ్యా.—అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారమ్ క్రూరమాయ్, అదిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ క్రూరమాయ్, అదుదన్నిలుమ్ అసహ్యాపచారమ్ క్రూరమాయిరుక్కై.

ఇదుక్కడి పూర్వపూర్వఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళిల్ భగవన్నిగ్రహమ్ అతిశయిత్తిరుక్కై.

అకృత్యకరణత్తిల్ స్వాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమడియాన శీఱ్ఱమిఱే;

అవ్వళవన్ఱిఱే ఇవ్వాత్మావుక్కాత్రాణాయ్ అన్ఱైక్కత్తైయే పిడిత్తుక్కొణ్డు పోరుమ్ తన్-తిఱత్తిల్ అపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్;

అవ్వళవుమన్ఱిఱే "జ్ఞానీత్వాత్మైవ"౨ ఎన్ఱు అపడియే తనక్కుయిరాక నినైత్తిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అహంకారాదికళడియాక పణ్ణుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్;

అదుదన్నళవుమన్ఱిఱే నిర్నిబన్ధనమాక తన్-పక్కలిలుమ్ తన్నుడైయార్-పక్కలిలుమాదల్, ఉభయవైభవజ్ఞాపకనాయ్ ఉభయాభిమతనాన ఆచార్యన్-పక్కలిలేయాదల్,

---

అ.—ఉత్తరోత్తరక్రౌర్యత్తైయిడు కాట్టుకిఱార్, (అకృత్యకరణత్తిల్) ఇత్యాదినా.

క్రౌర్యహేతువైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇదుక్కడి) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరోత్తరనిగ్రహాతిశయత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణత్తిల్ స్వాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమ్) ఇత్యాదినా.

"'జ్ఞానీత్వాత్మైవ మే మతమ్'" ఎన్ఱు అన్వయిత్తు అర్థమ్ (తనక్కుయిరాక నినైత్తిరుక్కుమ్) ఇత్యాది.

'ద్విషన్తం స్వభావమపి వా ప్రతికూలవృత్తిమ్'"౩ "కోపమాహారయత్తీవ్రమ్"౪ "కోపస్య వశమేయివాన్"౫ ఇత్యాదికళ్ ఇఙ్గే వివక్షితఙ్గళ్.

(ఉభయవైభవజ్ఞాపకనాయ్) ఎన్ఱదు, "భగవద్భాగవతవైభవజ్ఞాపకనాయ్" ఎన్ఱపడి.

౨॥ గీ. ౩॥ ౪ ౫॥

మూ.—ఉపాయవిరోధిక్కళుమాయ్, ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయిరుక్కుమ్.

[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామత్తాన] [౫

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

లోకాచార్యర్-తిరువడిక ళేశరణమ్.

వ్యా.—మూవర్కుమ్ అభిమతరానతద్భక్తర్-పక్కలిలే యాత్రల్, శెయ్యుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్; [౧౦

ఆకైయాల్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరమాయిరుక్కుమ్

అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారాదిక్కళుమ్ అన్తగ్ఖవిరుక్కుమాయిరుక్క, తన్నిత్తని యిప్పడిపిరిత్తుచ్చొల్లుకిఱతు, ఇవత్తిన్నుడైయ క్రౌర్య విశేషఙ్గళైచ్చొల్లవిఱే?.

(ఉపాయవిరోధిక్కళుమ్ ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయ్ ఇరుక్కై) యావతు, ఇవ్వ్యాఖ్యానత్తినుడైయ ఉజ్జీవనత్తిల్ ఒరుపట్టు మేన్మేలుమ్ కృషిపణ్ణుకైక్కు ఉఱుప్పాన ఎమ్బెరుమానుడైయ కృపైక్కుమ్, ఎప్పోతుమ్ ఇవనుక్కు ప్రాప్య

అ—(మూవర్క్కుమ్) ఎన్ఱతు, "భగవద్భాగవతాచార్యర్కళుక్కు" ఎన్ఱపడి. [౨౦

"భగవదభిష్టాచరణత్వరూప భగవదపచారత్వమ్ సర్వానుయాయియానాలుమ్ పృథగ్విభాగప్రయోజకమ్ తత్తదసాధారణ క్రౌర్యవిశేషమ్" ఎన్గిఱార్, (అకృత్యకరణత్తిలే) ఇత్యాదినా.

"'క్రతుమధ్యత్తిలే కలంజభక్షణాదిక్కళ్ పుణ్యప్రత్యవాయహేతువానాలుమ్ క్రతువైగుణ్యహేతువాకాతాప్పోలే అకృత్యకరణాది [౨౫ క్కళ్ ప్రత్యవాయహేతువానాలుమ్, మోక్షతదుపాయ విరోధియాకాతు' ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే ఉపాయవిరోధిత్వాద్యుక్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయవిరోధిక్కళుమాయ్ ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయ్ ఇరుక్కై యావతు) ఇత్యాది.

ఉపాయోపేయశబ్దఙ్కళ్ సిద్ధోపాయోపేయభూత భగవత్-పరమానాల్ తస్యనిత్యత్వాత్ నాశకత్వలక్షణ విరోధిత్వముమ్ కూడాతాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వ్యాఖ్యానినుడైయ) ఇత్యాది.

వ్యా—మాయిరుక్కుమ్ అవనుడైయముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విలక్కాయిరుక్కై.

"ఇరక్కమ్ ఉపాయమ్, ఇనిమై ఉపేయమ్"౧ ఎన్నక్కడవతిఱే?. [౫

ఆకైయాల్, ఇవ్వకృత్యకరణాదిక్కళ్ సీరిలే వెఱుప్పైయుమాప్పోలే అవన్-తిరువుళ్ళత్తిలే నిగ్రహత్తైక్కిళప్పి అవనుడైయకృపైయుమ్ ఉఴప్పుమ్ ఇవన్-పక్కల్ అఱుమ్బడిపణ్ణుకైయాలే, ఇవత్తై "ఉపాయోపేయవిరోధిక్కళ్" ఎన్ఱతిట్టిలై. [౧౦

[వా. ౧౬౦] (తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై,) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (నమ్) శబ్దార్థత్తైవిస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కైయాలుమ్, [వా. ౨౮౩] (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలాదరాతిశయముమ్) ఎన్ఱు, ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్,

అ—"ఉపాయానపేక్షరక్షకత్వరూప ఉపాయత్వముమ్, ముఖోల్లాసాశ్రయత్వరూప ఉపేయత్వముమ్, కృపాముఖోల్లాసఙ్గళుక్కుక్కూడా" ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరక్కమ్) ఇత్యాది.

"'నిరుపాధికకృపావిశిష్టన్ ఉపాయమాకైయాలే ఉపాయతావచ్ఛేదకత్వరూప ఉపాయత్వమ్ కృపైక్కుమ్, ముఖోల్లాసవిశిష్టన్ ఉపేయమాకైయాలే ఉపేయతావచ్ఛేదకత్వరూప ఉపేయత్వమ్ [౨౦ ముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ కూడుమ్' ఎన్ఱు, 'ఇరక్కమ్' ఇత్యాదిపూర్వాచార్యసూక్తిక్కు అర్థమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

"క్రతుమధ్యత్తిల్ కలంజభక్షణమ్ నరకహేతువానాలుమ్, స్వర్గవిరోధియల్లామైయాలే అఙ్గుక్రతువైగుణ్యమిల్లై యానాలుమ్, ఇఙ్గే అకృత్యకరణాదిజన్యమ్ నిగ్రహమ్ సకలనిగ్రహనివృత్తియోడుమ్ నిరతి[౨౫ శయ ప్రీతియోడుమ్ అత్యన్తవిరుద్ధమాకైయాలే ఆనుకూల్యవృద్ధికారకసిద్ధోపాయనిష్ఠ విషయత్తిలే అన్వయమ్ వారాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాల్ ఇవ్వకృత్యకరణాదిక్కళ్) ఇత్యాది

ద్వారోత్తరఖణ్డవివరణత్వత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (తనక్కుత్తాన్) ఇత్యాదినా.

(ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్) ఎన్ఱతు, "దివ్యదేశస్థలత్వాధీన తద్వాసి అర్చావతారస్మృతియాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—మేలే [వా. ౩౧౮] (భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ (భగవత్) శబ్దత్తాలుమ్, కైఙ్కర్యప్రతిసంబన్ధిప్రతిపాదకమాన "శ్రీమత్" పద "నారాయణ" పదార్థఙ్గళై సూచిప్పిక్కైయాలుమ్,

మఙ్గళాశాసనప్రకరణత్తాలుమ్, [వా. ౨౭౪] (కర్తవ్యమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, [వా. ౨౮౬] (కించిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్బుమవత్తు) ఎన్నుమళవాక్కవుమ్, చతుర్థ్యర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్,

నిషిద్ధచాతుర్విధ్య ప్రతిపాదనముఖేన ప్రాసఙ్గికమాక మీళవుమ్ "నమస్" శబ్దార్థత్తై ప్పేసుకైయాలుమ్,

ఇవ్వళవుమ్ ఉత్తరశ్లోకార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, కీழ் ఉక్తోపాయత్తై కొణ్డు ఉపేయత్తై ప్పెఱుమ్ చేతననుక్కు- ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగహేతువాన స్వరూపనాశకత్వాదికళైయుమ్, ప్రపత్తియిన్ స్వరూపానుకూలత్వాదికళైయుమ్, స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్. పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రాబల్యత్తైయుమ్, అవన్ స్వీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమ్పడియైయుమ్, ఉభయరుమ్ మున్నిడుమవర్క్కు ప్రయోజన విశేషఙ్గళైయుమ్, ఉపేయవిశేషయిలుమ్ ప్రాప్తివిశేషయిలుమ్, ఇవన్ శేషత్వ ప్రాగత్స్యాఙ్గళుమ్ స్వదోషనివృత్తియుమ్ పరానుభవవిరోధియాంపడియైయుమ్, తన్నాల్ వరుమ్ నన్మైయిల్ అవనాల్ వరుమ్ నన్మైక్కుళ్ళవాశియైయుమ్, "ఈశ్వరనై రక్షకన్, తాన్ తనక్కు నాశకన్" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్, తన్నైత్తాన్ నశిప్పిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్, అహంకారముమ్ విషయఙ్గళుమ్ స్వరూపేణవుమ్ భాగవతవిరోధత్తై విళైత్తుమ్ ఇవన్-స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కుమ్పడియైయుమ్, భాగవతాపచారక్రౌర్యత్తైయుమ్, తత్-ప్రసఙ్గత్తిలే భాగవతమాహాత్మ్యత్తైయుమ్, ఇవన్ దినచర్యైయైయుమ్, దినచర్యోక్తఙ్గళిలే సదాచార్యప్రసఙ్గత్తాలే వర్తిక్కుమ్బోతైక్కు అపేక్షితమాన వస్త్ర్వాదికళైయుమ్, తత్పరమోక్తకైఙ్కర్యరూప కైఙ్కర్యవిశేషత్తైయుమ్, కైఙ్కర్యగత్పూర్వదశైకళిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియైయుమ్, అవనుక్కుణ్డాన గుణచతుష్టయత్తైయుమ్, తద్విషయవిభాగత్తైయుమ్, అతిల్ అశక్తివిషయనిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్, శొల్లుకైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లప్పట్టదు.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామదాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడిగళే శరణమ్.

అ—""సంభత్తేత్థాభరా'౧ ఎన్ఱు, [వా. ౩౧౦] [భగవత్] శబ్దమ్ శేషివాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలుమ్, ""శ్రీస్వస్యయశస్శ్రియః'౨ ఎన్ఱు, శ్రీమద్వాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలుమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ శబ్దత్తాలుమ్) ఎన్ఱు.

ఉత్తరప్రకరణసఙ్గతికథనార్థ వృత్తానువాదార్థమాకవుమ్, శిష్యబుద్ధిసుఖారోహార్థమాకవుమ్, ప్రతిపాదితార్థజాతత్తైత్తొడుత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆక ఇప్ప్రకరణత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఇప్ప్రకరణత్తాల్) ఎన్ఱదు, "ఆఱు ప్రకరణత్తిల్ మూన్ఱామ్ ప్రకరణత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

అ.—(అశక్తివిషయ నిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్) ఎన్ఱదు, "నివృత్త్యాఖ్యయత్నవిషయతయా శాస్త్రైర్వేతి నిషిద్ధచతుర్విధత్వత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామదాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

అణ్ణా అప్పఙ్గార్-తిరువడిగళే శరణమ్.

ఆచార్యలక్షైస్సత్వైక పరిపూర్ణస్స్వయంసుధీః। ఉజ్జిజీవిషవేసమ్యగుపసన్నాయధీమతే॥ ఉజ్జీవనాయమన్త్రార్థముపదిశ్యన్స్ఫుటంతతః॥.

మూ.—౩౦౮. తాన్ హితోపదేశమ్పణ్ణుమ్పోతు

వ్యా.—[ఒన్బదామ్ప్రకరణజ్గళిల్ అత్తామత్తాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్:—

౩౦౮.—అనన్తరమ్, (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్ పోతు) ఎన్ఱుతుడజ్గి, [వా. ౩౬౫] (ఉక్తప్పుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్) ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు కీళ్ చ్చొన్న అర్థవిశేషజ్గళుక్కెల్లామ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారజ్గళై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయరుడైయ పరిమాఱ్ఱమ్ ఇవైయిరుక్కుమ్పడియై ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ.—౩౦౮. ఉత్తరప్రకరణసజ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది (కీళ్ చ్చొన్న అర్థవిశేషజ్గళుక్కెల్లామ్) ఇత్యాదినా "పూర్వప్రకరణోక్తార్థ విశేషసిద్ధి హేతు ఆచార్యానువర్తనాది ప్రతిపాదనాత్ హేతుతైస్సజ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(దర్శిప్పిక్కైక్కాక) ఇత్యనేన, "సదాచార్యలక్షణాద్యవాన్తర సన్దర్భజ్గళుక్కు ఉపోద్ఘాతమ్ సజ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"ఉపోద్ఘాతాపవాదాభ్యాం ప్రసక్తానుప్రసక్తతః।
తత్తత్ పాదగతత్వేనచాచారాన్తరమున్నయేత్॥"౧

ఎన్ఱు, అవిసైయటఙ్గళు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక) ఎన్ఱు,

"ఇతిలే వృత్తమాన మూన్ఱు ప్రకరణముమ్ ద్వయత్తిల్ కణ్ఠోక్తార్థవివరణపరమ్:

వర్తిష్యమాణమాన మూన్ఱు ప్రకరణముమ్ ద్వయత్తిల్ అభిప్రేతార్థ వివరణపరమ్:

ఉపదేశాతిదేశ విచారరూపత్వాత్ పూర్వమీమాంసైయిల్ షట్కభేదముమ్ తిల్ పౌర్వాపర్యముమ్ పోలేయుమ్, సిద్ధసాధ్యోపాయోపేయవిచారరూపత్వాత్ ఉత్తరమీమాంసైయిల్ ద్వికభేదముమ్ తిల్ పౌర్వాపర్యముమ్ పోలేయుమ్, ఇతిల్ ద్వయత్తిల్ కణ్ఠోక్తార్థ అభిప్రేతార్థ వివరణరూపత్వాత్ త్రికభేదముమ్ తిల్ పౌర్వాపర్యముమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాది.

వ్యా.—ఇవ్వధికారిక్కు అశక్తివిషయమాన నిషిద్ధజ్గళిల్ శొన్న ప్రసజ్గత్తిలే, "అవైయొల్లావఱ్ఱిలుమ్, క్రూరనిషిద్ధమ్, పరోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తి" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ హితోపదేశమ్పణ్ణుమ్ పోతు) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే.

అత్తావతు:—

"కీళ్ ప్రకరణత్తిల్ శొల్లిప్పట్ట అధికారిలక్షణజ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱిరున్దుళ్ళ తాన్, ఉజ్జిజీవిషుక్కళాయ్ వన్దు తన్నై ఉపసత్తి పణ్ణినవర్గళుక్కు ఉజ్జీవనహేతువాన మన్త్రరూపహితత్తై యుపదేశిక్కుమ్కాలత్తిల్,

అ.—"ఉపదేశాదక్షణమ్, ఉపదిష్టార్థవిషయ మహావిశ్వాసహేతు కృపావైభవముమ్, ఉపదిష్టార్థచరమావధియుమ్, క్రమికజ్గళాకైయాలే మేల్ మూన్ఱు ప్రకరణజ్గళుక్కుమ్ ఉత్తరోత్తరానన్తర్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ అడియిలే ద్వయవివరణత్వోపపాదనత్తిలుమ్ స్పష్టమ్.

పేటికాసజ్గతియైయరుళిచ్చెయ్తు అనన్తరసన్దర్భసజ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వధికారిక్కు) ఇత్యాదినా.

"ఉత్తరోత్తరక్రూరనిషిద్ధ ప్రతిపాదనప్రసజ్గాత్ తతోప్యతిశయిత క్రూరనిషిద్ధ విశేషప్రతిపాదనమాకైయాలే, ప్రసజ్గసజ్గతి" ఎన్ఱు, పడి.

"మూలత్తిలే [తాన్] ఎన్ఱ, అతు, పూర్వప్రకరణోక్త అధికారిలక్షణలక్షితస్వపరమ్;

సర్వనామశబ్దజ్గళుక్కు బుద్ధిస్థపరామర్శిత్వస్వాభావ్యత్తాలే:" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్ ప్రకరణత్తిల్) ఇత్యాది.

"ఉపదేశత్తాల్ ఉపదేశ్యన్ ఆప్తన్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉజ్జిజీవిషుక్కళాయ్) ఇత్యాది.

(ఉజ్జిజీవిషుః)—ఉజ్జీవనేచ్ఛుః.

"ఉపసదనముమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నై ఉపసత్తి) ఇత్యాది.

ఉపదేశ్యత్వలిజ్గత్తాలే హితశబ్దమ్, ఉజ్జీవనహేతు మన్త్రరూపహితపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉజ్జీవన) ఇత్యాది.

వృత్త్యస్తత్వానవనుస్వితా స్తేః శిష్యేత్థాయఫలే; స్వస్మిన్ వృత్త్యస్తతాధీః స్వస్యాచార్యత్వశేముషీ॥ శిష్యేవృత్త్యస్తతాధీస్స్యాత్ “అయం శిష్యోమమ”

మూ.—తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడినినైక్కై క్రూరనిషిద్ధమ్.

౩౦౯.—తన్నై మాఱాడినినైక్కై యావతు,

వ్యా·—ఉపదేష్టావాన తన్నైయుమ్, ఉపదేశ పాత్రమాన శిష్యనైయుమ్, ఉపదేశఫలత్తైయుమ్,

విపరీతప్రతిపత్తిపణ్ణుకై, పూర్వోక్తనిషిద్ధఙ్గళైక్కాట్టిల్ క్రూరనిషిద్ధమ్” ఎన్నై.

అవ్వోనిషిద్ధఙ్గళ్ ఇవన్తనక్కు నాశకమిత్తనై యిఱే;

అన్వోళవన్ఱిక్కే, ఇవనుక్కుమ్ ఉపదేశమ్ కేట్టవనుక్కుమ్ కేడాకైయాలే ఇత్తై “అవఱ్ఱిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరనిషిద్ధమ్” ఎన్ఱతు.

[వా. ౩౧౨] (ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లై) ఎన్ఱితే మేల్ శొల్లత్తేడుక్కిఱతుః.

౩౦౯·—“తన్నైయుమ్, శిష్యనైయుమ్, ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడినినైక్కై యావతేతు?” ఎన్న మాకాఙ్క్షైయిలే అవఱ్ఱైయుపపాదిక్కిఱార్, (తన్నై మాఱాడి నినైక్కై యావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి·

అతావతు:—

ఉపదేష్టావాన తన్నై యుళ్ళపడినినైయామల్ (మాఱాడినినైక్కై) యావతు,

అ—“ఉపదేశప్రకరణాసఙ్గత్యాల్ [తన్నైయుమ్] ఇత్యాదికళ్ ఉపదేశక్రియాసంబన్ధి కర్తృకర్మఫలవిషయఙ్గళ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాది

పూర్వోక్తక్రూరచతుష్టయాపేక్షయా క్రౌర్యాతిశయత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (అవ్వోనిషిద్ధఙ్గళ్) ఇత్యాదినా.

“స్వమాత్రనాశకాపేక్షయా స్వపరోభయనాశకమ్ అతిక్రూరమ్” ఎన్ఱపడి.

“ఇతుమూలత్తిలే ఉత్తరత్రస్పష్టమ్” ఎన్కిఱార్, [వా. ౩౧౨] (ఇరువర్క్కుమ్) ఇత్యాదినా.

(శొల్లత్తేడుక్కిఱతు) ఎన్నతు, “వివక్షిక్కిఱతు” ఎన్ఱపడి.

మూ. తన్నై “ఆచార్యన్” ఎన్ఱు నినైక్కై:

శిష్యనై మాఱాడినినైక్కై యావతు, తనక్కు “శిష్యన్” ఎన్ఱు నినైక్కై:

వ్యా—ఉపదేశసమయత్తిల్ తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే యివనుక్కు ఉపదేష్టావాక వుమ్, తాన్ అవ్వుత్తైక్కు కరణభూతనాకవుమ్ ప్రతిపత్తిపణ్ణికొణ్డు ఉపదేశిక్క వేణ్డియిరుక్క, అప్పడి శెయ్యాతే, ఆచార్యపరతన్త్రనాయిరుక్కిఱ తన్నై “ఇవనుక్కు ఆచార్యన్” ఎన్ఱు నినైక్కై.

ఉపదేశపాత్రమాన శిష్యనై, యుళ్ళపడి నినైయామల్ (మాఱాడి నినైక్కై) యావతు, తన్నోపాతి ఇవనైయుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనుక్కు శిష్యనాక ప్రతిపత్తిపణ్ణి ఉపదేశిక్క వేణ్డియిరుక్క, అతుశెయ్యాతే ఇవనై, తనక్కు “శిష్యన్” ఎన్ఱు నినైక్కై.

అ.—౩౦౯. “ఆచార్యాధీనవృత్తిత్వమ్,”౧ “తదధీనశ్చవర్తేత,”౨ “స్వాచార్యం హృదయే ధ్యాత్వా మన్త్రమధ్యాపయేద్గురుః”౩ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే) ఇత్యాది.

“స్వాచార్యం హృదయే ధ్యాత్వా”౩ ఎన్ఱవిడత్తిలే “ఆచార్యే స్థాపయిత్వాపి”౪ ఎన్ఱ అంశమ్ అభిప్రేతమ్.

“‘హస్తపాదాదివత్ శిష్య(ః)’ ఇతిశిష్టావదన్తిహి”౫ ఎన్ఱు ముణ్డిఱే?.

ఇత్తాల్, “స్వాచార్యస్యైవ ఉపదేష్టృత్వముమ్, తనక్కు తదుపకరణత్వముమ్, అనుసన్ధేయమ్” ఎన్ఱు మ్లబ్ధమ్

“శిష్యాణాం సంగ్రహేచ్ఛయా”౬ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (తన్నై ఆచార్యనాక) ఇత్యాది

‘ప్రణమయ్యగురుస్తతః న్యాసాఖ్యం పరమం మన్త్రం వాచయిత్వా’’౭ ఎన్ఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (తన్నోపాతి) ఇత్యాది.

సకలప్రమాణసంగ్రహప్రకరణవస్థానీయమాన తిరుప్పల్లాణ్డిలే మఙ్గలాశాసనార్థమాకవే పరోపదేశమ్ శిష్టాగ్రేసరరాన పెరియాళ్వారుడైయ అనుష్ఠాన సిద్ధమాకైయాలుమ్, అవాప్తసమస్తకామనుక్కు ఇతుక్కు మేల్పట్ట శ్శారు ప్రీతిజనకమిల్లామైయాలుమ్,

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥
౫॥ ౬॥

మూ.—ఫలత్తైమాఱాడినినైక్కైయావతు, దృష్టప్రయోజనత్తైయుమ్, శిష్యనుడైయ ఉజ్జీవనత్తైయుమ్, భగవత్-కైఙ్కర్యత్తైయుమ్, సహవాసత్తైయుమ్, ఫలమాక నినైక్కై.

వ్యా.—ఉపదేశఫలత్తై యుళ్ళపడి నినైయాతే (మాఱాడినినైక్కై) యావతు,

"పరోపదేశమ్ పణ్ణుమళవిల్, ఇవ్వాత్మాతిగుణ్ది 'అభిమానిక్కాన్' ఎన్ఱు, అ విషయత్తుక్కు 'మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఆళాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమిత్తువే ఫలమాక ఉపదేశియాతే, ఇవనాల్ వరుమ్ అర్థశుశ్రూషారూపమాన దృష్టప్రయోజనత్తైయాకల్, శిష్యనాన ఇవన్ సంసారాము

మూ.—౩౧౦. "నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్కుమపడియెన్?" ఎన్నిల్;

శేషభూతనాన శిష్యన్-నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

వ్యా.—తీర్ణనాయ్ బాహ్యుక్తియాకిఱ ఉజ్జీవనత్తైయాకల్, తిరునదవనాదికళైచ్చెయ్కిఱపలుమ్ కాట్టిల్ ఓలాత్మావైత్తిరుత్తినాల్ ఎమ్పెరుమాన్ తిరువుళ్ళముకైయాలే యిప్పడియిరున్దుళ్ళ భగవత్-కైఙ్కర్యత్తైయాతల్ సంసారత్తిలిరుక్కుమ్ నాళ్ తన్-తనిమైతీరక్కూడివర్తిక్కైయాకిఱ సహవాసత్తైయాతల్, ఉపదేశత్తుక్కు ఫలమాకనినైక్కై" ఎన్ఱపడి.

౩౧౦.—"ఇప్పడి ఇవన్ నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్కుమపడి తాన్ ఎన్?" ఎన్ని, అ జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు, అతైసిద్ధిక్కుమ్ ఎల్లయరుళిచ్చెయ్కిఱాన్, (నినైయాతిరుక్క) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు,

"శిష్యనానవన్ తనక్కు 'శేషత్వమే స్వరూపమ్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, 'కించిత్కారమిల్లాతపోతు శేషత్వమ్కూడాతు' ఎన్ఱు,

అ —'మఙ్గలాశాసన యోగ్యతాకరణమే పరోపదేశత్తుక్కు ముఖ్యఫలమ్' ఎన్ఱు, ఉపదేశవిధాయక శాస్త్రతాత్పర్యమ్" ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరోపదేశమ పణ్ణుమళవిల్) ఇత్యాది.

"'బ్రాహ్మణస్యాధికారః ప్రవచనయాజనప్రతిగ్రహాః'౧ ఎన్ఱు, అ శాస్త్రమ్,

'శుశ్రూషాలాభపూజార్థమ్ యశోఽర్థం వాపరిగ్రహః।

శిష్యాణాం నతు కారుణ్యాత్ సజ్ఞేయశ్శిష్యసంగ్రహః॥'౨

'కృపయానిస్పృహెూవదేత్'౩ ఇత్యాది విశేషశాస్త్రత్తాలే పారస్త్రైకాన్యాధికారి వ్యతిరిక్తవిషయమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవనాల్ వరుమ్) ఇత్యాది

"శిష్యభిమతపరమప్రయోజనభూత మఙ్గలాశాసనాపేక్షయా ఇవనుక్కు పరోజ్జీవనముమ్ ప్రయోజనమాకాతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యనాన ఇవన్) ఇత్యాది.

"దివ్యార్చాయతనగ్రామపురరాష్ట్రాది సంపదామ్।

నిష్పాదనంతథారామవాటికాది ప్రకల్పనమ్॥"౪ ఎన్ఱుకొణ్డు,

'అన్యేషాం చైవభోగానాం చేతనాచేతనాత్మనామ్।

నిష్పాదనంరక్షణంచ సంస్కారోపనయాదిచ॥'౫ ఎన్ఱుకొణ్డు

చేతనసంస్కారఫలభూత భోగవిశేషముమ్ మఙ్గలాశాసనజన్య పరమప్రీత్యపేక్షయా శేషిక్కు అల్పమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరునదవనాదికళై) ఇత్యాది.

అ —"'పరిత్రాణాయ సాధూనామ్'౬ ఎన్ఱు, అవితువుమ్ మఙ్గలాశాసనాపేక్షయా అత్యల్పమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారత్తిల్) ఇత్యాది.

౩౧౦.—ఉత్తరవాక్యార్థత్తై, (ఇప్పడియిరున్) ఇత్యాది

"ఇత్తాల్ ఇవర్ క్కుక్కు ఉపదేశఫలత్వబోధకప్రమాణఙ్గళుక్కు ఉపమర్దమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"'శిష్యశ్చరాచార్యాభిసన్ధిప్రాప్త ఆనుషఙ్గికప్రయోజనపరతయా తత్-ప్రమాణఙ్గళ్ చరితార్థఙ్గళ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరమ్" ఎన్ఱుఱార్, (అతైసిద్ధిక్కుమ్ వర్త్తిమై) ఇత్యాది.

"అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః"౭ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుటనుణు (కించిత్కారమిల్లాతపోతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

28-1-1903.

౬॥ తిరునదున్దాణ్డకమ్. ౭॥

ఉజ్జీవనం సిద్ధ్యతీశస్మృత్యా, ఆచార్యస్య చేతసా। ఈట్-కైఙ్కర్యం, సహవాసస్తూపకారస్మృతేస్తథా॥, ఈట్-స్వస్మృత్యా ఫలస్యాచార్యకం

మూ.—ఈశ్వరన్-నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్:
ఆచార్యన్ నినైవాలే భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్:
ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్ [౫

వ్యా.—తన్ స్వరూపలాభత్తుక్కు క్షత్రనాళాన కించిత్కారమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే, "అక్షుద్రా మైకళాకిఱ స్పష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి

(ఈశ్వరన్-నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు,

"ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు త్తిరిన్దు తన్-విశేషకటాక్షఙ్గళాలే అద్వేషాదికళైయుణ్డాక్కి ఆచార్యసమాశ్రయణత్తిలే మూట్టి ఇవ్వాచార్యనుడైయ ఉపదేశాన్వయత్తైయుణ్డాక్కి 'ఆత్తడి నామ్ ఇవనై, సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అకఱ్ఱైప్పడుత్తవేణుమ్' ఎన్ఱు ఎమ్బెరుమానుడైయ కృపాకార్యమాన నినైవాలే శిష్యనానవనుడైయ [౧౫ ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆచార్యన్-నినైవాలే భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు,

"ఇవన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి చేతననై త్తిరుత్తుకిఱపడి ఎమ్బెరుమాన్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు మిక్కవుమ్ ఉకప్పాకైయాలే, 'ఇవనుక్కు భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ నన్ఱో!' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనినైవాలే ఉపదేష్టావానితనక్కు భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు, [౨౫

"అనాదికాలమ్ అహంకార మమకారఙ్గళాలే

మూ.—౩౧౧. "సాక్షాత్ఫలముమ్ ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడియెన్?" ఎన్నిల్;

తన్-నినైవాలుమ్, ఈశ్వరన్ నినైవాలుమ్ [౫ సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—నష్టప్రాయనాయిక్కిడన్ద వెన్నై అహేతుకమాక అఙ్గీకరిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే అవన్ పక్కలిల్ రుచియై యుణ్డాక్కి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి పణ్ణిన మహోపకారకనన్ఱో!' ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతియాలే, శిష్యనానవన్ తనకాలముమ్ పిరియకిల్లాదే కూడి నడక్కైయాల్ అవనోడుణ్డాన సహవాసమ్ తన్నడైయే సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

౩౧౧.—"ఇప్పడియివన్ నినైయాతిరుక్క ఇష్టఫలచతుష్టయముమ్ శిష్యేశ్వర స్వాచార్యర్కళ్-నినై [౧౫ వాలే సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, ఉపదేశత్తుక్కు సాక్షాత్ఫలమాయుళ్ళతుమ్, ఉపదేష్టావాన ఆచార్యపరతన్త్రనుక్కు ఉపదేశపాత్రమాన ఇవనైక్కుఱిత్తు ఉణ్డామ్ ఆచార్యత్వముమ్, సిద్ధిక్కుమ్పడియై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సాక్షాత్ఫల [౨౦ ముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(సాక్షాత్ఫల) మావతు, ఉపదేశపాత్రమాన ఇవన్ తిరున్ది మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఆళాకై;

ఇతు (తన్-నినైవాలే సిద్ధిక్కై) యావతు, ఉపదేష్టావాన తాన్ విప్రతిపత్తికళ్ఱు, మిన్ఱి, ఇతు వేపల [౨౫ మాక నినైత్తు ఉపదేశిక్కవే అవన్ అప్పడి తిరున్ది మఙ్గళాశాసనాధికారియాకై.

అ.—"కష్టాంగ కటాక్షమద్వేషమ్"౧ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (ఎతిర్ శూழల్) ఇత్యాది.

"నిత్యం గురుముపాసీత,"౨ "అవిభజ్యాత్మనాచార్యం వర్తేత,"౩ "గచ్ఛన్తమనుగచ్ఛేద్గాఽన్తమనుధావేత్"౪ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

అ.—౩౧౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియివన్ నినైయాతిరుక్క) ఇత్యాది.

"[సాక్షాత్] పదమ్ ముఖ్యపరమ్;

అతావతు, ఉపదేశక్రియావిషయక కృత్యుద్దేశ్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశపాత్రమాన) ఇత్యాది.

(విప్రతిపత్తికళ్) ఎన్ఱతు, "విపరీతప్రతిపత్తికళ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥

యద్యన్యథోపదేశస్స్యాత్ ద్వయోస్తావనయోర్ద్వయోః। స్వరూపసిద్ధిరేవ స్యాత్ తథా శిష్యపరా కృపా॥ స్వాచార్యపారతన్త్ర్యం చ దేశికస్య చ జేష్యతే॥

మూ.—౩౧౨. ఇప్పడియొழிయ ఉపదేశిక్కిల్ ఇరువర్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లై.

వ్యా.—(ఆచార్యత్వ) మావదు, తన్నుడైయ ఆచార్య పారతన్త్ర్యావహమే అనుసన్ధిక్కుమ్ ఇవన్ తన్ పక్కల్ ఉపదేశమ్ కేట్కుమ్ అవనుక్కు ఆచార్యనాగై;

ఇదు (ఈశ్వరన్-నినైవాలే సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్నవదు, "ఇప్పడి తన్నుడైయుమ్, శిష్యనుడైయుమ్, ఫలత్తైయుమ్, విప్రతిపత్తివణ్ణాతే ఉళ్ళపడి అనుసన్ధిత్తు ఉపదేశిక్కుమ్ పరిపాకముడైయనాన ఇవన్ ఇవనుక్కు ఆచార్యన్" ఎన్ఱు, నినైప్పిట్టగుళుక్కైయాలే ఇవనుక్కు ఆచార్యత్వముణ్డాగై.

౩౧౨.—"ఇజ్జన్ని, క్రూరగ్ష్పిద్ధమాగ అడియిల్ శొన్న విప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కిల్, ఉభయస్వరూపముమ్ సిద్ధియాదు" ఎన్గిఱార్, (ఇప్పడియొழிయ) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(ఇరువర్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లై) ఎన్ఱదు,

"కీழ்ச్ చొన్నపడియే యథాప్రతిపత్తియోడే యుపదేశిక్కై యొழிయ ఈశ్వరన్ ఇవనై ఆచార్యనాగ నినైప్పిడామైయాలే, ఉపదేష్టావుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లై.

అ.—(పరిపాకమ్) ఎన్ఱదు, "యథాప్రతిపత్తిరూపసమీచీనదశై" ఎన్ఱపడి.

(నినైప్పిడుకై)—సంకల్పిక్కై.

ఇత్తాల్, "యథాప్రతిపత్తియుక్త ఉపదేష్టృత్వాభివ్యఙ్గ్య భగవత్-సంకల్పహేతుక సంబన్ధవిశేషమ్ [ఆచార్య] శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

అన్యత్ర ఆచార్యత్వమ్ గౌణమ్.

"ఉపదేష్టృత్వమ్ ఆచార్యత్వమ్" ఎన్నిల్, ఉపదేశోత్తరకాలమిల్లామైయాలే ఆచార్యవ్యవహారమిన్ఱిక్కే యొழிయ ప్రసఙ్గిక్కుమ్.

౩౧౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇజ్జన్ని) ఇత్యాది.

మూ.—౩౧౩. ఆచార్యనుక్కు శిష్యన్ పక్కల్ కృపైయుమ్, స్వాచార్యన్-పక్కల్ పారతన్త్ర్యముమ్, వేణుమ్.

వ్యా.—ఇప్పడియథాప్రతిపత్తియోడే ఇవన్ ఉపదేశియాతవళవిల్ ఉపదేశసిద్ధియిల్లామైయాలే, ఉపదేశపాత్రమాన అవనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లై" ఎన్నై,

౩౧౩—"ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డుగుణమ్ అవశ్యమ్ వేణుమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అదావదు:—

"ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు, ఉజ్జిజీవిషువాయ్వన్దు ఉపసన్ననాన శిష్యన్-పక్కల్, 'ఐయో,' ఎన్ఱిరఙ్గి అవనుజ్జీవిక్కైక్కు ఉపాయమాన ఉపదేశాదికళైప్ పణ్ణుకైక్కిడానకృపైయుమ్,

తన్నైక్కరైయేత్తవాక్కనినైయాతే అత్తలైక్కు కరణభూతనాగ అనుసన్ధిక్కైక్కిడాన స్వాచార్యవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యముమ్,

అవశ్యముణ్డాగ వేణుమ్" ఎన్నై.

అ—(ఉపదేశశుద్ధి) ఎన్ఱదు, "శుద్ధోపదేశమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఉపదర్శితోపదేశపాత్రతాభివ్యఙ్గ్య భగవత్-సంకల్పహేతుక సంబన్ధవిశేషమ్ [శిష్య] పదముఖ్యార్థమ్" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

౩౧౩—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

(కృపై) యావదు దయా.

అదావదు స్వార్థనిరపేక్షైయాన పరదుఃఖాసహిష్ణుతై.

ఇదక్కృపై మఙ్గలాశాసన యోగ్యతోద్దేశ్యక ఉపదేశప్రవృత్తియిలే యథాటిత్యసంపాదకతయా అవశ్యాపేక్షితై.

పారతన్త్ర్యమ్ పరాధీనప్రవృత్తిమత్త్వమ్.

ఇఙ్గు ఆచార్యవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమావదు, స్వస్మిన్ ఆచార్యాధీన ప్రవృత్తినివృత్తికత్వజ్ఞానమ్.

ఇదు "ఉపదేష్టృత్వమ్ తదధీనమ్" ఎన్గిఱ అనుసన్ధానత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాదినా.

మూ.—౩౧౮. కృపైయాలే శిష్యన్-స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్;

పారతన్త్ర్యత్తాలే తన్-స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—౩౧౮. ఇవన్ఱాల్ ఫలిక్కుమవన్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱు తొడజ్గి.

అత్రావత్కు:—

"అప్పడియవన్-స్వరూపమ్ తిరున్దుమళవుమ్ ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణిప్పోరుమివన్-కృపైయాలే నాళుక్కునాళుమ్ స్వరూపమ్ నిర్మలమాకైయాలే, శిష్యనుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్;

స్వకర్తృత్వబుద్ధియన్ఱియ స్వాచార్యకరణభూతనాకత్తన్నై యనుసన్ధిక్కైక్కుమ్, మాన్ఱుమ్ సర్వకార్యత్తిలుమ్ తదధీననాయ్ వర్త్తిక్కైక్కుముడలాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ఆచార్యనాన తన్నుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నై,

ఆక, "కీళ్ శెయ్తనాయ్త్తు హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వవిషయత్తిలుమ్ శిష్యవిషయత్తిలుమ్ ఫలవిషయత్తిలుముణ్డామ్ విప్రతిపత్తికళ్ క్రూరనిషిద్ధమ్" ఎన్ఱుమ్, "అద్ధవిప్రతిపత్తికళ్ ఇన్నదు" ఎన్ఱుమ్, ఇవనాన్నైయా

అ.—౩౧౮. "[తన్-స్వరూపమ్] ఎన్గి, అ [తన్]-శబ్దమ్, [ఆచార్యనుక్కు] ఎన్ఱు, ప్రకృతనాన ఆచార్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వకర్తృత్వ) ఇత్యాది.

(ఆచార్యకరణభూతనాక) ఇత్యనేన ఆచార్యనుక్కు కర్తృత్వముమ్, తనక్కు తదధీనవ్యాపారవత్త్వముమ్ లబ్ధమ్.

కర్త్రధీన క్రియానుకూలవ్యాపారకత్వమితి కరణత్వమ్.

"సదాభ్యనుజ్ఞాపూర్వం చ సర్వార్థేషు ప్రవృత్తయః"౧ ఎన్గి, అదిత్తై యుట్కొణ్డు (మాన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

(తదధీననాయ్) ఎన్గి, అదిత్తాల్, "తదధీనశ్చ వర్తేత"౨ ఎన్గి, భరద్వాజవచనమ్ స్మారితమ్.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆకకీళ్) ఇత్యాది.

మూ.—౩౧౯. "నేరే ఆచార్యన్" ఎన్బదు సంసార నివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై.

వ్యా.—తిరుక్క దృష్టప్రయోజనాదికళ్ వస్తుసిద్ధిక్కుమ్ వఴియుమ్, సాక్షాత్ఫలాచార్యర్గళ్ సిద్ధిక్కుమ్ వఴియుమ్, ఇప్పడియన్ఱియే ప్రతిపత్త్యా ఉపదేశిక్కల్ ఉభయస్వరూపముమ్ సిద్ధియామైయుమ్, ఆచార్యనానవనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్, తదుభయఫలముమ్ శొల్లిన్ఱాయ్త్తు.

౩౧౯.—ఇప్పడి ఉపదేశానుగుణ నియమఙ్గళై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, "'ఉపదేశిక్కు మళవిల్ ఇన్న మన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనైయే 'సాక్షాదాచార్యన్ ఎన్బదు'" ఎన్గిఱార్, (నేరే) ఎన్ఱు తొడజ్గి.

(నేరే ఆచార్యన్ ఎన్బదు,) ఎన్గిఱదు. "ఆచార్యత్వమ్ మత్తైవఱ్ఱిన్నియుఙ్కచ్చెయ్తే ప్రతీతిమాత్రమ్ కొణ్డుశొల్లుమళవన్ఱిక్కే 'సాక్షాదాచార్యన్' ఎన్ఱు శొల్లువదు" ఎన్ఱపడి.

(సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై ఉపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱదు,

"'ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్'౩ ఇత్యాదిప్పడియే

అ.—౩౧౯. సఙ్గతి, (ఇప్పడియుపదేశానుగుణ) ఇత్యాది.

"ఇత్తాల్ ఆచార్యత్వహేతుభూత ఉపదేశానుగుణ నియమకథనానన్తరమ్ తాదృశాచార్యత్వహేతుభూత ఉపదేశ్యవిశేషకథనాత్ ఏకకార్యత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"తేసర్వే పురుషాంశత్వాదుచ్యన్తే పురుషా ఇతి"౪ "తస్మాదన్యత్ర తద్గుణలేశయోగాదౌపచారికః"౫ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యత్వమ్) ఇత్యాది.

(సాక్షాదాచార్యనెన్ఱు, శొల్లువదు) ఎన్ఱదు, "ఆచార్యశబ్దముఖ్యవృత్తివిషయమ్" ఎన్ఱపడి.

"త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః"౬ ఎన్గి, అవిడత్తిల్ నిర్ణీతన్యాయత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్ ఇత్యాదిప్పడియే) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ భరద్వాజస్మృతి. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

వ్యా.—అఖిలఫల ప్రదనాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అన్యఫలఙ్గళిల్ తాత్పర్యమిన్ఱిక్కే మోక్షఫలత్తిలే నోక్కాయిరుక్కైయాలే,

"సర్వవేదాన్తసారార్థస్సంసారార్ణవతారకః।
గతిరష్టాక్షరోన్నృణామపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్॥"౧

ఎన్ఱిఅప్పడియే సంసారనివర్తకమాయ్,

అతఏవ,

"మన్త్రాణాం పరమోమన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమమ్।
పవిత్రం చపవిత్రాణాం మూలమన్త్రస్సనాతనః॥"౨

ఎన్ఱిఅప్పడియే,

సర్వమన్త్రాన్తరోత్కృష్టమాన పెరుమైయైయుడైత్తాన తిరుమన్త్రత్తై, సంసారనివర్తకత్వ ప్రతిపత్తియోడే యుపదేశిత్తవనై" ఎన్ఱై.

అ.—"స్వర్గాద్యం పారలౌకికమ్, కైవల్యం భగవన్తం చమన్త్రోయంసాధయిష్యతి"౩ ఎన్ఱు, శేషమ్ (అది) పదగ్రాహ్యమ్.

ఇతుక్కు అర్థమ్, (అఖిలఫల) ఇత్యాది.

వస్తుస్వభావసచివ చరమనిర్దేశస్వారస్యత్తాలే మన్త్రత్తుక్కు భగవల్లాభత్తిలే తాత్పర్యమ్.

"గుడజిహ్వికాన్యాయత్తాలే 'ఫలాన్తరహేతుత్వమ్' ఎన్నుమిడమ్ లబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్యఫలఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

"తాత్పర్యవిషయ భగవల్లాభమ్ సంసారనివృత్తియల్లతు సిద్ధియాతాకైయాలే 'అతిలుమితుక్కు తాత్పర్యమ్' ఎన్నుమిడమ్ వచనాన్తరత్తిల్ కణ్ఠోక్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వవేదాన్త) ఇత్యాది.

"(పెరియ) ఎన్ఱతు పెరుమైయాలా మన్త్రవిషయ శరీరమహత్త్వమన్ఱు, కింతు ఉత్కర్ష విశేషరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతఏవ మన్త్రాణామ్) ఇత్యాది.

("మన్త్రాణామ్, గుహ్యానామ్") ఎన్ఱతు ఇరణ్డుమ్ నిర్ధారణేషష్ఠీ.

("పవిత్రాణామ్") ఎన్ఱతు అవిత్తు కర్మణిషష్ఠీ.

ఇవన్ఱాల్ సిద్ధమ్ (సర్వమన్త్రాన్తర) ఇత్యాది.

[సంసారనివర్తకమాన] ఎన్ఱతు విశేషణనిర్దేశఫలితమ్ (సంసారనివర్తకత్వ) ఇత్యాది.

వ్యా—"ద్వయమ్ పూర్వోత్తరవాక్యఙ్గళాలే ఇతిల్ మధ్యమ చరమపదవివరణమాకై, చరమశ్లోకమ్ పూర్వోత్తరార్థఙ్గళాలే అతిల్ పూర్వోత్తరవాక్యవివరణమాయిరుక్కైయాలే, ద్వయమ్ రహస్యద్వయముమ్ ప్రథమరహస్యమానతిరుమన్త్రత్తోడే అనన్యమాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తైచ్చొల్లవే అవన్ఱిన్నుడైయ ఉపదేశముమ్ తన్నడైయే శొల్లిఱ్ఱామ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి,

(పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱిఱార్.

ఆకైయాల్, ఇతురహస్యత్రయోపదేశత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ.—మన్త్రత్తుక్కు సంసారనివృత్త్యుపాయత్వముమ్ స్వయం సంసారనివృత్త్యుపాయత్వముమ్ ఉణ్డానాలుమ్ ఇఙ్గే అనన్య సాధనాధికారి ప్రకరణానుగుణమాన సంసారనివర్తకత్వ సిద్ధోపాయాధికారత్వరూప సంసారనివర్తకత్వమ్ వివక్షితమ్.

ఇఙ్గే "యోవైమన్త్రవరం ప్రాదాత్ సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్।
ప్రతీచ్ఛేత్ గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్॥"౪ ఎన్ఱు, సంసారనివర్తక మన్త్రవరోపదేష్టావుక్కు "గురువర్య" శబ్దేన ముఖ్యగురుత్వమ్ సిద్ధవన్నిర్దిష్టమాకైయాలే, తద్విధియిలే తాత్పర్యమ్ సిద్ధమ్.

ఇత్తాల్ "ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ శబ్దోన్యేషాంవిశేషతః"౫ ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే అవనుక్కు [ఆచార్య] శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్ఱు, అభిప్రేతమ్.

"ఏవంవిధాచార్యత్వమ్ ఇన్దప్రబన్ధత్తినుడైయ తిరుమన్త్రవివరణరూపత్వ యోజనైయిలే తురీయప్రకరణనివేశార్హమానాలుమ్, ద్వయ శ్లోకవివరణరూపత్వ యోజనైయిలే అసఙ్గతమ్" ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ద్వయమ్) ఇత్యాది.

"నమః పదాద్యుక్తోపాయోపేయాపేక్షిత శ్రీసంబన్ధప్రతిపాదకమాకైయాలే అవన్ఱుక్కు వాక్యద్వయముమ్ వాక్యద్వయాపేక్షితోపాయోపేయాపేక్షిత సర్వధర్మత్యాగ సర్వపాపనివృత్తి ప్రతిపాదకమాకైయాలే అతుక్కు అర్థద్వయముమ్ వివరణమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అనన్యమాయిరుక్కై) యావతు, అపేక్షితబోధకతాసిద్ధస్వర్థమ్ సహానుసన్ధేయత్వమూలక సహోపదేశ్యత్వనియమవత్తాయిరుక్కై.

"ఇత్తాల్ ద్వయశ్లోక వివరణరూపత్వ యోజనైయిలుమ్ ఇన్త ఆచార్యత్వమ్ ఇఙ్గే సఙ్గతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆకైయాల్) ఇత్యాది.

సంసారవర్ధకక్షుద్ర భగవన్మన్త్రవాదినః। నస్యాత్తుకుత్వం. మన్త్రస్యక్షుద్రత్వం ఫలతోభవేత్॥ సంసారవర్ధకత్వంచఫలద్వారాస్యకథ్యతే।

మూ.—3౧౬. సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్ క్షుద్రఙ్గళుమాన భగవన్మన్త్రఙ్గళై ఉపదేశిత్తవర్ కళుక్కు ఆచార్యత్వపూర్తియిల్లై.

3౧౭.—భగవన్మన్త్రఙ్గళై "క్షుద్రఙ్గళ్" ఎన్ఱతు ఫలద్వారా.

వ్యా.—3౧౬. "భగవన్మన్త్రఙ్గళిల్ పత్తెన్ఱుమొన్ఱై యుపదేశిత్తవర్కళుక్కుమ్ ఆచార్యత్వమిల్లైయో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు, "సంసారత్తైనివర్తిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే వళర్క్కుమవైయాయ్, పెరుమైయన్ఱిక్కే క్షుద్రఙ్గళుమాయిరుక్కుమ్ఫలదితరభగవన్మన్త్రఙ్గళై యుపదేశిత్తవర్కళుక్కు, ఉపదేష్టృత్వప్రయుక్తమాన ఆచార్యత్వప్రతీతిమాత్రమొழియ తత్-పూర్తియిల్లై" ఎన్నై.

3౧౭.—"(క్షుద్రఙ్గళ్) ఎన్బతు క్షుద్రదేవతామన్త్రఙ్గళైయన్ఱో, భగవన్మన్త్రఙ్గళైయిప్పడిశొల్లుకిఱతెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవన్మన్త్రఙ్గళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—3౧౬ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (భగవత్) ఇత్యాది.

[సంసారనివర్తకమాన] ఇతి ఆదితః వ్యతిరేకనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (సంసారత్తై) ఇత్యాది

ఇల్లైయాకిల్, "మత్తై భగవన్మన్త్రఙ్గళ్" ఎన్నలామే?.

(క్షుద్రఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱతు, "స్వల్పఙ్గళుమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆచార్యత్వ ప్రతీతిమాత్రమ్) ఎన్ఱతు, "ఆచార్యత్వారోపమాత్రమ్" ఎన్ఱపడి.

(తత్-పూర్తియిల్లై) ఎన్ఱతు, "ఆచార్యపదప్రవృత్తినిమిత్తతాపర్యాప్త్యధికరణయావద్ధర్మసమావేశమ్ ఇల్లై" ఎన్ఱపడి.

3౧౭ —"క్షుద్రా(ః)క్షుద్రపశితామహ ప్రభృతయః"౧ "నైవ తమలిక్షుద్రమ్"౨ ఎన్ఱు అదిక్తై యఙటొక్కు (క్షుద్రదేవతా) ఇత్యాది.

"[భగవన్మన్త్రఙ్గళై] ఎన్ఱు ధర్మినిర్దేశత్తాలే ప్రతిపాద్యదేవతాక్షుద్రత్వప్రయుక్త క్షుద్రత్వమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలే, పారిశేష్యాత్,

౧॥ ముకున్దమాలై. శ్లో. ౨॥

మూ.—3౧౮. "సంసారవర్ధకఙ్గళ్" ఎన్ఱతుమ్ అత్తాలే.

3౧౯.—ఇతుతాన్ ఔపాధికమ్.

వ్యా.—అత్తావతు, "పరదేవతైయాన భగవద్విషయమాకైయాలే వన్ద పెరుమైయైయుడైయ మన్త్రఙ్గళై (క్షుద్రఙ్గళ్) ఎన్ఱు శొల్లుకిఱతు, అర్థకామపుత్రాదిక్షుద్రఫలఙ్గళైక్కొడుక్కు మవఴియాలే" ఎన్నై.

3౧౮.—"(సంసారవర్ధకఙ్గళ్) ఎన్ఱతు ఎత్తాలే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసార) ఇత్యాదియాలే.

(అత్తాలే) ఎన్ఱతు, "కీழ్చ్చొన్న బన్ధకమాన క్షుద్రఫలఙ్గళైక్కొడుక్కైయాలే" ఎన్నై.

3౧౯.—"అన్తాల్ ఇవత్తుక్కు ఇతుస్వాభావికమో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతుతాన్) ఎన్ఱు, క్షుద్రఫలప్రదత్వత్తై పరామర్శిక్కిఱతు.

(ఔపాధికమ్) ఎన్ఱతు, "ఉపాధిప్రయుక్తమాయ్ వన్దతొన్ఱై" ఎన్నై.

3౨౦.—అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (చేతననుడైయరుచియాలే వరుకైయాలే) ఎన్ఱు.

అ.—ప్రవేయఫల క్షుద్రత్వ ప్రయుక్త క్షుద్రత్వమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరదేవతైయాన) ఇత్యాది.

3౧౮.—"అర్థకామపుత్రాదికళుక్కు క్షుద్రత్వమెన్ బన్ధకత్వముముణ్డాకైయాలే క్షుద్రఫలప్రదత్వత్తాలే సంసారవర్ధకత్వమియమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ్చ్చొన్న) ఇత్యాది.

3౧౯ —"ఉపాధౌభవమ్ ఔపాధికమ్" ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాధి ప్రయుక్తమాయ్) ఇత్యాది.

3౨౦ —"ఉపాధిప్రదర్శకమ్ ఉత్తరవాక్యమ్" ఎన్ఱుతార్, (అత్తై) ఇత్యాది.

ఔపాధికమిదంక్షుద్రఫలదత్వం ప్రకీర్త్యతే। యతో నైస్వైశ్వరమన్త్రస్య మోక్షదత్వేప్యుపస్థితే,॥ క్షుద్రేఫలే చేతనస్య ప్రకృత్యారుచి రేధతే।

మూ.—౩౨౦. చేతనన్ఱైయరుచియాలే వరుకైయాలే.

[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఆఱామదాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్-తిరువడిగళే శరణమ్.

వ్యా.—అదావదు, "భగవన్మన్త్రఙ్గళ్ తాఙ్గళ్ యాలే మోక్షప్రదత్వశక్తియు ముణ్డాయిరుక్క చ్చెయ్తే, ఇవత్తిన్ఱైయ క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్, ప్రకృతివశ్యనాన చేతనన్ఱైయక్షుద్రఫలరుచియాలే వరుకైయాలే" ఎన్గై.

ఐశ్వర్యకామర్కుక్క గోపాలమన్త్రాదిగళుమ్ పుత్రకామర్కుక్క రామమన్త్రాదిగళుమ్ విద్యాకామర్కుక్క హయగ్రీవమన్త్రాదిగళుమ్,

అ.—(మోక్షప్రదత్వశక్తి) ఎన్ఱదు, "మోక్షజననస్వరూపయోగ్యతై" ఎన్ఱపడి.

(క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్) ఎన్ఱదు, "క్షుద్రఫలఫలోపధానమ్" ఎన్ఱపడి.

"సామర్థ్యాల్ [చేతన] శబ్దమ్ క్షుద్రఫలరుచ్యర్హప్రకృతివశ్యపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రకృతివశ్యనాన) ఎన్ఱదు.

"ఎన్దఫలత్తుక్కు ఎన్దమన్త్రమ్ సాధనమ్?, స్వతస్సిద్ధమాన సాధనత్వత్తుక్కు ఔపాధికత్వమెఙ్ఙనే?, చేతనగతరుచిక్కు మన్త్రగతసాధనతోపాధిత్వమెఙ్ఙనే?" ఎన్గిఱశఙ్కైగళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఐశ్వర్యకామర్కుక్క) ఇత్యాది.

(ఆది) పదమ్ వరాహమన్త్రపరమ్.

(రామమన్త్రాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ సన్తానగోపాలమన్త్రపరమ్.

(హయగ్రీవమన్త్రాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ మత్స్యమూర్తిమన్త్రపరమ్.

యద్వా సర్వత్రకవచపఞ్జరాదిగళ్ (ఆది) శబ్దగ్రాహ్యఙ్గళాగక్కడవన.

వ్యా.—విజయకామర్కుక్క సుదర్శన నారసింహమన్త్రాదిగళుమాయ్, ఇప్పడినియమేన క్షుద్రఫలఙ్గళైయే కొడుక్కప్పోరుకిఱవిదు, చేతనరుడైయరుచ్యనుగుణమాగ "ఇవ్వోవ్వమన్త్రఙ్గళివ్వోవ్వఫలఙ్గళైక్కొడుక్కక్కడవదు" ఎన్ఱు, ఈశ్వరన్ నియమేనకల్పిత్తు వైక్కైయిఱే?.

అదుదాన్ చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాగకల్పిత్తదాకైయాలే, "అవత్తుక్కు అదు స్వాభావికమన్ఱు, ఔపాధికమ్" ఎన్నలామిఱే?.

[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఆఱామదాన]

సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడిగళే శరణమ్.

అ.—[(సుదర్శననారసింహమన్త్రఙ్గళ్) ఎన్ఱదు,]:—

"సుదర్శనమన్త్రముమ్ నరసింహమన్త్రముమ్" ఎన్ఱపడి

యద్వా "సుదర్శననరసింహః—నరసింహమూర్తిప్రభేదః, తన్మన్త్రమ్" ఎన్ఱుమామ్.

(ఆది) పదమ్ కల్కిమన్త్రపరమ్.

(అదుదాన్) ఇత్యాదియాలే, "చేతనరుచిక్కు పరంపరయా మన్త్రగతఫల సాధనత్వత్తిల్ ఉపాధిత్వముమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కాట్టినపడి.

[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఆఱామదాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

మూ.— [ఒన్బదామ్ ప్రకరణఙ్గళిల్ ఏళామ్ ప్రకరణ]

సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్:—

౩౭౧.—"శిష్యన్" ఎన్బదు,

వ్యా.—[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఏళామదాన] [౨

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్:—

౩౭౧.—అక, [వా. ౩౦౮] (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, [వా. ౩౧౬] (ఆచార్యత్వ పూర్తియుళ్ళై) ఎన్నుమళవుమ్ ఆచార్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణి, అనన్తరమ్ అత్తై మేల్ వన్ద ప్రాసఙ్గిక శఙ్కైకళైయుమ్ పరిహరిత్తార్ కీళ్;

మేల్ శిష్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (శిష్యన్ ఎన్బదు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(శిష్యన్ ఎన్బదు) ఎన్ఱదు, "ఉపదేశ శ్రవణమాత్రమ్ కొణ్డు మేలెళున్దవారియాక చ్చొల్లుకైయన్ఱిక్కే,[౧౨] 'శిష్యన్' ఎన్ఱు, ముఖ్యమాకచ్చొల్లువదు" ఎన్ఱపడి.

అ.— ౩౭౧. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అకతాన్) ఇత్యాది.

సఙ్గతి, (మేల్ శిష్యస్వరూప) ఇత్యాది.

అత్తావదు, "ఆచార్యత్వమ్ శిష్యత్వప్రతియోగికమాకైయాలుమ్, ఆచార్యకర్తృకోపదేశక్రియాజన్య ఫలశాలిత్వమ్ శిష్యనుక్కు శృఙ్గాకైయాలుమ్, ప్రథమమ్ ఆచార్యలక్షణముమ్ తదనన్తరమ్ శిష్యలక్షణముమ్" ఎన్ఱపడి.

"'ఆచార్య' శబ్ద ముఖ్యవృత్తివిషయ ప్రతిసంబన్ధి శిష్యలక్షణమ్ ప్రస్తుతమాకైయాలే 'శిష్య' శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయమే నిరూపణీయ[౨౫]మాకైయాలే, [శిష్యన్ ఎన్బదు] ఎన్ఱవిడత్తిలే 'నేర' ఎన్ఱు మిథు అనుషఙ్గనీయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశ శ్రవణ) ఇత్యాది.

(మేలెళున్దవారి) ఎన్ఱదు, "అగాధజలమన్ఱిక్కే స్వల్పజలమాయిరుప్పదొన్ఱుపోలే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—సాధ్యాన్తరనివృత్తియుమ్, ఫలసాధన శుశ్రూషైయుమ్,

వ్యా.—(సాధ్యాన్తరనివృత్తి) యావదు, స్వరూప [౨విరోధియాన ఐశ్వర్య కైవల్యఙ్గళాకిఱ ప్రాప్యాన్తరత్తిల్ ముణ్డుమ్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కై.

అన్ఱిక్కే, "ఇవ్వాచార్యన్ తన్నై తొఴుకియ శేతనరు ప్రాప్యవస్తు అతియేన్" ఎన్ఱు, ఇరుక్కై యాకవుమామ్.

(ఫలసాధన శుశ్రూషై) యావదు, "గురుశుశ్రూషయా విద్యా"[౧] ఎన్ఱపడియే ఆచార్యనై తాన్ పణ్ణుకిఱ శుశ్రూషైయాలే సన్తోషిప్పిత్తు జ్ఞానోపజీవనమ్ పణ్ణుకై ప్రాప్తమాకైయాలే,

అ.—అత్తావదు, తద్గుణలే శయోగ్యతైయుడైచ్చొల్లుకై.

"'నాస్త్యకృతః కృతేన'[౨] ఇత్యాదిక్కళైయుట్కొణ్డు [సాధ్యాన్తర] ఇతి [అన్తర] శబ్దార్థభేదప్రతియోగిత్వమ్ [ఫలసాధన] ఇతి అనన్తరనిర్దిష్ట స్వరూపానురూప ఫలత్తుక్కు యుక్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపవిరోధియాన) ఇత్యాది.

(స్వరూపమ్)— అనన్యభోగ్యత్వమ్.

"అన్ఱిక్కే 'గురోరన్యంన భావయేత్'[౩] ఇత్యాదిక్కళైయుట్కొణ్డు 'పూర్వోక్తబుద్ధిస్థనాన ఆచార్యనే [అనన్తర] శబ్దార్థభేద ప్రతియోగి' ఎన్ఱైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఇవ్వాచార్యన్ తన్నై) ఇత్యాది.

"[నివృత్తి] శబ్దత్తాలే 'ఉపాయమ్ అతియేన్'[౪] ఎన్ఱు జ్ఞాననివృత్తియభిప్రేతై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శేతనరు ప్రాప్యవస్తు అతి [౨౫యేన్) ఇత్యాది

"[ఫలసాధన] ఇత్యత్ర అభేదాన్వయగర్భ కర్మధారయస్వారస్యత్తైయుట్కొణ్డు, శుశ్రూషాసాధ్యత్వ లిఙ్గత్తాలే [ఫల] శబ్దమ్ తత్త్వజ్ఞానరూపఫలపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("గురుశుశ్రూషయా"[౧]) ఇత్యాది.

"ప్రీతియుక్కు సాధ్యత్వమ్ అర్థమ్;

అదుతాన్ దృష్టప్రీతిద్వారకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సన్తోషిప్పిత్తు) ఎన్ఱదు.

౧॥ ... ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౧-౨-౧౨.

౩॥ ... ౪॥ కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. పా. ౨.

మూ.—ఆర్తియుమ్,

వ్యా.—ఆచార్యన్ తనక్కు ఉపకరిక్కిఱ తత్త్వజ్ఞానమాకిఱ ఫలత్తిన్నుడైయ సిద్ధిక్కు సాధనమాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యపరిచర్యై.

అన్ఱిక్కే, స్వరూపానురూపమాన ఫలత్తిలుమ్ సాధనత్తిలుమ్ ఉణ్డాన శ్రోతుమిచ్ఛైయాకవుమామ్.

అథవా, "ఆచార్యముఖోల్లాసమాకిఱ ఫలత్తుక్కు సాధనమాన తత్ పరిచర్యై" ఎన్నవుమామ్.

(ఆర్తి) యావతు, "ఇరుళ్ తరుమాఞాలమ్"౧ ఎన్గిఱ పడియే పిఱన్దజ్ఞానత్తుక్కు విరోధియాన ఇవ్విభూతియిల్ నిన్ఱుమ్ కడుకప్పోకప్పెఱామైయాలే యుళ్ళక్లేశమ్.

మూ.—ఆదరముమ్, అనసూయైయుముడైయవనై

వ్యా.—అన్ఱిక్కే, ఆచార్య విగ్రహానుభవాలాభత్తిల్ క్లేశమాకవుమామ్.

(ఆదర) మావతు, ఉత్తరోత్తరమ్ అనుబుభూషైయై విళైయుమ్పడి ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్కిఱ భగవదనుభవత్తిల్ మేన్మేలుమ్ ఉణ్డాకానిఱ్కిఱ విరుప్పమ్.

అన్ఱిక్కే, [వా. ౨౪౩] (ఆచార్యనై కణ్డాల్ పశియన్ శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలే), తదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళిలే సఙ్గిడిప్పుమ్పడియాన విరుప్పమాకవుమామ్.

(అనసూయై) యావతు, ఆచార్యన్ భగవత్ భాగవత వైభవఙ్గళై ప్పరక్క ఉపపాదియానిన్ఱాల్, "ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే"౭ ఎన్నుమ్పడి అతిల్ అసూయైయఱ్ఱిరుక్కై.

అ—(శుశ్రూషై)—పరిచర్యా.

"పరిప్రశ్నేన సేవయా"౨ "శుశ్రూషాపరిచర్యాఽప్యుపాసనమ్"౩ ఎన్గిఱపడియే. ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యపరిచర్యై) ఎన్ఱు.

అన్ఱిక్కే "ఉభయపదార్థప్రాధాన్యయుక్తద్వన్ద్వ సమాసజ్ఞాయత్వత్తైయుమ్, [ఫలసాధన] ఇతినిర్దేశసార్థక్యత్తైయుమ్, అతఏవ 'శ్రోతుమిచ్ఛా—శుశ్రూషా' ఎన్గిఱ శుశ్రూషా శబ్దయోగశక్తిస్ఫూర్తియైయుమ్ ఉట్కొణ్డు 'ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ'౪ ఇత్యాదిన్యాయత్తాలే ఫలాదిశబ్దమ్ ముఖ్యపురుషార్థాదిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే స్వరూప) ఇత్యాది.

ఉక్తరీత్యాఽపి [ఫల] శబ్దస్వారస్యత్తైయుమ్, [సాధన] శబ్దత్తినుడైయ అద్వారకసాధనపరత్వ స్వారస్యత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు యోజనాన్తరమ్, (అథవా) ఇత్యాది.

వర్తమానదేహస్థితి పరమపురుషార్థాలాభప్రయుక్త క్లేశమిఙ్గు అత్యన్తావశ్యకమల్లామైయాలే ప్రకరణానుగుణమాక [ఆర్తి] శబ్దాభిప్రేతమ్ ("ఇరుళ్") ఇత్యాది.

"అతివాత్స్యమ్ శక్తిప్పల్"౫ ఎన్గిఱపడియై యుట్కొణ్డు (పిఱన్ద) ఇత్యాది.

"విగ్రహాలోకనపరః"౫ "విరహాఽపిష్ట పీడావమాననాద్యసహిష్ణుతా"౬ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు బుద్ధిస్థాచార్యవిశ్లేషార్తిపరతయా యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఆచార్య) ఇత్యాది.

అ—"ఆలోకసన్దేశవచనాదరః"౮ "తద్వశక్నిర్వణోత్సుకః"౯ "యత్తేహంప్రీయమాణాయ"౧౦ "తృప్తిర్హి శృణ్వతో నాస్తిమేఽమృతమ్"౧౧ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్తరోత్తరమ్) ఇత్యాది.

"నిత్యం విధివదభ్యర్చ్యైరాదృతోఽన్యగృహేష్వపి గురుమ్"౧౨ "అథవాదత్యాదపృక్తిత ఆదరాత్" "కుర్వీతపరమాం భక్తింగురౌతత్ప్రియవత్సలః"౧౩ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు పూర్వవద్యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఆచార్యనై) ఇత్యాది.

"శాన్తోఽనసూయశ్శ్రద్ధావాన్" * "నచమాంయోఽభ్యసూయతి"౧౪ "యోగుణగ్రాహిణో లోకే తేవై భాగవతోత్తమాః"౧౫ "నగుణాన్ గుణినోహన్తి" † "స్తౌతిమన్దగుణానపి"౧౬ "నాన్యదోషేషు రమతే సాఽనసూయాప్రకీర్తితా"౧౭ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్-భాగవత) ఇత్యాది.

"'అనసూయవే ప్రవక్ష్యామి'౧౭ ఎన్ఱు, 'ప్రవచనపాత్రతాధికారమ్ అనసూయై' ఎన్ఱైయాలే ఇతుశిష్యలక్షణమ్' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ("ప్రవక్ష్యామి") ఇత్యాది.

౧॥ శ్రీ. వా. ౧౦-౯-౧. ౨॥ ౩॥
౪॥ తి-వా-౮-౧-౭. ౫॥ ౬॥
౭॥ గీ-౯-౨. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ గీ-౧౦-౧. ౧౧॥ ౧౨॥
౧౩॥ ౧౪॥ గీ-౧౮-౬౭. ౧౫॥
† ౧౬॥ ౧౭॥

"మన్త్రం, ఫలం, దేవతా చ, ఫలసంబన్ధి సాధనమ్। ఐహికో భోగ (ః) ఇత్యాది సర్వమాచార్య ఏవహి?" ॥ ఇతివస్వీశసచ్ఛిష్యభక్త్యాపరమయా యుతః,

వ్యా.—అన్ఱిక్కే, "ఆచార్యనుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్, సబ్రహ్మచారికళుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ కణ్డాల్ అదిల్ అసూయైయఱ్ఱిరుక్కై" ఎన్నవుమామ్.

"అసూయాప్రసవభూః" ఎన్ఱి, ఆళవన్దారుమ్, "హితమ్ శొన్నవనుడైయ ఉత్కర్షమేయాయిత్తు ప్పొఱాదతు" ఎన్ఱి, ఈ పూర్వర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్దతు?

భగవద్విషయత్తిలుళ్ళ అసూయైపణ్ణాదార్, తదీయవిషయత్తిల్ శొల్లవేణుమో?

"ఇదంతు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" ఎన్ఱానిఱే?

ఆక, ఇప్పడియిరుక్కుమవర్ సద్గుణ సంపన్నరైయాయిత్తు "నేరే శిష్యన్" ఎన్బదు.

వ్యా.—౩౨౨. ఇప్పడి ఉక్తలక్షణయుక్తనాన శిష్యనుక్కు స్వాచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్తివిశేషత్తై విధిక్కిఱార్ మేల్, (మన్త్రముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—"నయత్ర బుద్ధ్యా సూయాల సర్వదేవ..." ఇత్యాదికత్తై యుట్కొణ్డు పూర్వవత్ యోజనా ద్రష్టవ్యా. (అన్ఱిక్కే ఆచార్యనుడైయ) ఇత్యాది.

"ఆచార్యోత్కర్షత్తిల్ అసూయై అసంభావితైయన్ఱు" ఎన్ఱిఱార్, ("అసూయాప్రసవ") ఇత్యాది

(పూర్వర్కళ్)—నమ్పిళ్ళై ముతలానార్కళ్

సంప్రదాయత్తైదర్శిప్పిత్తు ప్రమాణోపపత్తికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తిల్) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.

[శిష్యన్ ఎన్బదు] ఇత్యాదిమూలవాక్యత్తై యోజిత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ఆక) ఇత్యాదినా.

(నేరే) ఎన్ఱు, అనుషఙ్గః సూచితః.

౩౨౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉక్తలక్షణ) ఇత్యాది.

(ప్రతిపత్తిః)—అనుసన్ధానమ్.

"మన్త్రవ్యపదేశ్యౌ జాతప్రత్యయః, తృచో లోపశ్చ; 'ఉణాదయో బహులమ్' ఇతిసూత్రాత్:" ఇత్యభిప్రాయేణ (మన్తారం త్రాయతే) ఇత్యాది.

౧॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్ శ్లో ౬౨.
౨॥ ౩॥ గీ-౯-౧. ౪॥
౫॥ అష్టా ౩-౩-౧.

మూ.—౩౨౨. "మన్త్రముమ్, దేవతైయుమ్, ఫలముమ్, ఫలానుబన్ధికళుమ్, ఫలసాధనముమ్, ఐహికభోగముమ్, ఎల్లామ్ ఆచార్యనే" ఎన్ఱు,

వ్యా.—అతావతు:—

"'మన్తారం త్రాయత ఇతి మన్త్రః'" ఎన్గిఱపడియే అనుసన్ధాతృరక్షకమాయిరుక్కుమ్ మన్త్రముమ్, తత్-ప్రతిపాద్యపరదేవతైయుమ్, తత్-ప్రసాదలభ్యమాన కైఙ్కర్యరూపమహాఫలముమ్, తదనుబన్ధికళాన అవిద్యాదినివృత్తిపూర్వకమాన స్వస్వరూపావిర్భావముమ్ సాలోక్యాదికళుమాకిఱ ఇవైయుమ్, తథావిధఫలప్రదమాన సాధనముమ్, పుత్రదారగృహక్షేత్రపశ్వన్నాద్యనుభవరూపమాన ఇహలోకత్తిల్ భోగ్యమాకిఱ ఇవైయెల్లామ్ నమక్కు నమ్ముడైయ ఆచార్యనే' ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణక్కడవన్" ఎన్కై.

"గురురేవ పరం బ్రహ్మ గురురేవ పరా గతిః।
గురురేవ పరా విద్యా గురురేవ పరాయణమ్॥"

అ.—(మననమ్)—అనుసన్ధానమ్.

మన్త్రిస్తుత్యర్థః దేవతాత్వమాత్రైయాలే అనన్తరనన్తరశేషతాత్పర్యమ్, (తత్-ప్రతిపాద్య) ఇత్యాది

"ముఖ్యస్య"—ఇత్యాదియాలే [దేవతా] శబ్దమ్ ముఖ్యదేవతాపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరదేవతైయుమ్) ఎన్ఱతు.

దేవతాశబ్దమ్ ఫలప్రదత్వోపయుక్తమాత్రైయాలే (తత్-ప్రసాద) ఇత్యాది.

ఇత్తై సర్వత్ర "ముఖ్యస్య నిర్విశేషేణ" ఇత్యాద్యుక్తన్యాయమ్ అభిప్రేతమ్

(తదనుబన్ధికళ్) ఎన్ఱతు, "తదుపయుక్తఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

(అవిద్యాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ కర్మవాసనా రుచిప్రకృతిసంబన్ధపరమ్.

(సాలోక్యమ్)—సమానలోకత్వమ్.

(ఆది) పదమ్ సామీప్యాదిపరమ్.

("గురురేవ") ఇత్యాదియిలే ("పరావిద్యా") ఎన్ఱు మన్త్రముమ్, ("పరం బ్రహ్మ") ఎన్ఱు దేవతైయుమ్, ("పరాయణమ్") ఎన్ఱు,

‘‘మాతాపితా యువతయః’’ ఇత్యాదిశ్లోకతః స్ఫుటమ్। వ్యవృణోద్యామునాచార్య ఇమమర్థం ‘సుధీః కిల॥ మూలమస్యా(ః)మనీషా ము(ః)ఉపకారా

మూ.—నిన్నైక్కక్క డవఙ్.

౩౨౩.—‘‘మాతా పితా యువతయః’’౧ ఎన్ఱ శ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై పరమాచార్యరుమ్ అరుళిచ్చెయ్దార్.

వ్యా·—‘‘గురురేవ పరఙ్కామో గురురేవ పరం ధనమ్।
యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః॥’’౨ ఎన్ఱుమ్,
‘‘ఐహికాముష్మికం సర్వం సచాష్టాక్షరదో గురుః।
ఇత్యేవం యే న మన్యన్తే త్యక్తవ్యాస్తే మనీషిభిః॥’’౩ ఎన్ఱుమ్,

ఇప్పడి శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుగైయాలే, (నిన్నైక్క డవఙ్) ఎన్ఱు, విధిరూపేణ అరుళిచ్చెయ్గిఱార్.

౩౨౩·—‘‘ఇప్పడి తామ్ అరుళిచ్చెయ్ద ఇవ్వర్థత్తిల్ ఆప్తిక్కుడలాక ఇత్తు పరమాచార్యవచన సిద్ధముమ్’’ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (‘‘మాతా’’౧) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావదు, ‘‘మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః’’౧ ఎన్ఱు, ఐహికభోగఙ్గళైయుమ్, ‘సర్వమ్’ ఎన్ఱు, అనుక్తసకల కథనత్తాలే మన్త్రదేవతాఫలాదికళైయుమ్ ఎడుత్తు, ‘ఇత్తనైయుమ్ ఆళ్వార్-తిరువడిక్కళే’ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్గైయాలే, అన్దశ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారుమ్ అరుళిచ్చెయ్దార్’’ ఎన్ఱై.

అ.—పరమప్రాప్య ఫలముమ్, (‘‘పరఙ్కామః’’) ఎన్ఱు, తదర్థమ్ కామనావిషయమాన అనుబన్ధకథమ్, (‘‘పరాగతిః’’) ఎన్ఱు, ఫలసాధనముమ్, (‘‘పరం ధనమ్’’) ఎన్ఱు, ధనోపలక్షిత ఐహికభోగముమ్ శొల్లుకిఱదు.

శృఙ్ఖలితోక్తి సౌకర్యార్థమ్ మూలత్తిలే మన్త్రోపక్రమనిర్దేశమ్ ‘(‘‘గురురేవ’’) ఇత్యాదివచనత్తిలే తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమ్’’ ఎన్ఱై, కాక్క, తథానుసన్ధాన కర్తవ్యోక్తిమద్వచనము, (‘‘ఐహికాముష్మికమ్’’) ఇత్యాది.

మన్త్రదేవతాసాధన ఐహికభోగఙ్గళ్ ‘‘ఐహిక’’ శబ్దత్తాలుమ్, ఫలతదనుబన్ధికళ్ ‘‘ఆముష్మిక’’ శబ్దత్తాలుమ్, సఙ్గృహీతమ్.

‘‘(‘‘యే న మన్యన్తే’’) ఇత్యాదినా మననాకరణత్తిల్ ప్రత్యవాయమ్ శొల్లుగైయాలే తథానుసన్ధానవిధి అర్థసిద్ధమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (విధిరూపేణ) ఇత్యాది.

మూ.—౩౨౪. ఇత్తుక్కడి ఉపకారస్మృతి.

౩౨౫.—ఉపకారస్మృతిక్కు ముతలడి,

వ్యా·—౩౨౪. ‘‘ఇప్పడి ‘ఎల్లామవనే’ ఎన్ఱు అనుసన్ధిక్కైక్కడి ఏదు!’’ ఎన్న అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇత్తుక్కడి ఉపకారస్మృతి) ఎన్ఱు.

అతావదు, ‘‘ఇప్పడి ‘ఆచార్యనే నమక్కు సకలముమ్’ ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు, నిత్యసంసారియాయ్క్కిడన్ద నమ్మై ఉపదేశాదికళాలే తిరుత్తి నిత్యసూరికళుడైయ అనుభవత్తుక్కు అర్హరాక్కిప్పణ్ణిన ఉపకారానుసన్ధానమ్’’ ఎన్ఱై.

౩౨౫·—ఇవ్వుపకారస్మృతి ప్రసఙ్గత్తిలే అతినుడైయ ప్రథమచరమావధికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉపకారస్మృతిక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

ఇచ్చేతనన్ మున్దఱ అనుసన్ధిప్పదు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే తనక్కు అఖిలత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తు

అ—౩౨౩. ఉపాత్తపరమాచార్య శ్రీసూక్తియిలే ఐహికాముష్మికప్రతిపాదనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అతావదు ‘‘మాతాపితా’’౧) ఇత్యాదినా.

౩౨౪.—‘‘‘యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః సచాష్టాక్షరదః’౨—ఎన్ఱ ఇవైత్తిలే అభిప్రేతమాన అర్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై,—(ఇప్పడి ఎల్లామవనే) ఇత్యాది.

‘‘ఆత్మనో హ్యతినీచస్య యోగిధ్యేయపదార్హతామ్।
కృపయైవోపకర్తారమాచార్యం సంస్మరేత్సదా॥’’౪ ఎన్ఱ ఇవైత్తైయుట్కొణ్డు (నిత్య) ఇత్యాది

౩౨౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వుపకార) ఇత్యాది.

(అతినుడైయ) ఇత్యాదిక్కు, ‘‘ఇన్ద ఉపకారానుసన్ధానత్తిల్ ప్రథమచరమకర్తవ్యాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్’’ ఎన్ఱు, అర్థమ్.

[ఉపకారస్మృతిక్కు ముతలడి] ఎన్బదు, ‘‘ప్రథమానుష్ఠేయమాన ఉపకారస్మృతి’’ ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇచ్చేతనన్) ఇత్యాదినా,

౧॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్, శ్లో. ౫.
౨॥ ౩॥ ౪॥

మూ.—ఆచార్య్యర్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై;
ముడిన్దనిలమ్, ఈశ్వరన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై.

వ్యా.—భగవద్విషయత్తైక్కొడుత్తిన ఆచార్య్యర్ పణ్ణిన ఉపకారత్తైయనుసన్ధిక్కైయాలే, (ఉపకారస్మృతిక్కు ముక్యలడి ఆచార్య్యర్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱార్.

కృతజ్ఞతైయుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ పర్యాయమ్.

ఆచార్య్యగౌరవమ్ నెఞ్జిల్ పడప్పడ, అవ్విషయత్తిలే తన్నైక్కొణ్డువన్దుశేర్త్త ఈశ్వరన్ పణ్ణిన కృషివరం పరైయెప్పన్నైయనుసన్ధిక్కైయాలే, (ముడిన్దనిలమ్ ఈశ్వరన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱార్.

"ఇతువుమ్ ఈశ్వరన్-పక్కల్ ఉపకారస్మృతి" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, "భగవద్విషయత్తైయుపకరిత్త ఆచార్య్యర్-పణ్ణిన ఉపకారత్తై అనుసన్ధిక్క ఇఴిన్దాల్, అవనుడైయ వైభవమ్ నెఞ్జిలె ఊన్ఱియిరున్దవాఱే,

అ.—"కృతమ్ ఉపకారః, జ్ఞానమ్=తత్-స్మృతిః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కృతజ్ఞతైయుమ్) ఇత్యాది.

"[కృతజ్ఞతోపకారస్మృతి] శబ్దజ్గళ్ పర్యాయవాచకజ్గళ్" ఎన్నపడి.

"పర్యాయత్వమ్ ఇజ్గే 'వేదన-ధ్యాన' శబ్దజ్గళుక్కుప్పోలే ఏకార్థప్రవృత్తిత్వమ్ అభిమతమ్;

ప్రవృత్తినిమిత్త ఐక్యమన్ఱు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

"[ఉపకారస్మృతిక్కు ..ముడిన్దనిలమ్] ఇత్యాదిక్కు 'చరమావస్థైయాన ఉపకారస్మృతి ఈశ్వరవిషయకృతజ్ఞతారూపై' ఎన్ఱు అర్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్య్యగౌరవమ్) ఇత్యాది.

(గౌరవమ్)=మహోపకారకత్వమ్.

పూర్వవత్ పర్యాయత్వమ్ (ఇతువుమ్) ఇత్యాది.

(ఇతువుమ్)=కృతజ్ఞతైయుమ్.

"ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతి, ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతిక్కు సంబన్ధిజ్ఞానవిధయా కారణమ్" ఎన్గిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

మూ.—౩౨౬. శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్ అన్యోన్యమ్ ప్రియహితజ్గళైనడత్తక్కడవర్కళ్.

వ్యా.—'ఇప్పడి యిరుక్కిఱ ఇవిషయత్తై నామ్ పెఱ్ఱతు ఎమ్బెరుమానాలే యన్ఱో!' ఎన్ఱు, తత్-కృతోపకారానుసన్ధానత్తిలే శెన్ఱు, తలైక్కట్టుమ్" ఎన్గిఱాయ్త్తు.

౩౨౬.— ఇని ఇవ్వ సదాచార్యసచ్ఛిష్యర్కళుడైయ పరిమాఱ్ఱమిరుక్కుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

(అన్యోన్యమ్ ప్రియహితజ్గళైనడత్తుకై) యావతు, శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ప్రియహితజ్గళిరణ్డైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్,

ఆచార్యన్ శిష్యనుక్కు ప్రియహితజ్గళిరణ్డైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్.

(నడత్తక్కడవర్కళ్) ఎన్గైయాలే, ఇతినుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్ తోఱ్ఱుకిఱతు.

అ.—౩౨౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని ఇవ్వ) ఇత్యాది.

(పరిమాఱ్ఱమ్)=వృత్తి.

"ఇవ్వ అధికారిక్కు శిష్యత్తైప్పఱ్ఱ ఆచార్యత్వముమ్ స్వాచార్యనైప్పఱ్ఱ శిష్యత్వముమ్ ఉణ్డానైయాలే ఉభయవృత్తియుమ్ జ్ఞాతవ్యమానైయాలే ఉభయనిరూపణముమ్ పణ్ణుకిఱార్" ఎన్గ..

(ప్రియమ్)=ఇక్కప్పోతే అనుకూలమాయ్ తోఱ్ఱుమతు.

(హితమ్),=ఇక్కప్పోతే యప్పడితోఱ్ఱావిట్టాలుమ్ ఉత్తరత్తిలే యనుకూలమాయిరుక్కుమతు

"యుక్తంప్రియహితయోః"౧ "మృదుః"౨ "ప్రియహితః"౩ "శాన్తః"౪

"ఇచ్ఛాప్రకృత్యనుగుణైరుపచారైస్సదోచితైః।
భజన్త్యహితశ్చాస్య హితమావేదయేద్గురుః॥"౫
"పుత్రమివైనమనుకాఙ్క్షన్
సర్వధర్మేష్వనపచ్ఛాదయమానః"౬

"ఆచార్యః పితథాశిష్యంస్నిగ్ధోహితపరస్సదా"౭ ఇత్యాదిగౌతమభరద్వాజాపస్తంబాది పరమస్త్రీకృతశాస్త్రజ్గళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతినుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౭, ప్రశ్న-౧, పటల ౧, ఖణ్డ-౩.
౩॥ ౪॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౯, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౩.
౫॥ ౬॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౫, ప్ర-౧, ప-౨, ఖ-౮.
౭॥

శిష్యస్స్వయం గురుశ్చైతత్గురోః ప్రియమనుత్తమమ్। భగవత్ప్రీతకర్యాద్దితంతుపరమాదరాత్॥. విపర్యాసేన తే కుర్యాచ్ఛిష్యస్యగురురాహితః॥.

మూ.—౩౨౭. శిష్యన్ తాన్ ప్రియత్తైనడత్తకడవన్;

ఈశ్వరనైక్కొణ్డు హితత్తైనడత్తక్కడవన్;

వ్యా.— ౩౨౭. "ఇరువరుమ్ ఇరణ్డైయుమ్ అన్యోన్యమ్ నడత్తుమ్ క్రమమేన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డైయుమ్ నడత్తుమిడత్తిల్, తన్-స్వరూపానుగుణమాక 'ఆచార్యముఖోల్లాసమే పురుషార్థమ్' ఎన్ఱునినైత్తు, తన్నుడైయ కించిత్కారాదికళాలే తాన్ ఆచార్యనుక్కు సర్వకాలముమ్ ప్రియత్తైనడత్తిప్పోరక్కడవన్; మఙ్గళాశాసనపరనాకైయాలే, 'ఇన్ద్రభూతిస్వభావత్తాల్

అ—౩౨౭. "'అనుష్ఠిక్క కడవర్కళ్' ఎన్నాత్తే, [వా-౩౨౬] [నడత్తక్కడవర్కళ్] ఎన్ఱు అవిత్తాల్ సద్వారకాద్వారకనిర్వహణమ్ తోన్ఱుకైయాలే తద్విశేషజిజ్ఞాసాయామ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇరువరుమ్) ఇత్యాది

(తన్-స్వరూపానుగుణమాక) ఎన్ఱతు, "నైచ్యగర్భశేషత్వానుగుణమాక' ఎన్ఱపడి.

(కించిత్కారాదికళాలే) ఎన్ఱు (ఆది) పదమ్ తత్త్వజ్ఞానవ్యవసాయాది పరమ్.

"సదోచితైః"౧ ఎన్ఱు "సదా" శబ్దత్తైయుట్కొణ్డు [నడత్తక్కడవన్కళ్] ఎన్ఱు అవిత్తిల్ కాలోపాధినిర్దేశ విరహఫలితమ్, (సర్వకాలముమ్) ఎన్ఱు.

"'ప్రమాదాదాచార్యస్య బుద్ధిపూర్వం వా నియమాతిక్రమం రహసిబోధయేత్'౨

'హితమావేదయేద్రహః'౩ ఇత్యాదిప్పడియే, స్వయం సాక్షాద్ధితబోధనమ్, గౌరవ్యవిషయత్తిల్ తన్నుడైయ నైచ్యవిరోధియాకైయాలే, 'నివర్తయేద్వా'౪ ఎన్ఱుమ్, 'తద్వక్తారమపతు'౫ 'మావివ్యాపతే'౬ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే ఎమ్పెరుమానై ప్రార్థిత్తు అవనైక్కొణ్డు హితప్రవర్తనమ్ నైచ్యవిరోధియాకాతే మఙ్గళాశాసనపరత్వరూప శిష్య స్వరూపానురూపమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (మఙ్గళాశాసన) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౫, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౮. ౩॥
౪॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౭, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౪.
౫॥ తైత్తిరీయ ఉ. ౧-౧-౧. ౬॥ మేఱ్పడి, ౨-౧-౧:

23-3-1903,

మూ.—ఆచార్యన్ మాఱాడినడత్తక్కడవన్.

వ్యా.—తిరువుళ్ళత్తిల్ ఒరుకలక్కమ్ వారామైయిరుక్కవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్, 'అప్పడి ఏతేనుమొన్ఱు వన్దకాలత్తిల్ రక్షైప్పోక్కిత్తన్దరుళవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్ ప్రార్థిత్తు, ఈశ్వరనైక్కొణ్డుహితత్తైనడత్తక్కడవన్" ఎన్కై.

(ఆచార్యన్ మాఱాడినడత్తుకై) ఎన్గావతు,

"హితైకపరనాకైయాలే, ఇవనుక్కు స్వరూపహానివారామపడి హేయోపాదేయఙ్గళినుడైయ హానోపాదానఙ్గళిల్ స్థాలిత్యమ్ పిఱవామల్ నియమిత్తు, సర్వకాలముమ్ నల్వఴినడత్తిక్కొణ్డు పోకైయాకిఱ హితత్తైత్తాన్ నడత్తి, దృష్టత్తిల్ సంకోచత్తాల్ ఇవన్ మిక్కవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్, 'ఇరున్దనాళైకుం ఇవన్ నలక్కామల్ ఇత్తైయుమ్

అ.—"నివర్తయేత్"౪ ఎన్ఱు ఆపస్తంబసూత్రవచనత్తుక్కు "పిత్రాదిభిర్వానివర్తయేత్'౪ ఎన్ఱు ఉ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్కళ్?.

"'పిత్రాదిభిః' ఎన్ఱు (ఆది) శబ్దమ్, 'దేవమివాచార్యముపాసీత'౭ ఎన్ఱు దేవపరమామ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

[మాఱాడి] ఎన్ఱతు, "తాన్ హితత్తైయుమ్ ఎమ్పెరుమానైక్కొణ్డు ప్రియత్తైయుమ్ నడత్తక్కడవన్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హితపరనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

"హేయత్తుక్కు హానముమ్, ఉపాదేయత్తుక్కు ఉపాదానముమ్" ఎన్ఱు విభాగమ్

(స్థాలిత్యమ్) ఎన్ఱతు, "హేయత్తుక్కు ఉపాదానముమ్ ఉపాదేయత్తుక్కు హానముమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇవనుక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపకత్వమ్ స్వభావమాకైయాలే ఇతు సాక్షాత్ స్వకృత్యమ్" ఎన్ఱపడి.

(దృష్టత్తిల్ సంకోచత్తాలే) ఎన్ఱతు, "దేహధారణోపయుక్తాశనాచ్ఛాదనమాత్రదౌర్లభ్యత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(మిక్కవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్) ఎన్ఱతు, "'స్వస్థే చిత్తే బుద్ధయస్సంభవన్తి'౮ ఎన్ఱుపడియే స్వోపదేశలబ్ధజ్ఞాన వ్యవసాయాదికళుమ్ కులైయుమ్పడి అత్యన్తమ్ క్లిశ్యమాననాయిరుక్కుమళవిల్" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "అశనాచ్ఛాదనాదికళుక్కుమ్, అర్థప్రవృత్తివిరహత్తుక్కుమ్, సముచ్చాయకమ్.

౭॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౩, ప్ర-౧, ప-౨, ఖ-౬.

శిష్యస్య శేషభూతత్వాదాచార్యస్త్యైవశేషిణః। ప్రీతావాసక్తతాహిస్యాత్; తథాచార్యస్యసర్వదా॥ ఉత్తార్యసం[illegible]శిష్యోజ్జీవనాసక్తతాభవేత్।

వ్యా.—అవనుకుడ్డాప్పడి తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, అర్థిత్తు ఈశ్వరనైక్కొణ్డు ప్రియత్తై నడత్తక్కడవన్'' ఎన్గై,

౩౭౮. ''ఇప్పడి శెయ్గు పోరుమిడత్తిల్ ఇరువర్కుమ్ ఇరణ్డుమ్ సమప్రధానమాయిరుక్కుమో?'' ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—ఆచార్యన్ దేహధారణోపయుక్త అశనాచ్ఛాదనాదిమాత్ర పర్యవసిత పరిగ్రహనాగైయాలే సాత్త్వికశిష్యనుడైయ దృష్టసంకోచ నివర్తనత్తిలే అశక్తనాకైయాలే ఈశ్వరద్వారకమాకవే తన్నిర్వహణమ్ పణ్ణుమ్;

ఇవ్వర్థమ్ ''పుత్రమివైనమనుకాఙ్క్షన్''౧ ఎన్గిఱ ఆపస్తంబ వచనసిద్ధమ్

'ఏనం శిష్యం పుత్రమివాభ్యుదితస్స్యాత్ ఇత్యాకాఙ్క్షన్'' ౧ ఎన్ఱు తద్వ్యాఖ్యానమ్?.

''తత్వాదథ క్రిజ్ఞానాభ్యాం ఫలమన్యత్ కదాచన।

నయాచేత్ పురుషోవిష్ణుం యాచనాన్నశ్యతిధ్రువమ్॥'౨ ఎన్గిఱ విత్తాలే భక్తిజ్ఞానానుగుణాశనాచ్ఛాదనాదిమాత్ర విషయకపరార్థయాచనమనుచితమన్రో?'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కొణ్డాప్పడి తిరువుళ్ళమ్‌పత్తి యరుళవేణుమ్) ఇత్యాది

''తత్-తదీయ కైఙ్కర్యోపయోగియాన ద్రవ్యత్తై ఈశ్వరనై క్కొణ్డునడత్తుమ్''౩ ఎన్ఱు, ఆయప్పడి.

అ—౩౭౭. [వా. ౩౭౬] '[శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్] ఇత్యాది మూలవాక్యత్తిలే [అన్యోన్య] శబ్దత్తాలే ఉభయోరుభయప్రాధాన్యముమ్, ప్రాచుర్యత్తైప్పత్తి యథాసంఖ్యాన్వయవ్యఞ్జక క్రమనిర్దేశత్తాలే ఉభయోరుభయాన్వయ మిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ శిష్యాచార్యర్కళుక్కు క్రమేణ ఏకైకప్రాధాన్యముమ్, తోన్ఱుకైయాలే, విశేషజిజ్ఞాసాయాముత్తరగ్రన్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడిశెయ్గు పోరుమ్) ఇత్యాది.

'''యుక్తః ప్రియహితయోః''౪ ''స్పృహః''౫ ''ప్రియహితః''౬ ఎన్ఱు, పూర్వాపర నిర్దేశత్తాలుమ్, తదవష్టంభక శేషత్వరూప శిష్యస్వభావాత్మకవస్తు సామర్థ్యత్తాలుమ్, శిష్యనుక్కు ప్రియకరత్వప్రాధాన్యముమ్ హితకరత్వప్రాధాన్యముమ్ సిద్ధమ్:

మూ.—౩౭౮. శిష్యన్ ఉకప్పిలేయూన్ఱిప్పోరుమ్; ఆచార్యన్ ఉజ్జీవనత్తిలేయూన్ఱిప్పోరుమ్.

౩౭౯.—ఆకైయాల్,

వ్యా.—(శిష్యన్ ఉకప్పిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు:—

''శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే శేషియాన ఆచార్యనుడైయ ప్రీతియిలే యూన్ఱి నడామ్పోరుమ్;

ఆచార్యన్ పరమకృపావానాకైయాలే తన్నుడైయ శిష్యనాన ఇవన్ సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ ఉజ్జీవిక్కైయిలే యూన్ఱి నడామ్పోరుమ్'' ఎన్గై,

ఆకైయాల్, ''శిష్యనుక్కు ప్రియకరణముమ్ ఆచార్యనుక్కు హితకరణముమే ప్రధానమ్'' ఎన్ఱు కరుత్తు.

౩౮౦.—కీళ్ చ్చొన్నవత్తాల్ ఫలిక్కుమ్ నుత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ—''పుత్రమివైనమనుకాఙ్క్షన్ సర్వధర్మేష్వనపచ్ఛాదయమానస్సుయుక్తోవిద్యాం గ్రాహయేత్''౧ ఎన్ఱు, అనుకాఙ్క్షణత్తుక్కు విశేషణతయా నిర్దేశత్తాలుమ్ విద్యాగ్రాహణరూప హితకరణత్తుక్కు ఆఖ్యాతపదత్తాలే విశేష్యతయా నిర్దేశత్తాలుమ్, తదవష్టంభక కృపారూప ఆచార్యస్వభావలక్షణవస్తు సామర్థ్యత్తాలుమ్, ఆచార్యనుక్కు హితకరత్వ ప్రాధాన్యముమ్, ప్రియకరత్వప్రాధాన్యముమ్ సిద్ధమ్:

ఇవ్వర్థమ్ అన్యోన్య శబ్దత్తాలుమ్, [వా. ౩౭౬] [శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్, ప్రియహితఙ్గళై] ఎన్గిఱ క్రమనిర్దేశత్తాలుమ్ వ్యఞ్జితమ్' ఎన్ఱు, మూలాభిప్రాయమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

''కరోతీతికరః; పచాద్యచ్; ప్రియస్య+కరః=ప్రియకరః; శేషషష్ఠ్యాస్సమాసః:

'ప్రియంకరోతి' ఇతివిగ్రహేతు 'ప్రియంకరః' ఇతిస్యాత్.

ఆకైయాల్ (ప్రియకరణముమ్) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౩౮౧.—''శిష్యనుడైయ అ[illegible]కరత్వ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్, ఆచార్యనుడైయ శిష్యహితకరణ (త్వ) ప్రాధాన్యత్తైయుమ్, ఇఙ్గ [ఆకైయాల్] ఎన్గిఱపదమ్ పరామర్శిక్కిఱతు'' ఎన్గిఱార్, (శిష్యన్) ఇత్యాది.

౧॥ పు ౭౯౫, ౬-వ నోట్టు. ౨॥
౩॥ ఆయప్పడి. ౪॥ ౫॥ పు ౭౯౫, ౬-వ నోట్టు.

గురోఃప్రీతిపదం శిష్యస్య నిగ్రహపదం తథా। నిగ్రహశ్చేత్కదాచిత్స్యాత్ అజ్ఞీకార్యస్సదద్వయోః॥ యతోఽథే ప్రవృత్తస్తు పరమస్యైవ గృహ్యతే.

మూ.— శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దోషత్తుక్కు లక్ష్యమాయిరుక్కైయొழிయ రోషత్తుక్కు లక్ష్యమాగైక్కు అవకాశమిల్లై.

౩౩౦.— నిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమామ్బోదు, [౧

వ్యా.— అత్తావతు:—

"శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రియకరణముమ్, ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ హితకరణముమ్ ప్రధానమాక నడత్తిప్పోరుకైయాలే, శిష్యనాన ఇవన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రీతిక్కు విషయమాయ్ప్పోరుకైయొழிయ అనిష్టకరణాదికళాలే నిగ్రహత్తుక్కు విషయమాకైక్కు ఇడమ్ తాన్ ముదలిలేయిల్లై" ఎన్నై.

(ఆకైయాల్) ఎన్ఱు, (ఉక్తప్పడియాలేయాన్ఱుప్పోరుమ్) ఎన్ఱు, శొన్నదాయ్త్తైయుమ్ అనువదిక్కిఱతాకవుమామ్.

౩౩౧.—"ప్రకృతిసంబన్ధత్తోడే యిరుక్కిఱ [౧౫ ఇవనుక్కు ఎప్పోదుమ్ ఒరుపడిప్పట్టిరుక్కుమో?, కాలుష్యజ్ఞళ్ ఉణ్డాకాతో?, అప్పడియాక నిగ్రహపాత్రమామ్బోదు అన్దనిగ్రహమ్ ఇరణ్డుతలైక్కుమ్ ఎజ్ఞనేయాకక్కడవదు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఎన్ఱు, తః డజ్ఞి. [౨౦

అ.— అత్తావతు:—

"విషయాశ్రయ స్వభావపర్యాలోచనాయామ్ ఉభయథాపి నిగ్రహావకాశమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

"శిష్యనుడైయ పరిమాణమే ప్రధాన ప్రతిపాద్యమాకైయాలే ఆదైయే [ఆకైయాల్] ఎన్ఱు అదిత్తు పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్ఱు, [౨౫ యోజనాన్తరమ్, (ఆకైయాల్ ఎన్ఱు, ఉక్తప్పడి) ఇత్యాది.

అర్థః ప్రాగ్వత్.

(అనిష్టకరణాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ ఇష్టాకరణపరమ్.

౩౩౦.—"'ప్రసన్నస్యాపి హి పునస్నేహః కర్మకృతేష్వితే। దురితాని పరాం వృత్తిందూషయన్తి మహద్బలాత్॥'౧

ఎన్ఱు అదిలైయుట్కొణ్డు కాదాచిత్క నిగ్రహహేతుసంభావనయా ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిత్తు, (ప్రకృతిసంబన్ధత్తోడే) ఇత్యాది.

మూ.— అతుహితరూపమాకైయాలే యిరువర్క్కుముపాదేయమ్.

౩౩౧.— శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్.

వ్యా.— అత్తావతు:— [౧

"అనిష్టకరణాదికళడియాక ఆచార్య నిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమాన దశైయిల్, అన్దనిగ్రహమ్, శిష్యనానవనై, అపథే ప్రవృత్తనాకాదపడి నియమిత్తు నల్వழிనడత్తుకైక్కు ఉఱుప్పాయ్క్కొణ్డు హితరూపమాయిరుప్పదొన్ఱాకైయాలే, 'ఇప్పడినమ్మై నిగ్రహిప్పతే!' ఎన్ఱు, ఇవన్ నెఞ్జులైతల్, 'ఇవనై, యిప్పడి నిగ్రహిక్కవేణ్డుకిఱతే!' ఎన్ఱు, ఆచార్యన్ నెఞ్జులైతల్ శెయ్యాదే, నిగ్రహవిషయమాన ఇవనుక్కుమ్ నిగ్రహాశ్రయమాన ఆచార్యనుక్కుమ్ అఙ్గీకార్యమ్" ఎన్నై.

౩౩౧.—"నిగ్రహముపాదేయమాకిల్, [౧౫ నిగ్రహకారణముమ్ ఉపాదేయమాకాదో?" ఎన్న; (శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్) ఎన్కిఱార్.

అ.— అస్థాననిగ్రహమ్ కూడాతాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనిష్టకరణాదికళ్) ఇత్యాది.

"హితకామేన గురుణా విమతస్సంమతోఽపి వా। [౨౦
తాడితో వా నిరస్తో వా తత్త్వవిన్నైతి విక్రియామ్"౨ ఎన్ఱు అదిలైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడినమ్మై నిగ్రహిప్పతే!) ఇత్యాది.

"లోభాద్వా యది వా మోహాత్ శిష్యం శాస్త్రవశో గురుః।
నాస్మాత్ సంశృణుతే యశ్చ ప్రచ్యుతో తావుభావపి॥ [౨౫
యది శిష్యగతేస్మార్గాత్ తం ప్రయత్నేన వారయేత్।" ౩

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనై యిప్పడి నిగ్రహిక్కవేణ్డుకిఱతే) ఇత్యాది.

(ఉలైతల్)— దుఃఖప్పడుతల్.

౩౩౧.— ఉత్తరవాక్యావతారికై, (నిగ్రహమ్ ఉపాదేయమాకిల్) ఇత్యాది.

"'ఉపాదేయహేతో రుపాదేయతయా తదనుష్ఠానప్రసఙ్గః' ఇత్యాక్షేపికీసఙ్గతిః" ఎన్ఱపడి.

అథాపి శిష్యస్య సర్వం తుల్యజేష్విగ్రహకారణమ్; హితరూపం తదిత్యస్యసో పాదేయం భవత్యదః॥ ఆచార్యోక్తే శ్వాశిక్షస్య స్వరూపం పాలయేత్సదా॥

మూ.—౩౩౨. నిగ్రహమ్ తాన్ భగవన్నిగ్రహమ్ పోలే ప్రాప్యాన్తర్గతమ్.

వ్యా.—అతావతు:—

"'నిగ్రహముపాదేయమ్' ఎన్ఱు, నిన్ఱైత్తు మీళవుమ్ తత్తారణత్తైచ్చెయ్యవొణ్ణాతు, యాతొరు కారణత్తాలే నీరిలే నెరుప్పెழుమాప్పోలే తన్-విషయత్తిల్ కుళిర్న్దు తెళిన్దిరుక్కుమ్ ఆచార్యహృదయత్తిలే నిగ్రహమెழున్దిరున్దతు, అన్దకారణత్తై మాఱువిడాతపడి పణ్ణవేణుమ్" ఎన్నై,

౩౩౨—"కీழ్ చ్చొన్న ఆచార్యనిగ్రహమ్, 'హితరూపమ్' ఎన్ఱు, వైధమాక ఉపాదేయమాయ్ విట్టదు, కేట్-, ఇవనుక్కు ప్రాప్యకోటిఘటితమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమత్తై సదృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహమ్ తాన్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ—"'అనిష్టకరణాదినిమిత్తక నిగ్రహమ్ ఉత్తరోత్తరానిష్టకరణాది ప్రవృత్తిబన్ధకతయా ఉపాదేయమ్' ఎన్ఱు, అభిప్రేతమాకైయాలే, పునః తన్నిమిత్తానుష్ఠాన ప్రసక్తితుక్కు అవకాశమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహమ్ ఉపాదేయమ్ ఎన్ఱు, ఇత్యాది.

౩౩౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (కీழ్చ్చొన్న) ఇత్యాది.

(హితరూపమ్ ఎన్ఱు, వైధమాక ఉపాదేయమామళవన్ఱి, కేట్-) ఎన్నతు, "'ఉత్తరోత్తరానిష్టకరణాది ప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకతయా హితరూపమ్' ఎన్ఱు, విధిప్రయుక్తమాక స్వీకార్యమామళవన్ఱి, కేట్-" ఎన్నపడి.

విధితాన్, "అపరాధేషు చైవం సతతముపాలభేత, అభిత్రాసన ఉపవాస ఉదకోపస్పర్శనమ్ అదర్శనమ్ ఇతిదణ్డాః"౧ ఎన్ఱుమ్, "తంప్రయత్నేన వారయేత్"౨ ఎన్ఱుమిత్యాదికళ్.

(ప్రాప్యకోటిఘటితమ్) ఎన్నతు, "ప్రాప్తివిరోధిసకలదురిత నివృత్తియుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకైయాలే, ఇవనుడైయ అనిష్టకరణాది జన్యదురితమ్ ప్రాప్తివిరోధియాకైయాలే, తన్నిమిత్తకమాన ఆచార్య నిగ్రహమ్, 'రాజభిర్ధృతదణ్డాస్తు కృత్వాపాపాని మానవాః నివృత్తపాపాః'౩ ఇత్యాదిన్యాయత్తాలే తాదృశదురిత నివర్తకముమాకైయాలే,

మూ.—౩౩౩. ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తైప్పేణక్కడవన్;

వ్యా.—అతావతు:—"స్వాచార్యన్ స్వవిషయత్తిల్ హితరూపేణపణ్ణుకిఱ నిగ్రహమ్ తాన్, స్వవిరోధినివృత్తికుఉఱుప్పాకైయాలే, 'కొణ్డకోపమ్ మొన్ఱుమ్,'౪ 'శెయ్యేల్ తీవినై'౫ ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱ భగవన్నిగ్రహమ్పోలే పురుషార్థకోటియిలే అన్తర్భూతమ్" ఎన్నై,

"ఆచార్యన్ అర్థకామఙ్గళిలే నసైయఱ్ఱవనాకైయాలే ఆవైహేతువాక ప్రీతియుమ్ కోపముమ్ ప్రాప్తియిల్లై, ఇని ఇవనుడైయ హితరూపమాక వెళుత్తాల్ అతువుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకక్కడవతు"౬ ఎన్ఱు, ఇతుతన్నై మాణిక్కమాలైయిలే అరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

౩౩౩.—కీழ్ ఇరువర్కుమ్ ప్రాధాన్యేన సఙ్గ్రహిత్తు చొన్న హితకరణప్రియకరణఙ్గళిల్ వేషత్తై విశదమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—ఇష్టప్రాప్త్యపేక్షయా అనిష్టనివృత్తి విశేషరూప పురుషార్థశరీరానుప్రవిష్టమ్" ఎన్నపడి.

("కొణ్డకోప మొన్ఱుమ్"౪)=స్వీకరిత్తకోపమొన్ఱుమ్.

("శెయ్యేల్ తీవినై,"౫)="ప్రారబ్ధత్తైచ్చెయ్యాతే పోకాయ్" ఎన్నపడి.

[నిగ్రహమ్...ప్రాప్యాన్తర్గతమ్] ఎన్నుమళవుమ్ పూర్వాచార్య సంమతి, ("ఆచార్యన్") ఇత్యాది.

("నసై")=ఇచ్ఛై;

("ప్రీతియుమ్")=తుష్టి; ("కోపమ్")=కోపమ్; ("ప్రాప్తి")=యోగ్యతై.

(మాణిక్కమాలై) ప్రబన్ధవిశేషమ్.

౩౩౩—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (కీழ் ఇరువర్కుమ్) ఇత్యాది.

(వేషమ్)=విశేషాకారఙ్గళ్.

"ఆచారే స్థాపయత్యపి"౭ ఎన్ఱిఱే విశేషియుటైయాల్

౧॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౯-౩౧, ప. ౧, ప్ర, ౨, ఖ. ౮.
౨॥ ౩॥

౪॥ పెరియతిరుమొழி ౫-౯-౩. ౫॥ తి. వా. ౨-౯-౩.
౬॥ ౭॥

ఆచార్యవిగ్రహం శిష్యస్సర్వథా పరిపాలయేత్। స్వరూపదేహయోరేవం రక్షణం తూభయోరపి ॥ "స్వరూపమ్, ఈశకైఙ్కర్యమ్" ఇత్యేవ భవతి ధ్రువమ్।

మూ.—శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తైప్పేణక్కడవన్.

వ్యా.—అతావతు:—

"ఉజ్జీవనపరనాన ఆచార్యన్ ఉజ్జీజీపిషువాయ్వన్దు, ఉపసత్తిపణ్ణి ఉకప్పిక్కేయ్యాన్ఱి, పోరుక్కిఱ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై ప్రామాదికమాకవుమ్ ఒరుపడియుమ్ కుఱైయాదపడి ఏకాగ్రచిత్తనాయ్క్కొణ్డు ఉపదేశాదికళాలే నోక్కిక్కొణ్డుపోరక్కడవన్;

ప్రియపరనాన శిష్యన్, తన్నుడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ తన్-స్వరూపరక్షణమే పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుక్కిఱ ఆచార్యనుడైయ తిరుమేనియై యుచిత కైఙ్కర్యఙ్గళాలే సర్వకాలముమ్ ఏకాగ్రచిత్తనాయ్ నోక్కిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్" న్నై.

33౪.—ఇప్పడి ఇరువరుమ్ ఇరణ్డైయుమ్

అ.—(ఉజ్జీవనపరనాన) ఇత్యాది.

"హితపరస్సదా"[౧] "ప్రబోధ్యభోధనీయాసి"[౨] ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (ప్రామాదికమాకవుమ్) ఇత్యాది.

"అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్" ఎన్నపడి.

ఉమ్మై బుద్ధిపూర్వకసముచ్చాయకమ్.

(పడియుమ్)—హేయమ్.

అతావతు అనిష్టకరణాదికళ్.

"శరీరంవసువిజ్ఞానం వాసః కర్మగుణానసూన్।

గుర్వర్థం ధారయేద్యస్తు సశిష్యోనేతరస్స్మృతః॥"[౩] ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (ప్రియపరనాన) ఇత్యాది

"స్వయందేహానుకూలాని"[౪] ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (తిరుమేనియై) ఎన్నత్తు.

"ఉపచారైస్సదోచితైః"[౫] ఎన్నకిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (ఉచిత) ఇత్యాది

"భజన్నవహితః, నప్రమాద్యేద్గురుం శిష్యోవాఙ్ మనః కాయకర్మభిః"[౬] ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (ఏకాగ్రచిత్తనాయ్) ఎన్నత్తు.

"ఆహారహారాచార్యం గోపాయేత్"[౭] ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (నోక్కిక్కొణ్డు) ఇత్యాది.

33౪.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియిరువరుమ్) ఇత్యాది.

మూ.—33౪. ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్కుమ్ స్వరూపముమామ్, భగవత్-కైఙ్కర్యముమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—పేణినాల్ ఇరణ్డుత్తైక్కుమ్ పలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఆచార్యనానాల్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తైప్పేణుకైయుమ్, శిష్యనానాల్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తైప్పేణుకైయుమ్, స్వాసాధారణా కారఙ్గళాకైయాలే, ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్కుమ్ స్వరూపముమామ్;

'అహమన్నమ్'[౮] ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు భోగ్యమాకైక్కు యోగ్యమాయ్వైత్తు అనాదికాలమ్ అప్పడి వినియోగప్పడప్పెఱామల్ కిడన్ద వివన్-స్వరూపమ్ తాద్రుశవినియోగార్హమాకత్తిరున్దుమ్బడి పేణిక్కొణ్డుపోరుకైయుమ్, 'నస్త్రీన్నుడలమ్ కైవిడాన్'[౯] ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు విట్టుప్పిడిక్కసహియాదపడి భోగ్యమాయిరుక్కిఱ ఆచార్యవిగ్రహత్తై పేణిక్కొణ్డు పోరుకైయుమ్, భగవానుక్కు మికవుమ్ ఉకప్పాకైయాలే,

అ.—(ఆచార్యనానాల్) ఎన్గిఱయిదఱ్కర్థమ్ వ్యాప్తిప్రదర్శనపరమ్;

"ఆచార్యత్వమ్ శిష్యాత్మస్వరూపరక్షకత్వవ్యాప్యమ్" ఎన్నపడి.

"శిష్యత్వమ్ ఆచార్యదేహరక్షకత్వవ్యాప్యమ్" ఎన్ఱు (శిష్యనానాల్) ఎన్గిఱయిదిన్ కరుత్తు.

(స్వరూపమ్) ఎన్నత్తు, "స్వరూపనిరూపకమ్" ఎన్నపడి.

("అహమన్నమ్"[౮]) ఎన్నత్తు, "నాన్ భగవానుక్కు భోగ్యమ్" ఎన్నపడి.

ఇతు ముక్తనుడైయ అనుసన్ధానమాకైయాలే "ఇవన భగవద్భోగ్యత్వమ్ స్వాభావికమ్" ఎన్ఱు సిద్ధిక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యోగ్యమాయ్వైత్తు) ఇత్యాది.

("నస్త్రీ"[౯]) ఇత్యాది:—"నస్త్రీక ఎన్నుడైయ దేహత్తైయెప్పోతుమ్ కైవిడాన్" ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు) ఇత్యాదినా.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥

౮॥ తైత్తిరీయ ఉ. 3-౧౦-౬. ౯॥ తి.వా. ౧౦-౭-౪.

మూ.—౩౩౫. ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహానిః;

వ్యా.—ఇవైతాన వస్తుగత్యా భగవత్-కైజ్కర్యముమాయిరుక్కుమ్'' ఎన్నై,

౩౩౫.—''ఇప్పడి వ్యవస్థితమాన వేణుమో?, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణత్తిలుమ్, శిష్యనుక్కు త్తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణత్తిలుమ్, అన్వయముణ్డానాల్ వరుమతేనా?'' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతః:—

''తన్నుడైయ దేహయాత్తిరైయిల్ తానపేక్షకనాయిరుక్కై శిష్యనానవన 'ఇతు వేనమక్కు స్వరూపమ్' ఎన్ఱు, తన్నుడైయ దేహత్తైప్పేణి క్కొణ్డుపోరుకై, యొழிయ, తన్నుడైయ దేహత్తై త్తాన రక్షిక్కైయాకిఱవితు, ఆచార్యనుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హానిః;

మూ.—శిష్యనుక్కు ఆత్మరక్షణమ్ స్వరూపహానిః.

౩౩౬.—ఆచార్యన ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ అహంకారమ్ విరోధి;

వ్యా.—తాన ఆచార్యన పక్కలిలే స్వస్తభరన్యాస పిన్నుతన-స్వరూపత్తై అవన పేణిక్కొణ్డు పోకక్కణ్డిరుక్కై-యొழிయ తాన తన-ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుకైయాకిఱవితు, శిష్యనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హానిః'' ఎన్నై,

ఆకైయాల్, ''మఱ్ఱుమ్, శిష్యనుక్కు త్తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణముమ్, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణముమ్ కర్తవ్యమన్ఱు,'' ఎన్ఱతాయిత్తు.

౩౩౬.—ఇని, ఆచార్యనుమ్ శిష్యనుమ్ ఇప్పడి తద్వామక్కు వ్యవస్థితఙ్గళాన ఆత్మరక్షణ దేహరక్షణఙ్గళై ప్పణ్ణుమిడత్తిల్, అవశ్యమ్ పరిహరణీయఙ్గళాన విరోధికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతః:—

''హితపరనాన ఆచార్యన స్వోపదేశాదికళాలే

అ.—భగవత్-కైఙ్కర్యత్తుక్కు ఉపదేశప్రవృత్త్యుద్దేశ్యత్వమ్ పూర్వమ్ ప్రాతిపదికమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వస్తుగత్యా) ఇత్యాది.

అతావతు, ''తదుద్దేశాభావేపి దుఃఖోల్లాసహేతువామ్'' ఎన్నపడి.

శిష్యనుమ్ ఆచార్యదేహరక్షణత్తిలే ఆచార్యదుఃఖోల్లాసార్థత్వేన ప్రవర్తిక్కవేణ్డుకైయాలే (వస్తుగత్యా) ఎన్నతు.

౩౩౫ —ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడివ్యవస్థితమ్) ఇత్యాది.

''శరీరమాద్యంఖలు ధర్మసాధనమ్'౧ ఎన్గి, అదేహరక్షణమ్ ఉచితమన్ఱో!,

'పరత్రహితార్థమిహజన్మనాద'౨ ఎన్ఱు, ఆముష్మికరక్షణముమ్ ఉచితమన్ఱో!'' ఎన్నపడి.

దేహయాత్తిరైయిల్ ఉపేక్షైయినవర్త్యైయిల్ ఉక్తియాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నుడైయ) ఇత్యాది.

''భోక్తవ్యమితిచిన్తనమ్, శాస్త్రతమ్భవిస్స్పృహమ్'౩ ఇత్యాది శాస్త్రార్థానుష్ఠానవిరహమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, 'స్వయమాదరతేయస్తు'౪ ఎన్గిఱ ఆచార్యపద ప్రవృత్తినిమిత్తహాని ప్రసఙ్గిక్కుమ్'' ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

అ.—''శిష్యస్తేఽహం శాధిమాం త్వాం ప్రపన్నమ్''౫ ఇత్యాది క్రమైయటైవుణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన ఆచార్యన-పక్కలిలే) ఇత్యాది

''శరీరం వసువిజ్ఞానమ్''౬ ఇత్యాద్యుక్త శిష్యస్వభావహాని ప్రసఙ్గత్తై యుటైవుణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

విపరీతఫల ప్రదర్శనమ్ తత్తత్సాధనానుష్ఠాన నివృత్తి తాత్పర్యమూలకమాకైయాలే, అతైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్ మఱ్ఱుమ్) ఇత్యాదినా.

౩౩౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

''పూర్వవాక్యోక్త ఆత్మదేహరక్షణాపేక్షితాం శకథనాల్ హేతుత్తైసఙ్గతి' ఎన్నపడి.

''విరోధిత్వప్రతిపాదనమ్ పరిహరణీయత్వాభిప్రాయకమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, (పరిహరణీయఙ్గళాన) ఎన్నతు.

''[ఆత్మ] శబ్దమ్, [వా. ౩౩౩] [శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై] ఇత్యాదియిలే ప్రకృతమాన శిష్యాత్మపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ గీ. ౬॥

శిష్యస్స్వదేహరక్షాయాం మమకారో విరోధకృత్, స్వదేహరక్షా హ్యాచార్యస్స్వీయద్రవ్యేణ కారయేత్॥ శిష్యస్స్వదేహరక్షాంతు గురుద్రవ్యేణసాధయేత్।

మూ. — శిష్యన్ దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ మమకారమ్ విరోధి.

వ్యా.—శిష్యాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్, 'నాన్ రక్షిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱేన్' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ అహంకారమ్, ఆచార్య పారతన్త్ర్యమాకిఱ తన్నధికారవిరోధి;

ప్రియపరనాన శిష్యన్ ద్రవ్యాదికళాలే ఆచార్య దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్, 'ఎన్నుడైయ ద్రవ్యఙ్గళాలుమ్ కరణఙ్గళాలుమ్ ఇప్పడి రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుకిఱేన్!' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మమకారమ్, 'శరీరార్థప్రాణాదికళెల్లామ్ ఆచార్యశేషమ్' ఎన్ఱిరుక్కక్కడవతన్-అధికారవిరోధి'' ఎన్నై,

అ.—(శిష్యాత్మరక్షణమ్) ఎన్ఱతు.

అహంకారమ్ స్వకర్తృత్వానుసన్ధానమాకైయాలే, తదనుగుణమాక విరోధప్రతియోగియై పూరిత్తుక్కొణ్డు [విరోధ] శబ్దార్థమ్, (ఆచార్యపారతన్త్ర్యమాకిఱ) ఇత్యాది.

"[దేహ] శబ్దముమ్ పూర్వప్రకృత ఆచార్యదేహపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యదేహరక్షణమ్) ఎన్ఱతు.

(ద్రవ్యఙ్గళ్)=ధనధాన్యాదికళ్;

(కరణఙ్గళ్)=చక్షురాదికళ్;

(మమకారమ్), మదీయత్వానుసన్ధానరూపమాకైయాలే, తదనుగుణమాక విరోధప్రతియోగి పూరణమ్, (శరీరార్థ) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "శరీరం వసువిజ్ఞానమ్" ఇత్యాదివచనమ్ అభిప్రేతమ్.

విజ్ఞానాదికళ్ (ఆది) శబ్దార్థఙ్గళ్;

"గుర్వర్థ" శబ్దార్థమ్ (ఆచార్యశేషమ్) ఇతి.

"ధారయేత్" ఎన్ఱవిధిక్కర్థమ్ (ఎన్ఱిరుక్కక్కడవ) ఎన్ఱతు.

"శరీరమర్థమ్" ఇత్యాదియుమ్ అభిప్రేతమ్.

"చ" శబ్దార్థమ్, (ఆదికళెల్లామ్) ఎన్ఱతు.

"సద్గురుభ్యః" ఎన్ఱ చతుర్థ్యర్థమ్ (ఆచార్యశేషమ్) ఎన్ఱు,

"నివేదయేత్" ఎన్ఱవిధియాల్ ఫలితమ్, (ఎన్ఱిరుక్కక్కడవ) ఎన్ఱతు.

మూ.—౩౩౭. ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్-వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్;

శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్-వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్.

వ్యా.—౩౩౭. ఆచార్యనుక్కుమ్ శిష్యనుక్కుమ్ తన్తాముడైయ దేహరక్షణదశైయిల్ ప్రతిపత్తివిశేషఙ్గళై వకుత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్-వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు,

"శరీరమర్థం ప్రాణం చ సద్గురుభ్యో నివేదయేత్" ఎన్ఱపడియే, శిష్యన్-సర్వస్వముమ్ అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కు ఉఱుప్పాక, అవన్ కాలోచితమాక కొండువరుమవత్తై, 'అవనతు' ఎన్నుమ్ నినైవిన్ఱిక్కే 'తన్నతు' ఎన్ఱు, వాఙ్గివినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవన్'' ఎన్నై,

(శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు,

అ.—౩౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కుమ్) ఇత్యాది.

అత్రావతు, "ఆచార్య-శిష్యకర్తృక ఆత్మదేహరక్షణఙ్గళుక్కు అపేక్షితాం శఙ్కైచ్చొల్లి తత్-ప్రసఙ్గాత్ ఉభయకర్తృకస్వస్వదేహరక్షణాపేక్షిత అనుసన్ధానత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

[సూ. ౩౩౫] [ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని] ఎన్ఱు, దేహయాత్రైయిలుపేక్షైయుడైయవనుక్కు "తన్ వస్తు" ఎన్ఱుకిడైయాదైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("శరీరమ్") ఇత్యాది.

తన్-వస్తువుక్కు ప్రతిగ్రహమ్ కూడాతాకైయాలే [కొణ్డు] ఎన్ఱ విత్తాల్ వివక్షితత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాలోచితమాక) ఇత్యాదినా.

(కొళ్కై)=గ్రహణమాత్రమ్; ప్రతిగ్రహమన్ఱు,

[తన్-వస్తువై] ఎన్ఱవిడత్తిల్, తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే, (తన్నతు ఎన్ఱు) ఇతి.

మూ — ౩౩౭. ఆచార్యన్ శిష్యన్-వస్తువై కొళ్ళ కడవనల్లన్;

వ్యా.—"తన్నై రక్షిత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమవన్ సకలముమాచార్య శేషమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కుమ్ ఉపయోగమ్ కొళ్ళుమవన్ ఆచార్యనుడైయ అన్ఱి ప్రతిపత్తి పణ్ణి వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవన్" ఎన్ఱై.

౩౩౭.—"ఆచార్య దేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్, శిష్యన్ 'తనక్కుళ్ళతెల్లామ్ అఙ్గుత్తైయుడైమై' ఎన్నుమ్ నినైవాలే కొడుక్కైయుమ్, ఆచార్యనుమ్ తాదృశ వస్తువై వాఙ్గుకైయుమొழியు, శిష్యనుడైయ మమతా దూషితమాన వస్తువై యిరువరుమ్ కొళ్ళవుమ్ కొడుక్కవుమ్ కడవర్కళల్లర్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యన్ శిష్యన్ వస్తువై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(శిష్యన్-వస్తువై కొళ్ళ కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు, "ఇవన్ 'మదీయమ్' ఎన్ఱు, అభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువైయవనుమ్ అఙ్గీకరిక్క కడవనల్లన్" ఎన్ఱై.

అ.—పూర్వవల్ ఆచార్యనుక్కు ఉడైమైయిల్లామైయాలుమ్, శిష్యస్వరోపనీతాచార్యద్రవ్యగ్రహణత్తిల్ అతిప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [ఆచార్యన్-వస్తువై] ఎన్గిఱవిత్తిల్ అభిప్రేతార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కురుడైమై) ఇత్యాది.

"ఇఙ్గుమ్ తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యనుడైమై ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే, "ఆచార్య......స్త్వవస్వామినో ద్రవ్యమేవ వా।
శిష్యగృహీత్వా నథాతారా(ః) ఇతివదోత్తుమర్హతి॥"
ఎన్గిఱ శాణ్డిల్యవచనమ్ అభిప్రేతమ్.

౩౩౭.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఆచార్యదేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్) ఇత్యాది

(తాదృశవస్తువై) ఎన్ఱతు, "తథానుసన్ధాన సంస్కృత వస్తువై" ఎన్ఱపడి.

(ఇరువరుమ్)—ఆచార్యనుమ్, శిష్యనుమ్;

(కొళ్ళవుమ్, కొడుక్కవుమ్) ఎన్ఱుక్రమాన్వయమ్.

మూ.—శిష్యన్ తన్-వస్తువైకొడుక్క కడవనల్లన్.

౩౩౮.—కొళ్ళిల్ మిడియన్నామ్;

వ్యా.—(శిష్యన్ తన్ వస్తుకొడుక్క కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు, "'స్వకీయమ్' ఎన్ఱు, అభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువై, 'అహంకార మమకారస్పర్శముళ్ళవై విషమ్' ఎన్ఱు, వెరువియిరుక్కుమ్ మృదుప్రకృతియాన ఆచార్యనుక్కు, విషత్తైయిడుమాప్పోలే సమర్పిక్కక్కడవనల్లన్" ఎన్ఱై.

౩౩౮.—"అప్పడికొళ్ళుకైల్ కొడుత్తల్ శెయ్యాల్ వరువతెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొళ్ళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

"శిష్యన్ 'ఎన్నతు' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వస్తువై చాపలత్తాలే స్వీకరిక్కిల్,

అ.—"[శిష్యన్-వస్తువై] ఎన్గిఱవిడత్తిలే లుప్తషష్ఠ్యర్థమ్ స్వీయత్వాభిమాన విషయత్వరూప సంబన్ధమ్" ఎన్గిఱార్, (ఇవన్ మదీయమ్ ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

"ఇవన్ పూర్వసమర్పితత్తిలే మీళవుమ్ [illegible]త్తిపణ్ణిన త్తాల్ పఞ్చమహాపాతకత్వాపత్తియాలే, తద్గ్రహణత్తై,
'మహాపాతకినశ్చోరాత్ అంబష్టాత్ భిషజస్తథా।
మృగయాశిశునాచ్చైవనాదద్యాదుద్యతమప్యపి॥'
ఎన్గిఱ నిషేధత్తుక్కు విషయమాకైయాలే, కొళ్ళక్కడవనల్లన్" ఎన్గిఱార్, (అవనుమ్ అఙ్గీకరిక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్ఱు.

"'కుర్యాదప్రతిషిద్ధాని' ఎన్ఱుమ్, 'నదద్యాత్స్వీయవేదకః' ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే యథాప్రతిపత్తి విరహితనాకైయాలే శిష్యభావమ్ కులైన్దిరుక్కుమవన్ తాదృశ స్వాభిమానస్పర్శదూషితత్తై త్యాజ్యత్యాగ స్వార్థమాక్కుమ్ కొడుక్కక్కడవనల్లన్" ఎన్గిఱార్, (స్వకీయమెన్ఱు) ఇత్యాది.

౩౩౮.—"ఇప్పడి దానాదాన నిషేధాభిప్రేత ప్రత్యవాయ ప్రతిపాదనపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (అప్పడికొళ్ళుకైల్) ఇత్యాది.

"[కొళ్ళిల్] ఎన్గిఱవిదు ప్రకరణాత్ ప్రతిషిద్ధస్వీకారపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్) ఇత్యాది.

(చాపలమ్)—అస్థానస్నేహమ్.

శిష్యేణయఃదీక్షితస్సప్రజేత్ చోరతాంకదా। సతోర్దానాదానయోస్సంబన్ధో నశ్యతి ధ్రువమ్॥ అస్యాత్యన్తదరిద్రత్వాత్. దీక్షితస్య దాతృతా।

మూ.—కొడుక్కిల్ కళ్ళనామ్.

వ్యా.—'ఈశ్వరనై అఖిలభర నిర్వాహకనాయ్ ప్పోరుకైయాలే నమక్కున్న కుఱైయుణ్డు?' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాన తాన్ దేహయాత్రైక్కుమ్ కూడముత్తల్ఱ దరిద్రనాయ్విడుమ్; 'ఎన్నతు?' ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణియొత్తైయాచార్యనుక్కు క్కొడుక్కిల్, 'శరీరమర్థమ్' ఇత్యాదిప్పడియే అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే తదీయమాయిరుక్కుమ వతిలే మదీయత్వ బుద్ధిపణ్ణుకైయాలే ఆచార్యస్వాపహారియాయ్విడుమ్" ఎన్నై;

౩౮౦.—"ఇవ్వళవేయన్ఱు, సంబన్ధహానియుమ్ వరుమ్" ఎన్గిఱార్,

మూ.—౩౮౦. కొళ్ కొడైయుణ్డానాల్ సంబన్ధమ్ కులైయుమ్.

౩౮౧.—ఇవన్ మిడియనాకైయాలే కొడాన్;

వ్యా.—(కొళ్ కొడై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి: అత్తావతు;—"శిష్యాచార్యత్వమాకిఱ సంబన్ధముణ్డానాల్, శేషభూతనాన శిష్యన్ 'శరీరమర్థమ్' ఇత్యాదిప్పడియే 'సర్వముమ్ అఙ్గుత్తైయతు' ఎన్నుమ్ నినైవాలే సమర్పిక్కైయుమ్, అప్పడి సమర్పిత్తవఱ్ఱై శేషియాన ఆచార్యన్ అఙ్గీకరిక్కైయుమ్, ముఱైయాయిరుక్క, ఇవన్ 'తన్నతు' ఎన్ఱు, అభిమానిత్తవఱ్ఱై ఆచార్యన్ స్వీకరిక్కైయుమ్, ఇవన్ 'ఎన్నతు' ఎన్ఱు, అభిమానిత్తతొన్ఱై, ఆచార్యనుక్కు సమర్పిక్కైయుమాకిఱ ముఱైకేడానకొళ్ కొడైయుణ్డాన పోతు, శిష్యాచార్యత్వరూపసంబన్ధమ్ కులైన్దువిడుమ్" ఎన్నై,

౩౮౧.—"ఇప్పడి దారిద్ర్యాపహారఙ్గళ్ వరువతుమ్, సంబన్ధమ్ కులైవతుమ్, కొళ్ కొడైతానుణ్డాకిలిఱే?; అతుతాన్ ఇవన్ కళ్ శెయ్యార్ కళ్" ఎన్నుమిడత్తై సహేతుకమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—(అఖిలభరనిర్వాహకనాయ్) ఎన్ఱతు, "దృష్టాదృష్టప్రయోజనసాధకనాయ్" ఎన్ఱపడి.

(దరిద్రనాయ్విడుమ్) ఎన్గిఱ విధేయానుగుణమాక విశేష్యాధ్యాహారమ్ (పూర్ణనాన తాన్) ఎన్ఱు.

[కొళ్ళిల్] ఎన్గిఱవితు, పూర్వవాక్య ప్రతిషిద్ధస్వీకారపరమాకైయాలే, 'ఆచార్యన్నైవిశేష్యన్' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్.

(దేహయాత్రైక్కుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మై అత్యన్తయాత్రాసముచ్చాయకమ్.

(కూడ) ఎన్గిఱతాల్, అత్యల్పత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్.

(ముత్తల్ఱ) ఎన్ఱతు, "మూలమిల్లాత" ఎన్ఱపడి.

[మిడియనామ్] ఎన్ఱతు, "దరిద్రనామ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దరిద్రనాయ్) ఇత్యాది.

"ఇత్తాల్, ఉపేయాధికారహానివరుమ్" ఎన్ఱపడి.

"[కొడుక్కిల్] ఎన్గిఱవితువుమ్ పూర్వప్రతిషిద్ధసమర్పణపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్నతు ఎన్ఱు.) ఇత్యాది

ఇత్తాల్, "'హింసాస్తేయాదికాన్నైస్తైరపాయత్వేనదర్శితాః' ఎన్ఱు, స్తేయమాకిఱ అపాయసంబన్ధాధీననిష్ఠాహానివరుమ్" ఎన్ఱపడి.

౩౮౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్ఱు,) ఇత్యాది.

అ.—"[కొళ్ కొడై] ఎన్గిఱవితు, శిష్యాచార్యభావానుగుణదానాదాన విపరీతదానాదానపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యాచార్యత్వమ్) ఇత్యాది.

(ముఱైకేడాన) ఎన్ఱతు, "సంబన్ధవిపరీతమాన" ఎన్ఱపడి.

"[సంబన్ధ] శబ్దమ్ ప్రకరణాల్ శిష్యాచార్యత్వరూప సంబన్ధపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యాచార్యత్వరూప) ఇత్యాది.

౩౮౧. "[వా. ౩౩౯] [కొళ్ళిల్...కొడుక్కిల్] [వా. ౩౮౦] [ఉణ్డానాల్] ఎన్గిఱ యదిశబ్దసూచితార్థ వివరణమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడిదారిద్ర్య) ఇత్యాది.

మూ.—అవన్ పూర్ణనాకైయాలే కొళ్ళాన్.

౩౮౨.—అవనుక్కు పూర్తియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు;

వ్యా.—అత్తావతు:—“శిష్యనాన ఇవన్, ‘సకలముమ్ ఆచార్యస్వమ్, ‘నమ్మతు’ ఎన్ఱు, సమర్పిక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మిడియనాకైయాలే, ‘నామ్ అఙ్గుత్తైక్కు ఒన్ఱై, కొడుక్కక్ కడవోమ్’ ఎన్ఱు, కొడాన్;

ఆచార్యనానవన్, ‘ఈశ్వరన్ సకలభరనిర్వాహకనాయ్ నడత్తిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే నమక్కు ఇని ఎన్నకుఱైయుణ్డు?’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాయ్ ఇరుక్కైయాలే, ఇవన్-అభిమానదుష్టమానవై యొన్ఱైయుమ్ అఙ్గీకరియాన్” ఎన్కై.

౩౮౨.—ఇప్పూర్తిదారిద్ర్యఙ్గళాల్ ఇరువర్క్కుమ్ ఫలిత్తవర్త్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—“[కొడాన్] ఎన్ఱు దానప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే, [ఇవన్] ఎన్ఱు ఇదు ఆచార్యాపేక్షయా అనన్తరనిర్దిష్ట శిష్యపరామర్శ” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (శిష్యనాన ఇవన్) ఇత్యాది.

“‘శరీరమర్థం ప్రాణంచ’[౧] ఇత్యాదిశాస్త్రార్థమ్ అడియిలే యనుష్ఠితమాకైయాలే, ఇప్పోదు ఇవన్ తన్నై దరిద్రనాకవే యనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే. (సకలముమ్) ఇత్యాది.

“[కొళ్ళాన్] ఎన్ఱు ఆదానప్రతిషేధలిఙ్గత్తాలే [అవన్] ఎన్ఱు ఇదు శిష్యాపేక్షయా పూర్వనిర్దిష్ట ఆచార్యపరమ్” ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యనానవన్) ఇతి.

“‘కేవలకృపానిర్వాహ్యవర్తేవయమ్’[౨] ఎన్ఱు అధ్యవసాయత్తై యుటైయనాయ్క్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సకలభర) ఇత్యాది.

౩౮౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పూర్తి) ఇత్యాది.

“‘స్వయమాచరతేయస్తు’[౩] ఎన్ఱు అప్పడియే అసత్-ప్రతిగ్రహపరాఙ్ముఖ స్వరూప సదాచారనిష్ఠత్వాత్మక ఆచార్యత్వమ్, తాదృశాసత్-ప్రతిగ్రహ విరహహేతుపూర్తియాలే ప్రతిష్ఠితమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—ఇవనుక్కు మిడియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు.

౩౮౩.—“ఆనాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుమ్ ఉపకారమ్ ఒన్ఱుమిల్లైయో?” ఎన్నిల్;

వ్యా.—అత్తావతు:—

“ఆచార్యనుక్కు, ఇవన్-అభిమాన దుష్టమానవై యొన్ఱైయుమ్ కొళ్ళామైక్కుడలాన పూర్తియాలే, ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు;

శిష్యనానవివనుక్కు, స్వకీయత్వబుద్ధ్యా ఒన్ఱైయుమ్ సమర్పిక్కైక్కు యోగ్యతైయిల్లాత సకలతదీయత్వ ప్రతిపత్తి సిద్ధదారిద్ర్యత్తాలే, శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు” ఎన్కై.

౩౮౩.—ఇని, “శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుముపకారమిన్నతు” ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్వతాక, తద్-విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (ఆనాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు పణ్ణుమ్ ఉపకారమ్ ఒన్ఱుమిల్లైయో ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

అత్తావతు—

“ఇప్పడి కొళ్ కొడైక్కు యోగ్యతైయిల్లై యాకిలుమ్, ఉపకారస్మృతియుడైయ శిష్యన్ మహోపకారకనాన ఆచార్యనుక్కు పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో’ ఎన్నిల్” ఎన్కై.

అ.—“సకలేషు+తదీయత్వ ప్రతిపత్తిః=(సకలతదీయత్వ ప్రతిపత్తిః); తయా, (సిద్ధమ్)=జాతమ్; (దారిద్ర్యమ్)=ఇదానీం సమర్పణీయవస్త్వభావరూపమ్; అత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

(తదీయత్వమ్)=ఆచార్యస్వత్వమ్.

“‘శరీరం వసువిజ్ఞానమ్’[౪] ఇత్యాదిప్పడియే, ఈదృశ సకలతదీయత్వ ప్రతిపత్తియుక్తత్వమ్ శిష్యశబ్దార్థాన్తర్భూతమాకైయాలే, ఏతన్మూలకదారిద్ర్యమ్ శిష్యత్వ ప్రతిష్ఠాపకమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

౩౮౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

“ఉపకారస్మృతియాలే ఉపకారముమ్, దానాదానయోగ్యతా విరహత్తాలే తదభావముమ్, ఉపస్థితమాకైయాలే, తదుత్థితసంశయశమనార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడికొళ్కొడైక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ గుణరత్నకోశమ్. ౯౯.

౨॥ కేవలకృపానిర్వాహ్యవర్తేవయమ్,

౩॥

౪॥ శరీరంవసువిజ్ఞానమ్. ముముక్షుప్పడివ్యాఖ్యానమ్. ౨౨౫, వక్కమ్.

మూ.—౩౮౪. ఆచార్యన్-నినైవాలేయుణ్డు.

౩౮౫.—అత్తావతు జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళ్.

వ్యా.—౩౮౪. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్-నినైవాలేయుణ్డు) ఎన్ఱు.

అత్తావతు—"స్వరూపజ్ఞానాన శిష్యన్-నినైవాల్ ఒరుకాలుమ్ ఒన్ఱుమిల్లై;

స్వకృషిఫలసమ్పన్నాన ఆచార్యన్-నినైవాలే యుణ్డు" ఎన్నై.

౩౮౫.—"అత్తేతు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళ్) వన:—

స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానముమ్, తదనురూపఙ్గళాన ఉపాయవ్యవసాయముమ్, ఉపేయప్రేమముమ్, ఇవైమూన్ఱుక్కుమ్ అనురూపమాన సమ్యగనుష్ఠానముమ్.—

ఇత్తాల్, తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ స్వరూపోపాయపురుషార్థఙ్గళిల్ జ్ఞానవ్యవసాయప్రేమఙ్గళైయుమ్, తదనురూపానుష్ఠానఙ్గళైయుమ్, శొల్లుకిఱతు.

మూ.—౩౮౬. ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కుత్తవిరవేణ్డువతు, భగవద్-ద్రవ్యత్తై యపహరిక్కైయుమ్, భగవద్-భోజనత్తై విలక్కుకైయుమ్, గురుమన్త్రదేవతా పరిభవముమ్.

౩౮౭.—భగవద్-ద్రవ్యాపహారమావతు,

వ్యా.—౩౮౬. ఆచార్యనుక్కుక్ కప్పాక ఇవన్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ప్రవృత్తినివృత్తి రూపమాయిరుక్కైయాలే, ప్రవృత్తిరూపమానవత్తై యరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, నివృత్తిరూపమానవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కుత్తవిరవేణ్డువతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(భగవద్ద్రవ్యత్తై) ఇత్యాదియాలే, అవైతన్నై యుద్దేశిక్కిఱార్.

౩౮౭.—ఇప్పడి యుద్దేశిత్తవత్తిన్-ప్రకారఙ్గళైయడైవేవిశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (భగవద్-ద్రవ్యాపహారమావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(భగవద్-ద్రవ్యమ్) ఎన్గిఱతు, "పిఱర్ నన్ పొరుళ్"౨

అ.—౩౮౪. విశేషవిధానమ్ శేషనిషేధాభ్యనుజ్ఞానఫలకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపజ్ఞానాన) ఇత్యాది.

(స్వరూపమ్)—శిష్యస్వభావయాథాత్మ్యమ్.

(స్వకృషిఫలమ్)—స్వోపదేశకార్యజ్ఞానాదికమ్.

౩౮౫.—క్రమనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (తదనురూపఙ్గళాన) ఎన్ఱు; వ్యవసాయాదిత్రితయాభిప్రాయేణ బహువచనమ్.

"ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్ పురుషార్థవ్యవస్థాయాః"౧ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తదనురూపఙ్గళాన) ఎన్ఱు;

"'ఇతు ఆచార్యోపదిష్టమన్త్రసాధ్యత్వాత్ తత్-కృషిఫలమ్' ఎన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక మన్త్రస్థ క్రమనిర్దేశమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్ తిరుమన్త్రత్తిల్) ఇత్యాది.

"ప్రణవత్తాల్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్, 'నమః' శబ్దత్తాల్ ఉపాయాధ్యవసాయముమ్, ప్రార్థనాపర వ్యక్త చతుర్థియాలే పురుషార్థప్రేమముమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇన్తపదత్రయత్తిల్ తత్తదుదిత జ్ఞానాద్యనుగుణానుష్ఠానముమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే సమ్యగుపాదానమ్.

"భక్తిజ్ఞాన సమాచారవై రాగ్యాద్యనుమోదనమ్"౩ ఎన్గిఱ భరద్వాజవచనానురోధేన [సమాచార] శబ్దనిర్దేశమ్.

"భగవద్భక్తియుక్తేషు దృష్టమాత్రేణ సుప్రియమ్"౪ ఎన్గిఱ ఆచార్యస్వభావ విశేషమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

౩౮౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

"[వా. ౨౬౭] [ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిరుకైయుమ్] ఎన్గిఱ క్రమేణ పూర్వమ్ ప్రవృత్తికథనముమ్, అనన్తరమ్ నివృత్తికథనముమాకైయాలే అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

౩౮౭.—(ప్రకారఙ్గళై) ఎన్ఱతు, "యథాయథమ్ స్వరూపత్తైయుమ్ అవాన్తరభేదఙ్గళైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

("పిఱర్"౨)—పరమాత్మావినుడైయ, ("నన్ పొరుళ్"౨)—నల్లపదార్థమ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥

౨॥ పిఱర్ నన్ పొరుళ్. ముతలాయిరమ్ కణ్ణినుణ్. ౪.

౩॥ ౪॥

ఈశద్రవ్యాపహారస్తుస్వాతన్త్ర్యంశాన్యశేషతా|; తద్భోజనపరిహారస్తద్భోక్తృత్వనివర్తనమ్॥; ఇదంపరిహారత్వేవంమస్త్రిస్థంహిహాసమః, పదమ్?|:

మూ.—స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమ్;

వ్యా.—ఎన్నుమ్పడి శ్రీకౌస్తుభమ్పోలే ఈశ్వరనుక్కు స్పృహణీయమాన ఆత్మద్రవ్యత్తై.

(స్వాతన్త్ర్య) మావతు, శేషత్వైకనిరూపణీయమానవస్తువైత్తన్నక్కురిత్తాక నినైత్తిరుక్కై.

(అన్యశేషత్వ) మావతు, భగవదేక శేషమాన వస్తువై తదితరశేషమాక నినైత్తిరుక్కై.

ఇత్తాల్ మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తర పర్యన్తమాయిరుక్కుమ్.

ఇవైయిరణ్డుమ్ ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలుమ్ మధ్యమాక్షరత్తాలుమ్ కழிక్కప్పడుకిఱవైయిఱే!

ఇతుతన్నై, "కింతేనననకృతంపాపం చోరేణాత్మాపహారిణా"౧ ఎన్ఱు, సకలపాపమూలమాక చ్చొల్లానిన్ఱతిఱే!.

అ—"ద్రవ్యంచభవ్యే"౨ ఎన్గిఱ సూత్రత్తైయుట్కొణ్డు. (స్పృహణీయమాన) ఎన్ఱతు.

"తన్త్రమ్ ప్రధానమ్"౩ ఎన్గైయాలే, స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వప్రాధాన్యమాయ్ 'స్వశేషత్వమ్' ఎన్ఱాయ్' 'అనన్యశేషత్వమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వైక) ఇత్యాది.

"భగవదన్యర [అన్య]శబ్దార్థమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (భగవదేక) ఇత్యాది.

(ఇత్తాల్) ఎన్ఱతు, "భగవదన్యశేషత్వత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

(మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తర పర్యన్తమాయ్) ఎన్ఱతు, "మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తరాన్త సముదాయనిరూపితమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదమ్ జ్యేష్ఠభ్రాతృనృపాదిపరమ్.

ప్రథమమధ్యమాక్షరత్వమ్ ప్రణవోపాధికమ్.

(చతుర్థియాలుమ్)=లుప్తచతుర్థియాలుమ్.

"ఇతిల్ శేషత్వాయోగవ్యవచ్ఛేదమాకైయాలే, స్వేతర శేషత్వసామాన్యాభావమాకిఱ స్వాతన్త్ర్యమ్ నివర్తితమ్.

ఉకారమ్ అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదకమాకైయాలే భగవదన్యసామాన్యశేషత్వమ్ నివర్తితమ్:" ఎన్ఱపడి.

("కింతేన"౧) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవవ్యాఖ్యాతమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥

మూ.—భగవద్-భోజనత్తై విలక్కుకైయావతు, అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కుకై.

వ్యా.—(భగవద్-భోజనమ్) ఇత్యాది:—రక్షణత్తై (భగవద్-భోజనమ్) ఎన్గిఱతు, రక్ష్యవర్గత్తినుడైయ రక్షణమ్ అవనుక్కు, పశిత్తవనుక్కు ఉణవుపోలే ధారకమాయిరుక్కైయాలే.

"మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లాముడన్నుణ్డ"౪ ఎన్గిఱ విడత్తిల్, "రక్షణమ్ అవనుక్కు ధారకమాకైయాలే, 'ఉణ్డ' ఎన్గిఱతు; ఇల్లైయాకిల్ 'కాక్కుమ్' ఎన్నవమైయుమ్"౫ ఎన్ఱిఱే నఞ్జీయరుళిచ్చెయ్తతు!.

ఏవంభూతమాన (అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కుకై,) యావతు, "అవరక్షణే"౬ ఎన్గిఱ ధాతువాలే నిరుపాధిక సర్వరక్షకనాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ అవనుక్కు రక్షిక్కవిడమఱ్ఱపడి స్వయత్నత్తాలే. యాతల్ పిఱరాలే యాతల్ తన్నైరక్షిక్కైయిలే ప్రవృత్తనాకై.

ఇత్తాల్, భగవదేకరక్ష్యత్వ ప్రతిపాదకమాన నమస్సాలే కழிక్కప్పడుకిఱతిఱే?.

అ.—"నిగిర్యాభ్యవసానత్తాలే [భోజన] శబ్దమ్ భోజనవద్ధారకభూతరక్షణపరమ్" ఎన్గిఱార్, (రక్షణత్తై) ఇత్యాదినా.

ఇతుక్కు పూర్వాచార్యసంవాదమ్ ("మణ్ణుమ్"౪) ఇత్యాది.

("మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లామ్")=భూమ్యన్తరిక్షోపలక్షితలోకఙ్గళెల్లామ్,

("ఉడనుణ్డ"౪)="యుగపత్ వయిఱ్ఱిలే వైత్తురక్షిత్త" ఎన్ఱపడి.

అకారత్తిల్ ఉపాఖ్యనుక్తఫలితమ్, (నిరుపాధిక) ఇతి.

(రక్షిక్క విడమఱ్ఱపడి) ఎన్ఱతు, "ఉపాయానపేక్షమాక రక్షిక్క అవకాశమిల్లాతపడియాక" ఎన్ఱపడి.

(స్వయత్నత్తాలే) ఎన్ఱతు, "అదృష్టద్వారకసాధన విషయకయత్నత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్)=దేవతాన్తరమ్.

ఆకారసమభివ్యాహృతమకారత్తాలే భగవద్రక్ష్యత్వముమ్, 'నమః' ఎన్ఱు మకారార్థకర్తృక రక్షణకర్మత్వాభావముమ్, శొల్లుకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవదేకరక్ష్యత్వ) ఇత్యాది.

౪॥ మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లాముడన్నుణ్డ. తి. వా. ౭-౨-౧.

౫॥ ౬॥ అవరక్షణే. ధాతుపాఠమ్.

ఉక్తః ప్రపన్నత్రాణేఽయం రక్షకత్వక్రమః స్ఫుటమ్। గురోః పరిభవస్తస్యాద్యథావదననుష్ఠితిః; నాస్తిక్యపరిభూష్ణాద్యాహూపదేశోఽనధికారిణే;

మూ.—౩౮౮. అవన్ఱనైయ రక్షకత్వక్రమమ్ ప్రపన్న పరిత్రాణత్తిలే శొన్నోమ్.

గురుపరిభవమావతు,

కేట్ట అర్థత్తిన్పడి యనుష్ఠియాతొழிకైయుమ్,

వ్యా.—౩౮౮. "అవన్ రక్షిత్తరుళుమ్ క్రమమ్ తాన్ ఏతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ఱనైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"సర్వరక్షకనాన వవన్ఱనైయ రక్షకత్వక్రమమ్, 'ప్రపన్న పరిత్రాణమ్' ఎన్ఱ ప్రబన్ధత్తిలే విశదమాకచ్చొన్నోమ్, అఙ్గేకణ్డుకొళ్వతు" ఎన్ఱై.

అతిలే, "అవనై యొழிన్దార్ అడఙ్గలుమ్ అరక్షకర్" ఎన్నుమత్తై ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్, "ఈశ్వరన్ మాతాపితాక్కళ్ కైవిట్టవవస్థైయిలుమ్, 'పిన్నునిన్ఱు డియేన్నుక్కు ఉరైయాయ్ వళర్త్తు'౧ ఎన్ఱపడియే, తన్నురుకెడుత్తు వేఱ్ ఉరుకొణ్డుతాయ్ముకమ్ కాట్టియిన్ శోల్ శొల్లియుమ్"౨ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, "ఇవనే యెల్లార్క్కుమ్ రక్షకన్"౧ ఎన్ఱ తళవాక,

అవన్ఱనైయ రక్షకత్వక్రమత్తై సువ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్తారిఱే?.

(గురుపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

(కేట్టవర్థత్తిన్పడి యనుష్ఠియాతొழிకై) యావతు, స్వోజ్జీవనార్థమాక అవన్ అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్ట త్యాజ్యో

అ.—౩౮౮,—("పిన్నుమ్"౧)=అనన్తరముమ్, ("నిన్ఱడియేనుక్కుళ్ ఉరైయాయ్ వళర్త్తు౧")="బద్ధవాన్ వళర్త్తు" ఎన్ఱపడి.

("తన్నురుకెడుత్తు వేఱ్ ఉరుకొణ్డు"౨)="విగ్రహాన్తర పరిగ్రహమ్ పణ్ణి" ఎన్ఱపడి.

గురోః+పరిభవః=(గురుపరిభవః)="తదనాదరమ్" ఎన్ఱపడి.

"తేళ్త్తెళ్క్కు అపేక్షితనాన్వక్తా ఉపస్థితత్వాల్ ఆచార్యన్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వోజ్జీవన) ఇత్యాది.

మూ.—అనధికారిక్కళుక్కు ఉపదేశిక్కైయుమ్; మన్త్రపరిభవమావతు,

వ్యా.—పాదేయరూపమాన అర్థవిశేషఙ్గళుక్కు త్తక్షతియా యిరుక్కుళ్ళ త్యాగ స్వీకారరూపమాన అనుష్ఠానత్తై ప్పణ్ణాతొழிకై.

(అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కై) యావతు, తనక్కు త్తజ్ఞమాక అవన్ ఉపదేశిత్త సారార్థఙ్గళై, నాస్తిక్యాదికళాలే యిరుక్కుమ్ అధికారిక్కళల్లాతవర్కళుక్కు ఖ్యాతిలాభాదికళైనచ్చి యుపదేశిక్కై.

(మన్త్రపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

అ.—"[అర్థ] శబ్దమ్ త్యాజ్యోపాదేయరూపవస్తుపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (త్యాజ్య) ఇత్యాది.

(తక్షతియా) త్యాగత్తుక్కు త్యాజ్యవిషయత్వముమ్ స్వీకారత్తుక్కు స్వీకార్యవిషయత్వముమ్.

"ఉపదేశిక్కైక్కు కర్తా ఉపస్థితత్వాల్ ఆచార్యోపదిష్టార్థఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు త్తజ్ఞమ్) ఇత్యాది.

"నమస్తోస్తు తథా తేభ్యః ప్రారనాస్తికాః।
నానర్థినో నచాజ్ఞాతాః కర్తవ్యా మన్త్రగామినః॥"౩ ఎన్ఱుమ్,
"గోపయన్నాచరేద్ధర్మం నాపృష్టః కించిదుచ్చరేత్।
పృష్టోపినవదేదర్థం గుహ్యం సిద్ధాన్తమేవచ॥
అశ్రితాయాతిభక్తాయ సచ్ఛాస్త్రార్థపరాయచ।
న్యాయేనపృచ్ఛతే సర్వం వక్తవ్యం శాపదాయినే॥
అస్తదూజాగ్ధమర్థాగ్ధం డంబార్థమపిఖిన్నధీః।
అహాగ్ర్యేమువదన్ శాస్త్రం సన్మార్గాత్ ప్రచ్యుతో భవేత్॥"౪ ఎన్ఱుమ్,

ఇత్యాదిభరద్వాజ శాణ్డిల్యాదివచనఙ్గళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాస్తిక్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

"మన్త్రమర్థేన కేవలమ్,
ఆవర్తయన్ సదాఽఽవృత్తిం కుర్వన్ కాలం నయేత్ సుధీః।
అకారవాచ్యస్య విభోర్హరేశ్శేషమహం సదా॥
మమాపి చనకర్తాస్మి పరవానవ్యయస్యతు।
నిత్యం నారాయణస్యైవ కైఙ్కర్యం కరవాణ్యహమ్॥
మన్త్రార్థాంశ్చిన్తయేదేవం ప్రాతిరుత్థాయ సర్వదా।"౫

౧॥ తి. వా. ౮-౯-౭. ౨॥
29-5-1903.

౩॥ ౪॥ ౫॥

సాన్త్వమన్త్రపరిభూతిస్తు విపరీతార్థధీశ్చయః। అర్థవిస్మరణంచాపి దేవతాధిక్రియాస్తుతః। యదీశవిముఖత్వంచతథా న్యాసవిషయేరతిః॥

మూ.—అర్థత్తిల్ విస్మృతియుమ్, విపరీతార్థప్రతిపత్తియుమ్;

దేవతాపరిభవమావతు,

కరణత్రయత్తైయుమ్ అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కైయుమ్,

మూ.—తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాకాతొழிకైయుమ్

వ్యా—(అర్థత్తిల్ విస్మృతి) యావతు, ఆచార్యన్ అర్థానుసన్ధానత్తుక్కు అనుకూలమాయ్ అరుళిచ్చెయ్త పొరుళ్కళై ప్పలకాలుమ్ అనుసన్ధిత్తు పోకైకొణ్డు పోరుకై, యన్ఱిక్కే, ఔదాసీన్యత్తాలే మఱన్దువిడుకై.

(విపరీతార్థప్రతిపత్తి) యావతు, ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్త ప్రకారత్తిన్నిన్ఱుమ్, మన్త్రత్తుక్కు విపరీతమాయిరుక్కుమ్ అర్థఙ్గళై "ఇతుక్కు అర్థమ్" ఎన్ఱు భ్రాన్తియాలే ప్రతిపత్తిపణ్ణియిరుక్కై.

(దేవతాపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

(కరణత్రయత్తైయుమ్ అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కై) యావతు,

"విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్,"౧ "మాయవన్ఱన్నై వణఙ్గవైత్తకరణమివై"౨ ఎన్ఱిరుక్కిఱపడియే భగవత్-పరిచర్యార్థఙ్గళాక సృష్టఙ్గళాయ్,

"ఉన్-శిన్నముమ్ తిరుమూర్త్తియుమ్ శిన్దిత్తేత్తిక్కైతొழுవే"౩ ఎన్ఱిరుక్కిఱపడియే అవనై, నినైక్కైక్కుమ్ స్తుతిక్కైక్కుమ్ వణఙ్గుకైక్కుమ్ ఉణ్డాక్కప్పట్ట మనోవాక్కాయఙ్గళై, స్వరూపప్రాప్తమల్లాత హేయవిషయఙ్గళిలే, మేట్టిల్ నీర్ పళ్ళత్తిలేవిழுమాప్పోలే ప్రవణమామ్పడి పణ్ణుకై.

వ్యా—(తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాకాతొழிకై,) యావతు,

"మాల్ కొణ్డశిన్దైయరాయ్,"౫ "నాత్తழும్బనారణా వెన్ఱழைత్తు మెయ్త్తழும్బత్తొழுతు"౬ ఇత్యాదికళిలేచొల్లుకిఱపడియే స్వరూపప్రాప్తమాన అవ్విషయత్తిల్ నెఞ్జుమిழுమ్పడిపణ్ణివిడామైతొழிకై.

అన్ఱిక్కే, "మన్త్రే తద్దేవతాయాంచ తథా మన్త్రప్రదే గురౌ। త్రిషు భక్తిస్సదా కార్యా"౭ ఎన్ఱుమ్,

"మన్త్రనాథం గురుం మన్త్రం సమత్వేనానుభావయేత్"౮ ఎన్ఱుమ్, పూజ్యమాకచ్చొల్లప్పడుకిఱ మూన్ఱు విషయత్తైయుమ్ పరిభవిక్కై యావతిన్నైయాయిఱ్ఱు.

అ—ఇత్యాదిభరద్వాజ పరాశరవచనాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఇత్యాది.

(ఔదాసీన్యత్) = తత్పరత్వరహితః.

"అజ్ఞానం స్వపరోపాయఫలాన్వయవిరోధినామ్।

అన్యథావిపరీతం చాజ్ఞానంహానికరం పరమ్॥"

ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యాది

("మాయవన్"౨) = ఎమ్పెరుమాన్, ("తన్నై వణఙ్గవైత్తకరణమివై"౨) = "తన్నైయాశ్రయిక్కవైత్తకరణఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—("ఉన్ శిన్నముమ్ తిరుమూర్త్తియుమ్"౩) = ఉన్నుడైయ దివ్యచిహ్నఙ్గళైయుమ్, దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తైయుమ్, ("శిన్దిత్తేత్తిక్కైతొழு") = "చిన్తిత్తుస్తుతిత్తు ఆశ్రయిక్క" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నినైక్కైక్కుమ్) ఇత్యాదినా.

"[ప్రవణ] శబ్దమ్ నిమ్నదేశవాచియాయ్, తస్మిన్ నిపతనపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మేట్టిల్) ఇత్యాది.

("మాల్ కొణ్డశిన్దైయరాయ్"౫) = భగవద్విషయవ్యామోహపూర్ణమనస్కర్కళాయ్.

("నాత్తழும్బ"౬) = జిహ్వాయిల్ తழும்బుణ్డాకుమ్పడి, ("మెయ్త్తழும்బ"౬) = శరీరమ్ తழும்బుణ్డామ్పడి.

(నెఞ్జు) = అభినివేశిత్తు.

"[గురుమన్త్రదేవతా పరిభవముమ్] ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసపదత్తాలే తన్త్రేణనిర్దేశముమ్, 'ఆచార్యన్-భగవత్' పదనిర్దేశమ్ పణ్ణాతే [గురుదేవతా] శబ్దనిర్దేశముమ్ పణ్ణినవితు, 'మన్త్రే తద్దేవతాయాంచ'౭ ఇత్యాదికళిలే సన్నియోగశిష్ట గురుమన్త్రదేవతావిషయాదర విపర్యయరూపత్వబోధనార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱిక్కే, "మన్త్ర"౮) ఇత్యాది.

భక్తిభావనాఫలితమ్, (పూజ్యమాక) ఇతి.

౧॥ ౨॥ రామానుజనూత్తన్దాది. ౩॥ తి. వా. ౭-౧-౮. ౪॥

౫॥ పెరియతిరుమొழி. ౨-౧. ౬॥ పెరుమాళ్-తిరుమొழி. ౨-౪ ౭॥ ౮॥

మూ. ౩౪౯. ఇవనుక్కు శరీరావసానత్తళవుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్,

"ఎన్నై త్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్,"౧ "మరువిత్తొழுమ్ మననమేతన్దాయ్"౨ ఎన్ఱు, ఉపకారస్మృతినడక్క వేణుమ్.

౩౫౦.—మనస్సుక్కు త్తీమైయావన,

వ్యా.—౩౪౯. అక ఇప్పడి ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక చ్చెయ్య వేణ్డువనవైయుమ్ తవిర వేణ్డువనవైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దారాయ్ నిన్ఱార్ కీழ்;

ఇన్నముమ్ ఇవనుక్కు అపేక్షితమాయిరుప్పతొన్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—"ఇవ్వధికారిక్కు, శరీరత్తోడిరుక్కుమ్ కాలమెత్తనైయుమ్, మహోపకారకనాన ఆచార్యన్ పక్కలిల్, "ఎన్నుడైయ తీయమనత్తై ప్పోక్కి నాయ్, అనన్యప్రయోజనమాక అనుకూలవృత్తికళైప్పణ్ణుమ్ మనస్సైత్తన్దాయ్" ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతియనువర్తిక్క వేణుమ్" ఎన్గై.

౩౫౦.—"మనస్సుక్కు త్తీమైయావతేతు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (మనస్సుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౩౪౯. ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అక, ఇప్పడి) ఇత్యాది.

"ఆచార్యోపదిష్టమన్త్రతదర్థానుబన్ధిప్రవృత్తినివృత్తినిరతత్వమేయివనుక్కు ఆచార్యాభిప్రేతప్రీణనమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి "మన్త్రానుబన్ధిజ్ఞానవ్యవసాయాదిప్రవృత్తినివృత్తిప్రతిపాదనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక) ఇత్యాది

సఙ్గతి, (ఇన్నముమ్) ఇత్యాది.

"ఆచార్యాభిప్రేతప్రవృత్తిప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రవృత్తిరూపం కించిదుచ్యతే" ఎన్గైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

["ఎన్నై"] ఎన్ఱి, అ ద్వితీయైయై ["మనమ్"] ఎన్ఱి, అ విభక్తిలే కూట్టి "ఎన్-తీమనత్తైక్కెడుత్తాయ్" ఎన్ఱు, అన్వయాభిప్రాయేణ (ఎన్నుడైయ) ఇత్యాది.

పునర్భోగానర్హసంబన్ధవాచియాన ["మరువి"] శబ్దాభిప్రేతమ్ (అనన్యప్రయోజనమాక) ఇతి.

మూ.—స్వగుణత్తైయుమ్, భగవద్భాగవత దోషత్తైయుమ్. నినైక్కై.

వ్యా.—(స్వగుణత్తై నినైక్కై) యావతు,

శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళుణ్డానాలుమ్, "నన్మైయొన్ఱుమిలేన్,"౩ "నలన్దానొన్ఱుమిలేన్"౪ ఎన్ఱి, అపడియే, "నమక్కోర్ ఆత్మగుణముమిల్లై" ఎన్ఱు, తన్ వెఱుమైయై యనుసన్ధిక్క వేణ్డియిరుక్క, "ఇవైయెల్లామ్ నమక్కి, పోతుణ్డు" ఎన్ఱు, తనక్కుణ్డాన సద్గుణఙ్గళై ప్పోరప్పొలియాక నినైక్కై.

(భగవానుడైయ దోషత్తై నినైక్కై) యావతు,

"తనక్కు పరతన్త్రమాన ఇవ్వాత్మవస్తువై త్తన్-ఉపేక్షైయాలే అనాదికాలమ్ కర్మత్తై వ్యాజమాక్కి క్కైవిట్టిరున్దవన్, అవ్వళవుమన్ఱిక్కే నిర్దయనైప్పోలే యథాకర్మఫలదాయియానాన్"

అ.—౩౫౦. "[స్వగుణత్తైయుమ్] ఎన్ఱి, అ [గుణ] శబ్దమ్, ఆత్మగుణపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శమదమ) ఇత్యాది

("నన్మై"౩)=గుణపూర్తి, ("నలమ్"౪)=నన్మై.

ఆకించన్యానుసన్ధానమ్ అధికారమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్-వెఱుమైయై) ఇత్యాది.

"శమదమాదిగుణమిరున్దాలుమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠాన ఫలోపధాన విరహత్తైప్పఱ్ఱ తదభావానుసన్ధానమాకైయాలే, అతుక్కు మిథ్యాజ్ఞానరూపత్వమిల్లై" ఎన్ఱు కరుత్తు

(పోరప్పొలియా) ఎన్నతు, "పర్యాప్తమాకవుమ్, స్ఫీతమాకవుమ్" ఎన్ఱపడి

ఉపేక్షానర్హత్వవివక్షయా (పరతన్త్రమాన) ఎన్నతు.

(ఉపేక్షై)=త్యాగహేతుసంకల్పమ్.

(వ్యాజమాక్కి) ఎన్నతు, "నిరూపిత్తాల్ త్యాగహేతువన్ఱిక్కేయిరుక్కవన్ఱై అద్ధేతువాకత్తోన్ఱువిత్తు" ఎన్ఱపడి.

(అవ్వళవుమన్ఱిక్కే) ఎన్నతు, "త్యాగమాత్రమన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

(ఉపేక్షైయాలే) ఎన్ఱుమ్, (యథాకర్మఫలదాయియానాన్) ఎన్ఱుమ్, నిర్దేశిక్కైయాలే, "ఉపే...కర్మఫలదాయి" ఎన్ఱి, అవిత్తు స్ఫోరితమ్.

౧॥ తి. వా. ౨-౭-౮. ౨॥ తి. వా. ౭-౭-౭. ౩॥ తి. వా. ౭-౭-౪. ౪॥ తి. ౧-౯-౪.

"నయనా స్వగుణైర్ పూర్వానిత్య శవ దరా దఖి:" ఇత్యేవం వివమన్యేతగుణౌఘవిలసత్సపి. "తుశ్శోహిక స్యా జే-స్వా న్నా నా స్సా ..."

వ్యా.—నిరయజ్ఞళిలే తళ్ళియు ఇత్తియుస్తు తీర్త్తు మవర్ క్రోణ్ణాలుమ్ నిరిజు. శస్వత నిన్నార్కియాలే 'ఇన్నపొలిన్నపడి శెయ్యామ్' ఎన్ఱు విశ్వసిక వొణ్ణాత వర్," ఎన్ఱాప్పోలవుమ్, 'కృష్ణావతార త్తిల్ స్వైర విహార జ్ఞళైయుట్టు ధర్మసంస్థాపనమ్ పణ్ణ ప్పుఅన్దవనుక్కు ఇజ్జ శెయక్కై, ముఖ్యమైయాయిరున్దిల్లైయో" ఎన్ఱాప్పోలవుమ్ నినైక్కై.

అల్లాతు, సమస్తకల్యాణ గుణాత్మకమాన విషయ త్తిల్ నినైక్క లావతొరుదోషమిల్లైయిఱే.

ఇని (భాగవతదోషత్తై నినైక్కై) యావతు, అవు మేనియో డేయిరుక్కైయాలే మేలెళుత్తోట్ ముక్కియ ఆకార జ్ఞళైయిట్టు, "ప్రకృతివశ్యర్, అహంకారాదిపరర్" ఎన్ఱాప్పోలే నినైక్కై.

ఆక, ఇతు (స్వగుణత్తైయుమ్ భగవద్భాగవత దోషత్తైయుమ్ నినైక్కై) యావతు.

౩౫౧.—"ఆనాల్, 'తనక్కుచ్చిల గుణ ముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకాతు' ఎన్ఱాప్పోలే,

అ.—(నరయజ్ఞళిలే)=నరకజ్ఞళిలే. (అఱు త్తఱుత్తు)=ఛేదిత్తు, (తీర్త్తుమవర్)=అతిల్ తౌరాదికళై త్తడవుమవర్, (స్వైరవిహారజ్ఞళై యిట్టు)=స్వైరక్రీడై కళై హేతువాక్కి:

(ఇల్లైయో) ఎన్ఱు శేషోక్తి.

(ఒరుదోషమ్)=కర్మవశ్యాది.

(మేలెళుత్తోట్ ముక్కియ) ఎన్ఱతు, "నిపుణ నిరూపణ విరహదశై యిల్ ప్రతీయమానమాన" ఎన్ఱపడి.

(ఆకారజ్ఞళ్)=క్షుత్పిపాసాశమనముమ్, ఆనైష్టవసహవాసాది పరిహారణముమ్.

(ప్రకృతివశ్యర్)= దేహపోషణపరర్.

(అహంకారాదిపరర్)="స్వోత్కర్ష పరనికర్ష ఖ్యాపనపరర్" ఎన్ఱపడి.

౩౫౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

"స్వగుణసమానిర్ధేశత్తాలే తద్వత్ వస్తుసత్త్వేపితత్-స్మరణప్రతిషేధ శఙ్కాయామ్ ఉత్తరవాక్యమ్" ఎన్ఱపడి.

మూ.— ౩౫౧. దోషమ్ నినైయాతొ ఴిక్కిఱతు గుణమ్ పోలేయాణ్డాయిరుక్కవన్ఱు;

వ్యా.—'అత్తలైక్కుమ్ శిలదోషముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకాతు' ఎన్ఱిఱతో?" ఎన్నవాగాళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషమ్ నినైయాతొఴిక్కిఱతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—"భగవద్భాగవతవిషయజ్ఞళిల్ దోషమ్ నినైయాతొఴిక్కిఱతు, తనక్కు గుణముణ్డాయిరుక్క అతు నినైయాతొఴిక్కిఱాప్పోలే యుణ్డాయిరుక్క నినైయాతొఴిక్కిఱన్ఱు;

ముతలిలే యివ్విషయజ్ఞళిల్ అతిల్లామైయాలే:" ఎన్నై:

"ఎజ్ఞనే!" ఎన్నిల్;

సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారాతపడి తానిట్టకట్టళైయిలే అఙ్గీకరిక్కైక్కాక, "ఒన్ఱియొన్ఱియులకమ్ పడైత్తాన్"౧ ఎన్ఱుమ్, "ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు" ఎన్ఱుమ్౨ శొల్లుకిఱ పడియే సకల ఆత్మాక్కళుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణిక్కొణ్డు పోరుక్కైయాలే, "అనాదికాలమ్ ఉపేక్షిత్తాయ్ క్కైపట్టిగుణ్డాన్" ఎన్నవొణ్ణాతు;

అ.—"[గుణమ్ పోలే] ఎన్ఱతు 'ఉపస్థితత్వాత్ స్వగుణమ్ పోలే' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు గుణమ్) ఇత్యాది.

(అవ్విషయజ్ఞళిలే)=భగవద్భాగవతవిషయజ్ఞళిలే.

(అతు ఇల్లామైయాలే)=దోషమిల్లైయాక్కైయాలే.

దోషాభావత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (ఎజ్ఞనే ఎన్నిల్) ఇత్యాదినా.

(తానిట్టకట్టళైయిలే)=తాన్ సంకల్పిత్త మర్యాదైయిలే;

("ఒన్ఱియొన్ఱి,"౧)=ఒరుప్పట్టు ఒరుప్పట్టు. ("ఉలకమ్ పడైత్తాన్")= "లోకత్తై సృష్టిత్తాన్" ఎన్ఱపడి

("ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు"౨)="ఉపాయత్తాలే ఎతిరేపుక్కు" ఎన్ఱపడి.

లీలై ఆనుషఙ్గికఫలమ్.

"ఉజ్జీవనమే సృష్టిప్రధాన ఫలమాక్కైయాలే ఉపేక్షకత్వరూపప్రథమ దోషమ్ పరిహృతమ్" ఎన్ఱపడి.

నిర్దయ స్స్యజతి'' ఇత్యేవమీశేదోషం నచిన్తయేత్। గుణాస్స న్త్యస్య; దోషస్తువర్యేతేశ్వరస్యహి॥ దోషగ ప్రకృతిజో నైవచిన్త్యో భాగవతస్యతు

వ్యా.—నిర్దయ నైప్పోలే కస్మానుగుణమాక ద్దణ్డిక్కు అతుమ్, మణ్ తిన్న ప్రజైయైనాక్కులే కుటియిట్టు అళ్ఞ ప్పణ్ణుమ్ మాతావైప్పోలే హితపరనాయ్ చ్చెయ్కై, యాలే యుజ్జీవనత్తుక్కు డలామిత్తనై;

నిరఙ్కుశస్వాత న్త్ర్యమ్ పూర్వమ్బన్ధహేతువాయ్ ప్పోన్దతేయాకిలుమ్, కృపాపరతన్త్రనాయ్ అఙ్గీకరిత్తపిన్బు, నిత్యసంసారియై నిత్యసూరికళోడు సమానభోగభాగి యాక్కుమిడత్తిల్ నివారకరిల్లచ్చెయ్కైక్కు ఉఱు ప్పామిత్తనై,యాకై యాలే శ్లాఘ్యమామిత్తనై;

కృష్ణావతారత్తిల్ స్వైరవిహారమ్, ''యదిమేబ్రహ్మ చర్యంస్యాత్''౧ ఎన్గి,అప్పడియే తనక్కు ఇన్దభోగత్తిలొట్టి ల్లామైయై వెళియిడుకైక్కాకవుమ్,

అ.—''శస్త్రితాఽరాగ్ని కస్త్రాణిస్వపుత్త్రీయ యథాపితా''౨ ఇత్యాదిక్కళై యుటన్గాణ్ (మణ్ తిన్న) ఇత్యాది.

(కుటి)=క్షతాద.

(హితపరనాయ్) ఇతి:—''ఇత్తాల్, ద్వేషాదిక్కళాలే శిక్షిక్కైయన్ఱిక్కే యాలే ఉజ్జీవనాన్తర్భూతమాకైయాలే ద్వితీయదోషముమ్ పరిహృతమ్'' ఎన్ఱపడి.

(పూర్వమ్) ఎన్ఱదు, ''కృపాపారతన్త్ర్యత్తుక్కు పూర్వత్తిలే'' ఎన్ఱపడి.

సృష్ట్యాద్యుపయుక్త కృపావ్యావర్తనార్థమ్ (పరతన్త్రనాయ్) ఎన్ఱదు.

ఇచ్ఛాయాం సత్యామనివార్యత్వమ్ స్వాతన్త్ర్యమాకై యాలే (నివారకరిల్ల) ఇత్యాది

''ఇత్తాల్, తృతీయదోషమ్ పరిహృతమ్'' ఎన్ఱపడి.

''యద్యపి[వా. ౩౫౦] (ఱైక్కొణ్డాలుమ్ నిరంకుశస్వతన్త్రనాకై, యాలే ఇన్నపోతిన్నపడి శెయ్యుమ్ ఎన్ఱు) ఇత్యాదికమ్ వక్ష్యమాణచర మోపాయాశ్రయణాధికారమాకైయాలే పరిహరణీయమన్ఱు, తథాపి ప్రథమ పర్వాధికారియైప్పఱ్ఱి ఇతువుమ్ పరిహరణీయమ్' ఎన్ఱుమ్,

''చరమాధికారియైప్పఱ్ఱియుమ్ తదీయముఖేన అఙ్గీకారత్తిన్ దైయస్థైర్య సిద్ధ్యర్థమాక పరిహరణీయమ్'' ఎన్ఱుమ్ కరుత్తు.

(''బ్రహ్మచర్యమ్''౧)=స్వదారనిరతత్వమ్. (ఒట్టిన్మై)=అనన్య యమ్. (అవ్వళియాలే)=తదభిప్రేత కామద్వారా

వ్యా.—''గోప్యగ కామాత్''౩ ఎన్గి,అప్పడియే అవ్వళియాలే యవర్క్కళై త్తన్-పక్కల్ ప్రవణరాక్కి ఉత్తరిప్పిక్కైక్కాకవుమ్ శెయ్తతాకైయాలే, గుణ మిత్తనై, యల్లదు కుఱ్ఱమన్ఱు.

ఇన్ని, భాగవతర్కళుమ్, ''కుఱ్ఱమిన్ఱిక్కుణమ్ పెరుక్కి''౪ ఎన్గి,అప్పడియే సర్వ్దోషరాయ్ నిరవధికగుణరా యిరుక్కైయాలే, ఉళ్ళఱివాగాయ్ప్పార్త్తాల్, అవర్కళ్-పక్కలిలుమ్ కాణలావతోరు దోషమిల్లైయితే.

అ.—(ఉత్తరిప్పిక్క)=ఉజ్జీవిప్పిక్కై. (గుణమ్) ఎన్ఱదు, ''శ్లాఘ్యమ్'' ఎన్ఱపడి.

''ఇత్తాల, 'స్నేదత్వపరజోజనః'౫ ఎన్ఱు, శఙ్కనీయమాన తురీయ దోషముమ్ పరిహృతమ్'' ఎన్ఱపడి.

(''కుఱ్ఱమిన్ఱి''౪)=దోషమొన్ఱుమిల్లామల్, (''గుణమ్ పెరు క్కి''౪)= 'గుణఙ్గళై వర్ధిప్పిత్తు'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వదోషరాయ్) ఇత్యాదినా.

(ఉళ్ళఱి) ఎన్ఱదు, ''మర్మస్పర్శియాక'' ఎన్ఱపడి.

''దేహధారణమ్ ఇరమాత్మసమారాధన సమాప్తిప్రసాదప్రతిపత్తి' ఎన్గిఅ అనుసన్ధానత్తాలుమ్, 'విశిష్టః పరమైకాన్తీ' ఇత్యాదిక్కళాలే 'ఇవర్కళుక్కు అనైప్రపరహావాసాదిక్కళ్ విశేషశాస్త్రానుసారేణ పరిహార్యఙ్గళాకై.యాలుమ్, పూర్వోక్త ప్రకృతివశ్యాల అహంకారాదివశ దోషరూప దోషఙ్గళిల్లై' ఎన్ఱపడి

''వృద్ధాస్తే నవిచారణీయ చరితాస్తిష్ఠన్తు''౬ ఇత్యాదిప్పడియే, తాటకావధమ్, ఖరవధత్తిల్ అపసర్పణమ్, వాలివధత్తిల్ మఱైన్దిరున్దు బాణప్రయోగమ్ ముతలానతువుమ్ 'అయుద్ధమ్ ఎదేతే' ఎన్ఱు, అయుద్ధత్తై మెదుత్తదుమ్ పక్కలై యిరవాక్కినతుమ్ ముతలానవఱ్ఱుక్కు,

మహర్షివచన ప్రయుక్తమాకైయాలుమ్, రక్షకసాధుర్గన్ధనస్వ హత్వత్తాలుమ్, సుగ్రీవరథార్థ వాలిశరణాగతి ప్రసఙ్గనికైక్కయాలుమ్, ఆశ్రిత ప్రతిజ్ఞాసత్యాపనార్థ మాకైయాలుమ్, ఆశ్రితరక్షణార్థమాకై, యాలుమ్, దోషత్వమిల్లై:

ఇప్పడి పెరియతిరువడి, ప్రహ్లాదాళ్వాన్, నమ్బిమూత్తపిరాన్, అక్రూరన్ ఇవర్కళిడఙ్గళిలే ''సుముఖన్'' ఎన్గి,ఉసర్పవిషయమాకవుమ్,

''విరోచన నిరుద్ధోపి ప్రహ్లాదగ ప్రకృతిం స్మరన్।

విష్ణోస్త్రిగ క్రమమాణస్యపాదాంభోజంరురోధహ॥''౭

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ పెరియాళ్వార్-తిరుమొழி నాచ్చియారియర్-౨.

౫॥ ౬॥

౭॥ ఉత్తరరామాచరితమ్. ౮॥

కించస్వదోషబద్ధాభ్యాం "దోషోఽస్యాస్తి" ఇతీర్యతే। నేత్రరోగవతశ్చన్ద్రద్విత్వాదిర్హ్యవభాసతే॥ చిత్రాదిదోషాః పుత్రాద్యా సంక్రాన్తోపి

మూ.—ఇల్లామైయాలే.

౩౫౨.—"దోషముణ్డు" ఎన్ఱు, నినైక్కిల్, అదు పరదోషమన్ఱు, స్వదోషమ్.

వ్యా.—మత్ ఱుమ్ ఇప్పడిక్కళలే భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషఙ్గళ్ తోన్ఱినాల్ పరిహారఙ్గళ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పత్తియాయిత్తు (ఇల్లామైయాలే) ఎన్ఱు, ఇవర్ అరుళిచ్చెయ్కిఱతు.

౩౫౧—"దోషమిల్లై" ఎన్ఱు, స్వపక్షత్తాలే సాధిత్తార్ కీழ்;

ఇని, పరపక్షత్తాలే దోషసద్భావత్తై యఙ్గీకరిత్తు కొణ్డు తత్పరిహారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (దోషముణ్డు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్రావతు:—"కీழ் చొన్నపడి యన్ఱిక్కే భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డు' ఎన్ఱు, నినైక్కిల్, అవర్కళ్-పక్కల్ తనక్కుత్తోన్ఱుకిఱ దోషమ్ అవర్కళ్-దోషమన్ఱు, తద్ద్రష్టావాన తన్నుడైయ దోషమ్" ఎన్ఱై,

అ.—ఎన్ఱు, బలివిషయకమాకవుమ్, స్వమన్తకమణినిమిత్తమాకవుమ్, ఆపాతతః ప్రతీయమానదోషఙ్గళుక్కు,

శక్త్యాద్యిన్ద్రియాదికళినుడైయవుమ్, లీలావిభూతియినుడైయవుమ్, దోషప్రకార్యభూతదోషమ్ ఈశ్వర కారితమాత్తియాలే దోషత్వమిల్లై.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మత్ ఱుమ్ ఇప్పడిక్కళిలే) ఇత్యాది.

(పడి)—ప్రకారమ్.

౩౫౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (దోషమిల్లై ఎన్ఱు)ఇత్యాది.

"వస్తువికల్పమిల్లామైయాలే దోషతదభావఙ్గళ్ వక్తృభేదత్తాలే యవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వపక్షత్తాలే) ఇత్యాది.

"[ఇల్లామైయాలే] ఎన్గిఱ నిర్ధరన్నిర్దేశత్తాలే దోషాభావత్తుక్కు స్వపక్షత్వముమ్, [నినైక్కిల్] ఎన్గిఱ 'యది' శబ్దత్తాలే తత్-సద్భావత్తుక్కు పరపక్ష......వాదముమ్ తోన్ఱుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే, [అదు] ఎన్గిఱవిదు, ప్రతిభాసమానమాన దోషపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్-పక్కల్) ఇత్యాది.

మూ.—౩౫౩. "స్వదోషమానపడియెన్?" ఎన్నిల్;

మూ.—౩౫౪. స్వదోషత్తాలుమ్ బద్ధత్తాలుమ్.

వ్యా.—౩౫౩. అదు స్వదోషమానపడియై సాధిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (స్వదోషమానపడియెన్ ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

"పరగతమాయ్ తోన్ఱుకిఱవదు స్వదోషమానపడియెఙ్ఙనే? ఎన్నిల్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—౩౫౪. అదుక్కు ఉత్తరమరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్తాలుమ్) ఇత్యాదియాలే.

అత్రావతు:—

"కాచాదిదుష్టదృష్టిమానుక్కు చన్ద్రద్విత్వాదికళ్ తోన్ఱుమాప్పోలే, నిర్దోషమాన విషయఙ్గళిలే దోషమ్ తోన్ఱుమ్పడియాన దుర్వాసనాదుష్టచిత్తతైయాకిఱ స్వదోషత్తాలుమ్,

అ.—"[పర] శబ్దమ్ స్వేతరపరమాత్తియాలే భగవద్భాగవతపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్-దోషమన్ఱు) ఎన్ఱతు.

"[స్వదోషమ్] ఎన్గిఱ [స్వ] శబ్దప్రతినిర్దేశముమ్ [పర] శబ్దమ్" ఎన్ఱపడి.

(అవర్కళ్-దోషమన్ఱు...ఎన్ఱై) యాలదు, "తదనుభావ్యభగవన్నిగ్రహప్రయోజకమన్ఱు" ఎన్ఱై,

(తన్నుడైయదోషమ్) ఎన్గిఱదు, "స్వానుభావ్యభగవన్నిగ్రహప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

౩౫౩—(స్వదోషమానపడి యెఙ్ఙనే) ఎన్ఱదు, "స్వానుభావ్యభగవన్నిగ్రహప్రయోజకమానపడి యెఙ్ఙనే?" ఎన్ఱపడి.

౩౫౪.—"[స్వదోషత్తాలుమ్] ఎన్గిఱ [దోష] శబ్దమ్ ప్రమాసాధారణ కారణభూత దోషపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాచాదిదుష్ట) ఇత్యాది.

కాచః—నేత్రరోగః.

"కాచస్తిమిరనీలిక్యపటలాన్యక్షిరోగజాః" ఎన్నక్కడవతిఱే?

(నిర్దోషమాన) ఎన్ఱదు, "అకృత్యకరణాదిహేయసంబన్ధమాన" ఎన్ఱపడి:

(దుర్వాసనా)—దుష్టసంస్కారః.

సూ.—౩౫౫. దోషమిల్లై కిల్ గుణప్రతిపత్తి నడవాదు.

వ్యా: పిరాట్టికళ్ -దోష... ప్రాప్తికళ, [౫
మాప్పే, అవర్ క్కళుక్కు ఉణ్డా దోషమ్ ... శ్చ
అవర్ క్కళ్ డునక్కుజ్ఞాన బద్ధ శేషత్వాలుమ్'' ఎన్నై.

(స్వదోషత్వాలుమ్) ఎన్నిరుక్కు, అత్తైయిల్
దోషాభావత్తైప్పత్ తి చ్చొల్లుకిఱతు;

కాత్తైయిరు, దోషవత్తై యుజ్జీకరిక్కక్కడవు
శొల్లుకిఱతు.

౩౫౫.—''స్వదోషత్వాలే ఎన్నవాయు, దోషమ్
తాన్ ఉణ్డాకైక్కత్తోః?'' ఎన్ననగుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషమిల్లై
యాకిల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ—''అచేతనవద్దైవతత్వాత్ర్వివల్ విత్తత్'' ఇత్యాది, [౧౪
యుక్త్యా (పిరాట్టికళ్) ఇత్యాది

''దోషవశాత్ ప్రతీయమానత్తుక్కు వస్తుసత్తైయిల్లై యాకై
యాలే [బద్ధత్వాలుమ] ఎన్నిరుక్కు [స్వదోషత్వాలుమ] ఎన్నత్తైప్పర్థ
పదాన్తరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోష
త్వాలుమ్ ఎన్నిరుక్కు) ఇత్యాది. [౨౦

''స్వపక్షత్తిలే ప్రతిభాసమాన దోషమాత్రత్తై విశిష్టైకదేశభూత
ప్రతిభాసమ్ దోషకార్య భ్రమరూపమాత్తైయాలే భ్రాన్తనుక్కు ప్రత్య
వాయ హేతువాకైయాలే, పరగతమాయ ప్రతిభాసమాన దోషమ్
స్వదోష హేతుకమాకైయాలే, 'స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయో
జకమ్' ఎన్నిరుక్కు; [౨౫

పక్షాన్తరత్తిలే, ప్రతిభాసమాన దోషమాత్రత్తై విశిష్టత్తిన్నుడైయ
సత్భావమ్ అభ్యుపగతమాకైయాలే అర్థబద్ధ విశేషణత్తాలే 'స్వానుభావ్య
భగవన్నిగ్రహప్రయోజకమ్' ఎన్నిరుక్కు'' ఎన్నవకై

౩౫౫ —''భ్రమకారణ దోషసద్భావానుమాన తర్కపరమ్
ఉత్తరగ్రన్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (స్వదోషత్తాలే
ఎన్నలావతు) ఇత్యాది.

''ఇఙ్గు [దోష] శబ్దమ్ భ్రమకారణ దోషపరమ్'' ఎన్నుమభి
ప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చన్ద్రద్విత్వ) ఇత్యాది.

సూ—౩౫౬. నడవ్వాదొక్కిల్ దోషజ్ఞానమే
దోషమన్ఱో.

వ్యా—ప్రమాణాః—

''చన్ద్రద్విత్వప్రతిపన్నహేతువాన చక్షుర్దోషమిల్లాత్త
పోతు చన్ద్రద్విత్వ ప్రతీతి నడవామాప్పోలే, దోషదర్శనహేతు
వాన స్వదోషమిల్లాతపోతు భగవద్భాగవత విషయఙ్గ
ళిల్ గుణప్రతిపత్తియే నడవుమ్'' ఎన్నై.

''అప్పడి నడవామైయాలే 'దోషముణ్డు' ఎన్ఱు, కొళ్ళ
వేణుమ్'' ఎన్ఱు, రుత్తు. [౧౦

౩౫ . —''నడవ్వాదొక్కిల్ యాక్కిల్ వరుమ్ దోషమేదో?''
ఎన్న రుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నడవ్వాదొక్కిల్ యాకిల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అర్థావతు:—

''గుణప్రతిపత్తి నడవాతొళిన్దాల్ దోషప్రతిపత్తి
యాకుమ్ నడప్పదు?, అన్దదోషజ్ఞానమ్ తాన్ దోషమావతుక్కు [౧౫
భగవన్నిగ్రహహేతువాన దోషమామ్;

అ—''దోషత్తుక్కు భ్రమవిరోధ్యాకారతిరోధానమమ్, అవిద్య
యానతత్ప్రతిభాసమ్ కార్యమాకైయాలే, దోషప్రతిపత్తి గుణరూప
భ్రమవిరోధ్యాకార తిరోధానమ్ దోషకార్యమాకైయాలే దోషావే
గుణప్రకాశమ్ అవశ్యకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కి
ఱార్, (దోషదర్శన హేతువాన) ఇత్యాది.

ఇత్తిల్ అభిప్రేతమాన విపర్యయపర్యవసానమ్, (అర్థనడవాతొ
యాల్) ఇత్యాది

౩౫౬.—భ్రమవిరోధిగుణప్రతిపత్త్యభావమ్ దోషభ్రమ హేతు
వాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణప్రతిపత్తినడవాతొళి [౨౫
న్దాల్) ఇత్యాది.

''[దోషమాకై] ఎన్నిరుక్కు [దోష] శబ్దమ్ భగవన్నిగ్రహహేతు
పరమ్'' ఎన్నిరార్, (ఇతనుక్కు) ఇత్యాది.

ప్రథమశ్చద్వితీయశ్చతృతీయోనవమస్తథా।
దోషశబ్దో ... మోఽష్టో గుణప్రత్యర్థివాచకః।
తురీయః పఞ్చమష్షష్ఠో దశమోనిగ్రహావహమ్।
సప్తమస్త్వప్రమశ్చ భ్రమకారణవాచకో॥

మూ. — ౩౫౮. ఇప్పడి స్వదోషం ... ఇల్లై;

౩౫౯.— స్వదోషత్తుక్కు ... భగవద్భాగవత గుణజ్ఞలుకు మే కాలమ్ పోరుక్కైయాలే.

... — "ఇన్నడి యాక్క వేణ్డా దోషముణ్డానా" ఎన్న వేణ్డా" ఎన్నై,

ఇత్తాల్, "ఇది అవశ్యమ్ పరిహరణీయమ్" ఎన్ను మిడమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు

౩౫౭.— "ఇప్పత్తాన్నైన్దామ్ శొల్లినేణ్డునత్తు ఇప్పత్తుక్కు అవకాశమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డానాలిత్తే?" ఎన్న, అతిమేల్, (ఇప్పడిప్పత్తుక్కు అవసరమిల్లై) ఎన్ను.

అత్తావతు: — "భగవద్భాగవత దోష చిన్తన - కీర్తనత్తుక్కు అవసరమ్ తాన్ ఇవనుక్కు ముక్కలిలే యిల్లై" ఎన్నై.

౩౫౮ — "అతైత్తాలే?" ఎన్నతిరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. (స్వదోషత్తుక్కుమ్) ఎన్ను తొడఙ్గి.

అ.—[వా ౩౫] [దోషత్తై ఇత్యుపక్రమః
[వా ౩౫౬] [దోషమూన, అన్తమిరీత్యాః।
దోషశబ్దా (ః) దత్తైతేమువివేకోయం విభావ్యతామ్॥
[దోషజ్ఞానమే] ఎన్ది, అ అవధారణార్థమ్ (ఇత్తిడియాక) ఇత్యాది
నిగ్రహహేతుత్వోక్తిఫలితమ్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.
అ — ౩౫౭. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పత్తాన్నైన్దామ్) ఇత్యాది
అత్తావతు, "ప్రతియోగిక్కు అనవకాశత్వ ప్రతిపాదనత్తాలే దోషచిన్తన ప్రతిషేధత్తుక్కు ఆక్షేపమ్ లభిక్కైయాలే ఆక్షేపికీసఙ్గతిః" ఎన్నపడి
[అవకాశమ్] ఎన్ది, అతిత్తాలే,
"స్వదోషశతచిన్తాభిర్వ్యాపృతే చిత్తే నిరన్తరమ్।
పరదోష పరామర్శే కోవకాశో విపశ్చితామ్॥!" ౧ ఎన్ది అతిత్తు సూచితమ్
"[ఇత్తు] ఎన్ది, అ ఇదమ్ శబ్దమ్ [దోషజ్ఞానమే] ఎన్ది, అ పూర్వ ప్రకృతవాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్భాగవత దోష చిన్తనమ్) ఇత్యాది.

... — అతావ, :—
... ౨
... పోన్దవో ... ప్రకృత డమ్మునా ... ౩
... ప్రత్యుపకారః, ౪
... రాగ విలోభ మోహాద్యజ్ఞాన భూమిః ౫
అత్యన్తా ... తపః ఫిని షేధేషు భవతే
ఉస్యభిప్రాయేణ వాగ్భిః కృతిభిః పిభక్త్యాయ సతతమ్,
జానన్ జానన్ భవదసహనీయాగసి రతః,' ౬
శ్రీ ... ! త్వం ... గామి వాస్మద్-
దోషాణాం ... దృశ్యాయితోహమ్,' ౭
... అపడియే అనవధికమాన తన్నుడైయ ... మానుసన్ధానత్తుక్కుమ్;
... షత్తైప్పారామల్ ఆజీవిత్తుపోన్న భగవానుడైయవున్,
... పల్లాణ్డ్ ... ఎన్నుమ్,

అ. — ౩౫౮ ("నీచస్య" ౨) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.
("అపరాధః" ౫) — శాస్త్రమర్యాదాతిక్రమః, ("క్షుద్రః" ౪) — శాస్త్రమర్యాదాతివర్తన నివర్తకోపదేశ గ్రహణాక్షమః;—
"విద్యాసాదికళుక్కు జన్మప్రభృతియాక అల్లాతవన్" ఎన్నపడి.
("అతిక్రామన్" ౬) ఇత్యాదికమ్ వ్యాఖ్యాతమ్.
("హారదృశ్యా" ౭) — పారదర్శి
ఇత్తాల్, "భగవద్గుణఙ్గళుక్కు అనన్తత్తాలే అవధికాణవొణ్ణాప్పోలే, ఇవన్ - దోషఙ్గళుక్కుమ్ అనన్తత్తాలే అవధి కాణవొణ్ణాతపడి" ఎన్నై.
"[స్వదోషత్తుక్కుమ్] ఎన్ది, అతిత్తు, దోషసమష్టి చిన్తనపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనవధికమాన, ఇత్యాది.
"[కాలమ్ పోరుక్కైయాలే] ఎన్ది, అతిత్తు, దోషాదిశబ్దఙ్గళుక్కు తదనుసన్ధానలక్షణా గ్రాహకమ్" ఎన్ను కరుత్తు.
అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (అస్వదోషత్తైప్పారామల్, ఇత్యాది.
భగవదనన్తరమ్ భాగవతనిర్దేశతాత్పర్యమ్, ("వేత్తమ" ౮) ఇత్యాది.

౨॥ తి. వా. ౭-౭-౪. ౩॥ తిరువిరుత్తమ్, పా. ౧.
౪॥ ఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్. ౫॥ ౬॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవమ్.
ఉత్తరశతకమ్. ౯౧. ౭॥ ౮॥

వ్యా.—'భోధయన్తః పరస్పరమ్'౧ ఎన్నుమ్,

'అవనడియార్-శిఱుమామనిశరా యెన్నైయాణ్డ ఇక్షేత్తిరియ నఱుమాపిరైనాణ్ మలగడికీఴ్ పుకుక [౫ త్తల్ ఉఱువమో!'౨ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

పురుషకారముమ్ ఉపాత్తనైయుమ్ ప్రాప్యరు మాన భాగవతర్కళుడైయవుమ్,

'సమస్తకల్యాణగుణామృతోదధిః,'౩

'అసంఖ్యేయకల్యాణ గుణగణౌఘమహార్ణవ,'౪

'యథారత్నానిజలధేర సంఖ్యేయానిపుత్రక!।

తథాగుణాహ్యనన్తస్య అసంఖ్యేయామహాత్మనః,'౫ ఎన్నుమ్,

అ—("వేతప్ వల్లార్కళైక్కొణ్డు")='వేదార్థదర్శికళై పురుష కారమాక స్వీకరిత్తు" ఎన్నపడి. [౧౫

("బోధయన్తః') ఇతి:—అత్ర "మామ్" ఇతిశేషః.

("అవనడియార్")=అడియర్, ("శిఱు")=వడివిల్ శిఱుత్తు, ("మా")=ప్రభావత్తిల్ వన్దాల్ పెరియోరాయ్, ("ఎన్నైయాణ్డార్")=ఎన్నై యడిమైకొణ్డవర్, ("ఇక్షేత్తిరియ")=ఇవ్విభూతి యిలే వర్తిక్కుం, ("నఱు"=పరిమళమ్; విరైయుమ్ పరిమళమ్; [౨౦ ఇత్తాల్ మిక్క పరిమళత్తై చొల్లుకిఱతు: ("మా")=శ్లాఘ్యమాన, ("నాణ్మలర్")=సద్యోవికసితపద్మమ్ పోన్న, ("అడికీఴ్")= ఎమ్పెరుమాన్-తిరువడికీఴ్, ("పుకుతలుఱువమో;")="ప్రాపిక్కై సత్యశమో!" ఎన్నపడి.

("వేతమ్') ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (పురుషకారముమ్) ఎన్ను. [౨౫

("బోధయన్తః") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఉపాత్తనై యుమ్) ఎన్ను, (ఉపాత్తనై)=వ్యక్తికీర్తనసహాయమ్.

("నఱుమా") ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (ప్రాప్యరుమాన) ఎన్ను.

[గుణఙ్గళుక్కుమ్] ఎన్ని బహువచనార్థమ్("సమస్త")ఇత్యాది.

("అసంఖ్యేయ") ఇత్యత్రగణానన్త్యాల్ గుణానన్త్యమ్ అర్థ సిద్ధమ్.

అసంఖ్యేయత్వమ్ సంఖ్యాపరిచ్ఛేదశూన్యత్వమ్.

భాగవతవిషయత్తిల్ గుణానన్త్యప్రమాణమ్, ("నాహమ్")ఇ ఇత్యాది.

వ్యా.—'నాహంసమర్థో భగవత్ప్రియాణాం వక్తుం గుణాన్ పద్మభవోప్యగమ్యాన్'౬ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అసంఖ్యేయమా యిరుక్కుమ్ గుణానుసన్ధానఙ్గళుక్కుమే కాలమ్ పోరామల్ నిఱ్కుమ్ అవకాశమిల్లామైయాలే;" ఎన్నై.

ఇవర్గళుక్కు (కాలము పోరుక్కైయాలే) ఎన్నైయాలే, "స్వగుణస్మరణత్తుక్కుమ్ అవకాశమిల్లై" ఎన్నుమిడముమ్ అర్థసిద్ధమితి.

౩౫౯.—అక, [వా. ౩౫౦] [మనస్సుక్కు [౧౦ త్తిమైయావతు) ఎన్నుకుడజ్జై ఇవ్వళవుమ్ "భగవద్భాగవత దోషస్మరణమాకాతు" ఎన్నుమిడముమ్, అవర్కళుడైయ నైర్దోష్యముమ్, "'దోషముణ్డు' ఎన్ను, నినైక్కిఱ అతు తద్దోషః న్ను, స్వదోషమ్' ఎన్నుమ్, అతుస్వదోషమా కైకు నిదానఙ్గళుమ్, స్వదోషాభావకైక్కు ఉత్తర ముమ్, "దోషప్రతిపత్తినడక్కిల్ అతుతానే యివనుక్కు మహాదోషమామ్" ఎన్నుమ్,

---

అ.—("పద్మభవోపి")=చతుర్ముఖస్యాపి.

ఉపాత్తప్రమాణాభిప్రేతమ (అసంఖ్యేయమాయిరుక్కు) ఇత్యాది.

పూర్వవత్ అనుసన్ధానలక్షణాభిప్రాయేణ (గుణానుసన్ధా [౨౦ నఙ్గళుక్కుమే) ఇత్యాది.

అనుసన్ధేయవర్గభేదాత్ అనుసన్ధానభేదత్తైప్పత్తి (అనుసన్ధా నఙ్గళుక్కుమ్) ఎన్ని బహువచనమ్.

"'[ఇతుక్కు అవసరమిల్లై] ఎన్ని అవిడత్తిల్ భగవద్దోష చిన్తనమాత్రకథనత్తాలే స్వగుణస్మరణత్తుక్కు అవసరముణ్డు' ఎన్ను [౨౫ వరుమే?" ఎన్ని అశఙ్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్గళుక్కు) ఇత్యాది.

అతావతా, "'[భగవత్] ఇత్యాదియాలే కాలత్తుక్కు భగవదాది గుణానుసన్ధానమాత్రోపక్షీణత్వరూప హేతూక్తి మహిమ్నాతదన్యత్వా విశేషాత్ స్వగుణానుసన్ధానత్తుక్కుమ్ అవసరమిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ అనుమానావగతమ్" ఎన్నపడి.

౩౫౯.—ఉత్తరగ్రన్థసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అకమనస్సుక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ గీతా. ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—౨౫౯. "సంసారికళ్ దోషమ్స్వదోషమ్" ఎన్రు, నినైక్కక్కడవర్.

౨౬౦. అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్.

వ్యా.—'స్వదోష-భగవద్భాగవతగుణానుసన్ధానత్తుక్కే కాలమ్ పోరుకైయాల్, ఇతుతనక్కు ఇవనుక్కు అవసరమిల్లై" ఎన్ను ఖిడముమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్;

'ఇప్పడి తనక్కు ఉద్దేశ్యమాన భగవద్భాగవత విషయజ్గళిల్ దోషమ్నినైయామలుమ్, నినైత్తానాకిలుమ్ అతు తన్నుడైయదోషమాక నినైత్తిరుక్కవేణుమ్" ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్త ప్రసజ్గత్తిలే, 'సంసారికళ్ దోషవిషయానుసన్ధానముమ్ ఇన్నపడియాకవేణుమ్" ఎన్గిఱార్ మేల్, (సంసారికళ్) ఎన్రు,తుడజ్గి.

అత్తావతు:—

"సంసారికళుక్కుణ్డాన భగవద్వైముఖ్యమ్, అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి, అస్వే స్వబుద్ధిముతలాన దోషమ్ కణ్డాల్ అన్ద దోషజ్గళైయిట్టు అవర్కళై యిక్కళ్న్దు 'ఇవర్కళుక్కుమ్ నమక్కుమ్ పణియేన్' ఎన్రు, ఇరాతే, 'అవర్కళుడైయదోషముమ్ తన్నుడైయ దోషమ్' ఎన్రు, అనుసన్ధిత్తిరుక్కక్కడవన్" ఎన్రై.

౨౬౦. "అతుక్కు హేతువేన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్) ఎన్రు.

అత్తావతు:—'తనక్కు శేషికళాన భగవద్భాగవతర్కళ్ దోషమ్ స్వదోషమాకవనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు,

మూ.—౨౬౧. "ఇఱైప్పొழుతుమెణ్ణోమ్" ౧ ఎన్రై, యాలే అతుతాన్ తోన్రాతు.

వ్యా.—అవర్కళోడు తనక్కుణ్డాన సంబన్ధజ్ఞానమానాప్పోలే, సంసారికళ్ దోషత్తై తన్నుడైయ దోషమాక వనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు, నారాయణత్వప్రయుక్తమాన సంబన్ధజ్ఞానమ్" ఎన్రై.

ఎల్లార్క్కుమ్ ఈశ్వరనోడు సంబన్ధమొత్తిరుక్కైయాలే అవ్వழియాలే తనక్కుమ్ అవర్కళుక్కుమ్ సంబన్ధముణ్డాకైయాలే, తనక్కు అవర్జనీయరాన ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు వన్ద దోషమ్ తనక్కువన్దతాక నినైత్తిరుక్కుమోపాతి,'సంసారికళుక్కుణ్డాన దోషమ్ తన్నుడైయదోషమ్' ఎన్రే, నినైక్కక్కుత్తైయిల్లైయిఱే ?

౨౬౧. 'ఇతుతాన్ వేణ్డువతు, అవర్కళ్ దోషమ్ తాన్ ఇవనుక్కుత్తోన్రిలిఱే? అతుతాన్ ముతలిలే ఇవనుక్కుత్తోన్రాతు" ఎన్గిఱార్ మేల్, ("ఇఱైప్పొழுతుమెణ్ణోమ్"౧) ఎన్రు, తుడజ్గి.

అత్తావతు:—

"'కడల్మల్లైత్తలశయనత్తుఱైవారైయెణ్ణాతే ఇరుప్పారై ఇఱైప్పొழுతుమెణ్ణోమ్' ౧ ఎన్రు, పరమపదత్తిలే నిత్య

అ.—సజ్గతి, (ఇప్పడి తనక్కు) ఇత్యాది.

(అరుళిచ్చెయ్త ప్రసజ్గత్తిలే) ఎన్గిఱవిత్తాల్ "ప్రసజ్గసజ్గతి" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తు.

(ఇన్నపడియాకవేణుమ్) ఎన్రత్తు, "స్వదోషత్వప్రకారకమాకవేణుమ్" ఎన్రపడి.

(అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి)=దేహాత్మబుద్ధి.

(పణియేన్ ఎన్రిరాతే) ఎన్రత్తు, "సంసర్గమేన్ ఎన్రిరాతే" ఎన్రపడి.

౨౬౦. [అతుక్కుమ్] * ఎన్గిఱ సముచ్చయతాత్పర్యమ్,

(తనక్కు) ఇత్యాది.

అ.—(బన్ధ) శబ్దమ్ పూర్వత్తిలుమ్ ఇజ్గుమ్ ఏకరూపమాక నారాయణత్వప్రయుక్తసంబన్ధత్వేన సంబన్ధపరమ్.

అత్తిల్, యోగ్యతయా భగవతి పితృత్వముమ్, తదీయవిషయత్తిలుమ్, సంసారివిషయత్తిలుమ్ సమానపితృకత్వముమాక పర్యవసిక్కిఱతు.

(నారాయణత్వప్రయుక్తసంబన్ధమ్) ఎన్రత్తు, "'మాతా పితా భ్రాతా నివాసః' ౨ ఇత్యాదిప్పడియే నారాయణపదవాచ్యత్వహేతుకసంబన్ధమ్" ఎన్రపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నారాయణత్వ) ఇత్యాదినా.

ఇత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఎల్లార్క్కుమ్) ఇత్యాదినా.

(సంబన్ధమ్), పితృత్వాదికమ్.

(అవ్వழியాలే సంబన్ధమ్), ఏకపితృకత్వాదికమ్.

(ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు) ఎన్రత్తు, "ప్రకృతికార్యభూతశరీరసంబన్ధికళుక్కు" ఎన్రపడి.

౨౬౧. ఉత్తరవాక్యసజ్గతి, (ఇతుతాన్) ఇత్యాది.

ఇజ్గుమ్ పూర్వవత్ "ఆక్షేపసజ్గతి" ఎన్రపడి.

* మూలత్తిల్ సముచ్చయమిరుప్పతాక శ్రీతాళకోశజ్గళిల్ ఇల్లై. ౧॥ పె.తి.౨-౬-౧. ౨॥ శరణాగతి గద్యమ్.

"సూరిభిశ్శ్రీశోపాస్త్యై ర్దోషస్సంసారిణాంస్వయమ్। సహస్రశగ్ప్రబన్ధేషుప్రత్యపాదికిల"ఇతిచేత్; తాఙ్గనివర్తయితుంతస్మాత్ తద్దోషప్రతిపాదనమ్.

మూ.—౩౬౨. తోన్ఱువతు నివర్తనార్థమాక.

వ్యా.—సూరికళ్ పరిన్దు పరిచర్యైపణ్ణవిరుక్కుమ్ పెరుమై మైయుడైయనాయ్ వైత్తు తిరుక్కడల్మల్లైయిలే వన్దు తజ్గళైప్పెఱుకైక్కు తత్తైక్కుడైక్కిడక్కిఅ నీర్మైమైయుడైయవనై, "ఇత్తోరు నీర్మై యిరుక్కుమ్పడియే!" ఎన్ఱు, అన్నీర్మైయిలేతోన్ఱు అనవరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణవేణ్డియిరుక్క, అవనైడైయాట్టమ్కొణ్డు కారియమన్ఱు కేవల దేహపోషణాదిపరరాయిరుక్కిఱసంసారికళై క్షణకాలముమ్ నినైయోమ్' ఎన్ఱైయాలే, సంసారికళ్ దోషమ్తాఙ్గ ఇవ్వధికారిక్కుత్తోన్ఱాతు" ఎన్ఱై.

తిరుమఙ్గైయాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తపడితు, శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లార్క్కుమ్ ఒక్కుమితే ?

౩౬౨. "(తోన్ఱాతు) [వా. ౩౬౧] ఎన్నప్పోమో ? శొన్నాల్ విరోతమ్'౧ 'ఒరునాయకమ్'౨ 'కొణ్డపెణ్డిర్'౩ ఇత్యాదియిల్ ఆళ్వార్కళుక్కుముట్పడ సంసారికళ్కుఱ్ఱమ్

వ్యా.—తోన్ఱిఱ్ఱిల్లైయో"? ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తోన్ఱువతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు— "సంసారికళ్ దోషమ్ తోన్ఱువత్తు, అన్ద దోషఙ్గళినిన్ఱుమ్ అవర్కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాక" ఎన్ఱై.

"శొన్నాల్, విరోతమ్ ౧ ముతలానవఱ్ఱాల్ ఆళ్వారుమ్ అతిల్ తిరువుళ్ళమ్వైత్తతు అసేవ్యసేవాదికళినిన్ఱుమ్ అవర్కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాకవితే ? 'అతు ఎల్లార్క్కుమ్ ఒక్కుమ్"ఎన్ఱు కరుత్తు.

౩౬౩. ఆక, ఇవ్వధికారి సంసారికళ్ దోషమ్ కణ్డాల్ అనుసన్ధిక్కుమ్ ప్రకారముమ్,

"తద్దోషమ్తాఙ్గ ఇవనుక్కుత్తోన్ఱాతు" ఎన్ఱుమిడముమ్,

అ.—("కడల్మల్లై"౪) = తిరుక్కడల్మల్లైయిలే, ("తలశయనత్తు"౪) = తరైయాకిఅ శయనత్తిలే, ("ఉఱైవారై"౪) = కిడక్కుమవరై, ("ఎణ్ణాతే"౪) = అనుసన్ధియాతే, ("ఇరుప్పారై"౪) = అన్యపరరాయిరుప్పారై, ("ఇమైప్పొழుతుమ్"౪) = క్షణకాలముమ్, ("ఎణ్ణోమే"౪) = "నినైయోమే" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరమపదత్తిలే) ఇత్యాది.

("ఉఱైవారై"౪) ఎన్గిఱ పూజాయాం బహువచన సిద్ధమ్, (పెరుమైయై) ఇతి.

"[అతు] ఎన్గిఱ తచ్ఛబ్దమ్, పూర్వప్రకృత సంసారిదోషపరమ్" ఎన్గిఱార్, (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

"'("ఎణ్ణోమే"౪) ఎన్గిఱబహువచనమ్ వైష్ణవసామాన్యాభిప్రాయకమ్'ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరుమఙ్గైయాళ్వార్) ఇత్యాది.

౩౬౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (తోన్ఱాతు ఎన్నప్పోమో) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "అపవాదసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

అ.—(ఆళ్వార్కళుక్కుముట్పడ) ఎన్ఱతు, "లోకయాత్రైయిల్ కణ్వైయాతవర్క్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"[ఇతుతాఙ్గ]* ఎన్గిఱ ఇతుక్కు అనుషఙ్గమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

"నివర్తనైక్కు అపాదానమ్, ఉపస్థితత్వాత్ దోషమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్ద) ఇత్యాది.

"కర్మముమ్, ఉపస్థితత్వాత్ సంసారికళ్" ఎన్గిఱార్, (అవర్కళై) ఎన్ఱు.

ఉపపాదనమ్ ("శొన్నాల్ విరోతమ్"౧) ఇత్యాది.

(అతిల్) ఎన్ఱతు, "సంసారికళ్-దోషత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

(అసేవ్యసేవానివర్తనమ్), క్షుద్రవిషయకవితానివారణపరమాన "శొన్నాల్ విరోత"౧త్తిల్ అర్థమ్.

(ఆది) శబ్దమ్, ఐశ్వర్యకైవల్యరూపాపురుషార్థనివర్తకమాన "ఒరునాయక"౨త్తిఙ్గ అర్థత్తైయుమ్, అబాన్ధవసఙ్గనివర్తకమాన "కొణ్డపెణ్డిర్"౩ల్ అర్థత్తైయుమ్ సంగ్రహిక్కిఱతు.

("ఎణ్ణోమే"౪) ఎన్ఱాప్పోలే బహువచనమిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతు ఎల్లార్క్కుమ్) ఇత్యాది.

"యథా తే తేషు వర్తేరన్ తథా తేషు వర్తేథాః"౫ ఎన్గిఱవితు ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

౩౬౩. సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

---

* మూలత్తిల్ ఇదమ్ శబ్దమాక్క నిర్దేశిత్తతాక్క శ్రీకోశత్తిలిల్లై.

౧॥ తి-వా. ౩-౯-౧. ౨॥ తి-వా. ౪-౧-౧. ౩॥ తి-వా. ౬-౧-౧. ౪॥ పె-తి. ౨-౬-౧. ౫। తై-ఉ.

మూ.—౩౬౩. పిరాట్టి, రాక్షసిక్కళ్-కుఱ్ఱమ్ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాత్తాప్పోలే,

వ్యా.—“ తోన్ఱువతు ఇన్నత్తుక్కాక” ఎన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్‌తార్ కీழ ;

ఇప్పడికాదాచిత్కమాకత్తోన్ఱుమ్ సంసారికళ్ దోషఙ్గళై స్వదోషమాకనినైత్తుప్ తన్నివర్తకన్నాయుమ్ పోరుమళవన్త్రిక్కే, స్వవిషయత్తిలే కుఱ్ఱఙ్గళైచ్చెయ్‌తాల్ ఇవనిఱక్కవమక్కమ్పడి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

“ ఏకాక్షీ ఏకకర్ణముత్తలాన ఎழுనూఱురాక్షసిక్కళ్ ఏకదివసమ్పోలే పత్తుమాసమ్ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణవిరున్ద పిరాట్టి, ఇవర్కళ్ అప్పడి శెయ్‌త కుఱ్ఱత్తై భగవద్విషయమాన పెరుమాళుక్కుమ్ భాగవతవిషయమాన తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాత్తాప్పోలే,

మూ.—తనక్కుప్పిఱర్ శెయ్‌త కుఱ్ఱఙ్గళై భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అఱివిక్కక్కడవనల్లన్.

౩౬౪. “ అఱివిక్క పురియవనక్కప్పడ

వ్యా.—తన్-విషయమాక ప్పిఱర్ శెయ్‌త కుఱ్ఱఙ్గళై భగవద్విషయత్తిలాతల్, భాగవతవిషయత్తిలాతల్, మఱిన్దుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కడవనల్లన్” ఎన్నై.

(అఱివిక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్గిఱత్తు, “ అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్పట్టాల్ పర్ణేయుమ్నిన్ఱుకిడక్కిఱ వివర్ళుక్కు మిక వుమ్ వినాశహేతువామ్ ” ఎన్ఱు నినైత్తు.

౩౬౪. ఇత్తు కింపునర్న్యాయసిద్ధమామ్పడి ఈశ్వరన్ పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివిక్కపురియవర్)ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—సంగతి, (ఇప్పడి కాదాచిత్కమాక) ఇత్యాది.

“సంసారిదోషవిషయానుసన్ధానప్రకారప్రతిపాదనప్రసంగాత్ స్వవిషయాపరాధరూపతద్దోషవిషయత్తిల్ తానిరుక్కుమ్ ప్రకారమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి ”ఎన్నప్పడి.

(ఎழுనూఱు)ఎన్గిఱ అసంఖ్యోపపత్తి మున్నేశొల్లిఱ్ఱు.

[భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్] ఎన్గిఱ దార్ష్టాన్తికానుగుణమాక, దృష్టాన్తత్తిలే (భగవద్విషయమాన)ఇత్యాది.

భగవద్దాస్యజ్ఞానమిఱే భాగవతత్వమ్?

అత్తు, “రామదాసస్య ”౧ ఎన్నుమవనుక్కుణ్డాకైయాలే భాగవతవిషయమాన) ఎన్నత్తు.

“పృథివ్యాం రాజసింహానామ్ ”౨ ఇత్యుపక్రమ్యశొల్లిక్కొణ్డువన్దు,

“వసతో దణ్డకారణ్యే తస్యాహమమితౌజసః।

రక్షసాపహృతా భార్యా రావణేన దురాత్మనా॥ ”౨ ఎన్ఱు,

ఇవ్వళవే పిరాట్టి తిరువడిక్కు అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, రాక్షసిక్కళ్ కుఱ్ఱత్తై తిరువడిక్కు అఱివిత్తమై శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై.

ఇప్పడియే పెరుమాళుక్కుమ్ అఱివిత్తమై శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై.

అ.—“‘రక్షోభిరేభిర్ల పరిభర్త్సనంచ బ్రూయాస్తు రామస్య సలక్ష్మణస్య’ ౩ఎన్ఱు, తిరువడిముఖత్తాలే యఱివిక్కవిల్లైయో!” ఎన్నిల్:

“అత్రప్రాప్యస్వరాతిశయవ్యఞ్జనార్థమ్ స్వాతిరేకజ్ఞాపనమిత్తన్నై యల్లత్తు, రాక్షసిక్కళివఙ్గళిలే నిగ్రహాభిసన్ధియాలేయన్ఱు;

‘ఇమం చ శోకం మమ తీవ్రవేగం రక్షోభిరేభిర్ల పరిభర్త్సనఞ్చ’, ఎన్ఱిఱే శోకాతిరేకతాత్పర్యమ్ వ్యఞ్జితమ్!

“భవేయం శరణం హి వః ” ౫ ఎన్ఱుకీழுమ్, “పాపానాం వా శుభానాం వా”౬ఇత్యాది మేలుమ్ శొల్లుకైయాలే, నడువే నిగ్రహాభిసన్ధివఙ్గనైత్తాన్;

ఆకైయిఱే,‘పిరాట్టి, పెరుమాళ్ పక్కల్, ఏకాన్తత్తిలుమ్ ఏకాక్షి ఏకకర్ణికళ్ నలిన్దపడిశొల్లిఱ్ఱాకవిల్లైయే శ్రీరామాయణత్తిలే, ఎన్ఱు ఆచ్చాన్పిళ్ళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్‌త్తు!” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివియాత్తాప్పోలే) ఎన్ఱు.

ప్రతిషేధవిధిక్కు (తాత్పర్యమ్,) (అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, “నిషేధ్యప్రవృత్తిక్కు స్వవినాశతయా స్వాభిప్రేతతద్వినాశమ్ ఫలమామ్ ”ఎన్నప్పడి.

“ఇతుతాన్ ‘తీక్కుఱళైచ్చెన్ఱోతోమ్’౭ ఎన్గిఱ ప్రతిషేధవిధి వ్యఞ్జితమ్ ”-ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౩౬౪ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇత్తు కింపునర్న్యాయ ఇత్యాది.

౧-శ్రీరా-సు. ౨॥ శ్రీ-రాసు. ౩। శ్రీరా-సు. ౪॥ శ్రీరా-సు. ౫॥ శ్రీరా-యు. ౬॥ శ్రీరా-యు.

౭॥తిరుప్పావై.

తథేశానశ్చసర్వేషామపరాధాన్ బహూనపి। రహస్యపేన్ద్రరాయై హీన పదేత్ కరుణాన్వితః॥ యతోఽపతీర్ణవానేషోఽనుగ్రహంకర్తుమిచ్ఛయా।

మూ.—వాయ్ తిఱవాతే సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్ మత్తై క్కుమ్'' * ఎన్నానిన్ఱతిఱే?

వ్యా.—అతావతు:—'''ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు''౧ ఎన్ఱుం అపడియే, తమ్ముడైయ శీలసౌలభ్యాదికళైక్కాట్టి సంసారి చేతనరైత్ తప్పామల్ అకప్పడుత్తిక్కొళ్ళువతాక వన్దవతరిత్తు 'తమక్కు అడియార్ వేణుమ్' ఎన్ఱు, అపేక్షిత్తాల్, అవర్కళ్ ఇప్పడి అనుకూలరాయ్ త్తోన్ఱాతొழిన్దాలుమ్, "ఇవర్కళ్ శెయ్తపడి శెయ్కిఱార్కళ్, నామివర్కళుక్కు ఉబ్బాక ప్పెఱ్ఱోమిఱే?" ఎన్ఱు, అతుతానే భోగ్యమాక విరుప్పర్; అతుక్కుమేల్ "అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్ పణ్ణినార్కళ్" ఎన్ఱు, అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తై నినైయిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కుమ్ అరుళిచ్చెయ్యార్' ఎన్ఱుం

అ.—"[ఎన్నానిన్ఱతు] ఎన్ఱుం అవిత్తుక్కు 'క్వ' ఇత్యధికరణాకాఙ్క్షైయిల్, ['వాయ్ తిఱవాతే'*] ఎన్ఱుం అశబ్దప్రత్యభిజ్ఞైయాలే, '''శూழ్న్దడియార్'' ౨ ఎన్ఱుం 'పెరియతిరువన్దాతిప్పాశురత్తిలే' ఎన్ఱు, స్ఫోరితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎతిర్" ౧) ఇత్యాది.

"('శూழ్న్దు' ౨) = ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు, ('అడియార్' ౨) = తమక్కడియారై, 'వేణ్డినకాల్ ౨॥ = అపేక్షిత్తాల్,' తోన్ఱాప్పవిట్టాలుమ్ ౩' = అవర్కళడియాక త్తోన్ఱాతొழిన్దాలుమ్, 'వాழ்న్దిడువర్' ౨ "నామ్ ఇవర్కళుక్కాక ప్పెఱ్ఱోమే" ఎన్ఱు, ఇతువే భోగమాక విరుప్పర్; పిన్నుమ్ అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్ పణ్ణినాలుమ్, 'తమ్ వాయ్ తిఱవార్' ౨ అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తైచ్చొల్లుకైక్కాక త్తమ్ముడైయ తిరుప్పవళత్తైత్ తిఱవార్" ఎన్నపడి.

ఇత్తైత్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు" ౧ ఎన్ఱుం అపడియే) ఇత్యాదినా.

అడియార్ వేణ్డుకైయిల్ అగ్రసిద్ధమ్, (సౌశీల్య) ఇత్యాది.

"విల్లేన్దినార్ తామ్' ౨ ఎన్ఱు, చక్రవర్తి తిరుమకనాకైయాలే వాయ్ తిఱక్కైయున్నుడైయ ప్రసఙ్గత్తాలే ఆక్షిప్తమాన శ్రోతృవిశేషమ్ 'తస్య చాస్యాం ప్రతిష్ఠితమ్' ౪ ఎన్ఱుం పిరాట్టియాకై యుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నియిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱతు.

మూ.—౩౬౭. కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్కళ్ పక్కల్,

వ్యా.—శూழ్న్దడియార్' ౨ ఎన్ఱుం పాట్టిలే, 'చేతనర్ శెయ్త కుఱ్ఱఙ్గళైత్ తిరువుళ్ళత్తుక్కొన్దవర్కళుడన్ ఱివిక్కైక్కు ప్రాప్తనాన సర్వేశ్వరనుట్పడత్ తిరుప్పవళమ్ తిఱన్దరుళిచ్చెయ్యాతే, తాన్ అరుళిచ్చెయ్యాతొழిన్దాలుమ్ అఱియవల్ల సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్ మత్తైక్కుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లానిన్ఱతిఱే?" ఎన్ఱై.

ఇత్తాల్, "అవననుట్పడ ఇప్పడి మత్తైయానిన్ఱాల్, ఇవననుక్కు ప్పిన్నై శొల్లవేణుమో?" ఎన్ఱపడి.

౩౬౭. 'ఇప్పడి ఉద్దేశ్యవిషయఙ్గళిల్ అఱివియాతిరుక్కుమ్ మాత్రముమ్ పోరాతు, కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్కళ్ విషయమాక క్షమాదయాదికళుమ్ "నడక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఆర్ మేల్, (కుఱ్ఱమ్ శెయ్త వర్కళ్ పక్కల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—[అఱివిక్క] ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (చేతనర్) ఇత్యాది.

"వాయ్ తిఱవామై పరవేదననివృత్త్యర్థమాకైయాలే, హేత్వన్తరేణ పరవిదితమానాల్ అతుక్కు వైయర్థ్యమ్ప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే 'వాయ్ తిఱవామైయాల్ అర్థసిద్ధమ్, సర్వజ్ఞర్క్కుమ్ మత్తైక్కై' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [సర్వజ్ఞ] ఇత్యాదిమూలమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్ అరుళిచ్చెయ్యాతొழిన్దాలుమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, '''మత్తస్స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ' ౩ ఎన్ఱుం అపడియే చేతనదోషవిషయత్తిలే అపోహనత్తై సఙ్కల్పిక్కుమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

మూలత్తిల్ [అకప్పడ] ఎన్ఱుం అవిత్తాల్ సూచితమాన కింపునర్ న్యాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

౩౬౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి యుద్దేశ్య విషయఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

"స్వవిషయాపరాధాత్మక సంసారిదోషవిషయత్తిలే స్వోద్దేశ్య విజ్ఞాపనవిరహరూపనివృత్త్యాత్మకానుష్ఠానప్రసఙ్గాత్ తద్విషయ ప్రవృత్తిరూపానుష్ఠానమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్నపడి.

[ఖామై] = క్షమై;

అతావతు, అపరాధసహత్వమ్.

మూ.—పొఱైయుమ్, కృపైయుమ్, శిరిప్పుమ్, ఉకప్పుమ్, ఉపకార స్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్.

వ్యా.—(పొఱైయా) వతు-అవర్కళ్ శెయ్తకుఱ్ఱత్తుక్కత్తామొరు ప్రతిక్రియైపణ్ణుతల్ నెఞ్జిలే కన్ఱియిరుత్తల్ శెయ్యామైయాకిఱ అపరాధసహత్వమ్.

(కృపై) యావతు-"నామ్ పొఱుత్తిరున్దోమాకిలుమ్ ఎమ్బెరుమాన్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణవన్ఱో పుకుకిఱాన్,',

ఐయో! ఇన్నియిత్తుక్కెన్ శెయ్వోమ్'' ఎన్నిఱ పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్.

(శిరిప్పా) వతు-"అదృష్టవిరోధమాక ఇవర్కళాల్ శెయ్యలావతొన్ఱిల్లైయిఱే?, పారుష్యాదిముఖత్తాలే ఖ్యాతిలాభాదిదృష్టవిరోధఙ్గళిఱే యివర్కళాల్ శెయ్యలావతు?, అవ్వడి శిలవఱ్ఱై చ్చెయ్తాల్ తఙ్గళోపాతి నాముమ్ ఇవఱ్ఱిలే చపలరాయ్ ఇవఱ్ఱిన్నుడైయ హానియైప్పఱ్ఱనెఞ్జారల్పట్టు తళర్వుతోమ్, ఎన్ఱిరున్దార్కళాకాత్తే, ఇవర్కళ్-అఱివిలిత్తనమిరున్దపడి యెన్!'' ఎన్ఱు, పణ్ణుమ్హాస్యమ్.

వ్యా.—(ఉకప్పా)వతు, అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ పరిభవాదికళుక్కు విషయమాన శరీరత్తై త్తనక్కు శత్రు)వాకవుమ్ అవర్కళ్ హానిపణ్ణుమ్ దృష్టపదార్థఙ్గళ్ తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళాకవుమ్ నినైత్తిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ శత్రు)విషయమాక ఒరువన్ పరిభవాదికళైప్పణ్ణుతల్ తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళానవఱ్ఱైపోక్కుతల్ శెయ్తాలుకక్కుమాప్పోలే, అవర్కళ్ అళవిల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతి.

(ఉపకార స్మృతి)యావతు, "నమ్ముడైయ దోషఙ్గళై నామ్ మఱన్దిరుక్కుమ్ దశైకళిలే యుణర్త్తియుమ్, నమక్కువిరుప్పిల్ నశైయఱుమ్బడియాన, శెరుప్పుక్కళై చ్చెయ్తుమ్, ఇవర్కళ్ నమక్కుప్పణ్ణుకిఱ ఉపకారమ్ ఎన్నాన్'' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ కృతజ్ఞతై.

(నడక్క వేణుమ్) ఎన్ఱతు, "ఇవైయిత్తనైయుమ్ కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్-విషయత్తిలే ఇవనుక్కవశ్యముణ్డాయ్ప్పోరవేణుమ్'' ఎన్ఱతోఱ్ఱుక్కైక్కాక.

అ.—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ శెయ్త) ఇత్యాతినా.

(ప్రతిక్రియై)=దణ్డమ్.

"బాహ్యేవాభ్యన్తరేవాపి దుఃఖ ఉత్పాదితే పరైః।
న ప్రకుప్యతి నో హన్తి సా క్షమా పరికీర్తితా॥''

ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు ([ప్రతిక్రియైపణ్ణుత్తల్] నెఞ్జిలేకన్ఱియిరుత్తల్) ఎన్ఱతు.

"క్షత్తైయాలే దణ్డమ్ తవిర్న్దాల్ ఇని అవర్కళుక్కు దుఃఖమిల్లైయాకైయాలే ఇవనుక్కు కృపాప్రసఙ్గమెన్?'' ఎన్గిఱ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్, (నామ్ పొఱుత్తోమాకిలుమ్) ఇత్యాదినా.

"త్యక్తాత్మసుఖభోగేచ్ఛాస్సర్వసత్వసుఖైషిణః।
భవన్తి పరదుఃఖేన సాధవో నిత్యదుఃఖితాః॥
ఉపకారిషు యస్సాధుస్సాధుత్వే తస్య కోగుణః?॥
అపకారిషు యస్సాధు స్ససాధుస్సద్భిరుచ్యతే॥''

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (ఐయో) ఇత్యాది.

"హాసమానత్తు-అవర్కళుడైయ వితథప్రవృత్తిదర్శనజనితమనోవికాసవ్యఞ్జకముఖవికాసమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవైకళుడైయప్రవృత్తి ర్దృష్టైకైయుమ్, తదసిద్ధియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిరిప్పావతు) ఇత్యాదినా.

అ.—అసంస్థానాత్తపో వృద్ధిస్సంమానాత్తపసః క్షయః।
నార్చితః ప్రూజితో విప్రో దుగ్ధా గౌరివ సీదతి॥

ఏన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (అదృష్టవిరోధమాక) ఇత్యాది.

"ధాన్యభక్షవినాశేన నైర్ధన్యోపద్రవేణచ।
మూడైః కృతావమానేన ఖిన్నస్స్యాన్నకదాచన॥ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (పారుష్య) ఇత్యాది.

(పారుష్యమ్)=పరుషవచనమ్.

(ఇరున్దార్కళాకాత్తే) ఎన్ఱతు, "ఇరున్దార్కళ్'' ఎన్నపడి.

(అఱివిలిత్తనమ్)=బుద్ధిహీనతై.

"యోగినామవమానశ్చ శరీరక్లేశ ఏవచ।
అర్థహానిశ్చ విజ్ఞానం వర్ధయత్యగ్నిమాజ్యవత్॥ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (ఉకప్పావతు) ఇత్యాది.

"'అపవాదీహరేత్పాపమ్' ఎన్గిఱపడియే పాపహరణమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠనుక్కు ముఖాన్తరేణ అనుచితమాకైయాలే, దోషకథనస్మరణద్వారా పునర్నప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకత్వాదికళాలే యివనుక్కు ఉపకారకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమ్ముడైయదోషఙ్గళై) ఇత్యాది.

(శెరుప్పుక్కళై)=పీడనఙ్గళై ఎన్నపడి,

విధిరూపేణ నిర్దేశతాత్పర్యమ్ (నడక్క వేణుమ్) ఎన్ఱతిత్యాది.

వ్యా.—ఆ-క, ఇప్పి్రకరణత్తాల్, హితోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తి విశేషఙ్గళుమ్; "తద్రహితమాక ఉపదేశిక్క-వేణుమ్" ఎన్ఱు నిడముమ్, ఉపదేశసాఫల్యలముమ్ ఉపదేష్టావిన్ ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుమ్ వక్తికళుమ్, విప్రతిపత్తియుడన్ ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయర్ క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లామైయైయుమ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్, "సాక్షాదాచార్యత్వమ్ ఇన్న మన్త్రత్తైయుపదేశిత్తవనుక్కు" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, సదాచార్యలక్షణత్తైయుమ్,

తదనన్తరమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణత్తైయుమ్

తదుభయర్ క్కైయ పరిమాణఙ్గళైయుమ్,

శిష్యనాచార్యవిషయత్తిల్ "తీమనమ్ కెడుత్తాయ్" ఇత్యాదిప్పడియే, "యావచ్ఛరీరపాతమ్ ఉపకారస్మృతి నడక్క-వేణుమ్" ఎన్ఱ మత్తైయుమ్, మనస్సుక్కు-తీ్ఙ్మై ' ఇన్నతు'' ఎన్ఱు నిడత్తైయుమ్, అతిల్ ఉపపాదనీయాంశఙ్గళ్ ఉపపాదనత్తైయుమ్, తత్ప్రసఙ్గత్తిలే మఱ్ఱుమివనుక్కు అపేక్షితమాన అర్థవిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కీళ్ చొల్లి వన్దద్వయనిష్ఠనాన అధికారిక్కు తదుపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక-వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ.—ప్రకరణార్థఙ్గళై సుఖగ్రహణార్థం సంకలయ్య ఉపన్యసిత్తరుళిచ్చార్, (ఆకవిప్రప్తతరణత్తాల్) ఇత్యాదినా

"దినచర్యైయిలే శొల్లవేణ్డిన ఉపకారస్మృత్యాదిక్కళుక్కు ఇఙ్గే ప్రతిపాదనం, స్మర్తవ్యోపకారకత్వ ఆచార్యతత్-స్మర్తృ శిష్యస్వరూపాది ప్రతిపాదనత్తిల్ ప్రాసఙ్గికమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (శిష్యనుక్కు) ఇత్యాది.

[ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఎట్టామతాన,]

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

అణ్ణా అప్పఙ్గార్-తిరువడిక శేశరణమ్.

సంపూర్ణమ్.

[ఆఱు ప్రకరణియిల్ ఒన్బావతు ప్రకరణమ్.]

మూ.—౩౬౬. స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతుః

వ్యా.—ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఎట్టామతాకియ

భగవన్నిర్హేతుకవిషయీకార ప్రకరణమ్.

౩౬౬. ఇఙ్గి, (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు, భగవద్గుణానుసన్ధానమ్ అభయహేతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞానమ్ అభయహేతు) [వా.౪౦౬] ఎన్ఱు మళవాక,

ఇవ్వధికారిక్కు అనాదికాలార్జిత కర్మవినాశకారణమాయ్ అద్వేషమ్ ముతలాక ప్రాప్తిపర్యన్తమాక నడువుళ్ళ పేఱుకళుక్కెల్లామ్ ప్రధానహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు.

"సంసారికళ్-దోషముమ్" స్వదోషమ్ ఎన్ఱు, నినైక్క ముతలాక ప్రసక్తానుప్రసక్తమాయ్ వన్ద అర్థవిశేషఙ్గళై ప్రతిపాదిత్తుత్తలైకట్టినవనన్తరమ్, కీళ్ (స్వదోషత్తుక్కుమ్) [వా ౩౯౬]ఇత్యాదివాక్యత్తిలే ఇవనుక్కు అనవరతకర్తవ్యమాకచ్చొన్న స్వదోషభగవద్భాగవత గుణానుసన్ధానఙ్గళిల్ వైత్తు

అ.—౩౬౬. సంగతి, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఇత్యాది.

(ఇవ్వధికారిక్కు) ఎన్ఱతు "ద్వయాధికారిక్కు" ఎన్ఱపడి

పురుషకారవిరోధికళుమ్ ఉపాయవిరోధికళుమ్, ప్రాప్తివిరోధికళుమాన పూర్వాఘఙ్గళ్ కర్మశబ్దార్థమ్.

(వినాశమ్) ఎన్గిఱ (వి) పదత్తాలే ఉత్తరాఘనాశవైశిష్ట్యమ్ అభిప్రేతమ్.

(నడువుళ్ళపేఱుక్కళ్)=అభిముఖ్యాదిక్కళ్.

.. ఇవర్కళిల్ శిలవై యథోచితమ్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ పూర్వపూర్వఙ్గళ్ దృష్టకిఞ్చిత్కారత్తాలే అప్రధానహేతుక్కళాకైయాలే తదవ్యవహితత్వమ్ ప్రధానేన నిర్హేతుకత్వమ్, శాస్త్రీయానుష్ఠాననిరపేక్షత్వమ్.

(కృపా)=పరదుఃఖాసహిష్ణుతా.

(వైభవమ్)=ఉత్కర్షః.

అక, "ద్వయాభిప్రేతమాన ద్వయోక్త గజాన-తదుపదేష్టాచార్యానువర్తనాదిమూలభూతభగవత్ - కృపావైభవమ్ శొల్లుకైయాలే హేతుతై సంగతి" ఎన్ఱు సూచిప్పిక్కప్పట్టతు.

అనన్తరవాక్యసఙ్గతి, (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

(ప్రసక్తమ్) స్వదోషత్వానుసన్ధానమ్.

(అనుప్రసక్తమ్,) అద్దోషఙ్గళై ముద్దేశ్య విషయఙ్గళుక్కు అతిశయమైయుమ్ తలాన్నతు.

మూ.--భగవద్గుణానుసన్ధానమ్ అభయ హేతు.

వ్యా.--కొణ్డు,భాగవతగుణానుసన్ధానమ్ ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు ఉపయుక్తమల్లామైయాలేఅత్తైవిట్టు,అత్తుక్కు ఉపయుక్తమాన స్వదోష-భగవద్గుణానుసన్ధానఙ్గళై అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు అవైయిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజనమ్ ‹ఇన్నతు" ఎన్గిఱార్ మేల్, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(స్వదోష)మావతు-అనాత్మగుణాదికళుమ్, అత్తుక్కుమూలమాయ్ అనాదికాలమే పిడిత్తుమ్ కాన్ఱ్ ప్పేటిక్కిడక్కిఱ అవిద్యాదికళుమ్;

ఏతదనుసన్ధానమ్, 'ఇతువితువాక ఇన్నుమ్ సంసరణమ్ ఈశ్వరిల్ శెయ్వర్కొ" ఎన్నుమ్ భయత్తుక్కు హేతు.

(భగవద్గుణ)మావతు-ఇద్దోషత్తైప్పార్త్తు ఇకళామల్ అఙ్గీకరిత్తు ఇవన్ తైప్పాలుత్తు ఇవ్వాత్మావైత్తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుడలాన అవనుడైయ దయాక్షాన్త్యాదిక్కళ్;

అ.—(స్వదోషత్తుక్కుమ్ ఇత్యాదివాక్యత్తిలే) ఎన్ఱతు,[స్వదోషత్తుక్కుమ్ భగవద్భాగవతగుణఙ్గళుక్కుమే కాలమ్పోరుక్కైయాలే] [వా. ౩౬౫] ఎన్గిఱవాక్యత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు)ఎన్ఱతు,"ద్వయాధికారత్తుక్కు"ఎన్ఱపడి.

(అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు, "ప్రతిపాద్యత్వేన స్వీకరిత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱ పడి.

(అవైయిరణ్డుక్కుమ్) ఇత్యాదినా "హేతుతై- అనన్తరవాక్యసఙ్గతి" ఎన్ఱుసూచితమ్.

(అనాత్మగుణఙ్గళ్), అమానిత్వాది ప్రత్యనీకఙ్గళాన మానడంభాదిగళ్

(ఆది) శబ్దమ్ శమదమాద్యభావపరమ్

(కాన్ఱ్ ప్పేటిక్కిడక్కిఱ) ఎన్ఱతు, వయిరమ్ పన్ఱిక్కిడక్కిఱ ఎన్ఱపడి.

(కాన్ఱ్ప్పు) వయిరమ్.

(అవిద్యాదిక్కళ్) అనాత్మన్యాత్మబుద్ధిముత్కలానవై.

(ఇతువితువాక) ఎన్ఱతు, "ఇన్దవిన్దదోషమడియాక" ఎన్ఱపడి.

(ఇకళామే) ఎన్ఱతు, "త్యజియాతే" ఎన్ఱపడి.

మూ.-- ౩౬౭. భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్

వ్యా.—ఏతదనుసన్ధానమ్, "అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్ప్పోన్ద స్వదోషబలత్తైప్పార్త్తు ఇన్నముమ్ అప్పడియాక్కిల్ శెయ్వర్కొ" ఎన్గిఱభయత్తినుడైయ నివృత్తిక్కు హేతు ఎన్నై.

"దురన్తస్యానాదేరపరిహరణీయస్యమహతో
నిహీనాచారోఽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి।
దయాసిన్ధో!బన్ధో!నిరవధికవాత్సల్యజలధే!
తవస్మారంస్మారంగుణగుణమితీచ్ఛామిగతభీః॥"
ఎన్నక్కడవత్తిఱే?.

౩౬౭. ఇప్పడి యివ్విడత్తిలేభయాభయహేతుక్కళాన సకలదోష- సకలగుణఙ్గళైయుమ్ శేరచ్చొల్లియిరుక్కచ్చెయ్తే, (ఇవ్వుక్కడికర్మమ్, పేఱుక్కడికృపై) [వా౩౭౮.]ఎన్ఱుమ్,(కర్మఫలమ్పోలే కృపాఫలముమ్అనుభవిత్తేయఱవేణుమ్) [వా-౮౦౨]ఏన్ఱుమ్,కర్తాయుమ్ కృపైయైయుమ్ ఇవ్వుపేఱుకళుక్కు హేతువాక చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోయ్, (భయహేతు కర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్)[వా౮౦౮]ఎన్ఱునిగమిత్తత్తు.

ఇవైయెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఇవనుక్కు సంసారమోక్షఙ్గళుక్కుప్రధానహేతుక్కళ్ అవైయాక్కైయాలే;

అ.—(దయై) ‹ అఙ్గీకారత్తుక్కుమ్, (క్షాన్తి) పొఱుక్కైక్కుమ్, (ఆది)పద వివక్షితఙ్గళాన ప్రాప్తిపూర్త్యాదికళ్ తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఉఱుప్పు, ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అభయ) శబ్దమ్, స్వదోషానుసన్ధానహేతుక సంసరణానువృత్తి రూపభావ్యనర్థశఙ్కానాత్మకపూర్వవాక్యోక్తభయనివృత్తిపరమ్"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

ఉక్తార్థత్తిలే స్వదోషభగవద్గుణానుసన్ధానత్తాలే మూలాభిప్రేతమానప్రమాణం(అనన్తస్యే)త్యాది, (నిహీనాచారోన్నృపశురశుభస్యాస్పదమహం)మెన్ఱు,స్వదోషానుసన్ధానముమ్,('గతభీః,)ఎన్గి,ఱవిత్తిల్, (భీః)ఎన్గిఱవిత్తాలేతద్ధేతుకభయముమ్,(దయాసిన్ధు)విత్యాదినాభగవద్గుణఙ్గళుమ్, (స్మారంస్మారమ్)ఎన్ఱు తదనుసన్ధానముమ్,[గతభీః]ఎన్గిఱవిత్తాల్ తద్ధేతుకభయనివృత్తియుమ్ శొల్లుకైఱత్తెన్ఱపడి.

౩౬౭.—ఉత్తరగ్రన్థనిరోధపరిహారమ్(ఇప్పడియివ్విడత్తిలి)త్యాది. అత్తావతు - ప్రతర్దనాధికరణోక్త న్యాయత్తాలే ఉపక్రమేతరబహువాక్యరూపావయవిస్వారస్యామగుణమాక ఉపక్రమరూపైకావయవత్ నేతవ్యమాక్కైయాలే,కర్మణాతదితరస్వదోషఙ్గళుక్కుమ్కృపాతదితరభగవద్గుణఙ్గళుక్కుమ్, సంసారమోక్షఙ్గళిప్పఱ్ఱి ప్రధానాప్రధానహేతుత్వఙ్గళ్ అభిప్రేతఙ్గళాక్కైయాలే పూర్వోత్తరగ్రన్థఙ్గళుక్కుమిన్తోవిరోధమిల్లై యెన్ఱపడి.

మూ.—అజ్ఞాతైయే సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—ఇవై యిరణ్డైయుమ్ పిఱ శెల్లుమ్ ముఖ ఙ్గళ్ళవై యుమ్ ఇవై పుక్కవిడత్తే తానే వన్దువిడుమిఱే.

ఇజ్జన్నన్ది, అవన్ పడియైనినైత్తు భయముమ్, తన్పడియైనినైత్త భయముమాళమవిల్ అఱివిలిత్తనమే ఫలిక్కుమ్" ఎన్గిఱార్ (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్రాపత్తు.—

కీఴ్ చ్చొన్నపడియన్ఱిక్కే, అనాదికాలమ్ తనక్కు పరతన్త్రమాన ఆత్మవస్తువై కర్మవ్యాజత్తాలే సంసరిప్పిత్తుప్పోన్ద వివన్ఱో;

నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన అవన్ ఇన్నముమ్ సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్? ఎన్ఱు అవన్ పడియై నినైత్తుభయప్పడుకైయుమ్, మున్బు పోలన్ఱిక్కే సమక్కిప్పోతు ఆత్మగుణఙ్గళుణ్డాకైయాల్ 'పేఱ్ఱుక్కుఱైయిల్ కణ్ణాలవిల్లై'ఎన్ఱు, తన్ పడియై నినైత్తు భయమ్ కెడుకైయు మామళవిల్;

అ.—అన్నాలుమ్ ఉపక్రాన్తత్తుక్కుపసంహారమిల్లైయే, యెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైయిరణ్డుమి)త్యాది. "ప్రధానేకృతేంశాస్త్రింసర్వత్రకృతం భవతి" ఎన్ఱుమ్ "అగుణానాం ప్రధానవర్తిత్వాత్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలేప్రధాననిగమనమ ప్రధానఙ్గళుక్కు నిగమనమామెన్ఱపడి.

ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జన్నిక్కే)ఇత్యాది. (మాఱాడిల్) ఎన్ఱతు- ఈశ్వరస్వభావానుసన్ధానత్తాలే భయముమ్ స్వస్వభావానుసన్ధానత్తాలేభయనివృత్తియుమానాలెన్నపడి, యెన్ఱువివక్షిత్తు, యథోచితంతత్ స్వభావఙ్గళై విశదీకిక్కిఱార్ (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

[అజ్ఞాతైయే]తెన్గిఱవిత్తిలే[జ్ఞాతై] యెన్గిఱవిత్తు—ముఖ్యస్యనిర్విశేషణేత్యాదిన్యాయత్తాలేముఖ్యజ్ఞాతృత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. ముఖ్యమానజ్ఞాతృత్వం తాన్ మూలమన్త్రత్తిలే మకారోక్త జ్ఞానత్తుక్కు ప్రథమాక్షరోక్త భగవచ్ఛేషత్వముమ్, మధ్యమపదత్తిలే 'మః' ఎన్ఱు, "మమేతిద్వ్యక్షరోమృత్యుః", ఎన్ఱుశొల్లుకిఱ స్వయంస్వనాశకత్వముమ్, విషయమాకైయాలేతద్భావిధజ్ఞానాశ్రయిత్వరూపమాకైయాలే,భయాభయఙ్గళ్ మాఱాడినాల్, తదభావఫలిక్కుమెన్ఱుతిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ తనక్కు) ఇత్యాది. జ్ఞాతృత్వవేషమెన్ఱతు—ఉభయవిధముఖ్యజ్ఞాతృత్వత్తినుడైయుపవాన్తరాకారమెన్నపడి.

మూ.- ౩౬౯. ఆనాల్, "నలివాన్ఎన్నమెణ్ణుకిన్ఱాయ్"

వ్యా.—'తాన్ తనక్కునాశకన్' ఎన్ఱు భయప్పడుకైయుమ్, ఈశ్వరనేరక్షకనెన్ఱు, భయమ్ కెడుకైయుమాకిఱ జ్ఞాతృత్వవేషమిల్లామైయాలే (అజ్ఞాతైయే) సిద్ధిత్తువిడుమ్' ఎన్ఱై.

౩౬౮ (అజ్ఞాతైయే సిద్ధిక్కుమ్) [వా. ౯౬౭] ఎన్గిఱవివ్వాక్యత్తిలుక్కైక్కాక, ఆళ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణినవర్కళ్ శఙ్కైయై అనువదిక్కిఱార్ (ఆనాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్రాపత్తు;—

"'ఇప్పడియాకిల్, తత్త్వవిదగ్రేసరరాన ఆళ్వార్కళ్, 'ఉణ్ణిలావియవైవరాల్ కుమైతీఱ్ఱియెన్నైయున్పాత్తుఙ్గళ్ పఙ్గయమ్ నణ్ణిలావకైయే నలివాన్ఎన్నమెణ్ణుకిన్ఱాయ్,, ఎన్ఱు, "కాట్టిప్పడుప్పాయో!"ఎన్గిఱపడియేవిషయఙ్గళైక్కాణిల్ ముడియుమ్బడియానవెన్నై, ఉన్నైనిరన్తరవాసమ్ పణ్ణుకైయాలే అన్తరఙ్గత్తుక్కు శాయిరుక్కిఱ ఇన్ద్రియఙ్గళైన్నాలుమ్ నలివుణ్ణుమ్బడి పణ్ణి, ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన ఉన్ తిరువడిక్కళైక్కిట్టాతపడియాక్కవే,శరణాగతనాన పిన్బుమ్ సంసారత్తిలేవైత్తు నలియవెణ్ణానిన్ఱాయ్'ఎన్ఱుమ్;

అ.—౩౬౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అజ్ఞాతైయే] ఇత్యాది. తళ్ళుకై=ఉపమర్దిక్కై, ప్రత్యవస్థానమ్=ప్రత్యనీకతయావస్థానమ్. (ఉణ్ణిలావియ)ఇత్యాది. ఉళ్=శరీరత్తుక్కుళ్ళే, నిలావియ=నివసిక్కిఱ, ఐవరాల్—పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళాకిఱశత్రుక్కళాలే,కుమై=బాధైయై, తీఱ్ఱి=భుజిప్పిత్తు,ఎన్నై=విషయదర్శనత్తాలేముడియుంబడియానవెన్నై,ఉన్,పాదఙ్గయుమ్=ఉన్ పాదపఙ్కయత్తై, నణ్ణిలావకైయే=నాన్ కిట్టాతవకైయే,నలివా=వలికైక్కు,ఇన్నమ్=శరణాగతనానపిన్బుమ్,ఎణ్ణుకిన్ఱాయ్ =ఎణ్ణానిన్ఱాయెన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ("కాట్టిప్పడుప్పాయో)ఇత్యాదినా.

(శిఱ్ఱిన్బమ్)ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు=విషయఙ్గళై ఇత్యాది.

"అకలకిల్లేన్,"ఇత్యాదికనన్తరమాకైయాలే (ఇన్నమ్) ఎన్గిఱతుక్కర్థం శరణాగతనానపిన్బుమెన్ఱు.

(మకళ్) ఇత్యాది. మకళ్=మనుష్యర్కళ్, తోఱ్ఱ=పిఱక్కుంబడియాన, కుఴి=గర్భస్థానత్తిలే, తోఱ్ఱువిప్పాయ్కొల్=పిఱప్పిక్కిఱాయోవెన్ఱు.

మూ.—యెన్గిఐ పాశురజ్గళుక్కు_అడి యెన్నెన్నిల్;
౩౯౯. బన్ధానుసన్ధానమ్.

వ్యా.— ౧"మక్కళ్ తోత్ ఱ క్కు_ప్పితోత్ ఱ్ఱువిప్పాయ్క్కొలెన్ఱి న్నమాత్ ఱజ్గరైవాళ్ మరమ్పోలఞ్జుకిన్ఱేన్"ఎన్ఱుమనుష్యర్ క్కళుడైయ గర్భస్థానత్తిలే ఎన్నుడైయ కర్మానుగుణమాక్కవి న్నమ్ సంసరిప్పికిఱాయోవెన్ఱు-ఇప్పోతిప్పోతుపోయ్త్తు,ఎన్నుమ్బడి భయస్థానమాన పాత్ ఱజ్గరైయిలేవర్త్తిక్కిఱ మరమ్బోలే ఉన్స్వాతన్త్ర్యత్తై నినైత్తు అఞ్జానిన్ఱేన్ ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్త పాశురజ్గళుక్కు నిదానమెన్నెన్నిలెన్నై.

౩౯౯. అతుక్కు_త్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బన్ధానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు.

అ.—అత్ ఱజ్గరై[ఇత్యాది] అత్ ఱజ్గరైయిలేవర్త్తిక్కిఱ మరంపోలే భయప్పడానిన్ఱేనెన్ఱపడి.

ఇవైత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మనుష్యర్క్కళుడైయ) ఇత్యాదినా.

౩౯౯ [బన్ధానుసన్ధానమ్] ఎన్గిఐవితిలే (అడి)ఎన్గిఐవిత్తుక్కు_నుషజ్గమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెత్తువుకళ్) ఇత్యాది.

(బన్ధ) శబ్దమ్ ప్రణవోక్త నిరుపాధిక రక్షకత్వ రూపసంబన్ధపర మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే నిరుపాధికేత్యాది.

౩౨౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (బన్ధానుసన్ధానత్తాలే) ఇత్యాది.

తెరువిలే యిడఱుక్కైక్కు హేతు, (క్రీడార్థమాక) ఇత్యాది.

(తెరువిలే) ఎన్గిఐవిత్తాల్ ఫలితమ్, అశక్తిరేవనెన్ఱు.

[నిరుపాధిక] శబ్దార్థమ్ (ఓరుపాధి) ఇత్యాది.

అత్తావతు.—

కర్మహేతు కర్మనల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి.

ఒప్పిక్క ఒప్పియాత-సంబన్ధిక్కళియవయ వెళ్ళిక్క_వెన్ఱాలుమోప్పియాత్తానవెన్ఱపడి.

బధ్నాతీతి బన్ధః, ఎన్గిఐ యోగార్థత్తై యుట్కొణ్డు (బన్ధత్తై) ఇత్యాది.

మూ.—౩౨౦. ప్రజై తెరువిలే యిడఱిత్తాయ్ముత్తుకిలేకుత్తుమాప్పోలే, నిరుపాధికబన్ధువాయ్ శక్తనాయిరుక్కిఱవన్ విలక్కాత్తొ ప్పిన్ఱాల్ అప్పడి శొల్లలామిఱే.

౩౨౧.—ప్రజైయైక్కిణత్తిన్కరై యినిన్ఱుమ్ వాఙ్గా

వ్యా.— అత్తావతు, పెత్తువుకళిరణ్డు మవనాలే యెన్నలామ్బడినిరుపాధిక రక్షకనానవనోడు తజ్గళుక్కుణ్డాన బన్ధత్తినుడైయ వనుసన్ధానమెన్నై.

౩౨౦. బన్ధానుసన్ధానత్తాలే యిప్పడి తన్నాల్ వరుమవద్యైయవన్ కుత్తైయాక్కచ్చొల్లలామోవెన్న; ఆమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక్కవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రజై) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అత్తావతు-క్రీడార్థమాక తెరువిలేయోడి త్తిరికిఱ ప్రజై అజ్గే యిడఱిక్కాల్ నొన్దవాఱే అవ్వుఱ్ఱుక్కొణ్డు అశక్తిలేవన్ఱు తనక్కు ఇవ్వేదనై వన్దతు తాయాలేయాక నినైత్తు, అషల్ ముత్తుకిలే కుత్తుమాప్పోలే, ఓరుపాధిప్రయుక్త మల్లామైయాలే ఒప్పిక్కవొప్పియాత బన్ధత్తై యుడైయవనుమాయ్, ఇచ్చేతననుడైయ కర్మత్తోడు ప్రకృతిప్రాకృతజ్గళోడు వాశియఱ సర్వముమ్ స్వాధీనమాక్కైయాలే కర్మానుగుణమాక ప్రకృతిప్రాకృతజ్గళాలే యివన్ పడుక్కిఱ నలివై త్తవిర్క్కైక్కు శక్తనుమాయిరుక్కిఱవన్, నలివుపడవిట్టు విలక్కాత్తొ ప్పిన్ఱాల్ అవనివత్తై యిట్టు నలివిక్కిఱానెన్నలామిఱే యెన్నై.

౩౨౧. విలక్కాతమాత్రజ్గొణ్డు అవనే శెయ్తా నెన్నలామోవెన్నవరళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రజైయై) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అ.—కర్మత్తుక్కు భగవన్నిగ్రహాత్మకత్వాత్ భగవదధీనత్వమ్.

ప్రకృతిప్రాకృతజ్గళుక్కు తద్విభూతిత్వాత్ తదధీనత్వమ్.

(అప్పడిశొల్లలా,మెన్ఱతు ౧ "నలివానిన్న మెణ్ణుకిన్ఱాయ్"ఎన్ఱుశొల్లలామెన్ఱపడి యెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తై (నలివిక్కిఱాన్) ఇత్యాది.

౩౨౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (విలక్కాతమాత్ర) మిత్యాది.

వాఙ్గుకైయిలే కర్తృకారకం సామర్థ్యసన్నిధిభ్యాం తాయోయాక్కవుచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (మాతావాస్యవళి) త్యాది.

౧ పె - తి - ౧౧.

మూ.—త్తోన్ఱినాల్ తాయేతల్లినాళెన్నక్కడవత్తితే.

322. ఇవనుడైయ వనుమతి పేఱుక్కు హేతువల్లా త్తాప్పోలే యవనుడైయ వనుమతియుమిఴవుక్కు హేతువన్ఱు.

వ్యా.-అత్తావత్తు,-కిణఱ్ఱిన్కరైయిలే ప్రజై యిరుక్క-అపడి నైక్కణ్డుమాతావానవళ్ అప్పోతేయోడిచ్చెన్ఱుకిణఱ్ఱినికరైయినిన్ఱుమ్ వాఙ్గాత్తోన్ఱినాల్, అక్కిణఱ్ఱిలేప్రజై విఴున్దవళవిల్, "తాయప్పోతే శెన్ఱెడుత్తాళాకిల్ ప్రజైవిఴుమో,కిణఱ్ఱిన్కరైయిలిరుప్ప యివళనుమతిపణ్ణియిరుక్కైయాలేయన్ఱో విఴున్దతు, ఆనపిన్బివళన్ఱో తల్లినాళ్" ఎన్ఱు లోకమ్ శొల్లక్కడవత్తితేయొన్ఱె;

322. ఆనాల్, "అప్రతిషిద్ధమనుమతమ్" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే-విలక్కామైయావతు-అనుమతియాయ్ త్తవిన్ఱు,అవననుమతియో ప్పినై యివనిఴవుక్కు హేతువెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు-రక్ష్యభూతనాన వివనుడైయరక్ష్యత్వానుమతి అచిద్వ్యావృత్తి వేషమాకైయాలే భగవల్లాభత్తుక్కు హేతువల్లాత్వాపోలే, రక్షకనానవవనుడైయ సంసారానుమతియుమ్, స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రమర్యాదై జీవిక్కైక్కాక క్ర

అ.—(ఎన్నక్కడవత్తు) ఎన్గిఱవినైయినేకతాసామర్థ్యాల్లోకమాత్రప్రచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (లోకమి)త్యాది..

322 అవనుడైయవనుమతిక్కు భగవదలాభ హేతుత్వ ప్రతిషేధత్తాల్ హేతుత్వం కణ్ణిక్కాతమాకవేణుమెన్ఱు.తచ్ఛఙ్కావసరం పూర్వవాక్యత్తిలే యుణ్డెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆనాలి)త్యాది.

చేతనానుమతిక్కు భగవల్లాభ హేతుత్వాభావం,పూర్వమ్ విస్తరేణోపపాదితమాకైయాలే అత్తైదృష్టాన్తీకరిత్తతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (రక్ష్యభూతనాన) విత్యాది

రక్షకనైకస్వభావనుక్కు అరక్షణాత్మకవ్యాపారం అసంభావితమాకైయాలే తథావిధనుడైయ సంసారానుమతియుమ్, కేనచిత్ప్రకారేణ రక్షణాత్మకమాయిరుక్కుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (రక్షక

మూ.-323.-ఇరణ్డు మిరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్.

వ్యా.--మేనాఙ్గికరిక్కుమ్బోతు మెన్ఱు ఇవన్,రుచిపార్త్తిరుక్కుమ వివరప్పార్క్కైయాలే తదలాభత్తుక్కు హేతువన్నై.

323. ఇవ్వనుమతి ద్వయముమ్ పిన్నైయేత్తావతెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు- పరతన్త్రరాయుమ్ స్వతన్త్రరాయుమిరుక్కుమ్. విరువర్క్కుమ్ స్వాసాధారణాకారమెన్నపడి.

అత్తావతు - పరతన్త్రనానవివనుక్కుస్వరక్ష్యత్వానుమతిస్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే స్వరూపమ్;

స్వతన్త్రనానవవనుక్కు స్వరక్ష్యనన్ఱు రక్షణత్తిల్ స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రానుగుణనిర్వాహణార్థమాన సంసారానుమతి స్వాతన్త్ర్యవేషమాకైయాలే స్వరూపమెన్నై.

అ.—నానవనుడైయ) విత్యాది

323 —ఉత్తరవాక్యాశారికై(ఇవ్వనుమతిద్వయముమ్)ఇత్యాది.

[ఇరువర్క్కుమ్] ఎన్గిఱవితు- పారతన్త్ర్య స్వాతన్త్ర్యవిశిష్టచేతనేశ్వరపరమ్.

(స్వరూప) శబ్దమ్ స్వాసాధారణ ధర్మ పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పరతన్త్రరాయు) మిత్యాది.

తదుపపాదనమ్ (అతావతు) ఇత్యాది.

(స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే,యెన్ఱతు శేషిచ్ఛాను విధాయిత్వరూపపారతన్త్ర్యైకస్వరూపకార్యత్వాత్ స్వరూపాన్తర్గతమాకైయాలేయెన్నపడి.

(స్వరూపమె)న్ఱతు—స్వాసాధారణాకారమెన్నపడి.

"అనాదిపుణ్యాపుణ్యస్థాచరణీయానాది స్వాతన్త్ర్యనిబన్ధనాఎన్ఱుమ్, ప్రవృత్తికాలేతు విశేషతోనివారకత్వాభావరూపముపేక్షకత్వమ్ స్వాతన్త్ర్యాత్,ఎన్నుముపేక్షకత్వమపిస్వాతన్త్ర్య విశేష ఏవ"ఎన్ను)మిత్యాదిశ్రుతప్రకాశికా సూక్తికళైయుఙ్కొణ్డు (స్వాజ్ఞారూప)త్యాది.

(స్వాతన్త్ర్య వేషమాకైయాలే) యెన్ఱతు-స్వాతన్త్ర్యవిశేషమాకైయాలేయెన్నపడి.

మూ॰--౩౨౪. ఇఝ్వుక్కడిక ర్మమ్; పేఱ్ ఉక్కడిక్కృపై.

వ్యా॰--౩౨౪. ఆనాల్, ఇఝవుపేఱుక్కళుక్కడియేవై యె న్నవనుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇఝవుక్కడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు-బగవద్విషయత్తై అనాదికాలమిఝక్కైక్కు హేతు,౧ "మున్ శెయ్త ముఝ్ఝివినై" ఎన్ఱుమ్బడి అనాది కాలసఞ్చితమాన విపన్నువైయ కర్మమ్; ఇప్పడియిఝన్దు కిడక్కిఱ వివనివిషయత్తైప్పెఱుకైక్కు హేతు, ౨ "విశ్శివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్ఱుమ్బడి ఇరుకరై యుమ్ క్రియాప్పెరుకుమ్భగవత్కృపై యెన్ఱై.

౩౨౫. ఇజ్జనన్ఱిక్కే మాఱిచ్చొల్లుమళవిల్ వరుమనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్;(మన్ శై ప్పడిశొల్లిల్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు- ఇప్పడియన్ఱిక్కే, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్)ఎన్గిఱ విడత్తిఱ్ పోలే,"ఇఝవుక్కడి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమ్,పేఱ్ ఉక్కడి చేతన సద్గుణమ్"ఎన్ఱు ఇఝవుపేఱుక్కళుక్కు హేతువై మాఱ్ఱిచ్చొల్లిల్ ఈశ్వరన్కై వాఙ్గుకైయాలే అవన్విరుపడిక్కళై ప్పెఱామలిఝన్ద పోకైక్కుడలామెన్ఱై.

అ.—౩౨౪ ఉత్తరవాక్యావతారికై(అనాది) త్యాది.

మున్=మున్నే, శెయ్త=శెయ్యప్పట్ట, ముఝ్ఝివినై=మహాపాపమెన్ఱపడి.

(విధి)=అవనుక్కు మనతిక్రమణీయమానవవన్నువైయకృపై, వాయ్క్కిన్ఱతు=కిట్టుకిఱతు, కాప్పారార్=ఇతుక్కు నివారకరారెన్ఱపడి.

౩౨౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జనన్ఱిక్కే)యిత్యాది.

అనర్థమ్=భగవదలాభమ్.

(మన్ శైప్పడి) యెన్ఱతు=మాఱియెన్ఱపడి.

(ఈశ్వరన్కై వాఙ్గుకైయాలే)యేన్ఱతు=నిరపేక్షరక్షకనుక్కు ఉపాయానుష్ఠానము పేక్షా హేతువాయ్ అవన్ రక్షణత్తిల్ నిఝమ్ నివృత్తినాకైయాలే యెన్ఱపడి.

(పెఱామలిఝన్దపోకైక్కు) ఎన్ఱతు=కడుక్కప్పెఱ్ఱు ఒడామలిపోఱితక్కైక్కు హేతువెన్ఱపడి.

మూ॰--౩౨౫. మన్ శైప్పడిశొల్లిల్ఇఝవుక్కు ఉప్పామ్.

మూ॰--౩౨౬. ఎడుక్కనినైక్కిఅవనైత్తళ్ళినాయెన్నైయెడామై

వ్యా॰--అథవా, (మన్ శైప్పడి) ఇత్యాదిక్కు,"ఇఝవుక్కడిచేతనకర్మమ్, పేఱ్ ఉక్కడియీశ్వరకృపై"ఎన్ఱు ఇఝవుఇవన్నాలుమ్ పేఱవన్నాలుమాకచ్చొన్నపడియన్ఱిక్కే, ఇఝవుపేఱుక్కళిరణ్డుక్కుమడి యీశ్వరస్వాతన్త్ర్యమెన్ఱు అనాధికాలమిఝన్దతుక్కు మడియవన్నాకచ్చొల్లిలవన్కై వాఙ్గుకైయాలే, ఒరుకాలముమువనైప్పెఱామలిఝన్ద పోకైక్కుడలాయ్విడుమెన్ఱువుమామ్.

౩౨౬. ఇప్పడిశొల్లుమళవిల్ ఈశ్వరన్కైవాఙ్గుమెన్ఱుమత్తై, లౌకికన్యాయత్తై యుపజీవిత్తుక్కొణ్డు దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఎడుక్కనినైక్కిఅవనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు-అర్థ న్దకిణ్ఱ్ క్షిల్ తన్కర్మానుగుణమాకవనవధానత్తాలేవిఝున్దవనై అరుకినిన్ఱార్తోరుకృపావానానవనై డుప్పత్తాక, యత్నిక్కిఱవళవిలే,తాన్విఝికిఱతు అవన్దాన

అ॰-(మాఱాడినడత్తక్కడవన్)మాఱాడితెన్ఱాప్పోలే నిదర్శిత్తయాతే మన్ శైప్పడియెన్ఱు-రీత్యన్తరత్తాలే నిదర్శిత్తవిత్తు,అఙ్గుప్పోలేపూర్వప్రకారత్వక్యాసం వివక్షితమెన్ఱు తద్భేదమాత్రం వివక్షితమెన్ఱు సూచనార్థమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అథవా) ఇత్యాది.

(ఇఝవుక్కుఉప్పామ్) ఎన్గిఱవితుక్కు పూర్వయోజనైయిల్ వివేకమ్ (ఒరుకాలముమ్) ఇత్యాది

౩౨౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిశొల్లుమళవిల్) త్యాది.

ఎడుక్కైపతన పూర్వకమాకైయాలుమ్,అతుతాన్ అ[illegible]దిపాతేతుమాకైయాలుమ్, అవైత్తై యథాయోగ్యమధ్యాహరిత్తుక్కొణ్డు (ఎడుక్కనినైక్కిఅ) విత్యాదిక్కర్థమ్ (అర్థ న్దకిణ్ఱ్ క్షిలే) ఇత్యాది.

అనవధానమ్ చక్షుస్సుక్కు కూపదర్శన ప్రతిరోధకవిషయాన్తరదర్శనమ్.

[ఎడుక్కనినైక్కిఅవనై] ఇత్యాదివాక్యమ్, దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు తన్త్రనిర్దేశమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (యుఱుప్పామాప్పోలే) యిత్యాది.

యద్వా, నిగీయార్థవ్యపసానమాకవుమామ్.

౧ తి-వా-౧-౪-౨. ౨ తి-వా-౫-౧-౧.

మూ.—క్కుఱిప్పితే.

౩౨౨.౧"శీఱ్ఱముళ" ఎన్దవనన్తరత్తిలే యిన్వర్థం

వ్యా.—న్న నెన్గిఱ మాత్రత్తైక్కొణ్డు అవన్ తన్నై తళ్ళినానాక నినైత్తు, "ఇక్కణ్ ఱ్ఱిలే యెన్నై తళ్ళినాయుమ్ నీయన్రో" ఎన్నాల్, "నాన్ శెయ్యాత్తకారియత్తై యివన్ శొల్లువతే" ఎన్ఱు శీఱ్ఱమెఱున్దిరున్దు ఎడామల్ కైవాఙ్గుకైక్కు ఉప్పామాపాలే, స్వకర్మత్తాలే సంసారమాకిఱ పడుకుఴియిలే విఴున్దుకిడక్కిఱ అతన్నై యెడుక్కనినైక్కిఱ అకృపావానాన సర్వేశ్వరనై, "ఇత్తనై కాలముమెన్నై సంసారత్తిలే తళ్ళివిట్టువైత్తాయుమ్ నీయే" ఎన్నాల్, శీఱిక్కైవాఙ్గి, పట్టత్తు పడుకిఱాన్ ఎన్దిరున్దువిడుకైక్కు ఉప్పమితేయెన్నై.

౩౨౨. ఇప్పడిశొల్లుకై ఈశ్వరనుక్కు చ్చీఱ్ఱత్తుక్కుడలెన్నుమిత్తు లౌకికన్యాయత్తైక్కొణ్డు శొల్లవేణుమో, తత్త్వదర్శికళాన తిరుమఙ్గై యాఴ్వార్ పూర్వోక్తికనన్తరత్తిలే తామే యరుళిచ్చెయ్తారిత్తేయెన్గిఱార్, (శీఱ్ఱముళ) ఎన్నుతు డగ్గి...

అ.—ఆనోనినీపతి=ఉష్ణరస్యామి, ఎన్ఱు సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు వ్యపశమితుక్కైయాలే (యెడుక్క) విత్యాదిక్కనన్తరము మాక్కలామే.

౩౨౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిశొల్లుకై) యిత్యాది.

శబ్దైకసమధిగమ్యత్తిలే శబ్దమే ప్రమాణమ్.

తదభావే లోకన్యాయోపజీవనమాకైయాలే యిఙ్గే ప్రతమకల్పమాన శబ్ద ప్రమాణమెయుణ్డన్గిఱారెన్నపడి.

(పూర్వోక్తికె) న్నత్తు (మక్కళ్ తోఱ్ఱ) ఇత్యాదిక్కన్నపడి (శీఱ్ఱ) మిత్యాది..

(అనన్తరత్తిలే) యెన్నత్తు ౨"మాఱ్ఱముళవాకిలు" మెన్గిఱ శీఱ్ఱప్పాట్టిల్ ౩"మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాదిపాట్టు శేషమ్ ముడిన్దపిన్బు ఎన్నపడి.

ఇన్వర్థత్తై (శీఱ్ఱముళ) వెన్దరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱన్వయమ్.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతావతు ఇన్నమ్) ఇత్యాది.

(శీఱ్ఱవిణ్ణప్పమ్ శెయ్తవాత్తైయాలే) యెన్నత్తు ౨"మాఱ్ఱముళ" విల్ ౩"మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాదియాలేయెన్నపడి.

మూ.—త్తైత్తామే యరుళిచ్చెయ్తారిత్తే.

వ్యా.—అతావతు ౧"ఇన్నమ్—మక్కళ్ తోఱ్ఱక్కుఴితో ఱ్ఱువిప్పాయ్ కొల్" ఎన్ఱు ఈశ్వరన్ తన్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే సంసరిప్పిక్కిఱానాకచ్చొన్నవిత్తు, కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కిఱ అవాత్మావైనంసారత్తినిన్ఱు మెడుక్కైక్కు కృషిపణ్ణిప్పోరుమవన్ తిరువుళ్ళమ్ శీఱుకైక్కుడలెన్ఱునినైత్తు శీఱ్ఱవిణ్ణప్పమ్ శెయ్త వాత్తైయాలే తిరువుళ్ళత్తుక్కు చ్చీఱ్ఱముణ్డాన్సముణ్డాల్ వాత్తైక్కనన్తరత్తిలే, ఇఴ్వుక్కడియవనాకచ్చొల్లుకైనిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్థత్తైమున్బప్పడియరుళిచ్చెయ్తతామే మరుళిచ్చెయ్తారిత్తేయెన్నై.

అ.—(ముతల్ వాత్తైక్కనన్తరత్తిలే) యెన్నత్తు ౧"మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాదిముతల్ పాట్టు శేషమ్ ముడిన్ద వుత్తరక్షణత్తిలే యెన్నపడి.

ముతల్ వాత్తైక్కధ్యాహారలబ్ధమ్.

(ఇవ్వర్థత్తై) యెన్నత్తు (ఎడుక్క) విత్యాది.

(పూర్వవాక్యోక్తార్థత్తై యెన్నపడి) యెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇఴ్వుక్కడియవనాక చ్చొల్లుకై నిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్థత్తై) యెన్ఱు.

(తామే) ఎన్గిఱవిత్తిలే యభిప్రేతార్థమ్ (మున్బ) త్యాది.

(మున్బప్పడి యరుళిచ్చెయ్త) వెన్నత్తు శీఘ్రే (మక్కళ్ తోఱ్ఱ) విత్యాదిప్పడియే అరుళిచ్చెయ్త వెన్నపడి

ఇత్తాలే, "దేవరే స్వాతన్త్ర్యత్తాలేయెన్నై గర్భజన్మాదియిలే యుఴల ప్పణ్ణినీరెన్నుమివ్వర్థత్తై యిత్యాది అయిప్పడి" వ్యాఖ్యానమనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

యద్యపి (శీఱ్ఱముళ) వాక్కిలుమెన్గిఱవిదుక్కు పరహింసాప్రవృత్త్య సహాయ్యపచారాన్త ప్రయుక్తమాన శీఱ్ఱపరమాక వ్యాఖ్యానమ్, అఱుమాయిరవ్యాఖ్యానత్తిలే పణ్ణుత్తు; తథాపి శీఱ్ఱత్తుక్కు హేత్వాకాఙ్క్షైయిలే ౩"మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాద్యుక్తి రూపాపరాధ హేతునాలేతచ్చాన్తియుచితైయాకైయాలుమ్, పరహింసాదికళిప్పడి సన్నిహితఙ్గళల్లామైయాలుమ్, ఎడుక్కనినైక్కిఱ అవనై తళ్ళినాయెన్నాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమే, "శీఱ్ఱముళ" వెన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమాకవుచితమ్.

ఇవ్వర్థముమ్ ఇవ్వఴియాలే అనేకమిదే దేవర్కుప్పాణుక్కు వాజ్ఞాత్తవైయెన్గిఱవిత్తాలే అఱుమాయిరవ్యాఖ్యానత్తిలే సూచితమెన్ఱుకరుత్తు.

౧ పె-తి-౧౧. ౨ పె-తి-౧౧. ౩ పె-తి-౧౧.

మూ.—3౭౮. శీఱ్ఱముణ్డానదిన్దాల్ శొల్లుమ్పడియెన్నెన్నిల్ ; అరుళుమ్, ఆర్తియుమ్, అనన్యగతిత్వముమ్

వ్యా.—3౭౮. ౧ "శీఱ్ఱముళ" ఎన్ఱ పిన్బుమ్ ౧ "ఆకిలుమ్ శెప్పువన్" ఎన్ఱు మున్బుశొన్నతుతనై ౨యే శొల్లుకైక్కు హేతువై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్ —(శీఱ్ఱమ్)ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అతావతు—కీళ్చ్చొన్నవిత్తాలే ఈశ్వరన్ఱిరువుళ్ళత్తుక్కు శీఱ్ఱముణ్డానదిన్దాల్ పిన్నై౨యుమివ్వార్త్తైయైక్కూశామల్ తిరుమున్బేశొల్లుమ్బడి యెజ్గనేయెన్నిల్; అవన్ శీఱ్ఱత్తైత్తన్ సన్నిధియిల్ జీవిక్క వొట్టాతపరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపైయాన కృపైయుమ్, శీఱ్ఱజ్గణ్డిరువాయ్ మూడవొట్టాతపడి కరైయశ్లిన్ఱు శెల్లుకిఱ సంసారార్తియుం శీఱియెదుత్తెఱియిలుం వేఱుపుకలిల్లామైయాకిఱవనన్యగతిత్వముమ్ శొల్లుమ్బడిపణ్ణుమెన్ఱ.

ఇత్తిరుమొళ్ళియిలే ౨ "అడియేయవరుళాయెనక్కున్నరు

అ.— 3౭౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై. ("శీఱ్ఱముళ" వెన్ఱపిన్బు) మిత్యాది.

"మక్కళ్తోఱ్ఱ" విత్యాదికళ్ ఇజ్గుమొత్తిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మున్బుశొన్నతు తనై౨యే) ఇత్యాది.

(శొల్లుకైక్కు హేతువై)ఇత్యనేన ప్రసజ్గసజ్గతియెన్ఱు సూచితమ్.

(కృపై) యెన్ఱతు కృపానుసన్ధానమెన్ఱపడి.

(తన్ సన్నిధియిలే) యేన్గిఱవిదిలే తన్నైన్గిఱతు కృపైయై.

(వాయ్మూడవొట్టాతప-) ఎన్ఱతు "మక్కళ్తోఱ్ఱ" ఇత్యాదియై చ్చొల్లామలిరుక్కవొట్టాతపడియెన్ఱై.

(అనన్యగతిత్వ) మెన్ఱతు గత్యన్తరాభావానుసన్ధానమెన్ఱపడి.

అప్పడి కృపానుసన్ధానాదికళ్ అజ్గోళ్వారుక్కున్డోవెన్న; (ఇత్తిరుమొళ్ళియిలె) యిత్యాది

అడియే = నానునై౨ అడియేయుమ్బడియాక, అరుళాయ్ = వన్దరుళవేణుమ్; ఎనక్కు = దయనీయనానవెనక్కు, ఉన్ఱనరుళే = కొళ్వార్ తేట్టమానఉన్నరుళై యెన్ఱపడి.

నిన్నరుళల్లతు = దేవర్కృపైయన్ఱి, ఇనితుణియేన్ = వేఱొన్ఱై అధ్యవసియేనెన్ఱుపడి.

తొణ్డరానవర్క్కు = కైజ్కర్యరుచియుడైయార్క్కు, ఇన్నరుళ్ శెయ్వాయ్ = ఉన్ పేఱాక ఉన్నరుళైక్కొడుక్కైయే స్వభావమాకవుడైయవన్ ఎన్ఱపడి.

మూ.—శొల్లప్పణ్ణుమ్.

3౭౯.—శీఱినాలుమ్ కాలైక్కట్టికొళ్ళలామ్ పడియిరుప్పానొరువనై ప్పెఱ్ఱాలెల్లామ్ శొల్లలామిఱే.

శ్లో" 3 "తుణియేనినినిన్నరుళల్ల తెనక్కు"౪"తొణ్డరానవర్క్కిన్నరుళ్ శెయ్వాయ్"ఎన్ఱు పలవిడజ్గళిలుమ్ అనన్యగతిత్వ౦ యుమ్ ౫"ఆఱ్ఱజ్గరై వాళ్ మరమ్పోలఞ్జుకిన్ఱేన్" ౬"కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్ట కలవర్ మనమ్పోల ఆఱ్ఱత్తుళజ్గానిఱ్పన్" ౭ "పామ్బోడొరు కూరైయిలే పయిన్ఱాప్పోల్ తాజ్గాతుళ్ళన్ఱుళ్ళమ్" ౮ "ఇరుపాడెరికొళ్ళియినుళ్ళెఱుమ్బేపోలురుకానిఱ్కుమెన్నుళ్ళమ్" ౯ "వెళ్ళత్తిడైప్పట్ట నరియినమ్పోలే యుళ్ళన్తుళజ్గానిఱ్పన్" ఎన్ఱుమ్ పలదృష్టాన్తజ్గళాలుమ్ తమ్ముడైయ ఆర్త్యనన్యగతిత్వజ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

3౭౯. ఇప్పడి యనన్యగతిత్వాదికళుణ్డానాలుమ్ అవనుక్కు చ్చీఱ్ఱమ్బిఱక్కుమ్బడి శిలవఱ్ఱై చ్చొల్లలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ —(శీఱినాలుమ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అతావతు—శీఱినకాలత్తిలుమ్ శీఱ్ఱత్తుక్కు విషయమానవర్కళుక్కు చ్చెన్ఱు తిరువడికళై ప్పూణ్డుకొళ్ళలామ్బడి పరమకృపావానాయిరుప్పానొరువనై ప్పెఱ్ఱాల్ నినైత్తపడియెల్లామ్ శొల్లలామిఱేయెన్ఱ.

కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్ట = పెరుజ్గాఱ్ఱ లేయకప్పట్ట, కలవర్ = మరక్కలమానకప్పలుడైయవర్కళుడైయ, మనమ్పోల = హృదయమ్పోల, ఆఱ్ఱమికవుమ్, తుళజ్గానిఱ్పన్ = నడుజ్గానిఱ్పనెన్ఱపడి.

పామ్బోడు = సర్పత్తోడు, ఒరుకూరైయిలే = ఒరుగృహత్తిలే, పయిన్ఱాప్పోల = పరిచయమ్పణ్ణినాప్పోల, తాజ్గాతు = ధరియాతే, ఉళ్ళమ్ = హృదయమానతు, తళరుమ్ = తడుమాఱానిన్ఱతెన్ఱపడి.

ఇరుపాడు = ఇరణ్డుతలైవాయుమ్, ఎరి = ఎరికిఱ, కొళ్ళియినుళ్ = కొళ్ళియినుళ్లే నోవుపడుకిఱ, ఎఱుమ్బేపోల = ఎఱుమ్బుపోల, ఉళ్ళమ్ = హృదయమానతు, ఉరుకానిఱ్కుమ్ = క్లేశియానిన్ఱదెన్ఱపడి; వెళ్ళత్తిడైప్పట్ట = వెళ్ళత్తుక్కుళ్ళేయకప్పట్ట, నరియినంపోలే = గోమాయుగణమ్పోలే, ఉళ్ళన్తుళజ్గానిఱ్కుం = హృదయమానతు నడుజ్గానిఱ్కుమెన్ఱపడి.

3౭౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడియనన్యే) త్యాది.

కాలైక్కట్టుకైయిలే కర్తా యోగ్యతయా కోపవిషయభూతరెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శీఱ్ఱత్తుక్కు) త్యాది.

(నినైత్తపడియెల్లామె)న్ఱతు-"తోఱ్ఱువిప్పాయ్, వాజ్గాయ్, పుకప్పెయ్తుతిరివాయ్" పుకప్పెయ్తికొల్ ఎన్ఱు బహువిధమాకవెన్ఱపడి.

౧. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౨-౨-పా. ౪. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-౯-పా. ౭. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-3-పా.
౨. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-౬-పా. ౫. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-౧-పా. ౮. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-౪-పా.
3. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-౮-పా. ౬. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-౨-పా. ౯. తిరువాయ్మొళ్ళి-౧౧-౩-౧-౫-పా.

మూ.—౩౮౦. కృపయాపర్యపాలయత్,

౩౮౦. శీఱినదశైయిలుమ్ కాలై క్కట్టిక్కొళ్ళలాయిరుక్కుమ్బడిక్కు ప్రమాణంకాట్టుకిఱార్—("కృపయాపర్యపాలయత్." "అరిశినత్తాల్") ఎన్ఱు.

అతావదు—

౧ "సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్।
వధార్హమపికాకుత్థ్సః కృపయాపర్యపాలయత్॥"

ఎన్ఱుఅపరాధత్తైత్తీరక్కచ్చెయ్దు బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కిలక్కాయ్ పుఱమ్బు పుకలఱ్ఱవాఱేవన్దు తిరువడికళిలేవిఴున్దకాకత్తై, కృపైయాలే రక్షిత్తారెన్రైయాలుమ్; ౨"అరిశినత్తాలీన్ఱతాయకఱ్ఱిడినుమ్ మఱ్ఱవళ్ తనరుళ్ నినైన్దేయఴుఙ్గుఴవియదువే పోన్ఱిరున్దేన్" ఎన్ఱు పెఱుకైక్కువరుం దివరజ్గిడందు పెఱ్ఱతాయానవళ్ ఇతు శెయ్దతీమ్బైక్కండు అరిన్దు పోగడవేణ్డుమ్ శీఱ్ఱత్తైయుడై యళాయ్క్కొండు కిట్టవర వొట్టామల్ తళ్ళివిట్టాలుమ్, వేఱుపోక్కడియఱ్ఱు, శీఱియెడుత్తెఱికిఱవవళుడై య ముకత్తిరక్కత్తై యేనినైత్తు అఴుదుకాలైత్తఴువిక్కొళ్ళుమ్ కుఴవిపోలే, యెన్నపరాధత్తైక్కణ్డు అరుకువారాదపడి దేవర్ తళ్ళివిడప్పార్కిలుమ్

౩౮౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (శీఱినదశైయిలుమి)త్యాది.
"వధార్హమపి,, యెన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (అపరాధత్తై) ఇత్యాది.
"తమ్" ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్(పుఱమ్బు)త్యాది.
(భూమౌనిపతిత) మెన్ఱవితుక్కర్థమ్. (తిరువడికళిలే) ఇత్యాది.
ఇజ్గే "తన్నిపతిత,, మెన్గిఱదిలిలే తాత్పర్యమ్.

అరిశినత్తాల్=అరిన్దుపోకడవేణ్డిన కోపత్తాలే, ఈన్ఱతాయ్=పెఱ్ఱతాయానవళ్, అకత్తిడినుమ్=తళ్ళివిట్టాలుమ్,మఱ్ఱు=పిన్నుమ్. అవళ్ తన్నరుళ్=అన్దత్తాయినుడైయ ఇరక్కత్తైయే,నినైన్దు=స్మరిత్తు,అఴుమ్=కాలైక్కట్టిక్కొణ్డుఴుకిఱ, కుఴవియతువే పోన్ఱిరున్దేన్=అన్దక్కుఴన్దై పోలె, యిరున్దేనెన్ఱపడి.

మూ.—"అరిశినత్తాల్"

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.
మజ్గళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం.
సంపూర్ణమ్.

తిరువడికళల్లదు వేఱుపోక్కడియఱ్ఱిరున్దేనెన్ఱు శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్; శీఱినాలుమ్కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళలామ్బడి యిరుప్పానొరువర్ ఎన్నుమిడం సిద్ధమెన్రై.

ఇప్పడి ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్దవివ్వర్థత్తై
3 "నిరాసకస్యాపినతావదుత్సహే
మహేశహాతుం తవపాదపఙ్కజమ్।
రుషానిరస్తోపి శిశుః స్తనన్ధయో
నజాతుమాతుశ్చరణౌజిహాసతి॥"
ఎన్ఱు ఆళవందారరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

ఆక, ఇవ్వాళవుమ్, (భయాభయజ్గళిరణ్డుమాఱాడిలజ్గత్తై యేసిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతిన్ మేల్వన్ద శఙ్కా పరిహారజ్గళ్ పణ్ణప్పట్టదు.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.
మంగళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం
సంపూర్ణమ్.

ఇత్తై యిరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెఱుకైక్కి) త్యాదినా.
వరమ్- దేవతాప్రసాదార్థతపస్సు
(తరుతుయర) మిత్యాదియై యళ్క్కొణ్డు (ఎన్నపరాధత్తై) ఇత్యాది.
(అరిశినత్తాలి) త్యాదియాల్ మూలాభిప్రేతప్రమాణాన్తరమ్ (ఇప్పడియాళ్వార్) ఇత్యాది
హేమహేశనిరాసకస్యాపి తవ పాదపఙ్కజం హాతుం నోత్సహే యెన్ఱన్వయమ్.
సజ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్(ఆకవివ్వాళవు)మిత్యాది.
మజ్గళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం
సంపూర్ణమ్.

౧. శ్రీ-రా-సు-౩౮-న-౩౪-౩౫-శ్లో. ౨. ముదలాయిరం-పెరుమాళ్ తిరుమొழి-౫-తి-౧-పా. 3. ఆళవన్దార్ స్తోత్రం. ౨౭-శ్లో.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీ వ చ న భూ ష ణ మ్.

చ తు ర్థ ప్ర క ర ణ మ్.

(త్రిపాద్విభూతిప్రకరణమ్.)

మూ. ౩౮౧. త్రిపాద్విభూతియిలే.

ఆత్మోజ్జీవనత్తిలీశ్వరర్కు పణ్ణుమ్ కృషిపరమ్పరై:—

౩౮౧. ఇని, (భగవద్గుణానుసంధానమభయహేతు) ఎన్ఱు కీళ్ అరుళిచ్చెయ్దత్తై విశదీకరిక్కైక్కాక ఈశ్వరనివ్వాత్మోజ్జీవనత్తుక్కు పణ్ణుం కృషిపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్:—(త్రిపాద్విభూతియిలే) యెన్ఱుతుడఙ్గి.

౧"త్రిపాదస్యామృతన్దివి" ఎన్ఱైయాలే, నిత్యవిభూతియై త్రిపాద్విభూతియెన్నక్కడవదిఱే.

ఇతినుడైయ త్రిపాత్త్వందాన్ పలపడియాక నిర్వహిక్కలాయిరుక్కుమ్.

ఎజ్ఞనేయెన్నిల్—

౨"-౧ "పాదోస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి"

ఎన్ఱు ఇన్దవిభూతియి లెల్లాభూతఙ్గళుమ్ ఇతుక్కు నాల త్తొన్ఱెన్నుమ్పడి అల్పమాయిరుక్కుమ్.

పరమాకాశత్తిల్ ఇవనుడైయ నిత్యమానవిభూతి త్రిపాత్తెన్నుమ్బడి ముమ్మడఙ్గాయిరుక్కుమ్.

" ఇన్దవిభూతిద్వయవిషయమాన పాదశబ్దముమ్ త్రిపాచ్ఛబ్దముమ్ అల్పత్వ మహత్త్వఙ్గళుక్కుపలక్షణ మిత్తనై యొళ్ళియ పరిచ్ఛేదపరమన్ఱు, లీలావిభూతి యిలణ్డఙ్గళ్ తానే అసంఖ్యాతఙ్గళాయితే యిరుప్పదు" ఎన్ఱు దీపప్రకాశత్తిలే జీయ రరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్విభూతియిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తైప్పఱ్ఱ పరమాకాశత్తిల్ నిత్యవిభూతి ముమ్మడఙ్గాయిరుక్కుమెన్నవుమామ్.

అన్ఱిక్కే, ౧"దివి ఇతి అప్రాకృతంస్థానముచ్యతే; త్రిపాత్త్వఞ్చ — అప్రాకృతైర్భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానవిశే

౩౮౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి (ఇనిభగవది)త్యాది.

(విశదీకరిక్కైక్కాక) వెన్గిఱవిదిల్ విశదీకారాం శత్తాలే వివరణవివరణిభావమ్ సఙ్గతియెన్నుమ్ తుమున్నర్థాం శత్తాలే అవ్యవహితోత్తరవాక్యఙ్గళుక్కు ఉపోద్ఘాత సఙ్గతియెన్ఱుమ్ సూచితమ్,

(త్రిపాద్విభూతి) శబ్దార్థమ్ ("త్రిపాదస్యామృతమి") త్యాది.

త్రయః పాదా అస్యత్రిపాత్ ; పాదశబ్దస్యలోపః ; అమృతం= నిత్యమ్, అస్య=పరమాత్మనః, దివి=పరమాకాశేఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ శ్రుతిమూలకనిరూఢ వ్యవహారంత్రి పాద్విభూతియెన్ఱు నిత్యవిభూతిక్కెన్న మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱైయాలే) యిత్యాది.

త్రిపాత్త్వప్రయుక్త పరిచ్ఛిన్నత్వశఙ్కావ్యావర్తనార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతినుడైయ) ఇత్యాది.

త్రిపాత్త్వమ్-త్రిపాత్పదప్రవృత్తినిమిత్తమ్.

ప్రథమందీప ప్రకాశోక్తప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్వతాకతత్పూర్వ పాదానాం (పాదోస్యే)త్యాది (యిరుప్పతెన్ఱు)మిత్యన్తమ్.

"పాదోబుధ్నే తురీయాంశే" ఎన్గిఱ విత్తైయల్ కొణ్డు (నాలత్తొన్ఱు) ఎన్ఱు; అత్తాల్ అభిప్రేతమ్ అల్పమాయిరుక్కుమెన్ఱు.

(దివీ) త్యస్యార్థం (పరమే) త్యాది.

అమృతశబ్ద మస్మికళుక్కర్థం. (నిత్యమాన) ఇత్యాది.

త్రిపాచ్ఛబ్దాభిప్రేతం ముమ్మడఙ్గుఇత్యాది, ముమ్మడఙ్గు-త్రిగుణమ్.

ముఖ్యార్థానుపపత్తి (ఇన్దవిభూతిద్వయే) త్యాది.

పరిచ్ఛేదమియత్తై.

(అణ్డఙ్గళ్ తానే) ఇత్యనేన తద న్తర్గతానాం తద్బహిష్ఠానాఞ్చాసంఖ్యాతత్వం కింపునర్న్యాయ సిద్ధమెన్ఱుసూచితమ్; ఆకైయాల్ అల్పత్వమభిప్రేతమెన్నపడి.

వ్యాఖ్యానస్య సామ్యమిరున్దాలుమ్ సత్తాద్రవ్యత్వాదిజాతికళుక్కు ప్పరాపరత్వఙ్గళ్ పోలే అపరిచ్ఛిన్నమానాలుమ్ నిత్యవిభూతియైప్పఱ్ఱ వల్పత్వపఙ్గాడుమెన్ఱుకరుత్తు.

౧. పురుషసూక్తమ్. ౨. దీపప్రకాశే.

మూ. పరిపూర్ణానుభవమ్నడవానిఱ్కు అతుణ్డాతురుక్కాట్టాతే, దేశాన్తర గతనాన పుత్రన్ పక్కలిలే పితృహృదయఙ్కి

మూ. డక్కుమాపోలే సంసారికళ్ పక్కల్ తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్.

-పైర్వా, భూషణాస్త్రాదిరూపేణ జగదన్తర్గతవస్త్వభిమానిభిర్నిత్తైర్భగవదనుభవమాత్ర పరైశ్చనిత్యసిద్ధైరుక్తైశ్చాత్మభిర్వా సంభవతి" ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికైయిలే భట్టరరుళిచ్చెయ్దపడియే, అప్రాకృతమాయిరున్దుళ్ళ భోగ్యవిశేషఙ్గళ్ భోగోపకరణ విశేషఙ్గళ్ భోగస్థానవిశేషఙ్గళాకిఱ మూన్ఱంశఙ్గళోడే కూడియిరుక్కైయాలే, అస్త్రభూషణాధ్యాయత్తిల్ పడియేభూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే జగదన్తర్గత వస్త్వభిమానికళాన నిత్యరుమ్, కేవల భగవదనుభవ పరరాయిరుక్కుమ్ నిత్యరుమ్ ముక్తరుమాయిప్పడి మూన్ఱంశమాయిరుక్కుమాత్మాక్కళై యుడైత్తాకైయాలే యాతల్ త్రిపాత్తెన్నవుమామ్.

(పరిపూర్ణానుభ వంనడవానిఱ్కు) నిత్యముక్తరోడే కూడియిరున్దోర్గొన్ఱనిరతిశయానన్దజనకమాన స్వరూపరూపగుణ విభూతిగళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ యుగపదేవానుభవిక్కైయాకిఱ పరిపూర్ణానుభవమవిచ్ఛిన్నమాయ్ చెల్లానిఱ్కవెన్నై.

ఆక, ఇప్పడి లీలావిభూతియిల్ అత్యన్తవ్యావృత్తైయాకైయాలే నిరతిశయ సుఖావహైయాన నిత్యవిభూతియిలే

(అదుణ్డాదురుక్కాట్టాతే)

అదావదు—అప్పోదప్పోదు వడివు ఇట్టు మాఱినాప్పోలే పుదుక్కణిత్తు వరప్పణ్ణుమన్దవను భవమొన్ఱుమ్ నడివిల్ తోన్ఱాదే యెన్నై.

(దేశాన్తరగతనాన పుత్రన్ పక్కలిలేపితృహృదయఙ్కిడక్కుమాపోలేసంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్)

మూలప్రకృతిస్వతోనన్తైయాయ్ అనన్తపరిణామఙ్గళుక్కుమైవకదేశత్తాలే ఆధారమాయిరుక్కైయాలే అతిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తుక్కు నిత్యవిభూత్యపేక్షయాల్పత్వన్దేశకాలవిశేషఙ్గళిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే ఉపపన్నమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కార్యరూపే) త్యాది

"విష్ణోః కలామాత్రమభూజ్జగదేతచ్చరాచరమ్ ।
మహానంశోస్యదేవస్య పరమేవ్యోమ్ని భాసతే"

ఎన్గిఱమోక్షధర్మ వచనమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

శ్రుతప్రకాశికోక్తప్రకారమ్ (దివి)ఇత్యాది.

ఉపాత్తశ్రుత ప్రకాశికైక్కర్థమ్ (అప్రాకృతమాయ్) ఇత్యాది.

ద్వన్ద్వాత్ పూర్వోత్తరశబ్దఙ్గళుక్కు మూన్ఱిలుమ్ సమ్బన్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇరున్దుళ్ళభోగ్య విశేషఙ్గళ్) ఇత్యాది.

పాదశబ్దమ్ అంశమాత్రపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అంశఙ్గళోడే) ఇతి.

అస్త్రభూషణాధ్యాయమ్ శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిలే ప్రథమాంశత్తిలే, అదిలే "భూషణాస్త్రస్వరూపస్థ" మిత్యాదిక మిఙ్గేవివక్షితమ్.

(భూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే) యెన్గిఱ ఆదిపదమ్ శ్రీవత్సాదిపరమ్.

మాత్రశబ్దార్థమ్ (కేవలభగవదనుభవే)త్యాది.

కేవలత్వమ్ జగదన్తర్గత వస్త్వభిమానిత్వవిరహః.

[త్రిపాద్విభూతియిలే] ఎన్గిఱనిర్దేశాభిప్రేతమ్ (ఆకవిప్పడి) యిత్యాది.

నిరతిశయమహత్వాప్రాకృతభోగ్యాది త్రయ సమృద్ధత్వజగదభిమాని సూరివర్గాదిత్రయసమృద్ధత్వఙ్గళాలే అత్యన్తవిలక్షణైయాకైయాలే, ఎన్ఱపడి.

"జ్ఞానానన్దమయస్త్వానాద్దేశభావం వ్రజత్యత" ఇత్యాదికళైయుళ్కొణ్డు (నిరతిశయే) త్యాది. ఇత్తాల్ సుఖవైకల్యమిల్లై ఎన్ఱపడి.

చూర్ణికారూపమాకైయాలే, గద్యత్రయవ్యాఖ్యానరీత్యా ఇతికరణాన్తప్రతీకోపాదానాదికళిన్ఱిక్కే వ్యాఖ్యానిత్తరుళుకిఱార్ (పరిపూర్ణే) త్యాది.

(నిత్యముక్తరోడేకూడి) ఎన్గిఱవిత్తాలే "ఏకః స్వాదునభుఞ్జీత" ఎన్గిఱవితువుమిల్లై యెన్ఱపడి.

(నిరతిశయే)త్యాదిభోగ్య వైకల్యముమిల్లై యెన్ఱపడి.

(యుగపదేవే) త్యాదినాభోగ వైకల్యముమిల్లై యెన్ఱపడి.

౧ శుతప్రకాశికై.

మూ.—ఇవర్కళై ప్పిరిన్దా లాఱ్ఱమాట్టాదే

వ్యా.—అదావదు—అనేకపుత్రర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒరువన్, స్వకర్మానుగుణమాక దేశాన్తరమేపోనాల్ మఱ్ఱుళ్ళానపుత్రర్కళుమ్ తానుమాయిరున్దు జీవియానిఱ్కచ్చెయ్దేయుమ్, 'ఇవర్కళోపాది అవనుమ్గూడవిరున్దు వాళ్క్కైక్కిట్టుప్పెఱ్ఱదువైత్తుమ్ ఇత్తైయిఴన్దు కిడక్కిఱానే" ఎన్ఱు, దేశాన్తరంగతనానవన్ద పుత్రన్ పక్కలిలే పితావినుడైయ హృదయఙ్గిడక్కుమాపోలే, నిత్యముక్తరుమ్ తానుఙ్గూడి యిరున్దు వాఴచ్చెయ్తే "ఇబ్భోగత్తిల్ ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క ఇచ్చేతనరిత్తైయిఴన్దు కిడప్పతే" ఎన్ఱు దేశాన్తరస్థరాన సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ నేరాకప్పోయెన్గై.

(ఇవర్కళై ప్పిరిన్దా లాఱ్ఱమాట్టాదే)

అదావదు—సంహృతిసమయత్తిల్ [ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క] నిత్యవిభూతియిలే యిస్సంసారిచేతనరై ప్పిరిన్దు తానిరుక్కుమళవిల్, పుత్రపౌత్రాదికళోడే జీవిత్తవన్ అవర్కళై యిఴన్దు తనియనానాప్పోలే, "సఏకాకీనరమేత" ఎన్గిఱపడియే అవ్విఴవుసహిక్కమాట్టాదేయెన్గై.

అ.—"పరిపూర్ణోఽపి స్వహాపరిపూర్ణానాం పరిపూర్ణోఽనుభవః పరిపూర్ణానుభవః" ఎన్ఱివైయిత్తనైయుమ్ తన్త్రేణ వివక్షితమెన్ఱుకరుత్తు.

కాదాచిత్కత్వవ్యావృత్త్యర్థమ్ (నడవానిఱ్క)వెన్గిఱవిదు వెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవిచ్ఛిన్నమాయ్) ఇత్యాది.

(పుతుకణిత్తువరప్పణ్ణు) మెన్ఱతు నవీభవిక్కుమ్బడిపణ్ణు మెన్ఱపడి.

"బ్రహ్మవిద! ఇవ తే సౌమ్యముఖంభాతి" "భవతిపుమాన్ జగతోఽన్యసామ్యరూపః" ఎన్ఱుతదనుభవమివనుక్కేవడివిల్ తోన్ఱుమ్బోతు అవనుక్కచ్చొల్లవేణ్డావిఱే యెన్ఱుకరుత్తు.

(పరిపూర్ణానుభవ) మెన్గిఱదార్ష్టాన్తికానుగుణమాకదృష్టాన్తత్తిలుమ్ అనేక పుత్రసద్భావమ్ వచుమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (అనేకపుత్రాదికళిలే) యిత్యాది. గమితత్వవ్యావృత్త్యర్థమాన గతత్వఫలితమ్ (స్వకర్మ) త్యాది.

(పితృహృదయమె) న్ఱతుపితావినుడైయ చిన్తనమెన్ఱాయ్ యోగ్యతానుగుణమాక తత్ప్రకారోల్లేఖనమ్ (ఇవర్కళోపాతి) ఇత్యాది.

మూ.—ఇవర్కళోడేకలన్దు పరిమాఱుకైక్కుకరణకలేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు

వ్యా.—సంహృతరాయిరుక్కుమళవిలుమ్ ఇవర్కళై శరీరమాకక్కొణ్డు తాన్శరీరియాయిరుక్క చ్చెయ్దేయుమ్, అత్తైయొరుకలవియాకనినైయాతే కరణకలేబరసహితరాయ్ అవర్కళ్వర్త్తిక్కుఱకాలత్తిల్ అన్తరాత్మతయాప్రవృత్తినివృత్తికళై నిర్వహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై ముతలానవఱ్ఱై ఇవర్కళోట్టైక్కలవియాకవుమ్ ఇవర్కళ్ కరణకలేబరవిధురరాయ్, అచిద్విశేషితరాయ్క్కిడక్క తాన్ నిత్యవిభూతియిలేయిరుక్కుమిరుప్పు ఇవర్కళైప్పిరిన్దిరుక్కిఱ విరుప్పాకవుమ్, అవన్నినైత్తిరుక్కైయాలే (ఇవర్కళైప్పిరిన్దాల్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(ఇవర్కళోడేకలన్దు పరిమాఱుకైక్కు కరణకలేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు)

అ.—దార్ష్టాన్తికమ్ (నిత్యముక్తరుమ్) ఇత్యాది.

గతాగతవ్యావృత్త్యర్థమాన(కుడిపోయె)న్గిఱ వితుక్కర్థమ్(నేరాక) విత్యాది.

సర్వగతనుక్కు ప్పిరివుకూడా తాకైయాలే కరణకలేబరవిధురత్తైయెప్పఱ్ఱప్పిరివు వివక్షితమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (సంహృతిసమయత్తిలే) ఇత్యాది.

చతుర్ముఖతత్పుత్రదేవమనుష్యాద్యభిప్రాయేణ దృష్టాన్తత్తిల్ పుత్రాదిగ్రహణమ్.

ఆనన్దమయ శ్రుతివిరోధపరిహారాభిప్రాయేణ (సఏకాకీ) ఇత్యాది.

సపరమాత్మాఏకాకీ సన్ ప్రలయసమయే సంసారిచేతనవిరహితస్సన్, (నర ఏత)అరతిమాన్ భవేత్ ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, హేయప్రత్యనీకానన్దమయత్వాదిశ్రుతికళ్ కర్మమూలకదుఃఖవిశేషాభావపరఙ్గళ్; ఇన్దశ్రుతిసంబన్ధమూలకమాయ్, "పర్యుత్సుకోభవతి యత్సుఖితోఽపి" ఎన్గిఱపడియే సుఖావిరోధియానదుఃఖవిశేషత్తైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱపడి.

అత్రవక్తవ్యమ్ పూర్వమేవోక్తం.

బ్రహ్మణస్సర్వగతత్వాత్ సాక్షాద్విశ్లేషముమ్ తత్పూర్వకసంశ్లేషముమ్ కూడాతాకైయాలే భగవదభిప్రాయేణ విశ్లేషసంశ్లేషఙ్గళై మూలాభిప్రేతమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంహృతరాయ్) ఇత్యాది.

[ ] కుణ్డలితగ్రన్థమ్ శిలశ్రీకోశఙ్గళిల్ కాణ్గిఱతు.

మూ.—అవర్ గళైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కిడాన శక్తి విశేషఙ్గళై యుణ్డాక్కుదల్

వ్యా.—అదావదు—అన్తరాత్మతయాలుమ్ అవతారావతారఙ్గళాలుమ్ ఇవర్ కళోడేకలన్దు పరిమాఱుక్కైక్కు ఉపాక. ౧ "విచిత్రాదేహసమ్పత్తిః" ఇత్యాదిప్పడియే స్వచరణకమల సమాశ్రయణోప కరణఙ్గళానకరణ కలేబరఙ్గళై దయమానమనావాయ్ క్కొడుత్తన్నై.

(అవర్ గళైక్కొణ్డువ్యా పరిక్కైక్కిడాన శక్తివిశేషఙ్గళై యుణ్డాక్కుదల్)

అదావదు—అన్ద కరణకలేబరఙ్గళైక్కొణ్డు అఱియవేణ్డుమవర్ ఱై అఱిన్దు శెయ్యవేణ్డుమవర్ ఱై చ్చెయ్దు తవిరవేణ్డుమవర్ ఱై త్తవిర్ న్దు ఇప్పడి వ్యాపరిక్కైక్కిడాన చిచ్ఛక్తిప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తిశక్తిగళాకిఱ శక్తివిశేషఙ్గళై యుణ్డాక్కుదత్తన్నై.

అ.—ఇవ్వర్థముమ్ "సఏకాకీనరమేత" ఇత్యాదిశ్రుత్యర్థాప త్తిసిద్ధమ్.

"తావా వాంపితరావ్యోమ్ని" ఇత్యుపక్రమ్య "అనుగ్రహాయలోకానాం స్థితౌచపరయాశ్రియా । కదాచిత్కృప యావిష్టౌజీవానాం హితకామ్యయా సుఖినస్స్యురి మేజీవాః ప్రాప్నుయుశ్శ్రైకథఞ్చన" ఇత్యాదికళిలేయుముక్తమ్.

కలవియై యథోచితం దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అన్తరాత్మతైయాలుమ్) ఇత్యాది.

(అన్తరాత్మతై)యావతు స్థూలావస్థచేతనశరీరకత్వముమ్ "స ఏవ యోగివృదయపఙ్కజేతు సవిగ్రహః" ఎన్ఱుశొన్న హృదయపుణ్డరీక స్థితియుమ్.

(కరణకలేబర) శబ్దమ్ "కరణకలేబరైర్ఘటయితున్దయమానమనాః" ఇత్యాదిక్కు ప్రత్యభిజ్ఞాపకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(దయమానే) త్యాది.

(వ్యాపరిక్కై) ఎన్గిఱవ్యాపారశబ్దం ధాత్వర్థశబ్దపర్యాయమాయ ఔచిత్యాత్ జ్ఞానప్రవృత్తినివృత్తిపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే శక్తిశబ్దనిర్దేశాను గుణమాకవర్థమ్ (అఱియవేణ్డుమవర్ ఱై) ఇత్యాది.

"దాస్యమైశ్వర్యవాదేన జ్ఞాతీనాఞ్చకరోమ్యహం । అర్ధభోక్తాచ భోగానాంవాగ్దురుక్తానిచక్షమే" ఇత్యాదిగళాల్ వ్యఞ్జితమానవర్థమ్ (ఇత్తనైయుమ్ శెయ్తుస్వామిత్వప్రాప్తి) ఇత్యాది.

మూ.—కణ్ కాణనిఱ్కిలాదై యిట్టువిలక్కువర్ కళైన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱాదపడి ఉఱఙ్గుకిఱ ప్రజైయై త్తాయ్ ముదుకిలే అణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే తానఱిన్ద సమ్బన్ధమే హేతువాగ విడమాట్టాతేయకవాయిలే యణైత్తుక్కొణ్డు,

వ్యా.— (కణ్ కాణనిఱ్కిలాదై యిట్టువిలక్కువర్ కళైన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱాదపడి.)

అదావదు—ఇత్తనై యుణ్డాయ్ దు స్వామిత్వప్రాప్తి తోన్ఱ ఇవర్ కళ్ కణ్ణుక్కు విషయమాయ్ నిఱ్కిల్, ౨"త్వమ్మే"యెన్ఱాల్ సహియామల్ ౨"అహమ్మే" ఎన్నుమ్ స్వతన్త్రరాకైయాలే, ఎఙ్గళ్ కణ్ ముకప్పిలే నీ యొరుకాలుమ్ నిఱ్కక్కడవై యల్లైయెన్ఱు తిరువాణైయిట్టు నిషేధిప్పర్ గళెన్ఱు నినైత్తు, ౩ "నచక్షుషాపశ్యతికశ్చనైనమ్" ౪ "కట్కిలీ" ఎన్గిఱపడియే ఇవర్ కళ్ కణ్ణుక్కు ఒరుకాలముమ్ విషయమాకాదపడి యెన్నై.

(ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయై త్తాయ్ ముదుకిలే అణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, తానఱిన్దసమ్బన్ధమే హేతువాక విడమాట్టాదే యకవాయిలేయణైత్తు.)

అదావదు—తన్నైయుమ్ తాయైయుమఱియాదే కిడన్దు ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయై వత్సలైయాన మాతావానవళ్ తానఱిన్దరక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధమడియాక ముదుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, అనాది మాయయాసుప్తరాయ్ స్వపరస్వరూపఙ్గళై లొన్ఱైయు మఱియామల్ కిడక్కిఱ

అ.—("తిరువాణైనిన్నాణై")ఎన్గిఱ విశేషప్పడి (తిరువాణై)ఇత్యాది.

"నంబాహుభ్యాంనమతి" ఎన్నుమ్పడి యిరుక్కుమవన్ "నచక్షుషాపశ్యతి" ఇత్యాదిప్పడియే యిరుప్పతు ఇవర్ కళుక్కు హితార్థమాకవెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నచక్షుషే)త్యాది.

"నబాహ్యంకిఞ్చనవేద" "నాహఖల్వయమహమస్మి" ఇత్యాదికళై యిట్ కొణ్డు (తన్నైయుమ్) ఇత్యాది

దార్ష్టాన్తికత్తిలుఱక్కమ్ (అనాదిమాయయా) ఇత్యాది.

తత్కార్యం (స్వస్వరూపే) త్యాది.

౧. ౨. భట్టరరుళిచ్చెయ్ దముక్తకశ్లోకమ్॥ ౩. తై. అమ్భ-౧-అను॥ ౪. తిరువాయ్ మొళి. ౭. ౨. ౨. ౧. ౩. పా॥

మూ.—ఆట్చెయిల్ తుడర్చినన్తు విడాతే సత్తైయెనో క్కియుడన్ కేడనాయ్

వ్యా.—విచ్చేతనరై శేషియాన తానటిన్ద రక్ష్యరక్షకసమ్బన్ధమేహేతువాక విడకుమనన్ఱిక్కే ౧"యఆత్మనితిష్ఠన్" ఎన్గిఱ పడియే అన్తరాత్మత్వేన ఇవర్గళై స్పర్శిత్తుక్కొణ్డన్నై.

(ఆట్చియిల్ తుడర్చ్చినన్తు విడాదే సత్తైయెనోక్కి.)

అదావదు—ఒరువనుడై మైయై యొరువ నపహరిత్తాళా నిఱ్క ఉడై యవనాయ్ వైత్తు ఉడమైయైయిఴన్దవన్ తన్న దెన్ను మిడన్దోఱుమ్ ప్పలనాళు న్తుడర్న్దుపోన్దాల్ పిన్బువ్యవహారత్తిల్ విజయహేతువాకా నిఱ్కుమిఱే; అప్పడియే, ౨"అనుభవవిభవాత్" ఎన్గిఱ చేతనరుడైయ ఆట్చియిలుమ్ నమ్మదెన్ను మిడన్దోఱుమ్ ఒరుతలైప్పఱ్ఱిక్కొణ్డు పోరుకిఱ తుడర్చ్చి ప్రబలమెన్ఱునినైత్తు, అన్తరాత్మతయావస్థితనాన తానివర్కళై యొరుక్కాలుమ్ కైవిడాదే ధారకనాయ్క్కొణ్డు ధార్యభూతరాన వివర్కళ్ సత్తైయ ఴియామల్ నోక్కియెన్నై.

(ఉడన్ కేడనాయ్.)

అదావదు—ఇప్పడి సత్తాధారకతయాస్వర్గ నరకప్రవేశాది సర్వావస్థైయిలు మివర్కళుక్కు త్తుణైయాయ్ప్పోరుకై.

అ.—(తిష్ఠన్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ అర్థసిద్ధమ్(స్పర్శిత్తుక్కొణ్డు)ఎన్ఱు.

అతైక్కై స్పర్శమిఱే.

-వర్తమానలబ్ధం (కొణ్డై) న్నతు.

"పశ్యతో బ్రువతో భూయా మేర్షా నిర్వింశతివార్షికీ" ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఆట్చ్చియిలుమ్) ఇత్యాదిక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఒరువని)త్యాది.

(అనుభవవిభవాత్) ఎన్గిఱవిదు- "త్వం మే హం మే" ఇత్యాది శ్లోకస్థమ్.

ఆట్చ్చి=అనుభవమ్, తుడర్చి=స్వీయత్వఖ్యాప నానువృత్తి.

(సత్తాధారకతయా) ఎన్ఱదు-అపృథక్సిద్ధధర్మస్వరూపత్తుక్కు ధర్మిస్వరూపన్ని ర్వాహకమాకైయాలే ఎన్ఱపడి.

మూ.—ఇవర్కళ్ అసత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్బోదు మిాట్కమాట్టాతే యనుమతిదానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలే యిరున్దు మిాళ్కైక్కు క్కిడమ్బార్త్తు,

వ్యా.—ఉడన్ కేడన్ ఎన్బదు. ఇవన్ కేడు తన్ కేడా యిరుక్కుమవనై యిఱె.

(ఇవర్కళ్ అసత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్పోదు మిాట్కమాట్టాదే యనుమతి దానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలే యిరున్దు మిాళ్కైక్కిడమ్పార్త్తు.)

అదావదు—

3 "ఆదావీశ్వరదత్తయైవపురుషః స్వాతన్త్ర్యశక్త్యాస్వయం.
తత్తజ్జ్ఞానచికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్వర్తతే"

ఎన్గిఱపడియే - అడియిలే తాన్ కొడుత్త జ్ఞాతృత్వరూప స్వాతన్త్ర్యశక్తియాలే స్వరుచ్యనుగుణమాక ప్రవృత్తికళై ప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైక్కు యోగ్యరాన విచ్చేతనర్, దుర్వాసనాబలత్తాలే పాపకర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కునళవిలుమ్, అన్తర్యామియాన తాన్ నినైత్తాల్ మిాట్కలాయిరుక్కచ్చెయ్ దేయుమ్, అప్పడి శెయ్యుమళవిల్ స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రవినియోగ మఱుమెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, సర్వముక్తిప్రసఙ్గంవరు మెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ మిాట్కమాట్టాదే అనుమతి దానత్తైప్పణ్ణి, ఉదాసీననన్ఱిక్కే

అ.—"ఆదావీశ్వరదత్తయా" ఇత్యాది—ఇదుతత్త్వసారశ్లోకమ్.

(ఈశ్వరదత్తయా) ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (తాన్ కొడుత్త) వితి.

(స్వయ) మెన్గిఱ వితుకర్థమ్ (స్వరుచీ)త్యాది.

దుర్వాసనా=పాపవాసనా; వినియోగమ్=సాఫల్యమ్.

సర్వరైయుమ్మిాట్టాల్ శాస్త్రవైయర్థ్యముమ్, శిలరై మిాట్టాల్ సర్వముక్తిప్రసఙ్గముమ్ వరుమెన్ఱపడి.

అనుమతి=ద్వితీయాది ప్రవృత్తిషు విశష్యహేతుత్వమ్.

"వత్సలైయానమాతామణ్ తిన్ఱవిట్టు" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలె దానవ్యపదేశమ్.

ఉదాసీనత్వమ్=తత్పరత్వాభావః.

(పోలే) యెన్ఱత్తాల్ ఫలితమ్ (ఉదాసీననన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

౧. బృ. ౫. 3. ౨౨॥ ౨. భట్టరరుళిచ్చెయ్ద ముక్తకశ్లోకమ్॥ 3. తత్త్వసారే.

మూ.—నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతోరుతీమైయుజ్ఞాణాతే,

వ్యా.—యిరుక్కచ్చెయ్దే ఇవర్కళెన్ పట్టాల్ నల్లదెన్ఱిరుక్క ముదాసీనరై ప్పోలే యిరున్దుమ్, అదిల్ నిన్ఱు మవర్కళై మీళ్కైక్కుఉపాయ చ్చొల్లిక్కొళ్లత్తక్క దోరు నన్మైయాకిలు మవకాశమ్పార్త్తై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదోరు తీమైయుజ్ఞాణాదే).

అదావదు—ఇప్పడి యిడమ్పార్త్తు ప్పోరుమళవిల్ శాస్త్ర మర్యాదానుగుణ మాకవాదల్ తానఱిన్దదాక వారోపిత్తుక్కొణ్డాదల్, ఇవర్కళై అసత్కర్మత్తినిన్ఱుమ్ మీళ్కైక్కవకాశమాయిరుప్పదోరు నన్మై కాణాదవళవన్ఱిక్కే అవ్వసత్కర్మజ్గళ్ తన్నిలేనన్మైయెన్ఱు పేరిట్టుక్కొళ్లలావ దోరు తీమైతాను ముట్పడక్కాణ ప్పెఱాదేయెన్నై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదోరుతీమై) యావదు పరహిమ్సై శెయ్దుకొణ్డు తిరియానిఱ్కచ్చెయ్దే భగవద్భాగవతవిరోధికళా యిరుప్పారై యాదృచ్ఛికమాక, హిమ్సిక్కై, విషయప్రవణనాయ్ భగవద్దాసికళై ప్పిన్పఱ్ఱి పల

నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్త్తాలోరువత్తియాలుమ్ పశై కాణాతొఴిన్దాల్ అప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణనీరోడేమీళువతు;

వ్యా.—కాలుమ్కోయిల్కళిలేపుక్కప్పుఅప్పడుక్కై, పయిర్ తిన్ఱ పశువై త్తుడర్న్దవాఱే అదోరుకోయిలై వళైయవరుమాకిల్ అత్తై అడిక్కైయిలుణ్డాన ఆగ్రహత్తాలే తానుమత్తైవళైయవరుక్కై, నిన్దార్థమాక త్తిరునామజ్గళై చ్చొల్లుక్కై, ముదలానవై.

(నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్త్తాలోరువత్తియాలుమ్ పశై కాణాదొఴిన్దాల్ అప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణనీరోడే మీళువదు)

అదావదు—సర్పదష్టరాయ్ మృతకల్పరానవర్కళై మన్త్రాదికళాలే యెఴుప్పుక్కైక్కు ప్రాణస్థితి పరీక్షార్థమాక నెఱ్ఱియై క్కొత్తిప్పార్త్తాల్ ఒరుప్రకారత్తాలుమ్ రక్తప్పశై కాణాదవళవిల్, ఇవ్విషయమ్ నమక్కినిక్కై పుకురాదెన్ఱు ఇఴవ్వోడేకై వాజ్గుమ్ బన్ధుక్కళై ప్పోలే, నన్మై కాణాదవళవిల్ విడాదే, నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావ దోరుతీమైతానుణ్డో వెన్ను మళవాకప్పార్త్త వళవిలుమ్ ఒరుప్రకారత్తాలు మివర్కళ్పక్కల్ పశైకాణావిట్టాల్, ఇవ్విషయమ్ నమక్కు ప్రాపిక్కప్పడుమడల్ల, ఇత్తైయిఴన్దో మెన్ఱుఅఴుదు కణ్ణనీరోడే మీళువదెన్నై.

అ.—(ఎన్ పట్టాల్ నల్లదెన్ఱు) ఎన్నతు ఎన్ పట్టాలుమ్ నల్లతైనెన్నపడి.

(మీళ్కైక్కుఉపాయ) వెన్నతు-నివర్తనోపయికమాక వెన్నపడి.

(పేరిడలావతోరుతీమైయు) మెన్ఱిఱసముచ్చయార్థమ్ సాక్షాన్నన్మైయెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శాస్త్ర) త్యాది; ఇతు బుద్ధిపూర్వకసుకృతమ్.

(తానఱిన్దతాక) విత్యాదియాల్ యాదృచ్ఛికాదికళ్ శొల్లుకిఱతు; యాదృచ్ఛికాదిశబ్దత్తాలే పరహింసాద్యవాన్తరభూతజ్గళాన నామగ్రహణాదికళ్ వివక్షితజ్గళ్.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతోరుతీమై) ఎన్ఱిఱవిత్తాల్-పరహింసాద్యాత్మకమాననామగ్రహణాదికళ్ వివక్షితమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(పరహింసై) యిత్యాది. యాదృచ్ఛికత్వమ్-భగవద్భాగవత విరోధి నిరసనానుద్దేశమ్.

"అపివామాతరంగచ్ఛేన్నగచ్ఛేద్దేవదారికామ్" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (విషయప్రవణనాయ్) ఇత్యాది.

ఉజ్గుభగవత్సేవాద్యనుద్దేశమభిప్రేతమ్.

అ.—"గోవధోయాజ్యసంయాజ్యమ్" ఇత్యాద్యుపపాతకపరిగణనత్తైయుట్కొణ్డు (పయిరిలేతిన్న పశువై) ఇత్యాది.

ఇజ్గుమ్ప్రదక్షిణానుద్దేశమభిప్రేతమ్.

"నిన్దాంభగవతః" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు(నిన్దార్థమాక) విత్యాది; యిజ్గనుద్దేశమ్ స్పష్టమ్.

నిగీర్యాధ్యవసానత్తాలే సర్పదష్టవృత్తాన్తకథనంతత్సరూపప్రకృతసంసారిచేతనవృత్తాన్తపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సర్పదష్టరాయ్) ఇత్యాది.

(మన్త్రాదికళాలి) త్యాదిశబ్దమ్ ఔషధపరమ్; పశై=ఆర్ద్రతై.

అప్రాప్యశబ్దార్థమ్ (ప్రాపిక్కప్పడుమతల్ల) విత్యాది; ప్రాప్తావనేయిత్తే.

మూ.—— తనక్కే-అవిడమ్పెఱ్ఱవళవిలే,

వ్యా.—అన్ఱిక్కే,

నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదొరుతీమై ఎన్గిఅదు- ౧''శ్యేనేనాభిచరన్యజేత'' ఎన్ఱు ఆస్తిక్యజనకమాక విహితమాకైయాలే నన్మైయెన్ఱు పేరిడలాయిరుక్కుమతాయ్, పరహింసైయాకైయాలే తీమైయాయిరుక్కుఅ శ్యేనవిధ్యనుష్ఠానత్తైయాయ్, అఙ్గీకారత్తుక్కుడలానతొరునన్మై కాణాదవళవన్ఱిక్కే-శాస్త్రమర్యాదైయాలే మేల్ తానాకిలుమాక్కిక్కొళ్ళుకైక్కుయోగ్యమాన శాస్త్రాస్తిక్యత్తుక్కుడలాన వతుతానుముట్పడవివర్కళ్ పక్కల్ కాణప్పెఱాదే యెన్నవుమామ్.

అప్పోదైక్కు, (నెఱ్ఱియై కొ్క-త్తిప్పార్త్తాల్) ఇత్యాదియాలే జ్ఞాతసుకృతయోగ్యతై యిల్లామైయాలే అజ్ఞాతసుకృతన్దానుణ్డో వెన్ఱారాయ్న్దు, అదువుమిల్లామైయాలే ఒరువఴియాలుమ్ అఙ్గీకారయోగ్యతైయఱ్ఱు ఇఴవ్రోడేమిాళుమ్బడి శొల్లుకిఱతు.

(తనక్కే-అవిడమ్పెఱ్ఱవళవిలే)

అదావదు—ఇప్పడిమీణ్డాప్పోలే మీణ్డువిడుకై యన్ఱిక్కే ఇవర్కళై యుజ్జీవిప్పిక్కైయిలుణ్డానచాపలత్తాలే పిన్నైయు మఙ్గీకరిక్కైక్కవకాశమ్పార్త్తిరియుమ్ తనక్కే-అవవకాశమ్పెఱ్ఱవళవిలే యెన్నై.

మూ.—ఎన్నారై చ్చొన్నాయ్ ఎన్పేరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్నడి యారై నోక్కినాయ్ అవర్కళ్ విడాయై త్తీర్త్తాయ్

వ్యా.—(ఎన్నారై చ్చొన్నాయ్ ఇత్యాది ఎన్ఱాప్పోలే శిలవఱ్ఱైయేఱిట్టు)

అదావదు——అవ్వూర్ ఇవ్వూర్ ఎన్ఱుఇవన్ పలఊర్కళైయు శ్చొల్లానిఱ్క, కోయిల్ తిరుమలై ముదలాక తాను కన్దఊర్కళిలే యేదేనుమొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అమ్మాత్రమే పఱ్ఱాశాక, ఎన్నడై యఊరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱుమ్: అవర్ ఇవర్ ఎన్ఱాప్పోలే శొల్లానిఱ్క ఒరువన్ పేరై చ్చొల్లుకిఱదాక తిరునామఙ్గళిలే యొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అన్నళవేకొణ్డు ఎన్ పేరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱుమ్; శిలభాగవతర్కళ్ కాట్టిలే వఴిపోకానిఱ్క అవర్కళై హింసిత్తుక్కైయిలుళ్ళదు పఱిప్పదాక వఴిపఱిక్కారరుద్యోగిక్కిఅవళవిల్, స్వకారియత్తిలేపోకిఱా నొరు శేవకన్ అవర్కళ్ పిన్నేతోన్ఱ, అవనైత్రదక్షణార్థమాక వరుకిఱానాకనినైత్తు అవర్కళ్ భయప్పట్టుప్పఱియాదొఴియ,అదుపఱ్ఱాశాక అన్ద శేవకనై ఎన్నడి యారై నోక్కినాయ్ ఎన్ఱుమ్;

ఒరువన్ ఘర్మకాలత్తిల్ తన్వయల్ తీయప్పుక్కవాఱే నీరుళ్ళవిడత్తే నిన్ఱుమ్ వయలిలే వర నెడున్దూరత్తిలే తులైయిట్టిఱైయానిఱ్క మరుభూమియిలే నెడున్దూరమ్ నడన్దు

అ ——(ఒరువఴియాలు మె)న్గిఅఱితు (బుద్ధిపూర్వకం యాదృచ్ఛికం పరహింసాద్యాత్మకయాదృచ్ఛిక) మెన్గిఅపూర్వాజ్ఞాకోక్త్తాను వాదమాకైయెప్పఱ్ఱు అజ్ఞాతసుకృతపరమాకై యుచితమ్.

(తీమైయుమ్) ఏన్గిఅఱ మ్మై బుద్ధిపూర్వ కసుకృతమాత్రసముచ్చాయక మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్—(అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

తచ్చ ''భక్ష్య విశేషైర్బాలానివశీరాన్ వశీకర్తుమ్'' ఎన్గిఅ వేదార్థసఙ్గ్రహదీపికాసూక్తియైయుట్కొణ్డు (ఆస్తిక్యే) త్యాది.

శాస్త్రమర్యాదై=శాస్త్రబోధిత ప్రవృత్తినివృత్తికళ్

(అజ్ఞాతసుకృత) మెన్ఱతు పరహింసాద్యనాత్మకతదాత్మకఙ్గళానఉభయవిధాజ్ఞాతసుకృత మెన్గిఅపడి.

(మీణ్డాప్పోలే మీణ్డువిడుకైయన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు-అపునః ప్రవృత్తియాక నివృత్తియన్ఱిక్కే-యెన్ఱపడి

చాపలమ్=దుర్లభార్థాభినివేశమ్.

అ.——(అవకాశ) మెన్ఱతు ఆరోపయోగ్య ప్రవృత్తి; అదావతు-అతదుద్దేశేనదేశనామగ్రహణాదికళ్.

(తానుకన్దవూరిలే) యెన్ఱతు-ఎమ్బెరుమానుకన్దవూరిలే యెన్ఱపడి ''తస్మాద్రఙ్గమితిబ్రూయాత్'' ఎన్ఱుమ్ ''శ్రీరఙ్గమితియోబ్రూయాత్ నయాతిపరమాఙ్గతిమ్'' ఎన్ఱు మిత్యాదికళై యుట్కొణ్డు [ఎన్నుడైయవూరై చ్చొన్నాయ్] ఇతి.

(ఒరువన్ పేరై) యెన్ఱతు నారాయణాదినామసంకేతితనుడైయ పేరై యెన్ఱపడి.

''ధ్రువాసోఅన్యకీరయః'' ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఎన్ పేరై) ఇత్యాది.

అస్యనామ్నః కీరయః కీర్తయితారః ఎన్ఱపడి.

తులైయిట్టిఱైత్తజలమ్ పానార్హమన్ఱేయెన్న; (మరుభూమియిలే) యిత్యాది,

మూ.—అవర్ కళు క్కొడుజ్గ నిఱ్ఱలై క్కొడుత్తాయ్ ఎన్నాప్పోలే శిలవర్ క్రైయేర్రిట్టు మడిమాఙ్గాయిట్టు,

వ్యా.—ఇత్తనై జలమ్ వెటిల్ నమ్ప్రాణన్ ధరిక్కుమ్ ఎన్నుమ్పడి ఇళైత్తువరుకిఱార్ కళ్ శిలభాగవతర్ అవనతియామల్ అన్దనీరిలే తజ్గళ్ శ్రీపాదమ్ ముదలానవర్రై విళక్కియిళైప్పాఱిప్పోనాల్, అతడియాక, ఎన్నడియార్ విడాయై త్తీర్ త్తాయ్ ఎన్నుమ్;

ఒరువన్ తనక్కు శూదుచతురజ్గమ్పోరుకైక్కుమ్ కార్య్యపేక్షితమానపోదు వన్దిరుక్కైక్కుమ్ ఇవర్య్యాక్కాక ప్పుఅన్దిణ్ణెట్టివైక్క వర్షపీడితరాయ్ ఎజ్గెయోదుజ్గువ్రామెన్ను వరుకిఱార్, శిలభాగవతరజ్గెయోదుజ్గి యిరున్దుపోక, తావన్మాత్రత్తాలే యెన్నడియార్ క్కు ఒదుజ్గ నిఱ్ఱల్ కొడుత్తాయ్ ఎన్నుమ్;

ఇప్పడై కళిలే శిలవర్రైఅవర్ కళతియాదిరుక్క తానే యారోపిత్తైనై.

(మడిమాఙ్గాయిట్టు)

(మడిమాఙ్గాయిడుకై యావతు) మాఙ్గాయెడామల్ వెఱుమనే వత్రిపోకిఱవన్ మడియిలే మాఙ్గాయైమత్రైత్తుక్కొణ్డు శెన్నిట్టు, మాఙ్గాయైక్కళవుకణ్డాయెన్నై. ఇదువలియ ఆరోపిక్కుమదుక్కుదృష్టాన్తమ్.

అ.—(నమ్ప్రాణన్ ధరిక్కుమె) న్గిఅవిత్తాల్ "సర్వాన్నానుమతిశ్చప్రాణాత్యయేతద్దర్శనాత్" ఎన్గిఅవధికరణన్యాయంసూచితమ్.

(శ్రీపాదమ్ముదలానవర్రైవిళక్కి) ఇత్యనేనతద్దశై యిలుమ్ తణ్ణీరాకవిమతు శెయ్యార్ కళెన్నుసూచితమ్.

శూతు=ద్యూతమ్, శదురజ్గమ్=రథగజ తురగ పదాతిప్రతిమై; పోరుకై=యుద్ధవినోదమ్.

ఇజ్గే "తదీయారాధనంపరం" "ప్రవేశయిత్వాస్వగృహంపాదౌప్రక్షాలయేత్స్వయమ్" ఇత్యాదికళైక్కణ్డుకొళ్ వతు.

(మడిమాఙ్గాయిడుకై) యావతు కళవుకణ్డాయెన్ను హింసనపర్యవసితమాన మడియిలే మాఙ్గాయిడుకై యాకైయాలే, అతురక్షణపర్యవసితమానసుకృతారోపణత్తుక్కు దృష్టాన్తమాకాతెన్గిఅశజ్కైవ్యావర్తనార్థమాకవలిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇతువలియ) విత్యాది.

మూ.—పొన్ వాణియన్ పొన్నై యురైకల్లిలేయురైత్తు మెఴుకాలేయెడుత్తు క్కాల్ కళఞ్జెన్ను తిరట్టుమాపోలే, జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమ్, యాదృచ్ఛికమ్ప్రాసజ్గికమ్ ఆనుషజ్గికమ్

వ్యా.—(పొన్ వాణియన్ ఇత్యాది, ఒన్నుపత్తాక్కి నడత్తి క్కొణ్డుపోరుమ్)

అతావదు—పొన్ వాణియమ్ శెయ్ వానొరువన్ ఆరేనుమ్ పరీక్షిక్కైక్కు క్కాట్టినపొన్నై యురైకల్లిలేయురైత్తు పొన్ శోరావపడి మెఴుకాలేయొత్తి యెడుత్తునాళోట్టత్తుడనే కాల్ పొన్నాయ్ త్తు కళఞ్జుపొన్నాయ్ త్తు ఎన్నుతిరట్టుమాపోలే, ఒరుజన్మ మిరణ్డుజన్మత్తళవన్ఱిక్కే చేతనరుడైయ జన్మపరంపరైకళ్ తోఱుమ్, విడాయైత్తీర్ త్తాయ్,

అ.—పొన్ వాణియమ్-స్వర్ణ వాణిజ్యమ్, నాళోట్టమ్-కాలదైర్ఘ్యమ్, నాళ్ పట్ట మెన్నుమ్పోలమ్ణ్డు; అర్థమొక్కుమ్.

కాలుజక్కు ఞ్జుమ్ - పరిమాణవిశేషజ్గళ్; కల్పభేదాపాధికపరంపరాబహుత్వాత్తైప్పర్య్య. (తోఱు) మెన్నతు.

యాదృచ్ఛికాదికళిల్ మూన్ఱిలుమ్ సుకృతారోపణవిషయచేతననుక్కు అతదుద్దేశనవ్యాపారమ్ తుల్యమాయిరుక్కుమ్.

అతిల్, యదృచ్ఛాతయాంభవంయాదృచ్ఛికమ్.

యదృచ్ఛైయావతుయాకాచిదిచ్ఛా; యస్యకస్యదిచ్ఛావా; పృషోదరాదిత్వాత్ ఇకారస్య ఋకారః.

ఇత్తాల్, సుకృతారోపణవిషయభూతనాలే అవిదితమాయ్ విడాయ్ త్తవర్ కళుడైయవిడాయ్ తీర్త్తుక్కొళ్ళుకైయిలుణ్డాన విచ్ఛాహేతుకమానపాదప్రక్షాళనాదికళైచ్చొల్లుకిఱతు.

ఉపస్థితస్య ఉపేక్షానర్హత్వంప్రసజ్గః; ప్రసజ్గేభవంప్రాసజ్గికమ్.

ఇత్తాల్, ఇవనాలే విదితమాయిరున్దాలుమ్ సుకృతోద్దేశనప్రవృత్తివిషయమన్ఱిక్కే యిరుక్కుఅనాహూనామ్రగహణ సమయోపస్థితసాజ్గాతికభగివన్మార్గహణాదికళైచ్చొల్లుకిఱతు.

అనుపశ్చాత్ సజ్గస్సంబన్ధోఽనుషజ్గః; పృష్ఠదేశత్తిలే ఆకస్మాత్సన్నిధానమ్; తత్రభవమ్ అనుషజ్గికమ్.

ఇత్తాల్, భాగవతరాలుమ్ అవిదితమాయ్ అవర్ కళ్ పిన్నే ఆకస్మాదాపతితభటరూపసుకృతారోపణ విషయభూతచేతనాలుమ్ అవిదితమానవర్త్రిపరిక్కారరుడైయ భ్రాన్తిసిద్ధమోహనోద్యోగనివృత్తిసిద్ధమానతైచ్చొల్లుకిఱతు.

మూ.—ఎన్గిఱ సుకృతవిశేషఙ్గళై క్కల్పిత్తు తానే యవన్ఱై యెన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్.

వ్యా.—ఒరుజ్ఞనిఙ్ఱైక్కొడుత్తాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామ్ యాదృచ్ఛికమ్, ఊరై చ్చొన్నాయ్ పేరైచ్చొన్నాయ్ఎన్ఱాప్పోలేవరుమ్ప్రాసఙ్గికమ్, అడియారై నోక్కినాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామానుషఙ్గికమ్ ఎన్గిఱసుకృతవిశేషఙ్గళై, శాస్త్రవిహితముమ్ చేతనవిదితముమన్ఱియిరుక్క త్తానేకల్పిత్తు కల్పితమానవై తన్నై ఒన్ఱై యనేకమాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమెన్ఱై.

అ.—ఇవైత్తిలె ప్రాసఙ్గికమేక పురషాపేక్షమ్.

యాదృచ్ఛికం సుకృతారోపణవిషయచేతనమ్ భాగవతరుమాకిఱపురుషద్వయాపేక్షమ్.

ఆనుషఙ్గికమివర్కళిసువరుమ్ వఴిపక్షికాకరరుమాకిఱ పురుషత్రయాపేక్షమ్.

పయిరుక్కిఱైక్కై పేరైచ్చొల్లుకై, పుఱనిణైకట్టుకై, పిన్తొడర్కై యాకిఱవివై, అతదుద్దేశవ్యాపారఙ్గళాకైయాలే యివైత్తుక్కు అజ్ఞాతసుకృతత్వం సాధారణమ్.

అవైత్తిల్ పురుషాన్తర నిరపేక్షత్వతత్సాపేక్షత్వఙ్గళాలే ప్రాసఙ్గికత్తుక్కుమ్ మత్ఱవైత్తుక్కుమ్ మిథోభేదమ్.

భాగవతవ్యాపారసాపేక్షత్వతన్నిరపేక్షత్వఙ్గళాలే యాదృచ్ఛికానుషఙ్గికఙ్గళుక్కు మిథోభేదమ్.

ఇప్పడి, యాదృచ్ఛికాదిశబ్దాక్షరానుగుణ్యారూప వస్తుసామర్థ్యత్తాలే (ఎన్నారై చ్చొన్నాయి) త్యాదిక్కుమ్ (యాదృచ్ఛిక) మిత్యాదిక్కుమ్ యథాసంఖ్యవివక్షైయిల్లై యెన్ఱుమూలాభిప్రేతమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే 'యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విడాయ్తీర్త్తాయోరుజ్ఞ నిఙ్ఱైక్కొడుత్తాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామ్ యాదృచ్ఛిక) మిత్యాది.

విహితత్వాజ్ఞాతత్వయోర్మిథో వ్యాహతియైయుళ్కొణ్డు(శాస్త్రవిహితము) మిత్యాది

(కల్పిత్తై) న్ఱతు-సుకృతత్వేనకల్పిత్తెన్నపడి.

మూ.—౧౮౨. లలితాచరితాదికళిలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కుమోత్తియక్కాణలామ్.

వ్యా.—౩౮౨. ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతమడియాక వీశ్వరన్ అఙ్గీకరిక్కుమెన్నుమదు కాణలామిడముణ్డోవెన్న—

(లలితాచరితాదికళాలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కమొత్తియక్కాణలామ్) ఎన్కిఱార్.

అదావదు—విదర్భరాజసుతైయాయ్ కాశిరాజమహిషియానలలితై సపత్నికళాన మున్నూఱుస్త్రీకళిలుజ్ఞాట్టిల్ ఆభిరూప్యమ్ అతివశ్యభర్తృమత్తై దేహతేజస్సుసర్వగుణసమ్పన్నతై ఇవైయుడైయవళాయ్ అహోరాత్రవిభాగమఱ భగవత్సన్నిధియిలే అనేక న్దిరువిళక్కేత్తి అతిలే నిరతైయాయ్ పోరుకిఱపడియైక్కణ్డు, "ఉనక్కివ్వాభిరూప్యాదికళుక్కుమ్ దీపారోపణకైఙ్కర్యప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమెన్" ఎన్ఱు సపత్నికళ్ కేట్క.

అవళ్ జాతిస్మృతియోడే పిఱన్దవళాకైయాలే,

౧ "తదేషాకథయామ్యేత ద్యద్వృత్తంమమశోభనాః"

ఎన్ఱుతుడఙ్గి.—

౧ "సౌవీరరాజస్యపురా మైత్రేయోభూత్ పురోహితః।
తేనచాయతనంవిష్ణోః కారితం దేవికాతటే ॥
అహన్యహనిశుశ్రూషాంపుష్పధూపామ్బులేపనైః।
దీపదానాదిభిశ్చైవ చక్రేతత్రవసన్ ద్విజః"

ఎన్ఱు సౌవీరరాజపురోహితనాన మైత్రేయన్, దేవికాతీరత్తిలే ఓరెమ్బెరుమాన్ కోయిలై యుణ్డాక్కి, అఙ్గేనాళ్తోఱుమ్ సకలకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్పణ్ణివర్త్తిత్తపడియైయుమ్;

అ.—౩౮౨-ఉత్తరవాక్యావతారికై.(ఇవ్వజ్ఞాతసుకృత) మిత్యాది.

అఙ్గీకరిక్కై-ఫలప్రదానప్రవృత్తనాకై.

వక్ష్యమాణవచనఙ్గళిల్ "శోభనంవపుః వశ్యః పతిః కాన్తిమతీవరాఙ్గనైః" ఎన్గిఱవివైత్తైప్పఱ్ఱ (ఆభిరూప్య) మిత్యాది.

అభిరూపశబ్దో బ్రాహ్మణాది ష్వపివేశనీయో బహుప్రయోగానుసారాత్.

ఉపాత్తవచనఙ్గళుక్కర్థమ్ (సౌవీరరాజ పురోహితనాన) మిత్యాది.

తత్రవసన్ శుశ్రూషాఞ్చక్రే ఇత్యన్వయః. లేపనఞ్చన్దనమ్.

---

౧ శ్రీవిష్ణుధర్మే.

౧ "కార్తికే దీపితో దీప ఉపాత్తస్తేన చైకదా ।
ఆసీన్నిర్వాణభూయిష్ఠో దేవస్యపురతోనిశి ॥
దేవతాయతనే చాసం తత్రాహమపిమూషికా ।
ప్రదీపవర్తిగ్రహణే కృతబుద్ధిర్వరాననా ॥
గృహీతా చ మయా వర్తిః వృషదంశోఽరరావ చ ।
నష్టా చాహం తతస్తస్య మార్జాలస్యభయానుగా ॥
వక్త్రప్రాన్తేన నశ్యన్త్యా సదీపః ప్రేరితోమయా
జజ్వాలపూర్వవద్దీప్త్యా తస్మిన్నాయతనేపునః"

ఎన్ఱు కార్త్తికమాసత్తిలే, అవనన్దవెమ్బెరుమాన్ సన్నిధియిలే ఏఱ్ఱినవత్తిరువిళక్కు అవియత్తేడుకిఱవళవిలే, అఙ్గే కోయిలిలే యొరు వెణ్ణెలియాయ్క్కొణ్డు వర్త్తిక్కు అతాన్ అత్తిరువిళక్కిల్ తిరియై క్కవ్విక్కొణ్డు పోవదాక నినైత్తు చ్చెన్ఱు కవ్వినవళవిలే యొరు పూనైకత్తిన కురలైక్కేట్టు జ్జీవమరణత్తై యఞ్జి యోడి నిఱ్క అప్పోదు భయత్తాలే నడుఙ్గుకిఱ తన్ మూఞ్జియాలే అన్ద తిరి తూణ్డప్పట్టు మున్పోల అత్తిరువిళక్కు పళపళత్తెరిన్దపడియైయుమ్;

౧ "మృతా చాహం తతో జాతా వైదర్భీ రాజకన్యకా ।
జాతిస్మరా కాన్తిమతీ భవతీనాన్యరాగుణైః"

ఎన్ఱు అనన్తరమ్ తాన్ మరిత్తు విదర్భరాజనుక్కు పుత్రియాయ్ జాతిస్మృత్యాదికళోడే పిఱన్దపడియైయుమ్;

౧ "ఏష ప్రభావో దీపస్య కార్తికే మాసి శోభనాః ।
దత్తస్య విష్ణ్వాయతనే యస్యేయం వ్యుష్టిరుత్తమా ॥
అనఙ్కల్పితమప్యస్య ప్రేరణం యత్కృతం మయా ।
విష్ణ్వాయతనదీపస్య తస్యైతద్భుజ్యతే ఫలమ్ ॥

(కార్త్తిక) ఇత్యాది; తేనోపాత్తోఽన్యస్తః.

నిర్వాణభూయిష్ఠః నిర్వాణప్రాయః; "నిర్వాణోఽవాతే" ఇతి సూత్రేణ కర్తరి క్త ప్రత్యయాన్తో వ్యుత్పాదితో నిర్వాణశబ్దోఽనష్టవాచకః.

ఇవైత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవియత్తేడుకిఱ) విత్యాది.

"గృహీతా మయా వర్తిదీపః ప్రేరితః" ఎన్గిఱవివైత్తాల్ ఫలితమ్ (అన్దత్తిరి) యిత్యాది.

తూణ్డుకై=దీర్ఘీకరిక్కై, పళపళత్తెన్ఱు-ప్రకాశాతిశయానుకరణమ్.
అనఙ్కల్పిత శబ్దార్థమ్ (అన్దవజ్ఞాతే) తి.

తతో జాతిస్మృతిర్జన్మ మానుష్యం శోభనం వపుః ।
వశ్యాః పతిర్మే సర్వాసాం కింపునర్దీపదాయినామ్"

ఎన్ఱు అన్దవజ్ఞాతసుకృతఫలమాక తనక్కున్దవేఱ్ఱఙ్గళెల్లా ముణ్డానపడియైయుమ్ శొన్నాళెన్ఱు, శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే లలితాచరితమ్ విస్తరేణ శొల్లప్పట్టదిఱే.

ఇని ఆదిశబ్దత్తాలే తత్త్వవిత్తాయిరుప్పానొరు బ్రాహ్మణనుడైయ పుత్రియాన సువ్రతై అతిబాల్యత్తిలే మాతృహీనైయాయ్, అదుతోన్ఱాదపడి పరమదయాళువాన పితావళర్త్తుక్కొణ్డుపోక వళర్న్దుకొణ్డు, ఇని ఒరువనుక్కైయిలే ప్రదానమ్పణ్ణప్రాప్తమెన్నుమళవిలే అన్దపితావుమ్ మరిక్కైయాలే అతీవశోకార్త్తైయామ్,

౨ "యేనసంవర్ధితా బాలా యేనాస్మి పరిరక్షితా ।
తేనపిత్రా వియుక్తాహం నజీవేయం కథఞ్చన ।
నద్యాం వా నిపతిష్యామి సమిద్ధే వా హుతాశనే ।
పర్వతాద్వా పతిష్యామి పితృహీనా నిరాశ్రయా"

ఎన్ఱు దేహత్యాగోద్యుక్తైయానవళవిలే,

౨ "ఆగత్య కరుణావిష్టో యమస్సర్వహితేరతః ।
స్థవిరో బ్రాహ్మణో భూత్వా ప్రోవాచేదం వచస్తదా"

ఎన్గిఱపడియే సర్వప్రాణికళుడైయవుమ్ హితత్తిలే నిరతనాయిరుక్కుమ్ యమన్ కృపావిష్టనాయ్ ఒరు వృద్ధబ్రాహ్మణవేషత్తైక్కొణ్డువన్దు,

౨ "అలం బాలే విశాలాక్షి రోదనేనాతివిహ్వలే ।
నభూయః ప్రాప్యతే తాత స్తస్మాన్నార్హసి శోచితుమ్"

ఇత్యాదియాలే ఇవళుడైయ శోకాపనోదనత్తై ప్పణ్ణి,

"తస్మాత్త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసి సువ్రతే ।
పితృభ్యాం విప్రయోగోఽయం యేనాభూత్కర్మణా తవ"

ఎన్ఱు ఆకైయాలున్నుడైయ దుఃఖత్తై విట్టు ఇన్ద మాతాపితృవియోగమ్ ఉన్నుడైయ యాదొరుకర్మత్తాలే యుణ్డాయిత్తు అత్తై చ్చొల్లక్కేళెన్ఱు తానే శొల్లి,

వ్యుష్టిశబ్దార్థమ్ (ఇవ్వేఱ్ఱఙ్గళెల్లా) మెన్ఱు.
"వ్యుష్టిః ఫలే సమృద్ధౌ స్యాత్" ఎన్నక్కడవతిఱే.
"సర్వహితేరతః" ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్ (సర్వప్రాణికళుడైయవుమ్) ఇత్యాది.

౧ శ్రీవిష్ణుధర్మే. ౨ ఇతిహాససముచ్చయే.

వ్యా.—౧ "పురాత్వం సున్దరీనామ వేశ్యా పరమసున్దరీ।
* నృత్తగీతాదినిపుణా వీణావేణువిచక్షణా"

ఎన్ఱుతుడఙ్గి - నీపూర్వజన్మత్తిలే సున్దరియెన్బాళోరువేశ్యై, ఉన్నాలే వశీకృతనాయ్ ఉన్నుడనేసంసర్గిత్తు ప్పోరువా నోరుబ్రాహ్మణపుత్రనై యున్నిమిత్తమాక స్పర్ధైయాలే యోరుశూద్రన్ వధిక్క, అవనుడైయ మాతాపితాక్కళ్, "ఎఙ్గళ్ పుత్రనై క్కొల్లువిత్తనీ ఇసి యొరుజన్మత్తిలే మాతాపితాక్కళై యిఴన్దు మఱుకి ప్పరితపిప్పాయ్" ఎన్ఱు శపిత్తపడియాలే కాణున క్కిన్దశోకమ్ వన్దదెన్న;

"ఆనాల్ ఇన్దపాపియాన నానుత్తమజన్మత్తిలే పిఱక్కైక్కు హేతువెన్" ఎన్ఱు కేట్క;

౧ "శృణుతస్యమహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తఙ్గదతోమమ।
యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతా మహాత్మనః"

ఎన్ఱుతుడఙ్గి జ్ఞానాధికనాయ్ఒన్ఱిలుమ్పఱ్ఱఱ్ఱు సర్వత్ర సమదర్శియాయ్ భగవద్ధ్యానపరనాయ్ గ్రామైకరాత్రన్యాయత్తాలే ఎఙ్గుమ్ సఞ్చరిప్పా నోరుభాగవతన్ ఒరురాత్రి ఉన్ వాశల్పుఱత్తిణ్ణైయిలే యొదుఙ్గినవళవిలే, †తళాడిక్కారర్ అవనై క్కళ్ళనెన్ఱు పిడిత్తుక్కట్టఅవ్వళవిలే నీ యోడిచ్చెన్ఱు అక్కట్టై విడువిత్తు అన్దభాగవతనై ఉన్గృహత్తిలే కొణ్డుపోయ్ ఆశ్వసిప్పిత్తాయ్; అత్తాలేఇదునక్కుణ్డాయిత్తు ఎన్ఱు ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లప్పట్ట సుప్రవతోపాఖ్యానముమ్.

ఇన్నముమ్ ఒరుస్త్రీ యమభటరాలే యత్యన్తపీడితైయాయ్ ఆకాశత్తిలే రక్షకాపేక్షైతోఱ్ఱక్కొప్పిట్టుక్కొణ్డు వారానిఱ్క అశ్వత్థతీర్థత్తిలే చిరకాలమ్ తపస్సుపణ్ణియిరున్దమాధవిఅత్తైక్కణ్డు తానోరునాళ్ శెయ్ద తపఃఫలత్తైయవళుక్కు క్కొడుక్క, అప్పోదే యమభటరుమ్ బన్ధభూతరాయ్, యామ్యమార్గముమ్ సుఖోత్తరమాయ్, యా

వ్యా.—తనాశరీరముమ్పోయ్ విలక్షణశరీరమాయ్, ఇవళై యుఙ్గొణ్డుఅవర్కళ్ యమన్సన్నిధియిలే శెన్ఱవళవిలే,

౨ "పితేవధర్మరాజోఽభూత్ తస్యాస్తత్ప్రియదర్శనః।
సాన్త్వయన్సమహాతేజా వ్యాజహారచతాంప్రతి"

ఎన్ఱు పితృవత్ ప్రసన్నవదననాయ్ ఇవళైక్కుఱిత్తు ఇన్శొల్లు చ్చొల్లుకిఱయమన్

౨ "భద్రేత్వయాసుష్ఠు కృతం నకిఞ్చిదిహావిద్యతే।
ఇతోద్వాదశజన్మాన్తేత్వాం కశ్చిత్సిద్ధఆవిశత్।
విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యన్తే తవ వేశ్మని।
తత్సన్నిధానప్రభవస్తవసాధుసమాగమః।
సాహివై బ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రఙ్గముపాశ్రితా।
తత్ర తీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థంనామసంశ్రితా।
ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్తేసఙ్గమోఽభవత్"

ఎన్ఱు మాధవియినుడైయ వఙ్గీకార మునక్కు వరుకైక్కుఉప్పాక నీయఱియచ్చెయ్ద తోరునన్మైయిల్లై, ఇజ్జన్మత్తుక్కు పన్నిరణ్డాంజన్మత్తిలే యొరురాత్రి ఉన్నుడైయగృహత్తిలే తఙ్గిప్పోకైక్కాక ఒరుభాగవతన్ వన్దునెఙ్కిట్టి యిరున్దుపోనాన్; తత్ సన్నిధానత్తాలే యుణ్డానదుకాణున క్కిన్దసాధుసమాగమమ్ ఎన్ఱు మున్బేయుణ్డానదోరజ్ఞాతసుకృతత్తై యివళ్పేఱ్ఱుక్కడియాక చ్చొన్నానెన్ఱిఱ గారుడపురాణత్తిల్ కోయిల్మాహాత్మ్యత్తిల్ కథైయుమ్ ముదలానవఱ్ఱై చ్చొల్లుకిఱదు.

(శురుక్కమొఴియక్కాణలామ్) ఎన్బదు - విస్తరేణ కాణలామెన్ఱపడి.

ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతఙ్గళడియాన భగవత్కటాక్షమే ఇవర్కళుక్కు యివ్వ్యాఫలఙ్గళ్ వరుకైక్కు హేతువాకైయాలే, అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై ప్పఱ్ఱాశాకక్కొణ్డు ఈశ్వర నఙ్గీకరిక్కుమెన్ను మిదుక్కు ఇవైయుదాహరణమాకలామిఱే.

అ.—"వేశ్యాపాపసమాచారా పరద్రవ్యాపహారిణీ।
విష్ణుభక్తంసమాశ్వాస్యవిముక్తాకర్మబన్ధనైః॥"
ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (ఆశ్వసిప్పిత్తాయ్) ఎన్ఱతు.

(లలితాచరిత) శబ్దార్థత్తైయుమ్ (ఆది) శబ్దార్థత్తైయుమ్ శొల్లిబహువచనార్థమ్ (ఒరుస్త్రీ) ఇత్యాది.

అ.—(అజ్ఞాతసుకృతమడియాక ముముక్షుత్వాదికళై యుణ్డాక్కు) మెన్ను మతిలే, అతడియాక ఫలాన్తరఙ్గళై యుణ్డాక్కినమై యాకిఅవివైయుదాహరణమామో వెన్గిఅశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వజ్ఞాతే) త్యాది.

అదావదు—శాస్త్రచోదితసుకృతాభావేఽపి తత్ఫలప్రదానస్తుల్యమాకైయాలే యుదాహరణమామెన్ఱపడి.

౧ ఇతిహాససముచ్చయే. * నృత్తగేయాదిఎన్ఱు పాఠాన్తరం. † తళాడిక్కారర్ =తలైయారిగళ్. ౨ గారుడపురాణే - శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యే.

మూ.—౩౮౩. అజ్ఞరాన మనుష్యర్కళ్, వాళాత న్దానెన్తిరుప్పర్కళ్.

వ్యా.—౩౮౩. ఆక, సర్వేశ్వరన్ తన్ నిర్హేతుకకృపైయాలే సంసారిచేతనరై యుజ్జీవిప్పిక్కైయిలే యుద్యుక్తనాయ్ కరణకళేబరప్రదానాదికళై ప్పణ్ణి స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రానుగుణమాక విఃన్కళ్ పక్కలిలే శిల సుకృతవిశేషఙ్గళ్ణఙ్గీకరిక్కలామ్ ఎక్తియుణ్డో వెన్ఱు పార్త్తు, తదలాభత్తిల్ సర్వముక్తిప్రసఙ్గముమ్ వైషమ్యనైర్ఘృణ్యముమ్ వారామైక్కాక అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై త్తానే కల్పిత్తు అవై తన్నై జన్మపరంపరైకళ్తోఱుమ్ మొన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డు పోరుమ్బడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్దు, అజ్ఞాతసుకృతమఙ్గీకారహేతువామ్బడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్; ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారవాశియఱియాదవర్కళిదుక్కెన్నువర్త్తే ఏతదనుసన్ధానేన విధురాకామలిరుప్పర్కళెన్గిఱార్ మేల్, (అజ్ఞరానమనుష్యర్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అజ్ఞరాకిఱార్) నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవమఱియాదవర్కళ్.

(వాళాతన్దానెన్తిరుప్పర్కళ్) ఎన్ఱదు ఇప్పడి యుపకరి

మూ.—౩౮౪. జ్ఞానవాన్కళ్,[౧] "ఇన్ఱైన్నైప్పొరుళాక్కిత్తన్నైయెన్నుళ్ వైత్తాన్" [౨] "ఎన్నన్తి శెయ్ తేనా వెన్నెఙ్గిల్

వ్యా.— త్తిరుళువదే ఎన్ఱు త్తిలైకీయ్త్తు ఈషపుకః వేణ్డి యిరుక్క అదు శెయ్యామల్, వెఱుమనే ఉపకరిత్తానెన్గిఱమాత్రత్తై యనుసన్ధిత్తిన్ఱుమిఃపుర్కళెన్ఱపడి.

౩౮౪.—ఇదిల్ వాశియఱిన్దవర్కళ్ తీమపషమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానవాన్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

జ్ఞానవాన్కళాకిఱార్ నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవత్తైయఱిన్దిరుక్కుమవర్కళ్.

('ఇన్ఱైన్నైప్పొరుళాక్కి త్తన్నై యెన్నుళ్ వైత్తాన్") ఇత్యాది

అనాదికాల మవస్తువాయ్ క్కిడన్ద వెన్నై యిన్ఱువస్తువాక్కి నిత్యసూరికళుక్కు మవ్వరుకాన తన్నై నిత్యసంసారికళుక్కు మివ్వరుకాన వెన్నుడైయ హేయమాన నెఞ్జిలే వైత్తాన్; పెరియ ఉడైయారైప్పోలే తడైయోడే ముడిన్దేనో, తిరువడియైప్పోలే [3] "స్పృష్టాసీతా" ఎన్ఱు వన్దేనో, అన్ఱిక్కే తన్నుడైయ వాజ్ఞానువర్తనమ్ పణ్ణినేనామ్బడి విహితకర్మఙ్గళై యనుష్ఠిత్తేనో, ఎన్న నన్తి శెయ్ దేనాక వెన్నెఞ్జిలే పుకున్దు పెఱాప్పేఱు పెఱ్ఱానాయ్ విళఙ్గుకిఱదు; విషయ

అ.—౩౮౩. సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్- (ఆక సర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది. (శిలసుకృతవిశేష) మెన్ఱతు-జ్ఞాతసుకృతఙ్గళై.
వైషమ్యమ్=సామ్యాభావమ్, నైర్ఘృణ్యమ్=నిర్దయత్వమ్.
(అఙ్గీకారహేతువామ్బడియై) ఎన్ఱతు - అతిప్రసఙ్గాదివారణద్వారత్తాలేఅఙ్గీకారవ్యాజమామ్బడియై యెన్ఱపడి.
సఙ్గతి (ఇన్నిర్హేతుకే) త్యాది.
విషయీకారమ్=అఙ్గీకారసఙ్కల్పవిషయీకరణమ్.
ఇత్తాల్, నిర్హేతుక విషయీకారప్రసఙ్గాత్ తదనుసన్ధానకాలీనదశావిశేషఙ్గళ్ కొల్లుకైయాలే (ప్రసఙ్గసఙ్గతి) యెన్ఱపడి.
(అజ్ఞ) శబ్దమ్ ప్రకరణాన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవజ్ఞానశూన్యపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిర్హేతుకే) త్యాది.
[వాళా] ఎన్ఱతువెఱుమనేయెన్ఱపడి.
తన్దానెన్ఱువాళావిరుప్పర్కళెన్ఱాతల్ యథాస్థితమాక వాతలన్వయమ్.
ఇత్తైయుళ్ కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడియుపకరిత్తరుళువదే) ఇత్యాదినా.
(తలైశీయ్త్తె) న్ఱతు=మికవు మెన్ఱపడి.

అ.—(వెఱుమనే) యెన్గిఱ విదుక్కు (ఉపకరిత్తానె) న్గిఱవిదిలే యాతల్ (ఇరున్దువిడువర్గళ్) న్గిఱవిదిలేయాతల్ అన్వయమ్
౩౮౪. [జ్ఞాన] శబ్దముమ్ ప్రకరణాన్నిర్హేతుకవిషయీ కారవైభవజ్ఞానపర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకవిషయీకార) త్యాది.
"ఇన్ఱైన్నై" యిత్యాదికళుక్కు క్రమేణార్థమ్ (అనాదికాలమి) త్యాది.
పొరుళాక్కైయా లాక్షిప్త మవస్తుత్వమ్.
"తన్నై" యెన్గిఱప్రాధాన్యోక్తిక్కర్థం(నిత్యసూరికళుక్కు)మిత్యాది.
ఎన్నెన్గిఱ తత్ప్రతినిర్దేశత్తుక్కర్థం.(నిత్యసంసారికళుక్కు)మిత్యాది.
"ఎన్నన్తి" యిత్యాదిక్కర్థమ్ (పెరియ) విత్యాది.
పెరియవుడైయార్=జటాయుమహారాజర్.
తడైయోడే=రావణగత్యుపరోధత్తోడే.
సన్తిక్కర్థాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.
తిరువడికై=ప్రకాశిక్కై.
"నడువేపుద్దు" ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (విషయే) త్యాది.

[౧] తిరువాయ్మొళి. ౧౦. ప. ౮. తిరు. ౯. పా ॥ [౨] తిరువాయ్మొళి. ౧౦. ప. ౯. తిరు. ౮. పా ॥
[3] శ్రీరామాయణే - సున్దరకాణ్డే - ౫౬ - సర్గే - ౩౫ ॥

మూ.—తిక్కిల్ వతువే" ౧ "నడువేవన్దుయ్యక్కొళ్కిన్ఱ నాదన్" ౨ "అఱియాదనవఱివిత్తవత్తా! నీ శెయ్దనవడియేనఱియేనే" ౩ "పొరుళల్లాత వెన్నైప్పొరుళాక్కి యడిమైకొణ్డాయ్"

వ్యా.—ప్రవణనాయ్ పోకానిఱ్క నడువేవన్దుజ్జీవిప్పియ్యానిన్ఱ స్వామి;

ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనత్తై ప్పణ్ణి స్వామియాననీ శేషభూతనాన వెన్ పక్కల్ పణ్ణిన ఉపకారమ్ ఉపకరిత్తనీయఱియిలఱియుమిత్తనై, ఎన్నాల్ శొల్లిత్తలైక్కట్టపోమో; ౬ "అసన్నేవ" ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్దవెన్నై ౭ "సన్తమేనమ్" ఎన్గిఱపడియే సత్తావానాయ్ ఒరువస్తువామ్బడి పణ్ణి, అన్దసత్తై నిలైనిఱ్కుమ్బడి కైఙ్కర్యత్తైయుమ్ కొణ్డరుళినాయ్; అమృతత్తైయుమ్ విషత్తైయుమొక్క విరుమ్బువారైప్పోలే ఉన్నైయుముకన్దు క్షుద్రవిషయఙ్గళైయుముకక్కుమ్బొల్లాప నెఞ్జైప్పోక్కినాయ్; అనన్యప్రయోజనమాయ్ క్కొణ్డునైయే యనుభవిక్కుమ్ మనస్సైత్తన్దాయెన్ఱు అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణినఉపకారవిశేషఙ్గళై అనుసన్ధిత్తుత్తలై శీయ్త్తు ఈడుపడానిఱ్పర్కళిన్ఱే.

అన్ఱిక్కే. (అజ్ఞర్) ఇత్యాదిక్కు(వాళార్ తన్దార్) ఎన్ఱు పాఠమాకిల్, ఇప్పడి సర్వేశ్వరన్ తన్నిర్హేతుకకృపైయాలే తఙ్గళై యుజ్జీవిప్పిక్క కృషిపణ్ణిక్కొణ్డు వరుమ్ ప్రకారత్తై యఱియాదమనుష్యర్, వాళ్వలియాలే జీవిత్తుత్తిరివార్ తఙ్గళుక్కు వన్దదొరు సమృద్ధియై నమ్ముడైయ వాళార్

అ.—"అఱియాతన" విత్యాదిక్కర్థమ్ (ఎనక్కజ్ఞాతే) త్యాది.

"అఱియేన్" ఎన్గిఱవిత్తాల్, నానెన్ఱు పరక్కడవతా యిరుక్కుమీశవుమ్ (నానె) న్గిఱవితు నానే యెన్ఱు అవధారణపరమాయ్ అత్తాల్ ఫలితమ్ (నీయఱియిలి) త్యాది.

"పొరుళల్లాద" విత్యాదిక్కర్థమ్ (అసన్నేవే) త్యాది.

"ఎన్నైత్తీమన" మిత్యాదిక్కర్థమ్ (అమృతత్తైయుమి) త్యాది. ఇదుస్వగుణాదిస్మరణత్తుక్కుముపలక్షణమ్.

అన్ఱిక్కే "తీమనమ్" ఎన్గిఱవిదుక్కు యోజనాన్తరమాదల్.

ఈడుపాడు=విద్ధతై.

పాఠాన్తరనిర్వాహమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.

"వాళార్" ఎన్ఱాయుధత్తిల్ చేతనసమాధియాలే గౌరవ్యనిర్దేశమ్.

మూ.— ౪ "ఎన్నైత్తీమనఙ్గెడుత్తాయ్" ౫ "మరువిత్తొఴుమ్మనమేతన్దాయ్" ఎన్ఱీడుపడానిఱ్పర్కళ్.

మూ.—౩౮౫. భాష్యకారర్ కాలత్తిలే ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళుగిన్ఱనైయుమ్ పార్త్తు పెరియతిరుమణ్డపత్తుక్కీఴాక ముదలికళెల్లారుమ్ తిరళవిరున్ద పళవిలే

వ్యా.—తన్దారెన్ఱు నినైత్తిరుక్కుమాపోలే నిర్హేతుకమాక వన్దభగవదఙ్గీకారత్తై తఙ్గళ్ సుకృతఫలత్తాలేవన్దదాక నినైత్తిరుప్పర్కళెన్ఱు పొరుళాకక్కడవదు.

అప్పడిక్కు, సకలము మవనరుళాలే వన్దదెన్ఱు తెళియక్కణ్డవర్కళ్ అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణిన ఉపకారవిశేషఙ్గళై యనుసన్ధిత్తీడుపడుమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు మేలిల్ వాక్యత్తుక్కు సఙ్గతి.

౩౮౫. ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారస్థాపక మాన దొరు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్ " (భాష్యకారర్ కాలత్తిలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అదావదు:—సకలవేదాన్తతాత్పర్యార్థఙ్గళెల్లామ్ సంశయవిపర్యయమఱ నడన్దు శెల్లానిఱ్కిఱ నల్లడిక్కాలమాన భాష్యకారర్ కాలత్తిలే, ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళుగిన్ఱనైయుమ్ పార్త్తు పెరియ తిరుమణ్డపత్తుక్కీఴాక జ్ఞానాధికరాన ముదలికళెల్లారుమ్ తిరళవిరున్దవళవిలే,

ఆ.—ఇత్తాల్, తత్తుల్యాభిసన్ధివిశేషాభిలాపమ్ అభిప్రేతమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (నినైత్తిరుక్కుమాపోలే) యిత్యాది.

ఇన్దపాఠానుగుణమాక మేలిల్ వాక్యసఙ్గతి (అప్పడిక్కే) త్యాది.

అజ్ఞానసన్ధానప్రసఙ్గాత్ తత్ప్రతియోగి విశేషజ్ఞానుసన్ధానమ్ శొల్లుకైయాలే (ప్రసఙ్గసఙ్గతి) ఎన్ఱపడి.

౩౮౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇన్దనిర్హేతుకే) త్యాది.

(స్థాపకమానతై) న్ఱతు సిద్ధాన్తత్వనిర్ణయపరమాన వెన్ఱపడి.

(ఐతిహ్యత్తై) యెన్ఱతు పురాతనవాక్యత్తై యెన్ఱపడి.

(సకలవేదాన్త) ఎన్గిఱ (సకల) శబ్దం సంస్కృతద్రావిడపరమ్.

నల్లడిక్కాలమ్=సమీచీనకాలమ్.

(విచారిక్కచ్చెయ్తే) యెన్ఱతు-పూర్వోత్తర పక్షయుక్తికళాలే చిన్తిక్కచ్చెయ్తే యెన్ఱపడి.

యాదృచ్ఛికసుకృతమ్=అజ్ఞాతసుకృతమ్.

౧ తిరువాయ్మొఴి. ౧. ప. ౭. తిరు. ౫ పా ||
౨ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౩. తిరు. ౩ పా ||
౩ తిరువాయ్మొఴి. ౫. ప. ౭. తిరు. ౩. పా ||
౪ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౩. తిరు. ౩ పా ||
౫ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౭. తిరు. ౭ పా ||
౬, ౭ తైత్తి. అన. ౬. అను ||

మూ.—ఇవ్వర్థమ్ ప్రస్తుతమాక, పిన్బు పిఱన్దవార్త్తైకళై స్మరిప్పతు.

వ్యా.—ఒరు శ్రీవైష్ణవర్, "ఇదు నెడుఙ్గాలమార్ వాశలిలే యనర్కళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తిరున్దోమో వెన్ఱు తెరియాదు, ఇన్ఱునకుత్తశేషియాన పెరుమాళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తు వన్దిరుక్క ఎన్నసుకృతమ్పణ్ణినోమ్" ఎన్న తత్ప్రసఙ్గత్తిలే "నిత్యసంసారియాయ్ప్పోన్దవనుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ రుచిపిఱక్కైక్కడియెన్" ఎన్ఱు విచారిక్కచ్చెయ్దే, యాదృచ్ఛికసుకృతమెన్న అజ్ఞాతసుకృతమెన్న ప్పిఱన్దదాయ్అవ్వాళవిలే కిడామ్బి ప్పెరుమాళిరున్దవర్ "నమక్కు భగవద్విషయమ్ పోలే సుకృతదేవ రెన్ఱు మోరువరుణ్డో వాశ్రయణీయర్" ఎన్న పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్ "సుకృతిమెన్ఱు శొల్లుకిఱదుమ్ నీనినైక్కివిషయమ్ తన్నైక్కాణ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, *ఆకవిప్పడి పిన్బు పిఱన్ద వార్త్తైకళై యివ్విడత్తిలేనినైప్పదెన్ఱపడి.

ఇక్కదైతాన్ ౧ "తరుతుయరన్తడాయేల్" ఎన్గిఱ పాట్టిల్ వ్యాఖ్యానత్తిలే సఙ్గ్రహేణ పూర్వర్కళరుళిచ్చెయ్దువైత్తార్కళిఱే.

అ.—జ్ఞాతసుకృతమ్=బుద్ధిపూర్వ మనుష్ఠితసుకృతమ్.

జ్ఞాతసుకృతత్తుక్కు-భగవద్విషయ రుచిహేతుత్వం పూర్వపక్షమ్.

యాదృచ్ఛికసుకృతత్తుక్కు తద్ధేతుత్వం సిద్ధాన్తమ్.

ఉభయపక్షత్తిలుమ్ సుకృతత్తుక్కు హేతుత్వోక్తి కిడామ్బిప్పెరుమాళుక్కు సంశయబీజమ్.

యాదృచ్ఛిక సుకృతమ్ అహేతుత్వే సత్యతిప్రసఙ్గవారకమాన వ్యాజమాక భగవత్కృపైయాకైయాలే సుకృత కథనం తద్ధేతుభూత భగవత్కథన పర్యవసిత మెన్ఱు ప్రతివచనాశయమ్.

ఐతిహ్యత్తినుడైయ ప్రామాణ్యం (ఇక్కదైతాన్) ఇత్యాది.

"తరుతుయర" మిత్యాది-పెరుమాళ్ తిరుమొழி

పూర్వర్కళ్ = పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై ముతలానవర్కళ్

మూ.—౩౦౬. ఆకైయాల్ అజ్ఞాతమాన నన్మైకళైప్ పత్తాశాకక్కొణ్డు కటాక్షియానిఱ్కుమ్.

౩౦౭. ఇవైయుఙ్గూడ

వ్యా.—ఇత్తాల్ అజ్ఞాతసుకృతముణ్డాయ్త్తాకిలుమ్ అదు ఫలహేతువన్ఱు, అత్తైవ్యాజమాక్కి యఙ్గీకరిక్కుమీశ్వరనే ఫలహేతువెన్ఱతాయ్త్తు.

౩౦౬. కీழుక్తమానవర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అదావదు—కీழ్ చ్చొన్నప్రకారత్తాలే సర్వముక్తిప్రసఙ్గాదికళ్ వారామైక్కాక ఇచ్చేతననఱియామల్ విళైయుమవైయాన శిలసుకృతవిశేషఙ్గళైయే ఇవనై అఙ్గీకరిక్కైక్కుప్పత్తాశాకప్పిడిత్తుక్కొణ్డు విశేషకటాక్షత్తైప్పణ్ణానిఱ్కుమెన్నై.

౩౦౭. ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై యాకిలుమ్ హేతువాకక్కొణ్డు కటాక్షిక్కుమళవిల్ అఙ్గీకారం సహేతుకమాకాదోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైయుఙ్గూడ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరుడైయ కరుత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాలి) త్యాది.

అహేతుత్వే సత్యతి ప్రసఙ్గవారకత్వం వ్యాజత్వమ్.

౩౦౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (కీழుక్తమాన) విత్యాది.

సర్వముక్తి ప్రసఙ్గాదికళెన్గిఱవాదిశబ్దమ్-వైషమ్యాదిపరమ్,

పత్తాశు-ఆలమ్బనయష్టి; వ్యాజమెన్ఱపడి.

౩౦౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై యాకిలు) మిత్యాది.

(హేతువాకక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు వ్యాజమాకక్కొణ్డెన్ఱపడి.

(సహేతుకమాకాతో) వెన్ఱతు-సవ్యాజమాకాతో వెన్ఱపడి.

(విళైయుమ్పడి) ఎన్ఱత్తాలే ఫలితమ్ (ఇవైత్తుక్కు) మిత్యాది.

* ఇదుక్కనన్తరమ్ "అదావదు ఒన్ఱైయారాయప్పక్కాల్ అదుక్కవ్వరుకు వేఱొన్ఱిన్ఱియిరుప్పదిఱే అడియావదు. యాదొన్ఱు ఫలప్రదమానదు - అదిఱేయుపాయమావదు, అల్లదు నడువే యనేకాపక్షైకళిన్దాల్, అవత్తైసనళవిల్ పర్యవసియాతిఱే, ఇళైప్పాఱువదుఅతిలేశన్ఱిఱే, నడువే ఇళైప్పాఱాదిఱే" ఎన్గిఱవ్యాఖ్యానత్తిలే వాక్యమను సన్ధేయమ్.

౧ పెరుమాళ్ తిరుమొழி. ౫. తిరు. ౧ పా ॥

మూ.—ఇవనుక్కు విళై యుమ్బడియితే ఇవన్ తన్నై ముతలిలేయవన్సృష్టిత్తతు.

వ్యా.—అతావతు–ఇన్దయాదృచ్ఛికాదిసుకృతఙ్గళుమిల్ పడ వివనుక్కుణ్డామ్బడియితే ఇవన్ఱుక్కుమ్ యోగ్యతై యిల్లాతపడి కరణకలేబరవిధురనాయ్ క్కిడన్దవివన్తన్నై సృష్టికాలత్తిలే కరణాదికళై క్కొడుత్తు అవ నుణ్డాక్కిన్ఱతె న్నై. ఇత్తాల్ కటాక్షహేతువాక చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదిక ళుమవనుడైయ కృషిఫల మెన్నై.

చశబ్దత్తాలే - తుల్యన్యాయాత్ జ్ఞాతసుకృతఙ్గళుక్కు మడి అవన్కృషి యెన్గిఱతు.

అన్ఱిక్కే, వక్ష్యమాణనిరూపణవిశేషఙ్గళై సముచ్చయి క్కిఱతాకవుమామ్.

సృష్టితాన్ చేతనకర్మానుగుణమన్ఱో వెన్నిల్; సృష్టిప్పతు కర్మత్తై క్కటాక్షిత్తేయాకిలుమ్ యౌగపద్య మనుగ్రహ కార్యమితే.

అ.—నిత్యచేతన స్వరూపత్తుక్కు స్వరూపేణసృజ్యత్వమిల్లామైయా లే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కరణాదికళై) యిత్యాది.

"తద్ధేతోరేవాస్తు తద్ధేతుత్వమ్" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే యాదృ శవ్యాజ సాపేక్షత్వన్నిర్హేతుకత్వ విరోధియాకాతెన్ఱు కరుత్తు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ కటాక్షహేతువాక)విత్యాది.

[ఇవైయు] మెన్గిఱవుమైక్కర్థమ్ (చశబ్దత్తాలే) యిత్యాది.

(తుల్యన్యాయాత్)ఎన్ఱతు - తదధీనకరణకలేబరసాధ్యత్వసామ్యా త్ ఎన్ఱపడి.

ఆనాల్, జ్ఞాతసుకృతవదజ్ఞాతసుకృతముమ్ కటాక్షహేతువా మెన్ఱు సంశయిక్కప్రసఙ్గిక్కుమ్, వక్ష్యమాణ నిరూపణఙ్గళాలే సహేతుక త్వ ప్రసఙ్గముమ్ పరిహృతమాకా తెన్న మభిప్రాయత్తాలేయోజనా న్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

శఙ్కై (సృష్టితాన్) ఇత్యాది.

"యద్విశేషయోః కార్యకారణభావః" ఇత్యాది న్యాయమిఙ్గే శఙ్కాభిప్రేతమ్.

పరిహారమ్ (సృష్టిప్పతు) ఇత్యాది.

(యౌగపద్యమ్)-ఏకకాలసృష్టి.

ఇత్తాల్, విషమసృష్టిక్కు కర్మన్నియామకమానాలుమ్ సృష్టియను డైయ కాలాన్తరీయత్వప్రయుక్తవిలమ్బవిరహ ప్రయోజనయౌగపద్య

మూ.—౩౮౭. అతు తన్నై నిరూపిత్తాల్ ఇవన్ తనక్కు ఒన్ఱుక్కాయ్యవేణ్డాతపడి యాయిరుక్కుమ్.

౩౮౮. ప్రథైయతాక

వ్యా.—౩౮౭.తన్నిరూపణత్తిలివనుక్కు సమ్బన్ధిక్కు మత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అతు తన్నై) యెన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అచిద విశేషితమాయ్క్కిడక్కిఱ దశైయి లే యుజ్జీవనోపయోగియాన కరణకలేబరఙ్గళై పరమదయై యాలే యవన్ తన్దపడియై యనుసన్ధిత్తాల్ తదధీనసత్తాది కనానవివన్తనక్కు స్వోజ్జీవనాంశత్తి లవన్ శెయ్తపడి కణ్డిరుక్కై యొழియ తానోరుప్రవృత్తి పణ్ణవేణ్డాతపడియా యిరుక్కుమెన్నై

౩౮౮ ఈశ్వర సృష్టియా లివనుక్కు విళైయు మఙ్గీ కారప్పన్ఱాకుకళ్ యాదృచ్ఛికాదికళ్మాత్రమేయన్ఱు, ఇన్నముమ్ శిల వుణ్డెన్ఱు దర్శిప్పిక్కైక్కాక వాతల్, కీழ్ చ్చొన్న విషైతానుణ్డామ్ ప్రకారత్తైయుపపాదిక్కైక్కాక వాత లరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. (ప్రథైయతాక)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—మనుగ్రహకార్య మెన్ఱు "మన్నీర్ ఞాలమ్ పడైత్తముకిల్ వణ్ణన్"ఇత్యాదిప్రమాణప్రతిపన్నమాకైయాలే అన్దన్యాయమిఙ్గు వారా తెన్ఱపడి.

అనతిబాధకే యెన్ఱిఱే అఙ్గువిశేషణమ్.

౩౮౭. ఇన్నిర్హేతుకకరణకలేబరవితరణం సాధనానుష్ఠానసిద్ధో పాయనిష్ఠత్వఙ్గళుక్కు సాధారణమాకైయాలే నిర్హేతుకమోక్షప్రదత్వ హేతుకమాన చేతనస్వయత్న నివృత్తి సిద్ధియాతెన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యుత్తరగ్రన్థ మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (తన్నిరూపణత్తి) లిత్యాది.

(తన్దపడియై యనుసన్ధిత్తాల్) న్గిఱవిత్తాలీదృశానుసన్ధానశూన్యరై ప్ప ఱ్ఱ ఉపాయాన్తర విధానం సార్థకమ్.

ఈదృశానుసన్ధానవాన్కళై ప్పఱ్ఱ స్వయత్ననివృత్తి పూర్వకసిద్ధో పాయ విధాన మెన్ఱు విషయవిభాగం సూచితమ్.

సత్తా-స్వరూపమ్. ఆదిపదమ్-స్థిత్యాదిపరమ్.

౩౮౮. [అజ్ఞాతమానవన్నైకళై] యిత్యాది [శిల నిరూపణే] త్యాది పూర్వాపరగ్రన్థ సన్దర్భానుగుణమాక ఉత్తరావతారికై (ఈశ్వరసృష్టి యాలి) త్యాది.

ఇన్ద వవతారికైయిల్ [ఇవైతాన్ తన్నుడైయే] యెన్గిఱ (ఇదమ్) శబ్దమ్ బుద్ధిస్థవాచక మెన్ఱు కరుత్తు.

మూ.—ఉఴువతు నడువతు విళైవతాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే ఉతిరిముళైత్తు ఫలపర్యన్తమామాపోలే, ఇవైతాన్ తన్నడైయే విళైయుమ్పడియాయ్త్తు; పత్తియుఴువన్ పఴమ్పునత్తై స్పృష్టిత్తకట్టళై.

౩౯౦. అవైతాన వైయెన్నాల్.

వ్యా.—అతావతు. పుతితాక త్తరిశు తిరుత్తినతన్నిక్కే పత్తైయతాక ఉఴువతు నడువతు విళైనతాయ్క్కొణ్డు శెయ్కాలాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే కర్షకన్ అతుక్కెన్నవారు కృషియుమ్ పణ్ణాతిరుక్క ఉతిరియానతు ముళైత్తు విళైన్దు తలైక్కట్టుమాపోలే, మేల్చ్చొల్లప్పుకుకిఱ నిరూపణవిశేషఙ్గళాతల్ కీఴ్చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళాతల్ ఇతుక్కెన్నవెరుకృషి శెయ్య వేణ్డాతే ఇచ్చేతనర్ పక్కలిలే తన్నడైయే విళైయుమ్పడియాయ్త్తు, భక్తిక్కు కర్షకనాన ఈశ్వరన్ ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ సంసారమాకిఱ పఴమ్పునత్తై స్పృష్టిత్తు త్తిరుత్తుమెన్ఱపడి.

౩౯౦. (ఇవై) ఎన్ఱు కీఴ్ అరుళిచ్చెయ్తవఱ్ఱై విశదీకరిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్ (అవైతాన వైయెన్నాల్) ఎన్ఱు.

అ—అతినుడైయ పూర్వప్రకృత పరామర్శిత్వత్తై ప్పఱ్ఱ వవతారికాన్తరమ్ (కీఴ్చ్చొన్న) విత్యాది.

గ్రన్థలాఘవార్థమ్ అవతారికాద్వయమ్ తన్త్రేణోక్తమ్

తరిశు=కరమ్బునిలమ్.

శెయ్కాలాయ్-ఎన్ఱతు పయిర్ శెయ్కిఱవిడమా యెన్ఱపడి. కాల్-ఇడమ్.

(శెల్కాలాయ్)ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు; పయిర్ శెల్లుకిఱ విడమాయెన్నపడి.

పత్తి=భక్తిక్కు, ఉఴువన్=కృషిపణ్ణుమవన్, పఴమ్=ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ, పునమ్-నిలమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిక్కు) త్యాది.

౩౯౦. (విశదీకరిక్కైక్కాక) ఎన్ఱతు - బుద్ధిస్థవాచకత్వపూర్వప్రకృత వాచకత్వా న్యతర స్పష్టీకరణార్థ మెన్ఱపడి.

మూ.— ౩౯౧. పూర్వకృతపుణ్యాపుణ్యఫలఙ్గళై చిరకాలమ్ భుజిత్తు ఉత్తరకాలత్తిల్ వాసనైకొణ్డు ప్రవృత్తిక్కుమత్తనైయెన్నుమ్పడి కైయొఴిన్దదశైయిలే, నామార్ నామ్నిన్ఱనిలైయేతు నమక్కినిమేల్ పొక్కడియే తెన్ఱు పిఱప్పన శిలనిరూపణ విశేషఙ్గళుణ్డు అవై యాతల్, మున్బు శొన్నవై యాతల్.

వ్యా.—౩౯౧. అతుక్కుత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వకృత) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు.—మున్బు శెయ్యప్పట్టపుణ్యపాపరూపకర్మద్వయత్తినుడైయవుమ్ ఫలఙ్గళై స్వర్గనరకాదికళిలే నెడుఙ్గాలమనుభవిత్తు మేలుళ్ళకాలత్తిల్ పూర్వకర్మవాసనైకొణ్డు పుణ్యాపపరూపకర్మఙ్గళిల్ ప్రవర్తిక్కుమత్తనైయెన్ఱు శొల్లత్తక్కతామ్పడి అచ్ఛకర్మావాయ్ కర్మఫలానుభవత్తిల్ కైయొఴిన్దు నిన్ఱదశైయిలే, కాణ్గిఱ దేహమో, దేహాతిరిక్తరో, స్వతన్త్రరో, పరతన్త్రరో, నామారెన్ఱుమ్, నశిక్కుమ్పడి నిన్ఱోమో, పిఴైక్కుమ్పడి నిన్ఱోమో, నామ్ నిన్ఱనిలైయేతెన్ఱుమ్, ఇప్పడినిన్ఱ నమక్కినిమేల్ ఈడేఱుకైక్కుడాన పోక్కడియేతెన్ఱుమ్, తన్నడైయే యుణ్డావన శిలనిరూపణవిశేషఙ్గళుణ్డు, అన్నిరూపణవిశేషఙ్గళాతల్, పూర్వోక్తఙ్గళాన యాదృచ్ఛికాది సుకృతఙ్గళాతలెన్నై.

అ.—౩౯౧. పుణ్యాపుణ్యఙ్గళ్=పుణ్యపాపకర్మఙ్గళ్ తత్ఫలమ్=సుఖదుఃఖఙ్గళ్; సుఖానుభవమ్ స్వర్గలోకత్తిలే; దుఃఖానుభవమ్ నరకఙ్గళిలే; ఉభయానుభవమ్ ఆదిశబ్దగ్రాహ్యమనుష్యలోకత్తిలే.

[చిరే] త్యాద్యర్థమ్ (నెడుఙ్గాల) మిత్యాది.

(మేలుళ్ళ)విత్యాది-కర్మారబ్ధక కర్మవాసనాతిరిక్తమాన అనుభావ్యకర్మమిల్లైయెన్నుమ్పడియానదశైయిల్లై యెన్ఱపడి.

(అచ్ఛకర్మావాయ్) ఎన్ఱతు -సూక్ష్మకర్మావాయెన్ఱపడి.(కర్మఫలానుభవత్తిల్ కైయొఴిన్దు) యావతు - కర్మఫలానుభవమ్ క్షీణమ్ మేలెఴ నిఙ్గప్పెఱుకై.

ఈడేఱుకై=స్వరూపానురూపఫలాన్వయమ్.

(తన్నడైయే) యెన్ఱతు-ఈశ్వరనై విశిష్యవపేక్షియాతే ప్రతిబన్ధకాభావసహకృతకోట్యుపస్థిత్యాది సామగ్రీమాత్రత్తిలే యెన్ఱపడి.

నిరూపణవిశేషఙ్గళ్=విచారవిశేషఙ్గళ్.

మూ.—౩౯౨. "యథాహి

వ్యా.—౩౯౨. ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారక్రమమ్ శాస్త్రత్తిలెజ్గే శొల్లిక్ కిడక్కిఱదెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాహి) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

భగవచ్ఛాస్త్రమ్ నూర్ట్రెట్టుసంహితైయాయిఱే యిరుప్పతు; అతిలే యొన్ఱిఱే అహిర్బుధ్న్యసంహితై.

౧"పఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్యవక్తానారాయణఃస్వయమ్"

ఎన్గిఱపడియే సకలత్తుక్కుమ్ ఆదివక్తాభగవానాయిరుక్కచ్చెయ్తే తత్తత్సంహితైకళ్తోఱుమ్ అవాన్తరవక్తాక్కళు ముణ్డిఱే; అతి ల్ ఇన్దసంహితైక్కు అహిర్బుధ్న్యసంజ్ఞకనాన రుద్రన్ వక్తావాకైయాలే ఇతై అహిర్బుధ్న్యసంహితై యెన్గిఱతు; ఇన్దసంహితైయిలే, ౨"నుణ్ణుణర్ విల్ నీలార్కణ్డత్తమ్మాన్" ఎన్గిఱపడియే- సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తపోతు సూక్ష్మదర్శియా యిరుక్కుమ్ రుద్రనై, దేవఋషియాయ్ బ్రహ్మవిత్తమనాన శ్రీనారదభగవాన్ శెన్ఱువణఙ్గి తన్ సంశయఙ్గళెల్లామ్ కేట్క; అవన్ నిర్ణయిత్తుక్కొణ్డు వారానిఱ్క, పతినాలామధ్యాయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణినప్రశ్నత్తుక్కుత్తరమాక సంసారమోక్షహేతుక్కళాననిగ్రహశక్తిఅనుగ్రహశక్తియెన్ఱు సర్వేశ్వరనుక్కిరణ్డుశక్తి ఉణ్డెన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణి, అతిల్—

౩ "తిరోధానకరీశక్తి స్సానిగ్రహ సమాహ్వయా।
పుమాంసం జీవసంజ్ఞంసా తిరోభావయతి స్వయమ్"

అ.—౩౯౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నిర్హేతుకే) త్యాది.

భగవచ్ఛాస్త్రమ్ = శ్రీపాఞ్చరాత్రమ్.

భగవద్వక్తృకశాస్త్రత్తిలే అహిర్బుధ్న్యసంహితైయెఙ్గ నేయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పఞ్చరాత్రస్యే) త్యాది.

"అష్టమూర్తిరహిర్బుధ్న్యః" ఎన్నక్కడవతిఱే.

నుణ్ =సూక్ష్మవిషయమాన; ఉణర్ విల్ = జ్ఞానత్తుక్కిరుప్పిడమాన, నీలార్కణ్డత్తమ్మాన్=నీలకణ్ఠనాన రుద్రనెన్ఱపడి.

తమఃప్రచురనుక్కు నుణ్ణితి వెఙ్గనేయెన్గిఱశఙ్కైయిలే(సత్త్వమి)త్యాది

"తిరోధానకరీ" ఎన్గిఱవిడత్తిలే "కృష్ణోహేతుతాచ్ఛీల్యానులోమ్యేషు" ఇత్యాదియాలే హేత్వర్థత్తిలే టప్రత్యయమెన్ను మభిప్రాయత్తాల్ (సంసారమోక్షహేతుక్కళాన) విత్యాది.

౧. ౨. తిరువాయ్మొழி. ౬-౭. ౧౦. తి. ౮. పా.

మూ.—మోహకాః పాన్థే"

వ్యా.—ఎన్ఱుతుడఙ్గి-నిగ్రహాత్మికైయానశక్తియాలే తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్ జీవాత్మా సంసరిక్కుమ్పడి విస్తరేణ ప్రతిపాదిత్తు, అనన్తరమ్ అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియాలే సంసారాన్ముక్తనామ్పడియై ప్రతిపాదిప్పతాక—

౩ "ఏవం సంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః।
జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే॥
సమీక్షితస్తు దాసోయం కరుణావర్షరూపయా।
కర్మసామ్యాం భజత్యేవ జీవో విష్ణుసమీక్షయా॥
శక్తిభావ స్సవై జీనముత్తారయతి సంసృతేః।
కర్మణీచ సమే తత్ర తూష్ణీం భావముపాగతే"

ఎన్ఱు - సంసారచక్రస్థనాయ్ దుఃఖాకులనాన జీవన్ విషయమాక సర్వేశ్వరనుక్కొరుకృపై జనిక్కుమ్పడియైయుమ్, అన్దక్కృపై యడియాక వుణ్డానవవన్ కటాక్షత్తుక్కు విషయభూతనాయ్క్కొణ్డు ఇవన్ కర్మసామ్యత్తై భజిక్కు మెన్ను మత్తైయుమ్, అన్దవనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియినుడైయ సద్భావ మివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముద్ధరిప్పిక్కు మెన్నుమిడత్తైయుమ్, కీழ் కర్మసామ్యమెన్ఱతిన్ కరుత్తైయుమ్ సఙ్గ్రహేణశొల్లి—

౩ "యథాహి మోహకాః పాన్థే పరిబర్హాముపేయుషి।

అ.—(తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్) ఎన్గిఱ(స్వరూప)శబ్దమ్ ధర్మభూతజ్ఞానపరమ్.

(ఆది) పదమ్ "ఆకారైశ్వర్యవిజ్ఞానతిరోభావనకర్మణా" ఎన్ఱుశొన్న వుత్కర్షరూపాకారాదిపరమ్.

"జీవే" ఎన్గిఱవితు విషయసప్తమియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జీవన్ విషయమాక) వెన్ఱతు.

కరుణావర్షేణరూప్యతేనిష్పాద్యతఇతి కరుణావర్షరూపా ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియై యుళ్కొణ్డు (అన్దక్కృపై యడియాకవుణ్డాన) వెన్ఱతు.

"సమీక్షయా" ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్- (కటాక్షత్తుక్కు) ఎన్ఱతు.

"శక్తేర్భావస్సత్తాశక్తిభావః,శక్తిరనుగ్రహాత్మికాశక్తిః" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్దవనుగ్రహాత్మికైయాన)విత్యాది.

"కర్మణీచసమేతత్ర తూష్ణీంభావముపాగతే" ఎన్ఱు ఫలోపధానవిరహరూపతూష్ణీంభావోన్ముఖత్వం కర్మసామ్య మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కర్మసామ్యమెన్ఱతిన్ కరుత్తైయు)మిత్యాది.

౩. శ్రీపాఞ్చరాత్రే అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామ్.

మూ.—ఎన్నుతుడఙ్గి ఇతినుడైయ క్రమత్తై

వ్యా.—నివృత్త మోషణోద్యోగా స్తదా సన్త ఉదాసతే॥
౨ అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేఃపాతక్షణే తథా।
ఉదాసాతే సమీభూయ కర్మణీ తే శుభాశుభే॥
తత్పాతానన్తరం జన్తుర్యుక్తో మోక్షసమీక్షయా।
ప్రవర్ధమాన వైరాగ్యో వివేకాభినివేశవాన్॥
ఆగమానసుసఞ్చిన్త్య గురూనప్యుపసర్ప్య చ।
లబ్ధసత్త్వః ప్రకారైస్తైః ప్రబుద్ధో బోధపాలనః॥"
ఇత్యాద్యధ్యాయ శేషత్తాలే- వళ్ళిపోకిఱవన్ సంభారత్తై వైత్తు మఱైయనిన్ఱవళవిలే అవనుడైయసంభారత్తై యపహరిప్పతాకవుద్యోగిక్కిఱతస్కరర్, అన్దసంభారత్తై అవన్ వన్దుకైప్పఱ్ఱినవళవిల్, యాతొరుపడి నివృత్తమోషణోద్యోగరాకానిన్ఱుకొణ్డు ఎప్పోతుముదాసీనరాయిరున్దువిడువర్కళ్; అప్పడియే భగదనుగ్రహశక్తి ఇవన్పక్కలిలే వన్దక్షణత్తిలే, ఇవ్వాత్మావైత్తన్వళ్ళియే యిழుప్పతాకనిన్ఱ పుణ్యపాపకర్మఙ్గళిరణ్డు మివనై వన్దు మేలిడామల్ ఉదాసీనిత్తి

అ.—(పాన్థ) శబ్దార్థమ్ (వళ్ళి) యిత్యాది.

"పరిచ్ఛదేనృపార్హేర్థేపరిబర్హః" ఎన్ఱు పరిబర్హశబ్దమ్ పరిచ్ఛదవాచకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (అవనుడైయసంభారత్తై) యెన్ఱు.

సంభారం=భర్తృసమీచీనవస్తుజాతమ్.

" ఉపేయుషి " ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (మఱైయనిన్ఱవళవిలే) యెన్ఱతు.

మోషకాః=తస్కరాః.

మోషణమ్=అపహరణమ్.

•ఉదాసతే=అకిఞ్చిత్కరాస్తిష్ఠన్తి.

ఉదాసాతే=అకిఞ్చిత్కరేతిష్ఠతః, ద్వివచనాన్తమిదమ్.

మోక్షసమీక్షా=మోక్షవిషయకసమీచీనదర్శనమ్.

వివేకః=త్యాజ్యోపాదేయవిభాగః.

ప్రకారైః=వైరాగ్యాదిభిః.

అవన్శొన్నానిఱే యెన్ఱన్వయమ్.

మూ.—భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిற్ఱు.

౩౯౩. ౧ " వెఱితే యరుళ్ శెయ్వర్ " ఎన్ఱివ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

వ్యా.—రున్దువిడుమ్; అన్ద వనుగ్రహాత్మికైయానశక్తి తన్పక్కల్ వన్ద వనన్తరమ్ ఇచ్చేతనన్ మోక్షసమీక్షా యుక్తనాయ్ ప్రవర్ధమాన వైరాగ్యనాయ్ వివేకాభినివేశియాయ్ శాస్త్రప్రవణనాయ్ సదాచార్యసమాశ్రయణమ్పణ్ణి లబ్ధసత్త్వకనాయ్ లబ్ధజ్ఞాననాయ్ అన్ద జ్ఞానత్తై రక్షిత్తుక్కొణ్డు సారగ్రాహియాయ్ సముచితోపాయ పరిగ్రహత్తాలే సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ పరమపదత్తై ప్రాపిక్కుమెన్ఱు శొన్నారిఱే.

ఆకైయాలే, ౨"యథాహి మోషకాఃపాన్థే" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారత్తినుడైయ క్రమత్తై ఆప్తప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిற్ఱెన్గిఱార్

౩౯౩. ఇప్పడి శాస్త్రమ్ శొన్నవళవన్ఱిక్కే, నిర్హేతుకవిషయీకారత్తుక్కు నేరేపాత్రభూతరాయ్ ఆప్తతమాగ్రేసరరాన వాழ్వారివ్వర్థత్తైత్తెళియ వరుళిచ్చెయ్తారెన్గిఱార్ మేల్ (వెఱితే) యెన్ఱుతుడఙ్గి.

(వెఱితే యరుళ్ శెయ్వర్) ఎన్ఱతు నిర్హేతుకమాక కృపైపణ్ణువరెన్ఱపడి.

(ఇవ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తార్) ఎన్ఱతు ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱ రహస్యార్థత్తై సంశయ విపర్యయమఱ సకలరు మఱియుమ్పడి ప్రకాశమాక వరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱై.

౩౯౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.

అననుష్ఠాన లక్షణాప్రామాణ్యపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానగర్భప్రామాణ్యఙ్గొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.

(స్పష్టమాక) వెన్ఱతాలాక్షిప్తమ్ (రహస్యార్థత్తై)యెన్ఱతు.

౧. తిరువాయ్మొழி. ౧ పత్తు. ౭. ౮. ౧. పా. ౨. శ్రీపాఞ్చరాత్రే - అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామ్-

మూ.—౩౯౪. "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్ఱుఅరుళుక్కు హేతు సుకృతమెన్నానిన్ఱ తేయెన్నిల్; అప్పోతు "వెఱితే" ఎన్గిఱవిడమ్ శేరాతు.

౩౯౫. భగవదాభిముఖ్యమ్

వ్యా.—౩౯౪. అన్దదివ్యసూక్తిక్కు నన్తరోక్తియి లభిప్రాయ మఱియాతార్ శజ్కైయైయనువదిత్తు ప్పరిహరిక్కిఱార్ (శెయ్‌వార్ కట్కు) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అతావతు.—"౧అరుళ్ శెయ్‌వన్" ఎన్ఱవనన్తరమ్, ఆర్ క్కుత్తానెన్నుమపేక్షైయిలే, ౧ "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్ఱు-అరుళుకైక్కుఉపాయ తిరువుళ్ళముకక్కుమ్పడిశిలవన్ఱైచ్చెయ్యుమవర్కళుక్కెన్ఱైయాలే అవన్ కృపైపణ్ణుకైక్కు హేతు చేతనసుకృతమెన్నానిన్ఱ తేయెన్నిల్; అప్పడి శొల్లుమ్పోతు నిర్హేతుకవాచకమాన ౧"వెఱితే" ఎన్గిఱవిడమ్ సజ్గతమాకాతెన్ఱై.

ఆకైయాల్, ౧ "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్గిఱతు - తాన్ శెయ్య నినైత్తవర్కళుక్కెన్ఱపడి.

౩౯౫. ఆభిముఖ్యత్తుక్కు భగవత్కృపై కారణమ్, అద్వేషత్తుక్కు సుకృతమ్ కారణమెన్ఱు నినైత్తుచ్చొల్లువార్ వచనత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు పరిహరిక్కిఱార్ -(భగవదాభిముఖ్యమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అ.—౩౯౪. "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్గిఱవితు యోగ్యతయా ప్రసాదకానుష్ఠాతృపర మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అరుళుకై) క్కిత్యాది.

(నిర్హేతుకత్తుక్కు వాచకమాన) విత్యాది.

అతావతు.—ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారమ్ నేయమాకైయాలుమ్ నిరవకాశశబ్దానుగుణమాక సావకాశ శబ్దమ్‌పత్తిక్కుమాకైయాలుమ్ ఉపక్రమస్థమాయ్ నిర్హేతుకమాత్రవాచకమాన "వెఱితే" యెన్గిఱవితిన్ స్వారస్యానుగుణమాకవ నన్తరశ్రుతమాయ్ కర్తృకర్మోభయప్రతిపాదనశక్తమాకైయాలే ఉపక్రమావిరుద్ధముమాయిరుక్కిఱ "శెయ్వార్కట్కు" ఎన్గిఱవితు శెయ్యప్పడుమవక్కెన్ఱాయ్ తాన్ శెయ్యనినైక్కప్పట్టవక్కెన్గిఱతాకైయాలే విరోధమిల్లైయెన్ఱపడి.

౩౯౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆభిముఖ్యత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"ఈశ్వరస్యచసౌహార్దం యదృచ్ఛాసుకృతంతథా।
విష్ణోఃప్రసాదమద్వేషమాభిముఖ్యమ్"

మూ.—సుకృతత్తాలన్ఱిక్కే భగవత్ కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు; అద్వేషమ్ సుకృతత్తాలేయెన్నిల్ ఇన్ద ఫలవిశేషత్తుక్కత్తై*సాధనమాక్కవేణ్ణాతు.

౩౯౬. శాస్త్రముమ్

వ్యా.—అతావతు- అనాదికాలమ్ విముఖనాయ్‌పోన్ద విచ్చేతననుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ పిఱక్కిఱవాభిముఖ్యమ్ ఇవనుడైయ సుకృతనిబన్ధనమాక వన్ఱిక్కే కేవలభగవత్కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు; తత్పూర్వభావియానవద్వేషమ్ సుకృతమడియాక ప్పిఱక్కిఱతెన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్, అఖిలాత్మగుణాదియాయ్ ఆత్మోజ్జీవనాఙ్కురమా యిరున్దుళ్ళ భగవదద్వేషమాకిఱ విప్ఫలవిశేషత్తుక్కు అతిక్షుద్రమాన యాదృచ్ఛికాదిసుకృతత్తై క్కారణమెన్ఱు శొల్లవొణ్ణాతెన్ఱై.

ఆకైయాల్ అద్వేషత్తుక్కుమ్ భగవత్కృపైయే కారణమెన్ఱు శొల్లవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

౩౯౬. శాస్త్రావిహితముమాయ్ చేతనావిదితముమాన విన్దయాదృచ్ఛికాదికళుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టారిన్నారెన్నుమిడత్తై శజ్కాపరిహారరూపేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శాస్త్రము) మెన్ఱు తుడజ్గి.

అ.—ఎన్ఱు ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు పూర్వపూర్వసాపేక్షత్వం తోన్ఱినాలుమ్ యోగ్యతయాసుకృతత్తుక్కు అద్వేషహేతుత్వముమ్ ప్రసాదత్తుక్కు ఆభిముఖ్యహేతుత్వము మెన్ఱు తదాశయమ్.

"అహింసాసత్యమ్" ఇత్యాదికళిలే అహింసైక్కు ప్రథమోపాదానత్తాలే తన్మూలభూతమానవద్వేషత్తుక్కుమ్ ప్రాథమ్యంసిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అఖిలాత్మగుణాదియా) యిత.

ఫలవిసదృశత్తుక్కు విధిబలత్తాలే కారణత్వజ్గొణ్డాలుమ్ విధియిన్ఱిక్కే యిరుక్కు ఇతుక్కు క్కారణత్వ మిజ్గుకల్పిక్కవొణ్ణాతెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (ఆకైయాలి) త్యాది.

౩౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (శాస్త్రావిహితముమా), యిత్యాది.

కృతశబ్దమ్ "మత్తోభూతంనతుమయాకృతమ్" ఎన్ఱుబుద్ధిపూర్వకోత్పన్నవాచకమాకైయాలే తద్ఘటితసుకృతశబ్దమ్ అజ్ఞాతమాయుత్పన్నమానత్తై చ్చొల్లువతెజ్జనే యెన్ఱపడి.

౧ తిరువాయ్‌మొழி. ౮. ౩. ౮. ౧. ౮. పా.

* "కారణ మెన్నవొణ్ణాతు" ఎన్ఱుకోశాన్తరజ్గళిల్ పాఠమ్ కాణ్గిఱతు.

మూ.—విధియాతేనాము మఱియాతేయిరుక్కుఅవిత్తై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుకిఱపడి యెన్నెన్నిల్; నామన్ఱు, ఈశ్వరన్ ఎన్ఱు కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతావతు-"ఇదంకుర్యాత్" ఎన్ఱు శాస్త్రవిహితముమాయ్కర్తృభూతరాన చేతనరాలే బుద్ధిపూర్వేణానుష్ఠితముమాన తొన్ఱై యిఱే సుకృతమెన్బతు; అప్పడియే, ఇత్తై చ్చెయ్వానెన్ఱు శాస్త్రముమ్విధియాతే ఇన్న సుకృతమ్ పణ్ణినోమెన్ఱు తత్కర్తాక్కళాన, నాము మఱియాతేయిరుక్కఅవిన్ద యాదృచ్ఛికాదిగళై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుమ్పడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; "ఇతుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిడుకిఱోమ్ నామన్ఱు,సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారామైక్కాక సర్వజ్ఞనానవీశ్వరన్ సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టువైత్తాన్" ఎన్ఱు తత్త్వదర్శికళాన వాచారియరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమెన్ఱై

అ.—"మాక్షకామో యదృచ్ఛాసుకృతంకుర్యాత్" ఎన్ఱు యాదృచ్ఛికత్వ విధేయత్వఙ్గళ్ మిథోవిరుద్ధఙ్గళాకైయాలే విధ్యసంభవమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడియే) యిత్యాది.

[నామన్ఱై]న్ఱవితుక్కు అధ్యాహృతమాన పేరిడువర్కళెన్గిఱవిత్తోడే అన్వయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇతుక్కి) త్యాది.

ఈశ్వరనెన్గిఱవితుక్కు పేరిట్టానెన్గిఱవధ్యాహృతపదత్తోడే అన్వయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సర్వముక్తిప్రసఙ్గమి) త్యాది.

ఫలప్రదానోపయోగియాయ్ చేతనకృతమానవిత్తై "ఋతంపిబన్తౌసుకృతస్య" ఇత్యాదికళిలే సుకృతశబ్దత్తాలే శొల్లుకిఱాప్పోలే అతిప్రసఙ్గవారణద్వారా ఫలప్రదానోపయోగియాకవీశ్వరకృతమానవివత్తైయుమ్ "యదృచ్ఛాసుకృతన్తథా" ఇత్యాదికళిలే సుకృతశబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలే యీశ్వరేచ్ఛారూపశక్తి ఉభయత్రాపి తుల్యై యెన్ఱపడి.

"యఃప్రమత్తో హన్తిప్రాప్తం దోషఫలం సహసంకల్పేనభూయః" "ఏవమన్యేష్వపిదోషవత్సు కర్మసు తథాపుణ్యక్రియాసు" ఎన్ఱు దుష్టకర్మఙ్గళుక్కుమ్ పుణ్యకర్మఙ్గళుక్కుమ్ స్వరూపేణ తత్తత్ఫలజనకత్వముమ్ బుద్ధిపూర్వకత్వాబుద్ధిపూర్వకత్వఙ్గళుక్కు ఫలగతగురుత్వలఘుత్వప్రయోజకత్తైయుమ్ శాస్త్రసిద్ధైయాయిరుక్క-

వ్యా.—ఆక, కీழ்[౧]"వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ఎన్ఱు మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱవర్కళిల్ తలైవరాన నమ్మాழ்వార్ నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱవివ్వర్థత్తై విశదమాకవరుళిచ్చెయ్తపడియై దర్శిప్పిత్తు, అతిన్ మేల్ వన్ద శఙ్కాపరిహారఙ్గళుమ్ పణ్ణి యరుళినార్ాయ్త్తు.

అ.— "హరిర్హరతి పాపాని దుష్టచిత్తై రపిస్మృతః ।
అనిచ్ఛయాపిసంస్పృష్టో దహత్యేవ హి పావకః॥"
"కిం తస్యదానైః కిం తీర్థైః కిం తపోభిః కిమధ్వరైః ।
యో నిత్యం ధ్యాయతే దేవం నారాయణ మనన్యధీః॥"
"కీర్తనా దేవకృష్ణస్య ముక్తసఙ్గః పరం వ్రజేత్"
"సాంకేత్యం పారిహాస్యంవా"

ఇత్యాదికళాలే ఇచ్ఛానిచ్ఛాకృతభగవత్స్మరణాదికళుక్కు తుల్యఫలహేతుత్వఞ్శొల్లుకైయాలే అతిలవిచ్ఛాకృతత్తుక్కు ఇచ్ఛాకృతత్తోడే తుల్యఫలత్వవచనం తద్వ్యాజేన భగవత్కృపైయినుడైయఫలజనకత్వతాత్పర్యకమాకైయాలే బుద్ధిపూర్వకసుకృతిదరిద్రరైయుమ్ విడమాట్టాతతన్నుడైయకృపైయాలే అబుద్ధిపూర్వకత్తుక్కు అతిప్రసఙ్గవారకత్వరూపవ్యాజత్వత్తైయుమ్ తత్ప్రయుక్తసుకృతపదవాచ్యత్వత్తైయుమ్ తానేపణ్ణినానెన్గిఱతు.

ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతత్తుక్కు అహేతుత్వేసత్యతిప్రసఙ్గవారకత్వరూపవ్యాజత్వత్తైక్కొళ్ళాతే అప్రధానకారణత్వరూపవ్యాజత్వత్తైక్కొణ్డు వైషమ్యాదికళుక్కు పరిహారఞ్శొల్లప్పార్క్కిల్ తాదృశవ్యాజత్వంబుద్ధిపూర్వత్తుక్కుమ్ తుల్యమాకైయాలే భగవద్విషయత్తుక్కొరే ஹஹఞ్శొల్లిஹஹాకాతు ;కృపానిర్హేతుకత్వముమ్ సిద్ధియాతు.

ప్రాధాన్యత్తైప్పஹ్றి నిర్హేతుకత్వవచనమెన్ఱైయుమ్ ఉచితమన్ఱెన్ఱు కరుత్తు.

శ్రవణమ్ వక్తృసాపేక్షమాకైయాలే సామర్థ్యాత్తత్త్వదర్శికళాన పూర్వాచార్యర్కళే వక్తాక్కళాకవుచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తత్త్వదర్శికళాన) విత్యాది.

సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆక) విత్యాది.

[౧] తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౧. తి. ౧. పా.

మూ.—౩౯౭. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆழ்వార్కళ్ పాశురఙ్గళిల్ పరస్పర విరుద్ధమ్పోలే తోన్ఱుమ్;

వ్యా.—౩౯౭. ఇని ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆழ்వార్కళ్ పాశురఙ్గళిల్ అన్యోన్యవిరుద్ధమ్పోలేతోన్ఱుమవఱ్ఱుక్కు పరిహారముమ్, ఇవ్వర్థస్థాపకమాక మఱ్ఱుముళ్ళ వేణ్డుమ్ ప్రమాణతర్కఙ్గళుం మివ్విడత్తిల్ తా మరుళిచ్చెయ్యా మైక్కు హేతువిన్న తెన్గిఱార్ - (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు నిర్హేతుకవిషయీకారమాకిఱ ఇవ్వర్థ విషయమాక, ఇవ్విషయీకారత్తుక్కు లక్ష్యమాయ్ మయర్వఅమతినల మరుళ్పెఱ్ఱ వాழ்వార్కళుడైయ భగవదఙ్గీకార ప్రకాశకఙ్గళాన పాశురఙ్గళిల్.౧"వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ౨"ఎన్నన్ఱిశెయ్ తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికழ்వతువే"ఎన్ఱుమ్ ౩ 'తిరుమాలిరుఞ్జోలైమలై యెన్ఱే నెన్న"౪"మాతవనెన్ఱే

అ.—౩౯౭. సంగతి (ఇని యివ్వర్థవిషయమాక) మిత్యాది.

ఇఙ్గుమ్నిర్వాహకత్వమ్ సంగతియెన్ఱపడి.

అవ్యవహితపూర్వప్రకృతమానసుకృతసామకరణవ్యావర్తనార్థమ్అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకవిషయీకారే) త్యాది.

ఇతుక్కు లక్ష్యల్లాతవృషివచనఙ్గళిల్ మిథోవిరోధపరిహారత్తైప్పణ్ణి, ఇతుక్కు లక్ష్యనవాழ்వార్కళుడైయ పాశురఙ్గళిలే తత్పరిహారమావశ్యకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [ఆழ்వార్కళ్] ఇత్యాదిక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్విషయీకారత్తుక్కు) త్యాది.

విశిష్యపాశురఙ్గళై దర్శిప్పిత్తు అవైత్తుక్కు అర్థమ్ (వెఱితే) యిత్యాది.

"వెఱితే" ఇత్యాదియుమ్ "ఎన్నన్ఱి" ఇత్యాదియుమ్ నిర్హేతుకత్వపరమ్.

"తిరుమాలిరుఞ్జోలై" ఇత్యాదిద్వయం సహేతుకత్వస్ఫూర్తిసహమ్.

నల్లతోరఱమ్=నల్లధర్మత్తై.

ఇతునిర్హేతుకత్వపరమ్.

పల్ పిఱవి=పలపిఱవియిలే,

నోన్ఱేన్=సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణినేనెన్ఱపడి.

ఇతుసహేతుకత్వశఙ్కాసహమ్.

మూ.—౩౯౮. అవఱ్ఱిల్ శొల్లుకిఱ పరిహారముమ్,

వ్యా.—కొణ్డు" ఎన్ఱుమ్,౫ "నల్లతోరఱఞ్జెయ్తుమిలేన్" ఎన్ఱుమ్,౬"నోన్ఱేన్ పల్ పిఱవి"ఎన్ఱుమ్,౭"యానొత్తవత్తాల్ కాణ్బన్ కొలిన్ఱు" ఎన్ఱుమ్,౮"యానేతవఞ్జెయ్ తేన్" ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళాలే భగవదఙ్గీకారహేతుక్కళోన్ఱుమ్ తఙ్గళ్ వక్కలిల్లైయెన్ఱతు ఉణ్డానాప్పోలే శొల్లువతాకైయాలే కరుత్తఱియాతవర్కళుక్కు పరస్పరవిరుద్ధమ్పోలే ప్రతిభాసిక్కుమెన్నై.

అవఱ్ఱిల్ శొల్లుమ్పరిహారఙ్గళావన - ౯ "మాతవన్ మలై" ఎన్గిఱవై వ్యావృత్త్యుక్తిమాత్రమాకైయాలేఅవఱ్ఱైయారోపిత్తువన్దు మేల్విழுకిఱ భగవత్కృపైయే యఙ్గీకారహేతు, అవై హేతువన్ఱెన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్;

౬"నోన్ఱేన్ పల్ పిఱవి" ఎన్ఱతు-ఎనక్కు పలజన్మఙ్గళుణ్డా మ్బడి యాకవాయ్త్తు నాన్ సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణినేన్ఱు

అ.—యానొత్తవత్తాల్ కాణ్బన్ = ఏన్దతపస్సాలే కాణ్బేనెన్ఱపడి. కింశబ్దం క్షేపార్థకమ్.

ఇతు నిర్హేతుకత్వపరమ్.

యానేతవఞ్జెయ్ తేన్=తపస్సెప్పణ్ణినేన్.

ఇతు సహేతుకత్వసంశయక్షమమ్.

ఆదిశబ్దమ్ "మున్ననోన్ఱవితికొలో" ఇత్యాదిపరమ్.

ఇవైత్తుక్కర్థమ్ (భగవది) త్యాది.

నిశ్చయవ్యఞ్జనార్థమ్ (ఇల్లైయెన్ఱతు) ఎన్ఱతు.

ఆపాతప్రతీతిద్యోతనార్థమ్ (ఉణ్డానాప్పోలే) త్యాది.

ప్రతిపత్తృబుద్ధిమాన్ద్యహేతుకవిరోధప్రతీతిమాత్ర మల్లతు నిర్దోషశాస్త్రఙ్గళుక్కు స్వతోవిరోధమిల్లామైయాలే (కరుత్తఱియాతవర్కళుక్కు) ఇత్యాది.

(వ్యావృత్త్యుక్తి) యెన్ఱతు వ్యక్త్యన్తరగిర్యన్తరవ్యావర్తనార్థమ్ "మాతవన్" ఇత్యాదివిశేషణనిర్దేశ మెన్ఱపడి.

మాత్రశబ్దత్తాలే గౌరవప్రతిపత్తియై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

(ఆరోపిత్తై) న్ఱతు వ్యాజమాక్కిక్కొణ్డన్ఱపడి.

(హేతువన్ఱెన్నుమిడ)మిత్యనేన అహేతుత్వేసత్యతిప్రసఙ్గవారకత్వం సూచితమ్,

పలపిఱవియిలేనోన్ఱేనెన్ఱర్థవివక్షయా (పలజన్మఙ్గళు) మిత్యాది.

౧ తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౮. తి. ౮. పా.

౨ తిరువాయ్మొழி. ౧౦. ప. ౬. తి. ౮. పా.

౩ తిరువాయ్మొழி. ౧౦. ప. ౮. తి. ౧. పా.

౪ తిరువాయ్మొழி. ౨. ప. ౭. తి. ౩. పా.

౫ పెరియతిరుమొழி. ౧. ప. ౯. తి. ౪. పా.

౬ పెరియతిరుమొழி. ౧. ప. ౯. తి. ౮. పా.

౭ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౮౬. పా.

౮ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౭౪. పా.

మూ.—— మత్తుముణ్డాన వక్తవ్యఙ్గళుమ్,

వ్యా.——స్వనికర్షమ్శొన్న విత్తనై, అనేకజన్మమ్ ఉన్నై ప్పెఱుకైక్కు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణినేనెన్ఱపడి యన్ఱు;
౧"యానేతవఞ్జాయ్ తేన్" ఎన్ఱతు-ఇరున్దమిఴ్ నన్మాలై యిణై యడిక్కే శొల్లప్పెఱ్ఱు ప్రీత్యతిశయత్తాలే ఎన్నై ప్పోలే భాగ్యమ్ పణ్ణినారిల్లైయెన్ఱు ఇప్పేఱుపెఱ్ఱు తమ్మైశ్లాఘిత్తమాత్రమెన్ఱిప్పడి కళిలే నిర్హేతుకవచనవిరోధమ్ వారాతపడి సహేతుకమ్పోలత్తోఱ్ఱుమవఱ్ఱుక్కు చ్చొల్లుమ్ పరిహారఙ్గళ్.

(మత్తుముణ్డాన వక్తవ్యఙ్గళావన) మఱ్ఱు మిన్నిర్హేతుకస్థాపనార్థమాక చ్చొల్ల వేణ్డుమవై యాన,

౨"ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః।
జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే।
నిర్హేతుక కటాక్షేణ మదీయేన మహామతే।
ఆచార్యవిషయీకారాత్ ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్॥
నాసౌ పురుషకారేణ నచాప్యన్యేన హేతునా।
కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకఞ్చిత్ కదాచన"
ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళుమ్ ఏతదనుగ్రాహకతర్కఙ్గళుమ్.

అ.——ఇత్తాల్ ఫలితం (స్వనికర్షమ్) ఇత్యాది.
ఇరున్దమిఴ్=మహత్తానద్రమిడరూపమాన,
నన్మాలై = శ్లాఘ్యమాలైయై,
ఇణైయడిక్కే=పరస్పరసదృశఙ్గళాన తిరువడికళుక్కే.

ఏకవిషయత్తిలే విధినిషేధఙ్గళిలే నిషేధానురోధేన విధినయనంపోడశిగ్రహణాగ్రహణవాక్యసిద్ధమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకత్వవచనవిరోధమ్) ఇత్యాది.

"ఏవంసంసృతిచక్రస్థే" ఇత్యాదివచనత్తిలే అనుక్తివ్యఞ్జిత హేత్వభావమ్ కంఠోక్త మెన్నుమభిప్రాయత్తాలె (నాసౌ పురుషకారేణ) ఇత్యాది.

ఆదిపదమ్ ఏతదుపబృంహితైయాన "యమేవైషవృణుతే" ఇత్యాదిశ్రుతిపరమ్.

"తర్కోహినామ అర్థస్వభావవిశేషేణవా సామగ్రీవిశేషేణవా నిరూపణేన అర్థవిశేషేప్రమాణం వ్యవస్థాపయత్తదితికర్తవ్యతారూపమూహాపరపర్యాయం జ్ఞానమ్" ఎన్గిఱవిత్తై యుళ్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదనుగ్రాహకే) త్యాది.

౧ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౭౪. పా.

మూ.——విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్.

౩౯౮. ఆకైయాల్, ఇవన్ విముఖనాన దశైయిలు

వ్యా.——(విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్) ఎన్ఱతు ఇవైయెల్లాఙ్గొల్లప్పుక్కుమళవిల్ గ్రన్థప్పరప్పావరుమెన్ఱిఙ్గే శొల్లుకిఱోమిల్లై యెన్ఱపడి.

౩౯౮. ఆక, కీఴ్ (భగవద్గుణానుసన్ధానమ భయహేతు, ఎన్ఱ ప్రతిజ్ఞైక్కుపపాదకమాక, (త్రిపాద్విభూతియిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వర నివ్యాత్తోజ్జీవనార్థమాక విముఖదశైయే పిడిత్తు కృషిపణ్ణి ప్పోరుమ్పడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్తార్; అతు తన్నై నిగమిక్కిఱార్- (ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు-ఈశ్వర నివ్యాత్తోజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణుమ్ కట్టళై యితువాకైయాలే, ఇప్పడి యిచ్చేతనన్ తన్పక్కల్ విముఖనానవవస్థైయిలుముట్పడ వివనుక్కుజ్జీవి

అ——అపూర్వోపాత్తప్రమాణార్థనిర్ణయోపయుక్తఙ్గళాన తర్కఙ్గళు మెన్ఱపడి.

అవైయావన-

కృపాదిగుణఙ్గళుక్కు నిర్విషయత్వప్రసఙ్గముమ్ రక్షకత్వత్తుక్కు ఔపాధికత్వప్రసఙ్గముమ్ తత్ప్రియుక్తకల్యాణత్వవిరహప్రసఙ్గముమ్క్వచిన్నిర్హేతుః రక్షకత్వఙ్గోళ్ళావిట్టాల్ వరుమాకైయాలే రక్షకత్వన్నిరుపాధికమ్,

క్వచిద్రక్షణే ఉపాధిదర్శనం స్వాతన్త్ర్యముమ్ సోపాధికత్వభ్రమము మాకిఱ చేతనస్వభావకృతమ్,

ఆకైయా లుపాయవిధి వైయర్థ్యాదికళ్ ప్రసఙ్గియాతు;
ఇత్యాద్యనుసంధానఙ్గళ్-ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.
౩౯౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆక, కీఴ్) ఇత్యాది.
ప్రతిజ్ఞై-పక్షస్య సాధ్యవత్తాకథనమ్.

(ఉపపాదమాక) వెన్ఱతు హేతుబోధకమాక వెన్ఱపడి.

అబాధితత్వాత్ సత్ప్రతి పక్షితత్వబోధకమాన నిగమన రూపచరమావయవత్తై ప్రయోగిక్కిఱారెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ నిర్వాహకత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

మూ.—ఙ్గాడ ఉజ్జీవిక్కైక్కు కృషిపణ్ణినవీశ్వరనై అనుసన్ధిత్తాల్ ఎప్పోతుమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై.

౩౯౯. ౧"ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు"

వ్యా—కైక్కు కృషిపణ్ణిప్పోన్ద గుణాధికనానవనై యనుసన్ధిత్తాల్ ఏవంభూతనానవన నివ్వవస్థాపన్నరాక్కినమై కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవిడానెన్ఱు తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే సర్వకాలముమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై భయప్రసఙ్గమిల్లై యెన్ఱపడి.

౩౯౯. (విముఖనానదశైయిలుఙ్గాడ వుజ్జీవిక్క కృషిపణ్ణినవీశ్వరనై యనుసన్ధిత్తాల్) ఎన్ఱుతామ్ కీఴరుళిచ్చెయ్తవర్థత్తిలాప్తిక్కుడలాక జ్ఞానాధికరుడైయవిశేషవనుసన్ధానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

౧"ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు" ఎన్ఱతు-ఎనక్కుత్తప్పవొణ్ణాతపడి, పార్త్తవిడమెఙ్గుమ్ తానేయామ్పడియానవ్యాప్తియిలే యుళ్ పుక్కెన్ఱపడి.

అ.—(ఇవ్వవస్థాపన్నరాక్కినమై) యెన్ఱతు అద్వేషాభిముఖ్యాత్మగుణాచార్య సమాశ్రయణ తత్త్వజ్ఞానసాధనాన్తరనివృత్త్యాద్యాగన్తుకవిశేషయుక్తరాక్కిన నమ్మైప్పోల్వారై యెన్ఱపడి.

స్వీకారమ్ కర్మనాశహేతువల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మానుగుణమాక) విత్యాది.

(తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే) యెన్ఱతు తద్గుణాధ్యవసాయత్తాలే యెన్ఱపడి.

ఇఙ్గే—

"యో మే గర్భగతస్యాపి వృత్తిం కల్పితవాన్ప్రభుః।
శేషవృత్తివిధానేఽపి కిం సుప్తస్సోఽథవా మృతః"

ఎన్గిఱవిత్తై వ్యఞ్జకమాక క్కణ్డుకొళ్వతు.

౩౯౯ ఉత్తరవాక్యావతారికై (విముఖనాన) విత్యాది.

ఆప్తిః=యాథార్థ్యమ్.

(జ్ఞానాధికరుడైయ) వెన్ఱతు ఆఴ్వారుడైయ వెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ హేతుత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

"ఎతిర్" ఎన్ఱు దృష్టిగోచర పురోదేశపరమాయ్ అత్తాల్ పార్త్తవిడమెల్లాత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

శూఴల్ = శూఴ్కై, వ్యాపిక్కై.

మూ—౪౦౦. ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తు ఊరై వళైవారైప్పోలే వ్యాప్తియుమ్.

వ్యా.—౧"ఎతిర్ శూఴల్" ఎన్గిఱతు-అవతారపరమాగ మున్బుళ్ళారాలే వ్యాఖ్యాతమాయిత్తాకిలుమ్, ఇప్పోతు ఇవ రివ్విడత్తిల్ వ్యాప్తిపరమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్; అనేకయోజనై కళుణ్డాయిఱే యిరుప్పతు.

౪౦౦. అతుక్కు దృష్టాన్తమ్- (ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తూరై వళైవారైప్పోలే) ఎన్ఱు.

అతావతు—ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తవన్ అవనైత్తప్పామల్ పిడిక్కవేణుమెన్ను మభినివేశత్తాలే అవ్వూరై చ్చేరవళైయుమాపోలేయాయిత్తు ఓరాత్మావై యకప్పడుత్తిక్కొళ్ళుకైక్కాక సకలచేతనాచేతనఙ్గళిలుమ్ వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్పడి;

ఆకైయాల్ వ్యాప్తియుమ్ స్వార్థమాకవెన్ఱిఱే జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతెన్గిఱార్

(వ్యాప్తియుమ్)ఎన్ఱతు సర్వసత్తాహేతువానవతువుముణ్డెన్ఱపడి.

అ.—శూఴలిలే=వ్యాప్తియిలే యెన్ఱపడి.

పుక్కు=ప్రవేశిత్తు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎనక్కుత్తప్పవొణ్ణాతపడి) యిత్యాదినా.

"శూఴలెన్ఱవతారత్తై చ్చొల్లక్కడవతిఱే" యెన్గిఱఈట్టిల్ నిర్వాహవిరోధశఙ్కైయై పరిహరిక్కిఱార్(అవతారపరమాక) విత్యాదినా.

౪౦౦. (అతుక్కు)ఎన్ఱతు వ్యాప్తిక్కెన్ఱపడి.

వైయర్థ్యశఙ్కా పరిహారార్థమ్ (అభినివేశత్తాలే) యెన్ఱతు.

ఎతిర్ శబ్దార్థమ్ (సకలే) త్యాది.

"ఎనక్కేయరుళ్ శెయ్వర్"ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్(స్వార్థమాక) విత్యాది.

ఉమ్మై సముచ్చయార్థమన్ఱిక్కే విరోధద్యోతకమెన్గిఱార్ (వ్యాప్తియు మెన్ఱతు) ఇత్యాదినా.

అన్యసత్తాహేతువుక్కు స్వార్థత్వానుసంధానమ్ విరుద్ధమిఱే.

---

౧ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౭. తి. ౬. పా.

మూ.—౪౦౧. సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పోలే స్వార్థమాక వెన్ఱిఱే జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతు.

మూ.—౪౦౨. కర్మఫలమ్పోలే కృపాఫలము మనుభవిత్తేయఱవేణుమ్.

౪౦౩. కృపై పెరుకప్పుక్కాల్

వ్యా.—౪౦౧. సృష్ట్యవతారాదికళై స్వార్థమాకవనుసన్ధిక్కైయై సిద్ధవత్కరిత్తు, ఇతుక్కు దృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పోలే) ఎన్ఱు.

మున్నీర్ఞాలత్తిల్ ముతల్పాట్టిలే - సృష్టియై స్వార్థమాకవుమ్, ఇరణ్డామ్పాట్టిలుమ్ మూన్ఱామ్పాట్టిలుమ్- అవతారఙ్గళై స్వార్థమాకవుమ్ ఇవర్ తామే యనుసన్ధిత్తరుళినారిఱే.

(అవతారాదికళ్) ఎన్ఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే- గుణచేష్టితాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

వ్యా—౪౦౨.ఇప్పడి ఇవన్ విముఖనానదశైయిలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళాలే యివనుడైయ వుజ్జీవనత్తుక్కాకన్ కృషిపణ్ణిప్పోరుకిఱతుతెన్ఱుడైయనిర్హేతుకకృపైయాలేయిఱే; తాదృశకృపాఫలమివనుక్కవశ్యానుభావ్యమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు,కీళ్ (నిర్భరనాయిరుక్కుమిత్తనై) ఎన్ఱవత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్ (కర్మఫలమ్పోలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి

అతావతు—తాన్ శెయ్తపుణ్యాపాపరూపకర్మఫలమ్, ౧"అవశ్య మనుభోక్తవ్యమ్'' ఎన్ఱపడియే అనుభవిత్తేయఱవేణ్డుమోపాతి, నిత్యసంసారహేతువానకర్మత్తైత్తళ్ళి నిత్యసూరికళోడు సమానభోగభాగియాక్కుకైక్కు హేతువానవవనుడైయ కృపాఫలముమ్ ఇవనుక్కు ఇచ్చైయిల్లైయేయాకిలుమ్ అవశ్య మనుభవిత్తేవిడవేణుమెన్ఱై.

౪౦౩. ఏవమ్భూతకృపై యనాదియాయిరుక్కచ్చెయ్తే, కర్మకర్తావాన చేతననుడైయవుమ్ తత్ఫలదాతావానవీశ్వరనుడైయవుమ్ స్వాతన్త్ర్యఙ్గళాలే తకైయప్పట్టన్ఱోకిడన్దుపోన్దతు, ఇన్నము మప్పడియానాలో వెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృపై పెరుకప్పుక్కాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—౪౦౧. దృష్టాన్తీకరణత్తాలె సిద్ధవత్కారలబ్ధ మెన్ఱిఱార్ (సృష్ట్యవతారే)త్యాదినా.

అవ్వనుసంధాన మెఙ్గనే యెన్న (మున్నీరి) త్యాది,

మున్నీర్=మున్నే సృష్టిక్కప్పట్టజలపూర్వకమాన,

ఞాలమ్=పృథివ్యుపలక్షితలోకత్తై,

పడైత్త=సృష్టిత్త,

ఎమ్ముకిల్వణ్ణనే=ఎనక్కాక లోకత్తై సృష్టిత్త పరమోదారనేయెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముతల్పాట్టిలే) యిత్యాదినా.

వక్ =కఠినైయాన.

మావైయమ్=మహాపృథివియై,

అళన్దవెమ్వామనా=ఎమక్కాక వళన్దవామననే.

ఇతి రణ్డామ్పాట్టు.

కొల్లా=హింసాపరికమల్లాత,

మాక్కోల్=మతిరైక్కోల్ పరికరమాక.

భారతయుద్ధత్తిలే యెల్లాసేనైకళుమ్ కురుక్షేత్రత్తిలే ముడిత్తవెనక్కు పకారకనే.

ఇతు మూన్ఱామ్పాట్టు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇరణ్డామ్పాట్టిలుమ్) ఇత్యాదినా.

అ—౪౦౨. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇప్పడియివన్) ఇత్యాది

సంగతి (తాదృశే) త్యాది.

ఇత్తాల్ హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

[అనుభవిత్తే] యెన్ఱిఱ అవధారణ ఫలితం స్థిరీకరణమ్.

ఉపమానత్తిల్ అవధారణాంశత్తుక్కు ప్రమాణమ్ (అవశ్య) మిత్యాది

ఏవకారవ్యావర్త్యమ్ అనిచ్ఛాప్రయుక్తా నుభవాభావమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(ఇచ్చైయిల్లైయే యాకిలు) మిత్యాది.

౧.

మూ.—ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకై యవొణ్ణాతపడి యిరుక్కై యుమ్ఱియవ్పెరుకుమ్.

వ్యా.—అతావతు - కృపాగుణమ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన వీశ్వరన్ తానిట్టకట్టళై యిలే వన్దవాఱే యఙ్గీకరిక్కక్కడ వొమెన్ఱు ఇచ్చేతననై కర్మానుగుణమాక నిర్వహిక్కుమళవి ల్, ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకైయప్పట్టు నిఱ్కు మతొఱ్ఱియ, అక్కట్టళై యిల్ వారామైయాలే దుర్గతియే పర్ణ్రాశాక వివనై యవన్ తానే మేల్విఴున్దఙ్గీకరిక్కైక్కు డలామ్పడి పెరుకుమళవిల్, స్వాశ్రయమానవీశ్వరనుడై య చేతనకర్మానుగుణమాకవే నిర్వహిక్కక్కడవొమెన్ఱి రుక్కుమస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్, స్వవిషయమాన చేతనుడై యగ"శ్రుతిస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తా ముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే" ఎన్గిఱపడియే - ఈశ్వరాజ్ఞైయై యతిలఙ్ఘిత్తు నడక్కైక్కడి యానస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ నిరోధిక్కవొణ్ణాతపడి[2]"విత్తివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్గిఱపడియే ఉభయస్వాతన్త్ర్య

అ.—౪౦౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఏవమ్భూతే) త్యాది.

ఇత్తాల్ ఏతావత్కాలంస్వాతన్త్ర్యేణాభిభవత్తైదృష్టా న్తీకరిత్తుక్కొణ్డు పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణ ఉత్థానపరిహారమాకైయాలే ఆక్షేపసంగతి యెన్ఱపడి.

(కృపాగుణ) మిత్యాది.

అతావతు. — క్రాప్తాప్రాప్తదుర్గత్యభావసహకృతస్వాతన్త్ర్యమ్ శాస్త్రమర్యాదా నుగుణాఙ్గీకారప్రయోజకమ్; కాప్తాప్రాప్తదుర్గతి మూలక కృపాతిశయమ్ స్వాతన్త్ర్యపమర్ధేన యాదృచ్ఛికాదివ్యాజేన స్వయమే వాఙ్గీకారప్రయోజక మెన్ఱపడి.

ఆశ్రయస్వాతన్త్ర్యం......ప్రతిబన్ధకమ్; విషయస్వాతన్త్ర్యం విషయసంబన్ధప్రతిబన్ధక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వాశ్రయమాన) విత్యాది.

ఇతిల్ ప్రమాణమ్ (విత్తి)యిత్యాది.

విత్తియెన్బతు భగవత్కృపై;

అతుక్కడి అవనాల్ తప్పవొణ్ణాతపడి యిరుక్కైయాలే.

వాయ్క్కిన్ఱు=కిట్టానిన్ఱుళ్ళవిడత్తిల్,

కాప్పార్=తకైవార్,

ఆర్=ఆక్షేపే. ఒరువరుమిల్లై యెన్ఱవ్పడి.

మూ.—౪౦౪. భయహేతు కర్మమ్; అభయహేతు కారుణ్యమ్.

వ్యా.—రూపమాన విరణ్డుకరై యుముణ్డెన్ఱ్రియుమ్పడి యొరుమట్టిల్ నిల్లామై మెన్ మేలుమ్ పెరుకానిఱ్కుమెన్నై.

౪౦౪. ప్రకరణాదియిల్ భయాభయహేతుక్కళాక చ్చొన్న స్వదోషభగవద్గుణఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, కర్మకారుణ్యఙ్గళ్ ప్రధానఙ్గళాకైయాలే యవఱ్ఱైయుపపాదిత్తుక్కొణ్డునన్ఱార్ కీఴ్, అతుతన్నై నిగమిత్తరుళుకిఱార్ మేల్ (భయహేతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు — ఈశ్వరనేయుపాయమెన్ఱిరుక్కుమధికారిక్కు ఇన్నముమ్ సంసారమనువర్త్తిక్కిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్గిఱ భయత్తుక్కు హేతు, అనాదికాలమ్ సంసరిక్కైక్కు కారణమాయ్ పోన్ద స్వకర్మస్మరణమ్,[3]"శూళ్ పిఱప్పుమ్ మరుఙ్గే

అ.—విషయాశ్రయభూత చేతనేశ్వరర్కళ్ బుద్ధిస్థరాకైయాలే-అవర్కళే స్వాతన్త్ర్యవిశిష్టవేషేణ నిరోధకతయా ప్రసఙ్గార్హరెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఉభయస్వాతన్త్ర్య) త్యాది.

ఆకస్మిక కృపాప్రసరణత్తుక్కు దుర్నివారత్వసామ్యత్తాలే ప్రవాహరూపణానుగుణమాక స్వాతన్త్ర్యద్వయత్తుక్కు నిరోధకత్వసామ్యత్తాలే కూలత్వరూపణమ్ "కరుణారసకూలముద్రుజైః" ఇత్యాద్యనుసారేణ మూలాభిప్రేత మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఇరణ్డుకరైయు) మిత్యాది.

౪౦౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రకరణాదియి) లిత్యాది.

సామాన్యేనోపక్రమిత్తు విశేషేణోపపాదననిగమనఙ్గళ్ గుణానాం ప్రధానానువర్తిత్వన్యాయత్తాలుమ్ "ప్రధానేకృతం సర్వత్రకృతం భవతి" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

భయమ్=సంసారత్తినుడైయ వుత్తరకాలాను వృత్తిరూపభావ్యనర్థాశఙ్కనమ్.

కర్మమ్=సంసారహేత్వనాదిపుణ్యపాపరూపమ్.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరనే) యిత్యాదినా.

శూళ్=చక్రవత్ పరివర్త్తిక్కిఱ,

పిఱప్పు=జన్మోపలక్షిత సంసారమానతు,

మరుఙ్గే=సమీపత్తిలే,

వరుప్పెరుమే=వరుమే,

మూ.—౮౦౫. భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్

వ్యా—వరప్పెఱుమే'' ఎన్గిఱపడియే - సంసారమ్ నమ్మరుకుమ్ వరమాట్టాతు, శరీరావసానత్తిలే భగవత్ప్రాప్తిక్కుమ్ కణ్ణఴివిల్లైయెన్ఱు నిర్భయనాయిరుక్కైక్కు హేతు, కర్మత్తైప్పారామలఙ్గీకరిత్తు సంసారత్తై యఱియుత్తుత్తిన్ తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుఉప్పాన పవనుడైయ నిర్హేతుక కారుణ్యాస్మరణమెన్గై.

(స్వదోషానుసన్ధానమ్, భగవద్గుణానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గినత్తై నిగమిక్కిఱవిడమాకైయాలే, (కర్మమ్ కారుణ్యమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ స్మరణపర్యన్తమ్ వివక్షితమ్.

౮౦౫. ఇబ్భయాభయఙ్గళిరణ్డు మివనుక్కెవ్వళవాక నడక్కుమెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—భగవత్కృపావిషయమాయుమ్, ప్రకృతియోడే యిరుక్కైయాలే అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్ప్పోన్ద స్వకర్మత్తై యనుసన్ధిప్పతు అత్తైప్పారాతే యఙ్గీకరిత్త భగవత్ కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిప్పతాయ్క్కొణ్డిఱే ఇవ్వధికారియిరుప్పతు; అతిల్, కర్మత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు - భయముమ్ కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు - అభయము

అ—కింశబ్దః క్షేపే; ఏరాతెన్నపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసార) మిత్యాదినా.

కర్మకారుణ్యశబ్దఙ్గళ్ తత్తత్స్మరణలక్షకఙ్గళెన్ను మతుక్కు గ్రాహకత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వదోషానుసందాన) మిత్యాదినా.

ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారస్థపదలక్షణై అశ్వప్రతిగ్రహ వాక్యత్తిలే కణ్డతిఱేయెన్నపడి.

౮౦౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇబ్భయాభయఙ్గళి)త్యాది.

భయహేత్వ భయహేతుశబ్దఙ్గళిలే కాలోపాధిశబ్దమిల్లామైయాలే కాలావధిజిజ్ఞాసైయెన్నపడి.

(కృపావిషయమాయు) మెన్ఱతు కృపైక్కు విషయభూతనానపిన్బుమెన్నపడి.

(ప్రకృతియోడే)దేహరూపైయానవచిత్తోడే.

విషయఙ్గళుమ్ కారణకలాపము మిరున్దాల్ అనుసంధానమవశ్యభావియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వకర్మత్తై యనుసంధిప్పతు) ఇత్యాది.

మూ.—మాఱిమాఱిప్రాప్తియళవుమ్నడక్కుమ్.

౮౦౬. నివర్త్యజ్ఞానమ్

వ్యా—మాయ్ ఇరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి, ప్రకృతిసంబన్ధమఱ్ఱుభగవత్ప్రాప్తిపణ్ణుమళవుమ్ నడక్కుమెన్గై.

౮౦౬. ఇప్పడి ఉభయముమ్ మాఱిమాఱి ప్రాప్తియళవుమ్ నడక్కిఱతెన్, తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే యెప్పోతుమొక్క నిర్భయనాయిరుక్కవొణ్ణాతోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నివర్త్యజ్ఞానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—అవనుడైయ కారుణ్యత్తాలే నివర్తిక్కప్పడుమతాన అవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతిసంబన్ధవిషయజ్ఞానమ్, ఇవై కిడక్కైయాలే ఇన్నముమ్ సంసారమ్ మేలిడిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్గిఱభయహేతు; “సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి'' ఎన్ఱు సర్వేశ్వరనివఱ్ఱైత్తళ్ళిప్పొకడుమ్బడి పణ్ణుకైయాలే ఇవఱ్ఱుక్కు నివర్తకమానవవనుడైయ కారుణ్యవిషయజ్ఞానమ్, తద్భయరాహిత్యహేతువెన్గై.

అ—ప్రాప్తియాలాక్షిప్తమ్ (ప్రకృతిసంబన్ధమఱ్ఱు) ఎన్ఱతు.

ప్రాప్తిశబ్దార్థమ్ (భగవది) త్యాది.

ప్రాప్తిశబ్దమ్ ప్రాప్త్యుత్పత్తి పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పణ్ణు) మెన్ఱతు.

అల్లతు భగవదనుభవాది రూపప్రాప్తికాల మెల్లామ్ భయానువృత్తి కూడాతిఱే.

౮౦౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి యుభయము) మిత్యాది.

“నాహారయతిసంత్రాసం వబిభేతికదాచన''

ఎన్ఱు భయాభావమ్ సార్వకాలిక మెన్గిఱతేయెన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్.

నివర్త్యనివర్తకశబ్దఙ్గళ్ స్థానప్రమాణత్తాలే కర్మాదిదోషకారుణ్యఙ్గళుక్కు వాచక మెన్గిఱార్ (అవనుడైయ) విత్యాది.

అవిద్యా=అన్యథాజ్ఞానాదికమ్.

కర్మ=పుణ్యపాపరూపమ్.

వాసనా=సంస్కారః.

రుచిః=ఇచ్ఛావిశేషః.

ప్రకృతిసంబన్ధః=దేహసంబన్ధః.

“ఆనన్దం బ్రహ్మణోవిద్వాన్'' ఎన్గిఱవితిలే 'విద్వాన్' ఎన్ఱు వర్తమాననిర్దేశత్తాల్ భయనివర్తకవేదనత్తుక్కు పౌనఃపున్యఙ్గళ్ళుకైయాలే నివర్త్యమానభయత్తుక్కుమ్ పౌనఃపున్యఙ్గళ్ళుమ్ సిద్ధిక్కిఱతు.

మూ.—భయహేతు; నివర్త్యజ్ఞానమ్ అభయహేతు.

వ్యా.—నివర్తకబలమఱిన్దాలుమ్ నివర్త్యమ్ కిడక్కుమళ వుమ్భయముమ్ నడునడువే కలశిచ్చెల్లుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక ఇప్ప్రకరణత్తాల్ - ఇవనుక్కు భయాభయహేతుక్కళుమ్, తదుభయవిపర్యయత్తిల్ సిద్ధిక్కుమతువుమ్, తన్నిబన్ధనశఙ్కాపరిహారఙ్గళుమ్, సర్వేశ్వరన్ సంసారికళుక్కుజ్జీవనత్తిల్ కృషిపణ్ణుమ్బడియుమ్, అజ్ఞాతసుకృతభగవదఙ్గీకారహేతుత్వముమ్, ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవానభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఏతద్వైభవాభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఇవ్వర్థమభియుక్తవచనసిద్ధమెన్నుమతువుమ్, అజ్ఞాతసుకృతవ్యాజేన వవనఙ్గీకరిక్కుమ్బడియుమ్, అఙ్గీకారహేతువాక్కుమజ్ఞాతసుకృతఙ్గళిన్ తత్కృషిఫలత్వముమ్, తన్నిరూపణఫలితముమ్, అఙ్గీకారప్పుఴ్రాశామవై కాదాచిత్కమాక స్వయమేవ విళైక్కైక్కడియుమ్, అవఱ్ఱిన్ ద్వైవిధ్యముమ్, ఏవమ్భూతవిషయీకారశాస్త్రసిద్ధత్వముమ్, ఇవ్విషయీకారమ్ పెఱ్ఱువర్ ఇత్తై వెళియాకప్పేశినపడియుమ్, ఏతదనభిజ్ఞవచనపరిహారముమ్, ఆభిముఖ్యవదద్వేషతత్కృపాజనితత్వముమ్, యాదృచ్ఛికాదికళిల్ సుకృతనామమీశ్వరకృతమెన్నుమతువుమ్, ఏతదర్థవిషయాభియుక్తవచన పరస్పరవిరోధపరిహారాద్యనుగ్రహహేతువుమ్, కీఴ్ప్పరక్కవుపపాదిత్తువన్దతిన్ ఫలితముమ్, తదాప్తిహేతుతయా జ్ఞానాధికరనుసన్ధానముమ్, నిర్హేతుకకృపాఫలావశ్యానుభావ్యత్వముమ్, ఈదృశకృపాప్రవాహ దుర్నివారత్వముమ్, ప్రకరణాదిప్రతిజ్ఞాతార్థనిగమనముమ్, భయాభయానువర్తనకాలావధియుమ్, ఏతదుభయహేతుభూతజ్ఞాన విశేషఙ్గళుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషాదిమోక్షపర్యన్తాఖిలలాభహేతువాన భగవదాకస్మికకృపాప్రభావమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ - ద్వయోపదేష్టృభూతాచార్యోపసత్త్యాదికళుక్కుమ్ తదుపదిష్టద్వయార్థజ్ఞానాదికళుక్కుమ్ హేతువాన భగవన్నిర్హేతుకకృపావైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావతాన భగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రభావప్రకరణమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

అ.—ఇత్తైయాకిల్ అనుసంధానఙ్గళిల్ చరమవ్యక్తిపర్యన్తమ్ భయానువృత్తి ఐరుమే.

ఆకైయాల్ నివర్తకపౌనఃపున్యత్తాలే నివర్త్యపౌనఃపున్యం సిద్ధమ్.

అతుక్కు హేతు భయహేతువినుడైయ తావత్కాలనత్తై.

ఇత్తైప్పఱ్ఱవే "స్మారంస్మారం" "గతభీః" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నివర్తకబల) మిత్యాది.

"గజంవా వీక్ష్య సింహంవా" ఎన్ఱు భయహేతువికల్పత్తాలేయుమ్ "నాహారయతి" ఎన్గిఱవర్తమానత్తాలేయుమ్ భయాభయఙ్గళినుడైయ పర్యాయానువృత్తి వ్యఞ్జితమిత్తే.

ఏతత్ప్రకరణార్థఙ్గళై సుఖబుద్ధిసమారోహణార్థమాకత్తొకుత్తు ఉపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఆకవిప్ప్రకరణత్తాలి)త్యాదినా.

(సిద్ధిక్కుమెన్నుమతువు) మెన్ఱతు అజ్ఞత్తైయై.

అ.—అజ్ఞాతసుకృతస్య భగవదఙ్గీకారహేతుత్వమితి విగ్రహః.

హేతుత్వం=వ్యాజత్వమ్.

ఏవంభూతవిషయీకారస్య శాస్త్రసిద్ధత్వ మితివిగ్రహః.

పెఱ్ఱవర్=నమ్మాఴ్వార్.

అద్వేషస్యతత్కృపాజనితత్వమితి విగ్రహః.

అభియుక్తవచనాని=ఆఴ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళ్.

ఇన్ద పఞ్చమప్రకరణత్తుక్కు తురీయప్రకరణత్తోడే సంగతియైయుమ్ ప్రకరణచతుష్టయానన్తర్యత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తా)లిత్యాదినా.

ఇత్తాల్ = పఞ్చమప్రకరణత్తాల్.

ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావతానభగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రభావప్రకరణమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

శ్రీవచనభూషణమ్.

౮. ప్రకరణమ్.

చరమప్రాప్యప్రాపక ప్రకరణమ్.

మూ.—౪౦౭ స్వతన్త్రనై

వ్యా.—౪౦౭. ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమమేపిడిత్తు ఇవ్వళవాలేసిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనే చేతనర్కుక్కు పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షసిద్ధిక్కు నిరపేక్ష సాధనమెన్నరుళిచ్చెయ్‌తు, ఉపాయభూతన్నాన సర్వేశ్వరన్ కర్మనిబన్ధనమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యనిబన్ధనమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అవనై యుపాయమాకప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమవర్కళుక్కు, స్వకర్మానుసన్ధానత్తాలుమ్ తత్కారుణ్యానుసన్ధానత్తాలుమ్ వరుమ్ భయాభయఙ్గళ్ యావత్ప్రాప్తి మాఱిమాఱి నడక్కుమ్పడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తార్ కీழ்; ఇనిమేల్

అ.—౪౦౭. చరమప్రకరణత్తుక్కు పూర్వప్రవృత్తమాన ప్రకరణపఞ్చకత్తోడే పేటికాసంగతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తి)లిత్యాది.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ =శ్రీవచనభూషణత్తిల్.

(ఉపక్రమమే ఓడిత్తివ్వళవాక) వెన్నతు ప్రకరణ పఞ్చకత్తాలే యెన్నపడి.

అతిల్ (నిరపేక్షసాధన మెన్నరుళిచ్చెయ్‌తు) ఇత్యన్తం ప్రకరణచతుష్టయార్థానువాదమ్; శిష్టం పఞ్చమప్రకరణార్థానువాదమ్.

పేటికాసంగతి (ఇనిమే) లిత్యాది.

(సాక్షాత్) ఇత్యాది.

"మగ్నానుద్ధరతే లోకాన్ కారుణ్యాచ్ఛాస్త్రపాణినా" ఎన్నుత్తరార్థమ్.

ఇతిలే శాస్త్రపాణిత్వలిఙ్గత్తాలే సిద్ధమాన వాచార్యభగవదనన్యత్వత్తుక్కు కణ్ణోక్తిప్రమాణమ్ (తిరుమామకళి) త్యాది.

తిరుమామకళ్ = పెరియపిరాట్టియారుక్కు,

కొழுనన్ =వల్లభనానవన్,

తానేకురువాకి=తానేయాచార్యనాకియెన్నపడి.

మూ.—యుపాయమాకత్తాన్

వ్యా.—౧"సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వా మర్త్యమయీం తనుమ్" ఎన్నుమ్ ౨"తిరుమామకళ్ కొழுవన్ తానే కురువాకి" ఎన్నుమ్ఙ్గొల్లుకైయాలే. అన్ద సిద్ధోపాయబహిర్భూతమన్ఱియే తచ్చరమావధియాయ్, బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాయిరుక్కైయన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువా యిరు

ఇతిల్ "సాక్షాన్నారాయణః" ఇత్యాద్యుక్తకేవలభగవదనన్యత్వం స్వాతన్త్ర్య హేతుక భయప్రసఙ్గ హేతువామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే లక్ష్మీతత్పతికళుడైయ విశేషాధిష్ఠానప్రయుక్తతదనన్యత్వఙ్గొల్లుకిఱతుక్కు తదనన్తరోపాదాన మిరున్దపడియెన్ను కణ్డుకొళ్వతు.

"యశ్చోపదేశం కురుతే సఏవాస్య జనార్దనః"

ఎన్నుపదేష్టావుక్కు ఉపదేశ్యనైప్పఱ్ఱి కార్యవిశేషఙ్గళిల్ భగవదనన్యత్వఙ్గొల్లిఱ్ఱిఱే.

అ.—ఇత్తాల్ ప్రతిపత్త్యనువర్తనఙ్గళుక్కు విషయాశ్రయవ్యవస్థై పణ్ణిఱ్ఱు.

(అన్దసిద్ధోపాయ బహిర్భూతమన్ఱియే) యిత్యనేన చరమప్రకరణత్తుక్కు ప్రబన్ధసంగతి శొల్లుకిఱతు.

(తచ్చరమావధి) యిత్యనేన ప్రకరణభేదముమ్, పౌర్వాపర్యముమ్, అన్యప్రకరణత్వముమ్, ఉపాయత్తినుడైయ ప్రథమచరమాంశప్రతిపాదనాత్ పేటికాసంగతియుమ్ సూచితమ్.

సంగత్యన్తర్థం (బన్ధమోక్షఙ్గళి) త్యాది.

"సిద్ధిర్భవతివా నేతి సంశయోఽచ్యుతసేవినామ్।
నసంశయోఽస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్"

"నియమాదుపగచ్ఛతః"

"ధన్యాః కేచన తేభ్యోఽపి తేషామాదేశవర్తినః"

"సుఖాద్యైవతు భూతానాం త్వాదృశామచ్యుతాత్మనామ్।

"ఆసన్నత్వాద్దయాలుత్వాత్ జ్ఞానిత్వాద్గుణ భావతః"

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (మోక్షైకహేతువా) యితి

ఇత్తాల్ భగవదనన్యత్వప్రయుక్తభయ ప్రసఙ్గన్నివారితమ్.

రాజాక్కళుక్కు స్థలవిశేషఙ్గళిలే నిగ్రహానుగ్రహసంకల్పఙ్గళినుడైయ వమోఘత్వాదికళ్ పోలే యిఙ్గుమ్ ప్రమాణవైషమ్యత్తాలే అవస్థాభేదేన స్వభావభేదముమ్ ఉపపన్నమాకైయాలే తత్ప్రసఙ్గమ్ వారాతిఱే.

౧. ౨. జ్ఞానసారం, ౩౨ పా॥

మూ.—పఱ్ఱినపోతిజే

వ్యా.—ఐక్యయాలే తన్నిష్ఠర్క్కు భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే యెప్పోతుమొక్క నిర్భయరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కలామ్పడి యాయ్, చరమావధియాన స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కు అనురూపమాన చరమోపాయమ్ సదాచార్యాభిమానమేయెన్ఱు సకలవేదాన్తసారవిత్తమరాన పూర్వాచార్యర్కళ్ తఙ్గళుక్కు త్తఞ్జమాకవను సన్ధిత్తుముపదేశిత్తుమ్ పోన్దరహస్యార్థత్తై సకలరుమఱిన్దు జ్జీవిక్కుమ్పడి ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ స్పష్టమాక వఱుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అతిల్ ఇప్పడి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱియనువర్త్తియామల్ ఎప్పోతుమొక్క నిర్భరనాయిరుక్కలావ తోరువఴియిల్లైయో వెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వతన్త్రనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు—కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగుణమాక సంసారనివృత్తియైప్పణ్ణి తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళవుమ్వల్ల నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనానవీశ్వరనై

అ.—భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే=భయప్రసఙ్గమిల్లామల్ పడి.

ఇత్తాల్ భయప్రసఙ్గసహోపాయాంశప్రసఙ్గాత్ తదసహోపాయాంశప్రతిపాదనమాకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి శొల్లిత్తు.

కీఴ్ అవసరసంగతియుమ్ ఇతిల్ ప్రసఙ్గసంగతియుమెన్ఱపడి.

చరమావధియాన స్వరూపం=తదీయపర్యన్తశేషత్వమ్.

చరమావధియానప్రాప్యం=తదీయపర్యన్తకైఙ్కర్యమ్.

సదాచార్యేణాభిమానః ఎన్ఱువివక్షితమ్.

కర్తరి షష్ఠియాక్కుతల్, కర్తరి తృతీయైయాక్కుతల్ సమాసమ్.

‘సదాచార్యస్యాభిమానః’ ఎన్ఱు కర్తృత్వముమ్ వివక్షితమ్.

ఉభయవివక్షానుగుణమాక శేషషష్ఠ్యన్తత్తుక్కు అభిమానశబ్దత్తోడే సమాసముచితమ్.

“గురుణా యోఽభిమన్యేత గురుంవా యోఽభిమన్యతే”

“సదాచార్యేణ సన్దృష్టః”

“ఉపాయోపేయ భావేన తమేవ శరణంవ్రజేత్”

ఎన్నక్కడవతిఱే.

మూలత్తిలుమ్ “ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై” యెన్ఱుమ్ “ఆచార్యాభిమానమే” యెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱతిఱే.

(సుస్పష్టమాక)వెన్ఱతు గురుగుణావలి చరమగురువివరణ చరమోపాయనిర్ణయప్రభృతిప్రబన్ధాపేక్షయా అతివిశదమాక వెన్ఱపడి.

మూ.—యిప్రసఙ్గన్దానుళ్ళతు.

౪౦౮ ఉణ్డాపో

వ్యా.—ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళుక్కు ఉపాయమాకప్పఱ్ఱినపోతిజే, యావత్ప్రాప్తి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్ను మిప్రసఙ్గన్దానుళ్ళతెన్నై.

పరతన్త్రస్వరూపనాయ్ మోక్షైకహేతువానస్వాచార్యనై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱిన లిప్రసఙ్గమిల్లై, సతతనిర్భయనాయిరుక్కలామెన్ఱు కరుత్తు.

(ఉపాయమాకత్తాన్) ఎన్ఱు ముఴుచ్చొల్లిత్తనై.

౪౦౮. ప్రమాణాత్ప్రమేయనిశ్చయమ్ పణ్ణవేణుమిఱే, ఇవ్వర్థమెన్కొణ్డు నిర్ణయిక్కక్కడవోమెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉణ్డాపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—అనన్తరవాక్యసంగతి (అతిలిప్పడి) యిత్యాది.

(అతిలె)న్ఱతు పేటికైయిలే యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ పూర్వోక్తభయప్రసఙ్గాక్షేపప్రతిపాదనాదాక్షేపసంగతియెన్ఱపడి; ప్రసఙ్గసంగతియాకవుమామ్.

[ఇప్రసఙ్గ]మెన్గిఱ ‘ఇదం’ శబ్దమ్ పూర్వప్రకృతభయాభయ పర్యాయానువృత్తి పరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యావత్ప్రాప్తి) యిత్యాది.

[పఱ్ఱినపోతిఱే] యెన్గిఱ వవధారణ వ్యావర్త్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరతన్త్ర) త్యాదినా.

“గుణభావతః” ఎన్గిఱ విత్తైయుళ్ కొణ్డు (పరతన్త్ర)స్వరూపనాయె)న్ఱతు.

ఆచార్య భగవత్పరతన్త్రనా యెన్ఱపడి.

“సుఖాయైవ తు భూతానామ్” ఎన్గిఱవిత్తైయుళ్ కొణ్డు (మోక్షై)త్యాది.

తాన్ శబ్దవ్యాఖ్యానమిల్లామైయాలే న్యూనత్తైయె పరిహరిత్తుక్కొళ్ళకిఱార్ (ఉపాయమాకత్తానెన్ఱు మొఴుచ్చొల్లిత్తనై) యెన్ఱు.

‘అతుతాన్’ ‘ఇతుతాన్’ ఎన్ఱాప్పోలే సమభివ్యాహృతశబ్దానతిరిక్తార్థకమాక త్తానెన్గిఱ వితు ప్రయుక్తమెన్ఱపడి.

౪౦౮.“ప్రమేయశరీరం సాధీయః, యది ప్రమాణముపలభామహే” యెన్గిఱవిత్తైయుళ్ కొణ్డు ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రమాణా) దిత్యాది.

ఆఴ్వార్కళుక్కు లౌకికమానదేహయాత్రైయిల్లామైయాలే

మూ.—తోరునాత్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపో

వ్యా.—మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱు భగవదనుభవైకధారకరాయిరుక్కుమాఴ్వార్కళుక్కు ఉణ్డపోతు ముణ్ణాతపోతుమావన భగవదనుభవ తదలాభకాలఙ్గళ్; అతిల్, భగవదనుభవమ్పణ్ణి హృష్టరానపోతు, తద్దాస్యవివృద్ధికామతయా తదీయదాస్యత్తిలే యూన్ఱి,౧"పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్పరమర్" ౨"నాళుమ్పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుడై నాతర్"౩"వరుమైయుమిమ్మైయుమ్ నమ్మైయళిక్కుమ్పిరాక్కళ్" ౪ "శలిప్పిన్ఱియాణ్డెమ్మైచ్చన్మశన్మాన్తరఙ్గాప్పర్"౫"నన్మైయెఱుత్తెమ్మైనాళుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనమ్బర్"౬"ఎమ్బిల్పిఱప్పిడైతోఱెన్దొఴుకులన్దాఙ్గళ్"౭"అవనడియార్శిఱుమానునిశరాయెన్నై యాణ్డారిఙ్గే తిరియ-శెన్దామరైక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీఴ్ప్పుకుతల్-ఉఱుమోపావియేనుక్కు"ఎన్నుమ్, ౮ "అ రెణ్ణుమ్నెఞ్జుడైయారవరెమ్మైయాళ్వారే" ౯ "ఞానత్తినాళియురువైనినైనావారెన్నాయకరే"౧౦"నచ్చిత్తొఴువారైనచ్చె

మూ.—తోరువార్త్తైయుమ్శొల్లువార్పత్తు పేరుణ్డిరే; అవర్కళ్ పాశురఙ్గళైయనివ్వర్థ మఱుతియిడుకవతు.

వ్యా.—న్డన్ నన్నెఞ్జే" ౧౧ "పేరాళన్ పేరోతుమ్ పెరియోరైయొరుకాలుమ్పిరికిలేనే" ౧౨ "కణ్ణాంకణ్ణారికికైక్కియారత్తొఴువారైక్కరుతుమ్కాల్ ఉణ్ణాతువెఞ్జూఴ్న్దు మోవాతుపావఙ్గళ్ శేరా"ఎన్నుమ్, ౧౩ "ఈట్టఙ్గణ్డిడక్కూడుమేలతుకాణుమ్కణ్ పయనావతే" ౧౪ "తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్పెఱిల్కఙ్గైనీర్కుడైన్దాడుమ్ వేట్కైయెన్నావతే" ౧౫ " ఇన్పురున్దొణ్డర్ శేవడియేత్తివాఴ్త్తుమెన్నెఞ్జమే" ఎన్నుమ్ ఇత్యాదికళాలే తద్విషయత్తిలుఙ్గాట్టిల్ తదీయరే నమక్కు శేషికళు ముపాయోపేయభూతరుమెన్ను అత్యాదరమ్పణ్ణి ప్పేశువతు; భగవదనుభవాలాభక్లిష్టరానపోతు, అప్పడిపరమశేషికళుమ్ పరమప్రాప్యప్రాపకభూతరుమాన తదీయర్ సన్నిహితరాయిరున్దాలుమ్ అవర్కళ్పక్కల్ నెఞ్జు శెల్లామల్ భగవద్విషయ

అ.—[ఉణ్డపోతు] ఇత్యాద్యభిప్రేతత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మయర్వఱ) విత్యాదినా.

భగవదనుభవశ్చ తదలాభశ్చ భగవదనుభవతదలాభౌ, తయోః కాలౌ ఎన్ఱపడి.

తద్దాస్యవివృద్ధి = తదీయశేషత్వమ్. తద్వివృద్ధి = దాసదాసదాసత్వాది.

(తత్కామతయా) ఎన్ఱతు తత్కామనాయుక్తతయా ఎన్ఱపడి.

తదీయానాం దాస్యం తదీయదాస్యమ్.

(పయిలుమ్పిఱప్పిడై) యిత్యాదికం పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

ఉపాత్తమాన పాశురఙ్గళుక్కు అర్థమ్ (తద్విషయత్తిలు)మిత్యాది.

తిరుమఙ్గైయాఴ్వార్ తొణ్డరడిప్పొడియాఴ్వార్ ఇవర్కళుమ్ 'అన్ఱుప్రిభైర్ నల్లరాన' విత్యాద్యుక్తరానమై ఱ్ఱు మ్శ్రీవైష్ణవర్కళుమ్ తత్కాలసన్నిహితరెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సన్నిహితరాయి) త్యాది.

౧. తిరువాయ్మొழ్ఴి.	౭. ప.	౭. తి.	౧.పా॥
౨. ,,	,,	,,	౨-పా॥
౩. ,,	,,	,,	౫-పా॥
౪. ,,	,,	,,	౬-పా॥
౫. ,,	,,	,,	౭-పా॥
౬. ,,	,,	,,	౮-పా॥
౭. ,,	౮. ప.	౧౦ తి.	౩-పా॥
౮. పెరియతిరుమొழ్ఴి.	౨ ప	౬. తి.	౨-పా॥
౯. పెరియతిరుమొழ్ఴి	౨. ప.	౬. తి.	౭-పా॥
౧౦. ,,	,,	,,	౫-పా॥
౧౧. ,,	౭. ప	౪. తి.	౪-పా॥
౧౨. ,,	,,	,,	౮-పా॥
౧౩. పెరుమాళ్ తిరుమొழ్ఴి.	,,	౨. తి.	౧-పా॥
౧౪. ,,	,,	,,	౨-పా॥
౧౫. ,,	,,	,,	౪-పా॥

మూ.—౪౦౯. అవర్కళై

వ్యా.—యిరుక్కైయాలే, (పత్తుపేరుణ్డిఱే) ఎన్గిఱార్.

(అవర్కళ్ పాశురఙ్గళ్డాను ఇవ్వర్థ మఱుతి యిడువ తు) ఎన్నతు- మయర్వఱ మతినల మరుళప్పెత్ఱవర్క ళాకైయాలే ప్రథమపర్వత్తిల్ కాట్టిల్ చరమపర్వత్తుక్కు ళ్ళతన్నేఱ్ఱమడైయ త్తెళియక్కణ్డు పేశినార్కళే యాకిలుమ్, చరమపర్వైకనిష్ఠరస్త్రియే ప్రథమపర్వత్తిలే ప్రణ్డి తదనుభవ హ్యాప్తరానపో తొన్ఱై చ్చొల్లువతు, తదలాభక్లిష్టరాన పోతొన్ఱైచ్చొల్లువతాయ్, ఒరుపడిప్పాడరల్లాతవర్కళ్ పాశురఙ్గళ్డాను ఆచార్యనే యుపాయమెన్ఱివ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణువతెన్ఱె.

౪౦౯. పిన్నై ఆర్ పాశురఙ్గళ్డాలు తియిడువతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అవర్కళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

వ్యా.—మే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక నినైత్తు, [౧]"కాణవారాయ్" [౨]"కాణుమా ఱరుళాయ్" [3]"వరిశిల్ వఙ్జైవళైవిత్త మైన్దనుమ్ వన్దిల నెన్ శెయ్కేన్" [౪]"వెఞ్జమత్తడు శరన్దురన్ద వెమ్మడికళుమ్ వారా నాల్." [౫]"వాసుదేవా ఉన్ వరవు పార్త్తు-వార్ మణల్కున్ఱిల్ పులర నిన్ఱేన్" ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే ఆర్తిపరవశరా యలఱ్ఱువతు ఊడువతు, [౬]"వెఞ్జిఱైప్పుళ్" [౭]"ఉఙ్గళో డెఙ్గళిడై యిల్లై" ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే - వెఱుప్పతు ఉతఱువతాకైయాలే, (ఉణ్డపోతొరువార్త్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపోతొరువార్త్తైయుమ్శొల్లువార్) ఎన్గిఱార్.

ఆఴ్వార్కళెల్లారు మేకప్రకృతికళాయ్ ఏకకణ్ఠరా

అ.—కాణుమాఱు=కాణుమ్పడికారత్తై.
వరి=రేఖైకళై, శిల్=ఉడైత్తాన,
వెమ్=ఉగ్రమాన,
శిలై=ధనుస్సై,వళైవిత్త=నతమాకప్పణ్ణిన,
మైన్దనుమ్ = స్వామియుమ్ మిడుక్కనుమ్ యువావుమెన్నుమామ్,
వన్దిలన్=వన్దానిల్లై;
ఎన్ శెయ్కేన్ ఎన్ఱపడి.
వెఞ్జమత్తు=యద్ధత్తిలే,
అడు=హింసకమాన,
శరమ్=బాణత్తై,
తురన్ద=నడిత్తిన, ఎమ్మడికళుమ్=అస్మత్స్వామియుమ్,
వారాన్=వరుకిఱిలన్;
ఆల్=విషాదే.
వాసుదేవా=వసుదేవాత్మజనే,
ఉన్ వరవుపార్త్తు,వార్ మణఱ్కున్ఱిల్=ప్రవాహవేగత్తిలే
పులర=తపిక్కుమ్పడియాక, నిన్ఱేన్.
(అలఱ్ఱుకై)అనవరతఙ్జొల్లుకై(ఊడుకై)ప్రణయకలహత్తైప్పణ్ణుకై.
వెఞ్జిఱై=ఉగ్రపక్షనాన,పుళ్ = పెరియతిరువడి.
ఉఙ్గళిత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్.
(వెఱుప్పతు)ఉపాలమ్భమ్. (ఉతఱుకై)త్యజిక్కై.

నమ్మాఴ్వార్ తిరుమఙ్గైయాఴ్వార్ కులశేఖరప్పెరుమాళివర్కళ్ మూవరుమొఴియ మఱ్ఱైయొరువరు మిప్పడియిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఆఴ్వార్కళెల్లారు)మిత్యాది.

అ.—(ఏకప్రకృతికర్) సమానస్వభావర్.

(ఏకకణ్ఠరా) యెన్ఱతు అవయవావయవిభావత్తాలే అన్యోన్యావిరుద్ధ వచనరా యెన్ఱపడి

"అత్తైన్ తిరువేఙ్గడత్తానై" "వెల్లడుమ్మఱ్ఱవరైచ్చాఱ్ఱియిరుప్పార్తవమ్" "అడియార్క్కాళ్ప్పడుత్త" "మఱ్ఱొన్ఱినై క్కాణావే" "ఉన్నడియార్క్కాళ్ పడుత్తాయ్" "అచ్చువై పెఱినుమ్" ఇత్యాదికళిలే యితు వ్యఞ్జితమాకైయాలే ఐకకణ్ఠ్యం సిద్ధమ్.

[ఇవ్వర్థ] మెన్గిఱవిదంశబ్దమ్ [పఱ్ఱినపోతిఱే] యెన్గిఱ వవధారణసూచితార్థపరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మయర్వఱ)విత్యాది.

ప్రథమచరమోభయపర్వనిష్ఠై యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ ప్రథపర్వత్తిలే తాత్పర్యాతిరేకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (షష్ఠీ) యిత్యాది.

(ఒరుపడిప్పాడర్) ఏకప్రకారయుక్తర్.

మిథోవిరుద్ధఙ్గళాన వభిన్నవక్తృకవచనఙ్గళుక్కు బుభుత్సితార్థవ్యవస్థాపకత్వం క్లిష్టమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పాశురఙ్గళ్డై) న్ఱతు.

౪౦౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (పిన్నై) యిత్యాద.

౧. తిరువాయ్మొఴి ౮. ప. ౫. తి. ౨. పా॥
౨. ,, ౮. ప. ౧. తి. ౨. పా॥
3. పెరియతిరుమొఴి ౮. ప. ౫ తి. ౬ పా॥
౪. ,, ౮. ప. ౫. తి. ౭. పా॥
౫. పెరుమాళ్ తిరుమొఴి ౬. తి. ౧. పా॥
౬. తిరువాయ్మొఴి ౧. ప. ౪. తి. ౧. పా॥
౭. ,, ౮. ప. ౨. తి. ౭. పా॥

మూ.——చ్చిరి త్తిరుప్పారొరు వరుణ్డిత్తే; అవర్ పాశురఙ్గొణ్డి

వ్యా.——అతావతు——౧"మేవినేనవన్ పొన్నడి-తేవుమఱ్ఱఱియేన్" ఎన్ఱు-స్వాచార్యరాన నమ్మాఴ్వార్ తిరువడికళ్ ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక పుఱ్ఱైయఱప్పఱ్ఱి అవిదితాన్యదేవతరాయ్, ౧"నావినాల్ నవిఱ్ఱిన్బ మెయ్తినేన్" ఎన్ఱు తత్ సఙ్కీర్తనానన్దనిర్భరరాయ్, ౨"అడియేన్ శతిర్త్తేన్" ఎన్ఱు-ఉఱువతఱిన్దు పఱ్ఱిన చతురరాయిరుక్కైయాలే చరమపర్వత్తిలేఱ్ఱమఱిన్దు పేశానిఱ్కచ్చెయ్తే తదేకనిష్ఠరన్ఱియే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డి-తద్వైలక్షణ్యపరవశరాయ్, ఉణ్ణాప్పోతోరువార్త్తైయు మ్ముణ్ణాత పోతోరువార్త్తైయు ఞ్జొల్లుకిఱ ఆఴ్వార్కళ్ పతిన్మరైయుమ్ అడియిలే ఓరాచార్యన్ తిరువడికళైప్పఱ్ఱి అనవరతసుఖికళాయిరుక్కప్పెఱాతే స్వవైలక్షణ్యత్తాలే పిచ్చేఱ్ఱుమ్ భగ

అ——అసన్ పొన్నడి=అన్దవాచార్యరాన ఆఴ్వారుడైయ స్పృహణీయమాన తిరువడికళై,

మేవినేన్=ఇడైయిల్లామఱ్పడి పఱ్ఱినేన్.

మఱ్ఱు తేవు=ఆఴ్వారైయొఴిన్దదేవత్తైయై, అఱియేనెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాచార్యనాన) విత్యాదినా.

నావినాల్=వాయాల్,

నవిఱ్ఱు=శొల్లి,

ఇన్బమెయ్తినేన్=ఆనన్దత్తైయడైన్దేన్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్సంకీర్తనే) త్యాదినా.

అడియేన్ శతిర్త్తేన్=శతిరైయడైన్దేన్.

ఇత్తైప్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉఱువ) తిత్యాదినా.

(ఉఱువతు) అనురూపత్తై.

(చరమపర్వత్తిల్) ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన,

(ఏఱ్ఱమ్)ఉత్కర్షమ్.

(పతిన్మరైయు)మిత్యస్య(పరిహాసిత్తిరుక్కు)మిత్యనేన సహాన్వయః

"ఆచార్యస్య ప్రసాదేన"ఇత్యాదివచనత్తైయుళ్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అడియిలేయోరాచార్య) నిత్యాది.

(పిచ్చేఱ్ఱు) మెన్ఱతు వ్యామోహిప్పిక్కు మెన్ఱపడి.

౧. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబు-౨. పా॥

౨. ,, ౫. పా॥

మూ.——వ్వర్థ మఱుతియిడక్కడవోమ్.

వ్యా.——వద్విషయత్తిలే మున్దఱమున్న మిఴిన్దు తదనుభవదశైయిలొన్ఱైచ్చొల్లువతు తదలాభదశైయి లొన్ఱైచ్చొల్లువతాయిరుప్పర్; ఇవర్కళ్ పడుకిఱపాడెన్! ఎన్ఱు పరిహాసిత్తిరుక్కుమ్ శ్రీమధురకవియాఴ్వారొరువరుణ్డిత్తే; చరమపర్వనిష్ఠరాయ్ సదైకరూపవచనపరరాన వవరుడైయ పాశురమాన కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబై క్కొణ్డు ఇవ్వర్థత్తై సంశయవిపర్యయగన్ధమఱ నిశ్చయిక్కక్కడవోమెన్ఱై.

అథవా, (ఉణ్డాపోతు) ఇత్యాదిక్కు, భగవదనుభవమ్ పణ్ణినపోతు 3 "ఉణ్డుకళిత్తేఱ్కుమ్బరెన్ కుఱై" ౪ "యావర్నికరకల్వానత్తే" ౫ "మాఱుళతో విమ్మణ్ణిన్మిశై" ఎన్ఱు ఇప్పడి అనుభవజనిత హర్షప్రకర్ష

అ.——(సదైకరూపవచనపరరాన) వెన్ఱతు మిథోవిరుద్ధవచనరన్ఱిక్కే అభిన్నార్థకవచనరాన వెన్ఱపడి.

అవర్ పాశురమ్ యోగ్యతయా కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబాకిఱ తెన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవరుడైయపాశురమాన)విత్యాది.

(పాశురమ్) సూక్తి.

(ఉణ్డాపోతోరువార్త్తై) హర్షోక్తియుమ్(ఉణ్ణాతపోతోరువార్త్తై) శోకోక్తియుమాకై.

శ్రీఘూపస్థితివిషయమాకైయాలే యోజనాన్తరమ్. (అథవే)త్యాదిః

ఉణ్డు=అనుభవిత్తు,

కళిత్తేఱ్కు=తృప్తనాన వెనక్కు,

ఉమ్బర్=అతుక్కు మేలే,

ఎన్కుఱై=ఎన్నకుఱై.

అకల్వానత్తే=విస్తృతమాన పరమాకాశత్తిలే,

యావర్ నికర్=యావర్ సదృశర్.

ఇమ్మణ్ణిన్మిశై=ఇన్దపృథివ్యుపలక్షిత లీలావిభూతియిలే,

మాఱు=ఉపమానమ్,

ఉళతో=ఉణ్డో.

(హర్షప్రకర్షో) హర్షాతిశయః.

3. తిరువాయ్మొఴి ౧౦. ప. ౭. తి. ౬. పా॥

౪. ,, ౪. ప. ౫. తి. ౭. పా॥

౫. ,, ౬. ప. ౪. తి. ౯. పా॥

వ్యా.—గర్వితమాన తోరువార్త్తైయుమ్, తదనుభవమ్ పె ఱాతపోతు ౧ " మతియెల్లాముళ్ కలఙ్గి మయఙ్గుమాల్ " ౨ " శాయలొడు మణిమామై తళర్న్దేన్ నాన్ " 3 " కాణవారాయెన్రెన్ఱు కణ్ణుమ్ వాయుమ్ తువర్న్దు " ౪ " తీయోడుడన్ శేర్ మెழுకా యులకిల్ తిరివేనో " ఎన్ఱు ఇప్పడిశోక వేగజనితమానతోరువార్త్తైయుకళ్లొల్లువారొరు వరిరువరు మన్ఱిక్కే పత్తుపేరుణ్డితే; తదీయరే శేషికళు ముపా

అ.—(గర్వితమానతు) గర్వప్రకాశకమానతు.

మతియెల్లామ్=అవనరుళిన జ్ఞానమెల్లామ్,

ఉళ్ కలఙ్గి=మర్మస్పర్శియాక క్షుభితమాయ్,

మయఙ్గుమ్=మోహిక్కుమ్.

ఆల్=విషాదార్థకమవ్యయమ్.

శాయలొడు=అవయవ కాన్తియొడు కూడ,

మణి=స్పృహణీయమాన,

మామై=సముదాయకాన్తి,

తళర్న్దేన్ నాన్=నానిழన్దేన్.

కాణవారాయెన్రెన్ఱు=ఇప్పడి పలకాల్ శొల్లి,

కణ్ణుమ్వాయుమ్, తువర్న్దు=ఉలర్న్దు.

తీయోడు=అగ్నియోడు,

ఉడన్ శేర్=సకాశత్తిలే శేర్న్ద,

మెழுకాయ్=మెழுకుపోలే వలిక్కవుమ్బెణాతే కరిన్దు పోక వుమ్బెణాతే,

ఉలకిల్ తిరివేనో=లోకత్తిలే తిరివేనో వెన్ఱపడి.

(శోకవేగః) శోకాతిశయః.

పూర్వయోజనైయిల్ వ్యాప్తి (ఒరువ) రిత్యాది.

(ఒరువరిరువ) రెన్ఱతు కీழ்చ్చొన్న మూవర్, అవర్ మాత్ర మన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి.

తదీయవిషయత్తిల్ ఆత్మాదరానాదరోక్తికళ్ మూవర్ శొల్లి లుమ్ తదేకప్రకృతితయా పత్తుపేరుழ்ళొన్నాకవిఱే పూర్వయోజనై యిల్ కొళ్ళవేణ్డియతు; ఇతి లప్పడియున్ఱిక్కే హర్షశోకోక్తికళ్ ప త్తుపేరుక్కు ముణ్డెన్ఱపడి.

మూ.—౪౧౦. స్వరూపత్తుక్కుమ్

వ్యా.—యోపేయభూతరుమెన్ఱఙ్గిరుక్కచ్చెయ్తే, తద్గను గుణమాక నిఱ్కమాట్టామల్ భగవద్విషయ్ఘ్నైలక్షణ్యావ రవశరాయ్ ఇప్పడి ఉణ్ణాపోతోరువార్త్తై శొల్లుకిఱవర్కళుక్కి కొణ్డన్ఱు స్వాచార్యచరణయుగలమే యుపాయోపేయ మెన్గి ఱ విప్పరమార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణువతు, ఆழ்వార్ తిరువడికళై యే తమక్కుత్తఞ్జమాకప్పఱ్ఱి ౫ " తేవుమత్తఱియేన " ఎన్ఱిరుక్కైయాలే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డివార్త శోకపరవ శరాయ్ప్పేశుకిఱవర్కళై ప్పరిహాసిత్తిరుప్పా రొరువరుణ్డి తే; అప్పడి యిరున్దుళ్ళ శ్రీమధురకవికళ్ దివ్యసూక్తియై క్కొణ్డి వ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవా మెన్ఱు ఇఙ్గనే యోజిక్కవుమామ్.

౪౧౦. ఇప్పడి ప్రమాణసిద్ధమాన వర్త్తై ఉపపత్తియా లే స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్, (స్వరూపత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. స్వరూపోపాయ పురుషార్థఙ్గళై నిష్కర్షిక్కుమళవిల్, ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి నిష్కర్షిత్తు, అనన్తరమ్

అ.—ప్రతిషేధమ్ ప్రసజ్యపూర్వక మాకైయాలే (అవర్కళ్ పాశు రఙ్గోణ్డన్ఱె) న్ఱిఅప్రతిషేధవ్యఞ్జితమ్ (తదీయరే) యిత్యాది.

ప్రతిషేధహేతువైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదనుగుణమాక) విత్యాది.

(పోతోరువార్త్తై) యెన్ఱతు పేశైక్కొడువార్త్తై యెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థ మెన్గిఱ విదంశబ్దమ్ బుద్ధిస్థవాచక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (యి ప్పరమార్థనిర్ణయః) మిత్యాది.

(ఉణ్ణాతపోతి) త్యాదిక్కు (ఇఙ్గనే యోజిక్కవుమా) మెన్ఱన్వయమ్.

౪౧౦—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి ప్రమాణే) త్యాది.

ఉపపత్తిః=వస్తుసామర్థ్యమ్.

ఇత్తాల్ నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.

ప్రమాణోపపత్తిసంప్రదాయఙ్గళ్ ప్రమేయప్రమితిహేతుక్కళిఱే.

"ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్పురుషార్థవ్యవస్థాయాః" ఇత్యాది కళైయుమ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమం స్వరూపత్తై) యి త్యాది.

(ఉళ్ళపడి) యిత్యాదియాల్ ఐశ్వర్యకైవల్యఙ్గళుమ్ తత్సాధనఙ్గ ళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్య నిష్కర్షశూన్యర్ క్కెన్ఱు సూచితమ్.

౧. తిరువాయ్మొழி ౧. ప. ౪. తి. 3. పా||
౨. ,, ౧. ప. ౪. తి. ౮. పా||
3. ,, ౮. ప. ౫. తి. ౨. పా||
౪. తిరువాయ్మొழி ౬. ప. ౯. తి. ౬. పా||
౫. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు ౨. పా||

మూ.—ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్ న్దిరుక్క వేణుమిఱే

వ్యా.—ప్రాప్యత్తై తదనురూపమాక నిష్కర్షిత్తు,ప్రాపకత్తై తదుభయానురూపమాక నిష్కర్షిక్కవేణుమిఱే;

వ్యుత్పత్తిదశైయిలే ఉపేయమ్ ముఱ్పట్టు ఉపాయమ్ పిఱ్పట్టిరుక్కుమ్, అనుష్ఠానదశైయిల్ మాఱాడియిరుక్కుమ్;

స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేరామైయాలే యిఱే ఉపాయాన్తరత్తై పరిత్యజిత్తతు;

ఆకైయాలే(స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్ న్దిరుక్కవేణుమిఱే) ఎన్గిఱార్;

అ.—(తదుభయానురూపమాక) వెన్ఱతు స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ అనురూపమాక వెన్ఱపడి.

"అన్నం భోజ్యం మనుష్యాణామ్" ఎన్ఱిత్యాదిప్పడియే అన్నరూపపురుషార్థానుగుణమాకవుమ్ మనుష్యత్వరూపస్వరూపాను గుణమాకవుమ్ కృషిధాన్యతణ్డులశాకాదికళ్ శేర సాధనమాకిఱతు.

ప్రాపకాన్తరభావిప్రాప్యత్తుక్కు ప్రాపకాత్పూర్వ ఉత్కర్షమెఙ్గనే యెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వ్యుత్పత్తిదశైయి) లిత్యాది.

ఆవతు—"ఇష్టమిదమ్,అస్యేదంసాధనమ్" ఎన్ఱు ఉపేయంపూర్వమవగతమాయ్ తదుపాయమ్ అనన్తరమవగతమాయ్ అనన్యథాసిద్ధనియతపూర్వభావియాన కారణమెన్ఱు శొల్లుకిఱ వుపాయమ్ పూర్వోత్పన్నమాయ్ అనన్యథాసిద్ధనియతపశ్చాద్భావియాన కార్యమెన్ఱు శొల్లుకిఱ వుపేయమనన్తరోత్పన్నమాయిరుక్కైయాలే ఉపాయనివృత్తేః పూర్వముపేయనిష్కర్షముపపన్నమెన్ఱపడి.

పూర్వమ్ స్వరూపప్రాప్యానుగుణ్యత్తాలే సిద్ధోపాయత్తుక్కు స్వీకార్యత్వముమ్ తదభావత్తాలే సాధ్యోపాయఙ్గళుక్కు పరిత్యాజ్యత్వముమ్ విస్తరేణ సాధితమాకైయాలే అన్దన్యాయమిఙ్గుమెయ్క్కుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (వేణుమిఱే) యెన్ఱు సిద్ధవన్నిర్దేశమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తైప్పోల్ సిద్ధోపాయస్వీకారమత్యన్తాభిమతమెన్ఱుమిడమ్ అనన్యథా సిద్ధప్రమాణశతప్రతిపన్నమాకైయాలే యితుక్కధికారిభేదఙ్గళాలొప్పిలే ప్రథమపర్వమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ స్వీకారత్తైప్పోలవుమ్ తదీయవిషయచరమపర్వాత్మకచర

మూ.—ప్రాపకమ్.

వ్యా.—ఇని స్వరూపన్దన్నై నిరూపిత్తాల్ జ్ఞానానన్దఙ్గళుమ్ పుఱవితళెన్నుమ్పడి భగవదనన్యార్హశేషత్వమే వడివాయ్ అతినుడైయయాథాత్మ్యమ్ తచ్ఛేషత్వముమ్ పుఱవితళెన్నుమ్పడి తదీయశేషత్వమే వడివాయిఱే యిరుప్పతు;

అ.—మోపాయస్వీకారత్తుక్కత్యన్తాభిమతత్వముమ్ అనన్యథాసిద్ధప్రమాణశతప్రతిపన్నమాకైయాలే యితుక్కుమధికారిభేదఙ్గళొప్పిలే న్యాయ్యమాకైయాలే విధినిషేధఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱు మూలాభిప్రాయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలే స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

మూలాభిప్రేతఙ్గళాన ప్రకృతాను గుణస్వరూపాది నిష్కర్షఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇని స్వరూపన్దన్నై) యిత్యాదినా.

(పుఱవితళ్) బహిర్దలమ్, బహిరఙ్గనిరూపకమెన్ఱపడి.

(భగవదనన్యార్హశేషత్వమే వడివా) యెన్ఱతు తథావిధశేషత్వమే అన్తరఙ్గనిరూపకమాయెన్ఱపడి.

ఇవ్వన్తరఙ్గత్వాదికం పూర్వమేవ విశదీకృతమ్.

(అతినుడైయ) వెన్ఱతు స్వరూపత్తినుడైయ వెన్ఱపడి.

(యాథాత్మ్యమ్) యథావస్థితాకారమ్.

(తచ్ఛేషత్వము) మిత్యాది.

ఆవతు — భగవచ్ఛేషత్వముమ్ బహిరఙ్గనిరూపకమెన్నుమ్పడి తదీయశేషత్వమన్తరఙ్గనిరూపకమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి.

అయమభిప్రాయః - భగవదపృథక్సిద్ధధర్మభూతమాన చేతనధర్మిస్వరూపమ్ తథావిధధర్మియాన భగవదధీనమాయిరుక్కుమ్.

భగవదధీనత్వమావతు-స్వరూపసంకల్పాభ్యాం తథావిధభగవన్నిర్వాహ్యత్వమాకిఱ స్వరూపసంబన్ధవిశేషమ్; ఇతు నిత్యానిత్యసాధారణమ్.

భగవదాత్మకాశ్రయత్తినుడైయ నిత్యసంయోగాత్మకనిత్యాధేయత్వరూపనిత్యప్రకారతాత్మకశేషత్వం చేతనాత్మకధర్మస్వరూపనిర్వాహకత్వాదీశ్వరావృత్తిత్వాచ్చ అన్తరఙ్గనిరూపకమాయిరుక్కుమ్.

ఏతాదృశనిత్యనిర్వాహణం "స్వముద్దిశ్య" ఎన్ఱుమ్ "సంశ్రితార్థంచ కర్థ" ఎన్ఱు మిత్యాదిప్పడియే సంశ్రితార్థత్వపర్యన్తస్వార్థత్వపురస్సరమాయిరుక్కుమాకైయాలే నిరూప్యస్వరూపనిర్వాహకకోటిప్రవిష్టతయా నిరూపకాన్తరఙ్గళైప్పోల్ ప్రథమోపస్థితత్వాదన్తరఙ్గమాయిరుక్కిఱ భగవత్ప్రకారతారూపశేషత్వాపేక్షయా ఉద్దేశ్యకోటిప్రవిష్టమాన సంశ్రితార్థత్వరూపతదీయశేషత్వం ప్రథమోపస్థితమాకైయాలే యత్తైప్పోలవుమన్తరఙ్గమాయిరుక్కుమెన్ఱు కరుత్తు.

వ్యా.—ఎవమ్భూత స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యత్తై నిరూపిత్తాల్ తత్ కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమావధియాయ్ తదీయకైఙ్కర్యమ్ చరమావధియాయిరుక్కుమ్;

స్వరూపప్రాప్యవేష మితువాకైయాలే తదుభయానుగుణమాన ప్రాపకమ్ తదీయాభిమానమేయాక వేణ్డియిరుప్పతు;

ఇని అన్దతదీయరిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ముతలడియిలే తన్నై అఙ్గీకరిత్తు తత్త్వజ్ఞానప్రదానత్తై పణ్ణిన మహోపకారకనాన స్వాచార్యనుక్కే శేషమాయిరుక్కై సమస్తభాగవతరుడైయ ఉకప్పుమాయ్ తన్ స్వరూపత్తినుడైయ ఎల్లై నిలముమా యరుక్కుమ్;

మూ.—౪౧౧. వడుకనిమ్బి

వ్యా.—ఇన్దస్వరూపత్తుక్కనురూపమాన ప్రాప్యముమ్ స్వాచార్యన్ తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాయిరుక్కుమ్;

ఇప్పడి స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాయ్ అత్తాల్ ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ సదృశమాన ప్రాపకమ్ స్వాచార్యచరణయుగళమాక వేణుమెన్నై.

ఇతువే స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కుచ్చేర్న్ద ఉపాయమెన్నైయాల్, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యభీత్యా నిర్భరత్వత్తైప్పణ్ణువితిల్ పోన్దవళవల్ల, ముఖ్యోపాయమితువే యెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమిఱే.

వ్యా.—౪౧౧. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఓరైతిహ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (వడుకనమ్బి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు..—ఆழ்వార్ తిరువడికళిల్ శ్రీమధురకవికళిరున్దాప్పోలే, ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డు మెమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే యెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి ౧ "తేవుమఱ్ఱఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వడుకనమ్బి; ఎమ్బెరుమానార్ క్కు—

అ.—యద్వా—

"న్యగ్రోధబీజే వటవత్ప్రణవే శబ్దజాలవత్ ।
సిద్ధే తదీయశేషత్వే సర్వార్థా స్సంభవన్తిహి ॥"

ఎన్గిఱపడియే కైఙ్కర్యాదిప్రయుక్త భగవచ్ఛేషత్వం తథావిధతదీయశేషత్వ హేతుక ప్రతిష్ఠాకమాకైయాలే సామాన్యేన భగవచ్ఛేషత్వత్తైప్పఱ్ఱ తదీయశేషత్వత్తుక్కు తత్పూర్వకాల సత్త్వరూపాన్తరఙ్గత్వ మెన్నుమామ్.

(ప్రథమా···) సాతిశయ తృప్తిహేతుత్వమ్.

(చరమావధిత్వం) నిరతిశయ తృప్తిహేతుత్వమ్.

(స్వరూపప్రాప్యవేష) మిత్యాది.

అతావతు—స్వేతరసర్వాతిశాయి భగవదత్యన్తాభిమతత్వత్తాలే తదీయశేషత్వ కైఙ్కర్యఙ్గళ్ స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాకిఱాప్పోలే తతఏవ హేతో స్తదుభయానుగుణప్రాపకముమ్ తదీయాభిమానమే యాకవేణుమెన్ఱపడి.

ఇప్పడి సామాన్యేన తదీయపర్యన్తశేషత్వాదిరూపస్వరూపయాథాత్మ్యత్తై యుపపాదిత్తు మధురకవిసూక్తికళై ప్రమాణమాక నిర్దేశిత్తవిత్తాల్ మూలాభిప్రేత మెన్ఱు సూచితమాన వాచార్యశేషత్వఙ్గళాన స్వరూపయాథాత్మ్యకాష్ఠైయై యుపపాదిక్కిఱార్ (ఇనియన్దతదీయరి) లిత్యాదినా.

(ముతలడియిలే) యెన్ఱత: ప్రథమపర్వత్తుక్కు మధికారియాకైక్కు మున్నే యెన్ఱపడి.

"నిర్విశేషంనసామాన్యం సామాన్యస్యాప్రవర్తకత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే అనుష్ఠానాయ విశేషాకాఙ్క్షాయా ముపస్థితిత్వాదుపకారకత్వాచ్చ వరకడవ స్వాచార్యశేషత్వం పురుషార్థప్రవృత్తిహేతువాయుమ్ భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపకాష్ఠైయుమా యిరుక్కు మెన్ఱపడి.

అ.—ఆచార్యకైఙ్కర్యశేషత్వఙ్గళినుడైయ స్వరూపప్రాప్యకాష్ఠాత్వసూచనార్థమ్ శేషమానాలెన్నాతే (అత్తాలె) న్ఱతు.

(అవర్ పాశుర) మిత్యాదియాలుమ్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాదియాలు మాచార్యాభిమానమే స్వరూపప్రాప్యానురూపప్రాపక మెన్ఱు వ్యఞ్జితమాకైయాలే యత్తాల్ ఫలితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతువే) యిత్యాదినా.

ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యభీతి అత్తై విడువిక్కైక్కుమ్ నిర్భయత్వమ్ ఇఙ్గవరుకైక్కుమ్ హేతువెన్ఱు వివేకః.

ఇత్తాల్ భగవద్గీతాన్యాయత్తాలే అముఖ్యోపాయ ప్రతిపాదనానన్తరమ్ ముఖ్యోపాయ ప్రతిపాదనమెన్ఱు సంగతివిశేషముమ్ సూచితమ్.

౪౧౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వర్థే)త్యాది.

(ఐతిహ్యం) సంప్రదాయాగతవాక్యమ్.

ఇత్తాల్ పూర్వవన్నిర్వాహకత్వం సంగతి యెన్ఱపడి

మధురకవికళై యెడుత్తవనన్తరమ్ వడుకనమ్బియై యెడుత్తవితుక్కు తాత్పర్యమ్ (అఙ్ఙ్వా) గిత్యాది.

౧. కణ్ణినుణ్ శిరుత్తామ్బు ౨. పా॥

మూ.—ఆళ్వానైయుమాణ్డానైయుమ్

వ్యా.—నిఴలుమడితారుమ్ పోలే అవినాభూతరాయ్ ౧"రామానుజస్యచరణౌశరణం ప్రపద్యే" ౨"రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ"ఎన్ఱు ఉపాయోపేయఙ్గళ్ అవర్ తిరువడికళుమ్ అత్తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యముమెన్ఱిరుక్కుమ్ కూరత్తాళ్వానైయుమ్, తాదృశరాన ముతలియాణ్డానైయుమ్ సంసారత్తిలిరుప్పిలడిక్కొతిప్పాలే వన్ద వార్త్తియిన్ మికుతియాలే కలఙ్గి కాదాచిత్కమాక ప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ శెన్ఱు పఱ్ఱు కాట్టువతు, తద్వైలక్షణ్యజ్ఞానాతే ప్రవణరాయ్ప్పోరువతామివ్వళవైక్కొణ్డు,

అ.—(నిఴలుమడితారుమ్పోలే) పాదచ్ఛాయైయుమ్ పాదరేఖైయుమ్పోలే.

ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱినమైయిల్ ప్రమాణమ్ (రామానుజస్యే)త్యాది.

ఉపేయమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణినమైయిల్ ప్రమాణమ్ (రామానుజార్యే)త్యాది.

ఇవైయిరణ్డుమ్ ఆళ్వాన్స్సూక్తియిఱే.

పరివర్తనమ్=పరిచరణమ్

ఉపాయమవర్ తిరువడికళుమ్ ఉపేయమత్తిరువడికళి లిత్యాది క్రమాన్వయఙ్గళుకొళ్వతు.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (తాదృశరాన) వెన్ఱతు.

"సోఽయంరామానుజమునిరపి స్వీయముక్తిం కరస్థాం
యత్సంబన్ధాదమనుత కథం వర్ణ్యతే కూరనాథః"

ఎన్ఱుమ్పడి యుత్తమాధికారికళాన వాణ్డానుక్కుమ్,

"శ్రీవైష్ణవానాం దాసత్వస్వామిత్వప్రథితాహ్వయమ్"

ఎన్ఱుమ్పడి శ్రీవైష్ణవదాసత్వప్రసిద్ధి ప్రథమపాత్రమాన వాణ్డానుక్కుమ్ స్వీయచరమాధికారవిరుద్ధప్రథమపర్వావరోహణం విషయదోషప్రయుక్తమాయల్లతు ఆశ్రయదోషప్రయుక్తమాయ్ వన్దతల్లామైయాలుమ్, అతుతాన్ కాదాచిత్కమాకైయాలే యాళ్వార్కళైప్పోలే ప్రచురమల్లామైయాలుమ్ చరమనిష్ఠాభఙ్గకమాకాతెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారత్తి) లిత్యాది.

(పఱ్ఱుకాట్టుకై) "దర్శయన్ దన్తపఙ్క్తిమ్" ఎన్ఱిఱ పర్థిత్వసూచకముఖముద్రావిశేషమ్.

(ఇవ్వళవైక్కొణ్డి) త్యనేన నిష్ఠాభఙ్గాభావమ్ సూచితమ్.

మూ.—ఇఴుకరైయరెన్బర్.

౪౧౨. ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్;

వ్యా.—ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమానాల్ ౧"తేవుమ్మఱ్ఱఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కవేణ్డావో; అఙ్గనన్ఱిక్కే చరమావధియిలుమ్ ప్రథమావధియిలుమ్ కైవైత్తునిఱ్కిఱ వివర్కళిఴుకరైయరెన్ఱరుళిచ్చెయ్వరెన్ఱపడి.

౪౧౨. (స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్క వేణుమిఱే) ఎన్ఱవిడత్తిల్, స్వరూపత్తై యొరువఴియాలిశైన్దు, భగవత్కైఙ్కర్యమన్ఱో ప్రాప్యమ్, ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాక వేణుమెన్ఱపడి యెఙ్ఙనే ఎన్బారుడైయ శఙ్కైయై పరిహరిక్కైక్కాక, ప్రథమమ్ ప్రాప్యవేషత్తై యోడవైత్తు క్కాట్టుకిఱార్, (ప్రాప్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ప్రాప్యమావతు.)—శేషత్వైక నిరూపణీయమాన

అ.—ఇతువుమవర్క్కు పరిహాసాస్పదమెన్ఱుమ్పడియాన వడుకనమ్బియినుడైయ చరమనిష్ఠాగరిష్ఠతై శొల్లిఱ్ఱు.

౪౧౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది. (ఒరువఴియా) లెన్ఱతు తద్యాథాత్మ్యశికాష్ఠైకళై యిశైయాతే భగవచ్ఛేషత్వరూపతామాత్రత్తాలే అఙ్గీకరిత్తెన్ఱపడి.

భగవదిత్యాది—

భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు భగవత్కైఙ్కర్యమే యనురూపప్రాప్యమాకైయాలే ప్రాప్యానురూపత్వకథనమెఙ్ఙనే, ఆచార్యకైఙ్కర్యం ప్రాప్యమన్ఱోయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యుత్తరగ్రన్థమెన్ఱపడి.

(ఓడవైత్తు) విశిష్య.

"ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణో రూపమ్" ఇత్యాదికళిలే పరస్వరూపత్తుక్కు ప్రాప్యత్వ వ్యపదేశమిరుక్కైయాలే యతుక్కు కైఙ్కర్యరూపత్వముణ్డాతే యెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యమావతి)త్యాది.

పాప్యశబ్దమ్ సాధ్యపరమెన్ఱపడి.

౧. ఇతు కూరత్తాళ్వానరుళిచ్చెయ్త ముక్తకశ్లోకమ్.

౨. సున్దరబాహుస్తవే. ౨౯. శ్లో॥

మూ.—మధ్యమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమ్;

వ్యా.—వాత్మవస్తువుక్కు పురుషార్థమాన కైఙ్కర్యమ్ పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి.

ఇఙ్గు, ప్రథమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱవాచార్య కైఙ్కర్యమావతు ౧ "తిరుత్తిత్తిరుమకళ్ కేళ్ వను క్కాక్కియ పిన్" ఎన్గిఱపడియే ముతలడియలే తన్నై యఙ్గీకరిత్తు భగవద్విషయత్తు క్కాళామ్పడి తిరుత్తినవాచార్యనుక్కు కప్పాకప్పణ్ణుమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమ్.

మధ్యమపర్వమాకచ్చొల్లు కిఱభగవత్కైఙ్కర్యమావతు ౨ "అడియార్క్కెన్నైయాట్పడుత్తవిమలన్" ఎన్గిఱపడియే తానుకన్దారై త్తన్నడియార్క్కడిమై ప్పడుత్తుమ్ భగవానుక్కుకప్పాకప్పణ్ణుమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్;

అ.—"పర్వ గ్రన్థాపఞ్చదశ్యామ్" ఎన్ఱు గ్రన్థివాచకమాన పర్వశబ్దమ్ అంశలక్షకమ్.

ఏవంవిధనిర్దేశత్తాల్ అవయవియాన ప్రాప్యత్తుక్కు ఇక్షునిశ్శ్రేణిశాది సాదృశ్యవివక్షణార్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి) యెన్ఱు.

నిరతిశయప్రియమాన వాచార్యవిషయకైఙ్కర్యత్తుక్కు సాతిశయప్రియత్వరూప ప్రథమపర్వత్వమెఙ్గనే యెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇఙ్గు ప్రథమపర్వమాక) విత్యాది.

మూలత్తిల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళ్ ఆచార్యప్రీతివిషయ కైఙ్కర్యాది పరఙ్గళల్లతు ఆచార్యవిషయకైఙ్కర్యాది పరఙ్గళన్ఱెన్ఱపడి.

వ్యాఖ్యానత్తిల్ భగవత్కైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళ్ భగవద్విషయకైఙ్కర్యాదిపరఙ్గళ్.

ప్రథమపర్వమాన భగవత్కైఙ్కర్యత్తుక్కు మధ్యమపర్వత్వమెఙ్గనే యెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మధ్యమపర్వమాక) విత్యాది.

అడియార్క్కు=తన్నడియార్క్కు,

ఆళ్ పడుత్త=ఆళాక్కిన,

విమలన్=నిర్దోషనెన్ఱపడి,

ఇత్తైప్పఱ్ఱ (తానుకన్దారై) యిత్యాది.

(భగవత్కైఙ్కర్య) మెన్ఱతు భగవత్ప్రీతివిషయమాన కైఙ్కర్యమెన్ఱపడి.

మూ.—చరమపర్వమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్.

వ్యా.—చరమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱ భాగవత కైఙ్కర్యమావతు ౩ "ఆచార్యవాన్" ఎన్ఱుకక్కుమవర్కళాయ్ ఆచార్యవైభవజ్ఞాపకరాయ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తినిఱ్ఱ మఱ్ఱుమవర్కళాన భాగవతర్కళెల్లార్క్కు ముకప్పాకప్పణ్ణు మాచార్యకైఙ్కర్యమ్.

అ.—మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైఙ్కర్యత్తుక్కు చరమపర్వత్వమెఙ్గనేయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపర్వమాక) విత్యాదినా.

"ఆచార్యవాన్పురుషో వేద" "ఆచార్యవత్తయా" ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్ణు (ఆచార్యవానెన్ఱి)త్యాది.

(వైభవమ్) భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళుక్కానాయిరుక్కై.

(ఏఱ్ఱమ్) భగవద్భాగవతాచార్యకైఙ్కర్య త్రయాపత్తైప్పాప్య ప్రయుక్తనిరతిశయోత్కర్షమ్.

(భాగవతకైఙ్కర్య) మెన్ఱతు భాగవతప్రీతివిషయకైఙ్కర్యమెన్ఱపడి.

భగవత్కైఙ్కర్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వత్వమ్-ఉత్తరపర్వద్వయానాత్మకత్వత్తాలే.

భాగవతకైఙ్కర్యత్తుక్కు మధ్యమపర్వత్వమ్-చరమపర్వానాత్మకత్వత్తాలే

ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు చరమపర్వత్వమ్-పూర్వపర్వద్వయానాత్మకత్వత్తాలేయుమ్ తానానన్తైయాలేయు మెన్ఱుకరుత్తు.

తద్విషయకతదిష్టకరణాదికళిలుమ్ తదిష్టకరణాదిమాత్రత్తిలుమ్ వికల్పేన ప్రయోగిక్కప్పడుకిఱ వాచార్య కైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళై తద్విషయ తదిష్టకరణపరమాకవే కొణ్డుమ్ అవైత్తుక్కుమ్ ప్రథమపర్వాదిశబ్దఙ్గళుక్కుమ్ భిన్నక్రమత్వత్తైక్కొణ్డుమ్ ప్రథమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమిత్యాదిప్పడియే యోజిక్కిల్ వాక్యభఙ్గమ్ వరుమాకైయాలే అవాన్తరవాక్యస్వారస్యభఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

అఙ్గన్ భిన్నక్రమమాకవన్ఱిక్కే యథాశ్రుతాన్వయమాకక్కొణ్డాకథఞ్చిదాచార్యకైఙ్కర్యాదికళుక్కు ప్రథమపర్వత్వఙ్కొల్లిల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు నిరతిశయపురుషార్థత్వపరమహావాక్యస్వారస్యభఙ్గమ్ప్రసఙ్గిక్కుమ్.

ఇప్పడియాయ్ప్పడియిల్ ఉక్తయోజనాద్వయముమ్ అనుచితమాకైయాలే ఆచార్యకైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళుక్కు ఇఙ్గు తత్తదిష్టకరణమాత్రవిషయత్వత్తైక్కొణ్డుమ్ అయోగ్యతానుగుణమాక భగవదాదివిషయత్వత్తైయుమ్ కొణ్డు ఆచార్యప్రీతివిషయభగవత్కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమ

౧. ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాది. ౭౫. పా॥ ౨. అమలనాదిపిరాన్. ౧. పా॥ ౩ ఛాన్దోగ్యే షష్ఠ. ౬. ప్రపాఠకే. ౧. ఖణ్డే. ౨. వా॥

మూ.—౪౧౩. స్వరూపప్రాప్తియై

వ్యా.—ఆక, ఆచార్యప్రీతివిషయమాన భగవత్కైఙ్కర్యత్తై ఆచార్యకైఙ్కర్యమెన్నుమ్, భగవత్ప్రీతివిషయమాన భాగవతకైఙ్కర్యత్తై భగవత్కైఙ్కర్యమెన్నుమ్, భాగవతప్రీతివిషయమాన వాచార్యకైఙ్కర్యత్తై భాగవతకైఙ్కర్యమెన్నుమ్ శొల్లిక్కడవత్తు.

ఆకైయాల్, ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్ ప్రాప్యమెన్ను శొన్నవితిల్ కుఱైయిల్లైయెన్ను కరుత్తు.

వ్యా.—౪౧౩. ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే చరమపర్వమెన్ను శాస్త్రఙ్గళ్ శొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తే, ఇతువకుకిఱవళ్ళి తానెన్నెన్నిల శజ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపప్రాప్తియై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—౧"పరంజ్యోతిరుపసంపద్య స్వేనరూపేణాభినిష్పద్యతే" ఎన్ఱు పరప్రాప్తి పూర్వకైయాయ్ అనాదికర్మ

అ.—పర్వమిత్యాది పూర్వోక్తరీత్యా వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినాల్ అవాన్తరవాక్యస్వారస్యముమ్ మహావాక్యస్వారస్యముమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

ప్రథమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమిత్యాది స్పష్టశైలియై యాశ్రయియాతే ప్రథమపర్వమాచార్యకైఙ్కర్యమిత్యాద్యస్ఫుటశైల్యాశ్రయణముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యాదికళుక్కు ఆచార్యప్రీతివిషయత్వాదిప్రకాశనార్థమాకైయాలే యుచితమాకిఱతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆక ఆచార్యప్రీతివిషయమాన) విత్యాది.

ప్రాప్యైకదేశత్వాత్ ప్రాప్యత్వవ్యపదేశమాచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు యుక్తమెన్గిఱ మూలాభిప్రాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆకైయా) లిత్యాదినా.

౪౧౩. ఉత్తరవాక్యసంగతి (ఇప్పడి యాచార్యే)త్యాది.

ప్రమాణకథనాత్ హేతుత్తై సంగతియెన్నపడి.

స్వరూపశబ్దప్రత్యభిజ్ఞాపిత మూలాభిప్రేతశాస్త్రీశబ్దార్థమ్ (పరంజ్యోతి) రిత్యాది.

పరంజ్యోతిః=పరమాత్మానమ్,

ఉపసంపద్య=ప్రాప్య,

స్వేనరూపేణ=నిత్యసిద్ధేన అపహతపాప్మత్వాద్యాకారేణ,

అభినిష్పద్యతే=ఆవిర్భవతి యెన్నపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరప్రాప్తీ)త్యాది.

ల్యబర్థమ్ (పూర్వికై) యితి.

"అనాదిమాయయా సుప్తః" ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (అనాదికర్మే)త్యాది.

మూ.—శాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లానిఱ్కప్రాప్తిఫలమాయ్ క్కొణ్డు

వ్యా.—నిబన్ధనాచిత్ సమ్బన్ధత్తాలే మలావకుణ్ఠితమణిప్రభైపోలేతిరోహితమాన స్వాసాధారణాకారత్తినుడైయ ఆవిర్భావరూపైయాన ప్రాప్తియై వేదాన్తశాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లానిఱ్క, ఇప్పడి ఆవిర్భూతమాన స్వరూపత్తైయుడైయవాత్మా, శేషత్వైకనిరూపణీయతయా శేషివిషయకిఞ్చిత్కారత్తాలల్లతు శెల్లాతపడియిరుక్కైయాలే అన్దస్వరూపప్రాప్తిఫలమాయ్క్కొణ్డు భగవదనుభవజనితప్రీతికారితకైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, శేషియాన భగవాను

అ.—"మలప్రక్షాలనాన్మణేః" "మలావకుణ్ఠితత్వాచ్చ" ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (మలావకుణ్ఠితే) త్యాది

"బ్రాహ్మేణ జైమినిః" ఎన్గిఱపడియే అపహతపాప్మత్వాదిమాత్రమ్ జీవపరసాధారణమానాలుమ్ పరమాత్మాధీనత్వవిశిష్టజీవీయాపహతపాప్మత్వాదికళుమ్ పరమాత్మశేషత్వముమ్ చేతనాసాధారణమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వాసాధారణే)త్యాది.

అసాధారణ్యం = రూపశబ్దఫలితమ్. స్వశబ్దమ్ నిత్యసిద్ధపరమెన్ఱు కరుత్తు.

"బ్రాహ్మేణ" ఇత్యాదిసూత్రమ్ అపహతపాప్మత్వాదిబ్రహ్మసాధారణగుణాష్టకావిర్భావాయోగవ్యవచ్ఛేదమాత్రపరమెన్ను మిదమ్ "అత ఏవచానన్యాధిపతిః" ఎన్గిఱసూత్రత్తిలే భగవచ్ఛేషత్వావిర్భావవ్యఞ్జనత్తాలే సూచితమిత్తే.

ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆవిర్భూతమాన) విత్యాదినా.

"నాకిఞ్చిత్కుర్వతశ్శేషత్వమ్" ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ (శేషివిషయే)త్యాది.

ప్రాప్తిఫలమెన్గిఱ ప్రాప్తిశబ్దమ్ ఆవిర్భావరూప ప్రకృతప్రాప్తిపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్దస్వరూపే)త్యాది.

"సతత్రపర్యేతి జక్షత్క్రీడన్" ఇత్యాది ప్రాకరణికవ్యాపారఙ్గళుక్కు కైఙ్కర్యరూపత్వమ్ స్వరూపావిర్భావోక్తియాల్ అర్థసిద్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే [కైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే] యెన్గిఱ మూలమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయికిఱార్ (భగవదనుభవే త్యాది.

"మద్భక్తభక్తభక్తేషుప్రీతి రభ్యధికాభవేత్"

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (శేషియాన) విత్యాది.

౧. ఛాన్దోగ్యోపనిషది. ౮. ప్ర. ౧౨ ఖ. ౨. వా॥

మూ.—కైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, సాధ్యవివృద్ధియా యిరుక్కుమ్ చరమపర్వమ్ వరక్కడవతు.

౪౧౪. ఇతుతాన్ దుర్లభమ్.

వ్యా.—క్కు స్వవిషయ కిఞ్చిత్కారత్తిలుమ్ స్వకీయవిషయకిఞ్చిత్కారముకప్పాకైయాలే, అన్ద భగవత్కైఙ్కర్యమాకిఱ సాధ్యత్తిన్ వృద్ధిరూపమాయిరుక్కుమ్ మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైఙ్కర్యమ్ వరక్కడవతాయ్, అన్దభాగవతర్కళెల్లార్క్కుమ్ స్వవిషయకిఞ్చిత్కారత్తిలుమ్ తనక్కుపకారకనాన వాచార్య విషయత్తిల్ కిఞ్చిత్కారమే యుకప్పాకైయాలే అన్దసాధ్యత్తినుడైయ విశేషవృద్ధియాయిరుక్కుమ్ చరమపర్వమాన వాచార్యకైఙ్కర్యమ్ వరక్కడవతెన్తై.

౪౧౪. ఇన్దచరమపర్వలాభత్తినరుమైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇతుతాన్ దుర్లభమ్) ఎన్ఱు.

అ.—సాధ్యవివృద్ధియాల్ సాధ్యముమ్ తద్వివృద్ధియుమ్ ఆక్షిప్తమాకైయాలే సాధ్యం భగవత్కైఙ్కర్యమ్, తద్వివృద్ధి భాగవతకైఙ్కర్యమ్, తద్వివృద్ధి ఆచార్యకైఙ్కర్యమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్దభగవత్కైఙ్కర్యమాకిఱ) విత్యాది.

(అన్ద భాగవతర్కళెల్లారు) మెన్దతు భగవానుడైయ అభ్యధిక ప్రీతివిషయ సమస్త భాగవతర్కళుక్కు మెన్దపడి.

ఇత్తాల్ బుద్ధియినుడైయ నిరతిశయ ప్రకర్షమ్ లబ్ధమ్.

అపూర్వం భావనైక్కు సాధ్యమ్, తద్వివృద్ధి స్వర్గమెన్ఱు మీమాంసకవ్యవహారముణ్డు; తదనుసారి నిర్దేశమితువెన్ఱు శొల్లువర్కళ్

౪౧౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్దచరమే) త్యాది

దుర్లభశబ్దత్తిలుపసర్గమ్ ధాత్వర్థత్తినుడైయ కృచ్ఛ్రత్వత్తై ద్యోతిప్పిక్కిఱతాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లాభత్తినరుమైయై) యితి.

ఇత్తాల్ "జ్ఞాపకసిద్ధం న సర్వత్ర" ఎన్ఱుపూర్వవాక్యత్తిలితినుడైయ శాస్త్రత్తిల్ జ్ఞాపకసిద్ధత్వ జ్ఞొల్లి ఇతిల్ తద్వ్యాపకా సార్వత్రికత్వరూపదుర్లభత్వఙ్గొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతియెన్దపడి.

ఇతినుడైయ దౌర్లభ్యప్రతిపాదనమ్ ఇతినుడైయ తాత్పర్యాతిశయవ్యక్తీకరణార్థమ్.

మూ.—౪౧౫. విషయప్రవణనుక్కు అత్తైవిట్టు భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరుమైపోలన్ఱు, ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు చరమపర్వత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరుమై.

౪౧౬. అఙ్గు దోషదర్శనత్తాలే మీళలామ్; ఇఙ్గు అతుశెయ్యవొణ్ణాతు.

వ్యా.—౪౧౫. ఇతుతన్నై వివరిక్కిఱార్ మేల్,(విషయప్రవణనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు —క్షుద్రవిషయఙ్గళిన్ పుఱప్పూచ్చాన వైలక్షణ్యత్తిలే యీడుపట్టు మీట్క వొణ్ణాతపడి యవర్ఱిలే ప్రవణనాయ్ నిన్ఱవనుక్కు, అవర్ఱైక్కైవిట్టు వశుత్తవిషయమాన భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమైపోలన్ఱు, పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారియాన భగవద్విషయప్రవణనాయ్ తత్కైఙ్కర్యనిరతనానవనుక్కు ప్రథమపర్వమాన వత్తై విట్టు చరమ పర్వమానవాచార్యకైఙ్కర్యత్తిలేవరుకైక్కుళ్ళ వరుమైయెన్దపడి.

౪౧౬. అతెఙ్ఙనేయెన్నుమా కాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అతావతు.—క్షుద్రవిషయఙ్గళిన్ దేహదోషాదికళుమ్ అల్పాస్థిరత్వాదిదోషఙ్గళుముణ్డాయిరుక్కైయాలేఅవర్ఱై దర్శిక్కవే యరువరుత్తుమీళలాయిరుక్కుమ్; విలక్షణవిగ్ర

అ.—౪౧౫. భగవచ్ఛబ్ద ప్రతియోగి నిర్దేశమాన విషయశబ్దమ్ తద్వాచ్యనిర్దోష కల్యాణగుణాకరత్వ విపరీతసదోషగుణహీనత్వ తాత్పర్యకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (క్షుద్రే)త్యాది.

(పుఱప్పూచ్చాన) వెన్దతు ఆపాతదృష్టమాన వెన్దపడి.

౪౧౬. పూర్వవాక్యాభిప్రేతదోషతదభావాదికళై వివరిక్కిఱతివ్వాక్యమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్(క్షుద్రే)త్యాది.

దేహదోషమ్ మాంసాదికళ్. ఆదిపదం మనోదోషపరమ్.

(అల్పాస్థిరత్వాదీ) త్యాదిపదమ్ నరకావహత్వాది పరమ్.

ఇఙ్గే.—

"స్తనౌ మాంసగ్రన్థీ కనకకలశావిత్యుపమితౌ
ముఖం శ్లేష్మాగారం తదపిచ మృగాఙ్కేన తులితమ్"

ఇత్యాదిరియుణ్డు (దర్శిక్కవే) యిత్యాది.

దేహదోషవ్యావృత్తి (విలక్షణే)త్యాది.

మూ.—౪౧౭. దోషముణ్డానాలుమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమా యిరుక్కుమ్.

వ్యా—హేయప్రత్యనీకమాయ్ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమాయ్ నిత్యమాయ్ అపరిచ్ఛేద్యమానవివ్విషయత్తిల్ దోషగన్ధమిల్లామైయాలే దోషదర్శనమ్ పణ్ణి మీళప్పోకాతెన్నై.

౧ "సంఖ్యాతుంనైవశక్యన్తే గుణాదోషాశ్చ శార్ఙ్గిణః।
అనన్త్యాత్ ప్రథమో రాశి రభావాదేవ పశ్చిమః"

ఎన్నక్కడవతిఱే.

౪౧౮. క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కుచ్చొల్లుకిఱ దోషమెన్ఱు మిఙ్గుచ్చొల్లలావతిల్లైయేయాకిలుమ్, స్వవిషయభక్తిపరవశర్క్కు స్వసంశ్లేషసుఖత్తై యురువ నడత్తాతే విశ్లేషిత్తుదుఃఖత్తై విళైక్కైయాలే ౨ "కడియన్కొడియన్" ఇత్యాదిప్పడియే శొల్లలామ్పడి తోన్ఱుమ వనశీలదోషముణ్డే; అతుతాన్ మీళుకైక్కుడలానాలోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషముణ్డానాలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అప్పడి యాన్ఱ్రామైయాలే తోన్ఱుమ వనశీలదోషముణ్డానాలుమ్, ౨ "కొడియవెన్నెఙ్జమవనెన్ఱేకిడక్కుమ్" ఎన్ఱు అవైతన్నైయేవిరుమ్బి మేల్విఴుమ్పడియి

మూ.—౪౧౯. లోకవిపరీతమాయితే యిఙ్గిరుప్పతు.

౪౨౦. గుణముపాదేయమాకైక్కిడాన

వ్యా—రుకైక్కయాలే హేయమాయిరాతు, విషయత్తై విరుమ్బిమేల్విఴుకైక్కుడలానగుణమ్బోలే యుపాదేయమాయిరుక్కుమెన్నై.

౪౧౯. లోకత్తిల్ దోషమ్ హేయమాయ్ గుణముపాదేయమాయన్ఱోవిరుప్పతు, దోషమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమామోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోకవిపరీత) మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—దోషమ్విడుకైక్కుడలాయ్ గుణమ్పఱ్ఱుకైక్కుఉప్పాయిరుక్కుమ్ లోకప్రక్రియైయన్ఱియే, దోషముమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమాయితే యివ్విషయత్తిలిరుప్పతెన్నై.

౪౨౦. ఎల్లాఞ్జయ్తాలుమ్ దోషమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమాకక్కూడుమోవెన్నమాకాఙ్క్షైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణముపాదేయమాకైక్కు)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—భగవద్గుణమ్ తత్ప్రవణర్క్కుఉపాదేయమాకైక్కిడాన ప్రాప్తశేషిగతత్వమాకిఱహేతు, అవ్విషయత్తిల్ తోన్ఱుకిఱ దోషత్తుక్కు ముణ్డిఱేయెన్నై.

అ.—మనోదోషవ్యావృత్తి (సమస్త)త్యాది.

అల్పత్వాదివ్యావృత్తి (నిత్యమా) యిత్యాది.

వ్యుత్క్రమేణ వ్యావృత్తి యెన్ఱపడి.

(సంఖ్యాతు) మిత్యాది.

'శార్ఙ్గిణః'- ఎన్గిఱవష్ఠి ఆధేయత్వార్థికైయానాల్ 'అభావాత్' ఎన్గి అవితు వ్యాహతమామ్. అకైయాలే దోషాంశత్తిలారోప్యనిషేధమాతల్, సంబన్ధవిమర్శవశైయిలుత్తరార్థత్తిల్ అభావప్రతియోగిత్వరూపసంబన్ధవిశేషనిర్ణయమాతల్ పణ్ణుకిఱతు.

౪౧౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కి) త్యాది.

(క్షుద్రమ్)అల్పమ్.

(ఉరువ) నిత్యమాక.

నిర్ఘృణనిత్యాదియిలే విశేషదశావ్యవహారమ్ స్ఫురిక్కైయాలే (దోషముణ్డానాలు) మెన్గిఱవితు తద్దశాప్రతిభాసమానదోషపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కడియని) త్యాది.

(హేయమాయిరాతె) న్ఱతు హానకర్మమాయిరాతెన్ఱపడి.

అ.—(విషయత్తై) ధర్మిణై.

(ఉపాదేయమ్) స్వీకార్యమ్.

౪౧౯. హేయోపాదేయత్వఙ్గళ్ దోషగుణశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తఙ్గళన్ఱో వెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (లోకత్తిలే) యిత్యాది.

(లోకప్రక్రియై)లోకప్రకారమ్.

"ప్రవృత్తిస్తు శబ్దమూలత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే సకలేతరవిలక్షణధర్మిక్కు సకలేతరవిసజాతీయధర్మయోగముణ్డాకైయాలే దోషము పాదేయమెన్ఱపడి.

౪౨౦. (ఎల్లాఞ్జయ్తాలు) మెన్ఱతు=ధర్మాణాం ధర్మిణ్చ లోకవిలక్షణత్వేఽపి ఎన్ఱపడి.

ఉపాదేయమాకిల్ దోషమెన్ఱు నామకరణమాత్రమాయ్ విడుమెన్ఱు కరుత్తు.

(భగవద్గుణ) మిత్యాది.

౧.

౨. తిరువాయ్మొழి. ౫. ౩. ౫. పా.

మూ.—హేతు దోషత్తుక్కు ముణ్డిఱే.

౪౨౦. నిర్ఘృణనెన్ఱు,

వ్యా.—ఇత్తాల్ అవన్ పక్కలుళ్ళ తెన్ను మత్తాలే గుణముపాదేయమాకిఱవోపాది, అవన్ పక్కలుళ్ళ తెన్ను మత్తైప్పఱ్ఱి దోషనుముపాదేయమాకక్కడవతిల్లైయెన్ఱ తాయిత్తు.

ఇప్పడియాకైయాలే దోషముణ్డానాలుమతు మిఴుక్కైక్కుడలాకాతెన్ఱుకరుత్తు,

౪౨౦. విశ్లేషదశైయిల్ తోన్ఱుమ్ నైర్ఘృణ్యాదిదోషత్తై యఙ్గీకరిత్తు, అతుతాన్ గుణవదుపాదేయమాయిరుక్కుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీఴ్; అన్ద నైర్ఘృణ్యాది దోషన్దాన్ ముతలిలే యివ్విషయత్తిలిల్లై యెన్నుమిడత్తై అభియుక్తవచనఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిరార్ మేల్ అతిల్ ముతలిలే, ఆఴ్వారుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (నిర్ఘృణన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—[1]"ఎనతవళవణ్ణర్ తకవుకళే" ఎన్ఱు ఎఙ్గనే యిరున్దన శుద్ధస్వభావరాన ఉమ్ముడైయ కృపైకళ్, నాట్టిలే

మూ.—వాయ్ మూడువతఱ్కుమున్నే ఘృణావానెన్ఱు శొల్లుమ్పడియా యిరున్దతిఱే.

౪౨౧. ఇప్పడిశొల్లుమ్పడి పణ్ణిఱ్ఱు కృపైయాలే యెన్ఱు స్నేహముముపకార స్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.

వ్యా.—ఇప్పడి ఋజుక్కళుమాయ్ పరదుఃఖాసహిష్ణుక్కళుమా యిరుప్పార్ శిలధార్మికర్ నడైయాడ అబలైకళుక్కు అఴికితాక క్కుడిక్కిడక్కలాయిరున్ద తెన్ఱు, పెణ్పిళ్ళైయాఱ్ఱామైక్కుతవాతతు కొణ్డు తిరుత్తాయార్ నిర్ఘృణనెన్ఱు వాయ్మూడువతఱ్కు మున్నే, అవళ్ వాయైప్పొత్తాప్పోలే [2]"తకవుడైయవనే" ఎన్ఱు కెడువాయ్ ఆకరత్తిల్ తకవు మఱుక్కుమో, అతు నఙ్గుఱ్ఱఙ్గాణ్ ఎన్ఱు ఘృణావత్తైయైచ్చొల్లుమ్పడియా యిరున్దతిఱే యెన్ఱపడి.

౪౨౧. ఇవ్వుక్తితాన్ తాయార్ శొన్న గుణహానిక్కు ఒరుపరిహారమ్ పణ్ణినమాత్రమో, సహృదయమాకచ్చొన్నతో వెన్నిఱశఙ్కైయిలే, ఇతిన్ సహృదయత్వత్తైమూతలిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—అతావతు —"కడియన్" ఇత్యాద్యుక్త స్వభావమ్ తత్ప్రవణర్కళ్లాతార్క్కు హేయమాయుమ్ తత్ప్రవణర్క్కు ఉపాదేయమాయుమ్ తోన్ఱుమెన్ఱపడి.

౪౨౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (విశ్లేషదశైయి) లిత్యాది.

వస్తుని వికల్పఙ్గూడాతాకైయాలే పూర్వగ్రన్థమ్ అభ్యుపగమ్యవాదమ్, ఉత్తరగ్రన్థమే వాస్తవార్థపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్ద నైర్ఘృణ్యే) త్యాది

దోషత్వశఙ్కానిష్కరణత్వాదికళైయెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ పూర్వోక్తాక్షేపాదాక్షేపసంగతియెన్ఱపడి.

(అభియుక్తర్) నిర్దోషత్వప్రతిపాదనాధికృతర్.

"ఎన" విత్యాది.

తవళ=ధవలమాన శుద్ధమాన,

వణ్ణర్=స్వభావత్తైయుడైయ వుమ్ముడైయ,

తకవుకళ్=కృపైకళ్,

ఎన=ఎఙ్గనేయిరున్దన వెన్ఱపడి.

"ఎన" వెన్ఱు క్షేపత్తిలెయెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి తాత్పర్యమ్ (నాట్టిలే) యిత్యాది.

అ—"తవళ" వెన్ఱివితుక్కు వ్యతిరేకమ్(ఋజుక్కళుమా)యిత్యాది.

"తకవుకళ్" ఎన్ఱివితుక్కు వ్యతిరేకమ్(పరదుఃఖే)త్యాది.

ఆడియాడి తాయ్చ్చొల్లాకైయాలే (పెణ్పిళ్ళై) యిత్యాది.

అవ్యవహితోత్తరప్రాప్తాకైయాలే(వాయ్మూడువతఱ్కే)త్యాది.

(పుత్తైక్కే) మూడివిక్కై.

"తకవుడైయవనే" యెన్ఱివితు భూమావైయుమ్ నిత్యయోగత్తైయుమ్ తన్త్రేణ శొల్లుకిఱ తెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆకరత్తి) లిత్యాది.

(ఆకరమ్)-నిధివదక్షయస్థానమ్.

అవధారణార్థమ్ (మఱుక్కుమో) వెన్ఱు.

౪౨౧. "మికవిరుమ్బుమ్పిరాన్" ఎన్ఱిఱివిరుప్పముమ్ ఉపకారముమ్ సన్నిహితత్వాత్ తకవుడైయవనెన్నప్పణ్ణుకైయాలే యెన్ను మభిప్రాయత్తాలే [ఇప్పడి] యిత్యాదినాల గ్రన్థమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి తదవతారికై (ఇవ్వుక్తితా) నిత్యాది.

పరిహారమ్ భర్తృగుణహానిశ్రవణసహనప్రయుక్తాపవాదభీతిహేతుకమెన్ఱుకరుత్తు.

[1]. తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప ౪. తి. ౬. పా.

[2]. తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౪. తి. ౭. పా.

మూ.—౪౨౨. నిర్ఘృణనాక శఙ్కిత్తుచ్చొల్లుమ వస్థైయిలుమ్ కారణత్తై స్వగతమాకవిఱే*శొల్లిత్తు.

వ్యా.—అతావతు.—గుణహానిశొన్నత్తై త్తళ్ళి గుణమ్శొల్లుమ్పడిపణ్ణిత్తు కృపై యాలేయెన్ను,౧"మిక విరమ్బుమ్" ఎన్ను స్నేహముమ్, ౧"పిరాన్" ఎన్ను, ఉపకారస్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.ఆకై యాల్ "తకవుడై యవనే"ఎన్నవితు సహృదయోక్తియెన్నై.

౪౨౨. అనన్తరమ్ పిరాట్టియుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిర్ఘృణనాక) ఎన్నుతుడఙ్గి.

అతావతు.—పిరివాత్రామైయాలే పెరుకక్కలఙ్గిన శ్రీజనకరాజన్తిరుమకళ్ పెరుమాళ్ తన్నాత్రామైక్కుతవ వన్దు ముకఙ్గాట్టప్పెఱాతవిన్నాప్పాలే,

౨ "ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చ రాఘవః।
సద్వృత్తో నిరనుక్రోశశ్శఙ్కే"

ఎన్ను పెరుమాళై నిర్ఘృణరాక శఙ్కిత్తు చ్చొల్లుకిఱ వవస్థైయిలుమ్,౨"మద్భాగ్యసఙ్క్షయాత్"ఎన్ను శ్ ఇప్పడిశఙ్కిక్కైక్కడియెన్నుడైయ భాగ్యహానియెన్నైయాలే, శఙ్కాకారణత్తైస్వగతమాకవిఱే శొల్లిత్తెన్నై.

అ.— "తకవుడై యవనే" యెన్గిఱవవధారణార్థమ్ (తళ్ళి) యెన్నతు.

౪౨౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అనన్తర) మిత్యాది.

అనుకారప్పిరాట్టి వచనోపాదానానన్తరమ్ అనుకార్యప్పిరాట్టివచనోపాదానమెన్నపడి.

(పెరుకక్కలఙ్గిన)మికవుమ్ క్షుభితైయాన.

(ఇన్నాప్పు) దుఃఖమ్.

"ఖ్యాతః" ఇత్యాది.

అనుక్రోశః=దయా.

"సద్వృత్తః" ఇత్యన్తముద్దేశ్యపరమ్.

"నిరనుక్రోశః" ఇతి విధేయవిశేషణమ్.

సాన్నిధ్యత్తాలుమ్ ప్రాధాన్యత్తాలుమ్ "మద్భాగ్యసంక్షయాత్" ఎన్గిఱవితుక్కు "శఙ్కే" యెన్గిఱవిత్తోడే అన్వయమ్.

మూలత్తిలుమ్ [కారణత్తై] యెన్గిఱవితుక్కు సంబన్ధియుమ్ సన్నిధి ప్రాధాన్యాభ్యామ్ [శఙ్కిత్తు] ఎన్గిఱ శఙ్కైయే యాకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి శఙ్కిక్కైక్కడి) యిత్యాది.

౪౨౩. గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్,క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుఙ్గులైక్కుమ్.

వ్యా.—౪౨౩. (ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు) ఎన్గిఱవిడత్తిలే, అర్థాదుక్తమాన భగవత్సంశ్లేషముమ్, (దోషముణ్డానాలుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, అర్థాదుక్తమాన తద్విశ్లేషముమాకిఱ విషైయిరణ్డుమ్. శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి.

గుణమావతు.—స్వసౌన్దర్యాదికళై ఆశ్రితర్క్కుముట్రాక వనుభవిక్కక్కొడుత్తుక్కొణ్డిరుక్కుఙ్కలవి.

దోషమావతు.—అన్వనుభవాలాభత్తాలే యవర్కళ్ కణ్ణాఙ్ఙుళ్ళై యిట్టుత్తుడిక్కత్తాన్ముకఙ్గాట్టాతేయిరుక్కైయాకిఱ పిరివు.

ఇవైయిరణ్డుమ్ (క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కై) యావతు—ఓరొన్ఱైయిరణ్డైయుమ్ కులైక్కై.

అ.—౪౨౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రథమపర్వత్తై) యిత్యాది.

(అర్థాదుక్తమాన) వెన్నతు త్యాగమ్ సంబన్ధపూర్వకమాయల్లతిరాదైయాకిఱవ్యాప్తి బలత్తాలేవ్యాప్యబోధకపదత్తాలే వ్యఞ్జితమానవెన్నపడి.

(అర్థాదుక్తమానతద్విశ్లేషము) మెన్నతు విశ్లేషమ్"కడియన్"ఇత్యాద్యుక్తనైర్ఘృణ్యాదికార్యమాకైయాలే కారణభూతనైర్ఘృణ్యాదిపరదోష శబ్దవ్యఞ్జితమానవిశ్లేషముమెన్నపడి.

ఇత్తాల్ ప్రథమపర్వమ్ సంశ్లేషదశైయిల్ చరమపర్వప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకమెన్ను శొల్లి అతు ప్రాప్తచరమపర్వసంబన్ధనివర్తకమెన్ను శొల్లుకైయాలేప్రసఙ్గసంగతియెన్నపడి.

[దోషముణ్డానాలు] మెన్గిఱదోషప్రతిపక్షగుణమ్ సంశ్లేషరూపమాకుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వసౌన్దర్యాదికళై) యిత్యాది.

(నిర్ఘృణ) నిత్యాది.

ప్రకరణాద్దోషశబ్దమ్ విశ్లేషతద్ధేతురూపదోష పరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్వనుభవే) త్యాది.

గుణదోషఙ్గళెన్గిఱద్వన్ద్వనిర్దేశత్తాల్ ప్రత్యేకముభయాన్వయమ్ వ్యఞ్జితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఓరొన్ఱైయిరణ్డైయు) మిత్యాది.

* "శొల్లువతు" ఎన్ను పాఠాన్తరమ్. ౧. తిరువాయ్మొழி. ౨. ౪. ౬. ౭ పా.
౨. శ్రీరామాయణే. సున్దరకాణ్డే ౨౬. సర్గే. ౧౩ శ్లోకః.

వ్యా.—ఇతిల్, గుణమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు ౧"మాఱ్పాల్ మనమ్ శుழிప్పమఙ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు" ఎన్ఱుమ్, ౨"మనైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్" ఎన్ఱుమ్, తద్విషయవైలక్షణ్యత్తాలే క్షుద్రవిషయవైరాగ్యత్తై ప్పిఱప్పిక్కైయాలే క్షుద్రపురుషార్థాన్వయత్తైక్కులైక్కైయుమ్; పయిలుమ్ శుడరొళియిలే తదీయశేషత్వత్తిలే యూన్ఱినిన్ఱ వాழ்వారై, అన్తతదీయరుడైయ స్వరూపనిరూపకత్వేన ప్రస్తుతమాన తత్ సౌన్దర్యశీలాదికళాలే తదీయదాస్యరసత్తై మఱన్దు అవనై అనుభవిక్కైయిలాశైకరైపురణ్డు అనన్తరత్తిరువాయ్మొழிయిలే తాముమ్ తమ్ముడైయకరణగ్రామఙ్గళుమ్ పెరువిడాయ్ప్పట్టుక్కూప్పిడుమ్పడి పణ్ణినాప్పోలే, వేఱొన్ఱుక్కాకప్పుకున్దాలుమ్ తన్నైయొழிయప్పుఱమ్బొన్ఱుక్కాకాతపడి పణ్ణుమ్ దృష్టిచిత్తాపహారియాన వవన్ పక్కలిలే శుழிయారుపడుత్తి పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వత్తిల్ నిలైనెక్కులైక్కైయుమ్.

అ.-(మాఱ్పాల్) ఇత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్

మనైప్పాల్=గృహత్తిలే,
పిఱన్దార్=జాతరానవర్కళ్,
పిఱన్దెయ్తుమ్=ఉత్పత్తిఫలమాకవనుభవిక్కుమ్,
పేరిన్బమెల్లామ్=మహాసుఖఙ్గళైయెల్లామ్,
అత్తోళ్=అన్దవైష్ణవరుమానుడైయ తోళ్కళై,
తొழுతార్=భజిత్తవర్కళ్,
తుఱన్దార్=త్యజిత్తారెన్ఱపడి.

"పరమనైప్పయిలుమ్" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (అన్దతదీయరుడైయ) విత్యాది.

(అనన్తరత్తిరువాయ్మొழிయిలే)యెన్ఱతు ముడియానేయిలెన్ఱపడి.

"ఎన్నెఞ్జమే" "ఎన్వాశకమే" "ఎన్కైకళే" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తొழு) మిత్యాది.

(వేఱొన్ఱుక్కాక) తదీయవిషయత్తుక్కాక.

(పుకున్దాలుమ్) స్వరూపకత్వేన వనుసంధిత్తాలుమ్.

(శుழிయాఱుపడుత్తి) ఆఱ్ఱిల్ శుழிయిల్ అకప్పట్టాప్పోలే పణ్ణి.

(పురుషార్థకాష్ఠైయాన) నిరతిశయ పురుషార్థమాన.

వ్యా.—దోషమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు—అనుభవలాభక్లేశత్తాలే సర్వకాలముమ్ తన్ పక్కలిలే మనస్సా ౩"ఉణ్డాఱియాళుఱక్కమ్ పేణాళ్"౪"పన్దొడుకళల్ మరుళ్ పైఙ్గిళియుమ్ పాలూట్టాళ్ పావై పేణాళ్" ఎన్గిఱపడి మున్బనుభవిత్తుప్పోన్ద ప్రాకృతభోగఙ్గళాకిఱ క్షుద్రపురుషార్థఙ్గళిల్ పొరున్దామైయై విళైక్కైయుమ్; ౫"అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ శెన్దా... క్కట్టితిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీழ் పుకుతల్ ఉఱుమో పావియేనుక్కు" ఎన్ఱుమ్ ౬"తనిమా... య్వత్తళిరడిక్కీழ் పుకుతలన్ఱి యవనడియార్ననిమాక్క... వియిన్బమేనాళుమ్ వాయ్క్కనఙ్గట్కు" ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడి తద్విషయసంశ్లేషరసమ్ వేణ్డాతపడి తదీయవిషయసంశ్లేషరస... యమైయుమెన్ఱిరుక్కుమవర్కళైయుమ్, అన్దతదీయరుడై... కూడియిరున్దాలుమవర్కళ్ పక్కల్ నెఞ్జుశెల్లాదు అవనైయనుభవిక్కైయిలాశైయాలే, ౭"కాణవారాయ్"౮"కాణ... మాఱరుళాయ్" ఎన్ఱుకూప్పిడువతు ౯"వెళ్ళైచ్చురిఙ్గు"... త్యాదికళాలే అవర్కళ్ తఙ్గళోడే వెఱుత్తు వార్త్తైశొల్లు... తామ్బడిపణ్ణుకైయాలే పురుషార్థకాష్ఠైయిల్ నెఞ్జుశెల్లాతపడి పణ్ణుకైయుమ్.

అ.—"కాష్ఠా దర్వ్యం కాలభేదే ప్రకర్షే దిశి సీమ్నిచ"ఎన్నక్కడవ...

ఉణ్డాఱియాళ్=భుజిత్తఱియాళ్. [తి తో.
ఉఱక్కమ్పేణాళ్=నిద్రైయై యాదరిత్తిలళ్.
పన్దొడుకళల్=పన్దోడుకూడ కళఙ్గొడైయై,
మరుళ్ = విరుమ్బాళ్.
పైఙ్గిళియుమ్=అழகియకిళియుమ్,
పాలూట్టాళ్=పాలూట్టుకిఱిలళ్.
పావై=మరప్పావైయై,
పేణాళ్=విరుమ్బాళ్.

ఇత్తైప్పఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మున్బనుభవిత్తుప్పోన్ద) విత్యాది.

(అవనడియా) రిత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్.

శిష్టం స్పష్టమ్.

౧. మూన్ఱాన్తిరువన్దాది ౧౪. పా॥
౨. ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది. ౪౨. పా॥
౩. తిరునెడున్దాణ్డకమ్. ౧౨ పా॥
౪. పెరియతిరుమొழி. ౫. ప. ౫. తి. ౯. పా॥
౫. తిరువాయ్మొழி ౮. ప. ౧౦. తి. ౩. పా॥
౬. తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౧౦. తి. ౭. పా॥
౭. తిరువాయ్మొழி. ౭. ప. ౫. తి. ౨ పా॥
౮. తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౧. తి. ౨. పా॥
౯. తిరువాయ్మొழி. ౧. ప. ౪. తి. ౧. పా॥

మూ.—౪౨౪. నిత్యశత్రువాయిఱే యిరుప్పతు.

వ్యా.—౪౨౪. ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై క్కులైక్కుమెన్ఱ వితు తన్ పక్కలిలే యకప్పట్టారై ప్పుఱమ్బురువిషయమఱి యాతపడి పణ్ణుమివ్విషయత్తిన్ స్వభావమ్ శొల్లుకైక్కాక క్కాట్టికొణ్డవిత్తనై; పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కులైక్కుమెన్నుమతువే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమ్, ఆనపిన్బు క్షుద్రపురుషార్థభఞ్జకత్వమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే అత్తైవిట్టు ప్రాకరణికమాన చరమపురుషార్థభఞ్జకత్వత్తై మూతలిక్కిఱార్, (నిత్యశత్రువాయిఱేయిరుప్పతు) ఎన్ఱు.

అతావతు.—౧ "శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః" ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు అభిమతవిషయమాన శ్రీభరతాழ్వానైయే తనక్కుద్దేశ్యరాకప్పఱ్ఱి అవనై యల్లతఱియాతే యిరుక్కుమ్ శ్రీశత్రుఘ్నాழ్వాన్ భరతానువృత్తిక్కు విరోధియాన రామసౌన్దర్యమాకిఱ నిత్యశత్రువై జయిత్తిరుక్కుమెన్నైయాలే, తదీయకైఙ్కర్యనిష్ఠనుక్కు నిత్యశత్రు

వ్యా.—వాయిఱే భగవత్ సౌన్దర్యమిరుప్పతెన్నై.

ఆకైయాల్ ఇప్పడివిలక్షణమానవిషయత్తిల్ సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కులైక్కుమెన్నక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

అన్ఱిక్కే, కీழ్చ్చొన్న గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్ శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

గుణమావతు.—(ఇఙ్గు అతు శెయ్యవొణ్ణాతు) ఎన్గిఱవిడత్తిఱ్చొన్న పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారియాన సౌన్దర్యశీలాదికళ్;

దోషమావతు.—(గుణమెన్బలేయుపాదేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిఱ్చొన్న ౨ "కడియన్ కొడియన్" ఇత్యాదికళ్.

ఇరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుఙ్కులైక్కుమ్ ఎన్ఱతు ఓరొన్ఱే ఇరణ్డైయుమ్ శెయ్యుమెన్ఱపడి.

గుణమిరణ్డైయుమ్ శెయ్కైయావతు.—౩ "మున్నైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లా న్తుఱన్దార్ తొழு

అ.—౪౨౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై) యిత్యాది.

క్షుద్రవిషయత్తుక్కు నిత్యశత్రుత్వప్రసిద్ధియిల్లామైయాలే యుత్తరగ్రన్థ సంగతియొన్గిఱ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఆనపిన్బు క్షుద్రపురుషార్థభఞ్జకత్వ) మిత్యాదినా.

(మూతలిక్కై) సంప్రతిపన్నత్వకథనమ్.

నిత్యశత్రుం హన్తి జయతీతి నిత్యశత్రుఘ్నః. "అమనుష్యకర్తృకేచ" ఇతి టక్ప్రత్యయః.

"ఆత్మానంమానుషంమన్యే" ఇతిమనుష్యత్వే మూలవిభుజాదిత్వాత్ కప్రత్యయః.

ఉద్దేశ్యవిరోధిత్వం శత్రుత్వమాకైయాలే యథాయోగ్యం ప్రకృతత్తిలే శత్రుఘ్నరుక్కు భరతానువృత్తియే యుద్దేశ్యమాకైయాలే ఏతద్విరోధిత్వం రామసౌన్దర్యత్తుక్కుమ్ యుక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెరుమాళుక్కు) త్యాది.

మూలత్తిలే [నిత్యశత్రువాయిఱే యిరుప్పతు] ఎన్గిఱవితుక్కు

అ.—విశేష్యం [గుణదోషఙ్గళ్] న్గిఱ గుణశబ్దవివక్షిత సంశ్లేషాన్తర్గత సౌన్దర్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవత్సౌన్దర్య మిరుప్పతై)న్ఱతు.

[ఇఱే] శబ్దార్థమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

గుణదోషశబ్దఙ్గళుక్కు అర్థాదుక్తగుణదోష పరత్వాపేక్షయా కణ్ఠోక్తతత్పరత్వముచితమ్.

[త్యశత్రువా] యిత్యాది గుణశబ్దవివక్షితసంశ్లేషాన్తర్గత సౌన్దర్యాత్మకాప్రధానవిశేష్యమాకైయెప్పఱ్ఱు ప్రధానతయా గుణశబ్దార్థ సౌన్దర్యాశ్రయమిఙ్గెన్ఱు పూర్వప్రకృత మాకైయాలే విశేష్యమాకై యుచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.

[ఇఙ్గతు శెయ్య] విత్యాది

(శొన్న) వెన్ఱతు ఇఙ్గెన్గిఱవిదం శబ్దత్తాలే పరామృష్టమాన వెన్ఱపడి.

ఇన్దయోజనైయిలుమ్ ప్రత్యేకముభయాన్వయి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఓరొన్ఱే) యిత్యాది.

౧. శ్రీరామాయణే. అయోధ్యాకాణ్డే. ౧ శ్లో॥

౨. తిరువాయ్మొழி. ౫. ప. ౩. తి. ౫. పా॥

౩. ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది. ౪౨. పా॥

వ్యా.—తారతమ్యోళ్" ఇత్యాదికళిల్ సొల్లుకిఱపడియే క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టైక్కైయుమ్, స్వాపలక్షణ్యత్తాలే య్యాజ్ఞాల్ పడుత్తి పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వనిష్ఠైయైక్కాట్టైక్కైయుమ్;

దోషమిరణ్డైయుఙ్కాట్టైక్కైయావతు—గుణమ్పోలే యుపాదేయమాయ్, అవనెన్తేకిడక్కుమ్పడిపణ్ణుకైయాలే ఊణుఱక్కమ్పన్దుకళ్ఱల్ముతలానవఱ్ఱిల్ పొరున్దామైయై విళైత్తు క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టైక్కైయుమ్, ౧ "శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ—నఱుమావిరైనాణ్మలరడిక్కీళ్ ప్పుకుతల్ ఉఱుమో" ఎన్నుమ్పడియాన పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టైక్కైయుమ్ ఎన్ఱిఙ్ఙనేయోజిక్కవుమామ్.

ఇన్దయోజనైక్కు (నిత్యశత్రు) ఎన్గిఱవితు, సౌన్దర్యాదిగుణవిశిష్టవస్తువిషయమాకక్కడవతు.

అఙ్గనుమన్ఱిక్కే, గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టైక్కుమ్,దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టైక్కుమ్ ఎన్ఱు ఇఙ్ఙనే విభజిత్తు యోజిప్పారుముణ్డు.

అప్పోత్తైక్కుమ్ గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టైక్కు మెన్నుమతుక్కుమ్, దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టైక్కు మెన్నుమతుక్కుమ్ పూర్వయోజనైకళిల్ సొన్నపడియే పొరుళాకక్కడవతు.

అ.—శిష్టం వ్యాఖ్యాతప్రాయమ్.

గుణదోషఙ్గళెన్గిఱ అనుక్రమత్తాలే ద్విత్వంసిద్ధమాయిరుక్క [ఇరణ్డు] మెన్గిఱవితు ఇరణ్డాకైయాలే యిరణ్డిలే అన్వయమాయ్ ఏకైకత్తుక్కు ఏకైకత్తిలే అన్వయ మెన్ఱు సూచనార్థం యోగ్యతాబలాచ్చ క్రమభఙ్గ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే కేషాంచిద్యోజనైయెన్గిఱార్ (అఙ్గనుమన్ఱిక్కే) యిత్యాదినా.

(ఇఙ్ఙనేవిభజిత్తు) ఎన్ఱతు ఏకైకాన్వయముమ్ క్రమభఙ్గత్తైయుమాశ్రయిత్తెన్ఱపడి.

మూ.—౪౨౫. ఇప్పడిప్రాప్యత్తై యఱుతియిట్టాల్, అతుక్కు సదృశమాక, వేణుమిఱే ప్రాపకమ్.

వ్యా.—ఇవ్విషయస్వభావమితువాకైయాలే చరమపర్వమానాచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ వితుతాన్ దుర్లభమెన్ఱు సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీళోడే అన్వయమ్.

౪౨౫ —(స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్క వేణుమిఱే ప్రాపకమ్)ఎన్ఱవితిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్ చరమపర్వమానవాచార్యకైఙ్కర్యమెన్ఱు నిర్ణయిత్తారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్; ఇన్దప్రాప్యానురూపమాన ప్రాపకనిర్ణయమ్పణ్ణుకిఱార్ మేల్, (ఇప్పడిప్రాప్యత్తైయఱుతియిట్టాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే ప్రాప్యమెన్ఱఱుతియిట్టాల్, ఇన్దప్రాప్యత్తుక్కుత్తకుతియాక వేణుమిఱే, ఏతత్ప్రాపకమెన్ఱై.

ఇత్తాల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే ప్రాపకనాక వేణుమెన్ఱపడి.

అ.—(పూర్వయోజనైకళి) లిత్యాది.

అతావతు—గుణదోషాది శబ్దఙ్గళుక్కు సంశ్లేషసౌన్దర్యవైర్ఘల్యాదికళే అర్థమెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ సౌన్దర్యత్తుక్కు శబ్దార్థత్వమనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

బహువ్యవహితసాధ్యాన్వయమభిప్రేతిమాకైయాలే సింహావలోకనసాదృశ్యమ్.

౪౨౫. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

సంగతి (ఇన్దప్రాప్యే) త్యాది. [యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ కార్యోక్త్యనన్తరం కారణోక్తియాలే హేతుత్తై సంగతి [స్వరూపత్తుక్కు] మిత్యాదివాక్యార్థనిర్దేశక్రమానుసారేణ నిర్ణయమాకైయాలే అవసరసంగతి యెన్ఱుమామ్.

[ఇప్పడి] యెన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (ఆచార్యే) త్యాది.

సదృశశబ్దమనురూపపర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(తకుతి)యిత్యాది.

యోగ్యత్వే సతిప్రకృష్టసాదృశ్యమిఱే అనురూపత్వమ్.

యోగ్యత్వం=సహృదయహృదయాహ్లాదకారిత్వమ్. [భృతికళ్.

సహృదయరాకిఱార్ చేతనస్వరూపయాథాత్మ్యవిజ్ఞరానవీశ్వరప్రరూపసాదృశ్యఫలితమ్ (ఇత్తా) లిత్యాది.

౧. తిరువాయ్మొழி. ౮. ౧౦. ౩. పా॥

మూ.—౪౨౬. అల్లాతపోతు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళుక్కైక్యమిల్లై.

వ్యా.—౪౨౬. ఇప్పడియల్లాతపోతు వరుమ్హానియే తెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్లాతపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాప్పడియాచార్యనై ప్రాపకమాకక్కొళ్ళాతే ఈశ్వరనై ప్రాపకమాకక్కొళ్ళుమ్పోతు, ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ ప్రాపకత్తుక్కుమ్ తన్నిలైక్యమిల్లైయెన్నై.

ప్రథమపర్వత్తుక్కుణ్డాన ప్రాప్యప్రాపకైక్యమ్, చరమపర్వత్తుక్కు మొక్కుమిఱే. అకైయాలేయిఱే పిళ్ళైయముతనార్, ౧ "పేఱొన్ఱుమత్తిల్లై నిన్శరణన్ఱి యప్పేరళిత్తఱ్కాఱొన్ఱుమిల్లై మత్తచ్చరణన్ఱి" ఎన్ఱు ప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమేకవిషయమేయాక వరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.—౪౨౬. విపక్షే బాధకప్రసఙ్గన ముక్తగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (ఇప్పడియల్లాతపోతి) త్యాది.

ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళుక్కైక్యం తయోర్మిథో భేదాభావమల్లతు వస్తుమాత్ర సాధారణైకత్వమన్ఱు ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తన్నిలైక్య) మెన్ఱతు.

ప్రాపకత్తుక్కు స్వరూపానురూప ప్రాప్యత్తిఱ్కాట్టిల్ భేదమ్ స్వరూపానుచితత్వదుఃఖరూపత్వావహమాకైయాలే తత్పరిహారాయ ప్రాపకత్తుక్కు తథావిధప్రాప్యత్తో డైక్యమావశ్యకమాకైయాలే తదసిద్ధిప్రసఙ్గమ్ ఐసుమెన్ఱపడి.

ప్రథమపర్వత్తిలే నిర్ణీతమానవర్థత్తై చరమపర్వత్తిలే అతిదేశిక్కిఱార్ (ప్రథమపర్వత్తుక్కు) ఇత్యాదినా.

ఉక్తోపపత్త్యనుగుణసంప్రదాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అకై) యిత్యాదినా.

నిన్శరణన్ఱి = దేవర్ తిరువడియన్ఱి,

మత్తొన్ఱు = వేఱొరు,

పేఱిల్లై = ప్రాప్యమిల్లై;

అప్పేఱు = అన్దతిరువడికళాకిఱ ప్రాప్యత్తై,

అళిత్తఱ్కు = కొడుక్కైక్కు,

అచ్చరణన్ఱి = అన్దతిరువడికళైయన్ఱి,

మత్తొన్ఱు = వేఱొరు,

ఆఱిల్లై = ఉపాయమిల్లై యెన్ఱపడి.

(ఏకవిషయమేయాక) వెన్ఱతు ఏకవ్యక్తియే యాకవెన్ఱపడి.

మూ.—౪౨౭. ఈశ్వరనై పత్తుకై కైయైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళుమోపాతి;

వ్యా.—౪౨౭. ఇప్పబన్ధత్తిలుపక్రమమేపిడిత్తు (స్వతన్త్రనై) ఇత్యాదివాక్యత్తళవుమ్, సిద్ధోపాయతయా సకలశాస్త్రసిద్ధనానవీశ్వరనై పరమోపాయమాకవుమ్, ఆచార్యనజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేనోపకారకనాకవుమిఱే శొల్లిప్పోన్దతు; ఇప్పోతు, ఈశ్వరనై విట్టు ఆచార్యనే ఉపాయమెన్ను మళవిల్ శాస్త్రవిరోధముమ్ స్వోక్తివిరోధముమ్ సమ్భవియాతో, ఈశ్వరనై యుపాయమాక పత్తుమితిఱ్కాట్టిల్ ఆచారనై యుపాయమాక పత్తినాల్ వరుమేత్తన్దానేతోవెన్నిలశఙ్కైయిన్మేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరనై పత్తుకై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—ఈశ్వరనై పత్తుకై, అవన్కైయైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళుమోపాతి. ఆచార్యనై పత్తుకై, అవన్ కాలైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళు మోపాతియెన్నై.

ఇఙ్ఙనరుళిచ్చెయ్తతు—ఈశ్వరవిషయత్తోడు ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన అనన్యత్వముమ్ అవ్విషయత్తైప్పత్తుమతిలివ్విషయత్తైప్పత్తుమతుక్కుణ్డాన కార్యసిద్ధియిల్ అమోఘత్వముమ్ తోత్తుకైక్కాక. అతెఙ్ఙనేయెన్నిల్; చరణత్వోక్తియాలే తదనన్యత్వమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

(ఈశ్వరనై పత్తుకై అవన్కైయైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళుమోపాతి) ఎన్నైయాలే మహాప్రభువాయి రుప్ప

అ.—౪౨౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పబన్ధత్తి) లిత్యాది.

ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ ప్రకరణార్థమ్ (సిద్ధోపాయతయే) త్యాది.

తురీయపఞ్చమప్రకరణార్థమ్ (ఆచార్య) నిత్యాది.

శాస్త్రవిరోధమెన్ఱతు "మామేకమ్" "తమేవైకమ్" ఇత్యాద్యవధారణ విరోధముమ్, మోక్షప్రదత్వత్తినుడైయ బ్రహ్మలక్షణత్వపర "యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి" ఇత్యాది విరోధముమెన్ఱపడి.

(ఏత్తన్దానేతో) వెన్ఱతు సిద్ధత్వసుకరత్వాదికళిరణ్డుక్కుమ్ తుల్యమాకైయాలే త్యాగపూర్వ స్వీకారహేతువాన వుత్కర్షమెన్నెన్ఱపడి.

ఇత్తాలాక్షేపసంగతి యెన్ఱపడి.

కైకాల్కళుక్కు అవయవిజిజ్ఞాసైయిలే ఉపస్థితత్వాదీశ్వరనే అవయవియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అవన్కైయై) యిత్యాది.

౧. ఇరామానుశ నూత్తన్దాది. ౪౫. పా॥

మూ.—ఆచార్యనై ప్పఱ్ఱుకై క్కాలై ప్పిడిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళుమోపాతి.

వ్యా.—నోరువనై వశీకరిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళువానోరువన్ అవన్కైయైప్పిడిత్తు వేణ్డికొణ్డు కారియఙ్గొళ్ళ ప్పార్క్కుమళవిల్, నీర్మైయాలే నెఞ్జళికి క్కారియఞ్జెయ్యవుమామ్,స్వాతన్త్ర్యత్తాలే యుతఱివిడవుమా యిరుక్కైయాలే ఇన్నపడియెన్ఱుఱుతియిడ వొణ్ణాతాప్పోలే, ఆశ్రితనానవివనుడైయ వపేక్షితమ్ తన్నుడైయ కృపైయాలే నెఞ్జళికిక్కారియఞ్జెయ్యిల్ ఫలిక్కుమ్పడియాయ్, స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ముఱుకిచ్చెయ్యాతొழிయిల్ విఫలిక్కుమ్పడియా యిరుక్కైయాలుమ్, (ఆచార్యనై ప్పఱ్ఱుకై అవన్కాలై ప్పిడిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళుమోపాది)ఎన్నైయాలే అప్పడిప్రభువానవన్ తన్నైయే కాలైప్పిడిత్తు వేణ్డికొణ్డు కారియఙ్గొళ్ళుమళవిల్ దయాపరవశనాయ్ కారియమ్శెయ్ తల్లతునిల్లామైయాలే తప్పామల్ కారియమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, ఆశ్రితనాన వివనుడైయ వపేక్షితమఱుతియాక ఫలిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్; అమోఘత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

మూ.—౪౨౮. ఆచార్యనిరువర్క్కు

వ్యా.—౪౨౮. ఆక,ప్రాప్యనిర్ణయత్తైప్పణ్ణి(ఇతుక్కు సదృశమాక వేణుమిఱే ప్రాపకమ్) ఎన్ఱవిత్తాలే ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే సదృశోపాయమెన్నుమత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అప్పడియన్ఱిక్కే ఈశ్వరనై యుపాయమాకక్కొళ్ళుమళవిల్ వరుమ్విరోధఙ్గాట్టి ఆచార్యనుక్కు ప్రాప్యత్వమీశ్వరనోడన్వయత్తాలే యామోపాతి ప్రాపకత్వముమ్ తదనన్యత్వనిబన్ధనమెన్నుమత్తైయుమ్, ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుమతిల్ ఇవనైప్పఱ్ఱుమతుక్కుళ్ళవేఱ్ఱత్తైయు మరుళిచ్చెయ్తార్కీழ్; ఇనిమేల్ ఫలహేతుక్కళాలుమ్ ఆచార్యవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, ఇవ్విషయత్తై యుపాయమాక ప్పఱ్ఱుమవర్కళుక్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళ్ విళైక్కైక్కుఱుప్పాక

అతిల్ప్రథమత్తిలే, ఈశ్వరచేతనర్కళివరుర్క్కు మివనుపకారకనానమైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడియుపాయమాక క్కైక్కొళ్ళప్పట్ట

అ.—(ఒరువనై క్కైయైప్పిడిత్తి) త్యాదివ్యాఖ్యానమ్ అనుపస్థితసంబన్ధికల్పనాప్రసఙ్గత్తాలుమ్,ఆచార్యనుక్కీశ్వరానన్యత్వ స్ఫుటసిద్ధియిల్లామైయాలుమ్ అనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

చరణగ్రహణ సాదృశ్యైకఘనఫలితమ్ (ఇఙ్గని)త్యాది.

అనన్యత్వం "తప్తాయః పిణ్డవన్మతమ్"ఎన్గిఱ విశేషాధిష్ఠాన హేతుకతాదాత్మ్యవిశేషమల్లతు స్వరూపైక్యమన్ఱు.

(అమోఘత్వం)=వ్యభిచారవిలమ్బ విధురత్వమ్.

అనన్యత్వత్తాల్ శాస్త్రస్వవచనవిరోధపరిహారముమ్ అమోఘత్వత్తాలీశ్వరాశ్రయణాపేక్షయోత్కర్షముమ్ సిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు.

వివరణమ్ (అతైఙ్గనే) యిత్యాది.

(చరణతోర్వ్యక్తియాలే)యెన్ఱతు=చరణస్పృష్టార్వ్యక్తియాలేయెన్ఱపడి.

(ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై) యెన్గిఱవితు వ్యాఖ్యానవాక్యమ్.

(కైయైప్పిడిత్తి) త్యాదికం మూలవాక్యైకదేశానువాదమ్.

(ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై ఫలిక్కుమ్పడియాయ్ విఫలిక్కుమ్పడియాయిరుక్కైయాలు) మెన్ఱన్వయమ్.

ఇప్పడియే(ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై)యిత్యాదియిలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(అఱుతి) నిశ్చయమ్.

(సంప్రతిపన్నం) ప్రసిద్ధమ్.

అ.—౪౨౮. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థం వృత్తానువాదమ్ (ఆకప్రాప్యే)త్యాది.

(వరుమ్విరోధమ్) విశిష్టాధికారి పరిహాసమ్.

(అన్వయత్తాలే) యెన్ఱతు-తన్ముఖోల్లాసకాష్ఠాహేతుముఖోల్లాసవత్త్వప్రయోజకాధిష్ఠానవిశేషరూపసంబన్ధత్తాలే యెన్ఱపడి.

(అనన్యత్వనిబన్ధన) మెన్ఱతు-తత్కృపాతిశయప్రయోజక కృపాతిశయవత్త్వ ప్రయోజనకాధిష్ఠాన విశేషహేతుక మెన్ఱపడి.

సంగతి (ఇనిమేలి)త్యాది.

చరమోపాయఙ్గళ్లి తదధికారభూతరుచి విశ్వాసహేతుః తద్వైభవఙ్గళ్లుకైయాలే హేతుత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

(పేటికాసంగతియై యరుళిచ్చెయ్తు అనన్తరసంగతియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా.

అతావతు – పూర్వోక్త స్వరూపయాథాత్మ్యకాష్ఠాభూతాచార్యశేషత్వ ప్రయోజకతయా బుద్ధిస్థమాకైయాలే ఆచార్యగత మహోపకారకత్వఙ్గళ్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి యెన్ఱపడి.

[శేషవస్తువై] యిత్యాద్యుత్తరవాక్యానుసారత్తాలే [ఇరువర్క్కు] మెన్గిఱవితు శేషభూతర్కళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయ

మూ.—ముపకారకన్.

౪౨౯. ఈశ్వరనుక్కు శేషవస్తువై యుపకరిత్తాన్; చేతననుక్కు శేషియై యుపకరిత్తాన్.

౪౩౦. ఈశ్వరన్తానుమాచార్యత్వత్తై

వ్యా.—వాచార్యన్, శేషి శేషభూతరాన వీశ్వరచేతనరిరువర్క్కుమ్ అభిమతవస్తుక్కళై క్కొడుత్త ఉపకారకనెన్కై.

౪౨౯. ఇరణ్డుతలైక్కు మివనుపకరిత్తవై యెవైయెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరనుక్కు) ఎన్తుతుడఙ్గి.

అతావతు.—మెన్మేలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళైప్పణ్ణి వశీకరిక్కప్పార్త్తవిడత్తిలుమ్ ఓరాత్మవస్తువుమెట్టప్పడామైయాలే యిఴవాళనాయిరుక్కిఱవీశ్వరనుక్కు శేషమాన వాత్మవస్తువై, అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన తిరుత్తి ఇష్టవినియోగార్హమామ్పడి కైప్పడుత్తినాన్; భగవజ్జ్ఞానాభావత్తాలే అనాదికాలమ్ అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్ద చేతననుక్కు, భగవత్సమ్బన్ధత్తైయఱివిత్తు శేషియానవవనై క్కాట్టిక్కొడుత్తానెన్కై.

ఇత్తాల్ ఆచార్యనుడైయ చేతనేశ్వరర్కళిరువర్క్కుముపకారకనాకైయాకిఱవైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

౪౩౦. ఇన్నమొరు ప్రకారత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై

మూ.—యాశైప్పట్టిరుక్కుమ్.

౪౩౧. ఆకైయిఱే గురుపరమ్పరైయిలే యన్వయిత్తతుమ్, శ్రీగీతైయుమ్ అభయప్రదానము మరుళిచ్చెయ్తతుమ్.

వ్యా.—ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, (ఈశ్వరన్తానుమ్) ఎన్తుతుడఙ్గి.

అతావతు..—ఇతుక్కిట్టుప్పిఱవాత వీశ్వరన్ తానుమ్ ఇవ్వాచార్యత్వత్తినేఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱవితిల్ మికవుమ్ శ్రద్ధైపణ్ణియిరుక్కుమెన్కై,

౪౩౧. అతెఙ్గే కణ్డతెన్నుమపేక్షైయిలే, అత్తై మూతలిక్కిఱార్. (ఆకైయిఱే) ఎన్తు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఆచార్యత్వత్తై యాశైప్పట్టిరుక్కైయాలేయిఱే, ౧"సచాచార్యవంశో జ్ఞేయః, ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" ఎన్నుమ్పడి గురుపరమ్పరైయిలే ద్వయోపదేష్టృత్వేనాన్వయిత్తతుమ్; ఆచార్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు అర్జుననైక్కుఱిత్తు తత్త్వవివేకాదిచరమోపాయపర్యన్తార్థ ప్రతిపాదికైయాన శ్రీగీతైయరుళిచ్చెయ్తతుమ్; విభీషణాళ్వాన్నిమిత్తమాక,

౨ "సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చ యాచతే ।
అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం మమ"

ఎన్తు అభయప్రదానమరుళిచ్చెయ్తతుమెన్కై.

అ.—త్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శేషి శేషభూతరాన) విత్యాది

ఉపకారకత్వత్తుక్కు కర్త్రాకాఙ్క్షాయాముపకారరూపక్రియా. సామర్థ్యాదభిమతవస్తువే సామాన్యేన కర్మమాకుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అభిమతే) త్యాది.

౪౨౯. తద్విశేషాకాఙ్క్షాయా ముత్తరవాక్యమెన్గిఱార్ (ఇరణ్డుతలైక్కు) మిత్యాది.

[శేషవస్తువై యుపకరిత్తా] నెన్కైయాలే వ్యఞ్జితమాన వుపకారసాపేక్షత్వత్తై యథాయోగ్యం వివక్షిక్కిఱార్ (మేన్మేలు) మిత్యాది.

తదీయవస్తువుక్కు తస్మైదానరూపమాన వుపకార మనుపపన్నమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞాతజ్ఞాపనే)త్యాది.

పూర్వమేవై తదధీనలీలారసాదిభాక్తయా నిత్యసిద్ధనాన శేషియై యుపకరిక్కై తత్సంబన్ధజ్ఞాపనాదికమెన్గిఱార్ (భగవది) త్యాదినా.

౪౩౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నము) మిత్యాది.

అ.—ఉక్తైవిరోధద్యోతకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇతుక్కిట్టుప్పిఱవాతవను) మిత్యాది.

కార్యమాత్రం ప్రతి సంకల్పమాత్రేణ కారణమాకైయాలే అద్వారకోపదేశత్తాలే జ్ఞానజననాన పేక్షునాన పీశ్వరను మెన్తపడి.

౪౩౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అతెఙ్గే) యిత్యాది.

ఆచార్యవంశ ఇత్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

తనక్కు తానుపదేశిత్తవతిల్ వ్యాప్త్యర్థం [గురుపరమ్పరైయి]లెన్గిఱవిశేషణమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ద్వయోపదేష్టృత్వేన) వెన్తతు.

అర్జునసుగ్రీవాదికళుక్కు ఉపదేష్టృపరంపరాన్తర్భావమిల్లామైయాలే అవర్కళుక్కు ముపదేశిత్తతఱ్కు పృథగుపాదానమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యకృత్యత్తై) యిత్యాది.

తత్త్వవివేకాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

(శ్రీవిభీషణాళ్వాన్నిమిత్తమాక) విత్యనేన సుగ్రీవాదికళ్ శ్రోతాక్కళెన్తు సూచితమ్.

౧.

౨. శ్రీరామాయణే యుద్ధకాణ్డే.

మూ.—ర౩౨. ఆచార్యనుక్కు సదృశప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు విభూతిద్వయముమ్ ఈశ్వరద్వయము ముణ్డాకిల్.

వ్యా.—ఇత్తాల్ ఈశ్వరనుమాశ్రైప్పడుమ్పడియన్ఱో ఆచార్యత్వత్తిన్ పెరుమై యెన్ఱు ఆచార్యవైభవమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు.

ర౩౨. ఇన్నము మొరువఴియాలే ఆచార్యవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉభయవిభూతియైయుమ్ విభూతిమానాన వీశ్వరనైయుమ్ తానిట్టతు వఴక్కాక్కుమ్పడిపణ్ణిక్కొడుత్తి వాచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తుక్కు సదృశమాక ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు, ఇప్పడియే ఇన్నముమిరణ్డు విభూతియుమ్ విభూతిమానాయిరుప్పానోరీశ్వరనుమ్ వేణ్డియుణ్డాకిలెన్ఱై.

౧ “యోదద్యాద్ భగవజ్జ్ఞానం కుర్యాద్ధర్మోపసేవనమ్ ।
కృత్స్నాంవాపృథివీందద్యాన్నతత్తుల్యంకథఞ్చన”

అ.—ఆచార్యత్వత్తిల్ శ్రద్ధాతిరేకత్తాలే అనుకల్పఙ్గళైయుమ్ స్వీకరిత్తానెన్ఱు తోన్ఱ ఉత్తరోత్తరోపాదానమ్.

ర౩౨. ఉత్తర వాక్యావతారికై (ఇన్నము మొరువఴియాలే) యిత్యాది.

సదృశ ప్రత్యుపకారత్తుక్కు విభూతిచతుష్టయాదిసద్భావహేతుకత్వోక్తియాలే తదుపకృతవస్తువుక్కు విభూతితద్వదాత్మకత్వం వ్యఞ్జితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఉభయవిభూతియైయు) మిత్యాది.

“విణ్ణుమాళ్వర్ మణ్ణోడే” “అతు నమతు వితివకైయే” ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డు (తానిట్టవఴక్కాక్కుమ్పడి) యిత్యాద.

(తానె) న్ఱతు శిష్యనై.

అత్తైయే కొడుత్తాల్ దత్తత్తుక్కు పునర్దానమాత్ర మామిత్తనైయల్లతు సదృశప్రత్యుపకార మాకాతెన్ఱు చతుష్టయద్వయగ్రహణ మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇప్పడియే యిన్నము) మిత్యాది.

“యోదద్యాత్” ఇత్యాది.

అత్ర ప్రథమపాదే ‘స్వస్మై’ ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

ద్వితీయపాదే ‘తస్య’ ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

ధర్మోపసేవనం=శిష్య ధర్మభూత శుశ్రూషామ్.

కుర్యాత్, శిష్య ఇతి శేషః.

“కృత్స్నాం పృథివీమ్” ఎన్ఱు లీలావిభూతియుమ్, సముచ్చయార్థక

మూ.—ర౩౩. ఈశ్వరసంబన్ధమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యసంబన్ధమ్

వ్యా.—ఎన్నానిన్ఱతిఱే.

ఇత్తాల్ ఆచార్యనుడైయ ప్రత్యుపకారావకాశరహిత మహోపకారకత్వమాకిఱ వైభవమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు.

ర౩౩. ఇన్నము మొరుముఖత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరసంబన్ధమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఇవ్విడత్తిల్ (ఈశ్వరసంబన్ధమె) న్గిఱతు.—(ఈశ్వరనైప్పత్తుకై) ఎన్ఱు కీఴ్ చ్చొన్న తదాశ్రయరూపసంబన్ధత్తై.

అతు, (బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాకై) యావతు కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగు

అ.—నాశకత్తాలే నిత్యవిభూతియుమ్, “కథంచన దత్యాత్” ఎన్ఱు విభూతిమానోడే కూడక్కొడుక్కైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

“న తత్తుల్యమ్” ఎన్కైయాలే అతు సదృశ ప్రత్యుపకార మన్ఱెన్గిఱతు.

ఇత్తాల్ విభూతిచతుష్టయాదికముణ్డానాల్ సదృశ ప్రత్యుపకార మెన్ఱు ఫలితమెన్ఱు కరుత్తు

“కుర్యాత్” ఎన్ఱు సంభావితస్వభావమాన శుశ్రూషాత్మకానుకల్ప ప్రత్యుపకారాభ్యనుజ్ఞై యిరుక్కిఱపడి.

“బ్రహ్మవిద్యాప్రదానస్య దేవైరపినశక్యతే।
ప్రతిప్రదాన మథవా దద్యాచ్ఛక్తిత ఆదరాత్”

ఎన్నక్కడవతిఱే.

ప్రథమోక్తవైభవాద్వ్యావృత్త్యర్థం (ప్రత్యుపకారావకాశరహిత) వెన్ఱతు.

అవకాశం=సంభావనామ్.

ర౩౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నము మొరుముఖత్తాలే) యిత్యాది.

ముఖం=ప్రకారః. “ముఖంప్రధానేప్రాకర మ్భే వక్త్రే నిస్సరణేపిచ । ఉపాయేద్వారితాద్యే” ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఉపాయమాతిల్ వివక్షితమ్.

ఆచార్యాభిమానహేతుకభగవతీయమోక్షణసంకల్పవిషయ రూపేశ్వరసంబన్ధమ్ మోక్షోపధాయకమాకైయాలే బన్ధమోక్షసాధారణ్యమనుపపన్నమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి మూలాభిప్రేతసంబన్ధశబ్దార్థత్తై ప్రకరణానుగుణమాక వివక్షిక్కిఱార్ (ఇవ్విడత్తి లీశ్వరసంబన్ధమెన్గిఱ)త్యాదినా.

(ఆశ్రయణం)=శరణవరణమ్.

అతు కర్మనాశకమల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మానుగుణమాక) విత్యాది.)

మూ.—మోక్షత్తుక్కే హేతువాయిరుక్కుమ్.

౪౩౪. భగవల్లాభమాచార్యనాలే.

వ్యా.—ణమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్లనిరఙ్కుశస్వతన్త్రనోడుణ్డాన సంబన్ధమాకైయాలే, ఉభయసాధారణమాయిరుక్కై.

(ఆచార్యసంబన్ధమాకిఅతు) (ఆచార్యనైప్పర్ఱుకై) ఎన్ఱు కీఴ్చ్చొన్న తదాశ్రయణరూపసంబన్ధమ్.

అతు, (మోక్షత్తుక్కే హేతువాకైయావతు) కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవుమ్విడుమ్ స్వతన్త్రనన్ఱిక్కే సర్వప్రకారత్తాలు మివనై యుజ్జీవిప్పిత్తేవిడుమ్ నిరతిశయకృపావానోట్టై సంబన్ధమాకైయాలే, సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు హ్వాతువన్ఱిక్కే సంసారవిమోచనైకహేతువాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్ మోక్షైకహేతుత్వనిబన్ధనమాన వైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు

౪౩౪. ఉత్తారకత్వత్తిలాచార్యనుడైయ వాధిక్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీఴ్; ఉపకారకత్వత్తిలీశ్వరనుడైయ

అ.—అతు కారుణ్యహేతు వల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిరంకుశే)త్యాది.

శరణవరణం శరణ్యహృదయానుగుణ్య సమయావచ్ఛిన్న తదధికారివిశేషణతాకమాయ్ శరణ్యహృదయానుగుణ్య మిల్లాతపోతు అధికారివిశేషణమన్ఱిక్కే యిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉభయసాధారణ్య) మిత్యాది.

ఉపదేశాధీనజ్ఞానవత్త్వరూపమాన వాచార్యసంబన్ధమ్ ప్రథమపర్వాశ్రయణద్వారా బన్ధమోక్షసాధారణమాకైయాలే మూలాభిప్రేతసంబన్ధత్తై వివక్షిక్కిఱార్ (ఆచార్యసంబన్ధమాకిఅతు) మిత్యాదినా.

ఉపాయతయాశ్రయణమ్ సంబన్ధః వక్షిత వెన్ఱపడి.

"క్షిపామి" ఎన్ఱుమ్ సంకల్పమ్ ఇవనుక్కు ఇల్లామైయాలుమ్, కృపైయే యివనుక్కు స్వభావమాకైయాలుమ్, "క్షమస్వ" ఎన్ఱు మివన్ పణ్ణుమ్ప్రార్థనైయై అవనొరుకాలుమ్ విఫలమాక్కమాట్టానాకైయాలుమ్, ఆచార్యసంబన్ధమ్ మోక్షైకహేతు వెన్ఱపడి.

౪౩౪. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఉత్తారకత్వత్తిలి)త్యాది.

(ఉత్తారకత్వమ్) మోక్షోపధాయకత్వమ్.

(ఆధిక్యం) పాక్షికతత్ప్రత్యనీకస్వాతన్త్ర్యాభావః.

(ఉపకారకత్వం) మోక్షోపయోగ్యర ప్రయోజకత్వమ్.

మూ.—౪౩౫. ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే.

వ్యా.—వాధిక్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కైక్కాక వడిక్కొణ్డిరుక్కిఱార్ మేల్, (భగవల్లాభమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కుమ్ భగవానై లభిక్కై. తత్సమృద్ధ్యేకప్రయోజననాయ్క్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళాకవేణుమెన్ఱు తన్నై యఙ్గీకరిత్తు తన్వ్యామోహవిషయమాక్కిన స్వాచార్యనాలేయెన్నై.

౪౩౫. ఏవంభూతనాన వాచార్యన్ తన్నై లభిక్కైక్కు హేతువేతెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యలాభమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—భగవల్లాభహేతువాయ్ పరమప్రాప్యభూతనాన వాచార్యనై లభిక్కై, ౧ "ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్" ఇత్యాదిప్పడియే నిరుపాధికసుహృత్తాయ్ విశేషకటాక్షపర్యాశుకనైయుమ్ తానే కల్పిత్తుక్కొణ్డు

(ఆధిక్యమ్) ఉపకార్యవస్తుగౌరవప్రయుక్తోత్కర్ష విశేషః.

(అరుళిచ్చెయ్కైక్కాక) విత్యాదినా ఉపోద్ఘాతసంగతిసూచితై.

(అడిక్కొణ్డిరుక్కై) ప్రకృతసిద్ధిమూలార్థచిన్తనమ్.

(నిరుపాధికత్వం) కర్మాదిహేతుకత్వాభావః.

భగవానై లభిక్కైయావతు=భగవతీయవ్యామోహవిషయీభావమ్.

వ్యామోహమావతు—ఇవనుడైయ హృదయత్తై అవన్ విన్ఱొల్లుమ్పడియాన వివనుడైయ ప్రీతివిశేషమ్.

(ఆచార్యనాలే) యెన్ఱతు—హేతౌతృతీయై.

౪౩౫. (ఆచార్యన్ఱన్నై) యెన్ఱతు—ఆచార్యనై యెన్ఱపడి.

ఆచార్యనై లభిక్కైయావతు—తదీయాభిమానత్తుక్కుమ్ తదీయముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విషయీభవిక్కై.

"యదృచ్ఛాసుకృతం తథా" ఇత్యాదికమ్ ఆదిశబ్దాభిప్రేతమ్.

ప్రాసఙ్గికాదిసఙ్గ్రహోపాదానత్తిల్ యదృచ్ఛాసుకృతాదిపదం విశేషపరమ్.

కేవలయదృచ్ఛాసుకృతాదిపదంప్రాసఙ్గికాది సాధారణమ్.

(నిరుపాధికసుహృత్తా)యెన్ఱతు—నిర్హేతుకహితైషియా యెన్ఱపడి.

(పర్యాశుకళ్)—యాదృచ్ఛికాదికళుమ్, నామాదిత్యాది నిరూపణవిశేషఙ్గళుమ్.

౪౩౬. మూ.—ఉపకార్యవస్తుగౌరవత్తాలే ఆచార్య నిఱ్కాట్టిల్ మికవుముపకారక నీశ్వరన్.

వ్యా.—విశేషకటాక్షత్తైప్పణ్ణి అద్వేషత్తై ప్పిఱప్పిత్తు ఆభిముఖ్యత్తైయుణ్డాక్కి సాత్త్వికసంభాషణత్తిలే మూట్టి సదాచార్యప్రాప్తియై ప్పణ్ణువిక్కుమ్ నిర్హేతుకకృపావాన్ ఆన భగవానాలే యెన్నై

౪౩౬. ఆనాల్ ఇరువరు ముపకారత్తిల్ సమరోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఉపకార్యవస్తు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉభయరుముపకరిత్తవస్తుక్కళై శీర్ తూక్కిప్పార్త్తాల్, ఆచార్యోపకార్యవస్తువాన బన్ధమోక్షోభయహేతువాయ్ ప్రథమపర్వముమాయిరుక్కిఱ భగవద్విషయత్తైక్కాట్టిల్ భగవదుపకార్యవస్తువాన మోక్షైకహేతువాయ్ చరమపర్వముమాయిరుక్కిఱ వాచార్యవిషయత్తినుడైయ గౌరవత్తాలే ఈశ్వరనై యుపకరిత్తఆచార్యనిఱ్కాట్టిల్ ఆచార్యనై యుపకరిత్త వీశ్వరన్ మహోపకారకనెన్నై.

అ.—అన్యోన్యలాభమ్ అన్యోన్యహేతుకమానాల్ అన్యోన్యాశ్రయమ్ప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే తత్పరిహారార్థమ్ ముఖభేదసూచనత్తుక్కుఱుప్పాక తద్వ్యాపారవిలక్షణమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౪౩౬. ఇప్పడి లాభఙ్గళైచ్చొల్లి తల్లాఘవగౌరవ మూలకతద్ధేతు లాఘవగౌరవఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు మేల్ వాక్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (ఆనా) లిత్యాది

(ఉపకరిత్త) వెన్ఱతు లభిప్పిత్తవెన్ఱపడి.

(శీర్ తూక్కై) భారత్తైత్తడైయిలే తూక్కై.

శీర్=భారమ్ "శీరెన్బతువే పలవకై యియఙ్గలుమ్" ఎన్ఱతొడఙ్గి "భారముమఱ్ఱమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే.

అనియతమోక్షహేతుత్వే సతి సాతిశయప్రాప్యత్వమీశ్వరనుక్కుమ్, మోక్షైకోపధాయకత్వే సతి నిరతిశయప్రాప్యత్వమ్ ఆచార్యనుక్కుమాకైయాలే ఆచార్యకృతోపకారాదపి భగవత్కృతోపకారమ్ అతిశయితమెన్ఱపడి.

"ప్రశస్తిస్సా రాజ్ఞో యదపిచ పురీకోశకథనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే భగవన్నిష్ఠోపకారకత్వోత్కర్షకథనం తదుపకృతాచార్యోత్కర్షపర్యవసితమాకైయాలే ఆచార్యవైభవప్రకరణత్తుక్కు విరోధమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

౪౩౭. మూ.—ఆచార్యసంబన్ధమ్కులైయాతేకిడన్దాల్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళుణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దాల్ అవైయుణ్డానాలుమ్ప్రయోజనమిల్లై.

వ్యా.—౪౩౭ ౧"అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞానవైరాగ్యరాశయే- అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే" ఎన్కిఱపడియే ఆచార్యన్తనక్కుణ్డాన జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళాలేయిఱే. అన్దజ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళుణ్డానవ నిన్దవాచార్యసమ్బన్ధత్తై నెకిఴనిన్ఱానాకిలుమ్ అవై భగవల్లాభత్తుక్కుడలామోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యసంబన్ధఙ్కులైయాతేకిడన్దాల్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—కీఴ్చ్చొన్నపడియే యుత్తారకనుమా యుపకారకనుమా యిరున్దుళ్ళ స్వాచార్యన్ "ఇవనెన్నుడైయవన్" ఎన్ఱభిమానిక్కుమ్పడి యవన్ తిరువడికళిల్ తనక్కుణ్డాన సంబన్ధమ్ స్వవిప్రతిపత్తియాలే కులైయాతపడి యత్తైనోక్కిక్కొణ్డు కిడన్దాల్, ఆత్మాలఙ్కారఙ్గళాన తత్త్వజ్ఞానమ్ అప్రాప్తవిషయవైరాగ్యమ్ ప్రాప్తవిషయభక్తియాకిఱ ఆత్మగుణఙ్గళిల్లైయేయాకిలుమ్, అవ్వాచార్యప్రసాదాదికళాలే క్రమేణఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; సర్వమఙ్గళహేతువానవన్దవాచార్యసంబన్ధమ్ స్వవిప్రపత్తియాలే కులైన్దాల్ జ్ఞానాదికళానవై పూర్వసుకృతఙ్గళాలేశిఱితుణ్డాయ్త్తాకి

అ.—౪౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అచిన్త్యే) త్యాది.

ఆచార్యనుక్కు ఈదృశాతిశయమ్ యత్ప్రియుక్తమ్, తాదృశజ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళివనుక్కుణ్డానాల్ ఆచార్యసంబన్ధత్యాగేఽపిభగవల్లాభమాకక్కడవతెన్ఱు [భగవల్లాభమాచార్యవాలే] యిత్యేతదాక్షేపేణ ప్రత్యవస్థానపరిహారరూపత్వాత్ ఆక్షేపసంగతియెన్ఱపడి

ఆచార్యకర్తృకాభిమానహేతుతచ్చరణసమాశ్రయణానువృత్తిరూపతత్సంబన్ధమ్ ఆచార్యసంబన్ధశబ్దవివక్షితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీఴ్చ్చొన్నపడియే) యిత్యాది.

(స్వవిప్రతిపత్తియాలే) యెన్ఱతు గురుమన్త్రదేవతాపరిభవాదిహేతుస్వకీయదుర్వాసనామూలకవిపరీతబుద్ధియాలే యెన్ఱపడి.

(ఇల్లైయేయాకిలు)మితి-యద్యప్యాత్మగుణమాచార్యప్రసాదహేతుకమెన్ఱుకీత్తశొల్లిఱ్ఱు; తథాప్యఙ్కురావస్థమాన వాత్మగుణమ్ తద్ధేతువానాలుముపచయావస్థమానవతు ఆచార్యప్రసాదహేతుకమెన్ఱు కరుత్తు.

౧. స్తోత్రరత్నే. ౧. శ్లో.

౪౩౮. మూ. —తాలి కిడన్దాల్ భూషణఙ్గళ్ పణ్ణిప్పూణ లామ్; తాలి పోనాల్ భూషణఙ్గళెల్లామవద్యత్తై విళైక్కుమ్.

వ్యా—కిలుమ్, భగవదఙ్గీకార హేతువాకామైయాలేనిష్ప్రయోజనమెన్నై.

౪౩౮. ప్రయోజనమిల్లామైయేయన్ఱు, అవద్యకరము మెన్గిఱార్ (తాలికిడన్దాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—పతివ్రతైయాన స్త్రీక్కు పతిసంబన్ధసూచకమాన తాలియొన్ఱుమ్ పోకామల్ కిడన్దాల్, భూషణఙ్గళిల్లైయాకిలుమ్ ముతలుణ్డానపోతుపణ్ణిప్పూణ్డుకొళ్ళలాయిరుక్కుమ్; ఇత్తనై భూషణముణ్డే ఎన్ఱునినైత్తు త్తాలియై వాఙ్గిప్పోకట్టాల్, విధవాలఙ్కారకల్పమాకైయాలే పూణ్డభూషణఙ్గళెల్లామ్ అవద్యావహఙ్గళాయిరుక్కుమెన్నై.

ఇత్తాల్ ఆత్మభూషణఙ్గళాన జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళిల్లైయేయాకిలుమ్ ఆచార్యసంబన్ధమాత్రమ్ కులైయామల్ క్కిడన్దాల్, ఇవన్ ప్రసాదత్తాలే యవైక్రమేణ ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసంబన్ధమిత్తనైయుఙ్కులైన్దాల్, ఆత్మగుణఙ్గళాన జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళెల్లా ముణ్డానాలుమ్ అవై శ్లాఘ్యతాహేతువన్ఱిక్కే అవద్యావహమాయ్ విడుమెన్ఱపడి.

అ.—ఆకైయాల్ తదుపచయార్థమ్ ఆచార్యసంబన్ధానువృత్తి ఆవశ్యకై. ఉపచయావస్థమల్లాత వాత్మగుణమ్ భగవదఙ్గీకార హేతువల్లామైయాలే అన్యతస్సిద్ధమావ వాత్మగుణముమ్ తదుపచయహేతుత్వాచార్యసంబన్ధమిల్లావిట్టాల్ వ్యర్థమెన్ఱపడి.

౪౩౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రయోజనమిల్లామైయే) యిత్యాది.

వైయర్థ్యహేతుత్వపవద్యావహతాహేతుత్వమితినుడైయ సెకిళ్చ్చిక్కు చొల్లుకైయాలే యేకకార్యకారిత్వం సంగతియెన్ఱపడి

(తాలికిడన్దా) లిత్యాదివాక్యం ప్రకృతార్థత్తుక్కు నిగీర్యాధ్యవసాన నిర్దేశమాకైయాలే తదభిప్రేతప్రకృతార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తాలాత్మభూషణఙ్గళాన) విత్యాదనా.

ఇఙ్గే—

"నచక్రాద్యఙ్కనం నేజ్యా నజ్ఞానం నవిరాగతా।
నమన్త్రః పారమైకాన్త్యం తైర్యుక్తా గురువశ్యతా"

ఎన్గిఱవిత్తై యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

౪౩౯. మూ.—తామరైయైయలర్త్తక్కడవ వాదిత్యన్దానే నీరైప్పిరిన్దాల్ అత్తైయులర్త్తుమాపోలే స్వరూపవికాసత్తైప్పణ్ణుమీశ్వరన్దానే

వ్యా.—౪౩౯. ఆచార్యసంబన్ధఙ్కుడన్దాలుమ్ స్వరూపవికాసక నీశ్వరనన్ఱో, అతు కులైన్దతాకిలు మిత్తనై ఆత్మగుణముడైయనుక్కు అవన్ స్వరూపవికాసత్తై ప్పణ్ణానోవెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తామరైయై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—జలజమెన్నుమ్పడి జలత్తిలేపిఱన్దు జలత్తై కధారకమాయిరుక్కుమ్ తామరైక్కు, ౧"శెఙ్గమలమన్దరఙ్జేర్ వెఙ్గతిరోఱ్కల్లాలలరావాల్" ఎన్నుమ్పడి నియమేన వికాసకనాయ్ప్పోరు మాదిత్యన్దానే, స్వధారకమాన జలత్తై విశ్లేషిత్తాల్ అన్దతామరైయై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే శోషిప్పిక్కుమాపోలే, ఆచార్యాన్వయత్తాలే సత్తైపెఱ్ఱు స్వసత్తాధారకమాన తత్సంబన్ధమ్ కులైయాతే నిఱ్కుమళవిల్, ఇవనుడైయ స్వరూపత్తై జ్ఞానవికాసముకేన ౨"ఉళ్ళువులకళవు యాను ముళనావన్" ఎన్నుమ్పడి

అ.—౪౩౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆచార్యసంబన్ధఙ్కుడన్దాలు) మిత్యాది

"బృహత్త్వాద్బృంహణత్వాచ్చ" ఎన్గిఱబృంహణత్వత్తైప్పణ్ణు(స్వరూపవికాసక) నితి.

"వికాసరూపావిర్భావః" ఎన్గిఱశ్రీభాష్యవ్యాఖ్యైయిలే వికాసోక్తి.

జలమేకం ధారకం సత్తానువృత్తిమూలం యస్య తత్తథోక్తమ్

శెఙ్కమలమ్=శెన్దామరైయానతు,

అన్దరఙ్జేర్=ఆకాశగతనాన,

వెఙ్గతిరోఱ్కల్లాల్=ఉష్ణకిరణనుక్కన్ఱి,

అలరా=వికసియాతు.

(స్వధారకే) త్యాది తామరైక్కు విశేషణమ్.

(ఆచార్యాన్వయత్తాలే) ఆచార్యసంబన్ధత్తాలే

(స్వసత్తాధారకమాన) శాస్త్రైకవేద్యస్వసత్తానువృత్తి విశేషహేతువాన.

ఉళ్ళువులకళవుమ్=ఉణ్డానలోకఙ్గళళవుమ్,

యానుముళనావన్=నానుమ్ సత్తావానాయిరుప్పన్.

౧ పెరుమాళ్ తిరుమొழி. ౫. తి. ౬. పా॥ ౨. పెరియతిరువన్దాది. ౭౬. పా॥

వ్యా.—ఆచార్యసంబన్ధజ్కులైన్దాల్ అత్తై వాడప్పణ్ణుమ్

౭౪౦. మూ.—ఇత్తై యొత్తియ

వ్యా.—వికసిప్పిక్కు మిత్రశ్వరన్దానే, స్వసత్తాధారకమాన వాచార్యసంబన్ధత్తై స్వవిప్రతిపత్తియాలే యివన్ కులైత్తు క్కొణ్డకాలత్తిల్ తాన్ వికసిప్పిక్కక్కడవ వన్దస్వరూపత్తై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే నాళుక్కునాళుమ్ నష్టప్రజ్ఞ మాయ్ సజ్కోచిత్తుప్పోమ్బడి పణ్ణుమెన్నై.

౧" నారాయణో౽పి వికృతిం యాతి గురోః ప్రచ్యుతస్య దుర్బుద్ధేః। కమలం జలాపేతం శోషయతి రవిర్న తోషయతి" ఎన్నక్కడవతిఱే.

౭౪౦. ఇజ్జనే శొల్లుకిఱతెన్, ఇవ్వాచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దతాకిలుమ్ ౨"ఒత్తిక్కవొత్తియాతు" ఎన్గిఱ భగవత్ సంబన్ధముజ్జీవనత్తుక్కు డలాకాతో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైయొత్తియ) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అ—(నష్టప్రజ్ఞమాయ్) లబ్ధప్రజ్ఞైయుమ్ నశిత్తు.

ధారకత్వవికాసకత్వాదిలాభార్థం నారాయణపదమ్.

వికృతిం=ప్రజ్ఞానాశనహేతుహృదయకాలుష్యమ్.

గురోరితిపఞ్చమీ. ఆచార్యనిడత్తినిన్ఱుమ్ నఴువినవనుక్కు.

దుర్బుద్ధేః=గురుమన్త్రాదిపరిభవహేతువిపరీతబుద్ధియుక్తస్య;

నతోషయతి, కించ శోషయతి. పాత్రకమాదర్థక్రమోబలీయాన్.

ఇత్తైయుటొక్కణ్డు (వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే శోషిప్పిక్క మాపోమాలే) యెన్ఱతు.

౭౪౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జ) నిత్యాది.

(ఒత్తిక్కవొత్తియాతు) కులైక్కవేణ్డాలుమ్కులైక్కప్పోకాత వెన్నప్పడుకిఱ వెన్ఱపడి

(భగవత్సంబన్ధమ్) శేషశేషిభావాది రూపసంబన్ధమ్

(ఉజ్జీవనమ్) ఆత్మగుణాదిప్రణాడ్యా మోక్షపర్యవసానమ్.

భగవత్సంబన్ధమ్, వస్తుసత్తాయ్క్కొణ్డుజ్జీవనహేతువెన్ఱాకిల్ జ్ఞాతమాయ్క్కొణ్డు ఉజ్జీవనహేతువెన్ఱాతల్ శొల్లవేణుమ్; అతిల్ వస్తుసత్తాయుజ్జీవనహేతువాకిల్. లీలావిభూత్యుచ్ఛేదమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్; ఇని జ్ఞాతమాయ్క్కొణ్డు జీవనహేతువా. వేణుమ్; అతిలుజ్జీవనోపధాయకమాన జ్ఞాయమానత్వ విశిష్టసంబన్ధత్తుక్కాచార్యసంబన్ధమ్హేతువాకైయాలే అన్దవాచార్యసంబన్ధజ్కులైన్దాల్ నిమిత్తాపాయే నైమిత్తికస్యాప్యపాయః. ఉజ్జీవనోపధాయకతావచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నమా

మూ.—భగవత్సంబన్ధమ్ దుర్లభమ్.

౭౪౧ ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిల్ వెరుజ్గుడియెన్నైన్నిల్;

వ్యా.—అతావతు —అనాదిసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తే యుమ్ఆచార్యనుణర్త్తువతిఱ్కుముచ్చుఅసత్కల్పమాయ్ అవనుణర్త్తినపిన్బు అవనుక్కు కార్యకరమాక క్కడవతాయిరుక్కుమతు ఇవ్వాచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దపోతు ఇతడియాక వన్ద తానుమ్ కులైన్దుపోమాకైయాలే, ఇవ్వాచార్యసంబన్ధత్తైయొత్తియ భగవత్ సంబన్ధమివనుక్కు క్కిడైయాతెన్నై.

ఆకైయాల్ ఇతుపోయ్త్తాకిలుమతు నమక్కుజ్జీవనత్తుక్కుడలెన్ఱిరుక్క విరకిల్లైయెన్ఱు ఱిరుత్తు.

౭౪౧. ఇప్పడి ఆచార్యసంబన్ధత్తై యొత్తియ భగవత్ సంబన్ధమ్ లభియామైయాలాత్మోజ్జీవనత్తుక్కిరణ్డుమ్ వేణుమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, భాగవతవిషయసంబన్ధముమవ్వాపాతి యివనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిల్ వెరుజ్గుడియెన్నైన్నిల్) ఎన్ఱు.

అ.—యక్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధజ్కులైయుమెన్ఱు "తదధీనశ్చ వర్తేత" "ఆచార్యాధీనవృత్తిత్వం సర్వం కుఞ్జరశౌచవత్" ఇత్యాదికళాలే సిద్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాదిసిద్ధమా) యిత్యాది.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

౭౪౧ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.

[ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే] యెన్గిఱవిడత్తిలే అభిప్రేతమాయిరుక్కిఱ యదృచ్ఛాసుకృతాదికారణమాలాన్దర్గతసాత్వికసంభాషణహేతుతాక్షేప పరిహారమాకైయాలే ఆక్షేపసంగతియెన్ఱపడి.

ఉజ్జీవనత్తినుడైయ హేత్వన్తరత్తై శొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱాకవుమామ్

ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు ఉభయముమ్ పోరాతో వెన్ఱు సంబన్ధమ్.

(నెడువిల్ వెరుజ్గుడి) గ్రామమధ్యత్తిలిరుక్కుమ్ గ్రామణి.

ఇతు అనపేక్షితత్వ వ్యఞ్జకదృష్టాన్తోక్తి.

౧.

౨. తిరుప్పావై. ౨౮. పా॥

౪౪౭. మూ.—కొడియై క్కొళ్ కొమ్బిలే తువక్కు మ్పోతు శుళ్ళికాల్ వేణ్డుమాపోలే

వ్యా.—అతావతు. ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు భగవత్ సంబన్ధ స్థాపకమాన వాచార్యసంబన్ధముమ్, తత్ స్థాపితమాన భగవత్ సంబన్ధముమాకిఱ ఉభయముమ్ పోరాతో, ప్రాప్యమధ్యమపర్వోక్తతయా నడువిల్ పెరుఙ్గుడిపోలే యిరుక్కిఱ భాగవతర్కళోడు "సాత్త్వికైస్సంభాషణమ్" ఎన్గిఱ సంబన్ధమెత్తైప్పఱ్ఱ వేణ్డువతెన్గిఱ తాకిలెన్నై.

౪౫౭ ఇప్ప్రశ్నత్తుక్కు త్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (కొడియై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉపఘ్నాపేక్షమాయ్ వళరువతొరుకొడియై అతిన్ పరిణామత్తుక్కెల్లామిడఙ్కొడుక్కత్తక్క పెరియతోరుపఘ్నత్తిలే శేర్క్కుమ్పోతు, ముతలిలే అతు తన్నోడే శేర్క్కప్పోకామైయాలేత ఱైప్పడామల్ మున్దఱత్తానితుక్కాశ్రయమాయ్క్కొణ్డుకినిన్ఱు తన్నోట్టై యన్వయముఖేన కొళ్కొమ్బిలే కొణ్డువిక్కుమ్ శుళ్ళికాలపేక్షితమామాపోలే *కోల్ తేడియోడుఙ్కొణ్డుపోలే అభిముఖనాన విచ్చేతనన్ ఆశ్రితర్ అధఃపతియామలుత్తరిప్పిక్కుమ్ మహదాశ్రయమాన వాచార్యన్తిరువడికళి

అ.—దార్ష్టాన్తికత్తిల్ గ్రామమధ్యస్థతాసరూపధర్మమ్ (ప్రాప్యే)త్యాది.

''సాత్త్వికైస్సంభాషణమ్'' ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఆక్షేపికీ సంగతి యెన్నుమిడమ్ సూచితమ్.

౪౪౭. [కొళ్ కొమ్బు] ఉపఘ్నమ్. అతావతు—ఉపాశ్రయమ్.
(పరిణామమ్) వృద్ధి
[శుళ్ళికాలై] న్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (పెరియతో) రెన్ఱతు
(అన్వయముఖేన) సంబన్ధద్వారా.
(కొణ్డువిక్కుమ్) పడర్విక్కుమ్.
లతాదృష్టాన్తత్తుక్కు పూర్వసంవాదసూచనార్థమ్ (కోల్ తేడి) యిత్యాది. పాశురప్రత్యభిజ్ఞానమ్.
ఇచ్చేతననన్వయిక్కుమ్పోతెన్ఱు సంబన్ధమ్.
ఉపఘ్నదృష్టాన్తఫలితమ్ (ఆశ్రిత) రిత్యాది.
మహాంశ్చాసావాశ్రయశ్చేతి విగ్రహే కర్మధారయః.
(మహదాశ్రయమాన) వెన్ఱుపాఠమాన పోతు మహతామాశ్రయమాన

మూ.—ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు మితు వేణుమ్.

లన్వయిక్కుమ్పోతు, ముతలిలే తదన్వయమ్ సిద్ధిక్కైయరితాకైయాలే మున్దఱత్తాఙ్గళాసన్నరాయ్నిన్ఱు తఙ్గళోడే యిణక్కువిత్తు అవ్వళియాలేయాచార్యవిషయత్తిలే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోట్టై సంబన్ధమవశ్యాపేక్షితమెన్నై.

ఇప్పడి ఆచార్యాన్వయత్తుక్కడి భాగవతర్కళాకిల్, (ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే) ఎన్బానెన్నెన్నిల్; అతుక్కుక్కుఱైయిల్లై, భాగవతాన్వయత్తసక్కడియవనాకైయాలే ఆభిముఖ్యపర్యన్తమాక త్తానే కృషిపణ్ణిక్కొణ్డువన్దు పిన్నై భాగవతర్కళోడే యిణక్కి అవ్వళియాలేయిఱే యవన్దాన్ ఆచార్యవిషయత్తిలే శేర్ప్పతు; ఇతిత్తనైయుమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్త దృష్టాన్తత్తిలే సిద్ధమ్. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; చేతననైక్కొడియినుడైయ స్థానేయాకవుమ్, ఆచార్యనైక్కొళ్కొమ్బినుడైయస్థానేయాకవుమ్, భాగవతర్కళై శుళ్ళికాలినుడైయస్థానేయాకవు మరుళిచ్చెయ్కైయాలే కర్షకనాయిరుప్పానొరువన్ స్వప్రయోజనార్థమాక ముతలిలే విత్తై

అ—ఎన్ఱు వక్ష్యతత్పూరుష నాకక్కడవతు.
మహతామాశ్రయస్య మాహాత్త్వ మర్థసిద్ధమ్.
(ఇణక్కి) శేర్త్తు.
భగవదన్వయత్తుక్కు ఆచార్యాన్వయమపేక్షితమామాపోలే ఆచార్యాన్వయత్తుక్కుమ్ భాగవతాన్వయమ్ వేణుమెన్ఱు సముచ్చయాభిప్రాయమ్.
సద్వారకహేతుత్వమాచార్యలాభ ఇత్యాద్యభిప్రేతమెన్ఱు పరిహారమ్ (భాగవతాన్వయత్తసక్కి) త్యాది
తదుపపాదనమ్ (ఆభిముఖ్యే) త్యాది. యదృచ్ఛాసుకృతాది యాకవిత్యాదిః
ఇన్దసద్వారకహేతుత్వమ్ మూలత్తిలే దృష్టాన్తబలలబ్ధమెన్గిఱార్ (ఇత్తనైయు) మిత్యాది.
దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిలే కర్షకశ్శర్థలబ్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కర్షకనా) యిత్యాది.
(విత్తై) బీజత్తై.

౨౨౩ మూ.—"స్వాభిమానత్తాలే ఈశ్వరాభిమానత్తైక్కులైత్తుక్కొణ్డ ఇవనుక్కు, ఆచార్యాభిమానమొழియ గతియిల్లై" ఎన్ఱు పిళ్ళై పల కాలు మరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—యిట్టు ముళైప్పిత్త కొழுన్దు శరిక్కుమళవుమ్ వళర్త్తుక్కొణ్డుపోన్దతోరుకోడిన్సై, ఇతుక్కు నియోరుపఘ్నమ్ వేణుమెన్ఱు తానే ఉపఘ్నముణ్డాక్కి అతిలే శేర్త్తుక్కైక్కు శుళ్ళికాలుమ్నాట్టి ఇవ్వழியాలే ఉపఘ్నత్తిలే శేర్క్కుమాపోలే, సర్వశేషియాన సర్వేశ్వరన్ స్వప్రయోజనార్థమాకవిచ్చేతననై ముతలిలేసృష్టిత్తు,[1] "ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్" ఇత్యాదిప్పడియే క్రమేణాభిముఖ్యపర్యన్తమాకవిళైత్తు ఇవనుక్కోరాచార్యనైయుమ్ ఉణ్డాక్కి నెన్ఱు తానే తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవనోడే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోడే ముతలన్వయిప్పిత్తు, అవ్వழியాలే ఆచార్యవిషయత్తిలే అన్వయిప్పిక్కుమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకైయాలే, కొళ్కొమ్బిలేయేఅవిట్ట కర్షకనుక్కే అన్దక్కొడియాలుళ్ళ ప్రయోజనమామాపోలే, ఆచార్యవిషయత్తిలీశ్వరన్ శేర్త్త చేతననాలుళ్ళప్రయోజనమమీశ్వరనతేయెన్నుమిడముమ్ ఫలితమ్.

ఇని అచేతనమానకొళ్కొమ్బుపోలన్ఱియే చేతనోత్తమనాన ఇవ్వాచార్యన్తానుమ్ పరసమృద్ధ్యేకపరనాకైయాలే, స్వశేషియాన వీశ్వరనుడైయ ప్రయోజనమే స్వప్రయోజనమాక నినైత్తిరుక్కుమిఱే.

౨౨౩. ఇని (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్నుమళవాక, ఇప్పడి తదీయర్ మున్నాక పఱ్ఱప్పడుమ్ స్వాచార్యనుడైయ వభిమానమే యుజ్జీవనత్తుక్కు ఉచితోపాయమెన్ఱు ఇప్పిబన్ధతాత్పర్యత్తై ప్రకాశిప్పిత్తరుళుకిఱార్.

అ.—(శరిక్కుమళవుమ్) శరిక్కుమ్పడినిఱ్కుమళవుమ్.
లతాదృష్టాన్తత్తాల్ (ప్రాప్తావు) మిత్యాది.
పూర్వనిర్ణీతార్థముమ్ ఫలిత్తతెన్గిఱార్ (కొళ్కొమ్బిలే)యిత్యాదినా.
దృష్టాన్తత్తిఱ్కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ (ఇని) యిత్యాది.
ఉపఘ్నత్తుక్కు కర్షకప్రయోజనత్తిల్ అభిసంధియిల్లై. ఇఙ్గు తత్స్థానీయనాన ఆచార్యనుక్కు కర్షకస్థానీయేశ్వరప్రయోజనత్తిల్ అత్యన్తాభిసన్ధియిరుక్కైయాలే తద్వైలక్షణ్యమెన్ఱపడి. [త్యాది.
౨౨౩. ఉత్తరవాక్యసంగతి(ఇని స్వాభిమానత్తాలేయెన్ఱు తుడఙ్గి) యి

వ్యా.—పెరువిలైయనాన ఆభరణత్తుక్కు నాయకక్కల్ పోలే యాయిత్తు వచనభూషణత్తుక్కిప్పిదేశమ్ నాయకరత్నమాయిరుక్కుమ్పడి.

ఇత్తనైయుమరుళిచ్చెయ్కైయెప్పఱ్ఱ అధికృత్యకైయిట్టుక్కొణ్డు వన్దతు కీழడఙ్గలుమ్; మేలడఙ్గలుమ్ ఇతిల్ నిష్ఠైయై స్థాపిక్కిఱతు.

అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఇవ్వర్థమ్ సత్సంప్రదాయసిద్ధమెన్ఱు సర్వరుమ్ విశ్వసిక్కైక్కుడలాక ఇతు తమక్కు ఆప్తోపదేశలబ్ధమెన్నుమిడత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అనాదికాలమ్ 'నానే యెనక్కు నిర్వాహకన్' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ, దురభిమానత్తాలే, 'ఇవన్ నమక్కు శేషమ్, ఇవన్ కార్యమ్ నమక్కే భరమ్' ఎన్ఱు తన్నైయుజ్జీవిప్పిక్కైక్కుడలాన వీశ్వరాభిమానత్తై అழித్తుక్కొణ్డ ఇవనుక్కు, దుర్గతియేపఱ్ఱాశాక వజ్జీకరిత్తు తన్నుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు కృపిపణ్ణిప్పోరుమ్ పరమద

అ.—ఉపోద్ఘాతానన్తరమ్ తద్ధేతువివక్షితార్థత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱపడి.
ఇవ్వాచార్యాభిమానోపాయత్తైక్కు ప్రబన్ధతాత్పర్యత్వత్తై దృష్టాన్తబలత్తాలే వివరిక్కిఱార్ (పెరువిలైయనాన) విత్యాదినా.
వచనభూషణసమాఖ్యానుగుణదృష్టాన్తమ్ (ఆభరణత్తుక్కు) న్ఱతు.
చరమప్రకరణత్తుక్కు 'మధ్యరత్నే నేతరి నాయకః' ఎన్గిఱ నాయకరత్నరూపణమ్ నిర్మాణావస్థైయెప్పఱ్ఱవెన్నుమిడమ్ ఉపోద్ఘాతత్తిల్ సొల్లిఱ్ఱు.
నాయకత్తుక్కు స్థిత్యవస్థై మధ్యత్తిలే యాకిలుమ్ నిర్మాణం చరమమాయిఱే యిరుప్పతు.
సంగతియై వివరిక్కిఱార్ (ఇత్తనైయుమ్) మిత్యాదినా.
(అధికృత్యకై) పీఠికై. ఉపోద్ఘాతమెన్ఱపడి. [పడి
(కీழడఙ్గలు) మెన్ఱతు[స్వాభిమానత్తాలే] ఇత్యాదిక్కుక్కీழெల్లామెన్ఱ
(మేలడఙ్గలు) మెన్ఱతు[కైప్పట్టపొరుళై]యిత్యాద్యుపరితనగ్రన్థఙ్గళెల్లామెన్ఱపడి.

వ్యా.—యాళువాన వాచార్యన్ "ఇవన్ నమ్ముడై యవన్' ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కు మన్దవభిమానమొన్ఱియ వేఱుజ్జీవనోపాయమిల్లై" ఎన్ఱు సకలశాస్త్రసారవిదగ్రేసరరాన నమ్పిళ్ళై తిరువడికళిలేపల్లుక్కు సేవిత్తు తదేకపరతన్త్రరాయ్ సకలశాస్త్రతాత్పర్యజ్ఞరాయు మవరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు తన్నిష్ఠరాయిరుక్కుమ్ నమ్ముడైయ వాచార్యరాన పిళ్ళై తజ్జమాక ప్పలకాలు మరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఆకైయాల్, ఆచార్యాభిమానమే ఇవ్వాత్మావుక్కుజ్జీవనోపాయమెన్ఱు కరుత్తు.

అ.—(ఇతిల్) ఆచార్యాభిమానత్తిల్.

(నిష్ఠై) రుచివిశ్వాసాద్యధికారమ్.

అనన్తరవాక్యసంగతి (అతి) లిత్యాది.

(అతిల్) ప్రబన్ధ పరమతాత్పర్య షేటికైయిల్.

'మానాధీనా మేయసిద్ధిః' ఎన్గిఱపడియే ఇవ్వర్థత్తిల్ సంప్రదాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱపడి.

పూర్వాచార్యవచనం రత్నస్థానీయమ్. అతిల్ సారభూతతద్వచనం నాయకస్థానీయమెన్ఱు సూచితమ్.

(అభిమానః) అహంకారః.

అతు ఈశ్వరాభిమానవిరోధిత్వలిఙ్గత్తాలే స్వరక్షణే స్వాన్వయాత్మకమాన సాధనాన్తరానుష్ఠానమాకిఱతు.

(ఈశ్వరాభిమానమ్) ఈశ్వరనుడైయ అహంకారమ్.

అతావతు—"అహంత్వా మోక్షయిష్యామి" యెన్గిఱసంకల్పమ్.

(ఆచార్యాభిమానమ్) ఆచార్యనుడైయ మదీయత్వాభిమానమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాదికాల) మిత్యాదినా.

(పరమదయాళువాన) ఇత్యనేన "ఆసన్నత్వాద్దయాలుత్వాత్" ఇతి భగవచ్ఛాస్త్రవచనం సూచితమ్

కర్మణి షష్ఠీసమాసవ్యావృత్త్యర్థమ్ (ఆచార్య) నిత్యాది.

"గురుణా యోఽభిమన్యేత" ఎన్ఱతే ప్రథమోపాదానమ్.

"గురుం వా యోఽభిమన్యతే" ఎన్ఱు అనుకల్పమాకవిత్తే అజ్ఞనైయివనభిమానిక్కుమత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేఱు) ఇత్యాది

[గతిః] ఉపాయః ఎన్ఱపడి.

(పలకాలు) మెన్ఱతు అభ్యాసరూపతాత్పర్యలిఙ్గమిరుక్కుమపడి.

(పిళ్ళై) వడక్కుత్తిరువీథిప్పిళ్ళై.

సంప్రదాయకథనఫలితమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

౪౪౪ మూ.—స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తినఴువిన్ఱు.

౪౪౫ భగవత్స్వాతన్త్ర్య

వ్యా —౪౪౪. ఇప్పడి (ఆచార్యాభిమానమొన్ఱియ గతియిల్లై) ఎన్బానెన్, శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాద్యుపాయవిశేషఙ్గళుణ్డే ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే, ఇతోక్తిన్దవై యెల్లామివనుక్కుపాయమన్ఱిక్కే నిన్ఱమైయైయడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అతిల్ ప్రథమత్తిలే భక్తియుపాయమన్ఱియేనిన్ఱపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు.—భగవత్ప్రాప్తిసాధనతయా విహితైయాయ్ స్వయత్నసాధ్యయాన భక్తి, భగవదేకపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యత్తైయుణ్డాక్కుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఇవనుక్కుపాయమన్ఱియిలే నఴువినిన్ఱతెన్ఱై.

౪౪౫. అనన్తరమ్ ప్రపత్తియుపాయమన్ఱియే నిన్ఱపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవత్ స్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే.

అ.—౪౪౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి ఆచార్యే) త్యాది.

(భక్త్యాది) యెన్గిఱ ఆదిశబ్దమ్ భగవత్ప్రపత్తియైయుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తియైయుమ్ సంగ్రహిక్కిఱతు.

[వేఱుగతియిల్లై] ఎన్గిఱవిత్తై [స్వస్వాతన్త్ర్య] త్యాది వాక్యత్రయమ్ వివరిక్కిఱతెన్ఱు అవాన్తర షేటికై.

అవాన్తరవాక్యసంగతి (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) యిత్యాది.

గీతాదికళిల్ విధిక్రమేణవుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రతివాదిల క్రమేణవుమ్ భక్తిక్కు ప్రథమమనుపాయత్వకథనమెన్ఱపడి.

(స్వస్వాతన్త్ర్యత్తైయుణ్డాక్కుకై) ఫలభోగపక్షత్తిలే ప్రాప్తిదశైయిలుమ్ స్వార్థానుభవాదికళైయుణ్డాక్కుకై. ఫలైక్యపక్షత్తిలే అధికారదశైయిలే సాతిశయాభిమతి హేతుస్వయత్నస్వార్థోద్దేశఙ్గళైయుణ్డాక్కుకై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఈదృశస్వాతన్త్ర్యభీతనుక్కు అనుపాయమానాలుమ్ ఇన్ద భీతియిల్లాతవనుక్కు ఉపాయమాకైయాలే విధివైయర్థ్యమిల్లై యిత్తే.

౪౪౫. (అనన్తర) మిత్యాది.

పూర్వోక్తవిధ్యాదిక్రమానుసారేణ అనుపాయత్వకథనమెన్ఱపడి.

పారతన్త్ర్యానుగుణ్యం పూర్వమేవ నిరుక్తమ్.

మూ.—భయత్తాలే ప్రపత్తి నழువిర్ఱు.

౪౪౬ ఆచార్యనై త్తాన్ పర్ఱుమ్పర్ఱు అహఙ్కారగర్భమాకైయాలే, కాలన్ మోతిరమిడుమోపాతి.

వ్యా.—అతావతు.-స్వపారతన్త్ర్యానురూపైయాయ్ మహావిశ్వాసరూపైయాన ప్రపత్తి బన్ధమోక్షోభయనిర్వాహకనాన భగవాన్ తన్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మీళవుమ్ కర్మానుగుణమాకవైత్తశిద్దై వాఙ్గువిత్తు సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్కిఱ మహాభయత్తాలే యివనుక్కుపాయమన్ఱియిలే నழువినిన్ఱతెన్నై.

౪౪౬. అనన్తరమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకారముపాయమన్ఱిక్కే యొழிన్దమైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యనైయుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఆచార్యనైయుమ్ ఉపాయమాకత్తాన్ స్వీకరిక్కుఱస్వీకారమ్, స్వఫలిత్వకర్తృత్వరూపమాయ్ స్వరూపనాశకమాయిరుక్కుఱ వహఙ్కారత్తైయుళ్ళే యుడైత్తాయిరుక్కైయాలే,స్వవినాశకరమాన కాలనై ప్రతిగ్రహిత్తు అన్దప్పెన్నాలే అఙ్గులీయకధారణమ్పణ్ణినాల్ అవద్య

అ.—మహావిశ్వాసరూపత్వం విమర్శదశాయాం బాధాపర్యవసితతదేకోపాయత్వాధ్యవసాయమిశ్రత్వమ్.

(ప్రపత్తిః) ఉపాయత్వప్రార్థనా.

(వైత్తశిద్దై వాఙ్గువిత్తు) ఉపాయత్వాధ్యవసాయాదికళై నీఙ్గువి

ఇతుతాన్ పాశురత్తుక్కు ప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్

విషయానురూప భయమాకైయాలే ఇఙ్గు (మహాభయత్తాలే) యెన్ఱతు.

ఏతాదృశభయరహితర్క్కు ప్రపత్తి ఉపాయమాక విధిక్కైయాలే విధవైయర్థ్యమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు

౪౪౬. "ఆత్మ్యన్తికమనిష్టానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా।
ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా"

ఎన్ఱుప్రపత్తియై విధిత్తు తదనన్తరమాచార్యప్రపత్తియై విధిక్కైయాలే తల్క్రమేణవా ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకారత్తినుడైయ అనుపాయత్వజ్ఞోల్లుకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అనన్తరమాచార్యే)త్యాది.

తత్కర్తృకస్వీకారవ్యావృత్త్యర్థమ్ (తాన్ స్వీకరిక్కుఱ)వెన్ఱతు.

'పాకం పచతి' ఇతివన్నిర్దేశః.

'అహంకారోగర్భేయస్య సతథోక్తః ఎన్ఱు విపక్షిత్తు అర్థమ్(స్వఫలిత్వే)త్యాది.

౪౪౭ మూ.—ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్.

వ్యా.—కీழ్మావోపాతి తన్నుడైయ స్వరూపత్తుక్కవద్యకరమాయిరుక్కుమెన్నై. ఆకైయాల్ ఇతువుమ్ ఉపాయమన్ఱియేనిన్ఱతెన్ఱు కరుత్తు.

౪౪౭. పారిశేష్యాత్ కీழ் తామరుళిచ్చెయ్తతే యుపాయమెన్ఱు తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్ఱు.

అతావతు.—మోక్షసాధనతయాశాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాదికళొన్ఱుముపాయమన్ఱియిలే నిన్ఱపిన్బు, నిరతిశయకృపావానాయ్ నిర్హేతుకమాక త్తన్నై యఙ్గీకరిత్తరుళి

అ—ఉపాయతయానుష్ఠానమ్ అధికారసాపేక్షమాకైయాలుమ్,అధికారబోధనత్తాన్ 'మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదంకర్మ' ఎన్గిరబుద్ధివిశేషమాకైయాలుమ్ అతు స్వఫలస్వయత్నసహస్వరూపత్తుక్కు భగవదత్యన్తాభిమతివిషయత్వప్రత్యనీకతయా నాశకమాకైయాలుమ్, అవద్యకరమెన్నపడి.

(స్వవినాశకరమాన) వెన్నతు-తనక్కు మరణనరికాద్యావహమానవెన్నపడి.

(కాలనై ప్రతికృతిరూపమాన మృత్యుపురుషనై.

(ఓపాతి) యెన్గిఱవిడత్తిల్ సాధారణధర్మమ్ అవద్యకరత్వమెన్ఱు మాలాభిప్రేతిమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (అవద్యకర) మిత్యాది.

౪౪౭. "అన్యాయాదపిచైకస్య" "సదాచార్యేణసన్దృష్టాః" "గురుణాయోఽభిమన్యేత" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పారిశేష్యా) దిత్యాది.

ఇతరబాధవశాత్ సామాన్యవ్యాప్త్యావిశేషసాధ్యసిద్ధిఃపారిశేష్యమ్.

సంసారజీవేషు పరతన్త్రస్వరూపజ్ఞచేతనత్వరూపహేతువైక్కొణ్డు సామాన్యేనసంసారిభీత్యజనకపారతన్త్ర్యానుగుణ సంసారనివృత్త్యుపాయాధికారిత్వత్తై సాధిక్కుమ్బోతు భక్తియిలుమ్ ఆచార్యవిషయస్వకీయస్వీకారత్తిలుమ్ స్వరూపానుగుణ్యత్తుక్కుమ్ ప్రపత్తియిల్ భీత్యజనకత్వత్తుక్కుమ్ బాధవశత్తాలే తాదృశబాధరహితాచార్యాభిమానరూపవిశేషసాధ్యసిద్ధియాకైయాలే పారిశేష్యమెన్ఱుపడ.

ఇతుతాన్ "గురుణాయోఽభిమన్యేత" ఎన్గిఱశాస్త్రత్తుక్కు అనుకూలతర్కమెన్ఱు కరుత్తు.

పారిశేష్యత్తై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్ (మోక్షసాధనతయే) త్యాది.

ఇతరబాధత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఉపాయమన్ఱియిలే) యెన్ఱు.

ప్రకృతత్తిల్ భాధాభావత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిరతిశయే)త్యాది.

౨౨౭ మూ.—కైప్పట్టపొరుళైక్కైవిట్టు పుత్తైత్త పొరుళైక్కణిశిక్కక్కడవనల్లన్.

వ్యా.—నిరపాయమాక నోక్కిక్కొణ్డు పోరుమాచార్యన్ 'ఇవన్నమ్ముడైయనన్' ఎన్ఱిరుక్కుమన్దవభిమానమే యివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముత్తరిప్పిక్కుమెన్నై.

ఆక, (స్వతన్త్రనై యుపాయమాక త్తాన్ పఱ్ఱినపో తిఱే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపపాదిత్తుక్కొణ్డువన్ద చరమోపాయ స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి శోధిత్తు నిర్ణయిత్తరుళినారాయ్త్తు.

౨౨౭. అనన్తరమ్, ఇవ్వుపాయనిష్ఠరాన వధికారిక్కు కర్తవ్యవిషయఙ్గళై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అతిల్, ప్రథమత్తిల్ సులభమానవాచార్యవిషయత్తై విట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై ఇచ్ఛిప్పానల్లనెన్ను మిడత్తై దృష్టాన్తముఖేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కైప్పట్ట) ఇత్యాదియాలే.

అ.—విశేషసాధ్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవన్ నమ్ముడైయవని)త్యాది.

ఉత్తరణమపాదానసాపేక్షమాకైయాలే "ఉత్తారయతిసంసృతేః" ఎన్గిఱ ప్రసిద్ధ్యనుగుణాధ్యాహారమ్ (సంసారత్తినిన్ఱు) మెన్ఱు.

ఉత్తారకశబ్దమ్ ణిజన్తాత్ కర్తరిణ్వులన్త మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉత్తరిప్పిక్కు) మిత్యాది.

ఉత్తరసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆక) విత్యాది.

(శోధనమ్) పూర్వపక్షనిరాకరణమ్.

౨౨౭. సంగతి (అనన్తర) మిత్యాది

ఇత్తాలుపాయాధికారపుపాయలమ్భకమాకైయాలే హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

ఇతు పేటికాసంగతి.

అనన్తరవాక్యసంగతి (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాది.

"ఉపాయాపాయసంయోగేనిష్ఠయాహీయతేఽనయా" ఎన్ఱు ప్రథమపర్వప్రతిపత్తియిల్ శొన్న అంశమ్ ప్రపత్తిత్వసామాన్యాత్ "ఉపాయోపేయభావేన తమేవ శరణంవ్రజేత్" ఎన్ఱుశొన్న చరమప్రపత్తిక్కుమ్ "ప్రకృతివద్వికృతిః కర్తవ్యా" ఎన్ఱువరుకైయాలే ప్రథమమితరోపాయసంయోగముపాయనిష్ఠాభఞ్జకమాకైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు ప్రథమపర్వాశ్రయణమకర్తవ్యమెన్గిఱతెన్ఱపడి.

౨౨౮ మూ.—విడాయ్పిఱన్దపోతు శరస్థమాన

వ్యా.—అతావతు.—కైయిలేయిరుక్కిఱ ధనమ్పోలే అతిసులభనాయిరుక్కిఱ ఆచార్యనైక్కుఱైయనినైత్తు అనాదరత్తాలేకైవిట్టు, భూమియిలే పిఱర్ పుత్తైత్తువైత్త ధనమ్పోలే ఎట్టప్పడామైయాలే "అరుమ్పొరుళ్" ఎన్నుమ్పడి దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తైగతికమాక పఱ్ఱ విచ్ఛిక్కక్కడవనల్లనెన్నై.

౧ "సులభం స్వగురుం త్యక్త్వా దుర్లభం య ఉపాసతే।
లబ్ధం త్యక్త్వా ధనం మూఢో గుప్తమన్వేషతిక్షితౌ"
ఎన్ఱుమ్ ౨"పఱ్ఱుకురువై" ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ౨"తన్కైప్పొరుళ్ విట్టారేనుమ్ కాశినియిల్ తామ్పుత్తైత్త - వప్పొరుళ్ తేడిత్తిరివానఱ్ఱు" ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

౨౨౮. ఇన్నముమ్ దృష్టాన్తముఖత్తాలే, సులభమాన వాచార్యవిషయత్తైవిట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై యాశైప్పడువానల్లనెన్గిఱార్ మేల్ (విడాయ్పిఱన్దపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—ఇన్దచోదకన్యాయసిద్ధమానవర్థఙ్గళైయుట్కొణ్డు (శుళ్ళికాల్ఱి) త్యాదియాలే పురుషకారవైభవముమ్, తదుప్యుత్తరగ్రన్థఙ్గళాలే ఉపాయవైభవముమ్, (స్వస్వాతన్త్ర్యే) త్యాదియాలే ఉపాయాన్తర దోషముమ్ (ఆచార్యనైయు) మిత్యాదియాలే స్వకీయ స్వీకారానుపాయత్వముమ్, (కైప్పట్ట) విత్యాదియాలే అధికార నిష్ఠాక్రమముమ్, అనుకూల ప్రతికూలవిభాగముమ్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్) త్యాదియాలే స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధ్యభావముమ్ మఱ్ఱుమ్ ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కుచ్చొన్న అంశఙ్గళుమ్, సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱుకరుత్తు.

ఫలకామర్క్కుముపాసకర్క్కుమ్ప్రపన్నర్క్కుమ్నిత్యకర్మాదికళ్ వేఱుపట్టిరుక్కు మెన్నుమిడమ్ ఉడైయవర్నియమనత్తాలే ఆఱ్ఱాన్ వదుకనమ్బికాక్కచ్చెయ్తరుళిన ఆహ్నికకల్పత్తాలే సిద్ధమ్.

ఇన్నము నిప్పడి యథోచితమివ్వధికారియినుడైయ అధికారఙ్గళై నిర్ణయిత్తుక్కొళ్వతు.

౨౨౮. (కైప్పట్ట) విత్యాదికం ప్రకృతార్థత్తుక్కు నిగీర్యాధ్యవసాననిర్దేశరూపమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (కైయిలేయిరుక్కిఱ) విత్యాదినా.

౧ ౨ జ్ఞానసారమ్.

వ్యా.– అతావతు.–పిపాసై విఞ్జినపోతుశడక్కైన పానమ్పణ్ణలామ్పడి పాత్రగతమాయ్ క్కొణ్డు తన్ కైయిలిరుక్కిఅ జలత్తై సులభత్తై యే హేతువాక వనాదరిత్తు త్తరైయిలే యుకుత్తు, ఆకాశస్థమాయ్ క్కొణ్డెట్టాతపడియాయుమ్ భూమిస్థమాయిరుక్క దూరస్థమాయుమ్ ఆసన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్ తే వెరుఙ్గాలమొళ్ళియ వఱ్ఱినకాలమిన్ఱిక్కేయుమ్ ఎప్పోతుముణ్డానాలుమ్ అవ్వళవుమ్ శెన్ఱుపజీవిక్కవేణ్డియుమ్ ఇరున్దవిడత్తన్నిలేయుణ్డాయుమ్ ఖనిత్రాదికళ్ కొణ్డు కల్లి

అ.—"అఱిన్దన కొళ్క పరుమ్పొరుళ్" ఎన్గిఅవిత్తైప్పఱ్ఱ (అరుమ్పొరుళెన్నుమ్పడి) యెన్ఱతు.

"హరౌ స్వామీతి బుద్ధిమాన్" ఇత్యాదికళాలే శేషిత్వప్రాప్యత్వఙ్గళ్ అనుమతఙ్గళాకైయాలే(రక్షకమాన) వెన్ఱతు.

మూలాభిప్రేతప్రమాణఙ్గళ్ (సులభ) మిత్యాది.

"ఉపాసతే" ఎన్గిఅవిడత్తిల్ "నవిశ్వసేదవిశ్వస్తమ్" "అసేతాన్మునిపుఙ్గవౌ" ఎన్గిఅవిడత్తిల్ పోలే "గణకార్యమనిత్యమ్" ఎన్ఱు శప్పక్కలుక్కు వారామైయాలే ఏకవచనాన్తత్వమ్.

"త్యజ్య" ఎన్ఱు ఆర్షత్వాత్ ల్యప్.

బద్ధం=మున్దానైయిల్ ముడియప్పట్టిరుక్కిఅ.

అన్వేషతి=అన్విచ్ఛతి. ఆర్షత్వాత్ ఛాదేశవిరహః. భ్వాదికోవా. అనుగచ్ఛతియెన్ఱపడి. అనుగమనమిఙ్గే ఇచ్ఛాత్మకం గ్రాహ్యమ్.

పఱ్ఱు=పఱ్ఱప్పడుకిఅ,

కురువై =ఆచార్యనై,

పరనన్ఱెన్ఱు=భగవానన్ఱెన్ఱు,

ఇకఴ్న్దు=విట్టు,

మఱ్ఱోర్ పరనై=అర్చావిభవాదిరూపనాన భగవానై,

వఴిప్పడుతల్=ఆశ్రయిక్కై,

ఎన్ఱే=ఎతుపోలేక,

తన్ కైప్పొరుళైవిట్టు=హస్తగతధనత్తైవిట్టు,

ఆరేనుమ్=ఆరొ'కిలుమ్,

కాశినియిల్=భూమియిల్,

తామ్పుతైత్త=పిఅర్ పుతైత్తువైత్త,

అప్పొరుళ్ =అన్దధనత్తై,

తేడిత్తిరివానఱ్ఱు= తేడిత్తిరియుమాపోలే యెన్ఱపడి.

ఇతు జ్ఞానసారమ్.

౮౮౯ ఉత్తరవాక్యానతారకై (ఇన్నముమ్)ఇత్యాది.

(దృష్టాన్తముఖత్తాలే) యెన్ఱతు=బిమ్బభూత ప్రకృతార్థ తాత్పర్యకవాక్యకణ్ఠోక్త దృష్టాన్తత్తాలే యెన్ఱపడి.

(విడాయ్) జలపానేచ్ఛై.

మూ.— వుదకత్తై యుపేక్షిత్తు జీమూతజలత్తైయుమ్ సాగరసలిలత్తైయుమ్ సరిత్ సలిలత్తైయుమ్ వాపీకూపపయస్సుక్కళై యుమ్ వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లన్.

వ్యా –ప్పెఅవేణ్డియిరుక్కుమ్ జీమూతాదికళిల్ జలత్తై యాశైప్పడుమవనై ప్పోలే, రక్షకాపేక్షైపిఅన్దదశైయిలప్పోతే తనక్కుతవుమ్పడికై పుకున్ఱిరుక్కిఅవాచార్యవిషయత్తై సౌలభ్యమేపఱ్ఱాశాక ఉపేక్షిత్తు పరమాకాశవర్తియాయ్ దుష్ప్రాపమాయిరుక్కిఅ పరత్వత్తైయుమ్, భూమియిలేయాయుమ్ క్షీరాబ్ధియళవుమ్ శెల్లవల్లవర్ కళుక్కన్ఱియే యుతవాతవ్యూహత్తైయుమ్, ఆసన్నమాక వన్దుమ్ తాత్కాలి

అ.—విడాయ్ క్కు కరస్థితజలమల్పత్వాదపర్యాప్తమాకైయాలే పాత్రగతత్వమాక్షిప్తమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పాత్రగతమాయ్ క్కొణ్డె) న్ఱతు

(ఉకుత్తు)=నశిప్పిత్తు.

జీమూతశబ్దార్థమ్ (ఆకాశస్థమా) యిత్యాది

ఇతుక్కు ఎట్టామైదోషమ్.

తద్వ్యావృత్తి (భూమిస్థమా) యిత్యాది.

భూమౌ స్థితిర్యస్య తత్ భూమిస్థమ్.

భూమౌతిష్ఠతీతి విగ్రహమ్ 'భూమిష్ఠ' వెన్ఱు షత్వయుక్తపాఠమానపోతు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇతుక్కు దూరస్థత్వం దోషమ్.

ఇతు సాగరసలిలమ్.

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఆసన్నమా) యిత్యాది.

ఇతు సరిత్సలిలమ్.

ఇతుక్కు గ్రీష్మాదికాలత్తిలే యిల్లామై దోషమ్.

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఎప్పోతు) మిత్యాది.

ఇతు వాపీసలిలమ్.

ఇతుక్కు దోషమ్ తాపద్దేశపర్యన్తగమనసాపేక్షత్వమ్.

"వాపీతు దీర్ఘికా" ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇతు ఉద్యానాదినియత దేశస్థైయిఱే

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఇరున్దవిడ) మిత్యాది

ఇతు కూపసలిలమ్. ఇతు గృహత్తిలుమిరుక్కుమిఱే.

ఇతుక్కు దోషమ్ ఖనిత్రాదిసాధ్య ఖననసాధ్యత్వమ్

ఇప్పడి యథాక్రమవ్యాఖ్యానమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జీమూతాదికళి) లిత్యాది.

ప్రతిబిమ్బానుగుణ బిమ్బవాక్యార్థమ్ (రక్షకాపేక్షై) యిత్యాది.

జీమూతజలస్థానమ్ (పరమాకాశే) త్యాది.

వ్యా.—కర్కొణ్డియ పాశ్చాత్యర్క్కు తవాతవిభవత్తైయుమ్, నిత్యసన్నిధియుణ్డాయుమ్ సమ్భాషణాదికళాలివనోడు కైకలన్దిరాత వర్చ్చావతారత్తైయుమ్, ఇరుక్కిఱవిడత్తన్నిలే యుణ్డాయిరున్దాకిలుమ్ యమనియమాదిక్రమేణ యత్నిత్తు దర్శిక్కవేణ్డుమ్ అన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్ ఆశైప్పడక్కడవనల్లనెన్రై.

౧. "చక్షుర్గమ్యం గురుం త్యక్త్వా శాస్త్రగమ్యస్తు యస్స్మరేత్।
కరస్థముదకం త్యక్త్వా ఘనస్థమభివాఞ్ఛతి"

ఎన్రుమ్ ౨ "ఎట్టవిరున్ద కురువై ఇఱైయన్రెన్రు విట్టు" ఎన్రుతుడఙ్గి "అమ్బుదత్తైప్పార్ త్తిరుప్పానొక్కు" ఎన్రుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే. ఇతువ్యూహాదికళుక్కుముపలక్షణమ్.

అ—సాగరసలిలస్థానమ్ (వ్యూహత్తైయు) మితి.
(ఎయ్తాత) కిట్టాత
సరిత్సలిలస్థానమ్ (విభవత్తైయు) మితి
వాపీపయస్థానమ్ (అర్చ్చావతారత్తైయు) మితి.
దేశకాలవిప్రకర్షతారతమ్యప్రయుక్తక్రమానురోధత్తాలే అన్తర్యామిత్వత్తుక్కు చరమనిర్దేశమ్.
'చక్షు' రిత్యాది.
దుస్త్రగమ్యం=శాస్త్రైకవేద్య పరత్వావస్థావస్థితమ్.
ఘనస్థమ్=మేఘస్థమ్.
ఎట్ట=ఎట్టుమ్బడి,
ఇరున్ద=సన్నిహితనాన,
కురువై=ఆచార్యనై,
ఇఱైయన్రెన్రు విట్టు=భగవానన్రెన్రు విట్టు,
ఓర్ పరనై=అత్యాచ్ఛన్నవస్థానాన భగవానై,
విరుప్పుఱుతల్=ఆదరిక్కప్పార్క్కుమతు,
పొట్టు=జలబిన్దువై,
ఏన్ద=ఏన్దిక్కొళ్ళుకైక్కాక,
తన్కణ్ శెమ్బళిత్తిరున్ద = తన్నుడైయకణ్కళై విళిత్తుక్కొణ్డుకిడక్కొణ్డిరున్ద,
కై=కైయిలిరుక్కుమ్,
తురుత్తి=నీర్ దృతిజలత్తై,
తూవి=తరైయిలే విళవిట్టు,
అమ్బుదత్తై=మేఘత్తై,
పార్ త్తిరుప్పానొక్కు=పార్ త్తిరుక్కుమాపోలే యెన్రపడి.
ఇతువుమ్ జ్ఞానసారమ్.
అమ్బుదదృష్టాన్తత్తాలే పరత్వమాత్ర పరమన్రోవితువెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతు వ్యూహాదికళుక్కు) మితి.

౪౧౦. మూ.—పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్, కూప్పీడు కేట్కుమిడముమ్ కుతిత్తవిడముమ్ వళైత్తవిడముమ్

౪౧౦. వ్యా.—ఇప్పడి సులభమాన వాచార్యవిషయమ్ స్వరక్షణత్తుక్కుడలాయిరుక్క ఇత్తైయుపేక్షిత్తు దుర్లభమాన పరత్వాదికళై వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లనేయాకిలుమ్, ప్రాప్యత్వేనవన్రై యివనుక్కు వాఞ్ఛనీయఙ్గళన్రోవెన్న; అవై యెల్లామాచార్యనేయెన్రిరుక్కక్కడవనెన్గిఱార్ (పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్) ఎన్రుతుడఙ్గి.

అతావతు.—౩ "ఏతత్ సామ గాయన్నాస్తే" ఎన్గిఱపడియే నిరన్తరానుభవపరరాన నిత్యముక్తర్ అనుభవత్తుక్కుప్పోక్కువీడాకప్పణ్ణుమ్ సామగానమ్ కేట్కుమ్స్థలమాన పరమపదముమ్ అసురరాక్షసపీడితరాన బ్రహ్మాదిదేవర్కళార్తనాదమ్ కేట్కచ్చెవికొడుత్తుక్కొణ్డు కణ్వళరుమ్ వ్యూహస్థలముమ్, అవర్కళార్తధ్వని కేట్టు తుడిత్తుక్కొణ్డెళున్దిరున్ద

౪ "నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాం పురీమ్"

ఎన్గిఱపడియే తిరుప్పాఱ్కడలిలే తిరునాగణైయిల్ నిన్రు మివ్వురుకేవరక్కుతిప్పాఱైప్పోలే వన్దవతరిత్తవవతారస్థలముమ్, నినైత్తతు తలైక్కట్టుమళవుమ్ మలైయాళర్ వళైప్పుప్పోలే ఇట్టవడిపేరవిడాతే వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమవర్చ్చావతారస్థలఙ్గళుమ్,

అ.—౪౧౦-ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి సులభనాన) విత్యాది.
రక్షకత్వేన వాఞ్ఛయావిట్టాలుమ్ ప్రాప్యత్వేన వాఞ్ఛిక్కలాకైయాలే వాఞ్ఛాసామాన్యనిషేధమనుపపన్నమెన్రు పూర్వోక్తార్థే శఙ్కాప్రత్యవస్థానత్తుక్కు పరిహారమాకైయాలే సంగతియెన్రపడి.
(ఏతది) త్యాది ముక్తవిషయమ్
తుల్యన్యాయాత్ నిత్యవిషయముమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిత్యముక్త) రెన్రతు.
వ్యూహస్థలమ్ తిరుప్పాఱ్కడల్.
కుతిక్కైక్కు వ్యఞ్జకప్రమాణమ్ (నాగపర్యఙ్క) మిత్యాది.
అతుక్కర్థమ్ (తిరుప్పాఱ్కడలిలే) యిత్యాది.
మలైయాళర్ వళ్ శ్రీనాల్ విడార్కళ్, అతుపోలే యెన్రపడి.
పూర్వవాక్యోక్తవాపీపయస్థానమాకైయాలే (అర్చ్చావతారస్థలఙ్గళుమె)న్రతు.

౧ పురాణసముచ్చయే-ఆచార్యమాహాత్మ్యప్రకరణే. ౨. జ్ఞానసారమ్. ౩౪. ౩. తైత్తిరీయమ్. భృగువల్లీ. ౪. శ్రీవిష్ణుపురాణమ్.

మూ.—ఊట్టుమిడముమ్ ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే యెన్ఱిరుక్కక్కడవన్.

వ్యా.—౧"యేషామిన్దీవరశ్యామో హృదయే సుప్రతిష్ఠితః" ఎన్ఱుమ్ ౨"ఒణ్ శఙ్గు కదై వాళ్ ఆழிయాన్ ఒరువనడియేనుళ్ళానే" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే హృదయకమలత్తిలేయిరున్దు తానుకన్దార్కు 'తన్నై భుజిప్పిక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వస్థలమాకిఱ విన్ద్రపాప్యస్థలఙ్గళెల్లామ్, తనక్కు వకుత్తస్థలమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కు మాచార్యవిషయమే యెన్ఱు ధ్యానసిత్తిరుక్కక్కడవనెన్ఱై.

(వళైత్తవిడమావతు) పిఱరఱియాతపడి తిరై వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ వన్తర్యామిత్వస్థలమ్,

(ఊట్టుమిడమావతు) చక్షుర్విషయమాయిఱున్దు తన్ వడివழకైయుమ్ గుణఙ్గళైయుమ్ ఆశ్రితరై భుజిప్పిక్కుమ్ అర్చావతారస్థలమెన్ఱుశొల్లవుమామ్.

3"యేనైవ గురుణా యస్య న్యాసవిద్యా ప్రదీయతే। తస్య వైకుణ్ఠదుగ్ధాబ్ధిద్వారకాస్సర్వ ఏవ సః"

అ.—హృదయత్తిల్ విగ్రహవ్యాప్తిక్కు ప్రమాణం(యేషా) మిత్యాది ఇన్దీవరశ్యామత్వం విగ్రహద్వారకమితి.
ఒణ్=తేజిష్ఠమాన.
శఙ్గు=శ్రీపాఞ్చజన్యమ్.
కదై=గదై.
శఙ్గుకదైక్కు ఐత్తలాయ్ క్కడక్కిఱతు.
వాళ్=నన్దకమ్.
ఆழிయాన్=తిరువాழிయైక్కైయుడైయవన్.
ఒరువన్=అద్వితీయన్.
అడియేనుళ్ళాన్ = శేషభూతనాన వెన్ హృదయత్తుళ్ళానెన్ఱపడి.
'ప్రీతిపూర్వకం దదామి'యెన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ(తానుకన్దార్క్కు)న్తతు.
ప్రకరణాత్ [వకుత్తవిడ] మెన్ఱిఱవితు ఆచార్యపరమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యవిషయమే) యిత్యాది.
(వాపీకూప పయస్సుక్కళైయు) మెన్ఱిఱవిడత్తిల్ వ్యుత్క్రమణాశ్రయణ హేతువిల్లామైయాలే యథాక్రమమాకలామెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే [వళైత్తవిడ] మిత్యాదిక్కు ప్రయోజనాన్తరమ్ (వళైత్తవిడమావతి) త్యాది.
మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్ (యేనై) త్యాది.
"సర్వ ఏవ" ఎన్ఱిఱవితు అనుక్తసముచ్చయపరమాయ్ అన్తర్యామ్యర్చావతారఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు కరుత్తు.

౪౫౧. మూ.—ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్,

వ్యా.—ఎన్ఱుమ్ ౪"పిల్లార్ మణికొழிక్కుమ్" ఎన్ఱతుడఙ్గి ౪"అరుళాలే వైత్తవర్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

అన్ఱిక్కే(పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్)ఇత్యాదిక్కు,రక్షకమాకవవర్ఱైయాశైప్పడక్కడ నల్లనెన్ఱిఱవళవన్ఱిక్కే అవైయెల్లామ్తనక్కివిషయమేయెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్ఱిఱతెన్ఱు కీழோడే శేరయోజిక్కవుమామ్.

౪౫౧. ఏవమ్భూతనాన విప్పధికారిక్కు స్వరూపనాశకత్వస్వరూపవర్ధకత్వతదుభయరహితత్వఙ్గళాల్ ప్రతికూలరాయుమ్ అనుకూలరాయుమ్ అనుభయరాయుమిరుక్కు

అ—విల్=కిరణఙ్గళ్,
ఆర్=మికున్దిరుక్కిఱ,
మణి=రత్నఙ్గళై,
కొழிక్కుమ్- శేర్క్కిఱ,
వేఙ్గడప్పొఱ్కున్ఱుమ్ తల్=తిరుమలైయాకిఱ పొన్మలైయుత్తమాఙ్గ,
శెల్=ఏకాశత్తిలే,
ఆర్=పరమ్బియిరుక్కిఱ,
శెల్=మేఘమాతల్; "శెల్" ఎన్ఱతోడఙ్గి "మేకముమా కావుమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే.
పొழிల్శూழ்=ఉద్యానఙ్గళాలే ఆవృతఙ్గళాన,
తిరుప్పతికళెల్లామ్=దివ్యదేశఙ్గళెల్లామ్,
మరుళామిరుళోడ=అజ్ఞానాన్ధకారమ్ శిథిలమాకుమ్పడి,
మత్తకత్తిల్=మస్తకత్తిల్,
తన్ తాళ్=తనతు తిరువడికళై,
అరుళాలే=కృపైయాలే,
వైత్తవర్=వైత్తవాచార్య నెన్ఱపడి.
ఇతువుమ్ జ్ఞానసారప్పాశురమ్.
ఆక్షేపపరిహారార్థత్వేన పఙ్క్తిక్కు పరత్వాదివిషయ ప్రతిపత్తివిశేష ప్రతిషేధప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రతిపత్త్యనన్తరకర్తవ్యతాపరమెన్ఱు యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.
౪౫౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఏవంభూతనాన) విత్యాది.
అధికారాన్తర్భూత సహవాసనివృత్త్యాది సిద్ధ్యర్థమ్ ప్రతికూలాది విభాగమెన్ఱపడి.
ఇత్తాల్ హేతుతైయాతల్ ప్రసఙ్గమాతల్ సంగతి యెన్ఱపడి.
స్వరూపనా=ఆచార్యశేషత్వమ్.

మూ.—స్వతన్త్రరుమ్ దేవతాన్తరపరరుమ్, అనుకూలర్, ఆచార్యపరతన్త్రర్; ఉపేక్షణీయర్, ఈశ్వరపరతన్త్రర్.

వ్యా.—మవర్కళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాయ్ పరత్వాదిపఞ్చకత్తిలుముళ్ళ ప్రావణ్యమడైయ విష్వయత్తిలే ఒరుమడైప్పడుత్తి,[౧] "తేవుమత్తఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమివ్వధికారిక్కు, అణుకిలాత్మనాశత్తైప్పిఱప్పిక్కుమ్ ప్రతికూలర్, ఆత్మాపహారికళాన స్వతన్త్రరుమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కిశైన్దవైత్త భగవద్వ్యతిరిక్తదేవతైకళుక్కు పరతన్త్రరాయిరుక్కుమవర్కళుమ్; స్వసంసర్గత్తాలే స్వరూపత్తై వళర్క్కు మనుకూలర్, స్వరూపత్తైయుళ్ళపడియుణర్న్దు తచ్చరమావధినిష్ఠరాన సదాచార్యపరతన్త్రర్; ఇప్పడిస్వరూపనాశకరుమ్. స్వరూపవర్ధకరుమల్లామైయాలే వెఱుప్పుతలుక్కుమ్ విరుప్పత్తుక్కుమ్ విషయమల్లాత ఉపేక్షణీయర్, చరమపర్వమాన వాచార్య పారతన్త్ర్యత్తిలూన్ఱామిన్ఱియిలే ప్రథమపర్వమాన ఈశ్వరపారతన్త్ర్యత్తిలే యూన్ఱియిరుక్కుమవర్కళెన్ఱపడి.

అ.—[ఇవనుక్కు] న్ఱిఱవిదంశబ్దమ్ [వకుత్తవిడమే] యిత్యాద్యుక్తప్రావణ్య విశిష్ట ప్రకృతాధికారిపరామర్శి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యే) త్యాది.

(ఒరుమడైప్పడుత్తి) ఏకస్రోతస్సాక్కి,

(అణుకిల్) కిట్టిల్.

(స్వాతన్త్ర్యే) త్యాదికళ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతఙ్గళ్.

హానోపాదిత్సయోరవిషయత్వమ్ ఉపేక్షణీయత్వమ్.

వెఱుప్పుతల్ = జిహాసై.

విరుప్పమ్ = ఉపాదిత్సై.

ఉపకారకత్వేన వోరుపడి యాచార్యాపేక్షై అవర్కళుక్కు ముణ్డాకైయాలే (ఊన్ఱామిన్ఱియిలే) యెన్ఱతు.

దేహాత్మాభిమానికళుమ్ ఉపాయాన్తర నిష్ఠరుమ్ స్వప్రయోజన పరరుమ్ ఎన్ఱ కోటియిలెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రతికూలరై) యిత్యాది.

తత్ర నియామకమ్ (ప్రథమపర్వ నిష్ఠనుక్కు) త్యాది.

ఆచార్యవిషయ స్వకీయ స్వీకారనిష్ఠరుమ్ స్వప్రయోజన పరత్వసామ్యత్తాలే ప్రతికూలాన్తర్గతరెన్ఱాతిల్ స్వానతివిప్రకృష్టాపరాధకారత్వ సామ్యత్తాలే ఉపేక్షణీయరిలే అన్తర్భూతరెన్ఱాతల్ కరుత్తు.

౨౫౨ మూ.—జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ అల్లాతార్క్కుపాయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్; ఇవనుక్కు ఉపేయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—ప్రతికూలరై చ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్ స్వతన్త్రదేవతాన్తరపరతన్త్రరిరువరైయుఞ్జొన్నితు, ప్రతిపత్తి ప్రకరణత్తిఱ్చొన్న మత్తుముళ్ళప్రతికూలర్క్కు ముపలక్షణమ్. ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కు ప్రతికూలమానవర్కళ్ ఇవనుక్కు ప్రతికూలరల్లామైయిల్లైయిఱే.ఇత్తాల్ కీళ్ భగవత్ ప్రపన్నాధికారిక్కు సహవాసతన్నివృత్తికళుక్కుఱుప్పాక వనుకూల ప్రతికూలదర్శనమ్ పణ్ణువిత్తాప్పోలే ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాన వివనుక్కుమ్ సహవాసనివృత్తివిషయమాన ప్రతికూలరైయుమ్ సహవాసవిషయమాన వనుకూలరైయుమ్ దర్శిప్పిత్తు, తదధికమాన ఉపేక్షణీయవిషయము మివనుక్కున్ఱెన్నుమిడమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్త్తు.

౨౫౩. ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాకవేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనుష్ఠానఙ్గళైప్పలపడియాలు మరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే అన్యోపాయనిష్ఠరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుమ్ఇవ

అ – ప్రథమ పర్వాధికారియై ప్పత్తువినతముఖ్య చరమాధికారి అనుకూలకోటిఘటితనాకైయాలే ఉపేక్షణీయ నాకాన్ ఇననైప్పత్తు అవన్ అనుభయనా యిరుక్కుమ్ అవనుక్కు ఏతదభిమతోపాయ కాష్ఠాన్వయ విరహమాత్రమన్ఱి విపరీతాన్వయమిల్లైయే.

(ఇత్తాలిత్యాది) మూలాభిప్రేతమాన "ప్రకృతి వద్వికృతిః కర్తవ్యా" ఎన్గిఱన్యాయత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పణ్ణిత్తాప్పోలె) యెన్ఱు

వికృతిమాత్ర ధర్మత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదధికమాన) విత్యాది

౨౫౩. ఉత్తర సంగత్యర్థమ్ పృత్తానువాదమ్ (ఇవ్వధికారిక్కు) త్యాని.

[కణికక్కుక్కుడవ] నిత్యాదికళిల్ ప్రతిపత్తియుమ్ (ప్రతికూలరిత్యాదియిల్ సహవాసని వృత్త్యాది రూపానుష్ఠానముమ్ శొల్లిత్తు.

సంగతి (ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే) యిత్యాది.

(వినియోగః) కిఞ్చిత్కారః.

ప్రసఙ్గసంగతి యెన్నుమిడమ్ స్పష్టమ్.

(అల్లాతార్క్కు) న్ఱిఱవిత్తాలే ప్రథమపర్వత్తిల్ సిద్ధోపాయ నిష్ఠనైయుమ్ శొల్లుకైయాలే తదను గుణమాక ఉపాయాఙ్గశబ్దమ్ ఉపాయాధికారపరమ్.

౧. కణ్ణినుణ్ శిరుత్తాంబు. ౨.

వ్యా.—నుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుముణ్డాన వినియోగవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—తత్త్వజ్ఞానముమ్ తదనురూపమాన వనుష్ఠానముమ్, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనానవివనై యొత్తిన్ద వధికారికళుక్కు, ఉపాయమధికారిసాపేక్షమాకైయాలే ఉపేయప్రాప్తియళవుమ్ ఉపాయాధికారమ్ నఴువామల్ నడక్కైక్కుఱుప్పాయ్క్కొణ్డు అవ్వళియాలే ఉపాయశేషమాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమాకైయా లుపాయాధికారశేషమాక వేణ్డువతొన్ఱిల్లామైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యన్ ముఖమలర్త్తియాకిఱ ఉపేయత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కుమెన్నై.

(ఇవనుక్కుపేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు పాఠమాన పోతు, ఆచార్యనుక్కభిమతమాయ్క్కొణ్డు ఇవై తానివనుక్కుపేయమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

అ.—ఉపాసనత్తుక్కుమ్ అధికారరూపమాకవుమ్ శిలవనుష్ఠానఙ్గళుణ్డు; ఆకైయాలుభయసాధారణమాన ఉపాయాధికారభూతానుష్ఠానమ్ వివక్షితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్త్వజ్ఞానముమి) త్యాది.

అఙ్గశబ్దమ్ ఇఙ్గు అదృష్టద్వారా ఉపకారకపరమన్ఱు,పిన్నై దృష్టోపకారకపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఉపాయ శేషమా యిరుక్కు)మెన్ఱతు.

(ఆచార్యాభిమానమే) యెన్ఱతు-ఆచార్యకర్తృకాభిమానమే యెన్ఱపడి.

ఇతు స్వవ్యతిరిక్త సకల నిరపేక్షతయా ప్రత్యక్షప్రమితమాకైయాలే స్వవ్యతిరేక ప్రయోజకవ్యతిరేక ప్రతియోగియా యిరుక్కుమ్.?

అధికారనిరపేక్షమా యిరుక్కైయాలే ఇవనుడైయ సంభావితస్వభావమాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఉపేయమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఉపేయశబ్దమ్ ముఖోల్లాసపరమ్.

అఙ్గశబ్దమ్ నిష్పాదకతయా శేషపరమ్.

పాఠాన్తర నిర్వాహమ్ (ఇవనుక్కు) త్యాది.

౪౫౩. మూ.—ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్,తన్నైయుమ్ పిఱరైయుమ్ నశిప్పిక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

౪౫౪. తాన్ నశిక్కిఱతు, మూన్ఱపచారత్తిలుమ్ అన్వయిక్కైయాలే ; పిఱర్ నశిక్కిఱతు,

వ్యా.—౪౫౩. ఇప్పడి జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యప్రీతిహేతువాక నినైత్తుక్కుఱిక్కొణ్డువర్త్తిక్కుమివ్వధికారిక్కు అవశ్యమ్ నివర్తనీయఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్వతాకత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమమ్ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ త్యాజ్యమెన్నుమతై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఏవమ్భూతనాన వివ్వధికారిక్కు పరదారపరిగ్రహాదినిషిద్ధానుష్ఠానమ్ స్వవినాశత్తైయుమ్ స్వానుష్ఠానఙ్కణ్డ పరరుడైయ వినాశత్తైయుమ్ పణ్ణుకైయాలే పరిత్యాజిక్కప్పడుమతొన్ఱెన్నై.

౪౫౪. ఉభయవినాశము మిత్తాలే వరుకిఱపడి యెఙ్ఙనేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్నశిక్కిఱతు)ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు -ఆచార్యాభిమానత్తిలే యొతుఙ్గి భగవద్

అ.—౪౫౩ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.

(కుఱిక్కొణ్డు) సావధాననాయ్.

ఇత్తాల్ అనుష్ఠానప్రసఙ్గాన్నివృత్తిరూపానుష్ఠానబోధనార్థమ్ తద్విషయఙ్గళైచ్చొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి యెన్ఱపడి.

(నివర్తనీయఙ్గళ్) శాస్త్రనిషిద్ధ విహితఙ్గళ్

ఇతు అవాన్తరపేటికాసంగతి.

అనన్తరసంగతి (ప్రథమ) మిత్యాది.

నరకహేతువాన నిషిద్ధత్తినుడైయ నివృత్తిక్కు ఉపస్థితిక్రమ్యత్తాలే ప్రథమప్రతిపాదపమెన్ఱపడి.

నిషిద్ధానుష్ఠానశబ్దమ్ సర్వాధికారి సాధారణనిషేధ విషయ పరదారపరిగ్రహాది పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవంభూతనాన) విత్యాగి.

౪౫౪. మూన్ఱపచారశబ్దఙ్గళ్ యోగ్యతయా భగవద్భాగవతాచార్య విషయాపచారత్రయవాచకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యాభిమానత్తిలే) యిత్యాది.

(ఒతుఙ్గుకై) యావతు తద్విషయత్వేన తద్విషయకొత్తారకత్వా

మూ.—తన్నైయనాదరిత్తుమ్ తన్ననుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిత్తుమ్.

వ్యా.—భాగవతాచార్యవిషయఙ్గళ్ మూన్ఱుక్కుమ్ అభిమతవిషయమాయిరుక్కిఱ తాన్ నశిక్కిఱతు, అమ్మూవర్క్కుమిదు అనిష్టమాకైయాలుమ్, (అపచారమావదు) అనిష్టకరణమాకైయాలుమ్, అతిక్రూరమాన వపచారత్రయత్తిలుమన్వయిక్కైయాలే; పిఱర్ నశిక్కిఱతు చరమపర్వపర్యన్తమాక వన్దునిఱ్కిఱ భాగవతోత్తమనాన తన్నై, నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవనెన్ఱు అనాదరిత్తుమ్, తత్త్వవిత్తానవివనిప్పడి శెయ్కిఱాన్ ఇతిల్ దోషమిల్లై యాకవేణ్డుమ్; నమక్కుమ్ ప్రిన్నైయెన్ ఎన్ఱు తన్నుడైయ వనుష్ఠానత్తై త్యాజ్యఙ్గీకరిత్తుమెన్నై.

అనాదరిప్పార్ భాగవతవైభవమఱియాతవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిప్పార్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకశూన్యరానవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిక్కిఱవర్కళ్ నశిక్కిఱార్కళ్, అనాదరిక్కిఱవర్కళ్ నశిప్పానెన్, దోషజ్ఞాల

అ.—ధ్యవసాయ యుక్తత్వమ్

ఆత్మస్వరూపం నిత్యతయా నాశానర్హమాకైయాలే భగవదాదిత్రితయాత్యన్తాభిమతత్వ విశిష్ట స్వరూపత్తుక్కు అనిష్టాచరణ హేతుకానభిమతత్వం విశేషణద్వారా నాశకమెన్నుమభిప్రాయేత్తాలే (అభిమతవిషయ మాయిరుక్కిఱ) విత్యాది.

(అన్వయిక్కైయాలే) యెన్ఱు పరమహేతు.

(అమ్మూవర్క్కు) మిత్యాదికళ్ అవాన్తరహేతుద్వయమ్.

అకృత్యకరణహేతుత్వాత్ భగవదాద్యపచారహేతుత్వాచ్చ అతిక్రూరత్వమ్.

అనాదరిత్తుమ్ అఙ్గీకరిత్తుమ్ పిఱర్ నశిక్కిఱ తెన్ఱు సంబన్ధమ్.

(భాగవత వైభవమ్)—

“అవైష్ణవాత్స్వధర్మస్థాత్ వైష్ణవః స్ఖలితోఽపి సన్ ।

శ్రేయానేవ హి మన్తవ్యో మూలాత్స న పరిచ్యుతః”

ఇత్యాద్యుక్తవైభవమ్.

(ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకమ్) తత్తదధికారానుగుణవిధినిషేధవ్యవస్థాపరామర్శమ్.

(అనాదరమ్) పరిభవమ్.

౪౫౫. మూ.—విహితభోగమ్, నిషిద్ధభోగమ్పోలే

వ్యా.—నాదరిక్క లాకాతో వెన్నిల్; రాజపుత్రనుక్కు దోషముణ్డానాల్ రాజా తాన్ శిక్షిత్తుక్కొళ్ళుమత్తొழియ అవనై యనాదరిత్తవర్కళ్ మేలే నిగ్రహమ్పణ్ణి దణ్డిక్కుమాపోలే స్వాభిమతనాన వివనుక్కు దోషముణ్డానాలుమ్ సర్వేశ్వరన్దానే తిరుత్తిక్కొళ్ళుమత్తొழియ పిఱరనాదరిక్కప్పొఱామైయాలే,అనాదరిత్తవర్కళుక్కు వినాశమే ఫలిక్కైయాలే అనాదరిక్కలాకాతు.

౧ “అపిచేత్ సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ ।

సాధురేవ స మన్తవ్యస్సమ్యగ్వ్యవసితో హి సః”

ఎన్ఱు ఉపాసకవిషయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడి కణ్డాల్, ఎల్లానిలత్తిలే వన్దునిన్ఱ విప్రపన్నాధికారివిషయత్తిలవనిరుక్కుమ్ పడి శొల్లవేణ్డావిఱే; ఆకైయాల్ ఇప్పడి తానుమ్ పిఱరుమ్ నశిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పరిత్యాజ్యమెన్ఱతాయ్త్తు.

౪౫౬. ఇప్పడి పరదారాదిభోగమ్ స్వపరవినాశహేతువాకైక్కడి, శాస్త్రనిషిద్ధమాకైయిఱే;ఇజ్జనన్ఱిక్కే, శాస్త్ర

అ.—“పితాచ రక్షకః” ఇత్యుక్త పితాపుత్రత్వసంబన్ధానుగుణదృష్టాన్తమ్ (రాజపుత్రనుక్కి) త్యాది.

“ప్రపన్నమపి యఃకంచిత్ స్వాసక్తం పాపకర్మణి।

చిరాత్సంయోజ్య వినయైః పరిగృహ్ణాతి మాధవః”

ఎన్గిఱ భరద్వాజవచనత్తై యుట్కొణ్డు(స్వాభిమతనాన)విత్యాది.

ఉక్తోపపత్త్యనుగ్రాహ్యమాన ప్రమాణమ్ (అపిచేది) త్యాది.

ఇతు ఉపాసకవిషయమల్లతు ప్రథమచరమపర్వప్రపన్నవిషయమన్నేయెన్న (ఉపాసకవిషయమాక) విత్యాది.

ఇఙ్గే సర్వాన్నానుమత్యధికరణన్యాయమభిప్రేతమ్.

ఇదముపలక్షణమ్.

“స్వస్తాశేషభరః శ్రీశే” ఇత్యాదినా వైష్ణవశబ్దార్థత్తై చొల్లి “అన్యేత్వవైష్ణవాః” ఇత్యాదినా అవైష్ణవశబ్దార్థత్తైయుఞ్జొల్లి “అవైష్ణవాత్స్వధర్మస్థాత్” ఇత్యాదియై చొల్లుకైయాలే ప్రపన్నవిషయవచనత్తాలుమ్ ఇతు కింపునర్న్యాయసిద్ధమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇతుతాన్ భరద్వాజపరిశిష్టవచనమిఱే.

౪౫౬. ఉత్తరవాక్య సంగతి (ఇప్పడి పరదారే) త్యాది.

నిషిద్ధత్వాభావాద్విహిత భోగత్తుక్కు త్యాజ్యత్వమిల్లైయే యెన్ఱు పూర్వపక్షవ్యావర్త్యశఙ్కానత్తై పరిహరిక్కిఱ తెన్ఱసహ.

మూ.—లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, నరకహేతువుమన్ఱు; ఆయిరుక్కచ్చెయ్ తే, స్వరూపవిరుద్ధముమాయ్ వేదాన్తవిరుద్ధముమాయ్

వ్యా.—విహితవిషయమాన స్వదారభోగత్తుక్కు క్కుఱైయిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (విహితభోగ) మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు .— విశిష్టవేషవిషయియాన శాస్త్రత్తాలే విధిక్కప్పట్ట స్వదారత్తిల్ భోగమ్, తాదృశశాస్త్రనిషిద్ధమాన పరదారపరిగ్రహమ్పోలే లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, శెమ్బినాలియన్ఱపావైయై త్తఴువుకై ముతలాన ఘోరదుఃఖానుభవమ్పణ్ణుమ్ నరకహేతువుమన్ఱు ; ఇప్పడి ప్రత్యక్షపరోక్షసిద్ధఙ్గళాన లోకవిరుద్ధత్వ నరకహేతుత్వఙ్గళిరణ్డుమఱ్ఱిరుక్కచ్చెయ్ తే, అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, ౧ "శాన్తో దాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాత్మన్యేవాత్మానంపశ్యేత్ " ఇత్యాది

అ.—నివృత్తాత్మస్వరూప పరమాల మన్ఱిదికళాలే ఇతు విహితమల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశిష్టవేషే) త్యాది.

(విశిష్టవేషమ్) దేహవిశిష్టత్వమ్.

(తద్విషయకత్వమ్) తేనకర్తవ్యతాబోధకత్వమ్.

(తాదృశశాస్త్రమ్) విశిష్టవేషవిషయమాన శాస్త్రమ్.

(లోకవిరుద్ధమ్) లోకవిద్విష్టమ్.

(శెమ్బినాల్) తామ్రత్తాలే,

(ఇయన్ఱ) నిర్మితమాన,

(పావైయై) ప్రతిమైయై,

(తఴువుకై) ఆలిఙ్గనమ్ పణ్ణుకైయెన్ఱపడి.

(లోకే) త్యాది క్రమనిర్దేశతాత్పర్యమ్.

(ప్రత్యక్షే) త్యాది.

(స్వరూపమ్) అనన్యభోగత్వమ్.

(తద్విరుద్ధత్వమ్) తన్నాశకత్వమ్.

(వేదాన్త) శబ్దమ్ "సర్వవేదాన్త సారార్థః" ఇత్యుక్త సారతమత రవేదాన్త పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (శాన్త) ఇత్యాది.

(ఉపాసకనుక్కు స్వదారప్రవృత్తి ఉపాసనాఙ్గాశ్రమ కర్మమానాలుమ్, భోగత్వేన కూడాతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (విషయభోగ) మెన్ఱతు.

"ఉపరతః పశ్యతి" యెన్నైయాలే అనుపరమకూడాతెన్ఱు సిద్ధమ్.

మూ.—శిష్టగర్హితముమాయ్ ప్రాప్యప్రతిబన్ధకముమాయిరుక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

౨౫౬. భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు ధర్మబుద్ధియాలే ప్రవర్త్తాలుమ్ స్వరూపమ్ కులైయుమ్.

వ్యా.—కళాలుమ్ తిరుమన్త్రాదికళాలుమ్ ఉపాసకనోడు ప్రపన్ననోడు వాశియఱ ఇరువర్క్కుమ్ విషయభోగమాకాతెన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదాన్తత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, దోషదర్శనత్తాలుమ్ అప్రాప్తిదర్శనత్తాలుమ్ విషయభోగత్తై యరువరుత్తిరుక్కుమాచార్యప్రధానరాన శిష్టర్కళాలే హేయమెన్ఱు నిన్దిక్కప్పట్టిరుప్పతుమాయ్, అప్రాప్తవిషయవిరక్తిప్రియనాన వాచార్యనుక్కు నభిమతిమాకైయాలే ఆచార్యముఖోల్లాసానుభవరూపప్రాప్యత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకముమాయ్, ఇప్పడి అనేకానర్థావహమాయిరుక్కైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు పరిత్యాజ్యమెన్ఱపడి.

౨౫౬. భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కుమళవిల్ ఇవైయొన్ఱుమిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—నమశ్శబ్దాన్వితవ్యక్తచతుర్థియాలే భోగాన్తరఙ్కూడాతెన్ఱు సిద్ధమిఱే.

(వేదాన్తవిరుద్ధత్వమ్)వేదాన్త ప్రతిపాదిత నివృత్తినాశకత్వమ్.

శిష్టశబ్దమ్ ఇఙ్గే ఔచిత్యాత్ పురుషార్థ యాథాత్మ్యత్తిల్ భ్రాన్తిరహితత్వపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (దోషే) త్యాది.

(దోషః) అల్పాస్థిరత్వాదికళ్.

(అప్రాప్తి) స్వరూపానుచితత్వమ్.

ప్రాప్యశబ్దమ్ ప్రకరణాత్ పురుషార్థకాష్ఠాభూతాచార్యముఖోల్లాస పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్రాప్త విషయే) త్యాది.

"ప్రణామ్యాయ బ్రూయాత్" ఎన్ఱు విరక్తియేయిఱే ప్రధానమాకచ్చొల్లిఱ్ఱెన్ఱు కరుత్తు.

౨౫౬. [విహితభోగ] మెన్గిఱ ధర్మినిర్దేశప్రయుక్త శఙ్కాపరిహార పరముత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (భోగ్యతే) త్యాది.

భోగ్యతాబుద్ధిక్కు హేతు (కాముకతయా) ఎన్ఱు.

(కాముకత్వమ్) అఙ్గనాపరిష్వఙ్గ సుఖవిషయాభిలాషాతిశయమ్.

౧ బృ. ౬. ౪.

వ్యా -అతావతు.-విహితవిషయప్రవృత్తియిల్ కామకత యా నరుమ్ భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు,ఉపాసకరాన మహర్షికళ్ తుడక్కమాన శిష్టర్ పైతృకఋణమోచక ప్రజోత్పాదనార్థమాకవుమ్ స్నానదివసత్తిల్ అఙ్గీకరియావిడిల్ భ్రూణహత్యాదిదోషముణ్డెన్ను మత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ ధర్మబుద్ధ్యా పణ్ణినర్త్తిక్కుమాపోలే ఇవనుమప్పడి ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిత్తాలుమ్, సిద్ధధర్మనిష్ఠనాన ఇవనుక్కు అన్యధర్మాన్వయమ్ విరోధియాకైయాలే అనన్యోపాయత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమెన్నై.

ఇత్తాల్ భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కిల్ అనన్యభోగిత్వరూపమ్ కులైయుమోపాతి,ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కిల్ అనన్యోపాయస్వరూపమ్కులైయుమ్,ఆనపిన్పు ఒరుపడియాలుమ్ ఇవ్వధికారిక్కు విహితవిషయప్రవృత్తియాకాతెన్ఱతాయ్త్తు.

ఆకైయాల్ ఏతేను మొరుపడి అన్వయిత్తాలుమ్ స్వరూపహాని తప్పాతు, ఆనపిన్పు పరిత్యజిక్క వేణుమెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమిఱే.

ఆ.—"(త్రిభిరృణవా జాయతే" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (పైతృక)త్యాది.

"ఋతుస్నాతాంతు యో భార్యామ్"ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ(స్నానే)త్యాది.

(భ్రూణహత్యా) గర్భహననమ్.

ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తినాశ్యత్వలిఙ్గత్తాలే స్వరూపశబ్దమ్ సాధ్యధర్మాసహాన్యోన్యోపాయత్వపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సిద్ధధర్మే)త్యాది.

"దేవర్షి భూతాత్మనృణాం పితౄణాం
న కిఙ్కరో నాయమృణీచ రాజన్"

ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తా) లిత్యాది.

వస్తుస్వభావత్తాల్ భోగ్యతాబుద్ధి తవిరాతాకైయాలే ఉత్తమాధికారిక్కు కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాపి విహితవిషయప్రవృత్తి కూడాతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

(ఏతేను మొరుపడి) యెన్ఱు కైఙ్కర్య బుద్ధియైయుఙ్గొల్లుకిఱతు.

ఇఙ్గుచ్చొల్ల వేణ్డువతెల్లామ్ [విహితవిషయ నివృత్తి తన్నైప్పఱ్ఱ] మెన్గిఱ విడత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు.

౪౫౮. మూ. —౧ "క్షేత్రాణిమిత్రాణి" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిలవస్తై పిఱక్కవేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కు.

౪౫౮. ఇప్పడి స్వరూపహాని వరుమెన్నుమ్భయత్తాలే విడుకిఱవళవుపోరాతు, ప్రాప్తవిషయప్రవణచిత్తత్తైయాలే ప్రాకృతసకలభోగ్యవస్తుక్కళుమ్ ప్రతికూలమాయ్ త్తోఱ్ఱుమవస్తై పిఱక్కవేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కెన్గిఱార్ మేల్, (క్షేత్రాణి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—

"క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనానినాథ
పుత్రాశ్చ దారాఃపశవోగృహాణి।
త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తే
ర్భవన్తిసర్వేప్రతికూలరూపాః"

ఎన్ఱుపేరరుళాళనాన పెరుమాళైక్కుఱిత్తు బ్రహ్మ విజ్ఞాపిత్తశ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱ క్షేత్రమిత్రధనాదికళాన సమస్తవస్తుక్కళు మగ్నికల్పమాయ్ త్తోఱ్ఱుమ్పడి యానవవస్తై పిఱక్కవేణుమ్ స్వరూపచ్యుతి పిఱవామైక్కెన్నై.

ఇశ్లోకార్థత్తై ౧ "నల్లపుతల్వర్" ఇత్యాదియాలే.

౪౪౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి స్వరూపహాని) యిత్యాది.

అనిష్టావహత్వేన త్యాజ్యత్వ ఙ్గొల్లి స్వయమనిష్టత్వేన త్యాజ్యత్వఙ్గొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.

"క్షేత్రాణి" ఇత్యాది శ్లోకమ్ హస్తిగిరిమాహాత్మ్యత్తిలే అష్టమాధ్యాయస్థమాకైయాలే 'నాథ' ఎన్గిఱసంబుద్ధ్యన్తపదవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పేరరుళాళరాన)వెన్ఱు.

ప్రతికూలరూపశబ్దాభిప్రేతమ్ (అగ్నికల్పమా) యెన్ఱతు.

(స్వరూపప్రచ్యుతి) అనన్యభోగత్వహాని.

నల్లపుతల్వర్ సత్పుత్రర్కళ్,
మనైయాళ్-గృహిణీ,

౧ హస్తిగిరిమహాత్మ్యత్తిల్. ౮ ఆవతు. అధ్యాయత్తిల్ ౨౩. జ్ఞానసారమ్. ౧౯.

౪౫౮. మూ.—ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్,

వ్యా.—అరుళాళ ప్పెరుమాళెమ్పెరుమానారు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

౪౫౮. ఇనిమేల్ ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదిత్రయము మివనుక్కు వశ్యాపేక్షిత మెన్నుమత్తై యఱివిక్కైక్కాక, అవర్ త్రినుడైయ ఉపాయచతుష్టయాసాధారణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యభూమియిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ప్రాప్యభూమి)యావతు- తనక్కు వకుత్తశేషియాన విషయ మెழுన్దరుళి యిరుక్కుఱ దేశమ్,

(తత్ప్రావణ్య) మావతు- అద్దేశత్తై క్కిట్టియల్లతు ధరియాత అతిమాత్రమానవాశై.

అ.—నవైయిల్=నిర్దోషమాన,

కిళై=మిత్రమ్,

ఇల్లమ్=గృహమ్,

నిలమ్=క్షేత్రమ్,

మాడు=ధనముమ్, పశుక్కళుమ్,

ఇవైయనైత్తుమ్=ఇవైయెల్లామ్,

అల్లవెనత్తోన్ఱి=ప్రతికూలఙ్గళాకత్తోన్ఱి,

ఎరి=జ్వలిక్కుఱ,

తీయిల్=అగ్నియిఱాక్కుట్టిల్,

శుడుమేల్=తీక్ష్ణమాకత్తోన్ఱినాల్,

ఏన్ఱరుమ్=ఏఱుకైక్కు దుర్లభమాన,

వైకున్దత్తిరుప్పు=పరమపదవాసమ్.

ఎళితామ్=సులభమామెన్ఱపడి.

ఇతువుమ్ జ్ఞానసారమ్.

"క్షేత్రాణి" ఇత్యాదిశ్లోకమ్ పేరరుళాళప్పెరుమాళ్ విషయమ్.

ఇతు తత్ప్రసాదసిద్ధరుడైయ వచనమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తిరునామగ్రహణమ్.

౪౫౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇనిమే)లిత్యాది

నివర్తనీయఙ్గళైచ్చొల్లి ప్రవృత్తివిషయతయా విధిరూపఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱపడి.

'ప్రాప్యస్య భూమిః' 'ప్రాప్యాచ సా భూమిశ్చ' ఎన్ఱిరణ్డుమాకలామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు వకుత్త) విత్యాది.

'వన సంభక్తౌ', భక్తిః ప్రీతిః, సంభక్తిః అతిశయితప్రీతిః, ప్రశబ్దత్తాలే అతిమాత్రత్వం లబ్ధమ్.

మూ.—అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయుమ్, ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్.

వ్యా.—(త్యాజ్యభూమి) యావతు- అవ్విషత్తైయకన్ఱిరుక్కైక్కుడలాన దేశమ్.

(తజ్జిహాసై) యావతు-ఇత్తైవిట్టే నిఱ్క వేణుమెన్నుమిచ్ఛై.

(అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతై)యావతు- వకుత్తశేషియాన విషయత్తినుడైయ విగ్రహాద్యనుభవమ్ పెఱాతపోతు, దేహధారణమాన భోజనమిల్లావిడిల్ దేహమ్ ధరియాతాప్పోలే తాన్ ధరిత్తిరుక్కైక్కు యోగ్యనన్ఱిక్కేయిరుక్కై.

(ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్) ఎన్ఱతు - ఇవైయిత్తనైయుమ్ ఉపాయచతుష్టయాధికారికళుక్కు మధికారానుగుణమాక వేణుమెన్ఱపడి.

(ఉపాయచతుష్టయ)మావతు - (స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే)ఎన్ఱు తుడఙ్గి కీழ்అరుళిచ్చెయ్త భక్తిప్రపత్తికళుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారఙ్గళుమ్ భగవద్విషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారఙ్గళు మాకవుమామ్. ఇతిలుమ్ ముఱ్పట్ట యోజనైక్కౌచిత్యముణ్డు; కీழ்

అ.—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిమాత్రమాన వాశై) యెన్ఱు.

'త్యాజ్యానాం ప్రాకృతానాంభూమిః' 'త్యాజ్యాచ సాభూమిశ్చ' ఎన్ఱిరణ్డుమాకలామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అవ్విషయత్తై) యిత్యాది.

వకుత్తవిషయత్తై ప్పిరిన్దెన్ఱపడి.

హాతుమిచ్ఛా జిహాసా; 'ఓహాక్ త్యాగే'; ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఇత్తై విడవేణుమి) త్యాదినా.

ధారణం=సత్తాసంబన్ధమ్.

తదయోగ్యతై=తదభావార్హత్వమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వకుత్తశేషియాన)విత్యాదినా.

ఉపాయచతుష్టయశబ్దమ్ తదధికారిలక్షకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయచతుష్టయాధికారికళుక్కు) మెన్ఱతు.

సహకారిత్వవ్యుదాసార్థమ్ (అధికారే) త్యాది.

ఉపాయచతుష్టయాన్తర్యామిత్వపరరెన్ఱిలవిత్తై వ్యావర్త్తిక్కైక్కాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వాతన్త్ర్య) త్యాది.

ప్రకరణం తత్పరత్వగ్రాహకమెన్గిఱార్ (కీழ்) త్యాది.

యోజనాన్తరమ్ (భగవ) దిత్యాది.

ప్రథమయోజనాస్వారస్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిలుమి) త్యాది.

వ్యా.—నాలుపాయత్తైయుమ్ శేరవివగ్ తామే యరుళిచ్చెయ్తతుక్కు చ్చేరుకైయాలే.

ఇతిల్ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠరిరువర్కుమ్ ౧"మాక వైకున్దజ్ కాణ్పతఱ్కెన్మన మేక మెణ్ణుమ్" ఎన్గిఱ ప్రాప్య భూమియాన పరమపదత్తిలే ప్రావణ్యముమ్,

౨"వరం హుతవహజ్వాలాపఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితిః ।
న శౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్"

౩"కొడువులకఙ్కాట్టేల్" ఎన్నుమ్పడి ప్రాప్యవస్తువై యిఴన్దు ప్రాకృతమధ్యే యిరుక్కైక్కుడలాన సంసారమాకిఱ త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, ౪"ఉనై విట్టొన్ఱు మాత్తిరక్కిఱ్కిన్ఱిలేన్" ఎన్గిఱపడియే భగవదనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయు మవశ్యముణ్డాకవేణుమ్.

ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారనిష్ఠరాన విరువరుక్కుమ్ (ఎల్లామ్వకుత్తవిడమే) ఎన్ఱిరుక్కైయాలే ఆచార్యనెఴున్దరుళి యిరున్ద దేశమ్ ప్రాప్యభూమియాయ్, అవనై ప్పిరిన్దిరుక్కుమ్ విడమ్ త్యాజ్యభూమియాయ్, అవనుడైయ విగ్రహాదికళే అనుభవవిషయముమాకైయాలే ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదికళ్ మూన్ఱు మితుక్కుమనుగుణమాక అవశ్యముణ్డాకవేణుమెన్ఱు, అధికారానుగుణమ్ విభజిత్తు చ్చొల్లక్కడవతు.

అన్ఱిక్కే, ౫"మతురకవి శొన్న శొల్నమ్బువార్ పతి వైకున్దమ్" ఎన్ఱు తామరుళిచ్చెయ్త ప్రబన్ధత్తై యభ్యసిత్తవర్కళుక్కు వాసస్థానమ్ తదీయవైభవమే నడక్కుమ్ శ్రీవైకుణ్ఠమెన్ఱు శ్రీమధురకవియాழ్వారరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, చరమపర్వనిష్ఠరానవర్కళుక్కుమ్ స్వాచార్యానుకన్ద భగవద్విషయత్తిల్ పరిపూర్ణానుభవాదికళ్ సిద్ధిప్పతు అవ్విభూతియిలేయాకైయాలుమ్ ప్రాప్యభూమి పరమపదమ్; ఇరుళ్తరుమాఞాలమాకైయాలే అతుక్కు విరోధియాన సంసారమ్ త్యాజ్యభూమి.

అ.—ఏకత్ర సహప్రతిపాదనత్తాలుమ్ సన్నిధియాలుమ్ శీఘ్రబుద్ధ్యపారూఢమాకైయాలే తద్గ్రహణము చితమెన్ఱపడి.

భగవద్విషయ స్వగతస్వీకారమ్ బహువ్యవహితమాకైయాలే తద్ఘటితచతుష్టయం విలమ్బితోపస్థితికమిత్తి.

ప్రాప్యభూమ్యాదికళై యథాయోగ్యం దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిల్ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠరి)త్యాదినా.

మా=మహత్తాన,

క=ఖశబ్దవాచ్యమాన,

వైకున్దమ్=శ్రీవైకుణ్ఠత్తై,

కాణ్బతఱ్కు=కాణవేణుమెన్ఱు,

ఎన్మనమ్=ఎన్మనస్సానతు,

ఏక మెణ్ణుమ్=ఏకప్రకారమాక మనోరథిత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమెన్ఱపడి.

"వరమ్" ఇత్యాది.

'వరమ్' ఎన్ఱు ఇష్టార్థకమవ్యయమ్.

"శ్రేష్ఠే త్రిష్విష్టేష్వవ్యయంవరమ్" ఎన్నక్కడవతిత్తే.

వైశసం, నవరం=నేష్టమ్.

వైశసం=క్రకచం, హింసావా.

కొడు=క్రూరమాన,

ఉలకమ్=లీలావిభూతియై,

కాట్టేల్ = కాట్టాతేకొళ్ళెన్ఱపడి.

"త్యాజ్యానాం భూమిః' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు(ప్రాకృతే)త్యాది.

ప్రాకృతాః=పృథగ్జనాః

"ప్రాకృతాస్త్వాప్రికృతా నరాః" ఎన్నైయాలే భగవద్విముఖరెన్ఱపడి.

'త్యాజ్యా భూమిః' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు (ప్రాప్యవస్తువై) ఇత్యాది.

"ఉనైవిట్టు" ఇత్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

అ.—శ్రీవైకుణ్ఠత్తిల్ ప్రావణ్యముమ్ సంసారత్తిల్ జిహాసైయుమెన్నాతే [ప్రాప్యే]త్యాదిసాధారణనిర్దేశతాత్పర్యమ్(ఆచార్య)నిత్యాది.

(అధికారానుగుణమాక) వెన్ఱతు - తత్తదపేక్షితపురుషార్థానుగుణమాక వెన్ఱపడి.

(అధికారః) ఫలస్వామ్యమ్.

ప్రాప్యాదిశబ్దఙ్గళుక్కు ఏకవిషయత్వముచితమాకైయాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

చరమపర్వనిష్ఠరైప్పఱ్ఱ శ్రీవైకుణ్ఠత్తుక్కు ప్రాప్యభూమిత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (మధురకవి) ఇత్యాది.

"విణ్ణుమాళ్వర్" "వానవర్నాడు" ఇత్యాదికళై ఉట్కొణ్డు (తదీయే) త్యాది

త్యాజ్యభూమిత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (ఇరుళ్)త్యాది.

(అతుక్కు) న్ఱతు-ఆచార్యాభిమత భగవదనుభవాదిపరిపూర్తిక్కెన్ఱపడి.

౧ తిరువాయ్మొழ్ఙి. ౯. ప. ౩. తి. ౭. పా॥ ౨. 3. తిరువాయ్మొழ్ఙి. ౪. ౬ ౯. తి. ౭. పా॥

౪. తిరువాయ్మొழ్ఙి. ౫. ప. ౭. తి. ౧. పా॥ ౫. కణ్ణినుణ్శిఱుత్తామ్బు. ౧౧ - పా॥

౪౩౯. మూ.—౧"పழுతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్" ఎన్గిఱపాట్టై పూర్వోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.—(అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతై) యావతు-స్వాచార్యవిషయత్తిలుమ్ అవనుకన్ద భగవద్విషయత్తిలుముణ్డాన వనుభవమ్ పెఱాతవళవిల్ తాన్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామై యెన్ఱిజ్ఙనే యోజిక్కవుమామ్.

౪౩౯. ఉక్తోపాయచతుష్టయత్తిలుమ్ భగవద్విషయత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కిఱ భక్తిప్రపత్తికళాకిఱ ఉపాయద్వయము మివ్వధికారిక్కు నழுవినిన్ఱ ప్రకారత్తైక్కీழ் అరుళిచ్చెయ్త వనన్తరమ్, (ఆచార్యనైయుమ్ తాన్ పఱ్ఱుమ్ పఱ్ఱు) ఎన్ఱుమ్ (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్త ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగత పరగతస్వీకారరూ పోపాయద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణదర్శనమ్ పణ్ణువిక్కవేణు మెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, ప్రథమం స్వగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణఙ్కాట్టుకిఱార్ (పழுతాకాతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అ.—అనుభవశబ్దమ్ ఆచార్యతదభిమతభగవద్విషయానుభవపర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యే) త్యాది.

౪౩౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఉక్తోపాయే)త్యాది.

భక్తిప్రపత్తికళ్ నழுవి నిన్ఱ ప్రకారకథనపరమ్(కైప్పట్టపొరుళై) ఇత్యాదికమ్.

చరమోపాయద్వయప్రమాణ ప్రదర్శనపరమ్[పழுతాకాతి]త్యాదిక మాకైయాలే అవసరసంగతియెన్ఱపడి.

యద్వా- భక్తిప్రపత్తికళ్ నழுవినిఱ్కుమవైయాకైయాలే :ఇఙ్గే తత్ప్రమాణ ప్రదర్శనమపేక్షిత మాకైయాలే అవశిష్టద్వయత్తుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱ తెన్ఱపడి.

ఇతు పేటికాసంగతియాకైయాలే అనన్తరసంగతి (ప్రథమ)మిత్యాది.

ఇతువుమవసర సంగతి.

పழுతాకాతు=అమోఘమాయిరుక్కిఱ,

ఒన్ఱఱిన్దేన్ = ఓరుపాయత్తైయఱిన్దేన్;

పాఱ్కడలాన్ =తిరుప్పాఱ్కడలిలే కణ్వళరుకిఱవనుడైయ,

పాతమ్=తిరువడికళై,

పழுవాపకై=తప్పాతప్రకారత్తై,

నినైన్దు=అనుసన్ధిత్తు,

* ఇతుక్కనుగుణమాన మూలమ్ అక్ప్వడవిల్లై.

వ్యా.—అతావతు.—అమోఘమా యిరుప్పతోరుపాయమఱిన్దేన్; ఆశ్రయిప్పార్క్కు సమాశ్రయణీయనాయ్క్కొణ్డు తిరుప్పాఱ్కడలిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ వవనుడైయ తిరువడికళై తప్పాత ప్రకారత్తై నినైత్తు నాళ్తోఱుమనుకూలవృత్తియై పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమ్ జ్ఞానాధికరై క్కణ్డు తఙ్గళుక్కు త్తారకరాక వాశ్రయిత్తు జ్జీవిక్కుమవర్కళ్, ఆత్మావోడవినాభూతమాన పాపత్తైప్పోక్కి శ్రీవైకుణ్ఠత్తిల్ తిరువాశల్ తిఱన్దు అఙ్గే సమృద్ధమాన జ్ఞానాదికళైయుడైయరాయ్ తదీయకైఙ్కర్యనిరతరాయ్క్కొణ్డు వ్యావృత్తరాయిరుప్పార్ ఎన్ఱు పరమాప్తరాన తిరుమழிశైప్పిరానరుళిచ్చెయ్త౧"పழுతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్"ఎన్గిఱ పాట్టై ఆచార్య

అ.—వైకల్=నాళ్తోఱుమ్,

తొழுవారై=అనుకూలవృత్తియైప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమవరై,

కణ్డిఱైఞ్జి=కణ్డాశ్రయిత్తు,

వాழ்వార్=జీవిక్కుమవర్కళ్,

కలన్ద=ఆత్మావోడు అవినాభూతమాన,

వినై=పాపత్తై,

కెడుత్తు=పోక్కి,

విణ్=పరమపదత్తై,

తిఱన్దు=వాశల్ తిఱన్దు,

మిక్కు=అభివృద్ధరాయ్,

వీఱ్ఱిరుప్పార్=వ్యావృత్తరాయిరుప్పార్కళెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అమోఘమా) యిత్యాదినా.

'మిక్కు' ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (సమృద్ధమాన) విత్యాది.

చరమపర్వమ్, సాధ్యవివృద్ధియాకైయాలే (తదీయే) త్యాది.

కణ్ణినుణ్శిఱుత్తామ్బు ప్రధానప్రమాణ మానాలుమ్ తదుపోద్బలమాక ఆழ்వార్కళ్ పాశురఙ్గళుమ్ ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణతయోదాహరణఙ్గళెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమాప్తరాన) విత్యాది.

శరణ్యహృదయానుగుణ్యమల్లాతపోతు భగవత్ప్రాప్తిక్కు ఫలవ్యభిచారమామాపోలే ఇన్దఆచార్యస్వగతస్వీకారత్తుక్కు పరమదయాళువాన ఆచార్యహృదయానుగుణ్యవిరహమిల్లామైయాలే ఫలవ్యభిచారమిల్లై కిన్తు అధికారదశైయిల్ అహంకారగర్భతయా అపద్యమాయిరుక్కు మెన్ఱు "పழுతాకాతు" ఎన్గిఱవితుక్కు త్తాత్పర్య మెన్గిఱార్ (ఇత్తాల్ స్వగతే) త్యాదినా.

ఇతుక్కు స్పష్టప్రమాణమ్ (గురుణే) త్యాది.

౧. నాలాన్తిరువన్తాది - ౮౯ - పా॥

౪౬౦. మూ.—౧‘‘నల్ల వెన్ తోழ்ழீ’’ ౨‘‘మాణాయ తాన వనై’’ ఎన్గిఱపాట్టుక్కళై యుమ్, స్తోత్రత్తిల్

మూ.—ముడిన్ద శ్లోకత్తైయుమ్, ౩ ‘‘పశుర్మనుష్యః’’ ఎన్గిఱ శ్లోకత్తైయుమ్, ఇతుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.—విషయత్తిల్ ముఱ్పడచ్చొన్న స్వగతస్వీకారమాకిఱవుపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్ప తెన్ఱై.

౪౬౦. ఇనిమేల్ పరగతస్వీకారమాకిఱ పరమోపాయత్తుక్కు ప్ప్రమాణఙ్గళ్ పలవఱ్ఱైయుమ్ దర్శిప్పిత్తరుళుకిఱార్ (నల్ల వెన్ తోழீ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—తోழ்ழియానవళ్ ఇవళ్ తనక్కు ప్పేఱ్ఱుక్కుడలాక నినైత్తిరుప్పతు, అవన్ ౪‘‘సత్యజేయమ్’’ ఎన్ఱవార్ త్తైయెయుమ్, పెరియాழ்వార్ వయిఱ్ఱిఱ్పిఱవైయుమాయ్త్తు; ఇప్పోతవన్ వార్త్తై తనక్కు ఫలియాత మాత్రత్తైక్కొణ్డు ఇతుతన్నిలుమతిశఙ్కై పణ్ణానిన్ఱాళ్, ఇని ఇవళెఙ్గనే జీవిత్తుత్తలైక్కట్టప్పోకుకిఱాళెన్ఱు మిగవు తోఱ్ఱువిరుక్క అవళై ప్పార్త్తు ఎన్నిలుమెన్నిழవుక్కు నోవుపడుమ్పడి స్నిగ్ధైయాన వెన్నుడైయ తోழ்ழீ అనన్తశాయియాయ్ అతఏవ సర్వస్మాత్ పరరాయిరుక్కిఱవర్, అతుక్కు మేల్ శ్రియఃపతికళాయ్ ఒరువరుక్కు మెట్టవొ

వ్యా.—జ్ఞాత పెరుమైయైయుడైయరా యిరుప్పారొరువర్, దేవయోనియిలే పిఱన్దు శిక్షితరైయ నిత్యర్క్కుయుమన్ఱిక్కే అవర్క్కుమ్ నమక్కుమ్ పర్వతపరమాణుక్కళ్ పోలే వాశిపోరుమ్పడి క్షుద్రరాన మనుష్యర్ నామ్, ఆనపిన్బు నమ్మాల్ శెయ్యలావతుణ్డో, అవరొరువార్త్తై మున్బేశొల్లి వైత్తారెన్ఱత్తైక్కొణ్డు నమ్మాల్ అవరై వళైక్కప్పోమో, అతు కిడక్కిడుమ్, నమక్కు పేఱ్ఱుక్కు వழியుణ్డు కాణ్, శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే అవతరిత్తవేఱ్ఱత్తైయుడైయరాయ్ సర్వవ్యాపకవస్తువైత్తన్ తిరువుళ్ళత్తిలే యడక్కికొణ్డిరుక్కిఱ పెరియాழ்వార్, ౫ ‘‘ఆచార్యదేవో భవ’’ ఎన్గిఱపడియే నమక్కు త్తైవరాన తమక్కు త్తైవరాయిరుక్కిఱ వవరై ఓరిశైవై చ్చొల్లి యిశైక్కవుమాయ్, కిழியై అఱుత్తు వరప్పణ్ణవుమామ్, తిరుమఞ్జనత్తై చ్చేర్త్తువైత్తழைక్కవుమామ్ తిరుక్కుழల్ పణియై చ్చమైత్తువైత్తழைక్కవుమామ్, తిరువన్దిక్కాప్పిడవழைక్కవుమామ్, అన్ఱిక్కే నాన్ తమ్మై

అ.—పరమాం సిద్ధిమ్=చరమపర్వమానవాచార్యకైంకర్యత్తైయెన్ఱపడి.

‘ఉభౌ’ ఎన్ఱు శొల్లి ‘పరమాం సిద్ధిమ్’ ఎన్ఱైయాలే ఫలితమ్ (పరగతస్వీకారత్తోపాతి) యెన్ఱతు.

ఇతు ప్రాప్తిదశైయిల్ ఫలభేదమిల్లై యెన్గిఱపక్షత్తుక్కు స్వరసమ్.

‘‘నియమాత్’’ ఎన్గిఱవితుక్కు అర్థమ్ (తప్పాతె)న్ఱతు.

౪౬౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇనిమేలి) త్యాది.

(పరమత్వమ్) అవద్యరహితత్వమ్.

ఒహుప్రమాణప్రదర్శనమ్ తాత్పర్యాతిరేకవ్యఞ్జనార్థ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పలవఱ్ఱైయు) మిత్యాది.

నల్ల=స్నిగ్ధైయాన,

తోழீ=సఖియే,

నాకణైమిశై=తిరువనన్తాழ்వానాకిఱపడుక్కైయిన్మేల్ కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ,

నమ్=నమ్ముడైయ,

పరర్=సర్వస్మాత్పరరానవవర్,

శెల్వర్=శ్రియఃపతియాయ్,

పెరియర్=దుష్ప్రాపర్;

అ.—నామ్ శిఱుమానిడవర్=నామత్యన్తనిహీనమాన మనుష్యర్;

ఆనపిన్బు, శెయ్వతెన్=నమ్మాల్ శెయ్యప్పడువతెన్;

విల్లిపుతువై=శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే అవతరిత్తవరాయ్,

విట్టుశిత్తర్=వ్యాపకనాన వెమ్బెరుమానైత్తమ్ముడైయ హృదయత్తిలే అడక్కికొణ్డిరుక్కిఱ పెరియాழ்వార్,

తఙ్గళ్ తేవరై=తమక్కు దేవరానవవరై,

వల్లపరిశు=శక్యమానతొరు ప్రకారత్తాలే,

వరువిప్పరేల్=వరువిత్తారాకిల్,

అతుకాణ్డుమ్=అత్తైక్కణ్డిరుక్కక్కడవోమెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తోழ்ழియానవళి)త్యాదినా.

‘‘పేశియిరుప్పనగళ్ పేర్క్కవుమ్ పేరావే’’ ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్ ‘‘కుమరనార్ శొల్లుమ్ పొయ్యానాల్ వానుమ్ పిఱన్దమై పొయ్యన్ఱే’’ ఎన్గిఱ ఇత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (ఇవళి) త్యాది.

‘‘నావుమిరణ్డుళవాయిఱ్ఱు’’ ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ (ఇప్పోతవన్ వార్త్తై) యిత్యాది.

‘‘ఎఙ్గళ్ తేవర్’’ ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (నమక్కు త్తైవరాన) వెన్ఱతు.

శక్యప్రకారత్తుక్కు యథాయోగ్యోల్లేఖమ్ (ఓరిశైవై) యిత్యాది.

౧. నాచ్చియార్ తిరుమొழி. ౧౦. తి. ౧౦. పా॥

౪. శ్రీరామాయణే-యుద్ధకాణ్డే. ౧౮. సర్గే. ౩. శ్లో॥

౨. నాలాన్తిరువన్దాది ౧౮. పా॥ ౩.

౫ తైత్తిరీయే. ఆరణ్యకే శ్రీక్షావల్ల్యామ్. ౧౧ అనువాకే. ౨॥

వ్యా.-న్నిట్టాప్పోలే తమక్కు పురుషకారమావారై మున్నిట్టువరప్పణ్ణవుమాయ్, పల్లతోరుప్రకారమ్ వరువిత్తారాకిల్ అత్తైక్కణ్డిరుక్క క్కడవోమ్,నామ్ మేల్ విழக్కడవో మల్లోమ్ ఎన్రాణ్డాళరుళిచ్చెయ్త ౧"నల్లవెన్ తోழీ" ఎన్కిఱ పాట్టైయుమ్, ఈశ్వరనెన్రు సారాతే, తనక్కెతిరియాన హిరణ్యాసురనై క్కూరియ తిరువుకిరాలే, వరఙ్గళాలే పూర్ణకట్టైయిరుక్కిఱ మార్వై ప్పోక్కమలై పిళన్దాప్పోలే యిరణ్డుకూఱామ్పడియనాసేన కీర్త్తు ప్పోకట్ట మిడుక్కైయుడైయనరసింహత్తై ౨"అన్దియమ్పోతిలరియురువాకి యరియై యఴిత్తవనై-పల్లాణ్డు పాడుతుమ్" ఎన్రు అనన్యప్రయోజనరాయ్క్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి యిరుప్పారై జయిక్కుమే, వ్యావృత్తరాయిరుక్కిఱ పవర్కళ్ పక్కలిలే న్యస్తభరరాయ్ అవర్కళభిమానత్తిలే యొతుఙ్గియిరుప్పారుడైయ సుకృతమ్ ఎన్రు తిరుమழிశైప్పిరాన్ అరుళిచ్చెయ్త ౩"మాఱాయ తానవనై"ఎన్గిఱపాట్టైయుమ్; ౪"అకృత్రిమ" ఎన్రు తుడఙ్గి స్వాభావికమాయ్ దేశరుడైయ ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన తిరువడికళిలుణ్డాన ప్రే

అ.—(ఇశై) గీతి.

(కిழి) శుల్కమ్.

ఇతు తిరుప్పల్లాణ్డుక్కు మున్బుళ్ళై వృత్తాన్తత్తై ప్పఱ్ఱ

వెణ్ణైయళైన్దనిల్ ప్రమేయమ్ (తిరుమఞ్జనత్తై) యిత్యాది.

ఆనిరై మేయ్క్కవిల్ ప్రమేయమ్ (తిరుక్కுழల్)త్యాది.

(తిరుక్కுழల్ ప్పణి) తిరుముడియిల్ చాత్తుమ్ పూన్తొడై.

ఇన్దిరనోడిల్ ప్రమేయమ్'(తిరువన్ది)యిత్యాది.

(అన్దికాప్పు) సాయంరక్షై.

ఇప్పాట్టిల్ "నాకణైమిశై" ఎన్గిఱత్తై ప్పఱ్ఱ (తమక్కు పురుషకారమావారై) యిత్యాది.

(నాన్ తమ్మై మున్నిట్టాప్పోలే)ఇత్యనేన ఆచార్యోపాయత్వమ్ భగవత్ప్రాప్తినిరపేక్ష ఫలోపదాయకత్తత్పురుషకారత్వ కాష్ఠారూపమెన్రు సూచితమ్.

ఇవ్వర్థమ్ "శ్రుత్యగ్రవేద్య" ఇత్యాదియిలుమ్ "కాలత్రయేఽపి" ఇత్యాదియిలుమ్ స్పష్టమ్.

మాఱాయ=ఎతిరియాన,

వ్యా.-మత్తినుడైయ వతిశయత్తుక్కెల్లైనిలమా యిరుప్పారాయ్,అన్దప్రేమప్రకర్షత్తుక్కడియాన వాత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానత్తైయుడైయరాయ్. విద్యైయాలుమ్జన్మత్తాలుమ్ అడియేనుక్కు పితామహరాయిరుక్కిఱ నాథమునికళై

అ.—తానవనై=హిరణ్యనై,

వళ్=వళైన్దకూరియతాన,

ఉకిరాల్=నఖఙ్గళాలే,

మార్వు=మార్వై,

ఇరణ్డుకూఱాక=ఇరణ్డుభాగమాక,

కీఱియ=కీర్త్త,

కోళ్=మిడుక్కైయుడైయ,

అరియై=నరసింహత్తై,

వేఱాక=అనన్యప్రయోజనమాక,

ఏత్తియిరుప్పారై=మఙ్గళాశాసనత్తాలే స్తుతిక్కుమవర్కళై.

వెల్లుమే=జయిక్కుమే,

మఱ్ఱు=వ్యావృత్తరాయిరుక్కిఱ.

అవరై=నరసింహత్తైయేత్తుమవర్కళై,

శాత్తియిరుప్పార్=తద్విషయేన్యస్తభరరా యిరుప్పారుడైయ,

తవమ్=తపస్సెన్రపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరని)త్యాదియాలే.

శాత్తుకై=న్యస్తభరత్తైయాయ్, అత్తాల్ స్వవ్యాపార నివృత్తితైయాయ్, స్వకీయస్వీకారరాహిత్యమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్, తదభిమానవిషయత్వమ్ లభ్యమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (న్యస్తభరరా)యిత్యాది.

"ఇఱఙ్గి"ఎన్రు స్వకీయస్వీకారముమ్, "శాత్తి"ఎన్రు తదభావముమ్, "ఇరుప్పార్"ఎన్రు తదభిమానవిషయత్వముమ్, శొల్లుకైయాలే ఉపాయద్వయత్తుక్కు ప్రమాణద్వయ మిరున్దపడి.

అకృత్రిమశబ్దార్థమ్ (స్వాభావికే) తి.

శేషిత్వ పరత్వఫలితమ్ (ప్రాప్తముమా) యిత్యాది.

అరవిన్ద సాదృశ్యఫలితమ్ (భోగ్యముమాన) విత్తి.

ప్రకర్షశబ్దార్థమ్ (అతిశయత్తుక్కు)తి.

అవధిశబ్దార్థమ్ (ఎల్లైనిలమా)యితి.

ఆత్మశబ్దమ్ ఆత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (అన్ద)విత్యాది.

(విద్యైయాలుమ్) అధ్యాత్మజ్ఞానప్రయోజకత్వత్తాలుమ్.

(జన్మత్తాలుమ్) శరీరోత్పత్తి ప్రయోజకత్వత్తాలుమ్.

సమ్బన్ధిశబ్దస్వభావఫలితమ్ (అడియేనుక్కు)న్రతు.

---

౧. నాచ్చియార్ తిరుమొழி ౧౦-తి-౧౦-పా॥ ౨. తిరుప్పల్లాణ్డు-౬-పా॥ ౩ నాలా న్తిరువన్దాది.౧౮-పా॥ ౪. స్తోత్రరత్నత్తిల్-౭౪-శ్లో॥

వ్యా.—ప్పార్త్తు "అడియేనుడైయ వృత్తిత్తై ప్పారాతే ప్రసన్నరాయరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్త వేదాన్తతాత్పర్యమాన స్తోత్రత్తిల్ చరమమాన శ్లోకత్తైయుమ్ జ్ఞానమ్పిఱక్కైక్కు యోగ్యతైయిల్లాత పశుపక్షికళాకవుమామ్, జ్ఞానయోగ్యతైయుళ్ళ మనుష్యనాకవుమామ్, యావర్ శిలర్ భగవత్సమ్బన్ధమే నిరూపకమామ్పడి యిరుప్పారొరు తదీయనోడే సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళ్, అవర్కళ్ అన్నవైష్ణవనాలే ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తై ప్రాపిప్పార్కళెన్ఱియాలే, జ్ఞానముణ్డాకవుమామ్, ఇలై యాకవుమామ్, తదీయాభిమానమే యుత్తారకమెన్ను మిడత్తై సుస్పష్టమాకచ్చొల్లుకిఱ—

౧ "పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా యేచ వైష్ణవసంశ్రయాః।
తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమమ్ పదమ్,,

ఎన్గిఱ పౌరాణికశ్లోకత్తైయుమ్, ఆచార్యాభిమానమాకిఱ

౪౬౧. మూ.—ఆచార్యాభిమానన్దాన్, ప్రపత్తిపోలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు.

వ్యా.—ఇన్ద పరగత స్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక ననుసన్ధిప్పతెన్ఱపడి.

౪౬౨. కీழ్ చ్చొన్న ప్రపత్తినిష్ఠనాన నధికారిక్కు ఉపాయాధికారత్తిల్ కుఱై యుణ్డాకిలుమ్, అతు పారామలీశ్వరన్ కార్యజ్ఞయ్కైక్కుడలాయ్కొణ్డా అవ్వుపాయశేషమాయిరున్దుళ్ళవాచార్యాభిమానత్తై ఇప్పోతు స్వతన్త్రోపాయమాకచ్చొల్లువానేన్, ఒన్ఱుక్కే ఉభయాకారముమ్ కూడుమో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—"త్రియ్యన్తార్థం సుమర్గ్రిహన్వాదయః" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (వేదాన్తే)త్యాది.

పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా, యేచ వైష్ణవసంశ్రయా భవన్తి, తే ఇత్యాద్యన్వయః.

పాఠక్రమాదర్థక్రమమ్ బలవత్తాకైయాలే (పశుపక్షికళాకవుమా) మెన్ఱతు.

తిరశ్చాంశాస్త్రయోగ్యతై యిల్లామైయాలే (జ్ఞానమ్పిఱక్కైక్కి)త్యాది.

మనుష్యశబ్దమ్ "శాస్త్రన్తు మనుష్యాధికారత్వాత్" "హృద్యపేక్షయా తు మనుష్యాధికారత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే శాస్త్రయోగ్యత్వాభిప్రాయ మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానయోగ్యతై) యిత్యాది.

పూర్వోక్తాన్వయాభిప్రాయేణ (యావరి) త్యాది

వైష్ణవశబ్దార్థమ్ (భగవత్సమ్బన్ధమే) ఇత్యాది.

అవధారణం గ్రామకులాదివ్యవచ్ఛేదకమ్

సంశ్రయశబ్దార్థమ్ (సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళ్)తి.

'తేన' ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (అన్దవైష్ణవనాలే) ఇతి.

"తద్విష్ణోః" ఇత్యాద్యర్థమ్(ప్రాప్యే)త్యాది.

'యాప్రాపణే' 'ప్రాపణఙ్గళిః' ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రాపిప్పార్కళి)తి.

సంశ్రయశబ్దోక్త సమ్బన్ధసామాన్యమ్ "గురుణా యోఽభిమన్యేత" ఎన్ఱప్రకరణాన్తరోక్త విశేషత్తిలే పర్యవసిక్కుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(తదీయాభిమానమే) యిత్యాది.

అ.—ప్రపత్త్యనుష్ఠానార్హపశుపక్ష్యుపాదానత్తాలే ఇతుక్కు ప్రపత్తిశేషత్వమ్ వారితమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయత్వమ్ సిద్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానముణ్డాకవుమామిల్లై యాకవుమామి)త్యాది.

ఇతు ఉపాత్తప్రమాణఙ్గళిల్ నైత్తుక్కొణ్డు స్ఫుటప్రతిపాదకమాకైయాలే చరమోపాదాన మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సుస్పష్టమాక) వెన్ఱతు.

[ఇతుక్కు] గ్గఱివితుక్కర్థమ్ (ఆచార్యే)త్యాది.

౪౬౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (కీழ్చ్చొన్న) విత్యాది.

(కీழ్చ్చొన్న) వెన్ఱతు ప్రకరణపఞ్చకత్తిలుమ్ స్తోత్రత్తిల్ "నధర్మనిష్ఠః" ఇత్యాదియిలుమ్ శొన్నవెన్ఱపడి.

(కుఱైయుణ్డాకిలు) మితి-ఇత్తాల్ కృతప్రపత్తికనుడైయ ప్రపత్త్యధికారవైకల్య సమాధానరూపతయా తచ్ఛేషమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయత్వమిల్లై యెన్గిఱ పూర్వాక్షేపేణ ప్రత్యవస్థానత్తై పరిహరిక్కైయాలే ఆక్షేపసఙ్గతి యెన్ఱపడి.

ప్రపత్తిప్రకరణత్తిలే ఆచార్యాభిమానపాఠముమ్ ఇన్ద ఉపయోగవిశేషసూచనార్థమ్.

పశుపక్షిగ్రహణముమ్ జన్మాన్తరీయ జ్ఞానాభిప్రాయకమ్.

ఆకైయాలే—

"ప్రణామః కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం వాపి కేవలమ్।
ఏకైకమపి చాజ్ఞానాం ప్రపత్తిః ప్రాజ్ఞసంశ్రయాత్"

ఎన్ఱు వికలప్రపత్తియుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తాలే సమగ్రప్రపత్తియాకుమెన్ఱు భరద్వాజసంహితైయిలే శొల్లిఱ్ఱు.

ఇల్లైయాకిల్ ఏకస్యోభయాకారమ్ కూడాతెన్ఱు ఆక్షేపాభిప్రాయమ్.

మూ.—అఙ్గముమాయ్ స్వతన్త్రముమా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతావతు—ఆచార్యాభిమానమాకిఱతు తాన్, ౧“తమేవచాద్యంపురుషం ప్రపద్యే” ౨“తమేవశరణంగచ్ఛ” ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱపడియే విరోధిపాపక్షయత్తుక్కుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కుమ్ ముడలాయ్ క్కొణ్డు ఉపాయాన్తరమాన భక్తిక్కఙ్గముమాయ్, తత్త్యాగపూర్వకమాక ౩“మామేకంశరణం వ్రజ” ఎన్ఱు విధిక్కుమ్పడి ఇష్టానిష్టప్రాప్తిపరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవ్వోపాయమాయ్ క్కొణ్డుస్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమ్ప్రపత్తిపోలే, ఉపాయాధికారమాన వృత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరనుపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్ కైక్కుఉప్పాకైయాలే స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు సాఫల్యత్తై యుణ్డాక్కానిన్ఱుకొణ్డు అవ్వళ్ళియాలే యతుక్కఙ్గముమాయ్, అత్తైయొఴియత్తన్నైయే యుపాయమాకక్కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కుత్తానే యుపాయమాయ్ క్కొణ్డుస్వతన్త్రముమాయిరుక్కుమెన్ఱై.

అన్ఱిక్కే—

౪“అనాచార్యోపలబ్ధా హి విద్యేయం నశ్యతి ధ్రువమ్” ఎన్ఱుమ్

౫“శాస్త్రాదిషు సుదృష్టాపి సాఙ్గా సహఫలోదయా।
న ప్రసిధ్యతి వై విద్యా వినా సదుపదేశతః”

ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే ఏతేనుమొరువిద్యైయైయువలమ్బిక్కుమవనుక్కుమ్ అతుక్కొరాచార్యోపదేశమ్ వేణ్డుకైయాలే ఆచార్యాభిమానమ్ సకలోపాయాఙ్గమాయిరుక్క ౬“తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి” ఎన్ఱు స్వతన్త్రోపాయమాకచ్చొల్లువానెన్నెన్న;(ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్ కిఱారాకవుమామ్.

అతావతు—ప్రపత్తితాన్ కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు ఉత్పత్తివివృద్ధివిరోధిపరిహారార్థమాక విహితమాయ్ క్కొణ్డు తిదఙ్గముమాయ్,

౭“అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్।

అ.—“తమేవ చాద్యమ్” ఇత్యాదివచనద్వయమ్ అఙ్గప్రపత్తివిధాయకమ్, “సర్వధర్మాన్” ఇత్యేతత్ స్వతన్త్రప్రపత్తివిధాయకమెన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే (విరోధిపాపక్షయత్తుక్కు) మిత్యాది.

(ఇష్టానిష్టేత్యాది).

దృష్టాన్తత్తిల్ ఉపాయాన్తరశబ్దమ్ భక్తిపరమెన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే (భక్త్యఙ్గముమా) యితి

దార్ష్టాన్తికత్తిలుపాయాన్తరశబ్దమ్ ప్రపత్తిపరమెన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే (స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు)న్తతు.

ఇత్తాల్ విధిభేదత్తాలుమ్ తన్మూలకాధికారభేదత్తాలుమ్ ప్రపత్తిక్కు అఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రత్వముమ్ కొణ్డాప్పోలే “ఏకైకమపిచాఙ్గానాం ప్రపత్తిః ప్రాజ్ఞసంశ్రయాత్” ఎన్ఱుమ్ “సదాచార్యేణ సన్దృష్టాః” “గురుణా యోభిమన్యేత” ఎన్ఱుమ్ విధిభేదత్తాలుమ్ తన్మూలకాధికారభేదత్తాలుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తుక్కుమ్ ప్రపత్త్యఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ కొళ్ళవేణుమ్.

అ—“పశుర్మనుష్యః” ఇత్యాదిక్కు జ్ఞానాభిప్రాయకల్పనమ్ గురువాకైయాలే అనుచితమ్.

అధికారిభేదేన ప్రపత్త్యఙ్గత్వముమ్ కొళ్ళుకైయాలే ప్రకరణపాతముమ్ సఫలమ్.

స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ కొళ్ళుకైయాలే విధిభేదము ముపపన్నమ్.

ఆకైయాల్ అధికారిభేదేన అఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ ఉపపన్నమెన్ఱు పరిహారాభిప్రాయమ్

ఆచార్యోపదేశమ్ ఫలసాధనసకలవిద్యాపేక్షితమెన్నుమిడమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రపత్తిశేషత్వాపేక్షయా శీఘ్రోపస్థితమాకైయాలే తన్మూలకశఙ్కాపరిహారపరతయోత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అవతారికాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

“విద్యా” ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కర్థమ్ (ఏతేను) మిత్యాది.

చరమోపాత్తమాన “పశుర్మనుష్యః” ఇత్యాదిశ్లోకోత్థితశఙ్కాపరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమెన్ను మిడన్తోన్ఱ (తేనైవే) త్యాద్యుపాదానమ్

ఇప్పడి ఉపదేశద్వారా అఙ్గత్వమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే “ప్రయాస్యన్తి”ఇతి ఫలకీర్తనమ్ అర్థవాదమెన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్

ఉపాయాన్తరశబ్దమ్ అసఙ్కోచాత్ కర్మజ్ఞానాదిపరమ్.

ఏకవచనమ్ జాత్యభిప్రాయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కర్మజ్ఞానాదికళాకిఱ) విత్యాది.

అఙ్గతయా విధానమ్ పూర్వయోజనైయిల్ దర్శితమ్.

స్వతన్త్రత్వస్ఫుటప్రతిపత్త్యర్థమ్ (అనన్యసాధ్యే) త్యాదికముపాత్తమ్.

౧॥ ౨॥ ౩ భగవద్గీతై, ౧౮-అధ్యాయమ్-౬౬-శ్లో

౫-భరద్వాజసంహితై. ౧-అధ్యాయమ్-3౫ శ్లో॥ ౬ సముపవోదయా-పా॥ ౭ ౮

౪౬౨. మూ.—భక్తియిల శక్తనుక్కు ప్రపత్తి,

వ్యా.-తిదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః'' ఎన్గిఱపడియే అన్యోపాయఙ్గళై యొழிన్దు తన్నైయే యుపాయమాక క్కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్తిపూర్వకేష్టప్రాప్తిక్కు స్వయమేవ నిర్వాహకమాయ్క్కొణ్డు స్వతన్త్రమాయిరుక్కుమాపోలే, ఆచార్యాభిమానమాకిఱ వితుతాన్ ఎతేనుమోరుపాయత్తుక్కు మాచార్యోపదేశ మవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే అప్పడియన్ఱియాలే యుపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గమాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

౧'' బాలమూకజడాన్ధాశ్చ పఙ్గవో బధిరాస్తథా।
సదాచార్యేణ సన్దృష్టాః ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్''
౨'' పశుర్మనుష్యః పక్షీవా''

ఇత్యాదిప్పడియే స్వయమేవోత్తారకమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమెన్నై.

౪౬౨ ఇప్పడి స్వతన్త్రమాన విష్వపాయత్తుక్కు అధికారి యిన్నానెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తియిలశక్తనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—౩''ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్య'' ఎన్గిఱ

మూ.—ప్రపత్తియిల శక్తనుక్కితు.

వ్యా.-పడియేజన్మాన్తరసహస్రసిద్ధకర్మజ్ఞానసంస్కృతాన్తఃకరణనుక్కు జనిక్కుమతాయ్ స్వపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వయత్నరూపమాయిరుక్కుమ్ భక్త్యుపాయత్తిల్ దుష్కరత్వబుద్ధియాలుమ్ స్వరూపవిరోధిత్వబుద్ధియాలుమ్ నామితుక్కు శక్తరల్లరెన్ఱు కైవాఙ్గినవనుక్కు, నివృత్తిసాధ్యతయా సుకరముమాయ్ భగవత్పారతన్త్ర్య స్వరూపానురూపముమాన ప్రపత్త్యుపాయత్తిల్ విశ్వాసముణ్డాకైయరితాకైయాలుమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాన ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ నామితుక్కు శక్తరల్లరెన్ఱు తేఙ్గినవనుక్కుమ్ పశ్వాదికళుక్కుమ్ కార్యకరమాకైయాలే విశ్వాససాపేక్షమన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువుమా యిరుక్కుమ్ పరతన్త్రస్వరూపనాన సదాచార్యనుడైయ వభిమానరూపమాన విన్దచరమోపాయమెన్నై.

భక్తియిలశక్తనుక్కు దుష్కరత్వస్వరూపవిరోధిత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ హేతువాకిలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ స్వరూపవిరోధిత్వమే ప్రధానహేతు.

ప్రపత్తియిల్ అశక్తనుక్కు విశ్వాసమాన్ద్యభగవత్స్వాతన్త్ర్యభయరూపహేతు ద్వయముణ్డాయాకిలుమ్ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయమే ప్రధానహేతు.

(స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తి; భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే ప్రపత్తినఴువిన్ఱు) ఎన్ఱితేఇవర్ తామ్ కీఴ్ అరుళిచ్చెయ్తతు.

అ—(బాలమూకే)త్యాది ఇత్తాల్ విధిబలత్తాలే అధికారిభేదేనాఙ్గత్వస్వతన్త్రత్వఙ్గళుపపన్నఙ్గళ్.

ఉపదేశానర్హబాలమూకాదివిషయత్తిల్ ఫలసిద్ధివచనమ్ స్వతన్త్రత్వసాధకమ్.

బాలమూకాదికళుక్కు అఙ్గీకారవిద్యార్హతై యిల్లైయే; ఆకైయాల్ స్వాతన్త్ర్యముపపన్నమెన్ఱు పరిహారాభిప్రాయమ్.

౪౬౨ విధిభేదమూలకాధికారభేదప్రదర్శనార్థముత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (ఇప్పడిస్వతన్త్రమాన)విత్యాది (ఉభయే) త్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

అశక్తశబ్దమ్ పూర్వానుసారాద్దుష్కరత్వస్వరూపవిరుద్ధత్వప్రయుక్తానుష్ఠానసామర్థ్యాభావపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దుష్కరత్వే)త్యాది

ఇరణ్డామశక్తశబ్దమ్ విశ్వాసదౌష్కర్యభగవత్స్వాతన్త్ర్యభయప్రయుక్తానుష్ఠానసామర్థ్యాభావపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(అధ్యవసాయే) త్యాది.

అ.-''ఉపాయస్సుకరశ్చాయం దుష్కరశ్చ మతో మమ'' ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (మహావిశ్వాసరితాకైయాలు) మితి

ఇఙ్గే తద్వదశక్తి ప్రసక్తియిల్లై యెన్నుమిడన్తోన్ఱ (పశ్వాదికళుక్కు) మిత్యాది.

(తేఙ్గినవనుక్కు) ఎన్గిఱవిత్తాల్ తేఙ్గాతవర్ ప్రపత్త్యధికారియాకైయాలే తద్వైయర్థ్యమిల్లైయెన్ఱు సూచితమ్.

అశక్తిహేతుక్కళిలే పూర్వానుసారత్తాలే ప్రధానాప్రధానవిభాగత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (భక్తియిలి)త్యాదినా.

౧-భరద్వాజసంహితై. ౧-అధ్యాయమ్, ౩౨. శ్లో॥ ౨ ౩

౪౬౩. మూ.—ఇతు ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై పల్లవితమాక్కుమ్,

వ్యా.—ఇత్తాల్ అన్యోపాయాశక్తతయా అనన్యగతియానవనే ప్రపత్త్యధికారియామోపాతి ఇవ్వుపాయాధికారియుమ్ అన్యోపాయాశక్తతయా అనన్యగతియానవనెన్ఱతాయిత్తు.

అన్ఱిక్కే ఇతిన్ స్వతన్త్రత్వత్తై (భక్తియిల్ అశక్తనుక్కు) ఇత్యాదియాలే స్థిరీకరిక్కిఱారాకవుమామ్. వాక్యార్థయోజనైయిల్ భేదమిల్లై.

భక్తియిల్ అశక్తనైక్కుఱిత్తు విహితమాన ప్రపత్త్యుపాయమ్ స్వతన్త్రమానాప్పోలే ప్రపత్తియిల్ అశక్తనైక్కుఱిత్తు విహితమాన వితువుమ్ స్వతన్త్రమాకక్కుఱైయిల్లై.

౪౬౩. ఇవ్వాచార్యాభిమానమ్ ఇవనుక్కుణ్డాక్కుమ్ ఫలపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్తు ఇవ్వర్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్ (ఇతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి కీఴ్ చ్చొన్న ఆచార్యాభిమానమాకిఱ వితు ప్రథమత్తిలే ఇచ్చేతననుక్కు ప్రణవోక్తభగవదనన్యార్హశేషత్వత్తై చరమపర్వపర్యన్తమాక ఉణర్త్తి

మూ.—పిన్పు పుష్పితమాక్కుమ్,

వ్యా.—అనాదికాలమ్ స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ అఴలిలే మణ్డిచ్చరకెట్టున్దుకిడన్ద స్వరూపత్తై త్తుళిర్త్తెఴుమ్పడి యాక్కుమ్; ఇప్పడిపల్లవితమానపిన్పు మధ్యమపదోక్తానన్యశరణత్వత్తై చరమపర్వపర్యన్తమాక ఉణర్త్తి, ఫలసూచకమాన ఉపాయాధ్యవసాయయోగత్తాలే స్వరూపత్తై పుష్పితమామ్పడి యాక్కుమ్; ఇప్పడి పుష్పితమాన వనన్తరమ్ చరమపదోక్తానన్యభోగత్వత్తైయుమ్ చరమపర్వపర్యన్తమాక వుణర్త్తి, నిత్యకైఙ్కర్యభోగత్తాలే స్వరూపత్తై ఫలపర్యన్తమామ్పడి యాక్కుమెన్ఱపడి.

ప్రథమరహస్యమాన తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయప్రతిపాద్యమాన వనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయముమ్ ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాయ్, అతు తాన్ చరమపర్వపర్యన్తమాయిఱే యిరుప్పతు.

అ.—వాక్యతాత్పర్యమ్ (ఇత్తాలి) త్యాది.

ఇవ్వాక్యమ్ ఇవ్వుపాయత్తుక్కు అధికారి ప్రదర్శకమెన్ఱపడి.

పూర్వవాక్యోక్తస్వతన్త్రోపాయత్వహేతుతయా అధికారిభేదప్రదర్శకముత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

స్థిరీకరణం హేత్వన్తరేణాపి సాధనమ్.

వాక్యతాత్పర్యమ్ (భక్తియిలశక్తనైక్కుఱిత్తి) త్యాది.

౪౬౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వాచార్యాభిమాన) మిత్యాది

ఉపదేశద్వారక ఫలపరంపరైయుమిఙ్గే బుద్ధిస్థమాకైయాలే తత్కథనపరముత్తరగ్రన్థమెన్ఱు కరుత్తు.

స్వరూపశబ్దస్వారస్యాత్ త్రిత్వసఙ్ఖ్యాయోగాల్ పల్లవితత్వాదివస్తుసామర్థ్యాచ్చ ఆచార్యోపదిష్టమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తినుడైయ పదత్రయోదితజ్ఞానాదిపరమివ్వాక్య మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రణవోక్తే) త్యాది.

అనన్యార్హత్వమ్ ఉకారార్థమ్.

తత్ఫలితమ్ చరమపర్యన్తత్వమ్; పురతోన్వితనమశ్శబ్దఫలితమాతల్.

[అహఙ్కారమగ్ని స్పర్శమ్పోలే] ఎన్గిఱ పూర్వానుసారత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ అఴలి)త్యాది

అ.—(అఴల్) అగ్ని.

[కొడియైన్కోళ్ కొమ్పిలె] న్గిఱ లతాసాదృశ్యానుగుణమాక పల్లవితత్వాదిరూపణ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే [పల్లవితమాక్కు] మెన్గిఱవిత్తాల్ అక్షిప్తపూర్వదశై శేర (కొఴున్దై) న్గిఱతు.

సఞ్జాతః పల్లవోఽస్మిన్నితి పల్లవితమ్.

కుసుమఫలానుమేయయోగ్యతాసూచకపల్లవసాదృశ్యానుగుణమ్ ఉపాయోపేయాన్వయయోగ్యతాసూచకత్వమ్ స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞానత్తుక్కు వివక్షితమ్.

(మధ్యమపదే) త్యాది-నఖణ్డనమశ్శబ్దత్తాలే స్వస్య స్వరక్షకత్వాభావముమ్ అకారసమభివ్యాహారత్తాలే భగవద్రక్ష్యత్వముమ్ అసఙ్కోచవివక్షైయాలే తత్కాష్ఠాభూతతదీయరక్ష్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కైయాలే (చరమపర్యన్తమాక) విత్యాది.

కుసుమితత్వరూపణతాత్పర్యమ్ (ఫలసూచకమాన) విత్తి.

(చరమపదోక్తే) త్యాది.

నమఃపదాన్వితవ్యక్త చతుర్థియాలే భగవత్కైఙ్కర్యైకభోగత్వముమ్ అసఙ్కోచత్తాలే తత్కాష్ఠాభూతతదీయకైఙ్కర్యైకభోగత్వముమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్ నారాయణపదత్తిలే అనిషిద్ధవిశేషణవివక్షైయాలుమ్ అతు సిద్ధిక్కైయాలుమ్ (చరమపర్యన్తమాక) విత్యాది.

తిరుమన్త్రమ్ స్వరూపపరమెన్గిఱ నిర్వాహాశ్రయణేన [ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై]ఇత్యాదిమూలగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమే) త్యాది.

మూ.—అనన్తరమ్ ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

వ్యా.—ఇవై తానాచార్యోపదేశాదికళాలే లబ్ధఙ్గళాకైయాలుమ్, అవ్వుపదేశాదకళుక్కడి ఇవన్ నమ్ముడైయవనెన్ఱ అవాచార్యాభిమానమాకైయాలుమ్. ఆచార్యాభిమానమివర్ఱై యుణ్డాక్కుమెన్ఱిఱతు.

ఆక, ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ పదత్రయార్థనిష్ఠైయై ఇవ్వాచార్యాభిమాన మిన్నుక్కుణ్డాక్క యుజ్జీవిప్పిత్తేవిడుమ్బడి శొల్లిర్ఱాయ్త్తు.

అథవా, ఇప్పడి స్వతన్త్రోపాయమాన విఱు ఇవన్ స్వరూపత్తై పర్వక్రమేణ ఉజ్జీవిప్పిక్కుమ్బడియై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ఇవ్వర్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్, (ఇతు) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు—.ఆచార్యాభిమానమాకిఱ వితు ప్రథమమ్ భగవద్విషయత్తిలే యన్వయిప్పిత్తు, అనాదికాలమ్ తదన్వయరాహిత్యత్తాలే ౧''వాడినేన్''ఎన్నుమ్బడి ఉఱావిక్కిడన్ద స్వరూపత్తై పల్లవితమాక్కుమ్; పిన్బు, భాగవతవిషయత్తిలేయాన్వయిత్తు ఫలాన్వయయోగ్యమాక్కుకైయాలే పల్లవితమాయిరున్దవిత్తై పుష్పితమాక్కుమ్; అనన్తరమ్ ౨''నిన్ఱు తన్ పుకళ్ ఏత్త''ఎన్ఱపడియే చరమపర్వత్తిల్ నిలైపెఱుత్తి పుష్పితమాయిరున్దవత్తై ఫలపర్యన్తమాక్కుమెన్నుమామ్.

ఆక, ఇప్పొకరణత్తాల్ ఆచార్యనైయుపాయమాకప్పర్ఱినార్క్కు భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్నుమ్ ప్రసఙ్గమిల్లామైయుమ్, ఇవ్వర్థనిర్ణాయకప్రమాణమిన్నతెన్నుమతుమ్, ఇవ్వర్థస్థాపనత్తుక్కుడాన ఉపపత్తియుమ్, ఐతిహ్యముమ్, ఇవ్వర్థోపపాదనార్థమాక ప్రాప్యనిర్ణయముమ్, ఇప్పడిప్రాప్యనిర్ణయమ్ పణ్ణినాల్ ఇతుక్కు సదృశమాక వేణ్డుమ్ ప్రాపకమెన్నుమతుమ్, అల్లాతపోతు వరుమ్ దూషణముమ్, ఈశ్వరవిషయత్తిలివనుక్కుళ్ళ చరణవత్త్వాదిస్వాతన్త్ర్యాదికళ్ సూచిప్పిత్తుకొణ్డు ఈశ్వరనై ప్పర్ఱుమతిల్ ఇవనైప్పర్ఱుమతుక్కుళ్ళ విశేషముమ్, ఈశ్వరచేతనర్కళిరువర్క్కుమివనుపకారకనెన్ఱుమ్, ఈశ్వరనుమాశైప్పడుమ్ పదత్తైయుడైయవనెన్ఱుమ్, ఇవన్ పణ్ణుముపకారత్తుక్కు సదృశప్రత్యుపకారమిల్లైయెన్ఱుమ్, ఇవనోట్టై సంబన్ధమ్ మోక్షత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, ఈశ్వరనైయుపకరిత్తవిషయనిలుమ్ ఇవనై ఉపకరిత్తవీశ్వరనే మహోపకారకనెన్ఱుమ్, ఇవ్వాచార్యవైభవముమ్, ఆత్మగుణముణ్డానాలు మాచార్యసంబ...

అ.—ఆచార్యాభిమాన హేతుకత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (ఇవై తాని) త్యాదినా.

(పదత్రియార్థనిష్ఠైయై) పదత్రయతాత్పర్యవిషయచరమశేషత్వాదికళై.

ఉణ్డాక్కుకై ఉపదేశద్వారా వివక్షితమ్.

(త్రిత్వసఙ్ఖ్యేయముమ్ ఉత్తరోత్తర వస్తుసామర్థ్యముమ్ ఏతత్ప్రకరణప్రతిపాదితత్వప్రయుక్త బుద్ధిసన్నిధ్యతిశయముమ్ ఇరుక్కైయాలుమ్ ఉపదేశద్వారేణవన్ఱిక్కే ఫలహేతుభగవత్సఙ్కల్పహేతుభూతస్వేచ్ఛారూపహేతువినాలే నిష్పాద్యత్వవివక్షై స్వతన్త్రోపాయత్వానుగుణైయాకైయాలుమ్ ప్రథమాదిపర్వత్రయాన్వయోత్పాదకత్వమ్ పల్లవితత్వాదికరణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అథవే) త్యాది.

(పర్వక్రమేణ)వెన్ఱతు ప్రథమమ్ భగవత్కైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదనమ్, అనన్తరమ్ భాగవతకైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదనమ్, తదనన్తరమాచార్యకైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదన మెన్ఱిఱ క్రమత్తాలే యెన్ఱపడి

(తదన్వయరాహిత్యత్తాలే) యెన్ఱతు భగవత్కైఙ్కర్యాన్వయాభావత్తాలేయెన్ఱపడి

''వాడినేన్'' ఎన్ఱిఱపాశురత్తుక్కర్థమ్ (ఉఱావి)ఇత్యాది.

(ఉఱావి)మ్లానమాయ్

(ఫలాన్వయయోగ్యమాక్కుకైయాలే) యెన్ఱతు ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱపరమఫలభాక్త్వార్హమాకప్పణ్ణుకైయాలే యెన్ఱపడి.

అ.—నిన్ఱు=నిలైపెఱ్ఱు,

తన్ పుకళ్=తిన్నుడైయ కల్యాణగుణఙ్గళై,

ఏత్త=స్తుతిక్కవెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపర్వత్తిలే నిలైపెఱుత్తి) యెన్ఱు.

(ఫలపర్యన్తమాక్కు) మెన్ఱతు నిరతిశయపురుషార్థభూతాచార్యకైఙ్కర్యసామ్రాజ్యాభిషిక్తమామ్బడి పణ్ణుమెన్ఱపడి.

సుఖబుద్ధ్యారోహార్థమాక ఇన్దప్రకరణఙ్గళై సంకలయ్యోపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఆక) విత్యాదినా.

[స్వతన్త్రనై] ఇత్యాదిప్రకరణ ప్రథమవాక్యత్తుక్కు ఆచార్యోపాయత్వత్తినుడైయ భయప్రసఙ్గరాహిత్యత్తిలే తాత్పర్యమాకైయాలే (ఆచార్యనై) ఇత్యాది.

(వరుమ్దూషణమ్) ప్రాప్యప్రాపకైక్యాభావమ్.

(పదమ్) ఆచార్యపదమ్. పదమ్ స్థానమ్.

(సమ్బన్ధమ్) అభిమానాది రూపమ్.

వ్యా.–న్దత్తై నెకిళ్రిల్ అన్దప్రయోజనముమ్ అవద్యకరముమ్ ఈశ్వరనిగ్రహహేతువుమాప్పడియుమ్, ఆచార్యసంబన్ధ విచ్ఛేదత్తిల్ భగవత్సంబన్ధదౌర్లభ్యముమ్, ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు భాగవతసంబన్ధమపేక్షిత మెన్నుమతుమ్, ఆచార్యాభిమాన మొళ్రియ ఉజ్జీవనోపాయమిల్లైయెన్నుమిడత్తిల్ ఆప్తోపదేశముమ్, ఇవ్వర్థత్తినుడైయ స్థిరీకరణముమ్, ఇవ్వాచార్యాభిమాననిష్ఠనానవన్ సులభమాన ఇవ్విషయత్తై విట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై రతుక మాక విచ్ఛిక్కక్కడవనల్ల నెన్నుమ్, పరత్వాదిప్రాప్యస్థలజ్గళెల్లా మివ్విషయమే యెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్నుమ్, ఇవనుక్కు ప్రతికూలానుకూలానుభయరిన్నారెన్నుమ్,ఇవనుడైయ

వ్యా–జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళుక్కు వినియోగముమ్, ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానముమ్ విహితభోగాదికళుమ్ త్యాజ్యమెన్నుమిడముమ్, స్వరూపప్రచ్యుతి వారామైక్కు వేణ్డుమవస్థైయుమ్, ప్రాప్యభూమిప్రాపణ్యాదిత్రియము మివనుక్కవశ్యాపేక్షిత మెన్నుమతుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగత పరగతస్వీకారోపాయద్వయప్రమాణజ్గళుమ్, ఆచార్యాభిమానత్తిన్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్, తదధికారినిర్ణయముమ్, ఇవ్వాచార్యాభిమాన మిచ్చేతననుక్కుణ్డాక్కుమ్ ఫలపరమ్పరైయెయుమ్ శొల్లుకైయాలే, సదాచార్యాభిమానమే సర్వర్క్కు ముత్తారకమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆక, ఇత్తాల్ వాక్యద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియై యరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

అ.—(భగవత్సమ్బన్ధదౌర్లభ్యముమ్) ఎన్ఱతు నిత్యసిద్ధభగవచ్ఛేషత్వత్తినుడైయ కార్యకరత్వాకారేణ దుర్ఘటత్విత్తైయు మెన్ఱపడి.

(ఆప్తోపదేశమ్) ఏడక్కు త్తిరువీథిప్పిళ్ళై పాశురమ్

[భక్తియిలి] త్యాదియినుడైయ ప్రథమయోజనార్థమ్ (తదధికారినిర్ణయమ్) ఇతి.

[ఇతుప్రథమమ్స్వరూపత్తై] ఇత్యాదియినుడైయ ప్రథమయోజనార్థమ్ (ఇవ్వాచార్యాభిమాన) మిత్యాది.

(సర్వర్క్కు) మెన్ఱతు జ్ఞానయోగ్యతాహీనపశ్వాదికళోడు తద్యుక్తమనుష్యర్కళోడు వాశియఱవెల్లార్క్కు మెన్ఱపడి.

(ఉత్తారకమ్) ఉజ్జీవనోపాయమ్.

ఇప్ప్రకరణత్తుక్కు ప్రబన్ధాన్తర్భావముమ్ నాయకప్రకరణత్వముమ్ (ఆక) ఇత్యాది.

అ.—(వాక్యద్వయమ్) మన్త్రరత్నఖణ్డద్వయమ్.

ఉపాయమ్ సిద్ధోపాయమాన పెరుమాళ్, ఉపేయముమ్ అవన్, తచ్చరమావధి ఆచార్యన్.

చరమత్వమ్ అపకర్షానమానాధికరణోత్కర్షమ్.

మూలత్తిల్ [ఫలపర్యన్తమాక్కు] మెన్ఱివితు గ్రన్థాన్త మజ్గలార్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తై) న్ఱతు.

అణ్ణాప్పఙ్గారరుమ్పదమ్

ముక్తికి.

శీర్వళవపూడణత్తిన్ శీయర్వియాక్కియైక్కు,
నేర్పొరుళుమ్ నీళ్కరుత్తుమ్ నిచ్చయత్తాల్—పార్పకర్,
తెన్నెతియాలిన్నురైయై తేర్న్దురైత్తాన్ మశ్రిశై,
అన్నశీరణ్ణాప్పన్.

అణ్ణాప్పఙ్గార్ తిరువడికళే శరణమ్

జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్

లోకాచార్యో జయతు నితరాన్తద్గిరాం వ్యాదృటీకాం, యశ్చాకార్షీత్ప్రజయతు విభుస్సౌమ్యజామాతృయోగీ।
భూషావ్యాఖ్యాగురుజనగిరాం యద్గిరా సర్వభోగ్యా, సోఽపి శ్రీమాన్రఘువరగురుర్జ్ఞానవైరాగ్యసిన్ధుః॥
యద్వ్యాఖ్యామావచనభూషణదివ్యటీకా, ప్రాజ్ఞానుభూతిసుఖదాఖిలబోధవీతి।
సోఽయం రఘూత్తమగురుర్జయతు ప్రకామం, శ్రీభక్తిసారముని పర్యపదాబ్జసేవీ।

S.C.